শক্কলপদ্মঃ

অর্থাৎ

শ্বল তলিদ নানার্থ পর্যায় প্রমাণ প্রযোগ ধাতু তদনুবন্ধাভিধেয়
সহিত তত্তচ্চ্দ প্রসমোগতি বেদ বেদান্ধ পুরাণেতিহাস
জ্যোতি স্তন্ত্রাখ্যান কাব্যালক্ষার চ্চ্নণঃ প্রভূতি নাম
লক্ষণোদ্ধাহরণ এঘ্যগুণ রোগনিদানৌষধ্য হু হ্যুক্ত
ব্যবক্ষানি সংযুক্ত সর্বদর্শন মুক্রানুসারি
সংস্কৃতাভিধানগ্রন্থ

ত্ত্ৰ

পঞ্চম কাণ্ডঃ

রাজশ্রীরাধাকান্তবাহাদুরেণ বিরচিতঃ

১৭৬৬ ষট্ষষ্ট্যধিক সপ্তদশশত শকাব্দে কলিকাতাখ্যনগরে শ্রীঞ্জাণক্লফনাগেন মডাঙ্কিডঃ

्त्र (त्रकः। यथा। वर्गायकात्र उकारत्रोः द्राप्त्रकः। इंडि कवाश मःकिष्ठ সার্য্যাকরণে।। রেফাৎ কারক। वेकातः। इंडि পुक्रियाकोमूनी ॥ ম তু সপ্তবি•শ হলবর্ণঃ। তস্যোচা-व्रव द्वान मूर्वा। देखि मूक्तवाष्त्रा क्रेंग ।। 🗱।। उन्र स्क्र न गया। (त-क्ष्रक्षनाभाकि अ अनी घर मः व्छ । बेलिविम् झ को हर भ्यार वाञ्चकः मन्।। भक्षक्रीने द्याः वर्गः ত্রিবিন্দু সহিত স্দা ইতি কাম-(४न्ड्छि ७ भिनः ॥ 🖘 📙 उन्। (न थन भू होस्त्रा यथा। मक्क उः अ अजी রেথা বানাদক গভাপ্যধ:। भून দক্ষণতা দ্বেধা ততে। হংগা গত্য োর্ছাতঃ ॥ ভবানী শঙ্করে। বহি ভাষু ঠি8ত্তি নিত্যশ:। অর্দ্রনাতা বুন্ধৰপা মহাশক্তিঃ পুকীৰ্ত্তিতা॥ ইতি বর্ণোদ্ধারতন্ত্র•॥

" পু: পাবকঃ । তীক্ষঃ। ইতি নেবিনী॥কানবিহিঃ। ইতি শব্দ বিষ্ণাবলী॥

देश्यः क्री (वर्गः। इत्यावाः॥ देक क बारम्॥ जालस्य। इति कवि-क्ल्रज्ञनः॥ बारम्। द्वर्गान्तकः व्यावकः। के द्राकेषाँ रेशाम्कः वावकः। देशिम्भीमात्रः॥

वकः ब्री बह्नमः॥ छामुः॥ श्राहीः नामलकः । इंडि (मिनि ॥ शद्मकः ।। मिन्तूतः ।। श्कृतः। ইতি त्राजः निर्घण्डः ॥ मतीत्रक्ष मध्यापुष्ठर्गञ थाजुवित्नयः। ७८ शर्यशयः। क्षित्र २ वामृक् ३ (ना विष्ठ १ वामु १ ६ क-**उक्त ७ (मानिङ १। ই**ङ्ग्यद्र: ॥ भवस्राप्तः ৮ (दाहिजः भवस्रः ३० । इंडि नम्ब्रज्ञावनी ॥ कीनानः ১১ व्यक्षकः भुरत्याधियः १० यकः १८। ইতি দুর্টাধর:।। ত্বগ্রু ১৫ শোণ ১৬ (वार्रः) १ प्रमंबः १४ । ই छ द्राबः निर्घण्डः ॥ 🗱 ॥ व्यथ् त्रक्रम् अक्तभः মাহ। যদা রসে। যক্ষাতি তত্র রঞ ক পিত্ততঃ। রাগ• পাকঞ্চ স•পূ। প্র म ভবেদুক म॰छकः ॥ त्रकः मर्ब मदीत्रष्ट् कीवम्याथात्र উख्मः। শ্ৰীপা গুৰু চলং স্বাদু বিদপা পিত্ত व खरवर ॥ कीवम्याभाव छेखम इंडि । যত আহ। জীবো বসতি সর্বমিন্ দেহে তত্র বিশেষ তঃ। বীর্য্যে রক্তে भारत यिम् कीरा याजि कय क-शाहि ।। वीर्यं। द्राःकः भाग ह भ-ুরীরুারুম্ভকে। ব্রাণ্টটোক্ত পরিমাণ गिरा मूर्कि बीरवा वनिक नकु मुरहे भुर्षः ब्रुक्तभावाभाषामा भारतिवर्था श्रमकार । भिडवस्तवर । यस

ভবেদিভার্থ: ৷৷ # ৷৷ অথ রক্তস্য श्चान मार। यक्ट श्लीरा ह ब्रक्तम् **নুথ**ণ স্থানণ তথোঃ স্থিত । অন্য-ৰাপি স্থিতবতা॰ রক্তানা৽ পোষ-ক ভবে**ং ৷৷ ইতি** ভাবপুকা**শ:** ।। 🗱 ।। ब्रक्डासायनाम्मकोषधः यथा । वुक्तगृष्टि क्ल॰ भिष्टे॰ वादिना তনু লেপত:। তেন ঘৃষ্ট রক্ত দোষ: পুণশ্যতি ন ষ•শয:॥ ইঙি गाक्ष ३३२ व्यवग्रयः ग्

ब्रकः भ्॰ लाहिज्यर्गः। ईंफ्रमद्रः॥ वनु अः ॥ शिष्क्रवः। ইতি রাজ-নিঘণ্ট: ॥

त्रकः वि **अनुत्रकः ॥ नी**ण्यानित्र क्षि उ:।। त्यारि उ:। ইতি मिनी ।। ক্রীডারত:। ইতি ধরণি:।। 🗱 🛚 ।। ব্লক্তবৰ্ণবস্থা বিশাশানি ভৌ ন ভীক্ষা শুভামু সকুন ভক্কা:। গুঞ্জেন্দ্রগোপ খদ্যেত বিদ্যুৎ জ-क्षत्र विनद्वः ॥ पृगष्ठायत्र जिञ्जानृ-द्याःम मिन्सूत थाउवः। श्रिकृतः चक्रीनिया (उद्धः मात्रम मसकः॥ गानिकाः रः न हक्षु उद्यी मुक गर्कहे যে। মু খে । চকেরে কোকিল পারা-वज्ञान नथाययः ॥ अत्र क्रिन्त्र কাশোক জবা বন্ধু দ পাটলাঃ। ক-মূল দাডিগীপুল্ল বিষ ধকিলা দ

পল্লো ৷৷ ভাষ্ল রাগো মঞ্জিচা-লক্তক বক্তচন্দ্ৰ ৷ ত্ৰেতা নথক্ষ **उक्किक थर्चा** ह्योनुब्रजान्यः ॥ # :1 ব্লক্ত নীল বাচকানি যথা। লোহিত নীলৌ পুষর হরি বিজন কমল কৃষ্ণ ब्रज्ञानि। मिन्तुब ज्यालार्भनं, धन-ख्रियास्त्राजिनी मनानि ॥ यथा । श्र-**इतः भग्नाकाणयाः। इतिः मूर्य्यः** कार्याः भ्वकतः भूवान विणिष्टेव्क-(याः। कर्मः) भा भागीयामणस्याः। क्कत्रव ्रिक्षि जन्द्रनी न (याः । ति-मृत ज्याः भिन्त्रानकात शक्रायाः। उदेशन मूटकृष्टे मार्मिनीवत्रायाः। थमञ्जरयात्रि भार्थरयाः। অদ্ভোজনী-দল পদ্মপত্র পুটকিন্যো:। কমলা-বিপ পদ্মশৌ নাগজিৎকান্ত সূর্য্যত্ত্ ।রত্মাকর বর ত্রীক: সদাধিকম**ল**দুচ ভি: !৷ কমলাধিপ পদ্মশৌ সূর্য্য কৃষ্ণৌ। নাগঙ্গিৎ গৰুডো নাগম্প-জ্বতি। কান্তঃ কমনীয়া ক॰ জল॰ **७म**्रान्त्रकः भ्याञ्ः भ्याञ्खा य-भक्त ॥ भना भिन्तुत मुख्ड । कलयन् কমল শুিষ•। বৃ.ট শোভন তামু শ্বি र्वब्राह् बाह्म मीबिजिः॥ এव मूर्जः न्याः विम्त्रम्ति मीशिजिः। भूगम् भू नहानः कन्छान् भिज-इं । भ सार्वक (यक वाहकानि যথা। রক্ত খেতৌ হরি পুটি পুরুর শতপত্র সূর্যকান্তারঃ। নবহংস ম-হাপুনাক সোদরা: কমল কীলা-ंद्र्ण ॥ इति कानु म्यार्याः । मृतिः त्थं उ देवधानद्रत्याः। भूकद्र वन পদাবো: । শতপত্ৰ হ সপদাবো: ्र मूर्यकान्डः मुक्तिक मूर्यव्यकारस ूर् । चद्धः भुद्गात्रुकर्याः। नवरुः गः नवहः त्र भुकागुन्यं हिन्दान्ति । प्रकः मृद्धिक मूर्व। याः। कंभलः जनायुज-याः। कोनानः बनद्रक्याः॥ मृ कृरुवारि ि जीता ब्राप्तनाः ब्रहाः শুকৈ:৷ জলেভ্যে জন্ম শোভাভি: সরোত্র অনুদারিভিঃ ॥ ভানোঃ পরমাৎ সুজ্দুরাণিভি: ॥ 🗱 ॥ 🗥 সিত রক্তৌ থথা। রবি মিত্রণ চন্দুঃ त्रविज्नारम् । जानुत्रज्ञः भ्रारकासः द्रिव भेपद्राशी ह । अधिवञ्च भूर्यंऽ-कार्डा २ श्र भग्रवार्गो ह। बरो णुकः मञ्जराज व्यथ्यमः । बन्ब 'শেভা ৰুলনা চাসৌ শোভাচেত্রি পক্ষে পদ্মকান্তি:। এব সরোজা

রককনলং ক্লা রক্তবর্ণেৎপলং।
তৎপর্যায়:। কোন্দেশ ২ রক্তায়েজ ৩ অকণকনলং ৪ শোণপমা ৫রক্তোৎপলং ৬ অর্বিন্দং ৭
রবিপ্রিং ৮ রক্তবারিজ ১ ৷ অস্য গুণাঃ। কটুরং। ভিক্তরং। মধ্রত্বং
। শিশিরত্বং। রক্তদোষভ্রত্বং।
পিত্ত কফ্বাত শ্মনত্বং। সম্ভর্ণ
কারণত্বং। ব্যাত্বাহু। ইতি রাজ্বন্দিটাঃ।।

পক্ষে পদ্যকান্তি: । এবং সরোজা রক্ত কলবং ক্লী রক্তোৎ পলং। যথা।
রিশোভা সরোজারি ক্লিক্রিনা ক্লিক্রিনা কনলৈ: জনুদেঃ প্রিল্লাভা জনুদেঃ প্রিল্লাভা জনুদেঃ প্রিল্লাভা জনুদ্ধি ক্লিক্রিনা কনলৈ: জনুদেঃ প্রিল্লাভা জনুদ্ধি ক্লিক্রিনা কনলৈ: জনুদেঃ প্রিল্লাভা জনুদ্ধি ক্লিক্রিনা কলি প্রিল্লাভা জনুদ্ধি রালিভান ক্রিক্রিনা কলি প্রিল্লাভান ক্রিক্রেনা কলি প্রিল্লাভান কর্না ক্রিক্রিনা কলি প্রিল্লাভান ক্রিক্রিনা কলি প্রিল্লাভান কর্না ক্রিক্রিনা কলি প্রিল্লাভান কর্না ক্রিক্রিনা ক্রিক্রিনা ক্রিক্রিনা ক্রিক্রিনা ক্রিক্রিনা ক্রিক্রিনা ক্রিক্রিনা ক্রিক্রিনা নালিক্রিনা ক্রিক্রিনা নালিক্রিনা ক্রিক্রিনা নালিক্রিনা নালিক্রেনা নালিক্রিনা নালিক্রেনা নালিক্রিনা নালিক্রেনা নালিক্রিনা নালিক্রিনা নালিক্রিনা নালিক্রিনা

তৈ:। অর্ধ্যন্থলি রাজান নজেন দিল সভন:।। ইতি পান্মোভর খণ্ডে ১০ অধ্যায়:।।

त्रक्तिवीत्रकः भू॰ लाह्उवर्गकतः वीत्रभूत्रवृक्तः । नान्कतन् इंडि हिन्तिज्ञा । उट्भर्यायः । तकः भूभदः २ भारण्यभूमः ० हजीस्म् मः ८ कृतः ८ ज्ञुन्ति ७ त्रविभुदः १। ज्या छनाः । कृष्यः । जीक्षदः । विष्णायनदः । द्वापाय तुन् कञ्जि स्र विषश्त्रद्वः । इंडि त्राजीन्दिः तक्काक्षतः भूः सनाम्याजभूत्रः वृक्षविष्णयः । उट्भर्यायः । विष्न नः २ हम्निकः ० । इंडि ण्यत्तद्वः । वनी ॥ काक्षना नः ८ जामुभूत्रः ६

व्यक्तात्रः ७। ३७ कि कि विद्याः ॥ े त्रक्रकाश्चा खी त्रज्ञभूनर्नदा । ३७ त्राक्रनिर्घण्डः ॥

রক্তকাপ্ত ক্লী পত্তক্। ইতি রাজ-নির্ঘণীঃ ॥ লোহিতবর্ণদাক্ত ॥ রক্তক্রমুদ্ধ ক্লী রক্তকৈরবং। ইতি জটাধরঃ ॥

রক্তস্মাঃ পু: পারিভদু:।। ধ্রন-বৃক্ষঃ। ইতি রাজনিূর্ঘটঃ।।

त्रकरिकतत्रः क्षी त्रक्रमपूरः। ইঙি करिषतः॥

রক্তকোকনদ॰ ক্লী রক্তে<u>ং</u>পল ﴾ ইতি জটাধর:॥

त्रकथितः भृ तक्वर्णथितित्रवृक्षः। उर्ण्यायः। तक्रमातः २ मुमातः २ जानुमात्रकः ८ दक्ष्णणाः ६ दा-क्रिकः ५ क्ष्रताहनः १ यूणकृतः ५ अनुभित्रः २ अकः २०। अमा स्पाः। कर्षे १५ क्ष्रपः। क्षायपः। स्कृष्णाः। क्ष्रपः। स्वायपान्। स्कृष्णाः। क्ष्रपः। स्वायपान्। स्वायप्णाः।

রক্তগন্ধক জী বোল । ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ ।।

রক্তগুলা: পুণ জীণাণরক্তরগুলারোগঃ:
। তস্য নিদানাদি গুলাশাদে দুষ্টব্যুণ
।। তস্যোবধণ যথা। দ্বিজ্যস্তীত্তিকটুকণ হুর্ণ পীতণ হরেছিব। তিলাকাথেন সংযুক্তণ রক্তগুলাণ জ্রিয়া হর
।। ইতি গাৰুডে ১৯৬ অধ্যায়ঃ ।।

রক্তমঃ পু॰ রোহিতকবৃ**ক্ষঃ। ইতি**' জটাধরঃ॥

রক্তমী জ্রী দ্রাবিশেষ:। গাঁঠিযা। বিশ্বাক্তমী রক্তমী রক্তপিত্র

कार्राटम्स् निकर्णना ।।

ज्ञकान्तन क्षी ज्ञक्तर्यकान्तन। उट-পর্য্যায়ঃ। তিলপণী ২ পত্রাঙ্গু ৩ .त्रे छन्^त १ **४** ० न्स् न १ ८। इन्डामत्रः॥ তামুসার ও তামুবৃক্ষ: ৭ চননে ৮ । ইতি রর্মালা ॥ লোহিত ৯ শোণিতচন্দন ১০ ব্রক্তসার ১১ ভারুসারক >> कू पुठनति : ১৩ वा ,র্রুটন্দেন ১৪% ইতি রাজনিঘটঃ॥ রক্তাঙ্গ ১৫ পুরালকল ১১ ইতি ভাবপুকাশ্যা অস্ট্রীভাগাঃ। অতি भी उनवु । जिक्क वु । देक्र नगः তাসুদোষ ভূত পিত্ত কফ কাস জ্য ভাষি জন্ত বমথু ত্যা নালি-ত্বক্ষ। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ॥ অপিচ ।রক্ত পীত গুৰু মাদু ছর্দি তৃঞা-সু পিত্তহ্। পিত্তনেত্র হিত• বৃষ্য• জ্বর বুণ বিষাপহ।। ইতি ভাব-পুকাশঃ।। অন্যচ্ন রক্তপিত্তহর•• दनाः हक्षुषाः तक्रहन्त्वं। इंडि রাজবল্লভঃ ৷৷

রক্ত চিত্রকঃ পু॰ ক্ষুপবিশেষঃ। রাক্ষতি হাইতি ভাষা। তৎ পর্যায়ঃ।
কালঃ ২ অত্যালঃ ৩ কালমূলঃ ৪
অতিদীপ্যঃ ৫ মার্জারঃ ৬ অগ্নিঃ ৭
দাহকঃ ৮ পাহকঃ ঠিউটি : ১০
বিহাকঃ ১)। অস্যুপ্তনাঃ। পুলি।
বিকর্তঃ । কচ্যবুণ। ক্ষ্মিনা।

রক্ত ও: পু॰ শুকপক্ষী। ইতি রাজ-নিঘণ্ট: ।। লোহিতমুখ্যুকে তি ।। রক্ত ওক: পু॰ ভ্নাগ:। ইতি রাজ-নিঘণ্ট: ।।

রক্তত্ণা স্ত্রী গোমূত্রিকা। ই**তি** ুরাজনির্ঘণ্টঃ॥

রক্ত ত্রিব্ধ স্ত্রী রক্তবর্ণ ত্রিবৃতা। লাল্তেউড়ী ইতি ভাষা। তৎ পর্যায়ঃ
। কালিন্দী ২ ত্রিপটা ৩ তামুপুল্লকা৪ সলবর্ণা ৫ মস্রী ৬ অমৃতা ৭
কাকনাসিকা ৮। অস্যা গুণাঃ।
তিক্তবুং। কটুবুং। ইফবুং। রেচনিবুং। পুহুণী মলবিপ্ত স্তুহারিবুং।
হিতকারিবৃঞ্চ ইতিরাজনির্ঘন্টঃ।।
রক্তদন্তিকা স্ত্রী চিগুকা। যথা।
ভক্ষযন্ত্যাশ্চ তানুপুন্ন বৈপুচিতান্

महाসুद्रान् । तका पडा ভবিষ্ঠ माजियी अमृत्याभयाः ॥ ज्ञा মা॰ দেবতাঃ স্বৰ্গে মৰ্ত্যলোকে চ মানবা:। স্তব্ভো ব্যাহ্রিষ্যন্তি স তত রক্তদন্তিকা ।। ইতি মার্কণ্ডে-यभूतात (प्रवीमाश्राज्य) ॥ त्रकरना क्वी ननिका !! **विवि**ल्लिका । इंजि ब्राजनिर्घण्टः ॥ রক্তদ্ক পু জী কপোতঃ। ইতি কে हिट् ॥ ब्रञ्जवर्गहक्कृ विभिष्टे ् वि॥ त्रकशाजुः भु॰ रेगतिकः। इंजि जि॰ त्रक्रमल्लयः भू॰ जामाकंवृक्तः। इंजि কাওশৈষঃ ।। ভামু-। ইতি রাজ-निर्घरिः ॥ त्रक्तवर्गधाजूमाज्यः ॥ রক্তনাল: পু॰ জীবশাক:। ইতি ब्राजनिघकः ॥

রক্তগাসিকঃ পু॰ পেচকঃ।ইতি শব্দ রহাবলী।। লোহিতনাসাযুক্তে .বি

রক্তপানকর্ত্তরি ত্রি॥

রক্তপত্রিকা জ্রী নাকুলী।।রক্তপ্ন-र्ने वा। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ লোহিত-পত্রগ ।।

त्रक्रभनी जी क्ष्रूनुव्कविष्णवः। यथा 📗 । শমीপতা রক্তপদী-সমস্পঞ্জলি কারিকা। ইতি জটাধরঃ॥

द्रक्रभप्तः भू ही तक्तर्वक्रमनः 👤 **७८ भगामः । त्रङ नर्त्वाक्रः र ॥ वित्रक्वनः ॥**

রক্তোৎপল ২। কোকনদ ৩। ইত্যমর:।। অস্য প্রমাণ যথা। रियम निन्ज काष्ट्राश्वान रिस्ती में क्ला ७ का। वत्र । जयक्षा ह দ্বিভুন্না গৌরদেহিকা ॥ রক্তপ-দাসনস্থা চ জটা মুক্ট মণ্ডিঙা। রক্তকোবেযবন্ধা চ মিতবক্তা শু-जानना ।। नवरयोवने व्यन्ति हार्द की ननिष्ठभुं । ইতি जिथा हि-ভত্তু• 🛚 🧎 📑

রাজনির্ঘট:।। লোহিতপত্রঞ।। রক্রক: পু॰ গৰুড:।ইতিকেচিৎ।। त्रक्रभा खी जानोका॥ ডाकिनी। इंडि (मिनि।। শোণিতপানকর্ত্তরি তি।। রক্তপাদী জী বৃহতী।ইতিরাজ[্] निर्घक्तः॥

রক্তপঃ পু॰ রাক্ষসঃ। ইতি মেদিনী।। রিক্তপাতা দ্রী জলৌকা। ইতি শদ্ बङ्गर्वनी ॥

> त्रक्रभामः शुः म्कशकी। ইভিছেম চন্দু:।। লোহি ভচর ণযুক্তে ত্রি।। वक्रभारी जी वज्जानुः॥ रःमभरी । ইতি ব্লাজনির্ঘণ্টঃ।।

ু কুপুথিবী জী জলৌক। ইতি জনিঘট: ম

तर्जागा न्यू त्रक्रभानभीनः। हेर्ड

इंक्शांत्रमः क्षी हिक्वनः। ই ि हाता-वनी ॥ को व्यव शृः ॥ इंक्शिश्रः क्षी क्याशृञ्जः । ই ि भवत द्वावनी ॥ तक्षिश्रकः शृः त्रकंग्ः। ই ि त्राक्षिर्यकः ॥

রক্তপিত্ত ক্লী রোগবিশেষ:৷ তস্য े विकान वर्षा । धनु अबिक्वाठ । व्य-থাতো রক্তপিত্তস্য নিদান পুর मामारः । ज्लांक जिक करून व्यवनानि विनाशिष्टिः॥ (काम्रवा-দালকৈ শ্চান্যৈ স্তদুক্তৈ রভিসে বিতঃ। মপিত পিত্তলৈ: পিত্ত ॥ দুব• ব্ৰক্তঞ্চ মূৰ্চ্যেৎ।। তে মি**থ** স্ত न्यक्तभञ्ज भागभा वराश्च वः खन्। পিত্তরক্তম্য বিক্তেঃ সংসর্গাদূ यगारिता। गन्नदर्गानुवृत्त्वयु ब्रत्क ন ব্যপদিশ্যতে। পুভবত্যসূজ सः माए श्लीइरा यक्उक उठ्॥ नित्रा छक् इ मक्तिः भी उहा मध् कारकः। इपि ठ्ए इपि विचर न्। का**णः यात्रा जुमः क्रनः॥त्वा** হিতো হলোহিতো মৎস্যা নগ-क्यामाध्य विज्ञः। ब्रक्त शांति पु क् विक वर्गका नगरा रिक् तिक ली हि अभी जाना वंशीना मविह्निजन ।। ৰপে তদ্প ধৰ্মিবৃ ভবতাগান ভ

विषाठि । उष्कं नामाकि वर्गीमां-प्याप् यानि खरेन द्रशः ॥ अनिज॰ त्रामकृरिणक ममरेख ख८ भ्वर्बछ । উদ্ধৃ • সাধ্য• কফান্মমাৎ ভদ্বিরে-চন সাধিত।। বস্বৌষধঞ্চ পিত্তস্য विद्यादिका हि वद्योवशः। अनुवस्ती कः का यक उब उम्राशि मुक्किक्ट।। क्यायाः श्वानता यम्। विम् क्ष त्मन् लाहिजा: । कर्षे जिक कषाया वा य निमर्गाए ककावेशः॥ अक्षा या-**भ)१५ नागृषा८ ७८ भु**वर्धन **भा**-थन । जाली वक्ष भि छ त्र व्यन ননু চৌষধ ।। অনুবন্ধি চ লোপস্য শান্ত পিত্ত নরস্য তত্। ক্ষাযাক্চ হিতা স্তম্য মধুরা এব কেবল।। কফ भाक्ड मःग्लृष्ट भमाष्ठ म्भनायनः। व्यमश् भुजित्वामञ्जनमाधारही-, বধস্য চ।। নহি সংশোধন কিঞ্চি-रमा **ठ शु**िलायन । (भाषन পুতিলোমক রক্তপিত্তে বিনিজ্জিত• ॥ এব মেবোপশমন সর্ব শোধন মিষ্যতে। সংসৃষ্টে ম্বাহি দোষেষু স-र्दथा इफ्न श्रिडः॥ उज माराज গনন শিবাছ ইব লক্ষ্যতে। উপ-দুবাশ্চ বিক্ত• ফলত স্তেমু চাধিক• ।। ইতি गाक्ष ५०० वश्रायः ॥ 🗱 ॥ ত্বে) यथ । विवृ । विक्ना

भागमा शिश्लनी भक्तमा मधु।। साम-ক: সন্নিপাতান্তো রক্তপিত্ত জুরাপ इः॥ वाणायाः विनुत्रानाया गाणा-যা জীবিতস্য চ। রক্তপিত্তী ক্ষ্যী कामी किमर्थ मयमी र छि॥ अहे क्य क मृष्ठीका भण्डा कृष्यः मणकंत्रः। क्ली দ্রাচ্যঃ কাশন খাস রক্তপিত্ত নিবর্ছ-भः॥**इंडि**शाक्एउ ३१८ व्यथायः॥#॥ অপিচ৷তত্র রক্তপিত্তস্য নিদানপূ-विका मान्याधि माह। यस व्यायाम माकाध्र वार्य तिख्यादिखः । जीक्षाक कात्र नरीन त्रीयः कर्वे जि (त्रव D II भिड॰ विमक्षः मध्ये। र्विन হত্যাশু শোণিত । তীক্ষণ নরিচাদি । উষ্ণে হণ্নিভাপাদি:। ক্ষারো যব कात्रापिः। विषयः प्रिञः। यखीः यकाद्रोग छ रेन खीकां मिलिः। छरेन রিতি বহুদ্বেন তীক্ষাম লবণ কটুঞ यग्गीमर्या भृश्रास्त । विमञ्जि मृषये-তি॥ 🗱 ॥ রক্তপিত্স্য সামান্যল-क्रग मार । उठः প্ৰত্তে রক্ত মৃ-জ্ব' বাধো দ্বিধাপি বা। রক্তমিত্যু-পলক্ষণ । ভূৎস সর্গি পিত্তঞ্চ । অতএব রক্তঞ্চ পিত্তঞ্চ রক্তপিত্ত মিতি ঘন্দ ইতি সুশুতঃ। রক্তঞ্চ তৎ পিত্রঞ্জি রক্তপিত্ত রাগ পাুণ্ড' পিত্ত নিতি কর্মধার্য ইতি

চরক: ।। মার্গানাহ । উদ্ধৃ - নাসা-कि वर्गामि । स्पूर्ण (यानि स्टेन इशः। क्रिञ (द्रामकृष्टिक नमस्य उद পুবর্ত্তত ৷৷ ছপিত মতিছপিত ৷ ॥ 🗱 ॥ भृंद्वतभगाष्ट्र। महनः भी छः काभिषु कथेष्मायन विभः। (वार-গন্ধিশ্চ নিশ্বাসে৷ ভবত্যক্ষিন্ভ বি-ষ্যতি ॥ # ॥ বিশিষ্ট কুপ মাছ্। मान्तु : मश्राञ्च मामु : शिह्निक क्कानिञ । न्यावाक्न मरक्नक তনুকক্ষঞ্চ বাতিক ৷৷ রক্তপিত্ত কবাবাভ কৃষণ গোন্ত সন্নিভ।। भिष्ठकागात धूमाञ मक्षमाञ्करेलः जिंक ॥ मःमृष्टे निक् मःमर्गाजु-বিহু সামিপাতিক ৷ সপাও वैष< भाक्षा भिह्नि भगूत्रभिह् हु-বিযুক্ত । কৃষণ কব্দনাভ । মেচক • . চিক্লণ কৃষ্ণবর্ণ। অঞ্জন শ্রোতোঞ্জ-न जन् के ।। # ।। ज जर्गाविष्मरयन মাৰ্গভেদ মাহ। উদ্ধৃ গণ কফ সণস্-ष्टे ग्रावागः माक् जान्गः। विमार्गः কফ বাতাভ্যা• উভাভ্যা• ত**ং পু**-वर्छ्छ ॥ 🕸 ॥ উপদুবানাছ । (मोर्बन) শ্বাস কাসুজুর ব্যথুমদাঃ পাণ্ড্ডা ने क्ष्रिक्ति क्षांक शास्त्र विनाह यु-धृषिशाभि मेरा इंस्ट ज्वडा ह भी छा । दुकां काष्ठमा ज्याः भित्रमि ह

তপন পৃতি নিষ্ঠী पर्निष्ठ । দেখো ভুক্তে ধ্বিপাকে। বিকৃতি রপি ভবেদুক্ত निरखानमर्गाः॥ উপमर्गा উপদ্বाः া বিকৃতি র্মাণ্স পুক্ষালনাভত্মাদিঃ ॥ 🕸 ॥ जार्युज्ञानिक बारु । এक स्नायानुग॰ जाध्यः विस्तायः यान्य गुंहारा यधिरनाय समाधाः महास-न्माक्ष ब्रिटिवगवट् ॥ छेक् नाथ्र নধো বাপ্য নসাধ্য যুগপদ্গত । व्याधि छिः की शास्त्र में वृष्त्र म्यान मु-उन्ह य<u>् ॥ अ॥ जाला बाङ्। वक</u>-মার্গণ বলবতো নাতিবেগণ নচোণ্যি-ত । রক্তপিত্ত সুথে কালে সাধ্য न्याधिक भूष्य ॥ मूर्थकाल हिम लिलिद्रियाः॥ ॥ अमाश्र मारू। মা·স পুক্ষালনাভ· কৃথিত মিব চ यट कर्नभाष्मि। निज्ञा स्मनः भूषा-जु कन्न । यक्षिय यपि वा शक्का वा कका उ॰। यथ क्ष॰ यह नील॰ ज्षान. নপি জণপ॰ যত্র চোক্তা বিকার। স্ত-ছর্জ্জাণ রক্তপিত্তণ সুরপতি ধনুষা ষ্ট তুঘ্য বিভাতি॥ উক্তা বিকার। क्षीर्वनग्रास्यः . সুরপতি ধনুষা তৃল্যः `নান। বর্ণ ।। যেন চোপছতো রক্ত , ब्रक्त शिखन गाववः । शामा प्रम्मा विष्हािश उहागाशु श्रेमः भयः ॥ বেন রক্তপিত্তেন উপহতো নন্ষ্য:

मृभाः घर्षे भरोक्तिकः वियह ब्रक्तः भ-শ্যতি স নশ্যতি বিষয়াপি অদৃশ্য मभीजार्थः॥ 🗱 ॥ जित्रहे मारु। त्ना-হিত ছৰ্দযেন্দ্ৰ বহুশো লোহিতে-ক্ষণঃ লোহিভোদ্ধারদশী চ নিুযতে রক্তপিক্তকঃ।। লোছিতোদ্বারদশী ব্যাধি মহিশ্বোদ্ধার মপি লোহিত• পশ্যতি ইত্যর্থ: ।৷ 🟶 ৷৷ অথ রক্ত-পিত্তস্য চিকিৎসা। পিত্তাসূ সমু (यद्याप्ती भुवृद्ध विलाम १ वड: । इर्गा पुर्नी दाग नीह बना জ্वािक्ट्।। नानि यष्टिक नीवात কোরদ্য পুসাথিকাঃ। শ্যামাকাশ্চ পুষদ্ভক ভোজন বক্তপিত্তিনা ।। **श्रियकः कब्रुः ॥ भमूत्र भूम ठ**नकाः गग बिंगाकीकनाः। भुगनाः मृश যুষার্থে কল্পিডা রক্তপিভিনা। দা-ডিমামলক বিদ্বানমার্থে চাপি দা-গযেৎ। পটোল নিম্ব বেত্রাগু প্লক্ষ-বেত্তস পল্লবাঃ।৷ শাকার্থে শাক্সা-অ্যানা তণুলীয়াদয়ে। হিতা: 1 পারাবতান্ কপোতা শ্চ লাবানুক্তা-क বর্ত্তকান্।। শাশান্ কলিঞ্লা-तिगान् इतिगान् काल शृहकान्। **রক্তপিত্ত হ**রান্ বিদ্যাদুসাণ স্তেষা• भुरगाजराय ॥ अयम् माननमाः मह घ्ठ ज्थान् **गरम**कवान् । ककानूल

যুষ শাকে দদ্যান্বতোনুগে রসং ॥ ॥ পথ্য সতীল যূষেণ সসিতা লাজ শক্তি:। ধান্যাক ধানী বাসানা॰ मुक्का भर्भ देया हिंगः॥ त्रक्र भिङ् জ্বন দাহ তৃষ্ণা শোষক নাশ্যেৎ 1शान्तराकारन र्हिमः॥ श्रीरवत्र म्८-পল• ধান্য• চন্দন• যপ্তিকামৃতা। উ 🖫 यीत्रकः वृष**्टे**क्ट्याः वृष्यः मन्धू भ র্কর ।। পাযযেত্তেন সদ্যে ছি রক্ত-পিত্ত পুণশ্যতি। রক্তপিত্ত হায-जुर्गु ज्वा मार् बुद ज्या॥ 🕸 ॥ भूतानः भीन मानीय क्यांखन्। क ল দৃঢ়ে। তদী ছাধার বীজ বুক্ শিরা শূন্য সমাচরে ॥ তত স্তম্য তৃনা নীত্বা পচেজ্জন তুলা ख्रायः अभिनीता २क गिष्टि जु येइ मी जनीकृत ।। जानि अया ७

स्डज्जा ने वा भूनः भाकाय **शा**त्र-(यट्या क्या ७ भावत्यम् यस्यं जानु পাত্রে ততঃ ক্ষিণে । ক্ষিপ্তা তর यृ अ भू इ • क पा ७ • जिन च ज जिल्ला १ ।। মধুবর্ণ ভদালোক্য ভজ্জল ভত্ত নি:ক্ষিপেৎ! সিতাযাক্ষ তুলা ওত্র कियुः उत्सर्वे शहर ॥ मणाकृ शिश्रनी गुर्श जीतागा । एवं भारत भ् খক্। পৃথক্ পৰান্ত্ৰ ধন্যাক পত্ৰে-।

वा मित्रिष्ठ पूर्व प्रिं हुर्ग (स्वा) किर्ल-ख व घृडार्छ को में माहरय । এ-७८ भव निउ॰ थारिम्थवाशि वन॰ यथा ॥ थेख जगाखलहा ११० ব্লক**পিত্ত• বিনাশ**বেৎ। গ্রিত্ত জ্বব• ত্যা দাহ পুদর কৃশতা বনি য়া স্বরভেদ**• সহুদোগ•** কাস• খাস• क्क उ॰ क्क्य • । ना न्य र उ द व व र व र व यः तृःहता दलवर्कनः ॥ थ ७ ज-ग्राञ्चरत्वरः॥॥ गञावती ग्व কল্ব : কল্বাৎ ক্ষীর : চতুর্গুণ । ক্ষীর তৰ্য্য হু তং গৰ্য্য নিত্ৰ্যা কল্পত্ৰা-যা।। ঘৃতশেষ পঢ়েত্ত পলাৰ্ (लह्रव् मना। त्रक्रिकः सूत्र-লিত্ত॰ ক্ষ্য স্থাস্থ নাশ্বেৎ ॥ শতাবরীপাকঃ। ইতি বক্তপিত্তা-থিকার:। ইতি ভাবপুকাশ:॥ ाति भी उत्यक्ष वाममा। यङ् । दक्ति शिव्हा जी तक्षी। गाँठियामूर्वा ইতি ভাষা। ইতি শব্চন্দ্রিকা॥ त्रक्रभूनर्नता खी त्रक्रवर्षभूनर्नवाणाकः । उৎপर्यायः। कृता २ मखनभ-গ্রিচা ৩ রক্তকাণ্ডা ৪ বর্ষকেতু: ৫ লোহিড ৬রজপ্রিফা ৭বৈশা-খী ৮ রক্তবর্ষাভূ: ১ শোক্ষ্মী ১০ রক্ত শুদ্ধিক। ১১ বিকশ্বরা ১২ বিষ-शे १० नुष्यिगा १८ नातिभी १० ব্যাভ্যঃ ১৬ শোণপ্রা: ১৭ ভৌনঃ

রক্তমে

रक्तु / ১৮ পूनर्ख्यः फ्रान्यः २० नव्यः २)। অস্য গুণা:। ভিক্ত হ্ব॰। সারকত্ব॰। শোফ রক্ত পুরুরদোষ পাণ্ডু পিত্ত नानिद्ध। ইতি त्राजनिर्चण्डः॥ রক্তপুত্রঃ পু॰. করবীরঃ। ইতি জটা-ধর: ॥ রৌহিতবৃক্ষ: । ইতি শব-भाना॥ तककाथनन्कः॥ नाउम-वृक्तः॥वकवृक्तः। ইতি রহমাল।॥ বর্ক্তৃক: ॥ পুরাগবৃক:। ইতি त्राक्षांनर्यणः॥

রক্তপুল্লকঃ পু• পলাশবৃক্ষঃ॥রৌ-হিতকবৃক্ষ:। ইতি জটাধর:॥ পপ্তি।। শালালিবৃক্ষ:। ইতি त्र.क्रियकः॥

রক্তপ্যা স্ত্রী শাল্মলিবৃক্ষ:। ইতি क्रिंग्यद्रः॥

द्रज्युद्रिका खी व्यञ्जानुः। ইতি मद्रानिषुका ।। ब्रक्त भूनर्गा। ज्भा-টিলি:। ইতি ব্লাজনির্ঘণ্টঃ॥

রকপুন্নী দ্রী পাটলিবৃক্ষঃ।ইতি कराध्यः ॥ कवा ॥ व्यावर्खकी न ठा ।। नागरमनी ।। कक्नीवृक्षः ॥ उद्धे কাণ্ডী। ইতি ব্লাজনির্ঘণ্টঃ।।

রক্তপ্রক জী বৃক্ষামু।ইতিরাজ निर्घण्डः॥

রক্তপুসবঃ পু॰ রক্তকর্বীরঃ॥রকা-म्नानः। इंडि ब्राजनियंग्रेः॥

त्रक्कनः भू॰ वर्ष्कः। इंडि करी-(तः ॥ রক্তফলা স্ত্রী বিশ্বিকা। ইত্যমরঃ॥ শ্বৰ্ণবল্লী। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ त्रक्रक्षिकः भू॰ वामभार्श्वश्रद्धामः । उद्भर्गायः । भूमुयः २ । इंडि (इम्हमु: ॥ तकवानूक· क्री मिन्सूत्र·। ইঙি श्रवावनी ॥

ब्रक्मक्षद्रः भु• निष्ट्वव्कः। ই**रि** ত্রিকাওংশয:॥

व्रक्रम**्माः भू**• व्रक्रवर्गम् मादि-(णवः। यथा। (या ज्ञ ङाव्हा ना जि-मीर्घा नहारन्ना ना जिङ्ग्ला द्रक्त २० স্য: সত্ত্র:। শীতো ক্চ্য: পুষ্টি-कृषीनातामा नामः श्रः किकः रित्रवय्मा ।। ইতি রাজনির্ঘণিঃ II त्रक्रम्तकः भूः (एवमर्यभृकः। •ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

রক্রমূল। স্ত্রী লব্জালুব্ক:। ইতি वाजनिर्घक्तः॥

ब्रक्डस्टः भू· भुरम्ह्रागिविष्मियः। তস্য লক্ষণ যথা। বিসুমুক্ষ সল-বণ রক্তাভ রক্ত্মেহতঃ। মূত্র• मृब्दयिनिजि (याजनीयः।। जरम्) व-ध । यथा । हन्मुशु जा वहा युषा ভ্নিম্ব সুরদারবঃ। হরিদ্যাতিবিষা माबी निश्ननी मूब विवक ॥ ধান্যক ত্রিফলা চব্য বিডক্ গ किनिञ्जनी । সূবर्गशाकिक (व) वि ॥ हो कारतो नवगढ्य ॥ এতानि वेह भाजानि मःगृङ्गीयाट भ्यक् भृथक्। श्विक्षं २७ लाश्नाह्यु इर्या मिठा ভবে ।। मिलाबद्धे-कर्वः महारही कर्वाण्ड ख्युलाः। विधिना याबिटि द्विटिः कर्लिग গুটিকা শুভা ॥ চন্দুপুভেতি বি-थ्याञा नर्दाताग भुगामिनी । नि-হন্তি বিংশতিং নেহান্ কৃছ মন্ত विष• ७था॥ ठउमु म्हामाबी उ-দ্বং মূত্রাঘাতা জ্বাদেশ। অও वृक्षिः পाशुर्वागः कामनाकः रूनी-নক ।। কাস খাস তথা সন্ত मश्मान्त्र महाहकः। वाछ निख क्क व्याधीन् वन्या व्वया त्रमायनी ॥ সমারাধ্য শিব তমাৎপুষরাৎ खिका मिनाः। शुाखनाः महन्तुमाः যমাৎ তমাদনুপুতা মৃতা।। ইতি ভাবপুকাশঃ॥

রক্তনোক্ণ ক্লা শোণিত সাব: । যথা
। বেদনোপশনার্থায় তথা পাক শন্
নায় চ। অচিরোৎ পতিতে শোন
থে শোণিত সাবণঞ্চরে ।। চরেৎ
স্কাৎ । একত স্ক কিয়াঃ সর্বা ॥

त्रक्तभाक्षण स्वर्ष्टः । त्रक्रः हि त्रिक्षण व्राह्मण विकास क्ष्मण क्ष्मण व्राह्मण क्ष्मण व्राह्मण व्याह्मण व्याहमण व्याह्मण व्याह्मण व्याह्मण व्याह्मण व्याह्मण व्याहमण व्याहमण व्याहमण व्याह्मण व्याहमण व्या

রক্তয়প্তি: জ্রী নঞ্জিপ্তা। ইতি জটা-ধর:।।

রক্তযন্তিক। স্ত্রীমঞ্জি। ইতিরাজ নির্ঘণ্টঃ।।

রক্তযাবনাল: প্ তুবর্যাবনাল:। ইতিরাজনির্ঘট:॥

রক্তরেণু: পু• সিন্দ্র•॥ পলাশ-কলিকা।ইতি মেদিনী॥ পুমাগঃ। ইতি রাজনিঘণ্টঃ॥

রক্রেণুকা ত্রী পলাশকলিকা। তৎ পর্য্যায়: । অঙ্গারিকা ২ । ইতি ়শব্দালা।।

রক্তরৈবতক লী মহাপারেব**ত।** ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

রক্তনশুনঃ পুণ রক্তবর্ণমূলবিশেষঃ।
ত প্রয়ায়:। নহাকন্দঃ ২ গৃপ্তনঃ
০ দীর্ঘপত্রকঃ ৪ প্রপ্রপ্রা: ৫ সূলকন্দ্র ৬ বর্নেষ্টঃ ৭। অস্য গুণাঃ।
গৃপ্তন্স্য নধুরং কটুকন্দেং নাল মপ্রপদিশন্তি ক্যায়ং। পত্র সঞ্চ-

य সুশন্তি স তিক্ত॰ সূর্যো লবণ মন্থি বদন্তি॥ ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ রক্তলা জী কাকতুণ্ডী। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ॥

बुक्त लाहनः भू॰ करभाजः। ইতি হে-भहन्तु। लाहिउलाहनगुक्त बि॥ बुक्तवेषे जी भमृद्रिका। ইতি विका-अरमयः॥

রক্তবরটা জী সস্রিক।।ইভিজটা-ধর:॥

রক্তবর্গ: পূণ্ দাডিমঃ !! কি শ্কেণ।। লাক্ষা ।। বন্ধুক ।। নিশাদ্ব ।। অসুদ্রপুর ।। নজি গা। ইতি রাজ-নির্যন্টঃ ।।

রক্তবণঃ পু• ইন্দুগোপঃ। রাজনির্ঘণঃ।!

স্কুবর্দ্ধনঃ পু॰ বার্ক্তাস:। ইতি শব্চন্দুকা।।

রক্তবর্ষাভূ: স্ত্রী রক্তপুনর্ণবা। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ।।

রক্তবসনঃ পু॰ সংন্যাসী।ইতিহেম-চন্দুঃ।।

রক্তবাতঃ পু॰ রোগবিশেষ: । অ-স্যোষধ । যথা । নারিকেলস্য বৈ মূল ছাগ ক্ষীরেণ সংযুক্ত । পি বেচ ত্রিবিধ স্তম্য রক্তবাতো বি-নশ্যতি ॥ ইতি গাৰুডে ১৯৩ অধ্যায়:।। রক্তবালুকা স্ত্রী সিন্দুর । ইতি শব-রত্নাবলী।।

রক্তবিন্দু: পুণ রক্তকণা। যথা। রক্ত বিন্দু র্যদা ভূমো পভত্যস্য শরী-রডঃ। সমূৎপভতি মেদিন্যা ভৎ পুমাণ ভদাসুরঃ॥ ইতি মার্কভেষে দেখীমাহাত্ম্যা।

त्रक्तीबः शू॰ माডिमः। ইতি त्राब-निर्घण्डः ॥ अमृत्रविष्णवः । म ह শুস্ত নিশুস্ত সেনাগতি:। দেব্যা रुजः। यथा। भनायन भन्नान् मृक्षा रिष्ठान् भाज्यवार्षिजान्। (याक्ष गङ्गाययो कृष्का ब्रक्तवीरका महा-भूतः ॥ द्रकृषिनमू यमा जूमी भठ-ত্যস্য শরীরতঃ। সমূৎপত্তি भिष्ति। उद् भुषान उदामुदः ॥ यूय्रा म गमाना नि दिन्दु मक्ता म-शामुतः। ७७ रिक्तुी स्वरक्षि द्रकः বীজ মতাড়খ্ ৷৷ স্কলিশেনাহত্ত-স্যাশু তস্য সুসাৰ শোণিত ! সমূত্তস্থ স্তাতো যোধা স্তুদুপা স্তৎ পরাক্রমা: ৷৷ যাবন্ত: পতিতা স্তস্য শরীরাদুক্ত বিন্দ্বঃ। ভাবভঃ পুক-वा काञा खदीर्य दन दिक्याः ।। ভস্যা হওস্য বহুখা শক্তি শূলাদি-ভি ভূবি॥ পপাত যো বৈ ইকৌ-

च (ন্তনাসঞ্তশো ২সুরা: ।। তৈ ∐ শ্চাসুরাস্ক্ সম্ভুতৈ রস্রৈ: সক न बन्दा व्याध मानी खाना पन ৰা ভ্ৰথ মাজ্যু ক্তম।। তান্ বি-বগ্নান্ সুরান্ দৃষ্ট্য চণ্ডিকা প্রাহ স-ছবা। উবাচ কালী চাম্তে বি-खतः यहनः इद्या महु भाउ अञ्चलां विकृत् महामुद्रान् । त्रकवित्नाः भुजीह पुः वरकुगातम বেগিতা॥ ভক্ষযন্তী চর রণে ভদুৎ-পদান্মহাসুরান্। এব মেয ক্ষ্ণ দৈত্য: ক্ষীণরক্তো গমিষ্যতি ॥ कक्रामाभाख्या हागा ग्हार्भर স্যন্তি চাপরে। ইত্যুক্তা ভা• ততো 📗 .দেবী শ্ৰেনাভি∌ঘান ত•া। মুখে न काली कग्र्इ द्रक्तिक्ते (भा **ণিত•। তস্যা হতস্য দেহাভ্**বভ্ সুনাব শোণিত ।। যত স্তত স্তদ্ধ ক্ত্রে চাম্ঞা সংপ্তীছতি। মুখে 🐰 সমূদভাবে ২স্যা রক্তপাভামহা সুরা:। তা॰ শ্চথাদাথ চামুভা शाली जम्र ह मानिज ॥ (नवी শূলেন বজুেণ, বাণৈ রসিভি খাই-ভিঃ। জ্বান বক্তবীক্ষণ তণ্টামণ্ডা शृश्चि **भज जःव जमारुउः।** नीतः क्र महीभाव ब्रक्ती हा महा

সুর:।। তত তে হব মতুল মবাপু ক্রিদশা নৃপ । তেবা॰ মাতৃগণো काञा ननर्जामृद्यामाष्ट्र ॥ ইতি (मवीमाहाजाऽ ॥ त्रक्तिकका खी उत्रनीत्कः। इंडि রাজনিঘণ্টঃ ॥ রক্তবন্তা স্ত্রী সেফালিকা। ইঙি मद्रिनुका ॥ বৃষ্টির জী কধিরবর্ষণ । তত্ত্ব উৎ-পাতবিশেষঃ ৷ তৎকল শব্ধো-त्यानः । यथा । क् ५) विश्वामानी । রক্তে শস্ত্রোত্মো না সাস্থি ব সাদিভি মরকঃ। ধান্য হিরণ্য ত্বক্ कल अनुगाम् वर्षि ७ ७ व दि-দ্যাৎ ॥ ইতি জ্যোতিস্তত্ত্ব ॥ त्रक्रमानिः भू• तक्रवर्गशान्ऽविष्मयः । उ९ भर्यायः। जागुमानिः २ (मा ণশালি: ৩লোহিড:৪৷ অস্যগুণা: । मधुरुषः । वयुषः । त्रिश्वषः। वनावर्षः। किकात्रिष्ः। भीश-নল্ । পথ্যত্ব । পিত্ত দাহানিলা সু নাশিত্ব । ইতি রাজনির্ঘটঃ ॥ র জশাসন প্লী দিল্রে । ইতি হারা-S পীত শোণিত ৷৷ স পপাত মহী বিক্লি ু পা বক্ত শোভাঞ্জনকৃকঃ । তথেলা গ্রামার **রক্তকঃ ২ মধুরঃ ৩**

বহুবাছুদ্দ ৪ প্ৰাক্ষঃ ৫ কেশরী ৬

। सहावीर्यः इतः । सध्यदः । वनाय-खं ल्लेय नानिदं । नातकदृश्व। इंडि ब्राजनिर्घण्टः॥ ब्रङ्गीर्यकः भृ अवन्त्रः । इंडि ब्रज्ञीना ॥ রক্তশৃঙ্গিক লী বিষণ।ইতিরাজ-निर्घण्डः ॥ রক্তনণ্ডর ব্লী কন্ধন। ইতি ত্রিকা- ধর: ॥ শোণিতনিশিতে ত্রি ॥ अस्मियः ॥ ब्रक्जनम्भिका **जी ब्र**ानीका। ইতি 🖁 ইতিমেনিनी॥ রাজ-ির্ঘট: ॥ রক্তসন্ধ্যক লী রক্তকলার । তৎ-পर्यायः। रुझकः २। ইত্যমরः॥ রক্তনরোক্হণ ল্লী রক্তপদ্মণ।ইত্য यदः ॥ রক্তমর্থ: পু• রাজিকা।ইতি রাজ-निघंकः॥ রক্তসহা জী রক্তামান:।ইতিরাজ-निर्घण्डः॥ त्रक्रमात्र· क्षी त्रक्रान्स्न·॥ **প**खश्रः । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। পু অনুবেতসং॥ রক্ত थिति इ। इंडि द्राव्यनिर्धिः ॥ রককল্লার•। রক্তদৌগদ্ধিক শ্লী ুইতি জটাধ্র:॥

রক্তাতি ति•इः १ मृगातिः ৮। जामा खगाः ॥ त्रङमातः भू॰ विजमातः। ইতি सर्हाः ध्रः ॥ ब्रक्त भठनथः ॥ नव्। भाकाधान मेमीदार्खि । द्रक्र रूमा जी दारिनीदि भवः! **इंडि इना**युशः ॥ **त्रका जी ध्ला**॥ नाका॥ मिलिहा ॥ উষ্টকাণ্ডী। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ রক্তাকার: পু॰ পুবাল:।ইতি রাজ-নিঘণী: ॥ त्रकाक क्षी त्रकारम् न । इंडि क है।-রক্তাক লী বিজনঃ॥ সন্তুম । রক্তাকঃ পু॰ মক্লগুহঃ।। কম্পিলঃ । ইতি মেদিনী ॥ পুবালঃ॥ নৎ-হ্বণ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ মণ্ডল ।। इंडि भदत्रवावनी ॥ त्रकाकी खी कीवरी। इंडि मिरिनी ।। মঞ্জিষ্ঠা। ইতি ভাবপুকাশঃ।। রক্তাতিসার: পু॰ রোগবিশেষ:। তস্য সংপাৃ্থি নাহ। পিত্তক্তু যদাত্যর্থ• নুব্য মশ্রাভি পৈত্তিকে। তদোষাজ্জাযতে শীযু• রক্তাতী-সার উল্ণঃ।। তৃস্য চিকিৎসা । वट्मक उक वृगापूर्ण पाछिम कन

मस्या पुक्। पुग्युगन भनमान

বিপচেদপ্তাঙ্গ সমিতে তোযে ৷৷

অষ্টমভাগ শেষ কাথ মধুনা

রক্তার

भिराद्य शृक्षः। त्रकािशाद्य यू লুণ মতিশ্যিত নাশ্যেরিয়ত।। " व्योज माডिम कृथिः॥ 🗱॥ रगामुक ঢ• রক্তাভিদারে তু গ্রাহ্ব• পর-পীত মধু নিভা যুক্ত চন্দ্ৰ ভঙু লামুনা। রক্তাতিসার জিদুক্ত গিত্ত তৃত্ দাহ নেহনু ।। চন্দন মত্র ষেত । চন্দ্ৰকল্পঃ।ইভি ভাৰ श्रकाभाः ॥

ब्रक्टाधादः भू हर्मा देखिदायः विर्घक्तिः ॥

রক্তাপহ লী বোল। ইতি রাজ-निधं है।

রক্তাপামার্গঃ পূ॰ রক্তবর্ণাপামার্গ রক্তার্ঘ দ্রী নেত্ররোগভেদঃ।তম্য ফুপ:।। রাজাআপাড্ ইতি ভাষা 🖔 । नान्धित्रिती इंडि हिन्सीङाया । ख्रायाः । क्षामानानः २ ৫ কল্যপত্রিকা ৬ । অস্য গুণাঃ। শীতত্ত্ব । কটুত্ত্ব । কফ বাত বুণ कञ्च विष नामिषु । मःगुाहिषु । বান্তিকারিত্বঞ। ইতিরাজনির্ঘণ্টঃ॥ तकाबत• क्री काषाय**रञ्ञ•।यथा।** मारवाशदि गमात्रीना॰ ब्रङ्गायुद्ध श-बिह्ना बङानकात मःयूका ७-

ঞাহার বিভূবিতা। ইতি তজ্র-সারধৃত মুহিষ্ঠচাণ্ডালিনী ধ্যান ।। ভদ্যুক্তে ব্ৰি !!

নবনীতন্ত মধুনা মিত্যা সহ। লী বিক্তানুঃ পু কোশ বিঃ। ইতি রাজ नियंगः॥

भ गर्थ। नवनी जावत्वरः ॥ अ। विकासानः श्र ब्रक्टवर्भभुद्वविष्णवः। ভৎপর্য্যায়ঃ। রক্তনহা ২ অপরি-म्रानः ७ ब्रकामानकः ८ वागभुमरः ৫ রক্তপুসবঃ ৬ স্বৰুবকঃ ৬ রামা-লিজ্নকান: ৭ বধূৎসবপুসব: ৮ সূভগঃ ১ ভুমরানন্দঃ ১০। অস্য গুণাঃ। কটুত্ব•। উফত্ব•। বাতানয শোফ জুরাধ্যান শূল কাশ শ্বাসা-र्डि भुष्यमञ्जूष । वर्ण्यक्ष । इंडि রাজনির্ঘণ্টঃ !!

> लक्षनः यथा। भद्माञः मृष् त्रकार्य যন্মাস চীয়তে সিতে। ইতি মাধ্ वकतः ॥

वाय छेकः ७ पृथिनिका ८ ब्रक्तविष् ब्रक्ता ब्र्नः श्रु द्वागविष्मयः। यथा । শাতাতপীয় কর্মনিপাকে। জলো-**पत** यक् श्री मृनाताग तुगानि ह । খাসাজীর্ণ জুর ছর্দ্দি ভুন মোহ গলগুছা: ॥ রক্তারুদ বিসর্পাদ্য উপপাপোক্তবা গদাঃ। ইতি ম-লনাসভত্ত্ব ।। # ।। রক্তার্দনাহ । (नाय भूमृष्टे। कथित भाता मह

সংকাচ্য সংপীড্য ভতত্ত্বপাক। স সুবেমুল হুতি মা•সপিণ্ড• মা•সা **ब्ह्**रित ताव्छ मानु वृ**ष्किः ॥ সুवछऽ**- ॥ क्त्रमुः क्षित्रथ्न शुम्हे मनाश्र (य-**उ**क्षिताञ्चक्छ । त्रक्रक्रायाभृत् পীডিত ত্বাৎ পাণ্ড ভবেদর্দ পী-ডিভশ্চ।। দোযোত্র পিত্ত ক্ধিরণ সিরাশ্চ সঙ্কোচ্য সংগীড্য সংহ তী কৃত্য মা•সাস্জোঃ সর্বেম্বর্-দেযু দুষ্যত্ত্বণ রক্তজে তু ্বিশৈবতো त्रक्रमृष्टिः **এव॰ मा॰मा**त्रू (ए विश्मय তো মাণস দুষ্টি বোজাব্যা। ততো ্রক্তার্শ: ক্লী অর্শোরোগবিশেষ:। মাংসপিও মুনহাতি উন্তং করো-**डि । जभाक सेय** भाक यथा স্যাদেব মিতি ক্রিয়া বিশেষণ । हेय शाक रेक्टकरम्म शाकन। রক্তক্ষযোপদুব পীডিতত্ত্বাৎ রক্ত कर्याभृताः मृनु रज्ञाकाः । रे.जः शीफिडवाट व्यंद्र शीफिडः॥#॥ व्यथाव् नम् हिक्टिमा । गुष्टार्व. দানা ন যভো বিশেষঃ পুদেশ হে-ত্বাকৃতি দোষ দূষ্যৈঃ। অত শ্চি-किट्रिक्षियगर्नु मानि विधानिक-দ্গুন্থি চিকিৎসিতেন।। হরিদ্রা लाथु প उत्र गृरु भूग मनः निवाः। মধুপুগাঢ়ো লেপো হয় মেদোরু দ হর: পর: 🛭 মূলকস্য কৃত: ক্লারো

र्त्रिमाया खरेथव ह । भन्नहूर्लन সःगुक्ता लभः भिष्का २वृ नाभ रः ॥ वर्षेषु अष्ठ (द्वामक विश्वष्ट বন্ধ বটস্য পশ্ৰেণ। অধ্যন্তি সপ্ত-রাত্রাঅহদপ্যপশান্তি মুর্বণ গ-हिट् ।। **भिगु**म्नकरम बीं ख॰ त-ক্ষোম্ব সুরসা ধব। ভক্রেণাশ্বরি-भू॰ भिट्टी निष्मित्र्वेत नाउर्य ॥ ब्रत्काञ्च नर्यभः। मृत्रमा जूनमी । यवः रुज्युयवः। अधित्रभूः कत्रवीतः । ইতি ভাবপুকাশ:॥

७मऽ नक्ष्म भारु। द्राक्तानुमा छार কীলাঃ পিভাকৃতি সমন্বিতা: । বটপুরোহ সদৃশা গুঞা বিজন স্মিভা: । তে হত্যর্থ দুপ্ত মৃষ্ণঞ্চ গাঢ বিছি: পুপীডিতা: । সুবস্তি সহসা রক্ত তস্য চাতিপুর্ব্তি-তঃ।। ভেকাভঃ পীড্যতে দুংথৈ: **(मा**निङ क्रय महारेवः । श्रीनवर्ग বলোৎসাহে৷ হতৌজা: কলুষে-न्त्रियः । विर्माप्तरं कठिनः कन মধো বাযু ন বৰ্ততে ॥ তনু চাৰুণ বৰ্ণঞ্ফেণিলঞ্চান্গশ্সা । কট্যুক্ खरण्डक (मोर्जना) यिन वाविक। ।। তত্ত্ৰানুবন্ধে। বাতস্য হেত্ৰ্যদি চ ৰক্ষণ। শিথিন খেত পীতঞ্চ

विदे त्रिकः खक मीजनः ॥ यम्।मं সা । ঘনঞানৃক্ ততু সৎপাও পি-ছিল । গুৰ সপিছ ডিমিত গুৰু निक्षक कात्रण ॥ (सम्मान्यका वि <u>छिय छव द्रकार्भमा वृद्धः। छात</u> কীলা অর্শাণসি পিস্তাকৃতি সম্বি-তাঃ। পিত্তাশো লক্ষণ যুক্তাঃ। আ।-कारत्व ह वहेशुरताशामि मन्भाः। मुःरिशः (दारिगः। पुक् भाक्ष्रामु भी-ত পুৰ্থেনাদিভি: কলুষেন্দ্ৰিয়: ব্যা-वन गार्विमुगः। तक्तनगानि या ভোল্ণস্য লক্ষ্ণ মাহ। তত্র রক্তার্শ-गि अन्वकः छेन्। द कार कार বতীতি ৰক্ষণ ৰক্ষণ দুব্যণ। পিভো न्तरा नक्षा अङ्गन्तरा अर कीनाः পিভাতৃতি সমন্তি৷ ইত্যাদিনৈ বোক্ত । রক্ত পিত্তযোঃ সনান লিঞ্চ ष्टा का करका लागा नकन मार । मिश्रि भिहिला पूर् खिन उना पूर्-क्यावर्शित निवा। जम्र हिक्टि-সা। রক্তার্শনা মুপেক্ষেত রক্তমা-रि मुक्छियक्। मुक्षे (मुनि गृहोर्ड जुः भ्नानाहाम्गामराः । ठन्तन কিরাতভিক্তক ধন্ব ,যবাসাঃ সনাগ- 🛭 লাঃ কৃথিতাঃ। রক্ত,শাসাং পুশাননা माही इंख्यां व निष्ठा वा। ठन्मन भव ख्रक्रम्सनः। हन्द्रनादि कृष्शा नवः

নীত তিলাভ্যাসাৎ কেশর নবনীত শর্করাভ্যাসাৎ। দধিসর ম্থিতা-ভ্যাসাৎ ওদজা শাম্যন্তি রক্তবহাঃ ।৷ দধু জুপরি যো-ভারগা ঘনঃ সেহ যুতঃ সন্ন:। মথিত সর রহিত।। निर्जन वस्त्रभुड पिश्व भ भग्नाक नदः कोनुः नवनीजः नवः विहन्।। সিতা কেশর সংযুক্ত রক্তার্দ্র:সুসুখী खरदर ॥ भग्ना मृत्वन वृत्यः न कीन मुद्राहकी ममृद्राला । अहन म-महान्द्रि मंध्देत त्रीय मृश्दिक का भन মকোৎপৰ নোচাহ্ব তির্নাট ভিল हन्द्रतिः। त्रिकः ज्ञानी नाया पन्ता-দ্ওলাল শোণিতালুকে ।। সমস্<mark>য</mark> লজালু:। নোচান্তো নোচরস:। তিরীটো লোছ:। চন্দ্র মত্র রক্তচ-क्तनः ॥ अगङ्गानि पृथाः ॥ ভাবিতः ब्रुजनी हुर्न सुही की दिः शुनः शुनः। वक्षनार जुन्छ जूब हिनल्डामी ভগन्ततः ॥ कात्रमूबः ॥ नामा नाजि সমপ্যেষু তথা মেট্রাদিজেম্বাপি। জি-যা নৰ্শঃস স্বৰ্ধতি তত্ৰ তত্ৰ ৰথো-रिङाः ॥ वेर्य कीला मः शिर्द्र प्रा**र्** ক্ষারেণ চাগ্নিনা। বেগাবরোধ জ্রী পৃষ্ঠ যানান্যুৎকটুকাসন ।। যথাস (पायनकान मर्भमः भित्रवर्जस्यः । ইতি ভাৰপুকাশঃ॥

ब्रकालः पु॰ तक्रवर्गाल्वित्भवः। मक्रकम् यान् इठि ভाषा। उ८ भूगायः । রক্তপিণ্ডালু: २ রক্ত পিণ্ডক: ৩ লেড্ছেড: ৪ রক্তকন্দ: ৫ (वाहिजानुः ७। अम् छनाः। भीउद्ग । मधूत्रासद्ग । जुम शिख नाशानश्यः। व्याप्तः। वन भूष्टि काबिष्। ७ वष्य व्यव । इंडि वाज-नियफै: ॥

রক্তাক: পু॰ মহিষ:॥ পারাবত:॥ চকোর: ॥ क्राः । ইতি মেদিনী ॥ नात्रमः। इंडि दाङ्गियण्टः॥ तुक्र वर्गक्रक्ष्य (क बि॥

রক্তিকা জ্রী গুঞ্জা। রাজিকা। ইতি রাজনিঘটঃ॥ রক্তিকাপরিমাণঞ।।

রক্তেফু: পু॰ রক্তবর্ণেফু:। লাল আকু রক্তোৎ পলাভ: পু॰ শোণবর্ণ:। इंडि ভाषा। उट्शर्यप्रायः। मृश्व-। किः ৫ मध्रः ७ ड्रुबन्तः १ ला-হিতেক্ষ্: ৮। অস্য গুণাঃ। মধুরত্ব। রথ ই সর্পণে। ইতি কবিকল্লফ্মঃ।। । পাকে শীতলত্ব। মৃদুত্ব। পিত্ত वन विवर्षानवृष्ट । ইতি द्राज-निर्घण्डः ॥

त्रेक्ति थः भू• वृक्षिविश्वा वान ভেরত্ত। ইতি ভাষ। । তৎপর্য্যায়: । व्याष्ट्रः २ इंडिक्नं: ၁ ब्रवः 8

উक्रूकः ৫ नागवर्गः ७ हक्षुः १ উত্তানপত্রকঃ ৮ করপর্ণ: ১ পাচ-नः >० निषः >> व्याघ्डनः >२ व्रक्तकः ১० विववीर्याः २८ कृतिः इ.७: १६। यम् छनाः। यय् भ-বন শাস্তি রক্তার্ত্তি পাণ্ডু ভ্রান্তি খাস জুরারোচক নাশিত্ব। লঘু-पुष्। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

वरेकिवांकः श्रु हेन्तुवाक्नी। इंडि রাজনির্ঘণ্টঃ॥

রক্তোৎপল ক্লী রক্তপদ্ম। তৎ शर्यशयः। ब्रङ्गत्बाक्ट् २ (काक-নদ ৩। ইত্যমরঃ॥

त्राखार भन: भू॰ भानानिवृकः। हैं जि बाज निर्घण्टें: 11

ইতি জটাবরঃ। তথাকে তি।। পর: ২ শোণঃ ৩ লোহিতঃ ৪ উৎ- , রক্তে পল জী গৈরিক । ইতি হারা-वनी ॥

ই রহ্মত। ইতি দুর্গাদাসঃ॥ দাহ হরত্ব। ব্যাত্ব। তেজো রথ সর্পণে।ইতি কবিকল্পদ্ম:।।

রথতি। ইতি দুর্গাদারঃ॥ র্গ মৃএ শক্ষে।ইতি কবিকলুদ্ধয়ঃ ন রগষতি। এ অরগীৎ। শক্ষঃ শঙ্কা।রগতি রোগী স্পথেতেঃ । ইতি দুর্গাদাসঃ॥

র্গ ক স্থানআপনে। ইতিকবি কল্পদনঃ ॥ ক রাগ্যতি। ইতি দুর্গাদাসঃ॥

রগ ই গতৌ। ইতি কবিকল্লহ্নঃ।। ই রঙ্গতে। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

র্ঘ ই ক ভাসি। ইতি কবিকল্পজন:

। ই ক রন্ধ্বতি। ভাসি দীপ্তৌ।
ইতি দুর্গাদাস:।।

রঘ ই ড গননে। ইতি কবিকল্পদনঃ
।। ই রল্পতে। ড রল্পতে। ইতি দুর্গা
দাসঃ।।

द्रमः शृ म्र्यंतः भीयिक्वीशदाक श्र्यः । म ज् व्यापादा विश्व छिः श्रीदाग्र म्रुग्र श्रीण जाम्यः । यथा । म काजकर्मण्य श्रिता जश्विमा ज्ञापित्र म्रुग्र मित्राकरता ज्वः श्री युक्त मःकात हैवा थिकः वर्जो ॥ ज्ञाम व्यू शिक्त वर्षा । मुज्ञम्य व्यापीप्यमञ्ज मर्ज्ञ ख्या शर्व कारीप्यमञ्ज मर्ज्ञ ख्या शर्व कारीप्यमञ्ज मर्ज्ञ ख्या शर्व कारीप्यमञ्ज मर्ज्ञ ख्या शर्व कारीप्यमञ्ज मर्ज्ञ क्या श्रीकार्य भाव क्या मर्ज्ञ व्या मर्ज्ञ व्या मर्ज्ञ व्या स्थित कारीप्यमञ्ज मर्ज्ञ व्या स्था व्या मर्ज्ञ व्या मर्ज्य व्या मर्ज्ञ व्या मर्ज्ञ व्या मर्ज्ञ व्या मर्ज्ञ व्या मर्ज्ञ व

রঘুকার: পু• কালিদাস:। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:।।

রঘুনন্দনঃ পু॰ ত্রীরামঃ। ইতি শব-

त्रज्ञावनी ॥ त्रघुनाथः न्•् श्रीतामः। ইভি नद्ध-त्रज्ञावनी॥

রঘুপতি: পূণ ব্রীরাম: । যথা । যদুণ পতে: ক্বপতা মথুরা পুরী রঘুপতে: ক্বপতো তুরকোশলা । ইতি বিচি-ন্ত্য সক্ষ যন: স্থির নসদিদণ জ্ব-গদিত্যবধার্য । ইতি ক্বপ্রো-সানী ।।

दय्रानः भू कालिरामक् उत्रय्ता
कान्यवर्गनम् काकाव (गृष्ट्र विश्वयः ।

यथा। ब्रय्ना मन्य व्यक्त उन् वाशिक्रवा शिं मन्। उन्छरे
भागक हामनाय भुकाविकः ।।

देविबय्य (मामनाय श्रिकावः) यथा
। क्षयि वय्य मामिनाः। यथा
। क्षयि वय्य मामिनाः। प्रमावन नियन्

निम्द वर्षाना वा सार्थः। प्रमावन नियन्

नकाती पामत्रथिः भूखतीकाकः।।

देवि व्रामायणः।।

त्यवतः शृ श्रितामः। यथा। तामः लक्षा शृर्वज्ञः त्रय्वतः भीजाशिकः भूक्ततः काम् एष्टः कक्षामयः छनः निधः विश्रुभ्रिः धार्मिकः। ইত্যা-দি तामायनः॥

(मिनि)।।

ब्रङ्: भू गृगवित्मवः। ইउन्नवः॥ 🦫 সত্ শবল পৃষ্ঠ হরিণঃ। ইতিরাজ-निघणः॥

রঙ্গ লী পণ ধাত্বিশেষঃ। রাজ্ इंडि ভाषा। उৎপर्यायः। बशुः र ত্রপুষ ৩ আপ্ষ ৪ বঙ্গ ৫ নধুর ৬ হিন্ ৭ অবলগ্ৰ ৮ পিছট ৯ **न्** जिगक्त• २०। त्रमा खनाः । कर्नुद्र• । जिल्द्यः । हिमद्यः । क्यायद्यः । লবণরসত্ত্ব। মেহ্মুত্র। চ্মিপা-**७ मारु ममनद्रः। काछिम्बद्धः।** त्रभायनपुष्धा जिल्लाका यथा। (१७ गृरू वशू महः निश्व गृष्णे इ॰ হিন । সূত্র পত্রকর কান্ত ত্রপু শেষ गुराख्य ॥ क्याक मिण्क ঞাপি দ্বিবিষ বস্ব মুচ্যতে। উত্ত-শ· ফুরক· ত**ৰ নিশুক**• ত্বিত: নত ।। ইতি রাজনিঘট:॥ তস্ঞা-नुष्कम्। (मार्ग मार्ग विश्व उ থ্লু শুদ্ধিহীন তথা হাপক্ষ কি बाम छल्यो। अक्षानि मून किन वाउ (भाष: भाषु: भुरमहक छन-न्दब्ध ॥ विरयाभन द्रक विकाद वुन्तर क्रमक क् हानि कक जुनक। भिराणात्री विकिषि मूथा (त्रागात्रा-

वृक्षः भू क्नाः ॥ मन्तः । इंडि॥ गानि वर्षाः कथिञान् विकादा-ন্ ॥ #॥ তস্য শোধন মভিধীযতে । वक् नाली भुजारी ह गनिएं। **छो निरम्हरायः ।** जिथा जिथा वि-मूकि: मापूर्वि मृत्किश ह विथा॥ তৈল তক্ৰ কাঞ্জিক গোমূত্ৰ স্বল-থাবাথেৰু পুত্যেক ত্ৰিধা ত্ৰিধা। **उट्टा १र्क पूर्व्य विथा ॥ # ॥ व्यव** वक्रमा भावन विवि: । मृर्भाव माविष्ठ वाक विकायण वाका बनः । किन्छ। तक ठड्थां म मरग पर्वत भुष्ठानस्य ॥ िष्या अभिनी ॥ त्रज क्र्ने। अयाम्बी कत्रष्ट्वी। ততো দ্বিয়ান নাত্রেণ বঙ্গ ভষা পুরায়তে। অথ ভদা সম ডাল किश्वास्त्रन विवर्कायर ॥ उटा ११-क्रभूष्टे भक्का भून त्रासून मर्माय । তালেন দশনাংশেন যান মেকং उंडः भारत् ॥ वदः मम्भारतः भक्षः वक्र• खर्वा भाविष्ठ• ।। 🕸 ।। এव॰ মারিতস্য বঙ্গ গুণাঃ। বঙ্গ লঘু সর কক ক ক জ নহ কফ কৃ-মীন্। নিহন্তি পাণ্ড স্থাস নেত্র্য भीषड भिडन ॥ मिश्रहा गङ्येयङ यथा निरुष्डि उरेथित त्राक्षा श्थिल (रुमवर्गः । (महन्) (मोथाः भुवाल-न्त्रियदः नद्रमः भूष्टिः विषशाचि রক্ম

न्न ।। ইভি ভাবপুকাশ: ॥
बक्षः পু॰ द्रागः॥ नृष्ठ ।। द्रगण्नः
। ইভিনেনিনা॥ नाष्ठे । इनि । ইভি
হেমচন্দু:।। ऐ इनः॥ शानिद्रमादः
ইভি বাজনির্ঘণ্ট:॥

রঙ্গকান্ত ক্লী পত্তক। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ॥

त्रक्षकः क्षी मिन्द्रः। ইতিরত্নালা।। রঙ্গীবকঃ পু॰ চিত্রকার: । ইঙি শদরত্বাবলী॥ নাট্যকারণ্ট॥

त्रक्तः पु॰ देश्वनः।। थान्तिकातः। রঞ্শাল। দ্রী নাট্যগৃহ॰। নাচবর ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। ইতি ভাষা। ইতি শব্রহাবলী।।

त्रक्षा खो कृते। इंडि दाखनिर्यक्तेः॥ तक्षायकः क्षी कङ्केः। इंडि दाज नियक्तेः॥

রস্ত। জ্রী মুনী। ই**তি রাজ** নিঘণ্টঃ।।

तक्षा जी नी नी तृष्टः। ই ि ताकः • नियन्तेः ॥

त्रक्षी खी नीलीवृकः। ইতিরাজ নির্ঘণ্ট:॥

तक्ष्णिः खी काकागत्रभूर्विन।। इंडि भपत्रञ्जावनी।।

तक्ष्मः खी,मल्भिः। ইতিশদ तङ्गवनो॥ नाहेऽस्मिणः॥ तक्षमत्ती खी वीगा। ইতিশদরত্না त्रभाव

त्रक्रगणिकाः की मानिकात्रकः। ই জি त्राक्रनिर्यकः॥ त्रक्रमाठा क्षी क्षणेनी॥ काक्षा। चित्रमिनी॥ त्रक्रमाठ्का की नाक्ष्णा है जि क्रिन-खान्यः॥ त्रक्रनात्रिनी क्षी (स्रकानिका। है जि

णम् प्रिक्ति।। तक्षीकः ही क्षारः। ইতি णम्बद्धाः वनी॥

রঞ্পাল। জ্রী নাট্যগৃহণা নাচন্ত্র ইতি ভাষা।ইতি শব্রত্নাবলী।। রঙ্গাঙ্গা জ্রী স্কুরী।ইতি রাজ-নিঘণ্টঃ।।

রঙ্গাজীব: পু॰ চিত্রকর:।ইত্যমর: ।। নট:।ইভিছেমচন্দু:।।

রক্ষাবভার দঃ পু॰ রক্ষাবভারী।
তংপর্য্যায়:। শৈল্য: ২ ভরত: ৩
সর্বেশী ৪ ভরতপুল্ল ৫ ধালীপুল: ৬ রক্ষাবা: ৭ জাযাজীব: ৮
নট: ৯ কৃশাখী ১০ শৈলালী ১১।
ইতি হেনচন্দু: ॥ নৃত্যগীতস্থানে
গীতবাদ্যাদিনা ভদন্তণত্যা পুসন্ধী। ইতি প্রায়ন্ডিরিক রক্ষাবতরণ
জাবী।ইতি ক্লুকভট:॥ ভন্যা
মভক্ষণ প্রায়ন্ডিরেও যথা। মত

क्षांज्यागाप्रः न जुकी उक्पा कर । क्ष्मे की कि विश्व स्था कर्मा कर्मा हिन्दु । इंजु शक न । कर्मा हिन्दु । इंजु शक न । कर्मा हिन्दु । इंजु शक विकिश्त । इंजु गिल्हु । य अर्ज १ देन इंजु । य अर्ज १ देन य अर्ज १ वर्म य अर्ज १ वर्म

ब्रहातिः भ्ः क्रवीवः। ইতি वञ्च गाना।।

রিস্পী জ্রী শতমূলী।ইতি জটা ধর: ॥ কৈবর্ত্তিকা।ইতি রাজ-নির্ঘট: ॥রঙ্গবিশিপ্টে ত্রি॥ .

রহ্ন ক্লী র•হ:।বেগ:।ইতি ভরত দ্বিরূপকোব:।।

রচ তকে কৃত্যা•। ইতি কবিকল্প জনঃ॥ রচবতি। ইতি দুর্গাদাসঃ॥

क्यः॥ ब्रह्मान। इंडि मूर्गानामः॥ ब्रह्मः क्री निर्माणः। गुरुमः। यथा। वाहः পद्धवयज्ञाना शिव्यदः मन्दर्ड भूषिः शिद्धाः कानील्ड क्यरन्य वय महणः भूषिः शिद्धाः मुक्स् क्रिं। भृष्ट्यः। त्ता छत् न भूष्म इहिन द्वाहार्यः भारक्षनः म्यकी काशि न विभुकः भुक्तिश्दता (शायी क्विः स्वाशिकः ॥ इकि क्याह्यः ॥

विन्नं की अनुमन्कातारः भवा-र्यमारिक तहनः। उर्भर्गायः। भित्रणन्तः २। इंड्रामवः॥ भिति-मान्तः ०। इंड्रि छत्रजः॥ यथा-करमण्डाभनः। उर्भर्गायः। निर्वणः २ इिडिः ०। इंडि ह्म-हन्तुः॥ निर्मिडिः। कृडिः। यथा। ष्यमाषात्र । हमरकात कातिनी वह-ना हि निर्मिडिः। इंड्रामकात्की-स्टाइ २ कित्रभः॥ उर्भर्गायः। मन्द्रः २ ध्युः २ सुस्रनः ० गुस्रनः ८। इंडि ह्महन्तुः॥

রচিত: ত্রি কৃতঃ। রচপাতো: কর্ম
ণি ত পুত্রবেন নিম্নম: ॥ যথা।

শির: পত্ম শ্রেণী রচিত চরণান্তোকৃত্বলে: ছিরাযান্ত ক্তকে জ্রিপুর

হর বিমুর্জিত নিদং। ইতি পুস্কদন্ত কৃতন্ততিঃ॥

तक की खीअनूम। ইভि अपत्रकाः वनी॥

রক্ষ: পৃ॰ পরাগ:॥ রেণু:॥ গুণ ভেদ:॥ আর্ত্তর•। ইতি জান্তবর্গে-, শদরত্বাবলী॥ त्रकः ली खीगा भागि मानि यानि নি:সৃতরক্ত•। তৎপর্য্যাय:। পুস্তু• २ व्यार्ख्य : ३। इंड्राग्तः ॥ युट्टः ६ অসুম ৫ রজ ৬। ইতি শাদ্রত্র। वनी ॥ পুক্তে র্গবিশেষ: । ততু রাগ ছেষাত্মক দুঃথহেতুঃ। রভা श्रुः भू विका १ शि। यथा। त লো ২য় রজসা সার্জ জীপুল্ল গুণ ধূলিষ। ইত্যমরদন্ত:। ইতি ভর- ,, তঃ।।#।। মহাভারতনতে দৃঃখজন ক গুণ:। তস্য ধর্ম: কাম: কোধ: ला डः भानः प्रभागः इति। इति। ধর্ম: ॥ তৃষ্ণ কোধোভিসংরস্ত্রো রাজসা স্তে গুণা: মৃতা:। অভি সংরয়ে। দ্বোভিনিবেশঃ। ইভ্যা-খনেধিকপর্ব।। অপিচ। কাম এষ কোধ এব রজো গুণ সমুদ্ভবঃ। নহাশনো মহাপাপ্মা বিজ্যেন মিহু বৈরিণ ।। রজো রাগাজ্ঞ বিদ্ধি তৃঞ্চা সঙ্গ সমুক্তবং ৷ ত্রি-বপ্নাতি কৌন্তেয কর্মা সঙ্গেন দেহি-ন•॥ ইতি শ্রীভগবদ্দীতাশা•২। ১৪ **ण**भारयो ॥ अषु द्रज सम इंजि দৃশ্যন্তে পুৰুষে গুণাঃ। কালসঞ্চো-দিতা তেপি পার্বর্ত্ত আত্মনি॥ भु ज् ज्थ यहा म द्वः मत्मा वृद्धी निषु वा नि छ। छना क् जुना विन्तामान छ ॥

পनि य पुष्टिः ।। यम्। कर्णम् कार्यप्र-যু শ্ক্তি ৰ্যশসি দেহিনাাওদা ত্ৰে তারিজা বৃদ্ধি রিতি জানীছি পৌ-नक्।। यहा ला ज्ञुत्रस्थात्का नगता हर्ष्य । २५ मद मतः १, कस्पनाकानि কান্যানা ভাপর তদুজ ভন: ॥ यरा महा नृज जञ्जी निद्रा हि मा-দি নাধন । শোক মোহ ভব॰ দৈন্য স কলিম্ভ তদা মৃতঃ॥ ইতি शाक्ए २२१ अध्रायः ॥ 🗱 [भ 'রাগাঃ। ইতি মেদিনী ॥ রেণুঃ। অ-न्। भर्यायः धनिभय् पृष्ठेवाः ॥ निविकानिविक त्रा रथा। जागुः কাৰো ন সেবেত তথা সমাজনী রজঃ। তথাশ্ব রখ্বান্যানাং গবা-থ্যৈব রক্ষ: শুভ• ।। অশু চঞ্চ বিজা-নীযাৎ খরে। খ্রাজাবিকেষূচ। গ্রাণ রজো ধান্যরজঃ পুএস্যাঞ্ক ভব॰ রজঃ ।৷ এতদুজো মহাশন্ত মহা-পা তক নাশন । অজার জ: থরর-জো য'ভু সমার্জনীর**জঃ।। এ** সুজো মহাপাপ মহাতিল্বি করেণ। ইতি গাৰুডে ১১৪ অধ্যায়ঃ ॥ পু• অকুরঃ। ইতি শব্ র **জঃশ**যঃ भाषा॥ व्रकः मात्रिः भ् वायुः। ३७ णक् त्रज्ञावनी ॥

त्रज्ञक्ष्यम् पर्गगक्तवाणिदितेष्वं। यार्ने देवि जाया। न व की जन-व्याः शिवतराज्यः । इति द्वा वर्ङभुद्राप्ति। उद्भविप्रयः। निर्देश ककः २ । ইত্যমরः ॥ (भोरहयः ১ क्रम्कीनकः ४। इंडि मद्राञ्जावनी ধাবকঃ ৫। ইতি হেনচন্দুঃ॥ রজ কুমু বস্ত্র নির্ণেজন পুকারো যথা। रात्राः तिकवरिकः भूरेक् निर्विज्ञान् त्रकः मरिनः। अत्यान्त्रथा हि स्वी-उँ रेउँ गाक्स गावक ॥ श्रेड बाट्रा २०३ व्यक्षायः॥ व्यः मृकः । ইতি বিশ্ব: ॥ জকী জ্ঞী রজকপত্নী। রনুধাতোঃ वक भुज्याञ्चानी शिक्र जिन्हा। ইতি মুগ্ধবোধব্যাকরণ।।। ज उ॰ त्री क गार । इंडामतः ॥ इंडी रहः ॥ ध्वनः ॥ (मानिक• ॥ हातः ॥ ड्रनः। रेमनः॥ सर्गः। इंडि दरः महन्तुः श मृङ्गवर्गविभाष्टे वि 🏞 र्वेऽमङ्गिकायाः ভङ्गठः ॥ निज् कार्स्य त्रज्ञ भाजारीनाः नु णखाि यथा। (मोदर्गः दाक्रउ² ভামু॰ পিতৃগা॰ পাত্র মুচ্যতে। র-के जा कथा वाशि मर्गन मान (यव वा ॥ हाजरे ७ जंजरेन द्ववा मथ-व। त्रज्ञादिरेजः। वार्यान मुक्स्या

পত্ত নক্ষণাথোপকল্পতে !! যথাহাঁ পিও ভোজ্যাদৌ পিতৃণা রাযত ৷ শিবনেত্রান্ডব তক্ষাহিত তৎ পিতৃ বল্লভ ।। অমস্বল তন্মক্তেষু দেবকায়েষু বিজ্ঞিত ।
ইতি মাৎসে ১৭ অধ্যায় ।।
জিতদুর্তিঃ পু হন্মান্।ইতি শন্দরত্নাবলী ।।

জতপুক্ত: পু• কৈলাশ পর্যত: ৷ হিতি ত্রিকাণ্ডশেষ: !!

জতাচল: পু॰ রৌপ্যপর্বত: ॥ তস্য পরিমাণ দান বিধিক্ষ যথা। ाजा नव्य उष्ठप्रणयः गर्ज्या-ল:। বক্ষ্যে বিধান নেতেষা॰ থাবদনুপূর্বশ:।। অতঃ পর পু-क्यामि तोश्याव्य मनुख्यः। ৎ পুসাদাররে। যাতি সোমলো-॰ দ্বিজোত্তম।। দশভি: পলসাহ দু ক্ৰমো ব্ৰহাচল:। পঞ্জি विश्वः (भाक उपल्बनावदः मृजः অশক্তো বিংশতে ৰুজু • কার-াৎ শক্তিত: সদা। বিষয়ে প-ৰুণা স্তদ্ধ তুরীয়াংশন কল্লযেৎ पृत्रेत्नुं का जान विष्णां मन्द्रामीन वान जः । भृद्वते व त्रज्ञाहनत् । राधोठ नया॰ छत्र लाकिनान् विषु थः ॥ तुक्त विकृकं वदकाः

र्या निज्या २व श्रिया । दा विजनी की सनामथा जिल्ला कठः न्राष्ट्रिप्तार्याः नमसामि काक्षन ।। (भवक भू र्ववट क्र्या (श्रम जागत्रगामिकः । श्रमणाञ्च পুভাতে তু গুরুবে রৌপ্য পর্বত ॥ विषयु रेणवान्दिशः भूका वज विভূষণৈ:। इस॰ मञ्ज॰ পঠन् मन्।-फर्जिंगानि विंग्रूनाः ॥ भिज्नाः वझ ड॰ समाए विष्का दी मक्द्र ना চারজত পাহি তথাম: শোক স'সার সাগরাৎ।। ইত্থা নিবেদ্য যো দদ্যাৎ রজভাচল মৃত্তম । পৰা মযুত দানস্য ফল• প্ৰাপ্যেতি भानवः ॥ भागत्मारक नगक्ति ईः किमबाञ्जबमाक्ताः। भूकामाना वरमिष्ठवान् यावनावृत्र मःश्रवः ॥ **ইঙি মাৎ**স্যে ११ व्य**र**्रावः ॥ त्रज्ञाद्दिः भृ• रिक्नामभर्वजः। ইতি (२ यह नमुः ॥ রজন জী রাগঃ। ইতি সিদ্ধান্ত। कीन्राम्गामिवृज्धिः॥ तद्यनिः द्वी दाजिः। इन्डामद्रिका ॥ बक्ती जी बांकिः । स्विम्। । क्ला का। इंडामद्रः ॥ नीविनी । इंडि (निमिनी ॥ রজনীকরঃ পু॰ চন্দু: ইতি শব্দ

बङ्गावनी ॥

भू विष्णयः। ইতি লোক প্রিছিঃ রহা, বিঃ পু॰ ব্রাক্ষমঃ। ই জি শন্-त्रज्ञावनी॥ क्षीतः॥योश्यिक्छ देशः।। त्रक्रनीजन॰ द्वी नीश्रतः। ইতি श्राता-ववी ॥ রজনীপুয়ঃ পু• পুতিকরঞঃ।ইক্তি রাজনিঘণ্টঃ।। রজনীমুখ ক্লী প্দোষঃ। ইত্যমরঃ ন त्रजनीकाना जो म्पलानिकानुत्रः। ইতি শ্বরত্বাবলী।। র্জসানু: পুণ নেঘ: 11 চিত্তা ইত্যু-गानिकायः॥ व्रज्ञक्षनः भू भश्यः। ইতি मिनी র জম্বলা দ্রী রজোযুক্তা। তৎ-পर्यप्रायः । जीक्षियी २ व्यवी ० আত্রেয়ী ৪ মলিনী ৫ পুস্লবভী ৬ পাতুমতী ৭ উদক্যা ৮ ।। ইত্যমরঃ ॥ দূরিঃ ৯ পুস্ক হাস। ১০। ইতি শদ-রত্নাবলী॥ পুঞ্জিত। ১১ অরীরা ১২ विकनी ১৩ নিয়ুর্না ১৪॥ ইতি ১৯টা-্বরং।। স্থানা ১৫ পা•শুলা ১৬।ইতি র।জনিঘণ্ট: ।। ॳ ।। অথ র**জম্বা।** স্পৰ্যক্তিত্ত । কাশ্যপঃ। রজ-यन। ७ मःल्हि। वाक्तन्। वाक्तनी यদ। এ হর। এ॰ নিরাহার) পঞ্গ-ব্যেন শুধ্যতি । বজৰলা ভুসিস্পৃষ্টা

वाजन अवाक्ता ज्या विस्टबन 🚁 বিশ্ৰি: স্যাৎ ব্যাঘ্স্য বচন•্ৰথা ा वजवना ज्यान्याङ्गा देवण्डयं कर्षाः क्रभेंट या। अक्षताव नित्रा शता शक् গ্ৰেড়ন শ্ৰ্ডি।। রম্বস্থলা তু সং-न्त्रश्री मृत्या द्वाञ्चनी यहि । यपुरवन विশुर्वाञ्च वाक्तभी कामहात्र छः ॥ व्यक्ता व महत्र एकं वाक्री मई जा ्रिकृ। এতেন রজর গায়। বু। आ ाः॥ मदर्दद्र इन। भ्याम এ हार्ट्या गवा-সঃপ্রায় পান কান হ:। আমা-**२७** उस्पं । नक्तु अ । अनवर्ग রঙ্গর বা স্পর্লে ত্রিরাত্র পঞ্চরাত্র ব ড়াৰোপবাসা:। অকামত স্তদৰ্জ•। এতঃ তুর্থাহানম্বর কর্ত্তব্য । চাণ্ডা-(लन यं भारकन मः म्लूडे। (हमुबद्यला । অতিক্রম্য তান্যহানিপুায়ণ্টিত্ত স মাচরেৎ।। ত্রিরাত্ত ম্পবাস: স্যাহ পঞ্চাব্যেন শধ্যতি। তা॰ নিশাস্ত ব্যতিকৃষ্পৰজাত্যুক্তন্ত কার্যেৎ।। कि वहनायत मणनाट এडर काम ৰ্তঃ। অত্ৰ দিনভেদে। হপি নাস্তি। অ জ্ঞানে বৃহস্প তি:। পতিতান্ত্য খ 🔠 ভা্ত সংশযঃ।। সণুমানহি কর্মার্হো **পাকৈক স**ম্পৃতি জ্ঞীর জন্বনা। ⁾জন্যহানি ব্যতিক্রম্য পুষেশ্চিত্ত• नेमाहातूर ॥ भूथाम १ कि बिजाब॰ ज् विजीप बाह भाग्द्र । आहा-

রাত্র তৃতীয়ে হয়ি চতুর্থে নক্ত মা हात्र ।। हज्र्य रही जि मुक्ति हा-ने द भूर्व । वे । वृह्य । व्रक्ष्य वा यका न्भृही खंबपूर्व थोदाः कृतिया । निद्रान हात्र। ভবেতাবং यावः मानन मु ধ্যতি ॥ অত্রাপে বৃহস্পত্যক্ত দিন ভেৰ্ব্যব্ছা। বৃৰূপাতাতপঃ। র-कष्रल जु (य नार्य) वितास । न्यून-তো যদি। সমর্ণ পঞ্চগব্যস্ত বুদ্ধকৃষ্ট-मड: भद्र·॥ भ्रष्टगव्र भानः वुडक-পা তেনোপবাস: ॥ বুক্ষকূর্চ মাস্ জাবাল:। অহোরাঝোৰিতো ভূহা (भोगंनाम्याः विष्णयकः। शक्षभवंद्रः পিবেৎ প্রাভ বু ক্ষকূর্র বিধি: মৃত:।। তদশক্তৌ পুরাণৈক দাতব্য । ইতি श्राविक्डि उद्गास्या अन्हा मुद्धा खर्बु **क**खर्थिक्कि अमृक्षा रेस्व रेनः बर्याः। रेप्त्रं कर्या रेभाव ह भक्ष-মে ২হনি শুধ্যতি॥ ইতি শুদ্ধিতত্ত্ব॰ ।। उम्राः गमत्व भाभः यथा । भूयः म दिवान काष्ठा था हि गहिनुक-ষলা । বুকাহত্যা চতুর্থা শ লভতে र्दित्वे रेश्टबं ५ कर्या १ । व्यथनः म ह मर्दियाः निन्तिक कायमञ्जदः ॥ দ্বিতীয় দিবসে নারী ধাে বুজেছ র-জন্তলা । কামতঃ পরিপূর্ণাঞ্ বুকাই

इठा • चट्डक्**य ॥ व्याकीयन** ॥ नाधिकात्री भिञ् विभु मूत्राईत्न ॥ व्यमन्त्रा १रणमाः नार्षः उर् ক্লিয়স ভাষিত ।। তৃতীয় দিবসে कायाः (या हि गहि मुक्त बनाः। न মূ:ঢা বুহ্মস্ত্ত্যাঞ্চ লভতে নাত্র সং भागः॥ भृद्वेवर পতिতः সোপि न চाई: मर्बक्यम्। यमर भूमा ठलू-র্থেছি ন গছেত্তা বিচক্ষণ:।। ইতি বুন্ধবৈবৰ্ত্তে 🗐 কৃষ্ণ দ্বমথণ্ডে ৫৯ অ श्रायः॥ अ।। व्यातित्र। व्यन्ति अ ह् काल ज् याञिगहिषु जस्ताः। রে তপা: পিতর স্তম্য এব মেতম-সংশयः ॥ এक्স পুৰুষো যাতি দ্বিতীয়া কাম মোহিত:। তৃত্রी-या वा ठञ्थी १६ जन। म शूक्याय-।। ম:। ঋত্কালে তু সর্হাসাণ পিত্র র্থ ভোগ ইষ্যতে। ঋতু ফালাভি गाभी (या वुक्त हार्र्य)व मञ्च डः ॥ न-গছতি চ যঃ ক্রোধাৎ মোহাদ্বা পু ৰুবাৰম:। ঋতৌ ঋতৌ ভুণহত্যা• ় পুথে।তি পুৰুষ শ্চরন্।। ইতি বা-ब्रास्ट छ्रक्यं वृर्वनः नामाध्यायः ॥ ब्रिकः शुः हन्मुवःगीयवाक्तिर्वार्वः यथा। भूकव्रवस्मा (क्राष्ठ भू व नहातू র্নাম।। স রাছে। দু হিতর মুপযেমে । उन्। नक्ष्म् वान् भार्यामा-

म्रान्छ्य कव वृष् इ.स. मूर्क म॰ জ্ঞাঃ। রজেঃ পঞ্চপুত্র শুক্রান্যক্ত म्रीयं मात्रागुरमम्। देवि विकृ न्त्रांति है अर्ग । ३ अशासी नी রজোবল ল্লী অন্ধকার: 1 ইতি ক্রি-কাণ্ডশেষ: 11 রজোরসং ল্লী অন্ধকার:। ইঙ্ডি भद्रश्रावनी ॥ त्राह्यः शृ त्रङकः। ই**डि म**भ् नामा॥ রজ্ঞ: জ্রী বেণী। ইতিনেদিনী।। বন্ধনসাধনবস্তু। দড়ী ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়ঃ । শুল্ল॰ ২ বরাটকঃ ৩ ি ৪ গুণ: ৫। ইত্যনর:।। শ্লা ৬ । ইতি ভরতধৃত রত্কোষ;।। শুলু॰ १ मृतः ४ मृत्। २ मृती २० मृताः ३> व्याप्तः १२ व्हाक्यः १० व्होस्यः १८ া ইতি টীকান্তর• ॥ त्रक्षकः क्री हिक्ष्णः। ইতি রাজ: निर्घणः ॥ রঞ্জ হঃ পু॰ কম্পিলক:। ইতি के । निघकः ॥ श्रीजिङ्गनकः ॥ वङ्गानिः রাগকতা চ॥ त्रक्षन क्ली तक्रम्मन । ইতি मिनि ॥ हिक्रूल• । ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥६ 🦠

त्रक्षनः शुः द्वागडननः। इन्दिमिनी

।। নুজত্ণ । ইতি রাজনিষ্টি:॥

রপ্তানকঃ পুণ কট্ফল:।ইতিরাজ-নিঘ্ন: ॥ রপ্তানকঃ পুণ, অন্তক্ক:। জাচ্ গাছ ইতিভাষা।

हिन्य ॥ निर्मा । विश्व । विश्

রট বাচি। ইতি কবিকল্পন্ন।। রটভি। ইভি গুর্গাদাসঃ॥

ৰটিত বি কথিত। রটধাতো: কমণিক্ত পুত্যথেন নিয়মণ। কথ নমাবে ক্লী।।

क्रे ভाষ-१। ইতি কবিব লুজম: ॥ ভাষণ কথন । রঠটে। ইতি দুর্গা দাস: ॥

রণ ম গভৌ। ইতি কবিকল্পজমঃ ।।
ম রণষতি। ইতি দুর্গাদাসঃ ।।
রণ কৃতি। ইতি কবিকল্পজমঃ ।।
হক্তি। কৃতি শব্দে। ইতি দুর্গাদাসঃ ।।
দাসঃ ।।

न्तः क्री भूः युद्धः। इंज्यानः।। त्राः भूः नदः॥ काः। इंजि मिनी ः॥ गिजिः। इंजि नद्यञ्जावनी ॥ त्राज्यीः क्री युद्धवाराः। उदः भर्यायः । जःगुम्मिष्टेशः अञ्चिष्धिमः ऽ । ইতি ত্রিকাওশেষ:।। রণপূ্য জ্লী উশীরণ। ইতি রাজ-নির্ঘট:।।

রণপ্রিয়ঃ পু॰ শ্বে।নপক্ষী।ইতি রাজ: নির্ঘণ্টঃ।।

রণমত্তঃ পৃ• হস্তী। ইতি শব্দনালা॥ রণমুষ্টিঃ পু• বিষমুষ্টিক্ষ্পঃ। ইতি রাজনিঘণ্টঃ॥

রণরক্ষ: পৃ• রণকাতরহস্তী। তৎপর্য্যায:। পুতিন: ২। ইতি হার৮
বলী।।

রণরণ ক্লী উদাহন । ইতি ত্রিকাণ্ড । শেষ: ॥

রণরণঃ পু• নশকঃ। ইতি ত্রিকাঞ্ড শেষঃ।।

রণরণক: পু• উৎকণ্ঠা ৷ ইতি ছেম-

রণসক্ল ক্লী তুমুল । ইত্যমর: ।। বণালস্করণঃ পু• কন্ধপক্ষী । ইঙ্কি রাজনির্ঘণ্ট: ॥

রও: ত্রি অর্ক্চর্মাবছিয়াব্যব: । ধূর্ত্ত: । ইতি সংক্ষিপ্তসারোণাদি-বৃক্তি:।।

त्रं कः न् अक्नव्कः। ইতি শক্ চল্দিক। ॥

রণ্ডা জী ম্বিকপণী । ইত্যমর:।। বিধবা। রা ড ইতি ভাষা। যথা।

তিষ্ঠতে রগু। বিকর্ম:ছভ্যঃ বহুদ-। রভনিধিং পুণ অঞ্জন:।ইতি শব্দ খ ব্যনক্রীত্যর্থ:। ইতি সংক্ষিপ্ত সারে তিডরপান:॥ রঙাশুনা প্ অপ্তচ্তারি শহৎস তপ্তমঙ্গল । ইতি নেদিনী ।। विष्ठ भुद्रागः। हज्यादिः मध्यम् नाः जाष्ट्रानाक भाद्र यनि । जिया বিযুদ্ধতে কশিত সতু রপ্তাশুনী মতঃ॥ইত্যুদাহতত্ত্ব ॥ त्र को रेमध्न । ইত্যমतः॥ **ध**श्च । इंडि मिनि ॥ अनुद्राक्त बि ॥ র্তকীল: পূ' স্কর:।ইতি ছেম-ठन्दः॥ मृत्र छक्षेक्ष्ठ ॥ तु उत् जिठः क्ली रेमथुनकानीनवाक्। ७८ १र्यायः। मृति ३ २ । इंडि (१२)नुः॥ রভভ্জঃ পু প্রি: ইতি বিকা-अम्बरः॥

(শ্ব: 11

गाना॥

खाम्बः ॥

।। ब्रद्धद्वः । चाः। इंडि (मिनी ॥

विष्णः। ইতি मदगाना॥

ब्रञ्जावनी ॥ त्रज्ञिक की मियमः॥ मृथमान ॥ রোপরিভার্য্যাবিহীন:। যথা ভি রভরুণ: পু॰ জরুর:। ইতি হেম-ठन्तुः ॥ রতশাধী পু• সক্তর:। ইতি ছেন-ठन्पः ॥ রতহিওম: প্ জ্রীচোর: । ইতি विकाश्रामयः ॥ वालाहः । वाहा इंडि ভाष।। उर्भर्य)।यः। विद्वः २ वानोकः ७ महावः ८ मावकः ৫ ভূজ ४: ৬ চু ४कः १ नवः ৮ ভূकः ৯ নারীভরঙ্গকঃ ১০ স্বাস্তিকঃ ১১ রভনারীচ: ১২ বন্ধ ক: ১৩ রভভা-निः 78 करातः 7৫ कामी 79 (थ्रो ১৭ নাগরঃ ১৮ দাসীপ্রিयঃ ১৯ সং ं ७ विदेः २०। इंडि मद्रमाना ॥ রতজ্ব: পু॰ কাক:।ইতি ত্রিকাও রতান্ক: পু॰ অকুর:।ইতি হেন-हन्मः ॥ प्रकानी भु॰ विष्णः। ইতি শব- प्रकामी खी स्बुिं।। ইতি विके≅ा (শ্যঃ !! ग्रामा ॥ র ভনারীদঃ পু॰ নারীণা শীৎকারঃ রতাকো ত্রী বেশ্যা। ইতি শর্ম -मान.।।

विञाधि । 📆 नियूना जिल्ली विशे ।

্রতি

इंडि र्नागुधः॥ जि: 📵 कामप्रदश्री।। द्वागः।। দ্বত । শুক্ত । ইতিমেনিনী ॥ তস্য ৎপত্তি:নামকারণ কামপন্নীত্ব-क रथा। स्क डेवाठ। मास्ट्राङ्ग कन्दर्भ बद्दश खन्मानिमी। वना॰ গৃহীয় ভার্য্যার্থে ভবতঃ সদৃশী €ণৈ:।। এষা তব নহাতেজা: **স** ব্রিনী সহচারণী। ভবিষ্যতি যথা काम ध्यांजा वनविद्यी।। मॉर्क ८७४ উবাচ। ইত্যক্তা পুদদৌ দ-क्ला (मह (बन जला ज्वा• ॥ क ॥ न्तर्भाषागुङः क् इ। नान क्षा ब তীতি তা॰॥ তা॰ বীক্ষ্য মদৰে। রামা॰ রত্যাখ্যা॰ নুমনোহরা॰। আত্র:শুগেন বিজ্ঞো হসৌ মুনে । হ রতিরঞ্জিত:।। ইতি কালিকা-পুরাণে ৩ অধ্যায:।। 🗱 ।। রতিবন্ধী यथा । न ভবन्डि यहा नार्या छन्टी वार् द्राक मुखाः। नानावित्य ख्या दुर्वेश्व द्रष्ठवताः कानिज्यः खियः ॥ পন্মাননো নাগপাশো লতাবে (है। २६ मः भूषे । अलिमः म्नर्व শৈচৰ **তথা** কেশর এব চ ॥ হিল্লো-<্রলা নরসি·হোহপি বিপরীত তথা ९ भतः। क्युत्ता रेव (ध्रमुकरे म्ह्व मू८-क्षेष्ठ । जिंशाना द

রতিপা

जिनारमा विकाश्त्रस योजनः। ইতি রতিমঞ্জরী।। এতেষা**॰ লফ** ণানি ভত্তৎ শব্দে দুপ্টব্যানি।। ব্রতিসহর• ক্লী যোনিঃ। ইতি বিকা-ওশেষঃ ॥

व्रिक्या खी रेमथून । उৎপर्य प्रवः। সন্মেশন ২। ইতি ত্রিকাণ্ডশেবঃ॥ রতিগৃহ• ক্লী যোনিঃ।ইতি ত্রিকা **७८मयः॥ त्रन्ननित्**त्रकः॥

রতিনাগঃ পু॰ ষোডশবদ্ধান্তর্গত-পঞ্চশবর:। তস্য লক্ষণ যথা। পীডযেদুক্যুণ্মন কান্ত কানি-নী যদি। রভিনাগঃ সনাখ্যাতঃ कासिनीना॰ मानाबनः ॥ इंडि ब्र-ভিমঞ্জরী॥

व्रिजिनिः भू कामस्यः। ইडाः মরঃ।। দেশবিশেষস্ত্রীণাণ স্থান वित्माय उन्नाविजीवा यथा। বাঢি জীমাথুরীণা জনক জনপদ-¹ ऋायिनीना॰ कड़ात्क परछ गोऊ।-হ্ণনানা সুললিভ জঘনে চোৎকল (न्युमीनाः। टिज्यक्रीनाः निज्य जड़न घनकाठो .(क्य्रनी रकन्नना-শে কার্ণাটীনা কটো চ সুরতি রতিপতি ওর্জরীণা॰ खनिषु।। ইতি সাহিত্যদর্পণ ॥

ব্রতিপাশক: পু॰ ব্রতিবন্ধবিশেষ:।

যদি সুন্দরী । রতিপাশ: তথা थ्याउः कानिनीनाः नुशावशः॥ ইতি মরদীপিকা॥

त्रिजित्यः भू• कानाप्तयः। ইতি । व्यवज्ञावनी ।। সুরতিপুশणः ।। त्रिमा ही जञ्जतमः। यथा। न्यानन्त्। द्रियमाञ्जद्रमः स्मरा ত্মজা। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ।।

রতিমন্দির॰ ক্লী যোনিঃ। ইতি ছটা। विकानित्वादिश नथी कर्गाविश ব্যান্তত তেতঃ কান্ত সমীহিতাব थि भरन्यामाविध (भुक्किछ । इ।-न्। চাৰ্দ্ৰপলবাৰ্ধি নহান্নো-হপি মৌনাবধিঃ সর্ব্ত সাবধিনাক ধি: জলভবা প্রেম্ব: পর কেবল । ৷ ইতি রসমঞ্জরী॥

রতিনিত্র: পৃণ রতিবন্ধবিশেষ:। তम् । नश्चनः यथा । भा**उ**रस्कः गुल्म ह कामूक यि कामुकी। त তিনিত্ৰ স্তদা খ্যাত: কামিনীনাণ সুখাবহঃ। ইতি রতিমঞ্জরী।। রতিরমণঃ পু॰ কামদেবঃ। ইতি ত্রিকাওশেষ: 11 রতিলক• ক্লী নিপুৰন । ইতি

इ:वावनी ॥

यथा। श्री प्रयम्कयूष्यान कामूरका । त्रिक्ति खी हित्रक्षीरोष् शिष्ठि-ঙ্গাক ইতি ভাষা। ইতি শন্-ठिनिष्का ॥

রতিসুন্দরঃ পু॰ রতিবন্ধবিশেখ:। **७** न इ व क १ व था । नाती शर्ष युः কামী ধারযেজৃদযে যদি। ধৃতকণ্ঠো त्राम् काभी वक्षः मामु जिम्नतः।। ইতি রতিমঞ্জরী স্মরদীপিকা চ।। खी (प्रवन्ती ॥ अंग्रहाक् । इंजि निकालको गूम्या मूर्गा मृत्रि . थतः॥ रेनथूनगृरु । यथा। मक्षाता । त्राष्ठाहरः भू काकियः । इंडि मदगाना ॥

> ররু : ल्ली অশ্বজাতি: ।। মক্তাদি ।। ७८ भर्यायः। निश् २। ই कामतः॥ ষ্বজাতিশ্রেষ্ঠ:। ইতি থেদিনী া নাণিক্যু ॥ বজু । ইতি রাজনির্ঘ-णैः॥ 🗱॥ অথ রত্নেৎেপ ক্তি কার-ণ । যথা। সৃত উবাচ। বিঘ্ পরী-काः द्रज्ञानाः वत्ना नानामृद्रा २ छ वट । इन्द्राम्या निक्किंडर एउन नि-র্জেতু॰ তৈর্ন শক্যতে।। বরব্যাক্ষেন भणुंजा॰ शाहिजः म मूरित मार्थ । বলো দদৌ স্বপশ্তা মতিসভো ম-থে ছতঃ।।পশুবৎ স বিশেৎ স্তয়ে ষ্বাক্যাশনি যজ্ঞিতঃ। বলো জে। কোপকারায় দেবানা হিত্তকাম্য-या।। उत्रा मञ् विणुक्तमः न्विण्-

एक्त कृष्णेगा। काय महावयवाः मर्ख ्রङ्ग्ही**कड् भा**ययुः ॥ ८ र वा ना भथ य-ফ্ষাণাং সিজানা প্রনাশিনা। द्ववीक भरं गुष्टः मूगश्वान छवः उत्। ॥ 🗱 ॥ व्यथ उत्राक्रश्राना-নি যথা। ভেষান্ত পততা বেগা-দ্বিমানেন বিহাযসা। যদ্দেৎ পপা-ত রত্নানা বীজ কুচন কিঞ্না৷ ামহোদধৌ সরিতি বা পরতে কা-ননে হপিবা। ভত্তদাকরভা যাত ञ्चान सार्थ्य भोत्रवाट ॥ छिष् ब्रह्मा विष वृत्रन वृत्रविष्ट्रान्ध्रशः ান চ। পুাচুভবন্তি রজানি তথৈব ि अस्ति । दक्ष ग्ळान्य मनगः न প**ेरागाः म** ३५० काः (त्राङाः ∥ ण्याभि किन्दुनी वस्ता वस विष्या। শ্চ পুন্নরাগাশ্চ 🛭 কর্কেডন সপু-লক কধিরাক সম্বিত তথা সু छिकः। विक्रम मांगण्ड यङ्गामुम्बिष्टः সংগ্রহে ভজজ্ঞৈ।। 🕸 ।। আকার वलीं भूथमः खनासायो उटकनः श्रीका । गूनाक द्रञ्ज समति ৰিজ্ঞেৰ॰ সৰু শাজ্ঞাণা॰॥ হল-্মেষ্পজাযভে যানি চোপহতে বুলুক্ট: ९ूश्नि । (मारिय छानूभयूकाराउ स्विष्ड खगे मन्त्रमा ॥ भन्नीका পরিশ্রানা রহানা প্থিবীভু

জা। ধারণ সংগ্রহো বালি কার্য্যঃ শ্রিয় মভীপ্রতা।। শাল্রজ্ঞা: হৃশ-লা শ্চাপি রত্নভাজ: পরীক্ষকা: 1 তএব মূল্য মাত্রায়া বেন্ডার: প-রিকীর্ভিতা: ॥ ইতি পাক্তে ১৮ অধ্যায়ঃ ৷৷ বিশেষরত্বপরীক্ষা ত-ख्ट मार मुद्धेवा। 🗱 ॥ ठजूर्नम মহারত্নানি যথা। কৃশক্ষো শ্চিত্র-রথ: তত্তনয়: শশবিন্দু শচতুর্দশ মহারত্ন শ্চক্রবক্ত;ভবৎ । চতুর্দশ নহান্তি রত্নানি যস্য সং। রত্নানি ভূ স্বজাতিশেুষ্ঠানি ধর্মসংহিতো-ক্তানি।চক্র রথো মণিঃ খ্যু কর্ম রত্নঞ্চ পঞ্চম•। কেত্র নিধিশ্চ স-প্তিৰ মশাণ শুলক্ষ্যতে॥ভাৰ্য भुद्धाहि उरेक व (भनाना इथकृह यः । পত্তাপৌ কলভ শেতি প্রাণিনঃ मुख कीर्बिजाः ॥ ठजूर रेगजानि রত্নানি সর্কেষা চক্রবর্ত্তিনা মিতি। /ইতি বিকুপুরাণে ৪ অণশে 🗘 অ: श्रायः उड़ीका ह ॥

রত্নগর্ত্তঃ পুণ কবের:। ইতি ত্রিকাণ্ড শেষ:।। সমুদুং।ইতিরাজনিঘটঃ।। ব্রহ্নর্ত্রা স্ত্রী পৃথিবী। ইতি ছেন চন্দু: ॥ উপচারাৎ গুণবৎপুঞ্ বতী চ।।

রুহুদিপ ল্লী রহুনির্মিত্সান । যথা। সি: হক্ষরাধিস কটা । নানা-লঙ্কারভূষিতা । চতুভূ জা । মহা (स्वी॰ नागगरका পर्वाकिनी॰॥ तः ক্তবত্রপরীধানা বালাক সদৃশী छन् । नाजनारेना स्मिनिगरेनाः मा বিতা ভবসনরী ।। ত্রিবলী বল-যোপেত নাভিনালমূণালিনী । ব্ৰ-তুলীপে মহাদ্বীপে সিংহাসন সম-বিতে ৷৷ পুফু ল কনলাৰচা প্যাযে ন্তা ভবগেহিনী। ইতি তন্ত্রসার:॥ ज्ञी महानानिविष्णयः। ब्रज़्र्यमुः दथा। मट्मा डेवाह । जथाउः जः পुरक्षामि गरामान मन्खरः । র্লুধেনু রিভিখ্যাত গোলোক ফ লদ নৃণা ।। পুণ্যন্দিন মথাসাদ্য खूनाश्वय गानद । लाक्नि। वार्न क्या जाजा (यनुः भु त्रव्राय् ॥ जूरो कृष्ण हिनः कृषा नदगद्भाग नःयुद्धः ३.८४न् तङ्गयोः अर्याए नकन्नः विदि भृतकः ।। ज्ञाभरयः পদ্রোগাণা নেকাশীতি মুখে বুধঃ। পুত্ররাগ শত তংগ বোগা याः भित्रवद्गरार ॥ जनारहे (स्व |

তিলক ন্কাকল শত দুশো: 1 ভুযুগে বিজম শত শুক্তী ফর্ণছয়ে মৃতে।। কাঞ্চনানি তু শৃক্ষাণি শিরো বজু শতাত্মক । গুীবাবা । নেত্রপট-ল গোমেদক সম্বিত ৷৷ ইন্দ্ৰীল णाजः मृष्ठं रिवर्षे गाजभार्यको । मु, हिरेक करत कार्या भागिकक শতান্ হৃদি॥ খুরা হেম ন্যাঃ কা-र्याः शृहः भूकावली भगः। भूषे काराजन्म कारही ह घान कर्त्र हन्त-নৈ, ॥ স্বস্ক বানি চ রোমাণি রৌপ্যণ নাভিঞ্ কার্ণে । গাক্তাত শতং उवम्छ। नि भविक्तः यूर् ॥ उथा-ন্যানিচ রত্নানি স্থাপায়েৎ সর্থ সং ক্ষিয় । **স্**ৰ্যাচ্ৰ্ত্রণা জিল্লা গোন-यक उपाचाक ॥ (गाम्ब नाक्रक তথা দলি দুখা स्त्रभा : शृहात्यु ·চানর· দদ্যাৎ সমীপে ভামু দোহ-न· ॥ ऋ ७नानि ह रेहनानि ভृष्णा-নিচ শক্তিত:। কার্যেদেব সেবস্ত **ठ**ळ्थां • १ वर्ष वर्ष वर्षा वर वर्षा वर् চ नर्वानि शाहाः (क्यक गयाः खथा । नाना कवानि मर्दानि भक्ष्यर्ग दि-তানক ।। এবং বিরচন কৃত্যু তম্ব-(कानाधिवासनः। अद्भित्त महिन्-भारमञ्जा (धन मानञ्चर (छ ३: ॥ ७५-) (वनू वहादाश इंहरकाहा इसक उः।

ত্ব-সর্বদেবগণ ধান যতঃ পঠন্তি ৰু रेमुन्ट्र विकु कमलामन वामरमवाः। তমাৎ সমস্ত ভবন ত্র্য হেতু যুক্তা মা পাহি দৈবি ভবসাগর পীড্য মান ।। আমত্র্য ধেন মভিতঃ প त्रिवर्डा ङङ्गा एन्। फ्रिकाय ध्रात् कल পূর্বক তাং। यः পুণ্য নাপ্য দিনমূত্র কৃত্যোপবাস: পালৈ বি-মুর্ক্ত তনু রেতি পদ মুরারে: ॥ ইতি সকল বিধিজ্ঞে। রত্নধেনু পু দান বিভর্তি চ বিমান পাপ্ত-दिनी भागान । किल केल विम ক্তো বন্ধভি: পুত্র পৌত্রৈ: সহি মদন সূক্প: স্থান মভ্যেতি শ ষ্ট্রো:।। ইতি নৎস্যপ্রাণে নহা-मानानूकीर्ज्यन ब्रङ्गाथन् श्रुमानिरका नाम २७२ ज्यागः॥

ত্রিকাওশেষঃ॥

अञ्भादायग॰ की **म**र्दतङ्गहान• । यथा। ममुपुालज्जा रहमी लई তাধিত্যকাপুরী। রত্নপারাযণ না न्ना नस्किं ज्ञिम रेमिथिन ॥ इनि ভিডি: ॥

हुरू 🗐 🗐 जिनानी नद्रकविष्णवः । यथा । तेज मक्ता वालका शक ধ্য ভন পুভাঃ। মহাতমপুভাবে

ভ্যেখাখো নরক ভূনয: । ইতি (इम्हन्मः ॥

बन्नुथा क्री शेतक। **३७ (इम**-ठन्दुः ॥

রত্বরাট্ ভ্রী মাণিক্যে । ইতি রাজ-निर्चिष्टः ॥ तज्ञ (मुक्ट क ॥

রত্নবতী জী পৃথিবী। ইতি শব্দ মালা॥ রর্গুকা চ॥

ब्रन्थ कि की शृह्म क्रियः । **ই**ভি मद्रवादनी ॥ तत्र विभीत वि॥ রর্মানু: পু॰ স্মেক্পর্ব:। ইত্য-नवः ॥

রত্নসূ: জ্রী পৃথিবী।ইতিছেমচন্দু:॥ রক্লকের: পু সমুদু:।ইত্যমর:॥ রল্লেৎপত্তিস্থানঞ্চ ॥

রহাঙ্ক: পু॰ বিফুরথ:। ইতি শব-त्रवादनी ॥ त्रविद्यक ॥

জর্নিবিঃ পু॰ খঞ্জনপক্ষী। ইতি র্লাচলঃ পু॰ দানার্থনিন্যপর্বতঃ ∤। যথা। অভঃপর• পুরক্ষ্যানি রহু।-চল মনুভ্রণ। মুক্তাফল সহস্তে পর্বত: স্যাদনুত্তম: ॥ মধ্যম: প-ঞ্শতিক জ্রিশতৈ রবরঃ মৃতঃ। চতথাংশেন বিক্ষয়া: পর্বতা: সুঃ সমন্ততঃ ॥ পূৰেণ বজু গোমেদৈ र्फ् किलानम् नीलरिकः। भू म्रवाग यू-**ि**ः कार्य्या विषय् र्गक्रमापनः ॥ रेवम्र्ग्य विकरेनः भक्ता निःम्।

विभूत्वा १०वः। भन्तद्रागं मत्या वर्ति कखात्र १ जू विनारम् ।। धाना भइंडव्यान महाशि भविकन्नरय । তপ্তৰাৰাহন কৃত্বা বৃক্ষান্ (দ্বা॰ मह काक्शनान्।। श्रृक्षयट श्रृष्ठ शी-भीरिः भुजार हाथ भूर्वद । भ्वतम्थक अद्युः कन मञान् हीत्राय ॥ यथा (नवगनाः नार्व সর্ব রত্নেম্ববস্থিতাঃ। ত্বঞ্চ রত্নযো निउ। गउः भाहि गहाहल।। यमा দুর্ পুরানেন ভুঞ্চি পুরক্তে হরিঃ । जनाननर भुनातन ज्यामः भारि भई उ॥ व्यातन विधिना यक्त मन्।-দুত্ব মহাগিরি । স থাতি বৈশ্ব लाक मनाद्वयंत्र भूजिलः॥ याद क्लूम उ॰ मागु॰ वरमाहरू नहा विश । क्लाद्धाग्र ख्लालंडः मध्दी भावित्या ভविता वृक्षहा । वृक्षहा वि কিঞ্ছিদ্ৰ দ্ৰামূত বা কৃত। তৎ সর্গ্ नाम गायां जिति वंजुरु जा यथा ॥ इंडि नार्मा ११ वर्गायः॥ द्रवाञ्चल की मिनियानकद्रमः। ভ্ৰতাপুগুহুনা ইতি ভাষা। তগ্য थात्र खाः। धन्। यनमा नायू वाः श्रीमहामनम्रनः। इर्याः काः भा भाकनाः दशालद्वा साद्रनः॥ ইভি রাজবল হঃ॥

রজি: পূ॰ বন্ধনুষ্টিইন্ত:। মুট্ন্হাত্ ইতি ভাষা। ইত্যনর:॥ জী পূ॰ স্থাে রহ্যুর্জ্লী ইত্যন্যে। ইতি ভরত:॥

রভ্যস্থ ক্লী যোনি:।ইতি শবর্বা-বলী।।

त्रथः भू कायः॥ हद्रभः॥ (वज्र-বৃক্ষ:। ইতি বিশ্ব:।। তিনিসবৃক্ষ: । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। চক্রিশিষ্ট-युक्कार्थयान । उर्भर्गगरः । भाजा-वः २ जान्त्नः ७ । ইতামরः ॥ अहम्पनभावः। ইত্যু जगः॥ उदाद्रा जुनगण्गाः। इष्ठायं त्रथ (नामारिन्र ভূমণ বাতকে। পন। স্থিরীকরণ মঙ্গানা॰ বল্য ৰহি বিবৰ্জন ।।ইতি রাজবল্ল ভঃ॥ 🗱॥ রথ বিশেষাণা• नामानि यथा। युकार्थ ठक विद्यात भ ठाकः मान्स्रामा त्रथः। मःकी-**एार्थः भ्वऽत्राया (प्रवार्थस मकपूर्यः** থ: পরিবাভিক:। কণীরথ: পুহ-রণ ডগন রথপত্তক: 11 অনস্ক শ-करो। २० मानुन्ती, क्षानिवाक् क्॰ । अथ कावन वद्यारः,। टेउ टेउ: ११-तित्र अरथ।। नना प् क्यूनी यः महार महोडः भाष्ट्राहरेनः। मड् दिस्ला विवायक वा व्राज ही नि

छर्चा ।। ইতি হেমচন্দুः।।ं #।। গো-त्मिक्ना द्राया यथा। भुमखः विभुः পল্লীভি মিষ্ট নম সুধোপম। বাল कान्रे जाकविषा जुं सगक तुज्क বিভূঃ। এত্যান্তরে ওল শাতক स तथ वत । एएण विश्वभन्नी क भ उन्ड॰ गगनाम्हा ॥ त्रञ्जनर्भग मः যুক্ত রত্নার পরিছদ। রত্নস্তাম্ভ निवक्षक मनुष कलामाञ्जून ।। धि-ভচামর সংযুক্ত বহি শুদ্ধাংশুকা-विछ । भाविषा अभूग्रामा भा লাজাল বিরাজিত ।। শতচক স-भायुक्तः भारतायायि भारताङ्गः । द श्रिकः शार्व रेम मि देश ईनमानाः विज्वितः॥ शीजवज्ञ भद्रीशानि तज्ञानकात्र ज्विजः । नवरगोदन मलिसः नागरिनः मुगलाश्दाः ॥ षि ভূজৈ यु द्र**नी श्**रेख (गीशरव**ण्य**हेद्र) र्व देतः। मिथिनूह उक्षमाना दक्ष विक्रमह्छरेकः॥ अवकशः त्रथार्ङ्गः **७ भूगम् इद्धः भर**ा त्रथ मात्रा-र्ग कर्ड मूह वा ऋग कामिमीः।। विश्व ভार्या इति ने ने क्या क्या लीता-क भी श्रिजः। वृश्व (गां निकाः मन्) उज्जा मानुष विगुशन्।। ইতি वृक्ष देववर्ख औक्षेत्रक्रमथ्य १४ व्यथा-यः ॥ क्षा पिवता ऋष्याका यथा।

বুন্দোবাচ। ভূব তে সংপ্ৰক্যামি (नव्यात्राधन मूर्खन । यट कृषा म-र्बकामाना॰ व्याष्टि ङ्घि ङ्विष्ठि ।। मिंड में ने ने में रिख (ईमरेकिः সুশোভনৈ: ৷ বিচিত্র পদারাগাদ্যৈ र्मिनि क्रमाणिकिः ॥ त्रथिः কারবেদেব্যা: সপ্ত ভৌমণ মনোর-ম॰ ॥ দুক্ল বস্তম•ছল মন্ত্ৰদেশু।প-শোভিত । ঘণ্টা কিন্ধিণি শহ্বাঢ্য চানরৈ: কটকান্বিত াা পতাকা ধ্বন শোভাঢ্যে দর্গ গৈ ক্পশোভিত। **७• রথ• পূ**জ্যেह् कका छी अभूभ भ-ল্লিকৈ:।৷ পারিজাতক পুরৈশ্চ যক্ষ-कर्पम हन्तरिनः। मूगक्ष ध्रिटेखः कृत्रा দেবী তত্ৰ নিবেশযেৎ ॥ প্ৰুতিমা শোভনা বৎস নহাসুর ক্ষপক্রী । भूकारमृष्विनाुखाः नर्वस्त्रन मः क्ला।। पूर्ण काछ्यायनी (स्वी व-ब्रह्म विकावानियो। विम् स मूस्य-थभी महिकाम्ब्रवाजिनी ॥ भुनीक्जू निराश रख यह ता वाक्षिक इति । অনেন বলি পূর্বেণ নমস্কার যুত্তন চ । প্ৰবিদ্বা ততো নেযা, সুমুক্তাপ্সর भी ठरेकः। भक्षमी मंखमी भूगी नव-ম্যেকাদশীষুচ॥ ভূতীযা শিব বিষ্ণে-म निवरमप् मत्यु ह। महानही नह সংজ্ঞ পৰ্যত সূৰ্ণেযুচ ৷৷ তত্ৰ মণ্ডপ

विन्यामः महताविष्ठे निष्पाजः। रिष ল• বা মৃথ্যব• বাপি কৃত্বা বাস্ত বি ठाविज ॥ **मर्व लक्ष्म म**ञ्जून मर्व भाषा भगति उ॰। भूर्ब **म का**त्रस्य হক পশ্চানাত্রা পুচকিরে॥ মহা-জনপদোপেতা• মহান্ত্ৰীভি: স স क्कूना॰। नर्वाञ्च भान रेन(वरेन्): मः मरेख द्रिश भृद्धायः ॥ **ए**न्।। प्रमाधिनः শক সর্ব সর্বিক্ষু সমন্ততঃ। ভূযো-विजाल मध्यमा माजनातन मूर्वे ।। রক্ষা । নিজ ভূতেভ্যে বলি । न्ह जरा नियः। मांड मांड वंद्र (पित अर्दकामार्थमाधन ॥ जातन विविधारिन मर्बकायान् भूग्ह म। এব म जु। विन । भक उथा (स्वा र-ভারযে<।। বিন্যাস ভদুপীঠে তু **ন**-গুলৈ কৃপশোভিতা । তত্ত্বাণ **न्डरारफ्री रेश्य करेन क जागूरेकः** श कनरेमस महामून गत्काम के मून् ब्रिटि:। नम् कन मुन्तुर्भ र्याक्तिय व्रथभक्षरिवः ॥ ज्ञाभरयरम्क रम्रकेव त्रज्ञ रें उ रें व म् रें हैं। । (यम मझ्म **णात्रह, श**्चावाहिक विश्वतिः ॥ रवेषु वीना ज्ने इन्हें चन्हें। कि व्हिनि द्वावि-ণৈ:। স্নাপথিত্বা ভতো দেবীণ নির্মন (कृह्ने कः मुख्यः ॥ भागवानि क् ৈতঃ পদ্মি দী পবর্ত্ত্যা বিশোধিতৈঃ।

यखिर मंनिर कावरिंड: मरिश्च नी द्वार-भागिरभीतः ॥ यव भागाः इताः क्रिय वंवाहादि निमक्करयट्। भूरकु-কঞ্চ দহেজুণ পুত্যেক ফ্রাসে: नुरम् ।। उथा कम् त्र कारत् । कन्त-रेनः इन्हरम्बर । त्याद्वारम् नत्म-(उन (रवी मा**लि**न) भूक्तरयः ॥ (इ-में क बार्टिक भीटना तज्ञाला द्र-**(नक्या। वार्त्राञ्डः जूनरेन किरेबः** भूनध्भ· मन्रक्षिभ्या । **७क्राय्ड** उथा कन्या विकाजीनथ मूः शिजान् ৷ ভক্চ ভোজ্যান পানেন ভক্ সর্বাণ্ট পুনিবেৎ।। ভোজযিত্বা ক মাযেত দেবী নে প্রীযতা মিতি। রথে ক্ত্বা তথা দেবী পুন রেব গৃহ• नरय ।। भइजा जन मः खन मभ्छ বিভবাদিতৈ:। শান্ত রেণ পথ সর্ব• भूग्न मूर्वाकरें उर्ज लै: ॥ भूकि भा मारेनः कन्मानिः जीनि मंद्रण या-**पि जि: । जिल्लान यक्षा भाष्म्** ক্র। পক্ষণ পুচক্রিরে ॥ পুরশোভাণ পথে শোভা॰ দ্বারশোভা৽ .গৃংছ गृष्ट् । कांत्रयी ७ ७९। भक ्त्रर्व वाथा निवादाय ४, व्याहरा उद्वव छ वन् शानिहि॰मा विवद्धंय ॥ वस्रमञ्च। विस्माकक्षां वस्राः व्या-धारि भवतः। छ काल कोमूकी॰

व्यक्त त्रंथया वास्त कातरप्र ॥ नर्बना भ्रवितित्व महत्रारिष्ट भुविधि।। ।थर्गाञा उरा नक हिदः यः गरा ज्ञा।। उथा किमन गेकरेन जू भा-जान (त्वामिकिः । तथ्याका भू-ভाবেन मिरिड प्रिवि प्रवेगः ॥ আদিতেয়া রথযাঁত্রা কৃদুথেন নভসঃ क्रांट । (मरवंश निवं विमानक्रा রথবাত্রা পুভাবতঃ ॥ ক্রীডম্ভে বি-থিধৈ ভেথিঃ সর্বাতক্ষ বিবর্জিতাঃ াতথা ভুম্পি দেবেন্দু রথযাত্রাক-द्धाः **७व**॥ णिवायाः णिवनायास्त পর্মেণ স্থাধিনা। অগস্ত্য উবাচ । तथगाञ। कृष्ठ॰ भूगुः बुक्ताः। वाः সবস্য তু। পূর্ব যৎ কথিত ভাত ভত্তে সর্বণ ম্যা থিল।।। ব্যাপিত। নাত্র সনেহো দেবীনাছাল্ব্য মৃত্ত मः। यः भारेट मृगुयाद्याभि छकि মান্পসভ্য।। স সূথা বশাং সৌ ভাগ্য পুত্রপুষ্তি মথেপ্সিতা । লভতে নাত্ৰ সন্দেহে ইভ্যেব বুদ্ধ (१। १ वृदी ।। यदालन कृष्ठ द्वारकः পুর। শক্রস্ট কীর্ত্তিতা। ধনদস্য পু-রী পাপ্তি সঞ্জনস্যচ বাযুনা।। হৃতে স্থানে কুঠা তেন তথা শুদ্ধা চ নির্থা उः। चेञ्चल भत्रया म्क्ष्रा भूती र्ভागवनी मुजाः॥ इति स्वी भूता "

ণে রথযাত্রা বিধি মাহাত্ম্য ৩১ অ-श्रायः ॥ #!। नवगुरानाः त्रथा यथा । (याजनानाः अरुभूति ভाऋतमा तः থে। নব। ঈশাদণ্ড স্তথৈবামাদ্দি-গুণা দ্বিজসন্তমা: 11 সার্দ্ধকোটি স্তথা সপ্ত নিযুক্তান্যধিকানি তু। যো-জনানান্ত ভদ্যাক্ষণ তত্ৰ চক্ৰণ পুতি-ষ্ঠিত ।। ত্রিনাভিমতি পঞ্চারে যাবু-मिन् अवाजाक। मन्द्रमञ्ज ब्र क् মু কালচক্র পুভিপ্তিত ॥ চত্তারি -শৎসহসাণি দ্বিতীযোক্ষা বিবয়তঃ । পঞ্চান্যানি তু সার্জানি স্যান্দ্রস্য ৰিজোত্তনা:।। অক্ষ পুনাণ মূভযো: भुगान जरभनाकः याः। ज्याशकः खज्यगारक ह शुवाशाद्व द्रथम् देव ॥ দ্বিতীয়েকে তু তচ্কে সংস্থিত মা-नजाहाल । स्याम जश्रहमाः जि তলামানি নিবোধত।। গাৰ্ডী চ }বৃহত্যুক্তিক্ জগভী প'ক্তি রেব চ। , अन्द्रेभ् जिद्वेविज्ञका भूमरा मि হরযো রবে: 11 ১ 11 ইতি কৌর্মো ০৮ অধ্যাयः ॥ রথ জ্রিচক: সো-भग्र बन्ताञ। उत्र वाकिनः। वाम দক্ষিণতো যুক্তা দশ তেঁন নিশাক-तः ॥ वीष्राभुगानि हन्नजि नक्त्वा-ণি রবি র্যথা। ২ ৷ সোম পুল্রস্য চাষ্টাভি বাজিভি বাযুবেগিভি:।।

इश

वाद्रिक्षः मान्स्ता युक्त खनामी याजि नर्व ३: । २। मुक्तमा ज्यिक ब्रोक्षः मान्त्रामा मन्त्रा वृज्यः ॥ ८ ॥ অপ্তাভি শ্চথে ভৌমস্য রংখা হৈমঃ সুশোভন: । ৫ । বৃহস্পতে রথাষ্টা শ্রঃ স্যান্ত্রেম নিমিতঃ ৮৬ । রথ ख्या न्या क्या मन्द्रम्यायम निधा তঃ। १। মুর্ নো ভাকরারেশ্চ তথা य ि ई ये वृष्टः ॥ ৮। २ ॥ এতে गर्। गुहानाः दि समाथा। इथा नव। সর্বে খ্রুব মহাভাগা নিবজা বাত রশ্মিভি: ॥ গুহু ক্ষ ভারাধিষ্ট্যানি ধুবে বন্ধান্যশেষতঃ। ভুমন্তি ভুা भगरस्थानः अद्योग्यानिक त्रान्यान्यः ।। इंडि क्लिफ्रें ४० व्यक्तायः ॥ 🗱 ॥ 🕮 कामाथु(प्रमा तथः याजामाप्त पृष्ठ ব্যঃ॥#॥ অথ জ্যোতির্বিদা ভরণে রখ कर्याह। लान गिव नयु जिक्षुक (अयु मान्त्रनाथिल विधान गथाएः। तन् **अनुष्य दणाषु उश्रहः आ**धूदामिविङ সাধভিরঙ্গো#।।অথর্থচ্জনাহ । डिक वृष्टि कत्रकीर्ग भूतका एए य मृक বল্য বল্যম্য। স্ব্যভাগ নিচিত ज्य नगुमाविमयाः नवजागः ৷৷ অগুভে ভবতি সংকলিরম্ভ: কৃৰ-রোডুনি জবে। থ রথাকে। সন্ধিতের 🛭 ভূতি রন্তর দক্ষো ভীতি রিষ্ট ননসো

ननु गर्छ।। 🗱।। व्यथ मृङ्बंगन्नाओ র্থ ক্ত্যু দ্পুষ্যে পুনর্ম ক্রেছো-नुदाश (द्रवर्क्ष हरयाः । भूवनानि ত্রিভে হস্ত ত্রিভ্রে রেগহিণী দৃ।গ।। मार्क भोगा हित्य सोमहा विवाद রথ কম সং 🕻 🌣 🏏 অথ জ্যোতিঃ সাগরে রথ চক্র• বিথাকার• লিখে-हकः ভानु अपने वित्नाकत्यर । ब्र-थार्य बीनि बकानि मृष्टि मार्ल मु-माभायत ॥ मृत्य मृजु। जंब हाक निकर्ण गर् ख्या । तथार्यु ह म-हाटभाडः नक्षा हेव मथभूनः॥ इ गार्याम् (क्रां जिविवत ज्वाराग क् जाः मु ना दिणः ॥ अ ॥ जा महार्थः। व्यानस्तर धीताः मान्त्रनानाः तथा নাং অথিক সভার্ণ বিধান কার্য্য মাহ: কথগন্ত। কেষু লোল স॰ জ্ঞানি ৰাভী পুনৰ্যু শুব্বা ধ্ৰিষ্ঠা শ 🗫 🕫 এতানি। নৈত্ৰ সংজ্ঞানি নৃগশির। রেবডী চিত্র। অনুরাধা এঠানি। वधूम छानि হস্তা অস্থিনী পুৰ্যা অভিজিৎ এ হানি। জিফু রি-ন্দু স্বন্ধ ছোগ্না কো বুন্ধা তন্ত্ৰু त्राहिनी ७:उय् नकः इयू । भूनः क्ष्यु (नन अष्टु)षू हैन: नूर्याः (छन नह दर्खनातम्। नजाः भूज्युनानीः . मृष्य वादत्य। १५नः कश्चिन् नाधुतानि-

ুবতি শুভগুছ রাশিযুক্তে/অকে ক্লে ने कि। शुनः किः वृत्राञ्जी मधनः · স্থান অমু চভূথ• স্পা: নবন• এত-ভ ক্ৰৈঃ সাধূতি: শুভগুহৈ রিতি छै.ए.ड , उक् में अन् र्रा खना करेतः रिक्रीणः कीरं वराश्चर भन्न कका। इथकादः भुः वयनिर्याणकर्छ। ए-মণ্ডলাম অভাগ প্রভাগ ব্যা ভট্ট **छ**हकः अ ७ जनार असार मृग्तानी माउनक्यार जागः महोगा वन य महर्क जम्माश्राद अनुस्था गाइ ভা বাবিনব্যু মধ্যভা নপর্যান্ত ল रिया क हरनए॰ सहकः (एव॰ न्या-चीक्छपुः किञ्च ३ भक्ष २**०**ए॰ न ম্ভাগণ ৰ ভি এগৈঃ প্তি মিতি থবিখা গুলং ছিং ভুল্লব্যভাগনি-। ीं **उ**च्ना रान चालन साथ ज्ञान । स्थितः व्यथानः क्वः । व्यन्मः প্ৰতিন্য অনুচে অনুগত বৰ্তন্তন एमू नदर्ध गङ्गिः यूकः उद्धि। ्रवाया अपि या साम्रामाण वर्षा गान न ব্যার বাভার্তিঃ নরণ ভব্তি।র-श्रीतर व्या अपुर दा। स्वीत। स्वीत (ड म क् ।) नकाब वर्षहाडः पु न्ध्रद्भार । यह मध्यो निष् यत्वा १५ /कृष्य जीव स्था छ यि । शिर्छ । स्थाराम भाग नक्षाव

ইষ্ট শুভ ভবতি। ননু নিশ্চিত विভि। जन्रद मुगम ॥ तथ्रका खी तथमम्इः।**७८**मः य्रायः। तथ्यकः २। इंछ्यायः ॥ ॥ অপ রথচ্কে নক্ষ সাগন । রথহর: পু॰ র্থকারঃ। ইতি শন্ধ-इड़ावली ॥

তার ইতি ভাষ েত্র করণীগভের্ত गर्हिया जा ३३१ उट अनंत्रमः । हिंह श्रीक शहि । द्वा स्मृह है । क्व ८। ६ अन्तरः ॥ सृब तातः ७ ५ छ ती न । य खाः ४ काष्ठ अक्ला ३। इति क. बहु झाउली ॥

इयनपूरी पु॰ नात्र थि। इंडापदः ॥ त्रपार्हाः श्रं सम्बद्धाय्यानः। नत्रः इया । एए भनायः । कर्ने तथः २ अभिन्त ० उत्त ६। विक स्व E TES II

র্বজ্জ: জ্রী পরপূর্রণভিগতে बन्धायः बधान्। महा स्वस्रदङ्गतः-निमुन्तरः ॥ तपन्तर थासः कासमि-(जा तकार्यसभाग उर्गसम् । दत्यः २। वैकामहा स्टा स्टा রনগোপন লী রথতভিঃ। ইভি ह्नान्धः॥

्रध्वत्रः म् एकवाकभक्षी। इंडि मगद्रतास्थी ॥ तथन्यः । दथा ।

ज्ञथः (क्वीनी यस म उथ्ि तरगरन्तु। । इंडि (इश्वहन्तुः ।। রণপাণিঃ শর ইতি।ইতি মহিশঃ। (छाड़- ।।

अधकः भुः जिनिमवृकः। ইত্যমরः॥ রপভরঃ ত্রি রথেনতরতি यः। ইতি च करवाषव्याकत्वन ॥

র্থণর্য্যায়: পু॰ বেভনবৃদ্য। ইভি मद्ग्रिका ॥

র্থগাদঃ পু• চক্র•1ইভি হেম-ठन्दः ॥

র্থত্না জী নহীবিশেষ:।ইতিশহ बद्रावनी ॥

त्रधाञ्च क्री ठक । हे छ प्रतः॥ त्रशाकः भुः ठकवाकभक्ती। इंड न्त्रः ॥

त्रथास्त्राणिः पू॰ विकृः। ইতি হল। रुषः ॥

द्रथानी को यकिः। इंडि द्राक रियक्ति।।

র্থান্তরঃ পু॰ ক্লুভেদঃ। ইভ্যানু-श्रुवानः ॥

बयाङः 🛶 (दङमद्कः। ३७ व्यवदृश्य की ॥

त्रवाहुन्यः पुः (वडमः। ইड)एत विभाषाः उपकः ।। ह्यादन ही शुः इषश्रूषक्छ।

वन्तरथा तथारक जनारको तथा । तथियः मु रेवशे । इरो । इरो । इरो । इरो । নিশবৃক্ষ:। ইভি রাজনিঘণ্ট ।। রথিনঃ পুণু র্গা। ইত্যেরঃ । । द्रिश्वः भू द्रिशे। इकि भए बहा-

> तथीं পु॰ तथवानीताका मिः। छए-शर्यप्रायः । तथिकः २ तथिनः ०। है जामद्रशा तथाति ही 8 त्रवीः ६ র্থিরঃ ৬। ইতি ছেনচন্দুঃ ।। র্থ-का ी १ मादाकः ৮। ইতি नय-बद्दावनी ॥ मान्सनाद्वाङ्ः तः। इंजिडलेश्दर ॥

द्रथाः 🕶 द्रथन। द्राजाः वाहेकः । ইত্যবরঃ।। রথা॰সঃ। ইতি হেম-व्यमः॥हरक ही ॥

इथा जी इयमगृहः। छर गर्गायः। রথকড্যা২ রথাুল: ৩ য় আভ্যন্তর-মাৰ্গ:। নাত ইতি ভাষা। তণ-शवंप्रयः। भूरकानी २ विभिधा ० । ইত্যার: ।। অবের্নী। ইতি (मिरिनी ॥ श्रष्टाः ॥ ठड्द । ५७ (इनाज्यः॥

द्रम 🕒 हेट थाएं 🤊 हे 🕃 कृदिकद्राधमः ॥ तकालिः । उँ 🕾 🎮 নিভিগোবিনর ভউঃ। করে ভিভ্নি• न्यूरहः। देखि पुगररोगः॥

इसः पु पडः ॥ वित्नधनः। इंडि॥ रिट्नि ॥ शुक्रमम् नक्षण यथा। विवीर्ग धनशीनाम्ह रेखाः शिक्षः व-नाः मृजाः । जीवा मन्द्रेष्ट नगाः (मुधा किहा बक्त जना मुहा। जी पर विकास १ रेशिया अन्तर १ व মা দন্তা ভাষিত কোভিলাদন । माक्रिना युक्त समार्थः सन्तर्भक् जशाबह्णा नामा जना मा हो ভীগান্ত কৃচির। শভা। করাল বি 🕸 যুৱা দল্ভাঃ কে পাৰ চ ভ্ৰমন চ।। रोगिता पृष्टे शासामा नीयां **छ**ङ्ग-শ্চ সূত্র্য়ে (ইতি শক্তেডে ৬৬ অ-ष्प्रायः॥ क्षा प्रस्ता मृत्यु जिन्नु विशा १रडवएड नराव जिल्हा हार्स २ महि র্ভবেৎ। ইতি কৌলে উপরিভাগে >२ व्यद्यायः ॥ # ॥ म्डनः मनः-कार्याः (नभः नाना उ म्हद्र । म তর বহুণঃ सर्गायत्रगृष्तत्। मृतः া ভবেদশেচ মত্যর্থ ভূপবেধাছু ণে কৃতে ৷ ইভি পুাৰ্শ্চিত্তভভুষ্ত 354· 11

अप्तासः भ्• ७का ३ छि एक् महन्तः॥ अपनः भू• (वडा ३ छानदः॥ उटा ्थान की॥

র্বন্দ্র পূ
ভিষ্ণ অধর:।ইত্য ব্যাঃ। তস্প্রাশ্ভ লক্ষণ যথা

द्रतु ग ॐ क १ दारम । इं ि कि वि-द्रतु ग न ॐ को व्लक्ष्मः ॥ य क द्राधा द्रिकाटा । म द्रावयिक म्यान् स्मद्रम्यापन् । म द्रावयिक म्यान् स्मद्रम्यापन । क द्रावयिक द्रावयिक । द्रावयिक प्राप्त मान्द्रिक का । इं ि प्रमापनाः॥

র্বিছেবঃ প্ বিষ্ণু:॥ চন্দুরংশীয়-নুপতিভেদঃ। সাত্ সাজ্তিপুঞ:। ইতি মেদিনী !! জন্তুরঃ। ইতি শ-দরত্বাবলী ।!

तकः की दक्षा । म्ही । इक्षिक कि नि । । क्षिक की शिकः। वयसारका की विक नि । यथा तक नि । यथा तक नि । यथा विक नि । । ।

রন্তু লী দূৰণ ॥ ছিদু । ইতি রব ই ড শ্ব । ইতি কবিকল্পন:॥ নেদিনী॥ রব: পু শ্ব:। রবধাতে। লেবে

त्रकृरुकः शुः कानवव्तकः। ইতি त्राक्षियकः॥

রক্লুবজ্ঞঃ পু॰ উন্দূকঃ। ইতি ত্রি নাও শেষঃ।।

इक्रुवः भः श्रुः हिम्युक्ववः भः। कि।
कवाँ भ इं ि जावा। छ ए शर्यायः
। पुक्ताद्रः २ की हका ख्रयः २ वयः
द्रः ८ वार्तीयः ६ मिद्रात्राः ७ ।
ध्रम्य छाः। दः भो द्राप्ती कदारो
ह कि विक जिल्को ह भी उत्वी। यृव
कृ ह श्रम्य हार्यः शिख हा हा मृ भी
भारती। विस्थाया द्रम्य भाष्यः हिन् शा
हान, क्रम्यः भृवाः। छ लग्नाभायः।।
दे विद्रा क्रांविष्ट है।।

त्रभ वरि । इंडि किरिक्चक्रमः ॥ • इंडि क्षः ॥ यम ज् त्रजम खा त्रभ डि । वरिः कथन• । इंडि पूर्णा- सामाः वर्ण व्यक्ति वर्णाः वरिद्वार व्यभुडा-मामः॥ (व उद्यक्ति वर्णाः उत्ता वाहाजिङ्ग-

त्रक गळाः॥ बस्य। ইতি কবিকল্প काः॥ त्रक्छि। ইতিদুর্গারাসः॥ त्रव ই গত্যাः। ইতি কবিকল্পজনः॥ ই রয়াতে। ইতি দুর্গারাসः॥ तवः भू भूषः । तवधाः । ज्ञात्व रल् भूष्ठारयमे भिन्न मः ॥ तक छ तार्चरम् । इकि किवन सः क्यः ॥ तार्चमा मुख्य निर्वा । तार्चमा । निर्वि । तार्चमा । ए तक्त भाषः । भाषा । आह मृद्धा २य माहरस्छ । भाषा भिक्र मात्र कर्त्व । भाषा । हे निर्मा रामः ॥

রত ইউ শবে:ইতিকবিকল্পন ॥ ইরন্তঃ ড রম্ভতে।ইতি দুগানাসঃ॥

इजनः श्रु (वनः ॥ वर्षः । विकि दादिनी । (लोर्बा भर्य) विठातः । । जाकनः ॥ जेट मका निक किन कः॥ जिया नात जना ह मृनाऽत् । वे के क्षः ॥ यम ज् तजन जा भागार वार्म वारिद्वार वासुकाः (न उद्यक्ति वे कर्ष्क जरा वाहा निक्रन् जा नागर। वे कि निक्रानिक गुरूक् जत जारा । वे कि निक्रानिक गुरूक् जत जा श्री विकासिक गुरूक्

রন উভ জাও জ্বান্থ-লবন্দ্রা কল্পন: ॥ রেফানিং। উত্নিরা লাভা। ডালতে। জারুমাং ব্রাং। ভারতা হাত দুগালাসঃ॥

विनः भः काष्ट्राविकाः मानवृष्ट्रः॥

्कामारवः । इंडि मिहिनी ॥ त्रमः १के । त्रमशाङा जीत्वं १निष्ठ्रशुङ्ख निज्ञने ॥ •

त्रमकः शः काष्ठः। इन्ताहित्कारः॥ त्रमठेः त्री स्थ्रि। इन्ताहित्कारः॥ त्रमठेश्विः शुः स्थ्रि। इन्निम् हिम्मुका॥

রমণ ক্লী পটোলম্লণ। ইতিমে
দিনী। জহনণ। ইতি হেন্চন্দুং।।
জন্তনণ তৎপর্য্যায়ং। অবুক্ষচর্য্যকং ২ গ্রাম্যধর্মাং ৩ সূরতং ৪ রতং ৫
লংপুযোগং ৬ নিধুবনং ৭ দৈথুনং ৮
রতিঃ ৯ উপসৃষ্টং ১০ থবিতং ১১
ক্রীডারত্বং ১২ মহাস্থা ১০ ব্রিভদুং
১৪ যোগমিথুনং ১৫ অভিনানিতং
১৬। ইতি শব্দরত্বাবলী।। ক্রীডনং
। ইতি রমধাত্বর্থদর্শনাৎ।।

রমণঃ পৃং পতি:।। কামদেবঃ। ইভি মেদিনী ।। গর্দভঃ। ইভি হেমচন্দুঃ ।। বৃষণঃ। ইভি শব্দন্দ্বা ।। ম ্ হারিষ্টঃ। ইভি রাজনির্ঘটঃ।।

রনণ চ॰ ক্লী জন্বনীপান্ত গতবর্ষ বিশেষ: । স তু রম্যকবর্ষ: । বথা ।
এবনেবোভরে ত্রীণি বের্ষাণি চ তশেবন ি অকবর্ষণ সিক্কলাৎ
শৃক্ষবানবধি: স্তঃ ।। হির্মাণ ততো বর্ষণ স্থোবধি নিগদ্যতে ।

রম্যকঞ্চ ততো বর্ষণ নীল শুস্যাববি: মৃত: !! অপিচ ৷ শেষ উবাচ ৷
দক্ষিণেন তু শ্বেতস্য নিষধস্যোত্তরেণ তু ৷ বর্ষণ রমণক্ষণ নাম জাবস্তে
তত্র মানবাঃ ৷৷ শূক্লাভিজন সম্পান
নাঃ সর্বে সুপ্রিষদর্শনাঃ ৷ দশ বর্ষ
সহস্যাণি শতানি দশপঞ্চ চ ৷৷
জীবন্তি তে মহাভাগ নিত্যং মুদিত মানসাঃ ৷ ইতি পাদ্যে ভূথপ্তে
১২৮ ৷ ২২৯ অধ্যায়ে ৷৷

রমণা জ্রী রমণী। ইত্যমরটীকা।।
রমণী জ্রী নারী। ইতি মেদিনী।।
উৎকৃঠজ্রীবিশেষঃ। যাবপুর্গুণোপচারেণ সৌভাগ্যেন কান্তং রম্যতি সা। ইত্যমরভরতৌ।। বালাখ্যবৃহ্যঃ। যথা। বালা চ রমণী
রামা বন্ধ্যা কামকলাপি চ। ইতি
শক্চন্দ্রকা।।

রমণীয় ত্রি সুন্দর । ইত্যমরটীকা।। রমণ্য ত্রি রমণীয় । ইতি সিজান্ত-কৌমুদ্যামুণাদিক্তি:।।

त्रमिकः भू नायकः ॥ त्रर्गः । इठि भिक्ति ॥ काकः । इठि नेस्त्रज्ञा-वनी ॥ कानः ॥ कामस्यः । इठि निकासकोमून्यामूनानिवृद्धिः ॥ त्रमा की नन्त्रीः । इठि भिन्नी ॥ निव्यक्षत्राक्षकन्या । साकद्दिन्दन विवाहिन। यथा। ७७: मिनिष्ठा । ब्राजा युक्तानार्य मूलकान्। मूणा-स्राया निन्दि वृक्षा ब्रमाः भाषाट म कन्नत्य ॥ इनि कन्निभूबात २० व्यथायः॥ लाना । इनि ब्राज-निर्विष्टः॥

द्रभाषतः भू शिक्षः।यथा। द्र-भाषतः भूल्डा भाषत्वारः। इंड्र-दयत्भूष्ट्र क्रभिषः॥

র্মানাথ: পু॰ একৃষ্:।রমা লক্ষ্মী স্তস্যানাথ: স্বামী।ইতি ষ্ঠীতৎ-পুক্ষসমাস নিম্নম: ॥

রমাপতিঃ পু• প্রীকৃষ্ণ:। যথা।
মুদ্দদস্যাসিত মিদ মিদ• যাত•
রমাপতে:। ভুক্ত মেতদনন্তসেऽতুচ্চু গোপেতা দিদৃক্ষবঃ।। ইতি
মুদ্ধবোধব্যাকরণ•।।

র্মাপুষ ক্লী পদা । ইতি শহ-চন্দ্রি ॥

রমাবেষ্টঃ পু• এবাস:। ইতিরাজ-নির্ঘণটঃ॥

রমিতা ত্রি রতিপাপিতা। যথা।
ত্বিতপতি বুঁজ্যুবতি স্তর্গিনতাবিপিনগতা। মূর্র্রপুণা রতিগুকণা পরিরমিতা পুনদ মিতা॥
ইতি ছন্দোমজ্বী॥ বুজ্যুবতি
গোণবধু: মূর্রিপুণা ত্রীক্ষেন

পরির নিতা সতী প্রমণ হর্ষইতা গতা। কিন্তু তা। ত্বিক্গডিঃ
ত্বিতা শীঘু। গাঁত র্ষস্যাঃ সা তথা
। পূনঃ কিন্তু হা তর নিস্তা বিপিন
শত্তা যমুন। সম্বিদ্ধিন নুপা গতা
। কিন্তুতেন মতিগুৰুণা রতে শ্কারে গুৰুণা উপাধ্যাখেন। অযমতিপুষেঃ। ম্বং রতি অশলো নাথিকাঞ্চ রতি নধ্যাপ্যতি। ইতি
তত্তীকা।।

त्रामध्यः भ् विकुः। यथा। श्रीताम রাঘৰ রমেশ্বর রাবণারে ভ্তেশ ম্মথরিপো পুমথাধিনাথ। চানূ-রমর্দন জ্বীকপতে ২সুরারে ত্যা-জ্যা ভটা য ইতি সম্ভত নান্নন্তি !। ইতি কাশীখণ্ডে হরিহরস্তোত্র।। রম্ভঃ পু॰ বেণুঃ।। বানরবিশেষঃ। ইতি নেদিনী।। মহিষাসুরপিতা। যথা। এ ঔর্ব উবাচ। আরাধিতো सङ्गादिया ब्रह्मिन मृत्रदेवविना। हि-রেণ সচ সুপুতি স্তপসা ভস্য শ; কর:॥ অথ ভুপ্তো মহাদেব: পুত্য-ফ রন্ত মূক্রান্। প্রীতোবি তে বর[•] রম্ভ ব**্**বস্ব যথে**প্লিত• ॥ এব** মুক্তঃ প্তাবাট রস্তা তণ্চন্দুশেশ-র ৷ অপ্রোহ মহাদেব যদি তে नग्रन् दुरुः।। स्म जमब्दर शूट्या

ভবান্ ভবত্ শঙ্কর। 'এব মুক্তস্ত रिरंडान পुज्रवाह व्यथ्वः॥ खर-ত্বেভদ্বাঞ্ত প্র ভবিষ্যামি সূত ख्व। ইज्रुक्वा न स्शापित खेरेबवा-ন্তরধীয়ত।। রস্তেপি যাতঃ স্বস্থা-ন হর্ষোৎফুল্ল বিলোচন:। পবি गह्न ज द्राष्ट्राथ मृह्ण महियी॰ णुडा ।। बिरायगी किववर्गा मू नत्री अञ्चालिनी । न जा मृ क्षेत्राथ महिषी ब्रह्मः कारमन स्मा-হিত:।। দোর্ভ্যা॰ গৃহীত্বা চ তদা চকার সুরভোৎসব । ভযো: পু বৃত্তে সুরতে সা তদা তস্যতেজ্সা ।। प्रधात महियी गर्छ छन। ज्ब-হিবাসুরঃ। ইতি কালিকাপুরাণে ৫৯ व्यव्यायः ॥

त्रस्र। जी करनी। यञ्जदावित्मयः
। ইতি মেদিনী।। গৌরী। ইতি
শবরহাবলী।। গোধুনি:। ইতি
হেমচন্দু:।। বেশ্যা। ইতি ধরণি:।।
ক্র্যাতৃতীয়া জী বুতবিন্দেষকাল:।
নথা। বুন্ধোবাচ। রম্ভাতৃতীয়া
বক্ষ্যেচ সৌজাগ্য প্রী সুতাদিদা
। মার্গশীর্ষে সিতে প্রক্ষে তৃতীয়া
সার্গাবিত:।। গৌরী যজেদ্বিল
পত্রি: অংশাদাদ: কর্ম্যদ:। কদদাদে। গিরিসুতা পৌষে নক্ষবকৈ

र्यांबर ॥ कर्त्रामः क्षत्रामा मिल कारह कार्र क्ट। नाश मूज्या कः ङ्गोरेत ष् जात्मा मखक्षुमः॥ गीजी-ময় দম্ভ চাষ্ঠ ফাল্লুনে গোমতী যু जि**ः। म**ेन्तः क् द्वा पष्ठकाष्ठः की वा-শঃ সমুলীপুদঃ ৷৷ বিশালান্ধী দম-नरेक रेफारक कामात्र मः भुनः। मिन পুশে। দন্তকাষ্ঠ তগর জীমুখী यखट ॥ रिवणार्थ कर्निकारेत्रण य-শোকাশো বটপুদঃ। জৈতে নারা-यगी মছেছভপত্রৈশ্চ খণ্ডদঃ।। লব-কাশক ভক্তাৰ আবাঢ়ে মাধবী• যজেৎ। তিলাশো বিল্পত্রৈশ্চ क्लीवास वर्षेकशुमः ॥ अपुषव म-ন্তকাষ্ঠ॰ তগয্যা: শাুুুবণে শিুুুুুৰণ। দন্ত-कांध्रः सर्वकानः क्रीदाना कृत्वमा॰ यखि ॥ भीना यंदि जामुनाम भ्वामात्मा खनामिमः। त्राज्ञभू-बीकाचगुरा जवान्यूष्ट्रम् जीवकः ॥ भागविज्ञानि देनविन्तरः कृनदेतः কাৰ্ত্তিকে যজেৎ ॥ জাতিপুষ্ণৈ: প-, प्रकाक राक्षणवर्गामाना यहार ॥ घ्छापनक वर्षास मन्जीकान हि-कान् यरक्र । डिमा मरह यतः सार्गः লবণে তু গুড়ে ছিত ।। বন্ধ ছত্ৰ সুবর্ণাদ্যৈ রাত্রো চ কৃত জাগর: । गीज वारेना मंत्रद भाज र्गवामा

সৰ্বনাপু বাং !৷ ইতি গাৰুডে ১২০ অধ্যায়ঃ ।। # ।। অপিচ। অথ তৃ-তীযা। সা চতুথী যুতা রম্ভাবুতে-তর দৈবকর্মসূ সাহা। রম্ভাখ্যাণ वर्জियिए। তু ত্ঠীয়া॰ মুনি সভম। व्यत्तरम् मर्बकार्यसम् गनमूका भून **ग्राउ॥ इंडि <u>त</u>्रऋ**रिववर्डाए। ७७-শ্চ যুশ্মবাক্যণ রম্ভাবুতপর । ভ বিষ্যোত্তরে ৷ সক্ষ ভদু যত্নেন র স্তাখ্য বুত মৃত্তম। জ্যৈ শুকু-**ञ्**ञीयाया॰ माञा नियम उৎभन्ना ॥ রম্ভাখ্য নিতি রম্ভবা কৃত নিতি রম্ভাবুত। ইতি তিথ্যাদিতভুণ॥ রম্ভোকঃ জী রম্ভে ইব উক্র যুস্যাঃ मा। इंडि व्याक्रवन ॥ রম্য স্লী পটোলমূল। ইতিনে-मिनी ॥ भुषानषाजुः । ইতি জটা-ধরঃ ॥ রন্যঃ পু॰ চম্পকৃতৃক্ষঃ। ইভি মেদিনী ॥ वकवृक्षः। ইতি नद्रिन्मुका ॥ त्रगृह वि मत्नाज्यः। इंडि सिरिनी ।। বলকরঃ। ইতি জটাধরঃ।। त्रमाक की वर्षविष्मयः। इं कि कि।-ধর: ।। এতস্য বিবরণ যথা। ह-ক্ষিণেন তু নেরোস্ত শেতস্যচোত্ত-(त्र ह । दायवार त्रभावर नाम जा-যুক্তে তত্ৰ মানবাং ॥ মতিপুধানা

বিমলা জরা দুর্গ বিবর্জিতাঃ। তত্তা-नि जूनहानं वृह्मा नुहुन्। ता हिंठ: छ्ठ:॥ उध्कृत भागनाति জাবন্তি বহু বাসর । ইতি বরাহ भूतारा कृष्णीं नामाश्रायः ॥ भ-টোলমূল•। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥ রম্যপুষ্ণ: ेপু॰ শাল্মলিবৃক্ষঃ। ইতি ब्राकिनर्घकः॥ রম্যফল: পু॰ কারস্করবৃক্ষঃ।ইতি त्राजनिर्घणः !! त्रम्। जी त्राजिः। इंडि (मिनि ।। স্থলপদ্মিনী। ইতি রাজনিঘণ্টঃ।। त्रमुः भू व्यक्षवर्गः॥ (भाजा। इंजुर्गाहित्कायः ॥ র্য ড গভৌ। ইতিকবিকল্লক্ষ: ।। ড রণতে। ইতি দুর্গাদানঃ ॥ রযঃ পু॰ বেগঃ। ইত্যমরঃ॥ পুবা-· इ: । यथा। भुवारः भून द्वायः म्रा-দ্বেণী ধারা রয়ক্ষ সঃ। ইতি হেম-5 m: 11 त्रत्राणे जी ननातः। ইতি পুরাণ ॥ রল্লক: পৃ॰ কম্বল:।ইত্যনর:। পক্ষ ৷ ইতি স্ভূতিঃ॥ মৃগবিশেষঃ । इंडि मुब्देः ॥ त्रव हे वुष्त्र। हे कि कविकन्नम्म भेड्डा ই রঃগতে। ইতি দুর্গাদাসঃ ॥ त्रवः शृं भदः। इंड्रनद्रः ॥

ब्रवन क्री का ना । इंडि (इस ह मु:

রবণ: পৃ• উষ্ট্র: (ইতি হেমচন্দু: ॥ ।।
কোকিল: । ইতি বিদ্ধান্তকৌন্দ্যা
মণাদিক্তি: ॥

ন্ধবণঃ ত্রি শব্দনঃ।। ত্রীক্ষায় ভণ্ডকঃ
।। চঞ্চলঃ। ইতি শব্দরাবলী ।।
নবধঃ পু কোকিলঃ। ইত্যুণাদিকোষঃ।।

बविः भू॰ ज्र्याः॥ अक्वृकः। इंडा মর: ॥ তন্য ভোগ্য দিন বার-क्रम । यथा। द्वारो वर्का हजुः भक्ष সোমে সপ্ত ছয় তথা। ইত্যাদি बाद्र(यदा कथान अन्यश्रुधीलः ॥ তৰ নিধিকানি যথা। নাৰ না-निय गा॰ मक्ष गमूद्र विश्व गजदः। **७क्**याम् इत बाद मश्रक्य-न्। शृज् कः।। जान् कः मधुम् मान छक्रशब्दा द्वाद क्रिन । मधक्रम खराम्।भी ङच इस महिन्छ।।। নিষণ নাণসং নস্রঞ্ বিলুকাঞ্জি হ है। दुर्कः। ज्यार्थात्वा द्राव द्वादि मुखब्रम् न । भू अकः ।। इं ७ कर्यालाः हनेता क्षा । इविशृह्म। तक्षान विश्विष्ठवर्गः। व्ययः भूवं विक् भूकव ক্ষিৰজাতি সভুগুণ ক্টুর্স সিশ 'र्वाण र्डानक्व मध्गीडिथि **जामु क** निक्रमणाना मिश्रिटिः কাশ্যপগোত্র:। দ্বাদশাস্বশরীর: । পদাহভদ্यः। প্রাননঃ। স্পা-अवाहनः । शिवावितिव छः । वङ्कि পুত্য बिरिवज्ञ । ইতি গুহ্यद्ध **उ**द्धारयः ॥ # ॥ चनः वृद्भिन्त र्गथा। व्यवजी मार खरगा त्वाकार छ-मा८ मूर्ग्यः भित्रज्यार । चित्राजु পুকাশেত অবনাৎ স রবিঃ ফৃতঃ।। ইভি মাৎস্যে ১০১ অধ্যাय:॥ 🗱 🛚 व्यम् । वर्षा भ उपा न वी रहः কশ্যপো জক্তে তথাজ্জত্তে বিভা-বসু:। তম্য ভার্য্যা ভবৎ সংজ্ঞা পুত্ৰী দৃষ্ট: পুৰাপতে:॥ ব্ৰাণ্যপত্যা-নিরাজেন্দু সংজ্ঞাযাণ নহসাণ নিধিঃ । जानित्जा बनगानाम कन्यों क-काः मृत्नाहनाः ॥ देववश्वजः मनूत्रम्-**৯**° যম্প যম্না° ততঃ। নাতি তে-(जा मयः क्षाः (नाष्ट्रं ना**लः** विवयः ७: ॥ गागानयी॰ उड्णाताः मदर्गाः নিৰ্মামে স্বতঃ। স ছেন্তান্ত ভত শাু-याः नवानं मृत् स्न दहः ॥ अहः या-স্যামি সদন পিতৃ স্ব পুন রত্র নে। ख्वान वन कन्यानि निर्विषकः भ्रमी-ख्डया ॥ भन्द्रव यमात्वा यमूना यम म॰জ्জको। बाभजा मृष्ट्रा मुक्केरा মেত্ৰালত্ৰণ ব্যা।। ন বক্তব্য সিদ্ত

ब्रह्मः। ইতি निविधा 🛊 ॥ वर्ष मु द्रिता जनामानमास यथा। (अ क्षाञ्चः अर्थामाहरूखा कारख রশ্মিভি ভর্ল । সন্দুৰাযু স . যোগাদ্বভাগে গভতাং ॥ ত **७**ख भगमाः कात्म शहिबखे निया-কর:। নিয়ছভাপো বেঘে ভা: খুলা-শুক্লৈন্ত রশ্মিভি: ॥ ইতি দাৎস্যে ১০২ অধ্যায়:।। 🕸 ।। অপিচ । এব धिय स्थारिता (स्वर्यः भिजा-महः। করোতি নিযত কাল का नाचा रिश्यती उनुः ॥ उन्। य बन्धारमा दिलाः मर्हत्वाक लुहीन-काः । (छरा॰ एष्ट्रं। भूनः नश्च ब्र-व्यत्या ग्रहार नश्य ।: जुमृत्या इति क्मिक विश्वकर्या उरिषय है। विश्व-ব্যচাঃ পুন শ্চান্যঃ সম্পাৰ্স্ রতঃ পর:॥ অর্বাগ্নসূ রিভি প্যাভ: বরা-फन्धः भुकी विकः । मूम्यः मूर्याद्र-শ্মিল্প পুঞাতি শিশির দুর্তি। তি-र्य)गृष्कु भुजाता १ स्मो मूम्यः भन्नि গীয়তে ৷৷ হরিকেশন্ত য: প্রোক্তো त्रिष्य **र्मक्**जलायकः । विश्वकर्या তথারশ্মি বুধি পুকাতি সর্বদা।। বিশ্বব্যচান্ত যো রশ্মি: শুক্রণ পুঞা-ভি নিত্যদা। সম্পদ্ধসূ রিভি খ্যাত: य भूकां कि का लाहिंड ।। वृहत्या-

जि. अंगुकाि तन्म तर्वाक् तमः भूष्डाः। महिन्यद्भः भूष्याङि गश्च-मण्ड बत्रारे ख्या ।। विक मृत्र भूडा-(यन मर्चा नक्षक् लीब माः । दर्श्वास्त्र বৰ্জিতা নিভং 'বিভঃ মাপ্যাৰ্যস্<u>ভি</u> **ए ५ स्वितनाः शार्थिवानः कटिन्याः** नार्कः नद्यः। जानानामित्रः मा-বিভা ডেখন। ভাষা: প্ভ: ৷৷ আ-দত্তে সাত্ৰাত্ৰাং সহয়েণ সম-**७ ३: !** नारत्यात्रेण्डव मानगुन् कू-भारेकंत भर्मु का । ज्ञातवान् अ-क्रारेक्ट वह अन्यतिय । **उम्र अन्य म**्ज मीडवरवादः নিদ্র ।। তাসা চত্ত শত নাডের वर्षा छ मूखंगः । ছ स्वारेण्डव गाशाफ কোতণা ভ্ৰুণা তথা।। অমৃতা নামতং সরা রখ্মধো বৃষ্টি নজনা:। হিনে: বহাক ভানসের त्रण्यय जिल्लाख॰ शृनः ।। व्रत्ना (स-याक रेशयाक ङाबित्या हिनन-क्रिंगः। हन्त्रा छ। नाम डः मर्डान পিতাভাঃ মুচ্পভন্তয়ঃ ॥ শুকা 🧍 কছভ কৈব গাবে। বিশ্বভূত তথা। শুका छ। नाम छः नदी ब्रिविण धर्म সজনা: ॥ সম বিভর্ত্তি তালিঃ স মন্ধ্য পিতৃ দেবভাং। মনুষ্গা-नोवरपरनक् अथया ह निज्ननि 🐉

অম্তেন সুরান্ সর্বান্ তিসু স্ত্রীণ . छर्भगउँ भो । वम्स भी याक रेव 'শতৈ: সন্তর্গতি ত্রিভি:॥ শরদ্যপি চ বর্ষাদু চতুর্ভি: ল•পূবর্ষতি। হেম-ন্তে শিশিরে চৈব হিম মুৎস্কৃতি विভि: ।। वक्षा नावनात्म जू मूर्य्यः প্ৰাত্ ফাল্পুনে। চৈত্ৰে মাসি ভ विकास भाजा विकास जानाः ॥ रेक्रार्डम्टन ভবেদिन्दु व्यायात अ विका इति:। विवन्नाम् भावता मानि (भ्रोष्ट्रभन्त्रा॰ जगः म् जः ॥ भर्यारा খ্ৰনুদ্ধি বৃষ্টা কাৰ্ত্তিক মাসি ভা-अवः। मार्थभीयं अवस्थितः शीस ে । সনাতনঃ।। পঞ্রশির সহ-अः नि वक्रमार्क कर्या । अहः गर्रेजुः भृषा जू परविणः महि তথা।। ধাতাইভি: সহ্দৈন্ত নব-ভিন্ত শতক্তু;। বিবশ্বান্ দশভি: পাতি পাত্যেকাদশভি র্ভগ:॥ স গুভি স্তপতে নিত্ৰ স্তৃষ্টা চৈবাষ্ট্ৰভি ्खुर्भर । अर्गुमा मन्निः भाउ গ্রিণ্যা নবভি স্তপেৎ ॥ বন্ধী রশ্মি गर्रे मुख विकुं खना विविध्क । बमाइकिनिकः मूर्या। श्रीष्म काक्षन ॥ डि: II শে**তো** वर्षाम् वर्णन भा ওরু-শরদি পুভু:। হেমন্ডে, তামু-ব্রী: স্যাৎ শিশিরে লোছিতো রবি:

११ 'अवशे यू वल' श्रेख स्था मिल लिज्यथा मूर्यं। श्मद्र मग्ज्वस् वियु नियहिंज।। जात्म हार्छे। गुरुाः ख्वियाः मूर्यं। हाशिष्ठिंज। विकाः। हन्द्रभाः सामश्रुवक्त मूक किद व्रम्मिजः॥ (जोसा जानू ख्या द्रावः किज्यानि हाडेसः। मर्ख धुरव निक्षा (य गुरु। एउ वाज द्र-मिन्निः॥ जामामा। यथा (याग॰ जुमसान् दिवाकद्र॰। ইजि कोर्स्यं। ৪० ज्यायः॥

রশ্মিপতি: পু॰ আদিত্যপত্রক্ষূপ:
। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ।;

সি শব্দে। ইতি কনিবল্লভন্নঃ । বসতি: ইতি দুলংসাসঃ !!

तम ८ क क्यासार सार्या हिंछि किविक सुक्ताः ॥ नर्छ्या भश्चः ॥ तम-यि अश्विष्ठित कः। ই छिनू श्रीमामः॥ तमः क्षी विष्णा । ই छि ताक निर्म गेरः ॥ तमः श्रू त्र मानिन्यु ग्रा श्व वस्त्र । म ह काल महाय छ् मि विष्णा निल्ला नल मः मर्गा भित्र । एक भृषि त्र प्रु ध्रु वाहल ॥ स्रु । एक भृषि त्र प्रु ध्रु वाहल ॥ स्रु । एक भृषि त्र प्रु ध्रु वाहल ॥ स्रु । एक श्रु । स्रु ध्रु वाहल ॥ स्रु । स्रु । स्रु । स्रु वाहल ॥ स्रु । वाग्री ध्रु । वाहल ॥ स्रु । वाहल । वाहल । स्रु । वाग्री ध्रु । वाहल । वाह

ना॰ मणाना॰ पृष्ट्रेगा॰ जनना दिक লেণ দশ্বা বিদিত: সন্ সাগুজো तकः गठः ই अनुगः। मल्लाहियू অভিব্যক্তা রসাঃ ক্রমেণ শ্লোকেন নিবধ্যন্তে : রৌদুো ২ ন্ড তশ্চ শৃঙ্গা-রে। হাস্য বীরৌ দ্যা তথা। ভ্যা নকক বীভৎস: শান্ত: স প্রেন্-ভিক্তिकः॥ व्यविद्याः विद्राद् वि-কল: অপর্য্যাপ্তো জড ইতি যাবৎ । খনেন বী ভংস উক্তঃ। বিকলত্ত্ব-**१** इरेब मात्र महीकाविज्यास्ति। বক্ষ্যতি। ইতি শ্রীমন্তাগরতে ১০ স্বন্ধে ৪৩ অধ্যায়ে ১৫ শ্লোক টীকা-याः ञीधतसानी ॥ 🕸 ॥ विषः ॥ वीर्या थाः ॥ ज्ञागः ॥ प्तः । ইত্যমর:।। গন্ধরস:।। জল•।। পা-द्रमः। ইতি মেদিনী॥

রসক: পু॰ নিষ্কাথমা স:। ইতি হেনচন্দু:॥

त्रमक्णूं ते श्री क्लूं त्रत्रमः। त्रम कालूत है डि डाया। यथा। उव लात्रमा माक्किश माध्या कर्ड वार्ग मुक्कमू उम्मा कर्याष्ट भू (उप् कर्णे तिक मुधीः। है दिका थि वि का उप मुक्ति का निस्कृत्रम ह॥ वन्मीक कात न्या डा खत्रक्षक मृ क्रांग। महार्गा जान मार्ग्य

दामना ठानि (नायरयः ॥ थिंडि-কা খড়ী। মুর্ণটকা ফিট্করী। সি-कुडम रेमक्कर । वन्यीक उड्डा मृट । वन्त्रीक वब्रजेत्र । क्वातनवनः । থারীলবণ । ভাণ্ডরঞ্জকমৃত্তিকা । कावित्रभाषी । এভি क्ट्रिंग यूंड॰ मूड॰ यावचाम॰ विमर्क्ति । उहुर्न সহিত সৃত স্থালী নধ্যে পরিকি-পেৎ।। তস্যা: স্থাল্যা মুথে স্থালী मनद्राः थात्रायः मनाः। नवज्र छ-উত মৃদা মুদুযেদুভয়ে। মুখি।। नः भाषा मृपुरवर्ज्यः ज्यः मः भा-या मृत्यर । मना प्रामाया मृत्र जा॰ इन्निः ह्लाः दिशाद्वाः অগ্নি॰ নিরম্ভর• দদ্যাত্মাবদিনে চত্ত্ৰ-ষ্ট্রণ। অঙ্গারোপরি তত্মস্ত রক্ষে-ष्यञ्चार इति भागति कषा तराय छ মৃদ্ধু সালীগত রস। কপ্র বং-नूतिमनः गृङ्गीयाम्खन वखतः ॥ **७**• (एवक्रम्म वन्तन कल्बी क्रक्रूरेम पू-ক্ত । খাদন হরতি ফিরঙ্গ ব্যাধি (माभुव· मशि ।। विन्तु वि वर् क्ति शिः भूष्टिः वीर्याः वनः विभूनः । রন্যতি রুমণী শতক কুরুসকলা রুস্ট সেবকঃ সতত ।। ইতি ভাবপুকশোঃ ।। 🛊 ।। অপিত। গৈরিক তুবরী খ-हिका रेमक्षद गडक त्रक कडक र

्र भुर्त् १ मृत्रका माथायात्मान রি শৃত স্থাপ্য:।। হুড়ব মিতোথ ं जम्ब र (नया रखी जनामा भाज मुथी। अथ उंट मास मूर्ना कृषा —ভদথো হুতাশনো জ্বাল্য: ॥ অর্মণ ষট্ক পুনিতৈ দাকভি রনু নাতি দুর্ব व ङ्रिः। अशः करमा मन्त्राम् खक मर्मिठ दर्जाना विनिम्। । उपन् उ मृंजः। यामान काठम् स निशाय न-ষ্টি রন্ধার্মণ সংমিতিঃ পচেৎ যুসুং । চুলী ডাফ্ক ন মধ্য বিতত্তি চত্রা-कुनावकानसा । कर्खवाः कमन्द्रनः **७** स्वः भूङ्ग नरम्म १८ । माना १८ न মুপরিলম্ যুক্ত্যা সংগৃহ্য রক্ষয়েত্র-ব্ৰংগাৰল্ল• বল্লাৰ্ছ• বা শুডেন জীৰ্লেন तार्गिश मन्त्रार । मूरकामन**ड ग**थ्यः দেয় তথ্য চ তাদূল।। হরতি সম রসম: পু• স্ত' রোগ কপ্রাখ্যে রসো নুগা ॥ कित्रक्कतिक्नती मक्नक्षेत्रा-িবংনলো **২**খিল্বুণ বিনাশক্ত বুণ- রসজ: পু॰ ওড:।ইতি রাজনির্ঘণী: बार्व भ्विभूमः। সूर्य सम्वर्गक् ুব্রভতাশতের কর: সমন্তগদত রসজ্ঞা দ্রী জিল্পা। ইত্যমর: ।। ुक है। इनले डि. म. क्लू इक: ॥ गु র্থীন্তর । টক্ষণ মধু লাক্ষাথ উর্ণা রসজ্যেষ্ঠঃ পু মধুররস:। ইতি 🌌 🛐 यू 🔄 त्रभः । नर्फार्ट्य ज्वकः 💮 (रुन्हन्मुः ॥ म्कात्रत्रभः ॥

मुदि किं निकः धांशराय श्रृनः॥ খ্যাতো ভষত্ব মাপ্নোতি শুদ্ধক-পূর नविजः ॥ नवनाएतः **भा**त्रः मोहजूर्थाः म मिठि मह्हजः। शप्त-জ সাম্ভরিলোন ভাষা। শেষ ण्णेष्ठे । इंड्रायूर्खन् शुकामः ॥ রসকেশর লী কপুর । ইতি হারা-वनी।। তো যন্ত্রবরাদ্য্ত্রা কপ্র সন্ধিভ রসগন্ধ লী বোল। ইতি রাজ-निर्घक्तः ॥ বসাদর দদ্যাত।। সংমৃদ্য চাথকা রসগন্ধঃ পু গন্ধরসঃ। যথা। রস-गक्ता गञ्जदमा गाक्तात्र मित्क-না ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ॥ त्रमगक्षकः भू॰ गक्षत्रमः । ইতি **मद**हिन्दुका !। भन्नकः। ইতি রাজ-निर्घण्टः ॥ রসগর্ভ क्ली ब्रमाञ्जन । ইত্যমর:॥ रिक्नाः। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।। টক্ষণ:। ইতি রাজ-विर्घणः॥ त्रज्ञः क्री त्रकः। ইভिभव्हिन्त्वा।। ॥ मर्।कीर्रः। इंडि (इमहन्तुः॥ রসবেক্তরি ত্রি॥

द्रमाउद्यः ही द्रकः। ইडि ह्रमः **ठन्मः** ॥

द्रमनालिका खी भू धुरककुः। ইতি द्राक्रनिर्धक्रे ॥

इम मादी पु नथूत्रकशीतः। इंडि त्राजनिर्यकः ॥

রস্থাতু: পু· পার্দ:।ইতি রাজ निर्घणः॥

রসংখনুঃ ক্রী দানার্থেক্সুরসনিমিতি ধেনু:। যথা। হোতোবাচ। রস-ধেন্ মহারাজ কথ্যানি সমাস তঃ। অনুলিপ্তে নহাপ্তে কৃষাজিন क्रभायत्व ॥ व्रमम् ज् घरि वाजन् **ज॰ श्व रेनक्**वम् हा उष्ट **ज॰क**-ল্লখৎপাজ্ঞ শ তুর্থাংশেন বৎসক া ইকুদ্ও ন্যাঃ পাদা র্জভক্র-সংযভাঃ। সুর্গশৃঞ্ভেরণা বস্ত্র পृहाः घृठखनीः ॥ शुझ कञ्चन **मः**यू का नकता ग्थ कि दि का । प्राः कनगरा उन्धाः शृष्ट जानुसरी भू ভা ॥ পুররোমান্ত রাজেন্দু মুকা ফল কৃতেক্ষণা। সপ্তবীহি সমা যুক্তা॰ চত্দিক্ চ দীপিকা॰ ॥ সর্বোপকর সংযুক্তা সর্বস্কাদি বাসিতা । চত্বারি তিল্পাত্রাণি চত্দিজি নিবেশযেৎ ॥ বুদ্ধণে রসন লী স্থাদন ॥ ধুনিঃ । ইতি व्यमतिष्ट्य (माजियायाहिकायया

পুরাণজ্ঞে বিশেষেণ সাধ্যুত্তায थीनाउ ॥ ज्ञान्नाय भुनाउवं। त-সংখ্यः अर्वेषित्व । अर्व नक्षन युकान य (भावियाय अर्दू शिंत ।। त्रमासनूः भुराज्या मर्बकात्मन निजासः দাতা স্বৰ্গ ম্বাপ্যোতি সৰ্বপাতক বৰ্জি হ: ॥ দাভাচ গ্ৰাহকো বাৰ এককাল নভোজন: ৷ সোমপান ফল ওস্য সৰ্বক্তৃফল লভেৎ !৷ দীয়্মানাস্ত পশ্যন্তিতে যান্তি পর্ন-মা গতি ৷ ধেমুঞ্ পূজনি নাগে গন্ধ धून जुगारिङ:॥ भू:वार्क द्वव मेखिब ७७ छाः भाषाय मूनीः। পূৰ্যেন। পূৰক ভক্ত্যা দ্বিলাশুগায় निवितरण्या प्रमाशृदीन् श्रहाःरैकः ব আত্মান ঞ্চৈক বি শক। প্রাপ-(य् शत्राः ञ्रानः सर्गात्रादखट পুন: ॥ এষা তে কথিতা রাজন্ **त**नत्यन् त्रन्खना। मन्द्र ह सङ्गः রাজ পর· স্থান নবাপু হি॥ য इन शर्वः ज निज्र मृत्याम्य छ-ক্তিতঃ। সর্বপাপ বিনিমুক্তা কি-कृत्नाक महीयउ।। इंडप्रिन वा-রাহপুরাণে খেতোপাখ্যানে **র-ন**--(धन् नाहाजां) नमर्थि ॥ (मिस्नि ॥

त्रमन् क्षी जी किसा। ইতি मिनी || ।। बाह कलिनुयः। गथा। निङ् ভাদি পূথমবৎ কিন্তু দেহ মযো निजः। ইन्দियः द्रमनः मिक् र्हिमाः দি বিষয়ে মতঃ॥ ইতি ভাষাপ तिरह्मः ॥ **भुषम** विषि भृषिवता ইবেত্যৰ্থ:। তথাহি জল দিবিধ নিত্য মনিত্যঞ । পরনাণ্রপণ নিত্য দ্বংগুকাদিক সর্বনিত্য। অব্যব সমবেভঞ্চানিত্য জলমপি ত্রিবিষ্ ৷ শরীরেন্দ্রি বিষয় ভে मा । किन्न भृषियी जायाया यां। বিশেষ শুমাহ কিন্তি । অযো নিজ নেবেত্যর্থঃ। জলীয় শরীর व्यानिक वक्तालाक शुनिक নিতি। ইন্দ্রিশ রসন জলীয়া। তা थाहि तननः कलीयः गन्नाम् रवाञ्च কত্ত্বেসতি রস ব্যঞ্জকত্বাৎ৷ শক্তর্ माভिव्। জ্ञােদকব্। রসনা म श्रिकर्ष वृश्लिहात वात्रभाय मुवृश्व॰ হেতৌ দেয় । বিষয় দশ্যতি সি क्रू হিনাদি রিতি। সিদ্ধ: সমুদু: হিম তৃষার:। আদিনা সরিৎকা-সার ব্রকাদি: সর্বোগাছ:।ইতি मिकाउगुँ अवनी ॥ ু স্বৰ্ণনা জ্ঞী জিল্পা। ইত্যমর:॥ তস্যা: र्म् ज सक्ता यथा। जीका मध्याः

সমা: শুেষ্ঠা জিল্বা রক্তা সমা শুভা । শুক্লা দীর্ঘা চ বিজ্ঞেযা তালু: শ্বে-তো ধনক্ষযে ॥ ইতি গাৰুডে ৬৬ व्यथायः॥ न्यायमञ्ज तम्तन्तुय পুথেয়া রসে। রসত্বাদি সহিত: । যথা। রসস্ত রসনা গুছে। মধুরা-क्ति त्रानक्षा। সহकाती त्रमञ्जाया निडाडारि ह भूबंवर ॥ युग्ना গেণচরো গন্ধো গন্ধত্বাদি রপি মৃতঃ । তথা রসো রসজ্ঞ যো স্তথা শ-দোপি চ শুকে: ॥ ইতি ভাষাপ-রিছেদ: ৷৷ তথার স ইতি র সত্তাদি সহিত ইত্যৰ্থ:। ইতি সিকান্তমুক্তা वनी ॥ 🗱 ॥ त्राम् ॥ इंडि त्मिनी ॥ গন্ধভদা। ইতি শব্দন্দ্রা।। কা-। ইতি হেমচন্দ্র:।। রজ্জ:। ইতি मः किथनातागि दिविः।। রসনাথ: পু॰ পারদ:।ইতি রাজ-निर्घणेः॥ রসনাযকঃ পু॰ শিবঃ।ইতি শদ্দ-ब्रज्ञावली ॥ রসনালিট্ পূ॰ স্কুর:। ইতি ছেম -**চ**न्दुः ।। त्र नन्यात्वरून कर्डति वि ।। রসনেত্রিক। স্ত্রী : মনঃশিলা। ইতি (२२० मु: ॥ রসপাকজ: পু॰ গুড়:।ইতি রাজ-

निर्घणेः ॥

রসশো

त्रमकतः भः नातिकत्ववृक्तः। ३७ ॥ भद्रद्वावनी ॥ রসভব ক্লী রক্ত।ইতিরাজনির্ঘণ্টঃ॥ त्रमन्छत्री श्री नायकनायिकार छ क-গুন্তবিশেষ:। যথা। বিশ্বজ্ঞন মনো ভূক রস ব্যাসক হেতবে। এবা পুকাশ্যতে শ্রীমন্ডানুনা রসমঞ্জরী ॥ ইতি তদ্যদিতীয়: শ্লোক:॥ तममर्पन क्री भारतमह्गी कद्रगः । মদ্দ্রোরস ভতঃ। দপ্ত গডেন সি-कृथ রাজিকা গৃহধুনকৈ:।। অন্চ । जगातिका विजक त्रक्रमयं रैनः कृतिः कषारिय वृष्ट्यी विभिन्तिः । ফলত্রিকেণাপি বিমর্দ্দিতো রসে। **क्तिव्याः नर्ब भीता विभूठारछ ॥**

द्रमभाद्र १ क्ली भाद्रमभाद्र १ । যথা। ধ্নসার রস তোরি গন্ধ-क । नवनामत । यात्रक गर्मायम-द्मि जीश कृषा नम नम ॥ काह দুযা। বিলিপ্য পরিতো বক্তেমুদ্রা• मञ्जा दिरमावस्य ।। जवः नहिम् পিঠরী মধ্যে কৃপী॰ নিবেশ্যেৎ। পিঠরী বালুকাপ্রৈ ভূ বাবাকুপি कानन ॥ निर्देगा वृह्मा उर्देश

ইতি ভাবপুৰুশা:॥

विक्रि वर्गाहरेनः गरेनः। उना मनाविक किकिए नावक जीन (यर कमार।। अव चामणां या-মৈ মিু্ যতে রস উত্তম:। ক্লোটয়েৎ बाक्नीज जम्बुंग गन्नक जु (जe II अवस्क मृड· मृड· गृङ्गी-याद उन्ह भावरा। यःथा विजान्-পানেন সর্ব ফর্মসু বোজবেৎ।।ইতি ভাবপুকাশ: 11

यथा। इश्विकार्त हूर्नाज्या नात्नी त्रमगृह्न- क्री भावनम्यम्हांकवर्णः। यथा। जूष्या जिक्ना वक्षाकरेन्दः क मुख्यादिर छः । हिज्यकार्गा निष्णा-क्यात कन्याक कन ह मुरेवः ॥ जृखः क्रउन यूरवण वाजान मधा जिन्ही-(यट। देथा मागृहिं कः मृत खारि সপ্তাপি কঞ্কান্ ॥ ইতি ভাব-পুकामः ॥

> त्रवाद्यः भू॰ भाततः॥ द्रभाञ्चनः। ইতিরাজনির্ঘণ্টঃ॥ রসবতী জ্ঞী মহানসং।ইত্যমর:॥ রসবিশিষ্টে ত্রি॥

ब्ला विनिः किना ठाक्ष मृष्ठ मृ । तमभयः वि तम विकाश तमाजाकः। त्रमन्दार्नयहे भुड़ारयन निम्नमः॥ त्रमान हः भू भातरः। हेलि बाक-নিঘণ্ট: ॥

রসশোধন ল্লী টক্ষণঃ। ইতি (হ্ন) हन्द्रः॥ भावतम् किः। यथा। केर्

तिका जिल्क तक मर्थ रिशः क्रिंडः। क्लारिय वृङ्गी विभिन्नि छः। क्लारिय वृङ्गी विभिन्नि छः। क्लारिय विभिन्नि विभिन्नि हिं स्ट्रा क्लारिय क्लारिय

ब्रनमिन्द्र क्री अवविद्यासा তস্য নামান্তর সিন্দুররস:। যথা । শृक्ष সূত্র গৃহীয় ডিষ্টায় চ-তুষ্ট্য । শুদ্ধগন্ধস্য ভাগৈক তা वट क् जिम गन्नकः।। अथ वा भा-রদস্যার্জ শুজ্বগন্ধক মেব হি। ত (याः कब्बिकाः प्रयाप्तिनामकः বিবৰ্জ্ঞাৎ ॥ মৃত্তিকাণ বাসসা मार्क अप्रेयमिक यङ्ग । ख्या বার ত্রব॰ সম্যক্ কাচকূপী৽ প্র-लिপय् ॥ मृक्तिशः भाषिय्वा जू क्नां कब्बिका किल्ट। তा॰ कृष्टी॰ वांन् त्रायाः आष्टि वा अर्जा भेटा । वाजि निवस्त **पर्गाचाविद्य हर्छ हैन । शृङ्गीया-**मृद्धि न वा निम्द्र मम्म : द्रम ।।

इंडि ভাবপুकानः ॥

व्रमञ्चानः क्षी हिक्युनः। ইंडि नेप
व्रमञ्चा ॥ नवीत्रमञ्जमञ्चाकः ॥

उम्र भूमानः व्रमन्यम् पृष्ठेवरः ॥

वर्मा जी भृषिवी। ইंडिस्वः ॥ व्रमन्यम् ।

॥ भाठे। ॥ नक्षकी॥ कक्षः। ইंडिस्विनो॥ पृक्षिभा कारकानी। ইंडि

রসাথনঃ পু• **জ**ক্তুটঃ।ইতি **শদ**-চন্দুকা॥

नम्बद्धावनी ॥

রসাগুর ল্লী রসাঞ্জন ৷ ইতিরাজ-নির্ঘণ্ট: ৷৷

রনাজন লী রসজাতাঞ্জনবিশেষঃ।
রসবৎ ইতি ভাষা। তৎ পর্য্যায়ঃ।
রসগর্ত্ত ২ তাক্ষ্য শৈল ৩। ইত্যনরঃ।। রসোভ্ত ৪ রসাগুরু ৫
কৃত্ত ৬ বালভৈষত্য ৭ দাবী ক্যাথোড্য ৮ রসরাজঃ ৯ বর্য্যাঞ্জন
১০ রসনার্ভ ১৯ অগ্রিনার ১২।
অস্য গুণাঃ। হিমন্ত । তিক্তর ।
চক্ষর্যর । নধুরর । কটুর । রক্ত
পিত্ত বিষ ছর্দ্দি হিক্বাপশ্যার নাশা
বৃঞ্চা। রীত্যান্ত প্যায়মানাযা তৎ
কিউন্ত রসাঞ্জন । তদভাবে ত্র্
কত্তব্য দাবী ক্বাথ সম্ভব ।। ইতি
রাজনির্ঘটঃ।। অপিচ। দাবী ক্বাথ
সম ক্রিন পাদে পক্তা যথা ঘন ।

তদা রসাঞ্জনাথ্য তমেরযো: পার্
রমণ হিত ।। রসাঞ্জন তার্ক্র্যার্
শৈল রসগন্ত্র্প তার্ক্র্যারসা
গুন কটু শ্লেম বিষ নের বিকার
নুথা উষণ রসায়ন তিক্ত ছেদন
বুণদোষজ্থ। ইতি ভাবপুকাশা।।
রসাচ্যঃ পুণ আমাতকঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টা।।

त्रमाउन की भागन । इंग्रमतः
।। भागन जिल्हा । यथा। अवन
विजन कि निजनक उनाउन।
निश्चिक मूजन मध्यक तमः
उन्। भागन जिल्हा मध्यक तमः
विज्ञ की जिल्हा स्मी। उन भागन
निश्चिक म्ममार्म् (याजन।।
के जिल्हा सम्मान।।

গ্ৰন্থান প্লী শোষণ । ইতি হেন-চন্দুঃ।। ভূমিদানঞ্চা।

द्रमायादः भू मृग्धः। ই जिम्ब

রসাধিক: পু॰ টক্ষণ:।ইতিরাজ নির্ঘণ্ট:॥ অধিকরসশ্চ॥

त्रनाधिका स्त्री कः कानीनुष्का। इंडि

রসভোস: পু• অনীচিত্যবিশিষ্ট রস:।তস্য লক্ষণ বথা। অনৌ চিত্য পুৰ্ত্তক্ত আভাসো রসভা

বযো: ৷ অনৌচিত্যঞ্চাত্র রানাণ खत्र अपि भूगीय नक्ष्मगानाः मृत्रश्री রহিতত্ত্বে সত্যেকদেশ যোগিত্বোপ-লক্ষণ পর• বোধ্য•। ভচ্চ বালব্যৎ-পত्তरम् এ हरम्भाउ। मम्हाउँ। फेंश-নায়ক সংস্থায়া মুনি গুঞ্পত্ৰা গভা-যাঞ্। বহুনাযক বিষযাণা রতৌ ত থানু ভয় নিষ্ঠায়াণ পুতিনায়ক নিষ্ঠান্ত্ৰ তদ্বৰ্থন পাত্ৰ ভিৰ্য্যনাদিগতে শৃঞ্জা-ति वासी विकार। तो म् खरापि गंड কোপে শান্তে চ হীননিষ্ঠে। ভর্মাদ্যা व्ययः न हारम् । वृक्षवशामुश्यमारह । অবন পাত্রণতে তথা বীরে। উত্তন পাত্র ভিযানকে জ্রেয় মেব ম-ন্যত্র। তব্র রতে কপনায়ক নিঠত্ত্বে যথা মন। স্বামী মুগ্ধতরো বন ঘন मिन व नाइ (मकाकिनी (कोश) मा-বৃণ্তে ত্ৰাল মলিন ছাষা ত্ৰা: স-ভ'ত:। তথ্যে সুনরে নৃঞ্চ কৃষ্ণ সহসা বর্জ্বেতি পোপ্যা গির: শুত্রা তাণ প-রিবভ্যমন্মথ কলাসক্তে। হরি: পা-**ज् वः॥ वह अयक निष्ठाच्च यथा। काञ्चा** স্ত ৭ৰ ভূপ ত্ৰিত্যেপি ন্নে/হেষা• ক্তে সভনু পাও রয় কুপোল:। व्यनुख्य निष्ठत्यु गथा। नीविजीभाष-বে নন্দ্ৰস্থান গ্ৰেণ । পশ্চাদুভিষ্ নিষ্ঠত্বেপি পুখন নেকানষ্ঠত্বে রতে

রাভাসত্ত মিতি প্রীমল্লোচনকারা: । च्रिंबामारुत्रगः यथः त्रज्ञावनाः । जाग)देकाया व्यत्याम्य पर्णनाट शाक्तिरमत्राक्ष त्रिः। भुविनाय-क निश्चेष यथा रुष्गीत व्या रूप-शीतमा अवकी छ। दर्शन । अधम পাত্র গতত্বে যথা। জহন স্থল নদ্ধ পত্র বল্লী গিরিসল্লী স্পুনানি কা-পি ভিল্লী। অবচিত্য গিরৌ পুরো र्नियम। स्रकान्यक्रवाक्षकात्र छ-প্রা । ভির্য্যুগ্রতত্ত্বে যথা। নল্লী মভলীযু বনাস্বরেযু বলাড়েরে বলা ভ गाव्यश्री। भक्षांचभको कलना-प ज्यो नकी नकी ककर्ज्य ভূकी ॥ आहि **न**दः जानमान्यः ॥ ারৌদাভাসে। যথা। রক্তোৎফল विभाग (नामनयनः करम्भाखत्रा-ঙ্গে। মৃহ মুক্তাকণ মপেতভী ধ্ত ধনু রাণে। হরে: পশ্যত:। আগ্রাং তঃ কটুকোক্তিভিঃ স্বনসকৃদে। রি ক্রমণ কীর্ত্তগন্ধণসা স্ক্রোট পটু যুঁধি-ষ্ঠির মসৌ হস্তু পুরিষ্টো হজ্জ नः॥ ভयानकाजाम। यथा। अभक्रुवन् সোঢ় নধীর লোচন: সহসু রশ্মে तिव किंगु मर्भन । श्रुविणा (इ भार्षु छहाँ गृहा छतः निनाय विका प्रिवनानि कोलिकः ॥ जीनीह

বিষয় মেব হি ভয় রস পুকৃতি:। এবমন্যত্র। ইতি সাহিত্যদর্গণে ১ পরিছেদ: ॥

রসাম শ্লী বৃক্ষাম । ইতি রাজ-নির্ঘটঃ॥ চুক্র । ইতি ভাবপুকালঃ রসাম: পু অমুবেভস:। ইতি রাজ: নির্ঘটঃ।।

त्रजायकः भुः ज्निविष्णयः। ইতি भवनिषुका॥

রুসায়ন ক্লী কটি: ৷ ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট: ॥ তক্র•। ইতি হেমচন্দু: ॥ विष ।। कत्राव्याधिनामाकीषथ । ইভিনেদিনী॥নস্তেন বিনাকান্ত• न कालिन विना ब्रमः। मृ उकाष्ठ मरा-যোগাৎ রসাধন মুদীরিত। ইতি द्राजनिर्घण्डः॥ 🕸 ॥ व्यथ द्रभायना-ধিকার:। তত্র রসায়নস্য লক্ষণ মাহ। যজ্জরা ব্যাধি বিধৃ•সি ব্যস **खञ्जक छथा। ठक्षुष्ठ १ वृ रहनः वृष्ठ** ভেষজ ভদুসাঘন ৷৷ রসাঘনস্য ফলমাহ।দীর্ঘনাযুঃ স্মৃতী র্মেখা না-রোগ্য॰ ভৰুণ॰ বয:। দেছে निर्य व-**ल॰** कान्डि॰ नरता विरन्तनुभायना<।। তদ্বিষমাহ। পুরে ব্যসি মধ্যে বা মনুষ্যস্য রসায়ন। পুর্ঞ্জীত ভি-বক্ পাজঃ স্থিক শুদ্ধ তনোঃ সদা ॥ नाविणुक मतीत्रम् गूका दमाः

যদো বিধিঃ। ন ভাতি বাসসি॥ শ্লিপ্টে রঙ্গবোগ ইবাহিত:॥ অথ जरराष्ट्रवर्गाने। मीर**ामकः भयः** क्षोपु यु अ (यदिक स्मा विमः । ত্রিশ: সম্ভ মথ বা পাক্ পীত• ञ्चानायद्यः॥ मञ्चलन्ताः स्रमः পু ভাতে পুষোজ্য यश्चीमधुक्ता हुर्न॰ । রসে। গুড়চ্যাস্ত সমূল পল্ল: कল্ল: 🛭 श्राकाः २ ल महभू ह्याः। आयुः शुरान्धाययनामनानि वलानि वर्ग **अत्रवक्षनानि ॥ मिथ्रानि टिजानि** রসায়নানি মেধ্যা বিশেষেণ চ শত্র शूक्री। मञ्कलभी वाक्री। वह जी ইতি লোকে। তংলাভে মঞ্জিগ্ন-পি গুছো। তদ্যা অপি রসায়ন-जाए॥ माक्तिका जूगाकीर्या नि প্লন্যা লবণেন চ। ত্রিফল। সিত্রযা বালি যুক্তা সিদ্ধ রসাধন ।। সি ऋष मर्कता मूही क्या मधु खरेडः क्या । वर्षाहिञ्च च्या शाना त्रयायन खेराचिया।। शूननंदम्यार्ष भवः गत्मा शिष्टेः शिरवषः शयः সাজ্বাস । মাস ত্রাণ ভগ্রিগুণ नगा वा जीर्ला शि ज्यः न भून नंदः विमायनकन। सी देवी व्की । इंडि नप्रद्रा (य मानतिकः स्रतमः नि-वृक्ति मित्न नित्न ज्ञान्य । जन्य । । क्षीदानिन एउ वन वीर्या युकाः।

সমা শত॰ জীবন মাপু বন্ধি।। শ তাবরী মুগুতিকা গুড়ুচী সুঠুস্তি-कर्गा मञ्जालमूनी। ७७(नि क्दा সম ভাগ যুক্তান্যায্যেন কিম্বা ম-ধ্নাবলিহাৎ ৷৷ জরাক্ডা মৃত্যু-वियुक्त (मरहा खरवन्नत्ता वीर्यप्रवना-নি যুক্তঃ। বিভাতি দেবপুতিম: ম নিত্য পুভামযো ভূরি বিবৃদ্ধ বুদ্ধিঃ ॥ भीजायगका भगमार्क मानः य्-**তেন ভৈলেন সু**খার্না বা। বীর্য্যার भृष्टि॰ वभूरम। विष्उ वालना भ-সস্য যথাস্বৃষ্টি: ॥ অনঃ পল खमून ब्रब (याकाः शन वयः (।)। य-পুল।নি পঞ্। পলানি চাঙী ত্রি-**कता बज्र क्र** क्ष श्रिष्ट्र या अप्रबन ष (नव।। (नार खशुन्।। न (कवन॰ मीर्घामका शूर्यमुण्ड द्रशायन खा বিবিধ• নিষেবতে। গতি• স দেব-র্বি নিষেবিভাণ শূভাণ পুপদ্যতে বুন্ধ ভথৈব চাক্ষণ ॥ ইভি**রসায-**নাধিশার:। ইতি ভাবপুকাশ:॥ त्रमागनः भुः भक्षः॥ विष्ठशः। हेि (मिनिनी।। ত্রিকাওশেবঃ!৷ त्रमायनामुक्तः भूः भाततः । इंडि दाक्तियं हैः ॥

त्रमानि

त्रमाक्ष्मी खो ७५० ॥ का कमा हो॥
महाक दक्षः॥ भाव कम्का। मा॰
महर्ग हे जित्रक मिल्रक ।। यान । हे डि
दिनि ॥
तमानः मु॰ हे क्ष्या वा मुः। हे डि
मान का मान । हे डि मेप त वा ।। कम्म त ज्या ।। या प्या ।। मुंखु
। कमा को ना ही । हे डि मेप हिम्म हिम्म ।। विमान ।।

। इंडि (मिनी ॥ मुक्ता। इंडि मदत्रञ्जावनी ॥ मिथल्रेगी । उद **श**र्यग्रायः। भार्किंठा २। ३७, भद्रः॥ তन्याः कद्गा शुकाद्मा यथा। जात्नी মাহিষ মন্ন মন্বহিত দধ্যাত क भक्ता भूड़ा भुष्ट ग्राजि তা শুটিপটে কিঞ্চিয় কিঞ্চিৎ किरा । पूर्यनार्क वतन मृग्य नवञ्चाला एष्ट जावत्यत्म नावीः क नवक वन्तु मित्रिक र्यारेगाउन छ-ष्या बराष्ट्र ॥ जीत्मन लिय जाक-निन दंटिं नुस् द्रमाना स्वर धी क्रिनर्भूता भूनः भून दिग भी छ। ननामारिजा। এवा एयन दमम व-জ্ঞিত দিনে সেব্যা পর্ক নিত্যশ

खमा मामि जिवीर्गा वृष्टि प्रनिष् সর্বেন্দ্রাণা বল।। গুরিয় তথা শরদি যে রবি শোষিতাকা যে চ পুনত্ত বনিতা সুরতাতিথিয়া: । य ठानि मार्ग भित्रमर्भन भीर्न-গাৰা ভেষা নিষ্ বপ্ৰি পোষ্ণ भागु अर्गाट ॥ त्रभागा मकना-वन्। जाइनी वाङ निख किए। मीभनी वृ•क्गी मिक्षा मधुता नि-শিরা সরা ৷৷ রক্তপিত্ত ত্যা দা-रु পुजिनाग्य विनान्य । इंडि রাজনির্ঘণ্টঃ।। অপিচ। দপুে! २५%।-एक भीषतम्र मध्तः थखनाः हन्तुः-তে: পৃস্থ কৌদু পলঞ্চ পঞ্ছবি-ষ: শুঠা। শচত্মাৰকান্। এলা भाष ठ ठूक्षेग भति छ छ: कर्ष व्य-यः उथा धुदा मुक्रभः हे मरिनः कतः उल्लाबाब्या विमात्रावरार ॥ मृष्डा-ণ্ডে মৃগনাভি চন্দ্ৰ রুদ সৃষ্টে ২গু-কল্পতে কপ্রেণ সুগন্ধিত তদ-थिन मंग्ला छ। मः इ। भाष्ट । सः স্যার্থে নথুরে ধরেণ রচিতা ছেয়া রসালা খ্যা ভোকু অর্থ দীপনী সুথকরী কান্তেব নিত্যু প্রিয়া ॥ ইতি ভাবপুকাশঃ॥ त्रमानिष्ट। जी भीर्यमाना। हाञ्चलिया

१ठि ভाषा। ইতি শব্द निपुका॥

व्रामान

त्रजानी भी भू अस्कृष्टः । हेि त्रजाख्यः भू गृहः । हेि त्राक्ष-त्राविर्धिः ॥ विर्धिः ॥ (मृष्टत्रज्ञमणः ॥

রসাখাস। স্ত্রী পলাশীলতা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

त्रमात्रामी भू॰ जुनतः। ইতি শব-भावा॥ तमात्रामिष्टि वि॥

রসাহ্ব: পু॰ সরল দুব:। ইতি রত্ন মালা।।

রসিক: পু॰ সারসপক্ষী। ইতি ।
রান্ধবিষ্টা: ।। ত্রক্ষ: ।। হস্তী।
ইতি সারম্বত: ।। সরসে তি । ইতি ।
মেদিনী ।।

রসিকা জ্রী রসালা।। ইফুরস:। ইতি মেদিনী।। কাঞ্চী।। রসনা। ইতি বিশ্ব:।।

तिमात्रभवः भः शिक्षः। यथा।

वृन्दावनान्यत्व द्वार्मादानारम्य मः

गृद्मकः। ता नमखन नध्यकः नमाः

नि तिमात्रभवः॥ ইতি वृक्षतिवद्धं

गाभ विथाख १२ श्रायः॥

রসিত ক্লানেগনিযোষ: । ইত্যানর:।। ক্ত ।। স্বর্ণাদিখচিতে ত্রি।
ইতি মেদিনী।।

রসুন: পু॰ লশুন:। ইতি শদ-চন্দ্রিনা।।

त्राम्पुः श्॰ भातनः। ইতি রাজ निर्धणीः॥ द्रालाखमः भू गृहः । ই जित्राक्ष-निर्घणः ॥ (मृष्ठद्रमणः ॥ द्रालाख्यः क्षी विश्र्षणः । ইक्रिद्राज-निर्घणः ॥ द्रमकार् वि ॥ द्रातानः भू द्रमूनः । ই जि द्राक्ष-निर्घणः ॥

त्रानकः **পू॰ त्र**मुनः। ७९ **প**र्मागः । लग्ने इत्रानः न्यान्युगस्ता गरहोयस । व्यतिष्ठा सहकन्तक भवत्वाष्ट्री द्रामानकः ॥ जरमार शक्ति र्यथा। यहामृज• रेवनरजस्या জহার সূরসত্তমাৎ। তদা তভো **২পতদ্বিদ্ধ: সুরসোনো ২**ভবন্ড-বি॥পঞ্জিক রসৈ যুঁকো রসে-नात्मन विर्द्धि छ: । उथा पुरमान है-ভুঃক্তে। দুব্যাণা॰ গুণবেদিভিঃ ।। व्यम्यावयवन्याः । करूकन्नानि ম্লেকু তিক্ত: পত্ৰেষ্ স•স্থিত:। नाल कवाय উদ্দিষ্টো नालाशु ल-বণ: মৃতঃ।। বীজে তু নধুর: প্রেক্তো রস স্তদ্গুণবেদিভিঃ ৷৷ অস্য ভক্ষ-ণ গুণা:। রদোনো বৃ হনো বৃষ্টো সিংকাঞ: পাচন: সর:। রসে পাকে চ কটুক ভীক্ষে। মন্ত্রকো ম-जः ॥ ভः निकानकृष् कर्छा खंबः পিতাসবৃদ্ধিদঃ। বল বর্ণকরে। (मधाहिट्डा (नर्विता त्रमायनः ॥

शि बीर्ग इंदिक्स विवस् खनाम्बि काम (माकान्। पूर्गाम स्वित्तं काम कन्छ मनीत्रण याम रिकाण्ण इखि॥ नम्द्रण माण्या कन्या याम माउभा (त्राच मिनीत भा याम माउभा (त्राच मिनीत भा खा छुए ॥ तत्मान मम्बन भूक्ष खुएकार उन्नित्रस्त । देनि जाव लिकाश्चर्ण हो (मोक्किण । देनि विकाश्चर्णयः॥

्यः त्री पुर्वाः। इति निकाष्ठकोः सुर्वासूर्वाहित्तिः॥ .

রস্য জী রক্ত । ইতি শব্দ চন্দ্রিকা॥ রস্যা জী রামা॥ পাঠ। । ইতি রয়জনির্ঘণ্ট: ॥

র·হ ত ক গতৌ। ইতি কবিকল্প জনঃ ।। র·হ্যতি র·হাপণতি । ইতি দুর্গাদাসঃ ।।

बर्शः क्री (वगः। छ । भर्यायः। छदः

२ द्वयः २ मानः ४ यवः ६। ই छानदः

।। द्वरः ५ यवनः १। ই छ छ छ । ।।

इह ह ७ भ्रष्ठाः। ই छ क विकल्लकनः

।। हे दि छ छ । हे छ क विकल्लकनः ।।

दे ह छ भ्रथः भीनः । ह छ मूर्गा ।।

इह छ मूथः भीनः । ह छ मूर्गा ।।

ह ह छ मूथः भीनः । ह छ मूर्गा ।।

রহ তক ত্যাগে। ইতি কবিকল্ল-জনঃ ॥ রহ্যতি শোক ধীর: । ইতি দুর্গাদাস: ॥

त्रशः क्री निष्क्तनः। छ८ शर्यागः। विविकः २ विज्ञनः ७ एगः ८ निः-मनाकः ६ त्रशः ७ उशाःम् १ । ইত্যমतः॥ जक्तुः॥ त्रिः॥ एशः । ইতি মেদিনী॥

রহঃ ব্য বিজন•। ইত্যনরঃ।। র-হো নিধুবনে হপিস্যাদুহো গুছে নপু•সক•॥ ইতি রভসস্চ॥

রহস্য তি গোপনীয় । রহসিভব । ইতি নেদিনী অনর দ্যা।
রহস্যরোমস্পর্শ নিষেধাে যথা।
ন সর্প শক্তি: ক্রীডেত স্থানি থানি
ন সংস্থাশে । রোমাণি চ রহস্যা।
নি নাশিষ্টেন সদা বুজে ।। ইতি
কৌর্মে ১৫ অধ্যায়: ।।

রহস্যা স্থা নদীভেদ:। ইতি নেদিনী
।। রাম্ন।। পাঠা। ইতি রাজনির্বণ্ট:
রহিত তি বিজ্ঞিত। যথা। জাতসূতক নাদৌ চ অন্তে চ নৃত সূতক
। গুরো স্তদুহিত: কৃত্বা জপকর্ম সমাচরেত ।। ইতি তক্সমার: ॥ অপিচ। দিগ্মো হুদো হুদ্বি রহিতো
জন্মক্রাট্যে ভশেষিত:। ভা ভবেদক্র বেশে হুল গোগেপ্যেব বিচি-

স্বযেৎ ।। ইতি জাতকপদ্ধতিঃ।। রক্ষ ঞি পালনে। ইতি কবিকল্প ফনঃ ।। ঞি রক্ষিতো ২স্তি। ইতি मुर्गामाभः ॥

রফ: লী রাক্ষ:। ইভাগর:॥ তদ্বিশেষে। যথা। দৃষ্ট্র। তু বিকলান व्यक्ताननाथान्द्राणिन ख्या। म्या ৷ ইত্যাণেয়ে যমশর্মিলোপাখ্যান नागाध्रायः॥ त्रक्षः अवशः यथा। মনুক্বাচ।রক্ষোমানি বিষয়ানি যা-নি ধার্য্যানি ভূভুজা। অগদানি স-নাচকু তানি ধর্মভ্তাধরঃ৷ মৎস্য 🖟 রক্ষণারকঃ উবাচ। পত্রিকা রোহিণী চৈব র ক্তমালা মহৌষধী। তথামলক ব-न्हात वाह हिज्य हिं। निका। का क्लिनी कीत्रकाकानी भीनभनी তথৈব চ।কেশিনী বৃশ্চিকালী চ বিফা नहानाणा नजावत्रो ॥ जथा गर्क-उत्तना ह इत्त अग्निनी उथा। ङ्ग्लाहार भावनी या ह सहाज्ञि-व जाह या॥ उत्राहिनी (जामद्राजी সর্রত্নানি পার্থিব। বিশেষাম্মর-কভান্যত্র কীট পক্ষ্য বিশেষতঃ।। জীৰ জাতাশ্চ মৃণ্য: সৰ্বে ধাৰ্য্যা বিশেষ ডঃ। রক্ষোঘাত যশস্যাত্চ ক্ত্যা বেভাল নাশনা: ।৷ ইভি

মাৎস্যে ১৯২ অধ্যাयः॥ রকঃসভ জ্লী রকঃসমূহঃ(ইভ্ नदः ॥ त्रक्कः वि त्रकाकर्त्तायया। on: রক্ষঃ সহদেবশ্চ নসলো হ্যারক্ষ্-कः। रेवतार्छ बक्नायासा नद्राभा মাতৃল কমঃ।। ইতি পুরাণ 🅦 🛒 न बायल यम्। मद्रक इंखिरम मिडिः दिक्षा क्री दका। यथा। इंजि भूगय বদ্ধাভি গোপীভি: কৃত রক্ষণং ৷ পায্যিত্বা স্তন নাতা সংব্যা যদাত্মজ ।। ইতি ঐভাগবতে ১০ करक ७ व्यथायः ॥

> পু॰ নুত্রকৃ হরোগ:। इेंडि **मद**त्रञ्जावनी ।। क्विट**भूखत्क** রক্ষণীরকোপি পাঠঃ॥

রক্ষণি: ত্রী তার্মাণালতা।ইতি রাজনিঘণ্টঃ !!

खी कजू।। त्रक्रन । इंजि (मिनिनी।। ज्या। इंडि भपत्रुन्।-वनी ॥ यत्नामा कृञा ब्रकायथा । রক্ষা বিদধিরে সম্যক্ গোপুছ ভু-মণাদিভিঃ ১ ১ দামূত্রেণ স্থাপবিত্রা পুন গোঁৱজনা ভক্তি । ব্ৰহ্মাণ চ-চকঃশক্তা:ছাত্রশাকেষুনানভিঃ। (गामा: म्याहिणानी अस्य दंः রবোঃ পৃথক্ ।৷ ন্যস্যাত্মন্যথ বাল-স্য বীজন্যাস মন্তর্বত। অব্যাদজো

• জ্বি নণিমা• তব জানুথোর যক্তো २ठाउँ: किंठिं। बरेतः स्यानाः। क्रेट्र मित सुम्ब केम इनस करे विष्णु ज् ज॰ मृथ मुक्कम स्थतः क॰ ॥ চক্রাগৃত: সহগদে৷ ছরি রস্ত পশ্চাৎ ृदं १ भार्थाया धनुत्रनी मधूश कनक। কোণেষু শ•খ উৰুগায় উপযুৰ্গ পেন্দু ভার্কঃ ক্রিতৌ হলধরঃ পুরুষ: সম सार्।। इनित्यानि इवीतिनः शुनान् নারাবণোহবতু।**খেত**দ্বীপ**পতি কি** ख भारता यारगचादा १वज् ॥ भृति गर्डम्र (७ वृक्ति भाजान जगवान् পরঃ।ক্রীডন্ত পাতুগোবি**ন: শ্**যা-नः পাত्रगाधवः ॥ वृज्ञ अवग्रदिंश्र আসীন বা শুশংপতিঃ। ভুঞান যজ্ঞ ভুক্ পাত্ সর্বগৃহ ভযঙ্কর: ॥ **ए** कित्ना राज्यानाम स्याखा (य ৎপ্ত গুলা:। ভ্র মাত্ পিশাচাক यक त्रका विनायकाः ॥ कार्वेता রেবতী জ্যেষ্ঠা পুত্রা নত্কাদ্য: 1 উন্মাদা যে হৃপমারা দেহ প্রাণে न्तित करः। यश मृष्टे महारशाजा वृक्ष वाल शुरु का या मर्ख नमा छ তে বিক্রে নামগুহণভীরব:॥ ইতি ্শিভাগতে ১ ক্ষেড অধ্যায:॥॥॥ व्यथ (भोर्गमाम्। त्रक्री वक्षनः। ब्राधीवां इंडि ভावा। (भोर्नमा-

न्। रुद्र तका वक्षम विधि भूर्वः क । वुद्धवाद्यभावदार किनि-ছম্ভি সাথব:।। তত্র ভনুদি সন্তা-বে তা মতিক্রম্যৈব স্বর্য্যাৎ। তথাচ म्डाइरद्र । ভদাুযা॰ (४ न कर्डर्व) भारती कानुनी उथा। भारती नृश-তি रुखि गुनान् मर्छि काल्नुनी छ া। বিধিক্ষ ভবিষ্যোত্তরে। উপাক-र्याप्ति (भुक्त भृषीगारेक्षव उर्भागः। ততো হপরাহ্ন সন্যে রক্ষা পোট-निका॰ मुजा॰ ॥ कात्रयम् क्रिंडः **मरिः त्रिकारिर्थ** (ईग्रज्वि ठा॰। द**रेड** विविद्यः काशीरमः क्योरेम वी मन-বজ্জি তৈ: ৷৷ বিচিত্রণ গুথিতণ সূত্রণ স্থাপথেন্ডাজনোপরি। উপল গৃহ মধ্যে দণ্ডচতুঃষ্ক ন্যানেছুভ প্রিঠে । **उ**खाशिविष्मुम् जाना गाना गः म भ्-রোহিত: সসূত্ৎ।। তদনু গুরোধা নৃপতে রক্ষা॰ ২প্লীত নম্বেণ। যেন विष्ता वनी ब्राजा मानविष्मु। गर्म-वनः। (७न जाः भुजिवश्वामि त्राक भावन भावन ॥ रेविन्कण्ड। यना वश्र **हाक्क्यना इंडिंग्डर में** जानीका सन-ষ্য মানা তর্ম্যা বঁপানি শত শার-माया युद्मन् छत्रमिष्टि र्यथा मः। वा-क्यारिक कि विकास करिय का रिनाम मानरेवः। कर्खर्वा ब्रक्षनाहरू

রো বিপান্ সংপূজ্য শক্তিতঃ !৷ অ त्न विधिना यस्त ब्रिक्का वक्त माठः রে । স সর দোষ রহি छ: সুথ স•বৎসর• বসেদিতি ॥ 🕸 ॥ অথ छिष्टिन निर्णशर्थ मूलाक्यं हिन निर्ण যঃ ক্রিয়তে। যদাহ স্ত্রের। উ-পাক্ম তু দ ৰ্বন্তি তে সাম ঋণ্ যজু र्बिमः । পুছ म का छि यू छ इ इ छ भुवन भईमृ ॥ उथा । मामरविस्नाः ভাদুস্য হস্তানক্ষত্র ঋগেদিনা শাব-नम् भूवन नक्क व थकार्विम्ना भाव गील्गिंसालाक्यं वानः । उलक्य किंका की उनक्ष निम्म है । অত্র করণাভাবে ভাদে শাুুুুুবণেপি विद्यग । अवृश्टेशयस्य खित्रान् भारत न हि ভविड (हर.। जमा ভामुश्राम মাসি শাুুুুবণেপি তদিষ্যতে ॥ ইতি বস্থ্রপরিশিষ্ট বচনাৎ। শ্রাবণপঞ ग्रन्कन्नः। जराष्ट्र गर्गः। यमि न्राष्ट শাুবণ পর গুছ স কান্তি দূষিত। न्यान्याकद्रवः मृङ्ग नक्षम्याः मृत् ণস্য চ ইতি। অত্র ভূত বিদ্ধা পূর্ণি মাচ নিসিদ্ধা। তথাচ কালিকাপু-রাণে ৷ চভূর্দশ্যা॰ সমূৎপদাবসুরৌ म्बरकिंदिओ। (वरान् श्रीकर्वछः প প্রযোগে ভৌ জয়ভু: শু.ভী:।হত্য ভা ৰসুহৌ দেব পাতালতল বাসিনৌ।।

व्याह्म उर्जाः मुजी खरम हर्ति । व्याह्म श्री वृक्षा भर्ति । प्राप्ति श्री मा व्याह्म विद्या प्राप्ति श्री स्था । व्याह्म विद्या विद्या

রক্ষপেত্র: পু• ভূর্জকৃক্ষ:।ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট:॥ভূর্জ হুচি ক্লী॥

तकिका खी तका। यथा। जातन विधिना यस तकिका वक्त माहरत् । म मर्व (माय तिह्छ: मृथः मःवर मतः वरमर ॥ इंडि इतिङ्क्ति-वारम ६८ विवामः॥

রক্ষিত । তার রক্ষাক্ত । তার পর্যায়ঃ
। তার হ তারণ ০ অবিত ৪ গোল্
পাষিত ৫ গুণ্ড ৬। ইত্যনরঃ ॥
রক্ষিতা পুণ্রক্ষাকর্তা। কথা। আন্
যব্যায়জ্যে লোকজ্যে দেশ্রের নি
পাতি বিশ্বনং। ক্তাক্তজ্যে ভ্ভ্যান্য ভ্রেয়ঃ স্যাদেষ রক্ষিতা।

রকোর ই ভি মাৎদ্যে ১৮৯ অধ্যায়ঃ।। ্রক্ষিবর্গ: প॰ রাজাঙ্গরক্ষ্কগণঃ। ें उदर्भग्रायः। यनीकश्चः २। इंज्य न्जः ॥ রক্ষেত্র লী কাজিক। ইতি হেম-্ঠ न्দुः।। হিঙ্গ। ইতি রাজনিঘণ্ট:॥ রকোম: পু॰ ভলাতকৃক্ষঃ।ইতি ভিকাওশেষঃ। খেতস্বপঃ। ইতি . ब्रज्ञनाला ॥ तरकाष्ट्रनाखा यथा । 'স্থানে স্বীকেশ তব পুঞীৰ্ন্ত্যা জ-গৎ পুরুষ্যভ্যনরছ্যতে চ। রক্ষা॰-সি ভীতানি দিশো দুবন্তি সর্বে ন মুস্যন্তি চ সিদ্ধ সংঘা: ।। ইতি ভগবদ্দীভাষা ১১ অধ্যাय:॥ स्रात ইত্যব্যব যুক্ত মিত্যর্থে। ছে হ্রষী 🖟 কেশ সর্বেন্দ্রি পুবর্ত্তক যত স্তুমে-বাত্যভান্তত পুভাবো ভক্তবৎস লক্ষ তত তত্ত্ব পুকীৰ্ত্ত্যা পুকৃষ্টয়া কীর্ত্ত্যা নিরতিশয প্রাশস্ত্যস্য কী-র্ভনেন শুবণেন চ ন কেবল মছমেব পুহ্ব্যানি কিন্তু সর্বমেব জগচ্চে- রিঃ পু॰ ধনং ।। স্বৰ্ণ । ইত্যারঃ ।। ভন নাত্ৰ রক্ষে। বিরোধি পুক্ষ্য তি পুকৃষ্ট• হর্ষ নাপ্নোতি ইতি যৎ **७९ স্থানে युक्त नि**ज्यर्थः । <mark>७था</mark>

স্র' জগুং অনুবল্ধতে চ অদ্বিষয

मनुद्राग मूरेलिंछ इंछि চ गल्फिल

যুক্তনেব। তথা রক্ষা•িদ ভীতানি

मिल मिल्मा पुरस्थि महीमू भिक्कू भ-লাযন্ত ইতি যত্তদিপ যুক্ত নেব। তথা সর্বেষা সিদ্ধানা কপিলা-দীনা সংঘা নমস্যন্তি চেতি যত্ত-দিপি যুক্তমেব। সর্বত্র তব পুকীর্ত্ত্যা ইত্যস্যান্বথঃ স্থানে ইত্যস্য চ। অবং শ্লোকো রক্ষোয়মন্ত: শান্ত **अ्तिकः। इंडि उ**ष्टीकायाः मयूम्-मन अब्रज्ञ हो।। রক্ষোণ্নী জ্রী বচা।ইতিরত্ননানা।।

রক্ষোজননী জী রাত্রি:৷ইভিত্রি-का अः नयः ॥ द्राक्त मभाउ। ह ॥ ब्राक्षार्शे शृ• **ख्युन्:। ই**তি রাজ-निर्घण्डः ॥

পু॰ তাণ । ইত্যমর: ॥ রা ল দানে॥ গুছণে। ইতি কবিকল্প-ক্ষমঃ।। ল রাতি। ইতি দুর্গাদাসঃ॥ द्यी विज्ञाः॥ मानः। ইত্যে কাক্ষরকোষ: ।। কাঞ্চন । ইতি भृद्धत्रञ्जावनी ॥

मदः। ইতি मद्दश्वावनी ॥ वाका जी नरीविष्णयः॥ कहाताशः ॥ नवज्ञा उत्रज्ञः ज्ञी ॥ मञ्जूर्शन्दृ जि-थिः। ইতি (मिरिनी।।

य भाषानमर्थायाः। इंडि ুরাথ कविकन्नकमः ॥ त्यायः त्युर्वह- তীভাবঃ। অলমর্থো ভ্রণ• সাম-র্থ্য• নিবারণঞ্চ। ঋ অর্রাখ্ । ইতি দুগাদাসঃ ।।

द्रागः भू गा मर्गु ॥ (वाहिजा-षिः।। (क्षणानिः।। अनुदागः ।। गा-क्षात्राहिः॥ नृषः। इंडि स्मिनि॥ ठन्दः ॥ भृग्धः। इंडि मद्दद्वावनी ॥ नाकारिः ॥ ब्रांकिम दिए।। ब्रञ्जनः । ইতি नानार्थद्रज्ञनावा॥ श्रीजिः। যথা। বীত রাগ ভগ ক্রোথ স্থিত থী মুনি কচ্যতে। ইতি ভগবদ্ধীতা त्माक**ो काया• श्री** ध्रवनामी ॥ **उन**ऽ লক্ষণ যথা। সূথ মপ্যধিক চিত্তে সুথত্বেনৈর রঙ্গতে। যতন্ত পুণ-(याटकर्याट म ज्ञान हेि कीर्ड)-(७॥ इंजुड्जूननीनमान:॥ 🗱॥ গানশান্ত্রায় রাগা যথা। ভরত মতে হন্মক্ষতে চ রাগঃ বভিধঃ। তেষা[•] নামানি যথা।ভৈরব: ১ किनिकः २ शिल्लामः ७ नी नकः ৪ জ্বাগঃ ৫ মেঘঃ ৬। হনুমন্ড রতযো র্ভে পুতেত্রক মেধাণ পঞ্চ রাগিণ্য: ৷ সোমেশ্বর কলানাথ· বো মতে পুভ্যেক নেভেষা• ষট্ রাগিণ্য:। এতেবাণ **পুত্যেক মন্তৌ** পূলা: একৈক পুলভাব্যা চ।। ক

यथा। ब्योद्रांगः ১ वमसः २ ल्या **० रे** ज्वतः ६ (मघः ৫ नहेनात्रायमः ७] ইতি নানাস•গীতশাস্ত•।। 🗱 🏿 অর্থ রাগস্য ব্যুৎপত্তি সংখ্যা স্থানান ৷ থৈস্ক চেত্যা সি রক্ষ্যন্তে জগপ্রিত্র বর্ত্তিনা । তে রাগ। ইতি কথ্যন্ত মুনিভি ভঁরতাদিভি: ৷৷ গোপীভি গী ত মারদ্ধ মেকৈক কৃষ্ণ সামি ধৌ। তেন জাতানি রাগাণা• সহ-সাণি তুৰোডশ।। রাগেষু ভেষু ঘ-ট্ত্রি-শুদুগগা জগতি বিশু,ঙাঃ ৷ কা-লক্ষেপ ভক্রাপি হাসএব ত দৃশ্যতে ॥ কেচিছদন্তি তে রাগা সর্বে সন্তী-তি নিশ্চিত । মেরো কতরতঃ পূর্বে পশ্চিমে দক্ষিণে তথা ৷৷ সমু বু কঠে य रमणा खबाबीयाः भूगावगा । ज-থাচ। অস্বক্কলিক ভেলক ভূ-্লিঞ্হাবন্ধ সূরস্ যুপলন্ধ থেলাক্ সৌর্বার কীর কাশ্মীর নাভীর নাছী-ब्र मिक्कु कालक्षत गण गण विषय মলন হীহ্য গজাস্থ্য নালব জালব **गर्क मृ**क (हान उें ८ कन ब्रह्म नि• **२** : ল হরিকেল কেরলকোষল মলিবা-ল মল্ল ভল্ল সৌবিদল্ল ব্যক্ত কিঞ্জা-ত ভলুৱাত ভজৰ কলেজৰ গৌড় मुविफ अफु (यहार्विम काकी नांका-न भोता है भवत लोशावत श्रम

কীকশ বৰূপ কামৰূপ হরিগর্ভ বি-मर्ज मुर्ग हे वाहे कीकहे (मरवश्र नहेश्र ন্নাট ভোক কবাট করছাট কণাট वे उकाव छिक कनक चातु कान। व्य 🗲 জ কায়োজ ভোজ তুথার বিহা-র বলীহার বাজগেহ বিদেহ বা-श्रीक हक्षेत्रीक जिगर्जानजीमि प्र-শেষু রাগাঃ পুচরন্তীতি ৷৷ যস্য শু-বণ মাত্রেণ রঞ্জন্তে সকলা: পুজা:। সর্বাঘ রঞ্জনাক্ষেতো স্তেন রাগ ইতি মৃত:।। # ।। অথ রাগাঃ। আদৌ भानव त्रारानु ख**ा भन्नात्र म**ः জিভঃ। শ্রীরাগশ্চ ততঃ পশ্চাহস ন্ত তদনতর•॥ হিল্লোল ***চাথ ক**ণা-ট এতে রাগাঃ ষডেব তু । ৬ । ষট্তি°· শ্দাগিণী তত্ৰ ক্ৰমশঃ কথিতা ম্যা । यानमी मालमी रेठव बामकीकी ठ সিমুডা। আশাবরী ভৈরবী চ মা-ववन्र श्रिया हमाः ॥।।।(ववावनी ह পুরবী কানডা মাধবী তথা। কোডা কেদারিকা চাপি মল্লারদ্যিতা ই-মাং।।৬:। গান্ধারী শুভগা চৈব গৌ द्री क्लोमातिका उथा। वित्नागात्री " চ বৈরাগী জীবাগদ্য প্রিয়া ইনা: ो छं।। जुडी व शक्षमी देवव ननिजा शर्रेनक्षत्री। एक्त्रती व विकास व ৰসভস্য পূিষা ইমা: ॥ ৬ ॥ মাযুৱী

দীপিকা চৈব দেশকারী চ পাহিডা । বরাড়ী নোরহাটী চ হিল্লোলস্য প্রিয়া ইমা: ॥৬॥ নাটিকা চাথ ভূপা-नी तामरकनी गडा उथा। कार्मा-मा ठानि कन्यानी कर्नाहेना निया ইমা:॥ ৬॥ ७५॥ 🕸॥ व्यथ कान-নিয়ম: ৷ বিভাষা ললিতা চৈব কা-(माना भठेमखन्नी। नामकीनी नाम-क्ली (बलायाती ह एक्जिती ॥ (म-শকারী চ শৃভগা পঞ্মী চ গডা-তুড়ী। ভৈরবী চাথ কৌমারী রাগি-ণ্যে দশপঞ্চ।। এতাঃ পূর্বাহ काल जू भीयस्त्र भागत्नाखरेमः। वब्राजी भागूबी (काज। विव्राणी हाथ थानुषी ॥ (वनावनी भात्रशाही मः প্তৈতা রাগ যোষিত:। গেয়া মধ্যা-হ্লকালে তু যথা ভারত ভাষিত ।।। गामात्री मीलिका रेठव कन्यांभी भूत-বী তথা। কানডা শারবী চৈব গৌরী किरात्र भारिषा ॥ भागूती भागभी नाही जूनानी निक्रडा उथा। नाया-হে তাক রাগিণ্য: নুগাযন্তি চতুর্দশ ।। পুৰুষা বস্তু ভূষাচ্যা রাগা তে মা-नवारयः । भुरतास्य ठाभनाङ्क ठ রজন্যা গান গোচরা:।। দশদগুত পর•রাতৌ সর্বেষা• গান মীরিত• । त्यमलात ता गम। गानः वर्षामू

अहरा !! शिलक्षम्याः समात्रभ्य याः বৎ জন্মোৎসব হরে: ৷ তাবদ্বসন্ত রাগন্য গান মুক্ত ননীবিভি: !! শকোত্মান• সমারভ্য যাবদুর্গা **ম**া হোৎ সব । গীযতে তঘুধৈ নিত্য भावभी मागलार्या।। मर्ख्या मिरु ज्ञागाना ज्ञागिनीयाः मर्नमः। द्रञ् जूबो नृशाक्रायाः कालासाय। न दिम्राउ॥ त्रागकामाभायमाभो उट পর্য ভদনন্তর•। নান্যপরী পুগাত-वता नृপाक्तायाः न मूयगः ॥ द्रागाः ষ্ডথ রাগিণ্যঃ ষট্জি শচাক বিশু হা: ৷ আগভা বুন্ধ সদনাৎ বুন্ধাণ সমূপাসভে॥ হঃ।। অথ ধ্যান । নি-তম্বিনী চুম্বিত বক্তু পদা: শা ক্ষুড়ি: ज्ञ ज्ञान भूभवः। मदी ज भानी পুविभन् भुरतार मानः थरता मान व রাগ রাজঃ॥ ।।। नी:वाल्यव कर्न যুগে বহন্তী শ্যানা সুকেশী চ সূন্ধ্য ভাগা। देव र महानापुष द्रमुख्जा न। शान्यी भन्म जुहादरनवा ॥ ১॥ করে যুতা চাসুজ যুগা রম্যা ইত স্তত **শ্চা**ক বিলোকযন্তী। কণ্ঠসু রমৌক্তি: ক রহুহারা সা মালসী সংক্থিতা विष्ठिव।।। २॥ भुउछ हामीकत हाक বক্তা কণাবত সং কমল বহন্তী। शूश्च धनुः शूश्च **ग**रेत मंशाना हन्द्रानना

त्रामकिती शुविष्ठा ॥ ०॥ मरहन्तुं नी-वर्डि इच्छाकी भुवामयही कशि-লাশ যক্ত। বিচিত্র রক্নভরণ১স-কেশী সা সিদ্ধুড়া কান্ত সমীপ সং ञ्।।। ८।। जवा भुभूनमू जि विषवे जु अक्षु अग्र क्द्रयो म्थाना। क्वी-মাংশুফাছাদিত গাত বস্তি ক্লাম্বাল वदी द्रक्ष किंवा विषयः।।। ৫।। अ-রোবরস্থা সুটিকল্য মন্দিরে সরে।-क्टिः मक्दत गर्हयडी। जान भुरयान পুতিরক্ষ গীতৈ গৌরী তনু ভৈরিব-কা সতীয় ।। ৬॥ 🗱।। অথ নজার:। বিহারশীলোতি সকান্তদেহঃ কান্তা लिया शार्चिकः भीवयकः। काना-ভূর: পিঙ্কল নেত্র যুগ্মো মল্লার রা-गः भि्राकृष् नूर्वणः ॥)॥ मरङ्खि তে হে ফুল লভা নিষ্পঞ্জে কৃতছি ভিঃ काउ नवागमाय। (वनावनी हल्लाक নৌলিনী স। বালা বিচিত্রাভরণা নিক্জা॥১॥রহঃসূকান্ত প্রিযমাণ পত্র-রম্যু বহুন্তী হৃচ হৃদ্ভ যুগ্মে। रैनः म। भूत्रवी निक्काना र ॥ अ-শোক বৃক্ষস্য ভলে নিষমা বিযোগি নী বাস্পক্ণাঞ্চিতাঙ্গী। বিভূষিতা-জী জটিলেব বালা সা কানডা ছেম-वाउद उदी ॥ ०॥ मःगृथा मःगृशा

शाल प्रथाना शुत्रन माला प्रविट्डन ়বালাম গৌরী স্বকান্তানন চুন্বি ভাস্যা मा मृन्त्रद्वी माध्विका निञ्च छ।।।। अकह्नी वाप्त्या अ अ अ व र्गानार्थ ষ্ড্যস্যতি সন্মুথেন। স দৈব তালা-্বিহিতাচ মাল।কোডা কলা তান-বিজী মতা সামা ৫ ৷৷ স্নাত্বা সমূত্রীর্ণ বতী সুদেহাকেশ পুশিস্যন্তিবা -রিবিন্দু:। নিষ্কীডযন্তী ভিনিরাণশু কান্ত কেবারিকার ক্রপযোধ্র ॥७॥ 🗱 ॥ अथ 🗐 त्रागः। नोना-বতারেণ বনাভরাণি চিম্বন্ পুসুনানি বধু সহায:। বিলাস বেশে। হাতি দিব্য মূর্ত্তি: জীরাগ এব পুথিত: প্ থিব্যা: ৷৷ সন্ধ্যাসু কালে গৃহমধ্য (म भू श्वामय ही इ शिनाक यख्यः। খারাধরা ধাতু বিচিত্রিভাঙ্গী গান্ধা-রিকা গন্ধ সূজ । নিখত্তে॥ ১॥ রসন যা সুবিচার কৌতৃক বিদধতী ক বিকোবিদ কৌতক। সুক্ৰিতামৃত ভাবন তৎপরা ভগবতী সূভগা স नुराञ्जा।। २।। भुखान्यात मार्ख भानी कशादिः को प्रस्ति (काकि ् ना काकनीयू। ब्रामा म्यामा मम् छ ॥ भागक मीया भोड़ी भोड़ी भोड़ी भोड़ता वाक रिष्ठा।। २।। अंग्रेशिक्रायाः मु है की मूनी छिः शुक्रामि डाया त

জনी विश्रातः। यहाय कास्त्रन मनः বসভী কৌনারিকা কামকলা বহুভী ॥ ।। भोद्रीभाराखात मज्रहंगडी गक्ताक् उ॰ गक्तनानु । स्थाना । ना-না রত্নোপায়নৈ ভক্তিভাবৈ বেলো-यात्री कथ्या वानि (कग्।। ७॥ উल्लानवडी धिवालल तरु: इगन् भुग वकुना। नाल की क्रमून जुखिरेर्बदाशी রাগিণী মৃতা॥ ।। ।। #॥ অথ বসন্ত: । চ্তাস্করেণৈব কৃতাবভ শো বিঘ্ণ मानाक्प (नवश्रमः। श्रीजायृहः का-ঞ্ন চাৰুদেছে। বসম্ভরাগে। যুবতী **लियक।। ১।। जून्डा मानाडि जूणी**-লয্ক্তা মুক্তালতা কল্লিভ হারুষ্প্তি: । চূতামুর পাণিযুগে বছন্তী জবাৰু ণাস্বী ভড়িকেরিভেষণ।। ১।। সংগী-ত গোষ্টায় গরিষ্ঠ ভাবে সমাশ্রিতা गायन मणुकारियः। थई किनी नृश्व পাদপদ্যা সা পঞ্মী পঞ্ম বেদ-বেত্রী ।। ২ ।। উরসি কেশ্চযস্য সু-সার বিদ্ধতী শ্যনোত্থিত চাক্-বেশ । বিলুলি ভাল ক বল্লি ক্শা। की जामुद्रा व विजा कथिजा वृरेशः ॥ १ । मधी कनारैभः भित्रहाम्। माना विरयाणिनी काछ विरयाग (मः रा। भीनखनी हित भन्ना भुत्रुक्षा मामा मुल्कमी शठेर अहीय ।। ह।।

कर्लार भनानिय मधु वुजानी मृ ণোতি সা নঞ্জুল ক্জিতানি। কান্তা न्त्रिक गन्जनाः भुरमारम् मा ७ ब्ह्नित्री বেশ কলোচিতাঙ্গী ৷৷ ৫ ৷৷ অধ্যা-পयनी निक्रिया तृन्तः मक्री जाः স্তাণি বিবেচনাভিঃ। মনোহর। হার লতাভিরামা সমস্ত ভাষা জশলা বিশেষা ॥ ৬॥ ঋ॥ অথ ছিল্লোলঃ । হাসাভিলাসেন পতন্ পৃথিব্যাণ উত্থাপিত স্তৎক্ষণ মালিবৃদ্ধৈ। উল্লোল সঙ্গীত রুসৈ বিদক্ষে। ছি-ল্লোল রাগঃ কথিতো রসজৈঃ॥ ১:। মৃথ্র কেকা শুবণোল্লসন্তী মৃথ্যিকা नृडा उड किंद्रडी । भग्द्रकाडीव সিভি দধানা মাযুরিকা সংকথিতা खनरेकः॥ ।। भूतिष काल गृह সংপ্ৰিষ্টা পুদীপ হস্তাৰণ গাত্ৰ ব-জা। সীমন্ত সিন্দুর বিরাজমানা সুরক্ত মাল্যা কিল দীপিকেয়ং॥২॥ সাদ্ধ নথীভি বিজনে বসন্তী বিচিত্ৰ বক্ষোত্র নি**তম্ব সঙ্গ**। নিরীক্ষ্যমাণা नन पर्भाग मा (पणकादी कथिजा खनरेकः ॥ **० ॥ जर्जु** मंथाना हद्रनात विन्तः निरवधयञ्जी भव्रातमा यानः। পুকান দাম্পত্য সুখে নিন্মা সাপা-হিডা সংকথিতা কবীল্যে: 11811ক র্ণে দ্বানা সুরপুর যুগ্ম স্কুরৎ সূব 🍴

क्षांज यतार्त्राङ्गी । त्यत्रानना চাক विल्वाल निजा वजाक्तिय॰ कः থিতা বডারী ॥ ৫॥-উৎপল্পশাবে भूषभाभवारि मान भून: कर्ड मना-শ্চিরেণ। পাজ্ স্ব ভাবানিয়ত। কৃদ্ভী ना (नात्रहां हिं इठेरक विक्रिशा अं। #।। जय कर्नाहै:। कृशानशानि सः রগাধিকটে মিযুর কণ্ঠাভিসুকণ্ঠকা-ভিঃ। মূরৎসিত মিশ্বরসঃ পুশাভঃ কর্ণাট রাগো হরিভালবর্ণ: ॥ ১॥ विद्रः नरेखी मुङ तक्ष्मारश मःशुर्थ-যন্ত্রী নটিন• বসন্ত•। সুগীত তালেষু कृञावधाना नहीषु नाही श्रुविधान (महा ॥ 🕽 ॥ अनायक• भृज्ञ**ल**ञाश्च-क्छ। इममूथी मर्बमूर वहली। सनाः নি শ্যাৱতনোতি মুখা ভূপালিকা ना ज्ञुलक्षीया ॥२॥ व्यथानरखी শুক্ষার সারী: শ্রীরাম রামেতি সু-(वन वश्रीः। वामस्रमार्क श्रुविठाः-শুকঞ্জীঃ শ্রীরানকেলী কথিতা কবী-रेन्द्रः॥ ७॥ विष्मय रेवम्थावञी म-মস্তান্ কলাবিলাসেন বিমোহ্যন্তী। বৃহ্নিত্যা পরিপুষ্টদেহা বডা পুল-ম্বন্দ ভারভব্যা।। ৪।। ভর্ত্ত: সম• পাথনি সম্বন্ধী পথে৷ বিহারেণ সং রোক্হাণি।বিচিন্নতী সৌরভ মোদ-মানা কামোদ ব্লাগিণ্ডুদিতা ভণক্তৈঃ

য়া ৫।। র্যাধ্তা নট নৃত্য পরিশুমেণ। वाना नीना छः मुरठी क्ञारता। नहींनाः कन्यानी कन्यकि मखरूखी नामः ॥ ७॥ 🛊 ॥ अथ ताम द्वानि-ণীনা ভাব নিক্ষণ। মালবঃ খ্রী 🕏 शिलाला मजात छम्बडक भगाग र्नेड পাযক। ধীর সানস্দেন চত্ইয় ।। বসন্তো রাগঃ কর্ণাটো দৌ বীরৌ ভব-णः क्यार । शानमी यानमी रहव ভৈরবী মাধবী তথা।। সূত্রগা পঞ্-भी नांही (वरलायात्री ह अञ्ज्वी। कारमाना हानि कन्यानी (काउन क-माहिका जुड़ी॥ कोमाबी माय्बी हिव দেশকারী চ সিদ্ধুডা। রামকেলী চ ভূগালী রাগিণ্য কেতি বি॰শঙি:॥ णाननराण्णा इंडि (शाका गीराउ गानकावितः। भूतवी कानछा ली-রী রামকীরী চ দীপিকা। আশাবরী বিভাষা চ বডারী চ গডা তথা।। এতাক্চ নবরাগিণ্যে বীরাংশে গান मुखम•। (द्रवांवनी ह शाकात्री व-লিতা পঠমঞ্জরী।। বৈরাগিরাগিণী ठानि भावशाही **ठ ना**हिछ।। ककः गांभा विकानीयाथ मेरिश्रजा तागः याविए:।। রাগেণ রসভাগেন ষট্ बि भेषा विशेष है। क्रक्णानन्स वी बागव्छ:

রাগবৃ রেষু জ্ঞাপনার্থ মন্তত্রয় ।। ইতি नःगी जमासामात्र निवनात्रमनः-वारह >। > अक्षारवे ॥ व्या भुष्टान मूर्थात् छ। किकिंगी क- त्रात्रहर्नः भु कामरस्यः॥ थिसित-व्कः । ইতি मिति ॥ कन्नुह्र्म । ইতি भपत्र द्वावनी ॥ नाकात्र मः। ইতি व्राजनिर्घणेः ॥ রাগত্বঃ शुः कागरस्यः । इंडि मदत्र द्वावनी ॥ द्वारंग शहस वि॥ রাগদ: 'পু॰ তৈরণীক্ষুপ:। ইতি রালনির্ঘণ্ট: ৷৷ রাগদাভরি ত্রি ৷৷ রাগদালি: পু॰ মস্র:। ইতি রাজ-निर्घण्डेः ॥ রাগপুষ্ণঃ পু॰ वक्कः॥ রক্তামানঃ । ইতি রাজনির্ঘটঃ ।। রাগপুরী দ্রী জবা। ইতি রাজ-विर्घणः॥ त्राग्णुनवः पु॰ वक्तृकः॥त्रकामानः । ইতি द्राजनिर्घणेः।। রাগযুক্" পু॰ মাণিক্য॰। ইতিরাজ-নির্ঘণ্টঃ।। কমি। কিৎ প্রতকে রা গদৃক্ইতি পাঠোপি বিদ্যুতে॥ রাগরজ্জুঃ পু• कागप्तवः । इंडि मदत्रशावनी ॥ রাণলত। ত্রী কামদেবপত্নী।ইতি क है। ध्रतः॥

পু कामाहितः । इंखि

भयभावा ॥ त्रागवाखवः भू· माछिनमाकायुकः मुम्य्यः। जम् खनाः। क्रिकातिषः । লঘুপাকিত্ব। বাত পিত্ত কফা বিরোধিত্বঞ । ইতি রাজবল্লভ: ।। द्रागम्ब क्री जुनाम्ब ॥ পউ म्ब ।। इंडि (मिनि ।। त्रागात्री) स्त्री मिलिशा । ইতিরাজ-द्रागाएडा र् निर्घण्डः ॥ द्रागाकः वि जामाः पद्मानाविम्थः । যথা। আশা॰ বলবতী॰ দত্বা যো হস্তি পিশুনো জনঃ। স জীবাসে। হপি রাগাক দু গোদালুস্ত দাতরি " ॥ इंडि मद्याना ॥ রাগাশনিঃ পু॰ বৃদ্ধঃ।ইতি ত্রিকাও म्बः॥

त्राणिनी जी विश्वानाती। ইতি
कोषतः ॥ स्मिकाया (कार्रक्ता)।
यथा। त्राणिनी नाम मं काठा (कार्र्रा)
स्मिना मूं जा मूं ना मूं काकी भन्न भन्न काकी नी न किल्ड मूर्क का॥ ইতি
वामन পুরাণে ৪৮ অধ্যাयः ॥ कयक्षिना में विश्वाः । देठि भूतानः ॥
यज्ञानानः भन्नी। ইতি स्वायूयः॥
यज्ञानानः भन्नी। ইতি स्वायूयः॥
यज्ञानानः भन्नी। ইতি स्वायूयः॥
यज्ञानानः भन्नी। ইতি स्वायूयः॥
यज्ञानानः भन्नी। देठि स्वायूयः॥
यज्ञानानः भन्नी। द्रिक्ति स्वायूयः॥
यज्ञानाना स्वातः। (नाम्युत्रम्य क्रानाथम्य ह यहिकिः स्व भूकात्रा।

वात्राः विवत्राः तागणस्य पृष्टेवरः। तागी वि व्यनूतकः।। क्रायूकः। क्रेकि विश्वः।। तष्कः।। क्रेकि स्मिनी।। क्ष्मान्यविष्णयः। क्रिक्शायः। वाश्चाः २ वक्षकत्रिणः ० छह्कः विणः ८। व्यन्य छ्षाः। क्रिक्षः। स्मृतसः। क्षायदः। भी छदः। शिक्षानुनाणिदः। वन्य द्वाः। क्रिक् त्राक्षनिर्यकः।।

রাঘ ঋড শক্তৌ। ইতি কবিকল্পদ্দনঃ ।। ঋ সররাঘং । ড রাঘতে। শক্তিঃ সামথ্যং । ইতি দুর্গাদাসঃ ।।

त्राचतः भूः त्रामहन्तः॥ मङ्ग्रद्भः विल्पयः॥ ममूपः। ইতি मिनि।। त्राचतायतः भूः त्रामायतः। यथा। स्मिनिः भूः त्रामायतः। यथा। स्मिनिः भूतातानि त्राचतायतः ज्ञात्रः। मनाश्चि त्रह्जित्रित् मन् श्वि ज्ञानि प्राम् ज्ञानि (ज्ञा हेज्ऽत्रिभू-त्रात् वामन भूग्मूर्जितनामाध्यायः॥ त्राङ्कलः भूः व्क्रक्लेकः। ইতি हात्रावली॥

वाक्रवः वि म्गलामक्। उवसारि।
जल्मग्रीयः। म्मतामकः २। ইज्यानाः॥ तक्र म्गलामकः उज्जानाः
जान्यवं कः भगवानि म्गा है जि
काया भगि कप्रनारि ताक्रवः। हे जि जेने नायाः

ব্লালগা

্ ভরতু: ॥

রাক্ণ ব্লী পুস্পবিশেষঃ।রক্ন ইতি ভাষা। অস্য গুণঃ। রক্তপিত্ত না-শেত্ব। ইতি দুব্যগুণঃ।।

त्रीं सं या विश्व शिष्टी श्रिट कविकन्न-क्रमः ॥ या व्यवताबर । या ताब-ठिताबर्छ। गतब्दः त्रवाबज्शः इंडि पूर्णापामः ॥

রাজকন্যা জ্রী কেবিকাপুস্প । ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ নৃপস্তা চ ॥ রাজকক্ল'টা জ্রী চীনাকর্মটা।ইতি

त्राविनिघणः॥

রাজকশেক: পু ভুদুমুস্তা। ইতি রাজনিঘট:॥

्रता ककीयः वि ता क्षत्रभक्ती। ता क कन्नायः इंड्रार्थ भीय भुड्यायन

রাজস্মার: পু॰ রাজপ্র: । তত্র বর্ণনীয়ানি যথা । স্মারে শস্ত্র শাস্ত্র শী কলা বল গুণোছ্বা:। वार्गामी थूत्रमी त्राबङ्किः मूख-गजारवः ॥ ইভি কবিকল্লगভাষা॰ ১ खवकः ॥

त्राजयपाणः भू वार्ताकी। **ই**डि

त्राज्ञको की किन्नाकिति । विशालां तरे हें हिन्नी जाया। खर्मिशाया। इसिमिनिकार भी छ- भू क्षिका व श्रामार्ग्यः है किन्नी जाया। खर्मिका व श्रामार्ग्यः है किन्निकार भी छ- भू क्षिण किन व श्रामार्ग्यः है किन वित्रापः । भी छ दुः। ज्या क्षिण हो किन वित्रापः ।। त्राज्ञ श्र क्ष्मा किन विश्वा है किन वित्रापः ।। त्राज्ञ श्र क्षमा छ में भू किन विश्वा है किन विश्व है किन वि

রাজগানি তি রাজসম্বন্ধি। যথা।
অন্তঞ্চ সমুৎকর্ষে রাজগানি চ
পৈশুন । গুরোশ্চালীক নির্বন্ধঃ
সমানি বৃদ্ধহত্যথা।। ইতি মানবে
১১ অখ্যাথঃ।। রাজনি বা স্তেনাদীনা পরেষা মরণকল দোষাভিধান । ইতি জল্লকভউঃ।। অপিচ
। অপুশ্রস্যধন পর্যভিগানি তদ্

রাজচি:

রাজতা

ভাবে মাতৃগামি ভদভাবৈ ভাতৃ গামি ভদভাবে ভাতৃপুঞ্গামি ভ দভাবে সঙ্গল্যগামি ক্রন্ডাবে বন্ধু গামি তদভাবে শিষ্যগামি তদ-ভাবে সহাধ্যাযিগায়ি ভদ্ভাবে वुष्यांने धनवब्र्कः ब्राजनामि । ইতি দাঘভাগপুত্ত্তিবিজুবচন ॥ वाजगितिः भूः भाकरणसः। ७८-नर्य। या बाबादिः र बाबनाकिमी **० त्राजमाक्**निका ४ १ ज्यम् र खगाः । ख् । ज्वमा ज् व्यक्तिविद् । व्यक्तिक्ति। इंडि ब्राइनिर्विक्षा बाजगीयः शुः भटमावित्ययः। कलुहे ইতি ভাষা। যথা। কলকী স্যাहि ত্রফলী রাজগুীবো মদার্ঘদঃ। ইতি ত্রিকাওশেষ:।।

त्राज्ञयः वि जिन्दः। ইতি विकालः भिवः॥ त्राज्ञस्य। यथा। यनम्न भशाति भूत्रान्दलाङ्कृतेन निक्रभूजा-रेभ वंनयः कृत्रण्डुवः। भूभिक्निक् उ ज्ञयाय मृश्चेया त्रत्राज्ञ नीत्राज्ञनया म त्राज्ञयः॥ ইতিনৈষপুথ্য সর্গঃ॥ त्राज्ञिकः क्षी जिन्दः। ইতি भद-किन्द्रिका॥ किद्रानाः ज्ञी भूः विভा क्रकानाः त्राजा ই क्षित्र प्रभानाः। मिक्षः॥ রাজজন্ স্ত্রী পিওথজুর্। ইভি মেনিনী। মহাজমু:। ইভি রাজ-নির্ঘণী। রাজজন্ম। প্ ক্রমরোগা। যক্ষাতে পূজ্যতে রোপরাজভাও মন্ত্রা বন্ধ

পূজ্যতে রোপরাজত্বাৎ বন্ধা বন্ধ কড় মহি অন্তহাদি ত্রাসুসিসিতি মন্চবর্গ তৃতীয়াদি রিভ্যেকে ভদা জক্ষ ভক্ষ হসনযো প্রিভ্যুস্য কর্পাঃ রাজবন্ধ শব্দোপ্যন্ত । ইভ্যুমরটী-কার্যাণ ভর্তঃ ।।

ক্চ্যন্ত্ৰণ । পিত্তনালিন্ত্ৰণ । শীওলা রাজত তি রজতনির্মিতণ যথা।
ত্বণ । ভূলস্য ত অভিদ্যাতলন্ত্ৰণ ।
আতিক্চ্যন্ত্ৰণ । ইতি রাজনির্ঘণীয়া।
আতিক্চ্যন্ত্ৰণ । ইতি রাজনির্ঘণীয়া ।
আতিক্চ্যন্ত্ৰণ । ইতি রাজনির্ঘণীয়া ।
আতিক্চ্যন্ত্রণ ।
আতিক্ট্যন্ত্রণ ।
আতিক্ট্যন্

রাজতকঃ পু• কণিকারবৃক্ষঃ।৷ আ-ারগ্ধঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।।

वाक् उक्ती जी भू मिति त्या । उट्ट भर्ग । महामहा २ वर्ग भू मः ७ जमानः ८ जमाजकः ६ मूभू मः ७ मूर्य भु मः १। जम्म । ख्याः । क्या-यद्व । क्क मिति द्व । एक मुख्ः । ह्य प्रदेश । हम् द्व । मृत्र जिल्ल । मृथ वल्ल ज्युक्ष । हे जिल्ला निर्मेणेः ॥

রাজতা জী রাজন্ব। রাজ্যে ভাব ইত্যথে রাজন্শদাৎ ত পুত্রবেন শিক্ষা। রাজতাল: পু॰ গুবাকবৃক্ষ:।ইতি
॰ শব্রত্বাবলী।।

त्राक्तिक्यः भ् म्थामः । ইতি श्रावनी ॥

রাজন্ব প্রাজন্ব বাজা । রাজ্যে ভাব ইভ্যথে রাজন্ব দাৎ ত্ব পুত্যথেন নিয়ন ।।

র্জেদণ্ডঃ পু॰ রাজশাসন । যথা।
ভিনিকাদশবর্ষস্য পঞ্চবর্ষাধিকস্য
চ। চরেদ্গুক্ষঃ সুক্ষাপি প্রাথশিচত্তঃ বিশুদ্ধয়ে। ততো ন্যুনতরস্যা
স্য নাপরাধােন পাতক । ন চাস্য
রাজনণ্ডোপি প্রাথশ্চিত্ত বৃধ্তাহ্বিরোবচন ।।

त्राक्षमञ्चः भू॰ मञ्जाना॰ त्राका। छेभ तिर्मुनी इ स्वध्र व वि मञ्चयः। यथाः । त्राक्षमञ्जो जू स्वध्र व्यक्षित्मुनि को कृष्टि। ইতি इस्मिन्नुः॥ त्राक्षम्मायः भू॰ त्राक्षम्माः। त्रा-क्रम्यः। स्वम् त्राका हे ज्रह्यं त्राक्षम् भाष्यम् नीयभुज्ययन नि श्रमः॥

त्राजधन्त्रकः भू तृरंख्युतः। इठि किन्द्राजनिर्घणेः॥ उन्रऽभर्यप्रा यः ताजध्युत्रभाषः मुश्चेत्रः॥ त्राजध्यत्रभाषः मुश्चेत्रः॥

यथा। त्राज्यमान् भूवक्तामि यथा বৃত্তো ভবেমৃপ:। সম্ভবশ্চ যথা তস্য সিদ্ধিক পরমা যথা। ব্রাহ্মণ शास्त्र मःकाद्र कविष्य यथा विधि। সর্বস্যাস্য यथा न्याय कः-র্ভব্য পরিরক্ষণ ॥ অরাজকে হি লোকেম্মন্ সৰ্বতো বিহ্নতে ভযাৎ । রক্ষার্থ মৃস্যু সর্বস্যু রাজান মৃ-मृबद भुष्टुः ॥ इन्द्रानिन यमाकाना মগ্ৰেষ্ট বৰুণস্য চ।চন্দু বিভেশযো কৈব মাত্রা নির্হত্য শাখতী:॥ यमारियाः मुरतन्तुभाः भावार्डा নিৰ্মিতো নৃপঃ। তমাদভিভব-ত্যেৰ সৰ্ব ভ্তানি তেজসা॥ তপ-ত্যাদিত্যবহৈষ চক্ষু যি চ মনাণসি চ। ন চৈন• ভুবি শক্ষোত্তি কশ্চিদ-প্যভিবীক্ষিতু• ৷৷ সো ২গ্নি ভবিতি बायुक्त (ना २ क्: (नाम: न धर्मद्राहि । म अरवतः म वक्गः म महिन्दुः পুভাৰত: ৷৷ বালোপি নাবমন্তব্যো মনুষ্য ইতি ভ্মিপ:। মহতী দেব-তা ছেষা নরক্ষেণ তিঃতি ॥ এ ক্ষেব দহত্যগ্নি নর দুক্পস্পিণ । হল দহতি রাজাগ্নি: সপশু-मुवा मक्ष्य ॥ कार्याः (मा श्रवकः) শক্তিঞ্ দেশ কালোচ ভত্তৃতঃ। জ-**ৰতে ধৰ্মনিজ্য**ৰ্থ বিশ্বৰূপ পুন_{্ত} भूनः ॥ यम् । भूमारम् भूमा 🎒 र्हिब-যশ্চ পরাক্ষে । মৃত্যুশ্চ বস্তি কোথে সর্বভেজোনযো হি স:।। ত॰ যন্ত দ্বেষ্টি সংযোহাৎ স বিনশ্যত্য সংশয়ণ তস্য হ্বাশু বিনাশায় রাজা পুত্ৰকতে মন: ৷৷ ভসাদ্ধর্মণ যমিষ্টেযু স ব্যবস্যেলরাধিপ:। অনিষ্টঞ্চাপ্য निष्टिय छ॰ धर्मा॰ न विচालाय ।। छ-স্যাৰ্থে সৰ্বভূভানা গোপ্তার প্ৰ্যা মাজ্ঞ । বুক্তেজোন্য দণ্ড মসূ **क**८ भृतं भीश्वतः ॥ **उ**त्रा नर्तानि ভূতানি স্থাবরাণি চরাণি চ। ভ-याः खाषाय वद्गां उत्रवर्षां वहन सिह ॥ उ॰ मिन भारती मिकिक विम्ता-व्यातिका उद्भाष्टः । यथाई ३: अ श्रुगरयम्बद्ध चन्त्राय वर्जिषु ॥ भ ज्ञाजा পুক্ষো দণ্ডঃ ল নেতা শাসিতা ठ नः । इज्य जानुगानाकः धर्मात्रः পুতিভূ: যুড়ঃ ॥ দঙ্য **শা**তি প্রাঃ । সর্বা দণ্ড এবাভিরক্ষতি । দণ্ড: चूर्श्य जागर्ति म् अः थर्मः विम् बु शः ॥ मभीका मत् इः मराक् महा दक्ष यि भूषाः। यमश्रीका भूगी उस विनामगां के सई कि ।। य न न मुनाय मुख्या तथः मरश्राग्रङनिमुङः। मृद्य ৰত স্থানি ৰাপফ্যন্দু**ৰলান্ ব্ল**ৰ खराः॥ जम्राद्य का मः भूतराजामः ॥ याविकाषि उथा। याग्रक न-স্যাৎ কমি শিৎ পুরর্ত্তেভাষরো-ন্তর•॥ সর্বো দণ্ড জিতো লোকে। দু লভে। হি শুচি নরঃ। দণ্ডস্য হি ভ-বাৎ সর্বণ জগন্তোগায় কল্পতে।। (पर पानव शक्त विकाशित शक्-গোরগাঃ ভেপি ভোগায় কলুন্তে मरखरेनव निभीष्ठिजाः ॥ मृरयायुः **गर्ववर्गाण जिल्हाद्रम् गर्वरम**्दर । সৰ্বলোকপুকোপশ্চ ভবেদগুস্ত বিভুষাৎ ৷৷ যত্ত্ৰ শ্যানো লোহিতা-কো দণ্ড শ্বরতি পাপহ।। পুরা ন্তত্ৰ ন মৃহ্যন্তি নেতা চেৎ সাধু পশ্য-তি ॥ তস্যাহুঃ <mark>সংপু</mark>ণেতারু রাজা-नः मङ्यादिनः । यदीक्युकादिनः প্রান্তর ধর্মকামার্থকোবিদ ॥ ভ॰ ब्राज्ञ। भूषयन् भन्यक् जित्र्र्शना-ভিবন্ধতে। কানাত্মা বিষমঃ ফুলো मरखरेनच निरुन्तरङ ॥ मरखः हि ज-মহ তেজে। দৃজ্ব শ্চাকৃতালাভিঃ । थर्माहिठलिङ इंडि नृभस्य अ वाक्तवः ॥ उट्छा मूर्ग् इ दार्श्वः ह्या-কঞ্চ সচরাচর । অন্তরীক্ষণতা -रेम्हव सनीन् (स्वा॰म्ड भीउराएः ॥ (मा १महाशन मूछन वृह्मनाकृष्ठ-বুজিনালে শক্যে ন্যাণভো নেত্• नक्तिय दिस्ययू ह ॥ श्रृष्टिन। नज्

সন্ধেন যথা শাস্তানুসারিণা। পুণে-। ্তু শ্ব্যুতে দণ্ডঃ নুসহাযেন ধীন-**छ।।। य**त्रुष्ट्रिन्त्रायवृद्धः जत्राकु**ण** र- 🔏 ওশ্চ শত্র। সূত্র স্থ ক্ষিক্ষ: রিথেযু ्राकारम् कमान् जः॥ এव वृज्जा म्लाकः भिलाक्षालि कीवनः। विखीर्याः यामा वातक रेडनविन्तु রিবান্ত্রসি ॥ অভস্ক বিপরীতস্য ুৰুপতে ব্লিভাত্মনঃ। সংক্ষিপ্যতে যশো লোকে ঘু তবিনদু রিবাস্তাসি ॥ स्व स्व वर्त्या निविष्ठानाः अर्द्धिया मनु भूर्बणः । त्रशासाम्यागाक त्राका সৃষ্টো २ जिद्रिक्षिका ॥ 🗱 ॥ . (उन যত্রং সভূত্যের কর্ত্তর্যুণ রক্ষতা পুর কাঃ। তত্তবো ২হণ পুৰক্ষ্যামি যথা वन्तू भूर्वभः ॥ वाक्षान् भग्रभा-সীত পাতকখাৰ পাৰ্থিবঃ। তৈবি मा वृक्षान् विमुष खिरिशे खिवाक मी न्यान ।। वृक्षा॰ ४६ निउ/॰ (मायुक्त वि-शुन (वरविरः भूठीन्। वृष्य(भवी हि সতত রক্ষোতি রপিপ্রাতে ॥ তেভ্যে ২ধিগছেদ্বিন্য বিনীতা ত্মাপি নিত্যশঃ। বিনীতাত্মা হি নৃপত্তি ন বিনশ্যতি কৰিছিৎ ॥ ব-क्रा क्रिन्याम्डा द्वाडानः मन्द्र हमा:। বনস্থা অপি রাজ্যানি বিন पाट भुजिल्मित्ति ॥ (वर्ता विनरहे।

श्विनयामञ्घ रेकव **भा**र्थिवः। जु-मारमा यवन रेम्घव मुझ्राथा निमि तः व ह ॥ भृथ्स विनयानु बार भासवान् सन् (त्रव ह । इत्वत्र क श्रेनश्वर्यंऽ वा-হ্মণ্যক্ষৈব গাখিজ: ॥ বৈত্রবিদ্যেভ্য ज्ययो॰ विष्ठा॰ ष्यंभेजिक भाष्ठी॰ । কালিক্ষিকীঞ্চাত্ম বিদ্যাণ বার্ত্তা র-স্ত্র। স্ক লোকত: ।। ইন্দ্রিণাণ জযে যোগ সমা তিষ্ঠেদি বানিশ। জি-তেনিবে হি শক্নেতি বশে স্থাপ-विज् भूबाः ॥ मण काम ममूर्थानि তথাপ্তো ক্রোখজানি চ। ব্যসনানি मुद्रञ्जानि भुगरञ्जन विवर्द्धाराय ॥ का-মজেষু পুসকো হি ব্যসনেষু মহী-পতि: । विगृष्ठाउ २र्थ धर्माजाः कांश्रकत्राञ्जातेन ज् ॥ मृगयात्मा निवात्रशः भन्नीदानः ज्ञित्या मनः । ভৌয্যত্রিক কৃথাট্যা চ কামজো ममाका गनः ॥ रिशमना मार्मः पुष्ट केषान्यार्थर्वन । वाप्**ड**क ঞ্চ পাক্ষ্য ক্রোইজো হপি গণো **२६कः ॥ हत्या त्रात्राज्या मृतः** यः সর্বে কবযো विदृः । ত॰ याञ्चन জবেল্লোভ ভজ্জাবেতাবুভৌ গণৌ ৷৷ পান নক্ষা জিষ্ কৈব নৃগ্যা চ यथा क्रमः। এउए कट्टेंडमः विम्राः हতুষ কানজে গণে॥ দপ্তস্য পা-

তনকৈব বাক্পাক্ষ্যার্থদূষণে। কো श्रुक श्रि गए विम्राट क्ट्रे मि ভত্তিক সদা ॥ সপ্তক্ষ্যাস্য বর্গস্য अर्व जिवान्यक्तिः । भूवं भूवं **७क्ठतः विम्याद्यानन ना**ज्यवान् ॥ वाजनमा ह मृख्याण्ड वाजन कर्ड মুচ্যতে। ব্যসন্ধো ২ধো বুজতি স্ব-र्याज्य वामनी मृजः॥ भीनान् नाजः विषः শ্রান্ লর্লকান্ সলোদ जान्। महिवान् मध हारही वा भु-बदी उ भद्रीकि जान्।। अभि य সুকর কর্ম তদপ্যেকেন দুষ্কর । বি-শেষতো ২সহাদেন কিন্তু রাজ্য ন (शाहरा ।। रेज: मार्क हिस्रप्रमिन्। नामान्य मिक्त विशुह्र। ज्ञान ममू-मयः अधिः जन्न भूभमनानि ह।। তেষা স্ব সমভিপাৰ মুপলভ্য भृथक् भृथक्। समञानाक कार्याष विष्धाक्ष भाषानः ॥ मर्खिषाञ्च বিশিষ্টেন বাহ্মণেন বিপশ্চিতা ৷ মৃত্রবেৎ পরম মক্ত রাজা বাড্ গুণ্ড সংযুক্ত ৷৷ নিত্যু তিষান্ সমা-শ্বন্তঃ সর্বকার্য্যাণি নিঃক্ষিপেৎ ! তে-ন সার্জা বিনিশ্চিত্য ততঃ কর্ম স-मात्राज्य ॥ व्यनग्रामिश शुक्रवी उ শুচীন পুাক্তানবাছিতান। সম্যুগর্থ मगहरू नगाउ।न् नुभन्नी किठान्।

।। নির্বর্ত্তেতাস্য যাবন্ডি ব্লিতি কর্ত্ত-ব্যতা নৃভি:। ভাবতো হতল্পুতাত্ पकान भुक्ति। **उ वि**ष्ठकशान् ॥ (ठ-यामाथ नियुक्षीज मूतान् मकान् अ लाम्न जान्। मूठीना कंत्र कर्यास्त्र जी-क्नन नित्रमान ॥ मृज्येक नुक्की ত সর্বশাস্ত্র বিশার ব । ইঙ্গি ভাকা-इ (ठ हे छ : मू हि॰ एक । स्टान इ । ! অনুরক্তঃ শুচি দক্ষঃ স্থতিমান্ দেশ कालवि८। वशुप्रान् वीउडी बंग्पी দ্তো রাজ্ঞ: পুশস্যতে ॥ অমাত্যে **দণ্ড আযভো দণ্ডে বৈন্যিকী ক্রিযা** । नृश्राञी काय द्वारिष्ट्र ५ मूट गिक्त বিপর্য্যো॥ দূত এব হি সন্ধত্তে ভি-নব্যের চ সংহতান্ : দূত স্তৎ স্ক-**७** कर्म जिम्राष्ट (यन वा नवा ॥ **म**-বিদ্যাদস্য কৃত্যেষু নিগ্ঢেঞ্চিত চে-ষ্ঠিতে:। আকার নিব্দিত চেষ্টাণ ভ্তে र्यू व विकी यिं उ॰ ॥ वृष्कृ। व मर्ब॰ তত্ত্বেন পররাজ চিকীর্যিত। তথা পুरव गालिक्षित्रयात्रान ननीय--(१९॥ जाक्न मन्त्रमन्त्रम मार्ग्र-भाग ननाविलः त्रम् मान्यमाम् छ॰ श्राजीवाः (तमः भावतमः ।। श्रीनूर्गः महीदूर्ण मदूर्ण वाक (भव वा । নৃদ্র্গণ গিরিদুর্গণ বা সনাশিত্য ব-मिट भूतः ॥ **मर्सिन जू भु**याङ्गनः

नितिपूर्ण नमाण्यर । व्या हि বহু গুণ্যেন গিরিদুর্গণ বিশিষ্যতে ॥ बीनप्राम्प्राम्प्रजां ख्रिषाः मृगगर्खा শুষাপ্লরা: ত্রীণু/ভরাণি কমশং প্লব क्रम नद्रामद्राः ॥ यथा पूर्गाण्डितान-তালোপ হি•সন্তি শত্রবঃ। তথারযো न हि॰मछि नृश॰ पूर्ग नमाश्रि७॰॥ এক: শত বোধ্যতি প্রাকারছো ষনুর্ধরঃ। শত॰ দশ সহস্যাণি ত मां फूर्न विश्वीया ॥ उरम्यानागुष जम्भन थन थात्तरन वाक्रेनः। वा-ऋरैनः निञ्जिভ यं रेज यंदरमानाम-কেন চা ভেস্য মধ্যে সপর্য্যাপ্ত কা त्रराम्श्रमाञ्चनः । अष्ठिः मर्बर्ड्कः मुजु कल वृक्ष ममन्जि ।। 🗱 ॥ **उन्ध्रात्म्रा**ब्दङ्खार्य्या नवर्गा व-ক্ষণাহ্বিতা । হলে মহতি সমূতা হ্ন্যাণ ৰূপ গুণান্বিতাণ ॥ পুরোহিণ **७क क**दी ७ वृग्यास्य চ र्विड । তে १ मा गृशानि कर्यानि अयुर् रेबं-তানিকানি চ।। যজেত রাজা কতু **ि** र्बिविष वाश मिक्किंगः। वर्षार्थः বৈশ্ব বিপে্ভেগ্র দদ্যান্ডোগান্ ধনা-नि ह। भारते स्मितिक मारिश्रम्ह द्वा-श्रीनाश्राद्यविन ॥ न्याहासाय भ রে লোকে বর্ত্তে পিত্রমৃষ্য অধ্য कान विविधान अर्ग्राट उठ उठ

বিপশ্চিত:।তে ২ স্য সর্বাণ্যবেক্ষের मृगाः कार्याणि वर्षजाः ॥ वार्जाः না গুৰুল্লাদ্বিশাণা প্ৰকো ভ বেং । নৃপাণা মক্ষাে ক্ষেব নিধি বুৰ্ণিকা হভিধীষতে ॥ ন ত ভেনা নচামিত্রা হরম্ভি নচ নশ্যতি। তমা-माञ्जा निषाज्या वाकाणयकार्या-নিধি:।। ন ক্ষন্তে ন ব্যথতে ন বিন-শ্যতি কর্হিচিৎ। বরিষ্ঠ মণ্নিছোত্তে-ভ্যো ব্ৰাহ্মণস্য মুখে হুত্ৰ ৷৷ সম ম-वाकाल मान विख्न वाकावुता। ্পুাধীতে শতসাহসু মনম্ভ বেদপা-ক্লগে ৷৷ পাত্ৰস্য হি বিশেষেণ শুৰু-ধান ওবৈৰ চ। অল্ল॰ বা বহু বা প্ৰেত্ত্য দানস্যাবাপ্যতে ফল ।।।।। সমো-ভ্যাধ্মৈ রাজা ত্বাহ্ত: পাল্যন্ পু-জাঃ। ন নিবর্ত্তেত সংগ্রামাৎ ক্ষাত্র• **थर्म मनुमा**तन् ॥ **मः**गुाम्बनिवर्छि-दः भुकानार्कित भाजनः। भृगुषा বান্ধণানাঞ্চরাজ্ঞা শুে্যকর পর ॥ আহবেষু নিথো ধন্যোন্য জিঘা॰। जारे अशीकि जः । यूष्यानाः शतः শক্ত্যা স্বর্গ• যান্ত্যুপরাদ্মথা:॥ ন-क्रिं जागृरिव र्नाए युष्यानाता ज्ञान तिल्न। न कर्निछ नालि मिरेश नानि-জ्विত उज्जरेनः ॥ नह इन्। इ-লাৰ্ড ন ক্লীব ন কৃতাঞ্জি । ন

মুক্তকেশণ নাসীন ন তবাম্বীতি বা क्ति ।। म म्खा न विमन्ना न नन ·व विद्वायूष्• । ना यूरे। मान• शण । छ॰ ন পরেণ সমাগত।।। নাযুধ ব্যসন।। शुक्षि नार्ड नाडिभद्रीकंड । न ভীভান পরাবৃত্তা সভাগধর্ম মনু मात्रन्।। यस जीजः भत्रातृतः मः গ্রামে হন্যতে পরৈ:। ভক্ত র্যদৃষ্ঠত किक्षिड् गर्ब भुजिभन्राज 🛚 य 🗏 হাস্য সুক্ত কিঞ্চিদমুত্রার্থ মুপা कि उ । ভ डी छ ८ मर्ब भागर छ भरा वृद्ध रुज्य । जू ॥ अथा ४ रुखिन ष्ट्रवः धनः धानाः भन्न जियः। मर्व ্দুব্যাণি জ্প্যঞ্গ যো যজ্জ্যান্ত ভস্য - ত**ং**।। রাজ্ঞ*চ দদ্যুক্**ত্মার মিত্যে**: या विभिन्नी मुजिः । त्राड्या र गर्व (यार्वरच्डाः माउदा मभृथग् जिउः।। এবে৷ ২নুপফ্তঃপ্রোক্তো বোধ ধর্মঃ সনাতনঃ। অসাজেমান চ্যবেত क े जिएगा मुन् इत्। ब्रिभृन् ॥ व्यवक्रिक्व लिप्निंड लक्षः प्राक्ति भ्रायद्वा । রক্ষিত বর্জাংশহৈব বৃদ্ধ পাত্রেষু निःकिरमर ॥ अडहकृ विवः विनार পুক্ষার্থ পুযোজন । অস্য নিত্র **ग**नुष्ठानः सम्बद्ध अर्यप्राप्त्र निषु छः ॥ ञ्नक भिष्टप्र ७२ नकः त्रक्षम् (व इक्षा। इक्षिठः वक्षावृक्ता वृक्षः

দানেন নি:ক্ষিপেৎ।।#।। নিভ্য মুদ্য-তদণ্ড: স্যান্নিত্য বিবৃত পৌক্ষ:। निज्य अभ्युज अभ्यार्थ्या निज्य हिं-मुानुभार्यारतः॥ निर्देश मुक्ते छ मध्यमः কৃৎসু মুদ্বিজতে জগৎ। তথাৎ স-র্বাণি ভূতানি দণ্ডেনৈব পুসাধ্যেৎ ।। व्यनागरेगव वर्ल्ड न कथक्षन মায্যা। বুদ্ধেতারি পুযুক্তাঞ্চ মা-খা • নিভ্যা স্বসংবৃতঃ ॥ নাস্য ছিট্রা পরে। বিদ্যান্তিদ্যাहি দু পরস্য তু। ग्र्ट् क्र्य हेवाक्वानि त्रक्षिवत्र **माञ्जन: ।। वक वहिन्डरयर्ग्थान् मि**॰-হবর পরাক্রমেৎ। বৃক্বরাবলুস্পেত শশবচ্ব বিনিষ্ণতে ৷৷ এবং বিষয়-মানস্য যে হস্য সূত্র পরিপন্থিন: । ভানানযেদ্দ• সর্বান্ সামাদিভি-ৰুপক্ষৈ:।। যদি তে তু ন তিষ্ঠেয়ু क्लारियः भूषरेम खिन्तिः। मरखरेनव भूमरेश् डाक्ष्वरेक इंग मानराय ॥ नामानीना म्थायाना॰ ठउनामिन পণ্ডিতা:। সামদণ্ডৌ পুশ•সন্তি নি-ত্য রাষ্ট্রাভিবৃদ্ধযে ॥ যথোদ্ধরতি निक्री जा कक्ष भागुक तक्कि । क থা রক্ষেন্পো রাষ্ট্র হন্যার পরিপ-छिनः ॥ भाषानुष्का खन्नाष्टे• यः कः ব্যভ্যনবেক্ষ্যা। সো ৎচিরাভ্রশ্য-उ द्राङ्गाङ्गीविकाह नवाङ्गवः ॥

मतीत कर्यनाट भागाः कीयर भा ণিনা॰ যথা। তথা রাজ্ঞানপি প্রাণা: 'क्कीयत्स द्वाञ्चेकर्यगाट ॥ # ॥ द्वाञ्चेना अःग्रह्म विकार विधान भिर भागदार 1সুস•গৃহীত রাষ্ট্রো হি পার্থিব: সু थ (मथ्ड ।। द्वारा खरानाः भक्षानाः মধ্যে গুলা মধিষ্ঠিত। তথা গাম भाजानाक अर्गा<u>नाष</u>्ट्रमा मःगुरु ॥ গ্রামস্যাধিপতি কর্য্যাদ্শগ্রাম প ত্তি• তথা। বি•শতীশ• শতেশঞ্চ স-হসুপতি মেব চ।। গাুনে দোষান্স मूट भन्नान् गुामिकः भनतिः सरः। भारतम् गुर्मित्रणाय म्राम्या वि॰ भ जीनिनः ॥ विः भजीमस्र उदंगर्वः नार नाय नित्वप्रथ । निरम्गुम শতেশস্ত সহসুপত্তে শ্বব ॥ यानि রাজপুদেযানি পুত্যহুণ গ্রামবাসি ভিঃ। অরপানেদ্ধনাদীনি গ্রামিক खान/वाश्रयार ॥ मणी वलक ज ঞ্জীত বিংশী পঞ্চ ললানি চ। গ্ৰামী গুান শতাধ্যক্ষ: সহসাধিপতি: পু-तः ॥ (**उवाः गुाम्रा**गि कार्य्यागि भृथ ুক্ কাৰ্ব্যাণি চৈব ছি। ব্লাজ্ঞো ৎন্য: সচিবঃ শ্লিপ্ত স্তানি পশ্যেদত নিদুতঃ ।। নগরে নগরে চৈক সর্ব্যাৎ সর্বার্থ विश्वतः। উहिः ज्ञानः शादक्रानः न ক্ষরাণানিব গুহ।। সতাননু পরি

ক্রামেৎ সর্বানেব সদা ম্বৰণ। তেষাণ वृद्धः পরিণযেৎ সম্যুগ্রেষু ভছরে: ।। রাজ্রে। হি রক্ষাধিকৃতা: পরস্বা मायिनः मठाः। ভ্ত্যা ভবঙ্কি পা-(यन (जल्डा) तक्किरिमाः भुजाः॥ य कार्य्याकाल्या र्थामव गृङ्गीयुः পাপচেতস:। তেবা॰ সর্বয়নাদার্থ वाजा वर्षाट भ्वामनः ॥ वाजकर्यः मू युकाना जीगा (भुवाजनमा हा भुउ। इ॰ कन्नरषष् जि॰ ज्ञान कर्यान्-জ্বপত: ।। পণে। দেখে। হুবকৃষ্টস্য বড়ুৎকৃষ্টস্য বেতন । বাগ্মাসিক खर्था हात्रा थान्य त्मागञ्च मानिकः ।। 🚓 ।। ক্রয় বিক্রয় মধ্বান• ভক্তঞ্চ স-পরিব্যব । याग क्रमक मल्युंक्र विभिक्ता मान्याय क्रान् ॥ यथा कलन युकाउ दाना कर्डा ह कर्य-ণা । তথা বেক্ষ্য নৃপো রাষ্ট্রে কল্প य् नु जु क्रान्।। यथान्नान्न सर-ख्रान्तरः वार्य्यातका वट्म बर्ध्ननाः। তথাল্লাল্লা গৃহীতব্যে রাষ্ট্রাদ্রাজ্ঞা-दिकः कदः ॥ शकामकाग चार्र-वा बाद्धा भण् स्विग्धरयाः॥ थान्। नाम है। ना जानः यक्षा हाम्म व्य वा ॥ व्यापनी जाय वडाग॰ क मा॰म मध् नर्नियाः। गस्तोवधि द्रनानाकः পুল্ল ফ্লস্য চা৷ প্ৰশাক ত্ণা-

नाक रेवरनम् ह हर्मानाः। मृत्रायाः नाक ভाञानाः मर्बम्यान्यम् ह ৷৷ মি্যমাণে৷ প্রাদদীত ন রাজাশো-बियार कद्र । नह क्षुत्राम् म भी रिरहाजिए। विषय वजन् ॥ १॥ यज्र রাজ্ঞস্ত বিষয়ে শ্রোভিয়: সীদতি ক্ষা ভস্যাপি তৎ কৃধা রাষ্ট্র মচি রেণৈব সীদত্তি।। শুভবিত্তে বিদিত্বা-मा वृक्ति भर्मा। भुकन्नाय । नःत-ক্ষেৎ সর্বত কৈন পিতা পুত্র মি-(वोद्रमः ॥ मःद्रक्तामार्गा द्राङ्वा यः ष्ट्रकर्ड धर्म मनुष्ट्र । जिनायु ईषांड त्राख्डा पुविषः त्राङ्के (भव ह ॥ यूर-किक्षिरिभ वर्षम्। राभायए कत्र मः জ্ঞিত । ব্যবহারেণ জীবন্ত রাজা त्राद्धे भृथश्चन ॥ काककान् भिन्निन रैक्टव मृमुःक्टारज्ञाभकीविनः। এ-কৈক কারবেৎ কর্ম মাসি মাসি ম श्रीनिकः॥ (नाहिन्त्रामाजाना मृतः পরেষাঞ্চাতিতৃষ্ধা। উদ্বিদন্ ছা অনো মূল মাআান তাংক পীড यर ॥ जीक़ टेन्टव मृद्न महार का र्याः वीका महीशिवः । जीकः रेक्टव মৃদু শৈচৰ রাজা ভৰতি সম্মত:।। অ-माञ्ज मूथाः धर्माकः शाकः माउः হলামত । স্থাপযেদাসনে ভিষান্ थिनः कार्याकृष्ण नृगाः॥ वदः भर्दः

विधारयम भिछि कर्खवर भाषानः। यू-ক্ত শৈচবাপুমন্তশ্চ পরিরক্ষেদিমাঃ भुकाः ॥ विकामस्डा यमा त्राष्ट्रा-ख्रिवरल म्मूडि: शुका: निश्मा তঃ সভ্ত্যস্য মৃতঃ স নতু জীবতি ।। ক্ষত্রিয়স্য পরে। ধর্ম: পুজানামের পালন । নির্দিষ্টফলভোক্তা হি রাজা ধর্মেণ যুক্ত্যতে ॥ উত্থায প-কিমে যামে কৃতশোচ: সমাহিত: 1 হুতাগ্নিবা ক্লাণ কার্চ্য পুরিশেৎ স শুভা॰ সভা॰॥ তব স্থিতঃ পুৱাঃ मर्वाः भुजिनन्तु विमर्द्धार्यः । वि-मृत्र ह भुकाः मर्द। मञ्जाय मञ् मिकि ভि:।। 🕸 ।। गिति शृष्ठः সমাकः হু প্রাসাদ বা রহোগত:। অরণ্যে নি:শলাকে বা মন্ত্রবেদবিভাবিত:।৷ যস্য মন্ত্রণ ন জানস্তি সমাগন্য পৃথ্ शुनाः । সक्रमाः भृषिवीः जूहू कारशितािश शार्थितः॥ कड मू-काक्ष विधवा॰ खिर्यत्यानान् वरयाभः जान्। खी (सह व्याधिज व्यक्तान् म-ব্রকালে ২পসার্থেৎ 🛭 ভিন্মন্ত্যুব্-मञा मञ्च रेड्यायाना खरेष्य ह 🥾 ব্রিয় শৈচর বিশেষেণ ভঙ্গান্তবাদৃতো खरवर ।। स्थानिस्त श्वांताख वाः বিশাভো বিগত ক্লম:। চিভবেদ্ধর্ম कामार्थान् मार्खः रेज्यत्रक वर वा ॥

পরম্পুর বিক্জানা তেষাঞ্চ সমূ भार्क्कनः। कन्यानाः मञ्जूषानशः अ मांत्रार्शक तकन ॥ मूजन रभूवन क्षित कार्गामम उरेपन ह। जडः-পুর পুচারঞ্চ পুণিধীনাঞ্চ চেপ্টিড॰ 11 क्ट मु • ठा द्वे विश्व कर्म शक्व वर्गक उ ন্ততঃ। অনুরাগাপরাগৌ চ পুচারণ म ७ ल न । । । । । । अध्यम अ भू हो दिख विदिशीरवाक (हिंडेड-। উদাসীন পুচারঞ্চ শত্রো শৈচব পুষত্রতঃ।। #॥ এতা: পুক্তযো মূল মণ্ডলস্য স-मात्रवः। वाश्वी हान्।ः त्रभार्थाः व দ্বাদলৈব তু তাং মৃতাং ৷৷ অমাত্য बाह्रे मूर्गार्थ म् खार्याः शक् ठाशदाः । পুভ্যেক কথিতা হেতা: সংক্ষে পেণ দ্বিসপ্ততি:।। 🗱।। অনম্ভর মরি विष्णापत्रिरमविन स्मव ह। अस्त द्रनः ন্তর মিত্র মুদাসীন তথোঃ পর ।। जान नर्वानिकनमध्राट नामाहि ভি ৰূপক্ষমি:। ব্যস্তি কৈব সমস্তি শ্চ পৌৰুষেণ নয়েন চ ৷৷ সন্ধিঞ্ निवगुरिक्षव युक्त माजन स्मव ह। दि थीजाव - जः म्यक् यख्या किन्छ-व्यट् जना।। जाजनविष्य यानक ज कि विशुरु भिव ह। कार्याः वीका পুग्छी उ दिश्व मः भुग स्मर्व ह ॥ निक्ष विविषः विम्यामाका विश्व

মেব চ। উভে থানাসনে চৈব দ্বিবিধঃ नः भुवः मृजः ॥ मनान यान कर्या ह বিপরীত ভথৈব চ। তদাত্বাযতি স'युक: मिक्र एक्टिया विवक्तन:॥ स्य क् उक्त कार्यार्थ मकारन कान এব বা। মিত্রস্য চৈবাপকৃতে দ্বিবি-ধো বিগুহ: মৃত:।। একাকিন স্চা-ত্যবিকে কার্য্যে প্রাপ্তে বদৃছ্যা। স॰-হতস্য চ মিত্রেণ দ্বিবিধণ যান মু-हारा ॥ की भारति क्रमा रेप्त-वाट পूर्वक्ष्ठन वा। भिजमा ठान्-রোপেন দ্বিবিধ মৃত নাসন ।। ব লস্য স্বামিন শৈচব স্থিতি: কার্য্যার্থ সিল্কবে। দ্বিবিশ কীর্ত্ত্যতে দ্বৈশ বা-ত্ত্ত্ব্য ত্ত্বাব্দিভি:।। অর্থ সম্পা-দনার্থঞ্চ পীডামানস্য শতুভি:। সাধ্যু ব্যপদেশার্থ দ্বিধ: সংশ্যঃ मृजः ॥ 🗱 ॥ यहादगरहृहायज्या मा-বিক্যা প্রব মাতান: । তদাত্ত্বে চাল্লি-काः भीषाः उमा मिक्तः मभागुरार ।। তদাত্ত্বে তৎকালে ।। यहा পুকৃষ্টা মন্যেত সর্বাস্ত পুক্তী ভূশি। অ-ত্যুছুত তথাআন তদা দ্বীত বিগুহ• ৷৷ যদা মন্যেত ভাবেন ছষ্ট• शृष्टे वल सक। भन्नमा विभन्नी-**७क उरा यागामिश् भु**छि ॥ यर जु महार भविकीता वाहतन वतन

मिविहात्रयन्।। व्यालमर्थः धनः त्राकः मातानुष्मकति त्रि । आञ्चानः न তত রক্ষেদ্যরৈ রপি ধনৈ রপি ।। সহ সর্বাঃ সমূৎপরাঃ পুসমীক্ষ্যা-পদে। ভৃশ•। সংযুক্তা•চ্চ বিযুক্তা• क मर्खानायान् मृरबद्धः ॥ উপा-जात्र मुल्यक मर्खाभागाः क्ट-न्ननः। এভভূষ সমাनिত্য পুষতে-তার্থ সিদ্ধবে ॥ উপেতার• আত্মান• 1 डिलय॰ भुाधवाः ॥ #॥ ववः सर्व মিদ• রাজা সহ সমস্ত্র্য মন্ত্রিভি:। ৰ্যাথাম্যাপ্লুভ্য মধ্যাহে ভোক্নম্ভ: भूतः विष्यदे ॥ छवाजाजूरैछः कोव-জ্ঞৈ রহার্য্যে: পরিচারকৈ:। সুপরী-ক্ষিত মন্নাদ্য মদ্যান্মলৈ রিবাপত্তৈ: ॥ विवरेष ब्रगरेन कान्य नर्बन्व्यानि (याज्ञरय । विषद्मानि ह ब्रङ्मानि निय-(छ। शद्रायट अमा ॥ भद्रीकिछाः खिय रेम्हन• व्यक्तामक ध्रातः। (वः শাভরণ সংশৃদ্ধাঃ স্প্শেয়ঃ সুসমা হিতা:।। এবং পুৰত্ন স্বীত বান भव्यामनाभाव । ज्ञात भुमाध्य देवव जर्वानकात्राकष् ।। जुक्तवान् विरु-রেছৈব জ্রীভি রম্ভ:পূরে সহ। বিজ্ **छ**। जु यथा कालः भूनः कार्यानि हि स्टा विक्रु का मानामा भीयः भून ब्रज्ञनः। दाइनानि ह मर्दाणि

भजाग्राख्यगानि ह । **म**क्रुस्थिः পাস্য শৃণুযাদন্তর্বেশানি শক্তভ্ৎ। ब्रह्म्याच्याविनात्कव जुनिबीनाक **टिडिंज• ॥ गदा ककालब्र• द्व**ार् সমন্জ্ঞাপ্য ত॰ बन॰ । পুৰিশে-र्ভाजनार्थक जीवृर्जा श्रहः नुद्र**ः** नून: ॥ তত্র ভক্তা नून: किकि व्यंऽ र्घारियः शुरुर्विजः। मःब्लिम्बु यथा काल मृखिरिष्ट गउन्नमः॥ এ उदि-धान माजिए अन्द्रागः পृथिवी गिजिः ৷ অৰহ: সৰ্বমেতত্ত্ব ভৃত্যেযু বিনি-र्याज्ञरय ।। इंडि मानरव १ व्यद्गाः यः ॥ 🛊 ॥ काली भूत्रात्माक त्राज्ञध्-र्याः ৮৫। ৮७ व्यवतागरमा मु हेवतः ॥ गराजादाक ब्राब्धर्यः नाहि-नर्दि मुद्धेवाः ॥ नम्मन्द्रारगाक ताङ्कर्यः सगर्था**७ २**०৮ **व्यव्याद** मुष्ठेवाः ॥

ताब्धानकः क्ली त्राबशुतः। हेडि भद्रज्ञावनी॥

त्राक्षानी खी त्राक्षानिका। खर भर्ग्यायः। काउः २ द्राक्ष्यानकः ७१ इंडि मन्द्रवृत्रावनी।। सन्नातादः ८। इंडि ह्महन्तुः ॥

त्राजधानाः क्षे भागामाकः । इंडि त्राजनिर्घणः॥

त्राकष्ठ्तकः भूः वृष्ट्यूख्तः। उर

भर्य) यः । ताक्षशृद्धः २ स्वाम्येः ० निद्धिपभूष्णकः ८ जातः ৫ ताक्षत्रर्गः ७। इंडि ताक्षिपिः ॥ ज्ञा खगाः ॥ ष्टुतम्यस् मुक्षेत्राः ॥

आक्रेनोमी भू॰ भाषानः। ইতি आक्रिनिर्घण्डः॥

ब्राजनीजिः जी ब्राङ्गाःनयः। यथा । नाना भौत्याख् उ॰ वत्का त्राज नीिक সমূहरा। সর্বীক্ষ নিদ শা ख मानका भार मगुरु ॥ इंडि চানক্যপণ্ডিত কৃত পুথনঃ শ্লোকঃ ।। সা যথা। গদি ত॰ বলি শুক্রাভ্যা॰ শুরা ভাগবতো ২সর:। পুছে ধ र्यार्थ मः गृकः भुकुति। वाका मुख भः !! यहाय छ। । क्रभः द्राक्रम् यिकः ত ভুবনস্যহ। অবিরোধেন ধর্মস্য व्यर्थान्याभाष्क्रनक यट् ॥ नद्दनः ज्ञान्गनन कामवर्ग कनक यट। भः त्रावह ह याह्यः भू भ उ८ कर्मा या-**চর ॥ यथा भाषा॰ পুযাস্যদ্য यथा** कीर्खि र्ज्यवत् । यथा नाभगरमा যোগ স্থা হ্ৰু মহামতে॥ এত্ত-पर्थः निगः द्रीछाः काङ्गान भूकाया ভুয়ান থেনৈতি হি.গৃহেমাক নি-वमिष्ठ मूनिवृ जाः ॥ व्ह्हा छाछि र्खना विश्वः कीर्खिक यणमा मह। তমাদ্যথাতে নিবস তি পূঞা রাজ্য

इिंडरमाइ जलाउमान्ताः। उथा यञ्चानन मञ् (एक्षेमा यथा यणकी ভবিতাসি লোকে ॥ ভ্ন্যা সদা ব্ৰাহ্মণ ভ্ৰিভাষা ক্ষেত্ৰাবিভাষা দৃঢ় বাপিতাযা । শুশুষণাসক স-मुख्तवाया अकि भ्याडी इ नदावि-পেন্য: ৷৷ ত্যাদিজাগ্য: শু.ডি भाजयुका नदाविभाः ख भुठियाः बगरत ।। मिरेवा र्यक्षस्य क्वजू जि पिरंबन न्तु। यक्तार्म श्रमान नृशम् भाष्टिः॥ उरभा २४, यन मन्त्रका याद्यना थ्रा-পনে রভা:। সন্ত বিপুা বলে প্রুগ ত্ত্তে। ২নুক্তা মবাপ্য হি।। স্বাধ্যাব ষক্ত নিরভা দাতার: শঙ্কজীবিন: । कवियाः मस रिएज्यम् भुकाभावन वर्षिगः ॥ यद्धायायनमञ्जामा माडा-तः क्षिकात्रिनः। भागभानाः भ्-क्वं छ विभाग विभिन जीविनः ॥ वा-क्षा क्रविय विभाः जना मून्यता त्रजाः। मृमाः मञ्जूरामुक्ष जवाङ्याः कार्तिनः अना ॥ यना वर्नाः अक्षर्यञ् ভবঙি দিতিজেশর। ধর্মাবৃদ্ধি छ-मा नारिष धर्मात्रकी न्त्राप्यः ॥ ७-माह्नभाः स्थम्बा खुगा कार्याः नना-বলে। তদ্দো ভবতো বৃদ্ধি স্তদ্ধা-तो हानि क्ठाउा। हेथा वहः **मा**वा महामूद्रान्द्र। विनः महाञ्चा म बज्द

णाञ्चविणात्रमः ॥ (नथकः कथि। ब्राड्डः मर्बाधिकव्राप्यु रेव। भीर्या পেতান সুসম্পূর্ণান্ সমশ্রেণিগভান্ नमान् ॥ व्यक्तद्रान् रेव निःथट यस (मथकः न वदः मृठः । উপायवाकः) द्रमनः मर्बणाञ्जविणात्रमः॥ वश्चर्यः वका ठाः ज्ञन (नथकः महारज्गृखन। वाक्राञ्जिषायञ्जुरका (समकाब বিভাগবিৎ॥ অনাহার্য্যে নৃপেভ क्ति। (तथकः महाक्त्र्वम । भूक বাস্তরতত্ত্বভাঃ পুা•শব শ্চাপ্যলোলু পা:।। ধর্মাধিকরণে কার্য্যা জনাহ্বা नक्त्रा नदाः ॥ এविश्वश ख्या कार्या রাজ্ঞা দৌবারিকা জনা:।। লোহ ব खाकिनारीनाः ब्रज्ञानाकः विशानविद्रा বিজ্ঞাতা ফলুসারাণা মনাহার্য্য: শ চি: সদা।। নিপুণ কাপুমত্তক ধনা-ध्यकः भुकी विंठः। जायदात्रयु न र्श्वम् धनाथा कः नमा नजाः।। वास्त्रा ति वृष्ठ उथा कर्खवा। भृषिवीक्किं उ। পরস্গার গভো য: স্যাদ্রাকে ভু চিকিৎসিতে।। অনাহার্য্য: স বৈদ্য: স্যাদ্ধর্যাত্মাচ কলোম তঃ ৷ পাণাবা-র্য্য: স বিজ্ঞেয়ে বচন তম্য ভূভুদ্ধ: ।। রাজন্ রাজ্ঞ। সদা কার্য্যু यथा কার্য্য পৃথগ্রন: ৷ হতি শিক্ষা वियानका वनकाञिविणात्रनः ॥

क्षिण क्रम ख्या ब्राख्या गंबाराकः পুশস্যতে। এতৈরেব গু:ৃণ যুক্তঃ স্বা সনশ্চ বিশেষত:। গ্রাংরাছো ব-(ब्रन्द्रम् मर्बकर्यान नम्माउ ।। एव-শিক্ষাবিধানজ্ঞ স্তম্ভিকিৎসিত পা-त्रगः। অখাধ্যক। मही छक्ः या ग-নশ্চ পূশস্যতে ৷৷ অনাহার্য্যস্চ শ্রস্ট उथा भाकः करनामु जः । पृर्गायाकः মৃতো রাজ্ঞ উত্যক্ত: সর্ব কর্মসু।। বাস্তবিদ্যাবিধানজ্যে লঘুহস্তো জি-তপুনঃ। দীঘদশী চ শ্রক স্থপ-তিঃ পরিকীর্ভিডঃ॥ যত্রযুক্তে পা-ণিবুক্তে অযুক্তে যু ক্রধারিতে। অস্ত্রা-চার্য্যে নিক্ছেগঃ সশলপ্ত বিশি-ব্যতে ৷৷ বৃদ্ধ: সংলায় স: সূক্ত: পি-ত্লৈভামহঃ শুচি:। রাজ্ঞামন্ত:পু• রাখ্যক্ষে৷ বিনীভশ্চ তথেষ্যতে ॥ 'এব' সপ্তাধিকারেযু পূক্ষা: সপ্ত ভে भारत । भक्षभकाषिकत्रभाः भूक्षाः সপ্ত তে পরণ॥ অন্তঃপুর্চরাঃ কার্য্যা রাজ্ঞা সর্বেষ্ কর্মসূ। ভাপনাজাতি ভৰুজঃ সতত পুতিহাগ্তা॥ রা-क्कः न्यानायुवागारत् एकः कर्षम्-চোদ্যতঃ। কর্মাণ্যপরিমেন্তানি রা-क्का॰ ভृष्टमाना क्रव ॥ উ खनायन মধ্যানি বৃদ্ধা কর্মাণি পার্থিবঃ। উ-खनावगनायाय भूकावय निर्वाक-

(यट ॥ नेब्रकर्य विनर्या मानामा ना-ण नवाक्षमुद् । नियागः भोक्षः ভ कि भू के लोगे प्राप्त करन नय ।। জ্ঞাঁত্বা বৃত্তি বিধাতব্যা পুৰুষাণাণ भशिक्षा । भूकवाखत विद्यान ভত্তুসার নিবন্ধনা**ং।। ব**হুভি র্ম**স্র**-যেৎ কাম বাজা মসত্র পৃথক্ পৃথক্ া নজিণামপি নো কর্য্যান্মজি মজ शुकालन ॥ कृष्टि कम्प्रविश्विकीरमा ভৰতীহ সদা নৃণা । নিশ্চযশ্চ সদা মত্রে কার্য্য একেন শ্রিণা।। ভবে-षा निक्ष्यावाश्विः शत्रवृक्तानुकीवः ना । ७ चरेमात मही छर्व ह्र्यः कार्या विनिभायः ॥ वाञ्चनान् भय्। পাসীত ত্র্যা॰ নান সুনিশ্চিতা॰। নাসছান্ত্রবভো ম্টা প্রে হিলোকস্য কণ্টকা: ৷৷ বৃদ্ধাণ্ট নিভ্যুণ সেবেভ विभान (वर्षकः मूजीन्। (उत्जा হি শিক্ষেছিন্ব বিনীভাত্মা হি निडामः॥ नम्रुगुः वनगाः वर्गाः शृथियी नाव जन्मयः। दश्या श्वि नगाजुक्षे बीकानः म भविह्नाः ॥ ৰন্ছ। শৈচৰ রাজ্যানি বিনয়াৎ পুতি-्रिप्रस्ति र देवितिराज्य अधीरिकार में अभेजिक माम्बजी ।। नानिक 'কৈঞ্জিবাৰিদ্যা' বাৰ্ত্তারস্ত্রা'শ্চ লো-क्यः । इन्मियानाः ब्रास् (यात्रः

मगाजिक्षिप्रवानिण ॥ जिल्लिनु যো হি শক্নেতি বশে স্থাপ্যিতৃ পু बाः। यरक उ बाबा क बू चि बंश् चि-काश्चमकिराः ॥ श्वर्षार्थ दिक्व विन (भुष्डा पर्वाष्डागान् धनानि ह । नाष्ट्रमिक गारिक ब्राह्माना त्र**यष्ठलि॰।। म**्राहास्त्रयः शत्र ली-কে বৰ্ত্তের পিতৃবন্ধুষ্। আবৃত্তানা॰ एक ज्ञानाः भूकाका छः (तर 11 नृशागामकारा। एए व[ा]विदि ব্ৰাক্ষ্যো বিধীয়তে। তত্তঃ স্তেনা নচা-মিত্রা হরন্তি নচ নশ্যতি ৷৷ তফাদুা-ক্ত। বিধাভবেরা ব্রাহ্মণেম্বক্ষযো নি-ধি:। সমোত্তনাধনৈ রাজা হ্যাহ্য भाषाय**् भूकाः ॥ न निवर्त्ड** ज॰ শামাৎ ক্ষত বুত নন্মরন্। সংশা-भित्रविदिश भुकानाः भित्रभाव-নণা শুশুষা বাহ্মণানাঞ্চরাজা নি:-(म्यमः भवः। क्षानाक वृक्षाना মাতরাণাঞ্চ রোগিণা ।। যোগক্ষে-মঞ্চ বৃত্তিক তথৈব পরিকল্লযেৎ। বৰ্ণাশুন ব্যবস্থান তথা কাৰ্য্যণ বিশেষত: ॥ ঋধর্মা পুচুত্তান্ রাজা ষ্বৰ্মে পাল্যেত্তথা। আশুমে চ যথা কাৰ্য্য• তৈল ভাজন ভোজন• ॥ यग भाषानायमुखा मध्कृज्या-मावमानरय् । उभाम मर्बकार्याकि

द्वाक्र माञ्चान (मव ह ॥ निर्वत्रयू প्रवाद्यन (प्रविविद्य महाराष्ट्र । (ष পুজে বেদিতব্যে চ খাজী বক্র। চ भानरेवः ॥ वका॰ छाद्या न स्मरवङ পুতিবাধার্থ মাগভা । নাস্যছি मु भारत। विष्ठा विष्ठाहि मु भन्न भाज् ॥ गृहिर कृष इवाकानि त्राकः দ্বির মাজান:। ন বিশ্বসেদবিশ্বস্তে विश्वत्य नाजिविश्वरम् ॥ विश्वामा-ख्य ग्रन्थान भूनान । शि निक्षि । বিশ্বাসযেদ্বাপ্যপর ওত্তৃভূতেন হে जुना ॥ वकविष्ठिरयम्थान् मिन्श् বচ পরাক্রমেৎ। বৃক্বচাবলুস্পেত শশবচ বিনিম্নতে ৷৷ দৃদপুহারী চ ভবেৎ তথা শ্করবয়ৃপ:। চিত্রা-কারক শিথিবদূচভক্ত স্তথাশ্ব-বং ॥ ভবেচ্ন মুধুরাভাষী তথা কো-কিল বন্দা:। কাকশন্ধী ভবেন্নিত্য• नाड्याउवमाडि॰ वरम् ॥ नामद्री-ক্ষিত পূৰ্বঞ্জোজন শ্ৰমণ স্মৃত । वज्रः भुञ्ज भणकातः यहान्। यन् जा-ত্তন্যান গাহেজ্জলসম্বাধ্ণ ন চাজ্ঞা-ভকলাশ্য । অপরীক্ষিত পূর্বস্ত **शृक्रिय র**1श्च हार्त्ति जि: 11 नाद्गार्ह्ट হ্বপ্তর ব্যাল নজাতু ত্রগ তথা। नाविद्धाउद्धिय॰ गाहर रेनव (म (वार्माव वरमर ॥ नातम् नाका।

ধর্মজ্ঞ তাভাষত্তো ভবেন্নৃপ:। স-দ্ভাক তথা দুষ্ঠা সূন্ত পুতি-भानि गः॥ ताळा महायोः क्खंत्राः भृथिवी (अञ्मिह्ञा । यथाइरे^व मूज्जान् बाजा कमाम् (याज्ञरार ॥ य यिक्षान् थर्म कार्यात् मृतान् म गुाम কৰ্মস্। নিপুণানথ কৃত্যেমূ সম্বত্ত চ তথা শুচीन्।। खीयु य छान् नियुक्षी उ जीक्नान् मारू नकर्यानु । शर्मा हार्थ ह কানে চ ভবে চ রবিনন্দ্র ৷৷ রাজা यथाईक वर्यामृभशकः भद्रीक्र १॰ । সমতীতোপধান্ ভৃত্যান্ সর্য্যাদ্ধ-िक वत्नव्रवास् ॥ ~ ~ भण्यात्वया যত্না• স্তদ্ধ্যক্ষা•শ - । এব ণি ভা-भाषीनि कर्याणि नृति র্গবা। সর্বথানেষ্যতে রাজ্ঞ স্তীক্ষোপ-করণ ক্ষয়। পাপসাধ্যানি কর্মাণি যানি রাজ্ঞা নৃপোত্তন ॥ সম্ভ স্তানি न अर्बेखि ज्या बान् विज्याम् शः। নেব্যতে পৃথিবীশানাঁ তীক্ষোপকর-१ किया ॥ यस्यिन् कर्मेशि यम्र म्रा९ বিশেষেণ চ কৌশল। ভিমিন্কমণ ত॰ রাজা পরীক্ষ্য दिनियाजय ।। পিত্পৈতামহান্ ভৃত্যাম্পর্ক্যসু যোজ্যে । বিনা দাযাদ কৃত্যে বু भ-রীক্ষ্য স্কৃতলেরান্ ৷৷ নিযুঞ্জীত ন হাভাগ তস্য তে হিতকারিণ:।

জনস•গৃহ भत्रताजगृहार भाष्ठ काम् । या भू हु होन् वान । यवा पूर्व । नाम् यीज् अर्थे वें छः ॥ मूष्टे विकाय विश्वा ক্রী ন স্বা্যান্তর ভূমিপ:। বৃত্তি ত-স্যাপি বর্ত্তেত জনসংগ্রহ কাম্যথা য়া রাজা দেশান্তর পুরেও পুক্র भूजरयकृषः। यमायः (एण जःभू।-প্তো বহুমানেন চিম্ভিত: ॥ তেষাঞ্চা-(द्रग हादिख• द्राष्ट्रा विख्डाय निख्ररा । खिननाः भू जनः अर्यप्राट् निर्छनानाः ঞ্ শাসন ।৷ কথিতা: সতত রাজ ন্রাজান শচারচক্ষ্য:। স্বকে দেশে भारत काम ज्ञाजभीनान् विष्ठकः ণান হোৰ্য্যান্ ক্লেশসহান্ निर् া চরান্। জনসগ্রি-मिजाम् (गाम्या खर्थाक्काजान् भः রস্পার ।। বণিজো মন্ত্রস্পলান্ नाष्ट्रमत्विकिट्मकान्। उथा भू-नुर्जिञाकात्रान् ठातान् त्राजा निरगा-कायर ॥ स्मिकना द्राका मुख्यार চারস্যাপি চ ভাষিতে। দ্বো: স ষদ্ধ মাক্সায় শুদ্ধখ্যাম্পতি ভত:।। পরস্পরস্থাবিদিতৌ যদি স্যাভাঞ্চ - अभूत्को । उद्यामुखा भूगञ्चन छा। क्षात्राविरयाक्रस्य ॥ त्राक्रामा मृल भिजादः या द्वाङ्यः कात्रमृश्चिता । **ठाরा** । मिल युद्धन द्राञ्चं। कार्याः

পরীক্ষণ ৷৷ বিরক্তাতে তথা কেন বিজ্ঞেয় তমহীক্ষিতা। অনুরাগাৎ कथ लाक कर्य कार्य अशिका ॥ (नाकत्रागाभद्राभी ह ভ्रजानाक खगाखगान्। मई वाड्या ह्यायख তেষু যত্নপরো ভবেৎ।। কর্মণা কেন भ (वारक बनः मर्खानुत्रकारः । वि-রজ্যতে কেন তথা বিজ্ঞেয় তম্ম্ ক্ষিতা।। বিরোধ জনক লোকে ব-र्व्छनीय वित्मवजः ॥ जनानुत्रागशु-ভবা হি লক্ষ্মী রাজ্ঞা মতা ভার্গব वं निम्तु । ज्यार भुगाञ्चन नाइन्तु মুখ্যেঃ কার্য্যোনুরাগো ভবি মানবেষ ॥ ইতি মাৎসে;১৮৯ অধ্যাযঃ॥‡॥ অপরঞ্।রাজোবাচ। বহবে। ভূপ-তে ধর্মা ভান্ বক্তণ নহি শক্যতে। ভ্ৰমাৎ সমাসতো বুলা মহাভাগ निमामरा। भृषिवी देवस्वी भूग्रा সদা প্রিয়তকা হরে:। নারায়ণাদৃতে नात्न्या वमुग्रज्याः भिष्ठ र्ज्यद् ॥ नात्रायणाः भाषा ताजा मनुष्या न क-माहन। य उस्त पूर्नेय॰ छाङ्का अर्दा॰ নীতি স্বাচরেৎ ।। নীতিগা্ছী নৃপো যন্ত বিপত্তি নাস্তি তৃস্য বৈ। চির ভুন্তি পৃথিবী কণ্টকৈ: প त्रिविद्धिंड: II यरेम नात्राहर**७** नी जि ज्भानार द्वाजान । जुडेनी बि

রেণৈব স ভবেয়াত্র সংশবঃ ॥ আ-यू ईन गरमा विख विकय मूर्थ मि **ছতা। মন্ত্রিবে পণ্ডিতো** রাজ্ঞা নি (याक्र): नर्स रेन्द कि ॥ व्यवक्रया म হীভৰ্ত প্ৰাজন্তি সদসী বুধাঃ। স ভाষा॰ वृथशीनाया॰ नीजि बंगवजी নহি।। ততো নীভৌ বিপন্নাযাণ স হৃষা ধরণীপডেঃ। রাজশ্রিয়া বিন-শ্যন্তি সকোষ বল বাছনা: ।। ব্ৰাহ্ম-गान् गनका रेम्हव रेवम् ।। मह वाक्षवाः ख्या। नृभाः कन्।। विह्रासा न बि-ষম্ভি কদাচন।। গতন্ত্রী র্গণকদ্বেষ্টা रेवन्याद्वहेश्यूईब्किंडः । क्कांडिविः ষ্টা নিষ্কুল: স্যাৎ দ্বিজন্বেষ্টা থিলা-র্ত্তিভাক্।। রাজান: পিতর: প্রো-কা: পুণ্ৰা জনপদা তথা। অতো ज्ञाः भावयन्ति शुकाः भूधानिरवी-রসান্।। পৌরলোকবধৃ রাজা প শ্যেৎ পুত্রবধু নিব। পৌরলোকে তথা স্ব্যাৎ যথা সেহো নিজাবা-ভো। পুজাপীডাকরা যে চ ভূপালা অতিপাপিনঃ। শির্স্থা বিপদ স্তে-याः विरक्तया मीर्घमर्भिनः ॥ विरव-কিনো মহীপালা: পাল্যন্তি যথা পূজা:। তথা ভানসি দেবেশ: পা-অবত্যনিশ হরিঃ ॥ পুলানা পা-খন দান ছেলি রাজ্ঞা শুভাবহে।

দ্বাভ্যা• যে বৰ্জিতা ভূপা তে বিজ্ঞে-या नृशास्त्राः ॥ म्हानाः मुस्त्रनरेक्ष्त **मिष्ठानाः जु**ङ्गिणालनः । **जुङ्ग**ई रहा मशे**णाना किंद्र॰** नक्त छ ज्ञान्रे. न्यायाना शास्त्रिंड विख यञ्जा मु-ক্ষেমহীপতি:। নির্বিত্তে। হি মহী-পালে। বিপত্ত্যা न कि निखरत् ॥ নৃপা: কল্যাণ মিছ্সো নিজরাজ্য শুভাশুভ•। পশ্যন্তি নিত্য• বিপ্নেন্ সত্রা শ্চারচক্ষ: ৷৷ পরচক্রভব্ यावट नायाजि हिस्रायन्त्रयः। आ-গতে তু ভযেভূপ আচরেমির্ভবো यथा।। জ্ঞাতৌ বাপি চ মিত্রে বা পুত্ৰে বাপি চ মক্ত্ৰিণি। স্বৰ্য্যাণ্যুখেন गाम्चीर्युः मनमा (भूम (कवनः ॥ মজিণো জ্ঞাত্য: পুলা: পুলাক ভাতর তথা। গাম্রীর্য্যহীন ভূপা-ল মন্যন্তে ন হি জুপবৎ ।। তিইন্তি পুথম॰ দূরে বসন্তি পুরত হৃদা। লোকা:শূিয়• যদিছন্তি জ্যক্তগান্ত্ৰীৰ্য্য ভূপভেঃ॥একস্য মন্ত্রিণৌ রাজ্ঞা চি-র রাজস্ব মিছু ঠা। কর্ত্রবর্গাঃ সকলে রাজ্যে বৃদ্ধযো নৈব ভূসর ॥ অভ্যন্ত वक्षीनां छ्ठामां मर्लेन र् রেং। তস্যা সম্পদি ভূপালো ভ্তা ब्ना निरमा करण ।। मूर्थः জীবিজিভো রাজা গীত বাদ্য রতঃ

সদা। চতুরক বলৈ হীন: সহসা विश्वार तुरबंद ॥ स्राठात गुरुन॰ সঙ্গু স্ববাক্য প্রতিপালন । গান্ত্রी-ক্ৰাঞ্চিত ভুপানা লক্ষণানি দ্বি-क्षांडम ॥ म कथ॰ नृगठि यंख পুতাপেন বিবর্জিভঃ। স কথা নৃ পতি যেন ন জিতা পরমেদিনী।। জিতাযা পরমেদিন্যা যাবৎ शान• वुर्षाञ्भः। शु**ि**शान €भे-भिषम्। कन शुर्शिष्ठि ठाक्रयः ।। পরভ্নিজ্যাকাউক্ষা হতে। বা নৃপতি যুধি। তদা গছেৎ পর॰ ধাম বিনুক্ত: সর্বপাতকৈ: ॥.যুধি পুঞ্জ জযোরাজা প্রাপ্রোতি পরমণ ११६५ न मारम भाव मृज्य मिवीनमु সম্পৰ্ন• লভেৎ॥ত্যক্তনত্ত্ব-ত্যক্ত ॥ नञ्चः भनायनभद्गायगः। (याक्षादः যুৰিযো হন্যাৎ সভূপো যাত্যধো-পত্তি।। পলাখনপরো যুদ্ধে তদ্ধন্ত। চ দিলোভীয়া তাবুভাবপি ভিঙে তा॰ नत्रकं ६७। उपूर्भहार ॥ यूषि नारम्यान् (याचा उपडा ह मरी मूर्त। ভিश्विजा॰ बाविश यार्ग याव-हिन्दु দিবাকরে।। বহুনাত্র কিমুক্তে न ज किशामिहार ग्या। भका शानन कृषाङ्गा कराहिमावनीपि ৷৷ ইতি পাদ্মে ক্রিয়ায়োগসারে ২০

व्यथ्रायः॥ রাজনীল জ্লী মরকতমণিঃ। ইঙ্কি नद्रज्ञावनी ॥ त्राजनाः भ् कविषः। ३७,४नदः॥ ্রানপুঞ:।। অগ্নি:। ইত্যুগাদিকো-यः ॥ क्षीत्रिकावृक्षः । इंजि करी-थद्रः ॥ রাজন্যক॰ ক্লী ক্ষত্রিয়সমূহ:। ইত্য भद्रः ॥ दाकदान् वि **मुदाक्षृक्**रमणः । इंडागद्रः॥ शुकाशालनाहियधर्यः পরাযণরাজযুক্তেদেশে রাজন্বান্ রাজা বিদ্যতে হস্যেতি মোদ্মথা-পাদি**তি পুসংশা**যাণ বতু:। যদুক্তণ্ ভন্তান্তরে। ভূমি নিন্দা পুশ সাসু নিক্য যোগে হতিশাযনে। সংস্-র্গে হস্তি বিবক্ষাযাণ ভবন্তি মতুবা-मय इंडि। स्रयाख व्यष्ठार्थ ज्यामः या श्मी वर्षा वर्षा दृत छ। उ वर । নিপাতনাম্লোপাভাবঃ। নসৌ-রাজ্যে রাজ্ঞো নস্য লুদ্মতাবিতি পরে। সুরাজ্ঞি স্বধর্মপরত্বাৎ শো-ভনা রাজানো ২তেতি নার্চাযাণ ষতেরিতি অ নিষেশ:। দেশোলো-কোপলক্ষণ• সুরাজ্ঞিলোকেইত্য-র্ধঃ। ইতি ভটীকাযাণ ভরতঃ।। बाबनारोनः भू॰ नरीकः। ইভি

রত্মনালা।। শ্রেপটোলী জী নধুরপটোলী। ইতি রাজনির্ঘণীঃ।।

রাজপট: পৃ॰ মণিবিশেষ:। তথ পর্য্যায:। বিরাটজ: ২। ইতি ত্রি-কাপ্তশেষ:।।

ব্লাজপটিকা স্ত্রী চাতকপক্ষী।ইতি হারাবলী॥

द्वाजनशः नुः द्वाजगर्गः। उम्र सक्षनः यथा। धन्ः मि मण विखी नं: श्रीभानाजनशः कृष्ठः। नृवाजि द्वथ नागाना समसाधः मृतस्यदः॥ कृष्ठि (मबीनुद्वानः॥

রাজপণী ত্রী পুসারিণীলতা। ইতিরাজনির্ঘণীঃ ।

वाजभगाखः भूः उत्तर्भनाखः।
नाजभगाज ইতি ভाषा। उरभ
गायः। करारकेः २ न्भाख्यः ०
वाजभगः ४ न्राष्ट्रः २ न्भाख्यः ०
वाजभिगः ४ न्राष्ट्रः ४ न्भाख्यः ०
वाजभिगः ४ न्राष्ट्रः ४ न्भकन्तः २
न्राक्रमः २० न्भाभ्यः २) वकः
कर्नाः २२ वाजकेः २०। यम् ४ छ्गाः
। निम्बद्धः। भिखं कक नान्द्रः।
मीनव्दः। वङ्निम् कत्रद्धः। ইতি
वाजनिर्धरः॥

त्रामभीनः भृ• महाभीन्र्कः।
हेिताकनियकः॥

ब्राज्ञभूषः भू• वृषणुरुः। ইতি नेष-রলাবলী ।। মহারাজ্যুক্ত: ৮ইতি রাজনির্ঘণী: ॥ বর্ণসক্ষর্জাতি-বিশেষঃ ৷ রজপ্ত ইতি ভাষা ৷ यथा। रेतम्प्रारयष्ट्र कनायाः वाजः পুএম্য সম্ভবঃ। ইতি পরাশর-পঞ্জতি: ৷৷ করণকন্যায়াণ ক্ষতিথা-জ্জাতক। ইতি পুরাণ ॥ রাজ नम्तः । ७९ १ र्गायः । गवताजः **) ब**मातः २ जर्नु गतकः १। ३७5 মর: ॥ ভস্ রক্ণ যথা। রাজ भूधमा तका ह कर्खवा। भृषिवीः कि जा। जाहारियं महामा कर्वनाः नि अ मूरेकिक तकन ॥ वर्षी कामः र्थ भाजानि धन(ई रक्ष भिक्तरितः त्राथ ह न अवा दिन वर्षायान कात्र (य८ जमा।। निज्ञानि निकासिहद नारिश्र मिथानियः वाम्टा छलादान মশক্ত যস্য কন্ত ষ্টান্ত: ॥ वक्षन जम्र कर्खन्दे एएथ (मान मथानिजः। अविभीजं समातः हि ञन गाम् विभीय/उ।। ये भिकारत्यू अर्खिय विभी छ । विराया कर्य १ व्यामी पानुवृ उर्भन्तार केंद्रिकर् মহুৎয়লি ॥ মূগ্ৰা পান মৃক্ষা • ***চ বক্জ**ণেৎ পৃথিবীপতিঃ। এতা• न्यारम्यमानास विनष्टाः भृषिवी-

कि उ: ।। वहरवा नृश्नाफ्ला रय-वाः मः थाः न विषाः । वृथारेन कि वात्रयः विष्णायन विवर्क्कार्यः ॥ वोक्शांक्ष्युः न कर्खवाः मखशाकः ষ্য মেব চ। পরোক্ষনিন। চ তথা वब्बनीया भरीकि जा।। व्यर्थना मृ या जाका विः भुकादः विवक्कि ८८। क्षाना मृष्यिक ख्या हार्थ्यु मृ बन ।। अहादना अन्दिन म्ना मीना नमट किया। राष्ट्रानाः म्यगः পোক্ত• বিপুকীর্ণত্ব মেব চ॥ অদেশ। কালে যদান মপাত্রে দান মেব চ। व्यर्थमा प्राप्त (भुष्क मन्द्रकर्म मु র্বন ।। কাম কোখ মদ মান नाल भूषं हरियव हा (खंखर) व-वेयदुर्गः भाषतः भृषियीकः ।।। शख्याः विषयः कृष्य कार्यः ভृज्यः बयः जटः । क्वा जडाबयः भर्दः अकी कन भरः कार ॥ कृदा ज् विकार उर्गे मन्न राका खान कार १। योशाम्ह विविधा (द्ध्या रुनाजुर्धंत्र क्बिमाः ॥ ध्वर (ख যথা পূর্ব• ভেষু যত্নপরো ভবেৎ। ্ষ্টিভূ পৈতানহ বিক' সামন্তঞ্ তথা রিপো:।। কৃত্রিম্ঞ মহাভাগ ', মিত্র॰ বিবিধ মুচ্যতে। তথাপি চ ख्यः भूबः ভবেত্তवाभि চाम्छः ॥

यामामार्जा बनगरना मुर्ग रेमना ন্তথৈব চ।কোষো মিত্রঞ্গর্মজ্ঞ সং প্তাক্ত রাজ্য মূচ্যতে ॥ সপ্তাক্স্যা পি রাজ্যস্য মূল স্বামী পুকীর্ভিডঃ । उज्बद्धां ख्याकानाः ताबा दक्रः প্যত্ন হঃ ॥ বডক রক্ষা কর্ত্তন্য তথা (उन भूगङ्गाङ: । आक्ष्राङ्गा य छिथ-कना (पुष्ट्र माहत्व इन्नुवीः ॥ वध স্তান্ত কর্ত্তব্যঃ শীঘু নেব মহীক্ষি-छ। न बाद्धा मृमुना ভावाः मृमू ई পরিভূযতে ॥ ন ভাব্য দাক্ণে-নাপি ভীক্ষাদুদিকতে জন:। কালে মৃদু র্যো ভবতি কালে ভবতি দাক-भः ॥ अ।का लाक्ष्यालकी उन्र लाक ध्य॰ ः त्वर । ভृटे छाः **मरू** नदी भाषाः शहरातः विवक्तायर ।। ভ্ৰ্যাঃ পরিদ্বতীহ্ নৃপা হর্ষ বশং গভং ৷ ব্যসনানি চ সর্বাণি ভূ-পতि: পরিবজ্জ বেৎ।। লোক স'-পুহণার্থায় কৃতক ব্যসনো ভবেৎ 1 শৌনীরস্য নরেন্দুস্য নিত্য মুদ্রিক্ত চেত্রস: 11 জনা বিরাগ মাথান্তি স-দ। দু:সেব্য ভাবতঃ। মিত পূর্বাভি-ভাষী স্যাৎ সৰ সৈত্ৰ মহীপতি:॥ মধ্যেম্বলি নহাভাগ ভূজটী নসনা-চরে**ে। ভাব্যং ধ্যাভ্**তাং শুেষ্ঠ স্থূল-লক্ষেণ ভূভুৱা ৷৷ স্থলক্ষ্য বশগা

नर्वा ভविত मिनि । अनीर्घमृबक ভবেৎ नर्बकर्यम् भार्थिवः ॥ नीर्चम् ত্রস্য নৃপতেঃ কর্মছানি ধুবি ডবেৎ । রাগে ছেষে চ কানে চ দ্রোহে পা-পে চ কৰ্মণি।। অপ্ৰিয়ে চৈব কৰ্বব্য দীর্ঘসূতঃ পুশস্তে। রাজা সংভ্ত মত্ত্ৰেণ সদা ভাষ্য দিলোৰম।। তস্যাস ভৃত মন্ত্ৰস্য জ্ঞেৰা: সৰ্বা পদে। ধুরা:। ক্ত্যান্যের তু কর্মাণি জাযন্তে যুস্য ভূপতে:।। নার্কানি মহাভাগ তদ্য দ্যাদ্যুধা বশে। মত্র ম্লা সদারাজ্য ভমান্মন্ত্র সু-त्रक्षिछ ।। कर्डवा भृषिवी भारे व र्याः জভেদভযাৎ সদা। মজবিৎ সা-ধিতো মন্ত্র: সংযতানা সুথাবছ:।। अञ्चह्दा विनद्धाः भृषि-বীক্ষিত:। আকারে রিক্ষিত গত্যা চেষ্ট্রযা ভাষিতেন চ।। নেত্রবক্তা-বিকারৈশ্চ গৃহতে হন্তর্গত মনঃ। न यना अनित उना वान नर्वा वमू-क्ता॥ ভवडीर मरी ভर्जः महा-भार्थिवनन्त्र । तैनकञ्च मञ्जरमञ्जर ন রাজা বহুভি: সহ।। নারোহে-ছিবমাণ নাৰণ নাপরীক্ষিত নাবি-কাং ৷ বে চাস্য ভূমিং ধ্বযতো ভবেযুঃ পরিপন্থিন: ৷৷ তানান্যেদ্রশে স র্থান্ সামাদিভি ৰুপক্রি:। যুখা

न म्राट क्षी जादः भुकाना मनला-क्रया। ७ था बाद्धा शुकर्द्वा स-রাষ্ট্র পরিরক্ষতা। মোহাদারা স্বরা-क्रु यः कर्वयञ्जनत्भक्तया ॥ त्मां रं চিরাজুশ্যতে রাজ্যৎ জীবিতাচ সং বান্ধব:। ভূতো বংসো জাতব**ল: ক**-र्यारगारगा यथा ভবে ॥ ७था ताहै भशाजाग ज्ञ कर्ग मग जवर। যোরাষ্ট্রমনুগৃহাতি রাজা স্ব• পরি-রক্তি।। সংঘাত মুপ্যাচেত্র বিনাং-তে म मह्द्कन । तार्वे वितर् थान अक्षु मही ब्राङ्खा नबक्षिता ॥ নিউ্য (স্বভ্য: পরেভ্যুক্ষ যথা নাডা -যথা পিতা। নিত্য রাজা স্বরাষ্ট্র যঃ कर्वज्ञमाना (हिंगा ॥ (भूगं) ज्ञानि সাম স্ব্যাৎ স বিভাগী প্রিয়াণি চ । অজসু মুপযোক্তব্য ফল তেভ্য खरेथव हा। ध्याकार्यानमायख् विधाः त्न रेनव मानूरम । ज्यमा रेनवुद्धावस्त्रा हि (भोक्ष विम् १६ किया।। এव॰ मही भानगा १ मा 😈 बूर् लीकान्-রাগঃ পরমোভবেছ। ল্যেকানুরাগ পুত্রা চ লক্ষ্ম লক্ষ্মীবত শৈচর পরা চ কীৰ্ত্তি:।। ইতি মাৎস্যে ১৯৪ ' ব-श्रायः ॥ রাজপুঞ্চা জ্বী শরারিপক্ষী।

শরার্লা ইতি ভাষা। যথা। শরারি

রাটি রাডিশ্চ হাপুথী রাজপুথি কা।ইতি জটাধর: ।। রাজকন্যাচা। রাজপুণী জী কটুতুষী ।। রেণুকা ।। জাতী ।। রাজরীতি: ।। ছ ह স্বরী । ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ।। মালতী ।। যথা । অতিমুক্তশাথ লাতি মালতী সু মনা অপি। রাজপুণী মনোজেতি জটাধর: ।। রাজকন্যা চ ।।

রাজপুয়: পু॰ নাগকেশরপয়ঽৄয়:
। যথা। চাম্পেয: কেশরো নাগকেশর: কনকান্ত্র:। নহৌষধ রাজ
পুয়: ফলক: থরহাতন:।। ইতি
শক্চিন্দুকা।।

রাজ্যেরী জী ককণীকৃষ্ণ:। ইতি ব্রাজনির্ঘণ্ট:॥

রাজপ্রিয়া জ্ঞী করুণীর্ক্ষ:। ইতি ্রাজনির্ঘট:।।

द्राडिकेशिक्रुकः भू नागद्रक्रदृक्षः। इंडि भद्रमाना ॥

রাজকল ুরী পটোল । ইতি ত্রি কাওগেব:।।

त्राक्ष्म जी बन्धः। ইতি রাজ-

রীজবদর• ক্লী রক্তানলক•॥ লবণ• . । ইতি মেদিনী॥

রাজবদর: পু॰ উত্তমকোলি:।তৎ পর্যায়:।নূপশেষ্ঠ: ২ নূপবদর: ৩ त्राक्षवक्षाः । शृथ्कालः । उन् वी इः अभ्युत्रक्षाः । त्राक्षकालः । । जम् ध्याः। मूम्यूत्रद्यः। निनि-त्रद्यः। नारार्खि शिख वाउ रत्रद्यः। वृष्युद्यः। वीर्यः वृष्कि कत्रद्यः। ग्याः मूम नानिद्यः। रेठि त्राक्षनिर्ययः॥ त्राक्षका क्षी रामुञीभक्षी। यथा। याज्ञीतः भक्षकीयाः । भूञीत्राक्षक्षकाः रेठि क्रवेषतः॥ त्राक्षकृतः भूः क्षेषः॥ निञ्चः। रेठि त्राक्षनिर्यदेः॥ शातिक्षुक रेठि नायुभावेः॥

রাজভ্য॰ ক্লী রাজত্ব॰। যথা। স্যা-ছুক্সভ্য॰ বুক্ষত্ব॰ বুক্ষসাযুক্ত্য নি-ভ্যাপি। দেবভ্যাদিক॰ ভদ্বদিত্য-মরকোব দর্শনাৎ।।

রাজভোগ্য ন্থা জাতীকোষ । বৃক্ষে পু । ইতি শব্দ-চন্দ্রিকা॥

রাজনপুন: পুণ বৃহজ্ঞেক:। বড় বেস্ক ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায:। নহানপুক: ২ পীতাক্ষ: ০ পীত-নপুক: ৪ বর্ষাঘোষ: ৫ নহারব: ৬ । ইতি রাজনিঘ্ট:॥

রাজমল্ল: পু॰ রাজ্ঞা•মল্ল:।রাজার-মাল্ ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়:। উৎসিক্ত: ২ উদ্ধত: ৩ । ইতি ত্রিকাপ্তশেষ:॥

রাজনার্গ: পু॰ রাজপথ:। ভদ্বিব-द्रगः यथ।। द्राजनार्गः भोषयुकः य: করোতি পতিবুতে ! বর্ষাণাম-যুত সোপি শত্ৰলোকে মহীযতে ।। ইতি বুদ্ধবৈবর্ত্তে পুকৃতিখণ্ডে ২৪ व्यक्षायः॥ अभित्र। बिः मञ्चन् वि विखीर्गा (मनमार्गस्र टिः क् इः । विः मः धन् ग्रा भभागः भीभाभार्णा मरेग व जू।। धन् वि मग विखीर्गः नी মানাজপথ: কৃতঃ। নৃ বাজি রথ नागाना नमबाधः जूमकतः ॥ धन्ः বি চৈব চত্ত্বারি শাখারথ্যান্ত নি মির্ভা:। ত্রিকর। শ্চোপরখ্যাস্ত দ্বি করাপুপরথ্যকা ।। জন্বাপথ শ্চ-जुझार जिलारक ग्राडतः। वृ**ञी** ं भार खुक्तभारः भागुः मः भारकः মৃতঃ ॥ অব্করঃ পরিবার: পাদ-নাত্র: ননন্ততঃ। ইতি দেবীপুরাণে श्विष्ठावणक्यः नामाध्यायः ॥ ब्राह्मायः भू यहीरः। वत्रविक-ডाই ইতি ভাষা। তৎপর্য্যাশ: l भीलगायः २ न्**श्रा**यः ७ न्रशाहि-ভ: ৪। খদ্য গুণা:॥ কফ পিত্ত ं হর ३॰। কচ্যত্ব॰। বাত কারিত্ব॰। वलपायकद्भा इंडि जाजनिर्धणैः मात्रकष्। শूकाम्लीख इत्रष्।

न्यामृष् । क्ष द । क्यायष् । বিষদত্ব• ! লঘুত্বঞ্চ । ইতি রাজ-বল্লভ:।। অন্যচ। রাজনাবো নহা-মাৰ শপলশ্চ বল: মৃত:। রাজ भारवा ७कः चानू खवत छर्भागा त्रमः ।। क्रका वाडकरत्रा क्राः छरन्त्रा ভূরি মলপুদঃ। ইতি ভাবপুকাশঃ ॥ #।। কালবিশেষে অস্যা ভক্-पु यथा। नात्रहीत्य । निज्ञानान् वाजगावा॰ क मृत्थ (दत् जनार्यत । या ७क्वयं जि द्राह्म नु हा थान। **रिथिका हि मः** ॥ कार्जिक ७ वि-नियावान् मुनिनाप्त यावेर १ इ.इ. नादकी॥ इंडि जिथ्याहि जलु॰॥ রাজমুদ্ধ: পু॰ মুজপ্তক:।ইতি ছেন-DOW: 11

त्राजयन्त्री भू॰ कर्त्याणः विस्ति । स्मिन्तः ।। स्मिन्ति प्रेवाः ॥ स्मिन्ति प्रेवाः ॥ स्मिन्ति प्रेवाः ॥ स्मिन्ति । स्था विद्याः । स्थाः । स्था विद्याः । स्थाः । स्था विद्याः । स्थाः । स्था विद्याः । स्थाः । स्थाः । स्थाः । स्थाः । स्थाः । स्थाः

याहीनुमा मूर्थमा महाद्वामित अव চ। যথেষ্টাচরণস্যাহু মরণান্ত মশৌ চক । মহারোগিণঃ পাপরোগান্ত কান্যতম রোগবত:। তেচ উন্মাদ ভুদ্দোৰে৷ রাজযক্ষা খাসো মধুমে-হো ভগন্দর: উদরো হশ্মরী ই-ত্যষ্টো পাপরোগা নারদোকা:। ইতি শুদ্ধিতত্ত্ব ৷৷#৷৷ তস্যোৎপত্তি ৰূপ স্থানানি যথা। অথ কোপবত ন্তস্য দক্ষস্য সুমহাত্মনঃ। নিশ্চক।-ম তদা যক্ষা নাসিকাগুাদ্বিভীষণ:।। म है। कता नवमनः कृष्णकात्र मम्भू ভ:৷ অভিদীর্ঘ: স্বল্লকেশ: কৃশো ধ মনি সন্তত: ॥ অধোমুখো দণ্ডহন্ত: কোস বিশ্বর সম্ভত। জরাণো নিশ্ননত্রক যোষা সম্ভোগ লোলুপঃ <u>।। নচোৰাচ তদা দক্ষণ ব্ৰ স্থাস্যা-</u> गार्रे मूल। कि वा ठाइ कि विद्याम তন্মে বদ নহামতে।। ততে। দক্ষস্ত ত' প্রাহ সোম' ধাতু জতত ভবান্। সোম মূৰু ভবামিত্য গোমে **বৃ**ণ তি ষেহ্ব।।। নাৰ্কণ্ডেষ্টবাচ। ইতি ত. 🎮 वर्षः नुवा मक्तमहाय महाजानः। भौतः भौत खजः लाग गामनाम ज ६ क छ ।। व्यानाम्। ज छन। त्यामः दन्तीक भन्नामा यथा। भूदिवालमू क्राय हिनुः शाभा गरागरः॥ उ

श्चिन् भुविष्टे क्रारय नाक्षा द्वाज-यक्षि। भूष्माठ ठन्मु खन्मीक विष-মা॰ পাপ্তবা॰ স্তত: ॥ উৎপত্য প্ৰ-थमः ययाञ्चीता ताजनप्रत्रो गरः। রাজযক্ষেতি লোকে হুমি• স্তস্য খ্যাতি রভূৎ দ্বিজা: ।। তত স্তেনা-ভিভ্তক যক্ষণা রোহিণীপতি: । क्रयः क्रगानान् हिनः शीर्या भूका नही यथा ।। उथा हत्नु क्षीयनात महीं-ब्रथः क्रयः गजाः। क्रयः जाजासाय-**ষীষু ন যক্ত: স•পূ**বর্ত্তত ॥ যক্তাভা-वार्कु (मवाना समः मर्बः क्रयः गठः। পর্য্যন্যাশ্চ ততো নষ্টা স্ততো বৃষ্টি র্ন চাভবৎ ॥ বৃষ্ট্যভাবে তু লোকানা भाशासा की गडाक उ:। मुर्जिक वऽ-সনোপেতে সর্বলোকে দ্বিজোত্তনাঃ ॥ मानधर्मातिक किथिमालाकियु পুरब्छ । मजुशीनाः भुकाः मर्बा-লোভেনোপহতেন্দ্রিয়: ॥ পাপ भिव उमा हक् मंदर्गकृष्य उथा । এওদৃষ্টা তদা ভাব দিক্পালা: স পুরন্দরা: ॥ জুমা: ক্ষোভ পর দেবা: সাগরাক্চ গুহা তথা। ততো मृष्ट्वा खगट मर्बर वामल मम् भी-ডিত ॥ वुकान मनमत्त्राः मर्ख শক পুরোগমা:। উপসঙ্কন্য লো-কেশ- সুষ্টার• জগতা• পতি•॥ পু-

ণম্যাথ যথাযোগ্য মূপবিষ্ঠা শুতঃ भूदाः। जान् मानवस्नान् वीकाः वु-হ্মা লোকপিতামহঃ।। অভিভূতান্ পরেণৈব জ্ত স্ববিষ্থানিব ৷ প नुह जूग्थीक्डा ७क मिन्दु एडा-শন-।। বুকোবাচ। স্বাগত ভোঃ जूब्रगाः किमर्थः य्य मागजाः। मूः-থোপহত দেহা শ্চ যুখান্ শ্লান শচ नक्ष्य ॥ नित्राधात्रान् नित्राउकान् जुतान् नवी ख कामगान् । क्षा स विषय नाजान् कथः भणाति पूर्व-जान्॥ यहजूत मृत्र वीकः यूगान् বা যস্ত বাধতে। তৎকথ্যতা মশে-रम निक्षि ठाम । वश्वार्य ।। मा-কণ্ডেय উবাচ। ততো বৃদ্ধশুবা জी-वः क्षवर्जा ह लाकक्ट । जेवाहाः অভূবে তমৈ সুরাণাণ দুম্বকারণণ ॥ শৃণু সর্ব জগৎকর্ত্ত স্তা থেন বয মা গতা:। यদমাক দুর্বীজ যতো শ্লান भि्राया वयः ॥ न कृष्टि **मः** भुवर्जस्त যক্তা লোকপিতামহ।। দেবাউচুঃ। निवाधावा निवाजकाः भुकाः मर्वाः क्कर॰ गडाः। नह मानामि धर्माक न जभाः नि किलो कृष्टि ॥ रेनव वर्षा भर्यानाः कीगरकायाज्य कि जि:। की गाः मर्वा खरणोषध्यः भ-भा लाकाः भनावनाः ॥ ममूर्णः भीषिका विश्वा (वहवाहा मा**म**ई-তে। अन्न देवना मानामा भि्रास वह्दः भुकाः॥ क्षीण्यु यद्धजारा-षु (ভागशीना खणा वयः। मूर्वलाम्ह निया शीना रेनव भाष्ठि नजानरह ।। রোছিণ্যা সন্দিরে চন্দ্রো বক্রগ-ভ্যা চির স্থিত:।। বৃষরাশৌ স চ कींगा (ब्राएमाशीनक वर्ल्ड ॥ यरिवान्त्रियाञ (परिव कारन्तु। रेनया॰ भूदःभद्रः। कराहिरिश (एवानाः अ-भारत वा ভविषय ।। कनाहिष्माञ्चि ণীঃ ত্যক্ত্বা নৈব হুচ ন গছতি। যদ্য-न्यः (काशि न ভবেত্তरा চল্দু। विश् र्ভरिष्ट ॥ मृन्यरिष्ठ म कला भीनः कला মাত্রাবশেষিতঃ। ইতি সর্বত্র লো-(कण वृद्धः कर्मा विशर्यप्रशः ॥ छ॰ मृष्ट्री-कान्तिभीकास वयः जाः भव्राः गः **जाः। भाजानाचा वर्म्यायु द**िनक-क्षान्त्या २ मृदाः ॥ नामान् त्लात्कयू বাধন্তে তাবন্ন: পাহিৎসাধুসাৎ । ৰয• পুৰৰ্ত্তত কমাজ্জগতাংবাব্যতি-ক্ৰম:।। ন জানীমস্ক তৎ সৰ্বণ বিপ্লবে চাপি কারণ । মার্কণ্ডেয উবাচ ५ এত সুরাণা वहन दिवाहमा भिजाग्रः। मुद्धा ऋग मिख्याय निजगार गद्धाखनान्।। वृद्यावाह । **म्**युष्ठ (मव्जाः नवा यम्पं लाक

বিপ্লব:। পুবৰ্ত্তে প্ৰুনা যেন শান্তি **শুস্য ভবিষ্যতি ॥ সোমো দাক্ষা**য ণীঃ কন্যা: সপ্তবি শতি সংখ্যা। णित्रनामा वत्रवध् जीर्गार्थ भ রিণীতবান্।। পরিণীয় স তাঃ সর্বা রোহিণ্যা• সতত• বিধুঃ। পুরর্ক্তে তানুরাগেণ ন সর্বাসু পুবর্ততে ॥ অখিন্যাদ্যা শুক্ত: সর্বাদৌর্ভাগ্য জু রপীডিতাঃ। ষদ্বি:শতি বঁরারোহাঃ পিতর• পুঞ্ছিতাঃ ম্বক• ॥ পুবর্ত্তে নিশানাথে৷ রোহিণ্যা রাগতো য থা। তথা ন তাস্ভজতে তদকায न्रावहरन्।। अञा हत्का महावृक्तिः भाग मः ख्र विद्शिष्ठिः । वद्यम्ब भाजाया भूषार्थं श्न्काताय ७ ॥ अनुक्ष्का यथा काम परक्ष मूमश-আনা। সমণ পুবর্ত্তিণ্ তাসু সময় ঞ্**তবান্ বিখুঃ॥ সম মঙ্গীকৃতে ভাব**॰ তার কুর্ব হিমা শুনা। স্ব জগাম **७७: ज्ञाने म्हिनिश मृनिमल्यः ॥** গতে দক্ষে মুনিশেঙে বৈষম্য তাসু-**टन्तुगाः। कःशे न ভाব॰ जाः मध्य** ষশিতাঃ পিতর• গতাঃ।। ততো-एकः शून कन्द्र मन्वश्र मूडा छात्र । अर्गेव् खि॰ भु जिन्नाव। वहन एक मनुः বীৎ ॥ ন সম• বৰ্ত্তত চন্দু সৰ্বাশ্বাসু ख्वान् यित। जना माञ्जा ज्ञः ज्ञाः

ভষাৎ হৰু সমঞ্জন• ৷৷ ভতাে গভে भून फ्रंकि न अय॰ वर्ल्ड यहा। जाभू **ठन्मु उपा पकः भून गंदातुर्वन् क्या** ।। নতে বচঃ স জৰুতে নৈবামাসূ প্ বর্ত্তত। বয় তপ: করিব্যাম: স্থা-স্যামশ্চ ত্বদন্তিকে ॥ ভাসা মিতি বচ: শুত্রা ছপিতস্য তদা মুনে:। क्रयाय हन्तुम्। ननः भाभारयार् मू-কতা গত।। শাপাযোদ্মক নন সঃ স্পিতস্য মহাত্মনঃ। ক্ষযো-নাম মহারোগো নাসিকাগুছিনি-ৰ্গতঃ॥ প্ৰেবিতঃ স চ চন্দ্ৰায দক্ষেণ মুনিনা ততঃ। পুবিষ্টবা॰ শুস্য দেছে क्षिउ (खन हन्द्रुयाः ॥ कीए हल्द्रु ক্ষয় যাতা জ্যোৎসা তম্যমহাত্ম-नः। कीनाम् मर्व (क्रांटमाम् मरही -ষধ্য: ক্ষয় গতা: ।। ওষধ্যভাবা-ল্লোকে ২িমান্যক্তঃ সংপুৰ্ব্ত:ত । यक्डाভावारनावृष्टि छछ: गर्ब भुका-क्रयः ॥ यञ्जनात्राभरनात्रन ही-নানা ভবতা তথা। দুর্বলত্ব সমূৎ পন্ন• বিকার 🕫 স্বগোচরে 🛭 ইঙ্কি বঃ কথিত সর্ব যথা ভ্লোক বি-প্লবঃ। যেনোপাযেন তৎশান্তি স্তৎ শ্ণধ্ব• সুরোত্তমা: ॥ ইতি কালিকা-পুরাণে ২০ অখ্যায়: ॥ৠ॥ বুকোবাচ । गहुछ (छा: मूद्रग्या एक्स) अर्बः

भुछि। उ॰ भुमान्य वन्तार्थ म व भूर्ता ভरवन्त्रथा।। भूर्ति हर्म् अगट-সর্ব পুক্তিস্থ ভবিষ্যতি। যুদ্মা-কঞ্চ ভবেৎ শান্তি রোষধীনাঞ্চ সণ ভব:।। মার্কণ্ডেয উবাচ। ইতি বুন্ধ বচঃ শুদ্ধা দেবাঃ শত্রপুরোগমাঃ। भुष्यू इ द्विमनम खरा मक्क निर्वम न॰ n यथानताय मृপञ्चाय मार्ख मृनिवतः गुदाः। (পाहः भुजाभिष्ठिः एकः भूगमा भूक्ष गिता ॥ (नवा छेठू: 1 भुजीर जीरजाः वुक्तसमाकः वर्षः थिनाः। উष्तत्रस्र महावृष्ति वाहि नः (नाकमागद्रार ।। यमुभ व्याम • जा स्ड मृष्टिक्ट भत्रभाषानः। ७४ म स्रु॰ পর জ্যোতি বিশ্বরূপ নতোমি ভে ।। एक्रां अर्बब्राजाः भुवाभावन কারণাৎ। দক্ষপুজাপতি শেতি र्याराण उद्दान वय ॥ मक्ताय अर्व कगञा॰ मकाय जनावाज्ञाः। मकाः বাত্মহিতাযাশু নম স্বভ্যু মহাত্ম-নে॥ সতত চিন্ত্যমানস্য যোগিভি নিয্তাত্মভি:। সারস্য সারভূত স্তৃ मकाय भद्रमाञ्चात ॥ यागिदिन्छ রনাধৃষ্ট: পারগাণা পরায়ণ:। আ দ্যন্তমৃক্তঃ সহসা তলৈ নিত্যু নমো নমঃ॥ ইতি তেবা বচঃ শুত্রা দক্ষো बक्क जूका॰ जरा । शुरु भुभववस्यः

শক মাভাষ্য মূখ্যত: ॥ দক্ষ উবাচ । সতঃ শক্র মহাভাগ ভবতা দু: থ মাগক। দু:খহেতু বদ বিভৌ শ্রো-তু निहाम। इस उ॰।। ममासि यमि क-खेवार खवजार मृरथहानत्य । जनहर যদি শক্নোমি করিব্যামি হিত সমণ ।। মার্কণ্ডেয়উবাচ। তৎশুত্রা বচন তস্যুক্ষস্নো নহর্ষিণ:। জগাদ গী-ম্বৃতিঃ শক্তে। বীভিহোতো ২থ ত मुनि ॥ ऋयः याजा निमानाथ छ-মিন ক্ষীণে ক্ষয় গভাঃ। সন্বৌৰ্ধ্যো षिजामु हे जिल्लानि यं छ हानिक्ट।। यरछ विनाष्ट्रे मकलाः भुकाः कृष्ट्य कांज्याः। वृष्ट्राज्ञावात्रारुष्ट्रःथः भा-**भार नष्टा क्र का क्रम ।। क्र**स्या **२य॰ द्रा-**ত্রিনাথস্য যন্তে কোপাৎ পুবর্ত্তে • স সর্ব জগতো বুকায়ভবার্থ মুপস্থি তঃ।। নাধুনা তঞিভূবনে यशक्तिः किका। विश्वव याछि विर्मुन् भागः ताः श्वावता कताः ।। न यक्ताः मः भु-বর্ত্তন তপস্যন্তি তাপসাঃ। আহা-त दृःश मिन्द्रोकाः भुजाः कीना खरा-ত্রাঃ॥ এব॰ পুবৃত্তে বিপেন্দু বিপ্ল-व श्यान् इना जनार दि छ। न्यू-বদৃত্থায় বাধান্ত তাবলুছার ॥ পূর্বীদ **एक न ७ ७: ७: शृ**त्र म ७१ श्वाहर । পূর্ণে চন্দে জগৎ সরং পুকৃতিজ্ঞ ভ

विवारित। मार्कालय উवार । ইতি তেষা বচঃ শুরা পুজাপতিসূত তথা । उदाह जान् मूद्रभगान् इत्याह्ना मुक्त द्वा नक डेवाह । यत्य वाहा निगानात्व भुवृत्तः भाभकाद्रनः। न (कनानि निमातन मिथ्रा॰ कर्जु॰ **जुर्भार्य।।** किन्त महत्रन यमारिन-कारत्रन मृषा ভবে८। हत्नुानि वर्षः তে বন্মাৎতমুপায় মপেক্ষতে ॥ ত ত্রাপ্যয় মূপায়োন্তি মাসার্ছে যাতু हन्त्राः । क्रयः वृद्धिक मानार्खः ৰ্য ভাষ্যাসূ বছতা ।। তস্য তছ-हनः गुन्ना उ॰ भुमारः भुकानिः। সর্বে সুরগণা স্তত্র গতা যত্রাস্তি চ-न्मुभाः॥ এर मुक्त जू रहरन परक्रन ्रमूनिना विजाः। अथ हन्तुः अभागाय ় ভার্য্যাভিঃ সহিত• তদা ॥ জণ্ম স্তে तुका जननः मूरिजाः जूतज्ञानाः। ভৰ্গত্ব মহাভাগা ব্থা দক্ষেণ ভাষিত ॥ তৎ সর্ব কথ্যামাসু व्कारा भवसाञ्चात । व्का मक वहः भुद्धा (स्वानाः जननः छन्। ॥ हन्तुः ভাগে নহাশৈল জগান সহিতঃ সুরৈ:।। তত্র গড়া সুরশেষ্ঠ: প্রানা। िर्**ठका**माय।। नाभयामाम मृज्या শু॰ বৃহল্লোহিত পুষ্রে।। ভূত ভব্য ' ভবজ্জান: পূর্নেব পিতানহ:।∥

এउर्थः हकाताव मत्रः भूगः क्राये পুভু: ৷৷ তত্ৰ স্থাতস্যলোকস্য নীরো-গত্ব• পুজাযতে। চিরাযু স্তৃঞ্চ সভত বৃহল্লোহিতস জকে।। তত্ৰ স্থা-**७**म् हन्तुम् भदीदाख्यक्षि ग्रहः। त्राक्यका निःननात्र भूईक्राभा यथाः **क्तिज: ।। नि:मृ**ज्य द्राजयका जू वुका-नक बगरभिंडः। भूगम्यारः किः कतिरम् द गहामीजुरवाह र ॥ इननः भन्नीक लाकिम कृष्ठा मम भना: छन• । निरम्भगानुक्तभः स्म <u>जुङ्</u>ठा षु• জগতा॰ यठः ॥ माक्र (७४ ऐवार । ভতো বুন্ধাপি ত॰ পুষ্ট॰ নিরীক্ষ্যেন্দু শরীরগৈ:। অমৃতৈ ন্তেনাতিভুক্তি: क्रीनकालि निमालिः ॥ प्रार्ভिः त्रयः छ॰ गृशीषा गित्रो निन्नित्र दे মৃহ:। অমৃত গাল্যামাস শরী-রাদাজযক্ষণ: ॥ অমৃতানি চ গাল্যা-म् उप्तभूउ॰ उपा बला। कीत्रा-**एम् इ हिस्किश म्हार इङ्गि ला-**कर्ए ॥ उमाम्भाग्जामितनाः क-वाः कीगाः भूताथ याः। **जामाः ज**-गाइ लवन क्र्नान् कीतामनागदार ৷৷ কলামাত্রাবশেষস্য সংস্পাদ্রাজ-यम्भाः। क्षीनाः कनाः शकरण याः পূর্ব নৃমৃতা আিকা: ॥ তারাজযক্ষ গৰ্ভস। শ্লী ভূতান্ত পীড়যা। তে:

ৰো জ্যোৎস। কলাভিন্ত নিবদ্ধ । বং কলাপতে: ।৷ শরীর ত্রিধা ভূত গৰ্ভ্ত রাজযক্ষণ:। জ্যোতি শূর্ণ ম-ज्द (क्रांटमा नीना द्राकां कि यम्निं। ॥ प्रीज्ञाः मूथाः मर्बा भार्द्ध ताग-न् । इ जाः। यह। निर्शालयाभाग नु খা• বুন্ধা গদান্তরাৎ।। তদাজ্যোৎ-সা সুধাজ্যোতি: সর্ব তমাদ্বহিগত । कीताम्मागत किन्छ उरमर्बः विधिना छना।। (मवान् गिरहो भित्र-ভ্যজ্যস্বৰ• গদ্ধা হৃত্ত ভতঃ। ভত্তো ২ম্ভানি পুক্ষাল্য কলাচ্ণানি বা-त्रित्थः ॥ त्क्राट्याक्षाभ्याक्षमामाम् गृशीदा जधर गिति । कीताना-দ্বিরি মাগম্য চন্দুভাগ তদা বিধিঃ ।। দেব মধ্যে কলাচূর্ণ সূধাণ ক্ল্যোৎ-न्ना॰ नावीविष्य । मः ज्ञामा उध्यर বুহ্মা দেবানা• মধ্যত স্ততঃ ৷৷ জগাদ वाजयकान ७८ इन्निमि निम्मयन् । वुष्कावाठ। भर्वन। या निवा ब्राव्वी সন্ধ্যাথা• বনিতারতঃ ৷৷ সেবতে সূ-রত॰ তিমান্ রাজযক্ষন্ বসিষ্ঠি। পুতিশ্যায় খাস কাস যুক্তোয়োমৈ থুন চরেৎ। স তে পুরেশ্যঃ সতত শ্লেমাণশ্চ তথা বিষঃ॥ কৃঞাখ্যা মৃ-তুপুত্ৰী যা ভবতঃ সদৃশী গুণৈ:। সা তে ২স্ত ভার্য্যা সতত্ত ভবন্ত মনুযা-

স্যতি ৷৷ ক্ষীণত্ব ভবত: কৃত্য তত-ন্তু॰ বিষয়ে হ্বক। দ্ৰত• গছ যথা কাম• हत्नु दः विमुर्था ७व ॥ माकर्ख्य উবাচ। এবং বিস্ষ্টো বিধিনা রাজ-যন্ধা মহাগদঃ। পশ্যতা সর্বদে-বানা মন্তৰ্জান জগাম হ !৷ অন্তৰ্হিকে মহারোগে বুকা লোকপিতামহ:। **ठन्द्र• नम्भूयामाम कलाभक्षर्रणः** षिउ ।। তেन कीत्रामधीत्वन मुधा পূগেন বাত্মভূঃ।সজ্যোৎদৈস্ত কলা-চূৰ্ণি: পূৰ্ব বছাকরোদ্বিধু ।। স ৰোড मकना भूगः भूईविष्वरे यहा । ठलु खरा गर्बरम्वा म्यून् खन्। मर्भः नार ॥ व्यथ हन्तु छहा भूर्तः भूतिश-ত্য পিতামহ। উবাচেদ সুরসদে। মধ্যগো নাতিহ্যিতঃ ৷৷ সোম্উবা-চ। न ज्ञानः भू बंय्ह्यसन् भा ती त्र মম বৰ্ত্ততে। ন বীৰ্য্য বা তথোৎসা (रु। विमीपखाक मक्तयः॥ ताए जा-হে পূর্বটে স্টা॰ বিধাতু• সূতরামহ•। চেষ্টাছীন স্তুন্দিন বর্ত্তেব কেন লো-কভ্ৎ ॥ বুন্ধোবাচ। গুস্তস্য যক্ষণা त्ताम यन ज्नक मक्तयः। श्रवः विणी-র্ণা ভবত স্তং পূর্ণ মভবন্নহি ।। অধু-না ভবতো দেহ চূর্ণ নিঃসারিত• মথা। শরীরাৎ সামৃত জ্যোৎসা অঞ্জসা রাজয়ক্ষণ:।। তেখা পুক্ষা-

জন বিধৌ লবশো বৎছিত জলে। ब्याद्यायाक जूषायाक एवन शे-নোভবান্ যতঃ।। ততো **ংক্ স**ন্ধৰো রাজ তব সীদন্তি সাম্পুত । অত্যো भायः विधानशानि यथा नार्खिः न-ভেডবান্।। পারাপত্য: পুরোডা-भा हवनीयः भुरता १४रत । येन्द्र ख-তোনু চাল্লেখঃ পুদেখঃ সর্বকঃ ক্রতৌ ॥ ততোনু ভবতো ভাগঃ পুরোডা-শো ন্যা কৃতঃ। তেন ভাগেন ভুক্তেন निज्यः यञ्जल्ला हि ॥ भूईवर्ख नगुरनारः द्यान वीर्याः ভविषाजि । या काम् उक्षा (खार्य कीरवामन) স্থিতা স্তব ৷৷ শরীর চূর্ণবাষত্তে জ্যেৎ স্বাযা স্চাপি যে কণাঃ। वृक्षि॰ যাস্যন্তি সভত ক্ষীরসাগর মধ্য গাঃ॥ স্বারোচিযে হস্তরে প্রাপ্তে দ্বি তীযে শঙ্করা শজঃ। দুর্বাসা ভবিতা বিপু: পুচণ্ড শ্চণ্ড ভাষর: ॥ স ম-(रुन्मुम्राविनयाद भाश म्या मूहा-শ্বণ•। করিষ্যতি ত্রিভূবণ• নি:এক• সলুরাসুর ।৷ শ্রিয়া ছীনে ততো লো-কে ভবিতা লোকবিপ্লবঃ। বথা তব ন্মাৎসাম পুরুত্তো লোকবিপ্লব: া তমানুষ প্রনাণেন ত্তীযে তু ক্তে যুগে। ভবিষ্যতি স্থাস্যতি চ যাবদ্যু ग ठज्डेग ।। उठ मजूर्थ मन्पारश

जरु (मरेव: कृष्ड यूर्ण। क्लीद्रापः नि-र्माश्विगामः चामु विकृतहः उथा ॥ মহান মনরে ক্রা সর্বাজ ত-थाः मुकः। वक्कजाश्यू श्रीत्यू (६-वामार्थः वयः छजः ॥ मिथ्वग्रामः नमः (मरेवः कीरतामः मह मानरेवः। प्र मतीतामृज मिन् य् ऋ उ की-त्रमागात् । उट्युत्रथा गुरुविगाता ब्रामीज्ड• खथा क्रय•।। সङ्गि य**४**ऽ-खरत्र कृषा घुट नतीतः छना वयः । (क्कञ्जामः जागत्रकल नदीतार्थः বিধোতব ৷৷ নির্মাণ্য সা শর পশ্চাৎ मगुष्कार्या यहामृष्ड । छहा छव वनू ন্তমিনপূর্ব• সম্ভবিষ্যতি ॥ ওছে। वीयाः नुकः काष्ठ मक्करक मुधाञा-ক । দৃঢাঙ্গ সন্ধিক চাক্ ভবিষ্য তি वनु खव ॥ भाक्र (७व उँवाह। मु-ধা শুমেব মাভাষ্য বুন্ধা লোক-शिञागरः। विरथाः क्याय माना-र्द्धः वृद्धाय यञ्चानज्रा वृद्धा महम्मन गिरिङ मानार्षः या ज् हन्द्रनाः ॥ ক্ষ্য বৃদ্ধিক মাসার্জ বল্ল ততা-করোদিখিঃ ৷৷ যতঃ বোডশবা চন্দু• সুরজ্যেষ্ঠে। বিভক্তবান্। বিভজ্য চ मूतान् मर्वान् ममुवाहित मक्कु छ।।। कनाः (वाउन हन्द्रम् अविका नासुः मूर्जि । जिक्ठे अपराविष शताः क्रव्

याख क्रयं विना ॥ क्रायंग यनि द्रा-গেণ মাসার্জ দক্ষ বাক্যতঃ। ক্ষ্যায পীড্যতে চন্দ্রো নোপশান্তি: সদা **ज्रावर्थ ॥ किंडुम्र या कना मा**स्ट्री জ্যোৎসা গছন্ত তা পুতি। চতুর্দশ কলা সংস্থা: পুতিমাসং সুরোত্তমাঃ ॥ চতুর্দশকল। সংস্থান্যমৃতানি পি-বস্ত বৈ। পুতিপণ্ডিথি মারভ্য ভবস্ত স্থাচতুর্দশী॰।। তেজোভাগাঃ স্র্যু বিশ্ব চতুর্দশভিথৌ ক্রমাৎ। পুবিশ ন্ত ক্ষয় দ্বেব কৃষ্ণপক্ষে বিধাে ভবেৎ ৷৷ যাতু শেষা কলাদর্শে হরিৎপত্রে পলাযিতা। তিঃতু পুথমে ভাগে তিথৌ তস্যা• নিশা পতেঃ॥ দ্বিতীযে দর্শভাগে ভূরোছিণ্যা যাতু মন্দির ৷ তৃতীযে তু সরম্বত্যা সান্ত্রা সন্ধূ-ক্ষিতে। বিশ্ব: । চতুর্থে বল সংপূর্ণ ন্তিথিভাগে বিভাবসো: ৷৷ মণ্ডল যাতু চন্দোষ সবিশ্ব রথ ঘোটক:। याव कार्लन हि कना भुषमा क्रम মাপুৰাং।। এব মেব কৃষ্ণ পক্ষে ভা-্বৎস্থা পুতিপৎ ভবেৎ। দ্বিতীযা भी क्कशक्त वृद्धि श्री म खथा विधः ।। जिथीना॰ वृष्ति (इजुम्ह मूक्त कृष ख्या ख्राट्टा खंडः भूनः मृङ्गभाक यावर भूबी कलामिजा ॥ वृक्षि মৈতি ভবেতাৰ্থ প্ৰতিপত্তিথি রা

দিত:। ততো দ্বিতীয় ভাগস্য বা জ্যোৎস্থা হরমূর্দ্ধনি ॥ স্থিতাযা॰ বৈ কলাযাম্ভ গতা সা পুন রেষ্যতি। যুখ্মাভিস্ত ভবেৎ পেয় মনৃত বদি-নে দিনে ৷৷ তদ্দিতীয়াদি তিথিভিঃ भूर्गाञ्चाजिः मरिव हि। स्यमू ८१८-मार्ड हत्नु। जिहार ना रशामार मू-রোত্তনা: ৷৷ যথা দিনে দিনে ভাগা: ক্ষয॰ যান্তি তথা বিধো:। বৃদ্ধি॰ গছন্ত্যনুদিন শূক্লপক্ষে ২ন্থ সুরা: া তেজোভাগ: স্থ্য বিদ্বাৎ পুন রেব সমেষ্যতি । পুথাস্যতি কৃষ্ণক্ষে যথা ভাগকমন্তথা।। জ্যেৎসা হ-द्रश्वित्रक्तमार भुज्रहः भून (त्रव्र-তি। তেজোভাগঃ স্থ্যবিদাদমূভ द८माड सय ॥ এद वृद्धिः मुङ्गभ-ক্ষে সুধাংশো: স•ভবিষ্যতি। পক্ষ-(याः मून क्षव हन्त्र्कि क्या छ-বেং। যাবংকালেন যোভাগঃ ক্ষয় বৃদ্ধিঞ্চ যাস্যতি। তাৰ্ৎকাল মভি-ব্যাপ্য তিথিঃ স্থাস্যতি সা পুনঃ ৷৷ हिद्रि वृद्धि यं ि वा क्या वा क्या पृक्ति यंनि वा क्याया वा । क्या खिथी-भा ७ गमा क्याः महाहिताः वृश्वि স্থিতিয় পুরেশে II **হ**ব্য**॰ কব্যঞ্চ**-ন্দেণ বিৰুদ্ধ সংভবিষ্যাত। তমাৎ उत्याः शुव्का, थः वन्तुः तक्ष (पर्व-

जाः ॥ व्यायामनीयः मृजुाः मृः कना শেষোনুমাসত:। অমাব্যস্যাপর। ॥ হে তু পিতৃতী রোহিণী গৃছে ॥ छरेन्रेवाश्वाहनाथ कवाः वृक्तिः याः স্যতি চানৃহ•। তেন কব্যেন পি-ভর ভৃত্তি যাস্যতি বৈ পরা ॥ 🕮 भार्काख्य উবাচ । **उठ: भूद्रग**नाः " अर्ख यत्थाक विविना उथा। हकू লোকহিতার্থান চন্দুস্য ক্ষ্যবৃদ্ধযে ামহাদেনোপি চন্দাৰ্জ স্বৰূপ প-व्रताञ्चनः । जगाह (परिव विधिना শিরসাভুদিভো ভূশা। যত্তের: প-द्रमः निज्रम्ब गराय सक्यः॥ ७८ ब्रुक्ता कन्मुक्ताः भाभञ्ख क्रयः গতা: ৷৷ পুবিশন্তি যদা জ্যোতি রা-नन्त सङ्गतः भद्रः। याशिमाञ्च छताः ্তেষা চিত্ত তল্লীন মেষ্যতি ॥ ম-হাদেব শির:সংস্থে লীনে চিত্তে সুধা-নিধৌ। চন্দু স্বারা ভবেন্মুক্তি ব্লিত্যেব বৈদিকী শুক্তিঃ।। এতজ্জাত্বা মহা-(नवः क्षयवृद्धा विनाक् छ । श्<u></u>छाय ্সর্বলোকানা জগুছে শিরস। বিধু ॥ চন্দ্র জ্যেতি সামাযোগাদোবধ্যে याद्भिवृद्धाय । अद्यो विशेषु वृद्धाम् - পূর্বর্ত্তে ততো হধুরা: ।। অধ্রেষু ্পুৰুত্তেষ ধান খান ভাগাণস্তদেবতা: े। शित्रगृङ्खि भिजन्न ख्या कन्त्रानि

ভূরি চ ৷৷ অমৃত বুন্ধণা সৃষ্ট যদে-বেভ্য: পুরাতন । তেন তৃপ্যন্তি **হীনা যে হব**্যভাগের দৈবতা: ॥ যজেনাপ্যায়িতে তচ জ্যোৎসাভি वृंकि मिंज रेव । यक्त क्यार मा विना ज्उ छह महार कीन मनहथा।। অতো হম্ভস্য যজ্ঞস্য চন্দ্রমাঃ কা-**রণ• যব•।অতো ২স্য দক্ষশাপা**ত্তু त्रकारेय छहिकीर्यिङ ॥ व्यम्प्रांशि কৃষ্ণপক্ষেপি সুধা সংপীয়তে সূরৈ:। তে इ: न्र्रा या जि मा छ। क्तु । क् জ্যোৎস্থিকা তথা ৷৷ পুনশ্চ শৃক্লপ-क्ति जू (भारवारिक कना जज: 1 জ্যেৎস্থা দ্বিতীযো ভাগস্ত তেজো ভাগে৷ দ্বিতীযকঃ ৷৷ অনুভূগুৰ্শি-व्रक्तमुष्ट मूर्य। विश्वाष्यश क्रमः। कः नाः (बाउन हन्तुत्र) छोवक। नामु-শেখরে ॥ সিতাসিতাবৃভৌ পক্ষৌ **भियागा गृ**षयक्करयो । ইতি वः मर्बः মাখ্যাত বিভক্ত ক্রমাযথা।। ব হ্মণা প ৰ্বত শুেং তথা তচ্নৰ ভাগত: । বজ্ঞভাগে হিতে যমাদেবার্থম-করোদ্বিধু । কব্যে হিতেপি পিত্রর্থ जिथि वृक्षि ऋरयो यथा। इमः भूगः-ভমাখ্যান য: শৃণোতি শক্ষর:।। রাজয়স্থা তস্য **স্**লে ন কদাচি জ বিষ্যতি। যক্ষণা পরিভূতো यः শৃ- (शकि वहमः विष्यः। व हिवाद व व्यान क्या न अवववववव्य । इकः व्यापनः भूमाः खराद छ्याः मन् नवः ।। यः म्लाउ किष्ठः मन् नवाश्याण्याः । इष्ठिकाः निवाश्याण्याः व वावारः । म्लाः विकाश्याण्यः व वावारः । म्लाः विकाश्याणः विवावारं । म्लाः विकाश वाश विकाग कर्णेक जोः वाश नाल हानक्यां एउ । वाब-व्यागा जात्याप्री मुम्ती व्यव-व्यागा कात्याप्री मुम्ती व्यव-व्यापनी ॥ वाबवः श्रे व्यवः। इ्छाम्यः॥ वाबवः श्रे व्यवः। इछाम्यः॥

সার্ভীন: ॥ সুধাকর: । ইতি |
মিদিনী ॥
রাজরীতি: জ্রী পিত্তলবিশেষ:।
তৎপর্য্যাম: । পাকতৃগু ২ রাজপুশ্রী ১ মহেশ্বরী ৪ বুন্ধাণী ৫ বুন্ধারীজি: ৬ কপিলা ৭ পিক্লা ৮ ।

অন্য গুণা:। তিক্তব্ব । শীতলব্ব । । লবণব্ব । শোধনব্ব । পাণ্ডু বাত

ক্রিনি প্লীহ পিত্ত নাশিত্বঞ্চ। ইতিরাজনির্ঘণ্টঃ।।

রাজরি: পু॰ খতপর্ণাদিরাজ:।ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥ তস্য মরণ কলি-নাশন•। যথা। কর্কোটক্স্যনাগস্য দসবস্ত্যা নলস্চ। প্রপণস্থা কর্ষে: কীর্ত্তন কলিনাশন ।। ইঙি নহাভারত ।। কলকা পা ব্যক্তির । ইডি

পর ।। য়: শ্ণোত্যেক্চিন্তঃ সন্ রাজ্ঞলন্তা পূ যুগিচিরং । ইভি সমস্প্রভাগ্রেই । ইভি কা ধনপ্রথকোব: ।।

রাজলন্ধী: জ্রী রাজজী:। যথান।
নজ্র পূড়াব নিপুণ: পুনদা বিলানা: খেডাতপত্র নূপ পূজিত দেশ
লাভ:। হস্তাখলাভ ধনপূর্ণমনোরথ: স্যাৎ শৌকীদশা ভবডি নিশ্বল রাজলন্ধী:।। ইতি জ্যোতিষতত্ত্বণ।।

त्राक्षदः मार्थः वि ताह्यतः । ख्रुष्टा स्थाप्तः । त्राक्षवीकी २। इंडर-

त्राक्षवयां की बाजनशः। उर नर्गाः यः। यः गिनशः २ नः मतः । उ निः नथः ४ उनिक्रु नः ६ उनिक्षतः ७ महानथः १। ইতি ह्महन्मः ॥ त्राक्षवना जी जन्दना। नक्षजा-नानिया ইতি ज्ञावा। ইত্যातः॥ त्राक्षवलः शः त्राज्ञाननी॥ ताः कामः॥ त्राज्ञवन्तः। ইতি ज्ञाज-निष्ठाः॥ नात्रायगनामकतिताज क्ठ हुद्युखनगृष्ठ्यित्मयः। यथा। ज्ञानात्रायगनामकतिताज क्ञ हुद्युखनगृष्ठ्यित्मयः। यथा। ज्ञानात्रायगनामक विद्यालन शी-मञा। পुजिमः ख्रुप्रं हुद्युखना श्याक्षवञ्च ।। ই ि उम्र कि जी कि जी

बाजवाशः शुः ताजवार्करुति।
उৎপर्यायः। উপवाशः २। ইতি
र्श्यात्रम्यः। विजयम्भः २। ইতি
विकाश्रम्यः। ताजवर्नीय वि॥
बाजवीकी वि ताजवः माः। ইত্য-

क्रां वृक्षः भृ व्यातग्रं शत्कः। इति । भन्नः॥ भिगानन् कः। इति । मिन नी॥ नक्षाञ्चायीतृकः। नक्षामिन इति जाया। इति नक्तिनुका॥ क्रां ज्ञाः भृ भन्नः। भारे इति जाना। इति नक्याना॥ वाह्याहरः । स्रा दिन्याहरू। स्रा

बाज्यम्बः - शुः हेल्लिमग्ट् माः । । इत्रोत्रावनी ॥ बाज्यम्बद्धाः जी बाज्यः भवनीयः।

. उर्भागितः। मधानयप्री ३। इंडि (रुम्हन्तुः॥

রাজশাকঃ পু॰ বাত্ক।ইতিরাজ

निर्घणैः ॥

वाकमुकः भू॰ भक्तिविष्मयः। वा-कम्गा ইতি হিন্দीভাষা। তৎ-পর্য্যাযः। প্রাক্তঃ ২ শতপতাঃ ৩ নৃপপ্রিয়: ৪। ইতি বাজনির্ঘণীঃ॥ বাজশৃষণ জ্লী বাজছ্তা। তৎপ-র্য্যায়:। কনকদপ্তক ২। ইতি বি-কাপ্তশেষঃ॥

রাজশৃক: পু॰ মদ্গুরমৎস্য:। ইতি হেমচন্দু:।।

রাজসঃ ত্রি রঙ্গোগুণোল্ডবঃ। ড॰ ল্লক্ষণ যথা। আরম্ভক্তিতা হথৈ-र्य। नन्दकार्य। भद्रिगुहः। विषया-পসেবা চাজসু• রাজস• গুণ লক্ষণ• ॥ वात्र अक्रिंग क्वार्थ क्या-नुशानणीनका ॥ # ॥ म॰क्मिक उलक्षिण यथा। यमात्रिम् कर्मना লোকে খ্যাতি মিছতি পৃষ্কলা। নচ শোচভ্যসম্পত্তৌ তদ্বিজ্ঞেয়ন্ত রাজস• ।। 🟶 ।। ভন্মাদ্বতি র্যথা। (रवदः नाद्दिका गांडि मन्य)द्रश्र রাজসা:। তির্য্যক্ত্ব• তামসা নিত্য নিভ্যেষা ত্ৰিবিধা গতি: ।। # ॥ তন্নতিপুকারা যথা। কলা নলা निं टिक्ट शूक्याः मञ्ज वृद्धयः। म्। जभानभुमकाम बचन।। त्राब-नी गिरः॥ त्राजानः ऋवियारिकव

রাজ্ঞদৈব পূরোহিতা:। বাদ যুদ্ধ भुषानाक मध्या द्राङ्गीगिजिः॥ পক্ষর্যা শুক্তকা যক্ষা বিবৃধানুচরা শুচ (य। उरेथवाञ्जबनः मर्बा ब्राबनीयः ত্তম। গতিঃ।। ইতি মানবে ১২ অ টুন্ন লবণাভূঞে ভীন্ধ ৰাফ বিদাহি नः। व्याहात्रा त्राक्रमरमुख्टी पूःथ শোকাম্য পুদা: ॥ৠ। রাজস্যজ্ঞো যথা। অভিসন্ধান তু ফল দম্ভার্থ মপি চৈব যথ। ইজ্যতে ভরতশেষ্ঠ ত • যক্ত • বিদ্ধি রাজস • ।। 🗱 । রাজ সতপো যথা। সংকার মান পূজা র্থণ তলে। দল্পেন চৈব খং। ক্রিণ-তে তদিহ পোক্তণ রাজসণ চলম धुतः॥ 🗱 । ब्राह्मनानः स्था। सङ्ग **পুত্যুপকারাথ ফল মুদ্দিশ্য** বা পুন: ৷ দীৰতে চ পরিক্লিপ্ট• তদ্মান• রাজস শৃত্যা ইতি প্রভগবদ্দী खाया॰ **२१ व्यक्तायः ॥ अ**।। आजन उत्तारमा यथा। मृत्य भित्जाद य कर्या का यहिना खराट छ। इस । म কৃত্ব। রাজস• ভ্যাগ• নৈৰ ভ্যাগ ফ 🕕 णः गर्छ ।। 🗱।। द्राजमञ्जानः यथा ৷ পৃথক্তেন তুষজ্জান নানা ভা ৰান্প্থগ্বিধান্। বেজি সংবিষ্ ভূ তেষু তজ্জান বিদ্ধি রাজসাঞা

রাজসকর্ম যথা। যভু কামেপ্সূনা কর্ম সাহস্কারেণ বা পুন:। ক্রিয়ন্তে বহুৰায়াস· ভদুাজস মুদাছ্ত•়।। #।। রাজস কর্ত্তা যথা। রাগী কর্ম কলপুেপ্সূ লু'রো হি সাতাকো **୧**শুচিঃ। হর্বশোকাদ্বিতঃ কর্ত্তারা-জস: পরিকীর্ত্তি হ: ॥#॥ রাজসী-वृक्षि र्यथा। य्या थर्म मध्यं का-र्याखाकार्य। यात ह । प्ययथाव পুজানাতি বুজি: সা পার্থ রাজসী ॥ 🗱 ॥ द्राज्ञ मीथ् जि यंथा । यया जू ধ্মকাগাথান্ধ্ত্য ধার্যতে 🕻 জু न। পুসঙ্গেন ফলাকাড্কী ধৃতি: न। পार्थ दाङनी ॥ 🗱 ॥ दाङम जुश्च यथा । विषयिनितृग गाए यखनात्र श्मृत्वाभम রিণামে বিষমিব তৎ সুথ সং মৃত ৷৷ ইতি শ্ৰভণ ठे४ व्यवतायः ॥ **४ ॥ द्रा**क्रमभूदा-गानि यथा । तुकाछः तुक्तरिवर्छः

गनः ताक्षणः वाक्षणानि-विद्याष्ट्रकः
।। अः।। वाक्षणम् ज्याद्याः विद्याः। ह्यादनः याक्तव्ह ह्यः व्याद्याः पोष्क्रम्य
ह । ह्याक्रायनः देवस्वकः वाक्षणाः
वर्णना मुकाः ।। ইতি भाष्याव्यतः
भ्यत्थं ८० व्यव्यागः ।।

ाक्रमनन की ताक्रगृरः। उट्ना र्यायः। स्मिषः २। इज्यानः।। जुर्णानज्यनः ० मूपानयः ८। इजि मस्तद्भावनी।। उरज्या यथा। स्मिर्यादनी।। उरज्या यथा। स्मादिका। य उक्रः मर्बर्जान्द्राः नम्त्रादन्नास्य। श्री ह।। विद्यान्तः कः পुरन्ता हि ज्यन्नीयत्रम्यनाः ।। इज्यानदः।।

রাজসভা জ্রী রাজ্ঞ:সভা।ন্পতি রাজস্ব: পূণ রাজকর্ত্ব্রহজ্ঞবি-সমাজ:।ইত্যমর:।। শেষ:। তৎ পর্য্যায়:। নুপাধর: ২

রাজসর্পঃ পু• সপবিশেষঃ। ভৎ-পর্য্যায়ঃ। ভূজস্বভোদী ২। ইতি হেন্চন্দুঃ।।

রাজসর্যপঃ পু॰ সর্যপবিশেষঃ। াজসর্যা ইতি ভাষা। রাই ইতি ভৎপর্য্যায়ঃ। কৃঞ্চিকা ২

ন কা ৩ সুরী ৪ মুগ্রক: ৫।মুগ্রক.
ইত্যর ব্যপ্তক ইতি বা পাঠ:।ইতি
রয়নালা।। ক্ষব: ৬। ক্ষুতাভিজ্ञনন: ৭। ক্ষতাভিজ্ঞনন ইত্যর ক্ষুত্র
বাভিজ্ঞন ইতি বা পাঠ:।ইতি
ক্ষেত্রিশু:। ক্ষা ৮ তীক্ষলা ১
রাজী >০ ক্ষসর্যপাখ্যা ১১। অস্য
গুণা:। তিক্তন্ত্রণ ক্টুন্তুণ। ক্ষিক্ষণ
বাত শ্ল গুলা কপুল্প বুসনালি
দ্বুণ। পিত্ত দাহ পদ্ভঞ্জ। ইতি

त्राजनिर्यण्यः ॥

त्राजमायृद्धाः क्ली त्राजपः। माधुका

ज्यः तुक्षपः तुक्षमायुजाः शिकाशि।

एम्बज्यानिकः जवनिकाभत हर्णः

नाट ॥

त्राजमात्रमः भूः नय्तः। ইकि नद्द भागा॥

রাজসী জ্রী দুর্গা। ইতি শব্রত্না-বলী। রজোগুণসম্বন্ধনী চা।

ताबन्यः भ्॰ द्वाक्वक्वर्यस्क्वि-(भयः। ७९ भर्यरायः। नृशाध्रदः २ क्वृदाकः ७ क्वज्बमः ४। ইडि भमद्रवादनी।।

রাজস্কঃ পু॰ ঘোটক: ৷ ইতি ত্রি-কাওশেষ: ॥

রাজস্ব॰ পু॰ ক্লী রাজধন•। রাজ-কর:।ইতি লোকপুসিদ্ধ•।।

রাজন্বর্ণ: পু॰ রাজধুসূরক:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

রাজহংসঃ পু• চঞ্চরণলোহিত-খেতবর্ণছংসঃ।ইত্যনরঃ।। কদমঃ ।। কলহ•সঃ।। নূপোভ্যঃ। ইতি মেদিনী।।

রাজ]> ক্ষসর্থাগ্যা ১১। অস্য রাজহর্ষণ লী তগরপুল্ল । ইতি ওগা:। তিকত্ব । কটুব্ব । ইক্সং । রাজনির্ঘন্ট:।।

বাত শ্ল ভল্ম কণ্ডু সন্ত বুপ নাশি রাজহন্তী পু॰ রাজগলঃ । তৎ পদ্ব । পিত দাহ পুদত্কা ইতি ব্যোবঃ ৷ নারীচঃ ২ যাজকগলঃ ৩

भाषा कर्षः १। ইতি হারাবলী।।

রাজহাসক: পু॰ মৎস্যবিশেষ:।

তৎপর্য্যায়:। কাতর: ২ কাতল:

০ রাজীব: ৪। ইতি শদ্রত্মাবলী।।

রাজক্ষবক: পু॰ সর্যপ:। ইতি রাজনিঘণ্ট:।।

রাজা পু॰ পুভুঃ।। নৃপতিঃ।। ক্বতিয় ॥ हन्मुः॥ यक्षः॥ इन्द्रः। इंडि सि-मिनी ॥ উडर्जनाम हिंद (मुहार्थ) वाहकः ॥ व्यथं नृপতिः পय्यायः । बारे २ भाषितः ७ कान्ट 8 न्शः ৫ छशः ७ मशिकि ८ १। ইভ্যুনর: 11 নরপতিঃ ৮ পার্থ: ১ নৃপতি: ১০ ভূপাল: ১১ ভূত্ৎ ১২ মহীপতিঃ ১০ নাভিঃ ১৪ নারাট २६ जूनी सुः २७ नरतनुः २१ नाय-কাধিপঃ ১৮। ইতি শব্রহাবলী ॥ পুজেশ্বর: ২৯ ভূমিপঃ ২০ ইন: २) म खब्र २२ व्यवनी প जिः २० यन्तः २८ यदः २৫ ভृতुक् २५ व्यथंत्रिः २१ । ইতি बंदायदः ॥ 🛪 ॥ अभार्युष्टभिष्ठि र्यथा। मः इ जा बाबबारकान भृथू रेवंगाः শুতাগবান্। সোভিধিক্তো মহা एडडा विधिवश्वर्याकाविरि: ॥ शि শাপরঞ্জিতা স্তম্য পুরা স্তেনানু इिज्ञाः। यनुतागाउठ उम्र

নাম রাজেভ্যভাষত।। ইতি বিফু भ्रतात > व्यान > व्यापायः-!! **অ**शिष्ठ । जागी जाजगिकः सर्ग्रः সক্তে কর্মারাগতঃ। রাগান্ধান্চ वाक्रिका एउन वाका शुकीर्ङ्जः ॥ ইতি বুদ্ধবৈবর্ত্তে গণপভিঞ্জতে ৩৫ অধ্যাय: ॥ # ॥ ভস্য সর্বপি-ত্ত্ব· यथा । महुताह । मृग् द**्ञ** মহারাজ হে তাত ভবভঞ্জন।৷ ভ-য্ত্রাতাচ রাজাচ সরেষা পালকঃ পিতা ॥ ভুইঞ্জীশ্চ মহেন্দুঃ १२८ षुक ऋर्ण नृरमा १ थुना। या जाना ज পিতা পাতা পূজানা নেষ নিশ্চয়ঃ ॥ ইতি বৃদ্ধবৈবর্ত্তে জ্রীকৃষ্ণজন্মথণ্ডে ७२ व्यथ्यायः ॥ अ ॥ शृत्याद्ववादने রাজা ইতি সংজ্ঞাতাসীৎ। যথা : ग्रामनाः। ब्राड्योक्ष्वाधिकात् रेव भृषु रिवंग्रः भुजाभवान्।। उरा भिजा পुजाः मर्बाः करा रेनवानुद्राक्षिणः। তেন।নুরঞ্জিভা: সর্বা: সূথৈ নু'নু'দ त उना ॥ अनुतामा क्रम् वीतुम्। নাম রাজেভ্যভাষত হৈতি পাংগ্য-ভূখণ্ডে ,২৯, অধ্যায়ঃ ॥ জ্বা। অথ बाब्लकण । सा २१क्ष्ट्रे १८६ वाल रूक्षाणीविष भी फिछ । नरत नु লক্ষণ্যপেত চিতামাপ নরেশ্বর:।।

ভদ্যাদ্য চন্দু বিঘা ভ দুক্ত রম্য সমুদ্স ৷ নীলা: কেশা: অঞ্জা-🅦 मुना नीर्या खत्रक्रिजाः॥ ताकी-বৰেত্ৰগুগলো বিদ্বোষ্ঠপুটসংবৃতঃ । ह अर्थ है क वृद्धिक की र्घात्मा भीर्यः कारू इः ॥ চত निथाकरता मान्। यववृश्विकभवंकः ॥ भित्रानभारमा शञ्चीतः मृश्वदृक् जिवनीयदः ॥ इं जि मार्क छिए भूताल इति कल्ला-शाथ्यानाय्ययः॥ 🗱 ॥ यन् ह । य-(अपित्न) नृष्ठाती कनलामद्रम्भः ভৌ। শ্লিষ্টাঙ্গলী তামুনথৌ পাদা-वृष्णे निद्धािब्रुटो।। क्र्यामरठो गूर छल्की मूलाकी नृत्ररङ: मृर्डो ॥ মৃদুলোমা সমাজন্ত্রা তথা করিকর-शृजा । উরবো জানব স্তল্যা নৃপ-নে) পিচিতা: মৃতা: ॥ কোবগ্ঢে न्त्रा मीर्घ जू दाक धनव व्हिंडः । সমাভ্যাণ ক্ষিতিপঃ পোকঃ পুল (चन मजास्यान्।। जनक निःमक म्बाः मु १ विद्यान्य मानवाः। अक वि ক্রিচকু: পাক্ষরিড্ধারাদিভিরেবচ ম প্রিকণাবর্চলিত শ্ভাডিশ্চ নৃপাঃ म्जारी न्याः भूत्रगित्रम्का मधु शक्त धनः दल्।। माः मनस्कि मुसी স্যাচ সি'হব্রিক্ ভ্পতিঃ মৃতঃ। ख्रवर मिं इक्टी ताका नियः क

शिक्षि नंद्र: 11 नृशा (फाम**उक्का**: मु। क्लिका विषय कक्षकाः। विषय-ष्रेगञ नाजिः भूत्रशाताः करताजि हि ॥ व्याया गवाएँ। व्यर्गाह नृभवः পদাকর্ণিকা। অনুদ্ধতৈ শুচুকৈ । खविख मू छगा नद्राः। निर्क्षना विष्रांस मी र्रियः भीखाभिक्ठिक न्भाः॥ সনোলতঞ্চ জ্বয় মকল্প্য: মা:সল नृथ्। नृनानामयमानाक थतलाम শিরালক ॥ कमू ग्रीवक नृপতি षितो वाष्ट्राङी भीतो न्राभवत ॥ मनिवरिक्त निर्गूष्टक जुल्लिक्ट मुख्य-क्षिज्धः। नृशा शितः कद्राहर मण-रिष र्थनविक्किंजाः॥ निमा क्रकनरेथ স্তদ্দবিশ্চ পরতক্ষকা:। তামে ভূ-ना बनाए। क अङ्ग्रिः नगरेव खर्वा া ঘনাস্থলিক সধন স্তিস্থো রেখাক ষস্য বৈ। নূপতে: করভলগা মনি-বকে সমূম্বিতা: ৷৷ শদ্বাতপত্ৰ শি-विका गजभाष्याभभा नृरभ । असा-জুশ পতাকাতা মৃণালাভা নিরী-খরে।। দামাভাশ্চ গবাঢ্যানা স্ব-স্তিকাভা নৃপেখরে। চক্রাস (তা-मत थनुः जडाका नृপতে: कर्त ।। **ना॰मेटनक धरनारभङ। व्य**वदेक द्र-श्रेत्र म् भाः। विष्याभरेगण सुविद्

स्त्रारिष्ठ करिक्षण्य शिखेर ।। विवर्षे র্থনহীনাশ্চ দন্তাঃ গ্রিকা ঘনাঃ শুভাঃ । তীক্ষা দেখা: সমা: শ্রেষ্ঠা জিহ্বা রক্তা সমা শুভা।। লক্ষা দীর্ঘাচ বি জ্ঞেযা তালু খেত প্ৰেখরে। কৃষা চ পৰুষা ব্জু•সম• সৌন্যঞ্চ স•বৃত্তণা ভূপানা মমল শুক্ষ বিপরীতঞ্চ দু:-থিনা । শস্কুকর্ণাশ্চ রাজ্ঞানো রোম-কর্ণা: শতাযুষ:।। করা: স্থিকাবনকৈ-क वडानरिक्यां नित्न न् नाः। जीम् ভূ্য কিপিটনাস ঋদ্বী ভাগ্যবতা• ভবেৎ ৷৷ অল্লছিদু৷ সূপুটা চ অবকা৷ ह न्लायदा । मःवृद्धिक ललादिकः क्रा उम्रेड र्याः ॥ वनादान-সূতা তিসো়ে রেখা: সূত্র: শতবর্ষি ণা । নৃপত্ব স্যান্তস্ভি রাযু: পঞ্চ নবত্যথ।। ছত্রাকারে: শিরো-ভिञ्ज न्প। निम्निता थनी । यपूमञ শ্চতুরুষোরক: সপ্তরসৌ নৃপ:॥ ইতি গৰে:ড নর ক্রী লক্ষণ নাম্ ७७ व्यथायः ॥ #॥ व्यनिष्टा भार्थिव **স**ুত্র বক্ষ্যামি ভৃত্যানাকৈব লক্ষণ• । সরাণিযো মহীপাল: সম্যগ্রিভ্যু পরীক্ষেৎ। রাজ্য পাল্যতে নি ত্যः मञ्ज्यस्याभद्रायगः ॥ निर्क्तित्र भौतेरेमन्त्रानि किन्छिः श्वामि भाषाः य् । भूत्रः भूत्रः विविद्यीगाम्नाह-

म॰ न काद्रराय ।। भानाकाद्व हेवाद्र-(१) न यथाकात्रकात्रकः। पूकी की-রম্ভ ভূঞ্জীত বিক্রেতারো ন ভূঞ্জতে:: भव्रबाहु भशीभाषा कालवाला **क पृ**ष्ययः। ताथिक्तिम्हाज्र्या (प-नाः कीताथी न ज्ल भगः। विव॰ রাষ্ট্র মযোগেন পীড্যমান ব বর্দ্ধতে । उद्याद मई भुगल्जन भृषिवी मनू-পালযেৎ ৷৷ পালকস্য ভবেন্ডূমি: कीर्खिद्रायू यंभा वन । अ ভ र्रं वि-ফু॰ ধর্মাত্মা গো বাহ্মণ হিতে রত:।। भुकाः भाविषठुः भकः भार्थिता যে। জিতেন্দ্রিয়: । ঐশ্বর্য্য মধুর পূা-প্য রাজা ধর্মে মতিঞ্রেৎ ॥ ইতি गार्कए७>>>वशायः॥#॥ तुकाञ्चि-विक ताकारना यथा। श्रीभवाभव উবাচ। यहा ভিষিক্ত: স পृথু: পূর্বি॰ রাজ্যে মহর্ষিভিঃ। ততঃ ক্রমেণ द्राज्ञानि म्राने (लाकिश्रिजान्हः ॥ নক্ষত্র গৃহ বিপুগণা বীক্ধা বাপ্য-শেষতঃ। সোম রাজ্যে দ্বাদুকা। यक्काना॰ जलना मिन ॥ वार्का॰ रिवणुवन॰ ब्राह्म बनाना॰ वृक्न॰ छः था। श्रां पिछाना ने निक्र वम्ना भ्रथ भावकः ॥ भुजाभजीनाः म्कड् वीनव मक्छ। निर्मे । रेर्ने-ज्यानाः मानवा नाक भुङ्गाम मिन्निः

मारी।। भिज्नाः धर्मताकानः यमः ब्राह्म २ डार्यम्य । जेबावछ॰ ্রাজেন্দ্রাণা নশেষাণা পতি দদৌ " ॥ পত्रजीनाक गक्छ एकाना मि वाजवः । উहिः जुवन संभानाः वृषः ভন্ত গ্ৰামপি ॥ শেষন্ত নাগরাজা-ন নৃগাণা সি হ নীশ্ব । বনশা ভীনা বাজান প্লক্ষ মেবাভ্যবেচ-য্ং ৷৷ এবং বিভজ্য রাজ্যানি দিশাং পালাননন্তর । পুজাপতিপতি বুঁস্বা ष्ट्राभगाम मर्वजः॥ भूर्वम्याः हि-नि दाकान देवताकना भुकाभरः। **क्रिमाभावः मृथदानः भूधः रेव स्मा २७**ऽरवहरय ॥ मिक्सनम् । मिक्स ख्या कर्पनमा भुवाभरतः। भूवः শহ্রপদ নাম রাজান সো হভ্যবে-ठवट् ॥ शन्द्रभाषा॰ विमा उथा রন্ধসঃ পুঞ্জ মচ্যুত ।কেতুমন্ত মহা-আন রাজান মভিষক্তবান্। তথা হিরণ্যরোমাণ পর্জন্যস্য পুজাপ-(७:। উদিচ্যা॰ দিশি দুর্জ্বर॰ রাজান अञ्चिक्किनान्।। टि द्रियः পृथिवी नदी निष्वीभा नभडना। यथा भू দেশ সুক্রাপি ধর্মত: পুতিপাল্যতে া। এঁতে সৰ্বে পুব্তুস্য ছিতৌ বিষ্ণো মহাআন:। বিভৃতিভ্কারাজানো ্ষে চানে। মুনিস্ত্রন।। যে ভবিষ্যন্তি

যে १ ঠীতা: সর্বভূতেখর। দ্বিদ। তে मर्सि मर्ब ज्ञम् विस्था द्रःमा बिन জোত্তন।। ইতি ত্রীবিষ্ণুপুরাণেপুথমে २'म २२ व्यवतायः॥ 🛊॥ मूज उवाह । এव॰ मृड्डाम् महीम् इविद्राम् हदा-मू ह। वृक्षा करमण ब्राज्यानि व्यारमण मू भव्करम् ॥ विकानाः वीक्षारिकव नक्रवागाः गुरेहः तर । यद्धानाः তপসাঞ্চিব সোমণ রাজ্যে হভ্যবে-**চय** ।। वृष्ट्रणाजिक मार्चया॰ मनाव-ঙ্গিরসা মপি। ভূগুণা মাধিপত্তে চ कावाः दाह्या ९७। एकरा याः **पिछ्यानाः भून विक्ः वम्नामय भा**न বক । পুকাপতীনা দক্ষঞ্চ মক্তা भथ वाजव ।। रिष्ठ्याना मथ ब्राज्ञान **अ्ट्राह॰ हि जिन्हिन । ना द्राय** १ नाथ्यानाः कृतानाः वृष्णभूजः ॥ मृ-গাণা মথ শাদ্লি গৰুড প্ৰভা वद्रः। गम्नर्वानाः हिळ्तथः नागाना नथ वामुकिः॥ भन्नानाः मक्छिक्व **ভ্**তानाक **ण**त्रीतिगाः। मर्द्यशः एः ष्ट्रिगाः (नवः मर्भागांदिषय उक्षकः॥ मागद्राभाः नहीनाक (यदानाः दर्षि-তস্য চ। আদিত্যানা মন্যভন প-क्कन्। मिक्किवान् ॥ मर्वाञ्जरहा-गनानाक कामारवः उथा भू जूः। य-ज्ना मधिमानानाः हिदनानाः उरिष्व

থি পর্ণা। কলা কাষ্টা প্রমাণানা। गांउ द्रयनाया खर्था ॥ गणिउन्। य (यागम्) हाक मःवध्मद्रः भुज्ः। পুজাপতে বির্জ্মঃ পূর্বস্যা মভি (यहरान् ॥ भूषाः, नामाः मुशानानः ॥ त्राकान कान्यायहरू । यथा शुर्ह-শ आजान मिक्सिना। পुजान-(छ: ।। कर्फ्समा भड्डभर॰ भूछ॰ द्रा-জ্যে ২ভিবিক্তবান্। পশ্চিন্স্যাণ দিশি তথা রজসঃ পুঞ মূভম ।।। কেতুমন্ত নহাত্মান রাজান ছ क्रायहरद । उथा हिन्नगुरनामानः ়পর্জ্যন্যস্য পুরুপেতে: ॥ দিগুরুর। याः भूञन्त ब्राह्मान मञ्जासहरयः। मानुयाना मिल्लिक ठाक देवबबक मन्।। তৈরের পৃথিবী সর্বা সপ্ত-षीना मन उना। यथा नुरम्म मन्।-পি ধর্মেণ পরিগৃছতে॥ স্বাৰম্ভবে-স্তরে পূর্ব বুদ্ধণা তেভিষেচিতা:। इन्पारि लाकशानांख भून दिवंब । তে २ ভরে ॥ রাজস্যে • ভিবিক্তস্ত भृथुः भूर्बः महर्षि । मनुष्ठि वि থিনা তদ্বৎ সো ধ্ধিরাজ: পুতাপ-.बान्।। ইত্যাদে বহি भूबात वबाह श्रामूजीवनामाध्यायः ॥ 🕸 ॥ व्राक कडंवाकर्णानि यथा। मनानामावाह

हा। शकानाक कलानाक नूर्डं जिन्। तदम ताळा जिस्किन भूका द्र-क्षन माहिन्छः। कर्चत्र मविद्रार्थक स्थ्यंक महीज्ञा ॥ अदिख्याकन वर्षणाळाविद्याद्यन ॥ व्यननानि পরিক্যন্ত্র সপ্তসূল হরাণি বৈ। আ-ত্মা রিপুভাঃ সংরক্ষ্যে বহি-ক্ত বিনিৰ্গনাৎ।। অপ্তৰা নাশ মাপ্নোতি महक म्लान्स्वाष्या। उदा हाजा-भाजनित्रकः वहि मंद्रः विनिगंगाए। मुष्टा मुष्टाः का नीयामगाज्यानितः দোষত:।চরৈ শ্চরা তথা শত্রে: রবে-क्षेत्राः भूषद्व उः॥ विश्वामा बङ्कर्छः व्या ताञ्जा मिजाबावसम् । कार्य গোগাদমিতেষু বিশ্বসীত নরাধিশঃ ॥ इनिवृद्धिकयास्त्रन वाएलना वि-দিতাত্মনা । ভবিতব্য° নরেনেরণ न कामवणवर्खिना ॥ भागाचा म-'**জিণ কৈব ও**ভো ভৃত্যা মহীভৃতা । क्वा फानस्त्र (भोत्रा विक्रस्युङ ততে। পরিভিঃ।। য স্তেভানবিজি-তৈয়ৰ বৈশ্লিণে বিজিগীষ**তে। সো** ৎ্তিতাত্মা ভিতামাত্য ভুক্ত बाब्रारा ।। उन्नार कामान्यः न्र्वं बियाः भूधः मही ज्ञा । 'ल्ब्ब्स्य হি র্থাে রাজে৷ রাজা নশ্যতি তৈ জিউঃ।। কানঃ ক্লোধশ্চ লো-चन्द्रभाष्ट्री मान खरेथ्द ह। इर्धन्द्र

শত্রবো হেতে নাশাৰ সমহীভূতা ।। कामभुमक माजान मृदा मख নিপাতিত। নিবর্ত্বেত্তথাকোধাদ নু হ্ৰাদ • হতালাজ ।। হতমৈল • তথা ला जाबाराहिन हिंकि ईउ । माना-FAIJT: পুত্র• হত• হর্ষাৎ পুরঞ্জয• ।। এভি জি তৈ জিত সর্ব মক্তেন मशाजाना । भृषा विवर्द्धारापाना यउपायाः क मश्रीशिक्तः ॥ काक কোকিল ভূঞ্বাণা বক ব্যাল শি খণ্ডিনা । হ সানা লোহস্টানা শিক্ষেত চরিত নৃপঃ।। কাকাৎ मर्बमिक्कि । (कांकिनाए माथूर्याः। ज्ञा भूभी उग वर्शनान । व কাৎ শতুগৃহণে একাগুতা । ব্যা-बाट मूक्षमर्भिद्धः। निथि धन कि-ত্রতা সর্পগৃহণায় মুক্তা রাজা-বাত্মগোপনঞ। হ সম্য সার্গাহি: षुः। (लाङ्क्क्षेट् प्रद्वानः।।(कोनिः कन् किया अर्य। विशक्त मनुष्कर् तः। (हर्ष्टाः शिशीनिकानाक काल -জুপু<u>: এক</u>্শবং ৷৷ কৌশিকস্য উ न्कमं भावो काकावसम्तन । शि গীলুকানা সেনা বহুত্ব সর্পভক্ষ ११६ ।। (ज्वयानि विद्यु निक्रानाः वीज (छडे। ह नानाल: । हन्मु भूर्या चक-भक्त नीजार्थ भृषियी किंग्डां।। अ

ग्निविद्यु निकाट मृताट मारः। वीकाः ग्रहम्थिनिञ्चापनः। उक्षकारण हन्दुः मूथरायी भी जकारन न। এव॰ সूर्याः भीख मूथमारी उक्काल ना अव कानानुजादिन जूथ मूःथ माजुङ्गः ॥ বধকাৎ পদ্ম সরভ শ্লিন্যা গুরিনী खना । भुजा न्त्रिंग ठाएगा उथा क्खानरगाविजः ॥ वधकार निर्म् ণত্ব । পদ্মাৎ কণ্টকগোপন श्रि-তমুথতা চ। সরভাৎ হত্বাপি শত্ন্ नार्म्कः । यथा **ज**त्राङ्गानामः न রোমতি নসহতে। শূলিন্যা আর্ত্তি জ্ঞাপন । ভর্ষিণ্যা ন্তনাৎ কালে र्थामानः। हञ्जानायावि लोनकी ছাগশিরো দর্শবিত্বা অন্যদ্বিকীণা-তি ॥ শক্ৰাৰ্ক যম সোমানা ত-ष्वार्या ग्रीनिज्ः। क्लानि नक्ष क्दीं उ महीभावनकर्मा ।। य-(थन्द्र कव्द्रा मामान् वारग्री (ध-ণৈব ভূতল। আপ্যাযযেত্তথা লো-कान् भित्रिष्ठारेत संशोभिजिः ॥ भ-विठारेव वर्षमानामि**ः। मा**नान-প্রৌ যথা সূর্য্য স্তোষণ হরতি রশ্মি-ভি:। স্যেটেণবাভ্যপায়েন তথা শু-क्षारिना नृभः ॥ यथा यमः भि्याद्यः (य)) भारत काल नियहित । उथा नियानियो जाना म्हाम् अत्या

ভবে ॥ भूर्णम् भारताकः यथा भी जिमान काया नद्रः। अव यव भुकाः नर्वा निवृंखा सहमित्उ ।। মাৰতঃ সৰ্ব ভূতেষ্ নিপ্ত শ্চরতে 🛚 यथा। এव॰ हरत्रज्ञल महादेतः ली द्राभाज्यादिवकृषु ॥ न लाजार्थ नं कामार्थि नार्थि र्थे यंत्र भानमः। भ-मार्थिः कृष्णाउ धर्मान् म दाना सर्ग मृह्छि ॥ लाजामिनुरगङ्गिः । উৎপথ্যাহিণো মূঢান্ अथर्याहिन-**जानदान्। यः कादां छि निष्क शर्मा न** রাজা বর্গ মৃছতি।। উৎপথ্যাহিণঃ भाभिनः। वर्षस्या न जीवस्थि युज् त्राष्ट्रे **उथानु**माः । ताञ्च खम्र मूथः ভাত পরত্তেহ চ শাখত ॥ এতদা-ক্তঃপর কৃত্য তথৈত ঘূদ্দি কারণ। স্বধর্মে স্থাপন নূণা চাল্যতে ন স্ব দ্ধিভিঃ।। পালনেনৈব ভৃত্যানা কৃত ক্ত্যো মহীপতি:। সম্তক্পাল্যি-তা ভাগ• ধ্যাস্যাপ্মোতি বৈ যতঃ॥ এব মাচরতে রাজা চাতুর্বর্ণস্যরক্ষ ণৈঃ। স সুখী বিহুরত্যেষ শক্রস্যেতি সলোকভাণ।৷ ইতিমার্কণ্ডেযপুরাণে मनालरमाश्राशाशाय खडोका ह II#IIরাজাভিষেকস্যবিহিতনক্ষ**্রা**-ণি यथा। পুষ্যানুরাখা জ্যেষ্ঠা চ রো-क्ति। हा ख्रा दयः। इन्डाधिनी द्रव

তী চ নৃপাভিষেচনোত্তনা:॥ ইভি ভ্যোতি:সারস:গুহ:।। অস্য বিব-द्रग॰ অভিষেকশব্দে দুইব্য॰ 🏗 🕸 🗓 ... वाक्ति वर्गनीयानि यथा। नृत्य कीर्लि প্তাপাক্তা দৃষ্টশাস্তি বিবেকিতা:। श्रम् भुयान मः भुान मञ्जाम्। अन्य क्माः ॥ भुकात्रारगातिरेणनारिवा-**्मा १**तिभूत्रम्नु छ।। श्वेमार्यः रिश्यं। गाञ्चीर्यं (नोर्रियं यर्प्यान् प्रमान्यः ॥ ইতি কবিকল্পলভাষা > স্তবকে ৩ व्यूम्। 🗱 ।। त्राजाञ्चक्रा (हा-ৰো যথা। বারাহ উবাচ। শুদ্ধাভা-ग्वजा ज्वा मन कर्म भन्नायगाः। বে তু ভূঞ্জন্তি রাজান্ন লোভেন চ ভবেনচ ৷৷ আপদ্মতা হি ভূঞ্জীত ৱা-जानस वनुन्तरत । रणवर्ष नर्नुानि পচ্যন্তে নরকে নরা: ॥ ভগবদ্বচন• শুত্রা কম্পিতা চ বসুন্ধরা। দিনানি সপ্তদশ চ ভয় তীবু ব্যজায়ত।। ততো বৈন্যমনা ভূৱা সা মহী স•-শিতবুতা। উবাচ মধুর বাক্য: সর্ব-त्वाकमुशावशः ॥ वज्ञशुक्तः । स्रू তত্ত্বেন মে দেব হৃদণে হি ব্যবস্থিত• । কোনুদোষে। হি রাজ্ঞান্ত জ্মে বৃ• বক্তু মর্হসি।। ততো ভ্র্ম্যা বচঃ শুরা मर्बदर्भेविमाः वदः। शुक्तः नादायता वाकां वर्षकामा वम्कता ॥ वादा-

রাজানু

ক্ষৈক শীঘু মুঞ্চতি কিল্বিষাৎ।।

হউবাচ। শৃণু সুন্দরি তত্ত্বে গুছ মেতদনিন্দিতে। ব্লাকামন্ত ন ভো किर्वाः मुख्य जीगवरिकः नरा ॥ य-দ্যপ্রের সমত্ত্বের রাজা লোকে পুর र्खाउ। द्राजन खामरमा वाशि कर्वन् कर्म मुनाकन ।। अभि वा गर्हिङ তেন রাজামন্ত বসুন্ধরে ।। **ধর্ম সন্ধা**-রণার্থায় ন তু মে রোচতে ভূবি। ত-তো ২ন্য সংপ্ৰক্যানি তদ্ণুষ্ বসু ন্ধরে ॥ যথা রাজ্ঞান্ত ভোজ্য বৈ **ण्**षि र्जागवेखः सूरिजः। सामिश्वा जुना (पवि विधिष्टिन कर्माणा ॥ थन शाना भुर्कानि एवा जागतरेज রপি। সিদ্ধ ভাগবতৈ ক্যারণ মন भारानायकः ॥ जुङ्गानस वदाताः ছে নস পাপেন লিপ্যতে। এব॰ বিষ্ণুবচ: শুক্তা ধরণী সংশিতবুতা।। বারাহ ক্পিণ দেব পুত্রবাচ বরা नना॥ # ॥ जनसञ्जाबनभाविक ত্তানি যথা। ধরণ্যবাচ। রাজালন্ত ততো ভুক্বা শৃদ্ধে। ভাগবতঃ শুচিঃ। - ক্রমণা কেন শুদ্ধিতে তরে বুহি জনা र्फन।। वात्राष्ट्र डेवाठ । सृत् उत्ख्न भ (मिव यद्या॰ दु॰ छीक छारात । 'তরন্তি মনুজা যেন রাজান্নদ্যোপভূ खकाः॥ अकः ठान्मु।यनः कृद्धा उश्च-क् हुक नूइवः। वर्गाट माउनन

जुका देव ब्राख्डामानि हेम कर्म म-মারভেৎ। ন তদ্যৈবাপরাধোস্তি व्युष्ट रेव बहा मम ॥ এव मिव न ভোক্তব্য রাজান্ত কদাচন। ম-মাত্র প্রিয়কামায় যদীছেৎ পরমাণ গতি ।৷ ইত্যাদি বারাছে রাজান ভক্ষণপাুযশ্চিত্ত॰ নামাধ্যায: II 🗱 🛚 অপিচ ৷ রাজান্ন• তেজ আদ-खि **मृ**षाम वृक्षवर्षम । इन्। रु ভিধায ভুক্তা চান্যতমস্যান নম-ত্যাক্ষপথেত্র্যহু । মৃত্যা ভুক্তা চ-রেৎ কৃছু রেতো বিশুত্র নেব চ।। ইতি পুৰ্যিশ্চিত্ততত্ত্ব ॥ রাজাতন: পু॰ পিযালবৃক্ষ:। ইতি नद्भाना॥ बाजामन द्वी की बिका॥ शियाल: ॥ कि मुकः। ইতি मिनि।। ब्राजानुकीवी वि ब्राजाशकीवी। उन्रेक्सानियथा। मट्न्रेकेवाह। यथान्वर्खि ठवाः माज्ञाना द्वारका-পজীবিনা। তথা তে কথযিষ্যানি নিহোধ গদতো মম।। আজ্ঞা স-ৰ্বাত্মনা কাৰ্য্যা স্ব শক্ত্যা রবিনন্দ্রন । আকিপ্য বচনন্তস্যন বক্তব্যুণ ত-খা বচঃ।। অনুক্ল পূথস্তস্য বক্ত-बा खान मानि। द्वार्ग गडना वक्का मिन्य यिक्व ७ ७ १४८ ॥ পরার্থ নস্য বক্তব্য স্বস্থে চেডসি ভার্গব। স্বার্থ: সুক্ৎন্ডি: র্বক্তব্যোন त्रयञ्ज कमाहन ॥ कार्यत्राভिघाउः সর্বেষ রক্ষিতব্যঃ পুষত্নতঃ । নচ शिका भारत कि कि मियु जिन है कर्या ণি ৷৷ নোপেক্ষ্য ভাষ্যমাণঞ্চ তথা ब्राक्टः निर्या ভবে । ब्राक्टक न তথা কাৰ্য্য বেশ ভাষিত চেপ্টিত ॥ রাজলীলান কর্ত্তব্যা তদিছিষ্ট বিব र्जाय । त्राद्धः माग १ थिका वा न कार्य्या (वर्णा विज्ञानला ॥ मृत्रला-रियु उरियामा को मनक मुनमार्यर । भूरमं। कोमनकाम। त्राजानक वित्मवरवर !। अञ्चानु वनाद्रीक क्तब्रिः नगागरेजः । नःनगः न बुरकमुक्तिन दिना भार्थिव भामन ॥ নিংস্লেহতাঞ্চাবমান পুষত্নেন চগো-भारय । यह ६ छ । जत्मु । उत् ভল্লোকে পুকাশ্যেৎ।। নৃপেণ শা-विज यथनाषानावाना न्लाखम । ন তৎসংশাব্যেলোকে তদা রাজ্ঞ: निर्या ভবে ॥ बाद्धानामान हा-न्धिन् मनूत्थार वृताति उः। अहः কি করবাণীতি বাচ্যো রাজা বি-जानञा॰ ॥ कार्यप्रविष्टाक विज्ञाय काया (भव उथा ७११८ । मजडः

किरमाण १ मिन् लाघवछ वुरब्र धुनः।। ब्राज्जः शियानि वाक्रानि न-চাত্রর্থ· পুন: পুন:। न शामाणान-क ভবেলচাপি ভূকটীমুখ: ॥ ना-তিবক্তা ন নির্বক্তা নচ মৎসব্লিক ন্তথা। আত্ম সম্ভাবিতকৈর রু ত্ত-বেক কথঞ্চন ৷৷ দৃষ্কৃতানি নরেন্দুস্য नजु म की जरंग क्विट । वज्र मञ्ज भनकातः ब्राङ्या मख्यः धात्रायः ॥ 'छेनार्यात्र न जल्लय मनारेम ज्**छ**-নিছুতা। তট্টেবোপাসন কাৰ্য্য हि-वाश्रश्न न कात्रायट् ॥ नानिर्फिष्टे তথা দ্বারে পুবিশেত কদাচন। নচ পশ্যেত রাজান মযোগ্যাসু চ ভূমি-যু ॥ রাজ্ঞ র দক্ষিণে পার্শ্বে বানে-চোপবিশেত্তথা । পুরস্তাভু তথা পশ্চাদাসমন্ত বিগর্হিত ॥ জৃস্তা -নিষ্ঠাবন কাস কোপ পর্য্যন্তিকা-भुयः। ज्ञाीः वान्त ग्रातः उरमः भीत्भ विवज्ञत्य ।। स्यस्य न स्वी उ यलगथ्याभनस्य। यलगथ्याभ-ति किव भवत्व भूर्योक्तरम्<u>यः॥ कृष्यः</u> নিৰ্মাল কৃষা পরা ভক্তি মুপাশি-ৈতঃ। অনুদ্রীবিগণৈ ভাব্যং নিভ্যুণ ब्राक्ता गउन्मित्उः॥ मार्गः (नोन्। क रिनमून। माखिका कृ मुखा उथा। চাপল্যঞ্পরিভ্যাজ্য নিভ্যারাজা-

রাজাদ

नुबीविना॥ मु.एउन विम्रामिद्रिक সংযোজ্যানা মাজানা। রাজসেবাং ভিতঃ স্ধ্যাজ্তবে ভ্তি বৰ্জিনী॰ ।। नमकार्याः मना नामा भूभ वः ল্লভ মন্ত্রিণ:। সচিবৈ শ্চাস্য বি श्वारमा न कु कार्याः कथक्षन ॥ अभृष्ठे শ্চাস্য ন বুয়াৎ কাম• বুয়াক্তথাপ দি। হিত পথ্যঞ্বচন হিত: সহ সুনিশ্চিত ৷৷ চিত্তপৈবাস্য বি-ক্তেয় নিত্য মেবোপজীবিনা ভ র্ত্তরারাখন কর্য্যাৎ চিত্তক্তো মা नवः मूथः ॥ ब्रागाश्रदारमो हिनामा ৰিজেথৌ ভূতি মিছতা ৷ ত্যুকেছু জি বিরক্তন্ত রক্তো বৃত্তিন্ত কার্বেৎ ॥ विद्रकः काद्रयमाण विशका जुरुष उथा। याभावर्षनकः कृषा कलना-শ• করোভি চ।। অকোপোপি স-কোপান্তঃ পুসন্মোপি চ নিয়ুল: ৷ বা-काः मभन्तः दम्जिः वृद्धिह्मः करत्राः 🍴 তি চ।। পুদেশবাক্য মুদিতো ন স-ञ्चावयर७ ९न(था। व्यात्राधनामू म बाम् मूखन्द्र विक्टिंड ॥ कथाम् দোষ• ক্ষিপতি বাক্য ভঙ্গ• করো-তি চ। লক্ষ্যতে বিমুখি কৈব গুণ স'কীর্ত্তন ক্তে॥ দৃষ্টি ক্লপভ্যথা ন্যত্র ক্রিয়নাণে চ কর্মণি ৷ বিরক্ত बक्रा॰ (হতে শূর্রক্তস) লক্ষ্ণ।।

দৃষ্টা পুসন্মে ভবতি বাক্য গৃহাতি ठाम्द्रार। जनवामि श्रद्रिश्मी मः भुयह् ि ठाजन ॥ विद्रक मर्भान চাস্যরহস্যে চনশঙ্কতে। জাযতে হুষ্টবদন: শুদ্ধা তস্য তু তৎ কথা ॥ অপ্রিয়াশ্যপি বাক্যানি তদুক্তা-नऽভिनन्त्उ। উপাयनक পৃহাতি স্তোক মপ্যাদরাত্তথা।। কথান্তরে-ষু স্মর্তি পুরুষ্টবদন তথা। ইতি রক্তস্য কর্ত্ব্যা সেবা রবিছলোদ্ধ-হ।। আপৎসু ন ত্যজেৎ পূর্বণ বি-ব্ৰক্ত মপি সেবিত।।। মিত্ৰণ নচা-পৎসু তথা চ ভৃত্যু ভ্যদ্ধন্তি যে নির্গুণ মপুমেষ। পুজু বিশেষেণ চ তে বুজন্তি সুরেন্দুখাম। মরতৃন্দ্যু-🕏 ।। ইতি মৎস্যপুরাণে রাজধর্মে অনুজীবিবৃত্তি নাম ১৯০ অধ্যাযঃ॥ ताकाननी जी वृक्षविष्णयः। क्री. রণী ইতি ভাষা। তৎপর্যায:। রাজফল: ২ कीর वृक्तः ৩ नृপদ্ম: ৪ নিম্বীজ: ৫ মধ্ফল: ৬ কপীষ্ট: १ साथरवाष्ट्रवः ৮ कीत्री ৯ ७६ क ল: ১০ ভূপেষ্ঠ: ১১ রাজবল্পভ: ১২ बियनः २० मृष्यकाः २८ कीत्रमृक्षः ১৫। অস্যা গুণাः। মধুরত্ব। शि-खनाणिषु । खकष्। उर्भगषु । व्यापः। (होना क्रापः। हरापः। मृत्तिक्षत् । (महनामित्त्वः । ইতি ब्राज्ञनिष्ठं ।। अभिष्ठ । क्षीद्रिका-याः कन व्याः वनाः त्रिकः हिमः एकं । ज्का मही महे जाउ क्षिय (मायव्यानुहित् ॥ ইতি जाव-भुकामः॥

त्राकामः क्री अमुद्दिणा ख्वणा वि-वित्नयः। उट्शर्यायः। नृशामः २ त्राकारं २ नीर्यण्ककः ८ साम्यापुंठः ६ त्राक्षयान्यः ५ तार्क्ष्ठः १ नीर्य-कृतकः ५। अम्य ख्वाः। जिद्दाय-मृत्राक्षवः। मध्रवः। नमृद्वः। नीश्रनवः। वनकात्रिवः। श्रथ्यः । काश्चि वीर्यः वृष्किनद्शः। ইठि ता क्रनिर्यण्डः।। त्राक्षमामिकञ्कः। उद्धाकनिर्यश्यायन्तिः द्व त्राक्षन् भाष्य पृष्ठेरवः।।

 জারামুণ ত্বরণ স্বাদু বিবদণ শীত-লণ গুৰু।। গুাহি কক্ষণ বিবদ্ধাথ্য-বাতক্থ কক পিন্তনুথ : ইতি ভাবপুকাশ:।।

রাজাম: পু॰ অমুবেতস:। ইভি রাজনির্ঘট:॥

त्राकार्कः भुः स्थाक्त्कः। मारा व्याकन्त इंडि ভाषा। उट्शर्यायः विम्कः २ व्यकः २ सन्तातः ४ गग-त्रभकः ६ काष्ठीनः ५ मराभुन्नः १। हेंडि ताक्रियंकः ॥ व्यन्कः ५ भुडाभमः २। हेंडि भरत्रद्वावनी॥ त्राकार्छः क्षी व्यक्ष्या ताक्र्याणः वि। हेंडि भिरिनी॥

জনির্ঘণী: ।। রাজসামিকভক্ত । রাজার্হা জ্ঞী জমূ: । ইতি রাজ-তন্ডোজননিষেধ শায় কিন্তে রাজন্ নির্ঘণী: ।।

बाजानावृः जी श्रापृज्यी। भिठी
नाउँ इंडि ভाषा। उट शर्यायः।

गराज्यीर मध्रानावृनी २ भाकानावृः ८ ज्यकः ६ ভक्ष्णानावृः ५ यनावृनी १ मिश्रेज्यी ५। यग्राः कन

खनाः। व्यादः। वैक भिन्ड र्यदः।

खक्ष्यः। ইंडि ममनवितामः॥

त्राकाल्कः भू महाकन्तः। इंडि हात्रावली ॥ वाकावर्षः भः एभवज्ञालमः। (त-

রাজাবর্ত্ত: পু• উপরত্নভেদ:। রে-উটী ইতি হিন্দীভাষা। তৎপর্য্যা- यः। नृशावर्जः २ ताकाछावर्जकः २ व्यावर्जमानः ४ व्यावर्जः १ । व्यम् ४ व्यावर्जः १ । व्यम् ४ व्यावर्जः । व्यावर्जः । व्यावर्जः । व्यावर्जः । व्यावर्जः । व्याक्रिकः । व्याक्रिकः

ब्राक्वाहिः भु॰ विम्थनर्भः। छ८भर्यप्रायः। विम्थाहिः २ विवादानी
० विषायुशः ८। ইতি भएतज्ञादवी
॥ অহীরণিঃ ৫। ইতি ত্রিকাও
শেষঃ।

द्राजिः छी (म्पी।। तथ।। ইতি

मिनि।।

वाकिका जी किनातः ॥ ताक्षमरं
भः ॥ त्रथा। इंड व्यक्ति ॥
भएकिः। इंड इ्यक्तमुः ॥ क्ष्यः
मर्थभः । उर्भ्यायः । क्ष्यः २
क्ष्यां क्ष्यम् । क्ष्यः २
क्ष्यां क्ष्यम् । क्ष्यः २
क्ष्यां क्ष्यम् । क्ष्यम् । क्ष्यः २
क्ष्यां क्ष्यम् । व्याम् वी ० त
क्षिका । त्राकी २ व्याम् वी ० त
क्षिका । त्रक्यम् । क्ष्यकः । क्ष्यकः । क्ष्यम् । व्याम् वी ० त

क्रवः २०। अम्या स्नाः। कर्षेषुः। তিকত্ব•। উফত্ব•। বাত প্লীহার্ভি শ্ৰ ফক গুলা কৃমি বুণ নালিত্ব• ! **मारु भिख्रुमख्या। उ**ख्विशाः । তীক্ষত্ব । বাতাদিদোষ নাশিত্ব । শিশিরত্ব। যুক কণ্ড্রত্ব। কে मार्षः। द्रायमामिष्कः॥ उ পত্র গুণাঃ। কটুবুণ। উঞ্চত্ত্বণ। কৃমি বাত কফ কণ্ঠামযহরত্ব। স্বাদৃত্ব॰ । বহি দীপনকারি বৃঞ্চ। ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট:।। অপিচ। রাজী তুরা-জিকা তীক্ষণন্ধা ক্ষুজ্জনিকাসুরী। भवः कृ जाजिबनकः कृतिकः कृष সর্বপ: ৷৷ রাজিকা কফ পিত্তন্নী তীক্ষোষ্ণা রক্তপিত্তকৃৎ। কিঞ্চি प्रकाशिमा कल् अष्ठ काठे क्तीन् হরেৎ।। অতিতীক্ষা বিশেষেণ ত-ছৎ কৃষ্ণাপি রাজিকা। ইতি ভাব-পुकाणः ॥

রাজিকাফল: পু॰ গৌরসর্যপ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

রাজিফল। জ্রী চীনাকর্কটী। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

त्रािकनः भुः पूञ्चनर्भः। ইত্যনরः॥ त्राकी खो निह्निभड्किः। ইতি শবরত্বাবলী॥

ब्राभीकनः भू भरोगनः। इंछि

व्राक्तिर्घणेः॥

রাজীবং ল্লী পদা•।ইত্যমর:।।
রাজীব: পু॰ হ্রিণভেদ:।। বৃহন্মীনভেদ:।ইতিমেদিনী।।হন্তী।
ইতি ত্রিকাগুশেষ:।। সারসপফী
।ইত্যমর:।। রাজোপজীবিনি ত্রি
।ইত্যময:।।

व्राक्तनुः भूः मख्याधवादमाः ख्रावाका । यथा । ठजूर्याक्रमभः र्याद्व मिकावः नृभम् । । । । या वाका ज्रम्बद्धाः मञ्च मख्याधवः ॥ ज्याद्माख्यावाका व्राक्तनुः भः विकीर्त्विजः ॥ ইতি বৃদ্ধবৈবর্ত্তে ত্রী কৃষ্ণজন্মখণ্ডে ৮৬ অধ্যায়ः ॥

রাজোম্বেজনসংজ্ঞকঃ পু• ভূতাস্কু শৃক্ষঃ। ইতি রাজনিঘণ্টঃ॥

बाकी की जाकभन्नी। जानी हैं कि

जाया। मूर्ग्रभन्नी। है कि (सिर्मि।।

का॰ मृशः। है कि (क्षित्रमुः।। नीनी।

है कि जाकनिर्मण्डः।। सा। जाकभन्ना।

वर्गनीयानि यथा। (स्वरा॰ (मोजाग्रमावन्रमीन मृक्षा सम्मा।।

वर्गा तावन्रमीन मृक्षा सम्मा।।

वर्गा तावन्रमीन मृक्षा सम्मा।

वर्गा तावन्रमीन मृक्षा सम्मा।।

वर्गा तावन्रमीन मृक्षा सम्मा।

वर्गा तावन्रमीन मिला। स्वर्गाना स्वर्गान मृत्रमान स्वर्गा स्वर्गान स्वर्गान स्वर्गान स्वर्गान स्वर्गान स्वर्गान स्वर्गा स्वर्गान स्वर्

यः। लाभावि (भागि बहुं। क भान যুশ্ম নথ ক্রমাৎ।। ইতি কবিকল্ল-वजायाः > खर्तक > क्रम्यः ।। क्रा স্যাপল্যা: পুমাণান্তর यथा। प्ত উवाह । विवश्वान् कणाशाट शूर्व-মদিত্যা মভবৎ পুরা ৷ ভন্য পত্নী वर उदर मः छ। बाछी नुन। তথা।। রেবতস্য সূতা রাজ্ঞী রে-বন্ত সুষ্ধে সুত ৷ পুভা পুভাৰ সূষ্বে दाष्ट्री अ॰क्का उथा मनू॰॥ यनण यमूना हिव यमली जू वजू-वजुः। इंडि माट्सि १३ व्यव्यायः॥ बाकाः ज्ञी बाद्धहेमः। उद्भर्गाः यः। नीतृ ८२ म छन । ७ जनभनः ८ (मणः ৫ পुरमणः ५ विषयः १ ता है। ৮ উপবর্ত্তন ১। ই তি শবরত্বাবলী ॥ अभवभाज नीवृद्धनभाम अक् বঙ্গ কলিঙ্গ পঞ্চাল মগধ কোশ-वामि मखनाष्ट्रन थाएं गामन-ग्र । (मणविषयाभवर्जनानि इ कन भर कन भर सम्बाख । कन-शरिकरम्या मजनिर्जनश्वानमा-**ख ह। উপাবিভেদেন দে**শाদि-ত্রিক ভিন্নার্থ। সামান্যেন পুযো-ग मर्भनाए। नीवृतामयः शरेकोव কার্থাঃ। ইত্যপরে। এতচাযুক্ত•।

ইভি ভরত:॥ 🗱॥ তস্য ব্রুণ

व्यक्ति ह रथा। भन्ने मार्याभ-कातीर नथाय ताका मूहार । च्चान्डा द्राष्ट्रे पूर्गानि कारवा प-अन नुक्मः ॥ वजाः शुक्वय स ष्विकिगीता कराक्ठाः। এठाः शक्ष ख्या निवः मधमः भृषितीः পতি:।। সপ্তপুকৃতিক রাজ্য মি ত্যুবাচ বৃহস্পতি:। পৌরদুণী छम्ब्रक नुवां नदाविषयः ॥ सा मामाजाः मुक्ट कारवा ब्राष्ट्रे पूर्नः বল তথা। পৌরশুনী চ রাজ্য व भुक्षिक ज्या प्रा ।। इंडि नद्रज्ञावनी॥ अभिष्ठ। वकाथि-পত্যং রাজ্যং স্যাৎ সামাজ্যং দ मनकरक। मजनकः मरहमानि महामामुाका, मूहारा ॥ इति वद्रमा **ख्यः** ॥

ताकाका खी निष्ठताकिकार विक-वनिर्मा क्या ना व्था । में हुन हिं यका है कि काया। यथा। में हुन हिं किर भे खर्क क्ष्रें की तक हिन्स है से वना खर्क वहें कि में मक सामनि में ब्ले यथा। मूक स खर्क वहें कि। बत्त कृष्णा-हरमा खर्कः। विवस कृष्णिमाही ह स्म-यताः भवना भट्टः॥ ताका क्या कि द्याहिन । भाहन । जा खर्क व्यादिः द्याहिन । भाहन । जा खर्क व्यादिः १ है कि का वभुकारण क् जा मवर्गः॥

त्री রাজ্যাক। वाकंत्रम्भीभारः। उर भर्यायः। भुक्षिः २। उद्या इतिक वर्षा। यामी > व्यमानुः २ मुख्द ७ काराः ८ बाहुः ७ पूर्गः ७ वन १ भोजागारम् । इेंड्याबः ॥ साम्यान्यः मध भ्रङ् लाकाम्प्यम ब्राह्माक्शर शुक्-जिनम् वाष्ट्राः। द्राष्ट्रः मधाकः। কস্যচিন্মতে অপ্তাঙ্গঞ্চেত্যুভ্যমে-व मर्गिङ । यमुकः कामनाकीय । बाम।माञान्छ बाङ्क पूर्ण कारवा वलः मुङ्८ । शत्रन्भाः दाशकादीमः সপ্তাহ্ণ রাজ্য মৃচ্যকে।। পৌর-শ্রেণ্যা সহাষ্টাক মপি রাজ্য পু-कीर्खिञ भिष्ठि। बाम्राप्तयः मक्ष-भद्रम्भारताभकाद्रिज्ञां द्राक्राम् व्यक्तानि उनायाः माधनानि द्राङ्गा कानि भुक्षे अवस्ति ताका । भुक्-ভব: কৃষো: ক ভাব ইত্যুক্তে: कि: পुक्छि: खिया । **या**भी बाजा । अभारत्रा मञ्जी। मुहन्मिकः । बर्गारिकाक्षागातः (कावः। त्राष्ट्रेः र्जनभरवजीज्ञिः। भर्वजानि मूर्ग-मः भूतः पूर्णः। वलः रेमन् । (भोतः **ण्**नी गुरुश मिला भूनर्वहनः भाषा-न्रथ्राभनार्थः। ইতি ভব্নতः ॥ 🛊 ॥ অপিচ। ৰাম্যমাত্যে জনপদে।

রার্ত্রি

मूर्गः मेख खेरिय है। किरिया मिंडक श्यांक मक्षांकः त्रांकः मूहारखः ॥ मक्षांक्मांि त्रांकाम्य मृतः श्रांभी भुकेखिंदः । जग्न द्यांख्याक्याकाः त्रांका त्रकः भ्रांच्चः ॥ यपक् त्र काः। कर्वतः। उथा एवन भ्रांच्चः । व्याक्रिका य खेरिकमाः (मृश्च भा-हत्र ६ मृत्रीः ॥ यथ समा कृतः खेराः भीष्र्याय महीक्कितः। ইति भारामा १८८ स्वरायः॥ त्रांकिः क्षी युक्तः। ইति रहमहन्तः॥

শরারিপকী। ইত্যমর: ।। রাডি: ত্রী শরারিপকী। ইত্য-মর: ॥

রাচক: পু• ধনামখ্যাতদেশ:। যথা। পাচ্যা• মাগধ শোণো চ বারেন্দ্রী গৌড রাচকা:। ইতি জ্যোতিষতভু•॥

রাটা জী সৃন্ধ: ।। শোভা। ইতি মেদিনী ৷৷ পুরীবিশেব: । যথা। গোডণ
রাষ্ট্র মনুত্তমণ নিরুপমা তত্রাপিরাটাপুরীভূরিশুেষ্টিক নাম ধাম পারমণতত্ত্বোত্তমো ন: পিতা। ইত্যাদি পুবোধচন্দ্রোদ্যে দ্যুবাক্যণ ৷৷
রাটীয়ঃ ত্রি রাটদেশোভ্তব: ৷ যথা
৷ অযনাংশাল্লগ্রমানণ দুরুহ্ মিতি
নোচ্যতে। রাটীয় শ্রীনিবাসোক্তণ

তথান ছলতো ২ ব তু ॥ ইতি
নলমাসতত্ত্ব ॥

রাক লী জ্ঞান । যথা । রাজ্প
জ্ঞানবচন জ্ঞান পঞ্চবিদ স্ঠি
তেনেদ পঞ্চরাত্রঞ পুরদ্ভি মনী
বিণঃ ॥ ইতি নারদপঞ্চরাত্তে পুঞ্
মরাত্রে অধ্যায়ঃ ॥

রাত্রক ক্লী পঞ্চরাত্র•। ইতি মে-দিনী।।

রাত্রক: পু• একবর্ষ·বেশ্যাগৃহবাসী
। ইতিনেদিনী॥

द्राबिः जी रुद्रिम्।। এउम्रीमावहिम স্र्यं। कित्रगानविद्यक्तिकालः । त्राजि ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়ঃ। শর্বরী २ निणा ७ निणी थिनी ८ जियामा ৫ भगरा ७ क्रमा १ विভावती ৮ उमित्रनी २ तबनी २० यामिनी >> छमी ३२ । इंडामद्रः ॥ भागमा ३० रवाद्रा ७८ यामता ७৫ जूकी ७५ ুনক্ত ১৭ দোষা ১৮ বাসভেষী ১৯ खमा २० कमा ३० मजाकी २२ ক্ষণিনী ২০ নিশিখ্যা ২৪ চক্ৰভে-**मिनी २० मार्बत्री २७ मया २**१ वामुबारम निवन्ती २० । इंडि **भ**दतङ्गावली ॥ वत्रिः ७० वाष्ट्र-রোষা ৩১ निमीषः ৩২ निर्ह ৩৩। ইভি बটाप्रः॥ याम्यञी ०८ जाता

১৫ ভূৰা ৩৬ জ্যোতিমূভী ৩৭ তার किनी ०५ कानी ०३ कनामिनी ४०। 🎅 রাজনির্ঘণ্ট:।।#।। ওস্যা: কার-'क्र-यदी। यहा हिक्कू ठ अक्षेत्र (भारताः ভূগোলকোভবা। ছাবা ভবেত্তদা शेविः म्याह जिब्रहास्नि ॥ हैि ाक्रिभूत्रांतगगाज्यानामाभ्यायः ॥ है।। निर्ज्दिवाना॰ द्राजि यथा। मा-সন চ নরাণাঞ্চ পিতৃণা তদ্হনি ग । कष भक्त मिन (भाक माङ्ग ।। विः भुकीर्खिं ।। व्यमस्य नदाः গাঞ্চ দেবানাঞ্চ দিবানিশ। উত্তরা: াণে দিন প্রাক্ত রাত্রিশ্চ দক্ষিণাযণে । ইতি বুদ্ধবৈৰৰ্ভে পুকৃতিখণ্ডে ৫১ গধ্যায: ॥ 🗱 ॥ অথ রাত্রিকৃত্যু । 🖫 মৃতি:। পূর্বাই বিহিত কর্ম न ক্ত ত পুমাদতঃ। রাত্তে পুহর या-बट्ड कर्खवाः गर्थाक वट् ॥ हिः বোদিতানি কর্মাণি পুমাদাৎ পতি-তানিচ। শর্বগ্যাঃ পুথমে যামে তানি व्यर्गापञिष्कृतः॥ इठि त्रज्ञाकतः॥ राक्तवसुरावित्रेरमो । উপाम् भः किमा अक्षा छ्वामी खानुभामा ह । ज़्रें छा: পরিবৃতো ভুক্বা নাভিত্থো **ee সম্বিশে** ।। অগ্নি হোমোপা-সনে সাগ্নিপরে। উপাস্যচেতি চ कादा देवसम्वानिकः नगृहिताछि

। मिश्राणेट मालट । उथा ह विकृ भूतान । भूनः भाक गूभानाय जाय-মপ্যবনীপতে ৷ বৈশ্বদেব নিমিত্তণ বৈ পত্ন্যা সার্দ্ধণ বলিণ হরেৎ ॥ অ৽ তিথিঞাগত তত্ৰ স্বশক্ত্যা প্ৰযে-দুধ: ৷ দিবাতিথৌ তু বিসুখে গতে য়ৎ পাতক ভবেৎ। তদেবাই গুণ পু॰সা॰ স্র্য্যাটে বিমুখে গতে॥ স্-র্য্যোচে অন্ত গতে স্র্য্য। তথা। ক্তপাদাদি শৌচস্ত ভূক্তা সায় **ততा गृशी। गाह्मसू** विजाः भया मिल माक्मयी नृत्राः (ভाक्रत मा-यभिष्ठि भार्ष्व गृहत्र भन्न भार् कार ।।#।। অথ রাত্রো শয়ন বিধি:। সতি স্র্য্যে শ্ব্যা চ ন পাত্তনীয়া সা চ সূ-र्य्याप्रयाद भूर्व मूर्वाननीया। उथा ह স্তি:। ভাকরাদৃষ্ট শগ্যানি নিত্যা-नि मिनानि ह। मूर्यप्रवासि ही-পানি লক্ষ্যা বেশ্মানি ভাজন ৷৷ वाता । मृतो साम विविद्ध ह शामरगताभाविभाउ । भारक প্লবনে চৈব সন্থিশেভূ সদা বৃধ: ॥ गक्नाः भूर्गमञ्जूक निदःशाःन वि-थाय ह। विक्रिक गांक्टि मं खि রক্ষা কৃত্বা স্বপেত্ততঃ 🕦 গর্মঃ 🛭 ষণ্হে প্রাক্শিরাঃ শেতে হাযুবে मिक्किगामिताः। भुकुक्मित्राः भु

वारम जू न कराहिदूरक्भिनाः ॥ मार्क (७४ भृतात। भाक्षितः भग त विम्हार धन मांगुक्त मिक्ता। পশ্চিমে পুৰলা চিন্তা হানি মৃত্যু **७**थाखाद्य ॥ ७था । नमकृष्ठात्रमः विष्णुः সমाधिञ्चः अलि नि । भार्कः ওেय:। শূন্যাল্যে শা্লানে চ এক-व्क ठजुन्न (प। सहारितगृह ठानि भक्ता (वार्ड भाः भृष् ॥ धान् (गा विशु (पवानां खक्रांक खर्णानिव । ৰ চাপি ভগুশ্যনে ৰাশুচৌ ৰাশু ि श्रय ।। नाष् वात्रा न नशक (ना-ভরাপরমন্তকঃ। নাকাশে সর্ব শুন্যে চ নচ চৈত্যজনে তথা।। স্বপেদিতি শেষঃ ৷৷ # ৷৷ অথ রাত্রৌ দারোপগ-भन विधि:। याद्धवन्तुः। (षाउन-ভূ নিশাঃ দ্বীণাণ তাসু যুণ্মাসু সমি **८५८ । वुक्क** हारगुव शर्बन्याम्या **म्हज**-সুস্ত বৰ্জবৈৎ ৷৷ জ্ৰীণা বাডশ নিশা ঋতু গৰ্ভাধান যোগ্য কাল:। তৰোক বিধিনা গছেৎ৷ তত্ৰ যুণ্মাসু রাবিশ্বপি পর্বণি বুক্ষচার্য্যেব ভবতি । उब दुजारो गहरका दुक्क र्यं। ज्ञुनन দোষে। নান্তি ইতি মিতাক্ষর। ॥ विक्नूद्राणः। वश्च द्वेशी समावान्तरा मु (छ भक्ष ठ ज्लंमी । रेमथून (ना शराविक द्वारणीय मन श्रियाः॥

राबीजः। हजुर्थ २२नि नाजायाः যুণ্মাসু চ গৰ্ভাধান বদুপেত বুন্ধণ-र्छ नम्त्रभाजीि । श्रेव हर्ज्यार রাত্রৌ যন্নর্ভাষান মূক্ত• তদুর্জো 🌂 বৃত্তৌ বোধ্য । রঙ্কসুগুপরর্তে সাধী शासन की दलस्या। ईंडि ब्रेन्रेयर्टेन-कवाकाषार । जाबी गंडीशानाि विहिड कर्माः गारगुडार्थः । ज्याम्। **क्षा विश्व विद्यार । इंडि जू ब्राह्मा** मि वृजीতরপর । অন্তাবপি কামুকী গনন মাহ। বিফুপ্রাণ । মৃতো নরক মভ্যেতি হীবেদত্রাপি চাযুষঃ । পরদাররতিঃ পু•স। মুভ্যন্তাপি-ভীতিদা ৷৷ ইতি মত্বা স্বদারেষু পাতু ন্ত্ৰ বুংখা বুজেছ। যথোক্ত দোষ-হীনেযু সকালেয়নূতাবলি ॥ লৈঠি নসি:। ত্বাষ্ট্ৰ বিশ্বৰূপণ জঘান বজুে-ণেন্দু স্ত পুতি দেবা বুক্ষছন্নিতি অ-वनन् न खिय উপ:गृङ्गी उवदः मा-স্যামি ততো হস্যা ভৃতীয় বুন্ধহ: ত্যায়া: পুপদ্যন্ত ক্সিরা: এক ভূমি র্বনস্পত্যশৈচক। অধ্বাণ নঘৰা ত্ত-ঙৌ বর প্রায়হত ভূমে: ছিরত্ব কৃ-कागा॰ हिम्रभुद्धारुग॰ जीगा॰ जर्ब-কালেৰু সম্ভবঃ। সম্ভবে। মিলনণ माञ्चाग इंडि याद्य । मर्बकाल খাতাবন্তৌ চ। ন তু পুতিবিদ্ধ

পর্বাদী। তথা চ গোতম:। শতাব্ গোষাৎ সর্ব্ব চাপ্তিষিদ্ধ বর্জ দিতি দুইকাল মাহ জ্যোভিষে। জ্যিষ্ঠা মুলা মঘালেষা রেবতী কৃত্তি কান্দিনী। উত্তরাত্রিত্ব: ত্যক্তা পর্ব বঁজ্জ: ব্রেচ্তৌ ।। এবঞ্চ শতৌ নোগৈতি নো ভার্য্যা মন্তৌ যশ্চ গছতি। তল্য মাহু স্থো দোষ ম যোনৌ যশ্চ সিঞ্চতি।। বৌধায়নীয় মন্তৌ গমন দোষাভিষ্যন মকামা বিষ্যা। বিষ্ণঃ। পর্বান্যারাগ্য বর্জ

ব শছন্ পর্জাণ তিরোত মপ্রসে 🗓 प्राट्यमा अञ्चर। जोगः मः-পূমান্থ স্পাশ্থ তাভিঃ সংকথ ाक्ष्म । बुक्तप्रयीः विभारताञ्च न हाः द्यकृतु मन्नार ॥ मर्ल्कार সংক্থনাদিত্যত্র সরাগদৃ• সংশক্ থঃ। শু:জানভরস্ত নিষেধ নাহতুঃ। শন্ধলিখিতৌ। খৃতু স্নাভা• ভদহো त्रावः भतिहात्र्यम्बद्धाः मिवा तिथु नः वुरक्ष क्षीवान्न श्रीयंग्रामः दिवा भूम् यस्य श्लायुम्ह ज्यादिज्विवर्काय् । পুজাকামশ্চ পিতৃণা নোপহরে ভ, ভন্ত বিছিন্দ্যাৎ পুগতেতাছেদা-ৰ যেনাপুতিষ্ঠো ভৰতি ভন্মাৎ পু ভিষাকাম: পুজ্যা পুভিষ্ঠেভ্ভি। নোশ ক। নিষেধে। তন্ত্ৰ সন্তান।

অहिनाय অবিছেদাय সম্ভানস্যাযেন यमार अभुिक है: भुड़ान्रभड़ा अ-পাুান্ত প্তিষ্ঠ: সন্ পত্তি ত্যাৎ ত-দুৎপত্ত্যৰ্থ যতিত্ব্যমিতি কল্পভকঃ । এवश्व नाम्बरित यह जिन्न न भू।-গুক্ত যাজ্ঞবন্ধ্য বচনাদুক্ত দিতাক্ষ-तायाः उष्क्यः। व निष्ठः। मृत्तिन उ ভূক্তেন নৈথুন যো প্ৰিশছতি। য-স্যায়ণ ভস্য ভৈ প্ৰা অন্ৰ্গ্যা: শৃদু-বৎ দ্বিজাঃ।। পরাশরঃ। খাতস্মাতা-कथा ভार्याः महिस्रोताभगहिख। স গছেম্বরক গোর প্রক্ষেতি কথো-চ্যুতে ৷৷ সলিধাবিত্যভিদ্যভিদ্যভিদ্য মিহতস্যু গ্ৰমাভা ন বেবে ম পূপ্রোৎপত্তি গর্যান্ত মৃ হাতিগমন নি ব্মমাহ। কৃষ্পুরাণ। খাতুকালাভি गानीमा यावट भूत्या न काराउ। খণাপকর্ষণার্থ হি পুল্রস্যোৎপাদ-ন• পুতি।। যতিতব্য নিতি শেষ:॥ আপত্তম:। ঝতৌ তু গর্ভশক্ষিত্বাৎ न्नान रेमथूनिनः क्छ। जन्छो जू সদা কার্য্য শৌচ সূত্র পুরীষবদিতি ।। দ্বাবেতাবশুচী স্যাতা দম্পভী শ্যন গভৌ। শ্যনাদুপ্রভা নারী मू िः न। प्रमू िः भूमान् ॥ रेमथून मुष्तः भाक् भवभू वारमःर्गः न स-র্যাৎ। তৈলাভ্যক্তে তথা বান্তে শ্ম-

भुक्रर्या रेबथुरन। म्बाहाद परा জ্ব্যাদক্ষেরাত্রেণ শুদ্ধ্যতি।। ইতি वहनार । भणानूर भरें । भारका । সা यमि गर्छ नामधील निमिक्षिका ষাঃ শ্বেতপুষ্কাষা উপোষ্য পুষ্যন ক্ষতে মূলমূত্থাপ্য চতুর্থে ২ছবি স্নাক্তাযা• নিশাযা মুদকেন পিষ্ট্ৰা দ ক্ষিণস্যা নাসিকাযা মাসিঞ্চীতি । इयसायथी जायमाना महमाना मः রস্বতী। অস্যা অহণ বৃহত্যাঃ পুএ: পিতুরিব নাম জন্যভ্যভিত ইতি। সা পরিণীতা ঋত চালেপি কৃতাভিগ मना वित गर्ड न दशां उता उता ষ্য পুষ্ঠে নক্ষত্রে শ্বেতকণ্টকারিকা মত্যুথাপ্যচতর্থে হহনি ঋত্যুতা া৷ সভ্যা•ৱাত্রাবৃদকেন পিঞ্চী দক্ষিণ ন শাপুটে পতিঃ ইয়্মোষ্ধী রিভি ন্ত্ৰেণ নস্যুণ দদাতি দক্ষিণহস্তানা-মিকাঙ্গুষ্ঠাত্যা পৃহীত্বা প্রাক্তশির: স্বিষ্টামা ইভি গোভিল মরণাৎ। व्यायुर्विशिष । निश्ननी मृश्वरविष মরীচ॰ নাগকেশর॰। আজ্যেন সহ ভঞ্জীত অপি বন্ধ্যা পুস্থতে॥ या ख्यक्षुः । **এব॰ शह्म् ख्रिय• कामा•** भवा॰ मृलाक वर्ड्स्य । भस्र इत्मी महर भूभः तकन्। कन्रवर भूभान् 🎎 क्रामा भाषात्वाववारिना । अक्-

দেকবার । অত্র সম্যুগাধান ছেতু-खवा डेखान कत हत्रभारमव सूदी ह न जिरं।गाहिजकत्र हत्रगार्/जिस्क ঋত্তিগ্ননান্তর দক্ষিণপার্থেন স্বালয়েৎ। পুৰুষাহিতে তু গৰ্ভা- ... নুৎপত্তি রিভি বিশেষঃ। দক্ষঃ। পু-**(मायशक्तिमा यासी (वना**क्रासिन **ा न**यट। यामहयः भयानस्र तुका-ভ্যায় কল্পতে ৷৷ ইত্যাহ্লকতত্ত্ব ।। 🗱 ।। অথ রাত্রিজাগরণ দোবগু-ণৌ। রাত্রৌ রাজরণ কক্ষণ বিঞ্ शुत्रभनः रिवा। अक्क मन्डियानिर ज्ञानीनश्रामायङ ॥ कक प्राप्ता বিষার্ভানা• রাজৌ জাগরণ• হিভ• । हिव। वा यहि वा आखो निमु। सा-ত্মীকৃষা তু য়ৈ। ন তেষা স্থপতা দোষে। জাগুতা বা বিধীয়তে।। ইতি त्राक्रवल्लाः ॥ # ॥ রাজৌ **স**লপূজা যথা। যভারাতাবেব নহাপূজা ক-खंद्या बीदवन्तिः वृ ्न पितन मर्श्या কার্য্য শাসনার্য্ সূব্তে।। তং-পनः जनभूजाविषयः । अर्फताः बाट भन्नः यह मृङ्खं दय स्व ह । मा মহারাত্রি কৃদিষ্টা তদ্মন্ত নক্ষম্ভ-বৈ।। ইতি তজ্ঞসার:।। 🗱।। অথ त्राव्यो विश्विनिव्यक्त । इत्नाग পরিশিষ্ট । মুনিভি বিরশন প্রো-

ক্তে বিপ্রাণা মর্ত্যবাসিনা নিউ্য । অহনি চ ভখা ভন্ষিন্যা॰ সার্জ পুৰু যানান্ত:।। জাবাল:। অহ: সূতিবীয়ঃ পুণ্যাঃ কথানুষ্ঠানতো দি-বা। নকাদিবুতবোগে ত রাজিযো। ला विभिषाटा (प्रवनः। द्राष्ट्र-শন সংক্রান্তি বিবাহাত্যয় বৃদ্ধিযু স্থান দানাদ্কি স্ব্যু নিশি আম্য বুতেষুচাঃ বুক্ষাণ্ডপুরাণ। ন রাত্রৌ পারণ জন্যাৎ খতে বৈ রোহিণী তত্ৰ নিশ্যপি বৈ স্ব্যাদ্ধর্জ-বৃত যিত্ব। মহানিশা॰।। ইতি তিথ্যাদি-তকু ॥ #॥ একভক্তেন নক্তেন ভথৈ বাখাচিতেন চ। উপবাসেন দানেন टैनवाचामिका खद्य ॥ सम्म-शृह्मात व्यामिनी गुक्ता जिथि र्रकृत्उ मरा। (स्वीभूतानः। হবিষ্যভোজন সূত্যু স্থান মাহা-वनावव । अधिकार्यः मशः भवा। नक्र जाकी युकाइस्त्रेट ॥ इरिकाकार-भी उतुर । । । । परवनः। त्राञी भाषाः न क्यों उ ब्रॉकिनी की खिंडा हि ना । मक्तारवा क् अया देक्टव मृर्या देखा চিরোদিতে॥ ইতি শান্ধতত্ত্ব ॥॥॥ বিফুপুরাণণা পুাত নিশি তথা সক্ষ্যা गर्। इाषिष् मः खबन्। नातायन म वात्थांकि अनि । श्राशंक्रयः नद्गः।

जाबाविभ गक्रायाः मानारही <u>भ</u>ुडि-भुमव बाह्। युक्तभुद्रागः। दिवा द्रा-ত্রৌ চ সন্ধ্যায়াং গঙ্গায়াঞ্চ পুসঙ্গতঃ नादायत्वषः भूगाः गृत्रभूष्वृड তজ্জলৈ:। রাত্রিঞ্রাধিকারনুপক্ত-ম্য আদিপর্বণি। অভো রাতৌ প্রা-প্ল বতো জল• বৃহ্মবিদো জনাঃ। গর্হ-যন্তি জনান্ সরান্বনস্থান্ নৃপতী-নপি ॥ ভত্ৰাৰ্জু নস্য পুতি বচন । স-मूर्ष क्रिवर भार्ष नम्यामगाक प्-র্মতে। ব্লাক্তাবহুনি সন্ধ্যাথাণ কস্য গুপ্ত: পরিপূহ:॥ দেবল:। মহানি-শা তৃ বিক্তেযা মধ্যম॰ পুহর ঘয়। ত্স্যাণ স্নানণ ন সন্ধী ত কাম্যনৈমি-ভিকাদৃতে ॥ অতএব কল্পতৰ:। न ৰক্ত• সাধাদিতি বৌধায়ন বচন• ব্লা-পপুাপ্ত সান বিষয় । এবঞ্চ গঙ্গাসা-নস্য দিবারাত্রি কর্ত্তব্যত্বাবিশেষাৎ ভত্তমিশিত্ত তিথি বিশেষস্যাপি निवात्राञि नम्सित्वनावित्ययः ইতি প্যাযশ্চিত্ততত্ত্ব ॥ রাত্রিকর: পু॰ চন্দু:। ইতি ছেম-हरमु निमाक्त मद मर्मनार ॥ রাবিচর: পু॰ রাক্ষস:। ইত্যমর:॥ ब्राबोगयनकर्डात्र बि ॥ खी दाक्नी।यथा।उ॰ রাত্রিচরী বিশুদর্শ ক্রঘাত যত্না যান্ত বনে ক্লাত্ৰিব

রাত্রিচরী ডাটোকে। জিঘাণসু বেদণ ধৃতভাসুরান্ত স্তাণ তাডকথ্যাণনি জ্বান রানঃ॥ ইতি ভড়িঃ॥

ब्राविष्ठन॰ द्वी **ज्ञ**्चिता। ইঙি भक्षाना॥

রাত্রিজাগর: পৃ• সক্তর:।ইতিহে-মচন্দু:॥রাত্রৌজাগরণকর্ত্তরিত্রি:।

রাত্রিজাগরদঃ পু• নশক:।ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

রাত্তিঞ্চর: পু॰ স্ত্রী রাক্ষস:। ইত্য-মর:।। রাতৌ গমনকর্ত্তরি তি।।

রাত্রিগুয় লী উৎপল । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

রাত্রিমট: পু• রাক্ষস:। ইতি ত্রি কাওশেষ:॥ রাত্রোগমনকর্ত্তরি ত্রি

রাত্রিমণি: পু• চন্দু:।ইতি হারা-বলী ৷৷

রাত্রিবাসঃ ক্লী অন্ধকারঃ।ইতি
শব্দালা ৷৷ রাত্রৌ শ্বনকালীন
পরিথেযবন্তং। যথা। ব্রান্ধ্যেন্ত্রে
উত্থায় মৃক্তরাপঃ রাত্রিবাস স্ত্য ক্রা শিরসি সহস্দল কমলাবস্থি তং খেতবর্ণং দ্বিভুন্নং বরাভ্যকরং
খেতমাল্যান্লেপনং স্পুকাশক্র-পং স্বামন্থিত রক্তশক্ত্যা সূপুকা-শক্ষপ্যা সন্থিতং গুক্ বিভাব্য নানসোপচারৈ রারাধ্য নমস্কুর্য্যাৎ রাত্যন্ত

। ইতি তন্ত্রসার: ।। অপিচ। শয-নঞ্চান্ধকারে চ রাত্রিবাসো নিনে তথা। স্থানাম্বরণ কবেশঞ্চ বুর্জ্জ থেথ শুষ্কভোজন।। ইতি দ্রমী চরিত্রণ।।

त्राविविश्यः शृ शृङाउः। इंडिं भद्यालः॥

রাত্রিবিশ্লেষণামী^ন পু•় চক্রবাক: । ইতি রাজনিঘণ্ট: ।।

রাত্রিবেদ: পু• অক্টুঃ।ইতি শব্দ-রবাবলী।।

রাত্রিবেদী পূ• স্বস্তুটঃ। ইতি ত্রি-কাপ্তশেষ:।।

রাত্রিহাস: পু॰ শ্বেতোৎপল । ইতি শব্দের্যবলী॥

রাত্রিহিওক: পু• অন্তঃপুররক্ক:। ইতিশদরত্বাবলী।।

রান্নী জ্রী নিশা। ইত্যনরটীকাষাণ ভরত: ।।

রাত্র্যট: পু॰ রাজ্মস:।ইভিকেচিৎ । রাত্রৌগমনকর্ত্তিম্ভি।।

রাত্যক্ক: ত্রি রাত্রৌদৃষ্টিহীনোনর:।
রাতিকানা ইতি ভাষা। রাত্রৌ
ৰাভাবিকদৃষ্টিহীনপক্ষী। স তু
কাকাদি:।যথা।দিবাদ্ধা: প্রাণিন:কেচিদ্রাত্রাবদ্ধা তথা পরে।কেচিদ্রিণ তথা রাত্রৌ সুরুণিন তুল্য

मृद्धेगः ॥ ইতি নাर्कः खगमताः । (द- | ' दावा ৰীনাহাত্ম্যা তল্পাকৌ বধণ যথা अ (म्यूनाद्धा क देन हुर्न अकाम् खन ভावर्यह । এकविष्मां के रेव वाज मिकिनी (उन ठाँछा यट ॥ त्रावाक তা পটলতা নশ্যেদিতি বিনিশ্চযঃ । इंडि भाक्ष्फ २४२ व्यव्यायः ॥ ब्राध्यः वि शक्रा मिक्सा इंडि হেনচন্দু; ত্রিকাওশেষশ্চ॥ রাদ্ধান্তঃ প্ সিদ্ধান্তঃ।ইত্যেরঃ॥ ব্লাধ্ন ঔষ সিক্ষে! ইতি কবি-ৰলুজমঃ॥রেফাদিঃ। ন রাথ্রোতি । य ताशुक्ति। 'हे व्यतार्गीरः। সিন্ধি রিহ্ স্থাদিপক্ষে নিম্লাদনা। দিবাদি পক্ষে নিম্নতি:। অম• রা প্লোভি বিপাণা য ইতি হলাযুধঃ। নিস্নাদ্যতীত্যর্থ: ৷ সতত রাধ্যতি শি্যে ইতি হলাযুধ: ৷ নিল্লমীস্যা দিত্যর্থ:। সিদ্ধি রম্ভর্তঞ্যর্থন্ত্রা पूज्यदेव विश्व अर्थनिक भाविनर ভউ:। ইতি कुर्गानामः॥ রায়: পু॰ বৈশাথনাস:। ইত্য यद्रेश ॥ त्राथनः ली সাধন । পুৰিঃ। ইতি मिनि ॥ जातः । ইতি হেন व्यः ॥ बाधना जी किंग्यन । इंडि मिनिनी।।

जी थ्विना किंबल्ड ।। গোগীবিশেষ: ॥ विभाशानक्रवः ॥ जागन्नी ॥ विकृकान्ना ॥ वि-দ্যুৎ। ইতি মেদিনী।। #!! রাধাযা উৎপত্তি র্যথা। পুরা বৃন্দাবনে র-মেঃ গোলোকে রাসমণ্ডলে। শত-**मृत्युकरमण চ ম**ज्ञिका माववी-বনে ৷৷ রত্বসি হাসনে রমের ভঙ্গৌ তত্র জগৎপতিঃ। স্বেদ্বামযুক্ত ভ-পবান্ বভূব রনণোৎ সুকঃ।। রমণ कर्जुभिष्टण्डे जन्नज्य मुख्यती । ইছ্যা চ ভবেৎ সর্ব• তন্য স্বেছা-ন্যুস্য চ ৷৷ এত মিন্নন্তরে দুর্গে দ্বি-থাৰপে। বভ্ৰ সং। দক্ষিণাঙ্গণ ত্ৰীক্ষো বামাৰ্দ্ধাঙ্গাচ রাধিকা॥ বভূব রমণী রম্যা রাসেশী রম্ব ণোৎসক।। অমূল্যরহাভরণা র-ত্রসি হাসনস্থিতা।। বহিশদ্ধা --শুকাধানা কোটিপূর্ণশশিপুভা। তপ্তকাঞ্চনবর্ণাভা রাজিঙা চ স্ব তেলসা।। সন্মিতা সুমতী শুদ্ধা শরৎপদ্মনিভাননা। বিভূতী ক वत्री त्रम्या मान्डीमान्या ७-**छा॰ ॥ র**হ্নমালাঞ্চ দ্ধতী <u>भ</u>ीचा-স্ঠ্য সমপু ভা॰। মুক্তাছারেণ শু-**्रिंग गक्षा धादा निल्डिन ह** ॥ अग्यु-क् वर्जु ला बुक् मूर्मक निति मः

মিভ•। কঠিন• সুনরে• দৃশ্য• কন্ত্রी-প্রচিত্তিত ৷৷ মাঙ্গল্য মঙ্গলা ৰ্হঞ্চ স্তনযুশ্মঞ্চ বিভূতী । নিতম শ্রোণিভারার্ত্তা॰ নবযৌবনসংযুতাণ ।। কামাতুরা• সমিতাঞ্চ দদর্শ র-निक्यतः। मृष्ट्री काञ्चा॰ जगरकाः **ভে। বভূব রমণোৎসক: ।। দৃষ্ট্। রি** त्र·मृ को छक्ष मा प्रश्नीत श्रतः श्रुतः । রাসেশ ভূষ গোলোকে সা দধার र्तः भृतः ॥ एउन ताथा मनार्थाः তা পুরাবিন্ডি মহেশ্বরি ৷ রাধা ভাগত এক্ষণ সচ ভাগ্ন পরস্পার• । जिल्लाः मर्बमाग्यक्ष मना मर्ख टए डिक्स करन शावन ताम खत्। ু' লফ্রু জপেৎ ॥ তেন জন্নতি भाजा ताला मनीचनः। ना শ দ রার ান্ডাক্তো রাতি নৃক্তিণ সু एन जारा । या भाषा हात्र शाकूर्ण था-বজ্যে হরে: পर•। কুণ্বামা শ স-ন্তু হা রানা রামেশ্বর্রা পুরা ॥ ত जााकाः माः म कवरा वज्तू परंव সোষিতঃ। রা ইত্যাদানবচনো ধাচ নিৰ্বাণ বাচকঃ ॥ যতো ২বাপ্নোতি মুক্তিঞ্চ স। চ রাধা পুকীর্ত্তিতা। ব ভ্व (गान्नी न च क तान्याया (नाम कृপ जः।। ञीक्ष लामक्रिण ए दज् वूः मर्ब दल्लवाः । द्राषा वानाःम

ভাগেন মহালক্ষ্মী বভ্ৰ সা ॥ চতু-जू जमा मा भन्नी (मवी रेवन्नवेदामिन नी । उरंगा ताजनश्रीक केम्हर-न्नर भुरायिने ॥ जरःमा मर्ज्जन श्रीण गृहिनाक गृहि गृहि। मना বিধাত্দেবী চ সা এব গৃহদেবতা।। यग द्राचा कृषभद्गी कृष्यकः इन क्रिजा। भागाविधाज्र रेवी ह उरेमाव পরনাত্রন: ৷৷ বুন্ধাদি শুম্বপর্যান্ত সর্ব নিথ্যৈব পার্বতি। ভজ সত্যু भत्र· वृक्त तार्थमः बिखगाट भन्नः ॥ পর• প্রান• পরম• পরমাত্মান মী-"थब्रः। সर्वार्डः अर्वभू अर्थः नितीर् পুকৃতে: পর•।।ধেছাময• নিত্যব্দপ• ভকানুগৃহবিগুহ• ৷ ভজিলানাঞ্ দেবানা পুাকৃত ৰূপ মেব চা৷ ভস্ত পু। नाधिका द्राक्षा वह भो जागा मः यू-डा। गर्विष्याः नृनः माठ गृव भूक्-ভি রীশ্বরী॥ মাধ্নী রাধিকা সন্তঃ करा (मविष्ठि निकें भेरे। मना । यद भरास्त्रारका वृक्तार्रीनाः मूप्त छः॥ স্থাপ্ন রাধা পদাস্ত্রোজ্য নহি পশ্য-ন্তি বল্লবা:। স্বৰা দেবী হয়ে: ক্রোডে ছाया द्रायां १ कं निनी ॥ न ह द्वार-শ গোপানা রাযাণঃ পরমঃ প্রিয়ে । बिक्शाःमान जग्रान् विकृ जून। भर्ताकमः॥ भिनाम मान्त्रिष्ट्ना (नवी

গোলোকাদাগতা মহীণা ইতিবৃক্ষ বৈবর্ত্তে পুক্তিখণ্ডে রাধোপাখ্যা-न ६० व्यक्षायः ॥ 🗱 ॥ व्यनिहा गर्भ देव है। भृगू नन्म भूवत्कार मि তিহাস পুরাতন। পুরা গোলোক বৃত্তান্ত শুক্ত বজুত:।। 🗐 দায়ে রাধ্যা সার্ভ বভ্ব কলহো মহান্৷ শ্রীদানা শাপাদৈত্যক গোপী রাধা চ গোসলে ।। ব্বভানু সূতা সাচ মাতা যস্যা: কলাবতী। क्षम्याद्वात्रम् अ । नाथम् । मन् भी मजी।। গোলোক वामिनी स्मय মত্র কৃষ্ণা ভরণা ধুনা। অযোদিসম্ভবা দেবী মূলপুক্তি রীম্বরী ॥ মাতু र्जर्डः वायुभूनं कृष्ठः ह भाषया नडी। বাবু নিঃসারণে কালে ধৃয়া চ শিশু विश्रः ॥ यादिवंज्व ना मन्तः भ्-থ্যা। ক্লোপদেশতঃ। বন্ধতে সা वुद्ध होता माङ्ग हन्मुकला यथा ॥ बिक्कर उद्घरमाह्मिन नाह मृद्धिन डी নতী। একা বুৰি দ্বিধা ভূতা ভে .বেং নিক্**পিড:। ই**য় জী ন পুনান্ কিমা সাবা কান্তা পুয়ান্য• । দ্বে কাপ তেজসা তৃল্যে কাপেণ চ ৎণেন চ।। পরাক্ষণে বৃদ্ধ্যা বা জ্ঞা (मन अन्तरिन् छ। भूबछा भगरान हैनव कि इज्जी वय माविका ॥ श्रामटङ

তাময় শশ্বদিম সা স্মরতি প্রিয়ণ । রচিতা সাস্য প্রাণেশ্চ তৎ প্রাণৈ मृर्खिमानय ॥ अन्। द्राद्यानुनाद्वप গোঙ্গলাগমন পর । স্বীকার সার্থ-ক কর্ত্ত গোলোকে যৎ কৃত পুরা ॥ ক•সভীতি ছলেনৈব গোস্পলাগমন• হরে:। পুতিজ্ঞা পালনার্থঞ্চ ভবে-শস্য ভर॰ হ'ত: [।⇔।। রাধা শব্স্য वृष्ट পত्তि यंथा द्वाक्षा भद्रमा वृष्ट-পত্তি: সামবেদে নিক্সিতাুর্গ নারা-যণ স্তামুবাচ বুন্ধাণ নাভিপক্ষে ॥ वुका जा॰ कथ्यामाम वुकालाक मझत्रा भूता किलानिश्यतः माभूवाठ मरहश्वतः ॥ (मवानाः मूर्न-ভ নন্দ নিশাম্য বদানি তে। সূরা-जूत ग्नीन्माणा वाक्ञा गूकिना পরা ।। রেফে। হি কোটি জন্মান ক-র্মভোগ শৃভাশৃভ । আকারো गर्खवामक मृजुऽक (तागमूटम्राहर ।। ধকার মায্যোহানি মাকারে। ভব বন্ধন । শুবণ মরণোজিভ্যঃ পুণ শ্যুতিন সংশ্যঃ । রেফেঃ হি নিশ্চ-वा॰ ভকি॰ দাস্য: ক্^{ঞ্}পদামূজে ! मर्खिञ्च मनामन्तर मर्बामाकोषः মীশর•॥ ধকার: সহবাদঞ্ভভ্ল कानाम्बद ह । एकाञ्जि मार्थिः गा-কণ্য তত্ত্বজান হরে: ম্বা ॥ আ-

কার স্তেলসোরাশিণ দানশক্তিণ হ-রৌ যথা। যোগশক্তি যোগমতি সর্বকাল হরিষাতি ।। শুত্রুক্তি মা ब्रगाचागात्माङ्जावक कित्यि। রোগ শোক মৃত্যুমবা বেপন্তে নাত্র न· मरः ॥ इंडि तुक्तरिवदर्खं श्रीकृषः ह बाथा ७ २० व्यथायः 🇯 🕸 ।। उन्हाः (याजन नामानि(उया वृर्भि कि যথা। নারদ উবাচ। কানি বোডশ नानानिदाधिकाया ज्ञश्रमुद्धाः । जानि म वम भिष्राय (भाजू को जूरव यम ।। चु.ज॰ नामा॰ जरमुक मामायन নিক্লিত । তথাপি শ্রেত্মিছামি ত্বভো নানানি বোডশ।। অভ্যন্তরা ণি তেষা• বা তদন্যান্যের বা বিভো । অহোপুণ্য স্বৰূপাণি ভক্তানা বা ঞ্ছিতানি চা৷ নামানি তেষা বুছেপ-खि॰ मर्खिषा॰ मूर्लाङानि ह । भावना-নি জগমাত্ জগতা। গৃঢকপিণী ॥ নারায়ণ উবাচ। রাধা রাসেশ্বরী वामवामिनी व्रमिक्यवी। कृषः शानाधिक। क्षिश्रा क्षश्वाभिनी ॥ क्ष्यामाः भमञ्जू । भन्नभानन्तः किंशिनी। कृष्ण वृन्तावनी वृन्ता वृन्ता-वनवित्नापिनी ॥ हन्त्रावको हन्त्रका छ। १९ अहन्द्रि जानना । नामारनु তানি বারাণি তেবা নভ্যন্তরাণি চ

॥ #॥ রাখেত্যেবঞ্চ ল॰ সিদ্ধা রাকা ता मानवाहकः । स्यः निर्दाणवाजीः যা সা রাধা পরিকীর্ত্তিভা মুদ্রো চ तारम ह ভवनाका अव धातसारहा। रत तालिक्नावातात्वन ताथा पु কীর্ডিতা।। রাদেখরস্য পদ্বীব তে ন রাদেশগ্রী মৃতা। রুসে চবাসো यम्राक्त (उन जामनिवासिनी ॥ गर्वाःभा तिमकानाकः (पवीनामी-শ্বরী পরা। পুরস্তি গুরা সম্ভ তেম-তা রসিকেশ্রী ।। প্রাণাধিকা প্রে-যসী সাকৃঞ্স্য পর্মাত্মন:। কৃষ্ণ পাণাৰিকা সাচ কক্ষেম পরিকীর্ত্তি তা॥ কৃষ্ণস্যাপি পুৰা শান্তা ক্ষো वान्त्राः भिनः मरा । नर्रेवं र्प्तवगरेन ক্তা তেন কৃষ্পুৰা মৃতা।। কৃষ্ ৰূপ সংবিধাতু যা শক্তা চাবলী-वया । जर्बा रेषाः कृ भगमृणी (उन क्ष्यक्षिभी। वामार्खाः स्व क्ष-न) या नसुडा भ्वान्जी। क्षवा-भाष्म मञ्जून (जर्मे क्ष्मिन की विंठा ॥ शत्रानन्स्त्राणिक चरा मृर्खिः মতী মতী। শু^{ক্তি}ভিঃ কীৰ্ত্তিতা তেন[ু] পরনানন্দর্জপিণী ৷৷ কৃষি মোক্ষার্থ 🏾 বচনো ণ এবোৎকৃষ্ট বাচক:। জা-কারো দাত্বচন স্তেন কৃষণ পুঞী-র্ত্তি হা। অস্তি বৃন্দাব্দ; ব্স্যা স্তেন

वृक्तावनी सृजा। वृक्तावनम्यासिक वी (उन द्राक्षा भूकी खिंडा।। वृन्तः **সংহ** বৃহঃ সখ্য রাকারোপ্যস্তি বাচ ক:। ঝথি বৃদ্ধান্তি যদ্যাশ্চ সা বৃন্দা পরিকীত্তিতা।। মুঘাচকো বি-भारक मा यमा। अ**खि उ**ब हा (व-দা বদন্তি 🔌 তেন বৃন্দাবন বিনো-मिनी ।। नथीन्मावनी दक हत्नुाख यब मञ्ज । (जन हन्तु।वनी मा ह কৃষ্ণেন কী ব্রিতা পরা ।। কান্তি রস্তি **ठन्दु** जन्त। यन्। रिवानिण । मा हन्दुकान्ना इर्षिण इतिना अति-कीर्बिका॥ भवहन्तृभू ना यम्रा का-नत्रिख रिवानिनः। मूमिना कीर्खि তা তেন শর্মনু পুভাননা ৷৷ ইদং ষোডশ নাগোক্ত মর্থ ব্যাখ্যান সং-युज । नाद्रायरान यम्स्ड वुकारा नाडिभक्षरक्ष।। व्यक्षणा ह भूद्रा एख थर्याय कनकाय स्त्री। श्रार्यान कृत्रया मः ख मश्मानिक निर्दिश भूक्षत ह মহাতীর্থে পুণ্যাহে দেবসংসদি। রাধা পুভাব পুস্তাবে সূপুসমেন চেত मा ॥ इमः खावः महाभूगुः जुङ्यः **पछ भश्रम्य ।** निन्तकाशादिकवा य न राम्। ज भहाशूत ॥ यावस्त्रीव भिषः (खाळः जिमक्काः यः श्राटेमद्रः া রাধা মার্প্রয়োঃ পাদপদ্মে ভক্তি र्ज्यिक् ॥ व्यष्ट नरस्वारामान्। শখৎ সহচয়ে। ভবেৎ। অণিমাদি-ক সিদ্ধিঞ্চ সংপাপ্য নিভ্যবিগৃহণ ॥ वुडमानाभवारिमक नर्रित्वम পূৰ্বকণ ৷ চতুৰ্ণাঞ্চৈৰ বেদানাণ পাঠৈঃ नर्बार्थ न गुरे :।। नर्द्धना यद्ध-जीर्थानाः कत्रीत विधिताधिरिजः । शानिकाराज ज्याक क्टमाया वव সপ্তথা ৷৷ শর্ণাগত রক্ষাধা মজ্ঞান क्कान मानजः । (मवानाः दिक्याः नाथ मर्भायनानि यट्यनः॥ जामन **ভোত্র পাঠস্য কলা**॰ নাইন্তি বোড-শী॰। স্তোত্তস্যাস্য প্তাবেন দ্বীব-बृक्जा ভবেষর:।। ইতি नुन्नदिवद শ্ৰীকৃষ্ণজন্মথণ্ডে ১৭ অধ্যায়:।। # ॥ त्राधानारमाहात्रगानस्त्र कृष्मनारमा हात्रन विश्वि यंथा। नात्रम छेवाह । व्यादि त्रावाः मनूहार्यः शन्हाद क्-कः विष्टृ ब्र्थाः। निमिख मन्। मा॰ ভক্তণ বদ ভক্তজনপূর্য। খ্রীনারায়ণ উবাচ। निभिन्छ मुन्र जिविश् कथ-যামি নিশাম্য। জগন্মাভাচ পুক্তিঃ পূৰুষক্ষ জগৎপিত। ॥ গরীয়সীভি জগতা॰ মাত। শতগুণৈ: পিতৃ । রাখা কৃষ্ণেতি গৌরীশেত্যেব শব্দঃ শুতৌ শুতঃ ।। কৃষ্ণ রাধেশ গৌরী **डि ला**क न ह करा गुड़: 1 शुनीन

রোহিণী চন্দু গৃহাণার্য্য মিদ মন॥ गृहानार्घाः भया एखः मः छया मह ভाञ्कत । भुत्रीर कमलाकाष्ठ गृशा भग भूजन ॥ इंडि मृष्टे नाभरवाम कोथ्रम मूनिमलम । ता मत्नाहातः ণাদেব স্থীতো ভবতি মাধব: ॥ ধা শব্দোদারত: পশ্চাজাবত্যের স नस्य:। आही भूक्ष मूहार्या भः कार भुक्छि महत्रर ॥ म जतमा ভূগামী চবেদাভিক্রমণে মুনে ৷ ইতি বুক্ষবৈবৰ্ত্তে ত্ৰীকৃষ্ণ ক্ৰমথণ্ডে ৫২ অধ্যাय: ॥ # ॥ তস্যা নিন্দাযা• मारवा यथा। य वा दिव डि निन्ह डि পাপিনক হস্তিচ। কৃষ্ণপুণাধি का (दिव दिवीक दाधिका श्रवा ।। বুন্ধহত্যা শতং তেচ লভম্ভে নাত্র সংশ্ব:। তৎপাপেন চ পচ্যান্ত ছ-ম্ভীপাকে চ বৌরবে॥ ভগুতিলে ম-शायात थाए की हे ह यद्धाक। চতদশেশুবিছিল পিত্ভি: সপ্ত ভিঃ দহ্।। ত তঃ পর ন্রায্ত জ रिम कः काल (यानिजः। हिव्रः वर्ष गर्मुक विश्वाकी है। क भाभ उ: 1 शुःण्ठलीनाः (यानिकीरी समुक नः লভকণাঃ। মলকীটাক্চ ভন্মান বর্ষণ প্রভক্কাঃ ॥ বেদে চকার नाथाया भिडाह कमलाख्दः।

इंडि वृक्षरिवर्ल्ड शिक्षकग्रथर७ ৯৭ जव्यायः ॥ 🗱 ॥ त्राथा स्व 🕫 यथा। यत्नारनावाह। इरती इन्निन्ध-ল। ভক্তি স্তদাস্য বাঞ্চি মম। তব নামুশ্চ বুঙ্পি ক্তি কাবা দ্বং বক্তু মর্হসি ॥ রাধিকোবাচ। ভবেন্ডক্তি निभ्ष्टना (उ रुद्धि मीन्द्रिक मूर्लङ । লভষ মন্বরেণাপি ক্রিয়ানি স্থনির্ণ-য॰ ॥ পুরা নন্দেন দৃষ্টাহণ ভাণ্ডীরে-वर्षभूनाक । भया ह कथिए । नानना निविकाक वुरक्षयदः॥ जाङ्गाव स्रयः द्वाया हाया द्वायान काश्चिती। द्वायानः শ্রীহরে র শ: পার্যাদ পুররো মহা-ন্।। রা শক্ষ মহদিকে। বিখানি যम্য লোমসু। বিশ্বপুর্ণিযু বিশ্বেষু ধা ধাত্রী মাতৃমাচক:।। ধাত্রী মাত। र भाउषा भ्नशुक् जि श्रीयदी। তেন রাধা সমাখ্যাতা হরিণা চ भूता वृत्यः॥ व्यश् विमामणाणन ব্যভানুসূতাধুনা । শীতবর্ষঞ্চ বিছে-(मा हित्रिना त्रह जाम्लु उ॰ ॥ वृष जानू-क क्कना भार्यम्भुवाता महान्। পিতৃণা নানদী কন্যা মম মাতা কলাবতী॥ অধো নিসম্ভবাহঞ্চ মম মাতা চ ভারতে। পুন: সার্দ্ধ যু-শ্মাভি যাস্যামি 🕮 হরে: পদ ॥ ইতিতে কথিত সর্ব: বুজ-বুজ বুজে-

খরি । বুজেখরেণ সহিতা স্বামিনা क्छानिना गिंछ।। ইতি वुक्तरेववर्ख ক্সীকৃষ্ণজন্বতে ১১০ অধ্যায়:।।#।। রাখা পার্রভ্যে রভেনে যথা। পা-র্বভূরোচ। কিংবা পুশ্নং করিষ্যামি ত্বা- রাধা- মঙ্গলাল্যা-। গতা তে বিরহ জাল গ্রীদান: শাপমোক্ষণে া৷ সতত ভন্নী: পুণো ত্বের মবি তে তথা। नष्ट्य नावर्या (र्जनः न कि भूक्षराश यथा ॥ य ज्वाः निनहि মভকা কৃতকা কাপি মামপি ब्रह्मीभारक ह भहारत यावहन्त रि वाक्रत्रो ॥ वाशामाश्वरमा र्ज्डन र कर्वा । तः भशानि र्र्टर ন্ত স্বাচ্যন্তে নরক চির । যাছি শ্করযোনিঞ্পি পিত্ভি:শতকৈ:সং । ৰঙি বৰ্ষ সহসাণি বিশ্বাধাণ ক্ৰঃ खथा ॥ इंजि तुक्कदैवदाई 🏝 कृष्ण्यन খণ্ডে ১২৩ অধ্যার্ম: 🖟 🚻 গোলে, क उम्रा चिन्नि यथा। এ जान भताद्रमान् षृष्ट्वी एक एक्ताममत्नान् । थाः। जग्नः भीषु कियम् तः प्रमृनः मु सतः उठः॥ आणुनः व्रोधिकायाः क द्रारमधर्याक नादमः। स्वाधि प्रवडा रमाभीना॰ वदाय। भगक नि বিতি ॥ পুলেপুৰি লাঘাঃ কৃছস্য র म प्राप्तिग नर्गा स्त्रा । म र्वानि वंह भी

यक পণ্ডিতৈ न निक्लिकः ॥ সূচাক वर्ज्जाकातः यज्गव्रिजिनुमानकः। শতমন্দির সংযুক্ত জ্বিত রহৃতে कमा।। अम्लः तङ्गनातानाः नरेत र्वि-রচিত বর । দুর্লম্ব্যাভি গভীরাভিঃ পরিখাভি: সুশোভিত ।৷ কলুর্-কৈ: পরিবৃত প্রোদ্যান শতান্তর• । সুম্ল্য রত্ন রচিত পুরাকারে: পরি-(वश्चित्रः ॥ अनुत्रत्विष्कायूक्तः यूर्क ছারৈশ্চ সপ্তভিঃ। সংযুক্ত রুত্রচিকৈ-क विक्रिक बंजुरेन मूर्त ॥ शुधान দার সপ্তভ্য: ক্রমশ: ক্রমশো মুনো **गर्व**राणि उठ उठ रवाए**ण** दात न गुड ।। (मवा मृष्ट्री ह श्राकात न-इम् धनकहि छ। मनुत इत् कलम সন্হৈ: সুন্নোহর ।। দুবীপ্ত তে জনা রম্য পরম বিষয়ে যুয়ুঃ ভতঃ পুদক্ষিণীকৃত্য কিবদূর বযু मू न।। इं छ दुक्तरेवदर्ख बीकृष्डक्र খণ্ডে ৪ অধ্যানঃ ৷৷ ঋ ৷৷ ভস্যা জন্ম ভিথি র্যথা। ভাদুস্য কৃষ্ণপক্ষে ए र्जिकमार्डमी यहा। उन्।: नरः তু যা শৃক্ল। তস্যা জাতা ছরিপ্রিয ।। व्यञानुभूदी नायः। महत्त्वभयी न ভা। সুধর্ণ মণি মাণিক্য বিচিত্র ভব नास्ना।। अनिमाहि मुरेश्यगं भ রিপূর্ণ মনোহর।। চিত্রধ্ব পতাকা

हि विविद्या विद्य निर्मिश ॥ विश-नन्द्रक्रा नः हिहानन्द्रम्यिनी। ष्यानन्त किन्ना नार्य्या यब ভिष्ठेखि नर्दमा ॥ विठिव्यवनानस्राद्रा वि-ि छवनाचत्रा । नाना (वर्ष विकि बाक्षा भूभनायापनायिनी॥ नर्वः बाक्र भाषा ताथा नामा वित्नानिनी । बगजा भाश्मि (स्वी ७ इ छ छ।-कि मृन्दती ॥ गृजाना मञकारिकव ন কথ্য মুনিসভ্রম। নারদ উবাচ। প্ণিপত্য মহাভাগ পৃহামি তব কি क्रदः। मानकीः कि मद्रवध् मंशान-श्वीः नद्रद्यो॥ विन्ता किम्डद्रकाथ रिक्य वी शुक्छिः किन्। (वहकन्। एन वकन्या मुनिकन्याथवा वरः ॥ महानि ব উবাচা কোটি কোটি মহালন্ধী र्लक्षीः का वा शद्रा वद्रा ॥ निनित्ञा ষৎপদান্তোজে কথিতা মুনিসত্তম। অ পর• কি• নিগদেহ নেক বক্ত্রেণ नात्रमः। श्रीत्राथा क्षण नावग्र खना-मीन् वक्मक्माः। जबनुभामि माहा-जाः लाङ्बर् मि नात्रम् ॥ जिला ক্যে তু সমর্থো হিন মাতৃ বক্তমর্হ তি। তদ্দেহ ৰূপ মাধুৰ্য্য জগন্মোহন নোহন ।। यह। नस्रमुखालिका छ দ্বকু নান্তিমে গতি:। লক্ষশ: কম-ना नारमा। यम्।: मा नाक्नी मडा

।। এবং শতসহসূলা মীশ্বরী রাধি-কা পরা। নারদ উবাচ। পুডো 🕮 রাধিকা জন্মনাহান্ম্যুণ সর্বতঃ-পর্ণ । তদহ • শোত্নিছানি সময় • ভক-বৎসল ৷৷ কথ্যতা নে মহাভাগ বুতানাঞ্চ বুতোভ্ৰমণ। প্যানণৰা কী-मृभी गृषा स्था वांश्वि वस्य म !। তৎ সর্ব শ্রোত্মিছা 🖟 কথ্যতা দে मराणिय । চर्य्या॰ भूका विधानक विष्मव महंन ७व ॥ यख मख स्तृ विश्वान भूषन यव निर्मितः। পূজনে কি॰ বিধানঞ্চ তত্তৎ সেবা-ষ্ট্ৰে বিধৌ।। শিবউবাচ। বৃষভানু-পুরীরালা ব্বভান মহাশযঃ। ম-হারলপুস্তো হসৌ সরশান্তবিশা त्रमः॥ यङ्गणस्या धनी जीनगनानिमा-मार्छ विख्यः । विष्णाः अम्रष्टःकन्नगः व्यनीनः कृष्ण्टेम्बुजः ॥ जम्र जार्ग्रा মহাভাগা শ্রীমণ্ড শ্রীকীর্ত্তিদাস্থযা। ৰূপযৌবনসম্পানা মুখ্যুরাজন্বলোক্ত वा ॥ यहानक्षीयक्षा ना ভव्या-পরমসুন্দরী। মহাপতিবৃতা কার্ফা সর্ববিদ্যান্তণান্বিতা ॥ তস্যা: 🗐 द्राधिका जाउं। श्रीमकृन्तावतम्बती। ভাদুে মানি সিতীষ্টন্যা মধ্যাহে भू जनायिनी ॥ विनागन भूतागानि গীত। যা কৃষ্বল্লভা। সমা কৃষ্পপুरा

जाधी बिक्कान्नराधिनी ॥ भृगू মৰো মহাভাগ পূজন ভলন তথা ा कर्खवाः यमनूक्षानः द्राधाकसनः ह्यार्जवः ॥ जनहंय जना ज्ञाधाः जग्रवंभित्रायरिः । जरमम् भूः वक्रामि शानाहिक मनुक्रमाए ॥ সর্বদা পশ্চিমদারে জীরাধা কৃষ্ণম निहात । धृष्टै मुश्च कनम পভाका ভোরণাদিভিঃ।। নানা সুমঙ্গল দু বৈ। র্যথা বিধি পুরন্ততে। সুবাসিত शक्तभूरित व्रिक्ष धृति क्रिन्।। मार्था भक्षत्वहाँ मंख्या मनाताः करः । भूयाउभन्नाकादः । जब নির্মায যজ্জঃ ৷৷ দিব্যাসনে পদ্মন-ধ্যে পশ্চিমাভিম্থী ছিতা। 🗐 य्या मृर्खिः स्रामा धान भानामि-ভি: ক্যাৎ॥ ভ`জ: মহ সজাঠী-বি: শক্যানুসার বন্তভি:। তদ্ভকঃ भूषायक्षक्र। छा॰ मना मःयङिन्त्यः ।।#।। व्यथ्यप्रनः (ह्यन्मीवत्रकान्ति নজুল তর•শ্রীমজ্জগন্মোহন নিত্যা ভি ললি তাদিভি: পরিবৃত সমীল পীতাম্র । নানা ভূষণ ভূষণাঞ্ मधूब रिकल्मात्रक्षण यूंग गाञ्चर्वा-জন মব্যয় সুললিভ নিভ্য শর্ণ্য ভরে।। যুশ্ম নৃর্ত্তি মিতি ধ্যাত্বা শা-बगुराम १० वा भूनः। माकार रेन-

नारि गूर्खी वा मरनामग्राः नमई-যেৎ 11 ততো মণ্ডল পূজাঞ্ তযোঃ त्रमृथउः कमार ॥ वर्गास्कः भु-याञ्जन भाग भागानि जिः मना॥ वानिका शिक्सम भूकता भीकर्नम-त्व श्मद्रा। हन्तु।वडी॰ मृङ्गरत्व छ-चाम भूकाय मूथी: ॥ वायवा मा। भवा॰ (मवी॰ कृष्ण्वर्ग मत्व १ हर्रायः 1 उद्यास विवास था था मुक्त वर्ग मान তঙ্গঃ।। উত্তরে শ্রীমতী ত্বর্চ্যা রক্তবণ म्त उथा। उदामभार्ष्यं हन्सुव्याः नीलवर्गरल २ हर्ष्य ।। त्रक्तवर्गरल প্যর্চ্যা ইশানে এইরিপ্রিয়া। তস্যা वास भुक्तरता भुक्ता गमनमुनस्त्री।। भीउदर्भाषा भूर्व विभाशा महर्य-ৰত:। পূিষা• তদ্যা বামপাৰ্ষে শুক্ল-বর্ণদলে হর্চযেত। অগ্নিকোণে শ্যাম-वर्गा॰ मरन मव्याः मनहरय ।। उदा- स्वीमधुमञी शृक्तवर्ग म्हल १६ (स्ट.) । প্জবেদ্ফিবে পদ্মा॰ রক্তবর্ণ দলে उथा।। मनिद्रथाक उद्यास नील-वर्गराम १६ (यथ । भूजायरिमर्था ७ ७-দা• রক্তবর্ণললে ততঃ।। **রসপ্রি**বাঞ্চ **जदारम मुङ्गदर्गनल २ हराय ।। 🗱 ।।** জীরাধা পূথসঙ্গিনী বিধুমুখী কৃ किंगा (भूयनी (इमाजा भिन वारिनी॰ जूगधूत्रधाना॰ जूदणाञ्चत्राः

। সদুরাভরণৈর্মনোজ্ঞ সূত্রু নিত্যা 🛭 क्रगाक्त्री वत्स विविधाः व व्रक्रवरी॰ भीजायद्वागवृजाः ॥ ১॥ শ্যামাণ শ্যামপরাযণাণ বরতনুণ ठामीक्त्राक्ट्**ठा॰ म**ङ्गीति मंध्रधः नि॰ পরিলসहन्द्रानना॰ সুষরা॰। जमुङ्गाভद्रभाः मद्राह्मनयनीः भृद्राः-मुक्नावृजाः शाखर ञ्रीननिजा मथी॰ महिनूका॰ हन्द्रावजी मूखमा॰ ।। ২।। কান্ত্যা কাঞ্চন সন্ধিতা॰ সূল-লিতা কৃঞ্চামর বিভূতী নানা ভ্ या मञ्जूनाक मुरुजी मार्फ किकी ज्लाी । बीर्ना विशिविषदी श्री श्र यमथी ज्वा मनाकानना विधी চাক সুনলিভাসুত্ত মম্ নিত্য ভ (अ माग्रना।। ।। अकृष्वित्र व हा बा मिलिज्थी॰ महत्र उम्रान्जा॰ ু নে শ্রীর কান্ত মতুলা শুক্লা-ष्टः ..वृद्धाः । स्वात्राভद्रभाः ज-मा व्यक्तिनो॰ श्रीकृष जात्वन रेव गाः খর্ডা• নধুরদ্বরৈ রবিরত• জ্রীচিত্রলে-খাণ ভজে॥ ৪॥ কন চ নিভ শরীরাণ বিভুতী রক্তবন্ত্র ললিত নলিন নে ত্রা॰ চাক ভূষাক শোভা॰। সুমধর পিকবাক্যা• চন্দ্রবক্ত্রা• সুবেশা• ম-ধুরিপু নিজ দাসী শ্রীমতী তা হি वत्तर ।। १ ।। वृन्तावतन निकामवन

(मोथ्रमानी॰ त्रम्रा॰ जुनीव्यनना॰ সুরবাবযজ্ঞা। নানা বিভ্বিত তনু मुत्रमधूकाकी॰ हन्मुा॰ ভढ़ा नकने द्वागमताञ्च्यानाः ॥ ७॥ मूर्व र्वाः मृक्धात्रिनी जा मूनाक् रखा मनिज्यनाकी । इतिश्रिया मञ्जन পদ্মনেত্রাণ ভজে ২হ মীড্যাণ কনকা-क्रांगाजा ।। १।। त्रवाई कलवाहि नी॰ जकल जाग ज॰गावनी॰ जूहाक स्ति अ ७ ना॰ भद्रम्भूर्ग हन्मु । नाः সুরত্ন বরভূষণা কিচর শুভূ পউায়-द्वा॰ ভঙ্জে भन्नमूनस्त्री॰ कनक वर्ग দেহা শভা ॥ ৮ । সুতাৰজ্ঞা গীতে ভুমর কলক্তী সূচতুরা জ शब्दिता (वद्यव्यव्य नियम भिन्तु व मना । विभाशा शोजाकी किन्छ মুরলী পীত্রসনা ভরে শ্যামা (मव्याः महन्यन्त्राः मूथम्यीः ॥ ।। मृश्मीकत्राष्ट्रियगाष्ट्राः सूर्वः मा॰ मुनःগীতবিদ্যাস্থীরা॰ বরে· न्तराः। जूदःभी जुनानाः जूरह्माद्यः শোভা ভাজ জীপুিয়া শুক্লবন্তা। मताञ्जाः ॥ २०॥ भाक्षर्वः निजना-निका मुगरवाग्यख गरा विज्जी মঞ্রণ বিভ্ষিতা বরতনু পাথো ল (नजां वदा । श्वारय कृष्क्रभाद्रवि-न्त्मधूणीं क्षाम्यद्भगाव्जाः मङ्गी-

তে মধুরবরা নবিরত সৈব্যাণ মনো-हार्तिभी ।। >> ।। कित्र मधूमजी ভা তণ্ডচামীকরাভা পিককলরব ক্তী শুকুবন্ত দাধানা । তিলম-भूनंनुनामा हाकत्स्माक ज्याः यूगः **म** इत्राप्तिका **५०** भत्रा ना छ छ **१२** । ॥ १२ ॥ तन्नानकः त्रस्र हा॰ जिउ-क्रम्नकृती बन्नवादशक्तरेश र्खाः সন্বীতবিষ্যা স্নিপুণ রসিকা তা ন মানাতি বি ভা॰। শারকী যন্ত্রগা-না॰ কন চনিত্তন সধ্বা কৃষ্ণ সে-वी वत्म भगा मृत्या भा भाषद्व पनाः विज्ञीः तक्षवञ्चः॥ १०॥ मा-**नि**द्रिशा मृत्यक वात्रश्ची मृत्रुर् হঃ। রসালাপ স্বৰূপাঞ্চ রসপূেমৈ-কসংযুতা। । ১৪॥ ভব্যাণ ঞ্রিশশি-ব্লেখিকা সুখনকা যজাদি গানাম-রাণ বন্দে ২হণ মধুরম্বরাণ পর মিকা লাবণ্য সারান্বিতা। নানা যন্ত বি-শারদা॰ বরতনু: পউায়রেণাত্তা• कु:झन्ही वदालाहना भविद्र उ॰ ध्रा-य जगत्माहिनी ।। ७० ।। औयद्धः यत्र ७ व • कवत्र व गान मन विज् তী • শ্রভদা • মধুরম্বরা সুললিতা • मनुक्रवद्याव्डाः । द्राह्म व्यर्गकृष्टिः বিভ্ৰণবরৈ রক্তৈ: সদা শোভিতাণ ब्याय वीयूगरमिका॰ भन्नमिका॰

श्रोरिकम्मा जना ॥ ७७॥ ब्राधाकृक भरात्रविनरमधूभी • अक्ष्य जूना।-থিনী নানাভূষণভ্ষিতাক্কচিরাণ সদুক্তবন্ত্রা॰ শুভা॰। ধ্যাযে সন্তত ক্ফভাবললিভা কেব্র হেমান্ধ-मा॰ वर्गाकीक दमित्रां मूथमधी। সর্বাহশোভাবিতা ।। ১৭।। মধু-স্বরাণ কোকিল ভৃঙ্গণানাণ সতুমরী यञ विशादिनीकः। वनिन्याः मृङ्ग সূচীনবন্ত্রাণ ভলে হরিদ্রাঙ্গ সমপ্ত শোভা ।। ১৮ ।। এবং ধ্যাত্বা পূজ-यिदा लिकाम्या यथा क्रमार । भा-দ্যাদিভি: সোপচারৈ বিশ্বিক্ডক্তি ७८ भद्रः ॥ मिक्सिन्। विवासीनाः मलाए अभिष्ठमाला मूला। भूगवाहि नत्मारञ्जन मः भूमानभरमे दि ॥ छ-खन्नामा जुमनूना शृष्ठगन्ना कि मूरन । ইতি পাদ্মে উত্তরথণ্ডে গ্রিরাধান্ত-बार्डभीवु जक्यनमाहाजाऽ नाम ১৬২ ধ্যায়:।।#।। এসিদাশিব উবাচ। পু-ত্যেক २१४) প্রযৌদ ক্রমতস্ত দলে मला। भृगु नामा कथ्राङ जाकाञ्ची-विः नाधिकः नं छ।। इन्द्रुश्ची व्रज-क्का ह म्डना मुम्थी उथा। द **वित्रुका वाक विज्ञा व मृब्धना ॥** মধুরা হস্তকনলা তথা মধুরভাবিনী । विनामिनी त्रमवङी उथा थक्षन-

लाहमा।। मुथरा हल्ला विका दम मा तमसळती । अमा मूमछत्री भीना **ठन्द्रा ठन्द्रशृ** ज्ञावजी ॥ वात्रश्ची भा-वर्जी बाजी ज्ञानुकारी नुकरवा। রম্ভা ভূমরগম্ভীরা সুশীলা চ সূবে-. मिनी।। आमलकी मुशक शे भिरा ह **এরি ভিপি্যা। শুক প্রিয়া নপুকরী** সুবেশা চাম্ভোজবা ৷৷ মুরলীবল্ল- 📗 जा वृन्ता भादिकाञ्जिषा मुखा। পঞ্ধরা রত্নালা মদিরা রাসবল্ল-বী !৷ মাতক্পমনী ভারাবতী স্ব-ওলধারিণী। কেশরী মিত্রবৃদ্দা চ 'লকণাছুগ্ৰনালিকা ॥ মাথাবতী **(कोणिकी ह (कामनाङ्गी मूहनर्सनी ।** পীযুৰ ভাবিশী সভ্যবভী চ স্বঞ্জ वानिनी ॥ कलाउमानिका ला-भागुम्। ठ किः भूकि श्रिया। मलाव जी बहुम। চ কদলা চ মদাল সা ।। তি- 🛚 (बाख्या ह मादिबी वल्बा शिवदा-रिनी। मूकावनी हिज्ञात्रथा मूमिजा লোলস্ভনা।। অৰুদ্ধতী চিত্ৰবৰ্তী **প্রিরক্তা পদ্মগদ্ধিনী। মেনকাক** णिका **द्रश्राक्**कि कामगूईनी ।। **छ**-मुम्लिया ह जानका जथा न्कावि-वामिनो । हितावजी हात्रक्षी मि -इयक्षा म्लाह्या ॥ नन्त्वता नन्त क निका सूरनता नन्तरादिनी। अत

काकी ह मूर्णागी (कवित्वावा शिव-घना ॥ नामात्राद्या नामरन्त्रा कल्दी सानज्ञिनी। विविज्ञवज्ञना রত্নজীর। মজুকিঙ্কিনী ॥ পিক-यदा ভक्गाना उथा द्वार/विश्वादिनी । একিক দানিলে প্রপু যত্নাৎ চন্দ্র-वनी ७७:॥ ब्रान भौन्यानि छि: न-माक श्रुकारङ्ग ह भूकरिकः॥ (इगा-ভা মধুরস্বরা বিধুন্থী গান্ধর্ব বিদ্যারতাং নানাভূষণভূষিতাঞ্ ন-धुद्रा॰ डाडी সূমली मुङ । वीगा यञ भूवाहिनी॰ वज्रजनू॰ हिजाञ्चत्र॰ বিভুতী প্যাযে কৃষ্ণ পরাযণা সূচি-वृकाः हन्मुारनीः मञ्जूनाः ॥ এवः রাখা জন্মভিথৌ স্র্য্যান্যগুল প্রন । कार्यानीन् रेनकवान् सर्वान् यञ्ज ३: পরিপূজবেৎ।। এবং রাখাক্ষ পূজাণ তবে। ম'ওলপূড়ন । পুত্যুকে যত্নতঃ वर्ताट कारका द्वानगरहाटनरव ॥ न्। ितिकः (त्यस्यं न कर्डवाः क-माहन। श्रीन्टक्रिककारननादमाऽ० তেনৈৰ সৰ্বদা ॥ নাহ্যেৎ শৈৰ শা-ক্তাদীন্রাধাজন্মহোৎসবে। পা-ষ্ডান্পতিতান্ কোলান্ড্যায় নিম্ভ্রেং ॥ বিনা ভাগবতাঁলো-কামচ তত্র পুথেশ্যেত। গন্ধপুত্রা-षि अं रिना कन्तरेन अमिर्वितरेडः

॥ নানাপরাক ভীতস্ত ভক্রাণ স্তাণ खब ठाइंटर । उखबाराशुमारिक ভিক্য পেয়াদিভি স্তথা।৷ভত্তরওল भृजायाः सार्या नाना माजा जावाय । वहिन् योन् बिक्कमा गामवीङ ভক্ত্যা ভোজায়েৎ পূলায়েত্তথা। ত रिम्र विष्णु र्गक्त श्रुद्धि मीटिन्यु में नायकाः 📗 **दि जि:।। मजाजीरे**ग जंकर्रेन्मः मग• **७**व गर्शरमवः। दिवा ऋग्रीर भू-যরেন রাধাভজিপরায়ণ: ।৷ মহা-भुगाम जूक्षी उ मिनास्ड हद्रागाम कः। भूजाः कृषा भिरदे कार्यः नार्ख मानिन्दि छड: ॥ ब्रात्को জাগরণ অর্যাদ্বাধাক্ষেতি বা মা-इन्। भूकारम्ब मादाभा क्भा त्रर्गामि मःकृ गः ॥ व्यक्षाना कथाः नामः भूताभारानुकी खंनः । भूवभी यः भुषाक्षेत्र नात्री जि दीक्षरैयः मह।। যঃ করোভি নরে৷ ভক্ত্যা রাধাজন্মা-हैगी॰ मुजा॰। वर्षा विव्धाः मार्ब রাধাভক্তো ২স্তি ভূতলে।। পুহরে পুহরে রাধা গোষ্ঠাইন্য দিবানি-श्विषञ्। विशासन श्रीकृक সহিত্যা তথা ॥ তদুসিকৈ: সহা-লাপৈ রাধাক্ক মৃতি মৃহঃ। তত্ত মংহাৎসব কৃত্বা পর্মাননিংতো

ख्यन्।। मख्य श्रुगिष्ठि सर्यामश्राक বিধিবোধিতা। পুত্যব মেব হ্বৰু-**उ द्राधावस**म्हारम्बर ॥ यः भू-মানথ বা নারী রাধাভক্তিপরায্ণ। ভূৱা বৃন্দাবনে বাস: প্রীরাধাক্ঞ मिन्।। वुक्रवामी ভবেৎ मानि রাধাভক্তিপরাযণ:। তস্যালাপ পু-যোগান্ত মুক্তবন্ধো নরো ভবেৎ ॥ রাধা রাখেতি ধাে বুয়াৎ স্মরণ হ-কতে नद्रः। সর্বতীর্থেযু সংক্ষারাৎ সর্ববিদ্যাপুষত্নবান্।। রাধা রাধেতি वर्षां द्वाश द्वाश द्वाश भू द्वार । রাপা রাখেতি যদিষ্ঠা রাখা রাখেতি জল্লতি।। বৃন্দারণ্যে মহাভাগা রা-ধাসহচরী ভবেৎ। জগতা পৃথিবী धन्। তब व्नावन भूती ॥ **उ**ब ধন্যা সতী রাঘা ধ্যেয়া যা মুনিসন্ত-रेमः। वृक्षाभीनाः महात्राधाः मृत्रजः সেবতে সুর:॥ তা॰ রাধিকা॰ যো ভজতে দেবর্ষে ত॰ ভজেমহি। তদা-नाभः अक्टेब्रव जभव मखमू उमः॥ অহনিশা নহাভাগ স্ক্রাধেতি की बंग । वाश्वि की बंग वर्गार ক্ষেন সহ যো জনঃ॥ তন্মাহাত্ম্য ন শক্যে ২হ• ককু? শেষে। ২ত্ৰ নৈব চাৰ গঙ্গাৰ গয়া নিত্যুণ ন হিতা চ नत्रक्ती ।। कराहिरेसव विम्था मई-

जीर्थकनभूमा । সর্বতীর্থমধী রাধা नर्विश्वयंत्रभी भूनः ॥ कनाहिष्टिम् थ। लक्षी नं ভবেজু उमानय । उम्रा-लाय वरमर कृष्का द्राथ्या मरु नाद्रम ।। রাধাক্:ফতি যসেঙে তদেত্রুত মুত্তম•। তদ্ধেহে দেহ মনসোঃ কদা-**किस कालाबादिः ॥ अञ्चलक वकः गुःजा** नातरमा मृनिजलमः। भुगठः भूषयाः भाभ (गांधाक्षेम्राः यथानिजः।। ज बार्रेभी वुड क्था यः मृताडी र मा नवः। श्री दाशायाः मृथी मानी धनी সৰ্বগুণান্বিতঃ ৷৷ জপেছৈ ভক্তি স युकः शर्टमान्। मात्रमद्रः। धर्माधी वा जरक वर्म मर्थाथी व जरक वन ॥ कागाथी वज्य काम भाकाथी भाक नाशु वाट । नर्वनाननामात्रनः कार्कानि रेवकवः मूथी॥ वित्वकी ह ७वा निष्ठाभी यना जिल्हा मान्यू याटा টি পামে উত্তরখণ্ডে শ্রীসদাশিব नावर अवारि जीवावाजवाष्ट्रेगी क-थन भाहार्या ३५० वर्गयः॥ 🗱॥ चम्राः महमुनामानि यथा। शार्यजुऽ वाह। त्रवरम्य जगन्नाथ ज्लानुगुर-कातक। यम्। खि भविकाक्गाः यम्। खि चिरि उपा ।। रच्ट पुरा भुनि उ তৎ সর্ব নে শুত পুভো। ভহাৎ গুছ ভর । যতু যতে মনসি কাশতে॥

च्या न गरिछ । यञ्जू योमा करिमा कराइ । ন। তন্মাণ কথ্য দেবেশ সহসুণ না-भक्ताख्य ॥ श्रीद्वाधाया महाप्तवर्ग গোপ্যা ভক্তিপুসাধন । বুকাও-कवी हबी ना कथ त्रानीय मा-गडा ॥ भशास्य छेवाहः । भृगु स्वि বিচিত্রার্থাণ কথাণ পাপহরাণ শুভাণ । সন্তি জন্মানি ক্যাণি ভস্যা নূন॰ মহেশ্বরি।। যদা হরি করিতাণি व्यक्त कार्यारगोत्रवार । जना विष-ত্তে ৰূপাণি হরিসামিধ্যসাধিনী।। ভদ্যা গোপীত্ব ভাবস্য কারণ গ-**रिड॰ भूदा। इसानी॰ मृ**तू प्रतिमा নামাণ চৈব সহসুকা।। যম্মাযা কথি-७ रेनव उत्खद्मि कमाठन । उव (मुश्र **भु**वक्रामि ভক্তा थार्याः मू-'মুক্ষুভি:।। মম প্রাণসমা বিদ্যা ভা-ব্যতে নে ত্বহর্নিশ । শৃণুষ্ব গিরিজে निज्यः भठेष ह यथा मि ॥ यम्याः পুসাদাৎ কৃষস্ত গোলোকেশ: প-রপুভূ:। অস্যা নাম সহসুস্য ঋবি-नात्रम् व्यवहा। #।। (म्यी त्राथा भन्ना পোক্তা চত্রগপুসাধিনী। এরাধা রাধিকা কৃষণবল্লভা ক্ষ সংযুতা॥ वृन्तावतनभन्नी कृष्णिश्रुण भननाभा-হিনী ৷ শ্ৰীমতী কৃষ্ণকান্তা চ কৃষ্ণা-ननत्भुरायिनी॥ यमस्निनी यामाग-

न्त्रा यानामाननस्यञ्जा। मासाम्य निया (गाभी (गाभानम्कत्री उथा भा कृकाक्रवामिनी क्रमा क्रिकाडा হরিপিয়া। পুধানা গোপিকা গো-शकना दिश्वांका मूनरती ॥ वृनराव-नविराती है विमु क्किं उम्थामुका । शानज्ञानम्कडी शाज्ञानम् मायिनी ॥ गिल्पमा गीलगम्। या-गमागमनिष्या। विकृतिया विकृ काञ्चाविष्याद्रञ्जनिवामिनी॥ याना मानन्तभञ्जी ह यत्मामानन्तरशक्ती। কামারিকান্তা কানেশী কামলালুস विगृहा।। करभूना उरा की वा की-बाननरभूपायिनी। यामामाननरभन्नी চ ব্ৰভানুসূতা শিবা ॥ গণাধ্যক্ষা গবাধ্যক। গবা গতি রনুত্তমা। কা-**अना जार्य मार्गा को काक नाक नशा**ति । গী।। অশোকাশোকরছিতা বিশো का (नाकनानिनी । गाय्यी (वस्त्रा-তা চ বেদাঙীতা বিদুন্তমা ॥ নীতি-শান্ত্রপূথা নীতি গতি মতি রভী-डेरा । (वर्षानुषा (वर्षणर्डा (वर्षणार्गः পুर्व किनी ॥ (यह गम्या वह भन्ना वि विवकनरकाब्द्रना । उरथाब्द्रनभूर। নিত্যা তথৈবোজ্জ্বলগাতিকা॥ ন न्तिभूषा नन्तम्जा द्वाधानन्तभूता मुखाः मुखाकी विभवाकी ह विवा

मिन्रभद्राजिङा ॥ जननी बस्मम्न्रा চ জন্ম মৃত্যু জুরাপহ।। গতি গতি-मठाः थाबी वाबाननः भुगारिनी ॥ कगन्नाथित्या रेमनवामिनी (इभमू-न्त्री। विविवयानिनी विवयानिनी চিত্রক্পিণী।। निर्श्वभा সুস্লীনা চ निष्णीना निजाञ्चा। लाञ्चाउत्र-शिहा ह (यागानन्स्क्रेडी उथा।। (वनु-वाम्रा (वनुत्रिक (र्नन्वाम्र) भन्नायना। गाभाषमाञ्जूषा भोगा त्रमातमाः माञ्चलाख्या ॥ व्यक्तिमाजि-মোহাচ গতি রিষ্টা গতিপুদা। গী-र्बाग्बन्हा शीर्वामा शीर्वामगरमः বিভা॥ ললিভা চ বিশোকাচ বি-শार्था हिज्ञभावानी । बिट्डिन्स्या मुक्तमञ्चा कनीना कनिरीलका ॥ मीन श्रिया मीनमाबी विमन। विम-लारका। काञ्चात्रवामिनी कृष्ण कृ-क्ष उन्मु शिया भिज्या । अनुखदा मृःथ-रखी दृःथकबी बलाखवा। मिड র্বন্ধী ধৃতি লজ্জা কান্তি:পুষ্টি: সৃতিঃ क्रमा।। कीरतामनायिनी (म्वी (म्-वात्रिञ्चलमिनी। विक्वी ह म्हा-वन्त्रीः अवभूका अविभूगा। मः इ-बी मह रिज्यानाः माविबी विष-गामिनी। (वराजीका निवालका नि-त्रावष्यगाश्रिया। नित्राव्यव्हरेनः भू

জ্যা নিরালোকা নিরাশ্যা ৷ একা 🏻 वी गर्बना भारता विष्णाः भन्नी गर्वः ৰতী ॥ রাসপ্রিয়া রাসগম্যা রাসা-থিষ্ঠাত্দেবতা । রসিকা রসিকান न्ता ख्रय• द्वारमध्दी भद्रा।। द्राम्म-ওলমধ্যহ। রাসম্ওলশোভিতা। রাসমণ্ডলসেব্যাচ রাসকীডামনো र्त्रा॥ भूखत्रीकाक्मनिनया भूखती-কাক্ষণেহিনী। পুগুরীকাক্ষসেব্যা চ পুগুরীকাক্ষবল্লভা ॥ সর্বজীবে **अत्री अर्वजीववन्त्रा भद्रा८भद्रा ।** পুকৃতি: শন্ত কাডাচ সদাশিবমনো रुद्रा ॥ क्यूट शिशाला त्या निमा जुा खि: गाँखि: क्रमा भ्वा । विधुक्तशा গোপপত্নী ভারতী সিদ্ধযোগিনী।। শন্ৰপা মিত্ৰৰূপা নিত্যঙ্গী নিত্য शिष्ट्रिनी । एपनमाञी उदा श्रःबी মহালন্ত্ৰীঃ ৰয়•পুভা ॥ সিফুকন্যা ञ्चाननावी हात्रकावाजिनी छथा । বুদ্দি: ছিতি: স্থানন্ধপা সর্বকারণ কারণা।। ভক্তপূিয়া ভক্তগম্যা ভ काननत्भुमायिनी । ७कवन्नकमा-তীতা তথাতীতগুণা তথা।। মনে-विधाञ्दावी **ह क्ष्यभूनभन्ना**यना। निद्राभया भोग्रहाजी उथा भहन-নোহিনী।৷ একান শা শিবা ক্ষেনা पूर्ण पूर्णिका भिनी। देखे निजर्न

বন্দ্যা চ গোপনীযা শুভাকরী।। পালিনী সৰ্ভভানা তথা কামাৰ श्वातिनी । अप्तरामुक्तिनुमा प्रवी বেদসারা পরাৎপরা ৷৷ হিমাল্য-সূত। সর্বা পার্বতী গির্দ্ধিজা সতী। मक्क कन्यारम्यभाजा मन्त्व छ्ला रहत-खनुः॥ वृन्तात्रग्रिश्वा वृन्तः वृन्ताः वन वनाजिनी। विनासिनी देवस्थी চ বুজ্লোকপুতিছিতা ম ক্ষিণী রেবতী সভ্যভাষা ভাহবতী তথা। जुलक्रमा भिवनिन्ता का निन्ती अङ्ग-কন্যক।।। পরিপূর্ণা পূর্ণভরা তথা रेश्नवं गिलिः । अभूदी वुक्रकेशा **চ तुका ७** शति शानिनी ॥ तुका ७-ভাওনধ্যে বুক্ষাওভাওক্সিণী ৷ অণ্ডৰপাণ্ডনধ্যস্থা তথ ওপরি-'भाविनी ॥ अखवाद्याखनःइस्त्री বুন্ধশিবহরিপিয়া। নহাবিকুপিয়া कन्न वृक्कक्ष्मा नित्रस्त्रा ॥ मात्रस्-তা ছিরা গৌরী গৌরাক্সী শশিশে-থরা। খেতচম্পকবর্ণাভা শশিকো-টিসমপুভা।। মালতীমাল্যভূষাঢ্যা মালভীমাল্যধারিণী। কৃষ্ণস্থতা কৃ-ककाञ्चा वृन्तावनविना जनी ॥ ज्न-ज्यश्चित्राञ्चा मात्रार्विभावस्था भा**द्रम्य हाद्रमा शोशनन्ति**नी भर्त-সিছিদ। ॥ অতীতগমনা গৌরী

मतानुगृहकातिनी। ककनार्वन भूर्गा ककगार्ववादिगी॥ मार्वी मादव-म्बरमाहातिनी नागमयल्ला । व्यक्त কারত্যপুস্তা নক্ল্যা নক্লপুদা।। শ্রিপুভা শ্লিপুদা শ্রীশা শ্রীনিবাসা २ हु उ ि भूगे। भिक्ना भिह्रा भिरा গ্রিকাম। গ্রীম্বরূপিণী ॥ গ্রীদামা-नन्तराजी ह जीनामध्रवहाण। এনিভয়া এগণেশা এম্বৰপাশ্রি তা শুভি: ॥ একিয়াৰূপিণী এলা গ্রীকৃষ্ণভরনাশিতা। শ্রীরাধা মতিঃ শুেষ্ঠা শুেষ্ঠকপা শু.ভিপূিযা।। যোগেশা যোগনাভা চ যোগাভীভা यूगनिया । योगनिया यागगम्। (यागिनीनगर्किं जा ॥ स्वतासमूम-जकाणा माजिभीक्रम्याशमा। नी-कामत्रवत्रा थाती रेवर्ग्यक्ता धता ध्र ভি:।। রত্ন সি-হাসনস্থা চ রত্নস্তল-ভ্বিতা। রহালভারস থুক। রহুমা-ব্যধরা পরা ৷৷ রত্নেন্দুসারহারাট্যা ्रद्रभानाविज्विषा । इन्त्रनीनम् नाउनामनयो मूजा मूहिः॥ का-र्किनीरभोर्भामी ह . अवादम्य छ वाभरा। भाविनस्त्राखगृहिनी भाः 'विन्मत्राजभूषिठा ॥ भाविन्मार्शि-তচিন্তা চ গোপীন্তনগণান্বিতা रिवस्थेनाथगृहिनी गाविन्तभद्रमान-

त्रा ॥ (भाविक्तरम्याम्या) ख्या বৈস্পুসুন্দরী। মানদাসা বেদবতী নীতা সাদ্বী পতিবৃতা ॥ অরপ্র্ণা मरानम्बना रेकरलाजूनसङ्गी । दिद्वापारिनी (मुंधा लाभीनाथ-यत्नाह्या ॥ शालीनात्यच्यी हर्जी नायिका नयनान्धि। नायका नायक-श्री अ नायकानन्त्विभिगी ॥ लिया-(भववंडी (भवक्त्र) हिन क्रम्यय । গোপালপালিকা মাথা নন্দ্রাযা ज्या भन्ना।। ज्यानी योवनानमी यूवजी (गानमून्सवी। (गानमाण कानकी ह जनकाननरकाजिनी ॥ रेक-লাসবাসিনী রস্তা হরতোষণভৎ-পরা ৷ হরেশবী রামরতা রামরামে-শ্বরী রমা ॥ শ্যামলা চিত্রলেখা চ छथा ज्वनयाहिनी । जूमानत গোপবনিতা গোপরাজ্যপুদা শৃতা ॥ जानम् भूर्ण मार्श्मी मट्नादाकः जुडा जडी। कोबाबी नाविज्ञ ही ह वाजाशी नवपूर्णिका ॥ हक्ष्माहक्ष्मा नामा नाब्री ज्वनमून्स्त्री । मक्कय-छ्डरता नाकी नक्कन्त्रा मुलाहना ॥ রতিৰপা রতিপুীতা রতিশে্ধা রতিপুদা। রতিলক্ষণণেহস্থা বি-त्रका जूरानथेती ।। **म**काम्मना हात्र-काया कामाञ्चलविक्ति । विकती

वक्रवारमाम्सादिनी यम्ना खया।। বিলয়া জনপন্নী চ যমলাজ্জু নভঞ্জি-নী। বক্রেশ্বরী বক্রবপা বক্রবীক্ষণ বীক্ষিতা ৷৷ অপরাজিতা জগমাথা জগদাথেশ্বরী মতিঃ। খেচরী খেচর সুতা খেচরত্বপুদাবিনী।। বিফুবকঃ স্বভা চ বিফু ভাবনতৎ পরা। চ-न्मुकार्षित्रूगावा ह हन्मुाननगरमा रुद्रा॥ मर्द्रामर्गा व्या (क्रमकती वध्ः। याहरवन्मुवध्ः रेमः ৰ্যা শিবভক্তা শিবাদ্বিতা ॥ কেবলা নিম্বলা স্ক্রা মহাভীমা ভযপুদা। জীম্ভকপা জৈম্তী জিতা মিত্রপু स्मादिनी ॥ भाभावयनिका १नका व्यवाजनु निवानिनी। जयश्री रमूनाः क्षी ह रुम्नाउग्यकातिभी ॥ किन-क्लाय छक्। ठ क्लिक्लाय नामिनी। কলিকশাষৰূপা চ নিভ্যাননকেরী क्षा ॥ क्षावजी वनवजी कि कामाठकवामिनी। वामरम्बी वाम ভাগা গোবিন্দপ্রিয়কারিণী মা ন-গেন্দুকন্যা যোগেশী যোগিনী যোগ-ৰূপিণী।যোগসিত্বা সিজ্বৰূপা সি-জ্বিক্ষত্রনিবাসিনী ৷৷ ক্ষেত্রাধিষ্ঠাতৃ ৰূপাচ ক্ষেত্ৰাতীতা স্বল্পুদ। কে भवानन्त्रसाबी ह किभवानन्त्रसाधिः नी ॥ किमवा किमवश्री जा किस्मादी

কেশবপ্রিয়া। রাসক্রীডাকরী রাস-वाजिनी द्वाजनूनहती ।। (गाञ्चल) निज्ञात्रः ह शास्त्र व पुरायिनी वि व्यवस्थानी नातकी नातकस्वामध-ना ॥ अनानवक्कभूद्रमूथवानमू-थान्तिजा। मूथा मूर्याजुना मूर्या-क्ला मूथ्रभुरायिनी ॥ नाद्रायगी कृता द्वारा करूना करूनामयी। का-क्ना कक्नाक्नी (गाक्ना नागक-র্ণিকা॥ সর্পিণী কৌলিনী ক্ষেত্রবা-जिनी ह जगन्यी। करिना ऋदिना नीला नीलामद्रथद्रा मुखा ।। निष्ठिय-नी क्পবতী যুবতী কৃষণীবরী। বিভাবরী বেত্রবতী শ•কটা ছটিলা-लका ॥ भारतायगिनुया रेनना मृक्षभी-পরিমোহিতা। দৃক্পাতমোহিতা-· भाउवाभीना नवनी जिका ॥ नवीना नवनात्री ह नात्रक्कन्तां जिला । रेइनी (इनमूथी वनुमूथी भनिमू-**(मा**जना ॥ व्यक्तिन्तु्थद्रा हन्द्रवज्ञ-ভা রোহিণী তিমিঃ। তিমিক্সিল-জন্নামোদ মৎস্যক্পাক্ষারিণী।। কারণী স্বর্ভুতানা কার্য্যাতীতা किल्माद्रिभी। किल्माद्रवह्म जा किन-कात्रिका कामकात्रिका ॥ कारमधनी कामक्या कालिनी जनरी शिका। किन्यु उन्याजी द्वारानी जी द्वारान

हिनी ॥ काम्यदीभानभद्रा अनुमा भारवादिगी। अमूना अमूनाननरा . কৃষ্ণেশী কামবল্লভা ॥ ডকারী বৈজ-श्रृष्ठी ह निष्ठािष्ठप्रक्रिशी। दिवृत् क्कि भूग कृषा एड़ा विल्वा भग खनी ॥ विद्याश्विको विद्ववभू विद्ववृक्कनिया मिनी । ज्वमी **(जाविका देव** देव-**जिनानम्को**तिगी॥ शस्त्रमुगामिनी मा। भाग जानक नजा उथा। रशियज् শক্তি স্বৰূপাচ যোগিতা ননকোরি गी॥(भूमिभूया (भूमक्भारभुमानमः **७**तकिनी। (भूमहत्रा (भूमहाबी (भू-मण्डिमरी ख्या ॥ क्कल्युमर्वजी **थ**न्। क्ष्राभुमस्त्रक्ति । (भुमार्थः मायिनी मर्वत्यका निकाक्रविमा। हाव जावादिजा (ब्रोम्) कमानन्त्र भु कानिनी। किनवा मृह्यता (कन. भागमधानी थती ॥ कतिवरामि-नी ध्या ध्यादमा ज्ञानदी। वृका-গুণোচরা বুন্ধকৃপিণী ভবভাবিনী श अभावनात्मिनी रेणवा रेणवाननः পূদাযিনী। লিশিরা হেমরাগাট্যা भिष्क भाष्टि मृन्स्त्री ॥ **म**्नात्रका (व-गवजी (वगाछ्या (बहवाहिनी। हरा दिञा नगाधात्रा नगाक्तभा जूरमविनी 1। किल्मात्रमञ्चमः मर्गा भोइहन्तु। न नो कला। कलानिधिनाथ्वहना कला

नाथाधिताहिशे ॥ विद्राशक्षणका হেমপিক্লা হেমমণ্ডলা। ভাণ্ডীর-जानवनगा किवजी भीवती भूकी ।। णुकरम्बन्धनाजीका णुकरम्बिन्दा-नथी । विकला ८ कविनी क्रीया को स्यापद्रधातिनी ॥ कायावती कायक्रभा जगपूरभिक्तिकातिका । সৃষ্টিছিতিকরী সংহারিণী সংহার-काद्रिने ॥ किनल्यानयाजी ह हन्द्रगाञा मूकामला। भदाक्राग সংরাগা বিদ্ধাদিপরিবাসিনী।। বি क्रावरा मात्रमशी मधी मःमाद्र-রাগিণী। ভূতা ভবিষ্যা ভব্যা চ ভব্যগাত্ৰা ভৰাতিগা ৷৷ ভব্না-শান্তকারিণ্যাকাশক্পা সুবেশিনী । রভিরস্পরিভ্যাগা রভিবেশা র-তিপুযা ৷৷ ভেজশ্বিনী ভেল্লৰূপা কৈ-বল্যপথদা শুভা। মুক্তিছেতু মুক্তি-হেতুলজ্বিনী লক্ষণা ক্ষমা।। বিশাল निवा रिमानी विमानस्नगञ्जवा। विभावगृह्वामा ह विभाववहती-রতি:।। ভক্ত্যভীতা ভক্তিগতি র্ভ-ক্তিবাধ্যা ভবাকৃতি: । বামাঞ্ছা-রিণী বিষণা: শিবভক্তিসূথান্বি-তা।। বিজিতা ২বিজিতা মোদমগ্না চ গণতোষিতা। হ্যাস্যা হেরমুসু• তा गगमाजा मूरत्यत्री॥ मूः थहकी

দু:থহরা সেবিতেপ্লিতসর্হদা। স-ৰ্বান্ধানুবিধানী চ প্ৰলক্ষেত্ৰবিনা-निनी ॥ नवद्या भाखवनथी नथी मध्यविनामिनी । गुाम्यशीजा गया गभा गभनाजीखानर्डता । मर्वाकः जूमात्री गक्रा गक्राबनम्यी उथा।। গঙ্গেরিতা প্তমাত্রা পবিত্রস্ল-मीनिका। भविज खन्मीनाएरा भ-विजानम्दरायिनी ॥ शविज्ञ ७१ मी-মাঢ্যা পবিভ্রম্বপাবিকা। গতি-का गीउन्नवा प्रनुखन्तुनिवादिशी া৷ निर्दानमाञी नৈবাণী হেতৃযুক্তা গমোত্তরা। পর্বভাধিনিবাসা চ निवामक्रमणा उथा ॥ मन्त्रामध्य व्याना मह्यारमक्तरा मुखा। मद्र-हन्तुमूथी न।।মহার। ক্ষেত্রনিবাসি नी ॥ वमञ्जाना मृत्युगी वमखवमना क्डि:। চতুভূজা বড্ভুজা চ ৰিভুজা পৌরবিশৃহ। ।। সহসাস্যা বিহাস্যা **ट गुमुन्तरा गुम्सियनी । शुनिल्या** शुगक्तभा भुगक्तिग्रभाव्छ। ॥ কৃষপুীতা কৃষ্ণরতা কৃষ্ণতাষণতং-পরা। কৃষ্ণপুমবতী কৃষ্ণভক্তা ভ ककन भूषा ॥ क्ष्यभूमरभूम छङा क्तिचिकिनुमायिनी । रेठउन।क्ना हिजना शिया हिजना क्लिनी ॥ जेगु-ৰূপা শিবকোডা কুফকোডা ৰূলো-

দরী। মহোদরী মহাদুর্গকান্তার ছ-नवानिनी ॥ हमुगवनी हमुरकभी চন্দুপুমতর হিণী। সমৃদ্যুম্ভরাপাই ठ मगूमुङ्गलवानिका ॥ क्लाशान-রভা নিদা ক্ষুখা প্রেম্রভায়িকা । **रू**र्वारणग्रामञ्जू पूर्वारणञ्जूहितः ॥ नागद्रा नागदीवाजा नगद्रानकः कार्तिभी । मागदालिक्नभादा नग-वाक्नमक्षा ॥ উद्दरीहा रिश्मबङी श्रियाकृक्छत्रिक्ती । (भूमानिक्न-निकाली निक्रमाध्यविवानिका ॥ मक्ना (माम्बनी (मथ्ना (माम्-थातिगी । बङ्गमञ्जीत जुवाकी बङ्ग ज्यगज्यमा ॥ बदानगानिका क्षः शुाना शुानविस्माहना । मञ्जूना अठावजी (अवकानन्स्मायिका ॥ **জ**-গদ্মোনি ৰ্জগদ্দীপ্তা বিচিত্রমণিভূষ-ণা। রাধারমণকান্তা চ রাধ্যারাধ্ন-क्शिनी।। किलामवामिनी क्क्शून-সর্বস্বদাধিনী। কৃষ্ণারতারনিরতা কৃষভক্তকলাথিনী।। বাচকা বাচ-कानम्का दिनी याहरकाड्युना ॥ इ-রিভ্বণভ্ষাত্যা নন্দ্যুক্তা কৃপাপগা । रिहरेहजानभूता रेथरेथनम् मिकि-পুকাশিনী।। ছেছেশন বক্পা চ शैशीबाक्यविणात्रमा। कणमानन्तक-बी ह भाजानम्हिभात्रमा। পश्चिजा

পণ্ডিতখণা পণ্ডিতানন্দকারিণী।। পরিপালনকত্রি চ তথা স্থিতিবি-बाहिनी । छथा ज॰शाद्र**णक्**षाह्या वि कञ्जनमानाङ्ता ॥ विपृषाः श्रीजिकः ननी विष्य (भूमविविष्यंनी। नारम्यी नामक्ता हं नामविन्युविधातिनी ॥ भू. नाङ्गानञ्चि ग्राम्यान्याः मिनी । कार्डिक्तु उक्बी ह त्रमना-श्विनी थेता ॥ जुनना চाउनउनी निवाउवनिवानिनी। क्रुमुकी हो इर अ अर्गजक्रापिविनामिनी ॥ (का िकन्तर्भवावगा कन्तर्भाकािमुन्तः त्री। कन्दर्भकाषिकननी कामवीक भूगिरिनी ॥ कामभाञ्चित्ताना ह काममाज्ञ भुकामिनी । कामभुका-श्विका कामिन्यनिमान्य शिक्षिता ॥ यामिनी यामिनीनाथवहना यामिनी-ষরী। যোগেশ্বরী হরযোগমুক্তি-माबी हित्रगुरा ॥ क्लानगानिशी (र्वी मीमाधामसक्तरा। कृतादिः ভা গণা গৌণ্যা গুণাতীতা ফলপুদা ॥ সমাওভূতবেতালনাশিনী শা রদাবিতা। সিতাসিতা চ সরলা नीना नावगुमक्रना ॥ विम्यार्थि-विम्याभाषा ह विम्याविम्याञ्चलिंगी । वाविकिकी माडकशर्माङ्गिः काउकादिनी।। नारममुन्ति नाममा

ভা ক্রীডাকোত্রকরপিণী। হরিভা-वनभीवा ह एत्रिप्तवनख्था ॥ হরিপাণা হরপাণা শিবপাণা नि-वान्विजा। नव्रकार्ववनः रुखी नव्रकाः র্ণবনাশিনী।। নরেশ্বরী নরাডীতা नवरनवडा वकाक्ष्मा । यत्नाचानन्त्रिः नीकीज यमामाकाउवानिनी ॥ यानानन्त्वणाया यानाम्यवन्त्वा-র্থদা। বৎসলা কোমলা काला क-क्रगानंदकालिनी ॥ वर्गनकी ज्निय-श्री (में निमी नाउवन्या। उधा-জ্ৰ নস্থী ভৌমী ভীমা ভৈমী ভ্ৰমা-নকা।। ত্ৰিজগমোহিনী হৰ্দাণা প্ৰাণা-সক্ততরা তথা। পানার্থিনী পান-भाजा भाषभाननहरूषिनी ॥ मूक्य-ञ्चकर्यान्ता विवस्तउर श्रा । म-ধিভাণ্ডানিনি কুফকোধিনী নন্দনা-হ্বন।। স্ত্রিটা ডক্রযুক্তা বনুনা-भावरकोजुका। विविद्यक्षी । क्ष-হাস্যভাষণতৎপরা ৷৷ গোপান্-নাবেষ্টিতা চ কৃষ্ণসঙ্গার্থিনী তথা। রাসশক্তা রাসরতি রাসবাস্তবা-সনা ॥ হরিদা হরিতাক্পা হরাব-পিতচেতসা। নিশ্চৈতন্য চ বি-শ্চেতা তথা দাৰুছরিদ্রিকা ৷৷ সূর্বা लमात्रमा हिव कृष्ण्जावाद्यितिन नी । जीरायमामधी रामरामिः

मानवातिनी ॥ मल्लिकालानिनी कि শী হরিদযুরধারিণী। হরিসামিধ্য-দাত্রী চ হরিকৌতুকমক্লা।। হরি-नुमा रुतिनागा यमूनाकववाजिनी। তৃপ:পুদা জিতার্থা চ চত্রা চাতুরী-ভনী।। ভমিশা তপৰপা চ রৌদুৰ-भा राणार्थिनी। कृक्षकामा कृक्छ-का क्कानम्स भूमायिनी ॥ क्कार्थवाः जना कृकदामिनी ভাবিনী उथा। কৃষার্থরহিতা ভক্তা ভক্তা ভক্তা সূ ভক্তিদা ৷৷ শ্রীকৃঞ্জহিতা দীনা বির हिनी ह हात: निया। मधुता मधुता-রাজগেহভাবনভালনা।। 🕮 কৃষভা-वनास्मामा जरम्याम् विशायिनी । কৃষ্ণার্থকশলা ক্ফসারচর্মধরা শুভা য় অলকেশ্বরপ্র্যাচ ক্রেরেশ্বরবল্ল-ভा। ध्नधान । विधाबी ह क्या काया হযा হয়। । भुगवा भुगविभी ह भुग-वार्थमक भिन्। वुक्त विक् भिवा-काः महाविशी रेणविणः मशा। त्रकः সীনাশিনী ভূতপুেতপুাণবিনাশিনী । সকলেপ্লিতদাত্রী চ সতী সাধী অৰন্ধতী ৷৷ পতিবুতা পতিপুণা প-**ভিবাক্যবিনোদিনী। অশেষসাধিনী** তৎ কথিত দেৰি রাধানাম সহসু कः। यः भारेषः भारेषदाभि जम्

তুষ্যত্তি মাধব: ॥ কি॰ তস্য ব্যুনা-ভি র্বা নদীভি: সর্বত: প্রিযে। ছক . क्किजामिजीर्थन यम्। जूरक्षा जनार्मः নঃ৷স্তোত্রস্যাস্যপুসাদেন কিংন সিং श्रुठि ভূতলে। ব্রাহ্মণো বৃহ্মবর্দ্ধী ক্ষত্রিয়ো জগভীপতি: ৷৷ বৈশ্যো বি ধিপতি ভূঁবাৎ শূদ্যে মূচ্যেত জন্মতঃ । दुक्षह्जा जूबाभान मिल्डामीन्। তিপাপত:॥ সদ্যে মৃচ্যেত দেবে-শি সত্য সত্য ন সংশयः। ব্লাধা-নাম সহসুস্য সমান নান্তি ভূতলো। স্বর্গে বাপ্যথ পা তালে গিরৌ বা জ-অভোপি বা। নাতঃ পর• শু ভ• স্তো-ত্র• ভীর্থ• নাতঃ পর• পর•॥ একাদ-শ্যাণ শুচি ভূ ত্ব। যঃ পঠেৎ সুননা-হিত:। তম্য সর্বার্থ সিদ্ধি: ন্যাৎ .मृृ्याम् । मृ्त्या ज्ञा ज्ञा ज्ञा । मान मा । र नी -র্ণনাস্যাণ বা তুলসী সন্নিধৌ শিবে। यः भारते मृग्याद्याभि उत्र उद्ध कलः मृग्।। अथानयः त्राक्तम्यः वा-হস্পভ্য• তথা বিধ•। অভিরাত্র• বা-জপেয় অগ্নিষ্টোম তথা শুক্ত ।। কৃত্বা यर कनभारता जि मुद्धा उर कनभा-शु या । कार्जिक ठाडेगी भागा পঠেশ্বা শৃণ্যাদপি ॥ সহস্যুগকল্প।-ন্ত বৈষ্ণ বসতি লভেৎ। ভতক वुक्त छवरन भिवस्य छवरन भूनः ॥

সুরাধিনাথভবনে প্ন র্যাতি সলো-कठा । गक्राजीद नेमामार् यः भार्टे भृग्यामि ॥ विरक्षाः स्वन ৈভা^ যাতি সত্য• সত্য• সরেশ্বরি। সম বকুমিরে জাতা পারতী বদনা-**मि्डा ॥ दाधानाममङ्गुर्था नही** दिबलाकारभावनी । भठेत्र हि मया নিভ্যু শক্ত্য ভক্ত্যা যথোচিত ॥ মম পাণসম• ছেতৎ তব ভক্ত্যা পু-काणि उ॰ । नाजकाय भुनाजवाः शायकाय कराइन ॥ माखिकाय वि রাগাব রাগযুক্তায সূন্দরি। তথা দেয় মহান্তে৷ত্র হরিভক্তার শ क्षति ॥ रेविकः त्व यथामकिमाव भूगार्थनी वित्त । त्राधानायम्थाताः রিমন বক্তু মহাথনি:॥ উদ্ভৃতি व्या यञ्चा८ भाजा नोहक्ष्यागुनी: 1 विणुक्षमञ्चाय यथार्थवाहित्व विक স্য সেবানিরভায হাজিণে॥ দাত্রে ব্যাশক্তি সভক্তিনানসে রাধাপ मध्यानभद्राय (भाजता इद्रिशाः দিব্লিমধূপমনোভ্তায মানসে ॥ त्राधानात्रम्थायात्रमानित्व रेवकः বাষ চা দদ্যাৎ স্তোত্রণ মহাপুণ্যণ र्विङ्किनुभाषनः ॥ कद्मास्तरः न उन्रांखि दायाक्षभगार्थन्ः। मन श्राना देवकवा हि (उवा क्रकार्थ भिव

হি ৷৷ শূল• ম্যা ধার্য্যতে হি নান্য**ধা** মৈত্রকারণ । হরিভক্তিদ্বিমানর্থে मूल अशायं। उ भया ।। मृनु (पवि य-থার্থ-মে গদিত দ্বিসূব্তে। ভক্তা-সিমে প্রিয়াসি ত্ব মত: স্নেহাৎপুকা শিত।। কদাপি নোচ্যতে দেবি ম্যা नाम महमुकः। किः भन्नः जाः भुवः ক্ষ্যামি প্রাণভল্য মম প্রিয়ে।ভো-ত্র নত্ত্র রাধিকায়া বক্ত কবচ নেব হি। ইভি নারদপঞ্রাতে রাধিকা नर्नागनभाष्टा २थायः॥ 🛊 ॥ অথ রাখা কবচ•। শ্রীপার্নত্যুবাচ। दिनामवानिन् ভगवन् ভকानुगुरु-कात्रक। त्राधिका कवहः भूगुः कथ्य-ৰ মম পুভো।। যদ্যন্তি কৰুণা নাথ वाहि मार मू:थरा ज्यार । प्राय শরণ নাথ শ্লপাণে পিনাকধৃক্।। শ্ৰীমহাদেব উবাচ। শৃণুস্ব গিরিজে তুভ্যু কবচ পূর্বসূচিত ৷৷ সর্বর-ক্ষাকর পুণ্য সর্বহত্যাহর পর । হরিভক্তিপুদ সাকাৎ ভুক্তি मुक्तिभुगाधन ॥ विद्याक्राकर्यन **मित् इतिमासिध्यात्रायः । मर्द्रव** क्यमः (मिव अर्दमञ्ख्याशृहः ॥ मर्खिबारिकव ज्ञानाः मतावृज्ति कः র॰ পর॰। চতুর্জা মজিজনক সদা-नन्दक्तर शत्रे ॥ त्राजम्यायामधा-

ना॰ यक्ताना॰ कन्नरायकः । हेम॰ কবচ মক্তাত্বা রাধামজ্ঞঞ্ যৌ জ-পেৎ ৷৷ স নাপ্নোতি ফল ভস্য বি মু স্তস্য পদেখদে। ঋষি রস্য নহা-(मर्(वा २नुष्ट्रेन्ह्नः भुकीर्डिङ ॥ রাধাস্য দেবতা পোক্তা রাণ নীজ পরিকীর্ভিত ৷ ধর্মার্থ কাম মোফেযু विनिर्यागः भुकी डिंड: ॥ व्यादाशास শির: পাতু ললাট রাধিকা তথা । বৃষভানুসূতা দস্তান্ চিবুক পোপ-निम्ति ॥ हन्तुावनी शाजू गञ्ज खि खा॰ क्षिभुरा उथा। क्रे॰ भानू হরিপুাণা হৃদয• বিজয়। তথা।। ব।-क्षी हन्द्वरना छैरद्र भूवलक्ष्मा। কটি যোগান্বিতা পাতৃ পাদৌ সৌ-ভिদ্ক। তথা।। नथान् हन्त्वृथी भा-ত গুল্লীগোপালবল্লভা। মুখ বিঘু-মুখী পাতৃ গোপী পদতল তথা।। मुख्युरा भाजू भृष्ठः सकी बिकास-বল্লভা৷ ওছাদেশ জরা পাতু হরিণী गाञ् मर्बछः॥ वाकाः वानी महा भा-**७ धनागातः धन्यत्रो। भूताः मिनः** ক্ষরতা কৃষ্ণপুণা চ পশ্চিমা । । উ-ভরা হরিতা পাতু দক্ষিণা ব্ৰভা-नुजा। हन्तावनी निमास्य दिवा (थ ডিত্তমেথল। ।। সৌভাগ্যনা মধ্য-मित्न मायाद्य कामक्रिगी। होनी

পাত:পাতু মাণহি গোপিনী রজনী-ক্ষযে।। হেতদা সঙ্গবে পাতু কোম वा ह मिवार्क्तका (मधाश्रदाङ्ग-भए भगिजा नर्बनिक्षयु॥ यग्निनी ভোগসমযে রতৌ রতিপুদা সদা ৷ কামেশীকৌতুকে নিত্যু যোগে রুক্ন-वली भग।। সর্বদা সর্বকার্য্যের রাবি-কা কৃষ্ণনানসা। ইভেত্তৰ কথিত। प्ति कवष्ट शतमाञ्चु छ ।। সর্বর**কা**-क्त नाम सङ्गतकाकन शत । সর্বার্থনিজি শুস্য স্যাৎ যম্মন-সি বর্তে।। রাজদ্বারে সভাযাঞ্ मंशुराम भञ्म करि। श्रागार्थनाण-अब्रय्य यः शार्टे श्रयाजानतः ॥ उत्र সিদ্ধি ভবেদেবি ন ভয় বিদ্যুতে কৃচিৎ। আরাধিতা রাধিকাচ তেন चलु न माण्यः ॥ भन्नामाना र-(ब नामगुर्गाए यूट कन नाज्र। उर कन जन। ज्विति यः भारेर পুষতঃ শুচিঃ।। হরিদু। রোচনা চন্দু-मिखिङ इदिहन्सन । कृषा निथिषा जूर्ट्स **ठ था**द्राय**् ग**खरक जुरक ॥ कछि वा एक्टरहर्ति न इति नाज अभाषः । कवहन्। भुनात्मन वृक्षा **সৃष्टि॰ ছি ভি॰ হ**রি:।। স'হারঞ্চাহ• नियज्भ करतानि सक्छ उथा। रेव क्वाय ह मूकाय दिवागखनमीनित

श हर्राट कवह भवाश भनाषा नाम माशु याट। इंडि श्रीनाम्मभक्राख জ্ঞানামূতসারে পঞ্রাত্রে সর্বরকা-्के**व्ह• मभा**श्च•॥#॥व्यद्रावाखा**व•** ান্তোত্রঞ্চ সামবেদোক্ত পুপঠেন্ড-किन्दंकः। त्राधा द्वारमध्रती त्रम्या পরমা চ পরাত্মন: ॥ রাসোভ্ডবা क्ककाडा क्कव्याः इल शिका। क्क প্রাণাধিদেবী চ মহাবিষ্পুসু রপি ।। সর্বথা বিফুমাযা চ সত্যাসভ্যা जनाजनी। युक्तस्क्ला भन्नमा निर्लि-छ। निर्था भद्रा ॥ वृन्ताव्रतणा वि-क्रवा यमूना उदेवा मिनी । शार्लाकः বাসিনী গোপী গোপীশা গোপনা-ज्का ॥ जानना भन्नमानना नन्स-ननरनकाभिनी। द्वजानुमूजाः भाडा काष्ट्रा भूर्गञ्जम ह ।। काम्रा कलाः বভীকন্যা তীর্থপূতা সতীনিভা। সপ্তত্তি শছ নায়ানিবেদোক্তানি শু-ভানি চনা সারভ্তানি প্ণ্যানি স बनाममू नात्रक । यः भरहेर मध्यकः শ্ৰি বিষ্ণুভক্তে। জিতেন্দ্ৰি:।। ইহ रेव निक्वाः नन्नीः नन्नु। याजि हातः পদ ৷ হরিভক্তি হরে দাস্য লভ .তে নাত্ৰ সংশ্বঃ ৷৷ ভক্তো লক্ষ श्रीनद रष्टाङिमिक् र्छर्वर धुवः। জ্যের মরণমাত্রেণ **জীবমুক্জো** ভবে-

য়য়ঃ॥ পদে পদে হথমেধস্য লভতে নিশ্চিত ফল । কোটি
জয়ার্জিভাৎ পাপাৎ বৃদ্ধহত্যা;
শতাদপি॥ স্তোত্তমরণমাত্তেণ মুচ্যতে নাত্র সংশ্বঃ। মৃতবৎসা
কাকবন্ধ্যা মহাবন্ধ্যা পুস্বতে॥
শ্পোতি বর্ষমেক বাশুদ্ধারিকারণ
ভোলনী। শ্পোতি মাসমেক বঃ
সর্বাভীষ্ঠ লভেমরঃ॥ সামবেদে
ক্মার ত মিত্যাহ কমলোডবং।
ইতি নারদপঞ্চরাত্রে জ্ঞানাম্ভসারে দ্বিতীযরাত্রৌ শিবনারদ সংবাদে ভক্তিজ্ঞানকথনে শ্রীরাধিকা
স্থোত্র সমাপ্ত ॥

রাধাকান্ত: পু॰ প্রীকৃষ্ণ:। যথা।
গোলোকে দ্বিভূদ্ধ: কৃষ্ণো রাধাকান্ত: সনাতন:। গোপাস্নাদিভি
যুক্তা দ্বিভূদ্ধৈ গোপপার্ম দৈ:॥
ইতি বৃদ্ধবৈধ্যত কৃদ্ধথ্যে ১৭ অধ্যায়:॥

রাধাতনথঃ পু• কর্ণ:। ইতি হেম-চল্ফে কর্ণপর্য্যায়ে রাধাস্তশন-দর্শনাং ।।

त्राधाराज्यी मृ वर्ज् तः । इंडि ज्तिभुरगागः ॥

त्राधारवधी भू॰ व्यक्त्नः। र्था। त्राधारवधी कित्रीटिंऽन्ति किंकः (भः उहरवा नदः। वृहत्तवा खडारकणः मृज्दुषः किश्विषः॥ वीज्यमः कर्नकिन्नम् गाञ्जीवः गाखिवः धनः। हेजि हिमहन्तः॥

द्वाशामुखः भू॰ कर्गः। यथा। विहि-का साख्यम्भी ह कर्ग महस्माशिला एक्द्रार्हे। द्वाशामुखा १कंडनयः कामभूष्ठस खस्त्रः॥ इंडि (इस-हस्तुः॥

द्गार्थयः भू॰ कर्नः। ইতি ত্রিকাও-

রাপ্য: ত্রি কথনীয়:। রপধাতোঃ কর্মণি ঘ্যণ্পুত্যযেন নিম্নন্ন:।।

রাম॰ ক্লী বাস্ত্ক•।। জ্ঠ•। ইজি নেদিনী।। তনালপত্র•। ইজি রাজ জনির্ঘণ্টঃ।।

রান: ত্রি মনোজ্ঞ:।। সিতঃ।। অ সিতঃ। ইতি মেদিনী।।

यमूवःभीयवज्रास्वभूजाद्वन द्वाभन्न सू-गास्त्र कः नामित्रवार्थमवडीर्गः ॥ व-बनः॥ (वार्षकः॥ शशुरस्यः। ইঙ্ (मिनि ।। # ।। जरम ज्ञाना यशी ! व्यवात न्हाथ वानन्ह महाकालो পু নীর্ভিভৌ। জার্গবো রাঘবো গোপ खर्या त्रामाः शुकीर्खिजाः ॥ ইতি व क्लिश्रामः॥ #॥ त्रामणयम् वृहरः পত্তি যঁথা। রা শব্দো বিশ্ব বচনো मकाशी धत्रवाहकः । विश्वानाशीश्व-রো যো হি তেন রান: প্রকীর্ত্তিত: ॥ রমতে রম্যা সার্ভ্রণ তেন রাম্ণ বিদু व् थाः। त्रमाणाः त्रमण्डानः त्रामः ताः মবিদে। বিদু:। রা চেতি লক্ষীবচনো নশ্চাপীশরবাচক: ৷৷ লক্ষীপতি• गिं ताम भुवन छ मनी विनः। নারাণ সহসু দিব্যানাণ অরণে হৎ ফল লভেৎ ॥ ভৎ ফল লভতে ৰূন রামোচারণ মাত্রভ:। ইতি বুন্ধবৈবৰ্ত্তে 🗐 কৃষ্ণজন্ম খণ্ডে ১১০ ছা -क्षायः ॥ 🗱 ॥ जम्र भित्रभूर्व उमञ् यथा। मर्ख हाः भ कलाः भू मः क् শুস্ত ভগবান স্বয়ণ। পরিপূর্ণতমো রানো বুন্ধশাপাৎ স্ববিষ্তঃ ॥ ইভি তত্ত্বৈৰ ১:১ অধ্যায়:॥ 🛊 ॥ অথ শ্রীরামনজ্ঞাঃ। অনন্তো ২গ্ন্যা-ननः (नन्तृ दी कि जामाव क्यानूः।

ষ্ডক্ষরো হ্যমাদিষ্টো ভলতা কা भारत भनु: 11 # 11 अम् भूबाभुरगाः গ: ৷ প্ৰাত্তঃক্ত্যাদি বৈষ্বাক্তপী-ं छैन्द्रात्राष्ट्रः कर्याविश्वाय अवराहिन्तरा न क्रांशि नित्रिन खुकाण अवस नमः। मृत्य भागकी हन्तरम नमः। क्रि श्रीक्रोमाय (प्रविज्ञारेय नमः। ज-তঃ করাঙ্কন্যাসৌ। রা॰ অঞ্চাভ্যা° नमः। ती॰ उर्द्धनी छा। याहा। त॰ भर्था जा व्यह्। देव चना भिका-ভ্যাণ হৃণ।রৌণ কনিষ্ঠাভ্যাণ বৌষট্ । त्रः कत्र उन्न शृंश ज्राः कर्। वरः इत्यानियू॥ उठा नखन्या गः। वुक-ब्राक्तु बा॰ नगः। ज्ञुमत्यु बा नमः। ऋषि मा नमः॥ नाउो य नमः। लिएकः न नमः। भारत्या म नमः॥ ज्ञामृद्धि शक्षद्रापि विधि विधाय (पव ध्रा-থেৎ। কালাম্ভোধরকান্তি কান্ত ম निन वीद्रामनाथ्यामिन । मृत्रा

े प्रधान मश्रद्धः स्खाष्ट्रमः कान्ना। जीजाः भार्त्वगञाः गद्धाः क्ष्म्रकद्वाः विद्वान्नाः द्वाव्यः। भण्डः मूक्ष्रोक्षाकि विविधा कः द्वाकृवाकः ভक्त ॥ व्यः ध्राष्ट्रा मानितः मः मृक्ष्य भञ्जस्थाभनः मः र्याष्ट्र। उठः भीठेम्बाः भीठेमन्षः देवश्रवाकः भीठेमकीः भीठेमन्षः

नः गृब्ध भून ध्राषा वाह्नामि शक भूजाञ्जनिमानभर्ग्रङ विवायावज्ञ । भूबा भाराख्या यथा एव वाम-भार्षि श्री भी जारेय नमः। वार्य उँ भाक्तीय नमः। मिक्किन वामलार्थ-र्याः ७ महाराज्या नयः। ७ ठानाय नमः । उष्तिः किणातियु व्यापानि-कारम् माध्य पिक्कु ह द्वाः इपियायन-मः। इंड्राहिना यंडकानि भूकत्व्या **ততো দলেষু পূ**र्वा दि दिक्कु ७ इन्ना उ নম:। ওঁ সূণীবায নম:। ওঁ ভরতায নমঃ। ওঁবিভীষণায নমঃ। ওঁলক্ষ-भाय नमः। ७ व्यक्ताय नमः। ७ শতুমায নমঃ। ও জামুবতে নমঃ।। मलार्गुतु अँ मृद्वाय नमः। अँ बरहाय नमः। 'अ विक्रवाय नमः। 'अ मूद्राष्ट्राय नमः। ७ दा हे वर्षानाय नमः। ७ व्य-काभाव नमः। ७ वर्मभानाय नमः। अं मूमजाय नमः॥ उद्द त्रिन्तारी-न् रजाही क शृक्षाय । उटा थ्मा-मि विमर्क्कनान्छ[•] कर्य ममाभाष्ट्र ।। #।। यम्। भूत्रक्षत्र व य ए लक्ष स. প:। তথা চ। শত্তাক্ষণ জপেরাজ্রণ म्माःमः कमितः मूर्डः। कुल्याः দৰ্হিতে বঞ্চৌ ব্ৰাহ্মণান্ভোজ্যেত্ততঃ ॥ 🗱 ॥ व्ययः मञ्हः बङ्विषः । उथाह । ৰকান শক্তি বাক্ লক্ষ্মী ভারাদ্যঃ

शक्षवर्गकः। यस्कद्रः यस्विवः मार চতুর্গফলপুদ: ॥ বুদ্ধা সম্মোহন: শক্তি দক্ষিণামূর্ত্তি কচ্যতে। অগ স্ত্য: গ্রিশিব: প্রোক্তো মুনযোত্র ক माहित्य।। अथ वा कामवीकारह विं-শানিত্রে। মূনি র্মনো:। ছন্দোগাযত্রী न•ज्ज्य श्रीवामरेग्डव (मवला।। प्रान भ्काफिक अर्द भ्रवह म्याहाद्य ।। ख्या। जानकीवल छ॰ (उन्नः वरङ्ग र्जाया ज्ञानिकः। मणाकः द्वा २यः । मञः न्यादिनश्च अवि विदाहे ॥ ছন্দস্ত দেবতা রামঃ সীতাপাণি-পরিগৃহ:। আদ্য বীজ দ্বিঠ: শক্তি: কামেনাক্ষ ক্রিয়া মভা ৷৷ শিরো ল नारे जुमश्र छानुकरथेषु ऋराभि । नाज्यक जानू भारतत् मनवर्गान् न्य-সেন্সনো: ।। # ।। ভতো ধ্যান । অ-(याध्यानगात िकत्रक्षानेवर्गम अला । মন্দারপুষ্ণৈ রাবন্ধ বিতানে ভোর-ণাঞ্চিতে ॥ সি**ংহাসন সমা**ক্ত পু-স্ত্রকোপরি রাঘব । রক্ষোভি ইরি कि रेर्न देव मिवायानगरेकः मूरिकः ॥ ज॰ख्यमान• मूनिভ र्गक्ति शक्तिः शक्तिः শোভিত । সীতালক্তবামাক। লক্ষণেনোপশোভিত ৷৷ শ্যাম্ পুসমবদন সর্বাভরণভূবিত। थ्रान्स्वर खर्शग्राज्यः वर्गन्यः भन-

माधीः॥ व्यनार मर्बः न्ईवर ॥ #॥ विश्व नीवायणनाराः। कठेवः (कव-ল এব চ। ছ্যক্ষরো মন্তরাজো ২৭॰ नर्वाजीष्टेकन भूमः ॥ श्रीभागा भन्न-থৈকৈক বীজাদ্যন্তগতো মনু:। চ-তুর্বর্ণঃ স এব স্যাৎ ষড্বর্ণো বাঞ্চি **उ**नुरः ॥ स्राहात्वा हँ कप्रता वा নমোন্তো বা ভবেমনু:। তথা। তার भागा ब्रभानक वाक् मंदी कि व विश्व । ত্র্যক্ষরে। মন্তরাজ্ঞ স্যাৎ সর্বাভী-डेकन भुषः ॥ घाकत कम्मु ভদান্ত। **टिन्माय॰ ठजूबक्वतः। वाभाय क्वानुः** প্রোক্তো মন্ত: পঞ্চাক্ষর: পর: ॥ পঞ্চাশনাত্কাবর্ণ: পুত্যেকপূর্বকো मनुः। लच्ची वाक् मन्न था दिण्ड जाता-म्: म्राम्टनकथा ॥ एकन व्यः द्वामः । আ॰ রাম। ইড্যাদি ত্র্যক্ষর:।। তথা লক্ষী বাক্ মন্মপাদীনামন্যতম দা-নেপি ত্র্যক্ষরঃ। তেন 🗐 রাম। ঐ• রান। শ্লী• রাম ইতি।। বহি**হু• শ**থ-ন বিষে। রন্ধ্চন্দুবিভূবিত। একা-ফরো মনুঃপ্রোক্তো মন্তরাজ: সূর-क्यः ॥ वुका मूनिः न्यारगायवीह-(नरा द्रामस्य (५वठा ॥ 🛊 ॥ এकाक्षर्द्र जु वादम नक्षका भूतकत्र १ जुन থাচ। ভানু লক্ষণ ৰূপেয়ত্ত। ইতি वहनाद व्यानार्याः यज्नकत्र इंडि

विष्णयः । श्रान भूजा निकः यङक्तः । वर ॥ अ ॥ अथ व्यानाम् भ (यागः। जा जी भूमूरेन जू च्या भिनित ্রীবাপ্তযে নর:। জাতীপুদ্নৈ জুভ याइन्द्रनाञ्चः ननुष्किरैतः॥ রःজवः माराय कपरेल अवसानप्रांति जन्नातः। नें:ला९ शनानाः (श्रामन दणायमः थिन जगरा विनु नुम्रे जू छ्या हि-न्तिवावाध्य नवः । मूर्वास्थापन मीयाय र्ज्यसञ्जी निज्ञामयः॥ त्र-ক্তেৎপল হু হান্মজী ধন মাপ্নোতি ৰাঞ্চিত। নেধাকানেন হোতব্য পলাশসমূনে ন রে:॥ তজ্জপ্র মস্তঃ প্রপিবেৎ কবি ভবিতি বৎসরাৎ। তরিশ্রেলার ভূঞ্জীত মহদারোগ্য वर्षान ॥ अ ॥ जय श्रीवान हन्तुरसा-बः। औ शन्यान्याह । তির কামপ্ রাজেতি সমবায় সমীযুষা । যুখা ज्ीव मुथ्यानाः य खमृशुः नमाम्।इः ॥ मक्षित भुभनाय विणिश्वारेयव य िनुषः । विकीषनायात्ति उटि य **उ**॰ वौत्रः नगामाङ् ॥ या महान् भूकि-(ठा वराभी गशासः कस्माम् छ। **च उ॰ इ**टीयूना (यन महाविकु॰ न-্নাম্যহ•।। তেজসাপ্যায়িতা যুস্য ्र वृत्र वृत्रनाम्यः। পुरुष्टि यञः॥ 🖘। य छः ब्वछः ननामाइः॥ म

ৰ্বতো মুখতা যেন লীলয়া দৰ্শিতা রণে। রাক্সেশর যোধানা ড॰ বন্দে সর্বতো মুখণ।। নৃভাবন্ত পুপ-নানা হিনন্তি চ যথা নৃষু। সি इ: সত্তেश्विता ८ कृष्ठे छ । नृत्रि : इ॰ नमा-भार्।। यमाधि छाजि वाजार्क ज्वा-तिनु: म मृड्या:। जियः वित्नाि পাপানা ভীষণ ত নমাম্যছ।।। পরস্য যোগ্যতাপেক্ষা রহিতো নি छ। सङ्गल। मनाछ।व निक्षीनार्य। ष्य उ जु नगाग्रः ॥ या मृजुः निकरामानाः मात्रयङ्खालाष्ट्रमः। তৰোদাস্ত্যো বস্বে। মৃত্যু মৃত্যু नमामाइः ॥ यदशामनमा सुगाउ। ख्रिष्ड्यभूक्यः । उभीणः गर्व-(मवाना॰ नननीयः नमान)इ॰ ॥ जा-অভাব সমুৎক্ষিপ্য দাস্যেনৈব রঘ্তন । ভজে ২হ পুত্যহ রাম সসীত সহলক্ষণ।। নিত্য রামভক্তস্য কিছ্করা যমকিল্বরাঃ ৷ শিব্ময্যো দিশ শুস্য সিদ্ধ্য শুস্য मानिकाः ॥ हेम हन्म छ। (भ्राक्त मख बाजाञाक खव । भारतिम् र्वन यस म द्रारम छकिमान् छदि ॥ ইতি হন্মৎকল্পে মন্তরাজাত্মক• শ্রীরামচন্দ্রোত্র• সনাপ্ত• । # ।। व्यथ बित्रामहन्त्र न । श्री खत्र व दक्

नाम । (यह ब्राम छेबाह । मृगू गा-त्क्य वक्षांभि ज्ञाममााज्यकर्याः। নানাপ্তশতক পুণ্য তিষু লোকেষু বিশুত ৷৷ নাত: পরতর গুহুণ তিযু লোকেযু বিদ্যতে । কৈলাসশিখরে রমের নানা রত্ন বিচিত্রিতে ॥ একাগু পুষতো ভূত্বা বিষ্ণু মারাধ্য ভক্তিত: । উপবিষ্ট স্ততো ভোক্তু পাৰ্ৱঠী শঙ্করো হ্বুবীৎ।। পার্বত্যেছি ম্যা সার্দ্ধণ ভেক্ত্রেণ ভূবনবন্দিতে। ত बार शार्वजी (पदी ब्रध्वानाम **पर**-<u>ज</u>ुक• ॥ ততো (ভाক্ষ্যান্যহ• (हर ভুষ্যতা• ভবতা পুভো। তত স্তা• भार्व शै॰ भुष्ट भुष्टमन् भररमधहः ৷৷ ধন্যাসি কৃতপুণ্যাসি বিষ্ণুভক্তা त्रि भार्त्राञ्च। र्वेष्ठा ठिक्क र्जानरदयः दिरमचित् ॥ त्रकातामीनि নানানি শৃঃতো মন পার্বতি। মনঃ পুননতা নেতি রাম নানাভিশক যা ৷৷ ব্ৰুচ্ছে যোগিনে৷ ২নন্তে নিত্যা-নন্দে চিদাত্মনি। ইতি রামপদে-নাসৌ পর•বুদ্ধাভিধীয়তে ॥ রাম রামেতি রামেতি রমে রামে মনো-রনে। সহসুনামভি ভল্য॰ রাম নাম ্বরাননে ॥ ব্রানেত্যুক্ত্ব। মহাদেবি ভূঙক্ব সার্ভণ ন্যাপুনা। ততো রা-্মেতি নামোজা সহ ভূজাচ পার্ব

তী।। ততো ভূজা মহাদেৰী পতি-না সহ সংস্থিতা। পণুছ খ্রীমহাদে-ব॰ প্রীতিপুরণ মানসা।। সহসুনাম-ভি স্তল্য রামনাম ব্যোদিত। ত: স্যান্যান্যপি নামানি সন্তি চেদাবণ-দ্বিষঃ ৷৷ কৃথ্যতা॰ নন দেবেশ ভত্ত মে প্রীতিক্তম। প্রীশঙ্কর উবাচ । भृगू नानानि वक्षामि दाग्ठन्युग्र পারতি। লৌকিকা বৈদিকাঃ শব্দা যে কেটিৎ সম্ভি পার্বভি॥ নানানি রানচন্দ্র্য সহসু ভেষু চাধিক । ভেষ্চাত্যন্ত নুখ্যু হি নাম্য মষ্টোত্ত-র॰ শত•।। বিষ্ণো রেকৈক নামানি **गर्वातमाधिक कल। उ**पमृष्ट्याम ग-হসেুযুরাম নাম পর মত ।। জপ-ডঃ সর্ববেদা শ্চ সর্বমন্ত্রা শ্চ পার্ব-্তি। ভষাৎ কোটি গুণ পুণ্য রাম নান্ত্রেব লভ্যতে ৷৷ অস্য শ্রীরাম না-মাষ্ট্রোত্তরশতনাম ভোত্তম্য ঈশ্বর ঋষি রনৃষ্টপছন্দ: শ্রীরানচন্দ্রেদেব-তা জীরানচন্দু পীত্যর্থ জপে বিনি-(यागः। बीदारमा वामठन्तु क द्वाम-ভদুক শাখত: ! রাজীবলোচন: 🕮 भागाखतम्। दंघूश्कवः ॥ जानकीय-লভো জৈৰো জিতানিতো জনাদ্দনঃ। বিশ্বানিক্রপূ্যো দান্তঃ শর্ণ্য ত্রাণ-**७८ भद्रः ॥ वालि भूम थाना वान्**री

সভ্যবাক্ সভ্যবিক্রম: ৷ সভ্যবুতো बुउफगः नहा इन्मराभुषः॥ (की-णालयः খ्रव्युःनी विद्राध्यस्माखः ্ত:। বিভীষণপরিতাত। দশগুবি-শিরোহর: ॥ সপ্ততালপুভেত্তা চ **र्**द्राकार ७ थ ७ नः । जाम नगुप्र रा-मर्भरमन खाउँ हा छनः ॥ (वराष्ठ-সারে। হয়েয়াত্রা ভরবৈদ্যক্ষ ভে-বল:। দুদণ্তিশিলোহন্তা তিমূর্ত্তি ব্ৰিগুণ জনী। বিধিকন ব্ৰিলোক। याः ग्रातिव श्वमः। विलाकी तक्का भना म् कार्यार्भुगुक्र ॥ ष्ण्य वाष्ट्राभावनी भव मिन् ज्ञाला व রপুদ:। জিভেন্দিয়ে জিভকোখে। बिउल्लाडा कगर्रकः ॥ शक বানর সংবাতী তিত্রকৃষ্টসমাশ্রং। জ্বস্তুজ্ঞাণবরদঃ সুনিজাপুজসেবি णः॥ नर्दास्वाधित्वक गृंखवान दकीवनः। गायानादीहरू ह म-राजाला ग्राडक: II मर्दारवर्छः ७: (भीरम्)। वुक्तर्गत्रा मूनिमः खङः। भशायाणी भारतातातः मृगीतिञ्जिकः वाब्रामः॥ मर्वन्गाधिककल खीर्थः नदीवनाननः। अ। तिश्रेक्षा महाः ्रश्वाः भव्याः श्वा एवा।। भूत्राः न्या न्यामाद्रः भुद्रापः शुक्रायां छ নঃ। ঝিতবক্তো নিতভাষী পূৰ্ণ

ভাষী চ রাঘব: ॥ অনন্তশুণসঞ্জী-ता **धीर्त्रामा**ख्याखदः । गाया-মানুষচারিত্রো মহাদেবাভিপ্রি-**७: ॥ (म**ञ्कू (किडवादी) मः नर्व-ভীর্থনথো হরি: । শ্যানাক্ষ: সু-न्तरः मृतः भीठवामा धनूर्व्वतः ॥ नर्बयञ्जाधिला यरञ्जा कत्रागद्गवन ৰ্জিভ:। শিবলিঙ্গপুতিষ্ঠাতাসর্বা-ঘগণবজ্জিত: ॥ পরমাত্মা পর--वुका महिनानन्तिविगुरः। शर्राः তিঃ পর ধান পরাক গ্রাপরাৎ-भवः ॥ भविषः भावगः भावः भव বেদাত্ম ক:শিব: ৷ ইভ্যেত্দামভদ্-স্য নামা মধ্যেত্র শত।। ওহাছু-হাতর দেবি তব প্রত্যা প্রকীর্ত্তিত । यः भारतेर मृत्याद्यां न जिन्त्य-क्ति एउमा ॥ म मोर्स गूँ हाउ भारिनः कन्नकार्विममुख्हरेवः । बना নি স্লভা বান্তি শত্রবো বান্তি নি-ত্রতা॰ ॥ রাজানো দাসতা॰ যান্তি वक्ररवा वाखि भोत्रप्रजाः। **यानृक्**ष्रः क ज्ञानि रेइर्यः याखि व्याः खियः ।। অनृगुरु गुरु। या छ ना छि नाया-স্থ্যপদুবা:। পঠতো ভক্তিভাবেন बनना भितिमञ्जल ॥ यः भर्टे পর্যা ভক্তা ভস্য বশ্যু জগএয় । यम्पः कामय्राज हिल्ल जलनात्रा-

ि कीर्जनार ॥ यः भरतेन्। महन्तुम् नाग मध्येखद्र भंड । अक्डाप्नना नि अर्दााण न म भारेभ विविभाउ ॥ भूग्रकालम् मर्दिषु भर्तमानस्य ना श्रुया । मर्द्धातरम् जीर्थिषु नात्मयु ह উপ:সু চ॥ তৎ ফল কোটি গুণি **७**• खरवनारनन **न**ङ्गाउ । शुग्रकाः लियु महिष भठेगाम भ ठाष्ट्रेक ॥ कन्नकारि मश्त्राणि कन्नकारि भ ভানি চ। বৈদ্বটে বাস মাপ্নোতি **मणभूर्दि मंगाभरेतः ॥ तामः मृदीः** " म्बन्धामः भगाकः भीखवानमः। স্তবন্ধি নামভি দি বৈচন তে সাংসা तिरा नदाः ॥ दाभाग दाम छन्।य রামচনদার বেধসে। রঘুনাথার না-থাৰ সীতাযা: পত্যে নম:॥ ইম• शक्ष भाष्ट्रभानि क्रशाव किरानि-**শ•। সর্বপাপ বিনিমুক্তো বিষ্ণুসা**• যুৱ্য মাপু যাৎ ॥ ইত্যেত্দাম ভদু 🗏 न। भाशाबार (वहनमञः। कथि ७ • जनगाव्य यञ खु रेक्स्वा जमः ।। वन्तामाङ् माङ्गानः इद्राकार ७. थ्खनः । जानकीक्रम्यानन्तरन्तनः রঘুনন্দন।। ইতি পদ্মপুরাণে উমা-भरक्यंत्र मःवारम **बात्रामहन्मारक्षा**ख त्र**ण**ञ्गायखाञ् जनाधः ॥ 🗱 ॥ व्यथ बिद्रामकवन् । शादा नी

লোৎপলশ্যান বাম বাজীব-(लाहन । जानकी लख्राशाशिए জটামুস্কটমণ্ডিত ৷৷ সাসিত্ৰ ধনুর্বাণপাণি নক্তঞ্রান্তক• ষলীল্যা জগঞাত মাবিলুভি মজ• विजु ॥ बामबका शटे श्राकः भाभद्यीः नर्बकामहाः। जन् 🗟 রামচন্দুকবচস্য বুধকৌশিভ্থাবি र्गायबीहन्मः श्रीवामहत्नु। (मनठा **এরান5ন্দু প্রীভ্যর্থ: জপে বিনিয়ো-**शः। ७ मित्रा त्म त्राघवः भाज् ভাল দশরথাতাজ: ৷ কৌশলেযো দৃশৌ পাতু বিশ্বামিত্রপূব: শুতী।। যুাণ পাতু মথবাতা মুখ সৌমিত্র ব**্সলঃ। জি**স্থা° বিদ্যানিধিঃ পাত্ कर्थ• ভत्रज्वन्दिजः॥ ऋको दिवऽा-যুধ: পাতৃ ভ্রে ভগ্নেশকাম্ক:। করৌ সীভাপতিঃ পাতৃ হৃদয• জা-মদগ্ন্যভিৎ ॥ বক্ষঃ পাতু কবদ্ধারি: खाने नी बानविक्ता भाषा अ লপতিঃ পাতু জক্ষি নিক্ষাসনন্দ-নঃ।। নধ্যু পাতু খ্রধু সী নাভি• काष्ट्रवनाम्यः । अञ् कार्जनम्यः পাতু পৃষ্ঠ পাত্ রঘ্রম: ॥ সুগী; यणः किः भाजू णक्शिनी **ए**न्न-পুভূ:। ঈদ রঘ্ভন: পাতু রক্ষ:-क्लदिनामक्र ॥ जानूनी (मजूक्र

भाजू **ब**रह मनग्यास्तः। भारते বিভীষণঞ্জিদ: পাতু রামো ংথিল . বপ: 11 এতা॰ রামবলোপেতা॰ র-का वः मुक् शे भारेष । म हित्रायुः जुशी भुजी विजयी विनयी ভবেৎ ॥ পাতালভূতলব্যোমচারিণ শুঘ্চা-রিণ:। নদুষ্টু মপি শক্তা তে রক্ষি-ত রাম্নামভি: ॥ রামেভি রাম-রোন লিপ্যতে পাপৈ ভূজি মুক্তি-क विनरित ॥ जगरेक्तविकमस्यग রামনামাভি রক্ষিত । যঃ করে বার-(यखम्) कर्त्र हाः नर्दनिष्वयः॥ ज् र्क्जभाव विभाग विष्ठाण शक्त हन्तन চৰ্চিতা । ক্ত্বা বৈ ধার্যেদ্যস্ত সো २ जो हैं के न शानु या ८ II त्रा द्राहा **म्हार्ज निर्वार उन्ना करा छ**न (यट । काकवन्नत ह या नाती मृजा-পত্যাচ ৰা ভবেৎ ॥ বস্থপত্যা জী-বৰৎসা সাভবেষাত্র সংশিবঃ বজু পঞ্জর নামেদ যো রামকবচ প-रोट्या व्यवग्रह्माञ्जः नर्वज नज्र खर भक्त । जानिष्ट्रान् रथा बान রান রক্ষা নিমা॰ হরি:।। তথা লি-থিতবান পাতঃপুৰ্দ্ধো বুধকৌ লিকঃ ा विश्वतो वक्त निक्तिरामी काकशक-খরৌ শুভৌ !! বীরৌ মাণপথিরকে- তা॰ ভাবুভৌ রাম লন্ধণৌ। তৰণৌ क्रान्यामी मुख्याको महावानी ॥ शृखदीकविणालाको हीद्रक्था-बिनाचदो । कलम्लाभितो हाखो ভাপসৌ বুন্ধচারিণৌ ॥ পুগ্রৌ দশ-त्रथरिमारङो ভाउती त्रामणञ्चानी। नद्यानाः (मुह्ये नर्वस्तृ-प्रजाः ॥ त्रकः जनिरुष्टाति वा-যেতা॰ নো রঘ্ভমৌ। আত্তসজ্য थन्या वियू श्राणावक्षया गुगनिय अग-क्रिनो ॥ तक्कगाय मम त्राम लक्ष-ণাবগুত: পথি সদৈব গছতা। সন ন্ধ: কৰচী খন্নী চাপৰাণধরে৷ যুবা গা यहचाताद्रथकामानामः भाजु मन-শ্বণ:।। অগুভন্ত নৃসিংহে। মে পৃষ্ঠ-তো गरूउवृद्धः। भार्थाशस्त्र भनूषा-खो न नात्री ताम लच्चानी ॥ त्रारमा मामद्रिः भ्रा वन्त्राग्रहाद्वा वनी। काञ्र इ: भूक्यः भूगः को भारत्या त्रवृज्यः॥ (वनाड (वर्मा) यर्क्कणः भूतानः भूकरवाखनः। जानकीयहाः ७: ञ्रीमाननुष्मयनद्राकमः 🖫 जा-পদানপহভার দাভার স্বলিম্প-मा । खगाजिक्राम श्रीकाम जूरा। ज्या नमाम्। स्वाप्त विकास विकास । খন্বী বামতো জানকীশুভা পুরতো माक्षि यंग्र ७%नमामि त्रम्खमः॥

এতানি মম নামানি মন্ডকো যঃ जना ऋदत्र । जायस्मधायुकः भूगाः স্পুপ্নোতি ন সংশযঃ॥ ইতি পদ্ম পুরাণে বজুপঞ্জরনামাখ্য শ্রীরা রামঠ প্রী হিস্কু। ইত্যমর:।। মকবচ। ইতি ভজ্রসার:।। **রামকণুরক: পু**॰ স্বনাম্থ্যাততৃণ । যথা। কৌশদ্ধিকঞ্চ সৌগন্ধ• রাম-क्तृ ताक ज्ला। इंजि मदत्रा वनी ॥ রামকরী জী রামকলীরাগিণী। ्रज्ञागणक्त मुश्चेवारः ॥ ব্লামণিরিঃ পু॰ পর্বতবিশেষ:। রামভক্ণী জী ভক্ণীপুল্ল•।সে-विवक्रेशर्वतः। ইति किन्ट।। যথা। কশ্চিৎ কাস্তাবিরহ গুৰুণা ৰাধিকারপুমৰ: শাপেনান্ত গ মিত মহিমা বর্ষজোগ্যেন ভর্তু:। ৰক্ষ শ্চক্ৰে জনকতন্য। স্থান পু ণ্যোদকেষু স্নিপাছাযাতকষু বস ক্তি রাম্বিফ্যাশুমেষ্ ॥ ইতি মে वर्ठः ॥ द्राभव्तुः भू॰ अद्राभः। ३७ मस

त्रकृष्टी।। त्रामहर्मनकः श्रु सहनतृष्टः। ইতি । ভাবপুকामः ॥ इहिदः भूखरक द्वाः ্মাছৰ্দনকঃ। ইতিহ পাঠঃ॥ ब्रायकानी जी ह्वारह्वभाजात्य्या

। রোহিণী রামজননী রোহিণিক वन भूमः । इंडि मदत्र वृत्वी ॥ (कोणवा)।। (त्वका ह।। রামঠ: পু॰ অংকাঠবৃক্ষ:। ইতি **बङ्गाला ॥** त्रामठी जी नाजीहिकू। इंडि ताज-निर्घण्डः॥ রামণঃ পু॰ পিরিনিয়ঃ॥ তিন্দুকঃ । ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ।। ইতি হলামুধ: 11 व्यम्त विवद्गनः दामनीयकः बि द्रमनीयः । इंड्र-

> উতী ইতি ভাষা। ইতি রাজ निर्घणः॥ त्रामम् अ: <u>भ्</u> श्नृमान्। ই जि मद-त्रज्ञावनी ॥ त्रामम्ञी जी जूननीविष्मवः। उৎ পর্য্যায:। পর্বপুষ্পী ২ বিশল্যা ৩

नागरिका ८ का ७ नी ८ मृज्यभी

मद्रोका॥

৬ ভরণ্যাञ्चा १ किनिब्सका ৮। ইতি শহচন্দ্রকা।। त्रामनवभी जी टिव्बमृक्षनवभी। ना ह প্রীরানচন্দুস্য জন্মতিথি:। যথা। অগন্ত্যসংহিতাযা। চৈত্ৰে মাসি ্ নবম্যার্ড জাভো রাম: স্বয়ণ হরি:ি ' नुनर्वय् क' नःयुका ना **তिथिः नर्व**-

कामना ॥ भूनर्बद्यक्रमः रागः चर्मा श्ला यनि नजारा रिष्ठा विकास ্ স্যান্ত সা তিথিঃ সর্বকামদা।৷ 🗐-'ब्रामनवभी (भाका कार्षिमूर्य)गुरा-বিকা। ভিমিন্ দিনে মহাপুণ্যেরাম मुफ्तिण ७ किंउः ॥ यटकिष्किट ক্রিযতে কর্ম তন্তবক্ষধকারক । উপোষণ জাগরণ পিতৃনুদ্দিশ্য **छर्नाः ॥ जिम्नन् मित्न जू कर्खवाः** বুক্ষপুণি মভীপ্প ভি:। চৈত্রপদণ ठान्मु भद्गः। भिष[े] भूषि अः भूाश्व नशः ह कर्क हे। ख्राय । जाविद्रामी अक्नया कोमन्यायाः भन्नः भूमान् ॥ অত भिषञ्च मूर्यं। हान्तुरेहिंबरेम।व সংভবাৎ তিথিকৃত্যত্বাচ্ । তথা ভিমান্ দিনে মহাপুণের রামমুদ্দিশ্য ভক্তিত: ৷ জপেদেকান্ত আদীনেং यावर माप्रमभी मिन ॥ (उरेनव স্যাৎ পুরক্ষর্যা দশম্যা ভোজবে फिबान्। जका (जारेका बंशविष छङ्गा हर्गाइ रिक्तिगा ॥ कृष्ठक् ত্যে ভবেত্তেন সদ্যোরাম: পুসী-एछि। उथा हिन मुका-छु नवसी मु नर्बभृयुजा यमि । रेमव मध्याङ्ग स्या-रगन महाभूग्रजमा छर्टि ॥ नवमी काष्ट्रेमी विष्यां छा। जा विक्षेण द्वायरेगः । উপোষণ नवग्रास्त मुख्या (मृव পারণণ। এতছচন দ্বৰ কালমাধ-বীযেপি । কিন্ত মহাপুণ্যা ইত্যত্র মহাফলেতি পাঠ:। শুদ্ধেতি শুবne अर्वे मृकायामृकारता न वि-দ্বাযা মিতি। অতত্রবাষ্ট্রমীবিদ্ধা নব্মী সনক্ষ্ত্রাপি নোপোষ্যা। इंडि माधवाठार्याः । रेमव जापृरमाऽ-व नजू विका। यहा जु भन्न हित्न একাদশ্যা দশ্মী পারণযোগ্যা তদা দশমীযুক্তা নবম্যপোষ্যা । বৈষ্ণবৈ বিষ্ণু পরায়ণৈ রিভি শ্বণাৎ । অবৈষ্ণবৈস্ত অপ্তমী বিদ্দৈব গুছে। । यहा ज् भ्वंहित्व अक्षेत्रीदिक्षा न-বমা পরত্র দশমীযুতা নব্মী একা-म्भी दिन ह न भारत (याग्राक्भभी उना नक्क व्यागारवारम २ भाइनी বিজৈব গ্রাহা। পরদিনে দশন্যা নেব পারণ নিতি নিযনাৎ। তথাচ द्रामाईनिम्कायाः । मणमाप्रियू वृक्तिकट जाजा विदेशव विकरितः ॥ ভদন্যেষান্ত সর্বেষা• বুত• ভত্তৈব নিশ্চিত। দশন্য দেব শব্দেন দ-শনী নৈব লম্ব্যেৎ ৷৷ নিশ্চিত্রৈ বে विठादान नवमीवुङ माहदाद **ইতি** কারিকাভ্যা মগস্ত্যস**ং**হিতা ব্যাখ্যান । বস্তুতস্ত দশনী পারণ-नाज् नरेबंद्रवाष्ट्रभीविकात्नारभाष्ठा

া বিষ্ণুপরায়ণৈ রিভি ভু বিষ্ণুপ-রায়ণত্ত্বেন ভবিতব্য মিত্যুপদেশ-পর• নতু কভূ বিশেষণ• ৷ অগ **ख्यातिकवम्य विष्मानवामान्**न रिणार । कर्ल्या विधिषय कन्न नाभरखण्ड। অতএব মাধ্বাচার্য্যেণ नामान्रञ्जव विका निविका। यः গন্ত্যস-হিভাষা মৃস্য নিত্যত্ত্ব মাহ । প্রাপ্তে এরামনবমী দিনে মর্ত্যো विमृष्धीः । উপোষণ स् सर् ५ छ ম্ভীপাকেষু পচ্যতে ॥ यश्च রামনব বন্যান্ত ভুড়ক্তে মোহাদ্বিন্দ্ধী:। সম্ভাপাকেষ ঘোরেষু পচ্যতে নাত্র मः मरः॥ व्यव मर्छ। इंड्रानानाना নরমাত্রস্যাধিকার: । এবঞ্চ অর্য্যা দামনবম্যা• য উপোষণ মতন্দ্রিত: । মাতু গর্ভ মবাপ্নোতি নৈব রামো ভবেৎ শ্বৰু ৷৷ তম্মাৎ সর্বাত্মনা मर्ख क्रिवर नवमीवुं । मूह्यस পাতকৈ: সর্বৈর্যান্তি বুক্ষসনাতন• ।। इंडि कनकी बंग भाखक मःयाग भृथकज्नग्राया**८ भिद्धः ॥ व्य**गस्र भ श्वाया । भानगाम भिनायाक जुनगीरनक्त्रिजा। भूका जीतामहः न्तुमा काहि काहि खनायका ॥॥॥ ত্ৰানুষ্ঠান **ম**গত্য**স হিতাত: স•**া ক্ষিপ্য লিখ্যতে। ক্তপ্রাতঃরানা-

दिः । উপোব্য नवभी खुद्ध गाम युट्टै-সুরাঘব। তেন প্রীতো ভব ব্র ভো স সারাপ্রাহি মা হরে ॥ ইতি नित्रहा (कामलाञ्च विमानाञ्च भिनुतीलमभभुजः। एकिशाः म শরথ পুত্রাবেষ্টন তৎপর ।। প্-প্ৰতো লক্ষ্মণ দেব সম্ভ্ৰ কনক পুভ•। পার্শ্বে ভরত শতুম্বে তাল-वृञ्जकत्रावृष्टी॥ व्यागु वर्गुः इन्मन्तः ताभान् गुरुकाद्भिगः। এवः ध्रान्। बी द्रामः भूषायः । मान मञ्जल । हत्मु। প্রিশ্চ যম শৈচব নৈর্খাতে। বরুলো **থিকঃ। জবের ইশোবুক্ষা থ**হি র্দিক্পালা: সাপয়ন্ত তে 🛭 অহি র-नतः। (कोणवाराः भूकत्रः। मञ्जसा त्रामना क्रमनी ज्ञान त्राममय मिष्र॰ জগৎ৷ অত স্তা• প্ৰযিষ্যামিলোক-মাত নমো হস্ত তে।। তথা নমো দ-শরথাযেতি পূজ্যেৎ পিতর ভত:। ততো হনুজ্ঞাপ্য দেবেশ পরিবা-त्रान् नगर्हारथ ॥ शृबंषहैरकागरका-(१यू इत्यानीनि ह क्यार । इत्या-मीन यथा जा॰ ऋष्याय नमः। त्री॰ **भित्राम याज्ञा। कः भिथारेय वक्**र् । ব্লৈ॰ কবচায হু॰। ব্লৌ॰ নেত্রাভ্যা॰ वोषदे। द्वः अञ्जाय कहे।। उथा। रन् নন্ত সসূত্রীব ভরত সবিভীষণ।

লক্ষণাস্দ শতুমু জামবন্ত দলা िष्यु ।। ध्रु · जगन्न विजय गुद्राष्ट्र • রাষ্ট্রবর্দ্ধন । অকোপ পূ মূ**পালাখ্য**ণ **ज्यञ:** म्लगश्रजः।। म्लाश्र लाक-भावा • क उरज्ञानि उरगुउः। ना कभावा इन्तारया मन। उन्ह्यानि বজু শক্তি দণ্ড খড় পাশাস্কৃশ গদা শুল পদাচকাণি। মধ্যাহে জন্ম ভাববেৎ।। উहरस् गृहभक्षक मुत्र-खात्री (मान्ती नवग्रा) जिल्ली नाग्न ৰুক্টিকে পুনৰ্যসূদিনে নেষণ গতে পুষণি। নির্দিশু নিখিলাঃ পলাশ जिम्हिक्षा स्थानस्यायात्रात्रः त्राविज् **७ मजूरभूर्वविख्यः य८ किक्षिएएकः** बरः॥ भनाना ब्राक्रमाः। बरेषुवः वानरव्यान्यानर्याः प्रमाञ्ज्यास्था **उ: । कन**भूत्राष्ट्रमः भूर्गः गृशीद्रा শত্ব মূত্রমণ।। অশোক রত্ত্রসমূমে: युक्क जूनजीम्रानः। मख्यः। मना-নন বধার্থায় ধর্মাস স্থাপনায় চ। দা नवानाः विनामाय रेम्डानाः निधः ৰায চ ॥ পরিক্রাণায় সাধ্না॰ রামে। জাত: স্বৰণ হরি:।। গৃহাণার্ঘ্য ম্বা দক্ত ভাত্তি: সহিত্যে মন।। পু-ब्राक्षिकि भून र्मद्वा यात्र यात्रवु न्मिजः। भूजरंगिविश्वविष्ठक्ता निवा-नावः नरविष्यः ॥ 🗱 ॥ जनयः नः-

(क्रथः । मूकायाः नक्षवयुकायाः विवापाण्यायः । विकायास अका-प्रमोप्तिन प्रममी भावन (याग्रा न हिट जपा नक्षव्यागायार्गिश अक्षेमीविकायाः । भावन्याग्रा हिट जपा अक्षेमीविकाः उर्जा भाव रहिन जेशवामः । हेन् जि-थ्राप्तिज्ञः ॥

রামপ্শ: পু॰ গুবাকবিশেব: । তৎপর্য্যায়: । কামীন: ২ মুনিপ্শ: ০ সুরেন[ি] ৪ । ইতি ত্রিকাণ্ড শেষ: ।।

दागजुः भु• श्रीतामः। ইতি भदः द्रदावनी ॥

রামলবণ ক্লী শাস্ত্ররিলবণ। তৎ পর্য্যায়:। স্নোসক্ত ২ পান্চান্ত্যাক-রসম্ভবণত। ইতি রত্ত্বমালা।।

त्राभवल्लाञ्च क्री वृत्र । ই उत्राबन निर्विष्टेः ॥ त्राभिनुष्य जि॥

রানবাণঃ পুণ ঔষধবিশেষঃ। যথা
। রসেন্দুচিন্তানণৌ। পারদান্ত
লবক্ষ গন্ধকণ ভাগযুগ্ম মরিচেন
নিশ্রিতং। তত্র কাতিফল নর্জভা
নিকং তিত্তিলীফল রসেন নর্দিতং
।। বহি মান্দ্যদশবজুনাশনো রাদ্ মবাণ ইতি বিশুতো রসঃ। সংগ্রা
হগুহণীসম্ভকর্ণক মানবাতথর-

রানায

मूयन काय ।। नीय उ जु खनका नुमान का महा अव के के बादि निमान ।। शाका काम विम्न का विम्न का निमान ।। शाका काम विम्न का निमान ।। शाका काम विम्न का निमान ।। शाका का विम्न का निमान ।। भाका का विम्न का निमान ।। भाका का विम्न का निमान ।। भाका का विमान का निमान का विमान का निमान क

त्रामणतः शृः णत्रवृक्ताः छ । अथ शर्यश्रायः । त्रामका ७: २ त्रामवागः ० त्राम्यः ४ अशर्यप्रधः ६ पीर्चः ७ नश्रियः १ । उत्र भूम छ गाः । देवपृष्यः १ । क्रिशुप्तः । त्राम अस्त्रः क्यायः । शिखका त्रिषः । क्य वाज नाणि वृक्ष । देनि त्राज्ञः ।

রামশীতলা স্ত্রী আরামশীতলা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।৷

রানসখঃ পু• সুগুীব:।ইতি শব-রত্নাবলী।।

রামসেনক: পু॰ ভ্নিম্বা। কট্ফল: । ইভি রাজনির্ঘণ্ট: ।।

রামা দ্রী উৎকৃষ্টন্তীবিশেষ: ।
ইত্যমর: ॥ গীতকলাভীরমতে
রামা।ইতি ভরত: ॥ যোদা॥
হিন্ধু ॥ নদী । ইতি মেদিনী ॥
হিন্ধুল । ইতি শব্দরগাবলী ॥
খেতকণ্টকারী ॥ গৃহকন্যা ॥ আরামশীতলা ॥ অশোক: ॥ গোরোচনা । ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥
বালা ॥ গৈরিক । ইতি শব্দচন্দ্রিকা ॥

बाभायन क्री ब्रायनबादनवस्कावाः। ইতি ত্রিকাগুশেষ: ॥ তচ শত-(कार्षिमःथ)कः। यथा। ऋात्मत পাতালখণ্ডে অযোধ্যা মাহাত্ম্যে তত্ৰত্য তীৰ্থাশুম বৰ্ণন প্ৰস্তাবে । শাপোক্ত্যা হৃদি সম্বপ্ত প্রাচেত্রস मकलायः। (পावाह वहनः वुका ভত্রাগত্য সুসৎকৃতঃ ॥ न নিষাদঃ न देव द्वारमा मृगयाक्षञ् मागछः। ভস্য সংবর্ণনেনৈব সুশ্লোক্য স্তৃণ ভবিষ্যসি ৷৷ ইত্যুক্ত্বা ত জগামাশু বুন্ধলোক সনাভন:। ভভ: সংব-র্ণবামাস রাঘব• গুন্তুকোটিভি: ॥ কোটিভি: শতকোটিভি:। চরিত• ব্রঘনাথস্য শতকোটি পুবিস্তর মি-ত্যন্যত্রোক্তে: ॥ তত্ব সংপূর্ণ ব্রহ্ম-लाकं इरेंजाजिश्। इंश जू भण

मर्ताभिक्षी हजूर्विः मिछित्राङ्गीः ॥ **छ। वः । ইতি রা**মাযণটोकायाः ना-শোলীভউ:॥ #।। তথাহি। পুাপ্ত द्वांकामा द्वाममा वान्योकि र्रावान् েখাবিঃ। চকার চরিত কৃৎসু বিচিত্র भर मर्थवर ।। हजुर्विः मद महमानि শ্লোকানা মুক্তবান্ ঋবি:। তথা সর্গ **শতান্পঞ্** ষট্কাণ্ডানি তথোত্তর॰ ।। इंडि द्राम्।यश वान्योकीय वान-কাণ্ডে ৩ সর্গ:।। 🕸।। স॰ক্ষিপ্ত রাম-চরিত্র॰ যথা। রামাযণ মথো বক্ষে শুভ পাপ বিনাশন ৷ বিফুনাভ্য-बुरका युका भन्नीहि छ८ मूटः ख्छः॥ भद्रीतः दम्। भ उमार भद्र समार भनू: मुख:। भारता विकास व मा **२ ভূদ শে রাজা রযু: মৃত:।। রবোর** জ স্ততো জাতো ব্লাজা দশর্থো বলী। তস্য পুপ্রাস্ত চত্ত্বারো মহাবল প वाक्याः ॥ क्षेन्नाया मजूपुराया ভরত: কেক্যীসূত:। সূতো লক্ষ্ণ **ण**बुर्यो मृशिबाया॰ वज्बजुः॥ রা-মে৷ ভক্ত: পিতৃ র্মাত বিশামিতাদ বাপ্তবান্। অন্ত্ৰগুম । যতো यक्षी। তাডকা॰ পুজ্ঞান হ। বিশ্বামিত্রস্য याञ्ज ত् भूवाङ् नावशीष्त्रणी। जन-कन्र कर्नु गेषा उभाराम १थ का-'नकी॰ ॥ উर्मिना॰ नम्भारा वीदा

ভরতো মাওবী সুতা ৷ শত্রেইব কীৰ্ত্তিমতী সশধ্ৰসুতে চ ভে॥ **পিত্রাদিভি রযো**ष्णायो॰ गद्धा द्वा-भारयः इ छाः। यूषाविष्ठः भाजूनक শতুমু ভরতো গতো॥ গতযে। নৃ প-वर्ष्या द्वाबार नाजूर नमून्य । त्राभाय (कार्ष्ठभूनाय रेकरक्या) भा-र्थि**ङ उ**ना ॥ ठङ्गंभगमा वात्रा বনে রামস্য বাঞ্চিতঃ। রাম: পিতৃ হিতার্থন্ত লক্ষণেন চ সীত্রা।। রাজ্যঞ্ ভূণবত্ত্যক্ত্বা শৃহ্পবেরপুর• গভঃ ৷৷ রথ• ভ্যক্তা পুষাগঞ্চ চিত্র-কুট পারি গভঃ॥ রামস্য তু বি-যোগেন রাজা স্বর্গণ সমাপ্রিত:। সং-ফু**ভ্য ভরত *চাগাৎ রাম• মাতৃব**-লাবিত: ৷৷ অযোধ্যান্ত সমাগত রাজ্য अक মহামতে। স নৈছৎপা-দুকে দত্ত্বা ব্লাজ্যায ভবতায তূ ॥ বি-মপালয় । নন্দিগ্যামে স্থিতো ভ ক্তো হুযোধ্যা • নাবিশদুতী ॥ রা-মোপি চিত্রকূটার অত্রে রাশুম মা-ययो। नद्मा च जीक्व॰ हागछा । नखः কারণ্য মাগতঃ।। তত্র স্পন্থ। নাম वाक्रमीमार्क नागठा। निकृत्र क-ণৌ নাসে চ রামেণাথ পরাহিতা।। তৎ পেরিত: খরশ্চাগাদ্ধণ জি-

नित्रा ख्या। ठजूर्नमञ्ज्या तक-সান্ত বলেন চ।। বামোপি পেুৰ্যা-मान वारेन यंग शृतक जान्। ताक मा পেরিতো হভগ্রগাৎ রাবণো হরণা य हि ॥ मृश्क्ष न मात्री ह क्षाणु হথ ত্রিদপুষ্ক। সীত্যা প্রেরিতো ब्रात्मा भावीठ शुक्रधान र ॥ भिष-भागः मह भार हा नीख लन्नात তি চ। সীতোক্তো লক্ষণো হথাগা-माम महाम् पपमं उ॰ ॥ खेवाह ब्राक्ष সীনাথা নুন সীতা ছতেতি সা। त्रावरण रेखत्र मामान्। जरहरनामाय बानकी ।। कठायूय विनिष्क्तिं छ ययो नहा • उठा वनी। अभाक বৃক্ষছাযাযা বক্ষিতা তা মধার্যৎ া আগভ্য রাম: শূন্যঞ্চ পর্ণশালাণ मनम र । (माकः क्षाथ कानका भागंग क्ठवान् भुजृः ॥ कठायू यक সংস্ত্য তদুকো দক্ষিণা॰ দিশ। গত্বা সথ্য তত শ্চক্তে সুগুীবেণ চরা-यवः ॥ मधजानान् विनिर्छिन्। भारतः भानजभार्त्या। वालिनक विनिर्ভित्र किश्विकायाः इत्रीयतः ॥ जूगीवः क् তবান্রামো প্রসুকে স্বব স্থিত:। जुगीतः (পुरुयामान वानद्रान् शर्व-ভোপনান্।। भीजाया मार्गनः कर्नुः भ्दरिकाः मुमशाववान् । **भुजी**वी

गुड्या भागि पिण गद्या ममागः তা:।। দক্ষিণান্ত দিশ বেচ মার্গব-ला १थ जानकी । वनानि भ क्ंडान् षीलान् नहीना॰ लुलिनानि **छ**॥ জানকী তে হাপশ্যমো মরণে কৃত-निक्याः॥ मणाठि वहनार काष् হন্মান্ কপিজ্ঞর: ৷৷ শত্যোজন বিস্তীর্ণ পুপ্ল বে মকরালয়ণা অপশ্য-জ্জানকী তত্ৰ অশোকবনিকা স্থি-তা॰॥ ভৎর্সিতা॰ রাক্ষসীভিষ্ঠ রা-বণেন চ রক্ষসা। ভবভার্য্যেতি বদ-তা চিন্তযন্তীঞ্চ রাঘৰ• ॥ **অঙ্গুলী**ষ• किन मंदा मीजा की मन् मयुवी ८ । ब्रानमा जना प्लाइ लाक मा ऋक भिश्वित ॥ शिक्छानक स्मापन হি যেন রাম: মারিষ্যতি। তৎ শুত্রা भुमामी भीषा (वनीतन् स्नूमाण ॥ यथा द्वारमा नरगर भी मु छथा वाह्य ष्या गाउ । उत्पज्रका जू रुन्मान् वन भिवाः वज्ञ ७८ ॥ श्वाकः ब्राक्नमाः कान्यान् वक्षनः खयमाग-**७: । नरे**र्ब दिन्म् किला वारेग म् क्षेत्र द्रावन मुक्ति ।। द्राममूखामा रुनू-भान् (मिश्र ब्राभाग मिथिनी । এउट भुवा भुज्ञिभिषा मीभगामाम भूह-कः ॥ किन ड्युं निउनाञ्चला नहा (गर् महावनः। हथा नकाः ममस्

वारका द्रामभार्थः ज वानद्रः॥ कथुा कनः मधुवान मृष्टा जीएउडारवमयर । भि तज्ञ क त्रामाय त्रात्मा नकाः यत्यो भूबी ।। अमृगीयः अहन्मानकः नाम्यः मनक्षाः। विভीयागि সংগাপ্ত: শরণ রাঘব পুতি।। ল-किथर्य्यञ्च जिक्षम् । यः जादनाः नुषः। রামে। নলেন সেতুঞ্চ কৃত্বান্ধৌ চোहि ভাষত।। সুবেলাব ছিত শৈব পূরী লক্ষা দদর্শ হ। অথ তে বান क्रोबीका नीलाक्ष्र नलाहरः॥ धूम् ध्याक श्यम्। जाषवट भ्रम्था छ मा। रेमनर विविष् मूथा छ नूबी॰ লক্ষা॰ বভঞ্জিরে॥ রাক্ষসা॰ । মৃ-काकायान् कालाञ्जनहरयाभ्यान् । রাম: সলম্বণো হত্বা সক্পি: সর্ব क्राक्रमान्॥ विषुऽङ्जिञ्चक श्रुमकः (रवाञ्चक नदाञ्चको। महारद महा পার্খাবতিকার্ণ মহাবলণা সম্ভর্ নিস্কস্তু নতঞ্জ নকরাক্ষণ হ্যকম্পনণ । পुरुष्ठः वीत्र मृत्राखः ब्रह्मकर्गः महा वनः॥त्रावनः नम्भन मिन्न शकारेनः রাঘবে। বলী। নিকৃত্য বাহু বক্ত্রাণি রাবণস্ত ব্যপাত্যৎ।। সীতা॰ শুদ্ধা॰ গৃহীত্বাথ বিমানে পুষ্লকৈ স্থিত:। नवानदः ननायात्जा श्रायाशा भूव-ब्रुब ॥ उब ताजा हकाताथ भू-

वर्ष्णावयन् भुकाः । मणायस्यः ধানাজ্ত্য গ্যাশিরসি পাতন ॥ পিণ্ডানাণ বিধিবৎ কৃত্বা দত্বা দানা-नि द्राधवः। भूटी अनवादी मृद्धा-**७) ह द्रारक्ष्य २७**ऽरबहरू ॥ এका-দশ সহস্থাণি রামো রাজ্য নকার-यट । भाजूद्भा वायगः इदा रेमन्यः **ভরত: হি ত: ।।** অগন্ত্যাদীন্ মুনীন্ मुजा मुखार शिखक बक्क माः। यर्गः गाउ। ब्रोनः मार्ख म्राथाः रिक्-ভান্তক: ॥ ইতি গাৰুডে ১৪৮ অ-थ्यायः ॥ 🗱 ॥ এতদভিব্লিক্ত वा न्त्रीकिन्नीउ॰ मश्चविः मञिमर्गयुकः नर्मुत्माकाञ्चकः मीडाकर्ख् क म-হসুকন্ধরাবণ বধ কাব্যক্পাভূতো-खद्रकाख मस्ति। उम्र भूषममगी-যশ্লোকা যথা। তমসাভীরনিল্য॰ मर्खियाः छलमाः छकः। वहमाः शु-थमः ञ्चानः वान्त्रीकः मृनिशूक्षवः॥ বিন্যাবন্তো ভূত্বা ভারদ্বাজো ম্-হাম্নি:। পপুছ সমত: শিব্য: ক্-ভাঞ্জলিপুটো বশী।। রামাযণ মিতি थ्याङ मङ्कािश्विखद्गः। भूगी-ত• ভবভায় বুন্ধলোকে পুতিপ্তিত• ॥ শুষতে বুন্ধণা নিত্য মৃষিভি: পি-ত্ভিঃ সুরৈ:। পঞ্বি:শ্তিসাহসু॰ রামায়ণ মিদ ভূবি।। তদাকর্ণিত

মুমাভিঃ সাবশেষ মহামুনে। भ তকোটি পুবিস্তারে রামায়ণ মহা-ৰ্ণবে !৷ কি গীত মিছ যমান্তি ভৰে कथय मु वुं । जाकर्गार्गिनः शृहे ভারদ্বাজস্য বৈ মুনি: 11 হস্তানলক বৎ সর্ব সমার শতকোটিক। ও-নিত্যুক্ত্বা মুনি: শিষ্যু প্রোবাচ ব দতা বর: ৷৷ ভারদাল চির জীব माधु यात्रिञ मन्। नः। मजरकाि श्रुविखाद बागायन महानंदन ॥ बा-মস্য চরিত সর্ব মাশ্র্য্য সম্যগী-त्रिङ । পঞ্জি**" जिमाहमु** नृत्वाः কে যৎপুতিষ্ঠিত । নৃগা ছি সদৃশ রাম্চরিত বর্ণিত ম্যা ৷ সীতামা-হাত্ম্যসার যথ বিশেষাদত্র নোক্ত-বান্ !! শৃণুম্বাবহিতো বুন্ধন্ কাছৎ-স্ক্রিড নহ্ছ। সীতাষা ম্লড় তায়াঃ পুক্তে শরেতঞ্চ যৎ।। ই ত্যাদ্যার্যে রামাষণে বাল্মীকীয়ে অ-ভতোত্তরকাণ্ডে আদিকাব্যে **পূথ**া মসর্গঃ ।। # ।। অন্যৎ বৃক্ষাগুপু রাণীযোত্তরথগুান্তর্গ তৈকষপ্টতমা-श्वायाहिक इत्रभार्त्वज्ञेज वाहक्रा-ধ্যাত্মরামাবণ মস্তি। তত্র অধ্যা-ত্মবালকাণ্ডে সর্গা: সন্তৈব শাস্ত্রু নোদিষ্ঠাঃ ষষ্ঠ্যভরত্রিশত শ্লোকাঃ नाकभूता न्गाः । अक्षाजा दाम

চরিতে অযোধ্যাকাণ্ডে নবানা স-র্গাণা॰ সগুশতানি শ্লোকাঃ পুণ্য-(माकन्ताः २। कात्छ १ त्रान्। रह्याः আখ্যে সর্গা ছিপঞ্ পরিক্ষিপ্তাঃ পঞ্চতানি শ্লোকা: পাপহ্রা: भार्बजीत्माकाः ၁। श्रीमनश्राज्य রামাযণে উমানছেশ্বর সংবাদে কি-ষিদ্ধাকাণ্ডে নবম: সর্গঃ পঞ্চশতানি শ্লোকা: দুরিতহরা পঞ্চ পঞ্চাশত্ 81 जून्दब्रकात्थ मर्गाः भरेक्षवाध्याः ব্যিকশব্দিতে পুেক্তা দ্রীণিশতানি ল্লোকা স্থিতুবনপাপহরা: ৫। কা-**७** यूकाञाक मर्गा नवमश्च नीलक-ঠোক্তা: সার্চ্চেকাদশশতলোকা মৃ-न्त्रभागृजाः भूगाः ७ । व्यक्षा-ত্মোত্তরকাণ্ডে সর্গা: গুহুস-খ্যুষা পুঞ্চিপ্তা খতুশতসংখ্যশ্লোকাঃ ৭। भूतानमः थाण भूता हरतानाकाः । भाई रेडा भन्नामध्यत् गिरिष्ठ হ্যপ্যাহ্মরামায়ণে কাল্ডৈ: সগুভি রন্বিতে হতিশুভদে সর্গা শচতুঃবঞ্চি-কাঃ। শ্লোকানান্ত শতদ্বনে সহিতা যুক্তানি চত্বারিসাহসাণ্যের সমা-স্ত: শু, তিশতে স্কানি তত্ত্বার্থত: ॥ इंड्रिश्राज्यवामायन ॥ 🗱 ॥ ञ्र-পর রাম বশিষ্ঠস বাদক্রপ নো-ক্ষোপাষক দেবহুতোক্ত বাংশিষ্ঠ

নামক মহারামায়ণ মন্তি। তত্র। · পুথনাছে অষ্টাবি•শত্তরশত স र्गः। उन्र जानान स्माको यथा। ीवान्मोकि कवा । उपनम शुकः त्रगारनस्त्र निष् गृगु । उमिर्वाग भु क्रत्र का उ॰ निर्वापनायि यथ ॥ ১॥ य ইন॰ শৃণ্যানিত্য বিধি রাম বিশিষ্ঠযোঃ। সর্বাবস্থোপি শুবণামু চ্যতে বুন্ধ খছতি ॥ ২ ॥ উত্তরার্জে , বোডশোত্তর দ্বিশত সর্গা:। ত-मानाउ भारको यथा। श्रीवाम उ वाह । रेनइर्म्यार सन्नुनान्तागार তনঃ পততি রোহিত:। কথমেতদ-তো বুন্ধন্ সম্ভবত্যাশু জীবতঃ ॥ ১৷৷ যৎ সৰ্ব• খলিদ• বুন্ধ ভজ্জলা-नििं ह सूर्षे । मुजाङ्ग्रिगर्राङ भामि ज्या वृक्षाज्ञान नमः ॥ २॥ व्यवारि। रेवज्ञागानुकत्रनगुष्ठः । वि **जीया मूम्कू गृष्ठः । ज्जीय উৎ প**-**बिगुरः। চতুর্থ: ছি ডিগু**रः। পঞ্ন: সকলোপশমোগুন্থ; ৷ ষষ্ঠপুকরণে निर्वाग्राष्ट्रः। भूबीर्ख महीक्गुएमः थ्रा २०५००। উত্তরার্জেनটাকগুন্থ সংখ্যা ২৩৯০০। ইতি জ্রীনহারানা-ৰণে নিৰাণপুকরণে বালকাণ্ডে মো কোপায়ে দেবহুতোক্তে দ্বাত্রি-শৎ-गुप्रम्ता म हिजाया वानि हे वुक

দর্শণে উত্তরার্ছে ব্যোডশোত্তর ছি-, শঙ্জম: সর্গ: ॥ तामालिक्नकामः शु द्रकामानः। इंভि जाकनिर्यणः॥ वानावकाषाभाः भू ठक्वाकः। ইতি রাজনিঘণি: ॥ त्राभिनः भू त्रमाशा कामः। इंडि (यिषिनी।। রাম্ভ: পু॰ বুতেবেণৃক্ভোদওঃ রস্তো বেণু: তস্য বিকা**র:। ইত্য**-মর ভরতৌ ॥ রাযণ ক্লী পীড়া। ইতি কাটিৎ-नपत्रज्ञावधी ॥ द्राय जाही की नहीत्मार**ादिर नवः** । वा ७५ इंडि ভाষा। यथा। প্রোটি: পাত্রসঙ্কারো রাযভাটী नभाञ्चाय। ইতি শদর্গাবলী।। त्रानः भू भानवृक्षनिर्याभः। धूना ें डि ভाষा। **उ**९ পर्यत्रायः। मर्द्ध-त्रमः २ मानः ० क्नक्लाफ्रवः ८ जननः ৫ माननिर्यामः ७ (१८२४: १ শীতলঃ ৮ বহুৰূপঃ ১ সালরসঃ >० मर्ब्बनियामकः >> मुद्राखिः >२ সুরব্প: ১৩ यक्षध्भ: ১৪ অগ্রিবল্প-७: १६ कनः १५ कनमजः ११। वाना खनाः। विभिन्नत्वः। निक्रद् । ক্ৰায়ত্ব• ! ভিক্তত্ব• । স•গুহত্ব• । वाङ भिल स्तारे कछ तुन ना निष्क क्षा अम् भान लिम छाने। नि-नित्रष्। भुष्त्राभय ना छिका तिष्क क्षा इंडि ताक निर्घण्टः ॥ प्राणित । तानस्त मान निर्याम स्था मर्जतमः मृङः। प्रवश्ला यक्ष्य स्था मर्वत्रम्य मः॥ वाला हिला छक् छिङः क्वाया गुग्हका इत्तर । (पावाम स्वप्त वीमर्भ जृत तुन वि-भाषिकाः ॥ गुरु छन्। निष्काः म्य म्वा जीमात ना नः। इंडि छाव भुक्षा

त्रानकार्य्यः भू जानवृक्षः । ইতি त्राजनिर्यणः ॥

রাবঃ পু॰ শবঃ। ইতি শব্রত্না বলী।।

ন্ত্ৰণবিন্দ ব্লিভি মৃত: ॥ তস্য কন্য इंडिवडा कालगानु जिन्ना कृति । भूवखाय म ब्राइविं खाः केन्ध्राः भूवाभाष्य ॥ अवि देवछविएम যস্যা বিশ্বা: সম্পদ্যত। তস্য পত্ন্য শ্চতসুক্ষ পূর্বা বৈ দেববর্ণিনী ।। (बार्ष्ठः रिम्प्रायनः कारञ्ज व्यक्तभः (स्ववर्णिनी । जिलानः जूनश्कायः ञ्जनभिरं भशाहन् ॥ **यह**न्दूर र्वि गानुः मङ्गुकर्ग वित्वाहिछ।। পিস্ল নাম সংদ্ধা পিতা তস্যা-व्वीखंडः॥ ह्रू भागांख क्रमादायः শরীরঞ্চেদ মূচ্যতে। জশরীরত্বা-ह नामा उन रेव म स्वादत्रकः ॥ अध्या अत्वत्रा बनयि मुं उ नन क्वत्र । त्रावन अञ्चकर्षः कन्। সূপনথী তথা।। বিভীষণ চতুর্থস্ক रिनकम्। जनगर मुजः। मक्कृकार्गा मणगुीवः शिक्षा तक्रमूर्ककः ॥ চতুষ্লাদ্বিংশক্তিভূজো মহাকাৰো ম-श्वावनः । काञ्रक्षन निर्वा सर्म लाहिज शीव এव ह ॥ निमर्गामा-ৰুণ: কুর: স রাবণ ইতি সৃত: । हित्रगुकिणिशु खात्रीय न ताजा প্রজন্মনি । চতুমুগানাঃ রাজা তু ত্রেদেশ স রাক্ষ্য:। তাঃ नक्षाहित वर्षानाः मःश्राहाः

मः थ। विदेशः ॥ नियु जानात्मकव- ॥

शिः मः थ। विद्धि करा हु जाः । विद्धे

देव महमू । वर्षाणाः हि म द्वाः
वनः ॥ दिव जानाः शिक् नाकः द्वाः
कृषा भूका गद्वः । विकायुग छकुर्थाः । विवास स्वयः भाषाः भगाः क्याः
भी यिवान् । हि विद्वि भूद्वातः वाः
द्वाः भू कृषां वन्यस्थाः ।।

त्रावनगद्गा जी जिन्देव्यम्भञ्चनी-विष्मवः। यथा। ज्ञेष्ठवाह। **रिवाकत्र उत्राग्यशाम्याम्यान्याः** সুরস্যোত্তম রত্নবীজ। অসৃগ্ গৃহী-ष्। চরিত পুতত্তে নিজ্ঞিশনী-লেন নভন্তলেন।৷ ছেত্রা সুরাণা সমরেম্বজসু বীর্য্যাবলেপোদ্ধত र्भानरमन । ज्ञाक्षिरभनार्ष्क्रभथः সমেত্য স্বর্ভানুনেব পুসভং নিক্ষণ ।। তৎ সি হলী চাক্নিতম্বিম विकां जिजानाथ महाह्मायाः । भूगक्रमावस उदेषयाया॰ मूमाठ मूर्ग्यः मित्रमृक्यायाः॥ ठठः भुज् **তि সা गङ्गा जून्य मृत्य करना हया।** नामा द्रार्दनगरक्छि भूषिमान मू পাৰ্গতা ॥ যে তু রাবণগঞ্চাযা कादाउ व्यक्तिस्काः। भग्नवाशा वन ताग विञ्जाभाः बक्र टेहिंबः॥

ইতি গাৰুডে १० অধ্যায়: ।। রাবণারি: পু শ্রীরাম: । ইি কটাধর: ॥

রাবণি: পু॰ রাবণজ্যেষ্ঠপুত্র: 1 সচ ইন্দুজিত। যথা। রাবণি: শক্রজি মেঘনাদো মন্দোদরীসূতঃ 1 ইতি হেমচন্দু: 11

রাশ খড শদে। ইতি কবিকল্ল ক্রম: ॥ দন্ত্যান্তো হ্য মিতি গদ-সিংহ: ॥ রাসভ: খর: । দুর্গসিং-হস্ত ইম• তালব্যান্ত• মত্বা উণাদৌ ব্রুষ• ক্তা রশ্মিশদ• বুয়ৎপাদিত-বান্। খ অররাশৎ ড রাশতে। ইতি দুর্গাদাস: ॥

ধরা ক্রমাৎ। গুণৈকৃত্দ্যা পঞ্চিব মহাভ্তানি কজিরে ॥ অগ্নী সো-মৌ ভাস্করেন্দূ তত স্তৃঙ্গারকাদয:। তেলো ভূখামুবাতেভ্য: ক্রমশ: প ঞ্জব্রিরে।। পুন র্দাদশধাত্মান বি-ভরেদুাশি সংজ্ঞকং ৷ নক্ষত্রক্পিণং ভ্য: সপ্তবিংশাত্মক বলী ৷৷ ইতি সूर्याजिकारि भावाकायाः ॥ 🗱 ॥ ভস্য সংস্থান যথা। বিষুবৎক্রান্তি-ক্ৰোক্যাৎ প্ৰভাগন্থিতাঃ স্থিরাঃ " েম্যাদ্যা রাশ্য: ক্রান্তিবৃত্তয়: পূর্বদিক ক্রনাৎ।। ইতি মুনীশ্রকৃত मार्वाङोगिमानाः ॥ #॥ व्यथ ता-भागि दिनिर्गयः। भिष वृष निथुन कर्क ট সিংহাঃ কন্যা তুলাথ বৃশ্চিকভ । ধনু রথ মকরঃ হস্তে। মীন ইভি ए दागरः कथिजाः ॥ द्राणिकथनः ।। #।। অখিন্যা সহ ভরণী কৃত্তি-काशास्य कीर्व्हिला (भव: 1) । বৃষভঃ কৃত্তিকাশেষ রোহিণ্যর্জঞ্ মৃগশিরস:॥२॥মৃগশিরসোর্দ্ধ চা-मु। भूनई(म। ज्ञिभाषः मिथूनः। ७। भारः भूनई(मा द्रष्ठाः भूरव्यात्म्या ह কক্ক টঃ ॥ ৪॥ সিংহোথ মঘা পূর্বফ-ह्युगी नाम উखदायाः। ৫। उत्ह्यः হন্তা চিত্রার্জ্ঞ কন্যকাখ্য: ॥ ৬॥ ভৌলিনি চিত্ৰাৰ্জণ স্বাভী বিশাখা

याः शाम्बरः। १। चनिति विन, 🌖 পাদ তথানুরাধান্বিতা জ্যেষা।৷ ৮ ৷৷ মূল প্রাযাটা পুথম কাপ্যন্তরা --শকে ধরী ৷ ৯৷ মকর স্তৎ পরিশেষ• শুবণা চার্জ থনিষ্ঠাযা: ॥ ১০॥ ধনি-ষ্ঠাৰ্জ শতভিবা পূৰ্বভাদুপদ পাদ-वयः अधः। १)। भूर्व जामुभनाष्मव ন্তথোত্তরারেবতী মীনঃ॥ ১২॥ ইতি রাশিনক্ষত্রভেদকৃথন• ৷৷ 🗱 !৷ রাশি নামানি চ ক্ষেত্র ভ মৃক্ষণ গৃহনাম চ । (स्वादीनाक भर्यायः त्वाकारस्व विविद्याय ।। इंजि द्राणि भर्ये । क-থন ।। 🗱 ।। কিয় তাবুরি জিত্ম জলীর লেয় পাথেয় যুক কৌর্পা-খ্যাঃ। ভৌক্ষিক আকোকেরো ছ **प्नाग** कान्छ। ७॰ (हत्य॰ ॥ (स्वाही-ना॰ विष्मवनामकथनः।। 🗱।। ज्यक्त সিত হরিত পাটল পাণ্ডু বিচিত্রা: সিতেভর পিষঙ্গৌ। পিঙ্গল কর্বুর वक मिना कृष्या यथा जःथा ।। (भवारीना॰ वर्गटा कथन॰ 11 # 11 बट्राजी हो नृजिथून जगर ज-वीक ठाभी नहा श्यबद्या मकरता মৃগাস্য:। তৌলী সশস্তদহনা भूवना ह कन्या (नवाः खनां मृष्-শা: ষ্বরাশ্চ সর্বে।। অম্বর্জ্বনো **ংখাকারজঘনো ন তু অখা**ক্তজ-

· ত্তরত্র চতু**শ্চরণত্বকথ**নাৎ वेष्ठाज्रस्वजाकथन ॥ 🗱 ॥ क्तंत्राथ (भोग): शुक्राया १कना क अलाथ युगा विषमः नमक । **চর ছির দ্যাত্মক নামধ্যো মেবাদ** या श्मी कमनः भूतिशः॥ तानी-नाः कृत भोगामि वित्वकः ॥ # ॥ रिष्वक्तमान्द्रत । भूगाण भूषत रेक्टव व्याधानाथा खरेबव ह । भुजा বৃত্ত্যা ভবস্তেয়ত নিউৎ দ্বাদশ রাশ-यः ॥ भूगामिविष्वकः ॥ कैया मिथून जून। घर कन्। दिन पाथा कान्न র্মভাগণচ। মৃগ ধনু রাদ্যন্তার্চ্চে বৃষা-স্কাসি হা শ্চতুশ্রেণা: ॥ দিপদ চতু ञ्जह द्रानिकथन ।। 🗱।। कक है वृन्हिक भीन्। म्क्रताष्ट्राष्ट्रंक कीरं म खाः मृद् । বৃশ্চিক রাশি মুনিভি: শরীস্পত্তে ন নির্দিষ্টঃ।। কীট সরীসৃপ রাশিকথ-न ।। 🗱।। दिशहत्रांगाः अत्रं जि : इः विश्य ठळुञ्चनाः । जनिननिन्या **ज्या वन्ताः मतीमृश**काउयः ॥ মৃগপতিবশে তিপ্তন্তোতে বিহায সরীস্পান্ । অক্থিতগৃহেষ্ছ বশ্যু জুক্রবেহারত: ৷৷ সরীস্প জ্ঞাত্ত ইতি বহু বচনাৎ কীটসাপি র্বুহঃ। রাশীনা বশ্যাবশ্য ক थन॰ ॥ 🗱 ॥ गुमिता मिथून ज्ला की

हाभानि वहाः निनाम् व्य त्यसौ । मकदापिमार्च मिश्हो वरन्ते पिवरम **ংজ ব্যভৌ চ।। জলজো কর্ক ট মী**-तो भक्तास्त्रार्क्ष **मि**वनाउ क्र**सः।** পাম্যারণ্য জলজ রাশি কথন ।।#।। হৃষা স্তিমি গো ধবি ঘটা মিথুন ধনুঃ কর্কি মৃগম্থাক সমা:। বৃক্তিক কন্যা মৃগপতি বণিজো দীৰ্ঘা: সমা-थ्याजाः॥ द्रामीनाः रुम्र नीर्घ कथनः ॥ 🗱 ॥ भागारि कन्न छा नाथा गथा मःथाः भुनक्षिनः। (सवाना द्राष्ट-বো জ্ঞেবা ক্রিরাবৃত্তি পরিভূমাৎ।। **मिगिषिश लग्न कथन ।। #।। अ**ज मुक व्र्वन्द्वर्क सोम्र मुकावनी जूवा । बी-বার্কি ভানুজেল্যানা ক্ষেত্রাণিসুর র-काम्यः॥ गुराभाः क्वि कथनः॥ 🗱:। অজো গোপতি যুগাঞ্চ কর্কি ধনি মৃ-গা তথা। নিশাস জ্ঞা: মৃতা দৈতে শেষা শান্যে দিনাত্মকা: ৷৷ নিশা স-জ্ঞা বিমিথুনা: মৃতা: প্ষোদ্যা खथा।। भावाः भीर्याप्त्या श्राप्त মীন শ্চোভযস ক্রক:। নিশাদি न • জा कथन ।। # ।। द्रवि मान • नि भागायः मशापित्रमह्यः। शक् ত্রয়ণ ভূমিপূতো বুধো প্সাদশবাস-त्रान्।। वर्षामक॰ मूत्राहार्य। काष्ट्रावि॰-मिनि ज्खः। मिनिः जाकविय दर्क

चर्जानुः मार्खवर मद्रः॥ ववः भुमानार সকলাঃ শ্বরাশি• ভুঞ্জতে গ্রহাঃ॥ ইতি রাশিভোগকথন । ইতি জ্যো-তিস্তত্ত্ব 🛚 🦚 🖺 দ্বাদশরাশ্যাত্মক निवक्षभः यथा। भूवछ। छेवाह। स ৰূপণ ত্ৰিপূরমুস্য বৃদিষ্যে কালৰ পিণ:। অখিনী ভরণী চৈব কৃত্তি-काश्रुथभाष्मकः ॥ स्मयकः हि वि कानीया र का क्व गूना इंड । ॥ चारायाः ना खर्या त्यान् शुकाश ত্যু কবে গৃহি । সৌন্যাৰ্দ্ধ বৃষ্ণা (समः यमनः পরিকীর্ত্তিতः ॥ মৃগার্দ্ধ गापुर्गि जाः जा ज्यः त्रीयार्गृहः द्विमः। निथुनः जुकाया सम्र गगनः ছস্য শ্লিন: ॥ আদিভ্যা•শক প্রষ্যক্ষ অপ্লেবা শশিনো গৃহণ রা-শি: কর্কটকো নাম পার্ম্বে মথবি-नानिनः ॥ शिब्राक्तं छगरेरवज्रः উভরা শশ্চ কেশরী। স্র্যুক্তের। विल्ला व कार्य करण भित्रकी विंउ।।। উত্তরাংশা স্রয়ঃ পাণি শিচ্তার্ছণ ৰুন্যকা ত্বিয়া সোমপুগ্ৰস্য সন্মৈত দ্দিতীয়া জঠরা বিভো: 11 চিত্রা 🗯 দিত্তৰ স্বাভী বিশাখাযা শক ত্ৰয় । দ্বি ঠীয় শুক্র সদন তুলা নাভি ৰাদা হ্তা। বিশাখা**শ ন**নুরা**খা জ**েগ ভৌমগৃহ জ্বিদ । দ্বিতীয় বৃশ্চি-

কো রাশি মেঁদু কালম্বর্কপি া मूल॰ भूरबीखबा॰मण्ड (स्वाहार्य//१)-इ॰ धनुः। উक्यूगन भी नाम जांभ-রর্ষে পুগীবতে ॥ উত্তরা শা জ্রযো খক্ষণ শুবণ মকরো মুনে। ধনিষ্ঠার্জণ শনিক্ষেত্ৰ॰ জানুনী পরিকীর্ত্তিতে। ধনিচার্জণ শতভিষা প্রোপ্তপদাণ-শক ত্রণ াসৌর স্বদ্যাপর মিদ হয়ে। জন্নে চ বিশুতে ॥ প্রোষ্ঠপ-দ্যশা মেকল্ড উত্তরা রেবতী তথা। দ্বিতীয় জীব সদন মীনন্ত চরণাবু-(जो !! # !! दाशीश वक्क प्रक्शा-मि यथा। नात्रम उवाह। तालयः क-थि । तुकान द्वा हाम्म रेव मम। তেষা বিশেষতো বুহি লক্ষণানি यक्षण ।। भूलस्य । उवार । यक्षण-ভত্র বক্ষ্যামি রাশীনা শৃণু নার্দ ৷ यामृणा यञ अकाता यश्चिन इरात বসন্তি হি ॥ সঞ্চার স্থান মেকস্য ধান্য রত্নাকরাদিযু। নব সাদ্ব**ল স•**্র हाला वज्रायाक जर्ननः ॥ निज्रः চরতি ফুল্লেষু সরসাণ পুলিনেষু চ ৷ নেব: সমান,মুর্জিশ্চ অজাবিক ধ-नामियू ॥ वृषः गम्भकोश्यम् हत्राउ গোসলাদিষু। তস্যাধিবাসল্মিস্ত क्वीवन बत्राभुग।। खी शूः मधाः সন্ ভদু শ্ব্যাসন পরিণুহৈ:।

्रशोवाम् । इङ् निथुन भी**उ नर्ड**क - पहितृ ।। স্থিত কীড়া রতি নিত্য রিহারো ২বনি রস্য তু। নিথুন নাম বিখ্যাত রাশি ছেবাত্মক: মৃত:।। कर्किः व्यवीरत्र गमः मिलवरः भू-की खिंखा (कराव वाशी शामन वि বিক্তাবনিরেব চা৷ সিংহস্ত পর্বতা রণ্য দুর্গ কনরে ভূমিষু। বসতে ব্যাধ পল्ली वृ गञ्ज्यते सू खश्रम् ह ॥ या हि श्रुकीशणकता नारोक्ष्य ह कन्यका। চরতে জ্রীরভিস্থানে বসংক্ত ভবনে-যুচা। তুলাপাণিক পুৰুষো বীথ্যা পণবিচারকঃ। নগরাধ্বন শালা সু বসতে তএ নারদ।। স্বভূ বন্মীক जकाती वृन्धिका वृन्धिकाकृष्टिः । व्यागानय की छ। १ इ भाषाना निय স⁴স্ভিঃ ৷৷ ধনু স্তরক্জঘনো দীপ্য-भारता धनुष्रतः। वाक्रिम्रता २ छवि-बीतः आशी यूक वना नियु॥ भृगारम्। नक्ता वृक्षन् वृषक्षका क्वाक्रः। মকরো হসৌ নদীচারী বসতে চ महामर्थो ॥ द्रिक्षस्रमः भूक्यः कक्षात्री कनाञ्च हुः। मूजनानाः **छत्रः अञ्च**रशो (नोखिक नम्मन् ॥ নীনুৰ্বপত্ম মাসক্তো মীন স্তীৰ্থামূস र्फेंब्रः । वमर्छ भूगुरहरणम् (हव वामागश्जकः ॥ नक्कन॰ गिरुउ॰ ∥

ত্ভ্য মেষাদীনা নহামুনে। ন ক-স্যচিত্রবাথ্যেব গুছা মেতৎ পু রাতনা। এতম্বাতে কথিতা সু-त्रार्य यथा जित्नजः भूगमाथ यद्छ। প্ণ্য পুরাণ পরম পবিত্র সং-শৃগ্রা• পাপহর• শিবক।। ইতি **ত্রীবামনপুরাণে পুলস্ত্য নারদ স**ং-वारमञ्ज्ञननिजः शक्ष्या २४ ११ यः ॥ রাশিচক লী মেবাদিছাদশরা-শ্যাদিযুক্তবৃত্ত । তস্য নামান্তর॰ ভচক্র জ্যোতিষচক্রঞ্চ। যথা। সপ্তবি•শতিভৈ ৰ্জ্যোতিশক বি মিত বাযুগ•। তদকাণশো ভবে-দান্দি নিবর্ফাচরণাঙ্কিত: ।। ইতি দীপিকা।।#॥ তদ্বিররণ যথা। ভ-ठक• धुत्रया र्वन गाकिछ• भुत्रहाः নিলৈ:। পর্য্যেত্যজসু তমদা গুহ কক্ষা যথা ক্রমণ।। উপরিস্থস্য ম-হতী ককাল্লাখ:ছিতস্য চ। মহ-ত্যা কক্ষণা ভাগা মহান্তো হল্লা ख्यान्नगा ॥ कालनात्नन जगनः ভূড়কে ধরভুমণাশিভ:। গুহু: কা-লেন মহতামগুলে মহতি ভুমন্॥ ষল্পা তু বহুন্ ভূড্কে ভগণান্ भी जिमी विजि:। मञ्जा कक्षमा-गह्न् उठः सङ्गः भरेनक्तः ॥ गः नतानवः कत्ननम् मञ्जूर्धा निवना-

ধিপা:। বর্ষাধিপত্তয় স্তদ্ধ তৃতী याः পরিকীর্ত্তিতা: ॥ উদ্ধৃ ক্রমেণ শশিনো মাসানাম্ধিপা: সৃতাঃ श रहारत्रमाः मूर्ये छनयाम्यायः ক্রমশ স্তথা। ভবেদ্ধককা তীণ্মাণ শো ভূমণ ৰপ্তিতাডিত । মৰ্বোপ রিষ্টাৎ ভুমতি যোজনৈ স্তৈ ভ্রমণ্ডল• ।। তত্র কক্ষা ক্রমমাহ। বুক্ষাওমধ্যে পরিধি ব্যোমকক্ষাভিধীয়তে। ত মধ্যে ভুমণ ভানা মধোধ: ক্রমশ ख्या ॥ मन्तामद्रिका ज्भूध मूर्या শুকেন্দ্রেন্দব:। পরিভূমন্ত্যধোধ: **ङाः मिक्षविम्याश्रदा घनाः ॥ ই**তি স্ঠ: निषासः ॥ # ॥ गुरुवर हम्तु-সংখ্যেকে ফলবিশেষজনক রাশি চক্ৰ যথা। ব্ৰাশিচক্ৰ পুৰক্ষ্যামি নৃপাণা হিভকাম্যযা। রবি জীব खषा (जोम) रिक्षक हरन्मु जमागरङ॥ জলপাতো ভবেৎ সত্য মিত্যুক্তণ विकृवामला। त्रवि जी व खथा मुक ভৈশ্চ চন্দ্রে সমাগতে। বাযুপাতো ভবেৎ সভ্য মিত্যুক্ত বিষ্ণুযামলে ।। রবি জীব তথা ভৌন তৈক চল্দে স্বাগতে। অগ্নিপান্তো ভবেৎ স ত্য মিত্যুক্ত• বুদ্ধযামলে ॥ রবি **छो म ख्या ताह रिष्ठक हरन्मु ममा**-গ্তে। লোহপাতো ভবেৎ সভ্য भिञ्रुङ क्षुयाभाव ॥ खया (कजू रिडम्ह हत्सु ३ পাৰাণপাতো 'হপি ভবেদিত্যুক্ত-ভানুযামলে ॥ ইতি নরপতিজয়চ-र्य्याया- ভুম্বুক্চকে রাশিচক-॥ #11 জাতকরাশিচক্রণ যথা। তন্ত্রাদি বা-ষপর্য্যন্ত রাশিচকে ব্যবস্থিত। তম वुष्त्रान्नमञ्ज्या कन्नगित वृथा वृथा ।। ইতি পঞ্ধর।।। #বা নন্তগুহণোক্ত রাশিচক যুগা। আগনকল্পড়মে। রেখাদ্র্য পূর্বপরাগত স্যাৎ ত-মধ্যতো যাম্য সবের ভেদাৎ । একৈক মীশান নিশাচরে ভূ হুতাশ বায়ে বিলিখেভতো প্ৰান্॥ বেদা-नि विश् यूगल भ्वाकि मः थान পঞ্চেসু বাণ শর পঞ্চ চতুষ্ট্রং। পান্। (भवाहिक: भुविनित्थर अकना॰ স্ত বৰ্ণান্ কন্যাগতান্ পুবিলিখেদথ मापिवर्गान्।। उथा। वाल॰ लोतन খুর পোণ শ্মী শোভেতি রাশিষু । ক্র:মণভেদিতা বর্ণাঃ কন্যায়া• শা দযঃ সৃতা: ৷৷ তেন অ আ ই ই মেষঃ । উ 🕏 या व्याः 🖙 २३ मिथून । এ अ कर्क है: । ও ও मि रह: े ज़ु॰ ज: न व न काः कन्ता। कदर्श स्वा । চবর্গো वृश्विकः । টবর্গো अनुः । उदार्गा नकदः। भवर्तः ब्रस्तः। य-

।:। य ब्राभीना मन्क्ल म-নং। তথাচ। স্ব তার রাশি बिक्षिना मनुक्वान् ज्यामन्। इंडि বচনাৎ ॥ द्राभीनाः শুদ্ধতা জ্ঞেয়া ত্যজেৎ শত্ৰু॰ মৃতি॰ ব্যয়॰। স্ব ব্যাশে र्मे जामा छ॰ गननीय॰ विवक्तरिः। यना जू स द्वारण दक्कान जना जा-थक नामाम्। इक्त जनकिन दानि। गृशीदा गगरयर म्याद्याम्यकत ता-শ্যন্ত গণ্যেৎ সাধকী ক্রাৎ। ইতি त्राभाई नहिन्दुका ध्उ वहनौर । उथा ॥ অজ্ঞাতে রাশি নক্ষত্রে নানাদ্যক্ষ-র রাশিক ইতি। তজ্ঞরালে। তেন मखाम् । वर्षान वास् काम् । गगरयव्यक्ति यक्षः वाना द्वेमः वान्न-ख ब्राप्तिभू र्यञाम्यतः महाट्रिन खर्माहिङ ज्याद । এक **११ व** বান্ধবাঃ মৃতাঃ। দ্বোচ ষট্চ দশ-শাশ্চ সেবকাঃ। বহি রক্তু মুনযস্ত পোৰকা। দাদশাই চতুরস্ত বাতকা: ॥ ইতি विकु विषय ॥ जागाई नहिन्दु काध्उदार। मक्जाती जू वर्षः व र्क्जनीय । उथाठ। यक्षा केन बार मानि বৰ্জনীযাৰি যত্নতঃ। ইতি বচনাৎ।। অথ্যৰ্শ: ধন• ভ্ৰাত্ বন্ধু পুতা শত্ৰু क्लब्काः। भव्रगः धर्म कर्मागं वार्गा हारण রাশ্যः।। নামাৰুক্প মেতে

বা শুভাশুভ ফল লভেই ৷৷ লগ্নে সিদ্ধি স্তথা নিত্যু ধনে ধন সমৃদ্ধি-দ:। ভ্রাতরি ভ্রাতৃবৃদ্ধিক শত্রৌ भजुदिवर्षनः ॥ भूष्य भूष्यिववृष्तिः मार । वाको वाक्षववर भियः। কলতে মধ্যমাপ্যেক্তা মন্নণে মর-ণ ভবেৎ ॥ ধর্মে ধর্মবিবৃদ্ধিঃ न्। रिकार: क्यंग छि:। আয়েচ ধনসম্পত্তি ব্যয়েচ সঞ্চিত क्रयः ॥ देवस्वज्ञात्त्र जू मञ्झात्म বন্ধুরিতি পাঠ:। ইতি তন্ত্রসার:॥ ताष्ट्रे॰ भू॰ ही विषयः॥ উপদূবः। ইত্যমর:।। বিষয়ে। জনপদ:। উ-পদুবো মুরকাদি:। ইতি ভরত:।। ब्राष्ट्रेनिवानी ने भू॰ जानभमः। (मभ्या-সী। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥ রাষ্ট্রিকা জ্রী কণ্টকারিকা। ইভ্য-यवः ॥ वाष्ट्रियः भू॰ नार्तिप्राक्तीवाकम्प्रानः। ইত্যমর:॥ बाष्ट्रीयः भू नार्द्धेतास्त्रीवासम्। नः । ইতি হেমচন্দুः ॥ রাষ্ট্রসম্ব-ন্ধিনি ত্রি ॥ রাস 🐧 🧎 শব্দে। ইতি কবিকল্প-क्यः ॥ म्बुगाला २व मिन्नि गम-

সি হ:। রাসভ: খর: দুর্গসি হ-

ख्रिम॰ जानव्याङ॰ मृष् उनादि

ङ्ख • कृषा ति निय निय • तूर्र शानिल • ।।

वान्। श्र अत्रद्वाजरा ७ त्रामल ।

देखि मूर्गामामः ।।

त्रामः भुः (कालाङ्जः॥ थ्रानः॥ ॥ ভাষা॥ শৃত্বলক:॥ গোপানা॰ कीषार्खनः। ইতিমেদিনী॥ শেষ म् विषि यंथा। कार्खिकी भूर्निमायाक কৃত্বা ভূ রাসনগুল। গোপানা। শতক কৃত্বা গোপীনা শতকন্ত ় থা।। শিলাষা• পুতিমাষা• বা 🗐 কৃষণ রাধ্যা সহ। ভারতে পূজ-থেৎ কৃত্বা চোপহারাণি ষোডশ।। গোলোকে চ বসেৎ সোপি যাবদ্বৈ বুন্ধণো বয়:। ভারত পুন রাগত্য হরিভক্তি লভেজুব ।। ক্রমেণ সুদূঢ়াণ ভক্তি• লক্ষ্য মন্ত্র• হরে র-পি। দেহ• ত্যক্ত্বা চ গোলোক• পুন রেব পুযাতি চ ॥ তত্র কৃষ্ণস্য नाक्षणा मःभाषा भाषाता छ-(वर्। भून खर भठन नाखि बदा মৃত্যুহরো মহান্।। ইতি বুক্তবৈ বর্ত্তে পুকৃতিখণ্ডে ২৫ অধ্যায়ঃ ॥ বিস্তার্স্ত শ্রীকৃষ্ণজন্মখণ্ডে ২৮ আ ধ্যাবে খ্রিমন্ডাগবতীয় রাসপঞ্চা-शास्त्रुष्ट मुश्चेत्राः ॥ 🕸 ॥ कम्राहि-ग्रां कन्न उक्या विषः। अत्र विषि র্যথা। কার্ভিকে পৌর্ণমাস্যান্ত রাস

यावा महानिशि। नन्त्रम्ताः भुरुद्धि ব্যা মহাবিভব বিস্তবৈঃ।। ইহলো কে সুথ প্রাপ্য অন্তে বিষ্ণুপুর বুঙেৎ । भूजो कार्यप्राप्तवात्व ज नेत्यट (भ-यः गरहा एन दिः ॥ गीरिक नाना विरिध वीरित (र्बन् वीना मृहक्रिक: 1 न्टेंड) र्यत्राह्मना गीरिं त्रज्ञनानाक कीर्ज-নৈঃ।। চন্দ্ৰোগুৰু কলুৱী পক্ষ লেগৈ विंद्राष्ट्रियः। विस्त्रास्त्र विक्षार्कः कार्ये अय-भारहार नवः ॥ श्वारय-षृन्तावर्तन द्रामा यमूनाश्रीवातन वरन । विश्वक्षमपान कृषः लाभीम खन मः ণ্ডিত ॥ রাসমণ্ডল যন্ত্রস্য গো विन्तः कर्निकागञः । द्वाया द्वारा র্গোপিকয়ো র্মধ্যে সান্ত মনেকধা ৷৷ অপর• নটবেশেন মধ্যে ত• মুরলীধ রণ। গোপীগণ মুখান্তোজ মধুপান মধ্বুত ।। জলালচকপুতিম মঙ ল পক্ষজান্ধিত । দলাষ্ট শোভি-ত॰ कार्या निहरवारि ह निस्तृ ॥ मर्था मर्था ह शादिनः भार्थया-व्रष्ठेक्षेत्रकः । युक्रन्तः याः वर्षः निव नागत स्ति व ।। इति नामान-त्र॰ विकुः भूजायट का एक भिगः। তদ্বাহ্য ভূপরে গোপ্য: শৃত্রশো **२थ সহসূশ:** ॥ পृज्ञनीयाः भुयत्तु-ন নৃত্যগীতপ্রায্ণাঃ । অসংখ্যা

গোপিকান্তত্র মণ্ডলে ২প্টো বরান্ত্র-। মহিব্য স্তাঃ সমাথ্যাতাঃ স-দাসঙ্গ মুনিবুজাঃ। ভক্তোৎসবাভি कारमन कमला वल्किशिश द्राधा বিশাখা বিমলা সুমিত্রা ললিতা ख्या। मुन्दती कमला त्रञ्जा महि-ষ্যে। শৃষ্ঠী পুকীর্ত্তিগঃ॥ তারারাধা নিরাবাধা কৃষণ ভেদ মুপা**গতা:**। जानाः शारेष् वंक्रामारिकः भूकाका र्या विष्मव डेरे ॥ डेडीर्ग नाय॰ नन्त्य (भाष्म्य) वृनेक्ष्यन ययूः॥ রাসকীডা• তত স্তাভি শকে চ জগদীখর:। গোপেগ রাসক্রীডা॰ ठकुः (भोर्गमाम)। यहानिनि ॥ ন তত্ৰ পক্ষিনিনদে । ন ঝিল্লীনিনদ তথা। নহানিশা তু দ্বে ঘটিকে রা-ত্ৰে ৰ্ম্প্ৰ্যন যামযোঃ॥ তদপ্ৰাপ্তৌ চ कर्डवर्र भोनंगाम्याः निमामूर्य । এব র।সকীডা বস্তু কারবেডবি भानवः॥ न नद्गृष्ट्ठ ठाळ्य निर्दाণमुक्ति भाभूयाए ॥ ইত্যুৎ-कवकिविका॥

त्रामकः भू॰ गर्बकः। इठाप्रतः॥ त्रामक्विम्पिनी खी भिक्तिका। इठि भूकि भूका॥ त्रामकी खी गर्बकी। इठिभक् त्रित्रवि॥। त्रामगक्षन ही बिक्षमात्रामकी-ডাঙ্ল । ভদ্বিরণ যথা। ভমা-দুপরি গোলোকঃ পঞ্চাশৎকোটি (शाकता वायूना वार्य्यभानक वि-চিত্র পরমাশুব: 🛭 অতীবরম্য নি-ৰ্মাণো নিত্যৰূপো মদীছ্যা। শ-**७म्ट्यन रेगटान भूग्र ह्नरावरनन** চ॥ সুরাসমগুলেনাপি নদ্যা বি-त्रबगक्जः। व्हारियाकनिवजीर्ग शुष्ट्रन विद्रका वुज्ञ ॥ रिपर्वा उना শততথা পরিত: পরমা শুভা।। व्यम्नात्रक्षिकता शिता मानिकाः যো তথা।। মণীনা• কৌস্তভাদী-नो नजः थेऽ। नाः नताः हता । ञ-ম্ল্যরত্ননির্মাণ ত্রাপি পুতি-मन्दिन ॥ मरनाष्ट्रतक भाकात म-দৃষ্ট বিশ্বকর্মণ। গোণীভি গো-পনিকরৈ র্বেষ্টিত কান্ধেনুভি:।। কল্লৃনুক্ষ: পারিজাতৈ রসংথ্যেক नदावदेतः । भूक्षाम्यातः मूका-টীভি: সংবৃত রাসমণ্ডল ৷৷ বে-हिंड कि हिंड मिरिन समितिः শতকোটিভি:। রত্নপুদীপযুক্তৈশ্চ **পু**ञ्च उन्नम दिख: ॥ जूगिक्ति म्स-नारमारेपः कख्ती अक्रमानिरेजः। কীন্ডোপযুকৈ ভৌগৈশ্চ ভাদূলৈ वांत्रिक बंदाः ॥ ध्रेनः मूद्रिक

व्रीवार्क मारिकारक बन्दर्स रैनः । त्रक्रिक त्रक्रिङ: भत्रनुशामानी বিকোটিভি:।। অমূন,প্রত্নাভরণৈ दक्षिणुकाः गरेक त्रशि । नक्षमञ्च গজেন্দু লা বৈশ্বিতৈশ্চ বলৈ: ক্র-गाए।। नवरयोवनमण्योम क्रीम र्नि-क्लोब इलि। इम्रक्ष वर्जुनाकांद्र , हन्द्रविषः यथा <u>वृत्ताः व्यमू</u>न्। त्रेष् त्रिष्ठ मणायाजन विख्ठ । कखूती बक्रिय द्रीगाः मुगक्ति वन्सवाहि-रिड: ॥ आर्ड भक्तविरि: कन भलदमः युर्जिः । मधिनारिकमः भ रिनंक शिक्षवृत्रीकरेतः करेनः ॥ श्रीत्रान्करमी खरेषु त्रमःरेगाण म-নোহরৈ: । পউস্তনিবলৈন্চ দ্বি-रिक कन्त्रश्रह्मरेवः ॥ हन्त्रामक मारिना क ज्वराक विज्वितः। अ मृत्रातप्त विज भाजण्यः मानाहतः ॥ कार्डिटाजनम्क् क रेन्छ्र मन स्राख्ता । रेमनगृहः भित्रिष्ठः नकः मरका हिराहन ॥ अञीवक भनीवक (वरम श्निर्दानीयक । भा কার নিব ভস্যালি গোলোকস্য হনোহর ।৷ পরিতো বেঞ্চিত রম্য হীরাহার সাববিত্রা ভত্ত বৃদ্যাবন त्रमाः युक्तः हन्त्रभाषितः ॥ कन्न वृत्यक्त इत्रिक्त सम्मादिः काराध

নুজি: শোভিত শোভনাট্যঞ্পু-स्त्राम्।रिवर्यनार्देवः॥कीषार्द्धन-वरित्र ब्रोमिशः मृत्रोमिश क्रिमिनिर्देतः ! অতীবরম্যু রহসি রাসযোগ্যন্থ-नादिउ ।। द्रिक्ट दक्कि द्रोग ব্রস-থৈয় র্গোপিকাগণৈ:। পরিভো वर्जु नाकातः जिनक्षायाकनः वनः॥ ষট্পদধ্বনি সংযুক্ত পুংস্কোকিলক-ভান্বিত । তত্তাক্ষ্মটো রম্যোর-रामात वि विख्रा । मर्मुरमाज-নোজ্ব পরিডক চতুর্গ্নঃ। গো-नीना कन्नवृद्धिक मर्ववाक्षा कन-भूरः।। की जानिरेख बाव्खण बाधा-मानीविवकरेकः। वित्रकाजीत्रना-ब्रीगा॰ यमूना भी उत्तन ह ॥ भुद्रा-निरंजन मार्ग्मान शविबक्त मुगिक्कि ना। मात्रीकरेंग ब्रज्यरेश्वरके र्व्या-ধনবিনোদিনী ॥ তত্র ক্রীডতি সা রাধা মম প্রাণাধিদেবতা।। সেয়॰ **बिमान भारित व्य जानुम्ला १४**. मा। वृक्षामित दिः निष्कतम् म् नी रेन्द्रः পূজিতা বুজ।। ইতি বুশাবৈ-বর্ত্তে ভগবন্ধনসে বাদে ত্রিকৃঞ্জ वाश्व ५ हे वेब्रायः । রাসেরসঃ পু॰ গোষ্ট্রী রাসঃ॥ **ण्कातः॥ तमनिक्तिः॥ तमोवामः** ॥ ষষ্ঠীজাগরকঃ। ইতি মেদিনী।।

• उटि मदः । इंडि मद्देशवानी ॥
• द्विशानः। इंडि कर्णायदः ॥
द्वारमध्ये की द्वाषा। यथा। द्वाषा
द्वारमध्ये द्वानवानिने द्वित्यक्ष्यः
द्वी। इंडि वृक्तविवर्ष्ड श्रीकृष्ण्क्यः
भाष्यः २१ जाष्णायः ॥

রামা জী স্বাম্থ্যাতলভাবিশে-यः । त्राप्तन इंडि हिन्ही ভाষा। एए भर्यायः । राजनी २ मुक्रमा ० সুগদ্ধ। ৪ गर्भेमः अनी ৫ नञ्रान्छ। ७ जुड़काकी १ हवाकी ५ मृदश ३। ইত্যমর:।। নাঙ্গলগেদি পঞ্ক ज्ञामु¦या•। नञ्चलक्षोमि ठञ्**छः ज**ः র্পাক্ষ্যা মিত্যান্থ:। ইতি তট্টীকা-যা॰ ভরত: ॥ রস্যা ১০ শূেৰসী ১১ ब्रमना ३२ ब्रमा ३० मृगिक्षिम्ला ३८ র্স্ট্রা ১৫ অতিরসা ১৬। অস্যা গুণাঃ। গুক্তবু•। তিব্দত্ব•। উঞ্চত্ব•। বিধ বাতাসু কাস শোক কম্পোনর শ্লেম নাশিত্ব। পাচনত্ত্বা ।। রাসা তু ত্রিবিধা প্রোক্তা মূলণ পঞা ত্ণ इथा। उद्धरो म्लन्ती निष्ठी छ्गा द्रान्ता जू बंदामा ॥ ইতি द्राज निर्घण्डः ॥ अभिरूष्ट्रा नाञ्चली जूत्रश द्वात्रा भूर्यका शक्षनाञ्चली। नञ्चल क्षे जूङकाकी मर्गाकी विवनानि श्रे ॥ नाष्ट्रनी जूबदा जिला करू किका विनामस्य । जिनि क्ठा विकित्त व्यान । विकित्त व्यान विकार व्यान विकार व्यान विकार व्यान व्यान

ताकः भू जागः। इकि मः किश्वमातागा दिवृद्धिः ॥ भूक्षिः णयः ।
ख्र भर्यायः । जमः २ ष्र र्डानुः २
रेमः क्रिक्यः ४ विश्वस्तः ६ । इज्यमतः ॥ अमू भिणा हः ७ भूक्ष्यः २ णीयकः १ रेमः क्रिकः ৮ উপপ্रवः २ णीयकः १० উপরাগः १० मिन क्रिकामूनुः १२ । ইভি ण पत्र क्रावनी ॥
क्रिक्वर्षः १० क्ष्यः १८ । ইভি क्रि।
ध्राः ॥ अखः १६ अमृतः १७ । ইভি
क्रि। जिल्ह्यः ॥ ख्रम्या मर्था १ न्या

विश्विष्ठ कञ्चर्मा। भवः भवनः গাত্রক ব্যক্ত: শাল্ব ভথৈব চ ॥ ইল্লো নমুচিশ্চৈব বাভাপী হস্-(भा किक:। इतकन्न किन नाडि ভৌমশ্চ নরক তথা।। রাহু র্জ্যেষ্ট-क (उदाः रिक्तुपूर्य्भुगर्वनः । ইত্যেতে সি-ছিকাপুত্রা দেবৈ রপি ৰুরাসদা: ।। দাকণাভিজনা: কুরা: जर्र्ब वुक्क दिवस (छ। मणान्यानि সহসাণি সৈ ছেকেযো গণ: মৃতঃ ॥ নিহতো যামদশ্যেন ভার্গবেণ ব **कीयमा । च**र्जात्मञ्ज शुङाकन्ता পুলোন্নস্ত শচীসূতা।। ইতি বহি भूताराभुवाभिकिमर्गनामाध्यायः॥ 🛊 ॥ তস্য শিরশ্ভেদকারণ যথা। रिविक्शुिंह्झः बर्जानू र्पव मः मि । भुविष्टः (माम मिनव চন্দাৰ্কভ্যাঞ্চ সূচিত: 11 চক্ৰেণ কুরধারেণ জহার পিবতঃ শির:। হরি শুস্ত কবন্ধন্ত সুধ্যাপ্লাবিতো ২পত ।। শির স্তুমরতা নীত माजा गुरु महीकुल । यस भर्ति চন্দ্রার্কাবভিধাবভি বৈরধী: ইতি শ্ৰীভাগবতে ৮ স্বন্ধে ৯ অ: ब्रायः ॥ अह भन्यश्व उकाउः । म्प्रापः । दारभाक्तभित्रागः। क्ष्यवर्गः। क्ष्यकः। निःश्वाहनः

। हजू जूंबः। थन वब मूल हम्यंशाती । मृर्यामाः । यमा विश्वतिका कानः। भुज्यक्षित्वजामर्गः। ইঙ্ গুহ্যক্ততত্ত্ব ৷৷ অস্য স্বৰূপ শনি-वर । म ह हु खानका जि: । मर्ना-क्जिः। अञ्चिष्ठाभी तेर्व्याठिकिया-भी ह। ইতি वृश्ब्हा छका मयः ॥ ब्राङ्गारः भू हन्तुम्र्यप्रयाग्रहनः। यथा। ब्राङ्गारहा (क्रिन्तागु ह डेन-রাগ উপপ্লব:। ইতি হেমচন্দু:।। त्रान्डक• क्वी ' **त्र**वशक्तिश्ववादत्रयू-অস্বগৰ্ভ্যা বাহাবর্ত্তেন যামার্ছ• शुाना मधिक ब्राइ। गंभन । यथा। भणामत्कं विश्वो वरहो मो-ন্যা॰ জ্রে বাযবে জ্ঞে। রক্ষোদি-नि ज्लो याम्या अदावील नती **दित्य ।। ब्रा**ल् ज्रिक यामार्काहर्य-গভ্যা চ বামভঃ। দূয়তে যুদ্ধে বিবা দে চ যাত্রাযা সন্থ স্থিত। II রাহু বিবর্জবেদ্মন্ত্রাদ্মদীছেৎ ক-যাণ: ফল॰। ইতি সৎকৃত্যমুক্তাবা नी। #।। রাত্কালান্লচক • स्थ-। তস্য চক্রণ পুরক্ষ্যানি রাহুর্কালা-নলাখ্যক েশ্লাকা সপ্তক চক্ৰ द्रेगामो कृखिकानिकाः,॥ गाजि-জিৎকা লিখেন্তত্ৰ চাষ্টাবি**ংশ**তি ভারকা:। যত্র থক্ষে স্থিতে। রাহু

वाक्रम

तिसने जिस्तिस्थित ।। मूथार निकारम शास्त उत्तर शृह वात-इंड । अक्षां इत्रमंड थां जा स्नायल यव किंडतः ।। वारामा छङ्ग र्कार नर्ब नङ्गार्कत्रमित्वः । ताल्जानि श्रमाणि स्नीतम्यः । ताल्जानि श्रमाणि स्नीतम्यः । ताल्जानि श्रमाणि स्नीतम्यः । ताल्जानि श्रमाणि स्नीतम्यः । तिम्जास्म ।। वारामस्मित् (जाम्या-काल्म मूथा जैद्यु स्म कीवाक्र मधाः गः॥ वा मक्षाया ताल् र्जाजवाः यत्रभात्रिगः । स्नीतभाक्त क्ष्मामा-श्रम् अभाक्ति ।। विश्व स्ताम्यः ।। तकः-स्विति वि ।।

ताङ्हकः ज्ञी चार्नुकः। ইতি রাজ-নির্ঘট:॥

त्राह्मभन त्री त्राह्मणाकृषका न । गुरुष मिछि यावट । यथा। क्रमुवा मर्भन त्राह्म यंख्य गुरुष मु कार्डा के कर्माण कर्वी छ गणना-माज्ञ के क्रम शाह्मभन म कास्रि विवाह्म छ दे क्षम । त्रानमा बस्र कर्वत । स्मन गुम्ब विविद्धिंड । हेडि जिथा मिडकु ।। त्राह्म होने पु विकृ । हेडि कर्हा । त्रास्त्र्वस्टि न् विकः। इंडि किकाश्रम्यः॥
त्रास्त्रञ्ञः क्री (गाम्मकः। इंडि
त्राक्तिर्यः।।
त्रास्त्रज्ञः॥
त्रास्त्रम्यः।
त्रास्त्रम्यः।
त्रास्त्रम्यः।
त्रास्त्रम्यः।
त्रास्त्रम्यः।
त्रास्त्रम्यः।

बाक्रा शुः विकृः। ইতি हिन-

त्राकृहिक्षः शुः वण्तः। ইछि वि-काश्रामयः॥

तार्रम्डः भूग मण्नः । इंडि

त्राक्षमः शृ त्रक्षश्चारत्रकः
त्रक्ष्णव त्राक्षमः। जर्णशंगायः।
त्रोगभः २ कत्रार २ कत्रापः ८ काविक्षतः १
त्राविह्तः ৮ कर्तः २ मिक्षाज्ञकः
२० याजुषानः २२ मृग्रकनः २२
तेर्थाञः २२ याज् २८ त्रकः २० ।
इज्जातः॥ मक्जावनः २५ क्रमाणः
२१ त्रक्षाः २० न्छकः २० गणाणी
२२ भनाणः २० ज्ञः २८ । इजि
णक्ततः वनी ॥ नीनाम्नतः २० क्रमाणः २५ कर्णः २१ णणानः

कीनानभाः २० नम्रिक्यमः ७० । इंडि बंदेश्वः ॥ अस्माह्यमंखि ৰ্কথা। রজোমাত্রাব্রিকা মেৰ উ তোন্যাণ জগৃহে তনুণ তভঃ ক্ষুদ্ৰ ন্ধাে ৰাতা ৰজে কোপাশ্বাক ७:॥ कृष्कामाननप्रकाताः करमा **९ मृद्धक्याः** खडः । विक्राः चा-শুনা জাতা স্তেভ্যধান্ত ভূ॰ পুভূ• মিনৈব ভোরক্যতা মেষ তৈ কর্জ রাক্ষসাম্ভ তে। ইতি বহিংগ্রিরণণ ो। 📽 🛚। অপিটে। রক্ষোগণ-জোধব-नार सनामान मकी कर्नेटी में हिना নিযুত তেৰাণ ভীনসেনান্ত ক্ষয়ণ ॥ ইতি মাৎসের আদিসর্গে কশ্য भाग्यनाम ७ व्यथ्यायः॥॥ श्राक्रम रकाकामानि यथा। कृ की गिनु नभाक यहा हिन्द्री दिं उ॰ अतरे। কেশাবপন্ন মাধ্ত মাক্ত খাসিব-্ৰ প্তবেৎনা এক্তি: সংস্কৃতি মধক ভা ाला वि प्रकार्या अवस् । ज्याज्-ख्वाद्वा जना विद्यानभात्राज्यान वर्ज्ययः।। इकिमा नाम १४ (भाका ত্তে ভুঞ্জান্তগ্ৰহীদৃশাং হৈছি বামন **गुजार**१ ७२ जब्रायः ॥ ऋ॥ (उदाः विश्वाः न्यंत्रवाकास्यः । य्वा। ্অন্তরীক্ষ চরা বে চ'ভূত পুেত পি नावकाः। बर्बरिष् कनुगनाः (उ अध्वित हम्नि स्थि। त्याकृ विकृत् स्वा कि त्या मा अञ्च का व्या । कि उप कि तिरमुम् नाक्ष का श्व क्रिम्मः ॥ त्य जु म्र्गा स्थः वर्त विरम्भः ॥ त्य जु म्र्गा स्थः वर्त विरम्भः ॥ त्य ज्या ग्रा ॥ ॥ व्य ॥ भूकान विवाराष्ट्रभं विवार्गित्यः । नाक्ष्यः मग्याप्रियः । नाक्रमा गृक्षर्नाः निम्माहः क्रम् ॥ गृक्षर्नाः शिकाहः क्रम् ॥

त्राकृती की को न्यानित प्राकृत्रभवी ।। मण्डुः। वृङ्ग्राङ्गि यावद । इंडि स्मानित वावद । इंडि स्मानित वावद । इंडि स्मानित वावद । इंडि स्मानित वावद । व

ब्राक्तान्तः नः वारगः। ইতি विकाश्रामंत्रः॥

রাক্ষা স্ত্রী লাক্ষা।ইউনের: গা রি ল গভৌ।ইতি কবিরুদ্ধম: গা রেফাদি: । ল রিয়তি । ইতি दिनी ।।

- विकास कि निर्यमः। इति भाष्यकाः

- विकास कि निर्यमः। ই कि भाष्यकाः

विकास कि निर्यमः। ই कि भाष्यकाः

तिकक॰ वि **म्**नार । ইতান্তর: ॥ ব্লিক। জ্লী তিথিভেদঃ। সাত্ চতুথী नवनी ठजूर्मणी ह। यथा । नव्हा **जुन कया दिका भूग ठ जिथ्यः** क्यार । इंडि डियामिडवृः॥ क्याम् उम्। निष्ये विषी यथा। नन्ता जुना क्या तिका भूगी ह नाम जिंक् कलाः। न तिकाः नर्वरूपंतृ ৷ ইতি জ্যোতিঃসার: ৷৷ চন্দে চার্ক অজার্কি শুক্রবিযুত্তে মধ্যে ২৭ বা পাপযো:। ত্যক্ত্বা চ ৰ্যন্তিপাত বৈধৃতি দিন বিপ্তিঞ্চ বিক্তাণ তিথিণ কুরাহায়ন চৈত্র পৌষ রহিতে ল গ্লাংশকে মানুষে ॥ রিক্তাস্ বিধ বা কন্যা দৰ্শেপি স্যাদ্বিবাহিতা। भरिनकद्रिमान हिन्द यमि दिन्छ। তিথি ভ্ৰেৎ॥ তৃষ্মিন্ বিৰাহিত। कन्या भिक्तिश्वान विकिनी । इंडि भी निका। चिक्तिभागि निभाकरत শুভকরে রিক্তে**ত**রে বা তিথৌ সৌ म् अपि छ। निर्जनम् जीत् निर्वाम श्र . 🗫 চ ক্ষেত্রে। ইতি ভুরবল-

जीनः। चानणी मधगी नन्ता विका-मु अक्ष अर्मा वन मायू रिका इन्। ८ শিশ্নামন্তক্ণ ॥ ইতি ক্ত্যচি-स्वामितः॥ भूर्दनास्क वर्भ म्नद्रहि-তেমুক্ষেম্বরিকে ভিথৌ যঙে মাসি निर्दन्त् बीदिरयम (भा छक्कं भी-तारस्य अनुता अभाग वर्ष अनु-मृत्य बनार्यत्। यश्चे नुजिनम्बन বৰ্জ্যিত্বা তথাইনী । রিক্তা পঞ্চদ-भीरिक्ष सोहि जिनिहान उथा ॥ **७**व॰ **जूनिन्छिए काल** विष्णातसुर काइराष्ट्र। इंडि विकुष्रामा खतः॥ भू-ৰাগ্নিযাম্য কণি চিত্ৰ শিবান্যভেষু রিক্রাষ্ট্রমীণ বিশত চন্দ্রভিথিণ বি-श्वा प्रक्राणि (गा नमूमस्य विक्रजा র্কিবারে শন্তেন্দু যোগ করণেষু হ-न्युवारः। इंडि मीनिका ॥ हन्ता-क्रा ज्रा ज्रा भूनी म्राज ज्रम् करा च्रात्रो। वृष अत्नरी **চ नन्सायाः** मृत्क রিক্তাম্তা তিথি:।। ইতি ভীন-भन्नाकमः ॥ मर्बव कार्याः वृष कीव শুক্রাঃ কেন্দু ব্রিকোণোপগতাঃ পু-, শুক্তা: ।, তৃতীয় লাভারিগতা 😘 পাপা ভিথি বিরিক্তা শুভদম্য চা-रः॥ इंकि मीलिका॥ हर्जुवी नव-নী হৈব বিক্তা চৈব চতুৰ্দশী ৷ শকে नगरा वृद्ध छम्। मानो त्रिका बाब

क्या।। अत्रो भूगी हे में यूँकी निकि (यागाः भुकी खिठाः। वृषयनस्गठा नन्ता वरक जुना क्या खरते॥ ज्ख রিক্তামৃত পুোক্ত পূর্ণা চ রবি **ठन्मुर्याः ॥ ই**তি জ্যোতি:সাগর नातः ॥ वश्रुश्रेमी घारणीयु नग ছে এদিনস্ছ। পূর্ণিনা প্রতিপদ-र्भ तिकावमिरित्यू हा। उथा यम দ্বিতীযায়া যাত্রায়া মরণ ভবেৎ । ইতি সৎক্ত্যমুক্তাবলী।। রিক্ল জ্লী ধন। ইত্যমরঃ॥ तितुश्त्री वि मायामः। धनश्ती । यथा । यमारमो नियुक्ताः (मद्रताः দিঃ স্বয়প্যপুণ্ডো হপুত্রস্য ক্ষেত্রে ৰ পরপুত্রার্থ পুরুত্তোয়ণ জনয়তি न विभिज्रका ब्राम्य्रायला द्रया রপি রিক্থহারী পিণ্ডদাতা চা ङ्खि भि**डाक्षत्रायाः नाय**ভागः ॥ तिक्षी वि धनशाती ॥ धनी । तिक्षु : इ- " त्ञियः इंड्रार्थ् इन् भुड्रयनिम्ननः॥ ব্লিথ ই সর্পণে। ইতি কবিকল্পদ্রমঃ ।।ই রিড্থ্যতে। ইতি দুর্গাদাস:।। রিগ ই গভৌ। ইতি কবিকল্লছন: ॥ ই রিক্যতে। ইতি দুর্গাদাস:।। রিশ্বন জী স্বলন। ইভি হেমচন্দুঃ॥ রিক্ন লী স্থলন । ইত্যমর:।। (इ धर्मामु। भांक टाइ भु टिश्वायाः य-

কীযবিধানাদন্যথাভাবে ইভ্যৰ্থঃ **ऐठिजार निहिनाएक ज्ञन्ति।** ইতি রমানাথ:।। ধর্মবিলয়ুন রিদ क्न भिछि श्रामी ॥ वालाना॰ इङ भाराज्याः ठलनः तिक्ना शिहि-नारि भेजन ज्ञनन मिछारना । এতন্মতে ভেদেপ্যভেদোপচারেণ সনে ইত্যুক্ত•। রগ রিগ লিগি গ-তৌ অনট্। রিহ্রুর মিতি পাঠে রথি রথ রিখি সপণে ইত্যস্য ৰূপণ। ইতি ভরত: ।।

রিচ কি সম্পর্কবিযোগযো:।ইতি কবিকল্লকমঃ॥ কি রেচযতি রেচ-তি। রিছে রিপু यमाकारा খনে ম-জৈশ্চ রেচতি। রেচযন্তি চ ভন্নার্য্য ইতি হলायुदः। ইতি দুর্গাদাস:॥ রিচ ধ ইর ঞ ঔ বিরেকে। ইতি कविकन्नक्रमः ॥ विदत्रकः लोनःभू-त्यान भूबीरवादमर्गः । ই**ভि** हजू-र्जुः । इत जतिष्ट जरितकीर । ধ ঞ রিণক্তি রিষ্ট্রে অভিসারকী। ঔরেক্তা। ইঙি দুর্গাদাস:॥

রিজ ড অজ্যথে টুই করিকল্লজনঃ ।। अज्ञार्थ जर्जन । ए त्रक्ठ । इे जि मूर्गामामः ॥ तिथमः পু· कामः॥ वमसः। 🗟 🤡 विश्वः॥

तिनू: श्रु मजुः। इंडामतः॥

নামগদ্ব্য ৷ ইতি রাজ णेः । नगारभक्तरा वहनगुः । उट-भर्यागः। वर्द्दानः २ त्रिभूमनिस्तः श्वा । श्रीञ्चानः शक्षमः (क्छ्यः) যামিত্র॰ সপ্তম॰ মৃত্ত॰। দুগ্র- দুগ্র-তথাস্তাখ্য বট্কোণ রিপুননি র• ৷৷ অপিচ ৷ সুনীচণে হস্তগেপি-বা রিপো গৃহে ছিতা গুছা:। বৃথা कनः भुकी खिंडः ममखामव मृतिः िः ॥ जन्रह । जङ्गित तुनस्याः वरिष्ठ ठाष्ट्ररम मृजु दक्करयाः। वायमा দাদশস্থানে বৈপরীত্যেন চিন্তন-গ্রা **ই**ভি জ্যোভিস্তত্ত্ব ॥ #॥ **শ**রীরস্থ ষড়িপবো যথা। কাম: কোধঃ ला छः (भारुः भरः भार मर्या भार তথাহি। আস্থায যোগ মবজি-७१ ह रेवित विहेक मावश्राहिन्द्रय-গণ মনসি পুসলে। ইত্যাদি ও-ত্রসারে ভ্রনেশ্বরীস্তোত্র•।।

রিপুষাতিনী জ্রী লতাবিলেষ: । লচুই ইতি ভাষা। যথা। জচিকা বহুবিন্তীর্ণা ছব্দিনা রিপুষাতিনী। ইতি শব্চিন্তিনা।

রিয় পশ রূখে। ইতি কবিকল্পছনঃ
।। নোপ্তশং। পশ রিশ্বতি রিরিয়।
শর্কনম্বরাদিরশ্নিত্যনের । ইতি

मुर्गापामः ॥

রিপ্তঃ লী লগাপেক্ষযান্তাদশরালিঃ
। যথা। কর্ম ছানক দশনং থং নেশ্রণ নাম্পদং । ছিদাথ্য নইনং
ছানং রিপ্তাপ্যং ছাদশং মৃত্তং ।।
ভক্র চিন্তনীয়ং যথা। প্রাপ্ত্যাযাবথ
চিন্তযেক্তবগৃহে রিপ্লেথ মজিব্যযৌ সৌন্য মানিক্তীক্ষিত কপ্পতি ভেষাং ক্ষতি শ্রন্থা । ইভি
জ্যোভিশুভুং ।।

রিপু: ত্রি অধম:। ইতি সিদ্ধান্ত-কৌমুদ্যামূণাদিবৃত্তি:।।

রিক সংসনে। ইতি কবিকল্পজনঃ।। সৌত্রধাতুরষ । রিপ্ল: রেফ:। ইতি দুর্গাদাস:।।

রিফ শ অর্ফে। ইতি কবিকল্পজনঃ

। শ রিফতি। অর্ফো দান শ্লাঘা

হিংসা নিন্দা যুদ্ধানি। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

রিব ই গত্যা । ইতি কবিকল্পজন:

। ইরিষ্যতে। ইতি দুর্গাদাস: ।।
রিভ রবে । ইতি কবিকল্পজন: ।।
বিরিক্ষ:। ইতি দুর্গাদাস: ।।
রিমেদ: পুণ অরিমেদ:। ইতি রাজনিঘণী: ।।

রিরী দ্রী পিওল:। ইতি হেমচন্দু:।। রিব ই বুজে। ইতি কবিকল্লফন:।। ই রিশ্ব্যতে । বুজো গতিঃ । ইতি

मुर्गाम्यमः ॥

রিশ শ ও হিংসে। ইতি কবিকল্প জনঃ।। ও অরিক্ষৎ। শ রিশতি। রেক্ষ্যতি। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

রিশ্য: পু° মৃগ:। ইতি ত্রিকাও-শেষ:॥

রিব বঞ্জে ইন্ডি কবিকল্পজনঃ ॥ রেইতি। ইতি দুর্গাদাসঃ॥

तिविः भू॰ अविः । अविष छान ज•मात्रायाः भात्रः गहिष्ठ अवयः । अवीम गठो नानीि किः । तिवि हमािष्ण । विद्या विद्या मठाया तिवयः भुभिष्ताः । ইতি भुर्यागार ।। ज्ञियाः अवी ह। ইত্যমরটীকা-याः ভরতः ।।

রিষ্ঠ প্লী ক্ষেম । কল্যাণ ।। স্বশুভ । । স্বাস্থল ।। স্বভাব: । নাশঃ ।। ইত্যমরভরতৌ ।। স্বশুভস্যাভাব: । ইতি কেচিৎ । ইতি ভরত: ।। পাপ । ইত্যজ্য: ।। তদ্বতি ত্রি ॥

রিষ্টঃ পু॰ খন্নঃ।। ফেণিলঃ। স তু রক্তশিশুঃ। ইতি মেদিনী।।

রিষ্টকঃ পু॰ রক্তশিশুঃ। ইতিশদ রহাবলী।।

রিষ্টি: পু॰ খন্ন:। ইতি নেদিনী।। রিষ্টি: জ্রী অশূভ²়ইতি নেদিনী।। রিজ্য

পুত্রভেদঃ। ইতি শদ্রত্নাবলী।।

পু॰ মৃগবিশেষ:। যুগা। অব্য অস্থা রিষ্য রিশ্যো রেণঃ স্যাদেশকো ৎপি চ। ইতি শন্দ-র্জাবলী।

রিয়: ত্রি বধক:। ইতি সিদ্ধান্ত: কৌমুদ্যামুণাদিবৃত্তি:॥

রিহ বধে। ইতি কবিকল্পন্দনঃ।। ারেহতি। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

तिका जी निकरीयूका। ইতি হে-भवनुः॥ -

রী ওবড করণে। ইতি কবিকল্প-্রুম: ।। ও রীণ:। ড য রীযতেপথ: া ইতি দুর্গদোস: ।।

রী পি রবে॥ বধে॥ গতৌ।ইতি কবিকল্লফন:॥ গি রিণাতি রীণ: রীণি:। রব: শব্দ:। তথা চ কাত-জ্রাদৌ রী গতি রেষণযো:। রেষণ• বৃকধ্বনি রিতি রমানাথ:। রিণাতি রেষতে বৃক:। ইতি শব্দার্থে ভউ-মল্ল:। ইতি দুর্গাদাস:॥

त्री जी गिष्डिः। ইकि नमद्रकावनी ॥ द्रवः॥ वशः क्रिके त्रीशाद्वर्थ-मर्भनार्थ।

রীজ্য জী স্থা। যথান নোছোরী-জ্য জ্গুপ্পাচ স্থায়া স্থিয়া স্থান-তি বাচস্পতিঃ। অয়স্ত লঙ্টায়াণ পুনিজে: পুমাদাৎ ঘৃণায়া পুরুক্ত । ইতি কলিক: । ইত্যুমরটীকার্

রীঠা জ্রী রীঠাকরঞ্জঃ। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ।।

রীঠাকরঞ্জঃ পু॰ বনামখ্যাতবৃক্ষঃ।
তৎপর্য্যায়ঃ। গুছকঃ ২ গুছপুস্পকঃ
০ রীঠা ৪ গুছকলঃ ৫ অরিষ্ঠঃ ৬
নঙ্গল্যঃ ৭ জন্তুবীজকঃ ৮ পুকীর্য্যঃ
১ সোমবল্পঃ ১৬ ফেণিলঃ ১১। অস্য
ফলগুণাঃ। তিক্তত্বুণা উকত্বুণ ।
কটুত্বুণ । স্থিত্বুণ । বাত কক স্বষ্ঠ
কণ্ডুতি বিষ বিশ্বোট নাশিত্বকঃ।
ইতি রাজনির্ঘণীঃ।

রীঢকঃ পু: পৃষ্ঠবংশ:। ইতি হেম-চন্দ:।।

রীটা জ্রী অবজ্ঞা। ইত্যমর: ॥ রীণ . ত্রি সুভজলাদি। ক্ষরিত । ইত্যমর: ॥

রীতি: জী আরক্ট: ॥ পুচার:॥
স্থান:।ইত্যমর:॥লোহকিউ।
ইতি মেদিনী ॥ দক্ষরণাদিমল।
ইতি ধরণিং ॥ সীমা ॥ সুবণ ॥
গতি:॥ ষভাব: । শেষস্থায়া।
বিপাং লক্ষণ ৩ ভাব: ৪ আল্লা
৫পুক্রি: ৬ সহজ: ৭ রূপতত্ত্বণ ৮
ধর্মান সর্গ: ১০ নিস্থা: ১১ শীল

১২ সতত্ত্ব ১৩ সংসিদ্ধি: ১৪ । ইতি হেমচন্দু:।। #।। কাব্যস্যাত্মা । ইতি বামনসূত্রণ।। গুণভেদেন ত-विভागमार । ७ जः भुजार मायु-र्य) खा जिउर ভেদত:। গৌড বৈ-पर्छ। **भाषाण** त्रीउयः भातकीर्खि-छाः ॥ भुज्जात्करेनयाः नक्तनानि यथा। 'डज: नमामङ्ग्रङ्' मा न-वः भरउम्रदः । व्यक्तार्थभरक्षगा-ग्र' भुत्रारः भद्रिकीर्खिङः ॥ ण-कार्थयास त्रमवमधूतः भदिकीर्खः ত । नर्बलाकावगमाऽ यम्ग्रामाऽ তহভিধীযতে ॥ সুশাব্য মপি গ-खीतः भुमम मूननागतः। गुामा यथा। करना भरना १ भारती शरना यञ्चा सम्। विवाक्तर्यः । नात्त्रन তপসা লভ্য: সুনরেন্ত্রী সনাগন: ॥ উপনাগর• यथा । তन्नि खुनश्रत• श्रामु नाविषमविष्मा कनाः । वज्र्धाः, যাঃ সুধা ভাবান্তবা স্বর্গ বিযাসব:।। नदानक्रत्र ७८ म्याप्तरन्भाम ভाষর । বর্ণাকৃত্তি রনুপ্রাসঃ পাদে भारि विधीया ॥ भरावृद्धिस यमक माहि मध्राञ्च जर्दगः। 🗱 ॥ ক্রমেণ রীতি ত্রযাণামুদাহরণানি। গব্দোৰুক্ত বৃক্ত সক্ত কটাক্টাগু জাগুৎফণি য়ুজৎ ফুৎকৃতি ভীতি

ममु कि हमर कांद्र स तर मसुमा।। व्याननाम् उवाशिकाः विषये की हि ৰে নিব্লীশ পুতো স্ত্ৰাণ পাষামৰ अक्रा ভগবতी विद्यादेश शार्त-ভী ৷৷ ভবতো বিরহ্ব্যাধি কৃষিণ-मा नमस्या। कामिनी यागिनी-কান্ত কৃতান্ত মিব পশ্যতি !৷ হ-स्वाल महाभू जिन्हरण रमा: कि॰ তালবৃষ্ণ তরলীকরোষি। উত্তাপ এষোম্বর ভাপহেতু র্বতক্রবো নব্য-बनाशतयः॥ इंडि काव्यक्रीम्का॥ রীতিক ল্লী পুসাঞ্জন। ইতি রাজ निर्चण्टेः ॥

রীতিকা জী অসুনাঞ্জন । ইতি मफ्ठिन्तुका ॥ भिखनक ॥ ब्रीजिश्वः ब्री समूमाक्षनः। ३७% यतः ॥

রীব খ ঞ চীবে। ইভি কবিকল্প-क्यः ॥ अ अत्रितीयः अ तीर्वाङ बीवरा । हीरवा गुरुष मन्दब्रमरयाः । ইতি দুর্গাদাস: ॥

क न धुरमे। इंडि कविकन्नकमः॥ व (त्रोठि त्रीिक भक्ती । इंडि मुगानामः ॥

কল্পদনঃ ৷৷ ড র্বতে ৷ ইতি দুর্গা-म्भः॥

কং পু॰ শদঃ। ইত্যেকাক্ষরকোষঃ।। 🐠 वि वर्ष्णुपः। ইडिणप्रमाना॥ क्के जी (भाजा।। मूर्राज्या हैहा। है जि सि पनि ॥ भाविका भूकराक् । ইতি শবর্গাবলী॥ क्क्ँ की द्वागः॥ मीछिः। ३७)+ यदः ॥ কক্পুতিক্রিয়া ত্রী চিকিৎসা। ই· ত্যমরঃ ॥

क्या क्री काक्ष्मा । वृज्दा । इंडर भवः ॥ ल्याह्यः । ইতি মেছিনী ॥ नागरकणत्र । इंडि त्राकनिर्यक्रः ।! কমকারকঃ পু॰ মর্ণকার:। ইভ্য-यबः ॥

क्साक्रः भू द्राक्तियाः यथा । অঙ্ডি কলিঞ্বিষ্যে কৃশ্মাঙ্গদে। নামা নরপতি দিখিজ্বব্যাশার ক্র-মেণাগত্য চন্দু ভাগানদীভীরে স-मार्विमञ्क्रोत्का वर्ज्य । इंड्रानि शिकाशमान । शिक्षा ।।

लू॰ वनारवः । ইতি কৃত্যিদর্গঃ र्वायुधः॥

कित्रामात्री शु ्व्तरम्यः। इंडि ত্রিকাওশেব: ॥

क ড বধে।। গভ্যা । ইতি কবি । কৃদিন্দী ল্লী কৃদন ছিরীবিশেষ: । তৎপর্য্যাयः। देः २ तमा ३ मिन् जा Sनाना e ठला ७ श्रीता १ ठक्ना b

्व्याकशारी > हशना > हिन्द्रा २) नक्षीः > श्रमानया > श्रमा > कमना > क्षिः > हितिश्रा > १ । इंडि कंटि। पत्रः ॥ व्यम्पा विव-त्राण्या । विष्ठताला पर्याच्या जीपाका नामा कम्पाप्तरः मुखाः ॥ जिया स्वतं को कन्पा किमानी क् म्यानिनी । कमनाण्या मञ्जा सर्वाक्षणाणिं ।। ताववाद्य २ जव भी जो किमानी क्षक कमानि। माका लक्षी खिला ।। ताववाद्य २ जव भी जो किमानी क्षक कमानि। माका लक्षी खिला ।। इंडि शाल्पा खेत-था ७ १ व्यथायः ॥ क्ष्मा वर्गकी मी । ইতি রাজনির্ঘট: ॥

কলিনীবৃত্ত লী বৃত্তিশেষ:। যথা
। সৃত্তিবাচ। জাসদগ্য: সমাকর্ণ্য
রগাণতাণ পুল পদ্ধিনীণ। কল্পেরভিমতণ বুজ্বা কার্যজ্ঞিনীগ্রতা।।
বুতেন তেন চরমাপুলাচ্যা সূত্রগালতী। সর্বভোগেন সংযুক্তা বত্র
ছির্যৌরনা।। শৌনক উবাচ। বি
ধানণ বৃহি কেন্স্ত বৃত্তস্যাস্য চ বছ কলা। পুরা কেন্স্তত্ত ধর্ম্যণ ক্র কিন্নীবৃত্ত মৃত্তমণ।। সৃত্ত উবাচ। শৃণু বৃদ্ধন্ রাজপুলী শর্মিধা বার্ষপর্বনী
। অব্গাহ্য সরোনীরণ সোন্য হ্র

মপশ্যত ।। সা স্থীভি: পরিবৃতী দেব্যান্যা চ সংগতা। শস্তুভীত্যা সমূত্থাय পर्याषु र्वजन कउ ।। उड भूकना कनाया वर्षवानाम मा-অন:। সংলক্য স্পিত। প্রাহ वमन जाब जिक्कु कि ॥ इंजि मानव कन्। ना मानी जिः नुविवादिजा। তা তস্যা বাসসা বজ্বা কূলৈ ক্লি-প্তা গতা গৃহ• ॥ তা॰ কূপনগাঁ। क-म्छी॰ कलाथी नल्याबाबः। क्रा ण्या ममुष्ठा भार के वि वजीन ति ।। ना मूक्ने भू भी वर्गन भे देशाय ष्ट्रिया जिया। क्यिष्टिया क्छ॰ मर्ब॰ भार बाबान मोकडी ॥ ययां डि उर्ष्यिभागः छाषान् वृत्रारमाञ्नाः । আশ্বাস্য তা॰ যযৌ গেহণ তস্যাহ পরিণযাদৃত:॥ সাগজ্বভিরর:শুক্র शाह भिर्मिश्रेग क्**उ**॰। उहुदा ब-निज विनु व्यनहार मान्यम्॥ **एख्रः माः एख्य विद्या द्याया य-**দ্যন্তি তে ম্য। শর্মিষ্ঠাণ বাপ্যপ-কৃতা॰ সৰু যমনসেপ্লিত ।। রাজান• भुगडः भारः भिज् म् है। समानुनी र। (प्रविधानी विधार कन्त्रा भग पानी छ-विविधि ॥ समानीय छना द्राद्धाः ना-স্যে তা॰ বিনিযুদ্ধ্য সং। যথে। নিজ-गृरः ज्ञानी रेनदः भद्रमकः सद्रन्॥

खंडः मूक खनानीय यगांजि॰ <u>भ</u>ुजि-লোমক-। তমে দদৌ ভা॰ বিধিক स्वयानी उस मह । रखा भार-न्भः विर्भारभुवाः ब्राह्ममुजाः यहि ा अथान नयस्य जाता कहा या मूल ভোক্ষ্যতি।। শুক্রস্যতহচ: শুক্স রাজা তাঃ বরবর্ণিনী । অদৃশ্যাণ अाभरावान रिवरान्।नूगाः ভिस ম সা শ্ৰিষ্ঠা ৰাজপুত্ৰী দুংখ শোক ख्याब्दा । जिल्हा राजीनजाकी श দেববানীজ্ঞানতে ৪ একদা সাবন-नाजा कल्डी जाई वेज्ये । विश्वा বঁমত মুনিং স্থা জ দদুশে জীভি बार्कः।। वुक्रिक मूग्रगमाचिः मूब्र পাজিঃ সুবামিত । কারণ্ড বুক बाल्य व्य मीर्लाणशाहरेकः ॥ निः श्वीताष्ट्रमञ्जन्य (विविवायाः मू-চিহ্নিত্র• । রম্ভাপোত্তৈ শতুর্ভিস্ত छ बुरहान विद्राह्मिछ । वात्रमा नि-মি ভগ্ছে স্বৰ্ণটেউ বিচিত্রিতে॥ নি-र्मिं श्रीवामूरमयः नानात्तः विव ডিত । পৌৰুষেণ চ স্কেন নাৰা गरकारिकः मुरेजः ॥ भक्षागरेजः **नक्षणरेका मंथा मरेख र्षिकारित्रे : 1** नाभिष्या उमुनीर्ट कर्निकायाः भु-শ্ৰুষন্য পঞ্জি দশভি ৰ্বাপি বো ভৌশে কপচারকৈ: ৷ পাদ্য নখুশুম- ||

रुतः भी छवाः मृत्यान्द्रः ॥ भद्रमा-नम्बनकः भृहात श्रद्धान्दी **ठनरनगन्ना**ह। भरा।युक्तः भुवज्रु : ॥ गृहान क्जिनीकाष्ठ भुभन्म। मन পুভো। নানাভীর্থোচ্ছব বারি সু-গদ্ধি সুমনোহর ।। গৃহাণাচমনী य द अभिवास निया नह। नाना च्यूनमहाहाः भूव शुक्ष् गुन्ताः॥ বক্ষঃ শোভাকর চাক মাল্য নয সরেশর। তন্ত্রসম্ভানসন্ধানরচি-ख• वन्तन• इति ॥ हमूर्गावद्गन• भूकः निदाद्देश मिश्रि । यक्त्रृब বিদ° দেৱ পূজাপতি বিনির্মিত । गृशा वामुम्ब द क्किन्या क्रम्या সহ।। নানারত্র সমাযুক্ত স্বর্ণযুক্ত দি ঘটিত• া-প্রিয়য়া সহ দেবেশ গৃ-रागाज्यन भग ।। मधि कीत्र रूपा-मापि भूभ वाष्टुक शक्कान्। शृङ्ग ক্লিণীৰাথ সৰাথ জ্ৰু মাণ পুভো ॥ कर्त्राञ्कगन्नाष्ठः शत्रानम्त-कारकः। धूभः ग्राम वत्रक रेवक्द्धाः পূিযয়া সহ। ছকানা গৈহ সকা-नाः नः नाद्रशास्त्रोत्तर्भागः ॥ मीना भाष्माक्य विष्ठी जगहात्माकनाह-त्र। भागम्भारत भगाक भी जा दत्र **इक्** ॥ भूभमः भाहि (मदमा ক্ষিণ্য সহিতাচ্যত। ইতি তাস।•

बुङ मृद्धे मृति नजा मृहृःथिङा ॥ ॥ मिर्चिश निश्वेवहना कृ डाञ्चलि क्वा-হ তাঃ। শন্তিখাৰাচ। রাজপুত্রীণ দুৰ্ভগ্য• মা• স্বামিনা পরিৰজ্জিতাং া। ত্রাত্ মহথ হে দেবেরা বুরেনানেন কর্মণা।। শুত্রা তু তা বচ স্তস্যা: কা-क्गाह किय्ट किय्ट। भूरकाभक-बन॰ हवा काबगामात्र बाहबा**ः**।। বুত ক্রা তৃ শর্মিষ্ঠা লদ্ধা সানিন মীশর• । সূজা পুঞান্ <mark>সুসন্তঙা সম-</mark> जूद श्रिवायाचा ॥ जीजा हात्माकः वनिकान(४) अवगयः अरु । वुडः কৃত্বা পতি লেভে রাম রাক্ষস-नान्त ।। वृष्ट्रपश्यासन कृत्वरः দৌপদী বৃত । পতিযুক্তা দুঃখনুক্তা वजूर इद्रियोगना ॥ उथा द्रमा मि **७ शक्क रेवणात्थ दारणीमित्व।** জামদগ্ৰাদৰত চক্তে পূৰ্ণ বৰ্ষচতুষ্টৰ ।। পউস্ত্র করে বদ্ধা ভোজযিত্ব। ু দ্বিলান্ বহুন। ভুক্তা হবিষ্য ক্ষীরা-🐨 সুমিষ্ট স্বামিনা সহ।। রুভুজে भृथियी भ्रा मभ्रा अभ्रा अञ्चा वृजा। न। भूत्रों भृषुत्व माधी भाषमान ववाष्ट्रको ॥ (हवाना मूलकर्जादी यः ख्वनान जलावुली। महाएमाही ं सहावीर्या) मुভগৌ কল্পিসমতৌ ॥ বুতবর মিতি কৃত্বা সৱসভাৎ সমূ

শ্বি ভবতি বিদিততভ্বা পৃজিতা পূর্ণকামা । হরিচরণসরোরছন্দ্ ভক্তৈকতানা বুজতি গতি মপূর্বাং বুন্ধবিজ্ঞৈ রগন্যাং।। ইতি কল্পি-পুরাণে ক্লিন্নীবুতং ৩১ অধ্যায়ং।। ক্লিভিড্ পুং বলদেবং । ইতি হেমচন্দ্রং।।

क्यों शृ जियाविश्वीक्ष का कृष्णः।
यथा। त्राकामी किया का नाम विन्
पर्जाधि कि मंद्रान्। उम्र भिकान क्रिन् शृथाः करेन्यका कृष्णितानना ।। क्या गृष्का क्या त्रश्या क्या वाह-त्रन्छतः। क्या क्या विश्वा क्या वाह-त्रन्छतः। क्या क्या क्या ।। देखि श्री क्या व्या क्या मजी ।। देखि श्री ज्या क्या क्या मजी ।। देखि श्री ज्या क्या क्या मजी ।। देखि श्री क्या क्या क्या मजी ।। देखि श्री ज्या क्या क्या मजी ।। देखि क्या क्या क्या क्या क्या क्या विश्वा क्या हिली क्या ।। व्या क्या क्या क्या क्या हिली क्या ।। व्या क्या क्या क्या क्या हिली क्या ।। व्या क्या क्या क्या क्या हिला क्या ।।

क्ठ ७२ श्री छिलुका मत्याः। इंडि

किविक्सकाः॥ श्री छि बिक् व्यनुदागवित्मयः। छ व यम्रान्दाग सम्र मण्युकानदः। छ (बाहत्छ कामः वृजुकत्व। २ व्यक्ट ८। ইछि मूर्गाकामः
क्रकः क्षी मिर्किकाका ब्रः॥ व्यथाछत्रणः॥ भान्याः। (भोवहंनः॥
भाक्षणपुद्राः॥ উৎकृष्टः। इंडि নিদিনী ॥ স্থাদ্যরস:। ইতি শব্দ-রত্নাবলী ॥ রোচনা ॥ বিডঙ্গ । ইতি হেমচন্দু: ॥ লবণ । ইতি হারাবলী ॥

क्ठकः शृ॰ वीजभूतः । निष्कः ॥
प्रकः ॥ करभाजः । ইতি मिनी ॥
क्ठा जी मीशिः ॥ म्याञा॥ ইहा
॥ म्युतिकाम्कवीक् । ইতি मपत्रज्ञावनी ॥

কচি: দ্রী অভিষ্ক:। অনুরাগ:
আসক্তি বাঁ॥স্পৃহা।অভিলাব:॥
গভস্ত:। কিরণ:। ইত্যমরভরতৌ
॥ শোভা। ইতি মেদিনী॥ বুভ্কা
। ইতি হেমচন্দু:॥ গোরোচনা।
ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ আলিঙ্গনবিশেষ:। তল্লক্ষণ যথা। নাযিকাযা
নায়কস্য সংমুখে জাল্বে। ৰূপযুৰ্গপবিশ্য বক্ষসি বক্ষোদন্ত্বা যদবন্থানা। ইতি কামশান্ত্রণ।।

কৃতি: পু॰ পুজাপতিবিশেষ:। সচ
রোচ্যমন্পিতা। যথা। মাকণ্ডেয
উবাচ। কৃতি: পুজাপতি: পূর্বণ
নির্মানো নিরহস্কৃতি:। যত্রাস্তমিতশাঘী চ চচার পৃথিবী মিমাণ।।
অনপ্রিমনিকেতন্ত নেকান্থাবস্থাশুন্ণ। বিমুক্তসঙ্গণ ত॰ দৃষ্ট্যপোচ্:
স্থপিতরো মুনিণ।। পিতর উচু:।

वटन कमाट पुरा भूराता न क्रिं। দারসংগ্রহ:। স্বর্গাপবর্গহেতৃত্বাদ্বর্ম खनानिण विना ॥ शृशी ममस (ए-वानाः भिज्नाक ज्यारंगाः। अवीगा मिंजियोनाक मर्बन् (लाकानुशामु उ ॥ सारकाहाद्रगत्ना (म्वान् सर्वाहा-রণতঃ পিতৃন্। विভङ्गममात्मन ज्-जान्यानिज्यीनिशा म दः प्रवाम्-गावकः वक्षमयमृगाम् नि । व्यवारनाः नि भनुष्रिष्ठिं छ । भिर्म पिर्म ॥ व्यनु शामा मुजान (मदानमहर्ग) পিতৃ স্তথা। ভূতাদী ক কথ মৌ-ঢ্যাৎ সুগতি গন্ত মিছসি॥ কচি-ৰুবাচ। পরিশুহে। ২তিদু:খায পা-পাযাধোগতে স্তথা। ভবত্যতো ম-যা পূর্ব॰ ন কৃতো দারস•গুহ: ।। পু-ক্ষাল্যতে প্নুদিবসং যদাত্ম। নিম্ল-রিগুহৈ:। মমত্বপঙ্কদিঞ্চোপি চিন্তা-ম্ভোভি ৰ্বর• হি তৎ ॥ ইত্যাদি ॥ পিতর উচুঃ। যুক্ত পুক্ষালন করু भाजाता नियाजिन्द्रियः। किन्न लि-পায় নার্গোয়ণ যত্র ত্বণ পুত্র বর্ত্তসে ।। इन्डामि ॥ # ॥ मार्क्ए उप उपाठ । স তেন পিতৃবাক্যেন ভূশমৃদ্ধি मानमः। कन्याज्ञिनामी विशुर्विः পরিবভাম মেদিনী ।। কন্যা মলভ-মানে। হসৌ পিতৃগক্যাগ্রিদীপিতঃ।

,চিন্তামবাপ মহতী মতীবোদিশ মা-नेंगः॥ कि कात्रामि क गहामि कथ মে দারসংগ্রহঃ। ক্ষিপু ভবেৎ পি-् जूना रया नगानु प्रयकात्रकः ॥ इंडि চ়িন্তুষ্ত স্তৃস্য মতি জাতা মহাত্মন: । इंभना द्रावयाम्। नः दुन्नानः कमः **ला** ख्व॰ ॥ ততো वर्ष**गठ॰** मिवाः जनारात्र मिन्सूः मृहि-র কাল কচি নিযম মাছিত:।। ভতঃ ম্বৰুশ্যামাস বুকা লোকপি जानहः। उदाहर भुमत्ना श्यीवृत চ্যতা মভিবাঞ্চিত।। উতা হসৌ পুণিপত্যাহ বুক্ষাণ জগতঃ পতি । পিতৃণা·বচনাত্তেন যৎকরু[']মভি-वाक्ष्ठिं।। वुक्ता हाङ् कृष्टिः विशुः শুরা তস্যাভিবাঞ্ছিত। পুজাপতি স্থ' ভবিতা সুপ্টব্যা ভবতা পুজা: ॥ नृक्षे पुड़ाः नृजान् विश्र मगूर शार् किया खया। कृदा इ जाविकात सु॰ 9. जि. चित्र चवाञ्चाजा । স पु॰ यः থোক্ত পিত্ভি: স্বৰ দারপরিগৃহ• । কানঞ্চেম মৃভিধ্যায ক্রিয়তা পি ত্প্জন ॥ ভএব তুষ্ঠাঃ পিতর: প্রদাস্যন্তি তবেপ্পিড্র-। পত্নী স্তা শ্চ সন্তুষ্ঠাঃ কিং ন দৃদুয় পিতামহাঃ ।। नार्काखग फेवाह । इंज्रुष बंहन॰ भारत विकाल १वाङ बन्ननः। नरा

বিবিক্তে পুলিনে চকার পিতৃতপর্ণ ॥ তুষ্টাৰ চ পিতৃন্ বিপু: ন্তবৈ রেভি त्रथाम्जः। এकागुः भुगरञा ভূदा छ-किनमुाजाका कि:।। क्षा कि क्उ পিতৃস্তোত্রণ যথা। কৃচিক্বাচ। নম্-**(म) १॰ भिज़्न् ७**क्त्र) (य वमन्त्र) बि---रेम्वजः। (मरेव द्रिल हि जर्ल)(छ य भाष्त्र यात्री द्वारा नगूमाइ॰ পিতৃন্ৰগেণে তপ্যন্তে মহ্ধিভি: 1 भारिक मरनामरिष ज्का। जुकि मुक्ति মভীপ্সভিঃ ৷৷ নমস্যেহণ পিতৃন্ মুর্গে সিজাঃ সন্তর্গমন্তি যান্ শাজেষু **मिरियाः मकरेल क्लारात अनुखरिमः।।** नमस्मार्शः भिতृन् ভक्ताः (य १६)(छ खश्रेक मिवि । उन्नग्रव्यन वाक्षुक्ति र्श्विमा ७ । डिकी • भद्रा • ॥ नगरम । इ পিতৃন্ মত্যৈ রচ্যন্তে ভূবি যে সদা माष्क्र मुक्या जीहे लाकशृष्टिभु-मायिनः ॥ नगरमाइः निज्न विल् রর্চ্যন্তে ভূবিথে সদা। বাঞ্চাভী ষ্ট-वाভाय পুराबाপত/পুरायिनः॥ नम-স্যেহ• পিতৃন্ বিশ্রৈ রচ্যন্তে হরণ্য-বাসিভি: ৷ বন্যৈ: শুছৈন যতাহারী खला निक् उकन्यदिः ॥ नःस्माइ॰ পিতৃন্ বিপ্রৈ নৈষ্ঠিকবৃতধারিভিঃ। যে সংয্তাত্মভি নিত্যু সন্তর্প্তে नगांवि ।। नगांन्रः शिवृत्

्रभाष्क बाजना। उर्भगिष्ठि यान्। करित्र त्रान्दि विविदालाकष्वयक्त<u>न</u>भूमान्।। নমস্যে: পিতৃন্ বৈশ্যে রর্চ্যন্তে ভু-वि (य मरा। चक्यां जिद्रोठ निजुः পুয়ধূপানবারিভি: ৷৷ নমস্যেহ পি-जृन्मुरकारय मृति त्रिन ভক্তितः। সম্প্ৰে জগত্যমিন্ নামা খ্যাতা मुका विनः।। नैमित्राहः शिकृत् भाष भाजाल (य महामूदिः। महन्। ए स्थाहात्रा खुक्तसुन्देतः मना।। न মস্যেহ পিতৃন্ শাদৈ রচ্যন্ত যে র-সাত ল। ভোগৈ রশেষৈ বিবিধৈ मारिगः कामान जीञ्च जिः ॥ नमरम् হং পিতন শান্ধে সপৈ: সম্বৰ্গিতান नना । তহৈব বিধিধৈ याँ खि र्ভान সন্পৎসমনিতৈ: ॥ পিতৃন্নসে; निवमञ्जि भाक्षात्य (प्रवालाक २०) मही उत्न वा। उथा खती कि ह मृता कि भ्वता एउ मःभु बीह छ मरवाभनी ত ।। পি হুলনসে প্রমাণুভূতা যে-বৈ বিমানে নিবসন্ত্যমূর্ত্তাঃ। যজন্তি-यानखनना म्तां (यां भिषदाः ক্লেশবিমুক্তিহেতৃন্।। পিতৃলনসেऽ-निवि (य ह मुखाः स्वा जुकः कामा कनाञ्जित्ह्यो। भुमानगङ्गाः जक पिश्च जाना॰ विमुक्तिमा (र १निछः নিংহিতেষু।। ভূপ্যন্তুতে হমিন্ পিত

तः गमछा ইहावजाः य <u>भ</u>िमान्नि कामान् । जूद्रज्ञ निन्तुः म् मार्गिकः বা ব্যাত্মজান্ স্থানবলা পৃহাণি।। স্র্য্স্য যে রশ্মিষু চন্দ্বিয়ে শৃক্লে বিমানে চ সদা বসম্ভি। ভূপ্যস্ত তে ৎমিন্ পিতরোমতোগৈ গ্রাদিনা পৃষ্টিনতো বুজন্তু॥ ফেষা॰ ত্তে ংগ্ৰৌ হবিষাচ তৃগু যে ভুঞ্জতে বিপু भारतीत्र मः इतः। य शिक्षमात्मव मृ দ পুযান্তি তৃপান্ত তে ৎমিন্ পিত-রো হলভোগৈ: ৷৷ যে খন্নদাংসেন मृदि बजोरिष्ट: क्रिक खिल र्हिज महातरिंगक। कालन माकिन म-रुविवर्रिग्धः मःश्रीनिञा एउ मुम्मब याख ॥ कव्यान्यानान ह यान्य-ভীষ্টান্যতীব যেষা মমরাছিতানা । তেষান্ত সামিধ্য মিহাস্ত পুত্ৰগন্ধা-पि ভোজ্যের ম্যাভ্তেষু ॥ मित्र দিনে যে পুতিগৃহতে ২র্চাণ মাসাম্ভ পূজ্যা ভূবি যেপ্টকাসু। যে বৎসরশস্ত २ ज्रामस्य व मृज्याः भुयास एव स পিতরো ২ত্র তুঞ্চি ৷৷ প্র্যা দ্বিজা-না॰ অনুদেনদুভাসোঁ যে ক্ষতিযাণা-थः नवार्कवृशाः । **उथा** दि**णाः (**य कनकावराज। नीनी नजाः मृमुबन-म् (य ह ॥ उ र स्थिन् मनका नम পুञ्जगक ध्भान তোयाहि निवहतन

Lृज्यानिकालन **म मा**ख ज्थि गरा ॥ ৌপ ৃভ্যঃ পুণতোমি তেভ্যঃ॥ যে -দেবপূৰ্ব্যাণ্যভিত্প্তিছেতো ঁ ক্র্যানি শুভাজ্তানি। তৃপ্তাক্ত যে র্ভূতিসূজে। ভবন্তি তৃপ্যস্ত তে **ংমি**ন্ পুণভোমিতেভ্যঃ ৷৷ রক্ষাণসি ভূতা ने) दूता खायागान् विनामवस सु-निर्वे भुकानाः । व्यान्ताः मृताना मन्द्रमश्का उभाख उ १ मिन् পুণকোৰি তেভ্য: ৷৷ অগ্নিয়াভা ব हिंगर याज्याः रमामशा ख्या । বুরন্ত ত্থি শুলে ইয়েন্ পেতর ন্তপিত। মধা ।। অগ্নিদ্বান্তা: পিত্ গণাঃ পাুনী রক্ষন্ত নে দিশ। তথা वर्हिषमः भाख यान्या (य भिज्रः श्चि डा: ॥ **न**्जीही साक्षारणा उद्दर्गीः চী নপি সোনপাঃ। উদ্ধৃত ন্তুর্মা इस्कर्कर्वाला श्नलाभाषः ॥ রকোঁ ভূত পিশাচেভ্য স্তথিবাসুর ্দোৰতঃ। সর্বতশ্চাধিপ স্তেষা• য-নোরক্ষা[°] করোতু মে ॥ বিখো বিশ্ব-ভূগারাধ্যো ধ্ন্যো ধ্র্ম: সনাতন:। ভ্তিদো ভ্তিক্জৃতিঃ পিতৃণা যে ग्रा नव् ॥ कन्याः कन्यः कर्ता क्नाः क्नाउत्राम्यः। क्नाउार्हः তু রনগং ষডিত্যেতে গণাং স্তাং।। व्यत्र। व्यत्राम् । वद्रम् स्रिष्टिमः भूष्टिमः

তথা। বিশ্বপাতা তথা ধারা সপ্ত চৈতে গণা: মৃতা: ৷৷ মহান্ **মহা**ত্মা यहिटा यहिमावान् यहाववाः । গণা:পঞ্চ উথৈবৈতে পিতৃণা পাপ नामनाः ॥ मृथाता धनतम्हात्ना धर्म-দোন্যো বিভূতিদ: 1 পিতৃণাণ কথ্য-তে চৈতত্ত্ব। গণচতুষ্টব ।। এই এ॰ मर भिज्गना स्पर्वमा अगिवन **स**-গ্ৰাভেনে ২ত্ৰ তৃপ্তা স্তৰ্ষ্য উৰ্যায়ন্ত চ ननीहिन ॥ इंजि नार्काखयनुदात রৌচ্যে মনুন্তরে পিতৃন্তবঃ!। #॥ 🎒-মার্কণ্ডেয় উবাচ। এবন্ত ক্তবত স্তস্য उकामा द्रामि कहिथः। भार्षवृत সহসা গগনব্যা গ্রিকারক: ॥ তদৃষ্ট্র नुगर्रेजः नगाहान्। इंड॰ बगर् ৷ জানুভ্যা ন্বনি গড়া ক্চি: স্থোত্র निमः काणी ॥ अमृडीनाक म्डीनाः পিতৃণা দীপ্ততেজনা। নন্দ্যামি नमा उवा॰ थ्यानिना॰ मिव्यक्त्या ॥ इन्मानीनाक (नजाता मक्रमात्री-চযো खथा। मश्रवी ना खथात्रिवा॰ ভাষ্মস্যামি কাম্দান্ ॥ মন্বাদীনা-थः (नजातः मूर्य) हन्तुन्तमा खथा । তায়মস্যান্যহ সর্বান্ পিতৃনপ্স্ণ-वियू ह ॥ नक्कवानाः गुरानाक वायुन् नङ्गाः उथा । म्यावाभ्थित्याक তথা नमन्त्रामि क्लाक्षिः॥ পुडाः

পতে: কশ্যপায সোমায বৰণায় চ া যোগেশ্বরেভ্যুশ্চ তথা নমস্যামি কৃতাঞ্জলি:।। নমো গণেভ্য: সপ্তভ্য ন্তথা লোকেষু সগুসু। স্বয়মূবে নম-স্যামি বুন্ধণে যোগচক্ষ্যে II সো মাধারা: পিত্গণা যোগমূর্ভিংরা-ছি থৈ। নমস্যামি ততঃ সোম পি-**७**द्र॰ बृगडा*षरु-*भाचा गुक्रभा । छरेवः বান্যাল্যনস্যামি পিতৃনহ্ ৷ অগ্নী-*(मागगय॰ विश्व॰ यञ এञरा*भवजः া। যে তু তেজসি যে বাযৌ সোম সৃ-र्याशिम् र्ख्यः । जगर मक्तिगरिक्त তথা বুক্ষম্ক সিণ:।। তেভ্যে १ थि **লে**ভ্যোযোগিভ্য: পিত্ভ্যোয়তমা-नमः। नया नया नम् अ भ भू भी ह-ম্ভ ৰবাভুকঃ।। শ্ৰীমাকণ্ডেয উবাচ। এবং স্ততা স্তত্ত স্তেন তেজসো মূনি সত্তমা:। নিশ্চক্রমু স্তে পিতরো ভা-ञयस्त्रा मिर्गा मुगा। निर्दिमि छन्न যন্তেন পুষ্ণগন্ধানুলেপন· ৷ ভভূবি-তানথ সতান্দদ্শে পুরতঃ স্থিতান্ য়া পুণিপভ্য কচি ভ্জ্যা পুনরেব ক্ ভাঞ্জলি:। নমস্তভ্য: নমস্তভ্য মি ত্যাহ পৃথগাদ্তঃ ॥ ততঃ পুসরাঃ পিতর ভৃ্চুমু নিসভ্তম• ৷ বর• বৃণী-ষ্বেতি স তানুবাচানতকদ্ধর: ৷৷ সা-म्यु छ मर्ग कर्व् व ना पि छे युक्तना नम

। সোহ পদ্মী মভীপ্লামি ধন্যা हिन् ব্যাণ পুজাবভীণ॥ পিতর উচুঃ। র্স্ব-দৈয়ৰ সদ্যঃ পত্নী তে ভবিষ্টিত মূল নোরমা। তস্যাঞ্চ পুলো ভবিতা ভবতো মৃনিসভম ॥ মন্তরাধিপো ধীমান ত্বলানেবোপলক্ষিত:। ক্ঠ ब्रोह्य इंडि थ्यांडि॰ भुगामाङ बः গ্রাষ্ট্রেয়া ভস্যাপি বছব: পুঞা মহা-বলপরাক্রমাঃ । ভবিষ্যন্তি মহা-ज्ञानः भृषिवीभद्रिभानकाः ॥ इक পুজাপতি ভূঁক্য পুজা: সৃষ্ঠা চতুৰ্বি थाः। कृतिशायेकाता धर्मञ्ज उटः সিদ্ধি নবাপ্ল্যসি ॥#١:তে:ত্রেণানেন চ নরে৷ গোম্মাণস্তে:য্;তি ভক্তিত: ৷ তস্যতুষ্টা ব্য ভোগান্ দাস্যামো-জ্ঞানমুত্তম॰।। শরীরারোগ্য মৈ-খर्याः भूध भोजामि मञ्जि । भुः मान्यास्या न नत्तर्ह्य यहान्यम् जि বাঞ্চিত ৷৷ তমাৎপুণ্য ফল লোকে বাঞ্চ্ডি: সভত নরৈ:। পিতৃণাঞ্চা-ক্ষ্যাণ তৃপ্তি স্তব্যা: স্তোত্ত্রেণ মান-विः ॥ भाषि ह य हेन ७ छता ज মৎপুতিকর• তত্তব•। পঠিষ্যন্তি দ্বি-জাগুগাণা ভূঞ্জতা পুরত: স্থিতা: ।। তোত্র শ্বন সংপ্রত্যা সন্নিধানে পরে কৃতে। অমাভি রক্ষয় শুদ্ধ • ङङ्दियाञात्रः*गर॰ ।। यहार्गाः

स्माबिक माक्ष यम्।भू।भरु ভरिट्री अन्तारमाभा खविरखन यनि বা কৃত মন্তথা।। অশাস্থাকি ৰপ-ত ৰূপহারৈ তথা কৃত । অকা-लिंशुभाष्य (माम विविशीन मणा निवारे। जामुक्तवा वा शुक्रव मं स मा निका ना के उर । अमाक भी उत्य माका ज्यारमा उन्होतिनार ॥ येति उंट भरेऽ ज्याकि खाव गमर मु थावरः। यमाकः जागेल् जृधि खब द्वान्णवाविकी॥ (इनएड द्वाने भ्या-নি ভৃপ্তি নেতৎ পুষত্বতি। শিশিরে দ্ভিণাদানি তৃপ্তি স্তোত্র নিদ শু ত ।। বসভে যোডশসমা ভৃগুযে শা कर्माने। शीरम ह साउरेमरेवडर भठि**उ** रूश्चिभात्रकः ॥ विकाल ह কৃতে শুনজে স্থোত্রেণানেন সাধিতে। ব্ৰমাসু তৃপ্তি রমাক নক্ষ্যা জায়তে ৰুচে ।। **শ**রৎকালেপি পঠিত <u>শু</u>। জালাল পুষছতি। অস্মাক মেতৎ भूकरेव छुर्छि॰ भक्षम्माकिकी॰॥ य-মিন্ গৃহেপি লিখিত মেতভিৡতি নিত্যদা। সলিধান কৃতে শান্ধে তত্ৰামাক ভৰিষ্যতি॥ তমাদেত-ভ্যা শাজে বিপাণা ভূজতা প্র: । भावनीय भशाजाग व्यमाक जूडि - कात्रकः ॥ देजि मार्क(खरभूदारा॥

রৌচেs মরম্ভরে পিতৃন্তবে II # IF भार्काख्य উवाह। उठ समानिम-धार नमुख्डो भागात्रमा। भूत्माठा नाम उन्त्री उर मभील वहार्श्वहाः ।। সা চোবাচ মহাত্মান কৃটি[;] সু-मधुताकता । भुगुराकन । मुजुराकन । शुःद्वाठा वि वद्राञ्जदाः ॥ व्यजीवकः পিণী কন্যা নংসূতা তপতাম্বর। জাতা বৰুণপুলেণ পুষরেণ মহা-ত্মনা।। তা॰ গৃহাণ ম্যা দত্তা॰ ভ য্যার্থে বরবর্ণিনী। মনু মহামতি छ। স্যাণ সমূৎপৎস্যতিতে সূতঃ॥মা-ক্তেয় উবাচ। তথেতি তেন চাপুऽ-ক্তা ভুমাজোয়াদ্বপুমুতী । উজ্জ হার ভতঃ কন্যা• মালিনী॰ নাম না-মতঃ ৷৷ নদ্যাশ্চ পুলিনে তিমান্স मूनि म् निमलम । जगुार পानि वि-थिव**८ ज**मानाया महागुनीन् ॥ छः স্যাণ তস্য সুতো জক্তে মহাবীর্য্যো महामिजः। होएठा २ ७४९ निज् ৰামা খ্যাতো হত্ৰ বসুধাতলে ৷৷ ত न्। भनुष्ठात (म्वा उथा मधर्यस्क (य । जनगाण नृशारेण्ठव (ज मम)क् কথিতা স্তব ৷৷ ধর্মাবৃদ্ধি স্তথারোগ্য **बनधान/मृर्जाक्डवः । न्गाः ভवड/-**मनिष मिमन् मनुख्रत भुः छ ॥ शि-ভৃত্তব তথা শুদ্ধা পিতৃণাঞ্চ তথা

र्का अनुवाल (बोह) मनुष्ठवः मना-धः॥ भाक्षा ४३। ३० वद्या ं (भूभ)वयुद्धि ॥

किंछ कि भिद्वेवस्त । इंज्रुशानि-কোৰ:॥

क्रिक्न क्री व्यम् अञ्च १ हे कि क्रिक्न क्रिक्न क्रू मूर्य १ हे जि जान-द्राजनिर्घक्तः !!

क्रित क्री म्नक ।। ज्रङ्ग ।। क्ष ७ हे-न ज्रह । इंडि कवि-ववक्रः। इंडि ब्राजनियकः।।

ক্টির॰ তি সুন্দর•।ইত্যনর: ॥ রোগোহস্ত•। ঔরোক্তা।ইতি निष्ठे । इंज्रागिकिकायः ॥

ক্তিরা জী গোরোচনা। ইতি ক্জ ক হিংসে। ইতি কবি জ্লেদনা। ब्राजनियंगः॥

इं ।।

ক্টিরাখ: পু• রাজবিংশব:। সত্ পাল লোকানা॰ শ্বন্তবে ছক নে ব- । नक्চिनुका ॥ চঃ। ক চিরাশ্ব সূতা॰ শান্তা॰ দেবা- কি জা জরঃ পু॰ ব্যাধিঃ। যথা। পে ত্ব সম্দ্ৰ ।। ইতি কল্পুরাণে ১৮ अयुगयः ॥ मृन्द्यद्याद्वि**रुन्छ** ॥

ক্চিষ্য বি মিষ্টব্স্ত। ইত্যাদি ক্লাসহ: পু॰ ধ্রুনবৃক্ষ:। ইতি कायः ॥ অভিপুত । ইতি স রাজনির্ঘট: ॥

क्ठी की क्ठि:। रथ।। क्क्क्ठी

गगान्। मदान् कामानवाल्याि । बहसः ममाः। ইত্যেकार्यम् गुर्ः। ख्ट श्रुमारामात्र। ग्रामा इंडि मा- ब्हा की स्मोत्रहंन । इंडि त्राखा नियंष्टेः॥

> क्ठाः शु कडकवृकः॥ भाविः খান্য । ইতি রাজনিঘণ্ট: ॥ গভিঃ । ইতি হেনচন্দু:।। সুন্দুর্গে তি। ইত্যমর:॥

निर्घणः॥

कुल्बंगः ॥ ७ क्यः। শ क्जिं कुर्नामामः ॥

ক রোজয়তি। ইতি দুর্গাদাসঃ॥ ক চরাজন: পু॰ শোভাজন: । ক্লা জা রোগ:ে। জ্লু:। ই 5 (मिनी।। (मिनी। इंडि (इनहमु: ।। হ'ঃ । ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥

েবাপে: খশর:। যথা। মরো ভূ- ক্লাকর ক্লী কমারস্ফল। ইতি

ব্যাধি স্তু।ধী ৰুজাকর:। ইতি হে-यहन्पः ॥

किन्छनादागानिवृज्ञिः॥ कृष्ठे हे एउए। हेजि कविकन्नकमः ॥ পঞ্চনশ্বরী। ই কণ্ট্যতে ধন চৌ-

नईर्यने वा। ई उ मगाप्तामः ॥
इके इ गडानमारखगरथारहे। इंडि
कविकन्नक्रमः ॥ शक्षमत्रक्रो । इकः
छे । जानमार मन्तीकावः। रखः
य । होर्या । रथाहेः रथाप्रन । इंडि
पूर्णापामः ॥

े शुर्वीयाङ् (णा मनिना भारतः भू

कर्षे जो करे। ইতি ব্যাকরণ ।।

क्षण्यता जो मृथमत्माका ।।

हेि मस्तिमुका ॥

क्षः प् क्वकः। ইতি क्रिंगवतः॥

क्षिका जी यूक्क्मिः॥ हात्रिम

ণ্ডিকা।। বিভ্তি:। ইতি শব্দর্গা-বিণী।।

कड श्री भम्भक्यापीना मदः। उद्भग्रायः। वामिङ २। इंड्र-भवः। वामिङ ७। ইडि मद्दवद्ग-वनो ॥

कर न घ इत (त्राप्त । है कि कि विश् कल्लक्यः ॥ (त्राप्ता १ मृ. विश्वाहन । । न घ (त्राप्ति छ (नाकः (माकार । इत व्यक्तर व्यातारी । (त्राप्ति । यातार माजान मिछ छ छो जा-खान विश्विद्धापनकियावाताता खार म वर्ष वद्ध मिछ जगमक्ता। 'कि पूर्णातामः ॥

ক্ৰথ: পূ• স্কুর:। ইত্ণানি-কেষ:।। ছাগ্র-। ইতি সিদ্ধান্ত-কৌমুন্যামুণাদিবৃত্তি:।।

कर डिकः । छो क पुक्र शिवासः । करेडो े उर श्रयायः । मुदाखाया र मक्षीदनी ० जम् अमुदा ८ द्वामा-किका ६ महामा मी ७ हनश्र्यो १ मुसामूदी ৮ । जम्मा खनाः । कर्नु द्वः । जिक्दः । উक्षदः । क्षायदः । क्मि द्वक्षिख कक श्राम (मह-नामिदः। दमायनद्वः। जम्म स्कः शः यथा। हनश्रव ममः श्रवः कृष रैक्द ख्थाक् जिः । स्मिनिदा जन- বিন্দুনা সুবস্তীতি ক্দন্তিকা।।ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।। অস্য শুণা:। ক্দন্তী বহ্নিকৃদ্ধ্যা পিত্রী চ রসাযনী। ইতি রাজবল্লভ:।।

कार ७१ क्री कन्त्र । ইত্যমর: ॥ তদ্বতি ত্রি॥

ৰবু: পু• আদিত্যপত্ৰৃক্ষঃ।ইতি রাজনির্ঘটঃ ৷৷ শিবঃ ৷৷ গণদেবতা-বিশেষ:। ইভ্যনর:।। অয় অগ্নিনূ र्जिः। यथा कृषाय जाग्नमृर्ज्यय नमः। ইতি তিথ্যাদিতত্ত্বে শিবপূজাপদ্ধ তি: ।৷ স চ বুন্ধণ: ক্রোধ্রপ: সৃষ্টি-कारन ज्ञूबधाड्यां । उट मृष्टेः ভূত পুত পিশাচাদিঃ। অযমেবা **(ड म'हाद्रकर्जा। ই**ष्टि ভাগবঙ ॥ #॥ व्यायकात्रमक्त्रनामानि य-था। অहः ১ একপাৎ २ यहित्युः ০ পিণাকী ৪ অপরাজি**তঃ ৫ ত্র্য** খক: ৬ মহেশ্ব: ৭ বৃষাকপি: ৮ শसुः ৯ হরণঃ ১০ ঈथतः ১১ । ইতি মহা ভারতে দানধর্ম:॥ #॥ অপিচ। অজৈকপাদহিবুল্লে। বি-क्र भाकः: मूरत यतः। क्रयस्ता वर

क्रिक वाञ्चका २भाभद्रेतिक्ष्या বৈবম্বতশ্চ সাবিত্রো হরে। কুদুদাঞ্জ म्जाः। ইতি জটাধর: ॥ 🗱॥ अनः । অজৈকপাদ হিবুগ্ন सुष्टा कपूण वी र्यायान्। पृष्ट्रे कामाजाकः भूष्या বিশ্বক্পো মহাতপা: 11 হরশ বহু-ৰূ**পক্ত** ত্ৰান্ত ক্ষাপ্ৰাহিত। ব্ৰা কপিশ্চ শাদ্রণ্ড কপুদ্বি রৈবত তঃ থা ॥ একাদলৈতে কথিতা ক্দ্রা দ্রভুবনেশ্বরধা ইতি গাক্তে ৬ অ-**थ्रायुक्ता यशिनुदारा दृष्ट्रहारन कृ** ভিবাসা: ॥ 🗱 ॥ অপর্ঞ। অজৈ-কপাদহিবুল্বা বিৰূপাক্ষো ২৭ রৈ-বতঃ। হরশ্চ বহুকাগশ্চ ত্রাম্বকশ্চ সুরেশ্বর:।। সাবিত্র্যন্ট জয়ন্তন্ট পি-ণাকী চাপরাজিডঃ এতে কুনাঃ সমাখ্যাতা একাদশ গণেখ্যা: ॥ এতেষা॰ মানসানান্ত তিশ্লবর্ণা-রিণা । কোট্যশ্চভুরাশীতি স্তৎপু-वाकाक्षमा मजाः ॥ रिक् मर्दाम् य त्रकाः भुक्वं छि गण्यताः । भूञ পৌএসূতঃস্থেতে সূরভীগন্তসম্ভবাঃ ॥ ইতি মাৎশ্যে ৫ অধ্যাयः ॥ 🕸 ॥ তস্য উৎপত্তি र्यथा। পুজা: সুষ্টুমনা স্তেপে তপঃ পরমদুশ্চর । ভবৈ ্ব **उ**न्धानम् न किक्ष्टि मनवर्ड्छ ॥ ততো দীৰ্ঘেণ কালেন দুংখাৎ ক্ৰোপো

ৰ্জায়ত ৷ কোধাৰিষ্টস্য নেত্ৰা-ভ্যা• ুপুশ্রভন্ম বিন্দ্রে।। ভত ক্র হিন্দ্রো ভ্তা: প্রেডা ान महिन्द ॥ उना शानम श्चिक्तः शामुत्रामीए भाषा मूर्थाए । में जामिकामकारणा यूगांख पर নোগনীয়া করোদ সম্বর ধোরণ · दमवास्यः अवेद स्थितः। द्वाप्तमानः , তদা বুকা মারে খ্রী রিভ্যভাবত।। রোদনাজনু ইত্যেব শুলাকে খ্যাতি गरियान । अन्यानि असनामानि পदीः भूषाः क भाषजान् ॥ स्रोता-नि हियानश्चानाः माने लाक शिछाः महः। खरः भर्व उर्थमानः भग्नाः স্পতি রেব চা৷ ভীন স্চোগ্রে৷ মহা-. (न्त् छानि नानानि जध दै। সূर्य्या कनं गृशिवोद्ग वीयुत्राकान (भव ह ॥ দীক্ষিতো ব্ৰাহ্মণ কন্দু ইভ্যেতা · अंडेन्र्डियः ॥ ज्ञानिषु (उषु (य कृतुः ধ্যাযন্তি মনুজাধিপ। তেখান্ইজ-नू (मंदा ममाजि भत्रमः भमः ॥ मू বৰ্চলা তথৈবোনা বিকেশা চ শিবা ভথা। স্বাহা দিশা চ দীক্ষা চরো। হিণীতি চ পত্নयः॥ শবৈশ্চর শুথা শকে। লোহিতাকে। মনোজবঃ। जुन्दः मर्ला १थ जलाता तूष रेम्हवा॰

সূতা: মৃতা: ।। ইতি কৌর্মে ১০ व्यवशयः॥ 🗱 ॥ विक् कृत्या त्राखला यथा। मरिषव (मरवा जगवान् महन-(एरवा न ज॰नयः। मन्राख (य कर्तः) प्यानि विভिन्न विष्यू मी अन्नाद ॥ भाक्षाप्रतिक्षेषा (७ शांख बत्रू नताः। (वनानुवर्जिनः कन् । (मनः नातायग छथा ॥ अकी कौरवर्ते भागाः স্থিমুক্তিভাজো ভবন্তি ভে।ইতি চ ত্তিব ১৩ अध्यायः ॥ # ॥ कन्नुष्ट्रास् তস্যোৎপত্তি নাম স্থান ভার্য্যাদী-নি যথা। চুকোপ চ ভত্তো বুদ্ধা জ্বলন্বি হুতাশন:। ততঃ কোপ-ৰপুৰেভ্যঃ কৃত মন্যাশ্য মিভ্যাপ।। विठार्य। भद्रियर्षञ्चः नियस मुभठकः মে। বঙ্গাল্পি স্বাম্যানোপি স্বাসঃ भन्नामिनः ॥ कत्वा मंद्राम्त्था कृ-**७: ब**नादा नीन लाहिउ:। का उभावः सभावा १८मी क्रान ज-गवान् ভवः ॥ वृत्कावाह कथः भू अ রোদিষি ত্ব॰ মহাবল। তথ্যে কথ্য काम (छ मन्त्रः मन्त्राम्याम्य्रङ् ॥ क्रु উवाह। नागानि वक म दुकान् क्रानानि ह बनम्ब्राता ॥ भन्नीक **(मिक् जगवन् ठठ: मास्रि जीव्य)**-তি। বুকোবাচ। জানানি ত্বাং দেব (१व॰ भूर्ब॰ एख॰ द्रत॰ नम् ॥ भक्रः

কভূ ভবান্ জাভ ন্তু হি সর্বেশরে-শ্বর:। জাতমাত্রো রোদিবি ত্ব• ত তো ক্দু ইতি ফ্ডঃ ৷৷ নামান্যন্যা-नि তে দেব বিধাস্যে শৃণু পুঞ্ক। **अउध्रका मनू** र्मन्। क्गुरत् का नहान् **िलवः ॥ ७**वः काला महिन्ता ৰামদুদ্বো ধৃত্বুতঃ। এতানি তব না-মানি ফিম্রিটি নরা ভূবি ॥ ভেষা॰ **जरिरदे कल्यान कत्रिर्मित सङ्**। মতে। স্থানানি চ পুৰক্ষ্যানি তেযু वारमा विदीयकाः ॥ इन्द्रियागुम् क्षाम वायुत्रश्चिल मही। जन শ্বন্দুশ্চ সূর্য্যক স্থানান্যেতানি তে **७**व॥ षृष्ठि श्री त्रिनामा ह नियूर निर्णि विवासिका। ইরাবতী স্বধা मीका (याविञ खव मूनाती: ॥ भुका: म्ब नहां जाग जगाएं उर भून्त्र। इंड्राफिष्टेः न ভगवान् वृक्षना नीन र इ. । मृष्टेबान् म भुका वस्त्री ভূত প্রেড পিশাচকান্। সম্মাণ্ডান্ विक्ञाकातान्रेखद्रवान् जीननाहिनः ॥ जान् मृक्षे। ज् जमा जुका कगिष्णु-वकान् वर्न्। वाद्रयामाम भू अ दः यामाकी बीष्ट्रणीः भुद्धाः ॥ उलमः ॥ विकु मादाचा विरुवय यथामूधः। ইতিতে কথিতো রাজন্ ক্দুসর্গঃ পু काभाजः ॥ यः मुद्दाभि नदः जातः॥

জহাদ্ভূত কৃত• ভ**য•॥ ইতি পা**দ্ধে सर्गथए कर्मार्गा ৮ वाचायः।।।।।। পুকারান্তর• যথা। কথিউ•স্থ্যসঃ गर्ला वुका एउ २गः महामूत्न । ४ १५-नर्गः भूवक्यामि जत्म निगम् उः मृश् ॥ কল্পাদাবাত্মন স্তল্য সূত্র পুথ্যা-ये उठ:। भाषतात्रीर भुक्त ब्रह्म क्यादा नीनलाहिङ्गा करन् रैव गयदः (न। ६५ मुद्रुः । विह्न मुख्य । किः ब्राप्तिमीप्ति छः तुका करहः প্রত্যাচ বৈ, দ নামধেহাতি ত॰ সো ९थ পূত্ৰবাচ প্ৰভাগতি । কৃদু খু प्तरनामानि मालानी रेसर्य। मानाः হি।। এবনুক্ত: পুন: সো ২থ সগু क्ष्वा क्राम रेव। उत्जानग्रानि म्रामी **उरेम मल्यामानि भ भुक्: ।। ज्ञानानि** हिया व्रष्टानाः भद्भीः भूषाः कर्ते भून जुः। जनः गर्व मध्यमानः छशा भ-শুপতি দ্বিজ।। ভীন মূগু নহাদেব মুকাচ স পিতাম্ছ:। চক্রে নামা-ন্যথৈতানি স্থানান্যেষা চকার সঃ ॥ जूर्या बनः नही वङ्गि बांगू बाका-न सब है। मीकिली वृक्तिः लाम हेर्डाडा खनवः क्रमाट् ॥ मुबहना ज्ये दावा मूकमी ठाभन्ना निवा । बाहा फिण खथा भीका दाहिनी **ट** यथाकर ॥ न्याशीना नद्राष्ट्रेष्ठ

कम्डिए नामिकः गर । भन् ম্তা স্থাতাশ তৰপত্যানি মে म्त्राभ्यवाः मृजि भुम्खिक इन-मान्ति छ कार। मरिनम्ब खया। ग (लाश्जाक्। म्याज्यः॥ हन्तः मणाथ मलाता वृथ कानु ছাৎ পূজাঃ। এবং পুকার কদ্যে ংযৌ সভী ভার্য্য মনিন্দত ॥ ক্ষেকাপাই তত্যাজ্ঞ সা সতী ৰং करणयतं । शिद्रुफ़् विका मा ज् त्यनायाः विक्षमञ्जेन्। উপযেय **न्**य : कामा जनन्ता छणकात् छदः । (रहते बाजा विकाशको ज्लेगः च्या । ज बग्यजः (ण्यकः स्वरह्यन) कड़ी नात्रायनम् या ॥ देखि विख् भूतात्व **) जः** स्म ৮ ज्युत्रवः॥ 🕸 🗓 -बहुनीजा दबाइ भवारा मुध्या।। क्ष्रुकवद्गे ही मिवनानमग्रहनमर्बा-क्रक्रकः।यथा। वक्रांशि क्रक्रवि गाराः शुगमा बक्षाः। यःहा बा-जः गरात्व दकार्थः (२व निर्मि**७**• ॥ ७ बल्लामा मगुजः भाजु भृष्ठजः পাত্ मक्तः । कगन्नी पिक्ता পাতু बागभार्थ ज्या इतः॥ শিবঃ শিরো নে চ পাতু ললাটে नीवालाशिकः। तिवाया अध्यकः জাত্ম্থে পাত্মছেশ্রঃ ৷৷ রণ- 🖔

या नीनिकायाक किन्ताया॰ ने भु রব্যশ:। শ্রীকণ্ঠস্ত গলে পাতু বা েস্থা: পাতু পিণাকবৃক্।। হৃদয় । । । হাদেব ঈশ্বরস্ত তথোদর• । নাভৌ क्षको किष्टात भाजु मर्बर भुका-পতि: 11 উक जानू महारमवः कृति। পাত নহেশবঃ। সর্ব রুক্ষ 🗗 🚉ত णः नर्वगावाणि यञ्चः ॥ क्षेत्रव्रम् म्ल थडेन्द्र· दिवाञ्च॰ (ब्रोम् (यन हरे नवकाताम (मरवृभाः क्रक्य माः जगनी-শदः।। दक्षात्छा। गृहशीजात्छा। রোগ শো হার্ণবেষু চ। পাপেভ্যে নরক্ভেড্ড ত্রাহ্ নাণ ভক্তবৎসল ।। জন্ম মৃত্যু জরা ব্যাধিঃ কামঃ কোবঃ শ্যো দনঃ। লোভ নোহ मना कालि उङ्ग्रह जुग्रमधनः ॥ ত্ব॰ গতি স্তৃ॰ মতি শৈচব ত্ব॰ বুদ্ধি স্তৃ॰ পরায়ণঃ। কাষেন মুনসা বাচা ত্র্যি ভক্তি দ্ ঢাস্ত নে ॥ ইত্যেতজনুকবচ• পঠতঃ পাপনাশন। নহাদেব পু-माप्पन मूर्वामः भनिकीर्जिठः ॥ न তন্য পাপলেশো হস্তি ভ্ৰণ তম্য ন বিদ্যতে। প্রাপ্নোতি সুথ মারো-गाः भूगा पाञाभूवस्तः॥ भूवाधी লভতে পুত্ৰ• ধনাথী লভতে ধন• ৷ विष्णार्थी नज्ज विष्णः भाका-थी (नाक मानु वार !। (नाक किन

ङ्गि नाम। শিবকল্পে। ভবেষর: । মচ্যতে সর্বপাপেভ্যো ক্রুলোক স গছতি।। ইতি ফল্পেরাণে ক্দু কবচ সমাপ্ত। ইতি ডজসার:।। कृत्राः भू भिवनार्यम्मृहः। चिए। अभाव कुनुनामात्ना करी-**ठन्तुं। क्रां**मिख्डाः । (मर्वन्तुम्) नि-खाएँ निवर्डा खिनित जन।॥ তেষাঁ সংখ্যা চৈককোটি তে সর্বে वनवखद्राः। अर्वेष्ठि हि नहा (भवा॰ হ্রস্য সভত গণা:।। বিষ্যবৃদ্ধি চ शाशिधान् **शर्मिधान् भाषयश्चि ह ।** অনুগৃহ ভি সভত ধৃতপাশুগত-বুভান্ ॥ বিহাণক সভত হঙি য়োগিনা॰ পুবতাত্মনা॰ । ষট্বি॰-**म**्रकार्रेशेक्ट्रव रूत्रम् अकलाग-ণাঃ ৷৷ বরাহগণনাশার্থ হিভাগ হ্বগতা॰ তথা। শঙ্করস্যাথ সেবা-বৈ সমুৎপন্না ইনে গণাঃ।। ইভি কালিকাপুরাণে২৯ অধ্যায়ঃ।। क्पृष्ठि की क्पृयामलाक्रपिती माहाबारः। यथा। व्यम् हिल्हा নহানজন্য মহাক্দু খবি রনুষ্ঠপ-ছন্দ শ্চণ্ডিকা দেবতা ৰুদুচণ্ডীভপে विनियाणः । ७ नम् म्हिकारेग । धीमस्त्र उवाठ। ठाउँका॰ इत्रय नागा सद्दर्भ यः करत्राकालि । जनस

ফল মাপ্নোতি দেবি চণ্ডী প্রসাদতঃ ।। ররিবারে যদা চণ্ডী পঠেদাপম সমতা ৷ নবাবৃত্তি ফল ওম্যু জা যভে নাত্ৰ সংশয়ঃ ৷৷ সোনবারে ব্রু **ह**ी॰ भारतेस्यस मगाहिकः निष् जार्ि भार्रमा कल जानीहि मू বৃতে ৷৷ অন্তবারে জগজ্বাত্রি পঠে-আমল সমহা ৷ শতায়ত ফল छन। वृत्य नक्ष क्या ज्या ॥ खात्री यनि मङ्ग्नास्य नक यूपा कल॰ धुतः। भूकः (रिव वशका वि हञ्जीभुद्रत्यंन **म**ङ्गति॥ (द्ध्यः जून)क-ল' দুর্গে যদি চণ্ডী সমাহিতঃ। শ-নিবারে জগজাত্রিকোট্যাবৃত্তি ফলং প্রাণা অতএব জগদ্ধাত্রী বশ্চ চণ্ডী সমভ্যমেশ। স ধন্যা কৃতার্থাচ রাজরালাধিপো ভবেশা আরোঞ্যে विक्रयः भोष्ठः वज्र त्रज्ञे भुद्राणकः । পঠনাছবণাছৈব জায়তে নাত্ৰ স্পা-यः ॥ धनः धानाः भूवानकः वज्ज बद्ध বিভূষিত । एखी सत्रग माख्न क्-য্যাৎ সর্ব• নছেশ্বরি॥। ওঁ ঘোরচণ্ডী নহাচতী চত্তমুত বিখ্ঞিনী। চত্ত-বভু৷ নহামণ্যা মহাদেৰবিভূবিতা ।। हजूर्वजु इंडािंग गार्ठः ।। ब्रक्तस्त्रा वजाताः हा वहामुद्रदिग विनी। जा-तिनी बनभी मूर्गा गांखका हथ विक्रमा।।

अञ्कानी कगकाञी हुओं ह यान-।। त्वा क्रवा कृत्यभानवात्रिनी (एवी खा-त्रहर्की ज्यानुका। भिवा वादा कर् চ डी स्ट्रिम्गानक्षिता। जाइ वी भ-प्रतिकृषा महाजिशुत्रमुन्तती ।। वि-ह्या 🎒 भवमाविष्या हे छी ह रेविबन দিনী দর্গে দুর্গা শিবা ঘোরা চণ্ডহ-क्षी भुर् छ हो।। महिनी वगनारस्वी रे जबवी ठखनिस्मा । भुगरेथ स्थि। छ। क्का ठाम् छ। देखनिस्नी ॥ बन विका हिन्द्रका बन्द्रीस्वद्रभूमा । **जादिनी जुन्दानी ह** मिर्वा (शुद्रात) ভगानका ॥ विक्शिया सहायांया নদগোপগৃহোদ্ভবা। মহলা জন नी हर्छी सङ्काङ्का ७ वर्छ हो ॥ विम-लः टेन्द्रवी निम्, काठिक्**रश मरना** इद्या ज्ञा निम् कृषा माया मिकि कें भा मृत्ना इत। ॥ उरेमा (परिता नम खरेम् भवंकालन मः ए जा नानिन य। जािंगाया निमाक्ता मरस्यती ।৷ যাদেবী সর্বভূতেষু সর্বরূপেণ স•-श्चि। नम् छरेम्। नम् छरेम्। नम् ख-সৈয় নমো নমঃ।। এতা॰ চণ্ডা॰ জগ-काबी वाक्ष गरा भळेटा नानाः स्र भार्राका (पित भर्रान तुक्कहा ज (वर्षा नात्रमः भाठेकरेम्हव रेक्नारमः) अञ्ज्षिः । रिकार्थ वृक्ताला क

प्तिवज्ञाकभूत्र भित्व ॥ मः भृताि उ ধরাযাঞ্মুচ্যতে সর্বপাভকৈ:। বুক্ষ-হত্যাচ গোহত্যা জীবধোন্ডব পা তকং ৷৷ তৎসর্বং পাতকং দুগে মাতু গ্ৰনপাতক । স্মুগম্ন পাপক কন্যাগনন পাতক।। সুতন্ত্রীগদ্ধ रिक्षव यट यट भाभः भूकार भवनावकृतः भाभः उर क्रिस्टान नमा जि ॥ जन्मजन्मा उदार भोभार গুৰুহত্যানিপাতকাৎ। মুচ্যতে মু-চ্যক্তে দেবি গুৰুপত্নীয় সন্থমাৎ।। মনসা বচসা পাপ যৎ পাপ বুক্ক-श्चिमाना निष्णागारिकत यट भाभः ख्ट भाभ नम् जिक्तार ॥ मृवग • পঠনধ্বৈ यः করোভি পরাভলে। স ধন্যত কৃতার্থত রাজরালাখি-পো ভবেৎ ॥ यः করিষ্যভ্যবক্তাণ रिव बमुरामलाहिकाः। भारेभ द्व-তৈ: সমাযুক্তো রৌরবং নরক বুজেৎ ॥ অশুদ্ধা॰ যে পুস্বস্থিতি তে চ পাত-কিনো নরা:। রৌরব• রক্ত**স**গুঞ্চ কৃ भिन्न ७ भनमा देशा मुक्न मान ७ दी রক্ত• যান্তি তেপ্যচিরেণ বৈ। ভতঃ পিতৃগণৈ: সার্জ্ত বিধ্যাযাণ জাযতে कृतिः॥ मृगू (पवि महामारा भारेत् क्शे· म्राडाशि। गयायाकिव य পুণ্য কাশ্যা বিষেশরাগৃত: !!

পুযাগে মুগুনঞৈৰ ছরিদ্বারে ছরে গু (হ। তুল্যু পুণ্যু ভবেদ্দেবি সভ্যু मूर्ल मिरवं द्वाम ॥ जिगयाया । जिका-न्नोराः द्रव श्रष्ट अँगोः मीर्ग सिंहा। क्ष পুণ্য তছ পুণ্য তছ পুণ্য ন সংশ্य: क्तानी ह ख्वानी ह ख्वानी बुडिं। তে ∤ুহৈ: ৷ ভকারস্ত ভকারস্ত ভকা

निवः॥ वानी दिव जग-জাত্রী বরারোহে ভকারক:। পুত বদেবি বিশ্বেশি ভকারঃপ্রেভবৎস-मा ।। आद्वाग्रक्ष खरा मृःथनाणनः ज्थवकार। धनर भूषर क्याद्राग्रर जिन्न भिक्त । अर्का **ऋरता**-গান্নচ্চেত দকরোপান্ধি পার্বতি। সভ্যু সভ্যু জগন্ধাত্রি মহামাধে শিবে রনে ॥ চণ্ডে চণ্ডে নহাঘোরে छिखक वर्राध्नाणिनि । ग्रन्ति मि-विभाष्ट्रभानि विश्वयक्तम्भाविनी ॥ সরদ্যথাৎ পুষ্চ্যেত ভক্ত্যা চণ্ডী• भृताि यः। वानाता वि उकाती ह পঠেয়িবভমানস:॥ মঙ্গল মঙ্গলণ (छ्व • मङ्ग्ल • **बयमङ्गः ।** ভবে षित भूध (भोधारि कन्रामामारिकि यू-তঃ ৷৷ তত্ত্ব জ্ঞানঞ্চ নিধনে **কালে নি** द्या नालुगए। नशामाता ख्व গুণ্য তুলা হিরণ্যকে যথা।। চণ্ডী

निर्दाण (मिछ (मर्विण मश्राम् छ)यनः হি তং ৷৷ সৰ্বত বিজয় বাতি শুবণা **म्गुइरमाय छः। मूठ्या अर्व शार्श-्रिता ब्राजवाजाविश्या खरवर्थ ॥** महाछ्खी निवा ह्यात्री ज्यानेक देव 📑 शुहा। कानी ह कमना विहा मरहा-त्रगविमर्निमी ॥ खञ्च छ छी । एप्रांतह छी हश्री देवलाका मूर्ज छ। (प्रवाना॰ पूर्वन हकी कपुर्वनवमञ्जदा ॥ व्यं कामा गर्शास्विभुग वावने-मिनी। मूर्नाभुया मान्मत्रा **म**्ऋता भवि श्रिया।। यह यदा न-ৰ্দা নিভ্যা ভূত পুষ্থ সঙ্গভা। নথ্য **ভाগा सहादाना वान्। प्**रदाहरा ॥ वञ्चना निमा ब्राज्यका विषयवः দ্ধিকা। মৃতিদা সর্বদা চণ্ডী মহা-विशहनामिनी।। हैमाक ठखे- अर्ट ত্তে মনুষ্যঃ শ্ণোতি ভক্তা পরনাং श्वित्रा । **छ** । इति । स्वारा स्विनुत्र-युकः भार्रेइ भाइष्वत्रनित्रः मूछः ॥ যদ্মনারথান দুর্গে করেণতি ধরণী-তলে। ক্রুচণ্ডীপুসাদেন কি॰ ন সি-**थ**ऽङ ভ্उत्त ॥ कृत्या कृत्तभा ৰদুৰ্ণা কুৰ্বল্পভা। কুদুভক্তা কৃদু-ৰপা কুদুভূষাসমন্বিতা।। শিবচণ্ডী মহারকা শিবপাতিগণাল্বিতা শুবণনাত্রেণ প্রবাদ্ধাক্ষণোপি সং। । ভৈর্বী পরনা বিদ্যা মহাবিদ্যা চ

(याजगा।। मन्द्रजी श्रद्रजा विद्रा म श्विभूत्रमून्द्री। एश्कानी जुन कानी नशकानविमिष्नि ॥ कृष्ण 🕜 কৃষ্ণৰূজ্পা সা জননী নোহকারিণী 🊅 भेडिङ्गु। यशान्छ। सर्वयक्त দাযিনী।। ঘোরস্তী ভীমৰূপ। ভী-मो (एवी गःभाइता। वशना वशना निक्तिमायि म गर्बरा निवा॥ मृजि ্কপা কারিব্পা ব্যাক্রপা মনোহ র।। বিন্দিশ্র শক্রপ্র্যা যেতে ৈ বুলি সেবি গা। ভণাৰ চা **নহা** - || ज्या (पर्या अवदिना लिनी । ठिखिका माङ्क्ष ए कोनाती नवकाँमना॥ दाताशी ह वहारमा हेन्सुनी नकः পূজিত। नार्यदी नर्ममा म कृतः भ् হেশ্যণভূষিতা।। চানুপ্তা নারসি• श्री व नृति च भवनाभिनी। मर्द व्यक्तित्रभाषा अवाद्याग्रभुवायिनी ॥ रेनब्र मुक्ष्यः खरा किविष्ट भवेनाट শুবণাজ্জरः। ইতি সভ্যা নহেশানি ज छा: ज छा: वसामाइः ॥ देवव (भा: कः रेनद (द्रागः रेनद मूःथः ভयत्रथा া খারোগ্য: মঙ্গল: নিভ্য: করোভি শু ভ মঙ্গল ।। নছেশানি বরারোছে <u> जुवीनि अठा मूखम॰। অভकाय</u> ं न দাতব্য মম প্রাণাধিক শুভ ॥ ् यम ज्ङाग् माछाग् मिविष्मु ।

याय ह । मन्त्रांट कनाहित्म्रादिभा সত্যু সত্যু ন সংশ্বঃ !৷ অনন্ত ফলমাপ্রোতি শিব চণ্ডী পুসাদতঃ । অখনেধ বাজপেধ রাজস্য শ-তেন বৈ ৷৷ তৃপ্তাঃ সু ৷: পি তরো দেবা ত্তথা চ সর্বদেবতাঃ। দুর্গে ত্বা॰ মুন্ম-यीखान कृत्यामन नुखकः।। मञ्ज मक्त्र **म**•क्कानः यः क्रेड्रीक्ट नद्रा-খন:। অতএব মহেশাৰ্কি'কি॰ ব-ক্ষেত্র তব সমিধৌ !৷ লফ্মোদরাধিক-म्ह शिष्टिमाह्तपाट क्रमः। जन्म-সীতি বাক্যেন নৃত্তি মাপ্নেতি দু र्व जागा है जि ञी मृदायता र्वाभी-**द्रीम** वास्कृषान्न हशीमनाधः॥ পারদঃ। ইতি রাজ-निर्घणः॥

क्षृत्ती स्ती लडाविष्णयः। छएপर्यश्रायः। होष्टी २ जहे। २ कर् । 8

भित्रा ६ स्थ्रा २ स्वर् । १ वना

५ स्थ्री २ क्षृत्वा । २ स्थ्रा १ वना

५ स्थ्री २ क्षृत्वा । २ स्था । १२

स्थ्री २ क्षृत्वा । २ स्था । १४

स्थ्री २ क्ष्रिव । १४

स्थ्री २ क्ष्रिव । १४

स्थ्री १ विष्णु । १ वि

ক্দুপত্নী জ্রী অতদী। ইতি রত্ন भाना।। मुर्गा। इक्रुपारिकावः ॥ क्दुशिया खो इत्री छे की। इंडि नद ब्रज्ञावनी ॥ भार्बजी ह ॥ क्रुकः खी मानानः। इंडिक्किंग्रि क्दूति गिडि: शृ शृ ज्वानियिष्टि वर्षाञ्चर्ग ज्ञानक्षिक्ष जिन्न । (ज याः क्रीनिकनानि ह यथा। जा म्। जू विः मा जित्रा की विभीश वि क्वी मृजा। ज्जीया कृष्ट्रिवज्या **्र**ष्ट्री नव्याद्या छ।वट्या कृतवा-न्रानि भी फुरङ गीरम् वर्षि वानवः । প্লয়কে পীডিতা: मर्बाः शुकाक भुद्रविम्हरू ॥ >।। जादरङ महंभ न्यानि सूछिकः निव पुरुः। भी मामृष्टि ज्वमुक्तः कालि.क ह मृजः ব্বেৎ॥২॥ **সুভিক্ন কেন না**রা गाः मूथक निक्शमूवः। (भीनाम् हे र्ज्यमुन्डा (मीरा) (मीथा भूकी र्जि ত ।। ৩।। ভোষপূর্ণে। ভবেন্মেয়ে। বৰ্ষতে চ দিনে দিনে। নিৰুপদুব। क ताजानः मर्वमायात्रण लिए । ৪ ॥ বাসবো বর্ষতে দেবি দেশৈ ठाथ अस्थात । अहि हाब काना-ज्ञ विद्धाची क्षिनामक् ।। ।।। पञ्चि इंड जगर मर्ब (क्रीन र्वहिंव-रिशः लुखा माक्टिः कननारेहक |

পরিবারিণি শোভনে ॥৬॥ নিষ্ণ खि: **मर्शमग्रानाः मृ**ण्किः ভवि नित्य । भूगाथिनि जलामाती केन रि। भारत् श्रेष्ठा ॥ १॥ भिद्यक्तिः गर्वमगुरानाः नर्वमगु यहार्यङ्गि घु उ॰ रेडन गम॰ याडि जानला म-निती शृक्षः॥ ৮॥ त्हानुवाः मानि गृहाक शोकार वह वर्गिन । महों-यशानि शानग्रानि द्राष्ट्रगरम निध्दाः. পুজা:॥ ১। দুর্ভিক্ষ জাগতে যোর• शानगेरांव श्रमांडन । कन व ह मनाच्याकः नाव कार्या विहासः।।। २०। (तम्बद्धा १थ मुख्कि मना-मांट कथगागुरु। निञ्चा ठाक-शनाकि कुर्जिक नर्यराज्यो ॥ ५०॥ ला महिरम्। विमम्ब्रेडि स्य हात्मु निष्ठे नर्खकाः । वाजावा वर्षाक (मृतिः শ্ব্যঞ্ব হি জাষ্তে ॥ তিল সুষ্প गायानि कार्शामानाः गराघंछ।। গো নহিষ্য: সুবর্ণানি কাংস্য তা-माम्। स्मय छः ॥ उ मर्बः ए वि वि-कीय कर्डरिंग थान्यक्षयः। उन ধান্যেন লোকোষণ নিস্তরিষ্যতি দু-फिन ।। भार्थिवा सामका मीनाः कामगुरक भूभी फिडा: ॥ ১২ ॥ তোযপ্রাঃ সূতা মেঘা বহুশস্যা চ भिरिनी। निश्रुताः भाषिता (मिव

निकार्थ ह वजानत्न ॥ २०॥ यन ভোষা बनाटेम्हर कीहेकाः शुक्लाः मृजाः। विककाः भार्थिवा प्रवि हो। ्र हु तुर्घ तत्रान्त ॥ ४८ ॥ मूर्जिकः म-ষ্যম পোক্ত ব্যবহারে। ন বর্ত্তে। · ভবেছৈ মধ্যমা वृष्टि पूर्याओ **সমূপ** ख्रिए ॥ he ॥ मुिक कायर ज लाकः সর্বোপদুববর্জিতঃ । প্রাণি 'নাণ জাহতে হার্যা দুন্দভৌ বরবর্ণি नि ॥ ५ । बहिरी ला हिब्रणाहि ाः का नाम्याम्यान अः। उट नर्दः प्ति विकीय कर्खाया। **शाना** स्थार া রক্তে সংখ্যার দেবি কুরবৃদ্ধি नंद्राधिनः । नानवाः क्वंबरहर्भःक সংগামে ন জবো ভবেৎ 🔒 ১৭ 🖫 দুভিক্ষণ মরণ রোগো ধানেটাবধি ेनिनी, छनः। भागद्वारमा ভरवस्मिव ব্রক্তাংখ্য হনস্ববন্দিতে ॥ ১৮ ॥ द्रार्था मद्गन पूर्जिक विविधालपूराः **জল'। ক্রোধে তু বিষম**ণ সর্হণ সমা খ্যাত হরপুষে ॥ ১৯॥ মেদিনী চলতে দেবি সর্বভূত চরাচর । (मण जक्र क पूर्जिक कार्य मः या शुका।। भोत्राष्ट्र भानात (मान . দক্ষিণে কোস্কণে তথা। দুর্ভিক্ষ• कावाज वात्र॰ क्या मद्दमात नि · य ॥ कोमूरी हर्मनत्माण्ड यमूना

नर्यानाउटि। विक्रावा रेनक्राव देवव বিনশ্যতি ন সংশ্য: ৷৷ সিংহলো मक्**रिण क** कालक्षत्र उरेथव ह । क्राय क्रयंशि नर्दाणि नान्।था दत्रव-র্ণিনি॥২০॥ইতি জ্যোতিস্তব্তু॰॥ क्षृतीना स्त्री वीनार्जिनः। यथा। म् अः म्। क्षुवीनाया मुद्धिकाम् সমিত:। ভুমদঙ্গগু মিত শুষি-র• তস্য কীর্ত্তিত•া৷ দণ্ডস্যোভয্-তো জ্রেশ কাম্স্য সম্বরকদ্বশ । পশ্চাৎ সম্বরকঞ্চাত্র ছত্রীকৃত শি-রো ভবেৎ ॥ দণ্ডস্য বেষ্টনা সার্দ্ধণ পঞ্চাঙ্গুল মিবোদিত । তন্মিতা नथरी अंदिः कर्डमा मुन्सदाक्-ভি:।! কছভো ৰদুবীণাযা দ্ৰিশি-রা: পরিকীর্ত্তিত:। উদ্বে'শিরসি দাতব্যা লোহপণ্ডী সমন্বিতা।। म्लञ्जी जम्लित जम्रा लोशी ততঃ পর । দক্ষিণে শির্সি ন্য-স্যেৎ শুভি তন্ত্ৰী ঘ্ৰণক্ৰনাৎ।। এ বস্তু কঙ্গভ• ভত্র বীণাদণ্ডে নিবেশ-(यए। घाकूलाह मृक् भिता २क्ष माज्ड भार्थकः ॥ मथाकृतास्त्रः जमाजम्नक निर्वास्थ । जन् তত শত্রিংশদকুলান্তর নাঞ্চি-(१९८ ।। **अक्षारमा** मुस्मूय् एकः दि চাৰু গৰ্ভক । দণ্ড সমুন্নত কান্তে दबु न जुम्न यूग्रक ॥ जिमा कि कि দাবিক্য মলযক্ষ পুশস্যতে। অর্জা-क्लाउतः भन्ठाख्यतः ज्ञानयपृतः মা দণ্ডপৃষ্ঠে রন্ধ্রুমেক ছাপথেছ সন-ন্তভঃ। লৌহাল্কুশন্ত কর্ত্ব্য বর্তু ল॰ পক্ষাকৃতি ৷ তদ্ধন ওণ তমিন্ বেষ্ট ৰক্ষে নিবেশ্যেৎ।। এতৎ পরা- । ক্দুসর্গঃ পু॰ ক্দুক্ত্রিস্ষ্টিঃ। যথা যা মোটিন্যা বেপ্তরকু হশ ক্লি-পেৎ ৷ তলোটনী বৃত্তরকু সদৃশা দণ্ড রন্ধুক ।। সুযন্ত্রিতে তু ভবৈব वद्यीयाम्था उक्तिकाः। जावह जाम-(यट भूर्ताः भावेनीक मातः मातः ।। নথাবদেতি স্বস্থান তত্ৰী **যন্ত্ৰ**-বিশারদঃ। অস্যা ভৃষ্টাদশ প্রোক্তাঃ मादिकाः भूर्वमृदिछि: ॥ जामाः द्रख्या याष्ट्री मणक्र्यः श्कीर्ब তাঃ । এতাস্ত তারবাদিন্য স্তিষ্ঠন্তি পদিকোপরি ৷৷ বিভক্তি মাত্র পদি-কাঙ্গভাপাস্য গর্ভক:। ভাবৎ শू । उन्हें का रथा मा प्र दिस्ता ভবেৎ ৷৷ মদনস্য চ সিত্তুস্য বোগে ন সৃদ্টাকৃতা। বৃহতীনাঞ্চ সারীণাণ , यन्तायः **उन क्रमार्** ॥ এতাस्त म-र्बावयदेवः कथि । अप्रकृता तृरेशः। স্থাপ্য দণ্ডস্য তাঃ পৃষ্টে যথা রাগ ষর পুনঃ।। মদনস্চ শিক্ষা যো-গেন সুদ্ঢীক্তাঃ। সর্বাসাণ লোহ

কলিকা মন্তকেসু্য: সুযজিতা: ॥ वकाक्ष्रलाहाः कृ माः मू तिजि শারী বিনির্ণয়:। এবং বিনির্মিতা क्षृतीना जन भरनारुद्रा ॥ श्रुमशुः निका ठू कर्डव्या माकिनारज्यान-দেশতঃ। ইতি সন্থীতনারায়ণঃ।। । इसानी कृषुमर्ग पु मृगू मार्थित সত্তম। দশবর্ষ সহস্থানি ভপশ্চী र्दा महाजल ॥ शुक्ति, जा यता वमु उना छावी भनानना । मृद्धाः শাস্বভী রন্যা মন্ব্র গল্ম-लना ।। भूगाद ह उमा भदानृद्धि-**का॰ नक्षणप्रति। व्याभुत्म** यद्धिनाः क्षारेइ र्यागरेष्ठ ब्रिकि कीर्विकान् ॥ ততঃ শুরা মহাতেজা: সর্বজ্ঞঃ পরমেশ্বর:। চুকোপ সুভ্শ দৈ বো বাক্যঞ্চে মুবাচ হ।। , অহ--পূর্বন্ত কবিনা সৃষ্টঃ সরাত্মনা বিভুঃ । পুজা: সৃজয়েতি তদা বাক্যমে-**ভ** खरथाक्रवान् ॥ इनानीः कन ७८ कर्म क् उ॰ मृष्ट्रामि वर्गने । এवमञ्जा ज्**मः (काशाधनार श**द्रावाश्वतः ॥ তস্য তা নিদতো জালা: শ্ৰোত্ৰে-ভেগ নিৰ্যয় স্তদা। তত্ৰ ভূতানি বেতালা উছ্মা: পুেত প্তনা: ॥ ब्रयाखा याजूयानाम मर्ख शुङ्क

লিতাননাঃ। উত্তত্ঃ কোটিশ স্তত্ত नाना পुरुव्यावृजाः॥ ইতি वदार भूबाषः ॥

व्यक्तियन् प्रदा मूथाभारथता १वठा-तः। अञ्चाना हेन्द्रः। हत्रिजानस्या (हवाः। उत्थाम् ब्राह्यः मध्ययः। (मववमून्यास्या मनूनु वा ভवि-্ষ্যন্তি। ইতি শ্ৰীভাগবতনত ।। অপিচ। দাদশে ক্রপুত্রস্য পুরি **मन्द्रस्त्रेभारताः। সा**वर्गायाम् (य গেৰা অন্যশ্চ শৃণ্য ভান্ ।৷ সুকর্মা-থাং সুন্নসো হারতো নৌহত তথা | কুদাকঃ পু• স্থান্থাত চুক্ষঃ। । সুরা াশ সুরা স্তর পঞ্চিতে দশ-কা গণা:।। ত্রি: পুকারা ভবিষ্/ন্ত একে জিপকো গণঃ। ভেষা নি-े ्षु हि तिष्क्रत्या या विवास सहा वनः॥ निह दिनुखी युंकः नश्च क्रीनिश भ मृग्। मृा उभिश्री जुज्भा खःभामृद्धिं खःभानिषिः॥ তপোরতি স্তথিবান্যঃ সপ্তমস্ত ত পোष्ठिः । प्रववान् वानप्रवण्ड দেবশুেষ্ঠো বিদূরথ:।। নিত্রবানিত দূত চ ভাবিন স্তং সূতা ননোঃ। ইতি মার্কণ্ডেযপুরাণ।।।

खी अकारणशृश्रकनी। यथा। विवृत्रू मंग्रुधा न्यारहका थि ক্যাক

का कु करू मू:। इंडि नं पत्र ङ्गावली।। ক্দুক্রীডঃ পু॰ শুশান । ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥

मुनावर्षिः भू बाम्याननः। बमुानी की मूर्गा। इंडान तः॥ उन्तरा वृ १८ भिंख र्या। कृत्म । कृत्न । ণী রৌদু• হন্তি করোতি যা। ইতি प्तिवाश्वात ८६ व्यथ्रायः ॥ सम्-জটা। ইতি ব্লাজনিঘণ্টঃ ॥ 🛝

> কাশী। ইতি ৰ্দাবাস: কেচিৎ 11

> कनातिः भू कामाप्तवः। इंडि কেচিৎ 11

७८भर्यतायः। **ज्नासकः २ अ**स्त्रः ৩ পুষ্কানর: ৪। ইতি শবর্ব বলী।। তস্য ফলপর্য্যাय:। শি-বাক্ষণ সপাক্ষণ ২ ভ্তনাশন ৩ शादन 8 नीजक शेका ৫ इता-कः ७ स्वित्रियः १। व्यम् छगाः। অনুরুণ। উঞ্জুণ। বাত কৃমি শি: রোর্ভি ভৃতগুহ বিষ নাশি হ্বণ। ক-চ্বেঞ্চ। ইভি রাজনির্বন্টঃ।। শিব-প্রাবাং অন্য নালাধারণ নাব-मार्कः। यथा विञ्च भूद्रापः। दिना-**७ग्रवि**शु(७्१दिनाक्णाकनान्य।। পুজিভোপি মহাদেবোন ম্যাভস্য क्न भूमः ॥ उरम्या भाव र्यथा ।

সমৃৎ সরপুদীপে। ত্রিপুরস্য বধেকা-(न दर्भाताकाशभाउ॰ स्वायाना বিন্দবস্তে তু ক্দুাক্ষা অভবন্ভুবি॥ যদ্যপ্রেকাদি চত্দশ্মথক্দাকেযু मखकनविष्मयाः मिछ उथाणि मू-লভত্বাৎ পঞ্চবক্তুস্য ফল মন্তাব-ভিষী**गেতে। यथा ऋान्त्रः। প**ঞ্চবক্ত: यगर कृदः कालाधि नाम नामजः। व्यगम्प्रागमनाहित व्यक्कम् ह छः ক্ষণাৎ।। মুচ্যতে সর্বপাপেভ্য: প-**क**वकुना शाद्रगार । क् नमः इंडि পুত্যেক নপ্টোত্তরশত কপ্তা শিবা खन। পুঞ্চাল্য ধারণীয•। বিনা ম-ত্তেণ যোপতে কদ্যক্ষণ ভুবি মানবঃ। স যাতি নরক থোর । যাবদিন্দু। 🖦 তুৰ্দশ।। ইতি ভিথ্যাদিতত্ত্ব ॥ 🕸 ॥ ভস্যধারণে আবশ্যকত্বণ যথা ! স-ম**्সরপু**দীপে। অক্দ্রাক্ষধরে। ভূত্বা বৃদ্দৎ কর্ম চ বৈদিক। করোতি জগ **रहामानि उ९ मर्बर नियुत्तर छातर** । कात्म । श्रानशाद्र १ ही त्न कि <u>দাক্রণ ধার্যেছধঃ। সর্বপাপ বিনি</u> মুক্তি: স বাতি পরমাণ গতি।। ই-ত্যকानमी उडु ।।#॥ व्यव कृतक-भाराबार । बीमहारत्व डेवाह । हेरानी (एवएएदिण बालाना था-রণ শ্ভ। ব্রাক্ষন্য চ মাহাত্ম্য

वन म भद्रसम्यद्भि ॥ बीरनवृत्रवाह । শিখাযা• হস্তযোঃ কণ্ঠে কর্ণযোচ্চা-পি যো নর:। ক্দ্রাক্ষণ ধারযেন্ডক্ত্যা भिवत्नाक भवाश्रुयार ॥ नववकुड क्षाकः थात्रयहामवाङ्ना । एक বাহৌ তথা বৎস ধারবেদ্মতমা-नमः ॥ मिथाया॰ ममनः शार्यप्र क-ঠে চ পঞ্চবি শতি । কর্ণযোঃ পঞ্ সংখ্ত্বা হৃদি চাঙৌত্তর শতং ৷৷ না-ভৌসপ্ত চ ক্দাক্ষণ ধারণ্যমোক্ষ-ভागुत्र । कृषाक धात्रगांक्त नता দেবত্ব মাপুষা ।। শিথাযা দ**শন** षाजिः मर शिविष्ठः ॥ उथा। कृत्रा-ফ॰ খারযেনি ত্যু ভদাক্ষঞ্চ সুরে খর। ক্ৰাক্ষ্য মহাবাহো মাহান্ত্য শ্ণু यञ्जः ॥ এकवळुः निवः जाकाट বুন্ধহত্যা ব্যপোহতি। অবধ্ৰে পুতিশোতো বহিস্তম্ভ করোতি চ ॥ द्विवरकुः रुद्रशोदी मा। श्रीयथा-म्राचनामक्ट । जिवाकु । श्व जिजः ब्यान्थभाभद्रामिः भुगामयर।। जू-वाजानि गथा विक्च र्जमगए अ কতে হর। ত্রিবক্তো ২পি চ কদ্মক खथा **দহতি'किन्दिष• ॥ চতু**र्बकुख ধাতা স্যাৎ নরহত্যা ব্যপোহ-তি। পঞ্চবকুস্ত কালাগ্নি রগম্যাভ का भाभन्य ॥ वङ्ख्या या धरः

সাক্ষাৎ গত্তহত্যা শমেদ্য । সপ্ত वर्जा श्नष्टम्ह सर्वर्षयाघन् ८ नहा ॥ विनायका २४वजुः महार नर्वान् उ विनामकृट। छित्रावा नववकुः महाट नित्रनायुक्तानायकः ॥ मनवजुः स्वर বিষ্ণু ভূতি পেত পিশাচহা। একা-मनग्था कामा नाना यञ्चकन नुमः ।। वामभारम्। ভरत्यकः मई छीर्थ 'ফুলপুদঃ। ত্রোদশম্থা কামঃ সর্বীষ্ফলপুদ: ॥ চতুর্দশাস্য: এি কঠে। বৈশোদ্ধারকরঃ মৃতঃ। राथाकाउ ९िश क्माक उत्पन्मा-(क भूकीर्डिङ ॥ जनाक श्री সুরশেষ ভদ্গুণ পরিকীর্ত্তিত । ইতি যোগসারে ২ পরিছেদ:।। 🕸 🛚 🖠 অপিচ। निस्पृामः मुभकामः स-ोमुक्ता ধারণে স্তা:। পঞাস্ত॰ भक्ष गवाः मानकारम् भुगारस्य ॥ बमुःकिमः भुविधायाः वद्धः रक्षाः ॥ क्रतः उथा। जाञ्चकारिक मञ्जूक তথা ভত্ৰ পুষোজ্যেৎ !৷ ওঁত্ৰ্যম্বক यजागर मृगिकि पृष्टियर्कन । उ बीक्क भिव दक्षनाम् एउ। मू कीय-माम् जार ॥ जथा ७ स्होँ व्यक्षात्र হৌঁ বোরে হুঁ ঘোর ঘোরভরে ওঁ ् नमस्यस्य कपुक्तिशाल कूँ कूँ। व्यानना-

পি চ নিজেণ ক্লাক্স্য দিলোভামঃ । পুতिश्वा विधिवट अर्वताट उउ। **१ विक कन न न जिल्हा ।।** ততো यथा ब्रमञ्चन धात्रराख्कि मःगुजः। একাদি চতুর্দশবক্তাণা সংস্থারে পুতে কে কমেণ মন্ত্র। যথা। ওঁ ওঁ ज्भः नगः। 🔰 ७ ७ नगः। २। 🤏 ७ नमः। ७। ७ ७ हो नमः । ८। ७०ँ हूँ नगः। ৫। ७०ँ हूँ नगः । ७। ७ ँ ७ इँ इँ नमः । १। ए नमः। ৮। हैं नमः। २। ७ इं नगः। ७०। ७ ही नगः। ७०। **७ँ हैं। नमः। ১**२। ७ँ की॰ ८ नमः। ১०। ७ नमा नमः। ১৪। क्षुाक्ष (रहम एड् ज् ब्रह्मद्रा) मि-যতে বদি। সোপি ক্দুপদ যাতি কি পুন মানবা গুছ ৷ সপ্তবিংশতি क्नाक मानगा (पर मः स्या। यः করোতি নর: পুণ্য সর্বণ কোটি-खन जिल्ला (मा प्रमा । विका-তিভা কুদাক্ষণ ভূবি ষ্ণুখ। **उन्। भीरा जरक**नः स्थानक भुः যहতি।। বিনা মজেণ যো ধত্তে ক্-দাক্ষণ ভূবি মানব:। স যাতি নর_্ कान् (घात्रान् यावितनुग्रा-कञ्चलम ।। इेडिनच्नभूतालक्षुक्रमाश्वाऽः ॥ इंडि उचनातः॥

ৰুবিরা

कृती जी वीगार जनः। इंडि भन्-त्रज्ञावली।। जना विवत्र व कृत्वी-गाभक्त पृष्ठेवाः।।

क्ष उ य के काम। जन्मूर्वीयः। हेकि किकिन्नक्षमः॥ य उ जन्क्ष्रः कि धनः लाकः। के जन्द्राका। हेकि मूर्गामामः॥

क्ष देत थ छ कि क जाग्रो।
इंडि किविक्सक्रमः ॥ इंत्र ज्ञक्ष जात्रोट नीट । घ क क्षि क्रिक । छ त्राका कि क्रिकासि । इंडि पूर्गानामः ॥

क्षितः क्री मतीतस्त्रमस्वधाणः। ज्रथ्याः। त्रकः २ समुः १ स्त्रुः १ कीनानः ६ क्रस्कः ५ मानिनः १ किश्वः ৮ सम्ब्रु १ मानः १० क्षितः १) हर्सकः १२ । देवि ताक निर्वकः ॥ स्ट्रुमः । देवाम्यः ॥

क्षित्रः भूः मक्ष्वगुरः। ইতি মে দিনী॥

ক্ষিরাখ্য ক্লী মণিভেদ:। যথা।
হতভূগুপ মাদায় দানবস্য যথে
প্রেত্ত । নর্মদায়া নিচিক্ষেপ কিক্ষিদ্ধীনাদি ভূতলো। তত্তেন্দুগোপ কলিত শুকবক্ত্বর্ণ সংস্থানতঃ
পুকট পীলু সমান মাত্র । নান।
পুকার বিহিত ক্ষিরাখ্য রত্ত্ব মু

क्वक

ख्डा उना थल मर्स मनागत्त्र ॥ माना मन् भाषा मन् भाषा मन् भाषा मन् भाषा स्वाप्त स्वाप्त

क्ष य इत विभारह। इंडि किंदि कन्नक्रमः ॥ विभारह व्याक्र नीक्त्रपः । य क्ष्म्रिडि लाकः लाकः । इत व्यक्ष्मर व्यत्नाषीर । व्यक्षार भू चारिदामिठाः ७ इंडिशना । इंडि पूर्णामाः ॥

ৰুমী জ্ৰী সূগীবভাৰ্য্য।। বিশিষ্ট-লবণাকর:। ইতি মেদিনী।।

ক্যু: পূ॰ অৰুণ:। ইতি সিদ্ধান্ত: কৌমৃদ্যামুণাদিবৃত্তি:।।

क्कः भू' मृगविष्णयः। ইত্যমরः
। जम्य भाःम खनाः। मिक्कः।
छक्दः। सन्तान्न वन्नभूत्वकः।
ইতি রাজনির্ঘটः॥ দৈত্যভেদः।
ইতি মেদিনী॥

यंदः भू॰ এর গুরুকः। ইতি ন । भाषा ॥ 'রকৈর গুঃ। ইতি রাজ: নির্ঘটঃ॥

কর্ক: পু• এরগুবৃক্ষ:। ইতি রত্ন-নালা।। রজৈরগু:। ইতি রাজ- িঘণটঃ।। ক্বুক্ পু• এর গুর্কঃ। ইতি রঙ্গ মালা।।

্কৃত্ক: পু॰ এরওবৃক্ষ:।ইত্যের:॥

-কৃষ্ণ, ও শ হিংগে!ইতি কবিকল্ল

ক্ষা:॥ ও অক্ত্ শংলা কৃষ্ণতি
রোক্যাতি।ইতি দুর্গাদাস:॥

क्ष कि वश्व। इंडिकविकन्नक्रमः
।। कि क्षिতा १ खा क्राय।
इंडिमुर्गानामः।।

क्ष य है ब्रिक्टिक्षि। है कि कित-कन्नक्रमः ॥ य क्षा कि ज्ञाय ज् भानः ॥ है ब्रे अक्ष क्षा वा बा बीट । ज्याट भूषा दिया बिठा है है उ त्र । कि क्षेट्ट: क्षि कि हिंदी। जि मुर्गामा सः ॥

্ৰিষ ক্ কুষি। ইতি কবিকল্লফন: ।।

ক রোষ্যতি। ইতি দুর্গাদাস: ।।

ক্ষা/ জ্ঞী অনর্ষ: । তৎপর্য্যায়: ।

কোধ: ২ মন্য: ০ কুষা ৪ কুৎ ৫

কোপ: ৬ পুতিষ: ৭ রোষ: ৮ কট

১। ইতি হেন্চন্দু:।।
ত: ত্রি ক্রোধ্যুক্ত:। যথা। ত
্রাপাশৈ বলিনন্দ্নো বলীম্বত
স্বশৈন্য ক্রিতো ববন্ধ হ। ইতি
শ্রীভাগবতে বাণ্যদ্ধে ৬২ অধ্যাথ:

্কঃ: ত্রি ক্রোব্যুক্তঃ। যথ।। শিবে

কষ্টে শুক ক্রাতা শুরৌ কষ্টে ন ক: শুনঃ। ইতি ভদ্রসারঃ।। কৃহ ঞি জপ্ত জন্যাণ। ইতি ক্রি-

कन्नक्रमः ॥ कि करणि । क द्रारः क्रः। के जक्कर । किन क्रंस । द्रारु कि कह क्षिण्ठ हेल्प्यः । क्र क्यानि भापूर्वात हेल् भाषः । क्रमभापूर्वातया द्राका र्थः।

ইতি গোবিন্দ ভট ১তুভু জমিশৌ । রমানাথস্ত পাদুর্ভাব ক্টু রি তি

(छम्भारः। ইতি मूर्गामानः॥

ক্হ: বি জাত:।। আক্চ:।। ইতি ক্হধাতো: কর্ত্তরি ক পুত্রযেন নিয়ম:।।

क्रक॰ क्री हिनु•। ইতি শব-চল্দুকা॥

কহা জী দুর্বা। ইভ্যমর: ॥ মহা-সমস্ব।। ইভি রাজনির্ঘণ্ট: ॥

ৰুহিক্হিক। স্ত্ৰী উৎকণ্ঠা। ইতি পুৰাণ।।

পুরাণ ।। কহা পু• বৃক্ষঃ। ইতি সিদ্ধান্ত-, কৌমুদ্যামূণাদিবৃত্তিঃ।।

ৰুক্ষ: ত্রি অপুেন। অচিকুণ:।
কৃষ্ণান্তা রৌণাদিক স পুত্যবেন
নিয়ন:। ইতুগোদিকোব:।।

कार विकार । भूतिकः। इंडि भिति ॥ কচঃ পু॰ পুক্তিপুত্যযার্থমনপে-क्राक्राव्याध्वनकः नदः। यथा। মুখ্যো লাক্ষণিকো গৌণঃ শবঃ স্যাদৌপচারিক: ৷ যৌগিকো ধাে-পৰ্বটো বা ৰ্টো বা মুখ্য এব স:।। ইতি শাদিকা:॥ ॥ অপিচ। क দ্যালক্ষতি বিভন্তে চ। ক্ঢ॰ मह्हउवद्याम रेमव म॰ छ्डि की-র্ত্ত্যতে। নৈমিত্তিকী পারিভাষি-ক্যোপাধিক্যপি ভক্তিদা।। यद्मान যাদৃশার্থে সঙ্কেতিত নেব নতু যৌ-গিকমপি ভূদুত । যোগৰুত ভ্ৰ প क्षका फिक॰ न उथा क्रानामित 5 সংজ্ঞাপদেনাভিলপ্যতে । নতু क्रांक्रिक्ट मञ्जालि नासः १वा-ন্তরভেদ:। যেন বিভাগ ব্যাঘাতঃ म्। म ज्ञायाक व्या (ज्याः रिनमिडिकी পात्रिভाषिकी छेला-थिकी (ठिंछ। পाठक भाठेकारयस ন সংজ্ঞাঃ সঙ্কেত শূন্যবাদিতি বক্ষ্যতে ৷৷ বেতু ৰুচেস্য নামু শ্চতু विधन्नमाङ् उद्युक मुभनामाजि । काञ्चि मुद्रा खनम्मारेन्स सं रेगाः माकः-ভ বভ্ৰয়া জাতি শব্যদি ভেদেন চাত্রিব্য পরে জন্তঃ ৷৷ গো গ্র্যা-দীনা গোত্বাদি জাত্যা। পথা छ। भीना॰ नाञ्च थनामि मुरवार।

थना शिम्नाहीनाः भूगा (हवाहि खान । ठल हलनामीनाक भदा-नाः कर्मागविष्टमणकिमजुगहाजुर्विध्र মেব কঢ়ানা মিজি। যদুক্ত॰ দণ্ড্যা-हारियं:। भरिष (त्रव भुडीयर**ड** ज्वाङ দুব্য গুণ ক্রিযাঃ। চাতুর্বিধ্যাদনী-যান্ত শব্দ উক্ত শচতুৰ্বিধ ইতি ৷ उरमञ्बद्ध मूर्थामीना सन्। म्ना-भीनाक भयाना नश्रतगुराशक्री পরিত্যক্ত মুমাভিঃ ৷৷ 🕸 🏿 বৈনি-ত্তিক সাজাত লক্ষ্যতি। জাত্যব ছিমসঙ্কেতবতী নৈনিভিকী মতা ৷ জাতি মাত্রে হি সঙ্কে তাছ্যক্তে ভান সুদ্ধর•। যুৱান জাত্যবিছিল সংক্ ত বৎ সা নৈমিত্তিকী স·জ্ঞা यथा ला हिवाहिः। ना शिलाजु हिवाहि জাত্যবিছিন্ন মেব গৰাদিক মভিৎক্তে ন তু গোত্বাদি জাতি মাত্র । গো পদ গোৰে সঙ্কেতিত নিত্যাকা-রক গুহাদ্বানানযেত্যাদৌ গোড়া-দিনা গবাদে রন্বযানুপপত্তে: এক শকর গুল্স্যান্যানুভাবকরে ২তি-भुष्रकार ॥ #॥ भावि ज्ञाविकी भौ-পাধিকীঞ্চ সংজ্ঞা ক্রমেণ লক্ষ্যতি । উভযাবৃত্তিধর্মেণ সংজ্ঞা স্যাৎ পাব্লভাবিকী।ঔপাধিকীত্বনুগতো: भाषिना या **भू**वर्ख्य ॥ উভয়াवृद्धि

ধন্মাবছিন্ন সঙ্কেতবতী স**ণ্জা পা**-রিভাষিকী! যথাকাশ ডিত্থাদি: ।। যাচাৰুগভোপাধ্যবছিন সঙ্কেত-বতী সংক্রা সাত্মেপাধিকী। যথা ভূত দ্তানি। সা হি সচেতন বৃত্তি-বিশেষগুণবভু বার্ভাহারকত্বাদ্যনু-গভোপাধিপুৰুষ্কারেণৈৰ পুৰৰ্ত্ততে उभदगकि भुकाणिका॥ ह्यी इस ॥ शुष्क्रीयः । ৰুটিঃ ইতি কহবাতো ভাবে ক্তি পুত্য-(यन नियुष्तः।। क्षणप्रनिष्ठणकिः। যথা। লল্পাত্মিকা সতী ৰুচি র্ভবে-অেশ্গালছারিণী। বল্পনীবা তুল-ভতে নাত্মান বোগ বাধ্ত: 11 इंडिज्यात उंडे कात्रिका ॥ ন্ধ ভক তৎকৃঠোইভিক্ব कन्नक्ष्यः।। ७८क् भे क्रथक्रवणः। ্ত্রক্ত্রপৎ পুতিমাণ শিল্পী। পুতি ৰাশ: ৰূপ• কলোতীত;থং। নি পু র্বঃ স্বৰূপকথনে। অনুমান নিৰ্কা প্যত ইত্যনুম্মনথণ্ড॰। ইতি দুর্গা मानः ॥

क्ष की खडावः ॥ (मोन्हर्य)ः ॥ नान रुः ॥ शम्ः ॥ मृदः ॥ शुह्रा-वृद्धिः ॥ नाष्ट्रकािनः ॥ व्याकादः ॥ 'भाकः । ইভি মেদিনী भवद्रञ्जा वनी ভূद्रिशुर्याशाः ॥ मृक्षािनः ॥

নামকস্থানে নাণক । ইতি নানা-र्थब्रुमाना विभ (स्मठन्द्राः ॥ 🗱 ॥ ৰূপন্ত যোডশ বিধণ। যথা। হুম্বণ ১ भीर्य· २ ष्ट्रन ० एज्त्रमु· ८ व्ख· ৫ শুক্ল ৬ কৃষ্ণ ৭ নীলাকণ ৮ রক্ত• ৯ পীত ১০ কঠিন ১১ চিহুণ ১২ শ্লু >৩ পিছিল ১৪ মৃদু ১৫ দাক ণ ১৬। ইতি মহাভারতে মোক্ষ-थर्मः ।। 🕸 ।। जम् । वक्षा । অঙ্গান্যভূষিতান্যের কেনচিভূষ-ণাদিনা । যেন ভূষিতবভান্তি ত-দুপ মিতি কথ্যতে ॥ ই**ভুচ্জুল**-नीनमिशः ॥ 🕸 ॥ न्यायमञ्ज ७९ চক্রিনিয়েগু।ছ॰। দুব্যাদিপ্ত্যক কারণ । চক্ষু: সহকারি। শুলাদ্য-तिक शुकातः। जनामि भवगानु कः প॰ নিড্য॰ অন্যত্র অনিভ্যং । যথা । हक्ष्या श्च जात मुन्याप ब-পলম্ভক । চক্ষব: সহকারিস্যা-इक्रांक्कि मानक्षा । जलाकि भन्न-मार्गो उनिष्ठा यनाय मरहजूकः। ইতি ভাষাপরিছেন:॥ 🗱 ॥ উত্ত-त्रभरङ्कशांदिभदम< উপমানবা-हकदुः। यथा। मूर् कल्द्रभाम भुषरः পুকার:পুতিমো নিভ:। ভ্ত রূপো-পমা: কাশ: সন্ধি পু পুতিত: পর: ॥ ইতি হেম্চন্দু: ॥ 🗱 ॥ অতি:

শ্যক্পন্য দোষো যথা। উমো-বাচ। ৰূপাতিশ্যসম্পন্না নানা গুণসমৃদ্বিতা: 1 কিমুর্থ দু:থিতা का जाः कान्तरमोथ्यविवर्षिजाः ॥ ঈশ্বর উত্তাচ। দম্যন্তী তথা সীতা ৰূপাতিশ্যপার্গা। দু:থিতা তে न महाजा काष्ट्र(मोथ्) विवर्षिं जा । जञ्जा एक की जाउ: कशिनगु তু শেবিসাংৰূপস্য ত পভাবেন দাসীজাতা তিংলাভ্যা ৷ তথা-দুপঞ্ নেছুন্তি লক্ষণজ্ঞা তপো-थनाः। অভিকপেণ बन्नागुः পুঞ্ যো যোষিতো হলি বা 🗆 অথ বা সৌথ্যহীনৰ জাযতে তু মহাতপে । इंडि प्रवीनूत्राप नन्ताक्ष्यम् (व्याध्रायः॥

ক্পক ল্লী নাটক ॥ মূর্ত ॥ কা-ব্যালস্করণ । ইতি মেদিনী ॥ শে-ষস্য লক্ষণ যথা। কপক কপি-তা রোপাৎ বিষয়ে নিরপত্নবে। তৎপরস্পরি ড সাক্ নিরঙ্গ নি **তি চ बिथा।। यब** कम्मार्डमारब्रा-পঃ পরায়োপণ কারণ । তৎ পরস্পরিত শিষ্টা শ্লিষ্টশব নিব-ন্ধন• ৷৷ প্রত্যেক• কেবল• মালা मि जाक्ना क्षण भाक्षः भव ७९

॥ সমস্তবন্ত दिया भिकामिविविर्जि চ। আরোপ্যাণা নশেষাণা শা-দ্ৰত্বে পৃথ্য শত ।। যত্ৰ কস্চি-मार्थद्व**भकरमण**विविद्धि छट्। निव्रवः किवनिभाव क्रिशः ।।-মালা কেবল ক্পত্বাৎ তেনাগ্রী ৰূপকে ভিদাঃ। ইতি সাহিত্য দ-র্পাঃ॥ 🗱 !! অপিচ। মভেনো ভা-সতে যমিলুপনানোপনেযযো: 1 ৰূপক কথ্যতে সন্দি রলফারো-ख्य॰ यथा । **७** र् युगुन्यथास्त्रान লীল লক মধুবুতং। ন কদ্য হর-তে তেন্ডে৷ লসদ্খন কেশরণা৷ অ-ন্ত্যনেক পুকারত্ব রূপকোপমণো व्रि । मः क्लाना ज म्नानु मूधी-তি রবধীয়তা•।। ইতি কাব্যচন্দ্রি-का॥ का । न थं प्रदिष्णवः । यथा । नकानी (नाम्हाउ ख्झा ना जिल्ना क्रमक खरा क्रमिक र्माछः প্রোক্তঃ কলঞ্জো নাম নামতঃ ।। ইভি যুক্তিকল্পতকঃ॥

क्षणङ्कः क्षी भीनः। यथा। म्या-দুপ লক্ষণ ভাব শাতাপুক্তি হ্বীত্রঃ। সৃহ্ছো ক্পতভুঞ্ধ থ্যা সর্গে। বিসগবৎ। ইতি ছেমচন্দুঃ॥ क्र अधिक हुन विष्य विकास स्वापित विकास क्रिक्ट । যথা ৷ ততো বিকট্ৰপো ২সৌ

সর্বশাস্তার্থপারগঃ। বিবাহযদ্দি-ত সুতা॰ কপেণানুপমা॰ দিজ:।। সাবদেনে চ ভর্তার সুশীলমপি ভাবিনী। বিৰূপ মিতি মন্বানা ভঙ্ঃবা ইভূৎ দুৰু:থিত:॥ ততো निर्दिरयः युक्ता श्वानुत भरः नः इट । देवावजा खाँ बीमान कश-ধারিণ মাসদৎ ৷৷ তদারাধ্য জগ-ল্লাথ নক্ষ বপুৰু বেণ হি। সুৰূপতা নবাপ্যাগুগা ভিমামেব চ জন্ম নি।। ইতি বাননপুরণে ৭৬ অধ্যায়ঃ ॥ ক্লনাশনঃ পু' পেচকঃ। ইতি भक्तज्ञावकी ॥ ক্রপবান ত্র আকারবিশিষ্ট:।। भोनहर्वपृक्तः । क्षणममाम्ख्रथं वज्रु भुङ्धायन निञ्जाम। १य॰ ॥ ক্ষপাজীবা স্ত্রী বেশ্যা। ইত্যমর:॥ : পू॰ काबाहदः। इंडि ত্রিকাওশেষ:॥

ৰপিকা জ্বী খে তাৰ্ক্কঃ। ইতি बन्भावा ॥

ৰূপেশ্বরী স্ত্রী দেবীবিশেষঃ। সাত পুভবাদি ষষ্টিবৰান্তগ তৈকবি भवर्ष भूछा। यथा। क्लिपन्नी পुकर्खवा। व्यगुण वार्थञ्चा। करे। নুষ্ট ভারেনদু ত্রিশুলোরগভূবণা ॥ মণি মৌক্তিক শোভাট্যা সিত

চন্দ্ৰচ হিতা। পূজিতা সমূমৈ হ্-দ্যৈঃ সর্কান্ফলপুদা ॥ ইতি দেবী পুরাণে সম্বংসর দেব ভা বি•-**म**ि विधिः शुथमः ॥

ৰূপ্য॰ ক্লী আহতৰ্ণৱজত। ইত্য-মর: 11 হেমক্প ঞ্ আহত অধ वबाह भूक्षारिक्भ मूथाभियदू॰ নিঘাতিক্যা তাডিত' ৰূপ্য মূচ্যতে ন্দ্রপায় আহত রূপ্য চ্যেকাদি-তি ফ্য:। ইতি ভরত:॥ 🗱॥ ধাতু বিশেষ:। ৰূপা ইতি ভাষা। তৎ-भर्य) यः । मृ जुः २ वमूर्ण्युष्ठः ० ब-ধির• ৪ চন্দুলোহক• ৫ খেতক• ৬ নহাশুভূ ৭ রজত ৮ তপ্তরপক ৯ চন্দুভূতি ১০ সিত ১১ তার ১২ कन्नश्रुकः १० इन्मुरमाहकः १८ (त्री-প্য ১৫ ধৌত ১৬ দৌধ ১৭ চন্দ্ৰ-হাস ১৮। ইতি রাজনির্ঘট:॥ খজুর ১৯ দুর্বর্ণ ২০ খেত ২১ तक्रीज: २२ त्राङ्ययः २० (**लाह**-রাজক ২৪। ইভি শব্রন্থলী।। क्वासीजः २०। ইতি ब्रह्माथतः॥ व्यम् छनाः। निक्षद् । कवायद् । व्याद्भाविभारक मध्रवः। अद्रवः। বাত পিত্ত হরত্ব। কচ্যত্ব• । বলী পলিত নাশিত্বক । ইতি রাজ-নিষ্টঃ াঞ্জা অথ রূপ্যস্যাৎপত্তি

নাম লক্ষণ গুণাঃ। ত্রিপুরস্য বধা-थाय निर्निपरिष विलाकतिः। नि-রীক্ষযামাস শিবঃ ক্রোথেন পরি পুরিত:।। তত স্তুল্বা সমপতভাষা कमाहित्नाकनाट । याजा कर्ः **जग** छ्वेषि यान्त हेव कुलन् ॥ वि-**ीयामग**जस्त्रजाम्<u>न</u> विन्तुस वामः कार । अमानुका मूर्णम मूक कर्मामु (या इदि ।। कृ बिमक खदा खिष त्रमापित्रमायागजः। क्रा ম্ভ রজত ভারণ চন্দুকান্তি সিতণ শুভ• ৷৷ গুৰু স্নিঞ্চ মৃদু খেত দাহ हिन घनक्करा । अर्गामा हन्तुव यह क्षि । नव छन मुंड ।। क्रिन कृ विग का का बा भी उर हवा वय् । नार (इन घरेन नंष्ठेः क्लार्रः पृष्ठेः পুकी खंड॰ ॥ क्लाः भी उ॰ क्या-যামু•স্বাদুপাক রস• নর• ৷ বযসঃ স্থাপম সিগ্ধ লেখন বাত পিত্ৰ জিৎ !! পুনেহাদিক রোগাণ্চ না শ সংগ্রন্থির হৈ প্রবং। ভারং শরী-রনঃ করান্তি তথে বিবৃৎসন रङ्खि भूक्ताम । वीग्रं उनः र्बंड ज्वान्त शृधिः सहागनान् (शावरिक इत् 🕆 ॥ 🕸 ॥ व्यथ नातनाम (याम) दाका मारा एक ्रिया मृतु त्ये छ। मा २ (इन घन क्या

। दर्नाष्ट्राः हन्त्वर श्रहः जात्त्र नवस्तरः मृज• ॥ 🗱 ॥ व्यवारयाग्रऽ•। कठिन• কৃত্রিম ক্ষা রক্ত পীত দল লঘু । नार (हम घरेन नंक्षेर ज्ञाना मुक्केर शु-कीर्खि छ।। 🕸 ॥ व्यथ त्माषम् विश्विः । পত্তলীকৃত পত্রাণি তারস্যাণ্ডৌ পুजानरार । निविद्यः उन्न নি তৈলে ডকে চ কাঞ্জিকে ৷৷ লো-মূত্রে চ জলত্থানা ক্ষাযে চ ত্রিধা ত্রিধা। এবং রজত পত্রাণাং বিশু জি: সংপুরায়তে !! #!! অথাশুদ্দস্য ৰপ্যস্য দোষ নাহ্ ৷ ৰূপ্য হুশু-জন্ত করোতি তাপা বিধানন বীয্য वनकथ्थः। (प्रभा ा हे हा इत्र তনোতি রোগা॰ গুডঃ শোধন মস্য अयार ॥ अ॥ जय क्षामा माद्रग বিধিঃ। ভাগৈক তালক মর্দ্য যাম মন্ত্রেন কেনচিৎ। তেন ভাগত্রয় ত।র পधानि भद्रिलभाष्ट ॥ धृद्धा मूषा-পুটে कक्षा भूटि विः महानाभरेनः । ममूक् अ भून खान क्षा क्षा भू-न ब्रह्टा वर ठज्नेन भूहि छात्र ভদ্ম পুরায়তে॥#॥ অন্যপুকার:। সুহীক্ষীরেণ সংপিষ্ঠণ নাক্ষিক (ত-न (नभरवर्ष । जान हम्। भुकारत्न তারপঞাণি বৃদ্ধিনান্।। পুটে চতুর্দ্ধ-শপুটে স্তারণ ভন্ম পুরান্তে 1 🕸 🛭

এবং মারিভস্য রূপ্যস্য গুণাঃ ৷ ৰূপ্য শীত ক্ষাবানু স্বাদুপীক রসং সরং ৷ ব্যসঃ স্থাপন স্থিক লেখন পতি পিত্তজিৎ। পুমেই।-দিক গ্রোগাণ্চ নাশ্যত্যচিরাৎ .ধ্র•। ইতি ভাবপুকাশ:॥ 🗱 ॥ অথ ৰূপ্যকরণ ৷ মধাজ্য ওড তানুঞ্ করেণা নাকিক রস।। धमनाह छत्रामी नार मूर्वकद्रवः मृत् ॥ ই জি গাৰুডে ১৮৮ অধ্যায:॥ क्षा वि जुन्दद्र । इंडि सिरिनी।। वाशाधाकः शृ रेनिकः। इठा মরঃ !৷ ৰূপ্য রজত ভদেব নিষ্ক পূর্বব ফিক: রজভাষ্যক্ষো নৈষ্কি-कः। ऐक्षकशिक रेनिकाः इन्डात्ना । পুৰুষাশ্বাদি ক্ষপ॰ গঠিত॰ ব্লজত॰ ্ৰুৰূপ্য ভস্যাখ্যক্ষে নৈষ্কি ইতি কেচিৎ। ইতি ভরত:॥ করুক: 'পু' এরও:। ইতি শব-गाना ॥ ৰৰ তক বিষুৱণে। ইতি কবি-कन्नक्यः ॥ नीयो मूर्जात्माभसः । व्यक्तियः। इंडि मूर्यानामः॥ क्षा शृ॰ वात्रकः। इं कि करी-(थ्रु: ।

ক্ষিত বি গুণ্ডিত। ইত্যমর:।।

· (व ध्वि ७ ७:करेनव मुक्किर**७। ७**ডि-

ক ৰেষ্টে ক্ৰৰৎক্স্যাদ্বিয়ুরণে ক্তঃ 1 ইতি ভরত:॥ ৰক্ষ ভ ক পাৰুষ্যে। ইতি কবি-कन्नक्रमः॥ मीवी । उथा ह। म भू-নাতু বুজে যক গোরজ:পাতক किछो। भिगु कहिए। यम् का नि-ব্লিপেষ ভব্দকিভৌ॥ ইভি কীচক यनक ।। পাক্ষ্য মশ্বিকীভাব: । ৰক্ষয়তি ৰক্ষাপয়তি কেশ: তৈ-লাভাবাদিতিশেব:। ইতি দুর্গা-मामः ॥ ৰক্ষ ৰি অপ্ৰেম।। অচিক্লণ। ইত্যমর: 11 क्षः पुः वृक्षः। ইতি (इमहन्दुः ॥ বরকত্ণ । ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ क्र**म्यकः भू** ७भूनुः। ইতি রাজ-निर्धाहे ॥ क्क्रगाञ्चिका जी नक्काशनार । ইভি द्राजनिर्घण्डः॥ क्ष क्ष क्ष क्ष क्ष क्ष विष्ठ । इंडि इंडिनियंग्डें।। ৰক্ষপত্ৰ: পু॰ শাখোটবৃক্ষঃ।ইতি त्राक्रनिर्घणः॥ कक्षियः भू॰ अवर्ভीवधः। ইতি द्राजनिर्घणः॥ क्कसाम्कनः भू धन्नव्कः। इंडि द्रावनिर्यगः॥

कका खी पशीव्कः। ই जिन्ना ज-निर्घण्टः॥

রে ব্য সম্বোধনবিশেষ: । যথা । সম্বোধনে ২ক ভোঃ পাট্ প্যাট্ হে হৈ হু ছো হরে রে পিচ। ইতি হেমচন্দ্র: ।।

রেক খাড় শক্ষাযা । ইতি কবিকল্পদ্ম ।। শক্ষা সংশ্যারোপ: ।
খা অরিরেকৎ । ড রেকতে পুরুষত্ব স্থানো । স্থানুরা পুরুষোবেতি
সংশ্যমারোপ্যতীভ্যথঃ । রিরেকে। ইতি দুর্গাদাসঃ ।।

রেকঃ পু॰ শক্ষা।। নীচঃ।। বিরে চন॰। ইতি নেদিনী।। ভেকঃ। ইতি ত্রিকাওশেষঃ।।

রেকণ: ল্লী যণ । ই**ভি সিদ্ধান্ত** কৌনুদ্যানুণাদিবৃ**ভি:।।**

(त्रका खी **मत्मरः। इंडि ए**म् हन्तः॥

রেথা দ্রী অন্নক ।। ছন্ম।। আভোগান উল্লেখ:। ইতি বিশ্ব:।। উল্লেখ:। ইতি বিশ্ব:।। উল্লেখ স্তুত্র দণ্ডাকারলিপিবিশেষ্ট ইতি কদী ইতি চল্ডামা। যথা। যাবতী যাবতী রেখা গ্রহাণা নপ্তবর্গকে। তাবতী ছিল্ডামিক্ত্য অপ্তালিঃ পরিশোধ্যেৎ ।। অপ্তোপরি ভবেদেখা অপ্তাল্য

छत्र विकरवः। यज (त्रथा न विन्तु म्ह ডৎ সম পরিকীর্ত্তিত।। ইতি ছেটা-**ि** खड़• ॥ # ॥ **म**तीत्र ख्रां मृजाम् ज नक्षाः यथी। जनारि यम् मृम्रास जिल्ला (त्रथाः नमा हि जाः । मूथी भूधममायूकः न यष्टिः कीवः তে নর: ।৷ চত্ত্বারি শচু বর্ষাণি ছিরে-খা দর্শনামর:। বি শত্যব নেক রে-থ আৰুণান্তা: শভাযুষ: ॥ আৰুণা-ন্তরিতা রেখা তিসুক্চ সূত্র শতাযুধঃ । সপ্তত্যা মূদ্ধি রেখা তু ষষ্ট্যায় স্তি-সৃতি ভবেৎ ॥ ব্যক্তাব্যক্তাভী রে-খাভি বিংশত্যদাযু রেব হি ৷ চ-ত্বারি শ্রু বর্ষাণি হীনরেখন্ত জী-বতি ৷৷ ভিন্নাভিশ্চৈব রেখাভি রপ মৃত্যু র্রস্য হি। ত্রিশ্লণ পড়িশণ वाशि ननार्छे युत्रा मृन्गारक ॥ श्रन भूञ मनायूकः म जीवट भंतरः শত । ७ ईन्। यथायाबुना जा-ग्राथा जू मध्य ।। जन्माथा या खरवक्षु न जीरव< भवनः भठ• ॥ व्यवातथा जू भूषमा अव्यक्षामन्त-র্ত্তে।। নধ্যমাযা করে রেখা আযু-রেখা অভঃ পর•। কনিষ্ঠিকাণ্ডান-मानि्छ। चर्द्रथाः ममाहित्नदः ।। অছিলা বা বিভক্তা বা স জীবেৎ नद्रमः नज् । यम् भागिज्य (द्रः

খা আয় শুস্য পুকাল্যেৎ যা পতি বৰ্ষাণি জীবেচ ভোগী ৰুদু ন সংশ যঃ। কনিষ্ঠিকা॰ সনাশ্রিত্য মধ্য মাবা মুপ্রাগত। ।। যক্তি বর্ষাযুষ कर्जाट्यागृद्धथा जू मानवः॥इंडि গাৰুডে ৬৩ অধ্যায়ঃ॥ ঋ॥ অপিচ াঘনাক্সলিশ্চ সধন ন্তিসোরেখাশ্চ যস্বৈ ৷ নৃপতেঃ করতলগা ননি वस्त्र ममुर्श्यिङा ॥ युगमीनाह्मिङ-করে। ভবেৎ সত্রপুদে। নর:। বজা কার*চ ধ্নিনা॰ নৎস্যপুচ্নিভো বুধে ৷৷ শ্বাতপত শিবিকা গজ পদ্মোপমা নৃপে। হৃ স্তাঙ্কুশ প তাকাভা মৃণালাভা নিরীখরে॥ দায়াভাশ্চগজাচ্যানা স্বস্তিকাভা নৃপেখরে । চক্রাসি তোমর খনু: ब्रुडां जा नृश्रातः करत् ॥ উन्थनाः ভ। বজ্ঞাঢেঃ বেদীভা শ্চাগ্নিছো-ত্রিণ। বাপী দেবস্বাভাশ্চ ত্রি-কোণাভাষ্ট ধার্মিকে ৷৷ অঙ্গুধ্যু-लगा (त्रथाः भूबाः मृज्ञाण काति काः । भूपिमिनीगठा द्वया क निष्ठाम्बागामिनी।। मजायुष्य क তি ছিন্নযা ভক্তো ভ্যা । নি-।। क बद्धातथाः मा निर्वा कि 🎫 ক্শৈ:।। ইতি গাৰুডে ৬৬ व्यागवः॥

द्रिशागिति : भू विक्यिन रमहा-রাজপণ্ডিত দিজসমূট্ জগমাথ-কৃত পণিতগুছবিশেষ:। তস্য म-किन्छविदद्रगः यथा । (यत्नर्रुः वाज्ञालयारिः र्यशानानि वाज-শ। দত্তানি দ্বিজবর্য্যেভ্যে গো পুাম প্রবাজিন: ।। ভৃষ্য 🗐 জ-যসি হস্য তুষ্ট্যৈ রচষতি স্কুট । দ্বিজঃ স্মাট্ জগন্বাথো রেথাগণিত মুত্তম' ॥ অপুর্র বিহিত শাস্ত যত্ৰ কোণাববোধৰাৎ। কেতেষু জায়তে সম্যক্ ব্যুৎপত্তি গণিতে তথা ৷৷ শিল্পশান্ত্র মিদ প্রাক্ত বুহ্মণা বিশ্বকর্মণে। পারম্পর্য্য বশা-দেতদাগত ধরণীতলে।। তদুছি-ল নহারাজ জন্সি হাজ্ঞা পুন: । পুকাশিত ন্যা সম্যক্ গণকান-ন্দহেতবে।। 🕸।। অথরেখাগণিতা । অত্র গৃন্থে পঞ্চদশাধ্যাযা: সন্তি । অষ্ট সপ্তোত্তর চতু:শত• শকলা-নি সভি। তত্ত পুথমাধ্যায়ে অপ্ট-ठवादिः महकनानि । उजाति भ-রিভাষা। যঃ পদার্থ: দর্শনযোগ্যঃ বিভাগানহ: न বিন্দু বাচ্য: । यः পদার্থঃ দীর্ঘঃ বিস্তাররহিতঃ বি-जागाईः न (त्रथामद्याह्यः। वि-স্তার দৈঘ্যয়ে যজিদ্যতে তদ্ধরা-

রেখাভূ

তল দেবক্ষেত্র। তদ্বিবিধ এক ॥ क्रवद्यम् कि जीयः विषयः। अथ রেখাপি দিবিধা। একা বকা অ न्। अत्रना। अथ अत्नद्धिया न का विन्त्र व्या विन्त्र व लाकिङाः मञ्चः अकितन्त्रनाहाम् । ন্তে সা সরলা অন্যথা হুটিলা ৷ খু-রাতল মপি সম বিষমঞ্জেষ । সন য আবৃণোতি।যৎরেখা দ্ব সম• সনানান্তর• ন ভবতি তস্য যমিন্ পুদেশেবস্থন্তর• ভবতি ত দিশে বর্দ্ধিতযোরেখযোরন্তর মৃ ত্তরোত্তর মধিক মেব ভবতি যত্রা-ল্লমন্তর• ভবতি তদিশো বর্দ্ধিত্যো রেথয়ো রন্তর মুত্তরোত্তরমল্ল মেব ভবতি যাবদুেখা সংযোগ তদন ন্তর মন্তর বদ্ধিষ্ণু ভবতি। যত্র কোণ শব্য ভত্র সরলরেখা কৃত-এব কোণো জ্ঞেয়ঃ। যত্র রেখা শব্দঃ তত্র সরলৈব রেখা জ্রেযা। যুত্র ভূমিতলশ্ব: তত্ৰ জল সমীকৃত নেব ভূতল জ্জেয়। ইতি রেখা-গণি ভদ্য পরিভাষা ॥

রেখাভ্নিঃ স্ত্রী লক্ষাসুমেকপর ত্যোর্মধ্যস্ত্রগতদেশঃ ৷ যথা ৷ যল্লক্ষোজ্যনী পুরোপরি স্ক্ ক্ষেত্রাদি দেশান্স্শন্স্ত্র নেক্ गेउ॰ दूरें। निगरिका मा मध्यतिथा जूरः । जामी भाखन्या श्भवन বিষয়ে পশ্চাদ্ধি রেখোদ্যাৎ স্যা-ख्याए किया उम्बद्धमूव थाहि-য়ুণ স্ব ফল।। ইতি সিদ্ধান্ত শি-রোমণি: ॥ স্কু ॥ অন্যচ্ন । রেখোতা সূর্য্যসিদ্ধান্তে। যথা রেখানধিকৃত্য । त्राक्रमान्य (मरवीकः रेमनरमः) र्न-ধ্যসূত্রগাঃ। রৌহিতক নবর্ন্থা চ তথা সমিহিত শর:।। অস্যার্থ:। বহা সুমেৰুপৰ্বতয়ে ম্ব্যসূত্ৰগা দেশা রেখা স·জিতাঃ। তান্ দে**শানা হ**। রৌহিতকদেশো হবন্তীদেশঃ সমি-হিত• সর: **স**ৰুক্ষেত্রঞ্চেত্রগং।রে খাযাঃ পূর্বদেশে পরদেশে চ যথা भःथाः भूर्यापय काला भन्नकालः পূর্বকালঞ্চ বারপুকৃত্তিঃ স্যাদিত্যু-র্থঃ। এতেনৈতদুক্তণ ভবতি রেখা-**স॰**ङ्क (ए**শ**ञ्चलाका यहा সূर्य)• भभाऽ ि **उरे**नव गर्बरमाम वात्रभूत्-ভি রিভার্থ:। তত্র রেখা পূর্বস্থা: निह्ञिजाहारहे नूर्यं अन्। हि তদনস্তরঞ্জে রেখাস্থা:। স্বতো রেখা भूर्खि मूर्य्यामयार भवः वावः । इथा (इशोरिकः मूर्या मृष्टि **मिक भक्ता** রেখা গরস্থাঃ পশ্যন্তি অতো রেখা-भवाराण मूर्यप्राप्त्यार भूवं . वात

(第5季

_ইত্যৰ্থ:। তত্ৰ কাল পরিমাণ নাহ ারেখাতো যাবন্তি দেশান্তরযোজ-🗸 নানি ভৎসন্মিত্তাভি বিষ্টীভি: भोतः भारशीनानिः চতুर्यजाग रीमार्ভ वांत्रभृवृद्धिः म्यारिखार्थः -। (मणाखन्याधनभूकात्रस मूर्य)-নিজান্তে উক্তঃ। অত্র তু সংক্ষেপে ণ কিঞ্ছিৎ কথ্যতে। গৌতে পঞ্চদ-माधिक गाउरवाङनानि ३७৫। म ক্ষিণনাটে গঙ্গাভীরে দশাধিক শ-ত ১১০। ভৈরবীতীয়ে বিংশত্য विक्ना ७ १२०। वस्त्र मुदर्गगुमाः को ठेजातिः मनशिकमे ७० १ । বারাণস্যামষ্টোত্তরশত ১০৮ দে-শান্তর•। এব মন্যত্রাপ্যহা•। ভন্ম তন্ত্ৰ লোকসংগৃহীত মিতি কিন্তু मृग्रीमिकारि अर्क्षद्राजारिव दात পুঁবৃত্তি কক।। যথা। বারপুবৃত্তিঃ পাণেশে কপান্ধে ২ত্যধিকে ভ (१८। उद्मिमान्द्रनाछीनिः भः क्ठामून विनिर्मिण्य ॥ इंडि ही· निकाषीकायानर्थाकोमुन्। ला-विन्हाननहः॥

রেচকা क्री कङ्ग्रेग्डिका। ইভি व्यक्तिवर्ग्देः॥

্রেচ্ন পু॰ যবক্ষার:। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ ॥ জয়পালবৃক্ষঃ ॥

ভিলকবৃক্ষ:। ইতি রাজনির্ঘণী:।। की जार्थक निः क्षिभयकः । भिष्ट्-कात्री ইতি ভাষা। यथा। भिष्ठु-गाना १ठ्रु छाछि ग्रिवीिछः य दिहरूकः। পৃতিষিঞ্ন্ বিচিকी-ए यक्नीं वंक्रवादिव । इंडि শ্ৰীভাগবত ।।

রেচন॰ ङ्गी মলভেদন•। তৎপর্য্যা-यः। शुक्रनतनः २ विद्यकः ७ विद्य-চন ৪। ইতি রত্ননালা।। রেক: ৫ विष्या ७। ইতি मद्यशावनी ॥ ব্লেচনকঃ কম্পিল্লকঃ। ইতি প• त्राजनिर्घण्टः ॥

ত্রী কাম্পিলঃ। ইতি শব্ রেচনা ब्रजादनी ॥

রেচনী জী काम्शिल्लः। ইতি শব-त्रवावनी ॥ कानाक्षनी ॥ म्हीवृक्तः । ইতি রাজনিয়ণ্টঃ॥ খেডত্রিবৃতা। ইতি মেদিনী।।

রেচী जी कम्পिল্লकः॥ श्राः ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ॥

य ७ मीखो। इंडि कविकन्न-ষ্ঠ্যঃ।। খ অরিরেজ্ । ড রেজ্ভে রিরেজে। ইতি দুর্গাদাস:॥

(ब्रिंटे **अ ध्य गा**हि । इंडि किविक्सक्यः। य ग्राह्मित्रहेर। এ (ब्रेटेजि (ब्रेटेजि । याका याकन[्] ।

इंडि पूर्गामाभः ॥ भ॰ जी ध्वाः। ईउप्रदः॥ রেণু: भू भर्भ हैः ॥ (द्रगुका ॥ রেণুঃ भा भुः। ইতি द्राजनिर्धणेः॥ রেণুকা জী মরিচাক্তিসুগরিদ্ব্য-तिर्मयः। उৎপर्यश्रयः। विद्या २ হরেণুঃ ৩ কৌন্তী ৪ কপিশা ৫ ভস্ম-গন্ধিনী ৬। ইত্যের: ॥ কাস্তা ৭ নন্দিনী ৮ মহিলা ১রাজপুশ্রী ১০ হিমা ১১ রেণঃ ১২ প্রাঞ্জ্রপত্রী ১৩ हरवनुका 78 जुननि १४ निनिवा 75 माडा 79 वडा 78 क्विट जुड-কে বৃত্তা ইতি চ পাঠ:। ধ্রমিণী ১৯ किश्वामा २० हिम्मवं रा शाः 'ঙপরী ২২। **অস**্য **গুণাঃ। কটুত্বু॰।** শী তত্ব । ধর্ কণু ত তৃঞা দাহ विवन भिद्धः। यूथीवमण्डकाहिषु-ঞ । ইতি রাজনিষ্টঃ॥ হাতি ।। অথ রেণুকা মরীচসদ্শী। তেণ্টা इडिमुडी हर्निरी करिना दिसा । ভষণদ্ধা পাওগুল্লা নৃত্য কৌদ্বী হরেণুকা।। রেণুকা কটুকা পাকে তিকানুষা কটু লঘ:। পিওলা मीलनी स्वर्ग भाठनी शर्खनां छः নী ॥ বলাস বাত বৈল্লব্য ভ্ট কণ্ড বিষ দাহৰু । ইতি ভাৰপু কাশঃ॥ অন্ত। রেণুকা কফ বা

उद्दी दीभनी शिखना नयूः। इति রাজবল্লভঃ ॥ 🛊 ॥ পরশুরান্মাতা । তদ্বিবরণ থথা। নার্কণ্ডেয উবাচ । जथ काल वाजीख् जू कमरी মহাতণাঃ ৷ বিদর্ভরাজস্য সূতা• भुगत्वन किठा• सग• ॥ **ভा**ग्रार्थ প্ৰভিন্নপুৰি হেণুকা লক্ষণাহিতা া সা ভষাৎ সুব্বে পুঞান্ চভুরো (दममण्डान् ॥ क्याप्तः मृत्याकः বিশ্ব বিশ্বান্স্ তথা। পশাত্তস্যাণ खर॰ हरछ जगवान् मधुसूरमः ॥ कार्डवीर्यावधाराम् मकारेगाः सक-लिः मुद्रिः। गाष्ट्रिकः পঞ্চनः (मा **२**जूखरा॰ द्रानाश्यस यः ॥ छा-রাবভারণার্থায় জাতঃ পরশুনা সহ । সर्वः প्रमू खम् उ उ बराउ ক্ষাচ না অ্য নিজ পিভাম্ছা फब ভূক্তিবিপর্য্যথা । ব্রাহ্মণঃ **ফ**-তিখালারো **রামো হুভূথ** জুর**ক**-यंक्ट्।। म विहानिधिनान् छ। दा ধনুর্বেপাণ্ট সর্ব ডঃ। স্বতাতাৎ কৃ-**क्कृत्ज्रा २ जू**ष्वम् विष्णावि**णा** द्रमः ।। একদা ভদ্য জননী স্থানার্থ ব্লে-ণুয়া গতা। গঙ্গাভোগে তথা প भाष्मान्। हिज्रवयः नृभः ॥ ভार्यप्रा-ভি: স্থীভিশ্চ জলফীডারও শুভ । সুমালিন সুকান্তঞ্ তৰণ

চন্দ্র ছভ॰ ॥ তথাবিধ নৃপণ। দূই। সংজাতমদনা ভূশং। রেণুকা। ण्य्यामान उत्य द्वारक ह रेमण्यः ॥ ग्रहायू जाया खना छ न रङ्गरः সমভাগত। বিচেতনা তথা द्विद्या ব্ৰস্তা সা স্বাশুন ববৌ ॥ অবোধি জ মদগ্রিন্তা রেণুকা বিক্তা তথা। ধিক্ ধিক্ পাপরতেতে বেং নিনিন্দ্ চ ममञ्जः ॥ जनुः चन्याम् भार ठ <u>जुतः भूषप गृतिः । रूपपृष्य</u> धान् भरान् अकिकः कम्ला स्छ।। ছিল্যেনাং পাশনিরতাং রেণুকাং ব্যক্তিয়া রিণী । তে ভদ্নে, নৈৰ চক্তু ম্চা শান্য এডা ইব ।। স্থি:তা জনবল্ল ভান শশাপেতি বিচেডনা ন। ভবপু॰ শৃষণ ন চিয়াৎ ছডাগো-ব্দিগহিতা: ॥ অথাজগান চরমো जासम्बद्धाञ्चिवीयायाम । उक्ष बासः পিতাপুাহ পানিটা ডিক্সিমাতর ।। न जुर्द्र ७ ७ था ज्ञान पृद्धी ज्ञान বিংজ্ঞিতান্। পিত্রা শুগুান্ মহা-ख्बाः-शृज् श्रज्ञन्नाहिन् ॥ त्राः মেণ রেণুকা ছিলা দৃষ্টা চাকো-श्रामा २ ७ वट । जन्मितः भुगनः ग মিতি রাম নুবাচ ইথ। পুঁতোমি ज्यानिक्षेत्रान् कायान् पु देव वहर

माञ्जुङ ॥ म जु ब्रास्मा वदान् वर्षु नाजू कथान गामिजः। वधम्याम-রণ তস্যা ভাতৃণা শাপনোচন ॥ माठ्ह छ। वालेनयः यूष्य मईव वि करा । आयुः कङ्गाञ्च भर्य हनः कनादि नुलम्ख्य ॥ सर्वान् बद्रान् म लुल्ही জনদ্মি মহাতপাঃ। সুন্তে:ি্তেব্ जननी *(इंगुकाश)* ज्वलः ॥ द**४**° ন চাপি যমার সহজ্যুকৃতি তথা । युष्क कप हिदायुष्ट्रे (लाञ दान खरेनव हि ॥ लाज्नकाद्याकाराम পিতা ত বাক্য মৃত্যিত। ন পুতা वदमाराम मा**ङ्**रङ्शलगह्र्डि ॥ **ज्या**नुः दुवज्ञ ७.व शह द्वाजुक **ऊ**-জলে : ডব মুয়ো নৃতপালে ন क्रिताट, भून द्वयानि ॥ इन क्रिया পুত্র স্বং বৃদ্ধনাও বুদ্ধ জন্ত। ল তদ্য वहनः भुद्धा बागः शब्र पृक्क उसा ॥ উপদেশাৎ পিতৃ वीटी वुषाञ्च छ॰ व्यानकः। एक द्वानः म विधिद क्दा (धोलभव्ययः ॥ भवीवाधिः সূতা সন্ধৃত্ মাত্তভাগ বালোক-यः। जाउमः नुज्यः भाष ञीर्थ मामान्। ७ वद्यः।। वीथि श्रद्रण्या ক্তা বুজপুত্র নবাহ্য । বুজজ-গুণ সূতঃ সো খ্য কাসায়ে লো. हिठाख्य ॥ किलामानज्ञावा-

स नाभ उष्काः मुजः। उमाभि नत्रन छीतः नमूत्राय महावनः॥ कठादान हिना भूती मनयषुक्रनाः সুত:। ভতো ২পরবাপি গিরি॰ হেমশৃঙ্গ বিভিদ্য চা৷ কামকপা-खतः भीठे मवाश्यमम् इतिः । ভস্য নাম বিধি ক্লকে স্বয় লোহি-ওগঙ্গক ॥ লৌহিত্যাৎ সরসো **জাতো** লৌহিত্যাখ্য স্ততো ২ভ-वट । म कामक्रम मिथल भीठे माञ्चावर वाजिना ॥ रंगाभवन् मर्ब-छीथानि मिक्किन याजि नागत । পুর্বেব দিব্যয়মূনা প্রত্তক্ত্বা বুক্ষ-ণ: সুত: ॥ পুন: পত্তি লৌহিত্যে गद्या द्वारण (याखन । हिट्य मानि **निजाञ्चेन्राः** (या नरत्रा नियरङन्नि-यः॥ সাতি লৌহিত্যতোষেযু স যাতি বুক্ষণঃ পদ•। চৈত্রন্ত সক-नः मानः मृहिः नुगउमानमः॥ লৌহিভ্যভোষে য়ঃ স্নাতি স কৈ-বল্য মবাপুষাৎ। ইতি তে ক-थिछ । ताजन्यमर्थ भाउत भूता। इति थीरहा जानम्याता यमाचा कृत-कर्मक्ट । इन्छ महनाथान यः म्लाजि पित पित ॥ म भीषांगुः পুমুদিভোধনবানভিজাযতে। ইতি का। नका भूतात ४ ६ व्यव्यायः ॥

রেণ্কাসুতঃ পূ॰ পরশুরান:।ইন্ডি হেনচন্দু:।। রেণ্ক্ষিতঃ পু॰ গর্দ্ধভঃ। ইতি

বিকাওশেষ: ॥ ধ্বিসুক্ষিতে তি ॥ ।
রেণুবাস: পু• ভুমর:। ইতি তিকাওশেষ: ॥

রেণুসারঃ পু॰ কপ্রঃ। ইভি ত্রি-কাগুশেষঃ।।

तिगुत्रात्रकः भृ कभृदः। ইछि শন্दत्रज्ञावनी ॥

রেতঃ ক্লী শুকং।। পারদং। ইতি
মেদিনী।। অপ্সুরেতঃপাতনিষেথো যথা। ন বাস্হতেনোজ্তঃ
পিবেছক্তেণ বা জলং। সোতারদনুপাস্পার নাপ্সুরেতঃ সমুৎ সুজেৎ।। ইতি ফোমে উপরিভাগে
১৫ অধ্যায়ঃ।।

রেতজা দ্রী বালুকা। ইতি ভাব-প্রকাশ:॥

রেতন॰ ল্লী শূক্র•। ইতি শব্দ-চন্দ্রিকা।।

রেত্য° ক্লী পিত্তল•। ইত্যমরটী-কাযা•নীলকগ্ঠঃ।।

রেত্র ক্লী রেতঃ ॥ পীযুষ ।। পটি-বাসঃ ॥ স্তক । ইভি মেদিনী ॥ । রেপ ড অ শংক ॥ গমনে । ইতি

ক্বিকল্পড়ম: 11 ড রেপতে রিরেপে

त्रिशः बि निन्ति उः ॥ क्र्यः ॥ क् পणः। ইতি मिनि ॥ রেফঃ, পু॰ রবর্ণঃ।। রাগঃ। ইঙি भवज्ञावनी ॥

রেফ: ত্রি স্থানতঃ।ইত্যমর:॥ । कृशः। इं ि मप्तः।वनी ॥

রেভ ড ঋ শব্দে। ইভি কবিকল্প-ফন: 11 ড রেছতে রিরেভে 1 খ चत्रित ७८। ३७ मूर्गानामः॥

রেভণ ক্লী গবাংবৃদিঃ। ইভি ত্রি কাওশেবঃ ॥

द्धित्रहारः भू॰ भिवः ॥ जमुटः । इंडि अतिमी। कोतः। इंडि मफ बद्रावनी ॥

েরেন পাড প্লুডৌ।।বুরে। ইভি কবিকল্পদমঃ॥ প্ল তিঃ প্লবেন গম-ন•। ঋ অরিরেবৎ। ড রেবভে ক-পিঃ উৎপ্লু ত্যু গছতীত্যর্থ:। ইতি **मूर्गामागः** ॥

(त्रवर्हे॰ क्री मिक्स्गावर्खमाइः। इंडर क्यभावः॥

त्रमण्डः भृ• **भ्**कतः॥ त्वपूः॥ वा-जुनः ॥ विवरिष्णः । व्हें अज्ञन-

थः कश्चीतः। ই**তি क**हीः

শ্ব অরিরেপ্র । ইতি দুর্গাদাস:।। । । । । আরগুধৃকঃ। ইতি শব্দ त्रज्ञावनी ।। **त्राव्यवित्ययः । ज**्जू রেবভীপিত। বলরামখশুরক 🎉 ইতি মহাভারত ॥

> রেবডক ক্লী পারেবড টেউড রাজনির্ঘণ্টঃ !!

রেফঃ ত্রি ক্ররঃ।। অধমঃ।। দুষ্টঃ রেবতিঃ স্ত্রী কামদেবপত্নী। ইতি ত্রিকাওশেষঃ॥

> রেবতী জী বলদেবপত্নী।। नक्षक ভেদঃ ॥ মাতৃকাভেদঃ । ইতি মে-मिनी ।। जीगवी । ইত্যুদ্ধপাল: ॥ मुगा। यथा। दाता जू नर्याना रमती ৰখী বা রেবতী ম**তা**। অতিখণ্ডন বন্ধ। বা লোকে দেবী প্রকীর্ভিতা ॥ ইতি দেবীপুরাণে ৪৫ অধ্যায়ঃ ।। 🗱 🛚 রেবতীনক্ষত্রস্ত অস্বিন্যাদি: সপ্তবি শতিনক্ষত্ৰান্তৰ্গতশেষনক্ষ-ত্রণা তস্য ৰূপণ মৎস্যাকৃতি দ্বা-ত্রি-শত্তারাত্মক । তদ্যাধিষ্ঠাতৃ-(रवडा भ्याधाः भूर्याः । यथा । দন্তস·খ্যভবনে ঝ**সাকৃতাবন্তভে** नमन्बस्मधारा । कामनाक् मिथुरनारगां शिय कान थानन कनाः शिर्य १ वन्।। इकि का नि-দাসকৃত রাতিলগ্নিকপণ।। #।। उव बाउकन यथा। চाकनीन বিভবে জিতেন্দ্রিঃ সৎস্ল ছ-

छर्यत्वक मानमः। मानत्वा नन् छर्व শ্মহীপাতী শ্লেবতী ভবতি যস্য জন্ম ভ ।। ইতি কোষীপুদীপ:।। # ॥ বালগৃহবিশেষ: । তজ্জঔসঃ চি-किट्मा यथा। अथगक्षाकम्की ह भातिवाथ भूनर्नवा । जरु। विनाबी **ছেতাসা• হাথেন প**রিষেচন•॥ অ জশৃহী মেঢাশৃহী। সহা সেবতী পুষ্ল জাতি: ।। তৈলম ভ্যপ্তনে কার্য্য क्र अर्जद्राभ उथा। भनस्यागाः नवार उथा भारतकरचाक ॥ नर्जः ब्रमः वानः। शनक्ष्या ख्युन्ः। नलर॰ लामब्ह्रक मृत्नीत्रवट शीउ-इवि। भौत्रकम्बदको हातिपुकः। হরদুআ চদম্ব ইতি লোকে।। থবা খ 🏘 কিছাভ শল্পকী ভিন্দুকেষু চ।ক। 🛚 कान्यादी गए गिन मिन्द मर्लः পিবেছিশু:।। অপকর্ণ: সাংখু ইতি (वारक । स्वाधाः महाव्यक भूपर इः সাথগন্ধিক: ॥ গৃংধ্যেল্ক পুরীষ। **ণि यदान् य**दकत्ना घृष्ठ• । अक्षऽ-(या क जरयाः कार्य) मिजमुक्तू भनः निमाः॥ यवकाना वःनास्त्रः॥ युकाः नुमन्ता लाङाः भयः भा-ला एक प्रति। विव निरंत्र हा शा তীর্থে রেবতৈঃ পুষতাত্মনা।। গো-তীর্থে গোঙে॥ মুনে ধাত্রী স্বাদ্ধা-

ভ্যা॰ সঙ্কমে কারযেন্ডিষক্॥ नीना শঙ্কধরাদেবী চিত্রমাল্যানুলেপনা 1 **চল** इन्छिनिनी **म**्रामा (ब्रेवडी (ङ পুনীদতু॥ উপাসতে যা' সতত (मरवरा विविध ভূषनाः । लग्ना कतालाः বিনতা তথৈব বহুপুত্রিকা 🛭 রেবতী শুরনাসাচ ত্ভ্য দেবী পুসীদতু॥ ইতি ভাবপুকাশ: ॥ 🕸 ॥ বলদেব-পত্ন্যাবিবরণ যথা। রেযস্য রৈব-তঃ প্র: কন্মানাম ধার্মিক:। শেষ্ঠঃ পুলশতস্যাসীত্তস্যাণ পর্য্যাণ নূপো ২ভবং। স কন্যাসহিতঃ প্রায়াদৈবতো বুক্ষণো হন্তিক ।। ন জরা ক্ৎ পিপাসা বা নম্ত্যু ন্তত্র কহিচিৎ। ঋতৃচক্ৰঞ্চ ভবতি বুদ্ধ-लाक हिल्लाखनाः ॥ देववञ्ग गउम्राथ ना भूती ब्राक्ति वृं जा। ভস্য পুত্র শতং যা ত্যক্ত্বা ভা মগ-मिष्णः ॥ जमा वर्षा ज् (य जज মর্যাতা ইতি বিশুভা:। ক্লপ্রিয়া श ज्वन विश्वा किश्व नहीं सू शिर्धि কাঃ।। গভে বল্যুগে কালে আজ-गानाथ देववजः। मूक् वं स्वरः अदा-त्नो पपर्ण यापरेव वृजाः॥ कृजाः ছারবতী নাম বহুদারা মনেরেনা । ভোজ বৃষ্ণ্যন্ধকৈ ওপ্তাণ কাসুদেব भृत्ताभरेमः ॥ भदा जू रेत्वजः भेना

খুলভদা্য রেবভী । প্রাদাদ্ধকত ॥ ता • जास वजारादा श्लान देवे॥ म-गाना विवृजा नीवा উवाइ न शुर-র্যতঃ ৷ দলু৷ জগাম শিথর পারে৷ **ख्रशित देववडः ॥ द्राया द्रायाणि** ধর্মাত্রা রেবত্যা সহিতঃ স্থী। इंडि दक्षितान ॥ 🗱 ॥ देववड-মনুনাভা। তদ্বিরণ যথা। মার্ক (खर উবাচ। পঞ্মাহ পি মনু বু का ন্রৈবতো নাম বিশুকঃ। তদ্যোৎ-পত্তি বিত্তর্গ শূণ্য কথ্যানিতে।। খবি রাসী মহাভাগ পাতবাগিতি বিশুকঃ। তন্যাপুল্ম্য পুলা ২ভূৎ রেবভাঙে মহাত্মনঃ।। স তস্য বি-विवहरक बाठकर्यामिकाः कियाः । **७**त्थाभनयनासी • क जानीता ২ভবমূনে।। যত: পুভৃতি জাতো ৎসৌ ততঃ পুভূভি লোপ্যবি:। দীর্ঘ রোগপরাম্শ মবাপ মুনিপৃস্বঃ॥ মাতা চাস্য পরা মার্ত্তি হু প্ররোগা-पि भी फिला। **क**गाम म भिनातामा িন্তশামাস দুঃথিত:।। কিমেতদি জি সো ২প্যস্য পুলো ২ত্যন্তসূত্ৰ संि:। जगुर ভाष्णा नन्तरम् मूनि পু भू म न स्वीः ॥ उर्छ। विष्रांत्री नन्रे। अडदानिहमुक्कवान् । जनु-ध्व । नन्याभा । भ्याम न अपू

প্রতা।। হপুপ্রে। হৃদ্যাযাস সর্বদা জ্ৰুতে পিতৃ:। নাতৃশ্চ স্বৰ্গ সংস্থাণ শ্চ স্বপিতৃন্ পাত্যত্যধঃ ॥ সূল্দা• নোপকারায পিতৃণা নাপি তৃপ্তযে । পিজো দু :খায ধিক্ ভন্ম ভস্য দু-ष्ठ्**ठक्र्यनः ॥ धन्। एउ उन्न। य्या**॰ সর্বোকাভিসন্মতা: । পরোপ-কারিণঃ শাস্তাঃ সাধুকর্মণ্যনূতাঃ।। অনিবৃত্তি তথা মূর্থ পরলোক প-ब्राध्यशा नव्रकाय न जन्नीका अलू-প্রালম্বি यद्मनः।। করোতি সুস্দাণ দৈন্য মহিতানা তথা মুদ•। অ-কালে চ জরা পিতো: জপ্র: জ-क्छ हिर्देश मार्क्ए उप हैवाह । এবং সো ২ ভ্যন্ত দুষ্টস্য পুপ্রস্য চরি-তৈ ম্ নিঃ। দহ্মানমনো রুত্তি বৃ জি• गर्ग मशृष्ट्र ।। शिष्ठकार । मू वृत्त्व পুরা বেদা গৃহীতা বিধিবন্নযা। স-बाभा (वहान् विधिद् कृत्छ। हात्र-পরিগুছ: ॥ সদারেণ যথা কার্য্যঃ শৌতা: মার্ভা তথা কিয়া:। নানু-নুনোঃ কৃতাঃ কাশ্চিত্যাবদদ্য নহ্।-মুনে ॥ গভাধান বিখানেন ন কাম মনুক্ধ্যতা। পুলার্থ জনিত শ্চাব্ श्रुमाद्या विভाइन मूल ॥ त्या १य॰ किमाजारगार्यं भम रगार्यं वा मू-নে। অমদু:খ্বহো জাতো দৌঃ

भीन। विश्व कुरमाकनः ॥ गर्ग छैवा । রেবত্যন্তে মুনিশুেষ্ঠ জাতো হ্য তন য স্তব। তেন দুংখায তে কালে দুষ্টে যমাদজায়ত ॥ ন তে হপচারো নৈ-বাস্যমাতৃ নাপি স্বস্যতে। ত্স্য দৌঃশীল্যহেতৃত্ব রেবত্যন্ত মুপা-गङ ।। वा खवा खवा ह । यसा स्रोतिक-প্রস্য রেবত্যন্তসমুক্তব•া দৌঃ শীল্য মেত্ৎ সা ত্যাৎ প্রভা नान् (द्ववञी।। नार्का ख्व **डेवाह। (उ**-নৈব ব্যাহ্নতে শাপে রেবভূগক্ষণ প্ৰাত হা পশ্যতঃ সৰলোক্ষ্য বিষ্মধাবিউচেতস: ॥ রেবভূজ্ঞ পতিত জনুদাট্রে সমন্ততঃ ৷ ভাস यागात्र त्रह्या वनकन्त्र निवातान्। ।। সমুদাদুক তৎপাতাৎ খ্যাতো রৈবতকো ২ভবৎ । অভীবরন্যঃ क्तजा शृंधवाः स्थितिश्वः ॥ ত্যাক্ষ্য্য ত্যাকান্তি জাতা পল্কজি-नी नद्रः ! उट्डा बद्ध उना कन्या क পেণাতীবশোভনা ৷৷ রেবতী কাত্তি সংভ্তা॰ ভা॰ দৃট্টা পুস্চো মুনি: । তদ্যা নাম চকারেখ• বেবজীতি हि जाखदा। (भाषयानान हिद्देन नाः वाणुनाजान नग्नुवाः। भूगृहः न नरा जाग खिमासन नराहाल ॥ ভান্ত যৌবনিনী দুষ্ট্বা কন্যকা কপ 🐰

শালিনী। সমুনি শিস্তবামাসকো ২স্যা ভর্ত্তা ভবেদিতি॥ এব• চিম্ভ-युठः कारना जगान मनशाजानः ! ৰ চাসমাদ সদৃশ বর তস্যা নহা-মুনিঃ ৷৷ তত গুলা বর• পুঞ্জ মণ্ডি• म পुग्रहा ग्निः। विद्यम विक्रामा-ना॰ रेव भृष्ठे ख॰ भार इवाजक ॥ मश्वता मश्वीर्यः निवदाक य-र्यदर्भनः। दुर्वत्या नाम ভविতा ভर्छ स्मा महीभक्ति। गार्काल्य উबाठ । अन्छद्रकः म्याराभ्यत्य-नागर जा नूरन । जम्हाभाग्यशहर धीना-न् मूर्फामः न नदाधिणः ॥ श्रियद्युका-ব্যভবো মহাবলপরাক্রম:। গ্-विकामीवम् काविन्तिक्वै-(तास्त्रवः ।। **न भू**विन्गान्मभर• তা॰ ত্ৰী• জগতীপতিঃ। অ**পশ**্ড-মান ভগ্ৰি প্ৰিত্যামন্ত্য পৃষ্ট-বান্।। রাজোবাচ। কু গতো ভগবা-नयाराभुगायुनिशृक्तः। उ भूत-ত্ নিহেছামি তত্ত্বু পুরুহি শোভনে ॥ गार्काख्य উवाह। जान्नामाः গভো বিপু স্তৎ শুদ্ধা ভদ্য ভাষিত । প্রিযেক্তানজণকৈব নিশকান ভ্র-রাহ্বিতঃ।। স দদর্শ মহাত্মান্॰ রা-कान मुख्य मृतिः । न्दा स्क्रिक् সহিত পুশুষাব্যত পূর: ॥ উহিন্

দুঠ্টে ততঃ শিষ্য ম্বাচ সতু গোত-भः । গোভদানীय जाः भीव **म**र्घा হস্য জুগতা গভেঃ ॥ এষ তাবদ্য ভূপ কির্কালাদুপাগত:। জামাতা চ্বিশেষেণ বোগ্যোর্যো ২স্য মতং भग।। भीभार्काश्वय উবাচ। তত: म চিভয়ানাস রাজা জামাতৃ কারণং ৷ विदयम नह जामोनी अगृह र्यक उ॰ নৃপ: ॥ ভনাসনগত বিপু গৃছি। ব জন্মনি:। পুসূত পাহ রাজে न्तु मिश एव समावः भूति ॥ कार्य বলে ২থ নিভেষু ভূত্যানাভ্যেষু চে খা। তথা জনি নহাবাছে। যত্ৰ সর্ব পুভিন্তিত ৷৷ পত্নী চ তে জশলিনী ব হএবাত্র তিষ্ঠি । প্রান্যস্যা স্ত তো নাহ সশ লিন্যে। হপরা স্তব।। ज्ञादशवाह। ष्ट्रश्रुमामाम्यगान न স্বচিন্মনি সভম। জাতকৌতুহলকা-মি নম্ ভার্য্যাত্র কা মুনে ।৷ ঋষিক-বাচা রেবর্তী ত মহাভাগা ত্রৈলে ক্যে সাগি সুন্রেরী। তব ভার্য্যা वत्राद्धाः नानविन्तु न विश्वि किः ॥ রাজোবাচ। সুভদ্যু শান্ততন্যা কাবেরীতনযা• বিভো। শূরাত্মজা• সুজাতাঞ্চ কদ দাঞ্চ বক্ৰথজা ।। বি-शार्थाः नित्नीरिक्षव (विद्या ভार्या। श्-.(१ वि याः । ७ ४ छ । स न जगदन्

রেবতী• বেদ্মি কা ত্বিয়•॥ ঋষি ৰুবা-চ। প্রিযেতি সাম্পৃত যেয় দ্বযোক্তা বরবর্ণনী। কিং বিষ্যৃত তে ভূপাল শ্লাষে। য॰ গৃহিণী তব ।। রাজোবাচ। সত্যমুক্ত মথা কিন্ত ভাবো দুষ্টো ৰ যে মৰে। নাত্ৰ কোপ॰ ভবান্ কৰুঁ गर्ठामामु गाहिलः ॥ अविक्वाह। সত্যুণ বুৰীষি ভূপাল ন ভাব স্তব দূ-বিতঃ। ব্যাজহার ভবানেব বহিনা ৰূপ নোদিত: ॥ ন্যা পৃষ্টো হুত্বহঃ কোস্যা ভর্ত্তেতি পার্থিব। ভবিতা তেন চাপ্যুক্তো ভবানেবাদ্য চাগ-তঃ।। ভদ্গৃহতা । নথা দত্ত। কন্যা-ভূভ্য নরাধিশ। প্রিযেত্যামজিতঃ চেষ বিচার জবে কথা ৷৷ 🗐 মাকণ্ডেয় উবাচ। ভত্তাচ সো হভব-মৌনী ভেনোক্তঃ পৃথিবীপতিঃ। শ্বি তথোদ্যতঃ কর্ত্ত ভদ্যা বৈবা-হিক বিধি।। সমুদ্যতঞ্চ পিতর বিবাহায মহামুনে ! উবাচ কন্যাসা किश्रिष्ट भुम्यावनजानना ॥ यि भ পুীতি মাণ স্তাত পুসাদণ করু নিছসি । রেবভূয়েক বিবাহ । মে তৎ করে।তু भुजामिजः॥ श्रीयक्वाठ । त्रवज्ऽ-कः न देव छापु हन्तुरयारा मिवि छि-তণ অন্যানি সন্তি ঋক্ষাণি সূক্র বৈ-বাহিকানি তে ।। কন্যোবাচ। তাভ

তেন বিনা কালো বিকলঃ পুভিভা-ठि त्य । विदाह्य विकल्प काल म षिवायाः कथः खत्र ॥ अविकवात । খাতবাগিতি বিখ্যাত শুপৰী রে-বতী পুতি। চকার কোপ কোথেন তেনক্ষণ তলিপাতিক।। ম্যা চাম্ম পুতিজ্ঞাতা ভার্য্যেতি মদিরেক্ষণে। নচেছসি বিবাহণ বং সাকটণ নঃ স भागकः ॥ करमहावाद्य । अख्वाक् म নুনি স্তাত কি॰ মে ক স্তপ্তবাণ স্তপঃ। ন ত্থা সমভা তেন বুদ্ধবন্ধোঃ সু-ভাখি দিং। শ ধিকবাচ। বুক্সবক্ষোঃ 🖔 সুকাৰ দুং ালে নৈবাতপথিনঃ। नु अ दः भन त्य (प्यान् कर्नु भन्डान् সন্ৎসহে ॥ কন্যোবাচ । তপৰী यति स्म जात उद किमृक भिनः मिति। अभारतामा विवास्। भ ना-ত্রফের্ট ক্রিয়তে পিত: । পরিক্রবাচ। এবং ভবতু ভদু জে ভদু প্রীতিমতী ভব। আরোপধানীলুমার্গণ ক্লেবভূত ক্ষ কৃতে ভব।। প্রীনার্কণ্ডেয় উবাচ ৷ তত স্তপ: পুভাবেন রেবভু;ফ্∙ রিরব**ীশঃ** भश्युनिः। यथा भूर्बः ७१। ठाक শোন থাগে দিজোত্তম: ।। বিবাহ-रिक्षव पूर्वञ् विधिवसञ्जासागङ । নিয়াদ্য প্তিমান্ ভূযো জামাতর-अथाव्वीद् ॥ अविक्वा । अवाहि-

ক' তে ভূপাল কথ্যতা কি' দলা-भाष्ट्र । मूर्लेडा मिन मामाभि म-মাপুতিহত তপ:।। রাজোবাচ। भनाः भाषञ्जूवम्याह् सूर्भन्नः मञ्ज (छो मूरन । मन्छदाधिमः भूधः दृष् श्रुत्रामाष्ट्रशास्त्र ।। सूनिक्वाइ १ ভবিষ্যভ্যেষ তে কামে। মনু স্তত্ত-নথে। মহান্। সকলা ভোক্ষ্যতে ভূনি ধর্মবিচ ভবিষ্যতি॥ শ্রীমার্ক-ণ্ডেশ উবাচ। ভামাদায় **ত**ভো ভূপ खरेहर नगद्ग यत्यो । जन्यकाडा-যত সুভো রেবভ্যা রৈবতো মনুঃ । সন্তেঃ সকলৈ ধ মৈ মানবৈ র-পরাজিতঃ। বিজ্ঞাতা থিল শাস্ত্রা-र्था (वन विन्त्रार्थ भाजविष् ॥ इंडि मार्काल्यभूताम दिवजगन्न-**डद्र॰ नगर्छ॰** ।;

রেবতীভব: পু• শনৈশ্চর:। ইবি হেম্চন্দু:॥

(द्रव्जीद्रभनः शुः वन्तात्वः। इज्ऽः भदः॥

প্লেবতীশঃ পু॰ বলরাম:। ইতি হেন্চন্দু:।।

রেবন্তঃ পুণ স্র্যপুত্রবিশেষঃ। স চ গুন্তকাধিপতিঃ। তস্যোৎপত্তি র্যথা। ততো হসৌ যোগ মাস্থায স্থাণ ভার্য্যাণ বডবাণ রবিঃ। দদর্শ

ন্যাহ। ভা নশ্বপ নথাকরোৎ ा तिथुनारयामहकान मूर्यप्रामी ह जुवान् कः । त्रह्छी (कन न न रागन পরপ্নোভিশস্ক্যা ॥ সংগৃহাৎ भुश्ची (ङक्षा मृथ नामिक्या রবেः ।দেনে যতঃ পুজাবেতা মশ্বিনৌভি-. ষজান্বরোম নাসত্যৌদ্বৌ তৃতীয*চ রেবভো ২মপুরাছক:। ইতি বহি পুরাণ ।। গু।। অপিচ। ভতো হশ্ব-ৰপেবৃক্ ভানু ৰুত্রানগ**নৎ স্ব**ন্। দদৃশে ভদ্র সংজ্ঞান্ত বভবারূপধা-রিণী া সাচ দৃষ্টা তনাযাত্ত পর পুংসোভিশঙ্ক্ষা। জগান সংমুধং ভদ্য পৃষ্ঠ রক্ষণ ভৎপর। ।। ভত্ত নাসিকা যোগে তথাে স্তত্ৰ সমেত **रयाः। नाम** ७) मर्भू। **७**नयादश्वदङ्गः দ্বিনির্গভৌা রেভসো ২ন্তে চ রেবন্তঃ থন্নী থন্নী তনুত্রগুক্। অস্থাক্টঃসমূৎ পলো বাণ তুণ সমন্বিভঃ ৷৷ ততঃ यः क्षभगवाः मर्भगामाम जान्मान् । उरेग्र माठ मनालाकः म्रक्नः मुर मार्राप्त ॥ अक्शियाविनीत्थमा-मानिनाय निजामुमः। मः छाः जाः র্য্যা**ণ পুরিতিমতীণ ভাস্করো বারিত**-কর: ॥ ততঃ প্র্দুতো যোস্যা: সে। হভ্দৈবস্বতো মনু:। দিতীয়ক .यगः 'माभाषार्ग्ष त्रज्य जूजः॥ কৃনবো না•স নাদায পাদত স্তেম-হীতল । পতিষ্যন্তীতি শাপাম্ভ তস্য চক্রে পিতা স্বন্।। ধর্মদৃষ্টি র্য-ত শাসৌ সনো নিত্রে তথাহিতে। ততো নিযোগ• ত• যানে চকার তি-মিরাপহঃ॥ যমুনা চ নদী জক্তে ক-निन्हा उत्रवंशिनी । अश्विती (हत ভিবজৌ কৃতৌ পিতা মহাত্মনা।। গুহুকাধিপতিত্বে চ রেবন্তো বিনি-याजिङः । ইতি मार्क्एवयनूताल रिवयञ्चन्द्रश्वतः ।। 🗱 ।। मधनिन क-र्खनानीतालनित्धो (त्रवस्रमा तालक-ৰ্ক প্জাবিধি যথা। সপ্তমে হি তু द्भवन्तः भूष्यस्याज्ञात्रभान्तः । भूर्यप्रभू-এ· নহানাত্• দ্বিভুর• কবচোজ্জ্ল• ।। জ্বলত শুদ্ধবজ্বেণ কেশান্ বিত্ত্য বাসসা। কশা॰ বামকরে বিভুদ্দ-कित उ करत श्रनः। थन्न नामा মহাতীক্ষ্ণ সিত্তসন্ধৰ সংস্কৃত।। এবিষিধন্ত রেবন্ত পুতিমাবা ঘটে পিবা । স্য্তপূজা বিধানেন পূজ্যে-ভোরণান্তরে ॥ ইতি কালিকাপুরাণে নীরাজনবিধিঃ ৮৬ অধ্যায: ॥ 🗱॥ কোজাগরপূর্ণিমারাত্রৌ দ্বারোপান্তে তস্য পূজাবিধি यंथा। দ্বারোপান্তে যবাক্ষত ঘ্ডোপেতৈ ত ভুলৈক সু- छर्निङः ॥ मः भूकिउताः भूर्यनमुः शयमा शायस्मन । ऋम्मः म ভार्याः। ऋषुः छ छथा नमी श्रद्धा मूनिः॥ शाः मिक्छः मूत्र जिः भूकाः। हा गविक्ति ह्र् ठामनः । উत्र जुविक्ति द्वेक्षरा। गक्त-विक्ति विनायकः ॥ भूकाः मारिश्रम द्विरुष्ठ । यथा विच्य विक्रदेतः ॥ इति जिथा। दिख्यः।

রেবন্তননুস্: ন্ত্রী নণজ্ঞা। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥

রেবা জ্রী নর্মদানদী। ইত্যমর:।। षम्। भिविवासारमा विशेषा রেববাচ কৃত পূর্ব তপঃ শিব সু जृष्टिमः। सम द्रारम्भः शूर्या ভূগানিভি বিধাে তথা ৷৷ অহ• কৰ্যাপি ন সুতঃ কিং করিন্যামি विश्वयम्। द्विवायाच्य वद्गा (मय खुव-শ্য মৃগলাঞ্ন।। নিশ্চিত্যেব তদা (भाकः भूनसमाख्याञ्चना। विक् ৰূপেণ তে দেবি গ্ৰানন পুরফ্তঃ ।। গৱেঁ তব বসিষ্যামি পূত্রে। ভূ ष। निविभुष्य। नम ष मश्रतामृद्धिः খ্যাতা জলন্মী শিবা॥ শিব শ জি বিভেন্নে চাবা**মেকত্র স**ংস্থিত ভৌ াএবং দত্তবরারেবা মৎসালি ধ্য মিহাগত।।। রেবাখণ্ড মিতি খ্যাত ততঃ পুভ্তি গোপতে। हैं वाद्वास् मास्या निक्निन्
भहिमाश्वायः ॥ अ ॥ द्रिक्तः । मा

ह कामभन्नी ॥ निनीतृष्णः । हैं ि
भिनि ॥ मूर्गा । यथा । द्रिवा ज्

नर्गमा (पयी ननी वा (द्रवजी मजा ।

खिख्य वद्या वा (जारक (पवी)
भूकी खिंजा ॥ हैं जि (नवी भूदार)

80 अथ्यायः ॥

রেষ ঋ ড ছেবাযা । ইতি কবি-কল্পদাঃ । ছেবা ঘোট নক হ'ক-শদঃ । ঋ অরিরেষৎ ড রেষতে রিরেষে হখঃ। ইতি দুগাদাসঃ ॥ রৈ শদে । ইতি কবিকল্পদাঃ ॥ রেফাদিঃ । রাবতি । ইতি দুর্গা-দাসঃ॥

देवजः शृ वर्गानुकृषः ॥ त्मन-जिनः॥ मद्धः। इजि भिन्नि ॥ रेन्जुवित्मयः । इजि भवितः ॥ वर्षमानकन्नीयः श्रक्षमा मनुः। म ज् वित्रजी गर्छ पूर्णम बाकशूणः। वर्षमन् मन्छद्र विक्राक्षी १वजातः । विज्ञ विन्तुः। ज्ञवयाप्तया एत्याः । विज्ञ विन्तुः। ज्ञवयाप्त्या एत्याः । विकाप्त्य खन्नमुजाः। इजि जागवजः॥ जिवववनः यथा। भ-क्षमम्। एत्ववादः मूवादः शर्यापः दिवजकः भू॰ दिवजभर्वजः। जर् भर्यक्रायः। উड्ड्ययः २। ইजि (इम-हन्दुः॥ जम् वामकाद्रमः (द्रवजी-मास्य मुद्रेवाः॥

रेत्रविकः वि (त्रविशास्त्रभागाः) वि मूर्यावित्रभागाः वि प्राप्त वि ।।

त्राकः ली हिन् । इंडामतः ॥

तोका॥ हलः॥ ईंडि स्मिनी॥

त्राकः भूः क्रयं छनः॥ मीछिः।

देंडि सिनी॥

त्रामः भूः ब्राक्षीयथः। इंडि सिन

षिनी ॥ (**१**ट्डक्रकात्रकः । छ८-

भर्यायः। कक् २ कबा ० উপতাপঃ ८ व्याधिः ৫ गनः ७ व्याम्यः १ । ইত্যমর:।। অপাটব: ৮ আন: ৯ षाउकः ১० ভरः ১১ উপহাত: ১২ **७३:)** अर्डि:)८ उत्मादिकात्रः ১৫ খ্লানিঃ ১৬ ক্ষয়ঃ ১৭ অনাৰ্জন্ত ১৮ মৃত্যুভ্ত্য: ১৯। ইতি রাজ-निर्यक्तः। यभः २०। इंछि क्रोध्यः।। মান্দ্যে ২১ আকল্প ২২। ইতি হেম-ठनुः॥ # ॥ चन्र निनानाि र्था । थन्डिविक्वाठ । मर्वाद्रागनिमानकः वाकः। मुमुख खबुकः। व्यादिगारिकः मू निवदित यंथान्वं मूनीति उ॰ ॥ द्वा-गः भाभ्या कुरता वृशिक्ष विकारता मुटे नामगः। यञ्चाजकगनावाधाः मदाः भर्यप्रयापिनः ॥ निमानः প্রবিপাণি কপাণ্যপশৰ उथा । দংপাপ্তিশ্চেতি বিজ্ঞান রোগা-যা॰ পঞ্চধা মৃত ।। নিমিত্ত হেলা-१**७न भु**जारपाच्यानकात्ररेगः । निः रान माङः भर्यारियः भागुन (यन नकारं ॥ উৎপিৎসু রামযে। मायविष्णायगानिष्ठिष्ठः । विक् रवाक मन्नवाद शिबीनाः जन्मया 5थ• ॥ **उ**त्तव वृद्धका• याउ• क्ष निंडा जिबीय छ। मण्यान গ্ৰাপ্তান লিক লক্ষণ চিক্ল মাকৃতিঃ

॥ হেত্ ব্যাধি বিপর্য্যন্ত বিপর্য্যন্তা-र्थकात्रिणाः । अवशाह्मविद्यात्राणाः ष्ठेभरवामः मूथावशः ॥ विन्धार्भः শাম ব্যাধে: স হি সাত্ম্য নিতি মৃত: । বিপরীভোনুপশযোব্যাধিসাত্ম্যা-ভিস•ক্তিত:।। यथा पूरश्चेन (मारवन তথা চাত্মবিদর্পতা। নিবৃত্তি রাম-**খস**্যাসৌ স•পু1প্তি র্জাতি রাগতিঃ।। नाथा विक्न भाषाना वन कान वि-শেষতঃ। স ভিদ্যতে যথাত্রৈব স'-খ্যন্তেষ্টো জুরা ইতি ৷৷ দোষাণাণ अयत्वजानाः विक्लाःभाःभ क्ल्नना ৷ স্বাতস্থ্য পারতজ্ঞাভ্যাণ ব্যাংখ: शायाना माहिष्य ॥ (इदाहिका-**ज्युग्रवयेद वंनावन विश्वयः ।** नकः निनबु चुकारेण वी विकारणा यथा मनः ॥ इङ (भाका निहाना-र्थ, म व्यारम्भाभाषक्राक्रामार्ख्या েব রোগাণাং নিদানং জ্পিতা ম্ব-वाः॥ उर পुकाममा ज् (भाकः বিবিধাহিতসেবন । অহিত দ্রি-বিষো যোগ স্ত্রণাণা পুরগুর ছ তঃ ।৷ ভিক্তোষণ ক্ষাথাম ক্ষিপুমিত (जाबत्यः। धी स्वामीति निवणाकाः गदा ठाइ ভाষণৈ: ॥ किया ভित्या ग की (माक हिंखा व्यायाम रेमथुरेनः। গুীম্মাহোরার, ভুক্তান্তে পুস্প্যতি

मभीद्रा: ॥ शिखः कर्नेम डीएइक् পটু কোধ বিদাহিভি:। শরঝধ্যাহ ताकार्क विराह्मभाराषु ह। अवि न वन शिक्ष छर्व जिम्हान्स भी जिला । वाम्यात्रय म्थाकीय हिवात्रयाहि वृ रेशः ॥ भूहर्मनाम्यारमान जुक भाव रमस्याः। भूबी (इ. भूबंता (द চ শেया वक्तामि महतान्॥ मि-**এ ভাবাৎ সমস্তানা• সন্নিপাত স্ত**-था भूनः। मङ्गीर्गाञ्चीर्ग विषन विक-क्शशुमनानि जिः ॥ वृगशन मन् পানীয় শুষ্ক শাকাম মূলকৈ:। পি ণ্যাক মৃত্যবসরা পুতি শুষ্ক ক্ষামি-रैयः ॥ रमायञ्चयकरेत रिष्ठ रिष्ठ ख्यान-পরিবর্ত্ততঃ। খতো দুষ্টাৎ পুরো-विगृशाविणाधिमुद्राए ॥ বাতাৎ मुडीयार भर्वजान्याम्गुरेक र्जनार्क शीफगर। निष्णार्याभाइ विवि-धाट भाभानाक नित्ववनाट ॥ खी-नाः भुमवरिषमगाख्या मिर्यामः চারত: । পুতিরোগ নিতি কুদ্ধা द्यागाविश्वानगामिनः ॥ त्रमायनीः भुभन्ताम् पाषा प्रस् विञ्रव्छ । ইতি গাক্ডে সর্বরোগনিদান ১৫১ व्यव्यायः ॥ द्यागिविष्मयागाः ঔषः श्रानि गाक्ए १४२। १२०। १२१। דהרו פהרו שהרו שהרו כהרו דהר

৮। १२२ जन्मायम् मुहेवमि ॥ नवीतागर्वरिक्वकराक ज्या २०० काभुगरम मुद्धेवा ।। # ।। व्यक्ति े। क्षेनकः अर्दाद्वाभागा पृर्वाद्वा पाक ণো জুরঃ। শিবভক্ত ক যোগী চ স-এব বিকৃতাকৃতি:।। ভীম জ্বিপাদ ্ত্রিশিরাঃ বড্ভুজো নবলোচনঃ । ভग्रभुइद्गरा होदुः कानाछक्य भाषमः ॥ मन्दान्ति खना जनका यन्तारा र्जनका खयः। शिख स्मय ज्योद्याक श्रानियाः मृःश्रमायकाः ॥ বাষ্ত্রঃ পিত্তর শ্রেষ্ড্রক ত থৈব চ। জুরভেনাশ্চ ত্রিবিধা শ্চত্ র্থক বিদোষতঃ॥ পাওক: কামলঃ **ज** १६६ माथः श्ली हो व मृतकः। जुद्रा-তিসার গুছণী কাশ বুণ হলীমকাঃ ।। মূত্রক্ ছুল্চ গুলান্চ রক্তদোষ বি কারকঃ। আরিশো নেছজঃ জ্রো रगारक गलग ७कः ॥ जुमत्री निन-পাভক বিদৃচী দাকণী সতি। এষা• ভেদপুভেদেন চতু:ষপ্তি ক্জ: মৃ-जाः ॥ मृज्रक्नग्रमुजोक्तां **क**द्मा তস্যাশ্চ কন্যকা। জরা চ ভূত্তি: সান্ধি শ্যজ্মতি ভ্তল ।। এতে চোপাযবেত্তার নগছভিচ সংযত । भनायास ह छ मृद्धा रिवनाख्य निर्दात्रभाः ॥ 🗱 ॥ हक्कुजन्य वृत्राः

यामः भाराधरिखनामवनः । कर्न-रिजन मृष्ट्वि रिजन सद्रावशिषि वि-নাশক ।। বসন্তে ভুমণ বহিংসেবা স্থপু করোভি যঃ। বালাঞ্চ সেবতে কালে ভরা ত নোপগছতি ৷৷ খাত শীভোদকদ্বাধী সেবতে চন্দ্রদূর । নোপযাতি জরা তঞ্চ নিদাযে হনিল (मविनः ॥ भावपुरम्यानकन्नायी घन-ভোষা ন সেবতে ৷ সন্যে চ সনা-হারী জয়। ত॰ নোপগছতি । শর-দৌদু ন গৃহাতি ভুনণ তত্ৰ বৰ্জ-(यट। थाउगारी मनाहाती बता उ॰ নোপ ভিপ্ততে ৷৷ খাত্রমাধী চ হেমন্তে काल वङ्गिः नियव् । जुङ्ख् न-वाच मूक्क जरा उ नामगहि ॥ जिनिद्र १ म् ३ विङ्क न्याकाशक म्बद्ध । यथात्रास्थापकन्त्रायी कद्रा **७• (नाभगहिं ।। अम्हामाः म॰ न-**বালঞ্চ বালান্ত্রী ক্ষীরভোজন । ঘূ-ভঞ্চ সেবতে যো হি জরা ত নোপগ-इंडि ॥ ভ্ ४:क नम्य क्र्याल জল•। নিত্য• ভু-ক্ৰণাপগছতি IJ 🕄 নবনীত তথা मुंड । निड्र ड्राइक म यभी त्या জর। ত নৈব গছতি।। ৠ। শুষ্কনা স जिएगा वृद्धा वालाकः उक्न मिथ्।

'সংসেবন্ত॰ জর। যাতি পুস্ঠা ভ্রাতৃ-ভি: সহ ॥ ব্লাক্রো যে দধি সেবস্তে शुःण्डनीक त्रबद्यनाः । उगूरेगडि জর। হাঙ্টা ভাত্তিঃ সহ সুন্দরি।। त्रबश्चा ह अन्हे। हावीता कात्रमू उका। मृपुराषक भन्नी या अञ्हीना চ ধা সভি॥য়ে হি তাসামমভোজী বুন্ধহত্যা• লভেত্ত্ব সঃ। তেন পাপে-ন সাৰ্দ্ধ' সা জরা ভমুপগছতি॥ পাপানা ব্যাধিভিঃ সার্দ্ধ মিত্রভা সম্ভত <u>ধ্</u>রবং। পাপ ব্যা**ধি জ**রাবী-্জ বিমুবীজঞ্ নিশ্চিত ৷৷ পাপেন কাযতে ব্যাধি: পাপেন কাযতে জ-त्रा। भाश्मन **काय** (७ रिन्) पृःथ শোক ভয় কলি:।। তমাৎ পাপ स्ट्रादेवद्र (मायवीक सम्यवा । ভারতে সম্ভত সম্ভো নাচরম্ভি ভ্যা তুরা: ।। স্বধর্মাচারযুক্তঞ্চ দীক্ষিত। श्रितायक । एक (प्रवाजिथीनाक ভক্ত সক্ত তপঃসূচ॥ বুতোপবাস যুক্তঞ্চ সদা তীর্থনিষেবিন-। পাপা-দুবন্তি ত॰ দৃষ্ট্বা বৈনতেষ মিবোরগাঃ ।। এতান্জর। ন সেবে ও ব্যাধি সং-यक, मूर्जयः । अर्वः (विष्ठ भनगरम काल मर्बः गुरीयाजि॥ 🗱॥ जुत्रक সর্রোগাণা জনক: কথিত: সতি। शिख (भूषा मनीताम ब्रम्) बनका

खरे: ॥ े এ: ७ यथा अक्षत्र हि द्वर्रे যান্তি চ দেহিয়ু। ভনেব বিঞ্জি।-পায় সাধি মক্তো নিশাম্য গ ক্লিখি-লাজুল্যমানাথা মাহারাভাব এব চ। পাণিনা কাষতে পিত্ত চক্ৰে চ্ন-ণিপ্রকে ॥ তাল বিশ্বক**স** ভুক্তা बन्भानक टर्काः। उत्तव कुन् (वट् भिजः मन्त्रः भागहतः भागः ।। ভপ্তোদকক্ষ শরদি ভাগ্নে ডিক্ত বি-**म्य कः । रिन्द भृक्ष क** रा ज्हारक **लिंड• ७**मऽ भुकायर**७॥ मनक्**त्रक्ष धनाकः भिष्ठेः मीखानकान्उः । চণক সর্বাব্যঞ্জ দধি ভক্র বিৰহ্জি-ত ৷৷বিলু তালফল পকু সর্বমক্ষার নেব চ। আদু কি মুদ্গুৰঞ্চ ভিলপি-है जनक्त ।। अक्रात्र हान अक्रव মিতিচপাঠঃ॥পিত্তক্ষয়কর•সংস্যো-वनभृष्टिभुषः भराः। भिखनामधः তদ্বীজ মুক্তমন্য নিবোধ মে।। ভো-জনানন্তর• স্থান• জলপান• বিনা ভৃ-या। जिलरेजनः निष्येजनः निष्य भाभवकीपुर ॥ श्यूर्यवाम छ-कक भङ्दञ्चाकन मंथि। ছाराषु শর্করাতোশ সুস্নিশ্বস্থলসেবন ॥ नाजिक्तान्यः क्षम्यानः भग्री-বিত॰ জল॰। তক্যুঞ্জা পর্ফল॰ मूनक कर्क ही कला।। थाउदानक

न्यून मूनक (भूगाकात्रनः। युक्त-त्रामु हे ७ छ्छम महबीर्ग्य दिना ननः॥ 📝 विह्रोद्यमः जृष्टिज्ञनः गक्रीजनः वि भाषकः । जुनगः मूद्रजक्षः मूद्र পুরু হরীত্রকী।। পিণ্ডারক মপক্ষ রম্ভাফল মপত্র । বেশবার সি স্কুৰার ন্নাহার ন্পানক াা স্মৃত রোচনাচ্র্ণ সন্ত শৃষশক্র । मब्रीठ॰ लिश्नली मुद्धमार्क्क बीत-क भयू ॥ मुक्तारगुडानि गङ्गर्वि निष्ठः (मुग्रह्मानि छ। दल भूष्टिकः-त्राप्ति वायुवीकः निमागय ॥ 🖘॥ ভোজনানন্তর॰ সংদ্যা গমন• বাবন• उथा। इहरन बङ्गिजाभक भाष-कुमन रेमथून ॥ वृक्तश्रीनमनरेकव নন:সম্ভাপ এব চ। অতিৰক্ষ ম नाशादः यूकाः कलश् स्वतः ।। करू वाकाः ज्वा लाकः त्ववन वायू কারণ । 🛊। আক্তাখ্যচক্রে উজ্জন্ম निभाभय जानेवश् ॥ भक्त्र छ। क्ला रिक्षव जवीकः भक्तिमहरू। ना द्व-(कालामकरेकव नम्राडक न्मिडेक ॥ भाश्यि मधिमिष्ठेक (कवल वा नमक्तः । जम्रः भग्रं विजामक भोवीतः **मीजलामक**ी। भक्रेजन বিশেষশ্চ ভিলতৈলঞ্চ কেব**ল**। नाक्नी जान थर्ज्त मूख मामनकी

দুব া শীতলোফোদকনান সুনিজ চন্দ্রদূব । শ্রিকাপদাপত্রভল্ল সু সিঞ্জাজনানিল: 1! এভত্তে কথিও वर्षा जरहा वाङ्गाणनः। 🛠 । বাৰ্ব জ্বিবিধাঃ পু-সা- ক্লেশ সন্তাপ কমিলা:।। ব্যাধি সংঘশ্চ কথিত ক্তজাণি বিবিধানি চ। ভানি ব্যান্থি পুণাশায কৃতানি সন্ডিরেব চ ॥ ভজাণ্যেতানি সর্বাণি ব্যাধিক্ষ্যক-রাণিচ। রসায়নাদ্যো দেযু চো-পাৰ্শ্চ সুদূৰ্লভঃ ৷৷ ন শব্জঃ কথিত্ भाषि यायार्थाः वर्भावत ह। छि-বাঞ্চ সর্ব ভব্রাণা• কৃতার্থানা• বি-**इक्रोप: ॥ इंडि वृक्षोयवर्छ वृक्ष-**चा ७ ५५ जवागः ॥ 🕸 ॥ जय र्गा**ध्वक्षिणः। उ**व दागुष्टेः। (दागः-स्व (कायरेवयम्) (कायमाम) भारता-প্রতা। রোগা দুংখস্য দাতারো জ্ব-, পুভৃতবো হি ভে ৷৷ তেচ স্বাভাবি-काः (किट (किनागडरः यृजाः। নানসাঃ কেচিদাখ্যাতাঃ কবিতাঃ কেপি কাষিকাঃ॥ তত্ৰ স্বাভাবিকাঃ শরীরস্বভাবাদেবজাতা:। কুৎপি-পাসা সুযুপ্স৷ জাগরা মৃত্যুপুভ্তয: ৷ অথ বা স্বস্য ভাবাদুৎপত্তে জাতাঃ याजादिका: जरुबा देखि यावट । (७ ह बमाक्षान्यः ॥ व्यागन्धवा

হভিঘাতাদি জনিতা:। অথবা জ-যোত্তর ভাবিনঃ ॥ মানসাঃ কাম ক্রোধ লোভ মোহ ভ্যাভিমান रिन्तर रिभणुनर विवादिशाम्या मार-मर्वे **পু**ভূতेयः । अथवा উन्नामान-মার মূর্। ভুম তম: সন্যাস পুভূ-তयः ॥ काविकाः शाखुरद्वाग भुक्-তথ: ॥ কর্মজা: কথিতা: কেচিদ্দো-ষজা: সন্তি চাপরে। কর্ম দোষো-জ্ঞবা শ্চান্যে ব্যাধ্য জ্ঞিবিধা: স্মৃতা: ॥ তত্র কমাজা ব্যাধ্য:। यৎ প্রাক্ত न॰ मुग्रर्भभूवन॰ व्याधिक्रभ॰ क्व-ল' ভোগ নাশ্যু পায়শ্চিন্তনা**শ**্যু বা ততো জাতাঃ ন তু দুষ্টবাতাদি **मार्येग क्रिकाः। छथा। यथा न्या** জ্ৰম্ভ নিণী তা যথা ব্যাধি চিকিৎে সিতাঃ। ন শন• যান্তি যে রোগা স্তে एक्टियाः कर्यका वृत्यः ॥ त्नायकाः মিথ্যহার বিহার পুদ্রপিত বাত পিত क्षजाः॥**#॥ बन् बिष्रा**हात বিহারিণা মধি প্রাক্তন সুক্তেন নৈক্জ্য° দৃশ্যত এব ততো দোষ-क्षियुषि शुक्तिनकरैयंव कात्रन उट কথ• নোৰজা ইতি। উচ্যতে। দো-वाजद्वा वज्र ज्यानिकात्र मृक्ष्य বৰ্ত্ত এব কিন্তু ভত্ৰ নিখ্যাহার বি-হার ভূবিতা দোষা হেতবে৷ দৃশ্যন্ত

ইতি দোষজা ইতুচ্যেত ইতি সম্মাৰ্থ: ॥ 🗱 ॥ कर्म्यरनाया ज्वताः। द्वन्नामा गद्रीयाःम (ख (ऋगाः कर्म्मागं काः । অত্র কারণ দুষ্মপুবল যতে। দো-বান্নত্বেপি ব্যাধে গরীযন্ত্রণ তৎ ক-মাক্ষয়াদেব ক্ষীণ ভবতি। দোষাস্ত यद्मा अभि निमान(ज्ञाका मृम)ह्र এবেভি।দোষাণা• কারণন্ত মন্যত इंडि कर्पालाखान्त्रताः ॥ कर्पक-या ८ कर्म्यकृ जा (नायकाः स स (छय-रेजः । कर्यास्तारमान्त्रवा यान्ति कर्या (रायक्रशा क्रय ।। (रायका: अ अ ভেষ্তৈ রিভি দোষজেম্বাদিকার- मृक्ष्यं उट्यकार्थ मुवाक्रयानि জনিত দুংখভোগেন কটু তিক্ত কধা-याराष्ट्रा जक्षणारि जनित्र हुःथ-ভোগেন চ ক্ষয় যাতি ৷ শেষাদৃষ্ট हिंउरवा माया एउ य य उच्चेरेड: क्य याष्ट्रीकार्थः ॥ जाद्या यान्या অসাধ্যাক্ষ ব্যাধ্য স্ত্রিবিধাঃ মৃতাঃ । সূথসাধ্য: कश्चेमाध्या हिविधः সাধ্য উচ্যতে ॥ যাপ্য লক্ষণ মাহ । यरभनीयञ्च ७ विष्ठाए कियाः धा-त्रयः हि ७ । क्रियायास्त्र निवृज्जा-যা॰ সদ্যো যক্ষ বিনশ্যতি ॥ প্রাপ্তা ক্রিয়া খার্যতি সূথিন পাপ্য মা-তুর•। পুপতিষ্য দিবাগার• স্কস্তো

্ৰব্ৰেন যোজিত: ॥ সাধ্যা যাপ্যত্ব মাধ্যম্ভি যাপ্যা ক্ষাসাধ্যতা তথা। মুত্তি পূাণানসাধ্যাস্ত নরাণা মকি-- স্বাবভাণ।। অক্রিথাবতাণ চিকিৎসা রহিতানা ।। # ।। অথোপদুব লক-র্ণ । রোগারম্ভক দোষস্য পুকো-नामूनकागरछ। या श्रा विकातः न त्रि कशर्व इरहाहिजः ॥ #॥ অথারিষ্টস্য লক্ষণ মাহ। রোগি-(१) गद्र १ यया हर भा खावि नक्र (७। जलका मित्रके महािम्डेका-পি ভদুচ্যতে ॥ 🕸 ॥ অথ রোগস্য চিকিৎসা লক্ষণ মাহ। যা কিয়া ব্যাবিহরণী সা চিকিৎসা নিগদ্য তে। দোৰ খাতু নলানা॰ যা সাম্য-क्टरेनव द्रागइट्।। कियाब कर्य। ব্যাধি হি্বতে হনযেতি ব্যাধিহ রণী। করণাধিকরণযোক্তেভি স্ত্রে-ণাত্র করণার্থে লুট্র।। তথাচ। যাভি: ক্রিয়াভি জাঁবন্তে শরীরে ধাতব: मगः। मा हिकिएमा विकादानाः কর্ম তন্তিষ্কা মত ।। যাফুদীর্ণ শনযতি নান্য ব্যাধি করোতি চ। লা ক্রিয়া ন তু যা ব্যাধিণ হরত্যন্য मूमीत्राय ॥ कियाव हिकिए मा। তথাচানরসি হ:। আরস্ত্রো নিষ্কৃ তিঃ শিক্ষা প্রন সংপ্রারণ। উ

পায়: কর্ম চেপ্তা চ চিকিৎ সাচ নব ক্রিয়া ইতি॥ ৠ। অথ চিকিৎ সাবি-ধ্যুপদেশ:। জাত মাত্র শ্চিকিৎস: স্যায়োপেক্যো २ ল उया गरः। दङ्कि শত্র বিবৈ স্তল্য: মল্লো **ংপি** বিকরো_ণ ত্যসৌ।। রোগমাদৌ পরীক্ষেত ত-তো १नउद्र भोषधः। छडः कर्म डि-यक् भण्डा आनमूर्व ममाहात्र ॥ অযমর্থ:। ভিষক্ আদৌ রোগণ প-রীক্ষেত বিচারযেৎ। ততো ৎনস্তর• ঔষধ বিচার্যেৎ। ততঃ পশ্চাৎ রোগৌষধ বিচারানন্তর জ্ঞানপূর্ব। সাবধানো ন তু অবজ্ঞবা কর্ম চি-কিৎসা মৌষধ দানাদিৰূপ সমা-চরেদিত্যর্থ: ।। 🗱 🛭 রোগাজ্ঞানে চিকিৎসাকরণে দোষমাহ। যুস্ত রোগ মবিজ্ঞায কর্মাণ্যারভতে ভিষক্। অপৌবধ বিধানক্ত শুস্ত निष्क र्यमृह्या ।। यम्ह्या देवविष्ठ्या সিদ্ধি ভ্ৰতি নাপি ভ্ৰতীত্যৰ্থ:।। অন্য । ঔষধ কেবল করু । যো-कानां नि न हानयः। रिवर् क्या न हिट् व्यर्गाव्य गर्डाञ्जाञ्जः ॥ 🗱 ॥ (द्रा-গজ্ঞানে ভেষজাজ্ঞানে দোষনাহ। যন্ত কেবল রোগজ্ঞে৷ ভেষজেম্ববি-व्यक्ति । उ॰ रेवहरु शुन्तर द्वानी महाः ष्यथा तो नाविक विना ॥ नाविक

कर्नभात्र विना वथा (नोः मक्तर्षे भ-॥ **७७ ७था द्राभी उ**र्थः ॥ अग्रह । যন্ত কেবল শা**ন্ত**জ্ঞ: ক্রিযাম্ব**ল**-লে। ভিষক্। সমুম্বত্যাতুর পু भा जीकः मजीव होस्वः ॥ #॥ **द्या**रगोषध्यम र्ङ्यात खनमाङ् । यस तागविष्मवकः नर्व छिवनाकाः বিদঃ। দেশকালবিভাগজ্ঞ স্তৰ্য্য निषि नं मः गयः ॥ व्यानावस्य क्षाः জ্ঞানে পুষতেত চিকিৎসকঃ। ভে-वकाना॰ विशास १थ छछ: अर्धाहि কিৎসিত।। চিকিৎসিত মিত্যত্র ভাবে কঃ ৷৷ ইতি ভাবপুৰাশে পু र्वथ 🖰 ॥ 🗱 ॥ ज्यथ (यन (त्रागानाः कान मा उन्हार । (रुष् उन् जि॰ श्रीकिः भ्रंकिंगक्ष सक्ति। छरिय-বোপশন: পঞ্চ রোগবিজ্ঞান (হস্ত-वः ॥ उद्ध (इरङा र्लक्ष्ण मारु। यबु ন স্যাদ্বিনা যেন ভস্য তাদ্ধেভূ কচ্যতে 1 भारक **मःव**रवहाद्वाय उৎপर्यरायाः ন্ পুরক্ষহে ।। নিদানং কারণং হেত্ निभिज्ञ निरम्भनः। म्ल नाग्जनः তত্ত্ব পুত্যযোগি নিগদ্যতে ॥ তত্ত रहजू र्वाधीमा[॰] ख्वानाय रहजू र्यथा। वर्षा कक मुम हिमाननना जिस्थु-न (माक हिन्ना खरापरमा वाङ्गु-काशरह उरवा वाउडान् वाधीन्

(वाथगिष्ठ ॥ भत्र कईत्वाक औक् ক্লোধ ভূষ। ক্ষুণাভিঘাতাদয়ঃ-পিত্ত-পুকোপহেডবঃ পিত্তজান্ প্যাধীন্ বোৰবন্ডি।। বসভ মধুর গ্রিঞ্জ শী-जामयः कफशुरवानं (२७वः कक कान् व्याधीन् (वाचयिक्षः। 🕸 ॥ व्यं थ मः भारत जंका मार । यथा पुरद्वन দোষেণ যথা চানুবিসর্গতা। উৎ-পত্তি যাম্যস্যামৌ সংশ্ৰাণ্ডি জাতি त्रागिकः॥ यथा मूट्टिन (मार्विन यथा काद्रगाञ्चान मुष्टिन (मार्यण । नथा চানুবিসর্পতা অনেক্থা দোষাণাঁ° বিসর্পণ মৃদ্ধাধ স্তিষ্ঠগাদিগভিত্তে-দেন। তথাচ বিসপ্তা আম্যস্থা উৎপত্তिः अभी मःभाश्विः। माञ्ज क्रवेश्वाय मःभारतः भर्यशयावार জাতি রাগতি রিতি॥ সংপ্রাপ্তে রৌ-भाषिक (**ভ**দানাহ। সংখ্যা বিকল্ল পাধান্য বল কাল বিশেষভঃ। সা ভিদ্যতে যথা ত্রৈব বক্ষ্যন্ত হঙৌ জুৱা ि ॥ **म॰थ्या**मिक्स्याः (य वि**ष्यप**) ত্তেভ্য: সা সম্পাধি র্ভিদ্যতে ভেদ-বতী ক্রিয়তে ইড্যর্থ:। তত্ত্ব সংখ্যা• বিবৃণোতি। যথা জুরো 🕫 💐 💌-তীসার: বড়িখ ইত্যাদি। বিৰুদ্ধণ বিৰূণোতি ৷ দোষাণা• সমৰেতানা• विकल्ला र नाम कल्ला मन्दर

্ ভানা সমুদিভানা দোষাণা অ• **माच्छ** कन्नन। शीन मध्यादिक ভেদৈ र्ভाग कन्नना दिकन्नः ॥ 🕸 ॥ शाथान्। বিবৃণোতি। স্বাতজ্ঞ্য পার্ভজ্ঞান্ড্যা व्यात्यः भाषान्य सानित्यः। व्यात्यः স্বাভন্ত্যেণ পাধান্য পারভন্ত্যেণা भाषानाः वरमिखार्थः । यथा स **छञ्जन**। जुत्रमा शुाधानाः जुताथी-नानाः याजाभीना म्लाधानाः ॥का। ৰদাং বিবৃণোভি i হেত্বাদি কাত্ৰ मुग्रवरिव र्यनावन विष्मयंगः। व्य-ত্রাপি ব্যাধে রিভ্যনুবর্ত্তে। ছে-सारः (इंड भूर्वक्यागा काउ (तुर-न माक्लान । अवयरिः अक्टम्स्मन । इतान वंजायनाया विष्णयन वि-শেৰ বোৰঃ॥ গ্লাম কাল বিৰুণোতি । नकः दिनकुं खुकारीम र्गापिकाः লো বথা বলং। নক্ত মত্রাব্যথং রা: ক্রিলাচক•। এতেনৈভদুক্ত• **যম্মিদ**-ক্তাদে রঃশে বস্য দোষস্য প্রকোপ উল্লোপ্তি নোশ তুদ্দোৰ্জস্য ব্যা-খেঃ কাল ইভার্থঃ। নজাদে **রংশেষ্** वाडामि भूकाश जिल्हा वायुर्हेन । ভে ব্যাপিলোপি জ্লাভ্যো রঞ্চে ম ব্যেক্রিকুমাঃ ব্যো হছে। রাত্রি जुकाना गड मन्द्राविनाः क्**मावि** ॥ তে বাত পিত্ত ককাঃ। ঋতুষু বা

जाहिरकारमा यथा। वर्षामु निनिद्ध वायुः निङ भन्न हि उद्माक। वमस्ड তু কফ: স্বপ্যেদেষা পুকৃতি রার্ত্তবী ॥ 🗱 ॥ म॰ शास्त्रि वंशाधीना॰ उद्धानाय হেতু র্যথা। মিধ্যাহার বিহার **ক** পিত বাতাদ্যামাশ্য গমন রসমূহণ কোষ্ঠাণ্ন বৃহ্নিরসনর্পণ জুরোৎ-পত্তি পুকার• বোধ্যতি ভথা ব্যা-धीनाः जःथा (मादाः माः म तल्लना भाषाना वलकाला का वाधवि ! खिषु ज्ञातिष् विकिट्माविष्ण : म्। 🗱 ॥ अथ भृत्वेक्भम्। नक्ष নাহ।পূর্বকপন্ত তদ্মেন বিদ্যান্তা-विन सामयः। मासान्यकः विभिष्टेसः দ্বিবিধ তদুদাহ্নত।। সামান্য তত্ৰ रिरायाना॰ विरमिरेय जनविधिक । दिनिष्ठे भीवषाकः मार विस्निरेयक সমবিত ৷৷ দোষাণা বিশেষাঃ জৃ ञ्चाज्ञिय (नवसाशाद्म भानराप्तरः । তত্ৰ পূৰ্বৰূপ ব্যাধীনা জ্ঞানায त्रकू र्यथा। **म्**नामत्या जाविन जुङ्ग বোধ্যন্তি। অথচ তএব শুমাদবো **২তিশবি**ভ জ্স্তাযুক্তা ভাবিন• বা. তজ্ব নেত্ৰ দাহ্যুক্তা ভাবিন পি-ত্তন্ত্বর বহিমান্যে যুক্তা ভাবিন শ্লেব্যজ্বণ বোধবন্তি ।। 🟶 🕛 প্রথ नक्षामा नक्षा मार्

- বিশিষ্ঠ• যদ্ব্যক্ত• তল্লক্ষণ• স্বৃত• । সংস্থান লিক চিয়ে চ ব্যঞ্জন ৰূপ याकृष्डिः॥ विभिष्ठेः भूईक्षभः स्रेय-দ্যক্ত ৰূপ তদেব সম্যাগ্ৰক ল ক্ষণ স্ত । তত্র শাস্তে ব্যবহারায भर्यशयानाइ मः इति भिज्यित ॥ লক্ষণ ব্যাধে জ্ঞানায হেতু যথা। (बरावद्वायः मञ्चानः मर्वाक्गुङ्ग-ঞ্ যুগপদেতল্লক্ষণ জ্বন বোধ্যতি ।। 🕸।। অথেপেশ্যস্যলকণ নাহ। ঔষধান বিহারাণা মুপবোগণ সূ थावरः। न्यामुलन्यः विन्तार मः হি সাজ্য মিতি ফুড: ॥ 🗱 ॥ ভত্র বাতস্যোপশ্য মাহ। মধ্র লবণ भान्न निषा नरम्याक निष्ना खक् कृष्टिकः র বস্তি স্বেদ সংমদ্দিশনি। দহুন জল-দ শেষাভ্যঙ্গ সন্তর্গানি পুরু(পাত-প্ৰনাৰ শান্তমেতাৰি স্যুটোঞা অ্থ পিত্তস্যোপশ্য মাহ। ঠিক चानु कवाय भी छ भवन हाया निमा থীজন জ্যোৎসা ভূগৃহ যন্ত্রবারি **जनर द्वीगावमः स्थानंनः । म**र्शिः क्षीत विदिक रम क क वित्र मा व शुरू शक्तिक भागशत दिशत (उपज शिषः भि छः भूगाछिः नरयट् ॥ 🗱 ॥ ध्यथ कफ्:मऽ। भग्य नाइ । क्क क्षात क्यार चिक कर्रेक व्यापाम

নিষ্ঠীবন ধুমাত্যঞ্লীরো বিরেক वमन (बरमाभवामामिक ।-र्ज्ड्या-তাধু নিযুদ্ধ জাগর জলকীডাঙ্গনা-*(नवन• भागाशत्र विश्वत्र (ভर्म* भिनः (प्रयान मृशुः एत्र ।। # ।। জলকীড়া কথা কফা হরতি ভদাস্থ । জলক্রীডা জনিত শৈত্যেনাবৰুদ্ধ গুে। ভূব। কফ শোষ্যতি ইতি স-गादिः ॥ 🗱 ॥ डेशनाया वृहास ৰ্জ্ঞানায় হেত ৰ্যদুক্ত চরকেন। গূচ-लिकः महीर्ग लक्ष्म व्यापि मुभ-শ্বানুপশ্বাভ্যা• পরীক্ষেতেতি ॥ তথা চ সুশুতে। অভ্যন্ধ বেদন দ্বে-हेर विकारता वाखिका न यह । मान ন্যেৰত তু ৰিজ্ঞেদ রক্তমাত্রাপ্তি म्ब अ। मर्खिया स्मव द्यागानाः निमान अभिजा यनाः। ७९ श्-কোপদ্য তুপ্যেক্ত বিবিধাহিতদে-वन ॥ नार्बना द्वानाना निमान সন্নিকৃষ্ট কারণ ৷ স্পিতা: মহেতু मुद्राः। भनाः वाउ भिन्न कक। ब-(वज्रम्यः। ज्था व वायुः। (माया-**এব হি সর্বেধা** রোগাণানেককারণ নিতি। নরাগন্ত লব্যাধিযু ব্যভিচা-तः गाए। उम उवाश्रः शब्रनडः दः रहाय পুড़ाभगादमाः ভावि-

षार । उरभा मुत्याय खनत्याम-স্যেক। ইতি ভাবপুকাশ:।। #।। **পाপ** बागा यथा। **भा**जाउभीय কর্মবিশাকে। সংখ্যু রাজযুদ্ধা চ श्वारहा गुरुषी उथा। मृतक् हान्यः ব্লী কাশা অতিসার ভগন্রে।। দুষ্টবুণ গণ্ডনালা পক্ষাঘাতো হক্ষি নাশন•। ইত্যেব মাদযো রোগা ম-ছাপাপোভবা: মৃতা: 11 জলোদর यक्ट श्लीर ण्नादाग तुनानि ह। थामाजीर्वज्ञ हिन् जुग साह गन-शुराः ॥ त्रकात्र्रम विमर्शाम्य छै-भभाभा ख्वा गराः। र धाव जानक শ্চিত্র বপু: কম্প বিচর্ছিকা: ॥ ব न्यीक পুछर्तिकान्या द्वागाः भाभः ममुख्याः। उथा वर्ग वास्त्र न्गाः রোগা অতিপাপান্ডবন্তি হি 🏿 অ-ন্যেচ বহুধা রোগা জাযন্তে রোগস-ऋदाः । উচ্যন্তে हि निमानानि शुाय-कि खानि ह कमार ॥ # ॥ मर्वादाः গনাশক দান বথা। হেমাদু ধৃত मानथए छगवहाकुः। भूवर्गमान जर्दियाः द्वाशागाः नामकाद्रगः । ज्याद नर्व भुगङ्गन कर्बनाः कम-लाक्त ॥ इंडि मनमामञ्डू ॥ 🗱 ॥ ज्याद्रागुनानितः । ज्ज ভिष्या दिकाः भुगसाः। मगमी

রোগশি

পুতिপৎ विजीया ज्यामि**नी नक** মীভিন্না মধ্যমা:। ভত্ৰ নক্ষত্ৰাণি । স্বাতী শুবণা ধনিষ্ঠা শতভিষা জ্যেষ্ঠা হস্তা পুষ্য পূৰ্বাষাটা পূৰ্ব-क्लूनी भूर्वजामुन्द मधा जर्ती মৃণশিরা भि। তত্র বারাঃ জ্রা:। তত্র যোগো ব্যতীপাতঃ। অশো-ভनण्याः । नागाशका कात्र्य পাপগুহ:। ইভি জ্যোভিস্তভু• ।। 🕸 ।। अभिष्ठ । हन्तुः मृत्को वर्धी-পাতে ভৌমার্ক শনি বাসরে। বুণ মুক্তো ব্যাধি মুক্তঃ কৃশঃ সু.ন॰ স-माठत्रर ॥ भूबीजग मधाः भ्रयः 😇 त्रनी कृ जिका उथा। या नुगगक जि थो दिक्छ हाद्वाग्रज्ञान माहदद्र ॥ ইতি জ্যোতিঃ সারসংগৃহঃ॥

द्मागम्' क्ली 'खेषश्'। इंखि विमुकः ॥ রোগনাশকে ত্রি॥

রোগভুঃ স্ত্রী শরীর[•]। ই**তি শন্দ চ**न्द्रिका ॥

রোগরাজ: পু• রাজযক্ষা। ইতি व्राजनिर्घण्टः॥

(द्रागनक्रन क्री निमान । इंडि त्राजनिर्घणः॥

রোগশান্তকঃ পু• বৈদ্যঃ। ইতি नप्रिनम्का॥ রোগশিব। জী मनः শিবা। ইভি রাজনির্ঘণী পু॰ বৃক্ষবিশেষ:। শ রোগশিলী পু॰ বৃক্ষবিশেষ:। শ রালু ইতি ভাষা! ইতি জটাধর:॥ রোগশ্বেষ্ঠ: পু॰ জ্বঃ। ইতি রাজ-নির্ঘণী:॥

রোগহ• ক্লী 'উষধ•। ইণ্ডি শব-চন্দ্রিকা॥

রোগহরদুব্য ল্লী রোগনাশকবস্ত । यथा । धन्नु इति क्वारु । मुन्तानि মধুরাদীনি বক্ষের রোগহরাণ্যহ।। শালি বপ্তিক গোগুম ক্ষীরক্ষৈব ত-था मध्।। मञ्जा मृत्राहेक यद करन র্বাক্ত গোজুর । গম্ভারী পৌক अ वी**जः** पुका थर्ज्तकः वला ॥ नात्रिकरलक्षाञ्च एक्षा दिसाती ह পিযালক । মধুক তাল সমাও मुर्थाः २यः मथुरतागनः ॥ मूही দাহ পুশমন: यि जितुय भुमामनः । कृषिकृष कककृष वृष्य अका-**७**७र्थ• निष्कविज्ञः ॥ श्वान काःभाजऽ মাপুর্য্য খরহাতারু দানি চ। গল গগু শ্লীপদানি গুডলেপাদি কার-(यट ११ का। माजिमायनकामुक क-शिथ क्वमर्तको । माछ्नुकामा-তক্ষ্ণ বদর• ভিত্তিরী ফল•।। দ-ধি ভক্ত কাঞ্জিকঞ্চ লছচ চামু-বেতসং৷ অশ্লে দত্তশঠাযুক্তো জা

त्रभः भावता वनः ॥ (क्रम्या दोज-क्ट व्रद्रा विमानी ठानुल्लाभनः। जासा अर्थ (मरामानः **क्**र्याहि न ह-र्चक ।। नतीत्रम् ह रेनिधना स्व-ष्ठिनकृष्ण्य । ছिन्न जिन तुगाही-নি পাচ্যত্যগ্নি ভাবজঃ।।ঞ্চা লবণা-नि यवकातः मञ्ज्काभिक वादणः। **भारतः भारतः (क्र**री विष्मुय मर्भः गापिक्टा। मार्गद्राधी मानवक्ट म-এক: পরিষেবিত:। গাত্রকণ্ড কো-ठेल्नाक रेववर्गं जनसम्भः ॥ द्रक वाज वक्किन भृरख्नम्य क्का ष्टिकः ॥ क्षः॥ (वऽषय निगुः भृत्वक क एर-वराक् व क्षेक् ॥ ववनः अष्टु ब क्लाः मुखा खुल् नाक्नी। कर्तिना मीश-नः (भाषी अठ कष् कका अक्टा। স্থোল্যালস্য কৃমিহর: শুক্র মেদে। বিরোধনঃ। একো হত্যর্থ সেব্য মানো ভুম দাহাদিকৃক্তবেৎ॥॥॥ क्ञमानः कत्रीत्राणि रुद्रिएनुग्रयः। ন্তথা। স্বাদু কণ্টক বেত্রাণি বৃহতী षय मधिनी ॥ ७ एठी ठ पुराकी ठ ত্রিবৃদ্ধপূকপর্ণ্যলি। কারবেল্লক বা-डांक कंदवीद्रक वानकाः ॥ द्वा-हिनी मञ्जू ब्री ह करता है। दिवय-স্তিকা। জাতী বৃক্ণক নিম্বো ক্যো-ভিমাতী পুনর্ণবা ॥ তিক্তো রস-

त्रिकः महाद्वाहरना नीमन ख्या । भिराम जुत्र कृशामा गृही कथूं जि-धारिहिट II विज्ञाब क्षर **मः भारि** ेषा डार्थः म इ (गविजः। मना। खस्ड क्लिनकार्डि भिज्ञःश्रुल तुनारिक्ट। क्षा जिक्ना मल ने बनु बार्गम्। उ वीमिद्धा किन्द्रकः वक्रवः भाकः नियाव अह विजिका॥ नियावशान भानका है डिप्री टनाठेशा कवारम গ্রাহকোরোদী ভদ্রকাল্যের শোব পঃ। একো ২৬, এ সেব্যুম্পনা হার-याम्य भी उक्टा। गृथामा व बुद्रा-थान बन्धान सामित्रात्रकः । 🚸 । क्तिना करु नवण (नवम्की दनाइयः য় কছপী শল্লকী পল্লে। পুনন্বা শ-**छावती। यशिमहा वृक्तम छी सम्रे**हु-इन्डरक छथा।। यर कान इन्यानि কর্বাসীদ সমূল 🕫 । পূথক্ সমস্তো বাতান্তো বহুসিত্তহর স্তথা ॥ শ-ভাবরী বিদারী চ বালকোশীর চ-न्मन । मूर्वा वर्षेः भिश्ननी र वम्बी भन्नकी उथा॥ करनी छाए भन পদ্ম মৃদুধর পটোলক । জ। অ্থ শ্লেষ্মহরো বর্গো হরিদ্বা গুড সপ্তক• ॥ শতপুদ্ধী চ জাভী চ ব্যোষারগৃষ नाञ्जी। 🗱। अलि रिखन वमा मङ्जा

মেধাণ্নি কাঙ্ক্লিণা• শস্যতে যুত্ত•া কে-বল পৈ জিকে সর্পি র্বাতিকে লবণা-न्वि उ ।। (एय॰ दल्करक वानि ख्याब ক্ষার সমন্বিত•াগুছী নাডী ক্র শ্লে-या (मर्मा भाक्ष व्यागिष्याक्षा रेखन॰ লাঘৰ দাৰ্ট্যায় ক্ৰুত্ম কোষ্টেযু দেছিছু। বাভাতপা ম ভাবাভিব্যাবাম ক্ষীণ **থ**ুতু ৷৷ ৰূদে ক্লেশফ্ৰাত্যগ্নিবাতা-বৃত পথেষু চ। তথা দক্ষা হল ুষ্টা গোনিকর্মা নিরোক্জি ॥ উত্তরস্য পল মাতা ত্রিভি শ্চাকৈশ্চ মধ্যমে । खबन्रगाः भनार्ष्क्वतः सुङ् कृर्शियः বেষ চাঃৠ। জলমুক্ষণ ঘৃতে দেয়ণ পৃথ-ক্তৈলে ন শস্যতে। শ্লেহে পীতে ভূ তৃকাযা॰ পিবেদুকোদক নর:।। বা-তানুলোম দীগুাগ্নি বর্লা গ্রিঞ্জ সম• মত । ৰহুস্য সেহন কাৰ্য্য মতি-ব্রিপাস্য ক্রফণ ।।। মা। ম্যানাক কো-রদূবান্ন তক্র পিণ্যাক বঞ্চিভিঃ। বাতশ্লেমাণি বাতে বা কফে বা স্বেদ ইষ্যতে ॥ न स्वन्यम् ७ ज्ञृत क्ष मुर्बन मृहिं जान्। ইত্যাদি মহাপুরা-ণে গাৰুডে যোগসারে ১৭৭ অধ্যায়ঃ ॥ 🗱 ॥ ধনুম্বরিকবাচ। ঘৃত্ত তৈলাদি বক্ষ্যামি শ্ণু সুশুত রোগনু । শঞ্জ भूबी वहा भाग वाकी वृक्षम्वई-न।।। অভয়। ७ पृत्ती रहव अवैक्यक

वात्रही। এতৈ तक्षमीय ভাগৈ घृ छ नुइ विभाव्य ॥ कचेकार्या तम পুত্ত: ক্ষীরপুত্ত সমন্বিত: ৷ এত্রা ন্দী ঘৃত নাম শুতি মেধাকর পর ॥ # ॥ विक्ना हिबक वना निर्ख्शे নিম্ব বাসকা:। পুনর্ণবাগুড়ুচী চ বৃহ की ह **म**ठावती ॥ वरें हु छ॰ यथा वाजः अर्दादागविभर्मनः । #1 व ना णक्याय जु रिजन गार्का हकः शहर ॥ करेन मंश्रुक मिक्षिश हन्त নোৎপল পদ্মকৈ:। সুম্বোলা পিপ্ল লী হ'ন্ত বুগেলাগুৰু কেশরৈ:।। গ ज्ञाय कीवनीरेयक क्वीब्राहक जगा-শ্ৰিত ৷ এতমূদ্বশ্নিনা পকু স্থাপযে-দুজতে শুভে॥ সর্বাত বিকারাণস্ত সর্বাত্তরাশ্যান্। তৈল নেতৎ প्राम्यायहनाथाः त्राक्षवञ्च छः ॥ ॥॥ न जावती त्रमभुष्ट कीत्रभुष्ट खेरेब व ह। भंडभूझा (नवहाक मान्त्री दिनात्वयकः दवा ॥ ठन्दनः छगद्रः व्रक्षः भावा हाः मुन्डी उथा। এত: कर्यमानः करेन रिखन भुष्ट् विभा हरय९ ॥ ञ्चु वानन भञ्चा• विश्व ব্যস্থ স্থিনা ৷ বাযুনা ভগু গাত্রাণা (य ह नी विक रेमथुरन ॥ জর। জর্জর পাত্রাণা চার্যান মুখশোষিণা। ত্বগ্গতা ক্যাপি যে বাতাঃ শিরা স্থা-

যুগতাশ্চ যে ৷৷ স বস্তি নাশযভগ্নশু-रेडरेक्ट महास्नाङ्कः। अश्वीयन भिष• रेडण॰ विक्षुः ताङ• क्रमप्रद• II # II भृषक् रेखन मृ उ॰ अर्याप मगरिष्ठ (द्रोवरिश्वः भृथक् । मञावर्ष्या গুড়চ্যা বা চিত্রকৈ রোচনাযুত:।। निर्श्वता रा भुमात्रगा कणेकार्यता त्रमारि छि: । वर्षा वानवया वालि वामत्कन कलिंकिः ॥ वामा हिन्द ওকেনাপি ভৃঙ্গরাজেন মুডিনা। মু-यन्। मम्मालन थिमात्र दिर्गिन **डि:।। विका भारतका वाश्रि हुर्न॰** म्राट मर्वाद्रागन्ट । गृत्वन मधूना বাপি যুক্ত• খণ্ড গুডাদিভি:।। লব-रैन: कर्टृरेक यूं क्र• यथा ভागक्ष রো-গৰু । 🛊। চিত্ৰ কৰ্কাৰু ত্ৰিবৃত। ম-लम् इयमात्रकः ॥ स्था ठ वाला भ-ণিকা সপ্তপর্ণ স্বর্চ্টকাং। জ্যোত্তি-শ্ৰতীঞ্চ সংভূজ্য তৈলং ধীরো বিপা-চযেए।। এउन्नियुन्सनः रेउनः ভृषः मम्। ७ जगन्स् त्र । (भाषन का द्वा हन-**ব্যু**ষ্ট সর্ব্বর্ণকর• পর• ৷৷ চিত্রকাদ্য• **भर्। टेउन॰ न**र्बद्धागशुञ्छन•। ৠ। অজনোদ: সসিন্ধো হরিতাল নি-শাদ্ব ।। ক্ষারদ্ব । কেন্যুত নাদুক **म**त्रालाफ्य । इन्त्राक्ग्रभागार्ग करीयः कन्तरियः गरेगः ॥ कन्तरियः

ति मान्तिः इंकि भाठः॥ व किः भर्यकः ठिन महामूदिन्छ याह्यकः । मृष्यिना भरहरम्छ व्यक्कीरम् मन्यू ।। व्यक्तमामा-दिकः ठिनः गखमानाः वर्रभाइ-कि। विम्धस्य भरहर भङ्गः भङ्गिः व विर्माध्यर्थः ॥ द्राभगः मृज्ञा-ठिनमाद्यर्थः ॥ द्राभगः मृज्ञा-ठिनमाद्यर्थः ॥ द्राभगः मृज्ञा-देश्यमाद्ये ॥ द्राभगः म्रावीर्यप्रथः रम्भागहर ॥ इंठि गाक्ष्णः २१৮ व्यक्षायः ॥

রোগহারী পু॰ বৈদ্য:। ইত্যমর:॥ রোগনাশকে ত্রি॥

রোগিতক: পু• অশোকবৃ**ফ:।** ইতিরাজনির্ঘণ্ট:॥

ह्मिनिवल्लं क्री छेष्य । इंडि

में प्रिन्तिका।। द्राणिशिय कि।।
द्रिणी कि द्राण्युकः। उर्श्वराः
यः। द्राधिकः २ विक्वः २ यानः ८

यानः ६ नन्दः ५ व्याक्तः १ व्यक्ताः
छः ৮ व्यक्तिकः २ व्याः २० व्याः
वरः १२ व्यक्तिकः २ व्याः २० व्याः
वरः १२ व्यक्तिकः २ व्याः १० व्याः
वरः १२ व्यक्तिकः २ व्याः १० व्याः
वरः १२ व्यक्तिकः १ व्यक्तिः।
वर्षः ११ व्यक्तिकः।
वर्षः ११ व्यक्तिकः।
वर्षः ११ व्यक्तिकः।
वर्षः ११ व्यक्तिः।
वर्षः ११ व्यक्तिः।
वर्षः ११ व्यक्तिः।

हीजा**দেঃ পু**শ্বতো হপর• ॥ আযু² वादि । जादि नदाद नाश्रद्धाना-ধ্যত্ত্বাদি। দৃশা দর্শনেন। অত্র স-ম্পদাদিভাগেতি ভাবে জ্প্। স্প र्माट मीजापः। मीजाक मृनू क-ঠিনত্বাদিনা পরীক্ষণঞ্চ। পুশুতঃ। উদর লাঘৰ গৌরৰ ভৃষা বুভুক্ষা वनावनामिना । सिथ्यामृष्टी विकादा হিদুরাখ্যাতা স্তথৈবচ।তথা দুল্লরি-পৃষ্টাত মোহযেয় তিকিৎসকান্।। তত্ৰ দৰ্শন নেত্ৰ জিল্পা মূত্ৰাদে: কৰ্ত্ত-ব্য় ।। 🗱।। তত্র নেত্রপরীক্ষা যথা। নে-ত্র স্যাৎ প্রনাদুক্ষণ ধুমুবর্ণ তথা-ৰুণ°। কোটরান্ত: পুবিষ্টঞ্চ তথান্তঞ্ বিলোকন ।৷ হরিদাখণ্ডবর্ণঞ্চ ব্যক্ত• বা হরিত তথা। দীপছেমি সদা-হঞ্চ নেত্র: ম্যাৎ পিত্তকোপত: ॥ চফু বলাশ বাহুল্যাৎ স্থিক স্যাৎ সলিলপ্লুত । তথা শ্বলবর্ণঞ্জেরা ভিহী ন• বলান্ব ড• II নেত্ৰ• দ্বি-(राव वाङ्न्डा९ म्राप्तायष्य बा-ক্ষণ । ত্রিদোষ লিঙ্গণ সেবেত ত-ঝার্যতি রোগিণ।। ত্রিদোষ দূষি-ত । নত্র মন্তর্মগ্ন ভূশ্ন ভবেছ। ত্রি-निक्र मनिज्यावि शुरख्याची नयः **७**ऽशि॥ #॥ यथ जिल्ला भन्नीका। শাকপত্রপুভা কক্ষা য়ু টিতারসনা:

নিলাৎ।রক্তা শ্যামা ভবেৎ পিত্তা-। ল্লিপ্তাদা ধবলা কফাৎ ॥ পরিদস্বা খরস্পার্শা কৃষ্ণা দোষত্রবে ইবিকে। সৈৰ দোষদ্ববাধিক্যে দোষ দ্বিত্য नक्रमा। 🗱।। वय मृजभतीका। বাতেন পাণ্ডুর• মূত্র• রক্ত্র নীলঞ্চ পিত্তত: ৷ রক্তমেব ভবেদুক্তাদ্ধবল• কেনিল কফাৎ।। #॥ অথ শরী-द्रमा उक्षद्वारि ज्ञानार्थः न्यार्भनः कार्याः। उव नाडीभद्रीका मारु। পুংসো দক্ষিণ হস্তম্য ব্রিয়ো বান-করস্য তা অস্ট মূলগা নাডী প-त्रीरक;उ हिरग्रेत:॥ **अजूनी** ভिस्त তিস্ভি নড়ী মবহিতঃ স্থাপে । **७**८६ छेर। मृथः पू:थः कानीसाट स শালা হথিলে ॥ সদ্যঃ স্নাভস্য সু धन्। ऋख्या उशमी निनः। व्याया-मन्त्रांड (एक्म) यग्रक नाषी न व्या-তে ৷ বাতে প্ৰিকে ভবেমাটা পুৰ্য-ক্তা তক্তনীতলে। পিতে ব্যক্তা ম श्रमाणाः कृषीराकृषिक। करक ॥ তৰ্জনী মধ্যমা মধ্যে ধাত পিভে < शिक्ष शहे। जनानिकाया• **उ**र्क ন্যা॰ ব্যক্তা ব্যক্ত ককে ভবেৎ ॥ मक्षामाभिका मक्षा मृति शिख বদে १५কে। অঙ্গুলি ত্রিত্রবেপি স্যাৎ পুৰ্যক্তা সন্নিপাতিন: ॥ বা-

তाहक गि नांडी शिखानु १ औ है। गामिनी । ककात्रनरगिक्त, दर्जना সনিপাতাৰতিছতা॥ বক্রমূৎ প্লু -ত্য চলতি খমনী বাত পিত্ততঃ ৷ বহেৰকঞ্চ মলাঞ্চ বাত শ্ৰেমান্ত্ৰি-কে ভতঃ। উৎপ্ল ভা নন্দ চলাভ নাড়ী পিত্ত কফে হধিকে।। কা-नार कांबार (दगवहा कींगा চিন্তা ভ্যাপ্লতা। স্থিত্বা স্থিত্বা চলেদা मा इहि इ। नहाडा उथा ॥ অভিফ্লীণা চ সাভা চ পুগণন্ হত্তি ন সংশাংঃ। জুর কোপেন ধ মনী সোঞ্চা বেলবভী ভাৰে 😗 भन्ताः की (बारताक रेयन नः न्त्र इद्या स्था । इत्र ः इत्र ५७ म नगर ज्लना नरिक हिता।। मु থিনোপি ছিরা জেফা তথা বল বতী মতা। ইতি ভাবপুকাশ: ॥ রোগ্য়ণ ত্রি অপথ্যণ। অহিতণ। इंडि नद्वित्तुका ॥ द्वाश्यय-किनि छ।।

রোচকঃ পুণ ক্ষা। তৎপর্য্যানঃ।
বৃত্কা ২ অশনা ৩ জিঘৎসা ৪
কচিঃ৫।ইতিছেমচন্দুঃ। কদলী
।ইতি শদর্বাবলী।। রাজপলাভুঃ। অবদংশঃ।ইতি রাজনিঘণীঃ
। পুড়িশণতেদঃ। ভণ্ডিউর ইতি

निभावितः २ ४न हतः ० किन्दः ८ १ नहाः २ ४न हतः ० किन्दः ८ १ नहाः ० किन्दः ८ १ नहाः ० किन्दः ८ १ नहाः । मधुः त्रञ्चः । किन्दः । किन

ह्याहनः श्रू॰ क्रेमानः निः। इंडऽ-भवः ॥ त्यं जिन्तृः॥ श्रनाञ्जः॥ व्याव्ययः॥ क्वद्धः॥ व्यक्ताठेः॥ शाहिनः इंडि वाक्विर्यन्तेः॥ द्वा-हरक वि। इंडि भिनिनी॥

রোচনক: পু॰ জম্বীর:। ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট:।।

্রাদ্নফলঃ পূ• বীজপুরকঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

রোচনফলা দ্রী চিভিটা। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: !!

রোচনা জ্রী রক্তকত্নার•॥ গো-পিত্ত•। গোরোচনা ইতি খ্যাত•॥ বরযোষিৎ। ইতি মেদিনী॥

রোচনিকা স্ত্রী বংশরোচনা। ইতি রাজনির্ঘটঃ॥ শুগুরোচনী। ইতি রত্ননালা।।

त्रावनी **क्वी व्यामनकी।। (**भारत्राः

हना । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ मनःनिना । ইতি হেনচন্দুঃ ॥ খেতত্রিবৃতা ॥ উডারোচনীতিখ্যাত বনিক্দুব্যং । তৎপর্য্যায়ঃ । কাম্পিলাং ২ কর্কশাং ১ চন্দুঃ ৪ রক্তান্তঃ ৫
। ইত্যমরঃ ॥ কম্পিলাঃ ১ কম্পীলঃ
। ইত্যমরঃ ॥ কম্পিলাঃ ১ কম্পীলঃ
। ইতি ভরতঃ ॥ পর্য্যাযান্তরং
গুণাশ্চ কম্পিল্লক শব্দে দুপ্তব্যাঃ ॥
রোচমানঃ পুং অখুগুবান্তরোমান্
বর্তঃ। যথা। প্রীবৃক্ষো ক্রদ্যাবর্ত্তো
রোচমানো গলোভবঃ । ইতি ত্রিকাপ্তশেষঃ ॥
ব্রাচিত ক্রি

রোচিঃ ক্লী পুভা।ইত্যমর: !! নোচিষ্ণু: ত্রি অলস্কারাদিনাদী-প্রিশীল:। তৎপর্য্যায:। বিভাট্২

ভুাজিফু: ১। ইত্যমর: ॥

जिल्हः ॥

রোচী জ্রী হিলমোচিকা। ইতি শব্রত্বাবলী॥ রোচী ত্রি রোচিফুঃ। ইতি হেম-

রোচ্য ত্রি পুকাশ্য । প্রীতি-বিষয়: । কচধাতো: কর্মণি য প্র-ত্যযেন নিয়ন্নো হয় ।।

রোট তি হিংসু: । বধক: । রোষ-ভীতি বিচি গুণ: ৷ ইতি মুগ্ধবোধ-টীকাবাং দুর্গাদাস: ॥ রোর্চিকা জ্রী পিষ্টকবিশেষঃ।রোটী इंडि करें। इंडिष्ठ ভाषा। उৎक्रा পুকারমাহ। শৃষ্ণোধ্মচ্র্নে কি-ঞিৎ পুষ্টাঞ্চ পোলিকা । তপ্তকে ধেদ্যেৎ কৃত্বা ভূযোক্সারেপি তাং !! পচেৎ ॥ সিদ্ধৈষা রোটিকা পূো-का खनानम्।: भुष्टञ्चरः । त्रावि-का वनकृषका व्रश्नी वाज्वकी । वाज्यी कक इत्रुवी मीखायीना॰ পুপ্জিতা।। 🟶 ।। অথ লেটী। মুদ্ श्गाध्मह्र्वञ्च मासूनाए विमर्प्रत्य । विशेष विकाकात निश्रात्री गतिः भरहर ॥ यङ्गातकर्वही (श्रा वृ॰श्गे मुकला लघुः। मीপ-नी ककर्षन्। शीनम धामकाम-किए ॥ # ॥ व्यथ यवरताहिका। খবজা রোটিকা কচ্যা নধুরা বিষ मा लघु:। भल मुकानिनकत्री वन्। रुखि कका नयान् ॥ शीनम श्वाम कामा॰ म (यह भनाययान् ।। 🟶 ।। अथ भाषत्त्राहिका। हुर्न• य-ছ্ম নাযাণা চমসী সাভিধীযতে। চমসी রচিতা রোটী কথ্যতে বল <u>ङ्किशा क्ष्काका वाङ्का वन्त्रा</u> र्राञ्जाना॰ भुभूकिका। सावाना॰ দালয স্তোহে স্থাপিতা স্ত্যুক্তক-क्षाः।। याजः । भावित। यञ्च

निश्चे छ। धूमनी मृजा। धूमनी तर्हें।।
कारित (भाका वार्यातिका, त्रेंधः।।
कार्यातिका छात्म जुजु विका छेछि
छछंतिका छेछि वा भाठेः। धार्याती करु
निख्यो कि विषया जकती मृजा।। ।।।।
जाय हनकरता हिका। हानका। द्वाहिका कक्षा (भूमा भिखामून एखकः।। विश्वे सिनी न हक्ष्मा। जम्छना छिवा म्यूनी।। हेछि छात भुका ।।।।
रता प्र प्र प्राप्त । हेछि कितकन्न प्रमाः।।
प्राप्त की सर्गा। प्राप्त । हेछि
पूर्णा हो।

द्भाषः क्री सर्गः॥ ज्भिः। ইঙি भिष्मी॥

(तारन की कन्दन । अनु । इंडि

(मिनी ॥ उन्न मृजामू । यूणा ।

अन्य क्षि कि मिन मृज्य मिन क्ष्म कि मिन मृज्य कि न्या । भूषा । भूष्ट्र भूषा वर्ष । इंडि भाकर ५५५ अथा । भूषा । कि मिना (धन्ना । यूणा वर्ष मुन कि मृज्य का का । यथा । यूषा मुन मृज्य का मुन वर्ष । वर्ष मुन मृज्य का मुन वर्ष । वर्ष । यूषा मुन मुन वर्ष । वर्ष । यूषा प्रकार कि न्या मुन वर्ष । वर्ष । यूषा मुन वर्ष वर्ष । यूषा । यूषा मुन वर्ष वर्ष । यूषा । यूषा मुन वर्ष वर्ष । यूषा । यूषा । यूषा । यूषा मुन वर्ष न मुन वर्ष । यूषा । यूषा । यूषा । यूषा मिना मान वर्ष वर्ष । यूषा मान वर्ष वर्ष । यूषा मान वर्ष वर्ष । यूषा । यूषा मान वर्ष वर्ष यूषा । यूषा मान वर्ष वर्ष मान वर्ष वर्ष यूषा । यूषा मान वर्ष वर्ष यूषा । यूषा मान वर्ष वर्ष यूषा । यूषा मान वर्ष यूषा मान वर्ष यूषा । यूषा मान वर्ष यूषा । यूषा मान वर्ष यूषा मान

मुल्ला उनाम् जानाः नद्रकः धुतः ॥

हे डि दुक्त दिवर्त्त गणा जिथर छ २१

जन्न प्रायः ॥ ॥ ॥ मृज मृष्टिमा द्रा
पन निरवर्धा यथा । द्रिया मु. वाक दि मूकः लुखा ज्यक यखा स्वमः । ज्या न द्राप्ति उत्रः हि किशाकार्या विधान जः ॥ हे जि मू क्रिड्डः ॥

রোদনিকা স্ত্রী য্বাস:।ইতিরা-জনির্ঘট:।।

রোদনী জ্ঞী দুরালভা। ইত্যমরঃ॥ রোদসী জ্ঞী স্বর্গঃ। ভূমি:। ইত্য-মরঃ॥

রোদসী ব্য স্বর্গ: ।। ভূমি: । যথা
। দ্যাবাপ্থিব্যো রোদস্যো রোদসী রোদসীতি চ। ইতি ভরতপ্তকোষ: ।।

(ज्ञानरम्) जी ज्ञित्रशो । यथा ।

शुमृत्रथानि ज्नारो (ज्ञानरम्)

रत्ञानमी ह रू । इज्ञानतः ॥ ज्र्

शिः (न) निताना मा श्वा महर्ष्ण विः (न) नितान महर्ष्ण विः (न) नितान महर्ष्ण विः (ज्ञान है जि ज्नारो नितान है जिल्हा । विः (न) जिल्हा है जिल्हा । विः (ज्ञान के विः (ज्ञान है । विः (ज्ञान है

मह्भूरगार्शमान्या (द्राप्तः मार्गः)

शि द्राप्तमीजि विश्वः ॥ द्राप्तमी

द्राप्तमा मार्खः भृथीयर्ग पिवि

किलो । ইত্য जयः ॥ द्राप्तमी छावाय मभारित । यथा । प्रावाभृथिवा द्राप्तमा (द्राप्तमी द्राप्तमीजि ए जि । ইতি ভটोकायाः ভর छः
। । ११ । १० । । । । । । । । । ।

রোধ:) পু॰ নদীতীর•। ইত্যমর-রোধ:) ভরতৌ।।

রোধনঃ ত্রি রোধকর্ত্তা। রোধে ল্লী । ইতি ব্যাকরণং ।।

রোধবকা জী নদী। যথা। নিমুগা রোধবকাচ সুবন্তী সিন্ধু রাপগেতি নদীপর্য্যায়ে ভাগুরি:। ইতি ভ-রত:।।

রোধোবকা াজী নদী : ইতি ত্রি-কাওশেষ: 11

রোধোবতী জী নদী।ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ।।

রোধু ক্লী অপরাধঃ ॥ পাপ । ইতিমেনিনী ॥

त्राधुः शृ॰ लाधुः। ইতি मिनी
त्राक्षनिर्यणेणः॥

রোধুপুল্ল: পু• নধ্ককৃক্ষ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

রোধুপ্রিণী জী ধাতকীবৃক্ষ:। ইতিরাজনির্ঘণ্ট:॥

बाग

मु॰ वानः। ईन्डामबः॥

(द्वाभनः। इंजि सिनी।। हिपु क्री । इंजि एक्पन्युः।।

त्राभगः क्री विस्ताहनः। क्ष्रशाः जानाः वनहे भुन्नारः । क्ष्राङ्ग कृष्ट् शाः आधारण्य वनहे भुन्नारः । क्षाः अधारण्य वनहे भुन्नारः निश्चमः। हिन व्याक्रतः ॥ क्षः ॥ व्याक्षनित्याः। यथा। स्ताभगः त्रमकः भिष्टे। मम्युक् मःश्लाव्य वा-तिना। गृङ्गीयाखब्जनः मर्वः क्रः-ब्रह्मं मस्याग्रः॥ मृद्धक बब्जनः मर्वः भर्न्न हो मिष्ठः जात्यः। वि-ह्मं जात्यः मम्युक् विस्तनः वि-क्ना त्राः॥ क्ष्र्नं त्रम्य त्रम्यव मन्नाः स्मन निक्काः । व्याक्ष्यः स्वरम द्वन निकाशिनामहिनः॥ हेन्ति जात्रभूकाः॥

स्मिनिहर्नः क्री नयनाञ्चनित्रण्यः।
यथा। अथ स्मिनिहर्नः। भिनावाः
त नकः भिट्टे। अम्प्रमान्याय्य यातिना
। भृशीयाञ्ज्ञनः नर्नः ठारकहर्नः
भाषा गञ्गाः मृद्धः ठह बनः मदः
भश्री मिन्छः जत्य । विह्नी
जारम् मग्रक जित्वनः जिक्नाः
स्मिन्। कर्न्द्रमा तब छन मम्माः
स्मिन् निक्तिभ्यः । अञ्चारम्यनः

ভেন সর্বদোষোপশান্তবে ।। নেত্র রোগন্ন চূর্ণ মেতমসৃংশ্বঃ ॥ ইতি ভাবপুকাশঃ ॥

(ताभगीवर्जिः जी निवाक्षन्जिः। यथा। जथ (ताभगीवर्जिः। जभी जि खिल भूमाणि यिष्टेः भिश्निल उप् लाः। काजीभूमाणि भक्षामम्बद्धः गिन प्रतिष्ठणा। मृद्धः भिश्नेष्ट्रेन्। वर्जिः क्षा समूमिकाण्या। जिनि-तार्ज्ञ्न भूकानाः नामिनी माः मृद् स्निन्द् ॥ এउम्रा ज्ञालन (भुाल्ज्ञा माजामार्ज्ञ स्त्रान्कः। समूमिकावृद्धी (ताभगी। ইতি ভাবপুकाणः॥

রোপ্যাভিরোপ্যঃ পু॰ ধান্যবিশেষ: । অস্য গুণা: । রোপ্যাতিরোপ্যা লঘব: শীঘুপাকা গুণোন্ত:
রা: । অদাহিনো দোবহর। বল্যা
মূত্রবিবর্জনাঃ ।। ইতি রাজবল্পভ: ।।
রোমণ লী জলং । ইতি শন্দচন্দ্রিকা ।।

রোম ক্রী শরীরজাতান্ত্র: ।রোঁআ ইতি ভাষা । তৎপর্য্যায়: ।
লোম ২ অঙ্গজ ৩ ত্বপ্র ৪ চর্মজ
৫ তন্কহ ৬ ৷ ইতি রাজনির্ঘটঃ ৷৷
স্থানবিশেষে তস্য শুভাশুভ যথা
৷ অল্পরোমযুতা শুেষ্ঠা জন্ত্রা হতি করোপমা ৷ রোনৈকৈক কুপকেস্যা-

म्भागास महामानाः ॥ एव एव ।

त्रांत्र भिष्ठानाः प्यांतियागास
रेथवे हा द्रांभव्ययः प्रतिपागाः द्रांगी
निर्माः मकानुकः ॥ इकि गाक्ष्रः
७० व्यशायः ॥ आ त्रहम् द्रांद्राः
१ म्ण्रांत्रः यथा। न मर्भ मर्द्धः कीएउ यानि थानि न मःम्ण्रांनः ।
द्रामानि ह त्रहम् । निर्मा प्रतिन नामिरहेन
स्रांत्रा पुर्वि ।। इकि कीर्ष्म प्रेमिनः
स्रांत्रा १६ व्यथायः ॥

রোগক জী পাংশুলবণ ॥ অব কাডভেদঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ রোমকনদঃ পু্ পিগুলুঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

त्राग्न क्रशाखन की प्रश्निविष्णयः।
क्रम् इंडि शात्र मुख्या। यथा। जक्रम् इंडि शात्र मुख्या। यथा। जक्रम् इंडि शात्र मुख्या। यथा। जक्रम् इंडि शास्त्र क्रम् । यदखंडः मिष्त्र शूत्र क्रम् । यदखंडः मिष्त्र शूत्र क्रम् । यद्ख शामाखित्र विष्यान क्रम् । यद्ख शामाखित्र विष्यान क्रम् । यद्ख शामाखित्र विष्यान क्रम् । व्राचित्र विष्यान विष्या । व्राचित्र विष्यान ।

(त्रामक्षः भुः लागविवतः। यथा
। भुकाषि काक्षमानाः माने वु
का कम्थनः। समस् (त्रामक्षम्
निव त्रामीनित्वाकतः॥ ইতি मार्क

রোমলতা স্ত্রী লোমাবলিঃ।ইতি হেমচন্দুঃ॥

রোমবান্ তি লোমবিশিষ্ট:।রোম শব্দাদস্ত্যথেবজুপুত্যযেননিয়য়:॥ রোমবিকার: পু॰ রোমাঞ্চঃ।ইতি হলাযুথ:॥

রোমশ: পু: মেষ:। ইতি ছেম-চন্দু:॥ পিণ্ডালু:॥ সম্ভী॥ শৃকর: । ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ অতিশ্য: লোমবিশিষ্টে ত্রি॥

রোমশফল: পু টিণ্ডিশবৃক্ষ:। ইভিরাজনির্ঘণ্ট:।।

রোমশ। জ্রী দথাবৃক্ষ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ লোমশা চ॥

রোমশুক ল্লী স্থোণেযক। ইতি ভাবপুকাশ:॥

(द्राभक्षः भु• (द्राभाकः। ইতি रनायूथः॥ রোমহর্মণ ক্লী রোমাঞ্চঃ। ইত্যা गतः ॥

রোমহর্যণঃ পু॰ স্তঃ॥ বিভীতক-वृक्षः। ইতি মেদিনী॥ আদ্যুস্যু-वु ८ १ खि र्यथा। चामा (ठ मर्दादा-মাণি বচস। হৃষিতানি যৎ । দৈ-পাযনস্য ভগব- স্ততো বৈ রোম-হ্রণ: 11 ভবস্ত মেব ভগবান্ ব্যা-জহার স্বয়ণ পুভু: ৷ ইতি কৌর্ম্মে ১ व्यथ्यायः॥

রোলাঞ্চ: পু॰ রোমহর্ষণ ৷ ইত্য-নর: ।। পুলক কণ্টক রোমবিকি-যা রোমোদ্দম রোমহর্যা স্চাত্র। ইতি ভরত: !!

রোনাঞ্চিকা জ্রী ক্রন্তীনৃক্:। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

রেনাঞ্চিতঃ ত্রি জাতপুলকঃ।রো भाक्ष विभिष्ठेः । **उ**ष्ट्रभर्गायः । ज्ञ প্রবোলা ২। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥

রোনালী জী বয়:मिक्तः। ইতি भदगाना॥ (बामावनी ह॥

রোমাল্: পু• त्राजनिर्घणेः॥

রোগালুবিটপা প্ কষ্টাবৃক্ষ:। রোলম্ব: পু ভুমর:।ইতি ত্রিকা रेिक রাজনির্ঘণ্টঃ॥

। इंडि इमहन्द्रः ॥ द्यामानी ७। ইতি শব্মালা॥ লোমরাজী হৈ। যথা। ভস্যা: পুবিষ্টা নতনাভি-রস্ক্র• ররাজ তত্ত্বী নব লোমরাজী। নীবী মতিক্রম্য সিতেতরস্য ত-ব্মেথলা মধ্য মণে ব্লিবার্ছি:।। ইতি क्रभाद्रमञ्जयः ॥ ना ह योवनाद्राञ्च ভবতি। অক্তাতযৌবনা যথা। নীরাত্তীর মূপাগতা শুবণযোঃ সী-नि मुत्रस्ववरगाः ल्याव वर्गिभिष् কিমুৎপল মিতি জ্ঞাতুণ করণ ন্য-न्। तिरावाक्षुत्र मह्नया **मन्** मूथी রোমাবলী প্রাঞ্তি শাস্তা-चीि गूरुः मथी मिविष्ठ (गुानी-ভরা পৃছতি।। ইতি রসমঞ্জরী।। রোমাশুযফলা জ্রী বিঞ্জিরিষ্টা-ক্ষ্প:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

রোমোদ্ধম: পু॰ রোমাঞ্চ:। ইভি रुलागुधः ॥

রোনোডেদ: পু॰ রোনাঞ্চ:। ইভি ত্রিকাণ্ডশেনঃ।।

शिक्षान्: । इंडि (द्रानः श्र॰ शानीयामनकः। ইंভि

ওশেষ: !!

রোনাতনী দ্রী নাভেকজুলোম- রোষঃ পু॰ কোধঃ। ইত্যমরঃ।। শ্রেণী। তৎপর্য্যায়ঃ। রোমলভা ২ রোষণঃ পু॰ পারদঃ॥ হেমঘর্ষ-

রোহিণ

ণোপল:। ইতি মেদিনী।। উষর ভূমি:।। কোধনে ত্রি। ইতি হেম চন্দ:।।

রোহ: পু॰ অঙ্কুর:। ইতি হেম-চন্দু:।।

রোহক: পু॰ পুেতভেদ:॥বোচরি ্তি। ইতি মেনিনী॥

রোহণ ক্লী শুক্রণ। ইতি রাজ।
নির্ঘটঃ ।। জন্ম ।। প্রাদৃভাবঃ । ইতি
ক্হধাতো ভাবে ২নট্ পুত্যথেন
নিয়নণ ।।

(द्वारुगः श्रु॰ शर्वजिति मयः। उट् शर्यायः। विमृद्वािमः २। देखि को। ध्वः॥

রোহন্ত: পু• বৃক্ষভেদ:।ইতুগাদি কোষ:॥ বৃক্ষমাত্র•।ইতি স•ক্ষি-গুনারোণাদিবৃত্তি:॥

রোহন্তী স্ত্রী লতাভেদ:। ইত্যুণা-দিকোষ:॥ লতানাত্রণ। ইতি স• ক্ষিপ্তসারোণাদিবৃত্তি:॥

রোহি: পূ॰ বীজ•।। বৃক্ষঃ। ইতুগ্রু ইতি শদর্ভ্রাবলী।।

ণাদিকোষ:।। ধাম্মিক:। ইতি সি রোহিণিকা স্ত্রী কোপাদিনারক্ত দ্বান্তকৌমুদ্যামূণাদিবৃদ্ধি:।।

বর্ণা স্ত্রী। ইতি জটাধর:।।

त्राहितः क्ली कालराज्यः। इज्यान किराज्यः॥ मजु क्विमीय नवम मू इज्ञाः। भृतीहामुख्यम् श्लीनकाल द्विताज्यावितः। অभनाहामुख्य রোহিণী

म्। भूबीविषः। একোনি, हेम्। क्रा नगाननकानः ॥ द्रोहिनकानऽ नामाञ्जर । यथाः। प्रज भूबीहर শান্ধ মভিধায়রৌহিণস্ত ন লহুযে-দিত্যভিধানেন পূর্বাক্লশাদ্ধস্য স-ক্ষবাৎ পরো রৌহিণ পর্য্যন্ত গৌ-**ग**भृतीह्कानः भठीयरु। एक রৌহিণ পূর্বাক্স শাহ্রস্য গৌণকা व्याद्वान विद्याप्त विश्व विश्व विद्याप्त विद्यापति विद् क्षमा भूबीविध दिखावगमार्ड । (ब्रोहिंगन्ड निवमम्) नवम मूर्डः । তস্য জ্যোতিষোক্ত রোহিণী দৈব-ভত্বাৎ বৌহিণত্ব মিতি। ব্যাসঃ। আরভ্য স্বতপে শাৃদ্ধ স্বর্যাদা-त्रोहिन वृक्षः। विविष्ठा विविना-স্থায় রৌহিণন্ত ন লম্ব্র্যেশ্য। ইতি শান্ধভত্ত ॥

রোহিণঃ পু• ভ্তৃণ:।। বটবৃক্ষ:।।
রোহিতকবৃক্ষ:।ইভিরাজনির্ঘটঃ।।
রোহিণিঃ জ্রী রোহিণীনক্ষত্র ।
ইতি শব্রত্নাবলী।।
রোহিণিকা জ্রী কোপাদিনারক্র

বর্ণা দ্রী। ইতি জটাধর: ।।
রোহিণী স্ত্রী ক্রীগবী। ইত্যনর: ॥
ত ডিৎ ॥ কটু সুরা। সোমবল্প: ॥
লোহিতা। ইতি মেদিনী ॥ জিনানাণ বিদ্যাদেবীবিশেষ: । ইতি

হেমচন্দু:॥ কাশ্মরী॥ হরীতকী॥ মঞ্জিধা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ কপি-नवर्गा वर्जु नाकाता वित्तरहत शुभ-ন্তা হ্রীতকী। ইতি রাজবল্পভঃ ॥ 🗱 ॥ वनात्रवमाणा । जा वजुत्रव ভার্য্যা কশ্যপপত্নী সুরভ্যংশলাভা । यथा। (दकी द्राहिनी (हत् वमू-(मदम् धीम् छः । রোহিণী সুরভি र्पिवी व्यक्ति (र्विकी शब्द ॥ इंडि महाভाরতে হরিবং**णः** ॥ # ॥ সূর ভিকন্যা। যথা। জ্ঞাকণ্ডেয় উবাচ १ मक्तमा उनया याज्य मुद्राल नीम নামতঃ। গবা॰ মাতা মহাভাগা স-ৰ্বলোকোপকারিণী॥ তস্যান্ত ত-নযা জক্তে কশ্যপাত্ত পূজাপতে:। নামা সা রোহিণী শুভা সর্বকামদুঘা न्गा ।। তम्। कब्छ म्त्रमनाहरमा ति उल्ला ज्वार। कामायन् ति-ভি খ্যাতা সর্বলক্ষণসংযুতা ॥ ইতি কালিকাপুরাণে শেষাধ্যায়: " ।। # ।। नववधी याकन्या। यथा। छ-क्षेवर्या ভবেদ্দोत्री नववर्षा जू (द्वाहिनी । দশনে কন্যক। প্রোক্তা অত উদ্ধৃ त्रकश्रना ॥ इंज्यहार्ञ्जु ॥ 🗱 ॥ অখিন্যাদি সপ্তবিশেভি নক্ষত্রান্ত गंउ ठजूर्थ नक्षवः । जर्भयायः । রোহিণি: २। ইতি শব্দরভাবলী।।

বান্ধী ৩। ইভি ছেমচন্দু:।। ডিভু শন্দলাকৃতি পঞ্তারাত্মক । /ড-म्याधिष्ठाञी (एवडा वुका । शगन मः ধ্যে উদিতে সতি সিংহ লগ্নস্য অ-প্তত্রিংশৎপদাধিক দণ্ডত্রিত্য গর্ভ-ভবতি। যথা। কমুকণ্ঠি শঙ্গলাকৃ-তৌ নভোমধ্যমাগতবতি পূজাপ্-ভৌ। পঞ্ছে গঙ্গ হা পক্ষ বিভিকা निःमृजाः मृगुथि निःश् नश्रुः ॥ इंडि काषिरामकृ इस िप्यानिकः পণ ।। 🕸 ।। তত্র জাভ ফল বথা । म्याक्षर्यकार्यः जनवः जनीनः मु-চাৰুদেছো বিলম্ কলেবরঃ। ম-রাগ্নিনা কলিতাথিলাশযো যো রো-হিণীজঃ স ধনী স মানী।। ইতি কো-श्रीभूषीभः ॥ 🕬 ॥ गणद्यागवित्मयः । যথা। রোহিণীনামক গলরোগাণা• নামানি সংখ্যাঞ্চাহ। রোহিণী প-ঞ্ধাপোক্তা কণ্ঠশালুক এব চ। আ-विकिन्द क वनाया श्नाम नारेमकवृ-न्तकः॥ ७८७। वृन्तः मठश्री চ नि-लायुः कथेविष्विः। गलोधः भुत्रद्रभ्-क भाष्मजान खरेष्य ह ॥ विमाशी কঠদেশে তু রোগা অপ্তাদশ স্তাঃ । 🕸। তত্র পঞ্চানাসপি রোহিণীনা সামান্য সংপ্রান্তি মাহ। গলে ২নি-ল: পিত কফৌ চ মূৰ্ছিতৌ পুদ্ৰ্য

মা•সঞ্চ তথিব শোণিত•া গলোপ मं (दावकरेत खथाक्रुरेत निरुष्ठ) श्रम्न व्यावि त्रियः हि द्याहिनी ॥ व्यन्तिः महिं : পुरुषाः कक भिरखो ह महिं-তৌ পিত্ত বা মূৰ্দ্বিত কফো বা মূ-हिंजः। ननु जरगाणि मृहिंजाः भ्य-द्यावजाया व्यविवक्षमानद्वार ॥ 🛊 ॥ তস্যা বা ভদ্ধাযা লক্ষণ মাহ। জিন্তা সমস্তাভূশ বেদনাস্ত মাংশাক্রাঃ क्छे विद्धादनाः मृहः। ना द्धाहिनी বাওকৃতা পুদিপ্তা বাতাল্যকোপদুব ' গাঢ় যুষ্টা।। জিল্পা সম্ভাৎ, জিল্পা याः मर्वजः। वाजाजादमानम्बनार रुष्टे। खञ्चानिछि बठिभारयन युका ॥ अ॥ भिड्डा शार्। किट्युत्या ফিশু বিবা**হ পা**কা ভীবুজুর। পিজ निविचकाठा ॥ 🗱 ॥ (भूग्रकाशाह। শ্রেন্ডা নিরোধিন্যপি নন্দপাকা खदी **हिंदा मा क्यनस्रवा ज्रास्त्रा**-তো ২ত কণ্ঠসোতঃ।। 🕸।। সনি পাততা মাহ। গদ্ধীর পাকিন্যনি-वार्च वीर्गा जिलाम लिङ्गा जिङ्गा **ख्तर्मा। %॥ तक्कामार्।** स्मा-টি নিচতা পিত্ত মধান লিস্থা সাধ্যা পুরিষ্টা কবিরাজ্মিকা তু। 🕸। রক্ত-জ इताम श्वादक द्वादिया **र। मन**ऽ जित्तावज्ञा रुखि बार्श्य ककमन्-

खवा । भक्षश्र भिज्मः जुडा मुखाहार भवत्नाचिडा॥ #॥ कर्थ-भान्कगार। कामा इमावः कफ-সম্ভবো যো গৃন্থি গলে কণ্টক শ্কভ্-ত:। থর: ছির: শদ্র নিপাত সাধ্য **ত্ত॰ কণ্ঠশালু**জ মিতি বুবভিয়াকণ্টক-শুক ভূতঃ কণ্টকবছকবছেদনাভনকঃ ॥ 🗱॥ व्यविजिल्लगात्र । जिल्लागुक-শঃ শ্বয়পু: ককা ভু জিভ্যোপরিপ্তাদ-म्हिविम्गुर । छाया १६छित्रः থলু দ্বোন এষ বিবজবেদাগতপাক स्तर ॥ अमृजा बि**म्**रास्ट्व अनुगः ॥ 🗱॥ वलयमारः। वलामा ववायजमु-নতক্ত শোথ• করোভ্যনগতি• নি-वार्य। ত॰ नई रेथवानु जिवार्य वी-र्यं विदर्जनीय वनय वनस्य। 🗱 ॥ অলাসমাহ। গলে তু শোথ॰ জ-क् डः भुव्राक्षी (मुग्नानिली शामक-জোপপয়৽। নআছিদ৽ দৃস্তর মেন মাহু রলাস সংজ্ঞ ভিষ্জো বি-कातः॥ गर्चाह्रमः इम्यमर्गा ह-प्तित्व (व्यवश्वनकः ।। 🕸 II এक-व्नलगार्। वृत्जान्नाजानः मयशुः म-मारः मक अद्या १ भाव। मृमू र्क्षणा। নামৈকতৃদ্ধ: পরিদীর্ভ্যতে থসৌব্যা-ধি ৰ্বাশঃ ফত্ত পুস্ত:।। অন্ত: गनभए। यभाकी देव भाकी।

खनुषुः सैयन्त्रः ॥ 📽 ॥ वृन्त्राह । गगन 5 वृत्व मनन्तर १ ठी वृत्व द বৃন্দ মুদাহরন্তি। তচাপি পিত ক তজ পুকোপাদ্বিদ্যাৎ সতোদ প वनाजाक्छ ॥ 🕸 ॥ भवतीबार । বর্ত্তির্ঘনা কণ্ঠ নিরোধিনী ভূ চিতাভি মাত্র পিশিতপ্রেটিছ:। অনেক क्क शुागरती विस्ताया (जना न **७३१ ज**म्मी मङ्गी। घन। कठिना। অনেক্কক্ বাত পিত কফজভোদ मारु कञ्जाति युका। मञ्जीभन्नी লোহকণ্টক সংহ্বা শভগ্নী মহতী শিলা। তত্ত্রণ যতঃ শূণহরী ।কা शिनाय्यार । गुचि र्याल दाभनकाः স্থিমাত্রঃ স্থিরো গ্রেক্ক স্যাৎ কফ রক্তম্র্ভি:। সংল্ক্সভে শক্ত **নিবাশিতঞ্চ স শন্ত্র সাধ**্যস্ত গিলাসু म জः ॥ 🗱 ॥ भनविष् विमार । **मर्हः गनः व्याभ्य म**र्ग्याखा रः भाष्का बकः मिछ ह यब मर्वाः। म गर्व (मारेष र्यव्यविष्ट्रिस उत्पाद जू-नाः थन् गर्वजनाः ॥ 🗱 ॥ गलीव मार । भाषा गरान् यस १वाव ताथी जीवुक्दना वायुगरङ निरुष्ठा। কফেৰ জাভো ক্ষিৱাহিতেৰ গলে পদৌঘঃ পরি শীক্তাতে ২মৌ ।৷ বাযু गर्डिक्टिं উদानवायू गडित्राः

थकः ॥ 🕸 ॥ सम्माग्रह । य छनि। মান: শ্বদিতি পুসক্ত ভিল্বর: শৃষ্ বিমুক্ত কণ্ঠ:। কফোপাটুটেখনিলা-যনেযু জ্ঞেন: সরোগঃ শ্বসনাৎ শ্বর-য়:।। ভান্যনান: তম: পশ্যন্। শুভ বিম্কুটিঃ শুষো বিমুক্তো হয়াধীনঃ কঠে। যদ্য সঃ। অশ্বাধীনতা ভুক্ত• গিলিতু অশক্যবাৎ। অনিলায-নেযুবাৰু অুগু বিসনাদ্বাতা থাঞা। भाभाजनाताह। शुजानवान् यः ध-यथुः मूक्तिष्ठा गत्नाभावाधः सङ्ख ক্ষেণ। স মা'নতানঃ কথিভোব-वर्षा नागश्राट मर्बक्टा विकासः ॥ शुकादवान् विखादवान् । जुन्धः অভিশ্বিত বট্ট যত্র সঃ॥ 🗱 ॥ বিদারীমাহ॥ সনাহতোদ প্রযু লুতামুমন্তৰ্গলে পৃতি বিশীৰ্ণ নাংদং । शिर्खन विष्णाचरत विषादी श-র্ম্বে বিশেষাৎ স ত যেন শেতে।। পাৰ্শ্বে বিশেষাৎ স ত যেন শেতে স পুৰুষে যেন পাখেন বিশেষাদ্বাহু-ন্যেন শেতে তল্মিন্ পার্গ্বে সা বিদা-রী ভব্তি ইত্যর্থ: ॥ 🕸 ॥ অথ গল -রোগাণা চিকিৎসা। রোহিণীনান্ত সাধ্যানা হিত গোণিত নোকণ। दशनः धृनभानकः भध्या सम्बन्ध

शुक्तिनाइराए । सूर्थःकान् रङ्गरू॥ গণ্ধান্ ধারবেচাপ্তীক্ষঃ ॥ বিসূৰ্য পিত্তস ভূতা দিতা কৌ-म नियम् जिः। ययस्य कराला मा-ফা গর্বায় কথিতো হিতঃ॥ আ গারধূদ কটুকৈ: কফলা পুতিমা-র্যেৎ। আগারব্ন: থূল ইতি व्याक । क्रेगिन मुठी शिश्रनी নরিচানি ।। বেভা বিড ফ দন্তীযু ৈজ্ব দিল্ধ সলৈ ব্ৰণ। নস্যকৰ্ম नि नाजदा कदनक करकाहरय।। শে া অপরাজিতা ॥ পিতাৎ ঘাৰতে ছদেগ রেছেণী রক্তসম্ভ वाः। विभावः क्षेणालः भाष বালক ভূঞ্জীত দ্রিশ্বনল্ল:। উ পঞ্জি ক্লাপি সাধ্যেদধিজি ख्क ॥ এक्दन्स्ड दिमाद्य दिवि॰ ष्णायन नाग्रत्र । अन्तृन्त निव भाषा र्ल्स्थ मञ्जाहात्र ॥ गि नार्माल दा व्यक्ति सक्ष माञ्चन राहराष्ट्र । यमर्गहर मुमःभकः ছেৰগোহালিছুবিং ॥ ইতি ভাব 到不同!! য়োহ্ণীপতিঃ (इन्हेन्द्रः॥

রোহিণীরুমণঃ পূ॰ বৃষভ:। ইতি

ब्राजनिर्घण्डः ॥ वमुरमवण्ड ॥ রোহিণীবল্লভ: পু• চন্দু: । ইতি र्नायुषः ॥ वमुरम्वन्छ ॥ রোহিণীশঃ পু চন্দুঃ।ইতি ছেন-ठन्दुः ॥ वमूप्रवण्ठ ॥ রোহিণ্যপ্তমী জী রোহিণীনক্ষত্র-युक्जामृक्षाष्ट्रभी। यथा। क्काह-म्रोक द्याहिग्रा मर्खद्रात्व १६न॰ रुतः। कार्या विकालि मधन्ता হন্তি পাপ• ত্রিরন্মজ• ॥ উপো-ষিতো হর্চবেমক্তে স্তিথি ভাতে চ পারণ । বোগায শেগপতথে যোগেশ্বরায় যোগসম্ভবায় গোবি-नत्य नत्या नमः। श्वानमञ्जः॥ य-জ্ঞায় যজেশবায় বজ্ঞপভয়ে যজ-अञ्चनाय (गाविन्हाय नया नयः । অর্চনস্যা। বিশ্বায বিশ্বেশ্বরাণ বি-শ্বপত্রে বিশ্বসম্ভবাবগোৰি দাম नस्मानमः॥ भयनम्। मर्वाय नार्वः শ্বরায় সর্বপত্রে সর্ব্র ফ্রবায়ণো-विन्ताय नामा नगः। भावामा ॥ श्रु खिल भृष्ठायाम्य महन्तु। द्रा-हिनी छथा। माञ्च (ভायः नमानाय मभुद्ध क्ल हन्त्र ॥ डानुख्य स-পু॰ एन्हुः। ইতি বনी॰ গড়া চল্যাযার্য্য নিবেদংহে । कीतानार्गव मञ्जू अजित्नव সনুদ্ধৰ ॥ গৃহাণাৰ্য্য শশাক্ষে

রোহিণ্যা সহিতো মম । শ্রিথ वमुष्दवाय वनापदाय ननराय यः (णाहारिय ॥ ञनवः वामनः (णोतिः) रिवन्नर्थः भुक्रसाख्यः । वामुप्तवः व्वीत्कना न्तिः इ रिष्ठु अपूरने ॥ মব্যয়°। দামোদর• পদ্মনাভ• কে-भार॰ गक्उध्रुज्ञ• ॥ शाबिन्स महू।ज॰ দেব মনন্ত মপরাজিত। অধ্যেক্ষজ॰ ভ্ৰগদ্বীজ সৰ্গ স্থিত্যন্তকারক।। অ-নাদি নিধন• বিষ্ণু ' ত্রিলোকেশ• ত্রি-বিক্রমণ। নারায়ণ গ ভর্বাহুণ শান্ত্র চক্র शनाध्यः ॥ भीजाञ्चत्रध्यः मित्रः यन-भागाविভূষিত। ত্রীবৎসাহণ জ গদ্ধান শ্রিপতি• গ্রিধর• হরি•॥ য• **(एव॰ (एवकी (एवी वमू(एवाएकी**क) नः। ভৌমস্য বুদ্ধণো গুল্ডিঃ ভৌম <u>বু</u>হ্মাত্মনে নম: । নামান্যেতানি স•্ कीर्जा गजार्थः भार्थायर भूनः ॥ ত্রাহি মা• সর্বপাপত্ম দুংখ শোকা-नंवाद भुष्टा। (हवकीनन्तन 🕮 भ-ह्र अभावभागवार ॥ मृत्र्छा। জ্রাব্সে বিফো যে মারন্তি সকৃৎ স-ক্ৎ। সোহ• দেবাভিদুর্ভ স্তাহি ना॰ (माक्त्रागद्राए।। भूषदाक नि নগ্নে। २ए॰ মহত্যজ্ঞানসাগরে। তা-श्चिमाः (नवरम्यवा वा म्या श्वा

ন রক্ষিতা।। স্বরুয় বাসুদেরায় গোবান্ধণ হিভায চ । জগন্ধিভায কৃষণায গোবিন্দায় নমে নমঃ।। শান্তি রস্ত শিবঞ্চাস্ত ধন-ন্ধিথ্য। তি রাজ্যভাক্।। ইতি গান্ধডে ১৩২ অধ্যায়ঃ।।

। दर्शः । स्वार्धः । इति सिनी ।। दर्शः ।। स्वार्धिः । इति स्विक्षमादानामिन् विः ॥

রোহিৎ স্ত্রী মৃগী।। লতাভেদ:। ইতি মেদিনী।।

রোহিত• ক্লী সন্তৃন•॥রক্ত•॥ ঝজশক্রশরাসন । ইতি মেদিনী। রোহিত: পু॰ মীনবিংশয:॥মৃগ-ভেদ: ।। রোহিতকবৃক্ষ: । ইতি (निषिनी ।। রক্তবनः !। রক্তবর্ণবি**णि**-(४ वि । ३७)मतः ॥ क्ष ॥ त्राङ्-उन्दर्भागः वक्षाः ख्याः यथा। क्कः मही । यठ कि क म राम्। যঃ শুেষ্ঠা হসৌ লোছিতো বৃত্ত-বক্রঃ। কোঞ্চ বল্যু রোহিতস্যা-পি মাণ্স• বাত• হন্তি স্থিপ মৃধাতি বীর্য্য ।। ইতি ব্লাজনিঘটঃ ॥ অপি-চ। রক্তোদরো রক্তমুখো রক্তা-ক্ষোরক্রপক্ষতি:। কৃশপক্ষো ঝ-সশ্রেষ্ঠো রোহিত: কথিতো বুধৈ: ।। (द्राष्ट्रिक: मर्बर् न्यानाः व्रद्रा

व्रविता १ मिं अर्खिकि । क्वायान् त्रमः सान् बी अप्ता नाजिभि छक् ।। উक्क् किन् गजान् (त्रागान् इन्ता-माङ्ग् अनुष्ठकः । ইजि जाव-भुकानः।।

রোহিতক: পু বৃক্বিশেষ:। রোহডা ইতি ভাষা। তৎপর্য্যা-यः। রোহী २ श्लीरुभवः २ माডि নপুষ্লকঃ ৪। ইভামরঃ ॥ রো-হীতকঃ ৫ রোহিতঃ ৬ রোহিণঃ १ अभावानिः ৮ पाडिमश्रुष्टः ১ সদাপুস্ন: ১০ ক্টশাল্লাল: ১১ विद्याहर: ३२ भान्य निकः ३० । ष्यमः खनाः। कर्वेषः । निक्षपः । ক্ৰায়ৰ । সুশীতলৰ । ক্ৰি-দোষ বুণ প্লীহ রক্ত নেত্রামযাপহ-ত্বঞা ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। অণিচ। রোহিতো লোহিতো রোহী লো-री नाजिमनुझकः। রোহীতকः প্লীহ্বাতী কচ্যে রক্তপুসাদন:॥ ইতি ভাবপুকাশ:॥ অন্যচ।রো-शैउका यक्र श्लीश छल्यामत्र इतः সৃত:। ইভি রাজব্লভ:॥

স্ত:। হাত রাজবৃল্লভ:।।
রোহিতা জী রাগাদিনারক্তবর্ণা।
বথা। রোহিণী রোহিতা রক্তা
লোহিনী লোহিতা চ সা। ইতি
কটাধ্র:।।

রোহিতাখ: পু॰ অগ্নি:।ইত্যমর:॥ হরিক্সন্মুরাজপুঞ:।ইতিমেদিনী॥ রোহিতিকা জী রাগাদিনারক্তবর্ণা ।ইতি জটাধর:॥

(ताहि (उयः भू॰ (ताहि उक्वृक्तः) यथा। श्लीहात्री (ताहि (उयः म्या-पुक्तभूञ्चक (ताहि उः। ইতি ভत-उत्रृज्ज तज्ञकायः॥ (ताही भू॰ (ताहि उक्वृक्तः॥

রোছী পু• রোহিতকবৃক্ষ: ॥ অস্থপ্বৃক্ষ:॥ বটবৃক্ষ:। ইতি নেদিনী॥

রোহীতক: পু• রোহিতকবৃক্ষ: । ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥

(वोहा प् भू मन्ति लियः। यथा।
(वोहा प् अवाना स्ति मनवः
जः भूकी दिंडाः। का स्ति मनवः
जः भूकी दिंडाः। का स्ति भूका भारतः
भूष्या (वोहा नाम स्ति प् अविष्ठाः।। स्त्रान्यम् स्वाद्या प्या। व्याप्तम्भम् भर्या (य (वोहा प्राप्ता प्या। व्याप्तम्भम् भर्या (य (वोहा प्राप्ता प्या। व्याप्तम्भम् भर्या (य (वोहा प्राप्ता प्रा

रह्यो पु

वाय रेक्ट उन्तर भी निकल्युकः ।
निर्धारः मूज्या कारना निञ्चलका महाना महाना कार्यका महाना निञ्चलका निञ्चलका महाना निञ्चलका निञ्

हों थे नामरत । इंडि किविक न्ना क्रमः ॥ ठजूर्जभवती । थ अक्रती देश नामरता श्नामतः । त्रोदेडि धनः लाकः । इंडि मूर्गामामः ॥ व्रोड थ अनामरत । इंडि किविक न्ना क्रमः ॥ थ अक्रती एश । इंडि मूर्गा-मामः ॥

(कोनु॰ की मृद्धाताम् छेत्र माडर्मंड
(मायत मः। তৎ পर्यश्रायः। छेतुः २।

हे उश्वतः।। (व काषम् ग्राम्य । क्याः

पूर्वा (मयडा यम्) (तोष्ट्रः। यमाह्र

छत्र उः। मृङ्गाता विकृत्मयः नश्राः

बामः मुम्यति वजः। कक्ता यमः

प्रमाः नुम्यति वजः। कक्ता यमः

प्रमाः नुम्यति वजः। केव्याः। यमः

हे छ। (व काषम्श्राम्य । छेठ। छि

कुषा ममरेवि छितुः। छिठि र्यममः

वाचत्म नाग्री छित्र क निभाजनाहम्।

गः॥ महा छिजाविज। (त्रोष्ट्रः। यथा

রাবণচরিতাদি।এযুবীভৎসরৌদুে ক্লীবে বাগভেদাৎ অন্যে পু সি বী-ভৎ महोत्ती कि शृं विक भारे ইহযুক:।ইতি ভরত:॥ৠাঅপিচ ৷ অথ রৌদুঃ রৌদুঃ ক্রোধস্থাযিতা-বো রক্তে। কদু । খিদৈবতঃ। আলম্ব-न तिशु खब अहारक्षामी शन मजना মুপ্তিপুহার পাতন বিকৃত ছেদাব-मोब्रीगरेण्ठव । मःगुाम मःजुमारितः রস্যোদ্দীন্তি র্ভবেৎ প্রৌচা।। ভুবি-ভঙ্গেষ্ঠ নিৰ্দ•শ বাহুংস্কাটন ভৰ্জনাঃ । व्याचावमानकथन मायुषारकः পণানিচ। অনু ভাষা স্তথা ক্ষেপ কু-इ जन्मनिनास्यः॥ উगुजा (दन ह्वा-মাঞ্চ স্থেদ বেপথবো মদঃ। মোহা-र्वाष्यकात जाताः मूर्वर्जिहाः রিণ:।। যথা। কৃত মনুমত॰ দৃষ্ঠ• বা যৈ রিদ ওঞ্পাতক মনুজ পশুভি र्निर्भर्य)दि र्ख्व जिल्ल कमायूरियः। नत्रक রিপুণা সার্জ্বণ তেষাণ সভীন জি-ब्रीिंगिमय मरुमम्ख्यामा नारिनः করে। মিদিশা বলি ।। অস্য যুদ্ধ বীরান্ডেদমাহ। রক্তাস্য নেত্রতা চাত্র ভেদিনী যদ্ধবীরতঃ ॥ ইতি जाहिन्द्राहर्भाग निविद्धिः॥ त्रोपुः भु भूर्यप्र**उ**ज्ञः। उर्भर्यग्रयः। यर्गः २। ইভিনেদিনী।। পুকাশং ৩

দ্যোত: ৪ সাতপ: ৫। ইত্যমর: ॥ ত্ম্যগুণা:।। আতপঃ কট্কোক্ফ: . (यर गृही ज्यावशः। नाश रेववर्णकः ना रेनवार्तामभुकाभनः । इंडि ब्राइवहा जः ॥॥ मछात्रोष्ट्रा यथा। कठेतः भिन्नत्वा तोषु। यात्राश्यः কালস জিতঃ বিশ্বনামা হতো होपुः मधाबीमाः भुकीर्खिजाः ॥ शुराष्ट्रत मध्या तीनुः भागनारः । তেষা ফলানি যথা। পিজ্লো রৌদুনাসাচ কালরপ: পুরাক্ষণ। স্পাদ্যনে বহুরোগঃ স্যাৎ সর্বজীব गगुन्तवः ॥ कठेरहा होषुनाचा ह रवात्रवृम्क कातरायः वृगानि निख রোগ্য नानाः क्षणकात्रा नृगा ॥ অন্ম নান্না যদা বর্ষে রৌদ্রো ভবতি নান্যথা। উত্তাপেন ক্ষিতিণ শুষ্যেৎ नद्राभा द्राभाषा ভবে ॥ द्रोपु नामा महाति।पु। यबात्म ह जत-क्तुत । চিত্তোদেশ বুণ অর্য্যামানা রোগ সমন্বিত ।। ঘোরনামা মহা-तोष्ट्रा घात्रश्**मुक का**त्रायट । छे-खारभन महा हकः नानाताग म-मित्र ।। कालनामा नहारतोषु छे-**खाल भीउन महा। नानाद्राग** मभायुक्त तुनामि कथुक ज्विर ॥ ইতি জ্যোতিষ্ণা 🗱 🛭 রস্বিশে

यः। इंजि मिमिनी ॥ उद्यिवद्रग॰ क्षीवनिक (बीमुमास मुष्टेवार ॥ एक-गडयाजुः। ইতি হেনচন্দুः॥ यमः। ইভি ধ্রণিঃ॥ রৌদ: ত্রি ভীবু:।। ভীষণ:। ইতি (मिनि)।। क्पुमदिश्वि ।। तोती जी हजी। इंडि विस्ती॥ क्षृक्षी। ইতি রাজনির্ঘটঃ ॥ य-करेरज्जक्जभशाबोदीमाया महा-রৌ दीना दी हा गुखा ह। यथा। এकः ত্রব মহাদৈত্যো হৃত্ত স্তস্থে মহা-মৃধে। স চ মাযা মহারৌ বী॰ द्रोत्रवी • विममर्क्क र ॥ मा माया बव्राथ जीमा जर्बरमय नुरमाहिमी। তথা তুমোহিতা দেবাঃ সদ্যো নিদুৰ্ব তুভেজিরে।। দেবী চ ত্রি-**भि**त्थनारको ७• रेम्बुः मगडा-ডয়ৎ । তথা তু তাডিত তস্ত দৈত্যস্য শুভলোচনে ৷৷ চর্মানুপ্তে উভে সম্যক্ পৃথক্ ভূতে 🚎 🛫 । करतास मानत्वन्तुम् ठर्णमुर् ক্ষণাত্মতঃ ৷৷ অপস্ত্ত্য হরেদেবী চামুণ্ডা তেন সাভবৎ । সর্বভূত महादोषी या (मदी श्रद्धानश्रद्धी ॥ সংহারিণী জু যা চৈব কালরাতিঃ পুকীর্বিজা॥ ইতি বারাহে ত্রিশ; কিমাহাত্ম্য ॥

त्रोभाः श्री कभाः । ইতি রাজ নির্ঘণঃ ॥ তৎকরণ যথা। মধ্বাজ্য শুড় ভামুঞ্চ করেণা নাক্ষিক রস । ধননাচ ভবেদ্বোপ্য সুবর্ণকরণ শৃণু ॥ ইতি গাক্ডে ১৮৮ অধ্যায়ঃ ॥ রৌম গ্রী শাস্ত্র লবণ । ইত্য নরটীকাষা সাম্যাশ্না ॥ রৌমক গ্রী সাম্ভ্রিলবণ । তৎ-

(त्रोमकः क्ली माञ्जतिष्य न । एटभर्यायः । वमूकः २ । इन्जानतः ॥
क्रमानामनि विवशकतः उञ्ज स्वरः
त्रोमकः । ए (य कािर किः (त्रोमः
उन्जः सार्थ कः (त्रोमकः । इन्जि स्वः)
क्रोकायाः स्वतः ॥

त्रोमणवन॰ क्ली माञ्जित्रणवनः। ইতি রত্নমালা।।

त्रोत्रवः श्रु॰ नत्रकविष्मयः॥ विषतः
। ইতি দেদিনী॥ আদ্যুস্য বিবরণ
यथा। রৌরবে কৃইসাক্ষী ত্ যাতি
यक्तान्তी नदः। তস্য স্বৰূপং বদ্ তো রৌরবস্য নিশান্য ॥ যোজ-নানা॰ সহসে দ্বে রৌরবো হি পু-নাণতঃ। জানুমাত্র প্রমাণন্ত তত্র শত্রু॰ সুদৃত্তর॰॥ তত্রাজ্যার চথা যেন কৃত্র॰ তদ্ধরণী সন্ন। জালুল্যুঞ্জি ভাতিতীবেণ তালিভাগন ভ্রিনা ॥ তর্মধ্যে পালকর্তাণ বিনুক্তি যন্যুপাঃ। সদক্ষ্যান ভীবেন ব हिना उन शवि ॥ शर शर शर ह शाराम्य भीर्य उठ जाय उठ श्रमः । जारहा द्वारा जाय जा शहि ॥ वि शहि शहि । वि शहि ।। जा शहि । इठि शहि । (खयश्रात शि । शहि । वि शहि । व

तोत्रवः **वि ठक्ष्णः॥ धृर्वः॥ श्वातः** । इंडि भदत्र द्वावली॥ तोहिंहें भू॰ तोहियम्गः। यथा। म এম রৌহিষা• মধ্যে চরতীতি ভব-ভূতি:। ইত্যমরটীকাষা ভরত:॥ ति हिंग क्री नियम प्रवस्म मूर्जः । यथा। यत भ्वाद्य मुक्ति मंजि-থায় রৌহিণন্ত ন লম্বুযেদিত্যভি-थानन भूर्वाङ्गाष्ट्रमा अववाद-পরে রেছিণ পর্য্যন্ত গৌণ পূরাহ্ন-কাল: পুতীয়তে। তেন রৌহিণণ भूबीक् मुक्तिमा शीनकाल खुता-खत्राविः व्यभताङ्गाषमः भू-ৰ্বাবধি রিভ্যবগম্যতে ভতক্ত পু-র্বদিনে সঙ্গবাৎ পর রৌহিণপ-र्याष्ठ॰ जिल्थ लीडि भन्निम्न मूर्ड ত্রখনাত্রে তত্তিথিলাভে পূর্বদিনে माखः। द्रोहिगास्क्रभ भीगभूदीः इ लाङा । न भन्न दिन उथाजाः ভাবাৎ। উভয়দিনে সঙ্গবলাভে প্রদিনে শুরুপক্ষে তিথি গ্রাঁহা ল লকার:।স ত্ যবর্গস্য ত্তীবো রৌহিণন্ত দিবসস্য বর্ণো ব্যঞ্জনস্যাস্থাবি শ বর্ণক্ষ । লব্মনীকৃত্তি ক্ষিত্রিকালৈরকলাং বৌহ্নিল্ড মি: ব্যাকরণং ৷৷ তস্য স্থাক্ষণ যথা ।

ব্যাহনুত্ত ব্যাহিণীদৈবতত্বাৎ রৌহিণত্ব মি তি। ইতি শান্ধতত্ত্বা

রৌহিণ: পু• চন্দেবৃক্ষ:। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥

রোছিণেয় লী মরক্তমণি:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

(द्रोहित्यः भू॰ वलत्त्रः॥ वृष > भुहः। इछामदः॥

(दोहिएवर: बि शावर मः। इंडि (मिपिनी ॥

(तोहियः क्री कड्गः। ইউ মেদিনী (तोहियः भू॰ म्गदिल्यः। ইউऽ-मतः॥ (ताहिउम् ८ म्ऽः। ইউऽ क्रय-भानः॥

(दोहियी जी मृगी॥ मूर्ता। ইতি সংক্ষিপ্তসারোণাদিবৃত্তি:॥

রৌক্ষ্য লী কক্ষতা। কক্ষস্তাব ইত্যথে ক্যপুত্যবেন নিম্নয় । ত থাছি। তৈলং যদৌক্ষ্য দোষ্মু তৈলং যদ্ধাৰুক মৃত্ত। তেন ভাগ মাপ্যাম্যদ্য জগন্মতির ম্মিকাং ।। ইতি দুর্গাপুজাবাণ মহাপ্রমী ম-হানব্দ্যো মহাসান পুকরণে দেবী পুরাণ ।।

वर्णा वाक्षनमृशश्चीविः भ वर्णकः। অস্যোদ্বারণ স্থান দন্ত:। ইতি ব্যাকরণণ ৷৷ তস্য স্বরূপণ যথা ৷ नकात्र । दशनाभावि अखनीवर সংযুক্ত;। পীত বিদ্যুল্লভাকারণ अर्वतञ्जूनायक ॥ शक्षान्वमय बर्नः शक्षभागमयः महा। जिम्बि সহিত বর্ণ তিবিন্দু সহিত সদা ।। আত্মাদি ভব্ব **সহিত** হৃদি ভা-, ব্য পাৰ্বতি। ইতি কামধেনুতন্ত ॥ 🗱 ॥ जम्र (लथन भुकादा रथा ৷ স্ওলীত্র সংযুক্তা বামাদ্দ্ গতা বৃধ:। পুন্ৰজ্বিতা রেখা তাসু নারায়ণ: শিব:॥ বুদ্দশক্তি-শ্চ সন্তিষ্ঠেজ্যান মস্য পুচক্ষ্যতে ৰ ইতি বর্ণোদ্ধারতন্ত্র•॥ 🗱॥ তৎ-भर्याया यथा। व कन्द्रः भ्उना भृथी भाषवः भक्तवाहकः । वनानू জঃ পিণাকীশো ব্যাপকো মা मः ब्हकः॥ शृथी नात्ता १मृजः (मबी লবণ বাৰুণীপতি:। শিখা বাণী ক্রিয়া মাতা ভামিনী কামিনী প্রিন্ या।। कुं लिनी (विगनी नामः भुष्ऽ-মঃ শোবণো হরিঃ। বিখাত্ম মন্ত্রৌ বলী চেতো মেকু গিরি: কলারসঃ ॥ इंडि उच्च॰ ॥ 🗱 ॥ ञ्रम् श्रानः

यथा। हज्जू का॰ भीजवद्धा॰ त्रकः भक्कद्दलाहना॰ । नर्वता व्यत्रता॰ कीना॰ नर्वालकात्रज्विणः।।याः भीन्मुरम्विजा॰ निज्या॰ यागिनी॰ यागक्रिभी॰ । हज्वर्गभुता॰ दिन्वी॰ नागहाद्वाभरणाज्ञिणः॥ व्यव्यावा लकात्रक जन्म । व्यावा लकात्रक जन्म ।। व्यावा यागिना । व्यावा व्यावा । व्यावा ।

वक्ठः शूं वश्रु वृक्षः। ইতি শক্ द्रञ्जावनी ॥

नक्रः भुः वृक्षविष्णयः। एए गा इठि मागात इठिठ छाता। उद-शर्यायः। निक्रः २ णानः ० क यायी ८ मृदद्वनः ६ एकः ७ कार्न्यः १ मृतः ৮ ज्नक्षकः २। यम् ४ छ्वाः १ ज्वः । ज्वेषायदः। प्रेक्षदः । नय्दः। क्वेषायद्वः। प्रिक्ष्दः दः। मनमः गुरुनायकद्धः। इठि ताज्ञिन्दं । ॥ ॥ यशिठ। नक्ष्ठः कू मृत्रम्या निक्रितः एक् तिक्रिसः ॥ । यामः नक्ष्ठ मुक्ष्क छक् विहेसः॥ কৃত্তথা। মধুরঞ্চ তথামঞ্চদোকতিতথ রক্তক্ৎ। শুক্তপূন্নাল্যকাপি
নেত্রযোরহিত মৃত । সূপ্ত তত্ত্ব
মধুর মান চানিল পিত্তক্ৎ। কিট বহি কর ক্চা বৃষ্ণ বিষ্টান্তক্ঞ তথা। ইতি ভাবপুকাশ: ।। #।। অন্যা । লস্ত গুক্ বিষ্টান্ত সাদ্ধমা রক্তপিত্তক । শ্রেমাকারি স্মীরম্ব মুক্ষ শুক্রাগ্রিনাশন ।। ইতি
বৈদ্যক ।।

नककः भुः अनककः। ইতি भद त्रज्ञावनी ॥ स्रीनंदज्ञथश्वः। त्वरु। इंडि डाया। उर्भर्गायः। कर्भ हैः २। इंड्रामद्रः॥ नक्तकः २। ইंडि खत्र ।। (व यनिनका मिन्हे बीर्न বস্থ্ৰপ্ত নেকডা ইতি খ্যাতে। লক্তকাদ্যপ্তক• বস্ত্ৰমাত্ৰে ইতি কে-हिट्या शही श्रञ्जी कर्ल है: नाहै: সিচ্য প্রোত লক্তকা:। ইতি রভসঃ ৷৷ লক্যতে হীনৈ রাস্বাদ্যতে অনুভূযতে লক্তঃ রক লক ক স্বাদ স্বাপনে চুর্ভ্যোঞির্বেতি বিভাবি-ত বৃাৎ ন ঞি: কর্মণি ক্রঃ ততঃ স্বার্থেক: লক্তকো হস্তস্থাদি:। অ-জ্যতেম অক্ত• ব্যক্ত• অন্ধোঃ ক্তঃ ন অক্ত ক মূখ যমাদিতি ত্রিপ-म्बर्बीको भ्वीवानिवाद ज्ञान

নির্বাণে নক্তক শুবর্গপঞ্চমাদিরাপ। ইতি ভটাকাবা ভরত: ॥
লক্তকর্মা পুল রক্তবর্ণলোপু:।ইতি
শুদ্দিন্দ্র ॥
লখ স্পা।ইতি কবিকল্লহ্দম:॥
লখতি। স্পি সতো।ইতি দুর্গা
দাস:॥

লথ ই সৃপি। ইতি কবিকল্লজনঃ
।। ই লহ্যতে। সৃপি গতৌ। ইতি
দুর্গাদাসঃ।।

ধুগ ই খঞো। গভৌ। ইভিকবি-কল্লজন: ॥ ই লক্ষ্যতে । খঞো গভিবৈকল্য•। ইভি দুর্গাদাস:॥

ক্প ম এ সঙ্গে। ইতি কবিকল্ল জনঃ।। ম লগ্যতি। এ অলগীৎ। লগতি অধ্য়তণ্ডে। ইতি দুর্গা-দাসঃ॥

লগ ক রকে। ইতি কবিকল্পজনঃ।।
ক লাগযভি। রকে স্থাদাপ্ত্যোঃ।
রকে ইতি রকক্ স্থাদআপনে।
ইত্যস্য ঞে রনিভ্যত্ত্বে ভাবে অলি
কপং। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

লগড॰ ত্রি চাক। ইতি ত্রিকাণ্ড শেষ:॥

লগিত • ত্রি সঙ্গযুক্ত । লাগা ইতি ভাষা । ইতি লগধাতোঃ কর্মণি জু পুত্যযে ননিম্লম ।।

वर्डा भू 'र अः। नाठी इंडि **ভाষা। ইত্যমর:।। वर्**डा वं भा-मिनाया मणः। लाहेनेया रुज-(छर:। ইতি সুভূতি:। वधाँডा लार्गरी गिष्ठ बन्धवानहाता हि-ত্যন্যে। ইতি उँचीकाया⁻ ভরত: ॥ नगः क्री ब्रामीनामूम्यः। इंडामतः॥ রাতি ফশ রাশি স্তালব্যশকার: । অহোরাত্রমধ্যে দ্বাদশরাশয উ-मयस्ति। छेमयः भूर्वाहन जःरयागः । তেষা॰ ক্রমেণ উদযাচল সংযো-शा नग अन्द्री वीए अहिदान নিপাতনাজ্জস্য গঃ। ইতি ভটী-কাষা॰ ভরত:॥ তেষা॰ শ্ন্যাय-नाः भेशतिमानः यथा । द्वारमान (वरिर ७। ८१ र्जनिष्स रेमरें व ८। ১१ र्द्वाणा ब्रोकः ६। ७ भक्ष थ जागीब्र-क दाहरावानः व्यविष दाहर् वि-ষযোক্ষযুগ্ম: ৫।২৯ ক্রমোৎক্র-भारत्य जूनामि मान ।। उथाहि। 11 981 016 91613211 2 1 8 1 39 11 P1618711 21618011 0161 511 11613011 30161 2018 11681313 11 65 18166 ५१६। २५॥ 11 6810156 ইতিদীপিকা।।#।।দশব্যসূলাধিক

नकात्रुवनुर् कविकाखाधारम्भः। ৮वृष्टिकः। ১১।२२॥ ৫। 🔊 🛚 वर्डभारनानविः भारनाः भ भागानिक কারিকা বথা। বেদেবিদঃ ৪ । ৬ সো-खरवरि ह। ६५ जियु बन नश्रेनः ७। २१ সোহন্তরীক্ষান্তুনাথৈ: ৫ ৷ ৪০ পারা-(वातामुगरिम ६) ०८ र्गगनग नयरैनः ৫। २२ वर्षिनि ७। ०५ कनुरवरिः ৫।৪১। অন্ধ স্থাভি: ৫। ১৯ সমু দ্রো হসু শুচিভি ৪ ৷ ৩৫ রনলোপ্টেষ্- 🔏 जि: ၁। ab स्त्रान (देरि)। ६१ (में-খাদেকোনবিংশে গণিত পরিগতং न्यान भवायना॰ ला ॥ 🕸 ॥ छेरयल-भारतभाषा र्मिन शुक्ति ब्रविरखागाः यथा। ना मुख भनः दिशः खर मः খ্যু জমত: পল । বিপল্প রবে র্ভোগ্য নেব॰ কল্পন মস্ততে ।। ইতি ছেগ্রাতিষ্ণ।। এক্রয়ে বিবরণ যথা। **उ**व शाहीनलग्रमानः।

দিনভূক । নাসভুক ল্যা: रशा গল বিপল । দ গুঃ। পল **> মেবঃ** 910811 018411 ২ বৃষঃ 118014 817911 ৩ মিথ্ন• 11 56 106 वा जा ८ कर्क है: 2215011 @18011 ৫ সি হ: 1122166 116819 एकक ए 1190106 ७।२५॥ ৭ তুলা (। ५२)।। 3010111

৯ ধ্যু: 1 2215011 618011 ১০ মকরঃ 1 २०११रा दा आ **३**३ ब्रह्मः F1 38 11 815711 1 >२ सीनः 1 113011 018911 **जब म्राम्भाव निक नग्नान**ी

লগাঃ **दिन**जुक• । गात्रजुक• পল । বিপল । দণ্ডঃ। পল यथा ১ মেৰঃ 1 b12211 81 511 ২ বৃষঃ 1 ।। एट। द 818111 ০ মিথুন । 3010811 @1291 ८ कर्क है: 1 2215011 @18011 ৫ সিংহঃ ঃ 221 PII 118019 ७ कन्रा २०१८७॥ 012211 ৭ ভুকা । 2212511 **619911** ৮ বৃশ্চিক:। 11 >> 1 << @18311 ৯ ধনঃ 1140106 116612 ২০ নকর: । १। ०८। ६ 11 20 18 9!6511 ३३ बद्धः 1 319511 **३२ मीनः** 118011 018911 অথ জন্মকালীন লগ্নন্ত্সূচিত कन । नशु मृर्या २ किरता भी मनि-নি বলযুভো ৰূপবান্ বিত্তযুক্তোভৌ মে ব্যক্ত: সূবাণনী শশধ্রতন্যে স রশান্তার্থবেত্তা। জীবে দাতা পবিত্র: সুকবি রথ গতে ভার্গবে মণ্ডলেশঃ নৌরৌ কণ্ডুভি গাত্র শুন্সিচ নিযুত্ত

্তা ধর্মাহীনঃ।। ইতি জ্যোতি-छर्जुं• ॥ # ॥ ृष्यित । इतिक्वा-**ह। উদ্দেশ্য अ**नात्रका द्वारणी जानः श्रिका इत्र । यतामात्राप्ती व्राविपत्रि বিদ্যু বিদ্যু তথা নিশা•।। নীনে মেৰে हेन्स्कृतिकार्षाः। মকরে মিথুনে তিসুঃ পঞ্চাপে চ কর্কটে।। সি হে চ বৃশ্চিকে ষট্চ সগু কন্যা তুলে তথা। এতা লগু পুমাণেন যটিকা: পরিকীর্ভিতা:।। শর পূরা-্বশানের রসাজী স্থিনাগরা: 1 ল-क्लाह्या हि रेट् वसु वद्मा विवाहत्या . १थवा ॥ श्यकाम ভবেদ্দ্রা वृत्य ভবতি কানিনী। মিথুনে শুভগা কন্যা বেশ্যা ভবতি ককটে॥ সিংহে চিবাল্লপুতা চ কন্যাযাণ ক্পসং-युका। जूनायाः क्रभरेमथर्गः वृन्धिः কে কর্কশা ভবেৎ ॥ সৌভাগ্যং ধ-নুবি স্যাচ নকরে নীচগামিনী। জ-**ম্ভে চৈবাল্লপুঞা স্যান্দীনে বৈরাগ্য** স•যুতা ॥ তুলা কর্কটকো মেবো मकब्रेन्टव बान्यः । চরकार्य्यानि व्यग्नेह श्रित्रकार्यग्राणि हिन्त हि ॥ পঞ্চাননো বৃষ: জাড্ডো বৃশ্চিক: সু: र्शिदाणि हि। कन्ता धनुष्ठ भीवन्त মিথুন' দ্বিভাবত:।। দ্বিভাবা-नि कर्यानि व्यर्गास्य विष्क्षनः।

যাত্রা চরেণ কর্ত্তব্যা পুবেষ্টব্য স্থি-রেণ ভূ। দেবস্থাপন বৈবাহাণ দ্বি-স্বভাবেন কার্যেৎ।। ইতি গাক্ডে ৬২ অধ্যায়ঃ।।

লা: পু• স্কৃতিপাঠক:। তৎপর্য্যা-য:। পুগতর্গেয়: ২ হাভিবৃত: ৩ । ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥ স্ত: ৪ । ইতি জটাধর:॥

লা: ত্রি সক্ত:।। লজ্জিত:। ইতি মেদিনী।।

লগ্ৰঃ পু পুতিভূ: । ইত্যমর: ।।
দ্বেলাগা ইতি জামিন ইতিচ খ্যাতে । তৎকার্য্যে লগ্নক: ওলগ্রী গ্রী:
ডেক্ত: স্বার্থেক: । পুতিনিধি ভবতি পুতিভূ: ব্বিপ্ । ইতি ভট্টাকাষাণ ভরত: ॥

লগ্নিকা জ্রী নগ্নিকা। ইত্যমর-টীকা॥

লঘ ই ড অভুগ্গড্যো: । ইভি
কবিকল্পন: ।। ই লল্ভাভে । ড লল্ভতে । অভুক্ভোজনা ভাব: । তথাচ
। যে গুণা লল্ভনে প্যোক্তা স্তে গুণা
লঘুভোজনে । ইভি বৈদ্যাক । ল- বি
ল্ভান উপবাসে ইভার্থ: । ইভি দুর্গাদাস: ।।

ব্য ই শোষে। ইতি কবিজন্নজনঃ ।। ই লহ্ব্যতে। শোষ ইহু গল্পী- कत्रभः । यं वर्राधि त्रिकिशिकः
कराहिन्द्र नह्नि । ই कि ह्नायुधः
।। गठाव्रभारन्त्र। ज्यान्त्र हाल हित्रूः
लिनान्। ই कि मूर्गानानः ।।
क्व देक दिया है कि क्विक्ल्यमः॥
के क नह्न्यि। दिवि मी छो। ই कि मूर्गानानः ॥
क्वि शुः वायुः। हेन्द्रशामिरकावः॥
निघरे शुः वायुः। हेन्द्रशामिरकावः॥

लयहे शुः वायः। हेनुनाहित्कायः॥
लयहिः शुः वायः। हेनुनाहित्कायः॥
लियन शुः वयुः। हेनुनाहित्कायः॥
लियन शुः वयुः। छन्नु स्विन्ना।
हेन्यं प्रस्ति वेश्वर्यं प्रदिल्णयः। यथा
। लियन विल्लिक् भुनकान्य ।
स्विनाविना। यक कामावनायिदः
भुश्चि देवस्यं मध्या॥ हेनि ह्म-

विधः वि अवभन्या (त्रवाषा आ
क्रियन वयः। इंड्यर्थ इंक्ष भुड़छ (यन निज्ञमः। इंडि व्याकत्रनः॥
व्यापान वि अयभन्या (त्रवाषा
अङ्ग्यन वयः इंड्यर्थ व्यम् भुछ (यन निज्ञमः। इंडि व्याकतनः॥
व्यापान निज्ञमः। इंडि व्याकतनः।
हेडि व्याक्षित्रिः॥

वरः क्षी श्कानाग्रेविषः। ইতি व्यक्ति॥

वर्ः वि पथ्कः॥ मत्नाङः॥ विवृगर्गः

निः नातः । ইতি मिहिनी ॥ दुर्गि दे हिन्द्र ।। क्षा व वाक तथा कि लघु में का विश्व कि विष्व कि विश्व कि

व्यक्त्रवायः भू॰ हागः। ইতি ত্রিকা-গুংশবং॥ कृत्मत्रीत्रकः॥

वधूकानार्याः शुः कर्कनत्कः। ३७ त्राजनिर्द्धः॥

नय्थिकि खी कृ मुथहै। उटशर्यप्रायः। जामन्ती २। इंडि हाताः
वनो ॥

লব্দণঃ পু॰ অধিনী পুষ্য হন্ত।
নক্ষত্রাণি। যথা। উগুঃ পূর্ন্যান্তকা পুরগণ জীণু,ত্তরাণি স্বভ্রাতাদিত্য হরিত্রয়ণ চরগণঃ পৃষ্যার্থি
হন্তা লঘুঃ। ইতি দীপিকা।।

ववुगर्गः भू विक्छेक्स्ट्नाः।

লঘূপ

उ हात्रावनी ॥

ভিটা জী মৃশের্বাক। ইতি রাজনুর্বটার্মী

গ্ৰহান্ত্ৰী: পু॰ লাবকপক্ষী।ইতি ত্ৰিকাণ্ডশেষ: ॥

ফলন্ত স্যামধ্র রসপাকথো:। শীতল স্প্রবিন্মূত্র গল শোথ ক ফাপহ ।। ইতি ভাবপুকাশ:।।

चयुम्नमृज्धः श्रुः मृगङ्गाप्राम्। इजि सम्बद्धादनी ॥

লঘুদাক। স্ত্রী কাকলীদাকা। ইতিরাজনির্ঘণ্ট:।।

नग्रनाम क्ली अधक। ইতি भद-हिन्द्रका॥

ण्यू পঞ্চন্ত ক্লী ক্লু দুপঞ্চন্ত্ৰপা.চন । তৰু শালপণী প্লিপণী

गध्व

वृश्की कलेकाती (भाक्त्रमः मुक्कः । यथा। भावभागि भृतिभागी वार्ताः की कलेकातिका । (भाक्त्रः भक्कः जिल्ला कर्मा खाः भिक्ता कर्मा कर्मा खाः भिक्ता कर्मा खाः भिक्ता निवाशहः । नालुकः वृश्वः भावः । निवाशहः । नालुकः वृश्वः भावः । । हिल जावभ्वः ।।

नवन्ति घूनिनुषा ॥ वजाहाकी ह निष्ठुभैधकः भू॰ द्राहनी। मूखा-कथिका निक्रसम्ह मक्नकः। य- द्राहनी ইতি थ्राकः। ইভি मदः मृत्र खताः। पृष्ठी हय॰ मजः भाकि हिन्दुका॥

नर्भभी खी अथथीर्कः। ইঙি রাজনির্ঘট:॥

লঘুপিছিল: পু॰ ভ্করুদারক: । ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

नघुशृङ्गः भू ज्ञिकम्यः। **३७** त्राजनिर्यणः॥

नयुवपतः श् कृपुकानिः। ७८३ शर्यायः। সृष्यकनः २ वङ्कतः ७ সৃष्यभ्यः ४ मृष्यक्नाः ८ म्यतः ७ मृतः स्वातः १ निशिश्चिः ४ । व्यन्त शृष्ट् स्वातः १ निशिश्चिः ४ । व्यन्त शृष्ट् स्वातः १ किश्चित्वः ४ । व्यन्त वाख्य नानिद्वः। स्वत्वः। त्रिष्यद्वः। ब्रह्म-कातकदः । स्वर्धः शिख्वार्तिः ।। नयुवपती स्वी ज्वपती। देखि त्राकाः (स्वर्षः)। लघु युषी জी कृ पुरुष्की। उৎ-পর্য্যায়:। জলোভবা ২ সৃষ্পপ্রা ৩। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

मघूमञ्चः ेश्र्भ् कृषाधिमञ्चः। ইতি রাজনির্ঘটাঃ।।

ল্যুমা স: পু • ভিত্তিরিপক্ষী। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥

व्ययुगाः नी জी গন্ধমাং नी। ইতি ...

नघूनय॰ क्ली वीत्रगम्न॰। इंड्रिश् सत्रः॥

লঘুসদাফলা জী লঘুদুম্বরিকা। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ।।

त्रपृष्ठः पुः मीयुरद्धी। इंडि (रुमठन्तुः॥

লঘূ:ছমদুঝা জী লঘুদুয়রিকা। ইতিরাজনির্ঘট:।।

লব্দুম্বরক। জ্রী ক্ষুণোড্যুরিকা।
ছোটোড্নুর ইতি ভাষা। তথপর্য্যায়: । লঘুপএফলা ২ লঘুছেনদুঝা ০ লঘুনদাফলা ৪ । লম্বান্তডুয়ুরাস্থা ৫ । রসবীর্য্য বিপাকেষু

উডুম্বরাথ কিঞ্ছিন্ন গুণেষা।
ইতি রাজনির্ঘটঃ ।।

লঘী স্ত্রী লাঘবযুক্তা॥ স্যুন্দ্রন-পুভেদ:। ইতি মেদিনী॥ পূক্ষা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

वक्षा जी तकः भूती॥ चयुन्हें লন্ ইতি নামা খ্যাতা। ভৌষ্টিউঃ শান্ত্রমতে সাচ প্রিক্রানধ্যতা रा ठिश्रे ॥ नाकाम्याट हेरूथ-ণ্ডেভ্য: স্বদেশে লগুপুমাণ ভবঙি । यथा। साल क्र नित्र नवाकारि রন্যা: প্রাক্পশ্চিমে রোমকপত্ত-নঞ ৷ অধ শুতঃ সিদ্ধপুর প্রেমকঃ (जीत्माथ यात्मा वडवान**नम्ह ॥** অবৃত্তপাদান্তরিভানি তানি স্থা-নানি বন্ধোলবিদো বদন্তি। অপিচ । घज्रकाञ्जयनी भूरदाभवि सक-ক্ষেত্রাদি দেশান্ স্গুশন্ সূত্র মে-কগত বুলৈ নিগদিতা সা নখ্য রে: था जूदः। जाती भुष्टरदा भद्र ब বিষ্যে পশ্চাজি রেখোদ্যাৎস্যা-ভমাৎ ক্রিয়তে তদন্তর ভূব• থেটে-ঙ্গুণ স্বণ ফল।। ইতি নিদ্ধান্তশি-রোনণিঃ॥ 🕸 ॥ অথ লঙ্কাপুরী ব-র্ণন । বৃষ্টোবাচ । ত্রিংশদ্মোজন বিস্তীর্ণা• স্বর্ণপুকারভোরণা• ॥ দক্ষিণস্যোদধে স্তীরে ত্রিক্টো নাম পর্বতঃ। শিথরে তস্য শৈলস্য মধ্য মধুধি সমিদৌ।। পত্র প্রভিগ্র मृद्धांशा॰ देकिन्द्रा॰ ठलुनिने।॥ শকার্থ মহক্তা পূর্ব পুষর্ণ বহু বৎ সরৈ:।। বসম্ভ তত্ত্র দুজগঃ

द्रोकगशुक्रवाः। व्यमद्रोतः णः म्यामादः (मन्यु। इव हिरवोक नः ॥ विकित्रिर्गं नगानाम् । मञ्गा শক্রিদ্দনাঃ দুরাধ্বা ভবিষ্ঠি ्रह्माकरिम बंद्ध वृं ठाः ॥ ইভি य क्रिनुंबाद्ध किनिवर्दिने नामाधायः ।। सा भाषा।। भाकिनी।। एवरे।। इंडि सिरिनी ॥ शान् वित्मवः। ७९ পর্য্যায:। করালত্রিপুটা ২ কাণ্ডি-কা ৩ বিক্ষণান্থিকা ৪ ৷ অস্যা ख्याः। कर्रद्वः। हिमद्वः। शोल्रः ত্ব'। পিত্তনাশিত্ব'। বাতকারিত্ব' । ওকর্ক। ইতি রাজনিঘণ্টঃ।। नकानाकी गू॰ क्नृगान् । ইভি मपद्मावनी ॥ লহাধিপতি:) পু[,] রাবণ:। ইভি জ ঠ টাধরভূরি পুযোগৌ লঙ্কাপতিঃ वदानिका भेडी भृद्धा। निष्णिमाक गङायिका ই**তি** ভাষা। ইতি **শদ** वसादिका दिवावनी।। नकाश्यो भू वृक्षविष्मयः। लका-নিজ ইতি ভাষা। যথা। লক্ষাস্থা यी ताबवृद्धा जमुतृरजा विभायकः। है [उ मद्र जिन्दा।। ज्ञारा निवि **লক্ষেণঃ পু• রাবণঃ। ইতি ত্রি**কা-अम्बरः॥ गरकाणिका जी भूका। हेि नयः

त्रज्ञावनी ॥ লঙ্কোথিকা জী পূত্ৰ।ইভি শব্-ब्रङ्गावनी ॥ वकः शु गक्ः।।विज्ञः। ना हेि ভাষা। ইতি মেদিনী॥ क्षी লাঙ্গণ। ইত্যুণাদি-লঙ্গ• কোষ:।। क्षी উপবাস:॥ কন্ণ ॥ প্লবন•। ইতি মেদিনী ॥ অধতৃত্তী-रगिजिः। यथा। श्लू जन्न वर्दन श-ক্ষিমৃগগত্যনুহারক। ইভি হেন-**हनुः।। छ।। अ**श्चिन्द्वनित्वरक्षा ग्रथा । न हात्रिः वङ्गरबक्तीभारमा श्रमशाह-धः कृष्टि। न हिनः भाषकः अर्थार मृत्थन न ध्रमद्यः ॥ इंडि क्लिर्फ উপরিভাগে ১৫ অধ্যাব: ॥ লক্ষণি। ইতি কবিকল্পদনঃ।। লচ্তি বৃষণ চকেণ গোপঃ। ইভি दुर्गामात्रः ॥ লম ড ব্রীডে। ইতি কবিকল্লজনঃ १। ७ व्यक्ट । निष्ठायाः नग्न इंड्यान् । ইতি দুর্গাদাস: ॥ লাজ ই ভঙ্কে । ইতি কবিকল্লছমঃ ॥ লছতি। ই লঞ্জতে। ইতি **मूर्गामाञ**ः ॥ ক অন্তজৌ। ইতি কবিকল্প-कनः ॥ जडकि त्राहाननः। क

लाक्ष्यि । नुष् (भेषः। ইिंड पूर्णाः भागः ॥

वन इक हाय छै। र्था है कि कित-कन्नकमः ॥ है क न छन्य छि। छ। ही-शिः य छ। र्थाः निर्कालन हि॰ मा वन-हानानि। हे छिनुर्गाहा गः॥

লন্ধ ত্ৰু ভাসনে।ইতিকবিবল্প জন: ।৷ ক লন্ধবৃতি। ভাসনং দী-গুঃ:। ইভি দুৰ্গাদাস: ।৷

লজকারিকা জী লজ্জালুলভা। ইভিশন্দালা॥

লজ্ঞ। জ্ঞী অন্তঃকরণকৃত্তিবিশেষঃ।
ইতি নাগোজীভটঃ ॥ অকর্ত্তরের
কমানি গরজ্ঞান ভ্যং । লাজ্ ইতি
ভাষা। তৎপর্য্যায়ঃ । নন্দাক্ষণ ২
ক্রীঃ ০ ত্রপা ৪ বীড়া ৫ । সা অন্যতক্ষেত্র অপত্রপা ৬ । ইত্যমরঃ ॥ মান্দাস্যং ৭ লজ্যা ৮ বীড়ঃ ৯ বীড়নণ
১০ । ইতি শব্দরত্বাবলী ॥ লজ্জাল্য়ঃ
। ইতি রাজনির্ঘটঃ ॥

हाडानुः भू खी क्रुभिविष्मयः। एट-भयावः। इङ्भाही २ मभीभवा ० म्पृक्ष। ६ थिहत गविका ६ मह्हाहि-भी ७ मनदी १ नमकाती ४ भूमा-दिशी ३ महम्मी १० थिहती ३३ महमानिका ३२ नद्धाः ३० नद्धिती ३४ **ন**জালু

রত্তমূলা ১৭ ভামুমূলা ১৮ ১৯ चंछनिकात्रिक्षु ३०,। ইতি রাজনির্ঘট: ॥ মহাভীতা ২১ ব-**मिनी २२ मरहोयधि: २० । ईंडि** भद्रिक्ता। अत्रा ख्नाः। कुः টুর । শীভর । পিন্তাভিনার শোক দাহ শুম খাস বুণ স্প ক্চাত্তি নাশিত্বঞ্চ।। 🕸।। ভড্ডে-भा यथा। बद्धान् विभन्नेजारा অল্লজুপ বৃহদ্বলা ৷ বৈশ্রীভ্র চ वाजान् का जियान शुराहरष् ।। मञ्जान् रिवंभन्नी छ। एः कर्ने दक्ः কফাপনুৎ। রলে নিযামকী কব নানা বিজ্ঞানকারক:॥ ইতি রাজ-নির্বন্ট: ॥ অন্যা হংমপাদীশবে र्**डे**वरा ॥ # ॥ व्यक्ति । व्यक्तान्ः স্যা**ংশ**মীপত্রা সমস্বাঞ্জলিকারি-का. ब्रज्जशाही नमकाती नामा थरिन् রকেত্যপি ৷৷ লজ্জালু: শীতলাতি-ক্তা ক্যায়া ক্ফপিন্তজিৎ। রক্ত-**পিত্ত ম**ডीमाর• যোনিরোগান্ বিনা**শ**যে**ে।। 🟶 ।। অথ ল**জ্জালু-ভেদঃ। অলপুষা খরত্বক্চ তথা **मिर्मा क्या विश्व है श्र** স্বাদুঃ কৃমি পিত্ত ক্লাপহা।। ইতি ভাবপুকानः॥ जन्। ह् विकानस् मुश्चेन्।॥

ত্ত্বচ• 1 ইতি ব্যাত্ত্র-

ेनः जि नज्जाविभिद्धेः । निर्वर्गः ॥
उट्भवायः । ष्रभविभिद्धः । निर्वर्गः ॥
इंडापंत्रः ॥ निज्जः ० । इंडि नजः भू प्
क्रियः जि नज्जायुकः । उट्- नदेः भू ह
भवायः । द्रियः २ द्रियः ० । इंडि जाया।
भवः ॥
इंडिजः वि नज्जायः। इंडिजाजः नदे। जी क्रियः

অজ্জিরী জী অজ্জালু:।ইতিরাজ-নির্ঘণ্ট:॥

ব্যা জী দজো। ইতিশ্বরণ ব্লান

ল্ডা ত্ক ভাষনে। ইতি কবিকল্ল শ্ৰম: ॥ ক ল্ডায়তি ল্ঞাপয়তি। ভাষন দীন্তি:। ইতি দুর্গাদাস:॥ শ্রম: পু॰ পদ:॥ কছ:। ইতি হেন নচন্দু:॥ পুছ:। ইতি জটাধর:॥ ল্ডাঞ্জকা জ্রী বেশ্যা। ইতি হেন চন্দু:॥

वालां किं। । इंडि कविकल्लक्तः ॥ वाला २ छः उत्र छाद्वा वालाः वाला २ छः उत्र छाद्वा वालाः वालाः हेंडि यावट ।
किंडि लाकः निमः त्राट । किक्षिष्ठ विष्यः ॥ देंडि विश्वः ॥
पिकः भू पूर्वा वहनः । इंड्रानि क्षित्रः ॥
दिवा विश्वः ॥

निर्घणः॥ वर्षेः पृ॰ मूर्जनः। इंडि भपत्रज्ञाः वर्षो॥

লট্বঃ পু॰ জাতিবিশেষঃ। নেটুযা ইতি ভাষা। রাগভেদঃ।। তুরঙ্গ । ইতুগানিকোষঃ।।

वदे। जी क्रब्लाडमः॥ नामिक्बला ইতি ভাষা। বাদ্যভেদঃ ॥ পঞ্চি-বিশেষঃ। গুামচটক ইতি খ্যাতঃ । ইতি मिनि ॥ हमुञ्जः । ইতি (रुगवन्तुः ॥ जुगतकः । (जाउती ইতি খ্যাতঃ। ইত্যারভরতৌ ॥ विनाम । ইতি कविकन्नक्रमः॥ লডাত বালা। ইতি দুর্গাদাস:।। উत्रस्निक्क्रियाः। इंडि কবিকল্লজন:।। উন্মন্থন• পীডিগ্রী-ভাব:। উৎক্ষিণ্ডীভাবশ্চ। লডভি লতা বাবুনা পীডিতা উৎক্ষিপ্তা বা স্যাদিত্যৰ্থ:।। জিহ্বা ভদ্বিয किया। **व**ण्डि किञ्चा म्यन्सनवर्धीः न्। दिन्। म नुप्रवि। नुप्र তি प्र मूलनग्डाम्नि छि ह्यः। পীডগতীত্যর্থ:।। কবাট্নী মিন্দুঃ कित्रन वर्त्री मूझवरजीजिम्तातिः । উৎক্ষিপতীত্যর্থ:। উভয়ত্র ডল-(या दिक्षाहादः ॥ (किहिन् किस्त्राः,

শ্বন্থ ইতি পঠিব। জিলায়া উদ্ধ স্থন• উৎফেপন নিভি ব্যাখ্যায় থড়ভি জিলা• সর্গ ইভ্যেবাদা-স্বন্ধ। ইভিদুর্গাদাসঃ।

नि क जिन्छात्व। ইতি कविक्तः क्रमः ॥ जैनामव इक् व्यञ्ख्यान-नः। क नानायः भक्षववाणि भूव नि व व जनाया (तकज्ञानजः । क्रम्याया मम् अत्यागः । ইতি त्रमामाथः ॥ नाउपि नजाः वायः । ইতি দুর্গাদাসः ॥

লড ক ড ৰীপ্সে। ইতি কবিকল্প ফন: ॥ ক ড লাডযতে। লাভ এব ইত্যন্যে। বিশেষেণ আগুমিছা বীপ্সা। ইতি দুর্গাদাস:॥

वाझा शिल पूराशानाः॥

निफ हे कि जावाः। हेलि कविः

कन्नक्रमः॥ हे निखाल। कि निखरः

कि निखि। जावाः कथनः। ज्याः

कि निक्ष मनाता हैलिपूर्गानामः॥

निफ अहे कि উৎক্ষেণা। हैलि

कविकन्नक्रमः॥ अनुविकः। जनुव क वनानिम्यायशानिश निक्षालमा

ত্যেক। नष्न ইতি। ই লণ্ডাতে। কি লণ্ডয়তি লণ্ডতি তণ্ডুল লো-ক:। ইতি দুর্গাদাস:॥

नषुः॥ अयाजिक्षाया भिम् नम्।किः

लড ७ क किला। ইতি कविक्ता-

क्रमः॥ नाउवि व्यननाउट। है डि मूर्गामामः॥

विष्टः वि यताकः। ইতি वि-कार्शः भयः॥

व उवी।

नडुकः भू॰ भिष्ठेकिविश्वासः। नाफु इति ভाषा। यथा। नहुका पू-ब्रांदा छङः। ইতি রাজবল্লভः॥ श्रांभित । टेडलिन इविषा भकुः छ-विश्व नडुकः। ইতি শদ-চন্দ্রিকা॥

লগু॰ ব্লী বিধা। ল্যাড ইতি ভাষা ।ইতি কেচিৎ।।

न्युकः वि न्युप्तम्बाकः। यथा
। প्राञ्चाराय नवणकः यस्नी विः भुकी विकाः। कित्रम् काषया क्या
रख्याः मः मायनाथ ज्वा। व्यविशा मखनानाक मः गुरास इभन्नाः
किकाः। ই रत्नका नव यहे शक्ष नथुका काशि काविनः॥ ই कि सिक्या २० शुकाणः॥ ३॥ न्युक्ष
व्यव्ना नखन् ই कि था। छः। ই रत्नकानाः नाक्षानी ह॥

লত যাতে। সৌত্রধাত্রয় । ইতি দুর্গা-কবিকল্লজম: ॥ লতা । ইতি দুর্গা-দাস: ॥ এতা জী লভভি বেইবভে যা। সা শাখাদিরহিতা গুডুচ্যাদিঃ। তং भर्गायः। वज्ञी २ वुछिः ।। इछ মর: ।। বল্লি: ৪ বেল্লি: ৫ পুত্তবি ৬। সা শাখাপত্ৰসমাযুকা চে। भुजानिनी । इंजि मस्त्रद्वावनी ख्टभर्गायः। वीक्ट २ खन्मिनी উলপ:৪। ইত্যমর:॥#॥ অমায वीक्षा (ছरकर्जु निन्ता यथा অপ্লুতিমিন্নহোরাত্রে পূর্ব বিশ তি চন্দুমা:। ভতো বীকৎসু সতি পুষাভ্যর্ক ভতঃ ক্রমার্থ " **ছिनंडि वीक्षा यन्न वीक्ट**ः ए निमाक्त । भगः वा भार **७**। कुष्ण कुष्ण के विन्ति ইতি শ্রীবিষ্পুরাণে ২ অংশে विशायः॥ 🛊 ॥ वानुत्र (द्रा 🕫 या मुख्या नजारि यथा। या काशि अगाउ भागासुक र मूकः। थड्जू ती ककंटी ठानि वित्र मञ्जलभूमा ॥ वाख्कः । ... বেল্লম্চ বাৰ্তাস্ম্ম শুভপুদা ল **जाकनक मुज्र- गर्ब- गर्ब** नि শ্চিত ।। ইতি বুদ্ধবৈবৰ্ত্তে 🗟 ভূষ क्रमथएउ ३०२ व्यथायः ॥ भाशा। शिरंक्ः॥ भृका॥ १ मन लगी । इंडानदः ॥ क्यां दिन ही ॥ णडाकख्रिका ॥ माध्वी ॥ मूर्बा । इंडि स्मिरिनी ॥ क्लिडिका ॥ मा-त्रिवा। ইंडि त्राजनिर्धिः ॥

न्छाकब्रद्धः शृ क्वर्छि दिण्यः।
क्रिक्तब्र् हेि हिन्दी जाया।
छ भग्रायः। दूबर्मः २ वीवार्थाः ३
वक्रवीक्रकः ४ स्वताकी ६ क्रिक्तः
५ क्रव्याकी १। व्यम् भू ख्याः।
। कर्षेषः। উक्षदः। क्रि वाछ वाः।
। कर्षेषः। উक्षदः। क्रि वाछ वाः।
। भ्यादः। व्यक्ति ख्याः। नीभवदः।
। भ्यादः। व्यक्ति ख्याः। विवाभक्ष्यः
। हेि बाक्षिविद्यः।।

লতাকন্ত্রিকা স্ত্রী লতাকন্ত্রী।
তৎপর্যায়:। কটু: ২ দক্ষিণদেশকা ০। অস্যা গুণা:। তিক্তত্বণ ।
ষাদুর্বণ । বৃষ্যুরণ । হিমরণ । লযুর্বণ । চফুষ্যরণ । ছেদনীরণ । শ্রেম্ম তৃষ্ণা বস্ত্যাস্যরোগ নাশির্ক্ষ ইতি পথ্যাপথ্যবিবেক:।। অপিচে । লতাকন্ত্রিকা তিক্তা হৃদ্যা শী তাস্যরোগন্থ । ইতিরাক্তরল্লভঃ।
লতাক্রিল্ড: পুণ সর্পঃ। ইতি শব্দ নালা।।।

লভাতকঃ পৃণ নারস্বৃক্ষ:॥ ভাল বৃক্ষ:। ইতি শদ্মালা ॥ শাল বৃক্ষ:। ইতি ত্রিকাগুশেষ:॥ লভাজন: পৃণ লভাশাল:। তৎ

भर्यायः। जिक्तः २ अध्यक्षः ० ॥ वजामावती जी मावतीवजा । इंडिं क्लिकः ८ विनाः ৫ मीर्घः ७। इंडि ब्रुगान्।'। विजानननः भू कनवजाविष्मयः। छत्रमूक देखि था। उ: । उर्मर्गारः ৷ চেলাল: ২ চিত্রফল: ৩ সুথাশ: ৪ রাজভেনিবঃ ৫ নাটামুঃ ৬ কেদুঃ

লতাপ্ত্ৰা জ্ঞী সমুদ্রাভা। পিডিঞ্-শাক ইতি ভাষা। ইতি শদ্রত্না-वनी ॥

৭। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥

লভাপুভানিনী জী শাথাপুচয় বভীলভা। তৎপর্য্যাयः। বীৰুৎ ২ গুল্মিনী ৩ উলপ: ৪। ইত্যমর **ভ**রতৌ ।। বীক্ধা ৫ বৰু ८ ७ । ই ভি नद्रवञ्चावनी ॥

क्षी भाषा । यथा। লভাফল• বাসূক: কারবেল্লশ্চ বার্ত্তাব্দশ্চ শু-ख्युरा । वडाक्नक मू जर• मर्द• সৰ্বত্ৰ নিশ্চিত ।। ইতি বুক্ষবৈদৰ্ভে ত্রীকৃষ্ণজন্মথণ্ডে ১০২ অখ্যায়:॥ नजानम्। की नुमानीरृकः। ইতি नम्भाना ॥

লভানণি: পু• পুবাল: । ইভি बिका**अल्यः द्वाज**निर्घणेण ॥ नजारकर खी भूका। इंजि मद त्रैज्ञावनी ॥

मदब्रावणी॥ न जाय है: जी मिलिशा इंडि म द्याला ॥ की পুৰাল । ইভি লভাযাবক• श्रावनी ॥ वजावननः भू नर्गः। ইতি हाताः वनी ॥

नडार्कः भु इदिर्भनाष्ः। उर পর্য্যায:। দুজম: २। ইত্যমর:॥ ল্ভালক: পু॰ হন্তী।ইভি ত্রিকা-ওশেষ:॥

লভাবেষ্টঃ পৃ• যোডশরতিবন্ধান্ত-र्गडवृडीयवंद्धः । यथा । वाल्डा॰ পাদযুণ্মাভ্যা• বেষ্টবিদ্বা ব্রিয• র-(बट । लघुलिक जाउन (याती ल-ভাবেপ্টোৰ মুচ্যতে॥ ইতি ব্ৰভিম-क्षत्री ॥ # ॥ (मणविष्णषः । यथा । वात्या निक्षना ह्वान् वराषिष्ठ-वान् जना। অভ্যন্তরঞ্জ মার্গপু॰ বা-হত ক সমস্ভত:॥ বেণুমন্ত • লতা; বেষ্ট তথা বৈবতক গিরি ৷ খক্স-বন্ত পিরিঞ্চিব মার্গধৃ ত্রিতা হ্ বৈ:।। ইতি হরিবংশে বাণযুদ্ধ•/il नजाविष्टिजन हो चानिस्नर्दितः । যথা। উদ্বুউক**: পী**ডিভক: লভা-বেপ্তিতক তথা। ইতি শব্দমালা।। मिर्डर्सियः शुः भानवृक्तः। ইতি नद्रज्ञावनी ॥ লতিকা জী লতা। ইতি লতা

मेदाट शार्थ कर् भुडायन किक পুত্যযেন বা নিয়ন।।

লুভিকা স্ত্রী গোধা। ইতি সিদ্ধান্ত क्षोगुन्त्रामुनाहिनृज्धिः॥

্লপ ঝ ভাবে। ইতিক্বিকল্লফনঃ ।। य अनीनभट अननाभट । ভাষ: কথন•। ইতি দুর্গাদাসঃ॥

लभन की गृथ । इक्रामदः ॥ ভाষণ। ইতি লপধাত্র্থনর্শনাৎ॥ লপিত জী বচন ।। কথিতে তি। ইত্যমর:॥

नश्चिका की थार/वित्मयः। नश्ची ইতি খ্যাতা। যথা। সমিতা স-পিষা ভূষ্টা শক্রা প্যসি ক্ষি পেৎ। তথ্মিন্ ঘনীকৃতে ন্যুদ্রেৎ नद्य महिठारिक ॥ मिलिया অন্ত্ৰিকা খ্যাতা গুণানস্যা ব্দাম্য-रः। विश्वका वृःश्नी व्या। वना পিত্তানিলাপহা।। দ্বিধা শ্লেষ্য-क्ती छ्वी (ताहनी छर्मनी भन्नः। িত ভাবপুকাশঃ॥

कविकन्नकम् ॥ इ लयुरु ७ लयः ॥

शाविनरञ्जेः ॥ ननाम हद्रशायुष उनि भोन भान हान । इंडि मूर्गा-मानः॥

विकः बि शुर्थः। ইত্যনরः॥ वद्यवर्गः मु॰ পণ্ডिजः। ইত্যমূর:॥ खी नायिकारजनः । यथा । नक्। খণ্ডিভোৎক্ঠিডা বলা (পायि उच्ज्रा। कनशास्त्रिजा वाममञ्जा वाधीन छ ज्रंका ॥ इंडि জটাধর: ৪

লভ ইড শদে। ইভি কবিকল্প-জন:।। ই লম্ভ্যুতে। ড লভতে। ইতি দুর্গাদাসঃ ॥

লভ ডু'ঔড ব প্ৰাপ্তো। ইঙি कविकन्नकमः॥ जु निक्किमः। के লকা। ড লভতে। ৰ লভা। লভ-ন্তি পুন ৰুত্থান মিতি গণকৃতা নি-ত্যবাদিতি রম্বনাথ:। বস্তুতস্ত वाज्य वाजः भगिरियामन् ज्या লভ ইবাচরতীতি কৌ সাধ্য । ্ৈতি দুর্গাদাস:॥

वज्नः भू वाधिवक्षनत्रक्तः। है তুগাদিকোষ: ॥ ধন ।। বাচক: । তি সিদ্ধান্তকৌমদ্যামুণাদিবৃত্তিঃ ই ড সু॰সনে ।। শদ্ধে । ইতি লিভ্য॰ ত্রি ন্যায্যু॰ । ইত্যমরঃ ।। जनवाः। ইতি মেদিনী।।

তে। সুংসন নিহাবলয়ন নিতি লমকঃ পুং বিস্তঃ। ইতি সিদ্ধান্ত-

कीमूर्गम्भारिवृज्धिः ॥ লম্পটিঃ পু বিদ্ধঃ। ইতি লম্পা-क्रमदार्थ (मिनिनी ॥ आजकः। যথা। যথৈহিকানুষ্মিক কামল म्मिं । मृत्उयु माद्रयु ध्रान्यु विखयन् । শঙ্কেত বিদ্বান্ স্কলেবরাত্যযা-দ্ম ন্তস্য শ্রং শুম এব কেবল ।। ইতি শ্রীভাগবতে ৫ ক্ষনে ১৯ व्यथ्रायः॥

बम्भाकः भूः बम्भिः॥ (मभाखिनः । ইভি মেদিনী।।

बम्भार्टेशः भूः भर्टेश्वान्। इंडि श्रवावनी।।

লয়: পু॰ প্লুডগতি:। লাফ ইতি ভাষা। ইতি লোকপুসিদ্ধ: ॥ উ स्राप्त- भूगग्न-काव ॥

बग्नः পु॰ नर्डकः॥ अञ्च॰॥ काष्टः। ३७ मंकिसमादागामिवृद्धिः॥

 উৎকোচ:। যথা। প্রাভৃত টোক। ৰ • লয়েংকোচ: কোশলকামি-(व) डेशाहातः शुनानन्तः शाता গুঞ্যেদে অপি ॥ ইতি হেনচন্দু: ।। অক্ষতেদঃ। যথা। চর লম্ব গনা ভেদাঃ পাটকো হক্ষাদিচালনে। লগকেশঃ পু॰ বিষ্টরঃ।স ত বিবা-ইতি শব্মালা।। (क्रवामी नष-मानदिश मृब रा। यथा। बिजू क जूजरा र्याग उपनस्त खरा

ज्वाहाजा नक्ता। विद्या 💆 🚓 যুতা দলিতাবাধে তযোঃ স্যাতা ।। স্বাবাধা ভুজকৃত্যোর রন্তর মুকা পূজাयত नयः। नप्रधनः च्योऽर्कः স্পাষ্ট • ত্রিভুজে ফল• ভবতি॥ উ দাহরণ । ক্লেতে নহী মনুমিতা বিভূজে ভূজো তু যব ব্যোদশ তি-থি পুমিতৌ হি यम्। ভত্রাবলম্ব-কমথো কথ্যাব্বাথে ক্ষিপু তথা চ সনকোষ্ঠ মিতি॰ ফলাখ্যা॰।। न्यानः। जुः ४८ जुस्को २०। ४६ वस्त यावास १। २ वस्तावसम्ह >२ (क्रायक लक्ष ৮৪। ইতি नी ला-वजी।। नीर्यः। जदा इंडि ভादा। যথা। দূরত: শোভতে মূর্থো লছ-শাট পটাবৃতঃ। ভাব্য শোভতে मूर्था यावट किष्टिश डावरड ॥ ইতি চাণক্যু ॥

নম্বর্ণ: পু• অক্ষোঠবৃক্ষ:॥ ছাগঃ । इंडि (मिनी।। द्राक्षमः॥ इंडी । ইতি শদরলাবলী।। (শানপকী । ইতি রাজনিষ্ট:।। দীর্ঘশ্রেত ॥ তত্মক্তে ত্রি॥

रकारन दादाभावभागार्थः मार्ष দ্বিত্যবানাবর্ভবলিভাগোন্থ জ **म** थ्या ७ र द्वीः। यथा। ६ ज्व (कामा

ভবেৎ বৃহ্ধা লঘকেশস্ত বিষ্টরঃ। मिक्कगावर्खका वुका वामावर्छन्छ বিষ্ট্র: ৷৷ ইতি সংস্কারতভুণ ৷৷ কে-শো হত্রাগু'। ইতি পায় শিত্ততত্ত্বে 'गद्गामाहात्याः भुजिनिहिज्दर्ज-বটুসানপুকরণে লিথিত ॥ #॥ দীর্ঘকেশযুক্তে ত্রি॥ वयुम्हा जी रेमःश्वीनिश्नवी। ইতি রাজনিঘণ্টঃ॥ বৃহদ্শনবিশিপ্টে ত্রি वयन क्री नाज्जिषि उक्षिकारिः। ए९ भर्यायः। जनस्कि। २। इंडा-भद्रः ॥ षश्चरक षश्चन नन्तु। दिखाः मनः। इंडि उड़ीकाशाः खत्रजः॥ वश्मदार्थाकाव॥ ৰক:। ইতি শহ-

व्यथः विमुका ॥

वश्वभानः बि लग्नायमानवस । लववाजाः कर्वति मान भुजायन निष्ठमः॥

वस्वीका जी रेमः इकी शिश्रमी। ইতি রাজনিঘট:॥

লমা জ্রী লক্ষী:।।গৌরী।।ভিক্ত यो। ইতি মেদিনা॥ मक्ककन्।-वित्नयः। यथा। अवक्रकी वज्रुः , যামী॰ লয়া॰ ভারু॰ মক্তৃতী । ै अस्त्राक गृह्डांक माध्याः विश्वाक ভाরত ।। सनत्व रक्ष**भू** शाय रक

এडा रापी भुखुः। ইতি হরিব**ংশ** व्यविशि जिज्ञाशन ।। विभागविष्कन ।। বিশেব: ৷ যথা ৷ তত স্ত্ৰাক্ষৰচ: भुना (मवी लचा मथाव्वी १। गहत्र लश्च भीयु पु वाग जातका करू ।। ডভো বোগ সমাধায অদৃশ্য हिमवर मुजा। कृष्धे माक्रमा छ-पूर्णः पर्मग्रः भार्यमाग्रा ॥ मा-ন্তৰ্জাৰ মূপাগম্য ত্যক্ত্বা সা বাসসী পুন:। পরিত্রাণাষ বাণস্য বিজয়া; ধিষ্ঠিত। ততঃ ॥ পুমুখে বাসুদেব-স্য দিখাসা:কোউবী ছিতা। ইতি মহাভারতে হরিক'শে বাণযুদ্ধ।। ত্রী তাল্ভু স্মাজিসা। লম্বিকা **७८**र्य्यायः। चिकिका २। इंडि রाজ-নির্ঘণ্ট: ।। সুধাসুবা ৩ গলশুণ্ডিকা ৪। ইতি হেমচন্দু:।। অলিজিন্থ। ৫ অলিজিস্থিকা ৬। ইতি শব্-त्रजावनी ॥

विषिष्ठः वि गुःतिष्ठः॥ मैदिरुः। ইতি লব ধাডোঃ কর্মণি ক্ত পুত্য-(यन निज्ञमः।। जन्नमानमाज्यादिक्ट লখোদর: পু॰ গণেশ:। ইভামর:॥ क्षित्रिक वि। ইতি (इमहन्तुः॥ উষ্ট:। ইতি রাজ-वास्राष्ठः भुः निर्चण्डः ॥ नम्ममात्माक्ष्युक्त वि ॥ नाषोधः भू॰ ऐड्रे:। ইতি विकालः

(मयः ॥ दीर्घाष्ठविनिष्टे वि ॥ वस्तरः क्षे भुडिनसः। ইভি एमः हन्तः॥ धृनिः। वि उ मप्त इंडऽ-मा८ ভাবে १ने भुडऽयन निस्न नि ।। वस्तरः की वार्ष्णका। ইভিহারাবলী

লয়। জ্ঞী বাটশ্রল।।ইতিহারাবলী লয় ড গত্যা•।ইতি কবিকল্লজনঃ।।

ए वया ३ठि मूर्गामामः ॥ लयः भृ विनामः॥ मःस्वरः॥ ভৌর্য্যত্রিকস্য সাম্য । ইতি মে रिनी ॥ পুলगः । ইতি भद्रज्ञा-वनी ।! # ।। शीखवार/भारन्याना-না কিয়াকালযো: পরস্পার সম-তा वायः। वायस्य श्रिम्प्रस्य श्राम् তিলগন্তি বুজন্তি সাম্য গীতাদখো राजि वा नयः। नी ए य अ निवि ল্যগভ্যা• বা অল্। ইত্যমরটীকা-याः ভরত:॥ 🗱 ॥ जगञ्चानिविद्धः न॰ गायकना ठञ्डला साधर्गछः দোষবিশেষো যথা। লব্জিত ভীত মন্তেৰু অব্যক্ত মনুনাসিক । কাকষ্মঃ শিরঃকম্পে৷ লবস্থানবি विक्कि э ।। विश्वतः विव्वयद्भिव विल्लि क्षे दियमाञ्जः। व्याञ्चलः जाल-হীনঞ্চ পাতু দোষা শতর্দশ ॥ 🛊 ॥ অথলয়া:। হৃদিস্থিতি: কণ্ঠস্থি-তি: কপালছিভি রিতি ল্য এয় ।

অপরে তু। দ্বিপদী স্যাদ্বতিকা यिलका ছिमथिखका । दायक्रव ন্তত শ্বিলা খণ্ডধাবা ফ**ড**ক্লকঃ॥জ-ম্রুট্রিকা কলভিক: খণ্ডক: খুরিক ন্তথা। কথিত শতুরস্যোদ্ধ শত্র-(मृथ नर्डकः ॥ ळामुः यष्ट्रान्सानना-वक्ष्ठा गन्तवही छात्रि । काहच क-র্বরী ঘটা মিশ্রোর্জবনিতা ততঃ॥ অতিচিত্ৰ: সময়ক্ষ বলিভোৰ্দ্ধদল তথা। আবিদ্ধন্ত টক্ষবক ন্তত শ্চি-ত্র বিচিত্রকৌ ৷৷ আন্ত্রী বিকৃতধা-বাচমুঙ্গলোথ বিজ্ঞোলকঃ। রম-ণীয ভউকৈব করকটক সংজ্ঞকঃ।। চত্বারি শদিনে প্রোক্তা লযা লয-विभावरिकः। नायन वामा। जगवा-न् लय लीता बनार्पनः ॥ इंडि न गी जनाया द ॥

नियभूभी जी नर्डकी। ইতি मक्-त्रज्ञावनी॥ नियात्सः भू॰ निष्टः। ইতি विकाशः

শেষ: 11

विशावयः भू विः। ইতি मस्द्रञ्जा-विशे॥

লৰ্ব গভৌ। লৰ্বতি। ইতি সিদ্ধান্ত-কৌমনী।।

वन उक वेश्वायाः। इंडि कवि-वन्नक्रमः॥ क उनान्यः । देश्वा

मनार्ह

वाश्रीहा। ইতি দুর্গাদাস:॥ লল ত্ক ইপ্লে। ইতি কবিকল্ল-क्यः ॥ देशः इंडि वानदाजाः जनउन्धा क्षण । **म**ण्डाम हेडा-कार्त्रग जक्रा शि वा कथ ন বাধ্যতে ইতি চেম জীবিহিত প্ত্যথৈ: কুচিৎ সৰ্বপোপি ন বা-ধ্যতে ইত্যস্য বাচ্যত্বাৎ অন্যথা কারণা কারণ মিত্যাদযোগি নসুঃ । এব वक्षाभाष्यु नी उ नास्क है-ত্যাদিম্বলি বোধ্যা। লল্যতি ধ্ন (वाकः। इंडि मुर्गामानः॥ ननष्किञ्चः भुः উष्टुः॥ सङ्कदः॥ हिरमुबि। इंडि मिरनी॥ ৰল্ তি বিলাস্ত:।। উন্নত্ন-বিশিষ্ট: ৷৷ জিহ্বাকিযাবিশিষ্ট: ৷৷ क्लिश्विष्टैः ॥ वीञ्जाविणिष्टेः ॥ উপসেবাবিশিষ্ট: ৷৷ ভাষণবিশি-क्षेः ॥ উৎক্ষেপবিশিষ্ট: । ইতি লডধাভোঃ কর্ত্তরি শত্ পুত্যযেন-ডস্য লকারাদেশেন চ নিয়ন।। चनम्यः भुः निम्माकः। ইতি करि। षेणन॰ क्षी (किला:। ইতি (इमहन्तु:

॥ চালন•। ইতি নাগোজীভটঃ॥

यथा। काली कद्रालयम्मा विशिधाः

ন্তাসিপাশিনী। বিচিত্র খুড়াঙ্গ-

ধরা নরমালাবিভ্ষণা। দ্বীপিচর্ম-भद्रीधाना भुक्षमा⁻माजिरेज्द्रवा ॥ व्यिविखात्रवहना जिल्लानन जी-ষণা। ইতি দেবীমাহাত্ম্য ।। नन्तः भः वानः॥ मानः॥ भि-यानः। ইতি রাজনির্ঘণীः॥ वनना खी कामिनी ॥ नात्रीराज्यः ।। জিস্থা। ইতি মেদিনী।। ললনাপুষ ক্লী ছীবের । ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ नननात्र्यः भू कम्यः। इंडि त्राजनियंग्रेः ॥ काभिनीवज्ञ ७ क ॥ ननडिका जी नाडिनमूक्छिकारिः । उट्भर्यायः । नम्न २ । इंडर মর:।। গোধা। ইতি শব্দমালা।। वनाकः शृ॰ (सहन॰। ইভি শব-हिन्द्रिका ॥ वनारे॰ क्री व्यवयवित्भयः। क-পাল ইতি খ্যাত । তৎপর্যায:। व्यक्तिकः २ (गाविः ७। ইउप्रनद्रः ॥ নহাশর:৪ শর:৫ ভাল: ৬ কপা-नकः १ जनीक । ইতি भप्तञ्चा-বলী।। ললাটক ৯। ইতি ধনঞ্জযঃ ।। তস্য শুভাশুভ लक्ष्म विश्वा उन्ने विश्वा महि विना कि विन यरेन ख्या। निक्रना धनवस्र म य-(खंन्तु मृत्न नंत्राः ॥ जाहार्याः

मुक्तिविमारिषः नितारिषः भाभः কারিণ: । উদতাভি: শিরাভিত্ত यखिकां छि र्थरन यद्राः ॥ निरेन् वंबाः रिं वंबार्शः क्रुक्क्यंत्र छ। छथा । नःवृदेजक ननारिक क्षा उन তৈ নৃপা: ॥ **ললাটোপস্**ভা ভি সো রেখা সুঃ: শতব্যিণা । নৃপত্ত न्।इउन्डि तायुः भक्षनवडाय ॥ व्यात्रत्थनायु नेवि विहिन्ना जिन्ह পু•ফলা: । কেশাস্তোপগতাভি<u>•</u> **क** समीन्ताय् नंद्रा ख्राय् ॥ পঞ্চভি: সপ্তভি: যটি: পঞ্চাশ-ছহভি তথা। চত্বারি শচ বকাভি জ্ঞি-শন্তুসমুগাৰিভি: ॥ বি:শতি র্বামবক্রাভি রায়ুঃ ক্ষুদুাভি রল্লকণ । न भृथू वालमत्नित् कक्वो ठाथ ननारिकः ॥ भूजमार्क्तनम् अः स्थान **मज्ञः** महारत्वाममः। ইতি গা-काउ ७० वाष्ट्रायः॥

लनारेक॰ जी शुमस्ननारे॰। ইতি मदत्रदावनी॥ ननारेभाव॰। ইতি धनक्षयः॥

वनावेसभः भू• मूर्युः। ইতি मि-बाह्यकोमूनी ॥

वनारिका जी वर्गानित्रहिउनना-रोज्यगः। रिका इंडि थ्याउ।। छ० गर्यायः। श्वनाभ्या २। इंड्य मदः ॥ ननारेष्ट्रम्पनः। उट् गर्यत्रायः। मञ्ज्ञही २। ইजि नद-त्रञ्ज्ञायनी॥

ननाम की ननाम । यथा। भुषा-न वृक्ष मृत्ययु भूख वानि विक्यम्। ज्वावाकि भुजात्वयु ननाम मार ननाम ह।। ইजि कपुः॥

वनाम॰ ही हिइ।। श्रृकः॥ मृक् ॥ भुषान।। ज्या। त्रमः॥ वान-थिः।। भूषुः॥ ज्त्रकः॥ भुजावः॥ देजि भिष्टिनी॥ व्यथननार्धे व्यन्धः वर्गहिइ।। गवानीमा॰ ननार्षेहिब॰ ॥ व्यथमाज्या। देजामत्रीकाया॰ ज्ञानः॥

वनामक की भूतानास्त्रभावाः।
इंडामद्रः ॥ छप्त्रन्यावाः भूदः
नःमूथङाण नास्य वनाम विनकागड वनामक वनाम विनकिन इंडि इंदार्थ कः। इंडि
ভরত:॥

वनाभी जी कर्नभ्यनित्मयः। ७८ পर्यप्रायः। উৎক্ষিপ্তিক। २। ইতি भक्षभाना॥

ললিত লী শ্বারভাবজজিয়া বিশেব: । ইত্যমর: ॥ সুজ্মার বিধানেন জুনেতাদি জিয়াসচিব কর চরণাশ্বিন্যামো ললিত ।

ললিভা

তথা চ। সুসমারাঙ্গ বিন্যাসে মস্ ণা ললিত• ভবেৎ। যথা। সভুভ ক্ কর্কিশল্যাবত্ত নৈ রাপভত্তী भा निम्मन्नी ननि उननि जानि नम्राक्षानन । विन्रमानी हद्गपक भारत जीनया रियत्यार जिल्लाका ह পুথমব্যসা नर्खिङा পদ্ধজাকी। जुत्नवारि कियाभावि जुन्नमाः विधानजः। इस भाषाक विन्यार স্তক্ণ্যা ললিত বিদু ব্নিত্যন্যে 🕶 য় অনাচার্য্যোপদিষ্ট স্যাল্ললিং व्रिक्टिक **इंड्रान्य । नन्द**र প্লে ভাবে ক্ত: ৷ লড বিলাসে ইত मा मनी बादिवार उमा ववः वा ইতি ভরত:।। অপিচ। বিন্যা ভঙ্গি রঙ্গানা ভুবিলাসমনোহঃ । সুস্বমারা ভবেদ্যত্র ললিত ত मीत्रिजः ॥ ইजुऽब्हुलनीलमिनः । ननिउ: পু' রাগবিশেষঃ। ড त्रक्षणः यथा। भुकूझमश्रह्मभाव ধারী যুবাতিগৌরো ংলদ লোচ ত্রী:। বিনি:সরন্ বাসগৃহাৎ ্ভাতে বিলাসিবেশো ললিত: দিষ্ট: ৷৷ তস্য গানসম্যো ৰ্থা প্রাভর্গেয়স্ত দেশাগো লভি शर्यमञ्जरी। विভाষ। ভৈরবী कारमारमा भाषकीर्जान । इति जदीजमारमाम्तः ॥ विवादः वि जुन्तदः ॥ वेञ्जितः । वेद्यादिनी ॥ विवादः । वेदि विश्वासद्यादिनो ॥

ললিভকান্তা জ্রী মঙ্গলচণ্ডিকা।
ভস্যাধ্যান যথা। যৈ সাললিতকান্তাখ্যা দেবী মঙ্গলচণ্ডিকা
বরদাভ্যহন্তা চ দ্বিভূজা গৌরদেহিকা। রত্নকোষেযবন্তা চ মিভবকু৷ শুভাননা নবযৌবনসম্পদ্দা
চার্কী ললিভপুভা।। ইতি তিথ্যাদিভত্তু ॥

विविज को कल्बी।। नाबी। इंडि

ताकिनर्यन्तः॥ निर्मान्य ताकि (भवः। यथा।

निर्मान्य ताकि (सं भागाष्य क्षमृजः भृता विभिष्ठा श्रभती (त्रा)
२ ज्य भागाह निर्मान खथा।। जः
राज वृद्धां भारत्य निर्मान खथा।। जः
राज वृद्धां भारत्य निर्मान खथा।। जः
राज वृद्धां भारत्य निर्मान खर्या।। जः
राज वृद्धां भारत्य ज्याहित्य जगाउत्त कार्याः। व्याप्त वृद्धाः। व्याप्त वृद्धाः। व्याप्त वृद्धाः। ज्याप्त वृद्धाः। ज्याप्त वृद्धाः। ज्याप्त वृद्धाः। ज्याप्त वृद्धाः। व्याप्त वृद्धाः। ज्याप्त वृद्धाः। व्याप्त वृद्धाः। वृद्ध

लिकाधा अतिष्या ॥ माग्राः म्हिक्शि भूई ग्रहास्वावजाति ভা। বৈশ্যেশুকুপক্ষস্য তৃতীযা-যা নরস্ত যঃ। স্বর্য্যাদ্বৈ ললিতা স্থা-न म मञ्जू महन वुरहर ॥ विव-खायाः প्रजीति खगवात्राम भर्व-णः । **यग** विकृ विक्का जिलास ভগবান হরি: ॥ कलिखायाः नदः স্রাত্ত্বা দ্বাদশ্যা॰ শুক্লপক্ষকে। ভগ-यतः मभाक्षा या यहा भारत-শ্বর• ॥ স যাতি বিশুভবন• শরী-রেণ বিরাজতা ।। ইতি **কালিকা**-भूतात ५) व्यक्तायः ॥ 🚓 ॥ (गा-পীবিশেষঃ। যথা। অথিল রসা মৃত মূর্ত্তি: পুস্মর কচি কদ্ধ তা-त्रको शानिः। कनिङ भागा व লিতে। রাধাপুে্যান্ বিধু র্জঘতি ।। ইতি ভক্তিরসাম্তসিষু:।। ললি-তा नाराभवा रेमवार शया जुनाक শুখন্তে। ইতি তটাকামা• জীব-গোস্থামী।। তস্যাঃ স্বৰূপণ যথা। या पूर्गा रेमव विविद्या विविद्य रिम्य दाविका। এতাना मस्दर• गुडि मडुः मडुः हि गात्रम् ॥ ইতি পান্মে পাতালখণ্ডে রাস-लीलाया॰ नात्रर॰ পुछ छीकृक-वाकाः॥

विवासक्षी की जापुम्बस्थी । তব अकृषी वुठ कार्या । येथा छ-বিষ্যে। ভাদেু মাসি সিতে পঞ্চে সপ্তম্যা॰ নিযমেন যা। স্নাত্বা শিব॰ লেখিবিত্বা মণ্ডলে চ সহাধিক ।। পুজযের ভদা ভদ্যাণ দুল্লাপ নৈব विन्तर् । इन मक्की वुअरवन था। **७•।** ইতি তিথ্যा मिं उड़ु•।।#।। उ षिथिर्थथा। ज्जाति यन्तिवाहन भूर्व-कः मक्षन्नः अर्ये। ८। ७ वरम् । उ। दि ভাদেমাসি শুক্লে পক্ষে সপ্তা্যান্তি-(थो यावड्जीवनभर्य) छ॰ अभुक (भा-वा भागम्यूकी निवर्गागी उका-मा भुजिववी व जामुमूल मधमता॰ गलमापिएवजा भूडा भूर्वक निव পার্বতী পূজা যাবজ্জীবন ডেঃর-ধারণ ভবিষ্যপুরাণোক্ত বুতকথা শুৰণৰূপ ললিভাস্থনী বুত্মহ-করিষ্যে। ততঃ সহুলুস্কু॰ পঠিত্বা जाभान्यार्घाः विशाय शामानीन् भः भूका ज्ञभूका दिवाय মণ্ডলানিষ পূজা মারভেৎ। ততে। খ্যাত্বা স্থশিরসৈ পুল্ল দক্ত্বা মান-সোপচারে: সংপ্রু অঘ্য সং-ङ्गनाः भूनर्थताञ्चा व्यावाङ्ख्यः ! শিবপূজাৰিধিনা শিব দুৰ্গাপূজা-विधिना मूर्नाक यथा माक्रु। भहारे द्रः

ंजः পृक्ष्य व्यावद्गनात्त्रान् शृक्षय । ,, ভতো. ২৪গুছিযুক্তডোরক দুর্পে-ञ निक्र निवन्गान्ताः वर्गयिष् ভৎ ডোব্লক বামকরে বন্ধা ভোজ্য মূৎসূজ্য কথা• শূণুষাৎ। অপ্তফলা- ,, 'नि मन्त्राथ। उठा मृक्किण मन्त्राथ ।। #।। व्यथ कथा। बिक्क प्रेदाह। লোমশো নামদেবর্ষি র্যথুরা মাগতঃ পুরা। সে। হার্চতো বস্দেবেন দেব-ক্যা চ যুধিষ্ঠির ॥ উপবিষ্ঠঃ কথাঃ পুণ্যাঃ কথ্যামাস বৈ তদা। ততঃ কথ্যিতু ভ্য: কথা নেতা পুচক্র মে ৷৷ ক'সেৰ নিহ্তা: পুঞা জাতা জাতাঃ পুনঃ পুনঃ। মৃতবৎসা দেব_া কি ত্ব॰ পুত্ৰ দুঃথেন দুঃথিতা ॥ যথা ठन्द्रमुथी भीना वज्य नज्य शिया । তথা दः (स्वकी छानु भूधमूः(धन দু:খিতা।। পকাছীণ্যুতা সা তু वञ्वाकवभू धिका। प्रानव (नवकी प्तित ভবিষ্যাস न अः भयः ॥ (एव-কু,বাচ ৷ কা সা চন্দুমুখী দীনা বভুব नहर्षात्य। कथः धीनवुकः सम्राक् ৈত্য্যাঃ সন্ততিকারণ ॥ সপরী रूर्भरणनः भोजागुग्राह्मागुर्वेनः। लायम উवाह। व्यव्याद्याया॰ भूडा রাজা নহুবো নাম বিশুক্তঃ ৷ তুস্যু " बारङ्ग न्हारवी नाम हन्त्रम्थी

প্রিযা॥ পুরোহিত্স্য তস্যৈব পত্নী মালা চ নামিকা। তথো রাসীদৃঢ-পুর্বিঃ স্থ্রনীয়া পরস্পরে।। অথ-ভেপি চ খিত্রিণ্টো স্থানার্থণ সর্যূজ ल । প্রাপ্তে প্রাপ্তান্ত তবৈব বহুশো নগরাঙ্গনাঃ ।৷ স্নাতা স্তা মণ্ডল চক্রু ন্তমধ্যে ব্যক্তক্ষিণ । লেখ্যিত্ব। শিব॰ শান্ত মুম্ব। সহ শঙ্কর॰ ॥ গন্ধপুষ্লাফতৈ ভক্ত্যা পুজ্ঞবিত্বা যথা বিধি। পুণম্য শিরসা ভক্ত্যা দৃষ্টা স্তাভ্যা• বরব্রিয়: ।। কিমিদ• ক্রিয়-ভে সাধুঃ কথ্যতা যদি রোচতে। কদাবা ক্রিয়তে কিংবা ফলং সম্যক্ **७** मृह्य अनुः । शृक्षिण হ্মাভি রেডমিন্ পার্বত্যা সহ শ-क्तः। दक्षा मूब भिन् मूजु निर्व-म्याञ्चा निर्दाहराः ।। श्रात्रीय मिहः তাৰদ্মাৰৎ পুাণস্য ধারণ। তাসা-স্তু তদ্বচ: শুত্রা তে কৃত্রা নানসং তথা। কৃত্ব। চ সন্মতি তত্ৰ ব্ৰদ্ধা দোর্ভ্যাণ সুডোরকণ।। তত স্তা: স্ব-গৃহ• জগ্ন: সথীভি: পরিবারিতা:। কালেন নহতা তত্ৰ বিষ্যুত ভদ্বত• न्भ ॥ भूभखरा हन्द्रमूथ्या विम् उक्ष সুডোরক। মৃতা কৈশ্চিদহোরাত্রৈ: म। वज्व श्रवङ्गी ॥ माना ह छ-कूरी काठा प्रमारक् युख्यानगए।

তথৈব তে চ মিব্রিণ্টো জাতে জাতি-गात्र ञाल ॥ मञ्जय जूग खेळाव शु **७** क मगरः भूनः। जिल्लान जिल्लान পাুথে পুনঃ কালে চ তে মৃতে ॥ অদৈবমাতৃকে দেশে জাতে গোস नमस्रुता । ताब्छा जागा वज्वाश **প्**थीनाथना मा भूनः ॥ अथती নাম বিখ্যাতা সা তু রাজ্ঞো **ং**তি বল্লভা। অগ্নিমীল দ্বিজস্যাসীন্দ্রা-য্যা ভ্ৰণনামিকা ॥ পুরোহিতস্য কালেন স্বন্ধূটী বহুপুঞ্নিণী। জাতি মরা চাষ্টপুত্রা তথৈব চামৃতপুত্রা।। পুন নিরম্বরা প্রীতি বভুবাথ ভযো ছিল। তত্তেশ্বরী পুত্রমেক পুস্তা ७क द्यागिन ॥ नववर्ष ज् भक्षव মগান্তত্র যুধিধির। তত্র তা॰ ভূষণা দুষ্টু মাজগামাভিদুঃথিতা ॥ স্থি-ভাবাদতিয়েহাদপ্তপুত্র সমৃত্বিতা। व्ययुका छत्रना निष्ठुः स्रजात्तरेनव जू-বিতা।। তা॰ দৃষ্টা পুলিগী॰ ভব্যা॰ भुककालयदी करा। उउ। गृहः প্রেষযিত্বা তা॰ সখী॰ তীবু মৎসরা ॥ চিম্বথামাস সা রাজ্ঞী তস্যা: পুত্ৰবৰণ পুতি। হতা হতাশ্চ যে পু धाः भून की वंडानामयाः ॥ वङ्भूधा कीववर्ग भुगृकाख्त्रभ कथः। শোভদে হাধিক ভদু তডিৎ সৌ

माभिनी यथा ॥ ज्वरनावाह। जाएं 🗸 মাসি সিতেপক্ষে সপ্তম্যা ললিতা-**न**य । नाजा निव• त्नथिषा मण्ड-লে চ সহাম্বিক।। সংপ্রা বিধিবৎ পুাপ্ত বৈলোক্যে যह বিদ্যুত। ত-(रव हि बुंड॰ भूर्ब॰ द्वरा मह भया कृ-ত•া৷ তন্ম্যা চব্নিত•ভক্ত্যা তেনাস্• সুস্থির। তথা নাচরিত স-ম্যক্ দর্প খ্যাত শরীর্যা।। তেন তে সন্ততি শি্ষা রাজ্যে ২পি সতি দু:-থিতা। পুভাব এব: কথিতো বুত-म्याम्य भवा मथि॥ व्यक्षं उन्तर अनाम्यानि जम् धर्मम्य मृत्रे । স্থিভাবাৎ পুতীছ ত্ব• নাত্ৰ কাৰ্য্যা বিচারণা।। সংপ্রা শঙ্করণ ভক্ত্যা करत वष्ट्रा मृत्डातक । यावड्डीव ম্যা তাবৎ শিবস্যাত্মা নিবেদিত: ॥ ইত্যেব সময কৃত্বা তত্ত: পুভ্-তি ডোরক। স্বর্ণক্প্যম্য বাপি করশাখাসু ধারণ ।৷ শঙ্করঞ্চোমযা সার্দ্ধ সৌবর্ণ রাজত স্তথা। তামু-পাত্তে পুতিষ্ঠাপ্য ব্ৰাহ্মণাযোগপা-मरयट् ॥ भागमः भिष्ठेकरिक्षय जन्माः ভোজ্য পুষর্ভ:। সংগাতান্ভোজ-যিত্ব। তু স্বয়ণ ভূঞ্জীত তৎপর়ণ।। মণ্ডল পোনসদৃশ শিবস্যাতা নি-विष्ठि । ইত্যেব পুতিজগুৰ বুত

দান ফল ততঃ॥ বভ্ব সুপুজা ॥ माधी के यही जुवान यही। वुजन्राः अ। পুভাবেন সুপুঞা दृक्ष দেবকি॥ ভবিষ্যাসি ত্রিলাকেশ পুপ্রঞ্জ-नियशिन । ইত্যেব শুবেবিত্ব। চ वित्रताम मूनि खना ॥ जगाम स्र्र भार्थ ग्राभारत खरवानिखा याः জিনঃ বাচরিষ্যন্তি বুতনেতদ্ম্বি-ক্যাচরিত শূভ। তাসা সন্ততি বিছেদোনকদাচিভবিষ্যতি॥ ज्ञि-য ৈহ্বাচরিষ্যন্তি বুতমেতৎ সুখ- ^{||} भुषः। अभिन् लाक्त मूथः ভृङ्ग याम्य जियमित्र ।। यो व्यक्ती तुष्ठ शिष्ट• श्लवनी **मध्य**ङ• (षद• विভाव। इतरम ह खक् निश्राय। ভক্ত্যা করে।তি কলুষৌঘ বিঘাত দক্ষ সাধী সদা ভবতি শোভন कीववरमा ॥ इंडि ভदिवानुदार **अ**क्रहीत्करथा मगाना ॥ 🛊 ॥ (मध्यानम्) वानिनी। यथा। न-विज्ञ भावभी भोडी नाही (पव-কিরী তথা। মেঘরাগস্য রাগি-ल्या ভवन्नीयाः मुमस्यमाः ॥ ইতি नकी जनात्मामद्रशः॥

बन ही बाडीफन। ইতি শব विमुका ॥ ववश्रः ॥ वामञ्जकः ॥

विष्ट। इंडि ब्राजनिर्घण्टः॥ लिणः ॥ दिनाणः ॥ **(इरन' || द्रामभू**धः | इंडि सिनी ।। অত্র বিনাশস্থানে বিলাসঃ । ইতিবিশ্বঃহেমচন্দু শ্চা। কালভেদঃ । यथा। अक्षानमनियमाञ्च काश्वा काशाष्य॰ वयः। इंडि (इमहन्तुः॥ वावानाभाभकी। इंजिब्राङ्गनिर्घणेः ষ্ঠির।। অক্টাখ্য প্রবস্থাখ্য দেব- विवस् क्री सनामथ्या তবণিক দুব্য-**जिरः। उ९ भ**र्य) यः। (पदन्तुम् २ শ্রীসংজ্ঞ ৩। ইত্যমর:।। শ্রীপুস্-ৰ° ৪। ইতি ভাবপুকাশঃ ।। লব-ঙ্ক ক । ইতি শবর্মাবলী।। ল-বঙ্গকলিকা ৬ দিব্য পশেখর ৮৮ লব ১ প্রীপুর ১০ কচির ১১ বারিসম্ভব ১২ তীগুপুর ১৩ ভূ-व्यात्रः १८ गीर्वावस्यमुमः १८ वन्तनः भूमः १५। अमा खगाः। मी छन नः । তিক্তব্ৰ•। চক্ষ্য্যব্ৰ•। ভূক্রোচন-वः। वाज भिज कक नामिवः। তীক্ষর । নৃদ্ধ করাপহর্ক । ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ আধ্যানানাহ শূল-मुद्रः । मीभनद्रः । त्युद्धः । इंडि রাজবল্লভঃ।। অপিচ। লবঙ্গ ক-টুক ডিক্ত লযু নেত্ৰছিত ছিন। দীপন পাচন ৰচ্য কফ পিতামু नामक्टााक्का इर्षि उथाध्यान

শূলমাশু বিনাশযেৎ। কাসং খা সঞ্চ হিত্তাঞ্চ ক্ষয়ং ক্ষপয়তি পুরুং॥ ইতি ভাবপুকাশ:॥

नवक्र की नवक्र। इंडि भेष ब्रावनी।।

न्दक्किनका जी न्दक्र। द्राजनिर्विः॥

লবঙ্গলভা জ্রী পুয়বিশেষঃ। যথা। ললিভ লবস্থলভা পরিশীলন কো-भन भनगमीरत । भधुकत निकत কর্ঘ্যত কোকিলকুজিত জ্ঞাঞ্জ টীরে II বিহরতি হরি রিহ সরস বসন্তে। নৃত্যতি যুক্তিজনেন সম• সথি বিরহিজনস্য দুরম্ভে ॥ ইতি जगरनवः॥ बाधायाः मशीविष्णवण्ठ नवन॰ क्री काबद्रमयुक्त्वाः। जबु शक्षविष• यथा । सोवहंनः रेन-क्षव २ विष्टे ७ ঔডिर ८ नामू पुः ৫। তথাহি। मामू पुः यकु नदग मक्कीव॰ विमित्रक्ष छए। रिमक्कावा रङ्घी मीठामियः मानिमञ्ज मि-ন্ধুত্রে।। রৌমক বসুক পাক্য বি फ्क क् डरक खय । (भी वह ल **१क** कृतक। इंडाप्यक्षा (इन्यं । यथा । লবে। হভিলাবে। লবণে। ইভি **हानदः** ॥

णदनः शृ जिक्टल्सः॥ दाक्ता

विष्मवः ॥ त्रमविष्मयः । इंडि मिन रिनी ॥ शृथिवारीखनवाङ्कातस्व-ণঃ। ইভি চক্রপাণিদত্তক্ত দুব্য--গুণোপরি শিবদাসীযটীকা उद्भर्यग्रायः। भूषेः २। उम्र छनाः । লবণো কচিকৃদুসো হগ্নিদাযী প-চনঃ স্থাদৃকরশ্চ সারকশ্চ । রসি-তো নিতরা জরাঞ্চ পিত্ত শিক্তি गानक महाजि व्यक्षकाती ॥ ইजि রাজনির্ঘট: ॥ অপিচ । লবণঃক্লে पन छोक्तः भागता में लनः नदः। त्रित्था कठिकतः अन्ती मृष्टि श्रुकः হরে। লঘুঃ।। অন্যচ্ব। লবণঃ শো-ধনো ক্চ্য: পাচন: কফ পিভদ:। शुः खु वा **७ इद:** का य**िम थि**म । मृह् তাকর: ॥ সো ২তিযুক্তো ২কি পাকাস পিত্ত কোঁধ ক্ষ্যাপক্ৎ।। ইতি রাজবল্লভ: ॥ 🗱 ॥ লবণাসূর-मऽ विवद्गा॰ यथा । भूर्ब॰ कृज्यूल ब्राह्म रिराउयः সুমহামতি:। (वी-नानुत्या २७वरब्बारका मधू नाम गरामुद्रः॥ म नधु दी र्यामम्मामा पः व्यं ठ जुननाहिकः। दङ्गानाह क-. দেণ দত্ত ভস্যান্ডতো বরং ॥ শ্ল• म्लाहिनिष्ठ्या गरावीर्या गरानु-ভ । দদৌ মহাত্মা সূপীতো বাক্য हिउनुवाह सा यावय जूरेबण्ड वि

পুশ্চ ৰ বিকংখ্য মহাসুর:। তাব-ह्ल • उर्वर • माप्तमाथा नाम भिष्र-ভি॥ यक दा भिंच्छी । युकाय বিগতজ্ব:। ত॰ শ্লে। ভযুসাৎ কৃত্বা পুন রেধ্যতি তে করে ।।এব ক-मुाहतः लक्षा ভृष এব মহাস্র:। পু ণিপত্য নহাদেব বাক্য নেজদুবাচ হ ৷৷ ভগবন্মম বংশস্য শ্ল মেড ধ নুত্তমণা ভবেত্ত সভত দেব সূৱাণা भीयाता ऋभि।। उ॰ दुवाग॰ मध् (मयः भर्ब ज्ञभिकः सिवः । भुकुऽ-ৰ চ নহাদেৰো নৈতদেৰ ভবিষ্য-সি।। নাভু:ত বিফল। বাণী মৎ-পুসার কৃতা শূভা। ভবত: পুএ নে-কন্ত শূল নেভদ্ভবিষ্যভি॥ যাবৎ করন্থ: শ্লো ২য় ভবিষ্যতি সূত-স্য তে। অব্ধ্যং সর্বভূতানা শূল-হত্তে। ভবিষ্যতি।। এব॰ মধু ব্বর॰ बाहु। (पराध मूगहरक्ष उ॰ । ভবन॰ (স। १नूद्र(मुंध: काद्रयामाम मुनुज॰ া। তস্যপত্নী মহাভাগা প্রিয়া সম্ভ্রী-নসীতি যা। বি**খা**বসোরপত্যু: সা भारतवायाः महाभुका ॥ जमाराः পুগ্রো নহাবীর্য্যে লবণো নান দাক্ ণঃ। বাল্যাৎ পুভৃতি দুষ্টাত্ম। পা भाग्तरव समाहब्र ॥ ७ श्रूषः मू-বিনী ভন্ক দৃষ্ট্ৰ। ক্ৰোৰ সমন্ত্ৰিত:। মধু: 🛚

म लोक मालार नहिन किकिएन व्वी८ ॥ न विशय इंग लाक श्विष्टे। वक्गालयः। मृलः निर्वम्। व्यवरा वद्रः छोट्या न्यात्रेष्ट ॥ ज পুভাবেণ শূলস্য দৌরাত্ম্যেনাত্মৰ ख्या। मुडाभयि लाका खीन् বিংশবেণ চ ভাগসান্।। আছারঃ সর্বসভানি বিশেষেণ চ তাপসাঃ। আচালে এেদুভা নিত্য বাসে৷ ম-ধুবনে তথা । হত্বা বহুসহস্থানি সি -र वराषु गृगा ७ जान्। नान्या ऐक व वक्छ निष्ठा माहात माहि कः॥ ত চুরা রাঘবো বাক্য মুবাচ স মহা-মুনীন্। ঘাত্যিষ্যামি ভদুক্ষে। ব্যপ-গছতু বো ভষ ।। পুতিক্তায তদা তেষ। মুনীনা মূগুতেজসা। স ভ্যা-जून महिजान मर्वानुवाह ब्रघुनन्तनः ।। (का रूडा नवन वीद्रः कम्राः मः স বিধীযতা । ভরতস্য নহাবাহো শত্রস্ত ধীমতঃ।। রাধবেণৈৰ মু-ক্তন্ত ভরতো বাক্য মুবুবীৎ। অহ-নেন বধিষ্যামি মমাংশ: স বিধী-यञा ।। ভরতস্য वहः गुन्ना रिश्वर्यः भोर्ये **मग**िष्ठ । लक्ष्म । वद्भ छ-ছৌ হিত্বা সৌবর্ণ নাসন ।। শত্রু-স্তুবুৰীদ্বাক্য পুণিপত্য নরাধিপ । কৃতকর্মা মহাবাহ মধ্যমো রঘুনন্দ:

न ।। आर्यार्ग हि भूता मून्रा द्या খ্যা পরিপালিতা। সম্ভাপ ছব-ं रय कृद्धा व्यायंत्रम्यागमन भुष्टि ॥ পুষে স্বি স্থিতে রাজয় ভূয: ক্লেশ মাপু যাৎ। তথা বুরতি শত্রে রাঘ-वः भून त्रवृवी ।। वदः छव् का मः इ किंग्जा॰ मन् भामन॰। म पु॰ হত্বা নধুসূত লবণ পাপনি চব ।। রাজ্য পুশাধি ধর্মেণবাক্য মে যদ্য (वक्रामा यहा ७ युक्त भाकाङ्कर् यहि किन्ट नमान्त्रयथा जमा मून॰ " গৃহীত্বা তু ভম রক্ষ: করোতি হি। ज जुः भूक्ष णाम् व उगायु धविना-কৃত ।। অপুবিষ্ঠ পুর পূর্ব দারি-ভিষ্ঠ প্রাযুধ:। অন্যথা ক্রিয়নাণে ত অবধ্যঃ স ভবিষ্যতি ॥ তত্তঃ পুভাতে বিদলে ভিমান কালে স রাক্ষা: । নির্গতন্ত পুরাদীরো ভ क्याहात भुक्ति पिछः ॥ वजिमस ন্তরে বরি উত্তীর্য্য যমূনাণ নদীণ। ভীর্বা মধূপুর দারি খনুয়াণি রভি-**४७ ॥ जला २५** मिद्राम शास्त्र क्दकर्ण। न द्राक्तगः। वागहवरु नार्त्र शानिना ভाর गृष्ट्य। उ তো দদৰ্শ শত্ম জিত গারি ধৃতা-্বুধ । তমুবাচ ততো রক্ষ: কিমনেন क्रियानि ॥ ७रेनादः ভाषमानना

रगठक मूल मूलः। শब्दा वीर्याः मन्भावा द्वावारमुग्रवामृहर ॥ छ-বাচ চ সুসংজ্জঃ শত্ম: স নিশাহরু । रगाक विहासि मूर्व एक वन्त्रयुक्ष ত্ববা সহ ।৷ ভচ্বা ভাষিত ভস্ শতুমুস্য মহাত্মন: ৷ কোপ মাহার-यखीयु॰ जिश्व जिश्वि छात्रवीट ॥ আহূতন্ত পুন ভেন শভ্যেন মহাত্র-न। वर्षेषः काथमःयूका युकार मः মুপজ্জি: ৷৷ আফর্ণাৎ স বিক্ষ্যাথ তদ্ধনু ধবিনা॰ বরঃ। স মূমোচ মহা-বাণ লবণস্য মহোরসি ।। উর শুস্ত विराग्राम् श्रित्वम त्रमाजनः। भू-नरत्वागमञ्ज निकायस्य निन्तान्तनः ॥ শত্রু শর্মিভিলো লবণ: স নিশা-**চর:। পণাত সহসা** ভূমৌ বজুাহ ्वाठनः ॥ जह मून सङ्ग्रिवाः হতে লবণ রাফ্সে। পশ্যতা॰ সর্ব (मवाना॰ क्मूम) व**ण** मनुगार ॥ হতে তু লবণে দেবাঃ সেন্দাঃ সাগ্র भूक्षागमाः । উहः भूमधूताः वानी• শত্মু শতুতাপন ৷৷ বরদান্ত মহা বাছো সর্ব এব স্থাগতা: ৷ বিজ্ঞা-কাদ্ধিণ স্তভ্য মনোষণ দর্শনং হি নঃ॥ দেবানা ভাষিত শুলা শ্রো নৃদ্ধি ক্তাঞ্জি:। পুতু/বাচ নহাবাহঃ শত্যঃ পুৰতাত্মবান্। ইয় মধুপুরী

রম্যা মধরাদেব নির্মিতা। নিবেশ। भाश्याहीयु (भव भिक्ष वतः भतः॥ ্ত দেবা: প্ৰীতমনসো বাঢ় মিভ্যেব द्राघर । ভবিষ্য 🥒 भूदी द्रम्या मृद সেনা ন সংশয:॥তে তথোক্তা মহা-জ্মানো দিব মাক্ৰছ স্তদা। শত্ৰো পি মহাতেজা ভা সেনা সমূপনি-য়ং ।। সা সেনা শীঘু মাগছং শুহা णजुष्माभन• । तिर्विणनश्चः भेडिषः শাবণেন সমারভৎ ৷৷ তাং পুরীং रिवाजकाणाः नाना शालागाः सा ভিতা ৷ নিরীক্ষ্য পরস্পীতঃ পর हर्य मूलागम् ॥ उन्। वृक्तः नमूट-भन्ना निरवमार मध्याः भृतीः। त्राम शासी नित्रीत्कारहः दावं प्राप्तण जा-গতে ৷৷ ইতি শ্রীরামাযনে উত্তর্কাণ্ডে একষষ্ট্যাদি সপ্তভ্যস্তাষ্যায়েভ্যঃসঙ্ক-লিত'।। #।। লবণসমু দুস্যোৎপত্তি ।। र्यथा। विक्रजा ना तर्जा युका थ्वा वी यं। মনোধক। সদ্যো বভূৰ ভবৈৰ ধন্যা গত্তৰতী সভী ॥ তছৌ তত্ৰ সূখা-**দীনা সার্ছণ পুলৈক স**প্তভি:। এক দা হরিণা সাদ্ধা বৃন্দারণ্যে সুনির্জ নে।। বিজহার পুনঃ সাগ্রী শৃক্ষারা-সক্ত মানসা । এত্রিষস্তরে তত্ত মাতু: কোড জগাম হ॥ কনিধপুত্র স্বদ্যাশ্চ ভ্ৰাত্ভি: পীডিতোভিযা।

ভীত॰ यउनयः मृष्ट्री उउताब ठा॰ কৃপানিধি:।। ক্রোডে চকার বাল॰ मा कृत्का द्वाषागृरु रायो। भूतावन वाब॰ मा माधी न ममर्भाखिक लिय॰ H বিল্লাপ ভূশ তত্ত্ৰ শৃদারা চ্প্ত মানসা। শশাপ স্বসূত কোপাৎ नवरगारमा ভविष्ठि ॥ कमानि তে जन किटिन था पिया हि जी वि-नः। भणान नदीन् वाला क यास মুঢ়া মহীতল ।। গছপ্ত চ মহী । ন্টা बघुषीण भागहतः। ছिভि निवंज युगाक" ভবিষ্যতি পৃথক্ পৃথক্ !! দীপে দ্বীপে ছিতি কৃত্বা তিঠম্ভ সূথिनः সূতা:। द्वीलङ्गां निनी ভিশ্চ সহ কীডম্ব নিৰ্বান ।। কনি-क्षा माञ्चाभाइ नवसारमा वजून ব হ। কনিষ্ঠ: কথ্যামাস মাতৃশা-निक वानकान्॥ चाकगूत प्रिचाः निर्वि भाज्ञानक वालकाः। इत् विवंत्रनः मर्स् भुकन्य ध्रनी उनः ॥ পুণন্য নাতু শরণ ভক্তি ন্যুাত্ম-कक्षताः। मध्बील मग्राम मध-তস্থু বিভাগশ:।। কনিষ্ঠাদ্দ্পর্য্য-ष्ठः विख्नः विख्नः मूत्र । स्वरानक् मूद्रा मिर्न पंचि पूषा खलार्गवाः ॥ এতে वाक कलः भृश्ताः भागार्थक ভবিষ্যতি।ব্যাপ্তা: সমৃ দা: সপ্তিব,

সপ্তমীপা॰ বসুন্ধরা॰ ॥ ইতি বুন্ধ-বৈবৰ্ত্তে ত্ৰীকৃষ্ণ জন্মথণ্ডে ০ অধ্যায়ঃ লবণ: জি লবণরসযুক্ত:। ইতি (मिरिनी।। नावग्रयुक्क क।। লবণকি শুকা জ্রী মহাজ্যোতি-पाञी। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ **नवन्थानिः** स्त्री मास्र तनवरनार-প डिश्ना ७८ भर्यायः। क्या २। ইতি হেমচন্দ্র:।। লবণাকরমাত্রঞ नवगर्ग की ज्गवित्नवः। उद भर्गायः। लागज्गः २ ज्नामः ၁ পটুতৃণক ৪ অমুকাণ্ড ৫। অস্য खनाः। मक्कोत्रद्वः। यत्रद्वः। कः बाराबु॰। अखनाबु॰। अध्यक्षिकः রত্বঞ্। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। व्यवग्रवश् क्री रेमक्षवः विष्ठः कृठक्ष । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। **ज**्नारथनः जी मानार्थनवनामिः নিমিতিধেনু:। তদ্বিবরণ যথা। हारजावात्र । व्यवगर्थनुः वक्तामिः তা॰ নিবোধ নহীপতে। অনুলিপ্তে ্ল মহীপৃষ্ঠে কৃষ্ণাজিন হৃশোভারে ॥ (थनू विवासयी क्या (वाउमण्ड সংযুতা। বৎসা চতুভী রাজেন্দ্র इक्नारा॰क कात्रयए।। (भीवर्ग मुच मृक्षानि थुद्रा द्रोभाग्या खवा । मूथः एउनयः छम्। म्खाः कन

मया नृभ ।। जिल्ला॰ भकंत्रया दाखन् चुानः गन्नमय ख्या। नित्व द्रज्ञमस्य क्रयंग्रंट कर्ता नामायी उथा ॥ শ্ৰীথণ্ড শৃঙ্গকোটো চ নৰনীত ম্যা: खना:। স্ত্ৰপুছা॰ তানুপ্গা॰ पर्जाती भग्निनी ॥ कारम्आ পদোহাণ রাজেন্দু ঘণ্টাভরণ ভূষি-তা । সুগ্রস্গ্র ধ্পৈক প্রবিদ্বা विधानकः॥ आहार् वज्जयुत्यान व्रा-ऋगाय नित्वराय । गुइरा वाथ সংক্রান্তৌ ব্যতীপাতে তথানয়ে॥ नक्क गुरुशीषाण जर्बकाल भुरा-পথে<। विकाय माधूनृत्वाय कली-नाय ह शीय उ। (वह (वहाक्दि-म्रव (माजियायाहिजा १ व मेन-भाग भूमाखन्या ज्यामर महित्व न्-প ।। জপ্তব্যমেব মন্ত্রন্ত পুছদেশো-পবিশ্য চ। ছ একোপানছৌ দেখৌ मुष्का कर्नभव्यक ॥ व्याहाम्। वज्र-যুগ্মেন দক্ষিণা কনক দদেৎ 1 প্রোক্তেন বিধানেন ষশক্ত্যা কন-কেন তু॥ ইমা॰ গৃহাণ ভো বিশু ৰুদুৰূপে নমোৰ তে। রসজ্ঞা সর্ব ভ্তানা॰ সর্লবেনমস্ক্তা ॥ কাম॰ কামদুৰে কামা ক্ষারখেনো নমো তে। দত্ত্বা বেনু• লবণেন একা-হ শৈচৰ ভিষ্ঠতি ॥ স্বয় ত্রিরাক।

वित्भुग उरिषव व्यवगानिना। तर् প্ৰেণ শতেনাথ স্বলক্ত্যা কনকেন তু ा म्राज्याः सर्ग माल्याजि यव एन-বো ব্ৰধ্জ:। য ইদ শূণ্যা ভক্তগ ্ৰুবিষেদ্বাপি মানব: 11 মৃচ্যু**তে** . সর্বপাপেভ্যে ক্দুলোকঞ্গ গছতি । ইত্যাদি বারাহপুরাণে খেতো পাথ্যানে লবণবেনু মাহাত্ম্য ॥ व्यवनममः शृ॰ (वानात्रकातः। ইতি त्राज्ञनिष्टं ॥ लवनकादः शुः लागातकादः। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ।। की नमीरजनः ॥ मीछिः। इेजिसिनिमय्त्रज्ञात्वात्राभश्च-্রোতিমূভী। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ वदगाइवः भू मानार्थ द्वापाहि-निभिज्निवंजः। यथा । ज्याजः ् अः भ्वक्षांभि नवगाठन मूख्यः। যঙ্গুৰাভা নরোলোক প্রাপ্নোতি ্,শিবসংযুক্ত ।। উত্তনঃ ষোডশ দুে। ्षः कर्न्द्राः नवगठनः। यथ्रयः স্প্রভুদ্রেন চত্রি রখন: স্ত: ः ना सिह्नहोत्ना यथा नक्ता (मृागा-- क्षेत्र काद्रस्थः। চতুর্থা শেন বি-্ষস্তান্পর্বতান্কারয়েৎ পৃথক্।। दिशान भूर्वव क्यंग्रट वुकामी नाक्ष मर्वता । उद्दल्बम् उर्ने मर्वाः

न् लाकभाना विख्यार्थ ॥ ज-ताः मि कामाप्तवादी · उन्नहाञ नि-विनय् । अर्ये। ज्ञां गत्र म्बानि দান মত্র নিবোধত।। সৌভাগ্য রসস্ফুতো যতো ২্য লবণো রস:। তদাত্মকত্ত্বেন চনা পাহি পাপারগোভন ॥ যুমাদয়রসাঃ मर्ख (नाटकहै। लवन विना। श्रि-যঞ্চ শিবয়ে নিভ্যুণ ভষ্মাৎ শান্তি-পुरि। ভব।। विक्षित्र अगुष्डु छ॰ যমাদারোগ্য বন্ধন । ভ্রমাৎ প-ৰ্বতৰ্পেণ পাছি সংসারসাগ-तार ॥ व्यानन विधिन। यस मन्।-झवगभर्व उ॰ । উभालात्क वरम् কল্ল॰ ততো বাভি পরা॰ গতি॰॥ ইভি মাৎস্যে ৭৭ অধ্যায়:॥ लववासिकः क्षी जामूम्लवनः। इंडि त्राकिनिर्घकः॥ লবণারত্ত ল্লী লোণারক্ষারঃ।ইতি त्राजनिर्घणेः ॥ লবণোভম• ল্লী সৈশ্বব•। ইতি ब्रज्ञाना ॥ লবণোত্থ॰ ক্লী লোণারক্ষার:।ইভি রাজনির্ঘণ্ট:।। লবণাদঃ পু॰ লবণসমুদুঃ। ইত্য-गद्रः ॥ व्यवनः द्वी (हमनः। इंडाप्रदः॥

व्यक्ती खी कलक्क्क विश्व । लाना इंडि ভाষা। তৎ পर्य । श्री यका २ व्यक्ति । विश्व क्षित । विश्व । । व्यक्ती खी कलक्क्क विश्व । । । याफि इंडि ভाষा। उৎ পर्य । । । मुगक्त म्ला २ क्षेत्र । उप कल् छा। । इह । यु । मुगक्ति दु । विक वाजना क्षि । हेडि द्राक्ष वक्ष छ। ।। वदली कल मर्मार्ट्सा वाडिश छ इद्र वध्। इंडि कि हिए ।। व्यक्ति शु । इंडि कि हिए ।।

व्यवाकः भू॰ हिरनपुर्वतः। ইजुत्रा-रिकायः॥हिरनः। ইতিসংক্ষিপ্ত-সারোণাদিকৃতিः॥

लवानकः भू माजािसः। इज्राना-मिरकायः॥

লবি: ত্রি ছিদ্র:। ইত্যাদি-কোব:॥

বাবিক লী দাক। ইত্যমর: ।।

বাশ ক শিল্পযোগে। ইতি কবিক
লুক্ষম: ।। ক লাশ্যতি লুশলো
নৃত্যে শিল্প যুনক্তীত্যর্থ: । ইতি
দুর্গাদাস: ।।

वाण्ने क्ली त्रम्नः । उर्श्यायः । स्टोवधः २ गृञ्जनः ० व्यत्रिष्टेः ६ स्टोक्सः ६ त्रमानकः ५ । ३७८ स्त्रः ॥ त्रमानः १ श्लाहकन्तः ৮

ভূতন্ন: ৯ উগুগন্ধ: ১০। অস্যুহণাঃ। व्यम्नद्राप्तन्छन्तुः । धक्तुः । धक्तुः । कक वाज नोणियः। अणुहियः। ক্রমি হ্দোগ শোকখুবু । রসা-यनवृक्ष । इंजि जाजनियं है: ॥ 🗱 ॥ অপিচ। नभुग्छ द्रामानः न्यापू-गुगत्का मरहो मय । ज्रिति । सह-कन्त्र भवत्राष्ट्री द्रामानकः ॥ य-मामृ उ॰ दिन्दिल्या कशात जून मः ত্তমাৎ । তনা ততো হপতদিন্দুঃ সুরসোনো হপতজুবি ৷৷ পঞ্জিক **ब्रोम युक्ता ब्राममाञ्चन वर्जिठ: ।** ত্যাদুদোৰ ইত্যুক্তা দুব্যাণা 🎋 ণবেদিভিঃ ।। কটুক শ্চাপি মৃতাযু তিক্ত: পৰেষু সণস্থিত:। নালে ক-वार উদিটো नानाला नरनः सृजः ॥ বীজে ত মধুরঃ প্রোক্তৌর**স ন্ত**দ্-खगर्विष्ठिः । त्रामात्या वृश्हरा। ৰ্যেরা সিংকাফ: পাচন: সর: ॥ রসে পাকে চ কটুক ভীকো মধুর-का मजः। जनकानकृ कर्छा। एकः भिडाम् वृद्धिति। जैन्दर्भ-करवा सिथा शिखा निख्न बिनीयंनः ।। इरमाश जीर्जुत क कि मूं व दिवस গুলাফ্টি কাস শোফান্। দুর্ণান व्यक्षान्त्रमान जन्न स्थापन कका क इडि ॥ महा मान

भाषा ७७ ॥ त्रामान मन् भू-ৰুষ স্ত্যুজেদেভমিরস্তর•। ইতি ভা वश्कामः ॥ अ॥ व्यन्तः । वभूनः कात्र मध्तः कर्छा। वृरक्रा खकः সর:। ভগুসন্ধানকৃদ্বল্যে রক্তপি ত পুদূষণ:॥ ইতি রাজবল্লভ:॥ विम्तः शृ॰ विम्तः। ইতি भवतः। विगी।

শ্ব ক শিল্লযোগে। ইতি কবিকল্প ফনঃ॥ ক লাষ্যতি স্পলো নৃত্যে শिन्न यूनकी ठार्थः । इंडि मूर्गाः मिशा ।।

লষ য ঞ স্পৃহি।ইতিকবিকল্প-क्यः ॥ य क नयुजि नयुजि। ইতি দুর্গাদাসঃ॥

पूर्वामानः ॥

वयः श्रु नर्खकः। इंजु। निर्देशाः। अञ्चावनी ह।। লাস ক শিল্লখোগে। ইভিকবি- লাক্ষ্ ক ড দর্শনে।। আক্ষে। ইভি ं क्ल्रक्यः ॥ क लामग्रि ज्ञालाः-ন্ত্যে শিল্প যুৰক্তীত্যৰ্থ:। ইতি **मूर्गामामः**॥

লস শ্লিষি।। ক্রীডে। ইভি কবিকল্প

खवान्नक हिन् नमूनरमित्राः । निमा खी इति पृ। हेनि हात्रावनी ॥ ब्रावान माजभ (दाष मिजनीय विभिन्न की नाना। यथा। नाना-या॰ भिह्ना थाउ। निका नाः সিকা তথা। ইতি শব্দক্রি ॥ वजीका क्षी देश्वतमः ॥ वृद्याःम-मध्रगद्गनः । इंडि क्टिर् ॥ লমু ঈ ও ড ব্রীডে। ইতি কবি-কল্লজমঃ।। ক্বিলি সংযোগাদিলো-(भ नक्। दे ७ नगुः। ७ नक्काछ। ইতি দুর্গাদাসঃ॥

> नरः वि निष्ठेः॥कोण्डिः॥ भिन्न-যুক্ত:। লসধাতো: ক্ত পুত্যবেন निव्रमः। ইতি লম্ভকশন্বু/ৎপ-ভৌ ভরত**শ**।।

वरुकः भू॰ **१**न्यामध्यामः । ইত্যমর: ॥ लखकी भु॰ थबुः। ইতি শব্মালা। वय अ न्यृहि। ইতি কবিকন वहितः) स्त्री महाउत्रत्नः । उ८-क्रमः ॥ यः नष्ठि नष्ठ । इठि नष्त्री ∫ भर्यायः । উল্লোল: २ कः (झान: ၁। **३**डि (३२*५ मु*: **भर**-

कविक्लक्यः ॥ क ७ नक्यि नक्रयाज घरे॰ लाकः भणाजि । **हिङ्ग्युक्क• का्ताञी** अर्था का 1 इेडि पूर्गामामः॥

क्यः।। लग्नि। इंडि पूर्गापात्रः।। लक्कः क्षी व्यादः।। न्यव्याः। इंडि

स्मिनी।।

नकः द्वी द्वी क्षागृजमःध्रा। नाक इंडि ভाषा। ইভি মেদিনী।। वक्रक क्री वक्रयं रूपायशा लक्क नाम लक्क राजि। राष्ट्रणाः র্থস্য সম্বন্ধবতি শব্দন্ত যন্তবেৎ। ত্ৰ ভল্লক্ক নাম ভছ্জি বিধুর• यि ॥ याम्भार्थ मञ्जूति यज्ञाः भ मास्कि उ॰ उत्पव जाम्मार्थ লক্ষক যদি তাদৃশার্থে শক্তিশ্ नाः ভবেट । रेमकवानयस्य भदाः ज्वगारि महिक्ति नवगाराविव **उत्रगानाविश गङा** এव। गङ्गान-यस्र जोत्रामावमाङ्गिजाः । उৎ সম্বন্ধি নীরাদিশক্তত্বেন পৃহীত৷ এব ভীরাদ্যবৃষ্ণ বোধ্যন্তি তত্র অককা এব।। অপিচ। ভদেব বিবিধ লক্ষণাবভালকক নামা পি জহুৎস্বার্থাদিভেদাদনেকবিধ भिडार्थः महारम्डप्यम् जीवामिनः क्क क्र व्या शका दिश्व स्था अ ভীরাদ্যনুভবে ভবেদ্ধেতু স্তদোক্ত-ক্রমেণ লক্ষকানা বিভাগো নত্ত্বে-তদন্তি। তীরাদ্যন্থ বোধ পুতি ্ সীরাদিশক্তত্ত্বেন্ব পদজ্ঞানস্য লাধ্বেন ছেত্ত্যা লক্ষকানা মন-নুভাবক্ষাৎ গুৰুণা নগ্নো শৈত্য

न्ग्रामिक्याको मक्त्रन हरूना-দিনেব। গঙ্গাযা॰ ঘোৰ ইত্যাদৌ লক্ষিতেন তীরাদিনা সার্জনগৃহী-**जानः नर्गकरेम। व नश्चम। शास्यद्याः** न्यवाध भविश्वेषाति । भू কৃত্যথাবাছনসৈয়ব পুত্যথাখন্য ধ-র্ম্যন্তরে হর্যবুদ্ধে বুর্গ্রা পদ্মতথা তী-द्राम्।विष्मिव उत्तर्भे मूवर्थात्वयद्या-रि र्घाषानावन्य (वाथायागा<u>र</u>। नह मक्ति।व भरता सत्ताकाङ्कभ-দান্তরোপছাপ্যার্থান্তি স্বার্থ ব-র্মিকার্য বোধ পুতি হেতুত্বাদর্য तुष्को लक्कार्थमः भूतमः। स्रष्टाः পুবিশ্ভীত্যাদৌ লক্ষ্যস্য সম্ভধ-রাদে রন্বয় বিশেষ্যত্বানুপগক্তে:। भगिकः भगूदिकारि वक्षार्थः रया र्चिरवान्यदाषम् । नामुख्विकः ত্বার । তমাহক্তে রিব ভক্তে রপি জ্ঞান মনুভাবক ভবত্যেব কার্য্য-তাবছেদকস্য সঙ্কোচাচ ন ব্যভি-চার:। ইতিশ্বশক্তিপুকাশিকা॥ वक्त की **हिङ्क**ा। नाम। इंडि (मिनी।। मर्भनः। ইতি नक्षश्वापु-र्थरमंगर ॥ लक्ष्या छ। ग्रह श्राति विकाप । अभिवृति थः । ইতরভেদানুমাপক ৷ ব্যবহার **প**्याजक्ष । ইতি न्यायम् ७ ॥

ব্যাকরণমতে ত্। ক্তজিত সমাসানা মভিখান নিযামক । লক্ষণ স্থনভিজ্ঞানা তদভিজ্ঞানসূচক ।।
ইতি বোপদেশ ।।

क्रकाः पु मिनिवः॥ नात्रनः भकी । इंकि मददद्वावनी ।। লক্ষণা জ্বী সারসী।ইতিমেদিনী ॥ হণ্সী। ইতি সিদ্ধান্তকৌমূদ্যা-मुगारिवृज्तिः॥ भक्षभष्यः। यथा । नक्षना नकानम्ब खाद्मर्यान्-পপত্তিত:। ইতি ভাষাপরিছেদ: ॥ गङ्गायाः (दाव इउताको गङ्गा-পদস্য শ চ্যাৰ্থে পুৰাহৰূপে বো-यम्यान्यानुभभक्ति खादभगानूभः পত্তি ৰ্বা যত্ৰ পুতিসদ্ধীয়তে তত্ৰ লক্ষণযা ভীরস্য বোধ:। সা চ শ-क्रमञ्जक्षा। उथाहि भुवाइक्ष শক্যার্থসমন্বস্য তীরে গৃহীতত্ত্বা-ন্ত্রীরস্য মরণ ততঃ শাদ্বোধঃ।। इंडि निषाष्ठमुकावनी ॥ 🗱 ॥ ष्य-**পिচ। জহৎ श्रार्था जहर श्रार्थ। नि** क्राधुनिकारिकाः। नक्ता विवि था उ। जिक्कक माम्याकशा। কাচিল্লক্ষণা শক্যাবৃত্তিৰূপেণবো-ধ চত্তবা জহুৎ স্বাথে ভূচ্যতে । यथा जीत्रज्ञामिना गङ्गामिशम्भा। काविह्का व्यकाच्यव्विना ण-

कार्वितिव वा क्लिगान्डावदः ज्ञानकरूटशार्था । यथा मुवाज्ञानि-ना नीवविद्यारिना ह बहारिन-দস্য। কাচিল্লক্তাবছেদকীভূত **उद्धुर्भा भूई भूई भुउ**प्रयक्षी-निक्छ। । यथा जाद्रग्रामिनुकाद्रग **जनाम्य प्**वशानुजावकद्यान्यशानि भनगः। काहिह भूई भूई छापू-(भागानुजायकदानाधुनिकी। यथा यहेदारिना भहे। सिभरमा था-रिना भक्रममृभद् शुकाद्मण (वा-ধকতবা গৌণীত্যপগৃহতে। যথা অগ্নি মানবক ইত্যাদাবগ্নিসদৃশ-ত্বাদিনা অগ্ন্যাদিপদস্য। ইতি শব্দ-শক্তিপুকাশিকা।। 🗱।। অন্যह। मूथ्रार्थवास उचाकी ययात्रार्थः পুতীযতে। ৰুঢ়ে: পুযোজনাদ্বাসৌ লক্ষণাশক্তি রপিতা॥ ১॥ কলিখঃ সাহসিকইত্যাদৌ কলিস্থাদিশব্দো দেশবিশেষাদিৰূপে স্বার্থে অসম্ভব-न् यथा नद्भा नज्या यमःयुकान् भूः क्वाहीन् भुज्राययाज । यया ह भ-काशा (वाव इंड्राप्ती गक्कापिन-**द्या ब**नगराम् प्रयोगक द्वाष्ट्र <u>भुकृ</u>त्व २मञ्जदन् सम्। मामीमानि मधक সম্বন্ধিন ভটাদি বোধ্যতি। সা শদস্যার্শিতা স্বাভাবিকেতরা ঈশ: রানুক্তাবিতা বা শক্তি লক্ষণা নাম। পূর্বত্র হেতু কটিঃ পুনিদ্ধি রেব। উত্তরত্র গঙ্গাতটে ঘোষ ইতি পুতি পাদনাদলভ্যস্য শীতত্ব পাবনত্বা-তিশ্যস্য বোধনক্পণ প্রযোজন। হেতৃ বিনাপি থকা কল্যুচিৎ কয় क्तिता वक्तरा १ जिशुमद्रः म्याप्ठ উক্ত कार्रः शुर्याजनाम्बर्कि ॥ 🕸 ॥ ভভেদানাহ। মৃথ্যার্থসেগ্ররাক্ষে-**পো বাক্যার্থে হ**র্য সিদ্ধযে। **স**্যা-माञ्ज्ञता भुभामानारम्याभामान লক্ষণা ।। ২ ।। খেতো ধাবতি । পু-रगाज्ञान यथा। जलाः भ्विमस्य। व्यवस्या हिं स्थिजानि छिः व्यक्तानि-ভিশ্চ অচেন্ডনভয়। কেবলৈ ধাবন পুবেশন ক্রিয়যো; কভূভিয়া ২নুয মলভমানৈ রেভৎ সিদ্ধযে আত্ম-সমৃদ্ধিনো २ খাদ্য: পূক্ষাদ্যক व्याकिनाउर । नृर्वव नुर्याकनाजा-বাদুটি:। উত্তরত সন্তাদীনা নতি-গহনত্ব পুযোজন । অত্র চ মুখ্যা-र्थम्।जाना रभू।भारानः। नक्त नक्रनायास भवरेन्यत्वाभनक्रन वि **७**ऽनरया र्ভिनः। ইय भ्याकह् स्त्राः র্থেত্যচ্যতে॥ 🗱 ॥ অর্পণ স্বস্য বা-क्रार्थि भवन्। नृग निक्राय। छेभन क्रिन (रज्यातिमा नक्रननक्रमा॥

ा। कृषि भूरयाजनया लंकन लक्नना यथा। कलिकः जारुजिकः शक्षायाः ঘোষ ইতি চ। অনযো হি পুৰুষ ভটযো বাক্যার্থে প্রথসিদ্ধযে ক্ निक् गका भदावाजान मर्भगडः 🕽 যথা বা । উপকৃত বহু তত্ৰ কিয়-চ্যতে সুজনতা পুথিতা ভবতা পর্ক । বিদধদীদৃশ মেব সদা সথে সৃথি-ত নাম ততঃ শরদা শত ৷৷ অতা-नुशकादामीना॰ वाक्यार्थ १न्यमिन ন্ধ্যে উপকৃতাদ্য: শব্দা: আত্মান মর্গযন্তি। অত্তাপকারিণ পুতি উ-পকারাদি পুতিপাদনান্ম্থ্যার্থ বা-धः रिवनद्री**७। नक्ष**नः मयुक्तः कलम् भकाताम्<िभियः। ইय स्वत *क*र्-স্বার্থেত্যুচ্যুতে॥ 🗱। আরোপাধ্যুব-সানাভ্যা• পুত্যেক• তা অপি দ্বি-ধা। তা: পূর্বোক্তা শচতুর্ভেদা লক্ষ-ণা: । বিষয়স্যানিগীর্ণস্যান্যভাদা-ত্ম্য পুতীতিকৃৎ। সায়োপাস্যা-ন্নিগীর্ণস্য নতা সাধ্যবসানিকা ॥ ৪।। ক্টাবুপাদানলক্ষণা সারোপা যথা অশ্ব: শ্বেতো পাবতি অত্ৰ 🕏 খেতভণবান্ অখে । হনিগীণ স্বৰূপঃ স্বসমবেত খেত গুণতাদাজ্যেন পু-ভীযতে। পুযোজনে মথা এতে হয়: পুবিশন্তি অত্ৰ সৰ্বনায়া জন্তধারি

अक्वनिर्द्धणां नावाशादः। बर्धा लक्ष्वक्षा यथा। कवित्रः शुक्-ষে। নুধ্যতি। অত্ত পুৰুষ কলিস্বযো রাধার্য্যাথারতা সমক:। প্যোজনে ্যথা আগুছ্ ত । অভাযুদ্ধারণ নপি ঘৃত কার্য্য কারণ ভাব সম্বন্ধ সম্ব क्यायु खाराखात्रन भुजीयाज जन्य रिवनकराप्रनाव। ভिज्ञातिनायु इत्रन भू (याजन । यथा ह द्वाजकीय भूक्ष গছতি রাজাসৌগছতি ইত্যত্র স্বস্থা-মি ভাব লক্ষণ সম্বন্ধ:। যথা বা অগ্ৰ-মাত্রে হবয়বে হস্তোয়•। অত্রাবয়বা-ব্যবিভাবলক্ষণ: সম্বন্ধ: ৷ ব্ৰাহ্মণেপি ভক্ষাসৌ অত্র তাৎ কর্ম্য লক্ষণঃ স-यकः। इन्मार्थाम् ङ्वाम् यभी इन्माः অত্র তাদর্থ্যক্ষঃ। এব মন্যত্রাপি। নিগীণস্যপুন বিব্যস্যান্য ভাদাত্ম্য পুতীতিকৃৎ সাধ্যবসানা । অস্যা **म्हज्यू (ज्याम् श्र्वामाञ्द्रशामा**ज्य ॥ 🕸 ॥ সাদৃশ্যেতর সম্বনাঃ শুকা-स्ताः সকলা অপি। সাদৃশ্যাত্ নতা 'গৌণ্য স্তেন যোড**শ ভে**দিতা: ॥ e॥ जाः भूदिं जा यह (छम। ल-क्याः नाम्रमाउत मध्याः कार्या কারণ ভাবাদ্য:। অত্র শুদ্ধানা॰ भूर्वामाञ्ज्ञगात्य । क्यात्भामानः वक्षा माद्राभा भीनी यथा। व

তানি তৈলানি হেমন্তে সুথানি অত্র তৈল শব্দ স্তিল ভব সেহকপ মৃ-थार्थ मुनारायिव मार्चनादियः-হেষ্ বর্ত্তে। পুযোজনে যথা রাজ-ज्यादियु उर जल्लायु ह नहर जू এতে রাজসমারা থছন্তি। ক্টাব্পা-नानज्ञा नायावजाना लोगी देशा তৈলানি হেনন্তে সুথানি। পুষোজ-নে যথা রাজস্মারা গছন্তি। কটৌ লক্ষণলক্ষণা সারোপা গৌণী যথা রাজাগৌডেন্দু: কণ্টক• শোধযভি। भाषाकान भारतिका कि विकास वक्ता माध्यमाना (गीनी यथा दाङा কণ্টক শোধ্যতি। প্ৰোজনে যথা शोर्जन्नि ।। 🗱 ।। वाक्षमा गृहागृह-ত্বাদ্বিষযুগ়্ ফললক্ষণাঃ ৷ ৬৷ পুষো-জনে যা অপ্তভেদা লক্ষণা দৰ্শিভান্তা প্যোজনকাপ ব্যক্ষ্যা প্ত প্তত্যা পুত্যেক দ্বিধা ভূত্বা বোডশভেদাঃ । তত্র গূঢ়: বাক্যার্থ ভাবনা পরিপক্ বুদ্ধি বিভব নাত্র বেদ্যঃ। যথা উপ-কৃত্ত• বহুতত্তেত্যাদি। অগ্টে। হতি-স্পপ্ততথা সৰ্ব্ব জন বেদ্যঃ। যথা উপ-দিশতি কামিনীনা থৌবন মদএব ললিতানি। অত্যোপদিশভীত্যনেন আবিষ্ণরোভীতি লক্ষ্যতে আবিষ্কা-রাতিশ্য শ্চাভিধেয়বৎ যু টি পুঞী- যতে ॥ 🗱 ॥ খ मिर्ग सर्गाग छ द्विन कः লসৈতা অপি দ্বিধা। ৭। এতা অ নম্বোক্তা: যোডশ ভেদা লক্ষ্ণা: ফলস্য ধর্ম্মগতত্ত্বেন ধর্মিগতত্ত্বেন চ পুত্যেক দ্বিধা ভূত্বা দ্বাত্রি শ-চ্ছেদা:। ক্রনেণোদাহরতি। স্থি শ্যামলকান্তি লিগুবিঘতো বেল্ল-ছলাকা ঘনা বীতা: শীকরিণ: প (याम पुरुषा भावनम्यक्षाः कलाः। कामः मञ्ज मृष्टः करोत्र इनरया ब्रामा श्रम मर्ब मरह रिव्हि जु कथ॰ ভবিষ্যতি হ হা হা দেবি ধীরা ভব।। অত্রাত্যন্ত দু:খসহি-कुकार द्रारम शिर्मान नाक उरेमा वाञिषयः कलः। शङ्गायाः (दाव ইত্যত্ত ভটাদিযু লক্ষ্যে শীতত্ত্ব भावनजारिक्श धर्ममु। डिम्मयः क्व. ॥ 🗱 ॥ उत्तर वक्ता (छ-मा कड़ा दिः मञ्जू जा वृरेषः । क्रांव-**প্টোফলে দ্বাত্রি-শদিতি চত্ত্বারি-শ**ু ह्मक्षार् छपाः ॥ 🛊 ॥ किथः। भए বাক্য গভত্ত্বেন পুভেড়ক ভা অপি দ্বিধা। ৮। তা অনন্তরোক্তা:। অত্র পদগতত্ত্বন যথা গঙ্গাযা । হোব:। বাক্যগতত্ত্বেন যথা উপকৃত• বহু-ভত্ত্রতি। এব মশীতি পুকারা बक्गा ३७ मार्डारमंगः॥

লক্ষা জী লক্ষণ দশাযুত্র পথ্য। ইতি মেদিনী।।

লক্ষিত: ত্রি আলোচিত:।। দৃষ্ট:

।। অক্ষিত:। ইতি লক্ষ্পাতো:

কর্মণি ক পুত্যবেন নিয়ন।। লফ্রণাশুবস্চ।।

লক্ষিতলক্ষণা স্ত্রী লক্ষিতে লক্ষণা
। যথা ছিরেফ পদেন বহু বুহিলক্ষণযোপস্থাপিতাদুক্ষরযুক্ত তুমরপদাদভিধযের ভ্রেপপস্থিতিঃ
। অত্র ক্তি রস্তি। পুক্তে তু ক্তি
পুযোজনাভাবাদেযার্থন্থণ ইবমের
লক্ষিতলক্ষণেত্যুচ্যুতে । নচ লক্ষণাদ্বযাভাবাৎ কথনিয়ণ লক্ষিতলক্ষণেতি বাচ্যণ। যত্র লক্ষিতলক্ষণাযাঃ পরিভাষিতত্বাৎ।ইতি
সাহিত্যদর্পণ টীকাক্ৎ শ্রিরামচণ্
রণতর্কবাগীশঃ।।

লক্ষিতা স্ত্রী পরকীযান্তর্গতনাবিকাভেদ: । অস্যা লক্ষণ । পুংশ্চলীভাবনিপুণা। উদাহরণ যথা।
যজ্ত তজ্ত যজ্যাভ্রদপি বা
ভ্যাৎ । যজ্বতু তজ্বতু বা বিফল স্তব গোপনোপায: ।। ইতি
রসমঞ্জী ।।

वन्न ही विद्यः॥ शुक्षानः। ई**उ**प्रमनः॥

লক্ষণ লী চিহ্ন । ইতি শবরত্না বলী ।। নাম । ইত্যমরটীকাষা ভরত: ॥ শ্রীবিশিষ্টে ত্রি । ইতি মেদিনী ।।

ব্যক্ষণঃ পু• সারস:। ইতি হেম-চন্দু:॥ খ্রীরামভাতা। ইতি মে-দিনী ৷৷ স চ ত্রেভাযুগে অযো-ধ্যায়া স্মিত্রাগর্ভে দশরথাজ্জা-उ:।। इन्द्रबिष्वशाथः उत्र, ठजूर्मन वर्षभग्रंड॰ आशांत्र निमामि त्रहिः **उद् ग्या । এकना ब्र**म्मा क्रमा नि ত্যা লক্ষণেন চ। সাতঃ সর'স তত্রস্থা রন্যে পঞ্চকী ভটে ॥ উবাচ সীতা হেমন্তে জল সৃদ্বাদু নিৰ্মল । তথানব্যঞ্জন রম্য সর্ব वस मूली उन ।। कनक हयन हाक भी जारेंग भुष्तानी भुद्र:। उट्या परही **जञ्ज**नाय शकाष्ट्र ४एक स्वरं भुजूः कल कल । (सरमार वदार्थक मी-তোषाद्रग काद्रगाट ॥ निमा न যাতি ন ভুছকে বর্ষাণাঞ্চ চতুর্দশ । य এव পूक्षा यागी उद्यक्षा त्रावनाञ्चकः ॥ इंछि वुक्षविवर्र्छ **এ**ক্ফজন্মখণ্ডে ১১৫ অধ্যায়: !! শক্ষণপুস্: জ্রী সুমিতা। ইতি न्द्रवावनी ।

লক্ষণা জ্রী খেতকণ্টকারী।ইতি त्राजनिर्यक्तः॥ **नात्र**भी॥ अविध्रिजन দ:। ইতি মেদিনী।। শেষস্তু লক্ষ্ম-ণাকন্দ ইতি নাম্ম খ্যাত: । তস্যা: भर्यायः । भूधकन्ता २ भूधना ० নাগিনী ৪ নাগাস্থা ৫ নাগপত্ৰী ৬ ত्लिनी १ मिक्किको हे अमुविनमूह-मा ৯ शृहरा ७०। ज्या खनाः। मध्यदः। भी उदः। जीवकाद्यनाः भिवुः। द्रमायनकत्रवुः। वनाऽवुः। ত্রিদোবশমনত্বঞ । ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ ।। অপিচ। পুঞ্রকারার র कान्न विन्तृ कि वीक्षिता जना। वन्नना भूधकननी वसनकाकृष्टि র্ভবেৎ।। ইতি ভাবপুকাশ:।। 🛊॥ দুর্য্যোখনকন্যা। সাত্ ঐকৃষ্ণপুত্রে-ণ সাম্বেন বিবাহিতা। ইতি মহা-ভারত ॥

ा नक्ष न स्व गृही द्वा ह तेन व प्र एक नक्षी: ज्वी विक्ष भन्नी। उर्थ भर्गा १ कमना १ कम

মন্তা:। বান্ত বহি সমাৰ্চ বাম নেত্রেন্দু সংযুত । বীজ মেতৎ শ্রিयः **ल्लाकः म**र्बकाम कल्लूमः ॥ 🛊 ॥ অস্য প্রাপ্যোগ: ৷ প্রতঃক্ত্যা- मि भीठेन्यामान्यः कर्या विधाय इृष्ट-পদাস্য পূর্বাদি কেশরেষু মধ্যে চ भीठेम कीः भीठेमनुक नामर । उँ বিভূত্যে নন: ৷ এবং উন্নত্যৈ কান্ত্যৈ म्रिके की खंड मसरेका वृहिका उँ -क्रिश शिका। उठः शिकमनामनाय ननः। ইত্যাসন विन्युत्र विष्युत्र न्यामः अर्थाः भातनि ভृद्धकाराय नगः मूर्थ निवृष्डमाम नगः वृषि শ্রিথৈদেবতাথৈ নম:। ততঃ করাস্ব नुसमो अर्याए। मा अवशान्ताः ननः। ञी॰ उजनी ज्याः सार्ग। मा गप्रभाज्या वयहै। इज्यामि। वयः न्। वृह्याय नमः इंड्राहिना ह न्। (नए। उथा विनिवास। षोधगुरक्तन त्रमावीस्त्रन कन्नररू । ज्ञा **थ्यान**ा काख्या काक्षनमिन ভা হিমগিরিপুথ্যৈ শতুর্ভি র্গ-रिक इंस्डा८ किछ श्रियायाम् उ घरि द्वाविष्ठप्रयानाः श्रियः। विज्ञानाः वद्य-मतुर्ग्म मञ्य श्रेष्ठः कितीरहाड्य লা॰ কৌমাবদ্ধনিতমু বিশ্ব ললিতা॰ वस्त ६वदिन्ति छाः॥ ववः ब्राद्वा

নানসৈ: সংগ্জ্য শ্রু স্থাপন স র্যাৎ। ততঃ পীঠ পূজা॰ বিধায কেশরেষ মধ্যেচ বিভ্ত্যাদি পীঠ-নন্ত পূজা বিধায পুন ৰ্যাত্বা বাহ-नामि शक्षशृज्ञाञ्जनि मान भर्ग्रङ । বিধাষ আবরণ পূজা মারভেৎ। অগ্যাদি কেশরেষু মধ্যে দিক্ষু চ শাৃু वृहराय ननः। वेठाहिना जल्लुका मियः वसू भूबीमि अँ वामुरमवास नमेः । ७१॰ मक्षर्वनाय भुनुनाय व्यनिक्-षाय । विकियालयु ७ ममकाय ७ म-निनाय ७ ७ गूनत्व ७ व्यक्षिकाय। ততো দেব্যা দক্ষিণে ওঁ শহু নিধ্যে नमः। ७४॰ वमुवाद्रारिय । वास्त्र 🥳 পদ্মনিধয়ে বসুনতৈয়। পঞাগ্ৰেষ্ প্-बाहि खँ वनारेका नमः। এव विन-वारेय कमवारेय वनमानिकारेय वि-**जीविकारिय माहरियं। वमुनानिकारिय** । उद्दरि जिल्लाभीन् वङ्गाभी • मठ भू छ-(य८। ততো ध्लामि विनर्जनान्तः कर्म नमाशायट । जात्रा भुतक्षत्राः षात्मलक्षाः। उथा ह। जात्लः ক্ষ• জপেয়ন্ত্ৰ• দীক্ষিতো বিজিতে-न्तियः । ত**ং সহসুঞ্চ** জুহুগাৎ কম-লৈ ম্ধুরাপ্লুতিঃ ॥ জপান্তে জুহুযা-बाखी जित्ने वा मधुबाक्ष रेजः। वित्तः करेन वी ब्ल्वाधि वी नायकाः

च्हमः ॥ 🗱 ॥ वाग्रवः वनिजा विस्थाः র্মাথা মকরকেতন: । চতুবী জাত্ম কো মন্ত্র শত্রগ্কলপুদ: ॥ বাণ্ডব॰ थे । विकृवनिजा शिँ। भाषा शेँ। মকরকেতন: ক্লী ।৷ অস্য প্জাদিক भू ईवरहा थुं । उथा ह । त्रभायाः क निष्ड शीर्छ उद्यिशानन शृक्षाय । क्र्यां भूरागान् उवहा नतन সাধকোত্তন: ৷৷ নিধিভি: সেব্যতে নিত্যু নৃৰ্ত্তিনন্তি ৰূপস্থিত:। ধ্যা-নে তু বিশেষ:। মাণিক্য প্রতিমপু-**डा** श्मिमिटेड स्टेक् कड़्डि र्ग कि र्ष्यगारिक बन्धमनितन बाबि-हामानाः भना । श्लाद्धि वंत्रनान मः बुक यूगा जीजी मंथाना॰ इरबः काला॰ কাদ্ধিত পারিজাত লতিকাণ বদে नात्राकाननाः ॥ जनः भूत्रकत्राः बारम लक्षक्रभः। उथा ह। जान्त कः श्विष्राणी कल्परस्य महाबा रि:। जुल्यानकरेगः भूरेच्च ख**र मरु** जुः जिल्लामुयः ॥ 🗱 ॥ मञ्जास्तरः । नगः कमनारः वामिरेना ठे घर्याम-'তি পোকো দশাক্ষরঃ। তথা চ निवाक । भीषां यानि विमनात्वा ব্ৰুকা ভানু ৰসুদ্ধরা। বাঞ্চেনিন্যে श्रिया वरङ्ग मंगुः (शास्त्रा मनाक्रतः ।। शीर्षा नकातः। यानि र्मः। तुका

कः। ভানু र्मः। वमूक्षत्रा वः। वास्त्र-मिरेन्र वानिरेन्र । विक्रिभुया सार् ॥ यम् भृजाभुषागः । भूईवर भीठेमनुष्ठ विन्रम् अयुगिष न्यामः क्र्याः । नित्रिन मक अयाय नमः। मृत्थ विज्ञादेष्टनम् ननः। कृति भिरेष (एवजारेष नहः । खशा ह भावनाया । अधि र्माङ्गा विवारेष्ट्-ন্দে। দেবতা 🕮: পুকীর্বিতা। ডতঃ कद्वाक्नगारमो। खँ (मरेव) नरमा १कू ষ্ঠাভ্যা॰ নমঃ। ওঁপদ্মিন্য নম শুর্জ-নীভ্যা স্বাহা। ওঁবিষ্ণুপত্রৈর ননো मध्याञ्जाः ववह्। अँवद्रनारेव नत्मा ৎনামিকাভ্যা হ'। ওঁকনলৰপা-रेय नमः कनिष्ठा छा। कहे। এव॰ ङ्खानियू । **'उ**प्तिरे अस्ता ङ्क्याय नम इंड्राहि ॥ उथारु निवस्त्र। (हरेव) স্থূদ্য মাখ্যাত পদ্মিন্যে শির ঈরি: ত। বিষ্পাল্প দিখাপোক্তা বর-मारेय उन्हरः॥ अञ्चः कमलक्शाः থৈ নমোন্তা: পুণবাদিকা:। ততে। **थ्यानः। व्यामीना मत्रमीक्**ष्ट् ब्यिज-मूथी रुखाष्ट्रेज विंजुडी नानः भन्न-यूगा जरा ह वशुषा (मोनाभिनी म-मिछ।। মৃক্তাহার বিরাজমান পৃথু-लाङ्क खरना छाविनी भाषाष्ठः क-भना कराक विভবৈ द्राननर्शी

হরি ।। এব ধ্যাত্ম সানীস: সং-প্র্যাপন কৃত্বা প্র্যোক্ত পী-ঠশক্তি সহিত পীঠমন্তা প্রাণ विधाय भून धंतादा वाश्नामि शक পুষ্লাঞ্জলি দান পর্য্যন্ত বিধাষাবর-गभूका भारतंख्य । जागुप्राप्ति ठजूरक रिक्कु ह अँ (मृदेह) निमा कृष्याय नमः । ७ निर्दारेना नयः नितरम श्राहा। **७ँ विकुभरेज्ञ नमः मिथारेय वय**हे । **७ँ वत्रमारिय नमः कवनाय छ** । ७ँ কমলকপাথৈ নমে। হস্তাথ ফট্। **७७: भृर्वा** िमराविषु भृर्वव वना-क्यानि भूजाय । उन्न विन्याभीन বজা दी क পূজ্যে। ততো ধুপাদি विनर्सनान्ड कर्य मगानार्य । अम् পুরশ্বেণ দশলক্ষপ:। তথা চ। म्मनकः ज्ञाभग्रञः मञ्जिषि (उन्प्यः। मनाःनः जूङ्याबाजी न-ध्वार्कः महाक्रिः ॥ 🗱 ॥ अव লক্ষী স্তোত্রণ। ইপর উবাচ। তৈর-लाका भूकिए पित कमाल दिक् বল্লভে। যথা ত্ব॰ সুস্থিরা কৃষ্ণে ভথা छ्य मधि ऋता ॥ ऋथती कमला ৰক্ষী কলা ভূতি ইরিপ্রিয়া। পদ্মা माना मलट मृष्टिः श्रीः भग ধারিণী ॥ ছাদলৈতানি নানানি बाक्यीः अंश्वा यः भारेट । इता

লম্মী ভবেত্তম্য পুঞ্জ দারাদিভিঃ সহ।। ইতি তক্রসার:।। বিকুপুরা-ণোক লক্ষীন্তোত্ৰ তত্ত্বৈৰ ১ অংশে ৯ অধ্যাযে দুষ্টব্য় ।। 🟶 ।। অথ লক্ষ্মী প্জানিক্পণ ৷ স্কন্দপুরাণে ৷ পৌষে চৈত্রে তথা ভাদে পুরবেয়ঃ জ্রিয়ঃ শ্রিখ । সিংহে ধনুবি মীনে চ হিতে मधज्तक्रम ॥ भुजादः भूकरस्त्र-স্থা শুন্লপক্ষে গুরো দিনে। নাপরা-হে ন রাভৌচ নাসিতে ন ত্র্যস্পৃ-मि॥ दारम्यारेक्ष्य नम्तायाः तिका याक नित्रः माक । जायाम्माराः ज-थाडेग्रा॰ कमना॰ रेनव भूजराय ॥ ন প্রুয়েৎ শনৌ ভৌমে ন বুধে নৈষ ভার্গবে। পূজ্যেভুগুরে। বারে চাপা-थि द्रवि भागस्याः ॥ **७**क्वाद्ध हि পূর্ণাচ বল্লেন যদি লভ্যতে। তত্র প্জ্যা তু कमना धन পুঞ বিবৰ্দ্ধিनी ।। न वर्याद भुषाम मामि रेनव वर्षाः षिमर्ज[ू]। न घणाः वामरयखब रेनव किन्हों भुनाशरार ॥ भोरव ह म-भगी मना हिन्दरक भक्षभी उथा। নভস্যে পূর্ণিনা জ্ঞেয়া গুৰুবারে বি-শেষতঃ ।। আঢক ধান্য সম্পূর্ণ নাৰা ভরণ ভ্ষিত॰। সুগন্ধি শুক্লপু-ख्रिन मृह्म**नाक भुन्**कायट ॥ (नोष जु निष्ठेक पप्राट भन्नभामक टिबः

কে ৷ পিষ্টক পরমায়ঞ্ নভস্যে তৃ বিশেষ্ত: ৷৷ গুক্বার সমাযুক্তা ন-ভসেঃ পূর্ণিমা শুভা। কমলা প্র-रयखंड भूनहत्त्र न विष्ठाउ। এकन क्रमालीयव क्रमला॰ भूडारयष्यि । ইহলোকে সূথ প্রাপ্য পরত্র কেশ द · वृत्तर ॥ भाष्यी भूव्यक्षकी পশ্চিমানন সংস্থিতা । গদ্ধপুল্ল श्मिनीभ रेनरवन्।। मुभकात्रेकः॥ भ স্কুদারেতি নত্ত্রণ গন্ধেনাবাহযেদ-সৌ। শ্রিণে ভাত ইতি দ্বাভ্যাণ পুল্লৈ ব্লাবাহ্যেক্তভ: ॥ ভতো ধ্যান । হিরণ্যবর্ণাণ হরিণীণ সুবর্ণ রজভসুরণ ৷ চন্দা • হিরণ্মধী• লক্ষী• জাতবেদ-সনাবহা° ৷৷ গৌরবর্ণান্ত দ্বিভূজা• সিতপদ্মাপরিস্থিতা । বিষ্ণোর্ব-ক্ষ:স্লস্থাঞ্জগটোভা পুকাশিনী १। श्वाद्यनाम्याः जना प्रवीः भूजा-কালে বিশেষত: ॥ তত: পূজাদিক घर्यराट 🕮 वसी नम इक्रा ॥ जन्दीः भद्यान्या भद्या क्यना र्थ जि: क्या। जुष्टिः भृष्टि खवा कास्टि रेर्न्था विष्ठा बना मुजिः॥ इतिश्वा ख्या विस्थाः शिया नादायगम् ह। **्व**ञाञ्चिः मश्चरणञ्ज वंकीवीकारि नाईरयर ॥ लम्बी नात्रायणान्।।क निमास्डन जुल्डाय् । विवनक ज

(दर्भ भूकरएउपनस्तर ॥ लम्बी: চরিত্রে ॥ ন কৃষ্পক্ষে রিক্তাঘা मनी बामनीयु छ। मुबनामि छकुन र्थाक वन्नीभूको न कात्राय ॥ इंडि कालहिंसुका ॥ 🗱 ॥ मीशा-বিতামাবস্যাযা তক্ষীপ্জাবিধি र्यथा। जुनादानि गर्व जानी जन भावाम्याः नदाधिनः । माजा पर বান্ পিতৃন্ ভক্ত্যা সংপ্র্যাথ পুণ-ग्रह॥ कृषा ज् भार्त्रभुष्तः प्रवि ক্ষীর গুডাদিভি:। ততো ৎপরাহ সমযে ঘোষযেরগরে নৃপ: ।। লক্ষ্মীঃ সংশ্ব্যতা লোকা উল্লাভি শ্বাভি-(वश्चेरजा । जमावाम्या यहा ब्राव्ही দিবাভাগে চতুর্দশী। প্রনীযা ত-मा लक्षी विष्क्रिया मुथदाजिका ॥ ष्यमावाम्याः यहा (हवाः कार्डिक भामि किनवार । जनग भाना मुश्राम्क कीरवामार्गवमानुषु । बन्ती বৈৰ্ত্ত ভ্ৰমান্মকা স্থাপুৰা দ্বে । চতুর্গসহসাম্ভে বুন্ধা স্বপিতি প-ऋ हि। चार्छा व विधिव कार्या मनू বৈয়: সুখসুগুকা। দিবা তত্ৰ নভো-क्रवा मृत्व वानाजूबाब्बनार ॥ भु-(माव मनरय लम्बी॰ भूकियिज्ञ। रथा कमः। मीभवृक्षा उथा कार्यता ভক্তता দেবগৃহেশ্বপি ॥ চতুল্লথ শাশানেশু

निर्मा शर्बा जान्यू। वृक्षम् (वा-(अषु हज्रात्रयू गृरक्यू ह ॥ वरेजः भूरिज्ञः শোভিতব্যা: ক্ব বিক্রব ভ্রব:। भीभगाना भित्रिकाल भुरमाद उ **मनश्रतः । व्यक्त**ान् ভোজविद्यानी বিভন্ত চ বুভুক্ষিতান্॥ অলক্তেন ভোক্তব্য নরুরস্তোপশোভিনা। স্থি रेथा मूर्र रेथा विनरेशाण वासरेव ज्रिज किः गर ॥ अव नश्ची भूकायाः भू भ्रमानकात्न। नम एउ मई (म्यानाः वत्रमानि इदिभिर्य । या गि सुर भुभन्नानाः मा (म ज्याज्मह्नारः ॥ লক্ষ্যৈ নম ইত্যনেন বারত্রফ পূজ (यट। मुथताब्याः भुरतायञ् ऋरवः র • প্রয়ন্তি যে। ইতি কৃদুধরধ্তাৎ करवत्र मि भू अयि । धनराय नमः স্তভ্য নিধি পদ্মাধিপাৰ চ। ভবস্ত ख्य भुजानात्व थनशानशानि जम्मनः ।। ইতি পঠিত্ব। জবেরায় নম ইতি **बिः भृत्रायः । ७**८७। त्विश्रानियु मीशान् एन्डाट । তর মন্তঃ। অগ্ন জ্যোতী রবিজ্যোতি ক্ষন্দুজ্যোতি खरेषव ह। উडनः मर्बाङ्गाञीनाः দীপো ২য• পুতিগৃহতা•॥ ওতো बुाक्तगान् वक्र्॰फ (छाक्षविद्या स्रय॰ ভুক্। সূথা সূপ্ত। পুত্যুৰে ভবিষ্যো-क कर्म इर्गा । यथा नूथवाव

क्यःकारण भुरीरभाष्क्रणिजालाय १ वकु बंक्नवकुः क वाठा क्लालयाई-(यट् ॥ भूमीश वन्त्रन कार्याः बन्ती মহল হেতবে। গোরোচনাক্ষত-रिक्षव पर्गापत्यमु गर्बछः ॥ नन्ती-প্রামস্তঃ। বিশ্বর্পস্য ভার্য্যাসি পদ্মে পদ্মালযে শুভে। মহালিক্স नमञ्ज्ञातिः व्यक्ष स्मा व-ৰা**কালে ম**হাবোরে যুন্ময়া দুস্কৃত • কৃত । সুথরাত্রি পুভাতে ২৮১ তমে লক্ষী ব্যপোহতু ॥ यা রাত্রি: সর্ব ভূতানা° या চ দেবেম্ববস্থিতা। স-**খংসর প্রি**য়াবাচসা মমাস্ত সুমঞ্জ-লা।। মাতা দ্বং সর্বভূতানাং দেবা-না• সৃষ্টি সম্ভবা। আখ্যাতা ভৃত: লে দেবি সুখরাত্রি নমো হস্ত তে ॥ लिखा नम इंडि बि: भू बारए। इंडि ভিথ্যাদিতত্ত্ব• ॥ # ॥ তস্যা উপা: थ्यान यथा। नात्रम छेवाह। 🗐 क्कन्याञ्चन रेक्टर निर्श्वनम् निद्राः कृत्जः। সাবিত্রী यममशाम भुजः मुनिर्मल रणः॥ उम्ख्ला८कीर्डन ज्ञा अञ्चानाक अञ्चल । <u>ज्ञास</u> শ্রেত্নিছানি লক্ষ্যপাখ্যান নেব চ ।। কেনাদৌ পুজিতা সাপি কিন্তুতা किन वा भुद्रा । जन्खलाथकीर्खन॰ ञ ७७ वर विरवितास्त्र ॥ श्रीनात्रायग

उँवाह । मृष्टे बाप्ती भन्ना वुक्तन् কৃষ্ণ শ্য পরমাত্মন:। দেবী বামা শ সম্ভা বভ্ৰ রাসমগুলে ৷৷ অতীৰ जुन्तती जामा न्यात्राधनात्रिम्खना । यथा चामणवधीया णयट मुङ्का (योवना ॥ १४ ७ छन्न कर्ना जा मूथ-कृभाग नत्नारुता । नात्र शार्वन-काहीन्तृ भुजा भुहा दिखानना ॥ भ-রমধ্যাক্সিমানা শোভা নোচন লোচনা। সাচ দেবী দ্বিধা ভূতা जर्रेमत्वचात्रह्या॥ मना क्रा র্ণেন তেজসা বয়সা ত্বিবা। যশসা বাসসা স্ক্ত্যা ভ্ৰণেন গুণেন চ।। श्चि उन वीक्कि (उतेन वहमा गम्दन-न ह । मधुरद्रण ऋद्वरेणव नरयनानुनरयः न ह।। उद्योगांना महातन्त्री मंकि-गा॰मा ह दाधिका। द्राधारनी वद्रश-মাস দ্বিভূত্তঞ্চ পরাৎপর ।। মহা-লক্ষীশ্চ তৎপশ্চাচকমে কমনীবক । কৃষ্ণ স্তয়ে রবেণৈৰ দ্বিখা ৰূপে। ৰভ্ व र ॥ रिक्नि १० भ क कि जुरका वासा॰ শশ চত্ভূজিঃ। চত্ভূজায দিভুলো भश्वाचाक्षी॰ मामी भूता।। वाकार्ड मृ শ্যতে বিশ্ব॰ শ্বিপা দৃষ্ট্যা ব্যানিশ॰। (रदोहावा ह सहजी सहावक्षी क मा ম্তা।। দ্বিভূজো রাধিকাকান্তো লক্ষ্মী-কান্ত শত্ৰুজ:। শুৰু সত্ত্ৰৰপা চ

গোলৈ র্গোলীভি রাবৃত্তণা চতুত্র-कण्ठ रिवज्र छे॰ भुगरवी भन्नाया अङ् । সর্বাংশন সমৌদ্বোতৌ কৃষ্ণ নারা-যণৌ পরৌ ॥ মহালক্ষীক যোগেন নানাৰূপা বভুব সা। বৈস্প্তেচ নহা-लक्षीः পরিপূর্ণ उम्। तमा ॥ मुक्त म-ত্ব ম্বৰূপা চ সৰ্বসৌভাগ্য সংযুতা ৷ প্রোসাচ পুখানাচ সর্বাসুরম-ণীষ্চ।। স্বৰ্গেচ স্বৰ্গত,ক্ষীশ্চ শক্ত স-ষ্পৎ স্বৰূপিণী। পাতালেবু চ মর্ত্যে-यु द्राजनश्वीण द्राजन् ॥ गृहनश्वी ग्रिंह्युव गृहिंगी ह कना नया। जन्म८ दक्षा गृहिगाः मर्द्रयक्षा-यक्षा ॥ गवाः शुम्: मा मूत्रजी मः किना यद्धकारिनी । कीदामनिकू কন্যা সাজীৰূপা পদ্মনীযু চা৷ শো-ভাষকপা চন্দে চ স্ব্যমণ্ডল মণ্ডি তা। বিভ্ৰণেষ্ রভ্নেষ্ ফলেষু চ জ॰ लिय् ह।। न्रभय् न्भभज्ञीयु निवाजीकु পৃত্ৰ চ। সর্লসে/যু বছেষ্ স্থা-तिषु मः ख्रिषु ह । श्रु जिमामू ह (रः বানা॰ নক্লেষ্ ঘটেষু চ। নাণিকে। ষু চ মৃক্তাসু মালে। যু চ মনোহর। ॥ मनीत्नुष् ह शिद्रकृ की दिस् हन्मतन षु छ। वृक्ष्माथामु क्रम् । मृ नवरमध्यः বু বস্তুম বৈজ্ঞে প্জিতা সাদৌ (पर्वी नाद्रायरान ह। विजी (य तुक्का)

ভক্ত্য ভৃতীয়ে শঙ্করেণ চ।। বিফুৰা প্জিতা সা চ ক্ষীরোদে ভারতে মুনে । श्वायञ्चादन मनूना सानत्वरेन्तु क जर्ब उ: 11 अवीत्मुक मुनीत्मुक म-क्तिक गृहिं **अदि । गञ्जदारि** । নাগাদ্যৈ: পাভাদেষুচ প্রিতা।। শূক্লাইম্যাঃ ভাদুভদে কৃতা পূজা চ বুন্ধণা। ভক্তা চ পক্ষপর্য্যন্ত বিষ্ त्नात्कयु नाइन ॥ हिट्ड शीर ह ভাদে চ পুণ্যে মঙ্গলবাসরে ৷ বি কুনা নিৰ্ঘিতা পূজা ত্ৰিষু লোকেষু ভক্তিত: !৷ বর্ষান্তে পৌৎসংক্রান্ত্যাণ सिधा मावाश शाक्ता मन् छा॰ পূজ্যামাস সা ভূতা ভূবনত্রে।। द्रार्डात्मुन भूकिंटा ना मक्तिन्द मक्षा। (कर्राव्राग्य नीत्वन नत्वन म्यान ह ॥ धुःयाखानशासन শক্তেণ বলিনা তথা। কশ্যপেন চ पक्षिण कर्णस्मन विवयं ।। शिष्यु-उन हान्तुन अरवहरीनव वायूना। य-भिन विज्ञा देश्व वक्षित्र भृक्षित्र া এবং সর্বত্র সর্বৈশ্চ বন্দিতা পূজি **७। जना। मर्रिवयम्। बिरम्यी मा ज**-इगम्मरम्बन्भिगी।। 🗱।। चामिह। नात्रम देवाह। नात्रायगिनुया मा ह वदा रिञ्च छेवानिनी । रिवञ्च छा विक्राः ज्रिती महानचीः मनाउनी ॥ कथः

व जूद जा (एवी शृथिद्या जिस्तुकरा)-का। कि॰ छन्।। तक खन- मई॰ পূজা বিধি ক্রমণ।। পুরা কেন স্ততা-(नो ना उन्नाः व्याथ्यां नूमर्शन। ञ्री नातायण खेवाछ । भूतो मुर्वामनः मानार जुड़े शिक भूत्रनहतः। व-ভূব দেব সংঘশ্চ মর্ত্যলোকশ্চ নারদ ।। লক্ষ্মী: স্বর্গাদিক ভ্যক্ত: কণ্টা প-রম দু:থিতা। গরা লীনা চ বৈহ্বপ্তে নহালক্ষ্যাশ্চ নার্দা। তদাশোকা-ष्यु (দ্বা দু:খিতা বুক্ষণ: সভা। । বুকাণঞ্ পুরস্ত্ত্য যয়ু বৈজ্প নেব চ ।। বৈষ্ঠে শরণাপন্ন। দেবা নারায-ণে পরে। অতীব দৈন্যযুক্তা শ শৃষ্ক-কণ্ঠোষ্ঠ ভালুকা:।। তদা লক্ষ্মীশ্চ कलया भुदा नाद्रायभाष्ट्रया। वज्य সিমূহন্যা সা শত্ৰু সম্পৎ স্বৰূপিণী ॥ उथा मथिदा कीरताम किता रेम-ত্যগণৈঃ সহ। সংপ্রাপুক্ত বরণ वाच्या प्रमृश्वाक उव शि। मुतारि-ভেগ বর দভা বরমালাঞ্ বিফবে। मर्भी अञ्चलपना जुड़ी कीरताम-भाषित् ॥ (हवा काम)मृत्रुगुख॰ রাজ্য পুশ্চ তছরাৎ ৷ তা• সম্পূত্য চ সমূৰ সৰ্বত চ নিরাপ-पः ॥ इं <u>ज</u>ित्रतिवर्ख भुक् विथा । २२ । २२ वर्षायो ॥ 🗱 ॥ नक्ता

जनमा गृहानि यथा। य॰ य॰ वर्ष्टी। चक् स्मार्या भाजा जाउफ वाञ्चवः। 'অভিথি: পিতৃলোকাশ্চ ন যানি_॥ তস্য মনিরে ।। মিথ্যাবাদী চ यः শখনান্তীতি বাচক: সদা। সন্তু श्रीनण पुःभीत्वा न (गर्॰ जम्) या-ष्रह्रशा ने जुड़ीनः ज्ञान्रहाती मि-थ्यात्राक्ष्यप्रसायकः। विश्वात्रद्यः क् ডয়ো যোন যানি তস্য ননিরে ॥ চিন্তাপুত্তো ভয়পুত্তা শত্ৰপুত্তা ২তি-পাতকী। ঋণগুন্তো হতিকৃপণো न (गरु॰ यामि लालिना॰।। नीका-श्वीनक (माकार्ख। नन्त्रशेः खीत-छः जना । भू कनी भिक्ति (यो यो ख्राहर रेनव यानाकः ॥ शूर्ण्डनामः ঞাবীরান্ন যো ভূড্কে কামত: সদা । म्माना जाकी जन्माकी उत्तर रेनव याग्रशः॥ या पृद्याक् कनशाविष्ठः किलः नयम्यालय । जीनुयाना-গৃহে যুস্য ন যামি তস্য মনিরে ॥ श्व नाखि श्दाः भृजा उतीय रंगकी-र्खन । (नाट मूक क भूम भाषा न यानि उन्। मन्दित्।। कन्राग्नर्वपः বিক্রেভা নরধাতী চ হিংসক:। নর कागात नष्ण न यात्र जमा भ-नित्रः॥ सम्खाः भारम्खाः वा तुकाः र्^{जि}! भूतम् । । (दा स्तिमानशी-

नक न यामि जम् मन्दित ॥ य कर्या मिक्किगाहीन गृहितीः अक्ट भंगे:। न भाभी भूग्रहीनक न यात्रि ভদ্য মন্দিরে ।। মাতর পিতর ভাৰ্য্যা• গুৰুপত্নী• গুৰুঞ্চ ত•। জনা-थाः ভगिनीः कन्या यनन्याम् ग्राम् वान् ॥ कार्मगुरात्वो न- भुकाछि नक्ष्य क्र का जन्। जन्गृहाम**त्र**-কাকারান্ন যানি তান্মনীশরাঃ॥ মৃ-ब॰ भूतीय मूर्म्बाय खर भगाजि गन्तिः। यः (भाउ जि्राक्षानि न यानि उन्। नित्तः ॥ अर्थो उ-পাদশায়ী যো নগ্ন: শেতে হতিনি-ष्ट्रिः । **मक्ष्राणा**धी दिवाणायी न খামি ভস্য মন্দির ।। মৃদ্ধি তৈল भूरता पञ्चा रया १न अम्ब मूनम्म्राण्ट ৷ দদাতি পশ্চাদ্নত্রেবান যামি ভস্য यन्तितः ॥ सङ्घा टेजनः मृष्क्रिं गाख विभूवः यः अमू श्रिकः । भुगम-দাহরেৎ পুষ্ণ ন যামি তস্য মনিদ-तः ॥ जृगः हिनि नथरेत नंशरेत र्विलित्थम्भ ही । गाव भार मल यम। न याभि उम। मन्तियः ॥ मन्ति-दमन समा मन्त क्ष मछक । বিকৃতৌ শাসহাসৌচ ন যানি তস্য मिन्दर ॥ मख विस्तानकी वि गुामवाजी हिकिट नकः। मूलकृष्यः

वनरेक्टब न यानि उत्र भिन्दाः।। विवाइ धर्मकार्यं वा त्या निरुष्टि ह काপजः। हिवा रेमथूनकात्री या न -বানি তস্য মন্দির•॥ ইত্যাদি <u>ব</u>ৃক্ষ-বৈবর্ত্তে গণেশখণ্ডে লক্ষ্মচরিতমাম २० वाशायः ॥ ﴿ । वाशिष्ठ। व्यक्तिः निन• म्ह्यानां श्रीदिन• वञ्जानिन• निध्रवाका जाविषः। मूर्याप्रस्य हाः खगरय ह नायिन रिम्किंड दीत्रिन চক্ৰপাণিন ৷৷ নিউ্য ছেদ স্থ্যানা **ध्रतिविध्ययः शाम्या ब्रह्मयाञ्चि**-र्मञ्जानमञ्जालोहर वननमनिन्छ। कः क्र डा मूर्ज जाना । (च न क्रि) চাপি নিদু৷ বিধননশ্যন পুনেহাসাতি (त्रक: सारक्ष भीर्य ह वाम्र निधन मूलनरर (कनवम्यानि वन्त्री ॥ শির: সুধৌত চরণৌ সুমার্জিতৌ 🐧 বরাজ্ণাসেবন মল্পভোজন । অন্ম भाषित्र मभन्न रेमथून हिन्नभूनक्षाः निय भानयञ्चि यह ॥ यम् कम् जु পুত্রস্য পাণ্ডরস্য বিশেষত: । 🝽 त्रमा शार्यभागमा व्यवस्थाः भुविह-ন্যতে ৷৷ দীপস্য পশ্চিমাছাৰা ছা-याभय्यामनम् ह । तक्कम् जू यः ভীর্থ মলক্ষী স্তত্র তিপ্ততি ॥ ইত্যাদি গাৰুডে ১% অধ্যাব: ।। 🏶 🛚 অঙ্ক ৰিশেষে তস্যা: ছিতি ফল যথা।

रिता উह्:। **कथ्**यत्र कश्त्राच किंदू স্থানেম্ববিহিতা। পুক্ষাণা ফল। কি॰ বা পুৰছভ্যথ নশ্যভি ॥ দ-ন্তাত্ৰেয় উবাচ। নৃণা পাদছিতা लक्षी निलयः जः न्यह्छि। जित्वी मः इ ा वद्धः बङ्गः नानाविधः वसू॥ কলত্রনা গুরু সংস্থা ক্রোডস্থাপত্য: मायिनी। मानात्रधान् भूत्रयाजि भूय-वागा इ दिছि ।। वश्वी र्वश्वीव-তা শেষ্ঠ কঠছা কঠভূবণ। অভীষ্ট वज्ञूरादेवण उथाल्लयः भुवानि छिः ॥ मृष्ठामः वाकावावना भाळाम दि-उथा छथा। मृथमः छ। कविद् श यह-ত্যুদধিসম্ভ । ॥ শিরোগতা সংত্যু-ন্ধতি ততো ९ন্য যাতি সংশ্য । সেয় শিরোগতঃ দৈত্যান্ পরিভ্য-জতি সাম্পুত ।। ইতি মার্কণ্ডেফ-পুরাণে দন্তাত্তেষ্চরিতাখ্যায়:॥ৠ। অথ লক্ষীচরিত্র । প্রীস্ত উবাচ। (सक्भृष्ठ मुथामीनाः बन्नीः भृहि কেশব: ৷কেনো পায়েন দে বি ত্বু৽ নৃণাণ্ ভবসি নিশ্চলা।। 🕮 কবাই। শ্লাঃ পারাবতা যত্র গৃহিণী যত্র চোজ্জ্বনা । অকলহা বসতি যঁত তত্ত্বকৃষ্ণ ৰসা-न्। भानाः मुद्यमम्मः उख्ना রন্ধতোপনাঃ। অন্নব্ধৈনাতুষণ যত্র তত্ৰ কৃষ্ণ বসান্যহণ ॥ যঃ স্থিভাগী

श्रियदाक्र छावी वृष्काशस्त्रवी निम म्म्ब्रक। बन्नभुवाशी न ह निर्म्भुवी · **७** श्चिन् महाइ॰ भूक्रक नमात्रि॥ सा ্ধর্মশীলে। বিজিতেন্দ্রিশ্চ বিদ্যা-বিনীতোন পরোপতাপী। অগর্বি " ्रिं रूफ कनानुद्रागी खिमन् अनारः পুৰুষে বসামি॥ চিব্ল-স্নাতি জত॰ ভুড্কে পৃত্ন পুাপ্য ন জিঘুতি। যে। ন পশ্যেৎ জ্বিষ্: নগ্নাণ নিষত স চ নে ्रियः॥ ত্যাগ: जड्रक् लोह्छ वय ্এতে নহান্ডণাঃ। যঃ প্রাপ্রোতি গু-गाम्बारान् मह । श्रियः।। . यर्व लक्ष्म मस्या जू जाम जव वि-শিঞ্জিক।কালে দেশে চ পাত্ৰে চ স চ ত্যাশ: পূশস্যতে॥ নিত্যমাম-লকে লক্ষ্মী নিত্য বসতি গোমধে। নিত্যু শাল্পেচ পদ্মেচ নিত্যু জী: শুকুবাসসি।। বসামি পদ্মোৎপল শত্র মধ্যে বসামি চন্দ্রে চ মছেশ্বরে ह । नात्रायल हिन नमुक्तद्रायाः व-भामि निर्छाद्भवम्नित्र्यु॥ वम्-শ্বরাধানিত্যত বসেংধরাষা নিতি ্যুকা প্তুৰ্চো নাজমতে চ নিভ্যু া নিত্যক ভুছকে পতিভুকশে-্ৰ তস্যাঃ শরীরে নিয়ত বসামি ा। जूडे। ह क्षेत्रा लियवानिनी ह

সৌভাগ্যযুক্তা চ সুশোভনা চ। बाक्गायुका लि्बम्बना या शकि-বুভা যাচ বসামি ভাসু॥ শ্যামা মুগাকী কৃশমধ্যভাগা সুভ্ৰ: সুকে-भी मूगिकः मुभीवा। गर्जीवनानिः नमम्बन्ड क् स्नाः नदीत नि যত বুসানি।। যা পাপরক্তা পিশ্র-ষ্ট্ৰাবা স্বাধীনকান্ত পরিভ্তযে চ - । व्यमर्कामा व्यव्यविष्या जामः - ক্ৰাণ পুতমুখী • ভাজানি।। পুয়[ু] পয়ু) বিত॰ পূতি॰ শ্বন॰ বহুভি: जरु । **ज्याननः अनात्रीकः** पृत्रतः गतिवर्जावर ॥ विजाकात्रक मशीन विद्धिः ভय विजयः गाः। न शास्त म्म्राम् भाषः कार्मामाञ्च जूरः खकः ॥ नथ (कल्नामकदेकव रेमणूनः नर्व नक्ष्रत्याः। वर्जस्यवन्तारिक्त-काको भिडेरভाजन ॥ निदः मभूद्वः চরণো সুপ্রিভৌ নিজাক্রাসেবন নিল্লভালন া অনুস্থায়িছ নপর্য रिमणून॰ वित्र भुशक्का लाम मानयस्टि बहै॥ मणाजनीतत्वाचा जन निखंखी वैष्ठिया । द्वाद्वी विन् भनामक कशिष्यः वर्जाराम् थि।। सगाजानम-या वीरा अनुका मूर्कभारयाः। উদ্ভিস্পৰ্ন মূজ্ি স্নানাভ্যক্ষ वकार्यः।। भगनकाक्षकात्र ह वाकि

वारमा दिख छवा। प्रामायम अरकः। मक वर्षावर मुक्तुकावन ॥ भारत-(गाव चिंजन वकः वन मान्यान कर्यन । जालम्। वरमान्यः न सर्गातमार्थः , अर्पन ॥ मुक्तवाद्य ह शेखन मिना शिष्ठेक पर्माक। सूत्र वायन मूर्वान পাণিমা নৈব সংস্পূলেৎ ।। তারকাঃ श्रम्भावत्हो ह न भागप्रमृहिः भूमान्। (नक्ष्मुञ् भत्रजीगाः नाउः याउः क्तिवाक्त ।। अर्थ्याचान्य वनाकाङ्का॰ পারস্ত্রীণাণ তথৈব চ।পারেষাণ পুত্তি-कृतक उमिजार्क नुरवाधनः॥ नथ কণ্টক রক্তিশ্চ মৃত্তিকাশার বারি-ভि:। वृथा विष्णथन जूमो न सर्या श्चकाङ्क्ष्या। स्वरं (नारं स्वरं नान्) স্বৰণ ঘৃষ্টঞ্ চননে। নাপিতস্য পৃছে रकोत्र मकामिन इर्दर नियः॥ स्रवः দোহ মিত্যত্রপুথিতকেতি বাপাঠ:॥ निनमा भगरक विर्मु भाषरया नेर्डन स्था। नुष्ठिक्षकत्र द्वीगाः ज्ङ्ा ह ्रमञ्ज्यादन । जिल्ला भाग मृशक नगरिक्द जियल्या। ज्ञनाम्मनाः ছৈব শক্তাদপি হরেৎ শ্রিষণ।। মজৈ त्रयुक्तः भद्रमात्रस्यवी चाठात्रहीनः পরসেবকন্চ। সঙ্কীর্ণচারী পরিবাদ-শীল ন্ত নিষ্ঠুর দম্ভন্য ভাজানি॥ अयनकाष्ट्र भारतन द्राजिवारमा हिरन

ख्या। स्मिल्तीय मधः प्रवृद्धि मुद न्यात्रन क्लिबन ॥ चन्ति मन्यका-क पूर्वका मनुशावहाः। बाज्यना मे-भूत्रांक न वर्गामाञ्चन उन्।। कार्न চ বদনে ঘাণে তথা করতলে ংপি চ। भारि भृष्ठि उथा बिख न वर्ष्णामन्-लिभन ।। ठक्कू लंश २ उ॰ भूरिया मू चनात्र थनक्रयः। एति पुः कर्ननात्र ह भार भ्रष्ठ उथायुक्ता गक्त भूज्ञ ः তথা তোয• রহ্নবৈশ্ব নহোদধি'। পৃহীত পুথম বক্ত বর্জবেন কদাচন ।। यजद्रकः ध्दद्रब ख्या ममार्जनी-রজ:। ত্রীণা॰ পাদরজো রাজন্ প कामिश रातर नियः॥ स्राप्तिनः म-स्मल भ्यातिगः महाणारेः निष्ठत्वाकरः ভাষিণ ৷ স্র্য্যাদ্ধে চান্তমিতে তু শাবিন বিমুঞ্চতি শ্রী রপি টক্রপা-ণিন ॥ মহাশঠ মিভ্যত্র বঁস্থাশিন মিতি বা পাঠ:॥ নিত্য ছেদ ভূগানা॰ ক্ষিতি নথ লিখন পাদধো রল্লাে চি **कारक** रेडलहीन वजनगणिनडा **ৎ**বন্ধন মূর্জ্জানা । ছে সংখ্য চাপি নিদ্ৰা বিবসনশ্যন প্ৰাস হাসাভি-**दाक: चाक् भी**छि ह वाम्य **रहा**ज খনপতে: কেশ্বস্যাপি লক্ষ্মীণী ঋ-বন্ধন মিত্যত্র কক্ষতা ইতি বা পাঠ: ॥ এবং यः स्काउ निज्यः भाषाकानि

नचीश

क (क्ष्मव । जुडे। ख्वाकि उन्नाहर ख्रिंदाता निक्का तथा। शिजावि छ भिरः खां अपां क्ष्यां यः भारेट । उन्न्रः विभूवः त्रभाः निकाः खवं नानाधाः वाक्षि रजा मृद्यां द्वाभी वर्षा मुद्दां अ वक्षनाट । जानम सम्मिन्दां । ख्राः मूर्याम् त्य यथा।। ইजि स्मर्-नुतारा वन्नोर्कम् वन्नशार वन्नी-द्वितः न्रभार्थः ।।

न्त्री। यथा। स्रुठिः সিদ্ধি রিভি খ্যাতা শি্যা সংশ্যণা-इ या। लक्षी दी ललना वालि क भाष्मा का छि कहारछ॥ इंडिए वी-পুরাণে৪৫ অধ্যয়:॥ সম্পত্তি:॥ **मा**जा।। यास्त्री वयः ॥ वृक्ति नामी-্বধ• ।। ফলিনী বৃক্ষ:। ইতি মেদিনী ।। সীতা ।। বীরবোধিৎ। ইতি - नपत्रवादनी॥ इनगिन्नी॥ इन तिषा ॥ भनी ॥ मुव्यः ॥ मुका । ইতি द्राजनिर्घक्तेः॥ याक्र नाशिः। ইতি চণ্ডীটীকাষা• নাগভট্ট:।। जिस्तीकाडः शुः नात्रायगः। यथा। नमः कमलानजाय रुब्राय भव्रमा-ञात। बगठः भाविष्य ह मसी-काष नमास (छ। ইजि बनाईमी व उक्था ॥

वजीगृरः की व्रकारशनः हिं

किराश्रामयः॥ नकी विण्य ह॥

नकी कर्नामयः प् णानग्रामितः

तमरः। उम्र नकनः यथा। करः

वाद्र हजूककः नवीननी व्रकाशमः
। नकी कर्नाम्नः (छ्यः व्रक्रिः

वनमानगा॥ ইতি বৃক্ষবৈবর্ত্তে পুক্ভিশ্পা।

वश्वीजावः शृ श्रीजावृकः।
इति द्राव्यनिर्घणः।। ভৌर्याक्रकः।
भदिरहरित्ययः। छमा छ ज वश्वगू विद्राम क्रमा यथा। दो त्वा गू
दिद्रामाखो हत्वो गूर विद्रामकः। विद्रामाखो छ छो वश्व छ।
वश्वविद्रामकः।। ইতি मङ्गी छद्रज्ञाः
करद वश्वीजावः।।

लक्षीनावायगः शृः भालगुंभिविलिवः। जम् लक्षणः यथा। जकबाद्य ठज्णकः वनमालाविज्विकः
। नवीननीवनाकावः लक्षीनावायगाजिषः॥ इठि वृक्षविवर्जभुवागः॥
लक्षीन्मिः इः शृः भालगुमिविलक्षीन्मिः । जम् लक्षणः यथा। विष्ठकः
विज्ञामाक वनमालाममिविकः।
लक्षीन्मिः इः विद्ध्वरः मृहिगाकः
मृथभुनः॥ ইতিবৃক্ষविवर्जभुवागः॥
नक्षीभिजः भूः वाम्रह्वः॥ नव-

• ॥ পৃগঃ। ইতি বিশ্বঃ॥ नश्चीभूधः भः कामस्वः॥ शि हेकः । इंडि स्मिनि ॥ ज्रमः ॥ नबः। ইতি भदत्रज्ञावली।। नची भूझः भुः भूमात्रागमितः। ইতি হেমচন্দু: ।। नश्रीकनः भू विद्युकः।**ह**ि রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ मञ्जीवान् भू॰ भन्त्रवृक्षः । इंडि শব্মালা।। খেতরোহিতবৃদ্ধ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। लक्षीवान् वि श्रियुक्तः। धनवान्। ७८ भर्गायः । वस्तः २ श्विवः ० ্ শ্রীমান্ ৪। ইত্যমর:।। লক্ষীবেষ্ট: পু এবেষ্ট:। ইতি त्राइनिर्विषः ॥ লক্ষ্মীশঃ পু বিফু:। ইতি মুখ ्र (वाधवराक्त्रनः॥ লক্ষীসমাস্থা জী সীতা। ইতি अद्रञ्जावनी ॥ विश्वीग्रहः शुः हिम्सः। ইडि मद . ब्रङ्गावनी ॥ लक्षात्रामः भू• वनस्थरः। ইতি গোদারণ ১ সীর:৪। ইত্যার:॥ শक्रमाना ॥ क्षकाः ्री नित्रादश्वानः। उर-शर्गायः। नकः २ नत्रवाः १। इंडाः

अि:। इंडि (मिनि)।। **नवक्**र्कः नद्रः ॥ भुडिकायः ८ (वधाः **८ १** ইতি জটাধর:।। বেধ ৬।-ইক্রি न्यत्रश्चावनी ॥ र्षक्रः वि वक्रगशाताशः। इंडि माहिन्द्वार्भाः॥ मर्भनीयः। देखि वन्त्रीयाद्धरम्भनाट् ॥ লা 🖷 গুহে। ইভিকবিকল্পদমঃ॥ व वाठि। गुरहा गुहन । इंडि मुर्गानामः ॥ ना जी गुरुगः॥ मानः। ইঙি रमिनि ॥ वाथ य लायानमर्थाः। इंडि किविक्त्रकृतः ॥ अ जनगथ्यः । 🕝 ইতি দুর্গাদাসঃ॥ লাঘ খ ড শক্তৌ। ইতি কবি-कन्नक्रमः ॥ अञ्चलन्ध् । उ লাঘতে। শক্তি: সামূর্থ্যণ। ইতি ्र पूर्णामाञः ॥ লাঘৰ ল্লী আরোগ্য:। ইতি রাজ-ं निर्वेष्ठेः ॥ नयूद्यः । नाया जीव इंड्रार्थ क भुड़्रायम निश्चम ॥ লাঙ্গল জ্লী স্বনামখ্যাতভূমিক-्रवंगयञ्जः । ७९ भयाग्यः । इनः २ र्नः ৫ शनः ७ शनः १ मीतः ৮ ়া ইভি ভরত:।। লিহ্ন:। ইভি विकाश्यामः ॥ भूत्रविष्मयः ॥

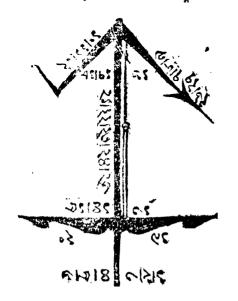
लाक्न

वाकनी

ভালবৃদ্ধ: ।। গৃহদাক । ইতি মোদনা ।।

লাক্লগুহ: পু॰ ক্ষক:। লাক্ল গৃহাজি য ইত্যথে অল্পুত্যযেন নিম্নন:।।

লাক্লচক্রণ ক্লী কৃষিকর্মণিহলা।
কারচক্রবিশেব: । যথা । অথ
লাক্লচক্রণ স্বরোদ্যে । লাক্লণ
দণ্ডিকা যুগ যোক্তুদ্বয় সমন্তিও।
দণ্ডিকাদি লিথেৎ ভানি দিনেশা।
কান্তভাদিত: ॥ দণ্ডিকা হল্যুণ
পানাণ দি দি স্থানে ক্রিকণ ক্রিকণ।
যোক্ত্যোশ্চ ক্রিকলৈ মধ্যে পঞ্চান
গুকে দিকণা দণ্ডত্যে চ গ্রাণহানি
যুগত্যে স্বানিনো ভ্রণ ॥ লন্দ্রী
লাজ্ল যোক্তে স্যাৎ ক্ষেত্রারম্ভা
দিনর্ককে। ইতি ক্যোতিপ্রক্তুণ ॥

वाक्ष्वप्रथः शृः वाक्ष्वप्रश्र्यः काष्ठः । वाक्ष्यप्रत्रेण ३७ जावा । जर्मायः । देणार । इज्यादः । देवा । इजि चव्यप्रदावनी ॥ वाक्ष्यपञ्चादः द्वी वाक्ष्यद्वश्रायः विद्राण ३७ जावा। उर्भ्यायः । जीजार । इज्यादः ॥ जीजा ।। इजि चक्रद्रश्रावनी ॥

वाक्रविकः शुः इतिव्रविष्टिनः। इठि ह्मिन्मुः॥

वाक्षिका श्री वाक्षीर्कः। इंडिमद्रद्वादवी।।

नाक्र निकी जी वृक्ष विश्वावः। ना-क्रिया हें जियनाक्र निया हैं जि क ज्या। जर्भ भर्यायः। ज्या क्रिना था २। हें जुज्ञतः॥ ज्या क्रिना ० नाक्र निका ८ नाक्र नी ६। हें जि भित्र ज्ञानी ॥ रेग जी ७ मेशा १ ह-निकी ৮ गर्ज्या जिमी २ ज्या कि खा २० हेन्द्र भूज्ञा २२ ज्या पूर्यी २२ विहासिया २०। हें जि त्र ज्ञाना ॥ ज्या छाः। क्षेत्र मृश्चेत्र नानि ज्ञा हें जि त्रा ब्य हा स्था ता क्रियं गोनि क छा भर्या याः क्रिन का ती ना प्य मुद्रेवाः॥

লাক্লী পু• বলরাম:। ইতি শব্দ-রত্নাবলী।। নারিকেল:। ইভঃনরঃ गात्रमं। ইতি मस् हिन्ति।।

काञ्रमी की वाञ्रमाकात्रभुञ्ज समझ्माकि विष्मयः। काँ हिंछ। ইতি ভাষা। তৎপর্য্যयः। भात्रमी २ তোষ্পিপ্লুলী ৩ मझ्माम्नी ८ मम्बर्गि १ हिंछ। ইতি मस्त्र प्रावेली।। शि-छ्ना १ महामामि । स्ना भार्ति। । शि-छ्ना १ महामामि । स्ना भार्ति। । स्ना १ महामामि । स्ना भार्ति। । स्ना १ महामामि । स्ना भार्ति। । स्ना १ महामामि । । ইতি জটা । । किंचिकाती ।।

वाञ्च की शृह । इंडामत्रीकाः भात्र मृन्दती॥

वाक्नः क्षी श्रम्श्रणाष्ट्र विवयमान रामागुविषविद्यादः । व्याक्ष हेडि ভाषा। उर्श्यर्शाः। शृहः २ वृत्र ३ वाक्ष छः ८ वाक्षः ६ । हेउ अत्रः ॥ वक्ष अ वाक्षः ६ । वृत्राम म् व्यावादः ३। हेडि मदः त्रवृत्वती ॥ वक्षः २० शिहः २२ वाकः २२। हेडि कहे। वृत्रः ॥ रामा वाक्ष्वक्ष माहाव्युः यथा। वाक्र् रामा नदः । अर्वे डीर्थ क्षाः शृह्यां शृह्यां छ रामा नदः । अर्वे डीर्थ क्षाः शृह्यां छ रामा नदः । अर्वे डीर्थ क्षाः शृह्यां हिड दा-त्राह्यवाः ॥ रामाः । हेडि दा-त्रिनी ॥ क्ष्यः। हेडि मिक्षाः । रिनी ॥ क्ष्यः। हेडि मिक्षाः । रिनी ॥ क्ष्यः। हेडि मिक्षाः । नाकृतिका जी शृतिभगी। इंडि त्राजनिर्घणेः ॥ नाकृती भू॰ वानतः। इंडि भद्र-ठिन्तुका॥ श्रवजनात्नीयथः। इंडि त्राजनिर्घणेः॥

वाह है वज्ञिति। ইতি कविकद्म क्यः॥ हे वाक्ष्य । वाक्ष्य । हेजिपूर्गारामः॥

लाक १ जङ्गर्त ।। ज्या । इति कलाक ३ रिकल्लकमः ।। हो विजीय
चित्राणे। लाकि । इ लाक्षारं ।
ज्ञान वर्षकिष्ट भर्गारं । जर्या जर्जन । इति पूर्णापामः ।।
लाक हो उपोत्र । इति स्मिनी ।।
लाकः भू जापूर्व जुनः । इति

स्मिनि ।।

वाका को व्यक्त अः। इंडि सिनिने।।
वाकाः पृ ज्य ज्हेशनाः। वा७ या इंडि थहे इंडि व जाया।
७ थर्गग्राः। व्यक्त उः १। इंडाप्रतः
।। वाका १ व्यक्त उः १। इंडाप्रतः
।। वाका १ व्यक्त उः १। इंडि जतः
७ ः।। व्यमा छगाः। व्या कृष्णं अीवात प्राह्म स्मानितः।
काम भिर्डाभग्यनदः। व्यक्तिः।
काम भिर्डाभग्यनदः। व्यक्तिः।
काम भिर्डाभग्यनदः। व्यक्तिः।
काम भिर्डाभग्यनदः। व्यक्तिः।
काम भुष्णाः। व्यक्तिवः।
काम व्यक्तिः। व्यक्तिः।

অংশেষ দোষামপাচনত্বঞ্চ ।। ভল্য পেয়া গুণাঃ। ক্ষামকণ্ঠস্যশুমন্ত্র্বা क्कू भा ज्या मानित ने वंग अ किरता ग নাশিবৃঞ্। ইতি রাজবল্পভঃ।ঞ্চা অপি চ। এতে চব্রীহযো ভৃষ্টা স্তে লাজা ইতি সংজ্ঞিতা: । যবাদ-যুষ্ট যে ভৃষ্টা স্তে খানা: পরিকীর্ত্তি छाः॥ लाजाम्ह यवशानाम्ह छर्न-শাঃ পিত্তনাশনাঃ। গোধুন যাব-नालायाः किकिनुकाक मीननाः ॥ ভৃষ্ণা ত্রীসারশমনো ধাতুশাম্য-कतः लवः। यन्तात् विषयात्रीनाः वाल इदित्रशाविजाः॥ रियम मु क्र गात्राणाः लाजम् थः मुमः क्उः ॥ ইতি রাজনির্ঘট:।। # ।। তস্য চূর্ণ ख्याः। मुक्का नाफिन थर्क्त मृनि-छायू नणकतः। लाकर्नः नमधाः का, गडर्शन मुहाक् छ। लाज-हूर्ग पुष्कारि जलमर्कता मधाका সহিত তপ্ণ মুক্ত মিভার্থ: ॥ ब्लाजमञ्जूखनाम्ह खनगुष्ट्र। वाका-না শক্তব: কৌদু শিতাযুক্তা বি-শেষত:। ছর্ণ্ডাসার ভূড্ দাহ विष गृही जुजा शहाः ॥ ठज्ञकण । শক্তি:। जुतानरिः कनदरिन যুক্তি সমধু শক্র ।। ইতি ভাব-

भुकाणः॥ वाक्षुन की नाम॥ हिङ्का । इंडि त्निनि॥

লাঞ্ন: পৃ॰ রাগীধান্য । ইঙি রাজনিঘট:।। কুচিৎপুস্তকে লাঞ্ নীভিচ্পাঠ!।।

লাট: পূণ দেশান্তর-॥ বজ্রণ।। ইতি মেদিনী ॥ জীর্ণভ্ষণাদি । ইতি শক্রত্নাবলী॥

লাড **এক ক্ষেপে।ইতি** কবিকল্প-ফ্রম:।। লাডয়তি অললাড**ে।** ইতিদুর্গাদাস:।।

লাপ: পু॰ কথন ।। লপধাতো-ভাবে ধঞ পুত্যযেনেতি নিম্নম ।। লাপ্য তি কথনীয । লপধাতো: কর্মণি ধ্যা পুত্যযেনেতি নিম্নম । ইতি মুশ্ধবোধব্যাকরণ ।।

वाजः शुः म्वथनामधिकः वाणि-रक्काभार्जिजः धनः। उद्भर्यगयः। कवः २। ইত্যমর ভরতৌ ॥ वाज्यः ० वृक्षः ८। ইতি শব্দর্যাবলী ॥ পুর্ণিঃ। ইতি বাভধাত্ব্দর্শনাহ।। বাজ্যः ক্লী বাভঃ। ইতি শব্দর্যা-বলী ॥

তত্র তর্পণ মেবাদৌ পুদেষ লাজ । লামজ্জক লী বীরণমূল । ইত্য-শক্তি: । জ্বাপহৈ: ফলরসৈ নর: ॥ অস্য পর্য্যায় গুণারুশীর বুক্তি সমধু শর্কর ॥ইতি ভাব শক্তে দুইব্যো । উশীরবৎ পীত- हित ज्गितिरणयः । उर्श्यागः ।

क्षाणः र अभगाणः । ज्यः ॥ वस् द इष्टिकाशिषकः ॥ भीषः । भीषं

भैषः । ज्ञाण्यः ॥ भागा छगाः

। क्षिमणः । ज्ञिषः । मध्रपः ।

वाज शिख ज्य प्रांश मुम्म मृहार्खि

तकः मृत ज्ञाश्रह्य । इकि तान

बानन। भृ जी महािनामः।
इंडामद्रः॥ उंदमुकाः॥ यद्धा।
इंडि मिति॥ ताहरः। यथा।
इंडि मिति॥ ताहरः। यथा।
इंहि मित्र होर्ड हमहन्द्रः॥

লোল:। ইতি নানার্থে সএব।। লালসীক স্লী পিছল । ইতি শস্ক রত্নারলী।।

লালা ভাষী সুখভবন্ধল । লাল इंडि ভारा। उर् পर्यप्रायः। मृनिका २ महन्तिनी ७। इंड्रमद्रः ॥ माविका ৪ স্ণীকা ৫। ইতি শবরত্বাবলী।। মৃথসাব: ৬। ইতি রাজনিঘট: ॥ वावाहिकः वि भुरताजावरणी ।। कार्गाक्षयः। ইত্যমরः॥ यः मिष्-कः काष भुगाम छिङ्क छानाय भु-ভো ললাট মেৰ পশ্যতি। যশ্চ পুভো: कार्या २क्सा २ वक रही नानारिकी भूर्वस्थ कियः। (क-िबु कार्गाक्षम इंडि ভावनर्भिन এব বিশেষণ মুক্ত্বা একমেব লালা-र्षिकमाञ्च नंजु दाविछि । ভावप-भी कि ह भागे: नानाहिक: नहा-লস্যে পুভুভাবনিদর্শিনি। ইভ্য-আশ্লেষণবিশেষে পু•। ইতি নে-मिनी ॥ लागित्रम् किनि वि। यथा। **প**ाधिञ्ज **वावा**ष्टिकीञ्जामि ॥

नानाम्बः भ् भुभक्तिणयः।

যথা। লালাডভুষ্ত মূত্ৰ লালা

মেহেন পিছিল। পুনেছভীভিশে-

यः ॥ जाम्रोयमः। ७ प्रुट्याः स्रमः

পেয়ো মধ্না সর্বনে হ জিছ। হরিদা-চুৰ্ যুক্তো বা ব্ৰসো ধাত্যা: সমা-ক্ষিক: ॥ অপিচ। চন্দুপুভা বচা মুন্তা ভূনিয়া সুরদাক চ। হরিদা-তিবিষা দাৰী পিপ্ললীমূল চিত্ৰক• ।। তৃतृদ্ভी পত্ৰকঞ্চ বুগেলা বংশ-লোচনা । পুডেব্ৰু কৰ্ষমাত্ৰাণি ष्ट्यर्राप्तजानि वृक्षिमान् ॥ शानर्रिकः ত্রিফলা চব্য বিডঙ্গুণ গজপিপুলী । সূবর্ণনা किक । বেরাব । ছৌ ক্ষারৌ লবণত্রয় ।। এতানি টক্ষমাত্রাণি ज गृङ्गीयाट भूथक् भूथक्। दिकर्य হতলোহ স্যাচতঃ কর্যা সিতা ত (यर ॥ मिनाकपृष्टेकर्यः मानरही कर्याक ख्युलाः। बिधिना रगिकि-তৈ রেভৈ: কর্ত্তব্যা গুটিকা শুভা ॥ চন্দুপুভাতিবিখ্যাতা সর্রোগ পুণাশিনী। নিহন্তি বিংশতিং মে-शन्क् हु मद्वियः जया।। इंजािन ভাবপুকাশ: ॥ (इयहन्मुः॥

म्डारिः। ইछि गानाविषः

লালাসাব: পু• উর্ণনাভ:। ইতি (रुम्हन्तः ॥

नानिकः भू॰ महिषः। ইতি হেम-ठन्तः॥

नानिगु॰ ही वविजगुडाबः । যথা। প্রীত্তি ভক্ত জনস্য বো জন-যতে বিঘু বিনিঘুন্ মৃত স্ত বৃন্ধা-রক বৃন্দ বন্দিত পদ নত্বা মত-হ্বানন । পাট্টা সম্বণিত্স্য বিল্প ठजूत शीजिनुमाः भुत्रुहोः मः-किथाकत (कामनामनशरे नं।-विठा नीनाव**ी** ॥ इंडिनीना-বজী॥

वादः भु जी भक्तिविष्णेयः। লাওয়া ইতি ভাষা। ইত্যমর ভ-রতৌ।। অস্য মাংসগুণা:। লঘুবুং । करूषु। भनवन्त्र कात्रिष्। सामृष् শীতত্ত্ব-। ত্রিদোষ নাশিত্ত্ঞ। ইতি রাজবলভ:॥

नावभक्ती। ए८-লাবকঃ পু• भर्यायः। लघुकक्तः २। ইতি कि का अल्यः ॥

नावनः बि नवत्रभःकृष्ठः।यथाः। नार्लिष्ठः माधिकः नर्लि मंदिन्।।• मःकृष्ठः क्रमारः। वदशाहकान्त्रा মুদক লাবণিক মুদশ্বিতি ৷৷ ঔদ-श्विष्ठ भोमश्विष्ठ व्यवस्य माजूः नावनः। इंडि (इमहम्पुः ॥ नवन-সম্বন্ধি চ।। নস্যে শ্লী। ইতি রত্ন-याना ॥

वि विष्णिनमः कृष्ठः । লাবণিক• वैजि (व्यवन्तुः ॥ व्यवनमधिक व ॥ লবণবিকেতরি পু॰ ॥ লবণপাত্রে ল্লী।ইতি কেচিৎ ॥ লাবণ্য ল্লী লবণত্ব । লবণস্য ভাব ইত্যর্থে ফ্য পুত্যুবেন নিম্নমণ ॥ সৌনর্ব্যবিশেষ:। তস্য লক্ষণণ যথা। মুক্তাফলেষু, দ্বাযায় স্তরলত্ব মিবান্তরা। পুতিভাত্তি বদঙ্গেষু

यथा। मूकाकलमु, हायाया खत्र न व भिवाखता। भुिं क्वाक्ति यम् स्वयु छझावग्रं निर्हाह्य । हे जुङ्क् मनीमनिः ॥ छथा हि। नीकि ज्भिकुकाः निर्छात्वाः शिमादा। गृहम्य किविश वृष्तः भुमादा। शि-ताः। नावग्रः वभूयः मृजिस मन-माः। नावग्रः वभूयः मृजिस मन-माः। नावग्रः वभूयः मृजिस मन-माः। नावग्रः वभूयः मृजिस मन-माः। हि वित्र क्वास्त्रः म्हाः। मुविगः गृहामुम्बानः चास्र्यः म्हाः। मिक्यः॥ हि नवत्र व्वास्त्रं जान्त्र-भिक्षाः।।

कावन्तार्डिङ की विवाहकानीनश्रमुद्राज्याः प्रजः प्रवः । यथा। श्रीज्याः
प्रजः यथा। श्रीज्याः
प्रजः यथा। श्रीज्याः
प्रजः यथा। श्रीज्याः
वा। भारवन्तिकः यङ्कावन्यार्डि
ज्युष्ठाः । इंजि विवाहिस्रामनि
श्रुज काज्यायन वहनः ॥ नावन्यः
भीनं निभून्याहि जथा ह भारभुनः
जारेय भीनाहिमरेज्य वा स्तिरेय श्रभूद्राहिना एडः ज्ञीयः स्त्रीयन मिः
ज्युर्थः। इंजि जह्याथ्यानः ॥

वाता जी शक्किति (भवः । छर्ः शर्यप्रायः । वात्रकः २ वातः २ वतः ४। व्यमप्राभाः म ख्याः । श्रथ्पदः । गुश्चितः । वय्त्रकः । इति ब्राज्ञः निर्यकः ॥

णातुः शकी व्यातातः । इंडि णयणातुः श्रे त्र व्याता ॥

णातः भ् न्ड भावः ॥ खीनाः
न्ड १ देडि णयत्र क्रावणी ॥ य्यः ॥

हेडि णयह जित्र ॥

णात्रकः क्षी भड़ेकः । भहेका हेडि

णात्रा १ हेडि हात्रावणी ॥

णात्रकः भू लान अकाती ॥ भग्रः
॥ लात्रकः । हेडि भाग्रकाती ॥ भग्रः
॥ लात्रकः । हेडि भाग्रकाती ॥ भग्रः

नामकी । जी नर्डकी। इंडाप्रद्राः॥ नामका नारमःहिनी जी जारमःहिनी। (व्य-निका। इंडाप्रमद्रहिकायाः द्राय-मूक्टिः॥

ইতি ধরণিঃ।।

লাস্য নী নৃত্য । ইত্যমর: ॥
তৌর্য্যত্রিক । ইতি মেদিনী ॥ ভাবাশুয নৃত্য । তালল্যাশুয নৃত্য । ইতি ভরত: ॥ পুণনৃত্য ।
তাওব পুল্ জীনৃত্য লাস্য
মুচ্যতে । ইতি সঙ্গীতনারাষণে
নারদ্স হিতা ॥

नर्खकः। ইতি भद कामाः भ् द्रञ्जावनी ॥ নৃভ্য়ণ। ইভি শব-লাস্যক• क्री ब्रञ्जावनी ॥ नर्डकी। ইडि मफ-खी লাস্যা ब्रज्ञावनी ॥ नाककी जी जीजा। यथा। दाव-ব তে ইয় সীতা দারকেশস্য ক ক্মিনী। বিষ্ণে ২বভার মাত্রস্থ लक्षी या कभवावया ॥ वाद्राप-भूता विभावाकी विभवा शुक्रा। ত্তমে। বৈষ্ঠে তু মহালক্ষী রাধা वृन्तावत्न वत्न ॥ लक्ष्मः कमला-দাসের যুদ্যা: সা লাক্ষকী মতা। এব শতসহসাণা মীশরী রাধি কাধিকা।। ইতি পান্মোত্তরখণ্ডে

লাক্ষণিক: পু॰ লক্ষণযাপ্তিপাদক:। ইতি সাহিত্যদর্পণ:॥ ল ক্ষণাত্মক বৃত্তি মৎপদত্ব॰ লাক্ষ্ ণিকত্ব•। ইতি সারমঞ্জরী॥

৫৫ अध्रायः ॥

नाका खी तक वर्ग वृक्ष निर्याम वि
(भर: । नाहा है ि जा वा । छ ८
পर्य प्रायः । ताका २ क कु ० वा वः ८

जनकः ६ क मान यः ७ । हे छ प्र प्रः
।। थि दिका १ तका ৮ तक्ष मा छ।

भ भ नक्ष वा २० क मि हा २२ क म-

नाकाछकः पृ भनामवृकः। ই उ

नाकारिजन क्री भक्षिजनिवासियः।
नाकामिरेजन मिठि था। उ॰। उ॰
फिरिश॰ सन्न॰ वृष्ट् । यथाक्रम॰
उ॰ পुकातः उम्ख्यकाष्ट् । नाका
प्रतिम् मिछिष्ठ। कर्न्द्र रिजनः विभाकिउ॰। मम्ख्यनाद्रमानम मास्
भी उज्ज्ञाभरः।। ইতি सन्ननाकारेजनः।। वृष्ट्यथा। नाकातमादक
भूष्ट्र॰ रेजनमा विभाक्षियक्। मन्
ख्राहक् ममायुक्तः भिष्ट्राहाक्रममाव-

লাক্ষাপুসাদ: পু॰ পড়িকালোধু:। ইতি রাজনিঘণ্ট:।।

লাকাপুসাদন: পূ॰ রক্তলোধু: । তৎপর্য্যায়: । ক্রনুক: ২ পড়িকা ১ পড়ী ৪ । ইত্যনর: ॥

লাকাবৃক্ষ: পু॰ কোশামু:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।। পলাশবৃক্ষ:। ইতি হারাবলী।।

লিজচ॰ লী চুক্ত•।**ইভি রাজ** নির্ঘণ্ট:।।

लिक्रः भ् लक्ष्यः। ইত্যমর:॥ लिक्षा जी लिक्षा। ইতি শদ্রত্না বলী॥ লিথ শ লেখনে। ইতি কবিক ব্ল জন: ।। শ লিখতি পুস্তক লেখক: । অয় বিভাষ্যা ছটানি রিভি কেচিৎ। তেন লিখিত বিশ্বস্জো হল শক্তিহানি রিভি। লিখি-তব্য লেখিতব্য লিখন ইত্যানি সিদ্ধা ইতি দুর্গাদাস: ।।

লিথ ই সূপি।ইতি কবিকল্পনা।। ই লিছ্যতে। সূপি গতৌ। ইতি দুর্গাদাসা।।

লিথ: পু॰ লেখন•। ইতি লিখ-থাতো: ক পুত্যযেন নিষ্কন•॥ লিখন• ক্লী লেখন•। লিপি:।

इंडामत्र होकायाः मात्रम्नहरो ।।
विश्व लिनि तथ्छनीया यथा। यमाऽ
यक्तिथनः मूर्बः यव काल निक्निन
छः। उत्पव थिछ्जः ताथ क्रामाऽ
नाइक्ष का विश्वः।। विश्वाज्य विन्
श्वाजाङः (ययाः यक्तिथनः क्ञः। दुः
स्नानीनाक क्रु मानाः न उट थ्छाः
कनाहन।। ইতি वृक्तविवर्ष श्रीक्कः
कन्नथ्र ७ ४० व्यथायः।।

লিথিত ক্লী লিপি:।ইত্যমর:।। লেথন । ইতি ভরত:।। লিখিত-পত্রাদৌ ত্রি। যথা। পুমাণ লি-থিত ভূক্তি: সাক্ষিণ শেতি কী-র্ত্তিত।ইতি মিতাক্ষরাথা থাক্ত-

वन्तरः ॥ मृनिविष्णरं भुः । यथा । পরাশর ব্যাস শঙ্ব লিখিতা দক্ষ গোতমৌ ৷ শাতাতপো বশিষ্ঠণ থর্মশান্তপুযোজকা:।। ইতি শুদ্ধি-তত্ত্বে যাজ্ঞবন্ধঃ॥ লিখ্যা জ্রী পরিমাণবিশেষ:। যথা । जालाख्य गाउ जाती यहानू मृ শ্যতে রন্ধ:। তৈ শ্চত্র্ভি ভবেলি-था निथा यष्ट्रिक सर्वनः ॥ इंडि भद्राम्यका ॥ লিগ ই গভৌ।ইভিকবিবল্লন: ।। ই विक्रां । ইতি मुर्गामानः ॥ লিগ ইক চিত্রে। ইতি কবিকল্প-क्यः ॥ इ क निक्रिंडि नदः जी नशुःगरिकः भाषिकः विक करहाः **डीड)र्थः। इंडि मूर्गामामः**॥ লিশু ক্লী মন:। ইতি সিদ্ধান্ত-क्रोगूम्याभूगामिवृज्धिः॥ निष्: পৃ· মूर्थ:। ইতি সিদ্ধান্ত-कोमून्यामूनाहिवृत्तिः ॥ जून्यमः ॥ मृगः। ইতি नानार्थव्यनाला ॥ निक् ही हिस्।। (नकः। ইত্য रदः ॥ अनुमानः ॥ मारद्वाङ-

পুক্তি:।। শিবমুর্ত্তিবিশেষ:। ইতি

(मिनि ॥ व्याभ्यः ॥ व्यक्तः ॥

গু॰ङ्≅िः। ইভি ত্রিকাণ্ডশে**गः**॥

जानर्थाः । यथा । यादङा स्मव

शाज्ना विद्यः किंगिजः ভारि । অৰ্থ কৈবাভিষেয়ন্ত ভাৰন্ডি ৰ্গণ বিশৃহ: ॥ ইতি তিথ্যাদিতত্ত্বে এতৎ कात्रिका वराथरायाः त्रघुनन्दनः॥ 🕬।। व्यथ (निकार्थम् विक्म) भर्य। শিশু: ২ শ্বস্তম্ভ: ৩ উপছ: ৪ ম-मनाकुणः ৫ कन्म भंगू वृताः ७ (णकः ৭ মেইন ৮ শেক ী ৯ মেটু: ১৬ वां खः ১১ वृजः ১२ রাগवं । ১১ व्यक्तः १८। इंडि भवत्रावनी ॥ वाक्व >৫ माधन >৬ (मक: ১৭ कामाञ्चलः ১৮ । ই ७ कि छो। ध्रः ।। # ।। निक्म्ल वामि नाष्ठ वर्गयुक बाधिष्ठान नामक यङ्ग्ला भग्न मखि ে যথা। মূলাখারে ক্রিকোণাখ্যে ইছা জ্ঞান ক্রিয়াত্মকে। মধ্যে স্বযন্ত নিক্স্ত কোটিস্ব্য সমপুত।। ত-ৰাছে হেমবণাভ ব স বৰ্ণ চতুদল । उन्दि त्र नम्पुराः वद्ताः श्रीतकः **পুভ• ॥ वाहि लास य**फर्णन युक्कका-বিধান সংজ্ঞকা। স্থশক্ষেন পরাল-ক্ষ স্বাধিধান ততো বিদু:।। ইতি **७**ख• ॥ 🛊 ॥ व्यम्याविधाञ्हार्वे ।-দি যথা। পুজন: সর্বভ্তানা মুপছো ২ধ্যাত্ম মুচ্যতে। অধিভ্ত তথা मुक रेपवज्य भुकाशिकः ॥ ইঙ মহাভারতে আখনেধিকপর্ব ৷৷ **#**৷৷

वात्र भू जामू ज वाक्त । यदा लिए ह धनवान् नग्राह भूभाषि वः क्तिं उ:। ज्निनिक्श मित्रमुः म्याप्रः-(थ)क वृष्णी ভবে ॥ ইতি गाक्छ ৬০ অধ্যায়ঃ।। ঋ।। অপিচ। নহডি बागु बाथा उ॰ श्वांनाका धनी नबः । অপত্যরহিতকৈব স্ললিকে। ধ-নোজ্মিত: ।। মহন্ডি জানুভি রিতি শেষ: ৷৷ মেঢ়ে বামনতে চৈব সুভান রহিতো ভবেৎ। বকে ধন্যথা পুঞ বান্ স্যাৎ দারিদ্যু বিনতে ত্বথ: 🛭 🗒 অল্পে তু তনযো লিঙ্গে শিরালে ২থ मूथी नदः। ञ्नुशृ च्यू छ नित्र छ-वि८ भूमारि अधु ७: ॥ इंडि गाक-रफ ५५ व्यथायः ॥< ।। व्यन्ति । सीर्चः *जिःञ्*न मातिमु । ञ्च **जिल्ला निर्धनः** । কৃশলিক্ষেন সৌভাগ্য হৃষ্বলিক্ষেন ज़्राजि: !! कक रे**ग:** किटरेन र्लि रेक्: পরদাররত: সদা । রমতেচ সদা দানী নির্ধনো ভবতি ধ্রুব ।। কৃশ লিঙ্গেন স্ক্ষেণ রক্তলিঙ্গেন ভূপতি: 1 পরস্ত্রীণ রমতে নিত্যা নারীণাণ ব ল্লভো ভবেৎ।। কৃশলিক্ষেন রক্তেন লভতে চোত্তনাঙ্গনা । রাজ্য সুথ 🖚 मिव्याक्राः कन्यकायाः शिंछ 🤟 (व<)। ইতি यामू मुक•।। #।। मिवः</p> म्। विक्षपम्। उन्निर्मान्।गु। श्व

माह कांत्रन यथा। दिनीश उँवाह १ বেদ্যিমাহ দিনশেষ ক্দু জিপুরহ-স্তকঃ। কমাদ্বিগহিত ক্ষণ প্ৰাপ্তবান্ সহ ভার্য্যা।। যোনি লিঙ্গম্বরপঞ্চ क्ष नहा मुमहा ज्ञानः । भक्षवकु শ্চতুর্বাহু: শূলপাণি জিল্মোচন: ॥ কথ বিগহিত রূপ পুাপ্তবান্ দিজ পুস্ব। এবং সর্বা সমাচক্ষ্ মিতাব-क्रान्स्न ।। श्विमिश्व छेवाह । स्नु রাজন্ পুরক্ষ্যামি বন্না পৃছ্সি शोबवार । श्वामस्राता मनुः भूवं म-ন্দরে পর্বভোভ্যে ।। ইয়াজ মুনি-ভি: সাৰ্জ্বণ দীৰ্ঘ সত্ৰ মনুত্ৰমণ। ত মিন্সমাগতাঃ সর্বে মুন্যঃ সংশিত वुकाः ॥ व्यत्यञ्चे (हवकाकद्वः निधः (शुष्ट्र उरभाषनाः । विशामा वनः বিদুবা क: প্রেরা দেবতা বর:॥ ইতি তৃস্য বচঃ শুদ্ধা সন্থাৰ মহৰ্ম-যঃ। ভৃগু তপোনিধি বিপু পোচুঃ **পু**।ञ्जन उत्ता । अवर উतुः। यया-ক সংশয ছেত্তু সমর্থোসি শুভ-ৰ্ত। বুন্ধ বিষ্ণু মহেশানা মন্তিক। বুজ সূব্ত ৷৷ গড়া তেবা সমীপস্ত তথা पृष्ट्री ह विशु इशन्। मुक्त मञ्च खन खना यिमन् मन्दिम् । ज मृत्न ।। স এব প্জেগ বিপুগণা নেতরন্ত ক্রদাচন। তুমাৎ দু হি মূনিশ্রেষ্ঠ

विवुधानाः निज्ञामनः ॥ किनुः कक মুনিশেষ সর্বলোকহিত পুভো। भार मुक छ उ सुर्गः रिक्लाणः मुनिमः ल्यः।। कगाम वामरादन यबाख ব্ষভধ্র:। গৃহদার মুপাগন্য শক त्रमा भराजानः ॥ मृतरुखः भरारतीः म् निम् मृष्ट्रावृवीिष्ट्रकः । नः भू।-প্রোহি ভৃত বিপ্রোহর দুষ্টু সুরো-ত্তন । নিবেদ্যস্থ সাং শীঘু শঙ্ক-রায় নহাত্মনে। তস্য তদ্বন শুলা ननी मर्बगानश्रदः ॥ উবাচ शक्र বাক্য মহ্যি মনিতৌজস। অসা-লিখ্য: পুভো ভদ্য দেব্যা ক্রীডভি 🗉 भाक्षतः ॥ निवर्ज्य निवर्ज्य यपि की-বিতু মিছ্লি। এবং নিরাকৃত তেন ত্ত্ৰাভিষ্মহাত্পা: ॥ বহুনি দি-द्रमान्धिम् गृरुषाद मूनीयदः । তত: ক্রেধ সমাবিষ্টো ভৃগু: প্রো বাচ শঙ্কর ।। বিনষ্ট তমসাক্রে। না॰ ন জানাতি শক্ষরঃ। নারীসঙ্ক-म मरलामो ययाधाम्यमग्राम्य যোনি লিঙ্ক শ্বৰূপ বৈ ৰূপ তথা দ্ভবিষ্ঠতি। বাহ্মণ মা ন জানাতি তনসা চাপু,পাগতঃ ॥ অনুন্ধণ্য-ष गाभामा न भूरक्या शमी विद्यस না । তুমান জলমনত তুমি দক্ত इवि छथा ॥ निवन्यामः जन्दिक

প্র- পুত্র- ফলাদিক- ॥ নির্মাল্য স-স্য চাগুছে॰ ভবিষ্যতি ন সংশ্य: 1 এবং শপ্তা মহাতেজা: শক্ষর লো-কপুজিত ।। উবাচ গণ মত্যুগু ন-न्तिः भूलध्रः नृभ । कृषु ভक्तां क रय লোকে ভয়ালকাছিধারিণ: 11 তে পাৰওত্ব মাপনা বেদবা্ছা ভবন্তি-রৈ। এবং শপ্তা মূনি স্তত্র ৰুদুং ত্রি-भूत्रहस्रकः ॥ जगाम तुन्नालाकः दि সর্বলোক নমস্ত গাইতিপান্মোত্ত-त्रथं विश्वेग क्षेत्र कि विश्वेग विश्व ন্ধলিত ।। #।। শিবলি স্স্যুজা-शादवः यथा। भूजाञ्चानानि वक्तामि যিমন্ সামিধ্যতা • বুজে । লিঙ্গ স্থা • পূজবেদেবী॰ স্থানসা॰ তথৈব চা। পুত্তকস্থা মহাদেবী পাদুকে পুত্তি गामू ह। क्षा उल्लिक् माम्रायमञ्जी मूकारेन्। यं भुजिश्विष्ठः। कठारेन्। र्यं कृष्ठ विञ्च वर्जनीयस नाधिकः ॥ অল্লুমৌখ্যপুদ• প্রোক্ত॰ বেদম-ক্রৈ: পুতিষ্ঠিত[া]। সাবিকারন্ত **স**-ল্লিক্, ভক্ত ভোগং তথেব চ ॥ জ্ঞা-তব্য সাধ্কেন্দ্রেণ সিদ্ধিদঞ্চাপ্য-निष्तिषः। (प्रवुध्यातः। नाविकात्रञ्ज যল্লিস্থ নন্ত্রহীনং পুরিষ্ঠিত। নি-র্বন্তিত বিকারঞ্জ অয়যমু স্বযম্ভব ।। ष्ट्रबंडि ভক্তিবাৎসন্ম লোকানাণ

वाननाज्ञकः। नूर्विद्ध्य भिनः द्धानः व्यानिना मभारत्याहतः ॥ मरेका कंड-**धिरेय नाथ कथ• विद्धायर वर्रां**। ইশ্বর উবাচ। সাধু সাধু নহাদেবি ब्रह्मा बिह मुख्या। यखुरा हाहिः छ । छापु छ छरेथेव नहानाथा ॥ पूर्वि-ख्डियः जूरे**त्रकां** जि कि भून र्मन् करा ভি:। আধিষ্ঠ্য সাধক: ক্ষেত্ৰ' হৃদ্যা-नन्तकात्रक ॥ इन्तियानाक छिट्यु काः हरानि लिक्र हर्णान । (भवानान खरा विक् निका माननरमायकः ॥ সুম্পান্ পশ্যতে নিত্য বিমানসাং বরাঙ্গনা॰। ভৈরবং পশ্যতে নিত্য की पष्ट॰ माञ्म अला। जैमा गरहयः রঞ্চাপি ষপ্নে পশ্যতি সাধকঃ৷৷ অ-নিবর্ত্তিতাধিকার ওল্লিক্ ভিত্তবনে अबि । আक्रमंडि महाविद्याः गरेन-**छ्या द्राक्रमान्यः ॥ मृ**न्यागाद्रः यथा দেবি আক্রমন্তি নরা: প্রিয়ে। অন **ি তন্ত ভূঞ্জন্তি তথা লিক্**ন্ত কল্পনা ।। প্রেত যথা স্রাধ্যক্ষে আক্রমন্তি शिणाहकाः । म्नाइक वाक्तिकृष्ट আশ্ৰন্তি তথা প্ৰিয়ে।। ইত্যাদ্যে रिवी भूद्राण नन्साञ्च अनुरवनाथ्याः राः ।। 🗱 ।। व्यथं विक् वक्ता । उब वागिक्मा वक्षा यथा। वाग-বিদ তথা জেব ভুক্তি মুক্তিপুদা-

যক। উৎপত্তি বাণলিক্স্য লক্ষ **१॰ (णवंड: ण्**गू ।। नर्यमा (मविका-ः যাক গঙ্গা যমুনযো তথা। সঞ্জি भूगा बरीनाक वागलिकानि रक्षात्य ॥ हेन्स्। ि भ्विजानाव जहिरे বিহিতানি চ। সদা সমিহিত ভক্ত निवः नर्वार्थनायकः ॥ इन्मुलिकाः নি ভান্যাহু: সামাৰ্চ্যাৰ্থ প্ৰদানি চ ।#। अथाः ग्रंगविक नक्षनः। आक्नः रिङाकी नान गूक्ता भीकात्राङान॰ । আগ্রেয়ণ তৎ শক্তি নিভ মথ বা **ण**क्तिवाक्षिठ•॥ ইर• विक्रवद्र• ছाः প্য তেজসাধিপতি ভবেৎ ॥ 🛭 ॥ व्यथ याम्। जिक् वक्षा । म् धाका-র ভবেদ্মান্য মথ বা রসনাকৃতি। यम्यमुक नश्र रेज में निनिक काय-তে তদা ৷৷ নিবিক্তণ নিধনণ তেন ক্রি-याज इाभिएजन जू। 🕸।। व्यथरियां उ-लिक् लक्ष्यः। द्राक्ष्यः थन्न मृष्यः জ্ঞানযোগ ফলপুদ । ককরাছি পু. निधं इ क्षे क्षि यूज छथा।। द्रा-कन भिष्ठ्उ लिए। गाई इ न সूथ-भूम॰ ॥ 🗱 ॥ व्यथ वाक्विक व-ক্ষণ । বাৰুণ বৰ্ত্তলাকার পাশা-इन हा निवहंतर। वृष्ति मूथारमः इन ষত্র সংভোগাপ্তত্ত মধ্যগে।। 🗣 🛚 ।। व्यथ वायुनिक नक्ताः। क्षः ध्राः

ন বাক্চ্য পুজাভ পুরম্বল । মস্ত কে স্থাপিত তস্য ন্যুন ন্যুন মিত खडः ॥ #॥ व्यथ व्यवद्रविक् वा ক্ষণ ৷ তুল কার্পাস গদাকার পথ্য **७** इ को (वर्**त्रणम**) स्थार्ग ।। # ।। व्यथ (द्रोमुलिक नक्षण ॥ दिन वा-প্রথে বা রাত্রি সংশাণ রবিবর্চসং । অন্থি শ্লান্ধিত রৌদু হেমজ-खन वर्हम• ॥ # ॥ अथ रेवक्षविन क् लक्ष्ण । हजुर्बर्गमय वाशि देव-कव जागा श्राजः। विकव मह চক্রাক্ষ গদাব্রাদি বিভূষিত ।। 🕮-বৎসং কৌল্ভাঙ্কঞ্চ সর্ব সিংহাস-नाह्मिक । रेवनरक्य मगाह्म वा তথা বিষ্ণু পদাক্ষিত ৷৷বৈষ্ণব নাম ७८ (भाक भरेबंधर्य) कल भूम । শালগানাদি সংস্তু শশান্ধ শ্রী বিবৰ্জন• ৷৷ পদ্মান্ধ• স্বস্তিকান্ধ• বা 🎒 বৎ সাক্ষ• বিভূত্তযে। ইতি বীর-भिजान्य धृञ कारनाखद्रः ॥ 🗱 ॥ নারদ উবাচ। অথ বক্ষ্যামি তে বি-পু চিহ্ন মেকাদশ পর । শুবণাত্ম-স্য পাপানি নাশ মাযান্তি তৎক্ষ-ণাৎ।। মধুপিঙ্গলবর্ণাভ॰ কৃষ্ণ হণ্ড-निका युज् । स्यस्य निक् साथााजः नर्वनिष्क निरम्विछ ॥ नाना वर्ग गमाकीर्नः इति मृत गमनितः। मृ-

ভুগঞ্জযাহ্বয়ণ লিহ্নণ সুরাসুর নম-कु छ ।। मीर्घाकाद्र • मुजुवर्ग कुक्क दिः ন্দু সমন্বিত । নীলকণ্ঠ সমাথ্যাত লিঙ্গণ পূজ্যণ সূরাসুরৈ:।। শুক্লাভণ শুক্লকেশঞ্ নেত্রহা সমন্বিত । ক্রি-লোচন- মহাদেব সর্বপাপ পুণো-मन ॥ जुललिक् को जूंहे क्का छ স্লবিশৃহ• । কালাগ্রিক্দু সাখ্যা-**७॰ স**র্বসন্ধৈ নিষেবিত•॥ মধুপি**স্**-লবর্ণাভ॰ শ্বেত যজ্ঞোপবীতিন•। খেতপদাসনাসীন চন্দুরেখাবিভূ-विज ।। পুল वाज मभायक । विभू-রারি সমাস্থ্য ॥ শুভাভ পিঞ্ল-জট মুপ্তমালাধর পর । ত্রিশ-लध्द भीगानः लिङ्गः मद्वीर्थमाधनः ।। ত্রিশূল ডবক্ধর শভু রক্তার্জ-ভাগত:৷ অর্জনারীম্বরাস্থান সর্ব-দেবৈ রভিষ্ঠত ৷৷ ইষ দুক্তময় কান্ত ष्ट्र ग॰ लिञ्च॰ नमुब्द्धल । महाकाल॰ সমাখ্যাত থ্যকামার্থ মোক্ষদ ।। এতৰ কথিত তুভ্য লিক্চিহ্ন महिन्दुः। একেনৈব कृতार्थः न्याद বহুভি: কিমু সুবুত।। ইতি হেমা-ष्ट्रिश्डनक्र**ाक्षः ॥ #॥ উ**काङ्गः **म्याम (याकाः) भी य मखः विवर्क्ज**-(य८ । यमवर्गस्ड यक्तिक्रः यमाक्रः वा कम खलू ।। म खास : मृबिहर वा युक्त

জ্ঞানান্বিত নত । শশিবর্ণ মহা कालः नन्ति भः भग्रज्ञागवट् ॥ भग्रः রাগ নিভ॰ সর্বণ মহাভ॰ সিদ্ধা পূ জিত। মৌক্তিকাভণ নীলনিভণ ক मुक्तिडाः भुभूक्षिङ ॥ वमुद्रिः म मु यक्कण छश्रेक यां जूधानरेकः। नानावर्गमय नीनः भगास्म अखन পুভ॰ ॥ ইতি বীরমিত্রোদৰগৃতকা लाखद्रः ॥ इंडि वानिक नक्षन[,] ॥ 🗱 ॥ অথ তস্য পরীক্ষা। ইত্যে ভল্লকণ পোক্ত পরীক্ষাভভ্তুকো বিদৈ:। ত্রি: সপ্ত পঞ্চ বার বা তুলা সাম্য ন জাযতে। তদা বাণ সমা-খ্যাত শেষ পাষাণ সম্ভব ৷৷ ইতি বীরমিত্রোদযধূত- ॥ তুলাকরণস্ভ 🛚 তপুলেন। অপর তুলাদিষ্ তপুলা-যদ্যধিকা: সুগ্ৰনা ভল্লিঙ্গ গৃহি-भाः भूका भवदार्याः निक्राक्षमधिकः छामानीनभृकाउमिठि कियम ম্ভীতি হেমাদুগৃত লক্ষণকাণ্ড।। সপ্তকৃত্ব স্তলাক্ত বৃদ্ধি মেতি ন হী-যতে। বাণলিক নিতি খ্যাত শেষ नार्यार मूठ्या । जि शक्ष वाद्र य-বৈগ্ৰ ভুলাসাম্য ন জায়তে। তদা বাণ সমাখ্যাত শেষ পাষাণ স ম্ভব• ॥ ইতি সূতস•ছিতা ॥ नह्या• वा शुक्किरभर्ष्याच्या छहुभवज्र

তে। বাণলিক্ষণ তদা বিদ্ধি ন্যুক সুথ বিবর্জন ।৷ ইতি বীর নিজোদযঃ ॥ #॥ বাণশব্ৰুৎপত্তি রপি উ বৈর । অথ বাণ সমাখ্যাত যথা বক্ষ্যে তথাদিত: ৷ বাণ: সদাশিবো দেবো বাণো বাণান্তরো হলিচা তেন যমৈ কৃত ভয়াৎ বাণলিহ্ন মুদা-হৃত । সদা সন্নিহিত স্তত্ৰ শিবঃ সর্বার্থদাযক: ৷৷ কৃতপুতিষ্ঠ তল্পি-ক্ষণ বাণাখ্যেন শিবেন চ। পক্ষজস্য क्लाकाबः अखनमा ममाकृष्टि ॥ ভুক্তি মুক্তি পুদক্ষৈব বাণলিক মু-माञ्**डः ॥ श**ञ्जककवः शम्यदीकः ॥ পান্বজন্ম কলাকার স্কুটাও সমা-কৃতি। ইতি হেমাদুিগৃত লক্ষণকা-ওে পাঠ: ॥ 🗱 ॥ দেবী॰ পুতি 🎮-ववाकाः । शुभाष्ठः नार्धारः विकः পদ্জমু ফলাকৃতি। মধ্বর্ণ তথা শুল্ল নীল মরকতপুভ ৷৷ হ সড়ি-ম্বাকৃতি পুন: স্থাপনাযাণ পুশস্যতে । খ্যা সাসুবতে লিঙ্গা গিরিভো नर्याराज्ञला ।। भुता वानाम् (त्रनारु॰ भार्थिता नर्मनाउटि । व्याविद्रामः गित्रो ७७ विङ्क्षी मञ्चितः ॥ বাণলিঙ্গ মপি খ্যাত মতো হর্থা-ব্ধ গভীতলে। অন্যেষা কোটিলি-क्रानाः भूकान यथ कनः वाख्या

ভৎ ফল' লভতে মর্ত্যো বাণলি-े कৈ ক প্রনাথ। তথা। তামী या मार्टिकी बागी भाषानी ब्राइजी তথা। বেদিকা চ পুকর্ত্তব্যা তত্র ज·ञ्चाभा अज्ञाय ॥ # ॥ भुजाइ· যো ৰ্ঘেল্লিক নাৰ্মদ ভক্তিভাবত: া ঐহিক কি ফল তস্য মুক্তি স্তম্য করে স্থিতা।। ইতি পুত্যহ বা শলিক প্রাযাঃ ফল । ইতি যাজ্ঞ বল্লঃস•হিতা ॥ # ॥ স•স্থাপ্য 🕮 বাণলিক্ষণ রত্নকোটিগুণ ভবেৎ । ব্লসলিক্ষে ভভো বাণাৎ ফল কোটি खनः मृष्ठः ॥ खनाःस्त द्रमलिक्मऽ বকু শঙ্গেতি শঙ্করী। সিদ্ধানে রসলিকে সুত্র রণিমাদ্যা: সুসংস্থি-ভা:।। ইতি স্তস হিতা ।। 🛊 ॥ রত্নধাতুম্যান্যেব লিঙ্গানি কথিতা-ন্যপি । পবিত্রাণ্যের প্র্যানি সর্ব-কামপুদানি চ।। এতেষা মপি সর্বেবা কাশ্মীর হি বিশিষ্যতে। कान्धीदारिंग विकाह वानविक् বিশিষ্যতে ৷৷ বাণলিঙ্গাৎ পর° না-ন্যুৎ পবিত্র মিহ দৃশ্যতে। ঐহিকা মুশ্মিক সর্ব প্জাকরু: প্রছতি ॥ ়ইতি বাণলিঙ্গ পুশ সা। ইতি কে-मात्रथञ् ॥ 🗱 ॥ निन्त्रिविक्रभाष्ट् ভবৈব । কর্মশ বাণলিকে তুপুত্র

नातकाया ভবে । हिनिए भूबिए ত মিন্ গৃহভক্ষো ভবেজুব া৷ এক পার্শ্বতে ধেনু পুত্র দার ধনক্ষয:। শিরসি মুটিতে বাণে ব্যাধি র্মারণ भिव ह ॥ हि मुनिष्ट रहिं उ वात विरमभगमन खंदर । निरम् ह कर्निका॰ मृष्ट्री व्याधिमान् जायख পুনান।। অত্যন্তি বিলাগে তুগো-ধনানা ক্ষয়ে। ভবেৎ। #।। তীক্ষাগু• वकनीर्यक बाजुलिकः विवर्जायः । অভিঙ্ল ঞাতিক্শ ষল্প বাভ্ৰণা-नि उ।। गृशे विवर्क्षायखाम्क ७ 👣 মোক্ষার্থিনো হিত । ইতি দুষ্টবাণ-लिक लक्षन । ইতি (रुमापिः॥#॥ मू अनिक्यार्। वर्धनः किननः निः ङ् ঘনাভ মোক্ষকাঙ্ক্লি। লঘু বা किना कृत गृशी तिवाहर्य कृति ।। পূজিতব্য॰ পৃহস্থেন বর্ণেন ভুমরো-পন•। ভৎ সপীঠ মপীঠ• বা মন্ত্র স'স্বার বর্জিত।। সিদ্ধি মুক্তিপুদ লিঙ্গণ সর্বপাসাদ পীঠগণ।। ইতি मुख्यानिक लक्षन । इंडि वीत भित्वापयः ॥ ॥ वाननित्स्यावाइ-नारि न कर्खवाः यथा। वागिकानि তিষ্ঠান সংস্কার তেষামাবাহন নচ ॥ ইতি ভবিষ্যপুরাণ।॥ 🛊 ॥ ব্রাক্ষ্যে भृङ्खिताःथाययः मात्रवानिक्रकः। সর্বত্র জয় মাপ্নোতি সত্যু সত্যু ম-হেম্বর ৷৷ ইতি যোগসারে ৫ পরিছে-**मः॥ 🛊 ॥ व्यथ** वानिव्यथ्रानः । उ পুমত্ত শক্তি সংযুক্ত বাণাখ্যঞ্ ন-श्राभुष्ठ । कामवानान्वि उ ए द ग সারদ্হনক্ষণ ।। শৃস্থারাদি রসো- 🖟 ল্লাস বাণাখ্য পরমেশ্বর । এব ধ্যাত্বা বাণলিস্থ যজেত্ত পরমং निवः॥ भनमा गक्तश्रु झारेन्द्रः मःशू क्यान्य भनुः भारत् । भागायान ততঃ কৃত্ব। বাণলিস্বন্ত তোষধেৎ।। **छ**निश्चेष्ट्रवाया देतकाः विख्वावा वाश्वर জপে । ভত্তো জপ॰ সমাপ্যাথ छ-(वनात्नत (जावरर्थ । क्षा) व्यथ खवः। বাণলিক্ নহাভাগ সংসারাগ্রাহি-মা• পুভো। নম স্তে চোগুৰপায নম-ত্তে হ্ব্যক্তযোনযে।। সংসারকারিণে তুভ্য নম তে সূত্মকপধৃক্। পুমত্তা-य महिन्तुाय कालज्ञभाय देव नमः॥ দহনায় নম স্তভ্যু নম স্তে যোগকা-রিণে। ভোগিনা• ভোগকর্ত্তে চ মো-क्षमाख नामा नमः ॥ नमः कामाकः নাশায় ননঃ কল্মবছারিণে। ননো বিশ্বপুদাতে চ্নমো বিশ্বস্থ পিণে ॥ वागम् वत्रनाख ह त्रावनम् क्या-व ह। त्रामनान् गुरायीय त्राकाय

ভরতস্য চ ৷৷ মুনীনা থোগদারে চ व्राक्तमानाः क्रयाय ह। नम् छ ७;० नम खर्डाः नम खर्डाः नमा नमः ॥ ঐ দাহিকাশক্তিযুক্তায মহামাযা-भियाय ह। जगिष्याय नदीय दिदि: ণা নিগুহায চ।। পরিত্রাণায যো-গিনা কৌলিকানা প্রিয়ায় চ। জ লাজনানা ভক্তায জলাচাররভাষ চ।। इत् ज्ञाच (यागाय नत्या नी-রাযণায় চ। মধপানপুমক্তায় যো-लिनाय नत्या नयः । इत्वनिन्तानु-ণাশায কৌলিকানা॰ সুথায চ। হ-नायागाय निष्ठाय मूकाय भवनाजा-নে।।পরমাত্মস্বরূপায লিঙ্গুলাত্ম-काय ह। मर्खियदाय मद्यीय शिवाय নির্গুণায় চ ।৷ 🕸 ৷৷ ইত্যে তৎ পরন্ গুন্ত বাণলিঙ্গ স্য শক্ষর। য: পঠেৎ সাধকশেষ্ঠো গাণপত্য লভেড স:॥ ख्वमहामह भुमादिन योगी यागिषु মাপু যাথ। রাজ্যার্থিনা ভবেদাজ্য ভোগিনা ভোগএবচা৷ সাধ্না সা **थन** (हव को निका ना अन खर । য॰ য• কাম্যতে মন্ত্রী ত• তমাপ্রো-जि नीनगा। वाननिक्रभुमारिन সর্বনাপ্রোভি সত্তর । कि मन् কথলানীহ সর্বাবেৎসি হ্রলেখর ॥ महाভय नमू लान तानवात ছলেশ্বর।দেশান্তর ভবে প্রাণ্ডে দস্য होतानि मञ्जूल ॥ श्रेगे अवन् রাজস্য ন ভয় গলভতে কুচিৎ ৷ বাণ-লিস্ক্স্য সাহাত্ম্য সংক্ষেপাৎ ক থিত ন্যা।। তস্য শ্বণ নাবেণ नंद्रा भाक भवान्यू याए। वाननिक्र॰ महाद्राष्ट्रं रयागिना रयागमाध्य ॥ কৌলিকানা জলাচারে পশ্না শত্নিগুছে। বেদজ্ঞানা বেদপাঠে রোগিণা রোগনাশনে ৷৷ যো যো নারাধ্যেদেন সর্ব তল্লিমুল ভ-(त् । इंडि बीयागमात मर्वाभः भाखान भावं जी भिवम वारत वान-निङ् रहावः नगान्धः ॥ 🗱॥ व्यथ (तोनु जिङ्ग जक्र १ । नहीं अमु रूवः क्षोषु म्द्रान्यत्र विष्यंगा**ः।** नहीः বেগাৎ সন বিশ্ব সংজাত রৌ দু **ब**ह्या है जि वीद्रसिखानयः ॥ সরিৎ পুবাহ সংস্থান বাণলিক সনাকৃতি। তদন্যদূপি বোদ্ধব্য दोष्विकः पृथावकः ॥ निमातः नयंरावा वावित्र नगाकृष्ठि। उ-मन्प्रमि (दाक्षत्रः निक् द्रोपुः ভবিষ্যতি ৷৷ বৌদুলিস্ক তথাখ্যা-ত বাণ লৈক্ সমাকৃতি। শ্বেত রক্ত তথা পীত কৃষণ বিপানি প্রিত ।। अ जावार क्कवर्न वा सर्वजािख्यू

मिष्तिरः। नर्मरा मञ्जवः होपुः वानः लिक् वरीतिङ ॥ ইতি রৌদুলিক नक्रनः। ইতি नक्ष्म সন্हर्यानि ॥ 🗱 ॥ অথ শিবনাভি লিঙ্গ লক্ষণ। উত্তমণ মধ্যমধ্মণ ত্রিবিধণ লিঞ্জ মীরিত। চত্রস্থল নৃৎসেধে রন্য (विषक मूखन ।। উखन विक माः খ্যাত মুনিভি: শাস্ত্রকোবিদৈ: ৷ **उ**नक्षं मध्या (शाकः उनक्षं मथयः মৃত ।। তস্য নহিনা। শিবনাভি ম্য লৈঙ্গ পুতিপ্জ্য মহ্যিভি:। শেষ্ঠঞ্জ সর্বলিঙ্গেভ্য গুসাৎ পূজ্য বিশেষত: ৷৷ ইতি শিবনাভি লিক্ नक्षणः। ইতি वीत्रभिखामयध् **। भि**ः वनात्रम अभ्यामः॥ 🗱॥ अध्य रेम्ब-निक् नक्ष । मिक्षास्र । कब्र मःभूषे मःम्भर्षः भून वेस्हन्सू ভূষিত । রেথাকোটর সংযুক্ত নি-শ্লোমত সমন্বিত ।। দীর্ঘাকারঞ্ব य-ল্লিস্ণ বৃদ্ধ ভাগাদি বর্জিত । লিস্কণ গোল মিতি প্রোক্ত গোলক প্রো-চ্যতে ব্ধুনা ॥ স্ব্যাণ্ডস্য ফলা-কার॰ নাগরঙ্গ ফলোপন। কাক-ডিম্ব ফলাকার• গোললিঙ্গ মিতী-রিত াা ইতি গোললিক্লকণ ॥ 🛊 ॥ অথার্যলিঙ্গ লক্ষণ ভবৈব । নানা কৌল ফলাকার বুক্ষসূত্র বিব-

र्जन । गूल ज्लक यक्तिक किनिय क्व मिछ ॥ नावम वा क्वा-कात्र न व्याप इनक यक्तरय । मार्था क्रुल वतः लिक् म्विवान मृताकृतः ॥ इंड्रार्यनिक नक्ष्म ॥ अथ निक नक्षा । निक् रिविधः অকৃত্রিন কৃত্রিনঞ্। তল্লিক। দি-विष । जिय भवन क वन हथा। भु-ত্যেক ত্রিবিখ জ্রেশ লিঙ্গ তদু ভযাত্মক ৷৷ প্রাসাদে স্থাপিত निक् भवनः उहिनामिकः। ज्ञानि-७ भाष्ट श्रिक विक्र भ যোজিতে ৷৷ পঞ্ধা তৎ স্থিত निद्धः यग्यु रित्रशानकः। जार्यक হানসং লিঙ্কং তেবাং লক্ষণ মুচ্যতে ॥ ই ि निकास्ट नथतः ॥ जाहार्य म्नरय रिश्रवः च पञ्ज्ा गत्रयदः । शब रेहर स्वयः राकः लिक्सस स्वयः छ उर ॥ धमनी यमा मः मार्गर मर्शे किनु स्वयं जु॥ इंडि वर्ह-कर्ष मीरिका॥ #॥ नानाहिषु जू-मःरूकः नामावर्ग ममन्विः । अपन्र মূল यद्मिक कर्म जूवि मृम्राउ।। ভলিক্ত বংস্তুত মপর লক্ষণচ্যু ७ । ययञ्जू लिक् भिज्रुक उद्द नाना বিধ॰ মত॰।। শহ্বাভমন্তক॰ লিঙ্গ॰ रेवकवः उद्दाङ्डः। भग्नाजम्यकः

<u>বান্ধ্য ছবাভ শাক মৃচ্যতে ॥</u> শিরোযুণ্ম ভদাণ্নেয় ত্রিপদ যাম্য भीविष्ठः ॥ यहाजः निर्श्वतः विकः वरूनः कलमाकि ॥ वायवाः शुक्र-विज्ञानः कोरवद्गस्य गमान्विष्ठः। दे-শানস্য ত্রিশ্লাভ° লোভপালাদি-নি:সূত[়] ।। স্বশ্যু লিজ্ মাথ্যাত• नर्बभाद्धविभातिषः । ३७ वयस्र লিঙ্গ লক্ষণ । ইতি সিদ্ধান্তশেখর: 11#11 मृष्ट्री लिक् भार्मित स्वयस्त्र তস্য পাৰ্বতি। সৰ্বপাপ বিনিমু ক্ত: পরে বৃন্ধণি লীযতে ৷৷ এতেযা भूका कल॰ **उदेव** । विष्णयाहि-ল জ॰ মুক্তিঃ ভূক্তবে চানুষঙ্গত:। পার্থিন ভুক্তযে শস্ত মুক্তযে চা-न्षक्र ७: ११ ववः दि माक्षः (क्वयः চিহ্লিক তথা পুন:। ছিরলম্বী-भुमः (क्वयः रेश्यः त्राक्ष्यभुम्भ उर ॥ পু এবৃ জ্বিকর তামু রাঙ্গ মাযুঃ পুবৰ্দ্ধন । ইতি মৎ স্যস্ক্রমহাত-ত্র'।। #।। পারদঞ্চ মহাভূত্তৈ। সৌ-ভাগ্যায় চ মৌক্তিকং। চন্দুকান্ত মৃত্যজিৎ স্যান্ধাটক সর্বামদ ॥ ইতি পদাপুরাণ ।। শা সর্ফলপুদা ভূগি মণ্য তদ্বদেব হি। অনম্ভাদ্যাঃ म् । श्रही मनया विमुष्ट्रकृषाः ॥ ब्राबो शुकानकाः गर्व विवाहा-

याजकातिनः। नानावर्गास्य विटक्करा द्रोम गरिक्ष क्ष क्ष का ।। वक्षाम्याः शाहिकान्याण्ड खडामानि विनिधि **७**॰ । সর্বকামপুদ॰ পু॰সা॰ লিক্ষ॰ ভাৎকালিক মত ৷৷ ইতি বীরমি-ত্রোদ্য ধৃত কালোত্র:॥#॥ গান্ধ সৌভাগ্যদ বিশ্ব পৌল্ল মৃত্তি शुरायकः। नाना भूतान्तवः विञ्रः नाना कामलहायक ॥ रिमकंड छ-ণদ লিঙ্গু সৌভাগ্যায় চ লাবণু । উচ্চাটনে তু পাশান্ত নৌল শত্ৰ क्षरावर् ॥ जार का लिक प्रतिमुक्त कृद्वा ভক্ত। সমর্ঘেৎ। ইতি লক্ষণ সমূहय:।।। অথ গন্ধ লিস্ক । গৰু ডপুরাণে। কন্ত্রিকাষা দ্বৌ ভাগৌ চত্ত্বার শ্চন্দ্রস্য চ। অক্ষুম্স্য ত্রয-ৈচব শশিনা চ চতু: সমণ।। এতদ্বৈ গন্ধলিস্ম্ভ কৃত্বা সংপ্ৰা ভক্তিত:। শিবসাযুদ্ধ মাপোতি বন্ধুভি: স হিতোনর: ॥ৠ॥ পুস্লমযলিকণ যথা । कार्याः भूझमयः निकः स्यगन्न मनः ন্নিত•। নবথণ্ডা• ধ্রা• ভুক্তা গণে-भा १६१७ डं(वर् ॥ 🕸 ॥ व्यथ রজোন্য লিঙ্গ[়]। রজোভি নিমিতি• লিহ্ব॰ যঃ প্রয়তি ভক্তিতঃ। বিদ্যা **ध्रमः भागा भन्माहियमामा छ**-(वर ॥ ॥ वय (गानक् लङ्ग ।

গ্রীকামোগোশকৃল্লিক্ কৃত্বা ভক্ত্যা शुभूकरय । बरहन काशिरलरेनव গোম্যেন পুকল্লযেৎ ৷৷ স্বছেন ভূমি-পতন ব্লহিতেন ৷ শূন্যোজ্তেনেতি-यावट ॥ 🗱 ॥ व्यथं यव (गाध्म नानिबनिक्। कार्याः यश्चि कमः লিঙ্গু যব গোধ্ম শালিজ। 🗐 कामः পुष्टिकामण्ड भूधकाम खरई-বে< 11 🗱 ৷ অথ সি তাখগুনযলিক• । সিতাখণ্ডন্য । লিক্ত কার্য্য মা-রোগ্য বর্জন । বশ্যে লবণজ লিঙ্গণ ভাল ত্রি মটুকান্বিত ।৷ ভাল হরি-তাল । ত্রি কটুক শগ্রী পিপ্ললী ম-রীচ মিতি পুসিদ্ধ ।। গব্যঘ্তম্য लिङ्गः সःপूष्ठा वृक्षिवक्षनः। उथा। লবণেন চ সৌভাগ্য পার্থিব সর্ব-কামদ । কামদ তিল পিষ্টোত্ম তুষোত্মণ মারণে মৃত ।। ভরোত্মণ **जर्बक्लर॰ रू**फार्य॰ शुे जिव**र्षन** । গন্ধোত্থ গুণদ ভূরি শর্করোত্থ ज्थनुषः ॥ वः भाक्रुतान्यः वः **ग**कद्रः (गान्य नर्दात्रागन । (क्नां इ न-ञ्चर निक्ः नर्बनक् विनामनः ॥ ক্ষোভনে মারণে পিষ্ট সম্ভবং লিঙ্ক मुखमः। मातिपुनः कः सार्ख् उ॰ शिक्षे **गात्रसञ्जूम॰ ॥ मधिम्एकान्छव॰ नि-**क् कीर्खि नकी मुथ्यूरः। शन्रः

मः धानाङ विकः कलायः कवमः ভবেৎ ৷৷ পুস্লোত্ম দিব্য ভোগাযু मू रेक्टर शाजीकरनाष्ठवः । नवनीः তোদ্ভব লিঙ্গ কীর্ত্তি সৌভাগ্য বৰ্জন া দুৰ্বাকাণ্ড সমুজ্ত মপমৃত্যু निवाद्रगः।केश्र्व मञ्जवं विकः हवा বৈ ভুক্তি মুক্তিদা:॥ অযক্ষান্ত চত্ত্ব-র্থা তু জ্ঞেষ সামান্য সিজিষু॥ #॥ ॥ সর্ব॰ নব ভব॰ শেুগ্ঠ• তত্র বজু মরি-हिपि। यमिकः महान्रेजु सो-ভাগ্যায় চ মৌক্তিক ৷ পুষ্টিমূল মহানীল জ্যোতি স্তীর সমুদ্ভব ।।। ण्णार्मक• ञ्रलमग्ने टिंड दिंड मिं भूर्याः কান্তজ। চন্দাপীড মৃত্যুজিত স্কা **िकः गर्बकागरः ॥ हन्तुःशी**७ हन्तुः কান্ত মিত্যৰ্থ: ॥ শ্লাখ্য মণিজ শত্রুয়থ মৌক্তিক তথা। যৎ-সলিধানাৎ শূলরোগনাশ: স শ্ল-মণিঃ। আপুএ হীরক জ্ঞেব রো-গহ্নৌক্তিকোন্ডব•। শুভক্ৎ পুষ नः जीर्थं विमूर्याः मञ्हर्भक्र् ॥ नीन नम्त्री भूर (द्धर मादिक म-র্বকানদ । ইতি সারস গুহেবিশেষ: ॥ #॥ महाज्कि शुन् रहम त्राकठः ভূতিবর্দ্ধনা আরক্টা তথা কাংস্যা **मृ**ण् সामान्य मुक्तिर॰ ॥ व्याद्रकृष्टे॰ शिख्नः ॥ जिलू भी गारमः निकः

শত্ণাণ নাশনে হিড়ণ ৷ কীর্তিণ্ का गुड़ विङ्ग द्राइड भुद्धि दर्छ-ন'।।পৈত্তল ভূক্তি মুক্ত্যর্থণ নিশু-জ॰ সর্বসিদ্ধিদ• । নিশুজ নপ্তধাতু-निर्गिज । इंजि कालाखदः॥ 🛊 ॥ পিতৃণা মুক্তযে লিঙ্গুণ পুজ্য রজত-अञ्चवः। रेश्मबः अञ्जलाकम्। शु-মুজ লিঙ্গে পৃষ্টিকামে। হি মানব:। ইতি শিবনারদ সংবাদ: ॥ 🗱 ॥ ভানাদিলিকপ্রনম্ভ কলীভরপরং । ञान् विञ्चः करवी नाहि देवज्ञाना শীশকস্য চ। রক্তচননে লিঙ্গঞ শত্র কা স্যায়স তথা ॥ ভুষ্টিকাম-স্ত সতত° লিঙ্গু পিত্তল সম্ভব•। कीर्जिकाया यहामिडाः विञ्रः काः-न्। भव्माद्वन काम्ख जिङ्गः (जोड्नयः अना । अना भी-नमयः जिक् मायुक्षात्मा १ ईराय নর: ৷৷ ইতি নৎস্যসূক্ত মহাতস্ত্র• ॥ 🗱 ।। श्रितनक्षी शुरु रहन द्राक उ॰ চৈব রাজ্যদে । পুজাবৃদ্ধিকর রাঙ্গণ **ভা**ম नागृः भुवर्षन ।। विष्वकात-ণ কা স্ত রীতিজ শত্রনাশন। রোগয়॰ শৈশক॰ লিক্ষ্মায্স॰ শতুনাশন ।। অপ্তলৌহনয । লিস্ত **अ**श्रद्धाशक्षयावर्•। जिल्लोर् मस्रव•्

िनिकः विद्धानः भुजि निक्षिपः ॥ इंडि नक्ष्णमम्हरः ॥ 🗱 ॥ 🗐 পু मः वजुकः लिङ्गः भिलाकः अदिनि बिरः। शाउडाः धनरः माकाम्राक्डाः ভোগসিদ্ধিদ ।। ইতি লিঙ্গুরাণ li# li शक्त भृञ्जभय॰ विञ्च॰ उथामारि বিনিমিত । কন্ত্রী সম্ভব লক্ষ धनाकाङ्की भुभूबायर ॥ विक् शा রোচনোত্রঞ্ রূপকান্য পূজ্যে । কান্তিকামস্ত সতত লিঙ্গ স্কুম সম্ভবে ॥ খেতাগুক সমৃভূত ম-श्रावृक्षि विवर्षानः। श्रात्रगामक्रिमः विद्र· क्षालक ममुख्त ।। यक्क कर्म-মসমূত ॥ ইতি কালোভর:॥ #॥ পার্থিবে শিব পূজাযা সর্বসিদ্ধি-युः । जावाल निवन् का या॰ विखन॰ क्लभी ब्रिड॰ ॥ सर्गलि व्ह চ পূজাঘা শত্ণা নাশন নত। সর্বসিদ্ধীখরো রৌপ্যে ফল তথা-हर्छन ॥ जारम् भूष्टि विकामीया का राज ह ध्रम क्या । गञ्जायाक बाक्रखनः वाकायाः द्यागवान् छः (वर् ॥ मु।हित्र नर्वनिक्तः न्याङ রিপো নাশ কামদ ভমালিক্ক।।। वानूकायाः काम्यानिष्क र्णामस्य ति शृहि नन । नई तिक् मा माहाबा

ধর্ম কামার্থ মোক্ষদ•॥ ইতি মাতৃ-কাভেদতত্ত্ৰে ১২ পটল: ॥ 🛊 ॥ বুন্ধা সংপ্রবেলিভ্যা লিক্ষা শৈলন্য শুভ । তস্য সংপ্রনাত্তেন প্রাপ্ত तुकाष गुडमः॥ इन्मुनीलमयः लिक्रः विकुः मम्हर्वेष मना । विकुष् भा-প্রবান তেন সো হভ্ডুতৈ কপাল-কঃ।। স্থাটিক निर्मण विद्य वक्रा २७। हर्ष अना। उन उन्न गतु হি পাপ্ত তেজো বলান্বিত ॥ ইতি बर्कर्मिशिका धृ जिवस्मः॥ #॥ পূজ্ঞবে পার্থিবে লিঙ্গে পাষাণ লিক্ষকে ২থবা। স্বৰ্ণলিকে ২থ বা দেবি রৌপের ভাষেু চ কা স্রকে।। পারদে বাথ গঙ্গাযা৷ স্ফাটিকে নর-करा १ शि वा १ कार्यप्राख्य लोह-লিহে ভ্যানিমিতলৈহকে ৷৷ বা-लुकानिर्मिए लिए लागरा वाथ পূজ্যেত। সাস্কারেণ বিনা দেবি পা-ষাণাদৌ ন প্রয়েখ।।ইতি মাতৃকা-ভেদভত্তে ৭ পটল: ৷৷ ইতি শিক-लिङ्गनिर्मागम्वराणि ॥ 🗱 ॥ जाय निविवक् मः कातः। मः कात्रक शुव-क्रांभि विश्निष इंश् यख्रावर । (त्री-भारक मर्गलाञ्चक मर्गभाव निधाय ह-॥ उयापूर्खाला उल्लिक पूर्वभाषा **दिन्यक् । ब्राय्ट्रिन म्राश्यिद्। काद्य**

कष्नुः भुभूकायः ॥ (वाउष्मानाभः চারেণ বেদ্যান্ত পার্বতী বজেৎ। ভমাদুত্তোল্য তল্লিস্ • গঙ্গাতোযে দিনত্রয় । ভতো বেদোক্ত বিধিনা वहरेनः ফলবিশেষকামন্যা নানা বিধলিসপ্জোকা সাচ প্জা॥ निक् जुनका क्रांजाखाबिक भनका रेनर्याहीत ভবেष्णांवि त्रिक्षिक भवु वर्षानः ॥ मानशीन वि-নাশ: স্যাদধিকে চ শিশুক্ষ্য:। विखाद हाथिक शैन बाधेनामा ভবেজুব ।। भीठेशित जू नार्त्रिमु निताशीत ज्वक्यः। वुक्रम् वि হীনে চ রাজ্ঞা॰ রাষ্ট্রঞ্চ নশ্যতি ॥ তমাৎ সর্ব পুষত্মেন লিঙ্গু অর্য্যাৎ जुनका । इंड्रास्नि जूनका निक्रोमार्व कनराज्व मुक्र । इंडि नाठ्काल्डरञ्ख १ भेटनः ।। 🗱 ।। (ए बुरवाठ । इन्मिट्रेग अहिराजा (एवः भूगुक्तभः महाभिवः। आकाः রো নাস্তি দেবস্য কিং তস্য পূজনে ফল ।। শিব উবাচ। প্রেতে পূজা भार्मानि कमाविद्यासि भार्वि । ক্দুস্য পরনেশানি রৌদ্রী শক্তি রি-তীরিতা।। রৌদী তু পরনেশানি शाम्या मधिन ने खावर । वखाज

পরনেশানি বৃদ্ধ বিষ্ণু শিবাত্মিকা।। সার্দ্ধতিবল্যাকারে: শিব বেষ্ট্র সদা স্থিতা। শক্তি বিনা মহেশানি পুেতত্ত্ব তস্য নিশ্চিত ॥ শক্তি সংযোগমাত্রেণ কর্মকর্ত্তা সদাশিবঃ । অভএব মহেশানি পূজ্যেছিবলি-ঙ্গুৰু ।। ইতি সশক্তিক শিবলিঙ্গ-भूडन कन । ইতি निकाईन उद्य २ भेरेनः ॥ 🕸 ॥ (म्यूरवाह । निक् পুমাণ দেবেশ কথ্যস্থ মধি পুভো। शार्थित ह निनामि ह वित्नत्वा य-ত্র যো ভবেৎ।। গ্রীশিব উবাচ। মৃ-ত্তি কাভোলক পুাছা নথবা ভোক-द्य । এ उपन । मञ्जू दी उ कपा विप्रि পাৰতি ৷৷ ইতি মাতৃকাভেদ ডক্তে ৭ পটল: ।। রু ।। অপিচ। মৃত্তি মা তোলক পুাছ মথ বা তোলক দ্বয । ত্রিস্ত্রস্য পুমাণেন ঘটন কার্থে-षृथः॥ साङ्ग्रेशसंगान्छ क्षा लिङ्गः अभूक्षरय । मृशक्तिक्चिष्ठित अ-মাণ পরিকীর্ত্তিত।। ফলমুক্ত নবা-প্লোতি অন্যথা চেত্তদন্যথা। ইতি ষ্ট্ৰৰ্মদীপিকা ধৃত বিশ্বসায়তন্ত্ৰ• ।। #।। निष्ट्र (वर्गाः उथा भीर्य সমসূত্রনিপাতনা**ং ৷ সমঞ্জিব বি** জানীযাগ্রিসূত্রীকরণ স্থিদ ।। ইতি कालाखद्रः॥ 🗱 ॥ मृखिकाख्यस्न ব্ৰাহ্মণাদীনা পূজাফলস্য পুশন্তত্ত্ব षथा। हजुर्धा भार्थिवः निकः मृर्मा ভেদেন পার্বতি। শুক্ল রক্তণ তথা भीजः कृष्यक भवरमयवि ॥ भूक्षच ৰান্ধণে শস্ত ক্ষত্ৰিয়ে ব্ৰক্ত মীষ্যতে া পীতন্ত বৈশ্যজাতৌ স্যাৎ কৃষণ भूषु नुकीर्खिङ।। उथा । भूक्षे हि भार्थित विक् निर्माय यस भूकरप् । সূত্র পরমেশানি ত্রিবর্গ ফলভা-शुरद् ॥ ऋ वियस द्वार्त्रार्ट् इक. নিমায পার্থিব ৷ পূজ্যেৎ সভত षस्र बिदर्ग कलमाञ्च या ।। इति उ भार्थिव । पित्र विर्माय यस भूकत्य । ज ह रेवर्णा । मर्णानि जिवर्गक्व ভাগুবে ৷৷ কৃষণ হি পার্থিব লিঙ্গণ निर्याय यस भूकारय । म मृ मृः भत-মেশানি ত্রিবর্গ ফলভাগুবেৎ ॥ ইভি निक्राह्न उत्व ७ भे हेनः।। 🏰।। निना-(भो ह महिनानि कृतक कलनायक॰ া অঙ্গুষ্ঠমান দেবেশি যন্ত্রা হেমাদু जानकः ॥ करमण (**ए**व(एरविण क्न॰ वङ्विष॰ वर्ष्डर । ङ्वार ङ्वउत्र॰ লিঙ্গ ব্দুাক্ষণ পরমেশ্বরি ॥ পুজ নাদ্ধারণাদেবি ফল বহুবিধ মৃত । স্থলাৎ স্থল মিতি পার্থিব লিঙ্গে-তরপর । মৃত্তিকা তোলক মিতি विष्णबवहनाय ॥ भिना माहिक মরকতাদীনা• পঞ্সুত্রীকরণ মূক্ত যথা। শিবলিঙ্গ্য যন্মান তন্মান **एक जव्रायाः। (यान) ग्राम् नि यद्यान**॰ তদখোপি তথা ভবেৎ।। ইতি লিঙ্গ-भूत्रागः॥ 🕸 ॥ निक्मा यानृश्विखातः পরিণাহো হলি তাদৃশ:। লিহ্নস্ত দ্বিগুণা বেদী যোনি স্তদৰ্জ সম্মিতা।। জৰী তাঙ্গুগ্ডা হুশ্ব ন কদাচিদলি क्विट । ब्रज्ञामि निवनिर्याण नान মিছাবশান্ডবেৎ ॥ ইতি ভক্তান্তর• ।। #।। निक्रु रू. शिख यंथा। आका म॰ लिक भि**छाइः भृषियी उन्रा भी**-ঠিকা। আলয়: সর্বদেবানা লয়না-লিঙ্গ মৃচ্যতে ৷৷ ইতি স্বন্পুরাণ ।। 🗱 ।। विक् महिमा यथा । निव উवाह । न जुब्राम्रहिं छ। १ ही या॰ भू म भूभ निर्वितिः। निः म १ हिर्छ তথাত্যৰ্থ পর তুষ্যামি পার্বতি॥ এষ দেবি পুরা কৃত্যে জীনো ২হ मर्व रेपवरेजः । निक्षानिक मि-**ज्रुकः मार्दामूत्र किंगदेतः ॥ भूय-**हानि रिव॰ रिवं या मिल्लक्षाईन-রত:। ভ্যক্ত্ব। সর্বাণি পাপানি নি-र्जादः प्रकल्पयः ॥ यद्यना सम्म-ক্ষারো মানেব পুতিপদ্যতে । ইতি वीव्रगिर्खाप्यथ् अन्त्रभू द्वागः ॥ ॥। मुव्यविष्णायन भूकामि कन यथा।

বস্ত্ৰলৈ লিকে বুলিত্বা মম মা-নবাঃ। লক্ষাণাঞ্চাখ্যমেখানা কল-भाष्ट्रा**डि স**ङ्गः॥ সুগদ্ধি চন্দ্ৰ র-সৈ ৰ্লিঙ্গ মালিপ্য ভক্তিত:। আ-লিপ্যতে সুরন্ত্রীভি: সুগল্পৈ র্যক্ষকর্দ্ধ মৈ:।। ইতি ভতৈব।।#।। লিস্পুৰা-कद्रगरमायः उद् भूकाकनकः यथा। विना विकाईन यम् काला गहु ि নিত্যশ:। মহা হানি ভবেত্তস্য দুর্গ তস্য দুরাত্মন: ৷৷ একত: সর্বদানানি ব্ৰানি বিবিধানি চ। ভীৰ্থানি নিয-भ। यञ्जा विङ्गाताधन भक्त ।। न লিঙ্গারাধনাদন্যৎ পুরা বেদে চতু-ৰ্ম্বপি। বিদ্যতে সৰ্বশাস্ত্রাণা মেষ এব স্নিশ্চিত:।। ভূক্তি মুক্তিপুদ॰ लिञ्रः विविधाशिक्षवाद्रगः। भूकियः ত্বা নরো নিত্যু শিবসায়ন্ত্র মাপ্র-যাৎ।। সর্ব নন্যৎ পরিভ্যন্ত্য কিয়া ভাল মশেষত:। ভক্ত্যা পরম্যা विषान् विक भकः भुनू करयः ॥ ইতি স্কন্দপুরাণ ॥#॥ অখনেধ স হসাণি বাজপেয় শতানি চ। মহে-नाईन न्गामा कला॰ नाईडि वाउ-শী।। ইতি মৎস্যস্ক্তে ১৬ পটল:।। বহুনাত্র কি মুক্তেন চরাচর মিদ• জ গৎ৷ শিবলিস্থ সমভ্যচ্য স্থিত মত্র न मः भयः॥ ३७ विक् भूत्रागः॥ ॥॥

শিবস্য প্রনাদেবি চতুর্গাবিপো ভবেৎ। অষ্টেশ্বর্য্যাতা মর্ত্যঃ শস্ত্র-नाथम् भूकनार ॥ चयः नादायगः (भारका यमि मञ्जः भुभू हरय । सर्ग মর্ত্ত্যেচ পাতালে যে দেবাঃ সংস্থি-তা: সদা ৷৷ তেষা পূজা ভবেদেৰি শন্তনাথস্য পূজনাৎ ৷ ইতি লিফ্-পুরাণ ।। 🕸।। অসারে খলু সংসারে সারমেভচভৃষ্টব । কাশ্যা বাসঃ সতা॰ সঙ্গে গঙ্গাম্তঃ শম্ভপুজন ॥ इंडि यऍकमरी शिकाशृंड कालांख-ति नात्रम्याकपुः ॥ 🗱 ॥ व्यक्षिरहाजा ज्ञित्वनाभ्य यद्धाभ्य वङ् मिक्सनाः । **भि**विष्णाईनरेम् एउ काहे प्रभान নাপি তে সমা:।। ছিত্ত্বা ভিত্ত্বা চ ভূতানি হিত্বা সর্ব নিদ জগৎ ! যজেদেব বিৰূপাক্ষ ন স পাপেন লিপ্যতে ৷৷ অনেক জন্মসাহসু• ভ্ৰা-ম্যুমাণশ্চ যোনিষ। কঃ সমাপ্নোভি रिव मुक्ति विनाणि शाईन नदः ॥ ইতি ক্ষনপুরাণ ॥ 🗱॥ ব্রাহ্মণ: 🖚 -जिया विनाः न्या वानान्यामञ् । পৃষ্কবেৎ সতত । লিঙ্গু তত্ত্বত্ত্বেণ সাদর• ৷৷ ভত্তন্মস্রেণেতি যথাযো-গ্য• বৈদিক ভাজিক নান মস্ত্রেণে-ত্যর্থ: ॥ ইভি বীরমিত্রোদ্যপৃত ক্ষ न्त्रवानः ॥ ॥ ग्ल वुका उथा

भाषा विकृ जिज्यानयंतः । कार्षा-পরি মহাদেব: পুণবাখ্য: সদাশি-वः ॥ निक्राविन महारावी निक्रः সাক্ষারহেশ্বঃ। তথোঃ পুপুজনা-মিত্য দেবী দেবক পুদ্ধিতৌ॥ ইতি निक्श्रवाण ॥ 🗱 ॥ जय शावर-শিবলিঙ্গ মাহাল্য্য । জ্যোভিষ্য্য• भशानिकः किनान नगति निर्य। ভবৈগ্ৰ বোডশাংশৈকঃ কাশ্যাণ বিশ্বেশবর: স্থিত: ॥ পূর্ণলিস্ব মঙ্ भानि भिववीडा न हान्। शिला ब्राब्ध यथा ठकः नक्षी नाजायनः भ-র• ॥ পারদস্য শতাংশৈকো লম্মী নারায়ণো ন হি।পকার বিজ্জপঞ্চ আজান কালিকা স্বৰণ ॥ বেফণ ন্দিব॰ ৰকাব্ৰঞ্চ বুজাৱাপণ ন চান্যথা। পারদ পরনেশানি বুন্দ বিষ্ণু শিবা ज्यकः ॥ या गडिए भात्रमः विद्यः ज्ञव नामु ब्रवायः । आङ्ग्रमाध्य (या प्रति अकमा यपि भूकत्य ॥ न अव धान्या (स्विष्ण न ज्जानी न ह তত্বি । স বুন্ধবেত্তা স ধনী স রাজা ভূবি প্রাতে।। অণিমাদি विज्ञीना भीधवः माध्रकाखमः । 🟶 । यथ भाद्रममिवनिक्र्तिर्ज्ञानः विधि:। भाद्राम निविनर्गाण नाना বিষ্ণ যতঃ পুথে। অত এব মহে

मानि भाखि **च**ख्यवन हरद्र ॥ भा-রদ • শিববীজ • হি তাডন • হি ন-कात्रायः । जाउनाहित्वनानः जा-ত্তাডনাদিত্তহীনতা।। তাডনাদ্রোগ যুক্তত্ত্ব তাডনামরণ ভবেং ! ইতি মাতৃকাভেদ ভত্তে ৮ গটল: 1: 🕸 🛚 অথশিবলিকে ৷ প্রতিঃ i বুদ্ধোবাচ । भुत्रा द्वा॰ हक्ष्यः ब्वाद्वा दुप्रश्रु न পুকাণিত । ইদানী বোগিন জ্ঞা-ত্বা কথ্যানি ন সংশ্যঃ॥ অতিভল্-নতিওহা নতিওহা ন সংশ্যঃ !গো-লিভব্য• গোলিভব্য• গোপিভব্য• ত্ত্বাপি চ ৷৷ শস্ত্ৰনা গোপিত তত্তে **ख्यान्यः भुकाशिकः । ग्**ग् **७८** कथ्यामाप्रा जादवानावदात्रय ॥ ज-नांको विविधाः ननां मया न्डा हि নারদ। দেব দানব দৈত্যাশ্চ গন্ধর্ম যক্ষ রাক্ষসাঃ ।। সর্বে জীবশগাঃ শেश रेमश्रमञ्जाशा भुका। (कव-**ल• हि निवः म**ञ्ज नीत्रगुरुग कर्मान ।। कराशिन मन काक पृष्ठी हिंडाश-রা: সুর::। মানেব শরণ: জগু: সে-ना प्रवाज्वानयः ॥ भूतिभञ्ज छ-তি ক্রা উপত্রু: সমাহিতা:। (शाहु: शुक्षनयः नार्व ज्यान्यप्रस मानमाः ॥ (एवार्ग छेहु: । छेबा-হিতা ব্যু• সর্বে ভ্রানপি জনার্দ্দনঃ।

श्कवण हि सहारिता (प्रवास्ता অগৎপতি:।। বিবাহে নমন ক্ষকে ৰুষা বা মোছতে শিব:। উপায় চিম্ব বিভো সদার: কথমীখর: ॥ যেন স্যাক্ষ্ণতা নাথ তৎ সক্ষ দ্যানিখে। ইভি শুদ্ধা বচ তেবা ভতো বুদ্ধা পুজাপতি: 11 সহ তৈ র্গক্ডাক্ট জগাম কমলাসন:। উ-বাচ ত জগন্ধাথ বিষ্ণু কমললো-**हन ।। व्यक्तावाह । जृक्षा ज्या जूब** <u>श्</u>ष्टे भानुषा रेमथुरना ख्वाः । मार्ब-বৈদ্ৰণা বিনা শম্ভ যৎকৰ্ত্তব্য বদয় মে।। প্রভিগবানুবাচ। এভি: সহ बहादारहा गहाम खु भइ॰ निद॰। কর্ব্য স্চিত তেন অনুজ্ঞাতৈ র্থা বিধি।। কিন্তু তদ্মোপ্য নারীস্ত বি-वाद्यार्थः भुकन्नर । वृत्कावाह । एकः গছামহে সরে অনুজ্ঞাপয় ত হরে। व्यान्ता निकि॰ सहासाया॰ शुनानय-**जू** रेव बघु ॥ कन्ता ज्वा महाभञ्जुः নোহ্যিব্যতি শঙ্কর । এব মৃজ্যু তু তৈ: সার্জণ জগাতু বিধি কেশবৌ।। यव परका महाखिताः (भारजः का ৰ্য্যমাত্মন:। উৰাচ দক্ষণ ভদ্মকুণ ভণতত্ত্ পুজাপতি: ॥ বুদ্ধা বিষ্ণু শ্চ সর্ব্বে তপসা তোষ্যেছিবা। भाविबंज्य गारिवी कानिका कगरी

यत्री ॥ भुाह माः वः किमर्थस ममूर क्थाः भूतामताः। प्रवृत्वाह। भीष् ৰূপণ যথা কামণ ভষতাণ প্ৰাৰ্থনে कनः। चित्राट उट भुमान्याम ज्ञा जञ्ज न जम्मयः ॥ प्रवाम्रा हु: । ভূত্বা जू रक्क कर्गा जुः नकः-র পরিমোহ্য। অসাক বাঞ্তি-रिक्षेडर इन्ह जिल्लि जमा निर्दि ॥ এতৎ শুত্রা বচ স্তেবাণ নিরীক্ষ্য কমলাসন । উবাচ বিমাযাবিষ্টা कालिका अधिभिन्नी ॥ प्रवृत्वाह । শস্ত্র রদ্যতনো বালঃ কিং নাং স-স্থোষ্যিষ্যতি। মম যোগ্য পুমাংস-ন্ত অন্যংবৈ পরিকল্পয়।। বুক্ষোবাচ। শস্ত: সর্বণ্ডক দেবো ছামাক পর-মেশ্বর:। মহাসত্তো মহাতেজা: স তে তোষ• করিব্যতি ॥ শস্তুতুল্যঃ **भूगाबाखि करा**हिम्**लि ञ्**बहि<। ইভ্যক্ত্বা বুন্ধণা দেবী বাচ মিভ্যাহ **टिचंडी।। एकाय पर्णनः एवा** উवाह উচ্যতা वदः। मक्षाणि मृक्षे। তा॰ (मर्वी° श्रेष्ठ कर्ज् श्रेताः भद्राः ॥ श्रेताः लायामत्री॰ व्याप्ट्याव् उकि हिल्ली॰ । নীলোৎপল কপালাট্য কর্যুশ্মাণ বরপুদা ॥ কৃতক্ত্য মিবাত্মাৰ মেনে দক: পুজাপতি:। দক্ষউবাচ । यमि य्य बद्रमानि जु॰ म्वानामिन

ৰাণ্ডিত । মধীয় তন্যা ভ্রা শঙ্কর কিল মোহয।। তথে সূজ্য জগদ্ধাত্রী व्यष्टकानः भडा उना । (परवाक ভতো নত্বা যত্র তেপে তপো হর: ॥ সন্ত্রীকা পরমাত্মান উপতস্থু র্জগৎ-शितः। भूषभू रुष्ट्रेव् चंक्या भार-र्गन्नद्वािषणः ॥ (प्रवाप्ता क्रिट्रः । ভগবন্ দেবদেবেশ লোকনাথ মহা-भव । वयः महर्ब जू मर्ज्ञाकाः मृष्ट्रार्थः পরমেশ্বর।। অত ত্তু॰ অক চোদ্বাহণ जुष्टित्रका यथा जत्र ॥ मक्सर्गरह মহাকালী মাষেতি পরিকীর্তিতা। ক্ষাভাতে গ্রীভয়ে শস্ত্রে। সা ভে যো-গ্যান সংশয:। ইম্বর উবাচ। ভ বভাণ প্রীত্যে সম্যক্ করিব্যে নাত্র স শয:। উন্মোগঃ ক্রিয়তা কিপু বিবাহাষ মনৈব হি ॥ ইভ্যক্তাস্ত সুরা: সর্বে ইশ্বরেণ মহাজ্মনা। কৃত क्छा गठाः मर्दि ভবनः मर्दमृन्दरः ॥ मकाय कथरामामुः नक्दादानाः দিত॰ বচ:। ভতো বিবাহণ নিৰ্ম্বৰ্ত্য ক্তক্ত্যা যথা গতাং ৷৷ গতা: সর্বে মহেশোপি সত্যা সহ তদ। গৃহ•। জগাম রেমে সভ্যা চ চিরু নির্ভর नानमः॥ व्यथ कारन कमाहिन् म-ভ্যাসহ মছেশ্ববঃ . রেয়েন শেকেত दमार् मञी माञ्चा छव्छर। ॥ ऐदाह भीनया वाठा (प्रवरमवः जगम्खकः । ভগবন্ধহি শক্ষোমি তব ভার• সৃদৃঃ-সহ ।। ক্ষমৰ মা মহাদেব কৃপা জৰু জগৎপতে। নিশম্য বচন ড-न्या जगवान् वृष्य जश्रकः ॥ निर्ज्यः ब्रमण हाक गाए निर्मय मानमः। কৃত্বা সম্পূর্ণ রমণ সভী চ ভ্যক্ত-নৈথুনা।। উত্থানায় মন শচকে উত্ত-থো তেজ উত্তম•। পপাত ধরণী-পৃষ্ঠৈতৈ ৰ্ব্যাপ্ত মথিল জগৎ।। পা-ভালে ভ্তলে মর্গে শিবলিক। उपा ভবন্। তেন ভূতা ভবিষ্যাশ্চ শিব-लिकाः भाषानयः ॥ यब लिकः उब ষোনি যাত্ৰ যোনি শুত: শিব: । উ-ভয়ে কৈব তেজোভি: শিবলিক্ ব্যজাৰত ৷৷ ইতি শিব্দিক্ষোৎপত্তি ক্থন মিতি নারদপঞ্রাত্রান্তর্গত **ভ্**তीयद्रात्व **পुष**माध्यात्य नाद्रम युक्त न वारः ॥ # ॥ निवनिक्श्कायाः সর্বেবা মধিকারো থথা। শাক্তো বা বৈষ্ণবো বালি সৌরো বা গাণপো **২থবা। শিবার্চন বিহানস্য জতঃ** निषि र्ज्द िनुष्य ॥ व्यनाद्राध्य ह भा· (१वि (या ९ई(याप्त्वजान्नत्रः । न गृङ्गां विवासमित मानः मञ्जा नुष्क्रः भूतः ॥ भवजागुननः प्रि भिष्ठामानि करमा हि। कनानि वर्षः

ধান্যের পুস্লাণ্যের যথা বিবি ॥ जु নেক সদৃশা চালা নানাবিধা নহে-श्वति। ज्ञानिकः ग्राहणानि यनि न्। मागदाश्या ।। यह छ भूत्र रिनर्वितृ भई विश्वासम् ७१४८ । निवाईन विश्रीतः यः भू अव्यक्तिनः ভান্তর• i৷ বিশেষত: কলিযুগে স নর: পাপভাত্তবেং। ইতি উৎপ-ত্তিতত্তে ১৪ পটলঃ।। 🗱।। সর্বপূজা-जु (मर्विण विक्नभूका शतः शमः। লিঙ্গপূজাণ বিনা দেবি অন্যপূজাণ করোতি যঃ ॥ বিফলা ভস্য পূজা न्यामस्य नतक माश्रूयारः। उमा स्न-क गरमानि भुष्य भित्रभूकत्व ৷৷ যদুাজ্য লিফ্প্জায়া রহিত সতত পূথে। তদাজ্য পতিত भारत। विश्वा जूनियम भाष्ठ ॥ तुका विदे कि जिया पिति चिन निक् न भू जाय । उरक्तार भवतमानि ত্রয় শচ্ডালত। নিযুঃ॥ শ্রুশ্চ পর-(मणानि जना **ण्**कत्रवस्तरः । जि-बाईने छ (नर्दाम यिमन् (गर्ह दिव-র্জিত ৷৷ বিশ্বাগর্ত্তসম দেবি তদ্গৃহ বিচ্ছি পার্বতি। অন্ন বিষ্ঠা পয়ে। মূত্র তিমিন্ বেশানি পার্তি।। णाङ्ग वा विकरता वानि रेणवा वा शत्रविश्वति। जाति विक् भुभूकाः

थ विन्न शेंख ईशाना ।। शक्तामनाः सहिमानि निष्यः शार्था अभूकार । । अनाथा स्वद सर्वः मिवभूकाः, विना शिर्य।। ইতি निष्याहेन स्टब्धः) शहेवाः।।

विक्षकः भुः कशिष्यवृक्षः। ই 🦻

निस्वाः श् किशियवृकः। ই छि

भव हिन्द्रिं।। भिन्नवृद्धिक इतः।

छान्तिस्यः यथा। कर्तृरेजनः छ
हार्णकः वृह्णकिन राष्ट्रिंगः। वद्य
रैनः माधिजः निश्चः निष्ठः एउन

विवर्षत्त्रः।। श्रश्नाः । स्रष्ठ नामः

स्वीहानि जगदः स्रष्ठ शिश्ननी ।

श्रमाभागायगद्या ह वृङ्णी निष्ठः

सर्वाः।। यव। हिनः निक्रवाः

सार्विकाः कर्त्याःथाद्य कृष्णव्यः।।

हिन्दि गाक्षाः ५५० व्यथायः।।

विक्विक्ती खी जगामार्गः। इंडि मद्यक्ति।।

লিস্বৃত্তি: পু• জীবিকার্থজটাদি

চিক্লবারী। তৎপর্যাব:। ধর্মাধুজী ২। ইত্যমর:॥ জীবিকাদি
নিমিত্তত যোবিভর্তি জটাদিক•।
ধর্মাধুজী লিস্বৃত্তি র্ঘব•তত্র নিগাদ্যতে॥ ইতি শদ্রত্বাবলী।

निशानिका जी क पुग्विकः। उৎ भर्यायः। भीना २। इंछि हातावनी निकिनी खी नजाविष्णयः। शक-গুরিয়া ইতি হিন্দীভাষা। ডং-পर्यायः। बङ्भजी २ देखेरी ० मि ববল্লিকা ৪ মৃথয়ুং ৫ লিঙ্গসমূতা **५ रेन श्री १ हिज्यना ४ हा खानी २** লিস্ক জা ১০ দেবী ১১ চণ্ডা ১২ আ পন্ত মিনী ১৩ শিবজা ১৪ শিববল্লী ১৫। অস্যা ख्याः। कठेवुः। উक्षवुः । पूर्वञ्च १ द्रभायन द्वः । भईभिक्ति कर्त्रज्ञः । दिवाद्यः । वन्तरङ्गः। त्रमः নিযাননত্ত্ব। ইতি রাজনির্ঘট:॥ विकी " भ॰ इसी। इंडि कराध्यः॥ धगषुषी। यथा। जानिकी निक-विष्म या निक् मुन्डीवि । न विक्रिमा॰ इरत्रापन सिर्यराग्रामी চ গছতি॥ ইতি কৌর্যে উপরি-ভাগে ১৫ অধ্যায়: ॥

निम कि 🗟 म म क क तिरा हिंडि কবিকল্পজনঃ॥ ঞি লিস্তো হস্তি। ঔ বেয়া। শ প ঞ বিশাতি বি-म्भारक हन्स्रतन गाबः मुथी। इंडि **नूर्गानाजः** ॥

निनः मु॰ (नभनकर्न्त) ইভিनि পথাতো: কর্ত্তরি ক পুত্যুয়েন নি-श्रुभ• ॥

विथिजवर्गः। ७८-লিপিঃ ন্ত্ৰী भर्यतायः। विथिउ २ व्यक्तत्रमः हा-ন• ৩ লিবি: ৪। ইত্যমর: ॥ লিখ-ন ৫ লেখন ৬ অক্ষরবিন্যাস: 4 निनी ৮ निनी । इंडि उड़ीका॥ অক্সরচনা ७०। ইতি জটাধর:।। विशिका ১১। ইতি শ্বরহাবলী ।। লিখিতপ্রকাদি। ইতি কে-চিদিতি ভরত: ॥

লিপিকর: পু॰ লেখক:। ইড্য-भव्यक्रीका ॥

লিপিকা দ্রী লিপি:। ইতি শব্-ब्रञ्जावनी ॥

লিপিকার: পু॰ লেখক:। ইভ্য-মর: 11

विभी छी विभिः। इंडि भद बङ्गावनी ॥

লিপ্ত• ত্রি ভক্ষিত ।। কৃতলেপন ।। उट शर्यायः। मिन्दि २। इउमदः ।। বিলিম্পিত ৩। ইতি শব: রত্নাবলী।। চর্চিত্ত ৪। ইতি কটা-ধর:॥ মিলিত । ইতি সিদ্ধান্ত-कोमुम्तामृगामिवृज्धिः ॥ वियमिषाः । ইতি মেদিনী।।

লিপ্তকঃ ত্রি বিষাক্তবাণঃ। ইত্য; गदः ॥

निश्चिका कि मण्डा यथा। देवसम्

हजुर्था १ म: मुनगामी निश्विका हजुर व्यक्ति । इंडि मर्ट्डि मुकाननी ॥ निश्वा की इहा। इंडिप्रदः॥ निश्वा कि निक्ति हः। उर्श्वातः । शृथ्नः २ गर्जनः ७ ज्क्रक् ८ नृजः १ व्यक्तिमुकः ५ नान्त्रः १ ना नृजः ৮। इंडि ह्महन्मुः॥ निष्ताः श्रु निष्ति हैं।

লিম্পধাতো: কর্ত্তরি শ পুত্রের নি-স্লয়• । ইতি মুগ্ধবোধব্যাকরণ ।। লিম্পট: পু• শিল্প: । ইতি হারা-ৰলী।।

নিশাক নী নিধ্কবিশেষ: ।
পাতিলেরু ইতি ভাষা। তস্য গুণা:
। সূর ভিত্ব । স্বাদৃত্ব । নাত্য হব ।
ভক্তরেচনত্ব । হাত শ্রেমহরত্ব ।
হদ্যত্ব । ছর্দিয়ত্ব । নাতিপিত্ত কৃত্তক্ষ। ইভি রাজবল্লভ: ।।
লিশাক: পু কমীর: ।। খর: ।
ইতি শব্রত্বাবলী ।।
লিবিং জী লিপি: । ইভ্যমর: ।।
লিবিকর: পু লিপিকর: । লিপি করোতি ইভ্যথে সৃষ্প ইভ্যনেন
কর্ত্তরিট পুত্যযেন নিয়য়: ।।
লিবিকর: পু লিপিকার: ।ইত্য স্রটীকাষা ভানুদীক্ষিত: ।।

নিবী জী নিপি:। ইতি শব-রন্নাবলী।। নিশ ড য ঔ তৌছ্যে। ইতি কবি-কল্লজম:॥ ভৌছ্যমল্লীভাব:। ড য নিশ্যতে ধর্ম: কলৌ। ঔ লেষ্টা। ইতি দুর্গাদাস:॥

লিশ শ ঔ গত্যা । ইতি কবি-কল্পজনঃ ।। লিশতি। ঔ অলিক্ষৎ লেষ্টা। ইতি দুর্গাদাসঃ ॥

লিয়: পু॰ নত্তক:। লমধাতো:
কর্ত্তরি হুব পুত্যযেন নিপাচনাৎ
সিদ্ধ:। উপধাষা ইত্তমপি। ইতি
সিদ্ধান্তকৌন্দ্যান্ণাদিব্ভি:।।

निश्च न अ छ सार । इंडि कि वि-क्तुक्रमः॥ न अ निश्च भू सानि बहे-भरः। नीष्ट । छ योगस्ट । इंडि मूर्गामामः॥

निका स्त्री यूकाखः। इठानतः।

निकि इठि ভाषा। इँठानतः।

ठो ॥ उ० भर्यायः। निका २
नोका ० नोका ८ निक्का ६।

इठि भद्रज्ञावनी॥ भतिनापितः

प्रवाः। यथा। कानास्र गठ छा
तो यहापुर्नाट तकः। ठे फः

ठूर्ड र्डाविका निका विक्रः

गक्षात्र क्रिंगिव ठीठा भिभाठेः।

यकात्र क्रिंगिव ठीठा भिभाठेः।

नी ७ य ७ निवि। ইতি कविकन्न-क्रमः ॥ ७ य नीयर् हन्द्रः मूर्य्। ७ नीनः। ইতি দুर्गामानः॥

লী গি শ্লিষ। ইতি কৰিকল্পভ্ন:

। গি লিনাতি বালা লাবণ্য: প্ৰাপ্ৰোতীত্যৰ্থ: । কৰ্মাবিবক্ষাযান্ত
লিনাতি জলখৌ নদী। লীন: লীনি:। অয়: অন্তস্ত্তীয়াদি:।ইতি
দুৰ্গাদাস:।।

नी कि पुष्ति। ইতি कविकन्नक्रमः

।। पुष्ति। पूर्वीक्रत्न। कि नाय्यि

नग्नि। मिरम्। यं गुर्विक नाम्य
जिलाइनायों कर्याकानः। स्ट्रह पुर्व

जुनाला। नंबनाविकि हरना घृठ

भागोनीनय ठामि। ইতি मस्यन्न।

बीका ही निका। ইতি मस्यन्न।

बनी।।

লীতঃ ত্রি আস্বাদিতঃ। ইতি লিহ থাতোঃ কর্মণি ক্ত পুত্যবেদ নিম্নন্ধণ লীনঃ ত্রি লবপুঞ্জঃ । শ্লিষ্টঃ। লীথাতোঃ ক্ত পুত্যবেদ নিম্নন্ধঃ। ইতি ব্যাকরণণ ॥ অপি চ । দি-বাকরাদুক্ষতি যো গুলাসু লীনণ দিবাভীত নিবান্ধকারণ । ক্লুদ্ধে পি নূনণ শরণণ পুপল্লে মমত্ব মৃটিঃ শিরসা মতীব ॥ ইতি সন্মার-সম্ভবঃ॥

नीना जी किना ॥ विनामः ॥ শৃঙ্গারভাবচেষ্টা । ইতি মেদিনী ॥ থেল।।ইতি বিশ্বঃ।।ৠ। অলন্ধপূিয সমাগম্যা স্বচিত্তবিনোদনার্থ-পি-বস্য যা বেশ গতি দৃষ্টি হসিত ভ-ণিতৈ রন্কৃতিঃ ক্রিয়তে সা লীলা । তথা চ। অপুাপ্ত বল্লভ সমা-গম নাথিকায়া: সখ্যাঃ পূরো হক্ত নিজচিত্তবিনোদবৃদ্ধ্যা। স্বালাপ विन गिं हाम। विलाकनारि।: शुारायद्वानुक्छि मा कथयसि नी-नाभि ।। शिर्यान् कत्र गः नीना । যথা তেনোদিত• বদক্তি যাতি তথা उथामाविज्यादीज्यान्यानि । नी-उ य ७ भिषि नारी कि नक् नीना। इंडामब्रोकाया॰ खब्रटः ॥ #॥ স। পুকটাপুকটভেদেন দ্বিবিধা । यथा। भुकठा भुकठा (हिंड नीना সেয় দ্বিধাচ্যতে। ইতি পদ্মপু-द्रागः ॥ उथा हि । महानरिः नु-कार्मः यि नी नाज्ञिक न भीवाजि ৷ তবৈকেন পুকাশেন কদাচিজ্জগ-দন্তরে।। সহৈব স্বপরীবারে র্জনা-দি সকতে হরি:। কৃষ্ণভাবান্সা-রেণ লীলাখ্যা শক্তি রেব সা ম ভেষাণ পরিকরাণাঞ্চ তণ তণ ভাবণ বিভাববে<। পুপঞ্গোচরত্ত্বেন

नुङ्गिय

ना नीना भुकरी मृठा ॥ व्यन्तासु-भूकरे। ভाञ्जि जामृष्ट्री खरणाठ-ताः। তত্ৰ পুকট लीलाया (भव म्रा-**७१** गमागदी ॥ (गाञ्चल मथू-त्रायाक बात्रकायाक मार्क्निः। या ন্তৰ তত্ৰাপুকটা স্কত্ৰ তত্ত্বৈব সন্তি তা:।। ইতি শ্রী ভাগবতামৃত ।। मीमावञी खी (किम्यूका॥ विना সবতী ॥ শৃঙ্গারভাবচেপ্তান্বিতা ॥ (थनाविभिक्षे। इंडि नीना मसार्थ **मर्भनायाक्षा जाक्षत्राहार्य्यम् भ**न्नी ॥ उ ्कृ जाक गृष्टः। यथा। (गाना-वदी ठीद्र निवामित्न महादाष्ट्रेष-(माज्वमा बिंडाकदाहार्यामा गु ञ्चकर्छ: मृश्रिया नीनावजी विद्रह विक्रिः। इत्यम् जाः भरित नी नाः वजा नीनावजी निव। ইजि नी-व विजी गुष्ट्र मा अब्द ना हद्व शहा कमा টীকাযা• ভবেশ: ॥ 🗱 ॥ বেশ্যাবি-শেষ:। যথা। অভিৰূপেণ সম্প ষান্ঘউধিত্বা বিনাভৃতি•। ধর্মকা-ৰ্য্য মিতি জ্ঞাত্বান গৃহ্যাতি কথঞ্চন ।। (या ९८म) मूवर्गकात्रण महित्नु। **२१९० मज्**यान्। न मृत्र भाराहिः শ্যাত: সভার্য্য খাব্দি সংযুত: ॥ সগুদ্বীপপতি জাড: সূর্য্যাযুত সন-পুভ:। ইভি নৎস্যপুরাণে লীলা-

विश्विष्णाया नवनाहननात्वरमः

छक् घरेकम् उथाविष्यन नर्मनादः

। ইতি তিथा हिउ दुः । ॥ । न । यः

गुष्ठविष्णयः । उम्र विशेष स्माद्धाः

वथा। हुव । नामना मुक्तु ना छन गनः

कर्माविकः साध । उ का जि विश्व जि

माग जा नह भूनः साध । विष्णय

हि जिः । मध्यः महाजा छनाहि जि

वयः यजा सम्मान । विष्णय

वयः यजा सम्मान । श्री न । । ।

नाव जी ।। ইতি म अन मिनः ।।

লীলোদ্যান শ্লী দেববন । ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥

नीका खी लिका। ই**डि मर** त्र्या-वनी ।।

नुक् श्र॰ (नाशः। यथा। मुद्राः नुक् नुक्। क्रीवार श्रव्याः मुद्रा नुक् मुद्रा । इठि मुक्रवाषवा। क्रायाः । व्या । व

नुष्रुषः भू ए ए । निष्रः। ইতি प्रञ

লুজ ইক ভাষ্টার্থে। ইতিকবি-কল্পদন: ॥ ইক লুঞ্জয়তি। ভা দীপ্তি:। ষ্টার্থে। নিকেতন হিংসা বল দানানি। ইতি দুর্গাদাস:॥ লুঞ্চ অপনখনে। ইতিকবিকলুদ্দম: ॥সো হলুঞ্চীৎকর্ণনাসিক। ইতি দুর্গাদাস:॥

লু ১ ড দীপ্তিপ্তিহত্যো:।ইডি
কবিকল্পজন:॥ ১ অলুট্ । ড লোটতে । পুতিহতি: শোকাদিনা
পতন-পুনর্হনন-বা। ইতি দুর্গাদাস:॥

नुष्ठे इ इ.जो। इंडि कविक न्ना मा। नुष्ठे । इ.डि (फोर्य) । इंडि | मूर्गामामाः ॥ 🏄

লুট ক ভাসে। ইতি কবিকল্পদ্ধ।
। ক লোট্যতি ৷ ভাসে। দীপ্তিঃ।
ইতি দুর্গাদাসঃ ।।

 ह लाएँडि। ইडि इलायूथः। ইडि फर्नामानः॥

লুট বিলোটবিলোডনযো:। ইতি কবিকল্পজন:।। লোটতি। ইতি দুর্গাদাস:।।

न्ठे इ गंडानमा एखर (थार्छ।
इंडि किविक्सकमः ॥ इ न्छारंड।
व्यानमा भनती जावः। एखर होर्या । (थार्छः (थाउनः। इंडि मूर्गामामः॥

লুঠ ৯ ড পু জী ঘাতে। ইতি কবি-কল্ল দন: ॥ ৯ অলুঠ । ড লোঠ তে । ইতি দুর্গাদাস: ॥

লুঠ উপহাতে। ইতি কবিকল্লজনঃ॥ লুঠতি। ইতি দুর্গদোসঃ॥

লুঠ শি লোটে। ইতি কবিকল্পজনঃ

। শি লুঠতি অল্ঠীৎ লুলোঠ ।
লোটঃ সন্বন্ধীভাবঃ। হারো ২বং
হরিণাক্ষীণাং লুঠতি স্তন মণ্ডলে।
ইতি দুর্গাদাসঃ।।

লুঠ ক চোর্য্য। ইতি কবিকল্পদ্মঃ

। কলোঠবতি। ইতি দুর্গাদাসঃ ।।
লুঠন ল্লী অস্বস্যভ্নোপুনঃপুনঃশুনোপহনন । লোট। ইতি গডাগডি ইতি চ ভাষা। তৎপর্য্যায়ঃ ।
বেল্লন ২। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ ॥
লুঠিতঃ ত্রি মৃহভূবিপরাবৃত্তঃ ।

লুপ

मुन्मास्तर्थः भूनः भून जूरिनोल् हिर्छ।

२४: । उ ८ भर्यत्रायः । उ भावृद्धः २

१ इंड प्रव्र ज्वावली ॥ व्यभावृद्धः ८

श्वावृद्धः ८ । इंडि (इनहन्मुः ॥

व्युष्ठ नास्र । इंडि कविक्ल्लक्ष्मः ॥

रलाष्ठ । मास्र। विर्लापनः । इंडि

हुर्गामानः ॥

नुष नि मःवृद्धी।। स्वारं । ইতি
कित्रज्ञक्यः॥ नि नुष्ठि जन्
षीट नुनाफ। ইতি দুর্গাদামः॥
नुष्ठे कि ज्ञवक्छाहोर्य्य । ইতি
कित्रज्ञक्यः॥ मन्त्रप्रकात्रभक्षिः॥
हिथागाम्रक्षन्यः। त्रम ज्ञामिभाक्षम्
विद्यागाम्बन्धः। त्रम न्याप्ति विद्यागामः॥

जुले हः भूः भाकवित्मयः। निष्ठा इंडि ভाषा। उद्भर्यप्रायः। नामयः २। ইंडि भद्दान्तुका॥

मुग्रे। ज्ञी क्ठ्रेन । इंडिकाहिए. मदत्रदावनी ॥

লুণ্টাক: পু॰ চৌর:। লট্ধাডো: বাক পুত্রবেন নিম্নন:।।

লুণ্টাকী জ্বী চৌরাজ্রী। ইতি মূধ্ব-বোধব্যাকরণ ॥

जूर्थ**कः** जि स्वयकात्रकः। मुर्हिद्रा

তি ভাষা। যথা। যে চৌরা বহিন্দিনা দুষ্টা গরদা গ্রামল্ডকাঃ। সার-মেযাদনে ভে বৈ পাত্যস্তে পাত-কান্বিতাঃ॥ ইতি পাদ্যে পাতাল-খণ্ড।।

्न॰ क्ली व्यर्थन•। इंडिकाहि**८ णयः** बङ्गावनी ॥

্দ্রনী লুঠন•। ইতি কাচিৎশন্দ্র-বিহাবলী।।

লুগাক: পু• কাক:।ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষঃ।।

नुशे जो नुरुष १ इंडिकाहिट मद-इञ्जादनी॥

লুণ্ড ক চৌর্য্য। ইতি কবিকল্প জনঃ॥ক লুণ্ডগতি। ইতি দুর্গা দাসঃ॥

नु छिन। ज्ञी न्यायमात्रिगी। इंडि हात्रावनी॥

ল্ গ্রী জ্রী ন্যায়সারিণী। ইতি জ্রি-কাণ্ড:শযঃ।।

नुष ३ अरस्। ३७ि कविकन्नफ्रमः॥ ३ नुरुष्ठ । अरस्। यथ क्रिली। १७ पृर्गामामः॥

नून श्रामा न २ क उ ए ए । इंडि किंदिक सुक्रमः ॥ श्रा व्यत्न न ८ वा-न्या न १ मा न ४ व्या क्या उ न् स्या ३ व्यत्न १ ४ व्या था । नुस इ

इंडि मुर्गामानः ॥

मुल इ त य यूलि। इंडिकिविकन्न क्रमः ॥ इ त यम्नर यामानी । श्रमाद भूषादिश्वास्त्र इ इ इ इ इ त्र । ययून्य जि । यूनि यास्ती । जात । नाजुः यून्य जि मावग्रः त्रवाक्ष मिन्नू है नंतः । इंडि इना । यूथः। इंडि पूर्गादानः ॥

লুপ্প • লোপ:। যথা। অভো ভগো ংঘোভো ংবে লুপ্। ইতি নুগ্ধবোধব্যাকরণ।।

नुशः ही होर्ग्यनः। न्या हेरि थ्रा छः। हे छ भद्म त द्वा विने ।। न्याः भवि वि। यथा। हक्ष्मानि निन् श्राकः हाश्वानः व्यक्त ति ह। भुः गःमा निन्तनः (हवा श्राक्त भक्षा व विभिष्ठ (छ।। हे छि छि थ्रा हि छ छुः।। नुव कि हे व्यक्त । हे छि कि विक्त क्षा क्षाः।। ।। कि न्या हि न्या छ। हे न्या हि । व्यक्त व्यः। हे छ हुर्गा हा मः।। नुकः भुः व्या थः।। नम्म हैः। हे छि

পুৰ: ত্ৰি আকাকী। ইতি মেদিনী
। তৎপৰ্য্যায়: । গৃথনু: ২ গৰ্জন: ৩
অভিলংষ্ক: ৪ তৃঞ্জ্ ৫ । ইত্যমর: ॥

मद्रवादनी॥

णुक्कः . श्रुः व्याधः। ইত্যমরः॥

न्य

लश्रीः। ইতিল্কশ্দার্থনর্শনাথা।

लুভ শ বিমোহনে। ইতি কবিকল্ল
জম: ॥ শ লুভত্যাত্মনি কামে চ।

ইতি হলাযুধ: । লোভিতা লোকা।

। ইতি দুর্গাদাসু: ॥

नु ज य देव भार्ष्य। भार्या माकाङ्का।
य नु ज्याजिदा नि प्रमानि द्वादा
नि जा उ देवारा । देव प्रमानि द्वादा
नि जा उ देवारा । देवि पूर्गानिकाः।।

লুভিত: ত্রি বিমোহিত:। বিমো-হনার্থ লুভধাতো: ক্ত পুত্যবেন নিয়ম:।

লুল বিমর্দনে। ইতি কবিকল্পদ্দা: ।।
সৌত্রধাকুরয় । লুলাপা: । ইতি
দুর্গাদাসঃ ।।

লুলাপ: পু॰ মহিষ:।ইত্যমর:॥
লুলাপকদ: পু॰ মহিষকদ:।
ইতি রাজনির্ঘণী:॥

नूनाপकान्ना जी महियी। ইঙি द्राजनियंग्धः॥

লুলিত: ত্রি আন্দোলিত:। যথা।
প্রেক্ষোলিত স্তরলিতো লুলিতান্দোলিতাবপি। ইতি ভ্রিপুযোগ:॥

লুষ স্তেযে। ইতি কবিকল্পদ**ন:।!** `লোষতি। ইতি দুর্গাদাস:॥ গুৰ হিংসনে। ইতি কৰিবল্লফম: ॥ ।
সৌত্ৰধাত্ৰয়ণ। লুফঃ। ইতি দুৰ্গাদাস:॥

লুৰভ: প্ মত্তহন্তী। ইত্যুণাদি-কোৰ: ॥ -

লুহ ও গার্ধ্য। ইতি কবিকল্পজন:

। ও অলুক্ষ । গার্ধ্য: লকুনিছা।
লোহতি ধন লোক:। ইতি দুর্গা।
দাস:।।

লু ঞ নি ছিদি। ইতি কবিকল্পজন:

। ঞ নি লুনাতি লুনীতে লুন:
লুনি:। ইতি দুর্গাদাস:।।

कृषा की कीर्वित्मयः। माक्फमा हेि जाया। जर्भग्रायः। जस-वायः २ जिन्नाजः २ मक् हेकः ४। हेज्यदः॥ मक् हेः ६ क् जिका ५ जिन्नाजः १ मनकः ४ जन्नवायः २ । हेि मद्मत्रद्वावनी॥ भिभी-विका॥ द्यागवित्मयः। हेि द्य-दिनी॥ म्यम्प्रभर्ग्रायः। मर्ग्रुपः २ वृक्षा २। हेि द्राजनिर्वितः॥ ज-द्वागम् निद्यानि व्या। क् जानाः क्षस्वित्मयाना मूर्भिक्षः मःथ्रा-व्यस्वित्मयाना मूर्भिक्षः मःथ्रा-व्यस्वित्मयाना मूर्भिक्षः मःथ्रा-व्यस्वित्मयाना मुर्भिक्षः मःथ्रा-व्यस्वित्मयाना मुर्भिक्षः मःथ्रा-व्यस्वित्मयाना हि य्याचित्वा मुन श्राप्त विन्द्यः। जिथाभित्वा मृन श्राप्त वृक्षुः। विथाभित्वा मृन বর: কদাচিদ্বি সভ্রণ ৷ বশিষ্ঠণ काभयामाम गद्याम्यभवः किला। व्यभिजम् भूत्व खम् वनाष्ट्रे (ब्रह्-विनहवः। अभाउन् मर्मनारमव श्रथ-खाडीवुवईमः॥ नृष्ठ ज्रा मश्वस ধেন্বর্থে স ভৃতেপি চ। ততো জাতা ন্তিনা ঘোরা নানাক্পা মহাবিষাঃ ॥ जामामाडी कडेमाध्या वर्ज्या खाव-ত্য এব ছি। তত্ৰ তৃণ মণ্ডলা পুভূত-वाष्ट्रे कष्टमाधाः। सोवर्गिका शुक् ত্রোষ্টাব্সাধ্যা:। তাসা সামা-ন্যতো দ•শ লক্ষণ মাহ। তাভি র্দষ্টে দংশকোপ্যপুর্ত্তি: ক্ষতজস্য চ। জুরো দাংহা ২তিসারশ্চ গদাঃ সুগ্রু ত্রিদোবজা: ॥ পিডিকা বি-বিধাকারা মণ্ডলানি মহান্তিচ। শোথা মহান্ডো মৃদবো রক্তা: শ্যা-वा का खथा॥ मामाना मर्हन्-তানা মেডদ্'শস্য লক্ষণ'। দ'শ; কোপ্যদ শনধ্যে প্তিভাব: 1 দ শ **णगर्वा ज् यटक्कः मारावः वा जा-**লকাবৃত ৷৷ দথাকৃতি ভূশ পাক क्षिर (माथ जुद्रानिष्ठ । म्यीविया-ভিলুঁতাভি ভদ্ষ মিতি নিৰ্দিশেৎ ॥ स्रोवर्गिकामरवाक्षेत्रमासु भागः হরা ভাসা । লক্ষণমাহ। শৌৎঃ খেতাসিতা রক্তা পীতা চ পিডিকা

জুর: ৷ পুাণান্তিকো ভবেদাহ: খাসে। হিক্না শিরোগুই:।। #।। **उत्तरीयस॰ यथा। ब्रह्मनीयुग्र शख**् ব্ মঞ্জিষ্ঠা নাগকেশরৈ:। শীতা-মুপিষ্টে রালেপ: সদ্যে ল্তা॰ বি नाभारार्थ। अभिष्ठ। अख्या॰ द्रा-চনা॰ জন্ত নৰ্কপৃত্ন তথে। পল। नल(वज्ञभूलानि गत्रल भूत्रभा॰ তথা ৷৷ স কলিক্ সমঞ্জিষ্ঠা মন-স্তাঞ্চ শতাবরী । শৃস্বাটক সম-কৃষ্ণে পদ্মকে**শর** মিত্যপি II কল্পী-কৃত্য পচেৎ সর্পিঃ পয়ে দদ্যাহ छर्छन । मन्यक् भारत श्व**ी**र्ल ह শীতে তিমিন্ বিনি:ক্ষিপেৎ ॥ সর্পিস্তল্য ভিষক্ ক্ষোদু কৃতর-कः निवाभाष्य । विवाशि इसि मू-र्गानि भद्रासायक् जानि ह ॥ उन শান্ধতি বিষণ সর্বণ গরৈ ৰূপছ-তা' ভ্বচা'। যোগজন্তমক কণ্ড' মা'সসাদ বিস'ক্ততা।। নাশ্य-**७**।क्षना ङ।**ङ्गः भा**नवस्तिषु (याजि-**७** । मर्ग की दाथु न्जारि पश्चाना॰ विषष्ट्रभद्गः ॥ मृज्रभाभाहिष-ষ্ত । ইতি ভাবপ্কাশ:।। **ल्** अतिः भू॰ मूक्षाकनीक्ष्भः। ইতি वाजनिर्धिः॥ **ब्**डिक। खी मर्करेकः। ই**डि न**स-

লেখক ब्रङ्गवनी ॥ **ल्नः जि ছिन्नः। इं**छानदः॥ ल्नकः भू॰ (छिरिछ:।। शमू:। ই**डि** (मिनि ॥ ल्निः खी एकः। इंडि मूक्तवावः व्याक्रयः ॥ ल्म॰ क्री नाक्ल । ইত্যমর: II ल्मिवियः भू॰ वृण्ठिकांहिः। इंडि (इस्टब्स्: ।) ল্ব ক বধে।। ভেষে। ইতি কবি-कन्नम्भः॥ क न्षयि । ইতি पूर्गा-मानः॥ লেখ: পু॰ দেব:। ইত্যমর:।। (नथ्रः। इंडि (मिनी।। (नथकः भू॰ (नथनकर्न)। ७८-

थिकः भू॰ (लथनकर्ता। छ८भर्यायः। लिभिकतः २ व्यक्त ह्रनः
७ व्यक्त हृष्णः ८। ইত भ्रतः ॥
त्वाल कः ६ कत्रकः ७ मनी भगः १
कत्रभूगीः ৮। ইতি भ्रप्त द्वावली
॥ वर्गा २। ইতি क्रियतः ॥ ॥
उन्य लक्षणानि यथा। मर्वरम्भाकत्रा छिद्धः मर्वना खिला त्रसः।
त्वथकः क्षित्वा त्राद्धः मर्वा वि
कत्र त्रम् ति॥ भीर्या भिजान मुमः भूगान् मम् भूणिग छान् ममान्
। व्यक्त त्रान् ति लिथ्य छ त्यथकः
म वृतः मृष्ठः॥ छैभाष वाक्य लथकः

ল: সর্বশান্তবিশারদ:। বহুর্থবক্তা চাল্লেন লেখক: न। জুগ্তুম।। বা-क्रािं भाग उद्धाः (१ मका नि ভাগবিৎ। অনাহার্য্যোন্পেভক্তো লেথক: স্যান্তৃগ্তম।। ইতি মাৎ-(न) ३४-२ वर्गयः ॥ ॥ व्यक्ति। **म**कृर्क गृशी अर्थः नघुश्खा कि তাক্ষর:৷ সর্শান্ত সমালোকী পু कृष्टी नाम (नथकः। ইতি চাণक) সংগ্ৰহ: ৷৷ ৠ ৷৷ রাজলেথক লক্ষণ যথা।বান্ধণো নজ্রণাভিজ্ঞোরাজ নীতিবিশারদঃ। নানালিপিজ্ঞো (मधावी नानाज्ञावामनविजः মজণাচভুরো ধামান্ নীভিশালা-র্থকোবিদ:। সন্ধি বিগৃহ ভেদজ্ঞো बाबकार्य्यविष्ठक्रनः ॥ जना बाब হিতাবেবী রাজসমিধি সংস্থিত:। कार्यशकार्यश्विठात्रञ्जः मञ्ज्यामी बिछिन्द्रियः॥ त्रकारवानी मुक्काञ्चा **थ**र्च छि। রাজ धर्म दि< । এवेगानि रूरिन युक्तः म **अव ब्रा**कल्लश्कः ॥ নূপানুবভা সভত নূপবিশাসর ফক:। নৃপতে হিতকানেবী স এব व्राज्ञलथकः॥ इंडि नधकोमुरी ।। #।। व्याप्यक्रमं कायत्यन कर्ख्याः । यथा। (नथकानि कायञ्चान् (नः भाक्रिज। विवक्षनान्। वर्षापिज

শেব:। ইতি পরাশর সংহিতাঘা। ১০ অধ্যায়:॥

लिथन॰ की हर्षन॰।। जूर्डवृक्।।

श्रक्तविन्रानः। ইতি নেদিনী

शक्षा। जूर्यो लिथन निरम्पा यथा

। न जूर्यो विलिथिहर्ग॰ मखा॰ न श्रु॰

खन॰ लिथिए। ইতি যোগিনীভজে তৃতীযভাগে ৭ পটলः।। লে॰
খনাঞ্জন॰। यथा। দক্ষাওক্ত শিলা কাচ শত্র চন্দ্দন সৈন্ধবৈ:। চূর্ণিবৈত্রজ্ঞন॰ প্যোক্ত- প্রার্মাদি নিক্তন॰।। দক্ষঃ সক্তেই ত্ন্যাগুন্য

বৃক্। শিলা নন-শিলা। ইতি
ভাবপুকাশঃ।।

লেখন: পু• কাশ:। ইভি রাজ-নির্ঘণ্ট:॥

लिथनिकः भू॰ लिथशातकः॥ भन्न-रखनलिथकः॥ त्रहासन्तिथकः । ইতি मिलनी॥

लिथनी खी लिथा (ज्ञ्न्सा। लिथ-निमादन स्त्रा छ ८ भग्रायः । वर्तज्-लिका २ । इंडि हातावली ॥ वर्त-ज्ली ३ कलभः ८ शक्क त्रज्लिका ६ । इंडि ब्रह्मेषतः ॥ कत्राभ्यः ५ हि-बनः १ । इंडि निम्त त्रावली ॥ #॥ लिथनी कत्रभण्डा मुख्यः यथा । वर-निम्नुहा लिथिहर्तः उन्न इनि

वाजनियंकः॥ (लचनर्याका जि।।

বেজুব । তানুসূচ্যা তু বিভবো লেখাহ': পু প্রভালবৃদ্ধ:। ইতি छत्वम उ९कत्या छत्व ॥ महा वन्त्री र्छादिवजुः मुदर्गमा भवा-क्या। वृष्ट्रसन्तम् मूह्या देव मिडि-वृक्तिः भुकायरः ॥ उथा व्यागिय দেবি পুত্র পৌত্রধনাগমঃ। অগ্নি-भीय क्टिबकाश्वमीयः । देवाज्यन বিপুলা লক্ষ্মী: কাংস্যেন নরণ ভ (व८ ॥ अक्षेत्र्वभुगातन मना-ब्रू.लन वाथवा । हजूबङ्गलम्ह्रा বা যো লিখেৎ পুস্তক শুভে ॥ তত্তদক্ষর সংখ্যে তু মল্লাযু র্যাতি वि रिटन ॥ यथा रेब्रेट्ड्यान्ड्याहि वहान अहर बन विश्वि निरम्हि छ-থাতাপ্টাঙ্গুল দশাঙ্গুলয়ে বিধি: নিষেধ শত্রক্লে। ইতি যোগিনী তত্রে তৃতীযভাগে ৭ পটল: ॥ (लथनीयः वि (लथाः। (लथिउताः । ইতি লিখধাতো: কর্মণ্যনীয়পু **ज्रायन निम्न**न ॥ (नथर्य छ: भू हेन्तु:। इंडामद्र:॥ (नथरातः) मु भ भ वा र कः। (नथः লেথহারকঃ) হরতি ইত্যর্থে অণ্ পু **ভ**ऽरियन कन् भुज्ऽरियन চ निष्नमः। ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদী॥ (नथा जी निभिः॥भिक्षः। ইতি विषिनी ॥

লেখিত॰ ত্রি লেখ্যতে যহ। লি-থিত । ইতি ঞান্ত লিখধাতো: ক্ত পুত্যবেন নিম্লম• ॥ লেখ্য ত্রি লেখিতব্য ৷ লেখনীয় । ইতি লিখঞ্পতো: কর্মণি য পুত্য-(यन निष्ठन ।। # ।। व्यवहात्राक् क-ক্রিযাপাদাঙ্গু। যথা। বান্মাসি-কেপি সন্ধে ভ্ৰান্তি: সংজাৰতে য্-তঃ। ধারাক্রাণি সৃষ্টানি প এ। क्रान्। भूता॥ (नथ्र ह विविषः (भुकि बश्खान/कृ उथा। अ-সাক্ষিক সাক্ষিমন্থ সিদ্ধি র্থেশ-স্থিতে স্থাঃ॥ মূতাস্ত সাক্ষিণো যত্ৰ ধনিকৰ্ণিক লেথকা:। তদপ্য-পার্থ করণ নৃতে ত্বাধে: ছিরাশু-যাৎ ॥ দর্শিত পুতিকালঞ্চ পঠি-७ भाविज्य यर। (नश्रः मिस्-তি সৰ্বত্ৰ মৃতেম্বপি চ সাক্ষিষু ॥ ইতি ব্যবহারতত্ত্বে বৃহস্পতি: ॥ 🗱 ॥ जिमित्र। मान्त्रु ३ (लथ्रु) নিৰ্প্যতে। তত্ৰ লেখ্য দ্বিধিশ। শাসন জানপদঞ্জেতি। শাসন নিক্পিত। জানপদমভিধীয়তে। ত ছ দ্বিধি । ৰহস্তকৃত নন্যকৃত-ঞ্তি। তত্ৰ স্বস্তক্ত স্বাক্ষিক।

। व्यन् द्रकृष्ठः जमाक्षिकः । व्यन्तरा-क (क्लाठाद्रानुजाद्रग भागागुः । यमाष्ट्र नाद्रमः। लिथ्रञ्ज विविधः জ্ঞেৰ• স্বহস্তান্যকৃত স্তথা ৷ অসা-कियर नाकियह जिक्क र्पमिन् তে ভবো রিভি। ভত্রান্যকৃতমাহ । यः কশ্চিদর্থো বিষ্ণাত: স্বক্চ্যা তু পরস্পর• ৷ লেখ্যন্ত সাক্ষিম্ৎকা-र्या स्थिन् धनिक भूर्वकः ॥ धनिकाः **थम**र्नरया त्या **१८वां हित्रन**ाहिः भ রস্পার• স্বৰ্কচ্যা ইয়তা কালেনৈ-তাবদেয় মিতীয়তী চ পুতিমান বৃদ্ধি রিভি নিঞ্চাতো ব্যবস্থিত স্ত-মিন্নর্থে কালান্তরে বিপুতিপত্তৌ বস্তুতত্ত্ব নির্ণয়র্থণ লেখ্যণ। সাক্ষি अपूक वक्त न जाकि गुक्त । श्रिकः পূরো যিমিন্ ভদ্ধনিকপূর্বক । ধনিক নাম লেখন প্র্ক মিতি যাবৎ কার্য্য কর্ত্তব্য । উক্ত লক্ষণাঃ नाकिता वा कर्डव्याः। कर्वा ज्यू क्ठ कार्या निष्ठार्थ समा माकिनः । भुवर्खां अविवादिषु स्रक्ष वाना লেখ্যক মিতি মারণাৎ।। অপিচ। সমা মাস তদজাহ নাম জাতি ৰগোত্ৰকৈ:। স্বুক্ষচারিকাত্মীয ''**लि**ज्नायां कि हिङ्क् जिल्ला स्था स य< नतः। नान रेण्डापि उपर्कः

পক্ষ: শুক্ল: কৃষ্ণো বা ৷ অহ ভিৰি: **পু** जिभरारिः । नाम धनिकाध्मर्ग-याः। जाउ वा ऋगािः॥ यरगा-ত্র• বাশিখাদিগোত্র মেতৈ: সমা-দিভি শিহ্নত। তথা স্বুন্ধচা-রিক বস্ত্তাদিশাখাপুযুক্ত ওণ नाम वस्त्रहः कठे इंछि। बाजीय नि-ত্নাম ধনিকর্ণিক পিতৃনাম। আদি-গুহণান্দ্র্য জাতি সংখ্যাচারাদে পূহণ । এতৈ শিচহ্নিত লেখ্য कार्य। भिंजि गर्जन मस्तः। किः । नगार्छ १र्थ अगीनाम सरुखन नि-বেশ্যেৎ। মত্ত মে হুমুকপুগ্রস্য यम् वाभित्र (विथिजः ॥ श्रीनकाथः মর্ণযো যে। হর্থ: স্বরুচ্যা ব্যবস্থিত: ভিমিন্নর্থে সমাপ্তে লিখিতে ঋণী অ-ध्रमार्गा नामाजीय स्रहासना साहन-থ্যে যদুপরি লেখিত তম্মামুক-পুএস্যমত মভিপ্রেড মিতি নিবে-नाराष्ट्र भाषा विचित्थ्र । उथा । সাক্ষিণশ্চ স্বহস্তেন পিতৃনামক প্-ৰ্বক। অত্ৰাহ মমুক: সাক্ষী লিখেযু রিতি তে সমা:॥ তিমান্ লেখেऽ যে সাক্ষিণো লিখিতা ক্তেপ্যাত্মীয পি-তৃনাম লেখন পূর্ক নিমালথে অহ-মনুকো দেবদন্ত: সাফীতি স্বহস্তে নৈকৈকশো লিখেয় স্তেচ সমা: স•-

খ্যাতো ওণভক্ত কর্ত্তব্যা: । यम्।ध-गर्भः भाकी वा लिशिस्का न खर्वाङ छमा १४मर्गाताम नाकी ह नाका-ম্ভারণ সর্বসাক্ষিসন্নিধৌ স্বমত লে-थारा । यथा र नात्र मः। व्यक्तिनि क्छ भगी यः ना ८ सम ७ छ न लिथ (यट। जाकी वा जाकिगामान जर्ब সাক্ষী সমীপত ইতি ॥ অপিচ । উভযাভ্যৰ্থ্যতে নৈতন্মযাহ্মমূক সূনু-ना। विश्वि उ॰ श्रमुरकति विश्वि श्रुष्ठ ज्ञा विराये ॥ ज्ञा विराय কো ধনিকাধমৰ্ণিকাভ্যা সূভাভ্যাণ भार्थिएक मयामूरकन एरवएखन বিষ্ণৃনিত্ৰ স্নুনা এতল্লেখ্য লিখি **७** भिजार विष्य ॥ 🛊 ॥ माणुजः স্বকৃতলেখ্যমাহ। বিনাপি সাক্ষি-जिथा प्रश्व विश्व विष्य विश्व विश्य विश्व विष ७८ भुगाग मृज (लश्र) वलानिध-কৃত্যদৃতে ॥ যল্লেখ্য স্বহন্তেন লি-थि उ॰ जधनार्गन उट माकि वि नाशि शुभागः मृजः मदाहि छि: । বলোপথিক্তাদৃতে। বলেন বলাৎ কারেণ। উপধিনা ছল লোভ ক্রোধ ख्य मनामि वक्षापन यर कृष्ठ खना-দ্বিনা। নারদোপ্যাহ। সভাভিযুক্ত क्वी वान वनाएकात्र क्उक गए। ्षर्भागः विथितः खर्गाभविः

কৃতস্তাপতি।। ভাষ্টেতৎ মহন্ত কৃত্ত পরহন্ত কৃতঞ্চ যল্লেখ্যু দেশাচা-রানুসারেণ সবন্ধক ব্যবহারে বন্ধক वावराक्षयुक मर्थ कमानविद्या-পেন লিপ্যক্ষরাপরিলোপেন চ লেখ্য মিভেগ্তাবন পুন: সাধুশকৈ রেব প্রাভিম্বিক দেশভাষ্যাপি লে-थनीयः। यथारु नाह्नमः। (मणाठा-त्राविक्षः यंद्राकावि विवि लक्षनः। তৎ भुगान गृउ (मथ) गविन्रु क माक्तत्र मिडि ।। विथान विधि त्रार्थ र्विषि द्राधीकद्रगन्त्रम् नक्ष्मनः। (गा-প্যাধি ভোগ্যাধি কালকৃত মিত্যা-দি তদ্ব্যক্ত বিস্পাই যদি তদ্যকা-वि विवि वक्षा । व्यविव् छ क्या कः द्र॰ व्यर्थामाक्रमः कंभकाक्रद्राणि ह ক্যাক্রাণি অবিলুপ্তানি ক্যাক্ त्राणि रामि॰ उपविष्युष्ठ क्रभाक्षत्र । उत्तर कुंड विश्वित भुनाग । द्रा-केणाजनवर्षे जाधूणंयनियस्म एंख-উं। ভिপाय: । (नश्रे भुमाक्न (**न**-খ্যাক্ত মপ্যুণ ত্রিভিরেব দেয় মি-ত্যাই। ঋণ লেখ্যকৃত দৈবেশ পু-ক্ষি জিভি রেব ভূ। যথা সাক্ষ্যা-দি কৃত মৃণজ্রিভি রেব দেয় তথা लिश्रक्ड मन्गाइड्न्य उरम्रीय क्षिं अंव (एयः। न চতुर्वापिक

ব্লিভি নিবম্যতে। बनু পুঞ পৌথ र्थनत्म्य मिछ्ऽविष्णारंगर्भ माज खि ভি রেবদেয় মিতি নিবত দেব। বাদ মদ্যৈবাৎ সর্গস্য প্রার্ট্য বিষয়ে মৃত্যন্তর পুত্র মপ্রাদশকা মপ-**म्बर्ग सिम्बर्ग मात्रकः। उथाहि ।** পত্ৰ লক্ষণ মভিধায় কাত্যায়নেনা ভিহ্তি ৷ এবং কাল মতিকাৰণ পিতৃণান্দাপ্যতে ঋণ মিতি। ইশ্ব॰ পথাৰ্চ মতিকান্ত কাল মপি পি-তুণা মলি পিতৃণা সম্বন্ধি দাপ্তে । অত্র পিতৃণা মিতি বহুবচন নির্দে-শাৎ কালমভিক্রান্ত মিতি বচনা-इजूर्थारि मानाज इंडि नुजीयाज। **७था हाद्रीरउनानि । र**लकाः यना ভবেদ্ধন্তে লাভন্তস্য বিনিদ্দিশেদি তি। অত্যাপি যৃষ্য হতে পএ মৃত্তি ভস্যৰ্ণলাভ ইতি সামান্যেন চতুৰ্থা দিভ্যো ২প্যানাভো ২স্তীতি পু-তীয়তে। অত কৈতদাশস্কা নিবৃ-ত্যৰ্থ এতদ্বচন নিতি যুক্ত। বচন बग्छ रगागी अत वहनान् नारत् । रगाः कनीय ।। क्षा व्यम् ।। व्यम् ।। व्यम् ।। আধিস্ত ভূজ্যতে ভাবদাবভন্ন পু-দীয়তে। সবন্ধকেপি পঞাৰ্কচে ঋণে বিভিরেব দেষ মিভি নিয়মাদৃণাপ-क्रवानिष्काद्मभाष्राञ्ज्रा ११/वर

বিকার প্রাপ্তাবিদমুচ্যতে। যাবছজু-র্থেন পঞ্মেন বা খাণ ন দীয়তে তা-বদেবাধি ভূ জ্বাত ইতি বদতা সবন্ধ-क्रांभाकत्रा ठज्थार त्रभाषका-ন্ধো দর্শিত: ॥ নম্বেডদপ্যযুক্ত মেব कन्दागा। न नम्जी जि नजुः। ভদপ্যেত্রমিয় সত্যপবাদ বচনে প্ क्ष वय विषयम्बद म्याहि गर्बे वनवर्षः ॥ श्रामिक् कः भविनयाः প্য পুক্ত মেবানুসরতি। দেশান্ত-ब्राष्ट्र पूर्वार्थ। नाष्ट्री मृष्टे शृत्व उथा । ভিমে দঞ্চেখবা ছিমেলেখ্য মন্যস্তু কারযেৎ। ব্যবহারাক্ষমে পথে প-প্রান্তর• স্বর্যাদিতি বিধীয়তে। ব্য-বহারাক্ষমত্বক্ষাত্যন্ত ব্যবহিত দে-भाखत्राङ् भाधा पूर्वात्थाः पृष्टानि अ-निर्श्यानानि व्यवाहकानि वा ल-थ्यानि विश्वकृतानि शरानि वा य-মি ভদুর্লেখ্য ভমিন্দুর্লেখ্যে নষ্টে कानवरनन डेम् १ भनी (भी ईना। দিনা মৃদিতে লিপ্যক্ষরে হৃতে ভস্ক-রাদিভি র্ভিমে বিদলিতে দধ্যে অগ্নি-নাছিমে দ্বিধা ভূতে সক্তি দ্বি ভবিক্তি । এতहार्थि भुज्यर्थिनाः। भद्रस्थदा-নুমতৌ সভ্যা বিমত্যান্ত ব্যবহারা शाखी (मणाडब्रङ् भवानयनाष्ठा-(शक्या काला राज्याः मूर्ण्यायः

হিতে নঙেবা পণ্ডে সাক্ষিভিরেবব্য-बहात्र निर्णयः कार्यः। यथाङ नात्रमः । (वार्थ) (मणाखद्रन) एउ मीर्ग मुर्किः থিতে হৃতে। সত उৎ কাল করণ মসভো দৃষ্ট দশন মিতি ॥ সতো विष्णानभाष्ट्रभाष्ट्रभाष्ट्रभान-य्नाय कालकद्रा॰ कालाविध मीज-ব্য: । অসত: পুন রবিদ্যমানস্য প-क्षत्र। भूबं रा पृष्ठोतः नाकिन रेउ मं-র্শন ব্যবহার পরিসমাপন কার্য্য 1 যদা তু সাক্ষিণো ন সন্তি তদা দি-বেয়ন নির্ণয়ঃ কার্য্যঃ। অলেখ্য সা-क्किरकरें दिवी वे वे वे विश्वासी विविद्धिता रिंडि यदगार । এउह **कानभर**° ব্যবস্থাপঞ্। ব্লাজকীয় মপি ব্যব-স্থাপএ মীদৃশ মেব ভবতি। ইযাণস্ত विष्णवः। ताळः चरुख मःगूकः चः मु मा विद्धि ७ छथा। द्राष्ट्रकीय म् मृठः (वथ्) अर्र्वयुर्थ्य आक्रिमिनिङ ॥ # ॥ उथान। पि दाककीय कय-প্রপ্র বৃদ্ধবশিষ্টেনোক্ত । যথোপ-ন্যস্ত সাধ্যার্থ সংযুক্ত সোত্তরজিয় । সাবধারণকঞ্চৈব জ্ববপ্রক মিব্য ख। नाश्विवाकािक रखाक मृत्रिकः त्राजमून्या। भिष्क ११थं वाहित मन्त्राङ्कियित्व अयुभावक मिष्ठि ॥ তথা। সভাসদেপে মত । মে ৎমুক প্রস্তে বহর দুর। সভাসদ শ্চ যে ভত্র সৃতিশান্তবিদ: ছিতা:। यथा (वर्ष) विश्वी उद्दर सहस्र हः দু/রেবত ইতি মনু মারণাৎ।। সভা-महाक भद्रम्भद्रान्मिक व्यक्तिरद्रक्त व्यवहारता निःभाष्ट्या ভवि । यः খাহ নারদ:। যত্র সভ্যোজন: সর্বঃ সাধ্যেতদিতি মন্যতে।স নিঃশল্যো বিবাদঃ স্যাৎ সশল্য স্থন্যথা ভবে-দিভি॥এভছভুল্লাদ্যবহার এব। সা श्राय नाथा मर्थे यहजुझाना दि उक् यट । ब्राबमू मुक्ति उत्किव करने अक নিষ্যত ইতি মরণাৎ।। যত্র ত হীন-তा यथा। अन्।वामी कियाखियी (नाः পস্থাতা নিক্তর:। আহ্তপুপলা-যী চ হীন: পঞ্বিধ:মৃতইভি॥ভত্ৰ ন জ্যুপএ মন্তি অপিতু হীনপএ भव उह कालास्त्र मखे शास्त्रपर्भ करमधः जुनाएन।।य विधि निकार्ध মিভি বিশেষ:। লেখ্য সন্দেছে নিৰ্ণয় নিমিন্তান্যাহ। সন্দিশ্বলেখ্য मुक्तिः म्राट सर्ख निथिजारि जिः। যুক্তি পাণ্ডি কিয়া চিহ্ন সমন্বাগম-হেতুভি:।। শুদ্ধ মশুদ্ধকেতি সনিং-क्षम्। (तथ्।म्। भूकिः स्रुष्ठ विथि-তাদিভি: স্যাৎ। বহুন্তেন লিখিত• युल्लभाष्ट्रताष्ट्रन मृषिः । यनि जम्-

শান্যকরাণি ভবস্তি তদা শৃদ্ধি: जुराहिउर्थः। व्याहि मदार जाकि লেখক স্বহন্ত লিখিতান্তর সম্বাদা-हु बि ति छि। यूक्रा नाि थे कि ना-धिः। (मन कोन भूक्षानाः मुत्रान गर गम्नः भाषिः। अभित्मत्म ष्यिन् काल ष्रमः भूक्षरामः দুব্য ঘটত ইতি যুক্তি:। পুাপ্তি: किया उ८ माक्नुअन्। नः। हिङ्क मनाबादन श्रीकादाहि । नम्रकः অর্থি পুত্যর্থিনো: পূর্বনিপ পরস্পর विचारमन मान गुरुगामि नमकः। আগনো হবৈ গুড়াবতো হর্থস্য সম্ভা ৰিত: প্ৰাপ্ত্যপায: ৷ এত এব ছেতব: ।এতি হেঁতুভি: সন্দিশ্ব লেখ্য শুদ্ধি: न्। विश्वान्यः। यमा जुलात्थाः नः **म्मर निर्वान काया उना माकि**-ভি निर्नयः कार्यः। यथाञ् कार्जाः যন:। দূবিতে পএকে বাদী তদাক-চা• স্ত নিৰ্দিশেদিতি। সাক্ষিসম্ভব विवय विषय हा ना का अञ्चल विवय বস্ত হান্নীত বচন• ৷ ন মবৈতৎ কৃত• পাঞা কুট মেতেন কারিত। অধ-স্মীকৃত্য তৎপত্র মথ দিবেন্দ নির্ণ-ৰ ইভি॥ 🕸॥ এব॰ শোধিতে পগ্ৰে ব্দণে চ দাভব্যে প্রাপ্তে যদাকৃৎ স্থান-वर्गमाञ् मममर्थ उपा कि कर्डना মিত্যত আহ। লেখ্যস্য পৃষ্টে হক্তি লিখেদ্বভা দভুৰ্ণিকো খন•। খনী চো প গত• দদ্যাৎ শ্বহস্ত পরিচিহ্নিত• ॥ यहाध्यविकः जकन मृगः हाजुबः नमर्थ खरा मक्रानुनारतग रखा रखा পূর্বকৃতস্য লেখ্যস্য গৃষ্ঠে হভিলি-থেদেতাবন্মযাদন্তমিতি।উত্তমর্ণো বা উপগত পুৰান্ত ধনম্ভলৈ চব লেখ্য-म्। भृष्ठि हर्नाहि जिल्लाहरू वा লন্ধ মিতি। কথ- স্বন্ত পরিচিহ্নি-ত । সহস্ত লিখি ভাক্ষর চিহ্নিত । যদ্বোপগত পুবেশপএ স্বহন্ত লি-খিত চিহ্নিত মধ্মণাযোত্তমৰ্ণো দ-দ্যাৎ ॥ৠ। খণে তৃ কৃৎসে দত্তে লে-থ্য কি কর্ত্তব্যমিত্যত আহ। দত্ত্র্ণ शाहेरयरल्ल्थाः भूरको हानाञ् **कात्र**-(य९। क्रांभन मक्राप्त वा क्रम मृन-न(ब्रा भूर्बः कृष्डः (नथा म्लाहिश्र । यन। जू मूर्गामभावक्षिकः व्यथाः न-क्षे वा उना मुरेका अध्यानं व निव्छार्थ मन्रालथाः कात्रायमुख्यमं सथवर्गः भूरबीक करमालाखनां। विभूषिन শ্রু অধনর্ণায় দদ্যাদিত্যর্থ: ।। #।। **সসাক্ষিকে** পাণে কৃৎ স্নে দাভবে չ কি• কর্ত্তব্য মিভ্যত আহ। সাক্ষিম ভবেদ্যদ্বা উদ্যাতব্য: সমাঞ্চিক । यञ्जू नमाकिक म्गडर भूर्वमाकि

সমক্ষমের দন্যাৎ । ইতি লেখ্য-পুকরণ । ইতি মিতাক্ষরাথাণ ব্যবহারাধ্যাথ: ॥

(लथ्रह्र्निका स्त्री ज्विका। **इंडि** मदत्रज्ञावनी।।

লেখ্যপত্র: পু॰ তালবৃক্ষ:। ইতি ভাবপুকাশ:। লেখনীয়পত্রে শ্লী।।

লেখ্যস্থান ক্লী লিখ্যতেষত্র ।
আফিস ইতি দপ্তরখানা ইতি চ
স্লেছভাষা। তৎপর্য্যায়:। গুড়ফটী
২। ইতি শব্দরত্বাবলী।।

लिख॰ क्री गृथ॰। न्यां इंडि ভाষा। यथा। উৎসসর্জ वृह्दल्ल ख॰ मृबकः ভয নাপ হ। ইতি বৃদ্ধবৈবত্তে কৃষ্ণ লখেও ধেনকা সুম্বধে ২২ অধ্যায:॥

লেপ ঋড গমনে। ইতি কবিকল্প-জনঃ॥ ঋ অলিলেপং। ড লেপতে লিলেপে। ইতি দুর্গাদাসঃ॥

লেপ: পু॰ লেপন ॥ ভোজন । ইঙি নেদিনী ॥ সুখা । চূন ইঙি ভাষা। ইঙি বিখ:॥

লেপক: পু॰ জাতিবিশেষ:। রাজ ইতি থৈকর ইতি চ ভাষা। তৎ-পর্যায:। পলগণ্ড: ২। ইত্যমর:॥ নেগী ৩। ইতি শদ্রত্বাবলী॥ নেগ্যক্ৎ ৪। ইতি হেনচন্দু:॥ लिभन क्री लिभ:। लिभा ইঙি ভাষা। যথা ৷ বৈশাখস্য সিতে-পক্ষে ভৃতীযাক্ষয় সংক্তিতা ! তত্র মাণ লেপযেদ্বন্ধ লেপনৈ রতি-**(मा**ভिত• ॥ ইতি তিখ্যাদিতত্ত্ব• ॥ #॥ विकृगृह्राल्यन कलः यथा। ৰাবাছউবাচ। শৃণু তত্ত্বেননে দেবি विभागानमा स्टक्षा । मर्ब (उ কথ্যিষ্যামি যথা প্রাপ্নোতি মা-नवः ॥ गामकः गृश् वि जृत्म मम বেশ্মোপলেপথে । न্যস্তানি ডক যাবন্তি পদানি চ বিলিম্পত: ॥ साम् । यदि चारणवर्षानि लि-প্যতে মন কর্মনু॥ জাযতে বিপু-ल भूष्त धन थाना जमानला। मिरैवा नंभकृत्जा (मिर्व क्रमहीनाय গছতি॥ জশদ্বীপ মনুপাপ্য সহসুং জীবতে দশ। মন্তক্ত শৈচব জাযেত महिमा खनवान् मुहिः ॥ समिषीः পাৎ পরিভুষ্টো মম কর্ম পরাযণঃ । त्राका देव काय अ मूक्क नर्व शर्म्ययू নিষ্ঠিতঃ ৷৷ লেপনস্য পুভাবেণ মম কর্ম পরায়ণ:। ভক্ত্যা ব্যবস্থিত **শ্চাপি সর্বশাস্ত্রাণি গছতে।** দেবি कात्रयाल मर्क मन हायलनानि हा कात्रिक्। यथा नप्रयः मभ (वाक्ष्य

गहि ॥ गामयम्। ज् वक्तामि छहुनुष्ठ वमूक्तात । शामय**ख म**मा∙ ॥ भारे शाविल्लाकानुगहि ॥ भ মীপে যদি বা দ্রে প্রানযতি গো-ময় । বাবন্তি তৎপদান্যস্য তা-বদ্ধ সহসূক ৷৷ গোন্যান্যিতা চৈব স্বৰ্গলোকে নহীয়তে। এচা-দশ সহসাণি একাদশ শতানি চ ।। ততঃ স শাল্মলে দ্বীপে রমতে চ মুरायुष्ठः। भागाबा खु পরিভ্রে রাজা ভবতি ধার্মিক:॥ মন্ডক্ত-ৈচৰ জাবেত সৰ্ব ধর্মবিদাম্বর:। व्यथ द्वार ग्वर्गान महिन्दः मून्छ-বুত: ॥ বহতে গোময॰ সূক্র মন-লোকাষ গছতি। ইতি বরাহপু त्राप॰ ॥ 🗱 ॥ (म्वीगृह्त्वभन्कन्॰ যথা। দেব্যা গৃহস্ক বঃ শুক্র গো- ,, भारतमानुत्वशाय । जिर्दा वा यि বা পৃ•সঃ ষ্মাসন্ত নিরন্তর•া। न वर्खिरीक्षिजान् कामान् (रवरा লোকঞ্চ গছতি। ইতি দেবীপুরাণে ८२ व्यथ्रायः ॥

লৈপন: পু• ভূকদ্বনামগদ্ধ দুব্য•।
ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥
লেপী পু• লেপক:। থৈকর ইতি
ভাষা। ইতি শদ্র হ্বাবলী॥ লেশকর্ত্তরি লেপবিশিষ্টে চ ক্রি॥

লেপ্য ত্রি লেপনীয়া লেপ্তব্যা লিপধাতোঃ কর্মণি য পুত্যয়েন নিস্লমণ।।

লেপ্যকৃৎ পু॰ লেপক:। ই**ভি** হেমচন্দু:॥

লেপ্যমথী স্ত্রী কাণ্ডাদিঘটিওপুত্ত-লিকা। তৎপর্য্যায়:। অঞ্জলিকা-রিকা২।ইতি হেনচন্দ্র:।।

(नगुर्खी खी मृगक्त मुव्यानिश्राद्धी। इंडिमस्त्रज्ञावनी॥

লেয: পূ॰ সি হরাশি:। ইঙি জ্যোতিস্তভু॰॥

(निविश्वाः भू भिवः। ই जि मफ् त्रञ्जावनो ॥ मर्भः। ই जि एक् महन्तुः ॥ भूनः भूनार्व्हन कर्ल्ड ति ॥ (निव्हाना जी मूम् विष्णवः।

যথা। বক্তু বিস্তারিত কৃত্বাপ্য-

(धा किन्नाक ठानाय । भार्यक्र मृद्धि यूगन (निन्धिनाति कीर्तिछ। ।। এषा তারারাধনে । অन্যা লেলিহানা বক্তব্যা। যোনি মাধাধর: সেনদ বধঃ ক্র্ ক্মাদ্বিদুঃ ।
বীজানি চোর্রন মজী মু দ্যুবন্ধন মান্তরে ।। তর্জনী মধ্যমা নামাঃ
সমণ ক্র্য্যাদধোমুথ । অনামাধাণ ক্রিপেদ্জাণ খাজ্বী ক্র্যা কনিষ্ঠিকাণ।। লেলিহা নাম মুদ্ধে জীব-

रिलञ्ज

লোক

় ন্যাসে পুরী ভিতা। ইতি তম্নার: ल्मः शुः कना। इंडानद्रः॥ (लक्ष्ट: भू॰ (लाक्षे॰। इंडामदः॥ खद्रथाखः २८ व्यथागः॥ (लक्ष्ट्र: भू॰ (लक्ष्ट्रजनः। इंडि लिक्षी की लिक्षिनी। इंडि दाज-भद्रवावनी ॥ **लि**ष्ट्रेराज्यनः भृ लाष्ट्रेज्यमाधन-

মুদ্গর:। মই ইতি খ্যাত:। ইতি কেচিৎ। ইতি ভরত:॥ তৎপর্য্যা-কে.টাশ: ৩। ইতি রত্নকোষ: ৷৷ (नश्रृष्ठ, ८ त्नश्रृष्डमी ৫ हूर्नम्खः ५ । हे जि मदाद्वावनी।।

लिनिकः भुः इउप्रादाहकः। ७८ भर्गप्रयः। किंदिता हकः २। इंडि मद्राला।।

लिंकः भू॰ षाहादः। ভक्तनः। इंडि (इनहन्मः । उर्भर्गायः । यानन २ तमन ७ यनन ४ यनिः ৫ 🔧 । ইতি রাজনিঘণ্ট: ॥

लिहन क्री जिल्लगात्रमगुरुग । চাটन ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায:। জিস্থাবাদ:২। ইতি হেমচনদু:।। লেহিন: পূ॰ টক্ষন । ইতি হেম-**हन्मः**॥

(नश् क्री अग् अ। इंडि **म**फ नाना।। (नहनीय वि॥ लिक्° क्री लिक्क शुर्वाण । यथा।

মাৎস্যু কৌর্ম্যু তথা লৈক্ শৈব' क्यानर खरेथव ह। इंड्यारि भाष्मा-নির্ঘণ্টঃ॥ লিঙ্গ সম্বন্ধিনি তি ॥ লোক ঋক দীপ্তৌ। ইতি কবি-क्नुफ्न: ॥ अ व्यनुत्नाक्ट । क लाकवि । इंडि मुर्गारामः ॥ यः। (काविनः २ । ইত্যমরः॥ लाक अ ७ मेक्का हेि कविकन्न-क्यः॥ य चल्लाक्ट। उ लाक-ত। বিলোক यस्त्रित वश्रु ताश्रु तक्वाः পুকাম বিস্তার ফল' হরিণ্য: 1 ইত্যাদৌ বিলোকন বিলোক: প-শ্চাৎ ত• করোতীতি ঞৌ সাধ্য[়]। ইভি দুর্গাদাস:॥

लाकः भुः जूबनः॥ बनः। इंडऽ-मतः ॥ मश्रालाक नामानि यथा। जू जू वः **च ग्र्य रू**ठव कनण्ठ ज्ञ এব চ। সভ্যলোকক্ষ সপ্তিতেলো-কান্ত পরিকীর্ত্তিতা: ॥ ইত্যণ্নি-भूद्रानः॥ यभिष्ठ। जूर्वात्का जूदः चर्लाक खिलाका मिर मुहाउ । নহ জন তথঃ সভ্যঃ সপ্তলোকাঃ **পু**कीर्ভिजाः॥ जूर्लाकः भाषिरवान লোকো ২ম্বরীক্ষণ ভ্ব: সূত:। ভাবেরা লোকো দিবি হে अहर।-मृक् • यथा क्य ।।। ভ্তস্যাধিপতি হুন্নি স্তাত। ভ্রপতিস্ত স:। বাযু ॥ ৰ্নভদো হধিপতি তেন বাযু ন ম্পতি: 11 ভাব্যস্য সূর্য্যাধিপতি खन স্र्या दिवन्याजिः। गन्नबीक्ष-রস কৈব গুছকা: সহ রাক্ষ্টেয়:।। ভূর্লোক বাসিনঃ সর্বে অন্তরীক্ষ চ त्रान् मृग् । सक् उः मश्रु छिः ऋतित क्षु। खरेंथव ठाखितो।। पाहिन्छ। वनवः मर्स्त ७रेथव ह भवाऋनाः। চতুर्थ जू महर्लाक **ভি**श्चेष्ठ कन्न वामिनः ॥ भुकानाः পতিভি: मर्दिः সেব্যতে পঞ্মো মহান্। মনুঃ স-न अभावान्। विवाक क मुजा खयः য়। ষঠে তু স'স্থিতা হেতে দেবা দেব-विद्राध्वाः। मञ्ज मध्या लाः (का श्रभुनर्ज्ववाजिनाः ॥ वुकालाः ক: সমাখ্যাতো হ্পুতীঘাত লক্ষ ণ:। মহীতলাৎ সহসাংশ স্তত ঊष्क्व[∙] क्तिवाक्द्रः ॥ मन जानि धुःदः **যাবদ্দিগুণে দ্বিগুণান্তরে । দশ**যো ক্ষন কোট্যস্ত মেৰু ৰূজ্ • ধুবঃ মৃতঃ।। ত্রযোবি শক্তি লক্ষাণি ত্রৈলোকে ্র-শৈক উচ্যতে ৷ দ্বিভণেষু সহসেুষু যোজনানা শতেষু চ ৷৷ লোকান্তর मरेथरेवक धुवाम्कु विशेषा । प्ति नानव शक्क वं यक्क व्राक्ष्म शक्क गाः ॥ ज्ञ विकाधना टैक्टव जाही

তে দেবযোনযঃ। তে বুক্ষাগুস্য ম-ধ্যন্থা: পরত স্তম্মাবৃত ।। তাজা **২**ণ্নি বাযু রাকা**শ**• ততো ভূতাদি क्टारा । जा महान् भुशानक পুক্তি: পুৰুষ স্তত: ॥ পুৰুষাদীশ্ব-রো জ্রেষে। যস্য **শ**ক্ত্যাবৃত্ত **জগৎ** । শিবোমা ভানু দেবানা পরাপর তরা মতা:॥ ইতি দেবীপুরাণে বৈ-লোক্যাভ্যুদযে গুহুগতি নামাধ্যা-यः ॥ 🗱 ॥ फिक्लानानाः (लाक। यथा। भुजाপতि स जगदान् ७१७: প্রেক্ষ্য দেবতা । আধিপত্যেরু শু-ক্লেষ্ ন্যযোজ্যত যোগবিৎ ॥ ত্রশা ণাম্পি লোকানা দেবতানা দ্বি-জোত্তনা:। চকার শক্ত রাজান॰ रिन्ड्याञाः দিভি পূর্বৠা 🗎 পূর্বস্থা कोनिका दाजा मक्किनम्याः यसा **दिना। वक्गः शन्त्रिमायाञ्च উত্তর-**म्रा॰ मना धनी ॥ 🗱 ॥ भूग्रवङा॰ লোকা যথা। এবং বিভন্তঃ রাজ্যানি পুরা প্রোক্তানি যানি চা লোকা শ্চ विमर्थ मिवान् ममावय भ्षक् भ्षक् ॥ कम्राहिट मूर्य्यमक्तामान् कम्रु-विविश्विम्यंनान्। कन्यविष्क्षयादि-प्राठान् कम्। हिह्नुनिर्मानान् ॥ নানাবৰ্ণান্কানম্যান্নেক শত যো-জনান্। সতান্ সুক্তিনা॰ লোকান্

পাবনায চ স-স্থিতান্ ।৷ ভানুদ্ধে যে তপস্যন্তি সৌম্যা স্তারাগণাঃ সদা। এতে সুকৃতিনা লোকা যে भाष्टाः भूगुकर्योज्धः ॥ य यक्तवि भरेथः भूरेगाः ममाछ दत्र मिकराः 1 খদার নির্ভা দা**ডা খ**জব: স **छ्यामिनः ॥ मीनानुगुरुकर्खा**द्रा বুন্ধণ্যা লোকপ্জিতা:। যোগযু-ক্তা মহাত্মানো যান্তি তত্ৰ তপো-ब्बृनाः ॥ সर्वः प्रशः क्रमायुकाः কোপিতা যে তমোজিতাঃ। এবং নিযোজ্য তন্যান্ শ্বয়ণ লোকপি-তামহ: ৷৷ পৌষর বুক্ষসদন মা করোহ পুজাপতিঃ। সর্বে শ্বয়য়ু-দত্তেযু পাবনেষু দিবৌকসঃ ৷ ক্লেমি রে স্বেত্র লোকেষু মহেন্দ্রেণাভিপা-লিতা:।। ইতি বহি পুরাণে বারা। रुषापूर्जावनामाध्यायः ॥ লোককান্তা জ্ঞী ক্ষিনামৌষ্পা इंडि द्राजनियंगः॥ লোকচক্ষঃ পু• স্য্য:। ইতি শব্-माना।। जनम्यानाहनका। লোকজিৎ পু॰ বুদ্ধ:।ইত্যমর:॥ লোকতুষার: ेপু: কপ্র:।ইতি व्राक्रिमिर्च है: ॥

লোকনাথ: পু॰ বুদ্ধ:। ইতি ত্রিকা

ख्राम्यः ॥ वृक्ता । ইতি **मन्**त्रञ्ञा-

वली। विकृ:। ইতি তস্য সহসুनाम खाबः।। भिवः। यथा। व्यकिथनः मन् পুভवः म मन्त्रारा । म लाकनाथः পিতৃসদ্মগোচর:। म ভীমৰূপ: শিব ইত্যুদীর্য্যতে ন সন্তি যাথার্য্যবিদ: পিণাকিন:।। ইতি ক্যারসম্ভব:।।

(लाकशानः शृ द्राजा। ই जि क्लायूथः ॥ पिक्शानः । यथा । हेल्म्।
विद्रः शिज्शिति निर्वाति विक्राः।
विनाः। धनमः मक्कद्रोम्मव (लाकशानाः भूद्राजनाः ॥ हेति विद्रश्रद्रागः॥

लाकवाक्तवः शु॰ সूर्यप्रः। ইভি জটা-

लाकमाठा खी लखीः। इठामदः॥ लाकलाहनः भू न्यंः। इंडि भक्तज्ञावनी॥

লোকবাহা: পু॰ সর্বাচারবর্জি**ড:।**যুথা। লোকবাহাস্ত যো বাজি গবাশ্যাচারবর্জিত:। ইতি জটাধর:।।

लाकविनायकः शृ गुरुविष्णयः।
यथा। क्रन्तगुरुष्टिया य ह आर्य्युक जानकारयः। कोमात्रा ए ज् वि द्धिया य ह लाकविनायकाः॥
नरुमु न ज गःथ्याजा मुर्ज्याक বিচারিণঃ। ইতি বহি পুরাণণ।। লোকবিশুতিঃ স্ত্রী জনশুতিঃ। কিন্তুদন্তী। ইতি কেচিৎ।। লোকাযত স্ত্রী তর্কভেদঃ। চার্বাক-

শার•। ইত্যমরভরতৌ।। লোকাযতিক: পূ• চার্রাক:। ইতি হেমচন্দঃ।।

लाकालाकः भ् सनामथ्रां छ भव छः। छ । यह भर्यायः। वक्रवा छः २ । इछ भर्यः। एव माकि वी भाः मही मारवर्ष्ट्र भाका प्रवेद छि छ । मारवर्ष्ट्र भाका प्रवेद छ । स्वाक्ष्य हिंद्र भावा छ । स्वाक्ष्य हिंद्र मानवा है छ स्वाम्थ्या छ । स्वाक्ष्य हिंद्र म् यूर्व कि प्रवाम स्वाद्य है छ । स्वाक्ष्य हिंद्र मूर्व कि प्रवाम स्वाद्य है छ । स्वाक्ष्य कि क्या वि च छ । स्वाक्ष्य क्या वि च छ । स्वाक्ष्य क्या वि च छ । स्वाक्ष्य वि छ । क्या वि छ । वि छ ।

লোকেশ: পু• বুদ্ধা। ইত্যমর:।। বুদ্ধভেদ:। ইতি ত্রিকাওশেষ:।। পারদ:। ইতিরাজনির্ঘট:।।

लातकथतः भ॰ वक्ताज्यः। ইতি जिकाश्रमयः॥ जूनमानाः जनाः॥ নাঞ্পুভুক্ষ !!

লোকেশব্যাত্মলা জী বৃদ্ধশক্তিভেদঃ । उर्भग्रायः। जात्रा २ महास्यः ७ ওক্ষারা ৪ স্বাহা ৫ খ্রী: ৬ মনোর-মাণ তারিণী ৮ জ্যা ১ অনন্তা >> लिवा >> चन्द्रवामिनी > **जुन २० देवणा २८ नीवमन्नश्र**ी ১৫ শগ্রিনী ১৬ মহাতারা ১৭ বসু-थात्रा ७৮ धनन्त्रना ३२ जिल्लाइना ২০ লোচনা ২১। ইতি ছেমচন্দু:।। লোচ ঋক ভাসি।ইতিকবিকল্ল-क्रमः॥ अञ्चलाह्या जानि ही-छो। किन्त भूक्षान्य मात्रगरम-(वो ভाষ ইতি মৃদ্ধন্য यकाর भदा বচনাৰ্থ নাহতঃ। ইতি দুগাদাস:।। লোচ খ ড ঈক্ষোইভিদুর্গানাসঃ ॥ देकः भर्यात्नाहनः भूनिश्वान भि जि यावट । या जान्ताहर । **उ ला**ठाउ कार्याः मधीः। ই**डि** मूर्गामामः ॥

लाहि॰ क्री अणु। ইতি कहे। धतः॥ लाहिकः भू॰ मा॰मिशिखः॥ अक्रि-छात्रका॥ कष्क्रलः॥ स्त्रीगा॰ लला-हे। छत्रा॰॥ करली॥ नीलवञ्ज॰॥ निवृक्षिः॥ कर्णमृदः॥ मूद्री॥ जुल्लथहर्म्य। ইতি मिस्त्री॥ नि-र्याकः। ইতি सम्द्रद्वादली॥ **ब्ला**डन क्री ब्रक्तः। हे अनुबन्धा **उन**ु मुडाम्डलक्ष गथा। रक्रोडिः भद्मभद्मी ह र्लाहरेनः मूथजागिनः । মার্জারবোচনিঃ পাপো মহাত্রা মধ্পিক্লৈ:।। কুরা: কেকরনেত্রা-শ্চহরিণাকা: সকলাবা:। জিহা **শ্চ** লোচনৈ: কুরা: সেনান্যে গজ-**(ल**ाञ्चाः ।। शस्त्राज्ञाका देखताः मु। मं खनः जलाक्षाः। नीलार-পলাক্ষ ি ্ৰাম্য মৌভাগ্য শ্যা-বচফবা । সলত কৃষ্তারকা-काल महा पुर शाहेन किया न एवा कार लालाः मुर्गिः याः मुर भी यायावनाः ॥ एक्त्रिका विभु-ल ভোগে অদ্বায় র্ক্তাতি চোমতা । विभाजावा म्थिन प्रतिमा বিষমজ্ঞবঃ ॥ ই ি গাৰুডে ৬৬ व्यव्यायः॥

লোচন হিভা স্ত্রী ভূথাঞ্জন। ইতি রাজনিষ্টাঃ।

লোচনা জ্রী বৃদ্ধশক্তিভেদঃ। অস্যাঃ
পুনাণ পর্য্যায়ান্চ লোকেশ্বরাআ্রান্দকে দুষ্টব্যাঃ ।।

लाहनामयः भू हम्मूद्रागितिष्णयः । उट्भर्यप्रायः। अख्निष्टः २। इति विकाश्याणयः ॥ लाहनी जी महामाविनका। इति

ब्राजनिर्घण्टः ॥ लाहमकंदेः भूः लाहमखकः। इँउऽ-न्यतिकायाः यामी ॥

লোচনন্তক: পু॰ মযুদ্ধশিখৌষধ•। ক্দুজটা ইভি খ্যাভ:।ক্ষেত্ৰখমা-নিকেভি কেচিৎ। তৎপ্য্যায:।

भंताचा २ काव वी ० मीलाः ३ मण्दः १ ३ इंडामदः ॥ त्याहमक् हैः ७ ।

ইতি ভরতঃ ॥

লোট শ্ব উন্নাদে। ইতি কবিকল্প-ক্রম: ॥ শ্ব অলুলোট ে। লোটতি লোক: উন্নাদ্যতীত্যর্থ: । ইতি দুর্গাদাস:॥

লোট্ল: পু• অভিলোটক:। ইতি সংক্ষিপ্তসারোণাদিক্তি:।।

लाफ अ जैद्यारि। इंडिक्टिक्ट्स-क्यः ॥ अ अनुलाफ्ट । इंडि पूर्णामामः॥

लागंज्यः ती नवगज्यः। ইতি রাজ-

লোণা স্ত্রী ক্ষুদাল্লিকা। ইতিরাজ-নির্ঘণ্টঃ॥

লোণার॰ ক্লী ক্ষারবিশেষ:। তৎপর্য্যায:। লবণোত্থ• ২ লবণাকরজ: ৩ লবণমদ: ৪ জলজ ৫ লবণক্ষার: ৬ লবণ: ৭। অস্যুক্তণা:।
অত্যুক্তবং। তীক্ষ্বং। পিত্তৃিক্ষি

कातिष् । कात्रष् । देवल्लवाष् । वाज क्ष्माहि म्वनामिष्क । ইजि त्राजनिर्घण्टः ॥

লোণামা জী ক্ষুদামিকা। ইতি রাজনির্ঘটঃ॥

लाउ॰ क्ली (खयश्वनः। उৎ शर्य) यः
। लाधुः २ । ইতি क्रिशिवः ॥
लाधुः २ ताजः ८ नूष्णः ६। ইতি
मन्द्रज्ञावनी ॥

লোত: পৃণ ক্লী নেত্রাঘূ। ইতি ত্রি-কাণ্ডশেষ:॥ চিহ্নণ ইতি সিদ্ধান্ত-কৌমুদ্যামুণাদিবৃত্তি:॥ লবণ ॥ অশুপাত:। ইতি স'ক্ষিপ্তসারো-ণাদিবৃত্তি:॥

লোত গ্লী লোত। ইতি শব্-রত্নাবলী !৷ নেত্রজল । ইতি স কিন্তুসারোণাদিবৃত্তি: !।

लाधः शृ चनामथाजन्मः ।

त्र ज्वर्गमा जमा भर्यायः। जित्रीहैः

र मार्जनः ० त्र जः ४ लाधुः ६ जि
मृकः ७। त्र जमा जमा भर्यायः।

गृकः १ मवत्र लाधुः २ महालाधः

० मानतः ४। हेि तज्ञ माना ॥

जमा खगाः। जम् कक वाज नामि
पुः। हक्ष्मापुः। (माथिक जुः। मत
पुक्ष। हेि ताक वल्लाः।।

ৰ:। গালব: ২ শাবর: ৩ ভিরীট: 🕏 তিল্ব: ৫ মার্জন: ৬ ৷ ইত্যমর: ॥ ষট্ লোধুমাত্রে লোধ ইতি খ্যা-তে। বট্ খেতলোধু ইতি সুভূতিঃ। **थार्ग्ड भारः ये** उलाख् **भारा** রক্তলোধ ইতি স্বামী ॥ তস্য প-र्यायास्त्र यथा। त्रायुः १ जिल्ल-उक्: ৮ जिन्क: ১ काख भीनक: >० लाशुकवृक्तः ১১ भन्नवः ১২ इंडि-রোপুক: >> ভিলক: >B काखनील-কঃ ১৫ হেমপুন্নকঃ ১৬ ভিল্লী ১৭ শावत्रकः १४। अम्। ७गाः। क्या-যত্ব•। শীতত্ব•। বাত কফাসুনাশি-पुः । ठक्क्षरापुः । विषष्ट्षुः । তঞ বিশিষ্টো বল্লোপ্তকঃ। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ।। অপিচ। লোধু ভিল্ব ত্তি-त्रीवेष्ठ भावत्त्रा गालव खथा। हि-তীয়: পড়িকালোপু: ক্রমুক: স্থূল वस्तः ॥ बीनेशया वृष्ट्रश्यः शर्षे वाकाशुत्राहनः । वार्ष् গ্ৰাহী লঘু: শীত শচকুষ্য: কফ পিত্তনুৎ ॥ কষাথে। রক্তপিত্তাস্-গ্বাভাভীসার শোথস্থ। ইতি ভাবপুকাশ: ॥

लाधुकवृक्तः शृ॰ लाधः। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ।।

लाषुः भुः लाष्य्कः। उर्भगाः लाभः भूः (हरः॥ आञ्जी जादः।

(লাপামু

क्षशाखा जीव वक् भुजायन ি নিল্লয়ো হ্য•া। ব্যাকরণ মতে বর্ণ-নাশ:। তথাহি। নাশ বিধি বঁথা। লোপো ংস্যো মাডো ব্লিড্যাদি॥ অপিচ। সকলেভ্যে বিধিভ্যঃ म्राइनी लाभिविध खथा। लाभ ब्रवादिणाश्च स्रवादिल। विधि-र्वनी॥ इंडि पूर्गामा मः॥

লোপা ব্রী অগস্ত্যমূনিপরী। ইতি किंदितः॥

লোপাক: পু॰ শ্গাল:। ইতি ত্রি কাওশেষ: ॥

म्गानः। ইতি লোপাপক: नद्भावा॥

लालालिका स्त्री म्गानी। इंडि नद्याना ॥

लाभागृष्। खी अगल्याम्बिकार्ग्रा । ই ভানরঃ॥ লোপয়তি যোষিতা। ৰূপাভিধান মিতি লোপাপচাদ্য ন আমু দুগতি সুষ্ঠ: সৃষ্টি মিতি আ-मृ पृ। ञन् उठः कमशाद्रयः। कि॰ বান মুদ রাতি অমু দুা পতি শূশু याया (नार्थ यमू नु। (नाशामू नु। लाभा ह। लाभामू मा जुरेवरं जी लाभा खी **ब**सुबन्नाः। ইতি कर्थः ভূষণ । ইতি ভরত: ।। 🗱 ।। অস্য व्यर्गान भुनाक्न व्यवस्थार्यात्रानान লোপাশ

निथाउ । व्यवसार्याम्। नह मी द्भि जि इतात्मी विधाना । यथा বুন্ধবৈবর্ত্তে। অপুণপ্তে ভান্ধরে ক नंताः (भवस्थि जिलि मिं तिः । অর্ঘ্য দদু্য রগস্ত্যায গৌডদেশ নি-বাসিন: ৷৷ নারসিংহে ৷ শঙ্খে ভোয়ং বিনিক্ষিপ্য সিতপ্লাক্ষতৈ যু তণ । मञ्जातम देव मन्त्राम् किनाना-মুথস্থিত: ॥ কাশপুষ্ম পুতীকাশ অগ্নিমাক্তসম্ভব। নিত্রাবকণযোঃ পুঞ সম্ভাষোনে নমো ংস্ত তে ॥ পাূর্থনম্ভ। আতাপি ভক্ষিতো যে ন বাতাপিশ্চ মহাসূর:। সমু দুঃ শোষিতো যেন স মে ২গস্ত্যঃ পু-नी बजु।। गङ्गा दिक्छ व्यवस्थाय नम् ইত্যনেন দেয়• বিশেষানুদেশে সা• मान्। जः शास्त्रार। मिक्तिभाग्य স্থিতইতি গন্ধাদাবলি পুযোগান্ধ-কত্ধমাত্বাদিতি রত্নাকর:।। 🛊 ॥ তংপত্র)র্য্যদান মন্ত্রন্ত। লোপামু-দু মহাভাগে রাজপুত্রি পতিবৃতে । গৃহানার্ঘ্য ময়। দত্ত रমতাবক্ণি-বল্লভে॥ ইভি মলনাসভত্তু॰॥

लाभाम पाभिष्ठः भू व्ययसम्बद्धाः। ইতি পুরাণ ॥

লোপাশক: পু॰ শৃগাল:। ইতি रात्रावनी ॥

লোভ

লোমণু

লোপাশিকা ত্রী শৃগালী। ইতি হারাবলী।।

লোপ্ত: ক্লী স্তেয্খন । লোভ । ইত্যমর: ॥

लाखी जी लाखुः। ইভি भप-त्रज्ञावनी॥

लाडः शृ चाकाङ्का। भन्नपुराडिः नावः । उर्भग्रायः । ज्का २ লিখ্না ৩ বশ: ৪ স্হা ৫ কাষ্ক্রা ৬ শংসা ৭ গন্ধ:৮ বাঞ্চা ৯ ইছা ১১ छ[्] >२ मरनात्रथः > कामः > ३ . व्यक्तिः वः १६। ই कि एक् महन्तुः ।। 🚓 ।। उम्र बक्न १ यथा। शत्र-विखानिक मृक्षा तिजु । या वृति কাংতে। অভিলাবো বিজ্ঞাপুঠ স লোভ: পরিকীর্বিড: ॥ ইতি পা-দ্মে ক্রিয়াযোগসারে ১৬ অধ্যায়: ॥ 🖚 ॥ म ह वृद्धाला २४ताञ्चा उः । एथा। जुगवा मजद कार्या লোভ শ্চাধ্র সম্ভবঃ। ইতি মাৎ-(म) मर्साट्श किनाम ३ व्यक्षागः । 🗱 । त्र जुनाम काव्रपः यथा। लाज नुमार विश्वादेनः नुक्रावा নশ্যতে বিভি:। তথালোভো ন कर्डव्यः भुभारता न न विश्वरम् ॥ ₹ 🗗 गाक्ए भी जिमाद ১৯৫ वर्ष श्रायः ॥ जाशिष्ठ । जितिषः नद्रक

স্যেদ হার নাশন মাত্মন: । কাম: কোধ তথা লোভ ভ্যমাদেত এব ত্যভেশ্যা ইতি শ্রিভগবদ্দীভাষা। ১৬ অধ্যাম: ।।

लाडी वि लाडयुकः। छरनर्यायः। गृथ्नः २ गर्छनः २ लृकः ६
चाडिनायुकः ६ ज्ककः ५ लालूनः
न लाल् डः ৮ । ইडिकोश्दाः॥
निन्नुः ৯। ইडि (हमहन्दुः॥

লোভ্য: পু॰ মৃদ্ধ:। ইতি ছেমচন্দু:
।। লোভনীয়ে ত্রি।।

लामः ही नात्र्नः। ইতি बर्धाः थतः॥

लाम की महीहरू किन:। छएभर्यायः। उन्हरू २ (हाम ०।
इन्डाप्तः।। उनुकरः ८ उनुकृष्टे ६।
इन्डिमद्रङ्गावनी।। उनुगर्छ्रमऽ
सर्वमान उपिता इन्डिम्थरवायः
।। अभितः। यह मानि त नाहीणाः
रेवित्क माथिकाहिन।। উদ্বহ্ন।
वानमऽ नथ लाम भुवर्खनाए ।
इन्डिम्जिः।।

लामकवरी जी मा नहना। इंडि ब्राजिमर्थिः॥

লোমকর্ণ: পৃ॰ শশক:। ইভিছেম-চন্দু:॥ লোমযুক্তকর্ণবিশিস্টে তি ॥ লোমম্ব॰ ক্লী ইন্দুলুগুক•। টাক ইভি লোমশ

ভাষা। ইতি ভ্রিপুৰোগ: ।। লো-স্বাভকে তি ।।

লোনপাদ: পু॰ অক্দেশীযরাজ-বিশেষ:। সত্থাব্যশ্ক্মুনিশ্বশুর: । ইতি রামাযণ।।

लामशाम्भः जी भूतीतिस्मयः।

श्रिक्तानगणनभूत हेि च्यान।

उट्भर्यायः। हम्मा २ मानिनी २

दर्भभः ८। हेि हिमहम्मुः॥

लामकन क्री खरा। इंडि ब्राबः निर्यक्तः॥

লোমবিষ: পূ॰ ব্যাহ্রাদি:। ইতি হেনচন্দু:॥

त्वाममः भ् मृतिवित्मसः॥ त्मसः
॥ व्यक्तिमान् वित्व ब । इकि त्मक्ति॥ ॥ कत्तिक्त उत्ता मर्थः
करावित्वाममः मुथी । इकि म।
मृ पृकः॥

(वामनकाथा खी कर्क हो। इंडि ब्राइनियंग्रः॥

লোমশপর্ণিনী জী মাবপর্ণী। ইতিশহচন্দ্রিকা।।

লোনশপুষ্পক: পু॰ শিরীববৃক্ষ:। ইতিরাজনিঘ্ট:॥

लामसमार्क्कातः भुः मार्काद्रविष्म यः। गद्गगम्सा हेकि जाया। ज्य-भर्यायः। भूकिकः २ भावकाक्कः লোমহ

७ मृगकी ८ मृज्ञालनः ৫ मक्काः। इजि त्राव्यनिरंग्टः ॥ व्यम् मृक्ष्याः। गक्कमार्व्यात्रवीर्यः, क्ष वीर्यक्र क्ष वाज्यः । क्ष्यः। क्षयः। क्ष्यः। क्षयः। क्ष्यः। क्ष्यः। क्षयः। क्षयः। क्षयः। क्ष्यः। क्षयः। क्षयः।

লোনশা ত্রী কাকজন্ব ।। নাংসী।।
বকা ।। শ্কশিখি: ।। নহামেদা ।।
কাসীনং ।। শাকিনীভেদ: । ইতি
মেদিনী ।। অতিবলা। ইতি বিশ্বঃ
।। শণপুল্লী ॥ এর্বাক্: ।। গদ্ধনাংসী
।ইতি ব্লাজনির্ঘন্ট: ।।

(लाममाजन॰ क्ली (लामभाजन॰ ।

जिल्लाचित्रानि यथा । इतिजानः

मह्महर्नः कम्बीम्बाङ्यना । এउप्
रवान (हाम्बर्ड) (बाममाजन मुखनः

।। वावनः इतिजावकः छछन।। क्रमान्

क्वानि ह । बाक्यात्रम ममागुङ्कः

रवाममाजन मुखनः ।। मुद्दा ह इति
जावक महिक्य हाक्याद्यन (शव
रवा । छ० क्रानाम्वर्जनारम्य (वाम
माजन मुखनः । ইङि गाक्र । ५००

प्रश्रायः ।।

লোমহর্বণ ল্লী রোমাঞ্চ:। ইত্য-নর:।।

লোমহর্বাঃ পু॰ সূতঃ। যথা।

লোমজ্ৎ পু• হরিতাল•। ইতি হেনচন্দু:॥

লোমালিকা স্ত্রী শৃগালিকা। যথা
। লোমালিকা দীপ্তজিহ্বা কিথি
কল্পামুখী চসা। ইতি ত্রিকাও
শেষ:।।

< हेर्नानः वि ठक्ननः॥ नाकाङ्गः।

ः इरुज्यः॥

रनाना जी जिल्ला। नकीः। ইতি मिनी।। हक्ष्माजी ह।।

লোলার্ক: পু স্ঠ্য:। যথা। পুলস্ত উবাচ। ততঃ সুকেশি বচনাৎ সর্ব এব নিশাচরা:। তেনোদিতস্ত তে ধর্মা চকু মু দিতমানসা:।। ততঃ পুবৃদ্ধি সুভরা নগছন্ত নিশাচরা: । পুশ্রপৌঞার্থ সংযুক্তাঃ সদাচার

সমন্বিতা:।। ভজ্জ্যোভি তেজসার্ভে-বা॰ রাক্ষসানা৽ মহাত্মনা৽ (গিন্তু৽ नामक वन मृर्ख्या नक्क वंशि ह हम्न-নাঃ ॥ তত স্ত্রিভূবন বুন্দন্ নিশাচর भूदा १७व८। मिवा मूर्यामा मृग्नः ক্ষপদাযাঞ্চ চন্দুবৎ ॥ ততঃ ক্রোধা-ভিভূতেৰ ভাৰুনা বিশুভেদিভি: । ভানুভী রাক্ষস পুর• তদৃষ্টঞ যথে-ह्या।। ভদ্তানুনা ভদা দৃষ্ট• কোধা-প্মাতেন চক্ষা। নিপপাতায়রাদ্দ-ষ্ঠঃ ক্ষীণপুণ্য ইব গুছ:।। পত্ৰমান• नभारताका भुतः भानकरेकरेः । नमा ভवाय अर्दोय इनमुद्दि द्वशीयक ।। (ত্বা॰ ক্রন্তি মাকর্ণ্য চারণা গগণেচরা: । হাহেত্তু हु कु मू: সর্বে হর ভক্তঃ পতত্যসৌ।৷ তচ্বারণ বচঃ শৰ্ৱ: শু,তবান্ সৰ্বতো ২ব্যয়:। শু,ত্বা স চিন্তবানাস কেনাসৌ পাত্যতে ভূবি॥ জ্ঞাতবান্দেবপতিনা সহ-<u> বুক্রিণেন তৎ। পাত্তিত রাক্ষস</u> পুর॰ ততঃ জুব্ধ দ্রিলোচনঃ।। ক্রন্ধ-ৰ ভগবান্ দৃত্তি ভানুমন্ত মপশ্যত। দৃষ্টমাত্র জ্রিনেত্রেণ বিপপাত ভতো ৎমরাৎ ॥ ভতো বৃদ্ধা সুরপতি: मूरितः मार्कः ममञ्ज्यार रे तिम्र मर्श्यतावामः मन्द्रनः त्रति कात-गार ॥ गद्म मृक्ष्म ह (मर्यमा मक्त्र)

भ्यामानिकः । भुगानः । अस्ताश्रीय वाद्रागमः। मुनानः ।।
छाउ। दिवाकद्रः ज्यः भागिनादाय
णक्दः । कृद्धा नामामः ।। ज्याद्राविद्ध माद्राभयः भूनः ॥ ज्याद्राविद्ध दिनकद्द वृक्षाः छ। ज्याद्राविनः । मवाक्षवः मनगद्रः भून द्राद्राभयद्वि ।। ইडि श्रीवामनभूद्राभयद्वि ।। ইडि श्रीवामनभूद्राभयद्वि ।। ইडि श्रीवामनभूद्राभयद्वि ।। देडि श्रीवामनभूननः नाम १८ ज्यश्रायः ।।

लानिका जी ठात्मती। यथा।
कृपु एउनेश्वर्षण ठात्मती। तथा।
किका ठ मा। इंडि क्रियंतः॥
लानिङ: वि ल्लथः। काना इंडि
ভाषा। नृन विभर्ण व्यभाष्णाव व कि लानः (म। २म) काङ: इंडिऽर्थ इंड প্ত (एम निष्ठतः।।

লোলুপ: বি অভিল্ক:। ইত্যমর:॥ লোলুভ: বি লোলুপ:। ইত্যমর:॥ লোগ্ট উ সংহতৌ। ইতি কবিক্স জন:॥ ড লোগ্টতে ধান্য লোক:। ইতি দুর্গাদাস:॥

वाडे॰ क्री लोक्नल। ইতিরাজ নির্ঘট:॥ লেষ্ট্র:।ইত্যমর:॥ লোষ্ট: পুণ ক্রী মৃক্তিকাথওং। ডেলা ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায:। লেষ্ট্র: ২।ইতি শদ্রত্বাবলী অমরক্ষ॥ लाहुँ: ७ मिन: ८। ইতি एमः हम्मुः॥

लार्डमः भू॰ लाहेर्डम्नः। ইउऽः मत्रीकायाः खत्रकः॥

वाहेर छएनः भू वाहे छक्र माधनमूज्ञः ॥ महे हेड़ि थ्याट हेडि किटि । उर्रायः। वाहेर छए-नः २ व्याहेजः २ व्याहेजः ६ काहि-णः ६ काहीणः ५। हेड्य अवहीका। व्याहेः भू व्याहेः। हेडि हम-हम्मः॥

माइ॰ क्री अखका इंडामद्रः॥ लारः भू ही लोरुः॥ खाद्रकः ॥ नर्व रेडबन । इंडि सिनिनी। क्षित्रः। इंडि द्राञ्जनिर्यक्तेः ॥ 🛊 ॥ व्यथ मुखलाङ्मः भग्रायः। मुखन २ मृख्यमन ७ मृष्टमात्र ८ णि-লাত্মজ ৫ অশ্যজ ৬ ক্বিলোহ १ बाद्र॰ ৮ क्छायम॰ २ ॥ वादा তীৰ্মুৰোহস্য পৰ্য্যায়:। তীক্ষ্ণ ২ শদ্রায়স ৩ শদ্র ৪ পিণ্ড ৫ পিণ্ডাবস ৬ শঠ ৭ আয়স ৮ নিশিত ৯ তীবু ১০ খন্ন ১১ মুওৱং ১২ অযঃ ১০ চিত্রায়সং ১৪ विनक पर । यमा स्वाः । क्क द् । উঞ্জ্ব । তিক্তত্ব । বাত পিত্ত क्क भूषिर भाषु म्न नामिष्।

তীক্ষত্ব । মুঞাধিকগুণত্বঞা ইতি द्राक्षनिर्घण्डः ॥ 🗱 ॥ व्यथ (नाइः স্যোৎপত্তি নাম লক্ষণ গুণা:। भूदा (लाभिल रिक्डाना॰ निक्डा-नाः मुद्रि यू वि । उँ ८ भन्नानि भन्नी-রেভ্যো লোহানি বিবিধানি চ ৷৷ লোহো হন্ত্ৰী শব্ৰক তীকু পিণ্ড कानायभायभी। अङ्ग जा मृह (जार-ক্লেদ কফ দাহস্য কারিতা॥ অ-न्मारनायः त्रृगंक्षा (नादाः जञ्चाय-नग्रज्। लाइ॰ जिक व्रम॰ भीउ॰ गधून • जूवन • ७३ ॥ क इक • वयन ५ • **ठक्क्**रा॰ (लथन॰ वाउल॰ इतस्ट । কফ পিত্ত গর শ্ল শোথার্শ: श्लीरु भाषुजाः॥ (यहा (यह क् মীন্ জণ্ঠ তৎ কিউ তদ্বদেব হি । वण्ड क्षांभय मृज्या जावर इामा ग्लो ज्वा २ भारी छ। नाना क्जाकािश उथा भूकाशः করোতি হৃল্লাস নশৃদ্ধ লোহ।।। জীবহারি মদকারি চাযস চেদ-मुक्तिमनगः क्ष्उ॰ धुत्। शाहेत॰ ন তন্তে শরীরকে দাক্ণা ভূদি ৰুজাঞ্বছতি॥ #॥ তত্ৰ সার-(वाइम्। वक्षा छ्याक्षा क्या ভূছিথরাকারাণ্যঙ্গান্যমেন লেপি-😉 ॥ লোহে স্যু র্যত্র সূক্ষাণি তৎ

সার মভিধীয়তে। লোহণ সং-त्राञ्चर° रुन्। मृत्रुन्। मृत्रिमात्रक• ॥ यर्क मदाक्षः वाउ॰ मृलक পরিণামজ। ছদিঞ্ছ পীনসং লি-ত্ত॰ খাস মাশু ব্যপোহতি॥ #॥ व्यथ काउरलाइम्। लक्ष्म र खनाम्ह । যৎপাত্রে ন পুসরতি জলে তৈলবি-ন্দু: পুতপ্তে হিঙ্গু গন্ধ ত্যজতি চ নিব্ৰ ভিক্ততা নিম্বকন:। তপ্ত দুপা ভবতি শিখ্যাারক নৈতি ভূমি ক্লাফঃ স্যাৎ সজল চণকঃ कान्डलारः उपूकः॥ खल्यारदार्यः **म्नाम मामवाउ**॰ ভगन्तवः। काम-লা শোপ স্থানি ক্ষ্য কান্ত মধো জবেৎ।। প্লীহান মন্নপিত্তঞ্চ বক্চা-পি শিরোকজ। সর্রানোগান্ বিজ-যতে কান্তলোহ• **ন স•শ**যঃ ৷৷ ব**ল•** বীৰ্য্য বপু:পুষ্টি স্কৰতে গ্ৰাণ विवर्षाय ॥ # ॥ व्यथ कि छै । ধ্যাবনাৰস্য লোহস্য নল নগুৱ মৃচ্যতে। বোহ সিংহানিকা কিউী সি হানঞ্চ নিগদ্যতে ॥ যল্লোছ• যদ্গুণ প্রোক্তণ তৎ কিউ মপি ত-म्खा॰ ।। #।। वय लाह्माम्बन्ध माव मार । यथन क्षामय मृजुः কারি হৃদ্যেগ শুলৌ সক্তে ২শ্ম-त्रीकः। नाना क्षानाकः उथा भूका-

्लं अग्रीह वृज्ञान मन्बलावः ॥ श व्यथ (लाह्न) (माय नास्य) শোধন মভিণীযতে । পত্তলীকৃত প্রাণি লোহস্যাগ্রৌ পুতাপয়েৎ। নিষিঞ্চেত্তপ্ত তপ্তানি তৈলে তকে চ কাঞ্জিকে ॥ গোমুত্রে চ জলপানা॰ ক্ষাযে চ বিশা বিশা। এব লাহ-স্য প্রাণা বিশৃদ্ধি: সংপ্রাযতে ।। #।। অথ লোহস্য মার্ণ বিধি:। **णुषाताह ७**व॰ हुर्न॰ **भाठान**गक्डी ब्रेरेनः। मर्फायदा भूरदेवहरो पर्धा-(त्व भृष्ठेवय ॥ भूष्ठेवय स्मार्य्याण क्ठां तहि झिका तरेनः । शूटे बहेक ততো দদ্যাদেব তীক্ষা মৃতি ভ (वट् ॥ 🗱 ॥ व्यन्त्रह । किल्लिक् । एक নাংশন দরদ তীক্ষ চুর্ণতঃ। মর্দ্দ ॥ ख कन्यकामारिव याम यूग्रा उउ: भूरिट ॥ এব॰ সপ্তপূচি মৃ ভু । লোহ চূর্ণ মবাপ্র যাৎ। সভ্যে ংনুভ্তো (यागीत्मः कत्मा १८ना लाहमा-রণে। কথ্যতে রামরাজেন কৌত্-रुविषयायूना ॥ म्उकाष्ट्रिखनः ग क मन्त्रा वर्ग्याह कड्जनी । घरवाः नन लोइहूर्न मर्प्यस् कन्रकापृ-रैवः ॥ यामयूग्रा॰ जजः भिर्शः कृद् তামুস্য পাত্ৰকে। ঘৰ্মে ধৃত্বা কবুক का भरेन ब्राहास्टब्ब्यः ॥ यामद्या- |

ভবেদুক্ত ধান্য রাশৌ ন্যসেত্ততঃ। দত্ত্বোপরি শরাবঞ্চ ত্রিদিনান্তে সমু-ष्कत्तर ॥ भिष्ट्री ह शान्यवृत्ताप्तवः वात्रिञतः ভবে । माछिमना मनः পিষ্টা তচ্ছ ভূর্ণণ বারিণা ৷৷ ভদুসেনা-यमन्दर्गः मन्नीयाट श्लावत्यहिन । जा-তপে শোৰ্যেত্ত পুটেদেব পুন: পু-ন: ॥ একবি॰শভিবারে স্তন্ মিুযতে ৰাত্ৰ সংশ্যঃ। এবং সন্থাণি লোহা-नि चर्नानीनाति मात्रायट ॥ #॥ এব॰ নারিত লোহস্য গুণা:। লো-হু• তিক্ত• সর• শীত• ক্যায়• মধুর• গুৰু। ৰক্ষণ ব্যস্যুণ চক্ষুষ্যুণ লেখন বাতল জয়েৎ। কফ পিত্ত গর শ্ল শোফার্শ: প্রীহ পাণ্ডুতা:। নেদে। নেহ ক্মীন্ স্বন্ধ তৎ কিউ• उद्यप्ति वि ॥ 🕸 ॥ ७४ । । निका म-भात्र । यावर्गु नव त्रक्तिकाः । ভাবল্লোহ সমশীবা অথাদোষা-नवा नदः ॥ ज्याखा जिन्दे उनक নাষান্ত রাজিকান্তথা। মদ্য মন্ন র-नरेक्व वर्जायाला इरमवकः ॥ इंडि क्रग निर्वाक्षा यथा। यमा जू जायस्म পাত্তে পঙ্গু মশুগতি বৈ দ্বিজ:। স পাপিষ্ঠো ৎপি ভুড্ক্তে ২য়৽ রৌয়; বে পরিপচ্যতে।। ইতি নৎস্যসূক

লোহকি

ख्यः।। जिला । जवः भायः भयः शानः गवाः मिषात्र म्व ह । ज्हाः मिकः नध् छः नात्रिक्षणास्क छथा ।। कनः भूमकः यथकिकिमः छकाः भूनि त्रवृतियः। ইতি वृत्रतिः वर्षः श्रीकृक्षत्राथशः ॥

लाइकण्ठः भू अपन्यकः। ইতি

जन्दिन्तुका॥ लोइमयकण्ठेकणः॥

लाइकाउः क्षी अपयाउः। ইতি

बाद्यमिर्यण्डः॥

লোহকার: পু॰ লৌহকারক:। ইতি হলাযুধ:।।

लाइकातकः े भू॰ वर्गमण्कत्रज्ञानि-विष्णयः। कामात्र इन्डि ज्ञाचा। ज्ञट्मर्यप्रायः। विप्राकातः २। इन्डि-मतः॥ लाइकातः ० ज्यस्कातः ८ कर्मकातः ० कर्मातः ७। इन्डि ज-त्रज त्रज्ञाताः ० कर्मातः ७। इन्डि ज-त्रज त्रज्ञाता । ज्ञान्यप्राध्यावायाः विकर्म-कारता १९४७ च्यु मुडः। इन्डि भन्ना-मत्रश्राविः॥

श्वाहिक छै॰ की लाह भनः। छ०-नग्रायः। कि छै॰ २ लाह हूर्नः ० ज्याननः ८ लाह कं ० क्क ह्र्नः ७ लाहे॰ १ लाह भनः ४। जन्म छनाः । मधुत्रकः। कर्षेषः। छैक कं। क्मि-नाछ शिक्षण्या महहून (मह छन्म গেহিমা

लाय मानिवृष्ट । इंडि इन्हिं निर्यणेः ॥ चनित्र । स्वीवमनिनेक लाहमा मल मञ्ज मूर्डेड । लाहमिश्वानिका किसी निष्टी-क्क निगम्। उ॥ यह्नाइ यम्चण (भाक उ६ किस मनि उप्टा । इंडि जावनुकामः ॥

লোহচূর্ণ ক্লী লোহকিউ । ইঙি রাজনির্ঘটঃ ॥

লোহজ ব্লী লোহকিউ । ইভি ব্লাজনির্ঘন্ট: ॥ কাম্স্য । ইভি ছে-মচন্দ্র: ॥

लार्मावी मू हेइनः। ইडि दाङ नियंग्टेः॥

लाङ्नालः भुः नाद्राष्ठः। ইঙি विकाश्रणयः॥

(लाइशृष्टः पुः कक्षभकी। इंडा-मतः॥ (लोइमयशृष्ट्याः वि॥ (लाइशृष्टिमा जी (लोइमयीशृष्टि-मा। उट्मर्यायः। मूमी २ ङ्गा ३ । इंडा जतः॥ मूमी ८ मूर्मिः ६ मूर्मः ५। इंडा जतः॥ मूमी ॥ मूर्मिका १। इंडा मद्रावां॥।

(नार्मणः जि (नाराज्यकः। (ना-स्निर्मिजः। (नार्नमार उनुभार्थ स्रवेह भुज्रयम निम्नमः॥ (नार्मानकः भूः नानिक्षणाकः॥

লোহগতি

्रें कि विकाश्यान न न निर्वाणी।। वाहनः भू॰ मृद्दनाठार्यः। ইতি (सिनी।।

त्नार्णः जि व्यव्यक्ताक्। हेरुः यतः॥ त्नार्गुारुकणः॥

लाहरदः त्री सर्गः। ইতি विकाखः लियः॥

माहत्त्र्याः भू वेद्याः। इंडि हमः वनः ॥

লোহসকর স্থা বর্তনোহ । ইতি রাজনির্ঘট: ॥ মিশ্রিততৈ জসঞ্চ ॥ লোহাথ্য স্থা অগুক ৷ ইতি রম্ব মালা॥

লোহাভিসার: পু॰ লোহাভিহার: । ইত্যমরটীকাবা•ভরত: ॥

लाहा जिहा तथा भु भु अञ्च ज्ञान्ता ।।

अहा ने त्रा का निकाया व्यथा ने नाः

महा न दमी निकाया व्यथा ने नाः

ने त्रा का निकाया व्यथा निर्माण व्यथा व्यथा विविधः भु का ना व्यथा व्यथा विविधः भु का ना व्यथा व्यथा विविधः । त्या हा विविधः मित्रा विविधः । त्या हा विविधः । त्या विविधः । त्या हा विधः । त्य हा विधः । त्या विधः । त्या विधः । त्या विधः । त्य

লোহাৰ্স

ভিসার ইতিপঠস্তান্যে তত্র লোহ শত্র• অভিসার্য্যতে পুহাপ্যক্তে **ৎত্ৰেতি ঘঞ্বাহনাযুধাদে নি:শে-**, र्वन दाखन यव जा नीदाखना नीद्र-न। नाजु (हरून) वजन (कारी रक् मा नीवाजना वा। इति ভवरः॥ लाहार्गनः भू जीर्थविष्मयः। यथा। वदाक् उवाठ । मृतू प्रवि ठ अखुन यका ' प् भित्र भृहिन। अश् মন্যা বক্ষ্যামি মহত: কর্মণো গ-ভি:।। ভভ: সিম্ববটে গত্ত্বা ক্রিণ্ম-আেজন দ্রভ:। ল্লেছ মধ্যে বর্গ-রোহে হিমবন্ত সমাশ্রিভ।। তত্র लाङार्गनः नाम निवामः (म विधी-যতে। গুহা পঞ্চশা যত্ৰ সম-खाट भक्षशाबनः ॥ मूल छ मू १५ যুক্তানা । মন কর্মানুসারিণা । ভত্র তিষ্ঠাম্যহ ভদে উদীচী দিশমান স্থিত: ।। তত্ৰ বুন্ধা চ ক্ৰুণ্ট স্ক-ल्ल्लुक बरुद्ग्शः। व्याहिका कः गता कृमा अधितो ह गही**बगः** ।। সোগো বৃহস্পতিকৈব যে চা-(न) **চ দি**(वोकनः। (ङ्वारेक्ष्वार्ग-ण प्रवाहिक गृश् ग्रहोबन ॥ ভতো মে দাৰবাং সর্বে ক্রমন্তো **लाकमुखम•। मगा टिबाउदा क्**या क्षा माराक दिकवी।।। नजकारि

বোহিতা

সহসাণি শীঘুমেব নিপাতিত । चव॰ (बाङ्गर्गला ड) त्रीमाम (म ভচ্ন কারিত ।। একখার। পতত্ত্র इन्त्राभिक मिला। य खब क ক্তে স্থান সপ্তরাত্যোধিতো নরঃ ।। বৃহ্মলোক সমাসাদ্য বৃহ্মণা সহ মোদতে। অথাত্র মুঞ্তে পা শানহন্ধার বিবর্জিত: ।। বুদ্ধলো-ক' পরিভ্যন্ত্য মম লোক পূপ ৰ্যুক্ত। শুহাখ্যানে মহাভাগে কেত্ৰে লোহাৰ্গলে মম।। সিদ্ধি-কামেন মর্ভেরন গস্তব্য নাত্র সংশ-থঃ।এতত্তে কথিত ভদু লোহা-ৰ্গল নিবাসিন:।। মাছাজ্য্য পদ্ম-প্রাক্ষি ওয়ে পঞ্চ মহৌজসং। মক্ল্যঞ্প পৰিত্ৰঞ্গ মম ভক্ত সুখা-**্বহ**ু ॥ ইত্যাদি বরাহপুরাণে লো-क्रार्गनमाकाञ्चा दर्गन नामाधागः ॥ 🗱 ॥ (बोर् नेवाक क्री क्री ह ॥ লোহি ব্লী খেওটঙ্কণ। ইতি কশ্চি मु।जनिर्घणः।। লোহিকা জী লৌহপাত্রণ। তৎ-भर्गायः। थ्रामान्तः २ थ्रमावः ৩। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥

ব্যোহিত ক্লী রক্তগোশীর্ষ।। জ

्रा शबक् ॥ इतिहन्स्य ॥ जून

স্কুন ।। রক্তচন্দন । ইতি মেদিনী

लाहिङ: बि त्रङ्गवर्गयुङ:। **३७**९-

লোহিতক দ্লী রীতি:। ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট:।।

लाहिउकः पुर् भक्षणपृहः। ইতি
भद्रभाषा॥ भद्रज्ञागमणिः। ইতি

रहमहसुः॥

लाहिउठन्दन॰ क्षी छक्त्रनः। ইउऽ अतः॥ द्रक्डठन्दन्छ॥

লোহিতপুষ্কঃ পু॰ দাডিমবৃকঃ। ইতি ভাবপুকাশঃ॥

লোহিতমৃত্তিম জী গৈরিক ।
ইতিরত্বনালা।।রক্তবর্ণমৃত্তিকাচ।।
লোহিত। জী রাণাদিনারক্তবর্ণ।
ইতি জটাধর:।।বরাহকান্তা।ইতি
শক্তিন্কা।।রক্তপুনর্বা।ইতি
রাজনিহণ্টঃ।।

লোহি তাক্ষঃ পূ॰ মক্লগৃহঃ। ইত্য মরঃ ॥ কম্পিলকঃ । ইতি রাজ নির্ঘটঃ ॥

প্রলাহিতানন: প্ নজল: । ইতি রাজনির্ঘট: ॥ রক্তবর্ণসুথে বি ॥ লোহিতায়: ন্নী তামুণ। ইতি বি কাণ্ডশেষ: ॥

লোহিতায়স লী রক্তবর্ণলোহ-কাভি:। ইতি মুখবোধব্যাকরণ।।

(वाहिडाकः श्रु॰ विकृ:। ইडि अस्यावा॥ काकिवः। ইडिअस् इन्द्रिका॥ ब्रक्डवर्ग्डक्कृयुं कि वि॥ ॥

লোহিনী জী রক্তবর্ণাজী। যথা। রোহিণী রোহিতা রক্তা লোহিনী লোহিতা চ সা। ইতি ভটাধরঃ।। লোহোত্তম জী বর্ণ। ইতি হেন-চন্দুঃ।।

লৌকাষ্ডিক: পু॰ তার্কিকভেদ:॥
চার্বাকশান্তবেত্তা। লোকাষত॰
বেত্তি ইত্যর্থে ফিক পুত্যুয়েন নিম্নমো হয়।।

लोकिकः जि लाकवावश्वश्विकः
। यथा । विकिका लोकिकेटिङ्कः
रय राषाकः खेरेथव जि । निर्मे जार्थास विद्वारा भाष्ट्रास्त्रका समः
गुरः। ইতি কলাপব্যাক্রণেস্ক্রিवৃত্তী পুথ্যপুক্রণ ।। জোকাব

হিত ইত্যথে চ ফিক পুত্যয নিম্ন
ম:। ইতি মুঞ্বোধ্ব্যাকরণ ।।
লোকিকভা জ্রী লোকব্যবহারসিজত্ব । শিস্তাচায়ে ২স্য শব্স্য
ভূরিপুযোগ:।।

লোকিকারি: পু॰ অসংজ্তারি:।
যথা। ন পৈত্র্য যজ্ঞিয়ে হোনো
লোকিকামৌবিধীয়তে।ইতি শুলেতত্ত্বং।।

लोउ य उँगारि। इंडिकिकिक्न-क्यः ॥ ठड्म्भवती । य चनुलो-ए८। इंडि मूर्गारामः ॥

लोहः पृ लाहः। इउप्रविदेश वर्णा अवजः॥ म ह प्रकृतियः। यथा । काक्षः ३ पाछः ३ का न निकः ४ वजुकः ६ ॥ अग्र अत्यापः भिति म महान वर्षा ३ पे अवज्ञाः । यथा । भानि वर्षा ३ पे अवज्ञाः । यथा । भानि वर्षा ३ पे अवज्ञाः । यथा । भानि वर्षा ३ पे अवज्ञाः १ अग्र भावः १ शावि भावः १ शावि वर्षा । अग्र वर्णा । याय् वर्णा वर्षा । अग्र अग्र भावः । याय् वर्णा वर्षा । याय् वर्णा । याय् वर्णा वर्षा । याय् वर्णा । याय्य । याय् वर्णा वर्णा । याय् वर्णा वर्णा । याय् वर्णा वर्णा । याय् वर्णा वर्णा । याय

क्कृत्खबः काद्रिष् । नाद्रकंषः । चक्ष्यकः ॥ माधित्रम्याम् खाो । नर्दद्रागं नामिष्ः । सद्गनामि-

।। जम्कमा उमा खनाः ।

कात्रनार्यामा जः। जायूनीमकः ।

त्राम इंट में जायूनीमकः ।

त्रिष्कः। ই जि में जायूनीमकः ।।

कार्या विश्वा । हे जि में जायूनी ।।

कार्या विश्वा विश्वा । हे जि में जाया।।

कार्या विश्वा की में जुन । हे जि में जाया।।

लोर जालः भुः जम्मजानः। रामन्मिता रेठि जाया। रेठि मदहिन्दुका॥ लोर्शनिर्मित्रजाल द्वी।!
लोर्जः जी किर्नि। माजुलोर्रु
भावित्मयः। यथा। लोराजा
हाय्या लोरा लोर्ज्ः किर्निज्ञः
भि। रेठि मदहिन्दुका॥

(नोह्ननः क्ली (नाह्मनः। ইঙি রাজনির্ঘটঃ॥

লৌহশস্কু: পু॰ নরকবিশেষ:। যত্র সূচীভি ভিদ্যতে। ইতি পুরাণ•।। লৌহনিমিতকীলকক্ষ।।

लोश की लोश्जः। इंडि मदः हिमुका॥ लोशजा की लोश्जः। इंडिमदः विष्युका ॥

कोहिन्छः भू॰ लाहिन्छः। ইन्छि

लाहिन्न भया । यार्थक भून । एका हिन्न महिन्न वि ।।

कोहिन्छोकः वि लाहिन्य र्न ज्वाः

हिन्छ । ইन्छ लाहिन्य भार्थ हिनक भून । ইन्छि

निम्ना स्को मूरी ॥

लोहिजा॰ क्ली लाहिज**ः। ই**जि भिन्नी ॥

लोश्जितः भूः नरस्वरः। म ह বুন্ধপুঞ:। ইতি মেদিনী।। সাগর: । इंडि नक्याना ॥ छम्। नम्बि-(मयम) উৎপত্তি र्यथा। मगद्र উবাচ । অনো**বা**যা **কথ জ**ক্তে लोशिख्या वृष्णाः मूजः । कथः भाउन् जार्यायाः त्रजः म कमलाः সন:।। পারক্তিণেয় পুর্মো বা কথ कारळ निजामहार । उर नर्द॰ শ্ৰোত্নি ছানি কথ্যস্ব দিকোত্তম।। खेई उवाह। मृग्दः न्नमाम् व कथराभि मरुखत । चार्यान दु-ন্ধপুএম্য লৌহিত্যম্য মহাত্মনঃ ॥ इतिवर्ष महावर्ष भाष्ठनु नाम নামত:। মুনি রাসীমহাভাগো জ্ঞানবান্ সুতপোধন: ।। তস্য ভार्या गराजाना जामाचाथा

वहात्रजी । हित्रगुगर्ভन्य मृत्व ख्ग वृन्दाभूत्राक्त्वा ॥ उया जार्कः ज रिक्नाममर्ग्रामानर्ग्राख २वम८ । লোহিত্যাখ্যস্য সরস স্তীরে বৈ গন্ধনাদনে ৷৷ একদা স তপোনি-ঙো নিজপুল্লাদিগোচরে। জগাম-वनमशुद्ध हिन्नन् वङ्कलानि ह ॥ ভিমিন্নবসরে বুক্ষা সর্বলোক পি-ভামহ:। তত্ৰাজগাম যত্ৰান্তি আ-भाषा जाउताः शिया ॥ তा॰ मृद्धा (रवगर्द्धाञा॰ यूवजी मिक्समादी॰। **माहित्जा महत्वामु उथा ज्यूवि** তেন্দ্রিयः ॥ উদীরিতেন্দ্রিয়ে। ভূত্বা किवृक्कु खा॰ भशाम जी॰। व्यथाधार खरा वुका मध्यूरथा मरनार्ष्टिङः ॥ " খাবনান বিখাতার দৃষ্ট্য মোঘা মহাসতী। নৈক মৈব মিতি প্রোক্তা भर्गमाना॰ वालीय उ। इनःस्थावाह ধাভার মযোষ। স্বপিতা তদা। পর্ণ भावाष्ट्रवगठ। बात्रभावृत्र। उर कः गार ॥ व्यकार्यं न मया कार्यं मूनि भद्गा विगर्झिङ । वलाय सुमस्या চাহ তত্ত্বা ত্বাঞ্**লপা**ম্যছ ॥ খামোঘৰ। চৈব মুক্তে বিধাতুক ত-का न्मा । ति छ क्य कर ह छ देववा मुत्य শান্তনো মুনে:। চ্যুতে রেভসি খা-छाशि र जगान जमाहिजः। वस्क

যাতিপরীভাত্মা জত• বৈ **ৰাশুস**্ যযৌ।। গতে বেখসি শান্তনু র্নিজ মা-শুম মাগত:। আগত্য দৃষ্ট্য হণসা-नाः शरकाखः उथा जुवि। (उक्रम পতিত ভ্ষো বিধাতৃ জু লনোপমণ ।। অনোঘা পরিপপুত্ব পর্ণশালান্তর ছিতা । কিমেডদত্র শুভগে পুবৃত্ত म्माउउ ज् यथा। शकिनाक शन-ক্ষোভ ওজ কেদঞ্চ কীদৃশ। সা ভস্য বচন শুলা শান্তনু মুনি সন্ত-भः ॥ अभविं छव नागममाञ्चा वि-कनानना। इ॰म युक्त मान्तिन (का॰ প্যাগভ্য চত্রম্থ:।। কমওলুকরো ভীৰ রতি• মাণ সমষাচত ৷ তভো नया ভদ্ধि उन्ह উটकाउद नीनया N পুচ্যাব্য তেজঃ সংযাতো মহা শাপ ভযার্দিত:। দক তত্র পুতীকারণ विष भाक्षांत्रि भाखरना॥ न हि मार ধর্ষণা দোঢ়ু কশিৎ শক্নেতি জী-वज्**र । म जम**्रा वहन• **मुद्दा सद**• বুন্ধা সনাগতঃ ।। ইতি নিশ্চিত্য ম-নসা তত্র ধ্যানপরে। হভবৎ। দিব্য ধ্যানেন তজ্জাত্বা দেবকার্য্য মুপা-স্থিত।। তীর্থাবতারণকাশি হিতা**র** कगजाः मुनिः। श्वारदानकः विश्वन यिदा बजार्या भिन भवुवी ।। इन॰ তেলো বুন্ধণ স্তৃ॰ পিবানোধে নসাং

ভৱেষা। হিভাষ সর্বলগভা॰ দেব कार्य्यार्थ निष्कार ॥ ভবত্যা निकरे॰ ব্ৰহ্মা স্ব্যমেৰ সমাগতঃ। ত্বা মপুণপ্ত মহাকৃত্য মাবংশঃ স সমর্প্য চ ॥ গতো নিজাম্পদ তত্ত্ব কর্ত্ত মহসি ত ছচ: । ত ে শুহা শান্তনো র্রাক্য -भाषाञीव लिब्ह्नि जा ॥ माख्यस्त्रीव ভ পূাহ পতি নত্ব। মহাসভী। নান্যস্য তেজাে খাস্যানি ন চেত্তে বিমনক্ষতা।। অবশ্যু হদি কর্ত্ব্যু পীত্বাত্ব নিয় চোৎসূত্র। তত স্তদ্যা वहः भुद्धा युक्तः उथ्यक्षः माछन्ः॥ यग भीषा हे उत्खब सम्रा गर्द्ध ব্যসেচহৎ। সংক্রানিকৈ: সাম্ভনুনা ভেজোভি বু क्रा: मड़ी ॥ गर्छ · मः খানানোধাখ্যা হিভায জগভা• ভ **ড:। ভস্যা• কালে ভু স•পু**।প্তে স•-कारा कनमक्यः॥ उचार्यः उन य काशि नीववाजाः किंद्रीरेष्ठ्क् । রত্বনালাসমাযুক্তো রক্তগৌরশ্চ कुकावर ।। ठउ ज्बः भग्नविराधन निकिद्र उथा। निन्नात्रनितः इ 🏲 जुन्यकारम कल्या ८ करेतः ॥ ७• জাতঞ্তথা ভূত শান্তনু র্লোক শা-ভনু:। চতুণা পরতানাঞ্ মধ্যদে-**(न** न)त्वनय्। किनान (काउद्व नात्य मिक्ता गक्तभारनः। बाक्षिः

भिक्ति रेननः भूवि मधर्ककाश्चरः া ভেষা• নধ্যে স্বয়• জগু• পর্রনা• বিধে: সুত:। কৃত্বাতিববৃধে নিভ্যুণ শরদীব নিশাকর: ৷৷ ত তোয ম-খ্যাপ পুতা মাসাদ্য ফহিণঃ স্বয় । क्रमं उभा अध्यादानकद्यारम्ह **मुक्**रिया। जथ काल दङ्ख्रिथ वऽ-তাতে বৃহ্মণ: সূতঃ। ভোষরাশি ষ্ক্পেণ বৃত্থে পঞ্যোজনান্।। ত-बिन् (एवा: भभः ममु र्षि छी । इब मागाद । भी जामन बत्न इत्तर (द-ব্য ক্ষাপ্সরসাং গণৈঃ ॥ ভাষানবস্ব-(ब कारमा कामनगः)ः भुकानवान् । চক্রে মাত্বধা ঘোর মত্যুগুণ পিত্-রাক্তবা !! তস্য পাপস্য মোক্ষাব य गञ् (काशररकाउः। म कधान महाक्षा वुकार्याः माठ् निह्या॥ তত্র ম্বাত্বা চ পীত্বা চ নাতৃহত্যা• वाभानगर। वीथी भवमूना कृत्। उक्ष क्यानवजात्रयः ॥ होज कानि-কাপুরাণে জামদগ্রোপাখ্যানে ৮৪ অধ্যায়: ।। গ্লা অপিচ। জাত স•-भुडायः (मः २**थ** डीर्थ मामान् उ॰ वतः। वीथीः भत्रम्ना कृषा वृक्षभूञ यवार्य ॥ वृद्धा था मुख्य भार **२५** कामा द्रलाश्चि छाख्या दिन्ना-সোপত্য কাষান্ত ন্যপতদুৰ্শণঃ সুতঃ

মতস্থাপি সরস স্তীরণ সম্পায भरावनः। कठाति किम भूर्वा-মনযদৃহ্মণঃ সূত্রণ।। ততো হপরত্রা পি গিরি ছেম্শৃঙ্ক বিভিদ্য চ। कामक्र भाउत भीठेम वाक्यममुः इ-. রি: ৷৷ ভস্য নাম বিধি শ্চকে স্বৰণ লোহিতগঙ্গক । লোহিত্যাৎ **স** ুরুসো ভ্রাভো লৌহিভ্যাথ্য স্তডো হভবং।। স কামৰূপ মথিল পীঠ মাপ্লাব্য বারিণা।গোপ্যন্ সর্বতী-थानि मिक्किन याजि गागव ॥ প্রাগের দিব্য যম্নাং সংভ্যক্তা বু হ্মণ: সূতঃ। পন: পত্তি লৌহি-(छ) गद्दा दावनारगाकन ।। दिवा माप्ति मिठाष्ट्रेग्रा वा नखा निच-তেজিব: । স্থাতি লে।হিত্যতো-যেষু স যাতি বুহ্মণ: প্রদেশ টেকেন্ত সকল মাস শুচিঃ পু্যতমানসঃ । লৌহিত্য তোষে यः সাতি স কৈবল্য নবাপ্যাৎ ॥ ইতি কা-निकानुताल ७ दे व्यव्यायः॥

লী গি শ্লিষ।ইতি কবিকল্পজনঃ।।
ওপ্তাবর্গাদ্যোপখঃ। নিনাতি লীনঃ
লীনিঃ। অন্তম্ভাদ্যোপধ ইতি রুমা
নাথঃ। জিনাতি।ইতিদুর্গাদাসঃ।।
শী গি গ গভ্যা॰।ইতি কবিকল্ল
ক্রমঃ ।। বকারোপধঃ গ লীনাতি

नीजः नीजिः। नि निगाजि नीनः नीनिः। गिरेन्य क्यामिज् निष्की ग कद्रग॰ श्वामिज्ञ विकन्नार्थः। इंडि मुर्गामानः॥

व वकातः। मह व्रक्षनम् उनदिः भ वर्गः । यवर्गमा हज्र्थवनकः । ज्-স্যোদ্বারণস্থান দন্ত: ওপ্তদ্ধ। ইতি व्याक्तपः ॥ अ॥ यवत्रवीयव कात्रम् প ফ ব ভ ম বা ইত্যেক পদোক্ত্যা উৎপত্তিস্থান নোগ্ত মৃজ্বা দন্ত্য कार्ग्रार्थं म्हाभाषानि उथ म व ন ল সা ব ই তি ভিন্নপদে পঠিত-वान्। यथा मः तृ ्वं कि इंडारिनो वकात्रमा अक्षादार छेत्र मञ्जूषार व्यनुत्रातम् नकारता न महार ॥ रिविषकाञ्च व्यामहादशिक्षानः দন্ত এবেত্যাহু: । অতএব তদ্বি: কো: পরম পদ ইত্যাদৌ তথৈ-বোচারযন্তি। ইতি নুঞ্ববোষ্ট্রী-कायाः पूर्णामात्रः ॥ # ॥ उत्र পর্য্যায:। বো বাণো বাৰণী সূজা ৰক্ণাে দেবস জ্ঞক: ৷ তােয° লা-স্তুষ্ট বামাশে:। ইতি বীজবর্ণাভি-थान ।। 🕸 ।। অপিচ। वकादा द-क्ला वानः (समः थड्डी अद्रा जवः। ইতি ক্ৰুযামলে মন্ত্ৰকোষঃ ॥ #॥ **७**न्। बक्ष १ व्या । वकाव हक-

नाशांकि ज्ञनी (भाक भवायः। পঞ্চ প্রাণনয় বর্ণ ত্রিশক্তি স হিত সদা।। ত্রিবিন্দু সহিত বর্ণ भाजाि विख्ना गुज । भक्षा व ম্য বর্ণ পীতবিদ্যুল্লতা ম্য ॥ हजुईर्नभूम वर्ण अईजिष्क भूमा-যক। ত্রিশক্তি সহিত দেবি ত্রি-বিন্দু সহিত• সদা ॥ ইতি কাম-ধ্নেতজ্ঞ• ॥ 🗱 ॥ কোণভ্ৰয় যুভা-রেখা বুন্ধ বিষ্ণু শিবাত্মিকা। মাবা শক্তি: পরা নিত্যা ধ্যান মস্য পু চক্ষ্যতে ॥ ইতি বর্ণোদ্ধারভন্ত ॥क्षा जम्रद्यानः। जन्तभूञ्च भू जाः দেবী দ্বিভূজা পক্ষজেক্ষণা। শুক্ল भानागत्रव्रद्याः बङ्गहादाब्द्वनाः भर्ताः ॥ माधकाजीश्वनाः मिष्नाः সিদ্ধিদা পিদ্ধসেবিতা ৷ এব খ্যাত্বা বকারম্ভ তম্ম**ত্র: দশ**ধা জ পেৎ।। ইতি বর্ণোদ্ধার ভক্ত।। व वर इवार्थः। इंडि मिनिनी।। व॰ क्ली भुष्ठजाः। ইতি মেদিনী।। वक्गवीजः। ইভি ভক্তः॥ **दः भु॰ जाञ्चनः।। वागूः।। वक्नाः।** इंडि भिनि ॥ वार्छः ॥ मञ्जाः ॥ कन्रानः ॥ वन्यान् ॥ वन्रजिः ॥ वक्गालगः। इंडि भस्तज्ञावली ॥ नार्वः ।। वद्धः ।। नात्रः॥ वन्त

नः। ই जि नारेनकाक त्राका सः।

वः जि युगान्।। युग्राज्यः।। युग्राकः
। युग्राम् सम्म मा विजीया वज्ञी स
हो वल्यवना लक्षाः। २यः। ই जि

व्याक्रवः।।

ব'শঃ পুণ পুঞাপীত্রাদিঃ। তৎ-পর্য্যান:। **সম্ভতি: ২ গোত্র: ৩ জ**-नन ४ इरल १ ए अञ्चल : ५ अनुगः ৭ অনুবায: ৮ সন্তান: ১ ৷ ইত্যুমরঃ ।। নিবন ১০ জাতি: ১১। ইতি জ-**हे। अन्यक्ष विमुखा अन्यना वा** পুাণিনং মেকলক্ষণঃ সম্ভানো বাশ ইতি জয়াদিত্য: । খনেন বিদ্যয়া বা খ্যাতস্যাপত্যধারা বংশ ইক্তি मुज्ः । वगिं छिन्नविं भूर्वभू-क्यान् वःभः नामीजि भः। इउ भव्रहीकाया॰ ভव्रजः ॥ 🛊 ॥ ज्न-জাতিবিশেষ:। বাঁশ ইতি ভাষা। তৎপর্য্যাব:। ত্বক্সার:২ কর্মার: ৩ বৃচিসার: ৪ তৃণধুদ্ধ: ৫ **শতপর্মা** ७ यवकनः १ (वनः ৮ मऋतः ১ তেজनः ১०। ইত্যমর:।। কিষ্ণুপর্বা ১)। ইভি कटेश्वरः ॥ वसुः ১२। ইতি শবরত্বাবলী।। তৃণকেত্রকঃ २० कफोलुः २८ कफेकी २० महा-বলঃ ১৯ দ্চগুন্থি: ১৭ দ্চপঞ: ১৮ थन्क मः १२ थान्याः २० म्ट का ७:

२)। जात्रा खनाः। जात्रपुः। कवा-यवुः। किक्षिडिङच्चा भीउनवुः। मृजकृ ह् नुत्महार्मः भिख राहानु मानिव्य । इंडि द्राव्यनिर्घण्डः ॥ ॥। অপিচ। বংশঃ সরো ছিমঃ স্বাদুঃ কবাযো বস্তিশোধনঃ।ছেদনঃ কফ সিত্ত হ'ল হাস্ত্ৰ শোখাৰে থাঞ্চা ७८ कत्रीतः करूः भारक तरम कामा थकः मतः। कवायः ककक्ट मानु বিদাধী বাত পিছল:॥ 🕸॥ ত व्यवास नवा क्याः क्यायाः करू পাকিন:। বাত পিত্তকরা উঞ্চ বন্ধমূত্রা: কফাপছা:ম ইতি ভাব भुकाणः ॥ अ ॥ भृष्ठावयवः । भि-ঠেরদাঁডা ইভি ভাষা।।বর্গ:।।ইভি মেদিনী ॥ বাদ্যভাগুবিশেষঃ। বাঁশী ইতি ভাষা। ইতি ধ্রণিঃ।। ইক্: ।। সালবৃদ্ধ: । ইতি রাজ-निर्घण्डः ॥ कः नकः पुर मर महित्सयः। वीनः পাতামাচ ইতি ভাষা। ইতি नप्राणा॥ इक्विलियः। वानाह ইতি দোমশাদ্যা ইতিচ ভাষা। ইতি রত্ননালা ॥ অস্য গুণা:। वं भक खुनिष्ठमानी वयु पर्दायक

যাপহঃ। ইতি রাজবল্লভঃ॥

व नक ही अध्य । इंडि हाजा-

वनी ॥ र भक्क श्री आकारणाहीयग्राम সূত্র । যথা। বৃদ্ধসূত্রক মিত্যাস্থ त्रिन्दु उ्तः स्वीविगः। श्रीमाश्रामः বংশকক বাত তুল মক্জুজ ॥ इंडि श्रात्रावनी ॥ क नक्न् ब्राह्माहना खी व नाक्षाहना। ইতি রাজনির্ঘটঃ॥ ব'লজ: পু' ৰেণ্যব:। ইতি রাজ-निर्घण्डः ॥ বংশক্তঃ ত্রি সন্থ-শঙ্গাতঃ।তৎ-भर्ग्रायः। बीकाः २ वः माः २। इंडि (स्वहन्मः॥ বংশঙা জী বংশরোচনা। ইতি नद्रज्ञावनी ॥ বংশতগুল: পু বেণুববং। ইঞি त्राजिक्चिं ।। व नधान। ज्ञी विगूयकः। इंडि द्र!कविशंधः॥ रम्मनामिका खी वन्मी। इंखि मद्रवादनी ॥ वः नात्वः हो इक्रम्बः । इंडि ब्राजिनिष्ठिः ॥ পু॰ নলঃ। ইতি রাজ: ব্•শপ্র; नियक्ता। वः मम्भागति ही।। ব-শণএক ক্লী স্থরিভাল। ইভি (इम्हन्मः।।

কশপএকঃ পু॰ ক্লুদ্নংস্যবিশেষঃ
1 বাঁশপাতামান ইতি ভাষা।
ইতিশদ্মালা॥ নলঃ॥ খেতেক্ষুঃ
1 ইতি রাজনির্ঘটঃ॥

বংশপগ্রপতিত লী সপ্তদশাক্ষরপাদছনেরেশেষ:। যথা। দিল্প
নি বংশপগ্রপতিত ভ র ন ভ ন
ল গৈ: ।। নূতন বংশপগ্রপতিত
রন্ধনি জললব পশ্য মুস্থনে মৌকিক মিবোত্তম মরকতগং। এষ
চ ত চকোরনিকর: পুপিবতি
লুদ্ভো বাস্ত মবেত্য চন্দুকিরণৈ
র্মৃতকণমিব ॥ বংশপগ্রচরিতেতি
কৈচিৎ । বংশদল মিতি শান্তৌ।
ইতি ছনেরামঞ্জরী ।।

विश्वा की नाडिहिन्।। ज्नविश्वाः। ज्यमर्गाः। विश्वाः। व्यम्ताः। व्यमर्गाः। व्यमर्गाः। व्यमर्गाः। मृभधूत्वः। निर्मात्वः।
विश्व त्रक्षां वर्गानिष्ः। क्ष्रप्रः। निर्मातः। मृथन्। व्यम्। व्यक्ष्याः। क्ष्रप्राविष्यः। व्यक्षः। व्यक्षः।

ব•শপীতঃ পু• কণগুগুলূ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

विष्मभूत्रा खी महरम्वीन छ। ইতি त्राजनिर्धण्टः॥ विष्मभूत्रकः ज्ञी हेक्सूम्लः। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

বংশরোচনা জ্রী স্বনামখ্যাতবংশ-পর্বস্থিতবেশী বধবিশেষ: । ব•শলোচন ইতি ভাষা। ডৎ. भर्यप्रयः। पुक्कीद्रा। ইত্যমন্ত্रः॥ ব শলোচনা ৩। ইভি ভরত:।। তুগাক্ষীরী ৪ শুভা ৫ বাংশী ৬ यः **महा १।** इंडि ब्रेड्साना ॥ की-রিকা ৮। ইতি শব্দরত্বাবদী ॥ जुगा ৯ पुरुक्तीती ३० मृजुा ১১ यः मकीबी ३२ विगवी ३० वक्नाबा ১৪ কর্মরী ১৫ খেতা ১৬ বংশকপু ব্ররোচনা ১৭ তৃত্বা ১৮ রোচনিকা ७৯ लिक्सा २० वः नमक्त्री २५ । ष्यम् । क्यारः । क्यारवः । अधूतवः। हिमवः । तङ्गक्षिका-রিত্ব। তাপ পিত্তোদ্েকহরত্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ঘন্ট:॥ অপিচ।বংশ-का व्र्शी व्या वना बाबी ह শীতলা। তৃঞা কাস জ্ব খাস क्रय भिडामु कामवाः ॥ श्रवर अर्थः वृगः भाषः कवागा वाउ कृह्-बिए। ইতি ভাবপুকাশ:।।

বংশবোচনা জ্রী বংশরোচনা।
ইতি হেনচন্দ্র:।। অন্যা গুণাঃ।
কবাৰ মধুরা ককা বাজনী বংশবোচনা। তুগাক্ষারী ক্ষম খাস

र॰माकु

কাসন্নী মধুরা হিমা।। ইতিরাজ-বল্লভ: ॥

ৰংশশক্রা জ্ঞা বংশলোচনা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

বশশলাকা দ্রী বীণামূলং।ইতি
হেমচন্দু:।। বংশনির্মিতশলাকা চ
বংশন্তনিতং) লী দ্বাদশাক্ষরপাদ
বংশন্তবিলং) ছুনেনেবিশেষঃ। যথা।
বদন্তি বংশন্থবিলং জতৌ জরৌ।
বিলাস বংশন্থবিলং মুথানিলৈঃ
পুপ্র্যু যঃ পঞ্চমরাগ মুদ্মরন্। বুং
জান্তনানা মলি গানশালিনাং
জন্ম মানং সহরিঃ পুনাতু বঃ।।
বংশন্তনিত মলি দ্বালি। ইতি
ছন্নোমপ্তরী।।

यः मकीती खी वः महाहन। ইডি त्राकनिर्घण्डः ॥

বংশাগ্রং ব্লী বংশান্ত্রঃ। ইতি ব্লাজনির্ঘণ্টঃ।।

यःभान्ठविजः क्ली वःभठविज्ञवर्गनः ॥
1 जबु भूवाभम् अक्षणकाशास्त्रं जः
स्कानियाः। यथा। मर्गम् भुजिम्गम् वःस्मा मन्छवानि ह ।
वःभान्ठविज्ञस्मिज भूवानः भक्षसक्कानः। ইতি भद्यक्षावनी ॥

ঘ-শান্ত্র: পু॰ ব-শস্যান্ত্র:। বঁ। শেরকোঁড়া ইতি ভাষা । তৎ- वण्यो

भर्गायः । कतीतः २ वःभागुः २ यवकवास्त्रः ८ । स्रम्य ख्नाः । करूषः । जिक्कषः । स्रम्यः । कवा-यदः । वस्त्रः । भी कवदः । भिजा-मुनार कृष्ट्यपः । क्रिकातिषः । ज्र भर्षा । निर्छनेष्वभा हे जि त्राक्षः । निर्यन्तेः ॥

বংশিক॰ ক্লী অগুক। ইভ্যমর:॥ বংশিকা জ্রী অগুক। ইভ্যমর-টীকাযা ভরত:॥ বংশী। ইভি শদ্রত্বাবলী॥

वंभी जी मूत्रनी। वाँभी हैंडि ভावा। ইতি नदत्रज्ञावनी ॥ कर्व-ठजूर्रेयः । इंजि द्रावनिर्घणः ॥ ব শীবাদ্যস্যবিবরণ ৷ যথা ৷ তা -লেন ব্লাদ্ধতে গীত• তালো বাদিক সম্ভব:। গরীয় স্তেন বাদিব্র• তह-তুর্বিধ মুচ্যুতে ॥ তত্ত শুষির মা-নদ্ধ ঘন মিত্ম চতুর্বিখ । ভত ভজ্ৰী গতং বাদ্যং বংশাদ্যং শুৰি-त्र छथा।। हर्यायनक मानक धन **जाना** दिक अंकि । भूषित यथा । বংশোথ পারী মধুরী তির্তিরী **ण**इ काश्वाः। ভোডशे मृत्रवी वुक्का मृक्षिका सद्रनाख्यः ॥ मृक्षः काशानिकः वःभ कर्मावःभ उथा পর:। এতে শুবির ভেদান্ত কথি:

ডাঃ পূর্ব স্রিভিঃ।। বভু লঃ সরল-ৈশ্চৰ পৰ্নদোষ বিব্ৰজিতঃ। বৈণৰঃ थामिता वानि ब्रक्क न्त्रन्ता २थवा ॥ শ্রীখণ্ডজো হব সৌবর্ণো দস্তিদন্ত-মধ্যে প্পিবা।রাজত স্তামুজোবাপি लोइबः द्वाहित्का २ थवा।। कनिश्रा-কুলি তুল্যেন গর্ভরন্ত্রেণ শোভিতঃ। शिव्यविक्राभ्यवीरान वःभः कार्य्या भाषाह्यः।। वंश्यतिव माजा श्लीजि পি তদাকারা বংশাএব পুকীর্ত্তিতাঃ া তত্ৰভাক্তা শিরোদেশাদধে৷ দ্বি-মিত মঙ্গুল। ফুংকাররদ্ধু: জন্বী ত भिउ मक्तिशर्दना ॥ शकाकृतानि अंख्रिका जान्नत्र मानि कात्राये । ष्ट्यं । ख्यान । प्रश्नान । प्रश्नान कोममार ॥ वरत्रीवीच ज्नाति त्र अध्याक्षां विश्व । भाउर्या र्बञ्चन॰ कार्याः स्त्रारिम् नीम रहछरव ।। সিক্লুকেন কলা দেখা তেন সুম্বরতা क्रवर । भक्षांकुला २४० वन्नः भारत्किकाकृतिवृक्तिजः ॥ यज कूनानि नामा नार यादम्श्रीम्भाः क्ला कृष्कात्र जात्रत्रकुन्। याव-मक् नि महत्रा। जप्ति नाम वाना বাংশিকৈ: পরিকীর্ত্ত্যতে। একাঙ্গু-ला इ।जूनक ब।जून कड्रब्नः॥

অভিভারভরত্বেন বাংশিকৈ: সমুঞ্চে ক্ষিত:৷ ত্রযোদশাকুলো বংশো*২*পা-র:। নিন্দিতো বংশ তত্ত্বক্ত ভথা मधरमाञ्चः। यहानम् ख्या नाम्ता विकारण १थ क्रय खथा ॥ हज्राह्म छ-ন্তমা বংশা নতঙ্গমূনি সমতা:। म्भाकुला बहान्तरा नम् अकार-नाकुलः ॥ द्वारनाक्ष्मभानस् विज-यः পরিকীর্ভিত:। চতুর্দশান্ত্রমি-তো লয় ইত্যভিধীয়তে।। বুন্ধা কূদ্রে। রবি বিকু: ক্রমাদত্র ব্যবস্থিতা: 🛚 ।। নৈবিড্যা প্রৌচত। চাপি সুম্বরত্বঞ্চ শীবুতা।। নাধুর্য্য মিতি পঞ্চামী कु८क्छियू छगाः मृजाः। मी८कात वरुवः खरद्धा विश्वतः सूर्षिरा वशुः ।। व्यमध्रत्रक विद्धियाः वस्तावाः कूटकृष्ठ कमार । वृथानुरगान বাহুল্য মল্পভা গীতবাদনে ৷৷ এভি र्फारेष गुर्रा ९ जीव निम्हिरा व॰-**निका मङ:। ङानका दिनया ভिछ्छ।** गमकाछः सुरोक्तः ॥ नी पुरुखः কলাভিজ্ঞো বা শিকো রক্ত উচ্য-তে। পুমজি ইন্ধমুক্তিশ্চ যুক্তিশ্চে-**७,ऋ्**ल छनाः ॥ সুङ्गनद्यः সুखद्रद्यः व्यक्षी माद्रग किया। मनखगनक জ্ঞান• রাগরাগাঙ্গবেদিতা॥ কিথা ভাষা বিভাষাসু দক্ষতা গীত বাদৰে

৷ স্থানে চাপি দু:স্থানে নাদ্নিম্ गरकोननः॥ गाजूनाः ज्ञानमाज्यः उप्पावाहाएन उथा। वा निकन्। গুণা ব্ৰতে ন্যা সংক্ষিণ্য দৰ্শিতাঃ ।। ইতি সংগীতদামোদর:।। बम्माः वि अवःमकाउः। **उ**८-भर्यप्रयः। सन्तरः २ वीकाः १। इंडि ত্রিকাপ্তশেষ: 11 ৰক ই ড কৌটিল্যে।। গভৌ। ইভি कविकद्मक्यः ॥ (कोविना भिक् ष्ट्रिनी ভावः ष्ट्रिनी कद्रपश्च । इ वकारा ए वहाज का है। व्यक्ति न्यातिष्ठार्थः। वहरू काक्ष्य कृष्टि ল করোতীভার্থ:। ইতি দুর্গাদাসঃ वकः भु बनामथाउभिक्विविष्णवः । ७९ भर्यामः। कञ्चः २। ইত্যময়ः ।। बाद्रविष्ट्क् ७ कत्क्क्यः ४ मूद्र বাযস: ৫ দীঘজত্ব: ৬ বকোট: ৭ গৃহবলিপিয়া: ৮। ইতি শব্রজা वनी।। निर्मि उ: २ मिथी २० हम्म বিহস্ম: ১১।ইভি ত্রিকাণ্ডশেষঃ ॥ जीर्बामवी ४२ जानमः ४० मी नवाजी 28 म्याब्याची 20 निकः वादः १५ मास्रिकः ११। ইতি वाजनिर्घण्टेः ॥ व्यत्रः मान्त्रम् গুণা:। শরারি বক কাকাশ্চ দা-

ज्ञाः भवनाभकाः। इंछि ब्रजाः

वनी ॥ व्यनिष्ठ। इन्त्र नाइन कान् চাক্ষ বক ক্রৌঞ্চ সরারিকাঃ। নদ্বী-मुशी जकारका बनाकारताः भूवाः क्षाः ॥ श्रवस्य मिलल रमार এতে ভকাৎ প্লবা: মৃভা:। মধ্ন: চরাঃ প্রবাদ্যাপি কোলস্থাঃ পা-**दिन ख्या ॥ यद्मा अङ मगा**-খ্যাতाः नक्षान्नज्ञाउयः । आ-न्ना मधुदाः मिका छत्रता विद्र-गारगः॥ (लुगुनाः शिह्ना भा-পি মা'সপৃষ্টিপুদা ভূশ'। তথাভি-बान्तिन एक कि भारता भवाउनाः म्डाः। ইতি ভাবপুকাশ: ॥ 🐙 ॥ यनामथाउभुञ्जवृक्षः । उद्भर्गा-यः। मिववल्ली २ शामुगडः ७ এ-काश्चीनः ८ वम्: ६ । इंडामतः ॥ একা श्रीचा ৬ बुकः १ বসুকঃ ৮ বস্ कः २ । इंजिः उँगेका ॥ दकशुत्रः > ि निवमही >>। ইতি नद्रज्ञा-वनी ॥ काकनीर्यः ১२ ज्वनभूद्रः ১७ णिविभुगः १८ काकनामा १८ वम-रुषेः १५ बन्द्रकः ११ द्रकन्द्रः १४ মুনিতৰ: ১৯ অগন্তি: ২০ বহুসে-নক: ২১। ইতি রত্নালা।। অগস্ত্যঃ ২২ শীষুপুত্ন: ২৩ মুনিফন: ২৪ বুণা-दिः २৫ पीर्यक्षकः २७ वकशूद्रः २१ मूत्र निष्यः २४। निष्ठ भी व नीव (वा:

हिउ क् मूगर छ नाइ ज्वितिया १ गिखः। नथुत्र विभाव (राव भुग काम वि-बार्षनण्ड ज्उष्दः॥ उथातः। व्याखि শিশির গৌল্য ত্রিদোষমু শুমা-भरः। वनाम काम रेववर्ग ज्डम्क वनावरः॥ इंडि ताजनिर्विः॥ य **পিচ। অগন্তি স**স্ম मीउ চাতুর্ব কনিবারক'। নক্তান্ধ্যনাশন ভিক্ত क्यायः कर्षेशांकि ह ॥ शीनम स्मग्र পিৰম্ব বাতমু মুনিভি ম্ত । ইতি ভाव পुकामः॥ यन्। इ। वा मकन। ह भूझानि वक्षानमा है हव हि। कर्दू-পাকানি ভিক্তানি কাসক্ষয়করাণি E । ইতি दाबरल जः ।। रकः शामु-পউশ্চৰ শিৰাপীড়ণ্ড সুবুত: । वम्कण मिवाकण मिविष्टे: कगन्-बकः ॥ निवनल्लिः निवाहारः ना ম্ভবো রবিসানিত:। বকোতিশি . भित्र खिल्डा मधुरता मधुगक्तकः ॥ **लिख रा**ह कक थान **म्**नहाती ठ দীপন:। ইতি চ রাজনিঘ[্]ট:।। শি-বনল্লী পাশুপত একাগ্রীলা বুকো वमू:। यूका श्नुकः कर्तू खिकः कक পিত্ত বিষাপহ:।। থোনিশ্ল ত্য। मार मध (माथा मुनामनः। ইত্যাপ -ভাবপুকাশ:।।।।। তালব্যশকার:। ৰ্থা। শো বাভো বপরে। বকঃ। ইতি

वीषवर्गाज्यान ॥ 🕸 ॥ ऋष्वद्रशाः द्राकाविष्मवः। म ह जीयनङ्कः। ইতি মেদিনী।। অত্র কোষে পব-गी य वकात्राक्ती भांठेत्वा १य मदः কিন্তু অমরটাকাথা ভরতেন অন্তঃ-স্থবকারাদি বচ বক ধাতুভ্যা ক্র भिग व भुजारयन वान् भुजारय न ह गाविजः॥ 🗱 ॥ यञ्जवित्मयः। यथा । जन कहन भाजान माना ज्यत वालकाः । वकान्ता यद्ध (छनाः मः बज्ञानामाण मृषिकाः ॥ ইতি भक्त्रिका॥ चाम् दिवद्रभः यथा । भीर्यक्छे काठज्ञभा भिनएयट म्र-मुजाखक । जीर्याक कृदा भरहर ह्ना। काराख मिकि स्ट ॥ हेडि रेवन्त्रकः ॥ कः ॥ अनुद्रविष्णयः। न ह শ্ৰীকৃষ্ণেন হ ডঃ। যথা। স্বণ স্বণ বৎস-হ্বল সরে পায্যিষ্যন্ত একদা। গর্ खनामयाज्यानः भाषयिदा भभू र्कः व ।। তে তত্ৰ দদৃশু বালা মহাসত্ত্ব মবস্থিত । তত্ত্রসূবজু নির্ভিন্ন গিরে: कृष्टे भिव छू। अ देव बरका नाम महानमुद्रा वक्क्षभध्क्। व्यागज्य তরসা কৃষণ তীক্ষতুঞ্জে: প্গুসদ্বদী।। क्षः महावकगुष्ठः मृक्षे। त्रामानत्या **ए** डंकाः । वज्रु दिन्त्रिशागिव विना প্লে বিচেচন; ৷৷ ত তালুম্লং

भुरह्ड मनिवद्मालानमून् निख्त क्षगम् खाताः। हहर्म जाम्। १ ७४-বাক্ষত বক স্তুণ্ডেন হস্ত পুন র ত্যপদ্যতা। ত্যাপতত্ত স নিগৃহ্। তুণ্ডামে দোর্ভ্যাণ বকণ কংসমথণ স হা॰ গতি:। পশ্যৎ স্বালেষ্ हरात्र लौलया मुरावरका वीत्राव া দিনৌ ভুসাণ।। ইতি শ্রীভাগরতে े ३० ऋहत ३३ अवगानः ॥ নকচিঞ্চিক। ত্রী নৎন্যবিশেষ:। ुछ८ भर्यप्रायः । वकाठी २ । इंडि श्वावनी ॥ ৰকজিৎ পু॰ ভীমসেন:।ইতি ত্ৰি-का ७ (नयः ॥ ञ्रिक्क न ॥ বক্ধ্পঃ পু· বৃক্ধ্পঃ। ইত্যমর ॥ धेका ॥ বৰুনিস্দন: পু॰ ভীমসেন:। ইতি (इनहमुः ॥ 🗐 क्षण ॥ বৰপুষ্ণ: পূ॰ বৰুবৃক্ষ:।ইতি শব-्रद्रञ्जावनी॥ अगिखन्रमूम द्री॥ **ब**क्वृत्तिः भू वक्वृत्तात्वर्नविनिष्ठः । यथा । भाष खिला विकर्मञ्चान् दिवडालवृज्जिन मठीन् । रेहजू-कान् वकवृद्धीः क वाद्याखनाणि नाहरार ॥ इंडि विक्नुभूद्रारा ၁ **जः। अर्ग १५ वास्तायः।। उम्र तक्न**ाः यथा। अर्दाश्मिष्टे निकृष्ठिकः मार्थ

नाधनज्दभद्रः। मार्का मिथ्रा-विनीज्फ वकवृद्धि क्माङ्डः ॥ ইতি ভটাকাযাণ গ্রীধরম্বানী ॥ অপিচ। অধোদৃষ্টি ধৈকৃতিক: সা-र्थनाथन उट्भवः। मार्ठः मिल्ली वि-নীতশ্চ বকবৃত্তি ক্দাস্তঃ।। ইতি भाष्माखद्रथए७ ३५६ व्यव्यातः ॥ বকবৈরী পু॰ ভীমসেন:। ইতি क्रिवितः॥ श्रीकृषः ।। वक्वुञी भुः निष्ठाविनी छः। वक-वृज्ति:। इंडि क्रोधित:॥ उन्ध नक्षण यथा। अक्षामृष्टि रेनकिकः ৰাৰ্থসাধনতৎপর:। শঠো মি-থ্যাবিনীত চ বক্বুত ধরো দ্বিজঃ।। ইতি দানসাপরে মনু:॥ वकाठी जी वकिठिक्काम् नाः । इे इ इ इ इ व है। वकात्रिः भू ञिक्षः। यथा। उना ব্কারি॰ সুরলোকবাসিন: সমা-कित्रमन्दन मिल्लकामि जिः। मभी-ডিরে চানক শহু সম্ভবৈ স্তবীক্ষ্য গোপালসূতা বিসিম্মিরে ॥ ইতি **ঞ্জিভাগৰতে ১০ স্কন্ধে ১১ অধ্যা**য়ঃ वहनः भुः सनामथ्राउभुम्रवृक्षः। ७८ १ र्यायः । (कमतः २ । ३७ ५ मतः

।। কেশর: ৩। ইতি ভরত: ।।

বক্ল: ৪ সি ছকেসর: ৫ বরলকঃ

৬ সীধুগন্ধ: ৭ মুক্ল: ৮ মুজল: ১। इंडि नदत्र द्वावनी ॥ जीमूथमधू **२० (हाइन: ১) मधुभुद्र: ১२ मूत-**२८ भात्रहिकः २५ कत्रकः २१ मी-সংজ্ঞ: ১৮ বিশারদ: ১৯ গ্রুপুষ্ণ कः २० धनी २) समनः २२ सम्। মোদ: ২৩ চিরপুস্ন: ২৪। অস্যত गाः। नी उलद्वः। क्रम्यद्वः। दिवरमायः नामिष्। मधुत्रष्। क्यायष्। मना-ए। इर्थनायकवृष्य ॥ उर्द्रमुः मखनाः। काठायुः । क्वीताछायुः । मूत्र जिष्यः। भी जनपुः। मशूत्रपुः। त्रिक्दुः। कवायदुः। भलमः गुरुः কারকত্বঞ্। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ অপিচ। বন্ধৰো মধুগদ্ধক সি•হ-কেসরক তথা। বন্ধল স্তবরো হনু-कः करूः भारक त्राम एकः ॥ कक পিন্ত বিব খিত্ৰ কৃমি দম্ভ গদাপ-रः। ইঙি ভাবপুকामः॥ ७० कनखनाः। वज्रनः मधुवः गाहि **प्रत्याकतः भवः॥ ७८ भू**ञ्च-खनाः। शम्यः कवाय मधुद्रः भीउः शिखककात्रुन्द। उद्दर वज्रव भु-माग कञ्लादाएभन भारतः। हेि ब्राह्मदञ्जनः॥ #॥ व्याप्तारशिव संभा। बिहत्र इ. उदा ज्या माइन

अनुभाग्**यः । आद्राट ज्ञिलानुरका** थ्दी में जानविज् गूम्राजः ॥ ७७ ন্তমণুতো দৃষ্টা কোধাথাত দৃশা হর:। মর মালোক্যামাস শিখা-গাুচরণান্তিক ।। আলোকিত ব্রি-নেত্রেণ মদনো দুঃতিমানপি। প্রা-मञ्च उना युक्तन् भानामात्र**ङ**∮ ककावर ॥ शुम्क्याती हताी **पृष्ट्वारमो अमूमायुषः । উৎममर्ज** धनुः। मुक्त उद्धनामाथ भक्षा ॥ यहात्रीच्छिवस सक्त्यान्त्रः अस्। পুভ । স চম্পকতক জাতঃ সুগ্গ-দ্বাঢ়্যে গুণাকৃতিঃ ॥ নাহস্থান । সূভাকার বদাসীদ্বজুভ্বিত । ত-জ্ঞাত কেশবারণ্য বন্ধল নাম-তো নগৈ:॥ যা চ কোটী শুভা স্থা-সীদিব্দীলবিভ্বিতা। জাতা সা পাটলা রম্যা ভ্স্মাজিবিরাজি-তা॥ নাহোপরি তথা মুঙৌ স্থান• **इन्स्यित्रिकः। शक्ष्यमाञ्चरङ्गा**-তী শশাস্ক কিরণোজ্জ্বা ৷৷ উদ্বৃৎ मुद्रेश अथः कार्रेशः ञ्चान[ः] विक्रम ভূবিত। তথাদহপূটা মলী সং-জাতা বিবিধা মূনে ॥ ইতি শ্রীবা-**मन**भूद्रारि ७ व्यस्त्रायः ॥ वस्ता जी কটুকা। ইতি রাজ; निर्घणेः॥

বছলী জ্রী কাকোলী। ইভি শদ-ठिनिषुका ॥ বক্লঃ প্ বহলবৃক্ষ:। ইতিশ্ব-ब्रज्ञावनी ॥ द्दक्का जी वनाका॥ वाजाद-ি জ্রিবশাথা। ইতি মেদিনী।। ब्रकार्छः भू॰ वकः। ইতি ত্রিকাও (শ্ৰ: !! বন্ধ ড গভৌ। ইতি কবিকল্পভ্ৰম: ॥ ড বক্লভে। ইতি দুর্গাদাসঃ।। वक्काताः कि अर्काः॥ श्रीनः॥ वहनाई:। इंडि (मिनि)।। वहत्मक्षी ৰক্তা^{ন্ত} ত্ৰি **ষোব**কু• জানাক্তি সং। ইতি ভরত:।। ঔচিত্যাৎ বহু বিশিষ্ট বদতি। ইতি মুক্টঃ ॥ **७८ भर्यायः । वनः २ वनावनः ७।** - इंड्रामद्रः ॥ यहान्यः ८-दथा ७॥ ইতি জটাধর:।। সম্ভবক্তা। ইতি **७**द्र**ः**॥ वङ्गारी । ইত্যেকে॥ **७८ न**र्यायः । वात्मयुक्तिनरू २ বাণনী ৩ বাবদুক: ৪। ইত্যমর: ॥ বচন্ন: ৫ সূবচা: ৬ পুবাক্ ৭। ইভি क्रिवेदः ॥ পश्चितः । ইতি মেদিনী বক্ত্রু ক্লী মূথ । ইত্রদর:।। তণর-্ ম্ল°। ইতি শব্**ষালা।। বস্তভে**দঃ । इंडि स्मिनी।। इत्नावित्मवः। हेि (हमहन्पुः ॥ उम्र नक्तामि

যথা। ভবত্যৰ্জ সমণ বক্তুণ বিষমঞ্চ कनाइन । उत्या र्वाया क्लाइ १३ इन्त उपश्रागाठाउ ॥ वकु युगुा॰ মগৌ স্যাতা মল্লে যৌনুষ্টুভি খ্যা-ত ।। অত্র ছিরাব ট্র স্লোকঃ পুর-विडवाः ॥ वकुः। खुः। ज नना (यातः क्ष्युने (ला९ शवः कृतः। रह्मवीः **না॰ মুরারাতে শেচতো ভৃঙ্গ** জ-शासाहिः॥ इंडि इल्लानक्षरी॥ বক্তথরঃ পু॰ দন্তঃ।ইতি ত্রিকাও-(শ্ব:]] বক্তুল: পু' ব্ৰাহ্মণ:। ইতি ত্ৰিকাণ্ড-শেষ: ৷৷ মুখজাতে ত্রি ৷৷ বজুতাল লী মুখবাদ্য । ইভি কেচিৎ।। ত্রিকাণ্ড:শবে মূথবাদ্য• বকনাল মিতিলিখিত।।। বক্তুপউ: পু• অশ্বানভোজনপাত্র• ৷ ভোবড। ইতি ভাষা। তৎপর্য্যাযঃ । তলিকা ২ তলসারক ৩। ইতি হেমচন্দঃ !! বক্তুভেদী পু॰ তিক্তরস:। ইতি হেমচন্দুঃ।। নুখভেদকে তি ॥ বকুবাস: পু॰ নারস্ং।ইতিরাজ: निर्यण्डः।। मृथगन्न म ।। বক্তুশোধন ক্লী ভব্যং। ইতি রাজ-निर्विष्टः ॥ मूथम् किकत्रेगक्षः ॥

वद्धामाधी मू॰ क्षीतः । ইতি

ভাগিধরঃ।। মূথশোধকে ত্রি।। ব্জুসেবঃ পু॰ অধ্রম্পু। ইতি ত্রিকাগুশেষঃ।।

বক্রং ক্লী নদীবন্ধ:। তৎপর্য্যান:। পটভেদ: ২।ইত্যমর:॥ বন্ধ: ৩। ইতি ভরত:॥

ব্জ: পু॰ শ্নৈশ্চর:। ইতি মেদিনী ॥ भक्षण्डः । इंडि (इम्हन्सः ॥ ক্দু:।। ত্রিপুরাস্র:। ইতি ধরণিঃ ॥ পর্পট:। ইতি রাজনির্ঘট:॥ বক্রগভিবিশিষ্টগুহ: 1 স তু যস্য गुरुम्। निजा व्यादिष्ठितानी য ত্রিত্পাংশান্তগতাদংশাৎ পঞ্চন ষ্ঠাণশে রবি স্তিষ্ঠতি। যথা। ব ক্ৰা: সুত: পঞ্চ ৰঙে হুকে ত্বতি বকা বিক দটে: প্ৰ নগাষ্টগে। নবমে দশনে ভানৌ काया जरुका गिडिः ॥ दार्गा কাদশে স্যেত লভন্তে শীঘ্তা প্নঃ । র'বস্থিত্য শক্ষি শাবধেঃ স•-খাত কম্পাতে ৷৷ ন তু রাশ্যন্তর-न्त्रामीट विजीयानि निक्तरारा द्वाल क्टू मना वक्ती भीष्राणी हन्तु ভান্ধরৌ।। ইতি ক্যোতিস্তন্তু:।। ৰক্ৰ: ত্ৰি অনুজু:।বাঁকা ইতি ভাষা । তৎপর্য্যাय:। অরাল ২ বৃজিন ৩ জিহা ও উৰ্ফি ে ৫ ক'কি ছ ৬

इड॰ १ यादिषः ৮ यू वि २ ज्य

२० (विक्स उ.) विन उ. १८ उन्मू इ. १८ । इंडि मद्म इ वावती ॥ व्यवन उ. १५ व्यवन इ. ११ व्यवन व्यवन व्यवन व्यवन व्यवन इ. ११ व्यवन इ. १ व्यव

ৰক্ষ কটি: প্ বদরবক্ষ:। ইতি রাজনিঘট:॥ হাটিলকটক্ষা। বিক্ষটিল: পু খদিরবৃক্ষ:। ইতি রাজনিঘট:॥

বক্রথয়: পু॰ করবাল:।ইতিরাজ-নির্ঘণ্ট:।।

বক্ণুীবঃ পু॰ উষ্টুঃ।ইজি ত্রিকাণ্ড-শেষঃ॥

वकःकः পु॰ मूक्शको। ইতি मद्द॰ রব্ববলী।।

বক্ষ হাল প্লী বাদ্যবিশেষ:। তৎ-পর্য্যায:। মুখবাদ্য হ। বক্ষনাল মিতি বা পাঠ:। ইতি ত্রিকঃগু- ार्णयः॥ दक्कानी जी मूथवारुः। इंडि भरवद्वावनी॥

ব্জুত্ও: পু॰ শুক্পকী। ইতি শ্বর্গ্নবলী॥

বক্রন খ্রু: পু॰ শুকর:। ইতিকেচিৎ।। বক্রনক: পু॰ পিশুন:॥ শুকপকী। ইতিমেদিনী।।

বক্রনল লী মুখবাদ্য । ইতি মুদুক্ষিত ক্রিমাওংশ্বং।।

ব্জনাসিক: পু॰ শেচক: ইডি জি
কাণ্ডশেষ:।। সাট্যানাসাযুক্তিতা। ।।

বক্রপুছঃ পু জী সক্রর:। ইতি ক্রিফাণ্ডশেষ:।। সলোম্সটিল লাসূলক্ষা।

ধক্রপুয়: পু• বকবৃক্ষ:।ইতি শব্দ র্মাবলী ।। পল।শব্দ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

বক্রবালবিং পু॰ স্করং। ইতি হেমচন্দুং॥ স্টিল্প্ছ্ম্চ।।

ধক্রভণিত ক্লী ছাটিলবাক্য । তৎ পর্য্যায়: । ছেকোক্তি: ২। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥

. । बकाखरमयः॥ **प्र**कासः **भृ॰ भवायनः। ইতি मद**

-वन- १ - गणापन १२१७ मन - ब्रङ्गावली ॥

বকণাস্ল: পু• সক্তর:। ইতি রাজনির্ঘন্ট:॥ স্টিলপুছে রী॥ বজ্বজু: পু॰ শুকর:। ইতি শব-রত্নাবলী।। স্টিলন্থবিশিষ্টে তি ।। বজশলা জী স্টুম্পিনীক্প:। ইতি রাজনির্ঘট:।। বজাগু॰ লী কবাট্যক্রক্ষ:। ইতি

রত্নালা।। স**িলাগুভাগ**ন্চ।। বকাস্ব: পু• ছ·স:। ইভি ছেন-চন্দু:।। স্কৃতিলাব্যবে ক্লী।।

ৰক্ৰি: ত্ৰি মিথ্যাবাদী। বক্ষাতো: কিন্পুভ্যযেন নিম্নমঃ ॥

বজী প্ বৃদ্ধা। ইতি শব্রজ্ঞান বলী । বৃক্তবিশিস্টে ত্রি । যথা। লগ্রেশো যদি বজী স্যাৎ পুণসঃ কার্য্যের বজ্ঞা। লগ্নেশে হস্তংগন তে মর্ত্যে দুংখাদি ব্যাধিসংযুত্তঃ। ইতি জ্যোতিস্তক্ত্যা।

विकाकिः छी काकृकिः। यथा।
कामस्यन्कन्न उक्ष्य दुन्न भुद्रागः।
व्यथ देख द्राध्य मार्ग पाठा वः
काकिकिः भरेतः। द्रान्न गाना श् यथ किकिथ्म यार्थ शुन्न निर्मा ना स् यथ किकिथ्म यार्थ शुन्न निर्मा । उथ किकिथ्म यार्थ शुन्न निर्मा का स् यथा कमः। न वाशः न ह उथक्षीदः भाउदाः (कनिथ् कृष्टिः। कृष्ठ पुः पीर्मा भादाः। वर्षा किकिः। का क् किकिः। इकि मृक्षि उद्धा । सा। वर्षे हिलाकिः। यथा। वाषी वाष्ट्राकृत्रगः

বথ স্পি। ইতি কবিকল্পদ্ম: ॥
বথতি। সৃপি গভৌ। ইতি দুর্গাদাস:॥
বগ ই খঞ্জে। ইতি কবিকল্পদ্ম:॥

ই বঙ্গুতে। ইতি দুর্গাদাস:॥

वगारः श्र व्यवगारः। ই ि मुक्त (वाषवा) कर्तार ज्य ज्य गारः। । । व्याप्त प्र व्याप्त । व्याप्त प्र व्याप्त । व्याप्त व्याप्त । व्याप्त व्याप्त

বিশ্বৈর বিদুষাণ ধৃষ্ট: প্রবিষ্ঠ: সভাণ | বন্ধ: পুণ নদীবক্রণ। ইত্যমরটী व्य-জন্মল্লমভি: ম্যযাৎ পটু বটু ভু∕ভ যাণ ভরত:।।

ক্ ব্রেজিভিঃ। হীত: সমুপহাস বস্ধা দ্রী বন্ধাগুভাগঃ। তৎ পর্য্য-মেতি গণকো গোলানভিজ্ঞ স্তথা যা । পল্যয়ন ২। ইতি ত্রিকাণ্ড-জ্যোতির্হিৎ সদসি প্রস্তু গণকঃ শেবঃ।।

> বঙ্কিলঃ পু॰ কণ্টকঃ। ইতি ত্রিকাঞ্ড-শেষঃ॥

> वक्ष्यः जि वक्षः। यथा। वर्द्यः
> । इंडि मृष्यवाधवग्रकत्रनः ॥
> विक्ष्यः क्षी शार्थाहि। ख्रिश्मितः ॥
> श्रम्भिकः २। इंडि स्थ्यात्रनः ॥
> विक्षुः श्रुः क्षी वाष्याः छनः । इंडिं
> गारिकावः॥ श्रम्भिकः ॥ शार्थाः
> हि। इंडि शिक्षांडकोमुन्।मृनाः

मिबृज्धिः ॥

বঙ্গণ লী ধাত্বিশেষ:। রাণ ইতি
ভাষা। তৎ পর্যায:। ত্রপু: ২ ধর্মণ
জাত নাগজীবনং ৪ মৃদ্ধন্ধ ৫ রঙ্গণ
১ গুরুপালং ৭ পিছট ৮ চক্রমণজ্ঞা
১ আলীনকং ১০ সিংহলং ১৪।
ইতি হেমচন্দ্র:।। স্ববেজং ১৫ নাগণ
১৬ ত্রপু: ১৭ ইতি শব্দরন্থাবলী।।
অস্য গুণা:। তিক্ত হ্বং। নধুরত্বং।
ভেদিত্বং। পাপ্তত্বং। ক্রমি বাজ
নাশিত্বং। গোপ্তব্বং। কিঞ্চিৎন্দির্দ্ধাইতি রাজবল্পভঃ
পিত্ত ম্বির্ঞ্গ। ইতি রাজবল্পভঃ

॥ अनामुक्रमास मुद्देवाण् ॥ सः॥ जीजकः।। (मणविष्णव शृः जृति । ইতি মেদিনী॥ স তু প্রাচীদেশা-स्वर्गडरम्भविष्ययः। यथा । व्यक् वका भम्खनका **अस्ति**ति विश्तिः द्राः। ইज़्रुপकम्रा माल्ला मागव (गानकाः भाहतः कनभाः मृजाः ॥ইত্যন্ত মৎস্যপুরাণ বচন ।। ম **छाड्रतः यथा। आ**द्मिग्रा मञ्च वद्मा পবন্ধ ত্রিপুরকোষলা:৷কলিকৌ-छान्न किषिन्ना विषर्ভ नवत्राप्तः। ইতি জ্যোতিস্তত্ত্ব্রত ক্র্মাচক্রবচন• ॥ उम्र मीमा यथा। ब्रज्ञाकब्रः मः মারভ্য বুদ্ধপুগ্রান্তগ শিবে। বঙ্গ-रित्मा भवा (शुक्तः महीमिक भु-দর্শক:॥ ইতি শক্তিসঙ্গনতত্ত্বে ৭ भ्रोतः॥

बकः भू॰ हन्तुवःभीयवित्राङ्गभू थः। यथा।वितः স্তপ্ত । काळ अक बक् कित्रकाः। সৃদ্ধ পৌঞান্চ वालवा অনপান ख्याक्ष छः।ইতি गाञ्च ५८८ अथायः॥ ॥ वा-द्धां ।। कार्भा मः। ইতিমে দিনী॥ वक्ष की निन्द्र । ইতি द्रञ्च-भाषा॥ वक्ष पण्डा छि ।। वक्ष भू॰ वार्जाकः। (वश्च इंडि ভाषा। ইতি শহরত্বাবলী॥ वक्रमुनुब॰ त्नी का मा १ विटिश्मी हम्मुः ॥

वक्रना जी जानिनीविश्मयः। इंडिं
इनायुदः॥ वक्रानी कि ह नामाछतः
वक्रानः भूः कित्रवद्रागम् अभूनः ।
वक्षा। वक्रानः भक्षमः यक्षा मनुव्या इक्षेक उथा। विश्वार्था मान्यः
निक्त रेकंत्रवभूनाः भुकीर्विजाः॥
व्यम् भूति। कक्षानिविश्वार्थाः
व्यत्र उभनी काम्रिक्षणम् निन्
विष्ठवस्त्र होकनाक्षाः। व्याक्ष्याः निविष्ठवस्त्र होकनाक्षाः। वर्षाः इन्
व्याक्ष्य होकनाक्ष्यः। वर्षाः वर्षाः
विष्ठवस्त्र हिन्द्र उक्षाक्ष्यः। वर्षाः
विष्ठवस्त्र हिन्द्र उक्षाक्ष्यः। वर्षाः
विष्ठवस्त्र हिन्द्र हिन्द हिन्द्र हिन्द्र हिन्द्र हिन्द्र हिन्द्र हिन्द्र हिन्द्र हिन्द हिन्द्र हिन्

হরিভাল । ইভি .. (इन्हमु: ॥

वकानी की टिन्नवज्ञानमुज्ञानिनी। যথা। ভৈরবী কৌশিকী চৈব ভাষা दिनावनी उथा। वक्रानी छिङ ব্লাগিণের ভৈত্রবলৈরে বল্লভাঃ ॥ इंडि नदीउरात्यारदः ॥ यन्। মূর্ভি:! মনোজ্ঞযুক্তাগুণভূষিতাকী 🖟 বচ **णुक•त्रवाना ५**द्रशी**५द्रञ् । शृ**ग्नः अभावी कानीयमुर्जि वैज्ञालिकाः শুঙি সাজ্যীতা ॥ ইতি সঙ্গীত গৃহাংশন্যাস বজ্জভাক্। স্ব ধ ছীনাচ বিজ্ঞেশ মূৰ্ছনা পুথনা মত। ॥ इंडि मक्वी उर्रातः॥

बहुतः . भुः अकमितः। में ह्की इंडि ভाষा। ইত্যমর: ॥

ৰঙ্কু: জী গলাসোতোবিশেষ:। যথা। ত্ৰস্যা: সোত্ৰসি भীতা চ ৰড্ফু: ভ্ৰুন চ কীৰ্ত্তি । ইতি **अप्राणा ॥ माह (क्ज्या नादर्यञ्) नक्षा यथा। अवः सान्।वहिथ्**ताः ষিল্লভন্তী তত উপরভবেগা কেত্ मानमञ्ज वर्ष्युः नुजीह्याः विभि সরিৎপতি॰ পূর্বিশতি। ইতি খ্রী-ু ভাগবতে ৫ স্কল্কে ১৭ অখ্যায়: ॥ ৰুচ ও বাচি॥ স্নেশে। ইতি

कविरुलुक्षमः ॥ ४७ वङ्ग । ध्वरः (मस् हेर छ १ क। न वह छ १ लुब १ वह। इंडि रुवाय्यः। ইতি मूर्गानामः ॥ क भन्तरा । ইতি कविक्ञ-क्रमः ॥ जल्हाना वहवित्ववः । ক বাচযভাগিলা লিপি নিভি ह्वायवः। इंडि मुर्गानामः॥ व छे वाहि। इंज कविनन्-হৃদঃ।। ল বক্তি ও বক্তা। অমাদ-ছি বিভক্তি র্ম পুষোজ্য। ইত্যাল-

त्र द्वाकतः ॥ वकानी छेउवा छा । वहः भ• की तमकी। इंटि या निभी ॥ वर्षः क्ली वाक्या इंड्रानब्रः॥ वहकुः भुः वाक्षणः। ইতি विदिनी।। वष्ट्रः वि वावनृकः। इंडि (अधिनी।। द्यो भाविका॥ वर्खिः॥ **मज**र जनः । इंडि मदब्र्वावनी ॥ নেদিন্যা বচণ্ডা ইতি বরণ্ডা ইতি ह नार्टः ॥

क्षात्रिकाः। इंडि एर्गानामः॥

वठन॰ क्वी मुश्री। इंडि मदहन्द्रिका ॥ वाक्रुः । ७९ शर्यप्रायः । हेद्रा সরস্বতী ব্রহ্মী ভাষা বাণী চ जातना । गित्रा भीक गित्रा एक्वी পীর্দেৰী ভারতীখরী ৷৷ বাশ্বাচা বচসাধীশা বাণেুবী বর্ণনাভূজা। ৰচ্ন ভাষিত চোক্তি ব্যাহালো-विभिन्न वहः ॥ बाध्यवी बहरमा

द्धिय भर्यप्रायः भद्रिकीर्ज्जिः। यथा ॥ স্থান বৰা ৰোগ্য ভেদ উহো। भवीविजिः॥ इंडि मद्यवादनी ।। 🚓 ।। তত্ত্ব ত্ৰিবিধণ। যথা। ব শিষ্ঠ छैवाह। वहने बिविश रेणव (वो किरक रेविंगरक उथा। সর্ব- জানাতি व्याज्ञ वियंगकान हक्षा।। অসত্য মহিত পশ্চাৎ সাম্পৃত मु अ मूनरत । मृत्कि मञ् र्वन छ নহি তেবা॰ কদাচন।। আপদঃ পু। তিজনক পরিণাম সুখাবছ।। দযালু র্ঘাশীলন্চ বোধ্যত্যেব वाकार । मुजिनाकार जूशाजूना সরকালে সুথাবহ। সভ্যা সারণ হিতকর বচসা শ্রেষ্ঠ মীপ্লিড।। এবং স ত্রিবিধং শৈল নীতিসার িৰপিত । কথ্যতা বিষমধ্য কি: বদানি বাক্য মীপ্লিত।।। ইতি युक्तविवदर्व बीकृष्ण इस्रथए 8) অধ্যাব:।। 🗱 ।। বিভক্তি:। সা ভূ স্যাদি স্ত্যাদিক। যথা ক্তেরে-কৈকণ বচনণ ক্ৰমাৎ ক্বন্ত্ব স্ব স্ক্ৰ नहार । इंडि मूक्तवाधवहाकत्रण ॥ बहनगारी जि वहत्निष्ठः। इंड नबहोकायाः त्रमानायः ॥ ब्रामीयः जि कथनीयः। ইजि वहः भारताः कर्मान व्यनीय शुक्रायन

बिद्रम ।। बह्मीयञा जी लाकालवादः । यथा। जन भुवाहः (कोनीनः विभानः वहनीगञा। इंजि (इमहन्मुः॥ বচনেহিতঃ ত্রি বচনে তিগুতি বঃ। व इस इ:। उर्भिश्वावः। विष्यः २ विनयगुर्श ७ वाण्वः ८। इंडा মর:।। বশ্য: ৫ পুণেয: ৬। ইঙি কেচিদিভি ভরভ: ॥ वहरनाभक्ताः भूः वाक्राव्रद्धः। ইতি ভরত শব্দরত্বাবল্যো। তৎ-भर्यप्रयः। छेभन्यामः > वाह्यसः २। ইত্যমর: ॥ बङ्गिः॥ मर्ठः। इंखि (मिमिनी।। विष्णुः भु भावः। यथा। भू मि बखः क्कु भग्रु के वहल् र्ज्ञ ख्या। छत्र-गुण्क मंद्रगुः न्यारिमाव मृति दिः ত্যপি। ইতি শব্দালা॥ ৰচসাংপত্তি: পুং বৃহস্পতি:। যথা । बीरवा शक्तियाः मूब्रङ्क व्यन्ताः পভীজ্যো। ইতি দীপিকা॥ বচস্কর: ত্রি বচনেছিত:। ইভি किट् ॥ वठा जो श्वेषध्यामयः। वह इंडि ভाষा। उट भर्गामः। উनुगद्धा २

बद्गुद्दा अलालाभी । अवन्ति-

কা ৫। ইত্যমর:।। তীক্ষা ৬ জটিলা १ सक्ना ৮ विजया २ उंगा २० द्राक्षाची >>। ইতি द्रज्ञाला ॥ वह्या ३२ (वामणा ३०। ইভি জটা-थ्रः ॥ ভদু। ১৪। অস্যা গুণাঃ। षाञ्जिञ्ज दुः । कहुत्वः । উक्षत्वः । কদামগুস্থি শোফ বাত জুরাতি-সার সাদ ভূত নাশিত্ব। বান্তি কারিত্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥��॥ অপিচ। বচোগুগন্ধা বডগুন্থা গো-लामी भउनिर्विका। कुमुनवी ह **अञ्**ना बढिलागा ह लामना ॥ বচোগুগন্ধা কটুকা তিক্তোঞাবান্তি विक्रिक्ट । विवन्नाध्यान मृलश्री শকৃন্ত বিশোধিনী ॥ অপমার करकात्राम जु अ अञ्चलिनान् श्रद्र । अथ श्रामानी वहा। भारमीकः বচা শুক্লা পোক্তা হৈমব গীতি সা। रिश्ववञ्रापिठा उद्यय म्ल॰ इसि বিশেষত:।। অথ মহাভরীবচা। যস্যা লোকে স্বলীজন ইতি নামা-खद्र । जुगकानु । गुगका व विष्न-बाद ककं कामनूद । मुम्रद्रवृक्ती-क्टा इट क्थे मुथानाविनी ॥ वा পরা সুগন্ধা স্বাগুছি র্যস্যা লোকে मरा जर्रा ३७ नाम । ज्लगृहिः मुगद्धान्।। उट्डा श्रीन खना ख्रा ॥

অথ চোপচীনীতি লোকে পুসিন্ধা । তস্যা গুণা: । দ্বীপান্তর বচা কই। তিক্তোঞ্চা বহিদীপ্তিকৃৎ ৷ বিবন্ধা-ध्यान म्लज्ञी मक्त्र्व वित्माधिनी ॥ বাত ব্যাধীনপমার মুন্নাদ ভ-नुरवननाः। वहाशाङ्खि विस्मायन ফিব্লসাময নাশিনী ।। ইতি ভাব-পুকাশ:॥ #॥ অপরঞ্চ। বচাযুষ্যা বাত কফ তৃষাম্বী মৃতিবছিনী। ইতি রাজবল্পভ: ॥ 🗱 ॥ অন্যह । অন্ডি র্বা প্র্যাজ্যেন মাস মেক্ড সেবিভা। বচা স্বর্গান্তর পাজ্র नु जिथात्र न गृज ॥ हम्म भूर्य। गुरू भीउ॰ भलस्यकः भरगान्उ॰ । वहाया खर्का अर्गाक्रहानु জ্ঞান্বিত: নর•॥ ইতি গাৰুডে ১১৮ व्यव्यायः ॥

বচোগুছ: পু॰ কর্ণ:। ইভি রাজ। নির্ঘণ্ট:।।

বন্ধ গতৌ। ইতি কবিকল্লজন:॥ বজতি।ইতি দুর্গাদাস:॥

বন্ধ ক সংস্কৃতী ।। গতৌ । ইতি
কবিকল্লজন: ।। অয়ং নার্গণসংস্কারে ইতি পুঞ্জো নার্গণস্য শরস্য
পক্ষাদিনা সংস্কারো নার্গণসংস্কার: । ক বাজয়তি প্রক্ষির্বাণ
কাপ্তকার: । ইতি রনানাথ: ।

সার্গণ স'স্কার্থো রিতি কশিৎ। ইতি দুর্গাদাস:॥

बजुः शुंकी इन्द्रमहाज्ञिविष्मवः। वाङ् इंडि ভाषा। उৎপर्यायः। द्यातिनी २ स्रतिमः ७ जिपूतः ६ পবি:৫শতকোটি: ৬ স্ব ক: ৭ শম্ব: ৮ हाम्रानि: ৯ अनिनः २०१ हेन्ड्रः गतः॥ क्लो**ल**े >> ভिन्ति >> ভिদुः ১০ **म** कम् ১৪ मग्नः ১৫ म•वः १५ जमनी ११ वज्रामनिः १४। ইতি ভট্টাকা।। জন্তারিঃ ১৯ ত্রি-म्मायूष २० मञ्चात २३ मञात ২২ আপোত্র• ২১ অক্ষত্র• ২৪ ৷ ইতি পুৰুষোত্তম:॥ গিরিকটক: ২৫ ৌ: ২৬ মভোপ্তে ২৭ নেঘভূ ভি:২৮ গিরিজ্ব:২৯।ইভিশব तञ्जावनो ॥ काञ्चविः **७**० ५ छ: ७४ । **इं**जि ब्रहेश्यः ॥ जिन्: २२ व्ययुक्तः ৩০। ইভি ত্রি চাওশেষ:।। 🖫।। অ স্যোৎপত্তি র্যথা। তথেত্যক্তঃ স ब्रविना जुमो क्ञा पिवाकब्र । भूथ ক্ চকার তত্তেজ শ্চক্রণ বিষ্ণো রক্ত न्नार ॥ जिम्लकाणि कपुना वजु मिन्द्रमा ठाविक । देवजा मानव সাহরু: সহসুকিরণাত্মকা।। ৰূপা क পুতিমকজে दुई। भागाम् उ म-र्रान्मणाकाथ उपुरे भारक्षा

त्रतः भूनः॥ व्यक्तंत्रि उउः भारते न কশ্চিৎ কার্যেৎ কৃচিৎ। यः कः রোতি স পাপিষ্ঠাণ গতি মাপ্নোতি निन्ति जा ।। क्षष्ठातांग न्वात्यां छ লোকেমিন্ দুখে সংযুক্ত ৷ তমান वर्ग कामाथीं हित्बद्वाय अत्म ह ॥ न कृति कात्राय भारते प्रवाहतमा ধীমত:। ইভিমাৎস্যে ১১ অধ্যাযঃ ॥ #। व्यभित्र। भुविषाः क्रवेतः मृत्का रिन्छ। माजः भूतनस्त्रः। पराणाञ्च मुथ वाषा किंग्डि कदा महरा। তদৈগুৱান্তে ২থ দদৃশে পেশী भाष्त्रमा वात्राः। **णुक्त** द्वृत्तिक न•-कानाः कत्राज्याः जग्रह्य जाः ॥ ভতঃ কোপ সমাধ্যতো মা•সপে-শী শতক্তু:। করাভ্যা মর্দবাবাস **७उ: मा** कठिना ज्वर ॥ डिस्कृनि-र्ष्यं वतृरव प्राथा २ व्या व तृरव ७ था । শতপর্বাচ ক্লিশ: সংজ্ঞাতো মাণ-সপেন্দিত: ।: ইতি বামনে ৬৮ অ-भागः ॥ 🗱 ॥ वृजामुत्रवशार्थः पशी-विमूत ब्रञ्जा हेन्सु छ गा विश्वकर्मण निर्भि उदबुम् । भूमानः यथा । अवः क्ठवाविराठा मधाद्वाथवन खन्। পরে ভগবতি বুদ্ধণ্যাত্মানং সন্নযন্ बरो।। यठाकाम् मना वृषि उत् म्क ष्यवस्यः । वाश्वः भद्रमः

হোগ ন দেহ বুব্ধে গত।। অথে-ल्मा वज्रुम अ। निर्मि **ड॰ विश्वकर्मा।**। মুনে: সক্মিভি কৎ সিক্তো ভগবন্তে-कनानिकः॥ वृद्धा (प्रवर्गातः नर्दि 'ৰ্গজেন্দু। পৰ্য্যশোভত । স্তৃযনানোস্-নিগণৈ জ্বৈলোক্য হর্ষধন্নব।। ইতি শ্রীভাগবক্তেও ক্ষন্ধে ১০ অধ্যায়ঃ ॥ 🗱। ভনির্ঘোষবার কবিধি র্যথা। পু-চণ্ডপবনাবাতে নেঘেষু স্তনিভেষুয়:। बि: পঠেজ भिनी या सिन् । जूरिया वा-পুদেবাথঃ॥ তস্য মাভ্ড্য॰ ঘোর॰ विपूर्रीया २वनीपि ॥ इन्तराङ्ग-**क**ञ्जूष् अ वृक्ष भूद्रागः ॥ मूतः कन्।-१ मिजमा देशभित मानि की खेना । विमुक्ति ভयः नाउ भिटेः ह পৃহোদরে।। লিখিতে চ গৃহোদরে। इंडि वा भाठे: ॥ देकिसिनिम्ह स्म छ म्ह रेवषाच्यायन अव ह। श्रुवस्तुः श्रुव-হু শৈচৰ পঞ্চৈতে বজুবারকা:।। ইতি **পুরাণ।। क**ःका। রত্নবিশেষ:। হীরা ইাত ভাষ।। তৎপর্য্যাयः। ইন্দ্রাযুধ ২ হীর•৩ ভিদুর•৪ স্বলিশ•৫পবিঃ ७ व्यञ्चराः १ व्यम्पितः ৮ तञ्चः ৯ मृष्टः ১০ ভার্মবক ১১ ষট্কোণ ১২ বহু. থার• ১৩ শতকোটিঃ ১৪। অস্যগুণাঃ 1 যড়ুসোপেতত্ব•। সর্বরোগাপহা-ंब्रकषु:। **गर्वाधनागनषु:। (मोश्रा**षु:

। (महमार्छकद्रष् । तमायनपुष् ॥ ভদ্বিশেষে। যথা। স্বছ॰ বিদ্যুৎ-भु छ भिक्ष भीनत्य्र वपू विश्वन । ষভার ভীক্ষ্ধারঞ্চ সুশাম্যার শূ-य॰ मिर्मिट् ॥ # ॥ छम्। इनका যথ।। ভমাভ কাকপাদঞ্চ রেখা-কান্তন্ত বভূলি । আধারনলিন॰ विन्तु मः बारम मु हिं छथा।। नी-লাভ চিপিট কৃষ্ণ তছজু দোৰ-न • जारा । । ।। वज्रमा ठजूर्वर्ग লক্ষণ যথা। খেত লোহিত পীত মেচকত্যা ছাথা কত্সু: ক্রমাদ্বি-প্রাধিত্ব নিহাস্য যৎসুননসঃ শংস-ভি সত্য ততঃ। শ্বীতা কীর্ভি মন্-खना॰ भिय निम॰ मख्ड यथा मन्ध्र-**७ । म**र्जाना नगथायथ जु क्विम পথ্য হিত্ত জাত্যত: ॥ 🕸 ॥ তস্য পরीक्षा यथा। यट भाषागजल নিকাশ নিকরে নোদ্যুষ্যতে নিষ্ঠুরে। যচান্যোপল লোহম্মর মুথৈ লেথা भयाज्याञ्चन ॥ यहान्य निकलील-থৈব দল্যেদ্বয়েনুণ বা ভিদ্যতে ভজ্জা-ত্যু স্বলিশ বৃদন্তি স্পলা: শ্লাঘ্যু মহার্ঘঞ্ ত ে। 🗱 ।। তস্য বর্ণগু-लो यथा। विश्रः (मानि द्रभायतियु वनवानश्चाक्तिष्वभुरमा द्राजनुख नृगाः वनी भनिङ्किस्डूः करयमः

क्षिमा। पुराधकर्यन मिकिन्छ मूजद्राः বৈশ্যোহথ শূদো ভবেৎ সর্ব্যাধি र्त उत्व कथिए नजमा वर्णा खनः ॥ इंडि द्राजनियंकः ॥ # ॥ অপিচ। অথ বজুস্য নাম লক্ষণ গুণা:। হীরক: পু॰সি বজো ২গ্রী চলের মণিবরশ্চ সঃ। স ত খেতঃ মৃতো বিপো লোছিতঃ ক্ষত্রিযো মত: ।। পীতো বৈশ্যে হসিত: শৃদ্ শ্চ ভুর্বণাত্মকশ্চ স:।রসাধনে মতে৷ विशः महीमिक्त शुरायकः॥ ऋजिः या वराधिविधुः नी कदा मृठ्य इतः भद्रः । देवस्मा ४२<u>५</u>२: (भाक खर्था ॥ (महमा पार्ड)क्टा। मृत्ना नामयि ব্যাধীন্ বযস্তম্ভ্রণ করোভি চ। পুণ क्की नभू भकारे का वक्कीयानि न कराः । मृत्वाः कलमःभूगा खरहा যুক্তা বৃহত্তরা: । পুরুষা তে সমা-খ্যাতা রেখা বিন্দু বিবর্জিতা: ॥ রে-थावि सूनभागूकाः राज्या एक जियः স্তা: । বড্সা: বট্কোণা: । ত্রিকো-ণাশ্চ সুবীৰ্যাশ্চ তে বিজ্ঞেয়া নপুণস-কাঃ ।৷ তেপিসু: পুৰুষা: শুেষারস ব্যানকারিণ:।। স্ত্রিয়: স্বৃত্তি কায়স্য काञ्चि छोगाः मध्न्राः॥ ननः मका-ेरियाः मु। ब्रकामाः मञ्जविद्धिताः । ञिष क्षीकाः भुमाखनाः क्षीवः क्षीति ॥

প্रযোজ্যে ।। সর্বেভ্যঃ সর্বদা দেযাঃ পুৰুষা বীৰ্য্যবৰ্জনাঃ। অশুদ্ধ সৰু-তে বজু স্বষ্ঠ পার্শ্বরথা তথা ॥ পাণ্ডুতা॰ পঞ্রত্বঞ্চ তমাৎ সংশা-था भाद्राय ।। अ।। भाद्रि छन्। वजु-मा खाः। आयूः भू हिः वलः वीयाः বর্ণ সৌখ্য করোতি চ। সেবিত্ত সর্বরোগন্ন মৃত বজু ন সংশয:॥ ইতি ভাবপুকাশ:॥ 🕸 ॥ অন্য ह 1 **णथ वज्रुगनना । विक्रुधस्माजित ।** বজু মরকতক্ষৈব পদারাগঞ্চ মৌ-क्किं । इन्द्रनीलः सङ्गनीलः रेवष्-र्याः गन्नमः छवः ॥ ठन्मका छः सूर्याः কান্ত স্মাটিক বলক তথা। ককে-তর॰ পুস্লরাগ• তথা জ্যোভীরসং-ছিজ।। স্থাটিক রাজবর্তক তথা রাজমত শৃত। সৌগদ্ধিক তথা गक्षः न्य वृक्षभयः उथा।। भारममः ক্বিরাখ্যঞ্চ তথা ভল্লাতক ছিল। धूनीमद्रकारेक्षव जुल्य क नीम स्म-व ह ॥ भील् भुवालकरिक्षव गित्रि-वजुक ভार्गत । ভুजन्रभाभिरिक्टव তথা বজুনণিঃ শুভঃ ॥ ভিত্তি उঞ্চ তথা পीखः जामद्रक उत्पार्भनः। বজাণ্যেতানি সর্বাণি ধার্য্যাণ্যেব ম-ছীভ্তা ॥ সুবর্ণ পুতিবদ্ধানি এবা-রোগ্য সমৃদ্ধথে॥ ইতি যুক্তিকল্ল-

छकः ॥ 🛊 ॥ ज्या १ भिष्ठ भन्नी 🖚। মূল্যাদি যথা। বিঘা পরীক্ষা রক্না-ना वरणा नामामुद्रा २७वट। हेन्तुाः म्। निर्द्धि । एउन निरद्धिंजू रें उर्न শক্তে॥ ইত্যুপক্ষ্য । মহাপুভা-व विवृरेष यंत्राष्ट्र गुनाक् उ । वजु পূর্বা পরীক্ষেয় ততো হ্যাভি: পু-कीर्डारङ ॥ ङम्राङ्ग्लिमा निशः পাত যেষু ভূব: পুদেশেষু কথ ঞ্চদেব । बजुानि वंजायुष निर्जिगीः व। र्जवस्त्रि নানাকৃতিনন্তি তেবু।। হৈন মাতঙ্গ সৌরাষ্ট্রা: পৌওকালিক কোবলা:। ल्या उठाः मस्मोबीता वज्रमा होवि- ॥ शक्ताः ॥ श्री वाजाम्। हिमरेणवः জাচ্চ শশিভা বেগ্লাহটীযাঃ স্থৃতাঃ সৌৰীয়ে তৃষিতাব্ল মেঘ সদৃশা স্তা মান্চ সৌরাষ্ট্রনা:। কালিস্পা: কন-কাবদাত্কচিরা: পীতপ্ভা: কো-বলে শ্যামাঃ পুপুভবা মতক্বিব रि नाजाडभीजभूषाः ॥ व्यजार्थः मयू वर्ग उन्ह खनवर भार्त्ययु मभाक् नम (तथा विन्तृ क नहा का क्शरक ত্রাসাদিভি ইজিউ। লোকেমিন্ পরমাণ মাত্র মপি খৎ বৃদ্রু কুচি-मृग्रं उ जिम् (दि ममा गुर्या श- ॥ বিভথ ন্ত্রিপুখার বদি।। বজেুষু বর্ণযুক্ত্যা দেবানা মপি পরিগুহ:

পোক:। বর্ণে ভ্যক্ষ বিভাগ: কার্য্যে। বর্ণাশুবাদেব।। হরিত সিত পীউ পিফ্ শ্যামাতামা: স্বভারতো ক-চিরা:। হরি বঞ্ণ শক্র হুতব্ছ পিতৃপতি মকতা স্বকাবর্ণা: ॥ বিপুস্য শত্ৰ জমুদ স্কৃটিকাবদাতঃ স্যাৎ ক্ষতিয়স্য শশ বহু বিলোচ-नाजः । विमात्रमा काञ्च कप्रमीपन সন্নিকাশ: শূদুস্য ধৌত করবাল गमाननी छि: ॥ हो वजु वर्ती शृथि-ৰীপতীনা• সন্জি: পুভিষ্ঠৌ ন তু সা-र्वजान्ते। यः म्राङ्क्त्रा विक्रम छन् শোণো যো বা হরিদারস সন্নিকাশঃ ।। द्रेमद्वार मर्बदर्शनाः ७१वर मार्ब বর্ণিক। কামতো ধারয়ে দাজা নত্ত্ব-(न)ानुष्ट कथक्षन ॥ **अथाता** छत्र तृ-ख्राहि यामृक् म्राइन्नऋ तः। उउः কষ্টতরো বজী বর্ণানাং সক্ষরো নৃতঃ ॥ নচ নাৰ্গ বিভাগ নাত্ৰ বৃত্ত্যা বি-দুষা বজ্পরিগুছে। বিধেষ: । গুণ বদ্গুণসম্পদা বিভূতি বিপরীতো ব্যসনোদ্যস্য হেতু: ॥ এক মণি ব-স্য শৃঙ্গ বিদলিত মৰলোক্যতে বি-नौर्नः वा। खनवन्त्रि उन्नशार्याः वजुः শুেষোর্থিভি ভবনে ৷৷ স্কুটিতাগ্নি বি-भीनं मृत्रपमा भववर्गः भृषे उक-পেত মধ্যং ৷ নহি বজু ভৃতোপি বজু

बीभू निय बन्धान्य लालमाः न यः र्याट्या योग्यकानः क्राउडावणाः সো যদ্বা ভবেল্লোহিত বণচিত্ৰ । न उन्न अर्था क्रियमान मान् सहनर म्-ত্যে রপি জীবিতান্ত।।কোট্যঃ পা-র্শানি ধারাশ্চ ষড়প্তৌ দ্বাদশেতি চ। উত্ত্য সমতীক্ষাগ্রা বজুস্যাকরজা खनाः ॥ वहरकाहि मूच ममनः सुहि-তীক্ষধারণ বর্ণান্বিতণ লঘু স্পার্শ্ব মন পেত (मारः । इन्द्राय्थाःम् विमृতि ছ্রি ভান্তরীক্ষ নেবম্বিধ ভুবি ভবেৎ সূলভ । বজু ॥ তীক্ষাগু বিমল মপেত সর্বদোষণ খন্তে যঃ পুযততনুঃ मरिष वज्रुः। वृष्ति छः भुजिमिन (ग-তি যাবদায়: 🗐 সম্পৎসূত ধন ধান্য ला भग्ना ।। वताल वक्कि विव वतायु ভক্ষাস্ভ্যানি চ। দুরাজন্য নিব र्ज्य कर्योग्याथर्वगानि है। यपि वज् মপেত সর্বদোক বিভ্যাত্তপুল বিং **ग**डि॰ গুরুত্বে। মণিশাস্ত্রবিদো বদ-ন্তি ভস্য দ্বিগুণ রূপক লক্ষণ মৃগু, व्याम**ण** विश्वमाराज्यं जानाः। ঘদীতি ভাগোথ শতাংশভাগ: সহসূতাগোল্ল সনান যোগ: 11 য-তণ্ডলৈ ছাদশভি: কৃতস্য বজুস্য म्ला भूषम भूषिक । बाजा क

মাদ্ধানি মুলাগভস্য ত্বেকাবসানস্য বিনিশ্চযো হয় ।। ন চাপি ভণ্ডলৈ রেব বজাণা ধারণ ক্রমঃ। অষ্টাভিঃ मर्व रेन (गोर् देव खखन निवद्य-यर ॥ यन मई छीन यूकि वजुः छ-রতি বারিণি। রত্ত্বর্গে সমস্তেপি তস্য ধারণ মিষ্যতে ॥ অনেনাপি-हि (नार्यन लक्कान्तकान मृतिउ॰। স্বম্ল্যাৎ দশম ভাগ বজু লভতি मानवः॥ भुकितानक प्रायम् अनुमु মহতো পশিবা । ধন্ল্যাছতশো ভাগো ব্জুস্যন বিধীয়তে॥ স্পৃষ্ঠ-(मार भलकादि वजुः यम्। नि मृन्। তে । রত্নানা পরিকর্মার্থ মূল্যু তস্য ভবেল্লয়।। পুথন গুণ সম্পদা ভুগেত প্তিবল্ধ সমুগৈতি য দোষণ। অলমা ভরণেন তদ্য রাজ্জো खनहीत्माल मनि नं ज्यनाय।। नार्यं। वज् मधार्गा खनवन्ति मृज्भूम् ज बिहुन्ता। अनुज नीर्यितिभिन्ने नुसा দ্ভণৈ বিমুক্তার।। অযুসা পুরুরাগে-ণ তথা গোমেদকেন চ। বৈদুৰ্য্য স্কৃতি-का जाक कार्ट का नि भृथिय देश: 11 প্তিৰূপাণি সৰ্বন্তি বজুস্য স্পলা-জনা:। পরীক্ষা তেষু কর্ত্তব্যা বিশ্ব-फि: युभन्नीकरेकः ॥ काद्राह्मथन नालां ि एका कार्या भनीकनः।

পৃথিব্যা যানি রত্নানি যে চান্যে লোহধাতব:॥ সর্বাণি বিলিখে-দ্বজু তচু তৈ ন বিলিখ্যতে। গুৰু-তা সর্বরন্থানা গৌরবাধারকারণ বজ্তোদ্বৈপরীত্যেন সূর্যঃ পরি-চক্ষতে।। জাতি রজাতি বিলিখ ন্তি বজু সকবিন্দা:। বজু বজু বিলিথতি নান্যেন লিখ্যতে ব্জু া বজাণি মূক্তা মণযো যে চ কেচন কা эय: । ন তেষা পুতিবদ্ধানা **ভा ভবত্যদ্ধ गामिनी ॥ जिर्य** क् क्र उदार (क्यां क्षिर कथ क्षिम् ि मृग्राउ। जिर्यार्गानियामानाः স। পার্শ্বেস্থিপি হন্যতে ।। যদ্যপি বিশার্ণ কোটি: সনিন্দুরেখান্বিতো विवर्ता वा। उन्नि ध्र धान्र भू প্রান্ করোতি সেন্দু।যুধো বজু: ।। সৌদানিনী বিশু,রিতাভিরান রানা জা যথোকত হ লিশা দ্ধানঃ। প রাক্রমাকান্ত পরপুতাপ: সমস্ত সামন্ত ভূব• ভূমক্তি ॥ ইতি গাৰু-ডে ৬৮ অধ্যায়:॥

বজু ল্লী বালক: ।। ধাতী। ইভি
মেদিনী ।। কাঞ্জিক । ইভি ধরণি:

।। বজুপুল্ল । ইভি শদরভাবলী ।।
লোহবিশেষ: । স চ বহুবিধো
হথা । নীলপিশু > অকণাভ ২

মোরক ৩ নাগকেশর ৪ ভিঞ্জি वाकः ७ वर्गवजुः ७ त्मिवालवजुः १ শোণবজু ৮ রোহিণী ১ কাঞ্চো-ल· ১০ গুছিবজুক· ১১ মদনাখ্য• ১২ ইত্যাদি। তেষা নামানুৰপণ চিহ্ন•। ইতি পুরাণ•।। অভুবিশে-वः। তদ্যোৎপত্ত্যानि यथा। পू-রা বধায বৃত্তম্য বজিনা বজু মুদ্ধ ড॰ । বিসু লিহ্না স্তত স্তস্য গগণে পরি সর্পিভাঃ ॥ তে নিপেতু র্নধানা-ছিখরেষু নহীভূতা। তেভ্য এব সমৎপন্ন• ভত্তদিরিষ্ চাত্ত্ক•।। তদ্বজু বজুলাভত্বাদন্ত মভু রবো-प्तवार । गगनार श्विक रमार -গগনঞ্চ ভতো মত•।। পিনাক• **দ**-দুরি' নাগ॰ বজুঞ্চেতি চতবিধি । ব-জুন্ত বজুবভিষ্টেৎ ভন্নাশ্ৰী বিকৃতি বুঙ্কেৎ।। সর্বাদ্ধেষ্ বরণ বজুণ ব্যাধি বাদ্ধক্য মৃত্যুহ্ৎ। ইতি ভাব-পকাশ:॥

বজু: পু কোকিলাক্ষরকঃ।। থেড হল:। ইতি রাজনির্ঘট:।। নেহু গুরুক্ষ:। ইতি ভাবপুকাল:।। শ্রীক্ষপুপোগ্র:। যথা। অনিক-জাৎ সভুদাযা বজুে। নান নূপো হভবৎ। পুতিবাহু বজুমুত শ্চাক শুস্যুতা ২ভবৎ।।ইতি গাক্ড े ५८८ व्यथायः ॥ व्यशिष्ठ । शुपूर् আসীৎ পুথম: পিতৃবদ্ধনিগীসু-তঃ। স ক্রিণো দুহিতর মূপথেমে মহারথঃ।। ভস্যা॰ তভো ২নিক-👣 পভূলাপাযুত বলাবিত:। স চাপি ক্মিণ: পৌত্রী দৌহতো জগ্হে ততঃ।। ব্জু স্তম্যা মভ্ন্সন্ত भोषनामवागविजः । भुजिवाङ् রভূত্তমাৎ সুবাহু স্তন্য চাতা জ:।। ইতি প্রভাগবতে 🕻০ ক্ষমে ১০ অধ্যাय:।।#॥ বিষ্কৃত্তাদি সপ্তবি•-শতি যোগান্তর্গত পঞ্চশযোগঃ। छम्जाम् अन्वम छ। वर्द्धनीया यथा । ভ্যজাদৌ পঞ্চ বিষ্কান্ত সপ্ত শূলে চ ना फिकाः। गञ्ज वशाघा छरयाः यहे ह नव इष्ठे वज्जुरयाः॥ विश्व विश्व भाउो ह नमस्डो भद्रिवर्ड्स्यए। (भाषा यथार्थ नामारना रयाणाः का-র্য্যেষু শোভনা: ॥ ইতি জ্যোতি-স্তৰু ॥ অত্ৰ জাত ফল যথা। छनी छनछा वनवान् मरहो जाः जन्त दञ्जामि भद्रीकृकः जारा वज्रा जिथान यनि (हर भुमृत्ज) वः জ্বোপম: স্যাদুপু কামিনীনাং ॥ ইতিকোষ্টীপুদীপ:।। বজুক লী বজুক্ষার । ইতি রাজ-নিৰ্ঘট: ॥ সর্বতোভদুংকারগত স্ব্যভোগ্য মক্ষত্রাথ ত্রযোবিংশ
নক্ষত্রাত্মক উপগৃহ: । যথা । স্ব্যভাথ পঞ্চন ধিষ্ট্য জ্রেষ বিদ্যমুখাভিধ ৷ শ্ন্যঞ্চ ষ্টনগণ প্রেক্ত
সল্লেপাত চতুর্লা ৷৷ কেত্মষ্টারলা প্রেক্ত মুল্লাস্যানেক বিংলাতিঃ
। ছাবিংলাতিতম কম্প ত্রেষাবিংলগ্ধ বজু হ' ৷৷ নির্ঘাতঞ্চ চতৃরিংলামুক্তা অষ্টাবুপগৃহা: ৷৷ ইতি জ্যোতিস্তত্ত্ব্ ৷৷

वजुककारः श्रु इन्मान्। ইजि (इमहन्मुः॥

বজুকণ্টক: পু॰ সুহীবৃক্ষ:।ইঙি জটাধর:।। কোকিলাক্ষক্ক:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

वक्षुक्तरः शृः वक्षुकर्गः। मस्त्रक्तरः व्यान इंडि जाया। इंडि तङ्गाना रक्षुक्तभाना शृः वृष्क्षित्मयः। उद् शर्यप्रायः। (इद्रश्चः २ (इक्षकः २ हकः अप्रतः ४ (प्रवः ६ निमुष्ठीनः ५ निम्मिथतः १ वक्षुतिकः ५। इंडि (इ्यहन्द्रः ॥

वज्जुकानिका खी मार्गाप्तवी। **इंडि** (इमहन्द्रुः॥

বজুকেত্: পু॰ নরকরাজ:। যথা।
গতে বশিঙে নরক: শীঘু॰ বিমাৰ
সাযুক্ত:।ইত্যুপক্ষ্য।ইতি যাসী-

ন্মতি শুস্য বজুকেতো শুদা চলা। । বজুনিয়েষ: পু বজুনির্যোষ: । मृउक भाहिताए य छ वानमा न গর• পুতি।। ইতি কালিকাপুরাণে or अध्यायः ॥

বজুহর্মা পু• খন্নী। গণ্ডক'। ইতি ब्राङ्गिर्घण्डः॥

বজ্জিৎ পু॰ গৰুড:। ইতি হেম-**ठन्मः** ॥

वज्जाना जी बजुारिः। ইভি হলा-युषः ॥

बङ्गोकः भू॰ वङ्कभानीनामकः বুদ্ধ:।ইতি ত্রিকাওশেষ:।।

ইতি ত্রিকাওলেষ:।। গৃধু:।। মশ কঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

वजुरसः भू भ्कतः। ग्विकः। इंडि नद्याना॥

ठन्मः ॥

वज्रकाः न् ने ने ने ने ने ने वज्रम् । ইভি বজুপু সা জী শতপু সা। ইভি রাজশবর হাবলী ॥ নির্ঘণীঃ ॥

॥ জিনবিশেষ:। ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষ: 11

বজুনিঘোষ: পু॰ বজুজনিতশম:। इंजि इनाय्यः॥

७८ পर्यऽ। यः । यः र्ज्ञथः २। इन्ऽभवः ।। ছে বজুজনিভশকে। অন্যোন্য **मः**घडेना ७: मानि । स्वथ्खः বজুমিব বজু ভদ্য সাটোপধুনৌ দ্বয় মিতি কেচিৎ।। ট্রোসু জ্রী বজ্র-নিয়েষে ৷ নিয়েষ: স-ঘউপুনি: ৷ অ-শন্যাঘাত ইত্যেকে। নিয়েষ শূর্ণন॰ সাটোপধ্বনিশ ইহতু ধ্বনিরভিন্দে-**७:। मु**ञ्जा विद्य र्ज्य भूयाः निनाहः পরিদেবিনীতি ভটি:। দ্বিতো হথ রিভি অথু: নিপাতনাৎ দীর্ঘ: 1 স্কুরে রথু রিতি দীঘার্থ পরস্ত্র। কেচিজু দীর্ঘ নেছন্তি। কেচিদ্বিভা-यया नीर्य भिइन्छ। वजुमा निस्त्राया वजुनियायः (योशिय) हर्नान घ का। নিয়েবে। দ্বিসৃদ্ধন্য:।ইতি ভরত:॥ বজুদশনঃ পু মূৰিকঃ। ইতি হেম- বজুপাণিঃ পু ইন্দুঃ। ইতি ত্রিকাও-

বজ্জ: প্ সুহীবৃক্:।ইত্যমর:॥ বজুপুষ্ণ ল্লী ভিলপুষ্ণ।ইত্যমর:॥

वज्रुवतः भू इन्मुः। इं इनायूषः वज्रुम्नी जी भाषभगी । इं जित्राजः ৰিষ্ণী:।।

বজুরথ: পু॰ ক্ষ ভিষ:। ইতি পুরাণ।। বজুরদ: পু॰ শুকর:। ইতি ভিকাপ্ত: শেষ:।। বজু তুল্যদন্তশ্চ।।

বজুবল্লী স্ত্রী অন্তিস:হারলতা। ইতি হারাবলী।।

बज्ज्वाताशे जी नागारिती। उरभर्गायः। मात्रीही २ जिम्था ०
बज्ज्वानिका ८ विकहा ६ भोत्री ७
भाजित्रथा १। ইতি जिका छम्परः॥

বজুবীজক: পু• লভাকরঞ্জঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

বজুবৃক্ষ: পু• সেহগুবৃক্ষ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

বজুশল্য: পু॰ শল্যকনামাজস্ত:। ইতি রাজনিঘণ্ট:।।

বজুশুরুলা জ্রী বিদ্যাদেবী। ইতি হেমচন্দু:।।

বজুসূর্য্য: পু॰ বুদ্ধবিশেষ:। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:।।

বজুক্ষার॰ ক্লী ক্ষারবিশেষ: । তৎ পর্য্যায: । বজুক॰ ২ ক্ষারশুেষ্ঠ॰ ৩ বিদারক॰ ৪ সার: ৫ চন্দ্রসার: ৬ গুনোত্থ॰ ৭ গুনজাক্ক॰ ৮ । অস্য গুনাত্থ॰ ৭ গুনজাক্ক॰ ৮ । অস্য গুণা: । অভ্যুক্তত্ব॰ । তীক্ষরণ । ক্ষা-রত্ব॰ । রেচনত্ব॰ । গুল্মোদরার্ত্তিবি-ইন্ত রাজনির্ঘন্ট: ॥ ইতি রাজনির্ঘন্ট: ॥

बज्जा जी जुशिवृक्षः॥ छप्ती। इंडि मिनि ॥ पृत्रा। यथा। वज्जास्त्रण-कती (प्तरी वज्जा (उत्नानगीयरु। ইভিদেবীপুরাণে ৪৫ অধ্যায়: ।।
বজান্ধ: পূ॰ সর্প:। ইভি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ বজান্ধ ইভি বা পাঠ: ॥
বজুত্ল্যান্ধ্যুক্তে ত্রি ॥
বজান্ধী জী গবেধুকা। ইভিশন্দচন্দ্রিকা ॥ অন্থিস: হারী। ইভি
ভাবপুকাশ: ॥

বজুাভ: পৃং দুঞ্চপাষাণ:। ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট:।। হীরকতুল্যদীপ্তিনতি জি বজুাশনি: পৃং বজুং। ইতি জিকা-গুংশফ:॥

वकु हिम्बना खी का किनाम व्कः। ই তি রাজনির্ঘণ্ট:॥
वर्জी पु॰ ইন্দুः। ইত্যমর:॥ वृष्कः।
ইতি নেদিনী॥
वर्জी खी মুহীভেদ:। ইতি মেদিনী
वঞ্চক: पु॰ मृगानः। ইত্যমর:॥
गृহবক্র:। ইতি মেদিনী॥
वঞ্চক: তি খল:॥ ধুর্ত্ত:। ইতি

বঞ্চথ: পু• ধূর্ত্ত:। ইত্যুগাদিকো**ব:**।। বঞ্চনা ।। কোকিল:। ইতি স•্
ক্লিগুসারোণাদিকৃত্তি:।।

(यमिनी ।।

বঞ্চন জী পুতারণ । ইতি ছেমচন্দু: ।। তস্য গোপনীযত্ত্ব হথা । বঞ্চন ঞ্চাৰমানঞ্চ মতিমান্ন পুকাশবেশ । ইতি চাপক্যসংগ্ৰহ: ॥

वक्षना खी भुजातभा काष वम् धार्जा कार्य जन भुजारयन निम्नमः भा भुरयाशा यथा। राज कास्वः मृनरया दिवाः (भुक्षः) रेष्ट्रमवजः भुतः। भगां जिमसि मुक्जः वक्षना निव स्मिनद्वा। देजि बनात्रमञ्जर्य ७ भर्गः॥

ৰঞ্চিতঃ ত্ৰি বঞ্চনাবিশিষ্টঃ। পু তারিতঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। বিপুলদ্ধঃ ২। ইতি হেমচন্দুঃ।।

विक्षकः जि भुजात्रपणीलः। उर-भर्यायः। धृर्त्तः २ वक्ष्कः २। ইङि भक्तत्रावली ॥

ৰঞ্চ কি গমনীয় । ইতি গভার্থ বন্ধাতোঃ কর্মণি ঘাণ প্রভাবেন নিয়ন । ইতি মুধ্ববোধবাা ফরণ ।।

বঞ্জ: পু তি নশবৃক্ষ: !! অশো-কবৃক্ষ: । ইত্যমর: ।। বেতসবৃক্ষ: । ইতি মেদিনী ।। স্থলপদ্মবৃক্ষ: । ইতি শদর্মাবলী ।। পক্ষিবিশেষ: । ইতি হলাযুধ: ।।

বঞ্গজন: পূ অশোকবৃক্ষ:। ইতি রাজনির্ঘট:।।

ৰঞ্জপ্ৰিশ: পু॰ বেভসবৃক্ষ:। যথা ।
। বিদুৰো বেভস: শীভো বানীরো
বঞ্জুবাপুয:। ইভি রজুমালা।।

ब्छ्वा जा वस्प्राणीः। इंडि

হেমচন্দু: 11 বট ড ক বেষ্টে 11 ভাগে 1 ইক্তি কবিকল্পছম: 11 বট্যতি 1 ইতি

पूर्णामाजः ॥

বট বেপ্টে। ইতি কবিকল্পজনঃ ॥ বট
তি বৃক্ষণ লতা। ইতি দুর্গাদাসঃ ॥
বট ই কি বন্টনে। ইতি কবিকল্পজনঃ ॥ বন্টনণ বিভাগঃ। ই বন্টাতে
কি বন্টযতি বন্টতি। বন্টতি হাটকণ যমাৎ পাপ্য বিপাঃ পরস্পারণ
। ইতি হলাযুধঃ ॥ অয়ণ চুরাদৌকৈশ্চিয় পঠাতে। ইতি দুর্গসিংহাদয়ঃ। ইতি দুর্গাদাসঃ ॥

वर्षे म छेत्को। ইতি कविकल्लक्ष्मः
॥ सर्ववेषि । ইতি पूर्णामामः॥
वर्षे ই उत्था। भोवधाज् वयः। ইতি
कविकल्लक्षमः॥ ই वर्षेकः। ইতি
पूर्णामामः॥

विदेः भू॰ वृक्षविष्णयः। विद्याह् इंडि ভाषा। छ शर्यश्रायः। नश्नः श्राधः २ वर्ष्णा १ १ इंडि वृक्षनाथः १ यम्भूषः १ । इंडि व्यव्यावनी ।। ब्रक्क्यनः ५ मृत्री १ कर्यां ५ ५ धुनः २ क्रिबी २० रेवम्युवनावानः २२ ভाखीतः २२ । इंडि इटाष्ट्रः।। क्रिनः २० छान-हिनः २८ ष्यद्राही २६ विदेशी

ं ३५ ऋक्र इं: २१ मख्नी २४ মহাছায: ১৯ ভৃঙ্গী ২০ यक्तावा गः २) यक्क उकः २२ शामत्त्राष्ट्राः २० नीलः २८ णिकाक्ष्यः २৫ वल्-भारः २५ वनम्भिक्तिः २१ । अम्र खनाः। कवायद्गः। मधुहद्भः। नि-শিরত্ব । কফ পিত্ত জুর দাহ তৃষা মোহ কা শোফ নাশিবৃঞ্! ইতি ताजनिष्ठकः। जनिष्ठ। वृद्धः भी-তো গুৰু গুৰ্গি কফ পিত্ত বুণাপ হ:। বর্ণ্যে বিদর্প দাহয়: কষ্যযো यानिराषष्ट्र। इति जावशुकामः ॥ 🗱 ॥ न ह क्षुम्बलभः। यथा। अवय উत्: । कथ ज्वाश्व थ दाती गा दाञान मामी कृत्ती। मार्बा जा-পি তক্ত্য স্তৌ কথ' প্রাত্রনৌ ক্তৌ॥ সূত উবাচ। অশ্বৰ্থ ৰূপো खगवान् विकुरत्रव न मः गयः। कृष् क्रा वह उद्द भनामा वुक्कक পধৃক্।। দর্শন স্পর্শ সেবাসু তেবৈ পाशरुदाः ग् जाः । मूःथाशक्राधि मुष्ठानाः विनामकात्रिली श्रुवः ॥ ইতি পাদ্মোত্তরথণ্ডে ১৬০ অধ্য-यः॥ अनार भनान माम पृष्ठे वाः॥ 🗱 ॥ वुक्रमखनान्त्रस्त्रीनं व-**हेम** • ज्जिक स्वाफ्न वनानि यथा। व्यरिषयाः यहिमाक्ष्यनाना मुङ्गाहरत

मरक्षक वेदीम्। यसूनीया भाजुन-णीं जिल्ला गर्यामा खरत मिक्न-**भा**खन उठेखाः खाउणवनानि । পাদ্মে। সঙ্কেত বটনাদৌ তু ভা-खीत्राथाः वर्षे• घग• । यावकाशाः• ज् **डीयक वर्षः मृक्षात अ**च्छकः ॥ ज्मं र निवहें (मुंह शक्तर बी वर्षेक यहै। मञ्जनक जहाजूरे• का-मार्थाउठ मश्चेम ॥ मतार्थवहेक নাম নবম॰ পরিকীর্ত্তিত। আশা-विष्टे॰ सङ्गार्ष्युङ्गे॰ मन्त्रान्य म् छमायक॰ ॥ অশোকাখ্য বট শেষ্ঠ মেকাদ-শ मुनाञ् ७ । नामरकनिवरे (मुक्ठ দ্বাদশ পরি গীর্ভিত।। নাম বুক্ষ-ৰটক্ষৈব ত্ৰগোদশন সংজ্ঞক। নাম क्पूति (मुंध ठज्रम गूमाज्ञ ॥ **बिधनाथाः वर्षः था। उः भक्षम्मन** गीति छ॰। माविजाथा वर्षे (मुक्र সংখ্যা ষোড়শ নির্মিত ।। ইতি বুজনগুলান্তরে বোডশবটানি ! ইতি নারায়ণভউক্ত বুজভক্তি-विनामः ॥ # ॥ कशर्यः । कि ইতি ভাষা। ইতি মেদিনী॥ গো-ল:।। ভক্ষ্য । বড়া ইতি ভাষা।। সাম্য । ইতি হেমচন্দু: ॥ বট: ত্রি গুণ:। বেটে ইতি ভাষা। इंडि (मिरिनी ॥

বটক: পু॰ পিষ্টকভেদ:। বডা ইতি খ্যাতঃ। ইত্যমর ভরতৌ।। **चम** अथा। विनाहिष् । ज्या কারিবৃঞ্। ইতি রাজবল্লভ: ॥ অপিচ। মাৰাণাণ পিষ্টিকাণ যুক্তাণ লবণাদু ক হিঙ্গুভি:। কৃত্বা বিদধ্যা-ष्ठिका॰ खां॰ खिलावु शहहरेनः ॥ विशुष्ठा विका वन्तरा वृःश्गा दीर्यर वर्षनाः। वाजामयहः। क्रा वि-শেষাদদিতাপহা: ।। বিবন্ধ ভে দিন: শ্লেম্কারিণো ২ত্যগ্রিপ্রি-তা:॥ সংচ্ণ্য নিক্ষিপেভকে ভৃষ্ঠ• জীরক হিঙ্গু চ।। লবণ তত্র বট-कान् मकनानि मक्कायट । मुक-न उब वहेक। वनक्षु।हता छकः ॥ বিশ্বকৃদ্বিদাহী চল্লেম্বল: পব-নাপহঃ। রাজ্যক্তযাতি রোচন্যা भावता जाःस जक्तर्यः !! # !I অথান্লিকাবটক:। অন্লিকা স্বেদ-यिवा जू कालन मह मर्प्राय । ज भीदि क् अ अ अ विकास मुक्त यिब्जनः ॥ चन्निका वर्षेका एउ जु क्ठा विश्वभूतीभनाः । वर्षक्तर् গুণৈ: প্রৈরেতে ২পিচ সমন্বিতা: ॥ 🗱 ॥ অথ তক্রবটক: । মুদানা॰ বটকা স্তক্রে মজ্জিতা লঘবো হি-भाः। मः ऋात्रज्ञ श्रु ভाবেन जित्ताव

সমনা হিতা: ॥ # ॥ অথ নাষ্ব-টক:। নাৰাণা পিপ্তিকা হিঙ্গ্ वनामुक मः कुजाः। তशा विद्र-চিতা বক্তে বটিকা: সাধুশোবি-তাঃ॥ তালিতা স্তপ্ততৈলেতা অ-থবা সুপুলেহিতাঃ। বটকস্য ভণৈ যুঁক্তা জ্ঞাতব্যা কচিদা ভূশ•॥#॥ व्यथ क्या ७विटः । क्या ७कवि रक्किया भूरबीकिवरिका**ख्ना । वि**-(मयार भिख्यक्षी वश्वी চ कथि-তা वृत्यः !! 🗱 ॥ व्यथ मृत्तविका । मुमाना विका उद्यम्बिकः नाधि-তা তথা। পথ্যা ৰুচ্যা ততো লঘুী মৃদুস্গগুণা মৃতা ॥ ইতি ভাব-लुकाम: ॥ # ॥ अष्टेगावकभित्र-माण । यथा । म**ण** छला ख नायः म्यार्थ मार्था नाव ठजुष्टेयः। हिन-माली वर्षे कः कान खानका मु-শ্বণক্ষ সং॥ ইতি শব্দমালা॥ ৰটপএ: পু॰ সিতার্জক:। ইতি ब्राजनियंगः॥ ব্টপ্রা জ্ঞা ত্রিপুর্মালীপুয়ৃত্কঃ । ইতিরল্নালা ॥ বটপত্রী স্ত্রী পাষাণভেদীবিশেষ:1 তৎপর্য্যাय: । ইনানী ২ ঐরাবভী ৩ গোধাবতী ৪ ইরাবতী ৫ শ্যানা ७ थ्डोक्नानिका १। जम्रा छ्नाः।

हिमद्वः। (गोन्।द्वः। सरं कृष्ट् विनानिद्वः। वनमाञ्दः। व्वश्रः दः। कि कि कि निमानि । विषयो जु कि विज्ञा (मास्ति। वावजी वृदेशः। विभयी क्यायाका (यानि म्व-गमानशा। ইতি ভাষপুकाणः॥ विदेशः भुः अकृषेः॥ (वश्रः। अर्थः॥ कितः॥ हकनः। ইতি निम्हद्वा-वणी॥

वर्षेतामी भुः जी यकः। ই छ एक्सः हिन्द्रः । वहेर्क्षतामकर्डहि जि ॥ वेशेरुजः भुः तज्जः। ই छ। वहेरे कायाः तानाभुगः॥

বটারকা জ্রী রজ্বং। দড়ি ইতি বিটোরকা জ্বী রজ্বং। দড়ি ইতি পুরাণণা। বটাবীকঃ প্ ৌরবিশেষঃ। যথা। । নামচৌরো বটাবীকঃ সন্ধিচৌর-

ন্ত হারক:।ইতি শদনালা।।
বিটি: ত্রী উপজিন্থিকা। যথা।
উপজিন্থিকোৎপাদিকা চ বটিকদ্দেহিকাদিবী।ইতিহারাবলী॥
বিটকা জ্রী বটা।বড়ীইতিভাষা
।তৎপয্যায়:।নিন্তলী ২।ইতি
শদচন্দিকা॥ অথ বটিকাবিধি:।
বটকা অথ কথ্যন্তে ভন্নামা বটিকা বটা।মোদকো গুটিকা পিঞী

खाउ। दर्जि खायाहार ॥ त्वस्तर সাধ্যতে বফ্লৌ গুড়ো বা শর্করাথবা । গুগুলু বা কিপেত্তত চ্ৰ্ণ ভৱিষ্ঠি-তা বটা।। তত্ৰ বহি সৈদ্ধে শুড়াগৌ । क्यांत्रविह् भिष्कः कृष्टिम् खुगुन्न। की । पूर्वण मधुना वालि छिको । काর्यक्षः ॥ त्रिञा हङ्ख्या (ह्या वहीयू विखला एउः । हूर्ल ह्नममः कारमा धुमुन् मधु उर मन् ॥ उर-नमः हुर्गमनः ॥ मुब्छ विल्नः (पयः भाषरक्ष्यू **ভिষ**श्रेतः। पुरु ठट्खन भिष्ठि वा भाठेः ॥ मृव मृवक्ष भ मृवा া কর্মপুমাণা ভন্মাত্রা বল দৃষ্ট্রা প্য-জ্যতে। বল নিতি কালাদে রপ্যূপ-লক্ষণ । ইতি ভাবপ্রমাশ: ॥ 🕸 ॥ व्यक्ताभाषाणिष्वाः अन्याभियः ডী ইতি ভাষা। যথা। মাষাণাণ পি-ঠিকা হিন্দু লবণাদু ক সংস্কৃতা। তথা বিরচিভা বজে বটিকা: সাধু শোবি-তাঃ। ভালিতা স্তপ্ততৈলেতা অথবা সূপুলেহিতা:। বটকস্য গুণৈ যুক্তা ক্তাভব্যাক্চিদাভূ**শ**া। **ক্ষ**াণ্ডক্ব-টী ক্তেয়া পূৰ্বোক্ত বটিকা গুণা। বি-শেষাৎ পিত্তরক্তন্নী লদ্বী চ কথিতা বুধৈ: ৷৷ মুদ্বানা বিটকাত দুদ্ চিতা সা-ধিতা তথা।। পথ্যা কচ্যা ভতো লখী মূদ্সপথনা মৃতা।।ইডিভাবপুকাশঃ

विशे जी विकि। ই जि जाव पूका जः ।। वृक्क विष्मयः । जर भर्यायः । निर्माविः र यक्त वृक्षः ० मिकार्थः ॥ विकः ६ समजा ७ ज्विं । निर्मावः । क्या ज्वा । मध्यदः । निर्मावः ।। निर्मावः ।।

वी वि त्रष्कः। ইতামतः॥ बहेः मृ र्यानवकः। यथा। बहुः सुर মাণ্বকো ভিক্ষা স্যাগু।সমাত্রক । इंडि (इमहन्मु:।। वृक्षहाती। यथा। बहु वंगी वृक्ष5ाद्री। ইতি শব্রত্নा-वनी ।। अदेमदेव्कः। यथा। अप्ट्-क्रवर्गः (म्यागाकः मुक्तानः ऋहे-बिहै:। अक्का वहुं भी घंवरन्ना भीर्यः ্বৃস্তক ইত্যাপি।। ইতিচ শদরতা-वनो ॥ वानकः। यथा। वानका भानता वालः किल्लाद्वा वृहे ब्रि ভাগে। ইতাপি শব্যস্থাবলী।। ষ্টুক: পু॰ বালক:। ইতি শব-त्रेज्ञावनी ॥ टिंडब्रविट्नवः। यम् सञ्जामि र्य**था। উप्स**त्त्र हरूक॰ एउ भागमुक्तात्रगः उथा। अक्षयः भून (४२४) वर्षेकक अमुख्राद्य ॥ এक-বিংশত্যক্ষরাত্মা শক্তিক্দো মৃ-

বটক

रामन्ता का जना भूका । भाजः ক্ত্যাদি প্রাণাযামান্ত বিধায় পী-ठेन्रामः क्र्याट । यथा । वर्मानि অনৈশ্বগ্যান্ত (रह् विनामा स्वा क्तिगान अर्यप्राट । यथा नित्रनि उँ वृष्ट्राद्रगुक अवस्य नमः। मूर्य गाय बिहन्सल नमः । वृति वर्षेक-ভৈরবায় দেবভাষে নন:। ভভো मूर्जिन्यानः । द्युः (वाः क्रेनानाय नामा १ अ १ १६ ११: । १ १९ । १९ । भृक्षाय नेम छर्जानाः। हुः वृः अः (याद्राय नत्मा मध्यमत्याः। ज़िः विः दामस्त्राय नामा १नामिकर्याः। हु॰ ব সন্যোজাভাষ ননঃ কনিষ্ঠযোঃ ৷ भून उडरकृतीजिः भित्रा वहन कृ-দুহু পাদেষ্ ভৰদ্বীদাদিকা স্তত্ম্-खीं न्राप्तर । उत्थाष्त्रं भागकिता-দীচ্যপশ্চিমেৰু মৃথেষ চ ভান্ ন্য-সেৎ। তথা চ নিবস্ধে। অঙ্গলী দে इराकुष् मूडी नेंद्रामच्या भूदा। मः ত্যাদি পঞ্ হ্যাচ্য শক্তিবীজ পূর:-সর । বকার পঞ্জুবাত্য নীশানা-मितु (या काराष्ट्र। ७ डः कद्राञ्चनज्ञासी । ভব্ধা। ওঁ হুা বা অফুষ্ঠা ভ্যা नम इंड्राहि। उँ ट्रा॰ वा॰ व्हराय नम इंडापि ह। यज्रीर्घ वीक्षहरान अर्थ्या । उथा । निवस्त । वर्षीर्य . युक्या मक्ता वकाद्मशामि छम्न । । यद्मानि काियुक्कानि भुगवाद्माने कद्मरयट ॥ #॥ उत्जा भानः। उना भानः विधा (भाकः मािक्कािम भु (छम् छः। मािद्वकः यथा। वत्मर वालः

क जम्म • म ७ (न । फ । वि व कु • रिवताकरित्र नवमणियरेयः किकिनी न् भुदारिन्धः। मीछाकाद्रः विषम वपन मृशुमन्न बिरनकः इलाद्वान्ताः वर्षेक मनिष् भूलक्र छो प्रशान ॥ ३॥ **এব॰ ধ্যাত্বা ॥ রাজস• यथा । উদ্য**-ভাস্বর সমিভ তিন্যন ব্রক্তাস্থ-রাগসূত্র যেরাস্য বরদ কপাল मञ्य मूल प्रधान दरियः। नील গুীব মূদার ত্ৰণশত শীতা শু **छ्राङ्क् नः दक्**काक्गवाममः ख्य इद्र (दर् निमा ভावर्य ॥ २ ॥ **जाननः यथा । ध्रा**यिमीला प्रिकासः শশিসকলধর মুখনাল মহেশ দিগ্বস্ত্র পিঙ্গকেশ ডম্ক মথ শৃণি থ্য শ্লাভ্যানি। নাগং ঘটাং ক-পালং করসরসিক্হৈ বিভূত ভীম দ্প্টু সর্পাকল্প ত্রিনেত্র মণিন্য বি न्त्रप्त किञ्चिती न्त्रुद्वाह्यः॥ ३॥ माः ' ত্বিক ধ্যান মাখ্যাত নপমূত্যু বিনা: শন-। আযুরারোগ্যজনন নপবগফ বপুদ ৷৷ সারাজস ধ্যান মাধ্যাত ধর্মকামার্থসিজিদ । ২। তামস • শত্র-শন- কৃত্যাভ্তগদাপহ-॥৩॥ এব-ধ্যাত্বা নানসৈ: সংপ্তঃ শ্রুস্থাপন क्र्यं। 🗢 ॥ व्यम् भूकायखः । वर्यादयां दिख: कुछ भीति भक्क শোভিতে। বট্টোণান্ত ক্রিকোণন্তে ব্যোম পদ্ধজ সংযুতে॥ ততো মুলেন মূর্ত্তি সঙ্গল্প পূর্বৎ ধ্যাত্বাবাহ-নাদিক স্ব্যাৎ। তত্ত্ত ক্ষঃ। মূলেন সদ্যোজাতম্ভেণাবাহন । মূলাদি বামদেবেন স্থাপন । মূলেন সামি-খ্যু°। অঘোরেণ সনিবোধন•। তৎ-शुक्रवा यानिमू मु। शुक्रमन । देना. নেন বন্দন মিতি বিশেষ: ৷৷ তত্তঃ কৰ্ণিকাথা দিক্ষুকোণেষু ইশানাদী-न् यरबर । उडि।(वर्गान् भक्क करत्वयू व्यत्रिठाङ्गानि रेख्द्रवान् ररहर । व्य-সিতাঙ্গে। ৰুক্ শ্চণ্ড: ক্রোধােমক্তৌ ह रेडद्रादी। क्लामी डीवन रेम्ह्र **স**•शासाक्षी ह रेंडब्रवाः ॥ এरेंड ब्रष्टे ভৈরবৈ দ্বিতীযাবরণ। ভভঃ ষট্কো-(१४ का॰ वा॰ क्रयाय नम केळातन भूक्राय ।। उठ: भूर्वानि जाकिनी ब्राकिनी वाकिनी काकिनी जाकिनी हाकिनी मालिनो शूजान् (प्रवी शुजान् षेमान्यान् कपुन्यान् मावृकानु-वान् पिकारा यहार । छाष्त्र छष्

मुथीन् धान् अर्था श्याम्थीन् धान्। उद्घ इ इडेश ध्यु लाकिनान् वर्क-क्रभान् भूकारा । उन्निः भूर्व अ वुकारीभूधाय नमः। এव शीमान नारमञ्जीभूवाय। উत्तर देवस्वी भू थाय। व्यनित्व कोमाद्रीभू थाय। शिकत्म इन्म्रांगी भू थाय । तिश्रांक यशनकी भूञाय। यात्मः वादाशी-भू याय । अनत्न हामुखाभू यांय । **७**था চ निराम । तुकानी मूधकः भूर्स गारुमीभू भ रेमचरत । रेवकवी भू धकः (मोरम) (कोमाज्ञी भू ध मानि ला। रेन्द्रानीभू धकः ज्यः भिक्त পূর্বেভত:। মহালক্ষ্মিত প क्षाम् का निमा नमहाराष्ट्र ॥ वाता-হীপুএক যামের চানুভাপুএ মান-লে। তদ্বহি দশিদিক্ষু চ। হেতুক॰ ত্রিপুরান্তক বেতাল বহিছিত্র করাল কালান্তক একপাদ ভীম-লগ অচল চাটকেমর পুরবেশ্য ্ভতোযোগিনীসহিত দিব্যযোগীশা य नगः। এব॰ यागिनी महिजान्त्री ক্ষ যোগী শাষ नमः। এবং যোগিনী-সহিত ভ্মিষ্ঠযোগীশায নম:। ই-भागान निर्श्वाचिषु भृकार्य ॥ 🗱 ॥ অন্যপুরশ্রন মেকবি শতি লক্ষ-্ৰপঃ। বৰ্ণক্ষ জপেন্সজ্ঞ হবি-

यांभी किरउन्तियः। उपमान्भिः भुकूर्यां खिला मंधुत्र मः गूरि : 11 का व्यथ विषयान । भूई विष्य पूर्वा गमाताथा विनि ममारा नानातः পলন সর্পি লাজচুর্ণানি শর্করাঃ ॥ শুড় নিক্রসা পূপৈ মধ্কৈঃ পরি-निश्रितः। कृद्वा कवलमात्राधारमः व शुर्खकदर्जना ॥ तक्कान्तन भु স্লাদ্যৈ নিশি ভষ্মৈ বলি হয়েৎ । যদা। অনুনোক মজ হয়া রাজস• शुख्रीविष्ठः। विलिशुमान समस्य तिन्गा नर्व रेमगुकः ॥ नित्नस्य-ष्विताञ्चन वर्षेकाय विभिन्नेश्वीः। वि-**एअरवह्य नामा दलिएख छथा मुही** ll শত্রপক্ষা ক্বির পিশিভঞ্ क्ति क्ति। ज्ञक्य गरेनः भार्कः সার্যের সমন্বিতঃ ॥ বলি মস্তো हर याथा छः नार्वयाः विकारभूरः । অञ्चन विद्यानः इत्ह्री बहुकः भद्र-সৈন্যক ।। সর্ব গণেভো বিভ**জে**-চানিব॰ জুজমানসঃ। এবং কৃতে পরবল ক্ষীয়তে নাত্র সংশয়: 11 ইভি ভব্রসার: ॥ 🕸 ॥ অথ বটুর্ক-ভৈরব স্তোত্র•। কৈলাস শিথরাসী-नः (मवरमवः জগन्छकः। माक्रवः পরিপপুছ পার্বতী পরমেশ্বর াা **প্রিপার্বত্যবাচ। ভগবন্ সর্ধর্মজ্ঞ**

अर्जनाञ्चागमाहियु। जानमृकाद्र । मञ्ज मर्विमिक्त मुन्द नृगा।। मर्ख ৰাঞ্চৈৰ ভূচানা হিতাৰ্থ ৰাজ্যি भया। विष्णवञ्च ताञ्चाः वि माडि श्रिक्ताधनः॥ अञ्चाम कत्रन्ताः अ वीजन्याम समित्र । यक्तर्रस (रति**ण भन इ**षविवर्कत्।। श्री छल বানুবাচ। শৃণু দেবি মহামত্র মাপ-**दृ**कातरङ्कुक । नर्वदृष्य शुभगनः नर्बणजुनिवर्रगः॥ जभयादानि दा-গাণা জ্বাদীনা বিশেষতঃ। নাশ-ন মৃতিয়াত্রেণ মন্তরাজ নিম পূরে ॥ शुरुवाज ज्यानाक नामन गृथ বন্ধন । স্নেহাদ্বক্যানি তে মন্ত্রণ नर्वनात भिन्न श्रिय ॥ नर्वकानाः র্থন মজ্র রাজ্য ভোগপ্দ নৃণাণ। भूगव॰ भूबं मृहार्यं (स्ती भूगव मूक्त-ति ॥ वर्षेकायि वि भाषानात्र দুব্দারণায চ। স্ক্র্য ততঃ পশ্চা-बहुकाय भूनः किल्ला ॥ पनवी भू ণব ন্ৰুত্য মন্ত্ৰাজ মিন পুথে। মত্রোদ্ধার মিম• দেবি তৈলোক্য न्याणि मूर्वछ।। अनुकान्य निमः মন্ত্র॰ সরশক্তি সমন্বিতং। মারণা দেব মন্ত্রস্য ভূত প্রেত পিশাচকাঃ। विद्वि ভया ने देव कानकमानिव भूबाः। भारतेश भारतिशामि भूबः

যেদ্বাপি পুস্তক ॥ নাগ্রি চৌর ভয়ং वाशि गुरुवाङ्ख्यस्य। न ह नादी-ভयः ७मा मर्बज मुथवान् ভरवर ॥ আয়ু রারোগ্য মৈষর্য্য প্রনৌ প্রাদি সম্পর: ! ভবন্তি সতত তস্য পুত্তকস্যাপি পূজনাৎ ৷৷ খ্রীপার্শ্ব-তু:বাচ। য এষ ভৈরবো নাম আপ দুদ্ধারকো মত:। ত্বযা চ কথিতো দেব ভৈরবঃ কল্প উত্তনঃ।৷ ভস্যনাম সহসূ।ণি অযুভান্যর্পানি চ । সার মুজ্ত্য ভেষা• বৈ নামাষ্টশতক• বদ ॥ 🗱 🗈 ञ्यवानुवाह। यस माकी-र्ख्याप उर मर्बम्धे निवर्रन । मर्वान् কানানবাপ্মেতি সাধক: সিদ্ধি মে-ব চ ॥ শৃণু দেবি পুৰক্ষ্যামি ভৈরব-স্য মহাআনঃ। আপদুদ্ধারকস্যেহ-নানাষ্টশত মুত্তন ।। সর্বপাপহর পূণ্য সর্বাপছিনিবারক। সর্বকা-गार्थन (नवि नाथकाना नुशावहः ॥ (रङ्ग्यन्यामनत्कृत भूर्वः अर्यप्राटः সমাহিত:। ভৈরব মুদ্ধি বিন্যস্থ ननारि जीमनर्भनः।। याका ज्ञा-<u> भुगः नऽभऽ वस्त जीक्षरभंनः। (क्षः-</u> ত্রপণ কর্ণযো মধ্যে ক্ষেত্রপাল ভূদি-न्यात्र ॥ (क्वाथा नाजिए। म कि। नदीवनाननः। जित्नज मूर्स र्विनामा कर्षाया तक्तानिकः॥ भा

मरमा (पंराप्तिन नर्गाः नर्गाः व देवेकः | न्राम् । এবং न्रामविधिः कृष्। उर-নন্তর মৃত্তম•॥ নামাষ্টশ তকস্যাপি-ছ (नहा २नु हे वु हा इंड । व्ह हा द्व १ । द्व नाम अविक পরিকীর্ত্তিতঃ।। দেবতা কথিতা চেহ সজি বঁটুক্তৈরব:। ধ र्यार्थ कान (माक्कियु विनियानः भु की बिंज: ॥ 🗱 ॥ ७ँ छित्रदा ज्ञना থক ভূতাত্মা ভূতভাবন:। কেবদ: ক্ষেত্রপাল্শ্চ ক্ষেত্রক্তঃ ক্ষৃত্রিয়ো বি बार्।। भागानवात्री साः नाभी थर्न ब्रामी मथान्रकृट । तक्र भः भागभः সিদ্ধ: সিদ্ধিদ: সিদ্ধসেবিত: 11 ক রাল: কালশমন: কলা কাষ্ঠাতনু: কবি:। ত্রিনেত্রো বহুনেত্রশ্চ তথা পিঙ্গললোচন: ॥ শ্লপাণি: থঞ্ शानिः कञ्चाची धून्याहनः। य ভীৰ ভৈরবো ভীৰ ভূতপো বো-शिनीशिक्तः ॥ धनात्। धनहाद्वी ह ধনপ: পুতিভাববান্। নাগহারো ্বনাগকেশো ব্যোমকেশ: কপালভূৎ ॥ कानः क्रानमानी ह क्मनीयः कनानिषिः । बिल्वाहरनाज्ञृनस्य জ্বিশিখী চ ত্রিলোকপাৎ।। ত্রিবৃত্ত नगरना ডिसुः नाष्ठः नाष्ठजनित्रः।

া বটুকেশন্চ খট্বাঙ্কবরধারক: য় ভূতাধ্যক্ষ: পশুপতি ভিক্ষুক:

পরিচার 🕶:। গুর্ত্তো দিগন্থর: শৌরি র্হরিণ: পাণ্ডুলোচন: ॥ পুশান্ত: শা-खिरः **मुक्तः मक्दर्रा**भुगवाक्षतः । ज-ष्ट्रेम् बिं निवीणक खानवक् खाना-भयः ॥ अष्ठीवादः कलावादः मर्भवू-कः मगीनिथः। ज्याता ज्यताधी-শে। ভূপতি ভূপরাত্মকঃ ॥ কন্ধাল-शाबी गुंखी ह व्यानगरङ्गाभवी हवा-न्। ज्ञुता (नाइनः उद्घी मात्रनः क्षां अथा। मुक्त नीवाछन्त्रु-খ্য দেছে। ম্ণুবিভূবিতঃ। বলিভুক্ বলিভূতাঝা কানা কানপরাকনঃ ৷৷ সর্হাপত্তারকে৷ দুর্গো দুষ্টভূতনি-(षविज:। काभी कलानिष्: कान्ड: কানিনীবশক্দশী ॥ সর্বসিদ্ধিপু-(रा देवराः भुङ्विकः भुङ्गववान्। ১০৮। অস্টোত্তরশত নাম ভৈর-বৃষ্ণ নহাত্মনঃ ॥ ম্যা তে কথিত দেবি রহস্য সর্বানিক । যইদ পঠতি ভোত্ৰ• নামা**ঙ্গত** মৃত্তম• ৷৷ ন তম্য দুরিত কিঞ্চিন্ন রোগেভ্যো ভব॰ তথা। ন শত্ৰভো ভব• কি **क्षिट शास्त्रां कि सानवः के हेट** 11 পাতকানা ভয় নৈব পঠেৎ স্তোত্র মনন্যবী:। মারীভযে রাজভযে তথা চৌরাণ্নিজে ভযে ॥ ঔৎপাতিকে बहार्यात उथा मुः दश मर्गान ।

বৃদ্ধনে চ তথা ঘোরে পঠেৎ স্তোত্রণ সমাহিত: ॥ সর্বে পুশমন যান্তি সহসুদ্ত পুরশ্চরণ মুচ্যতে ৷৷ ত্রিস-क्रु यः शर्टराद्वि महर्मत्र मञ न्त्रिः। न निष्किः भाश्यापिक्षाः **पूर्वञामिश गानेयः ॥ यथात्रान्** जू सिकामस म हात्वा वा**डळ महो**।। রাজা শতু বিনাশায জপে**নাসাই** " क भून: ॥ द्रात्वी वात्र वयर्थिव नाम যভ্যেব শাত্রান্। জপেনাস্ত্রণ द्वारको द्वाकानः वश्वनानस्य ।। धना-बी क मुजाबी क नाताबी यस मान-ব:। পঠেয়ারত্রণ যদ্ধ। বার নেক• তথা निभािधनः भूषाः खया नाताः न्श्राश्च याद्याक मन्ययः। द्यागी द्या-গাৎপুমুচ্যেত বন্ধো মুচ্যেত বন্ধনাৎ া ভীতো ভয়াৎ পুনুচ্যেত দেবি স ७ । न न नगः। यान् यान् मनी इरड कामा॰ खा॰ खानात्यां जिन्हिं निष्हिं ।। অপুকাশ্য মিদ গুছে ন দেব খস্য কন্যচি**ে। সৎ জ্লা**নায় **শান্তা**য ঋজবে দম্ভবৰ্জিতে।। দদ্যাৎ স্তোত্ৰ भिमः भूगाः मर्वकामकलभूमः। भागः ৰ বক্ষ্যামি দেবস্য যথা ধ্যাত্ম প छित्रद्रः ॥#॥ ७° मृष्ट्र मृतिक मक्राम• नश्नाि ७ । वर्षे वाङ् वि

नयन ठलूर्वाङ दिवाङ्क ॥ जूबक (मथन : (एवं मश्चिष् मित्राक्र । দিগম্বর জ্মারীশ বটুকাখ্য ম হাবল ৷৷ খট্টাঙ্গ মসি পাশ্ঞ म्निक्व उथा भूनः। उमक्क क-भानक वत्रमः जुडमञ्जा ॥ नीनही-**মৃতসঙ্কাশ॰** नीलाञ्जनहर्यभुः । **४** श्टेश कद्राव्यदम्भ नृभूद्राक्षमञ्चि छ॰ মরিত । ধ্যাত্বা জপেৎ সূস হুটঃ नर्वान् कामानवाश्चार ॥ এउह्य **ততো দেবী नामा**क्षेण उस्वर[े]। ভৈরবায় পুজ্ঞ। ভূথ স্বযঞ্চির ম-হেশ্বরী।। ইতি বিশ্বসারোদ্ধারত-ম্রে আপদুদ্ধারকল্পে ভৈরবস্তবরা-कः ममार्थः ॥ 🗱 ॥ व्यथ वर्षे करे जत्रव কবচ । শ্রীভৈরব উবাচ। দেবেশি দেহ রক্ষার্থ কারণ কথ্যতা ধুর । নিু্যন্তে সাধকা যেন বিনা শ্মশান ভূমিৰু ৷৷ রণেৰু চাতিবোরেষু মহা-वायु जालवु छ। मृक्षि भकत वाजुबू ज्ञामिवाधि विश्वा धिरम्बारमा । कथरानि मृगु भुाळ वर्षास कवह॰ শুভ । গোপনীয পুষরেন মাতৃতা-রোপম• যথা।। তস্য ধ্যান ত্রিধা প্রোক্ত সান্ত্রিকাদি প্রভেদত সা ত্ত্বিক রাজসঞ্চৈব ভামস দেব তৎ

मृत् ।। वत्मर वाल॰ ऋषिकमम्म॰ । क्ष अलाज्जानि वज् मिवाकरेन्न नंदगिनरेयः किव्हिनी नृश्वारिपः। দীপ্তাকারণ বিষদবদনণ সুপুনন্ন ত্রি-নেত্র• হস্তাব্লাভ্যা• বটুক মনিশ॰ **णून** थाङ्गो स्थानः ॥ ३ ॥ छेराखाः क्षत्रमञ्ज्ञ बिनयन बङ्गक् त्रागः সূত্র• মেরাস্য• বরদ॰ কপাল মূভ্য• **भ्ल॰ प्रान॰ करेबः।** नील ग्रीय मू-**मात्र ज्यामा छ॰ मी जा॰ मृ**ह्र ডाब्ब्रु वा॰ বন্ধকাৰণবাসস• ভগহর• দেবং नरा ভावरय ॥ २ ॥ श्वारयभीना मि-**काष्ठः गणिम**क्वथद्गः मृख्यानः মহেশ দিশুক্ত পিস্বকেশ ডাক্ নথ শৃণি॰ খন শ্লাভযানি। নাগ॰ यछा॰ कथान॰ कत्रमत्रमिक्टिश वि-**जु उ॰ जीनम्धु॰ मर्भाकन्न॰ वित्नव॰** मिनिय विवास किकिनी नुश्रवाहार ॥ २॥ 🗱 ॥ व्यम् विवेद ञ्यवकव्रम् নহাকাল থাবি রণুষ্ঠ প্ছনদঃ খ্রীবটুক रिजन्नरवा रहवजा वं वीजः ह्यो मिक्जि রাপদুদ্ধারণাযেতি কীলক মম স-র্বাভীষ্টসিদ্ধ্যথে বিনিযোগ: । ওঁ শি-রো মে ভৈরব: পাতু ললাট• ভীষণ ন্তথা। নেত্রে চ ভূতহননঃ সারমে-या अवि ॥ ज्वनाथक (म क लो कलालो (পुতবाহनः। नामा-

भूढी जलाक्षी ह ज्यात्रः नर्वज्र-**१:॥ जीवनारम्या ममाम्यक्ष म**क्जि-হস্তে। গল । মৃদ। ক্ষমে দৈত্যবিপুঃ পাত বাহ অতুলবিক্ম: ৷৷ পাণী क्रानी म शातू म अमानाइएका श्रुषः । वकः इवः 🍅 था माउः काम-চারী ত্তন• মন ॥ উদিরঞ্চ স নে তৃষ্টঃ কেত্রেশঃ পার্ম্ব তথা। ক্ষেত্রপা-লঃ পৃষ্ঠদেশ ক্ষেত্রাখ্যোনাভিত স্ত-था॥ कठी॰ भारभीयमाणक बहुद्धा লিঙ্গদেশক ৷ গুল রক্ষাকর: পাতু উজ রক্ষাকরঃ সদা।। জানুচ বুরুর। রাবো জঞ্জ রক্ষতু রক্তপঃ। গুলুী চ शापूका निकः शामशृक्षः भूद्रायत्रः ৷৷ আপদে নস্তক্ষেৰ আপৰুদ্ধারণ ख्या। महमाद्र महाभएम क्ल्ब ধ্বলে। গুৰু: ।। পাতু মাণ বটুকো। (सरवारे छत्रवः मर्बकर्यम्। भूवम्। म-সি তাকে। নে দিশি রক্ষত সর্বা।। व्याद्मियाक करः भाजू मिक्त छ छ ভৈরবঃ। নৈখাত্যাণ ক্রোধনঃ পাত্ भागुचा बस शिक्ता ॥ वायवता । भागुचा बस क्शानी ह निष्ठाः शायालः मूरतस्त्रः ৷ ভীষণে৷ ভৈরবঃ পাত্তরস্যা• দি-শি সর্বদা।। সংহারভৈরব: পাতু **ब्रिमामानाः गर्म्यतः। উদ্ধ পा-**তু বিশাতা বৈ পাতালে নন্দিকো

विजुः॥ मान्याजाजस्य मार्भाषा नर्बर्छ। (एवरनिवज्ः। वामरहरवा **২**বতু প্রীতো রণে ঘোরে তথাবঁত্ ॥ काल उरभूक्यः भाजू इल পাতু গুৰু: সদা। ডাকিনীপুএক: भाजु हाता छ वाकिनी मूजः ॥ পাতু माक्लाका जाजून शिय॰ मा সতত গির:। লাকিনীপু এক: পাতৃ পশ্নখানজা॰ তথা ।। মহা-काला १वज इया रेमना रेव का-या टेंब्रावा जीजिशातकः ॥ व कारीन्ड रट ज्ञान वर्षि उ॰ कवः (हन ह। खट अर्ब: तक ति (हव दु: य**ः मर्वत्रक्षकः** ॥ ५७८ कव्र মীশান তব স্নেহাৎ পুকাশিত। नात्थायः नव्रत्नात्कय् नावज्उक मूम्पिं।। यस्य करेख न माउवा क्वरहमा भूमलं छ। न एत्य भन्न শিষ্যেভ্য: কৃপণেভ্যুক্ত শঙ্কর ॥ (या नमाजि निविष्क्ष छ्रः न वे जु तकाः कृषा पिरकाखमः ॥ विष्ठतन् যত্ৰ স্বাপি বিশ্লেষি: প্ৰাপ্যতে ন স: । মন্ত্রেণ মূিবতে যোগী কবচ यम ब्रिक्टि : 11 जमार नर्व भ्याद्वन দূর্ল ভং পাপচেতসা। ভূর্জে রম্ভা-

प्राप्त वानि निश्वा विनिवर मुरक्ता ।। भात्ररार भाठेरयहानि मम्मार्ट्यानि निक्रमः । मम्मार्प्याकि मुकाव रेव कवहम्याम्य वर्तिकः
।। नस्मा कित्रव रहवाय मात्रक्ताय
रेव नमः । नम खिलाक्यनाथाय नाथनाथाय रेव नमः ।। ইकि विश्वमार्त्राक्षात्रक्रस्म व्यानमुक्तात्रकल्म
रेक्तवरेक्तवीमः वाह वर्षुकरेक्तत्व

व्यञ्जतः। द्राबाः द्राबाः विष्यः शाः विद्वतः क्षी छेशनयनः । इंडि या टेंडेब्रावा जीजिहादकः ॥ द्रः विकाश्यानाः ॥

বঠ ই ড এফচরে।ইতি কবিকল্পফ্রম: ।। এক কর্তৃক চরণা। ই
বঙ্যতে । ড বঙ্গতে চৌর শ্চোরযিত্
 একশ্চরতীত্যর্থ: । ইতি
দুর্গাদাস: ।।

वर्ग स्थाला । ইভি কবিকল্পছম: ॥ स्थाला भिष्ट मामर्था । वर्धेडि माञा माञ् ममर्थः मामिडार्थः । ्তি দুর্গাদাস:॥

वर्ठतः तुः मूर्थः। इन्जूगानिकावः॥ व्यवधः। इन्जि स्मिन्नुः॥ नय-कातः॥ वकः। इन्जि नःकिश्वनाः त्रागानिवृन्तिः॥

वर्ठतः वि नर्ठः ॥ गम्सः । इंडि विकाश्यमयः ॥ ৰত ই ক বিভাগে। ইতি কবি-কল্লজনঃ॥ ই ক বণ্ডযতি। অয় ং কৈ-শিল্ল পঠ্যতে। ইতি দুগাদাসঃ॥

বড ই ড বেষ্টে॥ বিভাগে। ইতি বিডশ গ্রী কবিকল্লফন: ॥ ই বগুড়ে। ড লৌহকণ্টক বগুড়ে। ইতি দুর্গাদাস:॥ ভাষা। তৎ

বড আরোহণে। সৌত্রবাত্রয় । ইতি কবিকল্পদ্দমঃ।। বড় ভী। বড়ি শং। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

विज्ञी औ गृरुह्ज। मुहनि। इजि ভाষा। ইত্যমর: ॥ তৎপর্য্যাय: । গোপানসী২।ইতি ভটীকা সা-त्रमुन्दती ॥ हन्दुभानिका ७ क्री-গার ৪। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥ চন্দুশালাচ বডভী স্যাতা পুা-সাদম্দ্ধনি। ইতি শ্রীধর: ॥ থে लाया॰ वउरछो ठूडा। देखि क्पूः॥ वज्जी हन्तुनात्वि श्वामानाको চ ঃপ্রপে। ইতি কোষান্তর ।। শু-काउ रउड़ी हन्तनाल मोधा-জ্বেশ্বি।ইতি রভদ:।। হুরা-ভাপি বডভিঃ। তা॰ কস্যাঞ্চি-ভবন বডভাবিতি মেঘদূত: ।। वफ्रि: वफ्रजी वन्नजि: वन्जी চেতি চাত্ৰপ্য নিতি বৃদ্ধা:। ইতি ভরত: ৷৷

व्या जी वर्षेकः। यथा। कम्लनाथ

বা ভালৈ যুক্ত যম্ভাণ্ডুল পিউ। পিড চূৰ্ণ বটো বডা। ইতি শব্দ চন্দিকা ॥

जिन की मर्गुषत्र गार्थ विक-लोहक के कि दिल्ला । विज्ञो के जि जावा। जर्श्य गार्थ । मर्गुरव्य-न र। इंज्य न ।। विल्ला ० विज्ञा नी ४ विज्ञा ६। इंजि जन्न ।। इंजि जिन्नो ७ मर्गुरव्य में १। इंजि जिन्नो ७ मर्गुरव्य में १। इंजि जिन्नो ७ विल्ला ० १ विल्ला ५ विल्लो ० विल्ला ० १ । इंजि निम्न १ विल्ला । विल्ला १ १ । इंजि निम्न १ विल्ला । विल्ला १ १ । इंजि निम्न १ विल्ला । विल्ला १ १ । इंजि निम्न १ विल्ला । विल्ला । १ । इंजि निम्न १ विल्ला । विल्ला । १ । इंजि निम्न १ विल्ला । विल्ला । १ । इंजि निम्न १ विल्ला । विल्ला । १ । इंजि निम्न १ । विल्ला । विल्ला । १ । इंजि निम्न १ । इंजि

ৰডিশী স্ত্ৰী ৰডিশ•।ইতি শদ্-রহাবলী।।

ৰড়ু[,] ত্রি বৃহৎ। ইত্যনর:॥ অস্য ভাষা বড়॥

বণ স্থা শবে।ইতি কবিকল্পন:।।
স্থা অববিণৎ অববাণৎ।ইতি
দুর্গাদাস:।।

বিষ্ট ত ক ভাগে।ইতি কবিকল্প-জনঃ ॥ বণ্টয়তি বণ্টাপয়তি । ইতিদুর্গাদাসঃ॥

विष्टः भू जागः॥ माबम् छिः॥ ই जि एम हन्द्रः॥ अक्राक्षा हः। ই जि मदमाना॥

विषेकः भुः जागः। इज्यातः॥

বঠ: পু অক্তোছাহ:॥ থর্ব:॥ क्छागुषः। ইতি মেদিনী॥ वर्श्वः भ् अभिकात्रङ्कः॥ सक् রস্য লাভূলা। করীরকোষঃ॥ তা-লুস্যপল্লব ।। প্ৰোধর: । ইতি मिकिनी ॥ তত্র ওপ্তবকারাদৌ গ-ণিতোয় । কিন্তু বৃঠিড একচরে ইত্যমাৎ অরচ পুত্যযেন নিয়ম जाट म्हारकातामी निथिउः॥ वर्शनः भू भृतपूष्पालोका॥थः निबः। इंडि मिनि (एमहन्तुःह।। वंशः शुः वानागृज्याहः। उर्शः र्यायः। मुक्तका २ वि गुनः ७ नि-পিবিষ্টঃ ও। ইতি হেনচন্দুঃ ॥ द ७: बि इन्डानिविक्षितः। (वैष्ठ विश्वतः भू किकः। ইত্যমর:॥ ইতি ভাষা। ইতি মেদিনী।। युषा जी भाष्यवा। इंडि मिननी।। व त्र नामा । उर्भागाः । दा २ यथा ७ उथा ८ এव ৫ এव ७ ७। हेज्यतः॥ दङ वाः (थारः ॥ अनुकन्ना ॥ म-खारः ॥ विमयः ॥ **ञामञ्ज**नः । ইভুমর: 🛚 इङ मः भू॰ कर्गभूदः। कर्गस्यगः॥ শেখর:। শিরো ভূষণ । ইতি মে-मिनी।। वञ्छः शूः गुनिराजनः। हेजु।गानि

েষ: !1 वज्ः भू (प्रवन्ती ॥ अज्यवाक् ॥ शहा: ।। व्यक्ति: तागः । **इं**डि न'किश्वनादागाहिव्जि:॥ বতোকা জ্রী অবভোকা। ইত্যমন্ন-টীকাষা• ভরতঃ॥ वर्मः क्ली वक्षः। इठामतः॥ वर्भः भूः वर्षः॥ (गानिन्ः। दातृत इं जि जाया। जद भर्य। यः। माक्टे-করি: ২ তর্ণক: ৩। ইভি বৈশ্যবর্গে नानार्थं ठानदः॥ भूवारिः। वाहा इंडि ভाषा: इंडि (मिनी।। বংসফ ক্লী পুল্লকাসীসং।ইতি द्राक्तिविंगेः॥ इन्पृयवः। इठि ताजनियं हैः॥ वट नकवीक की इन्तृयदः। इंडि त्राजनिर्घणेः॥ वट्मकामा छी वट्माजिनी-ली:। जल्मर्यायः। दल्मना २। ইতি রাজনির্ঘন্ট:॥ পুঞাদিকামা-खी है।। वर्ञाञ्जः भू॰ भुष्ठिम्मनकालगवः। দোঝানে বালুর ইতি ভাষা। তৎ পर्यायः । एमाः २ । इन्जानदः ॥ मूर्नाड: ၁ गिं । ই डि द्राञ्ज-

निचकः॥

বৎসভরী স্ত্রী বৃষোৎসর্গেবৃষপত্নী ত্বেকল্পিতা ত্রিহাযণী গৌঃ। যথা কাত্যায়নসূত্র ৷ প্যস্থিন্যাঃ পুত্রো যুথে চ ৰূপবান্ স্যাৎ তম্লকৃত্য যুথ মুখ্যা শতসো বৎসত্য্য স্তা শ্চালস্কৃত্য এন যুবান পতি বো দদানি তেন ক্রীডম্ভী ক্ষরথ প্রিযেণ মান: সাপ্তজন্যা সূভগা রাযস্পো-ষেণ সমিষা মদেম ইত্যেতবৈৰ খাচোৎস্জেরনিতি। ঝগর্মস্ত হে বৎসতর্য্যে বোযুদ্যাক এন যুবান পতি॰ স্বামিন দ্দানীজ্যক পু। র্থবানি তেন বৃষেণ সহ ক্রীডম্ভী: খেলন্ত্য করথ ভুনথ হে বৎসত (यं। यूय मिन मानः नामा श्रु वि-বধা ভবিষ্যথ কিন্তু ম্যা ত্যক্তব্যা: । ব্য বৃষ্দ্য বৎ সভরীণাঞ্চ ভ্যা-(गन द्वायत्त्र्याखन धन ममृक्त्रा माः প্তজনুষা সপ্তজন্মব্যাপকেন ই্যা অন্নেন চ সম্মদেন ক্ষা ভবান: সু-ভগা লোকস্য প্রিয়া ইতি সম্দে-भ इंडि ভবিষ্যৎসামীপ্যে वर्ड भान इंडि शागिनियत्र मास्क्वियाः मर्थ्य वर्डमानः ॥ # ॥ व८ मज्त्री রিশেষয়তি মৃতি:। অগুতো লোহিতা পদ্মী পার্স্বাভ্যা• নীল-পাওরে। পৃষ্ঠতন্ত ভবেৎ কৃষ্ণা

বৃষভস্য তু মোক্ষণে ॥ তাষা• वयः भूमागः यथा। जिज्ञायगी जिन র্ধন্যাভি: সুক্রপাভি: সুশোভিত: । সর্বোপকর্ণোপেতঃ সর্বশস্য-हाता महान् ॥ उँ८ मृष्टेरा। विधा-নেন শুতি স্মৃতি নিদর্শনাৎ। ইতি শুদ্ধি তত্ত্বে ব্যেশং সর্গবিচার: ॥ वर्मना ७: भुः विष्कृकविष्मवः। ইত্যমর:॥ সতু স্থাবরবিষভেদ:। প্রাথে বৎসান্ নভ্যতি হিনস্তি বৎসনাভ: ৭ভা গ হিণসে চাৎ ষলিতি ধন্।। বৎসম্য নাভিরিব বৎসনাভ: ফঃ অনিত ক্তেতি ন কৃ জিঃ অয় পিজুবারপ্রসদৃশপ্র:। ইতি ভরতঃ॥#॥ তৎপর্য্যাযঃ। অ-म् ज २ विष' o উगु । ८ मस्तिषद ৫ গরল ৬ মারণ ৭ নাগ: ৮স্তৌ ৫ক ১ পুণহারক[,] ১০ স্থাবরাদি ১১। व्यमऽ खगाः। व्य**िमधूत्रद्**र। উ ঞ্র। বাত কফ কপ্তক্সন্পাত নাশিত্বণ পিত্ত সম্ভাপকারকত্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥#॥ অস্য স্বরূপ নিৰূপণ যথা। সিন্ধুবার সদৃক্ পণ্ৰো বৎসনাভ্যাকৃতি স্তথ্যা যৎ পার্ম্বেন তরে।বৃ'দ্ধি র্বৎসনাভঃ স-ভাষিতঃ॥ তস্য সামান্য হুণা যুথা । विव भूगहत (भाक वावाव

ৰৎসগতন ক্লী ভারতবর্ষস্যোত্তরে । দেশবিশেব:। তৎপর্য্যায়:।কৌ । শাবী ২। ইতি হেমচনদু:॥

वर्ष्णानः भुः शिक्षः॥ वन(नवः। यथा। वृन्तावनः (गावक्रिनः यम्नाश्रृ निनानि ह। वीक्ष्णानीमू इना श्री जी ज्ञान नाश्र्वामनृ शा अवः व्रक्षीक्षणः श्री जिः यहर्जी वान (हां क्षेटिः। कन्यार्क्षिः
स्कालन वर्ष्णाली वज्यकः।
हेिं शिकाग्रव्ह १० स्रक्षः १० स्थायः॥

। व्ययनवयाञ्चकण । उर्भर्यायः । मञ्च्मद्रा २ व्यक्तः ३ श्रायनः ६ শর্থ ৫ সমা ৬। ইত্যমর: ।। শ-त्रमा १ वर्षः ৮ वत्रियः २ मञ्च >० । ইতি শব্রকাবলী।। 🗱 ।। বুতবন্ধ বিবাহে চ বৎসর পরিকল্পন মাত্ রাচার্য্যা:। আধানপূর্ব মেকে পুস্-তিপ্র্রণ সদান্যে তু ॥ সৌর সাব-न नाक्षक हान्तुर्ख्यान हर्व्हार्थ। वर्मद्रः। यथा । ह्टाशनयनामि यु বর্ষগণনা সাবনেন শৃভাশুভগণনম্ভ সৌরেণেতি সিদ্ধণ। সাবন সম্বৎ-সরেণ একদিনাধিক বৎসরো না-क्रां ७वडीडानर्या (र्जन: ॥ *দৌরস্ত পঞ্*ষষ্ট্যধিকত্রিশতদিনৈ र्ভवि । यथा । (समानीना सहवृ-न्तः यद्भाः मक्षार्श्व हन्तुकः । ३४ १ । ज्ञारीना महे मध हन्मुक ह नि-(थङ्गः॥ ७१४॥ ठानम्बर्गाद्री-२िल बारमगारेन ভ্वতি। गलगा-স পাতে তু ত্রযোদশনাসৈ ভ্রতি । তথা চ শুতিঃ। দ্বাদশনাসাঃ স-बर्ना कृष्टियागम्भगामाः मः স্থসর ইতি। ত্রযোদপেত্যবিদা-(म। मृजिः। विभिन्नत्व चानीनकण ষ্ব্য ইতি। ব্ব্যোমাস ইতি। য্ব্যা

মাসা: স্বনেক: সম্বৎসর ইতি শত भथ भुड़ा यवा श्रामक नदाया मान ব্র্য পর্য্যায় জেকা। ইতি মলমাস खबुः ॥ # ॥ **अथ यहि मम्र**टमत গণনা। শকেন্দ্কালঃ পৃথ্যাকৃতি २२ घः भभाकः नन्हार्त्वियूरेगः ४२५५ সমেতঃ। শরাদ্রি বিষন্দ্র ১৮৭৫ ছ **७: ग**लक्षः षष्ट्रगविष्णश्चेः भूख्याः मरयादाः ॥ वर्षवज्ञस्य ग्रह्मः भृरेर्यः সংপ্র্য্য থোর্মিভি: १५०। হৃত বৃৎ ক্রমতঃ থাগ্নি হুতেংশে নাসকাদ্য: ।। जम्रार्थः। माकन्मुकानः मकद्रा-কাদ কালঃ। পৃথক্ আক্তিমুঃ ২২ ঘাবি শত্যা পূরিতঃ। শশক্ষে नन्।-পিযুগৈ রেকনবত্যধিক শতদ্বগাধিক ठजुः महरेमुः मर्गाउ। २ व्हः । महा-দ্বি বিশ্বন্দুজ্ত: পঞ্চমগুত্যধিকাপ্তা-ममग्डि यावट मन्थाः इतुं म-ক্লোতি তাবতা হৃত: কর্ত্তরা:। সলবা: পূর্বশকান্তঃ শরেত্যাদিনা লক্ষ্য• থ্যয়। যুত্তঃ কার্য্য:। বষ্ট্যাপ্তলেবে প क्टाप्तिया २कः भृतंतर विशाज्ञ नक्ष महाविभाष्ट्रे भू ख्वामयः। अकाव-শেষে পুভব: দ্ব্যাদ্যবশিষ্টে বিভ বাদিঃ। বর্ষবর্জন্ত বছেষ• বর্ষাভিরি-ক্ত শরাদ্বিষিন্দৃত্তাবশিষ্ঠ তৎ मुर्येग बीरण जिः मः भूये। (थार्थिजिः

ষষ্ট্যা হ্রতে ব্যৎক্রমত ইত্যনেন ষষ্টি হাতাৰশিষ্ঠা অঙ্কা দণ্ডাঃ যথি হাত ল্বাণ্মকে খাগ্নিছতে ত্রিশ্বা হ্যতে ২বশিষ্টা অণ্শকঃলব্ধা নাসাঃ সু্য রিতি। পুভবাদি বর্ষাণ্যুপক্রম্য । আদ্যা ভু वि॰म ভि तुर्बी वि शैया रिक्की म्ञा। ভূञीया क्रुरेन्द्र जुरी **শ্রে**ষ্ঠা মধ্যাধমা ভবেৎ।। গ্রুণ ভবিষ্য পুরাণে। ৈভন্নব উনাচ। যগ্র) দ॰ কথ-यान्। ब कृताः स्त्रीन्। क त्य नित्य । **अंवर मत** कृतः मृथाः भू जनारती व-রাননে ॥ বহুতোষা তথা সেধা বহুশস্যা চ মেদিনী । বহুফ্রা खथा भारता व्यावि द्यान विविद्धिंडाः ॥ भूषाद्याः भाषिवारेक्टव भूछत् পরিকীর্বিতা: ١১৷ মুভিক্ষ ক্মেন-মারোগ্য সর্বে ব্যাধি বিবর্জিতা: 11 পুশান্তা মানবা ন্তত্র বহুশদ্যা বসু-হ্বরা। হৃষ্টা স্বস্টা জনাঃ সর্বে বিভবে চ বরাননে।। ২।। রোগা বহুবিধাশ্চৈব মনুষ্যা বাজি স্বস্তারা:। সর্ব এব পুণশ্যন্তি শুক্তে বর্ষে বরাননে ॥ ৩ ॥ উন্মত্তঞ্চ জগৎসর্ব• ধন ধান্য সন্মা-ঙ্গন । নিভ্যোৎসব: প্রজাবৃদ্ধি: পু-भारि जायल शिर्य ॥ ८ ॥ नीरता-গাশ্চ নিরাবাধা মানবা বিগতদ্বিঃ । বহুক্ষীরা তথা গাব: প্রান্তাপত্যে

द्रज्ञानत्न ।। ৫ ।। निज्ञाङकः क्रगट-ऋर्वः धन योवन गर्विछ । अक्रितनि পূজা: সর্বা নিভ্যোৎ সাহা বরাননে (1৬)৷সভিক্ষ• ক্ষেম মারোগ্য বর্ষা-काल मृत्भाखन । भम्रवृक्षि वि-ক্রানীশাৎ এীমুখে সুরবন্দিতে॥१॥ वल्कीता खथा गावा धानाक वन-ক্তর•। জায়ন্তে সর্ব**শস**্যানি ভাবে द्यं वद्रान्ता ।। ৮॥ यहार्यः कायल সর্ যৃত তৈল রসাদিকণ। পূজানা-क ज्वाहि ग्नि मयुर मात्र मुख ॥ ১॥ নিম্নতিঃ সর্বশস্যানা নথ্যা धाउदि की खिंग। हेक् की द खड़ा-भीनाः भुदलद्वः वदानत्न ॥ ७० ॥ সুভিক্ষ (ক্ষম নারোগ্য কার্পাসম্য गरार्वजा। नवनः मधुगवाद्यः द्रेशवा मृर्ज ७१ शिर्य ॥ ১১॥ मृ जिक्क • क्किम बारतागाः भुभाजाः भाषिवाः भिरव া ভন্ধরোপহত বিত্ত বহুধান্যে वत्रान्त ॥ ३२ ॥ ताष्ट्र ज्यू क पूर्जि-**ক্ষণ তত্ত্বরৈ শ্চেপেপীডন•। জানী**বা দ্বিগুহ্ থোর পুষাথিনি বরাননে ॥ ১০॥ জায়তে সর্গস্যানি মেদি-नी निक्भमुदा। व्यवन नधु भवाष अशर्षं विकास श्रिय ॥ 28 ॥ का-मुवाः मानि मृद्गार मक् माया छ दिथव ह। सङ्घं काय् अर्ब वृत्य ह जूबवन्तिए ।। ১৫ ।। চণका मुद्दा भाषा-শ্চ অন্যান্ত বিদল পথে। নহাৰ্ঘ° জাযতে সর্ব চিত্রভানৌ বরাননে ॥ ১৬ ॥ সভিক্ষণ ক্ষেম মারোগ্যণ विश्रव निक्शमूव । वावशाता छ-বেৎ হাষ্টঃ স্বর্ভানৌ দেবপুজিতে ॥ ১৭ ॥ অভিবৃষ্টিশ জাযেত ধান্য-স্যাথ প্পীড়ন । শাদ্য ভব্তি সা-यान्य नाक्षा मुद्रवन्ति । १८ ॥ दङ्गमानि कायस्य नर्वातस्य जु-लाहत । सोदार्ड्ड नार्हेप्पण ह পার্থিবে নাত্র সংশয়: ॥ ১৯॥ দুর্ভি-ক্ষণ জাবতে হোরে সর্বোপদুব সং-যুত। অনাকৃষ্টিঃ সমাখ্যাতা ব্যথে সন্নৎসরে প্রিয়ে ॥ ২০ ॥ উদ্যক্তো वर्षा (नाया जन नित्ताशकाया । মহার্য সর্বজিদ্ধে সর্বমেব ব্রান্নে ॥২১॥ কোদুবা: শালি মুদ্ধাশ্চ কঞ্ भाषा खरेथव छ। मून छ । जायर छ मुङ् कगरेव नर्बधाविण ॥ २२ ॥ অনগ্নপুবলা লোকা ধান্যেষধি পু-भी फन । काय छ मानू (व कष्टे वि-ताधिनि न जःगयः ॥ २० ॥ जर्दाः भुकाः भुभीष्णास व्याधिः भाकक জাযতে। শিরো বক্ষো প্রিকরোগা; শ্চ পাপাদ্ধি বিকৃতে জনা:॥२८॥ উপজ্ঞত জগৎসর্ব তক্ষরৈ মুবি:

কৈ: থগৈ:। পীডিতাক পূজা: সর্বা **(५ण** छ्या: थात्र श्रिय ॥ २৫ ॥ मू ভিক্ষ• ক্ষেম মারোগ্য° শস্য• ভব-তি শোভন•। বহুক্ষীরা স্তথা গাবো बन्हन नन्हरन श्रिय ॥२५॥ अङ्ग তোয়া তথা নেঘা বর্ষন্তি খণ্ডনণ্ড-ला नण्डि मर्बमम्यानि विकर्य नाज नः णयः ॥२१॥ ऋजिया क उथा रिक्नाः भूमाक बढ़े बर्डकाः। शी-ডিতা **(उ** वृद्धाद्यार्थ ज्ञाय मार्च न সংশ্य: ॥ ২৮ ॥ সরোগঞ্চ তথা দেবি দাহ জুরসমন্বিত। অভিভূত• জগৎসর্ব মন্মথে সুরবন্দিতে ।।২১ ॥ ज्य थाना क्या (निव सब्भना) মহাঘ্তা। ব্যবহারাক্চ নশ্যন্তি দুমূ 🕌 (थ मुमू थाः भुजाः ॥ ०० ॥ भीउः छ সর্বশস্যানি দেশে দেশে শুচিস্মি-তে। হেনলয়ে পুজা: সর্বাঃ ক্ষীয়ন্তে नाव मःभयः॥ ७३॥ ७३४दिः शा-থি বৈ শৈচৰ অভিভূত নিদ জগৎ । यार्घा ভवि नामार्त्ति। विवास जु खय भर्ट ॥ १२ ॥ विवम् इ जन् সর্ব• বিরোধে ভয স'প্লব•। বিকারী সর্বতো হপাযোমম বাক্যন্ত নান্যথা ॥ ००॥ वृध्विष्ठि शब्ह्यांत्रा (मान निः हिन्न । पुर्लिकः नर्दतीवार्य न्यावहाता विशर्गायः ॥ ७८ ॥ मूर्जि

ক্ষণ জাযতে সর্বা নেদিনী দুষ্যক্তি-প্রিযে। প্লবে প্লবন্তি ভোষানি পীড়ি-छ। भागवा जुवि ॥ ०२ ॥ जूवर्ग क्र न ধান্যানি জগৎসর্ব সুশোভন ! ব্ৰাহ্মণা বণিজ: স্তষ্টা: সৃভিক্ষে শুভ-क्ट शिख ॥ ७७ ॥ मूजिक कि । মারোগ্য ভৃপ্তা গো বাহ্মণাঃ প্রিষ। সৃষ্টিতাঃ শোভনে বর্ষে পূজাঃ সর্বাঃ मृत्वाहत्व ॥ ७१ ॥ विषमञ् • जगर সর্ব: ব্যাঙ্গল: সমুদাক্ত:। জনানা: জাযতে ভদ্রে ক্রোধে ক্রোধ: পরস্প-त• !! ၁৮ II मर्बव जागरा क्या नवनमा भश्यं । विश्वावत्मे व-রারোহে কার্পাসম্য নহার্যতা !! ७৯॥ भार्थि रेव म्'भ रेगरेना फ मम-বৈঃ খণ্ডনগুলে ৷ পুগীড্যন্তে জনাঃ সর্বে ভয়ভীতা: পরাভবে 🛭 ৪০ 💵 তৃণধান্যানি পীড্যন্তে গ্রীম্মে বর্ষতি বাসব:। প্লবজে পীডিতা: সর্বা: পূজাশ্চ সুরবনিকতে ৷৷ ৪১ ৷৷ জাবন্তে সর্বশন্যানি সুভিক্ষণ নিৰুপদূবণ। त्नोग्रमृष्टि र्ख्यमुखा कानिक ह मू**ड**॰ वरहर ॥ ४२ ॥ मूडिक॰ किम মারোগ্যে সুথঞ্চ নিক্প্রদুব । সৌম্য-मृष्टि ভবিদালা সৌম্যে নৌখ্য পু-कीर्जिङ ॥ ४० ॥ छायभूर्गा ভবে-त्त्राया वर्षां क हित्न दित्। निक्षाः

দ্বাস্চ রাজানঃ সর্বসাধারণে প্রিয 1188 !! वागत्वा वर्षछ (नवि (नत्न চাথওনওলে। অহিছবে কান্য স্বে বিরোধী কৃষিনাশকৃৎ।। ৪৫:1 অভিভূত জগৎসর্ব ক্লেশৈ র্বহুবি-रिवः शिर्य। माक्टिः कननारिकः পরিবারিণি শোভনে ৷৷ ৪৬ ৷৷ নিম্ল-ত্তি: সর্বশস্যানাণ সুভিক্ষণ ভবতি श्रिय। भुमाथिनि कलाएगाती क-লদে। মোদতে পুজা ॥ ৪৭ ॥ নিম্ন-তিঃ সর্বশস্যানাং সর্বশস্য নহা-ৰ্যতা। যৃত তৈলসন যাতি আ नत्म नम् ि भुका॥ १५ ॥ (का-দুবাঃ শালি মুদ্ধান্চ পাডাতে বর**্** वर्णिन । जाही विश्वानि शानानि दा-क्रान्य निष्ठद्राः পূজाः ॥ ८२ ॥ मुर्ভिक्रः জায়তে ঘোর• ধানে)বিধি পুর্পাডন । अनल ह अभार्थ। उ॰ नाज काय। বিচারণা ।। ৫০ ৷৷ দেশভঙ্গ: সুদুর্ভি-कः नगामार कथ्याम्रहः। शिक्रः ल ठाक्शचाकि मुर्जिक नर्मना-**७**१६ ॥ ७३॥ शामिश्या विनना न्ति वि हात्नि नहें नर्निकाः । वान्यवा বৰ্ষতে দেবি শস্যঞ্চ ৰ হি জায়তে।। **जिल नर्यभ भाषामि कार्माना**ना महार्घठा। (गा महिष्ठाः मूर्वर्गानि কা'স্য তামুদ্যেশেষতঃ ॥ তৎ-

नर्द पिति विकीय कर्खावा। शानानः क्षयः। (उन धार्ति)न (जारका २य° निखित्रियाजि मूर्मिनः॥ भार्थिवा (माः वका मीनाः कानगुरक भुनी फिजाः ।। ৫২।। তোষপূর্ণা: মৃতা মেঘা বহু-नगा ह सिन्नी। निष्ठुताः नार्थित। पिवि निकार्थ ह वज्रान्य ॥ ७०॥ অন্নতোয়া ঘনাশ্চৈব কীটকাঃ পুর-नाः गुडाः। दिक्षाः भाषिता দেবি রৌদে সংবৎ সরে প্রিয়ে 🛭 ৫৪ ।। দুর্ভিক্ষণ মধ্যমণ প্রোক্তণ ব্যবহারে। न रर्ज्ड । ভবেদৈ মধ্যনা वृष्टि पू-ৰ্মতৌ সনুপছিতে॥ ৫৫॥ সুভিক জাযতে লোক: সর্বোগদুব বর্জিতঃ । भागिना॰ जायर इर्सा मृनमृत्नी বরবর্ণনি। ৫৬॥ মহিষী গো হির-ণ্যাদি ভামু কা°স্যাদ্যশেষভ:1 ভ< সর্ব দেবি বিক্রীয় কর্ত্তব্যে খান্যস্ ঞ্বঃ।। রক্তে সংবৎসরে দেবি ক্র-वृचि नंद्राधिभः। मानवाः क्वरहः ষ্টাশ্চ সংগ্ৰামে ন জযো ভবেৎ ॥ ৫৭ ॥ पूर्ভिकः सद्राः द्यारगः शान्।-ষধি পুলীডন । পাপরোগো ভবে-দেবি রক্তাক্ষে হমরখনিতে 🔢 ৫৮॥ রোগো মরণ দুর্ভিক্ষণ বিরো-ধো বহুস ছল:। ক্রোধে তু বিষম नर्दः नमाथााजः इत्रित्य॥ ८२॥

ংমদিনী চলতে দেবি সর্বভূত চরা छद्र । (एण्डक्ष क पूर्लिक करिय भ कीयां भुका ॥ भोतां से मान বে দেশে দক্ষিণে কোন্ধণে তথা। मुर्ভिक• काय**তে** ধোর• क्राय म•व९-जांत्र शिरव।। कोमुरी वर्मनरहाण्ड यमूना नर्यमा उटि । विक्रायाः रेम-শ্ববে চাপি বিৰুগ্যতি ৰ সংশয়ঃ।। সি হল মধ্যদেশ চ কালপ্তর ত रिथ्व ह। क्कर्य क्क्यं कि मर्वाि नान्। था वद्रवर्गिन ॥ ७० ॥ 🗱 ॥ कार्डि कारि चार भवर्षाण यथा । वदाइ-अश्विश्याः। नक्षात्वा अस्त्राप्य মন্ত বা যেন যাতি সুররাজনন্তী। তৎস•জ্ঞ• বক্তব্য• বর্ষ[,] মাস ক্রমে-रैनव ॥ वर्षानि कार्डिकानीनि व्याद्म याम् अषयानुरयानीनि । कमन जि ভক্ত পক্ষম মন্ত্র্য মূপান্ত্যঞ্চ বিজ্ঞেব॰ ।। नक्षात्वन छक्जूकामाननक्षावन । আগ্নেৰ কৃত্তিকা। পঞ্চন কালুন বৃষ্ণ। অন্ত্য মাখিনণ। উপান্ত্য ভা-দু ॥ অন্ত্যোপান্ধ্যে ত্রিভৌ ক্রেযৌ কালুনশ্চ ত্রিভো মতঃ। শেষা মাসা षिञाद्धियाः कृष्डिकामि वावस्या॥ দ্বে দ্বে চিত্রাদি তারাণাণ পূর্ণ পর্বেন্দু न क्ष । भागा कि बाद्या (क्ष्या জিকৈ: ৰধান্ত্য সন্তমা:॥ ইতি স

करंगका थाइ।। भूगंभ (दंनमुञक्र পৌর্ণমাসীযুতে দ্বে দ্বে তারে তদেক-दाका ज्या भूई दहरन शीर्भमात्रीला-चः। यथा मानानाः (भोर्गमानाः कृष्डिकारिमश्कार कार्ष्डिकारिष्ड ভথ। বর্ষাণামপি গুরো: কৃত্তিকা-मारखाम्य महत्ता८ कार्खिकामिङ्ग ত্তেন কৃত্তিকা রোহিণ্যে রেক্তর-মিন্ গুরে৷ রক্তোদ্যে ২ন্যতরলাভে कार्जिक वर्ष । এव मार्गमीयानि । व्यव वयवय घडेकरया नक्कवरया (द्र-কতর্মানত গভো গুকু রন্যভর্মি-স্থাদেতি ভব্ৰ কা গতি রিতি চেৎ কার্ত্তিকোত্তর মার্গশীর্ষ ততঃ পৌ-ষ নিত্যাদি ক্রমাদ্গভি রিভি ॥ क्नानि চ। भक्रान्ताभनीविक ব্যাপীড়া ব্যাধিশোকক। বৃদ্ধিস্ত ब्रक्तीं अनुमानाः कार्खिक वार्ष ॥ 🕽 ॥ स्नोर्भे २१६ १मावृष्टि मृ-গাথু শলভাগুলৈক শস্যাশঃ। ব্যাধিভয় মিত্রৈ রপি ভূপানা कागर देवतः॥ २॥ भू अकृक्ता छः পৌষে। নিবৃত্তবৈরাঃ পরস্পর• ভূ-পা:। দ্বি ত্রিগুণো খান্যার্য্য: পৌ-ষ্টিক কর্মা পুসিদ্ধিক।। ৩।। পিতৃ-भूका भित्रवृधि मीख शाम्य **भव**-**ভূজানা॰। आ**रदाभा वृद्धि **भानामर्ग** সম্পদে। বিত্তলাভশ্চ ॥ ৪॥ ফাল্লুনে बार्स विमार कृतिर कृतिर क्रम बृद्धेराहि भन्रानि। होर्जागुः भूम-দানা পুবলা শেচীরা নৃপাশ্চোপুঃ शं द ॥ रेहरक मन्त्र। वृष्टिः शियममः ক্ষেম মব্নিপা মৃদ্ব:। বৃদ্ধিক কোষ খ্যান্যস্য ভবতি পীড়াচ ৰূপবতা রাডার বৈশাথে ধর্মপরা বিগতভ্যাঃ প্রমুদিতাঃ প্রাঃ সন্পাঃ। যক্ত कियानुवृक्ति निम्नक्तिः नर्गम्यानाः া ৭।। লৈ, ছে জ্ঞাতি কলধর্মশূেণী শ্রেষ্ঠা নূপা: সর্থম্জ্ঞা:। পীড্যন্তে ধান্যানি চ হিত্বা কঙ্গুশ্মীজানি ॥ ৮॥ व्यायास कायस्य भगानि द চিঘৃষ্টি রন্যত্র। যোগ ক্ষেমণ মধ্যণ শস্ব্যুগ্ৰ ভবম্ভি ভূপা: ॥ ৯ ॥ শ্লাবণে বৰ্ষে ক্ষেম॰ কাম॰ শস্যানি शाक मूलवाछि। क्कृमा (य शार्थिः ৰা স্তে পীড্যন্তে যে চ তদ্ভকা: ॥ ১• য়া ভাদুপদে বীজ নিয়বিত যাতি পূর্বশস্ঞ। ন ভবত্যপরণ শস্তুণ कृष्टि मुख्कि कि कि पूर्विकः॥ ३३ য়। আশ্বযুজেপ্যজসু• পত্তি জল• প্রমূদিতা: পূজা: ক্ষেমণ। পুরণচৰ: প্রাণভূতা সর্বেধামথ বাহুল্য গাসং 🏨 ইতি জ্যোতিস্তত্ত্ব 🕦 🗱 🛭 সমা-क्षांति भक्षवरमद्रा यथा। भका

दार भक्षिः (मरार नमाम्। दिव् वर्भवाः। मण्यवीमानू भूवां मह ७-(थानान्द्रका मजाः॥ मस्मद्राहि ফলমুক্তণ বিফুপ্রমোত্তরে । সম্ব সরে তথা দান তিল্স্য তুমহা-कलः। পिर्द्रिश्दि उथा मानः यदा-नाक दिकालगाः॥ इमान्द्रं ०म-वञ्चागाः धान्यानाकानूभ्वत्क । উ-**ए। मध्याद पान द्रज्ञ मार्थ** कन ।। (क्यां जिर्वि रिष्टु क्या सर्या) 🔍 <u> लु</u> जवारिक मञ्जूब । উठ् उद्द जगान्तारि वर्षानामि जञ्जव ॥ इब्रामश्राट । खक्मश्राज्यागन-नार । शुक्रवारिः । शुक्रवादिवर्षः ষঙ্টে:। ইতি মলমাসতত্ত্ব ॥ বংসরাস্তক: পু॰ ফাল্লুনমাস: [
ইতি রাজনির্ঘণ্ট: !! ত্রি স্লেহ্যুক্ত:। তৎ-বৎ সলঃ পর্য্যায়:। স্থ্রিশ্ব: ২। ইত্যমর: ॥ বৎসলঃ পু॰ শৃঙ্গারাদিদশরসান্ত-পঁতরস্বিশেষ:। তৎপর্য্যায়:। वा८नम् १२। इंडि बहास्त्रः॥ বৎসলা জ্রী বৎসকামাগৌ:।ইভি (रुमहन्तुः॥ बर्भारनः शृ॰ वृकः। ইতিরা**জ**ः निर्घणः॥ वर्गान्नी जी ७५ ही। इंड अवः॥

বংসাকী স্ত্রী গোডুষা। ইতি জটাধর:॥

वह है ड नुड/डिवाहरशः। ইडि कविक् मुक्ताः। अडिवाहरा नम-कातः। ই वन्हारु । उ वन्हरु छक् लाकः। नमकरत्राठि रहेडि वा इंडिंग्रं। ইडिंग्रंगहामः॥ वह वे वाहि। ইडिंग्रंगहामः॥ वे उहार । ইडिंग्रंगहामः॥ वह क वाक्मत्नल्याः। ইडिं कविक मुक्तमः॥ क वाह्यछि। म-तम्हावहनविल्याः॥ व्ययमाञ्च-तम्हावहनविल्याः॥ व्ययमाञ्च-वहनविक् मुक्तमः॥ व्यवहावि। उ वह-रु। व्ययमाञ्चरनमही डात्मः। ইडिं

ইতি দুর্গাদাস:।।
বদ: ত্রি বক্তা। ইত্যনর:।।
বদন ল্লী মুথ:। ইত্যনর:।।
বদনাসব: পু: অধ্য়নধু। ইতি
ভ্রিপুযোগ:॥
বদস্তঃ) জ্রী কথা। ইতি সিদ্ধান্ত-

वन्छी) कोमुनी ॥ विमर्शम्नाः वन्छि भनः कियाभनः ভवि ॥ वन्नाः जि वन्नाः । ইত্যमत्रही-का मात्रमून्द्री ॥ वन्नाः जि वस्भूनः ॥ वस्नुवाक्। ্ঠি এমর:।। । ম - ক্লী ফলবিশেষ:। বা

वनामः क्ली कनविष्णवः। वानाम् इिंड ভाषा। उट्शयांगः। मुक्लाः २ वाडरितिः । तिखाशमः । । व्याप्रदेशः। उक्षयः। मुक्लातिद्वाः। वाड्यदः। उक्षयः। मुक्लातिद्वाः। वाड्यदः। उक्षयः। मुक्लातिद्वाः। वाडामा वाडरिततीन्यामाद्वाशम् कन ख्या। वाडाम उक्षः मृक्लि। वाउद्यः मूक्ल्म् एकः।। वाडाम्म-इतः। मूद्या वृष्यः शिखानिनाश-इः। नियाक्षक कक्ष्यः (मुक्तां तुः। शिख विकातिशाः। इिंड ভाद-भुकानः॥

वनानः शुः मर्मादित्मवः। वाणानि इणि जावा। जर्भगागः।
भागीनः २। इणि जिकाश्रम्मवः॥
स्वाक्षवार्या खरमाभर्याभिदः यथा। भागीन রোহিতাবাদ্যो नि
यूक्षो स्वाक्षवार्याः। इणि मनुः॥
वनानकः शुः भागीननर्माः।
इणि ज्रिभुर्यागः॥

वनावनः जि वका। इज्जानतः ॥
वश्रः जी शृका॥ नात्री॥ मृवा।
इज्जानतः॥ मातिवीयविः॥ मिछी॥
नवाछ।॥ ভार्यजा। इजि व्यक्ति॥
ভর্তন্লিকেন অন্ত্ৰকোষ্টীকাষা

পাগী বিকারাদি বন্ধপাতুনা নি
য়ানিতো হয় শব্দ: । নেদিনী
কোষ নারেণ তু অন্তান্থ বকারাদি
শব্দ নিরেণ গ্রিগণিতঃ ।। ধা
পিতৃগৃহভোজনানন্তর বানিগৃহ
ভোজনে অস্যা দোবো যথা ।
ভুজুন পিতৃগৃহে কন্যা ভুডুক্তে
স্থানিগৃহে যদি। দৌভাগ্য জায়তে তস্যা: শপন্তি ফলনাযিকাঃ।
ইতি কল্যলোচন । নববধ্বাগনন
দিন প্রণী ব্বকারাদিবধ্শব্দে
দুপ্তব্য ৷।

ৰধূজন: পু' বোবিৎ। ইতি ত্ৰিকাঞ্ শেষ:।।

ৰধূটশ্যন ক্লী গ্ৰাক্ষ:। যথা। বাতাযন গ্হাক্ষ: স্যাদ্ধূট্শ্যন স্থা। ইতি ত্ৰিকাপ্তশেষ:॥

ৰণ্টী জী সুষা। ইতি ত্রিকাপ্ত-শেষ: ।। সুবাসিনী। ইতি হেম-চন্দু:।। অল্লাবঞ্ং। ইতি হারাবলী বন সম্ভূজিশবযো:। ইতি কবি-

বন শন্ত জনস্ববোঃ (হাও কাব-কল্লজন: ॥ বনতি । সংভক্তি: সে-বন-। ইতি দুর্গাদাসঃ ॥

বন শ্ট ন ব্যাপ্ডৌ। ইতি কবি-কল্লছন:॥ উ বনিত্বা বত্বা। ন পুবন-যতি। নিত্বেপি অস্যঞৌজুলস্থলে ভ্যাদিনা কেবল্স্য ভুম্ব বিকল্পনাৎ সোপসর্গ সৈত্র নিত্তা ভ্রম: ।
বনযতি বানযতি । ব্যাপৃতি ব্যাপার:। অযন্ত কণ্মেবৎ ক্রিযানাত্র
ইত্যনের। ইতি দুর্গাদাস: ।।
বন দউ ড যাচে। ইতি কবিকল্পক্রম:।। দঙ্বনুতে। উবনিত্বা বত্বা
। ইতি দুর্গাদাস:।।

ন কি উপকৃতিশুদ্ধাহাত শব্দো-পতাংপয়। ইতি কবিকল্লফন: ॥ কি বান্যতি বন্যতি। অয়ণ কশ্চি মনন্তে। ইতি দুর্গাদাস:॥

वन॰ क्ली खी वल्वृक्षयूक्षश्रानः। उৎ भर्यायः। अहेवी २ अत्रनाः ၁ বিপিন ৪ গছন ৫ কানন ৬ ৷ ইত্যমরভরতৌ॥ দাবঃ ৭ দবঃ ৮ অটবি: ১ ভীকক ১০ ঝাট ১১ **७हिन)**२। ইতি **भ**यतन्त्रावनी॥ শত্র ১০ সমজ ১৪ প্রান্তর ১৫ বিক্ত• ১৬। ইতি জটাধর: ॥ ব্ল-ङाর• ১৭। ইভি রাজনির্ঘণী:।। ∰॥ গৃহসমীপকর্ত্তব্যবন যথা। শিবি-রাভ্যন্তরে ভদু৷ স্থাপিতা তুলসী नृगा । धन भू अभुमाजी ह भूगामा হরিভজিদা ॥ পুভাতে তুলসী। ष्ट्री **य**र्गानकन नाउट । नानडी যূথিকা সন্দ মাধ্বী কেন্তকী তথা ।। नारगण्यतः मृह्यका ह काक्षनः

বহল শৃভা । অপরাজিতা চ শৃ छमा (उषा ग्रम्यान श्री श्रवः॥ भ्रवः চ मिक्कार हिर मुख्य नाव मायः ৷ ইতি বৃক্ষবৈধৰ্ত্তে খ্ৰীকৃষ্ণভন্মখণ্ডে ১०२ **अध्यायः ॥ # ॥ मधुद्रायाः** ह्याम्भ वनानि यथा। त्रम्रः मधुवनः नाम विकुष्टान ननुख्यः । उष्ट्ट्वी भनुष्का (रवि भर्ताम् कामान्यार्थः) यार ॥ वन जानवनरिक्षव विजीय বন মুত্তম॰। তত্ত্র সূত্যে নরে। দেবি কৃতকৃত্যো হি জাযতে ॥ ভূতীয• ष्ट्रभूषः नाम वनः हिद्याख्यः उथा। ভত্র গত্বা নরে। দেবি কৃতকৃত্যো হি बायउ।। এकारणी क्षशक्त मा-সি ভাদুপদে হি যা। তত্র স্নতো ন-রো দেবি কৃদ্লোকে মহীযতে ॥ চ-ত্তর্থ কাম্যক্রন বনানা বন্যুত্র। ভত্র গত্বা নরো দেবি মন লোকে ম-शिया ।। विभवना । व व ७ व मेर्सिः गारियः भूग्राउ । यस भूगूकाउ পুাণান্মন লোক সগছভি॥ পঞ্ ম॰ বহুলবন॰ বনস্থান মনুত্তন॰। তত্ত গত্ব। নরে। দেবি অণ্নিস্থান স্ব গছতি ॥ यमूनायाः भाद भाद (प्रवानाम-नि मूर्व छ । असि छम्द्र नाम यक्ष वन मनुखमः॥ एक गद्या जू वमृत्य मुख्रका न्द्रभन्नायनः। एवनम् अ

ভাবেণ নাগলোক সগছভি ৷৷ স धन ड वन ज्य था रिव का कवि-শু হ । তত্র গত্বা নরে। ভদুে নন লো क न गह् ।। महायन हा हैन छ गरिष्व जू नम लियः। जिन्नन् मुख् जु ननुरका इन्द्रलाक भशेयज ॥ লোহজ ধবল নাম লোহজাল্ব त्रक्षि ७ । नवगन्त वन (पवि महा-পাতক নাশন ।। বনং বিল্ববন নাম্ দশন দেবপ্জিত। তত্ৰ গড়া তু मनुरका वृक्षालात्क महीयाउ।। এका-দশন্ত ভাণ্ডীর বোগিনা প্রিয়ন্ত-ন । তৃদ্য দর্শন নাবেণ নরো গর্ভু• ন গছতি ॥ ভাণ্ডীর সমনুপাপ্য বনানাণ বনমুজনণ বাসুদেবণ ততো-मृष्ट्री भूनर्जन्म न विम्राउ।। वृन्तावन॰ खार मभ र त्नरग शक्ति क्रिक छ । सन-চৈব প্রিয়ণ ভূমে মহাপাতক নাশন• ।। वृन्तावनञ्ज शाविन्तः (र शम्रिज्ञ বসুন্ধরে ৷নতে যমপুর • যান্তি বৈস্ব ৩ • পুলুর যু নরা:।। ইতি বারাছে মথু-द्राजीर्थवनद्यारमक्वर्गनः नामास्यायः ।। # ।। वनिविष्णत्व मद्रग कल रथा। যদেব কথিত পুণ্য মহা বুক্ষমুখা ह্যতং। তৎ সমগুং ভবেন্তম্য অর-(१)य्यातयु ह ॥ व्यवन्तानि भुवक्ता-नि उथा हित्यवज्ञानि ह। रिमस्वः

দ্ভকারণ্য নৈমিষ স্ক্রাঙ্গল ।। উপলাবৃত মারণ্য बस्भार्गा **९**থ পুষর•। হিমবাস স্ততো হরণ্য উত্তন: পরিকীর্ভিড: ৷৷ নবস্থেতে-- স্বরণ্যেষ্ যস্ত প্রাণান্ পরিত্যজেৎ । त्रमालाकाडिथि ভূত্বা স याडि পরম পদ। ইকি দেবীপুরাণে व्यवत्तर्भाषवन्त्रन्ता। #।। व्यवत्तर्भा वनहन्त्तन क्री व्यक्षम्। (म्वनाक्। वर्गनीयानि यथा। अद्राप्त १ हि व রাহেভगृথ निःशास्या क्रमाः। শুক কাঞ্চ কপোতাদ্যা ভিল্ল ভল্ল मवास्यः ॥ जिल्हारम वर्णभीयानि यथा। छेन्यात अत्री: अब क्व পুল্ল লতা জমাঃ। পিকালি কেকি হ্ সাদ্যা: ক্রীডা বাপ্যধ্বগন্থিতি: ।। ইতি কবিকল্পলভাষা ১ তত্ত্বকে ৩ জসুন ।।

वन क्री कल।। निवामः॥ व्यालयः 1 इंडि (मिनि ॥ भुभूवण । इंडि (इन्डन्मुः॥

वनकरनी जी काष्ठकरनी। इंडि রাজনিঘ্ট:॥

वनकन्तः शुः वनम्बगः॥ ध्रती-कन्तः। ইতি রাজনির্ঘণী:।।

दनकार्भामी जी वरनाच्छवकार्भामः। তৎপ্ৰ্যায়ঃ। ত্ৰিপণা ২ ভারদ্বানী बनकानिः जी वनजवनती। उट পर्यायः। कर्वनिका २ फनकर्वना ৩। ইতি কোষান্তর•॥ ব্নগোচরঃ পু॰ ব্যাধঃ। ইতি (किंटि ॥ वनाः श्री भवगः। ইতি ब्राज-िर्घकः ॥

ইতি বিশ্ব: ।।

वनविनुका ज्वी मिल्लका। इंडि क्राक्रनियंग्डेः॥

ব্নচম্পকঃ পু॰ ব্নজচম্পকপুত্র-वृकः। उद्भर्यायः। वननीभः २ (रुगाञ्चः ७ मूजनातः ४। यम् ख्नाः। कर्तृ द्वः। छैक्षद्वः। वाज कक् नामिञ्चर। वर्ग्यञ्चर। ठक्क्ष्रप्रञ्चर। वृत्रन রোপণত্ব । বযস্তম্ভকারিত্বঞ্চ । ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

वनहागः भुः ञ्रतगृहगनः। ७८.-शर्यशयः। এउकः २ मिण्याश्रकः ० । ইতি তিকাওশেষ:।। শ্কর:। इंडि मद्याना ॥

वनकः क्षी अयुक्तः। ইতি मिनिनी।। वनकः भ् मुखकः। इंडिसिनिनी।। गकः। इंडि विष्यः ॥ वनण्द्रगः। ইতি ব্লাজনির্ঘণ্ট:॥

२ वरना छवा ४। इंडि बङ्गाला ॥ वनका की मून्नभी । इंडि मिनी

॥ অরণ্যকার্পাসী ॥ বন্যোপোদ-্কী ॥ অত্থগদ্ধা ॥ গদ্ধপণ্রা ॥ মি-শে্যা।। ঐন্দু•। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। বনদ্বীর: পু° বনোদ্ভবজীরক:। **उ**९ मर्यायः । त्र्९ भानी २ मृख প্র: ৩ অরণ্যজীর: ৪ কণ: ৫ । व्यम्प्रथाः । कर्षुद्वः । भीउद्यः। বুণনাশিত্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ বনভিক্তঃ পু হরীতকী। ইতি मप्राना॥ বনতিক্তা স্ত্রী বনতিক্তি हो। ইতি बन्नाना ॥ वनिकिका खी भारता है जान है।। वनमः भृ॰ भ्याः। ইতি শক্ষালা ॥ वनहाउदि जि॥ वनम्मनः भूः चत्रगाम्मनः। इंडि जानिर्घणेः॥ वनमीभः भू वनहस्भकः। ইতি त्राजनिर्घकः ॥ ननरथनुः भू॰ भवशी। इंতि त्राज निर्घणेः॥ ন্নপল্লব: পু॰ (শাভাঞ্জনবৃক্ষ:। इंडि किंगियतः॥ यत्नगुद्धभागकः॥ বনপা'শুলঃ পু' ব্যাধ:। ইতি भद्रज्ञावनी ॥ ব্দপিপ্ললী জী বনোন্ডবপিশ্বলী। 🗴 🗷 भग्रायः। সুস্থপিপ্रनी २ कु

पुरिश्ननी ७ वनकरा ८ । जम्हा গুণাঃ। কটুৰু•। উষ্ণবু•। ভীক্ষবু•। क्ठाद्व । मीभनद्व । ना जामा खगाद्या । मुका यन्नधगा । इंडि ब्राक्रविर्घणेः॥ বনপুয়া জ্ঞী শতপুয়া। ইতি त्राजनिर्घणेः॥ বনপূরক: পু॰ বনবীজপূরক:। ইতি द्राजनिर्घणः॥ বনপ্রিন ল্লী ত্চণা ইতি রাজ-নিঘ'টঃ ॥ বনপুষঃ পু কোঞ্চিল: ৷ ইউচ মর: ।। অরণপ্রিমাতে তি।। বনভদ্রিকা জ্রী ভদুবলা। ইতি কেচিৎ ॥ বনভুক্ পু॰ ঋযভৌষধ•। ইতি भद्रान्तिका ॥ वनमञ्जी जी वत्नाक्तवमिका। इे जि मे प्रज्ञावनी ॥ वनमक्षिक। जी मः भः। इंड्रमदः॥ वनमाना जी 🍭 कृष्मा भाना। उरम्बन गथा। जाजान्वधिनी भाना महजु क्मुरमाज्ञना। मर्थाः ज्लकम्याणा वनमालि कीर्बि-छ। इंडि मद्याना॥ ব্নসালিনী জী দারকাপুরী।ইতি ্ৰিকাণ্ডশেষ: ॥ বারাহী। ইতি

(मिमिनी। বনমালী পু॰ জ্রীকৃষ্ণ:। ইত্যমর:॥ वनमूक् भू भाषाः। इति भवत्रः। वनी ॥

ৰনমূদ্ধঃ পু॰ নুস্পষ্টকঃ। ইত্যমরঃ॥ তৎ পর্য্যাব: । বরক: ২ নিগ্ঢক: ৩ क्लीनकः ८ थेखे ६। ইতি ছেম-**ठन्मुः ॥ अ**त्रा अन्यत्राप छानी मुध्द है मद्द के सदर्या प्रदेशों ॥ बनगूना छी गूनभागी। इंडि ब्राज-निष्टकः॥

वस्त्रजः श्रुः (यवः। वनः जलः ग्रूङः वक्षः व्यत्न । वनः मूक्षि इंडि वा वनविद्यः भूः नावाननाः । इंडि मनीयारिः। इंडामत्रहीकायाः ज त उक् उ की म्उमद यू १ भिक्त प्रमः नार ॥

वनम्बंबा जी कर्वरेग्नी। इंडि ब्राक्षनिर्घण्डः॥

दनस्माठा खी काष्ठकरली। ইভি ब्राक्रनिर्घण्टेः॥

বনরঃ পুণ বানরঃ। ইতি ভরত-षिक्षाकायः॥

বনরাজঃ পু॰ সিং**হঃ। ইতি শক্** भाना ॥ वनमात्राका ह॥

वन्त्रयोः खी करनी। ইতি द्राक নির্ঘণ্ট:॥

বন্বরিঃ পু॰ কৃষ্ণার্কঃ। ইভিরাল-

निर्घणेः ॥

वनवर्वत्रिका की अत्रगुक्षवर्वती। वनवावू है है जि जावा। उर्भर्यायः । जूगिक्तः २ जूनुमन्नकः ० (मार्या-क्लिभी 8 विषयः **৫ সুমুখ:** ७ সূক্ষ-পএক: ৭ নি দুলে: ৮ শেফেছারী ৯ সুবজু: ১০। অস্য গুণা:। উঞ্জু । সুগন্ধিত্ব। পিশাচ বান্তি ভূতমু-ष्। ज्ञानमञ्जनपृष्ध। ইতি রাজ-নিঘণ্ট: ।।

বনবল্লরী দ্রী নি:শ্রেণকাতৃণ ঃ इंडि ब्राइनियंग्रः॥

হেনচন্দু: ॥

বনবাসন: পু॰ খটাস:। ইতি ত্রিকাপ্তশেষ:॥

वनवार्मी भुः श्लावजनामीयकः॥ मुक्षकवृक्षः ॥ वादाशीकन्तः॥ ना-न्यनीकन्तः ॥ नीलमञ्चिकन्तः । इंडि द्राष्ट्रनिचन्द्रः ॥ वनवाजकर्त्तरः রি জি॥

वनवीजः) भू वनवीजभूबकः । वनवीककः) ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ वनवीजन्तुकः भू अद्गाप्रजाउवी-क्रभूतः। उर्भर्गायः । वनकः र वनवीखकः ७ वनवीकः ८ चाउ। द গন্ধান্ত্ৰা ৬ বনোন্ডৰা ৭ মেবদুতী 🛩

বনহা

शीज > (दिना भी > (दिश्वी >)
भाज्विक । २ भाज ने २० महा
क्ला > १ व्या अस्ति । व्या प्राप्त । व्या प्त । व्या प्राप्त । व्या प्त । व्या प्राप्त । व्य प्राप्त । व्या प्राप्त । व्या प्राप्त । व्या प्राप्त । व्या प्त । व्या प्राप्त । व्या प्राप्त । व्या प्राप्त । व्या प्राप्त । व

বন্বীহি: পু॰ নীবার:। ইতি ছেম-চন্দ:॥

वनम्बद्री जी किश्वहः। ই जि द्राजिविष्टेः।। आद्रगुरद्राही ह।। द्रानम्द्रगः शू॰ दत्राफ्रतोल्नः। दन-छण हे जि जाया। छट्शर्यग्रयः। गिजम्द्रगः २ दनुः ३ दनकन्तः ८ ध्रद्रगुम्द्रगः ६ दनजः ५ १ यजमुद्रगः। प दनक्षुणः ৮। अनु छ्गः। क्ष्रद्रशः। कर्षुषः। উक्षद्रशः क्रिय छ्न्य म्नाहित्साय नद्राद्राहक ना निद्रक्ष। हे जि द्राजिविष्टेः।।

বনশৃস্টঃ পু[®] গোক্তুর হ:। ইত্য-নর:।।

বনশ্সাটক: পু॰ গোজুরক:।ইভি রামনিঘণ্ট:।।

বনশোভন॰ লী পদ্ম। ইতি শদ্দ চল্দুকা॥ বনস্যশোভাকর্ত্তরি ত্রি শ্বনখা পুণ পদ্ধনার্জারঃ॥ বঞ্চকঃ॥

वाष्ट्रः। इंडि मिनी।।
वनमहरः भूः भमृदः। इंडि मेनहिन्द्रका।।
वनमग्रः भूः अद्गाप्तः इंडि मेनछट्यायः। वन्तार। इंडि मेन्द्रवादा।।
वाना १। इंडि मेन्द्रवादा।।
कनमग्रमः।।
वनमहाहिना जी वनकार्शामी।

इंडि मद्भावली।। ||वनष्टः भुः मृत्रः ेकि क्पः

চন্দ্রিকা। বিন্বাসিত বনস্থা জ্রী অপ্রথান্ত্রঃ ইতি রাজনির্ঘটঃ॥

वनस्थिः शृ विनाशृश्याक्त्राक्ष्यः
॥ वृक्षमाञ्च । ইতি নেদিন।॥
छानीवृक्षः। ইতি রাজনির্ঘটঃ॥
वनस्तिषा छा অরণ্যজহরিषा।
তৎপয্যায়:। শোলী ২ শোলিকা
৩ বনারিষ্টা ৪ । অস্যা গুণা:।
केंद्रेश । গৌল্যন্ত । কচ্যন্ত । তিকিন্তু । দীপনন্ত্ৰ । ইতি রাজনিঘটঃ॥

বনহাস: পু॰ কাশত্ণা ইতি বিকাওশেব: ॥ কন্দ্র্ক: । ইতি রাজনিষ্ট: ॥ বনহাসক: শা ক্ষেত্ণা ইতি

वन्हात्रकः मः क्ष्यकुषः। ইতি
नव्याकृष्याः।।

वनानि

বনাথু: পু॰ শশক:। ইতি বিকা-

अल्बा

বনাথুক: পু॰ মুদ্ধ:। ইতি ত্রিকাও

শেব: 11

वनानः भू वनहागः। खर्मायाः । इफिङ्कः २ मिन्वाह्कः ० भृष्ठ

मृद्धः ४। इंडि (२म हम्मुः ॥

वनाष्ट्रः शुः वर्षणा नीलमकिका। इंडिमफ्लिका॥

বনামল: পু॰ কৃঞ্পাক্ফল: । ইতি শহ্মালা॥

বনা<u>ন:</u> পু॰ কোশাসু:।ইতি রাজ নিঘট:॥

वनारः शुः (मण्डित्मवः। यथा। भवा भवक वानायु वनायु र्यनुमादः छः। ইতি শদর द्वावणी।।

বনাসুজঃ পু॰ বনাযদেশোভবধো-টকঃ। অস্য ৰূপান্তর॰ বানাসুজঃ। ইতি শদরত্বাবলী।।

वनाति है। खी वनश्ति मा ३ डिंड त्राजनिर्घण्टः॥

दनाहंकः भ् भूझजीवी। माना-कादः। ইতি জটাবदः॥

वनामुका क्वी वन जवा मुक्य हिंड इन्हिन्दि ।। जनाः भर्याय छ-तो जेन्द्र भर्द मुद्धेत्रो ॥ दनानिका क्वी रुखिमुखी। यथा। হনেচ

वज्वा । इंडि श्वावणी ॥

वनाभुगः भू (मुानकाकः। इंडि

कराष्त्रः॥

বনাছির: পু॰ শ্কর:। ইতি ত্রি-

কাওশেষ:।।

বিন: পু॰ অগ্নি:। থমি কবি অজিঅসি বসি বনি সনি ধুনি পুছি বলিভ্যান্ট। ইত্যানেন বনধাতো পূর্বানুবৃত্ত ই পুভ্যাবেন নিয়ম:। ইতি
সিদ্ধান্তকৌমুদ্যামুণাদিবৃত্তি:।।
বনিত: ত্রি বাচিত:।। সেবিত:।

ইতি মেদিনী॥

ৰ্নিতা জ্ৰী জাতরাগন্তী॥ জ্ৰীসা-মান্য । ইতি মেদিনী॥

বনী স্ত্রী বন । ইত্যমরটাকাষা । ভুরত: ॥

वनी शृश्वानशृष्टः। यथा। गृह
त्वि नित्रष्टम्ख्या द्वी हि स्वान्ताः

यक्षत्र वनी वयाम् नित्राभादिक द्वा
श्वान्त्व स्तितः भूद्रान्ति वी ।

क्वि नुष्कितिस्राभागे स्वानिः॥

वनीकः जि याहकः। इन्तर्राकीका-

সারসুনরো।।
বনীযক: ত্রি যাচক:। ইত্যমর:।।
বনেচর: পু॰ অরণ্যচারী। যথা।
বনেচরাণা॰ বনিতা স্থানা॰ দরী

গ্হোৎসঙ্গ নিষক্তভাস:। ভবন্তি যত্রৌষধযো রজন্যা মতৈলপ্রা: জুরত পূদীপা:।। ইতি জনারস দ্রুবে সর্গ:।।

वतिकाः शुः वस्त्रभावः। ইতি द्राह्मनिर्धिः॥

वत्त्रक्टः श्रु व्यमनवृक्षः। ३७ त्रञ्गाना ॥

व्यक्तम्। स्त्री क्रब्रक्षः। ইতি রব্ধ भाषा॥

বনোন্ডবা জ্ঞী বনকাপাসী। ইতি রন্ত্র<u>গ্লা।।</u>

বনৌকা: পু॰ বানর:।ইত্যনর:॥ বন্দকা জ্রী বন্দা। যথা। বন্দাকা শেশ্বরী সেব্যা বন্দা চ ৰন্দকেষ্য-তে। ইতি ভরতপ্তহস্কু॰॥

বন্দথ: পূ• স্তেভো ।। স্বভ্য: ॥ বন্দিখাতো রথ পুভ্যবেন নিয়ন: । ইতি সিদ্ধান্তকৌমূদী ॥

त्रमन की वहन । इंड मद-हिन्दुका ॥ भुगामः । म जु स्वाफ-मधा डक्क स्टर्ग डक्कि विस्मयः । यथा । भाष्मा खत्र थए भाव भा-वं अभ्याद । जाहा जु रेक्क द श्राक मह हका क्षन हातः । धा-त्रग हा खू भू खुगा हस खागा। भित्र गुरुः ॥ अहं नक का भा भान।

७माममात्रनः ७था। कीर्डनः <u>भ</u>ते गरिक्षव वन्तन भारत्मवन ॥ छ८-পাদোদকস্কোচ ভন্নিবেদিত ভো-कन । उदीयानाथ ज रामवा दादभी বুতনিষ্ঠতা ৷৷ তুলসীরোপণ বিঞ্চৌ र्मियम्बरम् मार्क्निः। ভক্তिः याः ডশধা প্রোক্তা ভববন্ধবিমুক্তযে ॥ ইতি হরিভক্তিবিলানে ১১ বিলাস: বোডশোপচারপ্রান্তগতশে-ষেপেচার:। যথা। আসন স্থাগত পাদ্য মর্ঘ্য মাচমনীযক মধুপর্কা-চনন সান বসনাভরণানি চ। গন্ধ-भूष्त्र धूभनीको रेनरवन्तर वन्तनः তথা।। ইত্যাহ্নিকতত্ত্বে আচারচি-स्त्रा 🗱 ।। व्यथ वनत्न । भूग-(यहथ नाश्चाक जम्मू क्ष भूमर्भ-(यट । भारीट भुषिभुगामक भुभीक ভগবন্ধিতি।। তদুক্ত মেকাদশে 🍳 ভগবতা। छरेन कहावरिः खारिकः পৌরাণৈ: প্রাকৃতি রপি। স্তত্বা পু-সীদ ভগবনিতি বন্দেত দণ্ডৰং।। व्यथ भुगाम विदिः। कालिकाभूतात । यः শ্বৰণ গদ্য পদ্যাভ্যাণ বটিতা-ভ্যা॰ নমক্তি'। শিরো মথ পাদর যো: কৃত্বা বাহুভ্যাঞ্ পরস্পর ।। পুপন্ন পাছি মামীশ ভীত মৃত্যু महार्गवाद । विकाशस्त्र । (कार्जान

পান্ড্যাঞ্চ জানুভ্যা মূরসা শিরসা-मृणा। मनना वहना हि जुनात्मा **২**প্তা**ক** করিত: ৷৷ জানুভ্যাকৈব বা-হৃভ্যাণ শিরসা বচসা বিযা। পঞ্চা-क्कः भुगामः न्याट भूकाम् भुवद्रा विभाविভि॥ शक्उ मिक्का कृइ। क्र्याख्य भृष्ठाचा वृषः। व्यवनाधः भुगाना जीन् मेलः म्हम्बिकादिका-ন্।। তথা চনারদপঞ্রাভো। স क्षि॰ वीका इति॰ ठामा धकन् य গুৰু মেৰ চ। দ্বি চতুৰ্বি॰ শদ্থ বা চ-जूर्विः भेजम्बंकः ॥ नम्बन्धं मथवा ভদর্জ সর্বথা নমে**ং ।।** বিফুর্ম্মো 🗔 ख्रा । प्रवाही मर्भनाहित भुवस्त्रा धुमृहन । স্থানাপেক্ষা न व्हर्वेत्रा है-शहा विकालमाः ॥ (मवाहा पृष्टेः পূত্ত হি শুচি সর্ব পুকীর্ত্তিত ৷৷ঞ্চা অথ নমকার মাহাত্ম্য । নারসি॰. (रु । नमकातः सृत्ता यद्धः मदय-उच्चित्र (ठाडमः । नमकात्रण रेठाकन नद्रः शृष्ठा इद्रि॰ व्रह्म ॥ ऋात्म । দণ্ডপুণাম জকতে বিক্ষবে ভক্তি-ভাবিত:। (রণুসংখ্য वरসৎ ऋर्ग শতমনুন্তর• নরঃ ॥ তত্রৈব একৃষ্ণ नात्रमञ्चारमः। भुगम्। मख्यक्र्रमी न-नकादा । एइएए ॥ न यो गिड মবাপোতি ন তা॰ ক্রতুশতৈ রপি

। নমক্ষারেণ চৈকেন নর: প্রো হ-রি• বুজেৎ ॥ তত্তৈব শিবোমাস•বা-দে। ভূমি মাপীড্য জানুভ্যাণ শির আরোপ্যবৈ ভুবি। পুণমেৎ যো হি দেবেশ সো হখনেধ ফল লভেৎ ॥ তৰৈবান্যত্ৰ। তীৰ্থকোটি সহসা-ণি ভীর্থকোটি শভানি চ। নারায়ণ भगाममा कलाः नार्वति वाउनीः ॥ শাঠ্যনাপি নমস্কার অরত: শার্স-ষ্বিনে । শতজন্মাভিভতি পাপ। তৎক্ষণাদেব নশ্যতি ॥ রেণুভঠিত গাত্রস্য কণা দেহে ভবন্তি যে। তাব-দ্বৰ্য সহসাণি বিশ্বলোকে মহীযতে ।। বিফুধ্যোত্তরে। অভিবাদ্য জগ-ন্নাথ ক্তার্থ চ তথা ভবেং। नमः স্কার ক্রিয়া তস্য সর্বপাপ পুণাশি-নী।। জানুভ্যা॰ চৈব পাণিভ্যা॰ শি-द्रमा 5 विष्कृतः। कृष्वा शुनामः एवम् मर्बान् कामानवाश्चरार ॥ बुकाशुद्रात । अनामिनिधनः (एव॰ দৈত্য দানব দারণং। যে নমন্তি নরা নিভ্যু ন হি পশ্যন্তি তে যুন্ ৷৷ যে জনা জগতা॰ নাৰ্থ নিভ্যু॰ নারায্ণ্৽ দ্বিদ্ধা:। নমন্তি ন **হি তে** বিক্ষো: স্থা<u>-</u> नारनाञ्चणाभिनः ॥ नात्रहीरय । अ-काशि क्षमा मक्ट भुगामा म **मायस्यावज्रेज नं जूनाः। ममाय**ः

त्वरी भून दिछ जग क्क भूगानी न भूनर्जवाये ॥ ङक्जिमूरशाम्रयः । वि কো দণ্ডপুণামার্থ ভক্তেন পততা ভূৰি। পাভিত পাতক কৃৎদ্ৰ নোৱিষ্ঠতি পুন: মহ।। অপি পাপ॰ मूताठातः नदः च्रशुगठः रुद्र । নেক্ষন্তে কিঙ্করা যাম্যা উল্কা স্তপ-नः यथा।। औरिकृभूद्रातः। औरमम् निजल्हीनुनामन । इति समत्रगः শার্চিতাদ্ধি পদ্ম• পুণমতি য: পরমা-র্থতো হি মর্ত্য:। তমপগত সমস্ত পাপবন্ধ বুল পরিক্ত্য যথাণ্নিমা-জ্ঞাসকত।। বুন্ধবৈবর্ত্তে। শরণাগত ব্রক্ষণোদ্যত হরিমীশ পুণমন্তি যে ৰবা: ৷ ন পভম্ভি ভবাস্থুংখা স্কুটণ প ভিতানুদ্ধরভিষ্ম তানসো।। অপ্তম-্ ক্ষন্ধে চ বলিবাক্যে। অহে। পুণামা-য় কৃতঃ সমুদ্যমঃ প্রুপন ভক্তার্থ विरयो नमाहिजः। यञ्जाकनारेन खुरन् गुरहा श्नरेत तलक भूका भागाप হসুরে হর্পিত:।। অভএব নারাযণ-বুঃহন্তবে। অহে। ভাগ্য মহে। ভাগ্য श्रष्ट्रा ভाग्यः नृगाभिषः । (यदाः इ-विभावाण्य निवा नास यथा उथा য়া কিঞ্চ নারসি ছে গ্রীযমোক্তৌ। ভেস্টবৈ নারসি হস্য বিক্ষো রমিত **৻তলস: ৷ পুণাম∙ যে পুন্দ র্বভি তেরা**

मिन मामा नमः ॥ ভবিষ্যোভৱে ४ জলধেনুপুসঙ্গে। বিষেণ দেব জগদ্ধা-তু র্জনার্দ্রন জগৎপতে: ॥ পুণামণ যে পুন্দর্বন্তি তেখা মপি নমো নমঃ ইত্যাদি।। 🗱।। অথ প্ৰণামনিভ্য-ভা। বৃহন্বারদীযে ভু বৃকোপাখ্যা-नात्रास्तु । मक्षा म नामम्ब हिक्द শর্মকারিণে। শবোপম বিজানী; বাৎ কদাচিদপি নালপেৎ।। কিঞ্চ পাদ্ম। বৈশাখনাহাত্ম্যে বন বা-ক্ষণ সংবাদে। পশ্যন্তো ভগবদ্যরং নামশঙ্কপরিছদ•। অকৃত্বা তৎ পু-ণামাদি যান্তি তে নরকৌকস:।। # ।। অথ नमकाव्रनिविकानि । दिस्त्रम्-ভৌ। জন্ম পৃভৃতি যৎ কিঞ্চিৎ পুমা-न् रेव वर्ष मालात्र । नर्बः जिल्लाः ল॰ যাতি একহস্তাভিবাদনাৎ ॥ বারাছে। বন্ত্রপাবৃতদেহস্ত যো নরঃ পুণমেত মা•া খিত্রী স জাযতে মূর্খঃ সপ্তজন্মনি ভামিনি ৷৷ কিঞ্চান্যত্র অণ্ডে পৃষ্ঠে বামভাগে সমীপে গর্ভ-মনিরে। জপ ছোম নমস্কারান্ন-স্ব্যাৎ কেশবালযে।। অপিচ। স-কৃজ্নৌ নিপতিতো ন শক্ত: পুণমে-मूहः। উত্থান্ধাত্থাৰ কৰ্ত্ৰ্য দণ্ড-यर भुगिभाजनः॥ जजः भुमिक्रगाः ব্ৰৰ্য্যাৎ ভব্ত্যা ব্ৰুগৰতে। হয়ে: ।

नामानि की र्वयन् भारको छाक्ष नाष्ट्राक् वन्तनाः ॥ इति इतिछ कि विवास ৮ विवासः ॥ श्रा श्रा नार नमस्त्रात्रभाषः भूषामभाषः ह मुक्टेवाः ॥

पुक्षेत्रणः ॥

वन्तनभावा जी जात्रणः । ই जि

स्वाय्षः ॥ त्रञ्जाखञ्जह्रेयदि ।

स्वाय्षः ॥ त्रञ्जाखञ्जहरू । यथा । अ

र्याद्वन्तनभावाः या त्रञ्जाखञ्जः

मृत्याख्यः । ह्र्युक्ताख्यः श

रेश्र क्षाण्य ह्रक्ताप्ययः । यूगानि

भश्र क्षाण्य ह्रक्ताप्यानः ॥ यूगानि

भश्र क्षाण्य ह्र्युक्ताप्यः ॥ यूगानि

भश्र क्षाण्य ह्र्युक्ताप्यः ॥ यूगानि

भश्र क्षाणः ह्र्युक्ताप्यः ॥ यूगानि

स्त्र क्षिण्य ह्र्युक्ताप्यः ॥ यूक्ति । य

वन्तना जो स्रि डिंश छर भर्गायः ।

ममी हो र । इंडि जिका छर्णयः ॥

रहाम ज्याना जिल्लकः । यथा । व्य
भान । भाहरत्र ख्या भुहा वाथ भु

रवन वा। वन्तनाः कात्र रारखन भि
त्रः क्थाः भरक्ष ह ॥ क्या अल्ला ।

संस्था यथा नुक्र नर्था गढः । इंडि

डिथ्रा मि उर्जु विश्व वह्यः ॥

ইতি হেমচন্দু:।।

वन्दनी जी निष्टः ॥ जीवानुः ॥
विद्यो ॥ याज्यकर्मा ॥ देखि स्मितनी
॥ वृष्टि शृख्यक विद्यो द्यान कर्षी
याज्यकर्मा द्यान माज्यकर्मा देखि ज्ञ शाटेः ॥ उब जूशवर्शी य वकाक्षादि । विश्वित्वा ६यः सम्यः । विद्य विद्य मृज्यक्षित्वा द्या विद्य विद्य शुक्राय निञ्ज सद्या विद्य विद्य शुक्राय निञ्ज सद्या व्यक्ष्य वका-वादो विश्विष्ठः ॥

বন্দনীয়ঃ ত্রি স্তবনীয়: । বন্দ্য: । বন্দিতব্য: । বদধাতো রণীয় পু-ভ্যযেন নিম্পন্ন: ।।

বন্দনীয়: পু॰ পীতভ্সরাজ:। ইতিরাজনির্ঘণ্ট:॥

বন্দনীযা স্ত্রী গোরোচনা। ইতি ত্রিকাগুশেষ: ॥

वन्ता जी वृत्काशिववृक्तः। वामु इंडि श्रवगाष्ट्रा इंडि व छामा। उट्शर्यग्रायः। वृक्कामनी २ वृक्कवृष्ट्रा ३ कीविष्ठका ८। इंख्यम्यः ॥ वन्ता-का ६ (मथ्रती ७ (मव्या १ वन्तका ४-। इंडि छत्र छष्ट्र इहः॥ वन्तकः ३-नीवविल्ली २०। इंडि त्र इमावा॥ वन्ताकी २२ श्रवगितका २२। इंडि भद्य इहाविली॥ विनिनी २० श्रु शि-नी २८ वन्त्या २५। इंडि स्व विद्युका॥ त्राणुषा २५। इंडि स्व विद्युका॥ লতাবিশেষ:।। ভিক্ষুকী। ইতি

सिनि ॥ अन्।ः भर्यायाद्य खनाम वनताकमाय मुहेवताः॥ बन्ताकः शु वृक्षाभित्रवृक्षः। वामा इकि हिन्सी जाया। उ९ भ-र्य्यायः। भाषभक्षा २ मिथ्री ० ভৰুরোহিণী ৪ বৃক্ষাদনী ৫ বৃক্ষ क्हा ७ कामतृकः १ रेमथती ৮ কেশৰূপা ১ তৰ্ক্ষা ১০ তৰ্ক্ষা >> शक्तमामनी >२ कामिनी >១ एक जूक २८ महामा २० डेमनी २५ । অস্য গুণাঃ। তিক্তব্বণ। শিশি-রভ্ব। কফ পিত্ত শুনাপহভ্ব। वन्तरातिमिकिरद्व । वृष्रद्व । क-ৰায়ত্ব•। ব্লায়নত্বঞ্। ইতি রাজ-निर्घण्टः ॥ व्यक्षित्र । वन्ताकः म्रा-জিম স্তিক্ত: ক**বা**য মধুরো র**সে** । भक्नाः कक वाजाम् ब्राका वृग বিষাপহ:॥ ইতি ভাবপুকাশ:॥ বন্দাকা জ্রী বন্দা। ইতি ভরত श्उर्ह : 11 बन्दाकी की वनता इंडि मदः द्रशावनी ॥ वन्ताकः जि वन्त्यभीनः। उट-**श**र्य)ायः । অভিবাদক: ২। ইত্য-मद्रः ॥ चां जिवानिया । इति म्बद्धाः नी॥

विन्तः श्वी व्याक्ष्ठेमनूष्णवादिः। कथनी देखि ভाषा। खर्मग्रायः। भुगुरुः २ उभगुरुः ० वन्ती ॥ देखामज्ञ बजा ॥ विन्तका १। देखामजञ्जावनी॥ (माभानकः)। देखामजञ्जावनी॥ (माभानकः)।

वन्तिशुहः शृ व्याग्रयस्वकागात्राक्तिः। यथा। वन्तिशुहाः
ख्या वाक्ति व्रक्षत्रानाक्ष हात्रिनः।
व्यम्यवाकिनेटेन्व म्वानाद्राशर्यन्तत्रान्॥ वन्तिशुहानीन् ववावद्रेष्ट्रिन घाउकाः म नत्रान् म्वानाः
द्रिनिर्यट। व्यक्ष व्यशुकात्रविष्यर्याश्रयट। व्यक्ष व्यशुकात्रविष्यर्याश्रयट। व्यक्ष व्यशुकात्रविष्यर्याश्रयट। व्यक्ष व्यशुकात्रविष्यर्याश्रयट। व्यक्ष व्यशुकात्रविष्यर्याश्रयट। व्यक्तिवान् । इस्तुन्यत्रवे ।।
हेकि मनुस्रत्रनाट। हेकि मिछाक्षत्र।
व्यवहात्रकार्ण्य म्थुनुकत्रनः।।

विन्ति होतः भुः विन्ति गुष्टः। छ८-भर्यायः। भाष्ट्यः २। ইতি हात्राः वली ॥ वन्तीकातः २। ইতি जिकाः अल्पायः॥

বন্দিপাঠ: পু॰ স্থাতিগুন্থ:। তৎ-পর্য্যায:। ভোগাবলী ২। ইতি ত্রিকাণ্ডশেব:॥ বন্দী জী বন্দি:। ইত্যুন্মটীকা-

मा जा पान्तरा १७७५ममानाः यो• ভরত: ॥ वन्ती भुः त्राकारमर्थाजारमेवीर्याः-॥

চিল্লাভ: 3। ইতি বিকাওশেব: 11

रिञ्जिकाद्रकः। उৎ পर्यायः। स्र তিপাঠক: ২। ইত্যমর: ॥ মাগধ: ৩ মগধ: ৪। ইত্যন্যে। ইতি ভটী-কাযা• ভরত: ॥ অস্যোৎপত্তি र्यथा। क्वियाविभक्तागाः म्खा ভবতি জাতিত:। বৈশ্যান্মাগধ रियम्हि ब्राज विश्वाक्रवामुखी॥ ইতি মানবে ১০ অধ্যাযঃ॥ 🛊 ॥ শুন্ধোত্তরমধৈ শক্তিভোদানস্যা-कद्राण निन्ता यथा। वन्ति छुटेक्टव মথিভ্যে হল্পাথিভ্যে হল্মথিভ:। যদি তত্ৰ ন দদ্যাভূ বিফল শক্তি-তো ভবেৎ।। বন্দিনো বীর্য্যস্তোতা-র:। অর্থিত: সন্যদি এভেচা ২ম न मन्। एना कः विकलः ভবেদ कार्थः ।। স্তা: পৌরাণিকা: প্রাক্তা মা-गधा वः**मण•मकाः। वन्तिन** ख**मल**-পুক্তা: পুস্তাবসদৃশোক্তয: ॥ ই-जुर्रकः । देव्यक नाष्काखरमान নিবেধাৎ শাজে বনিদ্পুভৃতিভো मानाकद्राण निन्मा मुवनाह माकार भूर्तः उपर्थः (ভाक्यामिकः उट-म्हार। इंडि मुक्किडुः॥ वन्तीकावः পু॰ বন্দিগু।ছ: । সিঁদেলচোর ইতি ভাষা। ভৎপ-र्यायः। भावनः २ भुमञ्हानेतः ०

जी वन्ता। इंडि नद-বন্দ্যা চল্দিকা।। গোৱেচনা। ইতি ভাৰ-প্রাশ: ॥ बम्मु॰ क्ली कन्यानः। ইতি निश्वास्टः क्षीमुम्यामुनामिवृज्जिः॥ बन्मुः बि পুজক: । ইত্যাদি-(कायः ॥ वगुः ली प्रः। इंडि द्राजनिर्घणः॥ বন্য: ত্রি বনোন্ড্ড:। ইভিমেদিনী वन्तरः भू वनम्बनः॥ वादाशीकनतः য়া দেবনল:। ইতি ব্লাজনির্ঘণ্ট: ॥ जी वनमम्हः। ইত্যমর:॥ बनमः इति: । ইति (मिनी ॥ मून्भगे ॥ (गाभानकतं ही ॥ एका

वत्रारभावकी श्वी नजितिस्वः।
वनभूँ इंडि जाया। उट्भर्यायः
। वनहार वनमाञ्चया ०। अम्प्रा
रुगाः। उज्ज्ञः। कृषुः। उक्षदः।
वाहनद्कः। इंडि बाह्यनिर्यः।।
वनः भुः अःमी। जागी। इंडि
मिष्वाञ्चकोमून्यामृगानिवृज्ञः।।
वनः अ कृषे मुख्उद्धवीद्धाः।
रक्षाः। इंडि क्विक्नक्रमः॥ के
वक्षा क्विभाज वभाज वभाज। पु उन्नि-

॥ निरम्या ॥ जपुत्रा ॥ तस्त्रा ॥

ইতি রাজনিঘণ্টঃ।।

मः। मुखा मुखि उक्द्रेणः। यशि । यथि । विशेष वि यानकः हिल्लिकी। मिख्य मुख्य मिखा । यहि वशि उत्तर्भा । यहि वशि क्वाणः (क्व क्वाणः) विकार । विकार

বপন ক্লী কেশমুগুন ।। বীজাখা-ন । ইতি মেদিনী ।।

বপনী দ্রী নাগিতশালা।ইজি হেমচন্দু:।।

ৰপা জী ছিদু• ॥ মেদঃ। ইত্য-মর:॥

ৰপিল: পু॰ পিতা। ইত্,ণাদি কোৰ:।।

বপু: ল্লা শরীরণ। ইত্যমর: ॥ পুশ গুক্তি:। ইতি মেদিনা॥

त्रभुः न् भूशेतस्त्रस्त्राहुः। ইভিরোজ नःधः।।

मिशूनः ल्॰ (२वडा। ইडि भक्तः द्रजादली॥

বপুর। স্ত্রী হবুবা। ইতি ভাব পুকাশ:।।

বপুইমা জ্রী পদ্মচারিণী। ইতি জুটাধর:॥

बर्धा भु॰ कनकः। ইতি মেদিনী।। क्रि:। ইতি क्रियतः॥ वनुः क्ली नृः हर्गनगत्त्रभांत्रथाया-উদ্ধৃতমৃত্তিকাত বিধেষ যদুপরি প্রা-कारतः निरवण एउ ७८। उथा हार्थ-শাস্ত্ত মৃদা বপু কা-রয়েৎ তদ্যোপরি প্রাক্তার মিতি। उर्भग्। हमः २। इकाम**त**-ভরতৌ ॥ মৃক্তিকান্ত্রণ: ৩। ইঙ্ডি न्यम् तङ्गविष्यो ॥ सङ्गवरन् । यथा । मरहान्। सर्धिन्। उद्यान শতশে।ভিতাং। গুা নার গৃহ স-श्वाक्षा विकालाहराज्यावर्धाः ॥ मन हान् वर्णु। यम्प्राः। ज्वाकात्रादात्र ভূথা ক্ৰনোচিতা ভূমি ৰ্পুসণ-জ্ঞা। ইভি বিফু শুরাণে ৫ অংশে ২৩ অধ্যাশ: ॥ শ ॥ বপতি বীলমতা। (क उ ३ कि छाया। उ< शर्यायः ।</p> (हराब: २ (क्व. o । इंडाम**ब**-ভরতৌ ৷৷ নিষ্কট ৪ বনজ ৫ বা-জিমাও পানার, পাইতি জটা-**५**द्रः ॥ (द्रगः ॥ उपेः । ইভি स्निन्-बीबब्र (इस्ट्रान्स्) ॥

বপু॰ ক্লী সাসক । ইতি হেম-চন্দু:।।

বপু: পু॰ ভাত:। ইভিমেদিনী॥ পুট্টোর:।ইভিবিশ্ব:॥পুজাপভি: । ইভিন ক্ষিগুনারোণাদিক্ভি:॥ ব্রু জী নজিটা ইতিরাজ-নির্হণ্ট:॥

विनः भू (क्वा विश्व विश्व विन्
भू अ (क्वा विश्व विष्य विश्व विश्य

বপু জী বল্মীক:।ইতি হলাযুধঃ।
ববং প্ একাদশ চরণান্তগ গপুথম
করণ । তস্যাধিপতিরিন্দু:। তর
বিহিতানি যথা। পৌপ্তি চ প্রির
শুভানি ববাখ্যে।ইতি স্যোতি
শুলু । অর জাত কল । ববাভি
খানে জনন হি যস্য শুরো হতি
বিরোননুল: কৃতী স্যাৎ। পদ্মালযা তমিলায় নিবাদ করোতি
নিত্য সুবিচক্ষণ: স্যাৎ।। ইতি
কোষ্টাপ্দীপ: ।। দাক্ষিণাত্যমতে
অস্য শুরুস্ব পুথুমবকার: প্রগাঁযা: শেষবকারো হন্ত্যন্ত: ।।

ব্ৰু গ্ৰাণ। ইতি কবিকল্পজ্ম:॥ বকারাদি: ওধ্যবর্গ চত্থোপথ:। বভুতি। ইতি দুর্গাদাস:॥

ৰম । জু টু উদ্ধিরি। ইতি কবি-কল্লফনঃ।। ব দারাদিঃ। ণ বেনতঃ ববনতঃ। অন্যে ত্ এতথ কার্য্য বিধায়ক সূত্রে ফণাদৌচেম-নপঠ- वनः शुः छी वमनः । इछि वम-धाटा तह शुकु (यन निष्ठमः । इछि निकाष्टको सुन्ता सुना निवृद्धिः ॥ दम्रथः शुः विमः ॥ इछिण् अनिर्मः कक्र कन्।। उद्शर्यायः। कत्रणी-कत्रः २। इक्त प्रतः ॥

বমন' ল্লী ছন্দনি।। অদ্নি-।ইভি নেদিনী।। আহুডি:।ইভি বিশ্ব:॥ বমনং পু• শাণ:।ইভি রাজ-নির্ঘণ্ট:॥

वमनी खी बलोका। ইতিরাজ। নির্ঘটঃ।।

বমনীথা জ্ঞী মক্ষিকা। ইভিরাজ-নির্ঘণ্ট: ।। বমনথোগ্যে জি ।। বমিঃ জ্ঞী পুছদ্দিকা। ইভানর: ॥

व्यथ इन्ह्रं विकातः। उव इन्हिं विन् भुक्ष्ठे मधिक्ष्ठे निमानः भूर्वकशः সংপাণ্ডি ঞাহ। অতিদুবৈ রতিন্নি-रिक ब्रङ्रोम्। र्लवरेन ब्रिश । अकारन চাতিমাত্রৈক তথা সাল্ম্যৈক ভো-करिनः ॥ जानाच्छ्याख्याद्वभाष-बीर्गाट कृतिरमाय छः। नार्यशाका श्रम সভাবা স্তথাতিহ্নত মশ্নত: 11 দুষ্টে क्तियः भृषक् अरेब वी ভ<- भारताः কনাদিভি:। বীভৎসৈ হেঁতৃভিশ্চা रिना जुंक मूर्क्रिमार वनार ॥ আমাৎ অসম।क् शहामुनार। अ-জীৰ্ণাৎ যথা স্থিতা ভূক্তাৎ। আপ-न्नम्बायाः भाष्ठ गर्खायाः। व्यत्र वी जिर्म विकृषि (ईजुनि: घृगा-काबि : अनिष्ठे गुर्वे मार्यन मर्भन ভক্ষণ ব্ৰাণৈ কৎ ক্লিশ্যতে উদ্ধৃ • নী-वा मृथाष्टिश्चिराज।। # ॥ भूर्वक्र মাহ। ভূলাসোদ্ধাররোধৌচ পুসে-কো লবণাস্তা। ছেষো ব্রপানে **ट** ज्मा• वभीना• भ्वलक्षन• ॥ # ॥ ष्ट्राम्बान्य क्रिक्त भाष्ट्र। हान्य-माननः (वरिंग द्वर्षयम् छक्षितः । নিৰ্চ্যতে ছন্দি বিভি দোষে৷ বজু• भुशाविजः ॥ ছापरन् भूत्रयन् व्यक्ष-**७%िनः अङ्गालिनः अन्यन् अङ्गा** नि भीष्यन्। वकुः भुशाविषः वकुः

পুতিধাবিত: দোষ: ছ দি নিৰ্কাতে ॥ 🗱 ॥ वाजकाया वाक्रन माह् । क्टभार्य भीडा मुथानाव भीवं ना-ভ্যব্তি কাস শ্বরভেদ তোদৈ:। উ-দ্বার শব্দ পুরল সফেন বিছিন্ন कृषः उनुकः कवायः॥ कृट्राह्म ठा-ল্ল মহতা চ ধেগেনার্ভো হনিলা-हर्प्य जीव मू:थ॰। कषाय॰ कषायद्र-**जः। দৃ:थः দु:थभिव ছर्फ्या**छ।। #॥ निख्डा गारे। गृहां निनामा गूथ-শোৰ নৃজুভালুকি সন্তাপ তমে। जुगार्जः। भीउ॰ ज्लाकः इतिज्ञ তিক্ত পুমুঞ্চ পিত্তেন ব্যেৎ সদাহণ ॥ 🗱 ॥ कक्षामार । जन्मामामासु য্য কফপুসেক• সন্তোষ নিদু৷ হকচি भोद्रवाखः। त्रिक्षः घनः स्राम् ककाः ক্লি শুক্ল সলোমহর্ষো হল্লক্জ ব-(मञ् ॥ मस्त्राय ञृष्टिः ॥ 🗱 ॥ किस्ता-ষজানাহ। শ্লাবিপাকাক্চি দাহ তৃকা খাস পুমোহ পুৰলা পুশক্ত• । ছिफ् जिस्तायालदगान ने ल मा-ल्मुाक ब्रञ्जः वमकाः नृगाः न्राट ॥ 🗱 ॥ व्यागन्ज का मार्च । অসা ब्यु । का চক্মিজামজাচ বীভৎসজা দৌষ্ঠ-দজা চ্যা হি। সা পঞ্মী তাঞ্ব-ভাবদে দোবোছু যেনৈব যথোক্ত नारिते ॥ এउाः शकागस्त्रसञ्ज्

সাম্যাদেকৈব অতএব সা আগম্ভদ্ধা शक्ती विভावरिंद अनुवन्नरिंद ॥ #।। উপদ্বানাহ। कामः श्वारम। जुब े छुका विकारेविष्ठिऽस्य ह। इत्गुग खनकरेक्टव (ख्रया मूल्प् क्नमूबाः॥ বৈচিত্য বিকৃতচিত্তত্ত্ব। তমকো **२**ब जनः॥ यामश्रापतिव जनकाः थ। महानि यामरमहाका ॥ 🕸 ॥ व्यः जावताः जाबताकारः। क्रीनजाः या **ছদি রতিপুশক্তা সোপদুবা শো** বিভক্পযুক্তা। সচন্দুকাণ ভাণ भूवरमस्मायाः नायाः हिक्टिः (नर निक्भमुवाकः ॥ निन्तुक। मः र्जिभिह्टिन्तिका श्रु जायुका ॥ # ॥ অথ ছাদ্ধ শ্চিকিৎসা। আমাশ यार्ट्स ज्वा हि नहीं नुर्ला म-ভ। লংখন মেব ভঙ্গাৎ । বিধীয়তে মাক্ ভলাং বিনা তু সংশোধনং বা কক পিত্ত হারি।। অত্র ছদ্মি শব্द: ॥ ১॥ इन्। ८ की द्वारक भी छ ह प्तिः शवनमञ्जवाः । मृत्रामनकग्रवा वा नगिलकः गरेनकवः।। ऋीतामकः निन्नि जम् भी बम्र छेनक ।। २॥ छ-प्री विक्ना निष भाषातिः कृथि**उ**॰ জল । পিবেমধুয়ত তেন ছদ্দি নশ্যতি পিভন্ন।। ৩॥ হরীতকীনা॰ **ट्**र्ने छ. विशासाकिक में यूउ । या था

भागी कृष्ड सार इ फि: भीयु नि বৰ্ত্তে॥ ৪॥ বিডঙ্গ ত্ৰিফলা বিশ্বা ह्र्न भक्षुयुज् निरवर । विज्ञ श्लव শুন্তীনা চূৰ্ণ বা কফজা বনি । প্লব কৈবন্তী মৃস্ত । ৰুডতন্ধী ইতি লো-क ॥ १। शिक्षाया कन नाकान् भक्ता ह भाषा भिखा । पढ़ा मधु পল্জাপি স্বডব সলিলস্য চাবো-ममाना विड॰ भीड॰ इडि इर्फि॰ बि॰ দোষজা । ৬॥ গুড্চ্যা রচিত হন্তি হিনত মধুসনৱিত। দুনিবারা মপি इप्ति • जिलाय कनिजा वनार॥१॥ এলা লবস্থ গজকেশর কোলমজ্জ बाज लियक घन ठनरन भिश्नवीना॰ । চুণানি মাজিক সিতা সহিতাৰি-ৰীঢ়া ছদি নিইন্তি কফ নাক্ত शिखकां ।। अनापितृनं ।। ৮।। অস্বত্থ বল্পুল শুক্ক দক্ষ নিৰ্বাসিত জলে। তজ্জল পানমাত্রেণ ছ দ্ব জয়তি দুর্জবা॰।। ১॥ পথ্য ভিক্ थान। क जीवकागाः ब्राह्म निर्न्। नवुन। नामारवह्मि भन् हिक जिला-बजाः ॥ २० ॥ विलुङ्हा ७ फुन्। वा क्वाथः কৌদুেণ সংযুতঃ। ছদি - ত্রি-**(मायजा॰ इंडि म**श्च है: मिखडा॰ उथा ॥ >> ॥ चामुङ्गि विन्निम् इः भीजः मनध्मकंत्रः। निश्नार हर्गः

ভীসার বৈশ্বানর ইবাহুতি ।। নি-यू इ काषः॥ १२॥ अत्रागु शस्त्र म् ७॰ লাজরজঃ সংযুক্ত শীক্ত। শম্যতি মধুনা যুক্ত বিদ মতিসার ত্যারি मृग्रानारेगा वीज्यमङ्गा क्रमुखीम त्रिटेड (मेरिक्का करेन: । नहित রামজা• ছদ্দি • জ্বেং সাব্যৈ র সাত্ম্যজা ।। ১৪॥ কৃমি হৃদ্যেগবদ্ধ-ন্যাৎ বৃমি কৃমি সমৃদ্ভবা । তত্ত **७** यथा (माय किया अर्य)। ८ िकिट्**मकः ॥ २०॥ इंडि** इर्म्)िश्-কার:। ইতি ভাবপুকাশ:।। विभः भू॰ अशिः। इंडि स्मिति।। ष्डं:। ইতি শদরহাবলী।। বনিভ: ত্রি বাস্ত:। বমনক্তব্ত্ত। ইতি মুশ্ববোধব্যাকরণ ॥ বস্তু: পূ॰ বংশ:। ইতি শদ্রজ্ঞা-वनी ॥ ৰ শুক্তি: পু॰ বল্মীক:। ইতি ছেন-**इन्मः** ॥ ব্য ড গত্যা। ইতি কবিকল্লছম:॥ ড ব্যতে। ইতি দুর্গাদাস:॥ ৰ্য ত্রি অমদাদি:। আমর। ইতি ভाষा। अयह क्मा व्यादित के ্রি ৰূপো হয়•। ইতি ব্যাকরণ•।। वयः क्री भक्ती॥ वान्तापिः। इंडर मदः॥ योवनः। इंडि मिननी

।। 🗱।। বহেণ বিশেষে কর্ত্তব্যানি যথা। শৈশবে হভাত বিদ্যানা যৌবনে विषरेयविणा । वार्ष्क मूनिवृजी-না বোগেনাম্ভে তনুত্যজা।।। ইতি ब्रघुवः (म) नर्गः ॥ 🕸 ॥ जिनिह । পুথমে नार्ब्डिंडा विषत विजीय नाब्बिंड भनः। जृजीय नार्ब्बिंड भूगाः हजुर्थं किः कद्रियाजि ॥ इंडि हानकोु॰ ॥ #॥ वरवाविरमया-ণা • নিয়না যথা। কৌনার • পঞ্-নাক ন্ত পৌগণ্ড্য দশনাবিষ। কৈশোর মাপঞ্চশাৎ যৌবনঞ্ তত্ত:পর• ॥ ইতি পুাযশ্চিত্ততত্ত্ব-ধৃত্তবচন ।। 🗱।। অপিচ। আযো-ডশান্ডবেদ্বাল স্তৰণ স্তত উচ্যাত । বৃদ্ধ: স্যাৎ সপ্ততে কল্ব · ববী⁻ যান্ নবভেঃ পর• ॥ ইতি ভরত-ध् अस् जिः ॥ 🗱 ॥ व्यन् । वाल । व বৃদ্ধি বঁযো ৰূপণ চক্ষু স্তৃক শ্ৰোত্ৰরে-তসী। দশকেন নিবর্ত্তমেন: সর্বে न्त्रियानि ।। इंडि महाভाরত ।। वयः इ: बि यूवा। इंडि (इमहन्युः॥ वयन्थः बि युवा। इंडामद्गः॥ वयः সি থৌবনে ভিষ্ঠতি ইতি বযস্থ: ডঃ নিপাতাদ্বিসগস্বা লুক্ বয়:স্থ-**क्ट ॥ वयः शक्किनि वाल**ोस्ते वस्या योयनमाज्ञाकः। इति विषः। इंडि

ভর হ: ॥

वयश श्री जामनकी।। इत्रीउकी ॥ সোমবল্লরী। ইত্যমর:॥ গুড্চী ् ॥ जूरिश्वना॥ कारकानी॥ व्यानी । , वद्र॰ क्री व्यक्ष्म॰॥ मनाक्रियः। ইতি মেদিনী।। শাল্মাল:। ইতি (इमहन्पुः॥ क्षीत्रकारकानी। ইভি ভাবপুकानः ॥ অত্যন্নপণী ॥ भटमाकी ॥ मृत्की । ইতি রাজ निर्घण्डः॥

द्यम् भु नमामवयकः। ७८-भर्यायः। द्विषः २ मद्याः १। ই**७**ऽ-बद्धः ॥

क्यम्। जी मथी। इंडाप्रद्राः॥ वरून॰ क्ली ज्जान।। यथा। इसागुारश ब्र इयाज विश्विः भीटेरकाम्थनारेम्। শি দু ভ ভার্নিছিতবযুন: শিক্য-ভাণ্ডেষু ভৰিৎ। ইতি শ্ৰীভাগৰ-তে ১০ ক্ষন্ধে ৮ অধ্যাব:।। শিক্য-ভাওেयू अडर्निश्उनश्राप्ती वयू ন জ্ঞান যস্য স:। ইতি তটী कायाः शिश्वश्वाभी॥

বযুনঃ পু• দেবতাগার•। ইত্যু शाषित्कायः॥

वर्याक्षाः भू॰ युवा। इंजुानाहि-(कावः॥

दायादकः क्षी जीमकः। हेि द्राबः निर्घणः॥

িবর ও ক ইপ্সে। ইতি কবিত্র-ফন: ।। রেফোপথ: বর্ষতি। ইতি **मूर्गामामः** ॥

इंडामद्रः ॥ ज्यात । यद्गः नाना-স্ত্যাজ্যা ন চ শিশুবিনাশেশ্বভিন্ন-তি বঁর মৌন কাষ্য ন চ বচনমু-कु॰ यम्ब ७। वद्र क्षीव जावा नह পরকলতাভিগমন বর ভিক্ষা শিত্ব ন চ পরধ্বানা হি হরণ।।। ইতি বামনপুরাণে ৫৬ অখ্যায:॥ दब्र वर भनाक् भिष्धा यथा। मना गिष्टि वतः क्लीवः क्लिक्शाल् खरवाः य । ইভি মেদিনী ॥

बन्नगः । **ए**९भर्गगः । বৃতি: ২। ইত্যমর:।। ছে বেপ্টনে। পुार्थनावित्मव इंज्यान । इंडि **ভরত: ।। (**দবাদূত: । (দবসকা-শাৎ যাচিত:। উক্তঞ্চ। তপো-ভি রিষ্যতে যস্ত দেবেভ্য: স বরে। মত:। ইতিচ ভরত:॥ জামাডা ॥ विङ्गः । इंडि मिरिनी ॥ ख्यूलुः । ইতি শদরন্নাবলী॥ পতি:। ইডি र्घ्यम्यः ॥

বরঃ ত্রি শুেষ্ঠ:। ইভ্যমর:॥ বরক ল্লী পোভাছাদন। ইভি श्रावनी॥ (वो जावोक मावाबन वख्रः। ইতি শদর্ভাবলী ।।

वत्रकः পু॰ वनगृष्णः। ইতি হেম
চন্দুং॥ পপ্প টং। ইতি রাজনির্ঘটঃ

॥ তৃণধান্যভেদং। চীনা ইতি ভাষা
। তৎ পর্য্যায়ং। সূলকদ্যং ২ কক্ষঃ

৩ স্থাপুযকুং ৪। অস্যগুণাং। মা

ধুরত্বং। কক্ষত্বং। ক্ষাযত্বং। বাত
পিত্ত কারিত্বঞ্ছ। ইতি রাজনির্ঘটঃ॥

वর্জত্বং পু॰ ইন্দুং। ইতি হেম

চন্দুং॥

ब्रहन्तनः क्ली कालीयः।। (मयनाकः । इंजि स्विनी।।

क्द्र^{हे} क्ली क्रन्तश्रुद्धः। **३७ म**र ॥ द्रद्भावनी॥

व्यक्तीः शृ इंशाः। इंडि स्विति॥
कीर्वित्मयः। (वाल्डा इंडि ভाषा
। उट्शर्यशयः। गरकाली २ व्यक्ती २
। इंडि मद्मयुग्वली ॥ व्यक्ती २।
इंडि मद्मयुग्वली ॥ व्यक्ती २।
इंडि करिषदः॥ कृषा १ कृषा ४
कृष्वर्वणा २। इंडि द्वाकिष्णः॥
व्यक्ती की इंश्ती॥ व्यक्ता। इंडि ভावभुकाणः॥

वहाँ की इंगी। इंडि सिनी॥ गक्तानी। इंडि किहाल्यानाः॥ दक्षका की नमूख्यीनः। उदा भर्यायः। वत्रते २ । जम्रा ख्याः । मधूत्रवः । त्रिक्षवः । त्रक्रिन कः काभञ्चः । क्वायवः । भीजनवः । ख्यवः । ज्रव्यवः । ज्ञिनाभङ् वृक्षः। इति ভावभुकाणः ॥

वद्रभः नी कन्यामिवद्रभः॥(वश्चेनः। ইতি নেদিনী।। পুজনাদি। ইতি मदत्रवादनी ॥ 🗱 ॥ अथ वत्रगिव-ধি:। তেষা মাচার্য্যাদীনা হোম मार्थ्य कर्यां (हामात्रञ्जां भूर्व মানত্যৰ্থ যজমানেন স্বয়ণ ব্ৰুণণ कार्युः। मान वाठनान्। तसु वद्गन বুত পুমাণেষ যজমান পুতীযাৎ। ইতি হরিশর্যগৃত কাত্যায়নসূত্রাৎ । তত্র বুদ্ধবরণ পূথমত:। ক্যো-তিষ্ঠোমে। বুক্ষোদ্গাতৃ হোত্র-ধ্বয্যিত্যাদি ক্রমদর্শনেনান্যকা-काक्ष्मा म्हेभद्रिकन्ननाया न्यायु-দ্বাৎ। সুগতি সোপান পুভূতবো १८१/वः ॥ वद्रशस्त्र । गन्नामि मान-দারা পুতি নৃৎপাদ্য কর্মকরণায পেরণা তত্র চা সর্বত্র পুাত্মথো দাতা গুখীতা চ উদ্মুখঃ। ইতি বচনাৎ যজনানস্য পুঃছাথত্ব আ-हार्यामीना मूनदाथ दः भुजीयख।। বরণবিধিমাহ কাত্যাযন:। আ-সন নাছাৰ্য্য আছ সাধুভবানান্তা

महिरिष्ठारमा ভवस मिछि। का मन माहार्य्यानीय मः हाल्याह माध ভवानासा मिछि। माधुर मारम हेठि পृত्विहनः॥ अहरिष्ठारमा ভवस मिछि পृनक्रक अहर हेछि পृত्विहनः मामर्थ्याः। हेठि हिन्न भया। हेठि मः कान्नज्ञ खुः॥ ॥। रमिनीमर्छ भवनी विवकानानि भया १ वर्षा किस खर्ण्यु वकाना मि वृथार्ड। निन्हें शुक्रार्ट्स निम्नम जामन जिथाङः॥

वद्रभः शृ॰ शुक्तदः॥वद्भग्दः॥ रेजुमदः॥ उद्गः। रेजि हातावनी ॥ न॰कदः। में (का रुकि जादा। रेजि रुनायुदः॥

বরণসী দ্রী বারাণসী। ইতি শব্দরহাবলী॥

बज्ञणा खी नही विष्णवः ।

णयज्ञ द्वावनी । माजू वाज्ञानमूखज्ञमीमा। जम्रा छेर मिल् र्या।

इज्ञिकवाह । मर्ह्यं मृन्युमाः

मन वाहः कन्यमाः। वुक्षह्जाकः

यक्तीः मृज्याः भृग्यक्तिमेः॥

यार्मो भाषाख्य भूग्यमः नम्भः
भूज्या स्वर्यः। भूयांण वम्रल्ज

निज्यः (यान्यायी ज् विद्युकः॥

हज्ञामिक्षिणाख्या विनिर्याका मः

तिष्ठता। विणुजा वद्याराज्य नर्शन्ति। विण्वा मुना।। जवप्राप्तन्। विण्वा ।। जवप्राप्तन्। विण्वा ।। जवप्राप्तन्। विण्वा ।। जिल्ला हिल्ला हिला हिल्ला हिला हिल्ला हिल्ला हिल्ला हिला हिला ह

বরও: পু° অন্তরাবেদি: ।। সমূহঃ

।। নুথরোগ: । স ভু বুণ ইতি বধ
সফোডা ইতি চ ভাষা। ইতি নে
দিনী ।। তন্মতে প্রনী যবকারা
দি রয় কিন্তু অন্তঃহ্বকারাদি ব্

ক্ষাতো রৌণাদিক অন্তন্পুত্যুয়

নির্ম হাদত্র লিখিত: ।।

वज्ञ छ । भू भाउक् विहिः। शांजि । ज्ञां अहा । विहे जाया। योवनकः चेकः। वयमका । विज्ञां । विज्ञां । व्याप्तां । विज्ञां । व्याप्तां । विज्ञां । व्याप्तां । विज्ञां । वि

চন্দ্ৰেণ বৃঞ্জ পাত্ৰ নিয়ন্ত্ৰাৎ অস্ত্য-ञ्चकात्राप्ती भद्रिगनिडः ॥ বরগুক: তি বিশাল:॥ভযসম্পন্ন: ॥ क्षाः। इंडि मदत्रज्ञावली ॥ বরণ্ডা জ্ঞী সারিকা।। বর্ত্তি:॥ मञ्ज्ञा । इंडि ध्विमिनी।। বর ভাল: পু॰ এর ভব্ফ:। ইতি विका ७(णयः ॥ ব্রতিক্র: জটজবৃক্ষ:। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।। वद्रिक्किका द्वी भारी। याक्साहि ইতি ভাষা। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ यह दक्त्री की (प्रशुकानामगन्न पृत्रः । इंडि भद्रान्तिका ॥ বরতা জ্রী হস্তিকক্ষরজ্জ:৷কাছ-দ্রতী ইতি খ্যাতা। তৎপর্য্যায়:। शाप्त कथा। ठ कका । । । **ठ स्**त्र ब्हुः । उर नर्गायः। मञ्जी र तक्ती अदक्ती ৪ বাজ্রী ৫। ইত্যমরভরতৌ ॥ বরত্বচঃ পু॰ নিমৃত্কঃ। ইতিরত্ন-भावा ॥ (भुष्ठवद्भरक भी ॥ ব্রদ: ত্রি অভীষ্টদাতা। তৎ-**প**र्यश्र**रः। सम**र्क्षकः २। ইত্যমরः॥ শবর্রবেলী।। পুসম:। ইভি (मिनि ॥ बुद्धरा खी कन्या। इंडि यि हिनी।।

আদিত্যভকা। ইতি রাজনির্ঘণীঃ ॥ অখগদ্ধা। ইতি ভাবপুকাশ: ॥ বরদাত্রী চ।। বরদাচতুথী জী সাঘশুদ্রচতুথী। তস্যা গোরীপুজ্যা। যথা। ভবি-ষ্যোত্তরে নাঘশুরূপক্ষ নিধিকৃত্য ৷ চতুথী বরদা নাম তস্যা গৌরী সুপূজিতা। সৌভাগ্য মতুল छ-र्य्याट भक्षम्याः भि द्रिश नियः ॥ ≹তি তিথ্যাদিতভু• ॥ বরদাত্: পু॰ বৃক্ষবিশেষ:। ভূই-मर रेंडि रिन्ती जाया। उर भर्याः यः। ज्योत्रहः २ हात्रनाठः ७ थ-बहरः १ चम्र छा। निमात्रदः। রক্তপিত্তপুসাদনত্বঞ্। ইতি ভাব-लुकाणः ॥ वत्र भर्गाथाः भ् क्वीत्र कक्षुकी वृक्षः । ইতি রত্ননালা।। বরপুদা জী লোপামুদা। ইতি হেনচন্দু:।। বরদাতরি ত্রি।। दत्रकनः श्रु नातिकनवृक्षः। इंडि मद्रिका॥ उट्कान (मुश्रकान ह क्री॥ সমর্জ: ১ বাজ্বিভার্থন: ৪ । ইতি বিরমুখী জ্ঞী রেণুকানামগন্ধদুব্যু । ইতি শদ্চন্দ্রিকা।। वत्रम् वर वेषट्रियः । इंडि भिष्नी॥

वद्राक्

দ্রী চক্রপণী। চান্সলিয়া क्त्रश्चा ইতি ভাষা। ইতি শব্চন্দ্কা।। বরণিতা পু• ভর্রা। ইতি হেম-চনঃ ॥ বরণকার্যিতা চ ॥ चत्रकृतिः भुः कविविश्मियः। उद्-পর্য্যায়: । পুনর্বসুং ২ । ইতি ত্রিকা-ওশেষঃ।। স চ বিক্রমাদিত।রাজ-সভাছ নবর ব্রান্তর্পত রব্ব বিশেষঃ। শঙ্কু বেতালভট্ট ঘটকর্পর কালি-नागाः। श्वारो वदाङ मिहिदो নূপভে: সভাবা রত্নানি বৈ বরক চি ন্ব বিক্রমস্যা। ইতি নবরত্ন•।। ব্রলঃ পু॰ জী বরটঃ। বোলতা ইতি ভাষা। যথা। বিষসৃক্ষী ভূত্ব-রোলো বরল জুণষট্পদ: 1 ইতি णक्यां वा ॥

বরলন্ধ: পু• চম্পকবৃক্ষঃ। ইতি
ক্রিকাণ্ডশেষঃ॥ বরপাণ্ডে ক্রি॥
হরলা ক্রী হ•সী। ইতি মেদিনী॥
তত্র পবগী য বকারাদৌ পঠিতোযা। বরটা চ॥

বরলী জ্রী বরটা। ইতি জটাধর:।। বরবৎ সলা জ্রী শ্বশুরভার্যা। ইতি শন্দ্যালা।।

ৰম্বৰ্ণনী দ্ৰী অত্যুত্তমাদ্ৰী। তৎ পৰ্য্যায়ঃ। বরারোহা ২ মত্তকাসি- नी ७ উख्मा ४। इंजामतः ॥ मख-कामिनी ६। इंजि छत्रजः ॥ नाका ॥ इतिषा ॥ त्तावना ॥ क्विनी ॥ माधीखी । इंजि क्विनी ॥ कोती ॥ मत्रवंशी ॥ नक्षीः । इंजि मद-तज्ञावनी ॥

বরবাত্লীক• **দ্লী লন্ধ্ন•।ই**ত্যনর: টীকা।।

যথা। ধর্ম্বরিঃ ক্ষপণকামরসিংহ । বর্দ্ধঃ পুণ্ শিবঃ।ইতি ত্রিকাও; শক্ষুবেতালভট্ট ঘটকর্পর কালি- শেষঃ।।

वद्रा जी कल जिक्रः। ই जि सि हिनी
॥ (द्रगुका ना मणक मृत्रः। ই जिल्लास
विन्तृका ॥ खड्वी ॥ स्न । ॥ वृक्षी
॥ विडक्षः ॥ शार्था ॥ क्दि मृ। ।

ই जि द्राक्ष निर्मा है। । (मुक्षा व ॥

বরাক: পু॰ শিন:। ইভি মেদিনী ।। যুদ্ধ•। ইভি ছেম্চন্দু:।।

বরকে: ত্রি শোচনীয়: ইতি মেদিনী ৷ অবর: ৷ ইতি শন্দালা ৷৷
বরাকে ক্লী নস্তক ৷ ৷ গুলু ৷ ইত্যনর: ৷৷ গুডু বৃক্ ৷৷ গোনি: ৷ ইতি
ত্রিকাগুশেষ: ৷৷ শুেষ্ঠাব্যবে ক্লী ৷
তদ্যক্ত ত্রি ৷৷

वद्राक्षः भू॰ रुष्ठी। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষः॥ विकृः। यथा। সূবর্ণবর্ণো
হেমাক্ষো বद्राक्ष फनरनाक्षरी।
ইতি তম্য সহসুনামন্তোত্র॰॥

বরাঙ্গক প্লী গুডত্বক্।ইত্যমর:॥ শুেষাব্যব্যুক্তে ত্রি।। वद्राद्रवा छी अञ्जिल्लाङ्गयूका-खी। यथा। नितः मलुझ हत्रानी সুপুজিতৌ বরাস্থনাসেবন মন্নভো-कनः। अन्यनायित् मनव सिश्नः वित्रभुगद्धाः निष्य मानयन्ति वहे।। ইভি লক্ষীচরিত্র• ॥ বরাঙ্গ্রপোপেতঃ ত্রি শুেষ্ঠরূপযুক্তঃ । मून्द्रत इंडार्थः । उद्भर्गायः । निःइनःइननः २। इन्डामद्रः॥ বরান্ধী জী হরিদা। ইতিরাজ-निर्घणैः ॥ बद्राकी भु• जान्नात्रजनः। दद्राकः-ঞ্চামুৰেতন• ইভি বা পাঠ:। ইভি রত্নমালা।। শ্রেষ্ঠান্বযুক্তে তি।। বরটিঃ পু• কপর্মক: । ইতি রাজ-नियंक्ता बब्दुः। यथा। बब्दुः भूला बद्राहि। ना। इंडि खीकाट तन কোষ:। ইত্যমরটীকাষাণ ভরত:॥ दब्राहेकः भू॰ छी कणर्चकः। किं ইতি ভাষা। ইত্যনর: ॥ তস্য नःथा (उपन नःद्धाः उपा । বরাটকানা দশকদ্ব হ যৎ সাকা-কিনী ভাষ্ঠ পণ শ্চতসুং।তে যো-एम मुन्र इवावगत्म्या प्रेम्र ख्या (बाउम्बाज्य जिम्ह निमः ॥ इंजि नी ना-

বভী।। ঋ।। অপিচ। তামিক: কার্ষি-কঃপণঃ৷ ইতি যাজ্ঞবল্পুবচনেন গু-ঞ্জা: পঞ্চাদ্যমাৰক স্তে যোড়শা-ক্ষ: কর্ষো হন্তী। ইত্যমরসিংহো-ক্তেন চ অশীভিয়ভিকাপরিমিত-তায়ে পণশবং সঙ্কেভিডঃ সচ তা-বৎসংখ্যকৰয়াটকৈ লভ্যতে ইতি বরাটকেম্বুপি তথা ব্যবহার:। এ-उज्नकः ভবिषा मध्नाउखाय ৰ্চন যথা। অশীতিভি ৰ্রাটকৈঃ পণ ইত্যভিধীয়তে। তৈঃ যোড-লৈ: পুরাণ স্যাদুজত সপ্ততি স্ত रिजः॥ इंजि भुग्यिक खठकुः॥ क्षा। তেচ দক্ষিণার্থ বিধীয়ন্তে। যথা। হত মশো্রিয় দান হতো যক্ত স্তুংক্ষিণ:। ভন্মাৎ পণ কাকিণীণ বা ফল পুল্ল মথাপি বা।। পুদ-मार मक्तिना यख्ड उया म मक লো ভবেং। ইতি শৃদ্ধিতত্ত্ব• ॥ বরাটক: পু॰ রজ্জু:।। পদ্মবীজ । ইতি মেদুনী ॥ ব্রাটকরজাঃ পু• নাগকেশরবৃক্ষঃ । ইতি শব্মালা ॥ ব্রাটিকা জ্রী কপর্মক: ৷ ইভ্যু-भव्रहोकाया•**ভ**व्रञःत्राक्रनिर्घणे**ग्ह**॥ जृह्वािका ह। यथा। भ्यात्म म्-ক্রতে থেন ভেন গঙ্গা বরাটিক। ।

इंजुऽस्टिः॥ শেষঃ ॥ বৰুণবৃক্ষঃ । ইতি শব- মালা ॥ উত্তমাসনঞ্ ॥ ब्रज्ञावनी ॥

ब्रामनी खी कामी। यथा। कामी इंडि विश्वः॥ । इंडि (श्रविन्दुः॥

ठिन्सुका ॥

बताजिथः भू॰ व्यक्षावजमः। ইতি द्राष्टः भू॰ भण्विष्णयः। द्रा द्राजनिर्वण्डः॥ (मुक्षनामा ह ॥

ब्रामुः भू क्रबम्पः। क्रबाह्म इंडि বা পাঠঃ। ইতি রত্নমালা।।

বরারক ল্লী হীরক।ইভি হেম-**ठ**न्मः ॥

वदादारः श्रु॰ इन्छादाइः॥ व्यः বয়েছ:। ইতি বিশ্ব:॥

वदादाश खी উडमाखी। इंड মরঃ।। কটিঃ। ইতি ছেমচনদুঃ।। 🖐 बदानिका जी मूर्ग। ইতি विकाल-(नियः॥

বয়াশি: পু॰ স্থলবন্ত্রণ। মোটা-कानड् इंडि डाका। उटनर्यायः । ञ्चनाठिकः २। ইত্যুনর:।। বরা-निः २ ब्लमारिकः ८। ब्लमारिः কা ৫। ইতি ভট্টাকাযা• ভরত: ॥ ब्र्वभाषाकः । इंजि भप्तवद्यावनी

।। বরাশি ৭। ক্লীবসিতি জটাধর: ॥ वज्ञानः भू इन्द्रः। इंडि बिकायः वज्ञामनः क्री ७५ भूत्रः। इंडि मद् व्यामनः भू विकः॥ बाद्रभाणः। वद्रापनी वाद्रापनी भिवशुद्री हुन। वद्रानिः शृः जुनभाष्टिकः॥ श्रः वद्रा । ইতি ধরণি:।।

वदामन क्री द्राकामन । ইতি भद्र वदानी खी मानवामः। ইতি भद्र-याना ॥

> इंडि ভाषा। उर्भर्गायः। म्कद्रः ২ মৃষ্টি: ০ কোল: ৪ পোত্রী ৫ কিরি: ৬ কিটি: ৭ দণ্ড্রী ৮ ঘোণী ৯ স্তব্ধরোমা ১০ ক্রোডঃ ১১ ভূদারঃ ১২। ইত্যমরঃ।। কিরঃ ১৩ মুন্তাদঃ ১৪ মুখলাঙ্গুলঃ ১৫। ইতি জটাধর: ॥ ज्वनामिकः ১५ म्हायूषः ১१ বক্রবক্তুঃ ১৮ দীর্ঘতরঃ ১৯ আখ-নিক: ২০ ভূকিৎ ২১ বহুসু: ২২ 1 इंडि चदत्रश्वनी ॥ **অস্যমা•म** न्। खनाः । वृष्णवः । वाजप्रवः । वनवर्षानवृष्धः। ইতি রাজবল্পভः॥ বন্ধস্তত্ব। বিক্ষাপত্ত । ইতি তবৈব পাঠান্তর•॥ অন্যৎ শ্কর• मार्य मुष्ठेवा ।। 🤁 ।। जन्मा न वि-करव न (हरा । यथा। नाजकार रेन(वर्गार्थ ಅःकाश्वता निर्वी

कीत्र वर्कायट । शक्षमध मटमा व ব্লাহ্ না'সানি চেতি। ইত্যাহ্নিক ভত্তৃপূত বিকুস্ত।। #।। বরাহমাণ-न जुका विकुन्बामि निवश्य गया । বারাহ উবাচ। ভুক্ত। বারাহ্মা•-मञ्ज रया रेव मामूशमर्भात । পতन॰ তস্য বক্ষ্যামি যথা ভবতি সুন্দরি **৷৷ বারাছো দশ**বর্ষাণি ভূত্বা ভুচর-তে বনে। ব্যাখো ভূষা মহাভাগে সমা: সপ্ত চ সপ্ততি:।। কৃমি ভূ জ্বা नभाः मक्ष जिश्रा उमा भूक्षान। व्यापारिह म् विका जुदा वर्षागाकः ठजूफन ।। একোनवि॰म वयानि याजू शानक काया । मालक काष्ट्रवर्षान জাযতে ভবনে বহু ॥ ব্যাযু ক্রি:শ-তি ব্যাণি জায়তে পিশিতাশনঃ। এষ সংসারিতা গড়া বারাহামিষ-ভক্ষক: ৷৷ জাযতে বিপুলে সিদ্ধে ় হ্বলে ভাগবত তথা। স্বীকেশব-**ठः भु.द्वा मर्बमम्पूर्वक्रिष् ॥ निद्र**ः॥ वा চাঞ্জলি কৃত্বা বাক্যঞ্দে মুবাচ হ। এতমে পরম ওহা তব ভক্ত **ज्था**वर• ॥ वात्रारुमा•मङ्कास्त ∢यन मूठ्रांख किन्तिवा८ । वाद्राञ् ঊবাচ। ভব্নন্তি মানবা বেন ভিৰ্য্যক্ जः जात्र जागद्राष्ट्र। (गाम्यन दिनः **शक क्वाहारत्व मध दि ॥ शा**नीयह

ততো ভুক্তা তিখেৎ সপ্তদিন ততঃ। অক্ষার লবণ• সপ্ত সক্তুভি**শ্চ তথা**-वगः॥ जिल् ज्या दिनान् मध मध পাষাণভক্ষক:। পথো ভুক্তা দিন• সপ্ত কার্যেচ্ছিন মাজান: ॥ শাস্ত माष्ठ भद्राः कृषा **अ**श्काद्रविवर्कि-जाः । दिनात्नारकानभक्षामहात्रज क् उनिक्यः ॥ भूगुकः नर्द्रभाष्ट्र-ভ্য: সমণক্তো বিগতজ্ব:। ক্ত্বা তু यम कर्याणि यम (वाकाय ग्रहिं ॥ ইতি বারাহ্মাণস ভক্ষণাপরাধ পা যশ্চিত্ত । ইতি বারাহ পুরাণ ॥ 🕸 ॥ वन्यवदार मा॰ क्षाकारनी विश्विष् । যথা অশুভীত গুৰুত্তী হারীত:। नशात्रगुवानिन क वेदाशा अविक । এवक विवनस्ड अगुग्गा मृक्ता॰-শ্চেতি বশিংধাক্ত খেতাখেত্যা व। विश्व । कन्न उक्छ। भारक नियु-ক্তানি যুক্ততথেতি। বিফ্পাসকস্য मर्वथा निरम्भः। यथा वाजारङ् ज्ञा-বদাক্য । ভূজ্বা বরাহনা সন্ত যন্ত माम्लमर्भाउ । वदार्ह्मवर्गानि **ভূত্ব। देव চরতে বনে । ইত্যাকাদ-**भीउद्धुः॥ 🗱 ॥ योद्धदङ्गः । इति-क्रात्मन रेव नाम- भाग्रामन ह वद-সর । মাৎস্য হারিণকৌরভু শাস্ত नि हाग भाषं रैजः ॥ अग (बोबन

বারাহ শশৈ মাণ্টের র্থাক্রমণ। মান্তর্জ্যাভিত্প্যন্তি দন্তেনেই পিন্তামহা: ॥ ইভি শাদ্ধভন্ত্বণ ॥ #॥ বিফোরবভারবিশেষ:। যথা। স্বাধ্সুব উবাচ। করে পুলা: স্থাস্যন্তি প্রিবী ভাবৎ প্ল্যাণ্বে মগ্না তস্যা

রণে যত্ন সৰু। ইতি শুদ্ধা বুন্ধা ভগবন্ত ধ্যাত্বান্। ধ্যায়ত স্তম্য नामाविवदार अङ्गृष्ठभूमाणा वद्राः क्रभारा निव्रगार । मह व्याका-শহ: সন্ ক্ষণনাত্ৰেণ পৰ্বতোপমো বভ্ব। ত॰ বিষ্ণু॰ মন্ত্বা বৃন্ধা ভৃষ্টাব। मह (उन खंड: श्रुवरार्गवंडवनरस्र भूविका प्रशालुन भृषी मूक् अ निक ধারণশক্তা সংস্থাপ্য অন্তর্হিতো वज्व। তত: পৃথিব্যা রাজা স্বাষ্ট্র মনু রাসীৎ। ইতি শ্রীভাগবতমত• ॥ #॥ जनवजात्रक इंक श्रिनग्राक या यथा। बदाइभर्जा जाम यः পুরা হরিনিমিত:। স এব ভূতো ভগবানাজগামাসুরান্তিক ।৷ তত্ত-भन्म भुठीकाम मण्झाह्य मूखमः। नर्गाद • उठ म्ब मर्ग्य विद्य नम-शुक्ता । या दिक्केः मूखन्तुमा भन-ন্তো ভোগিনা মূপি। বিষ্ণুর্থো যোগ-विद्वाः या याद्धा यद्धकर्मानाः ॥ वित्यं यम्। भुमारमन मदन हा दिवी-

কস:। আজ্য॰ মহর্ষিভি দ্ব মশু ব-ष्टि जुशाइउ॰॥ उटा रिन्डानुवक्रें॰ পুরাণ শন্ত্র মুত্তমণ। বক্তেণ দধ্যৌ বেগেন বিক্ষিপন্ দৈত্যন্ধীবিত।।। ততঃ সংব্রক্তনখনো ছিরণ্যাক্ষো ন-হাসুর:। কোযন্ত্বিত বদন্রোষা-मात्राये मुरिक्छ ॥ वात्राङ्क्लिनः **(ह्नुक्र क्रिक्स क्रिक्स क्रिक्स क्रिक्स** क्रिक्स क् **চক্রোদ্যতকর॰ দেবানানর্ত্রিনাশন**॰ ৷৷ ররাল শহু চক্রভ্যাে তাভ্যা यमूदम्रनः । मृर्य्याहन्तुमामा मार्थ्य পৌর্ণনাস্যা মিবাদুদ: ৷৷ ভতো হি-द्रग्राक्रगृथाक मर्ख मगापुरन् रिः; छार्गाः पूर्विणः। निरुष्ठकामाः म-হস। বরাহ গৃহীত শদ্রা বল পূর্ণ-मर्भाः ॥ टिं विश्वासारिमायन भारेख रिनंड्यामूरित्र मीनवशुक्रविका नाभी हहालाजूबर्न्स्श रेव (मर्दः **जू**र्हेऽ। इेव मन्द्रा दिः॥रेप्ते छुट्। ৎসৌ নৃবরাছ মাহবে নিপাত্যামা-म क्या ज्वाही। मकि यथा विषु **७ मान् ज्ञास न्**यर्वभातानि गित्रि• जूत्वः ॥ ज इन्याता गर्या जु-নেयः প্রোবাচ দৈত্য ন্বরাহমূর্তি:। পুজাপতে:সেত্ মিম নিহভ্যুব্জে-ह क बिख यथा मूद्रन्दुः ॥ वनः नमाः नारः भरेत ब्राज्यः विनाणविष्यः

बाह (भव भारती। रिम्डा खुया जा-क माछ। हि प्रवान इ उन्न की यान् मू-**নবোপপনান্।। স•ছাপ**বিব্যামি ন **ज॰नारा ९**व रिरङ्ग्पु रर्नः इनु मट **সমীপে।। এব ব্ৰবতি বাক**্ত বি-**रिण वंक्रमाज्य । म** वाङ्गाउ-भूरामा गर्बभुरुद्रगः द्रागाः पानवाः শ্চাপি সমরে ময ভারপুরোগমা:। উদ্যভাযুধ নিজ্ঞিশাঃ সর্বে তণ সমূ भामुदन् ॥ म जाउ।मामाजिवला र्मि रेजाः मनायूर्याम् रेजः। न हहान বরাহস্ত নৈনাক ইব পর্বতঃ ৷৷ কো-থস-রক্তন্যনঃ শহু চক্রপ্রে। হ্রি:। ব্যবৰ্ষত স বেগেন ব্যাপ বন্ সরতো मिण ॥ ७ जगगामुत्रं नुगा वर्कः भानः नज्छल । अधरः मर गक्तर्व **स्ट ट्रे**वू बंध्यूम्ब ।। मीछाशिमम्म रचात्र मर्भनीय जूमर्भनः । जूदर्भ रहतु পর্য্যন্ত বজুনাভ ভযাবহ ানেদো **২ছি মজ্জা কৃষিরৈ: সিক্ত**ণ দানব স স্তবি: ॥ অদ্বিতীয় পুহারৈস্ত ফুর-পর্যান্ত মণ্ডল । সুশ্বাম মালা বিত-ত কামগ কাম্ৰ্পিণ ৷৷ চক্ৰমূদ্য-ম্য সমরে বারাহ: যেন তেজসা। চিছেদ বাহূ শক্তেণ হিরণ্যাক্ষস্য कः उथा ॥ ज हिम्दाङ विभिन्ना न প্রাকম্পত দানব:। কবন্ধবৎ স্থিত:

সংখ্যে বিশাথ ইব পাদপ:॥ ততঃ **স্থিতি** সৈত্ৰ শিব্ৰ স্তম্য ভূমাৰণাত-বং । হিরন্ময় ক্রাচত্র নেরোঃ শৃঙ্গমিবোত্তম॰।। ছিরণ্যাকে হতে रिएड्डा (य (भवा रेफ्टव मानवाः । मार्ख তন্য ভ্যাভ্ডা জ্মু রার্ভা দিশো দ্ শ।। ইতি বহি পুরাণং।। 🛊।। অথ বরাহাবভারকারণ সরভক্পি ম-शास्त्रकर्ज्क अङ्गीद्रनामा । वि-(नाकं) मिथन मध्य यमा काना-গ্রিনা ভদা। অনন্ত: পৃথিবী ত্যকু। বিষ্ণো রম্ভিক মাগত: ৷৷ তেন ভ্যক্তা जू शृथिवी ऋगभाजानस्थागजा । **ज**-তো বরাহৰূপেণ নিম্মাণ পৃথিবীণ कला। भगाः भगुष्त्रात्राम् न्रशाख्य সলিলোপরি। বরাহোপি ষ্য গত্য লোকালোকাস্থ্য গিরিণ। বারা-হা। সহ রেমে স পৃথিব্যা চাৰুৰূপ-या। স তথা द्रमभावस मृहिद्रः भर्द-ভোত্তমে ॥ নাবাপ ভোষ লোকে-শ: পোত্রী পরমকামুক:। পৃথিব্যাঃ পোত্রি ৰূপায়া রম্যস্ত্যা স্ততঃ সূতাঃ া বেষা জাতা দ্বিজ্ঞোষ্ঠা তেষা বা-মানি বৈ শৃশু। দুর্ ত্ত: কণকো হোর: সর্বএব মহাবলা:।। স তৈ: পুথে: পরিবৃতো বারাহো ভার্য্যা ঋ্বা ৷ त्रम्मान खना काय्जामः रेन्द्रायनः

দ্বিষা !৷ ইত স্তত্ত শিশু ভি: ক্রীড-জি: পোৰিভি স্তদা। লগন্তি তত্ৰ ভগানি নদী: কলু হক্-তথা।। ততো দেবগণাঃ সর্বে সহিতা দেবযোনি-ভি:। শক্তেণ সহিতা মন্ত্র চক্র: সম্যক্ জগদ্ধিত ৷৷ ডতো নিশ্চিত্য তে সর্বে শকাদ্যা মুনিভিঃ সহ। **শরণ্য শরণ জগ্ম নারায্য নজ**ং विज् ॥ ज नमानाम् (गाविन्तः বাসুদেব জগৎপতি। পুণম্য স-र्वि जिन्मा स्रष्टुर् र्गक्उधृकः॥ एता हू: । नम एक एनव प्रतिका कागर काद्रनकाद्रन । कालश्क्रिन् ভगवन् **পু**धानभूक्षाञ्चक ॥ इंजि स्ति। দেবদেবো ভূত ভাবনভাবন: ৷ সে रेन्द्र (मंदगरेन करह जान् मर्बान् (१६-नियनः ॥ औ जवानुवाह । यमर्थ मा-পতা যুষ যদো ভষ মুপস্থিত ৷ যত্ৰ यमा मना कार्याः उत्पता खुर्ग मूठाजाः । দেবা উচু:। শীৰ্য্যতে বসুধা নিত্য ক্ৰীডবা যজ্ঞ পোৰিণ:। লোকাশ্চ नर्खि न॰कृद्धा नाशू वस्तु अभासिका॰ ।। ইতি তেষা॰ নিগদতা॰ শুল্বাবাক্য॰ कनार्मनः। উवाह मक्दद्र (पव वुका-ণঞ্চ বিশেষতঃ।। যৎকৃতে দেবতাঃ नर्दाः भुबान्त नकना हेगाः। भाभू-ৰন্তি নহদুংখা শীৰ্য্যতে সকল জ

গে ।। বারাহণ তদহণ কাষণ ভ্যক্ত मिहामि मक्द्र। निरम्ण मक्र उर ত্যক্ত ধেছ্যা নহি শক্তে ॥ ভু• **छ्याबयम्र उ**एकायः यबाज्या **मक्र**द्रा-ধুনা। দ্বনাপ্যাযস্ব তেজোভি বুঁহ্মন্ अतरतः यूदः॥ वान्यायस उना দেবা: শঙ্করো হন্ত পোত্রিণ । র**জ**-वनायाः मःमर्गाट विभागाः मात्रं-পাত্তথা।। কাব: পাপকরো ভূত তত **७**, क्र्रां व्या । भूगविक्रीं ৰূপেতৈ যঃ প্ৰায়শ্চিত্ত মহণ ততঃ॥ চরিষ্যানি তদর্থ নে তনুর্যন্ত্রেন পা-ত্যতা । পুढाभान्य। सम महाया हि সীদতি নিত্যশ:।। মৎকৃতে পুত্য-হ' ভষাৎ ভ্যক্ষ্যে কাৰ্য পুজাক্তে । গ্রীনার্কণ্ডেষ উবাচ। ইতুপ্রকী বা-मुप्तियन छना ह तुक्तमक्दती। जुगा যথোক্ত তৎ কার্য্য মিত্তি গোবিন্দ মূচজু: ৷৷ বাস্দেবো ৎপি তান্ সর্বা-ন্ বিস্জ্য ত্রিদশা তদা। বারাহণ তেজসা হতু (• শ্বয়• প্যানপরো ভ-वर्।। मरिनः मरिन र्यमा एउक आ**रत्र**-ত্যের মাধব:। তদা দেহন্ত বারাহ• সৰুহীন ব্যজাযত ।। বুদ্ধাদ্যা **স্ত্রি**-मनाः नर्द्ध मशाप्तव मुमानिः। অনুজ্গু স্তথা তেল আধারু মর नामरने।। उठः नरिवं रेप्तराराः सः

ৰ তেজো বৃষধ্বজ। আদপে তেন বলবান সোভীব সমজাযত ৷৷ ততঃ সরভরূপী স তৎক্ষণাধ্বিশো হভ বে । উদ্ধাথো ভাবত শ্চাপ্টপাদ-युक: मूरे जबर: ॥ दिनकरगाङ्गाना हारः मार्क्टनरेक्टकविद्युत्तः । উक् वताहकायस लक्करपाजन विस् उः॥ **লকাজ** বিস্তৃত: পাখে বজনান স্তদা ভবৎ। তন্যবাস্ত ততো দৃষ্ট্বা কো-शाकावस मक्षत्रा ॥ त्रृवृत्तः कनका ঘোর আসেদৃ: কোধ্নু हি তা:। উ हिक्किश् ख॰ यूगमर (भाववारिक **भराववाः ॥ ७७** ख्रुश्रादिन সরভ: কণ্ঠ মধ্যত:। ভিত্বা বপু বিরাহ দালী পু সূর্য্যমণিপুয় বৃক্ষঃ বঁরাহ্স্য পাত্রথামাস তব্জলে ॥ ত পাত বিশা পুথন সুবৃত্ত কনক छथा। (धात्रक कर्श:मायू ভिद्रा ভিত্বা হ্লহান হ ॥ ভ্যক্তপুণান্ত [॥] তে সর্বে পেত্ স্তোগে মহার্ণবে। कलनदः विভन्नानाः कालानलम ন हिंगः॥ পভিতেষু বরাহেষু বুন্ধা विक् र्त्र खथा। म्हेर्थः विख्यानामः পুনরেব সমাগতা: ॥ ইতি কালি কাপুরাণীযাঠাবি:শত্,নত্তি:শা-भागार मःइविजः॥ वदारः भ् विकः॥ मान छनः॥

পৰ্বজভদ:॥ মুন্তা। ইতি মেদিনী

॥ निम्पातः॥ वादाशैकनः। इंडि व्राव्यनिर्घणेः ॥ अक्षेप्रमधी-পান্তগত ক্ষমুদ্বীপবিশেষ:। যথা। गक्तर्वा वक्षाः (गोरम् । वज्ञा रः क्ष এব চ। স্মৃদ্দ কসেক্দ নাগো ভृमातक ख्या। हत्मु नमु भवायाः मञ्ज যবাঙ্গক গভন্তিমান্। ভামু। হ'চ ব্যারী চ তত্র দ্বীপাদশাস্তভিঃ।। इंडि नद्भावा॥

वज्ञाहकन्मः भू॰ বারাহী। ইতি त्राज्ञनिघकः॥

वदार गंडा छी वादाशीवृकः। इंडि मद्युज्ञावनी॥

। उर्थायः। मूर्यावर्खः २। ३७ श्रावनी ॥

বরহেক:ভা জী ক্ষুপবিশেব: 1 इंडि मद्माना ॥ ७८ भर्यायः । लब्जानु: २ **मगक्**। ७ लबकात्रिका ৪ वदाइनामा ৫ वरता ७ म्क्दी १ তিক্রগদ্ধিকা ৮ নমস্কারী ৯ গণ্ড-कानो २० थिस्त्री २२ । ইতি রত্ন-माना ॥ लब्बानुका ३२ अञ्जलि-কারিকা ১০ ক্তাঞ্জা: ১৪ গণ্ড-काती ७৫ मनी इन। ७७। ইতি गुरा-ম্বরণ।। বারাছী। চামারালু ইতি খ্যাতে। ইতি সূভ্তিঃ । ইত্যমর-

हीकागा जब उ: ॥ स्वाहनामा भू वादाशिकन्तः। ইতি শদ্মালা॥ ब्राहिक। जी क्लिक्हः। इंडि রাজনির্ঘণ্ট: ॥ वदाशी जी जुम्मुछा॥ म्कद्रकन्तः । ইতি রাজনিঘণ্ট:।। ব্রিব্দিত: ত্রি উপাসিত:।ইত্য নর: 11 ব্রিব্দ্যা স্ত্রী শুশুবা।ইত্যুমর:।। ব্রিব্স্যিতঃ ত্রি উপাসিতঃ ইত্যমর: ॥ বরিশী জ্রী বডিশী। ইতি শদ ब्रद्धावनी ॥ বরিষ লী বৎসর:। ইতি শব্দ-ब्रुग्वनी । বরিষা: জীভূর বর্ষা:। ইতিভরত দ্বিকাপকোষঃ !! विविषाशियः मृ॰ চाउकभक्षी। इंडि नप्रज्ञावली॥ বরিষ্ঠ ল্লী ভামু। ইভ্যমর:।। মরিচা। ইতি মেদিনী।। वित्रिष्ठः जि व्ययमनर्याद्रजिण्यमः উৰ:। ইতি ব্যাকরণ ॥ বরতম: १। डेक्डमः। इंडि सिनिनी ॥ वङ्गः । इंड/बर: ॥ विविधः पुः जिन्निविभक्ती। इंडि

(मिनि।। नात्रक्वृकः। इंजि ब्रांज-निचर्छः ॥ বরিষ্ঠা জ্রী আদিত্যভক্তা। ইতি ब्राजनिर्घणः॥ বরী জী শতাবরী। ইত্যার:।। স্য্পরী। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥ वद्गीयान् वि (कुष्ठः ॥ वद्गिष्ठः ॥ অতিযুবা। ইতি মেদিনী।। वज्रीयान् भू विश्व छ। दिन्ध विः भ-जिर्यागाञ्जी जाही मन्यागः। जब का उक्व-। माजा म्यावः সুতরা সুবেশ: সৎকর্মকর্ন্তা মধুর স্বভাব: । नद्रा वलीयान् अनवान् जनाए। (यारगा वदीयान् यकि उन्मकारन।। ইতি কোষ্ঠীপুদীপঃ॥ वत्रीवर्षः शुः वनीवर्षः। इंडापद-**हीकायाः त्रभानाथः ॥** বরীযু: পু: কাম:।ইতি ত্রিকাণ্ড-শেব: !! ্ৰ বৃক্টঃ পু॰ স্লেছ্জাতিবিশেষ:। यथा। भूलिन्सा नाहला निष्ठेताः শবরা বক্টা ভটা:। মালা ভিলাঃ কিরাভাশ্চ সর্বেপি শ্লেছজাত্য: 11 ইতি হেমচন্দু: 11 वक्षः भू॰ अष्ठाह्यकाि वित्मवः। यथा। त्रज्ञक म्हर्मकात्रम्ह नरहे। व-क्ड वर ह। किवर्ज (मह जिलाक मेखिए हाडाजाः मृजाः ॥ वयाः श्वीगमनादो दिया गद्या एका ह विश्वा वास सिया गद्या एका ह शिविग्र्य ह । भजजाकाना विश्वा का नाथ मामास गहिं ॥ देवि भुग्य-भिव्य उत्थ्य यमयहनः॥ आस्पार्थः भिव्य उत्था । देवयं मा ह कन्यायाः भिव्य उत्था । देवयं मा ह क्रिया निवाः । स्मी-हिकाथ अव ह ॥ देवि भन्नामन्नम-स्वितः ॥

ব্ৰুণ: পু॰ দেবতাবিশেষ:। স চ কশ্যপস্য অদিভিনা শ্নপত্ন্যা জা-তঃ। তস্য চর্ষণ্যা॰ পর্যা॰ ভৃগু বাল্মীকী পুণ্রৌ ভান্তৌ । ইতি ভাগবভমত-॥ म চ **ब**लाशि-পতি: পশ্চিমদিক্পালক্ষ ৷ তৎ পर्यायः । भूरहजाः २ भागी ၁ যাদসাংপতি: ৪ অপ্লডি: ৫ ৷ ইত্য-মর:।। যাদ:পতি: ৬ অপাণপতি: ৭। ইতি ভটীকাষা ভরত: ॥ জমুক: ৮ মেঘনাদ: ৯ জলেশ্ব: ১০ পরঞ্জয: ১১দৈত্যদেব: ১২ জীবনা-বাস:১৩ নন্দপালঃ১৪। ইতি শব-बद्रावनी ॥ वाद्रित्नामः ১৫ मण्डनी ১৬ রাম: ১৭ সুথাশ: ১৮। ইতি किराध्वः ॥ #॥ कलामरगर्मर्म

प्ती **अम्र भूडा**विधि यंथा। इय-শীর্ষপঞ্চরাত্রে। অথ বাপ্যামতঃ क्यां मुख बद्दानि निर्मितः। वि-ভুজ হ সপ্ ধ্ত দক্ষিণেনাভ্য-भूम ।। বামেন নাগপাশন্ত ধার-यन्तर मूर्ভागिनः। স্বিলং বাম মা-ভোগ• কারযেদ্দাদসা•পতি• ॥ বানে তু কারযেদৃদ্ধি দক্ষিণে পুম্বরণ भृज । नारेण नंशीज यीषाजि: **म**-मृत्ः निवर्गात् छ ।। कृत्विव वक्षा (नव- প্তিষ্ঠাবিধিনার্ছ্যে**। পুষ্ক ७८ नू ध**ा उट्या ४/१२ भू अन्न यह न (मोम) विमन्नत्मनुमन्नि ७°। म-ৰাভরণ সংযুক্ত সৰলক্ষণ লক্ষিত ॥ कित्रीयः भी जीनः (भोरेनाः श्रीपः যন্ত নবস্থিত। লাব্ণ্যামৃতধারাভি ন্তর্পযন্ত মিব পুরা: ॥ রাজহ্ স স-भाकाः भामवागुकतः मुख्ः। भुष्ठ-ब्रारिश् गॅ रेगः मरेबं: ममञ्जाद भिद्र-বারিত।। গৌর্য্য কান্ত্যা চানুগত निहास शिववादिकः। नारेग र्या-দোগৰৈ মুক্তি বুন্ধাণ মিব চাপর ।। मृष्टि मः शांत्रकर्लातः नातायग मिवाः **भत्र•। ইভি ধ্যাত্বা পূজ্ঞে ।। ব**ङ्ग মজোদ্ধারস্ত তবৈব। স্ঠাবি**:শা**ন্ত বীজেন চতুদশেষরেণ চ। অর্জেন্দু-বিন্দুয্ক্তেন পুণবোদ্বীপিতে ন চ ॥

তেনওঁ বৌঁইভি মন্ত্রণা পুতিমাযা। श्चिष्ठिः कृष्वा भूगत्वन निरवाधरय । প্রযের্শ্ব পুত্রাদৈর: নালিখ্য পাশ মু দ্যা।। স্থিতি॰ পুতিষ্ঠা॰।। নিবোধ-য়েৎ অন্তৰ্গভাস্থ চ মুপ্তিভ্যাণ নিৰো-ध मृ मु ॰ मगरिय ।। नमकात्रमञ्जस । বহুণো ধ্বজে। জিঞ্চু: পুৰুষো নিমু-गाविभः। भागश्खा भश्वात् छ-স্মৈ নিভ্যুণ নমো নমঃ॥ ইতি জলা-শযোৎসর্গতন্ত্ব । ৠে বৃষ্ট্যর্থ অস্য क्रभनीयमञ्जायथा । शृक्षतावर्ख कि र्भ रेवः श्लावयष्ठः दमुक्तवाः । विषु मुङ्जि उमम्बः (अयाज्यानः नमाग्र)-इ॰ ॥ यञ्ज (काम्यू की मूटा नहाः मर्वाक्षमितिषु। अस्को मभूमा अन् ত্বার স্তাম তোযাত্মনে নমঃ।। ইতি भाषा भागरेन क्षाराद्व बंक्प भा-রাধ্য মূলনন্ত্রণ জপেৎ। পূজাপতি শ্বি ভৃষ্ট্প্ছনে। বৰুণো দেবতা এতাবদুগন্থ মভিব্যাপ্য সুবৃষ্ট্যর্থ জ- 🔐 পে বিনিযোগ:। মন্ত্ৰস্ত গুৰুমুখাৎ क्छिः। **म यथा।** ७ वृष्टितिङ्गानावऽः স্তর্যো মৰুতাস্প্রী গছবশাপণ্নি দ্ত্বা দিব গছত তেনো বৃষ্টিমাবহ । ইতি মন্ত্রস্য সহসুজপানন্তর সুক্ ষ্টিমতী বসুমতী ভবতি। অত্র সন্দে-रहा न कार्याः ॥ # ॥ मखास्त्रः । कृई·

লক্ষী তথা মাযা তেন হুঁ জীঁ হুঁটি ইতি ত্র্জরমন্ত্রণ নাভিমাবজণ নধ্যে পুবিশ্য যদি জপতি তদা অনাবৃষ্টি হরতি মহাবৃষ্টি ভ্রতি। অষ্টসহসুদ্ধপঃ সংখ্যা চতুর্গুণা ডে: ন দ্বাত্রিশেৎ সহসূত্রপ:। দিন-ত্রবানন্তর• চত্দিনে **জপসমা**[†]গুঃ॥ নাভিমাত্রলে স্থিত্য জপেম্বরং, পুসন্ধী:। বস্সহসু জপেম্ব ত্রিদিন ব্যাপ্য হল্প তঃ॥ অথবা। ষট্ সহসূ জপেলিত্য তদা বৃষ্টি ভবেৎ अुत । इंडि यहेकर्य **नी शिका ॥ 🖷 ॥** প্রকান্তরে বং ইতি একাক্ষর মস্তো• পি জপ্যত্ত্বেন লিখিত:।। 🛊 🛭 মহা🕂 পাতকিনো দপ্তধন গৃহীত্বা রাজা-वक्गार भुजिभाष्ट्य । यथा। नाह-দীত নৃপ: সাধু মঁহাপাতকিনো **ব**া ৰ•৷ আদদানস্ত ভলোভাত্তে**ন দো**-ষেণ লিপ্যতে॥ অপ্সূ পুবে**শ্য ত**॰ म् ७ वक्गाराभभाम् एए । मुड ৰ্ত্তোপপন্নে বা ব্ৰাহ্মণে পুতিপাদ: হে ে ৷ ইংশা দণ্ডস্য বক্ণো ব্লাক্তাণ म ७ शरता हि मः। देण: मर्बम्। सग-ভো ব্রাহ্মণো বেদপারণ: ॥ ইভি भानत्व २ ज्वागः ॥ 🗱 ॥ यनाम-श्राउवृक्तः । खर्मर्यायः । वद्रगङ ২সেতু: ৩ তিজশাক: ৪ সমারক: ৫1

ইত্যমর:॥ অশ্মরীয়: ৬ সেতুক: প বরাণঃ ৮ শিখিমগুন: ১। ইতি **७क्मः >> मा**धूर्कः >२ ७मानः ২০ মাৰতাপছ: ১৪। অস্য গুণাঃ 1 करूषः। উक्षः। तक्रामा मीड वाउर्वज्ञः। त्रिक्षव्ः। मीर्शनवः। বিদুখিরোগজিভুঞ। ইতি রাজ-निर्घण्टैः॥ व्यक्षितः। वक्षः भिद्धः (ना (उपी (भूषा क् हाणा माक-ভান্। নিহন্তি গুলা বাতাসু ক্রিমী॰ **एकारका ग्रिमी शनः ॥ कवारमा मध्** त्र खिङ: कर्तृका क्षक्रका नघू: । ইতি ভাবপুকাশ:॥ অन्। इ । दक-ণো প্ৰিল শ্লংখা ভেদী চোঞো-रणाबीरदः। পুল্ল॰ ব্ৰুণজ॰ গুাহি পিত্তমু আমবাতজিৎ।। ইতি রা-करला मः ॥ का । इंडि (म-িনা । সুবং। ইতি বিখঃ ॥ व्यवा । जो महा १ इंडामद्रशा বঞ্গানী জী বৰুণপত্নী। ইতি किंगश्रः ॥ বৰুত্ৰ॰ ক্লী উভবীযবন্ত্ৰ। বৃধাতো ক্ত্র পুত্রবেন নিল্লন । ইতি সি- ভরত: ।। পরিহাস: ।। ছাগ: । काडकोमून्त्रामृगाहिव् खिः ॥ ब्युवः পু॰ স॰ভক্ত:। ইতি স॰ বর্করাট: পু॰ কটাক্ষ:॥ তরুণাদি-किथनातानामिवृज्धिः॥

বৰ্প ল্লী ভনুত্ৰাণ। ইতি ছেম-म्मुः ॥ वर्ष ॥ इंडि सिमिनी ॥ শদরত্বাবলী।। খেতবৃক্ষঃ ১০ খে তত্র প্রণী ঘ্রকারাদৌ গণিকো १ य॰ मादः ॥ বৰ্ষথ: পু॰ পরপৃহরণাভিঘাত-व्रक्षार्थं व्यम् ममास्वव्यक्तावव्रनः काहि मुत्रुः उट् । उट्शर्यायः । রথগুপ্তি: ২। ইত্যমর ভরতৌ।। রথস•বৃতি: ৩। ইতি জটাধর:।। বৰ্ষথিনী জ্রী সেনা। ইত্যমর: ॥ বরেণ্য॰ ক্লী জন্ধুন। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ ॥ বরেণ্য: ত্রি পুধান:। ইত্যমর:।। বরেন্দ্রী জ্রী গৌডদেশ:। ইত্তি ত্রিকাওশেষ:।। বরেশ্বর: পূ॰ শিব:। ইতি শন্-ब्रञ्जावनी ॥ व तारे॰ ली मक्वक भूझ । इंडि मद्भाग।। वादानः भू जी वबरेः। इंडि ত্রিকাওশেষঃ॥ । বর্কর: পু॰ যুবপশু:। ইত্যমর:॥ भिवनावेकः । इति उडीकायाः इंडि (मिनि)।।

ज्यातिः ॥ नात्रीभाषावादादार्भः

ऋकाञ्चनत्रभक्त छः। ইতিমেদিনী।। दर्शः भू॰ ब्रजाठीयमग्रः। मगान ধ্যিতি: পাণিভিরপাণিভিৰণণ-क्षि उ र्नर । यथा कवर्गः। व्यव कव খ্ৰাদিনা বিজ্ঞতীয়ত্বেপি স্থানসা-ম্য মন্তি। ইভামরভরতৌ।। গৃছপ-विष्हरः । यथा । मार्गा वर्ग भविष्ह-(नाङ्वाञाध्यायास्त्र मःगुरुाः। উहु । मः পরিবর্ত্ত পটল: কাও মব্রিযাং॥ ञ्चानः भुकद्रगः शर्दा दिक्ष गुञ्चमक्षः যঃ।৷ ইতি ত্রি চাণ্ড:শ্বঃ ৷৷ সমানা-कद्मामा भूद्रभा उट भर्यायः। कृ जिः ২। যথা। সনদ্বিধাতঃ কৃতি ক্চ্যুতে হথ স্থাপে গ্ৰন্থ বৰ্গো ছিল্ডাণন নিম্নঃ । ষ্যোপরিষ্টা । তথাপরেঙ্কা স্ত্যু-कुान्डा मुस्मार्या भूनण त्राणि।। খণ্ডৰয়স্যাভিহতি দ্বিনিন্নী তৎ খণ্ডবগৈক্যযুতা কৃতি বা। ইষ্টো-नयू गु। मि वधः कृ जिः ना पि हे ना বর্গেণ সমন্বিতো বা।। উদাহরণ । माथ नवानाक ठजुर्ममानाः द्वि ত্রিহানস্য **শত**ত্রযস্য। পঞ্চোত্তর-স্যাপ্যযুক্তস্য বর্গ জানাসি চেছ্রগ विधानमार्गः॥ इंडि नीनावडी॥ ৰগোত্তনঃ **જા**• চরানা• অর্থাৎ **पिय कर्क** है जूला मकत्र त्राणीना॰ भुष्ता रःगः। हिद्रागाः वर्षा

বৃষ সিংহ বৃশ্চিক অন্তরাশীনাং পঞ্মো ২ শ:। দ্ব্যাত্মকানা অ-र्था८ मिथून कन्या धनू मीन द्रामी; नाः नवस्मा १ मा । एका । एका । পুথনে চাংশে স্থিরাণা পঞ্মে তথা। নবনে দ্ব্যাত্মকানাঞ্চ বর্গো-ত্তম ইতি মৃত:।। অণিচ। রাশী-नाः इकीयनदाः मः । यथा । अन বাংশস্ত রাশীনা বর্গোত্তন ইতি म्जः। ইতি জ্যোতিস্তভ্নু॰।। বৰ্ছ ড দীণ্ডৌ। ইতি কবিকল্লছম:।। ড বৰ্চতে। ইতি কবিকল্পন্সম:॥ वहः द्वी क्रभः ॥ विश्वा ॥ (**७ जः ।** ইতি মেদিনী।। বর্চক্ষ: পুংল্লী বিধা। ইত্যমন্ন:॥ वह बी मुं हमुः। यथा। त्राहिन्। म जवहाँ। वह बी (यन हन्तुमाः । ইতি বৃহি পুরাণ ॥ वहाँ भू॰ हन्मुभूयः। ইতি मिरिनी ॥ अन्रह । द्वाञ्गिरामञ्चष्का व-ईबी यन हन्मुभाः। इन्डाप्त्रविहर भूदात मर्गान्कीर्खान मञीसहः ज्यागनामाध्यायः ॥ वर्ष्कन न्नी हि जा॥ जागः। ইতি মেদিনী।। মারণ । ইতি হেমচন্দু: विद्धितः वि ७।कः। वृत्रशाखाः ङ भुज्रायन निष्ममः। यथा। व्यवकाः

ভঞ্চাবধৃত সরোষ বিষ্ণবাদ্বিত । গুরো রপি নভোক্তব্য নম সং-কার বজ্জিত ॥ ইতি কৌর্মে উ-পরিভাগে ১৬ অধ্যায়:॥

बर्क्कनीय॰ कि वर्क्कनरयाग्राभाग्राज्ञ बुः। वर्जनीयामः यथा। वाजामः न র্ত্তকামঞ্চ তক্ষো ২ম ঞ্চককারিণ:। ग्राम॰ ग्रिकासक यञ्जासरकत ब জ্জবিৎ !৷ চক্রোপজীবিরজক তক্ষ-त्र धृकिनाञ्चथा। गाञ्चर्य (चा रुकात्र) म म म काम विवर्द्धार ।। समान চিত্ৰকৰ্মান বান্ধ্বি: পভিতস্য চ । পৌনভঁ বছাত্রি মধ্যে র ভিশস্তস্য চৈৰ হি।। সুবৰ্গার শৈল্য ব্যাধি **७**न्याज्यम् । विकिट्नक्न्ये हिन वामः भू॰कवा। माखिकना ह।। ख-ৰ ৰাম্ভিকয়ে৷ ব্লং দেবতানিন্দকস্য চ।সোমবিক্রযিনশ্চান্ন খলাকস্য বি**শেষত:।। ভা**ৰ্য্যা**জিতস**্য চৈৰা-ন্ন• যন্ত্যপেপতি গ্ছে। উৎস্ क्षेत्रा कर्म्यात्रा छर्थाताहिष्ठाजाः জিন: ৷৷ অপাড়ায়ঞ্চ সংঘায় শ জ্ঞাজীবস্য চৈব হি। ক্লীবস্যান্ত্যা-বিন শ্চাম মব্তোম ত্তম্য চৈব হি॥ ভীতন্য ক্দিত্স্যান্ন মবকুষ্ট প तिकिछ। वृक्षियः भाभक्तः भा काम मृजक्ष्य ह।। व्थाभाक्ष्य रेहितामः भावामः यम्ब्रमा ह। जाः भूजानास नातीनाः क्रम्मा छेलः व हि॥ कन्म्कामः विष्णस्म मस् विक्रिन स्था। भोशामः चर्छनाः नक्ष ज्यिजामम स्नि ह॥ विस्त पुः जननम्यामः भितिविद्यम स्नि ह। भूनक्षि विष्णस्म छेला विस्त पुः भाउः॥ स्नि स्वा स्था स्था तिम न द्वायः विष्णस्म छेला विस्त न द्वायः विष्णस्म छेला तिस्त न द्वाक क्षेत्र स्व मन्द्रमा मर्च नस्म न मृक्ष क हि मन्द्रमा मर्च नसम्बः नृष्ठिक। स्था यम्यामः मम्मास्ति म स्मामाति किन्द्रमः॥ हैन्डि श्रीकृष्णभुद्रास देभितिकारमः अ

वर्ड्डाः वि वर्ड्डनीयः। यथा। व्यवःश्रवः मृनुष्ठ वः वर्ड्डावर्ड्डा भुक्डिकयाः। (ভाङ्का समः भयुः विकः सम्भा कः विद्रमः श्रिकः।। व्यस्त्रम्भाम्पान्तः। व्यः श्राक्ष्म यव श्राद्मस्विक्याः। व्यः व्यक्तः वह्रशा श्राक्षा (व्यक्षः)। व्यक्तः वह्रशा श्राक्ष व्यक्तः। व्यक्तिः। व्

ৰৰ্গ ত ক স্বতিবিস্তারগুক্রানুগ্রুক্তি দীপনে। ইতি কবিকল্পক।। বর্ণ-যতি বণাপায়তি কবি:স্টোভীত্যথা: । বর্ণযক্তি তন্ত্র• বিস্তার্যতীত্যর্থ: । বর্ণযুতি পুতিমা• শৃক্লাদিবর্ণা• করো-ভীত্যর্থ:। বর্ণয়তি উদ্মান্ত্রেদীপ্যতে বেত্যর্থ: ৷ শুল্লান্যত্যক্তি দীপনে हेर्जा भावेः। इंजि मुर्गामामाः॥ वर्ग क वर्ल। इंडि कविकल्लक्ष्मः॥ क वर्गयञि । अय॰ किन्ध्यनगुरञ। वर्गः मूङ्गानिकिया। इंडि पूर्णानामः वर्ग क्ली अस्तृभः। ইতি रूपठमुः॥ বৰ্ণ: পু॰ জাতি:। সাচ ব্যক্ষণ: क्क बिरग दिक्ना म् मुण्डा वका गृद् भारि र्यथा। यहा जगवान् भूकव ৰূপেণ সৃষ্টি কৃত্বান্ ভদাস্য শ ब्रीब्राट চত্ত্বারো বর্ণা উৎপন্না:। মুখতো বাহ্মণাঃ বাহুতঃ ক্ষত্রিযাঃ উৰতো বৈশ্যা: পাদত: শূদু৷ জা-তাঃ। এতেষা বর্ণানা খ্যা: শা-স্ত্রেষ্ নির্কাপতাঃ সন্ধি। ভক্রবা-ऋगश्या उठाउर । अश्रयनः यजनः मानत्कि । की विकासयः व्यक्षा-পন যান্ধন পুতিগুহক্চেতি। ১। क जियमा ज्या धर्माः। अधायनः यजन गानक। भूजाना त्रक्रा कीविका।२। देवमाजा ब्रायार्थाः

। व्यव्ययन यजन मानक । ठउत्मुः জীবিকাঃ। কৃষি: গোরক্ষণ বাণি-काः अभीमस्थिति । छ। भृमुत्रा जू वुका कव विभाग मुनुषा सम्मा की वि-কাচা৪া ব্ৰাহ্মণা আশুন চতু ইয়বঙো ७वि । वुकाठाती गृरुष्टः वानभुष्टः मन्। मे । उब उभन्यनान्हंद्रः नियम कृषा ए। छाताः निवासी-श्चित्रा नाञ्चरवहायायन करतार्जिन ব্ৰহ্মচারীত্যচ্যতে। ১। সান্ধবেদা-ধ্যুধন সমাপ্য যো দারপরিপুহ্ণ ভূত্বা মধর্লাচরণ· করোভি স গৃ**হস্থ** উচ্যতে। ২। পুত্র মুৎপাদ্য যো বন बाम॰ कृद्वा অक्डेशहा कनाहि छ-ক্ষ্যিত্ব। ঈশ্বরারাখন করোতি স-वानभुष्ट फेड्राज। १। यः मर्बः ग्-**সাদিক ভ**াকুা মৃণ্ডিতমুণ্ডো গৈরি-करकोशीनाहामन मुख्य कम अनुक বিভূৎ ভিক্ষাবৃত্তি নিৰ্জনে তীথে বা স্থিত্বা কেবল মীশ্বরারাধন করো: তি স সন্যাসীত্যচ্যতে। ৪। ক্ষতিয বৈশ্যযোগ্ধ পূথমাশুমত্রয় বিহিত । णूपुरेमाक का गृशासुमः। देखनाः ब्राधनख मर्खिषाः वर्णमामाभुमागास् माधाद्राभा थर्गः। उद्याध्य यस विकृ-পাসক: স বৈষ্ণৰ উচ্যতে। শিবো: शाजकः रेणवः। पूर्गापि मञ्ज्रशाजकः

শক্তি:। সূর্য্যোপাসক: সৌর:। গ-ণেশোপাসকো গাণপত্য উচ্যতে। ইভি পুরাণার্থপুকাশ:॥ 🗱 ॥ অ পিচ। ব্যক্ষাবাচ। সর্গাদিকৃদ্ধরি ৈশ্চৰ পূজ্য: স্বাযয়ুবাদিভি:। বি-পূৰ্ণদৈয়: স্বেন ধৰ্মেণ তদ্ধৰ্মণ ব্যাস বৈ শূণা। যজন যাজন দান ব্ৰাহ্মণস্য পु ि गुरु:। अधाभन हाष्य्रन यह কর্মাণি ছিজোত্তমে।। দান মধ্যযন• याञ्जा धर्मः काञिय दिन्नारयाः। मख ख्या क्वविषम्। কৃষি বৈশ্যম্য শব্য-**छ ॥ मृ**भूदेवद दिकाजीनाः मृमुानाः थर्ममाधनः। काक्कर्म खणाजीवः পাক্যক্তো ২পি ধর্মত:॥ ভিক্নাচ-র্য্যাথ শুশুষা গুরো: স্বাধ্যায এব চ । नक्षाकर्जाञ्जकार्यक्ष शर्मा २य॰ वुक्त ठाविषः ॥ मर्खिषा मानुगापाछ ৈ দ্বিধ্যন্ত চভ্ৰিবং। বুদ্দচাযুৰ্গঙ্গল-र्वारा रेनिष्ठरका तुष्कउरश्र ॥ বো হধীত্য বিধিবদেদান্ গৃহস্থা-भूम मानुरहार। छेलवहां गरका एकः ध्या निष्ठिका सद्रशास्त्रिकः ॥ व्यय्तरा **** তিথিশুশ্বা যজ্ঞো দান সুরার্চন• া গৃহস্থ সমাসেন ধর্মো হয় দ্বি-क्षत्र बनाः॥ छेनानीनः नाधकक मृ 'হঙ্গে। দ্বিবিধে। ভবেৎ। স্কটুত্বভরণে ्यूकः नाभका शत्रो गृशी जत्र ॥

খাণানিত্রীণ্যুপাফ্ত্য ত্যক্তা ভার্য্যা ধনাদিক•া একাকী যস্ত বিচরেৎ উ-मानीनः न भोक्किकः ॥ ভূমৌ मृत ফলাশিত্ব• স্বাধ্যায স্তপ এব চ 1 স-শ্বিভাগো যথান্যায় প্রয়ো হয় বন-বাসিন: ৷৷ তপ শুপ্রতি যো হরণে याकाप्तवान् कुर्लाठि ह। स्राध्यारा চৈব নিরভো বনস্থ স্তাপদো মজঃ॥ তপদা কৰিতো ২ত্যৰ্থ যস্ত ধ্যান-পরে। ভবেৎ। সন্যাসীহ স বিজ্ঞে-যো বানপুস্থাশুনে স্থিত: ॥ যোগা-ভ্যাসরতো নিত্য মাক্ক্ফ্ জিতে-ন্দ্ৰিয়:। জ্ঞানায় বস্তুতে ভিক্ষু: প্ৰো-চ্যতে পারমেষ্ঠিক:।। যন্ত্রাল্মরতি রেব স্যামিত্যভূপ্তো মহামুনি: । সন্ধ্ৰ দমসম্পন্ন: স যোগী ভিক্ৰু क्ठाउ। रेडक भूडक स्मिनिवः তপোধ্যানে বিশেষত:। সম্যক্চ জ্ঞান বৈরাগ্য• ধর্মো হয• ভিক্ষুকে-মতঃ ৷৷ জ্ঞানসন্যাসিন: কেচিৎ (यह महा मिता २ श्राद्धा १ म्यं महा-मिनः (किरिधिविदः भात्रसिकः॥ যোগী চ ত্রিবিধো জ্রেয়ো ভৌত্তি-কো নোক্ষ এব চ। তৃত্তীযোদ্ত্যাশু-মী প্রোক্তো যোগমূর্ত্তিসমাশ্রিত: ॥ পূথনা ভাবনা পূর্বে নোক্ষেত্বকর ভাবন। তৃতীযে চান্তিন। প্ৰোক্তা

डावना भावत्मध्रती ॥ धर्माट मः জায়তে মোক্ষো অর্থাৎ কামোভি জায়তে। প্ৰুত্তঞ্ নিবৃত্তঞ্ দ্বিধং ष्ट्या रेविहकः ॥ ज्जान भूवः निवृज्जः म्यार भुवृखका प्राप्तवकृष्। क्रमामः নো দ্যা দান মলোভো হভ্যাস এ ष्ट्र।। बार्जि क्थानमृश ह जीर्थानुम-য়ণ তথা। সত্যু সন্তোষ আন্তিক্যু ভথা চেন্দুিয়মিগুছ: 11 দেবভাভ্য র্ছন পূজা ব্রাহ্মণানা বিশেষত:। चिक्ति शिववाहित मरिश्नुबर म-ৰক্ষতা।। এত আশুমিকা ধর্ম। শ্চা-ভুরর্ণ্য বুরীম্যতঃ। প্রাজাপ ভ্যু বু-ক্ষণানা মৃত স্থান কিবাবতা।।। छान रेमनुः कविगानाः मःगाम-ञ्च भनाविनाः । रेवणानाः भाक्छः ष्टान यवर्ण मनुवडं छा ।। शासर्व म् पूजाजीनाः भित्रिहात्त ह वर्ल्डाः। इंडि गाक्ए ६५ व्यागः॥ 🗱॥ व्यन्ताह । द्राञ्चनमा ज् वक्षामि मृन् क्यं वमुक्तत्व। यानि कर्याणि अहीं-ত মম ভক্তিপরায়ণ:।। ষট্কর্মনি-ম্বতো ভূরা অহস্কারবিবর্জিত:। লা ভালাভ পরিত্যন্ত্য ভিক্ষাহারো **बिउन्दियः ॥ भग क्या म**मायुकः পৈশুনে।ন বিবর্জিত:। শাজানুসারী ন ব্যক্তে। ন বৃদ্ধঃ শিশুচেতনঃ।। এত-

দৈ বাহ্মণ: কর্ম একচিত্তে। জিডেন্দি-यः। इक्षाभूर्डक अक्ट म मामिड বসুধ্ধরে ॥ ক্ষতিযাণাণ পুরফ্যামি নন কর্মসু নিষ্ঠতা । যানি কর্মাণি व्दर्शि क्वविया मध्यमंख्ठाः ॥ नानन्त्रण कर्याखा यद्ख्य जननः मुि:। यम कर्यमु (मधावी व्यव्हाप्त বিবর্জি**ড:** ॥ অলুভাষী গুণক্ত*****চ নিত্যু ভাগবতপ্রিয়:। গুরু বিদ্যান-चुज्यानाहि जगनः लिमुत्नान विव-জিঁত:। এতৈ গুঁ ণৈ: সমাযুক্তো যো-মা॰ বুজতি ক্ষবিয়ঃ ॥ ভজতে মম-(या निकाः सम त्याकाय शहि । दिनागनान भ्रवक्रानि मम कर्मनू নিষ্ঠতা ।। যানি কর্মাণি সক্তে মন ভক্তিপথে স্থিত:। এতৈ গুণৈঃ यथार्या ना जानाजिविवर्किंठः শ্বতুকালাভিগামী চ শাস্তাত্মা মো-হ্বজিত:। শুচি দক্ষে। নিরাহারে। गग कर्मात्र अना ॥ अक्रम भूकत्वा নিত্য যুক্তো ভক্ত্যানুবৎসলঃ। বৈ-**न**) एउ वस मण्यू का (या नुकर्मा नि-করেবেৎ ॥ তদ্যাহ্ণ ন পুণশ্যানি न ह स न जुनमाजि। अथ मृमुमा वक्रांभि कर्यानि भृगु नाथित ॥ যানি কর্মাণি কৃত্বা ভূ শূলে মহাণ

ব্যবন্থিত:। দম্পতী মম ভক্তৌ যৌ ম্ম কর্মপরাষণী।। উভৌ ভাগ-বতৌ ভংক্তা নৎপরৌ কমনিষ্ঠিতৌ । रमकाली ह जानां उजना তমসোজাত: ৷৷ নিরহক্ষারযুক্ত:-ज्या ज्याजित्थारा विनी उदान् । कु ৰ্ণানোভিপ্তাত্মা লোভ মোহ বিবর্জিত: ॥ নমক্ষারপ্রিযো নিত্য यम विद्यावादिकः । भृष्कर्माणि म (निवि य अव अ अभाग्रहाद्र ।। ত্যক্ত্বা প্ৰবিসহসাণি শৃদুমেৰ ভক্তা-माइ। इंडि वाद्रार्श् विधिकस्माद-शक्तिगमाध्यायः ॥ **#** ॥ यशद्रक । সুকেশি ক্বাচ। বিপ্রাণাণ চা-তুরাশুন্য বিস্তরান্মে তপোধনা:। আচক্ষধ্বন মে তৃষ্ডি: শৃশ্বত: পুতি-বিদ্যতে ॥ ঋষয উচু:। কৃতোপনয नः मनाक् वुक्तानात्री खात्री वनन्।! তত্র ধ্যো ২স্য য তঞ্চ কথ্যমান॰ নিশানয। স্বাৰ্যাবোধো ই গুনু শ্ৰুষা স্থান ভিক্ষাটন স্থথা ॥ গুরৌ নিবে म् । जहाम् अनुद्धाउन निकामः। भर्यार्थ काम माकाना नग्रक् भु-जुः नगारन ।। जिनान् उः भरिहिव তৎপরীভ্ষ নিত্যশ:। অবাপ্য স क्वान् (वरान् भाजः भाभा खता मू थार ॥ उठा वत्राम्न पन्राम्ख

त्रति पिक्तिगाञ्च :। गार्च ह्या<u>भूयकी</u>-मस गार्ड्याम्बममामुख्य ॥ यान-পুজাশ্নকামি চতুর্থ বেছ্যা বসেৎ । তথৈব চ গুরো র্গেছে দ্বিজে। নিষ্ঠা মবাপুষাৎ॥ গুৱা রভাবে তৎ-জয়তি মৃত্যু স দ্বিজঃ শালস্কটকট । उनावृत उठ समार गृहशामुः मकामध्या । अमनानक्ष्वाः कन्ध्री মৃদ্বতে নিশালর।। স্বকর্মণা ধনত वक्। পिতৃদেবাতি शीनां । नम्रक् সংপ্রীণযেন্ডক্ত্যা সদাচাররতো দ্বি-कः ॥ गार्ड्यु वृक्षप्रयीक वानभुद्र ত্রবাশুমাঃ। ক্ষ্তিবস্যাপি গদিতা য আচার। দ্বিজন্য হি ॥ বৈথানস-षु गार्वञ्च । माम्यिष्ठग विणः । गार्श्य बुबन (चुक मृमुम्र क्रान-দাচর।। স্থানি বর্ণাশুমোক্তানি ধ-র্মাণীহ ন হাপথেৎ। যো হাপয়তি তস্যাসৌ পরিস্প্যতি ভাস্কর:॥ ইতি বামনপুরাণে ১৪ অধ্যায়: ॥ 🗱 ॥ भूनम्ह । 🗐 उर्ब उवाह । वान्तन ক্ষত্রিয় বিশা শুদুাণাঞ্চ যথা ক্রমণ । व्यकागुनना ज्वा मृगू धर्मान् नः (यान्जिन् ॥ मान मम्ब्राष्ट्राब्र (फ्रान् गरेजः चार्याग्डर्भद्रः । निर्जापकी ভবिष्ति अर्गाहानि

भितिगुरु ।। वृख्यं सामायहान्यान न्यानव्याभाषाख्या । अर्थ्या भुष्टि-পুহাদান শ্লেথান্যাযতো দিজ:।। मृक्षार्था८ मुद्धः मुख्यः न्यार्याभार्ति-তো হর্থো বস্য তমাৎ। ইতি ভটী কা ৷৷ সৰ্বলোকহিত প্ৰয্যানাহিত कन्राहिष्युकः । रेभवी अभस्यमञ् यु वाक्रनामाख्य धन ।। भावि ब्राङ्म **চ পারক্যে সমবৃদ্ধি** ভবেৎছি**জ:**। ঋভাৰভিগম: পত্ন্যা শস্তে চাস্য शार्थिव ॥ ३॥ मानानि मम्त्रामिहाः তো दिखन्धः कविरयानि हि । य-क्रिह विविधि ये क्रि त्रधीयी उ ह ना-র্থিব।। শদ্রাজীবো মহীরক্ষা পুব-রা ভদ্য জীবিকা। ভদ্যাপি পুঞ্ম কল্পে পৃথিবীপরিপালন ৷৷ ধরিত্রী भावानरेनव क्उक्छ्ता नदाविभः। ভবন্তি নৃপতে রংশা যতো যজ্ঞাদি কৰ্মণা॰ ॥ দুষ্টানা॰ শাসনাদাজা শি ষ্টানা॰ পরিপালনাৎ। প্রাপ্নোত্য-ভিনতাল্লোকান্ বর্ণসাক্ষারকো নৃ-णः ॥ २ ॥ **नामूनान्यः** वानिक्यक क्विक मनुरक्षभन्न। दिनाग्रय कीरि-काः वुका म्हा लाकशिजाम्हः॥ ভস্যাপ্যথ্যবৰ বক্তো দানধৰ্মণ্ট मनप्रत्छ । निष्ठा रैनमिखिकारीना मनुष्ठामक कर्मांगा ।। ।।। विकासि সংশ্ৰুষ কৰ্ম ভাদৰ্থ্য ভেন পোৰশ । क्य विक्यरेष दीशि श्रेन: काक्-ख्रादन वा।। मानक मम्। मामाना भाक्यरेख यंजनभा भिजानिकः नर्बः रेव मृषुः सदी उ एउन ह ॥ ८॥ ভৃত্যাদিভরণার্থায় সর্বেষ্প প রিগুহ:। ঋতুকালাভিগমন স্বদা-द्भिष् मशीभाउ ।। एया ममख**्रक्** ভিতিকা নাভিনানিতা। সভ্যুণ (मोडमनायात्मा मक्त श्वापिन **छा॥ रेमबार्श्वा छथा छहरकार्न-**ণ্যু নরেশ্বর । অনস্থা চ সামান্যা বর্ণানা কথিতা গুণাঃ ৷৷ আশুমা-गाक गर्दिया (माउ मामान)लक्ष्माः । खगा खथान क्यां क्यां विश्वासीयाः भिमान् मृग्।। काञ कर्य विकारगा क रेवनाक्यं उथानि । वाजना-मा ह रेवामा अन् लों में कर्य ने हेड-যোঃ। সামর্থ্যে সতি ভব্ত্যান্ত্যমুক্তা-ভ্যা মপি পার্থিব। তদেবাপদি ক-র্ত্তব্য ন হুর্য্যাৎ কর্মসঞ্চর ।। ইত্ত্যে ভে কথিতা রাজন্ বর্ণ ধর্মা স্থা ডব । ধর্মনাশুমিনা॰ সমগ্রুরভো ।ম निमानय।।इ॥ अडिब डिवाह। वानः কৃড্যেপন্যনো বেদাহরণ তৎপর: 1 चक्राशंह क्रमञ्जूभ वृक्षठात्री महाः হিতঃ ॥ শৌচাচারবতা তব কার্য্য

অশুষণ গুরো:। বুড়ানি চর্ডা গ্রা-হ্যাবেদাক কৃত্ৰুদ্ধিনা।। উভে স ক্ষ্যেরবি ভূপ তথৈবাগ্নি সমাহি-্ড: । উপতিষ্ঠেত্তথা স্ব্যাদ্গুরো রপ্যভিবাদন ।। ছিতে ডিপ্টেদুজে-দ্মাতিনীচৈরা দীত চাসতি। শিষ্যো ভরৌ নৃপশ্রেষ্ঠ পুতিক্লণ ন সংভ किट्या (अरेनरवाक: शार्ठ:हर नान s-চিত্ত: পুরস্থিত:। অনুজ্ঞাতঞ্চ ভি कान मनीयाम् ध्वना उठः ॥ व्यव-गारहरणः প्रविगाठार्याः गारहर **छाः। न**भिद्धनारिक• हात्रः कनः। कन्। मुभानराय ॥ गृशीउगु। कृरव-দশ্চ ততোৎনুক্তামবাপ্য বৈ। গা*ই*া इ। नावरम् शुरका निञ्चम्थक् नि-🕝 স্ক'ভি:।।১।। বিধিনা চাগুদারস্ত ধন পাপ (স্ব কর্মণা। গৃহস্ত কার্য্য থিল॰ - অৰ্ণনাজুপাল্ শক্তিত: ॥ নিৰ্বাপেণ शिव्न'हर्गेख (प्ता ख्या विशी - ন্। অলৈ ন্নী শ্চ বাধ্যাগৈ রপতে ১ ন পুরাপতি৽াবেলিকর্মণাচ ভ্তানি · वार्मावानाशिन खगर । भारता-াতি লোকান্ পুৰুষে। নিজকৰ্মসম-াৰ্চ্চি তান্।। ভিক্ষাভূৱণ যে কেচিৎ ে পরিবাট্ বৃক্ষচারিণঃ । তেপ্যবৈব -:পুতিষ্ঠান্ত গাৰ্ছসু[,] তেন বৈ পরু ा (वहारुद्र**ाका**र्य्यंग शिर्यज्ञानाय ह

भुरजा। बहेडि वनवाः विभाः भृषि-বীদর্শনায চ।। অনিকেতা হানাহা-রা যত্র সাধ গৃহাস্ত যে । ভেষা গৃহস্থ: সর্বেষা পুতিষ্ঠাযোনিরেব চ ।। তেষা॰ স্থাগতদানাদি বক্তব্যং ম-ধুর বচ: ৷ গৃহাগভানা দদ্যা দশ্য-নাসন ভোজন ৷৷ অতিথি যস্ ভগ্নাশে। গৃহাৎ পুতি নিবর্ত্তে। न हजा दृष्ठ् उ॰ उत्य भूग्रभाषाय गः ছতি।। অবজ্ঞান মহঙ্কারে। দম্ভ-ৈচৰ গৃহে সতঃ। পবিত্যপোপঘা-তৌ চ পাৰুষ্যক্ষ ন শস্যতে॥ সম্যক্ করোত্যেব গৃহস্থ: পর্মণ विधिः। সর্ববন্ধবিনিমুক্তো লোকা নাপ্নোত্যনুক্তমান্ ॥ বযঃপরিণটৌ রাজন কৃতকৃতেরা গৃহাসুনী। পুলেষ্ ভায্যা নিক্ষিপ্য বন গছেৎ সহৈ-ব বা।।২॥ পর্ণ মূল ফলাহার: কেশ শাশু, জটাধর:। ভূমিশাথী ভবেত্তর মুনি: সর্বাভিথি নৃ'প ।। চর্ম কাশ **অংশ: স্**ৰ্য্যাৎ পরিধানোত্তরীযকে। তদ্বগ্রিষ্বণ স্থান শস্তমস্য নরেশ্বর মদেবতাভাৰ্চন হোম: সর্বাভ্যাগত পূজন । ভিক্ষা বলিপুদানঞ্চ শস্ত মস্য নরেশর ।। বন্যলেকেন গাভা-ণা মভ্যক্ষ কাস্য শস্যতে। ভপস্য-ভক্ত রাজেন্দু শীভোঞাদিসহি- ব্দুতা॥ যন্তেতা॰ নিযতশ্চর্য্যা॰ বান-। পুছ করেম্নিঃ। স দহতাগ্রিবদে। বান্ জযেল্লোকা॰ দ শাশ্বভান্। তা। ठकुर्थ काम्पा जिल्हाः (भागा যো মনীষিভি:। তস্য স্বৰূপণ গদ-তো মম শ্রোতৃ নৃপার্হসি ॥ পুত্র দুব্য কলভেষ্ ভ্যক্তমেহে। নরাধিপ। চতুর্থ মাশুনস্থান পছে নিধুত নং-गदः॥ देवविका छा छा अर्वाना-রম্ভানবনীপতে। মিত্রাদিষু সনো रेनवः ननस्टरह्वव करुत्।। कत्रायुकाः एकारीनाः वाष्ट्रानः कर्चानः कृति । युकः अदी उन प्नाहः अर्दभक्षाः भ वर्द्धार ॥ এ ह्या बिहा हि गा स्म পঞ্রাত্রন্থিতিঃ পুরে। তথা তিপ্তে ष्यथा श्री उ रहत्या वा नामा काय তে ॥ পুাণযাত্রানিমিত্তঞ্চ ব্যক্তারে **ज्**करब्ब्सन । काल भुमखर्गानाः जिकार्थ नर्युरिष्णृशान् ॥ काभः কোৰ তথা দৰ্প মোহ লোভাদয-ষ্ঠ যে। তাংস্ত দোষান্ পরিত্যজ্য পরিবৃট্ নির্মানে। ভবেৎ ।। অভয• সর্বসত্ত্বেভেগ্ন দক্ত্বা য শ্চরতে মুনি:। নতস্যসর্বভ্তেভ্যোভ্যমূৎপদ্যতে ক্টিৎ।। ক্রাণ্লিফোত্র সশরীর সং-স্থ শারীর মগ্রিঞ্চ মুখে জুছোতি। বিশৃস্ত ভৈক্ষোপগতৈ হবিভি কিতা

গ্ৰিনা• স বুজতিম লোকান্যা চিতা-গ্নীনাং অগ্নিচিতা মিত্যর্থ:। চিতা-গ্নিনা ইতি বা পাঠ:। ইতি ভট্টাকা।। নোক্ষাশূম•য শ্চরতে যথোক্ত শুচিঃ সুসঙ্গল্লিত বুদ্ধিযুক্তি: ৷ অনিদ্ধন• (ब्रेडािक त्रिव शुभाष्ठः म वृक्षालाकः শুষতি দ্বিজাতি: ॥ ৪॥ ইতি বিফুপু-द्रार्ग ७ जःम ৮। ৯ जय्यायो ॥ 🕬। পুকারান্তরেণ ভেষা মাদিসৃষ্টি র্যথা । তত তেলোমবং দিব্যং পদ্মং সৃষ্টং ষণ্ট্রবা। ভষাৎ পদ্মাৎ সমভব-घुका विषया विषिः॥ भुकावित्र-র্গ বিবিধ মানসো মনসা ২স্ছৎ। व्यमृद्धवाक्षात्वय भूर्ब वृक्षा भूद्धा-পতি: ॥ शाञाउ (का जिनिवृं जान् ভাক্ষরাগ্নি সমপুভান্। তত: সত্যঞ্ থমঞ্ ভূপে। বুন্ধ চ শাখত ॥ আ-ठाव्ररेक्वव भागित्क मर्गाय विषय विज्ः । দেব দানব গন্ধর্বা দৈত্যাসুর ম-হোরগা: ৷ যক্ষ রাক্ষ নাগান্চ পিশাচা মনুলা তথা।। বান্ধণাঃ ক-बिगा दिन्। भूमाण न्श्राख्या य ठान ज्डम थाना वर्ग खा क विनिर्माम ॥ वाक्षणानाः निष्ठा वर्गः क्वियाभाक्ष लाहिजः। रिकारम् পীতকো বর্ণ: শূদাণা মঙ্গিত তথা।। মান্ধাভোবাচ। চাতুৰ্ণসূত্র বর্ণেন

খদি মর্ণা বিভক্তাতে। সর্বেষাণ খল वर्गानाः पृष्पार् वर्गमक्षद्रः ॥ कामः কোধৌ ভ্য- লোভঃ শোক শিস্তা ক্ষা শুনঃ। সর্বেশা ন পুত্রতি क्यादार्गा विज्ञाहरू ॥ स्वर मूब পুরীবাণি শ্লেখ্যা পিত্ত• সংশাণিত• । उनुः कति मर्सियाः कथाहर्णा विভक्षाता कक्षाना समार्थायाः স্থাৰরাণাঞ্চ জাত্য:। তেষা বিবিধ বৰ্ণানা জতো বৰ্ণবিনিশ্চয় ৷৷ না-त्रम्खेवाह । न विल्लाखास्त्र वर्गानाः · **गर्ब** वुक्तमय जगर। वुक्तना भूर्वम् है कि कर्यां वें वंगंडा गड ।। काम ্ভোগ প্রিয়া স্ত ক্লা: ক্লোখনা: প্রিয় সাহসা:। ত্যক্তৰ্থমা ব্ৰক্তাকান্তে ষিত্রা: ক্ষপ্রতাং গঙা:॥ গোছেয় वृद्धिः नभाइ।य भीजाः क्रुवानुकी-विनः ! यर्ग्यामानु ि ४ छ । ज बिका বৈশ্যতা॰ গতাঃ ॥ হি॰সান্তপু या नुकाः मर्बक्ष्यांभजीविनः। कृ-ফা: শৌচপরিভুষ্টা তে দ্বিলা: শ্ দুতা॰ গতা:।। ইত্যেতৈ: কর্মভি ৰ্ব্যস্তা দ্বিজা বৰ্ণান্তর• গতাঃ। ইত্যে তে চতুরো বর্ণা যেষা ব্রাক্ষী সর-बजी ॥ विश्विज वुक्षण भूवं ला **ভारकान्डा॰ गडाः।** वाक्तना शर्मा তজ্ঞহা ভত ভেষা ন নশ্যতি।। বুক্সধারষভাণ নিভ্যা বুভানি নিষ্-मा॰ खथा। वुक्त हिव भन्नः मृक्षे यन জানস্তি ভদ্দিং ৷৷ ঋষিভি: ৰেন তপসা সৃদ্ধ্যন্তে চাপরে পরৈ:। আ-याः॥ मा मृष्टि यानमी नाम धर्म-ভজ্ঞপরায়ণা: । # ।। মান্ধাভোবাচ । ব্ৰাহ্মণঃ কেন ভবতি ক্ষত্ৰিয়ে। বা विकाखम । विनातः मृमुन्छ (मवर्ष **छन्नु इं बन स्म वद्र ॥ नांत्रन छेवा** । জাতকর্মাদিভি র্যস্ত সংস্কারে: সং-कुड: भृति:। (यहाध्ययनमञ्जन: वर्हे-সু কর্মধ্বস্থিতঃ ॥ শৌচাচারপরে। নিত্য বিষসাশী গুক্পিয়া। নিত্য বুতী সভ্যরতঃ সবৈ ব্রাহ্মণ উচ্যতে ।। সত্য দান মথো হদ্যেহ আনৃশং স্যুণ কৃপা ঘূণা। তপক্ষ দৃশ্যতে যত্ৰ স ব্ৰাহ্মণ ইতি মৃতঃ ৷৷ ক্ষএজ সেব-रङ कर्य (वहाध्ययन**म**युष्ठः। हाना-দান বহি ৰ্যস্ত স বৈ ক্ষত্ৰিয উচ্যতে ॥ विभव्याम् शम्ब्यम क्वामान क्तिः गुहिः। (वनाश्वायनमञ्जाः न বৈশ্য ইতি সংক্তিক: ৷৷ সর্বভক্ষ্য-রতি নিভ্যু সর্বকর্মকরে। হুশুচিঃ। ত্যক্রবেদ खुलाहातः म दि म् मु इंडि মৃত: ৷ শৃত্রে হৈব ভবেল্লক ছিল रिहद न विषप्रछ। न दि भूरमा छरवहरूमा

প্রক্ষিণো ন চ ব্রাহ্মণ:।। মান্ধাতো वाहः (क श्रमाः मर्ववनानाः हाजू ৰ্ণস্য কে পৃথক। চাত্ৰণ্যাশুমা-ণাঞ্চ রাজধর্মাক্ত কে মতা: ৷৷ নারদ উবাচ ৷ অক্রোখ: সভ্যবচন• সম্বি-ভাগ: क्रमा उथा। भुक्रम: (स्यु मा-রেষু শৌচ মদোহ এব চ।। আর্জ্র वः ভৃত্যভরণः न বৈতে সার্বর্ণিকাঃ । বান্ধণস্য তু যে। ধর্ম স্ত তে বক্ষ্যা-মি কেবল ।। দমমেব মহারাজ ধ यां गान् : भूद्राजन । बाध्राया छ । य नरिक्षव छवं कर्म मनाभारछ॥ छ॰ চেদ্বিত্ত মুপাগছেদ্ব র্নান স্বর্ফাণ। व्यत्र र्वानः विक्यानि मुख्यः भुद्धान তর্লিত ॥ স্বর্গ তোপেত্য সন্তান मथ रर्गाम्यका । मःविভक्तानि ভোক্তব্য খন সন্ডি রিভীষ্যতে॥ পরিনিষ্ঠিতকার্য্যস্ত **चार**्यारवरेनव वाक्रमः । वर्गापनाभवा वर्गित्र-ত্রো বুক্ষেণ উচ্যতে।। # 11 ক্ষতিয স্যাপি যে। ধর্ম স্ত॰ তে বক্ষ্যামি भार्थिव। एन्। मुखा न यात्र यहा छ न ह याक्राय्य ॥ नाश्राभायमधी-योज भुकाम्म भद्रिभानास्य । नि ত্যোদ্युक्ता ममूखिष द्राम सर्यहार পরাকন•।৷ যে তু কতুভি রীলানাঃ प्र. इवडक भाषिताः । य जु युष्क

বিজেভার ত্তে তু লোকজিভো নৃপাঃ ॥ অবিক্ষত শরীরো হি সংগরান্মো निवडःछ । क्षविषम्। जू उৎकर्म ना**ভर**ज रणः भुरः ॥ क्विराभ-ময় ধ্যো নিণী তো মুনিভি: পর:। नाम। क् छ। उस कि कि मुं। द्धा ममू। বিনিগুহাৎ ৷৷ দান মধ্যয়ন যজ্ঞো দুক্তে। মহারাজ যোজাব্য ধ্যাশী-निना ॥ भुकाः (स्यू ह श्रम्यंयु छ। भ-যেত মহীপতিঃ। ধর্ম্যাণ্যের হি ক-মাণি কারবেৎ সভত পুরা: ৷৷ প द्रभाः निष्कि भारताजि नृशजिः প-विशालनारः। अर्यप्राप्तन्यवा अर्यप्राः रैन्मरवा द्राजना উচ্যতে ॥ # ॥ दैर-न्यात्र ह नुवक्तामि (या श्रम्या (वन-**अयाजः। দান মধ্যयनः (नोहः युद्धः**-क अनमक्षयः ॥ भावत्यह भन्न रिक्नाः शिञ्वकार्य मञ्जयन् । विकर्मा **७ ख**रवरना क्या यथ म ममाहात्रथ ।। রক্ষয়। স হি তেষা বৈ মহৎসূথ মবাপু যাৎ। পুজাপতি হি বৈ**শ্যায**় मृष्ट्री भविष्टार भुकाः॥ वाक्षावान्त्रण द्राख्ड र नर्दाः भदिनम भुकाः। তস্য বৃত্তি• পুৰক্ষ্যামি যদ্ন তস্যোন পদ্ধীবন ৷৷ ষ্মামেকাং পিবেছেনৃ• भ उाह निथून खर्व । वदाह न

श्चमः ভাगः তথা मृश्चिकनक्षुत्र ॥ मन्त्रानाः नर्ववीकानि এवा नामूर-সরী ভৃতিঃ। ন চ বৈশ্যস্য কানঃ স্যান্ত্রক্ষেয় পশ্নিতি ॥ বৈশ্যে ব্লক্ষতি নান্যেন ব্লক্ষিতব্যাঃ কথঞ্চন 1#11শ্দুস্যাপিছি যোধর্ম তং তে বক্ষ্যামি ভূপতে। পুরাপতি হিঁব र्गानाः नामः मृषु मकत्र्यर ॥ एमा-इ पुत्र। वर्गानाः भविष्ठर्या विशेषरछ। . उत्राः मुनुवनत्कव सहए मूथ मवा-श्रु सारा मृषु अडान् भ विहादर बीन् वर्गाननू भूवं भाः। मक्ष्याः मान महीं छ काउ मृद्ः कथक्षन॥ भाभीयान् हि **धनः लक्षा वरण अ**र्याप्तवीयमः। व्रा-জ্ঞা বা সমনুজ্ঞাত: কামণ কৰি ত शामिकः॥ जम् वृद्धिः भूवक्षानि যह তস্যোপজীবন•। অবশ্য• ভর-गीया हि दर्गानाः मृमु डेठारङ ॥ ছ अ (वर्ष्टन भोनीत मूलानहा जना-नि ह। याज्यामानि (स्यानि भूपाय श्राद्वाद्वारा ॥ अश्रार्यप्राणि विभीना-नि वननानि विकाछि छि:। मृद्रुरियव পুদেয়ানি তস্য ধর্মধন হি তৎ ॥ ॥ ৰ্ভ কল্চিদ্ধিলাভীনা শুদু: শুশু-यू बातुरहर। क्लाउ १मा ज् उनाल वृं खिः धर्मावित्ना कनाः ॥ त्रयः नि-खा **१२**गठताय खर्खावती वृक्ष मूर्व-

লৌ। শৃদেণ চন হাতব্যে ভর্তা কঃ স্যাঞ্চিদাপদি ॥ অভিরেকেণ ভর্ত্ত-ব্যো ভর্তা দুব্যপরিক্ষযে। ন হি স্থ-मिछ भू मुना छर्जु शार्याश्वरमा हि नः ॥ উক্ত জ্বযাণাং বর্ণানাং যত্ত্ব স্তস্য **চ পার্থিব। স্বাহাকার ব্যট্**কারে मखः भूष् न विन्राउ ॥ उमाह् पुः भाक्यरेक्ड यांकारयं न ह स्रयः। পূর্ণাত্রম্থী মাহু: পাক্যজ্ঞস্য मिक्ना ॥ 🕸 ॥ 🕮 नात्रम छेवाछ । इनानी माण्याशक वर्षः वक्षाम ভ्रिश। वुक्क ठर्गा भून जावर मृत् नर्वः विवासन ॥ गञ्जा च्क्रगृहः न्नि-(ब्रा न क् 5) एक मूहि:। त्याह-ব্যেত্ মায়াত: শিষেণ পৃহণ তৰ মারিষ। তত স্তদ্যাক্তরণ নিত্য न(४) তব্য नद्राधिय ॥ जना विठादः শাস্ত্রস্য एक्ष्रामाভियामन । ज-माञ्जानाननकानि श्रानः रेमवङः ভাবনা ৷৷ লাভেন যেন কেনাপি जुडिः मिन्धः मनागमः । ममार्थः विरम्ता एद्राव मिक्ना॰ शुक्तिभाम् ह ॥ क्ष्मा गृश्मुम॰ उड़ा गहिम्ख॰ (ता त्राड्ड। मधिनुष्ठन्। उदाहर **क**-वडाः कन्।ः मृनीवाः धर्मातिनीः ॥ व्यनशः वाहिनीः (भोन्। भूठतिः बाः तियम्पाः । गृहिनाः तुषामा

া পার্থিব ৷৷ অ শ যস্য গেহালি-

ব্রুভের্ম ব্যাভ নরক হোর পুণ্ড छ्या भुराव ह ॥ भुषम बागंउ॰ भृष्ट्राजनकाणि मः पिष्णः । भाः म्यक सञ्चलकंक मम्यार सुविन्र्व कः।। मद्योत्य निर्यानानः अर्या-ভেন সহাস্তত:। ভোজনঞ্চ যথাশ कि काद्रयम् जिथि नृभ ॥ (मवाक পিতরক্ষাপি পুীয়ন্তে ২তিথিপূজনে । আতিথ্যসদৃশ কর্ম গৃহস্থানা न विम्राउ॥ यग्र निज्र हिं व र्नास সো প্তিথি: পরিকী র্ভত:। সর্বা শুন ণা মৰিকো গৃহাশুন উদাছতঃ ॥ यया उच्चिन् मनाया डि डिकार्थ মাশুমা জ্বঃ। পিতৃদেবার্চন কার্য্যণ शृहिना सूर्शमहञ ॥ # ॥ वाननु-স্থাশুন বক্ষ্যে ভৃতীয় জগতীপতে । বানপুছাশুন গছেৎ কৃতকৃত্যো গৃহাশুনাৎ ॥ তদারণ্যকশাস্তাণি यमयोज्य म व्यावित् । উष्कृ द्वा भू वृहिद्या महज्ज्ञकत्रभाषाञाः ॥ সুতে ভার্য্যা পরিণ্যস্য বন গছেৎ जरेरव वा। **भाषः** भूकाष्ठवाचा ठ नर्बन्डिहराज्य छ: ।। চরিত্রুক্ষচ-য্যস্য ব্ৰাহ্মণস্য বিশাস্পতে। কর্ত্ত वागीर बार्जन्य कथाएउ म्निशृकः

रिवः ॥ टिजक्रावर्गात्रशीव इंश भाकिनः । यबाखाः স্যান্বির্গ্ন রনিকেতন: ॥ যথে। ক্ষজীবীস্যান্সনি দান্তো জিতেনিদ্য:। निवामी: म्या नर्वम्या निर्याला निर्विकात्रवान्। वियकी धनभूशाही বিতৃষ্ণ: কৰুণ: সদা। সংসার স্বপ্ন-दबीक्रा काष्टः मखद्रेनानमः ॥ भव म्न फनाहाबी बनामी वागूर जाज-नः। निदाशादा २थवा मृत्यः १२, विभा उन चाहरत् ॥ वर सर्वन् মহাভাগ ব্ৰাহ্মণঃ সিদ্ধি মাপুয়াৎ । # ॥ ठजुर्थ नामुन॰ वाकार मुक्जि (माभान (येव कि । अद्भाः भूदताक्ष भाजान्। जिक्कः मःन्यामधर्मावि८॥ विहाद अकलाः भृथीः लक्षाभी माः স্ত উৎসূক:। যোগাভ্যাসরতো নি-**७)॰ ध्यामक्ष्य७८ भतः ॥ ध्याध्या** বিহানো বা ভিক্ষু চঃ সিদ্ধিনাপু शर । इंडि भाष्य वर्गथा २० रे २७।२१ वास्तायाः॥#॥ वान्यः नात्रः সি-ছপুরাণে ৫৯ অধ্যাযে মার্কণ্ডেয-পুরাণে মদালসোপাখ্যানে ক্র্য-नुद्रारा२। ७ व्यद्यार्य हमुद्रेवरः ॥ বর্ণ: পু॰ গজচিত্রকম্বল:। হাতির-युन् इंडि ভाषा। उৎপर्यायः। भूरदेशी २ बाखद्रशः ३ भदिखामः

क व्या ७। ईज्यातः ॥

न পরিষ্টোন: ৮ হবং ৯।

হাত ভরত: ।। শুলাদি: । রহ্ব
ইতিখ্যাত:। স চ বহুবিধোযথা।

থেত: ১ পাণ্ড: ২ গুসর: ১ কৃষ্ণ: ৪
পীত: ৫ হরিত: ৬ রক্ত: ৭ শোণ:
৮ অফণ: ৯ পাটল: ১০ শ্যাব: ১১
পুমু: ১২ পিহ্ল: ১০ কর্র র: ১৪।
ইতি চামর: ।। গর্ভহ্বালকস্য
ষপ্তে মাসি বর্ণো ভবতি । ইতি
সুখবোধ: ।। যশ: ।। গুল: ।। বুল: ।।
কপণ। অফরণ। ভেদ: ।। গীত-কম: ।। চিত্রণ। তালবিশেষ: ।।

वनः भू क्रा (छरः॥ कभ ॥ व्यक्ति । विद्यानि । व्यक्ति । व्यक्

णक्रवागः। ইতি হেমচন্দুः॥

মক্ষর খত্রাব্যক্তে পতি অর্থাৎ কলভ 😘 রোতি তদ। মূলাধারে বিশ্বগাঁত শ-काया मृषुनाक मृष्ट्राईक्टि । इंडि उड़ोका ॥ **# ॥ व्यम् व्यव**ीयक-পद्ग यथा । ज्ञुली ज्ञमनाग मक्तिय मूलयूरी। जिथामकननी रियो नम् वृक्षवक्रिगी।। विठ्या-ति • महर्गाञ्चा शक्षामहर्गक् शरी। গুণিতা সর্বগাত্রেণ স্তুলী পর্দে-वडा ॥ विश्वाद्यनाशवृक्षा मा भूड মন্ত্ৰমৰ জগে । এক্ষা গুণিতা শ-ক্তি: সর্ববিশ্বপুবর্ত্তিনী।। ত্রিপুম্বরণ बतान (पवी वुकारीनाः खरः खरः। इेंडि नाद्रनाडिलकः ॥ व्यन्तरार्थः । विधारमिक हन्मुमूर्यग्रीनिक्सा। विह-षातिः मिरिं ज्उनिभि मखनयी। भक्षाभिविज भाज्कामयी**ज्य**रं । সর্বগাত্তেণ সর্ববর্ণেন গুণিভা পর-স্পর মিলিতা সতী মন্ত্রময়ণ জগৎ স্তে পুকাশয়তি ইভার্থ:। মূলা शाःत मर्भवः कथनीज्ञा नाषी বৰ্ভতে ভন্মধ্যস্থাবিত্বাদিয় সণ্ডলী । नर्वविष्यञ्जाञ्चायाभागाना म-দাথ ৰূপোভয়পুতিপাদিকেতি স্ চিত। ত্রিপুষর মিতি জ্বে। মধ্য-न कनिश्रवन जीर्थवयः। बद्रानिज

উদাভানুদাভ সমাহারান্। ইতি ভটীকা।।#।। অপিচ। দ্বিচত্ত্বারি॰শ ভামূলেগুণিতা বিশ্বনাযিকা। সাপু: मू उद्भविनी नम् वृक्षमशी विज्ः॥ শক্তি ততো ধুনি স্তযায়াদ স্তযা: নিবোধিকা। ততো হচ্ছেন্দু ব্ৰভো বিন্দু স্তন্মাদাসীৎপরা তত:।। ইতি नावनाया भाषार्यप्राः ॥ भूवा भूवा-**খারে দ্বিচন্থারি শতা গুণিতা বিশ্ব**-নাযিক৷ স্তুলিনী অনেন ক্রমেণ অ-কারাদি সকারাভা দ্বিচন্ত্রারি শ-দাগ্মিকাণ ভ্তলিপি মন্ত্রাগ্মিকাণ বৰ্ণনালিকা॰ সুতে ইত্যল্বঃ ॥ ক্ৰম-मार मिक भिक्ति मा क्षानिनी শক্তি সূতে ততঃ শক্তে ধুনি রা-नोर्षिख रगाजना । जत्जा श्रुरम द्वि-जाि (फ़र्गः। अगक कमः **म**र्दाः ক্ষরোৎপর্টো জ্রেয়ঃ। তত্র সত্ত্ব পু-विश्वे। विद्विन्तम् वाष्ट्रा भून द्वाकाः **मश रेमर मज़्श्रुविश्वे। ब्रह्मानृ**वि-দ্ধা সতী ধ্নিশ্ববাচ্যা অক্ষরাবস্থা रेमव जःमा श्नुविका नाममद्यवाहरा व्यव्यक्तविष्ठा रेमव जनः नातृर्वप्राधि-रवाधिकामस्वाह्या रेमव छम् छय-शाह्यग्रामस्यानम् यस्याहा । উक्क नरार्थारामं । इहामकिवानाम्य-है। ज्ञानमकिनुदीनकः भूकिन

ণী চ সা শক্তি: ক্রিয়াখ্যা সূজ্ঞি **পু**लुः। অসাবেব বিन्मुः ञ्चाना**डत्र**ग-তঃ পরাদ্যাথ্যো ভবতি । পশ্যস্তী मध्या वाही दिश्दी भद्रज्ञ ग्रुः। তত্র পরা মূলে পশ্যন্তী স্বাধিষ্ঠানে मध्या क्रार्य दियदी मूर्थ। उपूक्रः পদার্থাদর্শে। সূজ্ঞ। স্বভলিনী মধ্যে ছ্যোভি মাত্রাম্বর্পিণী। অশ্যেত্র বিষয়া ভন্মাদুদ্দভূতুদ্ধু গামিনী।। यथ পुकाना भनाडी जुजुनावानि-তा ভবেर। निव ज्रह्मक्षकः भाने। मध्या नामक्तिशी॥ उठः मः इतः মাত্রাস্যাদবিভক্তোদ্ধু গামিনী।সৈ-বোর: কণ্ঠ ভালুস্থা শিরে৷ যুাণ রদ-স্থিতা।। জিল্পামূলোগ নিধ্ত সর্বৰণ পরিগৃহা। শদ্পুপঞ্জননী শূোত্র-পাৃছা ত্বৈশ্বী॥ ইছাজ্ঞান জিধা-ত্মামৌ ভেজোৰূপা গুণাত্মিকা। ক্র-নেণানেন সৃজতি জণ্ডলী বর্ণমালি-কাং॥ অকারাদিসকারাস্তা: দ্বিচত্ত্বা-রিংশদাত্মিকাং। পঞ্চাশদারগুণিং তা পঞ্চাশদর্ণমালিকাণা সূতে ভদ্ধ-र्गाञा जिन्नाः कना स्पृतिकान् क-মাথ। ইতিত্টীকা॥ আঙ্টী স্থানানি वर्गाना मूद्रः कथेः नित्र खथा। किन्हीं-म्लक रखान्छ नाजिरको छ। न्का ।। ইতি শিক্ষাসূত্রশাঞ্চা বিঞ্। যথা

ভবন্তি দেহান্ত রমী পঞ্চাশদক্ষরা: । ভেদা যেন পুকারেণ তথা বক্ষ্যামি ভত্তু इ: ॥ সমীরিতা: সমীরেণ সুসু শ্বারন্ত্রনির্গতা: । ব্যক্তি পুষান্তি ব म्त कथानिङ्गानयणिजाः ॥ ऐहि-ক্রার্গণো বাযু ক্লাব্ত অক্তে ৰ-র । নীচৈ পঁতো ংন্দাভঞ স্বরিত তিৰ্য্যগাগত:।। অক্টিক দ্বি তি সং-খ্যাভি মাত্রাভি লিপ্য: ক্রমাৎ 1 भवाञ्जन इम्र मीर्घ श्रु **७ म**ण्डला ७व-**ভि जाः ॥ व्य काद्रकाद्रशार्थागारि** कारत। वर्ग इवारछ। छरेमावाकात (यारान म्हारिकात्राक्षत्र उथा ॥ **উकात्रांगा छोमात्र महासाकात्र**ः **छ्यः यदः। उरेम**ावीकाद्रायाणन न्यारिकात्राञ्चयः खतः ॥ नक्याकः-ব ্ৰস্থ **ক হারে। মন্তা: সর্বার্থ সা**ং 🛚 🚉 । 🛪 वर्ग वर्गरमा वंशिक न रैव সন্সক্ পুদর্শ্যতে ॥ বিন্দু সর্গাত্ম (न) र्वऽङ्गि सन्तामा ब्रज्ञभा वरहर । क्छां जुनि: मद्रन् मर्गः भाषा १ हाजा कडः भद्रः॥ नथदः मर्ग এव महार সোচ্যায়: পুৰ্বাকন্ত হ:। স সর্গ: শ্লে-विजः कछि बायूना कामि भीत्ररय्।। বৰ্গস্পানৰ মাত্ৰেণ ক স্বরস্পান্তাভ খ'। স্তোক গদ্ভীর সংস্পর্ণাৎ গ < । दिन के विश्व का । दिन के खानू का

সোখ্যা শ চবর্গঞ্চ য তথা ! य हु (त्रक मकाद्रक्ष मृज्जूर्गा म्डग ख्या ॥ ৯ ভবর্গ লসানো । । जुन्न-ध्यान मञ्ज्ञकान्। मञ्जीकाच्याः वः क उडर ङ्वानर्गा १ गान् मनीतरगर । इंडि नुनक्षमादि ३ भटेनः ॥ সর্গে। বিসর্গ এব নম্বরে। বিকৃতঃ সোহ্বে: সকার্ক্প: উদ্বাসে ২ন্ত: अवनानी वापः म्यामिकान्यः। এবং পাণকো বহিনিগ্ননশালী বাযু इ: मार मध्य उद्दामः (माहामः। প্রাণক্ষাসৌ কো বায়ুক্তেভি প্রাণ-कः। इंडि उड़ी का ॥ 🗱 । व्यदर्ग कवर्ग र विमर्क्तवायाः क्छेतः। ১। इवर्ग ठवर्ग यथा खालद्याः। २। अदर्ग हे-वर्ग तथा मूर्बन्।।। । २वर्ग उवर्ग व मा मन्द्राः। ८। উदर्भ भवत्र्याभ-ध्यानीया ७४७: । ৫। (वान्रख्योधः १५। এ ঐ क्श्रे जान(वृह्ती। १। ७ ঔ কণ্ঠেরীপ্রে।৮। ইতিশিক্ষাসূত্র ।।#।। অপিচ। যদ্গুছা সর্বজেষ্ বর্ণো-চার বিধি॰ শিবে। তব স্বেহামছে-শানি তদ্দ্য কথবামি তে ৷৷ পঞ্চা-শনাত্রাবর্ণান্তারণ গুরুতো ২-खारमर। य क हरू जू नू यू मृ अरही वर्गाः भुकी डिंगः ॥ य म राः कथे-(जा (ज्या) खान् व क्याः म्वाः 1 २। च ट्रेंब्रमाख मूर्जन्ताः ० म्डा २ 🛚 ভূ লগা মতাঃ। ৪॥ উ পব স্চোষ্ঠ স-ভূডা: ৫ স্থানানি কথিতানি তে। विः भव कथयागाम्। (भाहार्याः क-श्रेत्रः स्वाः । अवय॰ जिल्ल्या मृ**क्**र्ि > भगः किए नष्टः। मूथ्यानाकाला वाह्याः क्रकातः क्षेत्राज्जः ॥ वर् छ नद्दयन रयारम ভरद পृद्ध द्वरता গুড়ঃ।পদান্তাদিম বণস্য সংযোগে यु मु उ र्घाः॥ यशनाडानि मः. যোগে য়োরন্যত্র ভথেষ্যতে। য়োঃ শুভিস্ত ভিরোভ্য খরবৎ শুভিভাণ द्रक्ट।। लिया बीक्ष मका बना इना ভিঃ পরমেশ্বর । ছশু,ভিশ্চ রাদি ভূগৌ তথাদিছে তু চশু,তি: ৷ সহসু इंड्रालो नम खरमा बाइ। इंड्राली চ। द्रकारिक जराउ वा इकाद्र সমবাচ্যতা। বহু: হুদ ইত্যাদৌ। কিন্তু বৈজাত্য মংশিত্য স্কুট কাতা-ন্য বাচ্যতা॥ চু ভ্ৰাপ্তনি মাপ্সোতি যাদিছে পর্মেশ্বরি। বাহ্ ইত্যা-(मो। भू ठजूर्थ ध्विनः याजि वानिएइ তু বিশেষতঃ ॥ আজ্ঞান নিত্যাদৌ । जामिएक भाषा नामिएक रेवका छाउ बन्नवाघ्रा । भुङ्गाम व्यक्ताय है-**छ्याको। मानिः इ छ ह मन्यानि** नानिकान्नवाह्यका ।! के उन न मा

বিন্দু নাসিকাম্লজা: স্তা: । যকা-त्र क् ठ्डीयद्व भनाति नर्बता दु-ক্রে**।। কে**যুরা**নাবপি তথা অন্যত্র** क्षेमाञ्जाः । नातिक नामाणानु द् স্বরযোগান্তবর্গকে॥ পুশুঃ স্থান ই-ज्यामी। वर्णाख्यत्रमु ७ एया ईक জিহ্বাদিবাচ্যতা। বৈজ্ঞাত্য মূপি ভবান্তি গুরোরেব সনভ্যাস্থ ॥ আদিরেকন্ত সংপোক্তো দৃশে রন্যো वुरकर् अः। এरः छात्रा महिणानि भरवेट (स्वाबः कारायानुः ॥ कवहक মহেশানি নান্যথা ফলনাপুযাৎ। ইতি পুপঞ্চারে ৩ পটলঃ।:#:৷ অ-পিচ। হুষ: ষরেষ্ প্রোক্ত: পরে। দীর্ঘ: ক্রমাদিনে। শিবশক্তিম্যা তে সূগ্র-र्तिन् नर्गावनानकाः ॥ विन्तुः भूमान् র বিঃ প্রোক্ত: সগঃশক্তি নিশাকর:। **মরাণা• মধ্যগা যত্ত্ত ত**ছতুক্ক• নপু•-नकः॥ विना स्टेब्रस्थ नात्नप्रधाः जायः তে ব্যক্তি রঞ্জস।। শিবশক্তিম্যান্ भुाङ् खमादर्गान् मनीविगः॥ कात-ণাং পঞ্জুৱানা মুক্তুৱা মাত্কা য-ত:। ততো ভ্রাত্মকা বর্ণা: পঞ পঞ্বিভাগত: :৷ বাযুগ্নি ভূ হলাকা-শা: পঞ্চাশল্লিপয়: ক্রমাত। পঞ্চ-ट्रुवाः পঞ্চीर्घा विन्तृष्ठाः मिक्र मञ्ज वाः ॥ शक्षणः कान्यः य क ल सः

হান্তা: সমীরিতা:। ইতি সারদা।। 🗱।। অক্ষরসৃষ্টিকারণ যথা। যামা-সিকেপি সমযে ভ্ৰান্তি: সংজাযতে ্যতঃ। খাতাক্রাণি সৃষ্টানি পতাক ঢ়ান্যতঃ পুরা ॥ ইতি জ্যোতিত্তত্ত্বে বৃহস্পতি:।। বৰ্ণলেখনপুকারস্ত ড खहार्न मुश्रेवु : ॥ #॥ वर्गनामानि यथा । তন্ত্ৰসঙ্কেত বোধাৰ্থ মাজ্ত্য তন্ত্ৰ-শাস্ত্ৰত:। বৰ্ণনামানি কভিচিৎ ব-क्रांभि विषुवा मूरि ॥ खँकाता वर्ज् न खादा वामण रुग काद्रगः। मजाम्यः भुगवः मज्यः विन्यूणकि क्रिरेनवज् ॥ मर्बजीयारभामकक भक्षरत्त्वा धुन ज्ञिकः । भाविजी जि-শিখো বুন্ধ ত্ৰিগুণো গুণজীবক: ॥ আদিবীজ বেদসায়ে বেদবীজ মতঃ পর । পঞ্রমি ক্রিক্টে চ ত্রিভবে ভবনাশন: ৷৷ গাযতী বীজ পঞ্চা শৌ **मञ्जित्राशुम्: शु**ङ्गः। यक्तवर मा-ज्ञान् कानामि ब्रोष्ठ भाक्षामा ।। **७म् ॥ यः श्रीकश्रः मूर्यमम् ल**-लाइंदिकक्याबिकः। भूर्गामत्री मृष्टि भारती जातस्रकः श्रियसम् ॥ सङ् ব্ৰান্ধী বাসুদেবো খনেশ: কেশৰো **২**মৃত । কীর্ভি নিবৃত্তি রাগীশো নর-कात्रि र्रा अक्ट ॥ वुका वामानुः জো তুষ: করস্: পুণবাদ্যক:। বুক্ষা-

ণী কামৰূপশ্চ কানেশী বাশিনী বিষ্ ৷৷ বিশ্বেশ: এবিফ্কঠৌ প্রিপত্তিথি রুণাদনী। অর্কনগুল दर्गाम् । वाक्षाः कामकर्षिणे ॥ अः ॥ व्याकात्रा विक्यानत्श्वा भीचहात्या विनायकः। क्लोद्राम्बः भाषान्क भाष्मा मीर्घाम् वृद्धको ॥ भूष्ठख **करका कर्मा नाताय** रेडियंद्रः । পুতিষ্ঠা মানদা কান্তো বিস্থান্তক গ-कासकः॥ भिजामस्य विटेशस्य ९ज्ः ক্রিয়া কান্তিশ্চ সম্ভব:। দ্বিভীয়া মা-नना काणी विश्ववाजः ऋरका वियद ।। মরান্তকশ্চ হৃদ্ধ মঙ্গুংগা ভগমা-निनी।। या।। हैः मृद्धाः मान्यनी বিদ্যা চন্দু: পৃষা সুগুহাক:। সুমিত্রণ जुन्हादा वीतः (काहेतः काहेतः भवः ॥ ज्ञारधा भाषव स्रिष्ट मंक्रानवश्र नाजिका। भाष्टः काष्टः कानिनी ह কামে। বিশ্ববিনাযক: ॥ নেপালো ভরণী কদ্যে নিত্যা ক্লিমা চ পাবকঃ ।। देः ।। दे खिम् खिं मंद्रामाया ला-लाकी वामलाहन । शाविन्तः শেথর: পৃষ্টি: সূভদা রত্ন জ্ঞান ।। विकु लंकीः श्रामण वाणिण्यः পরাপর:। কলোভরীযো ভেক্তা রভিষ্ঠ পৌপুরদ্ধন:।। শিবোক্তমঃ निवा जुडि म्डजूथी विन्तूमानिनी।

रिवक्ष वी रिवस्त्वी किन्ना कामकना ज-नारका ॥ भावकः (कार्वेतः कीर्लि र्भार्नी कानकात्रिका। अव्यक्तुः ज-र्खनी ह मान्ति जिलूत्रमून्द्रती।। यैः॥ উ: শঙ্রো বন্তু লাক্ষী ভূত: কল্যাণ-वाहकः। व्यमद्भाष्ट्या मक्कर्नः वर् विद्या भारतः निवः ॥ উगुः পुভূ ধৃতি বিষ্ণু বিশ্বকর্মা মহেশ্বর:। শ-ত্রুত্ব স্ফেটিকা পুষ্টি: পঞ্চমী বহি বা-সিনী ॥ চেটিকাস্থানে চেক্ষিক। ইউ বা পাঠ: ৷৷ কামম্ম: কামনা চেশো নোহিনী বিশ্বস্থাহী। ডটসু: স্বটি লা শোত্র পারদ্বীপো বৃষে। হর:॥ एठेम् इंडि व्यविष्टि भाठेः॥ छैः॥ উ: কণ্ঠকো রভি: শান্তি: ক্রোখনো মধুস্দন: ৷ কামরাজ: জ্জেশশ্চ मरहरना वामकर्गकः ॥ क्छेक्ट्राव কণ্টক ইভি বা পাঠ:।। অঘী'শে। रिज्यवः मृत्या पीर्यायाना मद्रव ी। বিলাসিনী বিহু কৰ্ত্তা লক্ষ্ণে: ৰূপক-র্ষিণী।।মহাবিদ্যেশ্বরী ষষ্ঠা ষণ্ডোভূ: कान्। अद्भव्या थः । यः न् मी र्यम्थी क्ष्मा (एवमाठा जिविकमः। ভार-ভূতি: ক্রিয়া ক্রুরা রেচিকা নাসিকা থ্ত:।। একপাদলিরো মালা মণ্ড-ला माडिनी कल। कर्नः कमलङा নেখো নিৰ্ভি গণনাযক:॥ রোহিণী

निवंद् छी ह भूर्ग शिक्ष क अध्यी। মেথ: স্থানে মেব ইতি চ পাঠ:। খাঃ ।। স্বাঃ ক্রোধো হতিখিলো যাণী বা-नांना रागा २थ नी ४ कि:। उष्कृ मूर्थी निमानायः शद्यनाना विन्हेशीः ॥ मिनी याहिका (मुक्षा रेमछ) याछा পুতিষ্ঠিতা। একদন্তাস্থ্যো মাতা रुति जा निथुरनाम्या ॥ नाजा जातं মাযা ইতি বা পাঠ: ॥ কোমল: শ্যামলা মেধী পুতিষ্ঠা পতি রইমী। বুক্ষণ্য মিব কীলালে পাবকো গন্ধ-কৰিণী ৷৷ মিবস্থানে মবেভি বা পা-ठे: ॥ ऋ: ॥ ञ: ञ्राप: ञीवब्र: मुल्को मिश शृत्या वतका विश्टा एनवरशामि मंक्रगाखा वास्मः कोष्ठ कमुको।। বহেশ ছানে বাহগ ইতি বা পাঠঃ ॥ विषयंत्रता नीर्घकित्रा मरहान्तु। লান্ধলিঃ পর।। চন্দ্রিকা পার্থিবো व्या विन्तः कामवर्षाः ॥ मूकिया-তা চ নবমী কান্তি রাষাতকেশবঃ (চিত্তাকৰিণী কাশক তৃতীয়ল্লস্-नरती ॥ हिंखाकिषिती श्राम हिंखाकः র্ষিণী ইভি বা পাঠ:।। ৯:।। ३काরঃ कमना इर्या ऋवीरकरणा मधु बुछः । সূস্থা কান্তি বামগণ্ডো ৰুদুঃ কামো-দরী সুরা। শান্তিকৃৎ স্বতিকা শকে। गागावी (लाक्ष्मा विष् ॥ भगभी

সৃছিয়ো মাতা নীল পীতো গদানন: ৷ কানিনী বিশ্বধা কালো নিত্যা শৃদ্ধ: भूित: कृ जी ॥ विश्ववाञ्चात विश्ववा है जिवाभाठे: ॥ সूर्य्या रेष्य्याकर्वनी ह **क्राकी प्रमुब**शुत्रुः। ३: ।। क्राद्रा বাস্তবঃ শক্তি বিশ্টোশোধৌ ভগ মক্র। সূজা ভূতো হর্দ্ধকেশী চ জ্যোৎসা শুদ্ধা পুনদন: ॥ ভূত স্থানে শৃত ইতি বা পাঠ:।। ভ্ৰণ क्छान क्या थीता हन्ना मर्सममूख्यः । বহি বিষ্ণু ভগবতী লণ্ডলী নো-हिनी वत्रः ॥ याविनाधाद्रणकिण्ड बिकागा देशमाञ्ज्वकः ॥ मिक्त द्रा কাদশী ভুদা পদ্মনাভ: জলাচল:। এ:॥ ঐ লক্ষাভৌতিক: কান্তা বায बी (माहिनी विज्ः। मक्का मारमान-র: পুজে। ২খরে। বিকৃতমুখ্যপি ॥ ক্ষমাত্মকো জগদ্মোনি: পর: পর-निरवाषकृष्य । ज्हानामृजा कशमी **গ্রি:** পীঠেশো **ৎগ্নি:** সনাতৃকঃ ॥ **ত্রিপুরা লোহিতা রাজ্ঞী** বাল্লবো **(को** जिकामनः । মहে খরে। দাদশী চ ৰিমলক্ষ সরস্বতী ৷৷ কামকোটো বামজানু র•শুমান্ বিজয়। জটা। ঐঃ ।। ওকার: সত্য পীযুষৌ পশ্চিমা-न्যः শুতিঃ ছির।। সদ্যোজাতো वानुष्रदा गायबी नीयजङ्गकः ॥

व्यान्तरायनी हाक्य महा वाकी वानी मुथी विज्ञः । উদ্দেশ্যদর্শক ভীবুং रिक्वारमा वजुषाकतः॥ भूगवाःरमा বুক্ষসূত্র মঙ্কেশ: সর্বন্স্কা। তথো-দশী দীর্ঘনাসা রভিনাথো দিগঘুরা ॥ देवानाकाविक्या भुका भीडि दी कामिकर्षिनी। ७:॥ छेकातः ण-ক্তিকো নাদ স্তেজসো বামজছুক:। মনুৰদ্ধ গুছেশত শক্ষ্কৰ্ণ: সদালি-वः ।। অধোদন্তশ্চ কঠোষ্টো সঙ্কর্যণঃ সরস্বতী। আজ্ঞা চোজ্ব মুখী শাস্তো व्यानिनी भुक्**ठः भगः ॥ অन्छा** জ्वा-লিনী ব্যোমা চতুর্নশী রভিপ্রিय: । নেত্ৰ মাত্মাকৰ্ষিণী চ জ্বালামালিনি-কা ভৃতঃ ৷ ব্যোমা স্থানে রোমা ইতি वा भाठेः॥ अः॥ अकात कक्तानः দন্তো ঘটিকা সমন্তহ্যকঃ । পুদুগুঃ ভীনুখী পুতি বীজ্যোনি বৃবিষ্তঃ ।। দন্ত স্থানে দন্ত ইতি বা পাঠ:।। ॥ भद्रः भभी भुगारीभः (मामविन्तुः कलानिशिः। अकृतः (च्छना नाम भूगी मूःथहबः भियः ॥ भिन्नः भञ्ज र्मात्रमण मृथम्:थनुवर्खकः। भूर्विमा व्यवजी भूषाः कन्ता व्यव विषम् विः॥ অমৃতা কৰিণী শ্ন্য বিচিত্ৰা ব্যোম-ৰূপিণী। কেদারে। রাত্রিনা**শ**শ্চ **স্ত**-ब्लिकारेट्य यूषुमः ॥ या या या करेरकी

महारमनः कथा পূর্ণামৃত। ভ্র: । ইছা ভদা গণেশক রতি বিদ্যাম্থী मूथः॥ द्वितम् त्रमना (मारमा १नि ক্ষো দু:খস্চক:। দিজিহ্ব: **সও**-ल वकुः नर्गः मिकि निमाकतः ॥ जून्द्री जूरणावडा गनवात्वा महर খ্য: ৷ অ: ৷৷ধ্ৰ৷৷ ক: কোখীশো নহা कानी कामरस्यः भुकानकः। कशानी (उज्जम: माछि वामूप्ति ज्या १व-वः ॥ ठकी भुकाभिकः मृष्टि भंककः ন্ধো বিশাম্পতি:। অনন্ত: পার্থিবো বিন্দু ভাপিনী পরমাত্মক:॥দক্ষস্ক-স্ব স্থানে দক্ষকক্ষৌ ইতি বা পাঠ:॥ वर्गामुक मूथी वृक्षा मथारमाञ्जः লিবো জল। মাছেশ্বরী তলা পুস্লা মঙ্গল শ্চরণ কর:।। নিত্যা কামে-श्वती मूथाः कामक्राला गर्जनमुकः। গ্রীপুর রমণো রক্ষ: সমুমা পরমা-ज्रकः॥ कः॥ थः भुष्ठखः कामक्भी क्ष दंश्: मत्रवंश । আकाम भिन्तियः पूर्ना हजीन सामिनी एकः ।। শিখণ্ডী দম্বজাতীশঃ কফোণি গ-ক্তো যদি। শ্ন্ত কপালা কল্যা-नी मूर्नकर्ता २ बतामद्रः ॥ मुजादारा **हर्श्वाव्या क्याव्याक्यात्र यज्ञको** ।। यः ॥ रम। रमोद्रो रमोद्रादा मङ्गा गारामा (गाञ्चलयदः । भाकी

পঞ্^{ন্ত:}কা গাথা গন্ধর্য: সর্বগ: মৃ-তি:।। সর্বসিদ্ধি: পুভা ধুমুা দ্বিলা-খ্যঃ শিবদর্শনঃ। বিস্বাত্মা গৌঃ পৃথগুপা বালবন্ধ ক্রিলোচন: ॥ গী-ত সরস্বতী বিদ্যা ভোগিনী নন্দ্-নো ধরা। ভোগবঙী চ হৃদয• জ্ঞান• कालकरता लवः ॥ लव ङान नत्र ইতি বা পাঠ:।। গ:।। घ: খ্য়ী ঘু-যুরো ঘণী ঘণীশ জ্বিপুরান্তক:। বাযু: শিবোভন: সত্যা কি ক্বণী वाजनायकः ॥ मजीि इंक्रा स्था कानक्षी ह माञ्चिकः । नायापदा জ्वालमृत्रः नत्नरः ।। विलाक। विराग मः इं बा कामाथा-मनवामयः । यः ॥ ७: मञ्जी रेভत्रव महाखा विनम् खः मः मिम् नियः। এक-क्षु। एकन्थः थर्भाता विवयम्भृहा।। কান্তি: শে তান্ত্রযো ধীরো দিজাত্মা-क्वानिनी विष्टा नखनकिक मन-নো বিঘেশী চাত্মনাষক: ॥একনেত্রো মহানদেশে দুর্জর কল্মুমা যতিঃ 🏾 श्चित्रयाचा नीलक्छे: कारम्भी **ह** म-याः मूरको ॥ ७: ॥ ठ: भूइरदा इली वागी हाञ्चमकिः मुम्मनः। हर्यमूख-ধরে। ভূতা মহিষাচারসম্বিনী।। ज्दा शान (जोन हेिक मार्टः॥ একৰপো কচিঃ কুর্ম ক্যামুপ্তা দীর্য-

बानुकः। यात्रवार म् नगाया हजुर्-ভিষকপিণী।। দ্বিভশ্চ দ্বিন্ত্ৰশ্চ मध्यो जिल्लाहनः। हन्तनः हन्तुः मा (तव (क्छाना वृक्तिका युधः ॥ क्ति (कर्रमृत्यहाजा कोनाही भूई-क्लूनी। अनक् सथन। वायु स्विनिनी **ठ** मूलावजी ॥ हः ॥ **ए मृन्सनः भृ**षु या ह शमुः शमुश कि म् जिः। निर्मानः **एदव॰ विक्र ज्ञाका विवासिनी ॥** अस्तवक वृष्यी हिनिया वामक र्भवः। (शाक्ना नाक्नी वाम काम-**अङ्ग महानियः ॥ गाजा निमा**ठतः পাযু বিক্তঃ স্থিতিশদ্ক:। ছ:॥ कः मता वायद्रः मूनी ভागना वि क्या दिता। नन्दिर्दा ब्राया (बडा थाउकी भूमूथी विजुः ॥ नामामत्री মৃতিঃ শাখা সুপুভা কর্তৃকা ধরা। षीर्घवाङ् कि श्रामा नम्ती (उ**जा:** সুরাধিপ:।। জবনোবেগিতো বামো भानवाकः मराज्यकः। ज्ञाक्छ-थाया (वर्गी ठारमाना मनविख्नः॥ कः ॥ त्या यस्त्राद्वी छह्। यक्षावायु ञजाः यपुष्रजः। व्यक्तत्या मारिकी नामः भामी किञ्चा कल दिक्तः॥ विज्ञाहातम् । धनूर्वसः कर्काणा नाम-कः अकः। पीर्यवाञ् वरणा क्र भाकः न्ति छः त्रूष्टक्षाः ॥ पूर्वा १४ वा

আ বান্ বিকটা সচনগুল: বিকট্ -সপ্রিণা বামা অঙ্গুণীমধ্যপর্বি:।। मक्रहामाउँहामक भाषाचा व क्षनः चत्रः । यः ॥ क्षकाद्मा (वाधनी বিশ্বা কণ্ডলী মথদো বিয়ৎ। কৌ-गाती नाग विद्धानी मव्यामूलनथ-রো বক:।। क छनी ज्ञान ज छनी মথদ স্থানে সুখদ ইতি বা পাঠ:॥ সর্বেশ চূর্ণিতা বৃদ্ধিः স্বর্গাত্মা বর্ষর-ध्वनिः । श्रीमांकभारमे मुमुखी वित्रजा **इन्स्तिश्रदी।। वृक्ति ज्ञाति निक्तिः सर्ग** স্থানে সগ ইতি বা পাঠঃ ॥ গায়নঃ পুত্রধনা চরাগাত্মা চ বরাক্ষিণী ! ঞ:॥ ট প্রস্কার: কপালী চসোমবাঃ (थ्रव्यो ध्रुनिः। मूक्टल्हा विनहा शृधी रिक्कवी वाक्नी नवः॥(मामवा ऋात्न সোমেশ ইতি কৃচিৎপাঠ: ।৷ দক্ষা-क्कार्कारमुक्त बदा ज्जिः शूनर्जवः। व्रुग्णिख थन् किया भुरमारा विभवा কটিঃ। রাজা গিরি মহাধনু মানিজা। मुन्था मक्राहिः॥ हेः मृत्ना मक्षः त्री वीकः भागिनी काञ्रकी क्रया वन-জো নন্দনো জিহ্বা সুনঞ্জ ঘ্ণক: সুধা ॥ वर्जु नः अखाना विज्ञ त्रमृष्ठः हन्युन मखनः। पक्षान्क जावक (पवजः, (का) वृष्ट्य निः ॥ **अक्रशासा विज्** जिक ननाहे नई निवकः॥ व्याप्ता

4

निवी विकुर्माङ्गामनीः मनी 1 र्रः ॥ 🗱 ॥ एः श्रृष्टि मीक्रका निन्त-क्रिंगी (याणिनी नियः। क्रीमात्री শঙ্কর জ্রাশ ব্রিবক্রো নদকো ধুনিঃ ॥ দুরুহো জটিলী ভীনা দ্বিজিস্ব: পৃথিবী সতী। কোরগিরি: ক্ষমা কা-ন্তি নাভি: স্বাঙী চ লোচন ।। জটি-লী ছানে জটিল ইভি কান্তি ছানে শান্তি রিভি বা পাঠ: ॥ ড: ॥ # ॥ छा एका निर्भगः श्रुद्धा यरळ् ना पनरप-थतः। व्यक्तित्रीयत (खाय मी थती विभिथी नवः ॥ यख्डमा मनामध्य ইভ্যন্ত যজ্ঞেশা ধনদেশ্বর ইভ্যাপি भाठेः॥ रक्षभाराज्य म्वः जि किरएक विनायकः। शुरामा जित्त-त्रा यक्ति निर्श्वता निर्दा धुनिः ॥ जुन হাসা স্থানে পুহাস ইতি বা পাঠঃ ॥ विष्युणः भानिनी वृक्क शादिनी কোডপুছক:। এলাপুর বুগাত্মা চ विशाशः श्री मर्ता ब्रिक्टिश उक्क क्रान ত্ত্বক্চ ইতি বা পাঠ:।। ঢ:।। 🗱।। ণো নির্ন্তণ রতি জ্রান জন্তন: পক্ষিবা-रनः। बरा भाष्या नत्रकिष् निष्क-ना (यानिनी नियः॥ विमूथ कार्टे ৰী শোুৰ সমৃদ্ধি ৰোধনী মতা। क्तित्वा भानुवी त्याम मक्कशामा-क्ला मू थ ।। भाषतः भाष्ट्रनी वीदा।

ৰারায়ণত নির্ণাঃ। মুখ ছানে নথ ইতি বা পাঠ: ৷৷ শ: ৷৷ঞ৷৷ ভ: প্তনা रुति: मुक्ति: मकी मकि करी धुका । वामक्रिक् वामकरहें। ह कानिनी म-ধ্যকর্ণকঃ।। ছব্নি ছানে হবি: ইক্তি বা পাঠ:॥ আষাটী তণ্ড তন্নুক্ষ কা-মিকা পৃষ্ঠপুছকঃ। রত্নকল্ড ল্যাম-मुथी वादाशी मकरता २ क्या ॥ या-ষাটী তণ্ড তুমুক স্থানে আষাম্ভ ঢান্ত ক্ষুদুশ্চ ইতি রত্নকশ্চ স্থানে রত্বকণ্ঠ ইতি বা পাঠ: ॥ সুগতো **९कं मूथा तृक्त का मूम्ह काउ शृहकः।** गत्ता विश्वा सक्द्र कानुत्राथा ह সৌরক:।। বুদ্ধ স্থানে বৃদ্ধ ইতি সৌ-ব্লক স্থানে সৈবিক ইতি বা পাঠঃ।। क्रविख भूवाका ज़ान्ति ब्रनक् भमनान जुद्रा। जः॥ #॥ यः हिद्राभी सहा-পুছি পুঁছিপাছে। ভ্যানক:। শিলী শিরসিলো দণ্ডী ভদুকালী শিলো> हरः ॥ क्रका वृद्धि विकर्मा ह मक्र-নাশাধিপো ২মর:। বরদা ভোগদঃ কেশো বামজানু রসো ২নল: । কৃষ্ণো বুদ্ধি বিকর্মা স্থানে কৃণ্ডো বহিং विंकगा इंजि वा शार्ठः ॥ लालोज-ब्ह्यिनी खद्यः नद्रहत्नु। विषाद्रकः ३ লোনৌ ইত্যাদি স্থানে লোলোজ্জ÷ विनी भू र्छश् नतहन्तु मिवाकादी है उ

या भाठे: ॥ थः ॥ 🚓 ॥ (मा २ ने नी प्णा ধাতকি ধাতা দাতা দল কলবক।। দীন জ্ঞানঞ্চ দানঞ্চ ভক্তিরাহবনী **ध्रता ।। माञामनः ज्ञान मानामन्** ইতি বা পাঠ:॥ সৃষ্দ্রা যোগিনী স দ্য: সপ্তলো বামগুলুক:। কাভ্যাযনী শিবা দুর্গা লংঘনা নাত্রি কণ্ডকী।। ष्ट्राचन क्षाप्त मःचना क्छकी स्थापन ৰুণ্টকী ইতি বা পাঠ:॥ স্বস্তিক: জ িল। ৰূপ: কৃষ্ণ শ্চোনা জিভেন্দ্রি यः। वर्णज्ञहामस्वन्छ ज्ञा दङ जुः **६क्ष्णा।। धर्मा इ इ ाम ध्या हर वर्** क्षात्व वह हेडि वा भाठेः ॥ हित मा পুর নতৌ চ দক্ষপাণি ক্রিরেথক:। हः ॥ 🗱 ॥ (का धनार्त्था व्यक्ति छ। गूः भाषाजा (गामिनी भि्गः। भीतमः শল্পিনী ভোষ্ণ নাগেশে৷ বিশ্বপাব-भी ॥ ধনার্থ স্থানে ধনাথ্য ইতি বা भाठे: ॥ विवश वदग हिन्छा (नव যুশ্ম॰ প্রিষোমতিং। পীতবাসা তি दर्गा ह थाला थय भूवक्यः॥ ध्रुगा চিন্তা স্থানে ধরণী চিত্রা ইভি বা नार्रः ॥ जनस्रमा स्माह्मा वड्डा वजुञ्खा थतः थता। वामभामाञ्चल भू वा (काष्ठा मूत्र भूद्र छवः ॥ न्यानाः **च्या** मीर्घछड्ड। ह स्तरमा स्नम्स्टरः । भः ॥ #॥ ता गर्डिनी कृमा मिद्र

वीक्षी विश्वशावनी। (भवक अवि-তা নেত্র• দন্তরো নারদো হঞ্জন:।। বাৰণী স্থানে বৰুণা ইতি বাপাঠ:।। উद्ध्वी जिल्ली विज्ञ अन्त वास्त्राना कृतन মৃথ:। বৈমভেষ স্কৃতি বৃত্যা তরণি र्दाल जागमः॥ वामता कृानिनी मीर्था निवीदः जुगाउ विरयः । भ-নাতা: দীঘঘোণা চ হস্তিনাপুর মে-एरको । शिविनायक नीरको ह शिर्वा नामि ग्रायुज्य। नः ॥ 🕸 ॥ 🕫 প্র পিষতা তীক্ষা লোছিত: পঞ্চ-মোর্যা। ওছকর: নিধি: শেষ: কালরাত্রি: স্বাহিতা।। তপন: পা-व्यनः भाज। भन्नारत् निंद्रक्षनः । সাবিত্রী পাতিনী পানং বীর তত্ত্বো ধুনুধ্য:।। পালন স্থানে পাবন ইতি ভন্থ স্থানে তন্ত্ৰ ইতি বা পাঠ: ॥ मक्रभार्यक (जनानी मही हिः भवनः শনি:। উদ্ভীশ॰ জবনী হ'ড্ডা ৎলস॰ রেখা চ মোহক:॥ সম্ভ স্থানে কা-স্তা ইতি রেখা স্থানে রেবা ইতি বা পাঠ:।। মূল। দ্বি তীয় মিন্দুাণী লো-কাকী মন আত্মনঃ। আত্মনঃ স্থানে আত্মক ইতি বা পাঠ: ।। প:।। 🛊 ॥ कः नथी पूर्णिनी धुमु। वामनात्थी जनाफ्नः। जग नामः मिथा दो मी क्ट्रकातः नाथिनी नियः॥ छेगा

विश्वभः काल अञ्जिभी श्रिष भारत्को र भूनशि नी निभारत २ कदः भणू-পতिः भणी ॥ क्रकाता यानिनी व्यक्ता भावता स्माह्दर्खनः। निद् क्रवागङ्कातः भुगारमः भामभीः कः ল ।। ব্যক্তা স্থানে বাঞ্জা ইতি পু-যাগ ছানে পুযাণ ইতি বা পাঠ: ॥ कः।। #।। (व। वनी ज्याद्रा मार्ला घ-र्यत्री (लाहन निषः। भूरहजाः कलमः शक्ती इनगणः क्लफिनी।। পृष्ठतः শো ভয় মাতৃ: শিথিবাছো যুগ-भद्रः। मृथविनमू र्वजी घष्टा (याषा विलाहनिश्रुयः ॥ मूचिनमू इति मुथितन्तर् दि उ वा भारतः।। क्लिनि ভাপিতা ভ্মি সুপনিন্দু বলিপুিय:। সুরভি মু থবিফুক্ষ সংহারো বসুধা-विणः॥ जूलिनमु आत्व जूलिकाः তি বা পাঠ: ॥ বঙী পরক পেটা চ स्मारका गगनः भुछि। भूबीबाहा अधानिको भनिः ऋष्ठ ज्जीयको ॥ वः। 🗱।। ভः क्रिया ভुমরো ভীমো বি-খম্ৰ্ৰি নিশাতব॰। দিরণ্ডো ভ্ষণো ञ्च यञ्चमृ वाहकः ॥ विचा ত্ব স্থানে নিশাভ্য• ইতি বা পাঠ: া: নক্ষত্ৰ ভুমণা দীপ্তি বঁযো ভূমি: भाषा नजः। नाजि जुनुः सहावाङ् विश्वमूर्खि विञालकः ॥ वशः ছात ভণ ইতি বিভাণ্ডক স্থানে বিম্র্রক ইতি বা পাঠ:।। প্রাণাত্মা তাপিনী বজা বিশ্বৰূপী চ চন্দ্ৰিকা। ভীমসে-नः जुवारमनः जूर्था माराभूतः इतः ।। वजु इान कृम है जि मूथ झान মুথ ইতি বা পাঠ:॥ ভ: ॥ 🗱 ॥ मः कानी (क्रिनिजः काला महाका-ला महा इकः। रेक्ट्रांश वसूता हन्त्री व्रविः भूक्षवाष्ठकः ॥ वमुवा ञ्चात वस्रा इंडि वा भारे: ॥ कान उत्म क्या (मधा विचना नीधम छकः। कठेबक जुमामान नन्त्रीमालागुव-ऋतो ॥ भीछ ज्ञात मी शु इंडि वा পাঠ: ॥ বিষ শিবো মহাবীর: শ-णि जुजा करमधदः। जुमखः जियम् ক্দু: সরাক্ষো বহি মণ্ডল।। মাত-व गानिनी विन्तुः भुवना छ রথো वि-যে। রথ স্থানে মথ ইতি বা পাঠ: ।। मः ।। 🗫।। रवा वानी वमूषा वागू र्वि-कृष्डिः भूक्रवाखनः। यूगासः भननः শীয়ে। ধূ মুণ हिं: পুণিসেবকঃ।। যুগা-ন্ত স্থান বুগাভ ইতি বা পাঠ:॥ শত্ৰ। ভুমো জটী লোলা বাযুবেগী য-नकती। मक्षंगः क्रशा वाला इन-यः किनवा भुज्य ॥ ज्याद्मरवा व्याभ-का छार्गा हासा यान भुमा मूथ । हथः महियदी ध्र कामूका मूम्

খেশবী।। পুনা স্থানে পুভা ইতি বা পাঠ:।। বুগাবা। মলযো মাতা হ॰-जिनी ভृक्तिगरकः। एउनमः भाष-का भीता धनिष्ठानक्तिमा प्र **শান্মা স্থানে বিগাত্মা ইতি তেন্ম** স্থানে যেমন ইতি বা পাঠ:॥ মেঠ: সোম: পক্তিনামা পাপছা পুাণসং জ্ঞক:। মেষ্ঠ স্থানে সেষ্ট ইতি বা भार्तः।। यः ॥ 🗱।। द्रा द्रकः टकाविनी রেফ: পাবক স্থোজসো মত:। পুকা শা দশ্ৰো দীপে রতকৃষ্ণা পর वनी ॥ खाजम ज्ञात खजन इंडि রতকৃষ্ণা স্থানে রক্তকৃষ্ণ ইতি বা भार्ठः ॥ ज्जाक्रामा मजिः म्रायंत গাত্রক: পুকাশক:। ব্যাপকো রে-व डी नामः अक्षाराणा विश्व मखनः ।। দাস স্থানে দ"ন মিতি সক্ষ্য শ স্থানে দক্ষা•শ ইতি বা পাঠ:।। উ-<u> श्वा श्वार (७) (वहकर्श भना भू</u> রা। পুক্তি: সুগলো বুদ্ধাদদ গাৰকে৷ ধন ৷৷ বেদকণ্ঠপা লা স্থানে বেদকক্ষপলা ইতি বা পাঠঃ।। 🕮 क्षे उन्ना इषय मुखी बिश्वमुन्मवी । निवन्तु (र्यानिको कृष्णा श्रीमित्ना विश्वराम्यो। श्रीमन सान श्री <णाग हेि वा भाठेः ।। तः ।। # ।। **व** क्रमुः भ्डमा भ्यी माधवः मकवा **চ**कः। वलानुबः शिनाकीत्मा व्यान-का भाष्य कार्य মাধবী ইতি বা পাঠ:।। খন্নী নাদেঃ **गृ**जः (पवी जवनः वाक्नी পजि: । শিখা বাণী ক্রিযা মাতা ভামিনী কামিনী প্রিয়া।। মৃত স্থানে মৃত মিতি লবণ স্থানে মরণনিতি বা भाठे: ॥ कालिनी विभिनी नामः পুদ্যুদ্ধঃ শোষণো হরিঃ। বিশ্বাত্ম মজৌ বলী চেতো মেকু শিরি: কলা त्रमः॥ यद्ध ङ्गान भन्मु ইভি क्ला श्चात क्या इंडि वा शार्टः ॥ वः ॥ द्वा বো বালো বাৰুণী সূস্থা বৰুণো মে-**एम** छकः। थङ्गीला ज्वालिनी वकः কলসপুনি বাচক:।। বন্ধ স্থানে রক্ষ ইতি কলসধুনি স্থানে কলসংরবি ইতি বা পা 🕆 ।। উৎকারীশস্ত ন। বীতো বজু৷ (মুক্ সাগর: শুচি: ১ ত্রিবাতু: শঙ্কর: শুেষ্ঠো বিশেষো বং म्भारनः ॥ दः ॥ शाः भाः भव । काः ম্ৰূপী কাম্ৰূপো মহামতি:। সৌ-थानामा समारतासि बीकाशे व्य-কেতন: ৷৷ বৃষয়: শ্যন শাস্তা সুভগা विद्भुविक्रिनी। मृजुः (मंदा महानः ची र्यारमुः जनकिनि ॥ वाष्ट् र्ट्टरमा विषष्ठकु इत्नक्षक्षः **चनः** । वात्माकः भुखत्रीकाचा काहिः

कन्यान वाठकः ॥ इ.म इएन हि-ना इंडि वा भार्तः॥ मः॥ #॥ वः শ্বেভো বাসুদেবশ্চ পীতা প্ৰক্ৰা বি-নাযক:। পরনেষ্ঠা বামবাহু: শেষো গর্ভবিমোচন:॥ পীতা স্থানে প্রীতা ইতি পুক্তা স্থানে শুদ্ধা ইতি বা পাঠ:।। লম্বোদরে। যমৌজেশ: কা-মধুক্ কামধ্নক:। সুত্রী কথা ব্যো लड़। यक्फकाः श्रियः मितः॥ का म्पूनक आदि कालधूमक इंडि दा भार्त्राः। मृग्राञा क्रेतः कार्या मला वःका विपातिनी । कन क्छा मध्र ভিন্ন। तुष्काञ्चा भवाणूः भिदः ॥ यः ॥ भा मा इंगः मूपमा विक् वृशीम "म्पूरा छकः। कगदीकः माञ्जा-মা নোহ। বেশবতী ভ্তঃ।। সুধশা शान मूजन डेडि माइ शान मा হ ং ইতি বা পাঠা।। পুকৃতি রীশ্বরঃ শুকে। পুভা খেতা সলোজ্ঞল:। দ-क्रशास्त्र मृ जः वाक्री भवना चा भः রো ২ক্ষর: ॥ সূক্পা চ গুণেশো भीः कनकछो वृक्तामत्री। भागान्। क भूबापियी लक्षीः (मास्मा व्यवनुः পু: ॥ দুর্গোত্তারিণি সংমাহাজীবো म् डिंगं नार्वः। मूर्गाङातिनि सान দুগো ভারিণী ইতি সন্মোহাৎস্থানে मत्त्रार्। इंडि मतार्त्र ङात म-

(नायव इंि वा शार्थः ।। मः। #!। হ: লিবো গগন হ সো নাগলোকো श्विकाशिकः। नव्यकीरमा सगद-পুাণ: প্রাণেশ: কপিলা মল: ॥ মল স্থানে মত ইভি বা পাঠ:।। পরমা-আআজা জীবো ববকে: শান্তিদে ২ঙ্গনঃ। মৃগো ভযো কণা স্থাণু: জুট कृषविद्रादगः ॥ यदाक ज्ञान वद्राक इंजि २क्षन छात्न २ द्वन इंजि क्रिं-কৃপবিরাবণ স্থানে কৃটকো পরিবা-রণ ইতি বা পাঠ: ।। লক্ষ্মী মবিহর: **ग**ञ्जः भागमकि र्नवारेजः। श्रकाश वाद्रशः भूनी हिड्नुः शास्भृद्रशः ॥ মবিহর স্থানে হরিহর ইতি স্বকো-প স্থানে সকোপ ইতি বা পাঠঃ भश्वावाद्यीः भद्रः नात्मा (मदनार म **इति यं डः। विन्तृ मूर्गा भिया (पर्वो** भिष्माराभाषतः भूगान् ॥ मक्नभा দঃ সদাশস্ত্রঃ শাথোটঃ সোমম-खनः।। इः॥ # ॥ नः नृथी विमना भिष्य १नत्वा इव्यवहा जिला। ब्या-शिनी भिवहा (कजू अंगर मात्रजत्र रुठेः॥ क्षी मृजानी ह (वनार्थः मा-(द्वा नादायणः खयः। कठेद्वा नक्तिः। भीजा निर्दरमा २ नक्ष्मानिनी ॥ वः।। ৠ।। कः (কাপ স্তম্ক: কালো। ककः मञ्चकः भन्नः। नृत्रिः ए। विः

खबुक छानि खबुक है छि क्य छ। व ব্যক্ষনিতি পর স্থানে প্র ইতি বা পাঠ: ৷৷ পরাত্মা ক্রোধ স'হা-(त्रो वणास्त्रः (सक्वाठकः। नर्शः **সাগর:** কান: সংযোগান্ত্য দ্রিপ্র ক: ৷৷ বলান্ত স্থানে নলান্ত ইতি সর্বাঙ্গ স্থানে সর্বাগ ইতি বা পাঠ: ৷৷ ক্ষেত্ৰপালে৷ মহাক্ষো ভো নাত্ দাভানলক্ষাঃ। মূখা ক ব্যবহানস্তা কাল জিল্ব। গণেশ্বর: ॥ ছাযা পুল্রফ সংবাজো মলয়: 🗐 र्यामधिकः। क्षः॥ 🗱 ॥ ইতি नन्त्रन ভটাচার্য্য বির্চিত বর্ণাভিধান मगाउ ॥

ধ্বৰিক লী ছবিতাল। ইতি বহু भावा।। भाजानुत्वभनरगागाः भिः প্ত হঠ বা সৃশ রিদুব্য । ইত্যনর: ॥ हन्द्रनः। इंडि मद्रवादनी ॥ वर्ग है भु क्षी विवासना ।। इन्हरन । इंडि (मिनी।। दर्नकः भू खी हिक्व रिविडाल द्ध्यंकः भुः हात्रपः। इंडि सिमिनी॥ मखन । इंडि मदत्रवावली । वर्गकविः भू॰ करनद्रभुधः। ই छ विकाखान्यः॥

मुजा मारा मङ्ग्डिका युगाष्ठकः प्रा वर्गक्तिका खी सन्। यथा । गमीथानी मिननि (र्यवाञ्च दर्ग-কূপিকা। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ।। **চি** क्रायः। इंडि ত্রি বর্ণচারকঃ नक्राना॥ বর্ণজ্যেষ্ঠঃ পু• ব্রাহ্মণঃ। ইতি ত্রি-কাওংশয; ॥ वर्गाकाष्ठः वि सवर्गाशिका उपवर्गः। পারি ভাবি ফ হীনবর্ণকতৃ কি পা-ति जावि कर्नारकार्वकाश्विन। বেধো যথা। মীন কর্তট বৃশ্চিক বিপা: মি হ তুলা ধনু: ক্ষতিব উজঃ। সম্ভ নরছয নেষ বিশা: স্ত মাকর বৃষ জ্রী কথিতা হবরজাতি: ॥ বর্ণজ্যেষ্ঠা চ যা নারী বর্ণস্থীন ছ-यः भूगान्। उत्या विवारक् मृजुः म्या यगामामाज मः गर ইতি জ্যোতিস্তত্ত্বে বৰ্ণজোটন• ॥ ্বৰ্ণভূলিঃ জ্ঞা লেখনী।ইভি শদ্ इज़ावली।। বৰ্ণত্লিকা স্ত্ৰী লেখনী। ইঙ্কি श्रावनी।। काह नी नो का दिः। इंछ। यत्र छत्र छो । दर्ग हुनी छी (नथ नी। इंछि जिका-अःगवः॥ वर्गर॰ ही कानीयकः। इंडि करें। थतः। वर्गग उति बि॥

वर्गताको को रुतिमा। ইতিরাজ

ं নিষ্ণী: ॥ বর্ণদাভব্নি ত্রি ॥ दर्भकः भू॰ विभिः। उৎপर्यायः । লেখ: ২ বাচিকহারক: ৩ স্বস্তি মুথ: ৪। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥ दर्गश्यः शुः क्ली वाक्षण क्विय रिक्ना णुष्ट्रागाः कर्खवाः कर्या उष्यथा। यद्भनः याद्भनः सानः वाद्भानमः भू ভিগৃহ:। অধ্যাপন চাধ্যয়ন বট্-कर्माणि दिखालगः॥ मान मध्र-यन यद्धः थगः क विष रिम्पुरयाः । प्रायक कि विगम् क् वि रेन्। ম্য শস্তে॥ শৃশুবৈব দিলাতী नाः मृत्रानाः वर्गमाथनः। काक कर्य उथाजीयः भाकराख्या श्री-धर्म जः ॥ क्ष्मा हत्या ह्या हान म-লোভ ত্যাগ এর চ। আর্জ্রণ ठानम्वा ह जीयानुमद्रा ज्या ॥ সত্য সভাব আন্তিন্য শুদ্ধা চে-निमुयनिगुरः। (एवठा छ। इन भूका ব্ৰাহ্মণানাং বিশেষতঃ॥ অহি•সা श्रियवारिष भरिण्ना भकन्छ।। স্মাসিক মিম ধ্যা চাত্রণে **९**द्वीग्रुनिः ॥ शुकालजाः द्वाका ণানা শ্ত স্থান কিযাবভা । " द्धान रेमन्युः कविषानाः मःगुरम-युभवायिनाः ॥ देवनानाः भाक्छः क्षान वक्षा मन्वर्डाः। गान्धरः

শূদুজাতীনা পরিচারে ভূ বর্ততা ॥ इंडि कोर्स्य २ व्यक्षायः ॥ 🗱 ॥ অপিচ। মার্কণ্ডেয উবাচ। হারীত স্তানুবাচাথ তৈরেব• চোদিতো মু-निः। मृक्षु मूनशः मार्व धर्मान् व-क्कामि माथ जान्।। वर्गाना मामु-মাণাঞ্চ যোগশান্তঞ্চ সত্তনা:। य-জ্জাত্বা মূনযো নিভ্যুণ মুচ্যুতে জ-भवस्रमार ॥ वाक्षाणाः वाक्षालीनव উৎপন্নো ব্ৰাহ্মণঃ মৃতঃ। তস্য ধর্মণ भूवक्रामि उ॰ (यागा) (मण भिव চ ।। কৃষ্ণ সারে। মৃগো যত্র স্ব ভাবা-জু পুবর্তে। ভিমান্ দেশে বসন্ ধর্মণ সক্তে ব্রাহ্মণোত্তম: ॥ অ-ধ্যাপন চাৰ্য্যন যজন যাজন ख्या। मानः भुजिनु इरेन्डव वर्मा वहे-ক মিহোচ্যতে !৷ অধ্যাপনঞ্চ ত্রি-বিধ ধর্মার্থ চাত্মভারণ ৷ শুশুষা কারণঞ্জে ত্রি বিধণ পরিকীর্ভিড ॥ रेनया मन्द्रज्ञा वालि मृन्द्रा यव মানবে। তত্ৰ বিদ্যা ন দাতব্যা পুৰু-ষেণ হিতৈবিণা ৷৷ যোগ্যানধ্যাপথে-हियान् यञ्जानिश ह (याजायः । বিদিতান পুতিগৃহানিছেদ্গৃহধর্ম-পুসিদ্ধযে ॥ বেদ মেবাভ্যুসেলি ভ্যুণ শুচৌ দেশে সনাহিত:। যজেঅক্ত: यथा मञ्जा मन्त्रा विजानु नात्र छः ॥

ुडु: निविखिकः धर्मः कर्म अर्गेऽा८ " भुराज्ञ छः। ७ क्षण्णुवनरेक्षव रायान्।-य गर्ज न्तु 5: ॥ नायः शुाउ क्लानीः ত বিখিনাগ্নি দিজোত্তন:। কৃত্রা-नः भुक्रवी उरेवश्रापवः दिन दिन ॥ অতিথিঞাগত ভক্ত্যা পূজ্বেছক্তি-তে। গৃহী। অন্যানপ্যাগভান্ বিশ্রা-न् भूजायमविद्याथञः ॥ अनात्रनित्रः তো নিভ্যু পরদার বিব্ছিট্রত: । मञ्जानी किञ्जाकाशः स्थर्मिनद्र তো ভবেৎ ॥ অকর্মণি চ সংপ্রাপ্তে श्रुवात्त तेव द्वाहरयः। श्रुवाः इ-छा वरम्बार शत्रां कावित्राधि-नी ।। এव धर्यः ममुद्धिरहा दुःऋगम्। नगान जः । धर्मा विषक्ष यः अर्या १ न गाउ वृक्षणः भरः॥ 🗱॥ शात्री उ উবাচ। ऋजारीनाः भुवक्तानि यथा वननृश्वभः। (यन (यन भूवर्ड्स विविना काजियास्यः॥ ताका ह का वियरिकत भुका सर्व्या भानास्य । व्याप्ति । वन् निम्न विक्रियान থাবিধি।। দদ্যাদান দ্বিলাগ্রেভ্যা थयावृद्धि गमन्त्रिः। (पर वाकान छ ক্ত গিত্কার্য্পর তথা ॥ ধ্যেন रेव बवाकाङ्को अक्ष्ममः विवक्तरयः। উত্তনাণ গতি মাপ্নোতি ক্ষত্রিয়ো হেব মাচরন্।। 🕸 ।। গোরক্ষণ কৃষি |

वानिकाः अर्यप्रोदिश्या यथाविधि ! দান থমা যথা শক্তা দিজলুলু-ষণ তথা।। লোভ দম্ভ বিনিমুক্তঃ সত্যবাগনস্থক:। यनाর নিরতে। नाष्ठः भवनाविविद्धिंगः ॥ धरेन र्विभान् ममञ्हा यद्धकारन प्या-**िछः । अभुभ डः अक्षर्याम् वर्ल्ड** (मरुभाउनार ॥ यद्धाध्यम हा-নানি অ্ব্যানিত্য মতন্দ্রি:। পিতৃ-कार्याक उरकाल नात्रिन शहन তथा।। এত্রদেশ্যস্য কর্মোক্ত স্বধ-यं मनुष्ठिष्ठ ३:। এত राजिवामान स्व मुकः महाबाव मः मयः ॥ ॥ वर्ग-वयमा मृग्वा कर्गा मृष्ः भुगक्तः णः। मानवर वृक्तिगानास विस्मारमण नगाव्यत्था व्याविष्ठः भूनाचा म्। क्षि वृद्धार्थं मानुरय्। भाकः যজ্ঞ বিধানেন যজেদেবানতান্দ্রিতঃ ॥ भूमानाः भामिकः कार्यः वननः न्याय वर्खिनाः । शाद्रगः जीर्नदञ्जन्य विनुत्न्याहिश्वेष्णाजनः । सनावितृ রভিতৈত্ব পরদার বিবহ্রিত:।। পু-রাণশুৰণ বিপানার সি হস্য পুজ-ন॰। তথা বিপুননকার তথা সত্র• **दित दित ॥ अञ्ज अञ्चादनः है** द त्राग (हर विवर्क्जनः। रुष्यः सर्वः ख्या मूप्रा मनावाक् कायकर्याजः॥

স্থান নৈন্দু মবাগ্নোতি ত্যক্তপাপ: **পু**পুণ্যকৃৎ । ইতি नात्रिंग्रह ৫०। as अध्यार्थो ॥ # ॥ अन्तरह । अना-অসোবাচ। দান মধ্যয়ন যক্তো ব্ৰাহ্মণস্য ব্ৰিধানিত: । ধর্মো নান্য 🎚 कजुर्खासि धर्म समाभाग विना।। যাজনাধ্যয়নে যক্ত স্তথা পুত্ৰ পুতি-গুহ: ৷ এতৎ সম্যক্ সমাখ্যাত ত্রিভ্য চাস্য জীবিকা॥ দান মধ্য-यन रुद्धः क्विम्न्याभ्यः विदा । ধর্ম: পোক্ত: ক্ষিতে রক্ষা শস্তাজী-वक्त की विका ॥ मान मध्यन थएछ। रिव्माप्रपाणि जिरेषद मः। वांशिकाः পাশুপাল্যঞ্ কৃষি শৈচবাস্য জীবি-का।। नान याङ्का १थ मृञ्जया हि काञीना विवा भया। वृत्रथ्राठः मृ पुराया १ मि जी विका का ककर्यजा ।। তহদ্বি জাভিশুশুষা যোষণ কৰ বিক্রবৈ:। বর্ণধর্ম। স্থিমে প্রোক্তা: শুণতা নাশুণা জ্বঃ ৷৷ ইতি মার্ক-खानुदाल मरालमाममाममानु यः॥ 🕸 ॥ व्यभद्रवः। तुष्मिना तुष्मः 👊 (यानिष्ट्रः (य चक्रयां १)व ख आ: । (७ गत्र अभको (वयः यहे कर्यानि यथाक-नः ।। अध्रापन संशुयनः यक्तनः या-हान ज्या। मान नुजिन्ह रेक्ट य रेक्स ११ मुक्सनः ॥ याद कर्मनाः

भग्र धीनि कर्यानि जीदिका। यां कें नाष्ठाभरन हिच विमुकाह शुंखिशुरुः । ত্রখো ধর্মা নিবন্তন্তে ব্রাহ্মণাৎ ক্ষ-ত্রিয় পুতি। অধ্যাপন বাজনঞ্ কু-ভীষশ্চ পুতিগুহঃ। বৈশ্য পুতি জ থৈবৈতে নিবর্ত্তেরন্নিতি স্থিতিঃ। ন তৌ পুভি হি তান্ধর্মান্মনুরাছ পুরাপতি: ॥ শদ্রাত্তভূত্ব ক্রস্য বণিক পশু কৃষি বিশঃ৷ আজীবনার্থণ थर्मञ्च मान सद्यान यक्तिः ॥ त्यमा-ভ্যাসে। বাহ্মণন্য ক্ষত্রিয়ন্য চরক্ষ-१९। यार्ज करेग्रंव दिन्तात्रा विनिष्ठा-नि श्रक्यम् ॥ अजीवः ख यत्थात्कन ব্ৰাহ্মণঃ স্বেন কৰ্যাণা। জীবেৎ ক্ষতিখ খ্যোণ স হাস্য প্ত্যুনন্তরঃ ম উভা-ভ্যা নপ্যজীব স্তু কথা স্যাদিতি চে-फुरवटा कृ व भावक भाष्ट्राय की रव-रिष्मामा जीविकाः ॥ विमावृज्तानि कीव ख वाक्त कि खारियां न दा। शिका भाषा भन्नाचीना कृषि य-ত্নেন বজ্ঞে ।। কৃষি সাধিতি মন্য-ন্তে সা বৃত্তিঃ সদিগর্হিতা। ভূমি• ভূনিশ্যাণ শৈচৰ হন্তি কাণ্ড মধো-मूथः ॥ इनस वृद्धिवकनार छाः कर्जा धर्म रेनशून । विद्या मृष् ভোজার বিকেষ বিত্তবর্জন।। স-ৰ্বানুসানপোংহত কৃতামঞ্জ তিলৈঃ

জহ। অশ্মনে লবণকৈব পশ্ৰে।। ∢য় চ মানুষা: ৷৷ সর্বঞ্চ ভান্তব∙ রক্ত∙ শাণ ক্ষৌমাবিকানি চ। অপি চেৎ भु। ब्रब्रकानि कन मूर्न उर्थोषथीः য়। অপ: শত্রু বিষ মা স সে। নাম शक्ताः ण्ड अवणः। कीतः (को<u>न</u>ः मधि ঘৃত তৈল। মধ গুড় ফ্শান্॥ व्याद्रन्धाः म भगून महान् मण्डिन क द्या कि । सम् नी विक वाकाक ञर्दाः रेम्हदम्मकाः खथा ॥ कापगुर-न्नाम् क्याञ्च स्यामय क्वीवनः। विकी गीउ जिलान् मुकान् धर्मार्थ মচিরস্থিতান্॥ ভোজনাভ্যঞ্জনা मानाव्यपनाट मका जिला। कृ মিভূত: শ্বিষ্ঠায়া পিতৃভি: সহ মজ্জতি।। সদ্যঃ পত্তি মাণসেম नाक्या नवरान ह। जारहर मृद्री-ভবতি ব্ৰহ্মণ: ক্ৰীয়বিক্ষাৎ ॥ ইতরেষাস্ত পণ্যানা॰ বিক্রয়াদিছ-কমেতঃ । ব্রহ্মণঃ সপ্তরাত্তেণ বৈশ্য ভাব॰ নিষ্মৃতি।। রসা রুসৈ নিমা-তব্যা নত্ত্বেব জবণণ রুসৈঃ। কৃতামঞ্চা-কৃতল্পেন ডিল। খানে∫ন তৎ সনাঃ ॥ कीरवरमञ्जन दाबन्धः मर्खनाभाज्यः क्टः। नरवृत ब्रायमी वृद्ध म्डि मन्द्रिक कर्शिष्ट ॥ या लाजान्य-.भा बाउ। बीतमूरक्षेक्मं जिः।

ভ রাজা নির্দ্ধন কৃত্বা কিপু মেব প্ৰাস্থেৎ ॥ বর স্বধ্যো বিশুণো ম পার্ক্যঃ স্বনষ্ঠিত:। পর্বযোগ জী-বন্ হি সদ্য: পত্তি জাতিত: ॥বৈ-भाग रकीयन् अवस्थान म् म्युख्यानि वर्ख्य । अनाहत्रमकार्य्यानि निव-র্বেত চ শক্তিমান্।। ত্রেশকু বংক मून्याः मृतः कर्नः विक्रस्ताः। शुध मात्राज्या भारती जीविक काक के-र्चाडिः ॥ रेवकर्चाडिः भाग्विरेडः भु-শুষ্যন্তে দ্বিজা হয়:। তানি কাক কক র্মাণি শিল্পানি বিবিধানি চ 🗟 বৈশ্য-বৃত্তি মনাভিপ্তন বাল্পণ স্থেপথি স্থি-ভ:। অবৃত্তি কবিত: সীদহিদ । ধর্মাণ সমাচেরেৎ ॥ সর্বতঃ পুভিগৃঞ্জীয়া-দ্বাহ্মণ স্তুমধন্স ডঃ। পবিত্রণ দূষ্য গ্রী-ভ্যেত্ৰ ধৰ্মভো নোপপদ্যতে শ নাৰ্যাপনাত্মাত্ৰন দ্বা গহিতা দ্বা-পুতিগুছাৎ । দোষো ভবতি বি-প্রাণা॰ জ্লনাম্ব সমা হি তে॥ জी-বিভাত্যযাপলে৷ যোলমক্তি যত ন্ততঃ। আকাশ নিব পল্পেন ন স পাপেন লিপ্যতে ॥ অজীগৰ্ভ: সূত্ৰ হস্ত মূপাসপ্দভ্কিত:। ন চালি-পাত পাপেন ক্ষুৎপুতীকার মাচরন্ ।। अगा॰ म गिह्ना छ। ९ खु॰ धर्मा धर्म विष्ठक्रनः। भागानाः भदिवकार्यः

वामात्राता न विश्वतान । खब्रहाजः क्कृक्षार्ज्ञ म भूट्या विकास वस्त । वः হ্বী গাঃ পুতিজগু। হ বৃংধা খাজ মহা-छभाः ॥ कृषार्व काल प्रजागाहिः थाभिजः थेजावनी । हेखान्छ। कामाय धर्माधर्म विष्ठकानः । পুতिगु कृष्य क्रमामा उरेथवाक्षाभनानिम। পুতিগৃহ: পুত্যবর: পুত্র বিপুস্য গর্হি:॥ যাজনাব্যাপনে নেত্রণ ফ্রি-থেতে স ক্ তাত্মনা•। পুতিরুং 🗟 🕏 যতে শুদুদপ্যস্ত ক্ষেনঃ।। জল কো रेस द्रोला उपास नाथ प्रामितः क ত । পুভিগৃহনিমিত্ত ভ্যাণেন ভ शरमक ॥ भिल्वाकुमश्रामिक वि পো জীবন্যত তত:।। প্তিপুহাটি नः (म्या॰ खाजा भु।कः भुममाउ।। श्रीमिक्तिः ऋगा विष्टुक्ति श्री वा श्र थिवीभाउः। याग्रः महार मार्डेक র্বিলৈ রদিৎসংস্ত্যাগ মর্হত।। অ কৃতঞ্চ কৃতাৎ ক্ষেত্রাল্লৌ রজাবিক মেব চ। হিরণ্ড খান্য নমঞ্জ পূর্ষণ भूर्व भए। यद ।। मध विद्धागमा ध स्रोत नाता नाजः ज्ञासा जयः। भूरयाः গ: কম্যোগত সংপ্তিগৃহ এব চা। বিদ্যা শিল্প ভৃতি: সেবা গোরক্ষণ विभिनः क्षिः। धृि छिकः अभी मुक्ष मण कीवन एक वतः ॥ व्याक्ष गः

ক্ষত্রিয়ো বাপি বৃদ্ধি নৈব পুযোজ (यर । कामल थन् भर्मार्थ मन्। द भाभोयम श्लुको ।। ठखर्य भार দানোপি ক্ষতিযো ভাগ মাপদি ! পুরারক্ন্পর শক্তা কিল্যাৎ পু ভিন্চ্যতে ॥ स्वयम्। विक्रय सम् नाहरव महार भवाष्य्रथः। माखन रेवनाग्रामुकिया अयो माशायरविष्कः ॥ খান্যে ২স্টম॰ বিশা॰ শুল্ল॰ বি॰শ॰ कार्याभगावतः। कत्यांभकत्रभाः म्-माः कात्रवः मिल्लिन खथा।। मृष्यु वृक्ति माकाहुन् कव मात्राध्यप्य मि । ध्विनः नानुश्रातायः विनाः मृत्ता-किजीपिल्ला ॥ सर्गार्थ मृ जगार्थस्र। विश्वानात्राथयकु मः। जाउद्याक्षण শব্দ্য সাহ্স্য কৃতক্ত্যুতা ॥ विभूमिरेवव भूम्मा विभिष्ठे कर्म কীত্রতে । বদতে। ২ন্যদ্বিশ্বৰতে তদ্ভবত্যস্য নিয়ুল•॥ পুকল্পা ভস্য टि वृद्धिः च ऋषुष्ठाव्यथार्च**ः। भ**न किकारवका माकाक विशासक পরিগৃহ•া৷ উদ্বিষ্ট মন্ন• দাতব্য• জী-र्गानि वननानि ह। नुवाकारेक्टव था-न्यानाः जीना रैक्टर शतिह्नाः ॥ न শৃদে পাতক কিঞ্ছি ন চ সংস্কার मङ्जि। नामग्राधिकारता शर्याख न थयार পुভिদেখन ॥ थर्माञ्जव स

ধর্মজ্ঞা: সভা॰ বৃত্তি ননুষ্ঠিতা:। নজবর্জ-নদূব্যন্তি পুশ-সাণ প্রাপ্রু-বন্তি চ।। যথা তথা:হ সভূত্ত মা-ভিষ্ণত্যনস্থক:। তথা তথেনঞ্চা मुक लाकः शाक्षाज्यनिन्तजः॥ ঁ শভেনাপি হি শূদ্েণ ন কাৰ্য্যো धनमक्ष्यः। मृत्यु। हि धन नामान्। ব্রাহ্মণানের বাধতে॥ এতে চতুণা• वर्गाना मानक्षमाः भुकीर्डिजाः । যান্ সম্গেনুভিষ্টাে বুজন্তি পর মা॰ গতি॰।। এষ ধর্মবিধিঃ ক্ৎসু শ্চাতুর্বর্ণ্যস্য কীর্ত্তিক্তঃ। অতঃপর• भुवक्रामि शुगिरिङ्गविधिः भूडः ॥ ইতি মানবে ধর্মশান্তে ভ্গুপো ক্তাবা সংহিতাবা দশনো হধ্যা-यः ॥ 🗱 । अन् ८ वर्गमायः मुक्टेवाः ॥ वर्णन क्री खबन ॥ विखन्न ॥ मृद्धानिवर्गयादमः ॥ भीननः। ইতি दर्गबाट्या जीव १ नम् भुकारम्ब निञ्जन ॥

বর্ণনা জ্রী গুণকথন । ভৎপর্যায়: । ইড়া ২ স্তবঃ ৩ স্থোত্র ৪ স্থাতিঃ ৫ নৃতিঃ ৬ শ্লাহা ৭ পূশ সা ৮ অর্থ-বাহঃ ৯ . ইতি হেমচন্দুঃ ।।

বর্ণনীয় তি বর্ণ্য বর্ণিতব্য । ইতি বর্ণবাতো: কর্মাণি অনীয় পুত্র যেন নিষ্কুষ । ক্লোবর্ণ্যানিপদার্থানি যথা

। अथ वर्गानि कथार जानि यानि কবীস্বরৈ:। মহাকাব্যপুভৃতিষু প-वस्त्रयु ववित्रस्य ॥ द्वाङ्ग द्वाङ्ग পুরোহিত স্নারামাত্ম্য সেনাধি-भाः एम गाम भूती **मात्रा श**िक्ष नितिपूर्णानाम्। त्रागुन्नाः । मखा म् उ द्रा भ्यान मृगयात्य छिद् तिनम् म्या वीतारश वित्रशः खयस्त मुदा পুষ্পাম্ব থেলার ত ৷৷ ইতি কবিকল্প ल डायाः ३ खराक ० क्रम्यः ॥ वर्गभाजः क्ली हिजकात्रमानीना। दि त्रागम्याथातः। यथा। यक्तिका दर्ग পাত্ৰ ম্যাৎ তুলিকা লেখ্যক্চি-का। इंडि मद्याना ॥ বর্ণপুষ্লকঃ পু• রাজতক্ণীপৃষ্ণ:

বর্ণপুস্লকঃ পু॰ রাজতক্ণীপুস্নবৃক্ষ:।ইতি রাজনিঘট:॥
বর্ণপুস্পী জ্ঞী উষ্টুকাণ্ডীপুস্পবৃক্ষ:।
ইতি রাজনির্ঘট:॥
বর্ণপুসাদন॰ ক্লী অগুক।ইতি রাজ-

নির্ঘণ্টঃ !। বর্ণমাতা স্ত্রী লেখনী। ইতি হারা-বলী !।

বর্ণমাতৃকা স্ত্রী সরস্থতী। ই**ভি** শব্রত্নাবলী।।

বর্ণনালা জ্রী কাতিমালা।। অক্ষর-শুণী। তত্র সংস্কৃত্বর্ণা: ৫০ জপ-মালানা ৫১। ইঙ্গরে জীযুবর্ণ[:২৬]

कत्रात्रीयाः २०। हिवस व्यर्था इन्हीयाः २२। जाववीयाः २৮ । भातमीयाः ७७ । जूतकीयाः ७० । क्णीयाः ४)। शिक् वर्षाट हेयू-नानीयाः २८। वाहिन्दम्भीयाः २२ । उह् वर्थार अनन्ता जीयाः २७। न्यान्रमीयाः २१ । इर्ष्टे निरम्भी -याः २०। जाजात्रीयाः २०२। वृक्त-দেশীযা: ১৯। চীনদেশীযবর্ণা: শ-बाज्रकाः उह्दमःथाः ৮००० ॥ 🗱 ॥ व्यकादाम्बिक्क काद्रास्ट्रवर्ण-क्रिक्रक्शमञ्ज्लभाना। यथा। जन दक्षाव्रजः इंडायाः । মোৎক্রমণতৈ মালা মাতৃকার্ণি: करमक्रेकः। अविन्तृरेकः माष्ट्रवर्श त्रसर्वजनकर्यांगे।। जानि कृ हु हू कू পু যু শবে৷ ২ঙৌ বর্গা: পুকীর্ত্তিতা: । अकाजाि वर्गान् अविन्तृन् भू-ত্যেক ক্রা শত সংজ্ঞা অকা-ब्राहीना॰ कवर्णाहीनाक वर्णाना॰ **अ**खिमवर्गः जामुसाद्रः कृषा भूर्द मुहार्ये मखक्रभः कार्यः। अतन **जुकारत्रगाष्ट्राखत्रमञ्जारक्षा ब**-পো ভবতি। অন্তৰ্যজন মিত্যুপ नक्रनः॥ मिनमुः वर्ग मूहार्य। भ শ্চাশ্মত্র• ত্রগেৎসূধী:। অকারা रिक्षकात्राष्ठः विन्तूयुक्तः विভावः

চ।। বর্ণমালা সমাখ্যাতা অনু-লোম বিলোমিকা। ক্ষকার মে-ক মেবাত্র তত্র মন্ত্র জপেরছি ॥ ইতি নারদীযবচনাৎ।। প্রকারান্ত-র॰ বিশুজেখরে। অন্লোমবিলো। (भन वर्ग द्वेकविराजनणः । मृत्य-ণান্তরিতান্ বর্ণান্ বর্ণেনান্তরিতান্ मन्न्।। अर्गाप्तर्भयीः भावाः भर्द তত্রপুকাশিনী ৷ চরমার্ণ স্বেক্ত-कशः लड्डनः निवकाद्रायट ॥ इंडि **उज्जातः** ॥ यशिष्ठ । यन्ताम् বিলোমেন কুপ্তথা বর্ণমাল্যা ৷ यारि वाड वारि याड क्रामन পরমেশ্বরি।। ক্ষকার॰ মেক্রপঞ্চ লব্ধবন্ধ কদাচন। ইতি মুগুমালা-ভন্ত।।

বৰ্ণরেখা) জী কঠিনী। ইতি ত্রিকাণ্ড-বৰ্ণলেখা পেষ: 11

বর্ণলেখিকা জ্রী কঠিনী। ইভি রত্ন-भाषा॥

বর্ণবজী জী হরিদা। ইতি জটা-थ्रः ॥ दर्गदिन्ति छ वि ॥

वर्गविरनाएकः भू॰ स्माकस्थनः॥ সদ্ধিচৌর:। ইতি মেদিনী।।

মিশ্ৰিজজাভি: 1 বর্ণসকর: **4 छिह्नवद्गाः यथा । वज्**तु व्यक्ताः। वकुरिना वाचनहाउयः। वुक्राला

वार्दिभाइ बालाः क्षशियकाठयः॥ खेक्रामाह विमाम भारतः मृष् কাতব:। ভাসাণ সন্ধর কাতেন ব ভূবু র্ণসঙ্করা: 11 গোপ নাপিত **দীলাক্ষ ভথা মোদক মূল**বৌ। তা-ছলি পর্ণকারে চ তথা বণিকজা **७**शः ॥ बीनाङ्गात जाना इंडि **म्लवञ्चाद ক্বর ইভি চ পাঠ: ॥** हैरिछाव भाषा विराममु मर्मुमाः পরিকীভিডা:। শূদাবিশোস্ত ক द्वाला १म्रह्भ दिनात विकस्यताः ॥ विश्वकर्या ह मृ मुखाः वीयाशानः ह-কার স: ॥ ভভো বভ্ব: পুঞা=চ नरेवरङ निन्न हाजिनः ॥ नानाकातः कर्या हात: नजुकात: अविनाक:। अ ম্ভ কার: ক সকার: যডেতে শিল্লি না॰ বরাঃ।। সূত্রধার শ্চিত্রকরঃ স্ব-র্ণকার ঔথৈব চ । পতিতা স্তে वुक्रणाशास्त्राज्या वर्गमङ्गाः অজাত্যা ইত্যৰ অ্যাল্যা ইত্যপি পাঠ: II বৰ্ণকার: বৰ্ণচৌর্য্যাৎ ব্ৰাহ্ম-शानाः दिखालम । व**ल्व म**र् পতিতো বৃক্ষশাপেন কর্মণা ৷৷ সূত্র-খারে৷ দ্বিজাতীনা• শাপেন পতি-তো ভূবি। শীযুক ৰজ্ঞকাপ্তঞ্চ ন দ-**ং** । তেন হেতুনা ।। ব্যতিক্রমেণ চি-ত্রাণা সদ্য শিক্ষকর তথা। পতি-

ভো বৃন্ধশাপেন ব্ৰাহ্মণানাঞ্চ কো-পত: ৷৷ কশ্চিদ্বিক্রিশেষশ্চ সণ-नर्गाट वर्ष शतिनः। वर्गछोर्यगिष দোষেণ পভিতো বৃক্ষশাপত: ॥ व्यवदेशिक भूमायाः विवकात्रमः वीर्य्य । वज्वाजानिकाकातः भ-ভিতো জারদোষত: মা অউালিকা-কার বীর্য্যাৎ স্বস্তুকার স্যথোষিতি ৷ বভূব কোটিক: সদ্য: পতিতো গৃ-হকারক:॥ হস্তেকারস্য বীর্য্যেণ স-म्राः काढिक यामिछि । वर्व रेख-লকারক্ষ স্কৃতিল: পভিতো ভূবি॥ निष्: क्रियवीर्यात द्रावनूयमा যোষিতি। বভ্ব তীবর শৈচব পতি-তো জারদোষ তঃ।। ভীবরস্য তু বী-যেঁ প তৈলকারস্য যোষিতি। ব ভূব পভিতো দস্য র্লেটক পরিকীর্ন্তি णः ॥ (यार्ट खीवब्रकन)।शः कनशः নাস ধ্রমান্। নাল্ল নল্ল নাতরঞ **७**७ कालक कन्त्र शा कन्त्र हात কলন্দর ইতি বা পাঠ: ॥ ব্রাহ্মণ্যা• मृमुवीर्यात পভিতো জারদোবভ:। সদ্যে বভূব চাণ্ডাল: সর্বমাদধ-स्म १ मू हिः ॥ छी वस्त्र रेगव हा खान्।। वर्षाकारता बञ्च र । वर्षाकार्यप्राक्ष वा· खालार मामहिती वज्व र ॥ मा-সছেদ্যাণ ভীৰব্বেণ কোঁচম্চ পৰিকী

र्खि उ:। काँ विवाद किवर्डाट का खादः भदिकीर्खिउः॥ मन् काखान कन्। रेयाः लाउँ वीर्याः लोनकः। वः ভূবতু স্তৌ দ্বৌ কৃত্ৰী স্থি কৌ তথা॥ হত্ত্বিক শৌগুকাবিত্ত্য ত্র দুষ্টো হন্তি ডমৌ ইত্যপি পাঠ:॥ क्रामा इष्टिकन्यायाः अम्य क्वाला स्वीर्यः । वज्यः भक्षभू भागः जुडे। বনচরাশ্চ ভে॥লেটান্তীবরকন্যাযা• গঙ্গাতীরে চ শৌনক। বভূব সদেগ যো বালো গঙ্গাপুত্র: পুকীর্ভিতঃ।। গঙ্গাপু এন্য কন্যায়া বীর্য্যেণ বেশ-ধারিণ: । বভ্ব বেশধারী চ পুগ্রো ग्री भूकी विंजः ॥ रेवना अविवर्क-न्यायाः मन्तः मूखी वज्व र । मूखी (याविकि रेवना। उल्लोखकण नुकी र्खिउ:॥ क्ष्यार क्रवनक्न्यायाः व्रा জগুণোবভূব হ। রাজপুণ্রগান্ত কর-गानागरीं जुकी खिंड: ॥ क्रमी र्यान रिम्पायाः रेक्वलः भद्रिकीर्लि **७:। करलो जीवद्रमः मर्भाकीवद्र ***६ পুশীর্ত্তি হঃ॥পুকীর্ত্তি ই ইত্যত্র পতি-তো ভূবি ইতি বা পাঠঃ।। তীবর্ষ্যাণ शीवबाट भूषा व**ञ्व ब्रह्नकः** श्रृ छः। রন্ধক্যাণ ভীবরাচ্চাপি কোদালী চ বভূব হ।। নাপি তান্নোপকন্যাযা॰ সর্বী তম্য গোষিতি। ক্ষপ্রাদ্ভূ

ব ব্যাধৃষ্ট বলবান্মৃগহিংসক: ॥ जीवबाट मुखीकनग्रयाः वज्वूः मर्थः भुधकाः । रेड कलो रुद्धि म[ः]मर्गा-च छ्व मंत्रादः त्रमा ॥ वाकाना गृथि-वीर्यान क्षा अध्यवामात्र । ज्-সিত শ্চোদরে জাত: কুদর তেন কী-बिंजः ॥ जनमा ५ विभुज्वाः भ-ভিতো ঋত্দোষত:। সন্য:কোটিক मःगर्गाप्तरामा क्रमञीटल ॥ क्रम বীর্য্যেণ বৈশ্যায়া মৃত্যেঃ পুথমবা সরে । जाउः भूषा महारम्। ईनवाः म्ड খনুৰ্দ্ধর:।। চকার বাগতীতঞ্চ ক্ষপ্রি-যো বারিত স্থা। তেন জাত্যা স পুএশ ৰাগভীভঃ পুকীৰ্ত্তিভঃ॥ ক্ষপ্ৰ বীর্য্যেণ শূদুর্যা মৃত্দোষেণ পাপ-ভ:।বলৰভেগ দুরস্তাশ্চ বভূব্ শ্লে ह লাত্য:।। অবিদ্ধ কর্ণা: কুরাক্চ नि-र्ख्या त्रभनुर्ख्याः । त्मोठाठात्रविशे-नाम्ह मूर्व्वर्य। वर्णविद्धिं जाः ॥ द्वाहार क्विन्त्कन्यायाः (कालाकां छ ईं ज्-व इ। (कालार ऋविनाकन)।या॰ भावाकः भविकीर्खि**डः ॥ वर्गमस्त्र** দোষেণ বহ্ব্যক্ষ শঠজাত্ত্য:। তা-সাং নামানি সংখ্যাত কো বা বকুং विक क्रमः॥ रेवरम्। २ यिनी स्मा-রেণ জাতক বিপুযোষিতি। বৈদ্য-वीर्यान मृम्या वज्रू ईश्वा जनः

া৷ তে চ গ্রাম্যগুণক্তাশ্চ মস্তৌবধি পরায়ণা: ৷ তেভ্যুক্ত জাতা: শুদুা-ষা॰ তে ব্যালগুাহিশো ভূবি। ইতি वुक्तरिवर्स्व वुक्तथए७ ১० व्यश्रायः ।। 🛊 ।। अभिष्ठ। अय॰ द्विक र्हिव-षिः भगुश्राम्। विगर्हितः । मनु-ব্যাণা নপি প্রোক্তো বেণে রাজ্য পুশাসতি ৷৷ স মহী মথিলা ভুঞ্জন্ वाकिर्यभुवदः भूता। वर्गानाः जक्दत চক্রে কামোপহতচেত্র: ॥ ততঃ পুভূতি যোমোহাৎ পুনীতপতিকা ব্রিয়• । নিযোজয়ত্যপত্যার্থ• ড• विगर्रेडि माध्यः ॥ 🗱 ॥ वाक्राणः क्र-**ि** या दिना द्वारा वर्गा दिकाउय:। চতুৰ্থ একজাতিন্ত শূদ্যে নান্তি তু প-ঞ্ম:।। সর্বরণেষু ত্ল্যাসু পত্নীয়ক্ষ ভযোনিষ্। আনুলোম্যেন সম্ভা ভাত্য জ্বেষা ভাষা ভাষা ভাষা ভাষা ভাষা क्षाञानु विदेश क्रमामिजान् मुजान् । मन्मात्नव जानाञ् माज्रावि-পহিতান্।। অনন্তরাসু জাতানাণ বি-খিরেশ সনাতনঃ। দ্ব্যেকান্তরাসু জা-छाना॰ धर्मां विष्णापम् विधि।। द्राञ्चनाट रेवनाउकन्याया सम्रक्षा नाः म जायरा निवादः म् मुकन्रायाः यः भावनव डेहप्रज ॥ क्षाचियाहू पु कः न्यायाः क्राहात्रविशात्रान्। क्रथ

म् म् वर् कंख काला नाम नुकारा ।। বিপুস্য ত্রিষু বর্ণেষু নৃপতে র্বর্ণযোর্দ্ধ-(या:। दिन्तरमा वर्षे टेहकियान् यख-তে ৎপসদা: মৃতা:॥ 🗱॥ क्रञ्जियाः দ্বিপুকন্যাথা• সূতো ভবতি জাতি-**७:। विभागसागश्रवाहर द्राक्र**वि-প্রাঞ্কনাসুভৌ ॥ শূদুদাযোগবঃ ক্ষ-खा हलान महायस्या नृनाः। रिवण्ड वाजन। विशामु कायस्य वर्गमक्षवाः ॥ এकान्डरत चानुत्वामहानच्छारगु यथा मृत्जो। कड़ रिवाम स्को उन्नद প্राভिलाम्। अ अम् अ আয়ে হনন্তরন্ত্রীকা: ক্রমেণোক্তা দিন জন্মনাং। তাননন্তরনাম স্ত মাতৃদো-यार भूठकाड ॥ त्राक्षनामू भू करता-যা মাবৃত্তো নাম জাব্তে । অভী-রো २য়४कन्याया मारयागव्यास्य थि-युनः ॥ व्यारयागवण क्वा ह हथा-ल काथरमा नृगाः। शुाजिरलास्मान कायरा भूमानशमना ख्यः॥ दि-भागात्रागध रेवरमरही ऋधियार ज्ड এব তৃ। পুতীপ মেতে জাযন্তে পং রেপ্যপ্রদা স্ত্রয়ঃ॥জাতো নিবাদা-हु দু। যা॰ জাত্যা ভবতি পৃক্ক ম: । म्मुज्जाता निवार्गाञ्च न रेव वर কুটক: মৃত:॥ কভু র্জাত স্থোগু।-यां भ्रमाक इंडि की खंडि । रेदार-

হকেন ত্বস্বধ্যা মুৎপল্গে বেণ উচ্যতে ॥ দ্বিজাত্য: সবর্ণাসু জনযন্তাবুতা• স্ত যান্। ভান্ সাবিতীপরিভুষ্টান্ বাত্যা ইতি বিনিদিশেৎ ॥ ব্রাত্যা-बु काराज विश्रार भाभाजा। बुर्क कर्थकः। आवस्त्रवादिशासी ह भू अवः শেখ এব চ ৷৷ ঝলো মল্লন্চ রাজ-न्तर वाज्याविहिति (त्रव ह । निष्क कद्रन रेण्डव थरणा मुव्हिफ अव ह ॥ বৈশ্যান্ত্ৰ জায়তে ব্ৰাত্যাৎ সুধন্নাচা-र्या अव ह । काक्षण विक्रमा ह रेगवः সাত্ত এব চ।। ব্যভিগৱেশ বর্ণানা মবেদ্যাবেদনেন চ। স্বকর্মণাঞ্চ ভ্যা-(गन बारख वर्गमक्दा:॥#॥ मकीर्ग यान्याय जू नु जिल्लामान् लाभकाः । অন্যোন্য ব্যতিষক্তাশ্চ তান্ পুব-क्याम्यवाः ॥ मृत्वा देवपश्क শৈচৰ চণ্ডালশ্চ নরাধ্ন:। মাগধ্য ক্ষৰ্চাতিক তথাযোগৰ এব চ॥ এতে বট্সদৃশান্ বর্ণান্ জনবাত্তি স্থ-যোনিষু। মাতৃলাত্যা• পুস্যন্তে পুব র স্চ বোনিষু॥ যথা ত্রাণাণ বর্ণানা। ৰয়ে রাজাস্য জায়তে। আনম্বর্য্যাৎ य्यानाञ्च उथा वार्य्य विभ क्रमार ॥ তে চালি বাহান্ সুবহৃ স্তভো-পাঙ্থিক দূষি তান্। পরস্পারসায় দারে यु जनग्छि विगर्हि जान्॥ #॥ ग्रेथ्व

শ্দে বান্ধণ্যা বাহা জন্ত পুস্যতে । তথাবাহাতর• বাহা শ্চাতুবণে **পু** স্যতে ৷৷ পুতিক্ল বর্ত্তমানা বাছা-वाञ्जदान् भूनः । शीना शीनान् भुम्यस्य वर्गान् शक्षमरेगाव कु ॥ अ-माथ्राभागात्रञ्ज मनामः नामकीव-ন । সৈরিকু বাগুরাবৃত্তি সূতে দ मु। রযোগবে ॥ মৈত্রেয়কন্ত বৈদেছো মাধ্ক সংপুস্যতে। নৃন্ পুশ সত্য **ज**ञ्- रा व छा जारा २क्ला पर ॥ नियामा भागवः ज्ञ मात्रः नोकर्म জীবিন । কৈবৰ্ত্ত মিতি য• পুাহু রা-র্য্যাবর্ত্তনিবাসিন: ॥ মৃতবন্তভ্ৎসূ নারীযু গর্হিতায়াশনাসু চ।ভবন্ত্যা-যোগবীম্বেডে জাতিহীনা: পৃথক্ত্র-यः ॥ काद्रावद्या निषानाञ्च वर्षाकाद्यः পুস্যতে। বৈদেহকাদন্ধনেদৌ বহি-गुर्भ शृष्टिम्यो।। हखालार भाषु-সোপাক স্তৃক্সারব্যবহারবান্। আ-शिखका निवासन रेवरमञ्चा स्व জাযতে ॥ চণ্ডালেন তু সোপাকো भूल वामन वृखिमान्। भूक्षमाः हा-যতে পাপ: সদা সজ্জনগর্হিত:॥ नियामखी जू ह खाना ए भू धमस्रान বসাযিন । শাশানগোচর স্তে বাহানামপি গহিত ৷৷ সঙ্করে ভা-ত্য স্ত্রা: পিতৃ মাতৃ পুদর্শিতাঃ ।

शृह्या वा शुकामा वा विविजव्याः **अकर्याजिः॥#॥अका**ठिकानस्त काः ষ্ট্সুতা দ্বিজধ্মিণঃ। শূদুগণান্ত স ধ্যাণ: সর্বেপধু সজা: মৃতা:।। ত পোৰীজপুভাবৈস্ত তে গছন্তি যুগে यूर्ण। उटकर्मकाशकर्मक मनूर्याः ষ্বিহ জন্মত:।। শনকৈন্ত ক্রিয়ালো-भारिमाः क्षाधियका ठयः। व्यव दः পতা লোকে বান্ধণাদর্শনেন চ।। পৌঞ্কা স্চোডু দুবিডাঃ কাম্বোজা क्रवनाः मकाः। भावनाः भङ्गा की না: কিরাতা দরদাঃ থশা:।। মুখ বাহৃৰ পজ্জানা বালোকে জাতযো-বহি:। শ্লেছবাচ শ্চার্য্যবাচ: সর্বে তে एमातः स्ञाः॥ (य दिकाना म्लमः দ। যে চাপধু সজা: মূ তা:। তে নি-ন্দিতৈ বৰ্ত্তায়্য দিলানামেব কমভিঃ ।। 🗢 ।। সূতানা মধসারথ্য মন্তা-ना किकिट्मिड । रेवाम् काना छी कार्याः भागधानाः विश्वक् श्वः॥ मूट् **म्यारा निवासाना • उद्घे खुार्या ग**ा वम् । तिनाक् हुक्ष् मन्ग्ना मात्रग्र भण्हि·मन·॥ क्यू गृ शृक्षमानास्त-विलोकावधवस्रमः। धिश्वनामाः ठ-र्षकार्यः (वनानाः ভाखवाननः ॥ হৈত্যজনশাশানেষ্ শৈলেষ্পবনে **ষচ। বসে**যুরেতে বিজ্ঞানা বর্ত্তঃ

ষকর্মভি:।। 🛊 ।। চণ্ডালখপচানাস্ত বহিগা নাৎ পুতিশ্য: ৷ অপপাতা-क्ट कर्ल्ड बड़ा **धन (सर्घा॰ ध गर्मं ७**॰ ॥ বাসা সমূত চেলানি ভিমভাণ্ডেযু ভোজন•। कार्याय**म मलकाद्रः श**-রিবুজ্যা চ নিভ্যশ: ॥ নতৈ: সময यनिःहर भूक्राया धर्म्या हत्रन्। वऽव-হারে৷ মিথ স্তেষা বিবাহ: সদৃলৈ: मह ।। अन (भवा॰ পরাধীন (দয়॰ म्राज्यिका जाइत । द्वार्थो न विष्ठ-রেয়ু তে গাুমেষু নগরেষু চ।। দিব। চরেয়: কায্যার্থ চিক্সিতা রাজশা-गरेनः। यवाक्षवः भवरेक्षव निर्श्तवयु রিতি স্থিতিং।। বধ্যাংশ্চ হ্নুয়ং স-**७७**॰ यथामाञ्च॰ नृशाक्तया। वश्र वामाः नि गृशीयुः भयाः का जन्न पानि চ।। বর্ণাপেত নবিজ্ঞাত নর ক-जूषरया निज्ञ । आर्य)क्**श मिवाना**-र्य्यः कर्मा छिः स्त्रि विजावस्य ॥ व्यनाः র্য্তা ি ধুয়তা ক্রতা নি**দ্রিযাত্মতা:** । शुक्त राक्षयहीर लाक कनूत যোনিজ'॥ পিত্ৰ্যু বা ভ**জতে শীল**• भा कु (वी छयस्मव वा। न कथ्क्षन मू-ব্যোনিঃ পুকৃতি স্বাণ নিচ্ছতি।। ब्राल मृथ्यां शिका उन्तर यग न्या-ঝোনিদঙ্কর:। সংশ্যত্যের ভদ্বীল॰ नाता १न मिन वा वह ॥ यव (वृष्ड

হপবিধ্বাসা জাবন্তে বর্ণদূবকা:। রা-श्चितः मह उद्गाष्ट्रे किनु मित विन-माजि।। वाञ्चनार्थं गवार्थं वा (मर-**ज्यारिया १नुभक्त उ:। ज्ञीवालाञ्रुभ** পত্তী চ বাহ্যানা পিন্ধি কারণ ॥ অহি সা সত্য মন্তেয় শৌচ মিন্দুিয নিগৃহ: ৷ এত সামাসিক ধর্ম চা-जर्दर्गं १ वीचान्: II शा म् मायाः जा-ন্ধণাজ্ঞাতঃ শেুবসা চেৎ পুলাযতে ৷ অশেশন শে্ষদী জাতি গছত্যা-সপ্তনালুগাৎ ॥ শূদুে বাক্ষণতা-নেতি ব্ৰাহ্মণ কৈতি শূ দুতা। ক্ষ শ্ৰি-যাক্তাত নেবস্ত বিদ্যাদৈশ্যাত্তথৈৰ D ॥ व्यवार्यायाः नगूर्भामा वाकाः गां वमृह्या । वाक्षन्त्रो मन्द्रभार्यंत्रा-ত্তু শূেষ স্তৃ[•] ক্বেভি চেন্ডবে**ং**।। জা-তো नाया। सनार्यप्राया सार्यप्रामारयप्रा ख्यम्ख्राः । **बा**खानार्गा ना-र्य्याया मनार्य्य इंडि निक्तयः॥ डात् ভাবপ্যসংস্কার্য্যা বিত্তি থর্মো ব্যব-श्चिः। विष्णाङ्ग्रमनः भूर्व उँखद्रः भुजिल्लामञः॥ भूवीक्रीक्षवं भूक्काव काउ॰ मम्मिन्द्र यथा। उथार्यं।-ভন্নাত আর্য্যাথা পর্ব সংস্কার ম হতি।। বীল্পমেকে পুশংসন্তি ক্ষেত্ৰ मत्नर मनीयिनः। वीकाक्षत्व अरथ ব্যন্তে ডবেণ্ড ব্যবস্থিতি: 11 অকে-

(व वी बम् ८ मृष्ठे मह देवव विनम्। डि
। व्यवी बक मिन क्षित्व किवल हैं छिन छ दिन । यमा बी बनु छ । दिन छ विर्णु । व्यव । यमा बी बनु छ । विर्णु । व्यव । यमा बी बन् अमा अ ।

क्षित्र छ । व्यव । यमा बी बन् अमा अ ।

क्षित्र विर्णु । यम् विष्णु । यम् विष्णु । यमा व्या ।

क्षित्र विर्णु । यमा विष्णु । यम् विष्णु । विर्णु । विर्णु । विर्णु । विर्णु । विर्णु । ।

विर्णु विर्णु विर्णु ।

विर्णु विर्णु विर्णु ।

विर्णु विर्णु विर्णु ।

विर्णु विर्णु विर्णु विर्णु विर्णु ।

विर्णु विर्लु विर

বর্ণা জ্রী আঢ়েকী। ইতি হেমচন্দু:।। বর্ণাঙ্কা জ্রী লেখনী। ইতি শন্দ-রত্নাবলী।।

वर्गाः १ श्रायनः ॥ विज्ञकतः ॥
ज्ञीकृञ्जीवनः । इञ्जि सिन्नी ॥
वर्गाञ्चा १ भनः । इञ्जि क्रिंशवतः॥
वर्गार्कः १ मृतः । इञ्जि त्राक्षनिर्घण्टः॥
वर्ग क्ली ४० । इञ्जि निष्काञ्चक्लोमृनी ॥

্বণিক: পু॰ লেখক:। যথা। লেথকে ২ক্ষরপূর্বা: সু১ শ্চণ জীবকচক্ষব:। বর্ণিকো লিপিকর শ্চাক্ষরন্যাসে লিপি লিবি:।। ইতি
হেমচন্দু:।।

বর্ণিকা স্ত্রী কঠিনী। যথা। লেখন্যাণ কর্ণিকালি স্যাৎ কঠিন্যা-

মপি বর্ণিকা। ইতি **হা**রাবলী ।। || मितः । ইতি তিকাগুশেষः ॥ वर्धक्रमी भू॰ काक्षनम् उष्टकर्यः। यथा । वर्गकाः त्। इत्या नी न्त्राहियू जी म्राम् कार्य काक्षनमा ह। इंडि (मिनी।। दर्नि : वि स्वित्रुकः। उৎপर्या-यः। देविडः २ मसः ० পगाविडः ৪ পনাযিত: ৫ পুণুত: ৬ পণিত: ৭ পনিতঃ ৮ গীৰ্ণ: ৯ অভিষ্ঠুতঃ ১০ ইডিভ: ১১ স্তত: ১২। ইত্যমর:॥ वर्ণिने जी रुद्रिमा। ইভি রাজ-নির্ঘণ্ট: ॥ বনিতা । ইতি হেম-हन्दुः॥ वर्गो^न भू॰ (वश्वः॥ हिजकदः॥ वृक्षठात्रो । यथा । वर्ग ना (नः थक हिबक्दब्रिश वुक्क हातिशि। ইতি মেদিনী॥ বর্ণসম্বন্ধিনি ত্রি॥

কোষ:।। আদিত্য:। ইতি সংক্ষি-अभारतागाहिवृज्धिः॥ दर्जक क्री वर्ज्जार। विम्त्रि इंडि ভাষা। ইতি হেমচন্দু:॥

दर्भः श्रु॰ नम्बिल्यः। इज्रागमि-

বর্জ ঃ: পু॰ পক্ষিবিশেব:। ভারই ইতি ভাষা।৷ অখস্যক্র: ৷ ইত্য-यवः ॥

বর্ত্তকা জী বর্ত্তকপক্ষী। ইত্যমর-

ठीका्या॰ द्रायमूळ्छैः ॥ মেখঃ। ইতি শব্দ-गना॥

শ্চারণে হন্ত্রী তু চন্দনে চ বিলেপ। বর্ত্তন ল্লী বৃত্তি:। ইত্যমর:।। नाधाद्रगवर्जुन । इंडि नदद्राः वनी ॥

> वर्खन क्री जी ज्वनावा॥ उक्-भीठे: ॥ बीवनः। इंजि (मिनि)।। वर्खनः भुः वामनः। ইতি মেদিনী ॥ বর্ত্তিফৌ ত্রি। ইভ্যমর:॥

বৰ্জনিঃ পু• পূৰ্বদেশ:। ইতি ত্ৰি-কাওশেষ:।।

वर्जनी खी (भवगः॥ भशः। इंडि नद्रवावनी ॥

वर्खमानः भुः भुरमागाधिकद्रशी-ज्ञका**नः । इ**जि तियाधिकाः ॥ তৎকালবৃত্তে ত্রি॥ তথো: পর্য্যা-यो । अरु उनः २ अधुनाउनः ०। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ বৈযাকরণম-তে ज्। याद्रकाभिद्रममाधि ईर्बः भानः कालः। यथा। भहा ভाরতः পঠতি। স তু চতুর্বিধ:। যথা। পু ব্ৰোপরতশৈচৰ ব্ৰাবিরত এৰ চ । निउ, পুठ्डः मामी (भ)। वर्खमान **म्हजूर्विशः ।। ज्ञामानाम्बर्गानि ।** भा में न थानि जामी भुव्छ॰ মা সভোজন নিৰ্ভ্ৰ্যতি ইত্যৰ্থ:

৮। অস্য গুণাঃ। কটুত্ব• : তিক্তত্ব•

। ইহ সনারা: ক্রডিম্ব তদানীম্বন ক্রীডনাভাবে প্রিপ পূরক্রীডানা वूष्की वर्डमानदार । भर्वछ। खिक्ठ-डि निजानुग्खद्वार । दिक्ष भर्व তানা ছিতত্বে বর্ত্তমানত্বেপি ভ্ত ভবিষ্যৎকালা ভ্যা॰ সমন্ধবিবক্ষ-যা পৰ্বতা স্তস্থ: স্থাস্যন্তি ইভ্যুপি স্যাৎ। সামীপ্যো দ্বিবিধঃ। ভূত-সামীপের যথা। কদা আগতোসি इंडि भुर्य अध्ययनाम वर्डमान दाए এया १२ मागहामि इंडि আগতোপি বদতি। ভবিষ্ৎ সা মীপ্যে যথা। কদা গনিষ্যসি ইতি পুশে এষে ২হ গছানি ইতি গমন-ক্রিয়নাণোদ্যমো হপি বদ তি। ইতি मुक्षताविकायाः मूर्गामानः ॥ वर्खक्रः श्रु॰ नहीर छनः॥ काकनी छः ॥ जनावहैः। इंडि विभिनी ॥ दात्र-भानः। यथा। मखी गुडिरदा ২মাত্যো ঘা-ছিতো বেত্রধারক: । मो: नाविका वर्डक्का गर्बाछ। দপ্রাসিনি॥ ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ।। वर्डानाइ॰ क्री लोहिब्स्मियः। विष्-রি ইতি ভাষা। ইতিকেটিৎ। তৎ পর্যায়ঃ । বর্ত্ত । বর্ত্ত হং ৩ (न! इमक्षत 8 नीनक १ द नीन (नार्' ७ नीलक' १ वर्डालाइक

। শিশিরত্ব॰। কফ দাহ পিত্তনা-শিত্ব। মধুরত্ব। পিত্ত দাহ শমন-पुष्क। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ वर्जिः क्वी ভেষজনির্মাণ ।। নযনা-ঞ্জন•।। লেখঃ।। গাত্রানলেপনী।। मीलम्या ॥ मीलः। इंडि मिमनी ।।#।। বর্ত্তিবিশেষে। যথা। কতকসঃ **कलः म**ञ्जः रिमक्षवः ब्राह्मः वहा ! क्ता तमाक्षन क्षोंके विक्रान नि भनः भिना।। अवा॰ वर्डि इंडि-কাস ভিমির পটল তথা ৷ इंडि गाक्ए १३४ व्यथ्रायः॥ वर्खिक: **পু॰ প**ক্ষিবিশেষ:। বটের इंडि हिन्ही जाया। उद्भगंगयः। 🕫 वार्जिकः २ वजी ० गा छिकायः ८ । অন্য মাংসংগাঃ। তদ্ব বার্ত্তক• भाष्म निर्दाय वीर्वे शृष्टिम ! তদ্বৎ তিত্তিরবং। ইতি রাজ-

বর্ত্তি ছা বর্ত্ত ক্ষা। ইত্যনরঃ

। বর্ত্তনি বর্ত্ত ইত্যচ্বর্ত্তঃ ।

যাথে ক: বর্ত্তক: । ভার ইতি
থ্যাত: । বৃতি লভিভ্যাণ তিকঃ
বর্ত্তিকা জীলিকা। বাট্ভার ইতি
থ্যানা। নামদ্ব্য নিদ নিত্যমর
দীপিকা। বর্ত্তিকতি দ্বিষা মীত্র

निर्घणेः॥

পুতিষেধার্থণ দ্বযোক্সাদান মিতি মাধবী। ৰূপভেদ পুদর্শনার্থ মিতি 🐰 त्रायमूत्रहे:। ই**ভি ত**উोका সারসু न्मती।। সাচ বটেরপক্ষী ইভি না-মা খ্যাতা। অস্যা মা স গুণা:। वर्खिका मधुद्रा कका करू माक्उ নাশিনী। ইতি রাজবল্লভ:॥ অ-জশৃঙ্গी। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ।। বর্ত্তি: । বাতি ইতি শলিতা ইতি পলি-তা ইভিচ ভাষা। ইত্যুণাদিকো-यः ॥ 🗱 ॥ जा भक्षिया। यथा। পদাস্যভবা দর্গর্ভস্যভবাথবা । भावजा वास्त्री वाशि कवाकाः বোক্তবাথবা। বর্ত্তি হা দীপকৃত্যে यु जना भक्षविधा ग्रा ॥ इंडि कानिकानुदार्ग ७৮ व्यव्यायः॥ य विंगः जि वर्जनभीनः। **उ**र-বৰ্ত্তী। ইতি হেমচন্দু:॥

वर्खिरामागः जि ভবিষ্যৎকালाদिः ।। বর্ত্তনপুগেভাবাশুয়:।ইতি রাজ-निर्घण्टः॥

वडी बी वर्खिः। इंडामत्रहीका।। ৰৱী ৰ বৰ্ত্তিঞু:। ইভি হেন-ठन्मः ॥

वर्द्धनः वि गानवस्र। उৎপर्यायः । निखनः २ वृद्धः ७ । ইত্যুगद्गः ॥

মণ্ডলাযিত । ইতি শদর্বাবলী ।। 🗱।। সম্পূর্ণ সভ্বত্তানি যথা। সস্পূর্ণ गर्ভवृङ्गानि सूथ भाषानमु मर्भगाः। ठकावश्षे **जिनक मृत्र शू**हे **ना**य-काः ॥ व्यावर्जः कमरो न् नागृहः ছ अ म भृभकः । यान वान स्थी-कान हम्बंहः भागकात्यः ॥ 🗱 ॥ বৃত্তানি যথা। বৃত্তানি বাহু নারক कक्ष धिमाल (मानकाः । तथाक् লাবক কঙ্গৎ সন্তি সম্ভাওকাদ-यः ॥ कर्नभाण ভुजाभागाकृष्टे-ठाभ घটानन । মুদ্রকা পরি**খা** (यागने इात मुगानियः ॥ इंडि कविकन्नवायाः २ (भूषखराक 🌣 व्यमूयः ॥

বভুল লী গৃঞ্জন। ইতি রাজ-निर्घणेः॥

भर्यायः । वर्खनः । इज्जाबः ॥ वर्खुनः भुः कनायवित्मयः। वाष्ट्रे-न।। ইতি ভাষা। यथा। कलायमऽ वया (ভरा ज्विभूषी वर्जु (नाइषे) । ইडि नद्भाना॥

> বর্ত্তলা জ্রী তক্পাঠী।টেকোর-বাঁটুল ইভি ভাষা। ইভি হারা-वर्णा ॥

> **ब**र्खनी জ্রী গন্ধপিপুলী। ইতি वाजनियंगः॥

> বর্অ নী পছা:। ইত্যমর:।। নেত্র:

हुरः। ३७ (मिनी ॥ दर्जानः জी পছা:। ইত্যুণাদি-(कावः॥

वर्ष क भूर्खिष्ट्राः। इंडि कवि कन्नक्राः ॥ क वर्षां वि । व्यक्तीशा विडारेबव প्रडिहित्माक भागिनि-ষ্ট দিল্কাবস্য পাঠশ্বরাদিভ্যো ঞে রনিস্যতা বোধ্যতি। তেন কদা हिट (क द्रभार्धी गगामी वृशक ইত্যস্য বৃধ্যতে ইত্যাদি অস্য ত্ . বন্ধ্যতে ইত্যাদিভেদ**ঃ।** ইভি দুর্গা मानः॥

वक्षं हो भीमक । इं ि एश्या मुशा यकः भू जाकनगरिका। इंडि किंगिथतः ॥ भूर्जिः ॥ (ছनः। ইতি वक्षभाद्र्यस्मनार ॥

यक्ष हः शुः वाकागाष्टिका। इंडा-মর:।। পুরকে ছেদকে চ ত্রি।। रर्षकः पु॰ पृष्ठा। ইত্যমর:॥ বর্জকী পুণ বর্ণসঙ্করজাতিবিশেষ: । वर्रे इंडि हिन्ही ज्ञाया। उद-**প**र्यायः। पृष्ठी २ वर्ष्काकिः ७ उक्ना **न काष्ठउ**६ ৮ काष्ट्रउक्ककः ৯। ইতি भवत्रावनी ॥

বৰ্ষান ক্লা ছেদন ৷৷ বৃদ্ধি: ৷ ইতি

(मिरिनी।।

বর্জনঃ ত্রি বর্জিঞ্চাইত্যার:॥ खी यहा। इंडि मिनी॥ वर्ष्व नी मभाद्धनी। इंडि (इनहस्तुः ॥ সনালপাত্রবিশেষ:। বদ্মা ইতি छ। य। । यथा । आलुः खी ककत्री পারী বর্দ্ধনী চ ললন্তি কা। ইতি জ-**है। चत्रः ॥ #॥ मु**ङ्घिष्ठा दिक्या नि ७९ পুৰোজন যথা। পুতিষ্ঠা যস্য দেব-স্য ভদাখ্য কলস ন্যাস্থ । ঐ-नान्धाः भूकारम्बारम् अरक्षरेनव ह वर्षानी ।। कलमः वर्षानी किय गुरु।न् বাব্যেম্পতি তথা। সামনে তানি नर्वाि भुगवाथाः काभम्खकः॥ স্ত্রগূবি রহ্নগর্ভ বস্ত্রযুগ্মন বেপ্তি-छ। महो विषी गक्क निश्चः भ्काप्ट कनमः ७कः॥ (५वस कन्म भूज) दर्खन्ता वस मूखमः। दर्खन्ता जू नभायुकः कलमः जुम्मयमन् ॥ रक्षनी भात्रया जिक्षक्रगुर्छ। भात-যেত্ৰতঃ। অভ্যৰ্চ্য বৰ্দ্ধনী হয়েও স্থ-ণ্ডিলে দেব মৰ্চ্যেৎ ॥ ইতি গাৰু-(उ८৮ अधारः॥

৪ সূত্রধার: ৫ রথকার: ৬ রথকর: । বর্জনান: পু॰ এর গুরুক্ষ:। ইত্য-মর:।। পশুভেদ:।। শরাব:।। दिखः। इंडि (मिनी।। जिनिव-শেষঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। বীরঃ২ চরম-जीर्थकृष अस्ति वीतः ६ (नवायः c

বর্জনান: পু শরাব:। ইতি ধরণি: বর্জনানক: ত্রি বৃদ্ধিবিশিষ্ট:। শ-রাব:। ইত্যমর:।। স্বার্থে ক পুত্যধে এর গুবৃক্ষশ্চ।।

वर्ष्काशन क्षी नाफी हिन्न । यथा।
वर्ष्क व्राव्य वरमाथी द्राः भा छरण एक फ मर्शन । छर्छ। वर्ष्का भन व्रक्षोः छर नामा हिन्द ।
यथा मम छथा कार्य्या छगव छ्या मर्ग छथा। वर्ष्का भन नाफी हिन्द ।। वर्ष्का भन नाफी हिन्द ।। वर्ष्का छ । वर्ष्का छ ।। वर्षा छ ।। व

ভাষা। তৎপর্য্যথ:। নজু । বর আ ০। ইত্যমর:।। বজু । ইক্তি ভরত:।।

বর্ণ: স্প্রী ক্পং। ইত্যুণাদিকোষ:।।
বর্ফ গত্যাং।। বধে। ইতি কবিকল্প:
ক্ষম:।। বর্ফ তি। ইতি দুর্গাদাস:।।
বর্ম স্প্রী ভনুত্রং। ইত্যমর:।।
বর্মকটক: পুং পর্পটি:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

वर्म्यक्षा जी मधना। हामात्रक्षा ইতি ভাষা। ইতি শব্দরত্নাবলী। दर्या न भू किवियम्। भक्किः। यथा । नर्याञ्च व्याक्षणमा अनुवाहिष्याञ्च क्र-ত্রিয়স্য চ। গুপ্ত দাসাম্ভক নান্ भुमख· दिमा भू मुखाः ॥ इंडि শাদ্ধতত্ত্ব্ত শাতাতপবচন ॥ विर्माः भू मर्माविष्मयः। वानि ইতি ভাষা। অস্য মা•স গুণাঃ। **७**क्षु । वृष्ठु । क्षायषु । त्रङ পিত্ত না শিত্বঞ্চ। ইতি রাজবল্লভঃ ব্র্মিত: ত্রি ব্র্মাযুক্ত:।কৃতসলাহ:। **७८**९:र्ग्रायः । नमकाः २ मङ्जः ३ দ শিত। ৪ কু ঢকহু টা ৫। ইত্যমরঃ ॥ উচক্ষট: ৬। ইতি সূভ্তি:॥ ব্যুবঃ পু॰ নৎস্যবিশেষঃ। বা-মিৰুষ ইউ ভাষা। অস্য মা**'স**্

ख्याः । वाउनानिष् । ज्ञिश्रदः ।

গুহদোষ নাশিত্ধ। ইভি রাজ বল্লভঃ॥

वर्गः वि नुषानः। ইত্যময়ः॥

(मुक्ठः। ইতি মুক্ষবোধব্যাকয়ণः॥

वर्गः পু॰ কানদেবः। ইতিমেদিনী॥

वर्गः जी পতিবয়।। ইত্যময়ः॥

कन्ता। ইতি মুক্ষবোধব্যাকয়ণং॥

वर्षा जी নীলমক্ষিক। ইত্য
सয়ः॥ নীলাকায়বর্ণামক্ষিক। বর্ষণা
। ভণভণিয়া ইতিখ্যাতা। মল্লিকা।
খ্যাযাণ ইত্যেকে। বয়িতি বণতি

বর্ষণা। বুণ বণ ভণ শদে পচাদিত্বা
দন্ আপ! কিল্লা বৃণীতে পুভিদ্ব্যুণ

ভক্তে ইতি বৃদ্ধে। বিচি বয়। বণ
তেরণি বণা ভতঃ কর্মধার্থে বর্ষণা
। ইতি ভট্টাকাযাণ ভরতঃ।।

বর্ত্তর লী হিঙ্গুল ।। পীতচন্দ্র ।। বোল । ইভি রাজনির্ঘট :।। বর্ত্তর পুণ পামর :। সচ নীচডাভি: া কেশ:। বাবরী ইভি ভাষা ।।

हक्रनः ॥ प्रभविष्मयः ॥ क्ञिका । इंडि (निमिनी ॥ वृक्षविष्मयः । कानवातुई इंडि ভाषा । उद-भवंऽायः। जुनूथः २ शद्रमः २ कृष

বর্বরকঃ ৪ সুকনজে: ৫ গদ্ধপত্র: ৬ প্তথদ্ধ: ৭ সুবাছক: ৮। অস্ত শ্বা:। কটুন্ন : উক্তরণ সুবদ্ধির । বান্তি বিসর্প বিষ মুশোৰ নালি। ত্বঞ্চ। ইতি রাজনিঘটঃ॥

वर्षत्रः क्री हन्त्र एकः । एटशर्यायः। वर्षत्रात्यः २ त्यं उर्वद्रकः
२ नी ज ८ मृगक्तिः ६ शिखादिः ५
मृत्र जिः १। यम्म एक्षाः। मी उन प्
। जिक् पः। कक माक् छ शिख म्र ४
क्षू वृष नामिष् । वित्मया पुकरम्य जित्र में १ है जि जाजनिर्य ।।।
वर्षता ज्ञी शृष्ट जनः। माक जिल्हः।
१ है जि रमिनी।। मिक्का जिन्हः।
है जि मम्बद्धावनी।।

वियाणक् । इंडि ভाবপুकाणः ॥

वर्षे ब्रोकः পू॰ व्राक्षणयश्चिकाव्कः॥

व्यक्षणक्षका । देव व्यक्षणामित्कायः ॥

व्यक्षणिकका । दाव हेव ज्ञानी हेडि

ভाषा। हेडि व्यक्ति कृता ॥ यहा
कानः । इंडि (हम्म् कुः ॥ उक्ष

भवगी यवकाबात्मी भिठित्वा १ए॰

किन्छ (मिन्।। हर्षे क्षिपमा

वर्षा जी वर्षती। इंडि, नम्हिन्तुका।।
वर्षिः शृ घमतः। इंडि, नम्हिन्तुका।।
वर्षिः शृ घमतः। इंडि, नम्हिन्तिकाः।।
वर्षिः शृ वृक्षितिन्यः। वावना
इंडि, जार्षा। उट शर्यतायः। यूगनाकः २ कणान्यः ० जीक्षकण्डेकः ॥
त्राम्प्रः ० शिक्षविकः ५ मियं
कणेः १। क्षान्तकः ৮ मृष्वीकः २
व्यानकः १०। व्यम्प्र छ्याः। क्यायदः। उक्षवः। कक्ष कामाम ब्रङ्काउनात शिन्न माहात्या नानिष्कः
। इंडि बाक्षनिर्धनेः॥

यर्वः भू की वृष्टिः ॥ जम्हीभा मः ॥
व श्वाः । इज्यातः ॥ जम्हीभः ।
इजि स्मिनी ॥ स्मयः । इजि स्महन्पुः ॥ ॥ ॥ अथ मश्वीभानाः वर्ष
वर्णनः । जज्ञ जम्हीभम् । नव्यं विভागा यथा । यज जव क् जाः मश्च
जूदा ही भा जम्म भान्यति जना

ক্রৌঞ্চ শাক পুষর সংজ্ঞা:। তে-याः भविमागः भृत्याः भृत्याहुः ভরোভরো যথাস খ্য ছিগুণনা-নেন বহি: সমস্তত উপক্লা: । क्याद्वारिकदरमार महार घृष्टार कीरतान नवित्रात्थान मृत्कानाः अ-ध **जनस्य:। म**श्रदीभभित्रिया हैदा-ভ্যন্তরবীপল্যানা একৈকশ্যেন য-थानुभ्र्वः मथाना वश्वी (भषु भ्-থক্পরিত উপকল্লিসা: । েব্ পুৰ ৰ্জান্তানিষ্ কাল্যে চীপভি ব-न्वजानाचामाग्राहरू किस गान বাহু ছিব্ৰণ্যৱেকা ১ 🛷 🛪 লেবা-তিথি বীজিকোৰ হাল্য হণ্ড **मः १४ हिन्दै क्रक व्यक्त स्टार्ट । १८ १८ १७** विशक्ति विस्ति। ७ ५, ५ ५, ७ ७ শ্লেকাঃ ॥ প্রিয়ুত্ত ক্লি । বা কো **ংনুস্ব্যাদ্বিনেশ্বর•া**ো নেমিনিন্নৈ-बक्दाहाया॰ मन् मधादियीन् ॥ ছायाः युन् उत्ना निव्नमान्।। ज् मः-স্থান কৃত বেন সরিদ্ধির বনাদি ভি:। সীমাচ ভূত নিরূ তৈ দ্বীপে দ্বীপে বিভাগশ: ৷৷ এবং পিতরি সংপুৰ্ত্তে তদনুশাসনে বৰ্ত্তমান व्याद्भीरयु। जवनीरगोकमः भुका छेत-नवक्तर्यादवक्षनः भर्यप्रभाभायः । **जम्भवा**डा जगवाना मिश्रूवायः मन-

সি গায়ন্তী পূর্বচিত্তি নামাপ্লরস মভিযাপযামাম। তস্যা মুছ্বা-অ্রনান্ স রাজবর্য্য আগ্রীপ্রো নাভি কি পুক্ষ হরিবর্যেলাবৃত রম্যক হির্মুষ হ্বক ভদুশ্ব কেতুমাল সং-क्कान् नवभूधानहनगर । आधीषु-সুতান্তে মাতু রনুগৃহাদৌৎপত্তিকে নৈব সংহননবলোপেতাঃ পিতা বি-ভূক্তা আত্মতুল্যনামানি যথ। বি-ভাগ॰ अन्नुषीशदर्याण तृजुजुः । य-श्चित्रवर्वाणि नवरयाजनमञ्जायामा-ৰি মন্ত্ৰীভ মৰ্য্যাদাগিরিভি: সূবি-ভক্তানি ভবন্তি। এষা মধ্যে ইলা-বুড় নানাভ্যন্তর্বর্ষ যস্ত্র নাভ্যা-মবস্থিত: সর্বত: সৌবর্ণ: সলগিরি-রাজোনেক দ্বীপাবান সমুমাহ: ক र्शिहाञ्चः अदल्य कनलम्। मूर्ख न দাত্রিংশং সহসুযোজন বিভতো মৃ লে বোডশসাহসু তাবভান্তভূ म्। भुविष्टः । উভরোভরেণেলা বৃতং নীল: খেত: শৃঙ্গবান ইভি ज्या द्रमाक श्रिताय स्रक्ता दर्याः ণা নর্যাদাগিরবঃ প্রাগায়তা উভ यजः कार्त्वानावध्या विनक्त्र्याः कन भृष्य अरेककनः भूर्वमाए भूर्व ন্মাৃভ্রোভরে।দশাংশাধিকাংশ-न देवरा अवार्षि । अदः मिला

নেলাব্ত নিষধো হেমকূটো হিমা-वव इंडि भागायका यथानी वार-য: ৷ অয় ত্যোজনোৎ দেখা হ রিবর্ষ কিংপুৰুষ ভাৱতানা যথাসংখ্যু । ভবিবেলাবৃত মপরেণ পূর্বেণ চ भाव। यमञ्चामनायानी विश्वश्वरायः দ্বিসহসু পপুথতঃ কেতৃমাল ভদা-খ্বয়ে: সীনান বিদ্যাতে । ভা-ब्राटिना वर्ष मित्रहिलाः मः डि दर्वः। भनत्या भन्नन नुरङ्ग सि-নাক ব্ৰিক্ট পাবভ: ক্টক: কোঃ: সহো দেবগিরি খাঁষ্যমূক: 🗟 শৈলো বেকটো মহেন্দে। বারিপারে৷ বিক্তঃ শুক্তিমানৃক্ষণিরি: পারিপ:তো দ্রো-ণ শিত্তক্টো গোৰজনো বৈৰভকঃ कश्रानीता गाकामृथ हेन्त्रकीवः কামগিরি রিভি চারের শতসহসূ শঃশৈলা স্তেষাণ নিভম্পুভবা নদা নদ্যক্ষ সন্ত্যুস খ্যাভাঃ ৷ এতাসা ম পো ভারত্যঃ পুজা নামভি রেব পুন ন্তীনা মাত্মনা চোপ সৃশন্তি। চন্দুব-শা তানুপণী অবটোদা কৃত্যালা रेवहायमी कारवर्दी (टर्ना भयस्वि) শর্করাবর্ত্তা তত্রভদা কৃষ্ণবেশ্বা ভীম-तथी (गामायत्री निश्चित्र)। शामाकी जानी (इवा मुद्रमा नर्याना वर्या वी व्यक्तः (नानम्ह नाने नक्तने (दनः

মৃতি খনিস্বাচ ত্রিসানা কৌশিকী मण्टाकिनी रमुत्रा अवस्त्री मृश्वजी গোনতী সর্যুরোঘনতা ষষ্ঠবতা স প্ত⊲তী সুবোনা শতক কন্দুভাগা ॥ भक्र्था विठया अनिकी विष्यि छ महानम् । अभिः व वर्ष भूकरि र्वाबाज्य जिः गून लाश्ठि कृष्वर्गन স্থারন্ধেন কর্মণা দিব্যমানুষ নারক গভােষা বস্তা আত্মন আনুপূর্বেণ र्ज्ञाञ्च नार्च्या- विधीयस्त्र। यथा বৰ্ণবিধান মুপ্ৰবৰ্গশ্চ ভৰ্ভি॥১॥ৠ৷ অতঃপর॰ প্লফাদীনা॰ পুনাণ লক্ষ-ণ সংস্থানতো বর্ষবিভাগ উপব-ণ তে। প্লফো জন্ব প্ৰমাণো দ্বীপা খ্যাতিকরো হির্মায উল্মিতো য ত্রাণ্নি কপাত্তে সপ্তজিল্ব: । তস্যা-षीপ॰ **স**প্ত । याँ । বিভক্ত স্থব্য নানভ্য আত্মজেভ্য আকল্য্য স্ব্য মাত্রযোগেনোপররাম। গশিব বয-সংস্ভদুং শাস্ত ফেল নম্ত মভ্য নিতি বর্বাণি। ভেষু গির্থো নদ্যক সংখ্যাভিজ্ঞাতাঃ। মণিক্টো বজু-क् इन्द्रिंगता क्यां अयान् म्वर्णा श्विन)शिर्वा (मध्मा**ल** इं जि (मजु-रेणलाः। अकृषा नृष्यषा आश्रीद्रजी সাধিতী সূভাতাখ্য স্তরা মত্যম্ভরে

डि महाबर्/ड॥२॥#॥ श्रृक्त्व ामा-নেকেরসোদেনার্ভো যথা তথা घीरभाभि भानाता हि**७**०दिमानः मगानन मह्यादिनावृत्तः भ द्रवृह्मः। यव इरेव मान्यजी श्रकायामा। छ-দীপাধিপতি: পুষ্রুভাত্মজো হজ্ঞ-বাহ: স্বস্তেভ্য: সপ্তভ্য ক্রমামানি সপ্তবর্ষাণি ব্যক্তহুৎ। সুরোচন সৌ-मनमा त्रमाक (एववर्ड शाहि छुन् মাপ্যায়ন মভিজ্ঞাত মিতি ৷ তে যু ব্যাদ্যো নদ্যুষ্ট সংস্থবাভিজ্ঞা-**जाः। मुद्रमः माउ**म्हाद्या दामस्यः बन्तः व्यापः भ्यायः मर्म्यः उ ति **। जन्**य श्री निभी वाली नत-ষতী হৃত্যু জনী নন্দ: রাকে তি 🛭 🧿 ॥ 🗱 ॥ এবং সুরোদাছহি স্তদ্ধিতাঃ সমানেনার্ভো ঘ্তোদেন যথা পুর্ভঃ क्रमहीरम। यश्चिन् क्रमेखःचा स्व-क्ठ उष्हीभाश्याभारता ज्वान हेदा-পর: সুশন্ধরোচিষা দিশো বিরাজ-যতি। তদ্বীপপতি: পুৈয়বুতো রা-জন্ হিরণ্ডরেতা নাম বং দ্বীপং স্প্ত-ভ্যঃ স্বপুগ্রেভ্যো যথাভাগ বিভ-का सग उन वार्डिश्ट । वमु দান দৃঢ়ক্চি নাভিত্তপ্ত সভাবুত विभुनाम (पवनामक) (खबाः वर्षियू मीमाणिवस्या नम्याज्ञाजाः

शे अता वक्क कंजुःम्**कः कशिल कि** बक्ला (मवाशिक छक्दांशा मृविभ ইতি। রসহল্যা মধুদল্যা নিত্র-বিন্দা শুত্রবিন্দা দেবগর্ভা ঘৃতচ্যুতা মজ্রমালেতি॥ ৪॥ 🛊॥ তথা বহি: कोक्षहीत्या विखाः जमात्मन की রোদেন পরিভ উপকৃপ্ত:। বৃতো यथा व्यमदीत्मा घृत्जात्मन। यश्चिन् কৌঞ্নানা পর্বতরাজো দ্বীপনাম-নিৰ্বৰ্ত্তক আন্তে। তমিন্নলি পুষ্কুতে। য্তপ্ঙো ৰামাধিপতি: স্বেদ্বীপে ব-ৰ্বাণি সপ্ত ৰিভক্ত তেমু পুএনামসূ नश्यक्षामान् वर्षभान् निर्वेभा स्वरं खगवान् खगव**खः भ**त्रमक्नाग य শস আত্মভূতস্য হরে শরণার্বি-य मुगजगाम। याजा मधुक्रा মেষপৃষ্ঠ: সুধামা ভাজিষ্ঠো লোহি-তানো বনস্পতি রিতি ঘ্তপ্টসুতা: । (७वा॰ वर्षागद्रयः मरिश्व नम्यका-ভিখ্যা হা: ৷ শুক্লো বৰ্জনানো ভোজন উপবৰ্হণো নন্দো নদ্দন: সর্বতোভদু ইভি। অভয়া অমৃভৌহা আর্য্যকা ৰ্ভাৰ্থবতী ৰূপবতী পবিত্ৰবতী শুল্লে जि ॥ ६॥ ॥ व्यः भत्रसार की রোদাৎ পরিত উপবেশিত: শা-क्वीरभा दाजिः मझक्रासकारामः मनातन मधिमाखारमन भन्नी छः।

যিমিন্হি শাকে। নাম মহীকৃহ: স্বক্ষেত্র ব্যপদেশকঃ। যস্য হি মহা-সুরভিশন্ধ স্তদ্বীপ মনুবাসয়ভি । ভস্যাপি পুৈযবুত এবাধিপতি নামা মেধাতিথি:। সোপি বিভন্ত সপ্ত-বৰ্ষাণি পুএনামানি তেষু স্বাত্মজান্ পুরোজব মনোজব বেপমান ধূমা-নীক চিত্ররেফ বহুক্প বিখাধার সংজ্ঞান্ নিধাপ্যাধিপভীৰ শ্বয় ভ-গ্ৰত্যনম্ভ আবেশিওমতি স্তপোব-नः भुविदिना अख्याः वर्षमर्यप्रामा-गिद्राया नम्यक मक्ष मरिष्ठवा देणा-न উक्ष्रका वन ज्दः भउरक्षत्रः সহস্সোতা দেবপালো মহানগ ইতি। অনহা আযুদ। উভযস্প্তি प्र-পরাজিতাপঞ্পদী সহসূশুতি নিজ-ধৃতি রিভি।। ৬।। 🕸।। এব নেব দধি-মণ্ডোদাৎ পরতঃ পুষ্করদ্বীপ স্ততো-দ্বিগুণাযাম: সমস্ভত উপক্প্ত: সনা-নেন স্বাদ্দকেন সমুদ্ৰেণ কছি রাবৃতঃ । उद्यीभगक्षा गानस्माखन्नगरेमकः এবারাচীন পরাচীন বর্ষয়ো মর্য্যাদা-हला १ यु उर्याकत्नाहु। या या या या या व जू ह उन्यु दिक्क् हजा वि भूवा नि ली। क्लानानाः। यम्नदिष्टार সূর্যারথ-স্য মেক্ পরিকামত: সম্বৎসরা-ত্মক চক দেবাহোরাবাভ্যা পরি-

ভুনতি। তদ্বীপস্যাধিপতি: পৈুয-বুতো বীতিহোকো নাম তস্যাত্ম-জৌ রমণক স্বাতক নানানৌ বর্ষপতী निगुक्त सग भ्रंकव खगव दक्यां भी-व बारा । उद्दर्शनुक्षा ভगवष्ठ तु-ऋक्षिण नक्यांति न क्यां गात्राश्यिष्ठ য়। १ ॥ ইতি ত্রী ভাগকতে ৫ কলে ১। २। १५। १२। २० व्यक्तायाः ॥ 🗱 ॥ অপিচ।কন্যেদ্বে দশ পুপ্রাশ্চ সমুট্ স্বিক্ষিত উভে।তে সর্বে ভ্রাতর: শ্রা: পুলাপতি সমাদশ।। অণীধ্ স্চাত্রিবাহুস্চমেধামেধাতিথি র্বপুঃ। জ্যোতিম্মান্ দুয়তিমান্ হব্য: সবনো নিত্ৰ এব বা ॥ নেধা গ্ৰবান্থ মি প্ৰাস্ত ত্রযো যোগপরাযণা:। জাভিমারা यहा जागा न ब्राज्याय मत्ना मधः ॥ পুিযুব্তো হভাবিঞ্ভান্ সপ্ত সপ্তসু পার্থিবান্।দ্বীপেষ্তেষুখর্মেণ্**দ্বীপা**ণ স্তা॰ক নিবোধমে ॥ জমুদ্বীপে তথা-শ্রীপু॰ রাজান• কৃতবান্ পিতা। প্লক-দ্বীপেশ্বর শ্চাপি তেন মেধাতিথি: ম্ত:।। শালালে ত্বপুষান্ত জ্যো-जिया**डः समा**श्चरय । कोक्ष्वीश দু তিমন্ত হব্য শাকান্ত্রে সূত।। পুষ্করাধিপতিক্ষৈব সবন কৃতবান্ সূত । মছাবীতো ধাত্কিক পু-ক্ষরাধিপতে: সূতৌ।। দিবা কৃত্বা ত

(ङो वर्षः शूक्षःत म नारवभगरः। ह-ব্যস্থ্রা: সপ্তাসন্মত ভানিবো-थ (म।। कलर क स्वात क अञ्चादा মণীবক:। হৃশোত্তরে। ২৭ যোদা-की मखनस महाकनः॥ उन्नामाकानि वर्षाण नाकबील हकात नः। 🗱। তথা দ্যতিমতঃ সপ্তপুত্রাণশ্চাপি নি-বোধ্যে ৷৷ কললো মনোন্গ লেচাকঃ পুথান কান্ধকারক:। মুনিক দুন্দু-ভি ৈচব সপ্তমন্ত তথাবর: ৷৷ তেবা• त्रनाम(ध्यानि कोक्षिषी(भ उथा-ভব্ন। 🗱 । জ্যোতিমূত: স্পদ্ধী। (भ भू य ग्राम्हि जिस्ति। उवाभि দপ্ত বাণি ভেষা॰ নামানি মে **স্ণু।** উদ্ধিজ থেনুনছৈব ছৈরথ লম্বনেব চ ।। গুতিনৎ পু ভাকরঞ্চৈব কাপিল-ঞাপি সন্তম । 🗱 : বপ্ৰাত: সূতাঃ সপ্ত শাল্মলেশস্য বাভবন্।। শ্বেত-শচ হরিভশৈচৰ জীমূতো রোহিত खथा। रेवपूर्राका सानम रेम्हव सहीधुः সুপুত স্তথা ৷৷ তথৈব শাল্মলে তে-वा॰ श्वनामानि जुनश्च दि। 🗱। मध মেধাভিথে: পূঞা: প্লক্ষদীপেশ্ব-न्। (य।। (उयाः नामाह्मिष्ठ ही रेशः স্তদ্ধ সপ্ত ব্তা। প্রাশান্ত-य॰ वर्षः निनित्रस्त जुर्थाम्य ॥ व्याननिष्धं निर्देशस्य (क्रमक्षः उथा

धुन । श्रक्षवीशाहिष्टिष् भावषी-পান্তিকের চা৷ জ্ঞেয়: পঞ্সু ধর্মো ত্র বর্ণাশুম বিভাগত: । # । যানি কি পুৰুষাদ্যানি বৰ্জযিত্বা হিমাস্থ यः ॥ जूश भागुम्ह सम्भक्ष वलः धर्मण्ड নিত্য শঃ। পঞ্ষেতেষ্ বর্ষেষ্ সর नाश्राद्रमः मृष्टः ॥ 🌼 ॥ जाशीश्राय शिठा भूवं अवही 🕾 माने विज्ञ । ভস্য পুঞা বভ্বু হি প্রাপতি সমা নবাজ্যেষ্ঠানাভি রিভিত্যাত শুস্ত কি পুরুষে। হরুর হা হার্বয ত্তী-যন্ত চতুর্থো ২ভ্দিলাবৃতঃ।। রন্যুশ্চ পঞ্চন: পুগ্রো ছিরণ্য: ষষ্ঠ উচ্যতে। অকস্ত সপ্তম স্তেষাণ ভদাশ শচাইম: মৃত: ৷৷ নৰ্ম: কেত্ৰালম্চ ভ্যামা दर्षम'डिंडि:। # । गानि कि नु ৰুষাদ্যানি বৰ্জযিত্বা হিমাল্বয॰।। তেষা স্বভাবতঃ সিদ্ধিঃ সুথ পুাযা-হৃপত্নত: । বিপর্য্যযো ন তেম্বস্তি কর। মৃত্যু ভয় ন চ।। ধর্মাধ্যৌ ন তেহাতা॰ নোভ্যাখন মধ্যা:। न বৈ চত্য্গাবস্থা নাশুমা: ক্রতবোন চ । #।। আগু । পু স্নো নাভেশ্চ ঝবভো २ ভূৎ সূতো দ্বিজ। খবভান্ডরতো জক্তে বীর: পুএশতাদ্ব:॥ সোভি-ষিচ্যৰ্ভ: পুত্ৰ মহাপুৰুদ্ধ্য মান্তি-७:। उन (उल महा छानः नूब्र

শুমসংশ্यः ।। 🗱 ।। हिमाञ्च • पक्रियः वर्षः ভद्रजाय महिन शिला। जमाह ভারত বর্ষ ওস্য নামা নহাত্মন: ।৷ ভরতস্যাপ্যভূৎপুত্র: সুমতি নাম পার্মিক:। ভদিন্রাজ্য সমাবেশ্য ভরতোপি বন• যথৌ ॥ৠ॥ এতেযা• পুত্র পৌত্রৈক সপ্তদ্বীপা বসুদ্ধর।। পুণৰুত্ৰস্য পুৰৈস্ত ভক্তা স্বাহম্ভৱে হস্তরে।। এষ স্বায়স্ত ব: সগ: কথিত। एड वि:काख्य । পूर्व[्]न् उरत्रणम्ऽ কিমন্যৎ কথ্যামি তে।। ইতি মার্ক-গ্ডেয়পুরাণে স্বাযম্ভবে মন্বস্তরে ভূবন-(कायः ॥ 🗱 ॥ अन्। ह । मृङ्येवाह । কেতুমালে নরা: কালা: সর্বে পনস-ভোজনা:। ক্সিয়স্চোৎপলপত্রাস্চ कीविंड ह वर्षायुक्त ॥ 🕸 ॥ जुनात्य भूद्ग्याः भृताः खिय कन्मु।भागति-ভা:। দশব্য সহসাণি জীবভি বাযু-ভোজনা: ॥ # ॥ রম্যকে পুক্ষা না-(य)। त्रमन्त्रातकञ्जूनाः । मन्यर्य সহসাণি শতানি দশপঞ্চ ॥ জী-, বন্তি ভত্ত সত্তুস্থ। ন্যংশাধ্কলভো-জনা:। #। হির্থানে হির্ণ্যাভাঃ সর্বেচ লহ্নচাশনাঃ ॥ একাদশ স-হ্সু।ণি শতানি দশপঞ্চ। 🕸 🛭 कीवष्ठि स्कवर्ष जुन्यामानः कीत-ভোৰনা: ॥ সর্বে নিপুনজাতাশ্চ

निज्र भूथनिष्वविनः । हन्मुहील মহাদেব যম্ভন্তি শতত শিব ।। 🕸।। তথা কি পুৰুষে বিপা মানবা ছেম-সন্ম ভা:। দশ্বর্ষ সহস্থা জীবস্তি প্লকভোজনা:।। যজন্তি সভত দে-वः ठजुम् र्खिः ठजुमू थः। ध्रात्म मनः नगाधाय नमा वो ভक्तिन युजाः ॥ 🕸 ॥ उथा ह इतिवर्ष ६ 🕈 मही রজত সন্ধিভাঃ। দশবর্ষসহসাণি कीवडीक्कूर्तमानिनः॥ उव नाद्रायगः দেব বিশ্বযোনি সনাতন। উপা-সতে সদা বিষ্ণু• মানবা বিষ্ণুভাবি-তাঃ ॥ তত্ৰ চন্দুপুত্ত॰ শুভু॰ শুদ্ধয় विकनिर्याणः । विभानः वामुप्रवम्। भातिकाउवनान्िउ।। ठठूकांत्र म নৌপন্য চতুস্তোরণ সংযুক্ত ৷ প্রা कारित मंगि चि यू अ मृशक्ष मगुह्म ।। मुनिक र्मखेल यूकि रनवन्नाज ग्राभम । यर्ग असु महर्मुक नर्व ত: সমলস্কৃত ৷৷ হেমসোপান সং যুক্ত নানারল্লোপশোভিত। দি-ব্যসিংহাসনোপেত সর্বাশাভা স यदि उ ।। महाि इ । यापूर्णा भीरेय र्व দীভি শ্চোপশোভিত । নারাষ্ণ शरितः मुर्ष्क (र्द्धनाष्ठ्रयन छ८ शरितः॥ যোগিভিক সমাকীর্ণ ধ্যাযদ্ভি: পু क्ष रित । खबिकः भुउउ मेटिक

র্নস্যজ্ঞিষ্ট মাধ্বং ॥ তত্র দেবাদি-দেবস্য বিক্ষো ন্নমিভতেজসঃ। রা-कानः সর্বকালন্ত মহিমান পুসর্ব-তে।। গায়ন্তি চৈব নৃত্যন্তি বিলাসি त्तरा मत्नाव्रमाः । जित्या त्योवनणाः লিন্য: সদা মণ্ডনতৎপরা: ॥ 🕸 ॥ ইলাব্তে পদাবর্ণা জমূফলরসাশি-नः। बर्याम्म मह्मानि वर्यानाः देव-ছিরায়ব:।। 🗱 ।। ভারতে তু ব্রিয়: भूष्मानाना वर्गाः भुकी विकाः। नाना (रवाईत युका नाना कर्मानि अई(उ ।। भद्रभायू यां उ॰ (उवा॰ मं उ॰ वर्षानि **जू वुजाः । नवर्याक्षन जाङ्जु॰ वर्य भिष्ठः ।। कर्मा वृ**पि द्वियः বিশা নরাণা মাধিকারিণাণ। মছে-(न्द्र) भवगः मशः मुक्तिभाग्क भ-র্ব জঃ। বিদ্ধান পারিপাত্রক সপ্তাত্র व्यवभर्त जाः। हेन्द्र ही भः करणक्याः-खामुवर्णा गङ्खिमान् ॥ नागद्यीन खयः (मोरम्)। गन्नर्व खुष वाक्षः। অযন্ত নবম ন্তেষা দ্বীপশ্চ সাগরা-वृज: ॥ याजनानाः महमुख हीत्भा **२**य॰ मिक्कालाखद्रः। পূর্বে কিরাভা **खन्र**ाख शन्हिस यवना खथा।। वा-कानाः कि जिया रिक्या स्था मृत् স্তথৈব চ। ইজ্যায়্থ বণিজ্যাভি র্যন্ত-यहाज भानवाः॥ ज्वाह भावना नहाः

পর্যতেভ্যে বিনি: দুডা: । শুড্রফ कन्दु जागा ह नद्रयु यंग्ना उथा ॥ ইরাবতী বিভস্তা চ বিপাশা দেবি-ক। সহ্:। গোমতী ধৃতপাপা চ वाङ्गा ह मृनम् जी॥ (कोनिकी ला-হিতা চৈব হিমবৎপাদনি:সূতা:। বেদমৃতি রেদমতী ব্রতন্নী ত্রিবিদা उथा। भर्गामा दन्त्वा टिव महानीत्रा মনোরমা। চর্মাই জী তথানূপা বিদি-শা বেত্ৰবত্যপি ॥শিশু: শশ্নিস্পি उथा भारिभाबामुग उथा। नर्मना স্রসা শানা দশার্ণা চ মহানদী।। बन्हाकिनी हिडक्हें। जावना ह शि-माहिका। हिट्डार भना विभामा ह माञ्जना वाङ्वाहिनी।। हिमवद शाः দজা নদ্যঃ সর্বপাপহর। নৃণাণ। তা-भी भारताको निर्विक्ता भी खु। ना सङ्गनमी ॥ (वन्नः देवज्रती हिन दन्नाः का ह अग्बनी। (जाया हिन महा-গৌরী দুর্গা চান্তঃশিলা তথা।। বিষ্ক্য भारभुम् जाञ्च नराः भूगाङ्गलाः भ ভाः। श्रविञ्जला विज्ञासा ह सन्त-গ। মন্দগামিনী।। ৰূপা পানাশিনী চৈব অবিকা বংশকারিণী। শুক্তি मर्भारमः काजाः मर्बभागह्या न् গাং ৷ আসাং নদুবেনদ্যন্ত লওলো विजनुक्याः। गर्बाः भागस्ताः भू-

ণ্যা: স্থানদানাদি কমসু 🛭 তাৰিমে व्यम्भकाना नथ्राप्तमाप्त्या जनाः । भूखं (मणामिकारेण्डव काश्रुक्तभ-निवामिनः ॥ अपुाः कलिक मगधा দাক্ষিণাভ্যাক্ষ সর্বশঃ। তথা পরা-खाः (मोद्राष्ट्रीः मृपुः जीदा खथाव नः ॥ गानका मानवारेण्डव भाविभाव নিবাসিন:। সৌবীরা: সৈদ্ধবা হ্ণাঃ শাল্লা: কন্যনিবাসিন: ॥ ম দু। বাসা স্তথাম্বলঃ পারসীকা স্তথৈব চ। আসা পিবন্তি সলিল বসন্তি স-রিতা॰ সদা॥ চত্ত্বারি ভারতে কর্ষে युगानि कवरया श्युतन् । कृष्ठ॰ (এত)। बाशवक किलकानाज नक्ति ।। याः नि कि भूक्षान्। निवधान्। एको गइ-ৰ্ষথঃ। ন ভেষু শোকে। নাযালো নো-ष्विगः ऋष्ठयम् ।। मुङ्गः भुका निदा-ভক্ষাঃ সর্বদু:খবিবর্জিভা:। রমন্তে विविदेश डारेवः महाम्छ छित्रयोव-नाः ॥ ইতি কূর্যপুরাণে ৪৪ অখ্যাযঃ ॥ ज्ञनद्र॰ दामनमुद्रात् ১० व्यद्याः (य मुद्धेवार ॥ 🗱 ॥ भू छवाहि यद्धि-বষাণি বৎসরশব্দে দুষ্টব্যানি। তত্ত্ব यश्चिम न्बा (मर्वा) यथा। नव्-गत भुभारान (रवा: कृषा भूरता হি ভাঃ। যষ্টব্যা বিধিনা ভাত স-वं काम श्रीकिकाः ॥ सङ्ख्या विः

ৰাশাৰ মহারিপু বধাৰ চা মহাভুঞ **म्यकाभाग भशाजिक्किनाग ह ॥** भृक्तरयखप्याकाप्यती विश्वेषा भाराम-भूती। अञ्चान कृ जा भी छ। यक ব্লুক্ গুহোন্ডবা ॥ সমুৎসর মহা-দোষ জন্ম মুপমর্দ্রা। কেত্রু। শনি রাহূতো ভৌমার্ক সিত ভান্ काः॥ भगत्यव्यक्रमानम्। (पदी (इ) মরতস্যুচ। মণ্ডলাদি বিধানেন ম-श्रात्राना ভिष्ठितः ॥ हन्त्र मञ्जूर्ग भू यार्क कन तज्ञाजि পृत्रतिः। सन्ननां মক্ল পত্তে বিধিন। প্জিত। মুনে।। উৎপাত ক্ষোভ নিৰ্ঘাত বিকৃতানা শবাৰ চ। কথবামি মহাপাক্ত শ্ণু-त्रक्र गराधूना ।। **३।। न क्ष्मा विख्या** छ দা শিবা শান্তি ধৃতি: ক্ষমা। ক্ষি रृषाविः निषि स्टि: भूद्रि: भिया উনা॥ দীন্তি: কান্তি: যশো লক্ষ্মী ব্লীশ্বরীতি পুকীর্ভিতা। বি**:**শতা: **म्हा**खमा (हवा: সত্বভাবৰ)विङ् जाः ॥ **পुषम** म ऋ जा वर्म मई निष्क भुराविकाः। २०। ताकी ज-বাবতী শাক্রী অজিতা চাপরাজি छ। ॥ बरही माननी मारा दिछि: শ্বেতা বিমোহনী। শরণ্যা কৌশি-की लोबी विभवा विविज्ञानमा ॥ অৰ্কতী ক্ৰিণা দুৰ্গা রাছ্সা ইতি

বাযুনা। মধ্যভাগে স্থিতা দেব্যো यूगांना मन्जानहाः ॥ २०॥ का नी (ब्रोपी क्लानी ह घडे।कर्ग भः যুরিকা। বহুৰূপা সূৰূপা চ ত্রিনে-वा दिणुराश्विका॥ मार्श्यदी च-भाती ह रेक्कवी मूत्रभूक्षिजाः। रेव-বৰতী তথা ঘোৱা করালী বিক-টাদিভি:॥ চৰ্চিকা চেতি খাতুস্থ। (एव) देखानाक।विणु, गः। भूबि छ-वत म्नित्नुष्ठ नर्वकावनुनाधिकाः ॥ २० ॥ जिन्मानुत्र शक्क रं यक রক্ষোগণৈ নুবা:। ভাবকালা-भूगाः कार्य। मुवा क्रम कन्नभूनाः॥ পুত্যেক্ষা: সমস্তা বা কর্ত্তব্যামুনি-नडन। व्यथवा यूगाज्यातन शक পঞ্চ পুপ্জিতা: ॥ ইতি দেবী-পুরাণে সংবৎসরদেবতা বিংশ-जिविधि नामाध्यायः ॥

वर्षकत्री जी विक्षिका। ইভি হেন-हन्मुः ॥

বর্ষকেতঃ পু॰ রক্তপুনর্বা। ইতি त्राजनिर्घणः॥

वर्षाकायः भू रेनवछः। इंडि **म**क्तव्रावनी ॥ मात्रः। ইতি **मक**् माना॥

ব্যজ তি বৃষ্টিজাত ॥ বৃৎসর-,জাত•॥ **জ**ৰুদ্বীপজাত•॥**দ্বীপা॰শ**•

काउ । । (भवकाउ । ই ि वर्ष मप भू वं क्ष ने या जिल्ला जिल्ला । । यर्थ को वृद्धिः । ই ि मप्त वृद्धावली ।। वर्ष कि: क्षी वर्ष ने ।। कृ िः । ই कू । वर्ष कि: को वर्ष ने ।। वर्ष ने । ই ि म कि: छा त्रां ।। कि कु: ।। वर्ष ने ।।

वर्षभवं जः भू वर्ष विভाजक गितिः
। यथा। हिमवान (इमक्षेण नि
याषा (मक (त्रव ह। हिजः कर्गी ह
ण्ली ह मरिक्ष ज वर्षभवं जाः॥ इंजि
हातावली ॥

বর্ষপাকী পু॰ আনুভিক:। ইতি হেমচন্দু:॥

दर्वभूष्ट्रा छी महरदवीनठा। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥

বর্ষপুথ: পু- চাতকপক্ষী।ইতি ত্রিকাওশেষ:॥

বর্ষবর: পু॰ বড:।থোজা ইভি ভাবা।ইভাগর:॥

वर्षतृष्तः स्त्री कस्विश्विः। ইडि स्रावंद्राथा मणनाट। यथ कस-डिश्क्टिंगः। उत्तरामास्म न कर्ख दाः मानुमानीयस्वन नादकाण-स्वाट। नम् उना स्नोत्रमानीयस्वः ख्वार्य उत्तरास उत्तर्थः कमा-किम्भार्थो उद्यर्थ उटक्टा ला भाभरतः। नरम्हाभित्तः भुक्ति-

य्या विकास । यथा वृक्ष भु-ब्राप॰ गर्भक । मर्बिक खद्मित्रम স্নাতৈ মঁক্লপাণিভিঃ। গুৰুদেবাগ্ন विशाण भूजनीयाः भूयज्ञः॥ स নক্ষত্ৰঞ্চ পিতরৌ তথা দেবপুজাপ-जि:। পুजिमद्द मद्रोक्षित कर्ख्ताम मरहा८ जवः ॥ त्रारेङ खिलत्रारेङ: । পুলাপতি বুঁন্ধা।। তথাচ ভত্তিথিন-विक् उ। जिला ब ही जिल मायी जि-न(हामी जिन्तुमः। जिन्नुक् जि-नवानी ह बहेडिनी नावत्रीपिछ ॥ মক্লপাণিভি: অভিপ্তার্থসিদ্ধি র্মক্রণ তক্ষেত্ত্যা গোরোচনাদি-कमि मक्त (उन श्रुश्त्रूमारि পাণিভি ব্লিভার্থ:। তথাচ ক্ভাচি-ष्ठामानी। ७७ मूथ जिनानम्। ब्ह्निय-मुद्धिक वक्तनः। खशुलुः निम्न भिक्षा-र्थः पूर्वा (गारवाहनायुक्तः।। मः न्वा **जानू विद्याली मङ्**षिः शुर्थरमिषः । চित्र बीवी यथा जुः ভा ভविष्णामि ভথা মুৰে ৷৷ ৰূপবান্ বিক্তবাংকৈ ব **जि**वायुक्क अर्बना। भाकं एउर म-ছাভাগ সপ্তকল্লান্তজীবন ॥ আযু-तिष्ठे श्रेष निकार्थ ममाक वत्रामा ज्वे ॥ স্বক্ষর ঞ্তি স্বক্ষত্র অখিন্যা। দ্যস্তৰ্গত জন্মকালীন নক্ষত্ৰণ। নান-कर्ता उथा मर्मनाट वक्कामान बुक्त-

श्रुद्राताक श्रुविका बाराइन मा-रिमुव भूकाविधानाह । उन्द्ञातन यन-क्षवाय नम इंजुरल्थ्यानामा भूकाया यर्घानस्त्रः भागामा मूनान् मूनाः १ । अर्घुः भार्गारिक्डव मधुभर्कः भूरवाकरवट । भाम्रानस्त्रः मर्यामाः रु नद्रिनः रुनुद्रागः। शाम् । स्कृत कीयया हर्जुर्थार्घार भुमाभाय । क्-ভীয্ধা পুৰুষস্কীয় ভূতীয্যা ঋচা 1 উভ্যক্রম্দর্শনাদিছাবিকল্প: 1 ই**ভি এদতঃ।। #।। এপতিব্যবহারনি** র্ণযে। নবাম্বরধরো ভূত্বা প্রয়েছ हि-রাযুষ । তথা। দ্বিভূদ কটিল পৌ भार मृत्कः वित्रक्षीविनः। भाकर्ष्थयः नात्रा ज्का भूकायर भूयं खरा।। ভতো দীর্ঘায়ুষ ব্যাস রাম দুোণি क्ष विणा भूलाम्थ इन्मन् वि ভীষণ নথাৰ্চ্যেৎ ॥ ব্ৰামোত্ৰ পৰ্ষ রান:। চিরজীবি সাহচর্য্যাৎ। দ্রৌণি রখ্খামা।।।।।।। তথা। স্বক্ষত্ৰ জন্ম-ভিথি॰ প্রাপ্ত সম্পূর্যের রঃ। বঙ্গীঞ্ দ্বিভক্তেন বর্ষে বর্ষে পুন: পুন:।।যো গি যাজ্ঞবল্প:। ধ্যাবেদারাযণ• নিভ্য• স্থানাদিষ্চ কমাসু। তদ্বিকো রিতি अख्यित द्वाराम न्त्रू नुबः भूबः॥ शाय-क्वी देवकवी (श्वरा विद्याः जःश्वर्वनाः इ रिव । ध्रायि मात्र । म व म व्यः ।

তদ্বিষ্ণাঃ পরমণ পদণ সদা পশ্যন্তি সুরয়: দিবীব চক্ষু রাততম্ ।। বামন भुद्रागः। नर्बभक्लं भक्लाः वरद्रगाः वद्रमः म् छः। नाद्रायगः नम्कृ छ। अः र्बकर्याणि काद्रराष्ट्र ॥ 🛊 ॥ जक्रन्ना-कद्राप निन्हाभाष्ट्र ভविष्ठाश्रुद्रापः। मक्रान्तन विना ब्राजन् यटकिक्षिट धर्ममार्ककारा ज्वरा। वृक्षभूता-१। भूगवाहि नमायुक्त नमस्राद्वाञ्च कीर्बिङ । सनाम मर्दम बुानाः मञ्ज ইত্যভিধীয়তে॥ অনেনৈব বিধানেন शक्षभूष्त्र निर्वम्पयः । একৈকস্য পুসরী ত যথোদিষ্ট ক্রমন তু।। गन्नभूत्रमाव• भाष्काभहाद्राम् भारत्यः বে ৷৷ মস্ত্রাছতত্ত্বণ প্রোক্তণ ভক্ত্যা লক্ষণ্ড:ণাত্তর•। ভক্তি মন্ত্র সমেত-স্ত কোটি কোটি গুণোত্তরণ।। সর্বত্র कःयांशामणक मक्किगामिक ब्रह-(यए। उत्थानाम द्वातमिन नुकायह नोत्र खंडाकना किया ॥ इंडि मर्-मार्भुद्रागवहनाए ॥ # ॥ उठः कर्याः নম্ভর তিলহোমস্ত প্রিতদেবতা-নানভি: কায্য:। একৈকা দেবতা রাম সমুদিশ্যে যথা বিধি। চ্ছুর্থ্য-(खन धर्मा छ नामा ह नुपदाहिना ॥

হোম দুব্য মথৈকৈক শতসংখ্যন্ত হোমযে । ইতি বিফুধর্মোত্তর দর্শ নাৎ ৷ এবং হোমে স্বাহান্ততা চ ম-জন্য। স্বাহা বসানে জুহুযাৎ ধ্যা^য न् रेव मञ्जापराजाः । ইতি भृष्टः । অশক্তো তু দেবীপুরাণ । ছোমো। গুহাদি পূজাযাণ শতমপ্তোত্তরণ ভ (तट । अडे। विष्मा ७ दि । वधा শক্তি বিধীয়তে।!#।। স্বান্সে। খণ্ডন নথকেশানা থৈপুনাপ্বান মেব চ। व्याभियः कलइः शिः नाः वर्षतृष्त्री विवर्द्धाय८॥ अथान अधृगननः। কলহ মিত্যৰ সঙ্গর মিতি বৃচিৎ भाठे:। मक्त पूका। वस्त्रको कमा-क्ति।। 🗱।। वृक्ष वनुः। মৃত্তে জন্মনি স°-कारते भारक हजारित उथा। अन्भृ माज्यार्गात देव न नाया मुक्या दिशा। জন্মনি পুঞ্জন্মনি। জ্যোভিষে। স্থা-ष्वा अञ्चलित जियः शतिरुत्रन् श्रा-(१। उ जी क्षा भूग मर महास्माहय তো দ্বিজাধ দদতো হপ্যাযু শিচরণ दर्का । मक्न थारिक यक कम् রিপবো নাশ পুযান্তি প্রবং। ভুড্লে যন্ত্র নিরামিষ সাহি ভবেজ্জন্মান্তরে প '७७: ॥ सा मी शिकाया । कम्रक युका यकि कव्यभाज यम्। अतः कवा-তিথি ভবেছ। ভবন্তি তদ্বৎসরমেব

যাবদৈক্ত্য স্থান স্থানি ওস্যা। क् बाख अजारा बादा यमा अवाखि-थि र्जादः । अनुकारगागमः भारती विष् खमा शास शास । क्ञान स बारगाः मनियक्तारगाः ॥ उन्। न-(ब) विश्व मानः गुरु विश्व मूद्राहंनः । গুহানুদিশ্য হোমো বা গুহাগা পুীতিমিছত। ॥ সৌরারযে। র্দিনে मुक्ता (एरा) नृत्क जु काक्षन ॥ मूद्रा-भा भी वहा क्ष रेणालय द्र बनी हर । मधी हम्भ क मृखक मह्वी यिश्वशनः মৃত:।। রজনীঘণ হরিতা দাক্হরি-দেতি। এতেষা॰ পতাদীনা॰ গুহ্ন•। কষাভাব্যব গুহুণে মৎ স্যূপুরাণ বি-कृषस्या खरा खथा मर्भनः १। जन्म-থা। এবাং পত্রাণি সারাণি মূলানি अनुमानि ह। এव मारीनि हानमनि कषायात्या गराः मृजः ॥ व्यायुर्द्धाः । ক্ত। পরিভাষা। অঙ্গেপ্যনুক্তে বি-হিতন্ত মূল ভাগেপ্যনুক্তে সমতা विष्या ॥#॥ **७** कमः। ভिलादर्छः नः। ভিলযুক্তজলেন সানং। নববক্স পরীধান । গুগুলু নিম্ব সিদ্ধার্থ দুর্বা গোরোচনাত্মক জন্মগুন্থি দক্ষিণে मारोबद्वीयाथ। एक प्रवाशिविशाण প্জনীযাঃ। सनक्षतः भ्र नीयः। जाज **छ। इस बाजी भू**वना ब्यक्तीरव। स्न-

मिला नलानि नहार। भूनि ह भून र्वत्र शुरव्यो। मृतः पृष्ठी क्रिवाः ल वाः। इंडारनन विक्निर्निर्यः॥ #॥ क्षम् नक्ष्यारीनाः (भाभन मार् विक् धार्या उत्र । (भाभारवङ्ग सनकवः धः নসার• গৃহে মল•। পুভো রপ্য-পনানঞ্ ভস্য দৃশ্চরিতঞ্চ য< 11 খ-नमात्र बनामुक्ष । मल हिंदु ॥ शि-उद्गो भुजानिः मूर्या गननि भार्काल्यक मृद्यभीयः। उत्र भार्थन নাজৌ। চিরন্নীবী যথা ত্ব ভো ভ विष्णानि उथा मूल । क्षणवान् वि-खवारेक्टव नियायकक मर्बरा। मा-र्क अग महा जाग मधकन्ना छजीवन। আগু রিষ্টার্থ সিক্ষ্যর্থ সমাক বর-বো ভব। ততো ব্যাস পঞ্সুরামা-খ্বামক্প বলি পুহ্লাদ হন্মছিভী " ·वगः প्डमीयाः। यहालि भूकनीता । बिलाक्य यानि ज्ञानि शाबदा নি চরাণি চ॥ বৃক্ষ বিজ্ শিবৈ: সার্দ্ধ त्रकाः व्यवं छ जानि मा । इंडि नर् अ। भुद्रानीय वकार्थ भारेट ॥ 🛊 ॥ পিত্মাত্পাদপুহণ জমস্ত বিষ্ণু न्द्रानामुख्यः। यथा। कृत्कानि वन् दरवना भारते क्यार नजुरः। रन-वक्राक नश्वाह वंबाद्यवस्य बानु॥ बद्धा मर्नुष भिन् गान

গৌরবেণাভিরিচ্যতে।ইতি মনুবচ-নে পিতু রপেক্ষ্যা যৎ সহসুণ মাজু भी तर मुक ७८ (भाषन ब्रकार्थ। অভএব মনু:। মৃতে ভর্তার পুরস্ত वारा भाजु बहाकि जा इंजि । वा-(हा गरुगीय: II का एउ पृथा जिला পানে তু মন্ত:। সতিল ওডসংনি-भु मञ्जन। कं भिष्ठः भगः। गार्का ७ स वद्गः वद्गाः निवामग्राग्वग्रह्ज्रवः ॥ অত্র বৈদিকেতর মন্ত্রপাঠে শুদাদে-রপ্যবিকার: ৷ কমডিথে: পুাগুক্ত ব্ৰহ্মপুরাণীযত্ত্বাৎ পৌণনাস্যম্ভ মা-जारदः ॥ 🗱 ॥ अत्र जि:थ क उप रिननाट ज्रहिने नुदान । यूगा-क्रा वर्षवृष्टिक मध्यी भाई शिनुषा । রবে কদ্য নীক্ষ্যন্তে ন তত্র তিথি-युपाञा ॥ घमुष्ठाय इचा छिथि र्यनि স্টাৎ প্ৰা তদা জন্মভসংযুতৈৰ। অসক্তা ভেন দিনধ্বেপি প্র্যা পরা যা ভবতীহু বত্নাৎ ॥ ভ নক্ষ-**बः। भ**द्रवहनः वृष्ट्याजनार्ख्यः भि। পূর্বাহে ডিখি মক্ষত্র লাভ এবেদ॰ লক্ষ্যতে। নক্ষত্রে থ'গুড়ে যেন পা-थः कावस कर्याः। नक्षत्र कर्पागुः ক্রৈব ভিশ্বিদর্মা উথিব চ ।। ইতি বৃ-হস্তবিচনাৎ। খণ্ডিতে খণ্ডদ্ব যুক্তে যেন নক্ষরপণ্ডেন বিহিত্তকা- ়ল: পু: ৪:। নক্ষত্র বৈধে তু বৌধায ন নার্ক গ্রেমী। তমক্ষত্র নহোরা-ত্রু যিমিন্নন্ত গতো রবি:। যিমিন্ন্ দেতি সবিতা তমক্ষত্র দিন মৃত্যু । ইতি তিথ্যাদিত্ত ।।

त्र्याः खोভূति चनामथ्याञ्चलः। **७८ मर्यायः। भा**तृह्रि । इंडामद्रः ।। घनकालः > कवार्गवः ४ शृक्षे @ (सदागमः ७ दनाकतः १ । ইভि **भद्र**ङ्गावनी ॥ शुग्र्या ৮ । इंडि ত্রিকাওশেব:।। স চ ঝতু: সৌর-भावन जाम्यामाद्याञ्चकः । जाः बाहारियामहज्डेगाञ्चकणः। जा-मात्रा भूमापः। यथा। उन छनः (म) रेमामित्रावृक्तः मध्य माधवः শ্চ বাসন্তিকাবৃত্য। শুক্রণচ শুচিল্চ शुक्रावृद्धः । अर्थिजमूनगरनः (म-वानाः दिनः। नजाक नज्जाक वार्विकात्जूः। इषक छक्कंक नात-माव्जुः। महाण महमाण दिश-স্তিকাবৃত্য। অথৈতদ্দিশাধন দে-বানা রাত্রিঃ। ইতি মলনাশতজু ধ্তালু তি:।। শেষস্য পুনাণ ভত্ত চাতুর্মাস্যবুতনিষ্মক যথা। বা-রাহে। আবাঢ় শুল্লহাদশ্যা পৌ ণৰাস্যা মথাপি বা। চাতুর্যাস্য दु अबसः वर्गाए कर्क हे मक्स्म।। অভাবে তু ত্লার্কেপি নক্ষেণ নি-यम वृत्री । कार्खिक मृह्यारम्। विधिवंद्ध अभानायर ॥ ठजुर्धा-পি হি ভট্টার্ণ চাতুর্মাস্য বুত্ত নর: । কর্ত্তিক্যা॰ শুক্লপক্ষে তু দ্বাদশ্যা॰ **उट नगानायट्या क्षा गाट्या** চতুরো বার্ষিকান্ মাসান্ দেবস্যো-ত্থাপনাবধি। মধররো ভবেনিত্য नत्रा ७५ विव्द्धनार ।। रेजनम् वः क्किंगाप्तव जुन्मवाकः भुकाया ॥ कर्तृरेखनभद्भिज्यागार मज्नामः পুরানতে॥ বভতে সম্বতিং দীর্ঘাণ ञ्जीभाक बङ्करम्। अरा मुनिः मना (यागी नयुगा ममा वर्क्डनार ॥ नितालि ने किलाबसी विक् छक्त कागरछ। এकाश्रद्धाभवास्मन विकृ-लाक भवाश्रुयार ॥ श्राह्मनायथ लानाक शक्तानान दित्व दित्व।। তাদূলবর্জনান্ডোপী রক্তবগ্রন্ড कायर । घ्उछ्रागार जुनावगु॰ गर्दः ग्रिकः वभू र्ख्तरः ॥ कन्छाः পাৰু মতিমান্ বহুপ্এক জাযতে। मत्या नाद्रायगार्याक इत्यानमनक क्ल ॥ भागाज्यिनस्नाहित्का र्ल-(छात्रानानकः कलः ॥ अत्रमानि বুলৈ: পার্থ তুষ্টিমাযাতি কেশব: 11 # 11 जन८ इतातः । इतः तुकः

মযা দেব গৃছীত পুরত শুব । 🛚 নির্বিঘাণ সিজি মাপ্নোতৃ পুসলে ত্বি কেশব।। পৃহীভেমান্ বুতে (मत यम्)भूर्ण वृद्दः भिर्षा । उत्य **७वज् मस्पूर्वः दृ** भुमानाङ्ग्रनाः মযা দেব কৃত পুরিত্য তব পুরো। न्। न नम्पूर्वाः याज् वृश्नुनाः माञ्जनार्यने ॥ # ॥ व्यविव यि स्थिक् अ कार्यक्ष्य । वक्ताव । वरमर्गाम नगत्र शक्षत्राज्यः। বৰ্ষাভ্যোন্যত্ৰ বৰ্ষাসূ মাসাংশ চ তরো বসেৎ।। এতদশক্ত বিষয়ণ। উদ্বৃ° বার্ষিকাভ্যাণ মাসাভ্যাণ रिनकञ्चानवाजी इंडि माञ्चात्कः। इंडि डियामिड्डू ।। 🗱 ॥ वर्षाहो वर्गनीयानि यथा। वर्षाम् चन मिथि या र गगभाः भक्ष कन्त्रवारक দৌ। জাতী কদম্ব কেন্তক ব প্রানি-ল নিমুগা ছলিপুীতি:।। ইতি कविकन्ननजागाः) खबाक ७ द्य-मयः ॥ वर्षाः मः मु भागः। ইতি बिकाख-(শ্ব: 11 ব্যাহাৰ: পু॰ মহামঞ্ক:। ইতি बाकनिर्घकः॥ वर्षायः भू गामः। ই छ हात्राः

वनी ॥ वर्षाकी जी भूनर्गवा। इंडि नकः ब्रज्ञावनी ॥ বর্ষাভব: পু॰ রক্তপুনর্বা। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ বর্ষাক্ষাতে ত্রি॥ र्णन।। #।। अभारक्षी ह। इन व्युक्त वर्षाक्ः भू (जकः। इक्तानः।। इन्द्राभः। इंडि রাজনির্ঘণ্ট:॥ ভূলতা। ইতি মেদিনী।। वर्षाज्ः जी भूनर्गा। इंडि सिमिनी ।। ভেকী। ইতি ভরতপৃতক্পরত্না-कतः॥ वर्षा ভবে তি ॥ বর্ষাদ্বী জ্রী ভেকী। ইত্যমর:।। भूगर्भवा। इंडामत्रभाना **ভा**धित्रक বর্ষাসদ: পু॰ মযূর:। ইভিকেচিৎ।। বষাস্তঃপারণবৃতঃ পু॰ চাতকপ । ইতি কেচিৎ।। বর্ষারাত্র: প্॰ ব্যাকালীনকাত্রি:। ইতি প্' विक् मः गुरु हो द्वाया - ভ-রত:।। বর্ষ।ছি: পু• মঙ্গলগুহ:। ইভি नद्रवावनी॥ वर्षामका यिका खी भूका। इंछ्र-মরটাকাযাণ ভরত:॥ বর্ষাবসান: পু॰ শরৎকাল:।ইতি द्राजनिर्घण्टः॥ वर्षिक जि वर्षामयुक्ति॥वर्षमयुक्ति । वर्षाणदार वर्षणदाह भारत्र

ক্ষিক পুত্যুয়েৰ নিষ্কাৰণ ।। বর্ষিঃ ত্রি অভিশযবৃদ্ধ:। অযম নযো রতিশযেন বৃদ্ধ: ইভার্থে বৃদ্ধ स्राप्त वर्षापाण देव भुजारवन नि अमः ॥ वर्षी यान् वि चाउितृषः। उदः

भर्यायः । मणभी २ क्यायान् 🗢 । ভিগ্নর:।।

वष् कः वि वर्षगकर्खाः व्यथाः ঞু ক পুত্যযেন নিয় मः ॥

वर्षकामः भू वर्षणनीनस्मः। इंडि कराध्यः॥

वर्षिकः कि वर्षाकालकाजः॥वर-नत्रकाउः। मध्याष्ट वर्यमदभृक्क জনপাতো র্ড প্রত্যযেন নিম্নমঃ।। ৰযোপল: পু॰ মেঘভৰশিল।

করকা। ইত্যমর: ॥

वर्ष की नवीवना सुवानन इंड মর: ॥ পুমাণ মত্রোন্নতি রিভি স্বামী। ইযন্তা ইতি ভরত: ॥ অ-ভিসুন্দরাকৃতিঃ। ইতি মেদিনী।।

बर्गा॰ क्री भारीयः। ইতি দিৰূপ-(कावः॥

वर्श क वाष।। ही छो। इंडि कवि-কল্লজন: ৷৷ বেফোপধ: ৷ ক বর্হ্যতি । ইতি দুর্গাদাসঃ ॥

।। उ वर्दछ धनी (मुद्धः म्याहि-ভার্ম: 11

वर्रः क्ली संयुत्रनिष्ट्ः। ইত্যমतः। পুছিপর্ণ। ইতি ভরত:।। পঞ্।। इंडि नस्त्रज्ञावनी ॥

वर्रुग क्री भाषा । इंडि भाषा क्री-वनी ॥

বৰ্ছিঃ পু॰ অগ্নি:। ইতি মেদিনী।। मीक्षिः। देजुानामित्कायः ॥ यक्तः। ঁইতি হেমচন্দুঃ।। চিত্ৰক•। ইত্য-गर्वः ॥

वर्ङ्ः भ्र क्ली समः। इंडि स्मिनी।। वर्हिः क्री गुडिभर्गः। इंडि मद-त्रज्ञावनी ॥

वर्शिनुञ्च॰ द्वी गुष्टिभर्ग । इंडा-भद्रहोकाया॰ ভद्रडः ॥

বর্হি:শুমা পু অগ্রি:। ইত্যমর:।। वर्श्टिक क्री वर्ष्ट्रिश श्रीतवा इंडा-মরভরতৌ 🛚

वर्षिक्षमूम॰ ज्ञी गुष्टिनर्गः। ইতি नयहित्रका ॥

বর্ছিণ: পু॰ ম্যুর:। ইত্যমর:॥ वर्शिवाह्नः भू कार्जिक्यः। ইতি इलायूषः ॥

বৰ্হিধুজা জ্বী চণ্ডী।ইভি ত্ৰিকাণ্ড-(শ্ব: 11

বর্ষ উ শৈষ্টে। ইতি কবিকল্পদ্দাঃ বৃহ্নিপূল্ল লী গুছিপর্ণ। ইত্যমরঃ।।

বৰ্ছিৰ্জ্যোতিঃ পু• বহিং। ইতি হেমচন্দু:।।

वर्ध्या भ् (हर्या इंडामद्राः।। वर्ष्ट्रामा भ् वर्ष्ट्राः। इंडामद्राः।। वर्ष्ट्रिकः भ् भिक्गनियम्मः।

খ্থা। অযজ্বানশ্চ যজ্বান: পি ভরো तुक्रनः मुजाः। अशिक्षातः विश्वरहा দিখা তেৰা॰ ব্যবস্থিতি:।। ইতি **८कोर्प्य** ३२ व्यद्गायः ॥ व्यन्तिह । জ্ঞানব্য ভত: ক্রা সব্য জানু চ **ज्ञता च**्चिताञाः खवासीम्यान् क्वियास स्थापानाम्॥ मूकानि ता वर्चित याजानाः सर्नायस-ত:। তৰ্গায়ে পিতৃন্ ভক্ত্যা সতি-लाहक हम्होनः ॥ हर्जनानिस वि ধিনা হস্তাভ্যা॰ তর্গষেত্রত: । অৰ কেচিৎ পিতৃধ্যাভিদেশাং रिवाशिकृगामित अञ्जलिखयमा-न । उपन्या कव्यवान नन বৌম্য বম মর্য্যমণ তথা। অশ্নি স্বাত্তা: সোমপাশ্চ বর্হিবদ: সক্ৎ जक्ट ॥ इंडि इन्सागन दिनिष्टिन বিশিষ্টে কাঞ্জলিবিধানাং। ইত্য হ্লিকতত্ত্ব ॥

বহিংক্তলঃ পু॰ অগ্নি:। ইতি শোচিক্ষেশশবদর্শনাৎ।। বৃহিষ্ঠ• ক্লা <u>ই</u>াবের•। ইত্যমূর:।।

বহি:। ইতি বল নি ড সম্বরণে। ইতি কবিকল্লজন:।। মি বল্যতি বাল্যতি।
তা। ইত্যনর:।। ড বলতে খন- লোক: সাব্ণোভীতা। ইত্যনর:।। ত্রথ:। ইতি দুর্গাদাস:।।
ভ্রগণবিশেষ:। বল- লী সৈন্যা। ইত্যনরটীকাষা-

11

वलिः) छी वछ । इंडि मद-वल शे) त्रञ्जावली। व्यवहानिक हा। वलगः भः ली अर्गानित्र विञ्भूत्काः शं जत्रगः। वाला इंडि ज्ञाबा। उट् भग्रागः। व्यावाभकः २ भन्नि हार्ग्यः ० कहेकः ६। इंडि मद्द्रञ्जा-वंशः ६ मःथकः ७। इंडि मद्द्रञ्जा-वली।। कष्ट्रः १ म्हन्जाः ৮। इंडि कहें। ध्राः।।

वनगः भुः चड्ठाम्मगलादागार्छर्गः

छगलादागिविष्मयः। यथा। वला
म এवायञ्जूष्मञ्द्यस्माधः करदाद
भन्नगण्डिः निवार्यु। छः मर्व रेथवा
भूजिवार्यु वीर्युः विवस्किनीयः वल
यः वहिष्ठ ॥ ॥ अथ गलादागानाः

किकिट्मा। कथे:द्वार्ण्यम्ह्यारेक् छोद्भ नम्प्राहि कथान्छः। किकिट्
मक निकिट्मास सम्माला म
मग्रद्रद्र । दृष्णं हर्गाह हाद्वी पुड्

निञ्च जार्क्यं किल्ह्यः।। हत्री कने

क्षारमा वाह्रिका माक्किक मःयुक्तः त कर्का जिविया मारू भागे। गूडा किल क्वाः॥ (गाग्य क्षिजाः भी जाः कथे वागिवनाणनाः । गृमी-का कर्षेका (वागि मार्वा) (क्व विक ला घनः॥ भागे। व्याखनः मूर्वा (उ कार्खि जहिन्छः । (क्वोपूयुकः विवाजवाः गलवात्म मरहोवयः॥ (यागा (खुट वयः (भाका वाख भिड क्काभहाः॥ कवागुकः (उ-कवजीः मनागे। व्याखनः मारू निमाः मक्काः। (क्वोप्ना सर्वा। धिकाः गूर्थन जाः थाव्राय् मर्वा भनामस्ययू॥ हेि जावश्वामः ॥ अ॥ (वना॥ क्वा। हिंज करोधवः॥

वन्धिः वि (विश्वेष्ठः। ইত্যময়ः॥
दन। स्त्री स्नामश्वाद्योत्यस्वित्मसः।
वानाই তি वाणियाना ই তিচ ভাব।
१७८ পর্য্যাसः। वाष्ट्रशानकः २ वाष्ट्रशः
शृष्ठी २ मभा भा १८ विन्न । ६ व्याः। स्वर्रश्राका २ व्याः । स्वर्रश्राका २ व्याः । स्वर्रश्राका २ व्याः । व्याः भी उन्न स्त्री २ भ व्याः । स्वर्षः। वार्यः भिष्ठः वाष्ट्रवाः। स्वर्षः। स्वर्षः। स्वर्षः। वार्षः। स्वर्षः। वार्षः। स्वर्षः। स्वर्षः। स्वर्षः। स्वर्षः। वार्षः। वार्षः। स्वर्षः। स्वर्षः। स्वर्षः। वार्षः। स्वर्षः। स्वर्यः। स

१ ह् वना । वनमन्त्राः नाश्राद्या-ন্তীত্যচি বা । ইতি রাযমুদ্টকৃত वृष्ट्र शिक्षद्यन भवगी यवकाद्गी-कि ब्र**ड**)इवकाब्रानिएक्य ॥ # ॥ विष्ठाविष्णयः। यथा। मञ्ज्यामः गृ-राग पु॰ वना मिंडवना॰ उथा। न শুমো ন জ্বরো বা তে ন রূপস্য বি-পर्यायः॥ न ह मुख भुमख वा धर्य-विवाहित्यां जाः । न वास्ताः नम्ता बीर्यं। भुषिवा। मस्डिककन्।। वित्रु-खारक्यू वा ब्राम न खरवर मम्म खब। क्या मिंडवियारिक्य शर्रे ड खा-ভ রাবব।। ন সৌভাগ্যে ন দাক্ষিণ্যে न क्वारन वृष्तिनिष्ठरय । रनाखरत्र भु-ভিৰক্তব্যে সমো **লোকে ভবানব**া। **अ**उद्यिप्ताद्य जाक न जावर अ-मुन खर । यदा हा जिरवा हिर ज-र्षकावमा भाउली । कुट निना-দেন তে রাম ভবিষ্যেত নরোত্তম । यहा अভिवनार्यक्त भठे उडाउ द्राघव ॥ विक्राह्य स्थीयात यण-শ্চাপ ভবেন্দুবি । পিতামহসুতে ছেতে বিদ্যে তেজাসম্বিতে ॥ পুদাকু তব কালৎছ সদৃশ তু ছি পাৰিব। কাম বহুগুণাঃ সর্বে ত্ব-যে তে নাত্ৰ সংশবং ৷৷ ভপসা সং ভূতে হৈতে বহুৰূপে ভৰিষ্যত:। ज्ञा द्वारमा कन म्पृष्ट्वी भूमध्यकः नः भूतिः ॥ भुजिकगुष्ट ज विरम्ध महर्ष्य जीविजाञ्चनः । विम्धामम् रिर्जा द्वामः भुगुर्ज जीमविक्रमः ॥ इजि द्वामायत वान्मीकीर्य वान-कार्ज्य २ मर्गः॥

वनाकः भू॰ 👌 वक्बाजिः । ইजि वनाका जी 🕽 ভরত:।। क् मृत्क-बािः। ইতি সারসূন্দরী ॥ ए९-भर्यतायः । विमक्षिका २ । ইउत् भद्रः ॥ विभक्शे ७ वणाकी । ইতি শদ্রভাবলী ৷৷ কারাযি-का ७ लिक्लिका ७। ইতি खंठा-ধর:।। বলেন শক্ত্যা দূর মূর্জনক্তি विन वल मध्रात वनाकारगरण **७**ऽ।कन् वलाका। ইভি রাযমূ**ল**ৈ কৃত ব্যুৎপত্তিদ্বযেন প্ৰবৰ্গী যবকা-व्राप्ति ब्रस्टावकावानि कायः नदः ॥ #॥ अम्। मा मा मा निष्नाः। वायुनाः नियः। त्रिकाषः। मृष्टेमलयः। वृष्ठाः ত্ব॰।রক্তপিত্তহরত্ব॰। হিমত্বঞ্চ। ইতি রাজবল্লভ: ॥

वलाहकः भुः स्माः ॥ मृखकः । इज्जितः ॥ भर्बजः ॥ मिज्जितिषा-यः॥ नागविष्मयः। इजि स्मिति॥ क्रिक्मा स्वादिकविष्मयः। यथा। जामसम्बन्धानमः मात्रथिकाम्य माककः । जूत्रकाः लिया मूर्यीक भाषमूत्र वनारकाः ॥ ইতি किया-एलयः ॥

विनन्नः जि क्किनः। ইত্যমনः॥ बिन्नः ज्ञी विष्नः। ইতি नद्रज्ञाः वनी॥

विनिः) जी विष्णः। ইতি मक् विनि) तद्वावनी ॥

বলীক লী পু লিছিত্ণোৎকর:।
ছাঁইচ্ইভি ভাবা। ইভামর কটাথরৌ।। অস্য পর্য্যায়: পটলপুাস্কশব্দে দুইবা:।।

बल्कः क्षी शम्यम्नः॥ शक्किविष्मः त्व शूः। ইতি निकास्तकोम्हाःः मूगाहिवृद्धिः। উगाहित्काष्टम् ॥ बल्लः जि बल्वान्। वलणदाः त्गाञ्गाङ्गाहिन। উल्लुट्यान निः श्रमः। ইতি मूक्तवाधवाकद्रशः॥ অসা প্रगी य वकादाहित्वि उन् जानिशिङ्गाह्यनिश्नः॥

বন্ধ ক ভাষণে। ইতি কবিকল্পদ্দ মঃ

।। ক বন্ধতি। ভাষণ কথন ।

ইতি দুর্গাদাস:।।

ৰন্ন° ল্লী বল্লা।। শল্প:। ইভি মেদিনী শব্দরভাবলে)।। খণ্ড॰। ইভি বিশ্ব:।।

वदः भू भाषिकात्वाधः। देवि

ब्रांबनिर्घणः॥

বল্প তক: পু॰ প্গর্ক:। ইতি রাজ-নির্ঘট:।।

বল্পদমঃ পুশ ভূর্জ্বক্ষ:। ইতি রাজা নির্ঘণ্ট:।।

বহুল লী বৃচ । ডালচিনি ইভি ভাষা।ইভি রাজনির্ঘট:।।

वन्नवः भ् त्री वृक्तव्क्। वाकवा इंडि ভाषा। उद्भवंशायः। पुक्र वद्गः २। इंडिअबः॥ पुठा ६ पुठः ६ होतः ५ हानकः १ मन्नः ४ हज्ञ कः २ हिन्नः २० हज्ञी २२ हाडकः २२। इंडि मद्यव्यावनी॥

वन्ना खी मिनावन्त्र। इंडि दाख-निर्घणः॥

বলুলোধু: পু: পড়িকালোধু:। । ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

বল্পবান্ পু• মৎস্য:। ইতি ত্রিকা-ওশেষ:।। বল্পুক্তে ত্রি।।

বল্লিলঃ পু॰ কণ্টকঃ। ইভি শদ্দ রত্নাবলী॥

বলুত স্লী বল্পা। ইভি **শব্** চন্দ্ৰি।।

বল্ল গভৌ। ইতি কবিকল্পদ্ৰম:।। বল্লভি। অয় প্ল ভগভাবিতি ভট মল্ল:। ইতি দুৰ্গাদাস:।। বল্লন ক্লী প্লু ভগমন ।। বহুভাবণ । न्तु स

वन्नशाला जात २२६ भूजात्वनः निव्यवः॥

বল্গা জ্রী দন্তালিকা। লাগাম্ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়:। অবক্ষেপণী ২ রশ্মি: ৩ স্পা৪। ইতি হেম-চন্দু:।।

বল্লিত ক্লী অখস্যবিশেষগমন। তত্ত্ব বেগেন বিক্ষিপ্তোপরিচরণ। ইত্যমরভরতৌ ॥ গমন ॥ বহুভাষণঞ্চ ॥

वहाः भू हागः॥ मृन्हत्त्र खि। इंडि (भिनि)॥

বল্লু হ॰ ক্লী চন্দ্ৰেণ। বিপিন্ণ।। পণণ। কচিরে ত্রি। ইত্যজ্ঞ ।। তত্রপবগীষ্বকারাদৌ লিখিভো-থ্য শদ:। অম্মাভিস্ত ভত্রালিণ থিতবাদত্র লিখিত:।।

বল্লপত্র: পু॰ বনমুদ্ধ:। ই**ভি শন্দ**-চন্দিকা।।

বলুলা জী বাজচী।। পাঞ্চবিশেষ:
। শেষ স্থপর্য্যায়:। চক্রবিষ্ঠা ২ দিবান্ধা এ নিশাচরী ৪ স্বৈরিণী ৫
দিবাস্থাপা ৬ মাণসেষ্টা ৭ মাত্বাহিণী ৮। ইতি রাজনির্ঘণ্টাঃ।।

वल्लाका जी टेडनभाविका। यथा
। वल्लाका मूर्थावका भरताकी टेडनभाविका। ইडि (इमहन्मुः॥

বদ্যীক

ধ্ন ড ভক্ষণে। ইতি কবিকল্পদ্রমঃ
।। বল্লভে অন্ন লোক:। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

বলুন ক্লী ভক্ষণ । ইতি হেমচন্দু:॥ বিল্যক: পু॰ ক্লী বল্মীক:। ইতি শব্রভাবলী॥

ষ্শ্রিকি: পু॰ ক্লী বন্দ্যীক:। ইত্য-মরটীকাযা• ভরত:।।

ষন্মীক: পু ব্লী উথীকাক্তম্জি-कालुनः। उर्भर्यायः। वामन्तः ২ নাজ: ৩। ইত্যমর:।। বিশ্মিক: ৪ वान्त्रीकः ৫ वान्त्रीकिः ७ वान्त्रिकिः ৭। ইতি ভটীকাষা ভরত:॥ পু গলক: ৮ শক্ৰম্ৰা ১ক্মিশৈলক: >०। इंडि **म**स्त्रवादनी।का। उम्-जिक्या मोठनिष्यथा यथा। विकृ পুরাণ । বল্মীক মূবিকোৎখাতা। श्रमञ्जलाः उथा। लोहाविनः ह्याः (गहाह नापम्याद्धभगसुराः ॥ षाउःभागावभनाक राजार-थाजा॰ न कर्मना॰। ইত্যাহিকा-চারভত্ত্ব• ॥ 🗱 ॥ দেবপুতিদ্বাবা• नानार भूबं निल्लिकायमास्त्र्रथं छग्रु छित्रया कालन यथा। वन्ती ক মৃত্তিকাভিস্ত গোমবেন সুভমা-न।। कानारार निन्निमःन्यानं (रा-मानामृशमाञ्चरा। 🗱। वन्त्रीकम्राः বল্যীক

ित्रात सक्षविष्णयान्भारानार सक्षानाराण गायजी जिल्लागानि लिथिजार गायजी जिल्लागानि क्षिण्यार गायजी जिल्लागान् रक्षा वा नानः कात्रियज्ञाः। ज्या नानः यथा। नाभायर भूषमः रहतः जायः भक्षविष त्रिमा भक्षाम्-रेजः भक्षगित्रः भक्षम्र भिष्ठिक त्रिमा मृखिका कतिरसम् भर्तः जायथ्तम् । मृखिका कतिरसम् भर्तः जायथ्तम् । मृखिका कतिरसम् भर्तः जायथ्तम् । मृखिका कतिरसम् । देखि रहत्रभृतिक्षाज्ञः॥

বল্মীকঃ পু বাল্মীকিমুনি: ।। রো-গবিশেষ: । ইতি বিশ্ব: ।। অথ বল্মীকরোগস্য লক্ষণ । গ্রীবা॰-जकका कब भागामण भाषा गाला वा जिल्दिव पारियः । शुष्टः म বল্মীকবদক্রিযাণা জাত: ক্রমেন रेगव गडभुवृद्धः ॥ मृरेथ त्रानरेक স্তুতি তোদৰন্ডি বিসর্গৰ্ব সর্গতি চোম তাগৈ:।বল্মীক নান্থ ভিৰজা বিকার নিয়ুত্যনীক চিরজ বি-(नवार ॥ श्रीवा क्कार्रिका। चःमः ऋकः। कका वाल्ग्लः। गलः कर्शः। वल्योकविष्ठातन भुष्ठ्राणिथव्य मु চত্বৰগাচন্লত্ঞস্চ্যতে। নিষুত্য नीक जेनहादायाग्र ।। # ।। अथ उत्र हिकिट्या। माखालाटकृष्ठ

ं वन्त्रीकः काव्राशिन्ताः भुनाधाय া বিধানেনাৰু দোক্তেন শোধবিত্বা **ह (द्राक्षरक्ट ॥ वन्मोक्छ करवन्म-**স্য নাভিবৃদ্ধ মমর্মজ । তক্ত স -শোধন ক্রাশোণিত নাক্রেৎ ভিষক्।। সলপ্ৰিকানা॰ মূলৈ চ গু· ज्हा नवरान ह। आद्भव छ मा म् रैलक महीम्रेल खरेश्व ह ॥ ना।-भाग्रेलः जलन्तः भक्तिर्णुः भारतभाष्ट्र। भारतिक मार्थारिक-শ্চ ভিষক্ ভ মুপবাহ্যেৎ ৷৷ পক্ষ **उदा विकानीयामुठी: नदा यथा** কমণ। অভিজ্ঞায গতী শিহ্বা পু দিহান্মতিমান্ভিষক্।। সংশো-थ्र पृष्टे मा मानि कार्त्रण भुष्टिमा त्रयथ । वुनः विश्वषः विकाय রোপ্যেন্মতিমান্ ভিষক্।। মनः निनान ভन्नाउ म्रिज्ञना छक् ह-ন্দৰে:। জাতী পল্লব তকৈশ্চ নিয় তৈল বিপাচনে ॥ বন্মীক না-শবেত্ত দ্ধি বহুছিদু বহুবুণ। পা-ণিপাদোপরিষ্টাভু ছিদুৈ বহুভি-व्राव्ड ॥ वन्त्रीक यू मानाक न्यादर्जा॰ তবি किकानजा। मनः **मिलाम्य रेउनः । इंडि ভा**व-পুকাল: ॥ বন্মীকি: পু॰ বল্মীক:।ইতি শব-

यांना॥ বল্মীকশীর্ষণ ক্লী সুোতোইঞ্জন• 🚦 ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ বল্মীকৃট ল্লী বল্মীক:।ইভিছেম-ठन्मः ॥ বলুগলে ত ক ল্নিপ্ত্যো:। ইঙি বল্যল কবিকল্পদ্ম: ।। বল্যলগতি चाववन्। इंडि पूर्गामामः ॥ বল্ল ড সংবরণে। ইতি কবিকল্প-ক্ষমঃ।। উ বল্পতে ধন লোক: স कृता जीजार्थः। ইजि पूर्णापामः ॥ वल्लः भू॰ ख्ङाज्यभद्रिमानः। यथा। বল্ল জ্রিগুঞ্জো ধরণঞ্চ তে ২ছৌ। ইতি नीमावञो ॥ दि७%।। ইতি रैवर् उरुभद्रि जाय। ॥ मार्ख्यक्षा । यथा। (गाध्यिष उत्याचि उ क-थिडा ख्खा उया मार्खया राला বল্লচত্ইযেন ভিব্লাণ নাষে৷ মুজ सहजू विजाि विश्वनिर्यण्डः॥ वलकी जी वीगा। इंडामद्रः ॥ সল্লকী বৃক্ষ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ वल्ला भु पिष्ठः ॥ व्यक्षः॥ मझक्र पुत्रक्रमः। इंडि (मिनी।। वल्लाञ्चः जि श्रियः॥ व्यथः ३-ত্যমর: ৷৷ অধ্যক্ষো হত্ত্র গ্রাধ্যক্ষঃ । ইতি স্বামী॥ ব্লভুগালক: অশ্বক্ষকঃ ৷ ইতি ভূরিপুযোগ: ॥

दल्ल जा जी शिया। यथा। श्रियंत्री प्रिया काला जा भारतमा दल्ल जा शिया। विश्व जा श्रिया। क्रिया श्रिया श्रिया

বল্লর॰ ক্লী কৃষ্ণাগুক:।ইতিরাজ-নির্ঘণ্ট:॥ মঞ্জরি:।ইতি শদ্রত্না-বলী॥ গহন•॥ সঞ্জ•। ইতি ধ্রণি:॥

বল্লরি: । জী মঞ্জরী। ইত্যমরভর-বল্লরী ∫ভৌ॥মেথিকা॥ চিত্রমূল । ইতিরাজনির্ঘণী:॥

বল্লবঃ পু• গোপঃ। ইত্যমরঃ॥ ভীমসেনঃ। ইতি মেদিনী॥

বল্লব: ত্রি সূপকার:।ইত্যমর:॥ বল্লবী জ্রী বল্লবজাতিক্রী॥বল্লব-পত্নী।তৎপর্য্যায:। আভীরী ২ গোপিকা ৩ গোপী ৪ মহাশ্দী ৫ গোপালিকা ৬।ইতি শহরত্না-বলী॥

বলি: জী লতা। ইত্যমরটীকাথাণ ভরত: ।। পৃথিবী। ইতি শব্দালা বলিকটকারিকা জী অগ্নিদ্দনী-ক্প:। ইতি রাজনির্ঘট: ।। বলিদ্রা জী মালাদ্রা। ইতি

विलिप्दा की भाषापूर्वा । इंडि ब्राक्षियंग्डेः ॥

अलिनाक्रेलाजिका की मूनलाजी

। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ।। বল্লিসূরণ: পু॰ অত্যমুপণী । ইক্তি রাজনির্ঘণ্ট: ।।

বল্লী জী লভা। ইভ্যমর: ।। সাচ
ভূনিপু দারা বর্ষনাত্রস্থাবিনী জং
মাঞাদ্যা ॥ অলমোদা। ইভি
মেদিনী ॥ কৈবর্জি দা ॥ চব্যং ।
ইভি রাজনিঘণ্ট: ॥

वल्लीगणः भू न्यातिश्वाः।

ा ज्यात्रां हेि वालिकण हेि ह

जावा। जामा खाः। नारुषः।

काकपः। जानिकण नार्षः।

काकपः। जानिकण नार्षः।

काकपः। सर्गापः। ककनार्षः।

हैि बाकप्लाकः।।

ক্লী মরীচ । ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট শব্দচন্দ্রিকে॥

বল্লীবদরী জ্রী ভ্বদরী। ইতি রাজ-নির্ফটঃ।।

বল্লিন্দ্র: পু॰ মঙ্গ ইভিরাজ-নির্ঘণ্ট:।।

वल्लीवृक्तः शू॰ जालवृक्तः। ই ि द्राजनिर्वणेः॥

বল্পুর লী সঞ্জো। মঞ্জরী। ক্ষেত্র ।। নির্জনা হান ।। শাল্প ।। ইতি হেনিনী ।। বিশ্ব ধরণি শদ্রত্বাবলিষু বল্লর নিতি পাঠঃ।।

বল্লুর তি আতপাদিনাশুদ্ধনা সং।

ইত্যনর: ॥ শ্করনা সং। ইতি
মেদিনী ॥ বনক্ষেত্র ॥ বাহন ॥
উবরভ্নি:।ইতি হেনচন্দু: ॥
বল্ল্যা জী ধাতীবৃক্ষ:।ইতি হারাব্

বল্ল: পৃণ উলপ:। ইতি হেমচন্দু:।। বাব ইতি খ্যাতত্ত্বণ ।
ইত্যমর:।। বলতে ভুবণ বেপ্টয়তি
বিশাদিত্বাৎ ব পৃত্যুয়ে বল্য: পর্বতঃ তত্ত্র জাতা বল্ললা: ইত্যুন্যে।
মতাবাৎ বহুত্বে বল্ললা:। একো
বল্ল ইতি ভাষ্যকারবচনাদেকত্ব
মপি অতএব সুমনো হপ্লুরে। বল্লাদের্ভেতি পাক্ষিকবহুত্বার্থণ
ক্রদীশ্বরস্ত্রণ। ইতি ভটীকাষাণ
ভরত:।।

वन्न जी ज्गिति स्वाः। माति का रग इंडि हिन्ती जावा। उर भर्या-यः। मृष्मिनी २ ज्राक्षः ० ज्गवन् जा ८ सोक्षी भन्ना ६ मृष्ज्गा ७ भानीयामा १ मृष्क्षुद्रा ৮। व्यम्पा खगः। मध्द्रद्वः। मो उदः। भिख माञ्ज्याभञ्च । वाजभुकान-नदः। स्वष्ठदः। वर्षम् स्वादिष्कः । ইंडि द्राक्षनिर्यकः।।

वद्य क विवि। इंडि कविक्स्मक्रमः॥

ক বল্পতি। ত্রিষ দীপ্তো। ইতি দুর্গাদাস:॥

মেদিনী ।। বনক্ষেত্রণ ।। বাহ্দনা। বহু ত শুৈষ্টে। ইতি কবিকল্পদ্ধা। উষরভ্নিঃ। ইতি হেনচন্দুঃ।। তব্দুতে ধনী শুেষ্ঠঃ স্যাদিত্যর্থঃ। ল্যা স্ত্রী ধাত্রীবৃক্ষঃ। ইতি হারা ইতি দুর্গাদাসঃ।।

ৰশ' লু স্পৃহি। ইতি কৰিকল্লজনঃ
।। লু বপ্তি ধন লোকঃ। ইতি দুর্গা
দাসঃ॥

वण• क्री हेहा॥ शुजुद्गा वाय-खजा। हेजि भद्रद्वावनी॥

বশঃ ত্রি আযত্তঃ। ইতি শব্দরত্না-বলী।।

वणः भू हेहा। ইতি সংকীর্ণবর্গেঅনর:॥ বেশ্যাগৃহং॥ আযন্ততা
॥ পুভূবং। ইতি ত্রিকাগুশেষ:॥
জন্ম। ইতি হেমচন্দু:॥

वणका खी वण्डानाती। इंडि णय-त्रज्ञावणी॥

বশক্তিয়া জী বশীকরণ । তৎপর্য্যায়: । সংবদন ২ । ইত্যমর: ॥
মণিমজৌবধৈর্মনীকরণ সংবদন
সংপ্রো বদি র্মনীকরণে ভাবে
হনট্। সংবদনা চ ইতি কেচিৎ।
করণে হনটি বশক্তিযাসাধনে
মণিমজ্রাদাবলি। জয়শ্রিয়: সংবদন যত স্তদিতি রঘু: । সংচলন
ইতি পাঠান্তরণ। ইতি ভটীকায়া

বৃশিষ্ঠ

ভরত: ।। বশগা জ্ঞা বশীভ্তা। ইতিশহ-রত্নাবলী।।

বশস্বদঃ ত্রি বশংবদন্তি য:1 আব-ত্ত করবাক্যবক্তা। ইতি মুগ্ধবোধ ব্যাকরণ-।।

বশা জ্রী বন্ধ্যা। সূতা। যোষা।।
জ্রীপবী।। করিণী। ইতি মেদিনী।।
বন্ধ্যাগবী। ইত্যমর:॥

वनाष्ट्रकः भूः निनुभावः। ইতি अन्द्रब्रावनी ॥

दमाभागी भुः मङ्ग्रः। ইতি मङ्ग भागा॥

विण क्री विणयुः। इंडि अस् भाषा॥

বশিক: ত্রি শূন্য । ইত্যার: ॥ বশিক। জ্রী অগুক:। ইতি পদ চন্দ্কি।॥

বশিত। জ্রী বশিত্ব । ইভিছেম চন্দু:।।

ৰশিব লী আযন্তব্। শিবস্তা-স্থৈয়ৰ্য্যান্তৰ্গ তৈখৰ্য্যবিশেষ: ॥ যথা । অনিমা লবিমা পাপ্তি: প্ৰাকাম্য মহিমা তথা। ইশিব্ৰু বশিব্ৰু তথা কামাৰশাবিতা।। বশিব্ৰু মাতব্ৰ্য্য যেন ৰতন্ত্ৰ শুবৃতি। ইত্যমন্ত্ৰীকাষা ভ্ৰতঃ ॥ বশিনী জ্রী শমীবৃক্ষ: ।। বন্ধা।
ইতি শঘ্চন্দুকা ।।
বশির জ্লী সামূদুলবণ । ইড্যমর: ।।

বশির: পু॰ গজপিপ্পলী। ইড্য-মর:।। চব্যং। ইভি রাজনির্ঘণ্ট:।। অপানাগ:। ইভিমেদিনী।। বচা। ইভি শন্দচন্দ্রিকা।।

विणिष्ठः शुः सनामधााउम्नि। ७८ अर्थायः। व्यक्क्षजीक्षानिः २। ইতি (रुमहम्मु: ॥ अक्क्कुडीनाथ: ၁ वा-শিষ্ঠ: ৪। ইতি শহরহাবলী।। স তু বুন্ধণ: পুণাজ্জাত:৷ তস্য ভার্য্যা কৰ্দমকন্যা অৰুন্ধতী। পুপ্ৰা:সপ্তৰ্য যঃ। ইতি 🗐 ভাগবতমত•।। অ-পি চাব শিষ্ঠণ্ড তথোজ্জাযাণ সপ্ত भूयान की कनरा कन्याक भूखती-কাকাণ সর্শোভা সমন্তা ।। ব্ৰজোগাত্তোজু বাহুশ্চ মবন শ্চানব ন্তথা। সূত্রপা: শুক্র ইত্যেতে সপ্ত পুত্রা মহৌজস:।। সর্বে তপস্থিন: পোকা: সর্বে যজেষ্ ভাগিন:। অ্যজ্বানশ্চ যজ্বান: পিতরো বৃহ্মণ: সূতা: ॥ ইভি কৌর্মে 🗴 অধ্যায়: ॥ 🗱 । भिजावकारगाः भूषः । यथा । है जि शृष्टी नादानमुन कथा जा मि जि ভূপতে। বশিষ্ঠ চ্যেদ্যামাসু: স श्राहा एक जिलाधनाः ॥ सृनिजिः
एण्डिजः (माणि स्थावप्यज्ञमानजः। याग साङ्ग्य मृहितः रेमजावक्षि त्राज्ञावान्॥ जन्म । मिजावक्ष्णया रेक्टव क्षिप्टना (य श्राह्मकुनाः । क्षणार्वया खरेबवात्न । व्यक्ष्णाः । क्षणार्वया खरेबवात्न व व निष्ठा नाम विक्षुनाः ॥ अञ्च शक्षाः
विश्वानाः स्वा (क्षणारिक्ष ज् ।
व्यक्षायर्क ममाथ्याजा वृक्षणा मानमाः मुजाः ॥ ইक्चि विक्ष्णित्राण्य
स्वार्यो ॥

वणीकत्रनः क्षी मनिमत्क्रीवरिवत्रवः छोकत्रनः। इठि छत्र छ क्रियद्वे ॥ षम् भर्यश्रावः वणक्रियाणस्य पुः द्वेदः॥क्षः। छ्र माध्यतोवधानि यथा । वृक्षव्छी वहा छक्षः नियम् नागत्क णतः। एपश्राखाम् न मःयुक्तः खीना मत्क्रमः छष्णः। ॐ नात्रायनात्यिछ साहा। छाम् नः भीयत्य सम्प्रमान् मात्राम मः भयः॥ ॐ हति हति स्राहा ।। ।। ।। ।। ।। छुँ हति हति स्राहा ।। ।। ।। ।। ।। ।। छुँ हति हति स्राहा पोयत्व पनी छत्यर ।। २। ।। थ्रञ्जन्याः पोयत्व पनी छत्यर ।। २। ।। थ्रञ्जन्याः प्राम ज। मियार । ।। च्रञ्जन् छुन्। लूकित भीलाए भन ममन्डः। ख-एउ श्रायदा जु दावबाद शिया ভবেৎ ॥ ৪ ॥ খেতাপরাবিতামূল পিষ্ট রোচনযা যুত। য পশ্চেত্তি-नक्तिव यनीन्यंग्राम्नान्य।। ७॥ কাক্রিস্থা বচাঙ্গণ্ড নিম্বপণ্ড সঙ্গ-স্কুম•। আত্মরক্ত• সভাবেয•বশী-ভবতি মানব: ॥৬॥ ওঁ নম: সর্ব-সব্বেভ্যো নম:। সিদ্ধি স্কু স্কু ৰাহা। সপ্তভি মজিত কৃত্বা করবী-त्रमः भूञ्चकः। जीनामागु जामायह क्रगोदि मा वना ज्या । १॥ वृक्त দণ্ডী বচা পঞ্ মধুনা সহ পেৰ্যেৎ । व्यक्रामभाइ विनेष्ठा नान्रः चर्चाद মিছতি।। ৮।। মূল জবভাগ বজুছ। ब्रवहादि क्यभूमः। ३। ज्वताक्रमः মূলম্ভ পিষ্ঠ শুকেণ সংযুত। অকি-नी हाक्षियद्वा जू वन्नी वर्यानद्र कि বা।।>।। অপরাজিত। শিকা॰ দদ্যা-बीला८ भन नमन्जिः। जानू लन नुमानाइ वनीकत्रण मूखमः॥ >>॥ ठजुःविदेकनाः (शुकाः कामभाद्य वनीकद्राः। पालिक्नाम्यान् जीनाः अभार्यताम बनीकताः॥ ३२॥ द्वाठ-ना नागनुष्ठाणि वित्तनुष्ठः निष्यत्रदः । अक्षम॰ हैन्स्नरिक्षद जिल्लाकन अग-ष्णा ॥ ३०॥ मुत्रान्छ। वहा सर्ठः कक्षमक भेजावती । जिल्लोजानन সংযুক্ত যোনিলেপাৎ বশো নর: ॥ ১৪ ॥ নিম্বকাষ্টস্য থ্পেন ধ্পযিত্বা ভগ জিব:। সুভগা স্যাৎ সা চ ক্দু পতি मामा ভবিষ্যতি॥ ২৫॥ মা-श्वि नवनी उक्ष अध्य अध्यक्षिका। সৌভাগ্যু ভগলেপাৎ স্যাৎপত্তি मात्रा ভবেउमा ॥ ১৬ ॥ भक्ष ब्र-ক্তানি প্রাণি প্থগ্নাত্যা সমাহ ति । **ज**रूपान मनायुक माञातः ক্তসমন্বিত।। পুষ্ণেণ তুস পিঞ্চা চ রোচনাযা• সমেকত:। ह्रिया शू॰ সা क्छा कृषु जिलाका श्य वनीकद्रः॥ ১৭।। वृक्षर छी जु भू स्त्रग यान भान বশীকর: ॥ ১৮ ॥ ওঁ গণ গণপতযে ষাহেতি। অয় গণপতে মক্ষো খন विष्ठाशुरायकः । इस म्र अरुजुक জপ্তা বন্ধা শিখা তত: ৷৷ ব্যবহারে ক্ষাঃ স্যাঃ শত জাপ্যান্ন্না পূৰঃ ।। ১৯।। তিলানান্ত ঘৃতাকানা কৃ कानाः कृष् रहामरायः । चारक्षां उद्ग-मर्मुख बाबा वना। खिन्नि मिं तेनः ॥ २० ॥ श्रीकातः निवनर्गक शुन्तः স্र्याप्रममुश्राज । जीनाः ननारि वि-ন্যস্য বশ্যভাং নয়তি প্রবং ॥২১॥ যৰ জুহ্যাদযুত শুচি: পুযতমানস: 🔏 । দৃধিমাত্রে সদা তস্য বশমাযান্তি

(याविज: ॥ २२ ॥ मनः मिला भध-**ৰুঞ্চ স**গোরোচন **স্বস্তুম**। এভিঃ কৃতে চ ভিলকে সদা দ্রীবশতা মি-यार ॥ २०॥ जश्पत्वा जृक्ताकः সিতাপরাজিত। বচা । তেনৈব তি-লক ক্ষা ৰৈলোক্য বশতা মিযাৎ ॥ २८ ॥ গোরোচনা মীনপিত্ত মা-ভ্যাঞ্চ কৃতবৰ্ত্তিকাণ। য: পুমাণ স্তি-नकः वर्गाषामञ्खकनिष्ठया ॥ ज-করোতি বশ সর্ব বৈলোক্য নাত্র जःभयः। २৫। शास्त्राहना महास्व ঋরুশোণিত ভাবিতা। ততঃ কৃতাह তিলকামানব• य• নিরীক্ষতে। ত-ঞ্চ সর্ব[°] বৃশু হ্বর্য্যান্নাত্র কার্য্যা বি-চারণা ॥ ২৬ ॥ নাগেশ্বরঞ্চ শৈলেয়• चुक् शबक हती उकी। हन्दन का ह সুক্ষেলা রক্তশা লিসমন্বিতা॥ এতৈ ध्रा वनकाः यत्रवाग देवस्त ॥ २१॥ द्रिकाल महाएव भाईजी পি্যশঙ্কর। নিজশুক্র গৃহীত্বা তু वामश्खन यः भूगान्।। कामिनीह-রণ বাম বিস্পেৎ স স্যাৎ দ্রিযাঃ श्रियः। २৮ ॥ रेमक्रवक महारत्व भाः রাবভমল মধু। এভি লিপ্তি লি-, इ॰ रेव कार्तिनीवणक् खरवर ॥ २०॥ পুল্লাণি পঞ্রক্তানি গৃহীত্বা যানি कानि छ। उथुनक भिगन्नुक भिगर्यः

(मकायागड:॥ यानन विश्वविक्रमः কামিনী বশতা নিযাৎ। ১০। ইতি .बाक्रिय १२० । १२० । १४०[,] व्यव्यायाः ॥ 🗱 ॥ व्यथानां 🗢 मः-পুৰক্ষ্যামি বশীকরণ মুভমণ। যেন বিজ্ঞানমাজেণ মন্তা: সিদ্ধ্যন্তি তৎ क्कनाट ॥ भुक्तिमा॰ कात्ररंगम् व भाषान त्रज्ञात्र है। भाषा । बर्ल्णानि नाश्रम् शुक्रियाः निर्द ।। হরি তাল॰ পলার্জিঞ্ছরি দুট চূণক তথা। গর্ভ কৃত্বা সার্ভ-रुख ७व नि.किश्य मून्स्ति । त ক্তাসন তত্র দত্তা বিশেবন্ন চনা নসং। চতুর্দিক্ষু মহেশানি প ভাকা বিনিবেশ্যেৎ ৷৷ রক্তাসনে চোপ-বিশ্য পূর্বাস্যো জপনারভেৎ। পূ काया नियम (पवि कानीह नगम ন্দিনি ৷৷ ভিলপ্ৰ ঘট ভক্ৰ স্থাপয়ে खब पिनिकः । भागभुविश्वास्त्रम भागान् मः इतिराष्ट्रवाः ॥ व्यवः कृ षः भूकियिषा भुवालमालगा कल्प । रमनारमुबालन-नुरगगार्श छ विकास ।। भूगवः भूबंगूहार्यः भाषा र्वा अ॰ वि शेषक । का प्रे प्रमाकिनी युक् वानकर्लमु ज्विक ॥ छछ। ब्रक्किन द्वाहाम् ७ ७६न छतः । नायानाम ७: ३। नामा वनमानम

७८ गत्र ॥ वङ्क्षितायाविष[्] मॅट्या करनम् नगर्मुकः । एनाः नामिनु-नार्गन (स्थामानी क नगाहत्यः ॥ পুটে: বুরো ক্রিব্যালী শুচি ভূরি জিতেন্দ্র:। পুতি:কাল সমার-क्षा जार्भश्रम् किमावंदि॥ जार्भ म बास्त्र (नरविण इं निष्दिन दिन शुर्छ । জাতীপুশ্বস্য হোমেন বশযেয়াত সংশবঃ॥ কপুরি মিশ্রিত স্তোবৈ স্ত-र्भरयद्भातरम्बद्धाः। भूवं भूगव मुख् ত্য চামুখা॰ পুৰদেক্ত :।। তৰ্গবাম্য-विजायां अन्य कानी हि मुनरित । व्यक्तिय विश्वासन मण्डर्म्। श्रेत्रहरू जाः।। निक: भूरवागाप्यतिन काय-তে নাত্ৰ স'শ্বै:। অভিযেকণ ভতঃ वर्षां पक्षिति भुगवद्धाः ॥ भुवतः ঞ্ মছেশানি চামুগুা তদনন্তর। অ-ভিবিকামি তৎপক্তাৎ হৃদন্তেনা-**ভिविक्थरार्थ। उद्यमार्ग्यन (हरदिन** বান্ধণান্ ভোজবেত্তদা। এবং কৃতে মহেশানি বশীকরণ মুভন॰।। জা-यटि नावनाम्बरः मठाः मठाः न সংশय:। কানত্ল্যক নারীণাণ রি-भूगाः भूमत्नाभमः ॥ यावक्कीविजः পর্য্যন্ত অরবাণ ইবেশ্বরি। জাযতে নাত্র সংশংহঃ সত্যু স্রগণার্চিতে ॥ 🗱 ॥ খেতাপরাজিতামূল পেব-

যেদ্যেচনাযুত ৷ শতেনামজিত কৃত্বা ভিলক কার্যেক্তত: 11 ব**শ**-বেয়াত্র সন্দেহ: সত্য সত্য ম-(श्यक्रि। हन्मुन्दर्य) यमि वृथा छना নিয়ন ভাগুবেৎ ॥ রক্তবজেণ চামু জ্ঞাণ ভোষযেদ্বহুযত্নতঃ। সুবর্ণণ দ ক্ষিণা দেয়া বিক্তানুসারত: প্রিযে ॥ जान्रास महनी न्बा कर्गा-ত্তস্যা বরাননে । পঞ্চনেপুযোগে ণ রাজান বশ মান্যেৎ ॥ তব শুীত্যৈ মহাদেবি কথিত ভুবি पूर्ल छ । ইতি বৃহদীল उ**खः** ॥

বশীভূত: ত্রি বশ্যতা পুষ্ঠা। অ-বশো বশো ভবতি ইত্যৰ্থে দ্বিপু-ত্যবেন নিয়ন: ॥

বদীরঃ পু॰ গ্রন্থলী। ইভি क्रोध्यः ॥

বশ্য ক্লী লবছ । ইতি শব-ठिन्मुका ॥

বৃদ্য: বি আযত্তভাণ্গত:। ডৎ-भर्यप्रायः । भूरायः २ । इंडप्रमन्नः ॥ বশ: ৩। ইতি শহরত্নাবলী।।

বৃশ্যকা ন্ত্ৰী বৃশ্যান্ত্ৰী। ইভিশ্ম-ब्रङ्गवनी ॥

वाथ । इंडि कविकल्लक्ष्मः ॥ ব্য বষতি। ইতি দুর্গাদাস: ॥

ব্ষট্ ব্য দেবোদ্দেশ্যকহ্বিস্ত্যা-गमञ्जः। इंडामदः॥ बाहा (मु)विष् বৌষট্ বষট্ স্থা এতে পঞ্শন্য (पवहिवर्गान विक्रिम्थल्खी वर्ड) **ए । एन्वाय इतिरयामान एन्व**र-विनान ७७ (मवा इन्मान्यः। अञ পি তরো দেবতা ইতি মৃতে স্তেপি দেবা:। হবিদান ইভ্যনেন এতে মন্ত্র। ইতি স্চিত । ইতি ভরত: ॥ वक्ष्रेकातः भुः (मरवार्ष्यम्)क्याभः । उर्भर्गायः। (ह्वयकः २ व्याङ् ভি: ৩ হোম: ৪ হোত্র ৫। ইভি रश्यम्यः॥

बर्वेड॰ बि इंड॰। इंड।बर:।। व्यापी इंडड रक्षवाः उर नार्धियु वयर्क्ठ । इंडि नद्य ज्ञावली ह।। বৃষ্ক ড গভৌ। ইতি কবিকল্লজম:।। ক্লিপি বট্। ড বছতে। ইতি দুর্গ।-मागः॥

ইত্যমর টীকাষা রাষ্মুস্ট গৃত माक्टायनः॥

बण्डा खी वणीज्ञानात्री। তৎ- वश्वणी । खी চিরপুস্তা গৌঃ। ই-পর্য্যায়: । বশগা ২ বশাস্যা ১ বয়্বধিণী ∫ভামর:॥ বয়তে পরিকা-রশ্যক। ৪। ইতি শব্রত্নাবলী।। মতি বস্ক্ষ শ্চিরকালীনবৎসঃ

नानी उथः त्रव खुक्राया বৎস ইতি হোষ: তদ্মোগাৎ ব-ऋषिगी रेनकाकामिछि **इन। य**क्कय-নীতি পাঠে গোতৃণেত্যাদিনা পা मारिषाट्नः नहारिष्ठाहीन्। हुर्य মুষভী গবেষিত বন্ধবিণীতি মুৰ্দ্ধ ন্যুষ্মধ্যে গদসি হ:। ইতি ভটী-कायाः ভরত:॥

বস ক স্নেহ ছিদো**ল্চ। ই**ভি কৰি क्लुक्भः ॥ (युरु हेरु श्रीजि: । क বাসগতি বন্ধু:। চকারাৎ ববে চ। ইতি দুর্গাদাস:॥

বস য উ ইর স্তম্ভে। ইতি কবি-কল্পদ্রমঃ।। য বস্যতি। উ বসিত্ব। वद्या। इब्र व्यवम्य व्यवामीय व्यव-সীৎ। অমাৎ পুৰাদিত্বান্নিত্য ড ইভ্যন্যে। স্তম্ভ ইছ নম্ভারহিতী· ভাব: ৷ যো ৰস্যত্যৱিশ্বিতি হলা-यूथः। ইতি দুর্গাদাস:॥

বস ঐ ঔ নিবাসে। ইতি কবি-कन्नक्रमः॥ ये উन्तरादा छ व्यवादः नी८। ইতি দুর্গাদাস: ॥

বস ল ড স্তো। ইতি কবিকল क्तः ॥ छ्जितिङ आहारनभूर्वक आद्रान । व ७ वर्ड (वाकः वज्रः। इेजि. मूर्गामामः॥

वकनः इं ७ थ्याजः। २४ ७ गए। वन एक वाम। इं जिक्तिकन्नकमः ॥ বস্বতি। ইতি দুর্গাদাস:॥ বসভি:] জী বাস: ॥ যামিনী ॥ वनजो ∫ निक्जन । ইভি मिहनी।। বসন ক্লী বন্ধ। ইত্যমর: ।। ष्टापन । इंडि मिनि ॥ निवा-मः ॥ **जीक**ही ज्वनः । इंजि नदः ब्रङ्गावनी ॥

> जी जीक्टी ज्वन । यथा। সারসন সারশন বসনা বশনা তথা। বসন বল্পনঞ্জি জীক-টীভূষণে ভবেৎ ॥ ইতি শব্রত্না-वनी ॥

বসম্ভ: পু॰ অভিসার:। ইভি শব-রত্নাবলী।। ঋতুবিশেষ:। স চ হৈত্ৰ বৈশাখ মাসদ্বৰাত্মক:। যথা । মধুশ্চ মাধবশ্চ বাসম্ভিকাবৃত্য:। ইতি মলমাসতভ্ব্তা শুভি:।। তৎপর্য্যায়:। পুষ্লসময়: ২ সুরভি: ০। ইত্যনর:॥ মধু: ৪। ইতি শব্দ-बङ्गावनी ॥ **भाषवः ৫** कल्लः ७ । ইতি क्रोधदः॥ अञ्जाबः १ भूम्रामः ৮ शिकानमः ১ काष्टः २० काम-नथः ১)। उৎकानीन बनखगाः। कवायवः । यशुद्रवः । क्षकव्यः। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ 🗱 ॥ অস্যাধি-ষ্ঠাতৃদেবতোৎপত্তি র্যথা। মন্মপ

वहनाष्ट्रद्रसाहनः। किन्तुः शासिः श्रहाजः (न ७७: काषाः खदान् गृक । মযা সংমোহিতে শঞ্জে যযা উ न्धानुत्माहनः। कार्याः मत्नात्रमाः কামা ভিন্নিদেশ্য লোকভূৎ।। ভা মহ• নহি পশ্যামি ব্যাভস্যানুমে। হন। কর্ত্তন্য মধুনা ধাত স্তব্যোপা-यः ७ जः सक् ॥ सार्क्ष ७ व ५ व ।। **এर॰ वाहिनि कम्हर्ल शाउा लाक** निजामहः । कया मःमारुनीया 🍳 য নিতি চিন্তা॰ জগাম হ ॥ চিন্তা-বিষ্টস্য তস্যাথ নিঃখাদো যো বি-নিঃসূত: ৷ ভ্ৰমান্বসম্ভ: সংকাত: পু-স্বব্যত বিভূষিতঃ।। চ্তাক্রাণ্ডৎ কলিকা॰ বিভুজুমরসংহতি। কি-भुकान मात्रमा त्राक भुकृत्व हेव भारतः ॥ (भाग द्राङ्गीत नङ्गामः कू झ डामद्रामकनः । मस्त्राहिखा थं अमाम भुडिगाम्यः मुनामिकः ॥ ना वहू विभाव र्खः ना । ना न विक न मूर्व जः । नक्षाः भूभानि नर्भः अखनवर मिखिङः ॥ भुमखनाद्रगणि विखीर्ग क्रयहनः। भीनद्वायञ्जः क छोत्र भ्रयुगाकः ॥ मृत्रखाक कही 🚓 🖁 : কদুগীবোমতা সক:। গ্রহজু: शीनवकः मः भूनः महनक्रोनः॥ छ।

म्रम २० मगुर भाष मण्रा अमू-মাকরে। ববৌ বাযু: সমুরভি: পাদ-পা অপি পুদ্ধিতা:॥ পিকাশ্চ নেদু: न ३३ । भक्षा मध्यस्याः । भुक्स পদ্মা অভবন্ সরস্য: ষচ্ পুষরা: ।। ইভি কালিকাপরাণে ৪ অধ্যায়: ॥ 🗱 ॥ रुद्राभार्यकारण याम् क्या-नियथा। मधुक सकः उकर्म यन्त्र छः म् विस्माहत्। उ८ मृग्त महा जान निकाः अत्राहिकः भूनः॥हम्भकान् (कमदानामुम् कक्षान् भावेषाः ख-थः। नागरकनात भूमागान् किः मुकान् (इडकान् वकान्।) माथ**ी म**क्लिका भर्गमात्रान् अक्वकाः खथा। উৎ कृ ল্লাভি ভত্রম যত্র ভিগ্নভিবৈ হর:।। সরা সূৎফুলপদানি বীজ্যন্ম-लयानिताः। मूगिक्ष क् उवान् यदार व्य डीव भक्षता भूमः ॥ ल डाः मर्बाः সু बनरमा न् उनाक्ष्व मक्षयाः . वृक्षानु, চিব্ন ভাবেণ বেষ্ট্রখন্তিফা ততা চা।। তান্ वृक्षाःकाक्ष्यभूष्त्रीयाः देशः मृगिकिः जनीवरैनः। मृष्टुं कामवणः वारकः न তৰ মুনি রপুও। তরণা গ পিলো-किन नानाज्यतिः मृत्नाज्तेनः। द्रमः ন্তেম স্রা: সিজা যে যে চাপি ত পোধনা: ।: ন তদ্য পুনরস্মাভি দৃষ্টি (नाष्ट्रम) कात्र । कांव न सक्छ

कान कारगान्य मिन नहरः ॥ इंडि कालिकान्द्राल १ व्यथायः ।। 🗱 ।। वमाल वर्गनीयानि यथा। मूब-ভৌ দোলা কোকিল মাক্ত সূর্য্যগ⁻ তি তক্ দলোন্ডিদা:। জাতীতর পুল্লচ্যাম্মঞ্জরী ভুমর্মক্ষারা: ॥ ইতি কবিকল্পণভাষাণ পূথম স্তবকঃ ॥ 🗱 ॥ यद्भागान्तर्गङ्खिञीरद्वागः । যথা।রাগা: বডেব তু প্রোক্তারা: গিণ্য ক্সি-শদেব তু। ভৈরবোথ ব जन्र नहे नात्रायन खल्बाहा ।। उम्र शक्त्रागित्रा यथा। व्यान्ति। বিভাচ দেশাখ্যা লোলা পুথম-মঞ্জরী। মন্দারী চেতি রাগিণ্যো वम्हम् महानुगाः ॥ चम् धानः यथा। निथि खिरार्शहरवष्क्ष्यः भूक ন্পিক চ্তল হাক্রেণ। ভুমন্মুদা বানমনোজ্ঞমূৰ্ত্তি মতক্ষত্তঃ স বস-स्त्रागः॥ व्यम् शानमगर्या यथा। অপঞ্চাঃ সমারভ্য যাব্ৎস্যাছ-যন হরে:। তাব্দসন্তরাগন্য গান मुकः मनीविज्ञिः ॥ इति मनीज-मास्यापदः ॥ कवानाथम् ज जन् युप्तित्ता रथा। आक्रुनी > गमकी ২ পঠমঞ্জরী ৩ গৌডকরী ৪ খানক-লী ৫ দেবশাখা ৬ ॥ হন্মক্সতে হি क्तानद्रागन्यनामाता २म्राही

পুণ্রা:। কিন্তু তেবাণ মধ্যে বিভা-সন্থানে হিন্দোল ইতি লিখিত• । **সোমেশ্র**মতে তস্যবড়াগিণ্যে यथा। (मणी) (मविगदी २ देवताही छोिष्ठका ८ विवा । १ हिस्सा-লী ৬ ॥ ভন্মতে অস্য রাগস্য রাগিণীসহিত্স্য বসম্ভর্গান্স-ময:। ইতি সঙ্গীতশান্ত•े।। # ।। **जान विश्वतः। यथा। खरामक्त ग-**क्षर्व भक्त्रन्त विভन्नभाः । त्रिष्ठिः তালো বসম্ভদ্য জগজুম্পো ২৭ গাৰুণি বিভ্যাদি ॥ বসম্ভতালে কৰ্ত্তব্যা নগণো মগণ স্তথা। জগ-जुल्ल स्करेफरका विद्रामास्य थ-षय ।। ইতি সঙ্গীতদানোদর:।। भू॰ (भै)ानाकभूखिमः। ৰসম্ভক: ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

বসম্ভস্মুম: পু॰ বৃক্ষবিশেষ:। যথা । বসম্ভস্মুম: সেলু: শ্যিতো দ্বিজ-স্থাসিত:। ইতি শ্বমালা।।

বসন্তস্মাকর: পৃং ঔষধবিশেষ:
। যথা। পুবাল রস মৌক্তিকাম্বর
মিদং চতুর্ভাগভাক পৃথক পৃথগথ মৃতে রজত হেম তো দ্ব্যংশকে।
অযো ভূজগ রক্তক ত্রিলবকং বিমদ্যাথিলং শুভেহনি বিভাবথেৎ
ভিষ্গিদং ধিয়া সপ্তশঃ । দুবৈ

বৃষ নিশেক্ষরে: কমল মালতীপু-ञ्चरिताः भगः कमित कन्मरेक मेनगः रिजननाजुरखरिः । यमस्यमूगाकः রো রসপতি দ্বিবল্লো ২শিত: সম-खगम्झ फुरवर किल निकानुभारिन রয•।। ইতি বৃদ্ধযোগতরঞ্জি।। বসন্ত্যোষী পু কোঞ্চিল: ৷ ইতি (किटि ॥ বসম্ভল স্ত্ৰী ৰাসন্তীলতা। ইতি রাজনিঘট:।। ৰসন্ততিলক জ্লী চতুৰ্দশাক্ষরপা-महत्मावित्नवः ॥ भूत्रवित्नवः । যথা। জ্ঞেশ বসন্ততিলক ত ভ জা জ গৌ গঃ। ফুল্ল বসন্ততিলক তিলক বনাল্যা লীলাপর পিক-হল কলমত্র রৌতি। বাত্যেব পু-ম্লসুরভি মলবাদ্বিতো বাতো হ রি: স মথুরা বিধিনা হতা: यः॥ ইতি ছন্দোমঞ্জরী ॥ 🗱 ॥ ঔষধবি-(भवः। यथा। अकात्रन् पर्न निः ন্ধব বিশ্ব শক্ত চুৰ্ণ করঞ্জসহিত মথিতেন পীত'। নৈব পুরোহতি भून र्थर**कः स**रहरा स्रोम वेमस তিলকৈ রপি কল্লকল্ল•॥ ইতি বৃত্ত-ब्रङ्गावन्तराः अम्बद्धागिकित्मा ॥ अनुस्वः भू वागुर्कः ॥ का কিল: ॥ পঞ্মরাগ:। ইতি বিশ্ব

(मिषित्री।। वमस्त्री की भाष्टीवृक्षः॥ मार বীলতা। ইতি মেদিনী।। গণিকারী ।। निकी। इंडि द्राजनिर्घण्टः ॥ বসভজ: পু॰ আমুবৃক্ষ:। ইভি नक्राना॥ वमसमर्थः भू॰ कामरम्यः। ইতি र्नायुवः ॥ **दम। ज्ञी भा•मनु**ख्दशाङ्दिल्परः । ইত্যনর: ॥ মাংসরোহিণী । ইভিরাজনির্ঘণ্ট:।। অস্যা বিবরণ (सपः नाम मुखेवाः ॥ বসাঢ্য: পু॰ শিশুনার:। ইঙি ত্রিকাণ্ডশেষঃ ॥ ৰসিঃ পু• বসন•। ইভাগাদি-কোষ:॥ বসির লী সামুদুলবণ ॥ গজ-পিপ্ললী। ইতি ধরণ্যমরটাকে।। বসিষ্ঠ: পু॰ বশিষ্ঠমূনি:। ইতি দ্বিক্পকোষ:।। वमू क्री ब्रङ्गः॥ धनः। इंडाप्रबन्धः॥ तृष्कोषथः। भागमः। इंडि मिनि ॥ शहेक । इंडि विश्वः ॥ कल ।

ই তি निष्वा उरको सूर । सूरा दिव डिः॥

त्र निमः। गगरित् अतिरम्भवः। ३७५-

गद्रः ॥ महाक्षेत्रः था उः । यथा ।

वमुः भूः वक्व्कः॥ व्यननः॥

श्राता श्रामक भागक विकृ किवा निता १ननः। পुज्रवक भुजामक বসবো হঙ্টো ক্রমাৎ স্তাঃ।। ইতি ভরত:।। দক্ষে। দ্বিতীয়জন্মনি येष्ठ মন্বন্তরে অসিকুগ্রু পত্ন্যা বন্তি ক-ন্যা জন্যানাস। তাঃপুজাপতিভেগ मखवान्। धर्माय मना । जानाः ना भानि। ভानु लीया कन्नम् यानि विश्वा भाषा गक्षी वमृ म् वृत्ती नक्ष्मा । আসা সংখ্য বদো রঙী বসব: পুত্রা যথা। দোশ: প্রাণঃ প্রুর: অর্ক: অণ্ন:দোষ: বাস্তঃ বিভাবস রিতি ।। দ্রোণস্য অভিমত্যাণ পত্ন্যাণ হর্ষ (नाक ভराप्यः भूषाः।)। भूग স্য উজ্জ্বত্যা দ্বোপুণ্ডো সহস্যায়: नुरदाक्रवण्ड। २। धुतमा धात्रगाः " भुद्रेः भूषः। ०। व्यक्ना वाननायाः खर्यास्यः भू**धाः । ८। यशः र्वरमा** र्वाद्रायाः मुविनकाम्यः भूषाः। १। (मायम् अवर्य)। भिभूभात्र। इत् त्रः भः । ७ । वास्त्रा त्राव्हित्रम्। বিশ্বকর্মা। বিশ্বকর্মণঃ পুত্র শ্চাক্ষু-ৰো মনু রভূৎ। বিশ্বে সাধ্যা মনোঃ **जुजा: । १ । विज्ञावस्मा क्याया**' ৰয়: পূত্ৰা: ব্যষ্ট রোচিষাতপ না মান:। ৮। ইতি শ্রীভাগবভমত ॥ 🗱 ॥ मञान्द्रत् चाह्यो वनत्वा यथा

। ধর: ১ ধুর: ২ সেনি: ০ সাবিত্র: ৪ অনিল: ৫ অনল: ৬ পুত্যৰ: ৭ পুভাস: ৮। ইতি মহাভারতে मानक्षर्यः ॥ जिलिहः। जाला धुरुक (मामक ध्र रेक्ट्रवानित्वा १नवः। পুরুষশ্চ পুভাসশ্চ বসবো श পুকীর্ত্তিতা: ॥ আপস্য পুণ্রো বৈ-**७७** : मुनः मुास्ता ध्रुनि खया। धुन বস্য পূঞা ভগবান্ কালো লোক-भुकालनः ॥ (मामम्) जगवान् वर्षा বৰ্চমী থেন জাযতে। ধ্রস্য পুগ্রো দুবিণো হুতো হব্যবহ স্তথা।। ম-(नाक्त्रायाः नित्रमः भारा ९० রমণ স্তথা ৷ অনিলস্য শিবা ভা য্যা তস্যা: পূগ্র: পুরোজবা: !। অবিজ্ঞাতগতিশ্চৈব দৌপুগ্রাব-নিলস্তু। অগ্নিপএ; স্নারস্থ শরস্তয়ে ব্যজায়ত।। তস্যা শাথে। विभाशकारेनगरमयक म्डेकाः। भुज्रवन् विदूः भू धः अविः नामा ह (पर्वणः।। ह्यो भूत्यो (पर्वणम्।।भि क्रमावस्त्रो मनीवित्तो। वृङ्गाउण ভগিনী বরস্ত্রী বুক্ষচাঁরিণী ৷৷ পুভা-সস্য তু সা ভার্য্যা বস্নামপ্রমস্য চ । विचकर्या महाजाग उन्तरा कः ক্তে পুজাপতি:।। ইতি বহি পুরা ्रा कन्या भीय भुजामर्ग नामायायः किर्म्म १८ व्यव्हायण ।। स्वाक्षः । इकि विषः ।। माधः ।
देशः । इकि विषः ।। माधः ।
देशः । इकि विषः ।। माधः ।
देशः । इकि विषः ।। भीउमूमः ।।
दकः । इकि विषा ।। भीउमूमः ।।
दकः । इकि विषा ।। भीउमूमः ।।
दकः । इकि विषा ।। भूग्राम् ।। भूद्वि ।।
दिशा । भूग्राः । इक्रान्कार्थः ।
दिशा । भूग्राः । इक्रान्कार्थः ।
दिशा । प्राप्ता । मुन्। ।। भारत्य ।।
देश्या । इक्रा । प्राप्ता । इक्राः । द्रि ।
देश्या । प्राप्ता । द्रि । इक्रि ।। प्राप्ता । इक्रि ।।

बनुः जी मीखिः॥ वृष्कोषथ॰। इंडि भफ्तज्ञावनी॥

दम् वि नथूब॰॥ मृइ॰। ইতি ह्मि-हन्दुः॥

বসুক ব্লী সাম্ভবিলবণ। ইত্য-মর: ॥ পাংশবং ॥ বাস্কং। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

वमुकः भू॰ व्यक्तृकः। ইত্যমরः॥
निवमल्ली। ইতি মেদিনী॥ পুল্লবিশেষः। স তু শ্বেত রক্ত ভেদেন
দ্বিষিং। তৎপর্য্যায়:। বসুং ২
শৈষঃ ৩ বকঃ ৪ শিবমল্লিকা ৫
পাশুপতঃ ৬ শিবমতঃ ৭ সুরেইঃ

বসুদে

৮ निवल्थदाः २। चन्राखनाः । करूपः। ভিক্তपः। উक्षपः। পাকে भीउदः। मीभनदः। यद्यीर्ग वाज-গুলানাশিত্ব। খেতস্যরসায্মত্ব-🖚। ইতি द्राजनिर्घण्टः॥ ৰসুকীটঃ পু• যাচকঃ। ইভি হারা-वनी।। বসূছিদা জী মহামেদাবৃদ্ধ: ইভি ब्रञ्भाना बाकनिर्यन्ते मह ॥ वजूमः भू॰ अरवदः। ই छि यमम्भदः-मर्मनाए।। धनमाजित्र वि ॥ वमूर्तियः भू॰ **टा**क्ष्कनकः। ७८-शर्य**ऽ। यानक**मृन्मृ ভि:२। ইত্য মর:।। শ্র: ৩ কৃষ্পতি। ৪ । ইঙ্কি **भद्र**द्वावनी॥ अत्र विवद्रगः स्था। নারাযণউবাচ। কশ্যপো বসুদেব-भारतियाजा ह (एवकी । भू ई गूग्र কলেনৈৰ সংপাপ এছরি সূত্ৰ ।। (रवमी जामा दियायाः वमू पर्वा महानज्दा उत्र अस्ति (हर्फ वामयामात्र मुन्मु जि॰ ॥ जानकक महाक्ष्ठाः श्रीहात र्जनकक छ । **সম্ভ:** পুরাতনা তেন বদ্ভ্যানক-मृनमृ ভि॰ ॥ ই जि युक्त विवर्ध 🎒 कृष्-जन्यः ७१ यथ्। यः वङ्गिश्रुतानकः।। বসুদেবতা স্ত্রী ধনিধানক্ষত্র: ১ইতি (इम्हिन्दुः॥

त्रमूप्तवज्ः भु बिक्षः। इंडि (रुमहन्मुः॥

বসুধা স্ত্রী পৃথিবী। ইত্যনর: ॥ বসুধাথজ্জুরিকা স্ত্রী ভ্থজ্জুরিকা । ইতিরাজনির্ঘণ্ট:॥

ৰসুধারা জ্ঞী জিনশক্তিবিশেব:। उर्भिग्रायः। जाद्रा २ महाञ्चीः ० ওক্ষারা ৪ স্বাহা ৫ 🕮: ৬ মনোর-भा १ लादिनी ৮ खरा २ व्यवहा >• শিবা ১১ লোকেশ্বরা ১২ আত্মজা ১০ খদুরবাসিনী ১৪ ভদু৷ ১৫ বৈস্বা **७१ नीलमबर्खकी ७१ म**िंद्दानी ১৮-মহাতার৷ ১৯ ধন দদা ২০ ত্রিলো-চনা ২১ অলোচনা ২২। ইতি ছেম-हन्मुः ॥ **अ**रवज्ञभुज्ञी । ইভি **मद**ः भाना।। वृक्षिणाच्ये भूई कर्डवा (ह-দিরাজবস্দ্দেশ্যক অড্যলগ্ন ঘৃত-थात्रा। यथा । इत्न्हागभित्र निर्दे কাত্যায়ন:। হড়ে। লগ্না• বসো র্থা-রাণ সপ্তবারান্ ঘৃতেন তু। কার্যেৎ পঞ্বারান্বা নাতিনীচাং ন চো ह्नि अ। वायुषानि नास्पर्थः ৰপ্তা ভৰ সমাহিত:। ষ্ট্যু: পি ত্ভ। उपन् भाषान म्नक्तर ।। वरमा (किरिद्राजम्) वरमा धादा নিভি বসোর্থারাধিপাতেনেভগুদি पर्भनाय अनुक् मभारमतिन भुर्याः

গ: কর্ত্তব্য: । ইতি শুদ্ধিতত্ত্বণ ॥ 🕸 ॥ সামগানা• ভৎপাতন মজো যথা ! যন্তর্গে হিরণ্ডস্য বদা বর্চো গবামূত । সত্যস্তুক্ষণো বর্চন্তেন নাসং সৃ-कामिन। #।। यज्वा॰ यथा। वरताः পবিত্র মৃসি শতধার বলো: পবি-ত্র মসি সহসুধার• দেবজু৷ সবিভা পুনাত্ বসো: পবিত্ত্রণ শতধারেণ मुद्दा कामश्क । इंडि माष्ट्रभाषान-**७**डुः॥ श्रा श्राप्तिनाः यथा। यश्रमः শ্চর আগছন্তী ভূরি থারে প্রস্থতী ষ্ঠপুষাতে সুক্তে শ্চিব্তে। রাজন্ত यमा यमा ज्वनमा द्वानमी व्याम রৈত নিঞ্চিত যমনুকৃত ৷ ১৷ অন্যা ইব বনুত্তমে ভবাসূঞ্জনা অভিচাক-সীনি। ষত্ৰ সোম: শুষ্তে যত্ৰ যজ্ঞো পঠতে ঘৃতস্য থারা মধুমপ্লুবথন্তে । २। घृ ठवजी जुवनानाम जिल्लायाः बी न्थी मधुम्य मूलनमा महावा-পৃথিবী বৰুণস্য ধর্মণা বিশ্বভিত্তে অন্নরে ভূরি রেভ**সা। ৩। শত**ধার মুৎসমীক্ষ্যমাণং বিপশ্চিত পি-ভর• কক্থানা অভিনদন্ত পিত্রো ৰুপছেত রোদদী পিপ্ত সত্য-वाहः । ८ । भाउधातः वायू नर्कष-র্হিণ ন্চজুবেন্তে প্ভিচক্ষতে হবিঃ । य ह भूगेडि भुगहृत्ति नक्षमि डि बुदुरर निध्यात्र । ৫। वरमाः शवि-জমসি শতখার বসো: পবিজ্ঞাস **ৰহস্থার: দেব**জ্বা সবিতা পুনাতু। বসো: পবিত্রেণ শতখারেণ সূত্রা কা-मधुक् । ७। मृष्कानिम्तिवाइि श्-থিব্যা বৈখানর মৃত আজাতমারণ কবি সসাজ মতিথি জনানা মাস-द्याः भावः जनग्र (प्रयाः सार्।। १। ইত্যেতৈ ম জৈ সপ্তম্তধারা দ-দ্যাৎ। ইতি কালেদিঃ ।। 🗱।। বি-শেষবসুধারা যথা ৷ ন্যা যা বহুতে थात्रा यानाट मर्लिन मा भुजा। নাবিকা শন্যতে বিপুদুর্ভিক্ষ কলি-কারিকা॥ তুট্যতে বছনানা য. শন-তেচ হুতাশন । সর্বা হেম্বর্ণ। চ थाता ताकाविृद्धाय ।। সম্ভতা প-ততে य। ত তনো গীব চ পাবকা। তনেতি নৃপরাষ্ট্রঞ বসোধারা ন न न्यः । नुगन्धि यह विनवः कृति कीं विविद्धिंत । भगाउन ह সোধ রা যা সাল গব্য প্জিতা।। অভাবাৎ গবলাজ বা হোতব্য-স্ত সংশাভন । য্ত কৌ দু পথো-श्राद्वा मद्यभोषा निवादिगी॥ वृत्र-দুব্যু যুত্যাল্য মস্ত হবি কামি-कः। जम् भावा मना (न्या वरमा थात्रा हि ना मुखा ॥ वसना मुर्ग का-

(यन म्हाक्त ह अश्जाना। यया ह বিষ্ণুনা শক্ত কদুেণ চ সংস্থামযা।। वाजान्य चकाश्य धादायाह भु-भारिङ । (एवी मान्निश्र मागाजा मर्वकामभुगायिका ॥ जन्मानु मि রাজেন্দু কসোধারা পুপাত্য । নাতঃ পরতর॰ পুণ্যু বিদ্যুতে নৃপ: সত্তন ॥ বসোধারাপুদানস্য এফা-र मि यद्धावर । नृत्मगायुवका-स्मिन भूध द्वाका किगीयुना ॥ (नया ধারা সদা বৎস রিপুনাশায বন্ধি-মন্। দুব্যাভাবে ঘৃতাভাবে নৃপ তস্করজে ভবে ।। যদি নে। বৃহত্তে থারা তদা ছিদু ন বিদ্যতে। মহা আশ্বিন নাসে ত্ অষ্টমী নবমীৰু চ ।। कार्खिकाः भाष हिट्य छु हिर्यो-বা রোহিণীযুচ। বৈশাখ্যাস্ত भूशाउवता रेबारक्षा॰ (कार्रक्षम) मख-ম ৷৷ আবাঢ দ্বাদশী হোম অপ্তমী পূর্ণিমা নভে। নভসের রোহিণী বৎস চতর্থ্যা ভাদশীদিনে ॥ সং-ক্রান্তির চ সর্বাসু গুরু শৌরিভবা-ज् ह। हन्द्र जूर्य्यानवारम्य भ्डिष्ठा यक्रकर्माण ॥ माकाहृत्य भूराखन्त ভন্মপুল্লাভিষেচনে। মার্গে বুত-নিবন্ধে ত্শ্ভে বাক্যে তু দর্শনে ॥ गुरुक्रिडा भगर्भवृ भात्री संवताः

णुं जावहा:। ७३° (गा वाहरवजाः त्राः भाजमृष्टिन कर्यागा ॥ जना छः निष्ठारञ्जर्वा जनागा जङ्गागद्रा । इंडि (पर्वी भूतात वरमाधातामान ०१ व्यथ्रायः ॥

বসুন্ধরা জী পৃথিবী।ইত্যমর:।। বসুপাণঃ প্ অগ্নি:। ইতি শব **त्र**ञावली ॥

বসুমতী ক্রী পৃথিবী। ইত্যমর:॥ दमुरद्राहिः क्ली युद्धः। वरमाक्रहः मः छायाभिकातन इम् भुकारयन निव्ववः। इं ि निष्वाञ्चकोमून्। मृगािकृ खः॥

বসুল: পু: দেবতা। ইতি ত্রিকাণ্ড-(শ্ব: 11

বস্তুষ্ঠ লী ৰূপ্য । ইতি রাজ रिघंकेः॥

বসুসেনঃ পৃ॰ কর্ণরাজ:।ইভি ত্রি কাণ্ডশেষ:॥

वमूहनी जी भवित्रभूती। इंडि नक्याना ॥

वमूरुषः भू वकव्कः। इंडि द्रञ ग्ना॥

रमूर्डेकः भू वकत्कः। इंडि वडकर्गः भृ भावत्कः। इंडि न्यगावा॥

वम्कः हो माञ्जाद्भवारा। इंडि वखगक्षा जी व्यवगक्षा। इंडि द्रावः (र्भ⁵न्दुः ॥ वृक्शूङ्ग• । ইতি

षिक्পकारः॥

বন্ধ ড গভৌ। ইতি কবিকলুজম:॥ पस्त्रमध्य देखि पूर्गिन र: 11 क्विन-नक्। मूर्कन्। मथा ইত্যেকে। विभि वर्। ए वऋछ। ইতি मूर्गानामः॥ वषः शुः व्यथायनायः। इति जूदि-भ्यागः॥

वस्त्रयः भूः अव्वायातावरमः। इज्जबहीकायाः ब्राम्बहः॥ वक्षवनी खी हित्र भूत्र्जारगी: 1 रे अपविशे काया॰ वास्यू विः ॥ वा-म्। मुक्षछ्याः। वक्रयिन्। जिल्हा-वष्: उर्भागः वन्तृ शयः । इंडि ভাবপুकाणः॥

বক্ষরাটিক। জ্রী বৃশ্চিক:। ইভি श्रवावनी ॥

বস্ত ড ক বধে। ইতি কবিকলুক্রমঃ ।। ক ড বন্তগতে। গতি হি॰ সা হা-हतिश्वि द्रियानाथः। इति मूर्गा-मानः॥

वदः पु॰ ছागः। ইত্যমর:॥ वलक ही क्विमलवन । इंडि (रुगम्मु: 11

द्राजनिघर्षः॥

निर्घ छै:।।

वस्तामा श्री व्यक्तमामा। ইতি वाकनिर्दण्टः ॥

ৰস্তথ: পু• জ্ঞী বজস্যদশা:। যথা
। জ্ঞিযা• বহুত্বে বজ্ঞস্য দশা: স্থ্য র্স্তযো দ্বযো:। ইত্যমর:।।

वराजी की हलाकी कृथः। उद भर्यायः। व्षणकाशार मिषाजी ० व्षणिका ६ ज्ञाकी ६ वाक-जी ७। ज्यमा खनाः। कर्षृत्रमञ्। कामापाविनामिष्। वीकमाज् ष्। गर्जकनकष्ण । ইতি वाक-निर्धिः॥

विष्ठः शृ को ना जित्र (क्षा जागः ॥

विक्र गुरु को ना जित्र । वर्ष्ठ का
हा स्यि ज्ञान्य शृष्ठे विष्ठः । वन

व ज ज्ञान्य शृष्ठे विष्ठः । वन

व ज ज्ञान्य । विष्ठ विष्ठ व ज्ञान्य ।

इ जि ज्ञोनायाः ज्ञान्य । क्ष्णाः ।

व्य विष्ठ विषिः । विष्ठ विष्यान्या
नार्थ्या निक् इ क ज जः भवः । यः

(मुट्ट मी याज न न्या का व जिल्ला ।

निक् इः निगम्य का व जिल्ला ।

विक् ज्ञार ज्ञाहि विज्ञ मृजः ॥

विज्ञ म्यार ज्ञाहि विज्ञ मृजः ॥

विज्ञ निगम्य । विज्ञ विज्ञ विश्व विज्ञ विष्ठ । ॥

विज्ञ निगम्य । विज्ञ विज्ञ विश्व विज्ञ विष्ठ । ॥

विज्ञ निगम्य । विज्ञ विज्ञ विष्ठ विज्ञ विष्ठ । ॥

विज्ञ निगम्य । विज्ञ विज्ञ विज्ञ विष्ठ विज्ञ विष्ठ । ॥

विज्ञ निगम्य । विज्ञ विज्ञ विष्ठ विज्ञ विष्ठ विज्ञ विष्ठ विष

মাজা বস্তি ক্দীব্লিত: II পলম্বৰণ ভস্য মাত্রা ভমাদর্জাপি বা ভবেৎ। অনুবাস্যস্ত কৃষ্ণ: স্যাত্তীক্ষাগ্নি: কে-वलानिली ॥ नानुवामाञ्च स्रोमाः मिही ज्व खाला । नाइ। ना नान्वाम्रोः मूर द्रजीर्शामार ज्छ्यू-তা:।। শোথ মূর্ছ। ংকচি ভয খাস कान क्रयाजूताः। (नवः कार्यः) नृदः र्नाहि शाउँ विक्रिया कि शा नित में रिष्ठ विवानिरेग् भीनि कि वी विश्वीयर । (नबः नाडी। उथाठ विश्वभुकात्म । নেত্ৰ॰ পথি ভণে বক্তে ভক্তমূলে वि-লোচনে। নেত্ৰ বন্ধে চ নাড্যাঞ্চ নে-ৰো নেত্ৰব্নি ভেদ্যবদিতি॥ একবর্ষা-खु यञ्चरं गावबानं यखकृतः। उउ षामणक यावसान माम्डेमः निः ত ।। ততঃ পর দাদশভি রদ্বৈ र्तिवरीर्घछ। युन्धि पु॰ कलायां छ॰ हिनुः काला इ त्रमुकः ॥ यथा मः খ্যু ভবেরেত্র প্লক্ষু গোপুছ সরি-७ ।। भूल जूल। ७७: कमा८ क्ष । स्मृहि मामि भुमान तब ক্রমেণ বস্বধায় ভাদশবর্ষায় তদ্ভ वर्षाय (छदः । चाज्राकृष्ठभारनन भूल इल विशेषाउँ। कनिष्ठिक। পরীণাছ মণ্ডে ছ ভিকামুখ ॥ প विगार्श २व शोनाः । उज्ला

कर्निक (इ ह कार्य) जागाह उर्थकार । कर्निका भवामि वर्नियः। कर्निका ছত্রাকারা গুদাবিকান্ত:পূবেশরো-ধিনী কর্ণিকেতি । কর্ণিকাকারত্বাৎ কৰ্ণিকেভি কথ্যতে ৷ যোজ্য ভ্ৰত্ৰ विश्वभ वञ्जाह्य विशान छः ॥ मृगाज শ্তর গবা মহিষস্যাপি বা ভ বেৎ। বস্তি রিভিশেষ:। মৃত্রকো यम्। विश्व जनवारः ज् हयां जः ॥ कवाय ब्रक्तः मभृषू वृद्धि त्राक्षा पृष्ठा-হিতঃ। বুণবস্তেন্ত নের স্বাৎ শ্লুক महाकृताबि छ।। मङ्ग हिन् गृय्भक নালিকা পরিণাহিচ। শরীরোপ-हरा वर्ण वल भारताग्र भारत्यः ॥ इ-কতে পরিবৃদ্ধিক বস্তি: সম্যুগুপা-সিতঃ। দিবা শীতে বসন্তেচ স্নেছ-बिक्तः भूषीयरा ॥ भीषा वर्षा भद्र कारन द्वारको महामन्यामन । नवा-তিল্লিঞ্জ মশন ভোজযিত্বানুকাসere ॥ यम॰ यूह्मक जनस्य विशा (सृष्ट् भुरशकिज: । विश्रा (ভाहरन বস্তৌ চ। ৰূক্ষণ ভুক্তবদ্ধতা ২৩/৪• बनः वर्गक ज्ञानायर ॥ युक्तान्त्र मः তো কন্তু॰ ভোজবিত্বানুবাসংহে। যুক্ত সুহ যথোচিত স্নেহ ভোজ্য ভোদ্ধবিত্বা ইত্যৰ্থ:। হীনমাত্রাবু-विकार्यक्रा माला। অতিমাত্রী তথানাহ লুনাতিসার-कात्राको । উভৌবন্তী অনুবাসন निक्शार्थो। উख्या महार शिवः বন্তি ৰ্মধ্যমা স্যাৎ পলৈ স্তিভি: ॥ **भनक्षाय शैना म्रा**म्का याजानू-वामत्न। 🗱 । व्यथ (मुह्वर्खिः । শতাস্থা সৈশ্ববাভ্যা চ দেয় প্লেছে চ চুৰ্ণক ৷ তথাজোভ্ৰম মধ্যান্ত্যাঃ यह हजू वंग नायरिकः ॥ विद्रह-নাৎ সপ্তরাক্তে গতে জাতবলায় চ । ज्काधायानुवामग्राय विख (र्परा) **ষ্**নুবাসন:।। অথানুবাস্য স্বভ্যক্ত मुकामूरमण्डि मतिः। ভোজयिदा যথা শাস্ত্র• কৃত্ত• চ-ক্রমণ• ততঃ।। উৎস্টান্লি दिन्यू व॰ (या करिय (मु-হবন্তিনা। উষ্ণাম্বনেদিত উষ্ণাদুনা স্থাপিত । সুগুস্য বামপার্শ্বেন বা-মজ্বাপুসারিণ:। সঞ্চিতাপরজন্ধ-স্য নেত্র• স্থিপ্তে গুদে ন্যুসেৎ 🛭 🖫 জ্ব বিভিন্নখ মূত্র বামছন্তেন ধা-त्रराष्ट्र । श्रीफरायम्बिम्पादेनव सर् বেগেন धोत्रथी: ॥ क्ञा काम क्रवा-मी॰ क विख्वाल न कात्राय । जि॰-শন্মাত্রামিত: কাল: প্রোক্তো ব-ন্তে স্ত পীড়নে।। ততঃ পুণিছিতে স্নেছে উত্তানো বাক্ শত ভবেৎ। यजानूनः कदावर्ङ सर्ग्गाहारिकश

युड॰ ॥ এবা মাত্রা ভবেদেকা সর্ব बिदिय निक्यः। निम्यात्रास्ययः পু॰সা মঙ্গুল্যা ছোটিকাথ বা ॥ **छर्डक**दबाहोद्रगः वा वाड्याद्वमः म् छ। दूरिशः । भुजादिरिकः नर्वगारिक र्यथा वीर्याः भूमर्गित ॥ अस्वीर्याः স্মেহাদি। ভাডথেত্তলযো রেন• ত্রী• कीन् वाद्रान् गरेनः भरेनः । जिल्हान रैन्हर ज्या (मानी मया रिक्रावार ক্ষিপেত্তত:।। ক্লিচো শৈচন স্থপা-किंडाः न्र्वेवडाउरयष्ट्रशः। नय्राक भारठ खमा बीन् वात्रानु किला ख अ: ।। बाउ विश्वात जु ज अ: **श्व**र्या। ति पा यथा मूथ । मानिनः मनुदी-যক মেহঃ প্তেচি যস্য তু॥ উপ-দুবং বিনা শীঘৃং স সম্যগনুবাসিত: । উপ*ূ*বস্থানে উব চোষাবিতি সু-मुं अ भार्रः ॥ जीनीय नथ मायाद् স্নেহে পুত্যাগতে পুন: ৷ লঘ্ন ভা करम् काम ही श्री श्रिष्ठ न द्वा यहि ॥ অনুবাসিতায় দেয় মিতরে ২ছি: সু (थानकः। धानः मूछी कवायः वा স্থেহ ব্যাপত্তি নাশন ।। সুখোদক মুক্ষোদক। ব্যাপত্তি ব্যাধিঃ। অনে न विधिना वर्ष् वा मध वास्त्री नवानि वा। विष्या वखय (खया मास्र हेटव নিক্হণ।। দত্তস্ত পুথমে। বস্তি: শ্লেহ

যেম্বন্তি বড্ক্ষণৌ। সম্যুদ্ৰো বিতী-यस मृष्कुं इस्मिनि कार्यः।। वनः বর্ণঞ্চ জনযেৎ তৃতীযস্ত প্যোজিতঃ । চতুर्थ नक्ष्मी मखी (प्रश्रवण) वनामृत्री ॥ यक्षा भाष्मः (मूह्यक्रि मधाना (सर वर है। अष्ट्रेशा नवसः "চাপি মজ্জानक यथाक्रम"।। यथा-ক্রন মিতি বচনাদষ্টমো ২স্থি স্লেছ-(१८ । ७१ मुक्रगठान् (मायान् विः खनः माधु माध्यर्।। विखनः यहा-দশদিবসাবিকো বস্তি: ৷ অস্তাদশা-স্তাদশকান্ বন্তীনা॰ যো নিবেবতে । म ज्ञान वाला १ यम् त्राय ज्ला। ৎমরপুভ: ।। ৰক্ষায বহুবাতাৰ (जुङ्बिङ मित्न भित्न। मम्प्रोदिम् ४ ख्यात्रियः मृगुरावाय ভ्याध्रश्रा স্বেহে৷ হল্লমাত্রো ক্ষাণা দীর্ঘকা-न मन डायः। अन डार्या १ वाधकः। তথা নিজ্ব : ব্লিঞ্চানা নলমাত্র: পু-শদ্যতে। অথ বা যস্য তৎকাল° স্নেছে। নির্যাতি কেবল: ॥ তস্যান্যে ২লুভরো ১দযো নহি স্মিছতি ভিষ্ঠ-তি। সুহতি সুধ্বে তিপ্ততি দৰ স্থেহ ইতি শেব: ৷৷ অশুদ্ধস্য নলো-बिर्भुः (मुर्हा निि यहा भूनः। उहा द বেদনাখ্যানে শূল খাসক জাযতে ॥ भक्षमाय खक्षुक छब मन्त्राभिः

बहरा । जीक् जीक्वीवरिष यूका कलदर्खि र्इंडाथ वा ॥ यथानूरलाय-গো বাযু র্মল । বেহ क জাগতে। তথা বিরেচন দদ্যাৎ ভীক্ষ নস্য চ শ-न् १८७॥ यम् (नाशमूदः वर्षा १ मूह বস্তি বিনিঃমৃতঃ। সর্বো হল্লো বা বৃতো রৌক্ষ্যাদুপেক্ষ্য: স বিজ্ঞানতা ।। অনাযাত । বৃহোরাতে সেহ । সং-**माध्रेन** र्ह्स्ट्रा (ज्ञुङ्वखावनायारङ नाज्ञः (ज्ञरहा विधीयत्व ॥ ७७, हि। द्रे পূতীক ভাগী বৃষ্যাক রৌহিষ।। **भ** जारबी महहब- काकनामाः भः (वाश्विजाः ॥ यवनायाजनी (काव वनथार भुम्राजिकार । हजू দ্রোণে ২ম্রস: পক্তা দ্রোণশেষেণতে-न ह ॥ भरहरे खना एक भरे वर्षे व नीरियः भाषाचिरिजः। स्मनवासन स्म-छिष मर्ववाउ विकातनर ॥ भृष्ठिः कः कब्रधः। (ब्रोह्यं (ब्राह्य ইতি সুগন্ধতৃণবিশেষ:। কাকনাসা कोयार्काठी । भुमृतः शनवरः ॥ बर्मश्रे वागमस्य बागस्य वस्य कर्मानः। म्विजार ममूमारान का कि बिट मास मुनुजार॥ मनुमारान वा নুচিত নেত্রাদি সাম্পুর। পানাহ। র বিহারাশ্চ বস্তিকর্ঘণি ক্ৎসুশ:। (नुरुभान मनाः कार्या नाज कार्या

विচারণা ॥ 🗱 ॥ अथ निक्रहरेखि विधिः। निक्रविष्ठ वंद्रशा जिम्राङ কারণান্তরৈ:। তৈরেব ভস্য নামানি क्ञानि सूनिशृक्तिः॥ काद्रगान्तिः नमवायिकात्रगटिकः। निक्चन्त्राः পর নাম প্রোক্ত মাস্থাপন বুধৈ:। ৰস্থানস্থাপনাদোষ ধাত্না স্থাপ-न॰ न ७॰।। निक्र मा भुगावक भुद्रः পাদোত্তর পর । মধ্যে পুস্ম্-फिष्ठे शेनक अपना खयः॥ भन्न (मू-**ष्ठ**ा व्यक्तिका श्क्रिद्धेरमायः क्र-ভোরক্ষ: কৃশ **खथा । অ**ङ्गि\$रहायः व्यनू क्रिके (मारा:। व्यम् खार (क्रमन ইতি থাবং। ক্ষতোরষ্কঃ উর:কত। বান্। অন্ত্যান ছদি ছিক্কাৰ্শ: শোথ খাস পুগীডিত:। গুদশোকাতিসা-द्वार्खा विम्ही अर्ध म[्]युजः ॥ गॅर्जि ণী মধ্মেছী চ নাস্থাপ্যাশ্চ জলো-मत्री । वाजवशाधाव्मावर्खं वाजाम्-विषमज्ञात ॥ मूई। ज्यापत्राना इ म्बक् हान्प्रदीयु है। व्कन्द्रियनमानि প্रायक्ष्य निकर्गः॥ म्ल श्रमित्ड क्र्मारम रयाकरयिविविवृष्: । उँ স্টানিলবিম্ত সিংগ স্থান মভো-बिङ ॥ मस्याद्य गृरुमास्य ह यथा যোগ্যণ নিক্হযেৎ। স্থিক স্বভ্যক্তণ । विषः উकाषुत्रभिजः । त्रह्वि

विधारनन वृथः अर्यामिक्रणः। का-॥ তে নিৰুছে চ ভভো ভবেদুৎকটকা সন: ৷৷ ভিঙেমৃহ্র্মাত্রন্ত নিক্হা-गन्नाहरा। अब मुह्र्बमावनाद रेनजम्लि (वाविज् । निक् भुज्राः শমনকালো মুহূর্নাত্র:। অনাযাত। गृर्बां जु निकरः भाषति रंदि । बिक्टेश दाव भिज्ञान कात्र भूजाम[ा] সৈন্ধবৈ: ৷৷ যস্য ক্রমেণ গছন্তি বিট্ পিত্ত কফ বাষবঃ। লাঘবঞ্চোপজা-যেত সুনিকাটে তমাদিশেৎ।। বিবি-ক্ততা ননৰাষ্ট্ৰ: স্থিকতা ব্যাধিনিগু হ:। আস্থাপন স্নেহ্বস্তেগঃ সম্প্র থানে তুলক্ষণ ।। বিবিক্কতা দৰৌ-विधन: मद्रभः । व्यत्न विधिना युक्काः विक्र विख्यानिय । वि**डीय** वा ভ্ভীয• বা চভূর্থ• বা যথোচিত• ॥ সমেহ এক: প্ৰনে পিত্তে দ্বৌ প্য-সা সহ। কৰাৰ কটুকা মূত্ৰা কফে ভৃষা দ্বযো হিভা: ॥ পিত্ত শ্লেখ্যা निलाविश्वे की द्र युव द्रोताः क्रमार। নিক্হ•ভোষ্টিবল্বাচ তত স্ত মনুবা-সংবং ॥ সুসমারস্য বৃদ্ধস্য বালস্য চ মৃদু হি তঃ। বন্তি ভীক্ষা পুযুক্তা হি उवा॰ इन्राह्मवायुकी ॥ मन्रामूर-ল্লেশন পূর্ব নধ্যে দোবহর তভঃ। शण्डा**८ जःण**मनीय**क** मन्त्राविखः

বিচক্ষণঃ !! এরগুরীজ মধুক পিপ্প-नी रेमक्रव॰ वहा। रुभूषा कनकन्नण বস্তি ক্লেশন: মৃত: ৷৷ ইতৃ্ৎক্লে শন বস্তি:।। #।। শতান্তা মধুক॰ বিল্ব কৌটজ ফলমেব চ। সকাঞ্জি-ক: সগোমুত্রো বস্তির্দোবহর: মৃতঃ ॥ ইতি দোষহরব জি: ॥ # ॥ পূষ क्रुर्मयूकः मुखा उरिषक व व नाक्षनः । সক্ষীর: শস্যতে বস্তি দোষাণা শ-মন: মৃত:।। ইতি শমনবস্তি:।। 🛊।। ত্রিফলাকাথ গোমুত্র কৌদু ক্ষার স भागृजा:। উषकारि পुতीबाया वस-(या (नथनाः म्जाः॥ छेरकानि भुजीवागाः **উ**षकाषिशनविष्णवर्ग **পुक्किशाः। इंडि** (लथनवस्रयः। #॥ व् रुप्पृवा निः दारिषः करेन् मध्रहोक যুঁতাঃ। সপি মা স রসোপেতা বস্ত-যো বৃংহণা: मृঙা: ॥ ইঙি বৃংহণব-खयः ॥ # ॥ वर्रोयंत्राव औ त्मलू भान्मनीशृज्ञकाक्द्राः । अद्रावञी नाद्राकीः। (नन्ः वल्यादः। कीद সিদা কৌৰুফুকা নামা পিছিল সং-জ্ঞিতা:।। অজোরভূণ ক্থিরৈ যুক্তা (मया विष्क्राप्तः। अक्रमुगः। উद्र-ভূে: মেষ:। এণ: কৃষ্ণমূগ:। মাত্রা পি: ছিল বন্তীনা• পলৈ ৰ্দাদশভি মঁতা॥ इंडि शिहिनाव्खयः॥ 🗱॥ पद्मारि

रिमक्तरमशकः सधुनः भुमृख्यिः । বিনির্মথ্য ভতো দদ্যাৎ স্নেহস্য পুসৃতিত্রয়ণ ৷৷ একীভূতে ভচ: স্নেছে বলুস্য পুস্তি ক্লিপেৎ। সংম্ছিতে कवाय्द्ध हजू: भूमृष्डिमश्चिष्ठः ॥ गृ-হ্লীযায় তদাবাপ মন্তে দ্বিপুস্তো-ब्रिउ॰। किथा विषया प्रमाह निकः হ সশলে। ভিষক্।। এবং পুকল্পি उ। विश्व चीमण्णभग्राङ। ভবে। বাতে চতুঃপল ক্ষৌদু দদ্যাৎ স্থে रुमs बर्**भन• ॥ भि**ख हज्:भन• कोनुः (नुइः मन्। न नवायः। क क जु बहें भवा को पूर किल ए स्न হ • চত:পল।। ইতি নিক্হমাতা।। **ঞ্চা এর গুরু থে তৃল্যা: শ• মধু তৈল•** भवाष्ट्रेकः। मञ्जूष्ट्रा भवार्ष्क्रन सि क्षवाः व्यंत नःयुक्तः। मध्येक्षिक नः-(छा १य॰ विख नंकिवित्नाि उः।। (भारत छन्त्र कृभि श्लीह भारतामावर्ख नामनः। वलवर्णकद्रोक्टव वृष्यता भी-পন বৃংহণ: ॥ মধতৈলিকবন্তি: ॥ #।। किमाबा कोत्र दिलाना भूमृ-७ भूमृड खर्दा एश्वारेमक्रवा का ला वितः महाव्याभनः भन्नः ॥ याभनः मात्रकः। याभनवस्तिः॥सः॥ **अब्रज्य निद्यारका मधुरिंडनः जरेजः** ्वतः। , এव युक्तद्रत्थाविष्ठः जवहा

निश्ननीकनः॥ युक्तद्रथवि**डः॥ 🗭॥ পঞ্মূলস্য নিষ্কার্থ স্তৈল সাগধিকা** মধ। সসদৈব: স্বস্ট্যাহ্ব: সিদ্ধবৃত্তি রিভি মৃত: ॥ সিদ্ধবন্তি: ॥ # ॥ मान मत्कारिकः अर्याप्तिवादश्च मः জীনতা । বর্জযেদপর সর্ব মাচ-রেৎ স্নেহ্বস্তিবৎ 🛭 🗱 📗 অথোত্তর-বস্তি বিধি:। অত:পর পুবক্ষ্যানি বস্তিমূত্তর সংজ্ঞিত। নিৰহাদুত্ত-ता यथा उथा पुरुत म छकः॥ घा-দশাঙ্গক নেত্র মধ্যে চক্তক-ণিক। মালতীপৃষ্কবৃত্তাভ ছিদুং সর্বপনির্গম ।। পঞ্চবি শতিবর্যাণা মধোমাতা দ্বিকার্যকা। তদ্দ্রণ প-লমাত্রা চ স্নেহদেগ্রকা ভিষম্রৈ: ।। অথ স্থাপনশ্লস্য তৃগুস্য স্থান ভোজনৈ:। স্থিতস্য জানুমাত্রেণ भीति २ चिष्ठ भनाक्या ॥ जिथा भ ए नार्गं उठात्वः निर्याबर्यः । শনৈ: শনৈ: ঘৃ তাভ্যক্তে মে ঢুরজু २त्रुवानि यहे।। छछा १वशीएएर-দ্বস্তি শনৈ নেঁত্র বিনির্হরেৎ। ততঃ পুড়্যাগতে বেহে বেহবন্তিকমো-হিতঃ ॥ জীণা॰ কনিষ্ঠিকাস্থল। भिवः वर्षाप्रभाक्ष्मः । मूहः भूत-**ण • (याब)क (याम) छ म्हजूत्र कृष • 11** ष्ठात्रून भ्वभार्ग ह मृत्र्वाव विष्याः

कारार। म्बक् ह्विकारत्यु वालीनी॰ (ज नमकुल ।। मति निद्यम मास्य भृद्धः (नर्वः विष्करिः। भावजीश्यः বৃষ্ডাভ নেত্র মিত্যুক্তরাৎ পুনঃ স্কা **শ**দাভিধানে বালানা তভোপিনে-खन्रम्ख् डा रवादनार्थ । रवानिमा-(गंषु नात्री ११ । सुरु मा बाहि भानिका ।। মূৰমাৰ্গে পলোমানা বালানাঞ্ দ্বিকার্বিকী। উত্তানীবৈ দ্রিবৈ দ-म्राट के क् बिरिन विष्क्रमाः॥ वानु-ভ্যাগছতি ভিষক্ বস্তার্ত্তরসংজ্ঞি-তে। ভূযো বস্তি বিদধ্যা সম্যুক্ত। त्माथरेन र्ख रेगः ॥ कल न खि॰ विषया-षा वानिभाषं मृतः छिषक्। मृद्धि বিনিভিত্তা প্রকা শোধনদুব্যস -युजाः ॥ मञ्मात्म जया वालो मन्त्रा ष्ठिः विभावमः । क्वीतिवृक्षकय। গেণ প্ৰদা শীভলেন বা ৷৷ দ্ৰ্নানে বতৌ যিমান স্থানে বস্তি দৃত্ত স্থাম্ मञ्घात । विखः मुक्काः मूनाः खीना मार्ख्यका रुकः । रन्धानूखद ষতিন্ত নোচিতো মে হিনা কুচিৎ ॥ नग्रादंगा विकासि यागरकम् **এব চ। বতে ক্** इत्रम• छन्। सन्। नः (तुर्विखना ॥ 🗫 ॥ व्यथ कृतवर्खि ৰিধি:। মৃতাভ্যক্তে গুদে ক্ষিপ্তা भूका साम्रुधमिछा । भवा भूवे दिंबी

বৰ্ত্তি: ফলবর্ডিক সা মৃতা॥ ইতি ভাৰপুকাশ:॥

বৃত্তিক্যাট্য: পু॰ অরিষ্টুর্ক্ষ: ।
ভূরিঠা ইতি খ্যাত:। যথা। অরি
প্রে। বৃত্তিক্যাট্যে। বেণীর: কেনিলঃ ক্ষুণ:। ইতি শহ্চন্দ্রকা।।
বৃত্তিমল• লী মূত্র•। ইতি হেন
চন্দ্:।।

स्व की पुराः। यथा। युक्तम्याः (स्वेशिकः माध्यः मस्याः वस्ति । इंडि॥ भनार्थः। यथा। जातः भनार्थः भगः माध्यः मस्यः उद्ध्यः वस्त ह। इंडि ह विकाश्यान्यः॥ क्वमित्र वस्त्रप्रश्यः जादा एजावण्ड। इंडि नार्यभाक्षः॥ महिनानमार्थः यं वक्ष। इंडि विनाधमार्थः॥

বস্তুক ক্লী বাস্ত্ক । ইতি শব্রহা-বলী রাজনিঘট ক।। বস্তুকী জ্ঞী খেডচিল্লীশাক:। ইতি রাজনিঘট:।।

বস্তা জী গৃহ । ইত্যমর: ॥
বন্ধ জী পরিধানাদ্যপথুক্তকার্পাসাদিনির্মিতবিস্তা। কাপড ইতি
ভাষা। উৎপর্য্যায: । আহাদন
হ বাস: ১ চেল ৪ বসন ৫ অ শুক ৬। ইত্যমর: ॥ সিচ্য: ৭
প্রোতঃ ৮ ল্ডক: ১ কর্প ট: ১৪

मार्टिकः ३७ कमिनुः १२ । ইউ किंगचंत्रः ॥ वांत्रनः ३० विष्टयः ३८ ल्यांड १८ हार १५ वाम ११। **इ**ि नद्दद्वावनी ॥ # ॥ व्यम् शक्रिशाम विवि यंथा। **ज्**खः। विक-কো হৰ্ভৱীৰক না শচাবজ এব চা । (मोज मार्ड जथा कर्म मन्त्र कि-श्रायम्भि ॥ विकक्षः भन्नीभागान-ष्ट्रंकहः। उथात् । नदीधानाष्ट्रहः कक्षा निरका शाभुत्री ভবেছ। मृष्डिः । বামে পৃষ্ঠে তথা মাভৌ কক্ষর্রয मृ । क्ष छ । अख्यः करेकः अदी सर्ख (या विशुः म मूहि: श्रृड: ॥ विशिष-नः। नार जो वृज्यः येषज्ञ नाहास्य कि कानुनी। अडबीय भूमेख अर्रहिम মুভযো ওযোঃ।। পুচেতাঃ। দশা-नाजो भुरवाजायया मृख्या मार कर्मान कक्षृकी छ । उन्हारी गया व ग॰ চৌপৰীভব**ে। यथा श**स्कामः वीजक वार्यास्त व बिखास्टोमः। **७था महार्गए**ड चङ्गामूखदाहानेनः मुख्या इंडि म्र्डः। व्यव यथा दि জোন্তমৈঃ সধ্যাপলব্যত্বাহিনা উপ-বীত ধার্য্যতে তথা উত্তরাহাদন প नि बिरबा खेरेम द्विष्ठि गुमणनमावः। প্ৰাণ্ডক ভ্ৰবচনেৰ সৰ্বেধাণ বিৰন্ধ छ। भुजीरकः। भारतस्यः। अकारकश

সো ভবতি তস্য উত্তরার্চ্চেন প্রহাণ দ্যভীতি। ইত্যাহ্নিকতত্ত্ব ।। 🕭 🛭 অস্য ধারণশুণা:। যথা। কাম্যু খ-भन्। मायुष् भन्ने प्रः भुहर्षनः । **জীন্দ পারিষদ শ**স্ত নির্মানাম্বর-ধারণ'।। ইতি রাজবল্ল 🕫 ।। 🗱 🛚 🖠 অপিচা সাতস্যানন্তর সম্প্রেশ তন্মার্জন । কান্তিপুদ শরীরস্ত कख्या (मायनाननः ॥ (कोरवयः हि-ত্ৰবন্ত্ৰক ব্ৰক্তবন্ত্ৰণ তথৈব চ। বাত শ্লেম্ছয় তত্ত্ত শীতকালে বিধার-হেত ।। কৌবেষণ পউাম্বরণ ভসর -্রক্রঞ্চ।। মেধ্যং সুশীতং পিত্তম্নং 🏶-ষায় বন্ধ মৃচ্যতে। ভব্দারযেদুক্ষ-কালে ভঢ়াপি লঘু শস্তে॥ কবা-য কোকচী ইতিলোকে। কৰাইরাগ ब्रक्कः वा। भूद्रम् भू छनः वक्कः भीछा-**७**भ विवाद्मणः। नरहाकः नह या नी-ভ॰ তভু বর্ষাসু ধার্যেৎ।। যশস্য काषा भाष्याः विमन्त्रम्यक्तः। खुठ्यः बणीकत्रः क्ट्राः नवः निर्माण व्यवद्यः ॥ काम्रोः कारमान्ती**नकः ।** क्रानि व करेन: जिक्क धार्याः मिन মন্বরণ। ততু কণ্ড্ ক্মিকরণ গ্লাম্য-वजीकतः भद्रः॥ यवजी ब्रामाछ। দারিদু: বা। ইতি ভাবপুকাশঃ।ঞ্চা। व्यव नवब्द्रश्रीवान निनः ॥ युकाः নুরাধ বসু ভিব্য বিশাধ হত চিত্রো-खत्राणिनवेनारि छित्रवछी यू। कन् ॥ क बीव वुध मृक नित्ना एनवा हो। शार्याः नवः वसन भीश्वत्र (एवजुःहो ।। ইভি জ্যোভিস্তত্ব ।। 🛊 ॥ অপিচ। ज्र्यं। ठान्नथनः युगः मनिषितः द्वाभः সদা ভূমিলে। বন্তাণা বহুতা বুং जूबखरतो विन्तागमः जलानः। नाना खागगुजः भुरमामभगनः निवासः ना जार्गात (नोत्त मूरः थनू ताग শোক কলহা বস্তে ধৃতে নৃতনে। ইতি कर्पाताहमः ।। क्षा वामा कार्यमः द्याग निविक्तिनानि यथा। मन्त् मक्त वंशेषु बारमाः माक्तवामात्र েবজ্ঞাণ কারসংযোগো দহত্যা-नथमः वनः॥ ३७।। इकात्रक्र ॥ #। (उम्रानकन वर्षा। वारमाम-শ্বন্দু সালোক্য মখিসালোক্য মখ मः। ইতি শুদ্ধিতত্ত্ব ।। 🗱 ॥ অপিচ ঃৰিলানাং যে তু সততং শৃভবন্তপ্-দা নরাঃ। বজগন্ধযুতঃ পছা তেবা॰ मुबव भी बनाश हेन्।।सर्वहिन् इति सम्पर्याला भारतान नामाधाः या। ।। । । । । । विष्णुण्या विधि र्यथा । मुक्ब अपरकीत्वय बानु कार्भाज-कारिकिः। दारमाकिः मुख्यविक् जुल्ले बाचानः शिवाशक्षेत्र छो वन

कियारयात्रनामान्यायण्य ॥ 🕸 ाः ভদ্গুছণ বিধি র্যথা। বিষ্ণুধর্মোন্তর া বন্ত্রণ দশান্ত মা দদ্যাৎ পরিধাব **७**था भून:। व्याक्ष्याभानरहो यान गाक्रिय ह भामूक ॥ # ॥ उन्हा-विभिन्न र्यथा । छोज्य । वाईन्लाउ মৃত বাস: সৌম্যানি রজতানি চ। পক্ষিণশ্চ তথা সর্বে বাযব্যাঃ পরি-कीर्बिजाः ॥ जर् नुजिगुहन् । विका ত্ত॰ যথা। হারীতঃ। মণি বাসে। প্রাদীনা প্তিগুছে সাঘিত্রাইস-रुम् अल्पर । अक्षेमरुम् अक्षेत्र । রসহসু•। ইতি শুদ্ধিতত্ত্ব•।। #।। অপিচ। প্রভিগবানুবাচ। কার্পাসং কাম্বল বালু কৌৰজ বন্ত্ৰ মিষ্যতে । ७८ भूई भूकि यिद्व व मेखि (पंवाय **हार मृद्धर ॥ निर्मनः मिलनः** कीर्नः हिम गाजाविक्छि । भव्रकीय वाथूम्डे॰ म्हिविष्कः उत्थाविष्ठः ॥ উপ্তকেশ বিধৌতঞ্জ শ্লেম মূত্রাদি मृषिजः। भुषात्म (प्रवजान्ध) क रेपर्व रेगाबा ह कर्याना। वर्ड्स्टर मान-বোপেন বজ্ঞাদাবুপযোজনে। শাপ-থোগেন ইভাৰ স্বোপযোগেন ইভি मुहिट भूखरक भाठे:।। উखद्रीया-ख्वामाली निहातन। त्यामहत्नकः अ अतिशानक शोकवान। मू । वान

शुरगात्रायः । भागवज्ञः नीभावकः ভথৈবাভপবারণ ৷৷ কুচিৎ পুস্তকে শাণবন্ধ নিত্যত্র মণিবস্ত্রমিতি পা-ठे: । हञ्जाङकः **उथः मृन्ः शकः मृ**र्-**जान**, दृष्टे र । भजाका धुक म्खारि भू उ॰ वज्र॰ প्रयाद्धरय ॥ व्यन् जा वंद्रेगार्शे ह अधियः मञ्जाकाणि ह। ब्रक्ज॰ को ययवज्रक स्हादिवा शु-मभारत्मा भोखः उरेथव कोरययः। वामुएस्वाय । । १८.म् ८५९ द्रक्छ कष লং দদ্যাৎ শিবায় পরমাতানে । বি চিত্ৰ সৰ্বদেবেভ্যে দেবীভ্যে হশু निर्वम्पर । कार्लामः नर्बट्याङ्मः मम्डाट मर्खिं छ। वन जू ॥ रेनकान्छ-ब्रकः मन्त्राङ्ग्वाम्यन्वाव हिन्दनः। ७था निक्ष्डित क्ख निवाय विनि (वर्ष्यः ॥ ने,नीवक्ष यद्यः ७८ गर्बज दिवरिक्जंड॰ । रेमरव रेशरज (या भरवारण दर्जाव उ विवक्ताः ॥ नीनोबक भुभागाञ्च का मन्त्राधि-करव वृक्षः । निद्मना छन्। छर्नुका ভনা ভবতি ভৈরব।। বিচিত্রে বাস-नि भून लग्नः नेलीवित्रक्षिछः। वज्र मन्। बाहारति नान शेषा जू कराह-न।। विभनाः ताकाणा यवर (नः वानाः वामत्वा वया। उया जुनन वर्णियु वज मूख्य मूह्य । ब्रह्म

ত্রীয়তে লজ্জা বজেণ ত্রায়তে ভ্রম। বজ্ঞাৎ স্যাৎ সর্বতঃ সিদ্ধি শত্রগাঁ-शुरक उट ॥ इंजि कानिकाभूत्रात ७৮ व्यव्यायः ॥ 🗱 ॥ ब्राङ्या नना वजाहारिङ मजीतः कर्डवाः। यथा। नर्दरा मङ्गलः त्रञ्चः शात्रायः मङ् मूर्वगा। व्यवश्वाहां निजः गाजः न वि-(भुड़ा: भुम्मीराट ॥ इंडि डोबर ৮৯ व्यव्यायः ॥ 🗱 ॥ नील बञ्जः शद्धि-পাণ বিষ্ণুপুজননিকেথো যথা । বা-बार छेवाठा ज्वरङा नीलवाज्ञन था हि या यूनन ने जि । वर्षाण শত পঞ্কুমি ভূঁজা স ভিছতি ॥ ভস্য বক্ষ্যামি স্শোণি অপরাধ विल्लाधनः। भागिकंडः विभावाः ক্ষি যেন মুচ্যেত কিল্বাৎ ॥ বুত ठानुत्रायण क्षा विविष्टिन क्यांना। मूह्य किनिवार ज्य वर मिड-मनः मयः ॥ इंडि वाद्रार्घ नीर्वाद-ज्ञारीयानभारिक खनामाध्यायः ॥ ॥ विकृत्बत तक उद्यभनी शान-निरवर्षा यथा। वादाक् उवाह राज्ञ मन्यूका (गाहिमा मूनमर्न । उन्हानि भ्रु मूल् निक्यं न (माक्राप ।। ब्रबस्याम् नादीय् ग्रहर नगरक । (न्युरहे। क्षरं राज्य कान उः।

হশ পঞ্চিব বসতে তত্ৰ নিচ্চযঃ। রলো ভূত্বা মহাভাগে রকবন্ত্রপ द्वारणः ॥ शुर्यण्डलः शुरक्रामि **७**म् कायविष्माधनः । (यन मृध्रिष्ठ रैव ভূমে भूक्याः भाजविद्धिंजाः ॥ **क्षकाशात्र** ७७: कृषा मिनानि मन সপ্ত চ। বাযুভকো দিনত্রীণি দিন-মেক জলাশন: ৷৷ এব স মুচ্যতে ज्य यम विलियकातकः। शुगरिकः ख॰ ७७: कृषा ममाभो द्याहरङ সহ।। এতত্তে কথিত ভূমে রক্ত-বন্ধবিভূষিত । প্ৰায়শ্চিত্ত মহা-ভাগে সর্বসংসারমোক্ষণ ॥ ইতি তবৈব রক্তবন্ত্রপরীধানপায়ণ্চিত্ত• ।। #।। পরিধত কৃষ্ণবন্ত্রস্য বিষ্ণুপা जननिरम्पा यथा। यः श्रुनः कृकवरञ्ज न मम क्यांभद्रायनः। (हेवि क्यांनि স্বী ও ওস ইব পতন শৃণু।। ঘূণা रिव शक्षवर्षाणि काष्ठङकण कायाउ। মশক জীণি বৰ্ষাণি কছ জীণি চ প-ঞ্চা নস গছ্তি সংসার মন কর্মা প্রায়ণঃ। পারাবভক্ষ জায়েত নব-ব্যাণি পঞ্চা। জাভো ম্মাপরাথে ন সিড: পারাবড়ো ভূবি। ভিষ্ঠতে ্ম পাস্থের বৈবাহ- প্রভিষ্ঠিতঃ।। ্য শুৰক্তানি ভগ্য সংসার किया । यनामी य ज्ञान कः

4.

কৃষ্ণবন্ত্ৰাপরাধত:।৷ সপ্তাহণ যাবক ভুক্বা ত্রিরাত্রণ শকুপি গুকাণ। ত্রীণি পিণ্ডান্ ত্রিরাত্রস্ত এবং মুচ্যেত কি-ল্বিষাৎ।। ব এতেন বিধানেন দেবি-कर्मानि काद्रायः । भूष्ठि जीगराजा ভুরামমমার্গানুসারক:।।নসগছতি সংসার মন লোকায গছভি। ইভি তবৈ কৃষ্ণবস্ত্ৰপরীধানপুাৰশিত্ত ॥ 🛊 ॥ পরিষ্তাধৌতবন্ত্রস্য বিষ্ণ-কর্মকরণনিষেধাে যথা । বারাহ উবাচ। বাসসা ন চ খৌতেন যো মে कर्माणि कात्रायः । भूति ভাগবভো ভূতা মম মাগানুসারক: 11 ভস্ত দোষ পুরক্ষ্যানি অপরাধ বসুদ্ধ রে। পত ভবেন সংসার বাসসো-ছিষ্টকারিণ: ৷৷ দেবি ভূত্বা গজোন্মন্ত স্তিপ্তত্যক নরে। ভ'ব । উষ্ট্র কেক ভবেজ্জন্ম জন্ম চৈক পর স্তথা।।গো-भागु (त्रकक्या रिव क्य हिक रूप छ-था। मात्रक् टेक्ककमा देव म्रा छ-বভি চৈকভ:়া৷ সপ্তক্ষমান্তর• পশ্চা-ন্ততো ভবতি মানুৰ:। মন্তক্ত ক গুণক্ত কম্ম কর্মপরায্ণ:।। নিরা-श्रदात्था स्कन्त अव्याद्रविविद्धि-তঃ। ধরণুবাচ। শুভ মেতৎ পুয; (द्वन यकुरा **म**मूनाङ्क । म माद्र नागरमाहिके (यन गहिंड नानवाः॥

পাুষ কি ভঞ্চ মে বুহি সর্বকর্ম সুখা বছ। কিল্বিশং যেন মুঞ্চন্তি তব কর্ম। भवायनः ॥ वाबार उवाह । मृनू उ-**ख्नि (मिर्वि कथ्यमान मयान्य ।** পুষেশ্চিত্ত পুৰক্ষ্যামি মম ভক্তিপ ब्रायनः ॥ यादरकन दिनः जीनि शि ণ্যাকেন পুন জ্রয:। কণভক্ষো দিন बीनि भाषांत्रन दिनवर ॥ এवः कृत्रा মহাভাগে বাসসোদ্ধিকারিণ:। অ-পরাখ ন বিদ্যেত সংসার্থ ন গছতি ৷৷ ইতি ভবৈৰ অধৌতবাস: পরিধা न পु।य कि खना मा श्रायः ॥ 🗱 ॥ व्यय পরিহিতপরকীয়বন্ত্রস্য বিফুপ্রাদি **থঃ পারক্যেণ বস্ত্রেণ নাবধুতেন মাধ**ি वि। পু। यक्ति जी भूमा मृथ्या मम कर्म পরায়ণ:।। করোভি মুম কর্মাণি স্পৃ-ষ্ট্ৰাতে মাণতমঃ স্থিতঃ। মূগো বৈ জা যতে দেবি ব্যাণি ত্রীণি সপ্ত চ।। ছীন-পাদেন জাথেত চৈকজন্ম বসৃন্ধারে। মূর্থ ক্চ ক্রোধনকৈর মন্তক্ত কৈর জা-যতে ॥ ভস্য বক্ষ্যামি সুশূোণি প্রা-যশ্চিত্ত[,] নহৌজস•। যেন গছতি স•-সার মন ভক্তো ব্যবস্থিতঃ ॥ অষ্ট ভক্ত ভতঃ কৃত্ব। মন কর্মপরাযণঃ। মাধ্যৈতে তু মাসস্য শুক্ল**পক্ষ** षारणी ॥ जिरश्रेक्षनामाय जब कार्डा मार्डा बिर्जनमुगः। यनन्ऽ-মানসে। ভূত্বা মন চিন্তাপরায়ণ:॥ পুভাতাযান্ত শৰ্য্যাণ উদিতে চ দিবাকরে। পঞ্গব্য ততঃ পীত্বা শীঘু• মুচ্যেত কি'ল্বাৎ।। য এতেন विधानन भाषाक्ष जनाहात् । সৰ্বাপবিনিমুক্তি৷ নম লোকায গছতি॥ ইতি বারাছে পরকী বস্ত্র-পরীধানপাু্যশিত্তনামাধ্যায়:॥#॥ কাঞ্চন নিৰ্মিত বক্তপুমাণ যথা। যা-বৎ কাঞ্চনবজ্ঞাগা বাহ্নিকা গোপ-कन्रकाः। कान्छ वाययुः भीषु र ब **इन्मु**ावणी गुरा ॥ इंडि वृक्तरेववरर्ड **এ কৃষ্ণ হল্ম খণ্ডে২৮ অধ্যায: !! # !!** আসন বসন শাঃা জাঘাপত্য कम ७ लू:। या जानः मृहि द्वि जानि न পরেবা কদাচন।। #।। ইবজৌতাদি-বস্ত্রস্য পশ্চিমাগ্রাদিপুসারিতবন্ত্র-. म् । च व्यापो अवुः यथा । द्वेषको उ• खिया (थोड॰ यह्बोड॰ त्रह्नकमा जू। वार्षोड॰ उधिकानीयाम्ना पिक्रन পশ্চিমে ॥ ইভি কর্মলোচন ।। # 11 मक्राज्याः । भागगुगूमगगुष्ठा (धो-छ वञ्चः भुनाद्रायः । शन्तिमागुः क्रिकार्यः भूनः भुकालनार मूहि॥ व्यवार्षः स्मा वृक्कवर्थाक्षा भुटिखाः । ययः (थोरङन कर्डव्या किया धर्म्या

বিপশ্চিতা। ন চ রাজকংখীতেন नार्षोर्जन चर्तर कृहिर ॥ भूव মিত্র কলত্রেণ খ্রাতি বান্ধবেন চ। দাসবর্গেণ যদ্ধৌত তৎ পবিত্র নি **ভি ছিভি:।। # ।। मात्नाखद्र- উ-**कीय वज्रमा थार्यापुः यथा। उकीय थाद्रगः निदाकनाभनयनाय। उन তদনন্তর নথার্য্য । তথা মহাভার-ত । আপ্ল ত: সাধিবাসেন জলেন চ সুগদ্ধি। द्राष्ट्रश्मिकः शुन्र ऐकीय॰ भिश्विता निष्ठः ॥ **कनक्**य निमिन्छ रेव विश्वेषायाम मूर्वन । শিথিলার্পিক অগাচব্দ ॥ 🗱 ॥ নিবিশ্ববদ্রাণি যথা। ভারতে। ন স্যুতেন ন দঞ্জেন পারক্যেণ বিশেষ-७:। मृविकार कीर्न कर्म **ल** र्यादिहक्ताः ॥ नात्रिमः ए । न तक भूनुन वारमा न नीलक भूमम् उ मनाज्यः मणाशीनः वर्द्धायमञ्जर वृदः॥ উन्नन उरकि ब्रक्डविष्मदः। षाठाववाङ उपना । मणाशीतन बाज्जन व्यर्गाए कर्मानाज्ञावजः । विकुषार्याखात । वज्रः भानाष्ट्रकः धार्यं ने ब्रक्त भिन्त ख्या। स्रोन ञ्चानमण्डिकव (यं ठ॰ शार्व)॰ भुवङ्ग जः ॥ উপानश् नान्ष्र उ दुक्तम्बक्ष श इत्रथ्। न जीर्भनवद्यामा उत्रह

বিভবে সতি ॥ৠ। যোগিযাক্তবহুঃ । সার্টেব্ব বাসসী ধৌতে অল্লির প विशाय है। शुक्कात्वाक स्वरिक्षण श्खो भुकानसङ्खः ॥ अजात খৌতবস্তাণা শাণ ক্ষৌমাবিকানি চ। হতপো যোগপউয়া ছির্বাসা যেন বা ভবেৎ ৷৷ অধৌতেন চ বক্তেণ निक्र रेनिमिखिकी किया। कर्वन् ফল• ন চাপ্মেতি দক্ত• ভবতি নিযু-वः॥ इंडरभा (नभाग क्यूनः॥ 🕸॥ তপণাৎ পূর্ব সানবন্ত্রনিষ্ণীডন-निरम्(का यथा। निञ्जो एगिंड यः भूर्वः সানবন্ত্রন্ত তর্পণাৎ। নিরাশা শুস্ত গছন্তি দেবাঃ পিতৃগণৈ: সহ।। # ।। ্যাবালি:। স্থান্ কৃত্বাদু বাসাস্ত বি-मूब इक्ष यदि । शुग्गयाम्बर कृषा भूनः मात्नन मूक्ष्रि ।। 🗱 ॥ नाम् (मक्क रजन श्राहि स्थार कथ-क्षन। হারীত:। আদু ক্ষ সন্তবাত হত মপি শুদ্ধ মিতি ৷৷ঞ্চ৷৷ মদনপা-त्रिकार्ड भावस्त्रः। এम्स्क्रहारमा ভবতি ডস্যোত্তরার্ছেন পুছাদযতী-ভি। ইত্যাহ্নিকতত্ত্ব ।। 🗱 । সংক্রা-স্ত্যাদৌ বন্ধনিপ্লীডন নিষেপো যথা। বট্বি:শন্ত্রিগনৌ ৷ সংক্রান্ত্যাং शक्षमण्डाक बामण्डाः मान्द्रवामद्र । वज्रः न भी प्रत्यख्य न ह क्रीट्रिय

যোজযেৎ ॥ ইভি ভিথ্যাদিভৰু॰ ॥ বস্ত্ৰস্থিন॰ ক্লী ছপ্ৰ• । ইভি ত্ৰি-কাণ্ডশেবঃ ॥ বস্ত্ৰগৃহঞ্চ ॥

বস্ত্ৰগৃহ প্লী বস্ত্ৰনিৰ্মিতশালা।
তাঁবৃ ইতি ভাষা। তৎপৰ্য্যাথ:।
পটবাপ: ২ পটনয় ৩ দূৰ্য ৪
ছল ৫। ইতি ত্ৰিকাপ্তশেষ:।।

বস্ত্রগৃদ্ধি: পু॰ পরিধানবস্ত্রস্যগৃত্ত-নণ। তৎপর্য্যায়:। উচ্চয়:২ নীবী ৩ । ইতি ত্রিকাওশেষ:।।

বস্ত্রপঞ্জল: পু॰ কোলকন্দ:।ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

বস্ত্রপূত্রকা স্ত্রী বস্ত্রনির্মিতপুত্ত-লিকা। ইতি শব্দমালা॥

বস্ত্ৰণা জ্ঞী মঞ্জিষা। ইতি রাজ-নিৰ্ঘণীঃ।।

বজ্রযোনি: জ্রী বসনাৎপত্তিকা রণণা যথা। ত্বক্ কল ক্রমি রোমা-ণি বজ্রযোনি দশে ত্রিবু। ইত্যমরঃ॥ বজ্রপ্তন: পুণ সমুদ্রঃ। ইতি রাজ-নির্ঘণী:॥

বস্থা প্লী বেতনং ॥ মূল্যা ॥ বসনং

। দুব্যা ইতি বিশ্বা ॥ ধনং ॥ মৃত্তিঃ
। ইতি হেমচন্দুঃ ॥ তৃক্। ইত্যা

নালীকাষ্যা বামাশুনঃ ॥

वनः शुः गृनः। ইত্যমतः॥ वन्ननः क्षी कही ज्याः। ইতি मदः त्रजावनी॥

বসুসা জ্রী স্নাযু:। ইত্যসর:।। বস্বৌকসারা জ্রী ইন্দুপুরী।। ইন্দু-নদী।। সবেরপুরী।। সবেরনদী। ইতি হেমচন্দু:।।

বছ ই ক ত্বিষ। ইভি কবিকল্প-জন: ।। ই ক বংহযতি । ত্বিষি দীপ্তৌ। ইভিদুর্গাদাস: ।।

वेक छे शुभाग। इंडि कविकन्नक्रमः॥ शुभग भिरु कान्छ-न्। क्रन । ये উश्रः । यः दर्डि বহতে ভার• গাুম• জন: পাুপ্র-**डी** डार्थः। 'ঔ অवाक्षीट। वर्षाष्ठ-রে অকর্মকো २४°। यथा। জন্ব: স-রিদ্বহতি সীমনি কমুক্ঠীতি নৈষ্-ধে। মনদ মক্দ্ৰহতি গৰ্জ্জতি বা-ব্লিবাছঃ। ইতি মহানাটকে। ববা-হ রক্ত পুৰুষা স্ততো জাতা: সহ-मुनः। ইত্যাদি मिष्कार्थ (माध्रा-मिक वरुषाजुः मानाउ वर्गम **न्यत्र**श्तरवो । वञ्च उञ्च वञ्चाम्य ज्ञ-याज्यापरवाक्षामि इत्यतारभक्ति-ত:। ববাহ ইতি চণ্ডীপুশোগসঃতু বাহ ড বল্লে ইত্যমাৎ গণক্তা-নিত্যত্ত্বাৎ পরসৈপদ সংজ্ঞ: ্ অ-

निकार्थदार সূসাব ইত্যর্থ:। অথ বা বব ইত্যাহ ইত্যেব ব্যাখ্যান । ইতি দুর্গাদাসঃ॥

वशः भू॰ वृषक्षक्षभुरम्भः। ইত্য মর: ॥ ঘোটক: ॥ বাযু: । ইভি মেদিনী ॥ পন্থা:। ইতি ত্রিকাণ্ড (मयः। नमः। ইতি (स्महन्तुः॥

वह्डः भू॰ वृषः॥ भाष्टः। ইতু ণাদিকোৰ: ৷৷

বছতিঃ পু॰ বাযু:। ইত্যুণাদি-कायः । लोः॥ महिवः । इंडि वश जी निर्मा इंडि इस्माः॥ (मिनि !!

বহতী জ্রা নদী। ইতি কেচিৎ।। বহতঃ পু॰ পথিক:।। বৃষভ:। ইতি মেদিনী॥

বহন ব্লী হোড:। হড়ী ইভি ভাষা । যথা। তরণো ভেলকে বারিরথো নৌ স্তরিক: প্লব:। ছোড স্তরান্ধ্ र्बरुन वर्डिन वार्बिः भूमान् ॥ ইতি ত্রিকাণ্ডশেব: ॥

বহন্ত: পু॰ বাযু:। ইতি সিদ্ধান্ত कोमून्यमूर्गाम्बृखिः॥ वात्व बि। इंजु।गारित्कायः ॥

বহল: পু[•] পোত:।ইতি হারা[.] বলী॥ দৃঢ়ে ব্ৰি॥ ইতি হেমচন্দু:॥ वश्नगन्नः क्री न्युत्रहन्त्रनः। ইতি ্রাজনির্ঘণ্ট:॥

वर्ग व्यक्त भू । इंडि तञ्जनाता ॥ **नृष्ठकास्यत्र ।** नन्ती-वृक्षा भवम्की ख्या भवविणी लिका । ठक्क ईरुल ठक्क फ मिट्ट **ण्की ग्रक्शाः ॥ ३७। ११ गाठेः ॥** বহলত্বচঃ পু॰ খেতলোধু:। ইভি व्राक्तिर्घकः ॥

वर्वा की भंजभूत्रा। ইভি রাজ-निर्घण्टः ॥ कृतिमा । ইতি ভাব-পুকাশ:॥

বহিঃ ব্য বাহুণ। ইত্যমর:।।

विश्विष्ठीहतः भुः वनीतः। इंडि ত্রিকাও:শবঃ॥

বহিত: তি অবহিত:। ইতি দিক্-পকোষ: ॥

বহিত্রণ ক্লী পোতঃ। তৎ পর্য্যায়ঃ। वार्ब है: २। इंड कि का छान्यः ॥ विश्वकः क्षे अलगानः। यथा। সাংযাত্রিকঃ পোত্রণিক্ যানপা-ত্র• বহিত্রক•। বোহিত্যে বছন• (भा उ: (भा उवारहा नियानकः।। ইভি হেমচন্দু:॥

विक्र्षात्र॰ क्ली (ठाद्रग॰। ইত্যमद्रः॥ विष्वांत्रभुरकाष्ठाः क्षी गृहराषा-त्राष्ट्रिः भूरकार्षः । उर्भग्रायः । भूवानः २ भूवना o निन्हा s l

ইত্যময়: 11

বহিত্ত: ত্রি বহির্গত:। বহি: শব্দপূর্বক পাপ্তরে ভ্যাতো: কর্ত্তরি
ক্র পৃত্যযেন নিয়ন:। যথা। পক্ষ
বিষয়িতা বহিত্ত সাধ্যবিষয়িতা
ঘটিত ধর্মাবিছিন পুতিবধ্যতাশালি সংশ্য: পক্ষতা। ইতি জগ্
দীশা:।।

বহিমুথ: ত্রি বিমুখ: । যথা ।
নরসিংহাচার্য্যপৃত ইশানসংহি
ভাষা । শৈবো বা বৈক্ষবো বাপি
যো বা স্যাদন্যপ্রক: । সর্বা প্
ভাফল হন্তি শিবরাত্রিবহিমুখ:
।। ইতি ভিখ্যাদিতভূ ।।

বৃহিশ্চর: পু॰ কর্কট:।ইতি হেম চন্দু:।।

ৰহেড্ক: পু॰ বিভীতকবৃক্ষ:।ইতি রাজনিষ্ট:।।

ৈচৰ বিভূম ভূম শোভনা:। অব-नथाइवनीयो मकिनान खरेवव ह ॥ অञ्चाहार्य्या गाईপडा ইरडारड मण वङ्गयः ॥ व्यत्ने इन्रायाकानि यथा। ভাজকো রঞ্জ रेम्हर दूरकः *(मु*ङ्क खथा। शाद्राका वश्वकरेक्टव দাবকাখ্যুক্ত সপ্তথা ৷৷ ব্যাপক: পা-বকশ্চৈব শ্লেমকো দশম: মৃতঃ ॥ 🗱 ॥ भदीद्रञ्जदङ्गः ज्ञानानि यथा। वङ्गाया (नावमृत्व व न नीना मण (पश्चिः । (पातमृत्य)) यथा। বাত পিত্ত কফা দোবা দ্ব্যা: সু্ঃ मध्याज्यः । ইতি मात्रपाजिनकः ॥ # ॥ उब निषक्ष क्यां नि यथा। নাশুজো হগ্নি পরিচরেৎ ন দেবান্ कीर्ज्यपृषीन्। नहान्नि वद्वराष्ट्री-मान् (नाभएर)। पदः कुटि ॥ न চৈন পাদত: **অ**র্থাৎম্থেন ন ধমে-দুধঃ। অগ্নৌন নিঃক্ষিপেদগ্নি নাডিঃ भुभगरयख्या ॥ न वङ्गिः गृथनियाः रेम जु नरबमान्ति वू शः। समेशि रेनव হন্তেন ম্প্ৰেলাপ্সু চিরণ বদেৎ।। নাপ ক্লিপেলোপধনে ন স্পেণ চ পাণিনা৷ মুখেনাগ্নি সমিন্নীত মুখা-দগ্রিরজায়ত।। ইতি কৌর্মে উপরি-ভাগে ১৫ অখ্যায:॥ #॥ অস্যোৎ-পত্তি यंथा। त्मीनक উবাচ। সর্ব- শুত্ত মহাভাগ পরিপূর্ণ মনোম্ম । अरुना ल्याज् मिहानि वाझ कर-পত্তি মীপ্লিতা ।। সৃত উবাচ। একদা সৃষ্টিকালে চ বুক্ষানন্তমহেশ্ব-ताः। (४ उद्दीन गृः मर्ख पृष्टु विकु जगरभिक ॥ भन्नम्भद्रक मः ভাষা কৃত্বা সি হাসনেষু চ। উষু: সর্বে সভামধ্যে সূরম্যে পুরতো হরে: 11 বিষ্ণুগাভোদ্ভবা স্তত্র কা-भिन्तः कमलाकलाः । उब नृङ्ध-खि गायंखि विकृगा**धान्छ** मुस्रद्र•॥ ভাসাঞ্চ কঠিনা শোণি কঠিন স্ত नमखन । সिमाउ मूर्य भग्न मृष्ट्री वुका नकामुकः ॥ मत्ना निवादगः কৰু • ন শশাক পিতামহ:। বীৰ্য্য• পণাত চহাদ লজ্জ্যা বাসসা বিভু: ॥ তদ্বীৰ্য্যুণ বন্ত্ৰসন্থিত। পুতপ্ত কা-মতাপিত:। ক্ষীরোদে প্রের্যামাস नकीरं विदरं दिख। बलानूःथाय পুৰুষ: পুজ্লন্ বৃদ্ধতেজসা। উবাস বুন্ধণঃ ক্রোডে লজ্জিতস্য চ সংসদি ॥ এত सिमस्रात करहे। कलामू थाय ज-जुतः। भुगमा वक्ला (मवान् वानः त्वकः ममूर्णाः ।। वात्वा मधात वृक्ताः गः वाञ्चाक खयाक्षरन्। किक्षि-सावार कगठा॰ विश्वाठा वब्ह्या-षिक।। वालकम् अत्व थ्या हकादी-

कर्यन क्या। वसनक मजामाधाउ চিক্ষেপ পূজাপতি: ৷৷ পপাত দুর-**ा (न**रवा वकरना मुर्वेन ख्या। मूही॰ সংপ্রাপ মৃতবৎ কোপদৃষ্ট্যা বিষে-রছো ৷৷ চেত্তন কার্যানাসাম্ত-मृष्टेऽ। **ठ मह्नद्रः। मः**भागः (ठउनः তত্র তমুবাচ জলেশ্বর:॥ বক্ণউবাচ । বালো জলে সমুক্তৃতোমম পুগ্রো य-भीक्षितः। व्यरः ग्रीदा याम्यानि वुका भा• जाउरवर कथ•॥ वुका। বাচ। বালক: শরণাপলে। মৃথ্ বিকো মহেশ্বর । কথ দাস্যান্ ভীতঞ্চ ক্দন্ত শর্ণাগত ৷৷ শর্ণা-পত দীনার্ভ্র যো ন রক্ষেদপণ্ডিত:। পচ্যতে নির্যে তাবৎ যাবছন্দু দি-বাকরো।।উভযোর্চন শুরু। পুহ-म। मधुमूरनः। উবাচ मर्बञ्जुङः मर्दिणक यत्था ठिउ॰ ॥ जगवान्वाठ । দৃষ্টা সুকানিনী শোণি বীর্য্য পাতুঃ পপাত उट । वब्ह्या (भुत्रयामाम कीद्रारि निर्माल कला। उउ। वज्-ব বালক্চ ধর্মতো বিধিপু এক: ।কে-ত্ৰজ্ঞ সূতঃ শাস্ত্ৰে বৰুণস্যাপি গৌ-**१७: ।। स्राप्ति उवार । या विन्ता-**যোনিসম্বন্ধো বেদেষু চ নির্কিত: 1, শিষ্যে পুণ্ডে চ সমতা চেতি বেদ-विरमा विमू: ॥ मखः ममाजू वकाणा

বিদ্যাঞ্ বালকায় চ। পুশ্রো বিধাত্ र्बक्षिक निष्ठक वक्षणम् । विक् र्मराञ् वाचाय नाहिकाः मक्रि मुच् गा । সর্বক্ষো হু তাশক নির্বাণো বৰুণেন চ ৷৷ বিফুল্চ দাহিকাণ শ-ক্তি॰ দদৌ তথ্যৈ শিবাজ্ঞযা। মন্ত্ৰ॰ বিদ্যাঞ্চ বৰুণো রত্নমালা মনোহ-রাণ। ক্রোডে কৃত্বা চ তণ বালণ চুচুম্ব भागगा मृतः। इंडि तुक्त रिवर्ड अक्ष-জন্মখণ্ডে বহ্ন্যৎপত্তিৰ্নান ১৩০ অ-भगयः ॥ # ॥ उन्हाइनिवाद्रशीय श्रानि यथा। भाग गुरेमक्कव यवा वि-मुफ्का ह मृखिका । उयान्निश्च যদেশ্য নাগ্নিনা দহুতে নূপ ॥ ইতি নাৎস্যে রাজধ্যে রাভরকানাম ১৯৩ খ্ৰামঃ ॥ # ॥ অগ্নিবৈক্ত্যু তৎশান্তিক যথা। অৰ্থা দী প্যতে ষত্র রাষ্ট্রে যস্য নিরিন্ধনঃ। ন দীপ্যতে **१**5क्षन रान् म द्राष्ट्रैः शीफारङ नृरेशः ॥ পুজ जिन्मु भामः वा उथार्ककाः नि किक्षना भागाम जात्रगहातः न् পবেশন সূরালয় ।। এতানি যত্র দ হান্তে তত্র রাজভয়ণ ভবেৎ। বিদ্যু-তাবা পুদ ছান্তে ভ্রাপি নৃপতে ভ্র-॥ পুনশ্চানগ্লিজে। যত্র তত্র বিদ্যান্ম-रुख्यः। विनाशिः विमुलिक्शाः पृ-শ্যন্তে শৃত্র স্ত্রিটিৎ।। ত্রিরাক্রোপো

বিত কাৰ পুরোধা: স্সমাহিত: ! সমিজি: की ततृकागा अर्थ शिख য্তেনচ॥ দদ্যাৎ সুবর্ণঞ্চ তথা দ্বিজে-**ভো गाटिक वजांगि जथा** जुनका এবং ক্তে পাপ মপৈতি নাশং শদ-শ্লিবৈক্ত্যভব॰ দিলেন্দু ॥ ইতি ত-বৈবান্ড ভশান্তিরগ্নিবৈক্ভ্য• २०० व्यवतयः ॥ 🗱 ॥ मूर्याग्रस्या यथा। गार्चभाउता पक्किगान्न खरेथ-वारुवनीयकः। এতে १११७ द्वारा मू-খ্যা: শেষাশ্চোপসদ প্রয়ঃ॥ইভি ব-হ্লিপরাণে গণভেদনামাব্যাযঃ॥ৠ। বিজ্বিপুনধ্যগনননিষেধাে যথা ৷ ह्यो विर्लू विज्ञिविर्लू ह म्लाइ র্গুকৃশিষ্যযো:। ছলাগে চ ন গন্তব্যুণ ব্হ্মহত্যা পদে পদে।। ইতি কম-व्याहनः ॥ 🗱 ॥ व्यशिह । नांग्न-ব্রাহ্মণযো রন্তরা ব্যপেযাৎ নাগ্ন্যোর্ন तु।ऋगरय। नं अङ्गिष्यतय। त्रन्ड्या। তু ব্যপেষাৎ। ইতি তিথ্যাদিতত্ত্ব-ध् ब्रवहनः ॥ 🗱 ॥ व्यथं दङ्खिस्रनः । মানুষস্য বসাং গৃহ্ছ জলৌকাং তত্ৰ পেষ্যেত্র। হুন্তৌ তু লেপ্যেন্তেন অ-शिष्डम् न मुख्य ।। मान्यनीव्रज्ञ ना-माय थत्रमूख निधाय ७ । जागू।-গারে ক্ষিপেত্তেন অগ্নিস্তম্ভন মূত্তমণ ॥ वायनी छेनद्र॰ गृश्च मञ्जूब्वनवा वङ्गिष

সহ। শুডিকা॰ কার্যেন্তেন ততো হল্লি॰ পুঞ্চিপেদ্বলী ।। এব মেতহ-পুযোগেণ অল্লিস্তমন মৃত্তন । মু শুডিক বচাযুক্ত॰ মরীচ॰ নাগর॰ তথা। চরিত্বা চ ইম॰ সদ্যো জি-হ্বাযাণ জ্বালে লিহেছে।। গোরো-চনা ভ্রত্তরাজণ চূর্ণ কৃত্বা ঘৃত্ত॰ সন্দ॰ । দিব্যস্তম্ভণ পীত্বা স্যাম্যম্রেণা-নেন বৈ তথা।। ওঁ অল্লিস্তম্ভন• স্ক্র্ন্ন । ইতি সাক্ষেড্নে৮৬ স্ব্যায়ঃ।।

বিহিকরী জী ধাতীশ্বরী।ধাই-ফুল ইতি ভাষা। ইতি শব-চন্দ্রি।!

বহিতার জী দাহাওক:। ইতি রাজনির্ঘট:।।

बिह्णकः श्रु॰ यक्तध्भः। इंडि भद्रानुका॥

বিহ্নিত: পু• বিশা:। ইতি শব-চনিদ্কা।।

বহি গর্ভা জী শনীবৃদ্ধ:। ইতি শব্দন্দ্রকা॥

রিছিচক। স্ত্রী কলিকারীবৃক্ষ:। ইতি ভাবপুকাশ:॥

বহিজ্যলা স্ত্রী ধাতকীবৃক্ষ:।ইতি ব্রাক্তিনির্ঘটি:॥

बङ्गिरमनी जी अधिरसनीक्ष्रः। इति ब्राक्षिर्विष्टः॥ वङ्गव

विद्विश्वीशकः शुः स्वाञ्चः। ३७ मद्रद्वावनी॥ विद्विशिषका जी व्यक्तः। ३७

क्षराणिका छ। अज्ञत्समाञ्चाउ ज्ञाङनिर्दक्तेः॥

বিহিনানী পু• চিত্রক:।। ভলা-ভক:। ইতি রত্নমালা।।

विज्ञा की किंग्राभी। इंडि

বিজ্ঞিল্লী জী ধাত দী। ইঙ্কি রাজনির্ঘন্টঃ।।

বঞ্জিভোগ্য॰ ক্লী ঘৃত•। ইতি শন্ধ-চন্দ্রিকা॥

বর্ত্মিস্থঃ পৃণ পণিকারিকার্চ্ছঃ। ইভি জটাধরঃ॥ অগ্নিস্থঃ। ইভি রাজনির্ঘটঃ॥

वङ्गिभात्रकः क्ली कलः। ইতি **भन्**-চন্দ্রিকা।।

রিছিনিত্র: পূ॰ বাষু:।ইতি শব্দ চন্দ্রিকাৣ।৷

ব'ছ রতা: পু শিব:। ইতি হলা-যুব:॥

वङ्गिलाहकः क्ली काःम्राः। इंडि ब्राजनिर्वण्यः॥

वङ्गिवधः ज्ञी याशा। ইভি नम्-तञ्जावनी॥

विङ्गवर्गः क्ली ब्राकार्णनः। इंडि

व 🔋 ह्रा छः । पू॰ मर्ब्बवमः। ইতি वश्विमथः पू॰ कीव्रकः। ইতি वाकः ক্রিকাপ্তশেষ;।।

বিজ্বীজ ল্লী রাবীজ। ইতি তল্তে ॥ নিপুক॰। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ ষর্ণ। ইতি হেন্চন্দু:।। ত্রেগ্র পত্তি যথা। এজনা সর্ব দেবাক সম্বঃ ৰগ সংসদি। তত্ৰ কৃত্বা চ নৃত ঞ্ গায়ন্ত প্লুর দা: গণা: ॥ বি-লোক্য রম্ভা॰ সুশোণী॰ সকানো বহিরের চ। পপাত বীয্য চ-हार वद्धा वात्रता उथा।। উত্ত-স্থোমর্ণপঞ্জশ্চ বস্ত্রণ ক্ষিপ্তা জু**লৎ**-भुडः। कर्णन दर्भग्यामा म मूर्मक র্বভূব হ ।। হিরণ্যেরতসং ব হু॰ পাদন্তি মনীষিণ:। ইতি তে কথি-ত॰ সর্ব॰ কি॰ ভ্যঃ শ্রেত্মিছসি॥ इंडि वृक्षरिवर्स्ड श्रीकृष्णक्रमथा ७ হিরণ্যেৎপত্তির্নাম ১৩০ অখাযঃ

বিজ্বিশিথ জী স্বসুস্তো ইত্যনর:।। वस्तुम॰। ইতি রাজনির্ঘণী:॥

বহিন্দিখর: পু লোচমন্তক: 1 इंडि भदद्रदादनी॥

বহিশিথা দ্রী ফলিনী।ইতিধর <u> ११: ॥ कनिकात्री ॥ शाउकी । इंडि</u> ब्राजनिद्धैः॥

বহি শ জ্ঞ পু চিত্রকঃ। ইত্য नदः ॥

নিৰ্ঘণ্টঃ ॥ বাযু: । ইতি বিশ্ব নিৰ্ मद्रम्भवार ॥

वशः त्री वाहनः। इति (इमहन्दुः ॥ भक्षे । इंजुर्गापित्वायः ॥ वश्रा खी मूनिभन्नी। हेनु। गिन (कावः॥

বক্ষ রোবস'হত্যো:। ইতি কবি-क्लुक्रमः । वक्रिडि। ইडि पूर्गानामः वकः की अङ्गविष्यः। त्र ज्हार-ষোপরি কণ্ঠাদখো ভাগঃ। বুক্ ইভি ভাষা। তৎপয্যায়:। ক্রোডে ২ जुकान्द्रतः ७ देतः ६ द८मः ৫। इंडामदः॥ यकः ५ उँ८ मकः १। ইতি জটাধর:।। বক্ষণ ৮ গণর্স ঠ-कः । इंडि भद्दन्तुका।। अभिह । व्यथ् वक्ष क वर्म मा मुख्या वक्षः ख्**ल वर॰। ইতি শক**রত্বাবলী ॥ छम्। भू जाभू जलका ग्या। जब-वान्ममवकाः मार भीते बंकाः छि कब्छिं :। यक्ताछि वियोग নিয়: শঙ্কেণ নিধন তথা।। ইতি गाक्ष ५५ वशायः॥

বক্ষণ ল্লী বক্ষ:। ইতি শব্দ-हिम्का ॥

वःकाञ्ज॰ ही ন্তনঃ। ইতি শব্দ-त्रवादनी ।।

বকোৰহ: পু॰ স্তন:।ইতি বিকা-ওলেयः॥

বা ক সুথাগুিগভিসেবাসু। ইভি কবিবল্পদ্ম: ।। ক বাপয়তি। ইতি पूर्णापात्रः ॥

वा व गमनहि मंखाः। इंडि कवि-কলুজন: ৷৷ ওঠ্যাদিরপাযমিত্যে (क। गमन मिह वायुकर्ज्क (भव। ল বাতি বাযুঃ। হি॰সন সূচন মিতি **চত্তু जः। इंडि पूर्गाराजः ॥**

ৰা ব্য বিকল্প:॥ উপমা।। বিভৰ্ক: ॥ भारभ्द्राः ॥ मयुष्टयः । ইতি (निमिनी।। এবার্থ:। ইতি বিশ্ব:।।

वाः क्ली कलः। ইত্যমর:॥

बाःणः जि वःणमञ्जी।वःणम्। য মিত্যথে কপুত ংযেন ি ব্লবঃ।।

बाः निकः शृ वः भीवानकः। इंडि किटायदः ॥

ৰা শী ব শরোচনা। ইকি বাফ্টার: পু শ্যালক:। ইতি শন্ধ ब्राज्ञनिघंकः॥

পু॰ শিশুমার:। বারো-खनगा कि हिः म्कद्रः। इं जि कि हि

वाः महन क्री बनाशादः । इंडि ত্রিকাপ্তশেষ: 11

वाकः जि वकमञ्चिष्ठ । वक्रमप्रकः ইত্যৰ্থে ক পুত্যযেন নিম্নদ ।। वाक् जी वाकाः॥ त्रव्यकी। इकाः

भद्रः ॥ वात्रही जी श्वेषवित्रभवः। हा-

क्र इंडि ভाषा। ख्र भर्यायः। (मामद्राबी २ (मामदल्ली ७ मृद-ল্লিক। ৪ সিভা ৫ সিভাবরী ৬ চন্দু-लिया १ वर्मी ৮ मूनुं । ३ वर्षः হন্ত্রী ১০ কাম্বোদ্ধী ১১ প্তিগদ্ধা ১२ वृत्वना ১० हन्युत्राकी ১৪ काल-মেঘী ১৫ বুগুদোষাপহা ১৬ কান্তি-मा ११ अवल्का १४ हन्मुनु छ। १३। व्यम्। ध्याः। कर्ष्युः। जिक्रः। **ेकड़ । क्नि वर्ष कक दान्य** व विष वर्ष् थर्ज् नाणिद्यः। हे जि রাজনির্ঘণ্ট: 11

वाजन को वनविष्य । अन्र खनाः । वाञ्चलः अधूद्रः ग्राहि मछः रिष्ट्यं। कद्र॰ ११द्र॰ । इ'उ द्राब-वल जः॥

ब्रज्ञावनी ॥

বাক্ছল ল্লী বাক্রব্যাজঃ। যথা। বচন বিঘাতো হর্থ বিকল্পোপপ-खा इलः। ভ धिविदः। वाक् इलः । नामान्यह्लः। উপঢात्रहल्कः। অবিশেষাভিহিতে হর্থে হকুভি-পা্যাদর্থান্তরকল্পনা বাক্ছল া ১। সম্ভবতো হর্থস্যাতিসামান্য:

যোগাৎ অসম্ভূতার্থ কল্পনা সামা न्।इणः ॥ २ ॥ विश्वाविकन्न वार्माणः व्यर्थमञ्जावनित्यव डेनाइह्नः ॥ ৩॥ ইভি গোডমসূত্র ॥ শকৈऽ कार्थ भाषरवाश उाट नयं।क नयः স্য শক্ত্যা অর্থান্তর তাৎ পর্য্যকর্ कन्ननमा प्रगाजिधान वाकक्ष नक्रगः। यथा तिशालामाग्राजायः नवकञ्चलवंखार । इंज्रुटक क्रांडा २मः नवमःथाकाः कष्रवाः॥७॥ मामान्यविभिष्ठे मञ्जवमर्थाजिला-বেণ উক্তন্য সামান্যবোগাদসম্ভ वम्रथकन्ननया प्वगाजिक्षानः मामा-न्रह्ल । यथा। वाक्सराय विम्रा চরণসম্পন্ন ইত্যক্তে বান্ধণত্বেন বিদ্যাচরণসম্পদ সাধ্যতি ইতি কল্লযিত্বা পরো বদতি হতো ব্রা-क्षणात्वन विम्याव्यगमणार वार्व्य व्यक्तिकाद्या २ ॥ **भ**क्ति व-क्रणाया (प्रकंडप्रकृष्डा। यः भूडि-(यथ: त्र डेशहात्रहृतः । यथा । সঞ্চাঃ ক্রোশন্তি ইত্যত্র সঞ্চয়া এ ব ক্রোশ স্তি নতু মঞ্চাঃ। এবং অহং নিত্য ইতি শক্ত্যা পুযুক্তে অমুকা দুৎপন্ন স্তৃণ কথা নিত্য ইতি পুতি व्यक्षा २ मूरमहाब्रह्म । ७। इंडि ভটोका॥ आशिका गर्बवृर्वि-

বাদেষ বাক্ছলে নাবসীদতি। পশ জী ভূম্যণাদানে শাস্যোপ্যর্থামহীযতে ॥ ইতি ব্যবহারতজ্ব ॥
বাকপতি: পুণ বৃহস্পতি:। ইতি
শন্মন্ত্রাবলী ॥

वाक्षि : वि उपामवहनः। इंडि वायमूक्षरेः ॥ व्यनवरम्त्राम्हामानि পটুকন:। ইতি ভরত:॥ স্বন্ধ্রা वाकात्रहकः। इंडि माहमन्द्रही ॥ भर्विवनः। इंडि भरार्थाकोमुरी॥ वाङ्गाक्जनः। इंडि नीवकर्थः॥ ७९ भर्यप्रायः। वागीमः २। इंड्र-मतः ॥ व्यनवानामात्रमवनाः ७ । इंडि करावतः ॥ वाग्री वाग्र वी-वर्षा वाष्टाय्ङ्मभर्षे खथा । वाः গীশো বাক্পতিক্ষেতি ষডেতে मूथ्रैवक्रि ॥ ইতি नद्दज्ञावनी ॥ वाक्णांक्यां क्री चित्रवात्का-চারণং। তত্ত্বপ্রধাব্যসনাম্বর্তত-व्यमनविष्णयः। यथा। मृगयाकाः ব্ৰিয়: পাৰ वाক্পাৰ ব্যাৰ্থদ্যণ। দপ্তপাৰুষ্যমিতৈ চেত্ৰজ্জেয় বাস-नमञ्जराः ইভি হেমচन्দुः ॥#॥ ७-স্ত্ৰস্ণ নারদেনোক্ত।দেশ জাতি बलारीना भारकाम नाक्रम गुउ । যম্বচ: পুতিক্লার্থণ বাক্পাক্ষ্য• उन्हाउ ॥ (रमातीनाः बाकाम

ন্যঙ্গেণ্যুত । উচ্চৈভাষণ মাকো भः नाम भवनाः छन् खरायुक्तः यथ-नु ठिक् लार्थ • উদ্বেগ बननार्थ • दा-ক্য ভদ্বাক্পাৰ্য্য কথ্যত।।#॥ তস্য চ দণ্ড ভারতম্যার্থণ নিধ্রাদি ভেদেন ত্রৈবিধ্য মভিধায ভল্লক্ষ गः (उरेनरवाकः । निश्रुवाम्नीन ठी-বুত্বাত্তদপি ত্রিবিখণ মৃত•। গৌর-বানুক্ত মাত্রস্য দণ্ডোপি স্যাৎ ক্মাদ্গুৰু: ॥ সাক্ষেপ • নিধুর• জ্ঞেয মশ্লীল ন্যক্ষসংযুক্ত। পক্ত নীযৈ ৰূপাকোশৈ তীবু মাহু ম্নী-বিণ ইভি ॥ 🗱 ৷ ভত্র নিষ্ঠরাকোশে স্ববৰ্ণ বিষয়ে দণ্ডমাহ। সত্যাস-ত্যान्या खादे न्रंनाक्तिय রোগিণা । ক্ষেপস্করোভি চেদ্দ खाः भगावकं बरगाम्म ॥ कान्का প্যথবা থঞ্জ মন্ত্রাপি তথা বির্ণ। তথ্যেনাপি বুরন্দাপ্যোদ গুণ কা র্যাপণাবরমিতি যন্মনুবচন তদতি मूर्व ख दर्ग विषय । यमा भूनः भूणा मर्या भाजाभीन् मेशिख उना मंजः দগুনীযা ইতি তেনৈবোক্ত। মাত্ত-র পতর জাযা ভাতর সুহৃদ **७कः। व्याकात्रयन् म**ङः हान्यः न ञ्चानकाममम्ख्रा द्रिकि । এउह नानदारभषू माजानिषु छक्षु निद्र-

भाराधायांक कारायाः मुद्रेत्रः।।सा অশ্লীলাক্ষেপে দণ্ডমাহ। অভিগ-স্তামি ভগিনী•মাতর স্বাতবেতি হ । শপন্ তল্পাথে দুবি। পঞ্বি।-भाकिकः प्रमा। प्रख्यं भूगयनः कार्यप्रः वर्ग काञ्जबताधरेतः । भाजित्वा-म्राभवारिय विख्य जिख्या प्रमाः॥ वर्गाना मानः लास्मान समान कांक হানিত: 🗰 ।মন্ঃ শত বুল্কেণ্মা-कुण)कविरमा एथ मर्च उ। रिरम्पा: ধ্রন্ধ ক' ছে বা শু দুস্ত বধ মহতি ॥ পঞ্চাশ দুশান্ধণো দপ্ত্যঃ ক্ষ বিষস্যা-डिण गता रिवामा महाम्बन्धा-শছদে দাদশকো দম: ॥ বাহু श्रीवा निक मिक्न विभाग वाहिएक हमः। म ५९ छ रक्षिकः भारता ना-मा वर्ग कहा दियु ॥ व्यमकस्त वद-লেব দগুনীয়: শণান্দশ। তথা শক্তঃ পুভিভূব দাপ্য: ক্ষেমাৰ ভসঃ ত্॥ পতনামকৃতে কেপে দণ্ডো মধ্যম সাহস:। উপপাতক যুক্তে তু দাপ্য: পুথমসাহস:।। ত্রৈবিদ্য নৃপদেবানা ক্ষেপ উত্তন সাহস:। মধ্যমো জাতিপ্গানাং পুথমো গ্রান দেশযো: 11 ইতি **নিতাকর**। ।। 🗱 ।। বাকপাক্ষে১ व्यक्तियागमनिखं|र्या भुजाबिया-

क्रांत भुजिनुमाता यथा। अर्याट भुजािलियामक कलार नारुत्य हा वाक्नाक्ष्या मञ्जािल भुरात्य ह यथा भूर्वभर्माताक्ष्टः म स्त्रा रुजः रेजान्याया ज्ञान्य भु जािलियाम सर्याट । रेजि वाद-रात्र ज्ञान्य

বাক্য ল্লী পদসমূদায:। ইতি वऽाकद्र^० ॥ जिएछहराः ॥ সूव**छ**हराः ॥ কারকাব্বিতা ক্রিয়া। ইত্যমর: ॥ ইছ শুভিলোকযো দ্রিবিখ নিক-ক্ত• বাক্যমূক•। ভিড সুবন্তযোশ্চ-यः मनुमायः कात्रकान्निका किया ह वाकुः। ভिड् नाय्म छिवाहीनि সাশীতি শতসংখ্যকানি বঃনানি উচ্যন্তেন এবং সূপ্শব্দেন স্যাদী-(न)कवि**ः भा**ंख क्ठार । घन्मार পর যঃ শুনতে লভতে ৎসৌ পু ত্যেক অভিসম্বন্ধ মিত্যন্তশ্ব উভযোরপি সম্বধ্যতে। অত্র তি-ডন্ত সমূহো যথা। পচ্তি ভব্তি পাকো ভবতি ইত্যৰ্থ:। এত্যান্দ-नत्व । भूवत्रभग्रा रथा । भूकृ-তিসিল্ধ মিদ ছে মহাত্মনা । ধা ত্বর্থ: ক্রিণা কারকৈ: কর্ত্রাদিভির-ব্রিভা সম্বন্ধার্থা কারকাব্রিভা অ-দ্বিতত্বক ক্রিয়া কারকাণা আকা-

হ্লাযোগ্যতা সন্নিধি বশাৎ জেবং ভিড্ সুবম্ভচযাত্মকে হ'প সম্বন্ধা; র্থতা বোধ্যা অসম্বদ্ধার্থস্যাপুথো-গাৎ অভএব পরস্পরাভিসম্বন্ধঃ পদসমূহো বাক্য নিতি হৃদ্ধা: 1 कात्रका नु जा किया यथा । (एदर-ৰো গ্ৰান• গছতি। ইতি ভট্টাকা-যা॰ ভরত: ।। 🕸 ।। বাক্যম্বরূপ মাহ। বাক্যু স্যাৎ যোগ্যভাকা-হ্লাসত্তিযুক্তঃ পদোচ্যঃ। বাক্যো-ছয়ে মহাবাক্য মিত্থ বাক্য দ্বি-ধা মত।। উক্তঞ্চ। স্বার্থবোধ সমা। धाना मकाकि इ व्यक्तिया। वा-क्राना (मक्राक्रज्ञ भून: मः ज्य জাযতে ইতি॥ অত্র বাক্য যথা। শ্ন্য বাসগৃহ মিত্যাদি। মহা-বাক্য যথা। রানাযণ নহাভারত त्रघूवः माप्तिः । ইতি সাহিত্যদর্প-(१ र भित्राह्मः।। अ॥ अभियवा-का जायन निरम्भा यथा। न हि॰ স্যাৎ সর্বভূতানি নান্তঞ্বদেৎ কুটিৎ। নাহিত নাপুৰ বাক্য ন স্তেনঃ স্যাৎ কদাচন ॥॥। পাব-ভাদিভি ভাষণ নিষেধে। যথা। পাষণ্ডিনো বিক মাস্থান্ বামাচা-ताः खरेषव ह। शक्षताजान् भाग्-পতান্ বাজ্যাত্রেণাপি নার্হাই ।।

বাগুরি

ইতিকৌমে উপব্লিভাগে ১ অধ্যা यः ॥ भा भू जाम् ज वाक्रानि रथा। रिनव द्राह्मान गरुठा न देव वार्चमा রাশিভি:। পাপ্যতে জ্ঞানকথন भव्यताकम् जिंदि ॥ सर्गाभवर्ग निष्रुर्थ ভाविउ॰ यथ म्रामाजनः। বাক্য মুনিবরৈ: শান্তৈ তীদ্বজ্ঞেয় সূভাষিত ॥ রাগ ছেবানৃত কোষ काम ज्यानुमानि यर । वाकाः नि র্য হেত্তাৎ ভদভাবিত মুচ্যতে ॥ সংস্তেনাপি কি॰ তেন মৃদুনা न मःभाव क्रिमहिज्ना ॥ यट मुन् बायल भूगा त्रागानीनाक मःक्यः। निक्क मि उद्योकाः বিজ্ঞেয় মতিশোভন ৷৷ ইতি विक्शित्राण देकवन्यम् भूकितुछ-नामाध्यायः ॥

ৰাগর: পু॰ বারক:।। শাণ:।। निर्नयः ॥ वाफवः॥ वृकः ॥ मूमूकः ॥ পণ্ডিত: ॥ পরিত্যক্তভয়: । ইতি হেমচন্দু:॥

बागाकः वि चानारुडा। यथा। वामा॰ वनवजी॰ हवा (या इन्डि निम्ता बनः। म बीवारमानि वा-भाक करिं। मानुख माउत्रि॥ इंडि नद्रभावा ॥

বাগাশনিঃ পু॰ বুদ্ধঃ। ইতি शব-त्रञ्जावनी ॥ বাগীশঃ পুং বৃহস্পতি:। ইক্তি भद्रज्ञावनी ॥ ৰাণীশঃ ত্রি বাক্পতি:। সুষ্টুৰক্তা ইতি যাবে। ইত্যমর:।। क्वी नद्रश्री। यथा। বাগীশা ৰাগীশা যস্য বৃদ্ধে লক্ষ্মী ৰ্যস্য চ बक्ति। यमारिष्ठ क्रारव मिर् ত নৃসিংহ মহণ ভৱে ৷৷ ইভি শ্রি-मजागवउद्दीकाराः श्रीषद्रशामी ॥ विनिज्ञ वा। অविদ্যা द्वागवाकाः वागी धद्रः भू मञ्जूखादः । ইতি ত্রিকাওশেব:।। বাচামীশরে ত্রি 🛭 यथा। कृपानन कर्ने दि मधु टिजन नमन्द्रिः। कथ्वा मानः युवा नाह নরো বাগীশ্বরে। ভবেৎ ।। ইঙ্কি

> माक उ ३३५ वशायः ॥ बागीयती जी मत्रवरी। ইতি ত্ৰিকাণ্ডশেষ:॥

> বাশুজী স্ত্রী সোমরাদ্রী। ইত্য-মর: 11

> ৰান্ডণ: পু॰ কৰ্মৱন্ধ:। ইতি শব-याना ॥

> वाखद्रा जी मृगवस्रनार्थज्ञानिदिलाः वः। ३७,४बः॥

> वाछित्रकः शुः वृशायः। वाछत्रया म्गानीन् वधां ियः। इछ प्रदः॥

बाग्धरः मृ भिक्किति स्वः। ইতি

ত্রিকাণ্ড শেষः॥ এত ত্রোনিকারণ

यथा। কৌষেধ তিত্তিরি হৃত্যি

ক্ষৌম হৃত্যা ত দদুর:। কার্পাসভান্তব কৌঞ্চো গোধা গা বা
গুদো শুড ॥ ইতি সানবে ১২
অধ্যায়:॥

ৰাগুলি: পু• ভাষ্লী। রাজ্ঞা• ভাষ্লদাভা।ইভিশদমালা॥ বাগুলিক: পু• ভাগ্লদ:।ইভি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥

ৰাণুরিদঃ ত্রি নিতভাষী। তৎ-পর্য্যায়: । ৰাগ্যঃ ২। ইতি শব্দ নালা।।

ৰাণ্যল• ক্লী ওষ্ঠাপ্রৌ।ইতি ত্রিকা-ওশেবঃ॥

बाग्मू है: भू बाजा: । इंडि किं। धरा: ॥

বাগদুষ্ঠ: ত্রি বাচাদোষয়ক:। যথা
। বাণ্ডাব দুষ্ঠাক্ত তথা দুষ্টে ক্ষোপ
হতা স্তথা। বাসসা চাবধুতানি
বক্ত্যানি শুজেকর্মণি।। ইতি শুজে
তত্ত্বং।। ক্লাভকর্মণি।। ইতি শুজে
তত্ত্বং।। ক্লাভকর্মণি।। ইতি শুজে
ভাজনে ভাবদুষিতে। ভুক্তান্নং বাজাণঃ পকাৎ ত্রিরাত্তস্ত বৃতী ভবেং।। এতদভ্যানে বৃতী বাবকেন

ভত্ত বাদশপণ। দেখা: । ইতি পুাৰশ্ভিবিবেক:।।

वाएरवं की जंत्र श्री विशा भिः कामिति निक्ति विक्क मूथा । भः भाषा विक्रण का जामा सोनि निव-क हन्द्र मकना भाषी ने कुक्छनी । । गुष्ता भक्ष छ । जूषा हा कन्म । वि-प्राक्ष क्षा सूर्व विक्रा । विम्र । भूका । विनयना वाएरवं भाषा । स्वि

বাণেবী জ্রী সরস্বতী। ইক্তি ত্রি॰ কাণ্ডশেষ: ॥

বাণ্মী ত্রি বক্তা। ইত্যমর:।। পটু: । ইতিমেদিনী।।

वार्गाः शू॰ मूद्राठार्यः । इंडि (मिनि)।

वागाः जि वापृति पृः। **३७ म स** भावा ॥ निर्दिनः ॥ कवाः। ইত্য-क्यः॥

বাগ্নতঃ ত্রি বাক্যসংযতঃ। যথা।
পুত্যেক নিয়ত কাল মাজানো বু
ত মাদিশেৎ। পাুঘণ্টিত মুপাসী
নো বাগ্নত জিসবন স্পুশেৎ।।
ইতি পুাযণ্টিতত ভুগ্ত শন্ত্র লিখিত বচন ।।

বাগ্বাম: ত্রি অশক্ত্যাদিনা বাচ॰ বছতি য:। ইতি সিদ্ধান্তকৌমুণী।। वाकः भू भगृषुः। ইতি ভিকাও भिषः॥

বাঙ্মায়ণ ব্ৰি বাক্যাত্মকণ। যথা। भारत स क ज़रेग विश्वित कि मंभि जि ब्रक्करेद्रः । जनस्य वाद्मयः वाह्म বৈলোক্য মিব বিষ্ণুনা।। অপিচ। পদ্য পদ্য মিতি পাুভ রাজ্মখ विविधः वृथाः । शास्त्रक लक्ष्यः भर्ड गर्ड मः भुक्ति गर्डा ।। भर्ड यथा। भर्ड ठजुङ्गरी उह বৃত্ত' জাতি রিতি দিধা। বৃত্ত নক্ষর সংখ্যাত জাতি মাৰা কৃতা ভ (व८ ॥ त्रम मर्कमम॰ वृत्तः विष মঞ্চেতি তপ্ৰিধা। সম্ সম্চতু-হ্লাদ॰ ভব্ত্যজ্সমণ পুন: ।। चारि ख्ञीयवव्यम्य भार खूर्यंश দ্বিভীযবং । ভিন্ন চিক্ল চতুত্বাদ विषमः भद्रिकीर्ভिजः॥ गम्रः रथा । অপাদঃ পদসন্তানো গদ্য তত্ত্ব बिशा भंड । ह्र्नकार किवा भाग वृद्धगिक्त भूष्डमण्डः ॥ यकाटीः बाक्कब्र बन्नमभामः हूर्गकः विदृः। **७कि रे**वर्स्ड्रीिङ्ग गर्रः इस् ভর• ভবেৎ ॥ ভবত্যুৎকলিকা भाष गमामाण मृणक्रवः। वृरेखः करमण मधकाष्ट्रशिक भूनः सृदः ॥ इंडि इत्सामक्षत्री ॥ ॥ वाद्मयः

পাপানি যথা। পাক্ষ্য মন্তক্ষৈব रिभणुना काणि गर्बणः। यमग्रकः পুলাপত বাজায় স্যাচ্ভুবিধ।।। उथा शक्र वहन मशवारः शिशू ন্য মনুত বৃথালাপো নিষ্ঠর বচন ইতিবাভাষানি ষট্। পরেষা দেশ জাতি সল বিদ্যা শিল্পৰূপ বৃত্তা-চার পরিছদ শরীর কর্মজীবিনাং शुक्रकारगवरहरः शक्यः। यहा-ন্যুৎ ক্রোধ সভাপ ত্রাস সংজন-न वहः। शक्ष उहा विख्छ य य-লুগুক্ষে চাণ্ডাল বান্ধণৈতি চ। शुनःभान्नितः (ह्याट शक्याम বিশিষ্যতে 11 তেখা মেব পক্ষ-বচনানা পরোক্ষ মুদাহরণ অ-পথাদ:। एक নৃপতি বন্ধু ভ্ৰাতৃ মিত্র সকাশে অথোপঘাতার্থনে৷ বোপাখ্যান পৈশুন্য । অনৃত॰ দ্বিবি**ং অসত্য মস**স্থাদক্ষেতি । रम्म त्राष्ट्रे भुमक्षाह भवार्थ भदिक-स्नार । नमं श्राम भुमकाह जाय-न• वार्थ जायन• ॥ एक्याका (वया ञ छाता जाया निश्व विषः। यमबामा वाला वाहजी भेरमा बि-श्रम (मृग ।। डेटकाव विचिक्त मार् मून हेवाकामा जावनाद । दे ह नामूब ह

ভারতী জ্রী নদ্ধিশেয়:। যথা।

হিমাদু স্বঙ্গশিশরাৎ প্রেভ্তা
বাঙ্মতী নদী। ভাগীরথ্যা: শতগুণ পবিত্রণ তজ্জলং স্বতং।। তত্র
মাত্রা হরে লোকানুপ্রপ্রশার দিবশোডে:। ত্যক্তা দেহং নর। বাস্থি
মম লোকং ন সংশ্য:॥ ইতি বারাহে গোকর্ণমাহাজ্যের জলেখরমাহজ্যুবর্ণননামাধ্যায়:॥

বাশ্মৰী জী সরম্বতী। ইতি কেচিৎ।।

ৰাজ্যথ ক্লী উপন্যাস:। ইত্যমর:।।
বাচ: পু মৎ স্যবিশেষ:। বাচা
ইতি ভাষা। অস্যগুণা:। স্বাদুর্ণ।
গুকুর্ণ। স্থির্ণ। শ্লেম্লর্ণ।
বাত পিত্ত নাশির্ক। ইতি রাজ-বল্লভঃ।।

বাচণ্যনঃ পু• মুনি:। ইভ্যমর:॥ ামীনুর্তী। ইভিকেচিদিভিভরত: वाहकः भू॰ भदः। यथा। भाष्त्र **শ**দস্ত বাচক:। ইত্যমর:॥ স্বে বা-চকে। পুকৃতি পুত্যয দ্বারেণার্থস্য বাচকো গ্ৰাদিক্ল: শান্তে ব্যাক-রণে ভর্কাদৌ চ শব্দ উচ্যতে। লো-কে তু সংস্থাে ২সংস্ত: শব্ উ-চ্যতে। বক্তীতি বাচক: ণক:। ইতি **७**त जः ॥ जर्भर्यायः । यथा । मः माजिनालो वृज्यि जियान वा-চকো ধুনি:। হা**স: সহরি**তঞ্জি বিকাওশেব:॥#॥ কথক:। পুরা-गारिभाठेकः। यथा। वाञानः वाह-कः विद्याद्यान्। वर्गज माददार्। गु-ज्ञान। वर्णकामाञ्चन् वाठकामन्नकः वु-জেৎ ॥ তথা দেবার্চা মগুতঃ কৃত্বা ব্ৰাহ্মণানাণ বিশেষতঃ। গুছিঞ্চ শি-थिन क्यंशाहाइकः क्रक्नन्त्न ।। भून बंधी ७ ७८ मूब म मूक् भात বেৎ কৃচিৎ। ভ্রিণ্ড রক্তত পাশ্চ ख्या काष्मग्रानाहाहनाः ॥ **ए**ष् তু বাচকাথেছ শু.হস্যাপ্নোতি তৎ क्वः। काःरम्। भरता ह्नाः काःम्। কোডা:। বাচক: পুজিতো যেন পুসন্না স্তব্য দেবতা:।। তথা জ্ঞা-दा भर्व नगाशिक भूवायदाहकः युषः। आजान मिन विकीय य रेहिं नकन कर्जुः ॥ उथा तियाः है नकुठ नाइ लोहे क्या कार पर छथा। कन्यत्र नमायुक देन जाव नमित्र ।। वृथ्यमानः नमाठ्य गुष्टार्थ कृद नाना न्न। वृष्ट्यभादि यु मर्द्य गुष्टार्थ हार्भयम् ।। य थव वाहरयषुक्षन् न विर्मा व्याम छेहार । उथा। मध्यत्र नमायुक कारन कारन विनाम्मर । श्रम्पं न त्रमान मर्दान् वाहरयद्वाहरका न्न ॥ हें जिथ्या कि खु ।।

बाइन॰ ली शठेन।। कथनः। यथा।
भूष्क्रनानन। हिस्त्वन शठित्रपुः शुः
यञ्ज ३:। न कार्य। मक्त्रनमा कार्य।
स्वात्रमा वाहनः।। ইতি वादाहीकक्षः।। उथा। मान वाहनानाद्यस्य
वद्गा वृत्र शुमाण्य यक्षमानः शुनेयार । ইতি कान्।। विनम्बः।।

बाहनक॰ क्ली भुष्ट्रिका । इंडि हात्रावनी ॥

বাচসাম্পতিঃ পু॰ বৃহস্পতিঃ। ইতি শব্যন্ত্রাবলী।।

বাঃশাতিঃ পু॰ বৃহস্পতিঃ।ইত্য

বাচা জ্ঞী বাক্। ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষঃ।।

বাচাট: বি বাচাল:।ইত্যমর:॥ বাচাল: বি বহুসংসভভাবী। ख्र भर्गावः। बन्नाकः २ वाहार्षः ७ १ इज्रमतः ॥ भ्वङ्खाविग्राभि ख-न्नाकाम्य खर्या वर्द्धस्य वाहारि। वा-हार्त्वा बन्नाकः भूवङ्खावीम् प्राप्ति-जिस्माकार्ष्क भर्यप्रार्थ (वाभानिजः १ निज्य भूगलु वाहाना मूभिजिक्धः भन्नस्य जी १। ইजि मृतानि निक्रिक-खीकायाः खन्नजः॥

वाहिक॰ जि वाहाक्छ॰। यथा।

महीहरिकः कर्यापारिव याछि छ।व
हाछ। नहः। वाहिरिकः शिक्त मृग
छा॰ मानरेन हर्ष्णुकाछिछा॰॥ ইडि

भागिष्ठ छ छु॰॥ श्रात्र हिक् छु॰। छ
वाहिकरिक्व नाननः यह हुङ्छ॰। छ
कक्षराधन छ ८ मर्बः शुगमाछि मन।

गुजः॥ ইडि भाग्न भुद्रांश मृग्रांखा
छ॰।। श्राह । कायिकः माननकः

नमस्राहः हिष् । श्राहार्यप्र कथः

वाहिका नमस्राहः कृछः। ইडि

मुखार्याष्ठीकायाः हुगांनानः॥

वाहिकः भ् वाक्यात्रसः। यथा।

जानाभण विनाभण मःनाभण

भूनाभकः। जन्नाभा २भनाभः

क मन्द्रमा काजिदिन्द्रमा व्यः

भदिगाभदः। कीर्खिंजा वहनात्रसः

प्राप्तमानी मनीविज्ञिः॥ इन्युद्ध्वन

नीलगणिः ॥

বাচিকপঞ্জী **লিপি:।। সংবাদ-**পঞ্। ইতি কেচিৎ।।

বাচিকহারক: পূণ্ লেখন । ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ।।

বাচোযুক্তি: ত্রি বাণ্মী। ইত্যমর-টীকাষা রামাশুন:।।

বাচোযুক্তিপটু: ত্রি বাশ্মী।ইত্য-মর:॥

वाह्य वि व्यथ्य मिखः ॥ श्रीनः ॥ वहनाई॰ । ইভি মেদিনী ॥ भक्र॰ । यथा। न ठाल्च इ वङ्काञ्जाः भुरया-গাণা বিশিষ্যতে। বাচ্য বাচক ভাবে। १य मक्त भारा कि भव्य वर्षा। বিভীতকে হপ্যক্ষ শব্দে৷ যদ্যপ্য-ল্লৈ: পুযুজ্যতে । তথাপি বাচক खन्र ज्डायट म क्ट्राक्य ।। इंडि মলনাসভত্ত্ব ধৃত ভউবার্ত্তিক বচন য় অপিচ। অর্থো বাচ্যুন্চ লক্ষ্যুন্চ ব্যক্তাশ্চেতি ত্রিধা মতঃ। এষা স্ব-क्रम भार । वात्रा १ (र्था ভिश्या বোধ্যো লক্ষ্যো লক্ষণযা মতঃ ৷ व्याक्ता वाञ्चनया जाः मूर् सिनुः मद्रमा मङ्गः ॥ ইতি সাহিত্য-मर्भागर भित्राह्मः।।

বাচ্য ক্লী পুতিপাদন ।। দুষণ । ইতি ধ্রণি:।। वाह है कारम। इंडि किविक्नक्रमः ।। है वाक्ष्ड । हेडि पूर्गा पात्रः
वाक्षः क्री घ्डः ॥ यद्धः ॥ व्यवः ॥
वाक्षः हैडि स्मिनी ॥
वाक्षः पुः भवनकः । हेडि प्रमा ।
विस्रनः ॥ पक्षः ॥ दिशः । हेडि
स्मिनी ॥ सूनिः । हेडि विश्वः ॥

বাজপেয়ণ ক্লী পুণ যাগবিশেষ: ।
ইত্যমরভরতৌ ॥ সতুশুৌত সপ্তসংস্থান্তর্গত পঞ্চনযাগ: । যথা ।
অগ্নিষ্টোমো হত্যগ্নিষ্টোম উক্থ্য:
বোডশী বাজপেয়ক্ষ । ইত্যাশ্বলাযনসূত্রণ ॥ ঐন: পৌগুরীকক্ষেতি সপ্তযাগা: ॥

বাজভোজী পু॰ বাজপেয্যাগঃ। ইতি শব্রজাবলী।।

वाक्र मत्यः भू क्षत्र क्षयक्छत् हार्थगुष्ठः। मञ्जू विषम्भायन षाभा-हृह्यः। ই कि सर्म्य भूतानः॥ वाक्षमत्वी भू यकुर्विते। यथा।

वार्यक्रांभा नर्बक मृत् वाक्रमान विनः । ইতি মহाজन পরিগৃহীত वচনাৎ यজুরেদ বিধিনৈব কর্ম সং যুঠা ইতি মল্মাসতত্ত্ব ।।

वार्किंगका छी व्यथनका। ইতি द्रष्ट्रभाषा॥

वाजिपसः भू वामकः। इंडि

ब्रुवाना ॥

বাজিদন্তক: পু॰ বাসক:।ইত্যমর:॥ বাজিন॰ ল্লী আমিক্ষামন্ত্র।ছানা রন্ধণ ইতি ভাষা।ইতি হেমচন্দু-ত্রিকাওশেষৌ।।

वानिनो जी अधगका॥ शाहिकी॥ শেষস্য পর্য্যায়: ৷ বড়বা ২ বামী ৩ भुम्का ८ वार्डवी ८। व्यम्ताः कीत खनाः। यथाक्षीत्रस् क्कान्नः वदः १ नी भन• लघु । (मक्टें इर्ग्)कद्र• वन १ रगोत्रवः कास्त्रिकृर शत्रः ॥ 🗱 ॥ **उपः विक्याः। अथा मिश्र मा माश्र**तः क्याय क्यार्डि मूहीमयहाति क कः। वाजान्नरः मीभनकाति (नज-(मायाश्रहः उदक्षिकः शृथिव्याः ॥ 🛪 ॥ उन्नर्गीठ खनाः। व्याच्यक्र নবনীত স্যাৎ ক্ষায় কফ ক্ল-किए । ठक्क्षा करूका कर्मिक भीव-দ্বাভাপহারকং।।।
ভদ্যুভ ওণাঃ । অখা সর্লিন্ত কটুক । নধুরঞ্জ করা-यकः। देवादी शनमः मृही शात्र वा **जान्नर• धक् ।। इंजि त्राजनिर्घण्टः ।।** #॥ অপিচ। ক্লোঞ্চ বডবাক্ষी র' বল্য শাখানিলাপছ। অমু• कर् नयु बाम् नद रिगकमकः उशा ॥ ইতি ভাবপুকাশ:।।

वाजिन्धः न् वमानवृक्तः। इंडि

भद्रामुका ॥

वाक्षिडकः भू॰ ठगकः। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ॥

वाजित्जाकनः भू गूमः। ইजित्राक निर्वणेः॥

वाक्रमान् भू भाषानः। ३७ तदः भाना॥

वाकिणाना जी वार्षिकगृर्श्। जाः स्वत् इंडि जात्रवी जाता। स्ट-नर्यु । सन्द्रा २। इंड्याप्रद्रः ॥ वाजी पु॰ वार्षिकः ॥ वानः ॥ पक्षी। इंड्याप्रद्रः ॥ वानकः। इंडि भद्रद्वावनी ॥

वाबीकत्रनः क्ली बीर्यावृद्धिकत्रः ।
इंजि त्राज्ञनिर्घण्टः ॥ वाजीकत्रनुष्याः
ना विकान मारु । यप्पृताः भूक्षाः
वाजीकत्र माथाजः मूर्निक विंव
काः वरतः ॥ ॥ यात्र भूमकाः देव
वाजीकत्र माथाजः मूर्निक विंव
काः वरतः ॥ ॥ यात्र भूमकाः देव
तान्या विकान मधा निमानकारः ।
क्लीवः मार्थः मृत्रकामक खलावः
देव रागू प्रात्त । उह मधिवधः (भाकः
निमान जमा कथाजा । देव रेख वी
विवान जमा कथाजा मनिम काज।
व्यत्त भाव । विवाकी त्रान्या मार्थः
विवान । विवाकी त्रान्या मार्थः
देव रागु ज्ञान नः मृदः । देव दिख

র্ভাবৈ র্ভয শোক ক্রোবাদিভি:। অ क्रेन्ड: क्रवाव्टिक: मू:धरषाय । **ক্ষতে পীডিতে অৰ**স্থীকৃত ইতি যা বং। পুত্র: শিশু:। পত্ততি ত্যম্তি । जःभुरवारमा रेमधून ।)।। कहूका-ল্লোষ্ণ লবণৈ রভিমাত্তোপদেবিভৈ:। **शिक्षा**हुककारण मृष्टेः द्विष्ठ उमार প্ৰাষতে ॥ কটুকাদিনাভিমাত্ৰেণ পুরুদ্ধেন পিত্তেন শৃক্রস্য দক্ষরাৎ কুব্যু ভবতি। পিত্তজ্ञ মেতদ্বিতীয়• ॥ २ ॥ व्यक्तिर्वायमीत्वा (या बह বাজীকিযারত:। ধ্রন্তক্স মবাপ্নো-তি স শুক্রফ্য হেতৃক ।। শুক্রফ্যক ত্ভীয় ।। ৩॥ মছতা মে ঢুরোগেণ চ তুথী ক্লীবতা ভবেৎ॥।।।। বীৰ্য্যবাহি-मित्राह्मात्मश्नानुम् कि खंदर। cil विलनः कृत्रन्ता निद्धाशाष्ट्रक्र র্য্যতঃ । ষপ্তক্লৈব্যু॰ মৃত্ত॰ তত্ত্বু শুক্র-**सञ्ज निभिन्नकः ॥ विनाः नृष्टेमः भू**-क्वम्। क्क्रानमः कामार मक्ति-ভন্য ৷ ননসঃ বুক্ষচর্য্যভো নিরোধাৎ ক্লৈব্যু ভবতি। ৬॥ জন্মপুভৃতি যৎ-ক্লৈব্যু সহল্প ভদ্ধি সপ্তম্যা পা। व्यमाष्ट्रः द्विब्रयाञ् । व्यमाध्यः मः रुषः द्विवाः सर्माह्याह यज्जातः । मर्माह्रमार वीर्य्यवाङ्गिताह्रमार ।। 🟶 ।। व्यथ हेव्वतात्रा हिक्टिनायाः

। বাজীকরণ বিধিমাহ। নরো বাজী-করান্যোপান্ সম্যক্ শুজৌ নিরাম-यः। मश्रजाञ्च भुक्तवी ज वर्षामृष्कृ ख रवाज्यार ॥ नह रेव रवाज्यापदीक् সপ্ত ভ্যা: পরতো ন চ। আযুদ্ধানো नद्रः क्षीं जिः जःरगागः कर्जुगईि ॥ क्रय वृष्कु। भरः नाम्। (धादा का डी-व मुर्जगः। व्यकानभद्रनकः न्यान्छज-ত ज्ञिय मनुभा।। विनामिना मर्थव-তা॰ ৰূপ যৌ বনশালিনা॰। নহাণা॰ বহু ভার্য্যাণা বিধি বাজীকরে৷ হিড: ॥ इविद्राणाः दिद्रः म्नाः जीणाः वा षा च । विह्वाः। याविर भुमद्रार क्योगाना॰ क्वीवाना बन्नदब्जना॰ ॥ হিতা বাজীকরা যোগা: প্রীত্যপত্য वन भूमाः । এতে नि भूडे (महानाः (मर्जा: कालार्ज्ञक्या ॥ 🛊 ॥ या-बोक्बाग्रार्। (जाबनानि विविदा-ণি পানানি বিবিধানি চ। বাচঃ শ্রো-ত্রাভিরামাক বৃচ:ম্পর্শ সুথাবহাঃ॥ याभिनो (मन्तृ जिल्का काभिनी नव-যৌষনা। গী হ শুোত্তমনোহারি তা-च्ल भित्रा मुकः ॥ गक्ता भनास्त्रा ৰূপাণি চিত্ৰাণ্যপৰ্বানি চ। মনস-**फानु जीवार्ज। वाक्षीञ्च र्वस्रि मानव**• ।। মাক্ষীক ধাত্মধুপারদ লোহ-চ্ৰ্ণ পথ্যা শিলাজভু বিডক্ষ্তানি

লিছে । একাগু বিশ্লতি দিনানি গদাৰ্দ্দিভোগি সে৷ ২শীতি কোগি न्नमराय भुमना यूत्वत ॥ गवाः विकार वर्मानाः मिखः भवमि भाषमः। গোধুনচুর্ণঞ্ তথা সিতা মধু ঘৃতারি-ভ ।। ভুকু। হ্ব্যতি জীর্ণোপি দশ-मात्रान् युक्क अलि। 🗱। व्यथ त्रमाना। म्यार्कात्क भीवन्त्र सथवः थ्थनः हन्दुमुह्राउः भुष्टः कोष्टुशनक शक रुविवः मुक्षेत मञ्जूर्भावकान्। अनाः भाव हजुडेग भदिहजः कर्ष नवदः ख्या धृद्वा मुङ्गभाष्टे मरिनः कत्र अत्य नामाथा विमावरार ॥ मृखार् मृगनाञि हन्तन द्रम म्पृष्टि १ धक्ष পিতে কপ্রেণ সুগদ্ধিক ভদখিল जःलाउ। जःशाभायः । यम्यार्थ মথ্রেশ্বরেণ রচিতা ছেবা রসালা यग ভোকু र्यम्य मीननी मूथक्द्री কান্তেব নিত্য• প্রিযা ॥#॥ গোক্ষুরে-क्कृत्रवीकानि वाकिंगका मञावती। मुक्ती वानदीवीक यही नागवला-वन। ॥ এवा॰ हुर्ग॰ मुक्षित्रकः गावुः-নাজ্যেন ভর্জিত। সিত্যা মোদক क् इ। ভक्ष्य वाक्षीकद्र भद्र ॥ हूर्न-म्डेख्नः क्वीतः घ्ठः हूर्न **मगः** मृतः। नद्राज्य विख्या थ्या शास्त्र शिवन व्या ॥ वाजीकब्रानि ज्बीनि मःगृश्च

রচিতো যতঃ। তমাদ্ভ্যু গোগেধ (यार्गा २ग॰ भुक्ता मछ:।। त्रिः वर्ष्कता भाषकः ॥ 🕬 । शिश्रनी नव-ণোপেতে বস্তাণ্ডে যৃতসাধিতে। ক-ছপস্যাথ বা খাদেন্তেতু বাজীকরে ज्मा॰ ॥ ಈ ॥ शूग॰ मिक्कारमञ्जा मणभाषाचान ज्म कर्वराख हि-म॰ जनशागाउ। मृनू उद्गः मः महे। **ट्री क्**ड॰। छह्र्न॰ भहेरमाधिड॰ वमू-खा शामुक पूर्व शहर गर्। ब्राक्षवि मःयुट्डिनिविष्ड ६६९१ ৰুলাৰ্কাণ সিতা। ।। পঞ্চ ভজ্জুল-নাৎক্ষিতি পুতিনয়েৎ ওিমান্ পুনঃ পুক্ষিপেৎদদ্যান্তত্তদুদাহরামি বন্ত্-ना मृक्षेपद्रार मः हिजाः। এना नाः গবলাবলা সচপলা জাতীফলালি-ক্ষিকা জাতীপত্ৰ সুপত্ৰ চিত্ৰক যুত্ত তচ বুচা সংযুক্ত।। বিশ্ব। বীরণবারি वाजिए वजा वांभी वजी वानजी माका সেক্র গোক্রাথ নহতী। থর্রি-का क्षीतिका। शानाक जनरजकक সমধুক শৃঙ্গাটক জীরক পৃথী-কাথ যবানিকা বরটিকা মাণ্সী মি-সি মেথিকা।। কন্দেরত্র বিদারিকা-थ मुवनी शक्कर्व गक्का उथा कर्ब्द्र॰ क्रिक्नित नम्बिष्ठ क्रात्रम् वीकः नवः।वीजः भान्य न मखुवः क्रिक्गा वीबंध दाबीवबः (थंड॰ हन्सन मड রক মণি চ 🕮 স জেপুরৈ: সম ।।। नर्वाकि न्यक् न्यक् नविषठ भ हुर्ग् उद किर्ण्य मूठ वक् जु জব্ লোহ গগণ সমারিত বেছ-বা। কন্তুরী ঘনসারচূর্ণ মপি চ প্রা-क वका निकालर नकारमा जू स्मानकान् वित्रव्यवित्रभुमागानथ ॥ ভান্ ভোকাতি সদা যথানলবলং ভূঞ্জীত নামু• রস• পূর্বমিন্নশিতে গ-তে পরিণতিঃ পারোজনান্ডক্ষ্যেৎ । নিত্যুণ শ্রীরভিবল্ল ভাখ্যক মিমণ यः भूगभाकः खडिं न नाषीर्याः বিবৃদ্ধি বৃদ্ধ মদনো বাজীব শক্তো র-(जो।। मीक्षान्न बंबावान् ववी वित्रः हिर्छ। इंडे: न नूडे: नहा वृष्का रा-পি যুবেৰ সোপি ক্তিরঃ পূর্ণেন্দুবৎ जूनरद्रः। रजुन्धरा अष्ठन्या। अक्षनि व्रक्षभवावः। ज्वाकाः शक्षाभटः পলমিতাং। সংহিতা: সূশুভাদ্যা:। नागरना ध्रमक्त्री ध्रथ्धी इंडि চ লোকে। বলা বহু লিখার তস্যা म्बद्धः চপল। পिপ्ननी। काञी পরক काইপত্রী। বিখা শুগ্ঠী।বী-রণ এডস্য মূল উশীর গুাছ।। वाबि मृगसवाला। वाबिनः मूखकः। वदा बिक्ना। बांभी वंभादाहना

वित्रो भञावती। वानती कलिकह खन्या वीबः गुष्ट्रः। इक्तुः काकि লক্ষে: ভস্য বীজ। গোক্তুরস্যাপি বীলং। মহতীখর্জুরিকা ছোহারা। क्वीविकाक्षीत्री। भृथीका कात्रवी मण-রৈলা ইভি লোকে। বরটিকা বররৈ ইতি লোকে। শালৃক মেবাণ কদেঃ न्याद्वीबदगारवा वदारिका। भाःनी करोभा नी।भिनिः (मोकः। गक्कर्यगः দ্ধা অখগদ্ধা ভস্যা মূল। খ্রীসংজ্ঞণ लवक्राचनमातः कर्म् तः। विच्रभूमाः ণান্ পলপুমাণান্। রতিবল্পভাখ্য-প্ৰপাক: ।৷ 🗱 ৷৷ এডমিন্ডিবল্লভে यि भूनः मम्रक् भूत्रामानिका शक्-द्रमा जू वीक मर्क कर्ज जा यात्मा १ वि শোৰ তথা। সন্মাজ্ফলক তথা থ-সকলত্বক্বাপি নি:ক্ষিপ্যতে চ্ৰিৰ্ছা विषया जमा म हि ज्या कारमध्रः जः छ्वा।। सहाकारमध्यः।। \$।। ब्र∙ কপিতাধিকারোক: খণ্ড লমাও-কো মহান্। রক্তপিত্তাদিরোগল্গে महाताजीकतः मृठः।:#।। পङ्गा<u>म</u>ुन्र রসে দ্যোণে সিতা মাটকসংমিতাণ । ঘৃতপুত্মিদ॰ দদ্যায়াগরসঃ প-লাষ্টক ৷৷ মরিচ অভবোন্মান পি-भूनी दिशलागिष्ठ । जनिन्त्र।-**एक एड्रा गर्व** भिक्ज काव्राय् ॥

भरहजम्मार भाव माक्मर्व। भुहानास्य । हुर्गात्म्याः किरमञ्ज घनीज्राज्यकाद्रिएक ॥ शान्यकः की त्रकः भवः চিত্ৰকः মুন্তকः বৃচ্। বৃহজ্ঞীরক মপ্যত্র গুদ্ধিত নাগকে 🎚 শর• ৷৷ এলাবীজ• লবক্ঞ পৃথক্ ৱাভীফল পল। সিদ্ধ শীতে পু मन्। इ मथूनः व्यउवद्य ।। ज्ञारा फ्डांबनार दाक् शन्माव भिरः नदः । अथवा नियञा नाज भाजा शाहर ष्य्थाननः ॥ भानवः (भवनामभ) वा-कीय मुद्रास्त्र ভবেट । ममर्र्थ। यन বান্ পঞ্জো হৃষ্টো নিত্যু নিরাম্যঃ।। गुरुगी नामायात्व क्रय चान म বোচক• ৷ অমুপিত্তঞ্চ পিত্তঞ্চ রক্ত পিত্ত পাণ্ডুতা।।। বৃহজ্জীরক না नागदिना। याजुनाकः॥ 🕸 ।. 🎮 ন্যতি গোচ্ছুরচুর্ণ ছাগফীরেণ সা ধিত সন্ধু। ভুক ক্পন্তি সাজ यब्ह्यिक अभुर्यारम ॥ मुव्यानि **इन्ह्या** हिन्छ इन्ह्य- इक्क इन्ह्य- । श्र-खद गथ कालीया खक क्का धक्ति ह ।। দেবজন: সসরল: পদাক তুণি-কে। ৎপি চ। কপুরো মৃগনাভিশ্চ ল ভাকস্তরিকাপি চ।। সিহুক: স্বস্তু-ন॰ নব্য জাতীফলক মূত্র চ। জার্তা পৰ লবস্থ স্জেলা নহভাচ সা

৷৷ কক্লেক্তক্ত ত্বক্ত পত্ৰক নাগ-কেশর । বালকঞ্চ তথোশীর মা --भी मारू भिजाभि वा ॥ भुद्रा क्लू द्र क कालि लिलाय खनुमुखक । (त्र-खका ह लियकूण मीबारमा खगुन्-खथा॥ लाक्षा नथक ज्ञालक शास्त्री হ্বসুম• তথা। গুছিপর্ণঞ্চ মঞ্জিষ্ঠা ত-গর পিক্থক তথা ॥ এতানি শাণ भानानि कन्नीकृष्ठ भरेनः भरहर । रेडनः भुङ्गिङः मगुक् এउट भाः ত্রে শুভে ক্ষিপেৎ।। অনেনাভ্যক্ত-गावस र्ष्काणीि मधानि यः। শৃভ্যে ভবতি শুক্রচ্যেঃ জ্রীণামত্যম্ভ দুর্ল 🤊 🏿 বন্ধ্যাপি লভতে গর্ভ• ব-ণ্ডোপি তৰণাযতে। অপুত্র: পুত্র মাপ্রে।তি জীবেচ শরদা শত ।। চ-न्त्राप्ति मशाउनः त्रक्रियः क्रयः जुत । मारु भुस्यम (मोर्गक्तर अर्थः कञ्, विनाभारयः ॥ शखकः वकम हे (नारक। कानीय॰ कनम्रक ইতি লোকে। লতাকসুরিকা মুযুক-माना इंडि (नाक्तः । कङ्गान्यन স্যাভাবে জাতীপুস্ন• গ্ৰাহা•। তদ লাভেপি লবকং গ্ৰাহ্ণ। দাক্সি-**छ। माक्**रिमी। मिलाय॰ ছत ইতি লোকে। গ্রিবা**ন: গুলরী ইতি লো**-কে। গুছিপৰ্ণ: গঠিবন্ ইতি লোকে

ा चनीि अभः चनीि उर्वार्यकः । ॥ ठन्द्रनाहिरेडनः ॥ 🛊 ॥ बीकानि কীশকছাঃ জড়ব মিতানি স্বেদধে-इनरेकः। भुष्ट भाखवमूर्य मूर्यः যাবদ্ভবেদ্গাঢ় ।। ত্বপুহিতানি চ কৃত্। সৃশ্ব স'পেষধেত্তানি। পি-क्षिक्या वयुविका कृषा गरवा भ-চেদাজ্যে।। দ্বিগুণিত শকর্যা বা ব্টিকাঃ সংপক্ষা লেপ্যা: । ব্টি-का माक्षिक माथ्य मन्जन (यार्ग) খিলা: স্থাপ্যা: ॥ পঞ্টস্ক মিতা-স্তান্ত পার্য ভক্ষাব্ধ । व्यत्न मीयु माती त्या यक मार পতিতথ্জ: ॥ সোপি প্যুপ্নোতি সুরতে সামর্থ্য মিতি বাল্লিবং । नारनन मृष्ण किकिट मुवा वाकी क्त्र शद्भा वान्त्रीविका॥ 🗱॥ আকারকরভা শুগুী লবণ অস্কুমণ কণা। জাতীফল জাতিপুল্ল চনে नः कार्विकः भूथक् ॥ ह्र्गर्यम् हि-ফেণন্ত তত্ৰ দদ্যাৎ পলোন্মিত। **नर्वायकीक्ड॰ भाषमाब॰ क्लोप्नि ७क्स्यर ॥ मुक्**खस्रकद्गः शुःत्रा-भिन्मानन्त्कात्रकः । नात्रीनाः श्री ভিজনক সেবেত নিশি কামুক:।। ইতি ভাবপুকাশ:॥ বাশ্ব। জ্রা আতাবৃত্তিভণবিশেষ:। माठ विविध यथा । উপাयविषयिनी कविषयिनि वा। कवाः मूथः
पू:था जावकः । उन करवाहाः शुक्ति
कवानः काइनः । उभारयहाः
शुक्ति इक्षेमाधन ठा ज्ञानः काइनः
। इिंड मिक्षा उम्मूका ववी ॥ उरभर्यायः। ইहा २ काङ्का ० न्मूका ८
वेश ८ जृद्धि विश्वा १ मरनाइथः ৮
कामः २ व्यक्तियाः २० जर्यः २२ ।
हेज भद्रः ॥ व्याकाङ्का २२ काङ्कः
२० व्यक्तियः २४ (पाह्मः २८ व्याजिवायः २५ । इिंड भक्तव्वाववी
॥ कक् २१ किः २৮ मृजः २२
(पाह्मः २० इन्तः २२ । इिंड
किराधदः ॥

বাশ্বি জি অভিলয়িত। যথা।
অবিছেদ পঠেন্ধীমান খ্যাত্বা দেবী সরস্বতী । শুক্লাম্বরধরা দেবী ।
শুক্লাজরণ ভূষিজা ।। বাশ্বিক ফলমাপ্নোতি সলোকে নাত্র সংশ্বঃ
। ইতি বুক্লা স্বয় পুছে সরস্বত্যাঃ
স্বর্ণ শুভ ।। ইতি তন্ত্রসার: ।।

বাঞ্নি জ্রা বাশ্বীযানারী। তৎ পর্য্যায়:। লঞ্জিকা ২ কলত্লিকা ৩ । ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥ বাশ্বীয়া মাত্রে ত্রি॥

वार्षः भु गार्गः॥ वृजिञ्चानः। ইजि

मिनी ॥ जिनि । मूर्यः निःमद्राप बार्षे नुष्ठीनात्वद्वेति वृज्तिः । इजि एस्महम्मः ॥

बार्टम्डना जी পথরোধকশৃত্বना। छ८ পর্য্যাय:। बञ्जा २। ইভি হারাবলী॥

ৰাটিকা জী বাস্তা। বাট্যালক: । ইতি শদরত্বাবলী ॥ হিলুপত্রী । ইতি শদচন্দ্রিকা॥

बाही जी बाहेगानकः। इंडि नद-ब्रङ्गार्यनी ॥ व्यष्टी ॥ वास । ইভि (सिंदिनी ।। (स्वन्तर्भर्य)। यासु-জ্ঞীবেশ্ম ভ্ৰাটী বাটিকা গৃহপো: **७कः। ३७ मन्**त्रजावनी ॥ 🗫 ॥ **७**न्द्रा वक्तारि यंथा । विश्वकाक ক্ৰাচ। কে তে বৃক্ষা: পুপতাক নিবিদ্ধাশ্চাপি কেচন। ভদু। ভদু-शुरा कालि छान् वर्ष कश्हुरता। কেবামন্ত নিযুক্তঞ্চ লিবিরঞ্চ শুভা-मू ड· ।। रिमि अब कवः छम् मः ् मुडक वर भुष्डा। हात्रानाक ग्-रांगक शुकाद्रागाः श्रुवानकः ॥ **जुनुमक का व्यका मिण अ**ज भुव अंछ । कि॰ भुमान गृहानाक शुक्तानाः कगम्स्त्रा ॥ मक्तः স্পুনোদ্যান দিশি স্ত্র তরে৷ স্ত-था। शाहात्रः किः श्रमानक शतिः

थानाः जूद्रभद्र ॥ हाद्रानाक गृशा-गाक शाकात्राणाः श्रमानकः। कम्र কস্য ভরো: কাষ্ঠ পুশস্ত শিবিরে-পুভো ৷৷ অমঙ্গল বা কেষা বা সর্বণ भाः वकुमर्शन ॥ #॥ श्रिष्णवानुवान ह। वाण्या नाजिकनण गृहिगोक धन शुरः। णिवित्र गर यही णारन शूर्व भूशभूम खरः॥ मर्वेब मक्नाईक **७क्द्रात्का भनार्द्रः । द्रमाल्**कः भूर्विमिन् नृगाः मम्मर भूष खबा।। मू छनुरक नर्वे नृत्रकारता निकामन । विचुण्ठ भनमरेण्डव कञ्चीरता वन्त्री उथा।। नुबानुरम् नुईश्चिन् पक्षित थनम् ख्या। जम्मर भुम्म अर्देव व-তো হি বৰ্জতে গৃহী।। জমুবৃক্ষণ দা-जिम्नः करनाम्। उक ख्या। वक्षुन्र-क शूर्विम् न फिल्ल भिवम उथा।। সর্বত্র শৃভদদৈব ধনপূপ্র শৃভপুদঃ। र्वभूति खवाकक मिन्ति भक्ति ख्या ॥ क्रमात मूथहरेकव मर्ब-दिवर निणागय। नर्दक हम्लकः म् (का जूवि जुनुन उथा ॥ वना-वून्ठानि अन्याखः भाषाम् न जूका-মুকঃ৷ খজুরী কর্কুটী চাপি শিবিরে यक्वभूमाः ॥ वाख्यः काव्यवज्ञान বার্ত্তাঙ্গ শুভপুদা:। লভাফলঞ मु इन गई गईब निष्ठि ।। भूण

ন্ত কথিত কারো নিবিদ্ধঞ্চ নিশা-भय। 🗱। वन्ध्रवृत्का निविज्ञाक 🖦 विद्र नगदिन ह ॥ वहा निविषः শিবিরে নিত্য চৌরভয়ণ ততঃ। ন-गात्रयू भूजिषक पर्मनाट भूगाप छः था।। (इकादा छिडिडी वृक्ता य-ত্মান্ত পরিবর্জয। শরেণ ধনহানিঃ नहार नुकाशानि र्जवर धुत्रा भि-বিরেপ্তি নিবিদ্ধশ্চ নগরে কিঞ্চি (एव ह। न निविषः: भुतिषा क नगात्रवू তথা পুরে ॥ বাট্যা মতিনিবিদ্ধান্চ भाक छ॰ भित्रवर्जाय । थर्ज् त्र क ডভূশ্চৈব নিষিদ্ধ: শিবিরে তথা ।। ন নিষিদ্ধঃ পুসিদ্ধশ্চ গ্রামেষু নগরে-य ह। वृक्षण्ड हनकारीनाः थानाः মক্লপুদ-॥ গুমেষ্ নগরে চাপি শিবিরে চ তথৈব চ । ইক্ষুক্লণ । मुङरः महुङ मुङर रुपा ॥ अ শোকণ শিরীবণ্ট কদয়ণ্ট শুভ-भुमः । कद्दी रुत्रिमा णुखना णुखन ষ্চাৰুক স্তথ:।। হরীতকী চ শুভদা शासियु नगरत्र ह । न वाहेता जन्मा निज्रः ७४। हामलकी धुतः ॥ 🕸 ॥ গলানা মস্থি শুভদ মখানাঞ্চ ত-रिषव ह। कन्यान मुहिः मुवनाः वास्त्री স্থাপনকারিণা॰।। ন শুভপুদ মনে। या मूहम्कात्रगः शतः । वानद्रागाः

बाही

নরাণাঞ্ গর্দ্ধভানাং প্রাম্পি ॥ অক্তরাণা সৃগালানা মার্জারাণা ম-खपुके । (ভটकाना मूकद्राना अ र्विवाकाणुङ्गुम् ॥ 🕸 ॥ विणात চালি পূৰ্বমিন্ পশ্চিমে চ তথোত্ত-রে। শিবিরস্য জল ভদু মন্যভাশু ख (भव ह ।। क्षा। मीर्घ शुर् **ममानक** न क्रयं। मानित्तः वृथः। हजूत्राम् गृरह কারো গৃহিণা॰ খননাশন।। দীর্ঘ পুত্ত: পরিমিতো নেত্রাঙ্কেনাপি সং-হ্বত । শ্বেরন রহিত ভদু শ্বর म्बाभुषः नृगाः ॥ भाष्ट् रुखवार **পূर्वः हीर्घि इस्डबरः उथा। गृहि**गाः শুভদ ভার পুকারস্য গৃহস্য চ ॥ न मश्रामान कर्खवरु किक्षिम्राना-থিকে শুভ• । চত্ত্রসু• চন্দুবেধ• नि-वितः सक्लानुमः॥ व्यानुमः स्र्रा-विषः निवितः भक्षाशुमः। अভपुमः ज्र्यादिष शाखाक्त • उरेथव ह ॥ শিবিরাভ্যম্ভরে ভদা স্থাপিতা তুল-भी नृगा। धन भूध भूमाबी ह भूग्र-দ। হরিভক্তিদা ॥ পুভাতে তৃলসী• **मृष्ट्रे। यर्गमानकलः लएउट । यानजी** যূথিকা স্থল মাধ্বী কেতকী তথা।। নাগেশ্বর• মল্লিকা চ কাঞ্চন• বছল• শূভ । অপরাজিতা চ শুভদা তেবা मून्रान मीञ्जिल ।। भूख ह मिक्रान

वाउनश्खाला देनव वर्गापग्रह গৃহী।। উদ্ধৃ 'বি•শতিহয়েভ্যঃ প্রা-कातः न मूज्लुमः। 🕸। সূত্রধারः रेज-लकातः वर्गकातकः श्रीतकः ॥ वाही मूल गुममास्य न क्र्याट ज्ञानन वूषः। वाञ्चनः कवियः विमाः नर-म्मु गनक मुख ॥ ७ छ रेवना পুষ্লকার স্থাপথেৎ শিবিরান্তিকে । 🕸। পুস্তে চ পরিথানান শতহ-ন্ত॰ পুশস্তক•।। পরিতঃ শিবিরাণা-ঞ্চ গন্ত্ৰীর দশহন্তক। সক্ষেতপূর্ব-কঞ্চিব পরিখাদার মীপ্রিত ।। শ-ৰো রগম্য মিত্রস্য গম্য মেব সুখেন 📙 । #। मान्यवीना जिल्लिपीना निव्यवाताना छेष्ट्रवाना मञ्दूकः। शुख्राणाः वर्षानाकालाज्ञाखाना मः বাঞ্জিত।। এতেষা নভিরিক্তানা। শিবিরে কাপ্ত মীপ্পিত । বৃক্ষণ বজু-रुउकः मूत्राजा वर्द्धाराष्ट्रपः ॥ भूव দার ধন হন্যাৎ ইত্যাহ কমলো-ডব:। কথিত লোকশিক্ষার্থ স্ক কাষ্ঠ বিনা পুরী । শুভক্ষণ চাপ্য धूना गह वर्म यथामृथः। ইতি वुकारेववार्ख ञ्रीकृषक प्रथाए ३०२ व्यथायः ॥

বাড চৈব শুভদ নাত্র সংশযঃ। 🗱। উদ্ধৃ । বাটী ত্রি বেপ্তি उস্থলভাগঃ। ইত্য-मदः ॥ यद्धवारे मृপস্ত্য ইতি রামভদোক্তি:। বাট: পছা ইতি বহব:। বাটো বৃদ্ধি রিভি মধু:। বাট বাট চ। ইতি ভরত:।। वाधी नीर्यः भुः इटक छ वृक्षः। इंडि ब्रञ्गाला ॥ বাউক ল্লী ভৃষ্টবব:। ইতি শব-विमुका ॥ বাট্যপুষ্মী স্ত্রী বাট্যালক:। ইতি ब्रज्ञामा ॥ वार्षेत्रा ज्वी वार्षेत्रानकः। ই छि द्रञ्-गना॥ वाहितानः भू॰ वाहितानकः। इंडि नद्रज्ञावनी ॥ হিন্তালানা তথৈব চা। নিয়ানা । বাট্যালক: পু ক্সুপবিশেষ:। वािष्याना इंडि ভाषा। उर्भारी-यः। भौजभाशी २ वाहेता ७ छाना-मनी ह वला द वाछी ७ विनया १ वान्त्रानी ৮ वार्षिका ३। इंडि मद्रज्ञावली ॥ अन्रुभर्यप्रायाखद्र॰ ख्याक वना नाय पृष्ठेवताः॥ वार्षेत्राची जी वार्षेत्रानकः। इंडि मदर्वावनी ॥ कल्लक्यः। य व्यववाष्ट्र वाष्ट्र (वाकः। वाञ्चावः मानः। **उ**चकाः

ন । ইত্যেকে। ইতি দুর্গাদাসঃ॥ বাড: পু॰ বেষ্টন । ইতি শদ্দ মালা॥

বাঢ় ক্লী অভিশয়: ।। পুভিজ্ঞা।
ইত্যমর: ।। বাঢ় মিভ্যব্যযমপীতি বৃদ্ধা: । ইতি ভরত: ।। বাঢ়ত্রিষু দ্ঢ়ে ক্লীব মনুম্ত্যা মথত্রিষু ।
ইতি নানার্থরত্নমালা ।।

वानः भू॰ भदः। इंड्रमदः। त्मा-छनः॥ रिच्ड्राज्यनः॥ क्ववनः॥ इंडि मिन्नि॥ चिनः। इंडि वि-काख्रभयः॥ काख्रावयवः। इंडि विश्वः॥ ज्युम्बः। इंडि द्राज्ञ-निर्वन्तेः॥ कविवदः। इंडि ध्रद्रिः॥ जन्द्रभवनी यवकाद्राप्तो पृष्ठेवद्रशः बानम्खः भू॰ वाभम्खः। ज्य-भर्यद्रायः। त्यमा २। इंडि रहम-हन्दुः॥

वागभूदः क्री वागद्राक्षभूदः। छटभर्यप्रः। प्रवीद्यादेः २ कादीवर्षः

 उ उवादनः ४ भागिजभूदः ६।

 उ जिकाश्रामवः॥ चार्यपः ४

 उ जिकाश्रामवः॥ चर्यपः ४

 उ जिकाश्रामवः॥ चर्यपः ४

 उ जिकाश्रामवः॥ चर्यपः ४

 उ जिकाश्रामवः॥ चर्यपः ४।

 उ जिकाश्रामवः॥ चर्यपः ४।

 उ जिकाश्रामवः॥

 उ जिका

বাণপূজা জ্রী শরপূজ্য।ইতিরাজ নির্ঘণ্টঃ।। বাণভট্টঃ পু॰ গুন্থকারবিশেষঃ।

नागवामः मुर अग्रास्य नाम्।अ नमाइः। उर्भियागः। वाद्यवागः २ वाद्रगः २। ইতি सम्द्रज्ञावंनी ॥ (ग्रान्यः । ইতি हाद्रावनी ॥

বাণসূতা দ্রী ঊষা। ইতি শব্দ-রন্ধাবলী॥ বাণহা পু• বিষ্ণঃ। ইতি ছেম-

वागरा भू विकृ:। ইভি (रूम-

বাণা জী পু॰ নীলবিণ্টী। ইত্য

वाना जी वानमून । इंडि सिनि ।। वानातिः भू विष्टुः। इंडि किटि।। वानानुषः भू धनुः। इंडि इना-युषः॥

वागांत्रन॰ क्ली धनुः। ইতি হল।-युषः॥

বাণি: দ্রী বপন । ইত্যমর: ॥ বাপদণ্ড: । ইতি হেমচন্দু: ॥ বাণিনী দ্রী নর্ত্তকী ॥ ছেক: ॥ মন্তন্ত্রী । ইতি ছেমচন্দু: ॥ বাণী জ্রী সরস্বতী। ইত্যমর: ।।
বচন ।। বপন । ইতি শব্রত্নাবলী ॥

वाङ क् क गठिएमवर्याः मूर्थः।
इंडि कविक्सक्षमः ।। व्यवगाउटः ।
व्यवार्थाः । त्रमानाथस्त गडिमूथ
स्मित्या ति मद्या गडि मूथः
गडिमूथः। वाडयंडि भाषः वाडः
गहुइः मूथ्यडीडार्थः । इंडाइ ।
मूथ्रमवन्या तिडिकोमत्राः। इंडि
मूर्गामामः ॥

বাতঃ পু॰ পঞ্ভুগান্তর্গত্ত্ত্তুঃ। वाजाम इंडि ভाষा। उद्भर्गग्रायः। गन्नारः २ वागुः ७ भवमानः ८ म श्वावनः ৫ श्वावनः ७ म्यानं १ गक्त-বাহ: ৮ মক্ৎ ১ আশুগ: ১০ খ जनः ১১ মাতরিখা ১২ নভমান্ ১৩ মাক্ত: ১৪ অনিল: ১৫ সমী-ब्रगः ७७ बगर लागः २१ मभीवः ७৮ সদাগতি: ১৯ জীবন: ২০ পৃষদখঃ २७ जब्रशी २२ शुच्छनः २० शुक्षा-वनः २८ अनवङ्गनः २८ ध्ननः २७ মোটন: ২৭ খগ: ২৮। অস্য ওণা: । रिम्नद्भाग वयुद्धा भी उद्धा कः कष्। मृद्यप्। मः छानकष्। স্তোককারিত্ব। ভস্য কোপকা द्रगः यथा । भाधुर्यग्रामक्ष्रज्ञनः ।

नाजुकानः। जनताङ्ग्कानः। नु-ज्रवकालः। अमजीर्गमगणः। इंडि त्राजनिर्घण्टः ॥ 🗱 ॥ त्रागविष्णयः । यथा। व्यथं वाजवताश्रिकातः । ভত্ৰ বাভব্যাধীনা• সামান্যভো বি-शुकृष्ठे निरानानाइ । कवाय कर्षे তিক্তক পুমিত ক্ষক লম্বনত:। পুর: প্রন্তাগর পুতরণাভিঘাত भूरियः ॥ शिमापनभागाख्या निध्य-नाइ शाजुक्रया । यजा कि त्रभशात-ণাৎ নদন শোক চিন্তা ভবৈ:। অতি-क्षञ्जसाक्ष्मार गम्कृञाञिमाः जक्रयाम् जीव वसनामृगा स्न जिविद्य-ठनानामञ: ॥ भारयानमभारय निन-**भ्र**नपरया खुडीयाः भारता जंद्रा मजि-গতে প্লিভে লিলিরস জকালে ৎপি চ। দেছে সোুতা:সি ব্লিক্তানি পূর্যিত্বা নিলো বলী। করোভি বি विधान (द्वागान् अर्दादिक्काक् अः भुः বান্।। পুমিতঞ্চাত্র বৈপরীত্যে (পু।-পদর্গ স্তেন অপরিনিত মিভ্যর্থ: ৷ পুকর্ষেণ মিত মত্যন্ন বা লম্বন অ ভিপ্রাণ শাল্যাদি। কতিচিদ্না-নি নবান্যপি বাতলানি। যত আহ । धनद्रञ्जनायाः । नीवाद्र ज्ञिश्रुटेः সভীন চণক শ্যামাক মুদ্রাঢকী নি ञ्जावाण मञ्चेकण व्यवे। मन्नार

ক: কোদুব: ৷৷ এতে বাতকরা ইতি (भवः। नीवाद्रः शुजाधिका छीनी ইতি লোকে। बिशूहेः यमात्री। मः **डीनः क्लायः। निक्रा**र्या ब्राक्रमायः। বোডা ইভি লোকে। মন্তইক: মোঢ र्हाञ (लाक्त । व्यक्ती व्यक्ति व्यक्त दि इंडि लाक। मञ्जाकः मम्बी ইতি লেকে। পুর:পবন: পুাগাত: । व्याय ७: व्यार्थिय मार्गावद्रशा । ষত উক্ত। বাংবাৰ্দ্ধাতৃক্ষবাৎ কো-পো মার্গস্যাবরণেনচেতি। পথো-দসমযে বর্ষাসু। করা মভিগতে ৎশিতে ভুক্তে ২তীবন্ধীৰ্ণতাহ্বতে। (मरह (मुर्जा मोर्जा मिना मंभुाशि क्छा। क्वायानि अर्ह्जू विर्वाती সমধে হেতৃত্ত বলী অনিলঃ পু বৃদ্ধো বাযু: করোভি বিবিধান্ রো-गान्। (७ (द्रागाः कथ्रास्त। 🕸। 🝽-রোগুছো ১ লকেশত্ব• জ্ঞাত্যর্থণ হ-नू गुरः। बिखा उस्त्रा गरगरदः नि মিনত্বক মূকতা।। বাচালতা পুলা-পশ্চ রসানা মনভিজ্ঞতা। বাধির্য্য कर्ननामण लार्नछन् उपार्मिङ ॥ মন্যান্তন্ত্ৰোত্ৰ গণিতো বাহুশোষো-পবাহুক:। চর্বিতা চৈব বিশ্বাচী উ জ্বাত উদীরিত: ॥ আখ্যানঞ ञ् अत्यानः वाजाश्रीना भुअश्रीना।

ত্ণী চ পুভিত্ণী চ বহি বৈষম্যমেৰ **ह ॥ आर्टाभः भार्यम्**लक जिक्न-नः उरेथव ह। मृहण्ड म्बनः मृब-निगुरहा मनगाएँ । भूबीयम्। भू-বৃত্তিক গৃধুসী চ ততঃ পরঃ।। কলা-পথঞ্জতা চাপি খঞ্জতা পদুতা ख्या। काश्रुभीर्यक शालाते ह वाज-कछक अव ह।। भारक्र्या भारमाइः আকেপো দণ্ডকাভিখ:। বাত পি-**ख क् डात्क्रन खबा म् खानजानकः ॥** অভিঘাতকৃতাকেণ আযামে৷ দ্বি-विषः भृजः। वाष्ठव्रक उथा वार्श्रो धनुवां उक्त स्तुकः ॥ व्यन उत्सान-ভানক পকাঘাতো হথিলাঙ্গক:। কম্প স্তম্ভো ব্যথা ভোগে ভেদ্স্চ मुद्रगः उथा॥ दिशकः कार्माक का-क्षेत्रक रमञ्जः त्नामाक रुर्वनः। व्य-क्यार्फा श्क्रविषु न: नित्रामाकात এব চ। অঙ্গুণোষশ্চ ভীৰুত্বু মোছ **म्हक्ष्महिन्छ ।।। निम्नानामः स्वरना** भा वनशानि खरेशव ह। मुकक्राया त्रकानात्मा गर्खनामः भित्रमुगः॥ এত এবাশীতি সংখ্যা রোগা যো-গেন ক্টিভঃ। বাতব্যাধীতি নামা-নো মুনিভি: পরিকীর্ভিতা:॥ 🛊 ॥ এত ত্রব শিরোগুহাদয এব। যোগেন वाउन। वाजाचा वृशिष वीखवृशिष

ব্লিভি নিক্ক্যা তদা বাতজুরাদিয়-পি পুসক্:স্যাদত আহ কচিত:পু-विष्कु ३: ॥ चित्रागुराम्स्या १ नी-তি রেব বাতব্যাধিসংজ্ঞা পুসিদ্ধা न जू वाञ्क्रवारयः ॥ 🗱 ॥ व्यथ वा-ভব্যাধীনা সামান্য চিকিৎসামা इ। मधुद्र लवन माम्न निष नरम् । নিদু৷ গুরু রবিকর বস্তি **খেদ সম্ভ** र्भगिन । एर्न बलर (मकान्)र সংমদনাৰি পুছপিত পৰ্মান শা-স্ত মেতানি স্বয়ু 🗀 ইতি ভাবপুকা-भः ॥ 🗱 ॥ व्यनिह। यस भूष्टिकद्राः ণ্যেৰ বাযুৰীজ নিশাময়। ভোজ-নানম্বর সদ্যো গমন পাবন তথা য় ছেৰন বহিতাপক শশভ্যণ रेनथून । नृष्कञ्जीगमनरेकत मनः ज ন্তাপ এব চ।। অভিকৃক্ষ মনাহার युषः कलह (भव छ। कर्तृवाकाः जन শোকঃ কেবল বায়কারণ।। জ্ঞাখ্য চক্তে ভজ্জন্ম নিশাময ভ-(भीवष• । # । भङ्गत्रञ्जा कलरेक्ब नवीयः नर्काद्यानकः ॥ नाद्रिकत्वाः मकरिक्षव ममुख्य मुनिष्ठकः। ना श्विमाचि भिडेक (कवन वा नमर्क **बः॥ मर्।: भ**युर्वि डाम्नक स्मिती-तः भी अलाहकः। शकुरे ज्वादिरमः वक विवादिवक (क्ववः॥ वाक्वी

छाल थर्छ्त यस गामलकी पृव• । भीजलाकामकन्नानः ज्ञिष हन्तन দুব ৷৷ স্থিপদাপত্তল স্পুশ ব্যৱনানিল। এভত্তে কথিত বং-रत्र जल्डा वाङ्गुगाननः ॥ वाग्व-দ্রিবিধা: পু•সা• ক্লেশ সন্তাপ কাম-का: ।। ইতি 🗐 वृक्तरेववरर्खवृक्तथर७ >७ अथ्रायः ॥ श्रा अन्ताः । विदाधि-নন্থ শোগনাক পাটলা পারিভদুক । পুসারণুংগুগদ্ধা চ বৃহতী কণ্টকা-রিকা॥ বলা চাতিৰলা রান্না খদ•-हु। ह भूनर्गवा। अत्र ७ मात्रिवा भनी **उ**ष्ठी किनकहतः ॥ এवा॰ मनन निकान् ভागान् दाथरयः अनिल **२भाग १८७**न भागावामावा जिल् পাত্রে বিপাচয়েৎ।। আত্ত বা যদি বা গৰ্যু ক্ষীর দত্ত্বা চতুর্গুণ । **শ ভा**रत्री त्रमरिक्द रेडलजूलाः भुना-भाष्ट ॥ তানি বক্ষ্যামি ভছুণু ॥ শতপুষ্না रिवराक नाल नर्गी वहा खकः ॥ अ भा॰ भी रेमऋवक भवासक भुनर्गवा । পানে নস্যে তথাভ্যঙ্গে তৈলনে ख् भुमाभाष्ट् ॥ क्र्हुल भार्यः म्लक गल्यालाक गामरर । वा-পমারং বাতরক্ত নাযুখ্যা চ পুমা न् खरद ॥ गर्छ मथठत्री विनहार

বাভগ্নী

कि भून मान्यी निव। अभानाः वाउडकानाः अक्षत्रागाः नृगाः ख्या ॥ टिन मिड्र भुनाउद्र नर्बवाजविकाविगाः । भूनणः । भवद्य रिमञ्जदक मुठी हिबक शः ककः। शक्तभुद्रः दावनानः रेउन পুত্ত পচেত্তত: 11 গুছগৃহ্য প্লব श्लीर नर्बवाउविकात्रन्थ । इंडि गाक्ए ५३४ व्यव्यायः॥ বাতকঃ পু॰ অশনপণী'। ইত্য-यदः ॥ वाउकर्य द्वी मक्टकिया। भर्मनः। यथा। वादाइ उवाह। न्यूनामा निन म ज्या वाजकर्म भुनृक्षि । এব হি পুৰুষো যুক্তো বাতপী फिड मानमः॥ मिक्का शक्षवर्षाः नि बीनिवर्षानि मूचकः । या हिव बीनि वर्षानि कृत्यां रेव कायर७ नव ॥ এষু বৈ তাপন দেবি নেছন মম শ সভি। যো বৈ শাস্ত্রণ বি-ক্ষানাতি মম কর্মপরায়ণঃ ॥ শুল্বা 📊 বাক্য ভগৰতো পুত্যুবাচ বসুদ্ধ র।। #ाध्रशुराह। অত্**ল•** লভ∙ তে পাপ তব কর্মপরায়ণ:। তস্য **प्ति मृथार्थाय विमूक्षि॰ वक्क्मईमि** ॥ वादाइ উवाह। मृत् काटायुर्न भ प्रित कथामान भ्यान्ति। अ

পরাধ মিন কৃত্বা সম্ভরেদ্মেন ক-ৰ্ম্মণা।। যাবকেন দিন ত্ৰীণি নক্তেন ह भून ख्रयः। कर्म हिदः छ्छः कृष्। স চ মে নাপরাধ্যতি॥ সর্বশক্ষা॰ পরিত্যন্ধ্য মম লোকায় গছতি। এতত্তে কথিত ভদে মৰুৎকর্মা-भद्राधिनः ॥ (मायरिक्व खगरेक्व वद्या भित्रभृहिज्। इंजि वद्राष्ट्-भुद्रात् मक्टकर्यभुगयिक छ ।। বাভকী ত্রি বাভরোগযুক:। তৎ **न**र्यप्रायः। वाज्यतानी २। इज्यानः॥ বাতসম্ভ: পূ॰ গ্রন্ধম্ভাগেঃ । ইতি হেমচন্দু:।। বাতকেতুঃ পু॰ ধ্লি। ইতি ত্রিকা-ख्यायः ॥ वाज्यक्तिः भू कनानाभः॥ वि ড्गम् खक्क उ:। इंडि (मिरिनी।। বাতগানী পু• পক্ষী।ইতিকেচিৎ॥ वाज्खन्मः भू वाजूनः। यथा। वाजूला वाज्छन्यः माहाववागु निंगचकः। यक्षानिनः भाव्यिका বাসম্ভো মূল্যানিল:।। ইতি ত্রি-কাণ্ডশেষ:॥ রোগবিশেষ:। তস্য निनानानि र्थनामाद पृष्ठेवाः॥ বাত্মী জী শালপণী ৷৷ অখ-গন্ধা।। শিম্ডীক্ষুপ:। ইতি রাজ-निर्घणेः॥

वाउठ्न जी वाकात्मा ही यमान मृद्ध । वृष्ठित्रमृत्रा हेि जावा। ख्द भर्यायः । वृक्षमृद्ध २ हेन्द्रः ज्नः ० ग्रीयाहामः ८ वःमक्षः ६ मक्षकः ७। हेि हात्रावनी।। वाउध्वः भूः (भवः। हेि नदः माना।।

বাত পি ব্ৰহ্মশ্ল প্ৰী শ্লারোগবিশেষ: । তস্য ঔষধ যথা । মাতুলুক্স্য নিৰ্যাস গুডাজ্যেন সমনিত্ত । বাত পি ব্ৰহ্মশ্লানি হন্তি
বৈ পানযোগত: । ইতি গাক্ডে
১৮৮ অধ্যাশ: ॥

বাতপুত্র: পু॰ মহাধ্র্ত: ॥ ভীন সেন: ।! হনুমান্। ইতি মেদিনী ॥ বাতপোথ: পু॰ পলাশবৃক্ষ: । ইত্যমর: ॥

বাতপুনী: পু॰ জী বাতম্গ:।
বাওট্হরিণ ইতি ভাষা। ইত্য
নর:।। নজল:।। অখ:। ইতি
সংক্ষিপ্তসারোণাদিবৃত্তি:।।

বাওফুল্লাজ লী পুথুস:।ইতি ভ্রিপুযোগ:॥

वाडमजः नुः वाडम्गः। ইতি कोषतः॥

জটাধর:।। বাতমগুণী স্ত্রী বাত্যা।ইতি ত্রি কাওশেষ:।।

বাতমৃগঃ পু• বাতপুমী:। ইত্যু; মর:॥

বাভরক্ত• ক্লী রোগবিশেষ:। ভস্য विशुक्षे निमान मार। व्यवनाम कर्षे ক্ষার স্থিথোফাজীর্ণভোজনৈ: ৷ ক্লিম শুষ্যভূজান্প মাণস পিণ্যাক মূল-किः ॥ अने थ मान निम्नाव भा-कारि भनालक्षु जि:। मध्यात्रनान সৌবীর শুক্ত তক্ত সুরাসবৈঃ॥ বিৰুদ্ধাধ্যশন ক্ৰোধ দিবাৰপুাতি कागरेतः। शायमः मुक्रमात्रागाः निः थ्राहाद्र विहादिगाः॥ झ्लानाः मू-থিনা চাপি পুসপ্যেদ্বাতশোণি ७। इद्यायाहि ग्रह ज न्हान उन्ह বিদাভ্রণ সংবিদাহাশনস্যা 🕸 🛭 कारता यवकात्रानिः। जाजीर्गटाः करिनः অজीर्गाय (ভाष्करिनः। অতি মার ভোজনৈ ব্লিভার্থ:। ক্লিদাদীনি মা-সম্য বিশেবণানি। ক্লিম্ন শটি-তণশুষ্ক মাতপেশোবিতণ অমূকণ मर्नापिमा मः। वान्नः शी-**ডा** ि भृर्वस्मज्ञ ना मः। भिग्रा-ক ভিলখলি:। মূলক পুনিজ্মে ব। নিষ্কাব: বোডাশাক । শাক পত্রশাক । আদিশক্রেন বৃত্তা-কাদীনি ফলশাকানি গৃহান্তে। পৰল শটিভত্বাদি দোষরহিত

মণি মাণসং বাত লোণিত প্ৰকো-পষেৎ। শটি ভাদি তু মাংসং বি-শেষভো বাভশোণিত পুকোপ (ग् । व्यातनानः मन्नान(छरः। শুক্ত সন্ধানভেদ:। সৌবীর° স দ্ধানভেদ:। ভক্ত চতুৰ্থা শ জ-লযুক্ত বন্তপুত দিখ। সুরা সন্ধান ভেদঃ। আসবঃ সন্ধানভেদঃ। বি क्ष कीत्र मध्मामि। अध्यानाः। व्यज्ञीर्स इक्षाट यब उत्रश्रमनमूहा-তে। অভিজাগরো নিশি। প্রায-**णः** वाङ्ल्यान । जुक्तात्रावाः चन्न-**छत्रकायव्याभाद्राभा•। अथवा। जि**-थ्राशाद्विक्रादिशाः । व्ययशाहात विश्वाञ्चा इलागः मृथिनाक त्रकृष्णा। श्रद्धारा दे गहुजः य (3) वायू विविद्धां के विश्वकार्या गः हि । इन्डार्य उन्नक्ष्णान । न-ড্যামপ্যতিচলত:। অশুত: বিদা-श्म । विनाहि निम्नाव वनाथ नर्यश भाकाति । नःविनाश्मानन्। । मःविमारः १ मनः यमः जुरक বিদধ্যে তদুপরি ভূঞানস্যেত্যর্থ: 1 অধ্যশন মুক্ত্বাপ্যেতদ্বচন বিদ্বা মীৰ্ণভোজনস্য বিশেষতো হেতুলা-র্থ-। পশ্চাৎ বাত্যশাণিত পুঞ্ शि प्रिकासनाच्यः । अ**उदाः क**ात्र- ণানা মধ্যে কেনচিদ্বায়ু: কেনচিদু ভयमिन नुकल्मार ॥ 🗱॥ मःनु। श्रि মাহ। কৃৎসু রক্ত বিদহত্যাশু **७ ह पृष्टे॰ मुख॰ शामरया म्हीयर** जू। खर **সম্পৃক্ত वागूना पृ**विक्ति खर भावनामुहार वाउतकः॥ भ्रादी-कि (ईजुन्डि: क्८मः ममसः तकः বিদহতি অৰ দহধাতু রবিবক্ষিত কর্মক:। তেন বিদহতি বিদশ্ব ভব-ভীত্যর্থ:। ওচ দুই রক্ত । সুত্ত অ ধোগত । পাদধো শ্চীযতে সঞ্চিত ভবতি৷ ভক্ষবির• দ্বিতেন মহেতুবা-যুনা সংপৃক্ত মিলিত বাতরক উ চ্যতে। ননু চৈত্ৰস্য সংপাপ্তি ককা সূশুতেন। শীঘু॰ রক্ত॰ দৃষ্টি মাযাতি ভ হ বায়ে। মার্গণ সংক্রণ জ্যাশ বাভঃ। कूषा २७७थं भागंत्राधार न वायू-त्रजुर्भिक मृयरमूक माण्या व्यव পূথম রক্তস্য দৃষ্টি রতো রক্তবাত-মিতি ব্যপদেষ্ট্র মুচিত্ত ভবত্যত णारः। उद्भावनामिति। उना বাভস্য দোষত্বেন প্রাধান্যাদ্বাভর-ক্ত মিতি ব্যপদিশ্যতে ॥ *।। পূৰ্বন-পনাহ। ধেদো ২ত্যর্থ ন বা কার্ল্য স্পর্শাক্তত্ব ক্ষতে ২তিকক্। সন্ধি लिथिन। भानमाः महनः भिछका-म्गमः ॥ बान् बङ्गाक करे। न रख

भाषाक्रमित्र । निखानः सुद्राः ভেদো **ভৰুত্ব॰ সৃ**প্তি রেব চ ॥ কণ্ড: मित्र क्क मार्श जूदा न । ठामक्ट । रिवर्नां मखलाट शिख र्दा अपृक् भूर्य क्रियः ॥ 🗱 ॥ 🖼 থাধিক্তবা তস্য বাতরক্তস্য লক্ষণ মাহ।বাতেধিকে হধিক ভত্ৰ শূল সুরণ তোদন । শোথস্য রৌক। ক্ঞর শ্যাবতা বৃদ্ধি হানয:।। ধ্ম-न् अकृति मसीना॰ मरकारहा १क्युरहा **९** ञिक्कः। भी अद्वरानुगभयो समु त्रमथू मक्षयः॥ তত भारत्याः ण्-লা নিক নিধিক। যত আহ সুশুতঃ েশংশাদ্বিশ্বী ভোদভেদপুশোফৌ খালগভা বাতরক্তেন পাদাবি-🖘 या मृष्टिः स्मर्गाञ्जठा ॥ 🗱 ॥ অধিঃরক্ত বাতরক্ত মাহ। রক্তে শোথো হতিকক্ তোদ স্তামু কি बिक्नागछ। त्रिक क्रिकः मनः বৈতি কণ্ড্ৎক্লেৰ সমল্লিভঃ।। 🗱।। অ-ধিক পিত্ত তদাহ। পিত্তে বিদাহ: जःसाइः (बर्पा मृह्यं मम ख्या। न्त्र-र्णामरुषः क्यारः (भाषभाको जृ. শোষ্ণতা ৷৷ বিদাহ চ পাদাবেব বোদ্ধব্য:। বত আহ সুশুত:। পি-ভাস্থ্যা মৃশুদাহৌ ভবেতা মত্য र्थाको ब्रज्जाची मृमू हा। भा-

मादिजिल्पयः ॥ # ॥ अधिककंक॰ उरार। करेक रिजनिखा धक्या मृ-थि शिषद् भीउठा। एक जान्यः পাদযো রেব। যত আহ সুশুভ:। কণ্ডু যন্তৌ ষেদশীতৌ সশোধৌ পী-नस्ति। भाषामु १४ ज् इतक ॥ 🗱 ॥ অতিকিয়মাণ বাতরক্তম্য উপদ্-বানাহ। অস্থারোচক খাস মা**ণ্স**-কোথ শিরোগুহা: । মৃষ্ঠা চ মন্দকক্ তৃফা জুর মোহ পুকো পকা:।। হি-ক্লায়াবুল্ম বীসর্প পাক ভোদ ভুন क्रभाः। अङ्गुलीयकठा (सूधि माह মর্মগ্রারুদা: ।। মাণসকোথে মাণ-नगलन ।। 🗱 ।। यनाव्यक्तिक মাহ। এতৈ কপদুৰৈ ৱৰ্ড্য নোহে-रिनक्ति वाशियट । अह्टसाश्रमुबः याभार भाषा भाषा भाषिकभाष्त्र ॥ এনদোষান্গ সাধ্য নব যাপ্য विष्नायक । **बिःनायक म**नाथः न्यात्वमः ह नु क्षमृताः॥ # । অথ বাত রক্তস্য চিকিৎসা মাহ। বাভশোণিতিনো রক্ত• গ্রিপ্সস্য ব-ल्ला रद्र । यम्नान त्रक्रायमायू यथा (नाय॰ यथावल॰ ॥ উग्नाः क मात्र जाएम बालोका छ वि निरुद्ध । मृत्र जुरेत्र मिठनिहिन। क खुक एप पना दि छ ।। लु हि सन निहा-

বাতর

कि की प्रभाष्ट्रभाष्ट्रत युक्ट । ख-কে মানে ন তৎ সাব্য কক্ষে বাতো-ভরঞ্চ য় ে ৷৷ গম্ভীর • শ্বপথু • স্তম্ভ • কম্প গ্লানি শিরান্যাৎ। রোগান-ন্যা শ্চ বাভোত্থান্ স্বৰ্য্যাদ্বায়ু রর-किन्डः ।। विविधान् वाज्यतागान् वा মৃত্যু বাত্যবশেষিত। রক্ত অর্য্যা-ভতঃ সুক্ষাভৎপুমাণেন নির্হারৎ ॥ বিরেচযেত্র পিত্তাদৌ স্লেছযুক্তি বি রেটন:। বাহ্য মালেপনাভ্যস্থ প-तिरवत्नाभना**रतः ॥ विरत्नकां छ**। প्रना (जुरुभारिन र्गञ्जीब नाहरत्य । দিবাৰপুঞ্চ কোপঞ্চ ব্যাযান• নৈথু-न उथा।। कर्ष्यः खद्वा विष्रानित् व वनात्मी ह वर्ड्स । भूताना यव গোধুম শালয়: ষষ্টিকা স্তথা ॥ ভো জনার্থে রসার্থে তু বিষ্কিরাঃ পুত্ দা হিতা:। আঢকা শুগা মুদ্রা ম-সূরা: সহল অকা:। বৃষার্থে বহুস-পিঁয়া: পুশন্তা বাতশোণিতে॥ সৃ নিষ্মক বেত্রাগু• কাকমাচী শতাব-রী। বাস্তুকোপোদিকাশাক• শাক• 🛚 (मोवईन ७था।। घृ आःम द्रोम पृष्ठिः भाक न**्म**रा ह माभागर । হিতো গোপুন চূর্ণেল্চ ছাগক্ষীর ঘৃ **ज्ञूरिः ॥ (नग**उद्यक्ति। ज्हेा: পিষ্টা: প্যসি নির্তা:। ক্রিপি

शैष्ठभी छ र्व। वर्षाभाग करेन द्रिश ॥ मूक्षभिरेष्ठेः भुलिरेशः म्याब्रिजः भः বনশোণিতে ॥ 🗱 ॥ ভড়চীকাপ ক-ল্লাভ্যা॰ সপযক্ষণ ঘন• সৃত•। বাত-রক্ত নিহন্ত্যাশু হুপ্ত হরতি দুন্তরণ ॥ ७५ हो यु उ॰ ॥ 🗱 ॥ उना॰ भरहः দ্ভড়চ্যাস্ত জলদ্বোণ চতুষ্ঠযে। পা-म्त्यः क्यायस गामुकः पुानक ख्या ॥ जिल्लोडनाएक• जा**ड**ा॰ **भ**-চেন্দ্ৰিন ভিষক্। বক্ষ্যনাণৈ তত-(छ। पुरेवाः सभाक्षक्षीकृरेखः भरह ॥ मिक्किश मधुकः क्षेत्रः कीवनीयगन खथा। अना एक ह मृघीका मा भी वराघुनत्था नथी।। इत्तर्ः भुविती (व) विश्व श्रित्रा जामनकी उथा। मृ-क्षी শ্যামা শতান্থা চ বিফুকান্তা চ পত্ৰক ৷৷ নাগকেশর বাল ত্বক্ পদ্মকোৎপল চন্দ্ৰ । এতাৰি ক-न्नदयुनि कथिञानीह (काविरेपः ॥ পানে ২ভ্যঙ্গে ধনুবাসে চ তৈল মে-ভনিষেবিণ । বাতরক্ত তদুভূ-(जालपुरामाणु नाणख्ट ॥ धनुः পু•সবন• ক্রাণা• গর্ভদ• বাত পিত্ত-ন্ৎ। স্থেদ কণ্ডু ক্জাগান শির: क म्यार्षिजायगान् ॥ इन्।। इन्।। इन्।। **मायान् ७७**६ टिज मुख्य• । इंडि গুড়ীতৈল। ইতি ভাবপুকাশ:॥

মুডা ইতি ভাষা। ইতি শদ-**हिमक**। 11

বাতরকারি: পু• পিভন্নীলতা। ठिन्तुका ॥

বাভরকঃ পু• অখথঃ। ইতি শব-ब्रञ्जावनी ॥

বাতরথ: পু॰ মেঘ:। ইভি বিকা-ওশেষ:॥

वाउदायगः भु• उत्तरः॥ निद्युः (याजनशृक्यः ॥ काउ॰ ॥ कत्र-भावः॥ कृतेः॥ भद्रमःक्रमः। ইতি (मिनि ॥ अद्गलक्तः। इंडि भद्र-ब्रङ्गावनी ॥

वाजक्रः भू वाज्यः॥ उँ८ रकाः, वाजमशः वि अ अ अ अवायुग्कः । ॥ শক्रथनुः। ইতি মেদিনী॥

বাভরোগ: পু॰ বাযুব্যাধি:। তৎ- তুলো বাতুলো প্লিচ।ইতি শব-भर्यप्रायः। वाउवप्राधिः २ व्याउद्यः ৩ অনিলাম্য: ৪। ইতি রাজ-निर्घणः ॥

ৰাভরোগী ब বাভরোগযুক্ত:। गतः ॥

বাডজি: পু॰ কাপ্তলৌহোভযনি- বাতহা ত্রি বাভন্ন:। বাযুনাশকৌ-মিতপাল। তৎপর্যায়ঃ। কাষ্ঠ বরণ। ইতি বৈদ্যক ।।

বাতরক্ষঃ পু॰ অক্রব্কঃ। অঅর বাতলঃ পু॰ চণকঃ। ইতি শক্-**চ**न्दिका॥ वायुकाद्गक वि ॥ वाउनमण्डनी की वाउगा हे जि ভরক্তারি: পু• পিভগ্নীলতা। ভ্রিপুযোগ:॥ গুলঞ্ ইতি ভাষা। ইতি শব- বাতবান্ ক্রি বাযুযুক্ত:। বাতো-বিদ্যতে শ্স্য ইভ্যৰ্থে বজুপুভ্যৰে न निम्नमः॥ বাতবৈরী পু: বাতাদ:। ইভি

वानिर्विष्टः॥ वायूनाओ जि ॥ বাভব্যাধিং পু বাভয়োগ:। ইতি ब्राजनिर्घण्डः॥

বাতশীষণ দ্লী বক্তি:। ইভিবাম-निचंगे:॥

বাভশোণিত দ্লী বাতরকরোগ:। ইভি ভাবপুকাশ:॥

यथा। वाजामहा वाजमहा वा-ब्रञ्जावनी ॥

বাতসারথি: পু• অগ্নি:। ইভি (किंटि ॥

বাতক্ষর: পু• আকাশস্য ভাগ-ख्र भर्यायः । वाजकी २ । इंछ्र विष्मवः । यं ज वायूर्व इछि । इंख्र (किंटि ॥

लोही २। इं जिका अलवः ॥ वाजाः न् मूर्गायः । इंजि

বাতাপি

विकाश्याणः।। वाउम्गः। ইতি শব্দন্তাবলী।।

বাভাগু: পু॰ মুদ্ধোগবিশেষ:।
তস্য লক্ষণ যথা। ব্যণৌ দুষ্যে
ছায়ু: শ্লেমানা যস্য সংবৃত্ত:। তস্য
মুদ্ধ শ্লেমানা হোগো বাভাগুসংজ্ঞক:॥ ইভি মাধ্যকর:॥

वाजातः पृ॰ कनवृक्षवित्वयः।
वात्राम इंडि थ्याजः। उट भर्यायः॥
। वाज्यत्री २ (नवाभमकनः ३
वाजामुः ८। यम्य ख्याः। उक्षद्वः।
मूज्यद्वः। वाजमूदः। मुक्कातिदः
। क्ष्यद्वः। वाजमूदः। मुक्कातिदः
। क्ष्यद्वः। यम्य मुक्कातिदः
। त्ययदः। पिखानिनाभ इदः
। नियदः। उक्षदः। कक्षकातिदः।
त्रक्षिद्धविकातियाः (मुक्षद्वः।

ইতি ভাবপুকাশ:॥

वाजािनः भुः जमूद्र विश्वासः। मिट द्वारम् ध्रम्मो भङ्गाः जाजः। जग-रख्यमञ्ज्ञान्यः। इजि श्रीकाल्यः मञः॥ कङ्गान्यत्र जू विश्वितित्वः मिः हिकायाः जाजः। यथा। मिः-हिकाया मर्थारभन्ना विश्वित्व म्हजूर्ममा मः वः म्यनगाञ्च वऽ द्वः मान् छरेथव ह ॥ हेन्द्रना नम्-हि रेम्हव वाजाभी स्मृर्शा जिकः स्वकन्नः कान्ननात्ना (जोम्ह नद्व- বাতায

क ख्या ।। ब्राङ् (र्क) क्षम ख्वा॰ देव हन्तु प्र्या भूम मंगः । इत्छा छ जि॰-हिका मू धा परिव ब्रिश मू ब्राम माः ।। इंडि विश्च भू ब्राण काणा भी यवः णः ।। व्यन । विश्व हिंदिः रेमः हित्कः यान् नि॰ हिकाया मही हनः । हि-व्या कि शिकाया मही हनः । हि-व्या कि शिकाया मही हनः । हि-व्या प्रमा । वर्मः णवा अच्छ व्या ख-त्मु। छत्मा वा छानि (द्वव ह । हेन्-त्मा व्या वा वा छानि (द्वव ह । हेन्-त्मा व्या ।। वद्रकः का वा ना छण्ड मद्रमाण खर्थ ह । कन्नु वी यं अच्च विश्व प्रार्छ। मनुदः णविवर्ष नः ।। इंडि मार्थाः ।। ७ व्य धा यः ।।

বাতাপিদ্বিট্ পু॰ অগন্ত/মূনি: ! ইতি হেমচন্দু: ॥

বাতাপিস্দন:) পু॰ অগন্ত্য: । ইতি বাতাপিহা । ত্রিকাগুশেষ: ।। বাতামোদা দ্রী কন্ত্রী । ইতি শদ্মালা ।।

বাভাষন প্লী গৰাক্ষ:। ইত্যনর:

।। তেন পরবাধানিষেধাে যথা।
পরবাধা ন স্বী ত জল বাভাষনাদিভি:। কার্যিত্বা ত্ কর্মাণি
কাক পশ্চাৎ ন বঞ্চ্যেৎ।। ইতি
কোর্মে উপরিভাগে ১৫ অধ্যায:।।
বাভাষন: পুণ ঘোটক:। ইতি ক্রি

বাতিক

কাওশেব: 11

বাতাযু: পু॰ হরিণ:। ইভ্যমর:॥

বাভারি: भू এর গুরুক:। ইভি

भक्तज्ञावली।। भञ्जूनी। इंडि

भक्तिका ॥ भूधराखी ॥ भ

का निका॥ यवानी ॥ जागी।।

नू हो ॥ विषकः॥ भूतनः॥ ভल्ला-

ভক:।। কতুকা। ইতি রাজ

निर्घणेः ॥

বাতালী ন্ত্ৰী বাত্যা। ইতি ত্ৰিকা

श्रामयः ॥

বাতাশ্বঃ পু॰ জলীনাশ্বঃ। তৎ

भर्यायः । इर्याख्यः २ नाउाः ०

অজানেয: ৪। ইভিত্রিকাগুশেষ:।।

वाञामशः बि वाजुनः। ইতিশম

ब्रङ्गावनी ॥

বাতি: পু॰ বাযু:। যথা। বাতি

র্বায় র্মক্ষাতঃ খসনঃ প্রনা ধনি

ল:। ইত্যমরটীকাষাণ ভরতপৃত

जाङ्जाङः ॥ जूर्यः ॥ हन्तुः। यथा

। বাতি রাদিত্য সোন্যোঃ। ইতি

রভদ: ৷৷

বাতিক: পু॰ বাযুজব্যাধি:। যথা।

বাভিকো বাভজো ব্যাধি: পৈত্তি

কঃ পিত্তসম্ভব:। শ্লেষ্যিক: শ্লেষ্য

স•ভ্ত: সম্হ: সাদিপাতিক: ॥

ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

বাতানা

কাতিগঃ পু• ভণ্টাকী ॥ ধাতুবা-

दिनि जि। इंजि स्मिनी ॥

বাতিগম: পু॰ বার্ভাঙ্গ:। ইতি

नद्रवावनी ॥

বাতিক্ন: পু॰ বার্দ্তাহ্ব:। ইতি

ৰিকাণ্ডশেষ:॥

वाडीय॰ क्ली काञ्जिकः। इंडि नयः

हिन्द्रका ११

ৰাতৃল: পু॰ বাভ্যা। ইভা্মর-

টोकाया• ভরত: ॥

বাতুল: ত্রি বাতবিকারাসহ:!৷

উন্মন্ত:। ইত্যমরটীকাথা-ভরত:॥

বাতুলি: জ্রী তক্তৃলিকা। বাদ্ড

इंडि ভाষा। ইंडि श्रांतावनी ।

वाज्वः भुः वाज्या। वाजामाह

ত্রি। ইত্যমর: ॥ বাত্যা বাতসমূ-

হ: অত্ত জনখলাদি গোর্প বাতা-

দিতি উল: । বাভাসহো বাত-

6-----

বিকারাসহ:। বাইয়া ইতি খ্যাত:

। অত্র গোতৃণেত্যাদিনা উল: বা-

ज्नः। वार्ज नाञ्चीि जुल दुर्या-

কারবানপি বাতল: ৷ বাত্লো বা

তু:লাপি স্যাদিতি দ্বিপকোষ:॥

উন্মন্তেপি বাত্ল:। ইত্যমরটী

কাশা ভরত:॥

বাতোনা স্ত্রী গোজিস্থাক্ষপ:। ইতি

वाक्रनिष्णेः ॥ वायुक्षीत बि॥

বাৎস্য

ঘাঠা জী বাভসমূহ:। যথা।
আসন্ধিনী চ বাভালী স্যাৎ বাত্যা বাভমগুলী। ইতি ত্রিকাগুশেষ:।।

বাৎসক জ্লী বৎসসমূহ:।ইত্য-মর:।।

वार्मणः भू तमविष्मयः। यथा । वारमना भारते जुत्रामे मृका-রঃ কৌশিক: মৃতঃ। ইতি ত্রিকা खानवः ॥ এতদুসাধিকারী यथा । শান্তে ব্ৰহ্মণ এব স্যাৎ প্ৰীতে मामः भूभी खिंडः। (भूयमि मृऽः স্থায়ে হি য়শোদা বৎসলে স্থ তা ৷৷ মধুরে রাধিকা জ্ঞেবা হাস্যে न्यात्रप्रक्लः। नथीयृत्था १ फुर्ड ख्डाया वीरत **नात्रग भाव्याः**॥ करूरा दर्म वृक्षां हि कंटिनाम्यास রৌবুকে। গোবর্জনো হভিমন্তুক ख्यानक উদाङ्खी॥ खन्रश्चिन्। দযো श्व वीच्ट्रा পরিকীর্ত্তিতা: । বুজন্থা নিযভা জেয়। আলম্বন विভावकाः॥ इंजुडब्ब्रुननीनमिशः ॥ 🗱 ॥ वद्मलम् अात्व ङ्गी ॥

বাৎসীপুত্র: পু॰ নাপিত:। ইতি ত্রিকাওশেষ:।।

वार्नाः भू मूनिविष्मयः। यथा। वार्नामाविष्णाज्याः (क्रोई हर्र- বাদ

वन र्जार्गव यामस्यात्रात्रु वट भुवद्राः। १३ जुन्ना १३ जुन्ना १३ जुन्ना १३ जुन्मा

वार मार्गियनः शुः मनिविष्मयः। जर्भर्यायः। नन्दनागः २ शक्कि-जः २ साभी ८। ইजि विकाख-(भवः॥

वारः शु॰ यथार्थ(वार्षरहार्वाकारः। यथा। विकिनीत्याः कथा जल्ला वा-म खबुरिविमित्याः। ইতি ६ টापतः ।। अम् वक्रनः यथा। भूनान उर्क সাধনোপালম্ভ: সিদ্ধান্তাবিক্দ্ধ: পঞাব্যবোপপন্নঃ পক্ষপুতিপক্ষ পরিগুহো বাদ:। ইতি গোতম-সূত্রণ।। #।। অপিচ। সর্গাণা মাদি त्रचंग्ठ मध्यक्षियार मञ्जून। व्यथ्या-जाविन्ता विन्तानाः वानः भ्वन्छा-মহে ।। ইতি ভগবদ্নীতাযা ১০ व्यथायः ॥ भुवत्रकाः वामिनाः म-ম্বন্ধিন্যোবাদ জল্প বিত্তপ্রথ্যা স্তি-मु: कथा: भुनिका खामा न त्या वा দোহ। যত্ৰ দ্বাভানিপি পুনাণত ন্তর্ক ভক্ত স্বপক্ষ: স্থাপ্যতে পর পক্ষ শুলজাতি নিগুছছানৈ দ্বাতে স-জল্পো নাম। যত্র ত্বেকঃ স্বপক্ষণ স্থা-প্যতি অন্যস্ত ছল জাতি নিগুছ স্থানৈ স্তৎপক্ষণ দূষতি ন তু স্থপ-कः ञाभग्डि मा विज्ञानान्कथा । তত্রজন্ন বিততে বিজিগীবমাণযো বাদিনো: শক্তি পরীক্ষা নাত্র কলে । বাদস্ত বীতরাগযো: শিষ্যালার্য্য-যো রন্যযোর্ রা তত্ত্ব নির্দেশকলঃ । অতো ২সৌ শুেষ্ঠত্বান্ম দিভূতি রিত্যর্থ:। ইতি তত্তীকাষাণ শ্রী-ধরষানী।।

বাদক: বি বাদ্যকর: ॥ বক্তা ॥ বদধাতো: কর্ত্তরি ণক পুত্যবেন নিম্নন: ॥

वाहन की बाहा। काष्ठवहशास्त्र र्जाद १ ने हे शुद्धारम निष्ठकः ॥ वाहत कि कार्गामनिर्णित्र खाहि। वाहतायाः कार्गामा कात्र हेन्। र्थिक शुद्धारम निष्ठकः ॥

বাদরক: পু॰ অখপ্যবৃক্ষ:। ইতি ত্রিকাওশেব:॥

বাদরা জী কার্পাসী। ইতি **শ**ম-রত্নাবলী।।

वामत्रायनः) भू व्यामत्तरः । इंडि वामत्रायनिः भिमत्रञ्जावनी ॥ वामत्रिकः जि वमत्रव्यनकर्जा । व-

দর• চিনোতীভ্যর্থে ক্ষিকপুভ্যয়েন নিম্নন্ন: 11

वाम्बः क्षी मध्यश्चिका। ইতি मद-हिन्दुका॥ वाम्वामी शुः क्षिनाज्यः। उटः भर्य)ायः। चार्रङः २। ইङि एरंत्रः हन्दुः ॥

বাদাম' লী স্বনামখ্যাতফল । তস্য শুণা:। উক্তর । সুস্থিত্ । বাতমুর । বল শ্রুফারিত্থ । ইতিরাজবল্লভ:।।

বাদান্য: ত্রি বদান্য:। বহুপুদ:। ইতি ভরতছিক্পকোষ:।।

वानानः भू मर्गाउनः। वा-यानि इंडि ভाषा। उर्ग्यायः। मह्मुन्ष्ट्रेः२। इंडि एश्यहन्तुः॥ वानिः जि विद्यान्। इंड्रुशानि-कावः॥

বাদিত্র॰ ক্লী বাদ্যং। ইত্যমর: !।
বাদির॰ ক্লী বদরীসদৃশস্ক্ষকলবৃক্ষ:।ইতি শব্যক্তাবলী ॥
বাদিরাট্ পু॰ মঞ্ঘোষ:। ইতি
ত্রিকাণ্ডশেষ:॥

वाहिनः जि नाध्वाही। ইঙি नद्याला॥

वाही वि वका ॥ व्यथी । विवासकर्ना । कर्नियानी इंडि भाइमाजावा । यथा । मजाभाउः कर्नि ।
मारु काउ । यथा । व्यथा । व्यथा । व्यथा । व्यथा । व्यथा । व्यथा ।
। महिक्ति वाम । वामिन । जावाजाव (वजन ॥ वामिन जावा-

वाहिनः উত্তরবাहिनणः॥अ॥ स्रयः বিবাদাশকৌ প্তিনিধি মাহ না-तमः। अर्थिना अ॰नियुक्तादा भुज् र्थिभृहिरङानि वा। या यम्रार्थ বিবদতে তথো জ্যপরাজ্যৌ ।। **उ**र्या बीहि नुिंउवाहिताः ॥ काः ভ্যায়ন:। মনুষ্যমারণে স্থেষে পর-मात्राভिमर्या । व्यक्कार्डकार চৈব কন্যাহরণদ্বণে ।৷ পাৰুষ্ঠে क्रिकद्राण नृপापुार उरेश्व ह । পুভিবাদী न माउत्राः कर्डा जु वि वरम्य स्था ॥ # ॥ जाजामी अद्रम्। পক্ষিত্স্য দণ্ডনীয়ত্ত্ব মাহ না-রদ:। যো ন ভ্রাতা পিতা বাপি ন প্রো ন নিযোজিত:। পরার্থ-वानी म्खाः मा वावशाद्रयू विदुद्दन्।। नात्रमः। भूववामः भिन्न ভ্যজ্য যোন্য মালঘুতে পুনঃ৷ বাদ-अ·क्रमगाक्ष्छिया श्रीनवामी अ देव नद्रः। 🗱। পুত रथी यहि किन्दिना-नः भाषग्राज म मज्र । अवी ज् कानः भार्थयन् अर्थिष्यम् र र नामिः তি তেন কালো ন প্রার্থনীয়ঃ। ত मार। প্ৰाधी नज्य कान का रः मलार भिव ह। अथी जु नुवर् यन्काल ७९ क्रनाति श्रीयां ॥ क्षिर भुजाबी काम न नजरज।

যাক্তবল্পঃ। সাহস স্তেয পাক্ব্য গোভিশাপাভ্যযে জিয়া ৷ বি-वामराय जन् अव कारणान् । वह-যা শৃতঃ।। 🗱।। অথ ভাষাগাদঃ। তত্ৰ ভাষা স্বৰূপ মাহতুঃ কা-**छाराव वृङ्ग्मडी। भु**छिद्धाराय निमुक्त माध्र मटकात्रवादिकः। নিশ্চিত লোক সিজ্বঞ্চ পক্ষ প-कवित्ता विषुः ॥ यञ्जाकवः भुञ्-**डार्था नि:जन्मिया नित्राद्यः।** विद्वाधिकात्री मूर्न्छ। विद्वाधि প্রবিষয়েশকঃ ৷৷ যদা ত্বেবিষ্বিখ্য প-कः कन्निजः भूर्ववादिना । द्रह्या-ত্তৎপক্ষ সম্বন্ধ পুতিবাদী তদো-खর॰।। নারদেনাপি। সারস্ত ব্য-বহারাণা• পু্রিজ্ঞা সমুদাঙ্গুতা। जकाती शिया वानी जद्र• छ। मू-खादा जात्रा 🛊 ॥ उत्हाथनमाङ् বৃহস্পতি:। ন্যনাধিক পূর্পক **जावहारी विष्णाश्ययः। न पर्धा-**मूखद्र॰ याव**८ भु**ङाथी मङ्गमिः ধৌ।। ইতি ব্যবহার ভরু॰।।

वार्ते की वार्यक्ष ध्रम्यक्षि यद। वाज्या इठि जाया। उद्भग्रीयः। वार्षिकः २ जालार्गः २। उद्दर् विषः यथा। उठः वीगारिकः वार्गः भानकः मुद्रकारिकः। वः मार्गारिकः म्ब्रामित्र का माजावा मिक घन ॥ ইত্যমর:।। ইদ॰ ততাদি চত্রিখ॰ **ठ**ञ्: পুकाর॰ वान्तानिमस्बय ेवा-চ্য । ইদ চতুর্বিধ বাদ্য বাদিত্র। नि विनामकः। वान्। मिछाममखः পূথমান্ত বিশেষ্যপদ ইতি কলি-क्षान्यः। कृ न(डा न विष्णेष्ठः। ইতি ভউ্টাকাষা• ভরতঃ।। 🗱।। व्यथ বা-म्रानि । जालन द्राज्ञ गीउ॰ তালে। বাদিত্র সম্ভব:। গরীয স্তেন বাদিত্র ওচত্রিখ মৃচ্যতে ॥ তত্ত म्मित मानका घन मिथा ठजूर्विया। ভত্ত ভক্তীগত বাদ্য বংশাদ্য **म्बितः उथा।।** ठर्चावन**क नानकः** খন• ভালাদিক• মত•।। #।। তত্ৰ ত-छ । यथा। अनावनी वृक्तवीना कि म ी व्यविषयो । विश्वकी वस्त्रकी (क) है। **চিত্র। জ্যোষর जो জয়:।। হৃত্তিক। স্থ** ब्लिका कृषी भावनी भविवादिनी। बिनवी भ उठन्त्री व नक्तिक्षे व छ--नवी ॥ ঔउधनी शिना ही ह निव क्षः भुक्रम ख्या। महावात्रगहरू 🖟 वर्षा २थ गत्रमञ्जः। क्षिनारम महमानी वात्तकाति जन जत्र ॥ क्षा अनादनी यथा। कनिष्ठिका श्रीदर्श्व नथाहित्त मःयुजः। मनः यिष्टिभिट्डा मण्डः श्वासिद्धा देवाद्या

হথ বা ৷৷ **অধ: করভ**বান্দ্রে ছত্রা-বল্যাভিশোভিতঃ । নবাজুলাদধ-শিুদোপরি চন্দার্জসনিভাণ।। নি-বেশ্য চুষিকা ভণ্নলাবুখণ্ড নি (वण्यर्। द्वारभाञ्च दिखातः मृष-পকু মনোহর । ভূষি হা বেধ নংখ্য-न म् ७ हिएन जु निर्मि छा ।। यना तू मध्रगाः छोवीः कृदा सन्नास काशि কা । তথা স বেষ্ট্য ভন্মধ্যে কাঞ্চি কা• ভানবেত্তত:।। যথা স্যানি 🖦 -লালাব ইন্ধণ্ড করভোপরি। প-क्षत्रितिषु मःडाद्यालाः सन्ध्य বন্ধাংশ ।। কেশান্ত,নিৰ্ব্যাণ্ড প্ৰত্যান য়ী সূত্ৰত্তাপ বা। সমাঃ সূজা দ্চা তত্ৰ ভত্ত দেখা বিচক্ষণৈঃ ॥ এও सक्त मः (बाग्रान्त्रानावनी गुकी-ৰিতা। বিন্দুনা ন সমূপেত। তুৰ। निःकिना वक्ति ॥ मरामानि कान्त्राक वान्ता निक्रियमार्थिया ॥ ভারে মদুেচ খোষে চ ত্রিস্থানে বি-न्तु तिषा्ठ ॥ जुन्ने मूल नगुर भड़ा বানাজ্ঞোধারণে । তত ভাভিস্ত नशानिः बदद्रानि विधीयता ॥ वि স্বরো দক্ষিতঃ পাণি বান তার চতুঃ-ষ্বঃ। **অ**লারণ্যা স্থিত। জেলঃ ने अवस्थान्यः स्ताः । त्राधवा ययः द्वारत ভবেৎ बङ्बाहि ज्विष्डः

i অ•শ ন্যাস বিভেদার তথাতাপি ∥ বিধীতে।। ইয় মলাবণীপোক্তা মনঃ मृद्य ब्रञ्जनी। भुज्यका माब्रमा (पवी বীণাৰূপেণ স•স্থিত।।। ইত্যলাবণী য় অন্যেষা॰ লক্ষণ॰ বিস্তরভযামে।-क्रिः।। #।। मुन्तित्रः यथा। वः। म। १४ পারী মধুরী তিভিরী শহ্ব কাহলা:। ভোডহী মুরলী বৃহ্ণা শৃঙ্গিকা স্বরনা-ভয: ৷৷ শৃঙ্গ কাপালিক বংশ শ্চ-র্মাংশ তথাপর:। এতে শুশির ভেদান্ত কথিতা: প্রশ্রিভি: ॥ वर्जुनः मत्रन रेफकश यानाव विव-क्किंडः । देवनवः श्वामिरद्रा वाणि त्रक्रम् नरहा स्थवा ॥ **खै**थ ७ ह्या २थ भोवली मिडम्डमरमा १भिवा । রাজত ভামুজো বাপি লৌহজ সঃ-টিকো ২থ বা।। কনিষ্ঠান্ত্রিলভুলে ব গর্ভরজেণ শোধিতঃ। শিল্পবিদ্যা भुवीतन वः नः कार्य्या मत्नाइतः ॥ বংশেনৈৰ মতোপীতি মতস্মৃনি-**ना**निज• । जला श्त्रिश जनाका-রা বংশা এব পুকী র্ত্তিতা:।। তত্র ত্য-ন্ধা শিরোদেশাদধো দ্বিমিত মঙ্গু-ল। ফ্ংকাররন্তু দ্বীত নিত-मङ्खिनईगा। नक्षाङ्ग्वानि जः **ज्रिका जाव्युक्तानि कात्रायट । क्र** र्याख्यानात्रक्षाणि मक्षमःयानि कीः

भनाए ॥ वरत्रोवीकज्नानि **म**ः **ত্যজাজ बङ्ग । शुंखर्या ईक्ष-**न कार्याः खदारिन नीनत्हल्य ॥ সিকুকেন কলা দেযা তেন সুম্বরতা ভবে । शकाकुत्वाय व मः न्रा-**(मरिककाञ्चलितृष्ट्रितः)। य**पञ्चलानि नामा महाव्यावम् द्वारमाञ्चलः । कूट-কার ভাররন্ত্রস্থাবদঙ্গলি মন্তর্ণ।৷ তদেব নাম বংশস্য বাংশিকৈ: প-तिकी छ। अभक्षा प्रक्रूण क ত্রন্থুল শত্রন্থুল:।। অভিভার ত-ब्र:इन वा निर्कः मनूरभिक्त उः। ब-रयाप्रभाक्ष्मा वीशाश्रद्धः। निन्द्रस्त **यःण ७** इंदेि ख्या मधरणाङ्गः ॥ महाबन्द ख्यानत्ना विकाया १थ ভব তথা। চত্বার উত্তমা বংশা ম-তঙ্গুনি সম্ভাঃ।। দশাঙ্গো ন-श्वान्ता नन्त अभाष्याकृतः। हा-मनाकृषमानस विकयः शतिकीर्ख-ত:।। চতদশাঙ্লমিতো হব ইত্য-ভিষীয়তে। বুক্ষা কুদ্রো রবি বিষ্ণু: क्रमारक व्यवस्थिः ॥ रेनविष्रः পোচতা চাপি সুমরত্বঞ্চ শীঘুতা। মান্ত্র্য নিতি পঞ্চামী ফুৎকৃতেযু গুণা: মৃতা:॥ শীৎকার বহুল: स्ट-ক্ষো ৰিশ্বর: সু.টতো লঘু:। অমপুরা-শ্চ বিজেশ: বড্নোবা: ফুংকৃতে

क्रमार ।। वृथा भुरगगवाङ्का मञ्ज-॥ ত। গীত বাদনে। এভি দোঁবৈ যুঁতো २ जीव निन्दिजा वर्ग्निका मजः॥ স্থানকাদি ল্যাভিজ্ঞো গমকাচ্যঃ সুটাক্ষর:। শীঘুহন্ত: কলাভিজ্ঞো বা শিকো রক্ত উচ্যতে ॥ পুমুক্তি ব্ৰম্কিক যুক্তি কেত্যক্লে গ্ণা:। ज्ञानदः ज्रह्यदः वाक्नी जादन ক্রিযা।। সমস্ত গমকজ্ঞান• রাগ রা-গাঙ্গ বেদিতা। ক্রিয়া ভাষা বিভা-यामु एक्क जा जी ज वापत्त ॥ सङ्घात চালি দু:স্থানে নাদ নির্মাণ কৌশল । गाठ्गा ज्ञान माठ्य उपमाना ছাদন· তথা।। বাংশিকস্যগুণা প্রত ম্বা সংক্ষিপ্য দর্শিতা: ॥ ইতি वः भः ॥ 🗱 ॥ काष्ट्रना जी निवदः । ভোডरी मुत्रली वृद्धा ইভেগতে চ ক্রিযাণ সপ্তমরাণাণ নাভি রিব মর-नानिः द्वियाः दर्ख्छ । ইতরেষाः विखन्न ज्याक्षाक ।। 🗱 ॥ व्यानक यथा। व्यानत्क नर्मनः (मुगान् हे-ত্যক্ত• ভরতাদিভিঃ। অপি চ। মুর-क भरेर एका विश्वाका मर्भवाम् । भ-ণব ঘন সৰুজ্ঞ। লাবজাস্থ ত্ৰিবল্য:। कद्रठे कन्नठे (छद्री म्रा॰ म्रुक्न रुपू-इ। अनम मूत्री शक्षी पूक्षी (हो खि माना ॥ उन्क् देश्कि महु: अ अमी

ন্তক্ষনাম। রণ মভিঘট বাদ্য॰ **ो ह दक्षण्ड।** कृष्टिम् शि हृद्की महार দ্দুরি চাপ্যপাক পুকটিত মনব-ন্ধ বাদ্যমিত্ব জগত্যা ॥ ত্রিপুর মথন কৰ্ত্ত ভাওবে তৎ পুযাণে তত मर्थ मुलित कानक मिन्य घनक। 🛊। मर्नाः थापितः (भूकि। श्रीनः म्या-हन्। क्षाक्षः। ब्रेक्डन्स्नरका वारम्। ग जीत्रक्ति कहरेकः ॥ जार्कहरु गुः मागस रेमर्चा मना विधीयरा । वर्षा-म्णाक्षण वाम मध्या बाम्णाक्षण ।। দক্ষিণঞ্চ ভবেদ্ধীন মেকেনাৰ্দ্ধাঙ্গ-लन वा। कत्रभानक वरता मास्र हे वं পृथु र्ज्य ॥ वद्यात्रीत्वा ज्य भेख उद्दर्भ कद्रभ भेजः। भृष्ठिका निर्मिटरेक्टव मृष्ट्यः পরिकीर्छि उः ॥ পাত্ত্যেৎ থর লিং বাদ্যং মাদনার্থ-क मर्पाल । विज्ञि रेगितिक जिल् কেন্দুকেন চ সংমত ৷৷ যদ্বা চিপীট -कः (रयः जीवनी जलु मिश्रिजः। जः র্ব মেকত্র পিষ্টন্তল্লেপ: খরলি ক্চ্য-তে।। বামাদেঃ প্রিকাণ কৃত্বালেপণ मन्त्राह मिक्कारा। अव सम्बंद ल्या-क्तः मर्द्रवाष्ट्राखस्मा मञः॥ व्यमर् ज रवाग मानाम् नवः वाम् १ (नाः ভতে। এতদকে वीजकार ह मनमर्का-ঙ্গুল বিদু: ।। 🛊 ।। তথিখোতে নিতি ক্তেয়া: পাচবর্ণা মৃদক্ষা: । থোণ ए॰ ए॰ विकृष्ठे खन्ती जाक॰ ए॰ ए॰ (थाग विवि॥ थर्वा विः न गरे दे থা কুট পাটা মতা অমী। তথি॰ (था॰ ए॰ उक् थी हा॰ ह॰ ह॰ विगना॰ **ভঙ• ভ**ধি॥ ভঙ্ক ত• ध• धिरमा• ভধি भार थए । पुरः कमः। 🗱। उपा ह যতি নানে পাচথও:। দুগতপেঞ্বা॰ দুগতথেজা ধাে ধাে ধিক তাধিকা থোক্রাণ থোক্রাণ তক ততা ধিকা থোতা দুগত তাখি বি ধিধিকততা কডনা থোধিক থোজা• ধোতা দুগ-ভঙা দুগভঙা দুগভঙা থি। ইভি यिज्ञानभाष्य्थः ॥ 🗱 ॥ यिज রোটা পারছেদো গজরো কৃপক शुत्र । गलभः मादिरगानी চ नाम-শ্চ কথিত। তথা।। পুহরণ বৃন্দ-नक भुवका चारम मृजाः। यथा। দ॰ থাত ইভেঞ্চতাল্যাণ যতি: ॥ 🗱 ॥ ७५ वाहाः यथा । हाः उर्था তধিক ভবিক দ পাদ পা পোধি থোধি তত্ত তত্ত্ত থবি থবি দিশ্যা• **क्लिश** हेर्निक हेर्निक अम्हेब्स ওদটন্দ খ্ৰটন্দ খ্ৰটন্দ ভগিনগি **७ भिन्नि हा॰ हा॰ ह॰ ह॰ ही॰ ही॰ ह॰ छ। ७था । इ**रज्याप्रवान्यः ॥ #॥ व्यवहर वान्तरः यथा । मः थाउः

দ• থাত: ধিক্লি ধিক্লি দিগ্ন• দ• থাত: । इंडाव्रह्मवान्त्रः ॥ 🗱 ॥ अज्ञत्रः वान्। यथा। (थाकरि क नक ए॰ ডে গথো গথোস্ক টেক্ষ থোগভকি থিক্তকি ধিক টেঙ্গন ধি ধি কটভক থোক তথি কটভকু কতথো গভঙ্গী• । ইত্যেকতাল্যা॰ গৰুর:।। 🚓 🛭 क्ष भक्रवाहु । यथा। उक विक उक ধিক্ল থবিতকি থবিতক্লি ধিক্ল দ थाउ:। इंडि क्लक्वाम्राः॥ 🛊 ॥ शुवकवान्तरः यथा । उक्क उक्की विक् **विक्रुंगे । इंजि निमाक् जात्व धुनकः** ।। #।। गल्ला यथा। उधिकि थिक-**उक उधिगल ग॰ था था (ह॰ उथा** টেঞ্ন। ইভ্যেক ভাল্যাণ গলপ: ॥ # ॥ मात्रिरगानी यथा। (थाक টেঞ তক্ন ধিক্ন তকাধক তকথো হ-টঙ্গন হটঙ্গন থোগককথো:। ইতি **পূ**थमथ**ः॥**#॥ টেঞ্ছথা: दिखाङः টেঞ টেঞ দক তগদক **বিকু** তদি-দকু দ॰ গদ॰ গথে। গথোক তক তক ধিকত ধিকত ধোঢ়েঞ ধোটেঞ ধ-টেগলখোগ গল খোগ খোহট গে টগে থোহটঞ ইত্যস্য ছন্দ্ৰ । ইতি সারিগোণী ॥ 🗱 ॥ নাদো যথা । দা কার ত্রিত্য প্র দা ধিগি-তি তত জ্বय। দা দা विक वय यव

इंडि नापः महीि न्यः ॥ इंडि नापः ॥ # ॥ कडः भागम मात्रकाः मुखः कृष्टे विनिर्ध्याउ॰। मध्य अनय॰ वाः দ্যু করিভ তদিহোচ্যতে।। ফু ত भानदार न्डिजाल यथा। उड़ उ ভত্তত কক্টি ভক্টি দিদ প্ৰিগনখো থিগনথে। থিকু থিক থিকু থিকু থিক ৰগি ৰগমি থো থো ধি ধি ধি: দা দা পিছুথো খোথো ছথ্যে হ নঞি-থো নক্রিথো খোহ খোহ ডেটিডেটি থোহ থোহ ওটি ওটি ওটু দ গী. গী প্ৰণি প্ৰণি ভত তবে তবে ভত তগি ডাঞ্ডা খোগ খোগ খে:• থোগ গথো গথো ভত্তাতা। ইভি नथननान्। कथिष वार्भ ণ্ডিতা:। পুডিভালেন ভালেন পা-म्दर्भ समास्यः॥ सञ्जर्भ किना सूर्व मूर्वनी लामा नर्डान। मुद्रमात्रक्ष नार्थक कति छ॰ भुकति क्छ॰ ॥ #॥ পূহরণ যথা। থেগেক। ভদ্ধিকাথা গকটগ গো॰ দ॰ থোগ দিছ্কিক খিকু বিকটেঞ। ইভ্যেক ভাল্যা• পুছরণ• ॥ 🗱 । वार्षः विभूष्ट (उत्यन इन्स्नः उ भिगम् प्रञ। यथा। ङिक्कार्था मिक्क हो-ঞ उम्रः। ইতি इन्हन्। 🚓।। कवारमा विकलामक देशकली हार्ख देशकली। बालाहै। कलिका हैहद शामू भी

मूत्रक खथा ॥ जनात्रक्रतामा (सेहवार) । अर्जनः खरवारेणाक्न वाममूर्था हामण जून मिनमूरः। मूबक ख्डामणायून वाम मूचः मछ-मणाकृत मिक्नियुथः। यमेन युत्र-खर्या द्रयः (छरः ॥ 🗱 ॥ चनः यथा । অনরক্ত বিরক্তঞ্জ দিলেশ ঘন-वार्ष्यकः । शीजानुश सनवकः विः রক্ত• তালস•শুগ্•া৷ কর াবা: কা•-मार्वाचा जयव हो थ में अन्ता। अन बिका भाष्ट्रवाहाय भाष्ट्राराज्य वर्ध-র•।! বাঞ্জা ভাল চ সঞ্জীর কর্ত্ত্যুর্ क्दत इंडिजि : बामरंगाउ मुनीलमुन কথি গ ঘৰ লংজ গং॥ ত্ৰংগলো-হুল ামৌ শুন্ধ া স্যবিনিয়তৌ। मध्यात्थी खनाकाती एचास्य द्र-জ্ ভর্তো। পদ্মনা প্রশৃদ্দৌ क्रान्। बद्ध्य यि हो। क्र जाना-বুভৌ বাদ্যে পাটে অনটকৈ রিভি॥ বদ্বা ত্রাদেশখ্ববগ্রান বক্রদ্বো-ন্মিত । যবপঞ্চ গম্ভ র মধ্যে চ यवमश्र र॰।। विमृত वर्जुन दिन्न॰ যবত্রথমিত ততঃ। পৃষ্ঠতো মধ্য দেশে চ শিবলিক্সমাকৃতি ।। অং ত্যন্ন পৈষ্টা নিৰ্দন্ধ শুদ্ধকা স্য বিনি মিত । সংব্ৰুজ সুলি সুনিধ সু^{নিৰ্য} मध्रध्निः॥ घना निना विनः ब्रकः

हुंछ मुक्र मत्वाह्द्र । काम्प्रीदानि সমভূ हे जान माल मंगी विगः॥ जुनार एकिन जान उटा शेनक वामकः। अही उ उप्तयः कार्याः उ ब्र्ह्न । क्षेत्र क्षेत्र राज्य का वास्त्र क व्यम् भेश्रमः मन्नाहितः। विर्युः গুক্ষিণ ভালস্য পরিব্যংশন ভাল-शब्दा। जानाकी वानस्यहिव श्रुज भीर्य मय् फरेंडः । इंडि कद्रजान विष्णयः। कर्वत्री घनविष्णयः। উक् बन्ध घनविष्माया १म्डद्रका**छ अ**॰-लिङ्गः। অন্যেষा लक्का विख्य ख्यासाकः॥ #॥ क्बिन्धः त्र कः ভागायाः कालिन्सी भिवितन्स्याः । জামুব্চ্যা নাগ্নজিচ্যা লক্ষ্ণা ভদ্-(या द्रिला। कृष्णम्याष्ट्रेनिह्योगाः পুরোদাহ নহোৎসবে। তত শূলি-त्र भान कः धनकः युगनाङ्गनाः ॥ व्यः বাদ্যম্মণখ্যাত মিতি পৌরাণিকী শুভি:। ত হণ বাদ্যন্ত দেবানাণ গদ্ধ **व**ाक्ष (भोवित्र•॥ आनक्ष• त्राक्र-नानास किंद्रतानाः चनः विषुः। नि वावजात शाविन्तः मर्वामरानरट किए जो।। याविष्ठ वान् । जावि ब्राम ब्रावनरमा यूषि । जावरज्या नाजवन् (भनाः व्यक्ता ७व मक्ति॥ #॥ িঞ্ছ। লিলিন্স হুৎকম্পন ভোন- रत्र तर्ग मुद्रास्त र्यथनाय मूरद्रण । य ज्ख जारेराद्र शि मि श्वारेरः मा शक्षणकी कि काम वामः ॥ युष्क বৈন্যানা যো ৎহক্ষার রব: স त्रि·ह्नारः । **उ**ञारि छि রেভি क जुर्ভि वीरेम्। क्रम्ना निः इनारेम्क शक्षमदी वाहा मेंजूर । मिःहनाः (हन जह वाहा भक्षविष ভवडी-७)र्थः ॥ इंडि **म** गौउनारमान्द्रः ।। 🛊 ॥ विकृग्रह वाम्यकत्रन कल॰ यथा। অন্যোপহারে বিবিধৈ ঘৃত-क्कीब्राভिष्ठितः । गीउदापिक न्-ज्यारेन्य त्यावयसाहु।उ॰ नृ**श । পूग्र** রাত্রিষু গোবিনদে গীত নৃত্য রবো क्कृतिः।। जून बानद्रीन जंक्रा जार. যাচুত্ত মৰ্ত্যুণ। যেষাণ নবিক্ত । ट -र्डक्री मार्जनामू । भारतीयः ॥ छा-বিতো ভগবান্ বিষ্ণু দিনাত্যভিমত• কল। বেব কৰ্মণি সক্তানা তেষা সংমৃতি সংস্তবৈ: ॥ ভোবিভোভি मजान् कामान् शुग्हि कनार्भनः।1 इंडि वङ्गिनुद्रात किंगायागनामा-भ्रायः॥ #॥ (एव भुविश्वायाः वार् विविर्यथा। उठ: भागाप शाला। रु· গীতবাদিত মঙ্গল:। সর্বগন্ধা• खरा शृश् हैम॰ मख मुनाहाद्गर II इंडि वाद्रारह रेन लाई। ज्ञाननाष्ठी-

বানপু

বাদ্যভাগু লী বাদ্নীয়পাঞ।
মূরজাদি। যথা। পুদ্ধ করিছ
ভাগু বাদ্যভাগু মুথে জলে। ইভামর শ্লোক টীকাযা ভরতঃ।।
অপিচ। বাদ্যভাগু মিদ দেবি
নানাম্বসমন্তি । ভেরী পটছ
সংযুক্ত মযা ভক্ত্যা নিবেদিত ॥
ইতি বৃহদ্দদিকেশ্বরপুরাণোক দুর্পোৎসবপদ্ধতিঃ।।

বাধ খা ড বিহতৌ। ইতি কবি-কল্লফন: ॥ খা অববাধ্ । ড বাধ-তে। ইতি দুর্গাদাস:॥

বাধন ক্লী বাধা। ইতি শব্রত্না-বলী॥ বাধা জ্রী পীড়া। ইত্যমর:॥ নি- বেধ:। ইতি ছেমচন্দু:।। বাধুক্য° ন্নী বিবাহ:। ইতি ত্রিকা ওশেব:।।

वाधः भू॰ वहित्र•। ইতি मद्द-ब्रङ्गावनी।।

বাধীনস: পু• বাদ্ধী । ইতি হলাযুধ: ॥

वान॰ जि भुइक्षा । इँछानदः॥ भूइ॰। ইভিনেদিনী॥

বান লী স্যৃতিকর্ম।। কট:।। গডি:
। ইতি মেদিনী ।। জলস প্রভবাতোর্মি:।। সুকঙ্গা ।। সৌরভ: ।
ইতি হেমচন্দু:।। গোক্ষীরজ্ঞ তবক্ষীর । ইতি রাজনির্ঘন্ট:।। বনসমৃদ্ধিনি ত্রি।।

वान नुष्टः शृ अध्क वृक्तः ॥ शः नाण वृक्तः ॥ ज्ञीयाणुमः । इं जि विश्व प्राप्ति ॥ श्रा शृ मूर्य मूर्य भाष । वनवामः कृषा व्यक्ष श्रेष्ठ । क्र क्षा कि वक्ष विषा विश्व प्राप्ता । क्षा विष्टः । व्या अपेः पर्त्ता पृथ निकण्ठ । इं जि व्या अपेः पर्त्ता पृथ निकण्ठ । इं जि व्या विष्टा । जम् । व्या प्राप्ता । व्या म्या प्राप्ता । व्या व्या म्या क्षा निष्ठः श्वा था । व्या व्या म्या क्षा निष्ठः श्वा था । व्या व्या १ व्या वनवा निनः ॥ ज्ञा व्या १ व्या

জুহোতি চ। স্বাধ্যায়ে চৈব নিরতো ব্নস্থ স্তাপসো মৃতঃ ৷৷ তপসা কৃ-র্বিতোত্যর্থ• যস্ত ধ্যানপরো ভবেৎ। সম্যাসীহ স বিজেযো বানপুস্থা শু-মে ছিতঃ॥ইতি গাৰুডে ৪৯ অধ্যা यः ॥ 🗱 ॥ व्यनिष्ठ। याद्धवन्द्र । উবাচ । বানপুস্থাশুন বক্ষ্যে তৎ শৃবস্ত নহর্ষ:। পুএেষু ভার্য্যাণ নি:ক্ষিপ্য वन॰ शहर मरेश्व वा॥ वानशुर्हा বুন্ধচারী সাগ্নি: সোপাসন: ক্ষমী। व्यकालक्रहेनायी क निज्रहवाजि থী॰ স্তথা।। ভৃত্যা•স্ত তর্পবেৎ শাশু किरोालामञ्**राज्यवान्। राष्ठः छिव**ा वननायी निवृद्धक भुितगुरार ॥ सा-श्रायवान् श्रानमीलः नर्बज्जहि-তে রভ:। অহে। মাসস্য ষ্মা• বা **স্**র্য্যাদ্বাল্লপরিগুহ্ণ ।। কৃত্যু ত্যজে माथयूष्म नरय८ काल॰ तुछारिना । भक्क भारम ज् वाजीवापरखान्थ-লিকো ভবেৎ।। চান্দাবণী মপেড भी कर्म अवंशि कना दिना। शीएम शकाशिमयाङ्ग वर्षाम् इ खिल-भ : ॥ चार्नु वामास हमास वा-गान्। जामिन निष्ट। इंजि गाः ब्राप २०२ व्यथायः ॥ # ॥ भून-রপি। জটিত্ব মগ্রিছোত্রিত্ব•ভ্শব্যা-किनशाद्र । वत्न वामः भाषा मूलः

নীবার ফলবৃত্তিতা॥ পুতিসিদ্ধান্ধি व्खिण्ठ बिन्नानः वुज्धान्निजा। (५व-ভাভিথিপুলা চ ধর্মো ২য় বনবা-সিন: ॥ ইতি গাৰুডে ২১৫ অধ্যায়: ।। 🕸 ।। व्यन्तरह । वान शुर्खा मुन १ धर्म उ वक्ष्यात्मावशार्याञाः । अभव्य मञ्जि मृद्धी भाष्ट्रा (मरुम्) हाय-**তि॰ ॥ वान नुष्ठा मुन॰ गहि हाजानः** শূজিকারণ । তত্রারণ্যোপভোগেন তপোভি শাত্ম দর্শনা। ভূমৌ শয্যা বুন্দচর্য্য পিতৃ দেবাতিথি ক্রিযা। **रहा**म खिषवगन्नान• क्रियन् न्वधात्रग• ॥ वन्राय्म्वस्विष्यः वानभुष्ट वि-षि खुय । ইতি বামনে ১৪ অধ্যাय: ॥ 🗱 ॥ व्यभद्रकः। व्याम উवाहः। এব গৃহাশুমে স্থিত্বা দ্বিতীয় ভাগ भाग्यः। वानभुद्धानुमः शहर ज-দার: সাগ্নিরেব চ।। নিঃক্ষিপ্য ভা-र्याः भूष्ययू गहिष्य मथाभि व।। मृष्ट्री**প**ত্যम्य চাপত্য॰ बर्ब्डवीकृ**छ**-विगुरः॥ मूलभक्तमा भूबाहर भूमः ख हाखद्रायतः। गद्राम्यद्रग्रनिय्-भा• खभः ऋग्रा॰ मगाहिजः॥ कल মুলানি পতাণি নিত্য মাহার মাহ-রেং। যদাহারো ভবেত্তেন প্রুয়েং **পিত্দেবতা: ।। প্র**যেদতিথি নি-**छाः नाष्ट्रा हान्।ईराय नूबान्। गा-**

भारानीय वानीयान्छी गुजान् न-भाश्वः ॥ क्षेष्ण विज्यामिन्तुः नथ (द्रामानि ना उर्देष्ट । साध्रा-य अर्द्धना अर्था विशह दाठ मन् ড:।। অ পুহোত্রন্ত জন্থাৎ পঞ্ यकः नमाठात्र । मुन्रीत विविध মে বৈঃ: শাক্ম্ল ফলেন তু।। চীর-বাসা ভবেন্নিভ্যু স্নাযাৎ ত্রিষ্বণ मुहिः। मर्बन्जानुकम्भी मार भु **जिगुर दिविद्धिंडः ॥ म्हाम्बन (भो**र्ग-মাসেন যজেত নিযত॰ দ্বিজা: । পক্ষেষ্ট্যা শাবণে চৈব চাত্র্মাস্যা-নি চাহরেৎ।। উত্তরাযণঞ্চ ক্রমশো रकम्यायन स्वर । वामन भारति र्था रेक्ष मूनिहेंस सम्माहात्र ॥ भून ताजाम एक रेक विधिवमिर्व-(शर मृथक्। (रिवठा छ) क उक्त द्वा বন্য মেধ্যভর হবি: ॥ শেষ সমূপভূজীত লবংঞ্চ স্বয় কৃত।। वर्द्धरमध् भाभारि (जीमानि कः রণানি চ।। ভূত্তণ শিগুক্রকৈব শ্লে শ্মাতকফলানি চ। ন ফালকৃষ্ট ম-শ্বীবাৎ উৎসৃষ্ট মুপি কেন্চিৎ।। न শুামজাভান্যার্ত্তো বা পুস্লাণি চ क्वानि ह । भावति देव विधिना व क्रिं भिति हार महा।। न कर्ष्ट সর্বভূতানি নির্দ্রণেদ্বা নির্ভবো ভবেৎ

। ন নক্ত• কিঞ্চিদ দ্মীয়ংৎ রাভৌ ষ্ট্যা: নপরে। ভবেৎ।। জিতেন্দ্রিয়ে জিত্ত-কোধ ভত্তানবিচিত্তক:। বুদ্ধ-চারী ভবেমিত্য ন পত্নী নপি সংশ্ रिट् ॥ यस भाष्ट्रा वनः गद्या रेमधूनः কামত করে। তদুত তস্য ল্পে।-ত পা্যশিক্তী ভবেৎ দ্বিজ:।। তব যো জাযতে গৰ্জ্তো ন সংস্পৃল্যো দ্বি-काञिक्तिः। न हि (वराधिकाद्यान) ভৰু মপ্যের মেব হি ॥ অখ্: শ্যীত সভত সাবিত্রীজপতৎপর:। শর-ণ্য: স্বভূজানা স্মিভাগপর: স্-मा ॥ পরিবাদ । ম্যাবাদ निमुखा-স্যোপ বৰ্জাদে এ মাগ্ৰ র নকেড: जार (मुक्ति जा जू य बानुरार ॥ মূলৈ, সহ চরেদ্বাস তৈ: সহৈব চ-স বসেং। শিলাযা শকরাযায়া শ্বীত সুসনাহিতঃ ৷৷ সদ্য: পুকা-লকো বা স্যাৎ মাসসঞ্যিকো-शि वा। वद्यामनिहर्ग वा म्यार नगानिहर ७१ दा ॥ नक्कशाम नग-শ্লীবাৎ দিবা বাহৃত্য শক্তিত:। **ठ**जुःकाणिकिका वा नग्रा नग्राचा-ष्यञ्जेनकालिकः ॥ ठानुग्रायग विधारेन-र्वा मुद्र कृष्य 5 वर्ड्डाय् । शकः পক্ষে সমশ্বীয়াৎ যুৱান্ত কুথিতা তथा।। भुन्न म्ल करेन वाशिकवरेन

र्द्धरंग्टमरा । याजाविकः यगः ষ্ণীৰ্ণৈ বৈথানসমতে স্থিতঃ॥ ভূমৌ वा পরিবর্ত্তে তিপ্তেছা পুপদৈ দিন । ज्ञानाननान्धाः विरुद्धिः न कृष्टिः दिवर्ग मूटम्राबर ॥ गीरम्म भक्षा क माध्यां बजावका निकः। जापू-বাসাস্ত হেমন্তে ক্রমশো বর্ত্তয় স্তপঃ ॥ উপস্পৃশ্য ত্রিষবণ পিতৃদেবা॰ ষ্ঠ ভর্নায়ে । একপাদেন ভিপ্তেভ भन्नीही वं। निरवट अरा।। भक्षात्र ध्र-(भा वाम्।। मृग्नाभः (भागःभा२ व व। भगः भिराद मूक्षभाक्ष कृषभाक्ष जु शामग्रा भीर्गनमाना वा महार क्रि वं। वर्जः वट मता । (वागा छा। সরতো বা স্যাক্ষ্যাধ্যাণী ভবেৎস-দা।। অথবশিরসোপেতো বেদান্তা-ছ্যাস ভৎপর:। যনান্ সেবেত স **७** ड॰ नियमा॰काश्र डिन्मुङ: १। कृ कः बिनी (माखदीयः मुक्त यद्धां भ-ৰীতবান্। অথবাগ্নন্ সমারোপ্য बाज्यनि ब्यानज्यभद्रः ॥ व्यनित द নিকেত: স্যামুনি র্মোক্ষপরে৷ ভ-বেং। তাপদেয়েব বিপেুষ্ থাত্রিক• रैजकना इत्रः ॥ गृहस्मिषियु हात्न प्रु **দ্বিজেবু** বনবাসিধু।গ্রামাদান্ত্ত্য বা-भीगान्दि। गुमान् वत्न वमन्।। भुकि পৃষ্ প্টেনৈব পাণিনা সকলেন বা।

বিবিধা শ্চোপনিষধ আত্ম সংসি-क्षाय काल ॥ विमा विष्णवान् नाविजी॰ क्नान्याय॰ छरेथव ह। महा भुष्टा निक्कारमी वर्गापन भ-नष्ठथा।। अर्गुश्यम मन्त्रषा वृक्षान र्भगविष्ठी ज्रिज:। य ज् ममार्गि-य याणुयः निव याणुवस्त्रानिवश्का नामनः। (छ विमन्धि भरोमयद्रः পর• যান্তি চৈব জগতোস্য স•স্থি-তি।। ইতি ক্র্যপুরাণে উপরিভাগে २५ व्यव्यागः ॥ #॥ व्यन्यर विक्रुः भूबारा ७ वः म् २ व्यवप्रारा मुद्धेवाः ॥ वानद्रः भू छो सनामथ्राज्भन्ः। বাদর ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়ঃ। किनः २ প्लवकः ७ প्लवगः ८ मा-थाम्गः ৫ वलोम्थः ७ मक् छैः १ कीमः ৮ वानी हाः २। ইত্যমরঃ ॥ मर्कः २० श्रवः २२ शुवकः २२ भूवगः ১० প्लवक्रमः ४८ भूवक्रमः १६ (गानाक्नः १५ किंग्याम्रः ১৭ দ্ধিশোণঃ ১৮ হ্রি:১৯ ভক্-मृगः २० नगावेनः २७ याणी २२ বাস্পাৰু: ২৩ কলি প্ৰিয়: ২৪। ইতি मद्रवावनी ॥ किथिः २५ माना-वृकः २१। ইতি करीषद्रः ॥ वानत्र नियः भू की तिवृकः। इंडि बदायाना ॥

বানরাঘাত: পূ॰ লোপুর্ক:।ইতি । সংগাহিত্য ক্ৰাযত্ঞ। ইতি भप्ठिन्तिका ॥

वानब्राकः भू वनहागः। ইতি श्रावनी॥

वानती खी नर्क हो। म्कलिमी। वानीत्रक ली क्षे । इंडि ताकः ইতি শব্রত্নাবলী।।

बानातन्तुः भू॰ भूगुीयः। इंडि मद- वात्नय॰ क्ली किवर्डिमूखकः। इंड्र-त्रज्ञावनी ॥

वानवः भू वावयः। क्कवातूई इेंडि थ्राडे:। हैंडि भद्रान्मुका ।।

वानम्भवाः भू॰ भूम्भबाउकवर्कः । সতু আমুজয়াদি। ইত্যমর:।।

বানা ন্ত্ৰী বৰ্ত্তিকাপকী। ইতি किंग्यद्रः ॥

বানাযু: পু: দেশবিশেষ:। স তু ভারতবর্ষস্য উত্তরপশ্চিমে বর্ত্তে । ইতি শদ্মনাবলী।।

वानायूकः भू॰ वनायुर्हाणा८भन ঘোটক:। ইভ্যমর:॥

বানীরঃ পু॰ বেতসবৃক্ষ:। ইত্য-मतः।। वाञ्जलू इंडि थ्या छत्कका। ७८ १र्यायः। वृज्जभू हाः २ माथानः

७ बल(वज्रनः ८ व्याधिवाजः ৫ পরিব্যাথ: ৬ নাদেয: १ जनमञ्ज-ব: ৮। অস্য গুণা:। ভিক্ত দু•।

শিশিরত্ব•। রক্ষোমুত্ব•। বুণশোধ-নত্ব। পিতাসু কফ দোৰ নাশিত্ব।

त्राजनिर्घकः॥

वानीव्रकः भुः मूखज्गः। इंडि त्राजिमिर्गिः।।

निर्घणः॥

मद्रः ॥

বান্তঃ ত্রি বমতিবস্তু। বমধাতোঃ কর্মণিক্ত পুত্যবেন নিম্নম:॥

ৰাম্ভাদ: পু• অফুর:। ইতি ত্রিকা-ওশেব: ॥

বান্তিঃ জ্রী বমন । বাঁতি ইতি ভাষা। यथा। वास्त्र क्ष्म्लिथन कृ फि र्वमन वमशूर्विमः। ই डिज्र इमाना॥ বান্তিহ্ন পূ॰ লোহকটকবৃক্ষ:। भयना ইতি ভাষা। ইতি শব-व्यक्ति ।।

वास्त्रिमा जी कर्तृकीवृक्तः। इंडि भक्ठिमुका ॥

বান্যা জী বনসমূহ:। ইতি শব-बङ्गावनी ॥

वानः भुः वननः। वनशाखा र्यकः পুত্যথেন নিম্ননঃ॥

বাপক: ত্রি বপনকার্যবিভা।ঞ্যস্ত বপধাতো: কর্ত্তরি ণক পুত্রবেন निष्ठमः ॥

वाभरखः भू॰ वभनार्थम्खः। (वँयू इंडि जावा। खर्रभर्य) वः। (वना २ इंडि जावा। (वन २ (वनः ८। वाय-म्खः ६। इंडि जवजः॥ वाभिः जी वाभी। इंडि जवज-षिक्रभरकायः॥

वाशिकः जि वीकाक्ष्ठः॥ मृखिकः।
इंडि मिहिनी॥ शान्यविष्णाय क्ली।
वाख्यावान इंडि खाया। उत्रु
ख्यः। वाशिकः खण् उद्यान्यः कि क्लीन मवाशिकः। इंडि ब्राज्ञः वक्लाः॥

वाशी खी मीर्घित । इंडाबदः ॥
উপাতে পদ্মাদিক মস্যাং। वालां।
वाशि द्रशि खाँगे। इंडि विक्र शरकावः। इंडि उपो कागाः जव उः ॥ ॥
छम्। वक्षा क्षा । ववा वक्षा नाश्रु विक्षाः। मर्डिन श्रु विंद्धः भूद्र
द्रिगी। विভिः मर्डिन से विंद्धाः। हजूर्डि प्रांगः। ११६ छ छागः। प्राःगः।
गाम्मार्था वाशी। एउन हजूर्मिकः
भक्षविः मक्ष्यान्। नजाशाः श्राम्मा
मङ्खाल्यान्। नजाशाः श्राम्मा
मङ्खाल्यान्। नज्य मीर्घिका। हजूर्मिकः ह्याद्रिः मक्ष्यान्। नजाशाः
वाष्ट्रमा मङ्खाल्यान्। विक्षा मङ्खाल्यान्। नजाशाः
वाष्ट्रमा मङ्खाल्यान्। नज्य ।
१३ । हङ्गिकः विः मान् विक्ष मङ्ग्रह्यालः
खान्। नजाशाः (वाष्ट्रम्म स्मुह्यालः
खान्। नजाशाः (वाष्ट्रम मह्मुह्यालः

व्रान्। व्यापी । इंडि बनाम-(गार मर्गडडु॰ ॥ 🗱 ॥ एर चनन कन यथा। (या वानी मधवा कृतः प्राम वाद्रिविवर्किए । थानरव् म पिव॰ वाजि वित्नती वितनती नाज॰ नगः ॥ इंडि कन्न डाब्रो वायुभुबान॰ ॥ 🗱 ॥ उद्धन छगः। वाभाः छक् বটু ক্ষার॰ পিত্তল। কফ বাভদ্ধি। ইতি রাজবল্ল जः॥ 🗱॥ उ९ थनान मिन्निः वरवा रथा। वानी क्न **उ**जान वा भागारः वा निक्छनः। न सर्या ष्ट्रिकामस व्यवज्ञानिय रेन्स्ट ॥ আः गुष्राः सनम खाला रेनर्थः ७ कृतः कर्मक्ट। वायवता वनविखक भीव-भारत काल शिर्य।। ज्ञानमा भारत ভাগে বাপী কৃপ তডাগক। অপ্-माशः मना वर्षेशः ममानुष हञ्सनाः ।। रेनर्क्ट भीयमानस याजाना मू:-चिराङा ভार**्। कन्यां न** ङङ्गन॰ পীত্বা পভি॰ গৃহাতি কামভ:॥ ইভি प्रवीभूबाण नन्साम् अनुरवणाव्या-रः ॥ 🛊 ॥ उ८कद्रग कनः यथा । मर्थिन উবাচ। তডাগোদক বাপী-না ক্তানা মিহ্ যৎ ফল। বিশে ষেণ পিতৃশেষ বক্তু মর্হস্যশেষতঃ।। ষম উবাচ। খর্মাদ্যার্থস্য কামস্য यममण दिकालम । उडागः मूनु

छोः भिडादा नागा गन्नदी यक्क द्रा-क्रमाः। भण्भिक् मनुष्राक मःण् যন্তি জলাশয়॰।। ক্ৎসু॰ তার্যতে ব শ পশ্য থাতে জলাশ্যে। গাব: পिविश्व भानीय मन्य्राः भगव ख्या ॥ भद्रमृत्जो खडार्गियु निवन यम्। ভিষ্ঠতি। অণ্নিষ্টোম ফল তস্য পূব-দন্তি মনীবিণঃ ৷৷ বেষা পিশিরকা-লে তু পানীয়• পুতিতিষ্ঠতি। বাজ-পেথাতিসত্ৰাভ্যা ফল বিন্দন্তি মা नवाः॥ वमस्य देव गुरिया कु मिललः वाणीरः भू । ठा ठकभक्ती। इंडि স ফল• সমুপাশুতে॥ ভডাগ॰ স-र्बम ब्राना की वनस दिवानिण। उ मार मर्वाज्ञ ग वर्म उडाग गिरु-कात्राय ॥ क्रमः हि छात्रायमः नः लुक्षमा न मः नगः। माव शेव. क्**डः** क्यः मण्यू वृत्र कन उथा।। यमः ষাৰুজল' ক্পে পিৰন্তি সতত জনাঃ । मन्द्र। दिव्राङ्का (लाट्क (एवर्वाप्र-বি নোদতে।। পীবৈবেক্ষ্যুস কীর দ্ধি নধু সুৱাসব॰। তাবৎ পিপাস। (नारेशाँज यावरखाय• न शीयरज II II कीविष ठामद्रश्ठि। पिरमानि वर् ন্যপি। তৃষিত স্তোয়ন্নছিতে। দি न्यक न जीवित ॥ उचाप्रताति

যো নিত্য পানীয় প্রাণিনা নিহ। স দদাতি নর: প্রাণান্ মাত্তেছত্ত जः भरः ॥ भागनानार भरा नाम ৰান্যদান হি বিদ্যুত। তথাদ্বা-পীশ্চ কুপা•শ্চ তডাগানি চ কার-(य८ ॥ अव्कानि इ विशुर्य यही-(हर (गुराभाषानः । मृहः अवनिः পানম্ভ য: কার্যতি শক্তিত:।। সংতার্যতি ভূযোপি দ্বিগুণ তস্য বৈ ফল'। ইতি বহি পুরাণে ভডাগ वृक्ष भूत्रः भा नामाध्यायः ॥ ত্রিকাপ্তশেষ: 11 বাপ্য ক্লী স্বংগ্রেষণ। ইত্যমর:॥ वशनीरय वाशी अत्व ह जि ॥ वाय॰ क्री धनः। इंडि स्मिनी॥

বাস্ক । ইতি কটাধর:।। वानः बि वहुः॥ भुजीभः॥ मवुः॥ ইত্যমর মেদিনীকারৌ।। অধ্য:। इंडि निकास्कोमून्यामूनाहिवृद्धिः ॥ 🗱 ॥ বামহন্তেন জলপান ভোজ-ননিষেধাে যথা। হারীত:। ন পি-বেষ চ ভুঞ্জীত দ্বিজঃ সব্যেন পা-गिना। **निकश्खन ह कवः म्**र्मुगी-विद्धिं उ भिरदे ॥ इंडि चार्डि क अर्जुः ॥ जभिष्ठ । न वामश्ख-নোক্ত্য পিবেৰক্তেণ বা জল तां खरत्र हनू भाग्न भाग्न (त्र छः म- ||
मूट मृद्द ॥ इंडि को कि एक प्रेम १० छथ्रायः ॥ ॥ ॥ वामः कार्या वृक्षराणि माःम मह्याहि छुक्र ।
क्रि मया साहनाय हार्त्राकाहि
भूवर्डकः ॥ इंडि कानिका भूत्रारः
भूष छथ्यायः ॥

वामः भू र्जः ॥ कामरहतः ॥
भाषायतः। ইতি मिहिनी ॥
वाममृक् जी नाती । ইতি রাজ
निর্ঘণ্টা ॥

বামদেব: পু• শিব:।ইত্যমর:॥ वामनः भू मिक्किनिहश्रकः॥ कृषः। ইত্যমর:।। অক্ষোঠবৃক্ষ:।। হরি:। ইতি निहिनी ॥ विष्णाः शक्षमाव-ভার:। তস্য প্রাদুর্ভাবো যথা। **শিব উবাচ। পু হ্বাদস্য সু**-তো যজ্ঞে বিরোচন ইতীরিত: । তস্য পুগ্ৰো মহাবাহু বলি বৈশা-नद्रभुकः ॥ जकु धर्मविनाः (मुष्टेः जडाम नी बिखिन्त्यः । इतिः **लि्यउत्मा ভক্তো नि**ठाः धर्मद्र**उ:** भूि:।। न बिदा नकलान् (प्वान् (मनु। क मनकृतान्। विलाकान् ৰবশে স্থাপ্য রাজ্য চক্রে নহাব-नः ॥ इन्द्राप्ति जिन्ना खन् किल-রা: সমুপস্থিতা:। ভুপ্টরাজ্যু সুর-

পতি॰ দৃষ্ট্ব। তম্য পিতার্দ্দিতঃ ॥ কশ্যপো ভার্য্যথা সার্দ্ধ• তপ স্তে-পে হরি পুতি। অদিভ্যা সহ ধর্মাত্র। পধোবুত সনবিত: ॥ অর্ह-यामाम (रदिण भग्रनाज करार्फ-ন । ভতো বর্ষ সহস্যানি ভেন স --প্রিতো হরি:।। তথৈবাবির ভূত-স্য দেব্যা সহ সনাতন:। ত॰ দৃষ্ট্বা জগতামीमः हर्यनिर्वद्राहरूमा ॥ পত্ন্যা সহ নমস্ভ্য তুষ্টাব চ দিলো-ভনঃ। কশ্যপ উবাচ। নমো নমন্তে नक्रीण मर्बछ बगरीयत। मर्वाञान् नर्बादिण मृष्टि मः हात्र कात्रक ॥ इंडािं खिंडिंड: नम्रक् ख्यमात्ना महर्षिना। भार गञ्जीत्रवा वाहा भति-जूरि। बनार्यनः ॥ महरहामि विब-শুেষ্ঠ ত্ববা ভক্ত্যা সমৰ্ছিতঃ। বরং বৃ ণীম্ব ভদু তে করোনি তব বাঞ্ছি।। **७७: পार क्वीक्म** जार्या नर क्षार्भः। भूञञ्च मम (मर्वम मःभा-भा जिल्ला॰ विज ॥ स्कृष विना (रव देवालाकाः निर्द्धिकः वलार । इन्द्रमावद्राद्धा ज्वा छेरमन् इंडि নামতঃ ৷৷ যেন কেনাজ্মমার্গেণ বলি-निर्व्धिका भाषया। देवालाका भन পুত্ৰায় দেহি শকাষ শাখত ॥ ই-ত্যুক্ত স্তেন বিপ্ৰেণ তথেত্যাহ জনা-

र्पनः । मञ्जूयमान जिम्हेम खेरेब বান্তরধীয়ত।। এতমিন্নভরে কালে কশ্যপস্য মহাত্মন: । অদিত্যা পৰ্ত্তমাপেদে ভগবান্ ভ্ৰভাবন:।। ইতি পাদ্মোৰরথণ্ডে ৪৮ অখ্যায়ঃ ॥ # ॥ विभिव उँवाह । अथ दर्वमः रुमाएउ मर्वालाकमारू यतः। अपि-তি ৰ্জনযানাস ৰামন বিষ্ণু নচ্যুত্তা। শ্ৰীৰৎস কৌৰভোৱক্ষণ পূৰ্ণেন্দু স मृष्णम्। जि॰ । मृनस्यः भूखत्रीकाकः অভিথর্তর হরি ৷৷ বটুবেশধর (दिव भवं विकास भागत । (स्थाना -बिनम् थानि हिट्स्ना कि उभी येत्र ।। छ॰ मृष्ट्री (रवजाः मार्च ण उक्कजुनू-রোগনা:। স্তত্ত্বা মহর্ষিভি: সার্দ্ধ ন্মশকু মহিজস: ॥ ততঃ পুসলো छगदान् (भावाठ मुद्रमखनान्। कि॰ कर्बवाः भया वामा छत्रुवीङ मूद्राः खगाः॥ ७७: नुक्षे। जिन्मा खग्हुः শরমেশ্বর•। অম্মিন্ কালে বলে যঁত্তঃ বৰ্ত্ত মধুস্দন॥ পুথম• দানকালো ९ग॰ ভদ্য দৈত্যপতে: পুভো। যা-ि द्वा बिरियः लाकः उउ सुः राजूः मर्भि॥ इठ्राक जिन्हेनः महिद्रा-জগাম বলি॰ হরিঃ। যাগদেশে সমা-भीन मृविजिः मार्क मक्रीयः॥ य-जागडः वर्षे मही महामाथागरेष-

ত্যরাট্। অভ্যাগত স্বয় বিষ্ণু ম-श्रवं नमिवुः॥ भूबरामान विवि-না নিবেশ্য সমূমাসনে। পুণিপভঃ नमक्छ। भार गम्गम्या गित्रा ॥ ४-ন্যোমি কৃতক্ত্যো **হ**মি সফল• बीविङ मन। दाग्हेंयदा विष्ट्रमू কি॰ করোনি তব প্রিয়ণ।। আগভো-ति यम्थं जु मानि मा विकालगा उर भुगहामि (उ म यु तृहि (वरिव-मा॰ वत्र ॥ ७ ३: शुक्र है मनमा उमुवा-ह नही भिक्ति। मृत् ब्राह्मन् क्रिक्त म মনাগনন কারণ ॥ অগ্রিস ওস্য প্-থিবী॰ দেহি দৈত্যপতে নম। নম बिविकन शाम भशे मना अम. र्शम।। महिंचा भिव मानाना॰ ज्भा मान मन्डम॰। (या ममाजि मही॰ बाजन् विश्वायाकिक्षनाय दि।। अक्ष মাত্র মথবা স ভবেৎ পৃথিবীপতিঃ । ব ভূমিদান সদৃশ পবিত্র মিহ विम्राउ ॥ उमास्त्रिः महीनान भुवह रेबभर• यम । **এ**उरस्मयही• দাত্ মা বিশঙ্ক মহীপতে॥ জগএয পুদানন্তৎ মম ভূপ ভবিষ্যতি। ততঃ পুক্টবদন তথেত্যাহ নহীপভি:।। ত্যৈ নহীপুদানম্ভ কর্তু মেনে विधानजः। ज॰ मृक्षा रेम जो ब्राजान॰ **उना उन्। भू**(दाहितः ॥ উन्न)

चार्तीहाकाः मा ब्राइन् हीयजाः मा श्री। এष विकृ: भारतामा त्या (नरेव: नः भार्थिতा मृभा। दक्षायदा महीः সর্বা ততঃ পুাধ নিহাগতঃ। ত-मामारी न माउवेग उत्म ब्राइन् बराजाता। व्यन्यमर्थः भुयह्य वहना-ন্মন ভ্পতে। ততঃ পুহসঃ রাজা-भी उ॰ एक शाह रेसर्ग्रडः ॥ भी छ-य वामुरहवम्। भूगाः मर्बः कृष्ठः मया । अम्। श्रामाइः विकः स्यामवा-পতো যদি॥ তদ্যাপ্যামি রাজ্য हि की विज्ञः महत्रम। जमारत्य भुषहाभि जीन् लाकानिभ भाष्ट्रिक ॥ ইত্যক্তা ভূপতি স্তম্য পাদৌ পৃ-काना जिल्डाः। वाक्ष्राः भूमरमो ভূমি বারিপ্র' বিধানত: ॥ পরি-गीय नमक् अ प्रवादि मिक्ना वम्। উবাচ ত॰ বটু॰ বিশু॰ পুছংষণান্তরা-ञ्रन। ॥ धरन। व्यान् गृशी छ। व्य मञ्चा मही विज्ञ। यर्थ है जव विर्मु न्तु उद्गृहान बही विवाशानकामर कार्ति विखीर्गाः मकानन महीसद्राः । जनागदाक जन्नी गाः जत्त्वा जूदः मानुषा ॥ शाप्तरेनकन श्रुक्षा वि क्ना मध्नूरनः । উवाह छ रेर्छा-রাজ কি করোমীতি শাশ্বত।।। ভত্তবিক্রম ক্প মীশরস্য মহৌ-

জসঃ। স্থাতু মপি দেবানা মৃধী। ণাঞ্চ মহাত্মনাং। নবক্ত্ মপি শক্যুণ न, १९ तुक्तनः महात्रम् १ । उर भरः পৃথিবী সর্বা মাকন্য গিরিজে শুভে ॥ অ**ভিরিক• সম**ভব**ৎ শ**ভযোজ-न मायजः। दिवाः वक्कू मंदि। उदैय रिन्छ।द्राद्ध मनाउनः॥ उरिम मः-**मर्भगाना म कर क्र क कार्मनः 1 उधियंक्ण (हर्वे) हिंही हिल्छ।** খরে। বলি:।। পৃহর্ষ মতুল লেভে भाननराभुभद्रिश्च जः। मृक्षे। (मदः न-মস্চ্য স্তত্ত্বা স্ততিভি রেব চ ॥ পু1. र गम्भरगा वाहा भुर्खनाउद्गाज्यना । स्रामि क्उ क्रामि दा॰ मृष्ट्री পরনেশ্বর• ।। লোকত্রন্• নমৈবৈত্ত গ্হাণ মধুসূদন। অথ সর্বেখরো दिकु विं जीय॰ शहमवाय॰॥ উ। खु পুদারবানাদ বুদ্ধলোকান্ত মচ্যুতঃ । मनक्क शुर्हालंड मई एवं नः माव्छ ।। भारिमा भित्र भूर्गा २ ज् ए-চুঙে: স শ্ভাননে । ততঃ পিতা-गरहा पृथ्वा ठक शचापि ठिक्नि उ॰ ॥ शिभानः (नवरनवम्) इयंमः जून-চেত্ৰ। ধন্যামীতি বদন্বুন্ধ। गृशेजा य॰ कमखन ॥ जङ्गा भु-ক্ষাল্যামাস ভব্র সংস্থিত বারিণা। व्यक्षा मचवरखाय उमा विकाः

পু ভাবত: ॥ ভত্তীর্থ নেকশিখরে প্ৰাপত দ্বিমল • জল । জগত: পাব-नार्थाय हजुर्फिक्कू भुवाहिछ ।। जी-ভাচালকনন্দা চ বঙ্ফু ভূদা যথাক্র- 🛚 মাৎ। পুসকাদির মাখ্যাত গলা-**জন্ম হানুত্তম•।। ততো নারাবণ:** ভ মান্ বলে দৈত্যপতেঃ পুভূঃ। রসা **उन** मु ड• लाक• शुरामी ভক্তव€-जनः॥ जर्द्धवाः मानवानाकः नानाः। না॰ যাদসা॰ পতে:। রাজানঞ্ব লিঞ্জে যাবদাহত সংপ্লবং॥ প্রতি-गृश् राम (वीकान् वहुरव मन रेम्ड)-**रा।** सहिन्द्राय हरने श्रीठा। कानाऽ পি র্বিষ্ণু রব্যয়:॥ ততো দেবা: স गक्तर्बाः अवयम् गर्शेषमः । তুঞ্ঠুব্ স্কৃতিভি দি বৈয়: প্রয়ামাসু রচুতি ॥ স-ক্ষিপ্য ভন্মহ্দুপ ভেষা স-नतर्भनाय देव । जःशृक्ष्यमान ज्ञिप्रदेश রম্বর্থান থথো হরি: ॥ইতি পাদ্মো-खत्रथा ७ ८३ व्यथायः ॥ 🗱 ॥ उत्त्व-তারপুকারান্তর• যথা। নারদ উবা-**छ। माञ्जू ७• ७ग**वान् दिकृ द्धित्वाः क्राक्रमण वशुः। क्रिवार्डि कगट স্বামী বলে বৃদ্ধন মীশ্বরঃ ॥ তৎকথ• পূর্বকালেপি বিভুরাসীৎ ত্রিবিক্রন: **। কস**্য বা বন্ধনং বিষ্ণু: কৃতবাণ্ডচ্চ स्य वर ॥ भूवन्ध्र छेवाह । सुयुका॰ কথ্যিষ্যানি যোষ শ্ৰোক্ত স্ত্ৰিবি: क्रमः । यश्चिन् काला मद्यञ्च रक्ष वः क्षिउवानमा ॥ जामीट धुक्तु तिजि খ্যাত: কশ্যপদ্যৌরস: সূত: 1 দন্গৰ্ভ্ত সমুভূতো মহাবল পরাক্র-मः ॥ म ममादाश्य वदार वृक्षापः खनगमूत:। व्यवश्रवः मूरितः मर्दिः भाषांय न जू नात्र ॥ **उद्यक्ष उ**म्र **চ** शाहार जनमा शक्षका खवः। পরিতৃষ্ট: স চ বলী নির্জেশাম ত্রিপি-छेला ॥ চতर्यम्। कला द्वासी जिल्हा (रवान् नवानवात्। धूकः भक्ष মকরে। হিরণ্যকশিপৌ সতি॥ তিয়ান্ কালে স বলবান্ হিরণ্যক-भिन्नु छङ:। চচার मन्दद्रणियो দৈত্য ধৃদ্ধু সমাশ্রিতঃ॥ ততো ংস্-রা যথাকাম• বিহুরস্তি ত্রিপিষ্টপে। বুন্দলোকে চ ত্রিদশা: সণস্থিতা দু:-থঃ স[.]যুতা: ॥ ততো ২মরান্ বুল-সদে। निवामिनः गुःदा ह धुक्क मिंडि-জানুবাচ হ। গছাম দৈত্যা ব্যম্পুজ-ग्र भरहा विरङ्कु : बिहमान् ममकान् ॥ छ थूक्त्वाका छ निमना रेमजाः (भाष्ट्रनं ना विष्ठां जिल्लाक भाषा । गः তি যঁথা যান পিতান্হাজির সুৰু ৰ্গনো হ্য পরতো হি মার্গ: ॥ ইতঃ नर्ने र्वल्याकनारेश स्नाका म

হুনাম মহর্ষি যুষ্ট:। যেষা হি নাসা-প্ৰনোদিতেন দহ্ম ভি দৈত্যা: সহ-(मिक्कार्डन।। (उयाः वहन भावन्) धुकुः (भावाह मानवान्। शखकामः न সদন বুদ্ধণো জেতু মীশবান্।। কথ স্ত কৰ্মণা কেন গন্যতে দানবৰ্ষভা: । কথ তত্ৰ সহসূাক: সংপ্ৰাপ্ত: সহ रिम्बरिजः ॥ ८७ धुक्रुना मानरवन्तुः। भ् श्वीः (नातू र्वाहा शिष्णः। कर्या उम व খ বিদাঃ শুক্র তদ্বে ত্যুস শ্ব। दि-ত্যানা॰ বচন• শুক্লা ধুকু দৈ ভাগুরো-शिक । भभूह मूक कि दर्ग कृद् **ব্ৰহ্মদে। গভি:** ॥ ভজেটেন্স কথ্যা-भाग रिन्ड्राहार्याः किलिल्यः। म-ক্রস্য চরিত জীমান্ পুরা বৃত্তরি-পো: কিল।। শক্র: শতন্ত পুণ্যানা कञ्ना मजर् भुद्रा। दिए छ नुमु वा-জিমেধানা তেন বুক্ষসদো গতঃ ৷৷ তদ্বাক্য দানবপতি: শুত্রা শুক্রস্য वीर्यावान्। यष्ट्रे॰ जूत्रगरमधाना॰ हः কার মতি মুন্তমা•॥ আমন্ত্র্যাহা-जूत ७ वः नानवाः महा भागु ख्यान् । পোবাচ বক্ষ্যেছ বজ্জৈরশ্বনেধি: স-मिकिरैनः ॥ जान्यसायः निषय भाः क्छाभाषाक छश्काः। भुगामा (म-विका यव गङ्गा भागीन वाहिनी।। नाहि भूगा मदिए मुक्षा नदिभिक्षिः

कत्री निवा। जनः शुहीन मानास्र वाकित्मशान् यजामरह ॥ इत्थः मुद्रा-तिव्हन· निभ्यामृत्याककः । वाह भिज्युवीक्रिश निष्यः अपिरम्भ **जः॥ ততে। धुक् (र्मविकायाः शुक्रीत** भाभनाणान । जार्गायतमुग मृत्कन वाजित्मथाय नीकि उ: ॥ उटा २ न थ्रान मही जरणना व्याछ। दिणः থ বিদিশক পূর্ণাঃ। তেনোগুগদ্ধেন **मिरम्प्राणन ग**क्षाती तुक्ताला कर र्षि। ত गन्न नागु। य जुद्रा विष्तु। कान्छ थुक्तु॰ र्यान्धिनी कि उ॰। उउः শরণ্য শরণ জনার্দ্রণ জগুন: সশ-ক্রা জগত: পরায়ণ ।। পুণম্য বর र॰ (हर- शहानाज- जनाप्त-। (भातू: সর্বে সুরগণা ভযগদ্গদ্যা গিরা ॥ ভগবন্ দেবদেৰেশ চরাচরপরাখণ । বিজ্ঞান্তি: শুযভা• বিক্ষো সুরাণা-মাত্তি নাশন।। ধন্ধ নীয়া সূরপতি বলবান্ বলবৃ ছিতঃ। শুক্রস্যনত-মাস্থায় সোখমেথায় দীক্ষিত: ॥ শত কত্না নিষ্ঠাসৌ বুন্ধলোক। महानुदः। আরোঢ় मिइंडि वली विष्कृ विष्णानिशाख्याप्कान হীনন্ত চিন্তব্য জগদ্ভরে। উপায়॰ नश्विधुःम खवामा यन निवृं छाः ॥ भुद्रा भूबानाः वहनः जनवासपू

ज्रहनः। हज्याख्यः महावर्षः (भूवयाः মাস সোথ ভান্॥ বিস্ক্য দেবভা: সর্বা জ্ঞাত্বা জেতু মহামূরণ। বঞ্চ-नाय मिंडक्षक मधुक्ता द्रश्वमार देव।। ততঃ স ক্রা ভগবান্ বামন কপ নীশ্বর:! দেহ• কৃত্বা নিরালয়• কাঠ-বদেবিকাজলে ৷৷ ক্ষণামজ্জ স্তথো মজ্জমুক্তকেশো বদৃছ্যা। দৃষ্টোথ দৈত্যপতিনা দৈত্যৈ শ্চান্যে: সুর্ধি-ভি:।। তত্ত: কর্ম পরিত্যন্ত্য যক্তি-यः वाकाराजिमाः । नम्बात्रियुः विश्र मृत्य मगान्नाः॥ महम्रा यद्यमानाण्ड अद्विष्ट मर्द्शेषमः । निमब्बमान यूषा वृ ' मर्स उ रामन षिषः ॥ সমুভার্য্য হসম তে পপু हु: " (कन किएछामि दा वह ॥ (उदा मा-दर्ग वहनः कन्ममाना मूङ् मृ हः। পুাহ ধুরুপুরোগাণ স্তান্ শ্রুযতা মত্র काइन ॥ वाक्राम खनवान् जामीट পুভাস ইতি বিশ্বত:। তস্য পুঞ षय जाउ मन्द्रकु मूम्थि छ ॥ তস্য জ্যেগে মম ভ্ৰাতা কনীযান-পর স্তৃহণ নেত্রভাল ইণ্ডি খ্যাতো ৰেয়প্তা ভাৰত। ততো ২সুরা: ॥ সম নান পিতা চক্ৰে ইতি ভাসো ২তি-কৌতৃকাৎ। তত্তঃ কালেন মহতা

আবর্ষো: স পিতামৃত: ॥ ভসেটার্ক **বেহিক** কৃত্বাগৃহমাবা সমাগভৌ। ততো মযোক্ত: স ভাতা বিভন্নামে। পৃহ• বয়-॥ তেনোক্তো নৈব ভবতো বিদ্যতে ভাগ ইত্যহ। স্বন্ন বামন थक्षाना॰ क्षीवाना॰ श्विविगानि ॥ **उग्रहानाः उथाक्वानाः धन्हारा। न** বিদ্যতে। এব মুক্তো মধা সো १थ किमर्थः रिशञ्काम्गृहार ॥ वनार्षः ভाগ मर्शमि नाइ न्यायन किन देव া ইত্যক্তৰতি বাক্যে ২সৌ ভ্ৰাজা নে কোপ সংযুত্ত।। সমুৎক্ষিপ্যা-ক্ষিপন্নদ্যা নস্যা-মানিতি কারণাৎ । समाम्याः नियुगायास संस्थित शु-রতো গত:॥ কাল: সম্বংসরাখ্যন্ত যুশ্মাভি বিহু চোদ্ধৃত: ৷ কে ভবস্ত চ **স**•्भाक्षाः मान्नश वाक्षका हेव ॥ ७ বামন বচঃ শুহা ভার্গবা দ্বিজ সত্ত-भाः। পোচু रिन्डाशिङ गर्स वामः নার্থ কর বচঃ।। ইতি দ্বিজানা বচ-न॰ मुद्धा रिष्ठाशिक ईहः। शुक् हि-क मनाभी अयाविष्ट्रिम देव थ्व॰।। তন্বাক্য দানবপতে: শুত্বা দেবো হথ বামন: । পাহাসুরপতি ধ্রু **यार्थिमिक्किकद व**ा । (मान्द्रिया-नि हि जावा दिगठ रमा गणारः। **७ग्राक्**नग्र रुष्ट्र दिस्का न

বানবে

হরিব্যতি ॥ নম পুনাণ মালোক্য भागकक क्रमवय । मः भुगह्य दि-(छ)न्तु नाधिक त्रक्षिञ् क्रमः ॥ ইভেব মুক্তে বচনে মহাত্ম। বিহু ম্য দৈত্যাধিপতিঃ সক্ষত্তিক্। প্রাদা-फ्रिकन्तुाय शरवयः उसायसा म ना-ন্য জগৃহে চ কিঞ্চন।। ক্রমত্রযে তো-य मर्वका पंखा महामृद्धान्तु । वि-ভু वंশश्री। চকে ততো লদ্ধতিত बिलाकी बिविक्स क्ल मनस्य-ক্তি:।। কৃত্বা তু ৰূপ॰ দিতিজা॰ "চ रुद्वा जुनम् हरीन् जुलमकस्मन। भरी॰ महारिष्टः महिला॰ महार्गवा॰ **बहात्र त्रज्ञाकत्र श**न्छरेन यु जाः ॥ जूदः जनाकः जित्रणाथिवाजः रंजामार्क येः কৈ রভিমণ্ডিত নভ:। দেবো দ্বিভীযেন জগাম বেগাৎ ক্রমেণ দে-বপুিয়লোক মীশ্বর: !! ক্রমণ তৃতী-য় ন যদাস্য পুরিত তদাভিকো-भाष्य्भूक्यमा। भभाउ भ्रि छ-গবাণ দ্বিবিক্রমো মেকপুমাণেন তু বিগুহেণ।। প ততা বাসুদেবেন দান-বোপরি নারদ। ত্রি-শন্মোজনসা-হসুী ভূমি ভূ ভা ঘটীক্ ভা ।। ভতে। দৈত্য সমূৎপাত্য তস্যাণ পুক্ষিপ্য বেগভঃ। বৰ্ষশিক্তাভিব্ইয়া তা গর্ভভূমি, মপুরুষ্ৎ 11 ততঃ স্বর্গণ

गश्माका वाम्रहवश्माहतः ।
गूताक मर्ख विकाक स्वाभू र्निस्भानुवाः ॥ जगवानि दिर्जुक्षुः
भूक्षिभ मिकजार्गद । कानिन्छाः
सभ माद्या ठविवास्तर्व । ।
इंडि वार्गन १६ व्यक्षायः ॥

বামন: ত্রি অভিক্ষদু:। তৎপর্য্যা-য:। ন্যঙ্থ নীচ: ৩ খর্ব ৪ ছুবঃ ৫ । ইত্যমর:॥ অনুচ: ৬ অনাগত: ৭ । ইতি জটাধ্র:॥

वागत्नवः की मीर्घ नेकातः। यथा। सेल्या विश्वानत्र इः मम्मद्र विलयहागत्ववा गुल्डा वी बाख हन्युगन्।
हागिन उठिहाद का निक् र काशिक्षा हेड्या दिन म्द्रीकः। हेड्यमद्रः।।
वागन्तः भू वन्यीकः। हेड्यमद्रः।।
वागन्तः श्रु वन्यीकः। हेड्यमद्रः।।
वागन्ताः श्रु वन्यीकः। हेड्यम्

বামবেধশৃদ্ধিঃ জ্রী স্বরাশ্যপেক্ষযা দ্বাদশ চত্থ নবম গৃহস্থা বিকন্ধোপি চন্দু: যদি শুক্র শনি স্বন্ধ
জীবার্ক যুক্ত গৃহাৎ সপ্তন গৃহ্ছ
তিপ্ততি তদা নরাণা অভিলমিত
ফলদাতা ভবতি। যদি তু সিত
শনি স্বন্ধ জীবার্ক যুক্ত গৃহাৎ দশন পঞ্চমাইম গৃহে তিপ্ততি তৃদা

নরাণা স্বরাশ্যপেক্ষ্যা যথা সং-था अक्षेत्र मक्ष्म विजीय गृहागा-পি চন্দু: পুচুর ফলদাতা ভবতি। যথা। সিত শনি স্ক জীবার্কান্ত इन्दूर्नज्ञाणाः वाय मूथ नवमाङ्गाः পীষ্টদাতাথ তেষা । থ সূত নিধ নগ ক্ষেত্র পুত্রার্থগোপি পুচুর শুভ ফল স্যাদ্বামবেধেন শুদ্ধি:॥ বামবেধত্বঞ্ দ্যুনজন্মেতি এবমত্রে-তি বক্ষ্যমাণ বচনাভ্যামেকার্থত্বা-(द्वाश्र) ॥ श्रा व्यथ म क्किन्द्वश्र वानः বেধ কথন। লাভ বিক্রম থ শত্রুষু স্থিতঃ শোভনো নিগ'দিতো দিবা লৱঃ। থেচরে: সুত তপো **জলা**-ভূৱগ ৰ্ব্যা**কিভি যদি ন বিধ্যুতে ত**-্ ানৰ জন্ম বিপু লাভ থ তিগ তালালাভ ফলপুদ জনা। খা-🐃 १८९ म्डि वस्नू धर्म रेग विंधारङ अ विवर्ष यंनि गुरेशः ॥ विक्रमाय विन्गः **मृङः स्बः म**्राखरास्य সুত ধর্মা গৈ: থগৈ: । চেন্ন বিদ্ধ ইনস্নু রপ্যসৌ কিন্তু ঘর্মঘূণিনা ন বিধ্যতে ৷৷ স্বাদু শত্ মৃতি খাযগঃ শ্ভো জ্ঞ স্তদা ন খলু বিধ্যতে यहा। आजाज जि नदकार् रेनस्न भुाख्यरेग विविधू जिं जिंधि में जिंधि ।। बाय वर्ष उनय मूं।न श्रिटा नाक

বামাচা

नायक भूरद्वाश्चिः मुङः। दिश्च द्रञ्ज थ कल जिरेग यंहा विश्वरङ गगन-চারিভি নহি॥ আসূতাইন তথো वर्षायणा विक्ष आसू जिहरणाड-नः म्र्डः। निश्नास उन् कर्म श्वर्म श्री लाভ विदि সহक्ष (श्वर्रिः॥ हेडि জ্যোতিস্তভ্তু॰॥

दाना जी नामान्याजी। इंड्रमद्रः ॥ पूर्गा। यथा। वामः विकक्षकशस्त्र বিপরীতন্ত গীযতে। বামেন সুখদা দেবী বামা তেন মতা ভূষৈ: ॥ ইতি म्बीभुद्रात् ८७ ज्यद्यायः॥ 🗱 ॥ অপিচা বলোন্ত বাল্য দাক্ষিণ্য ভাবাভ্যা মপি প্রযেৎ। শা্মান ভৈরবীণ দেবী মগুভারাণ তথৈব চা। উট্টিষ্টভৈরবী চণ্ডী ভারা ত্রি-পুরভৈরবী । এতাস্ত বামভাবেন या अनुदर्भ ।। मर्द्य निकृ (प्रवासी यमान्त्रवि प्रक्रिंगः। पिवी व पिक्षणा यथा ख्या ८ मा-ক্ষিণ্য নুচ্যতে :৷ যা পুন: পুদ্ধানা-ना जु प्रवाहीनान्त भूर्वजः। यद्ध-ভাগ• শ্বয়• খন্তে সা বামা তু পু-कीर्खिञा ॥ ইতি कामिकानुद्राण ११ अश्रायः ॥

বামাচার: পূ•্ আচারবিশেষ:। যথা। পঞ্জন্তু খপুন্নঞ্পুর্বেৎ হলযোষিত । বামাচারো ভবে-। खब वामा जूदा राबद भन्ना ।। है-ড্যাচারভেদতজ্ঞ•॥ #॥ তদাচার-বতা নর্কগম্ন যথা ৷ স্বধ্য त्रहिला विभा (वहान)(त्रविनः सहा ৷ ভুষ্টাচারাশ্চ বামাশ্চ তে যান্তি नद्रकः धुतः ॥ इंडि तुऋरेववरर्ख शुः কৃতিখণ্ডে ২৪ অধ্যাব:॥ 🗱॥ उৎ भुन•भा यथा। हजादा (पवि विपा-দ্যা: পশ্ভাবে পুতিষ্ঠিতা:। বামা-म्। अय व्यानात्रा नित्वर वीत्र भु ভিপ্তিতা:।। ইভি নিভ্যাভস্র•॥#॥ अर्बिन्। (काल्या विषा (वर्षान्त्र)। বৈক্ষৰ মছে। বৈষ্ণৰাদুত্তম লৈব रेगवाफ्किन मुखमः॥ पकिनापूखः ম॰ বাম॰ বামাৎ সিদ্ধান্ত মুক্তম। निष्वान्तामुब्रमः कोलः कोलां भ-রতর• নহি ॥ ইতি স্বলাণ্বতজ্ঞে ২ খণ্ড॰॥ 🛊 ॥ তদাচারযুক্তস্য নিষি क्षकर्यानियथा। न पर्पाट वाकारा महु भशादि कथ्यन। वामका-মো বান্ধণো হি মদ্য মা স ন **७क्करय८।। क्षा। उ**रन्कल्ला यथा । वन्द्रामणी । यवामव मवनाञ्च বুলক্ষণৰ বিশেষতঃ। তত্ত্ব গুডাদু-क पर्तार जाम वा विम्राहमधू॥ দেব্যাস্থ দক্ষিণে ভাগে চক্রপার্থে

निर्वत्रयः । এजजुवाङ भूपुना नात्त्रवास कताहन ॥ रिवण्रम्रे मा-ক্ষিক শুদ্ধ ফবিষস্য তু সাজ্যক । বাহ্মণস্য গবা॰ ক্ষীর॰ তানুে বা विम्राज्याथु ।। नाजिरकालामकः काः-(म) मर्खिषाः मुक्राणांश्वनः । श्रः ॥ क्विय रिकार्याञ्च लोडी माधी ह দাতব্যা তত্র তথাে রধিকারাৎ তদ-ভাবে অনুকল্প বিধান ৷ তথা চ৷ গো-क्वीत्र वाकारा प्राट प्रा माकारक वाङ्कः। विनाप्रक नाक्किकः पुवप्र म् मुः लिक्षेत्राहिकः भूनः ॥ जिन म् मु-म् नानुकन्नः ॥ क्ष ॥ ज्वार्गत् । जलः कीतः घ्उ छानु मधु रेमात्रय रेमक-বং ৷ পৌল্লং তক্তবং ধান্যসম্ভব ভক্র নির্মিত ।। সহকারভব দেবি विविधः वर्ष्टा एकः। भाषकः धर्म স•ভেদাৰজ্ঞ্য মাসীৎ সুলোচনে ॥ জ্ঞানেন সংস্কৃত তভু মহাপাতক নাশন । তদানে পাতকাভাবে। দি व्यञाव विषयश्वा ॥ 🗱 ॥ नाकनत्कः नः **জ রম্য দ্**ব্য সেব্য দ্বাভিভি: ৷ व्यभारकदात्म्रात्म विक्वदः (त्रव)-তে বুধৈ: ॥ এতেন ক্ষত্রিযাদিভি র-মাদক দুব্য সেব্য মাদকস্য পাপ হেতৃকত্বমুক্ত । ভৈরবভন্তে। মদ্য • गा मं विना वटम यटकि विट अ

बनाधनः। मर्क्किः हद्या उठः (भवः গুরবে ভন্নিবেদ্যেৎ।। ভদনুক্তা। মৃ क्तिं कृदा (भेष माजानि (याक्तर्थ। **তেন** क्र बियानीना॰ मूथ्याता व्यविः কার:। ন পানে। যত্ত্র পীত্বা পীত্বা भूनः भीषा भिष्णा है महीउला। উত্থায ह পूनः भीषा भूनर्ड्डम न विमारा ॥ ७ जे हजूर्था मुभि भन्न ॥ 🗱 ॥ তদ্দুব্যকরণে জাতিচিন্তা• न 🛪-र्य्यार । मिनद्रायाः त्रिथान ह का छि-চিন্তা॰ न কার্যেৎ। এতেযা॰ শোধ-নস্যাবশ্যকর্ণ। তথাচ। সংশোধন भनाहर्ये जीयू मार्पे मार्थकः। या-চাर्य्य निष्किश्विः न्यार कुषा छ विक जुन्तवी। मान्ध्य मुर्थानुकालमु ।। 🕬। उथा जन भूजा या मन्। विषाद्र खु । उथाह । यथु या अ विना (हिंद ञ्चलभृकाः नगाहत्रः । कचाउतः সহসুস্য সূক্ত ওস্য নশ্যতি ।।#॥ जयगाः नाहि (नाधनः । माः मस ত্রিবিধ ভেত্তব জল খেচর ভূচর । মা সন্ত ত্রিবিখ প্রোক্ত দেবতা প্রীতিকারক ৷৷ মৎস্যঞ্ ত্রিবিধ प्ति উखमायम मथ्रमः। উखमः ত্রিবিধ মৎস্যু শাল পাঠীন রো-विज ॥ भूबीग कचेरेक श्रीन रेज वाकः वहाव व् उः। (५वाः श्रीजि-

कत्ररिक्षव मधामः उह्नज्विषः ॥ क्र मुानि जानि गर्बानि व्यथमानि विमु व्शः॥ 🗱 ॥ ভূচর गाः मकः। (गा নেষাশ্ব লূলাপোত্থ গোধাজোষ্ট্ৰ মৃ-গোভব । মহামা সাইক প্রোক্ত (एवडा श्रीजिकाब्रकः ॥ 🕸 ॥ भाः-माভाবে अनुकन्नः। সম্याচারে। লবণাদুক পিণ্যাক ভিল গোধুম मारकः। जननक महापिति मा ज পুতিনিধি: শৃত: ॥ 🗱 ॥ सूनु जु षिविषा। जनार्गत्व। क्षत्र॰ म जना-কার॰ চন্দু পদ্মনিভ॰ শুভ॰। চাক পক্ষ ননোহারি শর্করাদ্যৈত পূরি-छः ॥ भूका कात्वा (स्वजाया मूर्न्या পরিকীর্ভি গ। জামলে। ভুষ্টধান্যা-मिक याव हर्सनीय लुक नायर । তেৰা॰ স॰জ্ঞা কৃতা মুদুা মহামোদ श्रुमायिनी ॥ 🗱 ॥ (उदा॰ (भावनस्र ষতজ্ঞ তল্পে। ওঁ পুতদ্বিফু রিভ্যাদি মা'স'। ত্রায়ক মিত্যাদি মীন'। **उ** विका विज्ञानि मुनुः ॥ शा व्यथ শক্তিশোধন । তত্ৰ ভাৰচ্ডামণৌ । অদীক্ষিত জ্লাসক্ষৎ সিদ্ধিছা-নিঃ পুজাযতে। তৎকথা শ্বণ চেৎ न्। তভन्न गन्न• यि । न **जनी**-নঃ কথা দেবি প্জাব্দ পরমেশ্বরী ॥ 🗐 कत्म । मः माधन मनाहर्या छ ।

কৌলিক ভন্তে। অভিষেকাভ্যবেষ্ট্ৰ 🍴 দ্বা যত্নভোবাপি অভিযেক• সনাচ রেং #া অভিষেক্য স্তস্তা আদৌ ীবামাঞ্চি वानी॰ नगृहार्य्य जिल्द्वारिय नगुकः রেৎ। নমঃ শবং সমূচার্য্য ইমাণ শক্তি ভড়ো বদেশ ৷৷ পবিত্রী স্বৰু नपाउ नम् निष्कः नक् शिर्य। विक्कागा मगृहार्य मू क्रिमञ्चः मू-নাযাবীক্ত সমূদ্ধরে । ইতি শক্তি-শোধন ॥ 🕸 ॥ ভতঃ শোধিত দুব্য 🖟 বামিকা মর্ব্যে ক্লিপেৎ। প্রিক্রমে অর্ঘ্য বি (धी! পूर्व(माधिक मुक्राञ्च खार्श्वरेनव চ সংক্ষিপেৎ। স্বত্তব্তব্তে। আ দ্যুদ্ব্য মহাপাত্তে নিঃক্ষিপ্য পুষ **७:** मुची:। **२** ७ शाला क्तर म्त्र बग्छ कपूरा उथा। अर्घाः पदा गरुगानि সরসিদ্ধীশ্বরো ভবেৎ । সুর্যা চাঘ্য দানেন যোগিনীনা॰ खरवेट नियः ॥ मङ्गारमाशी खरवः ष्पिव भीठेभुकानिरे छ देनः। ভৈরবভজ্বে। পঞ্চনতে ভূ পর• নান্তি শাক্তানা স্থ মোক্ষ্যো:। करिनः शक्रीम र्राप्ति मिल्हा **ভ**বতি সাধकः ॥ তেন পঞ্চ ম-

সার: 11 দ্ধি मञ्जाहात विक्छिः। वना- वामाशीउनः शुः शीनूवृकः। ইতি नप्ठिन्तिका ॥

> क्री वागठकः ॥ नीर्घ-व्यकातः। यथा। कश्वः संया सान्तः স্বরপরিরহিত সেন্দু বামাক্ষি যু ক্ত• বীজন্তে মাতরে ত্রিপ্রহ্র বধু ত্রি:কৃত যে জপন্তি। ইত্যাদি-কপূরাখ্যন্তাত্র•॥

(ब्रथबि।। उन्।): कर्ण १८७५वृष्या वामाकी खी वामत्नाहना। ইতি (इयहन्तुः॥

> जी हिल्का। यथा। বস্থ্যস্ত চণ্ডিকা দেব্যা বামিকা মূ-र्ख्यः म्ठाः। नद्यान्त वामिका मूर्जि क्का एरन रेज्यवी ॥ नाधि-দাহ পুরপুান মন্দিরেষ করে ত্য-ল । অপ্জিতা মহালক্ষ্মী দেহ-न्।। ठास भूकाराय ॥ वारियुद्रवी সরস্বত্যা বামিকা মূর্ত্তিরীরিতা। তস্যা নন্ত্ৰ পুরা পোক্ত শ্লুবর্ণা তু সা মৃতা।। ইতি কালিকাপুরা-(१ ११ व्यव्यायः॥

वाभिनः बि मास्त्रिकः ॥ वाभः । ইতি মেদিনী।

वाभी जी मृगानी॥ वडवा॥ द्रा-সভী ॥ করভী। ইতি মেদিনী ॥ कारतः भूषा कर्डवता इंडि उच्च- वारमाकः जी नात्रीविष्णयः। वा-

মৌ সুন্দরৌ উৰু যস্যা:। ইতি म्कारवाधवाक्रत्रनः॥ वायकः भू मग्रः। ই छ भप ठिन्मुका ॥ वायम्खः भू वाभम्खः। इंडि ভরভদ্বিপ্রেষ: 11 বাঘন ক্লী পিষ্টকবিশেষ:। তৎ-পর্য্যায়:। বুভোপায়ন ২ পুছে। कः ১ इंडि किका खम्म यः ॥ वायवी जी উত্তরপশ্চিমদিক্। ইতি জটাপর:॥ वायवाः जि वायुमधिकिरिगारि। यथा। विद्युग्राम् शंकमा गवाक उ खि। वादवाञ्च·रेनर्था उञ्चः न गृङ्गी-যাৎ ক্লাচন। ইতি ভিথ্যানিভত্তু বাযস: পু॰ অগুকৃবৃক্ষ:।। শ্রীবাস:। काकः। ইতিমেদিনী। শেবসেগ্রৎ-পত্তি वंथा। অৰুণস্য ভাৰ্য্য শ্যেনী वीर्यः वास्त्रो भहावानी। मन्त्राजिक क्रीयूक भुज्छो भिक्षमस्यो।। मम्मां डि र्जनयेन् गृधान् काकाः পুত্রা জটাযুব:। ইতি বহি পুরাণে वात्राह्नुार्ह्डावः ॥ 🗱 ॥ व्यम् 🖰 काकि नामम् काद्रगः यथा। भार्क ণ্ডেষ উবাচ।গতে তু ভরতে ভঙ্মিন্ রান: কনললোচন: ৷ লক্ষণেন সহ

ভাৰা ভাৰ্য্যৰা সীত্ৰা সহ॥ শাক

মূল ফলাহারে৷ বিচচার মহাবনে । একদা লক্ষণ মৃতে রামদেব: প্-ভাপবান্।। চিত্রকুটে বনে দেশে বৈদেহা সঙ্গনাশ্তি:। সুধাপ সু-मूर्खंक उठः काका मुत्राज्यवान्।। সীতাভিমুখ মভ্যেত্যাব্দদার স্ত नान्द्र । विरायी वृक्त माक्श हि-তো হসৌ বাযসাধন: ॥ ততঃ পু-वुष्ता द्वारमा १८मो ५१ व दक खना-স্তরণ শোকা বিষ্টান্ত সীতাণ তা-भूवाठ कम् एवक्षाः । किमिषः छ-নান্তরে ভদুে তব রক্তন্য বারণং। ইত জ্বা সাচ ত পুাহ ভর্তার বি-ন্যান্বিভা।। পশারজে দ বৃক্ষাণ্রে व यत्र मुद्धे १ है ३ १ १ रेन उह कृ-ত কমা শগু বুবি মহামতে ॥ রা-মোপি দৃষ্টা ড কাক তিমিন্কোধ म्याक्तारः। ঐविकाञ्चः मभानाय বুন্ধান্ত্রেণাভিমন্ত্রিত ।। কাক মূ-দিশ্য চিক্ষেপ সো হভ্যধাবজ-या देजः। मिष्नमुम् मूला दाह्यन् ইন্দুলোক বিবেশ হ ॥ রামান্ত্র भुक्कृत्त• मीखः छम्यान् भुविदव**म** दि। विक्रिजार्थक (क्रायन्तु) (क्रीय: मर्बि: नमन्त्रः ॥ निद्यानयह उ॰ मुष्ठे॰ রাঘবস্যাপকারিণ । ভভোসৌ गर्वतिवेश (स्वाकाषश्चिष्ठः॥

भृतः (माञ्जु त्राप्तः त्राकानः भ्रतः गञ्डः। बाहि त्राम भ्रश्वानः द्वा खद्धानाम्भ्रकात्रिनः ॥ इति त्रुत्रः म भ्राह्म त्रामः क्रमणलाहनः । खर्माचाय ममाज्ञाय खिल्यामकः भ्राह्म ।। ज्ञा जीविम मृष्टाञ्चन स्भृताद्धा महान क्ञः। इजुर्द्धाः स्मृत् ।। खद्धः त्रव सम्बाय मद्धः वान्॥ खद्धः त्रव सम्बाय मद्धः वान्॥ खद्धः त्रव सम्बद्धः ख्या क्ञा मद्धः ।। खद्धः त्रव सम्बद्धः ख्या क्रिं ममः ययो । ज्ञः भृ्व् जिम् मार्थित। क्षेत्रः भ्रमुद्धः (क्ष्व्नात्म भ्राधित। हित् नत्रिमः क्षृत्रात् १० ख्या व्या स्व स्व सम्बद्धः ।।

বাযসারাতি: পু: পেচক:। ইত্য-নর:।।

বাষসাদনী স্ত্রী মহাজ্যোতিমাতী । কাকতুণ্ডী।ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।। বাষসান্ত্রা স্ত্রী কাকনামা।। কাক-মাচী।ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

বাষসী স্ত্রী কাকোডুম্বরিকা ।। কাকমাচী। ইতি মেদিনী ॥ মহা-ক্ষ্যোতিমাতী॥ কাকনামা।। কাক-তৃত্রী। ইতি রাজনিঘণ্টঃ ।।

বাযদেক্ষু: পু কাশ:।ইতিরাজ নির্ঘট:॥

बागरमालिका जी कारकाली। इंडि

শবরত্বাবলী।। বাযসোলী জী কাকোলী। ইভ্য-মর:॥

উত্তরপশ্চিমকোণাধি-वायूः भू পতি:।। বাতি য:। বাতাস ইতি ভाষा। उर् भर्यायः । श्रमनः २ স্পর্ন: ৩ মাতরিয়া ৪ সদাগতি: ৫ श्वनचः ७ गन्नवहः १ गन्नवाहः ৮ অনিল: ১ আশুগ: ১০ সমীর: ११ माक्डः १२ मक्ट १० बगट-भागः १८ मभीत्राः १८ नज्यान् १५ वाउ: ১१ भवन: ১৮ भवमान: ১৯ পুডঞ্জন: ২০। ইত্যমর:।। অন্ধগৎ-**পু**गाः २) थयामः २२ वाहः २० ধূলিধ্ব: ২৪ ফণিপুিষ: ২৫ বাতি: ২৬ নভ:প্রাণ: ২৭ ভোগিকাম্ব: ২৮ यकम्भनः २५ यक्षिः ७० कम्भन-স্থা ৩) শুদীবি: ২৩ আবক: ৩৩ रुति: 08। ইতি শবর্মাবলী ॥ वानः ၁৫ मुथानः ၁५ मृगदाइनः **७१ मात्र: ७৮ हक्ष्ण: ७৯ विरुग: ४०** পুरुष्पनः ४) न जः स्रतः ४२ निषा-সকঃ ৪৩ ন্তনুনঃ ৪৪ পৃষতাণপতিঃ ८৫। ইতি জটাখর:॥ 🗱॥ সচ সৃষ্টি काल याकामाञ्जाउ:। यथा। ত্যাদ্বা এত্যাদাত্মন আকাশ: **मः ज्ञ जाका ना** वायुः। ইত্যাদি তৈভিরীয় শুতি:।। 🛊 ॥ ঊণপঞ্চাশ-घायू त्रिष्टिः भूबाः । उ मर्ख अ-शुकाः। ইत्सुन (रवदः शुानिणः। শরীরান্তর্বাহ্য ভেদেন দশধা। যথা । প্রাশ: ১। ভস্য কর্ম বহির্গনন। অপান: ২। তস্য কর্ম অধোগমন• 1 ব্যান: ৩। তৃদ্য কর্ম আক্ঞ্বন প্রসারণাদি। সমান: ৪ । তস্য কৰ্ম অশিত পীতাদীনাং সম• ন-यनः । উरानः ৫। उत्र) कर्म छेन्त्र -ন্থন । উদ্লারেনাগ ৬ আখ্যাত: कूर्म १ डेबीनान स्टः। क्दतः ৮ ক্ষৃৎকরো জ্রেয়ো দেবদক্তো ৯ বিজ্ ञ्चल । न कश्रां मृज्कां भि नर्व-ব্যাপী ধনঞ্জয়: ১০ ৷ ইতি ভাগ-**व**ञ्घोकाया॰ ञ्रीध्वयामी ॥ 🗱 ॥ অন্য । ঘিতীয় মাক্তো ভূত ত্বগধ্যাত্মঞ্চ বিশুভা । স্পৃষ্টব্য मिष्ड्उक विपूर्ख्वाधिरेरवंड॰ ॥ ইতি নহাভারতে আখমেধিকপ-र्व ॥ 🗱 ॥ ७ म ८ छ गाः । यथा । वाया व्रनियमन्त्राणी वानञ्चान मन তত্ত্রতা। বলং শৈহুঞ্ মোক্ষণ কর্ম চেষ্টাত্মতা ভব:।। ইতি নহা-ভারতে নোক্ষধর্ম:॥ 🕸॥ অনিযম-म्मार्मः। अनुकामी उम्मार्मः । वारः **इ।न॰। वा**गिन्म्यिणानकानि २।

ञ्च ज्ञा। गमनाको ७। वन १। শৈঘু ৫। মোক্ষ: স্ত্রাদে: ৬। কম। উৎক্ষেপণাদি ৭ ৷ চেষ্টা স্থাস প্-খাসাদি ৮। আত্মতা প্ৰাণৰূপেণ চিদ্বাধিত্ব ৯। ভব:। জন্ম মরণে ১০ । ইতি ভটोका ॥ 🗱 ॥ न्यायमांड ष्यम् खनानि यंथा। ष्यभाक जानुका-শীতস্প্র পবনে মতঃ। তির্য্যগ্গ-भनवात्वर छवः म्यर्गापि विङ्कः॥ পূর্ববিষত্যতাদুয়ক্ত দেহব্যাপি ত্ব-शिनिष्य । श्रागापिस सङ्गवाय भर्या-ন্ত বিষয়ো মত: ৷৷ ইতি ভাষাপরি-(इम: 11 #11 वायू॰ निक्त भग्छ व्यभाः কন্ধ ইতি। অনুফাশী ভস্পৰ্শস্য প্-থিব্যামপি সত্বাৎ অপাক্ষ ইতি। वाभाककत्र्यामंत्रा इतामावित न-বৃাৎ উক্তমনুফাশীত ইতি। এতেন वार्या विकाञीय न्यान्या प्रनिजः। তজ্জনকভাবছেদক বাযুত্বনিতি ভা-वः। এर वायुः न्नामीमि लिक्कः। वायु हिं न्यानं भद्र शृक्ति करेन्य द्रन्-মীযতে। বিজাতীয় স্পার্শন বিলক্ষণ শব্দেৰ ত্ণাদীনা পৃত্যা শাখাদীনা কম্পনেন চ বাঘোরনুমানাৎ। তথাচ বাযু ন পুত্যক ততথাগে বক্ষ্যতে। वायू निट्ठा १निट्ठा वा भवनाग् क्ला निष्ठा छहत्त्रा १निष्ठाः नम-

(वंडण्ड। (मानि विविधः। भंदीक्र ন্দ্ৰ বিষয় ভেদাৎ। অত্ৰ শগীর-মযোনিজ পিশাচাদীনা । (দহব্যা পীতি। শরীরব্যাপক স্পর্শ গ্রাহ-क भिन्तिय पुक्। उह वायवीय ৰূপাদিযু মধ্যে স্পৰ্শ সৈত্ৰ ব্যঞ্জক द्वार । अक्रम मर्गि मिलन मिडा वाक्षक वाजन वाजन्य। विवयः मर्भः ষতি প্রাণাদি ব্লিতি। যদ্যপ্যনিভ্যো বাযু শ্চত্ৰিথ: তস্য চাত্ৰিথ্য প্ৰা-ণাদিনা ইত্যুক্ত মাকরে। তথাপি সংক্ষেপাৎ অত্ত তৈবিধ্য মূক্ত পুাণ্ खुक এव क्रांदि नाना ज्ञान वनार म्थिनिर्गमाहि नाना कियावणाह ना-না সংজ্ঞাণ লভত ইভ্যৰ্থ:। ইতি সিদ্ধান্তম্কাবলী ॥ # ॥ তস্যেৎ-পত্তি যথা। পুলন্ত্য উবাচ। পুবিশ্য बर्रेत भूष्का रिन्डा माजः भूतनस्त्रः । पराणीक मूथ वान किरोस করণ নহৎ ॥ ভেনৈব গর্ক্ত দিতিজ বজুেণ শতপর্বণা। চিছেদ সগুধা বুন্ধন্স করোদ সুবিধর ।। শকো-शि श्राह्म मा मृह करस्य कि महर्षद्र-। स्टिं मुक्ता हिरिककः ज्य निहाइम সপ্তবা।। তে ছাতা মক্তো নাম দে-বা দিত্যা: শতক্তো:। মাতৃ রেবা-পচারেণ বল বীষ্য পুরস্কৃতাঃ ॥ ইতি

वागत ७৮ व्यथायः ॥ 🗱 ॥ यनगी ভবতা পুোক্তা মৃক্তো দিতি সম্ভ-वाः। उ९ किन भूई भामन् दि मकः মার্গেণ কথ্যভাণ।। পুলস্ত্য উবাচ । भुषजाः भूर्व मक् जा मूट् भिक्तः कथः यामि (छ। बायस्रुव नमात्र छ। याः वद्यन् उद्ग द्विष्ट ।। साय् अवन्। भूत्या २ ज्याता नीम नियुवु :। जमामी८ नवरना नाम भूध दिखलाकाभू जि-তঃ ৷৷ খ মূৎপপাতাথ স কামচারী नमः महिष्रा वनुमान भूव्या । द्र-वाम उन्। जरु कामहाबी उर्जा-**ৎম্বরাৎপাচ্যবভাস্য শুক্রণ।। পতি**-ভি: সমনূজ্ঞাভা: পপু: পৃষর সং-श्चि । उ॰ मुकः भार्थितन्तुमान-नामाना उपाम् उ। भी जमार्यन শুক্রেণ পার্থিবেন্দোভবেন চ। বুন্ধ তেকো বিহীনা স্তা কাতা: পত্ন্য স্ত-পিষিনাণ ৷৷ সুষ্বু: সপ্ত ভন্যাণ তে ৰু-माडा १थ ভৈরব। তেষা। ক্রদিত শদেন সর্বাপ্রিত জগৎ।। অ থাজগান ভগবান্ বুন্ধলোকাৎ পি-**जामहः । मनाज्य अपूर्वी हालान्** भाकरथुः भश्यवाः॥ भक्छ। नाम যূব বৈ ভবিব্যধ্ব বিষষ্ট্রা:। ইত্যে ৰ মুক্ত্বা দেবেশো বুন্ধা লোকপিতা-**गहः॥ जानाग्य वियहाद्री माक्जा**-

নাদিদেশ হ। তে চাসন্ মক্ত তা-म्रा भागः चायस्रवाष्ट्रव ॥ 🗰 ॥ सादाहित्य जू नक्छा वक्ष्णामि मृतू নারদ। স্বারোচিবস্য পুএক জীমা नाजीर कजुश्रकः ॥ उत्र भूषाख्यन् मल मलाहि: ने जिमा मूरन। जला १०४ তে গভা: শৈল মহামেক নভক त्राः ॥ व्यादाथ्यर**डा वृक्षानः भर वि**-ন্দু মথেপ্সব:। ততো বিপশ্চিন্নামাথ সহসাক্ষো ভ্যাত্র:॥ প্তনা মপ্প-(द्राम्थ्याः भार नाद्रम वाक्यवि<।</p> যথা হি ভপসে৷ বিহ্ন• ভেষা• ভবতি जनरित ॥ उथा इन्कृत्र मा (उदा॰ সিদ্ধি ভ্ৰতুবৈ যথা। ইত্যেব মুক্ত্বা শক্তেণ প্তনা ৰূপশালিনী ।। ত-ৰাজগাম ত্রিতা যত্র তপ্যস্তি তে ७१:। आगुनन्राविष्त्र जू नही-मल्मापवाहिनी ॥ उन्। न्राजुः नमायाजाः नर्दे व नरहामद्राः । সা তু স্নাতু• সুচাৰ্শ্বী ত্বতীৰ্ণা ম- 🖫 रानभी· ॥ निमृष् (स नृभाः ग्नाजुः তত শুক্ষুভিরে মুনে। তেষাঞ্চ প্রা ठावट मुकं उट्मामी बनहा दिनी ॥ मध्नि गुश्चिम्थामा महामञ्जमा বল্লভা। তে বৈ বিনষ্ট তপসো জগ্ম রাজ্যন্ত পৈতৃক ।। অহে। বহুতিথে काल न। गुरो नाइक्रिनी। नमु

জ্তা মহাজালৈ মহ্স্য বন্ধেন মা-নিনী।। স তা॰ দৃষ্টা মহাশন্ত্ৰী॰ ছ-, **लञ्चा॰ म८ म**ुकीवनः । निर्विष्या-भाग जना कजूथुक मूरज्यु दि ॥ जया-ভ্যেত্য মহাত্মানো যোগনো যোগ-थातिगः। नीषा समन्दितः मर्ख शूत्र-वाना नमूटम्बन्।। ७७: कमाइ-গ্লিনী সাসুষ্বে সপ্ত বৈ শিশূন। জাত মাত্রেৰু পুণ্রেৰু মোক্ষভাব মগাচ সা ৷৷ অমাতৃ পিতৃকা বালা জলমধ্য विठातिनः। खन्रार्थिता रेव क्करू-, त्रथा ভ । । गाय-দ্ধ্ মিতি পাহ মাকতো নাম পুএ-काः। यृयः (हवा ভविष्ठधः वायरवाः **ৎম্বরচারিণঃ।। ইত্যেব মুক্ত্বাথাদায** नर्वाः खान् रेपवजान् भुजि। निर्याः জ্য চ নক্মার্গে বৈরাজভবন• গত: ৷৷ এব মাসণ্চ ম্ক্ডো भरनाः चारतावियास्टरत् । 🚓 । ঔভনে মৰুতো যে চ তান্ শৃণুষ **তপো**धन ॥ ঔভনস্যান্বাযে চ রা-बाजी विषया विषयः । वनुष्यानि छ বিখ্যাতো বপুষা ভাস্করোপম: ৷৷ তস্য পুণ্ডো গণশ্বেষ্ঠা জ্যোতিম্বান্ धार्मिका २७४८। म भूषाधी उन ख्रिल मरी॰ मन्ताकिमी मनु ॥ जन्र ভার্য্যা চ সুশোণী দেবাচার্য্য সূতা

শুভা। ভপশ্রণ যুক্তস্য বভূব পরি· **চांत्रिका ॥ (उरकायुका जूठाईकी** मृष्टी मक्षविं र्वात । जा॰ जथा চাৰু সৰ্বাহ্বी • দৃষ্ট্বাথ তপসা কৃশা॰ ।। পপুচু স্তপসে। হেতু স্তস্যা স্তস্ত-खु (त्रव ह। मा त्रवी खनयार्थाय चा-বাভ্যাণ বৈ তপঃ ক্রিয়া ৷৷তে চাসৈ दब्रहा दुक्तन् काञाः मध सर्वयः। বুজধ্ব তন্যা: সপ্ত ভবিষ্যন্তি ন সং-শয:॥ যুবযো র্গুনসংযুক্তা মছ্যী গাণ भुगारुः । ইত্যেব মুক্ত। জণ্ম (स नर्द এব নহযंगः॥ সোপি রাজর্ষি त्रगम् मভार्य्या नगतः निकः । ভতো বহুভিথে কালে সা রাজ্ঞে। भहिषी भिषा॥ व्यवाभ गर्छ ७३-की उचाम् भिज्याम् भिज्याम् । स्विग्रा भथ ভार्य्यायाः समाद्रारमे नदाधि-প:॥ সা চাপ্যারোঢ়ু মিছন্তী ভর্ত্তারণ বৈ পতিবুতা। নিবারিতা তদামা-ৈত্য ন্ তথাপি ব্যতিষ্ঠত ॥ ভস্যা भाषिक्र अर्जाद्र ि ठाया भाक्रह সা। ভতোগ্নি মধ্যাৎ সলিলে মাণ-সপেশ্যপতন্ত্ৰে ।৷ সাম্ভসা স্থশী তেন সংসিক্তা সপ্তথা ভবৎ। তে-बायडाथ मक्ड छेडमम्राडात मः নোঃ।। 🟶 ।। তামসস্যান্তরে যে চ मक्ला ११५ जवन् भुद्रा। जानश

कीर्दियग्रामि गीछ न्छ। किलिनुय ।। তানসদ্য मनाः পুত্র শতপুত্র ইতি শুত:। স প্রাথী জুহাবাগৌ यमा॰म॰ क्षित्र• उथा ॥ जञ्जीनित्रा-ম কেশা॰ ক স্নাযু মজ্জ। বকৃ দ্বৃণ । শুক্রণ চ বিব্রসো রাজা সূতাথী চে তি ন: শুক্ত ॥ সপ্তাৰ্চি মধ্যাচ ত ত: শুক্রপাতাদনন্তর । মা মে ক্ষি-भारत्र अपदः (माभि न्राभा মৃত: ।। তত স্তমাদ্ধুতবছাৎ সপ্ত ভত্তেজসোপমা: । শিশ্ব: সমজা-যন্ত কেৰেশ্চ তন্মনে ।। তেৰান্ত ध्नि भावर्ग् जगवान् निम्मसञ्जदः। मगागम्। निवार्य। थ म हाक मक्छः সূতান্।। তে ত্বাসম্মৰতো বুন্ধ• স্তা; भारत (एवडागना: । 🛊 । (य ভव-বৈবতে তা॰ক শ্নুষ্ব বৃ॰ তপোধন।। রেবতস্যানবাবে তু রাজাসীদিপু-किष्वी। त्रिभू कि साम म थ्राएा न তস্যাসীৎ সূতঃ কিল।। স স্মারা-ধ্য তপসা ভাক্ষরণ তেজসাণ নিধিণ । অবাপ কন্যা• সুরতি• তা• পুগৃহ্ গৃহ॰ যযৌ।। তস্যা॰ পিতৃগ্হে বুন্ধ-ম্ বসত্যাঞ্চ পিতা মৃতঃ । সাপি দুঃ-থপরীতাঙ্গী স্বাণ তনুণ ভ্যক্ত্মুদ্যতা ॥ उठ छा॰ वाद्रशामामु अविये: मछ-মানসা:। তস্যা নাস্ক্চিতাৰ

ञर्ब এব তপোধনা: ॥ অপারবঙী তদুঃখ॰ পুজ্জান্যাণ্নি॰ বিবেশ হ। তেচাপশ্যন্ত ক্ষম স্ত ছিত্তা ভাবিতা ख्या।। তा॰ मृजा॰ ययया मृष्ट्री कर्डे॰ करहे जि वाहिनः। भुक्षण्म ब्हु निना-চাপি সপ্তাজাযন্ত দারকা:॥তে চ মাত্রা বিনা ভূতা ক্রদু স্তান্ পিতা-मरः। निवादयिदा कृउवान् लाक-नात्था भक्षगान् ॥ (द्रवजन)। छद জাতা মক্তো হমী তপোধন। 🕏। मृगृष्ठ की खेरिवाभि ठाक्ष्यमाष्ठरत मनाः ॥ यामीमाक्षील वियाता তপন্ধী সভ্যবাক্ শুচিঃ। সপ্তসার-বিম্নার্থ তস্য তপসো দেবাঃ সংপ্রে-ব্যব্ধু ৷ সা চাভ্যেত্য নদীতীর ক্ষোভ্যামাস ভাবিনী ॥ ভঙো ২স্য পাচ্যবদ্ক সপ্ত সারস্বতে জ-লে। তা চৈবাপ্যশপমূঢা মুনির্মা-क्रनिका वश् ॥ शहालाब्द्धि म्ए जुः भाभमामा कनः महर। विधुः-স্থিব্যতি হ্থো ভবতী বক্ত সংস্ ि ।। এব॰ मधु। अवि: श्रीमान् कगा-মাথ ৰমাশুন•। সরম্বতীভ্যঃ সগু-**छाः मध रेव मक्रा खरन्। अ**ख তবোকা মক্ত: পুরা যথা জাতা বিষদ্ব্যাপ্তি করা মহর্ষে। বেষাণ শুতে জন্মনি পাপহানি ভবে**চ ধর্মাভু**দেযো মহাদৈ।। ইতি বামনে মৰুতোৎ ত্তি নাম ৬৯ অধ্যাযঃ॥ ৠ। অন্যह। অতঃ পর• প্রক্যামি মক্তোগ্লীন্ পিতৃন্ गुरु। भावारहा निवर**े क्व** उन्नरे ज·वर खथा ॥ विवरः भुवर रेकव পরিবাহ তথৈব চা অন্তরীকে চ वारश्उ भृष्ड्मार्गविष्ठाद्विगः মহেন্দু পুবিভক্তাকা নকতঃ সপ্ত कीर्जिजाः । # । স্यंग्राशिक मूर्वि নামা বৈদ্যুত: পাবক: স্ত:॥ नि র্মথ্য পচমানো হগ্ন স্তবঃ প্রোক্তা ইমে ধ্রুয়ঃ ৷ অগ্রীনাং পুত্র পৌত্রাক্ট **চত্তারি শ**মবৈব তু। মক্তামণি স র্বেবা বিজ্ঞেবা: সপ্ত সপ্তকা:॥ইতি (पवीनुदारा कानवावका नामाधा-यः ॥ 🗱 ॥ 👺 न প का न वा यू ना ना नि যথ। একজ্যোতিক দ্বির্জ্যোতি স্ত্রি জ্যোতি র্জ্যোতি রেবচ। একশকো দ্বিশক্ত বিশক্ত মহাবল:।। ই-न्यु क गञार्माक उठ: भिजमः কৃৎপর:। মিতক্ষ সংমিত কৈব সুনিভক্ষ মহাবল: !৷ খডজিৎ সং ত্যনিছৈব সুষেণঃ সেনজিত্তথা। অন্তিমিত্রো হনমিত্রশ্চ পুক্মিত্রো २१ द्राबिउ: ॥ थाउँ ए थाउँ वाइ क थर्खा ह थ्करना धुतः। विशाद्ररना नाम

छथा (प्रवापत्वा मेश्ववः॥ वेर्कः **জ্চাপ্যদৃক্ষ**শ্চ এতে দশ মিতাশিন: াবুভিন: পুসদৃক্ষণ সভরণ মহা-যশা:॥ ধাতা দুর্গো ধিতি ভীম স্ত্র-ভিযুক্ত ন্তুপাৎ সহ:। ঘূতি র্ঘপু রনা य्या २० वामः कारमा ज्ञात विद्राह ।। ইত্যেকোনাশ্চ পঞ্চাশন্মক্ত: প্ र्बन खवा:। इंडि वङ्गि भूताल गग-(जम नामाध्रायः ॥ 🗱 ॥ वार्याः विकादरङ्कु यंथा । व्यायामाम्भजः र्मगर भुभवनास्त्रार क्रयास्त्राः গরাৎ বেগানাঞ্চ বিধারণাদতি-मूहः सिंग्डापिखामछः। क्रक ক্ষার ক্ষায় ভিক্ত কটুকৈ রেভি: পু-কোপ বুলেৎ বাযুর্নিরধরাগনে প-রিণতে চামে হপরাহে পি চ ॥ #॥ **७**म्। वाधान उम्र (ब्रोक्) মুটন বিমথন ক্ষোভ কম্প পুতোদা: क्छेष्णभावभारती सुमक विज्ञानन मु म मृत भुरखनाः । शाक्षा कर्न-नामा विवय পরিণতি ভুপ দৃষ্টি श्याहा विल्यान्ताइउनाहि अभन মনশন ভাডন পীডনঞ্ ৷৷ নামো-माभी विवारि। जुम श्रित्र मन कुछः ণ রোমহর্ষো বিক্ষেপাক্ষেপ শোষ गुरुग मृषित्र । (ह एन विश्वेनकः । বৰ্ণ: শ্যাবো ংৰুণো বা ভূডপি চ ম

হতী স্বাপ বিশ্লেষ সঙ্গা বিদ্যাৎ কর্মাণ্যমূনি পুন্ধপিত পবন: স্যাৎ क्वार्या द्रजण्ठ ॥ 🕸 ॥ व्यन्त्रह । वहन-বিরসতা স্যাদ্র্রস: কর্কশত্ব ভবতি वश्व कार्णा द्राजि निमानिवृज्तिः। पुष्टि ह शक्ष व छ। मार मार देवय-ম্য মগ্নে রিভি পবন বিকারে লক্ষণ (পुाक (भउ८ ॥ 🛊 ॥ उम्र भुमम-তা কারণ । যথা। ৰক্ষ: শীভো লঘু: मुक्त कला १थ विकतः थदः। वि-नजीउद्देश मु रिवा मांकडः मानु-শান্যতি॥ স্থিকাঞ্ছ হিন্ন বৃষ্য বল্য লবণ স্বাৰ্শ্ন তৈলাতপ স্থানাভ্যঞ্জন विख भाष्म भिद्रा मञ्जाहतामर्पन নৈ:। স্থি স্বেদ নিক্ছণোপশ্মন: স্নেহোপৰাহাদিক পানাহার বি-হার ভেবন্ধ মিদং বাতং পুশান্তং नरय८ ॥ 🕸 ॥ अ जुर्ज्यान विश्वाता-क्ति। ह उन्। हर भुरकान भुणवानि यथा। गुरिया मकीया वायः भावह কালে পুস্প্যতি। প্রাযেণোপশ্ম॰ যাতি স্বযমেব সমীরণ:।। শরৎ-কালে বসন্তে চ পিত্ত প্ৰাবৃড্ভৌ কফ: ৷ চয কোপ শমাংনদায়া বিহা-ब्राहाद (अवरेन: II अभारेन र्यास्त्रकात्व পি বিপরীতৈ বিপয্যয়:॥ #॥ সচ भागानि जिल्ला मक्षिविशः । यथा।

বাযু

निख भक्ः ककः भक्ः भक्रावा মলধাতব:। বাযুনা যত্ৰ নীযন্তে তত্ৰ वर्षि (भवव८ ॥ वायू द्वायू र्वन वायू वांगू थांजा भन्नी द्रिणा । वांगू दिंश-भिष्ट नर्बर পুভূ बीयूः পুকীৰ্ত্তিত:।। বাহ্য মণ্ডল চকেবু যথা রাজা পুশ-স্যতে। তথা শরীর মধ্যে ৎপি বাযু त्रकः भाषा विज्ः॥ वायुः भागामि ভেদেন সচ পঞ্বিধ: সৃত:। হৃদি পুাণো গুদে হপান: সমানো নাভি মধ্যগ:।। উদান: কণ্ঠদেশে ভূ ব্যান: সর্বশরীরগ:। যে। ধনিলো রক্ত-जकाती म भाषा नाम (नरुष्क्।। मि ६व॰ भुरवणयङाखः भुगगः रेकः-বাবলয়াত। স্পিত: স্কৃতে রো गान् हिक्राधाना दिकान शि ॥ छेता-নো নাম য স্তৃদ্ধ্র মূপৈতি পবনোত্ত-ম:। তেন ভাষিত গীতাদি বিশে-বোপি পুৰন্ততে ॥ উদ্ধৃ জতু গভান্ রোগান্ করোতি স্পতিক স:। আম পরাশ্যচর: সমানো ংগ্রি नरायवान्।। व्यवः भव्छि उद्याः भव विकातान् विविनक्ति गः। खन्मान नाराजीनावान् व्यापिष्ठक करवा-তি স: ৷৷ পত্নাশয়স্থো হপানস্ত কা-লে কর্ষতি চাপ্যথ:। বাত মূত্র পুরী-ষাণি শুক্র গর্ভার্ত্তবানি চ।। কুদ্ধশ্চ

সক্তে রোগান্ ঘোরান্ বস্তি গুদা-भुगन्। अर्बाएक्टाद्रा वृशाना द्रम नश्चारताम्य ।। (समामृक् नुवित-শ্চাপি পঞ্চধা বেপ্টয্ত্যপি। ক্রুদ্ধশ্চ व्यक्ष दागान् भागमः नर्दापर् গান্।। শুক্রদোষা: প্রেহাশ্চ ব্যা-নাপান পুকোপজা:। যুগপৎ छ-পিতা শ্চামী দেহ হ হ্যু রস শযঃ ॥ 🗱॥ ७९ शुक्छिकम्। लक्क्षणः यथा। অল্পকেশ: কৃ:শাক্কো বাচাল শ্চল মানসঃ। আকাশচারী স্বপ্নেষ্ বাত-পুকৃতিকো নর:।। ৠ।। প্রাণাদি প-ঞ্বাযুনা যথা জন স ভানত রমাহ। शुारा २ लानः मनान (कानान व्या-নৌ চ বাযব:। নাগ: কৃর্মশ্চ কৃকরো (रवरखा धनक्षयः ॥ 🗱 ॥ भागस्य **পुথমো** বায় नंत्रागामिशनः भुज्ः। निज्य मावाभाष्य मर्जान् भाषिना मूत्रमि च्छिः॥ निःचारमाह्यमक-रैक्टर भाषा जीवः ममानिजः। भु-नात्राञ्च अत्ना वायूः भुकारमा भात्रन खणा ॥ भागत्युविश्वन सर्वार शानिनाः शानवात्रकः। शाननः छ-কতে যমাৎ ভমাৎ পাণ: পুকীর্ত্তি-তঃ।। পাুাণো হি ভগবান ঈশঃ পাু। ণো বিষ্ণু: পিতানছ:। প্রাণেন ধার্য্য-তে লোক: সর্ব পুণ্নম্ব কেন্ছ ॥

ইন্দিয়াণি পুবর্ত্তে যাবৎ প্রাণানি-ल इपि। नाडे न मृष्ट्राउ गर्ब॰ उ-मा८ शुागस त्रकाय ।। त्रकृतका যথা শ্যেনো গভো ২প্যাক্ষ্যতে भूनः । खनवद्ध ख्या कीवः भुगा-भारतन क्षऽर**७ ॥ यभानय॰ उ**था হারণ মনুজানাণ যতো হধম:। শুক নূত্ৰ বুজে বাযু রপান স্তেন কীর্ত্তিতঃ ।।।।। পীত ভক্ষিত মাঘাত রক পিত্ত কফানিলান্: সমণ নথতি গা-<u>ৰেষু সমানো নাম মাক ড: ৷৷ সমানো</u> **ৎগ্নি সমীপত্ত:** কোঙে চ বাতি সর্ব তঃ। অন্ব গৃহাতি পচতি বিরেচ্যতি मुक्डि॥ 🕸 ॥ म्मन्त्य ७,४४४॰ वर्ङ्कु॰ নেত্ৰগাত্ৰ পুকোপণ:৷ উদ্বেজযতি মুর্মাণি উদানো নাম মাক্ত:।। 🗱।। व्यात्ना विनामयञ्ख्य व्यात्ना व्याशि अकाभगः । श्रीख दिनाभकणायः वार्क्तकार भारक खथा।। 🕸 ॥ वा-যুনা স্থানানি। শিরসো নাসিকা-গুান্ত মুদান স্থান মুচ্যতে। নাভেঃ भारउनः यादरभानम्। भूकीर्खिङः ॥ भद्रीद्रवराशका वरानः शुागः नकन नारकः। উद्गादि नाग इकु कः क्पांकाभीनान इंगः॥ क्वतः ফুধিতে চৈব দেবদত্তে। বিজ্ঞিতে। थनक्षयिख्राजा मिर्द्ध मृजम्यानि न

मूक्षि ॥ ज्ञावाधि उठ उन्। बाग्राचित्र्य (गाठत्रार । श्रा उर-সাহোছাস নি:খাস চেষ্টা থাতুগ-ভি: স্মা: ৷ সমো মোক্ষে গভিম-ভা॰ বাথো: কর্মাবিকারজ ॥ ইতি **जूथ(वाद: ।।कः।। जाथ मिशुववायुखनाः** । शायात्वा मधुतः कादा विक्रमान्तरः करता छकः । रेवत्रम् रगोत्र रवोक्गिन করোত্যপ্ষোষধীষু চ চভগ্নোৎপি-ष्टे का जात्र मु तान यग्यू ना एक् । সন্নিপাতত্ত্ব খাস বৃদ্ধেবার্শে বি-ব ক্রমীন্য কোপবেদামবাতঞ্ ঘন-স'ঘাত কারণ।।#।। দাহ্মিণো মা-क्छ। वन्। कक्ष्यः मम्। घाउकः। भध्र फान्न माही ह क्यायानुद्रामा लः যু: 11 রক্তপিত্ত পুশমনোন চ মাক্ত काभनः। গञ्जनामि की हाना बन-ক: পাণকারক: ॥ গ্লা পাশ্চিমোগ্নি वशु वर्ग वलाद्राग्र विवर्ष्टनः। कषा-यः (णायनः ऋर्यता (द्राहत्वा दिष्णाता वयुः॥ व्यभाः वयुत्र विनम् देगाउ रियमनाऽकात्रकः। भर्वमृत्याञ्च ভिवाङ भु**ভाव व्रम वीर्याकृ**८ ॥ दुनमःद्रा-পণ স্তুচ্যো দাহ শোথ ভ্যাপহ: ॥ 🗱 ॥ श्रेडरता माक् उः ग्लिषा म्-मू ग्रंथुत aर ह। कथायानुत्रमः भीजः नर्वादायमुकाभनः ॥ कीन क्रुं

বিবার্ত্রানা হিতো দাহ ত্বাপহ:। শীতাধিক: সনীহার: সবিশ্যুৎ স্তন यिजुनान्।। #।। विश्ववायु बनायुष्रः भागिना रेनकामकृष् । मर्बेड् নিন্দকে৷ হস্তা কৃত্যোৎপাত পুর: সর: ।। 🗱 ।। ব্যজনবাৰুগুণা: । মৃ হাঁ দাহ ত্বা ৰেদ শুনয়ো ব্যজ-नानिनः। তानवृष्टमरग वाज जि-प्तिय भग्ना नघुः॥ वःभवाजन-জো বাতো কক্ষোফো বাতপিত্তদ: ৷ বালব্যজন মোজস্য মৃক্ষিকা-भीन् वार्लाङ्डि॥ माय्त्रा वञ्जजा বৈত্ৰা বাতা দোষত্ৰ গাপহা:। ইতি রাজবল্লভ: ।। 🗱 ।। অপচি । তত্ত্র বাথোঃ ৰক্প মাহ। দোৰধাত ম वाहीनाः (नडा नीयुः जभीद्रगः । द्र-জোগুণময়: সুন্ধো ৰক্ষ শীতো লঘু শ্চল: 11 নেতা স্থানান্তরে প্রাপযিতা শীরু: আশুকারী॥অন্যচ্। উৎসা श्हाम निः यात्र (हष्टे। (वंग <u>भ</u>ुवर्खः নৈ:। সম্যক্গত্যা চ খাত্না মিন্দ্রি यानाक नाहरिवः॥ अन्गृशा अविक्-তে। ক্ৰযেন্দ্ৰিয় চিতত্ত্ক্। রজোতণ भयः म्राञ्चा ककः भीजा वयु कवः ।। यात्रा मृषु र्यागवाकी जारवागाकू ভरार्क्र। मार्क्षकमा युकः শীতকৃৎ সোনসংশ্ৰাৎ ॥ বিভাগ-

कद्रगांबायुः भुधानः (माव जःशुद्धिः। পক্লাশয কটা শান্ধি শোত্রান্থি স্পা-ৰ্শনেন্দ্য ।। স্থান বাতস্য তত্ত্বা-পি পড়াথান বিশেষতঃ। একো বা যু: পিত্তবশাদান স্থান ক্মভেদৈঃ পঞ্বিশ: ৷৷ # ৷৷ ভেশা• বাযুনা• नामान्याह । উদान उपनुत्रागः अ-মানো হপান এব চ। ব্যানকৈতানি নামানি বাখো: স্থানপুভেদত: ॥ ॥ अत्थानानानीनाः ञ्चानानऽ। र । কণ্ঠে হৃদি তথাখন্তাৎ কোষ্ঠ বৃত্তে र्मणाण्य। जकत्विश भदीत श्ली ক্রমেণ প্রনো ব্সেৎ 🏗 🗷 অথ ক্তে বাংকর্মাণ্যাহ। উদানো নান যন্তদ্ধু মুপৈতি পৰনোত্তম:। তেন ভাবিত গীতাদিপুবৃত্তি: द्रिणठस मः ॥ উজু করু গভান্ রোগান্ বিদ্ধাতি বিশেষভঃ। যো বাযুঃ প্রাণনামাসৌ সুথ গছতি দেহধৃক্।। সো २ म॰ পুবেশযভ্যম্ভ: প্রাণা কাপ্যবলম্ব-তে। পুাযশ: জৰুতে দুষ্টো হিল্লা बाजारिकान् शरान् ॥ व्यामनद्वाः শ্যচর: সমানো বহি সংগত:। সো হন পচতি ভজ্জাণ্চ বিশেবান্ বিবিনক্তি হি ॥ তজ্জানিত্যাহ অ-मकान्। तम भन मूबाहीन् भृथक् हः वाञीकार्थः॥ **म मुरक्षा वहिमान्त**ा

তিসার **ওল্মান্ করোতি হি। প**-ক্বাশ্যালয়ে ২পান: কালে কর্যতি চাপ্য া স্থীরণঃ শক্রুত্র শুক্র गर्डार्खवानाथः। कुषस्य व्यक्ष রোগান্ ঘোরান্ বস্তি ওদাশুযান্ য় শুক্রদোৰ পুমেহা শু ব্যানাপা-ন প্কোপজান্। সচ। কৃৎসুদেহ-চরো ব্যানো রস সংদহনো যত:11 বেদাস্ক্ শাবণঞাপি পঞ্ধা চেই-नियायात्र्यभाषिकाः ॥ श्रायः म-र्दाः कि ग रु मन् भु जिवकाः नहीं-রিণা । পুস্য লবে চোছ হব পূর ণঞ্চ বিরেচন ।। খারণঞ্চেতি পঞ্চৈ-তা কেই।পুোক্তা নভৰত:। কুৰ: न व्यक्ष द्वागान् भागनः नई-দেহগান্ ।৷ যুগপৎ স্পতা এতে रम्हः जिन्तु द्रमः भयः । (म्इः ভিন্ন ব্যু গ্রারযেয়ু রিভার্থ:। ইতি ভাবপুকাশ: ॥ জী ধ্লিঃ।ইতি হারা-[॥] বাযুকেতু: वनी।। বাযুগণ্ড: পু॰ অন্ধীৰ্ণ:। ইতি ত্রি-কাওলেব: 11 वाग्षनाः भू वस्रमाः जुमः। इंडि ত্রিকাওশেষ: ॥ तागृहाकः मु॰ (भयः। ইভি जि॰

কাওপোৰ: ॥ বাযুপুত্র: পু॰ ভীম:। ইতি ধন-क्षयः ॥ इन्मान् । यथा । इन्मानः छनामृन् बीयूनुत्या महावनः । ইতি তস্য দাদশনামন্তোত্র ।। वायुकल॰ ही भक्षनुः॥ कत्रका। ইতি মেদিনী॥ বাযুভক্ষ্য: পু॰ সর্প:।ইতি রাজ; নির্ঘন্ট:।। বাতভক্ষকে ত্রি।। वागुरत्राया स्त्री त्राबिः। ইতি कर्रा-थतः ॥ বাযুৰ্বআ পু• আকাশ:। ইতি भद्रान्युका ॥ বাযুবাহ: পু॰ ধ্ম:। ইতি হেম: ठमुः॥ वायुवाहिनी जी वायुमकातिनी-শিরা। ইতি বৈদ্যক।। वायुवः भू भ८माविष्मवः। कःन-বাযুষপোনা ইতি ভাষা। ভস্য खनाः । वायुरवा व् इरना ट्रवा म-পুরো ধাতুবর্দ্ধন:। ইতি রাজবল্লভ: বাযুসথঃ পু॰ অগ্নিঃ।ইতি ভরতঃ।। বাযুদথা পু॰ অগ্নি:।ইত্যমর:॥ বায়াম্পদ• ল্লী আকা**শ:।**ইতি थनक्षयः ॥ वात्र क्ली कलः। इंडामद्रः॥ वात्र॰ क्री मित्राभावः। ইভি

(रुन्हमुः॥

वातः भू नग्रः॥ व्यवनतः। इंड्रम्बः ॥ স्यंतिम्वानदः॥ दादः ।। रतः।। अतुर्कः।। क्राः। ইতি (मिनिनी।। 🗱।। व्यथ वाद्राभाः मः-क्छा । हद्रः भोम्। एकः किल्म भृदूः भूका द्रवि धुर्वः । भनिक ना-ৰুণোক্তেযোভৌম উগু: শশীসম: ।। চর ক্ষিপু: পুষাতব্য পুষেষ্টব্য मृषु शुरेवः। माक्लारिगुम्ह (याष्वव) क्क्ञिय कंषकाङ्कि छि: ॥ नृशाकि-বেকো প্রিকায্যঞ্চ সূর্য্যবারে প্রশ-স্যতে। সোমে তু লেপ যানঞ্ছ জ-यंतरहर गृशामिक ॥ रेमनाभाजा ালী ব্যৈদ্ধ শস্ত্ৰাভ্যাস: হুছে তথা ্ৰণতি কাৰ্য্যঞ্চ মত্ত্ৰক বাতা চৈব वृद्य भ्या ॥ शटेनः (एवश्रुका ह वजान्। ज्यान खरती । कन्। नान গজারোহ: শুক্রে স্যাৎ সময়: जिया ॥ इंगि। गृश् भूरवणक ग-क्षवत्रः मानी भूजः ॥ इति गाकए ७२ व्यव्यायः ॥ 🗱 ॥ जावनिष्नव-द्यात्र भुवृज्धिः मृर्याग्रमगविष (इव। স্र্যাসিজান্তে। স্তকাদি পরিছে रि। पिन भागापना ख्या। मध्रम गुरु जुिक क नावत्वन भुकी दिंछ। ।। अब रिनाविशना त्रवारि र्ভा

ग्रः दिनः वात्रक्षः नावनगगरनाः ক্ত ব্যবহারোপি তাদ্গেব। তিথি-বিবেকেপি। ভবতু বার যোগে ব্যস্ত তিথে গুহণ ভস্য দিনদ্বয়ে ২সম্ভ-বাদিত্যক্ত । সাবনদিন মাহ সূর্য্য-निकाष्ठः । উन्याद्मान्यः ভाता ভৌম সাবন বাসরা: ৷৷ ভৌমেতি পিত্রাদি দিনব্যাবৃত্ত্যর্থ'। যতু রেখা পূর্বাপরযো রিভ্যাদিনা জ্যোতিকে বারপুবৃত্তি ককা তজ্যোতি:শা-দ্রোক্ত কাল হোরাদি জ্ঞাপনার্থ মিতি জ্যোতিভত্তে বহুধা বিবৃত ৷ বৈবাস্তমন মর্কস্যনোদ্য: সর্বদাস-**७:।** উरयाखमनाथ्यः हि पर्णनाप-र्मन द्रातः । रिय र्यं व मृत्रा छात्रान् স তেষা মুদ্য: মৃ ত: ।। ইতি বিষ্ণু পু-द्रागा मूर्यानमान (यागा कालारिव বারঘটক কর্মসু সএব কাল:। ইতি জ্যোতিস্তভু• ।। **# ।। অথ শো**ভন-বারা:। রবি: সোমো মঞ্চলম্চ বুংধা জীবঃ সিতঃ শনিঃ। এতেষা॰ নান-তো বারা: বিখ্যাতা: সর্বকর্মসূ।। সিতেन तृथ कीवाना वादाः नदंव শোভনা:। ভানু ভুস্ত মন্দানা° শুভকর্মসুকেম্বলি॥ ইতি জ্যোতিঃ नागदः ॥ # ॥ व्यथ वादरवना । কৃত মুনি যম শর মঙ্গল রাম জুরু

ভাস্করাদিযামার্দ্ধে। পুতবতি হি वाद्रावला न भूजाभुज कार्यं कद्र ণায।। বারবেলা।। কালস্য বেলা व्रिजः भद्राकि कालानलागापूर या गर्जनम्। मित्न निणाया मृजु (दर (नज नरंगमू ज्ञामा विभूमिंडरनी চ।। কালবেলা। ইতি ভাগতি-खबु॰ ॥ 🗱 ॥ उत्या वर्का पु॰ यथा । द्वादो वर्काः ठलुः भक्ष भारत मध ष्य • उथा। अर्क य ह प्रयोक्षित तुर् বাণ তৃতীয়ক ।। গুরৌ সপ্তাষ্টক চৈব বিচত্ত্বারি চ ভার্গবে ॥ শনা-वाम् । अक्ष विश्व (भाषक श्री वर्ड्स (य ॥ 🕏 ॥ त्रातो यष्टः वित्यो त्यमः व्य-स्रवाद्र विजीयकः। यूष मध खद्रो পঞ্চ ভৃগুবারে তৃতীযকং ৷৷ শনা-বাদ্য তথা চাষ্ট্য রাত্রৌ কাল विवर्क्कार्य । इंडि जाद्र मः गुरुः ।। 🗱 ।। व्यथ जीनाः भूषमञ्जूष लायाः वाद्रकलः। जानित्जु वि-ধ্বানারী সোমে চৈব পতিবৃতা । (वन्ता अञ्चलवादा ह तुर्थ (मो-ভাগ্য মেৰ চ ৷৷ বৃহস্পতৌ পতি: গ্রীমান্ শুক্তে পুপ্রবর্তী ভবেৎ। णाती वक्षा जू विष्क्रिया नुषमञ्जी রজয়লা ৷৷ ইতি ম্থুরেশ কৃত नावनःगुरुः॥

বারক॰ ক্লী কণ্টস্থান• । ইতি হারা-বলী ॥ হীবের• । ইতি হেনচন্দু: ॥ বারক: পু• অশ্বশেষ: । ইতি বিশ্ব: ॥ অশ্বগতি: ॥ নিবেধকে ত্রি । ইতি মেদিনী ॥

বারকী পু॰ শত্রা । চিত্রাখ:। পর্ণাজীবী ।। প্রোধি: । ইতি মেদিনী ।।

বারকীর: পু॰ শ্যালক:। ইভি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥ বারগাহী॥ বাড়-ব:॥ যুকা॥ বেণিবেধিনী॥ নীরা-ত্রিভহয:। ইভিমেদিনী॥

বারক্ষ: পু• পক্ষী।ইতি ত্রিকাণ্ড• শেষ:॥

বারন্ধ: পু• খড়াদিমুপ্টি:। মুট্ ইতি বাঁট্ ইতি চ ভাষা। ইতি সিদ্ধান্ত: কৌমুদ্যামুণাদিক্তি:।।

বারট ক্রী ক্ষেত্রণ। ইতি ত্রিকাণ্ড-শেব: ।। ক্ষেত্রসমূহ: । ইতি শন্দ-রত্নাবলী ।।

वात्रहे। खी इ॰ मी। इंडि एक महन्तुः ।।

वात्रन॰ क्री शुंडि विषयः । इंडि त्म
किनी।। इखवात्रनः। इंडि कि हो। पतःः

।। क्षा। कानका व्यवात्रनित्यवा यथा

। न क्षित्र क्ष्म विश्वाना॰ क्ष्मा नास्कः

वात्रवर । न हाज्यानः श्रूमा क्षान् ।

भा निन्हाक वर्डि विरा ।। इंडि की:

র্ম্মে উপব্লিভাগে ১৬ অধ্যায:॥ বারণঃ পু• হস্তী। ইত্যমর:॥ বা-गवातः। इंडि मद्रवृश्वावनी।। वाद्रगवुषा जी करणी। इंडाप्रदः॥ बाद्रगवल्ला जी करनीवृक्तः। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥ वाद्रभनी जी वाद्राभनी। कानी। इंडि (इम्हमु: ॥ वात्रवः क्री हर्ष्यवद्यनी। इंडि (कहिंदा। वात्रवृषा जी कन्नी। इंडि नद-ब्रञ्जावनी ॥ वाद्रव्या जी करली। इंडि भंदः त्रवावनी ॥ वात्रमूथा जी बरिःम् क्उा বেশ্যা। ইভ্যমর: ॥ বারঘার ব্য পৌন:পুন্য । যথা । বারম্বার মূহ: শখদিতি শব-ब्रज्ञावनी ॥ वात्रना <u>जी वत्रहे। । इ</u>भी। इंडि (रुमहन्द्रः॥ वात्रलीकः भुः वन्नका। वावृहे हे छि थ्याजः। इंडि नद्रवादनी॥ বার্যিতা পু পতি:। ইতি হলা-यूथः ॥ বারবধ্ং জী বারমুখ্যা । ইতি (इमहन्पुः॥ वात्रवानः शुः ही क्षूकः। इंडा

गद्रः ॥ वाबवागिः शुः वं भौवाहकः। इंडि बिकाश्रम्भरः ॥ উख्नगायकः । हेि नम्बद्भावनी ॥ श्यांभाकः॥ সমূৎসর: ৷ ইভ্যজ্যপাল: ৷৷ এত घाउ भवगी याहिः॥ বারবাণি: জী বেশ্যা। ইতি ত্রি-का अल्बरः॥ वात्रवाणी जी वात्रम्था। इंडि नम्बद्धावनी ॥ वात्रविवामिनी जी विष्णा । इंडि ममत्रवावनी ॥ वात्रमृन्तती खी (वर्षा। हैं उ श्वावनी॥ বারসেবা জী বেশ্যানা কন: 11 তাসাংগণ:। ইতি জটাধ্র:॥ বারন্ত্রী জ্রী বেশ্যা। ইত্যমর: ॥ বারা নিধি: পু সমুদু:। ইতি नद्रश्वावनी ॥ वाद्रागमी जी साक्षमानुद्रीवित्म-यः। বনারস্ ইতি হিন্দীভাষা। उৎপर्यायः। वद्गाननी २ काणी ৩ শিবপুরী ৪। ইতি হেমচন্দু: ॥ जिष्द्री ৫ उनज्ली ५ वद-ণদী ৭ ভীর্থরাজী ৮ কাশিকা ৯। ইতি শব্রত্বাবলী ॥ তস্যা মা-श्वार यथा। ने यत्र देवाह। भद्रः

গুহতম ক্ষেত্র মম বারাণসী পুরী । সর্বেষা মেব ভ্তানা সংসারাণ্ব তারিণী।। তত্র ভক্তা মহাদেবি ম-भीय· तुक माण्डाः । निवनिष्ठ म-হাত্মান: পর • নিযম মাস্থিতা: ॥ উडम॰ मर्ब शेथाना॰ श्रानाना मूखः मक यट । ज्ञानाना मुखन ज्ञान व्यविमुक्त भू**द्र॰ मन।।** ज्ञानान्दर॰ भः বিত্রাণি ভীর্থান্যায়তনানি চ। শ্ম-শান সংস্থি তান্যেব দিব্য ভূমিগতা-नि ह ॥ ज्वांति देनव मः नश्म मछत्री-ক্ষে মমালশ । অমুক্তা স্তমপশ্যন্তি মুক্তা: পশ্যন্তি চেতসা ॥ শ্মশান মেতদ্বিখ্যাত মবিমুক্ত মিতিশুত।। काला ভূবা জগদিদ সংহয়ামাত্র मुन्दि॥ (प्रवीपः मई छशानाः छा-नः পुरवा भग । मस्का सव গছন্তি মামেব পুবিশন্তি তে ।। দত্ত• **জপ্ত** : হত • চেষ্ট • ত পস্তপ্ত • কৃত **ঞ্চ** য**়ে**। **य्यान स्थायन खान गर्ब छवाक्य** खराष्ट्र अक्षा अव अक्षा विकास भः भूर्वमिक्ष छ । यदिमुकः भूविष्टे-न। उरमर्व वुक्षि क्य ।। वाक्याः किविया दिना।: मृनु (य वर्गनक्षताः । खिर्या सहाक रम हात्म मक्षीनीः शांभाषानयः ॥ कीठाः भिभीनि-का रेक्टवं (य हात्य) मृग शक्तियः। कालन निधन भाषाः स्विगूरक वद्रागत्न ॥ हन्तु। र्खाः नेवर खाका म-হাব্যভ বাহনা:। শিবে ন্ন পুরে দেবি জাযন্তে ভত্র মানবাঃ।। নাবি-মুক্তে মৃতঃ কশ্চিমরক যাতি কি-तियो। स्थातानूगृशी छ। हि मार्ब या-खि **পরा**॰ गठि॰ ॥ भाक्त॰ সুদুর্ল্লভ॰ মত্বা সংসারঞ্চাক্তিভীষণ । অশ্মনা চরণৌ হত্বা বারাণস্যা বসেমর: ॥ দুর্ল্লভা তপসা চাপি প্তস্য পর-মেশ্বরি ৷ বত্র তত্র বিপন্নস্য গতিঃ **স**•সার মোক্ষণী ॥ পুসাদাজ্জাযতে **एक उन्नम रेम जिन्सु निस्ति । अनु-**বুদ্ধা ন পশ্যন্তি মম মাধা বিমোহি-তা:।। অবিমুক্ত न পশ্যন্তি ম্চা যে তমসাবৃতা:। বিমূত্র রেভসাণ মধ্যে তেষाः वात्रः भूनः भूनः ॥ इन्। **नानि या विद्यान् वरमिद्यमिटे** রপি। স যাতি পরমণ স্থানণ যত্র গত্বা ন শোচতি।। জন্ম মৃত্যু জরা: যুক্তণ পরণ বান্তি শিবালয়ণ। অপুন র্মরণানা হি সা গতি র্মোক্ষকাছ্মি-भा ।। याः भाभा क्ठ क्ठाः महादि-তি मन्राष्टि পণ্ডিতা:। न দানৈ नं ত-(भाजिक न यरेक्ड नीभि विष्णुया।। পুাপ্যতে মতি ৰুৎকৃষ্টা যাবিমুক্তে जू माजा वर्गा विवर्गाण ठाखानाम्। जुखिञ्जाः॥ विन्तियः भूर्नात्र (य विभित्धेः भाउति खथा ৷ ভেষজ পর্ম তেবা নবিমুক্ত विमू वृशाः॥ णविमूकः भन्नः छ्वान মবিমুক্ত পর পদ ৷ অবিমুক্ত পর তত্ত্ব মবিমুক্ত পর শিব ॥ 🛚 कृषा रेव रेनिष्ठकी नीका मित्रमुरक বসন্তি থে। তেষা তৎপরম জ্ঞা-नः दराबहुए श्रदः श्रदः ॥ भुदागः নৈমিষ পুণ্য জিলৈলো হথ ছিমা नयः। (करात्रः ভृष् कर्नकः गरा भू-इत भव ।। अक्ष्क्व क्पूकारि र्नर्गना मुख्कियतः। भाषागुभाकः লব্লামু কোকাম্থ মনুত্রম ।। পুভা-यः विषयणानः शाकर्नः ভদুकर्नकः । এতানি भुगुङ्गानानि दिवालाका বিশুকানি ভু ॥ ন যাস্যন্তি পর নো-ক্ষ• বারাণস্যা• তথা মৃতা:। বারা-ণস্যা বিশেষেণ গঙ্গা ভ্রিপথগামি-नी।। भुविक्षा नामरयर भाभः जन्माः खद्रमें उ: क्ठ॰। व्यन्धव मूल्या গঙ্গা শুাদ্ধ দান তপো জপ: ॥ বুতানি সর্ব মেবৈতৎ বারাণস্যাণ जुरूवं छ॰। रक्षिड जुल्या विडा॰ ह-माउ। हंग एक १ भवान् ।। वायू उक्कण সতত° বারাণস্যা স্থিতো নর: ! यनि भारमा यमि भरते। यमि वा थाः র্মিকো নর:॥ বারাণসী সমাসাদ্য পুনাতি সকল নর:। বারাণস্যাণ महारत्र (यहंयिष्ठ खविष्ठ देव ॥ नर्य পাপ বিনিমুকি৷ স্তে বিজ্ঞেয়া গণে-খরা: । অন্যত্র যোগ জ্ঞানাভ্যা• जन्नामार्थ नानाउः ॥ भाभाउ তৎপর• স্থান• সহসূথের জন্মন:। বে ভক্ত্যা দেবদেবেশ বারাণস্যা वमिष्ठ रिवा। एक विनम् सि श्रवः स्वाक्त भिक्तित जुडमा। यव साम ख्या क्वानः गृक्ति द्रिकन जन्मना ॥ অবিমুক্ত তদাসাদ্য নান্যন্নছেত্ত-পোবন । জ্ঞানাজ্ঞানাভিনিষ্ঠান । পরমানন্দ মিছতা।। যা গতি র্বি-हिं जूक मादिमुक मृटमा जु। যানি চৈবাবিমুক্তস্য দেহে ভূক্তানি ক্ৎসুশ:॥ পুরী বারাণসী তেভ্যঃ স্থানভ্যো হৃত্বিকা শূভা। যত্ৰ माकाच्यशापत्या (पशास स्वयी य র:।। ব্যাচপ্টে তারক বুন্দ ভবৈব ছ-বিমুক্তকে। যত্তৎ পরতর তত্ত্ব ম-বিমুক্ত মিতি শুক্ত ৷৷ একেন হল্মনা प्रिव वाद्रागम्याः जनाभ्न्याः । जुनाक्षा नाजिमाक्षा ह क्रांय हिव মুৰ্জনি ॥ যথাবিমুক্ত মাদিত্যে বা-ব্লাণস্যাণ ব্যবস্থিত। বারণাণা ख्या हाम्या नव्यः वाज्ञानमी भूजी ॥

ভবৈৰ স-স্থিত• ভদু• নিভ্যমেবা-বিমৃক্তকা। বারাণস্যাঃ পরা স্থানা ন ভূত ন ভবিষ্যতি॥ যত্ৰ নারায ला प्रत्वा म्हाप्त्वाधिती धतः । তত্র দেবা: সগন্ধর্বা: স যঞ্চোরগ ব্লাক্ষসা: ।। উপাসতে মাণ সতত (एवएव: शिञागर:। गराभा उ-কিনো যে চ যে চ বৈ পাপকৃত্তমাঃ॥ वाजाननी ने ने नामान् एक यांडि भ-রমাণ গতি। তমামুমুক্ বিবশো यरमे व महाभाष्टिक । वाह्यानम् । म-श्राप्तवाज्ञान नक्षा विमूठ्राउ॥ কিন্ত নিম্না ভবিষ্যত্তি পাপৌষ হত क्टिंक्सः । यथा नात्रायगः (मुक्टी क्टि. वानाः शृक्षाखमः ॥ राष्यद्राणाः शिक्षाः शानानाः देव **अ**पूख्यः । रैयः ममादारिका कनुः भृवस्थितम् স্কর্মান।। তে বিন্দন্তি পর ক্ষেত্র 'মবিমুক্ত' শিবালয'। যে মরস্তি नमा काल वमिष्ठ ह भूती विभागा তেষাণ বিনশ্যতি ক্ষিপু নিহামূত্র চ পাতক ৷ আচক্ষপু মিন স্থান সে বিত্ত মোক্ষকাছ্মিণা ।। মৃতানাঞ্চ भूनर्जन न ज्**रा जरमा**नरत । ज-স্থাৎ সর্পুয়ত্মেন বারাণস্যাণ বসে-मतः ॥ रयानी वाभाष वारयानी পাপী বা পুণ্যকৃত্তমঃ। ইতি কৌর্মো

२৮ व्यथायः ॥ 🕸 ॥ व्यन्ताह । वाजा-भनी नाम भूती भक्षाजीत्व मत्नाहरत । दद्रभाषा खंशा दारम अं(ध्र हामा-कृष्टिः जना ॥ ययः वृषध्व छञ নিত্যু বসতি যোগিনা । সদা প্রীতিকরো যোগী শ্বয়ণ চাপ্যাত্ম-विखकः॥ विष्टञ्च ना भूत्री निज्रु॰ ভर्गरगान वचा फ्रा। मिन्र जाम॰ मनाट्या उब (या निया बन: ॥ जीय द्रयः गशास्यः मःनाव गुहि মুক্তবে। সভ্ত্ব। পরনো োণী মৃত ভাষ ভবান্তরে ॥ সুলভেনৈব निर्दाण माल्याजि व्यवहा नमः। या-गयुट्छ। यश्रारम्यः भार्वज्या महि-**७:** जला॥ (देव शक्त वं यक्ताभाः মানুযাণাক্ষ নিত্যশা:। জ্রেযো হর: প্রাশক্ষ ক্ষেত্র তত্ব প্রাশিত।।। ন ভত্র কামদো দেবো ন চিরাচ পুসীদভি। আরাধিত শিরণ ভক্ত্যা निर्द्वागाय जुजीहिं ॥ भीर्याहिय-জ্জিতা সা ত্ পুরী তত্ত্ব ন গছতি। যোগ স্থান নহাক্ষেত্ৰ ক্লাচিদপি भाक्तती।। जामसः यूद्याः (क्व. মিদ বারাণসী তু যে। কথিত माजिन्दा ह यखंख १ भन्न अखामी ॥ ইতি কালিকাপুরাণে ৫০ অখ্যাব: ॥ 🛊 ॥ 🕸 ॥ व्यथ् कामीयाजाविधिः।

সূত উবাচ। যাত্রা পরিক্রমণ বুছি कनानाः शिक्तामप्रया । यथाद সিদ্ধি কামানা সভ্যবভ্যা: সুভো भग ॥ वृशात्र छैवाह । निश्वाभय মহাপাজ লোনহর্ষণ ব্লাভ यथा भूषमञ्जा याजा कर्डवरा याजि-कि म्रांत ॥ जातन माति जानाय চক্রপুষরিণীজলে। সন্তর্গ্য দেবান্ সপিতৃন্ ব্ৰাহ্মণাণ্চ ভপৰিন: ॥ चारिकाः प्रोभनीः विकुः मखनािः मरम्यद्र । नमक्ष्र छ छ। गहिर मुष्टुः पूर्णिविनायकः ॥ ब्हानवाशी मूर्रे म्या निस्तिमः उत्ता १ई থে । তারকেশ সমভার্চ্য মহা-কালেশর তত:।। তত: পুন দ'ও-পাণি মিত্যেষা পঞ্চতীর্থিকা। দৈন-नित्नी विधाउवता महाकनमञीन् ज्ञि:॥ 🛊 ॥ छতा दित्य यदी याजा কার্য্যা সর্বার্থ সিদ্ধবে। দ্বিসপ্তায়ত-मानाक कार्या। याजा भुयञ्ज :।। কৃষ্ণা পুতিপদ পুাপ্য ভূতাবধি যথাবিধি। অথবা পুতিভ্তঞ্ কে-ত্র সিদ্ধিনভীপ্সুভি:॥ তত্ততীর্থ কৃত সান স্তভলিক কৃতাৰ্ন: ৷মৌ-নেন যাত্রা জর্বাণ: ফল প্রাপ্নোতি যাত্রিক:।। ভঁকার• পুথম• গশেুৎ मरामामगा क्लामकः। विभि-

ষ্টপ মহাদেব ততো বৈ কৃত্তিবাস-अः ॥ द्रश्चनकाथ हत्नुनः (कराद्रक ততো বুজেৎ। ধর্মেশ্বরঞ্ বীরেশ॰ গছেৎ কামেশ্বরণ ততঃ।। বিশ্বকর্মে-, শ্বরঞ্চাথ মণিকণী শ্বরণ ততঃ। অ-বিমুক্তেশ্বর• দৃষ্টা ভতো বিশ্বে**শ ম**-हर्षर ॥ এवा याजा भुगरत्न कर्जवरा ক্ষেত্রবাসিভি:। হস্ত ক্ষেত্র মুবিত্বা-পি নৈতা॰ যাত্রা॰ সমাচরেৎ ॥ বিশ্বা স্তাপেজায়ন্তে ক্ষেত্রোলাটন স্চ-काः। 🗱।। অष्टायञ्च याञाना कर्ख-ব্যা বিমুশান্তবে ॥ দক্ষেশঃ পাৰ্বতী-শশ্চ তথা পশুপতীশ্বর:। গঙ্গেশো নর্মদেশক গভন্তীশ: সভীশ্ব: 11 অপ্তম স্তারকেশক পুত্যপ্তমি বিশে-यउ:। मृण्यात्याजानि विकानि म-হাপাপাপশান্তবে ॥ 🛊 ॥ অপরাপি শূভা যাত্রা যোগক্ষেম্করী সদা । সর্বিয়োপহন্তী চ কর্ত্তব্যা ক্ষেত্র-বাসিভি: ৷৷ শৈলেশ পুথম বীক্ষ্য वद्रभात्रानभूर्वकः । त्रानस्य मक्ता कृष्वा मुद्रेवाः मक्समध्यः ॥ सनी न-তার্থে সুসাতঃ পশ্যেৎ স্বনীল মী: শ্বর•। দ্বাত্বা নন্দাকিনীতীর্থে দুষ্ট-ব্যোমধ্যমেশর: ॥ পশ্যেজিরণ্য গৰ্ভাখ্য তত্ৰ তীৰ্থকৃতোদক:। প क्र्ड्रिय गावा काश्र्यान खडा

२हरवर ।। हजुः अमृ पु क्रम जू मादा (मव • जरा । इहंश्य । (मवन)ालु जू যা বাপী তত্ত্বোপস্পর্শনে কৃতে ॥ শুক্রেশ্বরণ ততঃ পশ্যেত্তৎক্পবি-হিতোদকঃ। দণ্ডখাতে নরঃ স্নাত্ম ব্যাঘুশ পূজ্যেন্ততঃ ৷৷ শৌনকেশ্বর क्रां जु जान क्या जा १ हरार **৷ ভ্ৰম্বেশ** নহালিক ক্ৰা বাতা भिभाः नदः ॥ कृष्टिम कायत् ज्यः সংসারে দু:খসাগরে । সমারভ্য भुजिनमः यावट कृष्णः ठजूर्मनीः॥ এতৎ ক্রমেণ কর্ত্তব্যান্যেতদায়তনা-नि रेव । इसा याजा नद्रः कृषा न ভূষো প্যভিজায়তে ৷৷ 🕸 ৷৷ অন্যা যা-व। भुकर्ख रिव्यकामभागज्ञा । অগ্নীধু হও সুসাতঃ পশ্যেদগ্নীধু মী খর ।। উর্মাশ ততোগছেরতস্ত **নজনীশ্বর•। আবাটোশ•** ততো দৃষ্ট্র। মথালোক্য ভতন্ত ত্রিপুরান্তক । ভতো মন:প্ৰামেশ পুলিকেশ মথো বুরেখা মদালসেশ্বর তমাৎ তিলপার্ণশ্বর ততঃ। যাক্রৈকাদশ निकाना (भवा कार्य)। भुयञ्जः॥ है-भा याजा शुक्र द्वारा कपुष भाष् यामदः। #। वाजः भद्रः भ्वक्रामि लोबीयाजा रन्खनाः ॥ मूल्लक

ভৃতীযাযা॰ যা যাত্রা বিশ্ববৃ**দ্ধি**কা। गाल्काडीर्थ मुत्राय मूर्थनिर्मा-विका वुरब्ध ।। (क्रिश्चवान्याः नद्रः नापा (काष्ठा॰ लोबी॰ नमहर्षर । সৌভাগ্যগৌরী সংপ্রা্য জ্ঞানবা-भाः क्छाररेकः ॥ छे**छः** भृक्षात्र-গৌরীঞ্চ তত্রৈব চ কৃতোদক:। সাত্ম বিশালগঙ্গাযা বিশালাক্ষী ড-ভো বুক্লেৎ ॥ সুস্নাভো ললিভাভীর্থে विवास विकास विकास विवास **डीर्थ डु ख्वानी॰ भित्रभृ**ष्ठारार ॥ মক্লা চ ততো হভ্যা বিন্দুতীর্থ-ক্ভোদকৈ:। ভভো গছেমহালক্ষী **ड्रिवनक्षी ममृद्धारा ॥ इमा॰ राजा॰** নর: কৃত্বা ক্ষেত্রে ৎস্মিন্মুক্তিজন্মনি। न पृःरिथ द्रिङ्ख इंश्रमूबािश **अ**बिट ।। 🗱 ।। अर्गाट भुष्ठि-চতুথি হ পূজা॰ বিছেলিতঃ সদা। ব্ৰাহ্মণেভ্য স্তদুদেশাদেয়া বৈ নো-দকা মুদে !৷ ভৌমে ভৈরব যাত্রা চ कार्या भाउकशाति । त्रविवाति त्रत्व यां बा॰ वक्षा॰ वा त्रविनः युक्ति ।। তথৈৰ রবিসপ্তম্যা সর্ববিশ্বোপশা-खरय। नवन्ता मथ वा बक्षाः हञ्जीयाः ত্রা শুভাবহা।।।।। অন্তর্গ্রস্থাতা। रिव कर्डवरा भुजिबर मद्रः। भुगजः मान विधायाको नद् शक विनायः

কান্ ৷৷ নমফূত্বাথ বিশ্বেশ ছিত্বা নির্বাণ মণ্ডপে ৷ অন্তর্গৃহস্য যাত্রাণ क् कतिरवा श्राचिमाख्या ॥ गृशी-ত্ত্বা নিয়মঞ্চেতি গত্ত্বাপ মণিকর্ণিকাণ । नाजा भौतन हागज्य मिक्नी न महर्गरा कश्चाथउत्तरी नारगी वामुकीषः भुगग्र ह । शर्वर्राणः उटा मृष्ट्री गन्। क्नित मन्। था। **७७७ विवाः** मृष्ट्री ब्रद्रामस्मयद्रः **७७:। ७:७। देव (मामनाथक वद्रा-**হঞ ততো বুঙ্কে ॥ বুক্ষেশ্বর ততে। নত্বা নত্বাগন্তীশবং তত্তঃ ৷ কশ্য লেশ নমস্ত্ত হরিকেশবন স্তৃথ।। বৈদ্যনাথ ভতো গত্ব। ধ্রুবেশ মথ বীক্ষ্য চ। গোকর্ণেশ ভতো হভ্য-ह्यं राहेरकम मत्था दुरबर ॥ व्यक्ट ४% ल भप्रारम श पृष्टुः रेव की करण यः ে। ভাবভূত ততো নত্বা চিত্র छ छ दतः ७७:॥ हिंबच्छाः भूगः . ম্যাথ ততঃ পশুপতী্থর । পিতা-মহেশ্বর গড়া ততন্ত কলসেশ্বর ॥ हत्त्रुगस्य वीदामा विद्यामा श्रीः শএব চ। নাগেখরে। হরিশ্চন্দু শিচ-स्थानिविनायकः ॥ (मनाविनायकः म्हाल मुक्टेवाः नर्वविष्क्र । विमिष्ठ वामध्रत्वो ह मूर्जिक्षभवावूर्जो ॥ দুধব্যে যুদ্ধতঃ কাশ্যাণ নহাবিদ্ন विनामानी । भीनाविनायक नाथ কৰণেশ ভভো বুজে ॥ ত্রিসদ্ধ্য-(ना विभावाको शर्जाना विश्वा-ত্কা। আশাবিনায়ক শাৰ বৃদ্ধা-पिछ। खडः भूनः ॥ ठड्वंक्ष्यंत्रः লিঙ্গু বুন্ধেশস্ত ভত:পর• ৷ তভো মনঃ পুকাশেশ ঈশানেশ স্ততঃপরে ॥ চণ্ডী চণ্ডীশ্বরৌ দৃশ্যৌ ভবানী শ ক্ষরে। ততঃ। ঢুণ্টিণ পুণম্য চ ভতো त्राबदाबः अमहर्षय ॥ नाक्नी**न** खाडा ६ डाई। खंड ख नवनी धनः। পরার্ণেশ মথো নত্বা পরদূব্যেম্বরু তত:।। পুতিগুহেশ্বরঞাপি নিম্বল-ক্ষেশ নেব চ। মার্কণ্ডেবেশ মভ্যর্চ্য **७७ वर्भदामधद्य ॥ गाक्ष्माई**ऽ স্ততো জ্ঞানবাপ্যাণ স্নান সমাচয়েৎ । নন্দিকেশ তারকেশ মহাকা-লেশর• ভতঃ ৷৷ দণ্ডপাণি• মহে**শঞ্** (नाक्ष्मः भुगमञ्जः । वीत्र छपु-শ্বর॰ নত্না অবিমুক্তেশ্বর॰ ততঃ ॥ विनायका॰ छङ: शक्ष विश्वनायं छ-তো বুছেৎ। ভতো মৌন বিস্ল্যা-थ मञ्जामन मूरीद्रायट्या व्यस्तर्रह्म। चार्वियः यथावम्यन्ययाक्ञा। न्रनाः ভিরিক্তথা শন্তঃ প্রীয়তা মন্থা বি ভূ:।। ইতি নজ্ঞ। সমৃদার্য্য ক্ষণ বৈ-মুক্তি মণ্ডপে ৷ বিশান্য যাযান্ডবন

वाबाशी

िञ्चाभः भूग्रवाद्यतः ॥ ॥ मःभाभा बानद्र विष्णे विंकु डीर्थियु नर्वडः । कार्या याचा भुयाद्वन महाभूगा म-मुक्राय ।। नवम् । शक्षम् भाग वन ख्यु जगह (यट। मू:थ क्पू शिमाठ. (व न खरवर मा भूका भूका ।। भूका भूक भिभा गाबाः कर्ज्वा खीर्थवानि छि:। भर्बञ्चि दिष्मरवन कार्यता याजाक नर्ब उ: ॥ न वक्तुः क्तिन क्र्यां বিনা যাত্রা কুচিৎ ক্তী। যাত্রাদ্বয পুষত্বেন কর্ত্তব্য পুতিবাসর । আ-सो सर्गछत्रिक्गा छाठा विश्विणिज् वादाह्मञी **क्षी ज्ञान्या । ই**ভি खूर्व । यम् वद्याः हिन काउ का ष्णो • নিবসত: সতঃ।। নিরাশা: পি-ভব্ন স্তস্য ভিমানের দিনে হভবন্। न पष्टेः कालगर्लग न पर्हा म्जूरना-মূট।। সমৃষ্ট স্তত্র দিবসে বিশ্বেশে। यव (निक्र डः। সর্বভীর্থেষ্ সংসী স नर्वााखाः व्रथार न ह ॥ भगिकर्गास यः স্নাতো গো বিশ্বেশ নিরৈক্ষত। সভ্যা সভ্যা প্ন: সভ্যা সভ্যা স **७**5 भूनः भूनः ॥ म्राम् । विष्येचरता निडा॰ माडवा मिक्निका। वाम উবাচ। সূতক্ষান্দ্রিন: শুন্ধ কাশী-भाशाबार मुखम॰। नाता न नित्रय॰ यां कि क् इान्। इति काणीयाध ३०० व्यवप्रायः॥

ত্রি বারাণসীহাত:। বারাণসেযঃ वाद्रांगमी नदार क्य नुजारवन निष्ठशः॥

वात्रामन ज्ली समाक्षात्रः। ७८-भर्गायः । वाःमरन २ । ইडि ত্রিকাণ্ডশেষ:॥

বারাহ: পু: মহাপিণ্ডীতকরৃক:। इंजि ब्रावनिर्घणः॥ यदार् वद दा-द्रारः॥ ७८ मञ्जक्ति वि॥

वाबाहकगी जी अधगक्ता। इंडि वाकनिर्यकः॥

त्राकनिर्घणेः॥

वादाशको जी पष्ठीवृकः। ইভि ভাবপুকাশ: 11

वादाश की वुकान्याम् देशाकृका सर्गडमाञ्काविष्मयः। यथा। व द्वाः হ্ৰপথারী চবরাহোপন উচ্যতে। वात्राञ्जननी ठाथ वात्राही वत्रवा-रुना ॥ इंजि (हवी भूद्रारा (हवी नि-क् जार्गायः ८०॥ स॥ यागिनीविः **म्या । पूर्ण हाल्यद्री ह**ली वात्राही कार्खिकी उथा। इत्रिका उथा कानी हैन्युगी दिक्ष वी उथा।। ज्यकानी विणानाकी रेज्यवी का মক্পিণী। এতা: সর্বাচ্চ যোগি-ন্যো ভৃষারে: স্নাপষম্ভ তে ॥ ভীর্থ

विष्मयः। यथा। वादाही यमूना গলা করভোষা সরস্বতী কাবেরী চন্দুভাগাচ সিন্ধু ভৈরব সাগরা: পশুসান বিধানায় সামিধ্য নিহ-ৰল্প।। ইতি বৃহদ্দদেকেশ্বরপূরা-(गाक मूर्गाभूका भक्षिः॥ 🗱॥ वदाहरूदम् भक्तिः। यथा। यङ्क বারাহ মতুল কপ যা বিভুতো रातः। मिकः मान्यायायो छव বারাহী • বিভূতী তনু ।। ইতি চণ্ডী ।। অপিচ। বারাহ ক্লিণী দেবী। म्'्ट्रीष्ठ् वमूक्षद्राः। मुख्राः मू পুভা শুভা বারাহী তা নমা भारु।। इंजि वृश्मन्तित्वश्वत भू-রাণোক্ত দুর্গাপুজাপদ্ধতি:॥ #।। বরাহকান্তা। চামালু ইতি খ্যাতঃ । ७८ भर्यायः। विष्कर्मनिष्य २ ঘৃষ্টি: ৩ বদরা ৪ । ইত্যমর:॥ গৃষ্টি: ৫। ইতি ভরত: ॥ শুকরী ৬ কোডকন্যা ৭ বিশ্বক্ষেনকান্তা ৮ वब्राही २ कोमाबी २० वित्वता >> वुक्षभुञी १२ (काछी १० कन्।। १८ गृष्टिका ७৫ माष्ट्रविष्टी ७७ मृकद्रक-नरः २१ (काउः २४ वनवानी >> क धनाणनः २० वलाः २७ व्यम् उः २२ महावीर्यः २० मरहोवसः २८ भाष्यव्रकनतः २० वदाष्ट्रकन्तः २५

वीतः २१ वाकीकनरः २৮ मूकनरकः
२० वृष्टिनः ०० वाधिह्छा ०० ।

ष्मा छनाः । जिङ्का । कर्षेषु ।

विष भिछ कक क्ष त्म क्ष त्म क्षिम

नामपु । व्यापु । वनापु । तमा

यनप् । ইতি ताकि निर्दे ।। ष्म
नाह । वाता हो कनर व्यापि । ष्मा

कात्रान् काता हो कनर व्यापि । ष्मा

कात्रान् काता हो कनर व्यापि । ष्मा

कात्रान् काता ह हैव लानवान् ।।

हैजि जावभुकाणः ॥ ॥ णाना
भकी । हैजि ताकि निर्दे ।। त्म
किनीम जिन्नी गी वकाता हित्र वः

चिरः ॥

वाति क्री कनः। इंडामद्रः ॥ श्री(वतः। इंडि ह्महन्तः ॥ मिशिष्ण(व उमा निष्यं विषयं विषयं । मिन्
णात हानि मूर्वमिन् मिन्हिम ह
उत्थाखद्र । मिन्दिमान् कनः छुषु
मनावाण्ड स्मय ह ॥ इंडि तुक्कः
देवदर्ख श्रीकृषकक्षयथ् ५०२ ज्ञथायः॥ श्री कनको छायाः वर्गनीयानि यथा। कनका छायाः वर्गनीयानि यथा। कनका छायाः वर्गनीयानि यथा। कनका छायाः वर्गनीस्मानि म्याविन्त्र मृगुगा ज्वनहा छः ॥
इंडि किविक्ल्ला डायाः । खद्राहः ॥
इंडि किविक्ल्ला डायाः) खद्राहः ॥
इंडि किविक्ल्ला डायाः) खद्राहः ।

वातिः जी वाक्॥ मत्य शे॥ गजः

वन्ननी ।। इंखिवज्ञनज्ञाः ।। वन्तिः । কএদীতি ভাষা। ইতি মেদিনী कात्रहभवत्मु ॥ वाद्रिकण्ठेकः शुः म्यार्वेकः। ইতি

क्रिविदः जिकाश्रामयण ॥

वाद्रिकर्गिका जी थम्ली । भाना ইতি ভাষা। ইতি শব্রত্নাবলী।।

वादिकभ्दः भुः इल्लिम्मर्माः। ইতি ত্রিকাণ্ডশেব:॥

वादिनदुः भू भृत्रादेवः। ইতি भवत्रावनी ॥

वांत्रिश्रुकः शृ ण्यादिकः। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষः॥

वात्रिक्शः प् कालोका। इं उ ত্ৰিকাণ্ডশেষ: 11

ত্রিকাণ্ডশেষ:॥

वाबिष्यः भुः मर्भाः। ইভি धन-ঞ্জন:।। জলচরজন্ত মাত্র চা।

বারিচামর লী শৈবাল:। ইতি ত্রিকাওশেষ:॥

वादिकः क्ली पुानी व्यवनः॥ त्नोद्र-जूदर्गः ॥ भद्मः ॥ वदकः । इंडि त्राक्षनिर्घणेः॥

বারিল: পূ॰ শন্তঃ। ইতি হেম-हन्तुः॥ मञ्कः। इंडि मदमाना॥ বারিভক্ষর: পু॰ মেঘ:। ইভি শব-

भाना॥ भूर्युः। यथा। यक्तभश्राति-गी॰ क्रमा मानिनाय निकाणमा । न खा चार्याः भी विभवी छा-স্বরো বারিভক্ষর: ॥ ইভি মার্ক-ওেবপুরাণ ॥

বারিত্রা জ্রী ছএ। ইতি ত্রিকাও-व्यवः ॥

वाद्रिमः क्ली वाला। ইতি नम्त्रक्षा-वनी ॥

वातिमः भू भ्याम्बदः।३७5 नवः ॥

वातिषिः श्रु जगुदुः। ইতি भद्र-त्र जावनी ॥

वादिनाथः भुः वक्गः॥ ममू मुः॥ (भवः। ইতি किहिर्॥

বারিচত্রঃ পু॰ জন্তিকা। ইতি । বারিনিখিঃ পু॰ সমুদুঃ। ইতি শ-यब्रावनी ॥

> বারিপথিকঃ ত্রি জ্বপথগামী। বারিপথ গছভীভ্যর্থে ফিক পু-ত্যথেন নিস্লম: ॥

> বারিপণী জী স্বস্তিকা। ইত্যমরঃ ॥ অস্যা ভণা:। বারিপণী হিমা তিক্তা লঘী সাদ্বী সরা পটুঃ। দো-ষত্র্যকরী কক্ষাশোণিতজ্বশোষ-क्८ ॥ ইতি द्राबवञ्चनः॥

> वादिभाविका श्री श्रम्विका। इंडि जर्गामा ॥

বারিব

বাৰণ

वाविभुवाहः भू निर्वादः। इंडि क्टांबवः॥ বারিবল্লভা ত্রী বিদারী। ইতি नक्याना ॥ वाति नुनी जी वाति नगी। इंडि वाजनिर्घणः॥ বারিবাস: পুণ শৌণ্ডিক:। ইতি **भद्राना ॥** वादिवरदा जी भागीनामनकः। (रमन्तुः॥ वाहिवारः भू (भरः।। भूखा। ইতি ত্রিকাওশেবঃ।। वाद्रिवानक ज्ञी शुविद्र । ইতি ইত্যমর:॥ বারিবাহন: পু॰ মেঘ:। ইতি শ; श्वावनी॥ वात्रिज्यः क्री (मुाठाक्षनः। ইতি सत्रवादली॥ द्राजनिर्घणः॥ বারিশ: পু॰ বিফু:। ইতি ত্রিকাও-বারিম্সি: পু॰ মেঘ:।ইভি ত্রিকা- শেষ:।। वाजिमञ्जर की जरक्रा भोवी-श्रामयः ॥ वात्रिमुक् भू भाषाः। ইতি भमः त्राक्षनः॥ उभीतः। ইতি রাজ: इड्डावनी ॥ निर्घणः ॥ वातिम्नो जी वातिभागी। ইতি वातिमञ्जवः भू॰ यावनानमतः।
भवत्रज्ञावनी।। ইতি রাজনির্ঘট:।। वादिवथः পু॰ ভেলকः। ইভি বারী জী গজবৃদ্ধিনী।। কলসী। ত্রি হাওশেষ;।। ইতি ধরণিঃ।। वाविवाणिः भू मगुपुः। इंडि : भू इखी। इंडि भदः ত্রিকাওশেষ: ॥ भाना॥ वाबिक्र॰ क्री कमनः। ইতি द्राज- वादीनः नु नमपुः। ইতি एमः নির্ঘণ্টঃ ॥ জলজাতে ত্রি ॥ চল্দুঃ ॥ वाबितामा न् व्याः। इंडिकिंग- वाकः नुः विजयन्यवः। इंडि ध्राः॥ स्थापनी॥ वातिवहन ती भागीनामनक। वाक्ठे: भू॰ थि: । जाउमया। हिं जिकाखामाः।। वातित्वः की कत्रमर्द्भः। इंडि वाकाः की कनः। इंडि ताकः वाक्नक्यं क्री ङ्लाभ्यथननामि। তস্য শ্ভাশুভ কালাদি যথা। य-म उवाह। मुनित्न मुखनकाख हन्तु ভার।বলৈ যুঁতে। সদৃত্ ৰ ভবে-দ্মত্র কালে ভিমিন্ বিধি: মৃত:।। मम् । जुक्छ कर्नुः मन् न स मारनात्रथः। कर्कार्छ भू धना ख्स मोथा जू मकत्र ज्वर्य ॥ मीत यानार्थ वा ज्ञ अस्य हः मूरह्नकः । বৃষে চ মিথুনে বৃদ্ধি বৃশ্চিকে নিৰ্ক্তল ভবেৎ ॥ পিতৃত্পিস্ত कन्रायाः ज्लायाः जञ्ज जङ्गिः। সিংহে নেবে ধন নাশ জলস্য व्यक्ত दिस् ॥ তথা চৈতে यু বাংগু यु वाक्तः कर्य (नाहित्नरः। इंछि व-হিপ্রাণে বাকণারাম পুতিষ্ঠা नामाध्ययः॥

বাকণি: পু॰ অগস্ত্যমূনি:। ইতি বিকাণ্ডশেষ:॥

वाक्गी की जूबा।। शक्तिमहिक्। ইত্যমর: ।। শতভিষানক্ষত্র । इंडि (रुमहन्तुः ॥ गुअमूर्या । इंडि (मिनि ॥ इन्द्रवाक्षी ॥ पूर्वा । ইতি বাজনির্ঘণ্টঃ ॥ শতভিবান-क्रवयुक्टिवक्षवयाहणी। यथा। স্বন্ধপুরাণে। বাৰুণেন সমাযুক্তা मार्थी कृष्ण जःयामनी। गकाया॰ यि वाज्य पूर्वाशृहणीयः नमा ।। বাৰুণ শতভিবা। শনিবার সমাযুক্তা সা মহাবাকণী স্তা। शक्षायो॰ यहि नाज्य कार्तिमूर्याः शुरेशः नमा।। मृज्याग नमायुक्ता শনৌ শতভিষা যদি। মহা মছে-তি বিখ্যাতা ত্রিকোটি সলমুদ্ধ-রেৎ ৷৷ অত্র সংজ্ঞাবিখে: সার্থক-ত্বায নিমিত্তত্ত্বেন মাস পক্ষ তিথ্যু-ল্লেখানন্তর মহাবাকণী মহামহা-वाकग्रावृत्स्यनीय। (उन हित्व মাসি কৃঞ্চেপক্ষে ত্রযোদশ্যাণ তি-(थो महावाक्ग्रा॰ महामहावाक्-ग्रा॰ यथा यथ॰ शुर्याक्रा॰। न চाज। नान अर्वेष्ठिया नार्यं। करन्तु भंड-ভিষা• গতে। সপ্তজন্ম ভবেযু স্তা দুর্ভগা বিধবা ধুর•।। ইতি। ত্রযোদ-माा ज्ञीयाया ममनाक विला-विष् भूषु विष् कि विषाः चान

वादान्तु

नाहात्रयुः कथकन ॥ इंजि शुह्हाजा कारानि वहनान्। जीगाः मृ मा भीनाक मान निरंवध इंडि वाहा[®] ৷ ভোগাৰ ক্ৰিষ্তে যত্ত্ব স্থান বা-मृहिक॰ नरेत्रः। छन्निविक्त॰ मण-ম্যাদৌ নিভ্য নৈমিত্তিকে ন তু॥ ইতি ছেমাদ্রি ধৃত বচনেন রাগ-প্ৰাপ্ত স্থান এব নিবেধাৎনক্ষত্তে 🔏 পি তথা কল্পনাং । অত্ত ত্ৰযোদ-माराः भूगायाः भूबाइ छत्रकाल नक्रजानिमाज् भव्रमान भूबी।इ जिथि नक्क वाजिश भूई हिन এব স্থান । রাত্রাবৃপি বাক্ণ্যাদিষু गक्रायाः ज्ञानः। दिवा द्राखी ह अक्षत्रयाः गङ्गायाकः भुजञ्चः। ল্লাড্রাখ্যমেধ্রু পুণ্য গৃহেপুগুড়ত **७**ब्ह्रोमः ॥ ইতি वुक्रां अनुवारा नामान्यः পुछिभुनवारः । इंडि ভিথ্যাদিতত্ত্ব ॥ 🗱 ॥ বৰুণ পুেরি **७** वृन्तावनञ्च कमञ्ज्ञक्रकार्वेत्रनिः সূত বলদেব পীত বাৰুণী। যথা । পরাশর উবাচ। বনে বিচরত স্তম্য সহ গোগৈ মহাত্মনঃ। মা-পুষছদাক্পস্য শেষস্য **ধর**ণীধৃ-তঃ ॥ নিষ্কাদিতোক্কার্য্যস্য কা-র্য্যেণান্ত্রী বিচারিণ:। উপভোগা-र्थ मञ्जर्थ वक्षः शुः वाक्षी

॥ অভীষ্টা সর্বদা যস্য মদিরে তু॰ महोजनः। जनस्मानाजान य তস্য গছ মূদে শুভে ॥ ইত্:জ্ঞা বাৰণী তেন সন্নিধান মথাক-त्रार । वृन्तावन वतनार भन्न कर-यु क का वेदि ॥ विष्ठत्र व्यापि বোপি মদিরাগন্ধ মুত্তম। আ-ঘুায় মদিরাতর্য ন্বাপাথ পুরাত-ন ।। ততঃ কদয়াৎ সহসা মদ্য थाताः न नाक्नी। পত्छी वीक्रा रिमाद्यय भुषस्यो भन्नमा॰ मूप्त॰ ॥ পপৌ চ গোপ গোপীভি: সমবে-তো সুদাবিতঃ ৷ উপগীয়মানো ল-লিভ- গীভ বাদ্য বিশারদৈ: ॥ ইতি বিফুপুরাণে ৫ অংশে ২৫ ज्यभागः ॥

বাক্ণীবল্লভ: পু॰ বক্ণ:। ইতি শব্মালা।।

বাৰুণ্ড: পু• ফণিনাণ্য়াজা। ইতি মেদিনী ॥ তন্মতে পবগী বাদি: । কিন্তু ব্ধাতো: উণ্ড প্ৰত্যুষ নিম্নন্দ দ্বাৎ অন্ত্যস্থাদৌ লিখিত:॥

বাকণ্ড: পু॰ ল্লী নৌদেকপাত্র।।
নেত্রমলং॥ কর্ণমলং। ইতিমেদিনী
বাকণ্ডী জ্রী দারপিণ্ডী। ইতি
মেদিনী।।

वादिनी जी (स्मविश्मयः। ইভি

भद्रत्रावनी।। यथा। भागाः मा গধ শোণো চ বারেন্দ্রী গৌডরা **एकाः । वर्ष्वमान उत्मानिश्च शा** গ্লেগ্ৰভিষোদযাদুয:॥ ইতি জ্যো जिख्वु ॥ अधून। दाकणाशी नाम-क (मरेनकरमन: ॥

वार्निकः बि लिथकः। इंडि भद यावा॥

বার্চ: পু॰ হ॰স:। বারি চরতী-छार्थ ए भुजारयन निम्नमः। ইতি म्थातायव्याकद्रगः ॥

वार्खः क्ली अभादः॥ आद्मागुः। ইভ্যমর: ॥

वार्डः वि निदामयः। ইত্যমतः॥ वृडिमानी। ইত্যबरभानः॥

वार्खकः भुः भक्किविष्णवः। वर्छेत्र इंडि ভाषा । यथा । दार्खात्का वार्डक किन खाउं। १न्ता वर्डका স্তা। বর্ত্তকোণ্মিকর: শীতো জুর **(माय**ज्याशर: ॥ मूक्ठा: भूक-मा वल्हा वर्खकान्नुख्या छछः। ইতি ভাবপুকাশ:॥

्वार्खा जी मूर्गा। यथा। भयामि शाननाष्म् वी क्षिकर्यां उकाद्रशार । বর্ত্তনাজারণাদ্বাপি বার্ত্তা সা এব गीया ।। इंडि (हवी नूबात 80 व्यक्षायः ॥ वृक्तिः ॥ सन्युक्तिः ।

বার্ত্তাঙ্গ

इंड्रमद्रः॥ উम्बः॥ वाखिक्तः॥ क्ष्यानि। ইতি मिनी।। বার্তাক: পু॰ বার্তাম:। ইতি ত্রি-का अल्परः ॥ वार्डक्शकी । इंडि ভাবপুকাশ:॥ বার্ত্তাকী পু• বার্ত্তাস:। ইত্যমর•

টীকাষা• ভরত:।।

বাৰ্ত্তাকী জ্বী বৃহতী। ইতি ভাব-পুকাশ: ॥ বার্ত্তাম:। ইভ্যমর: ॥ বার্ভাঙ্গঃ জ্রী স্বনামখ্যাত ফল-वृक्षः। বাধন ইতি ভাষা। তৎ-भर्यागः। हिक्वी २ मि ही ० छ-णिकी 8 मुझुविर्गी ए वार्जाकी ७ বাৰ্ত্তা ৭ বাভিক্ষণ: ৮ বাৰ্ত্তাক: ১ भाकिविनः २० जाङक्याणः २२। ইতি হটাধর:।। বার্ত্তিয়: ১২ বা-তিগম: ১০ বৃত্তাক: ১৪ বৃহ্ণণ: ১৫ षक्षः १५। ইতি भद्रज्ञावली ॥ क्फेव्डाकी २१ क्फोबू: २४ क्फे-প্রিকা ১৯ নিদালু: ১০ মাণস্ক-कर्नी २२ वृञ्जाकी २२ मरकाहिका२० विबक्ना २८ क्लेकिनी २० मह्जी २७ कर्कना २१ मिणुवर्गकना २৮ . নীলফলা ২৯ রক্তফলা ৩০ শাক-(मुंधा ३) व्खकना १२ न्शनियकना २०। व्यम्रा छनाः। कर्रेषुः। क-**ठ। ब्रुविक्ष । शिखनानिव्यः।**

বলপুষ্টিকারিত্ব। হৃদ্যত্ব। গুৰু-ত্ব। বাতেষু নিন্দিতত্বঞ্চ। ইতি द्राकिनर्धिः॥ व्यक्ति । व्यक्तिभूमा মাৰ্ভনাশিনী চ শুক্রপুদা শো-ণিতবৰ্দ্ধিনী চ। হৃল্লাস কাসাক্চি नामिनी ह वार्खाञ्च (द्रवा खगमश्र-যুক্তা।। সা বালা কফবাতন্নী পঞ্ जकात्रशिखना। जनाकना जिस्ताः वद्यी ब्रक्क शिख भुगामनी ॥ অস্বার । বার্ত্তিক: পুণ্ পুর্ত্তিক্তঃ। চর: । পুরু বিকাণ্ডশেষ: ॥ বৈশ্য: ॥ মতা। কফ মেদো প্নিলহর। সরা লঘুতরা পরা।। ইতি রাজবল্লভ: কটুপাক মপিত্তল°। জুর বাত বলা-সমু দীপৰ শুক্ৰল লঘু ৷৷ তদাল কফ পিত্র ইদ্ধা পিত্ত কর ওক। वृशाकः भिख्नः किकिन्यादाशः রিপাচিত ৷৷ কফ মেদে৷ প্রিলা-মন্নত্যন্ত লঘু দীপনণা তদেব হি গুৰু স্নিঞ্চ সতৈল লবণান্নিত।। অপর খেতবৃত্তাক সক্টাওস-भः ज्वा । जनमः मू विष्णायन হিত হীনঞ্পূর্ব:।। ইতি ভাব-श्रुकाणः ॥ वार्डामः भुः वार्डाकी। ইতি वि কাওশেষঃ ॥ वाडीयनः भू॰ भूव्डछः। ७९-

वापंग পर्यायः । (रुद्रिकः २ गृष्णुक्यः ၁ পুণিধি: ৪ যথার্হবর্ণ: ৫ অবসর্প: ৬ মত্রবিৎ ৭ চর: ৮ স্পাশ: ৯ চার: ১০। ইতি হেনচন্দু:।। वार्जावशः भू भागुउक्षाप्तर्वाः র্ত্তা বহতি য:। পসারী ইতি ভাষা । ७८ भर्यतायः। देवदिषकः २। इंडा-মর ভরতো ॥

বর্ত্তিকপক্ষী। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। वार्बाकी। इंडि मदद्रवादनी।। ।। অন্য । বৃস্তাক স্বাদু তীক্ষোঞ্ ু বার্ত্তিক ক্লী উক্তান্কদুক্কার্থ-वाङीकातकगुष्टः। यथा। উक्रान्-ক্তবুৰুক্তাৰ্থ চিন্তাকারি তু বার্ত্তিক । इंडि (इनहन्दुः॥

বার্ত্তিকা জ্রী পক্ষিবিশেষঃ।বটের इंडि ভ्या। उ८ भर्यप्रायः । विक्-निकी २। इंडि श्रावनी ॥ বার্ম: পু॰ অজ্ন:। ইতি ত্রি-काखः गरः ॥ जरहः ॥ वृद्यमयः দ্ধিনি ত্রি।।

वार्षत्र क्री क्यलावी का ।। रिकि ণাবর্ত্তশন্ত্র:॥ কাকচিঞ্চা ॥ ভারতী । ইতি নেদিনী।। ক্মিজ॰।। জল॰ ।। আসুধীজ । ইতি বিশ্ব: ॥ वार्षण का पूष्पिन । इंडि सिनिनी বাজু বি

া। তন্মতে পৰগী যাদিঃ ॥

वार्षनः श्रु भागानमा। त्रा छू

मम्राधादः। ইতি मिरनी ॥

বার্দ্ধক॰ ত্রী বৃদ্ধসংঘাতঃ॥বৃদ্ধস্য

ভাব:॥वृक्षम्यकर्य।इंडिस्निस्नी॥

वार्षकाः क्षी वृष्णावञ्चा। उर्गः

र्यागः। वार्क्कः २ वृष्कषुः ७ ञ्चावि-

त्र । इंडि क्रिंग्यतः॥

বার্দ্ধি: পু॰ সমূদুঃ।ইতি ত্রিকাণ্ড

শেষ: 11

वार्षि ज्व॰ क्ली पुग्गीलवगः। इंडि

द्राक्रनिर्घकः॥

वाक् विः भु वृष्णाकीयः। इछ। प्रतः

वाक् विक: शृ वृक्ति भेवी। नज्

ভুক্। বাডিথোর ইতি সুদথোর

इंडि ह ভाषा। उर्भर्यायः। अ

नीरकः २ वृष्णाकीवः ७ वार्क् विः

৪। ইত্যমর:।। তস্য লক্ষণ যথা।

अभर्यः थानाभाषाय भरार्यः यः भु-

यहाँ । ज रेव वार्ष्क् विरका नाम

হব্য কব্য বহিষ্ত:।। ইতি মৃতি:

॥ ७मऽ वृक्षिगु इनियस्मा यथा।

भनुः। अभी जिल्लागः गृङ्गी गर

भाजादार्ख्यिकः भञा८।

भाव वा गृही गाट मा अप मन्

मात्रन् ॥ षिकः भाउषः शृङ्गाना न

ভবত্যর্থকিল্বিষী। শতকার্যাপণে

विखीन

श्मीजिजागः विन्मजिः भगाः ।

विकः भूद्रागवयः। এविषयः नियम

মতিক্ৰম্য অনাপদি ৰ্য মন্ত্ৰা-

910475 111 111 41 94541

द्रा वा बाह्यम्।न या वावङ्त्रिङ

उरेम्य भाविष्ठः। यामि जू

अय॰ कदारा नियमा डिकाम ह न

দোব:। ইতি প্রাথশ্চিত্তবিবেক:।

इंड्राइक्डब्रुः॥

वाक् र्वाः क्षी शानावक्षनः। इंडि

ত্রিকাগুশেষ:।।

वाष्ट्रियः क्री (मानी व्यवनः। इंडि

त्राजनिर्घण्डः ॥

वार्कु की जी वर्णतब्जृः। इंडा-

मत्रदीकारा॰ त्रायमुष्टदेः ॥

वाक्तीनमः भुः गखकः। गखात्र

ইতি ভাষা। যথা। বাদ্ধী নস স্তেক-

চরো গণোৎসাহশ্চ গণ্ডকঃ। ইতি

ত্রিকাণ্ডশেব:॥

वाक्ती नमः भू भण्वित्भवः। यथा

। बिश्लवः विनिष्गुयक्कीगः त्थञः वृ-

क्रमकार्गिः। वाश्ची नतः (भार)-

७ श्यो श्रा कर्त्या ह मरक् इः

॥ शक्किविष्णयः । यथा। नील-

গুীবো ব্ৰক্তশীৰ্য: কৃঞ্পাদ: সিত-

इरः। वाष्ट्री नमः मार भक्कीला

মম বিষ্ণে। রতিপুর:।। তেষা

विनान कन । यथा। त्राहि-

জ্ঞীণসম্চ। তৃপ্তিনাপ্মোতি বর্ষা- টীকা সারসূন্দরী।। हिवानाक थड़ाना॰ क्षितिः चंड-भार्ण कथिरेत्र उथा॥ इंडि का-निकानुतारा ५५ व्यवप्रायः ॥ 🗱 ॥ তন্মাণসেন পিতৃ তৃপ্তি র্যথা। বা-খ্রীণসামিষ লৌহ কালশাক ख्या मधु। मुङ्बामिय मन्।ह यमः ख॰ उर्ज्यास्तिः ॥ जनव्रजाः পুণ্ছন্তি তৃপ্তি গৌরীসূত তথা। পিতৃণা নাত্রসন্দেহো গ্রাশাল চ পু এক।। ইতি মার্কণ্ডেষপুরাণে **माफ**क्झाथायः ॥ जिविष• जि ন্দ্ৰিকীণ শেত বৃদ্ধনজাপতি। वाधी नगर ७ भार यां कि काः मा-ष्कर्णाण ।। त्रक्रभारमा त्रक्रभित्रा ब्रक्क व्यु विश्वस्यः। कृष्का वर्णन ह ख्या शकी वाधीं निता मडः ॥ লৌহণ রক্তহাগ:।। দৌহিত্রণ খন্ন-নিত্যান্ত রপত্য দুহিতু স্তিলা:। কপিলাযা ঘ্ৰুক্তিক দৌছিত্ৰ মিতি চোচ্যতে।। গৌরীসূতঃ দশবর্ষো-**ঢा**ज:। इंडि उचे का ॥ বার্ভট: পু॰ সম্ভীর:। ইতি কি काञ्चायः॥

তস্য তু মৎস্যা মা সৈ রা-। বার্মাণ লী বর্ষমূহ:। ইত্যমর: गाः শতানি ত্রীণি মৎ প্রিয়া। ম- বার্মিণ ক্লী বিমিপম্হ:। ইত্য मब्दोकायाः सानी॥ বার্ষিকী । ভৃপ্তিমাপ্নোতি পরমা বার্ফ্ পু বেল:। ই তি শব্রহা-वनी ॥ वागु छव हो भगा। इंडि वन अयः॥ अवस्य वि॥ वार्याः जि वाजिमञ्ज्ञा वाजिमः पाट का भुजारयन निष्मधः॥ বারণীয়ণ ত্রি বারণযোগ্য 1 वृक्षात्जाः क्षान्तीयनुज्रस्य निश्चम•॥ वाद्रा निः পু॰ সন্দুং। ইভি भूत्रागः ॥ वार्बिः भू विश्वः। ইতি विकाः ওলেব:॥ वार्वना जो नीलीमिकका। इंडि नक्तज्ञावकी॥ वार्वक॰ ही जुन्द्रमुक्छश्चिवीमण-ভাগান্তৰ্গতভাগবিশেষ: ৷ যথা ৷ मण्या विভन्नन् क्वा नकात्रार পৃথিবী नियाः। ই ছান্স জ্যেষ্ঠদা-्यामा मध्यम्भगवाधवान्।। का-ষ্টবে বার্ষক কেত্র রণবৃষ্টির্বভূব ফ্ । ইতি বহি পুরাণে সাগরোপা-थ्यानाष्यायः॥

ৰাৰ্যভাগৰী জ্ৰী বৃষভাণুকন্যা। জ্ৰীৱাধা। যথা। যথা পৱাৎপর: কৃষ্ণ ভ্ৰথেব বাৰ্যভাগৰী। ইতি পাদ্যোভরখণ্ডে৬৭ অব্যাব:॥

বার্ষিক ল্লী আয়্মাণা। ইতি নে-দিনী।।

वार्यकः वि वर्षच्यः। वार्यकः।
इंडिसिनि।। वर्षाकाला ख्वन्छ।।
वार्यकी जी वायमाना। इंडि
बार्षिकी जी वायमाना। इंडि
बार्षिकी जी वायमाना। इंडि
बार्षिकी शो वर्षकर्त्वतु मुका कियवर्षा। मबर काल महा मुजा कियउत्था ह वार्षिकी। उन्हाः मर्गः
उत्थाहान्त्रः भिठे वतुः नमाहिरेडः।। इंडि मार्कर ख्यमुदानः।।

বার্ষিলা স্ত্রী করকা। ইতি শব্দ-চন্দ্রিকা॥

ৰাষুকি: ত্ৰি বৰ্ষণশীল:। বৃষধাতো প্ৰুক পুত্যযেন নিষ্কল্পাবযুক: ততঃ স্বাৰ্থে ফ পুত্যয:।।

वाईंड॰ क्री वृष्ठीकनः। ইंड्र-नदः॥

वार्ट्म्थः भू॰ ब्रह्मामकः। ইতি भक्षः । व्रह्म्थदाक्रमञ्ज्ञानि जि व्रह्म्थदाक्रमञ्ज्ञानि जि व्रह्म्थदाक्रमञ्ज्ञानि जि व्रह्म्थः भू॰ ब्रह्मामकः। ইতি । विकाश्वरभयः॥

বার্হস্পতেরিদ ইত্যথেষ পুত্রধ্বন

निञ्जव ॥

वार्श्यात्राः भू नास्तिः। यथा।

गाषात्रवात्रार्श्यः गाष्ट्रन्यवाती

व्योगितः। देन्यायिक खुक्कभारता
योगः भाष्युस्त काशितः॥ देव
य्यागः भाष्युस्त काशितः॥ देव
य्यागः भाष्युस्त काशितः॥ देव
य्यागः भाष्युस्त काशितः॥ देव
य्यागः भाष्युस्त काशितः॥ देवि
व्यागितः। हार्बाद्या व्योग्यास्ति।

व्यागितः। नेष्ठिभाष्ति हो। देवि
व्यागितः। व्यागितः। वार्क्युः।।

व्यागितः। देवि विशातिकदुः॥

वार्क्युतः निकः ग्राविकः भर्वका
भरः। देवि विशातिकदुः॥

वार्क्यीः क्षी क्षीवित्याः। देवि

वालकः भू की भाजिहार्ग्यः ॥ व्यक्षीयक जि। इंडि मिरिनी॥ व्यम्प्रार्थाञ्जानि भवनी य वाकान्न-सो मुद्धेवप्रानि॥

महाजात्रजः ॥

वालवः भू ववार्त्यकारणकाणः खर्गछिष्ठियकत्रः। एक काठ कः खः। कार्यम्य कर्छा चक्रनम् छर्छाः रमना भूराठा कल्लीलयुक्तः। উ-रात्रवृद्धि बंलवान् मनुष्य रण्डाः लवास्थ्य कननः हि यम् ॥ इकिः क्राक्षेभूरीभः॥ বাল্ল॰ ত্রি বল্পসম্বন্ধিবস্ত্রণ কৌমাদি । ইভ্যমর:।।

वान्नन जि वन्ननिर्धि छ । वन्नन-(मार्कः इंडार्थि क नुडारवन निञ्जनः वान्ननी जी मित्रा। ইভিত্রিকাও-(मायः॥

বাল্মিকি: পু॰ বাল্মীকমুনি:। ইতি দ্বিৰূপকোৰ:॥

বাল্মীক: পূ॰ রামাযণকর্ত্তা মুনি:। তৎপর্য্যাষ:। প্রাচেতস:২ বাল্মী-কি: ০ কবিজ্যেষ্ঠ: ৪ জশীবশ: ৬ বল্মীক: ৭। ইতি ত্রিকাগুশেষ:।। কবি: ৮ আদ্যকবি: ৯। ইতি ভটাধর:।।

वान्त्रीकिः भुः ज्खरः भीयमृति-वित्मयः । ইতি ত্রিকাঞ্জেयः । यथा । त्रावगाउकत्त्रा त्राङ्गा त्रघृगाः वः नवर्ष्यनः । वान्त्रीकि र्यम् प्रविज्ञः प्रक्र जार्यमञ्जयः ॥ ইতি मार्यः (म) ১२ অধ্যায়ः ॥

বাবদ্ক: ত্রি অভিশ্যবচনশীল:।
তৎপর্য্যায়: । বাচোযুক্তিপটু: ২
বাণ্মী ০ বক্তা ৪ । ইত্যমর: ॥
বচন্ন: ৫ সুবচা: ৬ পুবাক্ ৭ । ইতি
কটাধর: ॥

বাবষ: পূ• ত্লসীবিশেষ:।কৃষ্
বাবুই ইতি ভাষা। ইতি শদ-

ठिस्तुका ॥ वावृष्टेः भू• বহিত্র'। ইতি **শদ**্ ब्रङ्गावनी।। বাৰ্ত যড় উ সংভক্তো।। বরণে। इंडि कविदन्नक्यः ॥ य ७ वाव्डऽ-(७। উ বাবর্ত্তিত্বা বাবৃত্ত্বা। সণ্ড; ক্তি: সেবন•। ইতি দুর্গাদাস:॥ বাবৃত্তঃ ত্রি কৃতবরণ:। ইত্যমর:।। ততো বাব্ত্তমানা সাবিতি ভটি:॥ বাশ খাড্য শান্দ। ইতিকবি-বলুছন:॥ শব্ ইছ ভিরশ্চামেব। তিরক্ষা বাশিত ক্ত মিত্যম্ রাং। য উ বাশ্যতে পক্ষী। খ অ ববাশং ৷ উদ্বাশ্যমান: পিতর স রাম মিতি ভটৌ। অনেকার্থত্বা-দাস্থানার্থ:। বাসিত সুরভীকৃতে । জ্ঞানমাৰে থগারাবে বাসিত• বস্ত্রবেপ্টিতে। ইতি বিশ্বপুকাশাদ্দ-ন্ত্যান্তোযমগীত।ইতিদুর্গাদাস:॥ ন্ত্ৰী বাসক:। ইতি শদ-বাশা त्रज्ञावनी ॥ পু॰ অগ্নি:। ইত্যুণাদি-বাশি:

(कावः॥

বাশিকা জী

ब्रज्ञावनी ॥

। ইত্যমর:।।

বাসকঃ। ইতি শব-

वाणिउ की भण्भक्रामीना भर

বাশিত: ত্রি সুরভীক্ত:।ইত্য-মর টীকাষা স্বামী।। বাশিতা স্ত্রী স্ত্রীনাত্র•॥করিণী।

ইত্যনর: ॥

বাশিষ্ঠ: ত্রি বশিষ্ঠসমূদ্ধী। বশিষ্ঠ-স্যেদ• ইভ্যর্থে ফ পুভ্যুয়েননিয়ন্নঃ বাশিষ্ঠী জ্রী গোমভীনদী। ইতি

(रुगम्मुः॥

বাশুরা স্ত্রী রাত্রি:। ইত্যুণাদি-কোষ:॥

বাশু॰ ক্লী নন্দির•॥ চতুষ্বথ:। ইতি নেদিনী ॥

বাশু: পু॰ দিবস:।ইতিনেদিনী।। বাস্ল: পু॰ উদ্যা।। লোহ:।ইতি মেদিনী।। অশু:।ইত্যমর:॥

वाञ्चकः शृ भाविषः। निष्णाणक हेि जाया। यथा। भाविषा वा-ञ्चका भार्यः (थाउ। विक्रम् म मृजः । भाविषा भथूवः भीउ। विश्वेष्ठी शिखन्षकः।। वाज (मूच्यकावा व्रक्तशिखन्षियभागिष्ठि । व्रक्त-भार्या एक नीजि मक्कावा भथूवः म्वाः।। (मूच्यकः कर्षृकः शास्त्र य द्वरम् केरीविजः। हेि जाव-श्वाणः॥

বান্নকা জী হিঙ্গুপণ্নী।ইতি শব-রজাব্দী।। বান্নিকা জী হিঙ্গুপত্ৰী। তথ-পৰ্য্যায়: 1 কারবী ২ পৃথী ০ ক-বরী ৪ পৃথা: ৫1 ইত্যমর: 11 দ্বক্-পত্ৰী ৬ বান্নীকা ৭ কৰ্মরী ৮ 1 ইতি ভট্টাকা 11

বাল্পী জী বাল্লিকা। ইভি শব্

বাল্লীকা জী হিন্দুপত্ৰী। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।। রাঁধুনী ইতি খ্যাত-শ্চ। অস্য গুণা:। কটুত্বং। তীক্ষ্ত্ব । উষ্ণত্বং। কৃমি শ্লেম্য নাশিত্বঞ্চ। ইতি রাজবল্লভ:।।

বাস ত ক উপসেবাধা । ইতি কবিকল্লফন: ।। উপসেবা তু গুণা-স্তরাধান । অববাসম্বন্ত্রণ চন্দ্দ: । ইতি দুর্গাদাস: ।।

वानः भू॰ गृरु। इंडाप्रद्रः ॥ वहा॰
। इंडि उड़ीका ॥ व्यवहानः। इंडि
ह्महन्पुः ॥ वानकः। इंडि नम्दः
द्रज्ञावनी ॥ न्याकिः। इंडि वानधाः
वर्थान्याणाक्ष्मा हानवित्नत्व वाः
नम्य कर्डव्याकर्डव्यादः यथा। त्रः
वयान्याणास्त्र ग्राणाद्यः। क्वाप्य
हिवाज्वित्तत्त् वा (वत्त हानि वनाः
वनः ॥ निव्यम्याणव्याव्य हं न
क्षद्यः वृव्या। उन्नार महीर्नः

ৰুক্তেষু বাসো মম ন রোচতে ॥ शु'रता य नाजिनम्हि वृद्धना-ভিজনেন চান তেষ্চ বসেৎ भाकः (भुषाधी भाभवृष्टियू ॥ বে ত্বে মভিজানন্তি বৃত্তেনাপি জনেন চ। তেষু সাধুষু বস্তব্য স ৰাস: শ্ৰেষ উচ্যত্তে॥ ইতি নাৎ-স্যে ২৮ অধ্যায়:।। 🕸 ।। অপিচ। শার্মি কৈ রাব্তে গ্রাম ন ব্যাধি बङ्खः ज्भः। न भू पुत्रारक्षः। निव-সেৎ ন পাষ্ডজনৈ বৃত্ত।। হিন-विविकारया याँगाः भूकं भिक्तारयाः भू छ॰। मूकुा ममू पुरा (र्मण॰ नान) ब **নিবসেৎ দ্বিজঃ॥ অর্দ্ধকোশা**সধী কূল' বৰ্জথিত্বা দিজোন্তনঃ। নান্যক নিবসেৎ পুণ্য নান্ত্যজগ্ৰামসিন (बी ।। न ज॰वं(मह निंठिं र्न ह॰ खारेन न शृक्करेनः। न मूर्र्य ना विलिखक नारेश्च नाश्चावनायि-ভি:।। ইতি কৌর্ম্মে উপরিভাগে २७ व्यवग्रयः॥

ৰাস: ক্লী বস্ত্রণ। ইত্যমর: ।। পঞ্জ । ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ।।

বাসক: পু॰ বৃক্ষবিশেষ:। বাকস ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায:। বৈদ্য মাতা ২ সিংহী ৩ বাসিকা ৪ বৃষ: ৫ অট্রকার: ৬ সিংহাস্য: ৭ বাজি-

म्हकः ৮। इंज्यात्रः।। वाना ⊅ वाणिका २० वृणः २२ व्यव्यक्तिः २२ বাশক: ১০। ইতি ভট্টাকা॥ बामा ३८ बाम: ३৫ बाजी ३५ दि-म्यामि ही ३१ माज्ञि ही ३५। ইতি भद्रद्वावनी ॥ वात्रका 🕽 সি হপণ হিত। ইতি জটাবরঃ।। সি হিকা ২১ ভিষড্যাতা ২২ ব-नामनी २० नि इमूर्था २३ क्छी-রবী ২৫ শিতকণী ২৬ বাছিদঙী ২৭ নাসা ২৮ পঞ্চমুখী ২৯ সি:ছ-প্রপ্রাণী ৩১ । অস্কু खगाः। ठिक्रद्रः। क्ट्रेद्रः। भी-তত্ত্ব । কাশ রক্তপিত্ত কামলা कक विकला जुब शाम ऋग ना-শিব্ধ ॥ তৎপুষ্লগো:। কটুপা-किवु । তিজ্ব । काम क्रयहंत्र-ত্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। অপিচ। বাসকো বাসিকা বাসা ভিষড্মা-তা চ সি•হিকা। সি•হাস্যোবা• किम्छः न्रामाहेक्र्या २ हेक्यकः॥ व्याहिक्रावा वृत्वा नाना निः इशर्गन्ह স মৃত:। বাসকো বাসক্ৎ বর্য্যঃ কফ পিভাসু নাশন:॥ তিক্ত सः वद्रका ऋरिं। वधुः भी उ ख्डि क्र। याम काम जुब हर्षि (मार অ% ক্যাপহঃ॥ ইতি ভাবপুকাশঃ

श कि ।। गानाक् विष्णवः । यथा ।
भारताक्रवा ६थ कन्तर्भ काक नन्तः
न এব চ। চত্বারো বাসকাः প্রোক্রা: শঙ্করেণ ব্যং পুরা ।। কেবা:
ক্রিয়তে নামান্যপি পৃথক্ । বিনাদো বরদক্তিব নন্দং জমুদ এব
চ। চত্বারো বাসকাং প্রোক্তা গীত
বাদ্য বিশারদৈং ।। ইতি সক্তি
দামোদরং ।।

वानकर्ग छी यञ्ज्लाना। इंडि नम्बद्भावनी॥

दामरुमञ्जा जी बीगारिनायिकाः (७५:। ७गः । वक्षाः यथा। जमः মে প্রিষবাসর ইত্থা নিশ্চিত্য যা সূরত সামগ্রী সজ্জীকরোভি সা वागकमञ्जा। वागका वागदः। অস্যা ক্ষেষ্টা মনোর্থ স্থীপরি-रात्र म्डी भुग माम ग्रीविधान मार्ग-वित्वाकनारयः ॥ मुका वाजकमः ব্জা যথা। হার• গুয়ুতি তারকাতি ৰুচির গুথাতি কাঞ্চীলতা দীপ ন্যাতি কিন্তু তত্ৰ বহুল স্নেহণ ন দত্তে পুনঃ। আগীনা মিতি বাস क्न। ब्रह्मान कामान्क्नाः कियाः नाहि व्यवसूथी नत्ता मूसूथी मू রাৎ সমূদ্দিয়ত।। মধ্যা বাস হ-नब्बा यथा। निन्न पर्मायञ् क-

রোতি সত্কাৎ কল্লার হার সূত্রণ চিত্ৰ প্ৰেক্ষণ কৈতবেন কিমপি ছা-तः नमुषी**क**ऽरु । गृहाउजाबद्गी॰ नवः जरुव्दी ज्वाबिगीवा भिवा-**रिथः भग्नम्मः भुजी**ज्य চরিত स्मित्रानत्ना १७९८ स्मतः ॥ (भुोता वामकमञ्जा यथा। क्उ॰ वनुषि ভ্ৰণ চিঙ্গরধোরণী ধূপিতা কৃতা শ্বনসন্ধিৰৌ ক্ৰমুক্বীটিকা সমূ-जि:। अकादि इतिनी मृ**न्ना** खरने-নেত্য দেহত্বিষা স্বৃহৎ কনক কে-**जिको अगूगकां डि** जि पूर्विन ॥ मः त्नाद्रथण यथा । जावरमा द्रक्रमा দৈধি ভূযো বিরহ পল্লবঃ। অদ্বৈ-छ চ श्रिङक्षोङ न म्राहरन्यान्य বীক্ষণ ৷৷ পরকীয়া বাসকসজ্জা यथा । यनुः सानविजुः इत्तन **চ जित्राष्ट्र भूमी भाक्ष्रान् थ**्ड সৌধকপোত পোত নিনদৈ: সা-ক্ষেত্রিক চেপ্তিত। শখৎ পার্য विवर्षिकाञ्च वाकिकं लावट कः পোলদু্তি ক্বাপি ক্বাপুত্ত• निविधिया उन्नाष्टिकः नामाजि ॥ ইতি রসমঞ্জরী ॥ জ্রী বাসকবৃক্ষ:। ইতি বাসকা

किटायदः ॥

वामगृहः ही गर्छागातः। हेर्डाः

सदः ॥ हि गृहमश्राज्ञां भयन ॥
गृह ह । गृहाञ्चगृं हि देउ। हि विश्वाद गर्ज हेवागाद गर्जागाद । वामाय गृह वामगृह । वामहि हाज । हि जि जदः ॥
वामजः प् गर्म जः। हे जि मदः
द्रावनी ॥
वामज्यी जी द्राविः । हे जि वि
काल्यां वा ।

वामन की ध्रमा । वादियानी ॥ विद्या । इंडि स्विनी ॥ वामः । इंडि ध्रम्म । विद्या । विद

বাসনা জ্রী পুত্যাশা।। জ্ঞানণ।
ইতিনেদিনী।। ফ্রতিহেতু:। তৎপর্যায়:। সংস্থার:২ ভাবনা ৩।
ইতি জটাধ্র:।। দেহাত্মবুদ্ধিজন্য
নিথ্যা সংক্ষার:। ইতি ন্যায়শাত্রণ

।। पूर्णा । यथा । वनजुर्ही मर्सम् ज्राह्म हिंगा ह । थाजू र्दम नि-वारमित वामना एवन मा मृजा ॥ है जि एकी भूताए ६६ व्यथायः ॥ वामहः भू छेट्टेः। हे जि सिनी ॥ काववायः ॥ मृतः। हे जि विकालः । कि ना काववायः ॥ मृतः। हे जि विकालः । विकालः । हे जि मक्याना ॥ व्यक्ति जि वि । हे जि सिनी ॥ वामहा । है जि मक्याना ॥ व्यक्ति जि वि । हे जि स्मिनी ॥ वामहा । वि वमहमहि । वमहि । व

वाम खिकः वि विम्यकः। यथा।
वाम खिकः कि लिक्ति। विश्वामिः
का विम्यकः। ই कि त्यकः।।
वाम खे खो ग्या ने।। यथी। ই कि
का कि नाः भाषेणा। ই कि विषः।।
का का वा मार्गा। इ कि विषः।
वा को र स्वर्याः अम्वस्थः ।
वा को र स्वर्याः अम्वस्थः ।
वा को र स्वर्याः। विष्याः। विष्याः।
विष्याः। विष्यां। विषयः। भूक्षि विकाविष्याः। विष्यां। विषयः। भूक्षि विकाविष्याः। विष्यां। विषयः। भूक्षि विकाविष्याः। विष्यां। विषयः। भूक्षि विकाविष्याः। विष्याः। विष्याः। भूक्षिः।
क्षि का अभ्वत्वाः। विषयः।
क्षि का अभ्वत्वाः। विषयः।
क्षि का विष्याः। विष्याः।

श्रमिक्षारमाहिषु । अन्तन्तरहात्राहन-मायिष्कः। इंडि ब्राजनिर्वन्तः ॥ नवः মল্লিকা। নেবারি ইতি হিন্দীভাষা । যথা নেপালী কথিতা তজ্জৈ: স धना नवमा निका। वामही मी उला লগ্বী ভিক্তা দোষত্রযাসুত্রিৎ।। ইতি ভাৰপুকাশ:।।#॥ অথ বাসভী দুৰ্গা পুজা পুমাণ । তত্র ভবিষ্যপুরাণ । মীনরাশি হৈতে সুর্য্যে শুক্লপক্ষে ন-द्राधिन। मध्यी मन्मिमी गावट मू ৰুষেদ্যিকা॰ সদা॥ ভবিষ্যোত্তরে। চৈত্রে মানি সিতে পক্ষে সপ্তম্যাদি **क्तिब्राय । भूजरयि विवस्तु गांर क्षा ।** भाष विमर्जाय ॥ काल को मुन्ता জাবালি:। চৈত্রে মাসি সিতে পক্ষে जञ्जाि दिनवाय। भूकायिविविध मु रेव। वंबक्षक्रमुरेम खथा ॥ नानाः বিধৈশ্চ বলিভি র্মোঘাভৈ দোষব-ৰ্জ্জি ভৈ:। বিচিত্ৰাভর্নী: পার্থ প-উবস্ত্রাদিভি স্তথা।। এব• য**: ছ**ক্তে भूका॰ दार्य दार्थ विश्वानजः। विश्व তান্ লভতে কামান্ পুতা পৌতা দিকামৃপ।। ইতি। অত্র ভবিষ্যপু वाल निक्ननम माममद महा তाए ভবিষ্যপুরাণ বচনে भीनद्राणि श्रि७ इंडि भीनष्ट त्रवात्रक्ष ठान्तु-गाभीय जिथिनद्रः। (मोद्रद्रद्राद्रस

ত্বে কদাচিৎ সপ্তম্যাদিতিথিত্তথা-লাভাৎ তদ্বৰ্ষ তৎকৃত্য লোপ: স্যাৎ। নচেষ্টাপত্তিঃ। ভবিষ্যপুরা-(१ जनामरनाभाषाना कावानि-वहरन वर्ष वर्ष इकुश्नामानाइ नि-**छ।पुः । এ उ**धिवृद्धः कालवित्वत्क । **এव॰ कावाणिः मयवहन भन्नारक्षं भू**-धारिक्म कनमुवनार काम्यक । তভক্ষ কাম্যভয়া পূজনে কৃত্তে পু-সঙ্গান্নিত্যসিদ্ধি: ।। সিতাইম্যান্ত চৈত্রদ্য পুল্লৈ শুৎকালদম্ভবি:। यातारिक व्राप्ति यः अर्यग्राट सञ्जान নেৰ প্তৰং ॥ ৰ ত্ৰুগ্ৰাগ্তে পো-েল রোগো বাপ্যথ দুর্গভি:। ইভি কালিকাপুরাণ বচনাৎকেবলাগ্রমী-कन्न উकः। हिक्याम मधिक्छ। नवम्या शृक्षरयाप्ति वी महियामूद्र-मिर्मिनी । जक्षमाध्य क्ख्री ध्नाम थुक उन रेगः ॥ ममरेन म्रेत्रमरेबण्ड विषयाथा भए लाउट ॥ इंडातन কেবল নবমী কল্ল উক্তঃ। ব্যবস্থা তু भातनीयम्बानुकत्राताका गुश्या। বিশেষ ভ্ৰ বোধন পুক্ৰিয়া নাস্তি বোধিতায়া বোধনাসম্ভবাৎ। ইতি शुक्विवृज् । (श्रामानिकक भूर्बः वङ्ख्ख्य भिठि रिक्। ইडि पूर्लाट-भवविदवकः ॥ 🛊 ॥ व्यक्ति । 🗐

ৰাবায়ণ উবাচ। পুৱা স্তুতা সা গো-লোকে কৃষ্ণেন পরমাত্মনা। সং-প্রা মধুমাসে চ প্রীতেন রাসম खला। मधुरेकं हे जरगा यूर्व विजी य विकास भूता। छरे बव काल मा पूर्गा वुक्तना भाग मझाहे ॥ इंडि वुक्रियवर्ख शुक्षिथए ५० व व्यायः ॥

বাসযোগ: পু॰ চুর্ণ । ইত্যমর:॥ দে আবির ইতি খ্যাতে। পটরসা क्कार इंडान। ह्र्नाख (भूर्याख हुर्नानि हुर्न (भुद्रान चन् । वात्म **जूब** बीक्बर युकार उपयुकार विश्व वि ইতি ধঞি বাসযোগ:। ইতি **७डोकायाः जत्रजः॥ ७८ भर्य**ायः । गक्तर्नं २ भरेवामः ० र्नंकः । इंडि नद्रवादनी।।

বাসর: পু ল্লী দিবস:। ইত্যমর: ॥ नागभुष्डात भूः। इंडि (मिनि।। वानवः शुः हेन्द्रः। इंडाप्रद्रः॥ दानवी खी वाज्याजा। यथा। ব্যাসস্যাহ্বা সভ্যবতী বাসবী গ-क्षकाणिका। याजनगन्ना मामिरी भील कायन जीवमू: ॥ इंडि एम **इन्मः** ॥

वाममञ्जा जी नायिकारलमः। ব্থা। থণ্ডি:তাৎকণ্ঠিতা লক্ষা ত-

था (भावि उ उ का। कनशास-রিতা বাসমজ্জা শাধীনভতৃ কা।। অভিসারিকাপ্যপ্তৌ তা বন্ধক্যা• भा•मूनामञी ॥ इंडि क्रोधदः ॥ व्यम्।ः विवद्गाः वामकमञ्जा नाप मुक्षेवारः ॥

বাস। জ্রী বাসক:।। ইতি শদ-त्रवावनी ॥

वामागाद्र॰ क्ली वामगृरु। ७८-शर्यायः। (ভागगृश् २ कन्यारेः ၁ পহ্যাট: ৪ নিষুট: ৫। ইভি বিকা-खानवः॥

ইতি ভাষা। ইত্যুগাধিকোৰ:॥ वानिका ही वानेकः। इंडि मदः ब्रञ्जावनी ॥

वानिज क्री कुछ। इंडि सिमिनी ॥ ज्ञानमात्रः । इंडि (इम्हन्तुः ॥ খগরব:। ইতি বিস্ব:॥

বাসিতঃ ত্রি সুরভীকৃতঃ।তৎ-भर्यायः। ভাবিত: २। ইত্যমतः॥ দ্বেস্গন্ধিপুষ্ণাদিবাসিতদ্বেয়। ভা ব্যতে প্রাপ্যতে ভাবিত ভুক্ত शुाखी कर्मा कः। वामः भोतः ভ• ৰবোতি ইক্তি ঞ্যন্তাৎ কর্মাণ ক্তে বাসিত। ইতি ভট্টাকাযাণ ভরত: ॥ জলাদৌবাসিত: । ইতি

বাসুকে

वामुर्प

भक्तज्ञावनी ॥ च्याजः ॥ वज्ञः (वश्चितः। ইতি ধ্রণিः॥

বাসিতা জী জীনাত্রণ। করিণী। ইত্যুমর:।।

वाजिनी जी भूक्षिणी। ইতি भद्रिन्द्रिन।।

वानिष्ठे॰ क्ली क्षित्र । ইতি (रून-চन्দः ॥

বাশিষ্ঠ তি বনিংক্তযোগশাস্তা-पि। विज्ञिष्ठिन क् छ भिछा। पृर्शिक পুত্যযেন নিয়ন্ত !৷ বসিষ্ঠসন্থ দ্ধি চ वामी खी. एकनी। वाइम इंडि খ্যা হাস্ত-, ইতি ত্রিকাণ্ডাশব: ॥ ৰাসু: পু নারায়ণ: ট্ভিত্তিকাও শেষ;।। धीनिवारमा श्लारका वा-गुः। इंडि कंद्रोध्द्रम्धः। विश्वन्थः ॥ भूनईमृः। इज्रुशाहित्कायः॥ বাস্কি: পু অহিপতি: 1 তৎ-পর্য্যায়:। সর্পরাজ: ২। ইভ্যমুর: ॥ वामुक्यः ७ । इंडि भक्त्रज्ञः-বলী।। ভদ্যোৎপত্তি র্যথা। সুর 🖥 জজ্জিরে সর্পাণ স্তেষাণ রাজা তু 🛚 তক্ষক: ৷ বাসুকি কৈব নাগানা গণাঃ ক্রোষ্ঠমোধিক:। ইতি ব-হি প্রাণে কাশ্যপীয় বংশ:॥

বাসুকিঃ। ইতি 🛚

वामुक्यः

नपत्रवावनी ॥

वाजुरकरम्भ क्षे मनजारहरी।'
हेर्डामतः॥

তৎপर्यायः। वनूष्ट्रवणः २। इंडि (रुमहन्तुः ॥ जद्यः ७ जूजृनुः ६ वामृ जुमुः ৫ यउक् हि ८ ७ य छ्विन्मुः १ भूतिम्दः ৮ भूति छतः २ गरा-**गुबः २० मार्जः २२ वज्रः २२ लाहि**-ভাক্ষ: ১৩ পরমাগুস্ক: ১৪। ইতি भवनाना॥ जनारक्षणाय पृष्ठ-ব্যা:#। শ্রীকৃঞ্পরীরস্য নিত্যত্ত্ব यथाः श्रीनन्द ज्यात्र हेवाह। छन् (व) सनवः भयः समान्य कलमाञ्ज **७**ः। कृष्ण्या इत्मलश्रम्ः निद्वी । न्। निर्मा ।। माम्म ३ मणन वण्ड দর্শন পরনাত্মনঃ ৷ ভক্তানুরোধা-দেহেস্য পরস্য পুকৃতে র পি 🛭 নি-র্গুণস্য নিরীহস্য সর্ববীজস্য তে-**জন:। ভা**রাবভারণাথৈৰ চাবিভূ-তস্য সাম্পুত ।। একৃষ্ণ উবাচ। শরীরধারিণ 'শ্চাপি অশলপুশ্ন মীপ্লিত। তৎ কথা জলল পুশু। ম্যি বিপুন বিদ্যুত্যে সন্ৎত্সার উবাচ। শরীরে প্রাকৃতে নাথ সন্ত-তঞ্চ শুভাশুভ । নিত্যদেহে ক্ষেম বীজে শিবপুশু মনর্থকণা খ্রীভগবা-নুবাচ। যো যো বিগুহ্পারী চ স চ

•প্রাকৃতিক: মৃত: । দেছো ন বিদ্য তে বিপু তাণ নিত্যাণ পুকৃতিণ বিনা ।। जन८ समात्र हैवाह । त्रक्रविन्तृः णः। कथ॰ भुक् जिनाथमा वीक-नः भाक्षः वशः ॥ नर्ववैजनः नर्दामि र्जवा क र ज्यान सर । সর্বেষা মবভারাণা পুধান বীজ মব্যয়ণ ৷৷ কৃত্ব৷ বদন্তি বেদা 🗫 নিত্যুণ নিভ্যা সনাতন। জ্যোভিঃ স্বৰ্প। **পরম•পরমাত্মান মীর্ণর•।। মা**থ্যা " जखनरेक्षव जारम्कः निर्छनः भद्रः । भुवनिष्ठ ह विनाक्षा ख्या विनिदः পুৰো॥ একৃঞ্চ উবাচ। সাম্পুত্ত• वामुर्दरवारु जक्तीर्याभिक वशुः । কথ: न পুাক্তো বিপু শিবপুশ- ॥ मजीञ्जा अन्द्रमात्र हैवाह । वानः अर्दनिवानक विश्वानि यम्। लामम् । उम्र (त्वः भन्नः वृक् वामूप्तव इंजी द्वा ॥ वामूप्त्रवि ভন্নাম বেদেষু চ চতুষু চ। পুরাণে স্থিতিহাসেষু যাত্রাদিষু চ দৃশ্যতে॥ রক্তবীর্য্যা**শ্রিতো দেহ: কৃতে বেদে** ॥ নিক্সিত:। সাক্ষিণো মূন্য কাত্র ধর্ম: সর্বত্র এব হি।। সাক্ষিণো ন্ম विषाण इवि हान्तु ह जान्जुङ । ইতি বুদ্ধবৈবর্ত্তে ত্রীকৃফলমথণ্ডে

৮१ वर्षायः॥ #॥ उम्र नाम दुर्द পত্তি:। সর্বতাসৌ সমৃত্তঞ্চ বসত্ত্য-**बिडि रेव यड: । उड: म वामू**(४१४-তি বিদ্বন্ডি: পরিপদ্যতে ॥ ইতি বিষ্ণুপুরাণে ১ অংশ ২ অধ্যায়ঃ ম অপি চ। সর্বাণি তত্র ভূতানি ব**স**-প্তি পরমাত্মনি। ভূতেম্বলি চ সর্বা-ज्ञा वांमूप्रव खडः मृतः॥ था खि-ক্যজনকায়াহ পৃষ্ঠ: কেশিপ্বজ: পুরা । नानव्याच्या मनस्त्रा वामूप्रवन्र তৰু হ: ॥ ভ্তেযু বদতে সোম্ব র্ন-ন্ত্যত্ৰ চ ভানি য<। খাতা বিধাতা জগতা॰ বাসুদেব স্ততঃ পু.ভু: ১৷ ইতি তবৈব ৬ অংশ ৫ অধ্যাথ: ॥ 🗱 !। व्यम् वक् भुक्रक् मञ्जा यथा। वी-बस वामूरन्वमा भूरेत्रव भुविभारि-७ । उरक् मञ्ज द्राह्म द्वारणा-ক্ষর মুচ্যতে ৷৷ ওঁ নমে৷ ভগবতে বা-जुरहवाय रेव भर•। अ**द्ध भट्छ**• তথি• **७**गऽ वामुप्त्रमऽकीर्डिङ ॥ श्रमऽ পুত্যঙ্গ ৰূপন্ত দধিবামন সক্তক। ভস্য মন্ত্র• নরশেষ্ঠ শস্ত্রনা ভাবিত• मृग्।। ७ नत्न। विकादं भू ई॰ भरः **७मा भूकीर्खिङ**। भरस मूत्रभड-যে চতুর্থ্যন্ত মহাবল ।। স্বাহান্ত इत्यामनः भुकृष्टः दिक्वः नजः । মজন্বযন্ত যো বেদ বীজ্ঞ প্রভ্যন্ত মা

क्षक ।। म भूव। (हरकायस न म ভূযো **१ ভি का यर छ । স**র্বস্তর ত স্ত্ৰোক্ত: ক্ৰে।গ্ৰাহ্য: পুপ্ৰনে।। তিষ্ মত্ত্রেষু চ বুধো বিশেষ শূণু ভূপতে । क्षत्र वीक्रयक्षत्र भूष्य मृगू जू পরে। পূর্ণচন্দ্রোপন: শুরু: পঞ্চি-রাজোপরিস্থিত: 1 চত্ত্জ: পীত-वेद्ध खि छि: म वी अप र हुए ॥ म किर्गारक् गमा शख उम्रशा विक-চামুজ । বানেছে চক্র মত্যুগু পত্তে **९**थः म्य (भव ह ।। श्विव अवकाः **गउ**उ॰ कोस्रु ५॰ इहि हार्फु ५॰ । ৰত্তে কক্ষে হাধাে বানে ত্ণীর• বাণ-পুরিত।। দক্ষিণে কোষণ থঙ্গ न न्तक नभद्राभनः। भीर्य किद्रीरे मराउ कर्त्याः मखेनद्वर ॥ वा-कान्नं विनी विजा अर्गमाना गन क्रिजा । प्रधान प्रक्रिण (प्रवी । শ্বিণ পার্শ্বে ত্ বিভূত।। সরস্তী। বামপার্ষে চিন্তবেদ্বদ হরি । মন্ত্ৰস্য বীৰুৰ্পন্ত কথিত তব পা-र्थित ॥ द्वारणाकत्मञ्जमः कर्णीय-नी मृग्य भा नीला भनरन भाग्राम छरेथव ह हजू जैंगा न किला-জ্বে তি পদা গৰাঞ্চাধ: পুচোদ यर । वात्मध म्हक मज्ल मृष्कृ नाइक विज्ञुजः ॥ हिन्डरयहद्रमः (एवः नर्व भनीह भृवंवर । अक्षेप्रभाक्त्य-न्यामा भुजाक्षमा ह विखद्र ॥ मृगू রাজনবহিতে৷ দারিদ্যু ভয় ভঞ্জন । भूर्लन्त् अमृणः कानः मृङ्गवद्यः वि-विचरय ।। करत विविद्ययदास शी-य्वान्तिज घटे । मध्मथ्खन्यू क रिक्षा वर्ग जाकन ॥ भगावन गड॰ (मव॰ हन्मुन खनमशुग॰। मृङ्ग-वञ्चभवः.(६व॰ भूगागाहामनः महा ।। देवकात्रत्रभागूळ॰ जिलाकिण॰ ত্রিবিক্রমণ। চিস্তবেদ্বরদণ দেবণ স-ৰ্বকানফলপুদ• ॥ ইতি কালিকা-भूतात ५२ व्यथायः। स्रा उत्मार-পৰি যথা। ততন্ত দশমে মাসি বিধৌ বুকার্ক সঙ্গতে। অপ্টন্যা মর্জ-রাত্রো চ ভস্যা• জাতো জনার্দ্দনঃ॥ ইন্দীবরদল শ্যাম: পদ্মপত্রাযতে-कनः। ठजुर्जु कः मृनस्तात्मा पिव्रा-ভরণভূষিত: ৷৷ এবৎস কৌষভো-রস্কো বননালা বিভূষিত:। বসুদেব-म। जाउ। १८मो वामूरमवः मनाजनः ৷৷ ইতি পাদ্মান্তুরথণ্ডে ৬০ অধ্যায়ঃ ॥ #।। তদ্য চতুৰ্ধা মূৰ্ব্তি ৰ্যথা। এ-कारमन जगर क्रमः वशामा नाता-যণ: স্থিত:। চতুর্দ্ধাবস্থিতে। ব্যাপী म्हारा निर्द्धा रिनिया। এका छन-বতো মূৰ্ত্তি জ্ঞানৰূপা শিবামলা।

বাসুদেবাভিধানা সা গণাতীভা ∏ जूनिक्वा॥ विञीया कालमः छा-ন্যা ভামসী শেষস জ্ঞিত।। নিহ তনু: ॥ সত্ত্বোদ্ক্তা তৃতীযান্যা পুদুর্যেতি চ সংজ্ঞিতা। জগৎ স্থাপযতে সর্ব সা বিষ্ণুকৃতি श्रुवा ॥ ठलुर्था वाम्एनवम् भूर्वि वा की मूम खिला। बाह्मी हो নিৰুদ্ধাৰ্যা প্ৰাদ্যশ্ৰী সৃষ্টিকারিকা ।। यः स्मिञ्धिन रुष्। भूदृह्यून जर भुजूः। नाद्रायगार्था वुका-সৌ পুরাসর্গকরে। হি স:।। যা ना नाद्रायग्डनुः भुमू।साथा। मूनी-श्रदाः। खरा मः (माइरविष्यः म-(प्रवामूत्रभानूष ॥ रेमव मर्ब জ-গৎস্তি: পুক্তি: পরিকীর্ত্তিতা া বাস্দেবো হ্নন্তাত্মা কেবলো निर्छाण इतिः॥ भूषानः भूकरः कान उष्धा मनुख्यः। वामूप्तवाः আৰু নিভ্য মেতৎ বিজ্ঞান মুচ্য-তে।। একবেদ• ঠতুষ্ণাদ• চতুর্দ্ধা शुन त्रहूउ:। विटंडर वार्त्रास्तवा श्लो भूमृत्सः इति त्रवायः ॥ इंडि ক্র্মপুরাণে ৪৮ অধ্যায়ঃ॥ বাসুদেবপ্রিযক্ষরী জ্ঞী শভাবরী। তি রাজনির্ঘট: ॥ একৃষ্ণপূষ- । বাস্তবোষা স্ত্রী রাত্রি: । ইতি

কারিণী চ।। वामून्बाः भू जिनविष्मयः। ইভি (२ महन्युः॥ ष्ठि সকলা • ভাতে বৈশ্বী পরমা বাসুভদুঃ পু• একৃষঃ। ইতি শদ্-गाना ॥ वामुबा खी खीमाबः॥ काविनी॥ রাবিঃ॥ ভূমিঃ। ইভি হেমচন্দুঃ॥ वामः खी नार्ह्याः कोवाना। इंड्र गतः ॥ वारमोकः क्ली वामगृहः। यथा। গর্ভাগারে ২পবরকো বাসৌক: भवनात्राका ३७ (इमहन्तुः॥ वाखव॰ क्षी यथार्थज्ड•। यथा। ধর্ম: প্রোজ্বিত কৈতবো হত্র পর-মো নির্মাৎ সরাণা সভা বেদ্যুণ বাস্তব মত্র বস্তু শিবদ• ভাপত্রযো. মূলন। ইত্যাদি জ্রীভাগবতে পু थनकाक् > व्यक्तायः ।। वाखवः भः রমার্থভূত• বন্ত। যদা বাত্তৰ 🖷-(दन वस्ता श्रामा कीवः वस्ताः) শুক্তি माया চ वस्त्रनः कार्येष्ट जगह তৎ সর॰ বস্তেব্ন ততঃ পৃথক্। ইতি ভটীকাষা গ্ৰীধরমানী।। বাস্তবিক ত্রি পরমার্থভূত বস্তা বাস্তব নেব ইত্যৰ্থে বাস্তব শব্দাৎ ষ্ণিক পুত্যবেন নিম্নন্ন ।।

ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥ কিন্তু বাস্তব্য উষা ইতি নার্মদ্ব মিতি সাধুপাঠ: ॥ বাস্তব্য: ক্রি বাসকর্ত্তা । যথা । বসে শুব্যং কর্ত্তরি ণিচ্ন। বসতীতি বাস্তব্য: । ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদী ॥ বাসযোগ্যক্তণা বসতৌ পু॰ ॥ বাস্ত্র লী বাস্ত্রশাক॰ । ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট: ॥

বাস্ত পু• ক্লী গৃহকরণযোগ্যভূমিঃ । उ९ भर्यायः । (वन्य हुः २। ३७) মর: ।। পোত: ৩ বাটী ৪। ইতি জটাধর:।৷ বাটিকা ৫ গৃহপোতক: ७। इंडि भद्रवद्यावनी ॥ वाख कद्रग भूमानामि र्यथा। 🗐 इदिकः বাচ। বাস্ত সংক্ষেপতো বক্ষে। গৃ-হাদৌ বিম্নাশন। ইশান কো-ণাদারভ্য ক্রেকাশীভিপদে যজেৎ ॥ केमात ह मिद्रः भारते ते-र्थां ७ २ १ १ १ नित्न करही । जावान वामरबन्धाको भूत्र गुास विक्-भाष्य ॥ भाभामात्राम पुर्शिषु (पर्वा-वय मार्ट्यं हा मार्डि मञ्जू मुद्रान् वा-ছে তদন্তক ত্রযোদশ।। ঈ**শ কৈ** বাথ পর্জন্যে জয়স্তঃ কলিশাযুধ:। স্র্য্য: সভ্যো ভূশ শৈচৰ আকাশো বায়ুরেব চ।। প্রা চ বিতথভৈচব পৃহক্ষেত্র যমাবৃভৌ। গন্ধরো ভৃষ-

ताबक मृगः निज्यन उथा॥ ही-वादित्का २० मृशीवः भूझन्छा-भगाविभः। अमूद्रः (मय भामि) ह রোগো হহি মৃখ্য এব চাা.ভল্লাটঃ সোম সপৌচ অদিভিক্ত দিভি. ख्या । वहि र्षाविः मात्र जु क-पर मान्या । क्षानाहि हजू-ষোণ সংস্থিতান্ পূজবেদ্ধঃ। আ।-श टेक्टवाय मावित्वो. बर्या कृतु छ-रेथव ह ॥ मरबा नवश्रामा तुमा छ-म्। १ हो ह मभी भगान्। (६वाति का-खद्रात्नजान् भूबीरिंग नामजः मृगु ॥ অৰ্য্যমা সবিভা চৈব বিবস্থান্ বিবৃ-'ধাৰিপঃ। মিৰোথ রাজ্য'ক্ষা চ তথা शृथीधतः कमार॥ जक्षम काभवर-সক্ষ পরিতো বুদ্ধণ: মৃতা:। ই-শানকোণাদারভ্য দুক্তে যো বংশ উচ্যতে ॥ আগ্নেয়কোণাদারভ্য ব'-শো ভবতি দুর্জরঃ। অদিতি° হিম; वष्ठक अयुष्ठक इंग् वय ।। नानिका कात्रिका नाम नकान्नसर्वेगा भूनः । वाख्रुप्तवान् প्रविद्या गृहभू। जान-क्छात्र ॥ मूत्र छाः भूत्र छः कार्याः िम्मार्युगाः वहानमः। क्ष नि-र्गम्पा. (यन भूई उ: मजम् ७१ ॥ গন্ধপুল্লগৃহ• কার্য্য, নৈশান্যা• প উসংযুক্ত। ভাণ্ডাগারঞ্চ কৌবের্য্যা॰

लाक्षागांत्रक वागरव ॥ उपगाम्-যঞ্চ বাৰুণ্যা• বাভায়ন সমন্বিত• া সমিৎ জলেদ্ধনন্তান মাযুধাৰাঞ্চ নৈৰ্থতে ৷৷ অভ্যাগতালয় রম্য भग्रामन मनामूकः । ভোষাগ্ন দীপ সভূত্যৈ যুক্তি দক্ষিণতো ভ (व८ ॥ गृहाख्यानि मर्वानि मजिलः करलीगृरेशः। शक्षवर्रां क अनूरिनः শোভিতানি পুকল্লবেৎ ৷৷ পুাকারণ उद्दि पंग्राट शक्ष्वयः भुगान्उः । এব॰ बिक्षाभूम॰ ऋर्य्याद्यति (क्टान-वरेन यू ७ ।। हजुःबद्दिलाना वास्तः ॥ भुजामोरि मून्डिंजः। मर्थः ठज्-झारा वुका विशना खुर्ग्यानयः॥ क्लं हिवाथ शक्ताम्या खथा (पवाः পুकीर्खिठाः । তেভ্যোপ্ডেयठः मार्का व्यत्रिंशि दिशेषाः मुद्राः ॥ চজ্যপ্তিপদে দেবা ইত্যেব পরি-ক্যভিনঃ। চরকী চ বিদারী চ পু-खना भाभद्राक्रभी ॥ देनानाम्। • তথা বাছে দেবাদ্যা হেতুকাদ্য:। হেত্ক জ্রিপুরাস্তক্ত অগ্নি র্বেভাল-का यमः॥ यशिकिञ्चः कालक्छ कः রালোছেকপাদকঃ। ঈশান্যা• ভী-**मक्**रशाजाल (भुजनायक: 11 चाकाल गरानानी गाएं (क्रवंशाः ना उथा यह । विदाना जिल्ल

দীর্ঘণ রাশিষারন্ত কারহেৎ॥ বসুক্তি ভাগশুদ্ধিঞ্চ শেবাঙ্কাদায় মাদি-শে । পুন গুণিক নিষ্টাভি শক ভাগন্ত ভাজবেৎ ॥ বছেম ওডবে षृक्षः ভारेग क्'व्य राष् । শক্ষণ চতুর্গুণ কৃত্বা নবভি ভাগ হা-ব্লিত।। শেষ মংশং বিজানীযাৎ দে-বলস্য:মত• যথা। অপ্টাভি র্গুণিত• **পिए॰ यडि** र्जिण श्रादिउ॰ ॥ य-ছেবন্ত ভ্বেজ্জীব মরণ ভূত হা-রিতং। বাস্তকোডে গৃহ• সর্য্যাৎ, ন পৃষ্ঠে মানবঃ সদা ॥ বামপার্ম্থেন স্ব পিতি নাত্র কার্য্যা বিচারণা। সি•হ कन्। जुनायाक मात्रः मुख्यम्थाः खत्र ॥ विवक्ष वृन्धिकारो न्यार भूर्व मिक्का शिक्तिं। हाद्र मीर्घार्क বিস্তার• দ্বারাণ্যপ্তৌ মৃতানি চ।। সু-**जान्न रिन्यानीहज्य म्यान म्ब** ज्य गः। भूधश्रीनस्त (त्रोर्फ्न वीर्यायः मः किरा उथा।। वरका १वस महायू व् किः পুএলাভ সূত্পিদে। ধনদ নৃপগী **ডार मर्थम् (क्राणर कंल ॥ न्शर्छी**ः **তি মৃ তাপত্যা অনপত্যঞ্ বৈরিদ** । অর্থদে বার্থহান্যের দোষদ পুঞ মৃত্যুদ ।। দ্বারাণ্যন্তর স জ্ঞানি প্র দ্বারাণি ব্যাহ্ণ। অগ্নিভীতি বঁহ ক্ন্যা খন স্থান কোপদে ।৷ রাজ্ম

কোপদ পূর্বে ফলতো দারী মীরিত। । क्रेमानाको ভবেৎ পূর্বে আগ্রেया-को जुमकिता। रेनर्थ डोको शकिः त्म महोद वाषवहात्नी जू हा खरत्र। অপ্টভাগে কৃতে ভাগে দারাণাঞ্চ कलाकल॰ ॥ अयथ श्रक्त न्राश्वादाः भूर्वाको मार्कुष्वतः। गृहमा मा छ-नः (भाक सेंगान रेहर मान्यविः ॥ প্রিতো বিমুহারী স্যাৎ প্রাসাদস্য গৃহস্য চ। ইত্যুদি গাৰুডে বাস্ত মান লক্ষণ ৪৬ অধ্যক্ষঃ ॥ পুা-जार नक्षण्य भागारमस्य पृष्टेवाः ।। 🗱।। অপিচ। अवर উচু:। পু। ना-म ভवनामीना निद्यम विखतामृ भ। स्र्गारं किन विधातन कण्ठ वास ৰুদান্ত:।। স্ত উবাচ। ভ্গু রত্রি | र्द्धा के कि विश्वकर्या यम ख्या । नातः (मा नग्नकिरेहर विभावाकः भूत-न्दद्रः॥ दुका व्यभादा नन्दीनः (नो নকো গৰ্ম এব চ। বাসুদেবো १ निक দ্ধক্ষ তথা শুক্র বৃহস্পতী।। অপ্তাদ-শৈতে বিখ্যাতা বাস্তশাস্ত্রোপদে-শকা: ৷ সংক্ষেপেণোপদিষ্ট বন্মন (व मर्माक्तिना॥ उपिषानी भूवः क्रांभि वास्त्रभाख भनु बम् । भूता क्षक्रवाद शाद साद्रक्रमा भूनि नः ॥ ननाऐरयरमनिन मनउद्धि

जीवनः। कदानिवहनः उमारः अमुने क्छ उ॰ ममून्य ।। गुममान मिवाका-णे मध्वीशाः वनुकद्राः । **उ**द्या ২দ্ধকানা ক্ষির ম্পিবৎ পতিত ক্ষিতৌ।। তেন তৎসমরে সর্বণ প-তিত যমহীতলে। তথালি তৃষ্টি मगमखर्ज्ञः न जना यना ॥ जना শিবস্য পুরত তথা শকে সুদাকণ । क्याविद्वेख उद्भु भार्कु कग-তা॰ बर॰॥ उंठ: कालन मल्लाक्षी ভৈরব শুস্য চাদরাৎ । বর বৃণীয় ভূদু তে যদভীষ্ঠ তবানধ।৷ তমু-বাচ ভতো ভূত বৈলোক্য গুসন क्रम । ভবামি দেবদেবেশ তথে-ত্যুক্তঞ্চ শুলিনা।। তত স্তৎ ত্রিদিব• সর্থ ভূমগুল মশেষতঃ। মদেহেনা ন্তরীয়ঞ্চ বন্ধান পুশেত জুবি।। ভী-ভ ভীতৈ ন্ততো দেবৈ বুৰ্ব্বাণা বাথ **म्**लिना। দानवामूत त्रःकां छि द्रवः 🕏 ক্ব সমন্তত:। যেন যৰৈব চাক্ৰান্ত• म छोबवां ज्वर भूनः । निवामार সর্বদেবানা• বাস্তু ব্রিভ্যক্তিধীয়তে 🛚 🖠 অবষ্টন্ধেন ভেনাপি বিজ্ঞপ্তা: সর্ব-(एवजा: । भुनीपधुः नुद्राः नार्व . यूगा जि निकली कृषः। जाना नि किः यनाङ्गात्र भवद्वेत भाषामुयः । टला वृक्षाहि छि: (भुक: वास

शक्ष जुरवा विलः।। जाहारता दै-चरत्वास्त नून मियन् ভविष्ठां । বাত্পশননো যজ্ঞ স্বাহারো ভ বিষ্যাক্ত ॥ এব মুক্ত স্ততো জ্ঞ্চ: স বাস্ত রভবত্তদা। বাস্ত যজ্ঞ: মৃত স্তমাৎ ততঃ পুভৃতি শান্তযে ॥ ইতি মাৎস্যে বাস্তভুতো ভবো নাম २२५ व्यथ्रायः १। अ।। जू ७ वेवाह । व्यथा अः अवक्रामि गृहकान विनिर्गर । यथा काल मूं छ छाजा नना ভवन मात्राख्य ॥ हिन्द्व वशिष ম্বাপ্নোতি যো গৃহ• কার্যেলরঃ। বৈশাথে ধন রজানি জৈঙে মৃত্যু ত থৈব চ।। আবাঢ়ে ভূত্য রুত্রানি গদ্ধ-বৰ্জ মবাপুৰা । শাবণে ভৃত্যলা-. ७% शानि जा पुनर उंथा। 🚧 🤋 ं नामा २ पयुष्व विन्तार कार्जिक ধন ধান্যক। মার্গলীর্ষে তথা ভক্ত• পুষে। তক্ষরতো ভয় ॥ লাভঞ .बङ्गा विन्तानिः भाष विनिर्धिः **।** काल्लुल काक्षमः भूमानि उ कानवन् मृष्ठ।। अभिनी द्राहि-नी म्ल मुखद्रावय रेमन्दर। श्वांजी হন্তানুরাধা চ গৃহারন্তে পুশাস্তে ।। আদিত্যভৌম বর্জন্ত সর্বেবারা: শুভাবহাঃ। বজু ব্যায়াত। শ্লেষু वाजीभाजािजश्याः ॥ विषय

গণ্ড পরিষ বর্জ্জণ যোগেষু কার্যেৎ । १४७ रेगव्वर माहित्मु नामार्स • नावित्व गृश्र्डं गृश् भावाख्य । हन्पुरिकादन नक्षा नाः मुख नि-রীক্ষিত ।। ভয়ে। हाराদি কর্ত্তর ম-नाज भित्रक्रिंयर । भागापाय्य 'মেব স্যাৎ কূপ বাপীষু চৈব হি॥ পূৰ্ব• ভূমি• পরীক্ষেত পশ্চাদ্বাস্ত্ত• পুকল্লবেং। শ্বেতা রক্তা তথা পীতা क्या हिद्वानूश्वनः ॥ विश्वारमः म-স্যতে ভূমি রত: কার্য্য পরীক্ষণ। विशापा नधुता बाहा कवाया क्रजि-যুস্য চ্যা কৰাৰ কটুকা ভদ্বৰৈশ্য শূ-দেষ শদ্যতে।রজিমারে তু বৈ গর্ত্তে त्रुनुनिष्ठ उ नर्व जः ॥ घृ उ नाम শরাবস্থ কৃত্বা বর্ত্তি চতৃষ্টবণা জ্বাল-(यर ज्निजीकार्थ न्र्वं उरमर्ब िष्यूथ ॥ मीखा भ्दां मि गृशीयाः हर्गाना मन्नूर्बनः। वाखः नाम्हि-का नाम मीभारं मर्वज्य यः ॥ শুভদ: সর্বর্ণানা প্রাসাদেযু গৃহেযু চ। রক্ষিনাত্র নধো গর্ভণ পরীক্ষ্যণ খাতপ্রণে॥ অধিকে শ্রেষ মাপ্নো-তি ন্যুনে হানি: সমে সম·। হলকৃষ্টে ' १ थ वा (मर्ग मईवीकानि वाशराय ৷৷ ত্রি পঞ্চ সগুরাত্তেণ যত্র রোহ্ ডি

ভান্যলি। জ্যেষাত্তমা কনিষ্ঠা ভূর্ব क्क्रीयज्या मर्जा ॥ शक्ष्यत्यावि करिनः भद्रीकिया ह (महरद्र । এ কাশীতিপদ কৃত্বা রেখাভিঃ কন-क्विज्या भन्हार निष्टिन हानिला९ जूरबनारनाष्ठ जर्बजः। मण श्रवी· यञा द्वर्था मन्ने हित्तां खद्रायञाः ॥ नर्वा वास्त्रविভागिषु विद्धाया नव का नव । এकामीजिभर॰ कृषा वास्त्रवि८ नर्बवास्त्रम् ॥ भन्न्हान् পুরুষেদ্বোণ ক্রি:শং পঞ্চদশৈব তু । দ্বাতি শদ্বাহত: প্র্যা: প্র্যা শ্চান্ত জ্রযোদশা। নামত স্তান্ পু वक्तां इनानि ह निर्वाद्य । वेगानकागानियु जान् भूकरयकः वियानतः ॥ मिश्री हिवाथ शर्जान्। बरुः कलिणागूथः । স्र्यं जरुो ज्न रेक्टव जाकात्मा वायु (द्रव **ट** ॥ 🛚 পুষা চ বিভথ কৈব গৃহক্ষত যমা-बूटी। नक्तर्दा ज्क्द्राकम् मृगः পিতৃগণ স্তথা।। দৌবারিকো १० जुगीवः नुष्ठमस्या कवाधिनः। अज् র:শেষ পাপৌ চরোগো হহি মুখ্য এব চ।। ভল্লাটঃসোম সংপ্রিচ অ দিতিশ্চ দিভি স্তথা। বহি দ্বাত্রিংশ-(राउ ज् उम्स **मजूतः मृ**ग्।। के**मा**-नारि ठञ्डाण माञ्चान भूकारा

দ্মথা। খাপ শৈবাথ সাবিত্রো ब-(या जुनू खरेषव ह ॥ मर्था नवंशामा বুক্ষা তস্যাঞ্চে সমীপগান্। সাধ্যা रेनकास्त्रान् किर्जाट शूर्वाम्यान् नामः खः मृतु ।। व्यर्गमा मृत्जा हिन विद-त्रान् विवृक्षाविशः। भित्वा १० त्राक-যক্ষা চ তথা পৃথীপর: মৃত: ।। অ- े ষ্টন স্থাপবৎসস্ত পরিতো বুন্ধণঃ মৃতাঃ৷ আপ কৈবাপবৎসক্ষ পর্জ্য त्ति। **१**ति मिंडि खथा।। भिक्तिनाक्ष বর্গোষ মেব॰ কোনেম্বশেষ্তঃ। ড॰ মধ্যে তু বহি বি•শৎ দ্বিপদা ন্তে তু সর্বত:।। অর্য্যমা চ বিবৰাংক মিত্রঃ भृथीभत्र खथा। वृक्षनः भतिरभो निक्कू विभवा एउ जू मर्बुछः।। 🗱। वः मानि-, मानीः वक्कामि अज्निम म्यक् म्यः ক্।বাযু•যাবত্তথারোগাৎ পিতৃভ্যঃ निथिन॰ भूनः ॥ मूच्याक्त्न मर्था-**(** वादार विजय गावार कु। जूती-বাদদিতি৽ যাবৎ ভূগোঃ পর্জন্য মে-বঁচ ৷৷ এতে বংশাঃ সমাখ্যাতাঃ কৃচি-দুর্জ্ব এব চ। এতেবাণ যস্ত সম্পা-**७: भर• मध्यः ममञ्जः।। मर्घा रेह-**-ভৎ সমাধ্যাত ত্রিশ্লাকোণগঞ্চ य८ । रुखन्यात्म जू वर्ज्यानि जूना विधियु नर्बरा ॥ कीलाहिः छानचा-তাनि वर्द्धारायाञ्चला नदः। अर्दब

वास निर्फिष्ठः भिकृरिवर्षानदायकः॥ মুর্জন্যগ্রি: সমাবিষ্টো মুথে চাপ: স माश्विः । नृथीयता २र्गमा हिन **उत्या खावनिविधि** ।। वक्कः इत्व **हाभवर्भः भृक्षनीयः जना वृदेशः ।** (नवर्षा मिंडि शब्द्धंत्र) (भाव १ हि-তি জযন্তকৌ ম সর্পেন্দু। বংশ সংস্থো ह भू बनीरयो भुयञ्जलः। मञ्हातागा-**म्**य उद्यवास्त्राः **११३ व ११३** व ११ ক্দুক্ষ রাজ্যক্ষা চ বামহত্তে সমা-স্থিতৌ। সাবিত্র: সবিতা তদ্বন্ধন্ত• मिक्किण माणिएलो।। विवसानथ मि-ত্রক জঠরে সংব্যবস্থিতী। পুষা চ পাপ হল্পা চ হস্তবো মণিবন্ধনে ॥ ভূথৈবাসু**র সোমে। চ বানপার্থে** ।। ন্দাহিতৌ। পার্ষে**ত দক্ষিণে ত** चिवि ३थः मग्रक्क उ: ॥ ऐर्सा २र्गु-स्पूली (ऋरंगे जात्वा र्गक्रई भुञ्ज को बहुरया ज्रंध मृग्रीरवी दिक्छो (कोवाजिरका मृगः॥ कय भरको उथा মেট্রে পাদযো: পিতর তথা। মধ্যৈ नवशासा बुक्ता इत्रय म जु श्रूकारक ॥ . व्युःविश्वेशास्त्र वास्तः भागापः वृक्षना মৃত:। বুন্ধা চত্মদ ন্তৰ কোণেবৃদ্ধ-পদা স্ততঃ ৷৷ বহিষ্কোণে ভূ চাঞ্চৌ ভূ সার্ভা শ্চোভ্য সংস্থিতা:। বিংশ **তि** र्षिणमा रेफवा॰ ठकुःदक्षिणाम

म्वाः॥ भा गृशत्यु ठुक्ष्विः याः ম্যক্ষে যত্ৰ জায়তে। শল্যন্ত্ৰপন্যেন্ত। ब शुभारि ख्या १शि या।। मण-ল্যু: ভবদ: তমাদশল্য: শুভদাযক: । शैनाधिकाक जावा छ नर्द्रथा जु विवर्क्करंग्य ॥ नगत गुाम (एए पृ नर्व विव ' भुक्त्न (यर । ठजुः भानः विभावस विभाव किकावक ॥ নামত স্তানি বক্ষ্যামি স্বৰূপেণ দ্বি জোত্তমা:। ইতি মাৎস্যে একাশী-তিপদবাস্ত নির্ণযো নাম্থ্র অধ্যা-য: ।। 🗱 ।। সূত উবাচ । চতু: শাল॰ পুৰক্ষ্যামি শ্ৰপানামত তথা৷ চতঃ-भाल वय बादि द्रिनिरन्तः अर्दछामू-থ ।। নামা তৎ সর্বতোভদু শুভ रिव नृभानाय। भिक्तिमात्रकीनल নন্দ্যাবৰ্ত্ত পুচক্ষ্যতে।। দক্ষিণদ্বার-शीन अपूर्व मान मूनाश्उ । भूर्व দ্বারবিহানন্তং স্বস্তিক নাম বিশু-ত ।। কৃচক চোত্তরদ্বারবিহীন তৎ भूठकारा भोगाना वि হীনন্ত ত্রিশাল প্ন্যকঞ্চ তৎ ॥ किमवृष्किकद्रः मृगाः वल्शू अ कलः भुरः। भावया भूत्रंया श्रीनः मूक्कव মিতি বিশুকে।। ধন্য যশস্য নাযু-वाः (नाक ताइ विनामन । हुन्नी जु यान।या श्रीतः विभानः भानया ज् यर ॥ जलक्ष्यक्तर नूना अईवाधि ख्यावरः । शीनः शिक्त्या यबु भक्षपुः नाम ७८ भूनः ॥ मि**ब** वक्रू मुडान् इष्टि खथा मर्ल खरावइ॰ । যান্যা পরাভ্যা শালাভ্যা ধন খান্য ফলপুদ ।। ক্ষেম বৃদ্ধিকর । নুণা॰ তথা পুএফলপুদ॰। यम॰ भूर्याक विख्डिय शिकासाखन भावा कः॥ त्राजानि चयरः नृगाः स्वक्रयः कत्रक ७८ । উদক্ शूर्वि जु भारतः দ্বে দণ্ডাখ্যে যত্র তন্ডবেৎ।। অকা লন্তু । ভবদ পরচক্রভবাবহ । ধ-ন্যাখ্য যাম প্রভ্যা শালাভ্যা यिष्णभानकः ॥ उहञ्जलयमः नृगा পরাভব ভয়াবহ। চ্ল্লী পূর্বাপ রাভ্যান্ত সা ভবেৎ মৃত্যুস্চনী।। বধ্ বদ্ধায় শস্ত্রাণা মনেকভয়কারক• । কাচ মুত্তর্বাম্যাভ্যা• শালাভ্যা• ख्यम• नृगा• ।। मिक्षार्थ वर्ड्डा j• व-र्क्जानि विभागानि जना वृर्देशः ॥ 🕬। অথাত: সংশুদ্ধক্যানি ভবন পৃথি-বীপতে:।পঞ্পুকারণ তৎ পুোক্ত মুত্তমাদি বিভেদত:।। অষ্টোত্তর• হন্তশত বিস্তার শ্চোত্তমো মত:। চত্ত্বন্যে বিভারে৷ হীযতে চাই-**ভि: क्रेंद्र: 11 हर्ज्याः नाधिकः रे**म्यंर পঞ্ছপি নিগদ্যতে। যুবরাজস্য

বক্ষ্যামি তথা ভবন পঞ্চক ৷৷ বস্তি: **বিদ্তু স্তথাশীতি হী যতে তত্ৰ বিস্ত-**द्रार्व बार्षिक रिमर्घा नथः স্থপি নিগদ্যতে !৷ 🗱 ৷৷ সেনাপতে: পুবক্ষ্যামি সদা ভবনপঞ্কণা চতুঃ **বঙ্কি বিন্তারাৎ ষ**দ্ভি: ষড়িস্ত হী-या ।। भक्षाया उत्र रिम्ध्य वड्डा-(गनाधिक • ज्यर । मुखिना मथ বক্ষ্যামি তথা ভবন পঞ্চ ৷৷ চতু শ্চতুর্ভি হী'না স্যাৎকরষষ্টি: পুবি-खात्र । अक्षा श्मना चिकः रेन्छ्र भ-क्षत्रि निगम्राउ ॥ 🛊 ॥ जामहामा-ত্য লোকানা বক্ষ্যে ভবন পঞ্চক ৷ চত্বারি শত্তথাষ্টো.চ চতুর্ভিছী যতে कमार ॥ ठजुर्थाः नाधिकः रेमर्घाः न-ঞ্ষেতেষু শস্যতে। # । শিল্পনা• क्षृकीनाक रिम्पानाः गृह शक्षकः॥ অষ্টাবি•শৎ করাণান্ত দ্বিহীনা• বি-স্তরেণ তৎ। দ্বিশুণ দৈর্ঘ্য মেবোক্ত• মধ্যমেশ্বেব মেব ভু।াঞ্চা দ্তকর্মান্তি-কাদীনা বক্ষ্যে ভবন গঞ্চ চা চতু-र्थाः नाविकः रेमर्घाः विखाता घार-শৈব তু ॥ অধ্যৰ্ক্ত করছানিঃ স্যাৎ বিস্তারাৎ পঞ্চসু ক্রমাৎ।#।দৈবক্ত खकरेवम्यानाः जजानात्र भूरत्रायमाः ॥ তেবা মপি পুৰক্যামি সদা ভবন পঞ্ক । চত্তারি শচু বিস্তারাচতু

ভিছীয়তে ক্রমাৎ ॥ পঞ্জেতেযু দৈৰ্ঘ্যঞ্চ বভাগেনাধিক• ভবেৎ। 🟶 । চতুর্বর্ণস্য বক্ষ্যামি সামান্য গৃহপ-क्षकं ॥ द्वाजिः भकः कद्रागास हजू र्ভि ही या क्यार । आया एमा-फि**ञि পর•** नून मन्डरादमायिना• ॥ দ্শাংশনাপ্তভাগেন ত্রিভাগেণাথ পাদিকণ। অধিক দৈর্ঘ্য মিভ্যাহ ব্ৰান্ধণাদে: পুশস্যতে ৷৷ সেনাপতে र्न्भग्राभि गृहरेम्रादाखाद्रग जु । নৃপকাসগৃহ• কার্য্য ভাগোগার স্তথৈব চ।। সেনাপতে গৃহস্যাপি চাতুর্ণস্য চান্তর । বাসকোব গৃহণ कार्याः ब्राजन्राकार्य नर्वना ॥ अख्य পুভবাণাঞ্চ স্থপিতু দূর মিব্যতে। ख्या इस भाजामदीक् गमिज वन বাসিনা ।। সেনাপতে নৃপিস্যাপি সগুত্যা সহিতেবিতে। চতুর্দশ হ-তে व्यारम भागा न्यामः भुकी खिंठः ৷৷ পঞ্জিংশজ্তে ত্যিন্ অনিনং: সমুদাহতঃ। তথা যট্তি শদ্ভতাতু সপ্তাঙ্গুল সমন্বিত:॥ বিপুষ্য মহতী माना नं रेहर्यंs[,] श्रद्धां खर्द्धाः मणात्रुवाधिका उद्द क्ववियम्। বিধীয়তে ৷৷ পঞ্জি:শং করা বৈ-(म) ६ळूलानि ब्रायाम्म । जाद करेत्रल म् मुना गुजा नक्षम्माक्रेतः।

।। শালাযার ত্রিভাগেণ যস্যাগ্রে বীথিকা ভবেৎ। সোফীশ নাম তদ্বাস্ত্র পশ্চাদ্বাধ্যে ম্রবেশ। পা र्थाया वी'थिका यक मावश्चेस छन्छा-उ । नमडावीथिका यब नृङ्खिः **उ**िरहाह्य ।। मुडर मर्व (मंडर नहार हाजूर्रभंद्र कर्जुर्विक् । विख-রাৎ ষোডশো ভাগ তথা হন্ত চ-তুষ্ঠব ।। পুথমো ভূমিকো ছাব উপ-तिष्ठा**८ भूशेया । द्वारमारमन** नर्वामू ज्यिकाम् उत्थाह्यः ॥ ११-ক্টেংকে ভবেন্ডিভি: বোডশাংশেন विखद्राट । मानविन विकन्नः जाऽ তথা মৃন্মৰ ভিত্তিকে ৷৷ পৰ্ত্তমানেন মানন্ত সৰ্ব বান্ত্ৰু শস্যতে। গৃহবা-नम् भक्षामम्हारम् जि द्रकृतिः॥ সংযুতো দ্বার নিষ্কম্যো দ্বিগুণশ্চো-हुर्या ভবে८। द्वात्रमाथामु वाङ्बाऽ मु हु । य॰ कत्रमिष्टिः ॥ व्यक्तिः সর্ব বাস্ত্রাণ পৃথত্বণ শস্যতে বুধৈ:। উদুম্বরোত্তরাঙ্গে চক্রদর্জার্জ পুরি-खरेंद्रः॥ इंडिमार्थाम् वास्विकाम् **গৃহ মান নি**ৰ্ণয নাম ২২৮ অধ্যাযঃ ।। #।। সূত উবাচ। অথাতঃ সণপুৰ-क्ष्णामि उस्मान विनिर्गयः। कृष्। स ख्वताह् । य॰ जना जलखन वृक्षः ॥ वानी छाउ॰ भृष्युः मात्राप्ता नव-

শুনি: সহ। কচক শচতুরসু: স্যাদ-**ঠা শো** বজু উচ্যতে ॥ দ্বিবজু: বো-ডশাসুস্ত দ্বাদশাসু: পুলীনক:। মধ্য পুদেশে য: স্তস্তো বৃত্ত ইতি মৃত:।। এতে পঞ্ মহান্তম্ভা: পু-भराः नर्बरासम् । भग्नवल्ली वजा-কাৰ্য্য পঞ্চৰ্শন ৰূপিতা ॥ শুস্তুস্য নৰ্বমাংশেন পদাসম্যোত্তরাণি চা স্তম্ভবুল্যা তুলা পুোক্তা হীনা শ্চো-পতুলা ভত: ॥ কিভাগেণেহ সর্বক **চ**जुर्जारांग वा श्रृतः। श्रीनः श्रीनः তুর্থা শান্তথা সর্বাস্ ভূমিয়া বাস-शिश्वान मर्खियाः भुरताम प्रकारान তৃ। 🛊। দারাণি তু পুবক্ষ্যামি পুশ-खानीश जानि जा। भूर्विशनमुः **अ**यस ঞ্ দার• সর্বত্র শস্যতে। যাম্যঞ্ বি-**उथरिक्ट मिक्कान विमृ ब्र्याः ॥ भ**न শ্চিমে পুস্তবন্ধ বাৰণক পুশস্য-তে। উত্তরেণ ত্ ভল্লাট সৌম্যঞ্ मुजर जिल्ला उथा वास्त्र मर्बन (वक्षः चात्रमः वब्द्धः (यूरः । चात्रः जु রথ্যয়া বিজে ভবে**ৎ সর্বপ্রলক্ষয:।।** ভৰণা বোষ বাহুল্য শোকঃ পঞ্চে न জাযতে। অগমারো ভবেদ্ন॰ क्नात्रस्य मर्बना॥ वाषा भुभूवान न महार कीलनाग्निंख सुरवर । বিনাশো দেবতাবিদ্ধে শুম্ভেন জ্রী-

. হৃতো ভবেৎ ॥ গৃহভভূ বিবাশঃ म्याद गृह्म ह गृह्म कृष्ठ । व्यापन ধ্যা বন্ধরৈ রিছে গৃছিণী বন্ধনম্ভবেৎ ॥ उथा नज्जन्यः विम्राम्हाक्त्रा গৃহেণ তু। উট্রায দ্বিতণা ভূমি। ভ্যক্তা বেধো ন বিদ্যুতে॥ ৰয় মুদ্রা-টিতে দ্বারে উন্মাদো গৃহমেথিনা । यर्क शिहिए विन्त्रार जनगण विष्क्रभाशामानाशिक त्राज्ञख्य भी-চে ভক্ষরতো ভব-। দ্বারোপরি চ य-দ্বার• তদন্তক মুখ• মৃত•।। আধান• मध्राप्तान जु व्यविका यम् विखनः । वज्रुष्ठ मक्षे मस्या माना ज्रु বিনাশনা। তথান্যপীডিত দ্বারণ ব-ङ्गायकत ख्राय**ः। गृन**द्यातः **७था**-ন্যন্ত নাধিক শোভন দ্রবে**ং ॥ ঈস্ত** শ্ৰীপৰ্ণি বল্লীভি মূলদারস্ত শোভ-(य८। প্রবেচাপি ভলিভ্যু বিধানা ठाक्रटाररेकः॥ 🗱॥ ভবনস্য वर्धः পূর্বে দিখ্যাগে সার্বকালিক:।উডুম্বর खथा याम्। वाक्ष मिश्रवः मूजः॥ প্লক ক্ষোত্তরতো খন্যে বিপরীত खुनिषाय। कणकी क्षीत्रवृक्षक जा-नमः नक्ता क्यः॥ ७व॰ श्वि॰ পুজাरानि वर्षेष क्रमणः महा। न हिन्त्राष्ट्रि छानन्यानस्त सान-(ए८ मूजान्॥ भूबाशामाक वक्रन

भगी छिलक हम्भकान्। माफिगी निश्ननी मुक्का उथा अमूम मखन ।। ক্ষ্মীর প্গপনস জমকেওকীভি জা তী সরোল শতপত্রিক মল্লিকাভি: । यमात्रिकन करनीरन भारेना छ যুক্তি তদত্র ভবন শূর মাতনোতি **৷৷ ইতি মাৎস্যে বাস্তবিদ্যাসুবেধপ** विवर्द्ध (ना नाम २२**৯ जव**रायः ॥#॥ সূত্র উবাচ। উদগাদিপুর• বাস্তু স मानिषद्रम उथा। भद्रीका भूर्वन क्र्यंत्र खाद्याहार विवक्ताः ॥ न (हर धूर्ड मिठिय हेजुद्राभाः मभीभाउः । कार्र्यराज्यन शुाख्डा मूःथ माक ॥ ख्य॰ युडः ।। खुन्ना शुर्विमा कृष् स्रार्मार्श्वः मुजः। मृष्ठः। भृष्ठज्यस नव्यावर्सः भूगम्याउ ॥ অপসব্যোবিনাশায দক্ষিণে শীর্ণক खथा। मईकाम कला नूनाः मञ्जूर्ता नाम वामजः॥ এवः भुविण मालाः का राज्ञन गृह मात्राख्ट । # । व्यथ नवट मद मूर्व मूख नक्षा।। রল্লোপরি শিলা কৃত্বা সর্ববীজস-मित्र डा॰ । हर्ज्ड वृश्चिरे छन्छ । व खालकात श्राह्म । भूलावतथतः শিল্পী সহিতে৷ বেদপারগৈ: ৷ স্থা-निड विनामि उद्द गदी वि সম্বিত ।। নানাক্ত ফলোপেত

বস্ত্রভাষ্ল সংযুত । বুক্ক ঘোষেণ वारमुन भी उसक्त निष्ठिनः ॥ भा-যস ভোজযে ছিপুান্ হোনস্ত মধু-नर्भिना। वाखाम्माञ भुजिकानी हि মস্ৰেণানেন সৰ্বদা৷৷ সূত্ৰপাতে তথা कार्ये (नव॰ खासार्य भूनः। हात्र वस्ताह्रय उद्य भुरवन जगरय उथा ।। वाख्रभागात उद्दर वास यक्तस नक्षा विनात जुबनाउ: जाना-্রেযে স্তম্ভারাপণ ।। পুদক্ষিণঞ্চ জ-बी ज वात्छाः भरवित्वथन । ज-क्त नी मधाना हिन उथा ऋ श्रेस प्रकि-ণে।। পুবাল রত্ন কনক ফল পিষ্ট কৃতোদক । সর্বাস্ত বিভাগেষু শস্ত স্পদ্বিলেখনে।। **ন ভম।**ক্লার কাষ্টেন ন শস্ত্ৰ নথ চৰ্ঘভিঃ৷ন চ সা-স্থিকপালেন কুচিদ্বান্ত পুলেখ্যেৎ ।। এভি বিলৈখিত ক্র্য্যাৎ দুঃখ (भाकाभयानिकः। यहा गृष्ट्युत्वनः म्याहिन्नी उर्खाभरनथर्य ॥ उग्र স্তাদিকে তদ্বৎ শ্ভাশভ ফলোদ-য ৷ াঞ্চা আদিত্যাভিমূখ রৌতি শ; জনঃ পক্ষ খদি ii তৃল্যকাল স্পূ-লেদক গৃহভরু: সমাআন:। বাস্তু-त्क जिल्लानीयामत्रमानाः खरणुरः ॥ শঙ্কনানন্তর• যত্র হস্ত্যখ্যখাপদ-खुरवर । जनक अखुव[,] विह्याखब

भनाः विष्ठकाः ॥ भुनार्यत्रभाग मृत्व जुष्रागानाय विनिद्धाल। जब मनाः विकानीयाद श्रद्धाल ह जित्रत् ॥ यहीमार्छ १० निशास्त्रभ्रद्धा द्वोजि वायमः । यन छब विकानीयानस्य वा खामु विद्धित् ॥ मृबह्दन ज्वम् जुऽ र्याचिः कील द्राम्यूर्थ। ज्ञादन-यू ज्रामानः कनात्वयु ह मञ्जूनः ॥ कष्ठभावा ह कानीयाद मुःक्वाः

यु वास्त्रिदः । ग्रज्जुं ग्रम्। পি বিনাশ: শিল্প সমুমে॥ ভয় সানে চ্যুতে হৃত্যে শিরোরোগণ বি-निर्फिल्ट । इडाभशाद मर्बम्। इतम्यानि क्या ज्य ॥ मृजुः স্থানচুগতে স্বস্তে ভণ্নে বন্ধ বিদু-ब्र्थाः। कत्रमःथ्या विनारण जू नानः गृहेशा विंदूः ॥ वीद्भोवि विशेष जू जूखाजा जय माहिलें । भागकित्व विनामा साम्र ह्या विदिनास्य ॥ ७७: भुम्कितनान्रः ब्राप्त उम्र विष्कृतः। यमापुर-कद्र नृगा याजिजान् भूमकि ग।। **त्रकाः म**दी ७ राज्ञन खाञ्चाभपुत " नानिनी । उथा कलवजी भाशा खस्त्राभित्र निर्वमायर ॥ भुग्छिनक् श्लेषन कार्याः विमूथस्य न कात्रायः। उम्रचा ज्यनमाणि बातमा सग्ह

ख्या ॥ विद्यार जननामः न्यार नह मञ्जलिं मण्डः। यकि मञ्जलिं याज्ञः अर्विक्क विवर्षाय्या भूर्वि वर्षि उ॰ वाञ्च व्यर्गोरिवज्ञानि देव जना। मकि-ণে বৰ্জি ড॰ বান্ত মৃত্যবে স্যান্স শ-यः ॥ भभ्हाकृष्वस यदास उन्रथक्य कात्रकः। वद्यायितः उथा (मोटा) বহুসন্তাপকারক ।। আগ্রেষে যুত্র वृक्तिः म्याखर्श्न ভयर सुरव् । व-क्षिं उ॰ द्राक्तरम (कार्ण निम्क्यक्रतः ভবেৎ ৷৷ বৰ্জাপিতস্ত বাযব্যে বাত-व्याधि भुरकाभक्ट। देगात जु भु-बार्शन वांखो नश्कांख महा।। 🗱 🚶 ইশানে দেবভাগার তথা শান্তি-गृरु ज्व । भरानमः ज्यादार ७८ भार्षि हा खद्र क्षा ॥ गृह्मा **शक्रतः मर्बः निर्काल ज्ञाश**रर ह्याः। বন্ধস্থান বহি: স্বৰ্য্যাৎ স্থান মণ্ডপ भित ह ।। धन धानुष्क वायरवर कर्या-শালা ততো বহিঃ। এবমাস্ত নি-(वण: म्राम्ग्रुड्डू: म्डावर:॥ इंडि माट्सा वास्तिका गृहिन-र्गरा नाम २०० व्यथायः ॥ 🗱 ॥ मूठ উवाह। व्यथा**ः मः भ्**वक्रा-মি দার্বাহরণ মুক্তম॰। ধনিষ্ঠা পঁ-ঞ্চক ভ্যক্ত্বা বিষ্ট্যাদিক নতঃ শ**র**ণ ॥ ७७: माष्ट्रभाद्राक्तिके दिन याः

शासनः वृक्षः। भूषनः विन भूजाञ्ज क्यार वृक्षाय मर्बरा॥ भूरबाखरतन পতিত গৃহে দাক পুশস্যতে। অ-न्था न भू छ॰ विम्यान्याम्याभन्ननि-भाउत्न ॥ कीववृष्कास्त्रव माक न गृष्ट् विनिर्यण्ययः । कृजाविवाजः विरुरेग द्रिनानन शीर्फंड ।। गडा-বভগ্নঞ্চ তথা বিদ্যুদ্মির্ঘাত পীডিত• । वार्षमूद्रः उथा माक जग्नमूद्रः उ-रिथव 'ठ n रेठ छ। (एवानार्या ८ शवः नरीमक्शक ख्या। न्यामान क्ष-निवाय उजागारि नमूक्तव ॥ वर्काः (यद मर्बधा माक यमी हि विभूतार শ্রিষ । তথা কণ্টকিনো বৃক্ষাদীপ निम्न विजीवकान्।। (सम्प्रावकान्वः न उक्तं वर्द्धः १८ गृष्ट कर्या । ज्ञान भाक मधुक मर्ज भानाः मुजावहाः ॥ हन्त्ने भनमः धन्। मुद्रमाक इदिमुका। घा छा । । । । वा क्यां विकि दी खदन गूछ।। বহুভিঃ কারিড হুমাদনেক ভুযুদ ভবে । এ किक भिष्म भा धन्। গ্ৰিপণ ভিন্দুকী ভথা।। এতা না न्यमगायुका कनाहिहु छकाद्रिकाः। र्जी नत्नः भवम उद्यू अंद्रलाब्जू न भ-দ্মকাঃ ॥ এ:ত নান্য সমাযক্তা বা चकार्या मूजभूमाः । एक हत्म म

श्लीट लाधाः विद्यादिहक्षाः ।। মাঞ্জিষ্ঠ বর্ণে ভেকঃ স্যাৎ নীলে जर्भ विनिर्फिल्ट । अक्ल जत्रहे॰ विर्ाट मुकाल मूक माहित्यर ॥ কপিলে মুবিকা• বিদ্যাৎ থড়াভে জ-नमानित्नर। अविषय जगर्जुङ र-र्क्कारवासकर्याना। भृतं हिन्नसुगृशी ग्राट निमित्तः भन्नतेः भूरेजः। 🛊 । ব্যাসেন গুণিতে দৈর্ঘেণ্ট্রভিবৈ হতে তথা।। বছেষ নাৰত বিদ্যালষ্টভেদ বদানি বঃ।ধুজো ধ্মশ্চ সিংহণ্চ খা व्यः धत এव ह ॥ इन्डी श्राह्म क न्द्री-म्याः क्रिल्या ख्रुडामी। धृतः मर्स-মুখে৷ ধন্য: পুত্যগ্দারে: বিশেষতঃ ॥ উদ্মুখো ভবেৎ সি: হু: পু।জুনখা वृष्या ভবে । मिक्क्गा निमृत्या रही मथिंड: म उदाश्वः॥ এकन ধ্বৰ উদিষ্টে ব্ৰিভি: সি·হ উদাহ্নতঃ । পঞ্চতি ব্ৰভ: প্ৰোক্তো বিকে। गर्गः ख वर्ष्क् (ष्ट II **उत्मवाईस्न** क्षा विम्यामानिः विष्काः। मध বিংশন্জূতে ভাগে ঋক্ষণ বিদ্যাধি **ठक्रनः ॥ यहे** डिं**बिउ क्**क् ব্যাছ্**ষ• স** ব্যায়ে মতঃ ৷ ব্যায়াৰিক• ন স্বর্গ তি যতো দোষকর স্তবেৎ॥ আয়াধিকে ভবেছান্তি বিভ্যাহ ভ গ্ৰান্ হ্রি:। ক্রাগুতো ছিজবরা

नथ भूर्वसञ्च रदाक्र जागुरव भूञ्च ফলোপশোভ। দত্বা হিরণ্য বস-নানি তথা দ্বিজেভ্যো নাক্ল্য শা-ন্তি নিল্যায় গৃহ• বিশেষ্ট ।। গৃহ্যোক্ত शामविधिना विलक्स वर्गाट भा-जार वास भगत ह विदि र्य উक्तः। अष्ठर्भाष्ट विवदतानथ **उक्तः (छा**-क्षित्रः भूज्ञाचत्रम छ्वनः श्रुविष्मर अधूम• ॥ इंडि मा<्भा वास्त वि म्रानुकीर्खनः नमाक्षः २०) व्यथ्रायः ।। 🗱 ।। व्यन्धह । व्यथ वास्त्र युक्तिः । **७** इ ज्ञानिर्वयः । नही भ्यमान रेननाना॰ वनम्य निकरि उथा। न वास्त्र कर्म बही ज न हन्द्र नगदास्रयाः ।। 🗱।। তত্র निष्ट्निर्गयः। রাক্ষসানিল বহুীনা॰ খনস্য দিশি বেশ্মনঃ। না-त्रञ्च॰ कात्ररय <u>म</u>ाजा भी क्रम् मार क्र-यभुनः॥ उथारि। (ভागः कीर्डि র্থন ব্লেগঃ স্থিরতা চ ভয় ক্ষয়: । দাহ ইভেগ্ৰ কথিতো দিশি বাস্ত कला ख्वः ॥ (ভারে চ। यहाः । वा যতে রাজা তস্য লগ্নস্য যঃ পতিঃ। या पिक् उम्र नृश खम्राः वाख्वाद्व सुः भिरता काउम् ज्नाउः। ज्ञाः বিপতি কাষা দক্ষিণস্যা মপি বাস্ত नंदुवाजीजि॥ शदामद्रसः। रुप्तमाः

জনিতো রাজা বাস্তু স্তম্ভস্ত তদিশো । এতেৰ সুৰ্য্যাদি জনিতস্য নৃপতেঃ भ्वां कि किकू वाख करा । एउन শুক্র দশাযা ব্যাতস্যার্থ্যে মপি ন मूर्व । 🖘।। व्यथ लक्ष्म । वास म्-र्याच्यशिनानः नमः नृत्रिक मृखिकः । शुंख्यक् श्रवन त्रमा त्रमा व्यान भाषा छ ।। बन्दी फीइ: क्राया-ভীতি র্ধননাশো হভ্যশূন্যতা। স-ম্পদ্ধি রিভি প্রেকি প্রাদিক স ভा॰ क**ल॰।। उथाहि** প্লবন মন্য<। জন্মলণ্নেন দিক্ পশ্চাৎ ব্লাক্তাণ বা-স্তপ্লবো মত:। এতেন সূর্য্যাধিপতি ज्वावाय बाउम्। नृश्राः म्र्राः-विशादः भूवंगाः भकार भक्ति প্লবোপি ন দুষ্যতি॥ অন্যে তু। यদ्र-শালনিভো রাজা ভদিশোগু প্লবো মতঃ। এতেন গুৰু দশালাত্স্য নৃ-পতে: দক্ষিণ প্লবোপি ন দুব্যতি॥ व्यन् व जू। तुक्त कविष विदे मृष्टुः भूर्वाि दिभ्यूा क्या । वास क्ष-বন মিছন্তি নিজ সম্পত্তি হেতবে ।। नीजिणाख ह। वास कर्म नृशः घ-र्य्याहलवरेहदिशा निष्ण । नीर्घा वा চতুরসা বা বাস্তভ্নি শহীক্ষিতা ।। এতথা লক্ষণ তদ্বৎ ফলক নগরে यथा। #। जय मानः। ब्राह्मकात्त्रः

न मृপতि वीखाबन्धः नमाहाद्ररः । জবো ভদ্ব: সূথণ দু:খণ প্রীতি ভী ভি ক্ষয় হিরংনাইত্যঙৌ বাস্ত না-भानि ब्राह्मकारे ब्रनुक्रमार । ज-मुख जू। बद्मलान महीजब् पंथरा রম্ভ এব হৈ। রামকাথেস্ত ভাবন্ডি र्वास सर्यामसी गिजिः ॥ मूरणी-হুন্দ সংখ্যেন রাজ পত্তেন ভূপতে: १ वास कर्य जमाद्रास्त्रा धन धाना करशुरः ॥ এख्या ज्ञान भूद्रवह्या-খ্যান । রাজছ্পেণ জ্ঞাপি বাস্ত পত্তন নিষ্যতে। তস্যাপি পূর্বক্মা-ত্ৰ মিতি ভাগুৰি ভাবিত ।।#॥ অপ দোৰ গুণী। পরনির্মিত বাস্তাছে। ন ভিষ্ঠতি চির্ন্ন নূপ:। ন সূথায় ন ধুর্মায় ভক্তস্য ভূবি কাষতে ॥ অন্য-ত্রাপি। রাজান্যবীর্য্য পুত্যাশী পর বাস্তক্তছিতি:। ন সুথাব ভবে मृगाः यथा भन्नगृष्ट् भुटः ॥ यः सः निर्मित वाखरहा निकल्यामि सः युउ:। विठाबि उभूद्धा बाबा म विद्रः স্থনশ্নুতে। অন্তাপি। রাজা শ্ববাহুবীৰ্য্যাট্যে নিজ নিৰ্মিত বাস্ত-ভাক্। স চিরু তনুতে সৌখ্য ৰগৃহ-(क्) गुर्न यथा।। #।। यथ काल:। রর্ষান্ত ২ভুগদিতে শুক্রে কেন্দে সূর खातो मूर्छ। वास्त्रम्यं मनात्रस्र

भूक हम्मुर्क ज्ञित्व ॥ शुरुग्की रः সময় কর্ব্য ভত্ত বৈ শুভে। বাস্তা-त्रञ्चः कार्यः भुड मण्यस्य कामिमा রাজ্ঞা।।ইতি ৰাস্ত্ যুক্তৌ বাস্ত্দেশঃ ॥ अ। व्यत्रवाः यथा। वनाक् वाकुः ब्रुवाः। बामि शेख फजुर्जिः न्तराः দ্বও তেনৈব মাপবেং।ক্লেমো ভ-यक्रा ७वा: (भाककृषिक्यः भूतिः ।। व नक्ट भाभकाती ह विकाती स्मा**ड्यः निदः। ज्ञानः कामा**रा थ्या (धारा) धनरत ख्या ॥ धनरः मूथक्ष्रि वाष्ट्रे। श्ट्रीम्म कीर्ख-ভাঃ। ভদ্যথা। আযাম পরিণাহা-ভ্যাণযো হঙ্কপিণ্ডো হভিদাযতে ৷ উনবি শতি হৃতে ভাগে শেষেণৈতা যথা ক্রমণ।। ক্ষেমে সর্বার্থ সংসি ፍ র্ভ্যকারী ভযক্ষরঃ। ভবের ভোগণ পুসৰতে শোককৃদ্বন্ধু নাশন: ৷৷ ৰি-बयः अक्छ वृक्षिः मूहिः मर्वमूथः वरहर । वः नक्र सक्र व वः नः भानकाती व्यवानशः ॥ विकाती ब्रक्ष मृःश्वः (माखनः म्बरावः (रू८। निवः मर्वार्थ मिका मा९ **ञ्चनशः मर्बनाणनः ॥ कामरमा २७**१८ वाजः गाए श्या पर्व गर्नः । ধৌন্যে ধর্মনতি: সৌখ্য দু:খ ধ नहात्र ভारायः ॥ धनाम धनना छः

नर्राट मुशक्ट मुशक्ककः । इंडि म•गुरः ॥ (ভा**ब**स । ५७मान• छ-रेशव किन्छ यूक्ति व्रवता। वरणापः কো দিখনৈ তৈঃ শুভাবহ শত্রসু এব নববাৰ শিষ্যতে। কিন্তু লগ্ন म् अभिक म् अभिकः भुकरताकि बास व्रजिरमोथा मन्नार ॥ छैर-बा वालूका क्रिया बर मञ्ह्यनिन्तिः छ। बिकाला वर्जुला मीर्चा यव मरश्रा वृष्ट्रमूथः॥ उथा उमक क्न-ষ্চ সর্গাকার ভথৈব চ। ছিলো ভি (क्रा मध्यिनान्ता व्यक्तां क्रजूब्रथः । जिभाषा कनामाची ह वृक्तामाची ছথা পর:। গন্ধশুপ্তাকৃতি কৈবো-**পদ্**বা: পরিকীর্ভিতা: II বাস্ত থণ্ডে **भहारगया (ह्या समाद्यिक्कारा: ।** ठजूत्रमुः गूरा नीर्य खुनाः शुासः म-मानुजः॥ पारेव विशेषा विष्क যো বান্তৃ খণ্ড: সুখাবছ: । ইতি যুক্তিকলভরৌ বাস্তুযুক্তি: 🎎 🛚 তত্ত্ব कालनिर्वाः। दिनाच नावनावा भार्ग काञ्चन कार्खिकाः। मूनुष्रस गृहाद्वास भङ्गीभूध ममृष्किराः॥ मू-क्षणाक जायट (मोथ्) कृष्क ह जय-**७ ७**ग । चाहिडा (डोम वर्ष्ट्र ड गर्दि वाद्राः मुखावहाः ॥ छथानाव

। भूर्नियाराष्ट्रेयीः वावट भ्रवात्राः वर्द्धावम्गृरः। উত্তরাস্যান মন্ত্রী ত नवन्तापि ठलूर्यणी ॥ चनावान्ता-डेभी॰ यावर शिक्यां गुः विवर्धः (क्टा नवम्प्रांकि छथा वामप्र वादट শুক্ল চতুৰ্দশী॰।। বন্ধু ব্যাঘাভ শ্ৰে চ ব্যতীপাভাতিগণ্ডযো:। বিষ্ট্ৰ গপ্তবো শৈচব গৃহারম্ভ: ন কারবেৎ ॥ আদিত্যদ্ব রোহিণী মৃগ**লিরৈ। ৰে**ঙা ধনিগোৰুরা রেবভ্যাথ ম-यानुताथ हति छि: मूरेब: ब छावारि-ভি:। সৌম্যানা দিবসে **१৭ পাপ**। রহিতে যোগে বিরিক্তে ডিপৌ বি-ষ্টিত্যক্তদিৰে বদন্তি মুনথো বেশ্মা-रि कार्याः मुख्ना मरमानुताति । हम्पुरिका वनः नक्षा नग्नः मूङ नित्रीकिन । उस्तिहायामि कर्डवर मन्। ज विवर्का (य८ ॥ जिथिनी त्ताहिनी मूल मूखदावर रेमनर्द । बाडि ईंडानुदावा ह वाल्कर्मान শস্তে ॥ ওথাচ । ব্রিভি ক্রিভি ৰ্বেশ্মনি কৃত্তিকাদ্যৈ রশেব পুঞাপ্তি ধনানি শোকা:। শত্রো র্ভ্য• রাজ ভষক মৃত্যু: সূথা পুরাসক্ষ নর পু-(छराः ॥ नाण मिण्डि नकताणि ज्लीत लाग भाष शाह श्रृष कर्य-मू भीर्यम्ब । कन्त अस्य मिथ्नरक

धुरमर्थ लाखा क्यां जिनिंगः कनम निः इ व्रायम वृद्धिः ॥ नाम शर्क वजु সম্পাতঃ কোবহানিক শীতগৌ। मृजु र्वमूक्षद्राभूध हन्दुः मृज मः न्नरः॥ कीर्व वर्षार्थ कामाण मृ **ভোৎপ**ত্তিস্ত ভার্গবে শনৈশ্বরে তু-দারিদ্যু রাহাবজ্ঞ পুবর্ততে॥ #॥ व्यथ भुरवणकानः । मुद्धि द्वारण क्लिन्द्रिंग सिंधनरेगः भारेन जियशा-यरिगः र्स्नाः (कम्पुगाउ २ थ वा मूत्र खात्रो रिराउव भूबा २ शि वा। मर्वात्र स कव भुतिकि कराय द्रारमी ह जबूर শুভে খুগাম্য ছিরতোদ্যে চ ভ-वन कार्या भुरवामानि वा॥ भी-কে ধনিষ্ঠা অথ বাৰুণেযু স্বাযমূৰক্ষে बिवृ हा खरव् । जाकी गहत्मु भू ज বাসরে চ তথা বিরিক্তে চ গৃহপুরে-भः ॥ ভिथि बीत्रक न्यानि नमा-ब्रास्त यत्यामिल । भूतिरमान गृह म्राङ् ख्या ब्ह्याङिर्दिए। बनाः ।। 🗱 ।। व्यथ हाद्रः। रेनकहाद्रः वास्त খণ্ড'ন চতুর্দার মারভেথা একদারণ দু:শরণ চত্র্বারণ দুরাবরণ।। ভিদ্বার মেব নৃপতে ৰান্ত্ৰম পুশস্তে। দে মুখ্যে তত্ত্ৰ চান্যৎ স্যাদমুখ্য মি তি নিৰ্ণয়:॥ রাজদারস্তু ভবৈকো य-मवात्र उथा शतः। वशवातः उथा-

मार मानि जि बातमा निर्नयः ।। वुक क्विय विन्धानाः भारत् भः किर्मः कमार । मूथाबात मिक-ণস্য পর• ভস্যাপি দক্ষিণে ৷৷ ধল-বদৈ বৈরিমুখ্য দ্বার মিত্যন্য সন্ম-, ত । রাজদারে **২ন্য ভ্**পানা পি-ड्रोनाचा भूरवणस्य ॥ याजा भुनार পर्वाि ताबहातितृ कात्रस्थ। यम-দারে ছিদাকর্ঘ দিবভাঞ্চ পুবেশন• ॥ निः जाद्रणः मृजानाकः पृष्ठानाकः नि-বন্ধন । অপদারে হ্বরোধস্য গম-নাগমন ক্রিযা।। রাজ্ঞে বিলাস যাত্রা ह नर्गछन्। भूतभन । 🗱। जल शुाठीव्रनिर्गयः। गरेक व्राख्ना मन्-रें ब्रह्माः **ना**ठीव थं न्नाउ र्ভविष्या ब्राह्मराखामञाः मर्ख भाहीः द्राः भृषिवीज्बः । विःमाछ एउ जु नकार्ग् नार्थरगःनक नक ह।। न-न्हार शक ह विरक्तियाः भाहीदाः পৃথিবীভূজ:।। সর্বপুাস্তে ত্বাবরণো নাম পুঞ্জির উচ্যতে ।। পুতিপুকার স সাৰ দার নাভিনুথ ছিত। । তত্ৰ ল্যাখ্যস্য দীৰ্ঘস্য বাস্তৃথগুস্য निर्गयः। उम्यथा। त्राजह्यास्त्र शक রাজদ্বারে মহীপতে:। রাজদণ্ড এবে **সাৰ্দ্ধ** জয়দ্বারে পুতিপ্তিতা: 🛚 অদা-ূ ति वाकर खार्ख भागिवाः नृषिवीः

পতে:। এবং ব্যবস্থিতে স্থানে মধ্য মে ভদ্ধি ভিষ্ঠতি ॥ রাজছু ছব দ্ব नार्क भागाम बरवासुन। भन्निना-(र পঞ্চ রাজদণ্ডা ডিগ্রন্তি মধ্যত:।। রাজপউাভিধানেন স্থান মেতরি-গদ্যতে। অমিন্ গৃহ॰ নৃপ: কৃত্বা সূচিরণ সৃথমশুতে ॥ অজ্ঞানাৎ मञ्जला दाका ए। २नाव गृह मात ভেৎ। সো চিরাৎ মৃত্যু মাপ্নো-তি রোগ শোক ভয় তথা।। যুম मिखामयमाओं (क्याइडि क्शश्नदः । (य চানে) वास्त (रायाः मूरः ङ्गाः त रहावाक रा भूनः ॥ न न्यूनारङ वाक्रभेष्ठे रिष्ठः मर्टिन र्गक्रापा यथा। দ্বিশাদি রভো ৎপি স্যাৎ ক্রমা-ख्यारि वास्रुष् ॥ त्राबह्य भिए (गाय भागीत खन (नायको। #। অথজযাথাস্য চতুরসুস্য বাস্ক খণ্ড নিৰ্ণয়া৷ রাজস্বারে হি প্রাকারা রা-कह्ञास्त्र मजाः। यमसात्र मार्स ताबह्यास्तत्व ह (य नृष्णाः ॥ व्यवसात्त রাজদণ্ডণ জিতা আরম্ভিতা: পুন:। অম্বারে ভূপতে শুস্য রাজদণ্ডত্রণা-স্তরে।। এব॰ ব্যবস্থিতে স্থানে মধ্য-म उर भुम्मारा वागाम ब्राज ह्यानि চত্তারি পরিণাহত:।। রাজ-हरे अक मात्मन द्वाजन ७ उनाक् उ: ।

व्ययक मक्षमा जामा वाखा र्जव-**डि म्याजनः ॥ अभिन् गृहः नृशः** কৃত্বা সূচির॰ পাতি মেদিনী। অ-श्चिन विक्रय वृक्षिक (जोश्रक्ष जमवा-भुगए।। या ब्राजा मञ्जला २नाव বেশ্মারম্ভ• সমাচরেৎ। য উক্তো রাজদণ্ডোয়ণ তসে দেশ স্থান পঞ্চক ।। গজো ব্যাঘুক্ত সি হক্ত মৃগো ভূ-কে। যথা ক্রমণ। সিণছে সিণ্ছাসন कान वााष्ट्र माट बात मित-व्र॰ ॥ गांक याजानयः व्यर्गाट मृत्य (किन निक्उन । जुमात्र २८:भूत्र ষर্য্যাৎ ক্রমেণ পৃথিবীপতে:।। তেন মধ্যমেব সিংহাসন দীর্ঘস্য চতু-রসুকৈ:। তত্র ভবিষ্যোভরে। মে-वाहि हान्तु बाउग्र न्भाउः मूर बन्-क्रमार । बारिनव गृहान् वाक्र **उदाः वक्त मगुडः ॥ जूननः ज**. र्वाञान्त्र जानी मूर्य छथा । वित्नारण विज्ञानण विज्ञाता वि-नन उथा।। इकः किन जीया वीद्रा षापरेगाउ भूभीविंजाः।#। वरिष्याः लक्क गानि । यष्ये विद्याह्य अगने তস্য তেনৈব কল্পনা রাজ্ঞ: স্বহস্ত भिक्छ भीर्घ नर्बंब निःक्तिः १८॥ व्यागामन जुन्हतः न्यार द्वाहरूरेख শ্চ পঞ্জঃ। পরিণাহে চতুর্ভিশ্চ 👵

রান্ত হৈঙে: পুতিপ্তিত: ॥ অস্যাধি-দেবতা ভৌনো রক্ষতীদ বসুন্ধরা ৷ দ্বারাণি বিংশতি শ্চাস্য রক্ত চিত্রাবৃতানি চ ॥ ব্লক্তপ্টাবৃতো গেহ: সকলার্থ পুসাধক:। অত্র श्रिद्। महीभानः मृहिद्रः भाउ (मिनी॰ ।। मीर्घ ७) পुष्ट १० देखि **जून्तदः ॥ # ॥** हो त्राक्र्छावा-যামে পরিণাহে তথৈব চ। ইত্যয়ণ সর্বভোভদু: শুক্র শ্চাস্যাধিদেবত।
।। দানবা রক্ষকাশ্চৈব প্রায়া স্তে চাত यञ्जः। ठजुर्चनाम्य द्वादानि কৃষ্ণ চিত্রাবৃতানি চ।। পীতপ্উ। বৃতো ছেষ সর্বানিষ্টবিনাশন:। অ ত্ৰ ছিত্বা মহীপাল: সৰ্বান্ শত্ন निक्षा ॥ भीर्षः २८। शुष्टः २०। ইতি সর্বতোভদু:॥#॥ অপ্তকোণো ভবেন্ডব্য: কোণো হস্ত চতুষ্টব:। त्राष्ट्रशाय ७: कार्य्या तृषम्हाम्याष्ट्र (मवजा।। तक्क का दुसवण्डामा भू-क्या खब भुगव उ:। यश्ची दातानि চাস্য সুঃ: পীত চিত্রাবৃত্তানি চ॥ পীতপ্টাবৃতোহেষ সর্বানিষ্টবি-নাশন:। অত্র স্থাতা ক্ষিতিপতি ন রিষ্টেরবমৃদ্যতে ॥ রাজদণ্ডো ভবে-फीर्चः भुनत्र दाजश्खकः। दाज-इ ख द्राजश्ख भुक्ति। हान् उव काद-

वि ॥ व्यरं नानतीमृत्था नाम हन्तु म्हाम्याधिरम्वजा । नक्ष्वत्वाकः প্জ্যো হল স ব্যাদস্য রক্ষক: 11 দ্বাবি শতিস্তদ্বারাণিদীর্ঘে দশ তথা स्तत । स्राप्त नीर्घ कर नहार भु সরে এক নেব চ ।। দীর্ঘ দ্বিত্তবে দশ দারাণি পুসর দিত্যে এক কৃহা দ্বিত্তথ এব ২২ দারাণি।। শুরু চি-ত্রেণ সহিতঃ শুক্লপউেন শোভিতঃ ৷ সর্বার্থ সাধকে। রাজ্ঞা॰ লক্ষ্মী বিজ-यवर्षनः ॥ भीर्धः १३ शुक्रः २० । इंडि नानरीयूथः ॥ 🗱 ॥ नीर्घ जरग द्राक হন্তাঃ পুসরে দ্বৌ পুতিষ্ঠিতৌ। বি-নোদ এষ দ্বারাণি ত্রি॰শৎকোষ্ঠদ্বৰ• ভবেৎ ৷৷ রক্তচিত্রেণ চিত্রাঙ্গে। রক্ত-বস্ত্রোপগৃহিতঃ। অত্র স্থাতা নর-পতি ভবেৎ कीर्खि পুভাপবান্॥ मूर्य्याथित्वका हाम्य त्रक्षकाः नक-व गुराः॥ मीर्घः ၁) भुष्ठः २०॥ #॥ मीर्यंग द्राजम्खार्कः <u>भू</u>माद द्राजः হস্তকৌ। বিলাস এষ দারাণি চত্বা-तिः मधूरा विष्: ।। गञ्जर्द। त्रक्ककाः कामा भुरकाष्ठेवि**उग•** ভবেৎ । চিত্ৰপদ্মেন শঙ্খেন চিত্ৰবস্তেণ শো ভিত: ৷৷ দভিক্ষশননো ছেব শস্য সম্পত্তিকারক: । তত্র ছিত্বা নর· পতি: পুচ্র স্থ্যস্তু ॥ দীর্ঘ

৫) भुइ॰ २० । इंडि विवासगृह॰ ॥ #॥ बारणह्याः भुमत्र मीर्घ हो। त्राबर्खको कथिछो। विवास दार-म ভবन द्वादानि मु/र्ड्य भूदान/व॥ मूर्य्याधिरत्व । हाम्य व्रक्ष श्रीम वि-হঙ্গাট্। অকণাস্তোজ চিত্রাকো অৰণাম্ব ভ্ৰিত: ৷৷ তত্ৰ ছিত্বা नद्रभिः क्८ मा भाखि वमुसदाः। ेर् भुङ् १२॥ ॥ वायाम त्राजन (को जुनदा त्राजन करः। শতদারোপসহিতঃ পুকোষৈ দল-ভি যু ত:॥ দিক্পালা রক্ষকাশাস্য क्क काम्याधिरमवजा। नानावर्णन চিত্রেণ বসনেন বিভূবিত:।। অত্র স্থি-ত্বা নরপ্রি: সুটির: সুথ মন্নুতে। যিমনুজে প্তিষ্ঠেত বিমলো গৃহ সত्তमः ॥ দুर्ভिकः नाव बाराउ त-छर्या नह विश्ववः। न द्वारणा नानि **भाकक रेनरवाट शाउ ख**य खथा ॥ ইত্যাদি গুণ বাহুল্য মন্যত্ৰ কথিত• बूरिशा मीर्य २०० नुइ १००॥ #॥ আ্যাম পরিহাণাভ্যাণ রাজ্ঞ: বো-ডশ হস্তকঃ। দ্বারাণি বোডশৈবাস্য **७क द्रज**्राधिरम्दञा ॥ दक्षिका रमः वका हाम। मृद्धवेखि विंख्याः। व्यव हिषा नद्रशिक्षः महार्थान् ভृति माः बर्य्रा मीर्यः २१ शुक्रः २५। इंडि

त्रकः ॥ 🗱 ॥ व्यायास्य त्राकम् ७: म्राट भुमात ह उनक्रकः। मृण भु-কোষ্ঠা দ্বারাণি শনি রস্যাধিদেবতা ॥ शिणाठा ब्रक्कका भ्ठाम् भीववङ्घाः দিভ্ৰণ। নামায় কেলি রাখ্যাতো ভব রোগ বিনাশনং ৷৷ অত্র স্থিত্বা নরপতি: সুখ বিজয়তে রিপুন্। भीर्थ· ১०० भुष्टः ৫० ॥ # ॥ त्रांज-হুত্তেন কোণ: স্যাদেব কেলি শ্চ-जूर्मन । ठजूर्म रेनव बादानि ताल्-त्रम्राविष्ट्रवं ॥ नकक्षत्रा त्रक्षका-स्त नानावर्गाञ्चत्रामिकः । व्ययः स्वयः পুকটিত: সর্ব বৈব জ্বপুদ:।। আ-यात्म द्राबर्खः म्राट भद्रिगार्ट-इन्डकः । नान। क्षाः क्ष्णे क्ष्णाः वीदानाम अवभुमः॥ वृह्मा छि र्मव-তাস্য রক্ষকা শ্চাস্য থেচরা: ৷ বি-চিত্ৰবসনোপেতঃ সর্বকামার্থ দায্-कः ॥ भीर्घ >> भुष्ट । ইতি वीतः ।। 🗱 ।। (य। यम्र) मिर्डा दर्ग ख्या স্যাদ্বাশিচ।রাজহন্তান্তরে প• क ठामताः मुर्ग्यशिज्काः ॥ ठल्लाः পি দর্পণে হস্ত উপরি ক্রমতো ন্য-সেৎাপতাকা ধ্ব যুক্তাক গৃহ রক্ষ-করক্ষা।। ছ এগুক্ত গৃহ রাজ্ঞা। विष्क्रिय ठकवर्डिनो । विषा निय-मः भन्नवर । इंडि हाममहिङ्गानि

গৃহাণা কথিতানি বৈ। বিস্বৈতা नि नृপতि शृ हात्रञ्जः ममाठाद्र ॥ ইতি সিংহাসন স্থান মিতি রাষ্ট্রন্য মস্ত ফ। ইভোন্যে চিত্তহর্ষার্থা: প্রা-नाराः भृषिती जुकः ॥ कनरदारः (या (यत्न) (उद्याः नास्ति विनिक्तयः। স্বজন্ম গেহ সংস্থো যো নৃপতি: শুভ চেতন: ॥ म চित्र॰ পৃথিবী॰ শাস্তি नर्बार्थान् माध्यक्रिमि । या वा उट পর গেহভো দুর্মোহাৎ ধরণীপ-তি:।। ন চিরণ পাতি বসুধাণ ঘোরণ রোগঞ্ বিন্দ্তি। ৰলগ্নপতি মি-वन्र गृह्वाद्वा न पूर्व्याञ्च ॥ 🚓 ॥ भद्रकः । श्रीद्रकमः विশुक्तमः वुका काट र्यशम्राजः। স্र्याक न्यान মাত্রেণ বমতো দীন্তিমছিখাঃ॥ গৃ-হাণে ধারবেদালা ভদ্তু বজু বা-রণ । বাৎস্যস্ত । গৃহেষু মণি विन्तारमा विष्कुरमा नह मध्यदः। विभूषशित्रकन्यास्मा वित्ययः जनः নোপরি॥ তেন সর্বাণি নশ্যন্তি অরিষ্টানি মহীভূকাণ। ভোকোপি। वास्त्रथा श्टूकमः महार यथारिय नामि : बर्रिः। यम बादार नमा-রভ্য যাবদদ্বার মিষ্যতে।। ভদ্মথা । মৃত্যু র্ভবঃ ছির শণ্ডো ধন বিভব এব চ। वीद खान क इंड्राडी वास

ভাগ। यथाक प्र•॥ यम रेनर्श्व डायः भ वायु यक्कण भक्रताः। हेल्मु। वङ्कि রিতি প্রোক্তা বিভাগানা নধীমরাঃ ॥ मृत्रा काद्रालयः सर्गार खयद्रा-न ह भ खरः । शिद्ध जहहबान् द्र-क्ष्ट हा वाकि शका पर: ॥ श्रा थान्।। दिक् द्राक्ष विভव काव রক্ষণ । রাজপত্তে ভবেদ্বীরো তা পে কশ্চিমরালয় ।। পুাচীর পুত্তি-ভাগান্তে ইতি ভোজস্য সমতে ৷ ইতি যুক্তিকল্লতরো রাজগৃহযুক্তি: ॥ 🗱 ॥ वास्त्र मात्वन नियरमा गृष्ट् নানেন নিৰ্ণয়:। ভত্ৰ বাস্তু প্লব ল कनः ॥ भ्रद्रप्रावा वृक्षिकात्रा धनम-শ্চোত্তর প্লব:। দক্ষিণো মৃত্যুদো वास र्षन्रा शक्तिभक्षतः॥ (काल রেখাদ্ব কৃত্বা মধ্যে রেখাদ্ব তথা। ঐশান কোণতো রেখা দ-किगोरि पुंजा खथा।। नाठामात्रा নামণিশ্চ নাপভাকাপি নাধুল:। না ष्रञ्जामि नाविज्ञाना नाहित्वा नाजि-চিত্রপৃক্।। নাত্যছো নাতিনীচো বা ना नुकीर्ग नुकीर्गकः। ना धाजू नी गवाकक नेटिकात्नक षात्र डाक् ॥ नियरमाख मशिनुगा गईगणाख হেভবে। ইভি রাজগৃহযুক্তি:।। # ॥ व्यत्त्रवाञ्च यथा वाञ्च भारतन नियमः

।। श्रुटा ध्रम खया निः इः श्री द्रवा পর্মতো গঙ্গ:।ক: হ ইত্যেষ গদিতো वास ज्ञानमा दिशीः ॥ जन्या नूथ সম্পত্তি যুগ্মঞ্চ বিপদাস্পতে। এব মন্ত্ৰাপি।। খুজে বিভূতি বিশদ্দ ধূমে সিংহে বিভোগ: শুনি সর্বনা-णः। वृत्य मृथः शर्म ज्राटा दिनाणा গছে থন কাৰপদে চ মৃত্য: মকোণ রেথ কোণশুচি: সূথ সম্পত্তি না-लिनी। প्र्ड भिक्तिमण्डा एख छेन्या খ্যঃ সুখাবহঃ॥ দক্ষিণোক্তরতো দ धा व॰महा गगन ७कः। गृहाि भा **ज्यकीमात्नवा॰ मञ्जाशास्त्र ॥ । । । । का (5 एकिंग माना (वर एकिंग** প किया छित्रु (किए भूर्व: छ। श्रीना শ্চ ভু:শাল সুখাবহ ।। পশ্চিমাস্য ধ্জে বেশা সিংহে ত্রুল্থ শুভে। भूबीलय॰ वृष ञ्चात मिक्निशिक्यः গজে॥ পরাঘাত: পরিথাঘাত: পথা याज उरेथव ह। बर्जासारका वृक्करमा-ৰোদোৰা ইত্যেব মাদয:।। গছতা॰ शर डाल मा भूवनः यहि (वन्यनि । পদাঘাতো নাম দোষ: পুত্ৰ পৌত্ৰ यना श्रद्धः ॥ श्रद्धिशाम खर्या र्यास्त्र वास्ताः भुजित्विभागः। भित्रथा याट्या नाम (मायः ज्ल वीर्य) ध्नाभ-रः ॥ পথাঘাতো नाम দোৰ আঘা-

তো বাস্তন: পথ:। স হন্তি ভোগ• বংশঞ্চ তস্য ভেদ মত: শূণু ॥ এক। मार्गः मूथः कर्गाट विशयः कव-दर्जन । जिल्रथ स्नानागाय मर्दना-म फब्द्राय ॥ बवादेशः भववादेशः क्ष य खिश्रे जिल्लामशः। उप्पार्वा **बनाराय: म्राट्म इंडि इनम्मर:** ॥ अकि मान मूर्थियर्ग मृजुरक्षण छ-यानयाः। এতে कलामाय (मायाः পूर्वाि पिक्ष ठकनार ॥ श्रा बवास বৃক্ষভোদোষ: হল সম্পত্তি নাশন: । वर्क्कार्ये भूबं छ। १४थ श्रकः দক্ষিণত স্তথা।।ঐশান্যা• রক্তপুস্ল-क चार्यगाः कीविन खबा। रब তত্র স্থিতা বৃক্ষা বিশ্ব দাডিম কেশ-রা:।।পনসা নারিকেলাশ্চ শুভ জ্-र्बंडि निष्ठयः। निष्णा नीली शलाण শ্চ চিঞ্চাখে তাপরাজিভা ৷৷ কোবি-मात्र क नर्व नर्द निम्नु सिक्त । 🕸 । गृहलाजन मिह्डि नागमऽ स्थान क्यार । भूबी पियु शिवः কৃত্বা নাগ: শেতে ত্রিভি খ্রিভি:।। ভাদুটিল্য র্রামপার্শ্বেন ওস্য ক্রোডে गृरु मुङ । उब भुमान । स्रामि इस भुभारान (कार्ष्ठभञ्जीकरत्रेग वा। গৃহাভ্যন্তর সংস্থান নাপবেদভিতো নর: !! �� ৷৷ তত্র সামান্য লক্ষণ: ৷

গৃহ ভূমি সমাহত পিঞ্পদ॰ বসু-लाहने ब्रम्भ गरेक र्खनिज । ब्रवि ভ্ষর ত্রিংশৎ যোগ হৃত ভবনায ব্যয স্থিতি পদপদ• ॥ একাশীতি ख्रा इरड दिवारिक इरड ह रह। বডিন্দুযুগ্ম সম্ভক্তে পিণ্ড: স্যাৎ স র্বেশ্মन:।। তত্মথা। ধুজাদি গেহ সংস্থানে গৃহমান শুভাবহণ मीर्घ जानू: भद्रीनारक मेख रिहवा-क् निषय ।। इम. भूध कन (गरु व्यञ्चात शुप्तीविज । नीर्घ वर्षे পুসরে পঞ্চ চতসো ংক্রলযো পপি চ।। ইদ॰ পুত্র কল• গেহ॰ গজস্থা-ति भुकी खिंठे । मीर्घ बरगाम जु काञ्चवयरेष्ठक विःश्विः॥ शुभाव হাষ্ট্রী সূথ ফল গজস্থানে গৃহ বি-मु:। ইভি श्रार**শकः (পু**। ক্ত' गृহा-ণা সরসামত । এব গৃহ সমাচর্য্ गृरुष: भू ज मिह्छि। #। (ভाकस পিণ্ডো বিজায়তে। যেন কেনাপি हात्क्वन (नाथनीयः न इवाटि ॥ এক দ্বি পঞ্জ সপ্তানি শ্ভান্যন্যানি চান্যথা। আযাম পরিণাছাভ্যাণ সার্ছ দাদশ হস্তক ।। এত ভূ মঙ্গল । नाम गृश् मूथ विवर्कन । आयाम পরিণাহাভ্যা পার্ভ হত্ত চতুর্দশ ।। ইদ কন্লক নাম গৃহ সম্পত্তি: কারক। আযাম পরিণাহাভ্যা नार्क रुखास (वाउन।। इन रि न-র্বতোভ্দু স্বামিনঃ সুথকারক।। আ্যান পরিণাহাভ্যা• সার্দ্ধাপ্তাদ-শ হস্তক ৷৷ কল্যাণ নাম বেশ্মেদ धन धाना जूथलुरः। जायाम नित्र-ণাহাভ্যা॰ সার্দ্ধবিংশতি হস্তক।।। ইদ হৈ সুখদ নাম ভর্: সূথ বিব-र्क्षन । सरो यिन सूमिष्टे गृह श-**११क म ए ५०** ॥ न (उयु ञ्चान नियम: সর্বেষ্ট্রানি কার্যেছ। স্থান মা-नक्ष (नाषाण्ठ (य (भुाकाञ्च मया ক্রমাৎ।। তদ্বিচার্য্যগৃহ• ক্রা গৃহস্থ: সুথ মশ্ন তে। অজ্ঞানাদ্থ মোহাদ্বা (यान)या गृष्ट्र भागदिया ।। ज वियोप-তি নশ্যেত তস্যকীর্ত্তি: হলং বলং ॥ 🗱 ॥ श्राहीद्रानाः न नियस्मा गृहः ञ्चानाक विन्द्राउ। यथा वास्त यथा मिक्ति नाही तानुहरयम्गृही ॥ गृहः রোধো यथा न न्याट তথা প্রাচীর कन्नना। इंडि युक्तिक न्नउरती गृहः युक्तिः ॥ 🗱 ॥ 🕸 ॥ व्यथ वास्त्रगा भूगान । लिक् । ठजुः यि अपि বাস্ত সর্বদেব গৃহ• পুতি।একাশীতি भर· वास भान्य· भुठि निषिपः ।। অগুতঃ শোধ্ৰেদাস্তভ্নি॰ यग

भू(द्रापिडाः । ठजूर्रछः विरुष्ठः वा बनास वानि (नाय) ह ॥ जुनमक তদা কৃত্বা সদাৰ্চন ততো ভবেৎ। পু-রোদিতা• ব্রাহ্মণাদি ভেদেন প্রশস্ত-**खुत्नाननाहिजाः॥** अथा ह म<-अ। भूत्रानः । अत्रिक्ति भाव्य गर्ख रेव व्यनु विश्विष्ठ मर्बनः। घृष्ठमामन्त्रा-वर् कृषा वर्खि **ठ** छुट्टेय ।। জ्वानाय खु भत्रीकार्थः भूर्बः ७८ मर्ब मिण्राथः। भीखा भूबाि गृशीयाट वाख्ना म-नुन्दं नः ॥ वास्तः मम्बित्का नाम দীপ্যতে সর্বতো হি यः। শুভদ: সর্ব বৰ্ণানা পুৰাসাদেষু গৃংহযু চ।। বাস্ত-कर्नु तत्रज्ञि भावि गार्ख उरेबव 🔻। পিতে আম শরাবে পূর্বাদি ক্রমেণ বৰ্ত্তি চতুষ্ট্ৰণ কৃত্বা গৰ্যষ্তেনাপুৰ্য্য वर्ति ठजुष्टेयः भुकानायः । उब भा-**ठ्याः नील निथाया উब्द्धनाय उ**द्याः स्य वाक्षामा शुभाष्ठ । এव पिक्षा-ৰি দিশি শিখাষা তথাত্বে ক্ষত্ৰিযা-**দে:। সর্বশিখা সমত্ত্বে সর্ববর্ণানা॰ স** वास्त्रास्मः भूमसः। बनास्र भिणि তু মৎস্যপুরাণ পরিভাষিত পুা-नाम भन्न'।। 🛊 ।। ७था ह माट्सिरा পূক্ৰাথ: স্থিত শল্য ন গৃহে দো-यमः ভবেত। भाजाम (मायमः नन्। ভবেত্মবৈজ্ঞলান্তিক ॥ शुभार ভ वनाभीनाः निर्वाभः विख्वाहरः। भ-र्य्याट किन विशासन कम्म वास कमा ছত:।। ইত্যুপক্ষ্য বাপ্যাদীনাম্-**ভिधानामारिशमा** कृशामरया गृश्यः ন্তে। প্রাসাদেপ্যের মের স্যাৎ কৃপ বাপীষু চৈব হি। ইত্যভিধানাচ ক্-পাদাবপি॥ৠ।বাস্তপুক্ষক।কল্য পস্য গৃহিণী তু সি ছিকারাহু বাস্ত जनया वजीकनरा भूर्वरका ए त निक् ভকন্ধরো দৈবতৈ রবরজো নিপাতি-**७:॥ %। ७०।। हिट्य वर्गा १ मवार्त्याः** जि रवा गृहः कात्ररयमदः। रेवनार्थ **थन तज्ञानि टेक्ट्रार्ट मृज्य मवाश्च्याया।**। আবাঢ়ে ভৃত্যরত্নানি পশুবর্জ্জ মবা-পুযাৎ। শাবণে মিত্রলাভন্ত হানি র্ভাদুপদে তথা।। আখিনে পত্নীনাশঃ न्तार कार्जिक धनधानाकः। भार्ग-শীর্ষে তথা ভক্ত পৌষে ভক্ষরতো ভষ া৷ মাঘে চাগ্নি ভয় বিদ্যাৎ কা-ঞ্ন কাল্লুনে সুতান্। শুক্লপক্ষে ভ-বেৎ সৌখ্য কৃষ্ণে তক্ষরতো ভয় ॥ ष्यिनी রোহিণী মূল মূত্তরাত্রয মৈ-न्तव । याञी रुखानुदाय ह शृहाद्र-ম্ভে পুশস্যতে॥ আদিত্য ভৌন ব-জ্জ **সর্বে বারাঃ শুভাবহাঃ। বজু**-ব্যাঘাত শলে চ ব্যতীপাতাতিগণ্ড-বোঃ ৷৷ বিষয় গণ্ড পরিব বজ্জ' সর্ব

যোগেষু কারয়েশ। খেত নৈত্রেয় গা ॥ ऋर्दियु जिक्कियों हिर्ग १ शि है।। उथा বিজয় সাধিতে মুহুর্ভে গৃহমারভেৎ ৷ চন্দ্রদিভ্য বলং লগুং তথা শভ নিরীক্ষিত ॥ প্রানাদে গ্যেব মেব ग्राट क्ल वाशीयू रेव्व शि अन्तवः ञ्गितः।।≉॥ मृश्र्डं नप्रर्छः। (तोषुः শ্বেড 🏗 নৈত্রেষ তথা শানকট: স্ত: । সাবিত্রণ্ট ভাষন্তক্ষ গান্ধর্ব: হ্বতপ স্তথা ৷৷ বৌহিণশ্চ বিব্লিঞ্চিশ্চ বিজ-वा निर्याच छथा। भाष्ट्रत्तनु वकन-ৈচৰ বট: পঞ্চশ মৃতা:।। তেন দ্বিতীয ভূতীয় সপ্তনাষ্ট্ৰম নৰ্থমকা-म्म পঞ্চমান্যভম सङ्ख् । चंडाप्ती वास कर्म वर्ग्राथ। रिज्ञानि कनस নরগ্ছে দেবগৃছে ভূ পুতিগ্রাকাল ব-শাৎতৎকাল পরিগুহ:॥ৠ। তথা **ठ क्लु अरबो (म्बी भूदां १० । यम्) (म्ब-**স্য য: কাল: পুতিচা ধ্বন রোপণে । গর্ভাপ্রশিলান্যাসে শুভদ স্তস্য প্জিত: ।। यम्। (দবস্য প্রিষ্ঠা ধ্জ রেপেণে यः कानः শুভদ सम्र गर्छा-প্রশিলান্যাসে গৃহারন্তে স কাল: প্ৰিত ইতি।। 🕸 ।। পুতিষ্ঠা কাল 🕫 भारत्मा। हिट्य वा कान्नुत वाशि किंद्रि वा भाषाय उथा। भाषा वा नद्रादानाः भुष्टिश मूख्दा खर्यथा।

প্রাপ্য পক্ষণ শুভণ শৃল্ল মতীতে চো-ত্তরায়ণে। পঞ্মী চ দ্বিভীয়া চ তৃ-**ीया मध्यी उथा ॥ मण्यी लोर्न** मानी ह उथा (मुक्त खरगहणी । वाम् भुविश विधिवट कृषा वर् कना ভবেৎ ॥ भुष्ठिधाममहाव । মাঘে বা ফাল্লুনে বাপি চৈত্ৰ বৈশা-খযো রপি।ভৈঙ্গোষাঢকযো র্বাপি शुष्टिश मुख्या खरार ॥ कन्न अहती দেবী পুরাণ । মহিষাসুর হস্ত্রাক প্রতিষ্ঠা দক্ষিণায়নে। ৠ ভেগ্রতিষে ৷ গুরো ভূগো রস্ত বাল্যে বার্ছকে নি হলে গুরৌ। গুরাদিত্যে দশা-হে ত বক্তি জীবাইবিংশকে ॥ গৃৰ্ব রাশাবনাযাভাতিচারি গুরু বৎস-রে। পাগুলেশন্ত্ জীবস্যচাতিচারে ত্রিপক্ষকে।। কল্পাদ্যন্তত সপ্তাহে नीव्राष्ट्रकः, मिन्नू का क्लोबारिक **हर्ज्यात्म हद्रशाक्षि** अवर्षत ॥ अत्क-नाङ्गा टेठकिनियन विजीयन विनवस्य 1 ত্তীযেন তু সপ্তাহে মাঙ্গল্যনি বি-वर्ष्क्रायथा। वेजात्र सु शुटि १ कि न्या-রম্ভ পুবেশনে। পুভিষ্ঠারম্ভণে দেব क्षापः शतिवर्द्धायः॥ स्वि-সাগরে। উল্লাপাতে চ ভ্কন্সে অ-कानवर्ष गर्डिए । वडाक्ट्यु माद भाव गुरुत हम् पूर्यासाः ॥ भुरा-

ণস্ত ত্যজেৎ শৃদু: সপ্তরাত্র মত:পর । वाकनः कविर्या रिक्ना खाख कर्म विदाबक ॥ भू मु छ। छ। टिक রাত্র• ভতঃ ক্যা সমাচরে । পরা-শदः। পুराण अधवावस बिद्रावः বুতবন্ধনে । এফরাত্র' পরিত্যন্ত্য क्यार भागिनुक् गुर्ह ॥ # ॥ बर्ग्यात । नवशुरु मथः क्षा ততঃ শর্ম সমাচরেৎ। অন্যথা ফল-प्रभागित कामा जाया किटा। নব্য বৰ্জনান ধৃত ব্চন । পিতৃভ্যো नृष्क्रस्य वृद्धिणाषाः सञ्चा अस्क्रिनः। ক্রু ভুক্ত ,িক্ষিব সংপ্রা বাস্ত্র (एवजा: ॥ ० हिप्ति वाख्यांत्र शृ श्रिटमर्गरगः कद्गा मक्रात वृत्ति माष्त्रः क्रतीयः। अपनः किर्यमात ज् नाज् छाः भूषन नक्य। नक्षित ज्रद्ध मान माति न मृथगाहिष् ॥ ইঙি ছন্দোগপরিশিষ্টাৎ ॥ 🛊 ॥ নাংস্যে। উহাপোহার্থ ওবজ্ঞো বাভ্ৰপান্তৰ্য্য পাৰ্**ন্য: ৷ আ**চাৰ্য্য**ন্চ** ভবেন্নিভ্ৰ' সৰ্বদ। দোৰ বৰ্জ্জিত:॥ দেবীপুরাণণ প্রাসাদে চচতুঃবঞ্জিরে: কাশীতি পদ গৃছে। চত্রসুীকৃতে ক্ষেত্ৰে চাষ্টধা নবধা কৃতে ৷৷ কোণে রেখা ভতো দত্বা নব ভাগান্ পুক-इत्र । मेनः (कानार्ष्यत्वा रक्त्यः

পৰ্জন্য: পদ সংস্থিত:॥ দ্বিপদস্থো অবস্তুক্ত শক্তঃ স্যাদেককোঠগঃ। ভাক্তরক্ষ পদো জ্ঞেষো দ্বিপদ: স্-ত্য উচ্যতে।। ভূশ: পদস্থে। জ্ঞাত্ত-ব্যো ব্যোম চৈব পদাৰ্চ্চক। হুতা-শনঃ পদাৰ্জে তু প্ৰাচ পদ সংস্থি-जः॥ विज्ञा दिशासा (ज्वयः श्रीमः काष्ट्रा गृहक्तु :। दिवस्र जः भरेतक-(इ) गक्तर्दा दिशम् छि ।। जुङ्गः रेण्डकनारमा (छ्टाया मृगण्डाकानास-স্থিত:। পিতরো হর্দ্ধপদে জ্রেযা: भरर रहोवात्रिक खबा।। मुन्तीरवा हि शार (छः": श्रेम्प्: श्रूमस्डक: 1 পযসাণ পতি বেকস্থো হসুরো দ্বি-नित्र मः श्रिजः ॥ (भावरेक्टकशरः) জ্ঞেব: পাপো হর্জপদ উচ্যতে । রোগ कार्ष्क्रभारा (ज्ज्ञरा नाग-শ্চাপি পদেছিতঃ॥ দ্বিপদে বিশ্ব-क्यां ज् उल्लाहेः भरमः इंडः। যজ্ঞের: পদে৷ জ্রেয়ে নাগরাড্ দ্বিপদস্থিত:।। পাদস্থা 🕮 মহাদে-वी दिकि कार्ष्वभदिष्ठा। याशास्त्र भार मः इः महाराभद्यः भर्षः **७:।। ठ**ञ्च न स्था विरक्षिय कार्यप्रभा मध्र भूर्वभः। माविबस्र भए। (छ-यः সাবিত্রী পদসংস্থিতা॥ ওতো दिवसान् विरद्धय क ज्हे मंध्र म॰

স্থিত:। ইন্দ শেন্দাত্মজ শেচাভাবে-কৈৰ পদ সংস্থিতৌ॥ মিত্ৰ শ্চতুল্লদ ৈ চৰ পশ্চিমে চ ব্যবস্থিত:। ক্দু ৈকপদে৷ জ্ঞেযো রাজযক্ষা পদ-স্থিত:।। ধরাধরশ্চ বিজ্ঞেয উত্তরে চ **ठ**ञ्चार । ठञ्चार भठञ्हार । भाषा **জ्वियः পুজাপতিः** ॥ (हरवानुह्रत) बार्क्ट मर्खि हाष्ट खथा मूदाः। विव॰ পুগৃহ কোষানি ব্ৰন্তাপুৰ্য্য দেশি-**ক:** ৷৷ এতেষা মেব দেবানা বলি । দদ্যাত্ত কামিক। রজসেতি পঞ্চবর্ণ ब्रह्माजि:। ७५। ह भावस्थाः। উক্তানা মপি দেবানা পদান্যাপ্য্ত পঞ্চতি:। ব্লোভি তৈ র্যথোক্তে ভ): भागभारेच विविष्ट्रद्रिष्ट्रा**७था।भी**ः ত কৰিছা চ্ৰ্ণ স্যাৎ সিত তভুল ऋख• ! **अमृ**ष्ठ हूर्ग मक्ग क्क प्रथ **४ ल किया ॥ विदापि अधक म्याम** भिज्ञकः वर्गभक्षकः। म्राट भूना-क सहभाति। ইতাসরোকে: তুছ । अ-नक्रे ।। न्बा मखन वार्य जुन्दी-त्यगारिक क्रमार। ऋन्स रेन्छव वि-দারী চ অর্থ্যমা প্তনা তথা।। জন্তু-কাপাপরাক্ষসেট্র পিলিপিঞ্জ শ্চ ব্লক্যপি। মণ্ডল করণাসামর্থ্যে শা-लभाग मभीरभ मर्ख भ्काः ॥ मा-**লণাম দিলা**রপী যত্র ভিষ্ঠতি কে

শবঃ। ভত্র দেবাসুরা যক্ষা ভূবনানি চতুর্দশ।। ইতি পদ্মপুরাণ বচনাৎ। তত্রাবাহন বিসহর্রনে নস্ত:। भाज-গ্রামে স্থাবরে চ নাবাছন বিসর্জ্ঞান । ইতি বচনাৎ । তদসম্ভবে ঘটাদি জলে। পুতিমাছানেম্বপ্সু আবা-হন বিসজ্জ ন বজ্জ । ইতি বৌধা-यन वृह्मा 🏥 अधाः विरम्भ यदि र्मर मार्भुद्धान (प्रवीभुद्धाना छ। म्-कालीमानीखरेन न युवायुगाउ । ইতি ন লিখিত:। কিন্তু মৎন্যপ্-ব্লাণোক পাৰ্য বলি দী[']যভে। ড-था ह। भाष्मः दाशि मा उब्धः स्नामा সর্বতঃ ক্রমাৎ। নমস্কারেণ মস্তেণ भुगवारमात्र मर्द जः॥ **चाउवव भुग्छ**ः क मादरा वाक्ष भाषन माब मू-ক্ত তেন এষ পাষস বলি: ওঁ ঈশা-नाय नमः । इंड्यामिना नुरयागः । ন চ বাচম্পতি নিশোক মমুক দেব-ভাবৈ এষ পাষ্স বলি নম ইভগ্নি। পুণবাদিনসন্ধারান্ত স্থনাম ৰূপ মত্র मर्पिऽदिगर्भुदिनाम् । युक्तवार । उथा চবুন্ধপরাণ।ওঁ কারাদি সমাযুক্ত• नमकात्रास की खिंड। यनाम नर्व नः खानाः मख इंड्राकिशीयरा ॥ (रवीः পুরাণ ৷ এব ভূতগণানাস্ত বলি (দি यञ्ज काभिकः। अजान् भूभूकायप्प-

वान् सम्भूझाक्टि वूर्यः ॥ ववः **अ्नूबिडा (एवा: भाडि न**ष्टिन्दा নৃণা'। অপ্জিতা বিনিম্ভি কারক'॥ ञ्चानक ख्या ॥ এडान् भुन्कार-(एवान् वम भूज्ञाक्षां उथा। অত্ত পুপ্জায়া নিত্যভাৎ বক্ষ্যমাণ নৎস্পুরাণ বচনে হোমানন্তর ব विमानाइ वरवाः कामादार शृजा॥ হোমানস্তর• বলিদানাচা**র:। তথা** চ। दुक्त छात्न তथा कर्यग्राहामुप्तव-म् भू छन । भिया कि भू छन । वर्षा। षानुष्द्रिगनम् । गद्यार्थः भूत्र निविद्या धूमारिकाः मूत्रमञ्जय । उठः ॥ সাপ্রযেৎ ভিমিন্ সর্বলোক ধরাং भरो॰॥ मुक्लभा॰ भूमहा क्**ला**॰ हिन्छा-ভরণ ভূবিতা । খ্যাত্বা তামর্র্যে-দ্বৌ• পরিভূষ্টা• মিভাননা•॥ ভতঃ স্বনাম মজেণ সর্বদেব ময় হরি।। थ्याचा **म**म्हरियखं याक्षवास नद्र॰ পর•।। বুক্ষ স্থানে ভতো বিদ্বান্ স र्यामाधात मक्तरेजः । जिमन् तर-স্থাপথেৎ সম্ভঃ বর্জন্যা সহ পুরি-ত।। হৈম বা রাজত পাএ মৃন্ময वा मृष्टः मुख्यः। সর্ববিদৌষধীযুক্ত। সুবর্ণরন্ধতান্বিত ।। বুন্ধস্থানে ততে। मजी कलमः इ। ११ भूकत्वर । उ बि एठ जूर्य थ । प्रव शास्त्र भारत

विगुइ ।। गरिक्षः भूरिम्र म्रिशम्ह रेन-(वरि): नूमानाहरेत्र। खला मखन বাছে ভু পুতীচ্যাণ প্রাল্মখঃ ছিতঃ ।। व्याठार्र्या गृश्च महाद्व वुकाही। उर्भाष्ट मूतान्। भुाष्ट्रमः उर्भाष-দিদ্বান্ আত্তীনা• শতেন চ ॥ ইত-व्रान् मणि (र्मवानाञ्जिज्ञः भुज-र्भाष्ट । उठ: भुगग्र विद्धान्य कृ ष्रित अखिवाहन ॥ भुगृश कर्क्दी॰ সম ৢ ছা গুলা ছ: পুদক্ষিণ । সূত্র মা-গেণ দেবেন ভোষ খারেণ কারবেৎ ॥ भ्रवंद एउन मार्लिन मश्रवीकानि বাপথে । আরম্ভ তেন মার্গেণ ভস্য খাতস্য কার্যেৎ ॥ ভতো গর্ভ- থনেমধ্যে হস্তমান পুমাণতঃ । চতরঙ্গুল মাত্রণ তদধঃ খন্যাৎ সুসবিত ।। গোমযেন পুলিপ্যাথ চন্দনেন বিলেপিত । মধ্যে দত্ত্বা ত্ পুষ্লাণি শুক্লান্যক্ষত মেব চ ৷৷ আ-চাर्य्यः भाषाया ভূত্বা श्वारयाप्तवः চতুমু্থ । ত্র্য্য মঙ্গল ঘোষেণ ব্রহ্ম-खार द्रावन हा। व्यर्ध्यः हर्म्यार जूद्र-শুেष ब्रस्टारायन मखिदि । भुगृश् कर्वत्री • ७१ छ ७९ भाउ॰ भूत्रदिब्द लिः॥ সর্বরত্ন সমাযুক্তি বিমলৈ क-সুগন্ধিভি:। তথিন্ পুষ্ণাণি শুলানি পুক্ষিপেদোমিতি यत्रन्।। তদাবর্ত্ত

পরীক্ষেত দধি ভক্তান্বিত ক্লিপেৎ । শৃত স্যাদ্দিগাবর্ত্তে ংশৃত বা-भ ভবেखंडः॥ वीरेकः भागि यवा-मीना गर्ब छ भ्रायखणः। का ত্রজাভিঃ পবিত্রাভি মৃ জি গঁভি পু পুরবেৎ।। এবং নিল্লাদ্য বিধিনা বা ॥ ख्याग॰ मूद्राख्य । मुदर्ग॰ गाथ वज्रक कार्रार्थाय निविद्या ३ एतानी नाभीन् रहामञ्च भुगवाहि স্বাহান্ত ভক্তমান্তি:। তথা চ বিষ্ণু থর্মোন্তরে। একৈকাণ দেবতাণ রাম সমুদ্দিশ্য যথাবিধি । চতুর্থ্যন্তেন ধর্মজ্ঞো নামা চ পুণবাদিনা॥ হোম-দুব্য মথৈকৈক শত সম্ভান্ত ছোম-বেং। শতসম্ভা নিতি পূর্মোক্ত বচ नानुमाद्रा वाख्यारगञ्जभद्रः ॥ मृजि:। बाहावमान कूहरा८ थ्रा-यन् रेव मञ्जाप्तवजाः। हाम प्रकार ণা সম্পুদান মাহ ছন্দোগপরিশি-🕏 । वुकारा मिक्का (मया यव या भः तिकीर्खि**जा। कर्यास्त्र २ न्**ठ्रमानायाः भूर्वभावादिका ७१३८ ॥ विषया-(क्री व मन) (क्ष्मिं क्षिणार्क्स इर्द्रा छ-अ जिनामाय ॥ जाना यह यानि मः। উভय॰ युक्तकर्प (शञ्कर्य ह। উপসংসারে বাস্ত যাগ মিতি শ্রুতে:

সঙ্কল্ল বাক্যে ভেনৈবোলেথ মাচর-স্থি। অত্র নিলিভানিলিভ দক্ষিণা-माना क्ल जात्र जन ऽ।। ३।। ना ए । ना । ততঃ সংখ্যে বিধি স্থানণ যজ্ঞানস্থ कात्रराथ। (नवी भूत्रानः। का व्यक्त अ-পতी भूष्क्रों रेवकवान मक्तिला १ई. (१८। वृक्तिगान् (ভाजियदा जू न्जर शीजाहि कात्रस्य ॥ शुग्नाहः कात्र-(यिष्टिहान् शृह वाशि मत्ना इतः । कार्य) स भक्ष जि विं दे विं दि विं विं वि রথাপি বা॥ ছোনান্তে ভক্ষ্যভো-हिन्दा वास यात्र विनः इत्रया ইতি মৎস্যপুরাণে হোমান্তে বলি-বিধানাৎ অত্রাপি ছোম• কৃত্বা ব-**ण्यापि शृक्षिक गर्व धर्मक त्राठा द्रः** ॥#॥ অত্র পুরাপতি নানাগ্রি:। পু-তিপ্ঠাযাণ লোহিত ক বাস্ত যাগে পু-काপि जि:। बना गय পु जि श्राया वकः ণঃ সমুদাজ্তঃ ।। ইতি মৎস্যসূক্ত-वहनाए।। এकामीि भरवास्रयाम मर्ने अर्थः। ज्यादिकाद्म। १४४० গব্যোষধিকলৈ: পরীক্ষিত্বা তু সে-চरयर । এकामी जि **भर** कृषा त्रः থাভি: কনকেন তু।। পশ্চাল্লেপ্যে ন চালিপ্য স্ৰেণালোড্য সর্বত:। मम भूर्वायजा दिथा मम हित्वाखद्रा-যতা:॥ সর্বাস্ত বিভাগে তু বিজে-

या नदशा नद। शक्षावा मञ्जाह শব্ধ। গায়ত্র্যাদায় গোমূত্র গন্ধ-দ্বারেতি গোম্ব । আপ্যায়ৰেতি চ क्षीत्र• स्थिकाद्वि देव स्थि। (उरका-সীতি ঘৃতঞ্চৈৰ দেবস্যত্বা জ্লোদ-क । 'धवधी द्राष्ट्र काउग्रयनः । वीकः यः भानत्या मृत्रा लाध्याः मर्यभा-खिलाः । यवा (म्होयधरः जश्र विश्र- ॥ पा मुखि **थात्रिजाः ॥ व्रीहिः भत्र**८ शक्षानु वश्चिकाथाः। भावाय। रह-মন্তিকাঃ। দশেতি বাস্ত মণ্ডল বায ব্যে উপবিশ্য প্রাভিম্থো গুকঃ উত্তরস্যা মারভ্য দশরেখা: পুাত্ম-थी यंथामकिन अर्याए। जव रेन-খত্যা মুপবিশ্য পশ্চিমতঃ পূর্বাপ-त्रगा मत्मा खत्रायञा (त्रथाः क्र्य)। ८ क्वक मनाकारिना। क्नुशान(म छा-गाः नामानि। गाष्ठा रामावञी काष्ठा विभावा भागवाहिनी। भनी भूमन मा नन्ता मूज्या मूद्रशा उथा॥ इंड्राः দ্যা দশরেখা:। হিরণ্যা সূব্তা नन्त्री विज्जि विभना भिया। कशा कना विरमाका ह इंडा अ छा ह-(माखद्रा: ॥ इंडाइ म्मद्रिया: ॥ **এकामी** जिन्न कृषा वास क्८ मई वास्य । भन्दान् भूकाराप्तरान् विष्मेर अक्षरिमंद जू। बाविष्म

षाश्वः भ्वाः भ्वा कार खर्गा-দশ। নামত ভানি বক্ষ্যামি ছা-नानि ह निरवाय स्म ॥ देनानरकाना-দিযু ভান প্ৰয়েছ বিধানতঃ। লিখী हिवांच शब्द्धांना अवसः क्लिमाः युषः॥ স्र्याः मञ्जा ज्म रेक्व जा-काला वांगु दाव ह। भ्या ह विजय-रिक्टव गृहक्कंड यभावूर्त्जो।। गन्नार्द्धा ভ্ऋदाबष्ट মৃগ: পিতৃগণ खथा। मोवाद्रिका २थ मृ ग्रीवः भृञ्जमस्त बनाधिनः। অসুর: শোষ পাপৌ ह রোগোহি মু था अव ह। ভলा है: (माम माम) हे अमिडिक मिडि खथा ॥ वहि र्चाबिः भारत् ५ ठ ठ र ४ শত্র: শৃণু। ইশানাদি চতুষোণ मः इ जान् भू बरय बुषः ॥ आश रेकः वाथ नावित्वता ज्ञाया कपु खरेशव ह। নধ্যে নবগদে বুন্ধা তদ্যাষ্ট্ৰোচ সমী-भगाः ॥ नर्वात्नकान्धवान् विष्णा भूर्वाम्यामामञः मृग्। व्यर्थमा निव-**जाटेहव विवश्वान् विवृ**वाशिशः॥ मि-ক্রোহ্থ রাজযক্ষা চ তথা পৃথীধরঃ ক্রমাৎ। অষ্টম শ্চাপবৎ সশ্চ পরি-ভো বুন্ধণ: মৃতা: ॥ আপ শৈবাপ-वर्मक भर्द्धानाम् पिछि ख्या । পাদিকানাঞ্চ বর্গো হ্ব নেব • কোণে-ষ্ শেৰজঃ।। তন্মধ্যে তু বহি বি শ-্

ष्ट्रिभरा (छ जू नई डः। चर्यामा ह विवद्यां क शिवः भृथीयत्र खया।। বুন্ধণঃ পরিতো দিক্ষু ত্রিপদা তে তু সর্বতঃ ৷ এব সিতি যথা ঈশানকো-নে কোষ্ঠ চতুষ্টবে অন্তৰ্ছিত ককে। ধ্ৰ-সহিতে দেবতা পঞ্চ মেব মাণেবা-**रिकालयुभी** जार्थः । रिक्कु भूर्वारि रिकृ। 🗱। वंश्नानिमानीः वक्तानि वर्निम भृषक् भृषक्। वायु वादर তথা রোগাৎ পিতৃভ্যঃ শিথিন भूनः।। मूथ्राष्ट्र म मर्था (भाषाधिः छथः यावानव जू । जु गुीवाननिकः যাবন্দৃশাজ্জগন্ত মেৰ চ।। এতে ব॰. শা: সমাখ্যাতা: কৃতিজ্জঠর এব চ । এতে संग्रेटिय मञ्जातः भन्नारश्र त्रम ख्या ।। नर्य हि ख्र त्रमाथ्याङ ত্রিশ্ল কোণস চ হৎ। হস্ত ন্যা-(नव् वर्ड्ड)। नि जूनाविधियू नर्वरा।। कीरनाहिष्टाभयां जानि वर्ड्स्य य-इंडा नद्र:। मर्बंब वास निर्फ्षि: পিত্বৈশ্বানরাযত: II মূর্জন্যা: স মাবিষ্টো মুথে চাপ: সমাশ্রিত:। ৰিঙিতৌ।। বক্ষস্তলে চাপবংস: প্জনীয় उथा वृत्यः। निकास मिकि পৰ্জন্যে শোৰে দিভি লগন্তকৌ।। मार्भन्ता वन्य मराष्ट्री ह भूकवीशी

পুৰত্নতঃ ৷ সোম স্ৰ্য্যাদ্য স্ত্ৰাণ স্থো: পঞ্চ পঞ্চ।। কৃদুক্ষ ব্লাজ-যক্স। চ ৰামহন্ত সমাশ্রিতৌ। সা-বিত্র: সবিতা তদ্বস্তত্ত দক্ষিণ মাশ্রি-ভৌ ॥ বিবস্থানথ নিত্রশ্চ জঠরে স• ব্যবহ্নিভৌ। পুষা চ পাপ যক্ষা চ হত্তবোর্যনিবন্ধকে ৷৷ তথৈবাসুর শে ৰৌচ বামপাৰ্শ্বে সমাশ্রিভৌ। পার্শ্বে ज् प्रक्रिश उद्यविज्यः সগৃহক্ষ उः ॥ উর্বে। র্যমান্থপৌ জ্ঞেযৌ জান্বো র্গন্ধর भूझको । बहुरा ज्व मृ ग्रीतो कः हेता स्रोवादिका मृत्रः॥ द्वरः मञ ख्या (मापूर्भामस्याः निख्त ख्या। भरतः नवनामा वृक्षा क्रमर न जू भ्बाराज ॥ म्ब्रकीक विमाबीक भ्ज-नाः भाभद्राक्ष्मीः। देभाश्यक्ष কোণেৰু মণ্ডলাদ্বাহ্যতো যজেৎ ॥ পিতৃভ্য ইতি পিতৃগণাদারভ্য ব হি বাবংযো বংশঃ পুসারিত ভদ্ব-দাযভো বাস্তপুৰুষ:। অমুপো বক **गः। পুञ्जकः भूज्ञनष्ठः। उर्था। भू**र-ক্ষিণন্ত স্বী ত বাস্তোঃ পদবিলে-থন । কোষ্ঠানা তিথন পুদক্ষিণ कार्याः। उथा। उद्धनी मध्यमा टिव उथाक्ष्रभ पिक्षाः। भुवान वर् কনক ফল পুষ্লাক্ষভোদক ৷৷ স र्दक वामजाभिय मन्छ निर्वित

थान। 🚓। उथा। वाखो भन्नीकिएउ अभाग् वाखानाइ विष्ठक्राः। वाख श्रम्मन क्र्याट्मिक्छ इंविक्स्गा ॥ बीर्लाकात्र उत्थान्तात उथा गृ-क्निर्देशस्य । बाद्राख्यिक्त उद्द প্ৰাসাদেযু গৃহেষু চ ৷৷ বান্ত্ৰপামন वर्ष्या शृह्यान विष्ठक्षाः। वका भीजि भर (लक्ष्र) (लक्षरेक वाञ्च পিষ্টকৈ: ৷৷ হোম দ্রিমেথলে কার্য্য: হুতে হত্ত পুমাণকে। #1 বিশ্বকর্ম। ৷ থাতাধিকে ভবেদ্রোগী হীনে ধেনু ধনক্য:। বক্রস্তে তু সন্তাপো ম-রণ ছিন্নমেখলে। নেখল। রহিতে শোকে৷ হাধিকে বিভ্ৰসংক্ষয়: I ভা-ৰ্য্যাবিনাশক স্বপ্ত প্ৰোক্ত যোন্যা বিনাকৃত ৷৷ অপত্য ধৃ সন পোক व्यक्ष यद क्षे वर्ड्जिंड । विभिन्नः স হিভাষা । ভষাৎ সম্যক্ পরী-रैकावः वर्डवाः मुख्यकिकः । এवः বিধ স্বপ্তাসম্ভবে ক্রিযাসার:। স্বপ্ত মেববিধ নস্যাৎ ছণ্ডিল বা সমা-भुरय । मर मा भूतान । यरिः कृषः ॥ **िटेन उद्दर मिक्छि: क्रीव्रिम**स्टेरि: । भानारमः शानित त्राभागाणाः पृथ्व मञ्जितः ।। जन मृत्वी मरेग वीः পি মধু সর্গি: সম্বিতৈ:। কার্যস্ত शक्षां विद्विविद्वीरे व्रवाभिवा

॥ হোমান্তে ভক্ষ্য ভোৱৈচ্ন বাস্ত-দেশে বলি হয়েৎ। অত্র হোলে **मञ्जानारु** विक्थुरामां खद्र । वारखा-স্লভেন মজেণ ফজে গৃহদেবতা। বাস্তোম্পতেন বাস্তোম্বতিদৈবতেন शक्याजा । वित्रुवाक शायमः পুাগেব লিখিত•॥#॥ বৃক্ষস্থানে ত-**७: ज्**र्याहामू(एवम्) भूजन भिज्रा-मि। भूवर्ण गां वज्ज यूगं भाषार्यभाष নিবেদয়েৎ। ইত্যন্ত মত্রাপি বোধ্য ।। কল্পতরো মৎস্যপুরাণ । ততঃ अरही विविद्यान यजनानम् कात-(य८ । विका॰क भूकत्यक्तका (य-চান্যে গৃহ্মাগ**তা:** ॥ এতদাস্পশ यन क्दा कर्य मभाग्दर । शुमान ख्वानामान भावास भविवर्खान ॥ भूत्रविणा भुरवरमध् मर्दरायाभन्-ন্তবে । ইতি বাজ্পশমন কৃত্ব। স্ত্রেণ বেষ্ট্রয়েৎ ॥ ইতি মৎস্য-পুরাণে উপক্রমোপসংহারযো র্বা-স্থেশমনত্বেনাভিধানাৎ বাস্তৃপশ-মন কর্মাণো নামধেয় ইতি তেনৈ-(वाह्मथ: नर्बामाभनुखाय इंडि শুতেক বাস্ত সর্বদোষাপনোদন ফল সাকল্পে তু তদুল্লেখা কার্য্য:। এতত্ব পার স্তা পুবেশান্যতরমিয়-बन्धाः कर्खवाः। व्यावन्धाकत्व श्रुमानः

বাহ

भूरिगरवाकः । इंडि श्रित्रघृतमस्म ভर्णागर्यादत्रिकः वाख्यागञ्जुः समार्थः ॥

বাস্তক• ক্লী বাস্ত্ৰশাক•। ইত্য-মরটাকাষা• ভরত:॥

বাস্তকী জ্রী চিল্লীশাক। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥

वालुक क्ली भाकविष्मवः। (बजुरा इेंडि ভाषा। उर भर्यायः। वास २ वास्त्रकः ७ वनूकः ८ वस्त्रकः ৫ हिनाः মোচিকা ৬ শাকরাজঃ ৭ রাজশা-कः ৮ हकवली २। अग्र खगाः। मध्यद्वः। मृगी उत्तद्वः। कात्रद्वः। मारनवुः। बिरमाविब्दुः। (द्राव्-नवु । जुद्रश्रद्ध । यश्रामंत्राः ना-भनवः। यल मृत मूक्तिकात्रिवृक्षः। ইবিরাজনির্ঘণ্টঃ। অণিচ। বাস্তৃ চ वासक ह जड़ार कावन अक ना-कद्रादे। जरहर जु रृह्टम् अ द्रक् अधारी उवास्त्रकः ॥ भागामा यव নধ্যে স্যাৎ যাবৎ শাক নতঃ মৃত । বাস্ত্ৰ দ্বিত্য স্বাদু ক্ষার পাকে कर्षिक ॥ भीभन भावन कडा वध् भुक वनशुरः । अत्रः श्लीहाम् পিত্তাসু ক্ৰমি দোব্ৰবাপহ• ॥ ইতি ভাবপুকাশ:।।

वारक्ष्य वि विजयिक्त ॥ वक

সধন্ধি ॥ বস্তুসয়ন্ধি ॥ বান্তুসয়ন্ধি । বস্তি বস্তু বস্তু ৰাস্তু শংক্তিয়াকেশ পুত্যুখেন নিম্নন্ধ ॥

বান্তোক্সভি: পূ• ইন্দু:। ইভ্যমর: il বাস্ত্র: ত্রি বস্তাব্ভরথ:। ইভ্যমরঃ ।। বস্তুসমৃদ্ধী চ।।

বাছ: ত্রি বারি ভিষ্ঠিত য:। বার শব্দপূর্ব স্থাবোড ও পুড্যবেন নিস্লম:॥

বাশা: পু• উন্মা। লোহ•। ইতি কেচিৎ।। মূর্দ্ধণ্যমধ্য ইতি সাধ্-পাঠ:।।

वाष्ण्यः भू॰ नागक्ष्मद्रः। ইতি। द्रञ्जनाता।।

वारु अ ७ शङ्ग । ইতি कविकन्नक्रमः ।। अ व्यवस्थ । ७ वारु छ
। ववार ब्रकः भूक्या छ छ। काछाः
मरुमः ইड्यामि मिक्तार्थ (भाद्यामिक वरुवाजूः सत्या छ वर्गमः
मानारम् वो। वस्र छ स्व वरुवाम् अमानारम् वो। वस्र छ स्व वरुवाम् अमानारम् वि। वस्र छ स्व वरुवाम् अक् वा वि छ वार् व स्व वरुवाम् अन्
क् वा वि छ वार् व स्व वरुवाम् अन्
क् वा वि छ वार् मानारम् मिकिः
व्यत्कार्थदाय मुमुद्य छ र्थः। व्यथ्
वा वव वरुवाम् इत्छ व व्यान्य ।।
वि मूर्गामाः ।।

বাহঃ পু॰ ঘোটক:।। পরিমাণ-विष्णयः। ইত্যমরः॥ यथानः। পল পুসঞ্জ মুষ্টি: সতব স্তঃ जुर्रेय । **हज्ञातः अ**जवाः शुष्ट कजुः <u> भू अथाहक ।। जिश्राहिका जित्र</u> द्याला हित्यानः जूर्न डेहारङ । मार्क्ष मूर्ला ভবেৎ योती (ष्वथार्य) গোণ্ডদান্ত সা। তামেব ভার• জা- ॥ নীযাৎ বাহো ভার চতুষ্টব । ইতি ভরত: ৷৷ চতুর্দ্দশ ভেদাৎ সংখ্যা-ন্যথাত্ব । তথা চ। চতুরাঢকো पुानः (वाजनपुाना थात्रो। वि•-শতিদোণ: সম্ভ: দশসম্ভে৷ বাহ: । इंडिमाभी ॥ #॥ जुनः ॥ वृषः॥ ॥ वागुः। इंडि भक्तव्रावनी ॥ व-र्नकर्खित्र वि॥ বাহক: ত্রি বহুনকর্ত্রা।বহুতি যঃ। ইভ্যৰ্থে ণক পুত্যযেন নিম্নন: ।। वारु विषम् भु• महिषः। ইত্যमद्रः॥ वाइन॰ क्ली इन्छाय तथ (माना मिः। ख्टभर्यायः।यान·२ युगाः o भधः ८ (कात्रनः ७। इंड्रायतः ॥ 🕬 (५व)। बाइनानि यथा। विकृ दुक्क मिरिव र्फिरेव ध्रियाञ ना कगन्नशी। नि छ পুভোমহানেবো বুন্ধা লোহিত-

পक्षकः ॥ इति इति छ विष्ठाता

वाह्यानि नह्योजनः। बग्र्डा वा- ॥

হনবৃদ্ধ ভেষা• যুমান যুদ্ধতে ॥ ড-স্বাম্র্ডান্তর ক্রা বাহনত্ব গতা-खयः । यश्चिन् यश्चिम्रहानाया श्री-ণাতি সভত শিবা।। তেন তেনৈব ৰূপেণ আসনান্যভবন্ এয়:। ইতি कानिकाभुद्रात ६१ व्यथायः ॥ 🛊 ॥ (एव मानवाना॰ वाक्नानि यथा। পুলন্ত্য উবাচ । শৃণুষ্ব কথ্যি-यामि मर्खिया मिश नोत्रम । वा-इनामि সমাসেন ঐককস্যানুপু दणः ॥ वमुश्उअला ८ भवः भशः কায় মহাগল। খেতকর্ণ মহা-वीर्येऽ॰ प्रविद्राक्षमऽ वाङ्न॰ ॥ स्त्री-पुषेद्धः मञ्जरः जीमः कृष्ध्वर्गः मता-জবং। পৌণ্ডুক নাম মহিব ধর্ম রাজস্য নারদ।। ক্দুমানস সম্ভত• मा। म जलि म छ क। मिमूमी-রণ দিব্যগতিশৰাছনণ ব্ৰুণস্য চ।। (दोषु॰ नक्षेठकाक॰ रेनवाकात्र नद्राख्य• । अधिकाभाष्त्रञ्जुः वाइन धनम्मा ज् ॥ अकाममा-না॰ ৰুদুাণা॰ বাহনানি মহামুনে । गन्न बान्फ मकावीर्य। जुकारान्तुः সুবাক্ণা: ॥ খেতানি সৌরভে-यानि व्यानुश्रुकवानि छ। त्रथः छ-नुस्य नहार्छ भह्म इ भवाइन ॥ र्या वर्ष वाहाक वाहिन्। মুনিসভাম। জঞ্জরস্থান্চ বসবো यक्राम्छ नद्रवाहनाः ॥ किन्नद्रा जुः कगाक्रा इयाकः हो उथायितो । শারকাধিঙিতা বুক্ষন্ মক্তো ঘো त्रमानाः ॥ णुकाक्षाण कवर्या গন্ধর্বান্দ পদাতিন: । আকৃছ বাহনান্যেক স্থানি স্থান্যয়েক্তি-भाः ॥ अम्र निर्ययू क् छ। युष्काय जुगहोजनः। 🗫। नात्रम छेवाह । गिरिजानि मुद्रामीना॰ वाह्नानि महामूत्न। रिन्छ्यानाः वाह्नात्नर व॰ यथावहकू नर्शन ॥ भून छ। छ वाह। सृगुष्ठ मानवामीनाः वाह्नाः নি ছিজোত্তম। কথ্যিষ্যানি ত-ত্ত্বেন যথাবৎ শ্ৰোতু মর্হনি॥ অ-দ্ধকস্য রথো যুক্ত: শেষ্ঠ: পরম বা-জিভি:। কৃষ্ণবর্ণ: সহসার জ্রিনল भित्रमागवान् ॥ भुङ्गमभ अत्था দিব্য: খেতবর্ণৈর্ঘান্তমৈ:। উছ-মান তথাষ্টাভি: খেতক্ম্ময় শুভ:।। বিরোচনস্য তু গজ: अञ्च-म। जू जूबक्यः। बसुम। जू द्राथा-**फिरवर्रा इरियः काव्यनमधिः ॥** শস্কর্পন্য ত্রগো হযগীবস্য স-জন্ন:। রথো ন্যস্য বিখ্যাভো मुनम् (७ क महाद्रशः ॥ मञ्जूमः) . विभागा १ ज्नायः मास्ता म्ना " विशः । ইতি श्रीवागनशृदात ३ व्यथ्यायः॥

বা**হুশে্খঃ পু॰ অখঃ। ইতি রাজ**-নির্ঘণ্টঃ ॥

বাহস: পু॰ অজগর:। ইত্যমর:
। বারিনির্যাণ-।। সুনিষঃক । ইতি
মেদিনী।।

वारा जी वारः। ইত্যজন্প।न दिक्शकारो।।

বাহাবাহবি ব্য॰ বাল্যুদ্ধ । হাতা-হাতি ইতি ভাষা। ইতি ঘূপ্ধবোৰ-ব্যাকরণ ।।

বাহিক: পু•্ ঢক্না ।। গোবাহ:। শক্টাদি। ইতি ধ্রণি:।। ভার-বাহকশ্চা।

বাহিত্য' ল্লী গজন্মস্যাধোভাগ: । ইত্যনর: ॥

বাহিনী স্ত্রী সেনা।। নদী।। সেনাভেদ:।তদ্বথা। গজা:একাশীতি:
। রথা: একাশীতি:। অস্বা স্ত্রিচত্বারিংশদধিক শতদ্বয়া। পদাতিকা: পঞ্চাধিক চতু:শতং। সমু
দাযেন দশাধিকাষ্টশতং বাহা:
সন্ত্য হস্যাং। ইত্যমর ভরতৌ।।
বাহিনীপতিঃ পুং সেনাপতিঃ।
ইত্যমর:।। সমুদু:। ইতি শন্দ্র

वाहोकः भू॰ (मण्डमः। छटशर्यायः। अहेकः २। ই छि (इमः)

हन्तुः।। क्ष र्किका छिः। का है ই छि

छाया। यथा। छ छ वृष्यः भूता वृखाः
कथाः कि कि कि हि का समः। वाहोकः
रम्भः म मू। क स्टम्म वाका मत्रुः
वीट ।। भक्षा नाः भिक्रू यक्षा नाः नः
मीनाः (य १ छता निजाः। छान् भः
गर्या छान मू होन् वाहोका न भितः
वर्ष रह ।। भाक चः नाम नगतः
माभगाना मनियुगा। क्ष खिका नाम
वाहोका (छयाः वृद्धः मू निन्दिः।।
ই छ महा छात्र छ कर्षभर्वि। २००

णभायः।।

২ব্যয়ঃ।। ইতি বিফুপুরাণে ৫ **অংশ** ৫ अधायः॥ वाङ् भ्वाङ् ह सर्भत्र-স্যোদ্ধা (ধা ভাগৌ। ইতি ভট্টাকা ।। चना भवगी य वकात्रामि वाल्-णत्य पुष्टेवार ॥ # ॥ स्रमा मृजामृज नक्रन यथा। निर्मारनो हेन ज्यात्नी শ্লিষ্টোচ বিপুলো ভুজো। আজান विश्वितो वाङ्गृत्लो भीतो नृश्यक्ष ॥ निःचानाः द्वानत्मो दुरवो (मुर्हो করিকরপুভৌ। হস্তাঙ্গুল্য এব সু द्रायुनी निन्छाः भुजाः ॥ त्यश्वि-नाक मृज्याः मृ ज्ंजानाः विभिव्याः म्ठाः। ङ्वाकृवी । निः याः मू नंजाः मु। वेशि इंडमा।। किन ज्लाः-कता निःया वृश्यु जून । करेत्र र्थन । মণিবল্পৈ নিগ্টেক সুলিপ্ত শৃভ স-क्किन्।। नृशा शीतः कद्राह्मः मण-दि धनविद्धिंगः। निज्विखिविही-নাশ্চ নিমাৎ করতলালরা: ١١ সা: वृदेख रेक्टव निरेम्क धनिनः भनिकी-र्खिजा:। (পाका नवकमाजादा वि-यरेम विषमा नदाः ॥ करेद्रः कद्र छल रेक्टव लाकारिङ बीयबा खरेलः । भवनाववाः भीरे करेक निःश নরা মতা:।। তুষ তৃল্য নথা: ক্লীবাঃ क्रिंदिन मु हिटें वेदीः। निःसः ककः नरेथ उद्विदिर्देशः भव्र उर्क्काः ॥

বাহুল ७८ भर्यायः। कः २। इछामदः ।। ভুজকোটর: ৩ দোম্ ল ৪ খণ্ডি-कः (कका ५। इंडि (इमहन्युः॥ वाङ्णः भू कार्खिकमामः। इंड्र-

নর:॥ শাক্যমুনিসূত:। ইতি হেম: **इन्द्रः ॥ 🗱 ॥ अथ कार्जिक माञ्**रः ত্ম্যা । নারদ উবাচ। কার্ত্তিকস্য তু भाशाबार भाममर वकु मर्शम । भूर्व· कार्डिक माहाज्याः यथावट वकु गर्शन।। वुष्कावाह। नाधू शृष्टे॰ ত্বা পুত্ৰ লোকোদ্ধারণ হেভবে ৷ कथरामि न जन्ति ह सुर जामा ना-खि रेक्षियः ॥ এक छ: সর্ব তীর্থানি সর্বে যক্তা: সদক্ষিণা:!কার্ভিকস্য চ মাসস্য কোট্য শে নাপি বিভু তি॥একত: পুষরে বাস: স্কক্ষে-বন্ধ সর্বপুণ্যাধিকো মত:।। মুর্ণানি মেক্তুল্যানি সর্বদানানি চৈক্তঃ। একড: कार्डिका वर्म मर्द्रा कि-শবপুৰ:॥ কৃত্বা কোটি সহসাণি পাপানি সুবহ্ন্যপি। নিনেযার্জেন नर्वाि विवयः यास्य कार्त्विक ॥ दलकिष्ट क्रकाउ भूगा विक्रु-মুদ্দিশ্য কাৰ্ত্তিকে। তদক্ষৰ ভ-বেৎ সর্বণ সভ্যোক্তণ তব নারদ ৷৷ **७मा क्या न भन्यानि म्बर्येक.**

छारेम् जूना बनाएग्राम अक्रेंकः मगरेव खर्था। अञ्च । मृलोकः (भुवता न्याप्तीर्घाङ्गुलि शर्दकः ॥ भीर्घायुः जुजग रेक्ट निर्श्ता विद्रवाकृतिः **। ঘনাঙ্গুলিশ্চ সধন স্তিসোরেখাশ্চ** যস্
বৈ।৷ নৃপতে: করতলগামণি-বন্ধে সমূত্থিতা:। যুগমীনাঙ্কিত-করে। ভবেৎ সগ্রপুদে। নর: ॥ ব-জ্রাকারাশ্চ ধনিনাণ নৎস্য পুছনি ভা বুধে ৷ শহাতপত্ৰ শিবিকা गबभागाभा न्त्र ॥ अञ्चार्ह्य-শপতাকাভা মৃণালাভা নিরীশ্বরে । দামাভাশ্চ গ্ৰাচ্যানা• স্বস্তিকা-ভা নৃপেশ্বরে ॥ চক্রাসি তোমর-**थ**नुः श्रष्टां नृभाजः काद्र । উদू-খলাভা যজ্ঞাচ্যে বেদীভা ক্ষাগ্রি-হোত্রিণি।৷ বাপী দেব স্বলাভাক ত্রিকোণাভাষ্ট ধার্মিকে। অঙ্গুঠ মূলগা রেখা: প্রা: স্ক্রান্চ দা-রিকা:।। পুদেশিনীগতা রেখা ক নিপ্তান্লগামিনী। শতাযুষঞ্জ-ৰুতে ছিন্নথা ভৰুতো ভৰু।। नि:-चाक्त वहातथाः जा निर्मु वा कि युरेकः क्रेनः। इंडि गाक्ए ५५ व्यथ्रायः ॥

वाङ्ग्ल क्री जुङ्ग्वरम्। चाम्। जानः । काँक् ইঙি বগল্ ইঙি চ ভাষা।

তবানধ। সোপান ভূত স্বৰ্গস্থ मानुष्र भागा मूर्ल ज् ॥ उथाजाः नः ननाम्यार यया न नामिडः नुनः । मुञ्जानाः नाना मान्याः कार्जिकाक हार्यस यः ॥ १४ १४ १४ । ভূতা শুেষ্ঠ স মাতৃ পিত্ ঘাতক:। कार्खिक थनु रेव माम मर्बमारमयू हाखमः॥ भूगामाः भन्नमः भूगाः পাবনানাঞ্ পাবন ৷ অমিন্মাসে ত্রবন্তি শদেবা: সনিহিতা খবে।। অত্র স্থানানি দানানি ভোজনানি বুতানি চ। তিল্পেনু হির্ণ্যানা॰ রজত ভূনি বাসসালা গোপুদানা-नि ऋर्वेडि ऋर्व अादन नात्रम । वाञ्च-**गानाक्ष ए कन्ता॰ माम्यांख विधि व** মরা:।। দানানা॰ ফল মেতেষা॰ পা-शुरु एउ विधानजः। जानि मानानि गृशक्षि पखानि विधिव८ मूद्राः॥ य८ किक्षिट कार्जिक मन्न जनरेक्टर ख्या क्उ[°]। उनक्य कन (भा-क विकृता लाककर्जुना ।। व्याना भाक्रण रेव कार्डिक मात्रि रेवः क् छ । जायस्यभाषिक भूगाः रेड क ं প্রাপ্ত ন সংশযঃ॥ তমাত্মত্নেন বি (भुन्मु कार्जिक मानि मीयाउ। यू-किक्षिट कार्जिक मज्ज विक्रू मूम्पिमा भानतेवः ॥ इठः मखक वित्नुन्तु छ-

श रेफव उथा कृष्ठ । उनक्रय नर्डः ন্তে তে শস্যদান বিশেষতঃ যা য্থা नतीना विर्भुन्द रेमवानारिक्व नात्र-ए। উपधीनाक विशुर्य कर्या निवा-পপদ্যতে॥ তথং কার্ত্তিরুমাসে ভূ यथ किकिसीया मूति। न जम्रासि ক্ষ্যোবিপু পাপ যাতি সহসুধা।। তমাৎ সর্ব পুষরেন কর্মণা মনসা-गित्रा । भाभ• ममाहरत्रोम् कार्खि-क विकृ ७९ भद्रः ॥ ज्ञानाषा यनि वा क्वानामृष्ठ्उ (यन र८ कृष्ठ । তত্ত্ৰস্য নশ্যতি ক্ষিপু• বাযুনা পা৽-गता यथा ॥ मःभाधः कार्डिकः पृष्ठे। भन्नाम यस वर्ड्डाय**ः**। मिन দিনে স কৃ ছুস্য ফল প্রাপ্নোত্যস:-শয় ।। পুৰুত্তানাম্ভ ভক্ষাণা কা-र्जिक निराम क्छ। व्यवनार विकु ৰূপত্ব প্ৰাপ্যতে মুক্তিদ শভা।। न कार्खिभ्यामा माला न कृष्डन नभः यूगः। न (वह जन्मः भाजः न डीर्थ शक्या नमः ॥ न ठावन नमः नानः न मूथः ভार्य्या नमः। ন ক্ষেন্ত সমণ বিত্তণ ন লাভ: সুরভী जनः ॥ न जला १नम्पेन खन्। न म्मार भारत्मा खरः। न ह श्रामी म-याजुला न बारा कि क्षेत्र मान्य ।। ন তৃথী রসনা তুল্যা ন প্রীতিস্তাসূত 🗀 दिया। न कार्जिक मध्या भारमा दि-क्यानाः भियः मरा ॥ व्यव्राउन कलप्यस भाजः नामानद्रश्रियः। **डि**र्याशानि भवात्याङि अर्वश्य विष्कृतः॥ मूल ७ रेवकव छान मृद्धं जा रिक्की कथा। मृद्धं जा रिक वी नीका मूर्झ (छा बागत खर्गा।। मू-र्झ ड॰ किंगना मान॰ मूर्झ ड॰ बाइ-वीजन । मूर्झ (छ। रिक्शवा विर्भा मृल्ल ७ नीनायाकनः॥ मृल्ल ७ शू-**ऋद्र मान मूझ छा: कार्जिक छिना:** । मृद्धा 🖘 🎒 अभाषा विस्थाः भाषा या কভযোরপি ॥ দুর্ল্ল ভা কার্ত্তিকে বি शु वारणी इदिरवाधिनी । पूर्व छ। মালতী প্লা দুল্ল ভা তৃলসী মুনে॥ मूल ७ कार्जिक मान मूल ७ माध् वन्तनः। भालगाम भिलाभ्का मूर्झ जा मूनिश्रुक्त।। समु मुगा निरी यव मुलि-ভा मान भाविनाः। इव भीववजी कन्। मूल जा मम्म श न्गा ॥ मूल-ভা জননী লোকে পিডা চৈব বিশে-वजः। पूर्ल ७ नाध्मयानः पूर्ल (७। थार्थिकः जुजः ॥ मूझ रेजकामणी-লোকে দশমী সঙ্গবিজ্ঞিতা। পক দ্ব্য বুত বৎস অয়নে দক্ষিণাত্তরে ॥ मृह्य ७ रेक्श्य मान नाव नान नमीकला। कि। शायात जुनानीय

भिक्रन भीष भाषायाः । वाक्रना मूल जि॰ विशु मृल जि॰ जीर्थामदन ॥ न्रारियाभाष्टिंड॰ विख॰ मृल्लंड॰ व्यविष्य । पृत्रं ७ वट्त पुर्वाभा পাত্রে যথ পুতিপাদিত।। পাত্রা-ণামপি তৎপাত্র সদাচারক্রিযা-दिउः। मःश्राभ्य कार्खिकः मामः विमुशा (य बनार्फरन ॥ (उदा॰ यमः পুরে বাস: পিতৃভি: সহ নারদ। ইতি শ্রীপান্মোত্তরখণ্ডে কার্ত্তিক-गहार्जाऽ ১১৪ व्यथ्रायः ॥ # ॥ বুন্ধোবাচ। কার্ত্তিক্স্য ভূ মাহা-बार भून दिव मृग्य सार मुद्रा मू-निभाष्ट्रं न नहीं न् कामानवाञ्चार्जा। বুতানা মিহ্ সর্বেষা মেক জন্মানুগণ ফল । কৰ্ত্ত বিষ্ণুবৃতস্যোক্ত শভ জন্মানুগণ ফলণ।৷ আখিনস্য সিতে পক্ষে একাদশ্যাণ দিজোত্তম। বৈ-करेव रेर्कव॰ धर्म॰ भावरञ्जा २मऽ বিধীয়তে ॥ যাবৎ কার্ত্তিক শৃত্রস্য भोर्गमाभी **डिथि ड्**विट । जाव-দস্যবুতস্যোক্ত সম্যুগাচরণ বুধৈ: ।। অন্যথা তুক্ত বিপুরুত নেতৎ भूमृद्ध ७ । कार्याः भाष्टः भुयाङ्गन কাৰ্ত্তিকে তু বিশেষতঃ॥ ত্রি:শদ্দি-নানি পুণ্যানি বিপুপীতিকরাণি বৈ । कार्डिकमा युञ् विश्रु विविश्

বাহে পি

পুতি কারণ ।। তদর্জ ভীম্মস্য বৃত্ত মুনে তুঙিকর পর । পুণ্য পঞ্চিন প্রোক্ত দত্ত ওয়ৈ চ विका ।। नरता वा यकि वा नाती क-कार्ड रिक्थ व्युक्त । किरन किरन হসন্ত্ৰ্য ফল• ভবেত্তসৈয়ৰ কাৰ্ত্তিকে॥ অভ ন্তু॰ বিধিবৎ পুত্ৰ বৈফব• বুত मुखमः। शिरासात्र वृष्ट्रायः भुष्टक व नेनाहिउ: ॥ উर्द्ध नानि नूनिएनुष्ठ পাত:কালে তথামলে। গোস্প (मिल काल मान चर्गम भारिना মপি।। ইতি পাদ্মেউত্তরথণ্ডে ১১৫ व्यथ्रायः॥ ॥ व्यक्तावाह। भूद्रान শুवन यब अर्बेडि विजयख्य। उ ৰাণ করস্থিতা মুক্তি বিদ্যুতে নাত্র সংশয:॥ কার্ত্তিকে মাসি যো ভক্ত্যা वर्गाष्ट्राञ्चन ভावन । পुउ। र विकृ ख्रुर्थ **म यां ७ ७**वन **रातः** ॥ कार्खिक मामि यः क्र्यांट जिन তৈলেন দীপক। অহোরাতান্ মূ নিশুেষ্ঠ স যাতি পরমণ পদ• ৷৷ কা র্ত্তিকে মাসি যো দদ্যাৎ পাদত্রাণ षिषयात । पर्वाषञ्चान्त्रिः वर्म যম• নৈব স পশ্যতি ॥ যজ্ঞোপ-ৰীত যো দদ্যাৎ ভূমি বৈ ব্ৰাহ্ম गाय जू। म याजि तुष्कमहन भून রাবৃত্তি বজ্জিত।। তামুল্ঞেব স্বো

हम्ग्री म्रम् विधिविष्ण् । म्रक्त बंद्याक माद्यां जि जुक्का ज्ञागान् भतात्रमान् ।। श्रीहन्तनक र्या म-म्राट दिवश्वार्थ माम्त्राट । विः भाग रिक्तिमूख भूत्रन्तत्रभूतः वु-ज्ञार विम्तिमूख भूत्रन्तत्रभूतः वु-ज्ञार विम्तिम् माद्या भू मिर्गाह्मरः विम्ति मार्था भू श्रीवान् ज्रद्र ।। इंजि भाष्य प्रज्ञत्रथर् ३५५ व्यक्षायः ॥

वाह्नां की वह्दं । वहनगं छाव इंडार्थ का भुंडारान निम्नमं ॥ वाह्वाद्रः भूं स्माडकवृक्तः । इंडि द्राजनिर्घणः ॥ जनार भव-गीं व वकात्रापि छहरम पृष्ठेवाः ॥ वाद्यः क्री यानः। यथा। यानः यूगाः भक्षः वाद्यः वद्यः वाह्न (क्षात्ररा)। इंडि (इमहन्द्रः ॥

বাহ্য: ত্রি বহনীয়: ।। বহি: । বাহির ইতি ভাষা । যথা । অপবিত্র: প বিত্রো বা সর্বাবস্থা গভোপি বা । য: মরেৎ পুগুরীকাক্ষণ স বাহ্যা-ভ্যন্তর: শুচি: ।। ইতি মৃতি: ।।

বাহ্যেন্দ্রি: পু॰ বহিরিন্দ্রি:। তদ্মথা। চক্ষু:। জিন্তা। নাসিকা। ত্তক্।শোত্রে•। এতদেকৈক গুণা:। যথা। এতে তু দ্বীন্দ্রিয় গ্রাহ্যা অথ

म्मानंड मदकाः। वारेश्रेक्रकिन्तु-य शुक्रा ध्रद्रापृष्टे ভारना ॥ इेि ভাষাপরিছেদ:॥ वाङ्गिकः भु वाङ्गीकरम्भः। इंड्रा-মরটাকাযা ভরত:।। वाङ्गिकः) क्री बहुमः॥ हिन्तु। वाङ्गीकः भू (स्माप्डमः। यन्थ ইভি আরবী ভাষা॥ তদেশজাত-(घार्टकः । इंडामद्रामिनीकाद्री ॥ गञ्जर्वविष्णयः । ইতি भपत्रज्ञा-वनी ॥ वाक है काष्ट्र। हेि कविक्ल्रफ्यः॥ है वाङ्कु । नमध्य भारतेरेनरवर्ष्ट निष्को इंपन्यका (वरप्रात्रगण्ड-मार्थः। इंडि उड़ीकायाः पूर्णामानः नि गुरुः ॥ निरमागः ॥ ব্য भर भूत्र १। विश्व रः ॥ व्यन हनः ॥ হেতু:।। অব্যাপ্তি:।। বিনিযোগ:।। क्रेयम्थः ॥ भित्र छवः ॥ भूकः ॥ य-বলম্বন ।। বিজ্ঞান । ইতি মেদি-११ भावन । इंडि भद्रवादनी ॥ উপসর্গবিশেষঃ। অস্যার্থাঃ। বি-विश्निष दिक्ला नक्षं गांज मा

বি: পুণ জী পক্ষী। ইত্যমর: ॥ বি:শ: ত্রি বি:শতে:পূর্ণ:। ইতি সিদ্ধান্তমুকৌদী॥ বি:শক: ত্রি বি:শতি:। ইতি সি: জান্তকৌমুদী॥

विःশितिः जी जःशादिस्यः।
विण इति इति इति वित्र वाया।
यथा । विःশित्राम्याः मदेनकृष्यः
जर्ताः मःथ्याय जःश्याः। मः
थ्यार्थि विवरूष्य ख साम् वानवरतः।
ज्ञियः॥ इत्यायः। स्वावनवादः।
ज्ञावनवादः । स्वृतः । इति
कविकन्नवा।। नथः । इति मर्
कृत्रमूक्तावनी।।

नी ॥ विष्णवः ॥ गिला आवा । विष्णा विष्णा । विष्ण

नियु। ইতিমুধ্ববোধটीकायाः पूर्णा विकः क्ली नम्रः भून्वायाः कीतः मानः ॥ । यथा । क्लीतः नम्रः भून्वायाः পেনুষঃ পালন বিষ্ণাইতি শব্-চন্দ্রিকা !!

विक्हिं शुः (गाक्ष्यः । ইতি भदमाना॥

इंडि ভारा। उৎ भर्यप्रयः। सामू-करोकः २ मुतावृकः ० गुष्टिनः 8 ব্যাঘূপাৎ ৫। ইত্যমর:।। শুরাক: ৬ মধুপণী १। ইতি রত্নমালা ॥ কটপাৰ: ৮ বহুফল: ১ গোপ-বেন্টা ১০ সুবাজন: ১১ মৃদুফল:)२ म्डकार्थः २**० य**ङ्गीयवृ**क्तानान**-প: ১৪ পিণ্ডার: ১৫ ছিমক: ১৬ প্ उ: ১१ कि कि नी ১৮। अमाखाः । অনুগধ্রত্ব। পাকে ২ভিনধ্র-त्र । वघुत्र । मीभनत्र । कामना-जु श्रीरु नामिद्वः। भारतपुकः। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। অপিচ। সূত্রব यञ्जवृक्षण कणेकी वहायुनाविता विकक्ष उक्त अहर नथुत्र मर्दरमा-मिक्ट ॥ इंडि जावनुकाणः॥

বিকল্পতা দ্রী অভিৰলা। ইভি রাজনির্ঘণ্ট:।।

विकः भ्॰ क्षभगः॥ (कज्ः। इंडि स्विनी ॥

বিকচ: ত্রি বিকসিত:। ইত্যমর:॥ কেশশ্ন্য:। ইতি মেদিনী। विकठा जी सहामाविषका। **हैडि** ब्राजनिर्धणेः॥

বিস্হ: ত্রি কছর**হিত:। মুক্তকছ:** । ইতি ফৃতি:।।

विकक्षत्रः भू वृक्षात्रमः। वँইচ্ বিকটः পু বিষ্ণোটক:। ইতি শব-ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়:। चापू- রত্নাবলী।। সালকওবৃক্ষ:। ইতি কটক: ২ সুবাবৃক্ষ: ৩ গুছিল: ৪ সাজনির্ঘট:।।

विकिष्टः जि विणानः॥ विकत्रानः
। ইতি মেদিনী॥ সূন্দরः। ইতি
विष्यः॥ দন্তরः। ইতি পরশিং॥
विक्তः। ইতি ত্রিকাগুলেষः॥
विकिष्ट। জী মাযাদেনী। সাচবৌছাদেনীভেদः। তৎপর্য্যায়:। মারীচী ২ ত্রিমুখা: ৩ বজুকালিকা ৪
বজুবারাহী ৫ গৌরী ৬ পোত্রিরথা

१। ইতি জিফাগুলেব: ॥

विकल्कः श्रू॰ यवामः। ইতি জটीध्रः॥ वृक्ष विष्णयः। एट भर्त्यायः।

गृष्णवः २ शृष्ट्वः २ साष् क्लेकः ८

त्याकलेकः ८ काकनामः ७ व्यायुशानः १ घनक्रनः ৮ शर्जाकवः २

घनकवः २० (भघछनित्याख्यः २२

मृष्तिकवः २२ शुर्व्यः २२ हाम्यः
कवः २८ छनि उक्ष वः २८। यम्यः

ध्याः। क्षायदः। कृष्ट्ः। উक्षदः
। कृष्टिभुषदः । मीशनदः। क्षहात्रदः। यञ्चत्र विधायकद्वः।

इंडि ब्राजनिर्घणेः॥

বিকত্থন ক্লী মিথ্যাশ্লাঘা। যথা।
শ্লাঘা পুশ সার্থবাদ: সাতু মিথ্যা
বিকত্থন । ইতি হেমচন্দু:।।

বিকম্পিত: ত্রি বিশেষেণকম্পবি-নিট: । বিপূর্বক কম্পধাতো: ক্ত পুত্যবেন নিম্নন: ॥

বিকর: পু॰ রোগ:। ইতি শব-চন্দ্রিক।।।

विकद्रालः जि ভ्यानकः। ইভি विकर्षेणसार्थिकामिनी।।

विकर्नः श्रुः मूर्यिग्राधनशकीयम् इः।
यथा। अर्थःथाना विकर्नण स्त्रोनमिल र्जयम्थः। अत्नि ह वहवः म् द्रा
नम्र्यं डिज्जोविजाः॥ हेडि ज्ञाः
वन्नी डायाः । अथ्यायः॥

विकर्षिकः भू॰ नात्रवाहरूमः। इंडि (इनहन्मुः।।

विकर्डनः भुः भूर्यः॥ व्यक्ष्मः। इंडाभवः॥

विकर्यकृ (ब निविष्क कर्यका दी।
यथा। न माकी नृभिष्ठः कार्य्या न
काक क्रणी न तो। न (मुर्जिया
न निक्रिष्टा। न माक् (ज्या) विनिर्भ ठः
।। नाथा थी ता। न वक्त त्या। न प्रमुद्ध न
विकर्षकृ (। न व्रक्षा न निम् र्भित्व।
नार्ष्या। न विकर्णा निम् र्भित्व।

मानत्व ৮ व्यक्षात्य ५५ (क्लांकः ॥ विकर्मकृष्ट निषिक्षकर्मकात्री। इंडि ब्रह्मक ७ छैः॥

বিকর্মস্থ: ত্রি নিবিদ্ধক্থ। যথা।
পাষ্ডিনো বিকর্মস্থান্ বৈডাল ব্রুভিকান্ শঠান্। স্ভেলুকান্ বকবৃত্তী শ্চ বাজ্যাত্রেণাপি নার্চ্যেথা।
ইতি বিষ্ণুপুরাণে ও অংশ ১৮
অধ্যায়: ।।

বিকর্ষ: পু॰ বাণ:। ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষ:।।

विकर्षनः क्री आकर्षनः। विशृद्धक्ष-शास्त्रात्रने भू ज्यापन निक्रमः॥ विकलः जि विश्वनः। ই छ क्री-श्रः॥ स जावशीनः। ই जि ज्या छ।।। विकल्णानि हः भूः स जावशीनभा-नियु जः। यथा। स्रनि विकल्णानि-कः। ই छ इलायुशः॥

विकला खी अञ्हीना। ই जिल्हान

विक्वाकः जि खंडाराजान्। नाकः

1 उट्भर्यायः । व्याभागकः २ ।

इन्जानः ॥ भागकः २ व्यक्षिनकः ४। इन्जि न्यान् ज्ञावनी ॥

विक्वी जी अनुष्ंना। इन्जिन्यः

न्नावनी ॥

विकन्नः भु ज्ञान्धः॥ कन्ननः। इन्जि

ৰিক**স্ব**

(निविनी ॥ विविधकन्नः। ज ह ৰিবিধ:। ব্যবস্থিত:। ঐছিক চ। সোপ্যাকাল্কা বিরহে যুক্তঃ। তথাচ ভবিষ্যে৷ সৃতিশাস্ত্রে বিকল্পস্ত আ काङ्काभूत्राम अठि ॥ इहादिकाल्ल २ छेरनायाः । यथा । शुमानदाशुमा-ণত্ব পরিভ্যাগ পুকল্পনা। পুতুর জ্জীবন হানিভ্যাণ পুত্ত্যেক মন্ত দোৰতা।। বুছিভি থজেত যবৈ ৰ্যজেত ইতি শুণতে। তত বুহি भुषाण भुजी उरव भागाग भ विजागः। अभुजीक यवाभामा-१ १ तिक्लान । इन्छ পूर्वमा८ भृथक् वा इऽ॰ अनु। अभुइ सिनि यागतिष्तिः मार्। अठवर वि-काल न डेडगः भाजार्थ इंड्रकः। भुर्यागान्द्रत यस डेभानीयमान পরিভ্যক্ত যব প্রামাণ্যোজ্জীবন• चीक् उ यवानु। मान्य हानि ब्रिडि চত্বারো দোষা:। এব ব্রীস্থাবলি চত্বার:। ইভ্যপ্তৌ দোবা ইছাবিক-লে। তথাচোক্ত•। এব মেবাই দো-বোপি যদুী হি যব বাক্যযো:। বি-কল্প আশ্রিত ন্তত্র গতি রন্যান বি-দ্যতে ইতি। একার্থত্যা বিবিশ্ব কল্ল্যতে ইভি বিকল্প:। ভন্মাদ-ष्ट्रामि जिया উপোষ্য দ্বে তিথী है-

उत्र न इहादिकन्नः किन्न व्यविष्ट्छितकन्नः। ইত্যেকাদশীভত্তু ।।

दिक्षतः जि दिकामी। ইভ্যমন্ত্রটীকাষা ভরতঃ।।

दिक्षा जी मिक्षिश। ইত্যমন্ত্রটীকাষা রাষমুক্টা ।। না সরোহিণী। ইভি রাজনির্ঘণ্টা ।।

दिक्षतः जि दिक्षतः। ইত্যমন্ত্র:
টীকাষা ভরতঃ।।

दिक्मा भू हन्द्रः। ইভি ত্রিকাণ্ডশেষঃ।।

विकमा खी मिलिका इंडामद्रः॥
विकमिङ बि म्लानामत्नानादि(म्म । उट्भर्यायः। উक्कृञ्जिङ द
र डेक्कृञ्ज २ मिड १ ह डेमियिङ ६
विनिष् ५ डेमिष् १ डेमीलिङ ৮
विकृञ्ज २ देकुम १० डेमिष् १० डेमिङ १० दिक १० १० दिक १० १० मिङ १० दिक १० दिक १० १० मिङ १० दिक १०

বিকশ্বর: ত্রি বিকাসশীল:। তৎপর্য্যায:। বিকাসী ২। ইভ্যমর:॥
বিকসতি কসজ্গতৌ দন্ত্যান্ত: যাযায ভাস কসেতি বরে বিকশ্বর:।

বিকাস: মুটনে ব্যক্তাবিতি দন্ত্যা ন্তে ধরণি:। **জ্লেশ**বৈরত্র জলাশ-যোষিতা মৃদার মন্তে কলভা বিক-ৰরৈ:। পুগীয়তে সিদ্ধগণৈশ্চ যো-বিতা মুদা রমন্তে কলভা বিকশ্বরৈ: ॥ ইতি মাঘণমকেপি দম্ভাবভু• ।। क्ववाय मूर्जन्याञ्च इंड्राम्य ज्ल মিতি কেচিৎ।। কশ শব্দে ইত্যস্য ভালব্যান্তস্য ক্পমিতি কেচিৎ। ইতি ভট্টাকাযাণ ভরত: ॥ বিকশ্বরা জ্রী রক্তপুনর্নবা। ইতি द्वाजनिर्घण्टः॥ বিকার: পু• পুক্তেরন্যথাভাব:। ভৎপর্য্যায:। পরিণাম:২ বিকৃতি:

৩ বিক্রিয়া ৪। ইত্যমর: ॥ বিকৃ ত্যা ৫। ইতি ভরত:।। কেচিভু পু-থা কাষ্ঠস্য বিকারো ভমামূৎপি-ওস্য ঘট ইভি। পরদ্ব । বিকার মাত্রে যথা মুখস্য বিকৃতি: ক্রোধ-রক্তা। কান্ত্রস্থ ভ্রম চ। ইতি ভর ড: ॥ রোগ:। ইতি মেদিনী ॥ विकालः भू रेनवरेभजानिकर्यान-विक्षकानः। विकाल इंडि ভाষা । उৎ भर्गायः। भाषः २ दिनाडः ၁ गायाइ: ८ पाय ७। इंडि पद त्रञ्जावकी ॥ উৎসব: ५ विकालकः

৭। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥ भू· दिकाल:। हैडि বিকালক: ত্রিকাণ্ডশেষ:॥ বিকালিকা জ্রী মানরজ্ঞা। তা শী। তাঁবী ইতি ভাষা। ইতি ত্রিকাণ্ড-শেব: 11 विकाणः भू॰ द्रहः॥ भुकाणः। हे-ভাগরটীকাথা ভরত: ৷৷ বিকাশো विज्ञत्न ऋ हि। इंडा ज्ञयः ॥ विकाणन क्ली विकाण:। विशृह কাশৃড় দীণ্ডৌ ইত্যমাৎ অন্ট্ পু-ত্যথেন নিস্লম• 11 বিকাশী তি বিকাসশীলঃ। ইত্য मद्रोकायाः द्वाद्यक्रदेः ॥ বিকাষী ত্রি বিকাসশ্লিঃ। ইত্য-মরটীকাষা ভরত:।।

বিকাসী 🖪 বিক্ষর:। ইত্যমর:॥ বিকির: পু॰ পক্ষী। ইত্যমর:॥ কূপ:। ইতি ত্রিকাওশেষ:।। পূজা-কালীন বিয়োৎসারণার্থ কেপণী-যতণুলাদি:। যথা। ফডিতি সপ্ত জপ্তান বিকিরানাদাৰ। অপসপত্ত তে ভূতা যে ভূতা ভূবি সংস্থিতা:। যে ভূতা বিমুকর্তার তে নশ্যন্ত শি-বাজ্ঞগা।। ইভি বিকিরে । যথা। লাজ চন্দ্ৰ সিদ্ধাৰ্থ ভষা দূৰ্ব জ শাক্ষতা:। বিকিরা ইতি স্থিটা: সর্ব বিশ্বোধনাশকা: ।। ইতি তন্ত্রসার: ।। স্মিদ্ধাদীনা পিগুদান
। যথা। স্বাস্কৃত পুনীতানা থোগিনা স্বাযোধিতা । উদ্ভি
ভাগধেয স্যাদর্গ্রেষ্ বিকির চ য:
।। স্বপিচ । পিগুনির্বাপরহিত
যক্ত শান্ধ বিধীয়তে । স্বধাবাচন
লোপোত্র বিকিরস্ত ন লুপ্যতে ।।
ইতি শান্ধতন্ত্রণ ।।

विके ब्रा॰ क्षी विष्कृत्राः । विहि॰ जनः ॥ विজ्ञानः । ইতি कृषादुर्थः मर्णनारः ॥

विकोद्रमः भू पार्त्रकः। इंड्राः । विक्षः क्री विकादः। उम्रा नक्षमः । यथा। ही मार्त्र्यापि यं विकादः।

विकीर्नः जि विक्थिः। एउन इंडि ভाषा। यथा। यथ मा भूनद्रव दि-ख्रुषा वम्धानिक्रन ध्मत्रछनी। दिन्नाभ विकीर्नमूर्वका ममपूःथा गिव कर्ष्ठी छनी।। ইতি समात्र-मस्रुत्व 8 मर्गः॥

বিকীর্ণরোন লী স্থোণেয়ণ। ইতি রাজনির্ঘণী:।।

विकीनंत्र-छः त्री स्थोपयः। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ॥

विश्वहातः जि इर्यमानः। ইত্য-

বিষদুঃ পু॰ চন্দুঃ। ইভুগোদি-

(कावः ॥

विश्व किः भ् देक् अद्राक्षभ् थः।
यथा। विवय जमाना द्वानी दिक्षावः পৃথি वी পতি:। उन्न भू थ न उकानी दिक्ष कि किं के उठा उ ॥
तम १ व्या वृश्वि भार्ति वी दि समुद्रात्व ।।
विक्षिक की नामका। देखि
(इम हन्मः।।

বিকৃত • বি বীভংস । রোগিত । । অস ফ্ত । ইতি মেদিনী ।।

বিকৃত ক্লী বিকার:। তস্য লক্ষণ।
। যথা। ত্বী মানের্যাদিভি র্যত্র নোচ্যতে স্থাবিব ক্ষিত্র। ব্যক্তাতে চেস্থাবেদ। বিকৃত্র। তাদ্বিদ্ধানি
তি সংবৎ সরাভর্গত চতুর্রিণশ্বর্য।
। যথা। ভবিষ্যপুরাণে ভৈরব উবাচ। সর্বা: পুজা: পুলীড্যন্তে ব্যাধিঃ
শোকক জাযতে। শিরো বক্ষো
ংক্ষা রোগাক পাপাদ্ধি বিকৃতে
জনা:।। ইতি জ্যোতিস্তত্ত্বণ।।
বিকৃতি: জ্রী বিকার:। ইত্যনরঃ
।। বিকৃতি ডিস্ত রোগ্যো রিতি

विक्ञी जी जागः॥ फिरः॥ वि-

वियः॥

कातः ॥ मन्त्राप्तः । इंडि इनः हन्मः ॥

বিকৃষ্ঠ: ত্রি বিশেষেণ কর্ষিত:। আ-কৃষ্ঠ:। বিপূর্ব ক্ষধাতো: ক্ত পূ-ভ্যবেন নিম্নর:।।

विद्धणी खी भर्टवर्डः ॥ दिन्धन विद्धा । इंडि ध्रा १ ॥ महीक्ष भी । यथा। मृर्यं । सन् । महीक्ष भी विद्धा विद्

विकाकः मृश् वकामूब्रभूषः। म ह कल्लिप्टियन इन्डः। यथा। कल्लिः काः क विकाकान्त्राः गमाभागि यूथाः भिन्नः। यूग्रंथ विभागि विकुर्णाकाः माः स्वयम् ज्यः॥ वृकामूब्रम्। भूष्पो (जो नश्चाद्रो सम्दा इतिः। ज्याः किल्लिः मः यूग्रंथ मध्येकिन्नः। व्यार्था।। ज्या गमानुद्राद्वश ह् निज्ञासम्। ज्या गमानुद्राद्वश ह् निज्ञासम्। ज्या विक्षाद्वा ज्ञाः। एभजज्यो पृष्ट्वा विज्ञाः।

र्यशालुकः। नन्हरकन भित्र सम्रा विरकाकम्याहिम्य भुलुः॥ ইडि कङ्गिभूत्रारा२२ व्यक्तायः॥ विरकायः जि कायत्रहिनः। निः स्वायः। ইडि भूत्रापः॥ विद्यः भू कत्रिभावकः। ইडि जिकाश्राभयः॥

विकमः शुः विष्यः। यथा। वेषात्रा विक्रमी धरी (मधावी विक्रमः क्रमः 1 ইতি বিষ্**সহস্**নাম স্তোত্র 11 मिर्गाडिमयः । उৎপर्गायः অভিশক্তিভা ২। ইভ্যমরভরভৌ । ক্ৰান্তিমাত্ৰ । ইতি মেদিনী।। বিক্রমাদিভ্যরাজা। যথা। ধৃদ্বস্তরি ক্ষপণ কামরসি হ শস্কু বেভাল ভ-উ ঘটকর্পর কালিদাসাঃ। খ্যাতৌ বরাছ মিছিরৌ নৃপতে: সভাষা• ब्रज्ञानि रेव व्हरूष्टि नंव विक्रमभु ।। ইতি নবরত্রশ্লোকঃ ।। চরণঃ ।। শক্তি:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ।। পুভ-বাদিবপ্তিসংবৎসরাত্তর্গত চতুর্দশ वर्ष । यथा । जावल्ड मई मगानि (मिरिनी निक्लन्ता । नद १० मध् গব্যঞ্চ মহার্য্য বিক্রমে প্রিয়ে ॥ ইতি জ্যোতিস্তৰু: 🍴

विक्रमारिकाः भू चनान्धारका-त्राज्ञा । भर छेज्जगनीरम्भादिभ- र्जिः नष्टकर्खा ह । उट् भर्गाणः ।
नाह्माकः २ भकातिः ० । ইতি
कोषतः ॥ ज्ञम्य विवत्र । द्वाकिः
भट् भृडिनिका कथायाः पृष्ठेवरः ॥
विक्रमार्कः भूः विक्रमादिष्ठरः ।
हेिं किट्टि ॥
विक्रमी भूः निःहः । ইতি त्राक्षनिर्वर्षः ॥ विक्रः । यथा । क्षेत्राता
विक्रमी भूने (मथावी विक्रमः क्रमः
। ইতি মহাভারতে শান্তিপর্বণি
ভদ্য সহসুনামন্তোক্ত ॥ অভিশ্
কিবিশিষ্টে ক্রি ॥

विकयः भ् विक्यनिक्या। विना
है जिया। उर्भिग्रायः। विभनः
२। हे ज्ञायः॥ विभनः ७ भनः ॥
२। हे ज्ञायः॥ विभनः ७ भनः ॥
३ ज्ञायः॥ विभनः ७ भनः ॥
३ ज्ञायः॥ विभनः ॥ व्याः । ज्ञाः ।
विह्जाविह्ज नक्ष्वानि यथा ।
यमाहि क्षाः। हिज क्षाः। भावः। भावः।
करव विक्याः भुक्षाः। भोकः।
किवा क्षा विक्याः॥ हे जिल्लाः।
विक्याः निर्माः॥ हे जिल्लाः।
विक्याः । सः॥ क्य विक्यः
निर्मायः। यथा। म्वाः मामानीजि
क्षाः गुरुनामि क्य मिक्सः। छथा
विवामित्रामिना काजायनः। भन्नाः गुरुनेषाः । याम्नाः ममोनीन

বুলে । খতু এয় স্যোপরিষ্ঠাৎ **ভদ**্ধ न वृद्धिनाभु गार ॥ चडवर वृश्याः जि:। गृहाक्वारिक कीवा जुला ग्नाक्षत्रादिउ॰। भश्रः कात्रश्रङ ষস্তু ক্ৰবলেখ্য তদুচ্যতে ।। ক্ৰ বিক্রে সম্য বিশেষাভ্যন্তরে প-শ্চাব্তাপাদসিদ্ধি:। যথা মনু:। कीवा विकीय वा किस्मिट यात्राहा-नुमार्या ভरवर। त्राष्ट्रमंभारः छ-मुवाः मनारहवामनी जवाः अञ्चा-জ্ঞবল্কোক্তেরপর•। যথা যাজ্ঞ-বল্পঃ। দশৈক পঞ্চ সপ্তাহ নাস ত্র্যু-रार्खभातिक । वीबार्या वाश् वज् जी हारा भू भा भन्नीकृष ॥ व्यव বৃহস্পতিঃ।। অতোর্বাক্ পণ্য দো-यञ्ज यिन म'काया इहिट् । विक्रिडः পুভিদেযন্তৎ কেতা মূল্য মবাপু-यार।। অভ उ फुरा भद्री ऋग कालार । কাত্যায়ন:। অবিজ্ঞাতম্ভ য়ৎ জী-छ पृष्ठे भक्ताविज्ञाविज्ञ । कीजः **उ**९ बाबित (६४॰ भगु॰ कारण **୧**ন্যথা ন তু॥ কালে প্ৰান্তক পত্নी-ক্ষা কালাভ্যন্তরে। পরীক্ষিতে তু বৃহস্পতি:। পরীক্ষেত স্বয়ণ পণ্যুণ व्यत्तरवाक भूम्माय्य । भन्नीकिष्ठ॰ वरुमङ गृहीचा न भून खारबर ॥ অত্র বিশেষ্যতি নারদ:। কীছা

म्लान या पुराः पृष्ठी उ॰ मनाउ क्यी। विक्वः भुजित्वर ७९ **ভिमामिताङ्ग्रादिक्करः ।। वि**जीय **২**ক্লি দদৎ ক্রেডা মূল্যাঞ্শাণ म मारुदार। दिखन छ ज्ञीयिहि পরত: ক্রেতু রেব তৎ।। আহরেৎ দদ্যাৎ বিক্রের ইতি শেষ:। দ্বিত गः जिः माः मग्रा याञ्चव्हाः। दाक হৈবোপঘাতেন পণ্যে দোৰ উপা-গতে। হানি বিক্রেতু রেবাসৌ যাচি खन्राभुषह्यः ॥ नात्रमः । **उनर**-ন্যেত বা পণ্য দহেতাপ হিষেত বা । বিকেতু রেব সো ধনর্থো বিক্রীযা-जः भुगहुजः ॥ भीगनानः न गृङ्गाजि ক্রীত পণ্যন্ত यः ক্রয়ী। সএয়াস্য ভবেন্দোৰো বিক্ৰেভুৰ্যো ২পুষছতঃ ॥ इंडि भाविष्ठखंखुः ॥ 🗱 ॥ অপিচ ৷ ন্যাস কৃত্বা পরতাধি কৃত্বা বাধি করোতি চ। বিক্রমণ বা ক্রিয়া ডত্র পশ্চিমা বলবভরা।। ন্যাসণ কৃত্বা আধিং করোতি আ-**ধি**• কৃত্বা বা বিক্রম• করোতি। বি• क्रयभन सबु वृष्मकद्राय मान न क्षवि उत्र भद्रा किया निष्कु अर्थः । এ १४ वि क इराखा मंद्रशाहिना व्याव/नुषादा विक्यनात उर कर्नु **ज्ला यद्य इनगर उव उर क्व**र्

পুতিগৃহীতৃভ্যা মাধ্যদার: कार्यं:। ইতি। তত্র চ। ন চ স্থাবরস্য সন্ ন্তস্য গোত্র সাধারণস্য চ। নৈকঃ व्यर्गाट करा पान भन्नात्र मछः বিনা।। বিভক্তা অবিভক্তা বা সপি-তাঃ স্থাবরে সমাঃ। একো স্থনীশঃ नर्बंब मानाथमन विकास ॥ इंडि ব্যাস্বচনাভ্যা নেক্স্য দান বন্ধক-বিক্রয়াধিকার: ইতি বাচ্যু যথেষ্ট विनिर्वागाई इत्तरात्र अञ्चन पुरा-खत्र इवाजाभावित्मबाट वहनक साः মিত্বেন দুর্ভি পুঞ্ষ গোচর বিজ-यानिन। कर्नुत विद्याशान्धर्यञ्जाभ-नार्थ निरम्बक् भ नज् विक्रयाम् । नि-ञ्च डार्थ निजि राय जागः॥ 🛊 । এ १ क श्चावदत्र विकासा नाउँ अर्यशानावि मनुद्धवा । इंजि अवित्रमा (कवन বিক্রম পুতিষেশাৎ এর ভূমি যঃ পুতিগৃহাতীত্যাদি বচনে দান পু-**णःत्रा पर्णनाइ विकायिश कर्ज्या** महित्रग्र भूषक पद्म पानक्षणा স্থাবর বিক্রণ ইতি বিজ্ঞানেশব:। বস্তুতস্ত স্থাবর বিক্রয় নিষেধাে অ-বিভক্ত স্থাবর বিষয়ঃ। তত্ত্বাপি যদি বিক্রমণ বিনা অবস্থিতি র্নভবতি ত मा विकारः कर्वताः। भूवं भूक्या स्किं उ নষ্টোদ্ধারে বিশেষ্যতি নিতাক্ষরা-

याः। ञ्चावत्रः विनम्रोक्षय यम्। नि स्य मर्क्छि उ॰। अमञ्चय म्डान् महान् न ্দান নচ বিক্রয় ইত্যাদি। অস্যাপ বাদ মাহ। একোপি ছাবরে স্বর্গা म्हानाध्यम विकयः। जाभरकारन बहुवार्थ धर्मार्थ ह बिल्वउः ॥ ইতি দাযতন্ত্ৰ[•]।।#॥ দুব্যবিশেষ বি ক্ৰয নিষেধো যথা। সৃতি:। ৰিক্ৰীণন্ মদ্য নাংসানি হাভক্ষ্য চ ভক্ষণ । ज्रबंभगग्रागमनः मृषुः পভঙি उৎकृगाए।। किनाकीत्र भारतन ব্ৰাহ্মণী গমনেৰ চ। বেদাক্ষর বি वादिन मृमु नवाकानाना व्यावर ॥ কালিকাপুরাণ । বিক্রথ সর ব खुना न बर्ग म्पून न माय छाक्। মধু চর্ম সুরাণ লাক্ষাণ ত্যক্তা মাণ जक भक्षम ॥ मनुः। महाः भठः **जि** लोरहन लाक्स्या लवरान ह। ब्राह्ण म्मी ভवि वासाः कीत বিক্যাৎ।। অশক্তো ভেবজস্যার্থে यक्तारुटा खरेथव ह। यरहवन्नाह বিক্ৰেৰা জিলা ধান্যেন তৎসমা:॥ ইত্যাহ্নিকতত্ত্ব ॥ শবা • বিক্রথকারী **চ গবিলোমানি যানি চ।** ভাবদ্র্য-नश्तुानि गवा भाषि क्रि र्लाव ।। ইতি যনবচন।। গোবধো হযাজ্য न गाबा भावनार्याञ्चितक्याः। उ

ভাগারাম দারাণা মপত্যস্য চ বি-ক्यः॥ ভূতাছাধ্যবনাদান মপণ্যা-नाक विक्रयः। इंड्राहि भानत >> অখ্যায়ে উপপাতকমধ্যেগণিতণা বিক্রয়ণ ল্লী বিক্রয়: । যথা । যমা-হি শকাগি হুৱাশ প্রা নেষ্ঠাঃ ক্রমে ধিক্রয়ণে পুশস্তা:। পৌঞ্চাগ্ন চিত্রা শত বিন্দু বাতাঃ ক্রমে হিতা বিক্রয়ণে নিবিদ্ধা: 11 ই ভি জ্যো-তি:সারস:গুহ:॥ বিক্রবিক: পু• বিক্রেডা। ইড্য-यतः ॥ विक्यी वि दिक्षकर्छ। इंडि मद्रवादनी।। বিক্রান্ত॰ দ্লী বৈক্রান্তমণি:।ইঙ্কি ब्राक्रनिर्घण्डः।। भू: भूदः । ইভाদतः ॥ नि॰ ए:। इंडि ब्राइनिर्धणैः॥ खी अभगितिः। उद-বিক্ৰান্তি: भर्यायः । भूनायिङः २ । ইতি ত্রিকাওশেব:।। বিক্রমশ্চ।। বিকেতা। ইতি বিক্রাযিক: 910 (इग्रहन्तः ॥ বিক্রিয়া ভ্রী বিকার:।ইডামর:॥ जि कृ ठिवक्यः। यथा। বিক্রীত: বৃহস্পতি:। নাপ্তিক সৈত্ৰ অৰুতে **७षत•** छाडि**ভि:** त्रक•। यहछः

বিক্ৰেয

ভ্যক্ত বিক্রীত কৃত্বা স্ব লভতে धनी॥ इंडि गुाविक खडु॰॥ बि निधुत्र । **ই**ভি হেম চন্দু: ॥ বিকেত। ত্রি বিক্যকর্ত্তা। তৎ भर्यायः। বিক্रयिकः २। ইত্যমরः ॥ विक्यी । इंडि मस्त्रद्वावली ॥ বিক্রাযিক: ৪। ইভি হেমচন্দু: ॥ বিক্ৰেব॰ ত্ৰি বিক্ৰথযোগ্যদূৰ্য় । **उ** ्भर्यायः। भिन्डवाः २ भगाः ३ । इंड्रमद्रः ॥ विक्रयायाग्रायाः ग्रानि यथा। इष्ड वृद्धि रेवकन्। ব্যঙ্গতো ধর্ম নৈপুণ । বিট্পণ্য মুজুভোদ্ধার বিকেষ বিভবৰ্দ্ধন া সর্বানুসানপোহেত কৃতায়ঞ্ जिताः मर । **अन्याना नवगरेकव** श्रणाता (य ह मानुषाः ॥ मईशः ভান্তব রক্ত শাণ কৌনাবিকানি চ। অপি চেৎ সু ররক্তানি ফল मूल उत्थोवधीः ।। व्यनः मञ्जः বিষা মাাসা সোমা গন্ধা চ স र्बनः। क्रीतः (क्रोपुः पथि घृउः रेजन• मध् ७७• मनान्॥ **यात्र** ग्राः म अमृन् अर्दान् मः हिन्म दशा कि । यहा भी निक ना-काः क नर्वाः किम्मकाः खथा।। काम मूर्भाष्ठ क्रांड स्राप्त

বিখ্যাতি

क्वीयनः। विकीगीः जिनाम् भू-भान् धर्मार्थ मिनद्रिष्ट्र जान्॥ इंडि मान्द्र २० ज्यधायः॥

বিল্লবঃ ত্রি বিস্তৃলঃ। ইভ্যমরঃ।। বিল্লির্নঃ ত্রি জরসাজীর্ণঃ॥ শীর্ণঃ॥ আদু:। ইতি মেদিনী॥ বিথঃ ত্রি গতনাসিকঃ। ইতি ভরঃ

থিং ত্রি গতনাসিক:। ইতি ভর: ত্রিরপকোষ:।।

বিখনা: পু॰ বুক্ষা। যথা। ন খল্
গোপিকানন্দনো ভবানখিল দেহিনা মন্তরাজ্যন্ক । বিখনসার্থিতো বিশ্বগুরে স্থ উদেযিবান্
সাত্ত্রাণ কলে।। ইতি শ্রীভাগবতে ১০ ক্ষক্ষে ১১ অধ্যায়: ।।

বিখু: ত্রি গতনাসিক:। ইতি ভ রত্ত্বিৰূপকোষ:॥

বিখ্র: পু• রাক্ষস:।ইভি ত্রিকা-গুশেষ:॥ ৌর:। ইভি স'ক্ষিপ্ত; সারোণাদিবৃত্তি:॥

বিখ্য: ত্রি গতনাসিক:। ইতি কেটিৎ।।

বিখ্যাত: ত্রি খ্যাত্যাপন: । বিপূর্ব খ্যাধাতো: ক্ত পুত্যায়েন নিমুম: ॥

বিখ্যাতি: ত্রী প্রসিদ্ধি:। সূখ্যা ভি:। বিপূর্বখ্যাধাতো: ক্তি পুত্র-বেন নিয়মা।। विथ्राभन ही व्राथ्रानः। विभूव कंष्ड था। बाजा वनहे नुजारवन নিম্বন্ধ• 11

বিখুঃ) ত্রি অবাসিক:। ইতি ছেম-বিখু: চন্দু:॥ ছিম্নাসিক:। ইভি भद्रशावनी ॥

বিগণন ল্লী খণমুক্তি:। ইতি ত্রি-কাওশেষ:॥

বিগত: বি প্রারহিত:। তৎ-**প**र्यग्रसः। निञ्जु छः २ जात्राकः ७। ই ত্যমর:। বীত: ৪। ইতি ক্দু:।। বিগভঞ্জীক: ত্রি ভীরহিত:। বিগভা

গ্রী র্যস্য ইতি বহুবীংহী ক পুত্য-(यन निव्रमः॥

विगठार्डवा जी शक्षशक्षामहाक-**७**। উष्कु^र निवृद्धव्रक्षका। ७९-পर्यऽायः। निक्षनी २ निक्षना ७ निक् नी 8 नियुना ৫ विक्नी ७ विक्ना १ । ইভি मद्रद्वावनी ॥

विगमः पूर नामः। यथा। এकम् खि विगलिङः जि ज्ञुलिङः। यथा। (ना (वहाडिनञ्ज यहुभाष्य)नवहिमम् বুন্ধণো বিশ্বৰপতা তাদ্শোপা-ৰি বিগম এব কৈবল্য। ত্রিদণ্ডিনস্ত व्यानम्पन्य भवनाञ्चनि कीवाञ्च-(न। वाया (नाकः। जीवाजा भन्नः

व विभिद्वेत्राज्ज्ञाता बीवक्शउवा ख्रित्रोभादिकः भद्रभाजाः । ইভি ভেদকোপাধি বিগম এব জী-বস্য পরমাত্মনি লয়:। যথা ঘটা-কাশস্য ঘটবিগম এব শুদ্ধ আ-কাশে তস্য লয়:। লিক্পরীরাব-ছিন্ন সৈবাত্মনো ভীবভাব ইভি লিঙ্গারীর নাশ এব পর্য্যবসিতো মোক্ষঃ। ইতি মুক্তিবাদঃ॥

विगन्नकः भुः ইक्रुमीवृकः। इंडि त्राज्ञनिर्घणः ॥

विष्मायनगढः। इं छ (इमहन्तुः।। विगक्षिक। जी स्भूवा। इं छित्राज-निर्घण्डः ॥

> विगर्रग) ही निम्सन । ७९ न ।। विगर्रना 🕽 ইতি विभूर्व क्षांड गर्रधाः ভো রনট্ পুত্যবেন অন্ পুত্যবে-न ह निष्ठभः॥

विगर्हिंड: जि निन्तिजः॥ निविकः । ইতি বিপূর্ব গর্হধাতো: জ পু-ত্যধেন নিস্তমঃ।।

বিগলিভ বসন পরিজ্ভরসন ধ ট্য অঘন মপিধান । কিশল্যশ-यत भक्कनयत निधिमित इर्थ निधान ॥ इंडि गीउरगावित्म ৫ नर्गः ॥

भा त्रात्ना त्राञ्छात् नि केशाधिविष्ण- विशाहः वि त्राञः। व्यवशाहिकः।

বিঘটি

विद्यमा

বিপূৰ্ব গাছ থাতোঃ ক্ত পুত্যবেন নিপ্লমঃ ॥

বিগান ল্লী নিন্দা। ইতি হেম চন্দুঃ।।

विगारमानः जि विरमाउनकर्छा।। ज्यवगारमकर्छा। विभूर्वगारुक्षा-जाः नाम भुज्यसम् निम्नमः॥

বিশুণ: পুণ গুণবৈপরীভ্যবিশিষ্ট:।

যথা। যথা মনো মমাচষ্ট নেযা

মাতা তথা মম। বিগুণেস্থলি পুণ
প্রেষু ন মাতা বিগুণা ভবেৎ।।
ইতি মার্কণ্ডেয়পুরাণে বৈবন্ধত মণ
বুস্তরাধ্যায়:।।

विशृष्टः जि शर्हितः ॥ ७४:। इति स्मिनि ॥

विशुः जि भडनामिकः। इंडामदः॥ विशुः शृ णदीदः॥ युकः॥ विद्यादः। इंडामदः॥ विज्ञानः। इंडि मिहिनी॥ वाकार्डिनः। म ज् ममामवाकाः। ज्यभवागः। विद्य-दः २। इंडामदः॥ एवविशुक्कद्र-णहिभुमानः श्रीमृर्ज्जिक् पृष्टेवाः॥ विशुक्तः शृ श्री युक्तः। इंडामदः॥ विशुक्तावदः श्री शृक्षः। इंडामदः॥ विशुक्तावदः श्री शृक्षः। इंडामदः॥

বিষটিকা জী পল•। ইতি রাজ·

निर्घणेः॥

বিঘটিত তি বিশেবেণচালিত। বিপ্র ঘট থাতোঃ ক্ত পুড়াবেন িয়ন।।

বিষদ লী শিক্ষ । ইতি রাজ-নির্ঘণী:।।

বিষদঃ পু॰ ভোতনশেষ:।ইড্য মর: ॥ দেবপিত্রভিথিংর্বাদি ভুক্তস্য শেষ•। ইডি ভারত:॥ আহার:।ইভি শব্রত্রাবদী॥

বিষাতঃ পু॰ ক্লী ব্যাঘাতঃ। আথাতঃ। যথা। বৃষ্টি বর্ষণ ভল্পিয়তে

থ্বপাহাবপুছৌ সনৌ। ইত্যনরঃ।
বিঘাতী ত্রি নিবারকঃ॥ ঘাতকঃ।
বিঘাত শুদাদিন্ পুত্যযেন বিপূর্ব
হনধাতোপু হাদিত্বালিন্ পুত্যযেন
বা নিয়্লয়ঃ॥

विद्यः भुः वराघाडः। उৎभर्यरायः
। अस्त्रायः २ भुज्रहः ०। हेडरमदः॥ कृष्णाककना। हेडि मदः
हिन्दुका॥ (मदार्थि अमस्त अविद्य हेडि भारेः॥

বিশ্বকারী ত্রি হোরদর্শনঃ।। বিধা-তী। ইভি নেদিনী।।

विष्यनायकः भू॰ गराणः। ইতি णक्तव्यावनी।।

বিশ্বনাশকঃ) পু॰ গণেশঃ। ইঙি বিশ্বনাশনঃ) শব্দরত্বাদ্রনী॥ বিমুবার: পু॰ গণেশ:। ইভ্যনর:।। বিমুবিনাযক: পু॰ গণেশ:। ইভি কাশীখণ্ড:।। বিমুহারী পু॰ গণেশ:। ইভি ত্রি-কাগুশেষ:।। বিমুনাশকে ত্রি।। বিমুত্ত: ত্রি জাতবিমু:। বিমুনস্য জাত্ত• ইভ্যথে বিমুশকাদিত পুল্ ভ্যবেন নিমুন:।।

বিয়েশ: পু॰ গণেশ:। ইতি শদ রহাবলী।।

বিষ্ণেবাহন: পু• মহামূ্ৰকঃ। ইতিরাজনির্ঘণীঃ।।

विष्मणानकान्ना छी प्यजन्दा । इंडि ब्राजनिर्घण्टः ॥

বিহ্ন: পু• অখখুর:।ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষ:॥

विष्ठ इंत्र नि ध छ छ भ्यक्र द्। इं कि कि कि इक्ष्मः ॥ इंत्र व्यविष्ट । व्यविष्ट । व्यविष्ट । विष्ठ (वर्विक (वे विर्क्त मूर्याद भिष्ठ : श्यक्मा । विष्ठ इं कि कार्छ। यः मध्य हार्छा भि भ्रें ए कम्मा हिन्द । विष्ठ इं कम्मा हिन्द । विष्ठ विष्ठ कम्मा हिन्द । विष्ठ विषठ विष्ठ विष्ठ

इेंडि दूर्गामानः॥ বিচৰিল: পু॰ নল্লীপুভেদ:॥ ন-एनकवृक्तः। इंजि (मिरिनी।। विष्ठयन क्री मार्गनः। इंडामदः॥ বিচর্ছিকা জ্রী রোগবিশেষ:। বি-कह इंडि ভाषा। उर्भर्यायः। कहः २ लाम २ लामा ८। ইত্যमद्रः ॥ व्यनिष्ठ। वहुः वहः भाग भाग भारताल विविद्यो। इंडि मन्द-द्रञ्जावनी।।का। उत्भीवश् यथा। कद्र-वीतः ज्याबः नरगः मध कर्त है। ৷চতুর্গুণেন মুবেণ পচেবৈল হয়ে: खड: । भारा विष्ठिका मध न-ভ্যস্থান্ধি বুণানিবৈ॥ ইতি গাৰুডে २৮ १ अथ्यायः।। इता अन्य । मनी हः ত্রিত্ত ল'জ হরিতাল মন:শিলা । (मवनाक श्रिर्देख कर्ष मान्त्री ह हन्त्न ॥ विणाला कत्रवीद्रश्व अर्क क्रीत' मक्रभाग । अवाक्ष कार्विः কো ভাগো বিষস্যাৰ্ম্ব পল ভবেৎ ॥ भुष्टः कट्टैक्टेंडनम्य शाम् (ब र हे গুণে পঢ়েছ। মূহপাত্রে লৌহ্লা-ख वा मरिन म् विदिना शहरा। भागा विष्ठिक। देव पक विद्यादिकानि ष्ट । অভ্যাহ্দন পুণশ্যন্তি কোমলবৃঞ্চ बायर ॥ भुम्डान्। भि विवानि रेडलनातन मुकरष्ट। हिलाथिः ত মপি শ্বিত্র• বিবর্ণ• তৎক্ষণান্ত বেং॥ইতি গাৰুডে ১৯৮ অধ্যায়ঃ । क्षा बन्न करिक्षियः। यथा। এकः জ্ঞ মৃত পূর্ণ গ্রচর্য ততঃ মৃত । उउ क्यारन (शुक्र उउ काशि विष्टिंका॥ विशापिका जिथा रेनव পামা কছুস্তত:পর। । ততো দক ক বিয়োট: কিটিমঞ্চ ততঃপর•॥ ভ ভশ্চালমক প্রোক্ত শতাৰু চত-ত:পর । ক্রু স্গানি চৈতানি ক থিতানি ভিষম্বৈ:॥ সকণ্ড: পি एका भागवा वल्नावा विवर्षिका। পিড় কা কু দুপিড কা। দাব্যতে **प**क् थत्रा कका जादा र्द्धिया विह-र्किका ॥ भारि विभारिका (छ्वरा স্থান ভেদাদ্বিচর্চিকা। দাল্যতে विषार्य। कि विषठिकार्छ। বিপাদিকা॰ ভিন্নমান্ত:। ইভি ভাবগুকাল: ॥

বিচলঃ ত্রি অস্থির: । বিপূর্ব চল ধাতোরল্পুড্যযেন নিম্নম: ।। বিচলিত: ত্রি স্থালিত: । পতিত: । বিপূর্ব চলধাতো: ক্ত পুড্যযেন নিম্নম: ।।

বিচক্ষণ: পু॰ পণ্ডিত:।ইত্যমর:॥ নিপুণে ত্রি।ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ বিচক্ষণা জ্রী নাগদন্তী।ইতি রাজ

निर्घणेः॥ বিচফ্: ত্রি বিমনা:। ইতি ত্রিকাও-শেষ:॥ বিগতচক্ষুষি ত্রি॥ পু॰ ভৰুনিণয:। ইভি বিচার: ব্যবহারতত্ত্বণা সন্দিঞ্চে বস্তনি পু-নাণেন তত্ত্ব পরীক্ষা। ইতি গোগী **टन्मः॥ भूमारि** वर्थ भवीक्रनः विन-র্শনাত্র নিতি কেচিৎ।ইতি ভরতঃ 11 তৎপর্য্যায়: । তর্ক: ২ নির্ণয়: ৩ গুঞ্জা ৪ চর্চা৫। ইতি ত্রিকাওশেষ: ।। সংখ্যা ৬ বিচারণা ৭। ইত্যনর:।। চর্ছন ৮ সংখ্যান ১। ইতি ভটীকা ॥ विनातन > विजर्कः >> वृत्रः ১২ বৃ।হ: ১০ উহ: ১৪ বিতর্কণ ১৫ । ইতি नद्रबङ्गावनी ॥ भुगिशानः ১৬ সনাধান ১৭। ইতি জটাব্র:।। বিচারণ° ক্লী বিচার:। ইতি শব্দ ब्रञ्जावनी ॥

विठातना जी विठातः। इंडामतः॥
नीमान्त्रामाजः। इंडि इंस्टिन्तुः॥
विठातनीयः जि विठार्यः। विश्वं
नाजः ठत्रधाला त्रनीय शुडारयन
निज्ञमः॥ भाजः। इंडि इंस्टिन्तुः॥
विठातिङ: जि क्डिविठातः। छटशर्यायः। विमः २ विजः १। इंडामतः॥

विচार्याः जि विठाविजवाः। विठावः

বিচিত্রা

विष्ट्रम

গীবং। বিপূর্ব চর থাতো ক্র্যান্তাৎ য পুত্যবেন নিয়ন্ত্রণ।। বিচালং ত্রি অভ্যন্তরং। অন্তরালং । ইতি হেমচন্দুং।।

বিচি: পু॰ জী বীচী। তরক:।। ইত্যমর টীকাষা ভরত:।।

विधिकिৎ मा जी मान्त्रः। इंडाः मत्रः॥

विविजः क्षी कब्र्वित्रः। ই जिल्ल्सः त्रञ्जावनी ॥ उद्यक्ति जि ॥ व्याण्ट्यंऽः । यथा। विविज्ञ भिर भाथऽ। जः जः गदन् जवजा भना (एवऽ) *ठित्रिक भाशाञ्चऽः त्रक्तवीकववान्तिः ॥ ইতি (एवीभाशाञ्चऽः॥

विष्टिकः भुः जूर्बव्कः। ইडि द्रावनिर्यणः॥

विविद्यात्रः भूः स्वः। ইতি শবः विद्युका ॥ आकर्यामद्रीदि नानाः वर्णात्रक वि ॥

विध्विवीर्यः शृ हन्द्रवःश्वीयत्राञ्चविष्यः। त्र ह शास्त्रवा मं । त्र कन्। ।
याः वाठः। उत्तर क्षाद्धः त्र ज्ञार्यकः। ।
द्यायामा । इति श्री ज्ञात्रवे । ।
विध्विवीर्यः श्री त्र ज्ञार्यकी ।
दिविवा जी न्रार्य्वाकः। इति

त्रावनिर्घणः॥

विविद्यादः भू सर्वः। ই छि भद्दः। इष्ट्रावनी ॥ व्याष्ट्रः। ই छ भद्दः विद्युका ॥ ज्याण्वर्यः भद्रीदि विश्वाः। विविद्यो जद्रदः। ই छि विक्रभः कार्यः॥

विष्ठाः वि विगडिह । ७८-পर्यायः। मुर्मनाः २। ष्यञ्जर्मनाः ० विगनाः ८। इडि (इस्टन्मुः ॥

বিচেষ্টিত: ত্রি বিগত:।। ইহিত:। ইতি মেদিন্যা চেষ্টিত শব্দার্থ দ-শ্নাৎ।।

विष्ट् क विकि। इंडिकविकन्नक्रमः॥ क विष्ट्यां । विकि नीत्थो । इंडि पूर्णामानः॥

বিছ শ গভৌ। ইতি কবিকল্পক্ষমঃ

।। বিছাষতি বিছাষতে আযম্ভত্ত্বাদুভযমিতি বোপদেব:।। পক্ষে বিছতি। শ বিছতী বিছন্তী। ইতি দুর্গাদাস:।।

বিছনকে: পু॰ কশরসম্পুভেদ:।
ইত্যমর: ।। বিশিপ্ত শুনের প্তিপ্র
প্রাযো হত্র বিছনকে: । কিমা বিশিপ্ত ছা নির্মিতো বিছনকে: ঢেঘেকাদিতি ক:। এবং লক্ষণ মুপন্যন্তং লাগ্রেন যথা। উপযুর্গেরি যমেহং তিছিনকে সংক্তকে। ইতিভর্ত:।।

विह्मंकः भू॰ विह्मत्कः। ইত্যমর-টীকাষা॰ রাগমুস্টঃ।।

विहाय॰ ज्ञी शिक्षणाःहाम। इंक्राः भवः॥ नभाष्म बध्यस्थाः भवाहाया ज्ञीत्व म्याः॥ नभाष्म बध्यस्थाः भवः क्रिनी न्याः॥ न्य मुहाक्ति । वीनाः शक्षिणाः हाया विहायः॥ इंड्रामन्द्रीकायाः जन्नजः॥ हाया न्रिक्ति ज्ञि।

বিছাৰ: পু• মণি:। ইতি যান্তবৰ্ণে ছাযা শদ টীকাযা• ভরত:।।

विहिन्डिः क्वी व्यक्तागः॥ विहिनः
।। क्वांत्राज्यनः। ইन्जि स्मिनी ।।
। क्वांत्राज्यनः। ইन्जि क्विकाख।। विवाभः। ইन्जि क्विकाख।। व्यक्तातः॥ श्वांविध।
केन्जि क्विन्युः॥ व्याक्वाक्वनाव्याः।
। विहिन्डिः कान्तिशायकृष्ट । ইव्यक्त्वनीनभिषः॥

বিছিন্ন: ত্রি সমালব্ধ:।। বিভক্ত:। ইতি মেদিনী।। স্বটিল্য:। ইতি ক্ষেচন্দু:।।

विष्ट्रः भू॰ विषागः। विद्रहः। (छपः। यथा। कामः कादाां कि न्नाः म ह (छपः कादां हि ह। नर्दः कानक्छः भाक (र्छपः मःभीननः म्गाः॥ इंडि वृद्धतेववार्ड खेक्षः क्षाथर्ष २०० व्यथायः॥ व्यक्षिहा কান্তায়াঃ কান্তবিছেদো মরণাদন্তি-রিচ্যতে । ইতি বুদ্ধবৈবর্ত্তে গণ-পতিথপ্তঃ।।

বিচ্যুত: ত্রি বিগত: ।। বিপ্র চ্যু ধাতো: ক পুত্যবেন নিয়ম: ॥ বিক্ষরিত: । বিপ্র চ্যুত ধাতোঃ ক পুত্যবেন নিয়ম: ॥

বিচ্যুতি: জ্রী বিযোগ:। যথা।
সোপি বৈশ্য স্ততো জ্ঞান বরে
নির্মিন মানস:। মমেত্যহ মিতি
পাজ্ঞ: সংস্ক বিচ্যুতি কারক।।।
ইতি মার্কণ্ডেযপুরাণে দেবীমা
হাজ্যুণ।।

विक इत नि क है विक । इंडि
किविक्तकमः ॥ विक इंडि विहिनि (धो क मृथक् व इंडि) मि विक क्रिंश क मृथक् व इंडि) में विक क्रिंश के स्विक व व्यविकी । नि क विविक्त विविक्त मूर्था । क्रिंश कि क मृथक् महा मि डिंश । क्रिंक का। इंडि मूर्गामामः ॥

বিজ্ঞ ক ধ ও ভীকম্পে। ইঙি কবিকল্পড়মঃ॥ ঈ ও বিশ্ল। ধ বিন-ক্তি। ইডি দুর্গাদাসঃ॥

विक उने में ७ जिक्स्मा है जि कविक इक्ष्मः ॥ उम्म विक छ। ने ७ विश्व । चावरथी । हे जि पूर्णा पानः ॥ विक्षनः वि निक्कनः । उৎ পर्य) थिः।

विषया

विविक: २ हम: ७ ि: मनाक: 8 त्रहः ৫ উপा॰मू ५। ইত্যমর:॥ विजनन ज्ली भुमवः। इं छ एक् महन्तुः विक्रिणण क्री शकः। यथा। भि-इन मा विक्रिन नकः ना (मा नियमकः। इंडि इनायूथः॥ विक्रमा जि कात्रकः। विक्षकम् বিশিষ্ট:। ইতি লোকপুসিদ্ধ:॥ विषय: णु• **बयः। ३७**ऽमद्रः॥ व्यक्त्रं । इंडि मिनिनी ॥ वृद्धाः र्ट्राचा।। किनवनामयः।। विमा-नः। ইতি হেমচন্দুः॥ यमः। ইতি णक्रिन्युका ॥ किल्लुशः। यथा। ভতঃ কল্লিশ্চ পদ্মাযাণ জয়ে৷ বিজয় এৰ চ। দ্বৌপুত্ৰৌ জননধামাস লো-कथ्याओं महावत्नो ॥ इंडि 🗐 किन्द्राण ३० व्यक्तायः ॥ रेज्द्र-ववः भौगकम्बद्राख्यु थः । त्र कामी-प्राज्ञः था ७ वदनकर्ख ह। यथा। সুমতে রভবৎ কল্ল: সূতঃ সত্যস্য ডिखिनः । विक्रमम्गाञ्चम्माधि ৰ্গাধে মিত্ৰো ২ ভবৎ সূতঃ।। তেষা॰ কল্লো হভবদালা কল্লান্ত বিজ্ঞবো-**২ভবৎ।যো বিলিভ্যক্ষিতি সর্বাণ** পার্থিবান্ ভুরিতেজসা॥ শক্স্যা-নুমতে চক্রে খাওব শতবোজন। य नवामानी सरहर भाष्नुयः

भुजाभवान् ॥ **आवर्**न् भवनाः नीि ज्निनम् महाज्ञनः। ইতি কালিকাপুরাণে ভৈরববংশানুকী-र्खन• ৯० व्यक्षायः ॥ विकृत्हद्रवि **मितः। यथा ।** विकृत्हता कथ भू **छ अस् विजयाम्यः। इंछि भू** लि-প্স-গুছে ভরত: H विवयमञ्जदः भू॰ द्राववाग्रहकी। ইতি ত্ৰিকাণ্ডশেষ:॥ विजयहम्सः भू॰ भक्षणठामोक्तिकः श्रातः। ইভি হেমচন্দুः॥ विवयनम्पनः भू॰ हेन्द्राञ्चरः मञ्जाङ विष्मयः। ७९ भर्यायः। अयः २। ইতি হেমচন্দু:॥ विक्यमर्पनः शुः एका। करणक ইতি ভাষা। ইতি বিকাণ্ডশেষ:॥ ন্ত্ৰী ভিথিবিশেষ:। সা বিজ্ঞথা विषयामभभी उिथा । उ। उ क् छ। मूर्गानायमुक्टेवाः।। উमामधी। ইতি मिरिनी। माजू (गाउमकन्तरा। यथा । जा मागजाः मजी मृद्धे। जगा (म-का मूवाह इ। किमर्थः विजया नाः গাজ্জবঙী চাপরাজিতা॥ সাদেব্যা वहनः भुद्धा छेवाह भद्रसम्बद्धीः। গভা নিমক্সিভা: সর্বা মথে মাভা-মহস্য তাঃ ॥ সম্ পিত্রা গৌত-নেন মাত্রা ঢাপ্যনুরাধ্যা ৷ ইতি

वामनभूत्रात ८ व्यव्यायः ॥ कानि-कानूजात) व व्यव्यात्यत्भावः ॥ 🛊 ॥ विश्वामित्वानामि उविष्णाविष्णयः । यथा। विम्रा भरेषनः विख्याः ज्याक রকোগণ কিপু ম্বিক্তাতা। व्यक्षानिभए गाविमूका यथाविन शाउविष्ठान् यृषि याजूशानान्॥ इंजि ভिष्टिः ॥ 🗱 ॥ मूर्गा। इंडि इस्मा न्मुः॥ তথাচ। বিজিত্য পদ্মনামান रिष्ठात्राकः सहायनः। विक्रया उन ना प्तवी लाक हिवानब्राह्मिका !। इंडि प्रवीभूद्राति ८६ व्यथ्रायः ॥ 🗱 ॥ यम भार्या।। इत्री उकी। इंडि करी-थतः॥ वहा। इंडि त्रज्ञाना ॥ जयङी ॥ (मकानिका॥ मञ्जिष्ठा ॥ मनी-ভেদ: ॥ অগ্নিছ: । ইতি রাজ-निर्घण्टः ।। मानकन्वर्विष्णयः। ভाष् ইতি সিদ্ধি ইতি চ ভাষা। उৎ-भर्यभागः। विद्याक्रविक्रया २ ७३१। ೨ हेन्तृ। णन॰ ८ जया ७। इंडि भदः **চ**न्मिका !! वीत्रभवा ७ गञ्जा १ ह-भना ৮ অबरा ১ जानन्ता २० इ. र्विनी ३३। व्यम्प्राखनाः। करूषुः। কৰাযত্ব । উঞ্চত্ব । ভিক্তত্ব । বাত क्कानश्दः गःगु।श्दिः। वाक्श्रवः । वनाज्ञः। (नदाकातिषुः। (मुक्ती প্রক্রাইভি রাজনিঘটঃ ।। আ

পিচ। ভঙ্গা গঞ্জা মাতৃলানী মাদিনী বিষয়া কয়া। ভঙ্গা কফছরী ভিক্তা गु। हिनी भावनी वयुः ॥ जेक्काका-**लिखना (भारु मन वाय् क्रिविमी** । इंडि ভारनुकामः ॥ अन्रह । भकाणन जू जीरकाक साहक् **लक्ष्रभाणनः। यदा (मधाधिकृद् (सूद्र्य** দোষহারি রসাযন ।। জাতা ম-ন্দর মন্তনাজ্জলনিধৌ পীযুদক্রণা পুরা ত্রৈলোক্যে বিজযপুদেতি বি-क्या और हर बाक्या । त्याका-না হিতকাম্যা ক্ষিত্তিভলে প্রা-প্তা নরৈ: কানদা সর্বাভক্ষবিনাশ र्यक्रनी थैः (अविका अर्बरा ॥ ইতি রাজবল্লভ:।। 🗱 🛭 অপ্টনহা-द्वारणाञ्चर्गडद्वारणीविष्णयः । यथा । जथ विवयावृत्रः। वृक्षभूदारा । यहा जू मूल बाहमाता नक्क म्वर ভবেৎ। তদা সা তু মহাপুণ্যা দ্বাদ-শী বিজয়। মৃতা।। তদ্যাওঃ সর্বতীর্থে স্নাতো ভবতি মানব:। नः भ्का वर्ष भूकायाः नकनः कन নশুতে।। একলপ্যাৎ সহসুস্য জপ্ত न्यात्याञि नर्यनः। मानः नर्नु গুণিত তথা বৈ বিপুভোজন ॥ হোম স্ত্রোপ্রাস্ক সহসু গুণি-(छ। छरव। अथ व्छिविदः।

व्यारिते एकः नमकृष्ठ उष्ठः मकन्न भारत्र ॥ भन्नभार्क्षत्र (पर स्त्री वर्गः ब्रहरयखद्भाः। महस्मभद्धः। हाः দশ্যাহ্ নিরাহার: স্থিত্বাহ নপরে **୧**হনি।ভোক্ষের ত্রিবিক্রমানম্ভ শর-ণ মে ভবাচ্যত।। সোপবীতন্ত ক नमः भूद्वंद इाभायनु जी। भावः ভদুপরি ন্যস্তোমু বৈণৰ মেব বা ৷৷ ভ্রোপবেশ্য সংস্থাপ্য দেবং বি-भर हन्हरेनः । जालिश्र मृजुः व जन पर्पाइ अक शान्त ॥ वाज् দেবাযেতি শির: এপরাযেতি বৈ মুখ । কৃষ্ণাশেতি চ কণ্ঠ বৈ বকः গ্রীপত্তে ইতি ৷৷ শঙ্কাত্রধারিণে वाङ् कृष्क ह बुानकाय रेव । कवी-नार्यादद्र (मृद् दिलाकः) कनना-य हा। अधन हार्टायिष्यान् अर्वावि পত্তে ইতি। সর্বাত্মনে ইতি পুদা-विव नक्षानि भूकाय ।। भई ठक गरा भग्न भाके भन्न विভ্विত। गृहानार्घाः भया म्खः भाकंभात नः भास (७॥ इंड)र्घाः भूर्वव८ कृषा थूल हीलो अमर्ग्य है। य्उनक मु-थानानि रेनरविष्ठानि निरविष्टराथ ॥ जास्वामीनि मञ्चास कृञा कागवनः निमि। भा उःमादाहरियद्यमः भूमा-क्षिनि मथाइं १८ ॥ नम् एउ ९ छ

गाविम्स वृथ मृत्न मः छाक । व्याधाः तः ठाक्रयः कृद्धा मर्च (मोथानुस्ता ख्व ॥ ইতি भार्षा छठः मर्चः पद्धा ठार्षाः भूष्णाषा हि । मञ्जा वि-भूम (खाक्षयिद्धा मृथः भारत मा-ठद्ध ॥ खाद्ध मामि वृथ्माद्धि यि माष्ट्रिक्षया वृङः। उत्ता मर्बः वृष्ठिक्षा २ माहाज्या मिडितः ठाउ ॥ ইতি শह्य क्रिक्कि विचारम ३० विचामः ॥

विजयामधमी खी व्रविवाद्मभूत-शक्कीयामध्यी। यथा। मुद्रभक्का मधम्याः मूर्यादा यमा जत्र । अक्षमी विजया नाम उज एख महा-ফল। ইতি তিথ্যাদিত জুং ॥ 🗱 🛚 व्यथ विकारवार अव विवि:। त्रथ भा-রোপ্য দেবেশ সর্বালস্কার শো-ভিত । সাসি ত্ণ ধনু রাণ পাণি नकक्राप्ठकः ॥ यनीनमः सग्याज् মাবিভ্তি রঘ্দহ। রাজোপচা-রৈ: প্রামণ শমীবৃক্ষতলণ ন্যেৎ ।। সীতাকান্ত সমীযুক্ত ভক্তা-ना मञ्चक्द्रनः। अहं यिद्या ममीतृक् महर्राषिक माश्ररम् ॥ एक मज्दः। শ্মী শ্মুয়তে পাপ• শ্মী লোহি ক কণ্টকা। ধরিত্র্যজুব বাণানা র। मन् रियमिनी ॥ कतिकामाना

বিকাতী

যা যাত্ৰা যথা কাল সূথ মযা। ভৰ নিৰিত্ন কৰা বি ভব প্ৰীৱান পুৰিতা।। গৃহীবা সাক্ষতা মাদু। • শমী মূলগতা মৃদ। গীত বাদিত্র নির্ম্বোধৈ স্ততো দেব গৃহ নবেৎ য় কৈশ্চিদ্কৈ স্তত্ৰ ভাব্য কৈশ্চি-स्टाव्यक वानरेतः। किन्तिमान म्-रिश्व जीवार कामालमुमा पृष्ठाय ।। विक्रिंडा ब्राक्षना रिक्डा विद्रिता क्षणञ्जिला त्राभत्राक्रः त्राभत्रा-জ্যু রামরাজ্য মিতি বুরন্।। আ-নীয় স্থাপথেদেবে নিজ সি হাসনে मूथ । ততো नीताका (पर्वण भु गरमस्थ वर्द्धवि ॥ सङ्ग्रामान व-ज्ञानि शात्रायोदकोवः मर । इंडि **অ**বিষ্ণুধর্মোকানুসারেণ ব্যলেখ্য य ।। विधि: श्रिताम विकाशायन স্যোৎসবকৃৎ সতা। সীতা দৃষ্টে তি হনুমদ্বাক্য শুদ্ধা করে। পুভূ: ।। विकरे वानरेतः मार्क वामरत **২িমন্ শ**মীতলা**ে। ইতি ঐী**হরি **ভ**ক্তিবিলাসে ১৫ বিলাস: 11 বিজ্ঞান ত্রি বিজ্ঞিল ৷ ইভামর **होकायाः द्रायमूञ्हः**॥ विकरी जि कर्यूकः। यथा। वकुः পঞ্জর নামেদ থো রামকবচ প-हिटा म विद्रायः मुधी भूभी विनयी

বিজয়ী ভবেৎ।। ইতি তজ্ঞসার:।। विबद्धः वि बदाद्रश्चिः। विगठा बदा যস্যেত বহুবীহিসমাস নিয়ম: ।। বিজল ভি বিজিল ৷ ইভি হেম-ठनमुः ॥ निर्जनकः ॥ विबन्नः भू॰ वाक्यवित्मवः। यथा। ব্যক্তবাস্থ্যা গৃঢ নান নু দুাভরা-णरा। अधिषि करोक्षाकि विज-द्मा विष्**षा॰ गउः ॥ ই**ज्यु**ङ्ग्**णनी-वशिः॥ বিজাত: ত্রি বিজয়া। ইভি ল্যোক-পুসিদ্ধ: 11

বিজাতা দ্রী জাতাপত্যা। যথা। বিজাতা চ প্ৰজাতা চ জাতাপত্যা-পুসূতিকা। ইতি হেমচন্দু:।।

বিজ্ঞাতীয় ত্রি বিভিন্নধর্মাক্রান্ত:1 यथा। भागकि खादिबाडी याखा-দূক্ পাপ বিনাশন। ইতি পাৰ-শ্চিত্ততত্ত্ব ।। বিশেষজাভিবিশি-डे:। यथा । भुवास्थाना हिमारनय ন বিষ্ণাভ্যেক শক্তিমান্। তভ্ৰে যত্নবতা ভাব্য মনুষ ব্যতিরেকযোঃ ।। এষ कार्य) कात्रन পुवारहा नाहि-भान् व्यनारिः। विकाञी रष्यु ज्ना-रिषु এक णाकिनान् न शुवारः । অনুযব্যতিরেকয়ে৷ স্তত্ত্বে নিযত**্ত্বে** নিষ্ভাত্ব নির্বাহ্যে ব্রুব্তা ভাব্য যত্ন: করণীয়: বৈজাত্য মিতি ভাব:
। বহি সামান্য পুতি বিজাতী
যোকস্পর্শবন্তেজএব কারণ । ইতি
হরিদাসীয়স্সুমাঞ্জলিটীকা।।
বিজিগীয়: ত্রি জযেছু:। ইতি সি
জান্তকৌমুদী।।

বিজিগীবা স্ত্রী ষোদরপ্রণাশক্তি-নিমিত্তকনিন্দাত্যাগেছা । ইত্য-মরটীকাষা রমানাথ:।। ব্যবহার: ।। কশ্চিৎ পুকর্ষ: । ইতি তত্ত্বৈব ভরত: ।। বিজ্ঞবেদ্বা চ ।।

विक्रिगीयाविविक्जिं कि किवन मुद्राधीनः। उर्श्विकः २। इंडामतः।।
विक्रिगीया वावशातः किन्दर भुक्षिया वावशातः किन्दर भुक्षिया कि विविक्षिता विश्विता वावशाया वावशाय वावशा

বিজিগীযু: ত্রি জবেছাশীল:। বথা
। জেতু মেষণশীলশ্চ বিজিগীযু
রিতি মৃত:। ইতি শন্মালা।।

বিজিত: ত্রি পরাজিত: । যথা।
পথ্যাশিনা শীলবতা নরাণা
সদৃত্তিভাজা বিজিতেন্দ্রিযাণা
এব বিধানা মিদমাযুরত চিন্ত্য
সদা বৃজমুনিপুবাদ: ।। ইতি মলা
নাসতত্ত্ব ।।

বিজিতা পুণ পৃথক্ ॥ ভীতঃ ॥ কস্পিতঃ। ইতি বিজ খাত্ত্ত্দৰ্শনাং!।
বিজিতিঃ জী বিজ্ঞাঃ ৷ যথা ৷
ক্ষিতি বিজিতি স্থিতি বিহিতি
বৃত্তরত্যঃ পরগত্যঃ। উক কক্ষু
র্ভক দুধুবু যুধি সরবঃ স্ব মরিস্কলা ॥ ইতি দণ্ডী ॥

বিজিন ত্রি বিজিল। ইত্যমর। টাকাযাণ রাযমুস্ট:।।

विक्रिन जि केष र अत्र अत्र अविक्र नि । उट अर्थायः । शिह्नि । इ छ । अतः ॥ विक्र विक्र । विक्र विक्र । विक्र विक्र विक्र विक्र । विक्र विक्

ह्महन्मुः ॥

বিজিহা: তি বকঃ। স্টিল:। ইতি কেচিৎ।।

विब्रुनः भृ भान्यनीकमः। ३७ त्राक्षनिर्यन्धेः॥

বিজ্ঞাণ ক্লী জ্ঞাণ।। বিকসন । ইভি কেচিৎ।।

বিজ্ঞিত ক্লী চেষ্টা।ইতিমেদিনী বিজ্ঞিত: ত্রি বিকশ্ব:।ইতি নেদিনী॥জ্ঞাযুক্তশ্চ॥

বিজ্জন ত্রি বিজিল। ইত্যমর টীকানা রাধমুকটা।

বিজ্ঞান ক্রী বানং। যথা। পত্র-বাহো বিকর্ষে হথু ভীরং বিজ্ঞান ভাষতে। লোহনালস্ক নারাচঃ পুনরঃ কাওগোচরঃ।। ইতি ত্রি-কাওশেষঃ॥ বিজিলং। ইতি হেম-চন্দঃ।।

বিজ্জিল ক্লী বি**জ্ञিল। ইতি শব্দ** রত্নাবলী।।

বিজ্জুল॰ ল্লী ত্বচ । ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট:।।

বিচ্চুলকা জী জতুকা। ইতি রাজ-নির্ঘণী:।।

বিজ্ঞ: ত্রি পুরীণ:। ইত্যমর:॥
অস্থপর্য্যায়া: নিপুণশব্দে দুপ্তব্যা:
॥পণ্ডিত:। ইতি রাজনির্ঘট:॥

বিজ্ঞান

विक्रवृष्तिः जी करामाः नी। इंडि भद्रहिन्द्रका॥

বিজ্ঞাত: बि খ্যাত:। ইত্যমর:॥ বিজ্ঞান ক্লী জ্ঞান।।। কর্ম। ইতি भिष्ति ॥ कार्याः । इंडि एइनः **म्नुः ॥ भाक्षि भी र्जान मन्**रब विकान भिन्नभाज्ययाः। इठा-**गद्रः ।। विष्णाखन जामान्यान हात्** বোধো মোকো মুক্তিঃ শিল্প চি-वारि भाजः व्याकत्रेगारि। स्मारक শিল্পে শাস্ত্রে চ যা ধীঃ সা জ্ঞান• বিজ্ঞানঞ্চোচ্যতে এষা বিশেষ পু-বৃত্তিঃ। অন্যত্র ঘট পটাদৌ যা ধীঃ সাপি জ্ঞান বিজ্ঞানঞ্চেরতে। এবা সামান্য পুবৃত্তি:। মোক্ষে ধী জ্রান• বিজ্ঞানঞ্চ যথা। জ্ঞানা• মুক্তি বিভি।সা যাচিতাচ বিজ্ঞান• তুষ্ঠা ঝাজিণ পুষছুতি ইতি। অন্যত্র যথা। জ্ঞান মন্তি সমস্তদ্য জন্তো বিষয় গোচরে ইতি ৷ ঘটত্ব পুকা-ব্লকজ্ঞান নিতি। যে কেচিৎ, প্রাণি নো লোকে সর্বে বিজ্ঞানিনো মতা ইতি। বুন্ধণো নিত্য বিজ্ঞানানন্দ ৰূপত্বাৎ ইতি। এবং চিত্ৰজ্ঞানং ব্যাকরণজ্ঞান ঘটপটবিজ্ঞান মি-ত্যাদিক পুযুজ্যত এব। তদিগ-भ गक्जानारि मद्द गक्जा

শিন্দো হি গৰুডে পক্ষিমাৰে চব-র্ভতে। মোক্ষ ইতি নিমিত্ত সপ্তমী মোক্ষ নিমিত্ত শিল্পশান্ত্রযো ধী ৰ্জান মুচ্যতে। তদিমিন্তভো ২ন্য निभिन्तः याज्या वी: मा विकान भिजिकिहि । (नाक विवया मा क कना थी ज्ञान अना थी विज्ञा ৰ•। ক্বান্যত্ৰ ইত্যাহ শিল্পশাস্ত্ৰযো রিতি কেচিৎ। অববোধ ইত্যধ্যা-क्र डा भाक वियय १ वरवार्था थी र्छान अनुब घरेशरीहि विछान শিল্পান্ত বিষয়ে বিজ্ঞান মিতি किटि। जानाउ वनहे ज्वान वि বিখ বিৰূপ বা জ্ঞান বিজ্ঞান। ইত্যমর টাকাযা• ভরত:।। 🗱 ॥ छङ् वाञ्चनमः नक्कनविष्णयः । यथो। क्रमा प्या ह विज्ञानः मजुः ক্ষৈব দম: শমঃ। অধ্যাত্ম নিত্যভা জ্ঞান মেত্রু।ক্ষণ লক্ষণ ।। জ্ঞান विकानरया लंकन यथा। हजू प्रमा:-ना विद्याना शत्रान हि यथार्थ 😘:। বিজ্ঞান মিডর' বিদ্যাদ্মেন ধর্মো বিবর্দ্ধতে।। অধীত্য বিধিব-विष्ठा नर्थ किरवाभन ७ उ । ६ म কার্য্যানিবৃত্ত শেচন তদ্বিজ্ঞান নি-ब्राउ ।। यथा म (मर्दा जगदान् বিদ্যতে যত্র বিদ্যতে। সাক্ষাদেব

মহাদেব স্তজ্জান মিতি কীর্ন্তিত• ॥ ইভি কৌর্মে উপব্লিভাগে ১৪ व्यथायः॥ বিজ্ঞানপাদ: **જ્ર**• (वषव्यामः । ইতি কেচিৎ॥ বিজ্ঞানন্যকোষ: পূ• জ্ঞানেন্দ্রি-বৈঃসহিতাবুদ্ধি:। ইতি বেদান্ত-नातः ॥ পুং বুদ্ধ:। ইতি বিজ্ঞাননাত্ক: (इग्डम् : 11 বিজ্ঞানিক: ত্রি জ্ঞানবিশিষ্ট:। বিজ্ঞ:। ইভি বৈজ্ঞানিক শদ-**हीकाया॰ ভরত: !!** বিজ্ঞাপন ক্লী বোধন। জানান ইতি ভাষা। বিপূর্ব ঞ্যন্ত জ্ঞাধা-তো রনট্ পু ত্যংযন নিম্পন্ন ।। विकाधिः जी विकाशनः। विश्र्व ঞ্যন্ত জ্ঞা ধাতোঃ ক্তি পুত্যুবেন निश्चमा ॥ বিজেশ बি বিজ্ঞাভব্য । বিজ্ঞা-नीय । विপ्र काषाठा यः भुज्-যেন নিয়্লম॰।। বিঞ্জামর• ল্লী **ठक्क्** : मुङ्काक्कव॰ । ইতি কেচিৎ ॥

বিঞ্জোলী স্ত্ৰী

বিট

ত্রিকাওশেষ:॥

পড্জি:। ইভি

আক্রোশে॥ ধনে। ইতি কবি-

कन्नकमः ॥ (वहेन्छि । व्याद्धानः किन्धिम १८)(छ। सनः नदः। ইन्छि पूर्णारामः॥

विष्टे: भू विज्ञः। ইত্যनतः॥ काम्-कान्वतः ॥ थ्वं:। ইতি ভরতः॥ कान्न ভজকলাকোবিদः । ইতি রসমঞ্জরী ॥ পর্যতবিশেষः॥ ল-বণভেদः॥ খদিরবিশেষः॥ মৃবি-ক:। ইতি মেদিনী॥ নারস্বৃক্ষঃ। ইতি শক্ষালা॥

বিটক্ব: পূণ ক্লী কপোতপালিকা।
পাষরারখোপ ইতি ভাষা। ইত্যা
নর:॥ ছে সৌধাদিষু প্যান্তে কাপ্তাদিরচিতে গৃহপক্ষিস্থানে। কপোভান পাল্যভীতি কপোতপালী
ঢাৎ বণ্ ইতি বণ্ সার্থে কঃ কপোত
ইত্যুপলক্ষণ পক্ষিমাত্র পালিকেতিবোধ্যা বীন্পক্ষিণ ইক্ষ্যতি
বপ্নতি বিটক্ষণ টকিক্ বন্ধে ষণ্ বি:
শেষেণ টক্ষ্যভ্যত্তি বা অল্
হঞ্ বা। ইতি ভরত: !!

विष्ठेककः शृ क्षी विष्ठेकः। ইতি भद्रकुषवती॥

বিটপ: পুণ্ট্লী শাখাপল্লবসমূদায: । তৎপর্য্যায:। বিস্তার: ২। ইত্য-নর:।। ভম:। ইতি নেদিনী।। শাখা।। পল্লব:। ইতি শব্দর্যা- वनी ॥ मुक्ककू नाख्य । यथा । विहे-शक्ष महावीका मख्यामुक्ककू १ । हेडि (हमहन्तुः ॥

বিটপ: পু॰ বিটাখিপ: ৷ পারদারিকশ্রেষ্ঠ: ৷ ইতি মেদিনী ৷৷ আদিত্যপত্র: ৷ ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ৷৷
বিটপী পু॰ বৃক্ষ: ৷ ইত্যমর: ৷৷
বিটপ্রিয়: পু॰ মুদ্মরবৃক্ষ: ৷ ইতি

विवेशियः भू॰ मूम्बर्कः। ইঙি बाजनिर्यण्डः॥

विदेशिक्षकः शृ शाजुवित्यवः। जद्भग्रीवः। जाभ्यः २ नहीकः ० कामात्रिः ८ जात्रात्रिः ৫ । ইजि एश्महन्तुः॥

বিটলবণ ক্লী বিড্লবণ । ইঙি কেচিৎ ॥

ৰিটিঃ জ্ৰী পীডচন্দ্ন•। ইতি শব্দ-নালা॥

বিট্^শ পু• বৈশ্য:।। মনুজ:। ইত্য-মুর:।। পুবেশ:। ইতি বিশ্ব:।।

বিট্ জ্বী বিষ্ঠা। ইত্যমর: ।। কন্যা। ইতি বিট্পতি শব্দ দর্শনাৎ ।।

विर्कातिका जी शक्किविष्णयः। তৎপर्यशयः। ज्यानी २ (गातारी ० गाकितारिका ८ । इंडि ज्ति-भुर्यागः॥ विर्मातिका ৫ । इंडि

श्वावनी॥

विहेशितः श्रु विश्वावपूर्णक्षशितः तः । ख्यावावना इठि ভाषा ज्रुश्याः। व्यव्यावनः २। इछ। मतः॥ इतिस्तरः २ व्यक्तिस्तरः ८। इठि भद्यञ्चावनी ॥ एतिस्मरः ८ कानककः ५ व्यतिस्मरकः १। व्यमः ख्याः। क्षायद्यः। देकद्यः। मूथ ए-ख्याः। क्षायद्यः। देकद्यः। मूथ ए-ख्याः। क्षायद्यः। देकद्यः। मूथ ए-ख्याः। क्षायद्यः। देकद्यः। मूथ ए-ख्याः। क्षायद्यः। देक्द्यः। मूथ प्र-ख्याः। क्षायद्यः। देक्द्यः। मूथ प्र-ख्याः। व्यक्तिस्त्रः। देक्दः। व्यक्तिः। व्यक्तिः।

বিট্পতি: পু॰ জামাতা। ইতি জটাধর:॥

ৰিট্সারিকা জ্রী পক্ষিবিশেষ:। গুযাসালিক্ ইতি ভাষা। ইতি জটাধর:॥

विठेदः भू वाशी। इंडिन्मिश्वः नाद्वांगानिवृज्तिः॥

বিড আক্রোশে। ইতি কবিকল্লছন:
।। বেডতি শত্রু বলী। ইতি দুর্গাদাস: ।।

বিড' ক্লী লবণবিশেষ:। বিট্লুণ ইতি ভাষা। যথা। পাক্য' বিডঞ্চ কৃতকে ছম'। ইত্যমর:॥ ছে স মুদুতীরাসমভবা' লবণমৃত্তিকা'

भाविषा निञ्जामित्व मनत्त्र। विहे-লবণে। ইভি কেচিৎ। কৃভকে कृ ব্রিমে। পাক্য বিড্লবণযো র্ভেদে ৎপি কৃতকত্বাৎ ঐক্য মিতি স্বামী । পচ্যতে ইতি পাক্য-। ডু পচ ঞ-বৌ পাকে হস্যাসো রিভি ঘ্যণ্ চ बार्षिजीजि कः भारकन निम्नाहिष्ठ নিতি ফ্ট্যোবা। বেডতি ভিনত্তি বিড॰ বিডাকু**শি ইজুডড়াৎক:। ইভি** ভরত: ।। ভৎপর্য্যায:। বিড্গদ্ধ ২ काननवन १ विख्नवन १। इंडि ब्रङ्गाना ॥ <u>म</u>ाविष्ठक॰ ৫ थु७॰ ७ ক্তক ৭ কার ৮ আসুর ১ সুপা-काः >॰ श्वचवनः >> ध्वं >> क् बिमकः ১०। जामा खनाः। ऐक वृ । मीभनवुः। क्ठावुः। वाजाबीर्ग শুল গুলা মেহ নাশিবৃঞ্। ইতি बाजनियंग्रेः॥ अभिष्ठ। विष्ठः न-ক্ষার মৃত্বাধ: কফ॰ বাতানুলোমন॰ । উদ্ধৃ • कक माथावाज मकावाय-দিভার্থ:। দীপন লঘু তীক্ষোঞ क्क कि कि विश्वाना के विश्वे अकृरागीत्रव म्ननूर ॥ इंडि ভাবপুकामः॥ व्यन्धः। विष्णः व्यव-गमूटाक्नि वाङ्ग वंन विवर्षानः। मन-वाजाम विश्वेष्ठ मूनारहाश विवक्ष-नूट् ॥ इंजि त्राबदञ्जनः ॥

বিডয়

विष्य : भू ही बनामथ्य छोवदः। **ডৎপ**র্য্যায:। বেল্ল॰ ২ অমোঘা ৩ চিত্ৰতণ্ডুলা ৪ তণ্ডুল: ৫ ক্ৰিমিম্ন: ৬ । ইত্যমর:।। রসাযন: १ পাবক: ৮ ভদাক ১। ইতি को। धरः ॥ रिवलुः २० (भाषा २) जखुलुः २२ । इंडि भद्रवद्गावनी ॥ अख्रः १० চিত্ৰভণ্ডুল ১৪ ক্ৰিমিম্ব ১৫ কি-भिणवुः रे७ गर्पछ रे१ देववन ১৮। ইতি রত্নমালা ॥ বিডঙ্গা ১৯ কৃমিহা ২০ চিত্রা ২১ তণ্ডুলা २२ उ**ज्**नीयका २० वाजाद्विज-थुना २८ जस्त्री २० मृगगामिनी ২৬ কৈরালী ২৭ গস্থরা ২৮ কাপা-नी २२ वद्रामुः ७० हिन्दीका ७१ कद्व इची ३२। यम् छनाः। कर् दः । উक्षद्वः। वयूद्वः। वाज ककार्त्तरः । शिमान्त्राकृष्ठि जुनिष्ठ कृभिष्माय বিনাশিত্ব। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।। ঈষব্রিক্তত্ত্ব। ক্রিমি বিষন্যশিত্বঞ । ইতি द्राष्ट्रवास्त्रः॥ विष्टक् कर्षे ভীক্ষোঞ্চ ৰক্ষণ বহিকেরণ লঘু। শ্লাধ্মানোদর শ্লেখ্ম ক্রিমি বাত विवन्नन्।। इंडि ভावनुकामः॥ বিডক্ষ: ত্রি অভিজ্ঞ:। ইভি (मिपिनी।। विष्यन क्षेत्री अनुकद्रगः। यथा।

বিডাল

विष्ठञ्चित्र वि क्ठविष्ठञ्चा। उट्भर्यायः । वाखः २ व्याञ्चलः ०
पूर्व ठः ४। ইতি भद्माना ॥
विषाद्रकः भू विष्णनः। ইতি भद्दद्रञ्चवने ॥

विषानः पृ (नजिभिष्ठः। ইতিমেদিनी।। নেত্রৌষধবিশেষः। ইতি ভাবে
প্রকাশ:।। অনামখ্যাত পশুং। বিল্লী
ইতি হিন্দী ভাষা। তৎ পর্য্যায়ঃ।
পতুং ২ নার্জ্রারঃ ৩ ব্ষদ শকঃ ৪
আথ্ ভুক্ ৫। ইত্যমরঃ।। বিরালঃ
৬ বিলালঃ ৭। ইতি ভট্টাকা।। দীপ্রাক্ষঃ ৮ নক্তক্ষরী ৯ জাহকঃ ১০
বিডারকঃ ১১। ইতি শদ্বজ্বাবলী
।। ত্রিশস্কঃ ১২ জিন্তাপঃ ১৩ নেনাদঃ ১৪ সূচকঃ ১৫। ইতি জটাধরঃ।।
মুষিকারাতিঃ ১৬ শালাবৃকঃ ১৭
মাধাবী ১৮ দীপ্রলোচনঃ ১৯।

বিডাল

ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

বিডালক ল্লী হরিতাল। ইভি হেন্চন্দু:॥

বিডালক: প॰ বিডাল:॥ নেত্ররো-गम् अवधितामयः । यथा । अथ বিডালকবিধি:। বিডালকো বহি-র্লেপোনেত্রে পক্ষ বিবর্জিতে। তস্য মাত্রা পরিজ্ঞেয়ে মুখালেপ বিধা नद्रा मुथालिला यथा। यञ्ज-স্য চতুৰ্থা শেশ। মুখলেপঃ কনিষ্ঠি-ক:। মধ্যমন্ত ত্রিভাগ: স্যাদূত্রমো **२कां ऋता ভবে८॥ शिकिंगला लि उत्मारका याद** करहा न मू-शि उत्माहित यादे करहा न मूर्व हिमहन्तुः ॥

याजि। তেনাशि खगरीनः माहित्व विराक्षाः भूर हेन्तुः। इंडाप्रद्रः॥
था प्रयंजि द्वरुः। म यथा। यश्ची विराह्णेकाः भूर हेन्तुः। इंजि जद्गन रेगितिक मिस्य मादी जारेकाँ अ मा मिकः। जनिरिष्ठे वृद्धि (नंभः সর্বনেত্রাম্যাপহ: ৷৷ তার্ক্ষ্যু-রসা-ঞ্জন• । রসাঞ্জনেন বালেয: পথ্যা विन्दरिन इति । वठा इति मू। विरेष র্বা তথা নাগর গৈরিকৈ:।। ইতি ভাবপুকাশ: 11

বিডালপদ: পু• তোলকদ্বপরি-भागः। यथा। তোলो हो भिठू द्र-कण्ठ मूवर्ग कछवगुरः। विछालशह কষৌ চ পাণীতল মৃডুম্বর ।। ইতি भद्रनाना ॥ मार्जात्र हत्र शक्ती ॥

विज्ञ

ল্লী কর্যপরিষাণ। বিডা**লপদক**• ইতি বৈদ্যকপরিভাষা॥ विषानी जी विषाती। इंडि ताजः

निर्घणेः ॥

বিডীন ক্লী খগগতিবিশেষ: 1 যথা। ডীন• প্ৰডীন মৃদ্বীন• স•ডীন• পরিডীনক। বিডীন মবডীনঞ্ নি फोन फोनफोनक ॥ गठागठ भु-গভিত সম্পতাদ্যাক্ত পক্ষিণা । **তিগভেদाः शिक्षगृहः क्ला**या नी ज मिल्या ।। इंडि कहा थ्रे :।।

বিড্ল: পু॰ বেতসবৃক্ষ:। ইতি

তীয় দ্বিক পকোৰ: ॥

विर्दे शु रिनाः। यथा विहे विरु বিশৌ বিশঃ। ইতি মুধ্ববোধব্যা-कद्र9 ॥

विष् बी विशा इंडि विष्णक्षाि • नद मर्भनार ॥

বিড্গন্ধ ক্লী বিড্লবণ । ইঙি वज्ञाना ॥

विष्तः बि विश्वाजः। विष्णद পূৰ্বক জন খাতো ড পুত্যযেন नियुष्धः ॥

विष्ववन की विषः। विदेनुग् इंडि

ভাষা। ইতি রত্ননালা।। বিড্বরাহ: পু• গ্রাম্যশ্কর:। ইতি কটাধর:॥

বিত:স: পু• বীত:স:। মৃগপক্ষি-ণা॰ বন্ধনোপকরণ•। ইত্যমরটী-কাষা•ভরত:॥

বিভণ্ডা স্ত্রী স্বপক্ষস্থাপনা পর-পক্ষবুগোস:। ইত্যমর ভরতৌ ॥ কদ্বীশাক:॥ শিলাস্থ্য:॥ করবী-রী।ইতি মেদিনী॥ দন্ধী । ইতি হারাবলী॥

विज्ञ कि विज्ञ ।। वीगा ि वाहर ।। विज्ञ कि विज्ञ कि ।। विज्ञ कि ।। विज्ञ कि ।। विज्ञ कि ।। विज्ञ कि श्वा ।। विज्ञ कि । विज्ञ कि ।। विज्ञ कि ।। विज्ञ कि । विज्

বিতরণ ক্লী দান । ইত্যমর: ॥
বিতর্ক: পুণ উহ:॥ সংশ্য:। ইতি
মেদিনী ॥ জ্ঞানসূচক:। ইতি শদ্দ রত্মবলী ॥ # ॥ আছে। উতাহো কিমুত কিং কিমু উত এতে ষট্ বি- भूक्यः। ইতি আছো दुश्चाि ह।
विकास वियायभाइत ইতি कृतः।
किमू दृश्चान्ड উত্তুश्चाि । हकाद्वाः
छे ठारहाश्चि आरहाश्चिति ह
यथा ভाद्राञ्च। উতাহোश्चित्वादः
मृाजा नवः भद्रभूद्रक्षयः। ইতি আरहाश्चित्रूथ भिठि ভाद्रयो। ইতি
ভরত:।।

বিতর্কণ ল্লী বিতর্ক:। ইতি শদ: রত্নাবলী।। বিতদ্বি ল্লী বেদিকা। ইতি শদ:

রত্নাবলী।। বিত্তক্তি: স্ত্রী বেদিকা। ইত্যমর:॥

विञ्चिति छ। विषया २७)भन्नः॥ विञ्चिति छी विषया ३७ भद्रद्वावनी॥

বিভদ্ধ জি বেদিকা। ইভ্যমর: টাকাষা ভরত:।।

विजन क्री भाजान(जर:। यथा। व्यञन भिजन क्षित विजनक गज-स्थित । जन मुजन भाजान भाजाना हि जू मध ति ॥ इंजि भन्दा क्षावनी ॥

विङ्खिः भू छो विङ्डमकिनिधा-क्षुष्ठः। विगट इिङ्डाका । उट-भर्यायः। हाम्माक्ष्यः २। इङ्ड मद्रः॥

कन्न वि उर्कार्थ। यथा ऋागू द्वारहा वि जान की वृ खिविर मयः। इं जि

(मिनि ॥ व्यवज्ञतः। इंडि विषः॥ 📉 याः त्रामाणुमः॥ विजानः भू क्षी क्रुज्ः॥ विखातः॥ উল্লোচ: i চাঁদোয়া ইতি ভাষা। रेडाभद्रः ॥ यमा भर्याय कम्तुः उभणसम् मुष्टेवाः ॥ বিতান: ত্রি তৃছ:॥ মন্দ:। ইত্য मदः॥ भ्नाः। इंडि ध्राी ॥ বিভানক: পু ক্লী চন্দ্রাতপ:।ইভি नद्राना ॥ বিতানক: পু॰ মাডবৃক্ষ: 1 ইভি वाजनियंग्रेः॥ বিতানমূলক ল্লী উশীরণ।ইতি ब्राजनिर्घण्टः ॥ বিতুল জ্লী সুনিবগ্লগা ইত্যনরঃ ॥ रेनवानकः। इंजि सिरिनी ॥ विज्जक क्षी शन्यक ॥ जूव । ইত্যমূর: 11 विज्मकः भू॰ जाननकी। इंड्रा यवः॥ विजूमाः) बी ज्मागमनकी । इंडि विजूमिका । द्रावनिर्घणः॥ বিভ ত্ক ভ্যাগে। ইতি কবি কল্লফম:।। বিভয়তি। বিভাগয়তি । ইতি দুর্গাদাস:॥ বিত্ত॰ ক্লী ধন•। ইত্যমর:॥ বিত্তঃ ত্রি বিচারিত:॥বিজ্ঞাত:। বিদ ড ক ঞ চেতনাখ্যান বাস-इंडामतः ॥ वद्यः । इंडि उप्रोकाः । वार्तः। इंडि किवक्स्रम्मः ॥ हिंडना

विखनः जि धनमाजा। विख॰ ममा তি য ইত্যৰ্থে ড পুত্যুষেন নিষ্কৰ:॥ विक्तिः जी विष्ठातः॥ वाकः॥ न-स्रादना। इंडि (मिननी ॥ ज्हानः। ইতি হেমচন্দু:॥ विख्नाः भू करवद्रः। यथा। द्रुण বুন্ধা হরিহর সংজ্ঞিত স্তুমিন্দ্রো বিক্তেশ: পিতৃপতি রম্বুপ: সমীর: । (मास्मा श्री गंगन महीश्राह-ৰূপঃ কিং স্তব্যু সকলতর স্বৰূপ ধাম: ॥ ইতি মাকণ্ডেয়পুরাণে অ-**दि उक्** ज्यं रखनः ॥ विवयः वि बानगूङः। विशूर्व वनः থাতো: জ পুত্যবেন নিম্নন:।। विजामः भू ज्यः। विभूर्वजमः ধাতো ভাবে ঘঞ পুত্যযেন নিষ্কনঃ विध्ननः भू वृष्णः। इषि मदः विनुका ॥ বিথ খাড় যাচে। ইতি কবিকল্প-क्रमः॥ (वथ्छ। ইङि पूर्गामा मः॥ विथ्राः भू कोताः॥ त्राक्रमः। इंजुर्गारिकायः॥ বিখ্যা ত্রী গোজিস্বা। ইতি শদ্-**ठिन्तुका** ॥

क्छान । वारः टिक्र्यं । क ए विर যতে শান্ত পীর: জানাতীভার্থ:। (वस्वा अवर्थ लाक: आथ्रा जी-ত্যৰ্থ: ৷ বেদফতে তীৰ্থে সাধু ৰ্বসতী ভার্থ:। বেদফতে কৃক্ষ: ছির: স্যা-**दिउर्थः । क (वस्यिक (वस्याक)** किछि वार॰ न भठेखि। हिन्स স্থানে বেদনেতি পঠিত্বা বেদযতে वृष्तः वृष्यः इ इ अर्थः। इ जुष्मारु-व्रक्षि। व्यथाह भवरियभम समन् মানা জিঙা স যত্নেন নিবেদ্যিয়াঃ-ভ ইভি নিবেদন করোতীভ্যর্থে क्षो मनाम्थर**ः। ই**তি দুর্গাদাসः। বিদ ৯ শ পঞৌ লাভে।ইতি कविकन्नफ्रमः॥ २ व्यक्तिरा भ भ थः বিন্দতি বিন্দতে। ঔ বেত্তা। ইতি मुर्गामामः ॥

विन ए थो भीभा । इंडिक वि-क्लुक्मः ॥ भीभा । स्माविष्ठाद्र । । ए व विष्ठ भाज । थोदः । । । । इंडि हुर्मानामः ॥

विष व भएजे। ইक्ति कविकन्नक्रमः।। व विक्ति। ইक्ति पूर्णापामः॥

বিদশ্ব: ত্রি নাগর:। ইতি ত্রিকাণ্ড-শেব: ।। নিপুণ: । ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট: ॥ পণ্ডিত:। ইতি শব্দ-রত্নাৰলী॥

विमञ्जा जी विमञ्जूः। विमञ्जा ভাব ইভ্যৰ্থে ভা পুভ্যবেন নিম্ননা৷৷ विष्या खी भद्रकीयाङ्गंडनायिका-**७**नः। यथा। छछा विषया वाकि-ত। क्वरे। अनुभयाना नृषिठा भु-**ज्ञीना॰ भन्नकीयामा मिवालजीवः** । অস্যা লক্ষণ । বাক্কৌশলযক্ত-दुः। मा ह द्विविद्या वाश्वित्वा किया विनक्षा ह। भूषमा यथा। निवि-**७** ७ २ १ व मिल विश्व विष्य विश्व विष्य विश्व व রাজি বিরাজিতোপকঠে। পথিক সমুচিত স্তবাদ্য তীবে সবিভরি তত্র সরিত্তটে নিবাস: ॥ দ্বিতীয়া यथा। मामाय खबननात्थ वस्त्री মপদের মাদিশতি। হেনন্তে হ-विशः की भगनि कठाव विनिक्त-পতি।। ইতির দমঞ্জরী।।

বিদঃ পু॰ পণ্ডিত:।বিদ্বাতো: কর্ত্তরি ক পুড্যংখন নিয়ম:॥ বিদ:শঃ পু॰ অবদ:শঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

विषयः भू॰ (यागी॥ क् जी। इंजि (मिनि)॥

विपन

विनन् बि शिखाः । विषशाः ।

मञ् शुंडुरयन निष्मः ॥

विनतः ली विश्वनात्रकः । क्षणीमनः

ना इंडि जामा । इंडिम्म्हिन्तुका॥

विनतः शुः विनत्र । कार्टन इंडि

हित्र । इंडि ह जामा । इंडि म्यू ।

मृद्धि । इंडि म्यू ।

मात्र । १ विनात । इंडि म्यू ।

मात्र । १ विनात । १ विकास ।

मात्र । १ विनात । १ विकास ।

सात्र । १ विनात । १ विकास ।

सात्र । १ विनात । १ विकास ।

বিদর্ভ: পু॰ জ্রী জ্ঞানগর॰। इंडि (इन्हेन्द्रः॥ न जू वक्राममा দক্ষিণপশ্চিমে বৰ্ত্তে অধুনা বড নাগপুর ইতি খ্যাত: ॥ 🗱 ॥ অথ ভীন সূতাবলোকনৈ: সকল কৰু মহ ত্তদেব সঃ। ক্ষিতি মণ্ডল সণ্ড নায়িত নগর ক্তিন মণ্ডজো য यो।। इंडि भूई निष्य र नर्गः॥ বিদর্ভন্না জ্রী অগন্ত্যপত্নী। তৎ-পর্যায়:। কৌশীতকী ২ লোপামূ-দা ৩। ইতি **ভিকাণ্ডশেব:।।** দম-यञ्जी। यथा। ध्र उ नाक्न (गामशा-ঞ্ল বিধু মালেপন পাওর বিধি: । जुमयङ्ग्रिठि विपर्जनानन नीत्रा-জন বৰ্জমানক।।।ইতি পূৰ্ব নৈবংধ ২ সর্গ: ।। কৃত্মিণী চ ।।

विष्टबंबाजः मु· विष्टबंदमाधि

পতি:। তদ্য নামান্তর ভীমরাক:

विष्णं विश्व शिष्णं कि अविन शिष्णं ।

म व जी या कर्ता कः कि विश्व शिष्णं विष्णं ।

स्वा । जः य विष्णं विश्व शिष्णं विः मः

माण प्रा कि विषणं । निर्वण्याः

माण प्रा कि जी विषणं । निर्वण्याः

क्षित्र शिष्णं । व्या मिन । निर्वणं ।

क्षित्र शिष्णं । व्या मिन । निर्वणं ।

क्षित्र शिष्णं । व्या । विष्णं ।

क्षित्र ।। विष्णं कि । विष्णं ।

क्षित्र ।। विष्णं कि । विष्णं ।

क्षित्र विष्णं कि ।

क्षित्र विष्णं कि ।

क्षित्र विष्णं विष्णं विष्णं विष्णं विष्णं ।

क्षित्र विष्णं विष्णं विष्णं विष्णं ।

क्षित्र विष्णं विष्णं विष्णं विष्णं विष्णं ।

क्षित्र विष्णं विष्णं विष्णं विष्णं ।

क्षित्र विष्णं विष्णं विष्णं विष्णं ।

क्षित्र विष्णं विष्

।। দাডিনকল্প:।। বংশাদিক্তপাত্র বিশেষ: । ইতি ক্লীবলিঙ্গসংশুহে অনর ভরতৌ।।

বিদল: পু॰ রক্তকাঞ্চন: 1 ইতি
শব্রত্বাবলী 11 পিষ্টক: 1 ইতি
শব্চন্দ্রকা 11

বিদলা জ্রী ত্রিবৃৎ। ইতিরাজনির্ঘণ্টঃ।।পত্রশূন্যা। যথা। বিশীর্ণাবিদলা হুস্বা বক্র। স্থুলা দ্বিধাক্তা।
কৃমিদপ্তা চ দীর্ঘা চ সমিধো নৈব
কার্যেৎ।। ইতি তক্ত্রণ।।

विषा जी ज्ञान ॥ वृष्तः ॥ ইঙি भिष्ते ॥

विहासः शृं गमनानुमिकः। यथा।
कानः वा हम्भकवनः गह वा जिन्न
मृन्दि। कानः गृहक याम्यामि विमिन्नेः कार्यः मिन्नाः पाः विहासः
दिह मःश्रीजा कानः माः शुनावल्ला इंडि वृक्षविवर्षं कन्नथर्थः
विदासाः शुंडि विक्षवाकाः॥

विनातः भू कलाहामः ॥ विना-त्राः। इंडि (यनिनी ॥ यूकः। इंडि इंडि (रुयहन्तुः ॥

विमात्रक॰ क्ली वज्रकातः। ইতি त्राव्यनिर्घण्टः॥

विनात्रकः भू जनमध्य छि उउकः निनातिः। उद्भर्यग्रायः। क्नकः २

। ইত্যমর:।। জলবন্ধক:। ইতি শাং মরত্রাবলী ।। শুয়নদ্যাদৌ জলা-বস্থানার্থ- গর্ত্ত:। ইতি সর্থর:।। অভএব কুপা ইব কুপকা:। স্থ-সিতাশ্চ কুপা ইতি বা। বিদারশ-ম্ভীতি বিদারকা:। জলান্তর্গতান্তক্ শিলাদ্যো হুজানাল্লোকাদি বি-দারকা: কুপকা:। ইতি সাঞ্জ:। বহুত্বমতন্ত্র-। ইতি ভরত:।। বিদারণ জ্লী বিডম্ব:।। ভেদ:।

विनाइन॰ क्ली विख्यः॥ (छमः। ইতিমেদিনী॥ माद्रनः।ইতিশন্দ-द्रज्ञावली॥

विनात्राः भू जी युक्ता हेजि भिनि॥

বিদারণ: পু• কর্ণিকারবৃক্ষঃ। ইতি
শব্দিদুকা।।

विराद्रिक। जी भानभी । इंडि भदत्रवावनी ॥

विषातिनी जी कान्यती। इंडि त्राजनिर्यण्डः॥

विनाती खी मानभगे । ইতি
মেদিনী ॥ ভ্মিজমা ও: । তৎপর্য্যায়: । क्षीत्र मुङ्गा २ ইক্ষুণদ্ধা ৩
কোষ্ট্রী ৪। ইত্যমর: ॥ বিদারিকা
৫ স্বাদ্কন্দা ৬ সিতা ৭ মুঙ্গা ৮
শৃগালিকা ৯ ব্যাকন্দা ১০ বিডালী
১১ ব্যাবল্লিকা ১২ ভ্রম্মাঙী ১৩

बादल हा 18 गर्ड है। १६ वादिव- "विनाहि क्री माह वादन्या अना লভা ১৬ গন্ধকলা ১৭। অস্যা অগা:। মধুরত্ত্ব। শীতত্ত্ব। গুক্ত্ত্ব । সুিজৰু । অসু পিত্তনাশিব । क्क गांबिन । भृष्टि वन वीर्ग वि-वर्षानद्वथः । ইতি द्राजनिर्घणेः ॥ বিদারী বাত পিত্রী বৃষ্যা বল্যা রসাযনী। ইতি রাজবল্লভ:।। #॥ चल्डामम भुकात क्लेखागाहर्ग उ त्रागिव (भव:। यथा। अथ विमात्री নাহ। সদাহ তোদ স্বায়ু সূতাসু मडर्गाल পৃতি वीमीर्गाः मः। शि-**डिन विकाधिकत्व विवादी॰ शा**र्थन বিশেষাৎ সভ্যেন শেভে ৷৷ পা-र्थं विष्णवाट न जू वन (णाउ) न भ्कृत्या यन भार्त्यन विष्णया-দাহুল্যেন শেতে ত্ৰিন্পাৰ্থে সা বিদারী ভবতি ইত্যর্থ:। ইতি ভা-वश्वाणः॥ यगा निक्शमापि রোহিণীশবে দুপ্টব্য ॥ विरात्री वि विरात्र १ कर्डा। वि शूर्व मृ थाতाः कर्डति निन् भुजुरयन निञ्चमः ॥ বিদারীগন্ধা জ্রী শালপণী ৷ ইত্য यदः ॥ বিদাৰু: পু ক্রক্চপাদ:। ক্ক षामः। ইতি हात्रावनी ॥

खा। भिड मृज्ञकात्राह । शिष्ठ রাজবলভঃ :1 विष्क्षि धी मिल्लामं हुन। हा निर्याउ राष्ट्र है ना म्हना हर् **७२ मर्ग्रायः। यभ दिम** २। : गतः ॥ পुनिक्ठ। ইতি छहे। व विकिण 81 इंडि ल्व इराव কোণঃ ৫। ইভি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ विक्तिक्वयः भूः इतिनुष्यभक्तो। इंडि भप्रान्तिका ॥ विषित्रः वि व्यवगठः। हे हास्यस्य वर्षि उ॰। ইতি मिनि ॥ उन भनः । ইতি শবরত্বাবলী॥ বিদিতঃ পু॰ কবি:। ইভি এটা-थवः ॥ विभिथ: शुः **প**खिङः॥ (गार्गः । **३७ मपत्र**ञ्जावनी श्रुष्टाक्षत्रास्त-नो ह ॥ म मुक्तिज्ञामिन्तः (स्मः हत्त्रु ह दिएथ इंडि भार्टः ॥ विशीर्गः बि कृ छविमात्रगः। हिद्रा **ইতি** ভাষা। रथा। लि 🚌 । मुक्तानि ता १ वित्कृप भूग छ। তনুজৈ দঁত্তানি ভীর্থ সম্যে প্যপি-विक्वाभू। उरम्प्राम्बान्य विनीर्ग वलाम्य आईखरेम नातः नृहद्वारा **ৎথিল ধ**র্মাগোপ্তে ॥ ইতি জ্বিভা-

বিদুষ্ম

गवाउ १ ऋक्ष ४ व्यक्षायः॥ व्यक्ति । व्यक्षील किन्न जी नमस् क्रगजी नास्य क्रगजी नास्य क्रगजी नास्य क्रगजी नास्य क्राम्य क्राम्य

বিদু: পু॰ গজন্ম দ্বৰ্যন্ধ্যভাগ:। ইত্যনর:॥ জানস্তি। ইতি ক্রিবা পদ॰॥

বিদুর: পু॰ নাগর:॥ ধীর:॥ কৌ-র ।। শাণা॰ নজী । ইভ মেদিনী ॥
জ্ঞাতরি ত্রি ॥ ইত্যনর: ॥ # ॥
বিদুরোৎপত্তি যথা। ক্ষেত্রে হপু
জন্যবৈ ভ্রাতু র্মাত্রোক্তো বাদরাযণ:। ধ্তরাষ্ট্রক পাওক বিদুরক্ষাপ্যন্ধীজনৎ ॥ ইতি শ্রীভাগবতে
১ স্কন্ধে ২২ অধ্যায:॥

বিদুল: পু• বেতস:।। অসুবেতস:
। ইত্যমর:।। গদ্ধরস:। ইতি রত্ন
মালা।।

বিদুৰী জ্ঞী পণ্ডিভাজ্ঞী। ইভিমুধা বোধব্যাকরণ ॥

বিদুষ্মতী ত্রি পণ্ডিতবতী। যথা। দ্যৌর্হাচম্পতিনেব পন্নগপুতীশো-বাহিনেবাভবদ্মেনৈকেন বিদুষ্মতী বিদুর

বস্মতী মুখ্যেন সংখ্যাবতা । ইতি বোপদেবপুসংশা।। বিদ্: পু: বিদু:। গলস্ফ্রবোর্মধ্যা। ইত্যমরটীকা।।

বিদ্রং ত্রি অভিদ্রস্থদেশাদি।
যথা। নাসানপ্তৌ তব জলধরোৎকঠযা শৃষ্কঠঃ সারস্থো হসৌ যুগ
শতনিব ব্যানিনাযাতিক্ ছ্যুৎ ।
আন্তাং ভাবন্নব জলকণা ভারনত্বং
বিদ্রে বর্ষারন্ত পূথন সমযে দাকণো বজুপাতঃ ।। ইতি চাতকাষ্টকং ।।

বিদ্রগঃ ত্রি অভিদূরগন্তা। বিদ্রে গছতীত্যথেঁ ড পুত্যযেন নিয়মঃ।। বিদূরজ লী বিদ্রদেশজরত্ন । বৈদ্রগদিঃ। অভিদূরজাতে ত্রি।। ইতিকেচিৎ।।

विन्त्रथः शृ द्वाञ्जविष्णवः। यथा।
भारतास्त्र एक्क भू अत्र ह्वा हण्ण अत्र ह्वा हण्ण अत्र ह्वा हण्ण अत्र ह्वा हण्ण विन्त्रथः॥ भिज्ञवान् भिज्ञव्य विन्त्रणः भिज्ञवान् भिज्ञव्य स्व विन्त्रणः विर्वेशवान् । भिज्ञवानः भज्ञविन्त्रणः विर्वेशवान् । भिज्ञवानः भज्ञाः ॥ देनि भारूषः ५१ णक्षायः॥

विम्ब्रज्भिः ज्ञी विम्ब्रह्मः। यव विम्र्यामि कर्भनाउः । यथा । उरा मुहिजा जुउद्गाः जित्वी कृ द्रश् अञ्चाम खन्या हकारम । विम्द्रज्ञि नंदरम्य मद्मामु जिल्ला द्रञ्जन्म कः यव ॥ इंडि क्या द्रज्ञ नहारः ॥ विम्द्राष्ट्रिः शुः विम्द्रप्रमञ्ज्ञ वंडः। इंडि क्या विम्द्रप्रमञ्ज्ञ वंडः।

विन्वकः वि कामूकः। उৎপर्यायः । विद्वः २ वानीकः ० वर्षेणुङ्कः 8 কামকেলি: ৫ পীঠা ললি: ৬ পীঠ मर्फः १ ভविनः ৮ ছिमूबः ১ विष्ठेः)• । ইতি ত্রিকাণ্ড:শবঃ ॥ চাটু-विः ১১ वामश्विकः ১२ किलिकिनः २० रिक्शिकः २८ भुकामी २० श्रीजिपः ১৬। ইতি एक्पवन्तुः॥ **প**द्रनिन्हाकद्रः । ইতি মেদিনী ॥ उर्भर्गायः। थनः २ द्रक्षः ၁ অভীক:৪ কুর: ৫ সূচক: ৬ কণ্ট 🔠 कः १ नागः ৮ मिलनामाः ৯ भद्र-(वर्षी > । ইতি मदमाना॥ ठजु-র্ধানাযকান্তর্গত নাযকবিশেষ:। ত म। नक्षा यथा। यक्षा रिवक्रिडा र्शम्यकात्री विमृषकः। याम्यामारु-द्रगः यथा। जानीय नीद्रक्रमूथीः म-যনোপকণ্ঠ মূৎকণ্ঠিতোমি স্কচক-ঞ্ক নোচনায়। অত্যন্তরে মহুরকা-রি বিদ্ধকেণ পুাতন্তন স্তরুণ জক্তু-ট क्थेनारः ॥ इंजि द्रममञ्जूदी ॥

ভযা দৃহিত্রা সূত্রাণ সবিত্রী স্কুরৎ বিদ্বণণ ল্লী বিশেষেণদ্যণ । বি পুভামগুল্যা চকাসে। বিদ্রভূমি পূর্ব ঞান্ত দুষ্থাতো রনট্ পুভাদ নবমেঘ শক্ষাদৃভিন্নযা রন্ত্রশলাক থেন নিল্লমণ ।।

विरम्भः भू॰ भन्नरमः। रम्भास
न्नः। यथा। जाणीविकाणान्त्रस्त
विरम्भारणीव्रमुवान (मनोर्द्रः
मुक्तः। ইতি मुक्ति जु॰।। जनप्रहा।
काठिनानः मनर्थाना॰ कि॰ मृन्न॰
व्यवमायिना॰। का विरम्भः मविम्याना॰ कः भन्नः श्रियवाहिना॰।
ইতি वानकप्र॰॥ जनप्र८ रम्भासन

विरम्हः भू बनकान् यञ्भिभः॥
कायम् (न) जि। हेि (मिनी।। है।।
निम त्राबम् विरम्ह कात्र १।
यथा। व्यममाश्च छ छ। य छ विनः
है का गम दिवः। छ मृह्रे। ज निजः
भूग भूछ। थ्राश्चारणिय गार्थित।।
यमा खमा । इति विद्यम्तार।
मूर्य (व माना । हिल हम.)
विरम्हा जी मिथिना। हिल हम.

বিদ্ধ: ত্রি ছিদ্রিত:। ইত্যমর:॥

• কিপ্ত:॥ সদৃশ:॥ বাধিত:। ইতি

• মেদিনী॥ ভাডিত:। ইত্যজয়;

• পাল:॥

हन्मृः॥

বিজ্ঞকর্ণ: পু॰ বিদ্ধান্থ । ইতি ভরত্বিরপকোষ: ॥ নিজ্ঞানি জী বিদ্ধান্থ । ইতি ভরত্বিরপকোষ: ॥ নিজ্ঞানিকা জী বিজ্ঞান্থ । ইতি

मद्दश्यवा ॥

विकारणी खी वृक्क दिल्मयः। जाकर्नाति हे जि जाया। ज्य भर्यप्रायः।
भार्यः २ अप्रष्ठा ३ द्याभागे ६ त्युर्यः जी ६ प्रमा ५ क्राष्ट्रीना १ भागादः
ने ५ भूग्वीना ३ दन जिक्किका ३०।
हे जुम्बः॥ व्यविकारणी २२ व्यविकार्यः। व्यविकारणी २२ व्यविकार्यः। व्यविकारणी २२ व्यविकार्यः। व्यविकारणी २२ व्यविकार्यः। व्यविकारणी २२। हे जि जे जे ना। व्याविकार्याणी १० विकारणी १८ भारत्य पृष्टेवाः।।

विम्हानः वि वर्छमानः। ইতি

मद्भविकायाः ভत्रजः।।

विम्हा खी पूर्ण। ইতি শবর বা

विम्हा खी पूर्ण। ইতি শবর বা

विम्हा गिनकातिका। ইতি শব

विम्हा गिनकातिका। ইতি শব

विम्हा गिनकातिका। ইতি শব

विम्हा गिनका।। उद्याद्य श्रुक

वार्थ मावनी ভূতা विम्हा वुक्ष छान

विभा देविनामा जी ভिष्णः।। सञ्जः।

यथा। भात्रमायाः। ভात्रः विष्य मन्

यनः स्था जा भिन्नि देवयः। अक्षाः

क्षा मात्रमाथ।। जा विम्हा निह्यमः

र्षिनी ।। विश्वनात्त्र । शुनवान्तराः उन পেদ্বিদ্যাণ নাযাদ্যাণ বা জপেৎ নু थीः। मस्विम्द्रिमीमखः॥ । मायः রী সমাথ্যাভা বিদ্যা ত্রিভুবনেশ্বরী । পুণदक्ष छथा गाया अत्विन्ता भून र्षम् ॥ कायः भुगव निजुःकः ভবि-षिर्ा श्रून फॅन । मूर्गान खः ॥ वादी-कान्त्रा यमा विक्ता दाशी भाव श्रमाः यिनी । कामान्त्रा ह युना विन्त्रा मः र्बकाम भुरायिनी ॥ जात मागानि-का विम्ता (जाग भारेककमायिकी। यबीकाम्या ভবেबिन्या उद्योदिनास् कन्नमा ॥ ध्वरमूर्वामद्धः । इंडि 🐃 জসার: । গ্রা শাস্ত্রণ তত্ত है।-मणविष्। रथा। मिक्ना ३ कड्मा २ व्याकत्वा ७ सिक्छ । ८ एप्राध्या ८ ছन्तः ५ याः ५ न व बहुर्त्तनः ৮ मा-মবেদ: ৯ অথর্ববেদ: ১০ নীয়া সা ১১ न्यायः ১२ श्यां नाञ्चः ১० भूद्रापः **>८ वायुर्वितः २८ धनुरवितः >७** गी-भर्व(वरः) १ व्यर्थमोजः) । यथा विक्षूत्रापः। व्यक्तानि (दक्षा-শ্চত্বারো মীমা•সা ন্যায় বিস্তরঃ। ধর্মশান্ত্র• পুরাণঞ্চ বিদ্যাহ্যে ভা শ্ত-जुर्वन ॥ जाराईका श्रमुखंस्य वान স্বৰ্ষণেতি তে ৯৯ : যাগুলাল চ-खुर्थक विम्यास्थानरेग या अस्ति **अ**

भागिक्छ छ खु॰ ॥ # ॥ नीहार-भू उदमा विष्ठा गुश्चा यथा। भुष्रः थानः णुजाः विष्ठा भाषतीजावद्रा-मिन । अनुग्रमिन भवः धर्मः त्रज्ञ· मूझ्नामि ॥ ইতি **मान**व २ অধ্যায়ঃ।। 🚓 ।। বিদ্যা পুশ সা যথা । य वान ভावाम भटेडि विम्रा॰ य যৌবনস্থা অধনা অদারা:। তে শোচনীয়া ইহু জীব লোকে মনুষ্য ৰূপেণ মৃগা শ্চরন্তি 11 ভোজনে ভোজন চিত্ত न सर्यन्नाहाञ्जरमवकः । সুদুর মপি বিদ্যার্থে ব্রেছে গক্ড বেগবান্।। যে বালভাবান্ন পঠন্তি বিদ্যা কামাভুরা যৌবন নষ্টচিত্তাঃ । তে বৃদ্ধকালে পরিভূ্যমানাঃ স-न्त्र्यानाः निनित्तं यथाद्वाः ॥ भाजा विद्री शिठामज् वीता (यन ন পাঠিতঃ। সভা মধ্যে ন শোভন্তে र न गर्या वत्ना यथा ॥ विन्ता नाम विक्र क्र मिष्क शृह्म महर्खन विष्ठा नाथु जनिशुया मूहिकत्री विष्ठा ख्का खकः । विष्ण वक्षकार्खि नामनकत्री विन्धा भद्र (पर्वजा বিদ্যা ভোগ্য যশ: স্লোন্নতিকরী विन्ता विश्वीनः भण्ः॥ गृह्य हा छा छ-त्र पुराः लग्नः हित जू मृणाः । जः **ष्मिम**े इब्रियक विमान ट्रियड

পরৈ: ৷৷ ইতি গাৰুডে ১১০ ৷ ১১৫ व्यक्षारयो ॥ 🕸 ॥ व्यव्य विष्ठा मान-ফল । যস্ত দেব্যা পৃহে নিভ্যু বি-म्रामान भुवर्खस्य । म ज्या म-সর্বলোকানা পূজ্য: পূজাপদ বু-**ढि ।। विन्तानान भुवक्काञ्चि एवन** তুষ্যন্তি মাতরঃ। লিপ্যতে দীয়তে रिवन विधिना ७॰ मृग्य नः ॥ जिष्कास (माक्षणाञ्चानि (यहान् त्रगीिक जाध-कान्। जनकानीजिङ्गाना (नया ধর্ম বিবৃদ্ধযে ॥ গাৰুড বালভক্তঞ ভূততজ্ঞাণি ভৈরব । শাস্ত্রাণি পঠ नाष्ट्रानार भाउतः कलना नृगाः ॥ জ্যোতিব॰ বৈদ্যশাস্ত্রাণি কলা কা-वुः च्छागुजः। मानामाद्वागु मा-श्चां जिम्हा विकास कार्या कि ।। विकास विक म्राञ्जा वर्ड्ड लाका धर्माधर्मक বৃদ্ধবে। তমাধিদ্যা সদা দেখা দৃষ্টা-मृष्टे कनार्थि **छि:।। मही मानक (गा-**দান হৈম বস্ত্র ভিলা জল । খান্য मीनामनानक महामानानि मानगू॥ ইহাত্র ক্ষীয়তে দান দীপদান ন-রাধিপ। বিদ্যা বৃদ্ধি মবাপ্নোভি দী যমানাপি নিত্যশ: 11 একোচারেণ ভূদান দক্ত ভবতি ভূমিপ। নহি-তদ্বিদ্যতে ভূপ দেহ পাতাদনন্তর।। विम्रामान न उष्ट्य अक्षा मन्या

ভবেৎ॥ भउधाकाहिया शहिरहा-মূত্র চ পার্গ। রাজ্ঞা তক্ষর দা-यारिन डंल विद्य महीमृत्भः। मर्बनाः নানি ছীয়ন্তে বিদ্যা কেনাপি ছীয়তে ॥ বিদ্যা দানাৎ পর দান ন ভূত। ন ভবিষ্যতি। বিদ্যা দানেন দানানি নহি তুল্যানি বৃদ্ধিমন্।। বিদ্যা এব भद्रः भत्न यख्य भर मनाग्यः। শৃগ্বনুৎপদ্যতে ভক্তি ভক্ত্যা গুৰু মুপাদতে॥ স চ বিদ্যাগমান্ বক্তি विष्ठा भू खान्जि। नुश । विष्ठा विवि-क (वार्षन भू जामू ज विष्ठाद्रिणा ।। विराउ नर्वभागिष्ठ उमाहिरा **পরামতা।।** বিন্যাদানাৎ পর• দা-ন' ন ভূতা ন ভবিষ্যতি। যেন দত্তে-ন চাপ্মোতি শিব পরম কারণ ।। বিদ্যা বিচারতত্ত্বজ্ঞা রাজ্ঞ: সন্মার্গ গামিন:। ভূঞ্জতে ২পি হিভোগামি গছন্তি পরমাণ গতিং ৷৷ অস্ত্যজা অ-পি যা• প্রাপ্য ক্রীডন্তে গুহু রাক্ষ্টেশ: **৷ স**৷ বিদ্যা কেন মীযেত যুস্যা:কো न्रः म्याभिन्॥ कृत्त्र म्छ्रद्रः रुष्टि শর্ষপেণ তুরঙ্কমণা মক্ষিকাপদমা-ত্রস্য বিষম্য বিষমা গতিঃ ॥ এবং বিশ্বণ বিশ্বিণ বৎস বিদ্যা মন্ত্র পুভা-বত:। নীৰ্য্যতে ভক্ষিত পুণভি ं ख्यादिए। পরাৎপরা।। ন হি বি-

দ্যা সল জাতি ৰূপ পৌৰ্য পা: ত্ৰ হা॰। বশতে সৰ্বলোকানা॰ পঠি-ভাউপকারিকা॥ ভূতৈ গৃহীতা বি-धुडा मक्षा वा सङ् भन्नरेगः। विम्रा উত্থাপয়েৎ বৎস অন্ত্যজন্যাপি হৃৎস্থিতা।। সর্বেষা মেব বৃদ্ধানা विन्तात्रका हि भागाजा। वर्षात्-ष्क्षा क् भू मुागा विभाना धनवान् य : ।। क्वियानास्त्र वीर्याप विश्वा-ণা॰ শাস্ত্রপারগ:। বিক্তণ বন্ধু বঁয ৈচব তপো বিদ্যা যথোত্তর। ।। প্-জনীয়ানি সর্বেষাণ বিদ্যা তেষাণ গ-त्रीयभी। ७३ मृशुषया विन्। भुद्रतन-न थरनन वा ॥ विष्ठ्या न छ्राउ विष्ठा চতুর্থো নোপলভ্যতে। যঃ কৃৎস্নান্ত मही • प्राथ्या क्रुन । क्रिक्त का क्रिन ।। न यहन्।।यठः भ्ष्व उत्माशिकः শেৎ কৃচিৎ ৷ এবং বিধো মহা-ভাগ বিদ্যায়া ৰূপবর্ণিত: ॥ সংক্র-পান্নচ বিস্তারাত্তস্যা দান ফল শ্ণ্ ॥ 🗱 ॥ 🗐 তাডীপত্রজে সঞ্চে সমে পত্ৰ সুসঞ্চিতে। বিচিত্ৰক বিপাৰ্শে চ চৰ্মণা॰ সৰটী কৃতে।। রক্তেন অর্থ ক্ষেন মুৰ্জানাবৰ্জিতেন চ। দৃঢ সূত্ৰ সুবন্ধেন এব॰ বিধ কৃতেন চ। यस ছাদশ সাহ্সী স হিতা মুপলেখ (१८। प्रपाठि ग्रां छियुक्ताय न गाउँ

পরমাণ গতিণ।৷ পূর্বোত্তর প্লবে দে-শে সর্ববাধা বিবৰ্জ্জিতে। গোন্যেন শুভেবৈব স্বর্য্যান্মগুলক বুধ: ॥ চতু র্বন্ত পুনাণেন শুভঞ্চ চতুরসূক তস্য মধ্যে লিখেৎ পদ্ম সিত রক্ত রজা-पि जि: ॥ **मर्ब** ब्रॅक्मरेयः भूरे इ ज्र्र-(य< नर्बाउ) रिण । विजान राभ-যেনু জু শভচিত্র বিচিত্রিত।। পা-র্শ্বতঃ সিত্রবৈদ্ধ স্থা সম্যক্ শোভা• भुकन्नरप्ट । कन्मुरेक द्रर्का हेन्सू क मः र्न रेन कामरेत खथा।। घषा किहिन শদৈক সৰ্বত্ৰ উপকল্পথেৎ। তস্য নধ্যে ন্যাসভক্ত নাগদন্ত ম্যা শুভ ॥ অধ: কশ্চিনিবদ্ধস্ত পার্শ্বতো হ-রি দম্ভিভি:। শোভিত॰ দূঢবদ্ধেন वकः मृख्य वृक्षिमान्॥ उत्मारकृ विन्रामा प्राः भूखकः विश्विः শুভ•। অলেখ্য মপি তবৈব প্ৰযে-দ্বিধিনা ত তঃ॥ নিৰুদকৈ স্তথা পৃষ্লৈঃ ক্ৰমি কীট বিবৰ্জি তৈ:।চন্দনেন স मा उब ज्याना ठाक श्नरय ।। श्रक ख्युल् (रयः जूत्रझाधक मिन्जिं । मीनमाना उथा जारग्रेनरकर वि-বিষ পুন: ॥ খাদ্য পেয়ান্বিত (नश् (हाय) कालि नित्वस्य । প্রযেদিশিপালা স্ত লোকপা-नान्यथा कमः॥ कन्ताः जियस मः

প্ৰ্যা: মাতর: কল্লেছ ডা:। পুস্ত कं एत्य एवी क विशुगा पिक्ना ख्या ॥ सम्बद्धाः हिन हाखना नृशः পৌরা • म मूबाय । उथा म भूब (यह ८ म (नथंक वर्म जागक ।। इनेत वक्र उजुङ्खः ग८कविः भशुत्रस्तः । পুণষ্ট মারতে গুন্থ শুেষ্ট পুত্তক लिथकः ॥ नाजिमञ्ज विहित्ते में भू-क्षि नं ठ कर्क लि:। निस्तागत्रके र्व रेर्न व्यथिष्टिष भूखकः ॥ भावास भक्षांना न भूनः भाष्टिस कात्र-(यट । द्राखी कागद्रनः सर्यप्राट नः र्वारमकः भुक्त्रस्य ।। नहे ठाइन न-रेप्नक (प्रवा: कथन मञ्जरेद:। भुज़्र-रिष भूबर्यालाका खड: मर्ब विम-क्रिंय्।। একান্তে সুমনক্ষেন বিশুদ্ধि न मितन पिरन। निञ्जाम् ४ विश्वनारमन স্ক্রেচ শুভবাসরে ৷৷ ততঃ পুর্বোক विधिना भूनः भूकाः भुकन्नराय । তথা বিদ্যা বিমানস্ত সপ্ত পঞ্চ ত্রি-ভূমিক ৷৷ বিচিত্র বস্ত্রোভাচ্য मुख लक्का लक्किष्ठ । काद्राय সর্বতোভদু কিঙ্কিণী বরকান্বিত ॥ पर्भ रेग ब्रर्क्क रेम्पुण्ठ घणे। **ठामब्र म**-ণ্ডিত । ভিষারূপণ সমুৎক্ষিপ্য সু गन्न• हन्द्रनाध्यः ॥ जूबऋ• ख्रान् वर्त्र मर्कद्रा मधूमिणुउ । भूर्ववर

भृत्रायः मर्वान् कन्। जी विकाशीत्रः বান্।। তথা ত॰ পুত্তক ৰত্তে বিন্য-সেদ্বি প্রিড। এবং কৃত্বা তথা हिस्ता माउद्गः श्रीयकाः मम ॥ य-रेमात मुन्नः छहाजाः भुख्य भूति वि कल्लारा । जथा जभिवः भूकाः नर्द माजार्थभाद्रभाः॥ मिव्यु धः त्रा यूर्था विक्षपर्णभन्नायनाः। म**रु** ত। जन मः एवन त्रथहः वाह्य वाह्रवाह्रवः ।। भुषारेन र्वानि उत्तय यम्। (प्रमा) অ'শজ'। সামান্য' শিবতীর্থেষু মা-ভরো জবনেবু চ।। ভিমান্ প্রাণ ত था क्ञा (हर (हरवन मृतिना।। सम र्भायर भुगामा माजवः भीगजाः **मन। मराष्ठ्रयन युक्ताय विर्धारान** রতাষচ।। বিদ্যা সংগৃহ যুক্তায় সর্ব-भाज क्षाणुर्य ॥ छिरेनर वर्ड्छ यस्त **७**त्रा उ विनित्तर्यः । क्रशिक् जा य देव नाष्टिः मक्तायाः वाहरयख्या॥ তেন ভোগেন দাভার মূদ্ধি সম ভিবিঞ্ধেए। বর্ষেত্ ততঃ শদ মচার্য্যু জগত তথা ৷৷ এবং কৃতে মহাশান্তি দেঁশস্য নগরস্য চ। অ-নেন বিধিনা যস্ত সর্বাধা: শমন্তিচ ।। অনেন বিধিনা যস্ত বিদ্যাদান পু-यहा । म ভाবেৎ मर्वत्वाकानाः म-र्भनाम्यनाणनः ॥ मृत्जा नि गहरु

ङ्गान रुक्त विकृ नमक् उ। मक्ष्र्राः উष्ठ भाभ कनिनाषिक्षाताक মহীয়তে। যাবন্তৎ পত্ৰ সংখ্যা-न मक्कत्राणि विशेषा ।। जाव अ विकृत्वात्कषु की छ उ विविधः मू-থৈ:। ভদা ক্ষিতি• সমাবাতো দেব্যা ভব্দিরতো ভবেৎ ৷৷ সমস্ত ভোগ-जन्भात विद्यान् ज•कागए**उ अ**एए। वि म्यानाव भुजादिव याग भाजः म्हनः म्यमि ॥ **याजा विखान्काल** यः शु यह जि भानवः। व्यमार्टेश ८ कन मा-প্রোতি সঙ্যু: সঙ্যু: ম সংশ্য:।। ব্রি-या वारमन विधिन। विष्णा मान कल॰ न्छि । ভर्जु बानुक्छ या पख । विश्वा বা তমুদ্দিশন্।। প্লা। বিদ্যার্থিনে সদা দেৰ বস্ত্ৰ মভ্যঙ্গ ভোষন। ছত্ৰিকা উদক দীপ ব্যান্তেৰ বিনা নছি॥ লেখনী ঘটন ভীকু মসি পত্ৰস্ক লে-थनी । सञ्जा जून जरु व ८ म विम्ता मान मनुख्यः॥ भूखकाखद्रभः मञ्जा ७८ भुनान मुल्लाखन । विद्यादान यवारशाञि ज्ववश्व वृक्षिमान् ॥ পত্ৰকামাসনক্ষৈব দণ্ডাসন মথাপি-বা। বিদ্যাধারণ শীলায় দক্ত ভব-তি द्राक्ष्ररः॥ च्यक्षयः विक शाहानाः **म्खः विमागताया । ज्**भिः गृश्ख

ক্ষেত্ৰন্ত স্বৰ্গরাজ্য ফল পূদা । হস্য ভ্ন্যা স্থিতো নিত্য বিদ্যাদান পু বৰ্ত্ত। তম্যালি ভবতে ৰ্গণ তৎ পুভাবামরাধিপ॥ তথাৎ সর্ব পু-याञ्चन विष्ठा (एया जना नहेत: । इस् কীর্ত্তি মবাপ্নোতি মৃতো যাতি পরাণ गिजि ॥ इंजि (म्बी भूद्रांत विम्।) मान महाजाना कलाबायः ॥ 🕸॥ অপিচ। দশবাপী সমা কন্যা ভূমি-मानक उटममः। ज्यमानाम्सः **७१** विम्रामान विशिव्या । यथा जुद्रानाः नर्स्वनः द्राम**ण्ड शद्रस्य** तः । **उरेशव नर्ब**सामाना॰ विष्ठा मान्छ (महिनाः ॥ রাজস্য সহসুম। भग्रामिष्ठेम्। ए० कनः। ए० कनः লভতে বিপ্রো বিদ্যাদানেন পুণ্য-वान् ॥ अर्बनमा ममानूर्गाः अर्बेतः ত্বোপশোভিতা॰। বিপায বেদবি-मृत्य मही • नद्मा मिन्गुरह ॥ य कन वज्र विल्या विम्रानातन ७८ कन । किनवाना महरम्प गगार्गास्का यथ कनः॥ ७८ कनः ननवाञ्चाि भूखकम् भूमानजः । যাবঃ পাতক তেন কৃত জন্মপতৈ রপি।। তৎসর্ব নাশ্যত্যাশু বিদ্যা-मात्नन (छ। विका। श्रामां भारतमः यः वर्गा८ नाजः जावा जू रेक्षत ॥

কৃৎস্থাণ ধরিত্রীণ যো দদ্যাৎ উভযো ख८ मन कन। विम्यानाना८ शः র• দান• ন ভূত• ন ভবিষ্যতি ৷৷ বেন দত্তেন চাপ্নোভি শিব• পরন কার-१ । विष्ठा ह न्यूया (का अर्व थर्म भुराविका॥ जन्माहिए। जना **एया প**श्चित्र शीर्य के वि कि:। আত্মবিদ্যা প্রদাতারো যে ভবন্তি जमा मूत्र ।। न भून खिलि निद्रयः भुः विणाखि ज्ञिक्षण । विश्राय श्रुखक॰ मञ् वर्षमाञ्चम् । हिज्ञ ॥ भूत्रापम् **ट (या मन्)ाट म (म्वज् मवाश्याट ।** माञ्च म्हेरा जगर मर्बर मृनुउक्ष मु ভাশুভ ।। তমাৎ শাত্র পুরত্বেন पम्याविशाय कार्खिक । (दम्बिम्या-क (या प्रपाद चर्ल कल्ला कर करन ॥ আত্মবিদ্যাঞ্চ যো দদ্যাৎ ভস্য महा। न विष्ठाउ। बीगि जुन्र भूषा-নানি ত্রীণ ত্রাফলানি চ।। শাস্ত্র• काममुदा (थनू: भृषिवी देव भाष जी । यद्किष्टि कार्डिक मज् विकृ मुफ्तिना भागरिः ॥ जनक्रमक न छ-🧿 वृद्यमाना विष्णवजः॥ इक्ष्णात्क বহ্ন্ভোগান্ ভুক্ন যাতি শিবাল-য॰ ॥ ইভি পাদ্মোত্তরথণ্ডে ১১৭ व्यव्यायः ॥ 🕸 ॥ व्यवः विम्याहस्य-मिनामि । विक्ष्यां अदि । मृत्यां १४

भक्षाय वर्ष अभुमुख बनार्म्सन। य-ষ্ঠী• পুতিপদক্ষিব বৰ্জ্জিয়িত্বা তথাষ্ঠ भी ।। दिका भक्षमी कि सोदि ভৌম দিন• তথা। এব• সুনিশ্চিতে कार्ल विष्णात्ञञ्ज कात्ररथ् ॥ भू-कविदा इति वन्त्री पिवीकाति म-রম্বতী। মবিদ্যা সূত্রকারাণ্চ স্বাঞ্চ विष्ठां विष्णय ७: ॥ नगर उट्क-পায বিষ্ণবে পরমাত্মনে। ম্বাহ্েড্ড-त्न रुद्रि विः भ्कार्यः। जुकारेना न(मा निड्रा नद्रश्रेडिर नत्मा नमः। (वह (वहाड (वहाक् विह्रा शाव-ভ্য এব চ।। স্বাহেতি বুক্ষপুরাণীযে न ठिकः भूकरय ।। 🗱 ।। निश्रन वि-विभाश निक्त भूद्राणः। मृत्छ नक्कव দিবসে শুভে বারে দিনগৃছে। লেখ-(यट भूका (रिविभान क्टू वुका बना र्षनान् ॥ शूर्वविष्टन्दना जुद्दा निशि-🐼। লেখকেত্রম:। নিরে।খে। হস্ত বাব্বোশ্চ মস্পিত্রাবধারণে।। নৎ-**जऽलुद्रागकः। भी**र्यारणजान् मुनञ्जू र्गान् अभागुगीगलान् अभान्। वा-कदान् विविधिष्यस्य विधकः मभदः भ्**ञ: ।। नाधीयीएउ**ठानुवृत्को मनूः । ৰুধিরে চ সুতে গাত্রাৎ শত্রেণ চ পর্মাক্ষতে। ক্ষিরসূব বিনাশন্ত্রেণ क्र ज नाविशा मी शिकायाः। लघु চর শিব মুলাথোমুথ স্বস্থু পৌফ 🖷 শিষু চ হরিবোধে শুক্র জীবার্কবা-রে। উদিতবতি চ জীবে কেন্দুকো-ণেষু সৌমৈঃ রপঠনদিন বৰ্জ্জণ পাঠ-(र८ शक्षायदा। महन शादिजाउ । विन्तांत्रस्य ७कः (मुक्षा नश्रामी ভৃগু ভাস্ক:রो । মরণ শনি ভৌমা-ভ্যানবিদ্যা বুধসোমযো: ॥ विদ্যা-রম্ভ: সুর গুরু সিত জ্বেম্ব ভীষ্টার্থ मायी क बुं कायु कित्रमिश करता छा भूगान् मध्या २व। नीहादाः ला ভবতি জড়তা পঞ্তা ভ্মিপুথে ছायामृनाविभ ह मूनयः कीर्जयस्त्रव মাদ্যা:।। রবে গুরো ভূগো লগ্নে उৎ इ शर्क श्मीन्यू वृद्धि उः। धर्व-কেন্দু শুদ্ধোচ বিদ্যারম্ভ: প্রশস্য-তে॥#॥ বৃহস্পতিঃ। পুাছ্মখো ওক রাসীনো বৰুণাভিমুখ শিশু । অ-थ्राभाषह नुषम दिजामी छि: नुभू किछ॰॥ ত্রবোভেদা বাচিকোপাংশু মানসাঃ । 🗱 । निवस्तर्य । जः कृतिः शुक्रिङ ৰ্বাকৈ য় শিষ্যমনূৰপতঃ।দেশভা-वामूरभारेगण वाथरय म ७ इ: मृ-णः॥ णापिः शुष्ट् कत्रगापिः। # । न-न्तिभुद्रापः। भुष्य भद्र मः मः गार्याण ষঠ্যান্তিবিরামণ। বিরামণ ড

फिन्भार्र जनाशिः ॥ # ॥ जनाशि वाहका जीक्षे व्यर्गाप्तव विष्ठक्राः। नृगुज नृतुज ज्याम्स व्याथा ज् निकारा ॥ लाकः भुवर्खकाः धर्म द्राका हास अरा अयी। धर्मवान् धन-जन्मत्वा खक् भारत निद्राम्यः ॥ 🗱 ॥ ইতি প্রোচ্য যথাযাত• গম্ভব্যঞ্চ বি-ভাবিতৈ:। শিষ্ঠে: পরস্পর শাস্ত্র हिस्रनीय विहक्तरैयः ॥ कथा वस्र भु-সঙ্গেন নানাব্যাখ্যানসম্ভবি:। যুক্তি-जिक यात्रम्यात्थाः हिरेश कानि यश क्रिडः॥ এवः मित्न मित्न वडा-খ্যা॰ শৃণুযায়িযতো নর:। #। বিফু-পুরাণ । পুত্রৈ রধ্যাপিতা যে চ ভে পভন্তি খভোজনে। #। সৃতউবাচ। প্রাগল্পছীনস্য নরস্য বিদ্যা শঙ্ক ॥ यथा कानूक्षमा इस्छ । न ज्छि-মুৎপাদযতে শরীরে অন্ধস্য দারা 🛚 इव मर्णनीयाः ॥ #॥ लिक् श्रापः । 🗒 যো ওক প্রযেমিত্য তস্য বিদ্যা পুসীদতি। তৎপুসাদেন যমাৎ স शुल्तु (७ नईमण्यरः । 🗱। पृर्दी गाः। সন্ধ্যায়া গৰ্ভিতে নেখে শান্ত্ৰচিন্তা করোতি যঃ। চত্ত্বারি তস্য নশ্যন্তি চायु विन्ता श्रामा वनः॥ श्रा वशीः **उन्रार्थित हान गावनार्कः उथा ह** শুভि:। (वाधी छार्थि(छा विष्राः

न भ्याहर न कार्याका नार (मुगरना षात्र भावृश्राट इंडि। 🗱। छण्। नक् व्यशानान व्याथाया विविधार्भ-ণেন চ সম্ভবভীত্যভো ধীমন্ডি র্নি-বন্ধ: ক্রিয়তে 🛭 🦚 🛭 তথা চ বিফুপু-রাণ । প্রাণিনা মূপকারায যদেবেছ পরত্র চ। কর্মণা মনসা বাচা তদেব মতিমান্ ভ্রেৎ।। বৃহস্পতি রপি ৷ অজ্ঞানভিমিরোপেতান্ সন্দেহ-भेष्ठेवादिञान्। निद्राभयान्यः **स्य**ः তে শান্ত্ৰাঞ্জন শলাক্যা।। ইহ কী-র্ত্তি রাজপুরাণ লভতে সমৃতিঞ্ সঃ৷ यामानिक जू नमाय ज्याहिः म**ः जा**-যতে যতঃ ॥ ধাত্রাক্ষরাণি সৃষ্টানি পরাক্টান্যতঃ পুরা। উপদেপ্তানু-नषा ह लात्क जून।क्लो मृत्जो ॥ **এবঞ্চ। এक লবে**। नानुभए छोि (मृ1-ণাচার্য্যে গুৰু: কৃত: অত্যেগুন্তক-र्दुः जूउद्रा॰ धक्दुः। यथा महा-ভারতে। অরণ্য মনুসংপাপ্য ক্রা (मृान· सशीमय·। अभिकाठार्य) वृद्धि 😛 পরমা মাছিত স্তদা।। ইম্বন্তে যো-গমাতভে পর° নিশ্চয় মাগত: । # 1 শহ্ব লিখিতৌ ৷ ন বেদ মনধীতানা**•** বিদ্যামধীথীতান্যত্র বেদাক্ষ মৃতি-ভ্যঃ। অস্থানি চ। শিক্ষা কল্পে৷ ব্যা-क्रन इत्ता (क्रां डिय (नव ह ।

নিক্তক্ষেতি চাঙ্গানি বেদানা গদি-ভানি ষট্। মৃতিস্ত ধর্মাস ছৈতেত্য भद्रः ॥ 🗱 ॥ भिष्ठम् ७ छक्यू अनिज् মাহ লঘু হারীত:। একমপ্যক্ষর॰ दञ्जख्यः **नि**ष्यः निष्यस्य । भृषि-व्या॰ नाखि जमुव्या॰ यम्पद्मा (मा १न्-गी ज्वर ॥ शा नित्र भूतान । यक मुद्भानाजः भाद्यः मःकात्रः भागारेव मृष्ण अन्यम् जनस्य कीर्जि खद्राः মৌত্যাদ্মোপি শান্ত মনুত্তম। স শাতি নরক ধোর মক্ষয ভীমদর্শ-नः॥ 🗱 ॥ অভএर शृहञ्चामीनामि পুন রধ্যয়ন মাহ আপস্তয়:। যয়া विमाया न विद्यात्वल भून बाठायी মুপেভs সাধ্যেদিভি॥#॥ विकृः। य-**क** विम्रा भागाना उया की वट न ह भा उम्र भवत्वाक्ष्वभूमा ভवि য**শ্চ বিদ্যয়া পারেষা**• য**শো হন্তীতি** 14। (५वनः। इष्टे॰ पख मधी ७॰ यहि-নশ্যত্যনুক্তিনাথা শ্লাঘানুশোচনা-ভ্যাঞ্চ ভগুতেরো বিভিদ্যতে ॥ ত-माराञ्चकृष्ठ भूग्र वृथा न भनिकी र्खः स्ट । अनुकीर्खनः कथनः । भाषा शुक्षः मा। अनुस्माहनः धनवऽरयन भ-শ্চান্তাপঃ। ভগ্নতেজঃ ফলজনক শ

किशीन । त्था त्रकारिभुषाजन

विष्ठामा

विना ॥ 🗱 ॥ विक्वामृत्यं ভविष् পুরাণ । উপাধ্যাযস্য যো বৃক্তি **म्याथाभगिक विज्ञान्। किम्रहः** ভবেত্তেন ধর্ম কামার্থ মিছভা ॥ इंडि (ब्राडिसर्॰।।

विम्राहनः) जि विम्रायाशाउः। বিদ্যাচুঞ্চ: 🐧 ইতি ব্যাকরণ ॥ विम्डाम्यः भू जूर्बव्षः। इंडि मद्भाषा॥ य दुक्तरा ভবেৎ।। विमाप्तह उथा विमानाउ। वि विमानानक्खा । यथा। অন্নৰভা ভয়ত্ৰাতা পত্নী ভাত ভথৈব চ। বিদ্যাদাতা হ ম-দাতা পঞ্চৈতে পিতরে। নৃণা• ॥ ইভি বুন্ধবৈবৰ্ত্তে বুন্ধখণ্ডে ১০ অ-श्वायः ॥ अनिह। नह विन्तानत्मा वक्तू नी खिकिष्ट खादाः भवः। विम्यामाजूः भूधमात्रो उरमामो नाव मः मयः ॥ ইতি वुक्तरिवर्र्छ

> विष्ठामान क्ली व्यथ्राभन ॥ श्रु खकरान । यथा। विभिन्न डेवाह। विष्ठापानः भुवक्तामि याशाज-**থ্যান্তবাধুনা। তথা দেয• ফল•** যह **७**हृ गूत्र म्लाखम ॥ भूराऽङ्गि मू छ নক্ষৰে মণ্ডপণ শুভ বেদিক। চত্-রসু বিতান বা কৃত্বা ভত্তোপলে-भाष्ट् ॥ भागायानाभनिष्य जू

গণপতিথণ্ডে ৪৪ অধ্যায়ঃ।।

পুত্রপুকের শোভিতে। তত্র ন্যস্য সন দিব্য দিব্য গন্ধাদি বাসিত ।। সংস্থাপ্য পুস্তক তত্র ধর্মশাস্ত্রস্য शीमङा । वुक्तिगान् (वह जःम्पूर्गान् **इत्न्ता लक्षण भाव्रगान् ॥ (लथ्यि**-ত্বা ত্ যত্নেৰ তৎ সমক্ষণ শুভাক্ষ-देतः । हन्त् मूर्य्याभद्रार्भ वा मःका-स्रायन वामात्र ॥ भूषाङ्कि उट मू সংশুক্ত্য বস্ত্রালক্ষার ভূষণৈঃ। ঘৃত পেন্বা যুক্ত রক্ত্রৈ র্দক্যাৎ গুণৰতে ত-ড:।। শাভ্র সভাব বিদূষে বাচকে-তিপ্রিণ বদেৎ। তছান্ত্রণ শ্বতা। नि**ञ्** कनानाः नामयस्त्रथः ॥ माञ् ন্তমাক্তবভাবে কন ভদ্ণু ভূপতে । यद भूगु अर्बजीयानाः विविवन्यः बडा॰ डथा॥ ड८ भूगु॰ ममवारश्री-जि विधिरहाअपः भूगान्। किमना नाः महरमुन मगुगुरखन यर कलः ৷৷ তদুাজন্ সকল লেভে ধর্মা শাস্ত भुमायकः । भूत्रागः ভाরতः বাপি ज्ञामायन मथानि वा ॥ मञ्जा य कन माल्यां न उर मरें मेराम-रैथः। (प्रवाना मानएय निज्र) धर्म শাস্ত্রাণি यः পুমান্।। অধ্যাপয়তি থৰ্মাত্মা ভদ্য দান ফল শৃণু। ধন च्यि हिद्रग्रानाः मात्न यमवाना एक ।। कल छजकन दाहन

নিভ্যু কারাপকস্য চ। যো १शी-তে ধর্মশান্তাণি দেবানা পুরতো **१निणः ॥ दि**ष्ठा वीञ्च द्रथार्थाना भिव भिवार्शक धुतः। भाजकथाय र्या (वमः (वमाञ्चः भाज (भव वा ॥ भृषिवीरान जुना आ। कन॰ **७**न। न्लाडम। मारेन र्यानि दि-**ভर्ल्डाजाननीञ्ज धर्म उ**र्भनः ॥ विख्यः भृषिवीमानार कनः उत्र खरवष्ट्रभा । (या खुंड भटेमानानाः क्राबाज्यक्रिन नृशा न यक्कक्ष-मारख रानाहारन (काक्टेन:। वि (वहका बीविजः भीर्घः धर्म कामार्थ मण्यमः ॥ मर्बः ८उन ভবেদত্তः শান্ত্রাণা পোষণে কৃতে। বাজ-(भग महमुमा ममागिष्टमा यू ফল ।। তৎ ফল সমবাপ্নোতি विन्तानानानमः । उचाप्त्रा-ল্যে নিভ্যু• ধর্মাশাক্সস্য বা শুড়ে: ।। भठन काद्रायमाङन् यभी हिष्कर्ण নাআন:। গো ভূ হিরণ্ড বাসা॰ সি শ্যনান্যালনানি চ ॥ প্রত্যহণ তেন দ্ভানি ভবন্তি নৃপস্ত্তম । ধ-ৰ্মাধৰ্মণ ন জানাতি লোকোষণ বিদ্য-या विना ॥ उमार मरेनव धर्माज्यम् विम्यामानद्राखा ख्वा ३ छि वङ्गि-भूबार विकासननामाकायः॥

বিদ্যাদেবী স্ত্রী জিনবোডশদেব্য-ন্তর্গভদেবীবিশেষ: । ইভি হেম-চন্দু:।। সরম্বভী চ।।

विम्राधन क्री विम्रयाञ्चिक्कं उधन । यथा। विद्याधन माइ काउप्रयनः । উপन्यत्स जु यह्मकः विष्या भग भूर्वक । विम्याथनस छिष्पार विভাগে न निर्याक्षरं ।। निया-मार्विकाउः भुगार मनिष्मभुग निर्गण । चड्डानमः मनावानाः लकः भाषायमान यथा। विमाय नस जर भाल विजात न भाषा छ यर। मिल्लियुनि हि श्रामी १य॰ भ्नामहाधिक ज्व ॥ भन्न नित्रमा यह्मकः विषाया मृष्ठ भूर्वः कः। विम्राधनस छिष्म्रार न वि-ভাজ্য বৃহস্পতি: ।। যদি ভবান্ ভদু মুপন্যস্যতি তদা ভবত এব মথৈতদেয় মিতি পণিত যুৱো পন্যাস নিস্তীর্য্য লভতে ভন্ন বি-ভাজ্য॰ ॥ निय्यामध्याभिजार व्याद्विकाउः यद्यमानाम्बिक्गया লব্ধ ধন ন পুতিগুহলবা বেতন क्लज्ञाखना। उथा यटकिकिकि म्। नुद्रा निखीर्ल १ निषठः यमि কশিৎ পরিতোষাদ্দাতি। ত থা যে হৃষিন্ শাস্তার্থে অমাক

সংশয় মপনয়তি তীয়া ধন মিদং দঃ मामीजुरभिङ्जमर मः भय मनीय यञ्जकः। उथा वाहित्वा द्वाहमतन्त्रह ন্যায় করণার্থ মাগতযো: সম্যুছ্নি-क्रांपन यझक्ष यक्षाः भारिकः । তথা শাদ্রাদি পুকৃষ্ট জ্ঞান• সম্ভাব্য य८ পुछिगुशामिना नक्ष । छथा শাস্ত্ৰজ্ঞান বিবাদে অন্যত্ৰাপি যত্ৰ ष्ट्रबिहिस्त्यान्य ज्ञान विवास नि-क्किं ३) यहातः । उरेथकियान् (पराय বহুনা নুপপ্লবে যেন পুক্ষাৎ যল্লর• । তথা শিল্পাদি বিদ্যুখা চিত্রকর সু-वर्गकात्रामि छ यं हा सः। एथा मृह्य নাপি পর নিহ্জিত্য যল্লক্ত তৎ সর্ব মবিভাজ্য মিতরৈ:। তম্মাম্যা क्याहिट विष्या लक्ष मर्ज्जकरेमाव ভমেতরেষ। মিতি । পুদর্শনার্থস্ক কাত্যাযনেন বিস্তারিত মিতি দায-ভागः ॥ नावनः । क्षृत्रः विভ्या-জ্ৰাতু যোঁ বিদ্যা মধিগছত:। ভাগ-বিদ্যাধনাত্তমাৎ স লভেতাশ্ৰুতো **ৎপি সন্।। বিভ্যাদিতে কে বচন নি-**র্দেশান্ন বছব:। যদি বিদ্যা মভ্য-স্যতো ভাতু: স্টুম্ব মপরো ভ্রাতা **স্থন**ব্যয় শরীরাযাসাভ্যা• সম্বর্জ-যতি তদা তদ্বিদ্যাহ্জিতধনে তস্যা-विकातः। वाणुष्ठा मूर्थः। कन्नउक

মিতাক্ষা দীপকলিকাসু কাত্যা যন: ৷৷ পরভক্তোপযোগেন বিদ্যা পাণ্ডান্যভন্ত যা। তথা লব্ধ খন यब विष्ठाणका जपुष्ठाउ ॥ व्यन्रजः পিতৃ মাতৃ দল ব্যতিরিকাৎ। অত্ত বিশেষ্যতি সএব। নাবিদ্যানাস্ত रिवरम्यन (मय॰ विम्याधन कृष्टि । अमिविहाबिकानास (हरा देवाह)न তদ্ধন•।। ভত্তোচুরিত বিদ্যাপদমু-ভাভ্যা॰ সম্পাতে। তেন সম্বি-দ্যাধিকবিদ্যানা ভাগোন জু ন্য-निविद्याविद्याः। देवत्तरं न विद्या । পুন বিশেষযভি। জলে বিনীভ বিদ্যানা ভ্ৰাতৃণা পিত্তো হপি বা। শৌর্য্য প্রাপ্তন্ত যদ্বিত্ত বিতা-काः उष्ट्रणिः ॥ अत्न सम्रत পিতামছ পিত্ব্যাদিভ্য: পিতৃত এব বা শিক্ষিত বিদ্যানা ভাতৃ-गा॰ यहिन्ता (भौर्य) भारतः धनः छ-ৰিভন্দনীয় মিতি কল্পতক রত্নাক-রৌ। ইতি দাযতভু•॥

विन्ताध्यः भूः (नवर्षानिविष्णवः। इज्यानः॥ विन्ताः मञ्जानिकः धः त्रिक भगिनिषानः । भूझन्छानिः कामक्षी (थ्व्यः। इजि ख्राजः॥ ख्राण्यः। श्रिक ख्राजः॥ ख्राण्यः। व्रिक्ति व्याण्यः। विन्तिक व्याण्यः। क्राण्ये। व्याधः विष्णाक्यः मञ्जादाः

গণৈ: ৷ তেষা মুৎপাদিভানেগ্ৰান্ত **महागक्षर्व नायकाः॥ উৎপাদিতাঃ** भून रेख (यं विकाषा यूक्त मूर्यानाः । বিদ্যাধরেশ্বরা স্তে ত্ থেচরা: কাম-চারিণ: ৷৷ হিরণ্যরোমা কপিল: मूलामा माधव खथा। इन्मुक्कुण्ड **शिक्रात्का नाम रेक्टर महादलः** ॥ गंग इंट्या माहिस एवं हारना देव जूलाहत । निवाह जुमना रेक्टव তাভ্যা মপি চ বিশুবা:॥ পুনশ্চোৎ পাদ্যামাস বিদ্যা সৌম্নসং গণং ৷ এতৈ ব্যাপ্তো ছ্যাণ লোকো বিদ্যা-ধ্রগণৈ ক্রিভি:॥ এভ্যে হনেকানি-জাতানি হ্যবরাম্তর চারিণাণ। লো-কেম্মিন্ গণশ স্তানি মজবিদ্যা বিচা-त्रिभा ।। विक्राध्या ख्यात्रानि वि म्यायन समित्राः। ইতি विज्ञानु-ব্লাণে কাশ্যপীয বংশ:॥ 🗱॥ যো: ডশরভিবদ্ধান্তর্গত চরমবন্ধ:। ত-न् वक्रा यथा। नार्या जिक्यूगः ध्वा कत्राज्याः जाउरवर भूनः । कामरयमि र्इ कामी वस्ता विम्रा-ধরো মত:।। ইতি রতিমঞ্জরী।। जि विन्याविणिष्ठैः। विष्ठावान् বিদ্যালদাৎ বজু পুক্ত্যযেন নিম্নন্ধঃ विमुख्जाना जी कनिकातीवृकः। **ইতিরাজনির্ঘণ্ট:॥**তডিৎপ্রভাচ॥

विमु/ब्हिखः भू दाक्रमविष्मयः। (कञ्च वीर्य)वान् । विमू । जिल्लास्वा দ্বিজিস্থাক সূর্য্যশত্রশ্চ রাক্ষন:।। इंडि द्रागायंग উত্তরকাণ্ডে ১০ नर्गः ॥

विमुद्ध जी अक्षा। ইতি मिरिनी।। विष्णां अर्थ या । उर्भर्यायः । भन्ना २ **भ**उड्गा ० ड्रामिनी 8 ঐরাবতী ৫ ক্ষণপূভা ৫ ভডিৎ ৭ (मोनाभिनी ৮ हक्षना र हशना र । इंड्रामद्रः॥ बीका ७२ (मोनानी ७२ **िन**ीनिका ১**७ मर्ड्ः** ১८ चिहित भुं । ১৫ मोनामनी ५५ व्यक्ति ১৭ মেঘপুভা ১৮ অশনিঃ ১৯। इंडि भरद्रवावनी ॥ हरूना २० व्यक्तिद्वािकः २) द्वाचा २२ नीना-ঞ্জনা ২০। ইতি জটাধর: ॥ সা **ठ**जुर्विथा। यथा। অदिश्वतिशक्तीः না নপত্যানীছ যোডশ। বহুপুঞ স্য বিদুষ শ্চতসো বিদ্যুত: মৃতা: ॥ इंडि दिक्षुभूबात > व्याम १८ অধ্যাय:॥ চত্তস্যে বিদ্যুতস্ত । বা-**छाग कशिवा** विमुर्गाउशाय हि লোহিতা। পীতা বর্ষায় বিজ্ঞেয়া দুর্ভিক্ষাবাসিতা ভবেৎ।। ইতি ब्याजिः गाउ भुनिकाः । ইতি

ভটীকা॥ यथा। अग्निकं कृष्क मूर्कार्य। इण्या विमृश्य वि निश्रुवः। इंडि सिनिनी विषु ८ रक्षाः शू॰ ज्ञाक्स मिवाः। यथा। न काल जिनी कन्ता ख्या नाम महाख्या । উদাৰহ দমেया-আ ৰ্থমেব মহামতি: ৷৷ স ভস্যাণ জন্যামাস হেতী রাক্ষস পূক্ব:। পুঞ পুঞরতা শুঙো বিদ্যুৎকেশ মিতি শুত ।। ইতি রামায়ণে উ-ত্তরকাণ্ডে৪ সর্গ:।।

> विमु८ निष्य क्री काम्मा । देखि (रुमहन्मु: ॥

> विम्रुखान् वि विम्रुषि भिष्टेः। विम्रु ह्यार वजू भुजारयन निष्ठमः॥ विष्युत्राला जी अक्षेक्त्रभाष हत्साः

বিশেবঃ। যথা। মো মো গো গো বিদ্যন্মালা। বাসো বল্লী বিদ্যুদ্মা-লা বৰ্হশূেণী শক্ত শ্চাপ:। যদ্মিলা ন্তা ভাগোছিৰৈ গো মধ্য ছ: কৃ: कारमारः॥ ইতি ছদেনমঞ্জরী॥ व्यक्ति। मर्ख वर्गा भीची यम्। वि-भागः महास्वरित (वं दिनः । विषवृत्ति বী পাৰাণি ব্যাখ্যাতা সা বিদ্যুন্মী: লা।। ইতি শুত্রবোধ:।।

विषुत्रानी नः त्राक्षमविष्णयः। यथा। विरामानी नाम कन्छिनामन সোমাছেশবঃ তুমি ক্দুেণসৌদর্ণ विमान एखः जला श्कंमा शृक्ष ला जून विमान भीखा ता जिः विलाभिड्यान् । जला श्कंम निक लिखाभिड्यान् । जला श्कंम निक लिखाभिड्यान् । जला श्कंम भाजिङ जहुवा क्रिया जिल्लान भाजिङ जहुवा क्रिया क्रिया क्रिया म्हेश म्नर्श्यामः भाजि व्याप्त भाजिङ । इति ज्ञिजामवङ निमा विथा । इति ज्ञिजामवङ निमा विथा । ज्ञिष्ठ । विण्या । ज्ञिष्ठ विण्या विश्व मानी । ज्ञिष्ठ विण्या । विश्व मानी । ज्ञिष्ठ विण्या । निव मुमा निना मार्क ज्यूष्ठ महा क्रिया । इति त्रामाय प्रवा मार्क विण्या । विषय मार्क विणय । विषय । विषय मार्क विणय । विषय ।

विषु श्री हिष् । ই खि न स ह निष्का विष् प्रिः शृ (ता ग विष्यः । छ ट न ग र्या । विष्यः । विषयः । विष्यः । विषयः । विषयः

काजानाष्ट्रनाथा विद्राप (जिनार्थः । যতো বুণশোথে দোযাণামস্থি সং भाष्य नियमा नाखि। शात्र वुन-भाषाम्ताक्त । यायउ मीर्य ॥ 🗱॥ ৰত্বিধন্ব বিবৃণোতি। পৃথ্যেবে: স মত্তিক ক্তেনাপ্যস্তা তথা। ব্যানপি হি ভেষাম্ভ লক্ষণ সংপ্ৰচ-ক্ষ্যতে॥ 🕸॥ তত্র বাত্তিকস্য লক্ষণ मार । कृष्मा २क्ला वा विषया ভূশ নভার্থ বেদনঃ। চিত্তোত্থান পুপাকক বিদুধি ৰ্বাত সম্ভব: ॥ বিষমো ভূশ• ক্ষণ মল্ল: ক্ষণ• মহান্ । চিত্রোত্থান পুপাক:। চিত্রৌ নানা-विर्धा উन्नम भुभारको यम्। मः॥#॥ পৈত্তিকনাহ। পংশ্বডেম্বর সঙ্গা-णः गारवा वा जुत्र माश्वान्। कि-প্রোত্থান পুপাকক বিদুধিঃ পি-ভুগন্তব:।। 🗱 ।। শ্রৈন্মিকনাছ । শরাব সদৃশ: পাণ্ড: শীত রিক্ষোল্প-(वहनः। हिद्राच्यान भूभाक्षक वि-দুধি: শ্লেম সম্ভব:।। তনুপীত নি-তাশৈষা মাসাুবা: ক্রমশো মতাঃ । 🗱 ।। সালিপাতিক মাহ । নানাবৰ্ণ क्जा जाता घाठाला विषया महा-न्। विषमः भहार वाभि विषुधिः সান্নিপাতিক:।। নানা অনেকবিধা। বৰ্ণা: কৃষ্ণ ব্ৰক্ত পাণ্ড্ৰপা:। ক্ৰঃ

टार राष्ट्र कथारिक्शाः। गुावाः **ভনু পীত সিতা যস্য। ঘটোল: হা**-টা কৃষাটিকাস্যান্তি ইতি ঘাটাল:। অভুছে ভাগু ইভার্থ:। বিষম: नि মোমত: । বিষম পচ্যতে চাপি চিরাচির গভীরোভানোজ্বার্ছভে-দেন বিষমণ যথাস্যাত্তথা পচ্যতে ॥ 🗱 ॥ অভিহাতজস্যাগন্তো: স•-भाि । विष्युर्व कः निक्षण मारु। उ रेख ভাবৈ রভিহিতে ক্ষতে বা ২পখ্য কারিণ:। ক্ষতোমা বায়ু বিসৃত: সরক্ত পিত্ত নীর্যেৎ।। জুর স্তৃপাচ मारुक जाया उन्हार हिन:। या-গন্তবি দুধি ছেষ পিত্ত বিদুধি লক্ষণঃ ।। रेड रेड डारिं: कार्ड लाई भा-ষাণাদিভি হতে যথা বক্তসাবো ন ভবতি তথাভিহতে ক্ষতে কৃতে বা ৷ অথবা থয় শ্লাদিভি: ক্ষতে যথা রক্তসাবো ভবতি তথা ক্ষতে কৃতে ক্তোমা অত্র ক্ত শ্বেন হত মাৰ মুচ্যতে। তেনাভিহত ক্ষত-যো রপুষ্ম বাযু বিসূত:। অভিহ তো অভিবাতাৎ ক্ষতে রক্তক্ষয়াৎ জপিতেন বাযুনা পুসৃতঃ ঈর্বেৎ (काशराय ।। 🗱 ।। त्रक्त ज्ञा र । कृष रम्नाहात्**डः म**ाव छोत् मार कना-জ্ব:। পিত্তবিদুধি লিম্ম্নত রক্তবি-

मुवि क्राउ ।। 🛠 ॥ व्यावज्ञानविष्ण-বেণ লিক্বিশেববোধ্যিত্ মাভ্যন্ত-वान् विमुधीनाइ। चा छ। इद्रानज-স্ত্র • বি দুধীন্ পরিচক্ষতে। গুর্মা-ত্ম বিক্ষান শুর শাকান ভোজনাৎ ॥ অভিসঞ্জী ব্যাযান বেগাবাত বিদাহিভি:। পৃথক্ সম্ভূৰ বা দো-याः अशि डा छल्यक्षिशः ॥ वन्योकः বং সমুন্ত্ৰ মন্তঃ হাৰ্তি বি দুৰিণ। গু-(म विख्या:थ नाज्याः ऋक्को वःक्क्षन-(या खथा।। वक्करवाः श्लीक्कि यक् 3 হুদি বা ক্লেন্সে বাপ্তথ। যেষা চ-इानि जानीगाए वाश्विष्ठि नक-रिः॥ मञ्जूष वा भिलिज्ञा वा मभूभन्नः अमूच 3º । ३६ । छात्र विस्मारम् । क्ल-विल्मिय भाष्ट्र। एउन् नाज नितावञ्च वासी कृ हाल्लग्ब जा। ना जा। हिका उथाछानः स्वको नाक्उ कान-ন ।। কটী পৃষ্ঠ গুহ স্তীবো ব ক্ষণো-त्थ व विमुरबो। वूक्करयाः भार्त्व मः-काठः श्लीकः यान निद्धापनः॥म-ৰ্বাঙ্গ পুগৃহ স্তীব্ৰেছি কিসক্ত জা-যতে। খাসো যকৃতি হিক্কাচ ক্লোন্নি (भनीयरंज भयः ॥ 🕸 ॥ जावमार्ग-মাহ। নাভে কপরিজা: পক্ষা যাভ্য-জ্ব মিতরে বৃধ:। অধ: সুতেষু জীবে-ह मु ७ वृष्ट् • न की विकास नार्ड कः

भार्त्रका दुक्काः (बाठाः। यास्ति भूदसि | উদ্ধৃ মূথা । ইত্তরে বন্ত্যাদিলা:। অধ: গুদাৎ। নাভিজ স্ভাভ্যা॰ মার্গাভ্যাণ। তথাচ স্থারীত:। উদ্ধৃ পুভিনেষু মৃথানরাণা পুবর্তে ২ সৃক্ সহিতো হি প্য:। অধ: পুভি দেষু ত্ পায় মার্গাদ্যাভ্যাণ পুর্ব্তি खिइ नाजिक्षियु॥ #॥ नाथ्यकारिक মাহ। অধ: সুতেষু জীবেত্ সুতে-যুদ্ধ • ন জীবতি। হৃদাভি বস্তি পর্য্যা যে তেষু ভিমেষু বাহ্যত:।। कीदেৎ कराहिट भूक्राया (न अत्रयु कराउन। क्तां वि दिखं भर्यात्य श्लीरे क्लामा रिकार्ट्यू : वाक्**ड: न**ञ्चरेवर) व्रा-भारत्र जिल्ला भूक्यः कराहि बोर्वर । इंडरत्य इना जि विख्छियू **७**था जिल्ले मुन की त्र । ज्रानीना॰ মর্মার। অতএব ভোজ:। অসা-ধ্যো নুর্মাজো জ্রেখ: পক্ষে ২পকৃষ্ট বি দুৰি:। সন্নিপাতোত্থিতোপ্যেব• পক্ব এব হি বস্তিজঃ৷৷ ক্জেনিভে র খোজ क সাধ্যা মর্মা সমীপত:। অ-পক্ষতিক পক্ষত সাধ্যেনোপরি না ভিড: ৷৷ আধ্যান বন্ধ নিস্কুন্দ ছ দি रिक्। তৃ**वान्विड•। क्**का श्वाम मगा-युक् वि पृथि नामारयम् त ।। # ।। व।-श्विद्वीनाः माधामाध्य गार।

সাধ্যা বি দুধ্য: পঞ্চ বিবক্জ্য: সা-মিপাতিক:। আমাপক্ত বিদক্ষত্ব। **उदाः** (भाषवनानिः भट्। (भाष-वट वक्काभाग तुनाभाषवट ॥ 🕸 ॥ অথ বি দুধে শ্চিকিৎ সা। জলৌ দা भा उनः **भ** द्वः म दिश्वाशि वि<u>ष</u>्रिशे। মৃদু রিরেকো লঘুন্ন ধেদ: পিত্তোত্ত-ब्रं विना ॥ अभर विनु स्वी यूक्ष्या घुन (माथवानीययः। वाज्य म्नकोस र्वा वमारेजन घ्डानिरेजः ॥ मृत्थात्म। বহুলো লেপঃ পুযোজ্যো বাতবিদু-(व) । यद (गाधूम मृद्गिक भिष्टिः द्वारकारन व्यापर्या विवीया ऋत-নৈব হুবিপক্ষ বিদুধি:। পৈত্তিক। विद्वि रेवहाः भुनिश्चार मर्लिवायु-रिजः॥ পगरमामीत्र भयुक वन्तरेन मूं क (अविरेड:। भगम्यान कार्यदाद অত্র ক্ষীরকাকোলী গুণাধিক্যাৎ । তস্যাঅলাভে অখগদ্ধাগুছো। পঞ্চ বল্প কল্পেন ঘৃত মিশ্রেণ লেপযেৎ। शिरवहा विक्वाकाथ विवृद कन्ना ক্ষ স•যুত্ত'॥ ইপ্টিকা সিকতা লে।হ; ক্রিউ গোসক্তা সহ। মূরৈ: সুখো-कि र्लिशन स्वरायट रन्नम् वि पृषिः ।৷ দশমূলী কৰাযেণ সংস্ত্ৰে ঘৃতে-ন চাশোথ[,] বুণ[,] বা কোঞ্চেন সমূল• शतिष्ठाय् ॥ शिख विमुधिव**ः म**

র্বাঃ ক্রিয়া নিরবশেষতঃ। বিদুখৌ ল भावः अर्यामुकाञ्च निभिन्तरगः ॥ ब्रक्डन्त्व मुख्छिष्ठ। निर्मा मधूक रेश-त्रिकः । क्षीद्भग विष्युषो व्याला রক্তাক্স্ত নিমিত্তকে॥ কৃঞ্চাজাজী বিশালা চ ধামার্গবফল ভথা ৷ পীত ছেতে নিহন্ত্যাশু বিদুধি কো-**क्षेत्र भ्रुवान् ॥ शामार्गव कलः (कावाः** তকীফল ৷৷ খেতবৰ্ষাভুবো মূল মূল বৰুণক্ষ্য চ। জলেন কুথিত। পীত মন্তর্বিদুধিল্বৎপরণ ৷৷ গাযত্রী जिकना निम्न कर्तृका मध्क **मन**ा ত্রিবৃৎ পটোল মূলাভ্যাণ চত্নারোণ **नाः न्**थक् नृथक् ॥ मन्द्राधिखयान् मन्त्राट अय कृत्या घृजाब्ह्रत्यट । विमुवी खन्म वीमर्ग माह भार कुद्रा-পহ:।। ত্মুৰ্ছা ছ দি হুদোগ পিত্তা-म्क् महकामनाः। वागुहार। निगुः म्ल काल (क्षेष्ठ निष्ठे वाखन गा-वार। उपुत्रः मधूना भीषा इस्र বিদুধি নর:।। শোভাঞ্জনক নিযু-**(ङ्। हिन्दू रिमक्तद म**॰यू**ड: ।** इन्छ।ड-বিদুধি জভো: পাত: পাত নিবে-विजः॥ निय्र्ः वाषः। इजि वि मु-খ্যধিকার:।ইতি ভাবপুকাশ:॥ विपृधिनाभनः शुः भाजाञ्जनगृकः । ইতি ত্রিকাণ্ডাশব:॥

विमुदः भूः भनायनः। इंडाप्रदः॥ वृक्तिः। इंडि मिनिनी ॥ निन्ता। इंडि भपत्रज्ञावनी ॥ ऋद्रनः । ইতি কেচিৎ॥ , विमुध्यः भू^ण विमुदः। विभूर्ब कथा-ভো র্যক্ত পুত্রগোন নিম্ননঃ।। विमाविज वि भनायिज।यथा।वि দাবিতে ভ্তগণে জ্বস্ত তিশিরাভ্য যাে। ইতি শ্রীভাগবতেবাণযুদ্ধ।। विष्ठः बि भाश्रम्बी ভावष्ठा िः। उर्भर्गायः। विनीनः २ कडः ।। इंडामब्रः॥ भनाविज्ञः॥ शुः भुवानः॥ तज्ञृकः। इंडि (मिनि)।। किनवाः। इंडाः जयभानः॥ विकानना जी ननीनामगक्रमुवारा ইত্যমর: ।৷ বিজমলভিকা স্ত্রী নলিকা। ইভি রাজনির্ঘণী: ॥ विघटकन्नः जि वेषम् नाविषान् । ইতি মুক্ষবোধব্যাকরণ ॥ বিদ্বত্তমঃ ত্রি অ্যমেষামতিশ্যেন विद्यान्। इंडि व्याक्रानः॥ বিঘতরঃ তি অধ্নন্যের্ডিশ্বেন বিদ্বান্। ইতি ব্যাকরণ ॥ विष्ठाप्त्रणीयः वि विष्ठ्यकृतः। देखि ब्राक्ब्रा ॥

বিদ্বন্দ্য: ত্রি বিদ্ববন্ধ:। ইতি
মুগ্ধবোধব্যাকরণ ।।
বিদ্বান ত্রি আত্মবিৎ ॥ পুাক্ত:॥
পণ্ডিত:। ইতি মেদিনী ।।
বিদ্বিষ: পুং শত্র:॥ বিদ্বেষকে ত্রি।
বিপূর্বক দ্বিষ্যাতো: ক পুত্যবেন
নিম্নন:॥

विष्ण्यः भू विद्रञा उर्भर्गायः। ।

विद्रः २ विद्राधः २। इंड्यन्द्रः ॥

व्यन्भयः ८ व्यः ६ नम् ह्यः ७

विद्रष् १। ইতি क्रियदः॥ व्ययः

४। ইতি भद्रद्रावनी ॥

বিদেষকঃ ত্রি বিদ্বেষ্টা। দ্বেষকর্ত্তা
। বিরোখকঃ। বৈরা । বিদ্বেষ্টা তি
বিপ্রবিদ্যাতা গ্রুপ্ত্যবেন
নিয়নঃ।।

बिष्विवन की विष्व । विश्व विषय था छ। तन हे शु छ। यन निम्न ॥ ।। অভিচারকর্ম বিশেষ: । তস্য বি হিতদিনাদি যথা । স্যোদ্য সা নার छ। ঘটিকাদশক ক্রমাৎ অ-তব: সুয়র্বসন্তাদ্যা অহোরাত্র দিন নে দিনে।। বসন্ত গু মা বর্ষাক্ষ শর-জেনন্ত শৈশিরা: । হেনন্ত: শান্তি-কে পোক্তো বসন্তো বশ্য কর্মণি।। শিশির স্তন্তনে জেয়ে। বিদ্বেষ গু মা ইরিত: । পৌর্ণনাসী নন্দ

ভानु युक्ता विषद्यकर्यां । व**म**ु श्राहि नथा। विषयाहारेन उथा। भाष्टि भुद्धी मिनम्यास्ड म-क्याकात्व व मात्रभ ॥ व्यर्गाइ उग्रन कार्याः इर्यक्र वृन्धिकारत । (ष्रवाद्वादेगि किक क्य अनी द्र वा-তলোদযে॥ #॥ ज्राजामय नियम गार्। जनः णाडिविरशे गन्डः वरमः विश् करीविजः। उम्रत भृथिवी **ण**छ। विष्वाय (वृश्य कीर्डिंड•॥#॥ **मिडियमगाइ। यात्म। ब्रक्नांन वि-**ष्वियः भाष्टिः वाक्ग वायव। 🕸। নক্ষত্ৰ নিয়ম মাহ। বিদ্বেষোচাটন• বহি বাযুযোগে চ কারখে ।। # ।। व्यथ विष्वया विष्यु निष्या विष्यु । ণ রিপো:। করণীয় নহেশানি য-मुक्त भानिनी भाज।। यानाना यूषा সংরম্ভ কবিতৌ সমরে যুতৌ। ত-**मीय नथात्राञ्चीन धूलि गामाय जाय-**ক:। ধ্লিনা তেন বিদ্বেষ স্তাডনা-**দভিজাযতে ।। #।। পর**স্পর• রি-পো বৈর মিত্তেণ সহ নিশ্চিত। মহিষাশ্ব পুরীষভ্যাণ গোন্ত্রেণ जनानित्थ्य।। यम्। नाम उत्याः শী যু• বিদ্বেশ্বঞ্চ পরস্পার•। রক্তেন মহিষাখেন শ্মশান বস্ত্ৰকে লি-থেৎ॥ যুস্য নাম ভবেত্তম্য কাক-

भाक्षिण (विश्व । (विश्व रिक का लाव का का लाव का निवा ।। विश्व वा निवा ।।

विष्वयो छी छीविरमयः। यथा।
विष्वयो जू या कन्णा ज्ञाने क्रिके
नानना। जम्णा हो जनया वास्तानयकात भुकामको ॥ इंजि नार्कर छयमुत्राण हुः महयः स्माट मिडिः ॥
विष्वयो जि विष्वयविभिद्धेः। देवती
। विष्वय मद्यापस्त्र ह्या भुज्या ।

विश्व न विश्वो। ইতি কবিক লছ मः
।। विश्वि विद्यानः। न विश्वि विद्या

जग्द। আনে कार्यदाद हिनुक द्राप

१ १ उप्रः। विदि उ हिनु को विश्वि
। ই उ । प्रेर । कर्गविदः। ই उ

मुर्गामा नः।।

विषः गुः विभानः॥ इछ। मः ॥

পুকার: ।। বেধন ।। ঋদি: । ইতি ভরতধৃত রভসাজযৌ ।। বিধবন ক্লী কম্পন । বিপূর্ব ধূ ধাতো ভাবে অনট্ পুত্যধেন নিম্নম ।।

ন্ত্ৰী মৃতভত্কা। তৎ পর্য্যায়:। বিশ্বস্তা ২। ইত্যমর:॥ জালিকা ৩ রপ্তা ৪ যতিনী ৫ যতিঃ ७। ইতি শद्रवृत्वी ॥ उत्राः कर्डवराकर्डवरानि यथा। विक्ः। মৃত্তে ভর্ত্ত বুক্ষচর্য্য তদদারোহ-ণ বা ইতি। বুক্ষচর্য্য মৈথুন বর্জন **जाचृना** दि वर्जनका यथा भूरहजाः । তার্লাভ্যঞ্জন চৈব কাংস্য পাতে চ ভোজন । যতিক বুল-ठात्री ठ विषवा ठ विवर्ड्डाय**् ॥** ভাষিক ।। মৃতি: ৷ একাহার: স मा कार्य्या न बिजीयः कनाइन । भर्य्यक्षभाषिनी नात्री विष्वा शा-তথেৎ পতি•॥ পদ্ধদুব্যস্য সংস্তা। (गा रेनव कार्य) खया भूनः। उर्भागः भुडाइ॰ कार्याः छर्डु: स्न छिलाः দকৈ: ॥ এতত্ত্ৰ তপণি পুত্ৰ পৌ-আন্যভাব ইতি মদন পারিজাতঃ ।। বৈশাথে कार्डिक माध विश्वि नियमक्षद्रद्रा न्नानः नानः जीर्थः

যাত্রা• বিক্ষো নামগুহ• মুহু:।।ইতি শুদ্ধিতৰু ।। 🕸 ॥ অপিচ। বান্ধণী পতিহীন৷ যা ভবেমিয়ানিণী সদা । এফভক্তা দিনান্তে সা হবিষ্যান त्र जा जना ॥ न श्रःख निवृद्ध व द्धक शक्ष पुरा भूरे उनकः। मुक्क ह-न्त्रनेष्क्षव नद्भ भिनमूत्र ভृषण ॥ ত্যক্তা মলিনবন্তা স্যান্নিত্য না-রায়ণ মারে । নারায়ণস্য সেবা-ঞ্চ স্কৃত্তে নিত্যগোৰ চা। তন্নানো-চারণ শখ্ সক্তে হনন্য ভ-ক্তিত:। পুএতুল্যঞ্চ পুৰুষণ সদা পশ্যতি ধর্মত:।। নিষ্টান্ত न চ **जूइ**क मा न अर्येगिषि जव• युक्र• । একাদশ্যা নভোক্তব্য কৃষ্ণজন্মা डेमी दित्य ॥ श्रीत्रामम् नवम्याक्ष শিবরাত্রৌ পবিত্রযা। অধ্যেরাযা-क (भु डायाः हन्तु मूर्य्याभवाभयाः ॥ जुहेर्नाः भित्रजाकाः जूकारज भद्रस्य ह । **उ**ष्ट्र्लः विष्वाञ्चीनाः বতীনা বুক্ষচারিণা ।। সন্যাসি নাঞ্গোমাণসং সুরাত্ল্য শুভৌ **णु. ५ । त्रक्रणाकः भ**मृत्रक खदीतः পর্ণ মেব চ।। অলাবু বভু লাকার। वर्द्धनीया ह रेड ब्रिश । भर्य। क्र मा विनी नाबी विश्वा भाउत्यद भिंडः ॥ यान भारताङ्गः कृष्म विश्वानत

বিধাতা

कः वृद्धः । न वर्ष। ८ (कण मः काः वर्षः गाव मः काः (भव हा। (कणादगी क्षणे काः उर्धे कः दिना । देवना अध्यक्ष भव्रभूः माध्यः गावा नृष्ठाः भर्षाः माध्यः भव्रभूः माध्यः गावा नृष्ठाः भर्षाः माध्यः भव्यः मूचः ॥ वर्षे वर्षे मृष्यः मूचः ॥ वर्षे वर्षे वर्षे मृष्यः मूचः ॥ वर्षे वर

विदा जी विधिः॥ भुकादः। ইड्डमदः॥ अबिः॥ गजानः॥ (वडनः।
ইडि मिनी मदद्रद्वावलो ॥
कर्म। ইडि ह्म्यान्तुः॥ (वधनः।
ইডি ভিকাওশেষः॥

বিধাঃ পৃণ বুন্ধা। ইত্যুণাবিকোধঃ
বিধাতা পৃণ বুন্ধা। ইত্যুণাবিকোধঃ
বামদেবঃ। ইতি মেদিনী।। মদিঃ
রা। ইতি রাজনির্ঘটঃ।। ভূগুনুনিপূবঃ। তস্য ভার্য্যা নেককন্যা
নিষ্ডিঃ। তস্য পুত্রঃ প্রাণঃ। তস্য
সূতঃ বেদশিরাঃ কবিশ্চ। ইতি
শ্রিভাগবতমন্তণ ॥ ৪ ॥ বিধাত্
বিচিত্রাগতি র্যথা। কংস উবাচ।
ত্থেন পর্যতং হন্তং শক্তো ধাতা
চ দৈবতঃ। কীটেন সিংহ শার্দ্ধ্ন
ত মশ্কেন গজং তথা।। শিশুনা
চ মহাবীরং মহান্তং ফুদুরন্তভিঃ।

বিধাত্রা

म्विरके । मार्ज्जात मध्रके जू জঙ্গন ।। এবং জন্যেন জনকং ভ (क्रिराव ह क्ष्मकः। वश्चिमा ह জল॰ নষ্ট॰ বহিং শৃষ্ক ত্ণেন চ।। পীতা: সপ্ত সমুদ্যক দিজেনৈকেন **क**ड्ना । पाजु र्गिंड विविद्या व पूर् (र्फ्जग जूबनवरंग ॥ इंडि वुक्तरेवव⁻ র্বে প্রীকৃষ্ণ কম্পণ্ডে প স্বাধাঃ।। 🗱 ॥ यशि । । ७ नन्त्व उदाह । সম্বন্ধো হি বিধিবশো নমে সাধ্যো বুদাৰিপ। পুদাপতি যোগকর্ত্তা बचना जार स्व हा। का कमा भन्नी कन्रा वा वब्रः (का वा ननाथनः ॥ कर्यानुक्ष कनरः मर्दिषाः कात्रगः विवि:। ভविउद्यु कृष्ठ कर्य उन-भाष• भू: जो भुंड•॥ अन्तर्था नियु-वः अब स्नीमामाप्राम्यास्य यथा। বৃষভানু পূি্যা খাত্রা লিখিতা চেৎ সূতা নম।। পুরা ভুতৈব কো বাহণ কেনান্যেন নিবার্য্যতে। ইতি বুক্ষ-रेक्टर्ड श्रीकृष्कमथ्ए ३१ व्यथाः यः ॥ 🕸 ॥ অন্যন্ত। ত্যাগে দোষ: কানুকীনাং শাপভাক্ পাপভাক্ পূহী।বুকাজগিষিধাতাপি ন বির कः कनबवान्॥ ज्यारग (नाव उर ৰদাচিমান্মাক ত্যক্ত যোষিতা ॥ 🕸 ॥ व्यमत्रकः वाडक्ः रथन पूः

थार्खाया १य॰ मनि निर्हें । उ॰ मान थिए जु॰ मर्का न विषाछ। जगर भुङ्ः ॥ इठि वुक्त विवर्ध ज्ञिक्क प्रथए ७० व्यथायः ॥कः॥
वाजा ह विषाजा ह भोत्रार्थो ज्ञः । वि।
याजा ह विषाजा ह भोत्रार्थो ज्ञः । वि।
याजा ह विषाजा ह भोत्रार्थो ज्ञः । वि।
याजा ह विश्रां । वि। मालात्रो विवार्क मिन् थर्मा थरमी भुकी खिंठो ।। इठि विह्न भूत्रार्थ ग्रां छ हनामाथायः ॥

विधाञ्ज्ः शृ॰ नाद्रमम्निः। ইজি ভিকাঞ্শেষः॥

विश्वावायुः श्र म्र्याणा जा। यथा।
दिश्वावायुः श्र म्र्याणा जा। यथा।
दिश्वावायुः । देवि णपा निमुका ॥
दुर्मा । विश्वावायु मित्र विद्या।
दुर्मा । विश्वावायु मित्र विद्या।
दुर्मा । विश्वावायु । विव्या। विव्या।
विश्वावयु । विश्वावयु । विद्या । विद्या ।
विश्वावयु । विद्या । विद्या ।
विश्वावयु । विद्या ।
विद्या । विद्या ।
विद्या ।
विद्या ।
विद्या ।
विद्या ।
विद्या ।
विद्या ।
विद्या ।
विद्या ।
विद्या ।
विद्या ।
विद्या ।
विद्या ।
विद्या ।
विद्या ।
विद्या ।
विद्या ।
विद्या ।
विद्या ।
विद्या ।
विद्या ।
विद्या ।
विद्या ।
विद्या ।
विद्या ।
विद्या ।
विद्या ।
विद्या ।

বিধারী স্ত্রী পিপ্ললী। ইতি শব্দচল্দুকা ॥ বিধানকর্মী । যথা ।
গতাস্না বাহু পুকর কৃত কাঞ্চী
পরিলসমিতয়া দিখলা তিত্ববন বিধারী জিনযনা । শ্মশানস্থে তল্পে শক্তিদি নহাকাল সূরত
প্রাক্তা ডা ধ্যায়ন জননি জড্চে
তা অপি কবি: ॥ ইতি তম্মারে
কপ্রাখ্যন্ত্রোত্র ॥

বিধান ক্লী বিধি:। ইভিজটাপর: ।।

।। করণ । ইভি নানার্থ বিধি শব্দ
টীকাষা ভরত: ।। করিকবল:।

ইভি হারাবলী ।।

विधानक॰ क्री वार्था। इंडि मद त्रज्ञावणी।। विधानविद्यत्रि क्रि॥ विधानगः भू॰ शिख्यः। इंडि मद्द त्रज्ञावणी।।

বিধাযক: ত্রি বিধানকর্তা। বিধি-জ্ঞাপক:। বিপূর্ব ধাঞ ধাতে। র্ণক পুত্রুযেন নিয়ম:॥

বিধাৰী ত্ৰি বিধানকৰ্তা। বিপূৰ্বক ধাঞ ধাতোৰ্ণিন্ পুত্যবেননিম্ন মং॥ বিধাব্য ক্লা কম্পন । বিপূৰ্ব ধ্ ধাতোৰ্ঘ্যণ্ পুত্যবেন নিম্ন মং॥

বিধি: পু॰ বুক্ষা।। ভাগ্য॰।। ক্রমঃ
।। বিধান॰। ইত্যমর:।। কাল:।
ইতি মেদিনী।। বিধিবাক্য॰।।

পুকার: ॥ নিযোগ:। ইতি হেম-हन्द्रः ॥ विक्षः । इंडि इलायू**शः** ॥ কর্ম। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:।। গজা-म॰। ইতি को। थतः। विमाः। ইতি त्राजनिर्यण्डः ॥ शार्गान्यस्मकगुष्रः। ইতি ভরতধ্তকোষ:।। ষ্ভ্রিস্ত্র नक्रगाडर्ग उनक्र गिराम्य: । यथा । সংজ্ঞাচ পরিভাষা চ বিধি নিযম এব চ। অভিদেশো १ धिकाव क यिष्विषः भूवनक्षनः॥ व्यभुाधभाभः কে। বিধি:। স তু দ্বিবিধ:। বর্ণোৎ-भारनकाभा २ जावकशम्ह। वार्लाट शारनकाशा यथा महर्ल्य इंड्रासिः । অভাবৰূপে। দ্বিধ:। নাশো নি-(वध्कभणा । नामविध् यंथा। ला-পো হস্যো নাডো ব্লিড্যাদি। নি-(यथविधि यथा। नाष्ट्रा २३ इंडा-हि। नामान्य भाष्ठम्य विश्ववाद-थात्रग॰ नियमविविः। यथा। त्राष्टा-বিঃ সুপি ইত্যদি। অন্যধর্মস্যান্য-बाद्रांभग मिल्हिमविधिः। यथा। ইरिक ইত্যाদि। পূর্বসূত্রস্তিত পদস্য পরস্তেষ্পস্থিতি রধিকার-বিধিং। স তু ত্রিবিধং। সিংহাবলো-কিতাখ্যশ্চ মণ্ড্কপ্লুতি রেব চ। গঙ্গাশ্বোত ইতি খ্যাতো অধিকারা ख्राया मजाः॥ मिःश्रायलाकित्जा

যথা৷ বাবগোর্দান্তে ইত্যমাৎ দান্তে ইতি পদস্য ঋক্যগিত্যন্তেষ্পস্থি[.] ভি:। মণ্ডুকপ্লু তি যথা। টাভিসঙে ডসীত্যমাৎ অত ইতি পদস্য আ-ক্তিম ভবি ইত্যৰোপস্থিতি: । গ क्रामाखा यथा। तः मि छ जन् ইত্যমাৎ লে ব্লিতি পদস্য ত-**দ্ধিত পর্য্যমেশুপক্ষিতি রিতি।** এব-थ। कार्यी कार्याः निभिज्यः विजिः সূত্ৰ মুদাহত। কদাচিৎ কাৰ্য্যি কা र्य्याज्याः कृति कार्यः निमिख उः ॥ यम् निर्म्मिण्डल कार्याः म कार्या श-मिला वृत्थः। किया यञ्च **उ८का** र्य) भारतम भुज्यगागमः ॥ यद्याद পরে পরে যিমন্ তলিমিত্তণ দ্বিধা-भठः। याकाःकायास मार्द्या मनू-वृद्धिः भात्र ভবেए।। ইতি। এवक वश्तिक विधिज्यः म्यामस्त्रक वि-वि र्वनी । পুত্যবাশ্রিত কার্য্যন্ত वश्तिक मूराहाउः॥ পुक्छ। निुउ कार्याः नामिखद्रक् मिठि धुदः । भुक्राः भ्रं भ्रं भागात्स्वत्र अत्र अवि छथा।। সাবকাশবিধিভ্য: স্যাদ্বলী নিরবকাশক:। কস্যচিভিন্ন কার্য্য স্যপুথমে পরত তথা।। সম্ভবেদ্বি-वर्या यम्। म ভবেৎ मावकानकः। व्याप्ते हि दिवस्य। यम् भन्नराज्य न

হি স'ভবেৎ।৷ স পণ্ডিতগণৈ কক্তো विधि निंद्रवकाणकः। खथा मामानु कार्य्या विष्णयकविधि ईनी ॥ वहरवा विषया यभा म मामानाविधि र्छादर । यन्नः न्याहिष्या यन्य न विष्मयविधि यंजः ॥ व्यागमारिष-या मार्था वनीयानागरमा विधिः। পুক্তি পুত্যযঞ্চাপি যোন হন্তি স वागमः ॥ वारिण উপवाजी यः পुक्राः भुग्रमा वा। भक्त-ভ্যো विश्विद्धाः म्यावनी लाभवि-वि खया ॥ लाभ बतादमारा छ স্বরাদেশে। বিধি বঁলী। ইতি মুগ্ধ-वाशवराकद्रग होकाया॰ मुर्गामानः ॥ 🗱 ।। অথ বিধিভেদা:। তত্ৰ কশ্চিৎ পুধানবিধি:। স তু স্বতঃ ফলছে ত্-ক্রিয়া বোধক:। যথা। যজেত স্বর্গ काम इंड्यामि। किम्हम्बिविधः। স তু ষত: ফলহেতু ক্রিথাথা কথ মিভ্যাকাষ্ক্রাযা॰ বিধায়ক:। যথা। ইডো यबजि ইত্যাদি॥ कन्टि পুरागविधिः। म ज् यावम्य युक कियाताथकः। यथा। यावनव युक्रं॰ যজেত বিলক্ষণ স্বৰ্গকান ইত্যাদি॥ কশ্চিদ্ভণ ফলবিধিঃ। স তু আ-काङ्का निवृत्त्वो अधिक कलाय शुर्छ कर्यान खनविधिः। यथा । भाषिः

रेश्नाणः भूपरग्र भणुकाम हेउ। मि:। भुधान विधिक विविध:। उट-পত্তি নিযোগদেতি। তত্ত্বেৎপ-ত্তিন্ত কর্মস্বরপবোধক:। যথা-चार्ययाष्ट्रीकनार्ता चनावान्त्रायाः পৌর্ণমাস্যা ঞ্চাচ্যুতো ভবতি ইত্যা-रि। निर्याभक चर्गकामान्। विका-वि (वाधकः। यथा। त्रर्गकात्मायकि ইত্যাদি। অঙ্গবিধিস্ত কাল দেশ কর্ত্রাদি বোধকতথা অনিয়ত এব। भुशानाक्वविष्या विर्थयाभाषि भा-প্তিভ্যা॰ তৈবিধ্য় । তত্ৰ অপুাপ্তি-তো দ্বৈবিধ্য•। তত্রাপ্যভ্যন্তাপুয়ঞ্চৌ व्यभूर्वविधि:। भक्काउ। र्भुाखो नियमविधिः। विस्थय ७८ भुजिन-कर्याः भारक्षे भित्रमञ्जाविषिः। অতএবোক্ত•। বিধিরত্যন্ত মপ্যাণ্ডৌ নিয়ম: পাক্ষিকে সতি।তত্র চান্যত্র চ প্রাপ্তৌ পরিসম্ব্যা বিধীয়তে॥ ভত্র भुशानम् विश्विष्डात्। यथा। अइ-त्र रः मक्षा मुभाभी उ रेडाि दि मूर्व বিধি: ৷ অত্র বিধেষস্য সন্ধ্যাদে: শাস্ত্রভো রাগতো ন্যায়ভো বা কৃচি-म्भाभारिः। उथा याजी जार्या। मूलियार इंड्रांकि नियमविधिः। বিখেষস্য ভার্য্যভিগমন্স্য ব্লাগ ত: পুাপ্তাবিপি রাগাভাবাৎ পক্ষ-

তো ইপুাপ্ত:। তথা। প্রোক্ষিত না স ভুঞ্জীত ইত্যাদি: পরিসহ্ব্যা বিধি:। বিধেষস্য প্রোক্ষিত মাণস **७क्क १ गु** छि १ क्या १ जु । ক্ষিত মা•সভক্ষণস্য চ রাগতঃ পুা-(धः ॥ व्यक्तमा विश्वित्ज्यमा यथा। भात्रतीयभूजाया महम्या मूलवरम् इँड्यानि त्रभूर्विविशः। अञ विषय-স্যোপবাসস্য এতদন্য শাস্ত্রতো রাগতো ন্যায়তো বা কৃচিদপুঞ্জে: ৷ তথা শাুন্ধে ভুঞ্জীত পিত্সেবিভ भिजािक नियमविधिः। विषयमा শুদ্ধেশেব ভোজনস্য রাগত: প্রাণ্ডা বলি রাগাভাবাৎ পক্ষতো ২প্রা-थि:। उथा। वृक्ति मास्क शाउदामः জ্রিভান্ বিপান্ ইত্যাদি: পরিসংখ্যা বিধিঃ। অত্র বিধেষস্য প্রাত্ত নিমন্ত্র-ণস্য তৎপুতিপক্ষ্য পূৰ্বদিন সায়• নিম স্থাস্য চ পার্ধণবন্ধ্যায়তঃ প্রাপ্তে রিতি স্তে ৰুদাহরণ । ইতি ধর্ম-দীপিকা।।#।। ন্যায়মতে বিধি র্যথা। পুৰ্ভি: কৃতি রেবাত্র সা চেছাতো যতক সা। তজ্জান বিষয় স্তম্য বিধি স্তজ্জ্ঞাপকোথ বা ।। বিধিজন্য জ্ঞানাৎ পুবৃজ্ঞি দু শাতে সাই ছাতঃ **हिकीवांठ: हिकीवां ह कृ**खि नाष्ठः ব্েেষ্টসাধনব্জানাৎ ভজ্জানস্য

विषयः कार्यायः इष्टेमाधनय् विधि विकि शुक्तिनमञ् ॥ समज मार जि ज्ञानिममञ् ॥ समज मार जि ज्ञानिमाथक व्याधालिश्वाया विधि श्रुव्यार्थः । दे विकि हि विकामीय व्यानुमाक्षि ।। क्ष ॥ व्यानुमाक्षि ।। क्ष ॥ व्यानुमाक्षि ।। क्ष ॥ व्यानुमाक्षि ।। क्ष ॥ व्यानुमाक्षि ।। व्यानुमाक्षि ।। क्ष ॥ व्यानुमाक्षि माधनया नि मार्थ भव्यान श्रुव्याप ।। विधि विषयं । सीमार्थ माधनयः कृष्टिमाः ध्रुव्य श्रुव्य विध्रुवः । दे विध्य स्वानः ॥ विधि हि ।। विध हि ।। विधि हि ।। विध हि ।। व

विषय व यथाविषि। विश्रनुमा
तिषय था। जायर मठठ छा
र्या था। जायर मठठ छा
र्या विषय भागिनी फिठा ।

दे कि का निका मुद्रा । ठ व्यथा यः

। ३ ॥ व्यभित । मद्रा मुभा मुभा मुभा कि विषय विद्यभ वा मुभा कि ।

दे कि निवदा विद्यभ वा मुभा कि ।

दे कि निवदा विद्यभ वा मुभा कि ।

दे कि निवदा विद्यभ वा । ३ । व्यभावा निव्य मुद्रा ।

दे विषय मुद्रा । व्यभावा ।

दे विषय मुद्रा । विषय मद्रा ।

दे विषय मुद्रा । विषय मद्रा ।

दे विषय मुद्रा । विषय मद्रा ।

दे विषय मुद्रा । । विषय मद्रा ।

दे विषय मुद्रा । । विषय मद्रा ।

व्रा । ४ । विषय मद्रा ।

व्रा । ४ । विषय मद्रा ।

व्रा । ४ । विषय मद्रा ।

। ইতি নক্ষত্ৰ প্ৰুষ মৃপোষ্য বি-থিবং ম্বৰণ। সৰ্বান্ কামানখাংশ্বা-তি বিফুলোকে মহীয়তে। ইতি ভবৈৰ ৫১ অধ্যায়ঃ।।

विश्व: भुः हन्मुः॥ विभुः॥ कभ्दाः । ইভি मिस्ति ॥ दुक्ता । ইভি भक्तद्वादली ॥ त्राक्षः। इंडि विय: ॥ वायूष: ॥ वायू: । इंडि . म किश्रमात्रांगानिवृज्धिः ॥ 🗱 ॥ **इन्त्रिश्चारभावञ्। उ**९कलाहि-क यथा। हन्तुम् । द्वारक्ष छ-বন্তি শৃণু তা অপি। ত্রিযু ত্রিষু চ श्राक्षम् व्याचिनशानि वनामे ।। भुवामञ् • भून नंष्ठे । मृजावञ् • कवा -वरु । हाम्यावद्यः ल अवद्यः कीः ডাবস্থ জুর্স্থিত ।। কম্পাবস্থ • मुङ्गवरु वामभावस्य ७११८। পুবাসে। হানি মৃত্যুক্ত যশো হা-সোরতিঃ সুথা ৷ শোকো ভোগো जुतः कम्भः मुझावझा कमा८ कनः । जगन्रः नक्उ ज्षि विजीय नास्डि निवृधिः ।। ज्ञीय त्राज-সন্মান চতুর্থে কলহাগম । ধন ধান্যাগম: ষষ্ঠেরজিঃপ্রা চ সপ্ত-भा अक्टेर्स भागमान्त्रहा नवस्यः (क्रुण मध्ययः । मणास्य कार्याभिञ्च-खि ध्रंव (नकाम्स्य बयः॥ वाम्स्यन

णणात्क्रन मृङ्क (इंद न अंग्णयः । ইতি गाइए ७) व्यादः॥ 🗱॥ **हन्तुम् क्य वृद्धि काइन॰ यथा।** ব্ন্ধোবাচ। রাকা চানুমভী চৈব विविधा भृतिंगा मछ।। मिनीवानी षर् रैक्टव यनावाना। हिरिधव जू॥ व्यभा नाम द्राव द्रान्य कन्द्रुत्वारक পুভিষ্ঠিতা। যন্মাৎ সোনো বসত্য ज्या गगावानी उठः म्डा॥ नूर्या-रिड क्वाडिस (भीर्गनाम्या निमा करत । পूर्निमानूमजी एक्तवाभागाः স্তনিত ভাকরে ॥ যুমান্তা মনুম-ন্যন্তে দেবভা: পিত্ভি: সহ। ত আদৰ্মতী নাম প্ৰিমা পুথমা খৃ-छ।। यहा हाउनि उ म्यां भूर्गह मु স্য চোদ্দঃ। যুগপৎক্ষা ভাষা রাপ-স্তদানুমতি প্রিনার রাকান্তা মন্ মন্যন্তে দেবতাঃ পিতৃভিঃ সহ। রঞ্জনালৈব চন্দুদ্য রান্দেতি কবথো **२**जुतन् ॥ मिनीवाली शुपावस कीवः (मारवा निमाक्त्रः। अवावाम्। वि-भ डार्कः मिनी राजी उड: मृडा ॥ स হেতি কোকিলেনোক্তো য: কালস্ত সমাপ্যতে। তৎকাল স•জ্ঞা ত্বেষা रिव अभावाम्य अस्ट्: सृष्ठा ॥ अनुमः छ्यानवाः कार्गा भिनीवान्याः अर् श्विन।। এ अञानाः विद्रलः कालः स्मा- ত্ৰেতি **সহু:** মৃতা !। কলা: বোডশ সোমস্য শুক্লে বর্জবতে রবিঃ। অমৃ-(उनाम् क कृष्य भीषा दिनवेडि: ক্রমাৎ ৷৷ পুথমাণ পিবতে বহিছে দ্বি-**छीयाः भवनः कलाः। विष्याप्तवा** खुः তীযান্ত চতুথী ভ পূজাপতি: ৷৷ পঞ্চ-নী বৰুণশ্চাপি ষ্ঠা পিবতি বাস वः। मध्यी मृषया मिव्या वनतात्ही उथा हेगी। ।। नवशी कृष्कशक्तमऽ পিব**তীন্দু: কলা**নপি। দশনী• ন্ক-**७ कानि क्नु**। अकामभी कना ।।। चारणीख कवाः विक धनम्ण जया-मभी । চতুर्पणी अ**भुभां**छः कला । পিবতি নিত্যশ:॥ ততঃ পঞ্চদশী-ঞৈব পিবন্তি পিতর: কলা॰। কলা-विनाष्ट्री निञ्जीजः अविष्टः मूर्वप्रमञ्ज-ল• ৷৷ অসাবা• বিশতে রশ্মৌ অনা-বাশী ততঃ মৃতা। প্রাহে বিশতে हार्कः भर्त्याहर **जू** वनम्भिजः ॥ **ज**ः পরাহে বিশত্যপ্র ধ্যোনি বারি-সম্ভব:। আগ: পুবিষ্ট: সোমদ্য (मयया कनरेयक्या।। ज्न खन्म नजा वृक्षातियामयि हायवीः। उत्मा-ষধিণস্থিত গাব শ্চরন্ত্যাপ: পিব-ভি চ ।। তদকানুগত॰ গোভাঃ ক্ষी· त्रच मूर्णशहित । उ कि त मम् उ ভূবা নজভত দিলাত্য: ॥ খা- क्राकात्र वष्ठिकारेत्र क्रूब्स्वशाक्उयः ক্রমাত। হত মগ্রিষ্ঠ দেবায় পুনঃ (माम विदर्श्वाराष्ट्र ।। এव मःकीय-তে সোম: ক্ষীণ শ্চাপ্যায়তে পুন:। ভনাৎ সূৰ্যঃ শশাস্কস্য ক্ৰী বিধে বিভু: ॥ ইতি দেবীপুরাণে চ-नु क्रय वृष्तिः ॥ अः ॥ वुष्कावाठ । যদয• বদতে লোকো বালিশত্বান্ম-रामरा । उरहः मः भ्वक्षानि हन्त् मृर्यात्रभन्नाविकः ॥ यनि मञ्ज्ययः গুন্ত ন্তেজোরাশি দিবাকর:। তৎ কথ নাদরছেন রাত্র্ন ভ্রমাৎ কৃতঃ ৷৷ অথবা রাহুণাক্রম্য শারু-বক্তু' পুবেশিতঃ। তৎ কথ দশনৈ खेरिकः मञ्चा न विथि ।। विमू-क क भून में हे खरेंचवा यखन खनः। ने চাস্যাপজ্ত তেজো ন স্থানাদপ সারি হঃ।। যদি বা ছেষ নিষ্ণীতঃ ক-থ পীপুতরে। হভবং। তমান্ন তে-জসাণ রাশী রাহে৷ ব্কুণ গীনিষ্যতি ॥ ७क्गार्थः मर्दापवानाः (मानः ज् श्वः स्यस्या। তबङ्गग्रक्शिना-ম্ভ ত॰ স্র্য্য তেজসা ॥ পিবভাগুন্ম ব॰ ু ব্রিশতক্ষৈব ত্রযন্ত্রি•শভথৈব চ ॥ ত্র-য**ণ্চ ত্রিসহ্**মুণ্চ দেবা: সোম পি বঙ্জি যে । রাহো রপ্যমৃত ভাগ্য

भूदा गृष्टे• सपस्या ॥ **उ**षाखुन्छ-রাগত্য পাতু নিছতি পর্যসু। উদ্ধৃত্য পার্থিবী ছাবা মনুকোরা স্থমোম : য:। পাত্নিছন্ তত শ্চেন্দু মাছা-**দয**ि ছायया। म्राङ्क ह हन्त् मर्डिं। তি কৃষ্ণে পৰ্বণি ভাস্করণ॥ সূৰ্য্যমণ্ডল সংস্থন্ত চন্দুমেব জিঘা সতি । ত-মাৎ পিবতি ত রাভ্ অনু নস্যা-বিনাশ্যন্।। অবিহি॰ সন্ যথা পদ্ম• **পি** বিভি ভুনরো মধু। চন্দুস্থ মম্ত• তম্বদভেগাণুছে রশু তে ॥ চন্দুকা-ন্তে মণি র্যন্ত হিন্দ ক্ষরতে ক্ষণাৎ। ক্ষরন্থি ন হীয়েত তেজনা নৈব मू ५ १८ छ। यथा मूर्यं १ मर्यं । मूर्यं । मूर्यः পাট্য পাবক শুভ । ন ভবত্যস্ব-হীনোপি তেজসা নৈব মুচ্যতে ॥ এবং চন্দুল্চ সুর্য্যন্ত ছাদিতাবপি রাহণা। ৰভেজসা ন মুচ্যেতে নাক্ शितो वज्वजुः॥ शब्यथ ह हन्तुमऽ মাণিক্য কল দাক্তি:। সোমো দৈ বত সংযোগাৎ ছায়া যোগাছ পা-र्थिवार ॥ ब्राष्ट्राम्ठ वत्र लक्षारित पुः क्राद्रमग्रं निर्मा अस्ति काला मःभारा वरमः मृष्ट्वी ह भी र्यथा।। याक्षाप्तव कात्र कीत्र उत्पन्तुः ক্ষরতে হন্ত । পিতেব সূর্য্যে দে-वानाः भारता नार्छव नक्तर्र ॥

यथा माजूः खनः भीदा बीवाड नर्व " জন্তব:। পীত্বামৃত তথা সোমাৎ **তৃ**প্যান্ত সর্বদেবতা: ॥ সমূ**ত সর্ব** বোগেষু তথায় করতে শশী॥ ত ক্ষরন্ত যথাভাগ মূপজীবন্তি দেব-ভাঃ।৷ ভিনান্ কালে সমভেগতি রাহ त्रभादकर्वि । नर्व नर्रंड जागक পাদ পাদার্জনেব চা৷ আক্রম্য পা-र्थिवी ছाया यावजी हम्मु मखन । সৃত: স ভাগে। রাহোস্ত দেবভাগা-স্ত শেবকাঃ॥ তৃ গু॰ বিধায় দেবানা॰ বাহোঃ পর্বগতস্য চ। চন্দো ন ক य মাধাতি তেজসা নৈব মুচ্যতে॥ তিথি ভাগাক বাবন্ত: পুনন্ত্য রর্ক পुमागडः । मर्बष्टागाष्ट्रिकः कान স্তাবানেব পুকীর্ত্তি হ:।। স্বতো রাহু-ভুন: সোম: সোমাদৃদ্ধি দিবাকর: । পর্নকালে ছিতি স্তেব বিপরীতা: भूनः भूनः॥ यण भारयाज्यात्र तजुः वहाँ ভाকরो। রাহু রভুক **স**•স্থা-नः (माम गाहार) जिक्ठि॥ छेष्क् उ भार्थिवी हाया ध्मरम इता-व्यिजः। हन्मुम् यम्बस्यकः द्राञ्ग ভাক্ষরস্য চ ৷৷ নামাবথণ্ডিত ওস্য रैकवनाः वामनोक् इः। कर्म्यम यः থা বস্ত্র• শুদ্রমপ্রপত্ন্যতে।। একো-फ्रिल्थ मईर्गा त्राङ्गा हन्तुमा ख्या

। शुकानिङ उपरिवर श्रूनः मुक् তর• ভবেৎ ॥ রাহুযুক্ত• ভবেত্তদ্ব-मिर्याल हम्मुम ७ ल । ताङ्गा हा-**मिट्डो** वाशि मृश्वाठन्तु मिवाकः द्वो ॥ বিপা: শান্তিপরা ভূত্বা পুন রাপ্যা-भपिष उ॰। अव॰ न गृश्क मूर्यंs **म्हन्तुमा खब गृ**क्रि ॥ ययुषा ख॰ न भगाडि मान्या मा महक्षः । कारमाइन हिड्र गुर्न हन्द्र मूर्व्याः॥ इड्यात्मः (स्वीभूद्रात गुरुगविक द्राः ॥ 🗱 ॥ विरक्षा र्पव-পিত্রাদ্যমকারণত্ব॰ রাজয়জ্মাদি-कात्र गज्य कां निका भूत्रात २०१२) व्यभुगयामा मु छेवाः ॥ विधू तः वि ठाकः। ইতাनदः॥ किन्त्र उक्त ॥ विथु जि: जी कम्भन । विभू व धू ধাতো: ক্তি পুত্যবেন নিম্নম।।। বিধুনন ল্লী কম্পন। ইতি জটা-धवः ॥ বিধুস্তদ: পু॰ রাহ:।ইত্যমর:॥ বিধুপঞ্জর: পু॰ খঃ:। ইতি শদ-भागा॥ विश्निया जी हन्द्रभन्नी। यथा। माकायत्या विध्रिया। इंडि का-' ষাম্বরণ।।

विश्रुव की नुविद्मवः। इंडाम्बरः।

विनम

रैवक्ना । इठि विकाश्रम्यः ॥

श्वितः वि विक्नः। इठि निम्नी।
विश्वा जी व्रमाना। इठि निम्नी
विश्वन क्री कम्मनः। इड्डानदः॥
विश्व वि कम्मिङ।। ड्राज्यः।
इठि हमहन्दः॥

विश्विः छी कम्मनः। विश्वं ध् शावाः कि भुगुत्यन निम्नमा।। विश्ननः की कम्मनः। छ० भर्यप्रायः । विश्ननः २। ইगुप्तमः॥ विश्वनः ०। ইতি শদরত্বাবলী।। विश्निजः कि कम्मिनः। विश्वं क्षप्रस्व शावा क भुगुत्यन निम्नमः विश्वः की विश्मायः स्वाध्रकाष्ठः। यथा। प्रथावक्ष्र विम्नु (लाष्ट्रकाष्ठः) गानिना। উन्छवामा উত্তিংष्ठम् विश्वत्यक्तः॥ ইज्याङ्गिकञ्वः॥ विश्वत्यक्तः॥ ইज्याङ्गिकज्वः॥ विश्वत्यक्तः॥ ইज्याङ्गिकज्वः॥

मद्रः ॥ विधिक्षन्यत्वाथिविषयः ।
यथा। जनूवाम्य मनुकृष्टिन विधिष
मूमीद्रायर । न श्रमक्वास्त्रमः किविद्र स्विति भूठिडिश्ठि ॥
इत्याममी उद्गः ॥ जनित । भुमागाञ्जामि श्रिकः कर्म भूथमः
वृद्धो न विषयी ভवि भन्नाम्व

इ:। उ<भर्गायः। विनयगारी २

বচনেস্থিতঃ ৩ আশুবঃ ৪। ইত্য-

उत्र कर्यन उत्र छित्र छ जिड्ड भी-एएय विषय कर्यान भूजाको मुहि छ काम जीवनः कर्याधिकात्रार भूमानाष्ट्रत म्हुड ज्वावित्ययाः खिथ्डाहिर्छनः । इंडि जिथ्डाहि-छन्न- ॥

विषयजा खी विषयपुः। विशिक्षन।
वावविषयपुः। यथा। यथा वुक्रवः
वाक्षित्र भाभागः निविद्धज्याभयुः
क वुक्षिगानि क्छान् दिख्नाः उथा
गक्षामानिष् भूगामः विषयपुः।
वाह्रक गक्षानि क्छान् दिख्नाः।
इकि भायभिद्धज्ञः।

বিধ্বংস: পু॰ বিনাশ:। যথা। ছরিতে রোগো হনুভাপ: শস্যানা
নি,তিভিশ্চ বিধ্বংস:। কপিলে শীযুগসত্ব শ্লেছধ্বংসো হথ দুর্ভিক্ষণ।।
ইতি তিথ্যাদিতত্ত্বং।।

বিনত: ত্রি পুণত: ।। ছুগু: ।। শিক্ষিত: । ইতি মেদিনী ।।
বিনতা ত্রী গক্তমাতা ৷৷ পিটকাভেদ: । ইতি মেদিনী ৷৷
বিনতাসূন: পুণ অকণ: । ইতি হেমচন্দু: ৷৷ গক্তশ্চ ৷৷
বিনদ: পুণ বিন্যাকবৃক্ষ: ৷ ছাতিযান ইতি খ্যাত: ৷ ইতি শদ-

विमुका ॥

বিনমুক॰ ক্লী তগরপুল্ল॰। ইভি রাজনির্ঘণ্ট:।। বিনয় ত্রি বণিক্।। ক্লিপ্ত:।। নি-ভূভ:।। বিজিতেন্দ্রি:। ইভ্যজয় পাল:।।

বিনয়: পু॰ শিক্ষা।। পুণভি:। इंडि (मुहिनी।। # ॥ व्यथ दिनय পুস শা। বৃদ্ধা ফ নিভ্যা সেবেভ विशान् (वनविनः मुहीन्। (उर्डा হি শিক্ষেৎ বিনয়ণ বিনীভাত্মা হি নিত্যশ:।। সন্গা বশগা वर्ग्यार भृषिवी झाज जः भगः । व-श्रवा श्रवनयाज्यक्षे द्राजानः म भित्रह्माः ॥ वनञ् । टेन्फव त्राक्रा নি বিনযাৎ পুভিপেদিরে । ইতি **बर्म्य अस्त्रा**ल २५२ व्यस्तायः ॥ 🕸 ॥ **म्७:। यथा। यजु । পূর্বনাক্ষার**যে-দ্যস্ত নিষ্ত স্যাৎ স দে। ব ভাক্। পশাম: সোপ্যসংকারী প্রে তু विनर्या छक्ः॥ इंडि नात्रप्रवहनः। ख्ट भूर्वात्भक्त्या भन्नम्याधिक वा-क्পाक्ष्यारभाषकम्याभि सन म् विशायकः। यूगमर मः भुवर् न अधिक म्डांडाव मार ज्या । পাৰুষ্যে সাহসে চৈব যুগপ**ং স**•-পুবর্ত্তাঃ। বিশেষ শেন লভ্যেত विनयः म्याट् मम् खर्याः ॥ विनर्या

দণ্ড:। ইতি ব্যবহারতত্ত্ব ।। বিনয্ণাহী ^ন ক্রি বচনেস্থিত:। ইত্য-মর:॥

विनयसः जि व्याक्काकात्री। ७८ः भर्यऽ। । वित्ययः २ व्याणुदः ७ वहत्नस्त्रिः ८ वण्डः ६ भूत्ययः ७। ইতি হেনहन्तुः ॥

विनया ज्वी वाष्ट्रा**लकः । इंडि** स्मिरिनी ॥

বিনশন শ্লী সকক্ষেত্রণ। তচ হস্তি-নাথা উত্তরপশ্চিমে বর্ত্তত। ইতি ত্রিকাপ্তশেষ:।। বিনাশশ্চ।।

বিনষ্ট: ত্রি নাশাশুষ:। ধু সবিশিষ্ট:।
যথা। শিথী বিনষ্ট: পুক্ষোন নষ্ট:
। ইতি বিশেষব্যান্তি টীকাষা
নথুরানাথ: ॥ পতিত:। যথা
নারদ:। বিনষ্টে বাপ্যশারণে পি
তযুর্য পরতম্পৃহে। বিনষ্টে পতিতে
। ইতি দাযভাগ:॥

विनिष्टिः ज्ञी विनाणः। ইতি विপूर्व नण थाठा जीव कि भुजादन निञ्जमा। ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদী॥ विनमः कि গতনাসিকः। তৎ-পর্য্যাযः। বিগু: ২ বিখু: ৩ বিনা-সক: ৪। ইতি জটাখর:॥

विना वं वर्ष्कनः। ७८ भर्यायः।
भूषक् २ च सद्भनः । ७८ भर्यायः।

৫ নানা ৬। ইত্যমর: ॥ বিনাক্ত• জি ত্যক্ত• । ইতি জি কাওশেষ: ॥

বৃদ্ধঃ ॥ গনেশঃ । विभागकः श्रु ইত্যমর:।। গক্ড:।। বিঘু:।। গুক্: 1 इंडि (मितनी 1:#11 विनायकगणा यथा। भारक्रायः दिक्षवरैक्टव ह्वी বিজেয়ে বিনাশকৌ। ইতি বহি श्रुताल गनर छम् नामाध्यायः ॥ 🕸॥ विनायक्रमार्गल ग्रिंग। नुका পাল উবাচ। কথ গণপতে র্জন্ম ॥ নৃতিগভৃঞ্প সভ্য। এতমে সংশ য· ছিন্ধি গুভিকষ্ট• ব্যবস্থিত• II মহাতপ: উবাচ। পূর্ব দেবগণা: **ज**र्खि श्रव गण्ड उलादनाः। कार्यताः রয়ে যথা প্রাপ্তা: সিদ্ধি তে চন नःभयः ॥ नन्नार्गाविष्ट्रियु यथा সিধ্যন্তে বিঘুড: ক্রিযা:। অসৎ कार्तिषु मार्सिषु उद्यापित मिन्यु छः॥ ভতো দেবা: স পিতর শিল্পানা-সু রোজদা। অসৎকার্য্যের বিদ্নার্থে দৰ্ম এবাভ্যমন্ত্রখন্ ॥ ভত তেখা তদা মন্ত্ৰ- ছাৰ্বতা- ত্ৰিদিবৌকসা-। বভ্ৰ বৃদ্ধি গ্ৰনে কৃদু লুভি নহা মতে ৷৷ তে তত্ৰ কৰু মামন্ত্ৰ্য কৈ नाम निनय छक्। छेठूः मविनयः मार्ब गुनिभा ७ भूदः सद्र ॥ (२वा-

উচু:। দেব দেব মহাদেব শ্ল পাণে ত্রিলোচন। বিদ্বার্থ মবিশি-मूक खरा (मरेंव र्डवः शतमया मुना । উना॰ नितीक्षयामान हक्क्ष्यानि-নিবেণ হ।। দেবানা॰ সন্নিধৌ তস্য পশ্যতো মাণ নহাজনঃ। িভাভূ ছ্যোপ্ন মূর্ত্তেগ্যে দৃষ্ণ্যতে বেন ছে-তুনা।। পৃথিব্যা বিদ্যতে মূর্জ্তি রগা॰ নৃৰ্ত্তি স্তথৈৰ চ।তেজন: খসনস্যাপি মৃত্তি রেষা তুদৃশ্যতে।। আকাশস্য কথ নেতি নত্বা দেবো জহাস চ। জ্ঞানশক্তি: পরান্দৃষ্ট্য বদৃষ্ট বেগ্র-ব্লিশস্ত্রনা। হচ্চোক্তণ বুল্লনা পূর্বণ শ-রীরন্ত শরীরিণা। যদাপি হসিত। তেন দেবেন পরনেষ্ঠিনা ॥ এতৎ কার্য্য চতুষ্কেণ পৃথিব্যাদি চতুর্ম্বপি। মৃত্তিমানতি তেজধী হসত: পর্মে-ষ্ঠিন: ॥ পুদীপ্তাসের নহাদীপ্তঃ জ-মারে। ভাস্যন্ দিশে । পর্মেষ্ঠি खी युकः माकाकम् इवालतः॥ উৎপন্ন নাত্রো দেবানাং যোষিতঃ मः भ्राहरम्। कान्त्रा भील्या उथा মূৰ্ত্যা ৰূপেণ্চ নহাত্মবান্।। ত ্ষ্ট্ৰা পরম কপ জনারস্য মহাআন: 1 উমানিনিষ নেত্ৰাভ্যা• ভ মপশ্যত ভाबिनी ॥ उ॰ मृक्ष्य अभिजा (सर्व

खीवरकान नमनिजः। मद्या नमात ৰূপস্ত শোভন· মোহন· দৃশা৷ ৷৷ ততঃ শশাপ ত দেবো গণেশ পর-মেখর:। জমার গজবকু স্তু॰ পুলয়-क्रेंग्रं खथा।। ভবিষ্যতি তথা गरेर्न ৰুপৰীতগতি ধুবিং।। এবং শশাপ ত॰ দেব স্তীবুকোপসম্বিভঃ। ধ্রুন্ শরীর নৃখাণ ততো দেবো ক্ষা 🕆 **७: 11 यथा यथारमी म न**हीत्र मान्तुः ধুনো তি দেব দ্রি শি থাস্ত্র পাণি:। তথা তথা চাঙ্গ চ্ছাচকাস জল ক্লিভৌ ज्ञःन्। अञ्च उथात्। विनायका त-क्युथा गजात्रत खराज नीवाञ्जन मिकाणाः। উত্তম্ कहि विविधाञ्ज रुखा उउछ (एवा भनभाव्यालन ॥ किरमञ्हिज्जञ कर्यकात्री (श्रवः कात्राज्रभुष्ठिमः मरुष्ट्र। कार्याः मू রাণা কৃত নেত্রিষ্ট ভবেত্তথৈত পরিত হত তথা। দিবৌকসা চি-स्य जा॰ जथा ज् विनाय कि: श्रा कू ভিতাবভূব। চত্মুথ কাপুভিষো বিমান মাৰুছ থে বাক্য মিদ জগা-म ॥ धन्त्रास्त्र (मवा मृत्रनायत्कन जि-লোচনেনাজু 5 किला ह।। अनुग् হীতা: পরমেশরেণ সুরদ্বিষা বিষ্ ক্তা নভৌচ। ইত্যেব মৃক্তা পুলি ভামহ ভানুবাচদেব ক্রিশিথা স্রপা

ণিণা য স্তে বিভো বক্তু সমৃদ্ভব: পুভু বিনাধকা নাম বসন্তিলে ংনুগা:। ভবন্ত্রথা স্যাত্মবরেণ চাম্বরে ত্থা চ-তুইন্ত **শ**রীরচারী ॥ আকাশ নে**ত**-ছত্থা ব্যব**স্থিত° ত্ব**য়া চৈকো বদতা• তে পুষাতা:। পুভু ভ্ৰবন্ধপুতিমা-ত্রপাণিনাইনান্ হিচাত্রৈ সুবরাংশ্চ দেহি ৷৷ ইত্যেব মৃত্ত্বাধিগতে পিতা-नरङ् बिलाइन नहाज्यखरः जगार। বিনাযকে। বিশ্ব করে। গজাস্যোগণে-শনানা ভুভবস্য পুত্র:।। এতে চ সর্বে ত্বপয়ান্ত ভৃত্যাবিনাযকা: কুর-मृणः পुष्ठाः । উह् य मानामि विवृ**ष** पिशः कार्याय मिकि भु**डिभा**न्य-ড:।। ভবা শ্চ বেদেষু তথা মথেষু कार्याष्ट्र हात्मार्य सहान् जावाट । य-গুেষু পূজা॰ লভতেন্যথা চ বিনঃশা-থিব্যস্থ কার্য্য সিদ্ধি। ইত্যেব মৃ-ক্তো পরনেশ্রেণ সুরৈ: সম কাঞ্চন बहु मरेष्टः ॥ देल उथा मावि-বিক্ত গাত্রো ররাজ রাজেন্দু বিনাধ-काना । मृक्ष्वाञ्चिष्ठ प्रभान जू (मवा ख॰ भगनायकः ।। ७, हे गः भुय**ाः मर्स्स ज**् **म्लाळगा ग**िष्धा। (५वा উচ: 1 নমন্তে গজঃক্রায নমন্তে গণনাযক। বিনাযক নম স্তেম্ভ নম স্তে চণ্ডবিক্র-ম।। নমো ২স্ত তে বিঘুকর্ত্তে নম স্তে

अर्भागथन। नम एउ कमुबद्धार्थ भु-লম্ব জঠরাশ্রিত। সর্বদেব নমকারা-मविष्: **म**क् मर्बना ॥ এव ख छ छना परिव र्मशाजा गगनायकः। अ**ভि**-বিক্ত স্ত ক্দেণ সোমস্যাপত্যতা গভঃ ৷৷ এভচুত্র্যাণ সম্পন্নণ গণা-ধ্যক্ষস্য পার্থিব। যত স্ততোয় নহ-**छी डिथीना॰ भ**त्रमाडिथि: ॥ এड-স্যা• য স্তিলান্ ভক্ত্যা ভুক্ত্বা গণ-পতি নৃপ। আরাধ্যতি তস্যাশু তুষ্যতে নাত্র সংশয: ॥ यरेकडर পঠতে ভোত্ৰ যদৈ তৎ শূণ্যাত্তথা া তস্য বিশ্বা ন জায়ন্তে ন পাপণ সর্ব था नृश ॥ इंड्राहि वाद्वारङ् विनाय কোৎপত্তি नीमाध्यायः॥#॥ विना-যকস্য নানাষ্টকস্তোত্রণ যথা। 🗐-विकुक्वाह। गराम त्वक्रस्थ रहः त्रभः विधनायकः। लासामतः मूर्शकर्नः **भू** भुग भू भारत। इत्र भूषा । स्त्राः ত্রাণা সারভূতঞ সর্বিমুহর श्व॰ ॥ ड्यानार्थदाहरका गण्ड १ण्ड নির্বাণবাচক:। তথোরীশ পর वुक्त गरामः भुगमामाइः। ১। এक नदः भुधानार्था पष्टम्ह वनवाहकः। वणः भुवानः मर्बवारिकम् छ नमा-माइ ।। र ॥ दीनार्थवाहत्का (इन्ह

त्रयः भाननवाहकः । भद्रिभानकः ७ हीनाना (रुत्रम् भुगमाम् १। ৩॥ বিপত্তিবাচকো বিছ্নো নাশকঃ খণ্ডনার্থক:। বিপৎখণ্ডনকারন্ত ন: मानि विद्यनायकः ॥ ८ ॥ विकृत्रेखः क दिव्दिरिं र्यम् वासाम्बर भूता ! পিত্রা দক্তৈশ্চ বিবিধৈ বন্দে লয়ো-**पत्रक छ॰ ॥ ७ ॥ जूर्लाकाङ्गो ४ ७८** कर्गा विद्ववाद्रनकाद्राने । जन्नामा-मानकाली ह जूर्नकर् नमामाहः॥ ७॥ विक्नुजाम नुज्ञक वज्रुक् मूनि म्खकः। जम्राह्मनुवकुग्कः गहरकुः नमामाइ॰ ॥ १॥ ७३ मार्ग् ह छा-ভো হয মাবিভূতো হরগৃহে। বনে खङागुज (पव अर्दापवागुन्छि उ॰ ॥ ৮॥ এउद्यामाञ्चेकः मूर्ण रामार्थ नःयुष्ठः भद्रः। भूधमा भना। (यस ह তদাকোপ বৃথা সক।। এতনামাই-ক ভোত্ৰ নামাৰ্থ সংযুক্ত শুভ । ত্রিসন্ধ্য য: পঠেন্নিত্য স সুখী স-র্বতো জথী।। ভতো বিহ্না: পলাযস্তে বৈনতেযাত্মথোরগা:। গণেশ্বর পু-जारित गराज्यानी खरवखुद ।। शु-আথী লভতে পুশ্ৰ ভাগ্যাথী বি-भूना॰ खिय॰। सहाइउः कवीन्द्रण বিদ্যাবাণশ্চ ভবেদ্ধুব• ॥ ইতি বুল্ল-বৈবর্ত্তে গণপতিখণ্ডে ৪৪ অখ্যাবঃ 🏾

श व्यम् क्वठ यथा। नात्र डेदाठ ৷ সংসার মোচনস্যাস্য কবচস্য পু কাপতি:। ঋষিশুন্দ শচ বৃহতী দেবো वासामतः स्वन्।। धर्मार्थ काम मा क्षिय विनियागः भुकी खिनः। मर्द्यः ষা কবচানাঞ্জারভূত নিদ মুনে ।। ওঁগোঁ গৈঁ 🕮 । গ:নশায স্বাহা নে পাতু মন্তক। দাত্রি-শদক্ষরো ম ক্রে। লগটে॰ মে সদাবতু ॥ ওঁ হুঁ। ক্লী শ্ৰী গ মাত চ সতত পাতু লো চন । ভার গা পাতু বিয়েশ: সত **ড॰** ধরণী ছলে ।। ওঁ ছ্বীঁ জী মি-ত্তি সতভং পাত নাসিকাং। ওঁগৌণ গা সূপ রবাধ স্বাহা পাত্রধর মম।। দ্যাল্ড ডাল্ডা জিহ্বা পাত্নে (याउमान्यः कि चै **चारा स्त्रास** তি স্বাহ। গণ্ড: সরা হতু: ওঁ গাং গং গজাননাযেতি স্বাহ। ऋक्ष॰ সদাবতু ।। শ্রি॰ ক্লী প্রতি কল্পাল• পাত वकः इनक गः। भारते भारते नरा भाजू नर्हाङ् विम्निम्क्र ॥ शुाह्याः वस्यादतः भाव् वारायग्राः विद्यनायकः। मिक्काल भाजू विद्य শো নৈৰ্থত্যান্ত গজানন: ॥ পশ্চিমে পার্বতীপুগ্রে:বাযব্যা দক্ষরাত্মর: । ক্ফস্যাংশ ক্ষোত্তরে তু পরিপূর্ণ जनग्र ह ॥ भैनान्। (प्रकृष्डक

হেরম্ব: পাতু চোদ্ধ ত:। গণাধিপো ২প্যথ: পাত সর্বপ্জ্যুষ্চ সর্বত: ।। স্বপ্নে জাগরণে চৈব পাতৃ মে যোগি-না গুৰু:। ইতি তে কথিত বৎস সর্ব অভীষ বিশৃহ ।। সংসার মো: হন নাম কবচ পরমান্ডত। গ্রী কৃষ্ণেন-পুরা দক্ত- গোলোকে রাসম-थःन ॥ वृन्तावतन विनीजाय मञ् দিনকরাতার। নথা দত্তঞ্চ ত্ভ্যঞ্চ যমৈ ক্ষৈ ন দাস্যসি 11 পর• বর• गर्वभृष्ठाः गर्व मःऋष्टे जाद्रगः। एक मञ्डाहा विषिव कविष् श्वादायञ्च यः ॥ कछ वा मिक्सल वास्त्री स्मानि विकुर्न मः मयः। अथरमध महमानि রাজস্য শতানি চ ।। গুছেন্দু কবচ-म्याम्य कनाः नार्शेष्ठ (वाउनीः । इन क्वर मञ्जादा या ज्ङहरूद्रा-আরং।।শতলক্ষ পুরপ্তোপি ন মন্তঃ निष्किनायकः। इंडि मुक्करिवरार्ख गन-পতিখণ্ডে গণেশক্বচ নাম ১৩ অ-थ्रायः ॥ 🗱 ॥ व्यथ विनायक नास्तिः । যা জ্ঞবল্প উবাচ। বিনাথকোপস্-ष्टेम्। लक्ष्मा नि निर्दाय् । युश्चर्-গাহতে ২ভার্য্- জল- মুণ্ডা-শ্চ প-শ্যতি ৷৷ বিমনা বিফলারম্ভ: স সী-দত্য নিমিত্ততঃ। রাজা রাজ্য জ্মা-ब्री ह পতिः পূএक धर्दिनी ॥ नालु- খাৎ শ্বপনম্ভদ্য পুণ্যেহ্নি বিধি পূ-र्बक । भोत्रमर्थन कानून माजु तार नादि उन्रहानाही वर्षः नर्द-গন্ধৈ বিলিপ্ত শিবসন্তথা। ভদাসনো अविश्वेम। यखिवाठ। विकान मुखान् ॥ मृक्तिका क्षाइना शक्तान् ध्रावृ চাপ্ল নিক্লিপেৎ। যা আছতা ছেক वरेन म्हजिंड: कनरेन कुं हार ॥ हर्य ন্যান্ডু হ রক্তে স্থাপ্য ভদ্যুসন ख्या। जङ्गाकः भाउधातः अविजि: পারণ কৃত্ত ।। তেন ত্রা মভিবিঞ্চা-মি পাবমান্যঃ পুনম্ভ তে। ভগস্ত ব কণে ব্ৰাজা ভগ• সূৰ্য্যে বৃহস্পতি:।। ভগ নিল্দুশ্চ বাযুশ্চ ভগ সপ্তর্যযো मपूः। यद्ध काय मूमोखागाः भी-মন্তে যह মূর্জনি । ললাটে কর্ণযো রফ্নেরাপ ডৎমুস্ত ভে সদা।রতেস্য भार्यन रेडन मुख्यतिष्युद्धन ज् ॥ জুত্যামূজনি জ্পান্ সংব্যন পরি-পৃহ্চ।। মিডক সংমিত কৈৰ ख्या नानकहे कहाः । नगाका বাজপুৰা শেতত্যন্তে স্বাহা সন্দি रिजः ॥ एम्। इजुञ्जल मूर्ल समा नाङीर्ग महमः। कृषाक्षाः उखु वाः क भवत्वीहन (भव हा। भूझः ।। চিত্রণ সুগদ্ধিঞ্চ সুরাঞ্চ ত্রিবিধা মলি । मूनक भूतिका भूभा उरेथरे दु 🧐

काः भुकः॥ पषि भारम महक् छछ পিষ্ট সমোদক । এতান্ সর্বানুপা-হ্বত্য ভূমো কৃত্বা ততঃ শির:॥ অ-विका मून जिल्हा मन्। मर्च। क् जाका-লি:। দুর্বা সর্বপদৃষ্ট্রেশ্চ পুএজন্মভি-ब्रस्ट :।। कृ उ सर्छ। यन रहत नार्थाय-দধিকা॰ সতী॰। ৰূপ॰ দেহি যশো-দেহি ভগ° ভগবতি দেহি মে ॥ পু আন্দেহি শ্রিষ দেহি সর্বকামাণ শ্চ দেহি মে। ব্যহ্মণান্ ভোঙ্কােং ে **भ** म्हार मृङ्क द्वानुत्वभीनः ॥ दञ्ज यूपा खादा परिवासाम भूडा गुक्रा ख्या । ल्याः कर्य कृतः विन्तार मूर्य। इन इन उथा ॥ इनि गान्ए २०० व्यव्यायः ॥ क्ष ॥ व्यथ शत्या-**मखाः। शकास्त्रः गणिशद्रः वीजः** গণপতে বিদুঃ। পঞ্চান্তকো গকার: । थानक भाषा माद्य मुहेबार । व्यमा পুরশ্রণ চতুর্লক্ষলণ: ॥ 🛊 ॥ অধ মহাগণপতিহান্তা। নিবন্ধে। শ্রীশ-ক্তি মার ভূ বিদ্বাজানি পুথম বদেশ ছেন্ত গণপতি পশ্চাৎ বরান্তে বর-দ॰ পদ॰।। উঞ্জন সহজন মে ২ন্তে वन भाग्य टेह्या। अञ्चाविन्न जाङ्ग-রোয় তারাদ্যে গর্মীরিত:॥ ভূ-वीजमारु। मृं उद्देश राज्याभी विन्तू যুক্ত ভুবীজনীরিত। অ্তি গকারঃ।

वांभाग वकात्रः।।। अभा वानि।।न वद्रव अयः बीनः यदि विक् द्रनाष्ट्रवी । उद्योहि (थोड भर्य) इ॰ मन्यमाक ड त्मविज ॥ मन्तात्र भात्रिकाजारि क्लूर्क बडाब्बः। উक्तु द्रहाः বাভি রক্ণীকৃত ভ্তল। উদ্যদি নকরেন্দভ্যা মৃজ্ঞাবিত দিগন্তর ।। ভঙ্গ্য মধ্যে পারিজাত নব রত্নম্য আরে । ঋ সূভি: সেবিত বড়ি রনি भार जी कि दर्ख ।। जमा वस्त्र सम्मान र्भार्छ ब्रिक्ट गाउक एक । यह কোণান্ত ব্রিজোণছ নক্লেণপতি व्याद्र ।। इस्टेन्स् । यन बिन्द्र हुए बरूप हाय बिल्व दमारामिके जिएगा जनप्रकत्या स्वाक्ष्या मछ ५ । बीजान्त्र गना धन् खिमाथयुक् ठका-बुशामाध्यकः देशगु विवानगथ क्नमान् रहे उ ईरुड ७ ७ छ।। १७ शानि गनकान भुःलालक्यानमान् । बिद्धकान् कर्षभागाल्यः रावस्यः मूल मुलः॥ कद्राव र्वाति स अ खुवकु विनिःम्रे कः । बङ्गोर्यः श्लीप यक माधक यह विञ्जन । ज्ञानक মুকটোপেত রয়ালা ভূবত। षमा भूत्रकत्रभः ठउलक्षाकः ॥। অপিচ। শক্তিক্ত্ত নিজ বীত্ত ন-शागननिक वरहरा एए स्वी द्रश् পোকো মন্তোয় ন্বাদশাকর: 11 ष्यमः शानः। मृकाशोदः समगतः मृथः हन्मुह्छः बितवः इरेखः बीरेव র্ধবত মরবিন্দাক্ষ্ণৌ রত্নস্কান্ত। অ-क्रणाः नत्रनिबक्रि उक्वालिय-পাণে দেঁব্যা যোনৌ বিনিহিত কর त्रज्ञानि ভनाम। यम। भृतकत-१ वक्षक्रभः॥#॥मञ्जास्त्र । मक्रि क्षः निजः वीजः वन्यानय टेच्यः। ভারাদ্যো মনুরাখ্যাভোক্দুস খ্যা-कतानिउः ॥ अग्र थ्रानः । इति র্ষিভূত মিক্রও বরদৌ পাশান্তুশৌ शुक्षत स्पृष्टेषशुमनावदाक् मनग निष्ठे धुकागु म्यामा। मानाका वि ध् अञ्चरा विनयन हन्मार्क्ट्र जया রক্ত হন্তিমূখ মরামি সতত ভো-गां जिल्लान विजु ॥ जन्र भूत्र क-त्र**ाः लक्ष** जरब्**शः।। क्ष।। व्यथ** (ह्र**त्रस** মন্ত:। স চ উকার যক্তো গকার: गविन्तः शुनवामि नत्मान भजुतका-ब्रः। निवस्ता शकान्टका विन्धृयुक्ता वाम वर्ग विভ्षिত:। जातानि क्रया-ভোষ হেরম্ব মনু রী বিজ:।।চতুর্বর্ণা-ज्ञाता मृगा हजुर्ग कन्भु हः। अम् ध्यान । मुक्ता कांकन नील अन्तर्यु-मृत ছारि द्धित्वाद्धिक नागरिम्। র্ভারবাহন শশিখন হেরম মর্কপু-

विनिम

७ । मृथ । मान मर्ज । जिस्सा क त मान् हेक्क । नित्राक्षाण्यिक । माना । मृत्रत मक्ष्म । जिनिथक । स्मार्जि प्रथान । जिना अम् अतुक्त द्वा । जिनक माथ । क्षा । स्था । मञ्जा

। ग॰ किन नुमामनाय इट । তথাচ নিবন্ধে। সম্বর্তকো নেত্র-युजः भार्त्या वर्ग्गामत छिजः । भुनादनाय क्वा अ: श्रवीकारिता में শाक्षतः॥ ज्या १ ४ । नः । भागासु भी कन्ननजाः विषापः मथट युन् ণ্ডাহিত বীজপুর:।। রক্ত গ্রিনেত্র खग्रान्तु भोनि श्राङ्खाना रः রণ লক্ষপ: ॥ 🗱 ॥ অথ হরি-मागापण नजः। शकान्तका ध्रा न'रह। विन्तू ज्विज मलकः। এका ক্ষরে। নহ্যেত্র: সর্কান ফলপু দ:॥ ধ্যানন্ত। হরিদাভ চতর্বাহু श्रातिन्वमन विज् । भाषाकृष **थतः** (नवः (मानकः मञ्जाम है।। व्यमः भूतकत्र । ठजुर्वक्रक्रमः । ইতি তত্রসার:॥

বিনাযিকা জ্রী গৰুডগন্নী। ইতি শব্দালা।।

বিনাক্ষ। জ্রী তিপর্ণিকা।ইতি রাজনিষ্টি:। विनामः भु विनष्टः। उर्भरागः
। व्यहणंन र। इंडाम्बः॥ इक्षे ०
। यथा। এषा घात्र जना मक्षाताक
इक्षेकती विष्णा। इंडि बिजान
वंड ॥ इक्षिडात्र प्राप्त विनाम
वर्डां । इक्षिडात्र प्राप्त विनाम

বিনাশক: ত্রি বিনাশকর্তা। বি পূর্বক নশধাতো ণ্রু পুত্যুয়েন নিয়ম: ॥

বিনাশী ত্রি বিনাশকরণশীলঃ। বি পূর্ব নশ খাতো নিন্পুত্যবেন নিয়মঃ।।

বিনাশোলুখ ত্রি পদ্ব। ইত্যমর: ।। নাশোদ্যভদ্য।।

বিনাসকঃ দ্রি গতনাসিকঃ। ইতি ভটাধর: ৷

বিনাহ: প্ ক্পাননপিধানক: । ইতি শহরত্বাবলী।।

विनिष्ः वि उत्रीतिनः। ইভि
भद्रभाता ॥ निष्ठात्रहिज्णः ॥
विनिष्ठ्वः क्षी भुरवादः। ইভি ह्महन्द्रः॥ निष्ठात्रहिज्ज्यः ॥
विनिष्ठातः भूः निष्ठाजः॥ रिद्रादिविष्ठानः। ইভি মেদিনী ॥ অবः
मानः। ইভি হেমচন্দ্রः॥

विनिन्दः शृ श्रीकानः। शुकिः मानः। हे जिमम्बद्भावनी॥ वस्तरः

। इंडि भक्त भागा ।। यथा । विकरियती विनिमरिय मंद्रा (गामा अथा । दिकरियति । वुङ हा नुग्रियण अर्य) हिए मा का ह्रियी ভरद ।। इंडि भुग्रिक्डछन्नुष्ठ (गा जिनद हर ।।
विनिर्यागः भु करन्य भूण । इंडि
रह्म हन्नुः ।। विनिर्याजन । यथा ।
ख्रान्त मन्तुः ।। विनिर्याजन । यथा ।
ख्रान्त मन्तुः ।। विनिर्याजन । यथा ।
ख्रान्त मन्तुः ।। विनिर्याजन । यथा ।
विनिर्याज्ञ ह वर्ष वर्ष ।।
विनिर्याज्ञ ह वर्ष वर्ष ।।
विनिर्याज्ञ ह व्यु वर्ष वर्ष ।।
विनिर्याज्ञ ह व्यु वर्ष वर्ष ।।

विनिश् छः जि मृत्रवस्थाविष्ठः ।

यथा। उठा प्रवा विनिश् छ। जुष्टेद्राक्ष्णः भर्ताक्ष्ठाः। क्र् अधिकाता

ज्ञिरमा छ। ज्ञाः भर्त्त नित्राक्र्छाः
।। ইতি मार्क छ्र एए प्रिन माराज्ञाः।।
विनिर्व श् भाष्ण उथा माना नदा
यानम् वीर्यप्रान्। विनिर्व छ्या नयरेम्व स्राना नात्रायरा। वृषः।। भुजूर्म छ भ्राथा। छ। माधाः हारम (भोर्बिकाः। ইতि वहि भृतारा
कामा भीयवः मः।। छ। विनिर्व छः जि
विनिर्व छः जि भनाछः। नित्रमः।
विनिर्व कः ज्ञिषाः। ह। विनिर्व छः जुः
छ।यन नित्रमः।।

ত্রি নিবৃত্তিবিশিষ্ট: 1 বিনিবৃত্ত: कालः। नित्रतः। वि नि भूर्वक वृष्ठ ধাতো: ক পুত্যবেন নিম্নম: ॥ विनिञ्जः जि विनद्वेः। वि नि भूर्वक হনধাতো: ক পুত্যবেন নিয়ম: 🛚 বিনিক্ষিপ্ত: ত্রি বিনিক্ষেপাশ্য: ! পরিত্যক্তঃ। বি নি পূর্বক ক্ষিপ্রা-তো: জ পুত্যবেন নিষ্কন:।। विनीजः 🖎 विनयादिजः। दिनयः **णाञ्चछः म**न्कादः ইन्तिय्यस्मा वा । তৎপর্যায়ঃ। নিভ্ত: ২ পূশ্তি: ৩ ।ইভ্যনর ভরতো।। জিতেন্দ্রিशः॥ ष्मन्नीजः। হ্যত:॥ निভ্ত:। ইতি मिनिकात (स्महत्नु)।। क्रिष्ठः। ইভ্যজ্যপাল:॥ কৃতদণ্ড:। ইভি

विनीजः भू जूदशभः। उट्मर्याः।
यः। जाध्वाशे २ । इजानतः॥
जूहेवाइनणीलकः ० । इजि णदः
त्रज्ञावली ॥ विक् । इजि कि कि कि ।
। प्रमक्कृष्णः ॥ णिक्वि ज्व्यञाः
पिः। इजि त्राक्षनिर्धः ॥
विनीजकः भू क्षी दिनीजकः। भतः
ज्ञावाहनः। इजानत होकायाः
त्रायमुक्दः॥
विनीयः भू कष्णः। इजि मुक्षदावः
वाक्रत्भः॥ भागः। इजि मुक्षदावः
वाक्रत्भः॥ भागः। इजि मिक्षाः

ষ্ঠি:॥

रकोमूनी ॥ भ॰ (एमकः ।। त्राका । বিনেতা ইভিমেদিনী ৷৷ বিনেয় ত্রি নেতব্য:। বি পূর্বনী बाजा र्यः भुज्रायन निम्ननः ॥ বিনোদ: পু কৌত্হল। ইতি रनाय्यः ॥ कीषा । ইडि ভ্রি भुर्यागः ॥ व्यानिक्निरित्नवः । তল্লকণ যথা। নাযকো নাথিকা-या पिक्निशापः वामशाप्या स **अक्षुर्यस्य अस्किनशारः** वाम् পাদখা নাযিকা মধ্যেদশে নিখায वक्किन वक्कः ७१४ ७४ मध्य यहा শ্লিষভি তথ। ইঙি কানশান্ত্রণ।। ब्राकगृष्ट्रविष्णयः।यथा। मीटर्य ब्रह्मा রাত্র হস্তা: পুষরে দ্বৌ পুভিষ্ঠিতৌ ৷ वितारवर बाजानि विः मद्राक्षः ধব ভবে ॥ ইভি বৃক্তিকল্লতক: १। बाहरेना अभूशन् वरका (उवा॰ ৰক্ষণ নগুতঃ। স্নন্ধঃ সর্বতোভ **प्र**। ভব্যে नान्तीमूथ खवा ॥ वि नामक विवासक विजया विभव ख्या। त्रवः (कनि र्जास) वीद्रा দ্বাদশৈতে পুকীৰ্ত্তিতা:॥ ইতি ভ-বিষ্যোত্তরপুরাণ ॥

विन्तः भू जनकना। छ० भर्यायः । भूष० २ भ्वजः ७ विभुष् ८। इंडाबदः ॥ প्रडि ७ विल्ला है ७। ইতি ভটীকা।। দম্ভক্ষভবিশেষ:।। ক্ৰবোৰ্মব্যে ।। ৰূপকাৰ্থপুকৃতি: । ইতি মেদিনী।। জ্ঞানশীল:। ইতি मद्रद्वावनी। अनुवादः। यथा। विन्यू विवन्यू भाजो वार्गे कमामू-বী সংজ্ঞী ন্তঃ। ইতি মুধ্ববোধ ব্যা-করণ।। অপিচ। শিবো বহি সনা-যুক্তো বামাঞ্চি বিনদ্ ভূষিতঃ। এ-काक्षत्र। महानजः श्रीमूर्ग्रम्। भू-कीर्डिङः॥ ইडि न्यॅंऽकवहः॥ 🗱 ॥ विन्तू था विश्व यथा । महिमाननर विভवाद महनाद भद्रायमध्याद। आश्रीहाक खटा नाता नामाधिना जब्द्धवः ॥ ই**ভि जा**त्र राजिनक ३ शहेन: । **अ** भिष्ठ। **या नी** विस्तृ ख∙ (अ) नात्म नानाहकिः ममुख्या । नारक्षा नार्मानी हिंदुन। नद्रमा कला॥ नामारेहर अमू

বিন্দু দ

বিন্দু, শিবাত্মক ন্তত্র বীজ শক্ত্যা-ত্মক স্ত । তথা যোগে ভবেয়াদ ভাভ্যে জাতা জিশক্য: ॥ ইতি ক্রিযাসার: ॥

विन्तुः बिः ज्ञाजा। ইত্যমরः॥ দাতা। ইত্যজগপালः॥ বেদিত্ব্যः । ইতি শব্যস্থাবলী॥

विन्तृहिबकः भू म्गरङमः। ইঙি भद्रद्वावनी॥

বিন্দুজাল ক্লী হন্তিশগুণেরি বিচিত্রবিন্দুসমূহ: । ইতি হেম-চন্দু:।।

विन्तृषानक की गजनाम्थानि-हा विन्तृनम्हः। एए शर्यायः। शद्मक २। इडामदः॥ शद्म ० षड्व शद्मी इडी डिख्द उः॥

विन्तु उद्धः श्रु॰ श्रद्धः। ই छि हात्रा-वनी ॥ ज्रव्यकः। यथा । विन्तु-जद्धः श्रूपान् मात्रिकनाक ह जूत-क्राक्त । ই जि श्रदणी यवास्ति (म-सिनी ॥

विन्त्रभाषा ॥ जूर्बव्कः । इंडि

विन्तृद्धथकः भुः भक्तिः। इंडि भूमहिन्द्रिका॥ विन्तृज्ञः क्लो भद्धावद्वविष्णयः। यथा। अञ्चल्द्वात्र देवनामः णिवः বিদ্বপ

नदी विषः गितिः। गीत्रह भईउ শুেষ্ট হরিভালময় পুতি ॥ হি-त्रग्र भृत्रः त्रुमहान् पिर्द्योविधमः থে। গিরি:। তস্য পাদে মহদিব্যুণ **नतः काक्ष-न**िष छ ।! त्रमु विन्तू-সরো নাম যত্র রাজা ভগীরথ:।গ-क्रार्थि म ज् द्रावधि क्वाम वङ्नाः नगः॥ निवाः यामाछि म भूर्ब গঙ্গাতোয় পরিপ্লুডা:। তত্র ত্রি-পথগা দেবী পুথমন্ত পুতিষ্ঠিতা।। সোমপাদাৎ পুস্তা সা সগুধা পুতিভজ্ঞতে। যুপা মণিম্যা শুত্র চিত্রশ্চ হিরণায়া:।। তত্তেষ্ট্রা ক্র-তুভি: সিদ্ধ: শক্র: সুরগণৈ: সহ: । िमरान्यागण खब नक्रवागा छ মণ্ডল• ॥ দৃশ্যতে ভাষরা রাঝৌ দেবী ত্রিপথগা তু সা। অন্তরীক্ষ• দিৰক্ষৈব ভাবধিত্বা ভূব• গতা:॥ ভবস্য ৰাঙ্কে পতিতা সংক্ষা (याग भाषया। जम्रा (य विन्तवः কেচিৎ ক্ষুদ্ধাযা: পতিতা ভূবি ॥ कुउच रेड विंन्ह्मत्र खरडा विन्ह्-**जद्र: मृड•। ইতি মাৎস্যে ১০১** व्यथ्रायः ॥

विक्रभञी जी ज्ञाभशा (वन: मूँ है। इंडि भाषा। इंडि भाषा-हिन्द्रका॥ বিন্ধসঃ পু• চন্দুঃ। ইতি ত্রিকাও। শেষঃ॥

বিষ্ক্যঃ পু॰ পর্বতবিশেষঃ। ইত্য-नदः।। व्राधः। ইতি मिन्नी ॥#॥ বিন্ধ্যপরতস্য নিমুশ্রকারণ য था। नात्रक উवाह। किमर्थ मिष् ভগবানগন্তঃ ন্ত নিমুশৃক্ কৃত वान् महर्वि:। क्या कृष्ड (कन ह-काव्रापन न उप्तम्याथिल मप्रृ खा। পুলন্ত্য উবাচ। পুরা ছি বিন্ধ্যেন দিবাকরস্য গভি ন্নিক্ছা গগনেচ-রস্য। রবি শুত: ক্সুভব• সমেত্য हामावमान वहन वजारा। म भागाउ। इक दि वर्ष । प्रकः ञ्च नगुऽक्षत्रणः मनीन्तु । प्रस्य पानः अभ यद्मनीविज চরানি यन जि-**रित जूनिवृज्ञः ॥ इन्थ॰ रिवाक**न्न बहा खनमङ्गराणि मुद्धा छर। कलमाडा वहनः वचारव । मानः দদানি তব যমনসা ত্বভীষ্ট নাথী भुगां विमूर्था मम कन्हिरहव ॥ শ্রুহা বচো মৃতময় কলসোক্তবস্য প্রাহ পুভু: করপুটি পুণিধাৰ মৃদ্ধি । এरमान्डे स्म नित्रिवद्रः भुक्नि भार्गः विकामा निम्नकद्राण जगवान् यञ्च ।। ইতি রবিবচনাদুবাচ ছ-ম্ভৱন্মা কৃত নিতি তদ্ধি ন্যা হি

নীচ শৃক্ত। তব কিরণ জিতো ভ-বিষ্যতীতি মহীধ্রো মম হি শরণ সমাগতস্য কা ব্যথা তে ৷৷ ইত্যেব मुक् कवामाज्यस मूर्याक मःस्य বিনম্য ভক্ত্যা। ম্বগাম স•ত্যম্ব্য হি मधक कि विक्याहल वृद्धवन् बंह-वि: ॥ গত্বা বচ: পু। হ মূনি মহীধু॰ यात्मा भशाजीर्थवद्रः मुनुगाः। वृ-জোগ্যশক্ত তবাধিরোট্ তমা-দ্ভবান্ নীচতরোস্ত **স**দ্য: ।। ইত্যেব-মুক্তে। মুনিসত্তমেন স নীচশৃক স্তু-**७**वन् मही थुः । সनाक महाशि म-रुषियुथाः (भाष्ट्राङ्गः विकाः विका षाह रेननः॥ यावमञ्खा निक्ष मा বুজামি মহাশুম ধৌতবপু: সুতী-र्था८। जुगा न जाविबुह विक्विं उत्र ন চেৎ শপিষ্যেহ নবজ্ঞবা তে।। ইত্যেব মুক্ত্বা ভগবান্ জগাম দিশ• স বামী সহসান্তরীক্ষা আক্রম্য **उ**ट्हो न हि जा॰ उनामा॰ कात्न वु-कामाव यहा सूनीन्द्र ॥ छवामुम॰ त्रमा अत्र कि कृत्रा मः मूक्त कात्रूनम তোরণান্ত•। ভত্রাথ নি:ক্ষিপ্য বিদ-র্ভ পুত্রী ব্যাশুম সৌম্য মূপাজ গাম।। শভাবৃতৌ কার্য্যপরে। হুগ-স্ত্যো নিভ্যুণ তদা স্বাশুম মাবসৎসঃ । (भवक काल ज हि म अक्ष उभ

শ্চচারামিত কান্তিমামুনি: ॥ বি-

ন্ধ্যোপি দৃষ্টাগগনে মহাশুম• বৃদ্ধি• न राज्य ভराग्रहर्यः ॥ नामी স্থিতো নীচতরাগুশৃস্ক:। এব• ত্বগ-ख्यान महाहत्वन्तुः म नोहम्ब्रा-हि क् ा भहरवं ॥ जिला मृ मृत्व মূনি সংস্তৃতা সা দুর্গা স্থিতা দানব শাসনার্থ। দেবাক সিদ্ধাক ন-হোরগাশ্চ বিদ্যাধরা ভূতগণাশ্চ সর্বে॥ সর্বাপ্সরাভি: সহিতা দি-বানিশ॰ কাত্যায়নী॰ তস্থ রপেত-শোকাঃ। ইতি বামনপুরাণৈদেবী-মাহাত্ম্যে ১৮ অধ্যায়: ॥ 🗢 ॥ আ-র্য্যাবর্ত্ত: পুণ্যভূমি র্মধ্য বিদ্ধ্য হি भागायाः । इंडामद्रः ॥ विकामा পশ্চিমে ভাগে মৎস্যভুক্ পতি-তো ভবেৎ। ইতি পাচীনা:।। विकारक्षेः भू व्यगसाम्बारम् निः। इंडि ত্রিকাণ্ডশেষ:।। বিশ্ব্যসা^ন পু• ব্যাডিমূনি:। ইতি व्यव्याः ॥ विकारवामिनौ जी पूर्णा। यथा। मः হ্সাকোপি তা গৃহ্ বিদ্ধ্য বেগা জ্ঞ গাম হ। তত্ত্ব গত্বা তথোবাচ जिश्वाज महावत्न ॥ भूकामाना भूदि नीया थ्राञा द॰ विकारामि

नी। छत्र ज्ञाना इति (पंती॰ पद्मा সি•হঞ্চ বাহন।। ভবামরারিহজী-তি হ্যক্তা স্বৰ্গ মৰাপুষাৎ। ইতি वाभरन १० व्यवहारः ॥ 🗱 ॥ व्यनह । विका १वडीयी (मवार्थ) श्रः धाः वा महा चहैः। व्यन्तानि उव नावाना उन ना विकावानिनी ॥ ইতি দেবীপুরাণে ৪৫ অধ্যায:॥ বিন্ধ্যস্থঃ পু॰ ব্যাডিমুনিঃ। ইতি किंग्यत्रः ॥ विका। जी नवनीव्कः। इंडि भ-**रिनी ।। वू** हि: । এ**ना** हि इंडि ভाষा

। इंडि (इम्हन्मु: ॥

বিদ্ধ্যবলী জী বাণরাজমাতা। ইতি পুরাণ ॥

विक्यावनीभूधः भू॰ वानदाकः। ইতি ত্রিকাওশেষঃ॥

विक्रावनीमुडः भू वागद्राबः। इंडि बढ़ा थ्रा ॥

বিষঃ ত্রি বিচারিত:।। প্রাপ্ত:। इंडामद्रः ॥ छा**उः ॥ इिंछः ।** ইভি বিশ্ব: ॥

বিন্যন্তঃ ত্রি কৃতবিন্যাস:। যুখা। সদ্ব্যা ভাগুন্ধিতা সুক্তিনা সৎ कर्मगा • ज्डानिका मरमामान বিশেষ নিভা মিলিভা ভাব পুক-विक्वन।। विकार्यक्ति विकार

কৃতিনা সিদ্ধান্তমুক্তাবলী বিদ্যন্ত।
মনসোমুদ বিভনুতা সদ্মক্তিরে
মাচির ॥ইতিসিদ্ধান্তমুক্তাবলী॥
বিন্যাক: পু বিদ্ধান্তম চাতি
যান্ ইতি ভাষা। ইতি শবচল্পিকা॥

বিন্যান: পু স্থাপন ।। রচন । यथा । ज्ञानागत । तैक्षत ज् । একৈকবৰ্ণ মূলাৰ্য্য মূলাধারাছিরে। **হন্তক** ৷ ননোন্ত নিতি বিন্যাস আছत्रः পরিকীর্ত্তিত:।। অপিচ। धमान्ध्रष्टा नमास्या वा निवन्तु र्विन्मू विद्धिंतः। शकामहर्ग विन्ताः স: ক্নাদুকো মনীবিভি:।। ইতি ভউ:। ইতি তজ্বসার:॥ অন্য । गृहियु मिनिविन्यास्त्रा विद्धः या न ह मखब्द। विमुद्धई द्रकः ন্যাসো বিবেষ: সদনোপরি॥ তে-न मर्वाणिनम् छि अतिश्रोति स्ही ভূজा•। ইতিযুক্তি ≑न्न ठरः।। किश्व । তথ্য কবিত্রখা কিন্তা তথা বনিত যা চ কিং। পদ্বিন্যাসমাত্রেণ য্যা नाश्चङ सनः॥ हेनुरक्षिः॥

বিপ ক ক্ষেপে। ইতি কবিকল্প-জন: ।। ক বেপয়তি । ইতি দুর্গা-দাস: ।।

विशक्षिका जी वीगा इंडि मद

রজাবলী।। বিপঞ্চী জ্রী বীণা। ইত্যমর: ॥ কেলি:। ইতিমেদিনী॥ বিপণ: পং বিক্রয:। ইত্যমর:॥

शुः विकयः। **इ**ज्यानाः॥ विश्रिनिः शृं खी श्री विक्रयभाना। इंडि हलायूष:॥ इंडे:। इंडात्रा॥ বিক্ৰমাৰ্থ পুসারিত নানাদ্ব্যাঘাণ विनग्बीष्ठाः वानियाविषी इं छि वाः জার ইতিচ খ্যাতাযা মিতি কে-চিৎ।। হউনগুপ:। ইতি কেচিৎ ।। इउनश्रञ्जनग्रिक्यवीथी ইতি কেচিৎ। ইতি ভব্নত:।। তৎ-পर्यायः। পণ্रवीथिका २। इंड्र-मदः ॥ जाभगः ၁ भगुवीथी 8 পণ্য ৫। ইতি রভস:।। নিষদ্যা ৬ विष्क्षर १। इडामद्रम्खः ॥ বিপণ ৮ বীথী ৯। ইতি কোৰ:।। निषम्। विश्रानः श्राभवीथिका ज्ञा-श्री उथा। श्रीदिक्यमालाया॰ ভবেদেভচুতৃষ্টব ।৷ ইতি শদ-ब्रज्ञावली ॥ विभिनः भगुवीष्राक्ष ভবেদাপণ পণ্যবো:। ইতি নে-**मिनी** ॥

বিপণা পু• বণিক্। ইভি জটা-ধর: ॥

বিপণী ন্ত্ৰী হউ:। ইতি দ্বিক্প-কোষ:॥

विभिन्तिः खी जाभट। विभट। ইত্যার: ৷৷ যাতনা ৷ ইতি মেদিনী ।। যথা। ভূতকবাত। শুক্ত সর্বণ সূব-**ए**ष्ठ भारताही र्वडन मृत्। न का छ-রোহি নীতিক্তোবিপত্তৌচ কদা-**চनः ॥ मञ्जलि वीविश**ित्र वी नथ-রা স্থাৰ পিণী। গৃহ্ব আৰ্যাৰ্যভা D सव कड़ी जिया के लाइ जि कुना বৈবৰ্ত্তে পুকৃতিখণ্ডে ৩৪ অধ্যায়ঃ ।। विनाणः। यथा । यश्चिन्। निगरः **जामो विপ**क्ति यादि गामवाः । তেষা তত্ত্বৈৰ কৰিব্যা পিণ্ডদানো-**দক किया।। ইতি মলনাসত दृ॰।।** विभयः **भू** निन्ति उभयः। उट পर्यायः। वाषुः २ मूत्रथः २ कम्थः । ४ विभन्नी छ। जी कागूकी। इंडि धन-কাপথ: ৫। ইত্যমর:॥ সপথ: ৬ षम् १ प्रश्ने । इंडि नद्रवावनी।।

বিগৎ की विभिक्तिः। ইত্যমরঃ॥ বিপদ্ विभारा खी विभार । इंडामब्रीका या॰ बायमुञ्जे ।।

বিপন্ন: ত্রি বিপদাকান্ত:। ইতি मिति ॥ नष्ठै: । ইতি मदत्रङ्गाः बली।।

विश्रवः शृ॰ मर्शः। इंडिमिनिवी॥ विभवीतः वि विभर्यप्रः। উल्हा

इंडि ভाषा। उर् भर्गायः। भुडिन मव्यः २ शुक्तिक्षः ७ व्यनमव्यः ৪ অপষ্ঠ: ৫ বিলোমক: ৬। ইভি किंगवतः ॥ शूनवाः १ शताहीनः ৮ পুতীপ ১। ইতি শব্রত্বা-वनी ॥ (याज्यवज्ञानं उ रणम-वकः। यथा। भाषामक मात्री ক্রা দিভীয় কটিন ছিড । नातीयू तगरं कामी विभन्नी उस বন্ধক:।। ইতি রতিমঞ্জরী ॥ অ-িপিচ। পাদমেক মুবৌকৃত্বা দ্বিতী-यः कत्रमः श्रिउः। कामिन्याः काम-(यट कामी वक्तः म्याद्विभर्त्री छक्ः॥ ইতি মারদী পিকা॥

अगः ॥

विभर्गकः भ् भनामवृक्षः। इंडि नद्रिक्ता॥

বিপৰ্য্যয়: পু• ব্যতিক্ৰম:। ডৎ-भर्यप्रायः । व्यञ्जामः २ विभर्यप्रामः ৩ ব্যভ্যয়ঃ ৪ । ইভ্যমন্ন:।। বিপ-র্য্যায়: ৫। ইতি ভরত:।।

পু॰ বিপরীতন্যন•। বিপর্য্যয: व्यनामानाक्षभगुरुगः। देखि जन-**७:** ॥ विभर्गात्य **ज्ञलः** नास्ति न ञन तथ शिख्याः। इंडि ज्ना চাर्य्यकात्रिका॥

বিপাশা

विशर्यामः भू विश्वी उमामनः। विशर्याः। इज्यादः॥ विशर्याः विष्याः। विश्वं भ्यादा यं भूज्यान निम्ननः॥ विश्नो भू वृष्टाज्यः। इजि हमः विश्नाः ॥

विशकः भू भवः। इंड्रमदः॥ विभावः भुः भठनः॥(यमः॥ कर्य ণো বিসদৃক্ফল। ইতি মেদিনী।। পরিণাম: ॥ দুর্গতি:॥ স্বাদু:। ইতি *स्मिऽन्तुः ॥ का* जिः॥ यायुः ॥ जि-গ:। ইতি স্মুমাঞ্জলি:।। 🛊 ॥ कार्रेरत्रगानिना यागार यमूपिड রসভির । রসানা পরিণানাভে স বিপাক ইতি মৃত: ॥ ইতি সুশুত: ।। অপিচ। মিষ্ট: কটুষ্চ মধুর মন্নো **২মু: পচ্যতে রম:। কটু তিক্ত কব।**-यानाः भाकः महार नुष्यमः कर्षः॥ ভথাচ বাণুট:। ত্রিধা রসানা পা-ক: স্যাৎ স্বাদ্ধ্য কটুকাত্মক:। পু:-यः शादन दीहिः साद् ब्रम्बिशाकः ॥ मिवा कषाया मधुभाका । मुछी क्ट्रेक मथुत्र भारक्छानिः॥ 🛊 ॥ व्यथ विशाकानाः खनाः। स्त्रयाः

কৃমধুর: পাকে৷ বাত পিত্ত হরে৷

মত:। অমুস্ত স্কৃতে পিত্ত বাত

শেষ্মগদাপহ: ॥ কটু: করোন্তি পচন কফ পিত্তঞ্চ নাশ্যেৎ । বিশেষ এষ রসভো বিপাকানা নিদর্শিত:॥ইতি ভাবপুকাশ:॥ বিপাট্শ স্ত্রী বিপাশানদী। ইত্য-নর:॥

বিপশ্চিৎ বি পণ্ডিত:।ইত্যনর:॥ বিপাঠ: পু• বাণ:।ইতি ত্রিকাণ্ড-বিপক্ষ: পু• শত্র:।ইত্যনর:॥ শেষ:॥ বিপাক: পু• পচন•॥ধেদ:॥কর্ম বিপাদিকা স্ত্রী পাদস্যেট:।ইত্য-

मतः ॥ পুছেলিকা। ইতি শব याना॥ 🗱। देवशानिकः शानिशास्त স্কুটন তীবুবেদন। কণ্ডুমন্ডি: স-রাগৈক্ষ গণ্ডৈ রলসকণ চিত্তণা বি-পাদিকা বাতশ্লেয়োক্তবা। ইতি माध्वकदः॥ व्ययः व्हेरद्रागः॥ विशामा जी नशीविष्मयः। इंडा-মর:॥পুএশোকাদেব গলে পাশ वक्षा भ्विष्ठेः विभिष्ठेः भागहिनार বিপাশি ভবতী বিমুক্তপাশ কৃত-বতীতি বিপাশ।ঞি: কল্যাদে রি-তি পাশ বিমোচয়তি ইত্যর্থে ঞিঃ পচাদিত্বাদন্ আপাএব দ্বিপি বি-পাট্।ইভিভক্টীকাষা•ভরভঃ।।#।। उन्ता बन्धना। मञ्जा विनामा युक्तः निक्रुनिहाः जुलीजः लघु बापू जर्दाभग्रः। कलः निर्मलः मीलनः भावनक अन्ति वन वृषि भिषी

বিপ্য

যুষ্ঞা ইতি রাজনির্ঘটঃ ।। পাশ-বজ্জিত জি। ইতি ধরণিঃ ।। বিপিন জী বন । ইত্যমরঃ ।। বিপুলঃ জি বৃহ্ । ইত্যমরঃ ।। অগাধা ইতি গেদিনী ।।

বিপুল: পু: নে কপশ্চিমভ্বর:। ইতি মেদিনী॥ স্মেক:॥ হিমা-চল:। ইতি ধরণি:॥

विभू न त्रमः भुः इकः। इंडि कि हिट।।
विभू न। स्री भृषिवी।। आर्याहन्तः
छिरः। इंडि इक्ष हन्तुः।। अमा
नक्ष नार्ति यंथा। भणा विभू न। हभना मथ हभना कर्य न हमा ह।
भी का भी कृषी क्ष आर्याभी कि
क न वषा या। मणहा भग क्य मादिमः मक्त व्या प्रिया र्जविड भारः
। वमा छाः भिक्र न नात्मा विभू न।
मिडि ममार्था कि।। भुः माः किन
कान यान इत्या क्ष विभू न। मान्य भ हिड त्र साभा यी ये विभू न। मूर्थ हिट मार्थ भाविन्त्राथ मत्य क्वा।।
इंडि इत्त्राम अती।।

विभ्वामुवा खी गृहकन्या। इंडि बाजनियंकः॥

বিপ্য: পু॰ মুঞ্জ:।ইতি মুঞ্বোধ ব্যাকরণ ।। যথা। বসানা বল্ল শুদ্ধে বিপুষৈ: কৃতনেথলা । ফা বিপুকৃ

মানপ্তন পিণ্ডাভা দণ্ডিনী ন**ঙ্কি** নান্তরা । ইতি ভণ্ডি:॥

विभुः भू वाकाः। इजामतः॥
विकासिन भूषि भूत्रवि विदेवणीन
विभाः। भूष्य भूखी इजामा
ए भूजायः। विद्या। ऐभार् विद्यान
ए भूजायः। विद्या। ऐभार् विद्यान
वीक मख है जि वर्श नी मीजि त्र निभाजनाम छहे जुः। है कि छत्र छः।
।। जमा वक्ष्यः म करित विद्या छन्।
वाक्षाणा एक्षयः म करित विद्या छन्।
विद्या विद्या याजि विभूदः जिन्
जिः (माखिय वक्ष्यः। है जि भूषः।
निख्व विद्यकः।। अप्ययः। है जि

विभुकाद्रः भू॰ ष्यभकाद्रः। ७८-भर्यप्रायः। निकाद्रः २। ইত্যমद्रः॥ थन्।काद्रः। ইতি साभी॥ जिद्रः काद्रः। ইতি ह्मिज्मूः॥

বিপুকান্ত ক্লী ত্লবৃক্ষ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

विशुक् वः वि जित्रक्ष वः । ए८-शर्यायः । निक्वः २ । ইতি एमः हन्मः ॥

বিপুক্তি: স্ত্রী বিপুকার:। বি পুপ্র্বিক কৃ ধাতো: ক্তি পুত্যুদ্দেন নিস্ননা।।

विभुक्षे: जि म्त्रः। इं छ र ला यूषः॥

विशुक्षेकः जि म्तरः। ইত্যमतः।।
विशुक्तिः श्रूरः मनूश्र्यः। यथा।
मूठिपातः। अञ्चयमनुश्र्याण वरः
भाषा थाजा महामूताः। विश्रुकिः
जि श्रुषाना एउ भाउः जीवुश्रताः
क्रमाः॥ ইতি বহি श्रुतारा काणाः
शीयवःभः॥

विश्विभिक्तः स्त्री विद्याधः। यथा।
शतःश्वतः मन्यागाः सार्थविश्विः
शिक्ष्यः प्रकानाः सार्थविश्वाः
वावरात्र प्रेनास्यः।। जारमाख्यः
किया मास्य मिलिकिः क्रम्यृ कि
किया मास्य मिलिकिः क्रम्यृ कि
किया मास्य मिलिकिः क्रम्यृ कि
विश्वियाः ।। हैि मिलाक्षः
त्राराः वावरात्रमा क्राः।। सः।।
विक्विः। यथा भूषमास्यायं काखायम् कः। मास्य १ विश्विमिक्तः
त्रिं । भूषिनिह्न पूर्वाः सुन्धः
वात्रम्याः। मान् म्याख्य भूषाः
वात्रम्याः। मान् म्याख्य भूषाः
वात्रम्याः । मान्याः स्त्रम्याः
वात्रम्याः । मान्याः स्त्रम्याः
वात्रम्याः वात्रम्याः स्त्रम्याः
वात्रम्याः वात्रम्याः वात्रम्याः
वात्रम्याः वात्रम्याः वात्रम्याः वात्रम्याः वात्रम्यः
वात्रम्याः वात्रम्याः वात्रम्याः वात्रम्यः
वात्रम्याः वात्रम्याः वात्रम्यः
वात्रम्याः वात्रम्याः वात्रम्यः
विश्वत्रम्यः
वात्रम्यः

বিপ্রিসার: পূ
 বিপ্রতীসার:।

ইত্যেরটীকাষা রাযম্পট:।।
বিপ্রিষ্ঠিত কি নিকিছে। ইকি

বিপুতিষিদ্ধ ত্রি নিষিদ্ধ । ইতি শৃতি: ॥

বিপুতী নার: পুং অনুতাপ:। ইত্য

মর: ॥ কৌক্ত্যু॰ ॥ অনুশ্য: ॥ রোব:।ইতি মেদিনী॥ বিপদ্তঃ প্রং ফল্মলানিক্সদ্রের

विशुष्टः भू॰ ফলমূলा दिण्ड पृत्रु॰ । ইতি শব্চ मिनुका ॥

বিপুপুষ: পৃ• পলাশবৃক্ষ:। ইভি
কেচিৎ।। ব্রাহ্মণবল্লভে ত্রি। যথা
। রাম• লক্ষণ প্রক্ষণ রত্বর• সী:
ভাপতি• সুন্দর•। কাহ্মৎস্থ• কক্ণাময• গুণনিধি• বিপুপুয়• ধার্ফি•।। ইভি রামাযণ•।।

বিপুষাণ ক্লী পলায়ন। ইতি কেচিৎ।।

বিপুযুক্ত: ত্রি বিশ্লিষ্ট:। বিভিন্ন:। ইতি কেচিৎ।।

विश्वागः भ् विश्वाद्धः। इउऽ नदः॥ विद्वाहा विनःवादा दा। हेडि सामी॥ द्वागिता विद्विनः। हेडि मूर्जुिः॥

বিপুলক্ষ: ত্রি বঞ্চিতঃ। ইতি ছেন-চন্দুঃ॥

विश्वका जी श्रीयाहिनायिकार हरः
। उम्रा वक्षणः यथा। मस्का निकार्या विश्वका। व्यम्राह्म है। निविद्याम मधी जाना शिक्षा हथ मूही हिन्ना मुभाजाह्यः॥ क्षा मूखी विश्वका यथा। व्यानी हिः मभरेष

विभवा

त्रंतक कभरिः इरक्षामतः नीउरा শ্ন্য তঃ নিরীক্ষ্য বিক্ষৃভিত্যা ন পুস্থিত ন স্থিত। ন্যন্তা: কিন্তু ন বোঢ নীরজদৃশা সঞ্জোপকণ্ঠে ক্ষা ভাষ্যন্তস্ক কদয় ডম্বর চমৎকার म्भूष्मा मृष्टेयः ।। इ।। सभा तथ्रा विभूवका। যথা ৷ সক্ষেত কেলি গৃহ মেত্য নিরীক্ষ্য শূন্য মেণীদৃশো নিভ্ত নিশ্বনিতাধরাযাঃ। অর্দ্ধাক্ষর ব-চন মৰ্জ বিকাশি নেত্ৰ তামূল মৰ্জ কবলীকৃত মেব তঙ্গৌ।। 🗱 🕪 পু-शन्तु। विभुवका यथा। मृन्यः **म**ङ्ग-গৃহ• নিরীক্ষ্য কটিল• বিজ্ঞাত চেতোভব দুতী নাপি নিবেদিতা সহচরী পৃষ্টাপি নো বা তথা। শ ন্তো শঙ্কর চন্দুশেখর হর প্রীকণ্ঠ শুলিন্ শিব ত্রায়স্থেতি পরস্ত পল্প-कपृभा ভर्गम्। চকে स्रु जि:।।।।।। প-त की या विभुवका यथा। पदा रेश्यं। ভূজक मृष्ट्रि हत्रभावूल्य विज्ञा ननी सङ्गीक्छ। घनाञ्चकात भेष्ठेन॰ **७न्। न म्**डेः शि्यः। मङाभाञ्चल या उया ह भद्रिजः भाष्याथ्दर्भ गः জ্ঞতি কোধাকান্ত ক্তান্ত মূভ্য-श्य जाना मृत्नी (याजित्न। #॥ नामान्या विश्वन्तः। यथा। कशहे-ব্চনভালাকেনচিদ্বার্যোবা সকল

त्रनिकाणाञ्चीविकका विक्षाना। ইতি তর্নাত্রিস্ভুস্বিক্ষিপ্ত চ-क्यू र्शि दिक्ठ बन्त ह्यानाक-লিব্জঃ ॥ ইতি রসমঞ্জরী ॥ विभुवासः भुः विमञ्चारः॥ वक्षनः॥ विशुरगानः॥ विष्हनः। इंडामद्रः॥ **ण्यात्रत्रमञ्जरः। यथा। नामात्न्र**-তানি শৃস্বারে কৈশিক: শৃচি ৰুজ্জু-লঃ। সম্ভেগে। বিপুলম্ভক্ত তস্য **एक द्वयः ভবে** ॥ ইতি भद्रत्ञा-वली।। मृक्। ताक् दिरमयः। यथा। যুনো রগুক্তযে৷ ভাষো যুক্তযো স্থাথ या मिषः। अजीक्षानिक्रनामीना-भनवारिश्वः भुक्ष्याराजः ॥ म विभुत्त-•স্তে। বিজেব: সস্তোগোন্নতিকার-कः। इज्रुङ्ख्वनीनमणिः॥

विश्रुनाशः मू॰ विद्याक्षाङिः।

हेठामदः॥ भद्रवहनविद्याधिवहनः
विश्रुनाशः। नद्रवहनविद्याधिवहन मिडि

यावेट। यथा একো নুতে আগতা
कन्णागीजि जानगा वृद्ध नहीजि।
जथाजाना जहाद्र मर्वाननतः। এकः
मुद्रचाषु मद्राज मदिजि वक् मनाः
मुद्रचाषु मद्राज मदिजि वक् मनाः
मुद्रचाषु मद्राज मदिजि वक् मनाः
गुद्रचाषु मद्राज मदिज वक् मनाः।
यूना मुङ् विवृद्धा वेद्दन वज्नुः।
मिकाष्ठवस्रभूगद्राजि गडागडानीजि॥ विक्षः भूनात्मा विभूना-

প: যঞ। বিরোধে উক্তি বঁচনং বিরোধোক্তি:। ইতি ভরত:॥ অনর্থকবাক্য:। ইতি হেনচন্দু:॥ বিশুলোভী পু: কিংকিরাতবৃক্ষ:। ইতি রাজনির্ঘট:॥

विभू निका खी रिवक्डा। इंडा प्रदेश विभू निका खी रिवक्डा। इंडा प्रदेश विभू वः। क्षा व्याप्त वाशः। उट् भर्याः। यः। क्षा व्याप्त विभागः। व्याप्त विश्व इंडि रहमहन्मुः।। व्यभू रिव विश्व विभू हें खी विन्मः। इंडा प्रदेश।।

विन्त्रा वृक्षविन्त्र উচ্যন্ত । তেमृक्षाः। यथा। मिक्का विश्र मृ।
या गो तथः मृर्यत्र मायः। त्राका
ज्वीय त्रिक्ष म्याम्यः। त्राका
विश्राक्ष न जे हिश्चे क्षित्र न ग्राविन्त्र म्या।
विश्राक्ष न जे हिश्चे क्षित्र न ग्राक्ष म्याम्यः।
विश्राक्ष न जे हिश्चे क्षित्र न ग्राक्ष म्याम्यः।
विश्राक्ष म्याम्य क्ष्याम्यः।
विश्राक्ष म्याम्य ज्वाम्यः।
ज्ञाम्यः स्मृति ज्वादः। इजि क्ष्याम्यः।
ज्ञाम्यः स्मृति ज्वादः। इजि क्ष्याम्यः।

বিপোষিত: ত্রি পুরাসিত:। বি পু পূর্বক বসধাতো: ক্ত পুত্যযে নিয়য়:।।

বিপ্লা: পৃণ পরচকাদিভয়ণ। ইতি ভরত: ॥ রাষ্ট্রাদ্যুপদুব: । ইতি সারসুন্দরী॥ তৎপর্য্যায:। ডিশ্ব: ২ ডমর: ৩। ইত্যমর:॥ অন্ত্রকল-হ:। ইতি স্বামী॥

বিপ্লাব: পৃ• অখস্যপ্লুতগতি:। বি পূর্ব প্লুখাতো ঘঞ পুত্যুয়েন নিষ্কুন:॥

विश्व है जी विश्व है। विन्तृ :। इंडर-

বিপ্লুত: ত্রি ব্যসনার্ত্ত:।তৎপর্য্যা-য:। পঞ্চন্দু: ২ ব্যসনী ৩। ইতি হেমচন্দু:।।

বিফল তি নির্থক। তৎপর্যায়ঃ
। নোঘ ২ ব্যর্থ ৩। ইতিজটাধরঃ॥
বিফলা জী কেত্র । ইতি রাজনিঘণ্টঃ॥

विवधः शृ शर्गा हातः॥ मार्गः।
इंडामतः॥ शति अवाङ्गा छ श्रां।
शर्मा हाता धाना छ छ ना दिः। मार्गः शहाः छो विवधो वीवधो ह।
विश्वा विश्वा श्यादि विवधौ।
विश्वा वस्या श्यादि विवधौ।
वस्या इनन शमन मार्क ह विवधा।
वार्या इने हिंछ छत्र छः॥ छातः।
इंडि विश्वामितः।।

বিবন্ধ: পু॰ আনাহরোগ:।ইত্য-মর:।।অথ তম্য চিকিৎসা। তুল্য কারণ কার্য্যভ্বাৎ উদাবর্ত্তহরী° ক্ষিণ। আনাহে ৎপিচ দ্বী ত বিশেষ শ্চাভিষীযতে ॥ ত্রিক্ কৃষণ হরীতক্যো দ্বি চতু: পঞ্চ ভা-গিকা:। গুডেন তুল্যা ব্টিকা হর-স্থ্যানাহ মল্পং। বর্ত্তি ক্রিকটু সৈ-দ্বি সর্বপ গৃহধুম দ্বান্ত মান্ত মধুনি গুডে বা পক্তৈ নিহিতা মা-দ্বান্ত পরিমাণা। বর্ত্তি রিষণ দৃষ্ঠ-কলা শনৈ: পুণিহিতা গুদে ঘূতা-ভ্যক্তে আনাহোদাবত্তৌ শমষ-ষতি জঠরণ তথা গুলাং॥ ত্রিকটু-কাদ্যা বর্ত্তি:। ইতি ত্রি কাণ্ডাশেষ:॥

विविधः जि नानाभुकातः। यथा।

म अकता वनः गदा रुद्धा ह विविधाः
न भण्न। माः मजातः वहन (गहः
सकीयः गढ मून्। छः।। ইতি णियः
नाजियुककथा।।

भू (हदः। ইত্যমর:॥ পণ্ডিত:। ইতিমেদিনী॥ চন্দু:। ইতি হলাযুধ:॥

বিবুধান: পু• আচার্য্য:॥ পণ্ডিড: ॥ দেব:। ইতি সংক্ষিপ্তসারোণা-দিবৃত্তি:॥

विदायः भू॰ व्यनविधानका। ইতি क्टिट् ॥ भूदायकः॥ বিবোধন শ্লী পুবোধন। যথা।
তুষ্টাব যোগনিদা ভা নেকাগু হৃদযন্তিঃ। বিবোধনার্থাব হয়ে র্হরিনেত্রক্তাল্যা ॥ ইতি দেবী;
নাহজ্যা

বিভক্ত: ব্রি প্রাপ্তবিভাগ:। বিভি मः। পृথक्। यथा। वृङ्गाजिः। পিত্ৰা সহ বিভক্তা যে সাপত্ন্যা বা नरहारद्राः। बचन्रज्ञान्ह (व (उदा॰ পিতৃভাগহরা 😮 তে 🛭 অনীশঃ প্র্ল: পিরে ভাতৃভাগে বিভক্ত: कः। विভক্তका विভागानस्त्रः गः र्ভाधातन काउः॥ 🗱॥ व्यक्ति। ব্যাস:। ভূাতৃণা• জীবতো: পিৰো: সহবাসে। বিধীয়তে । ভদভাবে বিভক্তানা ধর্ম স্তেষা বিবর্জতে ॥ বিভক্তানা॰ স্বমাত্রখনে বৈদিকক-র্মাকরণাত্তমাত্র ধর্মাত্বেন তদ্বুজি রিত্যর্থ:।। বিভক্তা অবিভক্তা বা সপিণ্ডা: স্থাবরে সমাঃ। একো• श्नीनः नर्वज मानाध्यम विज्य ॥ অপিচ। দান পূহণ পাখন গৃহ-ক্ষেত্র পরিগৃহাঃ। বিভক্তানা প্-থুক্জেগা: পাক্ধর্মাগমব্যবা:॥ সাক্ষিত্ব প্রাতিভাব্যঞ্চ দান গ্র-হণ মেব চ। বিভক্তা ভাূা**তর: জ**-यूर्ड नीविज्ञाः भन्नग्भनः ॥ (य्या

মেতা: ক্রিয়া লোকে পুরর্ভন্তে **য**থ-कुछ:। विভক्তानवगरहरू (र्लथ) म-প্রভরেণ তান্॥ ইতি নারদ বচ-নানি।:#।। তথা। ভ্ৰাতৃণা নথ দম্প-ভ্যো: পিতৃ: পূত্রস্য চৈব ছি। পুাতি-ভাষ্যমৃণ সাক্ষ্য মবিভক্তে ন তৎ মৃত ।। ইতি বাজ্ঞবল্পবচন ।। # ।। তথা।বিভক্তো यः পুন: পিত্রা ভ্রাত্রা চৈকত্ৰ স•স্থিত:। পিত্ব্যেণাথ বা প্রীভ্যা স ভূ সংসৃষ্ট উচ্যতে॥ ইতি বৃহস্পতিবচনে খেষা মেব হি পিতৃ ভ্ৰাতৃ পিত্ব্যাদীনা পিতৃ পিভাম-হোপাৰ্জিত দুব্যেণাবিভক্তত্বমুৎ-পত্তিতঃ সম্ভবতি তএব বিভক্তা: गन्धः भवन्भव श्रीका भूवंक्छ वि-ভাগ ধৃ দেন যন্তবধন তক্মসধন যম্মধন ভত্তবাপি ইত্যেকমিন্ कार्यं। अकृश्विक्षभाउपा श्रिजाः সংস্ঠাঃ । নত্ত্বেবং ক্রপাণাং ধন-স'সৰ্গ মাত্ৰেণ। নাপি বিভক্তানাণ পুীতিপূৰ্বকাভিসন্ধান• বিনা।। 🕸।। তথা। বরূনা মবিভক্তানা ভোগ रैनव शुनाभायः । इंडि काउत्रायन বচন । তথা । ভূাতৃণা মবিভক্তা-না নেকো ধর্ম: পুবর্ত্তে। বিভাগে সতি ধর্মোপি ভবেত্তেষা পৃথক্ भृषक् ॥ उथा । जाजूना मविज

कानाः यमुर्थानः ভবেৎ मरु। न তত্ৰ ভাগ বিষন পিতা দদ্যাৎ कथक्षन।। ইতি मनुवहन•।। 🕸।। उथा। কাত্যায়ন:। অবিভক্তে মৃতে পুৰে তৎ সূত্ৰ পাক্থভাগিন । স্বীত জীবন যেন লব্ধ নৈৰ পিতামহাৎ ॥ লভেতা॰শ॰ স পিত্ৰ্য চ পিতৃ-ব্যাৎ ভস্য বা সূতাৎ । তথা । বিষ্:। পিত্বিভক্তা বিভাগানন্ত-রোৎপন্নস্য বিভাগণ দদ্য়: ॥ # ॥ অপিচ। অবিভক্ত বিভক্তানা• স্ব-लानाः वमञाः मह। ज्या नायवि-ভাগ: महानाठजूर्वानिखि श्रिजि: ॥ ইতি কাত্যায়ন বচন•॥ অবিভক্তা-নাং অহ্বসভাং সংস্থানাং বা পুন বিভাগে। ভ্ৰাতৃ তৎ সূত তৎ সত भर्गाउ भव उरम्जाइज्याभिवर्ख-তে। ইতি। তথা। অবিভক্ত স্থা-বর• যৎ সর্বেষ়া মেব তচ্ছবেৎ ৷ বি-ভক্ত॰ ছावत्न॰ शुक्ति नात्नानरैर्याः কদাচন।। ইতি যমবচন । এতানি व्हनाहीनि हारञ्जु श्ञानि ॥ # ॥ অপিচ। অবিভক্তা বিভক্তা বা क्यूर्रः भाक स्टिन्कि । स्याम् ह ख्यानाञ्च नासिकातः भ्यक् विना ॥ ইতি শু।দ্ধতভু॰। ঋ। অন, চ। বহৰ: সু যুৰ্বা পুতা: পিত্ রেকত্র বাসিনঃ

1 नर्द्धवास मठ• क्या (क्राप्ट्रिन्व ज्य क्उ•॥ मुत्याग गाविस्कन नर्द्ध (द्वव क्उ॰ स्वर । इंडि मुक्षिडबु•॥

বিভক্তন: পু॰ বিভাগানন্তর॰ গণ র্ক্তাধানেন জাত:। যথা। বৃহস্প-তি:। পিত্রা সহ বিভক্তা যে সা-পত্না বা সহোদরা:। জঘন্যজ্ঞা-শ্চ যে তেষা পিতৃভাগহরান্ত তে ।। অনিশ: প্রজঃ পিত্রে ভাতৃ-ভাগে বিভক্ত জঃ। যথা খনে তথার্ণ পি মুক্ত্বা শৌচোদক্রিয়া:।। ইতি দাযতত্ত্বা।

विভिक्तः खी विভागः॥ नगृहिः

छाहिकः। यथा। मःथग्राद्याः

भग्रमामानिगः मिकिमान् भृछाय स्र

यः। ना विভिक्ति विंवा (भ्राक्ता नृभ्

छिष्ड हिछ भुष्डम् ।। मःथग्राः

पावास्त्र काछाविह्न मिकिमान् यः

भुजायः ना विভिक्तः। नृभ् छिष्

हेि छिमािक्विवा। हेि नम्

मिकिभुकािका॥

বিভৱনীয় • বিভাজ্য । বিভাগ্য বিভাগ্য বিভাগ্য বিভাগ্য বিভাগ্য প্ৰেল্য প্ৰেল্য প্ৰেল্য জনাৰ্ছ প্ৰকাদি তক্ম থাদি ভিঃ সহ পণ্ডিতাদিভি ন বিভৱনীয় । ইতি দায়ত বৃং ॥ ভৱনান্ত • । বি

পূর্ব ভজধাতো রনীয় পুত্র্যেন নিম্ননং ॥

विख्यः भू धन ॥ साकः॥ वियर्ग्यः। इंडि मिलिशे॥ भुड्याहि
यथि। इंडि मिलिशे॥ भुड्याहि
यथि। इंडिम्पूर्यात्॥ रेड्य उंवाठ। मुडिकः क्षिम माद्राग्यः
मान्या छंब वह्णम्या व्यूक्ताः॥
इक्षे खक्षे बनाः मर्ख विख्य ठ व्रान्ता इंडि क्यांडिख वृश्था

বিভা দ্রী কিরণ:। ইতি হেমচন্দু: ।। পুকাশ:।। শোভা। ইতি রাজ-নির্ঘট:।।

বিভাকর: পু॰ সূর্য্য:।। অর্কবৃক্ষ:।।

চিত্রকবৃক্ষ:। ইত্যমর:।। অগ্নি:।

ইতিমেদিনী।।

विज्ञानः भू॰ जानः। अम् अर्गान्यः अ॰ मन्दि पृष्ठेवाः ॥ अम् कान्यः अ॰ मन्दि पृष्ठेवाः ॥ अम् कान्यः अव्या । এम्हिल्मानाज्ञेताः व् व्हित्रगामात् श्रम्भ अञ्चम विन् विगमना भूमानाज्ञादन देवल्याः । विकारम वा् व्याप्तः विन् जानः। विल्लादन जानः। विल्लादन जानः। विल्लादन जानः। विल्लादन जानः। विज्ञानः। व्यानः।

পিত্রাস্য পুত্রি যত পুকল্পতে দায ভাগ ইতি পোক্ত তদিবাদপদ बूरिशः ॥ इंजि नात्रमवहनः ॥ भूई স্থানিস্বত্বোপর্মে সম্বন্ধাবিশেষাৎ সञ्चित्राः সর্বন পুস্তস্য বর্স্য গুটিকাপাতাদিনা প্রাদেশিক স্বত্ব ব্যবস্থাপন বিভাগ:।।ৠ। অপিচ। কাত্যায়ন:। দ্বীবদ্বিভাগে তু পিতা रेनकः लुधः विष्मयस्य । निर्ভाकः (यू नरहरिक मकमार कान्नग विना ॥ 🛊 ॥ উক্তকারণশ্নের ত্নারদ:। ব্যাধিত: অপিত ৈচৰ বিষ্যাসক চেত্ৰ:। অথথা শাস্ত্ৰকারী চ ন বিভাগে পিতা পুভু:।। #।। নিবৃত্ত রজস্বাথা মেব মাভরি পিভাম্ছ ধন বিভাগ মাহ বৃহস্পতি:। পি ৰো রভাবে ভাুতুণা• বিভাগ: **স**•. পুদর্শিত: ৷ মাতু নির্ত্তে রজসি জী 🕌 বভোরপি শস্যভে।।#!। অন্যচ। যা-জ্ঞবল্পঃ। বিভাগশেৎ পিতা স্বর্য্যা-**क्तिह्या विভक्ति जुडान्। क्विश्वन् वा** শেষ্ঠ ভাগেন সর্বে বা সুতঃ সমাংশিং ন:।।#॥ অপিচ দেবল:। অবিভক্ত বিভক্তানা প্ৰল্যানা বসতা সহ । ज्या नायविज्ञानः म्तानाहजूर्था-দিতি স্থিতি:।। বিষ্ণু:। পিতৃবিভ ক্তা বিভাগানন্তরোৎপদ্দ্য বিভা-

গ॰ দদুঃ রিভি। গোত্র ভাগ বিভা-গার্থে সন্দেহে সমুপস্থিতে। গো: ত্রজৈ শ্চাপরিজ্ঞাতে সলং সাক্ষিত্ব মৰ্হতি।। ইতি শহুবচন ।। ইতি দায **७जु॰।। #।। मामान्य धर्मावहिन्ना-**না মেব বহুনা পরস্পর বিৰুদ্ধ ত-ष्याना धर्म नुकादान नुजिनाहन হি বিভাগ:। ইতি শুদ্ধবিবেক-**ोिकाया॰ ञीकृष्ण उर्कालकातः ॥ न**ऽ।-যমতে চতুর্বি•শতি গুণান্তর্গত গুণ विष्मयः। ज जिविषः। यथा। भदा হেতু দ্বিতীয়: স্যাৎ বিভাগো প্রি ত্রিধা ভবেৎ। এককর্মোন্ডব স্থা-रम्। हर कर्ष्याष्ट्रवः भद्रः॥ विভा-गक ख्ञीयः महाक् शियानि विधा ভবেং। হে ভুমাত্র বিভাগোত্থ হেত্ হেতু বিভাগন্ধ: ৷৷ ইতি ভাষাপরি-ছেদ: ॥ 🗱 ॥ বিভক্ত পুত্যুয় কারণ বিভাগ নিৰ্পায়তি বিভাগ ইতি এককর্মেতি । উদাহরণস্ত । শেচন लिल विভागामिकः भूर्वद (वाधाः তৃতীয়ে বিভাগ**জ: কারণ মাত্র** বি-ভাগজন্য: কারণাকারণবিভাগজ-ন্যুশ্চতি আদ্য স্তাবৎ যত্ৰ ৰূপাল কর্ম ততঃ কপালদ্বশবিভাগ স্ত-ভো ঘটারম্ভকসংযোগনাশ স্ততো ঘটনাশ: তত স্তেন এক কপাল

विভागেन नकर्यनः कनालम् (ए-শান্তর বিভাগো জন্যতে তত উত্তর দেশ সংযোগ: ভত: কর্মনাশ ইতি । नह (उन कर्म रेनव कथः (स्था इत বিভাগো ন জন্যতে ইতি বাচ্য এ कम् कर्या व्यावस्त्रक मः व्यान भू ভিদ্বনিদ্ব বিভাগজনকত্বস্যানারন্ত ক সংযোগপুতি বিদ্ধবিভাগজনকত্ব विरत्नादार व्यन्धा विकनर कमन স্মূল ভঙ্গ পুসস্থাৎ ভ্রমামণীদ° অনারম্ভকসংযোগপুতিম্বলিদু বিভা-গ- জনবেত্তদা আরম্রক সংযোগ পুভিবৃদ্ধি विভাগ न জন্মে । नह कांत्रनविভागितिव पुरानामार ग् র্বণ কতো দেশান্তরবিভাগে ন জ-ৰ্যতে ইতি বাচ্যু আহম্ভক সংযো-গ পুতিবন্ধি বিভাগৰভো অবশ্বস্য সতি দুব্যে দেশান্তরবিভাগাসম্ভ বাৎ যত্ৰ হস্ত ক্ৰিষ্যা হস্তত্ত্ব বি ভাগ: তত্ত: শরীরেগিবিভক্তপু ত্যযো ভবতি তত্র চ শরীর তক্ বি ভাগে হস্ত ক্রিয়া ন কারণ ব্যধিক রণত্বাৎ শরীরে ভূক্তিখা নান্তি অ : ,, वयविक्षप्रांता यावस्ययवक्ष विष-তত্বাৎ। অত ভত্ত কারণাকারণ বি-ভাগেন कार्याकार्यक्रिंडाभा इन्। তে ইতি অতএব বিভাগো গুণাম্বরণ

বিভাব

অন্যথা শরীরে বিভক্তাবিভক্ত পুত্যযো ন স্যাৎ অতঃ সংযোগ-নাশেন বিভাগো নান্যথাসিদ্ধো ভবতি। ইতি সিদ্ধান্তমুক্তাবলী॥ বিভাজ্য ত্রি বিভজনীয়া বিভা-गाई। यथा। ज्ञान विनी उ विन्ता-নাণ ভ্ৰাতৃণাণ পিতৃতো হপি বা। শৌর্য্যপুষ্তিত বদ্বিভ বিভান্ত্য তদৃহস্পতি:।। শিল্পেরপি হি ধর্মো १वः गून्यात्वहाधिकः ভবে । প-র পরিস্য খল্লবা বিদ্যাদ্যত প্-र्बकः। विष्णाधनल ङ जिष्णामवि-ভার্যু বৃহম্পতিঃা তথা শৌর্যু ভার্যাপনে চোভে ফ্রাইদ্যাধ্ন **ভবে** । बीरगुकान्यविराध्यान **পুসাদো यक लि**ङ्क: ॥ ইভি দা যতকু ৷৷

বিভাওক: পু॰ মুনিবিশেষ:। সজ্ খব্যশৃক্পিতা। ইতি রামাযণ ।। বিভাণ্ডী স্ত্ৰী **আ**বৰ্ত্ত**ৰীলতা।ইতি** ब्राइनिर्धिः॥

বিভাত• ন্নী পুত্যুবঃ। ইভিশম্-ब्रञ्जावनी ॥

বিভাব: পু॰ পরিচয:॥ রসস্যো-क्षीभवाषिः। ইতি মেদিনী॥ ত-ল্লক্ষণাদি যথা। বিভাবেনানুভাবে-ন ব্যক্ত: সঞ্চারিণা তথা। রসভা: মেতি রত্যাদি: স্থায়ী ভাব: স চে তসা ।। বিভাবাদযো বক্ষ্যন্তে। विভावाहीनाः यथा अन्थाः काद्रग कार्य। जङ्कादिए कथ वयान। म-পি রসোদ্ধোধে কারণজ্ব মিত্যচ্যতে ৷ কারণ কার্য্য সঞ্চারি রূপা অপি হি লোকভঃ। রসোদ্বোধে বিভা वार्ताः कार्यात्र्य (छ मडाः ॥ সভাবাশ্চ বিভাবাদে দ্বঁথো রেক স্যু বা ভবেৎ । ঝটিত্যন্য সমা **. (क्ला उना माया न विम्राउ ।।** विভादाहिनद्रामनं विवयदाय म চেত্রা । পরানন্দ্রয়ত্বে সম্বে-দ্যবাদপি সূট ।। 🗱।। অথ কে তে বিভাবানুভাব ব্যভিচারিণ ইত্য-পেকাযা বিভাব মাহ। রভ্যাদু দ্বোধকা লোকে বিভাবা: কাব্য নাট্যযোঃ।যে হি লোকে রামাদি-গতরতিহাসাধীনা• উদ্বোধকার-गानि मीजारय छ वव कार्वा ना-ট্যেচ নিবেশিতাঃ সম্বো বিভার্য-श्वाद्यानास्त्र शृानु जीवत्यान्।: ক্রিণন্তে সামাজিক ব্রত্যাদিভাবা এভি রিভি বিভাবা উচ্যন্তে। আ-व्ययः नाष्ट्री भराख्ये । उत्र (छहा-বুভৌ মুটো ৷ ইতি সাহিত্য-म्भाः॥

विভावन॰ क्ली विज्ञानकात्रविष्णवः ।
विভावना क्ली विज्ञानकात्रनः छैशनिवक्षमात्माश्र कार्य्याम्यक्षशः
। यथा। विज्ञावना विनार्ट्रङ्॰ कार्य्याप्शिक्ष यंष्र्राट्रङ् । छेळानूकः
निमित्रद्वाप्ष्ट्रिश मा श्री विष्ठाट्रङ् ।
। छेळा यथा। य्यनायामक्ष्णः मध्य माक्ष्राञ्जल मृत्या। यञ्चनः मरनाहात्र वश् वंयम मूक्यः॥ यः,
नूका यथा। मध्य जीति क्याङ्
क्रमह स्मृमायुधः। इत्र ङाशि जनः
यम्य भाष्ट्रना न क्राङ् वत्तः॥ हिङ्का स्मृना न क्राङ वत्तः॥ हिङ्का स्मृना न क्राङ्का स्मृना ।

বিভাবরী জী রাজি:।ইত্যমর:॥
হরিদু।। জউনী ॥ বক্রযোবিৎ ॥
বিবাদবস্ত্রমুণ্ডী।ইতি মেদিনী ॥
মৌথর্য্যনিরতন্ত্রী।ইতি শবরত্নাবলী।। মেদাবৃক্ষ:।ইতিরত্নমালা॥
বিভাবসু: পু॰ সুর্য্যঃ॥ অর্কবৃক্ষ:॥
অগ্নি:॥ চিক্রকবৃক্ষ:।ইত্যমর:॥
চন্দু:॥ হারভেদ:।ইত হেমচন্দু:॥

বিভাবিত: ত্রি বিচিন্তিত:।। বিশেশ বেণ উৎপাদিত:।। বিশেষেণ পু!-পিত:।। বিমিশুখিত:। ইতি ঞান্ত ভূখাতো: ক্র পু হ্যাযেন নি ব্লব:।। বিভাবা ক্রী বিবল্প:। যথা। দ্বো বিভাষ্যো মাধ্যে বিধি নিত্য: ।
ইতি নৃধ্ববোধব্যাকরণ ।।
বিভিন্ন: ত্রি বিভক্ত: ।। বিদীর্ণ: ।
যথা। গদা পরশু খাঙ্গেশ্চ চক্র তোন মর শায়কৈ: । বিভিন্নে বেদনা যা হি ক্ষুধ্যা সাপি নিজ্জিতা।। ইতি ইতিহাসসমূহয: ।।

বিভীতকঃ ত্রি বৃক্ষবিশেষঃ। বছে-ज इंडि ভाषा । उट्शर्यप्रायः । অক্ষ: ২ ত্ব: ৩ কর্ষকল: ৪ ভ্ত-বাস: ৫ কলিছন: ৬। ইত্যমরঃ॥ কল্লবৃক্ষ: ৭ সম্বর্ত: ৮। ইতি রত্ন-মালা॥ তৈলফল: ১ ভ্তাবাস: ১০ अपूर्खकः ३३ वामषः ३२ विविवृकः ১৩ বহেডুক: ১৪ হার্য্য: ১৫ বিষয়: ७५ व्यनिवाः ११ कामाः १४ । অস্য গুণা:। কটুত্ব-। তিক্তত্ব-। ক্ষাযত্ব• । উঞ্চত্ব• । ক্ফাপছত্ব• । ठक्कुराद्वः । श्राह्म उप्तुः । वि-পাকে মধ্রত্বঞ্চ।। তল্পজ্ঞণা:। ज्ञा हमी कक वाउरवद्गा वधु **ष् ।** मध्रप्राव । भरकातिष्रः ॥ ७-देखनखगाः। सामृष्ः। हिमष्ः। কেশ্যব্রণ। গুরুব্রণ। পিত্তানিলা-র্ত্তিনাশিত্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: য়া 🗱 ।। অপিচ। অথ বিভীতক নামানি গুণাষ্চ। বিভীতক স্ত্রি-

निकः म्राप्तकः कर्यक्न ख्रयः। क-লিজমো ভূতবাস তথা কলিযুগাল-यः ॥ विजीउकः सामूभाकः कवायः कक लिखन्द। उक्कवीर्याः हिमलार्नः (छरन कामना भन ।। क्क (नव-श्चि॰ (कणाँ)॰ कृति देवस्याँ। नाणन॰। বিভীতমজ্জা তৃট্ ছর্দ্দি কফ বাত-रुत्ता वयुः ॥ कवारमा भनकृहाथ ধাত্রী মজ্জাপি তুদুণাঃ। ইতি ভাব-প্রকাশ:।। 🗱 ।। অন্যচ্ন । বিভীত্ত ভেদি তীক্ষোঞ্চ বৈষ্বর্য্য ক্রিমিনা-नानः । ठक्ष्राः सामुनाकशः कषायः क्क भिखनुए।। ইতি রাজবল্লভ: ॥ 🛊 ॥ जम्र किन्मपुकाद्रगः যথা। প্ৰস্ত্য উবাচ। ভতে। গতেষু (मरविषु वुक्तलाकः भुजि द्वित । देव-लाकाऽ भावयामाम विव र्थमादि-ত: সদা।। কলি স্তদা ধর্মযুত্ত জগ फृष्ट्वी क्**र्ड यथा। वुक्तानः** नजनः ভেজে স্বভাবস্য নিষেধনাৎ ৷৷ পু-ণিপত্য তমাহাথ তিষ্যো বুন্ধাণ মীশ্বর । মম স্বভাবো বলিনা না-শিতো দেবসত্তম।। ত॰ প্ৰাছ ভগ-বান্যোগী স্বভাবো জগভোপি হি । ন কেবল হি ভবতো হত ত্তেন ব कीयमा ॥ शर्मप्राम् अविष् (पर्यन्तुः বৰুণঞ্চ সনাগত°। ভাষরোপ ছি मीनवः भुगाला हि वनाम्रतः ॥ इंटिंग्य मूक्ता (मर्यन वृक्षण किन व्रवादः । मीनान मृद्धा ह मकामीन् विजीजकदनः गजः ॥ ইंভि वामन २१ अधारः ॥

বিভীষণঃ পৃণ রাবণভাতা। ইতি রামাযণণ।। নলতৃণং। ইতিরাজ-নির্ঘটঃ।। ভ্যানকে ত্রি।। বিভীষিকা ত্রী ভ্যপুদর্শনং। যথা । কৃত্বা শস্ত্র বিভীষিকাং কতি প্য গামের দীনাঃ পুজাঃ মপুন্তো বিটজল্লিতৈ কপহতাঃ ক্ষোণীভূজ-স্তে থিলাঃ। বিদ্বাংলো প্রি ব্যণ্ পরং ত্রিজগতাং সর্গস্থিতি ব্যাপ দামীশ স্তং পরিচ্য্যান গণিতো বৈরেষ নারাযণঃ।। ইতি শাস্তি-শতকং।।

विजः भू॰ भुजः॥ मर्वगठः॥ म स्वतः॥ वृका। ইजि भिन्नी॥ ज्जाः। ইजि विकाश्रामयः॥ विकुः। ইजि मद्माना॥ वृश्मकः ॥ निजाः॥ व्यक्त। ইजि (इन्हन्तः ॥ मृहः। ইज्जावशानः॥ विजुः वि मर्वम् वृक्षावाः॥ विजुः वि मर्वम् वृक्षावाः॥

আংগ্রন্থিয়াক্যবিষ্ঠাক্তা করণ হি-

সক্ত্লিং বিভূব্দ্যানি গুণ্ধান্

বৃদ্ধিস্ত দ্বিবিধা নতা।। ইতি ভাষাপরিছেদ:।। বিভু রিতি বিভুত্ব•
পরনমহত্ত্বাত্ত্ব• । ইতি সিদ্ধান্তমুকাবলী।। কাল থাত্ম দিশা• সর্বগতত্ত্ব• পরন• নহৎ। ইতি ভাষাপরিছেদ:।।

বিভূতি: ত্রী অনিমাদিকমপ্তধা। **७**८ भर्यागः। ভृजिः २ अयर्याः ०। ইত্যমর:।। শিব্ধৃতভষা।। অস্ত **मि**वम् अनिमारि अष्टेशुकाद्र• रेवः ভব বিভ্ৰ্যাদি পৰ্বৰ বাচ্য কেচিত্ত বিভৃতি ভূতি বিভিদ্ধণ শাস্ত্র ভমনি অনিমাদ্যষ্টকে তু ঐ बर्ध, भिजाङ:। विভवजानया বিভূঙি: জিঃ ভবঙে: জিঃ ভূঙি: বিগৃহ্ণ মনেগ্ৰস্প নিরাসার্থণ ঈশ্বর গুণ ঐন্বর্য্য ভাবে ষ্ণ্যঃ অনি-मारि विधिमारि। उथा ह। अभिमा-লঘিমা প্রাপ্তি: প্রাকাম্য মহিনা তথা। ইশিব্ধ বশিব্ধ তথা কামাবশাযিতা ইতি। অনুত্ন মধ্ন-মা থেন স্ক্ষো ভূত্বা বিচরতি। **ল**-যুত্ত্ব লঘিমা যেন বাযু রিব লঘ্ড-রো ভবতি। প্রান্তি রভীপ্পিত প্রা-পাণ প্রাকাম্য মিছানবিঘাতঃ। ম-হিখা মহৰু থেন চতুৰ্মশভ্ৰনান্য স্যোদরে বর্ত্তান্ত ।। ই**লিন্ত** পুভূ**তা**

रान ज्ञावत कक्सापि ज्ञानशापि-শকারীণি ভৰম্ভি। বশিত্ব স্বাত্ত-ন্ত্র্য থেন স্বতন্ত্র করে। কামেন हैह्या व्यवनाधिजुः ऋाजुः भीन मन् कामावणायी भी छ। शुराहि-ত্বাব্রিন্ তস্য ভাবঃ কামাবশাযি-छ।। नर्वानम्स् अत्नकार्थद्वा-দ্বাত্না মৃতি রিহ তিগ্রতার্থ:। व्यवनायी मस्त मध्य देजार । ইতি ভরত:॥#॥ অপিচ। ভগবানুবাচ।পরাৎপরতর তত্ত্ব भन्नः <u>व</u>रिकाक सर्वायः । निज्ञानन्तः 🎚 च्यः (क्रां कि ब्रह्मः खन्नः शबः ॥ ঐ খর্য্য ওস্য যমিভ্য বিভ্তি ब्रिंडि गीयाउ । ই**डि (**होर्स्य) व्यव्यायः॥

विज्िष्ठाहमी जी तुज्वित्मयः।
यथा। निम्हिक्यत उवाह। मृशु
नात्र वक्षामि विद्धा तुं अमनुखमः। विज्ञिष्ठाहमानीनाम मर्बमाम
निम्हनः।। कार्जिक हिन्द विमाश्य
मार्गमीर्थथ कालुद्धाः। जावाहि वा
हमागांख मुद्धायाः जयुज्दतः।।
कृषा मायस्रनीः मद्धाः गृङ्कीयाः
विश्वमः तुषः। এकाहमाः निद्धाः।
दिश्वमः युक्तः कद्भिरवः ভाइनः
विश्वमः युक्तः कद्भिरवः ভाइनः

বিভো। তদবিদ্বৈন নে যাতু সাফ-ল্যু মধুসুদন ॥ তত্তঃ প্ভাতে চো-খাৰ কৃতস্থানজপঃ শুচিঃ ৷ পূল-(य८ भुखदीकाकः मूक्त्रमान्त्रानुतनः भरिनः ॥ विज्**छमाय नेमः भामा**व-(भाकाय ह कानुनी। नमः भिवास जुन व विश्वमूर्जिय नगः किः॥ कः ন্দৰ্পায় নমো মেটু মাদিত্যায় নমঃ करतो । मास्मामत्रास्य कृष्तत्रः वामू-(म्वाय ह छानो। साथवारया इनय॰ কণ্ঠনৃৎকণিতে নমঃ॥ শ্ৰীপরাৰ মূখ॰ (कमान् कमदार ि नात्रम्। शृष्ठः भाक्षंत्रारम् <u>जिल्ला</u> हे स्वयुद ।। খনার। শহু চক্রাসি গদা পরজু-भागरः। मर्बाजात भित्रा दुक्तन् नम इंडाजिन्बर्यः ॥ मरमा मूरभन भःयकः रेहमः कृषा जू मकिउः। উদ্বস্তুসমাযুক্ত মৃশুত: স্থাপথে-षिडाः॥ ध्उभावः शिव र्कः সিতবন্তাভিবেপ্টিত। রাত্রৌ কাগ-द्रगः इर्यापि जिशामकथापिना ॥ পুভাতাযাঞ্প শর্ষগ্যা বাহ্মণায় স্-টুদ্বিনে। সকাঞ্চনো**ংপল** দেব॰ (भाष**म्**ञः निर्वदाय**्।। यथा** न मू. চ্যুসে বিষ্ণো: সদা সর্ব বিভৃতিভি: । उथा भा मुखद्रात्मवदूः थमः माद्र-সাগরাৎ ॥ দশাব্ভারক্পাণি

পুতিমাস ক্রমান্ত্রে। দ্তাবেয खर डा बाम मूर्थालन ममदि छ॰।। मन्त्रात्तवः मना सावट भाषधानः **ভिर**र्ड्स्यर ॥ मगरिश्वर यथाः **ण**क्या दारण दारणी नदः। तः বৎসরাম্ভে লবণপর্বতেন সমিব্রি **९मद्रत्र**'यूडाः । शुम्यः **म**क्तिमान् দদ্যাৎ ক্ষেত্র মাভরণাশ্বিত।। গুরু नः न् जा विधिवद वञ्जान कात्र ज्यरैनः ৷ অন্যানপি যথাশক্ত্যা ভোত্তযিত্বা दिकाखनान्॥ उर्भयमञ्ज भागति त्रनाख धनम्भग्रा । यन्नविखा य-থাশক্ত্যা স্তোক সেনাচরেৎ ।। যण्ठाजिनियः প্ৰায়ে ভক্তিমান্ भाषतः शुक्ति। शुङ्गाईनिवशातन म अर्ग्डाष्ट्र मद्रष्य । अत्वन विधिना-यस विज्ञिद्याममी वुकः ॥ सर्याए স পাপ নিমুক্তি: পিতৃণান্তার্যেছ ত । জন্ম । শতসাহসু । লোক कल जागुरवर ॥ न ठ व्यादि छ्रवन्त ना न नातिमुा न वक्षनः। देवक्षता वाष रेणरवा वा जरवब्द्धमनि बन्नि । যাবদাগ সহসাণা শতমপ্তোত্ত इ॰ ज्वरे। जावर मार्ग वरम् मुक्तन् **ভূপ ভিক্ত পুন** ভবে ।। ইতি নাर (म् ४२ व्यक्षायः॥

বিভ্ৰণ লী আভরণ । ইত্যমর:।। বিভ্ৰা ল্লী শোভা। ইতি হেন-, চন্দু:।। আভরণঞ্চ।।

বিভ্ষিত: ত্রি অলস্ক্ত:। যথা।
বিশৃদ্ধরভাণশ্বিভ্ষিতাকী শিলা
ভলে হেমমথে সুরমের। স্থোপবিষ্ঠা সদনাস্থনাশন জগাদ বাক্যা গিরিরাজপুলী।। ইতি স্থা
দেনীলক্ঠান্তাত্রা।

विज् उ: वि श्रः॥ भृष्टे:। वि भृष्ठं ज्वाराः क भृज्ययम निष्ठमः॥
विज् वि विज् विंगः। धात्रगरमावगकः वा यथा। ठ उर्द्रमः मात्रमिःइः विज्रेषर्ज्ञम् मृह्यिं उः। प्रमात क्रिकं क्रियां।।।
देवि श्री जागवर्ज > क्रिक्यथा।।
देवि श्री जागवर्ज > क्रिकंयथा।।

বিভূম: পুণ হাবভেদ:। সতু জ্ঞীণাণ শ্বার ভাবজকিয়াবিশেষ:। ইভ্য-মর:।। মন রাগ হর্ষ জনিত বিপ-র্য্যাসো বিভূম:। যথা অন্যনিমিক্ত মানসাদুখাযান্যক্র গমনণ প্রিয়া-রক্ষ মথা মাক্ষিপ্য সখ্যা সহা-লপন মুদ্ধ হাসত কোধৌ পুরা-দীনাণ যাড্রা সহসৈব তৎপরি-

ভাগেঃ। বস্তাভরণ নাল্যানা নক। त्रगडः थखनः नाननकः। यमुकः। ক্রেং মিতঞ্জ স্ম্নাভরণাদি याह्य **उ**षक्जिंनक महरेमव विमर्खः নঞ্। আফিপ্য কান্ত বচন ল-পন স্থীভি নিঁষ্কারণোপ্রিতগত• वर विज्ञा उ९ ॥ इंडि । हिंख्र-ত্ত্যনবস্থান শৃকারাদ্বিভূমো ভবে-দিভাৰাত চ**।। তথা**ন্যত্ৰ । বিভু भ खुत्रया काला ज्वा ज्ञानिविभर्य। য:। যথা। শুত্রাযাত বহি: কাম্ভ মসমাপিত ভ্ৰযা। ভালে ୧ঞ্জন म्(म) नीका करभाग जिनकः क्ठः য়। ইতি। যোষিত্যা যৌবনজো বি-কারো বিভূম:। ইত্যেকে॥ বিভা্র-স্তি বিভূম: ঘঞ। ইতি ভরত:।। অপিচ। বল্লভ পুাপ্তিবেলাযাণ ম-मनार्यम मःजुमा८। विजुरमा श्रात भाना। ज्याञ्चानिवर्गातः ॥ रेकुड्वननीनमिनाः ॥ 🛊 ॥ जुाहिः । इंडि (यदिनी ॥ (णांडा ॥ मःण-यः। ইতিছেমहन्द्रः॥ ভুমণ। ইতি नद्रवावनी ॥

विज्ञा को वाक्षकाः। ইতি শব-तञ्जवनी।। विज्ञाहें विज्ञाहें कि जनकातानिनानीथः विज्ञाहें भीनः। उर्भगारः। जुः জিফু: ২ রোচিফু: ৩। ইত্যনর: ।।
বিভান্ত: ত্রি বিভুনযুক্ত:। বি পূর্ব
ভুনধাতো: ক্ত: পুত্যযেন নিয়ম:।।
বিভান্তি: ত্রী বিভুন:। ইতিবিভুনশন্দীকাষা ভরত:।।
বিসত: ত্রি বিক্লম্ভিবিশিপ্ত:।
বি পূর্ব মন ধাতো: ক্র পুত্যযেন

বিমনক্ষঃ ত্রি বিমনা:। বিনিগৃহী-ভ॰ মনো হসে/তি বহু বীহুর্থে ক পুতুর্বেন নিম্নম:।।

নিয়ম: 11

विभनाः वि विञ्चारित्याञ्चलित्ः।
তৎপर्यप्रायः। मूर्यानाः २ व्यष्टर्भनाः
०। ইত্যমরः॥ দু: খিত্যানসः ৪।
ইতি শব্যন্তাবলী॥

বিময়: পু• বিনিম্য:। ইতি হেম-চন্দঃ।।

विभिन्धः भू॰ कानक्ष उठ्कः। कान-काम्निया इंडि डावा। इंडि ब्रड्-भाना ॥ विभन्धनः। इंडि नदः ब्रड्रावनी॥

विमर्चकः भुः ठक्कमप्रः। ইতি अवाजनिर्विष्टः॥

विनर्धन' क्ली बक्त्माहिनर्धनः। उट् शर्यप्रायः। शतिमनः २। इउप्रतः॥ विमर्धः २। इंडि मस्त्रद्वावनी॥ विस्मर्थन्यम्॥ विमाणां थः भू भण्नाङ्जाउम् गक्षाि । यथा । अयं गास्त शक्ति माना विमाणां य्यं मानाहात् । पृत्र गानी मानाहात्री गक्त आस्मान के त्रिजः ॥ इंडि भण्दत्र ज्ञावनी ॥ विमर्भन की श्रामणः । विजर्कः । यथा । विजर्कः मानुस्यन श्राम् मार्भा विमर्भन । अथाहात्र छक् छहा रम्याना छन् मृत्रा ॥ इंडि रहमहन्तुः ॥

विभर्यः श्रु विवादगा । ইতি क्रिंग-थदः॥

विभवः क्री जात्रस्मिषिशाक्तः। ज्ञुन्तत्रमिष्टाः। ज्रुन्तः। ज्ञुन्तः १ बहुनाः ज्ञुनः १। व्यापात्र कृतनामिष्ठः। तम वीर्गाप्ति ज्वाप्तः। त्यस् जिञ्जीः र्याक्ष्मः। इति त्राक्षित्रः।। विभवः भू व्यर्ग। इति (हमः क्रुनः।।

विभवः वि निर्मावः। उर्भग्रायः। वीधः २। इज्यातः॥ भुग्रायः ०। इजि निम्नत्रवादनी॥ ठाकः। इजि छोज्यः॥

विभवनान क्षी निज्यत्विक-कानप्रनान ॥ देश्व श्रीनमार्थनानक । यथा। निज्यः निमिखिकः काम्यः, विभवः मान भी तिजः। व्यह्नप्रहः-नियट किकिक्षीयर्ज श्नुभका तिशः । व्यन्किक्षा कवः जट म्याट व्यक्तः गाय ज् निज्यकः।। यञ्ज भारमाभ-भारिष्ठः व मीयर्ज विष्ट्याः कत्तः। देनिनिखिकः जष्किर्ष्यः मानः मिन्तः त्रम्थिजः।। व्यभज्यः विक्रियंश्यं सर्गार्थः यट भूमीयर्ज। मानः जट काम्यः भाष्यां ज्ञम्बिल् क्ष्मं विष्ठः विभवः ख्रुः।। हिन्न गाकर्षः १२ विभवः ख्रुः।। हिन्न गाकर्षः १२ व्यव्यायः।।

विमन्ननिः भुः सुः हेकः। ইতি ब्राक्तिर्घणः॥

विभना खी मश्रमा । ज्ञान क्या हें जाया। हें ज्ञान दें। ज्ञान क्या दें। हें जिल्ली। एवी जिल्हे। यथा। य्याथा विभना कार्या मुख हाइन्स् वहंगा। मुक्काक मुख्याती ह कमश्रम् क्रा। मुक्काक मुख्याती ह कमश्रम् क्रा। मुक्काक मुख्याती ह कमश्रम क्रा। या नावामन मश्रम क्री द्वापना हाता कर् त मर हिं जा। मिज भक्का हात्मन ताड्री-य म्ले विक्री। हें जिल्वी भूताता मश्रम द्वार विजी परि क्या

বিমুক্ত

कर्निकामरत्र वामूर्ट वह नायक । विमना नायिका उम्र वामूर्ट वम्र कीर्जिंग ॥ इंडि कानिका मूबार्ट्ट ५२ व्यव्यायः ॥ #॥ व्यभ्यक्ष । उँ८ करन ना डिस्ट मक विब्रह्मा क्रिक उँग्राउ । विभना मा महास्त्र वै क्र-भवाथक रेड्य देश ॥ इंडि उन्हर्षा-मर्ट्टी ६२ भीठे निर्नरः ॥

विमनाञ्चकः) जि निर्मनः। ইত্যमत्र विमनार्थकः) हीकाषाः त्रायम् स्रहेः॥ विमनाप्तिः भूः मञ्ज्ञवभर्वजः। ইতি হেমहन्तुः॥

বিমাণস: পুণ অশুজ্বনাণসং। তত্ত্ব সক্রাদিমাণসং। ইতি কেচিৎ।। বিমাতা জ্রী মাতৃসপত্নী। সৎমা ইতি ভাষা। সা ক্রীয়স্যুপি নম্-স্যা। যথা স্মৃতি:। মাতৃ: পিতৃ: কনীয়াণসং ন নমেৎ ব্যুসাধিক:। নমস্কুর্য্যাৎ গুরো: পত্নীণ ভাতৃজ্ঞা-যাণ বিমাতরং॥ ম্যুত্র্থসারে। জ্রি-যোনমস্যা বৃজ্জান্চ ব্যুসা পত্যুরে-বৃজ্ঞা অত্ত: কনিষ্ঠা অপি নমস্যা:। ইতি মলমাসতত্ত্বং। ক্লা। বিমাতৃ-রজো নিবৃত্তাব্পি পিতানছ ধ্ন-বিভাগ কর্ত্রব্যুণ। যথা বৃহস্পতি: । পিরোরভাবে ভাতৃণাণ বিভাগ: मः भुरि निजः। माञ् निज्र ख तक मि कीवर जा ति भि मा गर्डा। खब माञ्-भरः विमाञ् भत्र मि भू भा छ त्तार्थः। इंडि राय ज वुः।। इः।। खम् ग्रा खनः भि वुः यथा। सार त्र जुः । ज्ञाः। खनः भि वुः यथा। सार त्र जुः । ज्ञाः। खनः भा नाः कियमाण मार्व भू भ्रममाः । भा माः विदः। मार्ग ज्ञाः । मार्ग ज्ञाः। कन्नी भा जाः इंडि व्याचा ज्ञाः । कन्नी भा ज्ञाः स्वार्थः । मार्ग ज्ञान प्रत्य मि । मक् हु जम् मूथ् । लो प्रान्त भू भि । स्वः। इंडि राय जा गः।।

विमानः भू वम्बना मा छक्ष्र विमाज्यः भू माज्मभन्नीभूयः। विमाज्यः १ देन विमाजां क्षे माज्मभन्नी। प्रदेश छ्रम् । दिमावः २ । हेन् विमाजां क्षे माज्मभन्नी। प्रदेश छ्रमदः॥ देनावः २ । हेन् विमाजां क्षे माज्मभन्नी। प्रदेश छ्रमदः॥ देनावः २ । हेन् विमाजां क्षे माज्मभन्नी। प्रदेश छ्रमदः॥ देनावः २ । हेन् विमाजां क्षे माज्मभन्नी। प्रदेश ॥ देनावः २ । हेन् विमाजां क्षे माज्मभन्नी। प्रदेश ॥ देनावः २ । हेन् विमाजां क्षे माज्मभन्नी। प्रदेश ॥ देनावः १ । हेन् विमाजां क्षे माज्मभन्नी। प्रदेश ॥ देनावः ॥ देनावः १ । हेन् विमाजां क्षे माज्मभन्नी। प्रदेश ॥ देनावः ॥ देनावः १ । हेन् विमाजां क्षे माज्मभन्नी। प्रदेश ॥ देनावः ॥ देनावः १ । हेन् विमाजां क्षे माज्मभन्नी। प्रदेश ॥ देनावः ॥ देना

विमानः भू क्री (स्वत्रथः। उट्-भर्यायः। (वामयानः २। इजामतः ॥ मार्बर्जीमगृष्टः॥ (घाष्ट्रकः॥ याः नमाजः। इजि (मिनी॥ विमार्गः भू मणार्ब्जनी॥ स्थायः । विभूवं मृक्षधारका चंकः भुजारयनः निम्ननः॥

ইতি মলমাসত জুণ। ঞা। বিমাতৃ বিমক্তঃ ত্রি বিশেষেণ মুক্তঃ। বথা।
রক্ষো নিবৃত্তাবলি পিতাম হ ধন ব্যংন্য ংর্বিল্যাক্ষ বিমুক্তনানিন
বিভাগ কর্ত্তব্যা যথা বৃহস্পতিঃ স্বযুস্তভাবাদবিশুক্ষ বৃদ্ধবঃ। আন্দ্রিলার ভাবে ভাতৃণা বিভাগঃ কৃত্তুণ পরণ পরণ ততঃ পত্

স্ত্যাধা নাদৃত যুদ্মদন্ত্র য: 11 ইতি শ্রীভাগবতে ১০ক্ষক্ষে ১৪ অধ্যাধ:॥ ত্যক্ত: 1 বি পূর্ব মুচ্ধাতো: ক পু-ত্যযেন নিম্নম: 11

বিমৃত্তি: জী বিমোচন ৷ মোক:

। যথা। পিতৃষনস্যে দিবি যে চ
মূর্ত্তা: ষ্বাভ্ত্তা: কাম্যকলাভিস
কো। পুনানশক্তা: সকলেপ্লিতা
না বিমৃক্তিনাযে হনভিস ছিতেয়ু
।। ইতি পায়ণিত ভ তত্ত্বা

विमुशः वि विह्न थः। विज्ञ ः। यथा। यागरेनः कन्निरेड छु॰ हि छ नान् मिष्म्थान् अक्। माक्ष शाः भय रान महा पृष्ठि (ज्ञां खंडा-खंडा।। हे ि भार्त्या खंडा थएंड नि-व॰ পुंडि विकृ वा हुए ॥

বিনুদৃঃ ত্রি পুফ্ল:। ইতি হেন-চন্দু:।। মৃদ্যুরহিত ফা।।

বিমোচন স্ত্রী দ্রীকরণ।। বিমুক্তি:
। বি পূর্ব নুচ্থাতো রনট্ পুত্রংযন
নিস্তমণ।।

বিমোহন জ্লী বৈচিন্তীকরণ। বি পূর্ব মুহ্বাতো রনট্ পুত্যবেন নিল্লমণ।।

ৰিমোহিত: ত্রি মোহযুক্ত:। মৃধ্য:
। যথা। তাবপ্যভিবলোক্সত্তৌ মহানাযাবিমোহিতৌ। উক্তবভৌ

वरतायाला विष्ठा मिछि (कर्णप्रः ।। ইতি द्वीमाहाजाऽः ।।
विस्माक्ष्यः क्ली विस्माहनः । शतिछाजनः । यथा । यः धर्मकामार्थ विमुक्ति कामा जज्ञ हे हो। गठि माभू विष्ठा किक्षाणिर्या त्राज्ञाश दि
स्मवऽयः करताज् स्म १ स्कृप्रया
विस्माक्ष्यः ॥ हेठि क्षिजागवर ह

৮० व्यथ्रायः॥

तियः ही शुिठिविषः॥ कम अनुः। इंडि मः किछनात्रागा विवृद्धिः ॥ বিধিকাফল । ভেলাস্চা ইতি ভাষা। ইতি মেদিনী।। শেষস্য **न**र्गरायः। <u>ज्</u>धित्त्रती २ त्रक्रमना ৩ বিধিকা ৪ পীলুপণী ৫। ইত্য-मतः ॥ ७ही ७ विशे १। इंडि রত্নালা।। বিষ্যাদ বিষক ১ विश्वका २०। ই 🔊 भदत्र श्वावणी। অস্য ওণ:। পিত্ত কফ ছ ৰ্ম্ম বুণ হলাস স্থনাশিত্ব । ইতি রাজ-বল্লভ:॥ অপিচ। বিশ্বী ব্লক্ত ফলা তুম্বী তুণ্ডিকেরী চ বিশ্বিকা। ওঠো-পমফলা পোক্তা পীল্পণী চ ক-থ্যতে॥ বিশ্বীক ন॰ স্বাদু শীত॰ গুৰু পিত্তাসু বাতজিৎ। স্তম্ভন লেখ-न क्रा विवक्षाध्यानकात्रकः ॥ ইতি ভাবপুকাশ:॥

विदः भू क्री न्र्रं,हन्मुम ७ वा । ইত্যমর:॥ विषः भू कृकलामः। ইতি মেদিনী विश्वक॰ क्ली हम्पुमूर्य। म विः विकाकनः। ইতি भदत्रज्ञावनी ॥ বিষনা জী বিধিকা। ইতি শব त्रञ्जावनी ॥ विष्ठिः भू अर्यशः। इंडि भदः **इन्त्रिका** ॥ विषा की विषिका। ই छि नय-ब्रङ्गवनी ॥ বিশ্বিকা জী বিশ্বণাইভ্যমর:॥চন্দ্র म्र्ग्रम ७वः। ইভि मदत्र द्वाववी ॥ ৰিম্বী জ্ৰী বিঘিকা। ইতি শব্দরভা বলী ॥ ৰিষু: জী গুৰাক:। ইভি কেচিৎ।। विषाष्टः) बि विश्वाविव अष्ठी यम्। বিষৌষ্ঠ: ∫ইভি মৃশ্ববোধব্যাকরণ ॥ वियहात्री नु हिल्लः। इंडि नद মালা।। ভাকাশগামিনি ত্রি।। বিষৎ ল্লী আকাশ। ইত্যমর:॥ विषम्भन्। जी यर्भगन्। ইত্য-यतः ॥ বিষক্তি: জ্রী অন্ধকার:। ইতি ত্রিকাপ্তপেব: 11 বিষয়ণি: পু॰ স্র্য্য:। ইভি হার। व्यो॥

वियमः भू मध्यमः। इंडामदः॥
पूःथः। इंडिसामी॥
वियाजः जि निर्लङ्कः। इंडामदः॥
वियामः भू मध्यमः। इंडामदः॥
वियामः भू मध्यमः। इंडामदः॥
वियामः ज्रं युक्त शाउाः क भुडायम
निज्ञमः॥
वियामः भू विष्ट्रमः। उट्शर्यम

यः । विभुवञ्चः २ विभुर्यागः ७ वित्र इः ८ । इकि एक् महन्तुः ॥ विरयाग जाका नि नृश्मा भाग् विष्णा । विरयाग जाका नि नृश्मा भाग् वा अर्द व माका मम् जा जा उत्तव माका मम् जा मृद्धः मुद्धः स्व विष्णा । इकि देनस्यः ॥

বিষোগী পুণ চক্রবাক:। ইতি পদ্চল্দুকা॥ বিষোগগুক্তে ত্রি।।
বিষোজিত: ত্রি বিষোগপুণপিত:।
বি পূর্ব ঞ্যন্ত যুদ্ধ বাতো: ক্রপুত্যযেন নিয়ম:॥

বিরক্তঃ ত্রি বিরাগযুক্তঃ। অননুরক্তঃ। যথা। জ্ঞাননিটো বিরক্তো
বা নক্তকো বানপেক্ষকঃ। স্বলিকানাশুনা ত্যক্তা চরেদবিধিগোচরঃ।। ইতি শ্রিভাগবতে ১১ স্কন্ধে
১৮ অধ্যায়ঃ।।

বিরজ

বিরশা বিরজা: জী বিগতার্ভবা। ইব্ডি জটাধ্র:॥

বিরক্তা জী দুর্ভগা। ইতি ত্রিকাপ্তশেষ: ।। অননুক্লা । যথা। যাণ
চিন্তথানি সভত স্বি সা বিরক্তা
সা চান্য নিছতি জন সজনোন্য
সক্ত:। ইত্যাদ্যুক্তিটা।।

কটাধর: ॥ বিরজা জ্রী কলিত্থানীবৃক্ষ:। ইব্রি রজুনালা॥ দর্বা। ইব্রি হারাবলী

বিরক্তি: ত্রী বিরাগঃ। যথা।
দেহো শুক র্মন বিরক্তি বিবেক ছেতু বিভূৎমা সন্ত্ব নিধন-সভতা ভূর্যদর্ক-। ভন্তান্যনেন বিম্বামি যথা
ভথাপি পারক্য মিত্যবশিভো
বিচরাম্যসন্ত্ব।। ইতি শ্রীভাগবতে
১১ ক্ষন্ধে ৯ অধ্যায়ঃ।।

त्रज्ञनाला॥ पूर्वा। ই ि हात्रावली ययाञिमाञा । यथा । উৎপन्नाः পিতৃকন্যাযা বিরজাযা মহাব-**लाः। यि यंगाजिः स्**र्याजि द्रा-যাতি: পঞ্মো লুক:।। ভেষা य-याजि: शक्षाना नश्यक भद्राक-मः । इंजि कोर्प्य २० व्यक्तायः ॥ 🛊 ॥ बीकृष्णमधी । मा द्रावाजः যান্ত্যজ্পাণা সভী সরিদুপাত্ত-व८ । उन्राः मध्यूयाः मध्मम्-मु। अख्यन्। यथा। अक्ना दाधि-कात्रार्छ शालात दी रुब्रि: त्र्य । বিজহার মহারণ্ডে নির্জনে রাস-मल्या। कृषा विशावः शक्ष खा भमृद्धे। विशाय **ह। शाशिका**॰ विव्रका सन्।। मृक्षावार्थ कगाम इ ॥ मृक्षे व बिरुति खुर्न विकरात তথা সহ। তথাসক প্রীহরিঞ্চ রত্রনগুপ সংস্থিত ৷৷ দৃষ্ট্রা চ রাবি-कान्। क हक् खाक निर्वहन । ब-गाम महमा (रवी छ॰ ब्रङ्ग ७ न॰ মুনে II ছারে নিযুক্ত দদর্শ ছার**ণা**-नः भरना इतः। ७ मूदा ह क्वा (१वी

वक्नकल्लाहना ॥ मूबः गह गह

বিরস্থ লী কন্ধুই । ইতি রাজ-নির্ঘণী:।।

বিরচিত: বি বিশেষেণ রচিত:।
নির্মিত:। যথা। এব প্রীলহন্মতা
বিরচিতে প্রীমমহানাটকে বীর
প্রীযুত্রামচন্দু চরিতে পুতু, ছুতে
বিক্রমি:। ইত্যাদি মহানাটকং।।
বিরদ্ধনা: প্ সন্তুত্ণবিশিপ্ত:।
তৎপর্য্যায:। দ্ব্যান্তিগ:২। ইত্যান্তঃ। বিগতে রদ্ধ স্তম্সী যেবাং
তে রদ্ধ স্ত্রেমান্তগান্ত্রা; সল্ভৈন্
নিষ্ঠা: সাক্ষাৎকৃত্রুক্ষাণো জীব্দ্ধান্তা: সাক্ষাৎকৃত্রুক্ষাণো জীব্দ্ধান্তা: সাক্ষাৎকৃত্রুক্ষাণো জীব্দ্ধান্তা: সাক্ষাৎকৃত্রুক্ষাণো জীব্দ্ধান্তা: স্ক্রাব্যাসাদ্ব্যা দ্ব্যান্তিগা উচ্যান্তা দ্ব্যান্তা স্ক্রাব্যাসাদ্ব্যা দ্ব্যান্তিগা উচ্যান্তা দ্ব্যান্ত্রা স্ক্রাব্যাসাদ্ব্যা দ্ব্যান্ত্রা সাক্ষান্ত্রি ভরত:।।

म्बर ब्राडियम्बर्ध किस्त्र । कीमृमीर মৎপরা কান্তা দুক্ষ্যামি তৎ পু ভোরহণা শুদ্ধা কোলাহল পদ গোপিকানা হরি: খ্যা । জ্ঞাত্বা চ কোপিতা• রাধা মন্তর্ধান• চকার হ ।। विद्रवा द्राधिकाणमा८ व्यष्टर्धानः क्रब द्रिश । मृष्ट्रा दाशाञ्चार्छ। ना कारही भागा का रागजः ॥ मन् ন্তত্র সরিদুপণ তছরীর বভ্ব হ।। व्याश्यक वर्जु नाकात्र ज्या (गाना-क भ्व ह । काहित्याबन विखीन পুস্থেতিনিম্ন মেৰ চা৷ দৈৰ্ঘে দশগুণ চাক্ নানারত্বকর পর ৷ রাখা র তি-गृइ॰ गञ्च। न एएमं इति॰ म्ता वित्रः জাঞ্সরি দুপা দৃষ্টাগেছ জগান সা । बिक्ला विव्रकाः मृक्षा मित्र मुनाः िन्याः न जीः ॥ छेट्टि क्रान विवेकाः **छीत्र नीत्रमत्नाह्त । द्या विना** रु गुडरा कथ की दामि गुनर दि ॥ नम्धिश्चान्ति दः ख्व मूर्खिन्जीः সতি। পুরাতন শরীর তে সরি মুপ মভ্ৎসতি॥ बनामृथाय চাগ-ছ বিধাষ ভনু ন্তন। আজগাম হ-प्त त्रगु॰ माकामास्य मूनस्त्री ॥ भः न्। भागनाथक भना ही वक नक् বা। তাঞ্চ ৰূপৰতী দৃষ্ট্বা প্ৰেলে-पुकाः बग८ भिजः ॥ हकात्रालिकः

ন তুৰ্ণ চুচুত্ব চ মুহু মুহিঃ। নানা পুকার শৃস্থার বিপরীতাদিক পুভু: ॥ ब्रह्मि (भूयभी: भ्राभ) हकात ह भूनः भूनः। विद्रष्ठा मा द्राष्ट्रायुका ध्वा वीर्य) मत्माघक ॥ मत्मा वज्य তবৈৰ ধন্যা পৰ্ভৰতী সতী। তঙ্গৌ তত্ৰ সুখাসীনা সার্দ্ধণ পুলৈক্ষ সপ্ত-ভि:॥ विका हित्रेश मार्छ वृन्तात-ণ্যে সুনির্জনে। বিজহার পুন: সাধী শৃক্ষারাসক্ত মানসা।। এতসামন্তরে ভৰ মাভু: ক্ৰোড জগাম হ। ক-নিষ্ঠ পুত্ৰ স্তস্যাক্ষ ভ্ৰাতৃভি: পীডি-তো ভিযা॥ ভীত স্বতন্য দৃষ্ট্বা ত-ত্যাজ তা॰ কৃপানিধি:। কোডে চ-कांत्र वाल॰ मा क्ष्मा त्राधागृह॰ ययो ॥ भुरवाद्य वाल ना नाशी न **म**म्माञ्जिक शियः। विवाबाभ ज्ला ত্ৰ শৃস্বারাত্প্যানসা ॥ শশাপ ষসূত কোপাৎ লবণোদো ভবিষ্য-তি। শশাপ সর্বান্ বালা ক যাস্ত মুঢ়া রসাভল ।। শুদ্রা বিবরণ সর্বে नुकग्न धंद्रगी उनः । मश्रहीत्म ममू-দুাক সন্ত তস্থু বিভাগশ:॥ কনিষ্ঠা-ष्ट्रक्ष भर्य। 🐯 विख्या विख्या गुरन। वात्र ণেক্ষু সুরা সর্পি দৃধি দুধ্ব জলার্ণবাং॥ এতেবাঞ্চ জল পৃথ্যা भागार्थक ভবিষ্যতি। ইতি বুন্ধবৈধৰ্ত্ত ত্ৰীকৃষ বিরল

सन्त्र थए १० व्यवप्रायो।। स्ना खगनाथ क्ष्य । यथा। उँ थ करण ना जिए एमक विद्र हा क्ष्य के है हा । विभागा
मा भशाप के स्वर्ग हो । विभागा
है जि उन्हरू जा मार्ग १० भी ठेनि वं सः
।। स्ना उन्हरू जा मार्ग १० भी ठेनि वं सः
। यथा। स्वा न्द्र । मूखन स्था भवा मण्ड
मई जी र्थिष्ठ वे विश्वः । वर्क विद्रा भयाः गङ्गाः विभागाः विद्र हाः उथा।।
है जि भूग कि ख उन्हरं ।।

वित्रकः) वित्रकिः। युक्ता। ইতিছেমচনদ:॥

বিরণ ক্লী বীরণত্ণ । ইতি শব্দ রভাবলী।।

वित्र छ: जि निवृद्धः। यथा। चाद्ध वित्र । सून क्षाद्धा जुाजु ज्ञाद्धा निष्म जंवार । वित्र छ। २४ हिंद्धा मूक्षाहाकामुग्तिन वात्र छ: ॥ देखि मूक्षावाषवऽ। क्रतनः ॥

বিরতি: জ্রী নিবৃত্তি:। তৎপর্য্যা-থ:। আরতি: ২ অবরতি: ৩ উপ-রাম: ৪। ইত্যমর:।। উপরম: ৫ বিরাম: ৬। ইতি ভরত:।।

विद्रव की मधि। इंडि द्राज-" निर्यण्टेः॥

বিরল: ত্রি অবকাশ:। ফাক্ইডি ভাষা। তৎপর্য্যায়:। পেলব: ২ বিব্ৰহি

তনু: ৩। ইত্যমর:।।

বিরলজানুক: ত্রি বক্রজানুবিশিষ্ট:। তৎপর্য্যায:। পুজু: ২ পুজু: ১। ইতি হেমচন্দু:।।

वित्र ल मुवा खो सूक्य वा खः। यथा। यवा ख क कि का सामा रेमव जू क ज-मिक्षिका। विर ल भी जत्र ला क महार मा सूक्षा वित्र ल प्वा ।। ই जि कही-थतः।।

वित्रहः भ्रं विष्ट्रमः। उर्भग्रीयः। विभ्रवाञ्चः २ विभ्रवागः ३ विरयागः ४। ইভি হেনচন্দুः॥ ॥ वित्रह् वर्गनीयानि यथा। जाभः। निश्वामः । विद्या। स्नोनः। क्षाक्ष्णा वर्षः। मत्र ज्वा त्राबि रिर्घाः। कागत्रनः। भी उत्व उक्षजाक्तानः। ইভি क् विकल्लका॥

वित्रहिनी खी ज्िः। ই जि मदभाना। विद्विद्यिनिश्वा नात्री। यथा
। त्रिज्ञः भू रत्ना वित्रहिनी मिनः खी
वित्रही वित्रः। घरण घरणाम् मः
भारको किः वज्य घरणाः मूथः॥
हे जि तृक्षरिवरस्त बिक्षक प्रश्रस्त थर्षः
८५ व्यवायः॥

বিরহিত: তি ত্যক্ত: । বিহীন: । যথা ৷ অভিভ্তঞাবনত ত্যক্ত স্ত স্যাৎ সমুজ্পিত ৷ হীন বিরহিত ধৃত মুৎসৃষ্ট বিধুতে অপি ।। ইতি জটাধর: ॥

বিরহী পু' বিরহবিশিষ্ট:। বিযোগী। বথা। বিহরতি হরি রিহু স রসবসম্ভে । নৃত্যতি যুবতিজ্ঞানন সমণ সথি বিরহি জনস্য দুরম্ভে।। ইতি জ্বদেব:।।

বিরাগ: পৃ॰ অননুরাগ:। রাগশৃন্য:। যথা। বিষয়েম্ব তিসংরাগো
মানসো মল উচ্যতে। তেম্বেব হি
বিরাগো হি নৈর্মল্য সম্দাহ্নত॰
।। ইতি পুায়ণ্চিত্ততত্ত্বণ।।

वित्रागार्शः जि वित्राभरगागुः। ज्राप्तर्थागः। वित्रिक्षकः २। इजि रहमहन्मुः॥

विद्राजः भ् विद्राहे। यथा। हेन्सुनी वरनाख्डा भगवा सन्त्रस्याः । ওषधा द्राममस्रुठा विद्राज स् नत्मास्र (छ।। ইতি वास्त ৮० व्यक्षायः॥

वित्राक्तमानः जि ही शिविणिष्ठैः ।
यथा। किं । किं । किं म सुम जुम जुम जिल्ला विश्व विद्यान विश्व विद्यान विद्य

विद्रािक : बि (मा किंड: । मीछ: । यथा। अछीव निर्मातः माद्रः मूर्ग्र काम विनिन्मकः । भित्र मुक्क मा-विक्र ही द्रांकन विद्रािक ।। इंडि वृक्षविवार्त्व ग्रांशिक थए ।। अध्यायः ॥

वितार्हें भू॰ कि जियः। ইত্যমतः॥ স্লশরীর সমষ্ট্রপছিত চৈতন্য। ইতি বেদান্তসার: ॥ 🗱 ॥ মহা-विद्राज्यभि र्यथा। श्रीनाद्रायन উবাচ। অথ ডি:ম্ব। জলে ভি ঠন্ যাবদৈ বুন্ধণো বয়:। ভতঃ স কা-লে সহসা দ্বিধা ভূতো বভ্ব হ।। ভন্নব্যে শিশু রেকক্ষ শতকোটি রবিপুভ:। ক্ষণ রোজ্যমাণ চ স্ত স্কঃ পীডিতঃ ক্ষুধা।। পিতৃ মাতৃ পরিত্যক্তো জলমধ্যে নিরা-न्यः। वृक्षा ७ मः घनात्या (या मन-भाक्षित्रभाषायः ॥ अ्वार स्व-তম: সোপি নামা দেবো মহাবি-त्राहे। भद्रभाग् र्यथा मृत्राट भद्रः স্লাভথাপ্যসৌ।। তেজসা বো-ড শাংশো য: কৃষ্ণ স্য পরমাজান:। আখারো হস থ্য বিখানা মহান্ বিফুশ্চ প্রাক্ত: ॥ প্রত্যেক• লো-নক্পেষু বিশ্বানি নিখিলানি চ। उम्रांशि उवाः मःशाक क्ला

বক্তৃ ন হি ক্ষম: ৷৷ সংখ্যা চেদুজসা श्रुष्ठ विश्वानाः न कमाठन । वृक्ष विकृ निवामीना उथा मःथा न বিদ্যতে ৷৷ পুতিবিখেযু সন্ত্যেবং বুক্ষ विकृ निवारयः। भाजानामुक्तानाः কান্ত বুন্ধাণ্ড পরিকীর্ত্তিত।। অত উদ্ধেতি বৈষ্ঠো বুন্ধাণ্ডাছহি রেব **। ज । ज ठ ज ७**। श्रुक्त श्रुष्ट व्यथन। त्राय-ণো যথা।। অত উদ্ধৃ গোলক: शक्षाणटाकाहित्यासनाट । निकार সভ্যমন্ত্ৰপত যথা কৃষ্ণ স্তথাপ্যযু ॥ मधदीम मिठा भृथी मधमागद भःयुजा। ঊनशकामपूर्भाषीभाभःथाः रेमनमभिन्ना। উष्कृ • सर्गाः मध लाका वुक्तलाकनमन्त्रिजाः। भा-তালানি চ সপ্তাধ কৈব বুন্ধাও भिव है।। উष्टुं • ध्राया जुर्लिका ভূবর্লোক স্ততঃ পর:। ততঃ প त्रफ सर्लाका जानालाक उठ: পর:।। তত:পর ত্তপোলোক: সত্য লোক ন্ততঃ পর:। ততঃ পরে। वुक्तावाक उधकाक्षन निर्धिजः ॥ **এব॰ সর্ব॰ কৃত্রিমঞ্চ ধরাভ্যন্তর মেব**॰ **छ। छिन्नाल विनालक मार्बरा** (भव नात्रम ॥ जनतूषुमव अर्वः विश्व मः व मनिज्यकः । निर्द्यो दिन क्रे शालाको जाउरी मधरक्

विभो॥ পুভিলোমক্পে वुकाख পুত্যেক মস্য নিশ্চিত। এবাণ সং-খ্যান জানাতি কৃষ্ণো হন্যস্যাপি কা কথা।। পুত্যেক পুতিবৃদ্ধাণে বৃদ্ধ विक् निवाहरः। जिन्नः (कार्वेतः मू-রাণাঞ্চ সংখ্যা: সর্বত্ত পুত্রক। दि-গীশাকৈব দিক্পালা নক্ষতাণি গ্ৰ-হাদয:। ভুবি বর্ণাচ্চ চত্ত্বারো ২প্য-(या नामा क्रताह्या: ॥ अथ काल ह न विद्रारे अक्षं मृक्षा भूनः भूनः । ডিস্বাম্ভরঞ্চ শ্ন্যঞ্চ ন দ্বিতীযঞ্চ কঞ্চ-न ॥ हिन्छ। सवाभ ऋत्र्युक्ता क्राम ठ श्नः श्नः। क्जानः शुक्रि उना **परि** कृषः भन्नमभू वरः ॥ ততে। দদৰ্শ ভবৈৰ বুন্ধজ্যোতি: সনাভন' । नवीनकनरमाग्रमः विज्ञः भीज-वामनः॥ मिष्य उ॰ भूत्रवी इखः छ-कान् गुरुकादकः । कराम वाल-क स्टाडी मृष्ट्री जनक भी यत्र ।। वत्र ত্রিম দদৌ তুঙ্কো বরেশ: সমযোচি-ত । মৎ সমে। জ্ঞানযুক্ত চ চচুৎ **लिलामानिविद्धिंजः ॥ वृक्षाञ्चाम•**-थ्यानिलाया ভव वट्न लयादि । निक्षामा निर्वय रेक्टव अर्खवा॰ वद्र-দো বরঃ ।। জরা মৃত্যু রোগ শোক পীডাদিবৰ্চ্জি:তা ভব। ইত্যুক্ত্বা চ मक्क वर्ण नश्मञ् य उक्क तः ॥ विः

कृ इंभ्र भुक्तकाश (वरागम वतः भन्नः । भुगवारिहजूर्वाञ्च कृष इंडाक्षत्रः ष्यं।। विक्रिकायात्र भिष्टेक नविष्-**रुतः शदः। मञ्चः** हञ्चा उहारादः कन्नयामान न भुजुः ॥ भुग्रजाः मद्या শুত্রা নিবোধ কথ্যানি তে। পুতি-विष्यु यहेन्नर्वम्। मनाजि विकाद-कनः॥ उद (वाडमांग्म विविधिता विक्याः शक्षम्णम् देव । निर्श्यम्। আন কৈব পরিপূর্ণ ক্রমস্য চ।। নৈবে-দ্যেন চ কৃঞ্স্য নহ্নিকঞ্ছিৎ পুযো-कन । यम्यर् मनाजि रेनरवन्तर यरैन দেবাব থো জন:।। স চ থাদ তি তৎ नर्बः लक्षी मृष्टेऽ। भून र्ज्दर । उक्ष মন্ত্রণ বরণ দত্ব। ত ম্বাচ পুন র্বিভু:॥ বর মন্য কিমিপ্তস্তে তল্মে বুহ্নি দদা-মি চ। কৃষ্ণস্য বচন শুরা ত মুবাচ मशाविद्राहे॥ अपरक्षा वालक छब বচ**ন• সম**যোচিত•। শ্রীমহাবিরাডু বাচ। বর॰ মে ত্বংপদায়োজে ভক্তি ভ্ৰত্ নিশ্চলা। সম্ভত বাব-माय् (र्या क्र-१॰ वा जू हिद्र॰ हि वा।। दु-फिलियुरका या वाला की वज्रकक गष्ठकः। वृक्तिक्शिता मूर्थक जी বন্ধপি নৃত্যে হি সঃ॥ কিন্তজ্জপেন उभना याङ्कन भूकतन ह। कृष ভिভিবিহीनमा मूर्थमा कीवन॰ वृथा

।। যেনাত্মনা জীবিতশ্চ তমেব নহি मन्राउ । यावनाञ्चा भन्नीत्र ९ छि তাৰ্থস শক্তিসাযুতঃ ৷৷ পশ্চাদ্মা-প্তি গতে ভিমিন্ন স্বতক্তাশ্চ শক্তয়ঃ । সচ বাঞ্চ মহাভাগ সর্বাত্মা পুকৃ-তে: পর: ৷৷ বেছাময়ক সর্বেভ্যে বুন্ধক্যোতি: সনাতন:। ইত্যুক্তা বা-लक खब विद्वराभ ह नावन ॥ উवाह क्षः भुजुः किः मधुन्नाः मुः नि मून्त-ती । ञीक्ष देवाह। मृहित मू इत তিষ্ঠ य**थारु पु उथा** ভवा वृक्ष-ণো হস'খ্যপাতে চ পাত তে ন ভ-বিষ্যতি ৷৷ অংশেন প্ৰতিবুক্ষাণ্ডে ত্বঞ্চ ক্ষুদ্র বিরাজ্ভব। তমাভিপদ্মে ৰুক্ষা চ বিশ্বসূষ্টা ভবিষ্যতি ॥ ললা-छ वुकारी कव बन्। रेक्का मरे भव जूर **শিবা॰শেন** ভবিষ্যান্ত সৃষ্টিসঞ্চার-गाय देव ॥ काना शिक्ष खाखाक। वि-খস'হার কারক:। পাতা বিকক্ষ বিষয়ী ক্ষুদাংশেন ভবিষ্যতি।। ম-জ্ঞক্তিযুক্ত: সতত ভবিষ্যসি বরেণ भा ध्रात्न कमनीय॰ मा॰ निज्र॰ দুক্ষ্যসি নিশ্চিত ।। মাতর কমনী-याक मन वकः इन इ जा। यानि লোক তিষ্ঠ বৎসেত্যক্ত্বা সো ২ন্ত-রধীয়ত ॥ গত্ব। স্বলোক বুদ্ধাণ **मस्त्रः न** উवाह इ। मुद्राद्रः मुद्रुभी- শাশ্চ সংহত্তারঞ্চ তৎক্ষণ।। ঐকৃষ উবাচ। সৃষ্টি• সুষ্টু• গছ বৎস নাভি পদ্মোজ্ববো ভব। মহাবিরাল্লোম-कूल कू मुना ह विर्थ मृग् ।। शह यू म महाराव वृक्त ज्ञाला खावा ভব। অংশেন চ নহাভাগ ষ্যঞ জুচির॰ তপ:॥ইত্যক্তা জগতা॰ না था वित्रज्ञान विधि छ उ:। जगान ৰুক্ষা ত॰ নত্বা লিবশ্চ লিবদাযক: !! মহাবিরানোমকূপে ব্রুমাণ্ডে গো लक्त जःल। वज् व विवाद कप्ता विज्ञाफ रामन माम्भु ७० ॥ महास्मा यू-বা পীতবাসাঃ শ্যানো জলতল্লকে। चेवकामाः भूमवारमा विश्वतानी জনার্দ্দন: ।। তলাভি কমলে বুন্ধা ব ज्य कमाला फिनः। **म**॰ज्य भग्म म ७ १४ बञ्जान यूगनक हें।। नाउ॰ जगान দেওস্য পদানা ভস্য পদার:। বাভি-জ্বা চল্মা চিন্তা মাপ পিতা **७व ॥ अङ्गात भून द्राग**ङ्ग मस्त्री क्षे: भरायुक्तः। उत्ता परणं क्र मुष्ठ॰ कारणन मिव्यक्रकृषा ॥ भवान॰ ৰলভল্লে চ বুন্ধাণ্ডে গোল চাবৃতে ॥ यह्मामक्ष्य तुष्का ७ ७ ७ ७ ० পরনেশর ৷ 🗐 কৃষ্ণ ঞ্চাপি গোলো 🖐 क शाम शामी नमन्जः॥ उ স্ংস্থ বর পুাপ ততঃ সৃষ্টি ঞ্কা-

র সং ৷ বভ্রু বু ধ্বণ: পুতা মানসাং সনকাদয: ।৷ ভতো ক্দুা: কপালা-ह निवारेनदाहन स्टाः। वज्र পাতা विक्फ क्षुमुग्र वागशार्थठः ॥ ठञ्चू जण्ठ जगवान् । य उद्योग नि-বাসকৃৎ। ক্ষুদ্দ্য নাভিপদ্ম চ বুজা বিশু॰ সদৰ্জ চ।। ৰৰ্গণ মঠ্যঞ্চ পাতাল প্রিলোক সচরাচর । এবং मर्बः लामक्रम विश्वः शुर्छ।क मि-বচাঃ প্রতি বিশ্বে জুদুবিরাট্ বুন্ধ বিষ্ণু শিবাদয:। ইত্যেব কথিত। বৎস একৃষ্ণ কীর্ত্তন পরণ।। সুখদণ মোক্ষদ সার কি ভুন: শ্রোত্ নি-इमि ॥ इंडि कुक्तरेवदर्खं भुक्ठि-থণ্ডে ১ অধ্যায়: ॥গ্লা সাধ্যমূবননু: । যথা। গতেষ তেষু স্প্তার্থণ শুণানা-বনতা নিমাণ। উপযেমে স বিস্থা-ত্ম। শ তক্ষপা ননিন্দিতা ।। সমূ চুব उयामार्क् मिक्समाज्या विजः। नवञ्जा॰ ठकरम (**५व: कमर्ला** ५३मे न्मिरत्र ॥ यातम्य भक्त मित्रः यथाः नाः भाक्षा बनः। ७७: कालन মহতা ততঃ পুলো ভবমনুঃ।। স্বায ম্রব ইতি খ্যাত: স বিব্লাডিতি নঃ नु उ॰। उपुत्र ७१ जामान्यान्धिन् ক্ষ উচ্যতে ।। বৈরাজা যত্র তে জা-তা বহব: শ·সিভবুতা:। স্বাষ্ট্ৰা

विद्रान

মহাভাগা: मध मध ख्या भরে॥ बाद्याहिवार्गः गर्स (अ वृक्ष जू न्ताः त्रक्रिनः। ॐ ख्रिन्नुगृथा खराषका॰ जु॰ मक्षरमा श्रव्मा।। ইতি মাৎস্যেত অধ্যাय:॥ विद्रार्धः भू (समवित्मयः। ইতি **मद्र**क्षावली ॥ उत्प्रमीयद्राजा। ষ্পা। অত্র শ্রা মহেয়াসা ভীমা-क्क्निमायृथि। युगुशाना विक्रां है क ফপদশ্চ মহারধ:॥ ইতি 🗐 ভগ-वनगी जागा > व्यव्यायः ॥ পু॰ রালপট:।ইভি বিরাটক: (इमहन्तुः॥ विद्रार्वेशः श्रु विद्रार्वेष्टमीयशेद्रकः 1 **७८ भ**र्य) यः । द्राजभक्तः २ । द्रा-জাবর্ত্ত: ৩। ইতি হেমচন্দু: ॥ বি त्रादेताबकाट कि॥ विद्राभी नु॰ इडी। इंडि मद्माना विद्रायः **পৃ**॰ द्राक्रमः छ पः। यथा। लक्षणमा जु उद्याकाः क्षेत्र तामः ততো বুবীৎ। পিতা মে ভ্থ সূপ র্জন্যে মাতা মে চ শতহ্ন হা॥ বি त्राध इंजि मा मारु भृषिद्याः मर्ब बाक्याः। उटम्बाभुगमा समा .भनारपञाः भन्नाद्मारथो ॥ उह्दा রাম মাহেদ বস্ত্রাফ কি পুর্তাক -म । इंज्रुक्। नक्षाम वीत्र वानग्र

जूनरुक्तनुः ॥ উৎসসর্জ শরণ ঘেরে। कालम् । जहारी तर মহাকাৰ্য- ভিৰু৷ পাতাল মাবি-শং ৷৷ পপাতাশু গতপাণ: সফে-न क्षित्र वमन्। उत्ता श्राम भारहरः नाञ्जनि र्यनगान्विः॥ जुनुक नीम नम्बदः भुविश्वा ब्राक्क-সী ত্রু । অভিশাপাদহ ধার णाखः रेवणुवाननं रेव ॥ शुन्नाम् अगा-नः ज भवा भावत्याः भूनः भूनः । यहा हामद्रथी द्वारमा ভবিষ্ঠতি **ग**रादनः ॥ भाभगास्य ভবिষ্ঠ-ত্তে তেন রামেণ সংযুগে। পুসাদা-ভা মুকোহ' গমিষ্যামি ৰনাল-यः ॥ इंडि वङ्गिन्दात मूर्नाश कर्गनामिकाटकर्डन नामाधायः॥ विद्राधन क्षी भीषा। इंडि नद-ब्रञ्जावनी ॥ বিরাধান ক্লী পীড়া। ইতি শদ-রত্নাবলী ৷৷ বিবাধানমিভিচপাঠ::৷ বিরাম: প॰ শেব:। নিগুত্তি:। विद्रि**डि:। उट्** भर्यग्राय:। व्यवनानः ২ সাতি: ৩। ইভি জটাধর:॥ মধ্যুণ ৪। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ ॥ পরবণা-ভাব:। ইতি ব্যাকরণ ॥

বিরাল: পু॰ বিডাল:। ইভামর:

होका ॥

বিরাবঃ পূণ শব:। ইত্যমর:॥ বিরাবী ত্রি বিরাববিশিপ্ত:। বি-রাবো বিদ্যতে হস্যেতি ইন্পুত্য-বেন নিম্লম:॥

বিরিক্তঃ ত্রি কৃতবিরেক: । যথা ।
দুর্বিরিক্তস্য নাভেন্ত শুরুতা জ্বক্রিক্তস্য নাভেন্ত শুরুব বাতসঙ্গদ কণ্ড্নগুল গৌরবং ॥ ইতি ভাবপুকাশ: ॥

वित्रिक्षः भु॰ तुक्षा॥ विक्षृः॥ निवः । ইভি नम्त्रञ्जावनी ॥

विदिश्यनः भू॰ तुक्ता। ইতি ह्म-

বিরিঞ্চি: পু॰ শিব:।। বিষ্ণু:।। বিন্ধি বির্বাণ: পু॰ সুমনোরাজপুঞ:। যথা থাতা। ইতি শব্দরত্বাবলী।। । জাতা: সুমনস: পুত্রা স্ত্রন: শ্রা

বিরিক্ত: পুশ স্থর:। ইতি মুঞ্জবোধ-ব্যাকরণ ।।

ইতি মেদিনী ॥ আরোহণবিশিষ্ট:
। यथा। সম্ভষ্টে তিস্ণা পুরা মপি
রিপৌ কণ্ড্ল দোর্মণ্ডলী লীলাল্ন
পুন বিকিচশিরসো বীরস্য লিপ্পর্বরং। ইত্যাদি মুরারি:।।

বিৰূপ॰ ক্লী পিপ্লীম্ল । ইঙি রাজনির্ঘণ্ট: ॥

विक्षः वि ष्र्यान्यः। स्क्षः।
यथा। विक्षाभाख निम्नानाभष्यना भूर्वकः हि यथा भूत्रगः हान
भावाच्या भनू गुरु উहारुउः ॥
देख द्राभुक विक्षाभुक विक्षा

বিক্রপ: পু॰ সুমনোরাজপুঞ:। যথা
। জাতা: সুমনস: পুতা স্ত্রম: শ্রা
মহাবলা:। সুমতিক বিক্রপক
সত্য: শাস্ত্রার্থ পারগা:।। ইতি
কালিকাপুরাণে৯০ অধ্যায:।।

বিৰূপা জ্ৰী দুরালভা॥ অভিবিষা । ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

विक्रभाकः भूः निवः। इंडामदः॥ कृत्यः। इंडि क्रोधदः॥ उमा भूती मूर्त्यादा दिश्वेडिकाण वर्डेड । यथा। उथा हजूर्थ निशाल तिर्थे-डाधिभाडः मुझा। नाम कृष्णविधी नाम विक्रभाक्षमा धीमडः॥ इंडि वादाह कृत्योडा॥ বিক্পিকা স্ত্রী স্ক্পা। যথা।
নাম্য: পরিবিক্তিন যজ্ঞান তপাণসি চ। ন চ শুাজ্বণ কনিষ্ঠস্য
যাচকন্যা বিক্পিকা।। ইত্যুদ্বাহডব্রুণ।।

विक्रों भू कार्कबद्धः। ইভি द्रावनिर्णः।। क्रक्निविभिष्टे जि।। el. विद्रव मनाजनः । उ পर्य)। (त्रहन २ (त्रकः ७ (त्रहन) ৪ বিরেচন ৫। ইতি শদরত্বাবলী ॥ भुकन्तन ७। ইতি রল্পালা ॥ বিরেচক: ত্রি (ब्रहकः। विद्यकः कात्रकः। मात्रकः। मणाखनकः। জোলাব ইতি আরবী ভাষা। বি প্রক রিচ্ থাজো বুন্ পুত্যযেন निम्नमः। ইতি বৈদ্যক ।।

विद्यहन की विद्यकः। इंडि मक् ब्रञ्जावली ॥ उटकात्रकोषधः यथा। स्त्री उकी समस्या मस्त्रा विज्ञा। विद्यहनकत्री कृष्ट्र उविज्ञेडि न संभिषः॥ जिकला हिज्ञकः हिज्ञः उथा कृष्ट्र क्रिंग्स विद्यहनः॥ अ-त्रिहा जिकला वन्त्रः पूर्णा शिश्चः लीह । जिकला वन्त्रः पूर्णा शिश्चः लीह । जिकला वन्त्रः पूर्णा शिश्चः लीह विद्यहक्ट । स्त्री उकी स्मा स्मीता लद्यक विद्यहक्ट । इंडि गाक्ष (४) ৮ १। ১৯৯ अध्यायो ॥ ॥।

जनाह। जथ विद्यहनदिशिः। श्रिक चिनाय वाडाय प्राट नम्राधात **চন•। অবাস্তম্য दृशः সু**खा गृह्गी• ष्टापरय करः ॥ सन्तान् लोत्रयः व्यर्गाब्बनयमा भुवाहिका । अथ वा भावते ब्रामः वनामः भद्रिभा-हरयर ॥ अन्तरमाज्यवितक कार्यर (भाषन भीवारवृषः। आउ)विक शुानमःकरि ॥ भिष्ठ विद्राहनः युक्षप्रानात्मान्ज्रज गतन उथा। छेन-রে চ তথাগ্মানে কোষ্টশুদ্ধৌ বিশে-यतः ॥ रहायाः कहाहिर व्यश्रास्त्र बिजा वहुन भारतिः। (माध्रेनः শোধিতা যে তুন তেষা পুন কডে ব: ৷৷ বালো বৃদ্ধো ভূশ পুৰ্ব: ক্ষত कीला ভरान्त्रिकः । भाष ख्रार्वः ङ्बक गर्द्धिनी ह नवज्रती।। अर्थाग রক্তপিত্তী চ ন বিরেচ্যা বিষ্ণানতা। नवशुम्छ। नाबी ह सन्ताशिक सहा-ত্যথী।। শল্যাদিওক কক্ষক ন বি-রেচ্যা বিজানতা। জীর্ণজুরী গর-ব্যাপ্তো বাতরক্তী ভগন্দরী।। অর্শঃ পাণ্ড্দর গুছি ছদ্যোগাক্চিপীডি-তা:। যোনিরোগ পুমেহার্ভ ওল্ম প্লীহ বুণাৰ্দ্দিতা:।। বিক্ৰম্বি ছদ্দি বি-ক্ষোট বিস্চী স্ব সংযুতা:। কর্ণ না-সা শিরো বক্তু গুদ নে ঢ্রাম্থাবিতা:

া প্লীছ শোথাক্ষিরোগার্ত্তা: কৃমি काद्राननार्षिजाः। म्लिया मृबः যাতার্ত্তা বিরেকার্হা নরা মতা: ।। বহুপিত্তো মৃদুঃ প্রোক্তো বহুপ্লে-শাচ মধ্যা:। বহুবাত: ক্র কোঙো **मूर्बि**(ब्रह्र): न कथ्राउ ।। भृषी भावा মৃদৌ কোঙে মধ্যকোঙে চ মধ্যমা। ক্রে তীক্ষা মতা দুবৈর মৃ দু মধ্যা ম-जीक्षिः॥ मृदू पूर्वका भग म्हकू रेजः **লৈ রপি বিরিচ্যতে।মধ্যম স্ত্রিবৃতা**-তিকারাজবৃকৈ বিবিচ্যতে।। ক্র: मुक् नयमा (इमकी द्री पछी क ना दि-**ভि:।** চঞ্জভ न भित्र ७ रेडन । ताबः वृक्षः धनवरहत्रा। (इमक्षीत्री काकः । म्हीकनः वृह्द्रहीकनः क्रयभान ইতি পুসিদ্ধ ।। মাৰোত্তমা বিরেক-স্য ত্রি: শদ্বেগৈ: কফাগ্মিকা। বেগৈ র্বি:শতিভি র্মধ্যা হীনোক্তা দশ বে-গিক।।। দ্বিপল• শ্রেষ্ঠ মাখ্যাত ম-ब्रामक भवा खरद । भवार्षक क बाबाना कनीयस विद्याहन ॥ कल्ल মোদক চুৰ্ণানা কৰ্মধ্বাজ্য লেছতঃ। कर्षष्य भन वानि व्यादागान्ऽ পেক্ষ্যা।। পিভোভারে ত্রিব্চুর্ণ দ্রা-ক্ষাক্বাথাদিভি: পিবেৎ। ত্রিফলা ক্বাথ গোমূৰৈ: পিবেৎব্যোষ ক্ষা-र्मिज:।। जिव् रेमक्व मुश्रीनाः ह्र्न

মন্নৈ: পিৰেম্বর:। বাতার্দিতো বিরে কাষ জাক্লানা রসেন বা ৷৷ এরও-তৈল' ত্রিফলাক্বাথেন দ্বিগুণেন বা । যুক্তণ পীতণ পযোভি ৰ্বা ন চিরেণ বিরিচ্যতে ॥ भी ঘুমেব বিরিচ্যত ইত্যৰ্থ:। ত্ৰিবৃতা কোটল বীল পি-পুলী বিশ্বভেষজ। সমৃদ্বীকারসং क्कोमु वर्षाकाल विद्युष्ठन ॥ जिवृ-प्रावा मुख नर्कत्रामीहा हन्त-न । मुक्काधूना मभुद्राञ्च भीउ-न ह घना अरव ॥ छेरी हु । वाना । घनाज्याय नद्रित। शिश्लवी नागद्र॰ সিন্ধু শ্রামা ত্রিবৃত্যা সহ ॥ লিহাৎ কৌদুণ শিশিরে বসন্তে চ বিরেচনণ শ্যামা কৃষ্ণ সা উ। ত্রিত্তা শর্করা তু न्। गुर्यकाल विद्युष्ठनः।। अভ्या মরিচ শৃগ্ঠী বিডঙ্গামলকানিচ। পি-প্লনী পিপ্ললীমূল বৃক্প এ মুস্ত মেৰ **।। এउ। नि मर्म जागानि म्ही जू** वि শুণা ভবে**। ত্রিবৃতা** প্রশুণা ক্রেয়া য **एखना वाज मक्ता॥ मधुना (मामकान्** क्वा कर्यभाजान् भुमागंजः। এरिककः **ङक्रराट भाउ: भीउक्षानृ** भिरवक्क नः॥ ভাবদ্বিচ্যতে জন্ত गांवमुकः ন সেবতে। পানাছার বিহারেযু ভবে विर्यञ्जनः जन। ।। दिवमजुद्र मः न्हान्नि भाष्ट्रकाम जगनहत्रान्। मूर्नाम

क्ष रक्तामा गनगत्थामत जुनान्।। বিদাহ প্লীহ মেহা চ্চ যক্ষাণ নয-नामयान्। वाज्यात्रानाः ख्याध्यानः म्बक् हानि हाणाती ।। शृष्ठ शार्याः क् बचन बङ्घानत्रक्ष करय् । न-**७७॰ भी**लनारहवा॰ भलिङानि भु **गाणरायः। या**ज्यास्मानकारश्ख द्र-সাবন বরা: মৃতা: । অভ্যামোদ-(कात्र मायनः ॥ # ॥ भी ज्वा विद्राहनः भी उक्तरेलः म-मिठ्र ठक्क् यी। मूर्गिक किकिनायाय जामून भीनरमदर ॥ নির্বাতস্থে। ন বেগা॰ক ধার্যেল শ-যীত চ। শীতাম্বু নস্পৃশেৎ হ্বাপি-॥ (काक्षनीद्रः भिरवज्ञूहः॥ वनारमी-यथ भिखानि वायु वीरत यथा वुरबर। রেকাত্তথা মল পিত্ত ভেবজ চ কফো ব্ৰেছে ৷৷ দূৰ্বিব্লিক্তস্য নাভেস্ব उक्ष जा व्यक्ति भ्वक्क्। भूतीय वाज नक्ष कञ् मञ्जल (गोत्रवः।। विहा-(रा २कि ताथ्यान जुम मूर्निम का যতে। ত॰ পুন: পাচনৈ: দ্রেছৈ: পক্ত্বা সংস্থিত রেচবেৎ ॥ তেনাস্যেপদু-वा बाह्य दीश्वाच्च वंबुडा ভবেटा वि-রেকস্যাভিযোগেন মূর্ছা ভ্রানা গু रम्। म्ब॰ क्कां जियागः म्। স্মাণস ধারণ সন্নিভণ। মেদোনিভণ জলাভাস রক্তঞ্চাপি বিরিচ্যতে।।

তস্য শীতাম্বৃভি: সিজ্বা শরীর• ত গুলামুভি:। মধুমিশৈ তথা শীতৈ: कातराष्ट्रमन भृषु ॥ महकात्रज्ठः काला मधा भोवी ब्रांक्न वा। निष्टि। নাভি পুলেপেন হন্ত্যতীসারমূল্বণ।। সৌবীরম্ভ যবৈ রামৈ: পক্রৈ র্বা নিস্তধী क्उ॰।(नोवीद्र॰ मञ्जान॰। व्याजः की-র রসঞ্চালি বৈষ্কির হারিণ তথা।। শালিভি: বস্থিকৈ স্তল্য মস্রৈ র্বা-পি ভোজ্যে । বর্ত্তিকা লাব বিকির কপিঞ্জলক ভিভিন্না:।। চকোর ক্র-করাদ্যাক্চ বিহ্নিরা: সমুদান্তা:। किशक्षिण ইভिখ্যাভো লোকে क-পিশতিবির:।। ক্রকর: কএর ইতি লোকে। হরিণ স্তামুবর্ণমৃশঃ। भी-रेड: त्र'गुाहि जि पूर्वे रेवा: व्याप्टिनः गुरुष जिसक्। लाघरव मनमञ्जूषी-বনুলোম• গতে প্নিলে ৷৷ সুবিরিক• নর জ্ঞাত্বা পাচন পাযযেমিশি। इन्द्रियानाः वनः वृत्तः भुभाता व-क्रिनीश्रजा॥ वाजूर्स्यं वयर्थ्यं । ভবেদ্রেচন সেবনাৎ। পুবাত সেবা॰ শীতামু প্রেহাভ্যক্ষ মন্ত্রীণতা ।। ব্য-বায় মৈথুন চৈব ন সেবেত বিরে-চিতঃ৷ শালি ষপ্তিক মুদ্গাদৈ ৷ র্যবা-পু• ভোজযেৎকৃতা•।। হল্বাল বিশ্বি-व्रागाः वा व्रोतः भारत्यापनः विखः।

ছরিশৈন স্বর্ষধ্যবাতাযুম্গ মাতৃ
কা: ॥ রাজীব: প্ষত কৈব জন্ধালা
সরভাদয: । ইতি ভাবপুকাশ: ॥
বিরেচন: পু॰ পীলুবৃক্ষ: । ইতি
রাজনির্ঘট: ॥

विदिन कः । दिक्षम्न । इंडि धनः । अवः ॥ दिक्षम्न ।।

বিরেভিত: ত্রি শব্দিত:। বি প্ র্বক রেভ ধাতো: ক্ত পুত্যুযেন নিয়ম:॥

বিরোক ক্লীছিদু । ইভি ত্রিকাণ্ড । শেষ: ॥ স্র্য্যকিরণে পু । ইভি হলাযুধ:॥

विद्राहनः भू॰ पूर्युः॥ व्यक्तृकः।
इंड्रियदः॥ भुङ्गाम्डनयः॥ व्यद्धिः॥
हन्दुः। इंडि स्मिनी॥ द्राह्डिकः
वृकः॥ (मुजनाम्भुष्डिमः॥ घृडवद्रकः। इंडि द्राव्यनिर्युः॥

বিরোচনসূত: পু• বলিরাজা। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:।।

বিরোধ: পু॰ শত্রা। তৎপর্য্যায়:
। বৈরণ ২ বিদ্বেষ: ৩। ইত্যমর: ॥
দ্বেষ: ৪ দ্বেষণ ৫। ইতি শন্বত্নাবলী ॥ অনুশ্য: ৬ সমুজুয়: १।
ইতি জটাধর: ॥ পর্য্যবহা ৮ বিরোধন ১। ইতি সংকীর্ণবর্গে অমর:
॥ ন্যায্মতে সাধ্যব্যাপকাভাবপু-

তিযোগিত্ব। ইতি চিন্তামণি: ॥ সাধ্যাসমানাধিকরণ্য । ইতি দী-थिजि: ।। #।। विद्यायकद्रां (हार्या যথা। অথ পুঞ রেণুকা সা কৃত্বা (मुश् य वक्रिम । উवाठ किथि-দ্বচন পরিণাম সুখাবহ ।। অবি-(वार्था खवारको ह अर्बमक्व मक्-ल । विद्यार्था नामवी ज्रक मर्द्या-भनुव काद्रगः ॥ व्यक्रक्टिंद्या विद्रा-थण नाकरेगः कविरेयः जरु । भु-**जिज्जा हिया कर्जवडा महीय• वहन**॰ শৃণু ॥ ইভি বুন্ধাবৈবৰ্ভে গণপতি-थ(७२) व्यक्तायः॥ 🕸॥ व्यक्ति । ন স্ব্যাদ্বহুভি: সার্জ্ব বিরোধ্ব ব-क्षु छि खथा। आजानः भुष्ठिक्षानि পরেষা ন সমাচরেৎ।। ইতি কৌ-র্ম্মে উপরিভাগে ১৫ অধ্যায:।।#।। পুভবাদিবপ্তিসংবৎসরান্তর্য-क्तिः गवर्षः । यथा ভविष्ठाभूद्राता । ভৈরবউবাচ। বিষমস্থ• লগৎ সর্ব• विद्राक्ष ভयम श्रव । विकाती म-ৰ্বভো ২পাথো মম বাক্যন্ত নান্য-था। ইতি জ্যোতিস্তত্ত্ব ।। 🟶 ॥ यः নৈক্য:। বিপদ্মীতার্থ:। যথা। শুতি মৃতি বিরোধে তু শুতিরেব গরীয় সী। অবিরোধে সদা কার্য্য• স্মার্ত্ত• বৈদিকবৎ সতা।। ইতি স্তি:॥

विद्यांयन क्ली विद्यायः। ইত্যনর:॥ विद्राधिनी जी विद्रावकादिका। **ৰথা। বিরোধ জ**ক্তেচান্যা দম্প-ख्याः श्रीयमागरयाः । वश्नाः मूक् माः भिरताः भूटेबः नात्रशिकण या য়। বিরোধিনী সা ভদুক্ষাণ স্বস্থী ত विनकर्मना। इंडि मार्क्ए वमूत्रारन দু:সহবংশোৎপত্তি:।। विद्राधी नुः नजुः। ইতি হলा युक्षः॥ भुक्तानि वश्चि न व न न न ন্তৰ্গভত্ৰযোবি শবৰ্ষণ যথা ভবিষ্য পুরাণে। ভৈরব উবাচ। অনগ্নি পু वना (नाका धारन) यथी भूभी उने। জায়তে নানুষে কষ্ট বিরোধিনি ন সংশয: ॥ ইঙি জ্যোতিস্তভূ ॥ বিরোধ্বিশিপ্টে ত্রি॥ বিরোখোকিঃ জ্রী পরবচনবিরোধি বচন•। **তৎপ**র্য্যায়:। বিপুলাপ: ২ বিরোধবাক্ ৩ কোধোজি: ৪ পু-नाभः ८। ইতি नद्रबङ्गावनी ॥ বিল শ স্ত্রো। ইতি কবিকল্প-क्यः॥ ख्छि दिङ् चाहामनः। न বিলভি বস্ত্রণ লোক: পরিদধাভি **३७**७र्थः। (दिनिङा। ञ्य• किम्बिः

মন্যতে। ইণ্ডি দুর্গাদাস:॥

1 इंजि मिहिनी॥

विन॰ ज्ली हिन्। इंड्यान्यः॥ खरा॥

উहि:मुवास्यः। इंडि (मिनि ।। (वङमः। इंडि भक् ठिन्हिका ॥ विनकात्री भू॰ म्यकः। ইভি রাজ-নির্ঘণ্ট: ।। গর্ভকারকে ত্রি।। क्री नथुः। यथा। नर्यु **२**वनगुः विनगुः मध्यामा २थ करेः कि:। इंडि (इमहन्दुः।। बन्नान गु॰ । यथा। भागवा वा विषयः वा य পুছা রিপ্তিসূচকা:। পূজ্যেত্তান্ পু যত্নে প্জিতাঃ সুগঃ শুভাবহাঃ॥ (गाठत खतामार्शक्या यनाक-मुाभि। विनाः बन्नानाः । इंडि স-কারতত্ত্ব ॥ মেবাদিলগ্নমাত্র । यथा। णूलगुराकवात्त्र ह मृदू कि-भुद्भावयू ह । मुख्यामि विवाद ह শু ভ শান্তিক পৌঠিক ।। ইতি দী-পিকা।। স'লগে ত্রি। যথা। বিলগ্ন• ন জ্রিয়া॰ মধ্যে ত্রিষু স্যাল্লগুমাত্র: (क। इंडि (मिनी।।

বিলজ্জঃ ত্রি লজ্জার হিতঃ। নিলজ্জঃ। যথা। তন্য গত দিনেশেশৈশবে সৌখ্যভাগী ন ভবতি
ফলভাগী যৌবনে ব্যাধিযুক্তঃ।
জন্যতি সুত্র মেকং নির্ণয়ণ নাশবিদ্বা চপলমতি বিলজ্জঃ কুরকর্মা।
ক্রেলঃ॥ ইতি ক্যোত্রে পঞ্ম-

স্থানস্থ রবিফল ।। বিলপন ক্লী বিলাপ:। ভাষণ ।

বিপূর্ব লপ খাতোঃ অনট্ পুত্র-বেন নিম্ননং ॥

विषयः भू वयनः॥ (गीनः। यथा

(प्रवीन्द्रातः । व्यकात्व मात्र्य वा

कात्व जीर्थनाद्धः छथा नदेतः ।

भूतिश द्रव मरा कार्यः कर्खवः

भिज्ञनंगः॥ भिश्वमानः छञ्ज म
छः भिज्ञाकाजिम् लंजः। विवासा

रेनव कर्ख्रां । न ह विद्यः ममाहद्रद्र
॥ ইতি প্রাথশিক্ত জন্তः॥

বিলঘন ক্লী অশীমুণ। ইতি বিল্লাম্বিত্তশন্দ টীকাষা ভরতঃ ॥ পুভবাদিষপ্তিসংবং সরাস্তর্গত দ্বাত্তিং
শবর্ষণা বথা ভবিষ্কের। ভক্ষরৈঃপাথি বৈশ্চিব অভিভূত মিদং জগং।
অর্ঘো ভবতি সামান্যো বিলম্বে তু
ভয় মহং ॥ ইতি ক্যোভিন্তত্ব ॥
বিলম্বিত ত্রি অশীমুণ। ইত্যমরে
শীমুপর্য্যায়ে প্রিলম্বিত শন্দর্শানাং ॥ মন্দর্গে ক্লী । যথা । বিল্লাইত ফতং মধ্য ভল্গু মোধো ঘনং
ক্রমাং । ইত্যমরঃ ॥ মন্দর্গ শীমূল্ব উভ্যেতর্গ্র্যুতেমু নৃত্য বিম্বক গমনবিশেষেযু ক্রমান্তন্ত্বাদি নাম্ত্র্যুণ বিল্লিকাদীনা ব্র্যা

ना॰ नशना॰ उद्धादिनाः मङाः ।
इति नयः ॥ माञ्चा । क्ष जा नथ्यान
वृद्धिः भूयागार्थं ज् नथ्यमाः । निय्यागा मू भदाशार्थं विनिध्य जाः ममाठदि ॥ इति विनय्य व्या । नृज्य
गीजारो ह भूरज्यक मदमद्र व्याशार्थः कथे यद्यापि विनयनार । विनयरख कद हद्यगाप्त्यः भूरज्यकः गिजिवरख क्ष मुन्निंगायाद्य विनिध्यः ।
निज व्याशाद्य कः । जाद्य कः
इति मूक्षेः । इति जवनः ॥ विनयः
गमनमीनभूः । उप्यथा । विद्यम्
थ्याः । इति द्याक्षान्यः ।।

विनर्श वि दिनम्वि शिक्षः। ই ডि
विनर्श प्राप्ति भुजुरयन निष्नमः॥
विनञ्जः भू व्यक्तिनः। उर्रान्यः। वर्षिमञ्जीनः। वर्षिमञ्जीनः। वर्षिमञ्जीनः। वर्षिमञ्जीनः। वर्षिमः। वर्षिमः।

विनना स्त्री (अउवना। ইতি রম্ব भाना।।

विनवानः भू काह्क क्षः। ই ि त्राक्ष निर्घण्डः ॥

विनवात्री न न नर्भः। ইতি नय-त्रज्ञावनी॥ বিলাপ

विलंभयः भू मर्गः। ই जि भयः

त्र ज्ञावनी ।।

विलंभयं जि विनामयुकः। यथा।

त्र ज्ञ मुगुर्ता विनम् कनाः। ज्ञ ज्ञ विन्ति मृद्र वित्र विश्व हरम्।

यन् भिर्या मूद्र वित्र पः। ই जि हरम्।

मक्षद्री ॥

বিলক্ষ: ত্রি বিস্থানিত:।ইত্যার:
বিলক্ষণ ক্লী ছেতুশ্ন্যান্তা । নি
ক্লুথোজনন্তিভি:। যথা। বিলক্ষণ
মত সান যত্তবেলিল্লুথোজন ।
ইতি ভাগুরি:।।ইত্যার ভরতৌ
।। ভিমে ত্রি। ইতি কটাধর: ।।
বিশেষলক্ষণযুক্তঞ্চ ।।

विनक्षना जी भगाविष्मः। यथा
। स्नान्त्राणा व्यामोहास्याप्तः
होरविक्षः भगाः हर्नाहिनक्षनाः।
काक्षनः भूकवः उद्य कन भूझ
समाजवः॥ संभाः। व्रवाद सर्गकः
कर्जवा एष्या ह किनाम्नजाः
विज्ञास्योः। व्रवाद सर्गकः
कर्जवा एष्या ह किनाम्नजाः।
विज्ञास्योः। स्वादा काक्षनः
(भूज भुजिक्जिक्षाः। स्वादाभाः ज्विज
विज्ञास्योः। स्वादाभाः ज्विज
विज्ञास्योः। स्वादाभाः प्रविज्ञ
विज्ञास्योः।

विनाशः भू जन्दमाहत्मान्तिः। ज्यमर्गायः। भदित्वनः २। इज् বিলাস

भद्र: ॥ व्यशिष्ठ । कन्मनामि विवा-প: স্যাৎ পরিদেবন মিভ্যাপি ! ইতি শব্দরত্বাবলী।। বিলাপো দুং-খন্ত বচ:। ইত্যজ্জ্লনীলমণি:।। विवावः भू॰ यञ्ज॰। ইতি मफ हिन्तू-का ॥ विखानः । ইত্যমরটীকা ॥ পু॰ হাবভেদ:। ইত্য-বিলাস: मदः ॥ नीना । ই ि (मिनी ॥ जीना विवासारयः मृक्षाद्रजाव-কা: কিবা হাবশদেনোচ্যন্তে l नियमभी भगत यः ज्ञानामन ग-भन विलाकतन्यू विकादा १कमाइ কোধ মিত চনৎকার মুখ বিক্ন-ন• স বিলাস:। তথা চ। যো বল্ল-ভা॰ চানুগভো বিকারে৷ গভ্যাসন স্থান বিলোকনেষু। তথা সৃত॰ ক্রোধ চমৎকৃতী চ বিক্ননঞ্চাস্য পত° বিলাস:।। তথান্যত্র। তা<-কালিকো বিশেষস্ত বিলাসে৷ ২ঙ্গ ক্রিগাদিষু। ভাৎকালিকো দ্বিভা লোকনাদি ভব:। ইতি ভরত: 11 #॥ অপিচ। গতিস্থানাসনাদীনা॰ মুখনেত্রাদি কর্মণা। তাৎকালি-कल रेविनिक्षेत्र विलागः शियगद्य-कः। ইত্যুজ্জ্লনীলমণিঃ।। 🕸 ।। 🗃 -ন্য । য দুপ॰ তদভেদেন স্বৰূপেণ বিরাজতে। আক্ত্যাদিভিরন্যাদৃক্

বিলে**প**

म उपकाय क्लकः ॥ म विनामः माःम हेठि श्व (छ प्रवः १ लूनः । छ विनामः । यक्ल मन्।कादः यवम् छाठि विनामछः । लू।याः पाञ्चममः मक्छा म विनामा निः गर्छ ॥ भद्रमत्या मृजः । भद्रमत्या मिः गर्छ ॥ भद्रमत्या मृजः । भद्रमत्या माः । याः माः । छार्णा न्।माः ॥ याः माः । छार्णा न्।माः । याः माः । छार्णा न्।माः । याः माः । छार्णा न्।माः । महर्या । महर्या । महर्या । स्वाः महर्य । ।

विनामकाननः क्री की छाउनः ।
विनामविभिनः। यथा। यभी यहनः
তো विलाकः विभनः किन्तः छनया बलाक्ष उगितः । विनामः
विभिनः विविक्ष महमा करमञ् स्नानः हनी म बगञाः ॥ ইতি
हिन्तामञ्जरी ॥

विनाममन्दियः क्ली कीषागृरः। ेखि (किटि ॥

विलामविख्यानमः वि ल्कः। ইতি क्रिश्वः॥

বিলাসিনী স্ত্রী নারী।ইতিরাজ-নির্ঘণী: । বেশ্যা।ইতিধনপ্তবং ।। বিলাসী পু॰ ভোগী।। ব্যালং ॥ কৃষ্ণঃ ॥ অগ্নি: ॥ চন্দ্র: । ইতি भिष्ति ॥ स्रद्रः ॥ रूद्रः । इंडि

विनीनः जि भुष्णपुरी खार श्वा हिः । उट्मर्था शः । विक्व इः २ कवः २ । विक्व इः । विक्व इः

विराणथन क्री (लथन। वि भूईक লিখ ধাতো বনট্ পুত্যযেন নিল্লন शुः लिभः। वि भू वंक বিলেপ: निभ शाः विक् भुजारयन निष्न मः বিলেপন ক্লী গাত্রানুলেপনযোগ্য भिष्ठे• घृष्ठे• वा मुगिक्षमुवा• । **७**९-পर्यायः। गाजानू (नभनी २ वर्जि: ၁ वर्गकः ८। ইভাসর:॥ (ह गाजानू-(न भन(यारग) वर्जिङविरनभरन । वर्गका मिश्वयः घृष्टे ठन्त्र नामि विष्त-পনে। ইতি কেচিৎ। বিলিপ্যতে **থনেন করণে থনটি বিলেপন ।** ইতি ভট্টাকাথা• ভরত: ॥ **প**ন্ধু-नामित्वभन । उद्भर्यायः । मन মালম্ভঃ ২। ইতি চ সংকীৰ্ণবৰ্গে

विलाक

বিলোম

অমর: 11

বিলেপনী জী যবাগু:।। সুবেশজী
। ইতি মেদিনী ॥

विलिशी की यवाग्ः। इंडामदः॥

यमः शक्खान नाषाः विलिशी ह

हज्छान। मछ महजूर्मणकान यवागः

वज्छान श्रुमा। इंडि देवहाका

व्याल इंडि नाम्जः। इंडि उजीकामाः खंडाः॥ व्यात्र छनाः।

विलिशी उर्ना वधी गाहिनी कृ

व्यालहा। इंडि दाक्रवल्लाः॥

विलिशी विलिशनकर्छा। विलिश्विष्ट दा इंडिएर्थ निन् शुरु। यन

निम्ननः॥

वित्वन्यः शुं नर्शः। ইত্যারः॥

ग्विकः। ইতি জটাবরः॥ গোধা॥

गनः॥ শলকী। यथा। গোধা

गन ভুজকাথু শলক্যান্যা বিবেদ্ শবাং। বিবেশ্যা বাতহ্রা মধুরা রসপাক্যোং॥ বৃংহণা বন্ধবিম্ত্রা বীর্য্যাকা অপি কীর্ভিতাং। ইতি ভাবপুকাশং॥ বিলোকন লী জী আলোকনং। বি পূর্ষ লোক্ ধাতো রনট্ পুড্য-যেন নিয়ম• ।। বিলোকিত• ত্রি আলোকিত•।বি পূর্ব লোক্ ধাতো: ক্ত পুত্যযেন নিয়ম•।।

বিলোচন॰ স্লী চক্ষু:।ইতিজটা-ধর:॥ দর্শনঞ্চ।।

বিলোটক: পু॰ নলমীন:।বালি-যামাছ ইতি ভাষা। ইতি শদ-চন্দ্রিকা।।

বিলোডন লী মন্থন । আলোডন । যথা। রাবিকা দ্ধিবিলোডন স্থিতা কৃষ্ণবেণু নিনদৈ রথোজ্বতা। যামুন ওট নিজ্ঞ মঞ্জ্যা
সা জগাম সলিলাহ্য তিছলাং ।।
ইতি ছন্দোমঞ্জরী ।।

বিলোডিত লী তক । ইতিরাজ; নির্ঘন্টঃ ॥ আলোডিতে ত্রি॥

বিলোপ: পু• বিশেষেণ লোপ:। বি পূর্ব লুপধাতো র্ঘঞ্পুত্যযেন নিয়ম:॥

বিলোভ: পু॰ বিলোভন•। বিশে-বলোভ:। বি পূর্বক লুভ ধাতে। র্যঞ্পুত্যযেন নিয়ম:।।

वित्वाम॰ क्ली अत्रय छेकः। ই ডি भिन्नि ॥

বিলোমণ ত্রি বিপরীতণা তৎ-

পर्य्यायः। পুতিক্ল २ অপসব্য ৩ অপগুরু ৪ বাম ৫ পুসব্য ৬ পুতীপ ৭ পুতিলোম ৮ অগগু ১ । ইতি হেনচন্দুः ॥ স্ব্যু >० वि- ॥ लामक १७ । इंडि क्रोधदः ॥ विलामः भु भुजीभः॥ मर्भः॥ वक्षः॥ 🖛 कृतः। इंडि (मिनि)॥ পু• ৰিপরীত:। ইতি বিলোমক: किंगि थ्रतः ॥ বিলোমজিল: পু• हरी। इंडि ত্রিকাণ্ডশেষ: !! वित्नामवर्गः भुः वर्गमङ्गब्रजािः। ইতি মৃতি:।। विलाभी खी जामलकी इंजिसिनी विलानः वि हक्षनः। यथा। कानि বিলাস বিলোল বিলোচন থেলন জনিত ননোজ। ধ্যায়তি মুগ্ধবধ্ ॥ त्र थिक॰ मधु मूर न वर न महा **छ।** ইতি গ্রীগীতগোবিনে ১ সর্গ: ।। विञ्च॰ क्री व्यानवानः। यथा। व्यवः ঘটাৰটো তুল্যো তল্ল বিল্ল তল क उट। विक भुभाववान मार किरातः शाः भूगर्फनः । ইতি जि কাণ্ডশেষ:॥ হিঙ্গু:। ইতি শব-ठिन्युका ॥ दिल्लग्ना जी दात्राहीकन्तः। हेि

मफ्ठिन्द्रिका॥

विल्लम् खी भुम्उम्मभुधा। यथा। সপ্তপুত্রপুত্রাযা সপ্তসু: সুত্রস্ক द्रा। विल्लम् मंगन्याम्याम्यास्काथिका ज् कृष्मृः ॥ ইতি শব্রত্নাবলী ॥ विन् की विन्वृक्तमा क्ना हिंछ মেদিনি:।। পল্পরিমাণ । ইতি निक्राला॥

विनः भू कलवृक्षविष्मयः।(वल्गाह ইঙি ভাষা। তৎপর্য্যায়:। শাণ্ডি-**ल**ऽ: २ रेण न्य: ० मान्य: ८ 🗐 क -ল: ৫। ইত্যমর:।। মহাকপিত্থ: ৬ গোহরীতকী ৭ পূতিবাত: ৮ অ-তিমঙ্গল্য: ৯ মহাফল: ১০। ইতি त्रज्ञनाना ॥ भन्ताः ১১ इन्। गक्कः ১२ শानार्षः २० कङ् हे।खः २८ रेणन-পত্র: ১৫ শিবেষ্ট: ১৬ পত্রশ্রেষ্ঠ: ১৭ ত্রিপত্র: ১৮ গদ্ধপত্র: ১৯ লক্ষ্মফ-नः २० गक्षकनः २) मूत्राङ्गः २२ ত্রিশাখপত্র: ২৩ ত্রিশিখ:২৪ শি-বজম: ২৫ সদাফল: ২৬ সভ্যফল: ২৭ সূভ্তিক: ২৮ সমীরসার: ২৯ ! **অ**नाक्वलाः। मध्यद्गः। हरादः । कवायवुः। छक्षुः। शिख क्य জ্বাতিসার নাশিত্ব'। ক্চিকারি ष् । ही भनव्यः । अत्र भ्रवस्याः । बिरमारमञ्जः। मधुत्रज्भा वम् ज्भा वाडिनाणिष्कः। यम्। कानविष्ण

खंगाः। द्विषद्ः। खक्दः। मःगु।-॥ हिदु । दी शन दुक्ष । यन। शक्र म खनाः। मधुब्रद्यः। छक्द्यः। कर्षेद्यः। ভিক্তবু•। केषायञ्च•। উक्षद्व•। **न**ः शुंक्षित्। जित्रायनामित्र्थ। ইতি द्राजनिर्विष्टेः॥ 🗱 ॥ यशिष्ट । 🎒 कन স্তবর স্তিক্তো গুহৌ কক্ষো ধ্রি পি· ভ কৃথ। বাল:শ্লেম্ছরো বলেগ লঘু ৰুঞ্চ পাচন:॥ ইতি ভাবপুকাশ: ।। सः। किथा विन् वान क्षायायः পাচন বিহি तीপন। সংগাহি তি ক্ত কটুক তীক্ষণ বাত কফাপহণ॥ भक्ष भूगिक मध्य मुर्ड्जय गुाहि (हाः বল। ফলেষু পরিপক্ষে যো ওণঃ। नमूराक् उः॥ विदापनात्र म छ्डाया विन् मामः खागाखद्रः। कक वा अम भिड्यो गुविनी दिन्धभिवका ॥ ইভিরাজবল্পভ:॥ অন্যঃ। কাঞ্জি क मः ছिত विच मधि मन्ही भनः भव्र । इंडि रेवर्डकः ॥ ॥ विव्वाद-भड़ापि यंथा। विद्यापि भावन **ञ**् र्यार मुङ ज्यम मन्या। श्रीवृकाः न् (द्वाभाष्ट भक्ष यि त्रभाग्नः)याज ॥ ভ্গো लक्षीण या (अनु र्गाक्शा ना गडा मही । उद्गामय छाता विन: 🗐 क उत्राहकाय ।। नि রাক্তিণ পতিণ দৃষ্টা কোষেন মহতা

उठ:। मधा ना उभया (पवी नर्व ভোগ্যা ভবাধ্যে ॥ তত্ত: সংপুণ্তা ভানা মামৈবং ভবত প্রিযে। প্রিয-दः नर्वलाकिन न्रापृत नगक् जा ॥ भाजा वुः अर्दालाकाना मदलानाः বিশেষত:। এৰ মাত্মৰশাণ কৃত্বা শাপ মোক্ষ ম্যাচত।। বর দ্বৌ চ न। कामः भाग (बाक्र भूरः वृश् । কীরান্ধৌ ত্ব মৃগাঙ্কেণ সহ গোভি র্থনেন চ ।। বসম্ব মথনে যাবৎ ভতো বিষ্ণু মবাপ্ল্যাস। পতি द সর্ব लाकानाः भूबाः (मुक्तः महादनः॥ তস্যবক্ষঃ স্থিতা ভদুে দুষ্টা ত্ব বিচ-রিষ্যসি। লোকভোগ্যা চ ভৃতি चारस्रक्षम् न्र्भम् ।। न बाजि कः श मोर्यापि न (वन्य न मुं डा मजिः। ভবিষ্যতি यहा (हरू हक्ष्णा कलदि-न्मृत्यः। विन्नृतृकः भिन्नः भास्त्रा खतः (शानि ভবিষ্যতি। সর্বপুষ্ণোত্তম **শু**ঙো দেবাহারো মনোরম:।। # 11 व्याह्न ।: नर्बालाकानाः (हमामाणः निषान्वा । य ह भाभा मुद्राहाद्राः ্ভরে৷ স্থেদকারিণ: ৷৷ তে ত্বীচ্যা-**कि नद्राक भाउ** । इन्नारा किन । স্দৃ:থিতা ভবিষ্যন্তি নরা দুমুলিন: সদ।।। তত্র দেশে ভয়ণ নিত্যুণ চিব্ন রাজান জীবতি। নচ দুব্যপতি:ক "চ

দ্বিশৃক্ষস্য ছেদক: ॥ ক্রিয়তে যত্র বিছেদ: সপুত্ন কলিন স্তরো:। অনা-বৃষ্টি ভয় বোর তিমান দেশে পুজা-যতে।। ইতি বহি পুরাণে বামনপু। पूर्लाव नामाथ)।यः ॥ 🕸 ॥ मञान्तरत তস্যোৎপত্তি যথা। শিবউবাচ। মাত: সমুদুতনযে মা মা ছি ক্বি ভন• পর• ৷ য স্তে ছিম্ম স্তনো বামো জা-যতা• পুনরেব স: II জ্ঞাতাতে পর মা ভক্তি: পূর্ণ তেন মনোরথ:। যশ্চ ছিন্ন ন্তনা দৰে৷ মল্লিক্ষোপরি তে শুভে॥সে। ২স্ত বৃক্ষ: ক্ষিভৌ পুণ্যো নান্ন। গ্রীফল ইত্যতঃ। মূর্ত্তিমাণ স্তব বৈ ভক্তি वृंकः वीकन नामकः॥ प्र की र्राय कि जा वाखा॰ यावहन्तु रिवाकरतो। म उक र्यम रेव लिख भद्रनः मृभिर्वा ভवि ॥ उर्भाव ণৈব মে পূজা ভবিষ্যতি ন চান্যথা। वर्ग मुका भुवानाहि भूञ्जागुन्यानि চ ধুৰা ৷৷ জীফলছদ লেশস্য কলা नाईडि कां दिका। यथा तम वीकन তক্ যথা গঙ্গাজল মন ॥ তথা পু य्डमः विश्व विश्वः विक्वहरः। ইত্যক্তঃ স তথেত্যুক্তা মহেশোন্ত र्फार मिथा। कथानामाठनाकाव वृक्षः श्रीकनकाव्हिनः । इनि व्हक्षमं भूत्रात >० व्यथ्रायः ॥ 🛊 ॥

(मवुरवाह। विशाश शुक्रभक्षमा जुः তীযায়া সথি ত্ব্য। জাতো বৈ 🗐 ফল তক ৰ্মাহাক্য্য তস্য কথ্যতে॥ জাতে তু ঞ্জিফল তরৌ দেবা: সর্বে স वानवाः। वुका नात्रायग कालि एव পত্ন্য: সমাগতা: 🛮 দদৃশু: স্নিঞ্চি-প॰ ত্রিপত্রৈ মৃ দুলৈ যু তি॰। দীপ্যমা-नः (७६८मव निवक्ताः निवनुषः ॥ পুণেমু: সিষিচু স্তত্র বাসঞ্চকু: সুখা-দ্বিতা:। তদুক্ষণায ভগবানুবাচ বি-कु ब्रव्यक्ता विकु क्वा । व्ययं नामा বিল্ ইতি মাল্র: গ্রিফল স্তথা ৷ गाखिना काषरेमन्यः मिवः भूगाः **শिविश्वः ॥ (ह्वावाम छीर्थश्रमः** পাপম: কোমলছদঃ ॥ জযে। বিজয় नामा ह विकृ ज्ञिनयत्ना वदः॥ श्रुन्।-कः भूक्वर्गन्तं अंश्वरी भुष्कास्वकः। ইত্যেক বিংশতি• নামা়• দ্থাত্বেয ড-ৰভন:॥#॥ খনু: শতকাস্য মূলাৎ थकागु खीर्थ मुह्राउ । यादा ज्ञ ख्या जीर्थ मञ खीर्थ वयः मिथ ॥ উদ্ধৃপ্র হরে। জ্যে: পত্র বার্ বিধি: শ্বয়ণ। অহণ দক্ষিণ পত্ৰঞ্চ বিপত্ত দল মিত্যুত।। অস্য দ্বাযাঞ্চ भश्यक व्यवस्था भरा स्थान । इत उ नहनामायुः भना म्यानाट निय॰ र्दि ॥ भर्मभूम महमुम् कल

প্র সমাপি চ। দর্শনে পুণভৌ ল্পার্শ স্থান সমাজ্জনে তথা ॥ পূ-खान हरान नात्न क्रमात्राज्यान्नीत्र-(य८। विल्वृक ग्राजाना गर्भन) जना श्रियः ॥ श्रियमर्थनक छा।जिः পুসীদার্জিসুতান্তন। নর এতেন ম-ত্ত্রেণ পুফ্রাক: পুণে দত।। পুপ-(मा) मामिव भाषा भूगाम खर नन्दर•। ७ नत्या विज्ञान्दर्व **सरा भ**-क्रव्रक्षिए।। मक्षानि ननाक्रानि ब्दक्ष निवर्षर। यद्भगातन मा-न्त मधारिकः भूगमि क्ञी ॥ म বৈফবো মতো ভক্তঃ সমে প্রিয়তরঃ शवः। शिवश्वक माल्व शियणार्ग মহাতরো।।স্গানি বাংমহাপাপ जक्यान् (न शुगान्य । (मत्रक्क्त्रत শুেষ্ঠ স্থানম্ভে সুমনোহর ।।ক্রীডন্তা गठ। विवृधा मार्ड्डाः उ८ भुनी र म । मञ्ज्यभारमम दिल्मा प्रमञ्ज्ञलः ग्खर ॥ मागामयङ्कतः भाजःमः नत्व न जुरिकवः। उँ कनाय 🕮 कनाय नया एणां त्रक्रोतः॥ म-ত্রেণ প্রবেদ্বিশ জপেছক্তি ক্রমান্ত. था। भूग्रव्क महा जाग मान्त्र 🗐 क्न भूजा।। महिन भूजनार्थाय उट **भवाति हित्नाम्। मञ्जातम** চিনুযাদ্বিল্পতাণি ভক্তিত: ॥ প

कांड वारणी नाय नव्याङ्ग जिन्न-काल जः। भाषा उत्शान कर्डरद्रा रैनवाद्याद्यस्था उक् ॥ यत्र माक्-হা চিনুযাম শাখাভঞ্জন কুচিৎ। খণ্ডিতৈক শিব: প্র্য়: পল্লে র-रेन्डफ थिएटि: ॥ यद्यामान्डदः বিল্পশ্র পয় বিত ভবে । প্-क्या अञ्चर देवे (स्वाः मूर्य) नामान (व्रो विना ।। विल्ववृक्ष्कवन• यव जा जुः वाद्रागमी भूदी ॥ शक्षविच्छमा यक তত্র ভিষ্ঠেৎ, স্বয়ণ ছরি:। সপ্ত বিলু দ্দনা যত্ৰ তত্ৰ দুৰ্গাযুক্তো হয়: । একো दिनु उक् र्यं व उक् मे सु भीया मह ॥ विल्व्का गब मण जब मसुर्ग रेगः সহ। এতান্যুক্তানি ভীর্থানি দেবাঃ अर्ख मक्तरेगः॥ यञ वाहेशः शृह्ह-**স্য কোণ ইশাননামকে। জাযতে** শ্ৰীফলতৰু নঁ তত্ত্ৰ বিপদ: কুচিৎ ॥ भूर्वमहाः नृथाः न महाम्हिता य-মভীতিহা। পশ্চিমে চ পুৱাদায়ী वृत्का विन्न উদাহ্ छ: ॥ न्यानात ह निनी जीदा शुरुदा वा वनास्तत । वि-**यृ**वृक्क उत्तर (পूाङ । मिस्र भी ठेष्ट्र तर मुबी: ।। न मध्रभुक्तात वृक्षः ज्ञानः (यर ञ्रीकलाश्राकः। रेनवाम्बनि नुजायक छम। निवयमहर्य ।। टिन बारि हजूद्रा मात्रान् महाद भद्रमाः

আনে। দত্ত স্যাদ্বিলপথ্ৰৈক লক্ষ-(धनू जनः जुदाः॥ मध्याङ्गकात्म (य नर्ज्या वित्तुः जुर्युः शुक्तिनः। रेजः সুমেক গিরিবর: কৃত এব পুদক্ষিণ।।। बहिन्त्राट्यीकलडक व मरह्टकार्र মেব চ। বিনা ব্ৰাহ্মণযজ্ঞাৰ্থণ পতি-তো विद्वविक्यी ॥ शक्वविद्य अमून्य्छे या थए मृद्धिनानवः। यमाधिका-রো নাত্র স্যাৎ হৃতঃ পাপোপপা छरेकः॥ विवृशधः कवा वीकः ভूमो প্রিড মীশব:। স্বৰ• গৃহাতি শি-রসা বৈষর্থ্য ভয় শঙ্কিত:॥ চৈত্রাদি চতুরো মাসান্ সিঞ্চেদ্বিত্তক্ কৃতী । যথা শ্লিগ্ধো ভবেৰূক তথা তৎ পিতরো হলি চ।। চৈত্রাদি চতুরো भागान् महा जुम्ब मह्यः। नवीन বিদ্বপত্রাথী ভুক্তি মুক্তিপুদাযক: ॥ रुत्रिमुानगात्र येख देवेरानात्था मार्ह यदः। **उ**जाक्राया विवृक्**कः य**र्गः বৃক্ষ উদাহ্নতঃ !৷ কামৰূপে কামত-कः काणा मुक्त खवारिमः। काकी পুরে পুর: পুোক্ত: ত্রীফলো ২ক্ষয পুণ্যদ:।। তেপি ভীর্থবিশেষা: সূত্র खीर्षियुणि मनाज्वाः। (नत्रवाह । এতমিমেব কালে তুলন্তু রাগত্যবৈ-লথি। বুন্ধণা বিষ্ণুনা পত্রি: পূজিতঃ ত্রীফলৈ রভ্ৎ ॥ ততঃ সর্বে যথা-

ञ्चानः बग्ना मात्रायनामयः। कथिएजा १य भया मार्थी विन्वृक्ष उक्डमः॥ অয় বা সংপোক: শিবভক কথা পুণ্য নিচয়: পবিত্র: শোতব্য: শুবণ-ब्रगीयः थन् मठाः। नित्व वित्की (**७रा**शरुबर्ग উराबः जूमननाः जू-(नव्रः मःभार्रः भुडव्डि निवन्ता-পি নিকট: য়া ইতি চ বৃহত্বর্মপুরাণে विसृव्क माहाजाः >> व्यव्यायः॥क॥ তত্ৰমতে তদ্যোৎপত্তি যঁথা। দে-বুগুবাচ। কথ সা বিষ্ণুবনিতা বিশ্ব-ব্লোবভ্ৰ হ।জ্যোতীৰূপণ নদণ-म शुर्थिका वुकारिकिः मना ॥ তত্ৰ মে প্ৰুপুছাদ্বাণী সৰ্বেদা শিয়-তা॰ গতা। বিক্ষো রতিপূর্যা নিত্য• ना जृद नदम्बी नरा॥ जाम्क् नी-তি ৰ্ল ক্ষ্যাঞ্ জায়তে কেশবস্য চ। ইতি চিন্তাপরা লক্ষ্মী র্যথৌ শ্রীশৈল मन्दिर ॥ शुर्ग मिल्लक् मिकास **उभ (उर्ल १ उपाक्न । उथा भि** যদি নৈবাভূৎ কৃপা মে পরমেশ্বরি॥ उरा मा वृक्कत्भन द्विजा लिय-প্রিয়া সভী। পথ্রে: পুষ্ণে: ফলৈ: बीरियः भ्वयामात्र नरुउ॰ ॥ काहि বৰ্ষ মছাদেবি ততো মে ২নুগুছো २ जवर । (जरेनवान् गुः इरेनव विष्य र्वकः इंडाड्य ॥ मरेम्य भन्ना

শানি বিপুৰশ্যা সদৈব হি। অভস্ত কারণাদেবি ভদুপেণ হরিপ্রিযা। नरेरव প्रायमा ना मस्का नाजू ला निर्द। यउ स॰ वृक्तमानुउ ভিষ্ঠামি চ দিবানিশ।। সৰ্বতীর্থ-भरग (पवि अर्बरम्वमयः अमा ।। 🗐 বৃক্ষঃ পরমেশানি অতএব ন সংশ यः॥ #॥ उट्केल उट् भूम्त र्वा उट् भर्य यः भुभू बरयर। उर का ह हनर নৈ ৰ্বাপি স মে ভক্ত: স মে প্রিয়: ॥ তৎ কাষ্ঠ চন্দ্ৰ- ভালে যো ধারুযতি मञ्ज्ञार। उखन् मिववृष्ता मान (मर्प्सवी मूमान्जा।। अठ सहन्तन দেবি ন ধার্যতি কশ্চন। তৎ পঞ্ তৎ পুসূন বা কদাপি ধার্যেয় হি। বিল্বমূলে মহেশানি প্রাণাণ স্তাজতি (या नद्रः। क्षुप्त्र्हा छ्रावे ज्ञान পাপকোটিযুতোপি সন্ ৷৷ ইভি यागिनी उट्ड भूर्वथए ७ १ में वः ।। 🗱।। অপিচ। বিশ্ববৃক্ষণ তথা দেবি ভগবান मक्दाः चय । विन्वकृक-**छ**व श्रिष् यि श्रानाः स्टाहिरम् योः॥ ७**८ क**नात्माक भाश्नाि कि-ন্তস্য তীর্থকোটিভি:। যত্র বুন্ধাদযো দেবা ব্রিপ্তরি শক্তিক্তেবে।। বিল্ व्काल इनि यिक्ष विश्वापिन्ति ७। उत्तर माक्रतः (क्वा अर्वे वीर्थः

मयः मना। मर्वनीठे मयः छडु मर्व-(न्वमयः मना। न छऽहित् माइद्रः (क्वः न ह गक्षाः छऽहित् नित्य।। मभील म ह हार्बक् वित्ववृत्का यिः भिर्य। कामीनुद्रममः छडु छव भागः छऽहित्वि ।। किस्तमऽ काि-छीर्थन कामीवात्मन किः निर्य। केि न्द्रमद्रमद्रमाझात्म २० महे-वः॥क्षा छम्दानविधि यंथा। नद्यः वा यि वा न्द्राः कवाः (नद्रे मत्यामुथः। यत्थार नवः छथा (मयः वित्वन्द्रानः॥ व्याम्थः॥ माञ्का छ्वा व्याप्तः वित्वन्द्रानः॥

मिर्डेराह। मृन् (हिर मुरक्का) मि ग्रह्माः बिक्रहे । ज्ञानः नुक्कारः हिर्मे क्रिक् । ज्ञानः निर्मे क्रिक्नः । रिक्रमी िक्रहे मिराः भार्य रृडकः मिला पुक्क रिक्रु मिराः भार्य रृडकः मिला पुक्क रिक्रु मिराः भार्य रृडकः मिला पुक्क रिक्रु मिराः भार्य रृडकः मिलक्षिनी। रृडम् (व जु रुक्ः मार्थः भारत रृक्कानः शिर्य।। विक्रिशे भार्यः रिक्ति इतः व। इति मह्र्यारः। रिकः रिक्ति इतः व। इति मह्र्यारः। रिकः रिक्ति इतः व। श्रीः मिला विक्रिं। रिक्ति इतः स्म मीमकः। हत्। यम्पर्थः क्रवः भारतं प्रह्मार्थः एव। यम्पर्थः क्रवः भारतं प्रह्मार्थः एवि विक्रिः। रिक्ति मर्भाः। रिक्रवन्। एवि विक्रिः। रिक्ति मर्भाः। रिक्रवन्। एवि विक्रिः।

माम्बर्धः चाः यक्षभङाः ॥ वृवि रिकवनामः ज्जानः धर्म कामार्थमः शिए। वजुरीन भिष् (पवि शु!-পু যাদ্বাঞ্চিত ফল ।। সবজে মিয ले न्।न ब्लाघारतन भाईति। ख्याह नाश्यक्तमुन वजुशीन शु मागराय ॥ 🗱 ॥ विन् भव्यान गुरुगानख्द गमनक्षा । यथा । बुान गृहीद्वा या गहिर मर्दाम कि भवाक्ष्मार । जिक्षं मूम्मन ब्राक्ष्म्यः भाणुभङ ख्या॥ भूता मार्चित्रे द्रो द्राक्ट श्रिष्ठ म्न था-विनी। मक्तनार्षि ह बीनार्था वाः मनार्ष्यं भुकानिः ॥ हन्तु मूर्य्यो थ्छो ছ এ মহ॰ পাদৌ করে। সদা ॥ ইভি জ্ঞানভৈরবতন্ত্রে শিবপা-र्बजी मःवारि ७ भरेनः॥

বিল্পেষিক। জ্ঞী শুষ্কবিল্থও•। বেলশুঁঠাইতি ভাষা। যথা। কফ বাতামশ্লয়ী গুছিণী বিল্পেষি-কা।ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

বিশ্ব। জ্রী হিঙ্গুপঞা। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ॥

विवनमानः जि विवानकर्छ। वि
भूई वनशालाः भाग भुछऽयन
निक्षमः॥

विवधः श्रु शर्याहातः। मञ्धाना

ভণুলাদি: ।। মার্গ:। পছা:। ইভামর ভরতৌ ।। ব্রীহি ভ্ণাদে:
পর্য্যাহরণ । ইতি স্বামী ।। উপরিভোবদ্ধ শিক্য কর বাহ্যকান্ত ।
কাব ইতি খ্যাত । ইতি ভানুদীকিত: ।। ভার:। ইতি মুক্টিষ্তবিশ্ব: ।।

विविधिकः शृ विविधिकः। इंडामद्रः होका नाव मुन्दवी ॥ विवद्रः क्ली हिष्टुः। इंडामद्रः ॥ (द्रावः। इंडि (मिदिनी ॥ विवद्रगः क्ली व्याथ्या। इंडि इनाः यूदः॥

विवद्गनाणिका छी (वन्: 1 हेडि बिकाश्रम्भरः ।।

विवर्गः वि नीहः। इज्जानः॥ मिन्ना

विवर्जः भुः नमुषायः॥ व्यभवर्जनः ॥ न्छाः। ইতি विश्वः॥

विवर्तन की भित्रज्ञन । विभूदंक वृज्ञशाला तनहे भुज्ञायन निव्वत्र ।। विवलः जि व्यवनाताचा ॥ व्यविष्ठः पृष्ठेवीः। ইতিমেদিনী॥ व व्यानमः मत्र । मृहिङ लक्षापन पृषिञ्ज वृष्को । विकष्क विश्व विवलः वाल् व्यानम मत्र । थ्याभकः लिख्न मित्र हैं। उन पृष्ठे। थी यंत्र मु ज्था । ইত্যमतः টীকাষা ভরত: ।। বিবয়তী ত্রী স্থ্রেগরী। ইভি মেদিনী ৷৷

विवसान् भू मूर्ग्यः ॥ व्यक्तृकः ॥ इन्यादः ॥ (१वन्यः ॥ इन्यि स्मिनी ॥ व्यक्तः ॥ इन्यि सम्बद्धावनी ॥ विवस्त्रमन् ॥ इन्यादनी ॥

বিবক্ষা স্ত্রী বজুনিছা। সনন্তবচ-থাতোর পুত্যুবেন নিম্নন্না। বথা। বিব্যাবশাৎকারকাণি ভব'ন্ত। ইতি ব্যান্তরণী দা ॥ শক্তিঃ। বথা। পুত্তুর্থালি থালুতদুদি-শ্যাস্য বিশেষণা। সংখ্যা তুল্য নীতিত্বাদ্বিবক্ষাণ পুপদ্যুক্তে॥ ই-ত্যেকাদশীতত্ত্বণ।

বিবক্ষিত: ত্রি বকুনিষ্ট:।। সনম্ব বচধাতো: ক্ত পুত্যবেন মিয়ম:।। শক্যার্থ:। যথা। উপাদেযগতা-যা: সংখ্যায়া বিবক্ষিতত্ত্ব• যুক্ত• । অনুপাদেযগতা সংখ্যান বিব-ক্ষিতা। ইতি মাধ্বাচার্য্য:। ইত্যে-কাদশীতত্ত্ব•।।

বিবাক: ত্রি বিবেচনকর্ত্তা। যথা।
অর্থিপুত্যর্থিনো র্মচন বিক্ত্রাবিকল্প সভৈয়: সহ বিবিনজি বি
বেচযতি বা বিবাক:। ইতি নিতা
করা।।

विवानः भु विक्ष्वा वादा विवानः । সচ খন বিভাগাদি বিষয় ন্যায়া-দি:। ইতি ভরত:।। তৎপর্য্যায:। ব্যবহার: ২। ইত্যমর:।। খাণাদি-न्याय: २। इंडि क्रियंतः॥ यापि-माय कलारू हाया ईल्डेत्रभा वा। বিবাদে৷ ব্যবস্থার শ্চ দ্ব্যমে তলিগ-দ্যতে।। ইতি শব্দরত্বাবলী।। 🕸 💵 माजामिना विवामनित्यक्षा यथा । আচরেৎ সর্বধর্মণ তদ্বিক্ষন্ত ন-চাচরেৎ। মাতা পিত্রতিথীত্র্টে বিবাদ॰ নাচরেৎ গৃহী॥ ইতি গা-ৰুডে ৯৬ অধ্যায়: ।। 🕸 II **অষ্টা-**मण विवामञ्चानानि यथा। **उ**धा মাদ্য মৃণাদান নি:ক্ষেপো ২ স্বামি বিক্ৰয়:। সমূ্য চ সমূত্থ্যন দক্ত-म्यानभक्षं हो। (वजनरेम्य हारा-ন পাৰিদাচ ব্যক্তিক্ৰম:। ক্ৰয় বি-क्यान्नाया विवाहः श्रामिनान-(याः ॥ शीगाविवामधर्मक शाकः (य) एखदाहित्क । खिर्क मार्म-ক্ষৈব জ্রীস•গুহুণ মেব চ।। জ্রী পু•-ধর্মো বিভাগশ্চ দৃত্ত নাপ্র্য নেব চ। भनानाक्षानरेणजानि वावकाव **इडा विदुः ॥ इंडि मनुः ॥ अ-**ग्रार्थः । यथ्नम्रान्यमित्रभंगक्-পো নিক্ষেপঃ। অস্বামিনা চ

नाः कियान्धानः। एखनः धन-न्यानाध वृक्षा कावारिना वा शुरुषः। कर्षकादमा ভূতে द्रमानः। কৃত ব্যবস্থাতিক্রম: ৷ ক্রযে বিক্রযে চ কৃতে পশ্চাৎ ধা বিপুতিপত্তি: । स्राचि अमुभानस्य विवादः । गुामारि मीमा विश्व जिलाखः । वाक्शाक्ष्युः आकामनामि । **म्खनाक्ष्यः जाउनामि । खिर** निङ्करवन धन गुरुष । **जारुज भू** जञ्च धनष्ट्रद्रशासि खियाम शद्रभू-क्य मण्यर्तः। जीमहिउम्। भूः-সো ধর্মব্যবস্থা। পৈতৃকাদিধনস্য বিভাগ:। দৃতে অক্ষাদিকীডা। আহ্ব পণব্যবস্থাপূর্বণ পক্ষি भिषामि भागि (याथन । इंडि घ-ল্কভউ:॥

िवामान्गठः वि विवामकर्छ। यथा। विवासान्गठः गृष्ट्रा नम्डा ख८ भुगङ्गढः। विচারगতি पना-সৌ প্রাম্বিবাক শুত: মৃত:।। ইতি মিতাক্ষরা ॥

दिवानी वि विवानकर्जा । यथा । व्यनु जावी व यः किन्द अर्थार भाक्षा विवाहिना । इंडि क्रवहा-রতত্ত্ব।।।

কৃতো বিক্রয়:। সম্ভাবনিগাদী । বিবাহ: পু॰ দারপরিগুহ:। ভৎ পर्यायः । উপयमः २ পরিণयः ৩ উদ্বাহ: ৪ উপযাম: ৫ পাণিপীড-ন ৬। ইত্যমর:।। দারকর্ম ৭ কর-গুহ: ৮। ইতি শব্দরত্বাবলী।। পা-ণিগুহণ ৯ বিবেশঃ ১০ পাণিকরণ ১১। ইতি ভটাধর:।: স চাইবিধ:। यथा। बुक्तित विवाह कार्य मीयः তে শক্ত গ্ৰন্ধতা। তব্দ্ৰ: পুনাত্যভ-यजः भूक्वात्किवि भिक्ति।। यक्क-क्रायर्द्धिक रेप्त्र भागायार्येख लाः যুগ। চত্দশ পুথমজঃ পুনাত্য. खत्रकण यहे ॥ इज्जूका हत्रजा॰ धर्मः महया नीया १ विश्व । म कायः शावत्यखद्धः यः भागाः म गराजाना ॥ जानूदा मुविगानाः नार गान्तर्वः मगराचिषः। त्राकः (मा युष्तर्द्रगा८ रिम्माहः कन्रका-ह्ला८ ॥ इंडि शाक्तवद्गः ॥ 🛊 ॥ অপিচ।গৃহীতবিদ্যে গুবরে দত্বা **ठ ७क् स्किनाः। गार्च्छ। भिह्न्** ज्ञान क्रयामात्र नित्रुह्॰॥ व-ধৈ রেকন্তণা ভার্য্যা মুদ্ধহে প্রিভণঃ স্বয়ণ। নাভিকেশা নকেশাণ বা নাতি ক্ছুা॰ ন পিক্লা॰।। নিস-ৰ্গতো হৰিকান্ধীণ বা ন্যুনান্ধী মপি नाष्ट्र<u>ाञ्चितृकाः महागाः</u> वी-

হলজা॰ বাভিরোগিণী॰।। न দুষ্টা॰ मुष्टे वाहाछा॰ वाक्निनी॰ भिज् माज्-তঃ। ন শ্মশু ব্যঞ্জনবতী ন চৈব পু क्षाकृष्टि।। न घर्षत्रस्ताः कामवाः क्रा॰ काक्स्रवा॰ नह। नानिवरक्कः गा॰ उद्दब्धाकी । ताद्दह्य शः ॥ यः न्याम्ह द्यामाम बाह्य खान्नी हिव छ-থোনতৌ। কুপৌ যন্যা হসন্ত্যাঞ্চ গগুংযা স্তাঞ্চ নোছছেৎ ।! নাতিক क्षहिवि भाञ्च कद्रका सक्षाक्षा । আপীন হস্ত পাদাঞ্চন কন্যা মূৰ (रुष्यः ॥ न वामनाः नाजिपीर्धाः নোছহেৎ সংহতক্ষৰ। ন চাতিছি मुम्मनाः न कद्रालम्थीः नद्रः॥ शकः মা• মাতৃপক্ষা পিতৃপক্ষা সপ্ত-মী । গৃহস্থ শ্চাদ্বছে কন্যা ন্যাবে न विविना नृष्या वास्त्रा रेमव खरेषः वार्यः भाकाभ छ। उथामूतः। गाम्नर्व व्राक्तानो वात्ने रिम्मार महाश्रमा २१न: ।। এতেষা বস্য যো ধর্মো বৰ্ণস্যোক্তো মনীষিভি:। স্বর্গ ত मात्राञ्ज्ञन (छनान) भित्रवर्काय्।। न धर्मादानी भाभा गाईछ। नहिः **७ उगा। স**মুদ্ধহেদ্দদাতে তেওৎসম। গ্ঢ় মহাফল।। ইতি বিষ্ণুরাণে ঽ ञ'राम 🕽 ॰ ञाब्रायः ॥ 🗱 ॥ ञान्रह । बाद्धवन्नुष्ठेवाह । मृथु छ सुनाया

থর্মান্ গৃহস্থস্য যত্রুতা: । গুরুবে **ह थनः पद्मा न्नाद्मा ह उपनुब्बया ॥ अ** विश्ला वुक्तवर्या नक्षना जिय मूबारेट। व्यनन्तरभू विकाः कासा म-मिलाः यवीयभीः ॥ व्याद्रानिनीः थनार मधमामूष्ट्रं माज्जः निज्-**७ उथा ॥ हिनक नव विथाजा**र শ্রোতিযাণা মহাসলাৎ। সবর্ণঃ শোজিবো বিদ্বান্ বরদোষা দিতো ন **छ।। यमूह्य छ दिका जीना॰ म् मुन्ता**-রোপস-গুহ: । ন ভন্মন মতং হয়া-ন্তত্ৰায• জাযতে শ্বয় ॥ ভিস্নে বৰ্ণা-नुभूर्द्धन (च उरेथका यथाकम । वा-ন্ধণ ক্ষত্রিয় বিশাণ ভার্য্যাণ বাশূ দুজ-त्रनः।। दुात्कारा विवाह व्याकृय भीय তে শক্তালস্ভা। তব্জ: পুনাত্য **७ँगठ: शू**क्यात्किवि **गिठि**।। व-क्छ इ।यजिङ दिन मानायार्यस्य (गा यूगः। ठलुर्मम भूषमञ्चः भूनाज्रुखद्र ভশ্চ বট্।। ইত্যুক্তা চরতা ধর্মা। जरु या भीयाउ १थित। ज कायः পাব্যেভজ্জ: বঙ্গু শ্যানাজ্মনা সহ।। व्यामुद्रा पुविभागानाथ भाह्यई: नम-याचिषः। द्राकृत्म। यूक इद्रार रिममाठः कन्यकाह्नारः ॥ ठवादा वाञ्चनमहारहा उथा गाक्वर बाक्रमी

। त्राञ्ज खथानूरतः रिवामा मृत्युवासाः स्त गर्हिङः ॥ भाषिगुा शः नवर्गाम् गृशी क किया भन्न । रेवम्मा मु-ভোদ बाहर्गाखरान हार्गुज्यनः॥ পিতা পিতানহো ভ্রাতা সম্বল্যো कननी उथा। कन्राभुमः भूईनात्म পুকৃতি ए: भन्नः ।। অপুरह्न সমাপ্নোভি ভুণহত্যা মৃতাবৃত্তী। এষামভাবে দাতৃণা কন্যা স্বর্থ্যাৎ खगः वतः ॥ जक्टे भुनीयर्छ कन्ता হর॰ ত্তা চৌরদণ্ডভাক্। অনুষ্ঠাণ हि छ। बन् मः छ।: मूर्छ। 'हि भविछ। জেৎ ॥ ইতি গাৰুডে ৯৫ অধ্যায়: ।। 🕸 ।। यशत्रक्षः। यम छेवाहः। कन्ताः যে তু পুষছন্তি যথা শক্ত্যা মলস্কৃতা• । वुक्तारया॰ विकामुळे वुकालाकः वुक्ष एक ॥ कन्यारान्छ मर्रह्माः मानाना मूडप॰ मृउ॰। महान्त्रान সমৃদ্ধানি গো হজাবিক ধ্নান্যত: ॥ ॥ खीमदक्ष परमयानि घणानि পরি-वर्द्धायः । शेन द्धाठित् भावतः মুনে উদ্বেগকারিণা।। ছদ্মান্য সরা-বচ্চ্য চিত্রি **স্বন্ধি স্বাহানি চ। যস্যা**-ন্ত ন ভবেভূাত। নচ বিজ্ঞায়তে পি-ত।।। (नाभगहि उ जा॰ गुा छः: পুबि-क। वर्ष मक्ष्या। इजुर्ग मिन दर्गानाः পুক্তাচেই হিভাব চা। অপ্তাবিদা-

न् ममारमन जी विवादाधिताथ । वाक्ता रेतव खथा हार्यः शाकाशका खथामुद्रः ॥ भाक्तर्सा द्राक्षम रेन्हव रिभणाठ काष्ट्रसा २४मः । भुजारऽ ठाईविद्वा **ठ भुउभी लवर** अय ।। मः म् । १८ कन्। • स्थान। स्थः भुकीर्डिङ:। ১। राक्ड जू वि**उड: म**-ম্যগৃত্বিজে কর্ম সর্বতে ।। অলফ্ত্র ज्या मानः रेमरवा वर्षाः भुभनाऽरु । ২। এক গো নিখুন দে বা বরাদা-माय अर्था ७: ॥ कन्यामानस्य विश्विन-**रार्का क्ष्यः न উচ্যতে। ১। मरहा**-ভৌচরতা ধর্ম মিতি চৈবানুভাষ্য जु॥ कन्त्रा शुरान म छाई। भाकाल-ভেগ বিধি: মৃত: । ৪। জ্ঞাভিভেগ मुविश मञ्जा कन्यारिय रेচव मक्तिएः ॥ कन्याश्रुरानः बाइन्त्यारामुद्रा वर्ष উऽ (७। ६। इह्यान्। नः मःया-गाएकन्यायाम्ह वज्रम्य ह ॥ गाञ्चर्यः সতু বিজ্ঞোয়। মিখুন্য: কানসঞ্ব: । ৬। হত্বা ধিত্বা চ ভিত্বা চ পুসছ ৰুদতী• গৃহাৎ ॥ হরণ• ক্রিবতে যব রাক্ষসো বিধি কচ্যতে। ৭। সুগু मखा तरः कन्। इचना नीयछ ज्या ।। ज जानिक्षा विवादानाः रेगणाः **इ: श्रिटा २४मः। ৮। श्रकानाक** व्यथा धर्मा द्वावश्या दिला उन

रिभभाठ कामुब्र रेक्टव न कर्न्डव्यो কদাচন। চতুৰ্ণা নাল বৰ্ণানা নেষ ধর্মঃ সনাতনঃ।। পৃথ্যা যদি বা মিলু। ক-र्खेर्या नाज मन्त्रयः । कन्याः य जू भूगहिष्ठ यथाभक्ता वनस्ठाः ॥ বিবাহকালে সংপ্রাপ্তে যথোকে সং দৃশো বরে। ক্রমাৎ ক্রমণ ক্রতু শাত भनू भूर्ब विजिष्ठ (छ।। भुष्का कन्। পুদানত পিতর: পুপিভামহা: । বিমুক্তা: সর্বপাপেভ্যোবুন্ধলোক বুজন্তি ভে॥ ব্রান্ধ্যেণ তু বিবাহেন यञ्च कन्। भुयह्कि । वुक्तलाकः वुरक्षहीय वृक्षारेम्यः भूकितः मुरेतः ।। निर्वात जु विवास्त्रन यस कन्।।• भुरहि । ভিত্ব। द्वात्रस्त भूर्याभा सर्ग लाकक गहुछि॥ शाक्षर्वं विवा-रून यस कन्याः **भ्**यह्**छि।** शक्कर्व লোক নাসান্য ক্রীডতে দেববছির° ॥ मुक्त्र रञ्जा या कन्या छा॰ श कार अग्रशहर्य । ज किंबरेंत्रक गक्तरेर्वः कीउ**उ काम मक्ष्यः ॥ न**-মনুং কার্যেত্তাসাং প্রাাশ্চ সত-७ श्र्ह। तुकारम्या विरम्यग नुका (जाकार मना ज्या ।। कन्रायाः **दुष्मारगणा मञ्**क्षन् मूथमभू छ । অথ ভূঞ্জতি যো মোহান্ড্ক্রা সা ন वक. देखा । अवेशावाक करा।

याः न जुळीया८ करावन । मिहि-बन्। मूथ पृष्ट्वी किमर्थ भनुः नाहनि ॥ মহাসত্ব সমাকীৰ্ণান্বান্তি তে ন: রকান্ডয়ণ। ভীর্ণ সুর্বদুঃখেভ্যঃ পর• স্বর্গ নবাপ্ল্যসি॥ ইত্যাদ্যেবহ্লি পুরাণে ভডাগরৃক্ষ পুস শানামাখ্যা यः ॥ #॥ विवाहकाल निन्धावह-**(न (मार्चा जारवा यथा। भागिरिक्षावा**र । ন নৰ্মযুক্তণ বচনণ হিনন্তি ন জীযু রাজন্ ন বিবাহকালে। প্রাণাভ্যযে সর্ব্যাপহারে পঞ্চানৃত্যান্যাত্র-পাতকানি ॥ ইতি মাৎস্যে ৩১ व्यथ्रायः ॥ #॥ विवाद्य वर्गनीयानि যথা। বিবাহে স্নান শৃত্যুক্ত ভূষোলু लू वरी द्रवाः। (हवी मःगी उ जाद्र-का लाज मक्ल वर्जन ।। इंडि कदि-কল্লভাষা ১ তথকে ৩ জ্মুন গাঞ্চা। অথ বিবাহোক দিনানি। ভত্তা-कारि मुक्ति यंथा। भुमूज्याशानजः শুদ্ধি বিষয়েদে সমে ক্রমাৎ। বিবা-हि (याविजाः हन्यु। किंडा मुक्ति न्-रगिषिलाः ॥ न ७७्क किगात्रस्य ভर्ज (र्गाहत्र मुक्जिः। याद्याचार् गर्द्ध म्यूब्याशानि उरकन ।। পুরভ্য জন্ম সমযাৎ যুবতে বি-वार भाजाय (क्यू ग्नयः म् ज नाहि-শন্তি। আধানতঃ পুভৃতিতঃ সম- वर्गात्रवृ (भाक खरा। न मूजनस विलाभवर्थ। 🗱।। अयूर्ण मुर्जगा ना-রী যুগ্মেচ বিধবা ভবেৎ ভক্মান্নর্তা-বিতে যুগ্মে বিবাহে সা পভিবুতা॥ भाभवयाष्क् भयुगावत्वं यूगा ह गामक्य भव यावर। विवाह मुक्ति भूवमंडि मदर्व वार्मामर्या क्या তিবি জন্ম নাসাৎ ॥ যুগ্মাৰকেষু যু বতে রপি জন্মাসাৎ মাসত্রয় বি-वरुत्न পরমত্ব শুদ্ধি। পাতৃ: সমস্ত মুনযো বিৰমে ভু বৰ্ষে নাসত্ৰশাদুপ ति उ: थेनू कद्मभामार ॥ # ॥ ताज-मार्ख्य । मान्यन वृदिवाद्य कन्त नःवद्राव्य ह। दणमानाः भूणमाः टिब (भीव विविद्धिंगः ॥ कन्। স•বরণে হন্ডোদক বিধৌ। দস্পত্যো দি নবাপ্ট রাশি রহিতে দারানুক্লে त्रावी व्रत्मु वार्क अवार्क भूक वियु তে न(४) १थवा भाभारमा । ७)व्ह् , ह व्यक्तिशाकरेवेष्ठि निन विश्विक वि ক্তা তিথি ক্রা হাবণ তৈত্র গৌষ व्रश्टि न्याः भाक मान्य॥ 🗱। (याः गविष्णाय एतायविष्णयानाक ब्रबु नानायाः। जलाहिता वाजीनाज পরিষে রামিবাভিনী।বৈধৃতৌ বি थवानात्री विषशास्त्राजिगश्राक ॥ ব্যাহাতে ব্যাবিসাঘাত: শোকার্ডা

क्रवंत उथा। मूल ह तुन मूल अतर গণ্ডেরোগভয়• তথা ৷৷ বিষ্কল্পে ২ প্য-হিদ শঃ ল্যাৎ বজুকে মরণ ভবেৎ । এ: उ वि नाक्नाः मर्ख मम (यागाः পুঞ্জিডা: ॥ 🗱 ॥ व्याचनायनः । উদগৰ্যে আপ্ৰ্যামাণে **প**ক্ষে কল্যা-ণে নহ্মত্রে চৌডকর্মোপন্যন গো-দান বিবাহাঃ। বিবাহঃ সার্ত্তলি-ক ইভ্যেকে ইতি। আঘাঢ়ে ধনধান্য ভোগ রহিতা মন্তপুরা শাবণে বে-শ্যা ভাদুপদে ২্ধেচ মরণ রোগা-দ্বিতা কার্ডিকে : গৌষে প্রেতবর্তী विखाधवङ्या रेट्ट मस्तासाहिनी অন্যেয়েৰ বিবাহ্নিভা পভিন্ন**ত৷ না**-वी मम्बा ज्वर ।। इद्दी म्राप्त न ह रिक्रिगारम जिल्लो ह दिस्क मामा-निक्षर गडि। द्राष्ट्रभुटि उथा गुष्क निज्नाः भुनगः नत् वाख्रिन्ति ह यो कन्या नान्क्षः भुक्तिकाल ॥ व्यक्तिभोग ह या कन्या पत्न वर्ष विद्राधिनी। अविमुक्ताि मः (र-या हन्द्रवाद्भवत्वन जुं। व्ययनत्त्री-ত্তরস্যাদৌ সকর• যাতি ভাস্করঃ। द्रांमः ककं हेदः श्राभा अकाउ र-ক্ষিণাখন ॥ ইভি বিষ্ণুপ্রাণোক न। চ্ जारावध्यम्। शतिशृष्ः। रि नदानाहि (बार्ष जू निष्काडारयन

भित्रगृष्टः ॥ # ॥ नार्बकालिक **३**७९-भारतियग नाश उजवन जीत्य। शुरु मुक्ति भद्रमुद्धिः मुक्तिः भागायनर्हु **रिवभानाः। अर्बाक् एनवार्वाञ्**रा मूनयः कथराडि कन्रकानाः ॥ এउट भारत विख्डिय मिक्दिश दहन॰ यथा । कालाजारव ह कनावाः कालः (रार्या न विरुट्डा। मनमाभारि॥ कालानाः दिवाशास्त्र भूयज्ञङः । भुः मः भुक्ति नहा (मायार मई दिव हि वक्काउ।॥#॥ क्ञाविखामानी। বাপী কুপ তড়াগ যাগ গমন ক্ষৌর शु िश्रावु छ॰ विम्यामनित्र कर्णावधः न महाराजः दनः (मदाः। जीर्थः ল্লান বিবাহ দেবভৰন মজাদি द्रित्यक्रनः । मूद्रिरीय किसीदियुः श-**दिश्दाग्य-गट्य जार्गर्य ॥ 🕸 ॥** हुः रमुष्ट्रमार्खे ७ ॥ मर्बाण मुख्य ৰ্মাণি স্বৰ্যাদস্ত গতে সিতে। বিবা-रः (मथनावनः याजाकः भन्निद्रक्तः বেৎ।। যাত্রাঞ্জি চকালে। বচনা-স্বরোক্ত পুর্তিন্তিক নিবিছকর্মান্ত-वः भगहिःगाछि ॥ वात्व मुद्धः वृद्धः ण्या नाष्ट्र ण्याक कीरवनरक्षे। वारव की व व्यक्त भीरव निःशानिरका छ श्रीति ।। उथा मिल्यू हिमानि ज्याकार्य जिनादरम । बानी कून

उपागि कियाः शुरुहिडा स्टा-জেৎ।। অতীচার গতে জীবে বক্তে रेठव वृश्याओं । काशिमी विष्वा প্রোকা তথাতো পরিবর্জনে ॥ व्यञीठावः गरङा क्षीयः मृर्श्र छः रेनव গছতি। সমচারেশি কর্মাণি নৈব ত-ত্রৈব সংস্থিতে ॥ৠ॥ দেবল:। বালে वृष्क रुरेषवास्य क्रकः । १ वर्गन জ্ঞিনি। উদাহিতাবা কন্যাযা দ-স্পত্যে রেব নাশন ৷৷ প্রতদ্গতঃ শিশু রহ দ্রিত্রণ লিতঃ স্যাৎ প-ण्ठाफ्णाइ नििं शिक्षाति वृक्षः । পাক্ পক্ষ মেব কথিভোত্ত বশিষ্ঠ गरेग बी दर शक भिंग वृष्त भिंगु विवर्जाः । अ ॥ च्या उपाय । जो दाः जगार्ड ७:। वाल वृष्ट र महा। एण চতু: পঞ্তি বাদরান্। জীবে চ ভাগৰে চৈৰ বিৰাহাদিৰু ২ড্চাং 🗨 া বাক্র হৈবাভিচারে ত্রিদশপতি खदो (स्व भूक्ष्य व मू.ख धदाहि-**७**५ १ विमारम स्यिमकन हिल्लो व ক্পতৌ তৈত্র গৌষে। বিষ্ট্যাণ কে-ভ্রমে বা শরদি সুরগুরৌ লি ছ न एक मानाएक दर्या नारमा कि हा-ঢा সুনিয়**ত** মরণ দেবকন্যাপি ভ-র্তু:।। 🗱।। শুক্র মধিকৃত্য রাজ-गार्ड ७ । वारल ह पूर्विमा नाही वृष्क नहे भूका ভবে ।। नरहे ह मृज् मार्थाः তি সর্ব মেতদ্গুরাবিশ।। সি·ছে ^{গু} রৌ পরিণীভাপতি নাত্মান নাত্মজা-ন্হভি।ক্রমণ জিধু পিতাদিধু বশি क्ष गर्गाम्यः भाचः॥ ख्रा इति ए न বিবাহ নাত্ৰারীত গর্গ পুনুখামুনী न्ताः। यहा न भाषी भधनःयूका मुन खरा जू करन्ताष्ट्रब॰ वरुखि ॥ **#** ॥ व्यक्ति माखगुः। मघा यकः भन्निः ত্যজ্য यह। সি ছে গুৰু ভ্ৰেৎ । ত-দাৰ্দে কন্যকা চোটা সূত্ৰণা সূপ্ৰিয়া ভবেৎ ॥ #॥ হারীত:। অতীচার• গতে জীবে বৃবে বৃশ্চিক সম্ভাযো:। याद्धाचाशांपिकः व्यर्गार उव का-লোন লুপ্যকে।।‡।। ক্ত্যচিস্তামণৌ। অভীচার• গভেজীবে বৃষে বৃশ্চিক স্ব-ন্ত্ৰযো:। তত্ৰ চোদ্বাহিতা কন্যা স॰-भूगीयार व्यवहरः॥ ।। माहा अवहरको মুদ্যা• ভীমপরাক্রমে । यদাভিচা-র সুররাজনজী করোতি গো ম্মথ भीनमः इः। न गाउँ हिष्यम्। शि भूई রাশি শুভায পাণিগুহণ বশিষ্ঠঃ ।। অ ভীচার• গতে জীবে স্থিররাশৌ চ সংস্থিতে। তত্ৰ ন লুপ্যতে কালো वररज्जवः भन्नामनः ॥ वाभी कृभ তডাগাদি নিবিজ্ব সিংহগে গুরৌ। भक्तरङ् ठ ७९कार्यः न दिश्वः काल

लाशबः ॥ यजु । कन्ता वृण्ठिक स्म-বেষু মন্মথে চ বাবে বৃষে। অভিচা-तिश कर्डवार विवाशामि वृत्थः मना । इंडिउउम्म्ब दिवजिन्तर्यभूउकः ॥ 🛊 ॥ भी शिकायाः। जित्कान काया ধনলাভ রাশৌ বক্রাতিচারেণ গুৰু: পুষাতঃ। যদ। তদা পুাহ খুভে বিল-प्र विভाय भागिगुहगः विणिष्ठः॥क्र॥ (पर्वी भूत्रापः। सक्त्रत्इ। यमा जीत्रा वर्द्धार शक्षमाः भकः। (भारवञ्चल চ ভাগেষু বিবাহ: শোভনে৷ মত: ।। 🗱।। (ভाজরাজ: । (या जयभारम क्तृत्रकर्म याजाः कर्नम् (वशः क्रक्छ চ মোহাৎ। ন্ন স রোগ ধন পুঞ नाम शुाला जि गृहा दश्र वन्ननानि ।। काउ मिन प्यया विनिष्ठ क চ गर्लः कवरना मणाइः । कन्नाथः মাস কিল ভাগুরিশ চৌডে বিবা-हि क्रुत्र कर्नरवाद ॥ # ॥ 🗐 পতि-সমুছযে। স্থান দান তপো হোম: नर्बमक्षा दर्खनः। উদ্বাহশ स्मा-রীণাণ জন্মনাসে পুশস্যতে ॥ 🕸 ॥ क्ष्ठाविष्ठामानी । जन्मभारत व र् প্রাচ্যা ধ্বাচ্যা চ ধ্বোদ্ধে। জন্মভে জন্মরাশৌ চ কন্যা হি পুর সম্ভতিঃ ॥ # ॥ गर्नः। देवारिष्ठ मानि उथा भार्ग कोत्रः नित्रगयः वुखः। क्षिष्ठः

পুত্র দুহিত্রোশ্চ যত্নতঃ পরিবজ্জ'-যে ৷৷ অত্ৰ জ্যেষ্ঠত্ব মাদি গৰ্ভ্ত জাত-षु ।। उथार। जग्नामिन र जग्राज उथा रेनव बन्मनिवाम श्री कात्रायट । जारा गर्ड जर भूध कन्या किं (ह नामि न ह काठू नक्षा ।। अव जगगानाको भूशमाखना निरयशः বৈগ্ৰস্থানে ত জ্যেষ্ঠপুল্লাস্তি বি শেষ: ৷৷ কৃত্তিকাস্থ রবি ত্যক্ত্বা জ্যৈ ভাষস্থ কার্যে । উৎস বেষু চ সর্বেষু দিনানি দশ বর্জ্ঞবৈৎ ॥ 🗱 ॥ রেবত্যত্তর রোহিণী মৃগশি-রে। মূলানুরাধা নবা হস্তা স্বাভিষু (ठ) वि यष्ठ निथु (नयू र) ८ म भागिगृङः । সপ্তাষ্টান্ত্যবহিঃ শুভৈ ৰু ডুপ তাবে-कामन वि जिला क्रेंब छ।। य य उहेरेन-नं जू ज्लो यक्ष क्ष काष्ट्रेरम ॥ 🗱॥ জ্যোতি বিহিতনক্ষ্তাদধিক চিত্রা भुवना धनिष्ठा व्यक्तिनी नक्कवः भावः করোক্ত যথা। সমার্য্যা: পাণি গৃ হীযাৎ ত্রিষ ত্রিষ্ত্রাদিযা। উত্তর-कन्छन्यानिबर्या ख्रायाणा निबर्याः खत्र जानुभरारिज्यय्यू नवम् नक्राजः ষ্বিত্যর্থ:।। 🗱 ॥ ভীমপরা কমে। প্ ৰ্বাত্ৰয়ে বিশাখায়াণ শিবাদ্যে ভ চ-जूडेरा । छेटा हाम खरवर कन्ता वि-थवारा विवद्धारिय ॥ विक्षुजारम

ত্রিকে চিত্রে জ্যেষ্ঠাযাণ জ্বলনে যমে। এভি র্বিবাহিতা কন্যা ভবত্যেব সৃদু:খিতা ৷৷ এবঞ্চ পারস্করোক্তণ यजुर्द्धित विषय भाभि हिषय हा (वा-ধ্যু• ॥ 🟶 ॥ আদ্যে মঘা চতুর্ভাগে নৈৰ্থাভস্যাদ্য এব চ। ব্লেবভ্যস্ত চতু-र्ভारण विवाहः शुगनाणकः ॥ 🗱 ॥ কর্ণবেধে বিবাহে চ ব্রুতে পুণসবনে उथा। भागत ठार। ह्डायाः विषा मृक्षः विवद्धं (ए९ ॥ विकार्कन्छ । जिथा ७ द क ७ (वरिष ८ क ७ परमा ३० निवः म १२ रेड २१ कारमा १४ ह्यानम २४ विष्म २० ज॰थ्याः । ইষ্টোডুনা স্থ্যযুতোডনা চ যোগাদ-म् (कप्पनशागङ्यः ॥ कर्मकानी-न नक्क न्र्याज्काभान नक्कवरया र्भिन्दि यहि शक्ष्मिनाम् नाज्य यः-খ্যা ভবতি তদা ন কর্মবোগ্য মি-खार्थः। मधवि भाषिकात् मधविः-শতি নপহায় শেষাৎ কল অন্য-रेषक मःथ्यानुभभरतः।। 🗱।। ज्यभ-वाम्स । जाम्रेनारम ज्ञित् भूर्यः कु त्रीयाः **मः** भूम्याजि । विकीदाञ् कृ-তীযন্ত বিপৰ্বাত মতো ২ন্যথা ঞ 🛚 वाक्रमार बाजानाय। जानाः लान চতুথা॰শ॰ চতুথা॰শেন চাদিম॰। দ্বিতীবেন তৃতীযন্ত তৃতীবেন দ্বিতী-

थकः ॥ 🗱 ॥ व्यवि । थञ्जू त्रादशः । তথাচ রত্নালা। একা মৃদ্ধ্ গতা॰ ত্রযোদশ তথা তির্য্যগ্গতা: স্থাপ-(य८ (त्रथ। म्हज भिन् वृदेश त्रिकः হিত খাজু রিক তত্র ত। ব্যা ঘাতাদি ত মৃদ্ধিভন্ত কথিত ত-विक द्रश्राञ्चाः मूर्या हन्त्र সে৷ মিথে৷ নিগদিতা দ্কপাত এ कार्गनः ॥ व्याघाजाशीक व्याघाज যোগ সংখ্যান্ধ স্ত্রযোদ**শান্ধ•।** তথা চ হস্তাধীনি नक्षवानि (प्रयानी डा. र्थः ॥ 🕸 ॥ व्यथ मध्यनाकात्वदः । मीलिकायाः। कृखिकामि **ठ**जुःमश्च द्वथ। রাশৌ পরিভুমন। গুহংস্চদেক-রেখাসোবে**ং: স**প্ত**ল** লাক**র:।। স**প্ত সপ্ত বিলিখেৎ পুরেখিকা তির্য্যগৃদ্ধ ম্থ কৃত্তিকাদিক । লেখবেদভি-জিজা সমন্বিত চৈক রেখণ খণেন বিধ্যতে ॥ 🕸 ॥ বৈশ্যস্য চত্র্থে শে শুবণাদৌ লিপ্তি হা চত্ত্বে চ। অভি জিভ:ছ খেচরে বিজ্ঞেণ রে।হিণী विद्या।। विश्विका मथः॥ 🕬।। यम्।। णणी **मधणनाक** जिल्ला शारिश ज-পালৈ রথবা বিবাছে। রক্তা শুকে বৈৰ তু রোদমানা শ্মশান ভ্নি• **পু**मरा भुगाजि ॥ 🕸 ॥ व्यम्ताभवा-(सः) यथा द्राज्ञगार्ड(७। विष्कृतिरक्ष-

ন হতস্য পত্রিণা মৃগস্য মা**'স**' শু-**छम• क्र**ाम्छ । यथा उथावानुऽ ডুপাদ এব পুদূষিতো হন্যোডপদ मुजावरः ॥ ऋ ॥ अथ शक्षमनाक চক-।উদ্ধৃ 'রেখাঙ্হিতা: পঞ্চ ভিয্য ক্ পঞ্চ তথৈব চাছে ছে চ কোণযো রেখে সাভিজিৎ কৃত্তি চাদিক ॥ শন্ত্ৰকোণে দ্বিভীয়ে তু লেখয়েৎ স-र्व क्या । कुरेन चिन्न भएश (मेरिय) र्नक्ष अदिवर्द्ध (ए८।। नव्। भाउ চ্যে দোৰ যেচ সপ্তশলাককে।তে সর্বেপুভবস্কাত্র নামা পঞ্চললাককে ॥ अथ ठकान्य किन्द्र भारत्य ইহেষ্যতে ॥ 🗱 ॥ তদ্ক্ত রবুমালা: যা'। কৈশ্চিত্তত্তাপীষ্যতে পাদ্বেধ ইবি।ইবিপঞ্শলাক কে ।। #॥ **রত্রমালাথা । अञ्च । हारम মু**क्त-শ্ম রবনীসূনু छ्ञीय॰ खकः यश চাষ্ট্ৰ মৰ্কন্নন্ত পুরতো হন্তি সূট नव्या । भकार मक्षम मिन्दुबन्ध নবন রাহু: সিত: পঞ্ম। দাবি-শ পরিপূর্ণ মূর্ত্তি কডুপ: সন্তাড্যে-ন্নেভর**ে।। নত্বাপাতো ২য•।। #।। णाणार मध्यमाः मणी यमि ভार्यर** भारभन गुल्का २थ वा। रङ्गान भी विवब्द्ध (ए९ मुनिमाला (मार्याण्य° कथारा । याजायाः विभागा ग्रह

জুভ বধং কৌরেন্রোগোডবোপ্য-हाइक दिश्वा वुट्ड ह अत्राव भूतक शुप्रयागि ॥ **३ ॥ व्रवि मन्त छडा**ः কাত্ত- মৃগাল্পাৎ সপ্তম্ ত্যুৱেং। বিবাছ যাত্র। চূড়াসু গৃহকর্ম পুবে-শ্বে ॥ যামিত্রবেখঃ ॥ 🕸 ॥ মূল ব্রিকোণ নিজমন্দিরগোথ পূর্ণো মি-বক্ষ সৌম্যগৃহগোথ তদীক্ষিতো বা। যানি হবেধ বিহিতানপছত্য मायान् मायाक्तः मुख्यानकवि খ বিধ্তে॥ #॥ ভোজরাজ:। বি यप्रतेनकारमध्या हित्नमः मुजार्थ (मो जागा मुज्युमः मार । दिश्वा माजाञ्चेभद्रानिमः इः (मार्ययु क्न् मृः थ भूठः करता डि ॥ त्रविभूकिः ॥ 🗱॥ कन्। नक्ष व मूर्को ग्राहिवा हः मू छ- ॥ কৃন্ণা। পশ্চান্ত ভু বিশ্বাত যাত্ৰ। भूश्लाट्मवाष्यः ॥ # ॥ विष्ठोध्रद्धीः বিলাসে। পুশে মর্ক: সূতো যোনি যোষিতা মম্তদ্যতি:। অত: পু-বোৰিতো: শন্ত বল নৰ্ক শশাক্ষজণ ।। গোচর শুদ্ধাবিনদ্ কন্যায়। যত্নতঃ मुख वीका। जीयाकित्रपक्ष शुः मः **भ**िष ब्रवेटन ब्रिश दिवारुः ॥ 🗱 ॥ দিতীয় পুঞাক্ষণতঃ পুভারর: ত্র (राम्माहार भव्र : मुज्भूमः। न কল স্প্রায় ব্যুগ ক্তথা করে।তি

পু-সা মপি তাদৃশ ফল ৷৷ তথা व्यानभाश्य भत्र उ: ॥ 🗱 ॥ व्या म्मि मिनान (टर्का म्म वर्ष् ध्वती मृ**डः।।** मार्खः रिनक्ष भी जाःभू मांमर्भकाः मण जमः। भोद्रिः भागाधिक वर्षः भागानाधी वृह्य्याजिः ॥ ভবनार्षः ভ্ঞ: সৌম্যো यावनामार्भुजाः क-ण ।। # ।। कष्टे · यु अमिरके ममूर र्न তথা (শ্বভাগগা:।। 🗱 ।। লগ্নে ख्ट भक्षा जृत्यं। नव्य मन्या ख-था। एक ज्रि की (मायाया दिवार र वर्षा ज्ञा ।। व्यव भव मु अहि वृक (रागः ॥ # ॥ (गाभूनि विविधाः वरि भुनरया नर्द्राविवाशादिक-হেমন্তে শিশিরে পুযাতি মৃদুতা॰ পিণ্ডাক্তে ভাস্করে। গ্রীম্ম ২র্জা-ন্তমিতে বসন্তসমধ্যে ভানৌগতে দৃ-শ্যতা॰ সুর্য্যে চান্ত মুপাগতে চ নি-यक भावृदे भद्र-कामरयाः ॥ # ॥ लग्न यहा नाखि विमुख मन्यामध्नि-কা॰ তত্ত্ৰ শুভা॰ বদন্তি। লগ্নে বিশু॰ ष्क अञि वीर्येष्ट्रक् शाध्वाका रेनव कल विश्व ॥ #॥ नामिन् गुरा न जिथाया न ह विश्वितात्रा अकानि रेनव कनयन्ति कमाणि विष्-। व्यव्धाः হতঃসতত মেব বিবাহকালে যাত্রা-সু চাষ মুদিতো ভ্গুজেন যোগঃ॥

।।#:। মার্গে গোধুলিযোগে পুভবতি ॥ विश्वा भाषभारम उरेथव भूशायूर्धन যৌবনেন সহিতা স্বয়ে স্থিতে ভা ऋद्भारिकार्थ म्थरा भुका धनवजी | रिकारिक भरत स्थानमा आवार वन था-न। भूध वहना भागिगुरह कन।का ।। 🗱।। विवाद्य प्रेटल । व्राटा धनुवि ह व्यवहा उद भूबार्ष्व मञीकार्भाद्र-জভঃ॥ 🕸 ॥ জ্যোতি:সারস-গুহে । বিবাহে তু দিবা ভাগে কন্যা স্যাৎ शुध्यदक्ति जो। विवाशानवस्था **गा** नियं अभिवाजिनी ॥ 🏶 ॥ महा-ভারতে। রাঝৌ দান ন শাসন্তি विना ठा छ यह कि भाग विन्। कः न्या विकाम्हा मीन यम भुष्टिम्य ।। 🕸।। ব্যাস:। ব্রিক্তাসু বিধবা কন্যা मर्ग्भ श्री माधिवाहिका। मरिन-**क** इतिरान रेठव यहा द्रिका जिथि र्छ-বেৎ৷ ভদ্মিন্ বিবাহিভা কন্যা পতি সন্তান বজিতি।। 🟶 ।। সৃতি:। ধর্ম:- 🛚 र्थ काम (माक्कानां मात्राः मः भारि **१ ७ व: । भ**द्रीकार अपूर्याद्वन भूवं त्नव कत्रगुरा ।। क्षः। मनुः। व्यवता-काकी भागानानी इन्न वादन গামিনীণ ৷ তনু লোম কেশ দশনাণ मृष्यो मृष्ट्र जियः ॥ # ॥ माञा-তপঃ ৷ হৃ সম্বনা মেঘবর্ণা নধু

शिक्ष व व्याहना । जाम्मी वद्गराय कन्या॰ गृरुष्टः मूथ (मथ्ट ।। # ।। ভবিষ্যে। পুতিষ্ঠিততলাঃ সম্যক রক্তান্তোজ সমত্বিব:। তাদৃশা শ্চর-ণা ধন্যা যোবিতা ভোগবর্জনা: 11 পুতি ছিতে। ভূমৌ वयः সম खला ংখোভাগো যেবা তে তথা !! 🕸 !! मनुः। (नाष्ट्र किन ना॰ कन्।। নাধিকাঙ্গী ন রোগিনী । নালোমি-কা নাভি লোমী ন বাচালা ন পি -क्ला ।। नक वृक्त नरी नामी नासड़ পর্বতনামিকাং। ন পক্ষ্যহি পুষ্য-নানী॰ নচ ভীষণ নামিকা॰।। 🕸 ।। পুতিপুসব নাহ মৎস্যুস্কে। গলা **চ रमूना हिव शाम**ी ह सहस्री। निष्यामाः नाम कृष्ण भाव शे जून-भी व्यथि ॥ अवजी । अभी स्वर् ताहिनी मुख्रा खत्य ॥ का कु कु চিন্তামণৌ। নেত্রে যস্যাঃ কেকরে शिक्षा वा माप्राम् भी वा भागव (वा-लिकना ह। क्लायमा गर्थयाः সমিতায়া নি:সন্ধিশ্বা বন্ধকী তা वम् 😸 ॥ 🕸 ॥ निम्हात्राय 🛊 🛊 मारामा मुरकणी जन्तामद्राकी मु कः मुणीला मृगिकः मुरुष्ठा । विशी विमध्या यमि शक्काकी अलान ही नालि विवाहनीया ॥ शृक्षे जन्छ।

यि शिक्षाकी (माना ममाकीर्ग नमाक्यिष्टिः । माध्य ह भूद्रे। यपि व्राक्त कन्त्रा ऋत्विश रयाग्रा न विवा श्नीया।। 🗱 ।। शाती उ:। टम्पाट 😽 ल नक्क विद्धााता भभना वदरष् । নক্তাপপন্না নাডীনক্ষত্ৰীনা ॥ 🛊 ॥ नाजी नक्षत्र नारु ऋद्रापरर। व्यक्षिन्यारि वित्यहकः नर्भाकाद्रः विना ডिक । ७व (वश्वणा क्छिय) विवाशामि मुजामुङ ॥ जिनाडी (वध नक्क मिन्। पूर्णाखदा। श्खनु म्ल वाक्नाः भूई जामुनमा ख्या ॥ यात्राः भोत्रा एक र्यानि শ্চিত্রা মিত্র জলাস্থায়। ধ্রিষ্ঠা লো-ৰরাভদু। মধ্যনাডী ব্যবস্থিতা: ॥ 🛊 ॥ कृं बिका ज़ाहिनी मर्ला स्वा ষাতী বিশাধকে। উত্তরা শুবণা পৌঞ্প পৃষ্ঠ নাডী ব্যবস্থিতা: ॥ 🗱 ॥ অশ্ব্যাদি নাড়ী বেধক্ষে ষষ্ঠ ছি **छीरक** कमार । सामग्रां ट्रियं ञ्र्वं क क् जिकामि विविद्यक्ष ।। এव॰ नित्रीकारपाष्ट्रयः कन्ता माख्य मूद গুরৌ। পণ্য ত্রী স্বানি নিত্রেষ্টু দেশে गुारम भूरत्र गृरह ॥ # ॥ अकना छी इ विश्वानि यमि जू। इंत कनारयाः । छम। विषः विज्ञानीयार अर्दाि म् उरेथव ह ॥ भूकिरे यगा इचकं छमा इचकं

তো ব্যথ:। পুণষ্ট• জন্ম ভ॰ যস্য ভস্য नामक्कं वा राष्ट्र ॥ द्वारा कंत्र ज्या र्विषा घर्या नीम ज्या उथा। नाम क्यक्रिया (वंश्वा न कर्खवार कराइन ॥ একনাড়ী স্থিতা চেৎ স্যাৎ ভৰু नाभाग ठाक्ना। छमामाछी व्यादा বীক্ষ্যো বিবাহে শুভ মিছতা॥ #॥ পুাড্নাড্যা বেধতো ভর্ত্তা মধ্যনা-एडा ज्य॰ ज्था। भृष्ठनाछी व्याध क-न्। मि्यरा नाज मः नयः। এकनाछी স্থিত। যত্ৰ গুৰু ৰ্মজ্ৰণ্ড দেবতা:। তক্ৰ দ্বেশ ক্জ নৃত্যু ক্ৰেণ ফল মাদি-শেৎ।। পুভু: পণ্যাক্সনা মিত্ৰ দে-(मा गुप्तः भूदः गृहः। এकनाछी गः তা ভব্যা অভব্যা বেধ বহিৰ্দ্তাঃ ॥ 🗱 ॥ পুতিপুসৰ মাছ জ্যোতিৰে। **अन्द्राम्या**हि खारण जुनाछी हा-(वः न विम्रारक। म यथा। अक्रतारमो ह म्लाउताः मू ङ महार मममश्रक । ठञ्खं मणस्य रेव्य क् कीरेयकामरण **७**ण।। 🗱 ।। मन्गुरुगाविषम मक्ष-क (माय:। उथाह। याहिक मश्रक भिष जुला यूग्र रायो जथा। मि क् यही मना बरकार मृडि॰ उकार्वी: ছিব: ॥ 🛊 ॥ 🕮 পতিব্যবহারনির্ণ-যে ॥ সূহদেকাধিপ যোগে ভারা वरन वणाद्रारणी वा । व्यशि न्।उ।

দি বেধে ভবতি বিবাহে৷ হিতার্থায ।। 🕸 ।। द्वाजनार्ज्य । न द्वाजस्यारम পুহবৈরিভাচ ন ভারশুদ্ধি ন গণত্র यः महारा । न नाजीत्माखा न हदा मुष्टि र्गर्गाम्य एउ मुनस्या वस्ति । 🕸 ॥ রাজযোগন্ত এচরাশ্যাদি যোগ এব ভবৈৰ নাড্যাদি প্ৰতিপুসবাৎ। 🗐 পতিরব্বালাযা ।। অখে ভাজ ফণিছযঞ্চ বৃষভুদ্মেবোন্দুক মূ যিক ন্চাখুঃ গৌজনল স্ততোপি মহিষী वाशः भूनः क्रीइछी। वाष्ट्रिंगे मृग ब्रुक्ति किं दिखाइ वृध्य वानद्रः मिक्श श्रेषा मृत्रत्राहे र चक्र कत् ही लानिक जाना दिल्। ८५६ ५,५५ गज निष्ट्रभण सहिया रेथाए पञ्च ज्ञण- रेवज्ञ° दानज त्मचक्क मृगङ्ख-দ্বদ্বিডা**লোন্দুক্। লো**কনি**। ব**্যব ্হারতোন্যদৃপি চু জ্ঞাত্বা পুষত্না-দিদ দম্পত্যো নূ গ ভূভ্যো র পি नमा वर्जाः मुज्मप्रार्थिजः ॥ सङ्ब সমেত্ত মিথুন কন্যা কলসৌ মূগে-मु भी भी ह। वृष् छ जुल क्लि भ (यो कर्क़ है धनुषी ह जिब दिस्ती।। व ডইকাবিভিশেষঃ।বলা অরিষ্টেই মাহ। মকরঃ করি জল রিপুণা কন্যা (सरवन सङ् अव खनना। कर्ति पर्छी वृष धनुषी वृश्विक विश्या वाहि विद्या

॥ 🕸 ॥ यित कन्राष्ट्रत ভर्डा ভर्ड: यर्ष्ठ ह कन्यका । यप्रश्वेकः दिज्ञो-भीवाद्यक्तिं उ॰ जिम्हें म त्रिशा 🗱 ॥ পুণসা গৃহাৎ সুত গৃছে সুতহা চ কন্যা ধর্মো স্থিত। সূত্রতী পতিব-জভাচ। দি দাদশে ধনগৃতে খনহা চ কন্যা অপ্নে স্থিতা ধনবতী পাতি-বল্ল ভাচ।। 🕾 ॥ বডপ্টকাদৌ তারা-नियम नाष्ट् जी । श्री किय नाष्ट्र ।। (मी ছাদ্য হ্যভয়ো র্যযো রপি তয়োরৈ-কাধিপত্যে পিবা ভার। ষষ্ঠ সুমিত্র भिज महत्र क्षियाथ मन्त्रात्वि। यहे-काछि नव शक्षाम वाय धान (यारम ह भुः सामिरकाः श्रीकार्यः वृश दृषि शृष्टियनकः वार्यम दिवाक् छन।॥ 🗱 ।। গর্গঃ। মূরণ ভারা বিরোধে গুহু রিপুভাবে চিরেণ। রোগাদি नतनार्य्याः यहेकान्टेरक रेवत भवन्याः ख्यराण्या # ॥ व्या**मः। रेम**वानि **भागित यउडेकामी जाता विश्** পুত্ররি নৈধনাখ্যা:। বজ্জা বিবা-হে প্ৰবোড়ভো হি প্ৰীভি: পরা ভব্ৰু ভারজানু । নক্ষত্ৰ মেক বদি ভিন্তাপে ন দশতী তত্ত্ৰ সুথ ল ভেতা ৷ বিভিন্ন মৃক্ষণ যদি চৈক ক্লালি ভলাবিবাহ: সূত সৌখ্যদানী ॥ अकारी ह यमा दन्या ब्राल्याका ह

यहा ज्यादा धनमूबवजी नादी माः धी छर् श्रिया मना ॥ यउष्टरक गा विथ्वन भूरत्व का मा जन्मा নব পঞ্চকে তু। দ্বি দ্বাৰণাথ্যে কন-কাল তামু বিপাৰ্ছন হেন চ নাডী **रि**।। # ।। भव्रभ नार्फे।स्मार्थ क-वरः यहेकाष्टरक विश्व हो। धन পভ্যতা ত্রিকোণে দ্বি দ্বানশে চ দা রি দু•।। কৃত্য চিন্ত্যামণৌ। হন্তা স্বাতি শু,তি মৃগলির: পুষ্টমতাখি ভানি পৌঞাদিত্যে জন্ত রিছ বুধা (हर निः क्वानि । भूबी छिनुः শিবভ ভরণী রোহিণী চোত্তরাক পুাহু মন্ত্যান্ত্য মুড্গণ ন্ন নেত• भूगीन्तुः॥ ठिकात्स्रवा निवां **ठि लि**-তৃ ভে বাসব বাসবৰ্ক্ শকাগ্নের ভেঁ বক্তা দুছ্নজে চ রক্ষোগণোব• ॥ 🕸॥ ফলনাহ শ্রীপতি:। স্বসলে চোত্তনা পুঁতি ৰ্বধ্যনা দেব মানুষে। দেবাসুরে কনিগু চ মৃত্যুর্মানুব রা-क्रांत्र ॥ क्षा वाक्त भी ठ यहा कन्त्र मानुषण वादा जातर। जमा मृत्रु र्न मृद्राञ्च। निधनज्ञ स्थानिया॥ 🕸 ॥ রাজমার্ত্তে। যদি স্যাদাক্ষসো ভ-र्ख। कन्यका मानूवी ভবেৎ। विवाह मुथमाल्याि रिवनबीजाः विवर्क विद्या 🛊 ।। युष्क व्यार्गत्व । विद्या विद्या जी मूर्जगा इंजिविका छ-

জয়ন্তি যুদ্ধেন সর্বথা নাত্র সংশব:। व्रक्तनाः मानुषानाकः नःश्राम निः *****घ्या गृजिः ॥ क्षतः भीनानाया दिशाः कथाः शिष्ह जुना ह्याः। दिणात गुणाव मद्याथाः म्मु वृष मृगाक्ताः ॥ 🕬।। नर्दाः शतिन-धिषितुः कविषा नव जान् जाद । বডাশুগো ভারবৈশ্য তিমু: শ্দু नुकी खिंडाः ॥ 🕸 ॥ वर्षापुष्टा ह या नात्री शीनवर्णक यः शुमान्। गश्-ত্যপি সলে জাতা নামৌ ভর্ত্তরি द्रकार**७**॥ इंडि (ज्ञािडिस्टड्रे॰ ॥ 🕸 ॥ অন্যৎ উদ্বা**হশ**কে দুপ্তব্যু॰।।

विवाहिज: शु जी क्ठदिवाह:। यथा। भरिनम्ब्र मिरन रेठव यमि ब्रि-ক্তা তিথি ভবৈ । ভিমন্ বিবাহি ভা কন্যা পাত্ত সম্ভান বহ্মিতা।। অপিচ। বিষ্ণু ভাদের ত্রিকে চিত্রে (फा)क्षाया॰ जुनात यस । এভি বিঁহাহিতা কন্যা নিভা মেব সুদুঃ-বিভা।। ইঙি জ্যোভিস্তত্ব।।

বিবাহা: পু জামাতা। ইতি কে-চিৎ॥ বিবাহ্যোগ্যে ত্রি॥ বিবিক্ত॰ জি পাবিজ্ঞ• 11 বিজ্ঞান 1 ३७)मत्रः ॥ यमग्रुकः ॥ वित्वि । ইতি মেদিনী।।

শেব:।। মু দুাঙ্কি তপুস্তকে বিরিকা । ইভি পাঠ: ॥

विविधः जि नानाभुकातः। इंछ्र यदः ॥

বিবীতঃ পু॰ ভূমিবিশেষ:। যথা। সম মেৰা বিবীতেপি থরোষ্ট্ৰ महिषी ममः। विवीजः भुह्रब्रु কাঙো রক্ষ্মাণ: পরিগৃহীতো ভ্-भुरिष समूर्याउनी उद्रक्षित्र म म प्र (भवा भहिष्ठादीना वि-म्राट। ইতি নি ভাক্ষরাযাণ স্বানি-भावविवामभुकद्रगः ॥

विवीउन्डां^व मु• विवीउन्साभी। ইতি মিতাক্ষরা ॥

বিবৃক্তা জী দুর্ভগা। ইতি ভূরি श्यागः॥

विवृज्ञ वि विख्जा इंजि समिनी।। বিবৃতা জী क्रू पुरुएएरः । इंडि व्यक्ति ॥

বিবৃত্তাক্ষঃ পু' স্কুটঃ। ইতি হেম[,] हन्तः॥

विवृिं जी वृश्या। वि भू वं वृ थार्डाः कि भुडारयन निष्नमा ॥ বিবরণ । যথা। শক্তিগুহ • ব্যাকর-ণোপনান কোষাপ্ত বা ক্যান্ত্যবহা-ব্লড্ড। বাক্যস্য শেষাৎ বিরুত্তে ब्रिडि नाबिक्ष : निक्शिक्त वृ

বিবেক

षाः॥ ইতি মলমাসভভু॰॥ विवृत्तः वि ठनिजः। यथा। विवृत्तः नार्थः किद्राक्ष्टावः नमूष्ट्राक निउषद्गगु॰। व्यामन्तुमञ्ज्युनिहत्तु-তাল গোপাস্নান্ত্য মনন্যে ত্ত ।। ইভি ভिष्टि: ॥ विवृद्ध विर्ध्यक्-চলিত পাৰ্য যত্ৰ। ইভি ভটীকা। विवृद्धा छी ऋ पुक्रापुरः। यथा। অথ বিবৃত্তামাহ। বিবৃত্তাম্যা भ হাদাহ পঞ্চেতুম্বরসন্মিভা । বি-বৃত্তা মিতি তা বিদ্যাৎ পিত্তো-ত্থ পরিমণ্ডল ।। পরিত: শোধ-বতা।। অথ তস্যা শ্চিকিৎসা। विवृद्धा भिन्मुवृद्धाः गर्मडी काल-गर्फड•। रेगांखकमः, विमर्शमः किएय। नाध्यय ভिषक्। भारक ज् (भाषरयहारका भारेक संध्यरक्**य-**জৈ:। ইতি ভাবপুকাশ:।।

विवृत्तिः जी ठकव्छुयनः। दूर्वनः। বি পূৰ্ব বৃত ধাতো: ক্তি পুত্যবেন निज्ञना ॥

बिदिकः भृ भद्रस्पद्रवराव्छ। व चश्कल निष्ठयः। পুকৃতি পুরুষযো বিভাগেন জ্ঞান• ইত্যন্যে। ইতি ভরত:॥ उৎপর্যাगः। প্রগাত্ম-ত। २। इंडामद्रः॥ वित्वहनः ०। इंजि मदत्र दावली ॥ भ्यग्रावः ८।

इति धर्निः ॥ वित्यत्का दस्तता ॥ त्रनीय व जिन्दान् । इति विद्वान् कोषदः॥ कलापुनि ॥ विठादः। । विन्न प् । ইতি নেদিনী ॥ । विठादः। । न नित्य

বিবেকিতা ত্রী বিবেকিত্বণ বিবে-কিনো ভাবং । যথা । যৌবনং ধন স স্পান্তিঃ পুভূত্ব মবিবেকিতা । একৈ ক মপ্যন্থায় কিনু ভত্ত চতুষ্ট্রয়ং ।। ইতি হিভোপদেশঃ ।।

विदिकी नुः एवरमनद्राह्मनुष्टः।
यथा। एवरमद्रा १ शि किनागः
क्रमामाम नुष्रकान्। मह मृन्छ
छान य्यः नामछः कोर्ड्छाः छथा
॥ मृजना वमुद्रानण याउपुण् यवनः
कृषी। नीत्वा विदिकीत्युद्ध देव मर्जणाञ्चविनाद्रमाः ॥ ইতি का-विकानुद्राति छद्रववः भानकीर्द्धन ५० व्यथायः॥ विहादकर्द्धाः । ইতি द्रिन्याः विद्यकनपार्थः पर्णनार्थः।
॥ विद्यकविनाद्धे बि॥

বিবেচক: পু॰ বিবেচনকর্ত্তা। বি বেচয়তি য় ইত্যর্থেনক পুত্যুয়েন নিয়ন:।।

বিবেচন ক্লী বিবেক:। ইতি শব্দ রত্বাবলী॥

वित्वहनीयः जि वित्वहाः। विद्वहि एवाः। ইতি वि পূর্ব विह्याः রনীয় পুত্যযেন নিয়ন: ।।
বিশ্বন্ ত্রি বিৰুদ্ধবক্তা। যথা।
যোন ভাতা পিতা বাপি ন পুণ্রো
ন নিযোজিত: । পরার্থবাদী দণ্ড্য:
ন্যাৎ ব্যবস্থারেষু বিশ্বন্য। বিশ্ব:
বন্ বিৰুদ্ধণ ব্রন্। ইতি ব্যবস্থারতত্ত্বণ।।
বিবোঢ়া পুণ বর: । পতি: । ইতি

(इबहन्मः॥

বিবোকঃ পু• জ্ঞীণা শৃক্ষারভাব-জা ক্রিয়া। ইত্যমর:।। অভিমত-বস্তু প্রাত্তাবলি গর্নাদনাদর: সা-পরাধ্ন্য চ সংযমন তাডনপ্ত বিবেকিঃ। যদুক্ত॰। গর্বাভিমানা-দিষ্টেপি বিস্থোকো হ্নাদর্কিযা। তথা। অভিমত বস্ত্রভাব**লি** 🗨कगद्दीमभाषत्र उत्तुताः । ज्ञुनिङ शिद्रमा इस्यः मःयम **उ**ग्डनमयस्ड বিবোক: ৷৷ ইতি ভরত: ৷৷ বি-ৰোক ভুতিগৰ্ৱেণ যস্ত নিত্যেপ্য-नारतः। न जुत्रा इक वाशास्त्र मीय-ত। गमना दिष् ॥ इंडि मात्र नुन्दती ॥ ইষ্টেপি গর্ব মানাভ্যা॰ বি-(बाकः मान्यान्यः । **इ**जुडब्हुलः नीलम् शिः॥

বিশ ঔ শ পুরেশে। ইতি কবি: বল্লজনঃ।। শ বিশতি। ঔ অবি

कः । ((यण किंग्डिं हिन स পোৰনা।বি পরা জি পরি ব্যব ক্রী निविश्म अप्राप्तियाज्यात्मभ विश्वातः পি ভর্ত্তরক্ষে নিবিশতী ভ্যাদি-তি রধৌ কেবলাৎ শতৃ পুত্রে विथाय भण्ठामुभनमं (यागानि जि मूर्यदेवृत्तिः । निमम इंस् উপमर्ग পুতিৰূপকো বা॥ যমাদ্বিখ নিদ• সর্ব• তস্য শক্ত্যানহাত্মনঃ। তথা-দেবোচ্যতে বিফু বিশ্বাতোঃ পু. (ब्लनामिकि भूतारा विक नम-वूर्भावनार मृक्षन्त्रास्त्राय मिडि কেটিৎ ভট্টিভণ ভালব্যান্তবৈগ্ৰ िकार लं गणना **३७ अत्र होका**

भा तागमञ्जे ।। বিশক্তী পু॰ বলাকা।ইতিরাজ विद्**ष्टः** ॥

বিশক্ষঃ ত্রি শক্ষারহিতঃ। বিগ-ত। महा यम्। वह वीहिः॥

বি বিশাল:। ইত্য বিশঙ্কটঃ नद्रः॥

বিশদ: পু॰ খেতবর্ণ:। ইত্যমর:॥ বিশদ: ত্রি বিমল:। ইতি হেম-ठन्<u>पः ॥ व्यक्तः । इंडि</u> स्मिरिनी ॥ শুলুগুণযুক্ত:। ইত্যমর:॥

বিশয়রা জী পলী। ইতি রাজ-

निर्घण्टेः ॥

विणयः भुः जःणयः। यथा विषया विनय रेन्ठव भूईभक्क खरणाखद्र । নির্ণা শ্চেতি পঞ্চাক শাস্ত্রে হধি-कब्रन श्रृ छ ।। विषर्मा विहाताई বাক্য । বিশ্যো হস্যায মর্থো न বা ইতি সংশয:। ইতি তিথ্যাদি-তন্ত্রা আশুব:। ইতি কেচিৎ।। विणयो वि जः णयी। इं जिव्यय-मदार्थम्मनार ॥ विশतः পू॰ वधः। ইত্যনর:॥ বিশরণ ল্লী মারণ ৷ ইতি হেম-**577: 11**

सद्भगण्याः । ইতি पूर्वापातः ॥ विभागः वि भवादिरः । यथा। সশল্য: স সমাযুগে অহ্মণ: পর-वीत्रहा। विनाला। विकन्नः नीषु मुम्बिक्षन् महीजनार ॥ इंडि গ্রিরামাযণে যুদ্ধকাণ্ডে ১০২ সর্গ:॥ विभाग्यक्रमी जी अविधिविष्णयः। यथा। भूई इ कथिए । या १ मो বীর জাম্বতা তব। দক্ষিণে শিথ त्र जाजाः महोविध मिशानय।। विभागा कद्रशी॰ नामा भादर्ग इद्रशी॰ তथा। म जोवकद्रभी वीद मकानी क मश्चिषीः ॥ इंजि द्रामायण वान्त्रीकीरम् युष्ककारख २०२ मर्गः ॥ विमानाक्र पुः विमानीवृकः।

বিশাথা

হাপরমালীতিখ্যাতঃ। ভৎপর্য্যা यः। অক্ষোডক: २ मक्ट्रः ১ ভূপ-লাশ: ৪। ইতি রত্নমালা॥ আস্তো-তঃ ৫ আচরৎ প্রিয়: ৬। ইতি শদ-हिन्द्रका॥ विणवारकाद्रिनि बि॥ विभवा खी उप्ही। य ग्रमिथा वृकः॥ पष्डी। इंड्रियदः॥ जिभूते।। ইতি মেদিনী॥ কলিকারী॥ অজ (मामा। इंजि ब्राजनिर्धणः॥ বিশসন লা মারণ । ইভামর:॥ বিশসনঃ পু॰ খয়:।ইতি ত্রিকাণ্ড (শ্ব: 11 विশসিত: बि माबिज:। वि भूर्ब শস ধাতো: ক্ত প্ত্যুয়েন নিয়ুন্ন: । ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদী ॥ বিশন্তঃ ত্রি অবিনীতঃ। ধৃবি শসী रिवधार्क्य । এ: अ निष्ठाया मदिनाय **এবানিটো खः। श्रष्टा दिमखः। अ** ন্যত্র ধর্ষিতঃ। বিশ্বসিতঃ। ইতি

जिषा उक्तो मुनी ॥

বিশন্ত। পু॰ চাণ্ডাল:। ইভি সং-

বিশাধর: পু॰ ভদুচ্ড:। লঙ্কাসিজ্

ইতি ভাষ।। ইতি শব্চন্দ্রিকা।।

दिणाथः भू॰ कार्खि:करः। इंडा

লরঃ॥ ধরিনা॰ বিভস্ত্যন্তরেণ পাদ

भ•ञ्चान•। ইতি ভব্নতঃ।। याहकः।

क्षित्रमादाशामिवृद्धिः॥

हेंड (मिन्नीकत (हमहान्ते।। भू-नर्ने वा हिंड त्राक्ष निर्घण्डः।। विष्णाथ्यः भू नात्र हाः। हेंडि व्यक्त-हिन्तु का।। विष्णाथ्य जा छ वि।। विष्णाथ्यः की युष्य कात्य माद्य वि-नुष्ठ भाष्य व्यथा। विष्णावास्त्र विनः एस भाष्य विष्णाथ्य । हेंडि ष्णक्र माला।।

বিশাখ। জ্রী কঠিল দ:। ইতি মে-रिनो ॥ अधिनाहि जन्नविः गठि নফভান্তৰ্গত ষোডশ নক্ষত্ৰ। তৎ পर्यग्रयः । द्वाषा २ । इंड्यानद्वः ॥ বিশাথে ছে। পল্ব্যোর্মধ্যগত স্তত্র সুখ়ীব: প্লবগেশ্বর:। বিশাখযো র্ম-यागा अः मर्ग् इव हन्तुमाः । इंडि রামাযণ ॥ অত এব দ্বিত্ব মুচিত কিন্তু এফ তারাপেক্ষ্যা এক বচন নিহোক্ত। ইতি ভরত:।। তস্য ৰূপ॰ ভোরণাকার চতুস্তারাম্য• । ইতি মুহূর্ৱচিন্তামণিঃ ॥ ভোরণা-কৃতিনি পঞ্চ ভারকে ভারকেশ ব-দনে বিশাখভে। তদ্বি যান্তি বিবু-षावृभग्रांग ब्रह्माङा द्रम जूकाः कनाः लुख ॥ म॰। ०।२७। इंडि कालीमाम कृष्ठ द्राजि नग्निक्श-कगु :।। अभा अविदिव न-ক্রাশ্রী। ইবং মিশুদ্রণান্তর্গতা। ইব্ত

বিশাল

জ্যোভিস্তন্ত্। শ্লা তত্ৰ জাতফল।
। সনান্ত্ৰজ্যে বিবিধ ক্ৰিয়ায়া। সুবৰ্ণকারে রপি স্থ্য মেতি। যস্য
পুস্তৌ চ ভবেৎ বিশাখা স্থা
ন ক্স্যাপি ভবেৎ পুস্ত:।। ইতি
কোষ্ঠাপ্নীপ:।।

বিশাষ: পু॰ পুহরিকাদীনা ক নেণ শয়ন । যথা। উপশাষো বি-শাষক পর্য্যায় শয়নার্থকৌ । ইত্যমর: ।।

বিশারণ ক্লী মারণ।ইতি হেন চন্দুঃ।।

বিশারদঃ ত্রি বিশ্বান্ ॥ পুগলুঃ । ইত্যমরঃ ॥ পুসিদ্ধঃ । ইতি হার। বলী ॥ শৃেষ্ঠঃ । ইত্যজনপালঃ ॥ বঙ্গলে পু• ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ॥

বিশারদা ত্রী ক্রুদুর্যাণভা।ইতি রাজনির্ঘটঃ॥

विशानः वि व्हर्। ইত্যমরः॥ दिशानः পূ নৃগভেদः॥ পক্ষি ভেদः। ইতি মেদিনী॥ নৃপভেদः

(जिनः । ইতি নেদিনী ॥ नुপভেদः
॥ वृक्षः जनः । ইতি শদর রুবেলী ॥
विশালতা জ্রী পার্শ্ব হুরার । ও
সার ইতি খ্যাতঃ । তৎ পর্য্যায়ঃ ।
পরিণান্থ । ইতি শদর রুবেলী ॥
বিশালত জলগর্তঃ লুং অফ্যেঠবৃক্ষঃ

বিশালা

। ইতি রাজনিঘণী:।।

विशालपुक् भू अधभगंत्कः ।

পুস্তৌ চ ভবেৎ বিশাখা সখা বিশালপত্র: পূ॰ কাসালু:॥ খ্রী-ন কস্যাপি ভবেৎ পুস্ত:॥ ইতি তাল:। ইতি রাজনির্ঘট:॥

विभानकनिका जी निष्ठावी। ইতি
রাজনিষ্ট:।।

विणान। जी हेन्युवाकनी। इंडऽमद्रः॥ विणान। कक वान्छी (मह्
लक्ष्ट्रेद्रा मद्रा। हेन्जि द्राक्षवस्त्र नः॥
छेन्ज्यनी। हेन्जि (मिरिनी ॥ छेल्यापिर्वेद्धाः। कि व्यविष्णयः। यथा।
मन्त्र क्षाणवामण मर्वे निर्वेद्धाः। कि व्यविष्णयः। यथा।
मन्त्र क्षाणवामण मर्वे निर्वेद्धाः। वर्ज्ञियद्धाः गयाः शङ्काः विणानाः विद्रज्ञाः छथा।। हेन्जि
भागाः विद्रज्ञाः जानुमन्तिः विणानाः
वाल्ता मथा प्रकः भागासहाद्यव
प्रज्ञाः श्रीहासहाद्य

॥ वृक्ष्य जनः। ইতি শদরত্ববেলী॥ বিশালা কঃ পু॰ হর:॥ গরড:॥ শালতা জ্রী পার্শ্ববিভার:। ও স্নেত্রে ত্রি। ইতি মেদিনী॥ বিষ্ণু:। সার ইতি থগুড:। তৎপর্য। যা। ইতি কেচিৎ॥

পরিণান্থ । ই 5 । সামান্য विশाলাক্ষী ত্রী বর্জী। ই ডি
বিশাল হু । ই তি শদ্র হাবলী ।। विশ্ব:।। নাগদন্তী। ই তি রাজনিঘণ্ট:
गाल है जगर्ज : न । আহোঠ বৃক্ষঃ ।। পার্বজী। যথা আদিজান লে।

ঈশ্বর উবাচ। প্রুর মাদ্য সমৃদ্ধৃত্য भाषावीक अनुकाद । विभावा को नम् एउ इन्ड म्य मुकादर ॥ अश्रेकती नहाविष्ठा अश्रेम-क्षिभुमा भिव । भुत्रकाट कथिजा विरा देवलाका मुर्ल हा शिख ॥ व्यवि द्रम्। मर्ह्णानि महाणिता মহাপুড়:। প'ক্তিক ছন্দ: কথি ভ বিশালাক্ষী চ দেবতা।। শক্তিঃ পুণৰ মিত্যক্ত লজ্জাৰীজঞ্চ বীজ-कः। धर्मार्थ काम भाक्षियु विनिः रयागः भुकीर्खिजः॥ अञ्चन्राम कः व्रन्तात्मो यथायम् जिथीयत्व । यङ् मीर्च जाका वीरकन भूगवास्त्रन कन्न বেৎ ৷৷ মলেন ব্যাপক ন্যুস্য খ্যা-(याप्त्वी॰ नेत्राः निवाः । श्वारय प्तिवी विभावाकी उथका स्वर পুভা• ৷৷ দ্বিভুঙ্গা মশ্বিকা' চণ্ডী' थङ्ग थर्नब्रधादिगी। नानामकाद সুভগা•রক্তাম্বরধরা• শুভা•॥ সদা (वाज्नवर्वी या॰ भुमन्नाम्या॰ बि লোচনা॰। মুগুমালাবতী॰ রম্যা॰ পীনোমতপযোধরা ৷৷ শিবোপ রি মহাদেবী ভটা মুস্কট মণ্ডিতা । শতুक्वकर्ताः (पर्वाः जाधका जीः द्वेरायिकाः ॥ भई(मो जाग्रजननीः गरामण्युमाः माद्र । ववः

वतादा महारम्यी मूनहारितः नुन्-बारि ॥ भूतकत्रनकारम छ वर्ग लक्षः कालट म्यीः। यखनायु সমাবাহ্য পুতিষ্ঠা কার্যেত্ত:।। ব্রিকোণ ঞ্চাষ্টপ**ঞ্চ্ন ততো বৃত্ত**• স-मानित्थर । हजूत्रमुः हजूर्वात (म-ব• মণ্ডল মালিখেৎ ৷৷ ভত্ৰাবাহ্য यक्कप्रवी॰ नर्दभो जाग्र मुन्स्त्री॰ । বিশালাক্ষী • বিশালাস্যা • যথা-विधि भुभू बराय ॥ जिल्हा भार र्म-হাদেবী সংপ্রা মাতর: ক্রমাৎ । शक्काकी विक्रशाकी द्रकाकी চণ্ডলোচনা॥ একনেত্রা দ্বিনেত্রা চ কোটরাক্ষী ত্রিলোচনা। এতাঃ পুল্যা নহেশানি প্রাণ্ডেম্ব ইযো-गिनीः॥ शिक्तमारि कामरेगर जन ইসিদ্ধিম্বৰ্পিণীঃ । চতুরসূে ম-शामित (नाकभानान् समहराय ।। उन्निर्मित बङ्गाम्।।न् भूकारा-দ্ভাগ্যহেতবে। ততো যথাশক্তি कथा भूईवह ममाहाद्र ॥ इंडि ভজ্রসার: ॥ # ॥ চতু:ৰপ্তিযোগি-न्रञ्चर्गङ्यागिनीविष्णयः । इंडि पूर्गाईा**शक्कि**ः॥

বিশালী জ্রী অজমোদা। ইতি রাজনির্ঘট:॥ বিশিথ: পু॰ শরবৃক্ষঃ।ইতিরাজ- निर्धिः ।। वागः । ইত্যমরः ।। তো মরং । ইতি মেদিনী ।। শিথা রহিতে ত্রি। যথা। বিশিথো ৎনু পবীতী চক্ত কর্মান তৎক্ত । ইতি মৃতিঃ ।।

বিশিখা জ্ঞী খনিজী।। রথ্যা।। ৰালিফা। ইতিনেদিনা।। বিশিপ জ্লী মনিরেণ। ইত্যাদি কোষ:।।

বিশিষ্ট: ত্রি যুক্ত:। যথা। হস্তা
নক্ষর গঙ্গারূপ গুণছ্য বিশিষ্ট দ
শনী বিধে যিমান্ত্রনি তল্লাভ স্তর
স্থান । ইতি তিথ্যাদিতত্ত্বে মার্ভি
ভটাচার্য্য লিখন ।। বিশেষেণ
শিষ্টশ্চ।।

বিশিষ্ট: পূ॰ বিষ্ট্:। যথা। বিশি ষ্ট: শিষ্ট্ ফৃৎ শুচি:। ইভি ভস্য স-হসুনামন্তোত্ৰণু।।

 । वृक्तिव मङ्गः भुङ्ग्कानिभिक्षः
विषः वृक्षि चार्त्ताभिङः। यथा
तक्षः तक्ष्म्वतभाक्तामार मर्भवर
भुङ्गाङ। उथा वृक्ष्मवतभाक्तावार विषः वस्तवर भुङ्गाङ।
भुक्षि क्षेत्र काभि भर्यवभाव वृक्ष्मवत्रभाव वृक्ष्मवत्रभाव वृक्ष्मवत्रभाव वृक्ष्मवत्रभाव वृक्ष्मवाः भाती तिकम्बम् भक्ष्माहार्यक्ष्मवाः अधिका वस्तु वसः
काष्य तञ्जाम अधिका वस्तु वसः
काष्य तञ्जाम अधिका वस्तु वसः
काष्य तञ्जाम अधिका वस्तु वसः

विभीनं: बि भुद्धः। यथा विभीनं।
विकार्धा वका ज्ञा विधा कृष्ठाः
। क्रिन पृष्ट्रांक कीर्यांक निर्मातः।
देनव काद्राये ॥ इंडि उक्त नादः।।
विभीनंशनं: भू निष्ट्कः। इंडि
द्राक्षनिर्यक्तः।।

विण्यः वि विष्णायगण्यः। उट्भर्यायः। উद्ध्वनः २ विमनः ७
विण्यः ८ विष्णः ८ व्यवनाउः ५
व्यवनावः १ मृहिः ৮। ইতি হেमः
हम्पः॥ निञ्ञः॥ मञ्जः। ইञ्जः
ख्यभानः॥ स्।। यहि काष्ठभं छ भः
ख्यभाकः। उद्यु व श्रेष्टः व्यकाद्रानि
व्याप्णम्यद्रयुक्त श्रु पूर्वा (याप्णम्व्याप्णम्यद्रयुक्त श्रु पुर्वा (याप्णम्व्याप्णम्यद्रयुक्त श्रु प्रवा (याप्णम्व्याप्णम् । उद्यक्ष ह्व विण्याः।
व्याप्ण । उद्यक्ष ह्व विण्याः।
व्याप्ण । उद्यक्ष ह्व विण्याः

वार्डिन वृद्धिः ध्राविर्गिष्ट भुडः
।। विण्या भन्ना सार्थां उ साकानाः
च्याः सहस्त उः । हिंड उद्धः ।। चः
गर्छात्रः हिंडायाः । च्यकात्राि याः
एन बतान् स्विन्त्न (वार्ड्णिन व क्राल क्षेत्र्ल न्याः । विण्याः
विष्णार्ल ध्रां । व्यत्र ज्विष्ठः।
हेंड उद्धनातः ।।

বিশুদ্ধি: জী সন:॥ শোধন:।
ইতি বিখ:।। সর্কমণু পাদেযা
বিশুদ্ধি শুনু ভারযো:। ইতি
জ্যোতিষ:॥

বিশ্রন: ত্রি শ্রনারহিত:। অ বন্ধ:। বিগতা শ্রনা যস্তে বহু বীহি নিয়ম:।।

यह भहारीना॰ इत्रूकभर्यः ज्ञाना তত্তদব্যব ভেদাৎপরস্পরভেদ: [পরমাণ্না ভেদকো বিশেষ এব স তু স্বতএর ব্যাবৃত্ত:। তেন তত্র বিশেষান্তরাপেক। নান্তি ইত্যর্থ:। ইতি সিদ্ধারমুক্তাবলি: ॥ 🗱 ॥ वनकात्र भूष्डिमः। यथा। विष्णयः थ्या अभावायः विना भ्यादिय दर्ग-नः। गाउ मार्या भि दी भद्दा छन चिन्द्रि उरक्ताः॥ ३॥ विष्युः (माभि याम्)कः वस्तुत्वकव दर्नाह । यह वंदिः भूबः भकार मर्व रि-**ण्याभ रेमर मि ॥ २ ॥ किक्किता-**রম্ভতে৷ হশক্য বস্তুম্ব কৃতিশ্চ সঃ। ত্বা পশ্যতা মধা লব্ধ কল্ল-वृक्त नित्रीक्रणः ॥ ७ ॥ इंडि हन्स्रा-(वाकः॥

বিশেষ চ: পু॰ क्ली ললাটক্ততি-লক:। ইত্যমর:॥ তিল ক্র্কে পু॰ । ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ বিশেষবি-তরি ত্রি। ইতি মেদিনী॥

विष्मवकरहरा की ठन्य कि वना-स्थान स्थान कि विषय के शास्त्र के शास्त के शास्त्र के शास्त्र के शास्त्र के शास्त्र के शास्त्र के शास्त

विष्णवानः शुः वृष्तासिवदेकः॥

क्रशां कि তুই যা । প্রেহ: ।। স্বাভা- । বিশেষি ড॰ ত্রি ভিন•। ব্যব্ছিন•। विक्षुवद्धः ॥ व्यष्टः ॥ जावना ॥ শद:। ইতি ভাষাপরিছেদ:।। विष्मयविधिः श्रु अन्नविषयकविधिः । যথা। তথা সামান্য কার্য্যভেগ विष्मयक विश्विती । वश्वा वि-वर्षा यम्। म मामान। विधि र्र्डार ॥ ज्ञानः न्यादियस्या यम्य न दिष्यः यविधि याँजः। ইতি দুर्गामामः॥ नामना विष्णवर्या मंखा विष्णव-বিধি বলবান। ইতি সৃতি:।।

विश्निष्य क्री विश्निष्य धर्मः। न जू खनाहिः। यथा। नीलां ८ नल मि-ভ্যাদি॥ বিশিষ্যতে সম্বুধ্যতে অ-त्नन। हात्या हाय मुक्कीरि তি। ভেদযতি অন্যপদার্থ পৃথক্ करत्रां इंडि (छम्कः । नाम्।-শিব: গোত্রেণ গার্গ্য:। বিশেষণ দৃষ্ট মেব ভেদযতি।ভেদকন্ত অদৃষ্ট মেব ভেদযতি ৷ ইতি বিশেষণ ভেদকথো ভেদ:। ইতি মুপ্রবোধ-**ठीकायाः मूर्गानामः ॥**

विल्मववाधिः जी वाधिरङमः। তল্লকণ যথা। পুতিযোগি ব্য ধিকরণ স্ব সমানাধিকরণাভ্যন্তা-ভাবাপুতিযোগিত্ব। ইতি চিন্তা-मिशः ॥

इंडि क्रिंग्यतः ॥ विष्णायाकिः जी व्यवसादाखाः। उल्लक्षानार्द्रा यथा। कार्याकः নি রিশেষোক্তি: সতি পুষ্কল কার-ণে। হৃদি স্নেহ ক্ষথো নাভূৎ ম্বর-भील ज्वाजाला। इंडि हन्मा-

লোক: ।।

विष्मव्यः जि श्रमिन्रार्थः। त्र ह দুৰ্যাদিঃ। বি**শি**ষ্যতে যঃ। ঘট **প**-গী৷ অস্য লক্ষণ যথা৷ ভাস-गानरेविनिक्षेशनुर्याभिष् वासि ह यह इंडि ख्वात यहारो उर उब हि जामभानति मिक्षेत्र घढे घढेवु (याः मम्रक खरनुरगागिषुम् घर्छ।-(६) प्रदार । अनुर्यागिष मिल स-क्षणमस्क्षविष्णयः भुिंदियानिष् मनुर्वागिद्काजितिक नमार्थ है-ত্যপে যুক্ত শিন:। ইতি কণাদ:॥ বিশোক: পু॰ অশোকবৃক্ষ:।ইভি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ শোকরহিতে ত্রি॥ पढीवृक्तः। इंडि विष्णाधनी जी व्राजनिर्घणेः॥ विल्लाधिनी जी नागम्ही। हेडि व्राक्तिवर्णः॥ विष्णाधितिवीक जी क्यभानः।

ইতি কেচিৎ !!

विमः भू पीछिः। विह पीछो हेर्ज-মাৎ ন উ পু ভ্যাবন নিম্ন র:। ইতি भिकाष्टकोमूरी ॥ गिष्टः । ইতি मुक्षतावहीकायः पूर्णातामः॥ বিশুণন ল্লী দানাইভিশদরত্না वशी ॥

विশुक्तः जि व्यनुक्तः॥ भाखः॥ विश्वष्ठः ॥ अअर्थः । ইভি হেম-हन्दुः॥गाउः। इंडि (मिनि ॥

विশुक्तनवाछ। ज्ञो मुक्तानवाछ। (७४:। यथा। बीया जिविदा गुका-মধ্যা পুগল্য। চ। তথা অজুরিত (योवना मूका। न। ह ज्जाउरयोवना অজ্ঞাতথৌবন। চ। সৈব ক্রমশো वाका खर भद्राचीनद्रि नर्राणा । নৈৰ ক্ৰমশো জাতপুশ্যা বিশ্বন-ৰবোটা। অস্যা শ্চেষ্টা ক্রিয়া মনো-रुवा काल भारत नवविज्यल नगेरा ह। विनुक्त ग्राहा यथा। **पत्रम्लिक (नक्र भागि नी वी निय মিত বা**ভক্তোক্যুণ্মরন্ধ কর-কলিত ছচত্ল । নবেটে। স্থাপিতি স্মীপ মুপেড্য ক্স্যু যুন: 11 ইতি तम्यक्षती ॥

বিশুনঃ পু॰ বিশামঃ। ইতি ভরত দ্বিপকোষ: ॥

বিশাব

পু• বিখাস:।ইত্যমর:॥ কেলিকলহ: ॥ পুণয:। ইভি মে-দিনী।। বধ:। ইতি বিশ্ব:।।

क्री मानः। इंड्रायदः॥ বিশাণন• विभाष्ठः जि माष्ठियुकः। वि न्र्वक শুনধাতো: ক পুত্যযেন নিষ্ণ ।। विभाषिः जी विभागः। वि श्र्व শুম ধাতো: ক্তি পুত্যবেন নিম্নমা ॥ जीर्थिविष्णयः । यथा। द्राक्रम উবাচ। পুরী উজ্জ্যনী নাম ভস্যা• वारमा हि स्म महा। किया किह्य কালেন গভোহ• বিফুমন্দির• ॥ ভদ্যাগ্রে ভিষ্ঠতে বিপ্রো বাচকো বেদপারগঃ। বিশান্তি ভীর্থমাহা-जाः भावयः न मित्न मित्न ॥ যস্য শ্বণ মাত্রেণ মম ভক্তি হৃদি স্থিতা। সা সংজ্ঞা চ শু, ভা তত্র বি-

माराज्य नामाध्यायः॥ বিশান: পু॰ বিরাম:।ইতি ভরত দ্বিক্পকোষঃ॥ অস্যন্তণাঃ। বিশা নো বলকৃত্ ষেদ শুমজিৎ স্বাস্ত্য-⊞: শুভ:। ইতি র ঌরবল্লভ:।।

भारतक भयानय ॥ वामुप्तरवा म-

श्वात् जंग८ यामी जनापनः।

বিশান প্ৰত ভত্ৰ ভেন বিশাস্তি

স'ক্তিকা॥ ইতি বারাহে বিশাস্তি

বিশাব: পু॰ অভিপুদিদ্ধি:।ইভ্য-

यदः ॥

বিশি: পু• মৃত্য়। ইতি সংক্ষিপ্ত সারোণাদিক্তিঃ।।

বিশুর: ত্রি খ্যাতঃ। ইত্যনর: ॥ জ্ঞাতঃ॥ সংজ্ঞ:। ইতি বিশ্বঃ॥

বিশুভি: স্ত্রী বিখ্যাভি:। বি পূর্ব শু,বাতো: ক্তি পুত্যযেন নিয়ন।।।

বিশ্লেষঃ পু• বিধ্রঃ॥ অযোগঃ। ইতি মেদিনী॥

বিশ্ব• ক্লী স্কগং । ইতি মেদিনী ॥ শুঠী ॥ বোল' । ইতি রাজনিঘণ্টঃ॥

বিশ্বঃ পু• গণদেবতাবিশেষঃ ইত্যমর:॥ বসু সত্যে কতু দক্ষৌ काल कारमी श्रिः ज्यः। श्रुक्तवरा यानुवान्त्र वित्यानवाः भुकीखिंजाः ॥ ইতি ভরত:॥ # ॥ ইপ্রিশাুদ্ধে ক্রতু দক্ষঃ সভ্যো নান্দীমূখে বসুং । निमिखिक काल कामो काम्ब **ह ध्रि** लाहरने ॥ भूक्त्रवा मानु-বাক্ত পাৰ্বণে সমুদাহতৌ। ইতি मृजि: ॥ ७ जू धर्मा८ मक्क कन्ता-যা° বিশ্বাযা• জাতাঃ। ইতি মাৎ-সেরে অধ্যায়: ৷৷ 🕸 ৷৷ নাগর: ৷ ইতি বিশ্ব: ॥ জ্লশরীরব্যপ্তাপহিতচৈ-তন্য । ইতি বেদান্তসার:।।
।। প तिमागिविष्णवः। यथा। ७ छ। दन् বজি স্তোলোদশন্ন ভদ্তবেৎপল

বিশ্ব। বিংশপল গোক দিব্য কোটিগুণ ছি তথা সৈব কোটি গুণা বান্ধী বিশ্বা: শস্যাদি সম্ভ-বা:। ইতি জ্যোতিশ্মতী।। বিশ্ব: ত্রি সকল । ইত্যনর:।। বিশ্বকজ: পু মৃগ্যাস্থ্ লঙ্গুর:। ইত্যমর:।। ধ্বান:। ইতি মেদিনী।।

२० अतः ॥ द्वानः। १७ (मामना। विश्वकणः जि थलः। ३७ (मामनी।। विश्वकणं का विश्वकणं मुर्ग । ३७ भपत्र द्वावली।। विश्वकणं। शु॰ मूर्ग । एविभिन्नी।

इंडामद्रः॥ उर्भिग्रायः । दृष्टे। २

विश्वकृ ० (हरवर्षकिः ८। ই छि
(इन्हिन्तः । मृनि जिनः । ই छि (महिनी ।। म भू जारमा रामाः भू थाः।
यथा । विश्वकर्या भू जारमाः भू थाः।
मिल्ल भू जामि छिः । भू । माम ज्यानाः
हान भू छिमा ज्यानिष् ॥ छछागात्राम क्रम् स् स्वः (मा १ स्त्रवर्षकिः । ই छि मा ८ स्म । विश्ववर्षकिः । ই छि मा ८ स्म । विश्ववर्षा भू जाममा ज्र (हर्षकः । विश्ववर्षा भू जाममा ज्र (हर्षकः । विश्ववर्षा भू जाममा ज्र (हर्षकः । विश्ववर्षा भू जाममा व्र (हर्षकः । विश्ववर्षकिः ॥ ই छि गाक् ए छ अधायः
॥ श्री ज्ञाममा व्र हर्माः उस्र जिनः
नी वत्र खो वृक्षाः तिने । (वाण् निष्वा)
जा ८ क् ९ म्म का विहत्र ज्र ।।

পুভাসস্য জু ভার্য্য সা বস্না ম-क्षेत्रमा जू। विश्वकर्मा महाजाग सम्रा॰ कारक महामितः ॥ कर्खा শিলু সহসাণা তিদশানাঞ্বর্জ कि:। जूषगानाः मार्खयाः कर्छ। শিলুবভা• বর:॥ য: সর্বেষা• বি मानानि (हर्वजानाः हकात्र ए। মনুষ্যা শ্চোপজীবস্তি যস্য শিল্প " महाजानः ॥ इंडि विक्शुदारि > च रा ३६ अधायः ॥ अन्द्रि । हो (পাক্তো বিশ্বকর্যাণী ময় স্বৃষ্টাচ যোগবিৎ। দ্বৌ ধাতা চ বিধাতা চ পৌরাণৌ জগতঃ পতী॥ ইতি ব হি পুরাণে গণভেদে। নামাধ্যায:॥ खी गङ्गाहिल्ली। यथा। বিশ্বকা गत्राहिली जूरनवरें। विश्वका जन-बकुषी। इंडि श्रादावनी।। বিশ্বকৃৎ পু॰ বিশ্বকর্মা। ইতি (रुमहन्मु: ॥ विश्वत्कजूः भू॰ व्यनिक्षः। ইভ্য-यदः ॥ বিশ্বক্ব্যু সর্বতঃ। ইত্যমরটীকা॥ विश्वक्रमनः भू दिकः। इंडामन টীকাথা• ভরত: ।। ত্রেদশমনু:। यथा। मन् ज्रांखः मृज उदद 🖘 ত্যোনাম ভাৰ্যাতা তওম্বনেক नावर्ग ब्रामृत्यंतः म्डः ॥ अकुण ॥

খতুধানা চ বিশ্বক্শেনো মনু তথা । অভীভানাগভা रৈশতে মনবঃ পরিকীর্ত্তিতা: । ইতি মাৎস্যে ৯ অধ্যায়ঃ ।। 🕸 ।। বিষ্ণো নির্মা-न्यात्री (मवजा। यथा। निर्मान्य-ধ'রী বিফোন্ত বিশ্বক্শেন শ্চতু-जुंबः। मा इठक गरा भागि नी र्घ भ्रोभ्, कं दे। ध्रः॥ त्रक शिक् नदर्शस সিতপদ্মাপরিছিত:। প তৃতী य শ্বরান্তেন সংযুতো বিন্দুনেন্দুনা।। कीर्जिङ उम्र भरावाय एउन उ পরিপুরুষে । বিসর্জ্জন তথা বি का रिक्रणान्तराः भिक्रकन्नरय्।। इंडि कानिकश्रवारा ४२ व्यथायः ॥ বিশ্বক্শেনা জ্রী প্রিয়সুবৃক্ষঃ। ইঙি (कहिए ॥ বিখগ: পু॰ বুন্ধা। ইতি হেমচন্দু:॥ বিশ্বগন্ধ े द्वी বোল। ইতি রাজ: निर्घण्टः ॥ বিশ্বগন্ধ: পু• পলাণ্ড:। ইতি রাজ-निर्घणः॥ विश्वगद्धा जी भृषिवी। इंडि मदः विम्का॥ বিশ্বগোণ্ডাঁ পু• दिकुः ॥ इन्मुः । हें जिंदि ॥ বিশ্বগুন্থি: জী इम्मभरी । ই 🕏 बाजिनिर्घक्तः॥

विश्वश्वायः भू अर्वाङ्गाशामिनवनः।

व्यम् छनाः। विश्वश्वायं व्रनाय्यः

भुगिनाः निकामिक्षः। अर्वत्वं

विश्वर्षा इष्ठा क्रिजारमाछ भुवः

नवः॥ इिङ ब्राह्मवद्यानी । विश्वः

वश्वर्षा इष्ठार्थं विश्व भुजारयन

निश्चरः।।

বিশ্বশ্বর: পু• চফ্ট্:।ইতিকেচিৎ।। विश्वहकः क्ली सञ्चारासविष्णयः। যথা।মৎস্যউবাচ। অথাতঃ স॰ পुवक्तामि महानान मनुखमः। বিশ্বচক নিতি খ্যাত সর্বপাতক नामन ॥ जभनीयम्। मुख्मा বিশ্বচক্রন্ত কার্যেৎ। শ্রেষ্ঠ পল अक्रमुन छम्। ज् सक्ष्य ।। ज-न्।। र्ष्टिन कनिष्ठः न। ष्रियहक मू-माज्ञ । व्यन्धिम् भट्भवामृष्ट्वं भ-শক্তোপি নিবেদয়ে ।। ষোডশা র• ভত শ্ক: ভ্নিনেন্টকাবৃত•। নাভিপদ্মে স্থিত বিষ্ণু যোগা ৰুড় চতু ভূজি।। শহ্ব চক্র স্পার্শের **जु (मर्व) है** ए नमार्ज । विजीया-বরণে ভদ্বং পূর্বভো ভলশাদিন ।। অতি ভৃত্ত বিশিষ্ঠণ্ড বুক্ষা কাশ্য পাএব চানৎস্য: কুর্মা: বরাহণ্চ नद्रिमारहा २थ दायनः । जास्या

রামশ্চ রামশ্চ বুদ্ধ: বল্পী চ তে দশ ।। তৃত্বীয়াবরণে গৌরী মাতৃভি বঁহু-ভি যুঁভা। চতুৰ্থে দাদশাদিত্যাবে-ए। क्यांत्र वर ह ॥ शक्रा शक्र इ. लानि कृमा रेम्फकामरेमाव जू। **लाक**े शानाध्यः यश्च मिन्द्रा**उद्या उरेश्**व চ।। এওমে ২জ্ঞাণি সর্বাণি মঞ্চ-ল্যানি চ কার্যেশ। অন্তরাম্বরতো (स्वान् विन्यामिक्टाम भूनः ॥ ज्**ला**-शुक्रवर (णवः मगछार भविकन्न-বেং ৷ ঝবিড্মগুপ সংভার ভূষণা-हारनारिकः ॥ विश्वज्ञः छउः छ-র্য্যাৎ কৃষ্ণাজিন ভিলোপরি। ত-षाष्ट्रारण थान्यानि त्रमान्य ज्ञवना-मयः ॥ भूर्वश्रद्धाष्ट्रे हेर्क्षव दञ्जानि विविधानि ह। भाष्मु क्ल बड्डा-नि विज्ञान हा**लि** बन्न :यूट् 11 **छ**। নক্ল শদেন স্তে: শুক্লাম্বরো গৃহী । रामाधियाननास जुग्रीज मः ज्बाछनिः॥ देव गृहात्रसम्बन्धः विः क्षः जु भूमिकन । नेद्या विश्वमया-বেতি বিশ্বচক্রাত্মনে নম: ॥ পর-मानन्त्वानी वुः शाहि नः शाशकर्षः সাং। তেজোম্য সিদ ক্ষা**েস** দা পণ্যন্থি যোগিন: ॥ জুদি ভঞি গুণা ীভা বি বচক ন্যান্যস্থ I বাসুনের হিতপ্রণ চক্রথে চ

दिश्वाम

भाषर॰ ॥ जान्यान्यादाद्वराणन পুণনামি স্থিতাবিহু। বিশ্বচক মিদ যনাৎ সর্পাপহর পর ॥ व्याग्य काविवानक ख्वामुब्बन মা মিতঃ।ৠ ইত্যানজ্ঞ চ যে। দ-म्यार विश्वहक समरमदः॥ विमु ক্তঃ সর্বপাপেভ্যা বিফুলোকে ম-र्श्या है। रेवस्थाला मामान् ह-ত্র্রাহ: সমাতন:॥ সেব্যতে ২প্ল द्रमाः म रेव खिरहेट कन्नण उवरः। প্রণমেদ্বাথে যঃ স্বর্ণ্যাৎ বিশ্বচক্র-निस्त निरमा। उन्गायू ईर्षा (७ निक्) লন্দীত বিপুলা ভবেৎ। ইতি স কল জগৎ সুরাধিবাস বিভরতি য ত্তপনীয় যোডশার। হরিভবন ন্পাগত: স সিল্কৈ ভিন্ন ন্থিগন্য ननम्राङ भिद्धाज्यिः ॥ यमुप्तर्भनः जाः भ्याञि णावा स्त्रमृत्र्मन ভাষ্ণ কামিনীনাং। সসুদর্শন কে भवानुक्रश॰ कनक जूरमंन सान पर ধ্বাদ: ॥ কৃতত্ত্ব দুরিতারি যোডশার• গুবিভরণ প্ররাকৃতি• মুরারে:। অভিভনতি ভবোন্ডবা নি ভিত্ন। ভব নভিতো ভবনে ভ वानि ভ्यः॥ ইতি मा९रम्। मश मानान्कीर्छान विশ्वहक सुमानानिः (का नाम २०५ व्यस्तायः ॥

विश्वहकान्त्री शृ विकः । यथा ।

नामा विश्वनदार्यात्र विश्वहकान्त्रात्म

नमः । श्वनाननत्त्रि प् शाहि

नः शाशकर्मार ॥ ইति मार्टा ।

२०८ अथ्यायः ॥

বিশ্বজিৎ পৃ॰ যজ্ঞভেদ:। ইতি
কটাধর:।। ন্যাযবিশোষ:। বথা।
যত্ত কলাশুতে নিত্যত্ব মভিহিত॰
তৎ কলাশুতো বিশ্বজিল্যাঘাৎ
বৰ্গ: কল্পতে। ইত্যনেন বিৰুদ্ধ
নিতি। স চ ন্যাযো যথা। বিশ্বজিতা যজেত ইত্যানি শ্যুতে। ই
ত্যেকাদশীতত্ত্ব॰।। বক্বপাশ: ।
ইতিকেচিৎ।।

বিশ্বতঃ ব্য সর্বতঃ। ইত্যমর-টীকা॥

রক্চান্সলিযা ইতি ভাষা। ইতি জটাধরঃ॥ নাগবলা॥ অৰুণপুত্র-म्खार्भनः। ইতি রব্নালা।। বিশ্বদুঙ্ ত্রি সর্বত্রগমনকর্তা। বিশ্বক্ সমস্তাৎ অঞ্চি গছডি বিষ্ দুঙে সৰ্বভোগামী মূৰ্জন্য ম-थ्यः उनवयः मस्याभीख्याकः। ই ভ্যমরভরভৌ ॥

বিশ্বধারিণী জ্রী পৃথিবী। ইভি বিশ্বস্তরঃ পু বিফু:।।ইন্দু:।ইডি (किंटि ॥

বিশ্বনাথ: পু॰ শিব:। ইভিশ্ব-इङ्गवनी ॥

বিশ্বপণি স্ত্রী ভ্ম্যামলী। ইতি वाकनिर्घणः॥

विश्वलाः भुः विश्वभावनकर्छा । স তু পরনেখর:। ইভি মুন্ধবোধ-न्।क्रियाः।।

विषञ्जी भू व्याः।। हन्द्रः। इंडि (रुमहन्तुः ॥ (पदः ॥ विश्वकर्या । इंडि मः किछमारत्रागा मिवृद्धिः ॥ স্र्याः। ইতি শবরগ্রালী।।

বিশ্ববোধ: পু• বুদ্ধ:। ইতি ত্রি চা-अल्बावः॥

विश्रज्ः शुः तूष्क्राज्यः। ইতি হেন हन्मः ॥

বিখভেবজ ল্লী শুগী।ইত্যমর:॥ বিখভোজা: পু• সর্বভুক্।বিশু

भद भूर्वक ভुजवाटा होगारिक অসি পুত্যুয়েন নিয়য়: 11

विश्वमना क्षी अशिकिला। यथा। काली कदाली ह मलाजवा ह मु-लाहिन हिन ह शृ गुर्द्या। मु लि-क्रिनी विश्वयना द्विता श्याः अर्थिव **किलाः কথিতা মুর্নীন্দুः।। ই**ভি भक्यामा॥

(मिरिनी ॥

বিশ্বস্তরা জ্রী পৃথিবী। ইত্যমর:॥ অস্যা বৃংৎপত্তি র্যথা। বিশ্বস্তুরা ভদ্ধরণাচানভানভদ্পত:। পৃথিবী পৃথ্কন্যত্বাঘিভূতত্বামহামূনে ।। ইতি বুন্ধবৈবর্ত্তে পুকৃতিখণ্ডে ৭ व्यथायः॥

বিশ্বযু: পু• বাযু:।ইভি কেচিৎ।। বিশ্বর্প: পু বিষ্ণু:। ইতি হেম: हन्तुः ॥

क्री কৃষ্ণাৎক। ইভি বিশ্বৰূপক• त्राजनिर्घणः॥

বিশ্বরেভাঃ পু॰ বুন্ধা। ইতি হেন हन्मुः ॥

বিশ্বরোচন: পু॰ নাডীচশাক: 1 यथा। (कठूक लाठूनी लाठुना छी-চো বিশ্বরোচন:। ইতি ত্রিকাও শেষঃ ॥

বিশ্বস্ত

विश्वंदिमाः मु॰ गर्बकः। विश्वं दिख इंडार्थ विश्वं में मूर्ब दिम शाला तम् भुडार्यन निम्नमः। यथा । बिख न इत्ना वृक्तभुदाः बिख नः भूषा विश्वदिनाः इति न खार्काः। १ विश्वदिनाः इति न। वृङ्ग्लेखि मं-धाल्। इति यज्ञद्विन बिखदानन-म्वः॥

বিশ্বনহা জী অগ্নিজিন্তাবিশেষ:।

থথা। হেতি: শিখা চ সপ্তাগ্নে

জিন্তা স্তা এব কীর্ত্তিতা:। কালী
করালী সৃষ্টিতা পূ মুবর্ণা মনোজবা

।। সুলিকিনী বিশ্বনহা সংজ্ঞা
স্তাসামনাজ্তা:।ইতি জটাপ্র:।।
বিশ্বসারং জী তন্তাবিশেষ:।ইতি
গ্নিজা'।।

বিশ্বদারক লী বিমরবৃক্ষ:। ফণি মনসা ইতি ভাষা। ইতি শব্দ চন্দ্রিকা।।

বিশ্বনিতঃ ত্রি বিশ্বস্তঃ। ইতি মুক্ষ বোধব্যাকরণং॥

বিশ্বসূক্^ন পুণ বুদ্ধা। ইত্যমর: ॥ বিশ্বস্ত: ত্রি জাতবিশ্বাদ: । ইতি নেদিনী ॥ ন বিশ্বমেদবিশ্বস্ত বিশ্বস্ত নাভিবিশ্বস্থ । বিশ্বাদ সাজ্যমুৎপল্ল মূলাদলি নিক্স ভি।ইভিগাকডে ১১৪ সংগ্রাদ: ॥ বিশ্বামি

বিশ্বস্তা দ্রী বিধবা। ইত্যমর: ॥ বিশ্বস্থা দ্রী শতাবরী। ইতি রাজ: নির্ফট: ॥

বিশ্ব। স্ত্রী অভিবিষা।ইত্যমর:॥ শতাব্রী।ইভিরাজনির্ঘট:॥পি-প্রদী।ইভিশন্দকো॥

বিখাটা জ্রী জপ্নরাবিশেষ:।

যথা। উর্বশী নেনকা রস্তা মিশুকেশী হুলমুষা। বিশ্বাচী চ ঘূডাচী
চ পঞ্চূড়া ভিলোভনা ॥ ভানুমভ্যবলা বর্চা দ্বাদশাপ্রস: শুডাঃ
। ইতি বহি পুরাণে গণভেদ নামাশ্যায়:॥

বিশালা পুণ বিষ্ণু:। যথা। জন্ম কর্মান বিশালান জন্যকেনু রাজানঃ । তির্যাঙ্ নুষিষু যাদ: সু ভদত্যস্ত বিভয়ন ।। ইভি শ্রীভাগবতে ১ ক্ষান চু অধ্যাধঃ।।

विश्वाचायाः भू (हवडा । ইঙ্কি भिकास्टकोनूमी ॥

विश्वाभिवः शृ वृक्ष विदित्स्यः।

उट्गर्यशयः। गाधिकः २। ই उ

किकाश्रम्यः॥ दिस्कृयाकी २

गाधाः ८ कोस्किः ६। ই उ

रह्म ज्यूः॥ गाधिकः ७। ই उ

रह्म ज्यूः॥ गाधिकः ७। ই उ

द्वाववी ॥ उर्गशट शिक्ष दथा।

कृष्णातः गुज् भुवा हुई। भूण

বিশ্বানি

স্বক ভূগু:। অথাজগান মতিমান্ न वा॰ मृष्ट्रा ननगर ह ॥ मन्त्र ही ७॰ भवार्भ न॰ जृष्ड॰ (पदग्रशाहिंड॰ । প্রযিত্বা সমাসীন তস্ততু छৌ ক্তাঞ্জলী ॥ ভতো ভূঞ্: সুষা• सीया॰ मुली उ देव गत्वीट । दंब॰ वृतीय मात्राभि वाक्ष्ठिः वद्गवर्शिन ।। অদেষ দুষ্কর বাপি যত্র তে ব-ৰ্ভতে স্পৃহা। তত্তঃ সত্যবভীপুঞ ভণ আমুযেপারগ ৷৷ নাভুক বীর নতুল পুত্র বর নবাচত : স रिहर राष्ट्रियुरिक्त जुद्दा श्रामध्य खना।। विश्व सावर्डी सम्भा रहार थानः सन्दर्भतः। उम्र विष्यान বাতাভূ নিঃসূত বৈ চক্ছব ।। ত সৈচেৎ দ্বিত্য দ্বা ভূপ্ত তা মি म भवुबी ८ । हरू वरः गृहान वः म -ৰে সভ্যৱতি স্বয়ণ। সুত্ৰো খাটো 'খাতো মাতা তদা হৃঞ্চ করিষ্যথ:। আলিস্যাধব্দণ তে মাতা পুণ-जदनाय देव ॥ हक माद्रक्रक एहम॰ ना (ভাক্ষ) ভি সুভ स्ट इ:। पुरकी पु-মুরবৃক্ষন্ত স্বালিজ্য সিভ চৰু।। ভোক্ষ্যমে:ভেনপুপ্র স্তে ভবিষ্যতি মনাতন: । এর মুক্তা ভূগু র্যাতো यथइ॰ जालि जःमूतः ॥ व्यवान নাৰা সহিতা ভৰ্ৰা পিৰা চ ভা-

विनी। जय ज्ञानिकत्व रुषच्य ना-विक्राव्रक्तक हका। यहार म-ত্যবতী ভদ্যা মাতা ফল্লু• সিত্ত• हक्•। भतिवर्खेष **७**° श्रादा मिव्र-খ্যানো ভৃত ম্'নিঃ॥ অথাগত্য সু-যা॰ তান্ত বচন ঞ্চেদ মনুবীৎ। বিপ-र्याय खुना ভদে वृक्षा विक्न कर्याना। ভথা চক্ প্রাশনে চ ভত্তেদন্তে ভবি-য্যতি। বাহ্মণঃ ক্ষ্তিযাচার স্তব পুণ্ৰো ভবিষ্যতি !৷ ক্ষত্ৰিয়ো ব্ৰাহ্ম-ণাচারো মাত ত্তে ভবিতা সূত:। ই হ্যুক্তা ভূঙণা সাধীতদা সভ্যবতী ङ्खा भूनः भूनाम्यानाम लोखा নেস্থিতি ভাদৃশ: ৷ এব মস্তিতি (भुाक् म उदिवाडर्मस ज्लः॥ व्यथ कारन मृडः मीछः यगर न्धः পাৰিজা। সুসুবে জননী ভদ্যা বি-শ্বনিত্র• তপোনিধি• ॥ যন্দ্রী खाडा (वरान हजूद: भुाभ बाहिद्र• । প्रापूरामक्षनुरवंगः स्वयः अस्यन् म-হাত্মনি। বিস্থামিত্রোপি সকলান্ विनाः नि उथाहिबार । श्रादिन তথা কৃৎসু॰ বিপু "চাভ্তপোখনঃ ।। काज्वानान एउजदी रगरति र्या হাতপা:। বেনৈ স্তপোভি: সমূনী-नञ्जामह मृर्ग्यद्या इंडि का विका भूदारा ৮८ व्यय्रायः ॥

विश्वामिक श्रियः श्रुः ना दिक्यः।

इंडि म्यु प्रवाद्या ।।

विश्वाद्या श्रुः विष्यु प्रवाद्य यः॥

विश्वाद्या द्या द्या द्या इंडि वा।

'डि ग्या वाष्या व्या व्या विश्वाद्य ।।

विश्वावमः भू॰ गक्ष बंद्याः । निर्मि छो । ইতি भिर्मि ॥ यञ्जाकाः । इति वञ्जाकी मूर्यप्रद्याः खणा कृषः । क्षः मूक्ष्याः मह मन्द्रानाः ॥ विश्वावमः कृष्णाम् मन्द्रानाः ॥ विश्वावमः कृष्णाम् विश्वावम् ।। विश्वावम् विश्वावम् विश्वावम् विश्वावम् विश्वावम् विश्वावम् ।।

বিখাদ: भ॰ भुजायः। उर्भः र्यायः । विभुद्धः २ । ইত্যমরः ॥ আশাস: ৩ আশুন: ৪ । ইভি मद्रवृावनी ॥ 🗱 ॥ (ना ভ পुमार বিস্থাসৈ: প্ৰযো নশ্যতে ত্ৰিভি: । তথালোভোন কর্ত্তব্য: পুনাদো ৰৰ বিশ্বসেৎ।। সা 🗐 र्या न মদ वर्गाट न नुथी वृक्षमाज्ञितः। ত্মিত্র যস্য বিশ্বাস: পুক্ষ: স জিতে নিৰুষ:॥ ইতি গাৰুডে নীতি-नाव ३७० जन्यायः ॥ दम् दा-বাংক বিশ্বাস শুস্য সিদ্ধিক তা-বতী। এতাবানিতি কৃঞ্স্য পু ভাব: পরিশীযতে॥ ইতি ভবৈব २०३ व्यव्यायः ॥ न विन्दरमप्तिन् ॥ एउ विश्व ना जिविश्व प्रत् । विश्वामा छ प मूट्य म् म् म् म् म् मि नि क्ष छ ।। ইতিচ गाक एउ ১८८ छ । अप ।। कि ।। नि य नि मे मि नि मि नि ।। नि य नि मे मि नि ।। विश्वामा नि विश्व हो।। नि विश्व प्रमिति स्व क र् ।। कि ।।

বিশাস্থাতক: ত্রি বিশাস্থানি ছা-য:। বিশুম্ভনাশক:। যথা। ন ভা-রা: পর্বতা ভারা ন ভারা: সপ্ত সাগরা:। নিন্দকা ছি মছাভারা ভারা বিশ্বাস্থাতকা:।। ইতি কর্মলোচন:।।

विश्वपत्वाः शृः व्याः॥ शृष्कात्वः
। इंडि मः क्षिष्ठमात्रागापिवृद्धिः॥
कव् पंक्षावमः मडाः कामः काम
ख्या श्वीः। त्राप्तक म्हापुरा रेम्प्रव ख्या श्वीः। त्राप्तक महापुरा रेम्प्रव ख्या प्रातः। त्राप्तक महापुरा रेम्प्रव ख्या प्रातः। त्राप्तक महापुरा रेम्प्रव ख्या प्रातः। त्र्वत्रयाः। विश्वपत्वाः॥ इंडि वङ्गित्रयाग गगर्डमामाः धारः॥ व्यन्धिमात्व पृष्ठेवाः॥ विश्वपः) शृः मितः। इंडि मद-विश्वपतः) त्रञ्जावनी ॥ कामी इ. बङ्गाप्तवः। यथा । সর্বতী। विश्वप्रवः

भिविक्षेत्रस्य यः माट्या द्या विष्य-শ নিরৈক্ত ৷৷ সত্য সত্য পুন: जडाः जडाः जडाः श्नः श्नः । **मृष्मता विस्थयात्रा निक्रः** नाङ्गा মণিকর্ণিকা॥ ইতি কাদীখণ্ড•॥ বিখৌষধ লী শৃগী। ইভি রাজ निर्घणेः ॥

विष इंब लि क छ ड बहारही। ইতি ক্বিকল্লহ্ম: ৷৷ ইর অবিষ্ व्यविक्रट । विकारित्वि (विविष्टे। ঔ বেষ্টা। ড বেবিস্টে। উভযপদী ত্যন্যে। অফলবৎ কর্ত্তরি আজ্ন পদাথো ডকার:। ইতি দুর্গাদাসং॥ विष ग छ विभुर्यारम । इंडि কবিৰল্পদনঃ।। গ বিষণতি জ্ঞানী পুপ্রাদিভ্যো বিযুক্ত: স্যাৎ ইত্য: র্থঃ। ঔ অবিক্ষৎ। দন্ত্যান্তোয মি-তি বিষ্ণু ঃ পভৌ সূভ্তি:। ইতি **मूर्गानामः** ॥

বিষ উ সেচনে। ইতি কবিকল্প क्यः ॥ উ विविद्या विश्वा । ইভি **पूर्णामाञः** ॥

বিষ' ক্লী জল । ইত্যমর: ।। পদ্ম-কেশর । ইতি ভটীকাবা নুল্ট: ॥ (दानः॥ वट्मनाजः॥ मामा न्यविष्। इंजि जाकनिर्घणेः॥

अत्यो न मर्ब याजा॰ वाषा का । | दियः शु॰ क्री दियः। उट भर्यायः। ক্ষেড: ২ গরল° ৩ । ইত্যার: ॥ আহেব ৪ অনৃত ৫ গরদ ৬ कालक्षे १ कलाक्ल ৮ श्रात-मु > २ इक्ष्यंकर >० नील >> गद्गः ১२ (वादः ১० हालाहलः ১৪ হলাহল ১৫ শৃক্ষী ১৬ ভূগর ১৭ । ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।। জাঙ্গল ১৮ তীক্ষণ ১৯ রস: ২০ রমাধন ২১ গর: ২২। ইতি জটাধর:।। জঙ্গু-ল ২৩ জাঙ্গুল ২৪। ইতি শব-बद्दावनी ॥ कारकानः २० द८-সনভে: ২৬ প্রদীপন: ২৭ সৌল্পি-কেয়: ২৮ বুদ্ধপুত্র: ২১। ইতি রত্বনালা।। তচ্ছেদা যথা। পুর্ণস क्लीर्त ह कारकान कालकृष्टे इना-ह्लाः। भोद्राष्ट्रिकः भोन्द्रिकर्या वुक्तभूधः भुरीभनः ॥ नाद्राता वट्मनाज्य विषर्जन। अभी नव । ইতি পাভালবর্গে অমর:।। 🕸 🛚 । অপিচ। বিষ: ক্ষেডো রস স্তীক্ষ্ गद्राला २५ इलाइल: । उ८म-नाजः कालकृति वुक्तश्र्यः शुनी भनः ॥ भोद्राष्ट्रिकः भोद्धिकः कारकारना मात्रमाभि ह। अहि-हत्या (भवन्य अहे वाल्क ननर-नाः ॥ रेकद्राहेत्का रेङ्बयरका मः

र्क्ष है: कब्रदीव्रक:। সর্घर्श मूलका গৌরার্ক: সক্ত চ কর্মনৌ।। অলো-ল্লার: কালিজ: শৃঞ্কিকো নধুসি-कुकः। इत्नु। लाञ्च निका विद्यु निक शिक्ष (गोडगाः ॥ मू उत्का मानव শ্চেতি স্থাবরা বিষদ্ধাত্য:। ইজি (रुमहन्पुः ॥ 🗱 ॥ अथ विषम्। नाम লক্ষণ গুণা:। বিষণ তু গরলং হ্বেড खबरक्षनानूना इरद्र< । द< मना छः সহারি দু: সক্ত্রু প্রদীপন: ॥ भोताशिकः मृक्कण कालकृषे उ रिश्व ह। शाना शता वृक्ष मुध्या विव (छन्। ज्यभी नव्।। #।। তত্ৰ दर्भना-खना खक्त निक्ता । निक्त्वातः সদৃক্পপ্রোবৎসনাভ্যাকৃতি স্তথা । यटकार्स्य न उद्गा वृक्ति ईटमनाः ভ: সভাষিত:॥ 🗱 ॥ অথ হারিদু স্য খৰপ । হরিদা তুল্য মূলো যো হারিদু: न উদাহত: । 🗱। অথ जिक्क मा स्वामः ॥ यम् गृहिः मः कुरकरेनव भूर्वनश्रः म जक्क्वः॥ 🕸 ॥ ज्य जुरीननम् स्कृतः । जुरीन लाहिता यः माणी खिनान् महन शु :। यहाराहकतः भूदिः कथि-छः म भूषीभनः ॥

#॥ जय भौ त्राष्ट्रिकम्। चुक्न । मूत्राष्ट्रे दिवस्य यः गार म मोत्राष्ट्रिक উচ্যত

।। 🗱 ।। व्यव मृङ्का इक्षाः। যিমান্ গোশৃস্কে বন্ধে দুগ্ধ ভ-বভি লোহিত । স শৃহ্ক ইভি **ल्या**त्का मुव्यञ्ज्ज्ञिनगद्गोतः ॥ # ॥ অথ কালকূট্য্য স্বরূপণ। দ্বাসূর-द्रा (नरेव र्जग) मृथुमाणिनः। रेन-ত্যস্য ক্ধিয়াজ্জাত স্তক্ত রখ্য স-षि**टः ॥ নিৰ্যাসঃ কাল**কূটো হৃস্য मुनिधिः भित्रकी खिंउः। माहिह्ह শৃঙ্গবেরে কোৰূণে মলবে ভবেৎ ॥ #॥ अथश्वाह्नम् त्रुक्तभः। গোস্তনাভফলো গুছ স্তালপএ ছুৰ ত্তথা। তেজনা যদ্য দহু দে সনীপ-ङा क्याहरः ॥ यात्री दानाइएगा **एक्करः किकिकायाः हिमान्य ।** দক্ষিণান্ধি ভটে দেশে কোকণেপি চ काराज ॥ 🗱 ॥ व्यय नुकानु धन । यद-প'। বর্ণতঃ কলিলো যঃ স্যাৎ তথা ভবতি সারক:। বুদ্দপুত্র: স বিজ্ঞে-(या जाया अन्याहल ॥ 🗱 ॥ वाक ণ: পাণ্ডর স্তেষ্ ক্ষত্রিয়ো লোহিত-भुजः। विषाः भीता श्रीकः भूता বিষ উক্ত শুকুরিখঃ।। রসাখনে বিষ• विभु॰ क्विय॰ (मर्भुष्टेर्य। रेवनार॰ क्ष्ठिवाणाय मृतुः प्रशाहदाय शि ॥ 🗱 ॥ ज्यथं विषम् । छनाः । विष• পাণহর পোক্ত ব্যবায়ি চ বিকাসি

চ। আগ্নেয় বাত কফ ছদ্মোগবাছি मरावर्• ॥ # ॥ व्यवायि नकन कार खनवानन भृद्धक भाकाभननः শীল । বিকাসি ওজ: শোষণ পু র্বক সন্ধি বন্ধ শিথিলীকরণশীল। আগ্রেय অধি য়াগ্র; শ। यागवाहि मः गर्ग खनुगारुकः। महावरु खाना গুণাধিক্যেন বুদ্ধিবিপ্ত'সক।। তদে। ব যুক্তিযুক্তণ তু প্রাণদায়ি রসায়ন।। বোগবাহি পর বাত শ্লেম্বাজিৎ সন্নিপাতঙ্গ্ ॥ যোগবাহি ত্রিদো वशः वृः इगः वीर्यादक्षं नः। (य मूर्थना বিষে হশুদ্ধে তে সু গ হী না বিশোধ-নাৎ ৷৷ ভমাৰিষ পুযোগেষ শোৰ विदा भूरवाङरि ॥ 🕸 ॥ जार्था भ বিষাণা নিৰূপণ। অৰ্কক্ষীরণ মু হী ক্ষীর• তথৈব কলিহারিকা। কর বীরে। ২থ ধুত্র: পঞ্চ চোপবিষা: মৃতা: ॥ উপবিষা গৌণবিষা:। এ ষা• গুণা স্তত্ৰত দুষ্টব্যাঃ॥ অপিচ। 🚶 व्यक् कीतः मुशे कीतः वाक्रवी क त्रवीत्रकः। रूक्षाहिरक्राना धुख्दः म প্রেপেবিষকাত্য: ॥ এতে বাংশাধ ন চিম্ব্যা গুণা স্তত্র দুষ্টব্যাঃ।। 🗱 🛚 ।। অথ বিষাণা শোখন বিখিঃ। গো-নুত্ৰে ত্ৰিদিন স্থাপ্য বিষণতেৰ বি-শুজ্যতি।রক্তমর্বপ তৈলাক্ত তথা 🛚

धार्यक्ष वामिम।। (य १ छन। गत्राल প্ৰোক্তা তে সুচ হী না বিশোধনাৎ। ভমাদ্বিণ প্ৰোগেষু শোধ্যিত্বা পু-याहराद्या इंडि ভावनुकारण भूई-খণ্ডঃ।।ঞ।। অথ বিবাধিকার:। তত্র विषम्रोहिविक्षा मारु। ज्ञादत्र कङ्गा ঞৈব দ্বিবিধ বিষ মৃচ্যতে। দশাধি-ষ্ঠান মাদ্যস্ত দ্বিতীয় বোডশাশুষ ।। अ।। ञावतविषम्। मणाण्यानाञ् । गृजः शधः फजः शुझः दुक् क्रीद्रः गात (मन ह। निर्यारमा धाउन ऋन्हः ञ्चारतमानुगा मना। उप्यथा। मू-विविषः कदवीदाहि 🕽 । शब्दिषः विषशिकामि २। कणविषः क-র্ফোটকাদি ৩। পুত্রবিষ বেত্রাদি 8। जुक् मात्र निर्याम वियागि कत्र-ञ्जानीनि ७। ७। १। क्वीतिवर मु হাদি ৮। ধাত্বিষ হরিতালাদি ১। কন্দবিষ বৎসনাভ সক্তৃকাদি 1 २० ॥ 🗱 ॥ जन्मविषम् । (याउँगा-শুবানাছ। দৃষ্টি নিম্বাস দংষ্ট্রান্চ নথ गृब भनानि ह। भूकः नाना गृथः व्यार्भः जन्दःभ कावगदिङः॥ छदाः शिलिख मूकानिम्मय देख्य माण्याः ॥ उष्यथा। मृष्टि नियाम दिया हि-व्याः नर्गाः 🕽। एव्हादियाः (जीमाः नर्नाः २। मध्ये नथवियावराष्ट्रात्यः ।

भ्वभूतीयविषा गृहरगिषिकामयः ८। भुक्कविका ग्विकानगः e। लालाविका উहिটेक्शास्यः ७। लाला न्यार्भ गुज भूतीयार्डव मुक्क बच रा॰म॰म मः है। **ण्या**भीद्यक्तिः अत्र मुद्रीयदिया **ष्टिव** भीर्यात्यः १। अञ्चित्याः नर्शाप्यः ৮। शिख्यिया मञ्ज स्थमहानयः **३। শ্**कविया जुमतारयः : ।। । ।। ভাৰেরবিধাণা সাল্লেল্যনা কা-র্য্যাণ্যাহ। স্থাবরত্ব জ্ঞাং হিন্তাং দন্ত हर्यः शनगुष्टः। एत्य ह्याप्ट्रिक्टि चान मृह्रीक ञ्रकट विष• । 🗯 ।। जानुव ভেদেন বিশিদ্ধানা বিষাণা কা याग्राह्म। उक्र मनदिवन्। कार्यामा-र । प्रेष्टक्षेन॰ मृलविष्य मानः श्रुवाः भन खरटा का भनावयमा कारी মাহ। জ্ঞাণ বেপন খাসো নৃণা। পএবিবৈ ভবে । 🗱। ফলবিবস্য कारं। मारु । मृद्धानाथः कर्नावरेष র্দাহো দ্বেষক ভোজনে। # । পুর-বিষস্য কার্য্যাহ। ভবেৎ পুত্রবি रिव भुक्ति द्वाधाः नः मृह्नेन ख्या । 🛊 । दक् नात्र निर्वाम विवाशः कार्याः गार ॥ वक्तात निर्याम विरेच क পযুক্তি ভবন্তি ছে। আস্য দৌৰ্গন্ধ্য পাক্ষ্য শিয়েক্ক্ ক্ফস্সুবা: ॥ क्षा कोत्रविष कार्य नाष्ट्र। रकः

नागमः की बार्देय बिल्डला एक जिन ञ्जुडा । 🕸 । बाजुदिव कार्थ मारु । হুৎপতিন ধাত্রিবৈ নূর্চা দাহক ভাল্নি। পুৰেণ কাল্যাতীনি বি-वालुखानि निर्मिष् ॥ এडानि অলাদীনি বিষাণি নব কালঘাতীনি कानाइत बादकाणि। 🛊। कन्त-विषना कार्यामाह। कन्तजानाग्रीः र्याणि यानाजानि वरगामण । न-র্বাণ্ডেগনি স্পলৈ তেল্যানি দশ-ि र्छ रैगः॥ ज्ञावद्रः जन्म काणि কৃত্রিম ক্ষাপি যদিষ্ । সদ্যে নিছ-দ্ভিত সৰ্বণ ভগৈ ক্ষেম্পভি যুক্ত ।। 🗫 ।। তান্দশগুণানাহ । ক্ল-जुक्क उथा जीक्क ज्ञा मामु वादावि চ। বিকাশি বিশদ চৈব লম্পাকিচ ८७ मण । क्रिटेंड रेंग विवस्त कार्याः মাহ। তদ্যেকাৎ কোপযে দ্বাযুটৌ। কাৎ পিত্ত সংশাণিত । তৈকুগ্রন-তি মোহ্যতি মুর্বন্ধা শ্বিতি হি II শরীরাব্যবান্ সৌস্থাৎ পুবিশে-বিকরোতি চ। আশুবাদাশ ওদ্ধন্তি रावाशार भुक्**डि॰ इरहर ॥ विका**न শিত্বাৎ ক্ষপয়তি দোষান্ ঘাত্ন মলান্যপি। অভিরিচ্যত বৈশদ্যা-क्षृ कि कि ए में श्री का चितार ।। मुर्की র চাবিপাকিত্বাত্তমাৎ ক্লেম্যভে

চির•॥ 🗱 ॥ বিবলিপ্ত শত্রহতস্য লক্ষণ মাহ। সদ্য: পাক যাতি যস্য ক্ষত্ত তৎ জ্বেদ্ক্ত পচ্যুতে চাপ্যভীক্ষণ। কৃষ্ণীভূত ক্লিন্ন মত্যর্থ পুতি ক্ষতান্ মাংসং শীৰ্য্যতে যস্য চাপি।। ত্या जाभी नाइ मृह्हं ह यम् हिसा विद्यः छ॰ समुष्ठः वादः **ा विकार्गाजात्** व क्यंत्राह-মিত্রৈ দন্ত: ক্ষেডা বা বুণে যন্ত্র চা **लि ।** १९५५ ७ हा भारती क् भूनः পুন: পাছ নেতি। তাপো বহিন্ত-**छ उ।। नाट्य २ छ। छ। अ**र्गानि-ত্যব ক্ষত কর্পর বোদ্ধব্য । शुख्य बाबाधीना सवादि। भवद्या বিষ দদতি॥ #।। তেষা জা नार्थ नक्षन भारु। ইঙ্গিতজ্ঞ। भ-न्यागाः वाक्ष्ठश्चा मूथरेवक्रेजः । कानीयाधिवनाजात (मिंज नि कि क वृक्षिपान्।। न हरा वृश्खद्र॰ श्रष्टे। বিবক্ষু র্মোছ মেতি চ ৷ অপার্থ• বহু সংকীৰ্ণ ভাষতে চাপি মৃচৰ ॥ व्यक्ष्वीः स्माष्टिसमुद्यी विनित्थर পুহসেদপি। বেপথু শ্চাস্য ভবতি ত্ৰস্ত শৈকৈক মীক্ষতে ॥ বিবৰ্ণক **्रिश भागम नरेथः किक्षि**हिनिख চ। আলভেত সকৃদ্বীন: করেণ চ शिद्धात्वहान् ॥ निर्यिषामु द्रभहादि

ষী ক্ষতে চ পুনঃ পুনঃ। বর্ত্তে বি-**পद्री ७**८४ विद्यमाञा दिह्य उन: ॥ इ-क्षित्र मिंडिन्याय मृहक व्याकाद्रः । मुर्थादकृति मृथादिवर्गािषः । এভि वि दिशः वक्षमारिः। न प्रमानु। खत्रः **পृष्ठ: श्रीयाम** एक मंद्रानि उत्तारा-हार । मः कीर्नः ष्यमु है । ভरहवासू-জনিত পর্ব ব্যাথাপনোদাযাঞ্নীঃ स्तार्वेदर**ा भुइरमण व्याह**ाव-लि। धानः मध्यममानवर्गः। जा-ल इंट म्यूरमेट । दिल्ह्यी उ॰ यथी महास्वर वरख**छ ॥ % ॥ कक्**न वि-यानाः भागान्यानाः कार्यः नाह । निमा उन्हा क्रम॰ माइ॰ मःभाकः লোমহয়ণ । লোথক্ষৈবাতি সার্ঞ व्यक्ट बङ्ग्य दिष ।। 🗱 । बङ्ग्रिय তীক্ষ তরত্বেন সর্পানাহ। বাত পিত্ত কফাত্মানো ভোগি মণ্ডলি রাজি লাঃ। যথা ক্রমণ সমাখ্যাতা ছাত্ত রা দ্বন্দুক্পিণ:।। ভোগিন: ফ্ণিন: । (उठ वि गिष्ठिः। न खेल विविदेश-শিত্রা: পৃথবো মন্দগামিন: ৷ ষট্তে মণ্ডলিনো জ্বেগা জ্বলনাৰ্ক সমা বি-रैवः ॥ ज्ञिका विविध वर्गाञ्ज स्टिर्ग्र-গৃজ্ব ক রাজিভি:। বিচিত্রা ইব বে ভান্তি রাজিলা তে হি তে ংপি ষট্ ॥ এতে যথা ক্রম• বাত পিত্ত ফ্রকা-

স্থান:। ঘ্যন্তরা: দ্বে অন্তেরে ভেনৌ যেষা তে ছান্তরাঃ। যথা ভোগিনো मर्खनिन्ताः बाजाः इन्ताहि ॥ 🕸 ॥ ভোগি পুভৃতি কৃ ওদ শ লক্ষণ ভেদ মাহ। দংশো ভোগিকৃত: क्यः সৰ্ব বাত বিকার নুৎ। পীতে। নণ্ড-निनः माथा भृषुः निङ विकातवान् ।। রাজিলোথে। ভবেদশে: ছির শেথিক পিছিল:। পাণ্ডু: স্থিক। २िजनमुनुज् नर्व (प्रयोविकात्र-वान्॥ क्षः॥ प्रभविष्मय कालवि-(नाय ह पश्चिम्रामाथाय मारु । অংখ্য দেবায়তন শাুশান বল্যীক সন্ধ্যাসু চত্ন্নথেষু। যামের সলিত্রের পরিবজ্জনীয়া খক্ষে নরা মর্মসু যে চ দষ্টাঃ ॥ যামের ভরণ্যা॰ । পিত্রের गवाया । पावी क्वापा विष माम् रिंड मर्दानि हास्य दिख्नी ভविड । উष्टि উग्रजःखारम । 🗱 । मादी-क्र वक्त भार। द्रथाक नाक्न ह्य बिखकाळू**न धा**द्रिगः । राख्या " राही कहा: ननाः क्विनः मीघुना गिनः॥ 🗱॥ व्यभद्भव (यय विष मा म् नाइकः खर्डि जानाह । बकीन পিভাতপ পীডিতের বালেযু বৃদ্ধে यू त्ज्कि उत्र । की एन का उत्र कि नि षष्ट्रगृष्टि काक वान गर्छद्छी यु

চাপি॥ শদ্রক্তে যস্যনরক্ত মস্তি রাজ্যে। লভাভিশ্চ ন সংভবন্তি। শীতাভি রক্তিক ন রোমহর্ষো বি-বাভিভূত পরিবর্জ্জযেত্ত ॥ জিহা. মুখ যস্য চ কেশশাভো নাসাব-मारण नक्षे छदः। क्षण दकः भगशूम मः मा श्लाः श्रित्रवृक्ष म বৰ্জনীয়ঃ॥ কেশশাতঃ আকর্ষণাৎ । नामारमामः नामाया नउपः। कर्रः ভঙ্গ: গুীবাধারণাশক্তি:। হলো: **ञ्जित्रः इन्द्रिक्छाः।।। जाभाजभा** वर्डि र्घनी यम्। निरत्नि वकु पुक्क. जुरवम्क नथम यम्। मः है। निना-ত্তা॰ শ্চন্তরশ্চ পশ্চেম্ম্যাণি বৈ-रिराः भत्रिवर्जनीयः ॥ दर्खिः कृषित्रञ्र• । ब्रक्तः जुरवम्क् ग्रथम यमा यमाह নাসা মুথ লিঙ্গ গুদাদিভ্যো রক্ত• সুবেৎ ॥ উন্মন্ত নত্যৰ্থ মুপছত বা रोनचत्रः वाभाष्य वा विवर्णः। भाति है মত্যৰ্থ মবেগিনঞ্জ জ্যালর তস্য ন কর্ম কর্য্যাৎ।। অভ্যর্থ মুপজ্জ ব জ্বাতিসারাদিভি রভিশ্যেনাপ-क्ष उ॰। शीनस्त्र॰ वक्त्रक्षमः। विवर्गः क्कवर्भः। नाडिष्ठः नामाज्यसाहियू-कः। অবেগিন বেগো বিষ্কেগঃ न হরি ইতি লোকে তদুহিত। 🕸। स्वितः कक्षाः विवासव कीर्वज्ञाहि-

जि: काउँ ए न्वी धिनन का निक् उन्न । कं र्ग विवादी विविध् ষিত্ৰ বা দাবালি বাতাতপ্ৰোধি-ভম্বা। স্ব ভাবতো বা গুণ বিপুহীন॰ বিষ হি দ্বীবিষ্তা ম্পৈতি॥ ভীৰ্ণ **অভিপুরাণ ।** বিষয়ৌষ[্]ধত্বিত বিষয়াভি রোষধীভি হাব্যিচানাকু ত । স্বভাৰতো বা গুণ বিপুহীন स्वावारम्य मन्यानाः ख्यानाः गरम् विज्ञानि अन श्रीनः।। अः। मुयोविः यम् कार्यप्रभारः । वीर्यप्राञ्च ভावान निभा उरवख ककान् उ दर्शनान् । বিদ্ধি। তেনাদিতো ভিন্ন পরীববর্ণো विगन्न रेदब्रमायुनः जिलामी ॥ मृ हां जून गम्र दाश्विक विरहते-भारता २व्रिक्त भाश्च्याचा । न विला-**छ**रय**र न मात्रयित ।** कका निष्ठः क किन मन्तीक्छिक्षामिखनः। वर्ग खनान्विक्ष करकमान्य मीन्द्रताषीषट পাকাছির মাস্থায়ি। ভিমপুরীষরর্ণ: ভিলপুরীবো জতমল: ভিলবর্ণজ। विक्रिश्रेनामा विक्षाः कर्वन् मृहािनेन् वरायीन् जञ्जा # 11 ज्ञा-न विश्मविञ्चि पृथीविष्य निञ्चवि-শেব নাহ। আমাশবংস্থ কফ বাত ব্যোগী প্রাশ্বস্থে হনিল পিত্তরো-भी। ज्वर ममूख उ निद्राक्क हिता

विज्न शक्रम यथा विरुद्धः ॥ शमु-জন্ত শিরোক্ছ: কেশা: অস্কৃছি-চ রোমাণি যস্ত্রা এডদলি লি-यः शक्षाभवस्य पृषीविश्व वाक्षत्रः ।। খ্রি॰ রসাদিয়থ ভদ্মথোক্তান্ করোতি গাত পুভবান্ বিকারান্। ख्ट म्बीबिय·। याषाकान् मृण्ड बताबि महुरम्भीयाङान्। 🗱। मूची-বিষদ্য পুকোপ সময **মাহ।** কো-পত্ত শীতানিল দূর্দিনেরু জাত্যালু পূর্ব শ্ণু তন্য ক্ল । গ্লা ফ্লি-**७मा ७मा पृषी दिन्मा भूई** ल्ल नाइ। निम् ७ । दुष्ट विष् साम् (भूव इर्षादथवाक्रमर्नः। विस्तारः गः चौमधिनाः। इयंः ब्रामाणः। श्रा ৰূপনাহ। ততঃ করোজ্যন্দ নি भाका बाताहरू गुलन कार्रेडच । না সহায় পাণি পদাহি শোপ মু-हां • उथा हिर्फ मथा डिनाब ।। मृती-বিষ খাস ত্ৰৌ জুৱা 🕫 সুৰ্য 🐾 अुवृद्धिः इ.ठेवमा हानि। व्यवस्य অন্নে ভুক্তে পুগ ফলেনেব মদঃ আ विभाकः। 🗱। अमना मुमीविम छ-(रन विकादाज्य नारु। उचार न न। ब्ह्हन (य उथान। माना इ स्व। ६ फ-भरमह मुक्रः। भाष्मम् सम्बद्धनः মেচ স্বষ্ঠ তা ভান্বিকারা শচবহ

नुकातान्॥ अनार म्योदियः। जाः खान् विकाबान् विमर्भ विष्युः होतीन् । #। म्योवियमः। निक्कि भाइ। मृषि छ॰ দেশ कालान॰ मिवासरेश त-ভীক্ষা:। যমাৎ সংদ্ববেদ্ধাতুং তমাৎ দ্বীবিষ মৃত ৷৷ দেশ: অ न्नािषः। कात्वा मूर्पिनािषः। अञ्च व्यवाय जिल मम्द्रापि । शाजुन्य कषाण्यीवियः ॥ सः ॥ म्यीवियमः সাধ্যত্তাদিক মাহ । সাধ্য মাত্মব- 🖰 ७: माना याना मञ्चलाविकः। म्वीविय समाधाः मार कीनमा হেত সেবিনঃ॥ 🕸 ॥ কৃতিম॰ বিষ॰ हिदिय । এक गविष प्योविष স'ত্রে । অপর মবিব তদেব গর মংস্কু:। তথা চ কাশ্য**পস**াহিতা: যা ৷ সংযোগকঞ্ছ দ্বিবিধ দ্বিতীয বিষ মুচ্যতে। দুষীবিষক্ত সবিষ মবিষ পর উচ্যতে।। সংযোগজ কৃত্রিম•বিষ•। দ্বিতীয•স্বা ভাবিকাৎ । ७ इ विविष् । 🗱 । ७ छ म्वीविषः मिल्याग गद्र मर्भित्जू माइ। भी-ভাগ্যার্থ দ্রিয়ঃ স্বেদ রজো না नाक्षान् नलान् । भजुभुकाः क गद्रान् भुगहस्राम भिर्मिजान्।। #॥ गद्रकार्यामार । जिः मार भाष् क्षानामिक्ति व कात्रानवायक

। মর্মপুধমনাধ্যান হস্তযোঃ শো-থসম্ভব: ॥ জঠর॰ গুহণী রোগা यञ्चा छन्पः कर्या जुद्रः। এवस्थित्रऽ চাन। मा वाद्य विक्थ काया ॥ তৈ গ'রৈ:। স্বেদ রজ: পুভৃতিভি:। জুর: শ্চাস্যোপজাযত ইতি অপা-काट । मर्भ नुधमन मर्मगुषा । क्राया খাতুক্ষ:।। #।। লুভানাণ জন্তবিশৌ-याना मूट्र खिः मः थ्राकाह। यमा-ল্ন• তৃণ• পুগপ্তা মৃনে: পুষেদ বিন্দ-ব:। তেভ্যে কাতা স্ততো লুতা ইতি খ্যাতাম্ভ বোডশ:॥ ভত্র সৃশুভ:। विश्वाभित्व। नृभदन्नः कनाहिन्यि अ-ভ্রম•। বশিষ্ঠ• কোপযামাস গত্না-मुमनमः किल ॥ व्यनिउन्। मूल खमः ननाष्ट्रां (यमविन्तवः । ष्मण अपनामित स्वासी व्वहंगः । न्त ज्ल नहर्ष छ (धनुर्थ मञ्जू-তেপি চ॥ ততো জাতা স্থিমে ঘো-ব্লা নানা ক্রপা মহাবিষাঃ। ভাসা-भरक्षी कक्षेत्राया वर्जा। खावसा अव কষ্টসাধ্যা:। সৌবর্ণিকা পুভৃতবো-ষ্টাবসাধ্যা: ॥ 🚓 ॥ তাসা॰ সামা-न्यानाः मःन लक्कनमारः। তাভি मर्छ দেশকোপ্য: পুরুজি: ফ্রজস্য চ। জুরোদাহোৎতিসারত গদা: সুতে

ত্রিদোৰজা: ॥ পিডকা বিবিধাকারা মওলানি মহাভিচ।শোথামহাভো मृहरवा द्रकाः न्यावा कवा ख्या।। সামান্য সর্লু ভানামে ভদ্ শেস্য ল ক্ষণ । দ শকোপ্যঃ দ শমধ্যে পৃতি ভावः। मः मनाया जू यटक्षः मा व वा बालमाव्छ ॥ पक्षाकृ छ ज्न नाक क्षर माथ जुजानिक। मूची বিষাভি ল্ তাভি স্ত দষ্ট মিতি নি-र्फिल्ट ।। 🗱।। (जीवर्गिकामरया २ डी-বসাধ্যা: প্রাণহর। ভাসা বিক্রণ মা হ।শোথ: খেতা সিতা রক্তা পীতা বা পিডকা জ্বর:। প্রাণান্তিকো ভবে-फारुः याम रिका नितागुरः ॥॥। आशूर्यीतिय लक्षण मारु। आरं-শাচোণিত পাপু বপ্তলানি জ্রো। दक्षिः। वायस्यं क मार्काशाः थुन्यीवियामित्व ॥ 🛪 ॥ नानस्त्र ब्यक दियकार्ग्। मार् । मृह्यस्थाय रैववर्ग्यः क्षरः नम् स्कृति स्वाः। नि রোভকর वाचाम्क् इति कामाध् म्यकार ॥ व्यक्षायाव म्यका কারোবোদ্ধব্য ইতি ওন্দ্রান্তরে ॥#॥ क्कवामम्हेम्। वृक्षा भार्। (भा-থস্য কাষ্য মথ বা নানা বৰ্ণত্ব মেব চ। মোহোথ বর্নসা ভেদে। দপ্তস্য क्रवानरेकः॥ । वृण्किवियम्।

লক্ষণ মাহ। দহত্যশ্রিরবাদৌ চ ভিনত্তীবোদ্ধ নাশু চ। বৃশ্চিকস্য विय गांजि भकारे मः नाविष्ठ-(७ । 🟶।। অসাধ্য वृश्विक पश्चेत्रा ल-क्रग मारु। पर्डा ९मारि। स क्रम् ग्रान রসনোপহতো নর:। মাণ্টেস: পত-ভি রত্যর্থ বেদনার্ভো জহাত্যসূন্।। व्यमारिश वृं किरेक (खबा व्यवानुवृ-खः। इतारिष्णरुठः इतारि कार्यः রহিতো ভবতি। অভ্যর্থ বেদনার্ত্ত ङ्ख्यः ॥ # ॥ कगङ्ख्या **लक्ष्य** মাহ। বিসর্গ: শ্বথু: শ্লা জুর: इमि तथानि ह। नक्षन क्रीं के में मः म रेक्टबावभीर्यः छ।। कन्छः की हे विश्मयः। अ॥ छिहितेक महेन। लक्ष्म गार्। क्काशास्त्र हिस्त्र खन्नि व्या क्याचिशन् : मधेः भी खार-কেনেব সিভান্ডানি ন্ন্যতে॥ কৃষ্ণরোমা অধিকভরভৃষ্ণরোমা 1 छिहिष्टेक् क्लीकार्कीकेविष्णयः॥#॥ मदिय ब खुक महेम। लक्कन मारु। এकंन द्राफिंड: मृन: जक्ब: भीड कः मञ्हे। निमृ मूर्फिनान् माष्ट्री मख्रिः मिरिय ड्रिट् । এकपः ध्रु । फिंड: बजावाएकरेयव मञ्जूषा प-(क्टे। खवित्रा # 11 मह्म्य दिव्य म) कार्य) मारु । मूर्जाञ्च निवाः अयुऽ मीरः (माथः क्वः उथा। 🛊। क्रांचीकाविषकार्ये मार । कथ् (माथ जुद्र गृहां मिविया कली-कनः। षयुर् ब्रिजिल्मियः॥ 🕸 ॥ भृ-ह्राशिकाविषकार्यं लक्ष्म भाइ। विमाइ व्यय् । जाम भूसम गृह-গোধিকা:। স্ব্যু রিভি শেষ:॥ # 11 मंजभरी विवकार्य) माइ । मण् (म (त्रर· क्षः राष्ट्· वर्गाए मडः निमी विषः। मञनमी निकार इंडि লোকে।। 🕸 ।। নশক বিষকার্য্য মাহ । क्ष्मान् मन्दि त्रीयहाथः न्। चान्हरवरनः। #। चनार्याभाक नक्षण गारु। अमार्थ की वे मन्त म गाथाः गणकक्ष उः। व्यामाथा की हे जर्म॰ अजारिषाः कीरिः व्<ािंडः क् उं॰ रए क् उ॰ उर्मम्म (वहन॰ । 🛊 । निक्का रः भगः लक्का भारु। गर्डः मः मारियी नाजवा मार स्ही জ্বাদ্বিতা। পিডকা মন্দিকা দংশে-তাসান্ত স্থাকাশূল্ব ॥ তাসা মিত্যাদি। তাসা সুশুতোকানা ন্যা নফিকাণা মধ্যে স্থাকা নামী শী মু॰ পাণ হরতীত পে:।।#।। व्याद्यापि विवागा कार्यः मारु । ठ उझा छि विभा छि दी नरेथ में रेड. क यर कड़। म्गड महाउ खड़्। সুবতে জুরবত্যপি।। চতুল্লান্ডি ব্যা-शुमि :। विभाष्डि र्वमानुषाि -ভি:। স্যতে স্ন• ভবতি॥ #॥ वि-ধ্যাজ্বিতস্য লক্ষণ মাহ। পুসন্ধদো-ব॰ পুকৃতিস্থাতু মদাভিকাম• সন म्ब विद्का । भुमम वर्णिम्य हिन्त एक्टे॰ देवरम्। विश्वहरू विश्व॰ सन्यु १ ।। भुमन्नारायः भुक् उद्यास्य । भावः जुगन ।। 🕸 ।। 🕸 ।। व्यथ विद्यागा • চিকিৎসা। ভত্ত স্থাবরবিষদ্য চি किएना। ज्ञावाद्मन विरवनार्खनद्र• याञ्चन वामायर । वमात्नन मन् ना-ন্তি যত ভস্য চিকিৎসিভ ॥ বিষ মত্যর্থ মুক্ষঞ্চ তীক্ষ্ণ কথিত যতঃ । অত: সর্ববিষে যুক্ত: পরিষেকস্ত मीउनः ॥ 'खेक्प्रारेडम्प्राम्बर्मारम् বিষ পিত্ত পুকোপহে । বামিত (महाराखेमाही उत्नन कतन ह ॥ পায্যের্ধ্ সর্লিভ্যা বিষয় ভেষ-জ জত। ভোক্তু মন্ন রস দদ্যাৎ **हर्द्यायम्** विहासि ह ॥ यभा यभा ह দোষন্য পশ্যোল্লক্ষানি ভ্রিশঃ। তम् । उत्माविशः अर्थाविश्वही उ ভণৈ: ক্রিবাণ।। শালধ: বস্থিকা শৈচ-य कात्रम्याः शियक्षतः। ভোজনার্থে বিষার্ভানা **হিভা: প**টুষ্ **সৈদ্ধ**ৰ ॥ श्रिग्जू: दक्:। म्ल पुक्षध र्घाति

বীজক্ষেতি শিরীষতঃ। গবাং মূরেণ मः भिष्ठेः (वभाषिषद्रः ७११९ ॥ म्योविकार्क जूजिक गृष्कु • ठावण्ठ (माधिकः। भागत्यम्भमः मूर्या मि-प॰ पूरीविषाभए॰ ।। भिश्ननी **थ**ऽ।-वक वा नी लायु (वना नुवर्हिका। मित्रिष्ठ॰ वालक॰ हिला उथा कनक रिगत्रिकः ॥ कोम्यूकः क्याया হ্য দূষীবিষ মপোছতি। খ্যামক রোছিক। उपनाड उषीत्र पि-য় । ক্ৰক্লৈব্লিক সোণাগেৰ ইতি লোকে। অভ্যন্তমারক্ত ॥ 🕸 ॥ অথ জঙ্গনবিষস্য চিকিৎসা। অ-ভযা বোচনা কণ্ঠ নর্কপুর ত থোৎপল । নল বেডস মূলানি গরল॰ সুরসা॰ তথা।। সকলিস্ক॰ जमक्षिका मनस्य माजावत्री । म् क्राहिक अमझाक अन्यादमात्र थि-छामि ॥ कन्नीक्ठा शहर **म**र्भिः भरगा एकाइडूर्खनः। **म**नाक् भाक् ৰতীৰ্ণেচ শীতে ভিষ্মন্ ষিনিঃক্ষি পেৎ।। সপিস্তল্য ভিষক কৌ मु • क् उद्रक्ष • निषाशाय । विषाणि হঙি দুর্গাণি গরদোয কৃতানি চ।। স্পর্শান্ধন্তি বিষণ সর্বণ গরৈ কপ-হিতা বৃচা । যোগজ স্তনক কণ্ডু না॰ নসাদ • বিস জ্ঞভা ।। নাশ্य- ভ্যঞ্জনাভ্যঙ্গ পান বস্তিযু যোজিত । मर्भ की दाशु ल्ञामि मक्षानाः विव-হৃৎপরণ। মৃত্যুপাশছে দিয়ত থার।। ধ্রুরস্য শিকা পেযা ক্ষীরেণ প-রিপেবিতা। অক্ষোঠ বংশজা চাপি यविष्यो भुरञ्जः॥ । अ। विजनीयुग्र भे ত্তক্ষ মঞ্জিষ্ঠা নাগকেশরৈঃ। শীতামু निर्देश बारानाः जारा न् जाः विनाः শ্যেৎ।। জ।। জীরকস্য কৃত: কল্লো ঘৃত সৈদ্ধব সংযুতঃ। সুখোফো মধু না লেপো বৃশ্চিকস্য বিষ হরে ।। नमाध्याय मूरिख স্ঠ্যাবর্ত্দলস্য जू। वृश्विक्तिन नरत्रा विष्तः क्षाण्डव-তি নিশ্বিষ: !! ইতি বিষাধিকার:। ইতি ভাবপুকাশ:।। 🛊 ।। 🕸 ।। পা-ব্লিভাষিকবিষা যথা। ন বিষ বি-ষ মিত্যাহু বু কাৰ॰ বিষ মুচ্যতে। (म्वच्यानि याज्ञन मना भविष्यात्र-ন্তত: ॥ ইতি কৌর্মে উপরিভাগে ১৫ অখ্যাयः॥ #।। অপিচ। দূর-ধীতা বিষ্ বিদ্যা অক্লীর্ণে ভোজ-न विव । विव (गाष्ट्री महिनुमा ৰূজ্মন্য ভৰুণী বিষ ॥ বিষ চ জ মণ রাজৌ বিষণ রাজ্ঞো ২মুক্ল তা। বিষ দ্বিযো **২গ**্যন্যক্^{দো} বিষ ব্যাধি রবীক্ষিতঃ ॥ ইতি गा श्कात

বিষকণ্টকিনী জ্ঞী বন্ধানকোঁটকী। | ইতি রাজনির্ঘটঃ।।

श्विकन्तः श्रुः नीककन्तः। इंडि ब्राइनियंग्रेः॥

বিষয়। জী তড়ী। ইতিশস চন্দ্রকা॥

বিষ্ণাতী পু• শিরীষকৃক্ষঃ। ইতি " শন্মাল।।। বিষ্মাশকে তি।।

পু॰ শিগীষবৃক্ষ:। ইভি বিষয়: मद्राज्यका ॥ यवामः॥ विशे ভকঃ : ইড়ে রাজ ন্যুট্: ॥ চম্পুক বুজঃ। ইতি জটাব্ৰঃ ॥ বিধনাশ-क्ति जि ॥ क्षे ॥ विष्या शिष्यो विषया। श्रुक्वाह। ब्राक्ति। ति दियवानि यानि शार्रतानि ५७%। अनमानि সমাচজ্ তানি গ্রান্তাধর । মথ-भः উवाह ! िए छ का यदक्कातः পাটলা বাছ্লি:কাষণা। খ্রীপণী শলকীযুক্তা নিষ্কাথ্য প্রোক্ষণ পর•॥ সবিষং প্রোক্ষিত• ভেন স দ্যো ভবতি নির্বিষণ । ১। যবসে क्तन भानीय वद्य व्ययप्रामत्नाम्बः ॥ क्वहाख्रा ह्या वानवाडन (व শ্মনী। শেলু: পাটল্যভিবিষ। (गानी जार्गा नूनर्गा।। समका ৰ্কম্ব বৃক্ কপি থ চৃষ শোণিত। जर रख्णे उद्द (भाक्ता विव

नामान ।। २ । जा छ। नियम निश्य निश्य यम (वणः हात्वाकाः वरहेत मध्या বুক্তা বজাগিতেন কল্পিতা।। নিখ-নেয়োবিষাণ্ছণ সপ্তরাত্রণ মধীতলো । ভতঃ কড়া মণি ছেন্ন; বছা হতেন ধার্যেৎ।। স 🕾 🕏 স্বিষ ন্তেন স-দ্যে ভ্ৰতি নির্বিশ। ৩: মনো ভ্রন শ ी भूग्न• मुर्खार्य। देवत कर्यकाः ॥ কলিতা হুঠ মঞ্জিষ্ঠাঃ পিত্তেন শুক্ষ করিভা:। শনো গো: কপিলাযা-শ্চ লৌম্যাথ্যেয়া হপরো হলদ: ম दिविकिट भाजभा कार्याः मानवज्ञक পূৰ্বত । মৃষিকা জক্তুকা বালি হল্ডে रका विवाशका॥ ।। इद्धार मा भी নজিটারজনীনগুল ন্রু। আক ত্ত্সুরসং লাক্ষাল্পিত্ত পূর্ব-ভবি॥ বাদিত্রাণি পতাকাক পি-र्छि इटेंड: পুলেপিতা:। मुद्रा मृक्षेत्र চাতাৰ সদ্যোভৰতি নিৰ্বিষঃ।। ৫।। ब्राह्म भक्षनवनः मिछिष्ठा द्रज्ञी-ार । गृहेक्सला बिवृ**डा शबः विएअ** शिन्सुवाकगी ।। मधुकः (वज्ञमः क्लोः দুণ গোবিবাণে নিখাপবেছ। ভঞাদু-কাৰুনা মাত্ৰা প্ৰাণ্ডক্ত ধোৰবেত্তথা ॥ বিষ•ভুক্ত• জার্যতি নির্বিধি ন দোযকৃৎ। ৬। সক্ত সজ্জরসো-**(भड॰ म**र्यभा अजवानुरेकः ॥ जूदनी, তক্ষর তরো: সমূনৈ রক্ত্রনিস্য তু। ध्रा वामगृष्ट् रुखि विष॰ ञ्चावज्ञ कक्रमः॥ न उब की होः সবিষা न দ-দুরি সরীসূপা: ৷ ন কৃত্যা কর্মণ স্তত্র খুপো হ্য থত্ত দহতে।। १।। কল্পি-তৈক ত্ণ ক্ষীর পলাস জম বল্ললৈ: । দুর্বৈলবাল সুরসা নাক্লী ভণ্ডুলী-रकिः ॥ कृषः मधीं मकार्थिय का কনাগীযুকৈ বৃতিং। ৮। রোচনা भ अविभानी सङ्ग्रेन खिनतातुरः ।। বিধৈ ৰ্ব বাধ্যতে স্যাচ নর নারী নৃপপ্রিশঃ। ১। চূর্বৈইরি দ্রা মঞ্জিষ্ঠা किंगिरी का नियुरेकः । निषा निर्दि ৰতা মেতি গাত্ৰ· সৰ্ব বিহাৰ্দ্দিত • 1 > । भित्रीवगा कल भथ भूशः। ত্বভ্নুল মেব চ।। গোনুত্র ঘৃট্টো श्वातः सर्वक्यां इतः यृतः । २०। 1#। একবীর মহৌষধ্য: শৃণু চাতঃ পর॰ দ্বিজ ৷৷ বন্ধ্যাককোট দী রাজন্ ॥ বিষ্ণুকান্তা তথোৎকটা। শতমূলী भाउाननी वना साठा भागितका ।। সোমা পিণ্ড নিশা চৈব তথা দ-अक्टा ह या। इलाकमालिनी या ह বিশালী শহ্বমূলিকা ৷৷ চণ্ড:লী হ-বিচণ্ডালী গোচণ্ডালী চ গন্ধিকা। बका दिव महाबद्धा उथा विस्ति था ह या।। कावाज्यी नक माना

পিযালা শুভ লক্ষণ। বারণা চ ज्यक्षा ह उथा वि शक्षनाञ्जी ॥ केयबी ह निनीकी ह (मामनी दः-শ তালিকা। জতু কালী মহাখে-তা খেতা চ নধুযঞ্জি ।। বর্জটঃ পারিভদুক্ত তথা বৈ সিদ্ধবারিকা । बीवानन्तः। वजुमछी नर्ख नागत कः ণ্ট্ৰী।। ভালভা জাল পাভালা তথা চ বটপত্রিকা। কার্ভ্যারী नहानीनी क्षेत्र इंजिशानिका॥ মণ্ড্ৰপণী বারাহী দ্বে তথা তণ্ডু-नी एक। मनाकी नवना दार्का वि-খনপ সুথয়রী। রভাপহা বৃদ্ধি ভরী তথ শল**াপহা চ যা । পত্রি**-্র 😾 💢 ্র চৈব রক্তমালা মহে यशी । अथायक वन्ताक या ह চিত্রা পটোলিকা। কাকোলী ক্ষীর-কাকোলী পীলুপণী ভথৈব চ ॥ কে-भिनी वृक्तिकानी **ह** शङ्गनाथा भ **তাবরী। তথা গ**ৰুডবেগা চ ত্লে-अमृ िनी उथा।। इत्वादार श्विमी যাচ মহাভূমি লভাচ যা। উন্মাদি नी (मामताकी मर्दद्रज्ञानि भार्थित।। বিশেষামরকতান্যত্র কীটপক্ষণ বি শেষত:। জীবজাতাশ্য নণয: সর্বে थार्गा विल्लव उ: ॥ अ ॥ ब्रक्का मान ষ্শন্যাক কৃত্যু বেতাল নাশনা

সমুক্তবা:॥ সর্প তিত্তিরি গোনাযু বজ্ৰ মণ্ডকজাশ্চ যেঞ্জ সি•হ ব্যাঘূ-র্ফ নার্ক্তার দ্বীপি বানর সম্ভবা:॥ কপিঞ্লাজ গোধাহি নহিষেষ্ ভবাক্ষ যে ৷ ইত্যেব মেতিঃ সক-रिन क्लिटि मूर् रेवाण मरेबं: अनू-র•সুরক্ষিত•। রাজাবসেত্ত গৃহঞ্ मूजुः खनान्विः लक्षन मः भूरूकः॥ केंजि गारमा ३३२ व्यथायः॥ विषयी जी दिलामाहिका। इंडि विकाखल्यः ॥ इन्तुवाक्षी ॥ वनवर्वविका ॥ अञ्चकना ॥ ভূম্যা-भनी ॥ बक्तभूननेवा ॥ इबिका ॥ বৃশ্চিকালী।। মহাকরঞ্জ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: 11 বিষ জিল্প: পু॰ দেবতাডবৃক্ষ:। ইতি

রত্র্লা ।

বিষজ্বঃ পু॰ মহিব:।ইতি শদ**্** द्रद्रादणी॥ वियजज्ञुद्रण ॥

বিষপ্ত ক্লী মৃণাল। ইতি শহ-। त्रज्ञावनी ॥

বিষ্ণ: ত্রি বিহাদপুষ্ঠ:। যথা। বিন্দভাবিত । বিষ্মা ভগুসহ ল্লা-ভाগবতে ১০ ফল্লে ২৯ অধ্যাय: ।।

াবিশেষামন্ত্র নাগাশ্চ গো খরোষ্ট্র । বিষয়তা স্ত্রী জডতা। যথা। জাড্য भार्थाः विवासा श्वनामः नासा विष्यु छ। इंछि (इमहन्दुः॥ विषि छिन्दूः भू॰ कात्रस्रत्कः। इंजि द्रोबनिर्यक्तः॥ स्मीलुः। इंजि ভাবপুকাশ: 11 दिवर॰ क्री शुक्रकात्रीतः। ইঙ

রাজনির্ঘণ্ট:।। শুকুরর্ণে পু॰। ইত্যু-मक्षीका॥ वियम है। जी मर्शकहाली। इंडि ब्रञ्गाना ॥ বিষদন্তক: পু' সর্প:। ইতি শন্-

ठिनिका॥ বিষদর্শনমৃত্যুক: পু॰ চকোরপক্ষী । ইতি হেমচন্দু:।।

विषक्षः भू काद्रऋतवृक्षः। इंडि त्राक्षनिद्धः॥

বিষধ্র: পু॰ সর্প:। ইত্যমর:॥ বিষধর্মা জ্রী স্বলক্ষ্যা। আল-হুশী ইতি ভাষা। ইতি শব্-চন্দ্রিকা॥

বিষধাতী জী জরৎকাৰ্ম্নিপত্নী इंडि नद्रावा॥

ইভি বিপূি যমাকণ্য গোপ্যোগো বিখনাশন: পু শিরীষবৃক্ষ: 1 ইতি হারাবলী॥ বিঘনাশকেছি॥ চিন্ত। মাপু দুরত্যা ।। ইতি ত্রী বিষশশিনী স্ত্রী সর্পক্ষালী। इंडिमक् इन्तिका॥

विषय शृष्ट (मार्गागक कृष्णः। ই कि माद हिन्दुका।।

विषय अप की नी ना नगराः। ই कि माद भाना।। विषय कुण प्रक्रिश्च ।।

विषय अप शृष्ट हिन्दुक्षः। भरकन ।।

विषय अप शृष्ट हिन्दुक्षः। भरकन ।।

विषय अप शृष्ट भरत कृष्णः। स्वित्र अप भरत कृष्णः। ই कि का वर्ण का मार्गा ।।

विषय अप शृष्ट विषय वर्ण अप विषय वर्ण । ই कि का वर्ण का स्वा ।।

विषय किष्ण शृष्ट विषय विषय ।।

विषय किष्ण शृष्ट विषय विषय । ই कि का वर्ण का स्वा ।।

নিষভুদ্ধ: পূ॰ বিষযুক্তপর্ণ:। বিষয়: পু॰ অমুণ্যর ছিল । ইতিকেচিৎ।। নেষ: নিগুন: সি॰ছ: ভলা গুলা জ

বিষন তি অসমান । যথা মনু: ।
ভু,তুণা মবিভতানা যদ্যথান
ভবেৎ সহ: ন তত্ৰ ভাগ বিষদ
পিতা দদ্যাৎ কথঞ্জন ।। ইভি
দাযতভু ।।

বিষনং ক্লী পদ্যস্য ত্রিবিধন্তান্ত ।
গ্রন্ত্রিশেষ: । যথা । পদ্যু চ চ তুল্ল কাতি রিতি দ্বিধা
। বৃত্তমক্ষর সংখ্যাত কাতি আত্রা
ক্ হা ভবেং ॥ সম মর্জসনং বৃত্ত ।
বিষমক্ষেতি তল্লিখা । সম সম
চতন্ত্রাদং ভবত্যজ্পমণ পূন: ॥
আদি স্হীয্বখ্যা পাদ স্থ্যা
দ্বিবিধং । ভিন্ন চত্ত্রাদং

विषमः পরিকীর্ভিত।। ইতি ছ্লেনেওর্ত্তর্গাং প্রথমন্তরক: ॥ श्रा।
বগম্লোক উদ্ধৃরেখা। যথা। ত্যক্রান্ত্যান্ত্রিনাৎকৃতিং নিত্র্যায়েন্
লং সমে ভদ্তে ত্যক্তা লল্ল কৃতি
ভদাদ্য বিষমালল নিমিন্নং ন্যদেশ। পড্ক্যাং পঙ্কি ক্তে সদেশ। পড্ক্যাং পঙ্কি ক্তে সদেশ্য বিষমাণ ত্যক্তাপ্তবর্গ ফলং
পড্ক্যা ভিদ্বিভাগ ন্যমেদিতি মৃহঃ
পড্কে দলং স্যাৎ পানং ॥ ইতি
লীলাবতী ॥

विषयः शृ अपूर्णा विषयः अ स्वाः विश्वनः मिर्णः जुना प्रमः अ स्वाः विश्वनः मिर्णः जुना विषयः श्रमः ज्ञान । इत स्वित प्राः विषयः समन्त । इत स्वित प्राः विषयः समन्त । इत स्वित प्राः ज्ञान नामस्या स्वाः स्वाः ज्ञानः शृषिष्ठाः ॥ देनि स्वाः क्वाः शा जानविष्णयः । यथा। क्वित्रः भित्रास्त्रः स्वाः क्वाः नामकः। शृषः थन्तः सम्भाः क्वाः नामकः। शृषः थनः सम्भाः स्वाः स्वाः स्वाः स्वाः स्वाः श्वः सम्भाः स्वाः स्वाः स्वाः श्वः सम्भाः स्वाः स्वाः स्वाः स्वाः स्वाः स्वाः स्वाः स्वाः। देविमहनः शृ मश्रह्मम् स्वः। देनाः म्वः॥ विषयज्ञाः पू ज्ञादागविष्यः। **७**गऽनिमानकथनभूर्द्धिकाः मन्त्राि छि भार। (गारका शत्ना श्रृष्ट मस् छ। জ्वार्यार्म्केम् वा भूनः। थाजुः মন্যতম প্রাপ্য করোতি বিষম जुद्रः ॥ व्ययमर्थः । जुद्धारः मृष्टेम् জ্বেণ ত্যক্তস্য। সনিকৃষ্ট লক্ষণ भार। (राष: अन्न जुत मुक्ता स-ল্লোপ। বিশুকৃষ্ট ছেত্মাহ। অ-হিত মাহার বিহারাদি তেন স মু ভ: সংপূর্ণো জা ভ: অন্যতমং ধা जू॰ द्रम ब्रङ्गानिकः भाग्राम्**य**विद्या পুন: বিষনজ্ব করে।তি। জ্ব-রোৎসৃষ্টস্য বেতি বা শব্দেনেতি বোধ্যতে। পুঝনভোপি বিষম-জ্বো ভবতি। যত উক্ত। আর-ম্ভাদ্বিষমো য স্তিত্যাদিক। ধাতু দ্যবিদ্ধাক বিষমজ্ব করোভীত্য পেক্ষাবামাছ। সম্ভত্ত রসরক্তত্ত: সতত রক্তধাতৃগঃ। দোষ: ক্ছে। জ্বং পুশ্সাং সোন্যেদুয়: পিশিতাং শ্रिङः॥ भिरमाग्रञ ख्रीय २क्स षश्चिमञ्जगठः भूनः। व्यर्गाः চাত্র্ক বোর মন্তক রোগস. করে।। অন্তক অন্তক মিব মারক-षार । # ॥ विषमज्दमा मानाना वक्त भाह । यः म्यानिवराट

কালাছীভোঞ্চাভ্যাণ তথৈৰ চা কে-গত শ্চাপি বিষমো জুর: স বিষমঃ म् जः ॥ यङ् नियजार कालार म्या-দিত্যস্যাযমর্থ:। যথা বাতিকো জুর: সপ্তদিনানি পৈত্তিকো দশ দিনানি ले प्रांका बामण मिनानि (माया-ণা॰ পুৰেল্যে বাতিক শ্চতুৰ্দশ দি-नानि रेशिंखरका विष्णि कि मिनानि শৈুষ্মিক শ্চতুর্বি শতি দিনানি স্যাৎ ভথা বিষম্জ্বো নিষ্ত কাল व्याम्य न म्यामिकार्थः। मीखाक्या-ख्रा• खगांख्राः त्रारः। (दश**उ क्धा**-नि विषयः कराहिरनि (वगवान् । कमाहिम्लि माञ्चरवशः। # । विवय-জুরস্য ভেদানাহ। সন্তত: সভতো र्माम्। सृशियक ठलुर्थको । एकः সম্ভতস্য লক্ষণ মাস্থ। সপ্তাহয়। দশাহ্যা দাদশাহ মথাপি বা। সম্ভত্যা যো হবিসগী স্যাৎ সম্ভতঃ স নিগদ্যতে ॥ বিৰুল্লো বাতিকাদি **ভেদা** । সম্ভত্যা নৈরম্ভর্য্যেণ । व्य-বিস্গা অপরিভ্যাগী ॥ 🐠 ॥ ননু মুক্তানুবন্ধিত্ব বিষমত্ব মিতি বিষম লক্ষণ ভদৰ ন ঘটত ইতি কথ্ময়• বিষমেষু পঠ্যতে। ঘটত এব ইতি ন দোষঃ। যত উক্ত চরকেণ। বিদর্গ• ছাদলে কৃত্বা দিবসে হব্যক্ত লক্ষণ

। पूर्वाञानमानः कालः पीर्व मन्।नू-বর্ত্তা। যত্ত খরনাদ:। জুরা: পঞ্ চ যে প্ৰোক্তা: পূৰ্ব॰ সততকাদয:। চত্বার: সম্ভত• হিন্তা জ্রেয়া স্তে ধি ষনজুরা ইতি :৷ তট্টিরেণ ত্যাগাভি शायि।। 🕸।। मडड नक्न बार्। অহোরাত্রে সভতকো দ্বৌ কালা-বনুবর্ত্তে ৷ দ্বৌকালৌ অহনে ক কাল• রাত্রাবেক কাল•।যতো দো-ষাণা নহোরাত্তে প্রত্যেক ছৌ দ্বৌ পুকোপকালো। যভউক্ত বাণ্ড টন । বংগা হংহা রাত্রি ভুক্তান। মস্ত মধ্যদিকা: ক্রমাদিতি। 🗱 । অ ब्हिन् इं विक्रित नाष्ट्र। व्यक्ति हु। खुरहाद्राजाएककाण भुवर्खरा । এককাল (दावारभक्षया এককাল मिन दिशेष नुष्यकाल क्रानुव मिवङ्खः।।

अः।

ज्ञीयक

ठलुर्थक

।

विकास

स्विक्ति

स्विकिति

स्वित या र्लक्षण भारु। ज् शेषक ख्डीरय-হ্লি চতুর্থেহ্লি চতুর্থক:। তৃতীযে ৎক্লি ইভ্যাগনন দিন• গৃহীভা। যত উক্ত•। দিন মেক মতিক্রম্য যে। ভ (त< म जृडीयकः। पिनवयः जुडि क्रभा यः महार म हि हर्ल्यक है जि ॥ अबार त्कामनुबः। वक स्न বিভাগেন যথা সংখ্যা করে।ভি ছি ৷ নতভানে)দূগ্ৰত্যাথ্যচত্ৰ্ৰক পুলে

পকান্ ॥ অহোরাত্রাদহোরাত্রাৎ স্থানাৎ স্থান পুপদ্যতে। দোষ আ-यानय॰ शाना करता विवयक्तर॰ ।। অযমর্থ:। আমাশযোর: কণ্ঠশি-র: সন্ধ্য: পঞ্চ কফ স্থানানি এযু তিষ্টন্ দোষে। যথা সংখ্যু সততা-দীন্ কল্লোতি। তত্রামাশ্যে স্থিতো দোষ: সতত্ত করোতি ছৌ কালৌ অহোরাত্রে কালদ্বযে দোষ প্রকো भाषा इत्य हिटा (मःव जाया-শ্য নাগভা অন্যেদ্যুক্ত করোভি l **अक्रकाल रेनकम्या (मक्यि स्वरास्था**-রাত্রে দোষ আনাশ্য নাগাতি। তত্ৰ দ্বৌদোষ কোপকালৌ এক মন্ काल क्रमाय ভिष्ठजालाइमिश्वासी-শ্য ইতি। ক:ঠ স্থিতো দোষে। ২-ছোরাত্রাৎ হৃদয় মাযাতি। তৃতীয়ে দিনে আমাশ্য নাগত্য স্বপুকোপ কালে তৃতীযক জ্বন করে।তি । এককাল ন ত দ্বৌ কালৌ সভা-বাং । এবং শির:ভিতো দোবো श्हाद्राजाट कर्र मार्गाक । उटः পুররহোরাত্রাজ্বয় মাযাতি চত্থ দিনে আমাশ্য মাগভা স্ব পুকোপ কালে চত্র্যক হুর করে। এক कालः न जुषो कालो सञावास्त्व ॥ 🛪 ॥ नन् (मायत्र) ग्यन करमण

নিজস্থান গমন ক্রমাৎ কথ তৃতীয **ठ** जुर्थिहिव मार्या जु द्वागमन । छेठ्यः তে। দোষো হি পুকোপ শম্ব (१गवड्या नाघवाट सङ्गनस (दग দিন এব যাতি। যত আছ। দোষ: পুকোপকালে হি বেগবন্তেন লাঘ-বাং । বেগবাদর এবায় স্বস্থান মভিগছতি ॥ সদ্ধিষ্ স্থিতঃ পুলে-পা করোতি। সন্ধ্য শ্চামাশ্যেপি সন্তি তেযু স্থিতঃ পুলেপক সর্বনা করে। 🕏 ॥ নিবৃত্ত: পুন রাবা-তি বিষমে। নিযতে দিনে। স্ব ভাব॰ কারণ ভত্র মন্যন্তে মুনিপুঞ্কাঃ ॥ স্থাবদ্য কারণত্বে কফ্সান বি ভাগ নিরপেক্ষা করুর্থকাদি বি-भर्याया व्यभि जुदाः सम्र काल ভবস্তি। অধিশেতে যথা ভূমি বীজ কালে পুরোহতি। অধি-শেতে তথা খাতৃ নেবে : কালে পু ষপ্রতি।। সুশুতোলগাহ। স চালি वियाना (एक् न कराहिट अनुक्छि । প্লানি গৌরব কার্ল্যেভ্যঃ স যমান্ন পুমুচ্যতে ৷৷ বেগে তু সমতিকান্তে গতো ২য নিতি লক্ষ্যতে। ধার্ন্ত त्राङ्ग जीनद्वाद (नोष्यारेशवाश्चर ভ্যতে॥ 🗱 ॥ ছিদোবোল্বণস্য তৃত্তী-যক্ষ্য লন্ধ্য মাস্থ। কফ পি ত্তা-

প্রিক্গাহী পৃধাদাত কফাত্মক:। বাত পিন্তাটিরোগাহী ত্রিবিধ: স্যা-ভূতীযক:।। ত্রিক্সাছী বেদনযা ত্রি-क॰ गृङ्गाजि इंडार्थः॥ #॥ नन् कक পিত্তা প্রিকগাহী বেদন্যা ত্রিক ব্যা-পী ত্রিকস্য বাত স্থান• তৎ কথ• তৎ গৃহীতৌ পিত্ত কফৌ অন্য স্থান-गद्विन पूर्वणद्विन पूर्वत्वी दिशः अव-তে। উচ্যতে দোষাণা স্থান নিযম: ৰ তু স্পিভানা । তথা চ সূশু সঃ। জপিতানা হি দোষাণা শরীরে পরিধাবভি। যত্র সঙ্গঃ স বৈগুণ্যা-ঘ্যাধি ভবোপজাহতে।। এব অন্য স্থানগত্ত্বেন চতুর্থকোপি বাচ্য । বাত ক্ফাত্মক: পৃষ্ঠাৎ ব্যথবা পৃষ্ঠ• ব্যাপ্য ভবতি ইত্যর্থ:। যপ্লোপ-কর্মণ্যবিকরণে চেতি স্ত্রেণ পঞ্দী ॥ 🗱 ॥ करकान्त्रभा बार्खान्त्रभा ह চত্থ্ৰুস্ লক্ষণ নাহ ৷ চতুৰ্থ্ৰো দশবতি স্বভাব ছিবিশ জুর:। ङ्याज्याः रेल्ल्याकः भूवः निवस्या ধ্নিল সভব:।। লৈ ব্যক: লেব্যা। লুণঃ তথা অনিলস ভব: বাতে।লু-१:। अञ्चलिनाः विस्तिषद्भवादः। উক্তঞ্চরকেণ। পুষ্যস: সন্দিশা **टिन नक्षम्। विं**षमज्ज्ञाः ইতি । भुग्यामा गुरुशासक सायकाः वि-

দোৰতা অপি ন ভবঙি ইভি কৈজা-है:। नूर्वः नुषमः कड्ढा छा। वाष्या জড়ে ব্যাপ্য পশ্চাৎ সকল শরীর ব্যাপ্রেতি। এব মুদ্রণ ব্যভিচাতঃ श्वित नः भूवं वाष्या शिक्षा वाषा अकलः भद्रीद्रः व्यात्याञीन्यर्थः॥ विषमज्ञत अवाना क्लुर्थक विभर्या यः। अहि मञ्ज्ञगरा पाय भाउर्थ-कदिशर्यप्रदः ॥ व्यन्तः मस्रकामि भः क्षकारशक कड्रुर्थकविश्वर्यार्थः। জ্ব: সোপি ৰিষনজ্ব এব। স কিং वाज्ङ इंज्रलकाया मार अही ত্যাদি॥ # ॥ তস্য চতুর্থক বিপ र्यायमा वाक्र भारा म मार्था जुद्र-ষত্যহী আদ্যন্তে চ বিমঞ্ভি। চ-जूर्थक विभर्गेष इज्। भनका । ञउठारि विभर्य्याभि (वाष्ववाः। যথা অহোরাত্রে ছৌ কালৌ মৃঞ্চতি শেষ সর্ব মহোরাত্র ভিগ্তীভি সভতবিপর্য্য:। অহোরাত্রে এক ৰুলে মুঞ্তি শেষ সর্ব মহোরাত্রণ ভিষ্ঠতি ইত্যন্যেদ্যুদ্ধবিপর্য্যয়ঃ। ন ধ্যে এক দিন জ্বরয়তি আদাবস্তে চ দিনে মুঞ্জি ইজি তৃতীয়কবিপ-र्यायः। এতে विषमञ्जूता উপলক काः चात्र द्वावि ज्वामरगिनि विवः मञ्जा (वाद्यव्याः। यथा। मत्मी वाञ

কফৌ যস্য জীণ পিত্তস্যদেহিন: 1 রাজৌ প্রায়ে জুর স্তদ্য দিবা ছীন ক-क्तर जु ॥ भारा वाल्लान॥ 🛪 -खजारीनाः भी छन्बंदि मार न्बंदि চ হেতৃ মাহ। ত্বক্সৌ শ্লেখ্যানিলৌ भी अभारते जनसङ्ख्या जुद्र । **अ**रयाः পুশান্তযো: পিত্ত মন্তর্দাহ্ করোতি **চ। भीउ॰ भीउ महिउ॰ भुभा**ष्ठरगः পুশান্ত বেগবো:। অন্ত: অভ্যন্তকে। করোভ্যাদৌ তথা পিত্ত বৃক্স্থ দা-হু মতীবচ।তিমান্ পুশান্তে ব্রিতরে। দক্ত: শীত মন্তত: ॥ অন্তত: হস্ত भाराषिकः॥ श्री अपि माशापि कुत्ररग जिल्लावकव मारः। हारवरो मार भी जानी जुदरी मान मर्गकी मान (ठो । मारु न्दं खरगाः क्षः नृथः সাধ্যতমো হপর:॥ সংসর্গকৌ সা-দিপাতিকৌ। কষ্ট: কষ্টসাধ্য:॥। विषमज्जुत्रविद्यायानारः । विषक्षित्र রুসে দেহে শ্লেষ্ম পিত্তে ব্যবস্থি-তে। তেনার্জ- শীতল দেহ চা-र्छ्युकः भुजाय ।। अमन्रत्म विमर्थ व्याक्रांत्रक द्राम मुख्ड (मरक् (सूच्रा পিত্তে চ ব্যবস্থিতে দুষ্টে স্থিতে তেন হে ৰুনা শীতল কফেন উঞ্গ**পন্তে**-न अर्क्षव । ठार्षनात्री खत्राकारत न-त्रशिकादान वा । कारव मुक्टे वरा-

পিভ' শ্ৰেমা চাত্তে ব্যবস্থিত:। তে-নোঞ্ছ বু শরীরস্য শীতত্ত্ব হত্ত পা-मरगः।। व्याउ इस भागामी। कार्य শ্বেমা যদা দুষ্টঃ পিত্ত শ্চান্তে ব্যব-ছিত:। শী এত্ব' তেন গাত্রেস্যাদুক্ষ-जुः इस भाषत्याः ॥ 🗱 ॥ विषमजुद्र-বিশেষস্য পুলেপক্স্য লক্ষ্ণ নাহ া পুলিম্পন্মির গাত্রাণি ঘর্মেণ গৌর-বেণচা মনজেরবিলেণী চ সশীতঃ স্যাৎ পুলেপকঃ। ৌরবেণ উপল-ক্ষিতঃ। মন্দজুরবিলেপী মন্দবেগ न्। ज़ब्रम्। गरा मद्यक्का २न्।।छीडि नन्तज्ञत्रविद्याभी व्यदः विषमज्ञतः। তথা চ নশুক:। প্ৰেপকাখ্যে বি-ৰনঃ পায়ঃ ক্লেশায় শোবিণা মিতি ॥ 🗱 ॥ व्यथ वियमज्ञुद्राणाः नामानः विकिৎमा । जुत्राम्व विवनाः मर्ख সন্ধিপাত সমুক্তবা:। অথেল্বেণস্য দোষস্য তেষু কার্য্য চিকিৎসিত ।। विष्याञ्चथ कर्डव। मृष्कृ याथक भाः थन·। त्रिः थारिक दम भारेन मा मारा-विषमकृद्र°॥< ॥ का लिङ् कः शादान-স্য পত্ৰ কটুকরোহিণী। পটোল ॥ সারিবা মুন্ত• পাঠা কটুক রোহিণী ॥ नियः भाषानः विकन। स्वीका मुख ৰৎসকৌ। কিরাততিক্ত মৃমূতা 🤄 न्तनः विश्वरञ्चषः ॥ ७ पुष्ठाप्तलकः

মুস্ত মজালোড সমাপনাঃ। ক্যায়াঃ मनयन्त्राम् लक्ष शक्षित्र कृतः॥ कालिए कः इन्त्रवः। वर्मकः छहे-छ:। हन्द्र सूख ब्रङ्गन्द्रमः। क्या-যা: পঞ্। পঞ্বিধ্ সম্ভ সভতা-ন্যেদ্যুম্ব ভৃতীয় চতুর্থক ৰূপ। ॥ 🛊 ॥ নহাবলা মূল মহৌষধাভ্যা ক্রাথো विरुग्धाविष्कृत (रू। मीउ गक-ম্পা পরিদাহ যুক্ত বিনাশ্যেৎ দ্বি-ত্রি দিন পুযোগাৎ ॥ ৠ। ফু দুান্তা নাগর পুষ্রাদ্যৈ: কৃতঃ ক্ষায়: কফ নাক্তোত্তরে। স্থাস কাসাক্চি পার্শ্ব কৃগ্রুর সদা ত্রিদোষ পুভবে **लि न**न्याञ्चा कृपािमाक्षा कृपाम्-তাপদাক চল্টেন ঘ नৈ ভূনিম পর্ল-ট পটোল পৌষ্টরে:। ভিক্তা কলিক **भि**ठूमर्स वामरेक मंश्लोषय• ভार्गि विज्ञतिः भराः॥ मृजः शिरदः भूद **দिन॰ क्याय॰ निरुच्चि वृष्कज्ञ म् श्-**শীত। সম্বাসমূহ্যক্চি দাহ মূল্ব-ণ তৃষা বমি কাস মতীব শ্লক া আনাহ হিক্লাদিযু সলিপাতে গল-গুহে তন্দি শিরোকহাযা। বৃহৎ-युः मुक्ति दिवशकुरत्र ॥ # 11 मृखामन द < ভূগী বিশ্বৌষধ কণ্টকারি শ্বাথ: I ৺ীতঃ সকণা চুৰ্ণ: সম্পূ হিষ্মজুর• ২ 😼। 🕬। তিলতৈল লবণযুক্ত করে।

লদুন সেবিতঃ পাডঃ। বিষম্ভুর মপাহরতে বাতব্যাধীনশোষাংশ্চ ॥ 🛪 ॥ कानाषाधी जू मध्छा विवय-खुत नामिनी। सथूनाछा ज्या लीहा रखाण् दिवमक्त्रान्।। कालाङाङी मभरेत्रवा इंडि लाक् । ना ठ कि কিড্ঠা ওডব্ল্যা কর্ষমতা ভক্ষণী-যা। 🗱। পীতো মগ্লীচ চূর্ণেন ভ্লসী-পত্রজোর মঃ। দ্রোণপুর্দ্ধী ভবো বা পি निरुष्ठि विषमज्ञुदान्॥ 🕬 । ज्ञृहासाः **गठः** हुर्नः वाममा श्रद्धिलाधिकः। পৃথক্ষে ডশভা গাঃ দু' র্ভত মাঞ্চি क नर्भियाः॥ यथान् नेक्य स्व লরে। হিত নিতাপক, নাক্ষক ज्यविद्यादि में सङ्गः शिलि 😁 🕥 🚜 कुतः विय गरिन्य नश्यानियाः ज्ञान এ না নেত্ৰগভাৱোলা, প্রনেত্র नायनः । भ्या हत्रः जिल्लास्तः लु या ारमऽ वृक्षिमान्। की दिवसंगः ত गागु वर्षवामि डिज रथा।। उ **फ्**ठीव हुः ॥ 🗱 ॥ व्यथानगार । एक मा भः भाषा मा भः मधि मा भ থাপি বা। নায মা সঞ্জ ভুঞ্জানো মূ চ্যতে বিবমজ্বাৎ॥ৠ৷ অগ্নিবেশক । সুরা সম্ভা পানায ভোজনে চর-পাযুগা:। ভিভিন্ন বিভিন্ন: পথ্যা: **ञ**्जूषे। वियमञ्जूत ॥ हद्गभायूथा शृकः

बहुरीः। इक्को वनबक्कीः। दिक्कि-রা: বর্ত্তিকা লাব বিলির চকোরা-म्। । । । । । । वय नहतातीना वि-**শিষ্টা চিকিৎ সা**্তাসন্তী কটুকানন্ত। সারিবাভিঃ শৃত চল ্লন্ত জাখ্য खुद्ध (हरः वा ा ीनाः निनृत्वस्य ॥ **अ**ः नस् मुहान्।। क्षां शिक्षां वा विश्व ভিকাস রিবাভিঃ শৃত । ব। স-স্ভ রাখে জুলে দেবং বাতাদীনাং নি-दृह्य ॥ व्या वृश्यस् ी अद्र ७ : ६ राज বিট্না ভৰকাভে দভীচ প্ৰক্ৰোসনা-न ६ ।द्वाट १.४१। भरते व्यक्तित्व পথ্যা'রপ্টানৃতা হল । বৃথিত ত-ভান: পাভ: জু**র: নন্তক্**র: ছাষে**।।** प्रमान मानिया। प्रतिष्ठेः नियुः। छन्। <। व 🕶 । 🕸 । मुक्ता भाषा व विचाद म ाह्य दिक्ता मृखः। दलः बहः शिरवहीय सम्बाह्य ज्वानाचरम्। भा-ক্রান্তঃইন্দুযবঃ ক্লেক্ষ্মসাধারণ ভ্য জ্বভাষক চতর্থনে। ভিষ্তা প্তি-কর্তবেটা বিশেষোক্ত চিকিৎসিতৈঃ ॥ উम्भोतः हन्त्र- मृखः छष्ठी धान्। नागद्र•। यसुमा दृष्ड• (भरः मर्ज-রা নপুযোজিত । জান জ্রে তৃতীযকে পু•সা• ভ্ঞা দাহ সন্নিতে। জপা• भागं बहे। बहेता (बाहिएड: अर्थः তন্তভিঃ॥ বৈজ্ব। বারে রবে তুর্ণ ভ্রণ

रिन्ड ज्ञीयकः।#। ज्ञिता जागनको गःक निवा वृष महोवरेशः॥ निजा मथ्यु इ: कृष्य महज्यं हर्तः शहर । शिद्रा मानिश्रभी कारणकी स्वादी । मिता कब्री उर्जा राजा । 🖘 । অগতি গলা, এসন নম্য নিছ্ডি চতেত্ত হয় গুল দলা শিরীল পুরাব্য विकाशान् ता वाउट पृत्रमः-शाञ्चा वर्षा कर्षा व्यवस्था शकायक विशेष । १ १ १ वर्ग छ-त्मार्ड ग्रह्मो १ इ.सि. १८ व में प् त्र मुच्छिना कर प्रमान विषय भान লি ফীণা স্তাহত থঞা ভারণ **म**ाक्षेत्र, शोधः जुंतामुः स**म्ला**न् **ठाइट ॥ %**॥ म नगरि विभयाया-ণা বিষমজ্বণো চরিৎসা সভ-खारीनामिव कर्डवा। भीकानि-ভূতে পুৰুষে স্বৰ্যাছী ভহৱী কিয়া । नाशा जिल्ला जू विधि विनयता-फाइनाणन ॥ आहामरेन ईएउरेब র্গুক্তিঃকঘুলাদিভিঃ। তুল্বভ্যা ম-शाभी उ॰ भी जाति जुदिशा सदि।। তুলবভী তলাই ইতি লোকে॥ 🛊 ॥ ত ভনভ্যা সুপীনভ্যা পীবরো क निष्ठितिनी। युव' छ जी। जीवा अ ত্তেন শীত পুশান্যতি॥ কাডাঙ্গ সঙ্গ সংজাত তস্য শীতে নিবারিতে

। পুলুদে চাস্য বিজ্ঞায় পৃথক্ তা॰ কার্যেৎ ক্সিব-11 ততো দাহে তু স•-ল্লাতে পত্রৈ রেরও সন্তবি:। দীত-िन धाति छ प्यंदि नाइ • जम्मा भागा-भरवट ॥ क ॥ जानक जुकिता हुर्न-ज्याः ज्या अस्य इति। बद्याः ग्रे खुर्थ महार नम्हीर कन्ह्रका दूरिकः ।। **ज्लुम**भ्यूक मूर्शल वं रेन्ड शंक्रलाहै: भारत । भी छः उहुर्नतहूर्नः एक्षा নাত্র শিতাযুক্ত ॥ পুভাতে ভক্ষযে-ত্তেন যাতি শীভজ্বক্ষয় । বাস্তি ভ্ৰতি ক্ষ্যাণি ক্ষ্যাপি ন ভ্ৰত্য-शि ॥ একেन দিবলেনৈর শীভভুর-**इंड॰ भंड॰। नध्**राह्म जमस्य शब्रु॰ শিখরিণী ভক্তর চ।। 🛎।। भी उ-জুর ভূইভরষদূর্ণ। এলা জাতী-फ्न (द्याय विक्ना की बद- **दनः ।** কবিড়ঞ্° সিতাযুক্ত• চূৰ্ণ•় শীতজ্ব-ज्ञाशरुशाक्षशकायश्वा**नाञ्ज**ी टिका হয় হা পুর চোরকৈ:। সহদেবা বচা करि: भी उरियः ध्रा लागरेनः ॥ और रहरवीयरेवः निर्देष्ठ वंदन कात्र मण्यु-रेंछै:। मार्दें, विभाविक रेडन मेंड्रे. কার্চীত নাশন ।। কাষস্থা হরিতকী । नामना त्राम्।। (अस्माने हे अ ब्याक । रमञ्चा ७५ जी । मुद्रा छ शुन् । (हाइक: ७किटंत । एह-

लाए गरिवन। गहाम्वा वृष्ट्वणा । कारदा यवकादः। काग्छामि युत्रः লেপন• ভৈলঞ্চা। 🕸 🛮 এরগুদ্য তু পতानि निश्व ज्यो निधाभरय । দাহাদি জুরিণো দেহে তানি পঞা-ণি ধার্যেৎ ॥ তেন নশ্যতি দাছো ৎস্য গুরু শৈচবোপশাম্যতি। দাহে भारत यहा रेग अ: उह युक्ता निना-র্যেৎ।। 🕸।। জঘনচক্র চলক্রি 🖘 🕛 थला अवभ हन्त्व हन्त् विल्लभवा । বন লভেব ভক্ত পরিবেট্রনেৎ পবল দাহ নিপীডিত মহ্বন।। চলাং ক-পুরি:। তদজ্ সজ্ সংজ্ঞাত শৈত্যৈ म्बाङ् निवाद्रिष्ठ। शुङ्करकान्। वि জ্ঞাব তাণ স্ত্ৰী মপনহেৎ পুনঃ।ক্ষা जूवर्हिका नागत्र करु गृह। जाका নিশা লোহিত যৃষ্টিকাভিঃ। দিঘা स्हार व प्रखा उक्त शहर रेउन जुदर मार जनविज्ञ ॥ यहेज्जरेजनः ॥ 🗱 ॥ जाया नागज क्छ हन्तन नि भा रहे)। ख कृषा दवा वाका रेमक्ष र সারিবা মধুরদা দেবজ রোছীতকৈঃ া দেংশীরাভূধি কেন রৌহিষ জলৈ ত্তিনা পচেৎ ষড্গুণে তক্তে ভছ্ন रबङ्कद • मृष्ठद • माञानि भी जानि-কে ।। চন্দ্ৰ মত্র শ্বেভ । মধুর সা মূরা। রোহীতকঃ রোহিণ ইতি ब्याक। (इ) हिष : (बाहिम हेडि जु-ণবিশেষঃ। জন• বালক•। মহাৰট্ एक रेडन ।। 🛠 !। शद्यात्कार शन-কল্লার মৃণাল বিয পৌন্ধরৈ:। স্বমূ-(मानीत मिक्किंश भग्नारेगतिक करें-क्रेनः!! नादिवाष्ट्रय (नाष्ट्राय क्री-রী থজুর মন্তকৈঃ। ধার্ত্রা শতাবরী रूं छि: कृष्य बल्च भूषाकि छै: ॥ লাক্ষারস পথ: শ্লু মস্কৃতি: সহ্-काञ्जिकः । शक्री ७ न निष्कः चुह्यः मारुकृव क्व॰ शब•॥ लाक्नावनामिः পৃথক্ ভৈল তল্য:। পদ্মকাদিতৈ-ল।। #।। পুলেশকে পুযঞ্জীত ক্ষে মা**জ্রহরী** জিলা । ক্রুছটা গো-শৃস্প বিভাল বিষ্টোরগণ্য নির্দেশিকঃ । बरनकन जुडिकः भारी दः भाद्युः म ियानि। १। ४७ यव समूत्र हन्तु ह-গলক রোমাণি সর্যপা: স্বচা: 1 हिंकु गवाङ्गि महीहाः सम्बागा শ্বাং মূত্র সংগ্রিষ্টা:।। ধ্পন বিধিনা भगगरखुरा मर्बान् स्वासियङ । গুইডাকিনা পিশাচ পুতে বিকারা-नय॰ धूनः ॥ क्रुइको क्रोधाती । ज्डकमी कड़ीशाओं। क्रुनियान बार क्रम्भियां।वार भग्नामि । अत्तर-न्तुः नगूत्रगृह हर्नाः । स्राप्यदा बुन: ॥ 🕸 ॥ (नाजः नामव्यः स्त्रः

শীয়ু• মুচ্যতে বিষমজ্বতে।। সো-भः উवाहि मञ्जिः। मानूप्रद्रः नः न्त्रां दिश्य में इंड । भूतं उः भवि-ত্র:।।।।।। বিষ্ণু সহসু মূর্জান চরা চরপতি বিভুগ স্তবলাম সহসেুণ জুর ন্ সর্ধান্ ব্যপোহতি ॥ সহ সুমূর্জান নিভি সহসুশীর্ষেত্যাদি বেদাভিহিত ৷ নান সহসেণ ভার-**उाङ्ग्नि**जुर्थः ॥ # ॥ जुत्रम्यानि प्तिव अबा कार्या। यङ আহ বিদেহ:। তীর্থাযতন দেবা গ্র **७**क नृष्काशमर्भ ति:। मुक्करा भू জনৈ শ্চাপি সহসাশান্যতি জুর: " ।। তীর্থ ক্ষিড্রিঙ জল। আবত ন ংবেংধিষ্ঠিত পুৰুষোত্তমক্ষেত্ৰ ত্রীশৈলাদি॥ #।। নিষপণ্ড বরা विशय कवानी वावगबय । का-রে। দিশৃহি রামেযু তিন তে ক্রম-(मा २·मका: ।। সর্বেকীকৃত• हुनं भुज्राय जक्कायमतः। अकाहि-ক ছাহিকঞ্চ তথা ত্রিদিবসজ্র ।। চাতুর্থিক মহাঘোর সভত সভ 🍴 छ । इ वा ॥ धाजू इक जिला । वा থা জুর হ স্ভিচ নানব।।। নিয়ানি চ্পাইতি বিষনজ্বাধিকার:॥#॥ ইতি ভাবপুকাশ: 🔢

সমাত্গণ মীশ্বরণ। প্রথন্ পুষতঃ । বিষমন্থনঃ পুণ শিবঃ। ইতি ছা-শীবুণ মুচ্যতে বিষমজ্বাৎ॥ সো- বাবলী॥

বিষমক্তঃ পু॰ সর্পধারক:।বাদিয়া ইতি খ্যাত:। ডৎপর্য্যয:। জাঙ্গ-লী ২। ইতি জটাপ্র:॥

विवयसः वि अनमानस्जः। ইজি
কেচিত।। উপপ্লবদেশসং। यथा
नःतरः। অপুাগু ব্যবহারক দূতো
দানোন্মথো বুতী বিষমস্থাক নাসেধ্যা ন চৈ ভানান্স্যেন্পা:।। বিवयस्यः উপপ্লবদেশসাং। ইতি
ব্যবহারতক্ত্রণ।।

বিষমশিষ্ঠ: পু দোষবিশেষ:।
স চ অনুচিতশাসনক্ষণ:। মহদৈষ্ব্য:। যথা। অত্ত কামত এব
চান্দাৰণ তপ্তক্ ছুযো বিষম শিষ্ঠ-

বেন ইছাবিকল্লাসম্ভবাৎ কামত ভানদাৰণ অকামত তপ্তক্ ছু । ইতি পাুয় ভিত্ততত্ত্ব ।।

विषमायूथः भू॰ कामाप्तवः। ইতি रुलायूथः॥

বিষনাক্ষ: পু॰ শিব:। ইতি ত্রি কাওশেষ:॥

বিষমীয় তি বিষমাদাগত। ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদী।।

বিষমুষ্টি: পু॰ ফুপবিশেষ:। বিষ দোডি ইতি কড সিঙ্গে ইতি চ হিন্দী ভাষা। তৎপর্য্যায:। কে-শমুষ্টি: ২ সুমৃষ্টি: ৩ রণমুষ্টিক: ৪ ফুপডোডমুষ্টি: ৫। অস্য গুণা:। কটুত্ব। ভিক্তত্বং। দীপনত্বং। কফ বাত কঠাম্য রক্তপিত্তাদি দাহ নাশিত্বং। ক্চ্যত্ব্ধ্ব। ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট:।।

বিষমৃত্য: পূ॰ জীবজীবপক্ষী। চকোর ইভি খ্যাত:। ইভি জটা ধর:।।

विषयः भुः ठक्कुत्रा निगुश्यः। म ठ् क्रभ नद गक्क त्रम स्मानंक शः। उट भर्यु। यः। याज्यः २ इन्द्रियार्थः ।। प्रमाः।। आन्यः। इज्यातः।। स्व।। न्यायमण्ड क्रिज्यम् एउद्धाः वायूनाः विषया २५।। उत्र क्रिज् র্গন্ধ হেতু নানা ক্পবতী মতা। **य**िवस्तु द्व**न स्व गत्का भि वि**दिश्वा गडः ॥ व्यामं सम्मानि विद्धारा হ্যনুষ্ণাশীত পাকজঃ। নিত্যা নি-ত্যা চ সা ছেধা নিত্যা স্যাদণ-वक्षा॥ व्यनिका जू उपना न्। भार रेमवावयव (याणिनी। ना ह ত্রিধা ভবেদ্দেহ ইন্দ্রিণ বিষয় স্ত-था।। यानिकामि डंब्ल्प्स् इन्द्रियः ত্রাণ লক্ষণ । বিষয়ে দ্বাপুকাদিস্ত বুক্ষাণ্ডান্ত উদাহ্নতঃ।।জ্যাবনঃ শু-ল্লোর দস্পশোজিলে মধর শীতলে । স্থেষ্ঠ ডাত্র দুব হুন্ত সাংস্থাকি মুদা-হৃত ৷৷ নিত্যভাদি পূথমবৎ কিন্তু দেহ মযোনিজ। ইন্দ্রিণ রসন॰ निकु र्हिमापि दिंखरण मठ: ॥ 🕸 ॥ ग्यामं प्रेक (खडमरा मामून मृत् ভাৰর•ঃনৈমিত্তিক দুবত্বন্ত নিত্য-छारि जु भृत्वेव ।। इन्द्रियः नरनः व-রি স্বর্ণাদি বিষ্যো মত: क्षा অপা-কজানুকাশীত স্পর্গন্ত প্রনে মতঃ ॥ তির্য্যগ্রমনবানে ষজ্ঞেয়: স্পর্মা-দি লিঙ্ক कः। পূর্ববিষ্ঠ্যতাদ্যুক্ত रमञ्जाणि जुणिन्त्रियः ॥ भागा-िस्छ भहावायू भर्यप्र**ङा दिवर्या म** ত:। ইতি ভাষাপরিছেদ:॥ 🕸 🛚 । বিষয় ইতি।ভোগসাধন বিষয়ঃ

दियदि

। मर्दायव हि कार्याः अष्ट्रीधीयः ভোগ• সাক্ষাৎ পরস্পর্যা জনয ত্যের নহি বীজ পুযোজনাভ্যা•বি না কস্যচিদুৎপত্তি রস্তি তেন ছ্যু-পুকাদি বুহ্মাণ্ডান্ত সর্ব নেব বিষ যো ভবতীত্যৰ্থ:। ইতি সিদ্ধান্ত मूकावनी ॥ # ॥ निकारमविजः। ইতি ভরতধৃ ভাজয়: ।। অব্যক্ত: ।। শুক:। ইত্যপ্যৱয়পাল:।। জন-भर:। ই**ভি भि**षिनी॥ काञ्चाहिः। इंडि मदत्रज्ञावली ॥ नियामकः। यथा। বিশব্দে। হি বিশেবার্থ: বিহরণ। সিনোতের্বন্ধ উচ্যতে। বিশেষেণ সিনো গীতি বিষ্যোতো নিযান-ক:।। ইতি ভউকারিকা।। 🕸 ।। আরোপাশুয়: ৷ যথা ৷ সারোপা-न्। जू राजााको दिवशी विवय ख्या । विषग्रसः क्रिन्धिन् मा স্যাৎ সাধ্যবসানিকা॥ যথা গৌ-र्वाशैकः । ইতি काव्यन्तवात्म २ উল্লাস:॥

विषया**ज्जान॰ क्ली उन्मृ**। ইতি রাজ-নির্ঘন্টঃ ॥

বিব্যাধী প্ রাজা ॥ বৈষ্থিক-জনঃ ॥ ইন্দ্যঃ ॥ কান্দেবঃ ॥ বি ব্যাশক্তপ্ৰয়ঃ । ইতিনেদিনী ॥ विषयि ही इन्द्रियः। इडिस्निनी॥ विषयी जि विषयात्रकः। इंडि स्निनी॥

विषयी श्रु नृशिक्तः ।। कामाप्तवः ।।

देविषिकः ।। ইতি নেদিনी ।। ध्रुनिः ।

इंडाइविशाणः । आद्राभामापाः ।

यथा । दिविशासः कृट्डनाम्बान् मा

याः माधादमानिकां । दिविषिणा आद्राभामाणन असः कृट्ड निशी-र्लं इनामान् आद्राभाविषय मुक्ति मा माष्ट्र माधादमानिका । ইতি कावः शुकाणः ।।

বিধন্ধণা জ্রী অভিবিষা। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

वियवा॰ क्ली विष्या **३७ णय**् ठिनस्का॥

विषवा छी इन्द्रुवाक्गी।इंडि ब्राइनिर्घण्टः॥

বিষ্বিদ্যা জ্ঞী বিষ্ণুন জ্ঞ:। ইতি
বিষ্বৈদ্যুশন টী দাযা ভরত:।।
বিষ্বৈদ্য: পু॰ বিষ্ণুন জ্ঞবেতা।
তুবা ইতি খ্যাত:। যথা। বিষ্
বিদ্যা বৈত্তি অধীতে যা বিষ্বৈদ্য: ফ সুপাঞ্চালাদি ভ্রাদন্ত্যুপদ
বৃদ্ধি:। বিষ্ণু বিদ্যু শিচ্কিৎ সকঃ
ইতি বা। ইতি ভরত:।। তৎপ-

र्यायः। काक् लिकः २। इड्यान्सः॥

बाक् निकः २ नात्रनुः ४ को निकः ৫ কথা পুসক: ৬ চনেটি: १। ইতি किंगियतः॥ व्यानगाशी ৮ काञ्चलिः ১ জাঙ্গলি: ১০ অহিতৃণ্ডিক: ১১ व्यानगुष्टः १२ गाक् उकः १० । इंडि नद्रवावनी।। নির্বিষা। ইতি

বিষবৈবিশী জ্বী त्राक्रनिर्धकः॥

विषणाल्कः शृ शन्तकनहः। जान গুণা:। শুকৃত্ব•। বিপ্তক্সিত্বः। শীত-লত্বক। ইতি রাজবল্লভ: :।

বিষশ্ক: পু॰ ভৃষরোল:। ইতি ভ্রিপুযোগ: ॥

বিষশৃঙ্গী পু• ভূঙ্গরোল:। ইভি ু বিষা श्रवावनी ॥

বিষস্চক: পু• हत्कात्रशकी । इंडि (इमहन्दुः॥

বিষস্ক। পু ভূস্বোল:। ইতি ত্ৰিকাওশেষঃ॥

विषर्जी की जनदाकिंग।। नि विया। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: 11

বিষ্থর: ত্রি গ্রলনাশকৌষ্থাদি: । यथा। ७ँ हुँ जः। मख्दा २य॰ इतः তে কৃদু সৰ্ব বৃশ্চিকজ। বিষ্। পি-श्रुणी नवनी उक्ष मृत्र्यव्रक रेमक्रवः ।। मंत्रीठः पश्चि ऋध्यः नरमः। भारत विव॰ इद्धर। बिक्ना हेस अक्ष

इन्हनः घृष्ठ जःयुक्तः।। क्रः 🐴 নাছ লেপাছ বিষনাশো ভারেগিঞ্ । পারাবতস্য চাক্ষীণি হরিতাল। ননঃশিলা। এষ যোগো বিষ• হস্তি বৈনতেয় ইবোরগান্॥ সৈদ্ধद॰ বু,ষণ চুর্ণ দধি মধ্যজ্য সংযুক্ত। বুশ্চিকস্য বিষণ হস্তি লেগো ২মুণ ত্ৰভব্দ ॥ ইতি গাৰুডে ১৮৬ अबह्यः॥

दिवातः) जी मनमापिवी। इंडि वियहती र नमद्रज्ञादनी॥

दिषश ही (प्रवशानीना । निर्दि-ষা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥

ন্ত্রী অভিবিষা। ইত্যমর:॥ वुष्तिः। इजुःगानिकायः॥

वियाक्षुत्र: পূ॰ শ্ল্যান্ত্র । ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ ॥

वियान॰ क्ली अर्डीयश्वा शम्मूम्बर• ॥इस्डिम्डः। इंडि सिनि ॥ (का-नम्डः। ইভি (इम्हन्दुः॥

বিষাণিকা ত্রী মেষশৃঙ্গী। ইতি बद्भाना॥ माउना॥ कर्क हे मृङ्गी ॥ व्यावर्जकी। इंडि ब्राइनिर्घण्टः॥ विवागी जी की तकाका नी॥ व्यज-मृकी। इंडि (मिनी॥ वृष्टिकाली । ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ তিন্তিডী। इंडि मफ्हिन्तुका॥

বিবারা

বিষাণী পু॰ হন্তী॥ শৃদী। ইত্য-॥ ইতিরাজনির্ঘটঃ॥

ট কঃ। ইভি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

পু॰ অবদান:। যথা। काछा सोर्थाः दिवादमावनामः

সানে। বিষয় সা। ইতি হেনচন্দু:॥

वियामनी जी शनाभीनजा। इंडि द्राजनिर्वकः॥

भ् मर्भः । **ই**डि **मद** विद्यानमः माना।।

বিষান্তকঃ পু॰ শিব:। ইতি ছেম-**हन्तः ॥ वियमान्यक छि॥**

বিষাপহ: পু॰ মুদ্দকৃক্ষ:।ইতি त्राजांनय छै: ॥

विवाभश जी हेन्स्वाक्गी॥ वि र्बिया। इंडि बाजनियंग्रेः॥ नागर-মনী। ইতি ভাবপকাশঃ ॥ অর্ক ন্লা। ঈশুরমূল ইতি ভাষা। ইতি मदन्त्रिका॥ मर्भककानिका। ইতি রত্ন মালা॥

বিষাভাষা জী নির্হিষা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

विवायुक्षः भु• जर्भः। ইতি শक्-ब्रज्ञावजी ॥ विस्यृकारस क्षी ॥

मर्भः। ইতি শद-कालाम ।।

विवादगा छः। शूः কৃষ্ণধ্তরকঃ বিষৰ

क्यः ॥ अय उनादीयक् ॥ मृत्रा- विवादिः भुः सहाह कृषाकः ॥ ঘৃতকরঞ্জঃ। ইতি রাজনির্ণটঃ॥

বিবাস্যঃ পৃ॰ সর্পঃ। ইতি শদ্-द्रज्ञावनी॥ विषयुक्तमूर्थ वि॥ বিষাস্যা জ্রী ভল্লাতক:। ইভি मद्गान्यका।।

ियू वा आमा १ हिंड वियुवत मप्रीकारा अत्र अः।। नामाक्षशः । ইভি রাম্যশুনঃ।।

विषुगः भुः विषूव । यथा। दिय नानाक्षण गमन विश्वक् उपम्या-ন্তীতি বিশুহে অগিতাত্তর পদ-লোপ ভাক্তসন্ধে ব্লিভি পানা-मिञ्खान नः गङ्गा इकामप्रधीका-या अभागमः ॥

বিযুপ• ল্লী বিযুব•। ইত্যমন্ত্ৰীকা-যা ভরত: !!

वियुव क्ली नभजाजिनितवकानः। **७८ भर्यायः । दियुव्८ २ । ३७**५-नद्गः ॥ दिवलः ७ । दिघुक् ८ दिश्वक् ৫। इंडि भक्त बड़ादनी ॥ दिवृतः ७। इंडि ब्रानामुनः ॥ रियूरः १। इंडि मूझिः ॥ उडु (त्य जुवादाः मःकाञ्ची। यथा। মৃগ কন্ত ট সংকান্তী দ্বে তৃৎণ্লিক-भारान । दियुवजी जुना 'सारव

গোল মধ্যে তথাপরা: ॥ ইতি তিথ্যাদিভত্তু•॥ #॥ তে ভ মহা-বিবুব জলবিষ্ব নামভ্যাণ ক্রমেণ খ্যাতে। যথা। বিষুবাভ্যা বং-সর: স্যাদিতি শব্দবিদা মত॰ ৷ মহাবিষুব মাখ্যাত কৃতিভি ৈচত্র চিহ্নিত ।। তথা স্যাজ্জ व्यविषुव॰ क्रमामाश्विन চিহ্নिত॰। ইতি শব্রত্নাবলী॥#॥ বিষুবারস্ত কালো যথা। মৃগসংক্রান্তিত: পূর্ব॰ পশ্চান্তার। দিনান্তরে। একবর্ষে চতু: পঞ্চ পলমান ক্রেমেণ তু ।। বট্বপ্তি वर्मद्रातिक हिन जान्यन द्रातः l এবং চতু: পঞ্চ দিন মখনারস্তণ• ক্রমাথ।। বুঙ্কেমেণচ তদ্বং স্যা-मूमशान द्राव ध्रुव । किक मध्या ণে তদ্বদভিতো দক্ষিণায়ন ।। অ 📗 য্না শক্রমেণৈৰ বিষুবারস্ত্রণ তথা । রবিসংক্রাম্ভিতো মেব তুল্লো ब्रिंडिंड: शून:। विषूवः भीन कन्।-क्षं (वृकाकीन्यु मकास्तक। पिन-मानाय भीनार्खात्मयार्खः भावि कः मठः ॥ ভতো वृवार्क भग्रं । মশীতি: পলভাৱিনী ৷ মিথুনার্দ্ধণ চতুক্সিংশৎপলানা বৰ্জতে ক্র-भार ॥ कर्क्ष विषक्ष विष्विः मर ति शर्षा हा भी उकः। कना खंख

দ্বিনবতি: ক্রমাৎ তুট্যতি বাসরে ॥ कन्यार्का पुक्र नी मान (दाष्यु भूई ক্রমেণ হি। দিনে দিনে ভাগস্থারা-त्रानः (वाद्यः फिरानिः ॥ এक মান দণ্ড ষষ্ট্যা ভ্যক্ত্বান্য মান নি র্ণথঃ । ষট্ষপ্তি বৎসরানেব ভতঃ স্যাৎ বোড**শ^{ৰ্কি}কে।। পুন স্তদ্ব**ৎ ইভি জ্যোভিত্তবৃং॥ 🗱 ॥ व्यन्। इः । মেষ সংক্রমতঃ পূর্বণ পশ্চান্তারা **दिनान्डात्र । शुा**जिल्लाम्यान्। लात्म्य-न विवृवात्रञ्जाः ভবে ॥ व्याहणः **पित्न (जोरत्र हेहरज नथ जिल्लो भारक** । বিষ্বারম্ভণ তত্র সনং মানং দি-বানিশো:॥ ততঃ পুতিদিনং বেলা সপাদ ত্রিপলাগ্রিকা। বর্দ্ধতে ষেষ বিশাংশ পর্যন্ত স্থল মার্গত: ।। उथा कि। हाइ भर्य। छ॰ भारतान ত্রিপলাক্সিকা । ভাদৃগাবাঢপর্য্য-ন্ত পলৈক পুমিতা মতা॥ ততঃ কৰ্ক্লট বিশ্বাংশপৰ্য্যন্ত প্ৰত্যহণ ক্ৰ: মাৎ। সপাদ পলমানেন বেলা-ত্র্ট্যতি নিশ্তিত ॥ তাদ্গুাদুার-পর্য্যন্ত পাদোন ত্রিপলাত্মিকা। ভাদৃগান্বিন শেষান্ত হরনেত্র প-লাগ্মিকা॥ দিবামান দণ্ড ষষ্টে স্ত্যক্তা ব্রাক্তেঃ প্রমাণক । বৈশা-

भारते निवासानः द्राजिसानः जूनाः कियु ।। वर्षेषद्विद्यस्त्रद्वारनदः छजः

ন্যাৎ দ্বাদশা শকে। পুন স্তদ্ধ সরাণ স্তদ্ধ তত একাদশাদিকে

॥ ইতি সৎকৃত্যমুক্তাবলী॥

वियुव क्री वियुव । इंडामनः ॥

বিষৌষধী জী নাগদন্তী। ইতি

बबुगाना **॥**

বিষয়: পু• সপ্তবি•শতিযোগান্ত र्गडमुथमरगागः। भू छकर्मान छन्। পঞ্চ দণ্ডাস্ত্যজ্যা:। যথা। ত্যজাদৌ পঞ্বিষয়ে সপ্ত শূলে চ নাডিকা: । गञ्ज व्याचा उत्याः यहे ह नव स्वंग বুজুযো: !৷ বৈধৃতি ব্যতিপাতৌ চ **ज**माखो পরিবর্জ্জাব**ে। ইতি** স**ে** কৃত্যমুক্তাবলী॥ 🛊 ॥ ভত্ত জাত-कन । विश्वयुर्वारमा यमि बच-काल कार्या बज्जा मनूज छ-দানী । সুদ্ধ কলতা আজ সৌখ্য मूजु गृहमे। निर्माण विष्ये नम-র্থ:।। ইতি কোষ্ঠাপুদীপ:।। #।। বিস্তার:।। পুতিবদ্ধ:।। ৰূপকাক্ भुष्डिमः ॥ (यागिना वक्का छमः । इंडि (मिनिनी।। वृक्षः। वेड) बरः।। অর্গলা। ইতি ভরত:॥

বিষ্ক শ্রী পু• অর্গলা। যথা। ভদ্নিষ্ক শ্রেণ্ড ক্র না। ইভ্য বিষ্কির

मरतारको कलावेषात्रगकारः व्यर्गलः इउकार छ इंडि थाउः ।
छ८ कलावेः विष्ठज्ञां क्रिक्क्ष्णे क्रिक्क्ष्णे क्रिक्क्ष्णे क्रिक्क्ष्णे क्रिक्क्ष्णे क्रिक्क्ष्णे क्रिक्क्ष्णे क्रिक्क्ष्णे विष्ठज्ञां क्रिक्क्ष्णे विष्ठज्ञां क्रिक्क्ष्णे विष्ठज्ञां क्रिक्क्ष्णे विष्ठज्ञां क्रिक्क्ष्णे विष्ठज्ञां क्रिक्क्ष्णे । विष्ठज्ञां विष्ठज्ञां विष्ठज्ञां विष्ठज्ञां । विष्ठज्ञां विष्ठज्ञां । विष्ठज्ञां । विष्ठज्ञां । विष्ठज्ञां विष्ठज्ञां विष्ठज्ञां । विष्ठज्ञां विष्ठज्ञां विष्ठज्ञां विष्ठज्ञां । विष्ठज्ञां विष्ठज्ञां विष्ठज्ञां । विष्ठज्ञां विष्ठज्ञां विष्ठज्ञां । विष्ठज्ञां विष्ठज्ञां विष्ठज्ञां । विष्ठज्ञां विष्ठज्ञां विष्ठज्ञां विष्ठज्ञां । विष्ठज्ञां विष्ठज्ञां विष्ठज्ञां विष्ठज्ञां । विष्ठज्ञां विष्ठज्ञां । विष्ठज्ञां । विष्ठज्ञां । विष्ठज्ञां । विष्ठज्ञां विष्ठज्ञां । विष्ठज्

विश्वः श्रु॰ शुम्रिक्तः। ইঙি রাজনির্ঘট:॥

বিষিরা তিভিরি মযুর সক্টাদয:।
বিষিরা তিভিরি মযুর সক্টাদয:।
লাবাদ্যা বৈষিরো বর্গ: পুতৃদা জাক্লা মৃগা:। লঘব: শীত মধুরা:
সকবাষা হিতা নৃণা ।। ইতি রাজবল্লভ:।। ধা। অথ বিষিরাণা
গণনা গুণান্চ। বর্ত্তকা লাব বিকির কপিঞ্জলক তিভিরা:। দলিস্থ
সক্রটাদ্যান্চ বিষিরা: সমুদাছতা:।। বিকীর্য্য ভক্ষযন্ত্যেতে যমাভ্রমান্ধি বিষিরা:। কপিঞ্জল ইতি
প্রাক্তঃ: কথিতো গৌরভিভিরা:

।। ক্লিক্ গ্ৰবৈক্সা ইতি লোকে
।। বিষিয়া মধুরা: শীতা: ক্ষানা
কট্পাকিন:। বল্যা বৃষ্যা প্রিদে
ক্মা: শ্থ্যা স্তে লঘ্য: ম্ গা: ।।
ইতি ভাবপুকাশ:।।

বিষ্ঠ: বি পুবিষ্ঠ: । বিশ্বাতো: ক্ত পুত্যযেন নিয়ম: ॥ বিষ্ঠপ ক্লী ভ্যন ৷ ইত্যনর: ॥ পিষ্ঠপ গিষ্ঠপ:। ইতি ভট্টাকাঘা । কপদ্বযা।

বিউন্ত: পু• শুভিবন্ধ: ॥ রোগ-दिल्वः। ইতি मिनिशा न ज् আনাহরোগঃ। তস্য লক্ষণ মাহ । আম॰ শক্ষা নিচিত। ক্রমেণ ভূ रश विदक्ष विख्यानित्वन। भुवर्ड वान नयथात्र स्नन विकास भाना इ मुनाइतडि॥ जाम जनकु मा হারসার। শক্ৎ পুরীষণ বা ক মেণ নিচিত সঞ্জিত। ভূষো বি গুণানিলেন দুষ্টবাহুনা বিবন্ধ ব্যা माणाधिक वा यथाव भृईवन शुदर्खभावः अनः विकावः जाना र गारः॥ अ॥ उदामक नानार भार । ७ थिन् खरक्तानमनुख्य जु ज्या भूजिमाय भारता विमा शाः। जानागाम् म्ल म्या क्यानुः ङ ८ खु 🕃 हे नगाइ विचा दनका । वि- 📗 ঘাতন অপুর্ত্তি: ॥ 🗱 ॥ শকুৎ-जक्षवज्ञ बार । खग्नुः करी भृष्ठ भु-রীষ মূত্রে শ্লোথ মূর্চা শক্তো ব নিশ্চ। শ্বাসশ্চ পাকাশ্যমে ভবস্থি তথালসোক্তানি চ লক্ষণানি ৷৷ পকু:শ্বজে শক্ৎসঞ্যজে ৷ অ-লগোভানি আখ্যান বাতনিরো-थारीनि ॥ 🕸 !। ज्यानात्शांकावर्र्या न्हिब्दिनाया इनिः वृत्वापुष्टय हि-किट्गाञ विथाउ । अव्यानावः र्ভानाः हिकिएमा। অধোবাত नि द्वारदात्थ कृताराई क्रिङ मङ । (मृह्मान• ७था (उत्तः विख र्यहान्-লোনন ॥ বিভিয়ত সমূত্যে তু বি-(इन्।म॰ ७१थीयय॰ । वर्ड) छ। कार्य गार्क (सरि। विख र्दिल। यजः॥ বর্ত্তি: ফলবর্ত্তি: ॥ মূত্রাবরোধ জনি-তে ক্ষীর বারি বচাণ পিবেৎ। দুল্লশা ষরস চাপি ক্ষায় ক্সভস্য চ।। দুয়শা ৰণ্টকারী দুরালভা চ তুলঃ গুণবুং ।। এর্বাফ্বীক ভোষেন পি-বেদা লবণীকৃত ৷ সিতা নিফুরস क्षीतः मुक्कातम मथानि वा॥ नर्वः থৈৰ পুসৰী ত মূত্ৰকু দ্বাশাৰী বি-षि । कृद्धा ध्वाउका त्रुक् स्वर• हाशि श्वाङ्ख ॥ अन्यानि <u> भ्युक्षी</u> अभीवगर्तान् विधीन्।

निजनीवारवारवार्यः मृत्कृतेहः पृ শো র্জাল । সপ্যাৎ সুথেন ওস্যাগ্রে कथरवह कथाः शियाः । ছिन्नाजिः ঘাতজে জীক্ষা ঘুণে নস্যাৰ্ক্ল দৰ্শ নৈঃ ॥ প্রর্থেৎ ক্ষত সক্ত স্বেছ স্বেদৌ পুশীলবেৎ। উক্তি মরীচ রাজিকা **रि।** উদ্গারস্যাবরোধে তু হৈহিক• ধুন মাচরেৎ ৷৷ ছদিনিগৃহ সংজা তে ব্যন• লদ্ধন• হিতঃ। বিরেচন• 🖫 চাত্র মক্ত তৈবেনা ভ্যঞ্জন[,] তথা ॥ বস্তি শ্লিকরৈ: সিল্ল চতুর্গুণ জল পদঃ। আবারিনাশাৎ কৃথিত পী-ভবন্ত পুকানত: ॥ तमयगुः श्रिया | नार्याः मुक्कानावर्जिनः नद्रः। खन्ताः ভ্যাবেশাহ क बिहा हतवायुषः ॥ **मा** निः शर्या निक्रम् रिकः रेमशुन ন নেবচ। ফুৰিবতে সন্তুতে স্থি मुकः उथा वया। क्रा मन्नः शिकः खकार शृज्ञ (मदा मूर्गिक य**र** । ত্ৰা বিধা**ত স**'ভূতে শীক্তঃ সৰ্বো-বিধি হিত:।। কপ্র শিশির হল। পিবেত্তোহ॰ শনৈঃ শনৈঃ। শুমশ্বা সে ধৃতে শত্তে। বিশান: সরসৌদ-नः ॥ निनादगदिचार्छार्थं लिख् ফীর পিতাযুত। সূবাহন সুশ ় য্যাত্ৰ হিতাঃ শোত্ৰ প্ৰিয়াঃ কথাঃ ॥ 🗱 ॥ বাভাদিবেগবিঘাভজনিতা-

ना गुरावर्खाना विकिर मा मिछिशाप ৰাকাদি স্থাপত বাত জানভস্যো-मावर्खना विकिथमा माइ। विक्र माकिक मिर्हाण्यः भिष्ठि र्वर्डिविनि মিঁডা । ঘৃতাভ্যক্তা গুদে ন্যুদ্ধ मुरावर्डविनामिनी ।। कनवर्छिः॥ ন্দ্ৰ পিপ্ললী হ্বন্ত বচা পৌরাশ্চ সর্যপা:। গুড় ক্রীর সনাযুক্তা ফুলব र्ভि রিছোদিতা॥ মদনক্লাদিবর্ভিঃ ॥ 🤋 ॥ খণ্ডপল• তিনৃতাক্ষ: কৃষ্ণা-कर्मः हाया कर्नः। शुरशहनम्। म-পুনা বিডাল খদক নরে। লিহাং।। **७ उ**म्गाउ भुबीत्य (मरः विदेख क् দাবর্ভোমধর নরপতি যোগ্য চুর্ণ नाताहकः नान्।।। नात्राहह्यं ॥ 🚓 ॥ नत्राय भिश्रवीम्न जिर्म्ही ह চিত্র চণ। ভচুর্ণ গুড় সংমিশুণ ভক্ষ-বেৎ পাতকিথিত: ॥ এতদ্ভডা क्षेत्रः नाम्ना वन वर्गामियक्वनः । छेन्नः বৰ্ত্ত প্লীহ গুল্ম শোথ পাণ্ডামগা-**गर्•**॥ ७७।४क•॥ श्रा म्लक• श्र মাৰুঞ্জ বৰ্ষাভূ পঞ্চন্ত্ৰক । কৃত-মাল ফল• চাপ্সু পক্তা তেন ঘৃত• शहरा। उर भी छः नगरवर कि भु-मुहादर्ख गम्भय उ:। शक्षम्बक भव वृह्दा मुक्कग्लकाम् । एवं ।। # ॥ ज्ञथ , ज्ञानाहम । हिक्टमा । दूब ।

কারণ কার্য্যসাম্যবর্ত রীণ জি-যা। আনাহেপি চ জর্বী ও বিশে। ব শ্চাভিধীয়তে॥ ভিৰুৎ কৃষণ হ রীতক্যে দ্বি চত্। পঞ্চ ভাগিকা:। ভাড়েৰ ভ্ৰাগ্য ৰটি গা ক্রন্তগ্য ৰাছ मृत्रुगः॥ वर्डि शिक्ट्रे रेमहाद मर्यल शृहव्य क्षेत्र महत्कीतः । सव्वि ভাড বা পট্রৈ নিছিতা স্বাজুষ্ঠ প-রিলাণাঃ ॥ বভিন্নি : দুইফানা শ-নৈ: পুণিহিতা থবে ঘৃতাভ্যকে। ष्मानाः (शाहायरः) निमयि छ छेतः ख्या खन्म ॥ विकेष्ठे भाष्मावर्खिः ॥ अ।। ইতি ভাবপু शणः।। विदेशों जि विदेशुक्षाणकनकः। यथा। रेवमना एवरवा उक्ता विहे स्ति मृक्षे भाक्ष छाः। ই ভি द्वा कवज ভ:।। বিই শ্রুরোগবিশিষ্ট চ।। विश्वेदः मु॰ विष्ठेभी ॥ पर्ञ्मुङिः ॥ भीटोम्रायनः। इ ज्यादः॥ साहि-না জ্লাসনাদিশুহঃ। ইভি ভরভঃ 118 ।। विशेष वाका नाह । विशेष छ সাৰ্জ দ্বিভয় বাদাৰৰ্ভ বলিতাংগ-নুথাগু। অসংখ্যাত দর্ভাঃ। তথাচ পূজান পুহ:। উত্বেশো তবে-मुका जनस्क्षण दिहेतः। एकिना वर्खाना दाना गर्छ । विश्वतः । है जि । एएम्। मन विभिन्ने । म

সংখ্যানবিহিতা বিপ্তরা শুরণে ল্পি
। এবক্ষা পঞ্চাশ ডি তবেলুক্ষা তদছেন ত্ বিপ্তরঃ। ইতি যদি সমূলং
তদা শাখ্যন্তরীয়া। এতেন বিপ্তরে
পঞ্চবিশ্বতিসাখ্যা ভবদেব ভা
ডৌজা নিরস্তা। এবং বিপ্তর গৃহণং
হস্তাভ্যা মলি যদুক্তং তদলি নিরস্তা। যুরোপদিশ্যুতে কর্মা কল্
রুষ্ণে ন চোচ্যুত। দক্ষিণ শুর বিজ্ঞোং কর্মাণ পারসং করঃ।
ইতি ছাল্যোপরিশিপ্তাৎ। ইতি
সাস্কার ভক্তা।।

বিষ্টরশূর্ণঃ পৃ• বিষ্ণু:।ইত্যার:॥ বিষ্টরা জ্রা গুণু।নিনা।ইতিরাজ-নির্ঘণ্ট:॥

বিপ্তকৃহ। ত্রী স্বর্ণকেতকী। ইতি রাজনির্ঘট: ॥ বিপ্তাকৃহ। ইতি চ কুটিৎপাঠ:॥

বিষ্টার: পু: ছন্দোবিশেষ:। যথা বিষ্টার: পড জিলুদ:। ইতি यञ्च-পুকরণে দুর্গাদাস:॥

নিষ্ঠি: ত্রী বৈতন বিনা হঠান্ডারোগহনানিরেশ:। বেগার ইতি
থাক:। তৎপর্যান:। আজ্: ২।
ইত্যমর:॥ হঠান হৃতিক: কেশো
বিগাতকপো বিভিন্নিতি ভউষানী
। বেবেতন মন্তানণ ক্যাঃরণে কর্ম

কারি । চেভ্যন্যে। ত্রিযু কর্ম করে ॥ বিষ্ঠি: স্ত্রিয়া ম ভূতি কর্মণীতি কৃদুঃ । ইতি ভরত:।।ঞা। বেতন।। কর্ম । इं ७ (विति ।। जुनु ।। दर्ष १९ । ইতি বিশ্বঃ॥ পে্যণ । ইতি হে-**बहन्तुः।। क्रा। जा ह छम्। वदारन्ऽ**ं कारण कर्नालर्गक मध्य कर्ना। পঞ্জিয়াণ ভদ্যা অল্প শ্ন্ত । यथा। दव वानव कोनव टिडिन পর বনিজা: স বিষ্ঠশ: সপ্ত। শঙ্গনি চত্যুমাগাঃ কিন্তুমুক্চ প্রুবাণি কর शानि ॥ मृद्वादि ভिथिएमय जार পঞ্চন ভন্তরীযকে। আদ্যন্তার্জাৎ क्रांप गुर दक्षावृद्धा वदाहयः ॥ कारणा कठ्याक (भवाः व শূত্রপক্ষকে। অন্তর্যা পৌণবাস্যো-শ্হ প্রাজে বিটি হীরিতা।। কৃষ্ পঞ্চে ভ্রাধানা দশম্যাস্চ পরা र्षा इः। मधन्याकः एक्षंभ्याः भू-र्ज्याः विष्टि मञ्जदः ॥ विश्वाय दिव ह्योतानि विद्धिः अर्धेव वर्क्कत्व । বিপ্তিশেবে ত্রিদণ্ডে হি পছে কার্য্য-खयावहः ॥ 🖚 ॥ कर्च पुकारण । नाफ, उ शक्ष तह नः शब व छरेथा व বংগা দলৈক সহিতা নিযভ• চভ বং। নাভিঃ কটি, বড়থ পুচ্ৰতা চ ভিন্নে বি ট্র প্রবি নিগাদতাফ 🖟

বিভাগ এষ: 11 মুখে কাৰ্য্যপুস্তি র্ভবতি মরণ চাথ গলকে ধনগুলি ৰ্জন্যথ কটিভটে বুজি বিলয়:। किन बां शिक्तण विजय नथ भूतह ह कगरः मतीदः ভृषायाः পृथगिङि कनः প्रद्नियः ॥ यनु दमु ग्वि खिथि यूग **रण मित खन ज**न्ध्याम् ভिথिষু প্রাণ্নো:। >৪।৮। १। २८। ८। २०। २२। ७। व्यायाजि वि-ভিরেষ। প্রেশুভদা পুরস্কুভদা ॥ भूबीध्याः भूबीयग्रानि विष्याची खवि इंडार्थः ॥ # ॥ একেन ई ना দ্বিগুণা তিথিন্ত সপ্তাবশিষ্টে করণ ववाहि। भृद्धि भःत्र (भारव मय॰ वि-শেষে। দ্বিসংগুণা চনদ্ বিব্রুতি চ ।। किन्तुय संख्वः क्यपः भूषि है सा-ति खिथ दानि मत्य गरेमव । उँभा-खा लाव गक्रिड एर्ल मृद्धं . ह-जुड़ारभव ह नागः ॥ कः ॥ इन्त কন্ত্ৰ চিত্ৰাৰ্চ্য ভূ পূিব: স্বদ্য ववारनः । किन द्य क्रियाङ्ब्रः পত्यः णञ्चात्रामः ॥ दयाम् श्रिभ কথন ।। 🛪 ।। পৌ 🕄 ६ স্থির শৃতা-নি ব্বাথ্যে বালবে দ্রিজহিতাদ্য-शि कर्य । क्लिनाव भूगर मिज वि-ধান হৈছিলে শভগভালুবকৰা 🛭 गांद्र ह वीकासूय पर्व गांव विशेष्ठा भ

रिष्ठिं विभक् किया छ। न निष्कि॥ মাথোতি কৃত্ত বিষ্ঠ্যা বিবাতি-হাতাদিয় ভত্র সিহিঃ॥ মস্তৌষ-थांनि मञ्जाने ह माशीहिकानि शा বিপুরাজ্য পিতৃকর্ম চলুয়দে ভু। সৌভাগ্য দাৰুণ কৃতি পুৰ কৰ্ম নাগে কিন্তুর নান্নি শুভপৌপ্তিক বিষ্ণু: পৃ॰ অগ্নি:।ইতি শব্মালা भय्यामि॥ इंडि জ्যाडिखडुः॥ বিপ্তি: ত্রি কর্মকর:। ইতি মেদিনী।। विष्ठल॰ क्ली मृत्रञ्चानः। यथा। वि ब मनि भित्र छाः ख्वाग्र । এछा ञ्चन । जन्य वः महार । दिश्वन ब्रध्न मनिष्ठन श्रिष्ठन । ইতি मिषाउकोगूनी ॥

खी विविष्णुकाद्भागामात् বিষ্ঠা ভিষ্ঠতি যা। ভৎ পর্য্যাবঃ। উরার: २ अदक्तः ७ मगन 8 मक्ट ए गृथ ७ भूदीय १ व इंक म विहे २ । इंड्यब्रः॥ वहं: २०। इंडि क्री-थबः ॥ ज्यायपुर ३२ मृर्युर ३२ कल्लः २० मनः १३। इंडि भंदबन्नावली॥ े উ॰ ১৫ প্তিক ১৬। ইতি রাজ-निर्दर्भः।। अप्रत्निनिष्या यथा । न नद्मा॰ श्चिय मी एक छ शूक्य र वा कराह्न। न ह मूब भूदीय वा न ह गःमुहे दिश्वनः॥ । । । । । वान उपूर मर्ग निरम्हा रथा। नार्कः कीरफ

মধাবেত নাপ্সু বিন্তু মাচরে । त्रिष्टि: मःविष्णिमिकाः न नगः मान माठांद्र ॥ इंडि कोर्ब्स उ-পরিভাগে :৫ অখ্যাব:॥ 🕸॥ ত-मूर गर्गविशान भूतीय भाजःकृत्र भक्रा पृष्टिवाः ॥

॥ শুদ্ধ: !। বসুদেবতা । ইতি ধরণী ॥ धर्ममाञ्चकर्ङ् मृनिदिल्मयः। रथा । मन् वि विक् रात्री उ या छवा द्या-माना २ झिद्राः। यमाभण्य मय-र्खाः काञ्जायन वृह्म्या ी।। श्रदा-শর ব্যাস শত্র লিখিতা দক্ষ গো-তমৌ। সাভাতপো বশিষ্ঠণ্ট ধর্ম-শান্তপুৰোজকাঃ॥ ইতি যা জ্ঞবল্পু-मः हिं ।। #॥ वृक्षात्वश्वाम-यः। जम्र वृष्ट्रशिख र्यथा। (वत्य-প্তি ব্যাপ্নোতি বিশ্ব• য:। বেষ ভি নিঞ্জি আপ্যায়তে বিশ্ব মিত্তি বা। বিঞাতি বিযুনক্তি ভক্তান্ মাযাপদারণেন সংসারাদিতি বা । বিশতি সর্ব ভ্রানি বিশন্তি নর্ব ভূতানি অভেতি বা।। হৃমাছিখ-निष्क **नर्बः उन्। म**ळ्या नराजा-नः। जमारिताहाः विकृ दिण-ধাতোঃ পুৰেশনাৎ॥ ইতি বিকু **পুরাণ । ইভানর টীক্ষা ভরভঃ।**

७८ পर्यतायः । नातायनः २ कृषः। ত বৈজ্ঞ ৪ বিষ্টরশ্বা: ৫ দামো দর: ৬ হ্রাকেশ: ৭ কেশব: ৮ মাধব: ১ বভু: ১০ দৈত্যারি: ১১ शृखदीकाकः ३२ (गाविनः: ১৩ गः ৰুডযুক্ষ ১৪ পীতায়র: ১৫ অচ্যুত্ত: ১৬ भाकी) १ विश्वक्षमः ১৮ ज-नार्पनः ১৯ উপেन्तु २० इन्त्रावद्रजः ২১ চক্রপাণি: ২২ চত ভূজি: ২৩ প-দ্মনাভ: ২৪ মধ্র পু: ২৫ বাস্দেব: २५ किविक्न १ २१ रेनव्की नन्तनः २५ শৌরি:২৯ জ্রীপতি ৩০ প্রবেডি भः ७३ वनमानी ७२ वनिषु भी ०० क भावाजि: ७८ व्याक्षाक कः ७৫ वि শম্ভবঃ ৩৬ কৈটভজিৎ ৩৭ বিৰু ৩৮ व**्नना**कृतः ७२ । ইত্যমরः॥ পুরাণপুক্ষ: ৪০ বৃঞ্চি: ৪১ শত-थाना ४२ गरागुजः ४० এक्ण्यः ४४ জগন্নাথ: ৪৫ বিশ্বৰূপ: ৪৬ সনাতন: ৪৭ নুজনে: ৪৮ রাহুভেদী ৪৯ বামনঃ ৫० मिवकीर्जनः ७३ श्रीनिवामः ৫२ অন্ধ: ৫৩ বাসু: ৫৪। ইতি ভটাধ্র: ॥ শীহরি: ৫৫ ক সারি: ৫৬ নৃহরি: ৫৭ বিভূ: ৫৮ মধুজিৎ ৫৯ মধুস্দনঃ ৬০ কাম্ব: ৬১ পুৰুষ: ৬২ 🗐 গৰ্ভ: ৬১ ।কর: ৬৪ শ্রীমান্ ৬৫ শ্রীধর: ৬৬)নিকেতন: ৬**৭ একান্ত:** ৬৮ **এল:**

৬৯ পুভ: ৭০ মুরলীধর: ৭১ জগদী-मः १२ भनाषत्रः १० नन्ताञ्चा कः १३ নরসি হ: ৭৫ ইরেশ: ৭৬ গোপালঃ ११ नन्दनन्दनः १५ नत्रकिष्ट १३ সাম্গর্ভ: ৮০ অজিত: ৮১ জিতা-निजः ৮२ अउधाना ৮० मन्दिन्तः ৮৪ পুনর্বসু: ৮৫ আদিদেব: ৮৬ 🗐 -বরাহ: ৮৭ সহসুবদন: ৮৮ বিপাৎ ৮৯ উদ্ধৃ দেব: ৯০ হরি: ১১ গৃধ্নু: ৯২ যাদব: ৯৩ অবিপ্তসূদন: ৯৪ প্ত-নারি: ৯৫ সদাযোগী ৯৬ প্রুর: ৯৭ চানুরসূদনঃ ৯৮ (হ্রশার্র ৯৯ শ-ভাবত্তী >০০ कान्तिमित्रिशः >০ (ধনুকারি: ১০২ সোন্দিন্তু: ১**০**৩ বি'রঞ্চি: ১০৪ ধরণীধর: ১০৫ বছ-मूर्छा २०५ वर्षमानः २०१ मञानन्तः ১০৮ ব্যান্তক: ১০৯ মথুরেশ: ১১০ षात्रक्**मः ১১১ त्र** छि: **एवः ১১২** वृषा-किन: ১১৩। ইंভি শব্दञ्जादनी ॥ জিফু: ১১৪ দাশাৰ্হ: ১১৫ অক্সিশ্ৰ नः ১७७ हेन्सु। नु कः ३०१ नदायगः ३० জলশয: ১১৯ যজ্ঞপুৰুষ: ১২০ তাৰ্ফ্ল-क्षकः ১२) वर्ष्**विन्तृः** ১२२ शाम्पः ५२७ বিভু: ১২৪ মার্জ: ১২৫ জিন: ১২৬ জ (भारक:)२१ इड्रः)२৮ वमू:)२৯ म-তাবৰ্ত্ত ১৩০ মুঞ্জকেশী ১৩১ বজ্ঞ ১৩২ (विधाः २०० भू ज्ञम्बः २०८ व्या बाह्र

२७६ लाखनायमः २०७ म्दर्गविन्मः วอ9 ^{© वित}रमः २५৮ (दक्की मृत्ः २०৯ গোপেন্দু: ১৪০ গোবর্জনধর: ১৪১ यम्बाथः ১६२ शमाज्य ১६० मार्क ভূৎ ১৪৪ চক্র ভূৎ ১৪৫ প্রবংসভূৎ २८५ मा इट २६१ ॥ 🗢 ॥ जम्र वर्गा-मरया यथा। मञ्ज्ञ अनुक ठानूद भ्जना यगवाड्यं नाः। कालानिम स्यशीव-मक्टोबिश्चे किए डाः ॥क मः (किम मृत्तो माह्म मिन्स दिवित द्रास्टः। र्वित्र १८ मिश्र वीषः कालीया नद কো বলিঃ !৷ শিশুপাল শ্চাস্য বধ্যা বৈৰতেহশ্চ বাহনঃ। শল্পে ২স্য পাঞ্চন্যে ୧इ: ত্রীবংলে। ২সিন্ত वनरकः ॥ गमा (कोःबारकी ठान-नाक कि जुरुना । गणिः मामस का रुख जूजमस्य जू को छ छ। ॥ है जिल्हिय इन्द्रः ॥ 🕸 ॥ टम्) भाउरा वानि शास्त्राख्यकार्थः ३३३ वर्षास् সহসুনামান চ নহাভারতীয় শা-ष्ठिभर्वि मुष्ठेष्रानि ॥ 🕸 ॥ व्यम् मः ट्या दर्गक यथा। सद्रनाम् । घि की यथः উপান্ত্য চান্ত্য মেব চ। বাস্দেবো বলঃ কামে। ভ্ৰিক্জো যথাক্ৰ-॥ भुगव ख मिराडाउट हैं को ँ जू রিতি নজ্ঞ না:। নারায়ণ তথা বুদ্ধা বিফু: সি হে। বরাহরাট্ ॥ সিতা

क्ष इति पुष्डः नीव महागवाताहि-ভাঃ। নেঘাণু মধু পিঙ্কাভা বৰ্ণভো नव नायकाः ॥ # ॥ व्यम्प्राञ्चानि **७**-या॰ मखर्गा क रथा। क हे॰ च न গৰুত্মান স্যাজ্জ খ বঞ্চ সুদর্শন খ চ ক য গদাদেবী ঠ ন ম ক্লঞ্চ শার্ক।। ঘণ্টণ ভণ হণ ভবে ही क গ জ ব সঞ্চ পৃষ্টিক ৷ ধ ব স वनभावामाहीवर्मः मः मः नः छः বেং। ছ ত প কৌস্তভ: প্রোক্ত শ্চানভো হৃহ মেব চ। ইত্যক্রানি यथार्या ग॰ (स्वरस्वम् देव स्था । क्रा गक्रा २ शुक्रमकारणः गरा हिदासिः ভাকৃতি:। পুঞ্চি: শিশীষপ্রভো ল-ন্দ্রী: কাঞ্চনসহিতা। পূর্ণচন্দ্র ভিঃ শ্বঃ মৌভ ভ ভ্ৰণ্যুতি: ৷ চক্ৰ म्गानस्या ७ व्यवस्यः स्वन म-विजः। शक्ष्वती मजा नाषा श्रासा स्यम्ब अः ॥ विष्ठान्त्राति हाः। िराति भाजा विवयः। एडि गा-ক্তে ১১ এবগ্ৰাহ ৪৩ এ তব্য জ-गटभानमानि र्था। ब्राडाब्राब्राब्र চান্ত্ৰণ তম্যৈ ধীনতঃ চতুৰ্থঃ স ভগবান্ জগৎ মৃ.টী পুৰৰ্ভতে ॥ সৃষ্টঞ্চ পাতি সকল বিস্বাত্যা বিশ্ব-ভোমুখ:। সভুণ গুণ মপা শুভুগ বিফু र्विष्ययतः स्रम् ॥ अष्ठकाता स्रम्

(हर: गर्वाजा भवाभाषत: 1 उत्या- II গুণ স্মান্ত্রি ক্রু: স'হরতে জ-গৎ।। একোপি সন্মহাদেব ব্রিধা-भा मग्विञ्जः। मर्ग त्रकालय छोप নির্গুণোপি নিরঞ্জন: ॥ এক: সন্ স षिथा रिव जिथा ह वत्था भूनः। ত্রিধা বিভন্ন্য চাত্মান ত্রৈলোক্যে সংপ্রব্তি ॥ সৃষ্ধতে বীক্ষতে চৈব जुनाउ ह दिल्य छ:। स्थार मृष्ट्री-নগ্র। তি গুসতে চ প্ন: প্রা:।। खनाञ्च न्दृरिधालात्कः स्थापिकः न डेठाउ। অণু हित्रगणर्खः न भारू वृं छः मना छनः ॥ व्यक्तिद्धाः मानिरम्(दा नावजाउदाम्जः मृ उः। प्तत्व ह स्हाप्त्र निहास्त है है। মৃত:।। পাতি যমাৎ পূজা: সর্বাঃ পুজাপতি রিতি ফাড: । বৃচজ্বাট ফ্তো বুলা পরত্বাৎপরমেখর:।। विभिज्ञानश्रदम्यज्ञानी एडः निर्द ভাষিত:। খণি: সর্বগরেন হরি: मर्रहाता यउः १ अन्दर्भानाद চান্ধ্রিং ছেজ্ রিভি স ন্তঃ। न्द्रा प्रभाग भ्याट एया हाडारणः मृठः ॥ 🐃 जन्मात्रहत्रशिष्ट्या ৰিফ ক্চংতে। ভগবান্ সৰ্ববিজ্ঞা নাৰবনাৰে ,মিভি ফ্ড: ॥ সৰ্বজঃ **जर्ब विकास हरतः नर्बगरमा यजः।**

निवः म्यानिर्माल। स्यानिजृः **मर्ब**ः গভো যত:।। তারণাৎ সর্বদু:খানা॰ ভারক: পরিগীযতে। বহুনাত্র কি-मुक्ति मर्बः विकृमयः कगर ॥ इंडि (कीर्म ८ ज्यागः ॥ #॥ ज-भिष्ठ। स्टम् उवाष्ट्र। स्टानुनुष कानाब् ७ उरामी खरमायर । भु সুগু নিব চাতর্ক্য মপুজ্ঞাত মলক-ণ ।। অবিজ্ঞেয় মবিজ্ঞাত জগৎ স্থাসুচরিফু চ। ততঃ ষণ্ডা রব্যক্তঃ भुक्तः भूग्रकस्मा ॥ वेऽक्षयस-**उन्धिनः श्रोन्द्राभी खामा नृपः। या** १ जीनित्यः भारता वाङामर्थं क्यायान् সনাতনঃ ।৷ নারায়ণ ইতি খ্যাতঃ ज এव द्य मूष्टि। समनीताम् छि-थ्यायन् तिमृक्षुं विविधः कगरः।। वाश **७**व नमर्क्कारने उानु वीक्रयवान्-জং৷ ভদেবাপ্ত সমভবদ্ধেম ৰূপ্য-ময় মহৎ ॥ সম্বত্সর সহসূত্র স্ঠ্যায় ভ সমপুভ । পুবিশ্যান্ত মা হাতেতা: ৰুখমেবাজ্যসম্ভব: ॥ পু-ভাবাদলি ভদ্যাপ্ত্যা বিষ্ণুত্ব মণমৎ भूकः ॥ इंडि भाटरमा २ व्यवायः 🍱 ॥ यम्। जिस्ता मूर्वरमा रथा। मृष्टि क्रिअडिकद्रगाट युक्त विक् मि-বাজ্মিকা: । স স জ্ঞাণ যাতি ভগবা-न् अक अव बनाफनः॥ वृक्षात्व मृत्वात চৈব বিষ্ণুত্বে পাতি নিত্যশং৷ কদুত্বে 🍴 চৈব সংহর্ত্তা একোদেব ব্রিধা হিতঃ ।। न এर मृद्धाः न ह मर्गकर्खा न अर পাতা সচপাল্যতে চা বুকাদ্যৰ-স্থাভি রশেষমূর্ত্তি বিষ্ণু র্বরিষ্ঠো বর দো বরেণ্য: ।। ইতি বহি পুরাণে नर्गानुनामन नामाध्यायः ॥ 🗱 ॥ नाद्रायनम् भू जिंदिरमाया यथा। (या श्लो नाद्रायला एवः भद्राध्भद्र তরো নৃপ। তস্য চিম্বা সমুৎপদা **जृष्टि॰ जु** ि नात्राख्य ॥ जृष्टेगे (हव॰ महामृष्टिः भाषनीया अरेयव ह। कर्य का ७ च मूर्डिन कर्डु र नित्वह नक्रांड ।। उमार मूर्जिं जुकाम्यकाः यया পাল্য মিদ॰ জগৎ। এবং চিন্তব্ত স্তস্য সহ্বাভিধ্যাথিতো নৃপ ॥ প্রাক্ मृष्टिकाउ वाकन् रेव मृर्डिम उर भूरता বভৌ। পুরে। ভূতে তত স্তম্মিন্ দে-(दा नात्रायगः चय॰ ।। भुविभान्तः मन-শাথ বৈলোক্য তস্য দেহত:। **७७: ममात्र जग**रान् वत्रमानः भू-ব্লাভন•॥ বাগাদীনা• তত স্তুষ্ট: প্রা-माखमा भून इंद्रः। महकः महक्र षु गर्वालोकनमक्ष्ठः ॥ दिला-ক্যপুতিপালাচ ভব বিষ্ণ: সনাতন: । (हवानाः महना कार्यः कर्डवाः व ऋग ख्या ॥ नईछद्क ভ्रत्रू उर

দেব ন সংশক্ষঃ এব মৃক্ত্যু ভতো দেবঃ भुकृष्टिक्श वज्रव हा। दिश्व त्रभाश्ना भूबी॰ व्कि नमात न भुड़ः। **७**हा সংচিষ্ঠ ভগবান্ যোগনিমা• মহা-ভগা: ॥ ভন্যা স স্থাপ্য ভগবান্ इन्दिगार्था ख्वाः भुकाः। श्रादा भ-রেণ ৰূপেণ ততঃ সুদ্বাপ বৈ পুভু: ॥ তস্য সুগুস্য জঠরা অহৎ পদ্ম বি-निःम्ड । मधबीभवजी मृथी म-সমুদা সকাননা ৷৷ তস্য ম্লস্য বি-স্তার পাতালতল সংস্থিত । কর্ণি-, काराः ख्या भिक् उत्राप्तः वृक्षाः ভব: ৷৷ এবং দৃষ্ট্বা পরং তস্য শরী-রস্য ত্র সম্ভব• । মুমুচে তছরীরস্থে। बागु वायुत्रमः मृहट ॥ व्यविहा विक्रयक्षमः भाइक्रभाग शात्रय । ज्जङ्गानहिष्मगर्थाय थ_{नै} । उ**च** उथा করে ৷৷ কালচক্রম্য হোর চক বু ধার্যাচ্যুত। অবর্মরাজ্বাতার্থ• গদা• ধার্য কেশব।। নালেয• ভ্ত-মাতা তে কপ্তে তিইতু সর্বদা। 🗐-वर्म कोञ्चलो हिल्लो हन्पारिन्ड ছলেৰ হ।। মাৰুত তে গতি বীর: गक्जा खर कीर्खिठ: । विलाका-गानिनी (मवी वन्नी (उन्न जमा नि-যা।। দ্বাদশী চ তিথি স্তেম্ভ কাম-ৰূপী চ জায়তে। ঘৃতাশুনো ভবে-

ब्यस्र द्वाप्तभाग उर्भवायगः ॥ अर्ग বাসী সভবত পুমান্দ্রী বা বিশে ষতঃ। এষ বিষ্ণৃত্তবাখ্যাতো মূর্ব্ত যো দেব দানবা:।। হস্তি পাতি শ রীরাণি সূজস্তান্যানি চাত্মন:। যুগে যুগে সর্বগোষ বেদান্তে পুরুষে। হৃষ ।। न शैनवृष्क्रा वक्तव्या मनुरम्याय॰ कराहन। इंडि वाजार शताशतः निर्णय नामाध्यायः॥ #॥ तुका विकु শিবানা মেকত্ব॰ যথা। ভতো বুক্ষা শরীর ভৎ ত্রিখা চক্রে মহেশরঃ। পুৰানেদ্বাৰলাদ্যো ত্ৰিগুণ ত্ৰিগুণী-কৃত্ত ৷৷ তদুজু ভাগ: সংজাত শত্ বক্ত শত্ভুজ:। সুটিকাভ সম: कायः मृद्धः म हन्द्रुणथतः ॥ देन ন্ততো বুদ্ধকায়ে সৃষ্টিশক্তি ন্যযো-জবং। স্বৰ মেবাভবং সুষ্টাবুক্ষ-ৰূপেণ লোকভূৎ ॥ স্থিতিশক্তি• নিজা• মাযা• পুকৃত্যাখ্যা• ন্যযো-कर्। माइल्म रेवक्य कार्य ज्ञान শক্তি निषा उथा ॥ शिठिकर्छ। ख्विष्ठ् द्रष्ट् (भव भर्ष्ट्रभद्रः । अर्वः শক্তি নিযোগেন সদা ত্ৰুপতা মম ।। অন্তশক্তি• তথা কাবে শস্ত্রবে স न्याबर्ट । यहकर्छ। ভवहस्रुः म এব পরমেশ্বর:।। অত দ্রিষু শরী-রেষু ৰথমেব পুকাশতে। জ্ঞানরূপণ

পর• জ্যোতি রনাদি র্ভগবান পুতু:৷৷ সৃষ্টি স্থিত্যম্ভকরণাদেক এক মহেশ্ব-র:। বুন্ধা বিষ্ণু: শিব শেতি স-জ্ঞা-माभ भृषक् भृषक्।। অ उ खुक বিধাতা চ তথাহ মপি ন পৃথক্। এবং শরীর কপঞ্চ জ্ঞান ন্যাক মম্বরাৎ ॥ ইতি কালিকাপুরাণে ১২ व्यथायः ॥ 🗱 ॥ व्यन्धाः खनाजीजः র্ম ভগবান্ ব্যাপক: পুরুষ: পর:। व्यनम् (ভागमारी हरन्ना ভिक्म नारः ज्< ॥ विकृष्ठ म ह शाविन देश-র**শ্চ সনাতনঃ** ।। য স্ত**েবেদ মহা**ত্মা-ন' স জীবন্মুক্ত উচ্যতে ॥ ইতি বাম-নপুরাণে ৪২ অধ্যায: ॥ #॥ (ড न गर्जन्मुरभाक्षनः यथा। भूनस छेवाह ৷ ভক্তি• তস্যাথ স•চিন্তী নাগস্যা-মোঘদর্শন: । श्रीजिभानख्यविक्ः শঙ্খ চক্র গদাধর:।৷ সামিধ্য কল্পনা-মাস ভিমান্ সরসি কেশব:। গঞ্-ডস্থে। জগন্ধাথো লোকাধার স্তপো-क्षः ॥ गुारुगुखः गर्हान्तुः उः उक गुारु बनाणगार । উज्ज्ञराद्रार्भ-भियाजा उत्रमा मधूमूरनः ॥ इस-স্থ দার্যামাল গ্রাহ্ণ চক্রেণ মাধ্ব: । (माक्षयामान नारमनुः भारभञ्जः শরণাগত।। স হি দেবলশাপেন च् च् र्गञ्जर्बन खनः। गुरुष नगन्द কৃষণদ্বর পাপ্য দিব হ'ে।। গ জোপি বিফুনা স্পৃষ্টো **জাতো দিব্য** বপু: পুমান্। ইতি বামনপুরাণে ৮১ व्यश्रायः॥ 🗱 ॥ व्यम् अञ्च भृकाहि र्यथा। व्यथ व्यक्तः अष्टामञ्जान् वि-क्षाः সर्दार्थमाधकान् ॥ यम्। म॰ অরণাৎ সম্ভো ভবাল্লে: পারমাশ্রি-ভা: ॥ ভার॰ নম: পদ• বুযাৎ নরৌ দীর্ঘ সমন্থিতী।প্রবানা নায মজ্রো-य॰ পো্তো বয়ক্ষর: পর: ।। 🗱 ।। অস্ত প্জাপুযোগঃ। প্রাতঃকৃত্যা-দি সানাত্ত কর্ম কৃত্বা প্জানও-श भाग**छ। दिक्षवाहमन** अर्थाए ভদ্মথা গৌভমীযে ৷ কেশবাদ্যৈ ব্ৰিভি: পীত্বা দ্বাভ্যাণ প্ৰকালযেৎ करते ॥ घाडत स्मोधि ह मन्मृह्य ছাভ্যা• মৃজ্যায়ুখ• ভতঃ। একেন रुष भूकाना भागाविभ उरेपकडः ।। সংপ্রেক্ট্রের নৃর্দ্ধান ওতঃ স-क्षर्वापि जि:। यात्रा नामाकि वर्गाः শ্চ না ভূরেক। ভূজে ক্রমাৎ। স্থাশ **(मव॰ ভবেদাচমনঞ্ছ বৈক্ষবান্ত্রয় ॥** এব মাচমন কৃত্বা সাক্ষালারায়ণের ভবেং। (कणवाष्यञ्च (कणव नाद्रा-चन माधव नाविन्त विकृ मधुमूमन ত্রিবিক্রন বামন জ্রীধর ক্ষাকেশ পদ্মনাভ দ্যন্যেদর সঙ্কর্ষণ বাসু

দেব পুদুগুনানিকজ পূক্ৰোভসংখা-क्रक नृत्रि राष्ट्राज बनार्मन উल्लब्ह् হরি বিঞ্চবঃ॥ ব্যক্তান্ত পুণবাদি কে-শবায় নম ইত্যাদি। তথাচ। স চতুথী নমোম্ভেশ্চ নামভি বিন্য সেৎ সুধীঃ।।ঞ্চা ভতঃ সামান্যার্য্যা-**कि बाड्कान्ड॰ कर्य विशाय किनावकी**-र्खाहिन्यानः इत्याट । यन्य य-ষ্যাদি ন্যাস:। শেরসি পুজাপত-रि श्वरि नमः। मृत्यं गायवीहन्त्म नगः। इति अर्खनक्षी रुद्राय (५वडा-रियनमः ।। 🕸 ।। ७ ७: कद्राञ्चन प्राप्ती । শ্ৰী• অমুধাভ্যা• নম ইভ্যাদ। শ্ৰী• हरियाय नम इंड्रानि । उथाह (गी-তমীযে। अधिः পুজাপতি मुल्का गा-বত্রী বেদতা পন:। অজলক্ষী হরি: (भाक: बीवीर्कन यडक्क ।! # ।। ভতো খ্যান•। উদ্যৎ পুদ্যোতন **শ**ङक्षि॰ उश्रह्मानहाड॰ शार्यष-(न्दृ जनिष সূত्र। विश्वधाळा हर्**हे**॰ । নানারত্বেলেশিত বিবিধাকল্ল মা-भी छवञ्ज विष्णु वरना पत्न कनन कोत्मारकी • हक्रभारि ।। 🗱 ।। এव • श्राद्वा नारम् । यथा। यः कम्नवाय কীৰ্ত্তৈ নম: লল টে। বৰ্ণানুজ্বা সাৰ্দ্ধ ठन्मान् भुत्रयानिकामि मर्मनाथ नवज नानुवादः। जाः नादापगाप

বিষ্ণু

कारिष्ठ नामा मृत्य । इन माधवाय जुरेहे। नमा मक्काना । दे शावि-न्हाय शुरेश्वेत्र नत्ना वास्तव्य । উ॰ বিষ্ণবে ধৃত্যৈ দক্ষকর্ণে। উ॰ মধুসুদ-नाय भारिष्ठा वामकार्ग। ११ विविकः माय कियारिय पक्षनामा शुरि । औ वामनाय मयारेय वामनामानुष्टे । **৯ প্রীধরায নেধা**য়ৈ দক্ষণতে। ३º क्वीक्षाय **र**्षेरिय वामगर्छ । এ পদানাভাষ শুদ্ধায়ৈ ওঙে। अ नामानदाय वन्द्रारेय व्यथत्र । ও বাসুদেবায লীম্ম্য উদ্ধৃ দিন্তপ-ক্টো। ঔ• সহুর্যণায় সরস্থত্যৈ অ-शाम्डभ एको। यः नुमूद्राय नीः े छि। मस्टाक । याः यनिकक्षाय द्रोका बुर्थ। कः ठकित जमारेग। थः गिर त पूर्वःरिय। गः मार्क्टिंग भू ভारिय। ষ থ জনে সভ্যাধৈ। ড শ খ্রনে চ श्वारेय मक्क इद्रमृत मक्कार्गु (कषु । ह॰ रुलित वारिए। ए॰ मूय नित विना-मिरेन्। जः मृजित्न विक्रयारेय । यः পাশিন বির্ত্তাথৈ। ঞ অজুশিনে दियारेन वासकद्रम्य सक्ताशुक्तम् । ष्टे• स**ञ्चल**ाय विभ््राहेग । टे• ५ न्स्**का**य ज्यादारेगा ७ मनिहर मृटिता ए मः । यथां **क्षा ११ नद्र ह**े ज**्ज म**मृष्ट्रि मध्याम्यूच ग्रायुक्त्रू। ७ रत

(य मुस्कित। थ॰ कृष्णय वृष्कित। म॰ म-ত্যায ভূতৈয়ে ধ॰ সাত্ত্তায মতৈয়। न॰ जोताय क्रमारेय वामलारम्ब मकाशुरकष् । **१० भ्**ताय त्रभारेय मकः शार्थ। क॰ जनार्मनाय जमारेय वाम-পাম্বে। বং ভূধরায় ক্লেদিনৈর পৃষ্ঠে। **ভ• विश्वमृर्द्धः ये क्रिमारिय नाट्यो । म•** रिवन्नक्षाय जुनारेय छेन्द्र । य॰ जुगाः অনে পুৰুষোত্তমায বসুধরাথৈ ছদি । র॰ অসৃগাতানে বলিনে পরাথৈ मकाः (म। ल॰ भा•भाजात वलानू-काय नत्रायगारेय कन्नि । द॰ स्मर व्याजात वनाय मृक्षारि वामा रन। **म॰ ष**ष्ट्राञ्चात वृष्याय मक्तारिय श्रापि पक्षकरत्र। यः मञ्जात्रात वृयाय भुद्धारेय क्षानि वामकत्त्र। সং শুক্রাত্মনে হংসায় পুভায়ৈ হ मामि मक्रभारि। इ॰ भागाञ्चात व-वाश्य निमारिय श्वामि वामशाम। न की वाजात विमनाय व्यापारीय श्रमामु। परत्र । ऋ॰ क्वाथा ज्ञान नृत्रि॰-হায বিদ্যুতায়ৈ হ্নানিমুখে। ইতি नहरूट ।। 🕸 ।। उथाह । लो उभीरय । কেশবাদি র্যণ ন্যাসা ন্যাসমাত্রেণ ৰেছিনা । অচ্যুতত্ত্ব দদাত্যের স-ত্যু সত্যু ন ম শ্यः॥ মাত্কার্ণ সমূচার্য্য কেশবাধ ইতি মরেৎ। কী

खिं ह नममा युक्त मिछाहि न्याम भाहत्व ॥ किणवाय छछः की खिं कारिष्ठ नाम्नायगाय ह। इंड्याह्य गर्छ म-हिजा बहनाहाय कमः। न जू कि णव की खिंड्या नम है जि। छथा दुक्ति मृक्ति मिह्र डा ख्या न्यामः कर्ड्यः

वीकारिकः। यथा। 🗐 • ञ • (क-भवाय कीरेंब्र नम इंड्राहि। उथा ह গৌতনীষে। এবং পুরিন্যসেল্যাসং লক্ষী বীজ পুর:সর•। মৃতি• পৃতি• মহালক্ষ্মী প্রাপ্যান্তে হরিতা বু জে**।। #।। তত স্তত্ত্বন্যাস প**ঠি न्याम अव्यादिन्याम विक्ष्मञ्जादिः न्यामान् वर्यारः। उनुन्यामाप्यस গুন্থগৌরবভিষা নোক্তা:॥ৠ। ততো श्वाराय । जेनार काहि निवाकत्रा-ভ মনিশ শ্রু গদা পদ্ধজ চক্র বিভুত মিন্দিরা বসুমতী সংশাভি পার্শ্বরু ।কোটীরাক্দ হার হওল ধর পীতাম্বর কৌস্তভোদীগু বি-শ্বধর স্ববক্ষসি লসৎ ঐবৎস চিহ্ন ভ्रात्त्वा क्षा व्यव शादा मानरेमः मः ম্পূজ্য শাহ্মস্থাপন স্বৰ্যাৎ ৷ তত্ৰ বৈ ষ্ণব পাত্র• গৌতমীয়ে। তামুপাত্রস্ত বিপুর্ষে বিষ্ণো রতিপুরণ সতং। ত-থৈৰ সৰ্বপাত্ৰাণা মুখ্য শন্ত্ৰ পুকী-र्ভिष्ः॥ मृर्भावक ष्या (शुक्

হর্শ বা রাজত তথা। পঞ্পাত্র• रुद्धः मुखः नान्रख्य निर्याखर्यः ॥ 🤻 । रेनरवर्ष्यात्म जु उरेबव । त्रर्ल বা ভামুপাত্রে বা রৌপ্যে বা পঙ্কজে पत्ता आगमक नुष्या । रेह्रब्र**्र** রাজত কাংশ্য ভামু ফুরুয মেব বা । भानामः 🗟 श्रवः भावः रेनरवरम् कल्लर्यषु थः ॥ भूत कत्र १० निमुकायाः । मूवार्ग ब्रोका है देव हो है जा दिया का ততঃ সংখ্যান্যপীঠপূজানন্তর• বিম-লাদি শক্তি সহিত গীঠ নৱন্ত প্-जा: कृषा भून ध्याचा मूलान किन्न-७ मूर्जावाराइनामि भक्षभुष्ठाञ्जनि দান পর্যন্ত বিধায় আবরণ পূজাণ স্থ্যাৎ। অগ্নাদি চতুষোণেষু দিক্ষু চ ও कुष्कान्नाय इत्याय नमः इंड्रा-দিনা পূজ্যেৎ ॥#॥ ভতঃ কেশরেষু পূর্বাদি ওঁ নম: ন नম: মো नম: না॰ নমঃ রা॰ নমঃ য॰ নমঃ গা॰ নম: य॰ নম:। ততো দলেষ্ পূর্বা-क्तिक खेरामुक्ताय नमः। **এ**व॰ जक्षरंगाय अपूर्वाय व्यनिककाय । व्याप्रिक (कागन (लयु के मारिष्ठ) नमः এব॰ শূিবে সরস্বত্যৈ প্রত্যৈ। ততঃ প্ৰাণেষু প্ৰাদি ওঁ চকায নমঃ এব॰ শহ্বাৰ গদাবৈ পদ্মাৰ কৌস্ত ভাষ মুষলায় খলায় বন্মালাঘৈ ৷

ভদ্বিংগু ওঁ গৰ্ডায নম:। দকি-। ণে ওঁ শল্পনিব্যে নমঃ। বামে ওঁ পদ্ম নিধ্যে নম:। পশ্চিমে ওঁ ধৃজায নম:। 🖯 অগ্নিকোণে ওঁ বিহ্নায নম: ৷ নৈৰ্থতে ওঁ আর্য্যাবৈ নন:। বাযুকোণে ওঁ मूर्गारेय नमः। देणात अं लनारेना নম:। এব সর্ত। তদ্ধরিন্দুদীন্ वजामी क्लाबिदा धून मीलो मदा रेनरवर्षः रुक्ताराक्षां यथारिनरवर्षः নানীয় দেবতায়ৈ মূলেন পাদ্যার্ঘাচ-मनीयः रद्भा क्षित्रि माख्यन रेनाद-प्रः अर्लुाक्त्र ठक्त् पृयाञ्जिका যমিতি মন্ত্ৰেণ দোষ সমূহণ সংশো ষ্য রমিতি দোষ সদহ্য বামকর সৌধবারাভিপূর্ণ ব মিতি মস্ত্রেণ অমৃতীকৃত্য ম্লমন্ত্র মণ্ডধা জপেৎ । ততো ব মিতি ধেনু মুদুবামৃতী-ক্তঃ গদ্ধপুল্লাভ্যাণ সংশ্জ্য ক্তা क्षितिः मन् इतिः भार्थायः । जम् মুথতো মহ: পুসবেদিতি বিভাব্য चाराष्ठ• मूल मूहार्य्य रेनर्वरम् इल न मन्। ७ । ७ जा मूल मूहाया এड-रिन्नारमङ अभूक प्रत्वजारेय नमः। ততো নৈবেদ্য হস্তাভ্যা মুক্ত্য ওঁ নিবেদ্যামি ভবতে জুষাণেদ হবি इंद्रिक्टि रेनरवर्गः जमर्गा अमृकः দেবতাবৈ এতজ্জল মন্তোপতরণ

মসীতি জল দত্বা বামহন্তে গ্রাস बुषा॰ भूमण्ड मिक्कगश्खन भागा-ि मुनुः: भुक्षांय ওঁ পুাণায় স্বাহেতি কনিষ্ঠানানিকে अङ्गुष्ठिन म्मर्भारिय । ७ जनानाय सारु ि उर्द्धनी मध्यम अङ्ग्रहन স্পর্শবেৎ ॥ ওঁ ব্যানায স্বাহেতি। नश्जानाम अङ्ग्रहेन न्नानीस्ट ! **७** उनानाय सार्श्ड उड्वी मध्र मानामा अङ्गाष्ट्रन म्मार्गर । अ नमानाय बार्छि नई। कुली द्रक्रु (रेन म्यार्गायर । उत्ता अक्षां जा মনামিকাগু স্পূশন ব্রেণ নম: পরা-य অন্তরাত্মনে অনিক্লায নৈবেদ্য कन्नगंभी उत्तिवारामु मुग्न भूमर्मा মূল মূচাৰ্য্য অমুকদেৰতা তপ্ৰা-নাতি চতুর্লা সংতর্প্য অমুকদেবং তাবৈ এভজন মমৃতাপিধানমসী-**जि दलः एदा आ**ठमनीया**रिकः ए**-म्रार्थाक्षा देवकृत्व जूरेन्दवम् र मार्गः সর্বজায় মেব বিধিঃ। ততঃ সামা-नः প্জাপদ্ধত্যক ক্ষেণ বিসর্জ नायः कर्ष ममानारद्या वामा भू রশ্চরণ যোড**শলক্ষ জপ:। তথা**-চ। বিকার লক্ষণ পুজপেরানুমেন जभाहिजः। उद्यमाः मः नद्रनिदेश জুহিণামধুরাপ্লুতৈ:।। ইতি ভঙ্গ

লার: ॥ মৃত্যুক্ত বিফুপুলা আহি ক छत्वारमी मुक्षेवता ॥ 🗱 ॥ उन्तर नमः कात्र खर्कनामिक रथा । जुङ উবাচ। মুক্তিহেতু মনাদ্যম্ভ মজ ম क्ष्य भव । या नस्य अद्याक ज्य नगरम्या कायर् नद्रः ॥ विक्रूनाः नन्द महिन विद्धान गर्बन पूर् । পুণমামি সদা ভক্ত্যা চেত্রদা ছ-मगोनगः।। (य। २४ खिक्रेसः नय्यः) পশ্জীশ: শুভাশুভ । ড সর্ধা किन दिक् नराम् भवस्यकः॥ সাধ্যেনাপি নমস্কারপুযুক্ত শচক भागत्य । **मः भाव ज्**गवगाना मुह्म जः नकरता हि मः॥ कृष्य मुज्ञ ब्लिल पर्दाः मत्रठाक्कृष्य वााकाधिकातिभूक्ष পরমে হপুমেযে। একোপি চারু গুণ মাত্র কৃত পুণাম: সম্য: স্বাক মলি শোধ্যিতু সনর্থ: ॥ পুণম্য **म् ७**व ज्यो नमकाति । স যা॰ গতি নবাপ্নোতি ন তা৷ ক্রত্ শতৈ রপি॥দুর্গ সংসারকান্তারাক্ পার মভিধাবতা । এক: কৃষ্ণ ম স্কারো অন্তি ভীরস্য দেশক:॥ আ-जीत्ना वा मयात्ना वा जिन्ने वा यज ভত্র বা। নযোনারায়ণ্যথেতি মলে ক্-শরণো ভবেৎ।। নারাযণেতি শব্দো ন্তি বাগন্তি বশবর্ত্তিনী। তথাপি

নরকে খোরে পভন্তীতি কিমন্ড ত ়া চতুমু থায় যদি কোটিৰক্তো ভবে-মর: কোপি বিশুদ্ধচেতা:। সর্বে खनाना मयुरेजक (मण वरमन वा रमः ववद्रम् विस्थाः ॥ ब्राम्यम् ॥ सुनयः नर्र्व खबरन्ना मधुमूरनः। मजिक्रयाः बिवर्डांड न शादिन्त उनक्षयार ॥ অবশেনাপি যমানু কীৰ্ত্তিত সৰ্ম্ব-পাতকৈ:। পুমান্ বিমুচ্যতে সদ্ঃ **मि॰ হ**बरेस म् रेग दिव ॥ मक्षू ह दि-ত থেন হরি রিত্যক্ষরঘ্য । বদ্ধঃ পরিকর স্তেন মোক্ষায গমন-পুক্তি ॥ ऋरत्रील नामकृष्टि द्राप्तिभूष्मः ক্ষাণ করে।ভ্যক্ষযপাপরাশিণ পু-ত্যক্ষত: ধিং পুন রত্র পু:সাং সংকী र्जिं नान्न जनार्यनम्।। नमः क्-ঞাচ্যুতানন্ত বাসুদেবেত্যুদীরিত । গৈ ভাব ভাবিতৈ বিপুন তে যমপুর• य्यः॥ नागायानः इतः दश्चित्रा ভাক্সরোদয:। क्वान्तिः कल् सुर्धीय-म् नाभमकोर्खन श्दाः ॥ कृ नाक-পৃষ্ঠগনন পুন রংযাতি লক্ষণ । ক জ্ঞাে বাস্দেবেতি মুক্তি বীজ মন্ত্র-ন॰।। গছতা। দ্র মধ্বান। তৃঞা মূ हें उ তেতসাং। পাথেয়ং পুঞ্জরীকাক্ষ-নানস কীর্ত্রামৃত ।। নম ইত্যের (या नुवाख फकः मुक्क वानि उः। उ-

न्याक्राया ভবেল্লোক: चेनाक्रम्याः लि (मोनक।। ज॰मात्र मर्लब्हेम्। नि-র্বিচেষ্টেক ভেষত্র। কৃষ্ণেতি বৈফবণ মত্র' জপ্তাম্ক্রে। ভবেমর: ।। খ্যা-যন্কৃতে যজন্ যজৈ জেতাযা হা পরে হর্ষন্। যদাপ্রোভি ভদাপ্রোভি कालो म को र्डा (कणवः ॥ न्नः उ९ क्षे जाल्क मथ वान् । निक्षिश्व हा । রোগাধার। ন সা জিন্তা যা ন বক্তি হরে গুণান্।। ছক্কেত্রেণ কিং ভস্য কাশ্যা বা শান্তিকেন বা। জিল্পাগ্রে ষর্ত্তে যুস্য হরি রিভ্যক্ষরছয় ।। বিজ্ঞাত দুষ্ত সহসু সনাবৃভোগে শ্यः পরন্ত পরিশুদ্ধি নভীপ্রমানः । স্বপ্রান্তরেপি কিল যোনিভয় । ন পশ্যেরায়ণ স্ততিক্থাপরনোম ब्याः ॥ इजामि गाक्ष नातायन-ভক্তি ननकात्र नाम २०२ व्यथायः ।। 🛊 ।। সূত উবচে। অসারভূতে স• সারে সার মৃক্ত বিনিদ্দিশেৎ। আ সারাশের লোকস্য সারমারাখন• एतः।। पर्पाट मुक्व मूक्किन यः भू স্থাণ্যপ এব বা। অৰ্হিড॰ স্যাত্তপা চৈবতেন সর্বণ চরাচরণ। মাতৃব**ং**প রিরক্ষন্ত সৃষ্টি সংহার কারক। যো म প্রয়তে বিফা ত বিদ্যাদ্ধ দ্যা। छकः ॥ य**छः अ**र्वेख ख्रानाः (यन

সর্ব মিদণ তত্ত। স্বকর্মণা তম্ভ্যুর্ন্ত সিদ্ধি বিন্দন্তি মানবা:।। নরকে প-চ্যতে যস্ত যমেন পরিভাষিত:। 🏟• ত্ববা নাছিতো দেব: কেশব: কেশি-নাশন: ৷৷ উদকেনাপ্যভাবেন দুব্যা-ণা মহিত: পুভ:। যো দ্বাতি স্বক लाक म चुगा कि न न हिंडः।। न उर করোতি সা মাতা ন পিতা নাপি বান্ধবা:। যৎ করোতি স্বীকেশ: अञ्च है: मुख्याहिंज: II वर्गामुनाहात्र-বতা পুৰুষেণ পর: পুনান্। বিষ্ণুরা-রাধ্যতে শন্থা নান্যস্তক্তোষকারক:॥ न मारेन विविधि में रेख नंशुरेश्च नीमू-লেপনৈ: ৷ ভোষ নেতি মহাত্মাসৌ यथा ভক্ত। बनार्षनः॥ मन्त्रोरम्थर्ग মাহাত্ম্য জ্ঞান সন্ততি কর্মাণা। বিমৃক্তে শৈকতালভ্যু মূল মারাধন হরে:॥ পুণানৈ স্তব্যতে বিফু ব্লেড रिव शद्रमः थनः। ज्यन्त्रथा वा विष्णः ষেণ ক उ ম ह जू मई छ।। ই জি গাৰুতে প্রান্তুতি: ২০০ অধ্যায়: ॥ 🗱 ॥ সৃত উবাচ। আলোক্য বহু भाञ्चाणि विठार्या **ठ भूनः भूनः ।** ইণমেক সুনিয়ন খ্যেযে। নারাযণঃ সনা।। কি॰ তস্য দানৈ: কি॰ ভীর্থে: কি তপোভি: কিমধ্রৈ: যো নিত্যু क्रायुट्ड रहदः नाजायुग ननन्रश्वीः ॥ **ষপ্তিতীর্থ সহসু**াণি ব'ষ্ট**্রীর্থ শ**তানি চ। नाद्रायम भुगामम् कलाः नार्शेष्ठ (याउभी ।। भाषाक खाना (भवानि **७**भःकर्गानिकानि रेव । यानि एउवा मानवाताः कृषानुस्रद्रगः भद्रः ॥ কৃতে পাপেনভাপো বৈ যস্য পু•সঃ পুৰাযতে। পুাযশ্চিত্ত স্ত ভৌস্যক হরিসংমরণ পর ।। মুহর্ত্ত মিপি (या श्वारयद्यात्रायम सङ्ग्लिङ: । সোপি ভদ্নতি মাপ্নোতি কিং পুন खर भद्रायगः॥ कागुर यशु मृष्रश्चय (याग खम्र ह (यागिन:। या काहि-মনসো বৃত্তিং সা ভবত্যচ্যুতাশু-যাৎ।। উভিষ্ঠন্নিপতন্ত্ৰিকৃ বুজন্ বৈ विवमः खथा। जुक्षन् समः क जागृह शादिन्तः भाषवः याद्रद्या (य व র্মণ্ডভিরত: হ্বর্যাচিত্ত হলার্মনে। এবা শাস্তানু সারোক্তি: কিমনৈ চু বৃষ্ঠ ভাষিতৈ:।। ध्यान भित भारता शर्मा খ্যান মেব পর° তপঃ। খ্যান নেব প-র পৌচ তমাৎ খ্যানপরো ভবেৎ া নান্তি বিক্ষো: পর পেরেণ তপো-नानमनाट भद्रः। ज्याट भुषान मख्याकः वामुप्तवम् bिन्ननः ॥ यः फूर्न ड॰ भर॰ भार्था॰ सनता यम्या। চর'। তদপ্যশূর্থিত খ্যাতো দদা-তि बंधुमूरनः॥ भुगारा अवंजाः

कर्म भूह्यव डाध्रात्र यु यथ । स्वतना (एव उद्विक्शः मःशूर्गः म्यादिङः শু, ভিঃ ॥ খ্যানেন সদৃশণ নাস্তি শো-ধন পাপকর্মণা। আগামিদেছ হেত্ৰা॰ দাহকোপ্যেষ পাবক:॥ दिनिञ्जनमाधिस्य मुक्ति भरे बद हन्म-নি। প্রাপ্মোতি যোগী যোগাগ্নিদঞ্জ कर्याटरा १ हिद्राए ॥ यथान्नि कषा छ-শিথ: কক্ষণ দহতি সানিল: ৷ তথা চিত্তছিতো বিষ্ণু র্যোগিনা সর্ব-किल्विष ।। यथा प्रिनाहाट कनक म-পদোষ পুজাযতে। সংশ্লিষ্ট বা-স্দেবেৰ মনুষ্যাণা তথা মনঃ॥ গ-স্বাস্থান সহস্তেমু পুষরস্থান কোটি-ষু। যৎ পাপ বিলয় যাতি মৃতে ন শ্যতি তদ্ধরৌ ॥পুাণাযাম সহসৈত্র ষ্ পাপ নশ্যতি প্রং। ক্ষণনা-खिन उर भाभ· रात्र र्शानार भून-শ্যতি ।। একমিন্নপ্যতিক্রান্তে মুফূ-র্ভে ধ্যান বচ্জিতে। দস্যুভি র্মথিতে-त्वर युक्त माकन्तिष्ठ ज्ना ॥ किन প্ভাবো দুষ্টোক্তি: পাষ্ভানা ত থোক্য:। ন ক্মেরন্মন স্তস্য যস্ চেত্রসি কেশব:।। সা তিথি স্তদহো-রাত্র॰ স যোগঃ স চ চন্দ্রাঃ। লগ্ন॰ ভদেৰ বিখ্যাত যত্ৰ পুষাৰ্য্যতে ছবিঃ ॥ স। হানি তমহছিদু সাচান্ধ জড

म्कडा । यगुर्डं क्न क वालि वाम्-रिता न हिन्नाउ II किनः कृ*उ*-যুগ ন্তম্য কলি ন্তম্য কৃতে যুগে। হৃদ-যে যস্যগোবিনে(। যস্যচেত্রি না চু। इ: ।। यम्। गुं उ ख्या भ्रि गहु इ खिष्ठाणि वा। भावित्म नियउ॰ চিত্ত क्ष्रक् ग्रः भरेनव मः ॥ वामू (स्टब् न्या यम) ब्रश्नाका हिन् । जमहास्त्रास्या देवत्वय दरवन्यु द्वाः पिक कन ।। अन अङ्क **५ गार्च**र मट्छ **ह महत्रनः। हिन** वि विक वी॰ माया॰ क्रिणवार्लिङ मानजः॥ क्रमाः अर्ब छ कुष्क्रच् प्रयाः मूर्थ्यू मानताः। गुनक वर्णनीत्वतु (गा-वित्न ज्नविष्ट ।। श्रायमात्राः यगः (हरः द्वानाहिष् ह कर्ममू । श्रा-য•িচত্ত হি সর্বস্য দুফ্তস্যেতি विनुः उ॰ ॥ लाज (खरा॰ कर (खरा॰ ष्ट्र ७ (उयाः भद्रा छतः। (यया भिन्ती-वत्रमात्ना इत्यहा अनार्पनः ॥ की हे शक्षि गगानाक इरही मन्त्राखः চে ত্রসাণ উজ্জ্বেব গভি• মন্যে কিং भून र्छ। नेवा॰ नृगा॰ ॥ वामूरवि छ-कहारा वाडिमीडा न घर्मा । नदा-कतात भवनी जा किमर्थ न (जवारड ं।। न ह प्रवाममः णाला वृद्धानि সহ পভেঃ। হন্ত সমর্থো হি সংখ

क्रम्गाङ मधुम्राम ॥ वरङ छिष्ठ-(जान)वा (बहुरा कर्मक्रवंजः। ना-भगां यमा विंखा जिल्ला मत्त्र ह ধারণাং ॥ খে, য: সরা সবিভূম গুল-मध्यद्यी नाद्रायंगः अत्रिकात्रन निविष्ठै:। (क्यूब्रवान् कनक अधन-वान् कित्रीधी छात्री छित्रपायवनु-ধৃ তশন্ত্ৰ চকঃ।। 🛊 ।। কি মত্ৰ বহু-নোক্তেন যুদ্মাক মধুনা ছরি। মার-তাহরিশ বিষ্ নশেষ দুরি তাপ-হং।। ৰ হি ধ্যানেৰ সদৃশং পৰিত্ৰ নিহ বিদ্যতে খলাকেন্বলি ভুঞ্জা-ন: পাপ নৈবাত্র লিপ্যতে ॥ यहा-চিত্ত সমাসক জন্তে৷ হিব্য গোচ-ति । यपि नातायण (भारवः का ने মুচ্যেত বন্ধনাৎ ॥ পুত্যন্তমিত ভেদ যৎ সত্তামাত্র মগোচর । বচসা মাত্মস বেদ্য ভন্ত জ্ঞান বুন্ধ-न कि क ।। क बान या बाद गया (या-शिता यांचि त्व लग । म भाव কৰ্মণো পেগতে যান্তি নিদ্বী জড়াণ দিলা:॥ ইতি গাক্ডে ধ্যান স্তুতিঃ २०३ व्यथायः ॥ 🕸 ॥ उम्र भाहा-অ্যুণ বথা। সৃত উবাচ। বিফুচিত্তো ভবেজক্ত তু॰ যজেত নমেৎ সদা। ভমেবৈষ্যভি মুক্ত্বৈ মাল্লান হরি-७९ भन्नः ॥ उद्धानः यञ भाविन्तः

সা কথা যত্ৰ কেশব:। তৎ কৰ্ম " यखन्थाय किमरेना ईल्डाबिटेडः॥ সা রিস্থ। যা হরি স্টোভি ভট্টিভ' যন্তদর্পিত । তাবেব কেবলৌ স্না-ধ্যে বি তৎপূজাকরে করে।।। পুণান নীশস্য শিরংফল বিদু স্ত महनः शाशिकवाः मिरवोकनः। सनः ফল • তদ্ভণ কর্ম চিন্তন • বচন্ত গো विन्त खन खवः कनः ॥ (मक् मन्त्र মাত্রোপি রাশি: পাপস্য কর্মণ:। (कनव रेवन। मानान। नुवंशिध विव নশ্যতি ।। যৎকিঞ্চিৎ হৰ তে কৰ্ম शुक्यः माधुमाध्या । भर्बः नाबाय-ণে ন্যস্য ছর্মিপ ন লিপ্যতে।। তৃ-ণাদি চত্রাস্যান্ত ভূত্গাম চত্ दिव । চরাচর জগৎ সর পুসপ্ত भाषरा তব ।। যিষাল্যসমতি নঁ যা-তি নরক স্বর্গোপে যচিন্তনে বিয়ো ষত্র নিবেশি তাত্মনসো ব্রাক্ষোপি লোকোল্ল । মুক্তিণ চেডসি সং श्रिजा क्षप्रियाः भूःमाः ममाजाः ব্যথ: কিঞ্চিত্রণ দুরিতণ পুযাতি বি ল্য ত্ৰাচ্যুত কীৰ্ত্তি ৷৷ মহতা পুণ্য পণ্যেন যেন ক্রীতো হথিল ধ্রুবং। তস্য বিক্ষো: পুসাদেন ইছ किन्ट भुतुषाजि॥ অग्निकार्याः क পাং স্থান বিষ্ণে খ্যানঞ্চ পূজন।

गन्जः मृःस्थानस्थः भातः अगुर्वे र्य ভবন্তি তে ৷৷ রাষ্ট্রস্য শরণ রাজা পিভরৌ বালকস্চ। ধর্মান্চ সর্ব মৰ্ত্যানা॰ সর্বস্য শ্রণণ হরি: ॥ (य नमिं काम्रवानि वामुह्द न-নাতন । ন তেভ্যো বিদ্যুতে ভীর্থ मिदिक मृनिमल्डम ॥ व्यव्यद्रञ्ज भू-काल क्र्यां स्वाधाय भव ह। उ अगू फि भार शाविनतः श्रानः निज्र মতন্দিত:।। শুদু॰ বা ভগবছক্ত॰ নিবাদ প্রপদ তথা। ছিজজাতি সম॰ ম্বের ন যাতি নরক॰ নর:।। আদরেণ যথা ভৌতি খনবস্তু ধনে-হ্যা। তথা বুজিক কর্তার কোন মুচ্যেত বন্ধনাৎ ॥ যথা ভাতৰলো বিহ্ন দৃহত্যাদু মর্গ হ্বন । তথা। বিশ্ব: মূতো বিষ্ণু যোগিলা সর্থ किन्विण ॥ भुभीखः भर्वेछः यहवाः मुया मृगाप्यः। उद्दर शानानि नर्दाणि रयाभाज्यानद्रवः नद्रः ॥ য্স্য যাবাংশ্চ বিশ্বাস স্তস্য সিজি-শ্চ তাবতী। এভাবানিতি কৃঞ্গ্য পুভাব: পরিমীহতে ৷৷ বিদ্বোদপি (गाविनत् पन(धाष। खा छः: यातन्। শিশ্পালোগভ স্তত্ত্ব কি পুন তৎ भतायनः॥ व्ययः (दादा स्वान देनहाः वम तुका र्ह्लाङः। हेजाया

ভাষাতে ভাবদাবেলার্গতে হরি।।। ইতি পাৰুডে বিষ্ণুনাহাল্ব্যা ২০৫ व्यव्यायः ॥ । । जम् भारतास्क পাৰাদি ফল• জুদি ৰূপ• মুখে নাম रेनरवन्र मुन्द्र इद्धः। भारनाम्कक निर्यानुः गरुक यम्रामा १ ह्रु छः ॥ নৈবেদ্য মন্ন ত্লসী বিশিশু বিশো-ষত: পাদজল পিবেছ। যো হশা। তি নিভ্যুণ পুরতো মুরারে: প্রাপ্নো-ঠি সুপুেমযুতা সভক্তি।। হত্যা श्चियमिष्युम**म् जूलमी (अ**ग्यः भा-**रिंग कः रेनर्वक्रः** वक्त मार्थान मुन्निः ত গুৰ্ব দ্বা সস্ম ।। ইতি পাঘো खद्रथा७ ३० वयुग्रयः १:४:। ७ मः ना ग्ना॰ तुर्**लखर्या यथा। পृ**थिवृत्वाह । জাতেষু শেষে। ভবসি তথ্যংছযে। ॥ **९**नि कीर्बिङ: । वात्रानादशिख यु **क्यू वृत्यनम् वक्**गामियू ॥ यसाम हाराम ज्ञाना ज्ञार की खंगरम १ हु। उकाप निनमः कपुक्ष यमः বৰুণ মেব চ।। নিগৃহ্য হরদে য স্মাত্তমাদ্ধরি রিছোচ্যসে। সন্মান ৰসি ভূতানি বপুষা যশসা শ্ৰিয়া ॥ চিরেণ বপুষা দেব ভ্যান্তাসি সনা **७नः । यञ्चावकाम्**रया (प्रवा सुनय শ্চোগুতেজন: । ন তে হন্ত জ্বিগছ छि (उनानष्ठ खुब्ह्याम । न मीयरम न

ক্ষরসে কল্পকোটি শতৈ রপি ॥ ত: মাত্ব মক্ষরত্বাচ বিষ্ণুরেতি পুরীর্ত্যু-(त्र) विश्वेत्रक प्या नर्ड कार ज्ञा-বর জঙ্গমণ।। জগদ্বিষ্টস্রনাদ্রৈব বিষ্ণু-(र्बंडि भुकी बंहरम । विश्वेच्ड डिश्वेस निज्र देवत्वाक्रः महन्नाहनः ॥ म-यक गञ्जर्ब नद्रः नगरुखु उ भन्नगः। ব্যাপ্য ভাষেব বিশতে ত্রৈলোক্য• সচরাচর ।। তনাদ্বিফুরিভি প্রোক্তঃ स्यत्मव स्रयस्या। नात्रा हेजुहारङ আপ: খবিভি স্তত্ত্বদার্শভি:॥ অ-যন• তস্য তৎ পূর্ব• তেন নারায়ণঃ ন্ত:। যুগে যুগে পুণষ্ঠা॰ গা॰ বিক্ষো বিন্দ্রি ভত্তৃত:॥ গোবিন্দেতি ত-তো নামা পোচ্যসে খাবিভি স্তথা : হ্যাকাণীন্দ্রিযাণ্যাহ্ স্তত্ত্ব জ্ঞান বি-শারনা:।। ইশিত্বে বর্ত্তমে ছেখা **श्वीतक्षा खर्थाग्राम। दमस्ति पृथि** ভূতানি বুজাদীনি যুগক্ষযে।। ত্বং বা বন সভূতেষ্ বাস্দেৰ ভদুচ্যসে। সম্ব্যান কল্লে কল্লে পুনঃ **श्रनः॥ ७**७: महर्षनः (श्राक्त सबु-छानदिभात्रहेरः। <u>भु</u>तृःह्न न ७४-ভি নদেবাসুর রাক্ষনা:।। পৃতিদুর সর্বধর্মাণা॰ পুদুন্ম শুন চোচ্য়ত। দিরোধ্যে বিদ্যুক্তে যথান্ন তে ভূতে যু কশন: ।। অনিক্দ ন্তত: প্রেক্তঃ

প্ৰবিষ মহৰ্ষিভি: । ইতি মাৎ-(म) २२२ व्यश्रायः ॥ 🗱 ॥ विकृ लाक गमन काजन यथा। कर्म ভোগী नकामः न्यानिकामा नि ৰপদুব:। স যাতি দেহ ত্যক্তা চ नमः विष्म निज्ञामयः॥ नुनज्ञाग-भन· नाखि (उदा॰ निम्नामिशा॰ मः তি। যে সেবন্তে চ দ্বিভূক্ত কৃষ্ণনা-আন মেব চ ৷৷ গোলোক তে নরা-याञ्जि पिराक्तन विधातिनः। (य চ নারাযণ ভক্ত্যা সেবস্তেচ চত্তু क्ष ।। विश्वर्थः याखि एव मर्स्स मिवाः क्र विश्वाद्भिगः। जकामित्नारेवकः বাশ্চ গত্বা বৈষ্ণপ্ত নেবচ।। ভারত পুনরাযান্তি তেষা জন্ম দ্বিজাতিষ্ ৷ কালেন তে চ নিষ্কামা ভবস্ত্যেব ক্রমেণ চ।। ভক্তিঞ্চ নির্মালাণ বৃদ্ধিণ তেভ্যো দাস্যতি নিশ্চিত। হরি-ভক্তাক নিয়ানা: স্বধ্য রহিতা দ্বিজা:।। তেপি যান্তি হরে লোক। क्रमाफ कि वनामरहा।। ইভি বুক্ষ বৈবর্ত্তে পুকৃতিখণ্ডে ২৪ অধ্যায:॥ विक्षक की मुब्गानक दशया। छ्रात्र दाम्नी भूगा विक व्यक्ति मः गुजाः । এकार मा ज्वर भूगाः नदः भारताजाम **म**गः । हें डिब्राफिडवुः॥

विक्षुक्रमः शृ ग्लिविष्यः। ७९शर्यागः। विक्ष्थः २ मृशृहेः ०
वङ्गःशृहेः ८ जलवामः ६ वृह्दकन्तः ५ मीर्घभणः १ इतिश्वः ৮।
ज्यागः । मध्यवः । जिल्लिवः
। शिख माह्याक्षः हिल द्राकः
। मस्र्योकाविद्याः। हिल द्राकः
विद्योः।।

रिकुकाषा जी व्यवदाकिन। इंडरनेबः। व्यवदाकिन्या व्यवदा क्र्यः
कार्डः। उप्यर्गाः। इतिकाषा
२ नेल्यः। उपयाकिन ८ नीव्यक्ताः। द्युन्। व्यक्ताः। कर्दुः।
जिक्दः। क्र वान्य विवरमाय
नाण्यः। त्यदाकात्रिष्ः। शाविवदः। गूनस्थः। ইতি রাজविर्वेः।।

विक्ष्ण्यः भूः वार्त्रग्रायनम् निः। यथा। विक्ष्ण्यः स्वाधिन् ज्ञान-रक्षा द्वाभित्यक्तः। वार्त्रग्राय-रम्भा मन्द्रनागः भक्षितः साभिनी-विभा देखि जिकाश्यामयः॥ विक्ष् कन्दः। देखि द्वाक्षनिर्घणेः॥

বিষ্তুগুড় কী চাণক্যন্লক । ইতিরাজনির্ঘট:।। বিষ্ণুহণ নী বিষ্ণুনন্দির । স্তয়

शृतः । इंडि (इस्टन्पुः ॥ दिक्शृह-বরণ ফল॰ যথা। অস্টেপ্ট দা সমাযু-क शः अर्गादिकव गृह । न उन्र কল সম্পত্তি ব্জু• শক্যেত কেন-চিৎ।। ইতি হরি ভক্তিবিলাসে ১৯ विनामः॥रेगस (म्वानगः विष्णाः णु छ॰ माक्तर व् छ॰। कात्र व्या य वालि भृग् उम्र कन मृत् ॥ অছন্যহ্নি ঘোগেন যজতো যক্ম-হাকল । পুথেপ্রাতি ভৎকল বি क्षा र्यः कात्रयञ्जि मनित्रः ॥ अना না শত মাগামি সমতীত তথা শক্ত। কার্যেন্ডগবন্ধান নবভাচু ওলোকভাণা সগুজন্ম কৃত্ত পাপ बङ्ग वा यपि वा वङ्। विस्था ज्ञान्य विन्याम शुब्रह्माप्तव नम्याजि ॥ **সপ্ত**ালাকমযো दिक्ष र्य **স**স্ত **সক্**তে পূহ্ণ। পুভিগ্না সমবাপ্নোতি স नद्रः नाधानोकिको ।। भुमस्राहरण ভূভাগে পুশন্ত: ভবনং হরে:। কা-व्यञ्रिकान् लाकान् म नवः भू **তিপদ্যতে ॥ ই**% हानाः क विन्यासा যাবহুৰ্বাণি ভিষ্কতি। ভাৰদ্বৰ্য সহ-मुनि उৎकर्न मिनि मः ছिড: ॥ िकीर्खा **द्रांश कृषका। मन्तिद्रः भू** गुकाबिगः। बत्रमु क्वर नायां छ পাপ· জন্ম **শতো**ক্তব·॥ যে ধ্যায়-

ष्ठि मना व्छा। कतिवाभि इस प्-रः। (छवाः विनीयः आशः भूई-बन्मणाञाच्य ॥ (य १न्तामिष्ठ ক্ফস্য ক্রিয়মাণ ছরে গৃহিণ। তে-शि शाभविनिष्युं का दिव्यव · लाक माञ्चरः ॥ कनिष्ठः सक्षापः (मुष्ठः कात्रियु इदा शृं ए । भ्रगंक देव-কবং লোকং নোক্ষঞ্চ লভতে ক্র-नाए॥ जगञीजः ভविषाक क्ला-ना मयुक्त नदः। दिक्तामाकः नय-ज्यान् कात्रविदा इस्त गृंहः ॥ मृ-द्वाभाः यथ कवः विश्वा दाङ्किमः वाषि चि चे रेथः । भागाउ एट मूर्यरेन्व निरद्भा छवन इरनः॥ যে হতাভিমুখা: শ্রা গো বি-পূাर्थि द्रगाहित्र । म उर कम म বাপ্মোতি কার্যিত্বা হরে গৃহি ॥ •পরেপ্ট রচিত্ত॰ রম্যু॰ পঞ্পুসাদ্ সংযুত । কারবিত্বা হরে ধাম ধূত-शाशा वुर्छिष्वि ॥ नक्षिणक् সহসেণ শভেনাদ্ধেন বা হয়ে:। ज्नाः कनः ममाथा। उ उदी यम দরি দুযো:।। পতিত পতনাৰম্ভ তথার্ভগঙিত॰ তথা । সনুভ্তঃ হরে ধান দ্বিগুণ ফল মাগুবাৎ।। ইতি বহি পুরাণে বৈক্ষর ক্রিবাধো-(श वमानुभाजन नामाव्यवः॥ . . .

বিফুচক॰ ক্লী হন্তস্বরেখান্যচক্রবিশেষ: । যথা । বিফুচক্রণ করে
চিক্লাণ সর্বেষাণ চক্রবর্ত্তিনাণ । ভবত্যব্যাহতো যস্য পুভাব জিদশৈ
রূপি ॥ ইতি বিফুপুরাণে ১ অংশে
১০ অধ্যায়: ॥ রেখান্তরানাসলং
রেখান্য চক্রণ । ইতি তউকা ॥
সুদর্শনচক্রঞ্চ ॥

বিফুতৈল ল্লী অখিনীস্কনারকৃত भक्टे उनिविष्णयः। यथा। मानीयः विकुरेजन्य सरेबंदरान विनिर्णिजः॥ ইতি বুন্ধবৈৰে গণপতিখণ্ডে ১৩ व्ययुराय: ॥ 🗱 ॥ व्यथ सन्न विक्टें 🤊 -**ण । भाजभरी भृभिभरी** वन। गात्रक उलुनाः। এর ওস্য চম্-লানি বৃহত্যো: প্তিক্স্য চ ॥ শতাবরী সহচর পচেদেতৈ: প वाबिरेंज:।रेजन मुङ् भाषा हदा • গব্য বাদ্ধ চতুর্গণ ॥ অ্স্য হৈ-लना भक्ना मृग् वीर्या मजः भद्रः। वाजार्खा नत्र नागाफ भीषा मृष्ठ ज নুৰ্চ:।৷ হৃৎ পাৰ্য শূলে বাভাসে গলগণ্ডে হর্দিতে ক্ষয়ে শর্করাশ্ম-রি পাণ্ডুত্ব কামল।ছাবভেদকে।। कीरान्मिय शखराक्षी ह करा कब्र রিতে হিত। জীণা নশ্বরীণাঞ্চ गुद्धाङ्ग्यकत्रः भत्रः॥ अउमङ्ग्र

র॰ তৈল। বিফ্রনা পরিকীর্ভিত।।। उड़नः भारक्ष उड़नः। वृह्र उत्र वृंश्की कर्षकार्याः। शृक्तिका नाष्ट्रा করঞ্জ:। সহচরো ধিণ্টী। অত্র ত্বাথান্তরাভাবাৎ ক্ষীরস্য চতুর্থণ बन किफ्राठि। यत्र मधीत मा-क्रेनाः भारका यखित्रजः कृष्टि । জन• চতুर्छन• उब वीर्य्यादानार्य मा-রপেথ।। ইতি পরিভাষা বলাথ।। ক্তিদিতি পাঠাৎ ক্বাথান্তর র'হতে क्विन की दाहि महिल रेलगा रिशा-কে জ্ঞাতব্য ন তু সর্ব্র ৷৷ এলা চ-ন্দন অস্কুমাণ্ডক্ নুৱা কক্ষোল না• সী मही। श्रीवामसूरगुष्ट्रिशर्गमम् कोगीवानानीवनः।। कख्व वयश् जि लिल कनगुरस्मधी नदसानिकः । गञ्ज पुरा बिष्टः भुरारय सथिनः 🗐 दिक्टेडनारियु ॥ #॥ यथ दृह्धिकु-रिज्ला । इल्युत्र माथगन्ना कीवकर्य छ-को गरी। काकानी की बकाकानी कीवडी मध्रशिका ॥ मध्रिका एव-माक भग्नकाष्ट्रक रेमस्रवः। याःमी ेला दुरु अर्थ बङ्ग्यन रेमन्छ । ।। मिक्किष्टा मृगना ज्ञिष्ठ (१९७० न्हन क्छ्य । नग इन्स् ह (थार्टिक गु-हिक्क नथी उथा।। এ उसा भनि-कৈ ভাগৈ खिन्मग्रांश ७ थाएक ।

भाउावती तममन पृथ्वकानि मन जिल् । विक्रिजनवन (मृष्ठ) मर्ववाउ विकातन् । किन् वाट श्राह्म विवाद विकातन् । किन् वाट श्राह्म विवाद विकात है । विक्रिजन विकात है । विक्रिजन विक्रिजन ।। विवाद वाज विक्रिजन ।। विवाद विवाद ।।

विकृतिवजः) जि विकृषिष्ठाज्यन्ति विकृतिवज्ञः। जाकः। यथा। वृद्धाः शक्राः गर्बः कथिङः गर्ब रेगवः जाः गर्वः कथिङः गर्ब रेगवः जः। गृहज्ञ गर्वः रेगवज्ञः यम्बू जः विकृतिवज्ञः। । ज्ञाः जाविकृतिवज्ञः। विकृतिवज्ञः। विकृतिवज्ञः।

विकृतिवन्छ। छी अकाहमीनिधः
।। खाहमीनिधः। यथा। अकाहमी

हाहमी ह (शुक्ता मिहक्तभाषिनः
। जत्याहमी जनक्तमा मित्रमाका

हजूरमी।। इनि मृन्ः।। अकाहमी ग्राप्तिक हाहमी। काहमीनिक्तमा

স্যাদভযো দেবতা ছবি:। ইতি ডিখ্যাদিতভ্তু•।।

विकुषमाः भू भाजविष्मयः। यथा । বুন্ধচারিকাণ্ডে ভবিষ্যপুরাণ । অত্তাদশ পুরাণানি রামস্য চরি-छ॰ छथा। विकृथर्म। हि नाजानि শিবধর্মাক্ষ ভারত।। কার্ফ্যঞ্চ প-ঞ্মো (বদো यद्य হা ভার ত॰ ন্মৃত॰। भोत्राक धर्म। ज्ञारबन्तु मानरवान्ता মহীপতে॥ জবেতি নাম এতেষা॰ পुवर छि मनी विनः। कर उ। तन नः সার মিতি জ্ব শুক্তদ্শুস্থ:। ইতি ভিথ্যাদিভজ্ব ॥ 🗱 । বিদ্যাবিশেषः । यथा। जवाभ कथः (उन्मु दः विक्-श्यांथा विराशा। महीन् मजून् वि-निर्जित्र जाक राक्ष्य गर्यंत ॥ नाम् या जान्या क्रान् व क्रान्य क्रान्र থোরসি। মৃথে শিরস্যানুপূর্বাদো-कातामि विविधित्य ॥ उ नत्ना নরোধণাযেতি বিপর্য্য মথাপি বা । कद्रवृशामः उठः अर्यः। ८ घारणा-क्रद्र विमुखा ॥ जुनवानि यकाद्राञ्ड म्क्नाक्ष्मर्वम्। नःति इत्य उ कातः नकातः गम मूर्खन।। भा-कात्रञ्ज करवा र्याष्ट्र मिथः दिवासि নৃদ্ধত:। ওঁ বিফবে নম ইতি ইন॰ मञ्ज मूनाहरद्र ।। जानानः भन्नः

भाररहिष यहेगाकि 😇 गु उ॰। सम 📗 রকাণ ততঃ ফ্র্য্যান্ত্র র্জ লেবতু॥ ত্রিবিক্রন স্তথাকাশে স্থ ल तक्क जू वामनः। अप्रेवऽा॰ नद्र-नि•इन्त द्वारमा द्रक्कृ भर्वर ॥ ভূগৌরক্ষতু বারাহে। হংসো না ब्राया १वज् । कर्मवकाइ का ম্পিল্যদত্তো যোগাত্ত রক্ষতু।। स्यगीता (मवजाया: समाद्रा म-कत्रवृद्धाः । नात्रामानग्रहनाः भा-या कृष्मी वि निर्शास्त्रः अमा ॥ ধন্তরি রপথ্যান্ত নাগঃ ক্রোধ্ব भाट किंग। राज्जलाकावनः কালাম্ব্যাসো জ্ঞানায় রক্ষতু॥ বুদ্ধ: পাষও সাঘাতাৎ কল্পি র बार करनः मन । भागाम्या দিনে বিষ্ণঃ পাত নারাখণো হবত্ ।। नयुश ठाभवाइ ठ माय॰ ब्र क्क नावतः। स्योकनः शुस्ताव **२**वराट शृङ्खि १वराङ्कनार्पनः॥ ॥ শ্রীবরো ধ্ব্যাদর্জরাত্তে পদ্মনা-*©* निमाञ्चक। ठक कोलानकी वागाः वृक्त नाय् म वाक्रमान् ॥ भाइनद = इ माजू छे द मार्का रेव श क्ष उथा। वृक्षीन्त्य मनः भागान् भाग्न गार्वर ज्वनाः ॥ (मरिवः नदेवं यू मालबः नमा नर्वत शास

भा॰। विविक्ष् विक्ष् व अव। नद्र-भि॰ इण्व द्रक्ष जुः। এ इक्षाद्रग्रान-ण्व य॰ य॰ शण्डि विक्ष्य।। न वणी न्याविभाष्या व द्राभान्यका विवे दुष्टि ॥ ইতি भाक्ष ५००० व्यव्यायः॥

विक्ष्यामा खद्र क्ली माहिजाविष्म-ষ:। তৰ পুশুকর্ত্তা জনমেজযসূত:। वकातः भोनकामि अययः। छब २०० व्डाष्टा उम्गुष्ट मुश्चेवताः ॥ विक्षुभक्षत्र॰ क्षी विक्षुकवहिदासयः । यथा । भुवक्तानाध्ना (द्वलेख-क्व शक्षतः मुङ्गा नरमा नम् ख (गाविना ठक गृश् जूपण्या।। भागाः तक्ष माः विका वा मर् मद्राप शब्दः। गनाः क्लिमान्कीः পৃষ্ পদ্মৰাভাষিতদুতে ॥ যা-म्याः त्रक्ष माः विका द्वा मङ् भारतः गजः। इलगामाय भोननतः नम एड भूक्रवाडिम ॥ भूजीहताः রক্ষ না॰ বিষেধ ভবন্ত শরণাগ-**७** । भाक्षक्रमा उथा महः भाक कानाल नक्षः।। नुगृश तक मा॰ विष्ण चा गुगा रख्डम्कत । हर्म স্বাদ্যত গৃহ্য থড়া চন্দুসম তথা ।। रेनर्श्व जाः नाक तक्ष पिवा मू-उं न्तमातिन्। देवजयञ्जी भूगृश्

চরাচর । ভাব্যঞ্চ বিশ্ব নৈত্রেষ ভদ্বিক্ষো: পরন পদ ।। দিবীব চক্ষুরা ভত্ত বিভক্ত ভন্মছাত্মনা । । বিবেক জ্ঞান বৃদ্ধঞ্চ ভদ্ধি বিংফা: পর' পদ'।। ইতি বিফুপুরাণে ২

বিফ্লপ

वारम ৮ व्यव्यायः ॥

षु श्रीवर्म कर्रेड्यन ॥ वायव्राः व्रक्र भाः (रव अथणीर्य नमाञ्च (उ । रेवन ७४ भगाक् च अस्त्री एक জনার্দ্দন।। মাণ ্ডু॰ রক্ষাজিত সদা नम एउ श्युभद्राजिछ। दिभावाः ফ • সমাক্ত্রক্ষমা • বৃ • রসাত লে॥ অক্পার নম স্তভ্য নহামীন नामा उ। कत्र भी वाष्ट्रि महिंगू ख्याष्ट्रेज्जनक्षत्रः ॥ क्वा दः त क भार (पर नम एड शुक्रवालम। এডদুক্ত ভগৰতা বৈষ্ণৰ পঞ্জরণ मरूर ॥ भूत्रा त्रकार्थ भीत्मन কাত্যাখন্যা ছিজোভন। यहा ना নাশ্যামাস দানবং মহিষাসুরং ॥ ठामब्र॰ ब्रक्डवोबक्ष ख्यान्यान् जूतकफेकान्। इंडि वागरन ३१ व्यथ्रायः ॥

বিশূপদী জী গঙ্গা। ইত্যমর:।। অস্যা: কারণ যথা। নারদ উবাচ া কলে: পঞ্চসহসাকে সমতীতে স্রেখরী। কু গতা সা মহাভাগ **ত**त्म व्याथ्याञ् सर्वत्र ॥ नात्राव्य উবাচ। गङ्गा मद्रम् जी लच्ची रेक-ত। सिःम्। हरतः शिवाः। जुननी সহিতা বুদ্ধন্ চত্যু: কীৰ্ত্তিয়: শুতৌ।। নারদ উবচ। বভুব সা म्निर्मुष्ठ गङ्गा नात्रायनित्या। च-হোকেন প্রকারেণ তল্মে ব্যাখ্যা-जु मर्शन।। नात्रायग छेवाह। भूता वज्व (गाला (क गद्या मा प्वक-পিণী। রাধা কৃষ্ণাঙ্গ সংভূতা ওদ'-শ। তৎ স্বৰূপিণী ॥ দুবাধিপ্তাতৃ-(पर्वी ना कालगानुष्ठिमा ভূदि। সা সকামা কৃঞ্পার্শ্বে সমুবাস স-ण ब्लि ।। शुक् झवरना इर्शनव-সক্ষ লালসা। মূৰ্ছিতা পুভূৰপে ণ পুলকাঞ্চিত বিগুহা।। এত্ৰি-মন্তরে তত্র বিদ্যমানা চ রাধিকা ৷

विक्षणमः क्री आकाणः। ইত্যমরः
।। क्षीत्रामः । ইতি মেদিনী ॥
णयः। ইতি হেমচনুর:॥ বিকোঃ
হানং। যথা। অপুণ্য পুণ্যোপরমে
ক্ষীণাশেষাপ্তি হেতবং। যত্র গড়া
ন শোচন্তি তদ্বিফোঃ পরমং পদং
।। ধর্ম ধুনাদ্যা ন্তিপ্ততি যত্র তেলো
ক সাক্ষিণঃ। তৎ সাপ্ত্যোৎপর
যোগেজা ন্ত দ্বিফোঃ পরমং পদং।।
যবৈত্রদোত প্রোতং চ যন্ত তং স

शानी वि॰मेंथरकार्ति वृज्ञ कारि॥ हन्द्रमम् अ ॥ कारणन द्रकः পদাস্যা রক্তপদারলোচনা। সু চাক রাগ সংযুক্ত নোষ্ঠ কম্পণতী क्या ॥ তाक मृद्धा ममुख्यो क्षः जारत প्रविष्ः। উত্থায गक्रा महम। সংভাষাঞ্চকার সা॥ স্পল প রিপপুছ ভীতাতিবিনযেন চ ! খ্যানেন শরণাপন্না একৃষ্ণ চরণা-মুজে।। তদ্ৎপদাঙ্গিতো বিষ্ণু ভী-छारेव ठाज्य मानी। वज्व हिन्न চিত্তা সা সর্বেশ্বরবরেণ চ।। উদ্ধৃ जिञ्जनङाक्ष द्राक्षाः गङ्गा ममर्काः সা। এত্যিমন্তরে রাধা জগদীশ भुवाह मा।। (क्य॰ भुगतम कन्।भी সমিতা ত্বাখাষ্ত ৷ পশ্যন্তী স-মি 5 পাখে সকামা বকলোচনা।। एकाभावाः मध्योक्तः मकावः म श्चि उ: मरा। भे ये की विक शालातक **ভূ 5। मृत् खि त्रीवृभी ॥ प्रायायक**े मुर्व् ख वाद वाद करतानि D । ক্ষ্যাণ করে।নি প্রেম্ব। চ জ্রীজাতি: রিধানানা॥ সংগ্রেমাণ প্রিয়া মিষ্টা গোলোকাদ্গছ লম্পট। অ-ন্যথান হি তে ভদু ভবিষ্যতি বুজে খব।। ইত্যেব মুক্তা সা রাখা রক্ত-शक्ष्माणना। शक्षा दकुः नमा-

রেতে ন্যাস্যা লজ্জিতা সতী া গঙ্গা রহুস্যু বিজ্ঞায় গোগেন সি-জ্বোগিনী। তিরোভ্য সভামধ্যাৎ बजन भुवितम जा। ब्राधारगान বিজ্ঞায় সর্বত্রাবস্থি তাঞ্চ তা। পা-ন• কর্তু• সমারেভে গণ্ড্যাৎ সিদ্ধ-(यागिनी।। शक्। त्रक्तर विद्धाय যোগেন সিদ্ধযোগিনী। একৃষ্ণ চ-व्रगास्त्राज्ञः विरवण भावनः यस्ये ॥ शालाकरिक्षव रिवन्तर्भः वृक्तालाका-रिक॰ उथा। ममण द्राशा मई वर्तनव शक्रा परमा मा।। तुक्त विकु मिवा-नष्ठ शर्याःनतुन्तृ विदाकदाः । यनवा मूनयः मर्खि (हवाः मिक्षा छन्रश्विनः॥ গোলোকঞ্জ সমাজগুঃ শুম্বকণ্ঠে 🖠 তালুকা:। সংর পুণেনু গোবিনদে সর্বেশ' পুকৃতে: পর• 🛭 বিজ্ঞায় ত-मिल्याम जानूबाह मूरत्र यदः। 🗐 ভগব:নুবাচ। আগতা: স্নহাভা-गा गक्षानयन कार्त्रशार । गक्षा मह-রণাস্তোজে ভবে**ন শরণ গতা**॥ রাধে মাং পাতু নিছঙী দৃষ্ট লাং সং विधानतः। मान्याभीमाः वहिकृषा য্য° স্কৃত নিভ্যা°॥ 🏝 কৃষ্ণস্য বচ: শুদ্ধা সমিতঃ কমলে।দ্ভবঃ। ভূপাব সর্বারাধ্যা তা রাখা ত্রীকৃষ্ণ পু-জিতা'॥ বজৈ শৃত্রি: সণ্ড্য ভ-

ক্তিন্দু ব্যাত্মকন্ধর: ৷ ধাডা চতুর্ণা বে 📗 माना मुवाह हजुद्राननः।। गक्षा जुमक স ভুতা পু ভোশ্চ রাসমগুলে। যু वर्षा पूर्वक्षा जा गृथर्थाः महन्न-स्त्राट्याकृष्याः ना ह व मःनाह व्ट-कन्यामम्मी निया। वृत्रञ्ज गुरुगः কৃত্বা করে।ত্ প্রনণ তব ॥ ভবি-**ब**्रि शिंड सम्मा दिव्यक्षेत्र फठ् खूं बः। वुक्ताना वत्रनः मुद्रा बीहका র চ স্বিতা ॥ বহি বঁভা সা ক্ফ পাদাঙ্গুষ্ঠ নথাগুড়: ৷ তত্রিব সংবৃতা শাস্তা তক্ষে তেকাঞ্চ নধ্যত:।। উ वान ভোগাদুল্বাৰ ভৰ্ৰিস্তাত্ৰেৰ-তা। ভরেষ বুন্দণা কি ঞিং স্থা **लिडक कम छ**लो ॥ किकिए बाद শিরসি চন্দু।ছে চন্দুশেখর:। গঙ্গা। रिय द्राविकामञ्ज॰ शहरही कम्हाना-**फवः ॥ भङ्गा ठा भिव मः भू**का देवः ष्ठि॰ नुष्यो नजी। भारतात्क ह श्रिजा भक्षारेवऋरथे निवानाकरक।। ব্ৰহ্মলোকে তথান্যত্ৰ যত্ৰ তত্ৰ পুরা-**হিতা। ত**ৰৈব সা গতা গহা চা-জ্ঞয়া পরনাত্মন: ॥ নির্গতা বিষ্ণ शामाद्वार उन विक्शनी भ्राजा। ইতি শীবুন্ধবৈৰ্দ্তে পুকৃতিখণ্ডে গ व्याभाषानः 🕽 वाद्यायः ॥ 🛊 ॥ হ্ব বৃশ্চিক সি:ছ अ সু স ক্রান্তশঃ।

यथा। ভবিষ্য মাৎ न্য ভ্যোতিষেষু । धनु मिथुन कन्याम् भीत्न চ यऊः भी उरः। ट्रव वृन्तिक अरख्युव निग्छ বিষ্ণপদী সৃতা।। অপিচ। এবঞ্চ य उम्मी ज्या निष्य द कामा निष्य निम् অৰ্থাক্ ষোড়শ বিজ্ঞেয়া নাড্যঃ পশ্চান্ত যোড়শা কাল: প্ণ্যোৰ্ক न কান্তে বিদ্বজি: পরিকীর্ভিত:।। इंडि नाडाडशीय॰ मिवा विस्थानी বিষয় । অতথা জাবালি বৃহ্দ শি-रही। भूगतयाः विकासमाक भुक পকাদপি ষোডশ। তত্ত্ৰ স্নানাদি ফল । অয়নে কোটি গুণি ড লক্ষ• বিষ্ণুপদীষু চ। ষড়শীতি সহসুদ্ভ ষ ডमोडा मुनाइड ॥ इंडि ভिथ्रा-দিভবু•॥

विकु मिरिकः क्री कि हि हि शि शि श्राम्या स्थान का निकार का निवार के मुख्य का निवार का निवार

বন্ধন লাভ এর চ। ঐশ্বর্য্য রাজ-পূজা চ অপমৃত্যু রিতি ক্রমাৎ ॥ ইতি জ্যোতিস্তত্ত্বু ॥

विञ्च कि: ह्वी जगवर्तमवा। यथा । সূত উবাচ। বিফু ভক্তিণ পুৰক্ষ্যা नियया नर्व नवानाऽ । यथा छ ক্ত্যা হুরি স্তয্যেত্তথা নান্যেন কেন-চিৎ।। মছত: শে্বসো মূল পুস ব: পুণ্য সন্ততে:। জীবিত্স্য ফল चानू नराजि याद्र १ एदः ॥ ভज इत्छाव देव बाजूः (मवायाः भृति-कीर्जिङ: । ज्यार (मवा वृश्धः প্রোক্তা ভক্তি সাধন ভ্যসী॥ তে छङ। लाकनाथमा नाम कर्माहि कीर्खरन । सूक्षडाम्नानि जःहर्वा८ খে চ হাই তন্কহা: ॥ জগদ্ধাত্ र्याट्टमम् दिया छ। हब्रेशवर्याः। इंश् निडाकियाः व्यूर्रः त्रिका य दिक्षवास उ॥ भुगान भू वंकः का-स्त्रा (या वरस्रेष्वकृत्वा क् नः। छः क्टक्डनवारमगुः भूकायाकान् भारतः॥ उरकथा मुवत भीजिः यद्भव्याक्षिका। यन गर्वाज्य ना विको जङ्गा जावा निविन তঃ।। বিশ্বেদীশ্বর দৃষ্টিক মহাভা-गवरा हि मः। दिखाक काর १° নিত্যু তদম দম্ভবৰ্জিত ৷৷ মুণু ম

ভার্রনিঞ্চব যো বিষ্ণু চোপজীবতি । ভক্তিরপ্টবিধা ছেষ। যিমান স্লেছ-পি বৰ্ত্ততে॥ স বিপেনেনা মুনি: 🕮-মান্স জাত: সচপণ্ডিত:। ভৌম দেয় ততো গাছ সচ প্রের যথা হরি: ৷৷ মৃত: স ভাবিতোদ্যাপি প্জিভো বা দিজোত্তন:। পুনাতি ভগবভক্ত স্তপসোপি বদৃছ্যা ৷৷ পুণভাষ পুশন্নায ভবামীতি চ যো वरम्य। अভयः अर्बज्खाजा मन्त्रा-**(एउबुउ- २(द्र: ।! अञ**वाक्षि महाजु-ভ্য: সরবেদান্ত পারগা: । সর্ববে-माञ्जिद्धकाष्ट्री विकुड का विकिन याः ।। ঐकान्तिमानः नूक्या गइन्डि পর্ম পদ। এচান্তেনাসমে दिख् र्यमारिकाः भन्नायभः ॥ उत्पारिका-ম্ভিন: প্রোক্তা স্তন্ডাগবত চেতস:। श्रिवाना मिल मः बेवा॰ (प्रवादम) मूनियः ॥ जानरम्न मना यमः ভক্তি রব্যভিচারিণী। যা পুরি व्रविष्वकानाः विषययञ्चनभाषिनी । বিষ্ণু সংমরত: সা মে হৃদ্যামোপ-সর্গত্য ॥ অন্তর্গতোপি বেদানা • স-र्चनाजार्थ(यम् ५११। या न मर्द्धार्थ(त्र **७क उ॰ विमार भूक्यायमः ॥** নাধীত বেদশান্ত্রোপি ন কৃতাপ্বর সংশুর: । যো ভ,কিং ১২তে বিষ্ণৌ

(उन मर्बः कृष्ठः खरद्धा यक्कानाः জতু মৃখ্যানা সর্বোণ পার্গা অ পি। ন তা॰ যান্তি গতিং ভক্ত্যা যা॰ যান্তি মুনি সত্তম ।। বঃ কশ্চিছেঞ वा लाक नियाहातामानाम्भी। পুনতি সকলান্ লোকান্ সহসাণ मूबितारिजः ॥ (य नृभःमा मूबा আন: পাপাচাররতা তথা।ভেপি হাত্তি পর• স্থান নারাদণ পরায-भाः ॥ मृता बनार्च्यत्र छक्ति यं रेमवा-वाजिलादिनी । उनः किएट सर्ग ज्या रेगद किहात रेक्ज्री॥ जु!-भः गः उन न नाइ नद्रापाः वर्ग मुर्गाम , रुखादनपराम। (स्वा ভिक्ति उत्हे जनायंतः॥ न म्लाजि छ्यान् षिक्यान् (भवामवना b किनाः। न नाता विश्वा एउताः नर्वसर्य विष्कृ ए:।। ना न म को खिं उ विका यंगा পুংসোন ভাষতে। শরীর পুলকো क्तामि उक्तादि वन्तनाभमः ॥ ষ্যিন্ ৰুতে দ্বিজশ্ভে মুক্তি রুপ্তি ब्राच्छाय । विष्ये निविष्ठे मनमाः कि श्न वृधिन क्यः ॥ चनुक्य মভিবীক্ষ্য পাশহন্ত বদ্ভি য্মঃ . কিল ভস্য কর্ণনূলে। পরিহর মধু-जूरन जुनवान जुजू दश मनान्गार न देवकवानाः ॥ जिला एट जूनुवाः

চারো ভজতে নামনন্ডাক্। সা-ধুরেব সমন্তব্য: সম্যাধুরবিতা হি त्रः॥ किशुः ভवित वर्याका मधः हाडि॰ निरहिंछ । विर्भुन्यु भुंडि॰ লানীহি বিষ্ণুভক্তো ন নশ্যতি॥ ধ-र्गार्थ कार्त्यः विख्ना मुक्ति खना করে ছিতা। সমস্ত ভগতা॰ মূলে যস্য ভক্তি: স্থিরা হরৌ ॥ দৈবী-(क्या छनन्दी रुख सीया मूद्र छ। । তদেব যে পুপদ্যন্তে মাযা মেতা। ভরন্তি তে।। কিয়দারাধনে পুশা नियाट इतिस्थितः। ভेकिरेवी-ब्राबाट विकृ नीनाङाखायकाद्रण ॥ व मारेन दिवित्य में रेख ने शुरे आ র্নানুলেপনৈ: । ভোষ মেভি মহা-जाामी रथा छळा बनार्यनः॥ मः-সার বিষর্ক্ষন্য দ্বে ফলে অ্নৃতো-পনে। কদাচিৎ কেশবে ভক্তি **फ**िङ ही ननागनः॥ পৰেষুপুষ্নেষু कलम् जार्य वृक्षे लाख्य मेरिन व मर्म् । ভক্তि।कवान। भूकाव পুরাণে নুক্তৈয় কথা ন ক্রিয়তে পুয-ত্ন:॥ আংক্ষাটযন্তি পিতর: পুনৃত্যন্তি পিতানহা:। বৈশ্বো হম্ৎ कल জাত: স ন: সম্ভার হিষ্যতি 🛚 অজ্ঞা-নিন: সূর্বর স্মধিক্ষিপ ভিযে পা-शिरनाशि भिष्णाल मुखायनाम्। । । মুক্তি। পতাঃ অরণনাত বিধ্ত भामाः कः मः भगः भवग <u>अखिम</u> छा॰ जनानाः ॥ नाद्रगः उ॰ श्रामा व धानवागविविद्धि जाः। তেनि मृक्र मिकिमा याखि अविक्यः भम् ॥ ভাষান্তা লেশশভাহত खथ। পরিভূমরি। नुप वस्तिः श रेषः । नियम् । भाषव स्म स्मान হন স্তুৰ্ভাৰ্মাকৌ দৃচভক্তি বন্ধ নে । বিঞ্রেব পর বুদা হভেদ बिर्भटेऽ छ। (वर मिकाल मा গেষ্ড । ব জানি জি মোহিতা:।। বসতি জ্দি স্নাভ্নে চ ভ্যান্ ভ ঃতি পুমান্ জগতো হস্য সৌন্য ব্যপ:। ক্ষিতি বসন মতিরন্যনা जाता २इ: कथराठि हाक डरियव মানপতে: !৷ ইতি গাৰুডে ২৩১ ध्यश्रामः ॥

विक्रुमाया छो पूर्ण। दथा। नात्रप छेवा । पूर्ण। नात्रायणीणाना वि-कृमाया णिवा म शे। निक्रा महा। छ गवकी मर्वाणी मर्वमक्षा।। स्म श्विका विक्षिती भोती भार्व की क मनाक्षी। नामानि क्लेख्याकानि भूकानि श्विमानि ।। स्मर्थ स्वाप्त भ नामाक्ष महायमा नीक्षिक वत्र । वृद्धि । प्रिकार्ष क्षा स्विक स्वतः । मन के ।। माहाधन छैवां । मृद्धे।
भाषा-भृद्धा मृद्धे। विक् मानद्वमान्त्रमान्त्रमा । (माश्किः भाषवा विकः दिक् माया क की खिंछा ।। ই कि वृद्धि विद्ध्याया क की खिंछा ।। ই कि वृद्धि विद्ध्याया क की खिंछा ।। ই कि वृद्धि विद्ध्याया क की खिंछा ।। विक् माया मृद्ध म कम्
महामायाः खन स्योः । मानद्रा मःदमाह क की महाद नक्षा मादि कुनः
ना मिन्द्राः खन है क्ष्याया
द्यानि मृतः खन है क्ष्याया
द्यानि मृतः खन है क्ष्याया
दिव्यक्ति नित्र । द्या छव मृद्धा हिव्यक्ति नित्र ।। द्या छव मृद्धा
हिवा छवा छिवय ।। ই कि काविका मुद्दा ।। द्वि काविका मुद्दा ।। द्वि का-

पृथ्वाः भू वृद्धगमः भूधः ।

ग ह कि शिष्ठा । यथा । नात्रन

छैवाह । पाद्या वनवेदी नाया म
ब्राम्धर्यभयी मूझा । भिष्ठद्रः भाखद्राम्धर्यभयी मूझा । भिष्ठद्रः भाखद्राम्धर्यभयी मूझा । भिष्ठद्रः भाखद्राम्धर्य ने गुरु हि कि हि ।।

भूती नाद्रायणा यग्र मूखः कि द्राम्य विक्षुः

यणा नाद्या मुख्य मुख्यः भाष्ट द्राम्य

यणा नाद्या मुख्य मुख्यः भाष्ट द्राम्य

यणा नाद्या मुख्यम् ।। द्रिक्ष कि कि द्राम्यम्थः

द्राम्था विविद्या विक्षुयम्भाः

विष्कुत्रथः अ॰ गक्छः। ইত্যমন্ত্রঃ।। विष्कुः मानस्यक्षा

विक्ता कः शृ श्राक्ति हु। जः ।
यथा । रिरवना शृष्टिचा एक गृर्व जः श्रा सूर्भ पृष्ठि । वार्ष्ठा रवा १ वृ शृङ्ग श्रेष्ठा विक्ता शृङ्ग विक्ता ।।
छस्रा जा स्वा विक्ता शृङ्ग विक्ता ।।
छस्रा जा स्वा विक्ता । वार्ष्ठ । वार्ष्ठ था छ श्रिष्ठ । व स्वा व्या विक्ता स्वा व्या विक्ता स्वा विक्ता ।।
स्वा जा स्वा जा स्वा जा स्वा वर्ष्ठ । स्वा वर्ष्ठ ।
स्वा जा स्वा जा स्वा जा स्वा वर्ष्ठ । स्व व्य वर्ष्ठ ।।

विकृतिको जी वर्डिका**नको। ই**जि जिकाश्रास्यः॥

विक्ष्यल्ल जा जी ज्यानी। ইडि बार्जानर्विः ॥ वार्जाः । यथा। देव-वाक्र शृज्जिल भाउः कनता वि-कुनल्ल । यथा चु महना कृष्यः ख्या छव मवि हिब्रा।। ইडि उख्य-नातः ॥ ज्यानिथार्कः । ইडि नामहिन्हाः॥

विकृवास्तः भू॰ गक्फः हिंखि हमः हनाः ।!

विकृवाहाः शृ॰ शक्यः। ইতি
भवद्रद्वावनी।।

विक्रांद्रः भु• पन्छीणदः। ইछा-बदः॥ धन्छी मा द्वान हेकादा वि- ॥ इतः। मुद्र भिष्य द्वादि हिल्ल दका

न्दिशावारिक निभाउः। विद्या सूत्रवार्का क्षणः विद्याल् ग्रामिना भाकि व द्वार विकारता म्ह्यामा ग्राम्क । ইতি ভরতः॥ विद्याः जि दिख्यादा दशुः। ইত্য-मतः॥ विद्याः जि हिन्मः। ইত্যাদি-

বিশ্ব: ত্রি ছি'সু:। ইত্গাদি: কোষ:॥

বিষুক্ ব্য পরি**তঃ। সর্বতঃ।** ইত্যারঃ॥

বিয়ক্ ল্লী িযুন•।ইতি শদর্যা-বলী ॥ বিয়• অঞ্জি ইত্যর্থে ত্রিলিস্ক•॥

विश्वक्रमनः भू विष्ः। ইত্যমतः
।। विष्णानिर्णाणाश्वाधी । यथा ।
निर्णाणाश्वाधी विष्णा ख विश्वक्रमन
कठ्रज्ञं । भाष्ण ठक गनाभागि
नीर्यनाणा कंठाधितः ।। तकिम्बः
वार्ग ख मिळमाणामितिष्ठिः ।
भ ठ्रियः खताखन मार्ग्टा विष्णुतन्मूना ।। कीर्विङ खम् मर्ज्या
२गः उन जः भित्रमृह्यद् । ইতি
कानिकानुद्राण ४२ व्यथायः ।।
क्याम्भन्। यथा। जङ्ग प्रमुः । याङ्ग प्रमुः । याङ

বিশ্বক্সনপ্রিয় জ্ঞী বারাছী।
চামারসাল্ ইতি ভাষা। ইত্যমর:।। লক্ষ্মী:। বিশ্বক্সেনো বিষ্ণু
স্তস্য প্রিয়া।।

বিম্বক্সেরা জ্রী প্রিযক্ষ: 1 ইত্য-মর: 11

বিষ্ণন লী ভোজন । ইতি জটা ধর:।। শব্দকরণ । যথা । বিষ্ব ণতি বীণা। ইতি মুক্ষবোধব্যা করণণা

বিষ্ণু ড^{্ৰ} **ত্রি সর্বতোগানী।** বিস্তৃ-গঞ্জতি। ইত্যমরঃ।।

বিদ্বাণ: পু॰ ভক্ষণ । ইতি হেন-চন্দু:।।

বিস॰ ক্লী মৃণাল । ইত্যমর: ॥ বিসক্তিকা স্ত্রী বলাকা। ইত্য-নর: ॥

विमञ्जूय॰ क्षी क्यन । ই ভি রাজ নির্ঘন্টঃ ।।

विमक्ष्णेः श्रु॰ मिः इः। ইতি णयः हिन्द्रिका॥ हेस्रूरी वृक्षः। ইতি রাজ-নির্ঘণীঃ॥

বিসন্ধ লী পদ্ম । বিসং মৃণাল' ভত্ত ভাভত্বাৎ।।

বিদনাভি: পু॰ পদ্মিনী।। পদ্ম-সম্হ:।ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:।। বিসপুসুন' লী পামা।ইত্যানর:।। বিসম্বাদ: পুণ বিপুদম্ভ:। ইত্য-মর:॥

বিসর: পু॰ সমূহ:। ইভামর:॥ পুসর:। ইভিমেদিনী॥

विनर्गः भुः मानः।। उत्रागः॥ मल-নিৰ্গন: ।। বিসজ্জনীয়: ।। সুৰ্য্যস্যা-यन (अपः। ইতি মেদিনী।। মোকः । इंडि इनायूयः ॥ विम्ष्ठः । इंडि **मद्र**ञ्चावली ।। विष्मयमृश्चिः। यथा । भूकवानुगृशीजाना (नर्दियाः वाः সনানय: । विमर्ला २य ममाहा-রো বীজাদীজ চরাচর া৷ ইতি ঞ্জভাগৰত•॥ #॥ বিসর্জ্জনীয**স**্ भर्यप्रायः। यः नः नः त्रमना रेखुः विमर्गक विविन्तकः। नामार्कन्त बर्खनाजा कला बाभी **म**राभिवः॥ অনুচাৰ্য্যা ভুরীয়া চ বিশ্বমাভূকলা পরা॥ইতিবীজবর্ণাভিধান•॥#॥ অপিচ। অ: কণ্ঠকো মহাদেন: ক-লাপ্ণান্তা ছরি:।ইছা ভদাুগণে-শশ্চ রতি বিদ্যানুখী সুখা।। দ্বি-विन्तू द्रभना (भाष्मा १ निक्ष्या पृ:-খন্চক:। দ্বিজিহ্ব: দঙল বক্তু: नर्गः मिक्ति निमानद्राः॥ मुन्ददी मु-যশানন্ত। গণনাথো মহেশ্বর:।ইতি वीकदर्गाञ्चिमाञ्चत्र ॥ 🗱 ॥ व्यन् उ-इ। विनर्भः मर्ग माथ्यात्वा वियद्धि-

वय नाजनः। यनिक्षा निष्णानि । कालाङ्यालि त्रनाणि ह ॥ इंडि वर्गानिधानः॥

বিসজ্জন ল্লী দান । ইত্যময়: ॥ পরিত্যাগ: ॥ সংগ্রেবণ । ইতি নেদিনী॥

বিসর্গঃ পু॰ রোগবিশেষঃ। তৎ-পর্য্যায়:। বিনর্পি: ২ সচিবাম্য: ৩। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ ভত্র বি-अुक्छे निमान महा। निक्कि क्षान्।। लवगान्न कर्ष्कामि (नवनाः प्याचरका**भ छः । विमर्शः म**श्चरा एउ। नई जः भित्रमर्भगाए ॥ আদিশবাচরকোক্ত হরিত শাক শিণ্ডাক পুভূতীনা[,] গুছণ^{।। # 11} मक्षरादः विद्राि । शृथक् वय জ্রিভি ফৈকো বিসর্পা ঘন্দুলা জ্রযঃ । বাতিক: পৈত্তিবলৈচৰ কফছ: সান্নিপাতিক:। চত্তার এতে বীস र्भा वक्षास्त्र हन्द्रुका खयः। जारा নো বাত পিত্তাভ্যা গুস্থাখ্যঃ কফ বাভজ: ॥ यञ्च কর্দমকো ঘো-র: স পিত্ত কফসম্ভব:। 🗱। বি-जर्भ (दाय द्यागि जःगृशाह। दः क वनीका वृद्याः मः पृष्यः (पाः या द्धारा ननाः। विनर्भागाः नः মুৎপর্জো হেত্ব: সপ্তধাতব: ॥

ত্রযো মলা: বাত পিত্ত কফা:। (मावाः मृषका इंडार्थः । अनार्था দোষা মলা ইভ্যত্র পুনক্তি দো-वा १गनिष्ट ॥ # ॥ वाजिकमः লক্ষণনাহ। তত্র বাতাৎ পরীস-পো বাওজুর সমব্যথ:। (শাফ সু द्रग निर्खार ভেদাयामार्खि इर्ध-वान् ।। भन्नीमर्ला विमर्लः । वाज-জ্র সমব্যথ: শিরে৷ হাদ্ গাজোদর भूवाि युक्तः। (छमः विमाद्रागत्व वाषा। यायामः याकर्यतानव वाषा ॥ 🗱 ॥ পৈত্তিক মাহ । পিত্তাদুক্ত-গতি: পিভজুরলিঙ্গো হভিলোছি-जः। छ उगिकः भी गुनुमद्रा भीनाः ॥ अ॥ देश याक भार। क्कार कथु যুত: ব্লিজঃ ককজ্ব সমানৰ ক্ । 🗱।। সামিপাতিক মাহ। সমিপাত স-মুত্মক সর্ব ৰূপ সমন্বিতঃ ৷ 🕸 ৷ বাত পৈত্তিকস্যাগ্নিবিসর্পাখ্যস্য চ ল-ক্ষণ নাহ। বাত পিত্ত জুর इण्लि मृहां जी नात्र वृष् जुरेमः । व्यक्तिः ভেদাগ্রিসদন তমকারোটকৈ যুঁতঃ।। करताि नर्व मक्ष मीथाकाताव-कीर्नदर । य॰ य॰ फिण विमर्भकः স সর্পতি ভবেৎ স স:।। শান্তা-কারাসিতো নীলো রক্তো বা স্প-চীয়তে। অগ্নিদক্ষ ইব স্ফোটে: শীগ্ৰ-

गदार कठक मः॥ मर्गानुमाती वीः नर्भः न्याप्राखादियम् छउः। व्याथ-**डाक् श्**रंबर मण्डा निमाक थान भीतरपट् ॥ हिन्ताक मःगठा वङ्ग মীদৃশী লভতে নর: । কুচিছ্র্মা-व्रिकुरिंखा ভ्रिमयात्रामनाहियू। हि ষ্টমান স্ততঃ ক্লিষ্টো মনো দেহ সমু फ्टवा । दृः नुरवास्य २ म एक निष् **(माधिवीमर्ल উ**ठ्डाट ॥ (मुर्हिः छ-পচীয়ত ইত্যস্বঃ। মর্মান্সারী ছ-मयानमती। इस्तर वीमर्भ इंडान्यः । हियाः हिकाः। देवस्य उर्भः खुः (भुद्रायः । मानाप्तरममुख्नवाः निमा भवगक्षणा । अमु एउ भा-পোতি॥ #॥ বাতশ্রৈ নাক গুন্থি। বিসর্ল মাহ। কফেন কদ্ধ: প্রনো ভিত্বা ত বহুধা কফ।। রক্ত বা বৃদ্ধ রক্তন্য ত্বক্লিরা স্নাযু মাংসগং॥ म्विषिद्धा जू नीषायु वृद्धे शृत स्ता-ज्ञानाः। गुष्टीनाः ज्ञक्त भानाः ब्रक्ताना॰ जीतुकशुद्रा•॥ श्वाम का-भाग्र रेवद्रम्र (भाष हिक्का विश जुरेनः। भार रेववर्ग्य मृहीक जका क नहीन यूं जः ॥ इज्या शुक्तिन পো বাত শ্লেমা পুকোপজ:। কফেন यर्ञुप्छिन भवानाभि यर्ञुप्छः । उनायः वाउद्मिन्मकः। उ ककः

বহুধা ভিত্বা রক্তণ বা দ্যযিত্বা ইং ত্যবাং। ত্বগাদিক মিতি ব্লুবি-लिया ।। #॥ शिख रेन्नाच्यक कर्न-মাথ্য বিসর্পমাহ। কফ পিত্ত জুরা ন্তঃন্তা নিদু। তন্দ্ৰ। শিরোক্জা। অ-क्रावनाम विकास भुवानारत्राहक जुगाः॥ गृहीय शानि ट्लंपा रहा। পিপাদেন্দ্রি গৌরব । আমোপবে-শন• লেপ সেতিসা• চ বিসর্গতি II পুৰেণামাশ্যে গৃহলেকদেশ ৰচা; তিক্চ। পিডকৈ রবকীর্ণেতি পীত লোহিত পাণ্ডুরৈ:॥ দ্রিধ্বো সিতো মেচকাভো মলিন: শোফবান্ ও-कः। गञ्जीद्रभाकः भाष्क्राण्या द्विषः ক্লিষ্টো বিদীর্য্যতে॥ পক্ষত্বক্ শীর্ণ-भाष्मभा व्यक्षियाय् निद्रायनः। नव-गिक्षिक वीमर्भः कर्णमाथा मूलिङ ত ।। স চ সর্পতি এ ফদেশ মিত্য-নুग:। পিডকৈ: পিডকাভি:। অ-বকীর্ণ: ব্যাপ্ত:। অসিত: কৃষ্ণ:। (নচক: ক্ষক্ক:। প্রাজ্যেল্যা পু-ह्राया। म्पृष्टेः क्लियावसीर्यंत्र उ म्मृष्टे: मन्नाद्मा जविक विमीर्याक **छ। शक्ष वृक् कर्मभवना वृग्यक मः ।** শীর্ণমাণসং গলিতমাণসং ৷ অভএব न्त्राष्ट्रभाषु भिद्रागनः ॥ 🕸 ॥ जामिः পাতিক মাহ। সমিপাত সমূথস্ত

সর্বরূপ সমন্বিত:। 🗱। क्षाउ জঞ্চ বিদর্পমাহ। বাহুছেতো: ক্ষভাৎ কুদ্ধ: সরক্ত পিত্তমীর্যন্। বীস-र्भ माक्डः अ्गार ज्वाश्मर्म **क्रिजः ॥** एक्सिटिः स्वाथ क्रुत्रक्का हाराहर भागवरभागितः। वाश् হেতো: শস্তপুহার ব্যালদন্ত নথা-দ্যগন্তহেতো:। শ্যাবশোণিত ধু <u> भुवर्गत्रकः ॥ # ॥ উপपुवानाञ् ।</u> জুরা তীসার ব্যথু স্ত্ণ্মাণসদরণ क्र-माः। অরোচক বিপাকৌ চ বিস-र्भाषा मूलपूराः ॥ अ॥ माध्यानिः ক মাহ। দিখ্যন্তি বাত কফ পিত্ত কৃতা বিদৰ্পা: সর্বাত্মক ক্ষতক্তক ন সিদ্ধি মেতি। পিত্তাত্মকোঞ্জন-वशूक्त ভবেদসাধ্য: कृ हाक्त सर्ममु ভবন্তি চ সর্ব এব ৷৷ পিত্তাত্ম-काञ्जनवशुः পिङ्कः मन् कड्जन वर्तः। সर्दर्भवामाया व्यामा #॥ व्यथ विमर्भम् । विद्रक वसनाला (महनाम् विसाक्तिः। **উপাচরে**ত্রথাদোষ বিসর্পাননবি माहि जि: ।। द्राप्ता नी लाए भनः माक हन्द्रनः नधुकः वना। घृठः कीः রযুভো লেপো বাতবীসর্প নাশন: ॥ চন্দ্ৰ মত্ৰ ব্ৰক্ত পুছে। কসেক্ मृकारेक भग छत्नुः मरेमवरेनः

मार्भन कर्न रेमण्डा वजा अरहा: পিত্ত কৃতে বিসপে লেপে৷ বি-(ध्यः मघ्ठः मूनी उः ॥ 🕸 ॥ विकता পদ্যকোশীর সমস্থা করবীরকং। নলমূল মনন্তাচ লেপঃ শ্লেষ্ম বিস-र्भशा। ममक्। वड्डावः। वाउ भिड পুশমন মগ্নি বীসর্পণে হিতে। বাত শ্লেম্মহর কর্মগুন্থি বীসর্পণে ছিত্ত• । शिख (भूषा भूष्ममनः हिखः कर्मम न खाक ।। जिल्ला विकास किया । वर्षा ९ विमर्ल जिमलाभशः॥ भागीय यशी नञ हन्तरिन्हा भाः भी इतिपाद्य वर्ष वार्षः। (निशा मणाञ्चः मध्डः भुर्यारका। विमर्भ क्षे क्षेत्र (माथ-हात्री ॥ नउ॰ जगत्र॰। हन्सन मञ রক্ত? গুাহা। দশাকোলেপ:।। #।। পরিষেকা: পুলেপাশ্চ শস্যন্তে প-ঞ্চবল্পলৈ:। পদ্মকোশীর মধুক॰ हन्हरिन्दा विजर्भाग ।। ज्विष वाजा কটুকা পটোল ফলত্রয়ণ চন্দ্রন নিয়-मिष्तः । वित्रर्भ नार जुद्र माथ কণ্ড় বিস্লোট তৃকা বনিছৎ ক্যায়ঃ ॥ इंडानि यानि मभी वि तुर्वस् বিবিধেষু চ। বিসপে তানি যো জ্যানি সেকালেপন ভোজনৈ: ॥#॥ कब्रक्ष मधहर वाक्वीक मृश्रक पू-कानन ज्य दारेकः। रेउन् निमा

ग्र विरिष्ठ विशवः विश्वर्भ विरम्धि विष्ठि विष्ठि विष्ठे ।। कद्र छापि देव ज्ञानि देव ज्ञानि विष्ठा ।। अ ।। कर्ष भाग रहा है मन् विर्वाण कि कि देव निष्ठा । ज्ञान विकाद । अ । इंडि विन्न की विकाद । अ । इंडि विन्न की विकाद । अ । इंडि ज्ञान की विकाद ।।

বিদর্গণ ল্লী পুদর:।ইভ্যমর:॥ তন্ত বুণ বিটপাদে বিদর্গণ ।ইভি ভরত:॥

বিসর্পিঃ পু[°] বিসর্পঃ।ইতিরাজ-নির্ঘণ্টঃ।।

বিসল ন্নী পল্লব:।ইভি ত্রিকাণ্ড-শেষ:॥

विजातः भू बर्नाः। इन्जानाः॥ विजातिनी जी मायभने। इन्जि

রাজনির্ঘণ্ট:॥

বিসারিতঃ ত্রি 'পুসারিতঃ। বি পূর্ব ঞান্ত স্থাতোঃ ক্ত পুতায়েন নিয়নঃ।।

विनावी बि भुनद्वपणीनः। ७८-भर्यायः। विमृद्धः २ विमृद्धः ० भुनावी ९। ३७/मदः॥

বিসিনী ন্ত্রী পদ্মনী। ইত্যমর: ।। নৃণালং। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ।।

বিস্বিত॰ লী অনুতাপ:। ইতি

किंगिश्वः ॥

বিস্তৃত ত্রি বিস্তৃত । ইত্যমর: ।।
বিস্তৃর: ত্রি পুসরণশীল: । ইত্যমর: ॥ বিসরণ: । গতিবিশেষ: ।
বিস্তৃরে । নদ: । বিস্তৃরী নদী ।
বিস্তৃর: তৈল মিত্যাদি । বিসরতি বিস্তৃর: স্গতৌ ক্রপস্থীণিতি ক্রপ্রস্য তন্পিতি তন্।
ইতি ভরত: ॥

বিস্মর: ত্রি পুসরণশীল:।ইড্ড-মর:।।

বিস্প্ত: ত্রি নিক্ষিপ্ত:। ইতি জটা-ধর:।। বিশেষেণ সৃষ্টক।।

্বিস্তঃ পু• ক্লী ছেয়ে।২ফঃ। অশী-তিরন্তি চা পরিনিত হর্ণ। ইত্য-নরঃ।।

विखदः शृ॰ भदम्र िखादः। ३७९ नदः॥ वाक्भुभकः॥ विखादः॥ भुगगः। ३७ समिनी॥ भीठः॥ मम्शः। ३७ भदद्रवावनी॥

विखातः शृ विहेशः॥ विखीर्नजा।
ज्रुष्ट्रानः। विशृष्टः र त्रानः ।।
इज्जनतः॥ उत्तः। इजि स्मिनी॥
विखीर्नः जि विशृष्टः। विख्रुः।
विश्रीर्नः जि विश्रुष्टः। विख्रुः।
विश्रीर्नः शृथ्। इजि कहे। वृद्धः॥
विश्रीर्नर्भाः क्षी नानकः। इजि

भद्रान्त्का ॥

বিস্তঃ ত্রি লন্ধবিস্তার:। তৎ পর্য্যায:। বিস্তু ২ ভত ৩। ইত্য মর:।।

विष्णिष्ठः वि मुल्लाक्षः। यथा। वि
त्राक्षेत्रकः उ॰ माउ॰ ल्लाक्षेत्रभरः।
उथा। कलस्त्र मनायुकः त्रम ভाव

मनिज्ञः।। ইতি ভিথ্যাদিত वृ॰।।
विम्राद्रः शू॰ भनुर्श्याममः। ইত্য

नत्रः।। अम्य विवत्र १० मुक्षेन्यकात्र

नथ्य विद्वादानाक मुक्षेत्रः।।

বিশ্বারিত: তি পুক।শিত:॥ চ-লিত:॥ বি পূর্ব ঞ্যন্ত সুর ধাতো: ক্ত পুত্যযেন নিয়ম:॥

विमुद्रिकः वि मृर्विविभिष्टेः ॥

तक्वः। यथा। तक तक कृ ठाक्कः
तक विमु तिरुक्षा । (विश्व उ॰ नाः
गुशालन क्ष्मणे । (विश्व उ॰ नाः
गुशालन क्ष्मणे । । विश्व विषयः । ।
विमु विकः भू विषयः । हिंछ
रूप्पा क्षिणे । ।
विमु विकः भू विक्षास्मि । ।
विमु विकः । विकः । विविकः । ।
विमु विकः । । विकः । विविकः ।
विकः । । विकः । विविकः ।
विविकः । हिंछ उप्रोका।। । ।
विविकः । । । । ।

७गः विभुक्ष्ठे निमान भृदिका॰ ज॰ পুাপ্ত মাহ। कर्नेय जीक्षांक दिमा-हि कक कारित ब्रजीनीयामना जरेन-শ্চ। তথ্ৰু দোষেণ বিসর্পাণন জ-भाष्ट्र (माया भवनाम्यस्त्र।। वृह मा-শ্রিত্য তেরক্ত মাণসান্থীনি পুদুষ্য চ। खात्रान् अर्वेष्ठि विष्मािष्ठान् अर्वे-जुद भूद्रः मद्रान् ॥ अजुरहारवण अजु-(र उक भी छाका दीना म जिल्लार गन । খ তুচিতাছার বিহার বৈপরীত্যে-न पुर भाष्मुका विष्मुक्तिन सर्वेष्ठी-ত্যर्थः । জ্বপুর: সরান্ জ্বপূর্বান্ ॥ 🗱 ॥ क्षमारु । অधि एक नि जाः रम्ना**টाः স**জुदा রক্তপিৰজাः । 🍖 চিৎ সৰ্বত্ৰ বাদেছে বিস্ফোটা ইভি তে মৃতা:।। রক্তপিত্তরা: এ:তন সর্বের্ বিস্ফোটেযু রক্তপিত্তযোঃ প্রধান কা-রণত্ব'। যথা শ্লেষু বাতস্য তথা বাতানুগতি রপি বে।ছব্যা। তথাচ ভোজ:। যদা ব্ৰক্তঞ্চ পিত্তঞ্চ বাতে-नानूगउ॰ ष्ठि । अञ्चल्कनिভान् (मुक्तिन् अक उ: गर्दार हगान्।। #11 বাতিকনাহ। শিরোকক্ শূল ভূবি-हे जुद्र ठ्हे अई जिन्न । म क्ष्यिन তা চেতি ৰাত বিস্ফোট লক্ষণ। শূল মত্ৰ ভোদৰূপণ॥ #॥ পৈত্তি-ক মাহ। জুর দাহ ক্রা পাক: সুক ভ্কামনিবিভ । পীত লোহিভ বৰ্ণঞ্চ পিত্ত বিষয়ু।ট লক্ষণ ॥ ক্জা-দিত্রব॰ ক্লেটেবু॥ 🕸 ॥ বাত পৈ: তিক নাছ। বাত পিত্ত কৃতো यस **७ ब मु**। सी व्रविष्माः। रिस्निकाः भी র व॰ কণ্ড ভবেদাত বলাসজে।। 🕸 ।। भिल रेम याक बाह। कु माहा জুর শুর্দি র্জাযতে কফ পৈত্তিকে 🗱। সাগ্নিপাতিক মাহ। নধ্যে নিশ্নে। भक (खारः कठिनः बन्नभाकवान्। द्वाग नारु ज्वा तारु हर्नि यूई। क्जा जुदाः ॥ भूनात्मा (दभयु यं ब সো হ্যাধ্যক ত্রিদোবজ:। মো-হো বিপরীভক্তান । মূর্চা সর্বথা জ্ঞানশ্ন্তা।। 🕸 ।। রক্ত নাহ। विष्ठिकाण्य ज्ञालन शिल्डिक्न ह হেত্না। গুঞ্জা ফল সমারক্তার-ক্ত দাবা বিদাহিন: ॥ ন তে সিদ্ধি সনাবাভি শুৰৈ র্যোগশতৈ রপি। **পৈ**ভিকেন চ হেতুন। পিভস্য ছেত্ৰ-না কট্বাদিনা রক্তস্য পিত্তস্য তুল্য-ত্বাৎ নচ তে সাধ্যা:।। এ:ত চাই বিধা বাহ্য। আন্তরোপি ভবেদয় । তিমানত ব্যথা ভীবু৷ জ্বর্যুক্তাভি 🐰 কাষতে।। তিমান্ বহিগতে স্বাস্থ্য ব্যানস্য বহিগ্তি:। তত্র বাতিক विद्याট किया कार्या विज्ञान । #II

উপদ্বানাহ।ভূট্ খাস মাণসসঙ্কো-থ দাহ হিক্কামদ জুরাঃ। বিসর্প মর্ম-সংরোধা স্তেষা মুক্তা উপদুবাঃ॥মা•-সসংকোথ: মা•সস্যশঠিতত্ত্ব•ামর্ম जः द्वार्था भगवाया। उयाः विस्ता-টকানা । अ। কেচিদুপদ্বাণা । वक-ণান্তর• পঠন্তি। হিক্লা স্থাসো **୧**কচি खुका बाक्नार्फा क्रिवाया। विजर्भ जुत रुझामा विस्मादीना मुभुवाः ॥ क्षा माध्यज्ञानिक नाष्ट्रा अकरनारवा-न्थि : माध्यः कृ हमात्थ्या हित्नाय-জঃ। সর্বরূপান্বিতো ঘোরো হুসা-ধ্যে। ভৃযুর্গদূব:।। #।। অথ বিদ্যো-টস্য চিকিৎসা। বিস্ফোটে লম্বন• কা . ষ্যু॰ বমন পথ্য ভোজন । বথাদো-य वनः वीकाः भूगळाइ दिख्यानः ॥ 🗱 ॥ कीर्गः नालि र्यता मृह। समृहा শ্চাচকী তথা। এতান্যলানি বিস্লো-र्छ हिजानि मूनरया बुद्रन् ।। **#** ।। ছে পঞ্চন্ত্রী রামা চ দার্গুলীরণ मुद्राला । ७ पृती शाना कः मुख स्या॰ दाय॰ भिरवन्तरः॥ विरद्याहै।-ग्राम्य ग्राम् नशीवर निमिखकान् । #। দুক্ষা কাষার্য্য থক্তর্ব পটো-नाविष्ठे वागरिकः ॥ कर्षेका नाज **पूर्योगं: रे**পखिक मित्रं घृउ । **ज्**निय नवहा वाना बिकलन्तु न

यट मोकः॥ भिष्ट्रमर्प भाषानान्।। কফজে মধুযুক্ শৃত । #। কিরাত-তিক্তকারিষ্ট যষ্ট্যান্ত্রান্তুদ বাসকৈ: ।। পটোল পর্গটোশীর ত্রিফলা कार्रेजान्तिः। कृथिरे ज बारणाञ्च ख नर्व विरद्वारे नामन ॥ 🗱 ॥ वि स्मार्वे वृश्विभाषाय उञ्जासुम (भ-विरिज्ञः। वीरिकः क्षेत्रक वृक्कमें। जि প: কার্য্যে বিজানতা।। #।। ছিনা পটোল ভূনিষ বাসকারিষ্ট পর্প টি:। খদিরাক্যুতৈ: ক্বাথো হণ্ডি विष्मुः हेक • ङ्व ।। # ॥ हन्दन • ना গপুন্নঞ্চ সারিবা তণ্ডলীযকণ। শি-রীষ বল্প জাতী লেপঃ স্যাদ্ধা-रुनाधनः ॥ 🗱 ॥ उँ८ भनः हन्तनः लाषु मूणीद्र॰ णातिवा घ्रयः। जलन পিষ্ট ৰেপেন ক্লেটি নাছাৰ্ত্তি নাশন ॥ 🗱 ॥ भू अजीवमा मञ्जान जल भिट्ठे। भूतिमार । कान स्मारि वि-यस्तारे॰ नाम्या इन्याटनात्रस्यः ॥ ककागुङ्गि गलगुङ्गि कर्गुङ्कि ना- दिन्नयः শবেৎ। অন্যচ স্মোটক তামু পুত্র-कीरवा विनामरयः ॥ इंडि विरम्नाः টকাধিকার:। ইতি ভাবপুকাশ: ।। 🗱।। অন্যন্ত । মরীচ॰ ত্রিবৃত্ত• ঙ্গণ্ড• रुविञानः सनः निषा। (एवराक रितिषु (व रिष्ठः मा भी ह हम्तनः ॥

विभाना कत्रवीत्रथः व्यक्तितः ज-ক্ৎপল'। এষাঞ্চ কার্ষিকো ভাগো वियम्। र्ह्छ भनः खत्रा शुक्रः कः টু ইতৈলস্য গোমুত্রেপ্টণ্ডণে পচেৎ। মূৎপাত্তেলৌহপাত্তে বা শনৈ মৃ-ष्ट्रिना भरहर ॥ भामा विवृह्ति চৈব দক্ষ বিক্ষোটকানি চ। অভ্য-ক্ষেন পুণশ্যন্তি কোমলত্বঞ্চ জায়-তে ॥ পুস্তান্যপি খিত্রাণি তৈ-लनातन मुक्करण् । हिरताण्ये उ মপি শ্বিত্রণ বিবর্ণণ তৎক্ষণাৎ ভ বে< ।। 🕸 ।। অপিচ। ভূনিম্ব নিয় विकना शर्भ हिन्छ मृउ॰ दन। পটোল মুস্তকাভ্যাঞ্চ বাসকেন চ नामारयः। विरम्ना हेकानि वाङानि ৰাত্ৰ কাৰ্য্যা বিচাৰণা॥ ইতি গাৰু-ডে ১৯৮ অখ্যায: ॥ 🛊 ॥ বিস্ফোট-কস্য স্থৰা ব্ৰা । স্কেটো: শ্যাবা-ৰুণা ভাসা বিস্ফোটাঃ স্বুধ স্তনুত্বচঃ । ইতি ভাবপুৰাশ:।।

श्रियः शृ जाम्हर्यः। उट् भर्यायः। ज्ञानः २ ही ० । इंडा-ग्रदः॥ ज्ञानः एक नाम पृष्ठेवाः॥ ज्ञानः विश्वयञ्चायिकाता गञ्जर्व रित्व । भीक्रवर्णा वञ्च लाका-जिम्मान्यनः मकः॥ इंडि काव-त्रम्याः भर्यायदः ज्ञाकु उमा विः বিশিতি

स्वाश्वाश्वाश्वाश्वादः । इंडि ভরত: ॥ ॥ छ म । ज म । यथा । विविध्यं भ मार्थियं (काक में भाः তিবर्ভियं। विम्नाद (फ उरमा यस्त म विस्वयं छेमाइ उः ॥ इंडि माहिड्या मर्भाः ॥ मर्भः । इंडि मिनिनी ॥ स्वाश्वाह्यः । इंडि मदद्वावनी ॥ स्वाश्वाह्यः । विष्यययुक्तः। याः कर्य्यविभिष्टः । उर्देश्वायः। वि कक्षः २। इंड्यमदः ॥

वियालनः भू वहकः॥ भक्षर्व नगत्रः॥ कामाद्यः। ইতি मिदि-नी॥ वियासनण्डः॥

विश्वितः वि विश्वगद्धिः। यथा।

सहाशाण्णकान् मृद्धे। समुधाय म
एच्यतः। स्नातिष्व ब ठ ठाउनः एक

भूरामु र्माष्ट्रच्यतः॥ उठ उर छ ठ
छमः मृद्धे। सर्व गरान्यताः। सूविश्विः

छ। उरा सद्धः किनिषः विश्वपिति

।। विश्विताः छान् गरान् मृद्धे। रेण
जापि र्यागिनायतः। भूग् स्नु स्मा

पित्व जामीगर्ना रन्य सर्व वर मर्ह्

च्यता म्हार्माण्णजानाः हि यथ

घ्या निक्रनः क्छः॥ इठि वामरन

७८ व्या निक्रनः व्या विश्वताः॥

विश्वितः छो विश्वताः। विश्वव

বিসা

মিবাতো ভাবে কি পুভাবেন নিয়ন।।

বিষ্ত: ত্রি মারণাবিষয়:। তৎপর্য্যায়:। অন্তর্গত ২। ইত্যমর:।।
বিষ্তি: ত্রী বিষ্যরণ । বি পূর্ব হ

ন্থ্যাতো: ক্তি পুত্যুবেন নিম্ন মা।।
বিস্তু ক্রী আমগন্ধি। ইত্যমর:।।
ইদ চিত্রাধ্নাদিগন্ধে অপক্রনা স্বান্ধে ইত্যনে ।।
বিষ্

বিসুগদ্ধা স্ত্রী হপুবা। ইতিরাজ-নির্ঘণ্ট:॥

বিসুগন্ধি: পু॰ হরিভাল । ইভি হেমচন্দু:।।

विमुक्तः कि विभुक्तः। ইভি কেচিৎ।।
विमुद्धः शुः विश्वामः॥ श्वरः।
ইত্যমর:॥ পুণয়: পরিচয়: শৃক্ষারপার্থনা বা। পরিচয় পার্থনযোঃ
পুণয়: পরিকীর্ভিতঃ। ইত্যমরমালা॥ পুণয়: কীডাপারভন্ত্যুণ।
ইভি রমানাথ:॥ ইভি ভটীকাষাণ
ভরতঃ।। কেলিকলছঃ॥ বধঃ।
ইভি ছেমচন্দু:।।

বিসুম্ভা জি বিশ্বাসী ॥ পুণযী। বিসুম্ভ শব্দাদস্ত্যথে ণিন্ পুত্যযেন নিয়ম:॥

विमुमा छी बद्रा। ইত্যমद्रः॥ विमु। छी रुश्रय।। ইতিরাজনির্ঘণ্টঃ॥

विमुद्धः जि विख्वः। वि भूर्वक সুগাডো: ক্ত পুত্যবেন নিয়ম:।। পু• পক্ষী। ইত্যনর:॥ বিহুগঃ ্বাণঃ ॥ সূর্য্য:॥ চন্দু:। ইতি শব-त्रञावली ॥ गुरुः। इंडि दत्री ॥ विरुष्टः पुः भक्षी। इंजामतः॥ वानः ॥ स्मरः ॥ हन्तुः ॥ मूर्गः । इंडि नग्त्रवादनी॥ विरुक्तः शुः शको। ইত্যমরः॥ বিহঙ্গনা ত্রী ভারগপ্তি:। বাঁক इंडि डार्या। इंडि भद्रवृद्धावनी ॥ পু॰ গক্ড:। ইভি विरुक्तानः रुनागृष: ॥ বিহল্পিকা জ্রী ভারবস্থি:। বাঁক ইতি ভাষা। ইভ;মর: ॥ विरूट जी गार्डाभवाजिमी लीः। ইঙি সংক্ষিত্ত নারোণাদিবৃত্তি:।। বিহত: ত্রি বিশেষণ হত:। বিন ষ্ঠ:। বি পূৰ্ব চ হন খাতোঃ জ **প্**ত্যযেন নিষ্ণ ।। विष्नन॰ क्री विष्:॥ हि ना॥ ज्जिलिक्षनः। इंडि सिरिनी ॥ विष्ठब्रः मु॰ वियागः। ইতি হলা-युषः ॥ বিহরণ ক্লী বিহারঃ। বি পূর্বক বিহারী তি পরিক্রমী। বিহার-क् दारा इनहे भुजारयन नियम ।। विहिमिडः क्षी सुध्यस्थानाः। इंडा-

नवः ॥ विरुखः जि व्याञ्जः। इंड्यान्तः॥ পণ্ডिত:। ইতি मिति।। विकन्नः ।। পণ্ড পু॰। ইতি শব্রহাবলী।। বিহা ব্য স্থা:। ইতি সিদ্ধান্ত-कोगूम्या गूरामिवृज्धिः॥ विराणिक ली मानः। इकामद्रः॥ বিহায: ^স্লী পু॰ আাকাশ:।ইত্য-दिश्याः " भू भक्ती। इंडामद्रः॥ বিহায়স লী পু আকাশ:। ইত্য-नतिकाचाः नशुरत्रणः॥ विरायमः शृ॰ शकी। ইভামतः **जिकायाः ভরত: 11** বিহায়সা ব্য আকাশ: ৷ ইভ্য-मब्रिकायाः म्थुद्यमः ॥ (इनः ठन्मुण ॥ বিহার: পু• ক্রীডার্থ পদ্যা• গনন । ভৎপর্যাশ: । পরিক্রমঃ २। इन्डामदः ॥ जुरानः ॥ ऋकः॥ **लीला ॥ जू**नठालयः । इंडि মেদিনী।। বিন্দুরেথকপক্ষী।ইতি मफ्रान्ति ॥ दिक्य छः । इंडि म प्रावा॥ कर्डा । विश्वात मनामयार्थ देन्

বিহিত: ত্রি বিধেষ: । বথা । বি হিতস্যাননুষ্ঠানাৎ নিলিক তস্য চ সেবনাৎ । অনিগুহাছেলিরুমাণাং নব্র: পতন মৃছতি ॥ ইতি পুষা শিচত্তিতক্ত্রং ॥

বিহিতি: জ্রী বিধানণ। যথা।
ক্লিভি বিজিভি স্থিতি বিহিতি
বুজরতথ: পর্নগতথঃ। উক কক্ত্ব
র্জন দ্পুরু যুধি সরবং সমরি জলং
।। ইতি দণ্ডী।।

विष्णायन वण ८का इः । वि नृ र्व ङ्वारकाः कि गुळायन निरम्भा॥ विरस्तेः भु॰ विरस्तेन । वि नृ र्व रस्ते वारका द्रवा भुळायन निरम्भा॥ विरस्तेन की हि॰ मा॥ नर्मन ॥ विजयन । इकि स्मिनी ॥ विवादा । इकि कि माल म्यः॥

বিস্তব্য: ত্র ভ্যাদিনাভিভ্র:।
হাল্ধারণাশক:। তৎপর্য্যায়:।
বিদ্রবঃ ২। ইভ্যারঃ .। বিলীনং ।
ইভিছেমাল্রঃ।

বিক্ষাতঃ পু॰ বিশোষেণ ক্ষাতঃ। বি পূর্বক ক্ষণবাড়োঃ ক্ত পুত্যুয়েন নিয়মঃ॥

বিক্ষাবঃ পু॰ শবঃ।ইত্যময়ঃ॥ কাসঃ।ইতি বানি কলিখৌ।ইতি ভয়ঙঃ॥

বিদিন্ত: তি ভাক্ত:। বি প্র ক্ষিপধাতো: ক্রপুডাবেন নিয়মঃ॥ বিদ্দীর: পুণ অর্কবৃক্ষ:। ইতিরাজ-নিষ্টাঃ॥

বিক্ষেপ: পু॰ প্রেবণ । ত্যা । ।
বিক্ষেপণ । হথা । নৈর্থত্যা নিষু
বিক্ষেপ নতীত্য হৃষিক ভুব ।
ইত্যান্যাহি নাচার ভঙ্গা। অধিভীয় বস্তুনবৃশ্বনেন চিভ্নযান্যা ।
ব্যাবন । ইতি বেদান্তনার: ।।

बीकः भ् वायः॥ भक्ती। इज् गानिकायः॥ समः। इजि मःकि श्रमाद्रागानिवृद्धिः॥

বীক।শঃ পু॰ রহঃ॥ পুকাশঃ। ইভামর:॥

বীয়া ব্ৰী শৃষ্ণিদী॥ গতিভেদ:॥
নৰ্ত্ত । ইতি হেমচন্দু:॥ অশ্ব
গতিভেদ:॥ সন্ধি:। ইতি শন্দ্র

वीितः भ् खी ठत्रत्रः। ইछानद्रः
॥ बन्नठत्रत्रः॥ प्यवकामः॥ नृथः
। ইতি मिति ॥ यन्नः। ইতি
হেনচন্দুः॥ कित्रगः। ইতি জটাधतः॥
वीति जी वीितः। ইতানরটীকাবাং

ভরত: ॥

वीनी उत्रक्षः शुः नश्यविष्णवः। সত শোৰে শদ্দ্য উৎপত্তি কা-द्रव्हणः। यथा । वीठी उद्ग् न्या-যেন তদুৎপতিন্ত কীভিনা। কান্ত णाणक न्यायाप्रभित्तः कम्यादि-আতে।। ইতি ভাষাপরিছেনঃ।। নন্ म्बन्धान। उरहरम् सार्भाद শুেতে ভথম্ৎপত্তিরিত্যত আহ । वीठी ७ जाम, मद्मन, विहर्मम निगर्वाहः सः **२**न्धः मद्म (उरेन्द मा-ব্দেৰজন্যতে তেন চাপর গুল্যাণক এবং ক্মেণ শো্রেং পেলে৷ পৃজ্ত इंडि। करष इंडि चारा भाषा-प्रमिक्त मनमद्भा छेर भरा उ रेड कात्र मणममा उँट भराउ है कि खावः। यश्विन्द्रः हा भीत्रदा-দুজি ক্স,িমতে ইভি। ইভি निकाष्ठमुकावनी॥

वीजः क्री कात्रगः। म्कः। ইত্য
मतः॥ अक्तुतः॥ ठजुःधानः। ইতি

मिन्नी॥ मक्ता। ইতি রাজনির্ঘ
छः॥ গণিতবিশেষः। यथा। উৎ
পাদকः ये পুরদ্ভি বাদ্ধ রহিছিত সংপ্রধান নাংখ্যাঃ। ব্যক্তস্য

ক্রেস্য তদেক বীজ মব্যক্ত নীশং
গণিত চ বদ্ধে ॥ পূর্বা পুর্জেং

ব্যক্ত মব্যক্ত বীজ পুষে: পুশা নো বিনা ব্যক্ত যুক্ত্যা। জ্ঞাকু শক্যা यनस्थी । विंठा छ॰ श्या ख्या ष्वि वीज किवाक ॥ इंडि ভाকরাচার্য্য বির্চিতে সিজান্তশিরোনণৌ বী-জগণিতাধ্যায়স্য প্রথম দ্বিতীয় শ্লোকৌ।। 🕸 ॥ गखः। यथा। অথ ভুগনেশ্বরীনতা:। नक्षनीध्ना २०१ भाकाता यायानवार्ष्वत्रम् वान् । वीः জ তদ্য়: স্বাখ্যাত সেবিত गिष्तिकाङ्कि ।। नम्बी मा र कातः। अभी (त्रकः। दानत्व भी-काद्रः। अर्खाञ्जू। श्नुषाद्रः। शैः॥#.1 व्यवभूर्वाया थीडः । ड्री॰ नत्मा जग-বতি মাহেশ্বরি অন্পূর্ণে যাহা। 🕸। ष्य विश्रुटी वीकः। औँ हीँ क्लीं । #। जुबि ठावी ज॰। ७ 🗐 ँ 🕫 (थ ह ए क खी रू क र् क र् कि र कि व्यथ निज्ञा वीकः। अँ हीँ निज्ञा क्रिःस सम् पूर्व चारा। 🗱 । वर्षु शुराविगाः। वे वृ निका क्रिय मन्द्र बाहा। #। अथ मूर्गावी ज॰ । ७ हीँ हूँ पूर्वारेय नवः। 🕸। न-श्यिमिनी वीजः। ७ मञ्चिमिनी बाहा। #। जग्रूमी किन। उँ पूर्ण मूर्ण द्रकृति चार्चा छ । मृनिनी तीष । जुन जुन ण्लिन मुहेशुर एँ करे बारा। 🗱। वाशी थेती बीज॰ । वर वर वाशाहिनि आहा। #1 পারিজাতসরস্বতী বীজ ৷ ওঁ হী (क्रे^{डॅ} डॅ र्डा नदसरेड) नमः। # I गानम वीक । गाँ। # । (इत्र विकः উঁগুঁ নম:। अ। হরিদাগণেশ বীজ॰ । ग्रॅं। लक्षी वीक । खीँ। ≉। महा-नक्षो वी बः। ७ वे श्री की की द्वी कगर भुम्रिज नमः। 🗱। मूर्य वी कः। उँ वृणि मूर्य) व्यानिख्य। 🕸 । 🗐 द्वान वीजः। রা॰ রামায নমঃ। জান*ী* -दल ভाष ङ्रॅं साङा । # । विकृ वीज॰ । ७ नामा नाबादगाय। 🗱 🗐 कृषः বীজ । গোলীজন বল্লভায স্বাহা १ 🗱 । दामूष्ट्यमु। ७ नस्मा ভগতে दानुष्ट्याय। 🗱। वान्याभान्म। ७ द्वी क्याय। वश्वी वामुप्तवम्।। एँ श्रु बिं बिं नक्की वामुरम्वाय नमः। 🗱। पश्चिमनम्। 🧐 नम्म বিহুবে সুরপভ্যে মহাবলায স্বাহা । 🕸 । इय्भीदम्य । ७ ५ म्बर् प्रुप-বোদ্দীথ সর্বাগীশ্বেশ্ব সর্বেদ न्याहिन्ध्र नर्बः (वाष्य (वाष्य । #1 নৃসি-ছস্য। উগু বীর মহাবিষ্ণু জ্বলন্ত সর্তামূখ। নৃজি হ ভীব-ণ ভবু মৃত্যু মৃত্যু নদাম্যহণ ॥।।।।। नव्रहत वीज । जा ही की छ

कहे। अ। इति इत्रम्। ७ ई। ए। শঙ্কর নারাল্যায় নম: (হৌ॰ ত্রী॰ ওঁ । 🛊। বর হৃ ন্য। ও নমো ভগবতে বরাহকপায় ভূ ভূ বি: স্বঃপ ভয়ে ভূপ **जिद्धः (म (मर्क्ट ममाश**य श्वाक्षा) क्षा **मिवम्र। (हो'। 🕸।** मृजुऽक्षयम्। ७ जु गः। का पिक्यान् विवीकः। उ नमा ভগবতে দক্ষিণামূর্ত্তবে মহা• নেধা পুৰছ স্বাহা। #1 চিন্তানণি वीज । तक्त मत्र य छ • छ • । #। नीलक्शेष्रा (भूष नी॰ ठेः । नमः **भि**वाय। 🛠 । हथुन्। अब करे 1#। क्वित्रविशास्त्र । खें कि । किव-भानाय ननः। 🕸 । वहेक्टे छत्रवम्।। उँ घी विदेशम जाशमुख्यत्रभाग स्व **ब**क् रहे भाग हो । । । जिल्रामाः। रमदिन । रमकनदी । स्मादी । सा मन्मर भूमारे छत्रवताः । इमरेतः । **रम**कवादीः। रमाद्वीँ। 🗱 (कीलिन रेडब्रव्याः। महरेद्रः। महक्यादीः। সহরৌ । 🗱। ভ্রবিধ্ব সিনীভৈর वृताः । इसिं। इनकनक्षे । इस्ते **। #। मकवमिष्किमा रेखत्रवृशः। म**रिव । महक्तदी । मरहो । #। हिन्ना ভৈরব্যা:। সহিঁ। সকল্ট্রীঁ। नह्राः। 🕸। कात्मचत्री रेज्द्रवताः । मर्हें। मक्लर्ड्डी । निज्यक्तिसम्

पुरव नश्रतोः । 🗱 । यहेक्ट्रीडिन व्याः। उत्रवकनरिः। उत्रवकनशेः। **एत्रवकमस्त्राँ। #। निज्योखित**-व्याः। **रुमकन्यर्डं। रुम**कनद्रछीः श्नकनद्राज्यों। 🕸 । कपूरे छद्रवजाः । হসথফরেঁ। হনকলরী । হসে: । 🕸 । ভবনেশ্বরীভৈরব্যা: । হসৈঁ I श्मकवशीः। इस्तोः: #। मकवाय-र्याः। नरेश् । नश्कवशी । नरहीः । 🚁 বিপুরাবালাযাঃ। ঐ ক্লী পনীঃ । 🕸 । नवक्छावानायाः । 🛎 क्वाँ स्नीः । इरिगँ। इमकलबी । इरमीः । क्रिति इमक्लबी इम्राबी : 1 % । व्यवभूगी रे जबराराः। ७ हो। धीः हीः নমো ভগবতি মাহেশ্বরি অলপূর্ণে बारा। । । श्रीविष्ठायाः। क्वन्नेन ब्रै। इमक्रव हुं। । मक्व क्री। 🕸 🛚 ছিলনস্তাযা:। 🕮 क्ली : ङ् 💁 उड़ रैवरताहनीरय हूँ हूँ कहे बाहा। #1 माराबाश। की॰ की॰ की॰ हू॰ हू॰ ही ही पिकाल कालिक की की की ॰ ह्ँ ह्ँ हीँ ही बाहा। #1 एक् का निकायाः । की॰ की॰ की॰ হৃ হৃ হুী হুী গুছে কালিকে ক্ৰী की की इँ इँ ही ही बाहा । 🗱 । ভদুकान्।। ही॰ ही॰ ही॰ क् क् ड्रो॰ ड्रो॰ ज्युकारेना क्री॰ द्री॰

द्वी॰ रृ॰ रृ॰ र्यु॰ र्यु॰ वारा। का। न्यानानकाविकायाः। की॰ की॰ की॰ হৃ হৃ ছ্রী ছ্রী শাশানকালি জা । की की क् क् क् बी ही बाहा। 🛊 । भशकान्याः। की॰ की॰ की॰ स् स् ही ही पहाकाण की की की क् कृ ही ही शहा। अ। जादायाः । शि॰ खी॰ ङ्॰ करें। #। हरखागुन्त भारतः। ७ इ. जू भिवाय कहे । 🗱 । माउक्तिताः । ७ ज्री ही र हर भाउन्ति। कर्षे बाहा। #। छेहिन्ने **हालानिन्ताः । উ**हिष्टेहालानिनी मुन्थीरिवी महाशिषाहिनी ही ठैं: ठैं: ठैं: । अ। धूमावडाः । ध् ध् याहा । 🗱 । अनुकान्।। (हो कानि महाकानि किनि किनि करे बाहा। सा उद्धिशतमारा छ হস্তিপিশাচি লিথে স্থাছা। 🗱। थनमायाः। ४॰ हो॰ 🕮 । एनि ब्रक्ति श्रिय सारा। 🕸। न्यानानका निका-याः। वेँ ह्येँ बीँ हीं का नित्क वें हैं। की बार का वा का वा कि हैं। বগলামুখি সর্বদৃষ্টানা বাচ মূখ उग्र किञ्चाः की नग की नग कृष्तिः माणय ही । उ शहा । सा दर्ग-शिणाह्याः। ও कर्गशिणाहि दमा छी-**टारागटमद**• ड्री• साहा। # ।

মঞ্যোষস্য। কো॰ ছী॰ ঞী॰। #। তারিণ্যাঃ: की ती कृष (मित ही জী । জ। সার্যত্বীজ। ঐ• । 🗱। काउज्ञायनजाः । ঐ• 🔁• 🔏• की विकारिय नगः । का मूर्गायाः । मृ । अ। विभावाक्याः। ७ ची॰ विश्वालीका नगः। 🛊 । लोगाः । ही भी ति कम्मियिट गामियि ए कि यहा। अः। नुक्राञी मञ्जः। ষ্ঠা নথো বুক্তী রাজিতে রাজ· প্রিতে ভবে বিজয়ে গৌরি গান্ধারি बिञ्चनभक्षि मर्ना**ल।करभ**क्षि गर्वजीभुक्वदशक्ति नगृष्ट गृर्यात जात है। साहा। का हेन्त्रमा है• इन्माय नमः। क्षा १ क्षणमा । किश उँ वाहा। # । विषह्वातिशिषः। थः थः। अः। वृश्चिकविषङ्ग्रवी जः। खँ मद्रश्य:। ७ँ शिल हिमि हिनि रुमु:। ७ रिलि रिलि हिलि हिलि द्युः। दुक्तरा कुः। मर्खाख्या (ए-বেভা সু:। 🗱। मूचि विवस्त्रवीषः । 'उँ भँ अँ ठे॰। जागन हिन्दू का या॰ ওঁ গ॰ গা॰ ঠঃ। 🗱। নূৰিজনাশ-মন্ত্র:। ও সরণে ফু: অসরণে ফ: বিসরণে ফু:। এড রাজ্রণ ভগন্খেত-সৰ্যপ প্ৰক্ষেপাৎ মূখিক নাশো ভ-ৰতি। 🕸। লুডা বিষ্হর হতঃ।

हो। हो। इ. बहर ७ माहा || गक्फ इं कहे। ऋ। সর্বকীটবিবস্র বীজা । ওঁ নমো ভগবতে বিফবে **जत मत इन इन इ॰ क**हे साहा। # 1 সুথপুসব সত্তঃ ৷ ওঁ সন্মথ সন্মথ वाहि वाहि नियानत मुक्ष मुक्ष স্থাহা। ওঁ মুক্তা: পাশা বিপাশা। শ্চম্ক্রা: স্র্য্যেণ রশাষ:। মুক্ত: সর্ব ভগাদ্পর্ভ এছেছি নারীচ নারীচ স্বাহা ৷ এতথো রন্যতরেণাপ্টবারণ জল নভিদ্জা বেষণ পীড়া সুখ शुप्रता ভवि । 🗯। श्नूभावः। र হনুমতে কলুজাকাৰ হু কট্। 🗱 I 🕆 वीजनायम् भड़ा इं अवननन्ताय याहा। हाः यय याष्ट्री। छ ননো ভগৰ্ভি চানুও রক্তবাস-সে অপুতিহতকাণ পরাক্রনে অ-মুক বধাৰ বিভেতদে স্বাহা। আৰু ब्रक्तभरहेबाव्जः ममू पुगामिनी नही-**उ**टि छेरत ज्यो वा मिक्गामूथ मु वाङ र्जाला । यावर मिं: मु য্যতি ভাবৎ প্রাণা: শুষ্যন্তি শত্রো: । क्रा न्यनानरे छत्तवताः । न्यनानः ভৈরবি নরকৃষিরান্থি বসা ভক্ষণি সিজিং মে দেহি নম মনোরবান্ भूत्रय छ॰ कर्षे साहा । # । ज्वालाः मानिन्यः। उँग्रमा उगर्ड क्वानाः

गानिनि गृषुगंगशित्र्यं रू कहे ৰাহা। 🗱। নহাকাল্যাঃ। ওঁ ফে়েণ ক্রে কো কো পশ্স গৃহাণ ত कड् चारा। 🕸। अर्थ निगजनक्षन-মোক্ষণস্য। ওঁ নম খাছে নিখাভে ভিণ্মভেজো **য**হায• বিব্ৰেভা বন্ধ-নেত ব্যেন দত্ত তস্যা স্থিয়া **नाउरम नारक व्य**र्घा'ता शेरवत्र-। ऋ। जय हितिजः। उँ हिहि विधि हाखानि महाहाखानि अनु-कः भ वनमानय बाहा। *। बाबकना । '७ बाबक यजानस् मृगिकि शृष्टियर्जन उर्वाक्क निव वक्षनाए मृत्का। मूकीय मामृडाए । #। व्यथ मृठमः जीवनी मञः। सिंधं कुं मः **७** जू जूबः यः व्याचक यहाबह् मृगिक भूहि-दर्जन ' उद्योदक भिव दक्षरामा (छ।) म्कीय माम् अष्ट (हो । ७ छ । मः ७॰ ज् ज्वः यः। ইত্যामि उद्य-সারঃ।৷ আকর্ষণাদিবীজানি বাহুল্য সর্বাবভার বীজত্ব যথা। দানব উ-वाह। अधुना कृष्ण्या खु॰ भित्रभूनी ভন: শ্ব॰। সর্বেষা মবভারাণা॰ বীজক্রপ: সনাতন:।। ইতি বুক্ষাবৈ-वर्त्त 🕏 कृष्ण इन्न थए ७ २२ मधायः॥

त्राजनिर्घणः॥

বীরক: পু॰ মাতুলুক্ক:। ইতি বীরুপাদপ: পু॰ ভল্লাতক:। ইতি किराध्वः ॥ वृक्विष्णयः। विक्रयाः সার ইতি হিন্দীভাষা। তৎ-পর্য্যায়: । পীডসার: ২ পীতশা-লক: ৩ বন্ধু কপুত্র: ৪ পৃথক: ৫ ু সৰ্জ্ঞক: ৬ আসন: ৭। অস্য গুণা: । স্ব বীদর্প চিত্রমেহ গুদ্ফিমি শ্লেমাসু পিত্ত নাশিত্ব। বুচাত্ব। কেশ্যন্ত্রণ। রসাঘনত্বংখ। ইতি ভাবপুকाশ:।। वीरक ली।। বীভকোশ:) পূ' পদাবীভাবারচ वीक्रकायः) किका। (काँक्न: इंडि থ্যাত:। ইতি ভরত:।। ডৎ-भर्यप्रायः। वज्ञाहेकः २। ইত্যमतः॥ कर्निका ७। इंडि ब्रहेश्यतः ॥ वा-तिकतुः ८ क्**का**ष्ठिकः ৫ । ইতি भवत्रावनी ॥ বীজকৃৎ ক্লী বাজীকরণ ৷ ইতি द्राक्रनिर्घण्टः ॥ भरहानः। इंडि ৰীলগৰ্ভঃ পু• द्राजनिर्घण्टेः॥ বীজগুণ্ডি: ত্রী শিস্বী।ইতিরাজ निर्घ•छेः॥ नी कथाना की थानाक । इंडि ब्राङ्गिर्घिः॥ बीजर क्री वाजन।।वसाकारक

জীরঞ্জীবেচ পুণ। ইতি সারস্বতঃ॥ ॥

वीक भूझ शो सक्व कः ॥ सरनः वृक्षः। ইতি मिनी।। বীজপ্র: পু॰ ফলপ্র:। ইত্যমর: ॥ টाবালে के इंडि वक्ष डाया। वि-জৌরা ই**ভি হিন্দীভাষা। তৎ**-भर्यायः । वीजभूनः २ भून वीजः ၁ স্কেশর: ৪ বীজক: ৫ কেশরাম: ৬ মাতুলুক: ৭ সুপ্রক: ৮ কচক: ১ वीकफनकः ३० बङ्घः ३১ म्खद्र-हरः >२ भूबकः >० (ब्राहनकनः >८ । अम्। कन खाः। अमुक्। कर्नु-जुः। উक्षद्वः। श्वाम काम भवन সমনত্ত্ব। क्षेरणाध्यक्ष प्रः। क्ष्यु-ष् । इत्रवः। भीभनदः। क्रि-কারিত্ব । পাবনত্ব । আধ্যান **७**न्म ऋर्माग श्लीरहामावर्ख ना**ण**-षु । विवस्य श्किरायाः म्ल हर्ष्ताः क मनावुक । इंडि द्राव्य निर्घण्डः ॥ # ॥ जिलिह। वीज भूदकन सामू রসেল দীপন লঘু। রক্তপিত হর[,] কণ্ঠ জিন্থা হৃদ্**য শোধক**°।। খাস কাশাক্চি হ্র' হ্ন্যু তৃকা-रवा म्डा । उत्हित मध् कक्ष हो। यथा। वीक्ष भूरता २ भत्रः (भारका মধুরো মধুমক টী। মধুকর্কটিকা साबी (दाहरी की उला छकः।
दिला दिला
दिला
दिला
छुरानहा॥ ইडि छादनुकानः॥
वीक्रनुनः शु॰ (हानकः। ইडि
द्राजा॥ दीक्रनुदः। ইडि द्राज-

বীৰপেশিকা স্ত্রী অগুকোব:। ইতিরাজনির্ঘণ্ট:।।

वीककनकः भु वीकभूदः। ইতি
दाकनिर्विष्ः॥

বীজনাত্কা ত্রী পদাবীজা । যথা।
পদাক্ষা পদাবীজঞ্জ কর্ণিকা বীজ্ঞা
নাত্কা। ইতি হারাবলী ।।
বিভিন্ন ত্রি স্বলসম্ভবঃ । ইত্যা
নরঃ ।।

वीडक्शः शृष्यं भानग्रितः। यथा।

स्वत्रिग्रेष्णा स्वृतीका मूनका स्वर्णः
नाम्यः। পर्वत्यानय इक्ष्रिणा स्वर्णः
स्वाः भानकी मृथाः ॥ भानग्रिम्त्याः
वीडक्शः मः मृहंका स्वाम्यः। मृश् र्वनम्याङका सम्ग्रेष्ठाः स्वर्णाकाः। स्वर्णाङका सम्ग्रेष्ठाः स्वर्णाङका सम्ग्रेष्ठाः स्वर्णाः।

स्वर्णाङका सम्ग्रेष्ठाः स्वर्णाः।।

वीडं (ब्राइन क्री क्रिशान: । इंडि ब्राइनियंग्रे: ॥

বীজবপন জ্লী ক্ষেত্ৰে বীজস্য ক্ষেপণ । তস্য দিন দীপিকা-যাং। পূৰ্বাগ্নিযাম্য ফণি শিত্ৰ্য

শিবান্যভেষু রিক্তাপ্টনী বিগত চ-ন্দুভিথি বিহায। দ্বাল গো नमूररा विञ्चकार्किवाद भाखनम् (याग कद्रावयू इल नुवा इ: ॥ इ-ल भुवा इवही कवशनमा विवि: श्र-ত:। চিত্রাথাঞ্চ শুভে কেন্দ্রে স্থির अगनुकामस्य ।। (श्यवाति वि**लि**-थम्। वीज्ञाभगकः मृतिः। हेन्तुः **চিত্তে निशायाथ चय॰ मृष्टि खय॰ य-**(१९)। कृद्धा हात्याम् (भारमाइ॰ নৰ্ত্তকা হুষ্টমানস:। পুাছাথ: কল-भ· गृश हमः मञ्ज मूनीव्रायर ॥ दुः रे वम्कतः भी उट्ट भूग्न कन शुरि। नन एउ रम मुङ निङ्य कृषि নেধা শৃভে জক। রোহন্ত সর্বশ-न्यानि काल (एवः नुवयं जु। कर्य-काँख खरवृत्ता शानान ह श्वन ह স্বাহা।। উপ্তঃ বীষম্ভ তবৈব ভো-क्रवाः वाद्यतिः गृह । दीक्रदशमः भाका পত্য তীর্থেন। यथा হারীত:। কনিষ্ঠায়াঃ পশ্চাৎ প্রাত্তপত্য মান বপন । ছোম ভৰ্গণে প্ৰাজাপত্যেন : জ্ফ্যাদিভি । হোম তপ্ণে লাজ হোন শনকাদি তর্পণে।পরাশর:। বৈশাথে বপন শেষ্ঠ নথ্যন রৌ-হিণী রবৌ। অতঃ পরমিন্নধ্মণন জাতু শারণে শুভ।।। জ্যোতিষে।

পূর্ব ভাদুপদা মূল বোহিণ্যভরক 📗 ্নী। বিশাখা শতভিষা বাথ ধা-न्याना॰ द्यालाल वद्गा। मालाञ्चा त्रक्रनी नी नी न शूध िख दिंगुका-তে। ব্যা জাতে পুন তে ছে পাল যন্ নৈব দুষ⊹তি।। আরামে গৃহ-माया वा मिला मर्थन मावनम् । পরাভব রিপু র্যাতি সসাধন धनक्षयः ॥ निष्णा नीनीशनाष्णक চিঞ্চা শেতাপরাজিতা। কোবি-দারশ্চ সহত্র সর্ব্য নিমুন্তি মঙ্গলং ।। নিশা ছবি দা। কোবিদারকো द्रक्कार्षनः ॥ (इनासुन। वृद्य-বীজ স্নাতো মন্ত্রেণ রোপদে । বসুধেতি সুশীতেতি পুণ্ডাদৈতি **খরে**জিচ॥ নন তে শুভগে নিত্য• জ্যেতিস্তত্ত্ব ॥

वीषद्रदः भू भाषकलायः। इंडि হেমচন্দু: ॥

বীজবৃক্ষ: পু: অসন:। ইতি রাজ निर्घण्टेः ॥

বীজসঞ্চয়: পু॰ বীজসংগৃহ:। ভ इंडामूडिनिनि र्यथा। इंडा हि-ত্রাদিভি স্বাভী রেবভ্যাণ শুবণ घरर। शिद्र नाम स्टाही मुक्क वीक धार्या उद्धवामात् ॥ मार्घ

বা ফালুনে বাপি সর্ববীজানি সং-शृह्ट। त्नाययञ्जाभरत्तिहाः द्वा-ত্রৌ চোপনিধাপথে ॥ ভতক পুটিকা॰ বজ্বা শোষ্যে পুনঃ পুনঃ । इराभागह भुगाद्भन यथा जूनिक न म्लूष्मर ॥ मीनाश्चिम ह जाम्लु-क्षे वृद्धे। हानक्उक यए। वर्जनी-य उथा वीब यर मार की जे म-मिन्डि ।। 🗫 ।। याम्याहि ब्रम्नान বিশাখ পূর্ব। মাহেন্দু পিত্রেডর-रिजः मुजारह। यान्यानि अञ्जालन तियू भाउ॰ मृग छित्र घाक गृरहान-যেষু ৷৷ সৌন্যাদিতি মহা জ্যেষ্ঠা बाखात्र ह कात्राय् । भीति नाः मुख हल्लु निर्धन क्त्र विर्द्धि ॥ (क्छार काष्ट्रक धानर गर्मा व-एठि नर्दमा। धनमाय नर्दाणाक হিতায দেহি যে খান্য স্বাহা॥ नम नेरारेय नेरापियी नर्बाक विष्क्रमी कामक्शिश धानाः (पहि ষাহা। লেখহিত্বা ইনং নজ্ঞ থা-ন্যাগারে বিনিক্ষিপে**ং ॥ পুরাণ**-সর্যয়। মন্ত্র লিখিত্বা পত্রে চ मर्था धानामा थात्रयः । भवक थान/दारमञ्ज म्विकामि निर्जरा ॥ দক্ষিণ দিলুখি গমন স্যাদভিন-वामु नाडीव्। व्ययमिष मन्य क-

লানা॰ ন বুংখা বুখবাসরে ছার্য্যাৎ
। বিষ্ত্রেষ্ রেবভ্যা॰ খনিষ্ঠা বাকণেষু চ। এতেষ্ ষট্সু বিজ্ঞেষণ
খান্য নিষ্কুষণ বুংখ: ।। শুবণা ত্রষণ
বিশাখা পুর পৌক প্নর্রস্নি পুষ্যান্য। অশ্বিন্যথ জ্যেষ্ঠা খনখান্য
বিব্দ্ধিনী কথিতা ।। ইতি জ্যেতিস্তত্ত্ত্ত্ত

বীজস্: জ্রী পৃথী। ইতি হেম-চন্দুং।।

বীজা ব্য প্রীজেন। যথা। বীজেন সহ কবতি নীজাকরোতি। ইতি সিজাভকৌন্ধী।।

বীজাকৃত • ত্রি উপ্তকৃষ্ট । ইত্যমর: । ত্রে বীজেন সহ কৃষ্টে ক্ষেত্রে
। বীজেন সহ কৃত • কৃষ্ট • বীজাকৃত •
। ত্রীয় সম্ম বীজেতি ডাচ্ । আদোবৃপ্ত • পশ্চাৎ কৃষ্ট • উপ্তকৃষ্ট • । ইতি
ভরত: ।।

বীজামুণ ক্লী বৃক্ষামুণ। ইতি রাজ নির্ঘণ্ট:।।

বীনা পু পিতা। ইতি হেনচন্দু:

বীকোদক লী করকা। ইতি 🔄 কাওশেষ:।!

বীজেপিচক গ্লী বীজবপনজন্য শুভাশুভজ্ঞানার্থ সর্পাকারচক।

यथा। স্यं। ভाদূরगः ञ्राभा ज्ञिना-ড্যেকান্তরক্রমাথ।মুখে ত্রীণি গলে ত্রীণি ভানি দ্বাদশ তুদরে ॥ পুছে চত ৰহি: পঞ্চ দিনভাচ ফল ব-(मए। वम्रान (ठाठक विम्रार गन्-কে ৎক্ষারক তথা ৷৷ উদরে ধান্য वृद्धिः म्राट शृह् शान् करणा छ-বেৎ। ইতি রোগভয• রাজ্যে চক্রে वीरकाशि मञ्जर ॥ मूर्ग्य । मूर्ग्य ভূজ্যমান নক্ষজাৎ। ত্রিনাড্যেকা-खत्र क्रमानि यम् भिन्। त्रि স্তদাতা নারভ্যগণণেৎ। ত্রিমা-ডীয় অস্থিনী ভরণী কৃত্তিকায় দত্বা রোহিণী বহি: कार्या मृगनित्रम व्यामा नुनर्दम् नाडीय मदा नुरयता विशः कार्यः। এवः क्रामाना ल-থ্যা:। চোচক শস্য শ্ৰাভা। ই ভয:। অভিবৃষ্টি রনাবৃষ্টি: শল-ভা ম্বিকা: খগা:। পুত্যাসলাক রাজান: ষড়েতে ইত্যঃ মৃতা:।। इंडि জ্যোভিস্তবু॰ ॥

বীজ্য: ত্রি যস্ত্রস্চিৎ জ্লভব: । তৎপর্য্যায়:। জ্লস্ভব: ২। ইভ্যমর:॥ বংশ্য: ০ কৌলকেব: ৪ জ্লজ: ৫। ইভি শ্বরত্বাবলী।। জ্লীন: ৬ জ্ল্য: ৭ জ্লভব: ৮। ইভি জ্টাধ্র:॥ বীণাদ

বীটিঃ স্ত্রী ভাষ্লবল্লী। ইতি বীটিকা কৈচিৎ॥সুসজ্জীকৃত্তভাষ্ বিটি লং। পানেরবীডা ইতি ভাষা। ইতিকেচিৎ॥

बीना जी विमुद्ध। इंडि मिनिनी।। सनामथ्राउवाम् १ । उर् भर्यायः । বল্লকী ২ বিপঞ্চী ৩। সাতু সপ্ত তজীবৃক্তা চেৎ পরিবাদিনী ৪। ইত্যমর: ।। ধুনিমাল। ৫। ইতি क्रों । वक्रमञ्जी ७ विशक्षिका १। इंडि मफ्त्रवावनी ॥ दायत **छी ৯ क**र्शक्षिका >० । उरस्करा " यथा। भिवम् वीना वदी > महत्र छाः कह्मी २ नात्रममः सङ्खी ० গণানা পুভাবতী ৪ বিশ্ববেসা: ৰুহতী ৫ ভুৰুৱো: কলাবতী ৬ চা-**গুলানা'** কণ্ডোলবীণা চাণ্ডালি-का ह १। उन्तराक्षामीना॰ नामानि यथा। ७ महाः का नः (का न दकः। **७**म्। निरक्षन छेलना हः। उत्रा भ्यः भुवानः। उन्धाः शुाइवक কাপ্ত কল জ: পুদেৰকট্চ। ভদ্যা নূলে বংশশলাকা কলিকা ক্ণি

के कि (इसहन्तात्यः । व्यम्)। विव द्वभाषाम् अवस्य पृष्ठेवाः ॥

কাপি চ। তম্যা বাদন কোণ:।

दीवारणः शृ॰ दीवास्डिजनातृ

বীতভ

भारतकाष्ठः। उट्भर्यागः । भूवोनः

২। ইত্যমর:॥

बीगान्यकः श्रू উপनारः। ইতি

श्वावनी ॥

वीगावामः वि वीगावामकः। उ

भगारः। विशिवः २ । इंडामद्रः ॥

वीकावाहकः शुः वीवावाह्यकर्छ।

इंडि नम्ब्रज्ञावनी ॥

वीभागाः भुः नात्रमः। इंडि करी-

धद्रः ॥

ৰীত॰ ক্লী অসারহস্ত্যখ•। যুদ্ধা-ক্ষম নিত্যৰ্থ:। ইত্যমর:॥ অন্ধ্-

শक्यां। ইতি मिनि ॥

वी उप्तः शृ गृगशक्षिणा वक्षाना

পকরণ । ইত্যমর: ।। মৃগপঞ্চি-

णाः विश्वामाहरकाः भावद्रगः ।

इंडि (मिनि)।।

वीजः बि भाष्ठः। ইতি হেমচন্দুः

।। গভ:। বিপূর্ব ইন ধাতো: ক্ত-

পু ७९ (यन निज्ञमः ॥

বীভদম্ভঃ বি ত্যক্তৰমুঃ। তৎ-

भर्यायः। व्यवद्भनः २। इंडि करें।-

धवः ॥

वी अनः शृ क्रमार्थहर। रथा।

क् इस कक्षत्रामधाः क् क्रणाः थे । ज्

वीज्ञा इंडि (इन ज्यु: 11

वी उच्चः शृ दिहुः। दथा।

অক্রুরঃ পেশলো দক্ষো দক্ষিণঃ ক্রমিণাম্বরঃ। বিদ্বত্তমো বীতভ-যঃ পুণাশ্রবণ কীর্ত্তনঃ ॥ ইতি ত্য্যসহসুনামস্তোত্ৰ ।। বীতরাগঃ পু॰ বুদ্ধঃ। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ।। বিগতরাগে ত্রি। यथ।। मूः दथवन् विश्वमनाः मृत्थ-ষু বিগতম্পৃহঃ। বীতরাগ ভয ক্রোধঃ স্থিতধী সুনি রুচ্যতে।। ইতি ভগবদ্গীত। ॥ বীতশোকঃ পু॰ অশোকবৃক্ষঃ। ইতি শব্দমালা।। বিগতশোকে ত্রি ॥ তঃ স্ত্রী গতিঃ ।। দীপ্তিঃ ।। প্রজন ।। অশন ।। ধাবন ।। ইতি মেদিনী।। পু॰ ষোটকঃ। ইতি ट्याञ्यः ॥ বীতিহোত্রঃ পু॰ অগ্নিঃ। ইত্য-মরঃ॥ সূর্য্যঃ। ইতি মেদিনী॥ वीथिः खीं वीथी। यथा। १९६७ वन ग्राटक्यू वीथि वीथी ह বীথিকা। ইতি রত্নকোষঃ।। বীথিক। স্ত্ৰী বীথিঃ।ইতি শব্দ-तक्षारली ॥ वीथी खी १९६३।। गृहाकः॥ नागिकशकः॥ वर्ष । इंडि त्य- ष्टिनी ।। **₩।। अथ वीथी । वीथा**। মেকো ভবেদক্ষঃ কশ্চিদেকো ২ত্র কল্পাতে। আকাশ ভাষিতৈ রুক্তৈ শ্চিত্রাণ প্রত্যুক্তি মাঞ্রিতঃ ॥ সূচযেজূরি শৃঙ্গার কিঞ্দি-नगन् तमानि ॥ मूथ निर्वहरन সন্ধী অৰ্থ প্ৰক্তয়ে। ২খিলাঃ 1 কশ্চিদিত্যুত্তমো মধ্যমো ২ধমো বা। শৃস্থার বহুলত্বাক্ষাস্যাঃ কৈ-শिकी वृक्ति वश्लप्तः ॥ 🗱 ॥ च-স্যা স্ত্রযোদশা স্থানি নিদ্দি শস্তি মনীষিণঃ। উদ্যাত্যকাবলগিতে প্রপঞ্চ স্ত্রিগত ছল ৷৷ বাঞ্চেল্য-ধিবলে গণ্ড মবস্যন্দিত নালিকে । অসৎপ্রলাপ ব্যাহার মৃদ্বানি চ তানি তু।। 🟶 ।। তত্রোদ্ঘাত্য-কাবলগিতে প্রস্তাবনা প্রস্তাবে সোদাহরণ লক্ষিতে ৷৷ # ৷৷ মি-থো বাক্য সমুদ্ভূত প্রপঞ্চো হা-স্যক্ষতঃ। যথা বিক্ৰমোৰ্ষশ্যাণ। বডভীস্থ বিদূষক চেট্যো রন্যো-ন্য বচন॰।। ৠ।। ত্রিগত॰ স্যাদনে-কার্থ যোজন প্রুতি সান্যতঃ। যথা তত্রৈব রাজা। সর্বক্ষিতিভূ-তা॰ নাথ দৃষ্টা সর্বাঙ্গসুন্দরী। রামা রম্যে বনান্তে স্মিন্ মযা বিরহিত৷ স্বয়া ৷৷ নেপথ্যে ভ- ত্রৈব প্রতিশব্দঃ রাজা কথং দৃ-ষ্টেত্যাহ। অত্র প্রশ্নবাক্য মে-বোত্রবাক্যম্বেন ষোজিতং৷ ম-টাদি ত্রিত্য বিষয় মেবেদ মিতি কশ্চিৎ ॥ 🕸 ॥ প্রিয়াতৈ রপ্রিয়ৈ ৰ্বাক্যৈ ৰিলোভ্য চ্ছলনাৎ ছলং । যথা বেণ্যা॰ ভীমার্জু নৌ। কর্ত্ত। দূত চ্ছলানা ও জতুম্য শরণো-দ্দীপনঃ সে। ২ভিমানী রাজ। দঃশাসনাদে গুরুরনুজ শতস্যা-সরাজন্য মিত্র । ক্ফা কেশো-ত্রীষ ব্যপন্যন পটুঃ পাওব। रमा पानाः काटख प्टर्यापटना ংচ্চে ক্ৰেছত লব্ধ**ষা দক্ত মত্যা**-পত। হঃ।। অন্যে স্বাহ্ন শ্চল কিঞ্ছি ক্ৰাট্ৰ দিশ্য ক্সাচিৎ । উদীৰ্যাতে যদ্বচন বঞ্চন। হা-স্য রোষকৃৎ ॥ ঃ ॥ বাক্কেলি হা-স্য সম্বন্ধো দ্বি ত্রি প্রত্যুক্তিতো ভবেৎ।। দ্বিত্রীত্যুপলক্ষণ যথা। ভিক্ষে। মাণ্স নিষেবন প্রাপ্তরুষে ॥ কিন্তেন মদ্য° বিন। মদ্যঞ্চাপি ত-ব প্রিয়ণ প্রিয় মহোবারাঙ্গণাভিঃ সহ ৷ বেশ্যাপ্যর্থ রুচিঃ স্বত স্তব ধনণ দ্যুতেন চৌষ্যোণবা চৌৰ্য্যণ দ্যুত পরিগ্রহোপি ভবতো নম্টস্য কান্যা গতিঃ।। কেচিৎ প্রক্রান্ত

বাক্যস্য সাকাষ্ক্রস্যৈব নির্বৃত্তি বা-ক্ষেলি রিত্যাহুঃ। অন্যে চানেক-मा अनुरेगाक मुख्तः ॥ 🕸 ॥ ज-ন্যোন্য বাক্যাধিক্যোক্তিঃ স্পর্দ্ধ-যাধিবল॰ মত॰ । যথ। মম প্রভা-বত্যাণ বজুনাভঃ। অস্য বক্ষঃ ক্ষ-(गरेनव निर्मशु भन्यानया । नी-नर्यामृनिषयामि जूवनषय मना বঃ।। প্রদ্যমুঃ। অরে রে অসুরা-পদদ অলমমুন। বহুপ্রলাপেন মম খলু। অদ্য প্রচণ্ড ভুজদণ্ড স-মর্পিতোরু কোদণ্ড নিগলিত কা-ও সমূহ পাতৈঃ। আস্তা॰ সমস্ত দিভিজ ক্ষতজোকিতেয় কেনী ক্ষণেন পিশিতাশন লোভনীয়। ।। 🕸 ।। গঙ॰ প্রস্তুত সম্বন্ধি ভিন্ন।-র্থণ সত্তরণ বচঃ ৷ যথা বেণ্যাণ রাজা। অধ্যাসিতু তব চিরাজ্জ-ঘন স্থলস্য পর্য্যাপ্ত মেব করভো-রু মমোরু যুগা। অনন্তরণ প্রবি-শ্য কঞ্চী দেব ভগ্ন ভগ্ন মিত্যা-দি। অত্র রথকেতন ভঙ্গার্থ॰ বচন মুৰুভঙ্গাৰ্থে সম্বন্ধে সম্বদ্ধণ।। 🗱।। ব্যাখ্যান॰ স্বরসোক্তস্যান্যথাব-স্যন্দিত ভবেৎ। যথা ছলিত রামে দীতা জাদ কাল্ল কথু উ অক্সা এণ গত্তৰণ তহিণ সো রা-

আ বিণএণ পণাযিদৰোলবঃ। অথ কিমাবাভ্যাণ রাজোপজী-বিভ্যা॰ ভবিতব্য॰ । সীতা জাদ-সো তুয়াণ পিদা লবঃ। কিমাব-যো রঘুপতিঃ পিতা। সীতা সাশ-ঙ্ক॰ মা অগ্নধা সঙ্কধণণ কথু তুয়াণণ স অলাজ্জে এব পুহবী এত্তি।।ৠ।। প্রহেলিকৈব হাস্যেন যুক্তা ভব-তি নালিকা। সম্বরণকাম্যু ত্রেণ প্রহেলিকা। যথা রত্নাবল্যাণ। সু-স্ত। সহি জম্মক দেতু ম° আ-অদা সো ইধজ্জেব চিউদি যাগ-রিক। কম্মকাদ অহ॰ আঅদ। मूम॰९॰ हिज्जनस्य । अञ प्र॰ রাজ্ঞ কৃতে আগতেতাগ্র সাব-ण्डः ॥ इति च, निध्यन हिली यद्यांका মসম্বন্ধ তথে তিরু । অগৃহতে।-পি মূর্খস্য পুরে। যক্ত হিত° বচঃ। তত্রাদ্য থথা মম প্রভাবত্যা । প্রদ্যুত্রঃ সহকারবল্লী মবলোক্য সানন্দ অহে। কথ মিহৈব। অ-লিকূল মঞ্জুল কেশী পরিমল বহু-লা রসাবহা তন্ত্রী। কিশলমপেশ-লপাণিঃ কোকিল কলভাষিণী প্রিয়তমা মে ৷৷ এব মসম্বন্ধোত্ত-রেপি ৷ ত্তীয় যথা বেণ্যা দু-র্য্যোধন প্রতি গান্ধারী বাক্য । ***।** वाशिता य शत्रमार्थ श-স্যলোভকর বচঃ। যথা মাল-বিকাগিমিতে। লাস্য প্রযোগা-বসানে মালতী নির্গন্ত মিচ্ছ্তি विमूषकः गामत्व छेशतम् भूक्षा গমিষ্যসি। ইত্যুপক্রমেণ দাসঃ। বিদূষক প্রতি আর্য্য উচ্যতা য স্তথা ক্রমভেদে। লক্ষিতঃ । বি-দূষকঃ পউম॰ বন্ধণ পূআভোদি সাই মাএ লব্ধনা মালতীস্মযত ইত্যাদিন। । নাযকস্য বিশুদ্ধ-নাযিকা দর্শন প্রযুক্তেন হাস লোভ কারিণা বচসা ব্যাহারঃ ॥ 🗱 ॥ मिया छना छना मिया यळ मूर म् प्रवं हि उ९ । क्रांस যথা। প্রিযজীবিতত। ক্রৌর্য্যণ নিসেহত্ব° কৃতম্বতা। ভূয **স্তদ্দ**শ্ নাদেব মমৈতে গুণতা॰ গতাঃ ৷৷ তস্যা স্তদ্ধপ সৌন্দর্য্যণ ভূষিতণ যৌবনশ্রিয়া। সুখৈকায়তন জা-ত দুঃখাষৈব মনাধুন। ।। এতানি চাঙ্গানি নাটকাদিষু সণ্ভবস্ত্যপি বীখ্যা মবশ্যু বিধেষানি নিষ্প-ষ্টত্যা নাটকাদিয় বিনিবিষ্টা-ন্যপি ইহোদাহুতানি। বীথী চ নানা রসানাঞ্চাত্র মালাকপত্যা श्चिषाषीयः। यथा गानित्रा।

ইতি সাহিত্যদর্পণঃ ॥ 🕸 ॥ সূ-र्यागमन १ १ यथा। नागवी थूर-खत्रावीथी अजवीथा। क मिक्टना উত্তে আষাঢ মূলস্ত অজবীথ্যদ-যা স্ত্রয়ঃ।। অভিজিৎ পূর্রতঃ স্বা-তী নাগবীথ্যতরা স্ত্রয়ঃ। অশ্বিনী কৃত্তিকা যাম্যা নাগবীখ্যুত্তরাঃ স্তাঃ 11 রোহিণ্যাদ্রা ম্গশিরো || নাগবীথি রিতি সৃত। । পুষ্যাঞ্চে-ষা পুনৰ্বসো বী থি রৈরাবতী স্থ-ত। ॥ তিসুস্ত বীথযে। ছেত। উ-ভরো নার্গ উচাতে। পূর্বা উত্তর-ফল্গুণ্যো র্মধা শৈচরাবতী ভ-বেৎ ৷৷ পূর্বোত্তরে প্রোষ্ঠপদে গোবীথী রেবতী স্মৃতা। প্রবণা চ ধনিষ্ঠা চ বারুণঞ্জরকাব॰ ॥ এতাশ্চ বীথ্য স্তিস্থো মধ্যমো মাৰ্গ উচ্যতে। হস্তা চিত্ৰা তথা স্বাতী নাগবীথি রিতি স্মৃতা ॥ বিশাখ মিত্র পৈত্রশ্চ নাগ বীথি রিহোচ্যতে। মূল পূর্বোত্রাষা-ঢা বীথি বৈশ্বানরী তথা।। স্মৃতা खिमुख वीथा छ। **भार्त्र रेव मिक-**ণে বুধৈঃ। ইতি মাৎস্যে ১০১ অধ্যাযঃ।। ৠ।। অপিচ। উত্তরণ যদগস্তাস্য অজবীখ্যাশ্চ দক্ষিণ । প্রিতৃযান॰ স বৈ পস্থা বৈশ্বান-॥

রপথাদ্বহিঃ ৷৷ তত্রাসতে মহাত্মা-ন ঋষযো যে ২গ্নিহোত্রিণঃ ৷ ইতি বিক্তুপুরাণে২ অংশে ৮ অধ্যায়ঃ ॥ 🗱 ॥ তত্র জ্যোতিশ্চক্রে বীথী- -ক্ৰমো বাযুনোক্তঃ । সৰ্বগ্ৰহাণা• ত্রীণ্যেব স্থানানি দ্বিজ সত্তমাঃ। স্থান° জারদাব° মধ্য° তথৈরাব-বৈশ্বানরণ নির্দিষ্ট মিছ ভনুতঃ । তদেব মধ্যমোত্তর দক্ষিণ মার্গত্রয় প্র-ত্যেকণ বীথি ত্রমণ ত্রিধা ভিন্য-তে। তথাই ত্রিভি স্ত্রিভি রশ্বি-नामि नकरें नागवीयी गज বীথি ঐরাবতী চেত্যুত্তর মার্গে रीथीवय॰ । जार्यकी लातीथी कात्रकावी छि देवयूवरण मधा-गार्ल वीथीजयः। जर्जवीथी मृ-भवीथी दिश्वानती छाउ मिक्न মার্গে বীথীত্রয়ণ। তদুক্তণ তত্ত্রৈব । অশ্বিনী কৃত্তিকা যাম্যা নাগ-বীথীতি শব্দিতা। রোহিণার্ডা ম্গশিরে। গজবীথ্যভিধীযতে। পুষ্যাশ্লেষে তথাদিত্যা বীথী চৈরাবতী স্মৃতা । এতা স্ত বী-থয স্তিসু উত্তরো মার্গ উচ্যতে ।। তথা দে চাপি ফল্গুন্যৌ মথা চৈবাৰ্যভী মতা। হস্তা চিত্ৰা

তথা স্বাতী গোবীথীতি তু শ-ব্দিতা।। জ্যেষ্ঠা বিশাখানুরাধা বীথী জারদাবী মতা। এতাস্ত **बीथय खिट्या मधारमा मार्ग छ**-চ্যতে ৷৷ মূলাযাটোত্তরাষাঢা অজবীথীতি শব্দিতা ৷ **শ্র**বণঞ্চ ধনিষ্ঠা চ মাগী´ শতভিষ স্তথা ।। বৈশ্বানরী ভাত্রপদে রেবতী চৈব কীৰ্ত্তিতা। এতাস্ত বীথয স্তিদ্রো দক্ষিণে। মার্গ উচ্যতে ॥ যাম্যা ভরণী। আদিত্যা অদি-তি দেবত কা পুনৰ্বসূত। মাগী মৃগবীথী। এবং স্থিতে অগস্ত্য।-मूखत मङ्ग्रीथाञ्च मिकन । কিন্তু অগস্ত্য নিৰূচ বৰ্তিনে। বৈশ্বানর পথাদ্বহি বৈশ্বানর-वीथी॰ विश्वाय स्भवीथीमाज॰ পিতৃষান মিত্যর্থঃ। ই**তি ত**টী-কাষা শ্রীধরস্বামী ॥ বীথ্যঙ্গঃ ত্রি নাটকভেদঃ। ইতি হেমচক্রঃ ৷৷ অস্য বিবরণ বীথী শব্দে प्रस्वेवाः ॥ বীধু॰ ক্লী নভঃ।। বাযুঃ।। অগিঃ । ইতি সংক্ষিপ্তসারোণাদিকৃত্তিঃ

ত্রি বিমলঃ। ইত্যমরঃ॥

ইতামরঃ ॥ অ়সা কূপসা যনাুখ ∥

বীনাহঃ পু॰ কৃপস্যমুখবন্ধন ।

বন্ধনাং যেন মুখং বধ্যতে তত্ত্র বীনাহঃ নান্দী পট ইতি খ্যাত । বিশেষেণ নহুতে কৃপমুখ ম-নেন বীনাহঃ। নহু ঞৌ বন্ধে যঙ মনীয়াদিত্বাৎ বের্বা দীর্ষঃ বিনাহঃ। বীনাহঃ কৃপমুখবন্ধ পট ইতি সাঞ্চঃ। ইতিভরতঃ।। বীপা স্ত্রী বিদ্যুৎ। ইতি শব্দ-রত্ত্বাবলী।।

বীপা স্ত্রী ক্রিযাগুণদ্রব্যৈষ্পাপদ্যাপ্ত্রমিচ্ছা। ষথা। মুক্তি র্নর্ক্তে ২চ্যুকোপাস্তিং ভতং ভত
মভি প্রভুঃ। ভক্তো বিভু মভি
প্রাক্তো গোবিন্দ মভিতিষ্ঠতি
। অচ্যুকোপাস্তিং ঋতে মুক্তি
র্নাদিত্যর্থঃ। প্রভু রীশ্বরঃ ভূতংভূতং অভি সর্ব প্রাণিষু অস্তি
ইত্যর্থঃ। বীশ্লোষাং প্রযুক্তস্য
পদস্য দ্বি ভাবঃ। ইতি মুক্ষবোধ
টীকাষাং দুর্গাদাসঃ।।

বীর ত ও ক শোর্য্য। ইতি
কবিকল্পদ্রমঃ। ও অবিবীরত।
শোর্য্য মৃদ্যমঃ। ইতি দুর্গাদাসঃ
বীরণ ক্লী শৃঙ্গী ।। নডঃ। ইতি
মেদিনী ।। মরিচণ ।। পুষ্করমূল
। কাঞ্জিকণা উশীরণা আৰকণ
। ইতি রাজনির্যন্টঃ ।। বীরণ

কে। মেদিন্যাণ প্রকার বকার।- 🏻 দৌ দৃষ্টোপি বীরধাতো রস্ত্যস্থ-বকারদৌ দর্শনাদত্র লিখিতঃ।। বীরঃ পু॰ শৌর্য্যবিশিষ্টঃ। তৎ পর্য্যায়ঃ। শুরঃ ২ বিক্রান্তঃ ৩। ইত্যমরঃ ॥ গণ্ডীরঃ ৪ তরস্বী ৫ । ইতি জটাধরঃ ॥ 🗱 ॥ জিনঃ॥ নটঃ। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। বিষ্ণুঃ। যথা। বীরো ২নস্তো ধনঞ্জযঃ। ইতি বিফুদহশ্রনাম ৷৷ শৃঙ্গারা-দ্যক্টরসান্তর্গতরসবিশেষঃ। তৎ ॥ शर्यायः । উৎসাহবर्দ्धनः २ । ইত্যমরঃ ।। উত্তম প্রকৃতি বী র উৎসাহ স্থাযিভাবকঃ। মহেন্দ্র দৈৰতো হেমবৰ্ণো ২য° সমুদা-হৃতঃ।। উৎসাহ॰ বৰ্দ্ধযতি ইতি উৎসাহ বর্দ্ধনঃ নন্যাদিস্বাদনঃ । দান ধর্মযুদ্ধেযু জীবানপে-ক্ষোৎসাহকারী রসোবীরঃ৷বী-त्रयस्य ञ्राव तीतः । तीत्रव्यक् শৌর্য্যে ষঞ্জ স্ফীতত্ত্বৈব স্থা-দ্যতে ইতি সর্বরস লক্ষণ ক-টাক্ষিত । ইতি ভরতঃ ।। 🟶 ।। তান্ত্ৰিকভাববিশেষঃ ৷ যথা ৷ ত-ত্রৈব ত্রিবিধণ ভাবণ দিব্য বীর পশু ক্রমণ। দিব্য বীরৈকজণ প্ৰোক্ত॰ সৰ্বসিদ্ধি প্ৰদাযক ।।

ইতি ৰুজজামলে ১১ পটলঃ ॥ অপিচ ৷ ভাবস্তু ত্রিবিধঃ প্রো-ক্তো দিব্য বীর পশু ক্রমাৎ গু-রবশ্চ ত্রিধা চাত্র তথৈব মন্ত্র দে-বতা।। ইতি তত্ত্বৈব ৬ পটলঃ।। অন্যচ্চ। পশুভাব হি প্রথমে দ্বিতীযে বীরভাবকণ। তৃতীযে দিব্যভাবঞ্চ ইতি ভাবত্রয়ণ ক্র-মাৎ।। আদৌ দশমদণ্ডেন প-শুভাব মথাপি বা। মধ্যায়ে দ-শদণ্ডেন বীরভাব মুদাহত ॥ সাযাক্লে দশদণ্ডে তু দিব্য ভাব॰ শুভপ্রদ ।। ইতি চ তত্ত্বৈব ১১ পটলঃ ।। অন্যচ্চ। জন্মনাত্রণ পশুভাব॰ বর্ষষোডশকাব্যি । ততশ্চ বীরভাবস্ত যাবৎ গখা-শতো ভবেৎ ৷৷ দ্বিতীযাণশে বীরভাব স্থৃতীযে দিব্যভাবকঃ। এবং ভাব ত্রযেণের ভাব মৈক্যং ভবেৎ প্রিয়ে ৷৷ ইতি বামকে-শ্বরতন্ত্রে ৫১ পটলঃ ॥ वीताठात्रविशिष्टेः । ত্রি

রিঃ ত্রি বীরাচারবিশিষ্টঃ ।
যথা। স্বলাচার রতো বীরঃ স্বলসন্দী সদা ভবেৎ।। সম্বিদাসেবনং স্বর্যাৎ সোমপানং মহেশ্বরি। সর্বথা স্বরুতে দেবি বীর
শেচাদ্ধত মানসঃ।। দিব্যস্ত দে-

বতা প্রায় শ্চন্দনাগুরু লেপনৈঃ । त्रक्कान्त्रन भरिक्षान्त्र भूपिरका নাত্ৰ সংশ্যঃ ৷৷ ভস্মাঞ্চ ধুসরো বীর উমত্তবদিচেষ্টিতঃ । সুরা-পাণরতে। নিত্য বলি পূজ। প-রাযণঃ ৷৷ নর শ্ছাগশ্চ মহিষো মেষঃ শূকর এব চ। শশকঃ শল্ল-কী গোধা খড্গী সম্মী দশস্ম-তাঃ ৷৷ বানরশ্চ খরশ্চৈব গজা-শ্বাদি বিহঙ্গমাঃ। ইত্যাদিভি ৰ্ব-লে দানৈঃ পূজ্যেৎ স্বেষ্ট দেব তা ৷৷ সিদ্ধ মন্ত্ৰী ভবেৎ বীরো নবীরো মদ্যপানতঃ। কলো তু ভারতে বর্ষে লোকা ভারত বা-সিনঃ ॥ গ্হে গ্হে সুরাপীত্বা বর্ণভূকী ভবস্থি হি। ইত্যুৎপ-ত্তিতন্ত্রণ ৷৷ 🕸 ৷৷ কলৌ তদাচার নিযেখো যথা। দিব্য বীর মযো **जातः करनी नांखि कर्नाठन** । কেবলং পশুভাবেন মন্ত্ৰ সিদ্ধি ৰ্ভবেম্ণাণ।। ইতি মহানিৰ্বাণ-**তञ्जः ॥ 🗱 ॥ ত**ण्डुनीयः ॥ বরাহ-কন্দঃ ৷৷ লতাকরঞ্জঃ ৷৷ করবীরঃ ।। অজু নঃ। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ।। यक्ताभिः । देकि वीत्रशास्य-টীকাষা" ভরতঃ ॥ উত্তরঃ ॥ সুভটঃ। ইতি মেদিনী।। শ্রেষ্ঠঃ

। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। বীরকঃ পু॰ করবীরঃ। রাজনির্ঘণ্টঃ ।৷ বীরজযন্তিকা স্ত্রী রণেবীরাণাণ ন্ত্যণ। ইতি হেমচন্দ্ৰঃ ॥ রণ ক্লী উশীরতৃণ ৷ তৎ পর্য্যায়ঃ ৷ বিরণ ২ কটায়ন ৩ । ইতি শব্দরত্নাবলী ।। বীরতরণ ৪। ইত্যমরঃ ।। বীরভদ্র ৫। ইতি ৰুদ্ৰঃ।। অপিচ। স্যাদীর-ण वीत्रञ्क वीत्रक्ष वश्मृणकः। বীরণ পাচন শীত স্তম্ভন ল-ষু তিক্তকণ।। মধুরণ জুরনুদান্তি মেদজিৎ কফ পিত্ত্ৎ। তৃষ্ণা-मु विष वीमर्श कृष्ट मार खन्। भीत भंजर ठथा। अभ्गानक সেব্যঞ্চ সমগন্ধিক মিত্যপি 11 উশীরণ পাচনণ শীত• স্তম্ভন• লঘু তিক্তক । মধুর জুরক্দা-खि ममनुष कक शिखनुष ॥ छ्-ষাসু বিষ বীসর্প দাহ কৃচ্ছু ব্র-ণাপহ্ণ। ইতিভাবপ্রকাশঃ।। বীরতর° ক্লী বীরণ°। ইত্যমরঃ বীরতরঃ পু॰ শরঃ ৷ ইতি ভূরি-श्रायां ११ वीत्रज्जामनः क्री वामन्दिल्यः

। यथा । मृषु कामन माखीर्ण সংগ্রাম পতিতং হি যৎ। জম্ব ব্যাপাদিত বাপি মৃত বা নর মাসন ।। গৰ্ভচ্যুক্ত ছচ বাপি নারীণা॰ যোনিজা॰ ছচ॰। সর্ব সিদ্ধিপ্ৰদ° দেবি সৰ্বতো ২তি **म**म्किषः ॥ घठः व। योवनञ्च-না॰ সর্য্যাদীরতরাসন । ইতি মুগুমালাতন্ত্রে ৩ পটলঃ।। বীরতরুঃ পু• অজ্জুনবৃক্ষঃ। ইত্যমরঃ।। কোকিলাকবৃকঃ। रेठि রত্নমালা ।। বিল্বান্তরবৃক্ষঃ ।। ভল্লাতকঃ। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ क्री বীরপর্ণণ সুরপর্ণ । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ বীরপত্নী স্ত্রী বীরভার্য্য। ইত্য-यतः ॥ বীরপত্র। স্ত্রী বিজ্য। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ বীরপান ক্লী বীরাণা শ্রমনা-भायभानः । यथा । वीत्रभानः ষৎপান বৃত্তে ভাবিনি বা রুণে । ইত্যমরঃ ॥ বীরপুষ্পী স্ত্রী সিন্দুরপুষ্পী। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। বীরভক্রঃ পুণু অশ্বমেধাশ্বঃ ॥ বীর্শেটঃ।। বীরণ । ইতি নে-

দিনী ৷৷ শিবগণবিশেষঃ ৷ ত-স্যোৎপত্তি র্যথা। ইত্যাকর্ণ্য ম-হাকালঃ সম্যক্জ্ঞাদ্বাসতীব্যয়ণ । সত্য भूत्न সতী দেবী তৃণীচ-ক্রে স্বজীবিত ।। জোষ স্থিতে মুনৌ তত্ৰ তন্মহাকাল সাধসাৎ । রুদ্র শ্চাতীব রৌদ্রো ভূৎ বহু কোপাগ্নি দীপিতঃ।। তত স্তৎ ক্রোধ জাদ্বহে রাবিরাসীমহা-দ্যুতিঃ। প্রত্যক্ষঃ প্রতিমাকারঃ কাল মৃত্যুঃ প্রকম্পনঃ ॥ উবাচ চ প্রণম্যেশণ ভূমুঞ্জীণ মহতীণ দ-ধৎ৷ আজ্ঞাণদেহি পিতঃ কিন্তে করবৈ দাস্য মুক্তমণ।। বন্ধাওণ মেক কবল॰ করবাণি স্বদাজ্ঞয়। ইতি প্ৰতিজ্ঞা• তদ্যেশঃ শ্ৰুত্ব। কৃতমমন্যত। কৃত কৃত্য নিব†ত্য-ন্ত॰ ত॰ মুদা প্রত্যুবাচ হ। মহা-বীরোসিরেভদ্র মম সর্বগণেদ্বি-হ।। বীরভদ্রাখ্যয়। হি ত্বং প্রথি-তি॰ পরমা॰ ব্রজ। সরু মে সম্বর• कार्या॰ मक्क्य छ क्य । नय।। ইতি কাশীখণ্ডে ৮৯ অধ্যাযঃ॥ বীরভদ্রক° ক্লী বীরণ°। ইতি জটাধরঃ ৷৷ বীরভার্যা স্ত্রী বীরপত্নী।ইত্য-यदः ॥

বীরসে

বীরমাতা স্ত্রী বীরজননী। তৎ॥ পर्यायः। वीत्रमृः २। ইত্যমतः ররজ[ঃ] ক্লী সিন্দুরণ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ বীরস্যধলিশ্চ॥ বীররেণুঃ পুণ ভীমসেনঃ। ইতি ত্রিকাওশেষঃ॥ ৰীরবতী স্ত্রী মাণ্সরোহিণী 🛚 ইতি ভাবপ্রকাশঃ॥ बीतवर्ग खी बीतकननी। ইতি জটাধরঃ ॥ वीत्रवारः भू विकुः । यशा । বীরবাহু বিদারণঃ। ইতি তস্য সহসূনামস্তোত্ৰ° 11 বীরবিপ্লাবকঃ পুণ্ শূদ্রদ্রব্যেণ-ट्यायकर्छ।। यथा। वीत्रविक्षाव-কে৷ জুহ্বন্ ধনৈঃ শূদ্রসমাহি-তৈঃ। ইতি হেমচন্দ্ৰঃ।। বীরবৃক্ষঃ পু॰ ভন্নাতকঃ।ইত্য-মরঃ। অজ্জুনবৃক্ষঃ। ইতি হেম-চन्धः॥ विवृष्ठितः । ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ॥ বৃক্ষবিশেষঃ। দেধান ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়ঃ। বীর-তরঃ২ বৃহদ্বাতঃ ৩ অশ্যুরীহরঃ

৪। ইতি রত্নমালা॥

गत्रः ॥

বীরসেন্

বীরসৃঃ স্ত্রী বীরমাতা। ইত্য-ক্ৰী আৰকবৃক্ষঃ।

বীরা ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ বীরসেনঃ পু॰ নলরাজপিতা ৷ ইতি নৈষ্ধ ।। বীরসেনজঃ পু॰ নলরাজা। रेिंज नत्नामयः॥ বীরহা পুণ নফাগ্নিব্রাহ্মণঃ। ইত্যমরঃ ॥ যস্যাগ্নিহোত্রিণঃ প্রমাদাদিনা কারণাস্তরেণ বা অগ্নি নফৌ নিৰ্বাণঃ স্যাৎ স বীরহোচ্যতে। বীর্যতি শৌর্য্যণ কার্যতি ইতি বীর তঙ্ক ত্ শৌর্য্যে ইত্যস্মাৎ চুরাদি ঞিঃ প্রেরণে ঞান্তাৎ পচাদ্যনি বী রো যজাগিঃ ত হতবান্ ইতি কিপি বীরহা। ইতি ভরতঃ॥ विखुः। यथा वीत्रश माध्या गधः। ইতি विकृगश्मुनाम ॥ রহন্তরি ত্রি ॥

বীরা স্ত্রী মুরা॥ ক্ষীরকাকো-नी ॥ তामनकी ॥ এनবानूका ॥ পতিপুত্রবতী ॥ রস্তা ॥ বি-ा पृक्षिका ॥ यलशृः ॥ ক্ষীরবিদারী। ইতি মেদিনী॥ পুস্তকান্তরে মুরাস্থানে সূরা বি-দারীস্থানে গম্ভারী ইতি পাঠঃ॥ কাকোলী।। মহাশতাবরী।। गृहकन्य। ॥ बाक्षी ॥ অতিবিষা **।**

मिता ॥ देि ताजनिर्धकः॥ সিণ্শপাবৃক্ষঃ। ইতি রত্নমালা।। বীরামুঃ পু॰ অমুবেতসঃ। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ॥ বীবাৰুক ক্লী আৰক। ইতি ताजनिर्घकः॥ ৰীরাশণসনণ ক্লী অতিভযপ্রদা-যুদ্ধভূমিঃ। ইত্যমরঃ॥ বীরাসন ক্লী ভিত্তাদ্যনাশ্রি-ত্যোপবেশন । যথ।। দিবানুগ-চ্ছেতা গা স্ত তিষ্ঠমূদ্ধ রজঃ পিবেৎ। শুশুষিত্ব। নমকৃত্ব। রাত্রো বীরাসন° বসেৎ ॥ ইতি প্রাযশ্চিত্ততত্ত্বে মনুঃ॥ অন্যচ্চ । একপাদ মথৈকস্মিন্ বিন্যাসে-দুরু সংস্থিত । ইতর্ম্মিন্ তথা পশ্চাদীরাসন মিদ বিদুঃ 1 ইতি যেরওসংহিতা।। বীরিণী স্ত্রী অসিকুী। যথা। উপযেমে বীরণস্য তনযাণ দক্ষ ঈপ্সিতা । বীরিণী নাম তস্যাস্ত অসিক্বীত্যপি সত্তমাঃ । ইতি কালিকাপুরাণে ৮ অধ্যাযঃ॥ 🤄 স্ত্রী বিস্তৃতালতা। তৎ-পর্য্যায়ঃ। গুল্মিনী ২ উলপঃ ৩ 1 रेंग्रमतः ॥ तीस्रधा ८ । रेंग्रि শব্দরত্নাবলী ৷৷ প্রতানা ৫ ককঃ

৬। ইতি জটাধরঃ ।।
বীরুণা স্ত্রী বীরুৎ। ইতি শব্দরত্নাবলী ।।
বীরেশঃ পু॰ শিবঃ। যথা। অথ
ত্রবোদশে মাসি স্নাদ্বা ত্রিপথগান্তসি ৷ প্রত্যুষ এব বীরেশ॰
বাবদাযাতি স দ্বিজঃ ৷৷ ইতি
বীরেশ্বস্তোত্র॰ ৷৷

বীরেশ্বরঃ পু॰ মহাদেবঃ। যথা
। তিলান্তরোপি নো কাশ্যাণ
ভূমি লিঞ্চণ বিনা কচিৎ। গরু
বীরেশ সদৃশণন লিজভ্বান্ত লিদ্বিদণ ॥ ধর্মদ ফার্যদণ সম্যক
কামদণ মোক্ষদণ তথা। যথা
বীরেশ্বরণ লিঙ্গণ কাশ্যাণ নান্যতথা ধ্বণা। ইতি কাশীখণ্ডে ১০
অধ্যায়ঃ।।

বীরোজ্ঝঃ পু• হোমাকর্তা।
যথা। অভ্যুদিতাভিনিমুক্তৌ
বীরোজ্বো ন জুহোতি যঃ।
ইতি হেমচক্রঃ।

বীরোপজীবিকঃ পু॰ অগ্নিহোত্রমুপজীবিকা যস্য । যথা । অগ্নিহোত্র চ্ছলাদ্যাঞ্চাপরো বীরোপজীবিকঃ। ইতিহেমচন্দ্রঃ।।
বীর্যাণ ক্লী চরমধাতুঃ । তৎপর্যায়ঃ । শুক্রণ ২ তেজঃ ও

রেতঃ ৪ বীজ ৫ ইন্দ্রিয ৩ 1 ইতি মনুষ্যবর্গে অমরঃ ॥ বীর্য্য॰ ॥ শক্তিঃ। সাচ পৃথিব্যাদীনাঁণ যঃ সারভাগঃ ভদতিশ্যৰূপা। সা দ্বিবিধা চিস্ত্যাচিস্ত্য ক্রিযা হে-তুষেন। তত্ত্ৰ চিস্ত্যক্ৰিয়াহেতু র্যা দ্রব্য রসাদীনা স্ব স্ব কর্ম্মণি স্বভাব সিদ্ধা শক্তিঃ। অচিস্ত্য-ক্রিয়াহেতুশ্চ প্রভা পরপর্য্যাযঃ । অব্যাণা॰ রসাদ্যননুৰূপ কার্য্য করণ শক্তিঃ। উক্তঞ্চ। ভূত প্রভাবাতিশযো দ্রব্যে পাকে রসে স্থিতঃ। চিন্ত্যাচিন্ত্যক্রিযা ্তু বীর্ষ্য ধন্বস্তরে শ্মত ॥ ইতি চক্রদত্তোপরি শিবদাসী-यहीक। ॥ 🟶 ॥ श्रवतीर्याप-রপাতদোষো যথ। । পরবীর্য্যণ যদুদর॰ কামতো ২কামতোপি ব।। অহল্যে যাতি দৈবেন তদু-পাষ॰ নিশাসয।। অকামতো ন দুকী সা প্রাযশ্চিত্তেন শুদ্ধ্যতি । কাম ভোগেন ত্যাজ্যা সা কর্ম্ম ভোগেন শুদ্ধ্যতি ॥ পিতৃপাকে দৈবপাকে পূজাযা৽ নাধিকারি-ণী। ষষ্টি॰ বর্ষ সহসু। ণি ক্ষয॰ কৃ-দ্বা স্বকর্মণঃ ॥ প্রযাতি ভোগ দেহ° সা তস্যান্তে পাপ কর্ম্মণঃ

। ইতি ব্ৰহ্মবৈবৰ্ত্তে শ্ৰীকৃঞ্জন্ম-খণ্ডে ৪৭ অধ্যাযঃ ॥ 🗱 ॥ অতি-শ্বশক্তিভাগুৎসাহঃ। ইতিস্ব-र्गवर्ग व्ययतः ॥ कर्मम् मुकतः প্রত্যয়ঃ উৎসাহঃ। ইতি মধুঃ ৷ কর্মসু দৃঢ যত্নকারকো ভাব উৎসাহঃ । ইতি রমানাথঃ ॥ কৰ্ম্মসু প্ৰত্যয় উৎসাহ ইতি ন-য়নানন্দঃ ৷ অশক্যে ঘলোদ্যম উৎসাহইতি কেচিৎ।স উৎ-সাহে অতিশ্যশক্তিভাক্ৰীৰ্য্য• ৷ অতিশ্বিতো অধ্যবসায়ো বী-র্য্য সাধবীর্ষ্য মিত্যর্থঃ। বীর্ষ্যা স্ত্ৰীচ বীৰ্য্য° বীৰ্য্য ইতি কোষা-ন্তর॰ ইতি ভরতঃ॥ 🟶॥ বল॰॥ প্রভাবঃ। ইতি নানার্থে অমরঃ ।। তেজঃ। ইতি মেদিনী।। চেতঃ ॥ দীপ্তিঃ। ইতি শব্দরত্নাবলী॥ বীর্যাজঃ পু॰ পুলঃ। ইতিকেচিৎ षीर्यातान् वि मा॰मनः। ইতি শব্দরত্নাবলী॥ বীর্য্যযুক্তশ্চ॥ वीर्यावृक्षिकतः क्ली **खं**कवृक्षि-कात्रकोषधानि । তৎপर्यायः । ব্ষাণ্থ বাজীকরণণ ৩ বীজ-কৃৎ ৪। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ।। यीर्या 'खी वीर्या'। ইতামরটী⁻ কাষাণ ভরতঃ ॥

বীবধঃ পুণ পর্যাহারঃ। পরিত আহ্নিয়তে ২সৌ ধান্য তণ্ডুলা-দিঃ।। মার্গঃ। পস্থাঃ। ইত্যমর-ভরতৌ ।। ভারঃ। ইতি শন্দ-রত্নাবলী ।। বীব্ধিকঃ পুণ স্ত্রী ভারবাহকঃ। ইতি কেচিও ।। বীহারঃ পুণ মহাল্যঃ। সতু বুদ্ধ মন্দিরং। ইতি শন্দমালা ।। বি-হারঃ। ইত্যমরটীকা ।।

বীকঃ পু॰ স্ত্রী দৃষ্টিঃ। বিপূর্ব ঈক্ষধাতে। রল্ প্রত্যযেন নি-শক্ষঃ।

বীক্ষণ ক্লী বিশেষেণ ঈক্ষণ ।
দর্শণ । বিপূর্ব ঈক্ষ ধাতে। রনট্
প্রত্যযেন নিষ্পান্ধ ।।
বীক্ষাপন্ধঃ ত্রি বিস্মযাপন্ধঃ ।

বাক্ষাপনঃ ত্রি বিশ্ববাপনঃ। ইতি হেমচন্দ্রঃ॥

বীক্ষিতঃ ত্রি বিশেষেণ ঈক্ষিতঃ।
দৃষ্টঃ। যথা। পাপক্ষেপ্রশ্ন লগ্নে
তু পাপ সংযুত বীক্ষিতে। তথৈব চাষ্টম স্থানে রোগিণাণ মরণ• ॥
দিশেৎ।। ইতি দীপিক।।।

বীক্যা ক্লী বিশ্বয় ।। দৃশ্য । ইতি মেদিনী ।।

বীক্যঃ পু॰ লাসকঃ। যোটকঃ। ইতি মেদিনী ।। দশনীযে ত্রি।। বুগ ই ত্যাগে। ইতি কবিকল্প-দ্রুমঃ ।। ই বুল্গাতে । ইতি দুর্গাদীমঃ ।।

বুট ই ক ক্ষিত্যাণ। ইতি কবি-কল্পদ্রমঃ॥ পঞ্চমস্বরী। ই বুণ্ট্য-তে ক বুণ্টযতি। ক্ষিতি হিণ্সা। ইতি দুর্গাদাসঃ॥

বৃক চ বৃতৌ। ইতি কবিকর দ্রুমঃ॥ক বার্যতি। ইতি দুর্গা-দাসঃ॥

বৃ ও গ সংভক্তো। ইতি কবি-কল্পদ্রমঃ ।। সংভক্তিঃ সেবনং । ও গ বৃণীতে । বৃণতে হি বিমৃষ্য কারিণং গুণলক্ষাঃ স্বযমেব স-ম্পদঃ। ইতি দুর্গাদাসঃ ।।

বৃ ঞ বৃতৌ । ইতি কবিকর-দ্রুমঃ ।। ঞ বরতি বরতে । ইতি দুর্গাসঃ ॥

বৃ ন গ ঞ বৃতৌ। ইতি কবিকল্পক্রমঃ।। ন ঞ বৃণোতি বৃণুতে
। গ ঞ বৃণাতি বৃণীতে বকারস্য
দন্ত্যত্বাৎ সংবৃণোতি ইত্যাদৌ
নানুস্বারস্য মকারঃ। ওপ্তার্বা
চচ বুবুর্যতীত্যাদৌ ঋদিরণাবিত্যুর্। নচ দন্ত্যস্য কথমোপ্তাকার্য্য মিতি বাচ্য গতঃ স্বভাবা
দোপ্তাস্য বকারস্য ওপ্তাকার্য্য

স্বাভাবিক মেব ক্ষচিদ্দস্ত্য মধ্যে পাঠঃ নছেক বৰ্ণস্যোভয় স্থানণ সম্ভবতি। ইতি দুর্গাদাসঃ ॥ कृष्ट्वः **वि भूकिकात्रकः। यथा।** সংযাবে। বৃংহণো গুরুঃ । ইতি শব্দচন্দ্রিকা 11 **वृ॰रिञ॰ क्री इस्त्रिगर्द्धन । ७९** পর্য্যায়ঃ । করিগজ্জিত ২ । ইত্যমরঃ ॥ ৰু কঙ আদানে। ইতি কবি কল্পদ্রমঃ ॥ ও বর্কতে । বরী-বৃক্যতে। ইতি দুর্গাদাসঃ।। कृकः भू॰ अक्कूत्रश्रमाणश्रतिगम-জন্তবিশেষঃ। যোঁৰ ইতি খ্যাতঃ । হণ্ডার ইতি হিন্দীভাষা। তৎ পর্য্যায়ঃ। কোকঃ ২ ঈহামৃগঃ **७। ই**ञानतः ॥ वष्माननः ८ বিৰুক্ ৫ গোবৎসাদী ৬ ছাগ-ভোজী ৭ ছাগলান্ত্রী ৮ জনা-শনঃ ১। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।। কাকঃ। ইত্যুণাদিকোষঃ।। বক-বৃক্ষঃ। ইতি শব্দরত্নাবলী ॥ শৃ-গালঃ। ইতি হারাবলী।। ক্ষ-জ্রিযঃ ৷৷ অনেকধূপঃ ৷৷ সরলজ-বঃ। ইতি ভরতধৃতরভসঃ।। **र्**कम॰भः भू॰ ऋकृतः। ट्यह्यः ॥

বৃকধৃপঃ পু॰ নানাসুগন্ধিজব্য-क्ंछमभाञ्चानिधृशः। তৎপर्या-यः। কৃত্রিমধূপকঃ ২। ইত্যমরঃ ।। বক্ষুপঃ ৩। ইতি তটীকা।। সরলবৃক্রসঃ। টারপিন্ ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়ঃ। পাষ্সঃ ২ শ্রীবাসঃ ৩ শ্রীবেষ্টঃ ৪ সরলড-বঃ ৫। ইত্যমরঃ ॥ বৃকধূর্ত্তঃ পু॰ শৃগালঃ॥ ইতি श्रावनी ॥ वृका खी अवश्री । देवि রত্ন-याना ॥ বৃকারাতিঃ পু• সন্ধুরঃ। ইতি শक्रमाला।। বৃকারিঃ পু॰ স্বরূরঃ। ইতি রাজ-निर्घणेः॥ বৃকাক্ষী ত্রী ত্রিবৃৎ। ইতি রত্ন-यांना।। বৃকী ন্ত্ৰী পাঠা। ইতি রাজ-निर्घण्डः ॥ বৃকোদরঃ পু॰ ভীমসেনঃ। তৎ পর্য্যায়ঃ । ভীমঃ ২ মরুৎপুত্রঃ

৩ কিশ্মীরনিসূদনঃ ৪ কীচক-

নিসুদনঃ ৫ বকনিসূদনঃ ৬ হি-

।। বক্বৈরী ৮ মারুতিঃ 🔊 🛭

ইতি জটাধরঃ।। অস্য ব্যুণ্ৎপক্তি

বৃত

ৰ্যথা। কথাসু ভীমসেনেন প-রিপৃষ্টঃ প্রতাপবান্। দ্বযা পৃষ্ঠ-স্য ধর্মস্য রহস্যস্যাস্য ভেদকৃৎ ।। ভবিতা স তদা ব্ৰহ্মন্ কৰ্ত্তা-চৈব বৃকোদরঃ। প্রবর্ত্তকো ২স্য॥ ধর্মস্য পাণ্ডুসূনু মহাবলঃ।। য-স্য তীঙ্গ্ণো বৃকো নাম জঠরে হ-ব্যবাহনঃ। ম্যা দত্তঃ স ধর্মা-ত্মা তেন চাসে বৃকোদরঃ॥ ইতি মাৎস্যে ৬৫ অধ্যায়ঃ।। বৃক্ণ তি ছিল। ইত্যমরঃ॥ বৃচ ঈ ধ সৃতৌ। ইতি কবিকল্প-जन्मः ।। त्रे वृक्तः। ध वृविक्तः। বরীবৃচ্যতে । বৰ্জনার্থো ২য মিত্যেকে। ইতি দুর্গাদাসঃ।। वृक न ७ है जाता। है जिक्ति-कब्रक्कमः॥ मश्चमवती। न ७ বৃষ্টে। ই বৃঞ্জাতে। ইতি দুর্গ।-मामः ॥ বৃজ ওল ঈ ত্যাগে। ইতি কবি-कब्रफ्रमः ॥ मश्रमस्त्री। न ७ वृक्छ। ঈ वृक्छः। ইতি দুর্গাদাসঃ বৃজ ঈ কি ত্যাগে। ইতিকবিকল-जम्भः ।। त्रे वृक्तः । कि वर्ष्क्यि বৰ্জ্জতি। ইতি দুৰ্গাদাসঃ॥ বৃজ ঈধ বৃতৌ।। ত্যাগে। ইতি -कविकन्नफः भः ११ ने वृक्तः १४ वृश-

ক্তি। বরীবৃজ্যতে। ইতি দুর্গা-मामः ॥ বৃজন ক্লী পাপ। ইত্যুণাদি-কোষঃ ।। আকাশণ। ইতি সি-का खरको मून्या मूना निवृ जिः নিরাকরণ । ইতি সংক্ষিপ্তসা-त्तानामिनृजिः ॥ বৃজনঃ পুং কেশঃ।। স্পটিলে ত্রি । ইত্যুণাদিকোষঃ ।। বৃজিঃ স্ত্রী বজভূমিঃ। ইতি কেচিৎ 11 বৃজিন ক্লী পাপণ। ইত্যমরঃ ৷৷ রক্তচর্ম ।। ভূমণ। ইতি হেম-ठकः ॥ বৃজিনঃ পুং কেশঃ ॥ পটিলে ত্রি । ইতি মেদিনী ॥ বৃণ দ উ ঞ ভক্ষে। ইতি কবি-কল্পদ্রুমঃ ৷৷ দ ঞ বৃণোতি বর্ণো-তি বৃণুতে বণুতে । উ বর্ণিদ্বা वृषा। ইতি দুর্গাদাসঃ।। বৃত ক দীপ্তো। ইতি কবিকল্প-জ্ঞ যঃ ।। ক বর্ত্তয়তি । ইতি দুর্গা-मामः ॥ বিকল্পজ্মঃ ॥ ঙ বর্ত্তে । উ বর্তিদা বৃদ্ধা। বংশ্যতি। বি-বৃৎসতি। ১ অবৃতৎ। ইতি

मूर्गामामः ॥ वृष्ट य छ ७ मुख्को।। वत्रत्। ইতি কবিকল্পদ্রমঃ ।। য ও বৃত্য-েতে। উবর্ত্তিত্বা বৃত্ত্বা । সম্ভক্তিঃ **म्या १ विक्र मुर्गामामः ॥** বৃতঃ ত্রি কৃতবরণঃ। তৎপর্য্যায়ঃ । বৃত্তঃ ২ বাবৃত্তঃ ৩। ইত্যমরঃ ।। আবৃতশ্চ ॥ বৃতপত্রা স্ত্রী পুত্রদাত্রী। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ বৃতিঃ স্ত্রী বেফন । তৎপর্য্যায়ঃ । বরঃ ২ । ইত্যমরঃ ॥ প্রার্থন।-বিশেষঃ। ইত্যন্যে। ইতি ভরতঃ ।। বরণ । ইতি মেদিনী ।। গো-পন°। ইতি শব্দরত্নাবলী।। বৃতিষরঃ পু॰ বিকম্বতবৃক্ষঃ। ইতি শব্দরত্নাবলী।। বৃতিকারকে ত্রি বৃত্ত॰ ক্লী চরিত্র॰।। পদ্য॰। ই-ত্যমরঃ ৷৷ যথা ৷ পদ্য ভতুষ্পদী তচ্চ বৃত্ত॰ জাতি রিতি দ্বিধা। বৃত্ত মক্ষর সংখ্যাত জাতি মা-ত্রাকৃতা ভবেৎ ।। সম মর্জসমণ বৃত্ত॰ বিষমঞ্চেতি তল্রিধা। ইতি ছন্দোমঞ্জরী ॥ বৃত্তিঃ। ইতিমে-দিনী ।। বেদবোধিতস্যাচারস্য পরিপালন । ইতি বৃত্তাধ্যায়ন-র্দ্ধি শব্দ টীকাযাণ ভরতঃ।।

বৃত্তঃ ত্রি অতীতঃ॥দৃঢঃ॥বর্তু-नः।। कृञावत्ननः। ইতামর**টীকা** ।। অধীভঃ।। মৃতঃ। ইতি মেদি-नी ॥ 🕸 ॥ जथ व्उवसृति । বৃত্তানি বাহু নারঙ্গ কন্ধ ধন্মিল মোদকাঃ ৷ রথাঙ্গ লাবক কঙ্গৎ সম্ভিদমাওকাদমঃ ।। কর্ণপাশ ভূজাপাশাকৃষ্টচাপ ষ্টানন ৷ মুদ্রিকা পরিখা যোগপট হার मुगापयः ॥ 🗱 ॥ मःशृर्वगर्ज्व-তানি যথা। সংপূর্ণগর্ভবৃতানি মুখ পদ্মেন্দু দর্পণাঃ। চক্রাবহ-উ তিলক মৃদঙ্গপুট শাষকাঃ।। আবৰ্তঃ,কমঠো লূতাগৃহণ ছত্ৰ মপূপকণ। আলবাল মহী জাল চৰ্মক সানকাদযঃ।। ইতি ক-বিকল্পলতায়া॰ ২ শ্লেষস্তবকে প্রকীর্ণ নাম ৩ ঙ্গসুমণ।। বৃত্তঃ পু॰ কুর্মঃ। ইতি রাজ-निर्घकिः॥ বৃত্তকর্কটী স্ত্রী ষড্ভুজা।ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ 11 ्वृङ्गिक्षः क्री गमावित्भवः। তস্য লক্ষণ ষথা। ভবত্যুৎক-লিকা প্রায়ণ সমাসাত্যণ দূঢাক্ষ-तः। वृदेकछामम ममना वृज्ञ-গন্ধি পুনঃ স্মৃত ৷৷ তস্য উদা-

হরণ যথা। জয় জয় জনার্দন 🛚 সৃকৃতি জন মন স্তডাগ বিকম্বর চরণপদ্ম পদ্মনখন পদ্মা পদ্মি-নী বিনোদ রাজহণ্স ভাসুর-ষশঃপটল পরিপূরিত ভুবন স্ব-হর। হর কললাসনাদি বৃন্দার-क वृन्त वन्तनीय शानात्रविन्तक्षन्त्र निर्मुक यांगीख रुपय गनिता বিতম্ব নিরঞ্জন জ্যোতিঃ স্বৰূপ নাথ নাথ জগন্বাথ মামনব্রি **छराषुः थ राश्रिल** तक तक । ইতি চ্ছন্দোমঞ্জর্য্যাণ ৬ স্তবকঃ॥ ষুত্তগুত্তঃ পু॰ ভূণবিশেষঃ। তৎ **श**र्यायः। वृद्धः २ नीर्यनानः ७ জলাশ্রয়ঃ ৪। দ্বিধাষণ একঃ স্থালঃ দ্বিতীয়ে। লযুঃ । অস্য গুণাঃ। মধুরত্ব॰। শীতত্ব॰। কফ পিত্রাতিসার দাহ রক্তনাশিত্বণ । তেষা॰ মধ্যে স্থূলতরস্যাধিক গুণুষ্ধ । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।। বৃত্ততঃ ব্য বৃত্তেন। যথা। অ-তিগ্রহাব্যথন কেপেম্বকর্ত্তরি তৃতীযাবাঃ। অকর্ত্তরি তৃতীযা-স্তাৎ বা তদিঃ স্যাৎ। অব্যথন॰ অচলন॰। বৃত্তেন ন ব্যথতে বৃত্ত তে। ন ব্যথতে । বৃত্তেন ন চল--ভীত্যর্থঃ ক্ষেপে। বৃত্তেন ক্ষিপ্তঃ

বৃত্ততঃ কিপ্তঃ। বৃত্তেন নিন্দিত হীয়মান চ্চ। হীয়মান পাপযুক্তাদকর্ত্তরি তৃতীযান্তাদা তসিঃ। বৃত্তেন হী: যতে বৃত্তেন পাপঃ বৃত্ততঃ। ইতি সিদ্ধান্তকৌনুদী॥ বৃত্ততণ্ডুলঃ পু॰ যাবনালঃ।ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ বৃত্তনিষ্পাবিকা স্ত্রী নখনিষ্পাবী । ইতি রাজনির্ঘক্টঃ॥ বৃত্তপণী জ্রী মহাশণপূষ্পিকা॥ পাঠা। ইতি রাজমির্ঘণ্টঃ॥ বৃত্তপুষ্পাঃ পুং শিরীয়ঃ ৷৷ কদনঃ ॥ वानीतः॥ ऋखकः॥ मूलातः। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ वृक्कन की मतीक । इंडि রাজনির্ঘণ্টঃ!৷ গোলফলমাত্রঞ্ বৃত্তফলঃ পু॰ দাভিমঃ।।বদরঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ বৃত্তকলা স্ত্ৰী বাৰ্ত্তাকী।। শশা-खुनी । यामनकी । ইতি রাজ-निर्घकः॥ বৃত্তমল্লিক৷ জ্রী শ্বেতার্কঃ ৷৷ মো-**पिनी । ই**ভি রাজনির্द**न्**डः ॥ বৃত্তবীজঃ পুণ তিওা।ইতিরাজ निर्घन्छेः ॥ वृद्धवीष्ठक। **जी** भाषुत न्दी

বৃত্তান্ত

ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।।
বৃত্তবীজ। স্ত্রী আঢকী । ইতি
রাজনির্ঘণ্টঃ ।।
বৃত্তস্থঃ ত্রি বৃত্তে তিপ্ততি যঃ। যথা।
তুরীষো বন্ধহত্যাযাঃ ক্ষত্রিয়া
বধে স্মৃতঃ। বৈশ্যে হফানাংশা
বৃত্তস্থে শূদ্রে জ্যেষ স্ত ষোডশঃ
।। ইতি মনুং ।। বৃত্তং যথা। গুরুপূজা মুনা শৌচং সত্য মিস্ত্রিয

নিগহঃ ৷ প্রবর্ত্তন হিতানাঞ্চ

তৎ দৰ্ব॰ বৃত্ত মুচ্যতে ॥ ইতি

গোপাল পঞ্চানন কৃত স্মৃতিসণ্-

প্রত। স্ত্রী ঝিঞ্চরিফীবৃক্ষঃ ॥ রেপুকা ॥ প্রিযক্ষঃ ॥ মাণ্সরোহিণী
। ইতি রাজনির্ঘণীঃ ॥

বৃত্তাধ্যমনর্দ্ধিঃ দ্রী ব্রহ্মবর্চসং।
ইত্যমরঃ।। বেদবোধিতস্যাতারস্য পরিপালনং বৃত্তং। ব্রতগ্রহণ পূর্বকং গুরুমুখেন বেদা:
ভ্যাসো অধ্যমনং। তথে। ঋ দ্বি
স্তৎ পরিপালন কৃত তেজস উপচযোব্রদ্ধবর্জসং স্যাৎ! ব্রদ্ধহস্তিরাজ্যে অং। ইতি ভরতং।।
বৃত্তান্তঃ পুং সংবাদঃ। তৎপর্যায়ঃ। বার্ত্তা ২ প্রবৃত্তিঃ ৩ উদন্তঃ হু৷ ইত্যমরঃ।। শ্রুতিঃ ৫ ।

বৃত্তি

ত জটাধরং ।। উদন্তকঃ ৬ া ইতি শব্দরত্বাবলী ।। প্রক্রিয়া ।। কার্থ স্থা ।। বার্তাপ্রভেদঃ ।। প্রস্তাবঃ । ইতি মেদিনী ।। অব-সরঃ ।। ভাবঃ ।। একাস্তবাচকঃ । ইতি বিশ্বঃ ।।

বৃত্তিঃ স্ত্রী জীবিকা। ইতামরঃ।। বিবরণ ৷৷ কৌশিক্যাদি ৷৷ প্রব-র্ত্তন । ইতি মেদিনী।। বিধৃতিঃ। ইতি ধরণিঃ ৷৷ ৠ ৷৷ কৌশিক্যাদি বৃত্তযো যথা। শৃঙ্গারে কৌশিকী বীরে সাত্বত্যারভটী পুনঃ। রসে রৌদ্রে চ বীভৎসে বৃত্তিঃ সর্বক্র ভারতী ৷৷ চতসূো বৃত্তযো ছে-তাঃ সৰ্বনাট্যস্য মাতৃকাঃ। ইতি শাহিত্যদর্পণে ৬ পরিচ্ছেদঃ ॥ 🗱 ॥ वृज्जिङ्द्रत्व प्लाया यथा । শ্রীনারায়ণ উবাচ। স্বদত্তাণ প-রদত্ত। ব। ব্রহ্মবৃত্তি গুরেত্ব যঃ। স কৃতম্ব হাত জ্বেষঃফলং ভৎ শূণু ভূমিপ।। যাবভো রেন্তঃ সিক্তা বিপ্রাণাণ নেত্র বিশ্বভিঃ। তাব্ধষ সহ্ৰুণ শৃতপোতে স তিৡতি ৷৷ তপ্ত∣সার্ঞ তন্তক্ষ্য• পানঞ্চ ভপ্তমূত্রকণ। তপ্তাঙ্গারে চ শ্যনণ ভাডিতো যমকিন্ধরৈঃ ।। তদন্তে চ নহাগাগী বিষ্ঠায়া

জাষতে কৃমিঃ। ষষ্টিবর্ষ সহস্যা
লি দেবমানেন ভারতে।। ততো
ভূমিবিহীনশ্চ প্রজাহীনশ্চ মানবঃ। দরিজঃ ক্পণো রোগী
শুজো নিন্দা স্ততঃ শুটিঃ।।
ইতি ব্রন্ধবৈবর্তে প্রকৃতিখণ্ডে
৪৯ অধ্যায়ঃ।।

ষৃত্তিস্থঃ পু॰ সরটঃ।ইতিরাজ-নির্ঘণ্টঃ ।। বৃত্তৌ তিষ্ঠতি ত্রি ।। বৃত্তের্বারুঃ পু॰ ষড্ভুজা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।।

বৃত্য ত্রি বরণীয় । বৃত্থাতোঃ ক্যপা বৃঞ্জ ধাতোশ্চ ক্যপ্ তুক্ প্রত্যযাভ্যাঞ্চ নিষ্পায় । ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদী ।।

ৰ্ত্ৰঃ পুণ অন্ধকারঃ ।। শত্রুং ।।

দানববিশেষঃ। সতু স্বফ্পুত্র ই
ক্রেণ হ তঃ। ইত্যমরঃ ।। মেঘঃ ।।
পর্বতবিশেষঃ। ইতি মেদিনী ।।
ইক্রঃ। ইতি বিশ্বঃ।। শব্দঃ। ইতি
সিদ্ধান্তকৌ সুদ্যা মুণাদিবৃত্তিঃ ।।
বৃত্রদিট্ পুণ ইক্রঃ। ইতি হেমচক্রঃ ।।

বৃত্রভোজনঃ পু॰ গণ্ডীরঃ। সমঠ ইতিখ্যাতঃ। ইতিশব্দচন্দ্রিকা।। বৃত্রহা পু॰ ইক্রঃ। ইত্যমরঃ।। বৃত্রারিঃ পু॰ ইক্রঃ। ইতি হলা- বৃথা ব্য নিরর্থকঃ। তৎপর্য্যায়ঃ
। মুধা ২ ব্যর্থকং ৩অবিধিঃ ৪।
ইত্যমরঃ ॥ যথা। অদপ্ত পাশিকো গ্রামো অদাসীকঞ্চ যদগ্হুণ। অনাজ্য ভোজনং যদ্ধ বৃথা
ভদিতি মে মতিঃ ॥ ইতি বহ্নিপুরাণে প্রেভোপাখ্যান নামাধ্যায়ঃ ॥ অপিচ। বৃথা বৃষ্টিঃ সমুদ্রস্য তৃপ্তস্য ভোজনং বৃথা ।
বৃথা দানং সমৃদ্ধস্য নীচস্য সুকৃতং বৃথা ॥ ইতি গারুডে ১১৫
অধ্যায়ঃ ॥

वृथाकमा क्री नितर्थन क्रमनः ।
यथा। वृथा क्रमानि हजाति वृथा
मानानि स्वाफ्ण। जानारः मःপ্রবক্ষ্যামি यथा वमनुপূর্বশঃ।।
অপুল্রস্য বৃথা ক্রম ধর্মবাহানরাঃ সদা। পরপাকং সদাশান্তি
পরতাপ রতাশ্চ যে।। ইত্যাদ্যে
বিশ্বিরাণে দানাবস্থানির্গর্মান
মাধ্যাষঃ।। অপিচ। যে ন শ্রুতং
ভাগবতং পুরাণং নারাধিতোযৈঃ পুরুষঃ প্রধানং। মুখে ছতং
যৈ ন ধরামরাণাং তেষাং বৃথা
ক্রম নরাধ্যানাং।। ইতি পুরাণং
বৃথাদানং ক্রী নিয়্বলদানং। তৎ

ষোডশবিধণ। যথা। দেব পিতৃ বিহীন॰ যদীশ্বরেভ্যঃ সদোষতঃ ফ্রানুকীর্ত্তনা**চ্চেব বেদা**গ্নি ত্র-তত্যাগিনে ৷৷ অন্যাযোপাজ্জি-ত॰ দান॰ ব্যর্থ॰ ব্রহ্মহণে তথা। গুৱ**ৰে ২নৃতৰক্তা যঃ স্তেনা**য প্ৰিতায় চা। কৃতন্নায় চ**যদ্দ**ত্ত° সর্বদা ত্রন্মবিদিষে। পাচকাষচ সর্বস্য বৃষল্যাঃ পত্তযে তথা ॥ পরিচারকাষ ভৃত্যায সর্বত্র পি-শুনায় চ ইত্যেতানি তু রাজে-ব্ৰু বৃথাদানানি ষোডশ। ইতি বহ্নিপুরাণে দানাবস্থা নির্ণয়না-মাধ্যায়ঃ।। অন্যক্ত। ন্যায়মা-গেঁণ যদত্ত তৎ সপ্তবিধ মপি পুন নাপহর্তব্য । যৎপুন র-ন্যাযেন দত্ত° তদদত্ত° ষোডশ প্রকার মপি প্রত্যাহর্ত্তব্যমেব। ইত্যর্থাদুক্ত॰ ভবতি । নারদেন চাদত্ত° সপ্তবিধ° প্রোক্ত মদত্ত° ষোডশাত্মকণ। ইতি প্রতিপাদ্য দত্তাদত্তযোঃ স্বৰূপণ বিবৃত্। পণ্য মূল্যণ ভৃতি স্তুষ্ট্যা স্নেহাৎ প্রত্যুপকারতঃ। স্ত্রীসূদ্মানুগ্রহা-र्थंक मङ्ग मानविद्या मिष्टुः ॥ অদত্তম্ভ ভয় ক্ৰোধ শোক বেগ ৰুজাৰিতঃ। তথোৎকোচ প

রীহাস ব্যত্যাস চ্ছলখোগতঃ।।
বাল মৃঢাস্বতন্ত্রার্ত্ত মত্তোগ্যত্তাপবজ্জিতং। কর্ত্তা মমেদং কর্ম্মেতি প্রতিলাভেচ্ছ্যা চ যৎ।। অপাত্রে পাত্র মিত্যুক্তে কার্য্যে বা
ধর্মসংহিতে। যদক্তং স্যাদবিজ্ঞানাদদত্ত মিতি তৎ স্মৃতং।।
ইতি মিতাক্ষরা।।

বৃথামাণসং ক্লী দেবপিত্রনুদিষ্টমাণসং। তদ্ভক্ষণে প্রেতত্ত্বং ভবভি। ষথা। বৃথারেত। বৃথামাণসো বৃথাবাদী বৃথামতিঃ। নিদকে। দিজদেবনাং স প্রেত।
জাযতে নরঃ।।ইতি বক্লিপুরাণে
প্রেতোপাখ্যাননাম।ধ্যায়ঃ।।

বৃদ্ধ ক্লী শৈলজ নাম গন্ধ দ্রব্য । । ইত্যমরঃ।।

ৰৃদ্ধঃ পু॰ বৃদ্ধদারকঃ। ইতি রা-জনির্ঘণীঃ।।

বৃদ্ধঃ ত্রি গতযৌবনঃ ॥ প্রবৃদ্ধঃ

॥ পণ্ডিতঃ । ইতি মেদিনী ॥
আদ্যস্য পর্যায়ঃ । প্রবৃষ্ধঃ ২
স্থবিরঃ ৩ জীনঃ ৪ জীণঃ ৫ জরন্ ৬ । ইত্যমরঃ ॥ যাত্যাসঃ ৭
জর্জরঃ ৮ । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥
প্রবিতঃ ৯ । ইতি জটাধরঃ ॥
বৃদ্ধগঙ্গা ক্রী নদীবিশেসঃ ৷ বৃতি

গঙ্গা ইতি খ্যাতা। যথা। অস্তি নাটক শৈলে তু সরোমানস স-মিভা। যত্র সার্দ্ধা শৈল পুত্র্যা জলক্ৰীডা॰ সদা হরঃ ৷৷ সুৰুতে নরশাদূ ল স্বর্ণক্ষজ শোভিতে। তস্য পশ্চামধ্য পূৰ্ৰ ভাগেভ্যশ্চ সরিভ্রয়ণ। অবতীর্ণ প্রয়াত্যেব দক্ষিণ সাগর প্রতি ৷৷ তস্য প্র শ্চিমভাগে তু নদী দিক্করিকা-হ্বযা। দিগ্গজাঃ ক্ষেত্র সংজা-তাঃ তেন দিক্করিকা স্মৃতা।। ম-ধ্যভাগাৎ সৃতা যা জু শক্রে-ণাবতারিতা। বৃদ্ধগঙ্গাস্থযা সা जू शदनव कलमायिनी ॥ या निः-সূতা পূৰ্ৰভাগাত্তমাদিগরিবরা নদী। স্বৰ্ণ গ্ৰীবেতি বিখ্যাতা সা গঙ্গা সদৃশী ফলে ৷৷ ইতি কালি-কাপুরাণে কামৰূপ পীঠ নির্ণয बाग ৮২ অধ্যাयः ॥

বৃদ্ধকাকঃ পু॰ কাকবিশেষঃ।
দাঁডকাক্ ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়ঃ। ডোণকাকঃ ২ দগ্ধকাকঃ ৩ কৃষ্ণকাকঃ ৪ পর্যতকাকঃ ৫ বনাশ্রয়ঃ ৬ কাকোলঃ ।
৭। ইতি হেমচক্রঃ।।

युक्तकः क्षी वृक्तगाजावः। ७९-शर्यायः। स्वितः २। हेजनद्वः वि ।। বাৰ্দ্ধক্য ও বাৰ্দ্ধক ৪। ইতি **শব্দরত্বাবলী ॥ 🕸 ॥ বাল্যাদে রবধি মাহ সুশ্রুতঃ। ব**যস্ত ত্রিবি-ধং বাল্যা মধ্যমং বাৰ্দ্ধকং তথা। উনষোডশবর্ষস্ত নরো বালো নিগদ্যতে ॥ ত্রিবিধঃ সোপি দু-ধাশী দুগ্ধামাশী তথামভূক। नुकामी वर्षशर्याख॰ नुकामामी শরদ্যে ।। তদুত্তর স্যাদন। এবং বাল স্ত্রিধা মতঃ ৷ মধ্যে ষো-ডশ সপ্তত্যো র্মধ্যনঃ কথিতো বুধৈঃ।। চতুর্ধা মধ্যমণ প্রাহ্ন যুব। দাত্রি॰শতো মতঃ। চম্বারি॰শৎ সমা যাবত্তিষ্ঠেদীর্য্যাদি পূরিতঃ n ততঃ ক্রমেণ ক্ষীণঃ স্যান্যাবদ্ড-বতি সপ্ততিঃ। বীৰ্য্যা দীত্যাদি শব্দেন রসাদি সর্বধা স্থিভিয় ব-লোৎসাহা উচ্যক্তে। ক্ষীণঃ সর্ব-शांत्रि<u>क्तिय तत्नाव्यादिश्</u>रीनः। ততম্ভ সপ্ততে ৰৰ্জু॰ ফীণধাতু র-मानिकः ॥ कीयनारनिक्य दनः ষ্টীণরেতা দিনে দিনে । বলী প-লিত খ'লিত্য যুক্তঃ কৰ্ম্মসূ চাক্ষ-यः ॥ काम श्वामानिजिः क्लिकी বৃদ্ধো ভবতি মানবঃ। বাল্যে বি-বৰ্দ্ধতে শ্লেমা পিত্ত° স্যাম্মধ্যমে-হিক॰ ॥ বাৰ্ছক্যে, বৰ্দ্ধতে বাষু

ৰিচাযোঁতদুপক্ৰমেৎ। উপক্ৰ-মেৎ চিকিৎসেৎ। তন্ত্রাস্তরে তু । বাল্যা বৃদ্ধি শ্ছবি মেধ। স্বগ্দৃ-· सिः शक विकासी। वृक्तिः कार्या-জ্ৰিয়[°] চেতো জীবিত[°] দশতো হুসেৎ ॥ ইতি ভাবপ্রকাশঃ॥ বৃদ্ধদারকঃ পু॰ বীরতাডকবৃক্ষঃ । ইতি ভরতঃ ।। বিদ্ধুডক্ ইতি বীজতাডকা ইতি চ বঙ্গভাষা। । বিধারা ইতি হিন্দীভাষা। তৎ পर्यायः। श्रक्षणक्षा २ इगनाञ्ची ৩ আবেগী ৪ <mark>জুঙ্গঃ ৫। ইত্যমর</mark>ঃ ৷৷ ঋষ্যগন্ধা ৬ ছগলাজ্মী ৭ ছগ-ল। ৮ অন্ত্ৰী ৯ জুন্ব। ১০। ইতি তটীকা॥ ছগলী ১১জুঙ্গকঃ ১২ শ্যামঃ ১৩। ইতি জটাধরঃ ॥ वृवागक्ष। ১৪ ছगनाञ्चिक। ১৫ । ইতি শব্দরত্নাবলী ॥ দীর্ঘবালু-কা ১৬ ছাগলান্ত্রিকা ১৭ বৃদ্ধঃ ১৮ কোঠরপুষ্পী ১৯ অজান্ত্রী २० वृक्षमाङ २३। श्रन्नास्त কোঠরপুষ্পী স্থানে বৃদ্ধকোটর-পুষ্পীতি পাঠঃ। অস্য গুণাঃ। গৌল্যত্বণ। পিচ্ছিলত্বণ। কফ বা-ত কাসামদোষ নাশিত্ব**। ব**ল্য-স্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ধনীঃ॥ অন্য-চ্চ। রমাযনে। বৃদ্ধদারঃ শোথ

वृक्षत्र।

বাতামবাতজিৎ। ইতি রাজ-বল্লভঃ।

বৃদ্ধদারু ক্লী বৃদ্ধদারকবৃক্ষঃ।
যথা। বৃদ্ধদারু দ্বত গৌল্যা পিচ্ছিল কফ বাতনুৎ। বল্যা কাসামদোষদ দিতীয় স্কলবীর্যাদেশা ইতি রাজনির্যন্টঃ।।

বৃদ্ধনাভিঃ ত্রি উন্নতনাভিঃ। গোঁডনাভিযুক্তব্যক্তিঃ। তৎ-পর্য্যাযঃ। তুণ্ডিলঃ ২ তুণ্ডিভঃ ৩ । ইত্যমরঃ॥

বৃদ্ধপ্রপিতামহঃ পুণ প্রপিতামহতাতঃ। ইতি শব্দরত্বাবলী।।
তত্র কন্যাবাঃ সপিওতা নাস্তি
। যথা। তেনাত্বা পঞ্চমে বৃদ্ধপ্রপিতামহে সাপিও্যাণ নিবর্ত্তে
ইতি প্রতিপাদিতং। অতএব প্রপিতামহ ভ্রাত্রা তৎ সন্ততিভিঃ
সহ সাপিও্যাভাবাৎ কন্যা জনন মরণযো স্তেষাং সপিওালাকক
নেনিত নোস্তি কিন্তু সমানোদক
নিমিত্ত মেবাশৌচ মিতি। ইতি
শুদ্ধিতত্ত্বুং।।

বৃদ্ধবলা শ্রী মহাসমঙ্গা। ইতি রাজনির্মণ্টঃ।।

বৃদ্ধরাজঃ পু॰ অস্লবেতসঃ। যথা। অত্যমো বৃদ্ধরাজ=চ দ্বাবৈতে।

वृक्तां कृ

তত্র কী তিত্তা। ইতি কেচিৎ।।
বৃদ্ধবাহনঃ পুং আমুবৃদ্ধঃ। মথা।
মুপকোবৃদ্ধবাহন ইতিকেচিৎ।।
বৃদ্ধবিভীতকঃ পুং আমুতকঃ।
ইতি শব্দমালা।।
বৃদ্ধসংগ্রু পুং ইন্দ্রঃ। ইত্যমরঃ।।
বৃদ্ধসংগ্রু পুং বৃদ্ধানাংসমূহঃ।
তৎপর্য্যায়ঃ। বার্দ্ধকং ২। ইত্যমরঃ।।
বৃদ্ধসূত্রকং ক্লী ইন্দতূলং। বৃদ্ধির্দ্ধসূত্রকং ক্লী ইন্দতূলং মনীবিং। গ্রীমহাসংবংশককংবাত ভূলং মরুদ্ধকং ।। ইতি হারাবলী।।

বৃদ্ধা দ্রী গতযোবনা। বুড়ী
ইতি ভাষা। তৎপর্যায়ঃ। পলিকী ২। ইত্যমরঃ। পলিতা ৩
। ইতি ভরতঃ।। স্থবিরা ৪ নিফ্কলা ৫ জরতী ৬ গতার্ত্তবা ৭।
ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ।। তদবস্থাকালো যথা। আষোডশান্তবেদ্বালা তরুনী ত্রিংশতা মতা। পস্থপঞ্চাশতঃ প্রোটা বৃদ্ধা ভবতি
তৎপরং।। ইতি কালিদাসঃ।।
আপিচ। বালেতি গীয়তে মারী
যাবদ্বর্ষাণি ষোডশা ততন্ত তরু-

नी एक्त्रम घाळि॰ मह ८ मताविध ॥ তদুৰ্দ্ধ মধিকাত। স্যাৎ পঞ্চাশ-দ্বৎসরাবধি। বৃদ্ধা তৎ পরতো জ্ঞেষা সুরতোৎসব বজ্জিতা ।। ইতি ভাবপ্রকাশঃ ॥ 🗱॥ ত-मा भत्याका प्रांचा यथा। বালা তু প্রাণদা প্রোক্তা যুবতী প্রাণহারিণী। প্রোচা করোতি वृक्तव॰ वृक्ता यत्रग यामित्ना ॥ निनाघ শतरान बाला (क्योछ। वर्रा বদন্তযোঃ। কেমন্তে শিশিরে যোগ্যা ন বৃদ্ধা কাপি শস্তে।। নার্ত্তবে ষোডশাদ্বর্যাৎ সঞ্জ ত্যাঃ পরতো ন চা আষ্ক্রালো-नतः द्वीजिः मन्दर्गानः कर् ग-হতি ৷৷ পঞ্চপঞ্চাশতো নারী স-প্তমপ্ততিভঃ পুনান্। হাবেতৌ **ন প্রদূঁ**যেতে প্রদূষ্যেত বিপর্য্য-ষাৎ ॥ ইতি রাজবন্ধতঃ ॥ 🕸 ॥ **শুষ্ক° মাণ্স**° দ্রিযোবদ্ধাবালার্ক স্তরুণ দধি ৷ প্রভাতে নৈগুন निजा मनाः आंगरतानि यहे ॥ ইতি চাণক্য॰ ॥ 🕸 ॥ অঙ্গুণ্ঠঃ । ইতি শব্দরত্নাবলী ॥ মহাশ্রাব-ণিক।। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। वृक्षाश्रुणिः श्री श्रुणामरगाः-कृताम् निः। तृषाचाम् न देवि

ভাষা।তৎপৰ্য্যায়ঃ। অসুষ্ঠঃ ২ ্ৰৃদ্ধা ৩। ইতি শব্দরত্নাবলী॥ বৃদ্ধিঃ স্ত্রী অন্টবর্গান্তর্গতঔষধ-় বিশেষঃ । তৎপর্য্যায়ঃ । যোগ্যা ২ ঋদ্ধিঃ ৩ সিদ্ধিঃ ৪ লক্ষীঃ ৫। ইত্যমরঃ ॥ পুরুদা ৬ বৃদ্ধিদাত্রী ৭ মঙ্গল্যা ৮ শ্রীঃ ১ সম্পৎ ১০ আশীঃ ১১ জনেষ্ঠা ১২ ভূ**তিঃ** ১৩ মুৎ ১৪ সুখ ১৫ জীবভঁজা ३७। जमा छनाः। सकि वृक्षिक মধুর। সুমিগ্ধা তিক্ত শীতলা। রুচি মেধাকরী শ্লেম স্বষ্ঠ ক্রি-নিহরা পরা।। প্রযোগেঘনযো-রেক॰ যথালাভ॰ প্রযোজ্যেৎ । यज यमाञ् मिकिः माम्प्य মপ্যত্র যোজ্বংখ্ ॥ ইতিরাজ-निर्घन्छः॥ श्रा श्रिक वृष्का। क्र-পত্তি লক্ষণ নাম গুণাঃ। ঋদ্ধি বৃ দ্ধিশ্চ কন্দৌ ছে। ভবতঃ কো-ষ্যামলে। শ্বেতলোমারিতঃ ক-নো লতাজাতঃ সর্গ্ধকঃ ॥ স-এব ঋদ্ধি ব্ দ্ধিশ্চ ভেদ মপ্যে-[,] তবে। ক্র′বে। ভূলগ্রন্থিসমা-अकि रागावर्ड कना ह मा॥ वृ দিস্ত দক্ষিণাবর্ত্তফলা প্রোক্তা মহবিভিঃ। ঋদ্ধি ৰ্যোগ্যণ সিদ্ধি লক্ষ্যে বৃদ্ধে রপ্যাহ্বয়। ইনে।।

अिक र्वणा जिलायमी खळना म-ধুরা গুরুঃ। প্রাণেশ্বর্যাকরী মৃচ্ছ। রক্তপিত বিনাশিনী।। বৃদ্ধি গর্ত্ত-প্রদা শীতা বৃত্হণী মধুরা স্মৃত।। বৃষ্যা পিতাসু শমনী ক্ষত কাস ক্ষযাপহা ।। রাজ্ঞা মপ্যফ্রবর্গস্ত যতে। ২ষ মতিদুর্লভঃ। তন্মাদস্য প্রতিনিধিণ গৃহীযাত্তদ্গুণণ ভিষ-क्।। मूथामन्भः अिञिनिधिः ॥ शा এতস্য প্রতিনিধি মাহ। মেদা জীবক কাকোলী ঋদ্ধি দ্বন্দুেপি-চাসতি। বরী বিদার্য্যস্বগন্ধা বা-রাহীশ্চ ক্রমাৎ ক্ষিপেৎ ৷৷ মেদা মহামেদা স্থানে শতাবরীমূলণ জীবকর্ষভক স্থানে বিদারীমূলণ কাকোলী ক্ষীরকাকোলী স্থানে २भगन्नागृब॰ शक्ति वृक्ति ज्ञातन বারাহীকন্দ গুণৈ স্তত্ত্ব্যাণ কি-পেৎ। ইতি ভাবপ্ৰকাশঃ।। 🕸।। नौठिर्विमना॰ क्यामि विवर्गा-ন্তর্গত বর্গবিশেষঃ। ইত্যমরঃ॥ নীতিবেদিনা॰ নীতিশাস্ত্ৰজ্ঞানা॰ ফ্ষাদিভি ত্রিবর্গঃ। অন্যেষান্ত ধর্মকামার্থঃ পূর্বমুক্তঃ । অট-বৰ্গস্যাপচয়ঃ ক্ষয়ঃ ৷ তল্যৈবে পচযো ৰূদ্ধিঃ৷ তস্য নোপচযো-नाशाशव्यः ञ्चानः। अस्वेत्र्रा यथा। कृषि र्वनिक्लाया मूर्नः সেতুঃ সঞ্জর বন্ধন । কন্যা কর বলাদান সৈন্যানাঞ্চ নিবেশন ।। অফবর্গঃ স্মৃতো রাজ্ঞা মিতি ভরতঃ ।। 🟶 ।। বদ্ধন॰। তৎপর্য্যা-যঃ। ক্ষাতিঃ ২। ইত্যমরঃ ॥ বিষয়াদিসপ্তবিংশতিয়োগান্তর্গ-তৈকাদশযোগঃ । তত্ৰ জাত-ফল য়খা। প্রসতিকালে যদি-বৃদ্ধিযোগে নরঃ সুভোগে। বিন-যাবিতশ্চ। ধন প্রয়োগ গ্রহণেষ্ **मटका विष्ठक्याः मा। ६ क्य विक्र-**যাভ্যা॰ ॥ ইতি কোষ্ঠীপ্রদীপঃ ।। 🟶 ।। कना खत । সুদ ইতি ভाষা।। অञ्रामयः ।। সমৃक्तिः। इंडि मिनि ॥ ऋत्र धरतागः ॥ र्कः। ইতি হেমচন্দ্রः।। সমূহः। **३७ मक्फिका ॥ टेमटनर ॥** ধন । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।। 🟶 ।। বৃদ্ধিগ্ৰহণ নিযমে। যথা । অশী-তি ভাগো বৃদ্ধিঃ স্যামাসি মাসি সবন্ধকে । বৰ্ণক্ৰমাচ্ছত দি ত্ৰি চতু পাঞ্চক মন্যথা ৷৷ মাসি মাসি প্রতিমাসং বন্ধকং বিশ্বাসার্থং য-দাধীষতে আধি রিতি যাবৎ। বন্ধকেন সহ বৰ্ত্ত ইতি সব-म्रकः श्ररगांग खित्रान् नवम्रत्क

প্রযোগে প্রযুক্তস্য জব্যস্যাশী-ि जिल्ला जारो। वृक्ति धर्मा। ज-বতি। অন্যথা ৰন্ধক রহিতে প্র-যোগে বৰ্ণানা প্ৰাহ্মণাদীনা জ-মেণ দ্বি ত্রি চতুঃ পঞ্চক শতং ধর্ম্ম্য° ভবতি । ব্রাহ্মণে ২ধমর্ণে দ্বিক° শত°। ক্তত্ত্বিত ত্রিক°। বৈশ্যে চতুষ্ক। শুদ্রে গঞ্ক। মাসি মাসীত্যেব। দ্বৌ বা ত্রযো বা চত্বারোবা পঞ্চ বা দ্বি ত্রি চতুঃ পঞ্চাঃ দি ত্রি চতুঃ পঞ্চা অস্মিন্ শতে বৃদ্ধি দী যত ইতি দি ত্রি চতুঃ পঞ্চক শত। তদস্মিন বৃ-দ্ধ্যা যত লাভ শুলকোপদাদীয-তে ইতি कन्। ইय॰ वृक्ति सीनि মাসি গৃহত ইতি কালিক। । ইয মেব বৃদ্ধি দিবসগণনয। বিভজ্য প্ৰতিদিৰসং গৃহ্মাণা কাযিকা ভবতি। তথা চ নারদেন। কাযি-কা কালিকা চৈব কারিতা চ তথা পরা। চক্রবৃদ্ধিশ্চ শান্ত্রেযু তস্য বৃদ্ধি শতুৰিধা।। ইত্যুক্ত্ৰেভেণ্ কাষাবিরোধিনী শশ্বৎ পণ পা-**मामि कारिका। প্র**তিমাসণ সূর-ন্তী যা বৃদ্ধিঃ সা কালিকা মতা।! বৃদ্ধিঃ সা কারিতা নাম যণিকে-ন স্বাণ কৃত।। বৃ. জ রপি পুন ব্ জি শ্চক্রবৃদ্ধি ৰুদাহতেতি। গ্রহীতৃ-বিশেযণেন বৃদ্ধেঃ প্রকারাস্তর মাহ। কাস্তারগাস্ত দশক সা-মুদ্রা বি॰শক॰ শত॰। কাস্তার ম-রণ্য° তত্র গচ্ছম্ভীতি কাস্তারগাঃ যে বৃদ্ধ্যা ধন গৃহীত্বা অধিক লাভার্থণ অতিগহনণ প্রাণধন বি-নাশ শঙ্কাস্তানণ প্রবিশস্তি তে দ-শক্ শত দদ্যঃ ৷ যে চ সমু দ্রগা-স্তে বিংশকং শতং মাসি মাসী-ত্যেব ৷ এতদুক্তণ ভবতি কাস্তার-গেভ্যো দশকং শতং সামুদ্রেভ্য-শ্চ বিংশকং শতং উত্তমৰ্গ আদ-দ্যাৎ। মূলবিনাশস্যাপি শক্ষিত দ্বাৎ ইতি ॥ 🕸 ॥ ইদানী ॰ কারি-তা॰ वृक्षिभार । ममू वी अक्छा॰ বৃদ্ধি॰ সর্বে সর্বাসু জাতিষু । সর্বে ব্ৰাহ্মণাদযো ২ধমৰ্ণা অবন্ধকে স-বন্ধকে বা স্বকৃতা স্বাভ্যুপগভা वृक्तिं भर्बाम् जाठियु ममुाः। कः চিদকৃতাপি বৃদ্ধি ভঁবতি যথাহ নারদঃ। ন বৃদ্ধিঃ প্রীতিদত্তানা॰ স্যাদনাকারিত। ক্বচিৎ। জনা-কারিত মপু র্দ্ধৃ বৎসরার্দ্ধাদ্বিব-ৰ্দ্ধত ইতি। যস্ত যাচিতক॰ গৃহী-ত্বা দেশান্তরণ গতস্তুণ প্রতি কা-ত্যাবনেনোক্ত?। যে। যাচিতক

মাদায তমদত্বা দিশু ব্ৰজেণ্ডা উ-র্দ্ধু সংবৎসরাত্ত্রস্য তন্ধ্রন মাপুযাদিতি। যশ্চ যাচিতক মা-দায যাচিতোপ্যদন্বা দেশাস্তরণ যাতি ত' প্ৰতি তেনৈবোক্তণ কৃ-তোদ্ধার মদত্বা যো যাচিতস্ত দি-শ° বজেৎ। উৰ্ছু॰ মাসত্ৰবাত্তস্য **ठक्तन॰ वृक्ति भाश्रुयामि** । यः পুনঃ স্বদেশে স্থিত এব যাচিতো যাচিতক ন দদাতি ত যাচন-কালাদারভ্য বৃদ্ধি দাপযেদ্রাজা । যথাহ। স্বদেশেপি স্থিতে। যস্ত ন দদ্যান্যাচিতঃ ক্ষচিৎা তং ততো কারিতা॰ বৃদ্ধি মনিচ্ছস্তঞ্চ দা-পবেদিতি। অনাকারিত বৃদ্ধে-রপবাদে। নারদেনোক্তঃ। পণ্য মূল্য° ভৃতি ৰ্ন্যাদেশ দণ্ডো যশ্চ প্ৰ-কল্পিতঃ। বৃথাদানাক্ষিক পণা ব-ৰ্দ্ধন্তে নাবিবক্ষিতাঃ ৷৷ অবিবঞ্চি-ত। জনাকারিত। ইতি।। 🕸।। অ-ধুন। জব্যবিশেষে বৃদ্ধি বিশেষমা-হ। সন্তাতস্ত পশুস্রীণাণ। পশু-নাণ স্ত্রীণাণ সন্ততি রেব বৃদ্ধিঃ। পশূনা স্ত্রীণা পোষণাসমর্থস্য তৎ পুঞ্চি সন্ততি কামস্য প্রযো-গঃ সম্ভবতি। গ্রহণ্ঞ ক্ষীরপরি-চर्यार्थिनः । जधून। श्रयंक्रमा জব্যস্য বৃদ্ধি গ্রহণ মস্তরেণ চির-কালাবস্থিতস্য কস্য ডব্যস্য কি-যতী পরাবৃদ্ধি রিত্যপেক্ষিত আ-হ। রসস্যাফ গুণাপরা। বস্ত্রধান্য হিরণ্যানাও চতু স্ত্রি দিগুণা পরা।। রদদ্য তৈল যৃতাদে বৃদ্ধি গ্রহণ মন্তরেণ চিরকালাবস্থিতস্য স্ব-কৃত্য। বৃদ্ধ্যা বৰ্দ্ধমানস্যাষ্টগুণা বৃদ্ধিঃ পর! নাতঃ পর বর্দ্ধতে । ভথ। বস্ত্র ধান্য হিরণ্যানা যথা সংখ্যুণ চতুর্গুনাঃ ত্রিগুণা দিগুণা চ বৃদ্ধিঃ পরা ৷ বশিষ্ঠেন তু রসস্য তৈগুণ্য মুক্তং। দিগুণ হিরণ্যং ত্রিগুণ ধান্য ধান্যেনেব রসা ব্যাখ্যাতাঃ পু**প্ৰ**মূল ফলানি চ ৷ তুল। ঘৃত ত্রিত্য মুফ গুণ মিতি। মনুন। তুধানাস্য পুষ্প মূল ফল।-मीनाक्ष शक्ष अपञ्च मुक्तः। **शा**ता শদে লবে বাহেু নাতিক্রামতি পঞ্জা মিতি। শদঃ ক্ষেত্রফলং পুষ্প মূল कलोि । লবে। মেষো-ণা চমরীকেশাদি।বাহ্যো বলী বর্দ তুরগাদি। ধান্য শদ লব বা-হু বিষয়। বৃদ্ধিঃ পঞ্চগ্ৰহণ নাতি ক্রামতীতি। তত্রাধমর্ণ যোগ্যতা-। বশেন দুর্ভিক্ষাদি কালবশেন চ ব্যবস্থা দ্রম্ভব্যা। এতচ্চ সক্ৎ প্র-

যোগে সকৃদাহরণে চ বেদিতব্য ৷ পুরুষান্তর সংক্রমণেন প্রযোগা-ন্তর করণে তন্মিমেব বা পুরুষে অনেকশঃ প্রযোগান্তর করণে সূ-বৰ্ণাদিক° দ্বৈগুণ্যাদ্যতিক্ৰম্য পূ-ৰ্ষবদ্বৰ্দ্ধতে। সকৃৎ প্ৰধোগেপি প্ৰ-তিদিন প্রতিমাস প্রতিবৎসর व। वृक्तारुत्रत्। २४मर्ग (मयमा দৈগুণ্য সম্ভবাৎ । পূৰ্বাহৃতবৃ-দ্ধ্যা সহ দ্বৈগুণ্য মতিক্ৰণ্য বৰ্দ্ধত এব। यथार मनुः। क्रमीम वृक्ति দৈ গুণ্য॰ নাত্যেতি সকৃদাহ্বতা। সকৃদাহিতেত্যপি পাঠোস্তি। উ-পচযার্থ॰ প্রযুক্তণ দ্রব্যাণ স্পদীদণ তमा वृक्तिः भमीम वृक्ति देव ॔थुना॰ নাত্যেতি নাতিক্রামতি । যদি সকৃদাহিতা সকৃৎ প্রযুক্তা পুরু-বাস্তর সংক্রমণাদিন। প্রযোগা-স্তর করণে দৈগুণ্য মত্যেতি সকৃ-দাহতেতি পাঠে শনৈঃ শনৈঃ প্র-তিদিন° প্রতিমাস° প্রতিবৎসর° বাধমৰ্ণাদাহুতা দ্বৈগুণ্য নাত্যে-

ব্যাখ্যেষণ । তথা গৌত-মেনাপ্যুক্তণ। চিরস্থানে দ্বৈগুণ্যণ প্রযোগস্যেতি প্রযোগস্যেত্যেক বচন নির্দেশাৎ প্রযোগান্তর কর-ণে দ্বৈগুণ্যাতি ক্রমো হভিপ্রেতঃ। চিরস্থান ইতি নির্দেশাচ্ছনৈঃ শ-নৈ বৃদ্ধি গ্রহণে দ্বৈগুণ্যাতি ক্র-মো দর্শিতঃ। ইতি মিতাক্ষরা।। বৃদ্ধিকা স্ত্রী ঋদ্ধিনামৌষধা। ইতিশব্দমালা।।

বৃদ্ধিজীবিক। স্ত্রী ঋণদানজী-বিকা।তৎপর্য্যায়ঃ। অর্থপ্রধান গঃ ২ স্বীদ ৩। ইত্যমরঃ।। কলাম্বিক। ৪। ইতি শব্দরত্না-বলী।।

বৃদ্ধিদঃ পু॰ জীবকঃ।। শূর্কর-কন্দঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। বৃ-দ্ধিদাতরি ত্রি।।

বৃদ্ধি প্রাদ্ধ ক্রী আভ্যুদ্যিকপ্রাদ্ধ নান্দীমুখপ্রাদ্ধ । যথা।
বৃদ্ধি প্রাদ্ধ প্রবন্ধ । পূর্বান্ধ । জাত পুল্র মুখ দপ্রাদ্ধে বৃদ্ধি প্রাদ্ধ । পূর্বান্তিমুখেষু দক্ষিণোপবীতিষু মধু যব
বদরযুক্তাঃ পিঙাঃ দেবতীর্ধেন
নমস্কারান্তেন দক্ষিণোপচারেণ
কর্ত্ব্য দক্ষিণজানুগৃহীদ্বা ওঁ
অদ্যাম্মদীয়ামুক বৃদ্ধে অমুক
সগোত্রাণা মম্মৎ পিতৃ পিতামহ
প্রপিতামহ মাতামহ প্রমাতামহ বৃদ্ধপ্রমাতামহানা প্রমুক
শর্মাণা সপত্নীকানা নান্দীমু-

খানা প্রাদ্ধে কর্ত্তব্যে বসুসভা সংজ্ঞকানাং বিশ্বেষাং দেবানা<mark>ং</mark> প্রান্ধণ সিদ্ধানেন যুক্ষাসু মধা ক-ৰ্ত্তব্য মিতি দেব ৰান্ধণামন্ত্ৰণ । ওঁ করিষ্যসীতি তেনোক্তে ইখ-মেব মাভূ পিতামহী প্রপিতাম-হীনা॰ দেব বান্ধণামন্ত্ৰণ । তত ওঁ অদ্যাসুক সগোত্রায়া মৎ প্র-পিতামহা অমুকাদেব্যা নান্দীমু-খ্যাঃ প্রাদ্ধ সিদ্ধানেন যুখাসুম-ষ। কৰ্ত্তব্য মিতি প্ৰপিতামহী ত্ৰা-ক্ষণামন্ত্রণ'। করিষ্যসীতি তেনো ক্তে ইখমেব মাতামহ্যাদি ব্ৰাহ্মণা মন্ত্ৰণণ। দেব পিতৃ সৰ্বদেব ব্ৰাহ্মণ শ্রাদ্ধ করণানুজ্ঞাপনণ। আসনে ওঁবিশ্বেদেবাস আগত শৃণুতাম ইম॰ হব॰ এদ॰ বৰ্হি নিষীদত। ওঁ বিশ্বেদেবাঃ শূণুতেমণ হবণ যে মে ২ন্তরীক্ষে য উপদ্যবিষ্ট যে অগ্নি জিহ্বা উত বা যজত্রা আ সদ্যা-स्मिन् वर्शिष भाषयक्षः। उँ आग-চ্ছম্ব ইতি বিশ্বেদেবাবাহন গ-ন্ধাদি দান অচ্ছিদ্রাবধারণ বাচ-ন॰। ততঃ প্রপিতামহী প্রভৃতী-না মনুজ্ঞাপন । আসন আবা-হন গন্ধাদিদানঞ্চ। অচ্ছিদ্রাই-ধারণ বাচন । ইখ পিতাম্ছা

মাতুঃ। ততঃ প্রপিতামহাদীনা-মনুজ্ঞাপন মাসন মাবাহন গ-স্কাদি দান । এব বৃদ্ধপ্রপিতা-মহাদীনা॰ অনুজ্ঞাপনাদিকরণ ৷ ও বসুসত্য সজ্ঞকেভ্যো বিশ্বে-ভ্যো দেবেভ্য এতদমণ সমৃতণস-পानीय भवाक्षन भवपत्र भवि প্রতি সিদ্ধ বজ্জিত নমঃ। ইতি অন্নকল্পন ।ওঁ অমুক গোত্তে মৎ পিতামহি অমুকা দেবি নান্দীযু-থি এতদরণ স্বদরণ সদধি নমঃ। এব॰ মাতামহ প্রমাতামহেভ্যঃ। ইতি গাৰুডে ২২৩ অধ্যায়ঃ।।ৠ।। অন্যক্ষ। ভৃতীয মাভ্যুদ্যিক वृ-দ্ধিশ্রাদ্ধণ তদুচ্যতে। উৎসবানন্দ সম্ভাৱে যজ্জোদাহাদি মঙ্গলে॥ মাতরঃ প্রথমণ পূজ্যাঃ পিতর স্ত-দনস্তরণ ততো মাতামহা রাজন্ বিশ্বেদেবা স্তথৈব চয় প্রদক্ষিণো-পচারেণ দধ্যক্ষত ফলোদকৈঃ। প্ৰাত্মখো নিনমেৎ পিণ্ডান্ পূৰ্ব-যা চতুরো যুতান্।। সম্পন্ন মিত্য-**ज्यानर्य मन्यानर्याः वर्या वर्याः** । যুগ্মা দ্বিজাত্যঃ পূজ্যাঃ বস্ত্র কার্ত্তস্বরাদিনা ।। তিলার্থন্ত য-दिः कार्या। नान्नीमकान्शृर्वकः।

পুজবান্ ৷৷ এবং শৃজোপি সামান্যং বৃদ্ধি প্রাদ্ধি স্থানাম বান্
বুধঃ ৷৷ দান প্রধানঃ শৃজঃ স্যাদিত্যাহ ভগবান প্রভুঃ ৷ দানেন সর্বকামাপ্তি রস্য সংজাযতে
যতঃ ৷৷ ইতি মাৎস্যে সাধারণাভ্যুদ্বকীর্তনো নাম ১৭ অধ্যাযঃ ৷৷ বিস্তারস্ত প্রাদ্ধতিত্ব
কাদ্ধিবিকে চ দ্রুব্যঃ ৷৷
বৃদ্ধোকঃ পুং বৃদ্ধবৃষঃ ৷ তৎপর্যায়ঃ ৷ জরদারঃ ২ ৷ ইত্যামরঃ ৷৷

বৃদ্ধ্যাজীবঃ ত্রি বৃদ্ধ্যপজীবী।
তৎপর্য্যায়ঃ। বার্দ্ধুবিঃ ২ বার্দ্ধুবিকঃও স্বীদঃ ৪ স্বীদিকঃ ৫।
ইতি শব্দরত্বাবলী।। সাধুঃ ৬।
ইতি জটাধরঃ।।

বৃধ ক দীপ্তৌ। ইতি কবিকন্প-ক্রমঃ।। ক বর্দ্ধযতি। ইতি দুর্গা-দাসঃ।।

বৃধ উ ও ব ৯ বৃদ্ধো। ইতি কবিকল্পক্রমঃ ।। উ ব র্দ্ধিলা বৃদ্ধা। ও
বর্দ্ধতে জনঃ । ব বর্ত্ব্যাতি বি
বৃৎস্তি । ৯ অবৃধ্ব । ইতি
দুর্গাদাসঃ ।।

মঙ্গলানি চ সর্বাণি বাচষেৎ দ্বিজ- ॥ বৃধ দানঃ পু॰ মনুষ্যঃ । ইতি

বৃন্দাব

गिकां छ को गूमा गूना मिव् जिः ॥ व्यानुः शृ शृक्षयः ॥ श्रञ् কৃতিঃ। ইত্যুণাদিকোষঃ।। ্ধ্য তি বৰ্দ্ধনীয় । বৃধ্বাতোঃ ক্যুপ প্রত্যায়েন নিষ্পন্ন॰।। ्रि॰ क्वी क्लथुष्शथलामि र्यन-ধাৰ্য্যতে তৎ ! বেঁটো ইতি ভাষা । তৎপর্য্যায়ঃ। প্রস্ববন্ধন १২। इতामतः॥ यहीताता॥ ऋहाअ॰ । इंडि त्यिनिनी।। পু॰ বাৰ্ত্তাকী। ইতি শব্দরত্বাবলী ৷৷ বৃন্তাকী স্ত্রী বার্ত্তাকী। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ॥ বৃদ্ধিতা স্ত্রী ক^{ুকা}।ই**তিশন্দ**-हिन्द्रिया। বৃন্দ ক্লী সমূজ। ইত্যমরঃ॥ বৃন্দঃ পু॰ দশ। ৰ্বদঃ। শতকোটি-রিতি যাবৎ। ইতি জ্যোতিষণ।। यमा नामाखन्न महार्बुमः ॥ বৃন্দা স্ত্রী তুলসী। ইতিশব্দ-রত্বাবলী II জলদ্ধরপত্নী **। অ**-স্যা বিবরণ° তুলসীশব্দে ডফ वा॰ ॥ किलाबब जिक्ना ॥ वी-ধাষোডশনামাস্তৰ্গতনামবিশে-🤏 ৷ এতদ্বিরণণ বৃন্দাবনশব্দে জন্টব্য॰ ॥

वृन्मातः जि मताखः । ইতি শक्यां वा ॥ বৃন্দারকঃ পু॰ দেবতা। ইত্যমরঃ ।। যূথপাতা । যথা। বৃন্দারকঃ সুরে শ্রেষ্ঠে মনোক্তে যুথপাত-রি। ইতি ভরতধৃতব্যাডিঃ।। বৃন্দারকঃ ত্রি মনোজ্ঞঃ ।৷ শ্রেষ্ঠঃ । ইতি মেদিনী।। তন্মতে পব-शी यानिः ॥ वृन्नात्रदको किन मृत्थो। इंडामतः॥ বৃন্দাবন ফ্লী স্বনামখ্যাততীর্থ । তল্পামকারণণ যথা। শ্রীনারায-ণ উবাচ। পুরা কেদারনৃপতিঃ সপ্তদ্বীপপতিঃ স্বয় । আসীৎ সত্যযুগে ব্রন্ধন সত্যধর্মরতঃ সদা।। স রেমে সহ নারীভিঃ পুত্র পৌত্রগণৈঃ সহ। পুত্রানিব প্ৰজাঃ সৰ্বাঃ পাল্যামাস ধা-শ্মিকঃ।। কৃত্বা শতক্রতু॰ রাজা লেভে দ্বিভ্ৰদ্ব মীপ্সিত । কৃদ্বা নানাবিধণ পুণ্যণ ফলকাজ্ফী ন চ স্বয়ণ ৷৷ নিত্যুণ নৈমিত্তিকণ স-ৰ্ব॰ শ্ৰীকৃষ্ণ প্ৰীতি পূৰ্বক॰ । কে-দার তুল্যো রাজেন্দ্রো ন ভূতো ভবিতা পুনঃ ৷৷ পুত্রেষু রাজ্য সংন্যস্য প্রিয়া ত্রৈলোক্য মো-हिनी । टेकशीयत्याशास्त्रमन

জগাম ভপদে বন॰ ৷৷ হরে রৈ-কান্তিকো ভক্তো ধ্যায়তে সম্ভ-ত॰ হরি॰। শশ্বৎ সূদশ্ন॰ চক্র তপ্তা নৃপত্রেপ্তো গোলোকঞ্ জগাম সঃ। কেদার নাম তীর্থণ তত্তমায়া চ বভূব হ ।। তত্ত্রাদ্যা-পি মৃতঃ প্রাণী সদ্যো মুক্তো ভ-বেৎ ধুবং। কমলাংশা তস্য ক-ন্যা নাম্না বৃন্দা তপস্বিনী।। ন ব-ব্রে সা বরু কঞ্চিৎ যোগ শাস্ত্র विभातना । पछ॰ पूर्वामन। তলো হরে র্যন্ত্রণ সুদুর্লভণ।। স। বিরক্তা গৃহ॰ ত্যজুগ জগাম তপসে বন॰ । ষ্টি॰ বৰ্ষ সহস্যাণি তপ স্তেপে সু-নিৰ্জনে ॥ আবিৰ্ভভূব শ্ৰীকৃফ স্তৎপুরো ভক্তবৎসলঃ। প্রসন্ধ-বদনঃ শ্রীমান্ বরং বৃদ্বিত্যুবাচ সং ।। দৃফু'। সা রাধিকাকান্ত॰ শান্ত॰ मुन्दत्र विश्रह्ण। मृष्ट्री मन्यूर्ग সা সদ্যঃ কামবাণ প্রপীডিতা।। সা চ শীয়ুণ বরণ বত্তে পতি স্তুণ মে ভবেতি চ। ওমিত্যুক্ত্ব্য চ রহসি চিরু রেমে ত্যা সহ ৷৷ সা জগাম চ গোলোক কৃষ্ণেন সহ কৌজু-কাৎ। রাধা সমা সা সৌভাগ্যাৎ গোপী শ্রেষ্ঠা বভূব স। ॥ বৃন্দা

যত্ৰ ভপ স্তেপে তত্ত্ব কুলাবন স্মৃত°৷ বৃন্দা যত্ৰ কৃতা ক্ৰীডা তেন*়* वा मूनिभूक्व ॥ ॥ ।। ज्यानारकः তিহাসঞ্চ শূণুম্ব বৎস পুণাদ॰ रयन वृन्नावन॰ नाम निरवाधं कथ-যামি তে ।। সশধজন্য কন্যে দ্বে ধর্ম্মণাস্ত্র বিশারদে। তুলসী বে-দবভৌ চ বিরক্তে ভবকর্মাণি॥ তপস্তস্থা বেদবতী প্রাপ নারায-৭° পর°। সীতা জনক কন্যা সা সৰ্বত্ৰ পরিকীর্ত্তিতা।। তুলদী চ তপ স্তপ্তা বাঞ্চাণ কৃত্বা হরিণ প-তিং ৷ দৈবান্দুৰ্বাসসঃ শাপাৎ প্ৰা-প্য সংখাসুর পতি ৷৷ গদ্চাৎ সংপ্রাপ কমলাকান্তং কান্তং ম-নোহর । তস্যাশ্চ তপসঃ স্থান॰ উদিভঞ্চ ভপোধন ।। তেন বৃন্দা-বন॰ নাম প্রবদন্তি মনীষিণঃ৷ঞ্চা৷ অথ বা তে প্রবিদ্যামি পরণ হেত্ব-ন্তর শৃণু। যেন বৃন্দাবন নাম পুণ্য ক্ষেত্রঞ্চ ভারতে ৷৷ রাধা ষো-ডশ নায়াঞ্চ বৃন্দা নাম শ্রুতৌ শ্রু-ত । তদ্যাঃ ভ্রীডাবন রম্য তে-ন বৃন্ধাবন স্মৃত ৷৷ গোলোকে প্রীতবে ভদ্যাঃ কৃষ্ণেন নির্শ্বিত পুরা! ক্রীডার্থণ ভুবি তন্নায়াবন वृन्तायन॰ **मृত॰।। ইতি এদাবৈ**ব-

র্ত্তে শ্রীকৃষ্ণজন্মখণ্ডে বৃন্দাবন প্র-স্তাবঃ ১৭ অধ্যায়ঃ ।৷ 🟶 ৷৷ অথ বৃজ্ঞাবন বর্ণন । ঈশ্বর উবাচ। গুহ্ুাদ্গুহ্ু তরং হৃদ্যু পর্মানন্দ কারণং। অত্যদ্ভুতং রহস্যানাং র-হস্য পর্ম পর ।। দুর্লভানাঞ্চ পর্মণ দুর্লভণ মোহ্নণ পরণা সর্ব শক্তি ময়ু দেবি সর্বস্থানেষু গো-পিত ।। সাত্ৰত স্থান মূর্দ্ধনা বিষ্ণে। রত্যন্তবল্লভ । নিত্য वृ-ন্দাবন॰ নাম ব্রহ্মাণ্ডোপরি সণ-স্থিত ॥ পূর্ণব্রন্ধ সুখৈশ্বর্য্য নিত্য यानन भवाय । देवक्रश्रीम जन-শাংশং স্বয়ং বৃন্দাবনং ভুবি ৷৷গো-লোকৈশ্বর্য্যঞ্চ যৎকিঞ্চিৎ গোঙ্গ-লে তৎ প্রকীর্ত্তিত ৷ বৈদ্বপ্তাদি বৈভব॰ যৎ দারকাষাণ প্রকাশ-যে ।। যদুকা পর নৈশ্বর্য্য নিত্য বৃন্দাবনা শ্রঘণ। তস্মাৎ ত্রৈলো-ক্য মধ্যে তুপৃথী ধন্যেতি বিশ্রুতা ।। যৎ স্যান্মাথুরকণ ধাম বিষ্ণো-রেকান্ত বল্লভং। স্বস্থান মধিকং নামধেষ মাথুরমওল ।। নিগৃত পরমণ স্থানণ পূর্য্যভ্যম্ভর সণস্থি-ত । সহসু পত্রকমলাকার মা-পুর মঙল । বিফুচক্র পরিভাম-काग दिक्षित म्हूं । कि विका शब

বিস্তারণ রহস্য ক্রম মীরিত।। প্র-ধান দাদশারণ্য মাহাত্মা কথি-ত॰ ক্ৰমাৎ। ভদ্ৰ শ্ৰী লৌহ ভা-ণ্ডীর মহা তাল খদীরকাঃ। বহুল॰ জমুদ কাম্য মধু কৃদাবন তথা ।। দ্বাদশৈতা বনে সঙ্খ্যাঃ কালি-न्ह्याः मश्च शन्हित्य। शृद्धं शक्ष्य-ন প্রোক্ত তত্তান্তি গুরু মৃত্রম ৷৷ মহাবন পোস্লাখ্য রম্য ম-ধুবন॰ তথা। পূর্বে তু গঞ্চ ভদ্রা-দ্যা স্তালাদ্যাঃ সপ্ত পশ্চিমে ॥ অন্যচ্চোপবন প্রোক্ত কৃষ্ক্রী-ডা রসস্থল । কদম্ব খণ্ডিক নন্দ বন॰ নন্দীশ্বর॰ তথা ৷৷ নন্দনানন্দ-খণ্ডঞ্চ পালাশাশোক কেতকণ ৷ সুগন্ধি মাদন কৈল মমৃত ভো-জন স্থল ।। সুখপ্রদাধন বৎস-হরণ শেষশাষন । শ্যামপূশ্চ দধিগ্রামণ চক্রভানুপুরণ তথা ॥ সঙ্কিত বিপদক্ষৈব বালক্রীডঞ্চ ধূষরণ। কেমুদ্রুমণ খরে। বীর মুৎ-সুক্ঞাপি নন্দন ।। ইখ মেব বনে সঙ্খ্যা স্ত্রি॰শক্চোপবন॰ স্মৃত । পূৰ্বোক্তণ দাদশারণ্যণ প্রধানণ ব-ন মুত্তমণ।। তত্ত্রোত্তরে চতুর্থঞ্চ ব-नक ममूलाइं ७ । नानाविध तम-कीषा नाना नीनामयङ्गः॥

मल विश्वकि विश्वात तर्गा क्या মীরিত । সহস্ পত্র কমল গো-क्रवाथा॰ मह्दशम॰ ॥ कर्निका छ-মহদ্ধান গোবিন্দ স্থানমূত্ন । তত্রোপরি স্বর্ণপীঠে মণিমঙ্গ মণ্ডিত ।। তত্র তত্র ক্রমাদিক্ষু विभिक्षू मलभीतिञ् । यक्तल ५-ক্ষিণে প্রোক্তণ পরণ গুছোতমো-ত্তম ।। তন্মিন্ দলে মহাপীঠ নিগমাগম দর্গম॰ । যোগীক্রৈ রপি দুস্থাপ সর্বাত্মা যক্ত গো-**ञ्रल॰ ॥ विञीय॰ मल गा**रशय॰ তত্রহস্য দিখা তথা। নিঙ্গঞ্জক ষ্টী বীরষ্টীরে) তদ্দলে স্থিতৌ ।। পূৰ্বদল তৃতীয় যৎ প্ৰধান স্থান মুচ্যতে ॥ গঙ্গাদি সর্বতী-ৰ্থানাণ স্পাৰ্শাচ্ছত গুণণ ভবেৎ ॥ **ठजूर्थमन रेमनामा मिक्न**शीर्छ-প্সিত প্রদ°। কামযমূতনা গোপী তত্ৰ কৃষ্ণ পতি॰ লভেৎ ॥ বস্ত্ৰাল-কার হরণ তদ্দলে সমুদাহ্বত । উত্তরে পঞ্চমণ প্রোক্তণ দলণ সর্ব দলোত্তম°।। দাদশাদিত্য মত্রৈ-व मनक कर्निकाममः। वायवास দল ষষ্ঠ তত্র কালীহুদঃ স্মৃতঃ া৷ দলোত্তমোত্তমঞ্চৈব প্রধানস্থা-্নমুচ্যতে। সর্বোত্তম দলং শ্রেপ্তং

পশ্চিমে সপ্তমণ্দলণ ৷৷ যজ্ঞপত্নী গণানাঞ্চ তদীপ্সিত বরপ্রদণা অ-যাসুরস্য নির্বাণ চক্রে ত্রিদশ দ-শিত ৷৷ ব্ৰহ্মেখ্য মত্ৰৈব দল ব্ৰহ্ম হদাবহ°। নৈখ ত্যান্ত দল° প্রোক্ত মন্টমণ ব্যোমঘাতনং 🕦 শঙ্খচূডবধ স্তত্র নানাকেলি র-সস্থল । শ্রুত মফদল প্রোক্ত বৃ-**ন্দারণ্যান্তরন্থিত ।। শ্রীমদৃন্দাবন** ধন্য যমুনাবাঃ প্রদক্ষিণ ৷ শিব-লিঙ্গ মধিষ্ঠাতা দৃষ্টো গোপীশ্বরা-ভিধঃ৷৷ তদ্বাহ্যে যোডশদলং শ্রি-ষা পূৰ্ণ তদীরিত । সর্বাসু দিক্ষ্ य (প্রাক্ত প্রাদক্ষিণ্যাদ্যথা-ক্রমণ ।। নহৎ পদণ নহদ্ধান প্র-ধান ধোডশ দল ৷ প্রথমক-**मन॰ এ। अश्रीका** कर्निका সমণ ৷৷ তিমান্ মধুবনণ প্রোক্তণ তত্র প্রাদু রভূৎ স্বয়ণ। চতুর্ভুজো মহাবিষ্ণু সর্বকারণ কারণ ॥ তত্রাধিষ্ঠিত তদ্দেব॰ মূনিশ্রেষ্ঠ স-নাতন॰। দল॰ দ্বিতীয় মাখ্যাত॰ কিঞ্চিল্লীল। রসস্থলং ।। খদিরার-ণ্য মত্রৈব দলঞ্চ সমুদাহ্বত । সর্ব শ্রেষ্ঠ দল॰ প্রোক্তণ মাহাত্ম্যণ ক-র্ণিকাসমণ।। তত্র গোবর্দ্ধনে র-ম্যে নিত্যানন্দ রসাশ্রষে। কর্ণি-

काया॰ यहानीना उल्लीना त्रमश-হ্বরে ॥ যত্র কৃষ্ণো নিত্য বৃন্দা-কাননস্য পতি ভবেৎ। কৃষ্ণো গোবিন্দতা প্ৰাপ্তঃ কিমনৈ্য ৰ্ৰছ ভানিতৈঃ।। দলং তৃতীয় মাখ্যা-ত° সৰ্বশ্ৰেষ্ঠোত্তমোত্তম°। চতুৰ্থ| দলনাধ্যাত মহাজুত রসভ্লা। হরি র্যম্য পতিঃ সাকানিত্য গোবর্জনঃ খব । কদ ষথ ভীত-ত্রৈব পূর্ণানন্দ রনাশ্রয়ঃ ॥ স্নিগ্ধণ शाना श्रीय द्रमा नवक ममूना-হতে । নন্দীশ্বর দলং রম্যং তত্র नकालयः स्रृष्ठः ॥ कर्निका पत মাহাত্মা॰ পঞ্চম॰ দল মূচাতে। অবিষ্ঠাতাত্র গোণাট্রনা ধেনুপা-ল স্ততঃ গরংগ্য দলং ষষ্ঠং যদাখ্যা-ত॰ তত্র নন্দবন॰ স্মৃত॰ । সপ্তম॰ বঙ্গলারণ্য দল রম্য প্রকীর্ত্তি-তং ৷৷ দলাফমং তালাৱনং তত্ৰ ধে-न्वधः या्णः। नवयः अगूमात्रगः मन° त्रग्र° श्रकी खिंड॰ ॥ काम्रा-রণ্য॰ দল॰ হৃদ্য়৽ দশ্ম॰ সর্ব কা-রণ'। এক প্রসাদন' তত্র বিষ্ণু বৃদণ প্রদশিতি ॥ কৃষ্ণ ক্রীডা রস ্ৰ স্থান প্ৰধান দল মুচ্যতে। দল নেকাদশ প্রোক্ত ভক্তানুগ্রহ-কারণং ৷ নির্বাণং সেতৃবন্ধস্য না-

न। तमगय इनः। ভাঙীর । कामन দল বন রম্য মনোহর াা কৃষ্ণ ক্রীডা রস স্তত্ত শ্রীদাসানিভি রা-বৃতঃ। ত্রনোদশদল॰ শ্রেষ্ঠ॰ তত্র ভদ্র বনং স্মৃতং ৷৷ চতুর্দ্দশদলং প্ৰোক্তণ সৰ্ব সিদ্ধিপ্ৰদণ স্থলণ। ঞ্ৰী-বনণ তত্র রুচিরণ সর্ভ্রেশ্বর্যাস্য কা-·রণ ॥ कृष्क नीनामय मन 🗐 कीर्जि कोजि वर्षन । शक्तन দলং শ্রেষ্ঠং তত্র লৌহবনং স্মৃতং ৷৷ কথিত ষোডশদল মাহান্স্যুৎ কৰিকা সমণা মহাবন তত্ৰ গী-ত॰ তত্রান্তি গুহু মৃত্রমণ।। বাল-ক্রীড। রস স্তত্র বৎসপালেঃ স-মাবৃতঃ। পূতনাদি বধ স্তত্র যম-লাজ্জ্ন ভঞ্জন ।। অধিষ্ঠাতা ত-ত্র বালগোপালঃ পঞ্চমান্দিকঃ ৷ নায়া দামোদরঃ প্রোক্তঃ প্রে-गानन्त तमार्नदः ॥ मनः श्रामकः মাখ্যাত সৰ্ব শ্ৰেষ্ঠ দলোত্তম । कृष की छ। ह कि अन्ती विश्वासनन মুচ্যতে ॥ সিদ্ধ প্রধানণ কিঞ্চদ্বণ দলक সমুদাহত । 🗱। পার্ত্য-বাচ। বৃন্দাবনস্য মাহাত্ম্য রহ-স্যু॰ পরসদ্ভূত । তদহ পশোভূমি-ছোমি কথ্যস্ব মহাপ্রভো ॥ ঈশ্ব-রউবাচ। কথিত তে প্রিয়তনৈ

গুহাদ্গুহ তমোত্তম ॥ রহস্য। নাণ রহস্যাণ যৎ দুর্লভানাঞ্চ দুর্ল-ভ°। ত্রৈলোক্য গোপিত° দেবি দেবেশ্বর সুপূজিত ।। ব্রহ্মাদি বা ঞ্চিত স্থান সুর সিদ্ধাদি সেবিত । योगीकां मिन्नीकां मिना ७-দ্যান তৎপরং ৷৷ অপ্সরোভিশ্চ গন্ধৰি মৃত্যি গীত নিরন্তরণ। 🖺 यकृषाय्न॰ त्रमा॰ शूर्वानम त्रमा-শ্রমণ ।। ভূমি শ্হিন্তামণি স্তোর্য মমৃত রম পূরিত। বৃকাঃ সুরজ-মা স্তত্র সুরভি বৃন্দ মেবিতাঃ॥ ক্রী লক্ষীঃ পুরুষো বিষ্ণু ক্তদ শাণ শ সনুদ্ভবঃ ৷ তত্র কৈশোর ব্যসং নিত্য মানন্দ বিগ্ৰহ ।। গতি না-ট্য° কথা গান° স্মিত বক্তু• নির-ন্তর । শুদ্ধ সব্তৈঃ প্রেম পূর্বে र्दिकरेव उपनाअयः ॥ পূर्वजन ় সুখে মগ্রণ ক্ষুরত্তনূর্তি তত্ময়ে। প্রমত্ত কোটি ভূঙ্গাদ্যৈ কূজৎ-কল মনোহর ৷৷ কপোত শুক সংগীত মুমাতালি সহসূক । ভু-জঙ্গশত্রু নৃত্যাদ্য প্দকান্তা মোদ विज्ञुमः ॥ नान। वटेवंग्ट अमूटेम স্কমেণ্পরিপূরিত । সুমিগ্ধ সৌ-রভাশান্ত নুগীকৃত জগতায় ॥ মন্ধারত সংসিক্ত বসন্তঋ্তু

সেবিত । পূর্ণেন্দু নিত্যাভ্যুদ্য সূৰ্য্য মন্দাণশু সেবিত ।। অদুঃখ সুখ বিচ্ছেদ জর। মরণ বজ্জিত ৷ অক্রোধ গতমাৎসর্য্যণ অভিন্ন মনহ॰কৃত॰ ।। পূর্ণানন্দামৃতরম॰ পূর্ণ প্রেম সুখাবহ । গুণাতীত পর॰ ধান পূর্ণ প্রেন স্বরণক॰ ॥ व वृक्षां भि श्रवद्यः (ध्यानका-শ্রুবর্ষিত । কি॰ পুন শ্রেতনাযু-रेक र्विक् चरेकः किम्हारंग्रा গোবিন্দাজ্মি রজ স্পার্শাহিত্য বৃ-ন্দাবন॰ ভুবি। সহসূদল পদাস্য नृन्मात्रभाः वताहिकः ॥ यमा कः मी-ন মাত্রেণ পৃথী ধন্যা জগত্রযে। গুহ্ণাদ্গুহ্ণতমণ রম্যণ মেধ্যণ বৃন্দা-বন স্থিত ৷৷ অক্ষর নিত্যমানন্দ शाविन स्थान मवायः। शाविन দেহতো হভিন্ন° পূর্ণবন্ধ সুখাশ্র-য় ৷ মুক্তি স্তত্র যতপ্রশীত্রমা-হান্ব্যুণ কিমুচ্যতে। তম্মাৎ সর্বা-ত্মনা দেবী হৃদিস্থ স্বৰু তদ্বনং ॥ বৃন্দাবন বিহারেষু কৃষ্ণ কৈশো-র বিগ্রহণ। অন্যারণ্যেষু স্থানেষু বাল্য পৌগণ্ড যৌবন॰।। কালি-न्ती मकतरनामा कर्निकायाः अ-দক্ষিণ ৷ নানা নির্মাণ গম্ভীরণ জলসৌরভ মোহনণ ৷৷ আনন্দা-

হত ত্রিশ্র মকরন্দ ধন।লয় । পদ্মোৎপলালৈঃ সসুমৈ নান। वर्टर्नः ममुब्बुनः ॥ ठक्कवाकामि विरुटेश माञ्जू नाना कलक्रदेनः। শোভনান॰ জল॰ রম্যা॰ তরঙ্গা-তিমনোহর॰।। তদ্যোভ্য তটী-রুমা। শুদ্ধকাঞ্চন নির্মিত। । গসাকোটীগুগঃ প্রোক্তো যত্র क्या व्याप्टिकः ॥ कां विकासाः কোটিগুণো যত্র জীড়া রতে৷ र्तिः । लागिकी कर्गिकाकृषे মভিন্ন মেক বিগ্রহণ ৷৷ ইতি পা-দ্মে পাতালখণ্ডে ১ অধ্যায়ঃ ৷৷ বৃন্দাবনেশ্বরঃ পু॰ ঐক্কঃ। যথা । যন্নথেন্দূরুচি ত্র ক্রধ্যেষ ব্রহ্মা-দিভিঃ সুরৈঃ ৷ গুণত্রয় মতীত° ত°বন্দে বৃন্দাবনেশ্বর° ৷৷ অপি-চ। পুরুষঃ প্রকৃতি শ্চাদ্যৌ রাধা वृक्तादरनश्वत्रो । প্রকৃতি বিকৃ-তিঃ সর্বণ বিন। বৃন্দাবনেশ্বরণ। ইতি পাদ্মে পাতালখণ্ডে ৯ অ-शायः॥ 🕸 ॥ जनाकः। यन। नि-णुः स्वयः कृषः मिक्रमानम वि-গ্ৰহঃ। যগ্লাণ গুণানাণ শীলী তু ভগবচ্ছক সংজ্ঞিঃ।। নিত্যধা-। বৃশ ইর্ য বৃত্যাং। ইতি কবি-মা গুণাতীতঃ সাক্ষাদৃন্দাবনে-श्रद्धः। जास्त्री अकृष्ठे नीनायाः

বাসুদেবো ভবৎ প্রভুঃ ৷৷ গো-পীনা॰ কাম পূর্ণায় নিত্যানা॰ রমণায্চ। গোপালানা॰ বি-নোদায় স্বয়ণ নন্দসুতো ভবৎ ॥ ইতি পাদ্যোত্তরখণ্ডে ৬৭ অধ্যায়ঃ 11

वृन्नावरमञ्जी खी जाया। यथा। রাঘবত্বে ২ভবৎসীতা রুক্মিণী कृष्य जन्मि। माकालकी ख वि-জ্ঞেয়। প্ৰাকট্যেনৈব পাৰ্ৰভি ॥ ব্যভানুসূতা যাতু নিত্যানন্দ यक्रिनी। गाम विकास नीना-যা॰ শ্রীঃ শ্যামা কৃষ্ণ বল্লভা।। वृन्नावतनश्रती ताथा गाका ० क्-ক্ষাত্মকা পরা। ইতি পাদ্মোত্তর খণ্ডে ৬৭ অধ্যাযঃ॥

বৃন্দিষ্ঠঃ ত্রি অযমনযোরেষা বা অতিশযেন বৃন্দারকো দেবো मुर्था वा। इंडि मूक्षत्वां धंही কাষা॰ দুর্গাদাসঃ॥

वृक्षीयान् वि वृक्षिष्ठेः। अयमन-বে। রেষা ° বা অতিশযেন বৃন্দা-রকঃ ইত্যর্থে ঈয়সু প্রত্যুষেন নিষ্পন্নঃ। ইতি ব্যাকরণ ॥

কর্দ্রমঃ। ইর্ অবৃশৎ অব-শী ৫। অস্মাৎ পুৰাদিদানিত্য•

ঙ ইত্যন্যে। য বৃশ্যতি বর॰ कन्या। इंडि पूर्गापामः॥ वृमः भू॰ উन्मूकः। इं मिक-রত্নাবলী ॥ বাসকঃ। ইত্যমর-টীকাবা ভরতঃ ॥ বৃশা স্ত্রী ওষধীবিশেষঃ।ইত্যু-वाष्ट्रिक । यः ॥ বৃশ্চিকঃ পু॰ শুককীটঃ। শুষা-োকা ইতি ভাষা। ইত্যারঃ॥ তৎপর্যায়ঃ। শূককীটকঃ ২। ইতি শব্দ ভ্লাবলী।। কীটবিশে-যঃ। বিহা ইতি ভাষা। তৎ-পর্য্যাযঃ। অলিঃ ২ দ্রোণঃ ৩ বৃশ্চনঃ ৪। ইতি রাজনির্বন্টঃ।। ক্রণঃ ৫। ইতি শব্দরত্নাবলী।। পূদাকঃ ৬ অরুণঃ ৭ অলী ৮ । ইতি জটাধরঃ ॥ 🗱 ॥ বৃশ্চিক বি-ষস্য লক্ষণ মাহ। দহত্যগ্নি রি-বাদৌ চ ভিনতীবোৰ্দ্ধ মাশু চ । বৃশ্চিকস্য বিষণ যাতি পশ্চা-দে॰শোবতিষ্ঠতে।। অসাধ্য বৃ-न्ठिक पर्छमा लक्ष्ण मार्। पं-ষ্টো ২সাধ্যৈস্ত হান্দ্রাণ রসনো-পহতো নরঃ। गौ॰দৈঃ পতত্তি রত্যর্থ॰ বেদনার্ভো জহাত্যশূন্ ॥ অসাধ্যৈ বৃ শ্চিকৈ স্তেষা মে-বানুবৃত্তঃ। হাদাদিষূপহতঃ হ-

मामि कार्या त्रहित्छ। **ভ**वछि । অত্যৰ্থ॰ বেদানাৰ্ত ইত্যন্বযঃ ॥ 🗱 🛚 অস্য চিকিৎস। १ জীরকস্য কৃতঃ কল্বে। মৃত লৈদ্ধব সংযুতঃ. । সুখোষো মধুনালেপাৰূশ্চিক-मा विष॰ हरत्य ॥ गन्न भाषाय मृ-निष्ठ मृग्यावर्छ भनमा जू। वृश्वि-কেন নরো বিদ্ধঃ ক্ষণান্তবতি নি-ৰিষঃ ॥ ইতি ভাবপ্ৰকাশঃ ॥ 🛊 ॥ অথ বৃশ্চিক বিষহর মন্ত্রঃ ১ ও সর স্ফুঃ হ ওঁ शिनि चिनि हिनि স্ফুঃ ব্রন্ধণে স্ফুঃ সর্ব্বেভ্যা দেবে-ভ্যঃ স্ফুঃ। ইতি তন্ত্রসারঃ॥ 🕸॥ মেষাদি দ্বাদশরাশ্যন্তর্গতাইটারা-শিঃ। অস্যাহিষ্ঠাত্রীদেবতা বৃশ্চি-कः। विभाश लियशालानुवाधा জ্যেষ্ঠা সন্দাব্দেনতজ্ঞাশি র্ভব-তি। স চ শীৰ্ষোদযঃ। শ্বেতবৰ্ণঃ। জলরাশিঃ। উত্তরাদিক্পতিঃ। कक अकृष्टिः। জनচরः। বহুপু-ল্ঞঃ। বহু স্ত্রীসঙ্গঃ। চিকুতনুঃ। বি-প্রবর্ণস্টা। অস্য বিশেষসংজ্ঞাঃ। भिगः। अञ्चन।। युव्यः। मगः। স্থিরঃ। পুষ্করঃ। সরীসৃপজাতিঃ। আমাঃ ।। তদাশিজাত ত্রতাদৃ-শো ভবভি। নৌনী। নন্দগতিঃ। क्षीनुः। अव्किः। नी हमक्षा

ইতি বৃহজ্জাতকাদযঃ ৷!ঞ্চা ত- || ল্লগ্নজাতফল°। বৃশ্চিকোদয স°-জাতঃ শৌৰ্য্যবানতি দুষ্টধীঃ। ভবেদিজ্ঞান সম্পন্নে৷ বিগ্ৰহী সূভগঃ সুধীঃ।। ইতি কোঠীপ্র-দীপঃ।। 🕸।। ওষধীভেদঃ। ইতি त्मिनी ॥ श्रानिकः ॥ श्रानः । ইতি সংক্ষিপ্তসারোণাদিবৃত্তিঃ॥ সদনবৃক্ষঃ।। কর্কুটঃ।। গোম্য-কীটিঃ। ইতি ভরতঃ ॥ অগ্রহা-যণমাসঃ। ইতি সারস্ন্রী।। বৃন্দকপ্রিয়া স্ত্রী পৃতিক। ইতি अकराजा।। বৃদ্দিকণী জী আখকণী।ইতি त्राक्षनिर्घन्छेः॥ বৃশ্চিকা স্ত্রী ক্ষুদ্রক্পবিশেষঃ। তৎপর্য্যায়ঃ ৷ নখপণী ২ পিচ্ছি-ল। ৩ অলিপল্রিক। ৪। অস্যা গুণাঃ। পিচ্ছিলস্বং। অমুস্বং। **ज** छ वृ क्या नित्ना व ना निष्य । ইতি রাজনির্ঘন্টঃ॥ বৃশ্চিকালী স্ত্রী ক্ষুপবিশেষঃ । বিছাটী ইতি ভাষা ৷ তৎপৰ্য্যা-যঃ। বৃশ্চিপত্ৰী ২ বিষদ্বী ৩ না-গদন্তিকা ৪ সর্পদ কু । ৫ অমরা ৬ কালী ৭ উষ্টু ধূ সরপুচ্ছিক। ৮ । ইতি রত্নমালা ।। বিঘাণী ১

নেত্ররোগহা ১০ উষ্ট্রিকা ১১ অলিপণী ১২ দক্ষিণাবর্ত্তকী ১৩ কালিকা ১৪ আগমাবর্ত্তা ১৫ দেবলাঙ্গুলিকা ১৬ করভী ১৭ ভূরিদুগ্ধা ১৮ কর্কশা ১৯ স্বর্জা २० यू अरून। २३ की त्रविया निक। ২২ ভাসুরপুষ্পা ২৩। অসা। গুণাঃ। ক টুম্ব°। তিক্তন্ব°। হৃদ্ব-ক্তুশুদ্ধিকারিম্বণ। রক্তপিত্ত বি-বন্ধারোচকাপহত্ব ৷ বল্যত্বঞ্চ ৷ ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ অপিচ। বৃ-শ্চিকালী বিষদ্মী তু কাস মারু-তনাশিনী। ইতি রাজবল্লভঃ।। বৃশ্চিপত্ৰী স্ত্ৰী বৃশ্চিকালী।ইতি রত্বমালা।। বৃশ্চীরঃ পু॰ শ্বেতপুনর্ণবা। ইতি त्रञ्गान।॥ वृष छ मिहत्।। अक्र देन स्था। ইতি কবিকল্পদ্রসং ॥ উবর্ষিত্ব। বৃষ্টু।। ইতি দুগ, দাসঃ।। । বৃষ ক ও প্রজনৈশ্যে। ইতি ক-विकन्नज्ञाः ॥ क ७ वर्षयण् । অস্য পঞ্চমস্বরানুবস্কো লেখক শ্ৰমকৃতঃ সুধীতি হেঁখঃ জ্ৰোন্তে-ভাঃ সৰ্বত্ত নিভ্যেন্ সাম্পূদাযি-করাৎ ৷ নচ প্রাচামনরোধাৎ পাঠ্য ইতি বাচ্য । তর্হি অনৃক্ ব্যক্তো। ক ও বন্ বঞ্চনে। বৃত ক ও দীপ্তো। দিব ক ও পরি-কৃজনে। কদি বর্দ্ধে। বৃষ ক ও শক্তি বন্ধে। জসক বধে হনাদ-রে। ইত্যেযামফানামপি পঞ্চন স্থানুবন্ধাপত্তেঃ। বস্তুতস্ত এ-যাণ পঞ্চন স্থানুবন্ধঃ প্রাচীন পঠিতোপ্যনর্থঃ। অতএব রমা-নাথোপি এষা মুদনুবন্ধঃ পূর্ব পঠিত ধাতবো হথান্তরেষু চুরা-দযঃ স্যু নজেতে পৃথক্ষাত্ব ইতি জ্যাপনার্থ ইত্যাহ। প্রজনো গ-ভ্রাহণণ ঐশ্য নৈশ্বর্যাণ। ইতি দূর্গাদাসঃ।।

বৃষণ ক্লী বহণ। ইতি শব্দমালা।।
বৃষঃ পুণ পুরুষ্গবঃ। এঁডা। ইতি
ভাষা। তৎপর্যায়ঃ। উক্লা ২
ভদ্রঃ ও বলীবর্দ্দঃ ৪ ঋষভঃ ৫
বৃষভঃ ও অনজান ৭ সৌরভেষঃ
৮ গৌঃ ৯। ইত্যমরঃ।। শৃদ্ধী ১০
কঙ্গদান ১১। ইতি শব্দরত্বাবলী
।। শিখী ১২ গন্ধমৈপুনঃ ১৩ পুস্থগবঃ ১৪। ইতি জটাধরঃ।।
শ্লা
মনুরুবাচ। ভগবন শ্রোতু মিচ্ছামি বৃষভ্যা চ লক্ষ্ণণ। বৃষোৎ
সর্গ বিধিক্ষৈব তথা পুণ্যফলণ

মহৎ ।। মৎস্য উবাচ । ধেনুমা-দৌ পরীক্ষেত সুশীলা॰ লক্ষণান্বি-তা । অব্যঙ্গা মপরিক্লিষ্টা জী-ববৎসা মরোগিণী গা মিশ্ববর্ণা লিশ্ধখুরাণ সিশ্ধশৃঙ্গাণ তথৈব চ। মনোইরাকৃতিং সৌম্যাণ সূপ্রমা-ণা মনুদ্ধতা ।। আবর্ট্তে দিফিণা-বর্ত্তৈ মুক্তা দক্ষিণতশ্চ সা। বামা বৰ্ত্তৈ ৰ্বামতশ্চ বিস্তীৰ্ণ জঘনা ত-থা ৷৷ মৃদু সংহত তামুোগ্ঠীণ রক্ত জিহ্বাণ সুপূজিতাণ। অশ্যাব দীর্ঘ স্ফুটিতা রক্তজিস্থা তথা চ যা।। অসু।বাবিলনেত্র। চ সফৈ রবির-देन मृं रेजः। रेवमृया मधुवरेनं भन জলবুদুদ मिरिङः ॥ त्रक्रिकि শ্চ নযনৈ স্তথা রক্তকনীনিকৈঃ। সপ্ত চতুৰ্দ্দশ দন্তা চ তথা চাশ্যা-মতালুকা।। ষড়ুন্নতা সুপাৰ্শ্বোৰ পৃথু পঞ্চ সমাযতাঃ। অফীযত শিরে। গ্রীবাধরাজন্ম সুলক্ষণা ॥ মনুরুবাচ। ষড়ুন্নতাঃ কে ভগব-ন্ কেচ পঞ্চ সমাযতাঃ। আযতা-শ্চ তথৈবাফৌ ধেনুনা কে শু-ভাবহাঃ।। মৎস্য উবাচ। উরঃ পৃষ্ঠ শিরঃ স্বক্ষিঃ শ্রোণী চ বসু-ধাধিপ। যডুলতানি ধেন্না॰ পূ-জযন্তি বিচক্ষণাঃ ॥ কর্ণ নেত্র ল-

লাটিঞ্পঞ্জ ভাস্কর্নন্দন। সমা-যতানি শস্যন্তে পুচ্ছু সাস্না চ সক্রিনী ।। চত্বারশ্চ সমা রাজন্মে-ব মফৌ মনীষিভিঃ। শিরে। গ্রীবা-যতা স্থেতে ভূমিপাল স্মৃতা দশ ।। তস্যাঃ সূত পরীক্ষেত বৃষভ লক্ষণান্বিতং৷ উন্নত স্কন্ধ কঙ্গদেশু-জুলাজূল কয়ল ।। মহাকটিতট স্কন্ধ॰ বৈদূর্গ্যমণিলোচন॰। প্রবা-ल गर्ज गृजां वर मूनीर्य पृथ्वान-ধিণা৷ নবাফদশ সংখ্যৈ ৰ্বা তীক্ষ্ণা-ত্রৈ দিশনৈঃ শুভৈঃ। মল্লিকাক্ষ-শ্চ মোক্তব্যো গৃহেপি ধনধান্য-দঃ ৷৷ বৰ্ণত স্তামু কপিলো বান্ধ-ণস্য প্রশাসতে। শ্বেতে। রক্তশ্চ কৃষ্ণশ্চ গোরঃ পাটল এব চ॥ ভ-দ্রিন স্তামু পৃষ্ঠশ্চ সবলঃ পঞ্চকা-লকঃ। পৃথুকর্ণে। মহাক্ষরঃ প্রফু রোমা চ যো ভবেৎ ৷৷ রক্তাক্ষঃ কপিলো যশ্চ রক্ত শৃঙ্গতলো ভ-বেৎ ৷ শ্বেতোদরঃ কৃষ্ণপৃষ্ঠো ব্রা-হ্মণস্য প্রশস্যতে ।। স্নিপ্ধ রক্তেন বর্ণেন ক্ষত্রিয়স্য প্রশস্যতে। কা-ঞ্চনাভেন বৈশ্যস্য কৃষ্ণেনাপ্য-স্ত্যজন্মনঃ ।। যস্য প্রাগায়তে শৃ-ঙ্গে ভু মুখাভিমুখে সদা। সর্বেষা মেব বর্ণানাত স চ সর্বার্থসাধকঃ

।। মাर्জ्जाরপाদः क्लिला धनाः কপিল পিঙ্গলঃ। শ্বেতো মার্জ্জার-পাদস্ত ধন্যো মণিনিভেক্ষণঃ৷৷ ক-রটঃ পিঙ্গল শৈচব শ্বেতপাদ স্তবৈ-ব চ। সর্বপাদ শিরে। যশ্চ দ্বিপা-দ শ্বেত এব চ ॥ কপিঞ্জল নিভে। ধন্য স্তথা তিত্তিরি সন্নিভঃ ৷ আ-কৰ্ণ মূলাৎ শ্বেতস্তু মুখণ যদ্য প্ৰ-কাসতে ॥ নন্দীমুখঃ স বিজেয়ে। রক্ত বর্ণো বিশেষতঃ। শ্বেতঞ্চ জ-ঠর॰ যস্য ভবেৎ পৃষ্ঠঞ্চ গোপতেঃ ৷৷ ঋষভঃ স সমুদ্রাক্ষঃ সতত 🕱-লবৰ্দ্ধনঃ। মল্লিক।পুষ্পচিত্ৰস্ত ধ-ন্যো ভবতি পুঙ্গবঃ।। কমলৈ র্ম-ণ্ডলৈ শ্চাপি চিত্রে। ভবতি ভাগ্য-দঃ। অতসীপুষ্পবর্ণস্ত তথা ধন্য-তরঃ স্মৃতঃ।।ৠ। এতে ধন্যা স্তথা **২**ধন্যান্ কীৰ্ত্তিযিষ্যামি তে**২ন**ম্ব । কৃষ্ণ তালোষ্ঠ দশনা ৰক্ষ শৃঙ্গ শফাশ্চ যে ৷৷ অব্যক্তবৰ্ণা হুস্বাশ্চ ব্যায়ু ভম্ম নিভাশ্চ যে। ধ্বাঙ্গ্ৰু গৃধু সবর্ণাশ্চ তথা মূষিক সন্ধি-ভাঃ ৷৷ স্বঠাঃ কাণা স্তথা খঞ্জাঃ ক্ষেকরাক্ষা স্তথৈব চ। বিষম শ্বে-ত পাদাশ্চ উদ্ভান্ত নয়না স্তথা।। নৈতে বৃষাঃ প্রমোক্তব্যা ন চ ধা-र्या उथा गृट्र। माञ्जानाक

ধাৰ্য্যাণা ভূষো বক্ষ্যামি লক্ষণ || ॥ 🕸॥ স্বস্তিকাকার শৃঙ্গাশ্চ মে-যৌষ সদৃশ স্বনাঃ। মহা প্রযাণা-শ্চ তথা মৃত্তমাতঙ্গ গামিনঃ ৷৷ ম-হোরস্কা মহোৎসাহা মহাবল প-রাক্রমাঃ। শিরঃ কণৌ লল।টঞ্চ বালধি শ্চরণানি চাা নেত্রে পার্শ্বে চ কৃষ্ণানি শস্যন্তে চক্রভাণসি চ **৷ শ্বেতান্যেতানি শস্যত্তে কৃষ্ণস্য** তু বিশেষতঃ।। ভূমে। কর্ষতি লা-ঙ্গূল প্রলম্ব স্থল বালিধিঃ। পুর-छोपूमारा नीनवृश्चमा अभगा-তো। শুক্তিধজ পতাকাভা যেষা॰ রাজী বিরাজতে। অনত্বাহশ্চ-তে ধন্যা বিত্ত मिक्ति জয়াবহাঃ ॥ अनिकिन निवर्डए यय स्य বিনিবর্তিতাঃ । সমুন্নত শিরে। ত্রীবা ধন্যা ত্তে যূথবর্দ্ধনাঃ।। রক্ত শৃঙ্গাগ্ৰন্থনঃ শ্বেত্ৰৰেণ্ডি ভবেদ্ধ-पि । गरेकः थवान मम्रेम नीखि ধন্যত্র স্ততঃ ৷৷ এতে ধার্য্যাঃ প্র-যত্নেন নোক্তব্যা যদি বা বৃষাঃ। ধারিতা যদি বা মুক্তা ধন ধান্য বিবর্জনাঃ ৷৷ চরণানি মুখণ খুচ্ছণ যস্য শ্বেভানি গোপভেঃ। লা-কারস সবর্ণাশ্চ তল্পীল মিতি নিৰ্দিশেৎ ॥ বৃষ এব স মোক্ত-

ব্যোন স ধার্য্যো গৃহে ভবেৎ ৷ তদর্থ মেবাচরতি লোকে গাথা পুরাতনী ।। এফব্যা বহবঃ পুত্রা যদ্যেকোপি গয়া॰ ব্রজেৎ। গৌ-तीया शुष्टर्डायां। नीलया वृ-য মুৎসৃজেৎ ৷৷ এবং বৃষণ লক্ষণ **সং**প্রযুক্ত॰ গৃহোদ্ভব॰ ক্রীত নথা-পি রাজন্। মুক্তা ন শোচে-মরণ মহাত্মা মোকে মতিঞাহ মতোভিধান্যে ॥ ইতি মাৎস্যে বৃষভ লক্ষণ নাম ১৮১ অধ্যা-যঃ ॥ 🕸 ॥ জলপানার্থ মাগত वृषमा निवांतरं पार्या यथा । গবা॰ ভৃষ্ণাভিভূতানা॰ পানার্থ মভিধাবতা॰। অন্তরাযো ভবে-দবস্তু স ভবেছুদ্দবাতকঃ।। ইতি কর্মলোচন॰।। ৠ।। অস্য দানবি-ধি র্যথা। বশিষ্ঠ উবাচ। যথেশ্বরো দরিজে৷ বা করোতি বিধিনা নৃপ । দান্॰ সৰ্ব গুণোপেত॰ তচ্ছ্ণুদ যথা তথণ ৷৷ ভারাদি ত্রিপলান্তঞ্চ বৃষ কৃষা বিধানতঃ। যুত ধেনা-থ বা দদ্যাচ্ছক্তিতো নৃপসত্তম ॥ যন্মযা ধেনবঃ প্রোক্তা বৃষা স্তা-বস্ত এব হি। হরাবেতে নিযো-क्याः मा इताय ह ज्या नृयाः ॥ **স**র্বাভাবাততে। রাজন্ ভিলপা-

ত্রাণি নিত্যশঃ ৷ সর্বপাপ বিনা-শাষ দীষন্তে নৃপ সত্তম ৷৷ গোম-যেন সমালিপ্য যব বস্ত্র সমাবৃতে ়। বৃষণ হেমমষণ তত্র রৌপ্যণ বা तन्नम॰यूज्॰ ।। जमा नीनमरेयः **म्**-দৈ মৌ ক্তিকাক্ষিণ্যথোরদাঃ। দাত্রি॰শচ্ছ্ভ বজু†ণিবিক্রমৌষ্ঠে मूनामिको।। भारतकी विनिर्धिः ষ্টা কণৌ চৈবাস্মকৌ মতৌ । প-দ্মরাগস্য বৈ পাদাঃ খুরা রৌপ্য-ময়া স্তথা ৷৷ রাজতান্যস্য রোমা-ণি ক্ষৌমবস্ত্রেণ কয়ল গৈ পটেন পুচ্ছ মুদ্দিষ্ট॰ সর্বেষা মপ্যয়॰ বি-ধিঃ ॥ বৃষণৌ স্ফটিকস্যাপি লি-ব্দে गণিঃ প্রকীর্ত্তিতঃ। যথা ধেনু স্তথান জ্বান্ সূবর্ণস্য তু কার্যেৎ ম সর্বাসাণ ফল মাপ্রোতি ধেনূনাণ বৃষভপ্রদঃ। রাজ্ঞঃ সবিভবাদা-ন॰ ভক্ত্য। যঃ প্রতিপাদযেৎ ॥ বৃ-ষভস্যাপ্যশক্তৌ হি তদনস্ত ফ-ল॰ স্মৃত । নিঃস্বো বাপ্যেব মেব॰ হি কৃষা ব্ৰত মতন্দ্ৰিতঃ ॥ তৎ-ফল॰ সমবাধোতি স্বল্পানাম সংশযঃ। ইতি বঙ্কিপুরাণে বৃষ-मानाशायः ॥ कानशायः ॥ "<a যথা। কন্যাদান বৃষোৎসর্গ তীর্থসেবাং শ্রুতং তথা।যে সর্ব

ন্তি গৃহস্থাস্ত ন তে তদ্বিযযোপ-গাঃ।। ইতি তত্ত্বৈব কন্যাদান-नामाधायः ॥ 🟶 ॥ जिनि । ब-क्तावह। वृषशात्वी मगानाय यु-বানো লক্ষণান্বিতো। হেমশৃঙ্গৌ শফে রৌপ্যে সবস্ত্রৌ পূজ্ঞযেন্মুনে ।। শিবোমা॰ পূজযিত্ব। তু তদিনে যঃপ্রয়চ্ছতি। শিবভক্তায় বিপ্রা-য রোহিণ্যা॰ বা মৃগেণ বা ॥ ন বিযোগো ভবেত্তস্য সূত পত্নী প-তেঃ কৃতঃ। বাতরংহস বৈনানৈ র্গচ্ছেচ্ছিবপুর° দিজ॥ ভত্র ভো-গাণ শ্চিরণভুক্ত্বা ইহ আগত্য জা-যতে।সমৃদ্ধৌ ধনধান্যাভ্যা॰ পুত্ৰ মিত্ৰ সমাঙ্গলঃ ৷৷ বে৷ ৰা রত্ন স-মাযুক্ত॰ গোযুগ• পূজ্যেনুনে। প্রযক্ত্তি শিবোনা চ প্রীযেতাণ ভাবিতাত্মনঃ ৷৷ স সর্ব পাপ দুঃ-খাভ্যা॰ বিমৃক্তঃ ক্রীডতে সদা। ইহলোকে ভবেদ্ধন্যো দেহাস্তে পরমণ পদং ॥ ইতি দেবীপুরাণে গোরত্বভনামাধ্যায়ঃ ॥ 🕸 ॥ শিব ব্য কারণ যথা। 🕮 কৃষ্ণ উবাচ। অথ গৰ্বান্বিতে। ৰুদ্ৰো रुष्ठ॰ विश्रुत मून् १० । मञ्च मनि সংহৰ্ত্ত। সৰ্বেয়াণ জগত। মিতি ॥ কো ২য° পতন্ধবন্দৈত্য. ইতি

मञ्चा यत्यो त्रणः। विद्याय भृतः य-फতে° মদীয° কবচ॰ পর°।। চির° বভূব সমর বর্ষ মেক দিবানি-শণ। ন কোপি জেবু॰ ক॰ শক্তো ছৌ সমৌ সমরে সদা।। পৃথিব্যা-ঞ্চ রণণ কৃত্বা দৈত্যেন্দ্রো মায়যা প্রিযে। অত্যদ্ধৃষ্ণ সমূত্তইো গ-ঞাশৎ কোটি যোজন ৷৷ উত্ত-স্থো শঙ্কর স্তর্গ হস্তুণ দৈত্যে জ-গৎপ্রভূঃ। জঘান মুফিনারজো দানবেত্র॰ প্রকোপভঃ ॥ বজু-সৃষ্টি প্রহারেণ সদ্যো মূর্চ্ছ। নবা-প সং৷ক্ষণেন চেতনা প্রাগ্য কো-शानावर भूत्रवः ॥ भिवः भयान म्राजा शोउयोगाम खूटरल । कार हर कहारा। भी पु॰ वृधकां १० वि-पार उस नराष्ट्र नक्तर धृष्टा वि-বাগাত্যা মুহজে**ন । দদৌ তত্মে** य कर्र छ॰ य भून यतियन्त्रि ।। ময়া দত্তেন শূলেন জঘান ত্রিপু-র° হরঃ। মামেব দর্শহস্তার° জু-ফাব ব্ৰীডিভঃ পুনঃ ॥ তত্যাজ শ-স্করো দর্গ° বিশ্ববীজ° ততো বিভু° । জানানন্দ স্বৰূপশ্চ নিৰ্লিগুঃ স-ৰ্ব ৰ্ম্মনু ॥ ততোহ॰ বৃহকপেণ ব-হ।মি তেন ত॰ প্রিয়ণ। মম ঔ স্তি: मा नास्त्र खिलाक मू निव ९ ॥

পরঃ ৷৷ ইতি ব্রন্ধবৈবর্ত্তে শ্রীকৃষ্ণ জন্মখণ্ডে ৩৬ অধ্যায়ঃ ৷৷ 🗱 ৷৷ মেষাদি দাদশ রাশ্যন্তর্গত দিতী-यतानिः। তৎপर्यायः। ठावृतिः ২। অস্য বিশেষস জ্ঞা। সৌম্যঃ । जञ्जना। यूजाः। प्रभः। ख्रितः। পুষ্করঃ। অয় চতুষ্পাৎ। নিশাসু-আম্যঃ। দিবা বন্যঃ। হুস্বাখ্যঃ। দক্ষিণদিক্পতিঃ। নিশাখ্যঃ। পৃ-প্টোদযাখ্যঃ। অস্যাধিষ্ঠাত্রী দেব-তা বৃষঃ। কৃত্তিকাপাদত্রয রো-**रिगी সমृ**দाय मृगिनिद्यार्क्करेनज-ডাশি র্ভবতি। সচ শীতল স্বক্তাবঃ । সুন্দরভূমিস্বামী। বাতপ্রকৃডিঃ ! শ্বেভবর্ণঃ । বৈশ্যজাতিঃ । মহা-শব্দকরঃ। যধ্যমন্ত্রীসঙ্গঃ। মধ্যম-সন্তানশ্চ ৷৷ এতদ্রাশিক্ষাতএতা-দৃশ্বতি। দাতা। বাগ্দুঃস্বরঃ। নির্ভযঃ। পরদারাভিলাষী। ইতি বৃহজ্জাতকাদযঃ।।ৠ। এতদ্রাশি-জাত ফল । স্থিরমতি সুমতি ক্মনীযতা প্ৰশলতা হি নৃণা মু-পভোগতা॰। বৃষগতো হিমগু ভূ-শ সাদিশেৎ সুকৃতিনঃ কৃতিনশ্চ मूर्यानाथि॥ 🕸 ॥ उहाशकाठकन॰ ৷ বৃষলগে ভবেজ্জাতো গুরুভক্তঃ **अयसमः। ७** भी क् जी भनी नुसः

শূরঃ সর্যজনপ্রিयः।। ইতি কো-श्रीविनीन।। 🕸 ॥ ठजुर्विध भूक्य-মধ্যে পুরুষবিশেষঃ। তস্য লক্ষ-. १° यथा। दङ्खन दङ्वकः भीषु-কামো নতাস্থ। সকল রুচির দে-হঃ সত্যবাদী বৃষো ২মণ ॥ ইতি রতিমঞ্জরী ৷৷ ৠ৷৷ একাদশমন্বন্ত-রীযেন্দ্রঃ। যথা। রুদ্রপুত্রস্য তে পূত্রান্বক্যাম্যেকাদশন্য তু। স-ৰ্ঘণঃ সুশৰ্মা চ দেবানীকঃ পুৰু खंकः ॥ **ग**जनका मृठायू**ण्ड पार्ज**-কঃ পূত্ৰক তথা। বিহঙ্গমাঃ কা-ষগদা নির্ত্মাণ রুচয় স্তদা ॥ একৈ-ক স্ত্রি॰শক স্থেমাণ গণা**শ্চেন্দ্রশচ** বৈ ব্ষঃ। দশগ্রীবো রিপু স্তস্য ত্ৰীক্ষী ঘাত্ৰিকাতি॥ ইতি গা-इटिक ५१ व्यवनिष्ट ॥ 🕸 ॥ धर्माः ॥ শৃদী।। উত্তরগদস্থ স্চেৎ শ্রেষ্ঠ ॥ मृषिकः॥ शुक्रनः॥ वाख्यान-ভেদঃ। ইতি নেদিনী।। বাসকঃ । ইতি বিশ্বঃ।। ঐীকৃষণ। ইতি ত্রিকাওশেষঃ।। শত্রঃ। ইতি জ- । বৃষণঃ পুশ্ অওকোষঃ। ইত্য-টাধরঃ ।। কামঃ ।। বলবান্। ই-ত্যনেকার্থকোষঃ ৷৷ ঋষভনামৌ-ষধ । ইতি রাজনির্ঘন্টঃ॥ ं वृष्कगी जी मूमर्गना। मूमर्गन-গুলঞ্ ইতি ভাষা। ইতি 🚜-

माना ॥ বৃষগন্ধা স্ত্রী বস্তান্ত্রী।ইতি রাজ-निर्घकः ॥

বৃষচক্রণ ক্লী কৃষিকর্মোক্তবৃষা-কারচক্রণ। যথা। বৃষচক্রণ বৃষা-কার॰ সর্বাব্যব সংযুত । লিখি-ম্বা বিন্যানেদ্রানি বৃষনামর্ক্ পূ-र्वक ।। मूथािक कर्न नीटर्ययू मु-ঙ্গে ক্ষন্ধে দিক দিক । ত্রীপি পৃষ্ঠে দ্বৰণ পুচ্ছে ২কৌ পাদে তৃদরে ত্রিকণ।। হলপ্রবাহ বী-জোপ্তি প্রারম্ভাদি দিনক্ষক । যদ**ন্দে**ষু স্থিত° তস্মাদ্বক্ষ্যে সৰ্ৰ° শুভাশুভণা আস্যে হানিঃ সুখণ নেত্রে কর্ণে ভিক্ষাটন তথা । শীৰ্ষে ধৃতি তথা শৃঙ্গে সৌখ ऋत्म চ सङ्ग्ल ॥ भृत्र क्रिं শুভ॰ পুচ্ছে ভ্রমঃ পাদে সুখণ श्रि । ह्यार्यागानिनः প্রাক্ত वृषठकः कनः वृदेधः ॥ इंछि জ্যোতিস্তত্ত্ব ৷৷

মরঃ।। তস্য লক্ষণ যথা। স্থূল निष्म। पतिषः माष्ट्राकर्-ষণী ভবেৎ। বিষমে স্ত্রীচঞ্চলো दिव नृशः माष्ट्रवर्ग म्द्रगाथनम व्यत्वा श्लायू निक्रत्वा मृशिकि র্তবেৎ । অপিচ । জলাস্ত এক বৃষণো বৃষমাত্যাণ চলঃ স্ত্রিযাণ। সমাত্যাণ ক্ষিতিপঃ প্রোক্তঃ প্র-লম্বেন শতাব্দবান্ ॥ ইতি গা-রুতে ৬৩। ৬৫ অধ্যাযৌ ॥

বৃষণশ্বঃ পু॰ ইন্দ্রস্যাঘোটকঃ। ত্রিকাণ্ডশেষঃ॥

वृष्णुम् क्षी हेन्द्रमाधनः । हेन्छि क्षेत्रकृशः

ব্যদংশকঃ পুং বিডালঃ। ইত্য-মরঃ॥

বৃষধজঃ পুণ শিবঃ।ইত্যমরঃ।। হেরমঃ॥পুণ্যকর্মা।ইতি বিশ্ব বৃষধাজ্জী স্ত্রী নাগরমুস্তা।ইতি রাজনির্ঘণটঃ॥

বৃষ্ণনাশনঃ পু॰ বিডঙ্গঃ।ইতি শব্দমালা।।

বৃষপতিঃ পু॰ ষঙঃ । শিবঃ । ইতি কেচিৎ ।।

বৃষপত্রিকা স্ত্রী বস্তান্ত্রী। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ।।

বৃষপণী স্ত্রী আখুপণী । ইতি রত্নসালা ।। বৃক্ষবিশেষঃ । পুরা-তী ইতি ভাষা । তৎপর্য্যায়ঃ । দধ্যালী ২ চক্রাঙ্গী ও সুদর্শনা ৪। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।। বৃষপর্বা পুং শিবঃ ।। দৈত্যভেদঃ ॥ ভূজারু বৃক্ষঃ ॥ কশেরঃ। ইতি বিশ্বঃ ॥

ব্যভঃ পু॰ ব্যঃ ৷৷ শ্রেষ্ঠঃ ৷৷ বৈ-দতী রীতিভেদঃ। ইতি মেদিনী ।। আদিজিনঃ। ইতি হেমচন্দ্রঃ ।। কর্ণরন্ত্রণ। ঋষভনামে। ষধণ। जूर्गामित्कायः ॥ # ॥ त्रा- শব্দে আতিদেশিকগোহত্যায়া অলিখনা এপ্রসঙ্গাদত্র লিখ্যতে । গামাহার প্রকর্মন্ত পিবন্ত । रा निवाद्य । यां जि বিপ্রযো র্মধ্যে গোহত্যাঞ্চ ল-ভেতু সং ৷৷ দৈওৈ গা স্তাডম্মূ-का त्या विद्धा नुस्याहनः १ फिरन फिरन शही पार्ट का**लाउ** নাত্ৰ সংশ্বঃ মান্ড টি গোত্য উচ্ছিফ তোজনেশ্যবের । **ভोक्रय**पूरविश्वः म ा.इ-णाः नाज्युतः ॥ व्यनीतिजिः যাজযেন্যো ভুঙ্কেন্ন° তস্য যে! নরঃ। গোহত্যা শতক সোপি লভতে নাত্ৰ সংশ্যঃ।। পাদ॰ দদাতি বক্লো যো গাঞ্চ পাদেন তাডযেৎ। গৃহ॰ বিশেদধৌতা-জ্ঞ্যুঃ **স্নাত্ব। গোবধ নালভেৎ ॥** যো ভুঙ্কে ২মিগ্ধ পাদেন শেতে শিক্ষাব্র্যি রেব চ। সুয্যোদযে চ

বৃষভা

দ্বির্ভোজী স গোহত্যাণ লভেৎ ধূবে ।। অবীরামঞ্চ যো ভুঙ্কে यानिकीवी ह बाक्स । य खि-সন্ধ্যাবিহীনশ্চ স গোহত্যা° লভেক্ত্ৰবেণ্যা পিতৃংশ্চ পৰিকালে চ তিথিকালে চ দেবতাঃ। ন সেবতে ২তিথি॰ যে| হি স গে|-হত্যা॰ লভেদ্ধুব॰॥ স্ব ভর্তরি চ কৃষ্ণে বা ভেদ বুদ্ধি করোতি যা৷ কটুক্তা তাড়যেৎ কাস্ত म शिष्ठा वाज्य शुक् ॥ ताशः सनगः कृता प्रपाणि শন্য নেব চা তভাগে চ তদূর্দ্ধে বাল গে হুজাং লভেৎ ধুবং ॥ आयिकछ॰ भावश्मा यः **करता-**তি ক্তিক্ষি°। **অথ লোভাদ**-<u> থক্তানাৎ ন গোহত্যা॰ লভেৎ</u> ধুবং ৷৷ নাজ্যক দৈৰকে যন্ত্ৰা क्लाक्षां भारत शानस्य शाहुः-খ॰ দদাভি যে। নূচে। গোহত্যা॰ লভতে গুৰু ৷৷ প্ৰা**ণিন॰ ল**জ্মষে-(लय) हि (प्रवार्का मनन जन। নৈবেদ্যুণ পুষ্পা মন্ত্ৰঞ্চ স গোহ-ত্যাণ লভেৎ ধুনণ ৷৷ শশ্বমান্তী-তি যো বাদী মিখ্যাবাদী প্রতা-त्रकः। (मरदिषयी छक्रदिषयी म গোহত্যাণ লভেৎধুবণা দেবতা

প্রতিমাণ দৃষ্ট্য গুরুণ বা ব্রাহ্মণণ সতি ৷ ন সন্তুমান্নমেদেয়া হি স গোহত্যাণ লভেৎ ধুবণ ৷৷ ন দ-দাত্যাশিষণ কোপাৎ প্রণতাষ চ যো দিজঃ ৷ বিদ্যার্থিনে চ বি-দ্যাঞ্চ স গোহত্যাণ লভেৎ ধুবণ ৷৷ গোহত্যা ব্রহ্মহত্যা চ কথিত৷ চাতিদেশিকী ৷ ষথা শ্রুতণ সূর্য্য বক্তাৎ কিণ ভূষঃ শ্রোতু মিচ্ছ্ সি ৷৷ ইতি ব্রহ্মবৈত্র্তি প্রকৃতি-খ্যঞ্জ ২৭ অধ্যায়ঃ ৷৷

বৃষভগতিঃ পু॰ শিবঃ । ইতি হারাবলী ॥ বৃষভধুজঃ পু॰ শিবঃ । ইতি

বৃষভানুঃ পু॰ সূরভানপুত্রঃ।
সচ রাধিকাপিতা। যথা। সূচত্রো বৃষভানশ্চ ললাভ জন্ম
গোঙ্গলে। পদ্যাবত্যাশ্চ জঠরে
বসুভানস্য রেত্রনা।। জাতিস্থরো হরে রশাঃ শুক্লপক্ষে ষ্থা
শশী। বর্ষজানুদিন্দ তত্র বজগেহে বজাধিপঃ।। কলাবতী
কান্যন্সজে বভূবাযোনি সম্ভবা। জাতিস্বরা স্হাসাধী সুন্দরী কমলাকলা।। কান্যন্সজে
নৃপ্রেণ্ডো ভনন্দন উর্জ্ঞাঃ।

স তা॰ সংপ্রাপ যোগান্তে ষক্ত-স্ও সমুখিতা ।। কৃত্বা বন্দসি রাজেন্দ্র স্বকাস্তাবৈ দদৌ মুদ। । মালাবতী স্তনং দত্বা তাং পু-পোষ প্রহ্ষিতা।। দদর্শ নঁকঃ পথি তা॰ গচ্ছন্তীঞ্চ মুদান্বিতঃ। নন্দউবাচ। শৃণু রাজেন্দ্র বক্যা-মি বিশেষ বচন শুভং৷ সম্বন্ধ ঙ্গৰু কন্যায়া বিশিষ্টেন চ সা-**স্পুত ।। সূরভানসূতঃ এী**মান॥ वृष्ठाता बंकािश्रशः। नाताय-ণাণশো গুণবান্ সুন্দরন্চ সুপ-ঙিতঃ ৷৷ কন্যা তে ২যোনিসণ ভূত যজ্জপণ্ডসমুদ্ভবা । ত্রৈ-লোক্য মোহিনী শাস্তা কমলাণ শ। কল্লাবতী ।। সচ যোগ্য,স্তন্দু-হিতু স্তদ্বোগ্যা তে চ কন্যকা। ভনন্দন উবাচ। সম্বন্ধো হি বি-ধিবশো ন মে সাধ্যো ব্ৰজাধিপ । প্রজাপতি র্যোগকর্তা জন্মদা-তাহমেব চ॥ বৃষভানপ্রিষা ধা-ত্রা লিখিতা চেৎ সূতা মম ৷ পু-রা ভূতৈব কো বাহুণ কেনান্যে-দায বজশ্রেষ্ঠো ব্রজ্ঞ গতঃ। গন্ধা স কথ্যামাস সূরভানস্য স'সদি॥ সূরভানক ষত্নেন ব-

त्मन চ ममानतः। मश्रुषः यो-জ্যামাস গর্গ দ্বারা চ সম্বরং ॥ বৃষভানো মুদাযুক্তঃ প্রাপ্য তা-ঞ্চ কলাবতী । ব্লেমে সুনির্জনে রম্যে বুবুধে ন দিবানিশং॥ ত-ষোঃ কন্যা চ কালেন রাধিকা সা বভূব হ। দৈবাৎ শ্রীদাম শা-পেন শ্রীকৃষ্ণস্যাক্ত্রযা পুরা ৷৷ অ-যোনিসম্ভবা সা চ কৃঞ্প্রাণা-ধিক। সতী। ইতি এক্ষবৈবর্ত্তে শ্ৰীকৃষজন্মখণ্ডে ১৭ অধ্যায়ঃ।। বৃষভাসা স্ত্রী অমরাবতী। ইতি ত্রিকাওশেষঃ 11 षञाकी द्वी रेखवाक्रगी। रेरि রাজনির্ঘণ্টঃ॥ বৃষচক্ষুষি ত্রি॥ वृषयः भूः जा अयः। रेजुनानि-কোষঃ ৷৷ वृषवः पू॰ कृञ्जनः ॥ कृषः॥ চন্দ্রগুপ্তরাজঃ।। বাজী । ইতি মেদিনী ।। অধার্ম্মিকঃ । ইতি জটাধরঃ 11 বৃষলাত্মজঃ ত্রি অধার্ম্মিকজাতঃ । ইতি কেচিৎ।। শূদ্ৰোদ্ভবশ্চ।। ন নিবার্য্যতে ।। নৃপানুজ্ঞা মুপা- ।। বৃষলী স্ত্রী পিতৃগৃহে অবিবা-হিতা রজস্বলা কন্যা। যথা। অ-ত্রিকাশ্যপৌ। পিতুর্গেহে চ যা-

কন্যা রজঃ পশ্যজ্ঞসংস্কৃতা।

বৃষস্য

ভুনহত্যা পিতৃ স্তস্যাঃ সা কন্যা বৃষলী স্মৃতা ।। ইত্যুদ্ধাহতত্ত্বু ।। স্বপতিং পরিত্যজ্য যা পরপতি-গামিনী। যথা। স্ব বৃষণ যা প-রিত্যজ্য পরবৃষে বৃষাযতে। বৃ-ষলী সাহি বিজ্ঞেষান শূজী বৃ-ষলী ভবেৎ।। ইতি কাশীখণ্ডঃ ।। শৃজীচ।।

বৃষলীপতিঃ পু॰ বৃষলীবিবাহকর্ত্তা। যথা। যস্ত তা॰ বরুষেৎ
কন্যা॰ ব্রান্ধণো জ্ঞানদুর্বলঃ।
অপ্রাচ্চেয় মপাডে, য॰ ত॰ বিদ্যাদ্বলীপতি॰ ।। ইত্যুদ্বাহতত্ত্ব॰ ।।
যদি শূদ্রা॰ ব্রজেৎ বিপ্রো বৃষলীপতি রেব সঃ। ইতি ব্রন্ধবৈবর্ত্তপুরাণ॰ ।।

বৃষলোচনঃ পু॰ মূষিকঃ। ইতি হেমচন্দ্রঃ॥ বৃষনযমে ত্রি॥

বৃষবাহনঃ পু॰ শিবঃ। ইতি কে-চিৎ।।

বৃষশত্রঃ পু বিষ্ণুঃ। ইতি ত্রি-কাণ্ডশেষঃ॥

ব্যস্কী পু॰ ভূঙ্গরোলঃ। ইতি শব্দমালা।।

বৃষস্যন্তী স্ত্রী কাসুকী। ইতাসরঃ
।। বৃষেণ জন্ধ মিচ্ছন্তী গৌঃ।
ইতি ব্যাকরণং।। তথাচ। লন্ধণং

বৃষাস্ত

সা ব্যস্তী মহোক্ষণ গৌ রিবাগমৎ । মন্মথাযুধ সম্পাত ব্যথ্যমানমতিঃ পুনঃ ।। ইতি ভটিঃ ।।
বৃষা স্ত্রী মৃষিকপনী । ইত্যমরঃ ।।
কৃপিকচ্ছুঃ । ইতি হেমচন্দ্রঃ ।।
বৃষা পুণ ইন্দ্রঃ ।। কর্ণঃ ।। বেদনাজ্ঞানং ।। দুঃখণ । ইতি মেদিনী ।। বৃষঃ ।। ঘোটকঃ । ইতি
হেমচন্দ্রঃ ।।

বৃষাকপাষী স্ত্রী লক্ষীঃ।। গোরী
।ইত্যমরঃ।। সাহা। ইতি ভরতঃ
।। শচী। ইতি স্বামী।। জীবন্তী
।। শতাবরী। ইতিমেদিনী।।
বৃষাকপিঃ পু॰ বিষ্ণুঃ।। শিবঃ।।
অগ্নিঃ। ইতি মেদিনী।। ইক্রঃ।
ইতি বৃষাকপাষীশকদর্শনাৎ।।
বৃষাকরঃ পু॰ মাষঃ। ইতি রাজনির্ঘণীঃ।

বৃষাকঃ পু॰ শিবঃ।। সাধঃ।। ভলাতকঃ।। ষঙঃ। ইতি মেদিনী।।
বৃষাকজঃ পু॰ ডমকুঃ। ইতি শকরত্বাবলী।।

বৃষাঞ্চনঃ পুণ শিবঃ। ইতি ত্রি-কাণ্ডশেষঃ।।

ব্যাপকঃ পু॰ শিবঃ। ইতি ত্রি-কাণ্ডশেষঃ।। ব্যান্তকঃ পু॰ বিষুঃ। ইতি শক্ষঃ

বৃযোৎ त्रज्ञावनी ॥ বৃষাষণঃ পু॰ চটকঃ। ইতি হারা-वनी ॥ भिवन्छ ॥ বৃষাহারঃ পু॰ বিডালঃ। ইতি श्रावनी ॥ ৰুষী পু॰ মযূরঃ। ইতি শব্দমাল। বৃষী স্ত্ৰী ত্ৰতিনা পশাদিম্যা-मन । इठामतः ॥ . वृरवाष्मर्गः पुः आकारमी वर्

সতরীচতুষ্ট্যসহিতত্তিশূলচক্রা-ক্ষিত ব্যত্যাগঃ! তদ্য বিধি যথা । कानविद्यदिक्शाक्षिभूद्वानः। এ-কাদশাহে প্রেভস্য যুস্য চেৎ-সৃজ্যতে বৃষঃ। প্রেতলোকণ প-রিত্যজ্য স্বর্গলোক স গচ্ছতি।। ञामाञास्त्र विशक्त व। यर्ष মাসি চ বৎসরে। কৃষোৎসর্গশ্চ কৰ্ত্তব্যো যাবন্নস্যাৎ সপিওতা।। সপিভীকরণাদুর্দ্ধু কালো ২ন্যঃ শাস্ত্রচোদিতঃ। যদ্য প্রেতস্যে-তি সামান্যতঃ শ্রুতেঃ পিতৃতি-মস্যাপি বৃষোৎসর্গঃ প্রতীষতে 🏻 ॥ 🛊 ॥ অথ বৃষোৎ সর্গণ ব্যাখ্যা-স্যামঃ। কার্ত্তিক্যাণ পৌর্ণমাস্যাণ রেবত্যা মাশ্বযুজ্যাণ দশাহে গ-তে সম্বৎসরে ২তীতে বেতি। অত্র. মৃত তিথি নাদায সম্বৎসর

গণনা দশাহবদিত্যবিরোধঃ ৷ একাদশাহ ইতি আদ্যগ্রান্ধ ই-তিচাশোচাস্তাদ্দিতীযদিন পরণ । অশৌচাস্তান্দ্রিতীয়ে ২ক্লি শ-गा॰ नना विलक्षाः। काक्षनः शू-ৰুষ° তদ্বৎ ফল বস্ত্ৰ সমশ্বিত° 11 সংপূজ্য দ্বিজ দাস্পত্যং নানাভ-त्रन ভূষ**ে** । वृत्या ६ मर्ग रूठ क-ৰ্ভব্যো দেয়া চ কপিলা শুভা 🔢 ইতিমৎদ্যপুৱাণে নৈক্বাক্যদ্বাৎ ॥ थाठवृत्यां भागां वृक्षिणाः । न कर्खवाः । नाबीक् मयथमत्।-দৃদ্ধি বৃষোৎসংগ বিবীষতে। স-পিভীকরণাদুর্দ্ধণ বৃদ্ধিশ্রাদ্ধণ বি-ত ৷ ইত্যাশনসো বচনাৎ

॥ 🗱 ॥ वृष लक्ष्ण मारु काळाय-নঃ। অব্যঙ্গো জীববৎসাষাঃ প-ষ্ষিন্যাঃ সুতো বলী। একবর্ণো षिवदर्श वा या वा मामकका-সুতঃ ॥ যূথাদুচ্চতরো যস্ত সমো বা নীচ এব বা । সপ্তাবরান্ সপ্ত পরানুৎসৃষ্ট স্তারবেদ্বৃষঃ॥ অফকাসুতঃ অফকাসু জাতঃ । কামধেনু প্রভৃতিষু মৎস্যপুরাণ । চরণানি মুখ পুচ্ছ যস্য শ্বে-তানি গোপতে। লাক্ষারস সব-ৰ্শ্চ ত॰ নীল মিতি নিৰ্দিশেৎ ।।

বৃষ এব স মোক্তব্যো ন সন্ধার্য্যো গৃহে বসন্। তদর্থ মেষা চরতি লোকে গাথা পুরাতনী ৷৷ এফব্যা .বহবঃ পুক্রা যদ্যেকোপি গ্যাণ ত্র-জেৎ। গৌরীম্বাপ্যুদ্বহেন্ডার্য্যাণ নীলয়া বৃষ মুৎসৃজেৎ॥ৠা বৎ সতরী বিশেষ্যতি। অগ্রতোলো-হিতা পত্নী পার্শাভ্যা॰ নীলপাও ক্রাযা মিতি প্রধানকরঃ। ব্যভ রে।পৃষ্ঠতশ্চ ভবেৎকৃষণ বৃষভদ্য । ইত্যুপক্রমা। উৎসুষ্টব্যো বিধা-চ মোক্ষণে ।। ৠ। বৈধকর্মার্থ মণ্ড-পান্তৰিতান মুক্ত॰ হ্ৰশীৰ্ষপঞ্চ-রাত্রণ নবেন চিত্র বস্ত্রেণ বিতা-ন॰ কল্পযেদুধঃ। অত্র চাশুক্লবাসাঃ শুচি ভূ স্বা বান্ধান্ স্বস্তিবাচ্য চ । কীর্ত্তবেন্ডারতক্ষৈব তথা স্যাদ-क्रयः हिंदः ॥ हेि नानश्रम् वृ ষোৎসর্গ প্রকরণীয বচনাৎ অ-ক্ষয় হবিষ্টু কামেন স্বস্তিবাচনা-নস্তর° ভারতনামোচ্চারণ° কা-ৰ্য্যণ। যদক্লা স্বৰুতে পাপণ ব্ৰাহ্মণ স্ত্রিদ্রিষৈ শ্চরন্। মহাভারত মা-थाय পृदी मन्ता विमुक्षि । ইত্যাদিপুরাণোক্ত প্রাত মহা-ভারতোচ্চারণবৎ রাচদেশীযা-স্তু বিরাটপর্ব পাঠযন্তি। ভবিয্যে া বৃষোৎসর্গশ্চ দ্বিবিধো জীবতো ব। মৃতস্য চ। ইত্যুপক্রম্য। অনু-

জ্ঞাণ গৃহ্ণ চ পুন গণেশণ পূজ্যে-म्बर्टि । গ্রহা॰লৈচব যজেৎ প-শ্চাৎ বিষ্ণু সংপূজ্যেৎ ততঃ ॥ ছন্দোগপরিশিষ্ট । গোশালা-যা প্ৰণীযাগি সংস্কৃত্য ব্ৰীহি ত-খুলান্। অগ্নি শূষেন্দ্রেশরেভ্যে। নিৰ্বগেৎ পাষসং চরুং ৷৷ গোশা-নেন শ্রুতি সৃতি নিদর্শনাৎ ৷ প্রাপ্তদক্ প্রবনে দেশে মনোভ্রে निर्ज्दन देदन ॥ मकब्रानखद्ग॰ य-জমান এব প্রথমণ ব্রহ্ম বরণাদি-ক স্ব্যাৎ তত্র ব্রহ্মবরণ প্রথ-মতঃ। জ্যোতিফোমে ব্রন্ধো-দাাতৃ হোত্তধয়ু ইত্যাদি দর্শ-নেন। গৃহস্তহে। দূতে চ ব্যবহারে চ প্রবতে যজ্ঞকর্মণি ৷ যানি পশ্যস্ত্যুদাসীনাঃকর্তা তা-নি ন পশ্যতি।। একঃ কর্মনিযু-ক্তঃ স্যাৎ দ্বিতীয় স্তন্ত্রধারকঃ। তৃতীয়ঃ প্রব্যাৎ প্রশ্নণ ততঃ কর্ম मगाठतार ॥ वत्रगांमखतः भग-ণ্ডিকাণ সমাপ্য যথা বিধিনা চরু-পাকঞ্চ কৃষা চরুহোমণ স্ব্যাৎ। ততঃ স্বিষ্টি কৃদ্ধোম মহাব্যাহ্বতি (श्राम) कार्स्यो ॥
॥ দক্ষিণে পার্শ্বে ত্রিশূলাক সমুল্লি-থেৎ ৷ বৃষাষ্ঠনীতি দব্যে খন্য চ-ক্ৰাঙ্ক মপি দৰ্শযেৎ ৷৷ তপ্তেন প-শ্চাদয়সা স্পর্টো তাবেব কার-যেৎ। অথৈন॰ কলসস্থাভি রন্ডি-রেকে। বৃষেণ কাঁ। সরৌ ষধি সু-গন্ধীভিঃ স্নাপ্যেম্বৎসিকা অপি 1 পরিধাপ্যাহতে শুক্লে বাস<mark>্মী</mark> তা দেবেশ পিতুঃ স্বর্গ প্রযক্ষ্ঠ মে হেমপটক ৷৷ সভ্য মিথ্য বৃদ্ধ সোম সামত্যা॰ শির্দি ন্যসেৎ। ততো বৃষ বৎসভরীণা মলকারা-**मिक॰ एक। विन् वक्रम निर्मिछ** যূপে উপমূপে চ বন্ধা এন যুবা-ন॰ ইতি মন্ত্রণ পঠিত্বা বৎসত্তরী চ-তুষ্ট্য সহিত বৃষ তত্তৎফল কা-मी जालाजानि वात्काता ६ मृ-জেৎ৷৷ৠাততো যূপাদিমুচ্য বৎ-সতরী চতুষ্ট্য সহিত বৃষ্ঠ মৈশা-न्याः हालियञ्च आर्थरम् । यथा। ন খাদেৎ পরশস্যানি না ক্রামেৎ গর্ভি নীঞ্চ গাণ। ধর্মোসি ত্বণ চতু-ম্পাদ শতসু স্তে প্রিয়া স্থিমাঃ। চতুৰ্ণাত পোষণাৰ্থাৰ মধোৎসৃষ্টা স্তৃযা সহ।। দেবানাঞ্চ পিতৃণাঞ্চ মনুষ্যাণাঞ্চ যোষিতঃ। ভূতানা॰ তৃপ্তিজননা স্তৃযা সাৰ্দ্ধণ ব্ৰজন্তি-মাঃ মা নমো ত্রন্ধাদেবেশ পিতৃ

ভূতৰ্ষিপোষক। স্বিয় মুক্তে ২ক-যা লোকা মম সম্ভ নিরাম্যাঃ। মা মে ঋণোস্তু দৈবো ২থ পৈত্রো ভৌতো ২থ মানুষঃ ধর্মা স্তৃণ দ্বৎ: প্রপন্নস্য যা গতিঃ সাস্ত নে ধুবা ।। যৎকিঞ্চিৎ দুষ্কৃত কর্মা লোভ মোহাৎ কৃত ভবেৎ। তক্ষাদুদ্ধ্ ।। যাবস্তিতব লোমানি শরীরে স স্তবস্তি চ। তাবদ্বৰ্ষ সহস্যুণি স্বৰ্গে বাসো ২স্ত মে পিতুঃ।। ইতি মৎ-স্যপুরাণোক্ত॰ পঠেৎ। তভ আ-চারাদৃষপুচ্ছগলিতোদকেন ব্রশ্ব-পুরাণোক্ত তর্পণ স্বর্যাৎ। ততঃ প্রকৃত দক্ষিণাণ কৃত্বা কর্ম্মকার্মি-তৃত্যো দক্ষিণাণ দদ্যাৎ। ইতি ব্ষোৎসর্গ তত্ত্ব ।। 🗱 ।। অপিচ। কার্ত্তিক্যাণ কার্যেৎ পূজাণ যা-গণ দেবীপ্রিয়ণ সদা ৷ গোৎসর্গম্ভ প্রকর্তব্য নীল বা বৃষ মুৎসৃ-জেৎ ৷৷ সৰ্বযজ্ঞ ফল ব্ৰহ্ম প্ৰাপ্ন-যাদবিচারযন্। মনুরুবাচ। অশ্ব-মেধ সমণ পুণ্যণ বৃষোৎসর্গাদবা-প্যতে। রেবত্যাঞ্চাশ্বিনে মাসি কার্ত্তিক্যা॰ কার্ত্তিক্স্য বা ॥ গো. বিবাহোথবা কার্য্যো মাঘ্যাণ বৈ ফাল্গুনে ২পিকা শিকোমা মঙ্গ-

লঞ্চৈত্রে ভূতীয়ায়া॰ মহাফল॰।। অশ্বংখাজুমরী মাগণ বিবাহ বি-ধিন। ভবেৎ। সতোরণ ভবে-্তীর্থে উৎসর্গো গোসলে ২পিবা ॥ চতদ্ৰো বৎসিকা ভদ্ৰা দ্বৌ বা সংভবতোপি বা। বৎসং সৰ্বাঙ্গ সংপূর্ণ কন্যা সা বৎসিকা ভ-বেৎ ৷৷ অলংকৃত্য যথাশোভ गृ भगं कातरंगमूरन । विवाह মেক বৎসীক নীলেন ভবতে স-দা।। বৃষেণ অশ্বমেধস্য যাগস্য ফ-লদ।যক° । জাযেরন্ বহবঃ পুত্রা यरमारकांत्रि भयाः बर्द्धः ॥ य-জেদ্বা অশ্বমেধেন নীলং বা বৃষ-মুৎসৃজেৎ। রোহিতো যস্ত ব-র্বেন শঙ্থবর্ণ খুরো বৃষঃ।। লাঙ্গু-नानित्रमरेन्छ्य म देव नीनवृषः স্তঃ। অক্ষিত্বোৎসূজ্যতে পূর্বণ গাঞ্চাল কৃত্য সৰ্বতঃ ৷৷ তপ্তেন বামত শ্চক্রণ যাম্যে শূলণ সমা-লিখেৎ। ধাতুনা হেম তারেণ व्यायरमनाथ वाष्ट्रस्य ।। এवः কৃষা অবাপোতি ফল বাজিম-থোদিত । যমুদ্দিশ্যোৎসূজেৎ বৎসা স লভেতাবিচারণাৎ ৷৷ ৰথা শিবোমজা অৰ্চ্চা পূজিতা गर्वकामना । अवः तनव क्यः यस्तु ।

অনস্ত লভতে ফল ।। মঙ্গলা-বিহিত ফচ ফচ গোদানজ ফলণ সহসু ক্রতব স্তেন বৃষোৎ-मर्शाम्वाश्चरायाः इं ि प्तवीश्-तात्व शृक्षां विधिना नाशायः॥ বৃষ্টিঃ স্ত্রী মেখাক্জলবিন্দুপতনণ । তৎপর্যায়ঃ। বর্ষ ২। ইত্য-মরঃ ৷৷ গোঘৃত ৩ পরামৃত ৪ ै বর্ষণ ৫। ইতি শব্দরত্নাবলী।। তৎকারণ যথা। অমৃতাদি ত্র-যে ৰত্ৰ ভবন্তি সৰ্ব খেচরাঃ। তদা বৃষ্টিঃ ক্রমাজ্জেয়া ধৃত্যক वमू वामदेवः ॥ ইতি सद्तामयः ॥ *॥ অপিচ। ক্রবন্ত পরমার্থঞ্চ কিমিন্দ্রান্থ রেব চ। সূর্য্যাদ্বি-জাষতে তোষ তোষাৎ শস্যা-নি শাখিনঃ৷ তেভ্যোৎমানি ফ-লান্যেৰ তেভ্যো জীবস্তি জীবি-नः। मूर्या अञ्च नीत्रक कात्न তস্মাৎ সমুদ্ভবঃ।। সূর্য্যো মেঘা-দযঃ সৰ্বে বিধাত্ৰা তে নিৰূপিতাঃ ৷ যত্রাব্দে যো জলধরো গজশ্চ माभरता यक्र ।। भमा शिर्मा न्-পো মন্ত্ৰী বিধাত্ৰা তে নিৰূপিতাঃ । জলাচকানা শস্যানা ত্ণা-नाक निक्षिण्डः।। जास शस्त **২স্ত্যেব তৎ সর্ব॰ কল্পে কল্পে যুগে**

यूर्ण । रुखी मयूजामामाय करत-**१ जल मीश्रिष्ठः ॥ मम्माम्बनाय-**তদ্দ্যাদ্বাতেন প্রেরিতো ঘনঃ । স্থানে স্থিব্যাঞ্চ কালে কা-লে যথোচিত ।। ঈশ্বরেচ্ছ্যা-বিভূ ত॰ তুৰ্ণ ভূতণ প্ৰতিবন্ধকণ। ভূত ভব্য ভবিষ্যঞ্চ মহৎ ক্ষুদ্রঞ্চ মধ্যম ।। ধাত্ৰা নিৰূপিত কৰ্ম কেন তাত নিবাৰ্য্যতে 🕦 ইতি বন্ধবৈবৰ্ত্তে শ্ৰীকৃষ্ণজন্মখণ্ডে ২১ অধ্যায়ঃ ৷ে জাসমবৃষ্টিসূ-চকানি যথা। মুযুরা স্তন্যিত্নাণ শব্দেন ক্ষিতা মুহঃ। কেকাযন্তি প্রতিবনে সতত॰ বৃক্তি সূচকাঃ।। মেযোৎসুকানা মধুর শ্চাত-কানা॰ মনোহরঃ শূষতা মতি-মত্তানা॰ বৃকি সন্নিধি সূচকঃ।। গগনে শক্তচাপেন কৃতঃ সাম্পূত মাস্পদ । ধারাসার শরে স্তাপণ চ্ছেত্ত প্ৰতি ৰুথোন্দাতঃ ৷৷ ইতি कानिका भूतात्व ७ व्यथाय शाक्षा বৃষ্টিফল । ধ্বতিব্ৰতাৰ। ব-চনামোকাচ্ছতি দিবাকরঃ। সূ-(य्राप्तयः विन। देनव न्नानपान।-দ্বিতাঃ ক্রিয়াঃ ॥ নামে বিহরণ-ঞ্চৈব ক্রম্বভাবশ্চ লক্ষ্যতে। নৈ-বাপ্যায়ন মন্ত্ৰাক বিনা হোগেন

জাষতে ৷৷ বয মাপ্যামিতা মর্ত্যে र्यञ्जारेश र्यापिरिजः। वृक्या-**मिनानू गृङ्गीत्या यञ्जान् मन्नामि** मिक्रत्य ॥ निष्णानिञात्वायधीयू. মৰ্ত্যা যজ্ঞৈ ৰ্যজন্তি নঃ এষা° ব্য° প্রযক্ষামঃ কামান্ যজ্ঞাদি পূজি-তাঃ ৷৷ অধে৷ হি বৰ্ষাম বয়ু মৰ্ত্যা-শ্চোৰ্দ্ধ প্ৰবৰ্ষিণঃ । তোষবৰ্ষেণ-হি ব্যু হবি ৰ্যুৰ্যণ মানবাঃ॥ যে ২স্মাক॰ ন প্রয়চ্ছন্তি নিতা। নৈ-মিত্তিকীঃ ক্রিযাঃ। ক্রতুভাগণ দু-রাজানঃ স্বয়ণ যে ২শুন্তি লোলু-পাঃ ॥ বিনাশায বয় তেষা তোৰ সূৰ্যাগ্নি মাক্নতৈঃ। ক্ষিতি-ঞ্ সণদূষ্যামঃ পাপান। মপকারি-११॰ ११ मुकेट्यायामि त्मारवन ट्य-ষা॰ দুষ্ঠ কারিণা॰ । উপসর্গাঃ প্রবর্তন্তে মরণায সুদারুণাঃ ॥ যেচাম্মান্ প্রীণিষিদ্বা তু ভুঞ্জন্তে শেষ মাত্মনা। তেষা॰ পুণ্যাদ্বয় লোকান্বিতরামো মহাত্মনা॰॥ ইতি মার্কণ্ডেষপুরাণে পতিত্রতা गहाजानाभाषायः ॥ 🟶 ॥ जप বৃষ্টিজলগুণাঃ । গগনাযু ত্রি-দোযদ্ধ গৃহীত যৎ সুভাজনে। বল্যু রসায়ন মেধ্য পাত্রাপে-कि ठ তৎপর॰ ॥ निवाक्किরণৈ

क्षरि लाक मिन्तुकरेत निनि । অৰক মনভিষ্যন্দি তত্ত্ব্যুণ গগ-नाश्रुना ॥ वर्षामु हद्ग श्रि श्रेनः म-হোরগা বিষতি কীট লূতাশ্চ। **ত**िषय जुके मर्भिय॰ थें जल मर्भ-স্ত্যোদয়াৎ পূৰ্বণ ৷৷ কালেন পৰণ निर्प्लाय मगर्छानाविषीकृष्ट । ॥ হংসোদক মিতি খ্যাতং শারদং বিমল জল ।৷ ইতি রাজবল্লভঃ ।। 🗱 ।। অথ তস্য ভেদাঃ । পানী-য॰ মুনিভিঃ প্রোক্তণ দিব্যণ ভৌ-॥ ম মিতি দিখা। দিব্যু চত্ৰিধ প্রোক্ত॰ ধারাজ॰ করকাভব॰ ॥ তৌষারঞ্চ তথা হৈনণ তেষু ধারণ গুণাধিক ।। 🟶 ।। তত্র ধারস্য ল-ক্ষণ গুণাশ্চ। ধারাভিঃ পতিত তোষ গৃহীত স্ফীতৰাসসা । শিলাষাণ বসুধাষাণ বা ধৌতা-ষাণ পতিত চ যৎ ৷৷ সৌবর্ণে রাজতে তামেু স্ফাটিকে কাচ-নির্ম্মিতে। ভাজনে মৃন্মযে চাপি স্থাপিত॰ ধার মুচ্যতে ।। ধার-नीतः जिलायम यनिर्णाणः तमः লয়। সৌস্যাণ রসায়নণ বল্যাণ ত-পণ হ্লাদি জীবন ।। পাচন ম-তিকৃন্মুৰ্জ্য ভক্রা দাহ প্রম ক্লমান্ । তৃষ্ণা॰ হরতি তৎ পথ্য॰ বিশে-

याद आवृषि सृष्ठ ॥ 🕸 ॥ जय ধারা জলস্য ভেদৌ। ধারা জ-লঞ্চ দ্বিবিং গান্ধ সামুদ্র ভেদ-णः। **७० गात्र** मामू प्राया र्न-ক্ষণ গুণাশ্চ । আকাশগঙ্গ। স-यक्षि जनमानाय निग्गजाः । মেষৈ রম্ভরিতা বৃষ্টীঃ সর্বন্তীতি বচঃ সতা ৷৷ গান্ধ মাশ্বযুক্তে মাসি প্রায়ে। বর্ষতি বারিদঃ। স-ৰ্ৰথা তজ্জ্বলণ দেয়ণ তথৈব চরকে বচঃ।৷ স্থাপিত॰ ইেমনে পাত্রে রাজতে মৃন্মযে ২পিবা। শাল্যম• যেন সংসিক্তণ ভবেদক্লেদি বর্ণবৎ ৷৷ তৎ গাঙ্গু সৰ্ব দোষত্ব জ্বেফ সামুজ মন্যথা। তত্ত্ব সকার ল-वनः एक मृष्टि वनाश्रशः ॥ दि-সুঞ্চ দোষল তীক্ষণ সৰ্ব কৰ্মসু গৰ্হিত । সামুক্ত ত্বাশ্বিনে মাসি खरेन नीक्वनानित्न ॥ यटा ২গস্ত্যস্য বিপ্রর্ষে রুদষাৎ সক-ল॰ জল॰। নিৰ্ম্মলণ নিৰ্বিষণ স্বাদু ञ्चलः मापितियनः ॥ 🗱 ॥ অতএবাহ। ফুৎকার বিষ বাতে-ন নাগানা ব্যামচারিণা । বৰ্ষাসু সবিষণ তোষণ দিব্য ম-প্যাশ্বিন বিনা ॥ ইতি ভাব-প্রকাশঃ ॥

বৃষ্ঠিমী স্ত্রী ভৃঙ্গপর্ণিকা। শুজ-রাটীএলাইচ ইতি ভাষা। ইতি শব্দচন্দ্রিকা।। বৃষ্টিনাশকে ত্রি বৃষ্টিজীবনঃ ত্রি দেবমাতৃকদে-শঃ। ইতি হেমচন্দ্রঃ ॥ বৃষ্টি বন॰ যস্য সঃ ।। ্বৃষ্টিভূঃ পু॰ ভেকঃ।ইতিহারা-वनी ॥ वृश्विভবে ত্রি ॥ বৃষিঃ পু॰ মেষঃ। ইত্যমরঃ॥ যাদবঃ । ইতি শব্দরত্নাবলী ॥ কৃষ্ণঃ। ইতিত্রিকাণ্ডশেষঃ॥ ৰুক্টিঃ ত্ৰি পাষ্ডঃ। চঙঃ। ইতি শব্দরত্বাবলী।। বৃষ্ণিগর্ত্তঃ পু॰ শ্রীকৃষ্ণঃ। ইতি श्रावनी ॥ বৃষ্য • ক্লী বাজীকর । ইতি রাজ-निर्घण्डः ॥ वृषाः श्रुः गायः। ইতি द्रमहसः বৃষ্যঃ ত্রি শুক্রবৃদ্ধিকারকৌষ-ধাদিঃ। ইতি ভাবপ্রকাশঃ।। বৃষ্যকন্দা ন্ত্রী বিদারী। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ ব্যাগন্ধ। স্ত্রী বৃদ্ধদারকঃ। ইতি শব্দরত্নাবলী ॥ বৃষ্যগন্ধিকা ন্ত্ৰী অতিবলা। ইতি । বৃহ রাজনির্ঘণ্টঃ ।। বৃষ্যবল্লিকা স্ত্রী বিদারী। ইতি

রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ वृषा जी अकिनात्मेष४ । ইতি রত্নমালা।। শতাবরী।। আম-লকী। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ।। বৃহ ই কি দ্বিষি। ইতি কবিকল্প-ক্রমঃ ॥ সপ্তমস্বরী। ই বৃ°হৃতে । কি বৃংহ্যতি বৃংহতি । ইতি **ज्ञानिशः** ॥ वृश् रेत् क्षत्म il भएको । रेठि किवकन्नक्रमः ॥ देत् अवृरु । ष्यवशिदाधनः मकः। शकि বৃদ্ধিঃ। ইতি দুর্গাদাসঃ॥ वृश् हे ४८न ॥ **५८को। मश्रमश्र**ती । 🗦 वृ ऋष्ठ । বवृ श्रितः गज পত্যঃ। ইতি মাষঃ।। আত্মনে-পদ° প্রমাদাদিতি বল্লভঃ। ধন-শেতি হস্তি কর্তৃকঃ। বৃংহিত॰ করি গর্জিত মিত্যমরসি॰হাৎ। বৃ°হিত॰ করি গর্জাযা॰ শব্দমা-ত্ৰেপি কথ্যতে। ইতি শব্দমহাৰ্ণ-বাৎ। কদাচিদন্যকতৃ কোপি। তেন শ্রীহর্ষ চরিতে সি॰হ বৃ°হিত মিতি বানভট প্রযোগঃ। ইতি **जुशानामः** ॥ বৃক্ষৌ। ইতি কবিকল্পদ্রশঃ ।। বর্হতি। বৃহি ধনকো। রিত্য-নেনৈবেফসৈল্পে ২স্য পাঠো বৃদ্ধে ইরন্বন্ধ বর্জনার্থঃ।
কিন্তু অনেনৈবেফসিদ্ধে তত্র ঋদ্বি গ্রহণ পরত্রানুবৃত্ত্যর্থ মেব।
অয়ণ ধাতুঃ কৈশ্চিম্মন্যতে।
ইতি দুর্গাদাসঃ।।

বৃহ শ উ উদ্যমে। ইতি কবি-কল্পক্রমঃ।। শ বৃহতি। উ অব-হী (। অবৃক্ষৎ । ইতি দুর্গা-দাসঃ।।

বৃহ ই ও বৃদ্ধো। ইতি কবিকল্প-দ্রুমঃ॥ ই বৃংশ্বতে। ও বৃংহতে। ইতি দুর্গাদাসঃ॥

বৃহত্তঞ্চ পু॰ মহাচগ্ৰুশাকঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

বৃহচ্চিত্তঃ পু॰ ফলপুরঃ। ইতি
শব্দচন্দ্রিক।।

বৃহক্তবঃ পু॰ চিঙ্গটমৎসাঃ। ইতি জটাধরঃ।।

বৃহজ্জীবন্তী দ্রী বৃহজ্জীবন্তিকাবৃক্ষঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। পত্রভদ্রা
২ প্রিযক্ষরী ৩ মধুরা ৪ জীবপুষ্টা ৫ বৃহজ্জীবা ৬ যশস্করী
৭ ৷ অস্যা গুণাঃ। বহুবীর্য্যদাতৃত্বণ ভূতবিদ্রাবনত্বণ। বেগাদ্রসনিষামকত্বঞ্চ । ইতি রাজনির্যক্তঃ।।

वृश्र्यका जी प्रकावित्नवः। यथा

। বৃহত্তক্কা তু ভেরী স্ত্রী পুমান দুন্দুভি রানকঃ। ডগডঃ প্রতি-পত্ত্ব্য মানকঃ পটহো স্ত্রিষাণ ।। ইতি জটাধবঃ।।

বৃহতিকা স্ত্রী উত্তরীযবস্ত্রণ।ইত্যানরঃ।। বৃহতী।ইতি রত্নমালা।।
বৃহতী স্ত্রী ক্ষুত্রবার্তাকী। ব্যাঙ্গজ ইতি ভাষা। তৎপর্যায়ঃ। মহ-তী ২ ক্রাস্তা ও বার্তাকী ৪ সিং-হিকা ৫ কলী ৬রা ফুকা ৭ স্থলকটা ৮ ভলীকী ৯ মহোটিকা ১০ বহুপত্রী ১১ কন্টতন্যু ১২ কন্টালুঃ ১৩ কট্ফলা ১৪ ডোরজী ১৫ বনবৃস্তাকী ১৬। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ।। সিংহী ১৭ প্রস্থাকী ১৯ লতাবৃহ্-তিকা ২০। ইত্যি রত্নমালা ।।
। কটুম্বণ।

। উষণ্ড । বাত জুরারোচকাম কাশ শ্বাস হজোগ নাশিত্বঞ্চ । ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ।। অপিচ । বৃহতী পাচনী সোক্ষা আহিণী বাতনাশিনী । ইতি রাজবল্লভঃ ।। ৠ ।। মহতী । ইত্যমরঃ ।। উ ত্রীযবন্ত্রণ ।। বারিধানী ।। বাক্ ।। কন্টকারী । ইতি মেদিনী ।। চ্ছন্দোভেদঃ । সতু নবাক্ষর

বৃহৎ রাজনির্যনটঃ ॥

বৃহৎকালশাকঃ পু॰ শোথজি-হাঃ। বৃহৎকালকাসুন্দিয়া ইতি ভাষা। ইতি ত্রিকাওশেষঃ ॥

বৃহৎকাশঃ পু॰ খড্গটঃ। খাগ্ডা ইতি ভাষা। ইতি হারাবলী ।। বৃহৎক্ষকিঃ ত্রি তুন্দিলঃ। ইত্য-মরঃ ।।

বৃহত্তালঃ পু॰ হিস্তালঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

বৃহত্তিক্তা স্ত্রী পাঠা। ইতি রাজ-নির্ঘন্টঃ।।

বৃহত্ত্বণঃ পু॰ বংশঃ।ইতি শব্দ-চন্দ্ৰিকা॥

বৃহত্ত্ব পু॰ গ্রহনাশনবৃক্ষঃ।
ছাতিযান্ইতি ভাষা। ইতি
রত্নশালা।।

বৃহৎপত্রঃ পু॰ হস্তিকদঃ। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ।।

বৃহৎপত্রা স্ত্রী ত্রিপর্নিকা। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ।।

বৃহৎপাটলিঃ পু॰ ধুস্তুরঃ।ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ॥

বৃহৎপাদঃ পু॰ বটবৃক্ষঃ। ইতি শব্দচন্দ্ৰিকা।।

বৃহৎপারেবত॰ ক্লী মহাপারে-বতং। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

পাদঃ। যথা। উক্থা ২ত্যুক্থা তথা মধ্যা প্ৰতিষ্ঠান্যা সুপূৰ্বিকা । গাযত্যক্তিক্ অনুষ্ঠুপ্ চ বৃহতী প°ক্তিরেব চ ॥ ইত্যাদি । তদ্ভে-দানাহ। নবাক্ষরা যথা। ভুজগ শিশুসূতা নৌমঃ। হুদতট নি-কটকোণী ভুজগ শিশুসুতা যা সীৎ। মুররিপু দলিতে নাগে ব্ৰজ্জন সুখদা সাভূৎ ৷৷ যুতে-ত্যেব॰ শস্তু প্রভৃতিযু পাঠঃ । ভূতেত্যেব মাধুনিকাঃ পঠন্তি। म्यात्रावि यथा ८ ८ छम्माः । का-লিষ ভোগা ভোগ গত স্তম্মণি মধ্যক্ষীতরুচা। চিত্রপদা ভো-নন্দসূত শ্চারু ননর্ত্ত স্মের মুখণ ।। সজরৈ ভূজিঙ্গ সঙ্গতা। তর-ল। তরঙ্গ নিঙ্গিতৈ র্যসুন। ভুজ-ঙ্গ সঙ্গতা। কথ মেতু বৎসচার-क न्हलनः मरेनव जा॰ इतिः।।

> ।। বৃহস্পতি

হেমচন্দ্রঃ ৷৷
বৃহৎ ত্রি মহৎ ৷ ইত্যমরঃ ৷৷
বৃহৎকঃ ত্রি বৃহৎ ৷ বৃহৎশব্দাৎ
কণ প্রভাষেন নিম্পানঃ ৷৷
বৃহৎক্র প্রাপ্ত গ্রালা ত

বৃহদ

वृह्दभानी भू॰ वनकीतः।

ः पूर्व गराणीनुः। २७ ताक्रिमर्गकः॥

বৃহৎ পূনী স্ত্রী ঘণ্টারবা। ইভি জটাধরঃ।।

वृहेदकनः भू ठाठा । है ताकनिर्वनिः ॥

বৃহৎকলা স্ত্রী কটু তুঁষী। মহে-স্রুবারুণী। সন্মাণ্ডী। মহাজ-ষুঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

বৃহদঙ্গঃ পু॰ মতঙ্গজঃ। শব্দচন্দ্ৰিক।।।

বৃহদয়ঃ পু॰ রুজাকরঃ। কাম্ রাঙ্গা ইতি ভাষা। ইতি শব্দ-চক্রিকা।।

व्हरणना श्री श्रृतनना । इंठि ताजनिर्यन्धः ॥

বৃহদাহঃ পু॰ কাৰ্যদেশঃ। সতু বিদ্যাপৰ্যতম্য পশ্চাৎ মালব-দেশম্য মিকটে বৰ্ততে । ইতি হেমচন্দ্রঃ।। ত্রিকাণ্ডশেষে বৃহ-দ্গুহ ইতি পাঠঃ।।

वृह्दकालि की मीर्नवृद्ध । তর- "
मृष्ठ हेि ভাষা । हेि मकहिल्का ॥

वृश्मनः पुः शिकात्नाशुः॥

বৃহয়

रिखानः। ইতি রাজনির্যন্টঃ।। বৃহদ্ধান ক্লী মহালাঙ্গলং। তথ পর্যায়ঃ। হলিঃ ২। ইতি ত্রিকা-গুলোরঃ।।

বৃহত্তীরিকা গ্রী দুর্গা হৈ ইতি শব্দমালা ।।

বৃহত্তানুঃ পু॰ অগ্নিঃ। চিত্রক-বৃকঃ। ইত্যমরঃ।।

বৃহত্তথঃ পু॰ ইন্দ্রঃ।। যজ্ঞপাত্রণ।

মন্ত্রবিশেষঃ ।। সামবেদা॰শঃ ।।

মদীবিশেষে স্ত্রী। ইতিকেচিও।।
বৃহদ্রাধী পু॰ ক্ষুডোল্কঃ। ইতি
রাজনির্ঘন্টঃ।।

বৃহদক্ষ পু॰ পটিকালোধুঃ। ইতি রাজবল্পভঃ॥

বৃহদ্বাতঃ পুণ অশারীহরঃ। দে-ধান ইতি ভাষা। ইতি রত্নমাল। বৃহদ্বারুণী স্ত্রী মহেন্দ্রবারুণী। ইতি রাজনির্ঘণীঃ।

वृश्वीकः श्रुः बामाउकः। ইতি
नक्तिका।

বৃহন্নলঃ পু॰ বহাপোটগলঃ।
ইতি নেনিনী। অজুনঃ। যথা
। পাৰ্থঃ কিরীটী গাঙীবী গুডাকেশো বৃহন্নলঃ। অজুনঃ ফাল্গুনো জিফু বিজয়শ্চ ধনঞ্জয়ঃ
।। সন্তানাটী সুভজেশঃ শব্দভে-

দী কপিধজঃ ৷ বার্ত্তাম শ্চাপি বীভৎসু রিতি ত্রিকাওশেষঃ ৷৷ অপিচ ৷ অর্জুনঃ ফাল্গুনঃ পা-র্থঃ সব্যসাচী ধনঞ্জয়ঃ ৷ রাধা-বেধী কিরীটোক্রী জিক্ষুঃ শ্বেত-হযো নরঃ ৷৷ বৃহমলো গুডাকে-শঃ সৃভজেশঃ কপিধজঃ ৷ বী-ভৎসুঃ কণজিত্তস্য গাণ্ডীবং গা-গ্রিবং ধনুং ৷৷ ইতি হেমচক্রঃ ৷৷ বৃহমলা স্ত্রী অর্জুনঃ ৷ ইতি মে-দিনী ৷৷ দাদশবর্ষ বনবাসানন্তর মজ্ঞাতবাসে বিরাটভবনে বি-রাট কন্যায়৷ নৃত্যগীতাদি শি-াব বেশেনার্জুনে৷

বৃহন্ধলেতি নামা খ্যাতো হভূৎ
। যথা। অজুন উবাচ। গাষামি
নৃত্যাম্যথ বাদ্যামি ভদ্যোম্মি
নৃত্যে সশলো হন্মি গীতে। ত্বমুত্তরাবৈ প্রদিশস্ব মাণ স্বযণ
ভবামি দেব্যা নরদেব নর্তকঃ।।
ইদম্ভ কপণ মম যেন কিন্তব
প্রকীর্ত্তিয়া ভূশ শোক বর্দ্ধন
নণ। বৃহন্ধলাণ মাণ নরদেব বিদ্বি সূত্রণ সূতাণ বা পিতৃ মাতৃ
বর্জিতাণ।। বিরাট উবাচ। দদামিতে হস্ত বরণ বৃহন্ধলে স্বতাঞ্চ মে নর্ত্র্য যাশ্চ তাদৃশীঃ।

ইতি মহাভারতে বিরাটপর্ব।। বৃহস্পতিঃ পু॰ অঙ্গিরসঃ পুতঃ। স চ দেবানা গুরুঃ ধর্মশাস্ত্র-প্রযোজকঃ নবগ্রহ মধ্যে পঞ্চম-গ্রহন্চ । তৎপর্য্যাষঃ । সুরা-চাৰ্য্যঃ ২ গীষ্পতিঃ ৩ ধিষণঃ ৪ শুরুঃ ৫ জীবঃ ৬ আঙ্গিরসঃ ৭ বাচম্পতিঃ ৮ চিত্রশিখণ্ডিজঃ ৯ । ইত্যমরঃ ॥ উত্থ্যানুজঃ ১• গোবিনঃ ১১ চারুঃ ১২ দাদশ-রশ্যিঃ ১৩ গিরীশঃ ১৪ দিদিবঃ ১৫ পূৰ্ৰফল্গুনীভবঃ ১৬ ৷ ইতি জটাধরঃ ॥ সুরগুরুঃ ১৭ বাক-পতিঃ ১৮ বচসাংপতিঃ ১৯ ই-ব্রেজ্যঃ ২০ দেবেজ্যঃ ২১ বৃহ-তাম্পতিঃ ২২ ইজ্যঃ ২৩ বাগী-শঃ ২৪ চক্ষাঃ ২৫ দীদিবিঃ ২৬ দাদশকরঃ ২৭ প্রাক্ফাল্ভনঃ ২৮ গীরথঃ ২৯। ইতি শব্দরত্না-বলী ।। স চ পীতবর্ণঃ । ঈশান-কোণ পুৰুষ ত্ৰাহ্মণজাতি ঋথে-রাশি পুষ্যনকত বস্ত্র পুষ্পরাগ-মণি সিন্ধুদেশানা অধিপতিঃ ৷ ষডঙ্গুলশরীরঃ। পদ্মস্থঃ। চতু-ভূ জঃ। অক্ষ বর কমগুলু দণ্ডধা-রী। অস্যাধিদেবতা ব্রহ্মা। প্র-

তाधित्वा इसः। म जू-मूर्या-স্যঃ। অঙ্গিরো মুনিপুত্রঃ। প্রাতঃ কালে প্রবলঃ। শুভগ্রহঃ। দেব-शृश्यामी। वृक्षः। त्रक्कजवायामी া বাত পিত্ত কফাত্মকঃ। বণিক্ কর্মকর্তা। অঙ্গিরো গোত্রঃ। ইতি গ্ৰহ্মাগতত্ত্বাদ্যঃ ৷৷ 🛊 ৷৷ ত-দার জাতফল । নৃপেন্দ্রমন্ত্রী নৃপ-नक्षकात्म। विमावित्नामी ठजू-রঃ প্রগল্ভঃ। আচার্যপ্জ্যো মধুরস্বভাবে৷ বারে ভবেদ্দেব-ন্তরো র্মনুষ্যঃ ।। ইতি কোষ্ঠীপ্র-দীপঃ ।।।। সচ শিবস্য গুরুপুত্রঃ यथा। यर्ट्य উवाह। कथ॰ वा দেবকর্ত্ব স্চ সিদ্ধানা থোগিনা গুরোঃ। মৃত্যুঞ্ধস্য শস্তোশ্চ গু-ৰূপুত্ৰো বৃহস্পতিঃ ।। ততো জ্ঞা-নী মহাদেবঃ কথ• শিষ্যো গুরোঃ পিতুঃ। ব্ৰহ্মোবাচ। কথেষ মতি-গুপ্তা চ পুরাণেষু পুরন্দর। ইমাণ পুরা প্রবৃত্তিঞ্চ কথ্যামি নিশাম-य ॥ মৃতবৎসা কর্মদোষান্তার্য্যা অঙ্গিরসঃ পুরা। বত চকার ম-দাক্যাৎ কৃষ্ণস্য পর্যাত্মনঃ ॥ ব্ৰত পুণস্বন নাম বৰ্ষ মেক চকার স।। সন্ৎস্মারো ভগ-বান্ কার্যামাস তা॰ ত্রত ।।

স্বেচ্ছামযঃ পর বন্ধ ভক্তানুগ্র-হবিগ্রহঃ । তদাগত্য চ গোলো-কাৎ পরমাত্মা কৃপামষঃ ॥ স বতানশনকীণাণ তামুবাচ কৃপা-নিধিঃ ৷ প্রণতা সাক্রনেত্রাঞ্চ বিনীতাঞ্চ তথা স্তুতঃ ৷৷ শ্রীকৃষ্ণ উবাচ। গৃহাণেদ॰ युद्धकल॰ सम তেজঃ সমন্বিত । ভুজ্ফ মদর-পুত্র স্তে ভবিষ্যতি মদণ্শতঃ ॥ পতি গুৰুষ্ট দেবানা বৃহতা জ্ঞানিনা॰ বরঃ। পুত্র স্তে ভবিতা সাধি মন্বরেণ ভরিষ্যতি ।। মন্বরেণ ভবেদেয়া ছি সচ মদ্বরপুত্রকঃ। षकार्र्ड यय शृत्वायः वित्रकीवी ভবিষ্যতি ৷৷ বরজে৷ বীর্ষ্যজ্ঞ শৈচ-ব ক্ষত্ৰজঃ পালক স্তথা। বিদ্যা মন্ত্র সূতানাঞ্চ গৃহীতঃ সপ্তমঃ সু-তঃ।। ইত্যুক্ত্বা রাধিকানাথঃ স্ব-र्लाकक यरमे भूजा। शक्रिकवत-भूत्वायः खानी मुद्रश्रद्भः ययः॥ মৃত্যুঞ্জয়ং মহাজ্ঞানং শিবায় প্র-मरमो भूता। मिराः वर्ष जिलकश **७** १३ वर्षे विमालस्य ।। जूरयाश জ্ঞান মমলং তেজঃ স্বাত্মা সমং পরণ স্ব শক্তি বিষ্ণু মাযাঞ্চ স্বাণ-শঞ্ বাছন বৃষ ৷৷ স্বশূলঞ স্ব-क्रकः अभञ्जः चामभाक्तः। कृ-

পাময়ঃ স্তুত স্তেম শ্রীকৃক শ-রাৎপর্যনা শিৰলোকে শিবা সা कः विख्यायाः निविधियाः। निकः র্মারায়পদ্যোয়ণ তেন নার শ্ব্তা ৷৷ তেজঃসু সর্ব দেবানা সাবিভূতা সনাতনী। জঘান रेनजनिकतः स्मर्विज्ञः अमरिनो शक्रा कब्राट्ड कक्कमा ह मा , মূলপ্রকৃতিঃ সতী । পিতৃযজ্ঞ তনু তাজা ৰোগেম সিদ্ধয়ে৷-গিনী ॥ বভূব শৈলকন্যা সা সাধী চ ভত্নিন্দম। কালেন কৃষ্ণতপদা শঙ্কর প্রাপ শঙ্করী ।। ঐক্ষো হিপ্তরঃ শন্তোঃ প-त्रनाका नतारभक्ष कृष्णा दक् পুত্রোক স্বব নেক বৃহস্পতিঃ।। অতে হেতোঃ সুক্লগুরুঃ র্ডরু-পুত্ৰঃ শিৰসা চ। ইতি জনবৈব-র্ত্তে প্রকৃতিখণ্ডে ৫৬ অধ্যায়ঃ।। বৃদ্স্পতিচক্ত ক্লী নৃণা প্ৰভা-শুভজানার্থ বৃহস্পতি সঞ্চার-कानीन नक्ष्वामि मश्रविःगि নগত্রযুক্ত নরাকারচক্রণা যথা । শীর্ষে চম্বারি রাজ্যা জলধি র शि कदत प्रक्रित ठांशि ट्रिया रिठक कर्छ विजृष्टि महन भन्न - মিত॰ রক্ষসি প্রীতিসংহ। পাদ-

স্থাঃ ষট্ চ পীজাণ পুন রপি জলিধি বনিষ্ঠে চ মৃত্যুণ নেত্রে
ত্রীণি প্রদদ্যঃ সুখ মথ নিজভে
বাক্পতেঃ সংক্রমকাথ ।। ইতি
জ্যোতিস্ত দুণ ।।

কৃক্ষ ও কৃতে। ইতি কার্করক্রমঃ
। সপ্তমস্বরী। ও কৃক্তে বর

কন্যা। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

বৃক্ষঃ পুণ স্থাবরফোনিবিশেষঃ।
গাছ ইতি ভাষা। তৎপর্যায়ঃ।
নহীরুহঃ ২ শাখী ৩ বিটপী ৪
পাদপঃ ৫ তরুঃ ৬ অনোকছঃ ৭
কটঃ ৮ সালঃ ন পলালী ১০ জঃ
১১ জনঃ ১২ অগমঃ ১৩। ইত্যমরঃ ।। অগচ্ছঃ ১৪ নি টরঃ ১৫
মহারুট্ ১৬ কচিঃ ১৭ স্থিরঃ ১৮
কারকরঃ ১ন নগঃ ২০ অগঃ ২১
কারকরঃ ১ন নগঃ ২০ অগঃ ২১
কারকরঃ ১ন নগঃ ২০ অগঃ ২১
কারকরঃ ১৯ নগিতরুহঃ ৩০ অ-

তি ৩১ ভূরুই ৩২ ভূজঃ
৩৩ বহীজঃ ৩৪ ধরণীক্রইঃ ৩৫
কিভিজঃ ৩৬ শালঃ ৩৭। ইতি
রাজনির্ঘন্টঃ ॥ # ॥ তন্য বড্জাতি র্যথা। জর্মীদ্যা অগ্র-

বীজা মূলজা স্তৃৎপলাদযঃ ৷ প-र्द्रयानम् इकामाः ऋषकाः म-लकी मुখाः ॥ मानगमत्य। वी-् जक्रशः म॰मूर्ळ्जा ख्नानयः । স্যু ৰ্বনস্পতিকাযস্য ষডেতে মূ-ল জাতয়ঃ।। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। সংস্বেদজাপি বিজ্ঞেষ। বৃক্ষ গো পশু জন্তবঃ। ইত্যগ্নিপুরাণণাঞ্চা৷ ভদ্রপ্রদকৃকা যথা। প্রীভগবানু-বাচ। আশ্রমে নারিকেলশ্চ গৃ-হিণাঞ্চ ধনপ্রদঃ। শিবিরস্য যদী-শানে পূর্বে পুত্রপ্রদ স্তরুঃ।। সর্ব-ত্র মঙ্গলার্হশ্চ তরুরাজে৷ মনো-হরঃ ৷ রসাল বৃক্ষঃ পূর্বস্মিষ্ণাণ मन्त्रदेश ।। श्रेज्यमम् সৰ্বত্ৰ সুরকারো নিশামষ।বিলু-क পনস किठव जिश्रीदा वनती তথা ৷৷ প্রজাপ্রদশ্চ পূর্বস্মিন্ দ-ক্ষিণে ধনদ স্তথা। সম্পৎপ্রদশ্চ সৰ্বত্ৰ যতে। হি বৰ্দ্ধতে গৃহী।। জন্ধু-বৃক্ষশ্চ দাডিশ্বঃ কদল্যামাতক স্ত-थ। रक्कु अनम्ह शृर्वियम् निकटन মিত্ৰদ স্তথ্না ৷৷ সৰ্বত্ৰ শুভদ ৈশ্চব ধন পুত্র শুভপ্রদঃ। হর্মপ্রদে। গু-বাকশ্চ দক্ষিণে পশ্চিমে তৃথা !৷ ঈশানে সুখদ শৈচব সৰ্বত্ৰৈবণ নি-শাম্য ৷ সূৰ্বত্ৰ চম্পকঃ শুদ্ধো

ভূবি ভদ্ৰপ্ৰদ স্তথা। অলাবূ শ্চা-পি জন্মাণ্ডো নায়ামুশ্চসুকাসুকঃ । थड़्ज द्री कर्त्वा कालि निविद्र মঙ্গলপ্রদা।। বাস্তৃকঃ কারবিলু-শ্চ বাৰ্ভাঙ্গশ্চ শুভপ্ৰদা। লতা-ফলঞ্চ শুভদ সর্ব**ু সর্বত্ত** নিশ্চি-ত॰ ॥ # ॥ निषिक्षवृका यथा। श्र-শস্ত॰ কথিত॰ কারো নিষিদ্ধঞ্চ নিশাময় ৷ বন্যবৃক্ষে। নিষিদ্ধশ্য শিবিরে নগরে পিচ্যাবটো নিষি-দ্ধঃ শিবিরে নিত্যুণ চৌরভয়ণ ত-তঃ। নগরেষু প্রসিদ্ধশ্চ দর্শনাৎ পুণ্যদ স্তথা।। হেকারো তিন্তিডী वृत्का यञ्जाखः शतिवर्द्धारयः । শরেণ ধনহানিঃ স্যাৎ প্রজাহা-নি ভবেদ্ধুব ।। শিবিরে ২তিনি-ষিদ্ধশ্চ নগরে কিঞ্চিদেব চ। ন নিষিদ্ধঃ প্রসিদ্ধশ্চ নগরেষু তথা পুরে॥ বাট্যা স্বতিনিধিক্ষশ্চ প্রা-**ब्ह छ॰ পরি**বর্জ্জবে**९।** খর্চ্জুরশ্চ ডহু কৈবে নিষিদ্ধঃ শিবিরে তথা ॥ न निविकः श्रीमक्षरु आद्ययु নগরেষু চ ৷ বৃক্ষণ চণকাদীনা ধান্যঞ্ মঙ্গলপ্রদ ।। আমেষু ন-গরে চাপি শিবিরে চ তথৈব চ ৷ ইক্বুকশ্চ শুভদঃ সন্তত শুভ-দ স্তথা ৷৷ অশোকন্চ শিরীষশ্চ

কদয়শ্চ শুভপ্রদঃ। কট্টা হরিদ্রা শুভদা শুভদ শ্চার্ক্রক স্তথা।। হ-রীতকী চ শুভদা গ্রামেষ নগরেষু চ। ন বাট্যা॰ ভদ্রদা নিত্য॰ তথা চামলকী ধুৰং।। ইতি ব্ৰহ্মবৈবৰ্ত্তে শ্ৰীকৃষ্ণজন্মখণ্ডে ১০২ অধ্যায়ঃ।। অপিচ ৷ অপুত্রস্য চ পুত্রত্ব পা-দপা ইহ সৰ্বতে । যত্নেনাপি চ রাজেন্দ্র অশ্বত্থারোপণ সরু।। স তে পুত্ৰ সহস্যাণাণ কাৰ্য্য মেকঃ করিষ্যতি ! ধনী চাশ্বথবৃক্ষেণ অ-শোকঃ শোকনাশনঃ 11 প্রকো যজ্প্রদঃ প্রোক্তো নিয়শ্চাসূপ্র-দঃস্মৃতঃ। জয়ুকী নাকদা প্রোক্তা ভাষ্যাদা দাড়িমী তথা।। जूबद्रा রোগনাশায পলাশো ত্রহ্মদ স্ত-থা ৷ অর্কপুষ্পা রোপকাণা নি-ত্য॰ তুষ্যেদ্দিবাকরঃ ॥ 🗐 বৃক্ষঃ শন্ধরো দেবঃ পাটলাযান্ত পার্ব-তী। শিংসপাষা মপ্সরসঃ স্পন্দে গন্ধৰ্ব সন্তনাঃ।। বিভীতকে দাস

র্কলো দাস্যদ স্তথা। অ-পত্যনাশক স্তালো বঙ্গলঃ সল-বর্দ্ধনঃ।। বহুভার্য্যা নারিকেলী জাক্ষঃ সর্বাঙ্গসুন্দরঃ। রতিপ্রদা ভথা কেলী কেতকী সর্বনাশিনী ১৯ বিঠাণ তেগ্যিষ্যন্তি যে ন-

রাঃ প্রক্রোপকাঃ। ইতি পালে সৃষ্টিখণ্ডে বৃক্ষারোপণ নাম ২৬ অধ্যায়ঃ ॥ ৠ আস্য রোপণ ফ-न । यम जेवाह। वृक्ष खन्म नज् বল্ল্য স্তৃক্সার। স্তৃণজাত্যঃ । य-ডেতে বৃক্ষ জাতীয়া স্তাসাণরো-পে ফল॰ শृगृ॥ यः भूगान् রোপ-ষেদৃক্ষান্ ছাষা পুষ্পা ফলোপগা-ন্। সৰ্ব সম্বোপভোগায় স যাতি পরমাণ গতিও।। ছায। পুল্পোপ-গা॰ ব্রি॰শৎ ফল পুষ্প ক্রমাণ স্ত-থা ৷ রোপযিত্বা দশামূাণস্ত নরো ন নরকং ব্রজেৎ ৷৷ দেব দানব গ-ন্ধৰ্বাঃ কিমরোরগ গুহুকাঃ ৷ পশু পক্ষি মনুষ্যাশ্চ সংশ্রয়ন্তি সুদা क्रमान्।। शूरेण्यः मूत्रमनाः मर्द কলৈশ্চ পিতরঃ সদা। ছায্যা মে মনুষ্যা স্ত পশু পক্ষি মৃগা স্তথা।। পুল্পোপগন্ধা শ্চ ফলোপগন্ধান্ যঃপাদপানোপযতে মনুষ্যঃ। স-মৃদ্ধদেশে বরবেশ্য বেদ্যাণ লভে-দ্ধিষ্ঠান বরু স বিপ্রঃ ৷৷ তক্ষাৎ সুবহবো বৃক্ষা রোপদাঃ শ্রেযো-ভি বাঞ্চতা। পুত্রবৎ পরিপা-ল্যাশ্চ তে পুত্রা ধর্মতঃ স্মৃতাঃ ।। কিং ধর্ম্ম বিমুখৈ ম তৈ্যঃ কেবল স্বার্থ হেতুভিঃ। ভরুপুত্রা বরং

যে তু পরাথৈকানুবৃত্তযঃ।। পত্র পুষ্প ফল চ্ছাষা মূল বন্ধল দারু-ভিঃ ৷ পরেষা মুপঙ্গর্বস্থি তারযস্তি পিতামহান্।। ছেতার মপি সং-প্রাপ্ত ছায়। পুষ্প ফলাদিভিঃ। পূজযন্ত্যেৰ তরবো মুনিবদ্ধেষ ব-র্জিতাঃ ৷৷ পিতর° নোপহি°সস্তি দ্রুমা দ্রবিণ লোভতঃ । তার্যস্তি চ মে সম্যক্ সৰ্বস্যাতিথ্যদাষ-কাঃ ৷৷ তস্মাত্তে পুত্রবৎ স্থাপ্যা বিধিবিদ্ধিজপুঙ্গব। দ্বিজ্ঞে পিতৃ মনুষ্যাণা মভোজ্যাঃ স্যূ র্যদা স-मा ।। जनकृ थ वृक्तताशी यः थ-তিগ্রাহারুচি দ্বিজঃ। এতে স্বর্গ।-ম হীযন্তেযে চান্যে সত্য বাদিনঃ ।। ইত্যাদ্যে বহ্নিপুরাণে তডাগ वृक्त अने ना ना ना साम शा का ।! অপিচ। ভূমিদানেন যে লোকা গোদানেন চ কীর্ত্তিশঃ। তে লোকাঃ প্রাপ্যতে পুর্ণ জিঃ পাদ পানা॰ প্ররোহণে॥ অশ্বখ মেক॰ পিচুমৰ্দ্দ মেক° ন্যগ্ৰেখি মেক° দশ পুষ্পজাতীঃ। দে দে তথা দাডিম মাতুলিঙ্গে পঞ্চামূবাপী নরকং ন ষাতি ৷৷ যথা সুপুল্রঃ স্ব-লমুদ্ধরেদ্ধি যথাতিকৃৎসানিষম-প্রযন্নাৎ। তথাত্র বৃক্ষাঃ ফল পু- প্র ভূতাঃ স্বং স্বামিনং নরকাদু-দ্ধরম্ভি ।! গোকর্ণ উবাচ । ইশ্ব-নার্থং যথা নীত মগ্নিহোত্রং ত-্চ্যতে ।। ছাষ্য বিশ্রাম পথিকৈঃ

णा॰ निकारयन **ह। श**ब मून विशानी कि अधार्य छ एमहिना व ॥ উপন্रৰস্তি বৃক্ষস্য পঞ্চযক্তঃ স উচ্যতে। গৃহ কৃত্যানি কফীনি কুজজন্ত গৃহা স্তথা।। সত্ৰ নিৰ্বৰ্ত্ত-ন প্রোক্ত ভিক্ষা পত্রৈঃ সমা-কৃতা। ফলস্তি বৎসরে মধ্যে দ্বি-वातः भाक्रनामयः ॥ माय्यमतः পিতু র্মাতু রূপকার ফলেঃ কৃত॰ । এবং পুত্র সমারোপ্যা এবং ত-ত্ত্ববিদো বিদুঃ।। ইত্যাদি বারাহ পুরাণে গোকর্ণ মাহাত্ম্য নামা-शायः॥ शा अटक्ला वृका यथा । অশ্বথে। বটবৃক্ষণ্ট ন চ্ছেতব্যঃ কদাচন ৷ ন চ্ছেতব্যো বিশ্ববৃক্ উভুম্বরশ্চ কদাচন।। কর্ম্মণানৈচ ব ষে বৃক্ষা ন চ্ছেতব্যাঃ কদাচন। ইতি চ বারাহপুরাণে ত্রান্ধদী-कानृवः नानाशायः ॥ #॥ वृ-क्लार्थाठा यथा। श्रुत्त्रवृ त्यम् मृगारख भामभा **देश्वर द्या**मिकाः ৷ ৰূদভো বা হসভো বা সুবভো বা বহুনুসান্।। অরোগা বা বিনা

বাত॰ শাখা মুঞ্জ্যথ ক্রমাঃ। कल॰ भूष्भ॰ उथा कात्न मर्भय-ন্তি দিহাযনাঃ ॥ পূৰ্বাবস্থাণ দর্শ-যন্তি ফল পুষ্পা: তথা ভবেৎ। ক্ষীর•স্নেহ॰ মদ॰ রক্ত• মধু তোষ॰ সুবন্তি চ ৷৷ শুশান্ত্যরোগাঃ সহ-সা শুষা রোহস্তি বা পুনঃ। উ ত্তিগ্ৰন্তীহ পতিতাঃ পতম্ভি চ ভ-পোন্নতাঃ ৷৷ এবং বক্যামিতে ব্ৰহ্ম-न् विशाक कल त्यव ह। त्रापतन ব্যাধি মভ্যেতি হুসনে দেশ বি-ज्रमः ॥ भाशाक्षश्राचन क्रयोग সংগ্রানে যোধপাতন । বালানা यत्रभ अर्याचानाभ कन भूष्टि-তা ৷৷ স্বরাফুভেদ পরুতে ফল পুষ্প মনস্তরণ ক্ষয়ণ সর্বত্র গো-कीरत स्नरह मुर्ভिक नकन ॥ বাহনাপচয় মদ্য রক্ত সংগ্রাম गानित्नं । भशुमुख ज्वनाि র্জনসাবে ন বর্ষতি ।। অরোগণ শোষণ জ্ঞেষ বন্দুর্ভিক লকণ । শুদ্ধেষু সংপ্ররোহ স্ত বীষ্য মন্ত্ৰঞ্গ হীষতে ৷৷ উত্থানে পতিতানাঞ্চ ভয় ভেদকর ভ-বেৎ। স্থানাৎ স্থানম্ভ গমনে দে-শভঙ্গ স্তথা দিশেৎ।। জুলৎ-अशि ह वृत्क्यू त्राप्रध्मू ह ध-॥

নক্ষণ। এতৎ পূজিত বৃক্ষেযু সর্ব॰ রাজ্ঞো বিপদ্যতে ।। পুল্পে ফলে বা বিকৃতে রাজ্ঞো মৃত্যু• তথা দিশেৎ। অন্যেষু দৈব যু-ক্তেযু বৃক্ষোৎপাতেষু মন্ত্ৰিতঃ ।। আচ্ছাদযিত্বা তং বৃক্ষণ গন্ধমালৈয় বিভূষযেৎ। বৃক্ষোপরি তথা ছ-ত্রু স্ব্যাৎ পাপপ্রশান্তবে ॥ শিবমভার্চ্চবেদেব পশু ঞ্চাম্মে निर्वात्य । भृत्व छ। दे वि দ্বোমা কৃত্বা ৰুজ জপেত্ৰথা।। মধাজ্য যুক্তেন ত্ পাযসেন সং-পূজ্য বিপ্রা॰ শ্চতুরশ্চ দদ্যাৎ। গীতেন নৃত্যেন তথাৰ্চনেন দে-ব° হর° পাপবিনাশহেতেঃ ॥ ইতি মাৎস্যে ২জুতশান্তি বৃ-ক্ষেৎিপাতপ্রশমন নাম ২০৬ অধ্যায়ঃ ৷৷ ৠ ৷৷ অথ বৃক্ষপ্রতিষ্ঠা । ভীষ্ম উবাচ। পাদপানাণ বি-ধি॰ ব্রহ্মন্ যথাবদ্বিস্তরাহদ । বিধিনা যেন কর্ত্তব্য পাদপো-म्यानन॰ वृदेधः ॥ य চ लाकाः ষ্মৃতা স্তেষা॰ তানি চৈব বদস্ব মে ৷ পুলস্ত্য উবাচ। পাদপানা বিধি বক্ষ্যে তথৈবৈ।দ্যান ভূমিষু। ত-ভাগ বিধিবৎ সর্বণ সমাপ্তিণ জ-গদীশ্বর ।। কৃত্বা মণ্ডপ্ সণভারণ

স্নাত্বা প্রয়ত মানসং। পূজ্যেদ্রা-**ন্ধণ° তদ্বন্ধেম বস্ত্রানুলেপনৈঃ** ॥ সৰে বিধ্যুদকৈঃ সিক্তান্নানাপুস विভृषिणान् । वृक्षात्रारेला तलः-কৃত্য ৰাসোভি রভিবেষ্টযেৎ ॥ সূচ্যা চৈব তথা কাৰ্য্যণ সৰ্বেষাণ কৰ্নবেধন । স্তলক্ষাপি দাতব্য তদদোৰ শলাক্ষা।। ফলানি স-গু চার্ফৌ বা কলধ্যেতানি কার-যেও। প্ৰত্যেক সৰ্ব বৃক্ষাণা বেদ্যাণ তানধিবাস্যেৎ ৷৷ ধূপন্ত গুগ্গুলু শ্রেষ্ঠ তামুপাত্রে রধি-ষ্ঠিত । সৰ্বান্ ধান্যভূতঃ কৃত্বা शक्त भानगानू तन भटेनः ॥ ऋखान् স সৰ্ববৃক্ষেযু স্থাপযিত্বা ব্ৰতী স্বয়ং । পূজ্যিত্ব। দিনান্তে চ স্বর্যান্দ্রিজ নিমন্ত্রণ ৷৷ যথা চলোকপালা-না নিজ্রাদীনা বিধানতঃ। বন-স্পতে রধিবাস মেবং কার্য্যণ দ্বি-জাতিভিঃ ৷৷ ততঃ শুক্লাম্বরধরঃ সৌবর্ণ কৃতশেখরা । স্বর্ণ শৃ-ঙ্গাং কাংশ্যদোহাং গাং দদ্যা-ष्ट्रज्भानिनीः॥ शरित्रनीः तृक মধ্যা দুৎ দৃজেকা। মুদগ্ৰুখীণ। ত-তো ২ভিষেকমন্ত্রেণ বাদ্য মঙ্গল গীতকৈঃ ॥ খণ্ণজুঃ সামাথৰ্বাণাণ ্ধারণৈ রভিত স্তর্থা। তৈশ্চ স্ব-

ডৈঃ সংস্নপন স্ব্যাদ্বান্ধণ পুস্-वः॥ শুक्राम्बत्रभनः भटका यज्ञमा-নঃ স্বয়ণ জপেৎ। গোভি ৰিভব-**उः म**र्दानृषिक ख मगाहिकः ॥ ट्रममृदेवः मकरिकः त्रमुनीरियः পবিত্রকৈঃ ৷ বাসোভিঃ শ্যনী-रेयन्छ मरहाशकत शामूरेकः ॥ कीतामिटेंब ईलि॰ प्रमाण्याविष-ন চতুষ্ট্য°। হোমশ্চ সর্পিষা কা-র্য্যো ষবৈঃ কৃষ্ণতিলৈ রপি ॥ প-লাস সমিধঃ সস্তা শ্চতুর্থেক্লি ত-(था ध्मदः। मिक्किश ह भून छ द्व শ্রেষ্ঠা তত্রাপি শক্তিতঃ । यत्य-দিষ্টতমণ কিঞ্চিত্তজ্জদ্যাদমৎ-সরঃ। আচার্য্যে দিগুণ দত্বা প্র-ণিপত্য ক্ষমাপষ্থেৎ ।। অনেন বি-ধিনা যম্ভ কর্যাদৃকোৎসব মুদা । সৰান্ কামানবাপ্নোতি তত্ত-দানন্ত্য মশুতে ॥ যশ্চৈক মপি त्रोटजटा वृक्षः मःश्राशस्त्रवृधः। সোপি স্বর্গে বসেজাজন্ যাবদি-ব্দ শতত্রয় ।। ভূত ভব্যা শচ ম-নুজাণ স্থারযেন্দ্রোম সংমিতান্। পর্যাণ সিদ্ধি মাপ্নোতি পুনরা-वृजि मूझ्छा॰।। य हेम॰ मृनुयामि-ত্যু প্রাব্যেদ্বাপি মানবঃ। সো-পি সংগূজাতে দেবৈ এ ন্ধলোকে

মহীযতে।। ইতি পাদ্মে সৃষ্টিপণ্ডে २७ व्यशायः ॥ 🗱 ॥ तृक्तक्त्रात দোষো যথা। তস্মান্ন চ্ছেদ্ৰেৎ বৃক্ষান্ সুপুষ্প ফলিতান্ কদা । यमीटक्ट् जनवृक्तिः धनवृक्तिः শাশ্বত ।। সমিধৌ দেবতানাঞ্চ শিলেফক চিতানপি। ছেদিতা ("इमरयह्माकान् यतक वृष्टि कू-দ্ভবৈঃ।। নৃপহানি ভবেচ্ছীয়ু॰ চিঞ্চাবৃক্ষে নিপাতিতে। সমিষো-গী ক্ষৰ যাতি সীমাবৃকে নি-পাতিতে ৷৷ তস্মান্ন চ্ছেদযেদৃক্ত দেবতাধিষ্ঠিত কচিৎ। বাপী কূপ তডাগানা॰ ছেদনে রোধনে কৃতে ৷৷ সলান্যাসলতাং ৰান্তি নরাণা॰ সুদুরাত্মনা॰। তদু॰ক ছেদযেम्बञ्ज वृक्षान् ছायाসूनी-তলান্ ৷৷ অসিপত্র বনে যোরে পীড্যতে যুমকিশ্বরৈঃ । নগরে।-পবনে বৃক্ষান্ প্রমাদান্ধি ছিন-ত্তি যঃ ৷৷ স গছেন্নরকণ নাম জ্ম্বণ রৌজদর্শিন । বিল্বাদি পালন अर्या। क्छू ७ ७ वर्ष मना-था ।। श्रीवृक्षात्नीशरष्य शक्ष य-দি স্বৰ্গান্ন হীষতে। ইত্যাদ্যে ব-হিপুরাণে বারুণারামা প্রতিষ্ঠা-भायः ॥ 🗱 ॥ जय वृक्षातः भव

নক্তাদি। শতভিষা মূল° বি-শাখা মৃগশিরঃ উত্তরফল্গুনী উত্তরাষাঢা উত্তরভাত্রপৎ রো-হিণী হস্তা পুষ্যঃ রেবতী চ।। #।। রাজমার্ত্তওে ৷ প্রাক্তেশ শ্রবণো-ত্তরাদিতি মমা মার্ত্তও তিষ্যাশ্বি-নী পৌকানুক্ষমরীচয়ঃ শতভি-ষা স্বাতি বিশাখা তথা ৷ জীবা-কেন্দু সিতেন্দুনন্দন দিনে বারে স্থিরস্যোদ্ধে শস্যানাণ বপনে ভবস্তি লবনে শস্তে তিথৌ রো-পণে ৷৷ 🕸 ৷৷ হেমান্তমা বৃক্ষবীজণ স্নাতো মন্ত্রেণ রোপযেৎ। বসুধে-তি সুশীতেতি পুণ্যদৈতি ধরেতি চ ।। নম স্তে সুভগে নিত্য॰ জ-মোয॰ বৰ্দ্ধতা নিতি !। ৠ।। অথ বৃক্ষপ্রতিষ্ঠা নক্ষত্রাণি। পুষ্যঃ অ-শ্বিনী জ্যেষ্ঠা পূৰ্ৰফল্গুনী ধনি-ষ্ঠা মৃগশিরঃ স্বাতী আর্দ্রা মহা রোহিণী মূল হস্তা রেবতী অনু-রাধা শ্রবণা পুনর্বসুশ্চ । তথাহি ৷ পুষ্যাশ্বি শক্ৰ ভগদৈবত বাসবে-ষু চন্দ্রানিলেশ মঘ রোহিণী মূল হস্তে। পৌক্ষানুরাধ হরিভেষু পু-নৰ্ৰসৌ চ কাৰ্য্যাভিষেক ভৰু ভূ-তপতি প্রতিষ্ঠা ॥ 🟶 ॥ অথ বি-হিত তিথ্যাদিঃ। ভবিষ্যে। প্রতি-

বৃক্ষভ

পচ্চ দ্বিভীয়া চ তৃতীয়া পঞ্চনী তথা। দশনী ত্রমোদশী চৈব পৌর্থনাসী চ কীর্ত্তিতা।। সো-নো বৃহস্পতি শৈচব শুক্রশৈচব তথা বৃধঃ। এতে সৌম্যগ্রহাঃ প্রোক্তাঃ প্রতিষ্ঠা যাগ কর্মাণি।।

ত জ্যোতিস্তত্ত্ব ।।
বৃক্ষকঃ পু° স্বটজবৃক্ষঃ ।
রত্নমালা ॥ বৃক্ষমাত্রঞ্ব ॥
বৃক্ষচরঃ পু° বানরঃ। ইতি ধনপ্রথঃ ॥

বৃক্ষজ্ঞায় ক্লী বহুনা প্কাণা হাষা। যথা। বৃক্ষনা বৃক্ষজ্ঞান বৃক্ষজ্ঞান বৃক্ষজ্ঞান । বৃক্ষজ্ঞান । বহুবে তু বৃক্ষজ্ঞান মিতি। যঠ্ঞা-শ্ছামা বহুনাঞ্চেদিতি ক্লীবন্ধ। ইতি স্ত্ৰীনপুণসকলিঙ্ক সংগ্ৰহে-ভরতঃ।।

বৃক্ষধূপঃ পু॰ **প্রীবেকঃ।** রাজনির্ঘন্টঃ।

वृक्षनाथः पू॰ वहेवृक्षः। ইতি

শব্দরত্বাবলী।।

ৰৃক্ষপাকঃ পু॰ বটবৃক্ষঃ। ইতি শব্দচন্দ্ৰিকা।

বৃক্ষভবন॰ ক্লী বৃক্ষকোটর । ইতি শ্বকচন্দ্রকা।

বৃক্ষভক্ষা জ্রী বন্দাকঃ। ইতি

বৃক্ষায়

ভাবপ্রকাশঃ ৷৷

বৃক্ষভিৎ) স্ত্রী বাসী। ইতি হেম-বৃক্ষভিদ্ । চক্রঃ।।

বৃক্ষভেদী পু॰ বৃক্ষাদনঃ। নে-হানি ইতি ভাষা। ইত্যমরঃ॥ টকঃ। ইতি হেমচক্রঃ।।

বৃক্ষমৰ্কটিক। স্ত্ৰী জন্তবিশেষঃ।
কাঠ্বিডাল ইতি ভাষা। ইতি
কেচিৎ।।

বৃক্ষমৃদ্ভঃ পু• জলবেতসঃ।ইতি শব্দচন্দ্রিক।।।

বৃক্ষরহা স্ত্রী বন্দা। ইত্যমরঃ।। অমৃতশ্রবা। ইতিরাজনির্ঘন্টঃ।। বৃক্ষবাটিকা স্ত্রী অমাত্যগণিকা-

গেহোপবন । ইত্যমরঃ ।।
বৃক্ষাদনঃ পু॰ বৃক্ষভেদী । নেহানি ইতি ভাষা । ইত্যমরঃ ।।
অশ্বথবৃক্ষঃ ।। মধুচ্ছত্র ।। সঠারঃ । ইতি মেদিনী ।। পিষালঃ ।

ত ধরণিঃ ৷৷

বৃক্ষাদনী স্ত্রী বন্দা ।। বিদারী-কন্দঃ। ইতি মেদিনী ।।

বৃক্ষাদিরুহক? ক্লী আলিঙ্গন । বৃক্ষাদিৰতকণ ইতি শব্দমালা।। বৃক্ষায়ণ ক্লী মহায়ণ। তেম্বলী-তিখ্যাতণ। ইতি রাষমুক্ষটা। ম-হাদা। ইতি ভরতাদ্যা। অম্বল-

ঙ্গটা। ইতি সারসুন্দরী।। চুকা। ইতি ভানুদীক্ষিতাদযঃ ॥ তৎ-পর্যায়ঃ। তিন্তিডীক ২ চুক্রণ **৩। ইত্যমরঃ ।। অমুশাক° ৪** চক্ৰায়• ৫ তিত্তি ডীফল° ৬ শা-কাম্লণ ৭ অন্নপুরণ ৮ পূরাম্লণ ১ রক্তপূরক ১০ চূডাম ১১ বী-জाञ्च॰ ১२ कनाञ्चक॰ ১৩ অञ्च-বৃক্ষণ ১৪ অমুফল ১৫ রসামণ ১৯ জ্বেগ্নাম্ন ১৭ অত্যয় ১৮ **प्रमितीकः ३२** तुक्कनः २० । অস্য গুণাঃ ৷ কটুত্বণ ৷ কষাযত্বণ । উक्षष्ठ । 'ककार्म स्रुक्षा मभी-রোদর হৃদ্যাদাদি গুল্মাতিসার ত্রণদোষ নাশিত্বঞ্চ। ইতি রাজ-নির্ঘক্তঃ॥ অপিচ। বৃক্ষায় মাম মমোক্ত বাতম কফপিত্তল। পৰম্ভ গুৰু সংগ্ৰাহি কটুক তু-বর লঘু ৷৷ অফ্রোক রোচন ৰক্ষণ দীপন॰ কফ বাতকৃৎ। তৃক্ষার্শো গ্রহণী গুলা শূল হা-দ্যোগ জম্বজিৎ ॥ ইতি ভাব-প্রকাশঃ ॥

বৃক্ষায়ঃ পু॰ আমাতকঃ ৷ ইতি শব্দচন্দ্রকা ॥

বৃক্ষার্থ স্ত্রী মহামেদা। রাজনির্ঘণ্টঃ ॥

वृक्षालयः श्रृ॰ शकी। ইতি শব্দ-याना ॥ বৃক্ষাবাসঃ পু॰ বৃক্ষকোটরবাসী। ইতি কেচিৎ 11 বৃক্ষাশ্রথী পু॰ ক্ষুদ্রোল্কঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ৷৷ বৃক্ষোৎপলঃ পু॰ কর্ণিকারঃ। ইতি রত্নমালা ॥ বু গি ঞ বৃত্যা । ইতি কবিকল্প-ক্রমঃ।। গি ঞ বৃণাতি বৃণীতে। বূর্ণঃ বূর্ণিঃ। ইতি দুর্গাদাসঃ।। বে ঐ ঞ স্যুতো।ইতি কবিকন্ধ-ক্রমঃ।। সূত্রতি স্তম্ভসন্তান । ঐ উষাৎ ৷ ঞ বয়তি বয়তে তন্ত্ৰ• তন্ত্ৰবাষঃ। ইভি দুৰ্গাদাসঃ।। বেকটঃ পু॰ বৈকটিকঃ ॥ মৎস্য-ভেদঃ। ভেকটী ইতি ভাষা॥

বগী য বকারাদৌ লিখিতঃ।। বেগঃ পু॰ প্রবাহঃ তৎপর্য্যাযঃ । ওঘঃ ৩ বেণী ৪ ধারা ৫। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। জবঃ। তৎপর্য্যাযঃ। র॰হঃ ৩ তরঃ ৪ রুষঃ ৫ স্যদঃ ৬। ইত্যমরঃ॥ মহাকালকলণ ইতি

यूव। । इंछि स्मिनिनी ।। विषृषकः

। ইতি শব্দরত্নাবলী।। তত্র প

त्यिनि ।। त्रिष्टः। देखिद्यावयः ।। মূত্রবিষ্ঠাদিনির্গমপ্রবৃতিঃ

ইতি ভরতঃ।। সংস্কারবিশেষঃ। যথা। স্পর্শাদযোকৌ বেগাখ্য সংক্ষারো সরুতো গুণাঃ য অফৌ স্পৰ্শাদযো ৰূপণ দ্ৰবো বেগশ্চ তেজসি ।। স্পর্শাদযোটো বে-গশ্চ দ্রবন্ধ গুরুত্বক ৷ বাপণ রুস স্তথা ক্ষেহ্যে বারিণ্যেতে চ-जूर्मभा। देखि जावाशतिस्कृतः ॥ 🐉 ॥ বেগধারণ নিষেধো যথা । বেগরোধ॰ ন কর্ত্তব্য মন্যত্র ক্রোধবেগতঃ। ইতি আহ্লিক-তত্ত্বপৃত বিক্পর্শোভরবচন ।। অপিচ। সভাবতঃ প্রবৃত্তানা মলাদীনাণ জিজীবিষুঃ। ন বে-भाकातरम्कीतः कामामीनाक ধারযেৎ ॥ ইতি রাজবল্লভঃ ॥ বেগনাশনঃ পু॰ শ্লেমা। ইতি শ कत्रवायनी ॥ বেগসরঃ পু' বেগগামিছ্যঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। বেসরঃ ২ অশ্ব-তরঃ ৩। ইতি হেমচক্রঃ॥ বেগিতঃ ত্রি বেগবিশিষ্টঃ ৷ যথা । ভাষুর্বেলীষে। ন বেগিতো श्नामिकिः माद नाकिक्षा मा-ধ্য নান্য । ইত্যাহ্নিকতত্ত্ব ॥ বেলিছরিণঃ পু॰ শ্রীকারীমূগঃ। रेिं ताजिनिर्घणेः ॥

বেগী তি বেগবান্। তৎপৰ্যা-মঃ। জঙ্ঘাকারিকঃ ২ জাঙ্ঘিকঃ ৩ তরস্বী ৪ ত্বরিতঃ ৫ প্রজবী ৬ জবনঃ ৭ জবঃ ৮। ইত্যমরঃ ॥ শ্যেনপক্ষী। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ। (वहां औं भूना १ विकि निर्धे क পৃথক্দ্বে ইভাস্মাৎ অন্ তত जान्। यथा। तहा मृनायः त-তন°। ইতি হলাযুধঃ।। বেজানী স্ত্রী गোমরাজী।ইতি শयन छिक्क। li বেড॰ ক্লী সাম্রবিচ্ছিয়চন্দন । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ বেড। স্ত্রী নে কা। ইতি হেম-চন্দ্ৰ ।৷ বেডীতি ক্ষচিৎ পাঠঃ ॥ বেচমিকা স্ত্রী রোটিকাবিশেষঃ । यथा। नाय शिक्षिक्या शृन्श-ৰ্ভা গোগুম চূৰ্জঃ। রচিতা রো-টিকা সৈব প্রোক্তা বেচমিকা वूरिषः ॥ ভবেদে । वन्या বৃষ্যা ৰুচ্যানিলাপহা। উষ্ণা স'তপণী গুৰী বৃণ্হণী শুক্রলা পরে ।। ভিন্ন মূত্র মল। স্তন্য মে-मः शिख क्र<u>स्थिन। खनकीना</u>-ৰ্দ্দিত শ্বাস যকৃৎ শূলানি নাশ-যেৎ ॥ ইতি ভাবপ্রকাশঃ॥ বেণ ঋঞ নিশামনে ৷৷ বাদিত্রা-

দান গমন জ্ঞান চিন্তাসু।ইতি কবিকল্পজ্ঞমঃ ৷৷ ঋ অবিবেণৎ ৷ ঞ বেণতি বেণতে ৷ নিশামনণ চাক্ষুযজ্ঞানণ ৷ বাদিত্রণ নুরজা-দি তস্যাদানণ বাদিত্রাদামণ ৷ বাদিত্রণ বাদিত্রবিষযক্রিয়া ই-ত্যেকে। হর্থঃ ইত্যেকে ৷ ইতি-দুর্গাদাসঃ ৷৷

বেণঃ পু॰ বর্ণসঙ্করজাতিবিশেষঃ । সতু অষষ্ঠ্যাও বৈদেহকাজ্জা-ভঃ। যথা। বৈদেহকেন স্বঃ মূৎপক্ষে। বেণ উচ্যতে । बान द्व ३० व्यक्षायः ॥ 🕸॥ ज-তাযুগীষ সূর্য্যবংশীষ চতুর্থনৃপঃ 1 স তু পৃথুরাজপিত। যথা বি-ফুপুরাণে। সৎপুত্রেণ তু জা-তেন বেণোপি ত্রিদিব যয়ে। পুমায়ো নরকাজাতঃ স তেন সুমহাত্মনা ৷৷ তেন সুপুত্রেণ মৃতবেণ দক্ষিণহস্ত মন্থন জাতে-ন পৃথ্ন।। ইতি শুদ্ধিতত্ত্ব ॥ বেণিঃ স্ত্রী প্রোষিতভর্ত কাদি-ধার্য্যকেশরচনাবিশেষঃ। ইতি ভরতঃ ॥ বিরহিণীবদ্ধকচঃ । হতি জটাধরঃ ॥ তৎপর্য্যায়ঃ। প্রবেণিঃ ২। ইত্যমরঃ ।। বেণী ৩ প্রবেণী ৪। ইতি ভরতঃ ৷৷ বেণি-

কা ৫ । ইতি শব্দমালা ।। জলসমূহঃ । ইতি জটাধরঃ ।। যথ।
প্রযাগে গঙ্গা যমুন। সরস্বতী
মেলনং ত্রিবেণী ।।
বেণিকা স্ত্রী কেশবন্ধনবিশেষঃ ।
ইতি শব্দমালা ।।
বেণিবেধনী স্ত্রী জলৌকা। ইতি

বেণিমাধবং পূণ প্রযাগস্পাষা
• শম্বচতুর্জ্জনেবতাবিশেষঃ 1

ইতি লোকপ্রসিদ্ধঃ 11

ত্রিকাওলেযঃ ॥

विशे खी अविशे। हुत्वत्रविजेशी ইতিভাষা। ইতি ভরতঃ ।। তৎ-পৰ্য্যায়ে। বেণি শব্দে ডক্টব্যঃ।। দেবতাডবৃক্ষঃ । ইত্যমরঃ ॥ মে-ষী।! প্রবাহঃ। ইতি হেমচক্রঃ য়া নদীবিশেষঃ । ইতি মেদিনী ।। তস্যা উৎপত্তি র্যথা । পৃথু-ৰুবাচ। কৃষ্ণা বেণ্যো স্তটাদ্য-স্মাচ্ছিব বিফুগণৈঃ পুরা । ব-ণিক্ শরীরাৎ কলহা নিরস্তা কথিতা ত্বয়া।। প্রভাবস্ত তয়ো ৰ্নদ্যোঃ কিয়া ক্ষেত্ৰস্য তস্য বা । তন্মে কথষ সৰ্বত্ত বিস্মযো ২ত্ৰ মহান্মন।। নারদ উবাচ। কৃষ্ণ। কৃষ্ণতনুঃ সাক্ষাদেণী সাক্ষাম-হেশ্বঃ। তৎ সহম প্রভাবয়

নাল বক্তু চতুর্মখঃ।। তথাপি তৎ সমুৎপত্তি কীর্ত্তবিষ্যামি তে শৃণু । চাক্ষ্ম্যান্তরে পূর্ব॰ মনে। দেঁবপিতামহঃ ।। সহুজি-'শিখরে রম্যে যজনাধোদ্যতো ২ভবং। স কৃত্বা যজ্ঞ সম্ভারান্ সর্বদেবগণৈ বৃতিঃ ৷৷ যুক্তা হরি হরাভ্যা॰ হি তলিারেঃ শিখরণ यरो । जृथानर्या गुनिशना मू-ষ্ঠুৰ্ত্তে ব্ৰহ্মদৈৰতে ॥ তদ্য দীকা বিধানায সমাজ চক্র রাদ্তা । অথ জ্যেষ্ঠা॰ স্বরা॰ পত্নী মাহূ-যাঞ্চজু রীশ্বরাঃ।। সা শনৈ রায-যৌ তাবৎ ভৃগু বিকু মুবাচ হ। ভৃগুরুবাচ। বিশ্বোস্বরাস্বযাহূত। माशासिं निह इत्र । पृष्टिं।-তিক্ৰমে চৈব কাৰ্য্য দীক্ষা বিধিঃ कथः॥ विक् क्या । नाया छि टि ९ স্বরা শীয়ু গাযত্ত্যত্ত বিধীযতা । এষাপি ন ভবেদস্য ভার্য্যা কি॰ পুণ্যকর্মণি।। নারদ উবাচ। এব মেব হি রুডোপি বিষ্ণুবাক্য মম-ন্যত। তচ্ছুত্বা স ভৃগু ৰ্ৰাক্য° গাযত্রীণ ব্রহ্মণ স্তাদী।। নিবেশ্য দ-ক্ষিণে ভাগে দীক্ষাবিধি মথাক-রোৎ॥ যাবদ্দীক্ষাবিধিণ তস্য বি-ধে শ্চকু মুনীশ্বরাঃ ৷৷ তাবদভ্যা-

ঘষৌ তত্র স্বরা যজ্ঞ ফ্লে নৃপ 1 তত স্তা॰ দীক্ষিতা॰ দৃফ্বী গাৰত্ৰী• ব্রহ্মণা সহ।। সগত্নী সা পরা ক্রো-ধাৎ স্বরা বচন মত্রবীৎ ৷ স্বরো-বাচ। অপূজ্যা যত্র পূজ্যন্তে পূ-জ্যানাঞ্চ ব্যতিক্রমঃ। ত্রীণি তত্র ভবিষ্যন্তি দুর্ভিক্ষণ মরণণ ভ্যণ ॥ মদাসনে কনিষ্ঠেয়ণ ভবদ্ভিঃ স-মিবেশিত।। তম্মাৎ সর্বে জড়ী-ভূতা নদীৰূপা হি নিশ্চিত ।। ই-যঞ্চ দক্ষিণে ভাগে হ্যুপবিফী ম-দাসনে। তত্মাল্লোকে সদ। দৃশ্য। তনুকপাস্ত নিয়গ। ।। নারদ উ-বাচ । তত স্তৎ শাপ মাকর্ণ্য গা-যত্রী কম্পিতাধরা। সমুখাযাশ-পদেবৈ বাৰ্য্যমাণাপি তা॰ স্বরাণ ॥ গাযত্র্যবাচ। তব ভর্ত্ত। যথা বন্ধা মমাপ্যেষ তথা খলু ৷ বৃথা শপসি যত্মান্মাণ ভব ত্বমপি নিয়-গা ।। নারদ উবাচ । ততো হাহ। কৃতাঃ সর্বে শিব বিফু মুখেশ্বরাঃ 1 প্রণম্য দণ্ডবৎ ভূমে স্বরাণ তত্র বিজিজ্ঞপুঃ।। দেবাউচুঃ। দেবি শপ্তা বষ সর্বে ব্রহ্মাদ্যাপি ত্বয়া ২ধনা। যদি সর্বে জডীভূতা ভ-বিষ্যামো ২ত্র নিম্নগাঃ ॥ তদা-লোক ত্রষণ চৈতৎ বিনশ্যতি চ

নিশ্চিতণ অবিবেক কৃত স্তস্মাৎ শাপো ২ষণ বিনিবর্ত্ততাণ।। স্বরে। বাচ। নার্ক্তিতো হি গণাধ্যক্ষো ভবন্ডি র্যৎ সুরোত্তমাঃ। তন্মা-দিম্ব সমূৎপন্ন মবোধ জনিত খলু ॥ নাপি নদ্বচন হেতদসত্য খলু জাযতে। ভক্ষাৎ স্বাপ্টশ জ্ডীভূতা যূষণ ভবত নিম্নগাঃ ।। আবামপি সপত্নো চ স্বাণ্শাভ মুপি নিম্নগে ! ভবিষ্যামে । ২তা ভে। দেবাঃ পশ্চিমাভিমুখা বহে ।। নারদ উবাচ। ইতি ভদ্বচন শ্রেস্বা ব্রহ্ম বিষ্ণু মহেশ্বরাঃ। জড-ৰূপাভবন্নদ্যঃ স্বাণ্শেনৈব তদা-নৃপ।। তস্মাদ্বিকু রভূৎ কৃষণ বে-ণী দেবে। মহেশ্বরঃ। ত্রন্ধা কন্স-দ্মিনী চান্যা পৃথগেব বভূব তু॥ ইতি পাঝোত্তরখণ্ডে ১৫৬ অধ্যা-যঃ ।। 🟶 ।। অন্যচ্চ । সরস্বতী র-জোৰপা তমোৰপা কলিঙ্গজা। সত্ত্ৰপা চ গঙ্গাত্ৰ নষস্তি ব্ৰহ্ম নিৰ্গুণ ৷৷ ইষ বেণী হি নিঃশ্ৰে-ণী ত্রহ্মবর্গ প্রযাস্যতঃ । জন্তো ৰ্বিশুদ্ধ দেহস্য শ্ৰদ্ধা শ্ৰদ্ধাপ্পতস্য চ। কাশীতি কার্চিদবল। ভুব-মেতু হুড়া লো**লার্ফ কেশব বি**-লোল বিজোটন। চ । তদ্দে। যুগ-

ঞ্চ বরণাসি রিষণ তদীয়া বেণী-তি যাত্র গদিতাক্ষয় শর্মাভূমিঃ।। ইতি কাশীখণ্ডে ৭ অধ্যায়ঃ।। বেণীরঃ পুণ জরিফাবৃক্ষঃ। ইতি শক্ষচন্দ্রিক। ।।

বেণীসংখ্যঃ পুং ভটনারাষণকৃতসপ্তাক্ষযুক্তনাটকনি শ্রেণ্ড
ভার দুর্যোধন কর্তৃক ডোল
কেশাক্ষনাবধি ভাষনেত্র।
তস্যা বেনীবন্ধনপর্যান্ত বিবরণ
মন্তি । তগ্যায় মাদ্যগ্রেকে।
নিষ্টিন্ধারপ্যতি জুলিত নকরদ্যোমধুকরৈঃ ব লৈরিদেলার স্তশ্চুরিত ইব শতিল নুজনঃ। বিধতাং সিদ্ধিং নো লগন স্ভাগ
মন্য সদসঃ প্রাজীর্নিং পুসাণাং
হরিচরণযোরঞ্জলি রষং।।

বেণুঃ পু॰ ব॰শঃ। ইত্যমরঃ।।
ব॰শী। ইতি শব্দরত্নাবলী।। নৃপবিশেষঃ। ইতি মেদিনা।। বেণো রুৎপত্তি র্যথা। বেণু র্যঃ শৃণু
ত॰ বিপ্র তবাপি বিদিত॰ তথা।
দিজ আসীচ্ছান্তমনাঃ কৃত শান্তপনাদিভিই।। নামা দেবত্রতো দান্তঃ কর্মকাওবিশারদঃ।
অবৈষ্ণব জনবাত মধ্যবত্তী ক্রিযাগরঃ।। একদাপি ন ওপ্রাব

' ষজ্ঞেশো ২স্তীতি ভূপতে। তস্য গেহ মথাভ্যাগাদেদান্ত কৃত নিশ্চযঃ॥মন্তক্তঃকোপি পূজাণ म जूनमीमनः वातिना। कृजवा॰ ख গৃহে किञ्चिष कल मृन॰ नारदम-যৎ ।। স্নান বারি ফল কিঞ্চিৎ **তत्य श्री**का मामी मुद्दीः। ख-শ্ৰদ্ধবান্বিত কৃত্বা সোপ্যগৃহাৎ দ্বিজন্মনঃ ৷৷ তেন পাপেন **স**ং-জাত বেণুত্ব মৃতিদাৰুণ ৷ তেন পুণ্যেন তস্যাৰ্থো মদীয প্ৰিয়তা॰ গতঃ॥ অধুনা সো ২পি রাজেব কেতুমালে বিরাজতে। যুগান্তে তু বিক্তুপরো ভূত্বা ত্রহ্মত্ব মাঞ্চ্য-তি ৷৷ ইতি পাদ্যেপা তালখণ্ডে ৫ विशायः॥

বেণুক° ক্লী তোত্র°া ইতি হে-মচস্রঃ।

বেণুকর্ক্করঃ পু॰ করীরবৃক্ষঃ। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ।।

বেণুজঃ পু• বেণুষবঃ। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ।।

বেণুধাঃ পু॰ বেণুবাদকঃ। ইত্য-মরঃ।।

বেণুন° ক্লী মরিচ°। ইতি রত্ন-মালা।। বেণুজ মিতিচ পাঠঃ।। বেণুপত্রী স্ত্রী বংশপত্রীবৃক্ষঃ। তৎপর্য্যায়ঃ ৷ হিঙ্গুপণী ২ নাডী ৩ হিঙ্গুশিরাটিকা ৪ ৷ ইতি রত্ন-মালা ৷৷

বেণ্যবঃ পুং বংশফলং। বাশেরচালু ইতি ভাষা। তৎপর্যাষঃ
। বেণুজঃ ২ বেণুবীজঃ ও বংশজঃ ৪ বংশত পুলঃ ৫ বংশধান্যং
৬ বংশাহ্রঃ ৭। অস্য গুণাঃ ।
কাকত্বং। ক্যাযত্বং। কটুপাকিত্বং। বহ্বসূত্রন্থং। ককমত্বং। বাত
পিত্ত করত্বং। সারকত্বন্ধ। ইতি
রাজনির্যন্তঃ ।। অপিচ । তাল্য:
বাস্ত সরা কাকাঃ ক্যাযাঃ কটুপাকিনঃ। বাতপিত্তকরা উষ্ণা
বদ্ধসূত্রাঃ ক্ফাপহাঃ ।। ইতি
ভাবপ্রকাশঃ।।

বেণুবাদঃ পু॰ বৈণুকঃ। ইতি রত্নমালা।।

বেণুৰীজ° ক্লী বেণুষবঃ। ইতি রাজনির্ঘলীঃ॥

বেতঃ পু॰ বেত্রঃ। ইতি রাজ-নির্ঘন্টঃ।।

বেতন°ক্লী কর্ম্মদক্ষিণা। মাহি-না ইতি মজুরীতি চ ভাষা। তৎপর্য্যাষঃ। কর্ম্মণ্যা ২ বিধা ৩ ভৃত্যা ৪ ভৃতিঃ ৫ ভর্ম ৬ ভরণ্য• ৭ ভরণ•৮ মূল্য• ৯ নির্বেশঃ ১•

পাণঃ ১১। ইত্যমরঃ ॥ বিষ্টিঃ ১২ 1 ইতি জটাধরঃ।। জীবনোপা-যঃ। তৎপর্য্যাযঃ। আজীবঃ ২ জীবনণ ৩ বাৰ্ত্তা ৪ জীবিকা ৫ বৃত্তিঃ ৬। ইতি হেমচন্দ্ৰঃ।। ৰ-প্যণ। ইতি শব্দচন্দ্ৰিকা॥ বেতসঃ পু॰ লতাবিশেষঃ ৷ বযসা 'ইতি ভাষা। ইতি ভরতঃ ।। তৎ-পর্য্যায়ঃ। রথঃ ২ অভুপুষ্ণঃ ৩ বিদূলঃ ৪ শীতঃ ৫ বানীরঃ ৬ বঞ্জ । ইত্যমরঃ ॥ প্রিযঃ ৮। ইতি রত্নমালা।। গন্ধপুষ্ণঃ ৯ রথাভুঃ ১০ বেতসী ১১ । ইতি শব্দরত্নাবলী।। নিচ্লঃ ১২ দী-র্ঘপত্রকঃ ১৩ কলমঃ ১৪ মঞ্জরী- 🏽 ন্মুঃ ১৫ সুষেণঃ ১৬ গদ্ধপুষ্প-॥ কঃ ১৭ ৷ অস্যগুণাঃ ৷ স্বাদেক-টুর'। শীতম্ব'। ভূত রক্তপি-। তোভবরোগ লপ্তদোষ নাশি-ত্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।। অ-পিচ। বেতসে। নমুকঃ প্রো-ক্তো বাণীরো রঞ্জন স্তথা। अ-ভূপুষ্পশ্চ বিদুলো রথঃ শীতশ্চ কীৰ্ত্তিতঃ ॥ বেতসঃ শীতলো **मारु (माथारमी) यानिक्रश्रुवान्** । হন্তি বীদপ কৃচ্ছাসু পিতাখ-ति क्यानिनाम् ॥ रेंछि छाव-

প্রকাশঃ 11 বেতসায়ঃ পু॰ অমবেতসঃ। জটাধরঃ ৷৷ বেতদী স্ত্রী বেতসঃ ৷ ইতি শব্দ-রত্নাবলী ॥ বেতস্বান্ ত্রি বেতসলতাবছল-দেশঃ। ইত্যমরভরতৌ ৷৷ বেতালঃ পু॰ দ্বারপালকঃ। ইতি শব্দরত্নাবলী ৷৷ ভূতাধিষ্ঠিতশ-বঃ। ইত্যমরঃ।। মল্লভেদঃ। ইতি ভরতঃ।। শিবগণাধিপবিশেষঃ। ষথা। সগর উবাচ। কোসৌ ভৈরব নামাভূৎ কো বা বেতা-ল সংজ্ঞকঃ। কথং বা তৌ শরী-রেণ মানুষেণ গণাধিপৌ ॥ অ-ভূতা॰ দ্বিজ শার্দূল তমে বদ মহামুনে। শ্ৰীঔর্ব উবাচ। শূণু রাজন্ প্রবক্যানি মহাকালন্য ভূঙ্গিণঃ। ভৈরবস্যাপি চরিত॰ বেতালস্য মহাত্মনঃ ॥ সোসৌ ভূঙ্গী হরসুতো মহাকালোপি ভর্গজঃ ৷ তাবেব গৌরী শাপেন সস্থুয নরযোনিজৌ ।। বেতাল ভৈরবৌ জাতৌ পৃথিব্যা॰ নৃপ-বেশ্যনি । ইতি কালিকাপুরাণে ৪৫ অধ্যায়ঃ।। ৠ।। তস্যোৎপ-लापि यथा। औदमत्रवाह। म-

নৈব মানুষী মূর্ত্তি রিষণ বৃষত-কেতন। বিশাসি তেত্র বচনা-मूष्यामय मुठष्य ॥ श्रवित्व-শ ততো দেবী স্বয়ণ তারাবতী . ভনে । মহাদেবোপি তস্যান্ত কামার্থ॰ সমুপস্থিতঃ ॥ ততঃ সাপর্ণযাবিষ্টা দেবী তারাবতী সতী। কামবান মহাদেব স্বয-মেবাভবন্মুদা।। তস্মিন্ কালে ২ভবলার্ত্ত কাপালী চান্থিমা-ল্যধৃক্। কামাবসানে তস্যাম্ব সদ্যোজাত সূত্র্যণ ৷৷ অভব-মৃপশাৰ্দূল তথা শাখামৃগানন[°] । অথ তারাবতী দেবী সূতে। দৃষ্ঠা কিতিস্থিতো ॥ ভূমো ম-লিন বেশেন মন্যুনা সমুপাবি-শ্ । ভর্ত্ত রাগমন শশ্ কা-ক্ষন্তী ভৰ্গ ভাষিত ।। অথ ক্ষণামহাভাগঃ স রাজা চন্দ্র-শেখরঃ। প্রাসাদ পৃষ্ঠে আগ-চ্ছদুষ্টু॰ তারাবতী॰ তদা ॥ দ-দর্শ পতিতা॰ ভূমৌ মুক্তকেশী॰ নিরুৎসবাং। সুতৌ চ পতিতৌ ভূমৌ চন্দ্র সূর্য্য সমপ্রভৌ ॥ বানরাস্যে স দদৃশে পদকো-ভ॰ বৃষস্য চ ৷ ততঃ স রাজা ন্য-গদৎ ত॰ মুনি॰ প্রহ্সমুদ। ॥

পাল্যিষ্যে শন্তুসুতৌ যথা ল ভাগ সদৈব হি ৷ কিন্তুেতৌ মুনি শাদূল স্বং সংস্কৃত্য যথাবিধি ৷৷ উর্ব উবাচ ৷ তত স্তযো র্যাম চক্রে নারদো বচনামৃপ ৷ জ্যো-প্রো তেরব নামাভূৎ বীরঃ পু-ল্রো ভযঙ্করঃ ৷৷ বেতাল সদৃশ কৃষ্ণো বেতালো ২ভূত্তথাপরঃ ৷ ইতি চক্রে ত্যো নাম দেব্যি ব্রন্ধাণ সূতঃ ৷৷ ইতি কালিকা-পুরাণে ৪৯ অধ্যাষঃ ৷৷

বেতালভটিঃ পুঁ রাজবিক্রমাদিত্যস্য নবরত্বান্তর্গতরত্ববিশেযঃ ৷ যথা ৷ ধ্যন্তরিঃ ক্ষপণকানরসিংহ শকু বেতালভট ঘটকপর কালিদাসাঃ ৷ খ্যাতৌ বরাহ মিহিরৌ নৃপতেঃ সভাষাণ রত্বানি বৈ বরক্রচি নব বিক্রমস্য
৷৷ ইতি নবরত্বশ্লোকঃ ৷৷

বেতা তি জাতা। বেতীতি বিদ্ধাতো স্থাতা স্থাতা মেন নিষ্ণানঃ।।
বেত্রঃ পুং স্বনামখ্যাতবৃক্ষঃ।
তৎপর্য্যায়ঃ। বেতঃ ২ যোগিদঙ্খঃ ৩ সুদঙ্খঃ ৪ সৃদুপর্বকঃ ৫।
স তু পঞ্চবিধঃ। তেষাং গুণাঃ।
শীতলত্বং। ক্ষাযত্বং। ভূত পিতহরত্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ।।

তস্যাগ্রণ বেতাগ ইতি খ্যাতণ।
তদগুণাঃ। দীপনস্থণ। রুচ্যত্বণ।
তিজ্ঞস্বং। পিত্ত কফ নাশিদ্বঞ্ধ।।
তৎফলগুণাঃ। বাত্ত পিত্ত নাশিদ্বণ। অমুস্বঞ্চ । ইতি রাজ্ঞান্তর্গা অসুরবিশেষঃ। তস্য প্রমাণ বেত্রাসুরশব্দে দুষ্টব্যণা।
বেত্রকীয়ঃ ত্রি বেত্রসমূহযুক্ত-দেশাদিঃ। ইতি সিদ্ধান্তকৌন্দুদী।।

বেত্রধরঃ পু॰ দারপালঃ। ইতি
হলামুধঃ।। যফিধারকে ত্রি।।
বেত্রধারকঃ পু॰ দারপালঃ। ইতি
জ্টাধরঃ।।

বেত্রবতী স্ত্রী নদীবিশেষঃ। ইত্যমরঃ। সা তু মালবদেশাৎ কালপীনাম নগরে যমুনাযাং মিলিতা।। বেত্রাসুরমাতা। যথা।
বেত্রবত্যুদরে জাতো নামা বেত্রাসুরো ২ভবৎ। ইতি বরাহপুরাণং।।

বেত্রহা পুণ ইন্দ্রঃ। ইত্যমরঃ।। বেত্রাবতী স্ত্রী বেত্রবতীনদী। যথা। তত্রান্যা দধতে জলং সু-মধুরং কান্তিপ্রদং পুষ্টিদং। বৃ-ষ্যং দীপন পাচনং বলকরং বে-ত্রাবতী তাপিনী।। ইতি রাজ- निर्घक्टः ॥

বেত্রাসন°ক্লী বেত্রনির্দ্মিতাসন• । তৎপর্য্যাযঃ। আসন্দী ২। ইতি হেমচন্দ্রঃ।।

বেত্রাসূরঃ পুণ স্বনামখ্যাতাসুরঃ । তদ্যোৎপত্তি র্যথা। মহাতপা উবাচ। আসীদ্রাজা পুরা রাজ-ন্ সিন্ধুদ্বীপঃ প্রতাপবান্ । বা-রুণাণশো মহারাজাসৌ ২রণো তপসি হিতঃ ।। পুত্রো মে শক্র-नामाय ভবেদিতি नदाधियः। এব কৃত্যতিঃ সো ২৭ নহতা তপসা স্বকণ।। কলেবরণ স্থিরো ভূত্বা শোষধামাস সুত্রতঃ। প্র-**জাপাল উৰাচ।** কথ° তস্য দ্বিজ শ্ৰেষ্ঠ শক্ৰেণাপকৃত॰ ভবেৎ । যেনাসৌ তদ্বিনাশায পুত্ৰ মি-চ্ছন্ ব্ৰতে স্থিতঃ। মহাতপা উ-বাচ। সো ২ন্য জন্মনি পুত্রে। ২ভূৎ দ্বফু র্বলবতা[,] বরঃ । ভা-ৰধ্যঃ সৰ্বশস্ত্ৰোঘৈ রপাণ ফেনে-ন নাশিতঃ।। জলকেনেন নি-হিত স্তন্মিল্লয মবাপ্লুযাৎ। পুন ৰ্ৰন্ধাশ্বযো জাতঃ সিন্ধুদ্বীপেতি সংজ্ঞিতঃ ॥ স তেপে পরমং ভী-বং শক্ত বৈর মনুস্মরন্। ততঃ কালেন মহতা নদী বেত্ৰবতী

শুভা ৷৷ মানুষ কপ মাস্থায় সা-লক্ষারা মনোরম॰। আজগাম **ৰতে**। রাজা তেপে পরমক ত-পঃ ৷৷ তা॰ দৃফু বপ সম্পন্না॰ ं म त्राष्ट्रा क्रुम्बरानमः। উবাচ কাসি সুশ্রোণি সত্যও কথ্য ভা-মিনি।। নদ্যুবাচ। অহ॰ জলপ-তেঃ পত্নী ! বরুণস্য মহাত্মনঃ। নায়া বেত্ৰবতী পুণ্য। স্ব। মিচ্ছ-স্ভীহ আগত। ।। সাভিলাষাণ পরস্থী° যে। ভজদানা পিদর্জ-ষেৎ। ন পাণপুরুষো জ্ঞেষো ব্ৰহ্মহত্যাপ বিশ্বতি 11 **এবং জ্ঞা**-ষ্ব। মহরোজ ভজনানাং ভজস্ব নং ৷ এব মুক্ত স্তবা রাজা সা-তিলাবোপভূক্তবান্ ।**। ত**স্য স-দ্যে। ২ভবৎ পুত্রো দ্বাদশার্ক সমপ্রভঃ। বেত্রবত্যুদরে জাতে। নায়া বেত্রাসূরো ২ভবৎ ॥ বল-বানভিতেজম্বী প্রাগ্জোতিষঃ পতি ভবেৎ। স কালেন যুবা জাতে। বলবান্ দ্চবিক্রমঃ ॥ মহাবোগেন সংযুক্তো জিগায চ বসুস্করা°। সপ্তদ্বীপবতী॰ প-শ্চামেরগর্বত মারুহ্ন ॥ তত্তে-ন্ত্রণ প্রথমণ জিল্যে পশ্চাদ্রিণ যন॰ ভতঃ। ইতি বরাহপুরাণে

দেব্যোৎপত্তি নামাধ্যায়ঃ 11
বেত্রী পুং দারপালকঃ 1 ইতি
হেমচন্দ্রঃ 11 বেত্রযুক্তে ত্রি 11
বেথ ঋঙ যাচে 1 ইতি কবিকশ্পক্রমঃ 11 ও বেথতে 1 ইতি দুর্গাদাসঃ 11

त्वमः पुः विख्ः। यथा। त्वाना (वर्षविषयुट्य। (वर्षाट्य। (वर्ष-বিৎ কবিঃ। ইতি বিষ্ণুসহসুনাম স্তোত্রণ। বৃত্তণ। ইতিমেদিনী।। ক্বচিৎ পুস্তকে বিত্ত মিত্যপি পা-ঠঃ ॥ যজ্ঞাঙ্গ°। ইতি নানার্থর-त्रगाना ॥ भीनगतीतावटष्ट्रापन ভগবদ্বাক্যণ।ইতি ন্যায়শান্ত্রণা৷ ধর্ম্মব্রহ্মপ্রতিপাদকমপৌরুষেয়-বাক্যণ। ইতি বেদান্তশান্ত্রণ॥ ব্ৰহ্মসুখনিৰ্গতধৰ্মজ্ঞাপকশাত্ৰণ। ইতি পুরাণ ॥ তৎপর্যাযঃ। শ্রুতিঃ ২ আয়ায়ঃ ৩। ইত্যানরঃ ।। ছন্দঃ ৪ ব্ৰহ্ম ৫ নিগমঃ ৬। ইতি শব্দরত্বাবলী।।প্রবচন পাইতি किंगियतः ॥ 🛎 ॥ (यममा अपन्-ভাবো যথা। কদাচিৎ কথ॰ সৃক্যামীতি ধ্যাষতে। ত্রহ্মণো মুখ চতুষ্টবেভ্য শ্চত্বারো বে-माः श्रामुतामन् । यथा । এकवि°-শতিশাখাত্মক ঋক ১ শৃতশা-

খাতাক যজুঃ ২ সহস্শাখাময সাম ৩ নবশাখাময অথর্ব ৪ 1 ইতি পুরাণণা অপিচা শ্রীমা-ক্তেৰ উবাচ। তত্মাদভাছিনি-ভিন্ন দ্বাক্ত জন্মনঃ। খ-চো বভূবঃ প্রথমণ প্রথমাছদন।-মুনে ।। জবাপুপানিভঃ সদঃ তেজে ৰূপ। হৃসংবৃতাঃ। পৃথ-ক্পৃথিভিন্নাশ্চ রজে কপা ন-राज्ञनः ॥ सङ्गः मिक्किन प्रक्री-ए. निवकानि कानिष्ठि । यामुक বর্ণ তথা বর্ণান্যসংহতি চরাণি বৈ ॥ পশ্চিমণ যদ্বিতে। ৰ্ৰক্তুণ ব্ৰ-ক্ষণঃ পরমেষ্টিনঃ। আবিভূ তানি সামানি ততঃ সৃন্দ সিতান্যথ ॥ অথৰ্বাণ মশেষেণ ভূঙ্গাঞ্চনচয-প্রভং ৷ যোরাঘোর স্বৰূপণ তদা-ভিচারিক শান্তিমৎ ৷৷ উত্তরাৎ প্রকটাভূত বদনাত্তত্ত্বংসঃ ৷ মুখণ সত্তুতমঃ প্রায়ণ সৌন্যালোন্য স্বৰূপৰ ৭ ৷৷ ঋচো রজে ভিণাঃ ্রু-যজুষাঞ্চ গুণো মুনে। তমো গুণা-নি সামানি ভমঃ সত্ত্ব মথর্বসূ ॥ এ-তানি জুলমানানি তেজসাপ্র-তিমেন বৈ। পৃথক্ পৃথগবস্থান॰ ভাঞ্ছি পূৰ্ব মিবাভবৎ ।। তত স্ত-.দাদ্য° যতেজ ওমিত্যুক্তাভিশ-

স্যতে। তস্যানুভাবাদৃক্তেজ স্ত-মা॰সাবৃত্য সংস্থিত ।। যথা বজ-ৰ্ম্ময° তেজো ৰচ্চ সান্না° মহাযু-নে। একত্ব মুপযাতানি পরতেজ-নি সংশ্রষাৎ ॥ শান্তিক পৌটি-ক্স্কৈব তথা চৈব্যভিচারিকণ! ঋ-গাদিষু লয়ণ ব্ৰহ্মণ ব্ৰিত্যণ ব্ৰিম্থা-গমৎ ৷৷ ততো বিশ্বমিদ° সদ্য স্ত-মোনাশাৎ সুনির্মল । বভাব-তীব বিপ্রর্ষে তির শ্চোর্দ্ধ মধ স্ত-থা।। তত স্তন্মধলীভূত॰ ছান্দস॰ তেজ উত্তম°। পরেণ তেজসা ব-শ্বন্ একত্ব মুপগমা তৎ ৷৷ আদি-ত্য সংজ্ঞা মগমদাদাবেব যতে৷ **২ভবৎ।বিশ্বস্যাস্য মহাভাগ** কা-রণ ঞ্চাব্যযাত্মক ।। প্রাভ মধ্য-ন্দিনে চৈব তথা চৈবাপরাহ্নিকে 1 এবী তপতি সা কালে ঋণ্বজুঃ সাম সংক্রিত। ॥ ঋচ স্তপন্তি পূ-वादङ्ग मधादङ्ग ह यकुः मि देव । সামানি চাপরায়ে তু তপন্তি মৃ-নিসত্তম।৷ শান্তিক পান্ধু পূৰ্বাহে যজুঃস্বনূচ পৌষ্টিকণ। অপরাঙ্কে স্থিত নিত্য নামস্বোভিচারি-কণ ৷৷ সৃষ্টে চ ঋত্মযো ব্ৰহ্মা স্থি-তে। বিষ্ণু র্যজ্পায়ঃ। রুজঃ সামম-যোত্তে চ ভক্ষান্তন্যাশুচি ধ্ৰনিঃ

।। তদেব ভগবান্ ভাষান্বে-দাত্মা বেদসংস্থিতঃ । বেদবিদ্যা-ত্মক শৈচব পরঃপুরুষ উচ্যতে ॥ সর্গ স্থিত্যস্ত হেতুঃ স রজঃ সত্ত্বা-'দিকৈ গুঁণেঃ। আশ্রিতা ব্রহ্ম বি-ষ্ণাদি সংজ্ঞ। মভ্যেতি শাস্বতঃ ।! বেদৈঃ म বেল্যঃ म তু বেদমূর্ত্তি রমুর্ত্তি রাদ্যো হথিল বিশ্বমূর্তিঃ। বিশ্বাশ্রষণ জ্যোতি রবেদ্যবর্মা ধর্মাবদাতঃ পরমঃ পরেভ্যঃ ॥ ইতি শ্রীমার্কণ্ডেযপুরাণে সূর্য্যমা-হায়ো সূর্য্যাৎপত্তি নামাধ্যাযঃ १! 🕸 ॥ जनाक । जरोविल्ल पू-নঃ প্রাপ্তে হৃষ্মিন বৈ দ্বাপরে দ্বিজাঃ। পরাশরসুতো ব্যাসঃ কৃষ্ণ দৈপাদনো ২ভবৎ ৷৷ স এব गर्व (दमानाः भूतानानाः अम-শকঃ। পরোশর্ব্যো মহাযোগী কৃক দৈপ।বনে। হরিঃ।। আরাধ্য एत मीनान मृष्ट्री मात्र जिली-চনং! তথ প্রদাদাদসৌ ব্যাসো বেদানা নভবৎ প্রভুঃ 11 অথ শিষ্যান্ প্রজ্ঞাহ চতুরো বেদ-পারগান্। জৈনিনিঞ্স্মন্তঞ বৈশম্পায়ন মেব চ ॥ পৈল° তে-যাত চতুৰ্থক্ষ পঞ্চনত নাত নহানুনিঃ । খাথেদ প্রাবকণ গৈলণ প্রজ্ঞাহ।

মহামুনিঃ ॥ যজুর্বেদ প্রবক্তার॰ বৈশস্পায়ন মেব চ। জৈনিনি॰ সামবেদস্য আবকং সো ২ স্বপদ্য-ত।।তথৈবাথৰ্ব বেদস্য সুমস্ত মৃষি সত্তমণ। ইতিহাস পুরাণানি প্রব-ক্তু॰ মা মধোজয়ৎ ৷৷ এক আসী-দ্মজুৰ্বেদ স্তঞ্চতুৰ্দ্ধা ব্যকন্নয়ৎ । চাত্ৰোত্ৰ মভূদ্মস্মিণ স্তেন যজ্ঞ মথাকরে। অধ্ব্যবং যজ্জিঃ मामृष (र्शवः विष्काउगाः । ঔলাত্র॰সামভি শ্চক্রে ব্রশ্বস্থা-প্যথৰ্বভিঃ ৷৷ ততঃ স ঋচ উদ্ধৃত্য ঋথেদ॰ কৃতবান্ প্রভুঃ । যজু॰ वि চ যজুৰ্ৰেদ॰ সামবেদঞ্চ সামভিঃ॥ একবিণ্শতি ভেদেন ঋথেদণ কৃত-বান্ পুরা। শাখানাম্ত শতেনাথ যজুৰ্বেদ মথাকরোৎ ।। সামবেদ° সহস্রেণ শাখানাঞ্চ বিভেদতঃ ৷ অংৰ্ৰাণ মথো বেদ° বিভেদ নব-কেন তু॥ ভেদৈ রফাদলৈ ব্যাসঃ পুরাণ কৃতবান্ প্রভুঃ। যো ২ষ নেক শ্চতুষ্পাদো বেদঃ পূর্বণ পু-রাতনাৎ।। ওঁকারো ব্রহ্মণো জা-তঃ স দোষবিষশোধনঃ। বেদ-বেদ্যে। হি ভগবান্ বাসুদেবঃ স-নাতনঃ ৷৷ স গীযতে বরো দেবো যে। বেদৈন॰ স বেদবিৎ। এতৎ

পরতর॰ বন্ধজ্যোতি রানন্দ মুত্ত-ম॰ ॥ বেদবাক্যোদিত॰ তত্ত্ব॰ বা-मुटानव॰ शत्रः शानः । त्वानत्वा মিদ° বেন্ডি বেদ° বেদ পরে। সুনিঃ ॥ অবেদ॰ পরম॰ বেত্তি বেদনি সদেশ্বরঃ। স এব বেদে। বেদ্যশ্চ তমেবাশ্রিত্য মুচ্যতে॥ ইত্যেতদ-ক্ষর°বেদ্য মোক্ষার° বেদ মব্যয°। অবেদক্ষ বিজ্ঞানাতি পারাশর্য্যো ৰহামুনিঃ।। ইতি কৌর্মো ৪৯ অ-খাবः ॥ अ ॥ বেদাধ্যযনপাত্র॰ যথা ৷ ব্যাস উবাচ ৷ এবং দণ্ডাদি-ভিযুক্তঃ শৌচাচার সমন্বিতঃ। আহূতো ২ধ্যধনণ সৰ্য্যাদীক্ষনা-ণো গুরো শুখে ।। নিত্য মুদ্যত-পাণিঃ স্যাৎ সাধাচারঃ সুসংযতঃ । আস্যতা মিতি চোক্তঃ সন্নাসী-তাভিমুখ• গুরোঃ ৷৷ প্রতিশ্রবণ সম্ভাষে শ্বানো ন সমাচরেৎ ৷ নাসীনে। নচ ভুঞ্জানে। ন তিষ্ঠ-ন্ন পরাজ্বখঃ ।। নীচ॰ শ্যাসন॰ ठामा गर्वमा छक्र मिर्दिश छ-রে। স্ত চক্ষুর্বিষয়ে ন যথেষ্টাস-त्न ज्द्र ॥ त्नानाङ्द्रमभा নাম পরোক্ষমপি কেবলং। নটে বাস্যানুপৰী ত গতি ভাষিত চে-ষ্টিত ।। গুরো র্যত্র পরীবাদো নি- ন্দা বাপি প্রবর্ত্ততে। কণৌ তত্ত্র পিধাতব্যৌ গস্তব্য॰ বা ততো ২-नाजः ॥ मृतस्थ नार्कत्यस्तनः ন জুন্ধো নান্তিকে স্ত্রিষাঃ ৷ নচৈ-বাস্যোত্তরণ ব্রুয়াৎ স্থিতে নাসী-ত সন্নিধে। ।। উদসম্ভ॰ সশান্ পু-ষ্পা॰ সমিধোস্যাহরেৎ সদা। মা-জ্জনণ লেপনণ নিত্য মঙ্গানাণ বৈ-ममोठात्र ॥ नामा निर्माना भ-ষন॰ পাদুকোপানহাবপি। না-कारमनमनकामा इायानीन् देव क्रांठन ॥ माथरयम् छकार्शनीन লব্ধপালৈ নিবেদ্যেৎ। অনাপু-চ্ছ্নগন্তব্যু ভবেৎ প্রিষহিতে র-তঃ ৷৷ ন পাদৌ ধাব্যেদস্য সলিধা-নে কদাচন। জৃত্তিত হসিতঞ্চৈ-ব কণ্ঠ প্রাবরণ তথা ৷৷ বর্জ্জ যেৎ সন্নিধৌ নিত্য মবম্ফোটন মেব-চাৰথাকাল মধীবীত যাবন্ন বি-ষনা গুৰুঃ।। আসীতাথো গুরো-ৰ্দৰ্ভে ফলকে বা সমাহিতঃ। আ-সনে শযনে যানে নৈব ভিষ্ঠেৎ কথঞ্চন ।। ধাবস্ত মনুধাবেত্ত॰ গ-চ্ছন্ত মনুগচ্ছতি। গোশ্বোফু বা ন প্রাসাদ প্রস্তরেযু কটেষু চ ॥ আসীত গুরুণা সার্দ্ধণ শিলাফল-ক নৌষু চ। জিতেন্দ্রিষঃ স্যাৎ

সতত বশ্যাত্মাক্রোধনঃ শুচিঃ।। প্রযুঞ্জীত সদা বাচণ মধরাণ হিত-कार्तिनी । भन्न भाना दम क-ন্যাণ শুক্তণ প্রাণিবিহিণ্সন ।। অভ্যঙ্গ ঞ্চাঞ্জনোপানচ্চ্ ল্রধারণ মেব চ। কামণ লোভণ ভষণ নি-জা॰ পীত•বাদিত্র নৃত্যক৽ ৷৷ আ-তর্জন॰ গরীবাদ॰ স্ত্রীপ্রেক্ষালভ-ন তথা। পরোপবাত ইপশুন্য॰ প্রষত্নেন বিবর্জ্জমেৎ ৷৷ উদসন্ত সুমনসো গোশকৃমৃত্তিকা স্বশা-न्। जाहरत्रम्बायमर्थानि टेज्क-ঞ্চার মাটরেৎ ৷৷ কৃতঞ্জ লবণণ সর্বণ বর্জ্যণ পয়্য বিতঞ্চ যৎ ৷ অ-নৃত্যদশী সতত ভবেদ্দীতাদি-নিস্পৃহঃ॥ নাদিত্য॰ বৈ সমীক্ষেত नाठरत्रष्ठश्रादन ॥ এकान्ड म-শুচিন্ত্রীভিঃ শুদ্রাস্ত্যৈ রভিভা-ষণ ।। গুৰুল্ছিটি ভৈষজাৰ্হণ প্ৰ-ভুঞ্জীত ন কানতঃ। মলাপকর্ষণ স্নান॰ নাচরেদ্ধি কথঞ্চন ।। ন স-র্য্যান্মানসং বিপ্র গুরো স্ত্যাগে ক-থঞ্চন।মোহাদ্বা যদিবা লোভা-ত্ত্যক্তেন পতিতো ভ্যবৎ ॥ লৌ-কিক॰ বৈদিকঞ্চাপি তথাখ্যাত্মিক মেব বা ৷ আদদীত ষতো জ্ঞানণ তন্ন ক্রহেৎ কদাচন।। গুরোর-

প্যবলিপ্তস্য কার্য্যাকার্য্য মজা-নতঃ । উৎপথপ্রতিপন্নস্য মনু-স্ত্যাগণ সমত্রবীৎ ৷৷ গুরো গুরোণ সন্নিহিতে গুরুবদ্বৃত্তি নাচরেৎ । नहाविम्ष धक्ना यान् धकन-ভিবাদযেৎ ॥ विদ্যাগুরুদ্বেত-দেব নৃত্য বৃত্তি স্বযোনিষু। প্র-তিষেধানচাধর্মা দ্বিজঞ্চোপদি-শৎস্বপি।। শ্রেষঃ স্বগুরুবদৃত্তি নিত্য মেব সমাচরেৎ। গুরুপুত্রে-यू मारत्रम् छरत्। टेन्ठव खवसुयू ॥ বালঃ সমানজন্মা ৰা শিষ্যো বা যজ্ঞকর্মণি। অধ্যাপযন্ গুরুসু-তো গুৰুবন্মান মৰ্হতি।। উৎসা-দন বা গাত্রাণা স্নগনোচ্ছিষ্ট-ভোজনে। ন সর্য্যাদ্গুরুপুত্রস্য পাদযোঃ শৌচ মেব চ ॥ গুরুবৎ প্রতিপূজ্যাস্ত সবর্ণা গুরুর স্তথা। অসবৰ্ণাস্ত সংপূজ্যাঃ প্ৰত্যুত্থানা-ভিবাদনৈঃ৷ অভ্যঞ্জন॰ স্নাপনঞ্চ গাত্রোৎসাদন মেব চ। গুরুপত্না ন কাৰ্য্যাণি কেশানাঞ্চ প্ৰসাধন॰ ৷৷ গুরুপত্নীন্ত যুবতীং নাভিবাদ্যে-ত পাদযোঃ। अदी ত বन्দन॰ जृ-মাবেষো হ মিতি চা ক্রবন্ ।। বি-প্রো ২স্যপাদগ্রহণমন্বহঞ্চাভিবা-पन• 1 **७क्र**णातिषु ऋबी ठ मका•

ধর্ম মনুম্মরন্ ॥ মাতৃস্বসা মাতৃ-লানী স্বশ্রু শ্চাথ পিতুঃস্বসা।প্র-পূজ্যা গুরুপত্নী চ সমা স্তা গুরু-ভাৰ্য্যা ৷ ভূাতৃভাৰ্য্যোপসংগ্ৰা-श। मवर्गाश्नाश्नालि । विश्रमा তৃপদ গ্ৰাহ্ম জ্ঞাতি সম্বন্ধি যো-ষিতঃ ॥ পিতু ভগিন্যা॰ মাতুশ্চ জ্যাযস্যাঞ্চ স্বস্ধ্যপি। মাতৃবদ্ব-ত্তি মাতিষ্ঠেন্মাতা তাভ্যো গরীয-সী ৷৷ এব মাচারসম্পন্ন মাত্মবশ্য মদান্তিক ৷ বেদমধ্যাপায়েদ্ধর্মণ পুরাণাজানি নিত্যশঃ।। তথা চি-রোখিতে শিষ্যে গুরু র্ক্তান মনি-ৰ্দিশন্। হরতে দুষ্ত তস্য শি-ষ্যদ্যৈব॰ ততো গুরুঃ 11 আচার্য্য পুত্রঃ শুশ্রাযু জ্ঞানদো ধার্মিকঃ শুচিঃ। আপ্তঃ শক্তো হর্থদঃ সাধ রধ্যাপ্যাদশ ধর্মতঃ ॥ কৃতজ্ঞচ তথাজোহী নেধাবী শুভকৃষরঃ । আপ্তঃ প্রিযোগ বিধিবৎ হড-ধ্যাপ্যা দিজাত্যঃ ৷৷ এতেষু ত্রন্ধ-ণো দান মন্যত্র তু যথোদিতাৎ 1 🗱 । বেদাধ্যযনবিধি র্যথা । স্থাচম্য সম্বতো নিত্য উদগ্রখঃ ৷৷ উপসংগৃহ তৎপাদৌ वीक्तमात्ना छत्का मूथः। जिशीय ভো ইতি ক্রযাদ্বিরামো ২স্তিতি

চারমেৎ ৷৷ প্রাক্ ভূতান্ পয়ুৰ্ণা-সীনঃ পবিত্রৈ শৈচব পাবিতঃ 1 প্রাণাষামৈ স্ত্রিভিঃপৃত স্তত ওঙ্কা-त गर्रा ।। बाक्षनः अनवः कर्गाः मट्छ চ विधिविष्नुकाः। ऋर्यापः ধ্যাপন নিত্য স ব্রহ্মাদীনি পূ-ৰ্বতঃ।। সৰ্বেষা মেব ভূতানা॰ দে-ব শ্চক্ষুঃ সনাতনঃ ৷ অধীতানধ্য-যন্নিতঃ বান্ধণাদ্ধীয়তে ন্যথা।। অধীষীতঋচোনিত্য° ক্ষীরাহত্যা সদেবতাঃ ।। প্রীণাতি তর্পযন্ত্যে-ন॰ কামৈ স্তৃপ্তাঃ সদেবতাঃ।। य-জূ॰স্যধীতে নিষত দধ্য প্রীণা-তি দেবতাঃ। সামান্যধীতে প্রী-ণাতি যৃতাহুতিভি রম্বহণ ৷৷ অথ-ৰ্বাঙ্গিরসো নিত্যু মধ্য প্রীণাতি দেবতাঃ । ধর্মার্থঞ্চ পুরাণানি মাণ্টেম স্তর্পয়তে সুরান্।। অপাণ সমীপে প্রয়তো নৈত্তিক বিধি মাঞ্রিতঃ। গাযত্রী মপ্যধীয়ীত গন্ধারণ্য॰ সমাহিতঃ ৷৷ সহসু পর-মা॰ দেবী॰ শতমধ্যা॰ দশাবরা॰। গাৰত্ৰী॰ বৈ জপেন্নিত্য॰ জপ য-ব্জঃ প্রকীর্ত্তিতঃ ॥ গাযত্রী ঞৈব বেদাপ্চ তুল্যা তোল্যৎ প্রভুঃ । একত শ্চতুরো বেদান্ গাযত্রী-ध তথৈকতঃ॥ ওঙ্কার মাদিতঃ

'কৃত্বা ব্যাহ্নতী স্তদনন্তরণ। ততে। ২ধীৰ্যীত সাবিত্ৰী মেকাগ্ৰঃ শ্ৰদ্ধ-যারিতঃ ॥ পুরাকল্পে সমুৎপন্না-'ভূ ভূবিঃ স্বঃ সনাতনাঃ। মহা-ব্যাহ্নতথঃ স্তিসুঃ সর্বাশুভনিব-ৰ্হণাঃ।। প্ৰধান॰ পুৰুষঃ কালে। ব্রন্ধ বিষ্ণু মহেশ্বরাঃ। সত্বং রজ স্তম স্তিমুঃ ক্রমাদ্যাহত্যঃ স্মৃতাঃ য়া ওকার স্তঽ পর বন্ধ সাবিত্রী স্যাত্তদক্ষর । এব মন্ত্রো মহাভা-গঃ সারাৎসার উদাহতঃ ॥ যে। ২ধীতে ২হন্যহন্যেতা সাবি-ত্রীণ বেদমাতরণ। বিজ্ঞাযার্থণ ব-ন্সচারী স যাতি পরমাণ গতিণ।। शार्वी विषक्रमनी शार्वी ला-কপাবনী। ন গাবত্যাঃ পর জ-প্যুণ এতদ্বিজ্ঞায় মুচ্যতে ৷৷ শ্রাব-ণ্দ্য চ মাঘ্দ্য পৌৰ্থমান্যা দি-জোত্তমাঃ। আষাঢ্যাণ প্রৌষ্ঠপ-मा वा विद्यालकत्व मृठः ॥ উৎসূজ্য গ্রাম নগর মাসান্ বি-প্রো १ क्रिशक्षमान्। অধীষীত শু-চৌ দেশে ব্ৰন্ধচারী সমাহিতঃ। পুষ্যে তু ছন্দসাং স্বর্যাদ্বহি রুৎ-मञ्जूरामुकः। गाय एक्रमा जू शास्त्र श्रृंदाहरू अपरम १ इनि ॥ ছন্দা স্যাৰ্ছ্ব মথো জপ্যাৎ শুক্লপ-

क्ष जू देव विजः। दिनानानि भू-রাণানি কৃষ্ণপক্ষে তু মানবঃ।।ঞ্ছা ইমান্নিত্যমনধ্যাযানধীয়ানো বি-চক্ষণঃ। অধ্যাপনক্ষ স্বৰ্ধাণো অ-ভ্যস্যন্নপি যত্নতঃ ৷৷ কৰ্ণপ্ৰবে খনি-লে রাত্রে দিবা পাণ্শু সসূহনে। বিদ্যুৎ স্তনিত সৰ্বেষু মহোল্কানা-ঞ্চ সংপ্লবে ৷৷ আকালিক মনধ্যায মেতেষাহ প্রজাপতিঃ। এতান-जुः निञान् विना निषम आमृष्ठ्ञ-शिषु ॥ তদ। विमाननभाग मन्-তো চাত্র দর্শনে। সজ্যোতিঃ স্যা-দনধ্যায়ঃ শেষে রাত্রৌ যথা দিবা ॥ নিত্যানধ্যায এব স্যাৎ আমে-ষু নগরেষু চ। ধর্মনৈপুণ্যকামা-না॰ পূতিগদ্ধেষু নিত্যশঃ ৷৷ অন্তঃ শবগতে গ্রামে বৃষলস্যৈর সন্ধি-ধৌ। অনধ্যাযো ৰুদ্যমানে সম-বাযে জনস্য চ ।। উদকে মধ্য রাত্রে চ বিমূত্রস্য বিসর্জ্জনে। উ-চ্ছিষ্টঃ শ্রাদ্ধণ ভুক্ত্বৈর মনসাপি ন চিন্তযেৎ ।। প্রতিগৃহ্ন দিজে। বি-षातिकाषिकेमा क्वनः। वा-হণন কীর্ত্তমেদ্রুন্ধা রাজ্ঞো রাহো-**४** मृতকে ॥ यात्राका छम् छ-স্য ক্ষেহে। লেপশ্চ তিষ্ঠতি । বি-প্রস্য বিদুষো দেহে তাব্দুন্ম্ ন

কীর্ত্তযেৎ ॥ শ্বানঃ প্রোটপাদ-শ্চ তথা চৈবাবশক্থিকঃ। না-ধীষীতামিষ জগ্ধা সূতকামাদ্য মেব চ।। নিরাহারে বাণশব্দে স-ষ্ক্যযো রুভযো রপি। অমাবাস্যা চ वूर्पलगाः लीर्गगमार्यभीषु ह ॥ উপাকর্মণি চোৎসর্গে ত্রিরাত্র° **ক্ষপণ স্মৃত । অফকাসু ত্বহো**রা-ত মৃত্তাসু চ রাত্রিষু।। মার্গশী-র্ষে তথা পৌষে মাঘমাসে তথৈব চ। তিস্রো ২ফকাঃ সমাখ্যাতাঃ কৃষণক্ষেষু সূরিভিঃ ৷৷ শ্লেমাতক-मा ऋ शिशा भागात गंधकमा ह **৷ কদাচিদপি নাধ্যেয়° কোবিদা**-র কপিখধোঃ।। সমানবিদ্যে তু মৃতে তথা সব্রহ্মচারিণি। আচা-র্য্যে সংস্থিতে বাপি ত্রিরাত্রণ ক্ষ-পণ স্মৃত ।। ছিদ্রাণ্যেতানি বি-প্রাণাণ ষেখনধ্যাষাঃ প্রকীর্ত্তিতাঃ । হি॰সন্তি রাক্ষসা স্তেষু তস্মাদে-তানি বৰ্জ্জধৈৎ ৷৷ নিত্যকেনাস্ত্য-নধ্যাষঃ সন্ধ্যোপাসন এব চ। উ-পাকৰ্মণি কৰ্মান্তে হোম মন্ত্ৰে ত-থৈব চা। একামৃত মথৈক° বা य-জঃ সামাথ বা পুনঃ। অফকাদ্যা-স্বধীথীত মাৰুতে চাতি বাযতি।। অন্ধ্যাৰম্ভ নাব্দেষু নেতিহাস

পুরাণযোঃ। ন ধর্মশান্তেমন্যু পৰ্বস্বেতানি বৰ্জ্জবৈৎ ॥ 🕸 ॥ এষ ধর্মঃ সমাসেন কীর্ত্তিতো ব্রহ্মচা-রিণাণ বেন্ধণাভিহিতঃ পূর্ব মৃষীণাণ ভাবিতাত্মনা ।৷ যোন্যত্র স্বরুতে যত্ন মনধীত্য শ্রুতি দ্বিজাঃ। স-সংস্তাে ন সংভাষ্যাে বেদবাহো দ্বিজাতিভিঃ ৷৷ ন বেদপাঠ মাত্রে-ণ সন্তকৌ বৈ ভবেৎ দ্বিজঃ। পাঠ মাত্রাবসমস্ত পক্ষে গৌরিব সীদ-তি।। অধীত্য বিধিবদেদ বেদা-र्थं न विठातराष् । म मान्नगः शुफ কল্পঃ পাত্ৰতা॰ ন প্ৰপদ্যতে ৷৷ প-ঠিম্বাত্যন্তিকণ বাসণ কর্ত্তু মিচ্ছ্ তি বৈ গুয়ে। যুক্তঃ পরিচরেদেন॰ ন শরীর বিমোক্ষণণ ৷৷ গত্বা বনণ যো বিধিবজ্জুহূযাজ্জাতবেদসং । अधीषी**ञ मना निजा** बन्ननिष्ठेः সমাহিতঃ ৷৷ সাবিত্ৰীণ শতৰুজীয়ণ বেদান্তা॰শ্চ বিশেষতঃ। অভ্য-সেৎ সতত মুক্তো ভম্মন প-রায়ণঃ ৷৷ এতদ্বিধান পরম পুরা-ণ° বেদাগমে সম্যাগিহেরিত° বঃ । পুরা মহর্ষি প্রবরাভিপৃষ্টঃ স্বায-ভূবো যন্ত্রাহ দেবঃ॥ এতমী-শ্বর সমীরিতণ নরো যো ২নুতিষ্ঠ-তি বিধি॰ বিধানবিৎ। মোহজাল

মপহাষ সো মৃতো যাতি তৎ পদ মনাময়ণ শিবণ ॥ ইতি কৌ-র্মে উপরিভাগে ১৩ অধ্যাষ্ট্র ম 🏶 🛚 অথ ঋগ্রেদস্য সংহিতা। বিভেদ্ধ্রথমণ বিপ্র পৈল ঋণ্ণেদ পাদগণ। ইন্দ্রপ্রমিত্তমে প্রাদাৎ বাস্কলায চ সংহিতে॥ চতুৰ্দ্ধা স বিভেদাথ বাস্কলো নিজ সংহি-তা॰ ৷ বোধ্যাদিভ্যো দদৌ তাস্ত শিষ্যেভ্যঃ স মহামতিঃ ৷৷ বোধ্যা-গ্নি নাতুরো তদ্বৎ জাতুকর্ণ পরা-শরে। প্রতিশাখাস্ত শাখাযা স্ত-স্যা স্তে জগৃহ মুনে॥ ইন্দ্ৰপ্ৰমি-তি রেকাম্ব সংহিতাণ স্বসূত্রণ ততঃ ৷ মাণ্ডুকেষণ মহাত্মানণ মৈত্ৰেষা-খ্যাপযন্তদা 11 তদ্য শিষ্য প্রশি-ষ্যেভ্যঃ পুত্রশিষ্য ক্রমান্বমৌ । বেদনিত্রস্ত শাকল্যঃ সংহিতাণ তা মধীতবান্ ৷৷ চকার সংহিতাঃ পঞ্চ শিষ্যেভ্যঃ প্রদদৌ চ তাঃ। তস্য শিষ্যাশ্চ যে পঞ্চ তেষাণ না-মানিমে শৃণু।। মুদ্দালো গোখলু-॥ শৈচৰ ৰাৎস্যঃ শালীয় এৰ চ। শৈশিরঃ পঞ্চম শ্চাসীন্মৈত্তেয সু-নহামতিঃ।। সংহিতাত্রিত্য ঞ্জে শাকপূর্ণি রথেতরঃ। নিরুক্ত মক-রেভিদ্পত্র্পণ মুনিসত্তম ৷৷ ক্রৌ-

ঞো বৈতালিক স্তদ্বদ্বলাকশ্চ ম-হামতিঃ। নিৰুক্তকৃকতুৰ্থো ২ভ দ্বেদ বেদাঙ্গগারগঃ॥ ইত্যেতা॰ প্ৰতিশাখাভ্যো হুনুশাখা দ্বিজো-ত্তম। বান্ধলি শ্চাপরা স্তিসুঃ সং-হিতাঃ কৃতবান্ দ্বিজঃ 11 শিষ্যঃ कानायनि गांगा खुठीयक ठथा জবঃ ৷ ইত্যেতে বস্কুচাঃ প্রোক্তাঃ সংহিতা যৈঃ প্রবর্ত্তিতাঃ ॥ ইতি বিষ্ণুপুরাণে ৩ অংশে বেদবিভ-कि नीम 8 अधायः ॥ #॥ मजू-র্বেদস্য সংহিত। যথা। যজুর্বেদ তরোঃ শাখাঃ সপ্তবি৽শমহাম-তিঃ। বৈশস্পায়ন নামাসে ব্যা-সশিষ্য শ্চকার বৈ । শিষ্যেভ্যঃ প্রদদৌ তাশ্চ জগৃহ স্তে ২প্যনু-ক্রমাৎ ৷৷ যাজ্ঞ্যবন্ধ্যস্ত তস্যা ভূ-দ্বুন্দরাত সুতো দিজ। শিষ্যঃ প-রমধর্মজ্যে গুরুবৃত্তিপরঃ সদা ৷৷ ঋষির্ফো ২দ্য মহামেরোঃ সমাজে নাগমিষ্যতি। তস্য বৈ সপ্তরাত্র-ন্তু ব্ৰহ্মহত্যা ভবিষ্যতি। পূৰ্ৰমেব মুনিগণৈঃ সমধাে ২য়ণ কৃত দিজ া বৈশস্পায়ন একস্ত তং ব্যতি-ক্রান্তবাণ স্ততঃ। স্বস্ত্রীয়ণ বালকণ সোথ পদা স্পৃষ্ট মধাত্যৎ।। স শিষ্যানাহ ভোঃ শিষ্যাঃ ব্ৰহ্মহ্-

ত্যাপহণ বতং। চরধ্বং মৎকৃতে সৰ্বে ন বিচাৰ্য্য মিদ° তথা 11 অ-থাহ যাজ্ঞবন্ধ্য স্তু॰ কিমেভি র্ভগ-বন্ দ্বিজ্যৈ ক্লেশিতৈ রল্পতেজো-ভি শ্চরিষ্যেহ মিদ° ব্রক্ত° ॥ ততঃ ক্রজো গুরুঃ প্রাহ্ যাজ্ঞবন্ধ্য ম-হামতিং। মুচ্যতাং যৎ স্বধাধীতং মতে। বিপ্রাবমন্যক । নিস্তেজ-সো বদস্বেতান্ য স্তু॰ ত্রাহ্মণ পু-ঙ্গবান্। তেন শিষ্টোণ নার্থোস্তি गमा छ। जनकातिना ॥ मा छत्का স্ততঃ প্ৰাহ ভক্তৈয়তত্বে মযোদি-ত'। মমাপ্যল° স্বযাধীতং যন্মযা তদিদ॰ দ্বিজ ৷৷ শ্রীপবাশর উবাচ । ইত্যুক্তা রূধিরাক্তানি স্বৰূপাণি यङ्गृश्वि मः। इर्फियिश्व। मर्गो छ-देन्य यरयो ह स्वच्छ्या मूनिः॥ य-জু॰्याथ **विमृक्षीनि** याख्ववस्कान বৈ দিজ। যগৃহ স্তিতিরা ভূষা তৈত্তিরীযাস্ত তে ততঃ।। ব্রহ্মহ-ত্যা ব্ৰত চীৰ্ণ গুৰুণা চোদিতৈ স্তু থৈঃ। চরকাধর্য্যব স্তে তু চ-রণাশ্বনি সত্তম ৷৷ যাজ্ঞবক্ষ্যোপি নৈত্রেষ প্রাণাষাম পরাষণঃ। তু-ষ্টাৰ প্ৰয়তঃ সূৰ্ব্য যজু খ্যাভিল-ষণ ভতঃ ॥ শ্রীবাজ্ঞবন্ধ্য উবাচ। মনঃ সবিতে ছারায় দূক্তে রমিত- তেজদে। খায়জুঃ সাম ভূতায ত্র-যীধামবতে নমঃ ।। শ্রীপরাশরউ-বাচ। ইত্যেব মাদিভি স্তেন স্তৃষ-মানঃ স্তবৈ রবিঃ। বাজিৰাপধরঃ প্রাহ ব্রিয়তা মভিবাঞ্চিত ॥ या-জ্ঞবন্ধ্য স্তভঃ প্রাহ্ প্রণিপত্য দি-বাকরণ। যজূণবি তানি মে দেহি যানি সন্তি ন সে গুরৌ ॥ শ্রীপ-রাশর উবাচ। এবমুক্তো দদৌ ठरेया य कृ वि जगवीन् त्रविः । অযাত্যান সংজ্ঞানি যানি বেত্তি ন তদ্গুরুঃ ।। যজূ°ষি যৈ রধী-তানি তানি বিশ্রৈ দিজোত্তম। বাজিন স্তে সমাখ্যাতাঃ সূর্য্যে। ২শ্বঃ সো ২ভ্যবদ্যত।! শাখাভে-দাস্ত তেষা॰ বৈ দশপঞ্চ বা-জিনা । কাণাদ্যাঃ সুমহাভাগ ষাজ্ঞবন্ধ্য প্রবর্ত্তিতাঃ ।। ইতি এ বিকুপুরাণে ৩ অংশে বাজিনা-गार्थान॰ ७ व्यक्षायः ॥ 🕸 ॥ লামবেদস্য সংহিতা যথা। সাম বেদতরোঃ শাখা ব্যাসশিয্যঃ স रेक्जिनिः। क्रायन रयन रेनर्वय বিভেদ শৃণু তন্মম ৷৷ সুমন্ত স্তস্য পুত্রো হভূৎ সূত্বানপাস্য বৈ সু-তঃ। অধীভবন্তা বেকৈকাণ সণ্ছি-তা॰ তৌ गहानुनी॥ সাহ্যু॰ স॰-

হিতাভেদ সুকর্মা তৎসুত স্ততঃ । চকার তঞ্চ তচ্ছিষ্যৌ জগৃহ্লাতে মহাত্রতো।। হিরণ্যনাভিঃ কৌ-শল্যঃ পৌষ্যঞ্জিশ্চ দিজোত্তমঃ। 'উদীচ্যাঃ সামগাঃ শিষ্যা স্তস্য প-ঞ্শতাঃ স্তাঃ ৷৷ হির্ণানাভা-ত্তাবত্যঃ সংহিতা যৈ দ্বিজোত্তম । গৃহীতা স্তেপি চোচ্যন্তে পণ্ডি-তৈঃ প্রাচ্য সামগাঃ॥ লোকাকিঃ স্থমি শৈচব ঙ্গষীদি লাঙ্গলি স্তথা । পৌষ্যঞ্জিশিষ্যা স্তন্তেদৈঃ সং-হিতা বহুলীকৃতাঃ।। হির্ণানাভ শিষ্যশ্চ চতুর্বি॰শতি সংহিতাঃ। প্রোবাচ কৃতিনামাসে শিষ্যেভ্যঃ সুমহামতিঃ॥ তৈ শ্চাপি সামবে-দো২সো শাখাভি ব্হলীকৃতঃ। ॥ অথর্ব বেদস্য সংহিতা যথা। অথৰ্বণা মথো বক্ষ্যে সংহিতানাণ সমুচ্চষণ। অথৰ্ববেদণ সমুনিঃ সু-মন্ত রমিতদ্যুতিঃ ।। শিষ্য মধ্য।-পৰামাস কৰন্ধ সোপি তদ্দিধা । কৃত্বা তু বেদদশায তথা পথ্যা-য দত্তবান্।। বেদদর্শস্য শিষ্যা স্তু মোদো বন্ধবলি স্তথা। শৌ-कायनिः शिश्रनाम खथात्मा म्-নিসত্তমঃ ৷৷ পথ্যস্যাপি ত্রয়ঃ শি-ষ্যাঃ কৃতা যৈ ৰিজ সংহিতাঃ।

জाজनिः अभूमामिশ्ठ ज्ञीयः শৌনকো দিজ ৷৷শৌনক স্তদ্মিধা কৃষা দদাবেকাম্ব বভুবে । দ্বিতী-যাণ সংহিতাণ প্রাদাৎ সৈদ্ধবায়ন সংজ্ঞিনে।। সৈশ্ববা মুঞ্জকেশাশ্চ ভিন্নবেদা দ্বিধা পুনঃ। নক্ষত্রক-ক্লোবেদানা॰ সংহিতানা স্তথৈব চ ৷৷ চতুর্থঃ স্যাদঙ্গিরসঃ শান্তিকল্প-শ্চ পঞ্চমঃ শ্ৰেষ্ঠা শ্চাথৰ্ৰণা মেতে সংহিতানা বিকল্পকাঃ। ইতি বি-ফুপুরাণে ৩ অংশে ৬ অধ্যাযঃ॥ অন্যৎ কূর্মপুরাণবৎ ॥ ঋ॥ অপ-রঞ্চাবেদে। হরে বাক্ সাবিত্রীবে-দমাতা প্রতিষ্ঠিতা। ত্রিগুণঞ্চ ত্রি-বৃৎসত্রণ তেন বিপ্রাঃ প্রতিষ্ঠিতাঃ ৷৷ দশযজ্ঞৈঃ সংস্কৃতা ষে ব্ৰাহ্মণা ব্ৰহ্মবাদিনঃ। তত্ৰ বেদাশ্চ লো-কানা ত্রযাণা মিহ পোষকাঃ 11 যক্তাধ্যয়ন দানাদি তপঃ স্বাধ্যায় সংখনৈঃ। প্রীণযন্তি হরিণ ভক্ত্যা বেদ তন্ত্ৰ বিধানতঃ ৷৷ ইতি কন্ধি-পুরাণে ২ অধ্যাযঃ ॥ ৠ ।। বেদে।-ক্তকর্মকর্তব্য॰ যথা । শ্রুতি স্মৃ-তি সদা চার বিহিত্ত কর্ম্ম কেবলং ৷ সেবিতব্য॰ চতুর্বর্বৈ র্ভজক্তিঃ কে-শব পদা ।৷ অন্যথা নির্য যাতি ঙ্গমাৰ্গ গণ সেবনাৎ ৷ অতো বেদ-

বিরুদ্ধার্থণ শাস্ত্রোক্তণ কর্ম্ম সংস্ত্য-জেৎ ৷৷ ইতি পান্মোত্তরখণ্ডে ১৭ व्यथायः ॥ अ ॥ (वनां हात्रात्नी-কিকাচারো বলবান্ যথা। পার্ব-ত্যুবাচ ৷কেবল বেদমাশ্রিত্য কঃ করোতি বিনির্ণ । বলবান্লी-কিকো বেদালোকাচারঞ্চ ক স্ত্য-জেৎা৷ ইতি ব্রহ্মবৈবর্ত্তে গণপতি-थर्ख १ ज्यशायः ॥ 🕸 ॥ ज्यथ त्वन-স্য স্থিতিকালঃ। কলে র্দশসহসা-স্তে যথো তাজ্বা হরেঃ পদণ। বৈ-ফবাশ্চ পুরাণানি শঙ্খানি শ্রা-দ্ধ তর্পণ ।। বেদোক্তানি চ কর্মা-ণি যযু বৈস্ত সার্দ্ধ মেব চ। হরিপূজা হরে নাম তৎকীর্ত্তি গুণকীর্ত্তন॰ ।। বেদাঙ্গানি চ শাস্ত্রাণি যযু স্তৈঃ সার্দ্ধ মেব চ। সত্ত্বঞ্চ ধর্মঃ সত্যশ্চ বেদাশ্চ গ্রামদেবতাঃ ৷৷ ইতি ব্র-ন্ধবৈৰ্বৰ্ত্তে প্ৰকৃতিখণ্ডে ৬ অধ্যায়ঃ ।। #।। আ যুর্বেদস্যোৎপত্তি লক্ষ-ণে যথা। যদ্বক্ত্ৰেভ্যঃ পঞ্চসংখ্যাগ-তেভ্যোবেদাজাতা ঋগ্ যজুঃ সা-म जिनाः। आमूर्तिन। २थर्नत्-দ শ্চেতি কণাদঃ ৷৷ আস্তে বে-দঃ পঞ্চমো বৈদ্য ব্যাখ্যো বেতা। কশ্চিত্তস্য নাস্তে মহেশাৎ। ত-স্মান্ধাতাধ্যৈত তস্মান্তুরাষাট্ ত-

সাজ্জাত্ব। বক্ত্ মহামি শাস্ত্রণ।। ইতি গূঢ়বোধঃ।। হিতাহিত সুখ• দুঃখ মাযু স্তদ্য হিতাহিত । মান-ঞ্চ তচ্চ যত্রোক্ত মাযুর্বেদঃ ল উ-চ্যতে ৷৷ ইতি সুখৰোধঃ ৷৷ঞ্চাঞ্চা চতুর্বেদানা বিবরণ যথা। অ-থাত শ্চরণবূাহণ ব্যাখ্যাস্যানঃ। তত্ৰ যদুক্তণ চাতুৰ্বেদ্যণ। চন্ধারো বেদা বিজ্ঞাতা ভবস্তি ৷ ঋখেদো यक्रदिषः मामत्तरमा १ धर्वत्यम-শ্চেতি। তত্র ঋথেদস্যাধেনী হা-নানি ভব্তি ৷ চর্কাশাহকঃ ১ চর্চকঃ ২ এবণীয়পারঃ ৩ ক্রম-পারং ৪ ক্রমরণঃ ৫ ত্র মজ্টঃ ৬ ক্রমশটঃ ৭ ক্রমদশটেত ৮। চতুম্পারামণ নেতেষা । শাখাঃ পঞ্চিধা ভবস্তি। আশ্বলাফনী : সাংখ্যাযনী ২ শাকলা ৩ ব্যস্কল। **৪ মাণ্ডুকেষা শ্চেতি ৫**। তেখা ম-ধ্যযন । অধ্যায়া শ্চতুষকিঃ। ग-ওলানি চ দলৈব তু। একর্চ এক-বর্গস্যাদেকশ্চ নবক স্তথা। ছৌ বগৌ দ্বে ঋচৌ জ্ঞেষৌ ত্রীণি ঋচ শত শৃত্ ৷৷ চতু ঋ চ সমাখ্যা-ত যট্ সপ্তত্যুত্তর শত। পঞ্চি দাদশ শতান্যফাবিংশোত্তরাণি চ ।৷ শতত্রয° ষডর্কঞ্চ সপ্তপঞ্চা-

শদুত্তর । সপ্তর্চ মেকামত্রি শ-দুত্তর শতমেকক থা অফটোঃপ-ঞ্পঞ্চাশদ্বৰ্গাঃ দ্যু নাহিকোত্তরাঃ । বর্গানা॰ পরিসংখ্যাত । দ্বে সহ-স্ত্রে যজুতরে॥ সহসু থেকং সূক্তা-ना॰ निर्विশक्ष विक्लाना॰। मन সপ্তসু পঠ্যন্তে সংখ্যাত**ং** বৈ পদ-ক্র্য়ণ ৷৷ একশত সহসূত্র দিপ-ঞাশৎ সহসূার্দ্ধণ। এতানি চ চ-তুর্দশ বাশিষ্ঠানা । ইতরেষা পঞ্চাশীতি ক্রমকালে তু বেউব্য । চত্যক্রপথ সংসাণি দ্বিখণ্ডা-নাং সহস্যাক্ত হাত্রিংশৎ ষোড-শোতরঃ। চনারি শৎ সহসূাণি ছাত্রি॰শত হাক্রর সহসাণি । श्रान प्रमान्त्रानि श्राहाः अक्षम-ভানি চ ৷ খাচা মশীতিপা**দ শৈ**চ-তৎ পারাফর মুচ্যতে ।। এক ৠ-চৈক্ৰণ ভ একশ্চ নবক স্তথা। দ্ধে। বগৌদ্বে খচৌ জ্ঞেষৌ ত্রীণি ত্ৰীণি শত স্তথা।। সহসূ মেক॰ সূ-ক্তানা॰ পঞ্চানা৽ শৃত্যান বিংশ-তিঃ। সপ্তকানা॰ দেচ সপ্তোত্তরে শতে । চতু খ'চে ত্রীণি শতানি ষট্কানা ত্রীণাষ্টি রফ্কানা ॥ 🗱 ॥ यजुर्दिषमा युष्टभी তি र्छ-দা ভবন্তি। তত্ত্র চরকাণান্ দাদ-

শভেদা ভবন্তি। চরকাঃ ১ আ-ষ্বরকাঃ ২ কঠাঃ ৩ প্রাচ্যকঠাঃ ৪: কপিষ্ঠলকঠাঃ ৫ ঔপমন্যাঃ ৬ আফলকঠাঃ ৭ চারাযণীযাঃ ৮ বারাযণীয়াঃ ৯ বার্ত্তান্তবেয়াঃ ১০ শ্বেতাশ্বরাঃ ১১ শ্বেতা শ্বেততরা ইতি বা পাঠঃ ৷ মৈত্রাষণীয়া ১২ শ্চেতি। তত্ত্র মৈত্রাষণীয়ানাম্ সপ্তভেদা ভবস্তি। মানবাঃ ১ দুন্দুভাঃ ২ চৈকেষাঃ ৩ বারাহাঃ ৪ হারিডবেষাঃ ৫ শ্যামাঃ ৬ শ্যা-মাষনীয়া १ শ্চেতি। তেষা মধ্য-यन मरकी। यजुः मश्मुागशीना শাখাপারে। ভবতি। তান্যেব দ্বি-গুণান্যধীত্য পদপারো ভবতি। তান্যেব ত্রিগুণান্যধীত্য ক্রমপা-রো ভবতি। ষডঙ্গান্যধীত্য ষডঙ্গ-বিন্তবতি ৷ শিক্ষা ১ কল্পো ২ ব্যা-করণণ ৩ নিরুক্তণ ৪ ছন্দোও জ্যো-তিষ ৬ মিত্যঙ্গানি। তত্র প্রাচ্যো-দীচ্যা॰ নৈঋ ত্যা॰ নিঋ ত্যঃ ৷ তত্ৰ वाक्रमत्नयानाम् मखनगट्डमा ভবন্তি। জাবালাঃ ১ ঔষেযাঃ ২ কাৰ্যঃ ৩ মাধ্যন্দিনাঃ ৪ শাপী-যাঃ ৫ তাপায়নীয়াঃ ৬ কাপালাঃ ৭ পৌণ্ডুবৎসাঃ ৮ আবটিকাঃ ১ পামাবটিকাঃ ১০ পরমাবটিকা-

পি পাঠঃ। পারাশরীযাঃ ১১ বৈ-। ধেষাঃ ১২ বৈনেষাঃ ১৩ ওঘে-যাঃ ১৪ গালবাঃ ১৫ বৈজবাঃ ১৬ কাত্যাযনীয়া শ্চেতি ১৭। প্রতি-পদ মনুপদ ছন্দো ভাষা ধর্মো মীমাণ্দা ন্যায় স্তর্ক ইত্যুপাঙ্গানি । উপজ্যোতিষণ। সাঙ্গলক্ষণণ। প্রতিজ্ঞানবাক্যণ। পরিসংখ্যা। চরণব্যহু । প্রাদ্ধকল্পঃ । প্রবরা-ধ্যায়শ্চ। শাস্ত্রণ। ক্রতুঃ। সংখ্যা-नः। जागमः। यखः। शार्यान्। হোত্রক । পার্য্যানুহোত্রক ম-পি পাঠঃ। পশবঃ। উক্থানি । কূর্মালকণ মিত্যফাদশ পরিশি-ফীনি। দ্বে সহস্রে শতে ন্যুনে মন্ত্রে বাজসনেষকে। ইত্যুক্ত॰ পরিসংখ্যাত মেতৎ সকলং স-শুক্রিয়ণ ।। গ্রন্থাণ্স্চ পরিসন্খ্যা-ত॰ ব্ৰাহ্মণঞ্চ চতুৰ্গুণ্ । আদাবা-রভ্য বেদান্ত॰ বন্ধব্যাহ্বতি পূর্ব-কং ৷৷ বেদ মধ্যায এতেষা ংহা-মান্তে তু সমারভেৎ। তত্র তৈত্তি-রীয়কাণা ম্ দ্বিভেদা ভবস্তি। ঔ-ক্যাঃ ১ খনখ্যোপি পাঠঃ । খা-িঙকেফাঙ্গেচতি ২।তত্র খাণ্ডিকে-যানাম্ পঞ্জেদা ভবস্তি। আপ-স্তমী > বৌধাৰনী ২ সত্যাষাটী

৩ হিরণ্যকেশী ৪ ঔঘেয়াশ্চেতি ৫ ঔধেষী চ পাঠঃ। তত্ৰ কঠানা-স্তুপগান বিশেষাঃ। চতুশ্চত্বারিণ-শত্যুপগ্ৰস্থান্। মন্ত্ৰ বান্ধণযো ৰ্বে-দ স্ত্ৰিগুণ যত্ৰ পঠ্যতে। যজৰ্বে-দঃ স বিজ্ঞেষঃ শেষাঃ শাখান্তরাঃ **मुठाः ॥ * ॥ मामत्वममाथिन** সহসুভেদ আসীৎ। অখিল স্থা-নে কিল ইতি ভাষ্য সন্মতঃ। অ-নধ্যাষেম্বধীয়ানাস্তেশতক্রতু ব-জেূণাভিহতাঃ প্রণষ্টাঃ 1 তেষা॰ প্রবক্ষ্যাম্যাসুরাষণীয়া বাসুরাষ-<u> ণীয়া বার্ত্তান্তবেয়া প্রাঞ্জলা ঋশ্ব-</u> ৰ্ভেদা প্ৰাচীনযোগ্যা জ্ঞানযো-গ্যা রাণাযনীযাশ্চেতি। তত্ত রা-ণাষনীযানাম্ নবভেদা ভবস্তি। ज्ञानायनीयाः। मार्श्वायनीयाः। শাবাষনীষাঃ ইতি শাঠ্যমুগ্র্যাঃ ইতিচ পাঠঃ। সাত্বলাঃ। সাত্যসু-দ্ভবা ইতিবা পাঠঃ। মৌদ্দালাঃ। ইতি তু ভাষ্যে নাস্তি। খলুলাঃ । महाथनुनाः। नाङ्गाः। (की-পুনাঃ। গৌতমাঃ। জৈমিনীযা-শ্চেতি । তেষা মধ্যয়ন মফৌ সাম সহস্থাণি সামানি চ চতুর্দ্ধ-শ অক্টোশতানি। দশেতি দশ-मश्रम् वाविवागः ममुनर्धः

ক্যঃ। ক্রচিৎপুস্তকে নবতি দশ-তি বালখিল্যঃ স সুপর্ণপ্রেক্যঃ ইতিচ পাঠঃ। এতৎ সামগণ স্মৃ-ত ।। 🗱 ।। अथर्वत्वम्मा नवरञ ं দা। ভবস্তি। পৈপ্পলাঃ। দাস্তাঃ। প্রদাস্তাঃ। স্নাতাঃ। স্নোতা। ইতি চ পাঠঃ। সৌত্লাঃ। বন্ধদাবলাঃ। শৌনকী ৷ দেবিদর্শভী ৷ চরণবি-দ্যাম্চেতি। দাতা প্রদাতা ঔতা বন্দদীপশী বেদশী ইতি ভাষ্যে-নামান্তর ৷ তেষা মধ্যমন পঞ্ কল্পানি ভবস্তি। নক্ষত্রকল্পে বি-ধানকল্পো বিধিবিধানকল্পঃ সংহি-তা শান্তিকল্পশ্চেতি। সর্বেষা মে-ব বেদান। মুপবেদ। ভবস্তি। ঋ-श्विमगा यूर्विमः। यङ्ग्रद्विमगा अन्-র্বেদ উপবেদঃ। সামবেদস্য গান্ধ-ৰ্ববেদ উপবেদঃ। অথৰ্বকেদস্য শ-ন্ত্রশাস্ত্রাণি ভবন্তি ৷৷ ৠথে-দস্যাত্রেযগোত্রণ ব্রহ্মদৈবত্যং গা-যত্রণ ছন্দঃ । ঋথেদে। রুকাবর্ণঃ পদ্মপত্রাযতাক্ষঃ সুবিভক্তগ্রীবঃ স্ঞ্চিতকেশঃ শ্বাশ্রুপেতবর্ণঃ দ্বি-রত্নিসংষুতঃ ॥ 🗱 ॥ यजूर्दममा ভারদ্বাজগোত্রণ রুড্রদৈবতং ত্রৈ-ক্ট্ভ ছন্দঃ । ষজুর্বেদঃ কৃশো দীর্ঘঃ কপালী তামুবর্গঃ কাঞ্চন-

নয়নঃ আদিত্যবর্ণো বর্ণেন প-क्षात्रज्ञियावः ॥ 🗱 ॥ मायत्रन-স্য কাস্যপগোত্র° বিকুদৈবত্য° জাগত॰ ছনঃ। সামবেদে। নি-ত্যসুখী শুচিঃ শুচৌবাসী শুচি-বাসাঃ ইতিচ পাঠঃ। ক্ষৌমী শমী ইত্যপি পাঠঃ। দান্তী চম্মী দণ্ডী কাঞ্চনন্যনঃ আদিত্যবর্ণো বর্ণে-ন ষ্ডর্ত্নিমাত্রঃ ।৷ 🟶 ৷৷ অথর্ববে-দস্য বৈজানগোত্রণ ইন্দ্রদৈবত্যণ আনুষ্ঠুভ ছন্দঃ ৷ অথৰ্ববেদ ক্ষ শচভঃ কৃষ্ণঃ কামৰূপী ক্ষুদ্ৰক-শ্বী হেবসাধ্যাঃ ক্ষুদ্রকর্মিম্বেব-সাধ্যা ইতি বা পাঠঃ । সবিগ্রহা সকলহাঃ মূধ্রিগালবঃ সদানতৃ-ৰুঃ পরস্ত্রিষান্যশ্চেতি নবরত্নি-মাত্রঃ। গ্রন্থান্তরে বিশ্বাত্মা বিশ্ব-কৰ্মা স্বশাখাধ্যায়ী। প্ৰাজ্ঞো ম-হানীলোৎপলবর্ণো বর্ণেন দশর-ত্মিমাত্র ইতি চ পাঠঃ॥ 🕸 ॥ অথ ধ্যান । ধ্যায়ামি ত্বা পদ্মপত্রায-তাক্ষণ কঞ্চিতকেশণ ব্ৰহ্মদৈবত্য मानाः। गोयवाः सार्यन मारवयं গোত্ৰণ ৰুকাবৰ্ণণ শাঞ্চলোম প্ৰমা-**ণ ।৷ বন্দে রৌদ্রু তৈ্তেফুভুুুু তা**সুুুু বর্ণ ভারদাজ রুক্মনেত্র কৃশা-कः। यकुर्दिमः मीर्घ मामिकादर्भः

কাপাদীন পঞ্চ চারত্নিমাত্র ॥ # 11 য ইদ° দৈবত° ৰূপ° গো'ত্ৰ প্রমাণ ছন্দো বর্ণ বর্ণযতি স বি-দ্যা॰ লভতে স বিদ্যা॰ লভতে । জম্ম জন্ম বেদপারে৷ ভবতি অ-ব্ৰতো ব্ৰতী ভবতি অপ্ৰয়তঃ প্ৰ-যতো ভবতি অব্রন্ধচারী ব্রন্ধ-চারী ভবতি জাতিশ্মরো জায-তে ৷৷ ৠ ৷৷ য ইদ॰ চরণব্যুহ॰ প-ৰ্বসু আবযেদ্দুজঃ ৷ ধৌতপাশ্ম শুচি বিপ্রো ত্রন্ধ ভূষায় করতে 11 य रेम॰ চরণব্যুহ॰ आक्वकारन मना পঠেৎ । অক্ষয মভবৎ শ্ৰাদ্ধণ পিতৃণা মুপতিষ্ঠতি।। যো ২ধীতে চরণব্যহণ ন বিপ্রঃ প-দ্ধিপাবনঃ। পাব্যত্যখিলান্ शृंबीन् शूक्रवान् मख मख ह ॥ য ইমা বিপুলা দেবা অমৃতত্বঞ্চ গচ্ছতি। লোকাতীত॰ মহাশা-ন্ত॰ অমৃতত্বঞ্চ গচ্ছতি ॥ গচ্ছ-ত্যো॰ নম ইত্যাহ ভগবান্ ব্যা-সঃ পারাশরীযো ব্যাসঃ পারা-শরীযঃ। ইতি ব্যাসরচিত॰ চর-ণব্যহ॰ সমাপ্ত॰ ॥ বেদগर्डः पू॰ बका।। बाक्न ११। ইতি হেমচন্দ্রঃ॥

বেদগুপ্তিঃ ন্ত্ৰী বান্ধণাদিকত্-

কবেদরকা। ইতি কেচিৎ।। বেদন॰ ক্লী} অনুভবঃ। তৎপৰ্য্যা-বেদনা ক্রী) यः। সম্বেদঃ ২। ই-ত্যমরঃ।। জ্ঞান॰।। দৃঃখ॰। ইতি (मिलिनी।। विवासः। यथा। भा-ণিগ্রহণ সংস্কারঃ স্বর্ণাসূপদি-শ্যতে । অসবর্ণাস্বব॰ জ্রেযো বিধি রুদ্বাহ কর্মণি ॥ শরঃ ক্ষ-ত্রিয়য় প্রাক্তঃ প্রতোদো বৈশ্য-কন্যযা। বদনস্য দশাগ্রাহা শূ-**দ্রমোৎ**কৃষ্ট বেদনে ।। ইতি মা-নবে ৩ অধ্যাষঃ ॥ 🏶 ॥ পা-ণীতি। সমানজাতীযাসু গৃহু-মাণাসু হস্তগ্রহণ লক্ষণঃ সংস্কা-রো গৃহ্যাদি শাস্ত্রেণ বিধীয়তে । বিজাতীয়াসু পুন রক্ত্যানাসু বিবাহ কর্মাণি পাণিগ্রহণস্থানে অয মনন্তর শ্লোকে বক্ষ্যমাণো বিধি জ্রেষঃ ৷ শর ইতি ৷ ক্ষ-ত্রিয়য়া পাণিগ্রহণস্থানে ত্রাহ্মণ-বিবাহে ত্রাহ্মণহস্ত পরিগৃহীত কাত্তৈকদেশো গ্রাহ্ণঃ। বৈশ্য-যা ত্ৰান্ধণ ক্ষত্ৰিয বিবাহে ত্ৰান্ধ-ণ ক্ষত্রিষ বিধৃত প্রতোদৈকদে-শে। গ্রাহঃ। শূজ্যা পুন র্বিজা-তি ত্ৰয় বিবাহে প্ৰাবৃত বসনদ-শা গ্রাহা। ইতি সল্লকভটঃ।৷

বেদব

বেদনিক্কঃ পু॰ নাস্তিকঃ। ইতি জটাধরঃ ॥ বৃদ্ধশ্চ ॥ বেদপারগঃ পু॰ বেদবেত্তা। ব্ৰ-ক্ষজ্ঞানী। যথা। চক্রবাকাঃ শর-দ্বীপে হ॰সাঃ সরসি মানসে । তে ২ভিজাতাঃ সরুক্ষেত্রে ব্রা-ক্ষণা বেদপারগাঃ॥ ইতি শ্রাদ্ধ-তত্ত্বে পিতৃগাথা ॥

বেদমাতা দ্রী গাষত্রী। যথা।
যোহধীতে হহন্যহন্যেতা সাবিত্রী বেদমাতর বিজ্ঞাষার্থ বিজ্ঞানার স্বাতি পরমা গতি ।
নাগাযত্রী সেমজননী গাষত্রী লাকপাবনী । ন গাষত্রা গর জপ্য এত দ্বিজ্ঞায় মূচ্যতে ।। ইতি কৌর্মে উপরিভাগে ১৩ অধ্যায়ঃ ।। ৠ ।। দুর্গা। যথা। ব্রন্ধিষ্ঠা বেদমাতৃত্বাদ্যাযত্রী চরণাগ্রজা। বেদেষু চরতে যত্নাত্রেন সা ব্রন্ধচারিণী।। ইতি দেবীপুরাণে ৪৫ ভাষ্যায়ঃ ।।

বেদবতী স্ত্রী দশধজরাজকন্যা।

সাজসান্তরে সীতা। যথা। বহি

রুবাচ। ত্বং গচ্ছ তপসে দেবি
পুষ্ণরঞ্চ সুপুণ্যদ•। কৃত্বা তপস্যাংতত্রৈব স্বৰ্গ লক্ষ্মী ভবিষ্যতি
। সাচ তদ্বচনং শ্রুত্বাপ্রতপ্য পু-

বেদব্যা

ষরে তপঃ। দিব্যং ত্রি লক্ষবর্ষঞ্চ স্থানশ্বী বভ্ব হ।। সাচ কালে-ন তপসা যজ্জপণ্ড সমুদ্ভবা। কা-মিনী পাশুবানাঞ্চ জৌপদী ক্র-পদাগ্মজা।। কৃতে যুগে বেদবতী সশপ্ত সুতা শুভা। ত্রেতাষাং রামপত্নী সা সীতেতি জনকাগ্য-জা।। তচ্ছাষা জৌপদী দেবী দাপরে ক্রপদাগ্মজা। ত্রিহায-নীতি সা প্রোক্তা বিদ্যমান যুগ ত্রেয়ে।। ইতি বন্ধবৈর্ত্তে প্রক্-তিখণ্ডে ১২ অধ্যায়ঃ।।

বেদবদন ক্লী ব্যাকরণ ৷ যথা ৷
যো বেদ বেদবদন সদন হি
সম্যগ্ ব্রাক্ষ্যাঃ স বেদ মপি বেদ
কিমন্য শাস্ত্র ৷ যক্ষাদতঃ প্রথম মেতদধীত্য ধীমান শাস্ত্রাস্তরস্য ভবতি শ্রবণে ২ধিকারী ৷৷
ইতি সিদ্ধান্ত শিরোমণো গোলাধ্যায়ঃ ৷৷

বেদবাসঃ পু॰ ত্রাহ্মণঃ।
শব্দরুত্রাবলী।।
বেদবিৎ পু॰ বিফুঃ। যথা। বেদৌ বেদবিদব্যক্ষো বেদাক্ষো বেদবিৎ কবিঃ। ইতি তস্য সহস্নামস্ভোত্রণ।। বেদজ্যে ত্রি।।
বেদব্যাসঃ পু॰ মুনিবিশেষঃ।

বেদাস্ত

তৎপর্যায়ঃ। মাঠরঃ ২ দ্বৈপাযনঃও পারাশর্যাঃ ৪ কানীনঃ ৫
বাদরায়ণঃ ৬ ব্যাসঃ ৭। ইতি
হেমচন্দ্রঃ। কৃষ্ণদ্বৈপায়নঃ৮ সত্যভারতঃ ৯ পারাশরিঃ ১০ সাত্যবতঃ ১১। ইতি ত্রিকাগুশেষঃ
।। বাদরায়ণিঃ ১২ সত্যবতীসূতঃ
১৩ সত্যরতঃ ১৪ পারাশরঃ ১৫।
ইতি শব্দরত্বাবলী ।। অস্য বিবরণং ব্যাসশব্দে দ্রন্ধব্যং ।।
বেদাগ্রণী স্ত্রী সরস্বতী ৷ ইতি

त्राक्रनिर्घण्डः ॥ "

বেদাঙ্গুণ ক্লী শ্রুতাব্যব্যক্থিকারশাস্ত্রণ ৷ তল্বথা ৷ শিক্ষা ১
কল্পঃ ২ ব্যাকরণ ৩ নিরুক্তণ ৪
জ্যোতিষণ ৫ ছন্দঃ ৬ ৷ যদুক্তণ ৷
শিক্ষা কল্পো ব্যাকরণ নিরুক্তণ ক্রোতিয়াণ গণঃ ৷ চন্দোবিচিতি
রিত্যেতিঃ ষডঙ্গো বেদ উচ্যতে
৷৷ ইতি ৷ তত্র অকারাদি বর্ণানাণ
স্থল করণ প্রযন্ত্র বোষিকা জ কু
এহ বিসর্জনীয়াঃ কণ্ঠ্যা ইত্যাদিকা শিক্ষা ৷ যাগ ক্রিয়াণা মুগদেশঃ কল্পঃ ৷ সাধুশকাম্বাখ্যানণ ব্যাকরণ ৷ বর্ণাগমো বর্ণবিপর্যয়ন্চ ইত্যাদিনা নিন্দ্র্যেনোক্তণ নিরুক্তণ ৷ গ্রহণাদিগণন

শাস্ত্রণ জ্যোতিঃ। শ্রুতি ছন্দসাণ প্রত্যায়ক শাস্ত্রণ ছন্দোবিচিতিঃ । ইত্যমরভরতো ।।

বেদাদি)ক্লী প্রণব°। ষথা । বেদাদিবীজণ \বেদাদি ভূবনেশী-° ঙেযুতণ ভৃগুণ। কা-

त्रियु विष्णु पृखा पान त्रियु विष्णु पृख्या हि स्व क्रियु विष्णु प्रक्रिया हि स्व क्रियु विष्णु प्रथा क्रियु विष्णु विष्

বেদান্তঃ পুণ উপনিষ্থ । ইতি
হেমচন্দ্রঃ । সতু বেদব্যাস প্রনীত দর্শনশাস্ত্রবিশেষঃ ৷ অস্য
নামান্তরণ উত্তর মীমাণসা। তত্র
চত্বারো অধ্যাযাঃ ৷ তেরু ব্রহ্ম
নিরূপণ ৷ তদ্বির্রণ যথা ৷ অব্যক্তাদণ্ড মভূদণ্ডাদ্বুদ্ধা ততঃ
প্রজাসর্গঃ ৷ মাযাম্যী প্রবৃত্তিঃ
সংস্থত ইষণ পুনঃ পুনঃ ক্রমশঃ
।৷ মাযামযোপ্যচেতা গুণ করণ
গণঃ করোতি কর্মানি ৷ তদ্ধিগাতা দেহী সচেতনোপি ন করোতি কিঞ্চিদিপি ৷৷ য্দ্বদচেতন
মপি সমিকটন্তে ভ্রামকে ভূমতি

লোহণ। তদ্বৎকরণ সমূহ শেচ-केंछि किमिधिष्ठित्छ प्लट्ट् ॥ य-দ্বৎ সবিত্য্যু দিতে করোতি ক-र्मान कीवलाका श्यः। न ह তানি করোতি ব্লবি ন্. কার্যতি তদ্বদাত্মাপি ৷৷ মনসো ২হ°কা-র বিমূচ্ছিতস্য চৈতন্য বোধি-তস্যেহ। পুরুষাভিমান সুখ দূঃ-খ ভাবনা ভবতি মূচস্য ।। কর্ত্তা ভোক্তা জফীস্মি কর্মণা মুত্তমা-দীনা°। ইতি তৎস্বভাব বিম**লো**-ভিষ্নাতে সর্বাপারা।। না-नाविध वर्गानाः वर्गान् धट्छ यथा-गनका दिकः । छब्दू शादश छन ভাবিত্যা ভাবং বিভু র্ধত্তে ৷৷ গ্ৰ-ष्ट्रं ि शक्ट् ि मनित्न मिनक्त ৰিম্বণ স্থিতে স্থিতিণ যাতি। অস্তঃ-করণে গচ্ছতি গচ্ছত্যাত্মাপি ত-बिनिर्।। त्राष्ट्र त्रमृत्मााशि यथा म-শি বিশ্বস্থঃ প্রকাশতে জগতি। সৰ্বগতোপি তথাত্মা বৃদ্ধিস্থো দৃ-শ্যতা মেতি ৷৷ আদর্শে মলরহি-তে ষদক্রপণ বিচিনুতে লোকঃ। আলোক্ষতি তথাত্মা বিশুদ্ধ বু-দ্বৌ স্বযাত্মান ।। সর্বগত তৎ **িনিরুপম মদ্বৈত° তচ্চ চেতস**া গ-ম্য । ষৰুদ্ধিগত এক্ষোপলভ্য-

· **তে শিষ্যবোধ্য° তৎ।।** নুধ্নিমনো হংকারা স্তন্মাত্রেন্দ্রিষণণাঃ ন ভূ-তগণাঃ। সংসার সর্গ পরিরক্ষণ ক্ষাঃ প্রাকৃতা হেষাঃ ॥ ধর্মী। **क्ति** मूथमूध्य कन्नना वर्ग नतकवा-সশ্চ। উৎপত্তি নিধন বৰ্গাশ্ৰম। ন সন্তীহ পরমার্থে!৷ মৃগতৃকাষা गूमक॰ শুক্তো রজত॰ ভুজস্বমো রজ্বাণ ৷ তৈমিরিক চন্দ্রসুগবৎভ্রা-ন্ত॰ নিখিল॰ জগজপ॰।। যদ্দিন-করএকো বিভাতি সলিলাশ্যেষু ্সৰ্বেষ্। তদ্বৎ সকলোপাধিঘৰ-স্থিতো ভাতি পরমাত্মা।। খনিব ঘটাদিষভৰ্বহিঃ স্থিত ভ্ৰহ্ম সৰ্ব পিঙেষু । দেহোহ মিত্যনাত্মনি वृक्तिः मण्मात वक्षाय ॥ मर्वविक-ন্ধন হীনঃ শুদ্ধো ২বৃদ্ধো ২জরো ২মরঃ শাস্তঃ। অমলঃ সকৃদ্বিভা⊦ তশ্চেতৃন আত্মা খবদ্যাপী ৷৷ র-সফাণিত শর্করিকা গুডখণ্ডা বি-কৃতযো ঘথৈবেকোঃ। ভদ্বদবস্থা ভেদাঃ পরমাত্মন্যেব বহুৰূপাঃ ৷৷ বিজ্ঞানান্তর্ধামি প্রাণ বিরাট্ দে-হজাতি পিণ্ডান্তাঃ। ব্যবহারস্থ-স্যাত্মনু এতে ২বস্থাবিশেষাঃ স্যুঃ ৷৷ রজ্বা॰ নাস্তি ভুজঙ্গঃ সপ্ভষ৽ ভবতি হেতুন। কেন। তদ্বল্বেত বিকত্বভূান্তি রবিদ্যান সত্য মিদ্ ৷৷ এতত্তদন্ধকার গ্রদনাত্মন্যাত্ম-তা ভ্ৰান্ত্যা। ন বিদন্তি বাসুদেব॰ সর্বাত্মান নরা মূচাঃ॥ প্রাণাদ্য-নন্ত ভেদৈ রাত্মান° সম্বিতত্য জা-লমিব। সংহরতি বাসুদেবঃ স্ববি-ভূত্যা ক্ৰীডমান ইব।। ত্ৰিভি রে-ব বিশ্ব তৈজন প্রাক্তৈ ত্তৈ রাদি মধ্য নিধনাখোঃ। জাগ্ৰৎ স্বপ্ন সু-ষ্ণ্ডব্যৈ ভূ মভূতৈ শ্ছাদিত তুর্য্য ৷নেশ্ৰ্যতীবাত্মান স্বমায্যা দ্বৈ-তৰূপয়া দেবঃ। উপলভতে স্বয্-মেব॰ গুহাগত॰ পুরুষ মাত্মন॰।। জুলনাদ্ধুমোদাতিভি বিবিধাকৃ-তি রম্বরে যথা ভাতি। তদ্বদ্বি-কোঃ সৃষ্টিঃ স্ব মায্যাদ্বৈত বিস্ত-রো ভাতি ৷৷ শাস্ত ইব মনসি শা-ত্তে হুকে হুফ ইব মূচ ইব মূচে। ব্যবহারত্থে ন পুনঃ প্রমার্থত | ঈশ্বরো ভবতি ॥ জলধর ধমো- ∦ দাতিভি মলিনীক্রিযতে যথা ন-গগনতলং। ভদ্দুৎ প্রকৃতি বিকা-রৈ রপরামৃক্টঃ পরঃ পুরুষঃ ॥ একস্মিন্নপি চ ঘটে ধূমাদি মলা-বৃতে ঘটাঃ শেষাঃ। ন ভ্বস্তি ম-লোপেতা যদ্বজ্জীবোপি তদ্বদিহ ।। দেহেন্দ্রিষেযু নিযভাঃ কর্ম গু- 🎚 ণাঃ সৰ্বতে স্বভোগার্থণ ৷ নাহণ কর্ত্তা ন মমেতিজ্ঞানতঃ কর্ম্ম নৈ-ব বণ্ণাতি।। অন্যশরীরেণ কৃত॰ কর্ম ভবে যেন দেহ উৎপন্নঃ। তদবশ্যং ভোক্তব্য ভোগাদেব ক্ষয়ে ২স্য নির্দ্দিষ্টঃ ॥ প্রাক্ জ্ঞানোৎপত্তি চিত যৎকর্ম জ্ঞা-ন শিখি শিখালী ঢে। বীজ মিব **मर्न मर्थः जग मगर्थः न उ**ख्द-তি ৷৷ জ্ঞানোৎপত্তে ৰাৰ্ক্ত ক্ৰিয-মাণ কর্ম যত্তদপি। ন শ্লিষ্যতি কর্ভারণ পুন্ধরপর্ণ যথা বারি ।। বান্দেহ মানসৈ রিহ কর্ম্মচযঃ ক্রি-যত ইতি বুধাঃ প্রাহঃ। একে।পি **নাহ মেষা°** কর্ত্তাতৎকর্ম্মণা মিস্মি ।। কর্মফল বীজনাশাজ্জনা বিনা-শো ন চাত্র সন্দেহঃ। বুট্ছেব ম-পগত তমাঃ সবিতেব বিভাতি ভা ৰূপঃ ৷৷ যদ্বদিষীকা তূল॰ প্ৰনো-দ্বৃত॰ দশদিশো যাতি। ত্রহ্মণি তত্ত্বজ্ঞানাত্তথৈব কৰ্ম্মাণি তত্ত্ববি-দঃ।। ক্ষীরাদৃদ্ধত মাজ্য° কিপ্ত॰ यषम পূৰ্ববত্তিমন্। প্ৰকৃতি গু-ণেভ্য স্তদ্ধৎ পৃথক্ কৃত শেচভনো-शास्त्रा ॥ अन्यय याया गर्न॰ নিৰ্ভূয যথা তমঃ সহসা শঃ। বা-शाञाखत्राती रेमक्व यनव

ভবেৎ পুরুষঃ।। যদ্বন্দেহে। ২বয-বা মৃদেব তস্যা বিকার জাতানি। তদ্বৎ স্থাবর জঙ্গন মদৈত দৈত .বস্তাতি।। একস্মাৎ ক্ষেত্ৰজ্ঞাদ্ব-হবঃ ক্ষেত্ৰজাতযো জাতাঃ৷লৌ-হগতাদিব দহনাঃ সমন্ততো বি-क्कृ निष्ठक नाः ।। তে গুণসঙ্গ দোযাদ্বদ্ধা ইব ধান্যজাত্যঃ স্ব-তুহৈঃ। জন্ম লম্ভতে তাবন্দাবন্ন জ্ঞান বহ্নিনা দক্ষাঃ।। ত্রিগুণা চৈ-তন্যাত্মনি সৰ্বগতে ২বস্থিতা খি-লাধারে। সরুতে সৃষ্টি মবিদ্যা ৰ্বত্ৰ স্পৃশ্যতেত্য। নাজা।। রজ্বাণ ভূজসংহতে, প্রভব বিনাশো য-থা ন স্তঃ। জগদুৎপত্তি বিনাশে ন চ কারণ মস্তি তদ্বদিহ ৷৷ জন্ম বিনাশন গমনাগমন মলৈঃ সঞ্চ বৰ্জিতো নিত্যণ। আকাশ ইব ষ্টাদিষু স্ৰ্ৰাত্মা স্ৰ্ৰতোপেতঃ ৷৷ কর্ম শুভাশুভ জনিতঃ সুখ দুঃ-থৈ বন্ধো ভবত্যুপাধীনা । তৎ সংসগাদ্ধ স্তস্কর সঙ্গাদতক্ষর-বৎ ৷৷ দেহ গুণ করণ গোচর স-ঙ্গাৎ পুৰুষদ্য যাবদিহ ভাবাঃ। ় তাবন্মাযাপাশেঃ সংসারে রুদ্ধ ই-ব ভাতি।। মাতৃ পিতৃ বান্ধব ধন-ভোগ সংমূচঃ ৷ জন্ম জরা মরণম-

যে চক্ৰ ইব ভ্ৰাম্যতে জন্তঃ ৷লোক ব্যবহারকৃতা॰ য ইহাবিদ্যা মুপা-সতে মূচাঃ ৷ তে জনন মরণ ধর্মা-ণো শ্বান্ত মত্রেত্য খিদ্যক্তে ৷৷ হিন ফেন বুদুদা ইব জলস্য ধুমো য-থা বহেঃ। তদ্বৎ স্বভাবভূতা মা-যৈষা কীৰ্ত্তিতা বিফোঃ ॥ এব॰ দৈত বিকল্পাণ ভূম স্বৰূপাণ বি-মোহিনী॰ गाया॰। छे पृक्ता म-কল' নিক্ষল মদৈত' ভাবযেদ্ৰ-শ্ব।। যদ্বৎ সলিলে সলিল॰ ফীরে कीतः मगीतर्व वायुः। उष्वष्कुक्रिवि বিনলে ভাবনয়া তন্মযত্ব মুপয়া-তি ৷৷ ইখ॰ দ্বৈত সমূহে ভাবনয়া ব্ৰন্ধভূষ মুপ্ৰাতি। কো মোহঃ কঃ শোকঃ সর্ব॰ ব্রহ্মাবলোক্যতঃ ॥ বিগতোপাধি স্ফটিকঃ স্বপ্রভ-ষা ভাতি নিৰ্শ্নলো যদ্বৎ। চিদ্দী-পঃ স্বপ্ৰভয়া তথা বিভাতীহ নি-রুপাধিঃ ৷৷ গুণ করণগণ শ্রীর প্রাণৈ স্তন্মাত্রজাতি সুখ দুঃখৈঃ। অপরামৃকৌ ব্যাপী চিদ্রপোষণ সদা বিমলঃ।। দ্রফা শ্রোতা যুাতা স্পর্শবিতা রস্বিতা গ্রহীতা চ ৷ দেহী দেহেন্দ্রিয ধীবিবর্জিতঃ স্যা-ম কর্ত্তাসৌ।।একো নৈকত্রাবস্থি-তো মহৈশ্বৰ্য্যণ যোগতো ব্যাপ্তঃ ।

আকাশ বদখিল মিদ° ন কশ্চিদ-প্যত্ৰ সন্দেহঃ ৷৷ আবৈয়বেদ পৰ্বণ নিষ্কল সকল॰ যদৈব ভাবযতি। নোহ গহনাদ্বিযুক্ত স্তদৈব পর-মেশ্বরীভূতঃ।। যদ্মৎ সিদ্ধান্তা-গম তকেষু প্রভূমন্তি রাগান্ধাঃ। অনুমোদাম স্তত্তেষা সৰ্বাত্ম-বাদি ধিয়া । সৰ্বাকারো ভগবা-নৃপাস্যতে যেন যেন ভাবেন। ত॰ ত ভাব ভুত্বা চিন্তামণ্বৎ সম-ভ্যেতি ৷৷ নাবাষণ মাল্লান° জ্ঞা-ত্বা সগ স্থিতি প্ৰলয হেতু । সৰ্ব-জ্ঞঃ সূৰ্বগতঃ সূৰ্বঃ সূৰ্বেশ্বরো ভব-তি ৷৷ আত্মত্তে স্তরতি শুচণ যশ্মা-ছিদ্বানবিভেতি **স্তশ্চিৎ।** মৃ-ত্যো রপি মরণ ভষ° ন ভবত্যন্য-**দ্ভয° সত अग्र ।। क्य वृक्ति व**थ्र যাতক বন্ধন মোকৈ বিবজ্জিত নিত্যণ। পরমার্থতত্ত্ব মেতৎ যদ-তোন্যত্তদন্ত॰ সর্ব॰॥ এব॰ প্রকৃ-তি পুরুষ বিজ্ঞায় নিরস্ত কল্পনা-জালঃ। আত্মারামঃ প্রশমণ সনা-স্থিতঃকেবলী ভবতি ৷৷ নল কদলি বেণু বাৰা নশ্যন্তি যথা স্বপুষ্প মা-সাদ্য। তদ্বৎস্বভাবভূতাঃ স্বভাব-তা প্রাপ্য নশ্যন্তি ৷৷ ভিন্নে জ্ঞান একৌ ছিমে সংশ্য গণে শুভাশু-

ভে ক্ষীণে ৷ দধ্যে চ জন্ম বীজে প-রমানন্দ° হ্রি° যাতি ॥ মোক্ষস্য নৈব কিঞ্চিদ্ধামান্তি ন চাপি গমন মন্যত্র। অজ্ঞানম্যগ্রন্থে র্ভেদো য স্ত' বিদু মে।কুণ।। বুধৈব মসভ্য মিদ' বিষ্ণো মাযাত্মক' জগজ-প॰। বিগতদন্দোপাধিক ভোগা-সঙ্গো ভবেচ্ছান্তঃ ॥ বুধা বিভ-ক্তাণ প্রকৃতিণ পুরুষঃ সংসার ম-ধাগে। ভবতি। নিমু ক্রিঃ সর্বকর্ম-ভি রযুজপত্র॰ যথা সলিলেঃ ॥ অশ্নন্ যদা তদা সংবীতো যেন কেনচিচ্ছান্তঃ। যত্ৰ কচন চশা-ষী বিমুচ্যতে সৰ্ব ভূতাত্মা॥ হয-মেধ শতসহসাণ্যথ সরুতে ব্রহ্ম-যাত লক্ষাণি। পরমার্থবিন্ন পুণ্ডৈ ন্চ পাপেঃ স্পৃশ্যতে বিমলঃ ॥ মদ কোপ হর্ষ মৎসর বিষাদ ভয পরুষ বর্জ্য বাগ্বৃদ্ধিः। নিস্তোত্র ব্যট্কারে জড ব্দ্বিচরেদগাধ-মতিঃ ৷৷ উৎপত্তি নাশ বৰ্জিত মেব॰ পরমার্থ মুপলভ্য । কৃত কৃ-ত্যঃ সফলজনুঃ সর্বগত স্তিষ্ঠতি যথেষ্ট॰ ৷৷ ব্যাপিন মভিন্ন মিখ॰ সৰ্বাত্মান বিধৃত নানাত্ব । নিৰু-পম পর্মানন্দ যো বেদ স তন্ম-যো ভবতি।। তীর্থে শ্বপচগৃহে বা

নফ্ষ্মৃতি রপি পরিত্যজন্ দেহণ

। জ্ঞান সমকালণ মুক্তঃ কৈবল্যাণ বাতি হতশোকঃ ।। পুণ্যায

তীর্থসেবা নির্যায় শ্বপচ সদন
নিধন গতিঃ। পুণ্যা পুণ্য কলঙ্কস্পর্শাভাবে তু কিন্তেন ।। বৃক্ষাগ্রাস্ট্যুতপাদো যদদনিচ্ছন্নরঃক্রিতৌ পততি। তদদ্ গুণ পুরুযজ্ঞো খনিচ্ছন্নপি কেবলীভব-

।। পরমার্থ মার্গ সাধন মার-ভ্যাপ্রাপ্য যোগ মপি নাম। সু-রলোক ভোগ ভোগী মুদিমনা মোদতে সুভূশণ।। বিষযেষু সা-ৰ্বভৌনঃ সৰ্বজনৈঃ পূজ্যতে য-থা ৰ্বাজা । ভুবনেষু সৰ্বদেবৈ র্যোগভুষ্ট স্তথা পূজ্যঃ।। মহতা কালেন মহান্ মানুষ্য প্রাপ্য যোগ মভ্যস্য।প্রাপ্নোতি দিব্য-মমৃত যত্তৎ পর্মণ পদি বি-কোঃ ৷৷ বেদান্তশাস্ত্র মথিল বিলোক্য শেষো খখিলাধারঃ। আর্য্যা পঞ্চাশীত্যা ববন্ধ পর-মার্থসার মিদ ।। ইতি শ্রীশেষ-নাগ বির্চিত পর্মার্থসার সমাপ্ত ৷৷

বেদাধিপঃ পু॰ বেদানামধিপতিঃ
। যথা। ঋথেদাধিপতি জী বো

যজুর্বেদাধিপঃ সিতঃ । সামবে-দাধিপো ভৌমঃ শশিজো ২থ-র্ববেদরাট্ ॥ ইতি জ্যোতিঃ সা-রসংগ্রহঃ ॥

বেদান্তী^ন পু॰ বেদান্তশাস্ত্রবে-ভা।তৎপর্য্যাযঃ। ব্রহ্মবাদী ২। ইতি জটাধরঃ।।

বেদারঃ পু॰ কৃকলাশঃ। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ।।

বেদাভ্যাসঃ পুং বেদানুশীলনং

1 স চ পঞ্চবিধঃ ৷ যথা দক্ষঃ ৷
দ্বিতীযে চ তথা ভাগে বেদাভ্যাসো বিধীষতে ৷ বেদাভ্যাসোহি
বিপ্রাণাং পরমং তপ উচ্যতে ৷!
বক্ষয়ত্ত্ব পরং জ্ঞেষঃ ষড়ঙ্গ সহিতশ্চ যঃ ৷ বেদস্বীকরণং পূর্বং
বিচারো ২ভ্যসনং জপঃ ৷ তদ্দানঞ্চৈব শিষ্যেভ্যো বেদাভ্যাসো
হি পঞ্চধা ৷৷ শঙ্খ লিখিতো ৷ ন
বেদ মনধীত্যান্যাং বিদ্যা মধীযীতান্যত্র বেদাঙ্গ স্মৃতিভ্যঃ ৷
ইত্যাত্মিকতত্ত্বং ৷৷

বেদি ক্লী অষষ্ঠা। ইতি শব্দ-চন্দ্ৰিকা॥

বেদিঃ স্ত্রী পরিষ্ঠাভূমিঃ। ই-ত্যমরঃ।। পরিষ্কৃতা যজ্ঞার্থণ প-শুবন্ধনায় যজ্ঞপাত্রাসাদনায়

বেদোক্ত

চাহিত সংক্ষার। ভূমি র্বেদি রু-চ্যতে। সাচ ডমরুকাদ্যাকারা-পিণ্ডিক।। বেদযতি নিবাসযতি জব্যজাত বেদিঃ। বিদ ও ক ঞ চেতনাখ্যানে বাসবাদে নামী-তি ইং। বেদিঃ স্ত্রী বেদী চ। ইতি ভরতঃ।। অঙ্গুলিমুদ্রা। ইতি মেদিনী।।

বেদিঃ পু॰ পণ্ডিতঃ। ইতি মে-দিনী।।

বেদিকা স্ত্রী মঙ্গলকর্মার্থণনি-শ্মিতবেদিঃ। তৎপর্য্যাষঃ। বি-**७**क्षिः २ । ইত্যमतः ॥ विज्की ৩ বেদিঃ ৪ বেদী ৫ । ইতি ভটী-का ॥ एवं आज्ञानाष्ट्रनामि मधा-**इ दिक्तिगाः। दिन्नागात्रादिन** কাষ্ঠাদি চতুষ্কিকাষা মিত্যন্যে। দারু পরিবৃতা চতুরসূা বিশ্রাম-ভূ বিহুর্দি রিত্যপরে। সুম্ভ সংল-গ্র পীঠিকা বিতর্দ্দি রিতি কেচিৎ 1 মঙ্গল্যাঙ্গন মধ্যুস্থ চতুদ্ধিকেতি কেচিৎ। মঙ্গলস্থানার্থণ নির্মিত বেদিকেতি কেচিৎ ৷ অগুভ বিতর্দ্দযতি বিতর্দিঃ। তর্দ্দহিংসে নান্নীতি ইঃ। বেদিকা সাহচ-ৰ্যাৎ স্ত্ৰী ইদন্তত্বাৎ পক্ষে ঈপ্ বিতদ্বী চা বিতর্দিঃ কাষ্ঠ লো-

হীস্যাদিতি রত্নে। বিতর্দি রগী-তি মধ্ঃ। বিদন্তি বিদ্যুতে বা অস্য। মিতি বেদিঃ পূর্ববিদিঃ স্বার্থে কঃ। অতএব বেদি র্বেদী চ। ইতি ভরতঃ।।

বেদিজা দ্রী জৌপদী। ইতি হেমচন্দ্রঃ।।

বেদিতঃ ত্রি জ্ঞাপিতঃ ৷ ঞান্ত বিদধাতোঃ ক্ত প্রত্যযেন নি-ষ্পায়ঃ ৷৷

বেদিতব্য তি বেদ্য । জ্ঞাত ব্য । যথা। আর্য্য ছল শ্চ দৈব-ত্য বিনিষোগ স্তথেব চ। বে-দিতব্য প্রথত্নেন ব্রান্ধণেন বি-শেষতঃ।। ইতি তিথ্যাদিতত্ত্ব ।। বেদিতা তি জ্ঞাতা। তৎপর্যা-যঃ। বিদুরঃ ২ বিন্দুঃ ৩। ইতি হেমচন্দ্রঃ।।

বেদী পু॰ পণ্ডিতঃ। ইতি শব্দ-রত্নাবলী ॥ ব্রহ্ম। ইতি কেচিৎ ॥ জ্ঞাতরি ত্রি ॥

বেদী স্ত্রী বেদিঃ। ইত্যমরটীকা-যাণ ভরতঃ ॥ সরস্বতী । ইতি শব্দমালা ॥

বেদীশঃ পু॰ ব্ৰহ্মা। ইতি ত্ৰিকাণ্ড-শেষঃ ।।

বেদোক্তঃ ত্রি শ্রুতিক্থিতঃ ৷

যথা । বেদোক্ত মেব ঙ্গর্বাণো নিঃসঙ্গো ২পিতু মীশ্বরে । নৈ-ষর্ন্যাণ লভতে সিদ্ধিণ রোচনা-র্থা ফল শ্রুতিঃ ।। ইতি মলমাস-ভত্তণ ।।

বেদোদযঃ পু॰ সূর্য্যঃ। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ।।

বেদোদিতঃ ত্রি বেদোক্তঃ যথা

1 বেদোদিতানাং নিত্যানাং কর্মণাং সমতিক্রমে ৷ স্নাতক ব্রতলোপে চ প্রাযশ্চিত্ত মভোজনং॥ইতি মলমাসততুং ॥

বেদ্যাণ ত্রি বেদিতব্য 1 যথা।
ধর্মঃ প্রোজ্বিত কৈতবোত্র পারমো নির্মৎ সরাণাণ সতাণ বেদ্যাণ বাস্তব মত্র বস্তু শিবদণতাপত্রযোমূলনণ ৷ শ্রীমন্তাগবতে ৷
মহামূনিকৃতে কিয়া পরে রীশ্বঃ সদ্যো হদ্যবরুধ্যতেত্র কৃতিভিঃ শুশ্রুষিভি স্তৎক্ষণাৎ ৷৷
ইতি শ্রীভাগবতে ১ ক্ষমে ১
অধায়ঃ ৷৷

বেধঃ পু॰ বেধন । বেঁধা ইতি
ভাষা। ভৎপর্য্যায়ঃ। ব্যধঃ ২।
ইত্যমরঃ।। গভীরতা। গহরা
ইতি চাডা ইতি চ ভাষা। যথা।
গণিষ্যা বিস্তারণ বহুষু স্থানেষু

তদ্যুতি ভাজ্যা। স্থানক মিত্যা সম মাত রৈবলৈর্ঘ্যে চ বেধে চ ll ক্ষেত্ৰ ফ*ল°* বেধ গুণ° খাতে ঘন रुख मण्या मा। रेजि नीनाव-ত্যাণ খাতব্যবহারঃ ॥ 🕸 ॥ অথ সপ্তশলাকবেধঃ। কৃত্তিকাদি চ-তুঃসপ্ত রেখা রাশৌ পরিভূমন্। গ্রহশ্চেদেক রেখাস্থো বেধঃ সপ্ত-শলাকজঃ।।'ইতি দীপিকা।।#।। অৰ খজু রবেধঃ৷ একা মূর্দ্ধ গতাং ত্রযোদশ তথা তির্য্যগ্যতাঃ স্থা-পযে । রেখা শ্চক্র মিদ বুধৈ রভিহিত খার্জুরিক তত্র তু ॥ ব্যাঘাতাদি তু মূর্দ্ধি ভম্ব কথিত তত্রৈকা রেখাস্থযোঃ সূর্য্যাচন্দ্রম-সো ৰ্মিথো নিগদিতা দূক্পাত এ-कार्भनः॥ ইতি রত্নমাল। ॥ 🕸॥ অথ মুতবেধঃ। পাপাৎ সপ্তমগঃ শশী যদি ভবেৎ পাপেন বা সং-যুতো যত্নাত্ত•পরিবর্জযেৎ মুনি-মতে। দোষো হয় কথ্যতে ॥ৠ॥ অথ যামিত্রবেধঃ। বরি মন্দ জ-জাক্রান্ত॰ মৃগাঙ্কাৎ সপ্তমণ ত্য-জে॰। বিবাহ যাত্র। চূডাসু গৃহ-কর্ম প্রবেশনে ॥ ইতি রত্ননাল। १। अ। । वाम पिक्न (वर्ष) वामत्वध শব্দে जरूदगी ॥

বেধক ক্লী ধান্যক । ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ ।।

বেধকঃ পুণ কপূরঃ ৷ ইতি ত্রিকাগুশেষঃ ৷৷ অমবেতসঃ ৷ ইতি
রাজনির্ঘন্টঃ ৷৷ বেধকর্ত্তরি ত্রি ৷!
বেধনিকা স্ত্রী মণিশঙ্খাদিবেধনোপকরণ ৷ ভোমরী ইতি
ভাষা ৷ ভৎপর্য্যায়ঃ ৷ আক্ষোটনী ২ ৷ ইত্যমরঃ ৷৷ লাক্ষোটনী ও ক্ষোটনী ৪ বৃষদংশিকা ৫
৷ ইতি ভরতধৃতবাচস্পতিঃ ৷৷

বেধনী স্ত্ৰী হস্তিকৰ্ণবেধনাস্ত্ৰণ। ইতি ত্ৰিকাণ্ডশেষঃ । মেথিকা। ইতি ভাবপ্ৰকাশঃ ॥

বেধমুখ্যঃ পু॰ কচুরঃ। ইতি রা-জনির্ঘণটঃ।।

বেধনুখ্যকঃ পু॰ হরিজাবৃক্ষঃ 1 বাঁচাহল্দি ইতি খ্যাতঃ ৷ তৎ-পর্ব্যাবঃ ৷ কর্বুরকঃ ২ জাবিডকঃ ৩ কাল্পকঃ ৪ কাল্যকঃ ৫ ৷ ইত্য-মরন্তরতৌ ৷৷

বেধনুখ্যা ন্ত্রী কন্ত্রী। ইতি রা-জনির্ঘন্টঃ।।

বেধসং ক্লী আন্ধতীর্থণ।

মূলং।ইতি শব্দচন্দ্রিকা॥
বেধাঃ পুং ব্রহ্মা।।বিষ্ণু।ইত্যমরঃ।। সূর্যাঃ।ইতি শব্দরত্মা-

বলী ।। পণ্ডিতঃ । ইতি বিশ্বঃ ॥ শ্বেতার্কবৃক্ষঃ। ইতি শব্দচন্দ্রি-का ।। अनस्त्रभूवः। यथा। रेक्या-क टर्कार्छमायाटम्। मधाटम् गर्वाः প্রবান্। সুদ্যুম্স্য প্রতিষ্ঠান ত-স্য পুত্ৰঃ পুৰুরবাঃ ।। নরিষ্যতঃ শুকাঃ পুত্রাঃ শাক কত্র মুদা-হৃতণ নাভাগস্যাম্বরীষো ২ভূৎ স ক্ষত্ৰণ পাৰ্থিবণ ততঃ।। কোষ্ট-বে বার্ষক ক্ষেত্র রণবৃষ্টি বভূ-ব হ। শর্যাতে মিঁথুন ন্ত্রাসীদন-ন্তো নাম বিশ্রুতঃ।। সুক্ন্যানা-य करा। ह या श्रेजी यांप्रमा ह । অনন্তস্য চাপুত্রো হভূৎ বে-ধো নাম মহাপ্রভুঃ ॥ আনর্ত্ত বিষযে তেন পুরী সশস্থলী কৃ-তা। ইতি বহ্নিপুরাণে সাগরো-পাখ্যান নামাধ্যাযঃ॥

বেধিতঃ পু॰ বিদ্ধঃ। ছিডিতঃ। ইত্যমরঃ।!

বেধিনী স্ত্রী রক্তপা। জোঁক ইতি ভাষা। ইতি শব্দরত্না-বলী।। মেথিকা। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ।।

বেধী ত্রি বেধকর্তা। বেণ্বিশি-ফঃ। বিধধাতো, র্ণিন্ প্রত্যযেন বেধু শব্দাদস্ত্যর্থে ইন্ প্রত্যযে- ন চ নিষ্ণান্নঃ । অমুবেতসে পুণ । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।।

বেধ্য ক্লী লক্ষ্য । ইতি জটাধরঃ ৷৷ বেধনীযে ত্রি ৷ যথা ৷
যট্কর্ণোৎপত্তি মাশক্ষ্য তানোঃ
শুদ্ধ্যা সমেপি চ ৷ কণে বৈধ্যো
ন দোষঃ স্যাদন্যথা মরণ তবেৎ ৷৷ ইতি মলমাসতত্ত্ব ৷৷

বেনঃ পু॰ প্রজাপতিঃ। ইত্যুণা-দিকোষঃ।।

বেম। ত্রী নদীবিশেষঃ। ইতি সিদ্ধান্তকোমুদ্যামুণাদিবৃত্তিঃ॥

বেপ টু ঋ ও চলে। ইতি কবি-কল্প দ্ৰুমঃ ৷৷ চলঃ কম্পন ৷ টু বেপথুঃ ৷ ঋ অবিবেপৎ ৷ ঙ বে-পতে বাযুনা বৃক্ষঃ ৷ ইতি দুর্গা-দাসঃ ৷৷

বেপঃ ক্লী অনবদ্যং ৷ যথা। স্যা-দ্বল জ্যোতিষোঃ ক্লীবং বচো বা-চ্যথ স্বাতৃষু ৷ মেদো বেপো ২ন-বদ্যে ২থ সভাষাঞ্চ সদো ন না ৷৷ ইত্যুণাদিকোষঃ ৷৷

বেপথঃ পু॰ কম্পঃ।ইত্যমরঃ॥ বেপন॰ ক্লী কম্পন॰।ইতিশব্দ-রত্নাবলী॥

বেমঃ পু॰ বাপদগুঃ। যথা। বা-পদ্ভঃ পু৽সি বেমা বেমো না বেম ন দ্বয়েঃ। ইতি শব্দরত্না-বলী ॥

বেমা^ন পু॰ ক্লী বাপদশুঃ। ইত্য-মরভরতৌ।।

বের° ক্লী শরীর°। বার্ত্তাঙ্গঃ।। সঙ্গুম°। ইতি মেদিনী।।

বেরক° ক্লী কপূরি°। ইতি হারা-বলী।

বেল ঋ চালে। ইতি কবিকল্প-দ্রুমঃ।। ঋ অবিবেলৎ । ইতি দুর্গাদাসঃ।।

বেল ত ক্ কালার্থে। ইতি কবিকল্পদ্রমঃ ।। কালার্থঃ কালোপদেশঃ ৷ অবিবেলৎ ৷ কাল মিযত্তবাগণকঃ এতাবতী বেলেতি
কথিতবানিত্যর্থঃ । ইতি দুর্গাদাসঃ ।।

বেলং ক্লী উপবনং। যথা। অ-পোপাত্যাং বনং বেল মারামঃ
কৃত্রিমে বনে। ইতি হেমচন্দ্রঃ।।
বেলা স্ত্রী কালঃ। তৎপর্য্যাযঃ।
সমযঃ ২ ক্ষণঃ ৩ বারঃ ৪ অবসরঃ ৫ প্রস্তাবঃ ৬ প্রক্রমঃ ৭ অসরঃ ৫ প্রস্তাবঃ ৬ প্রক্রমঃ ৭ অসরিমাণানি ষথা। অক্ষিপক্ষ
পরিক্ষেপো নিমেষঃ পরিকীর্ত্তিতঃ। দ্বৌ নিমেষৌ ত্রুটি নাম দ্বে

বেল্লন্ত.

बुषी जू नवः सृजः ॥ ক্ষণ ইত্যুক্তঃ কাণ্ঠা প্ৰোক্তা দশ ক্ষণাঃ। দশকাপ্তাঃ কিলা নাম তৎ সংখ্যা স্যাচ্চ নাডিকা।। ঘটিকে দ্বে মৃহৰ্ত্তঃ স্যাতৈ খ্রিণ-শত্যা দিবানিশ । চতুৰি শতি বেলাভি রহোরাত্রণ প্রচক্ষতে ৷৷ 🏽 সূর্য্যোদযাদি বিজ্ঞেযো মুহূর্তা-नां क्यः मनां १ शन्छन রাত্রাদি হোরাণাণ বিদ্যতে ক্র-মঃ।। জ্ঞেষণ পিত্র্য মহোরাত্রণ পক্ষে কৃষ্ণ সিতাসিতৌ। ত্রি॰শ-তা চ দিনৈ মানো দিমাস ঋতু ৰুচ্যতে ৷৷ ভবেদ্দিব্য মহোৱাত্ৰ° যড্ভি রুত্তর দক্ষিণো। বর্ষণ দা-দশভি মানৈ মলমাস স্থ্রযোদ-শঃ।। ইতি বহ্নিপুরাণে গণভেদ नामाधायः॥ क्षा मर्गान। ३-ত্যমরঃ ।। সমুজকূল ।। সমুজ-**जन**िकां तः ।। चक्रिस्टेमत्र १ ।। রাগঃ ।। ঈশ্বরস্য ভোজন॰ । ইতি মেদিনী।। অত্ৰ প্ৰগী ষ বকারাদৌ লিখিতঃ ॥ রাগস্থা-নে রোগঃ ॥ বাক্ ॥ বুধন্তী । ইতি বিশ্বঃ ।। দন্তমাণস । ইতি श्रावनी ॥ বেলাকূল ক্লী তামলিপ্তদেশঃ।

যথা।বেলাকূল তামলিপ্ত তা-মলিপ্তী তমালিকা। ইতি ত্রি-কাণ্ডশেষঃ।।

বেলিভুক্থিয়ঃ পু॰ সৌরভযু-ক্তামুঃ। যথা। রসালে স্বতিসো-রভে । মহাকালশ্চ কিম্পাক উর্বটো বেলিভুক্থিয়ঃ। ইতি শব্দরত্বাবলী।।

বেল ঋ চালে। ইতি কবিকর
জনঃ।। ঋ অবিবেলং। চালঃ

সঞ্চলনং। উদ্বেলজুজবলি কঙ্কণ
বানংকারঃ ক্ষণ বার্যতাং। গতাবিত্যেকে। ইতি দুর্গাদাসঃ।।
বেলং ক্লী পুং বিডঙ্কঃ। ইত্যমরঃ।। গমনে পূং। ইতি বেলধাত্বর্থ দর্শনাং।।

বেল্লজণ ক্লী মরিচণ ইত্যমরঃ।। বেল্লনণ ক্লী ভূমৌ অশ্বস্য লুঠনণ ৷ তৎপর্য্যায়ঃ ৷ লুঠনণ ২ ৷ ইতি . ত্রিকাণ্ডশেষঃ ৷৷ রোটিকাদি নি-শ্মাণার্থ স্থূল বর্তু লকান্ঠবিশেষ ৷ বেলন্ ইতি ভাষা ৷ ইতি ভাবপ্রকাশঃ ৷৷

বেল্পনী স্ত্রী মালাদূর্ব। ইতি রাজনির্ঘণটঃ ।।

বেল্লস্তরঃ পু॰ বীরতরুঃ। যথা। বেল্লস্তরো জগতি বীরতরুঃ প্রশিদ্ধঃ শ্বেতাসিতারুণ বিলে হিত নীলপুষ্ণঃ ৷ স্যাজ্জাতি তু-ল্যুসমূমঃ শনি শৃক্ষপত্রঃ স্যাৎ কণ্টকী চ জলদেশজ এব বৃক্ষঃ ৷৷ অস্য গুণাঃ ৷ বেল্লস্তরে৷ রসে পাকে তিক্ত স্কৃষ্ণা কফাপহঃ ৷ মূত্রাঘাতাশাজিৎ গ্রাহী যোনি মূত্রানিসার্তি জিৎ ৷৷ইতিভাব-প্রকাশঃ ৷৷

বেলহলঃ পু॰ কেলিনাগরঃ। ইতিজটাধরঃ।।

বেলিঃ স্ত্রী লতা। ইতি শব্দরত্না বলী।

বেলিকাখ্যা স্ত্রী বৃক্ষবিশেষ[।]
বেন সূঠা ইতি ভাষা। যথা।
নক্ষমালা বেলিকাখ্যা বিলপত্রী
জুরাপহা। ইতি শব্দচব্রিকা।।

বেলিত° ক্লী গমন°। ইতি মে-দিনী।।

বেল্লিতঃ জি স্বটিলঃ।। কম্পিতঃ । ইত্যমরঃ।।

বেবী রক্ষলুঙ কান্তিগতিব্যা-প্তিকেপ প্রজন খাদনে ৷ ইতি কবিকল্পদ্রমা র বৈদিকঃ ৷ ক্ষ অবেব্যুঃ ৷ বহুল ব্রহ্মণীতি প-রুস্মৈগদে অনুস্ সিদ্ধে রিত্যন্ উদ্ণুক্ষস্যঠ্য়৷ মিতি গুণঃ ৷ লু ঙ বেবীতে। ইতি দুর্গাদাসঃ।।
বেশঃ পুণ অলঙ্কাররচনাদি কৃতশোভা। তৎপর্যাযঃ। আকরঃ
২ নেপথ্যণ এ প্রতিকর্ম ৪ প্রসাধনণ ৫। ইত্যমরঃ।। বেষঃ ৬।
ইতি তটীকাষাণ ভরতঃ।। বেশ্যাগৃহণ।। গৃহমাত্রণ। ইতি নেদিনী।। প্রবেশঃ। ইতি বিশ্বাস্বর্থদর্শনাৎ।।

বেশকঃ পুণ গৃহণ । ইতি শব্দ-রত্নাবলী।। বেশকারকে ত্রি।। বেশদানঃ পুণ সর্যাদোভা। ইতি শব্দান্তিকা !!

বেশধারী পুণ ছলতপস্বী।ইতি
শব্দরত্বাৰলী। বেশধারকে ত্রি
বেশস্তঃ পুণ ক্ষুদ্রসরোবরঃ।
ইত্যমরঃ।। অগ্নিঃ। ইত্যুণাদিকোষঃ।।

বেশরঃ পূ° অশ্বতরঃ। ইতি ত্রি-কাণ্ডশেষঃ।।

বেশবারঃ পু॰ বেসবারঃ। ইত্যমরটীকাষা রাষমুকটঃ।।
বেশীজাতা স্ত্রী পুল্রদানীলতা।
ইতিরাজনির্ঘন্টঃ।।
বেশা কী গ্রহণ ইক্যেরণ ১

বেশ্ব ক্লী গৃহং। ইত্যমরঃ।। বেশ্বকলিঙ্গঃ পুণ চটকঃ। অস্য মাংসগুণী। সন্নিপাতনাশিস্থা। অতিশুক্রকারিস্বঞ্চ **ইতি রাজ**-বল্লভঃ ।।

বেশক্লঃ পু॰ চচেণ্ডা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

বেশ্বনঙ্গলঃ পুণ গন্ধসূষিকঃ।
যথা। চিক্কঃ স্যাদ্বেশ্বনঙ্গল শ্চিক্লাচ বালসূষিকা। গন্ধসূষী গন্ধসূষী গিরিকা স্যাচ্ছুছুন্দরী !!
ইতি শব্দরত্বাবলী।

বেশাভূঃ ক্রী গৃহকরণযোগ্য-ভূমিঃ।তৎপর্য্যাষঃ। বাস্তঃ ২। ইত্যমরঃ।।

বেশ্য° ক্লী বেশ্যালয়: ইতি মেদিনী।।

বেশ্যা স্ত্রী টুঙুকাবৃক্ষঃ। আকনাদি ইতি ভাষা। ইতি শব্দচন্দ্রিকা।। সনামখ্যাতনারী।
খান্কী ইতি ভাষা। তৎপর্যাখান্কী ইতি ভাষা। তৎপর্যাখান্কী ইতি ভাষা। তৎপর্যাখান্কী ইতি ভাষা। তৎপর্যাবা ৪। ইত্যনরঃ।! বেয়া ৫।
ইতি তড়ীকা।! ক্ষুদ্রা ৫ শালভঞ্জিকা ৬। ইতি জটাধরঃ।।
বার্মারা ৭ শূলা ৮ বার্মিলাসিনী ন বার্মাণিঃ ১০ ভণ্ডহাসিনী
১১। ইতি শব্দর্শ্বাবলী।। লজিক। ১২ বন্ধুরা ১৩ ক্যা ১৪
কামরেখা ১৫ বর্ষী ১৬। ইতি

শব্দমালা ॥ সাধারণক্রী ১৭ প-ণ্যাঙ্গনা ১৮ পণাঙ্গন। ১৯ ভূজি-ষ্যা ২০ বারবধূঃ২১। ইতি হেম-চন্দ্রঃ ৷৷ ভোগ্যা ২২ স্মরবীথিকা ২৩। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ তস্যা লক্ষণ গমনফলাদি যথা। পতি-ত্রতা চৈকপত্নী দিতীযে সলটা স্মৃতা। তৃতীযে বৃষলী জ্ঞেষা চ-তুর্থে পু॰শ্চলী স্মৃতা।। বেশ্যা চ পঞ্চনে ষঠে যুঙ্গী চ সপ্তমে ২ফ-মে। তত উদ্ধে মহাবেশ্যা সা-ज्लुमा। मर्बकाठियु ॥ 🕸 ॥ या দ্বিজঃ সলটাসচ্ছেৎ বৃষলীণ পুণ-শ্চলী মপি। যুদ্দীণ বেশ্যাণ ম-হাবেশ্যা॰ অবটোদ॰ প্রয়াতি সঃ ॥ শতাক॰ সলটাগামী ধৃষ্টাগা-মী চতুৰু গণ। ষড্গুণণ পুণশ্চলী-গানী বেশ্যাগামী গুণাফক 11 যুঙ্গীগামী দশগুণ বশেতত্র ন সংশবঃ । মহাবেশ্যী গামুকশ্চ ততঃ শতগুণ ভবেৎ ॥ তদেব স-ৰ্বগামী চেত্যেব মাহ পিতামহঃ। তত্রৈব যাতনা॰ ভুঙ্জে যমদূতেন তাডিতঃ ৷৷ তিত্তিরিঃ সলটাগানী পৃষ্টাগামী চ বাষসঃ। কোকিলঃ পুণ্শ্চলীগামী বেশ্যাগামী বৃক खथा।। यूकीशामी मृकत्रक मश्च-

জন্মসু ভারতে। মহাবেশ্যা গামু-কশ্চ জাযতে শাল্মলি স্তরুঃ ।। ইতি ব্রহ্মবৈবর্ত্তে প্রকৃতিখণ্ডে ২৮ অধ্যাযঃ।।ঞ্জা। বেশ্যাগমন পাপণ প্রকীর্ণকণ। তদ্য প্রায়শ্চিত্তণ। বেশ্যাভিং

প্রাজাপত্য বিধীষতে ৷ তেন বে-শ্যাগমনে প্রাজাপত্যণ। তদশ-ক্তো ধেনুরেকা। এতৎ সকৃদ্যা-মনে। অভ্যাসে তু। চান্দ্রাযণেন চৈকেন সৰ্ৰপাপ ক্ষযো ভবেদিতি আপস্তম বচনাচ্চাল্রামণণ। ইতি প্রাযশ্চিত্তবিবেকঃ ॥ # ॥ তদ-श्रामिकः नियिक्तः। यथा। भूः का-ল্যন্নঞ্চ বো ভুঙ্কে পুংশ্চল্যাজীব জীবনঃ। স্বলোন মান বর্ষঞ্চ লা-नात्रए वरमञ्जूव ।। তাডিতো যমদূতেন তন্তোজী তত্ৰ তিপ্ঠতি । তত ব্রিজন্মনি ভবেৎ কৃক্ষবর্ণঃ পশুঃ শুচিঃ ৷৷ ত্রিজমনি ভবে-চ্ছাগ স্ততো ভবেৎ সূদুঃখিতঃ । তত শ্চক্ষুঃ শূলরোগী ততঃ শু-দ্ধঃ ক্রমেণ চ ॥ ইতি ব্রহ্মবৈবর্ত্তে প্রকৃতিখণ্ডে ২৭ অখ্যায়ঃ ৷৷ 🟶 ৷৷ অপিচ। পু॰শ্চল্যমঞ্চ যে। ভূঞ্জে বেশ্যানঞ্চ পতিব্ৰতে । তদুজেতু দিজো যো হি কালসত্র॰ প্রযা-॥ তি সং।। শতবর্ষণ কালসূত্রে স্থিত্বা শৃদ্রে। ভবেদদ্বেণ। তর জমনি রোগী চ ততঃ শুদ্ধো ভবেদ্দিজং ।। ইতি তরৈব ২৮
অধ্যাবং ।। য় ।। যাত্রাকালে তস্যা দর্শনণ শুভণ। যথা। ধেনু
র্বৎস প্রযুক্তা বৃষ তুরগ রথা
দক্ষিণাবর্ত্তবঙ্কি দীব্যন্ত্রী পূর্ণসন্তা দিজ নৃপ গণিকা পুষ্পামালা পতাকা। সদ্যোমাণসং ঘৃতণ
বা দিধি মধু রজতণ কাঞ্চনণ শুরুধান্যণ দৃক্বা শ্রুত্বা গতিত্বা ফল
মিহ লভতে মানবা গন্তকামঃ
।। ইতি সমযপ্রদীপঃ ।।

বেশ্যাগণঃ পু॰ বেশ্যাসমূহঃ। তৎপর্যায়ঃ। বেশ্যাবারঃ ২। ইতি শব্দমালা।। বেশ্যাচার্যঃ পু॰ পীঠমর্দঃ। ইতি হেমচন্দ্রঃ।।

বেশ্যাজনসমাশ্রয় পুণ বেশ্যা-লখঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। বেশঃ ২। ইত্যমরঃ॥ বেশ্যাশ্রয়ঃ ৩ পুর• ৪। ইতি হেমচফ্রঃ॥ বেশ্যু ৫। ইতি জটাধরঃ॥

বেশ্বরঃ পু॰ অশ্বতরঃ। যথা। বেশ্বরো ২শ্বতরঃ খরঃ। ইতি ভূরিপ্রযোগঃ॥ ত্রিকাণ্ডশেষে

বেশর ইতি পাঠঃ ।। বেষঃ পু॰ নেপথ্য॰।। বেশ্যাজনা-শ্রমঃ। বেবেফি ব্যাপ্নোতি অঙ্গণ বেষঃ পচাদিয়াদন্ মূর্দ্দণান্তঃ। বিশক্তি নয়নমনাৎস্যত্ত্ৰেত্যাধা-রে যঞি বেশ স্তালব্যাস্ত 🕫 । ইতি ভরতঃ ॥ দে দারিকাণা॰ নিবাসস্থানে।বিশতি যূনা॰ মনঃ কামুকো বা ২ত্তেতি বেশঃ শৌ-विन अतिरन चक्छ। तिन्नरश गृ-হ্মাত্তে চ বেশো বেশ্যাগৃহেপি চ। ইতি তালব্যান্তে রভসঃ।। গৃহমাত্রে গণিকাষাঃ সন্মনি বে-শো ভবেৰু তালব্যঃ। তালব্যো মূৰ্দ্ধণ্যো হলঙ্করণে কথিত আচা-देश রিত্যুপ্মবিবেৰুঃ। বেবিষতি " ব্যাপুবন্তি জনমনাণ্দীতি ঘঞি বেষো মূৰ্দ্ধণ্যান্তোপি ইত্যেকে। তত্তু ন হৃদ্যিও মূৰ্দ্ধগ্যান্তেষু সৰ্বত্ৰ কোষাদাবনুপাত্তত্বাদিতি মুদ্ধ-টিঃ। ইতি চ ভরতঃ।। বেষণঃ পু॰ काসমর্দ্ধঃ। ইতি হা-त्रावनी॥ अत्वर्गका। বেষণা স্ত্ৰী বিতুষকবৃক্ষঃ। ধন্যা ইতি ভাষা। ইতি রত্নমালা।। বেষবারঃ পু॰ বেসবারঃ। ইত্য-मत्रिकाया॰ तायमूक्र ।।

বেষ্ট ও বেফে। ইতি কবিকন্ধ-ক্রমঃ॥ ও বেষ্টতে। ইতি দর্গা-দাসঃ॥

বেউঃ পু॰ বেউন॰। ইতি শব্দ-মালা।। শ্রীবেউঃ। ইতি রাজ-নির্ঘন্টঃ।। নির্ঘাসঃ। আটা ইতি ভাষা। ইতি বৈদ্যক॰।।

বেউক॰ ক্লী উফীশঃ।ইতিশ-ব্দরত্বাবলী।। নির্বাসঃ।ইতি শব্দনালা।। শ্রীবেষ্টঃ।ইতি রাজনির্বভঃ।।

বেষ্টকঃ পু॰ প্রাচীরঃ। যথা প্রাচীনা বেষ্টকৌ বৃতিঃ। ইতি
হেমচক্রঃ।। সন্মাণ্ডঃ। যথা।
সন্মাণ্ডকঃ পুষ্পফলো ঘনবাসশ্চ বেষ্টকঃ। ইতি হারাবলী।।
শ্রীবেষ্টঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।
বেষ্টনকারকে ত্রি।।

दिखेन॰ क्ली कर्नमञ्जूली ॥ उँकी-यः ॥ यञ्च ॥ विष्ः । इठि यिनिनी ॥ श्रृश्लू ॥ इठि मञ्ज-চন্দ্রিকা॥

বেষ্টনকঃ পু॰ রতিবন্ধবিশেষঃ।
বথা। উর্দ্ধৃগণ পাদ মেকঞ্চ ভুজান্তরৈ বেষ্টযেদ্যদি। কান্তকক্ষাশ্রিতাণ নারীণ বন্ধো বেষ্টনকঃ স্মৃতঃ।। ইতি রতিমঞ্জরী।।

বৈষ্ঠনবেষ্টকঃ পু॰ রতিবন্ধবিশে-ষঃ। যথা। উর্দ্ধু॰ পাদদ্বয়ণ না-র্য্যা ভূজাভ্যাণ বেষ্টবেদ্যদি। করাভ্যাণ কঠমালিঙ্গ্য বন্ধোবে-ফনবেষ্টকঃ।।ইতিরভিমঞ্জরী।। বেষ্টবংশঃ পুণ কন্টকিনঃ। বেডু-বাঁশ ইতি ভাষা। ইতি শব্দ-চন্দ্রকা।। বেউদারঃ পুণ শ্রীবেষ্টঃ। ইতি। রাজনির্ঘন্টঃ।।

বেষ্টিভ° ন্ত্ৰী ৰুদ্ব°।। লাশকঃ।। কর্ণান্তর°। ইতি নেদিনী।।

বেফিতঃ ত্রি নদী প্রাচীরাদিনা বেফন কৃতঃ।বেডা ইতি ভাষা ।তৎপর্য্যায়ঃ।বলষিতং ২ সং-বীতং ৩ রুদ্ধং ৪ আবৃতং ৫। ইত্যায়ঃ।

বেষঃ। পু॰ পানীয় । ইত্যুণাদি-

বেস ঋ ইতো ৷ ইতি কবিকল্প
ক্রমঃ ৷৷ ঋ অবিবেদৎ ৷ বিবেদকুঃ ৷ ইতো গত্যা ৷ ইতি দুর্গাদাসঃ ৷৷

বেসন° ক্লী ছিদলচূর্ণণ যথা।
দালয শ্চণকানান্ত নিস্তমা যন্ত্রপেষিতাঃ। তচ্চূর্ণণ বেসনণ প্রোক্তং-পাকশান্তবিশারদৈঃ।। ত-

দটিকাগুণাঃ । বটিকা বেসন-স্যাপি কথিতাযাণ নিনজ্জতি । ক্রচ্যা বিষ্টুগুজননী বল্যা পুষ্ট-ক্রী স্মৃতা ॥ ইতি ভাবপ্রকাশঃ বেসরঃ পুণ অশ্বতরঃ। ইভি হে-নচক্রঃ ।।

বেসবারঃ পু॰ ধন্যাকসর্যপাদিপিষ্টঃ। বেসার ইতি বাটনা
ইতি চ খ্যাতঃ। তৎপর্যায়ঃ।
উপস্করঃ ২। ইত্যমরঃ।। বেমবারঃ ৩। ইতি ভরতঃ।। বেশবারঃ ৪। ইতি মুস্কটঃ।। ব্যঞ্জনবিশেষঃ। যথা। নিরন্থি পিশিত॰ পিষ্ট॰ সিদ্ধণ গুড ঘৃতান্বিত•
। কৃষণ মরিচ সংযুক্তণ বেসবার
ইতি স্মৃতং।। অস্য গুণাঃ। বেসবারো গুরুঃ মিশ্বো। বলোপচ্য
বর্দ্ধনঃ। ইতি রাজবল্লভঃ।।

বেহ ঋ ও যত্নে। ইতি কবিকলক্রমঃ।। ঋ অবিবেহৎ। ও বেহতে বিবেহে। ইতি দুর্গাদাসঃ।।
বেহৎ ন্ত্রী গর্ত্তোপযাতিনীগো
। ইত্যমরঃ।। অনৃতৌ বৃযোপগাযনাদিবশাৎ যস্যা গর্ত্তপাতে।
ভবতি সা। বিহন্তি গর্ত্ত শশ্বৎ
বেহৎ। হনলৌ গতৌ বধে ক্রিপ
নিপাতঃ। ইতি ভরতঃ।।

বেহারঃ পু॰ স্বনামখ্যাতদেশঃ। যথা। বেহারে চৈব শ্রীহটে কো-শলে শবকর্ণিকে। অফাদশভূ-জাকাৰ্য্যামাহেন্দ্রে চ হিমালষে ।। ইতি মৎস্যসূক্তে ৫০ পটলঃ॥ বেङ্क ঋ চালে। ইতি কবিকল্প-फ्मः ॥ ঋ ञवित्वङ्ग ९ । स्राप्तनु-বন্ধঃ বেদেষ্চ্চারণ ভেদার্থঃ। চালঃ সঞ্জন গতাবিত্যেকে। ইতি দুৰ্গালাসঃ ॥ বৈ ও শোষে। ইতি কবিকল্প-क्ष्यः॥ वकाद्वामिः। वाय्वि। अ বাণঃ। ইতি দুর্গাদাসঃ॥ বৈ ব্যু॰ পাদপুরণং। যথা। তুহি চ স্ম হ বৈ পাদপুরণে। ইত্য-মরঃ ।। সম্বোধনং ।। অনুনয়ঃ । ইতি যেদিনী।। বিশ্বতিকঃ ত্রি বিশ্বতা ক্রীতঃ ৷ বি॰শতিক শব্দাদন্ প্রত্যযেন নিশানঃ। ইতি সিক্কান্তকৌমুদী বৈকল্বতঃ পু॰ বৃক্ষবিশেষঃ। বিঁচ্ ইভি ভাষা। তৎপৰ্য্যাযঃ। বৃতিস্বরঃ ২ শ্রেবাবৃক্ষঃ ৩ গ্রন্থি-লঃ s স্বাদুকণ্টকঃ ৫ ব্যাঘুপাৎ **॥** ৬ কণ্টিকারী ৭ বিকম্বতঃ ৮ । ইতি শব্দরত্নাবলী॥

বৈকৃতিকঃ পু॰ মণিকারঃ। ইতি

বেদক্রঃ ।।
বৈকর্মঃ পুং বাৎস্যমুনিঃ।ইতি
সিদ্ধান্তকৌমুদী।।
বৈক্ষিকঃ ত্রি বিক্লেনভবঃ ।
বিকল্পন্ধান ফিক প্রত্যবেন
নিষ্পান্ধা।।
বৈকল্য ক্লী বিকল্পণ বিকল্পান্ধান
নিষ্পান্ধা।
বৈকক্ষণ ক্লী তির্যাধক্ষোল্পিমাল্যা।
বৈকক্ষণ ক্লী তির্যাধক্ষোল্পিমাল্যা।
বৈকক্ষণ ক্লী তর্মাধক্ষোল্পিমাল্যা।
বৈকক্ষণ ক্লী উরসি তির্যাক্ উল্পন্ধান্ধান ব্যাণ্ডাব ইত্যাধ্যা।
বৈকক্ষণ ক্লী উরসি তির্যাক্ উল্পন্ধান্যা।
বৈক্ষাকণ ক্লী উরসি তির্যাক্ উল্পন্ধান্যা।
বৈক্ষাকণ ক্লী উরসি তির্যাক্ উল্পন্ধান্যা।
বিক্লিগ্ড পুণ কৃষ্ণা। ইন্দ্রা। ইতি

ক্ষিপ্তঃ পুং কৃষ্ণঃ। ইন্দ্রঃ। ইতি মেদিনী ।। সিতার্জকঃ। ইতি রাজনির্ঘকঃ। অস্য ব্যুৎপত্তি র্যথা। বিন্দুপাষা অপত্যং বৈন্ধ-ঠঃ বাহ্বাদ্যত ইতি শিবাদিত্বাৎ ষ্ণঃ। চাক্ষুষস্যান্তরে দেবে। বৈ-স্কৃপ্তঃ পুরুষোত্তমঃ। বিন্দুপ্তাষা মসৌ জজ্জে বৈজ্ঞতি দৈবতৈঃ সহেতি বিন্ধুপুরাণং।। কিম্বান্ধ-ঠত্যন্যান্দ্রপ্তানাম্য সেমক্তাৎ-সরো রিতি ভঃ। বিবিধান্দ্রপ্তা নাষা বিদ্যতে হস্য বৈন্ধ্বিঃ বি-

কার সংযেতি অস্ত্যর্থে ক্ষঃ। বিক্ সহসুনাম টীকাবা॰ শঙ্করাচার্য্য-স্ত্রাহ বিবিধা স্বঠা গতেঃ প্রতি-•হতি স্তদ্যাঃ কৰ্ত্তা ইতি বৈস্বঠঃ। জগদারম্ভে বিশিক্টানি ভূতানি পরস্পরু সংশ্লেষন্ তেয়াং গতিং প্রত্যবধ্রাদিতি বা বৈঙ্গগুঃ। মাবা সংশ্লবিতা ভূমি রক্তি ব্যোগ্লা চ বাযুনা। বাযুশ্চ তেজসা নাৰ্দ্ধণ বৈস্ঠত্বণততে। মমেতি শান্তিপ-॥ ৰ্বণীতি। ইত্যমরটীকাষাণ ভরতঃ ।।ঃ।। অপিচ। দ্বন্ঠ° জডঞ্চ বিশ্বৌ-ষণ বিশিক্তঞ্চ করে।তি যা । বিঙ্গ-**ঠা॰ প্রকৃতি॰ বেদা *চম্বার**≈চ ব-দ.তি তা॰ ॥ গুণাশ্রমেণ ভগবান্ তস্যা॰ জাতঃ স্বস্ফীষে। পরিপূর্ণ-তমণ তেন বৈষ্ণ ঠঞ্চ বিদু বুঁধাঃ॥ ***।। অস্য নায়ে। মাহাত্ম্যুণ। যথ।** । রাম নারাযথানন্ত মুঙ্গন্দ মধ-সূদন। কৃষ্ণ কেশ্ব কণ্সারে হরে বৈঙ্গপ্ত বামন।। ইত্ত্যকাদশ না-मानि পঠেषा পोঠरयम्बनि। जन्म কোটি সহস্যাণাণ পাতকাদবমুচ্য-তে ॥ ইতি বুন্ধবৈবৰ্ত্তে শ্ৰীকৃষ্ণ-জন্মখণ্ডে ১১০ অধ্যায়ঃ ৷৷ সাক্ষে-ত্যু॰ পারিহাস্যু॰ বা স্তেভি॰ হে-লন মেৰ বা। বৈষ্ঠ নাম গ্ৰহণ

মশেষাষহর বিদুঃ ।। ইতি শ্রীভগতে অজামিলোখ্যানাধ্যাষঃ
।। # ।। বিকুধামবিশেষঃ । তদ্বর্ণন থথা। উপরিকীৎ ক্ষিতে রক্ষো
কোটয় সত্য মীরিতং । সত্যাদুপরি বৈঙ্গগো যোজনানাং প্রমাণতঃ ।। ভূর্লোকাৎ পরি সংখ্যাত
কোটি রক্ষান্য পুতো । যতাস্তে

তঃ সাকাৎ সর্বেষা মভয-প্রদঃ ৷৷ বৈঙ্গগানুত্তরে শৈবো-লোকঃ ষোডশকোটযঃ। তির্ব্য-গেব মহারাজ কৈলাসাখ্যস্ত প-ৰ্বতঃ ॥ পাৰ্বত্যা সহিতঃ শস্তু ৰ্য-ত্ৰান্তে স্বগণৈ ৰ্বৃতঃ। ইতি পাদ্মে স্বগথণ্ডে ৬ অধ্যায়ঃ ॥ৠ। অপিচ ৷ অমৃত শাশ্বত নিত্য মনস্ত প-রমণ পদ । হিরম্ময়ণ মোক্ষপ্রদণ ব্ৰন্ধানন্দ সুখাহ্বয় ।। এব মাদি গুণোপেত॰ তদ্বিফোঃ পরমণ পদ । যদাত্বা ন নিবৰ্ত্তন্তে তদ্ধাম প-রমণ হরেঃ।৷ নহি বর্ণবিতুণ শক্যণ কল্পকোটি শতৈ রপি। অপিডফু মশক্য° তদুন্ধ রুজানি দৈবতৈঃ॥ জ্ঞানেন শাস্ত্র মার্গেণ দ্রক্ষ্যতে যোগিপুঙ্গ ৈ। তৎস্থান মুপ-ভেক্তিব্য মব্যক্ত ত্রন্ধ সেবিনাং ৷৷ শ্রীশাজ্বি ভক্তিনেবৈকরনাভো গ বিবৰ্জ্জিতাঃ। মহাত্মাদো মহা-ভাগা ভগবৎ পদসেবকাঃ ৷৷ ত-দ্বিষ্ণোঃপরমণ ধাম যান্তি ভ্রন্ধ সু-খপ্রদ॰। নানাজনপদাকীর্ণ বৈ-ऋके॰ डक्तरतः शम॰ 11 थाकारेत्र**≈**ह বিমানৈশ্চ সৌধৈ রত্ননথৈ যুক্ত । তন্মধ্যে নগরী দিব্য। সাবেটধ্য-তি প্রকীর্ত্তিতা।। চতুর্বার সনাযু-ক্তা হেমগোপুর সংযুত।। চঙা-निषात्र शादेन ख अनुमादिनः नूत-ক্ষিতা ৷৷ চণ্ড প্রচণ্ডৌ প্রাক্যারে যাম্যে ভদ্র সুভদ্রকৌ। বারুণ্যাণ জয বিজযৌ সৌম্যে ধাতৃ বিধাত-রে।। সমুদঃ সমুদাক্ষশ্চ পুগুরী-কোথ বামনঃ ৷ সন্ধ্কৰ্ণঃ সৰ্বনি-দ্রঃ সুমুখঃ সুপ্রতিষ্ঠিতঃ ।। তস্মিন্ বন্ধ বিনিম্ক্তাঃ প্রাপ্যন্তে সুস্-খ॰ পদ॰। য॰ প্রাপ্য ন নিবর্ত্তত্তে . তস্মামোক উদাহ্বতঃ ।। মোক॰ পর় পদ পিক মস্ত ৰিফুমন্দি-রে । অক্ষর পরম ধাম বৈস্পৃত্ত শাশ্বত পর্ণ।। নিত্যঞ্চ পর্ম-ব্যোস সৰ্বোৎকৃষ্ট॰ সনাতন• । পর্ব্যায বাচকান্যস্য পর্ণ ধায়ে। ২চ্যুতস্য হি॥ ইতি পাদ্মে উত্তর-थएख २० जधायः ॥ क्षा जनाक । অস্তঃপুর নিবাসিন্যঃ সর্বলক্ষণ

ভূষিতাঃ।তাভিঃ গরিবৃতো দেবঃ শুশুভে পরমঃ পুনান্ ৷৷ এবং বৈ-প্রকাথে খনো নাথতে পরমে शरम । তদ্যুহ ভেদালোকা॰ * চ ক শ্যানি খিরিজে শুতে ৷৷ প্রাচ্যাণ বৈজ্ঞ লোক্স্য কাস্ত্রেস্য ম-নিরণ। আগ্নেয়াণ লক্ষীলোকস্ত যান্যাণ দংকর্ষণালয়ঃ 11 সারস্ত-ন্তু নৈখ্যত্যাণ প্রাদ্যন্ত্রঃ পশ্চিমে তথা ৷ রতিলোকস্ত বাষব্যাণ উ-मीठा। मनिकम्बल्धः ॥ **अभा**ना। শান্তিলোকঃ স্যাৎ প্রথমাবরণ স্তুত । ১। কেশ্বকীর্ত্ত্যাদি লো-কা দ্বিতীয়াবরণ তথা ॥ ২ ॥ **মৎস্য কূৰ্মাদি লোকস্ত ভূতীযা**-বরণ পরণ । ৩ ৷ সত্যাবৃতা নন্দ দুর্গা বিশ্বক্সেন গজাননাঃ ॥ শ-ঙ্খ পদ্ম নিধী লোকা শ্চতুৰ্থাব-त्रन॰ सृष्ठ॰ 181 अग्यजूः नामाथ-ৰাণো লোকাদিষু মহৎসু চ ॥ সা-বিত্র্যা বিহুগেশস্য ধর্ম্মস্য চ সুখ-স্য চাপঞ্চনাবরণ প্রোক্ত মক্ষয়ণ সৰ্ব বাত্ময়ণ।। ৫।। শঙ্খ চক্ৰ গদ। পদ্ম খদ্দ শাৰ্ক হল° তথা। মৌয-লঞ্ তথা লোকাঃ সর্বশস্ত্রান্ত্রসং-যুতাঃ ৷৷ ষঠমাবরণ প্রোক্ত॰ শ-স্ত্রাত্রময় মক্ষয়° । ৬ ৷ ঐত্র পাবক

যান্যঞ্গ নৈখাতি বৰুণ তথা ৷৷ বাষব্য সৌম্য মৈশান সপ্তম মুনিভিঃ স্মৃত । সাধ্যা মরুদাণা टैक्टव रच हात्मा ह मिरवीक्मः॥ নিত্যাঃ সর্বে পরে ধান্নি বিশ্বেদে-বা স্তথৈৰ চ। তে বৈ প্ৰাকৃত নাকেস্মিন্ন নিত্য। স্ত্রিদিবেশ্বরাঃ ।। তেনাহ॰ বিচ্যু মাযে ন সঞ্চিন্ত্য ইতি বৈ স্মৃতিঃ। এবং পরং পদৈ নি তৈয় যুঁ জৈ ভোগ পরাষণেঃ ।। দিব্যাভি মহিষীভিশ্চ রাজতে বিষ্ণু রীশ্বরি। ন তদ্ভাস্যতে সূ-र्या। न **শশাকে।** न পारकः il ষদাত্ব। ন নিবর্ত্ততে যোগিনঃ শ্রণসৈতত্রতাঃ । দ্ববৈক্মন্ত্র নি-ষ্ঠা যে তে বৈ যান্তি তদব্যয় ।। न त्रक युद्धाधायरेन नं त्रदेव नं ব্ৰতৈঃ শুভৈঃ। ন তপোভি নি-রাহারে ন চ সাধন কর্মভিঃ।। একেন দ্ব মন্ত্রেণ তথা ভক্ত্যা ত্বন্যুষ। তক্ষাম্যত শাশ্বত দি-ব্য প্রপদ্যে বৈ সনাতন ৷৷ ইতি পাদ্মোত্তরখণ্ডে ৩০ অধ্যাযঃ ॥ বৈকৃত ক্লী বীভৎসরসং॥ তদা-লয়নে মা॰স শোণিতাদৌ ত্রি। ইত্যমরটীকাষাণ ভরতঃ ॥ তথা ৷ বিকৃত বৈকৃতঞ্চ স্যাত্তক্ত বৈ-

কৃত্য মুচ্যতে। ইতি ভরত দ্বিৰা-পকোষঃ !! বৈকৃত্য॰ ক্লী বীভৎসরসঃ॥ **जनानश्रम** जि । यथा । ढि বীভৎস বিকৃত্য বৈকৃত্যু বিতত ন্তথা। ইতি শব্দরত্নাবলী।। বৈক্রান্ত॰ ক্লী মণিবিশেষঃ।তৎ পৰ্য্যায় গুণৌ । বৈক্ৰান্তঞ্বৈ বিক্রান্ত॰ নীচবজু**॰ সবজুক**। গোনাসঃ কৃত্ৰজ্জিশ জীণ্ব-জুঞ্গ গোনসঃ ॥ বজ্রাভাবে চ বৈক্রান্ত॰ রস বীর্য্যাদিকে সম॰ । क्य क्षे विषयक शूकिन मूत्र-मायन ॥ देवकान्ड वकुमामृ-শ্য॰ বজুবজস বীর্য্যক॰। তথা-প্যভাবে বজুস্য গ্রাহ্ণ বৈক্রান্ত মুত্তম॰ ॥ বজ্ঞাকারতবৈব প্রস-হু হরণায় সর্ব রোগাণা । य-দ্বিক্রান্তিণ ধতে তদ্বৈক্রান্তণ বু-ধৈ রিদ॰ কথিত। ।। ইতি রাজ-निर्यकः ॥

বৈখরী দ্রী বৃদ্ধ্যুখিতকণ্ঠগতনাদৰ্শপবৰ্ণঃ । যথা । মূলাধারাৎ
প্রথম মুদিতো যস্ত তারঃ পরাখ্যঃ পশ্চাৎ পশ্যন্ত্যুথ হৃদযগো
বৃদ্ধি যুঙ্ মধ্যমাখ্যঃ। বক্তে বৈথর্যাথ রুরুদিষো রুস্য জুম্ভোঃ

সুসুয়া বন্ধ স্তস্মান্তবতি পবন প্রেরিতে। বর্ণসংহঃ ॥ ইত্যল-ষ্কারকেস্তিভঃ ॥ অস্যার্থঃ। যস্ত্র তারো নাদঃ বর্ণক্ষাং স নাভি-ৰূপ মূলাধারাৎ প্রথম মুদ্য-প্রাপ্ত শ্রেহণর ইতি আখ্যা সং-জ্ঞ। যন্য তথাভূতে। ভবতি। অ-থানন্তরণ সএব হৃদয়ণ চিত্তণ গ-ত শ্চেৎ রোদন সমযে নাসিকা দ্বারা যথাকথঞ্চিৎ ভবতি। রুক্স-দিষো র্জান্ত। নাসা মধ্যস্থিত সু-সন্না নাড্যা বদ্ধঃ। তথাচ নাসা षारेत्रव यथाकथिक नाम स्रबः পঃ প্রত্যক্ষ স্তবতীত্যর্থঃ ৷ তস্মাৎ বৈখরী দশাপন্নাৎ নাদাৎ পব-ন প্রেরিতো বর্ণনমূহঃ বহিঃ স-ৰ্বেষাণ প্ৰত্যক্ষ বিষয়ে। ভবতী-তার্থঃ পেরাপশাস্তী দশাপন্মস্য তু যোগিনা মেব প্রত্যক্ষেন তু সর্বেষা মিত্যপি বোধ্যণ। ইতি ভট্টাকা ৷৷

বৈথানসঃ পু॰ বানপ্রস্থা। বানপ্রস্থো বৈথানসো ২গ্রহঃ। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ।।

বৈগুণ্য ক্লী বিগুণস্ব । বিগুণ-স্য ভাবঃ। যথা। যাত্রাপবর্ত্ততে-যুগ্যাণ বৈগুণ্যাৎ প্রাক্তক্যা চ। তত্র স্বামী ভবেদ্দণ্ড্যো হিংসাখাও দ্বিশতং দমঃ ।। ইতি মনুঃ ।। বৈচক্ষণ্যও ক্লী বিচক্ষণত্বং । বিচক্ষণস্য ভাব ইত্যর্থে ষ্ণ্য প্রত্য-যেন নিষ্পাদ্বং ।।

বৈচিত্র্য ক্লী বিচিত্রতা। বিচিত্র-স্যভাব ইত্যর্থে স্ব্যু প্রত্যবেন নিষ্পান্ন ।।

বৈজননঃ পু॰ প্রস্বমাসঃ।তৎপর্যাষঃ।সূতিমাসঃ ২ ৷ ইত্যমরঃ॥
বৈজযন্তঃ পু॰ ইন্দ্রপ্রাসাদঃ ।
ইত্যমরঃ॥ ইন্দ্রধ্বজঃ। ইতি মেদিনী॥ গুহঃ। ইতি হেমচন্দ্রঃ॥
বৈজযন্তিকঃ ত্রি পতাকাধারী।
ইত্যমরঃ॥

বৈজযন্তিক। স্ত্রী জযন্তীবৃক্ষঃ।। পতাক। ইত্যনরঃ।। অগ্নিস্থঃ । ইতিরাজনির্ঘণ্টঃ।।

বৈজযন্তী দ্রী পতাকা। ইত্যমরঃ । জযন্তীবৃক্ষঃ । ইতি মেদিনী ।। অগ্নিমন্থবৃক্ষঃ । ইতি
হেমচন্দ্রঃ ।। পঞ্চবর্ণমধী জানুপর্যান্ত লয়িতা মালা । যথা ।
উপগীয়মান উদ্যায়ন্ বনিতা
শত্যুথপঃ । মালাণ বিভূদ্বৈজযন্তীণ ব্যচরন্ মণ্ডযন্ বনণ ।।
ইতি শ্রীভাগবতে ১০ ক্ষন্ধে ৩১

বৈণব

অধ্যায়ঃ ।।

বৈজ্যিঃ পু॰ মঘ্যা । সতু জিনচক্রবর্ত্তিবিশেষঃ । ইতি হেনচক্রঃ ।।

বৈজ্যিক॰ ত্রি বিজ্যসম্বন্ধি ।

ইতি সিদ্ধান্তকৌ মুদী ।।

বৈজিক॰ ক্লী শিগুতেলণ ৷৷ হেতুঃ
। ইতি মেদিনী ৷৷ আন্ধা । ইতি
শক্ষালা ৷৷

বৈজিকঃ পু॰ সদ্যোৎস্কুরঃ। ইতি মেদিনী ॥ বীজসম্বন্ধিনি ত্রি ॥ বৈজ্ঞানিকঃ ত্রি নিপুণঃ। ইত্য-মরঃ॥

বৈডালত্রত জী দুষ্টাচারবিশে-ষঃ ৷ যথা ৷ যস্য ধর্মধজাে নি-ত্য শক্রধজ ইবােচ্ছ্তিঃ ৷ প্র-চ্ছন্নানি চ পাপানি বৈডাল নাম তদ্তুত ৷৷ ইতি দানসাগরে যমবচন ৷৷

বৈডালব্রতিঃ পু॰ অঙ্গনাদ্যভা-বাৎকৃতব্রন্ধচর্য্যঃ । ইতি জটা-ধরঃ ।।

বৈডালত্ৰতিকঃ পুণ ছদ্মতপশ্বী। তৎপৰ্য্যায়ঃ। ছদ্মতাপসঃ ২ স-ৰ্বাভিসন্ধী ৩ । ইতি ত্ৰিকাণ্ড-শেষঃ।। তস্যা সংভাষ্যত্বং ষথা। পাষ্ডিনে।বিকৰ্মস্থান্ বৈডাল- ব্ৰতিকান্ শঠান্। হৈতুকান্ বকবৃত্তী শ্চ বাজাত্ৰেণাপি নাৰ্চচযেৎ ।। ইতি বিষ্ণুপুরাণেও অশে ১৮ অধ্যায়ঃ ।। যস্য ধর্মধজোনিতা পুরধজ ইবোচ্ছিতঃ
। প্রচ্ছনানি চ পাপানি বৈডালা নাম ভদ্বত ।। ভদ্বান্ বৈডালব্ৰতিকঃ। ইতি তটীকা ।।

বৈডালত্রতী পুণ ভণ্ডতাপদঃ ।
বিডালতপ্রী ইতি ভাষা । যথা
। ছদ্মনা চরিতণ তচ্চ ব্রতণ রক্ষসি
গচ্ছতি । অলিঙ্গী লিঙ্গবেশেন
যো লিঙ্গ মুপজীবতি ।। স লিস্থিনাণ হরেদেন স্তির্যায়োনী চ
জাযতে । বৈডালত্রতিনঃ পাপাঃ সর্বধর্ম বিনাশকাঃ ।। সদ্যঃ
পতন্তি পাপেষু কর্ম্মণ স্তম্য তৎ
ফলণ । পাষ্ডিনো বিকর্মস্থান্
বামাচারাণ স্তথেব চ ।। পঞ্চরাত্রান্ পাশুপতান্ বাল্লাত্রেণাপি
নার্চ্চযেৎ । ইতি কৌর্মে উপরিভাগে ৫ অধ্যায়ঃ ।।

বৈণঃ পু॰ বেণুজিবী।বেণুশব্দাদণ প্রত্যমেন উকারস্য লোপেন চ নিষ্পান্ধঃ। ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদী।।
বৈণব॰ ক্লী বেণুফলণ।ইত্যমরঃ

বৈতর

11 বেণুসম্বন্ধিনি ত্রি ।।
 বৈণবঃ পু॰ উপনযনে বেণুদঙঃ।
 তৎপর্যাঝঃ। রাজঃ ২ । ইত্যমরঃ ।।

বৈণবিকঃ ত্রি বেণুবাদকঃ।তৎর্যায়ঃ।বেণুধাাঃ২।ইত্যমরঃ॥
বৈণুকঃ৩।ইতি শব্দরত্বাবলী॥
বৈণবী স্ত্রী বংশলোচনা।ইতি
রাজনির্ঘন্টঃ॥
বৈণিকঃ ত্রি বীণাবাদকঃ।ইত্যমরঃ॥

বৈণুক ক্লী গজস্য তোদনদশু । তত্ত্ব স্থিচালনার্থ লৌহমুখব '-শদশু । তৎপর্যায়ঃ । তোল্র ২ । ইত্যমরঃ ॥ বেণুক ৩ । ইতি ভরতঃ ॥

বৈণুকঃ পুণ বেণুবাদকঃ। ইতি
শব্দরত্বাবলী।।
বৈণুকীয়ঃ ত্রি বেণুসয়নীয়ঃ।
ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদী।।
বৈণ্যঃ পুণ পৃথুঃ। সতু সূর্য্যবংশীয় পঞ্চমরাজঃ। যথা। আদিরাজঃ পৃথু বৈণ্যো মান্ধাতা যৌবনাশ্বকঃ। ইতি জটাধরঃ।।
বৈতংসিকঃ ত্রি মাণসবিক্রেতা।
তৎপর্য্যায়ঃ। কৌটিকঃ ২ মাণ-

সিকঃ ৩। ইত্যমরঃ॥ কৌটকি-

কঃ ৪। ইতি শব্দরত্মাবলী ।। মৃ-গপক্যাদি বন্ধনোপায়ে। বীত্ত-সঃ তেন চরতীতি বৈত্তপিকঃ । ইতি ভরতঃ ।।

বৈতনিকঃ ত্রি বেতনভূগভূত্যঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। ভূতকঃ ২ ভূতি ভুক্ ৩ কর্মকরঃ ৪। ইত্যমরঃ ॥ বৈতরণিঃ) স্ত্রী নরকসিন্ধঃ। ই-বৈতরণী 🔰 ত্যমরঃ ॥ বিতরণেন দানেন তীর্য্যতে বৈতরণী ষ্ণঃ यिजामीश् रको देवछत्रिका অটবি পটি ঘাটী বৈতরণ্যর্জি **শুগী রিতি হুস্বান্তে**ষু রুজঃ। ত-তোপি পাচ্ছোণাদীতি বা ঈগ্ বিরুদ্ধণ তরণণ বিতরণণ তদস্যা মস্তীতি বৈতরণীত্যন্যে। বিত-রণৌ বিসূর্য্যে পাতালে ভবা বৈতরণীতান্যে । বিতরণি র্বি-নৌকা তরণ শূন্যেত্যর্থঃ স্বার্থে ষ্ণে বৈতরণীত্যেকে। সিন্ধু নদী । नात्रका जल्लवः ध्वाना निर्मा বৈতরণী স্মৃতা। ইতি ত্রিকাঞ্ড॰। ইতি ভরতঃ।। #।। म। ननी দৃ-ৰ্গন্ধা তপ্তজলা মহাবেগা অস্থি কেশ রক্ত পরিপূর্ণ। যমদারে বর্ত্ততে। যথা। নদী বৈভরণী नाम मूर्गन्ना कृषित्रात्र । उषः

তোষা মহাবেগা অস্থি কেশ তরঙ্গিণী ।। ইতি প্রাযশ্চিত্তবি-বেক ধৃত যমদগ্নি বচন গা 🗱 🛚 । অদ্যোৎপত্তি র্যথা। মার্কণ্ডেষ উবাচ। ততো ত্রহ্মাদযো দেবাঃ সর্বে তে শঙ্করান্তিকণ । গত্বা হরণ সংময়হুঃ সাংসার্য্য যোগমায্যা || ।। শনৈশ্চরোপি ভূতেশ মাসাদ্যা-ন্তহিত ন্তদা। বাষ্পবৃষ্টি॰ দুরা-ধর্ষ। মবজগ্রাহ মাষ্যা।। যদ। স নাশকদাস্পান্ সন্ধার্ষিতু মর্ক-জঃ৷ তদা মহাগিরৌ ক্ষিপ্তা বা-স্পা স্তে জলধারকে ৷৷ লোকা-লোকস্য নিকটে জলধারাহ্নযো গিরিঃ। পুষ্করদ্বীপ পৃষ্ঠস্থ স্তোয-সাগর পশ্চিমে।। স তু সর্ব প্রমা-ণেন মেরূপর্বত সন্নিভঃ। তস্মিন্ विना खवान् वाष्णान् न ४ र्बु॰ कम ঈশিতুঃ ৷৷ বিদীৰ্ণ স্তৈস্ত বাস্পৌ-যৈ ভূমমধ্যে। ২ভবদ্দুত । তে-বাস্পাঃ পৰ্বত ভিত্বা বিবিশু স্তো- 🏽 যসাগর ।। সাগরোপি গ্রহীতু তান্ন শশাক খরানতি। ততস্তু সাগর মধ্যে ভিত্বা বাস্পাঃ স-মাগতাঃ ৷৷ তোষধেঃ প্রাগ্ভবাণ বেলাণ স্পর্শমাত্রাদ্বিভেদ তাণ ৷ বিভিদ্য বেলা্ণ তে বাস্পাঃ পু-

कत्वील मधाभाः ॥ नमी देवजः রণী ভূমা পূর্বসাগরগা ভবন্। জলধারস্য বেগেন সংসগাৎ সা-গরস্য চ ৷৷ অবাপ্য সৌম্যতা কিঞ্চিদ্বাষ্পা স্তে নাভিদন ক্ষিতি°। ত্বদ্বাস্প ব্যাঙ্গলা পৃথী বিদীর্ণা স্যা-মচেচ্ছনিঃ॥ অবজগ্রাহ তেবাস্পণ সোপি কৃষ্ণো ২ভবদ্ধঠাৎ।শনৈ-শ্চরেণ তে বোচু মসমর্থেন লো-তকৈঃ ৷৷ ক্ষিপ্তৈ বিদারিতঃ সো-সৌ জলধারো মহাগিরিঃ।বিভি-দ্য পৰ্বত॰ শস্তো ৰ্বাস্পা স্তে সাগ র॰ যযুঃ।। বৈবস্বত পুরদ্বারে যো-জন দ্বয় বিস্তৃতা। অদ্যাপি তিষ্ঠ-ত্যপগ। হরলোতক সম্ভবা ॥ ভি-ষ। বেলা॰ ততঃ পৃথী॰ বিভিদ্যাশু তরঙ্গিণী । চক্র বৈতরণী নায়। পূর্বসাগরগামিনী ।। নানা যান বিমানেন নজৌণ্যা স্যন্দনেন চ ৷ তৰ্ত্তু॰ শক্যা সাতু নদী তপ্ততো়যা বিভীষণা ৷৷ দুঃখেন তা° তু পৃথি-বী বিভৰ্ত্তি মহতাধুনা। সদা চো-ৰ্দ্বুগতৈ বাজৈ বিক্ষিপন্তি নভ-শ্চরান্।। তস্যা উপরি নো যা-ন্তি দেবা অপি ভ্যান্ধর ৷ যম-দারণসমাবৃত্য যোজনদ্বয বিস্তৃ-তা ৷৷ নিয়ণ বহতি সংপূৰ্ণা ভীষ-

যন্তী জগত্রয়ণ। ইতি কালিকাপু-রাবে ১৮ অধ্যাযঃ।। 🟶।। পিতৃ-কন্যা। यथा। অযজ্বানশ্চ रজ্বা-নঃ পিতরো ত্রন্ধণঃ স্মৃতাঃ। অগ্নি-স্বাত্ত। বৰ্হিষদে। দ্বিধা তেষা• ব্য-বঙ্গিতঃ ৷৷ তেভ্যঃ স্বধা স্বধা যজে মেনা বৈভরণী তথা ৷ ইতি কৌর্ম্মে ১২ অধ্যায়ঃ॥ ৠ॥ আস-মমৃত্যুকালে বৈতরণীগবীদান ৰথা। আসন্নস্ভ্যুনা দেয়। গৌঃ সবৎসা চ পূৰ্ৰবত্ । ভদভাবে চ গৌ রেকা নরকোন্ধারণায় বৈ ।। তদ। যদি ন শ:ক্লাতি দাতু॰ বৈত-রণীঞ্চ গাং। শক্তোন্যো হরুক তদা দহা শ্রেষো দদ্যামৃত্স্য চ ॥ পূर्वरक्षिमभू क्षानिमा। व्यव मृ-তন্য চেতি গ্রবণাদেকাদশাহে ২পি বৈতরনীদানাচারঃ। ইতি শুদ্দিতভু॰ ॥ 🛊 ॥ বৈতরণী গো-দানানতর প্রার্থনা মস্ত্রো যথা। যমদারে মহাযোরে তপ্ত। বৈত-রণী নদী।তাঞ্চ তর্তু॰ দদাম্যেনা॰ কৃষ্ণা বৈতরণীঞ্চ গাণ।। ইতি তৎ প্রযোগঃ ॥ অন্যৎ মূমূর্শ-ব্দে ডফব্য॰ ॥ বৈতসঃ পু॰ অম্লবেতসঃ। ইতি

জটাধরঃ ৷৷

বৈতানিকঃ পু॰ শ্রেভিহোমঃ। ষথা। মরণাদেষ কর্ত্তব্য সংযো-গো যদ্য নাগিনা। দাহাদূর্দ্ধ মশৌত স্যান্দ্রস্য বৈতানিকে। বিধিঃ ৷৷ ইতি শুদ্ধিতত্ত্ব ৷৷ বি-তানসম্বন্ধী:য ত্রি। বিতানশ-কৃাৎ ষ্ণিক প্রত্যবেন নিষ্ণান্নঃ।। বৈতালিকঃ পু॰ বে:ধকরঃ। ইত্য-মরঃ ৷৷ ছে নিশাক্তে বোধকার-क । विदिशा नक्षम भीछि वा-मामि कृष्ठ खान भकः एन ব্যবহান্তি বৈতালিকাঃ চৰে-কাদিতি ক্ষিবঃ। নিশান্ত॰ নি-বেদযক্তা যে নৃশং কোলেৱি জাগরবন্ধি তে বোধকরাঃ মৃজ-ষ্ট ইতি টঃ। ইতি ভর্তঃ॥ খে-উতালঃ । যথা। হৈতালিকঃ পুনান্ খেডিভালে কোধকরে ত্রিষু। ইতি মেদিনী।। হেশচন্দ্রে তু পাঠান্তর॰ যথা। বৈতালিকঃ খড্জতালে মঙ্গলপাঠকেপি চ ।। বেতালসংশ্ধিনি ত্রি।।

বৈত্ৰক° ত্ৰি বেত্ৰসম্বন্ধি। ৰেত্ৰ শব্দাৎকণ্প্ৰত্যযেন নিষ্পান।। বৈত্ৰকেষঃ ত্ৰি বেত্ৰসম্বনীযঃ। বেত্ৰকশব্দাৎ ক্ষেষ্য প্ৰত্যযেন নিষ্পানঃ।। বৈদঃ ত্রি পণ্ডিতসম্বন্ধী। বিদ্যা শব্দাৎ শুপ্রত্যবেন নিম্পন্ধঃ।। বৈদশ্ধ ক্রী বিদশ্বস্থা। যথা। বৈদশ্ধ মপি বৈদশ্ধী। ইতি ভর-ত দ্বিকপকোষঃ।। বৈদশ্ধী স্ত্রী ভঙ্গিঃ। যথা। ছলং মিষণ্ণ বৈদশ্ধী ভঙ্গি শ্চে-ভনিনীনিকা। ইতি ত্রিকাণ্ড-

বৈৰক্ষা° ক্লী বিদ**শ্বস্য ভাবঃ।** বিৰক্ষশব্দাৎ ষ্ণ্য প্ৰত্যবেন নি-শুলং !!

্বেল্ড ক্লী, বাক্যবক্তমণ ইতি
নি, নি । বিদৰ্ভসম্বন্ধিনি ত্রি ।।
বৈদ্রত পুণ বিদর্ভদেশীযরাজঃ।
নি পুন্যস্থীপিতা ভীমসেনঃ।
ক্রিনা । ইতি ধরণিঃ।।

বৈদ্যা প্রী কাব্যরীতিভেদঃ।
ইতি মেদিনী ।। যথা। রীতি মাহ
। পদসংঘটনা রীতি রক্ষ সংস্থা
বিশেষবৎ। উপকত্রী রসাদীনাং
রসাদীনা মর্থাৎ শব্দার্থ শ্রীরস্য কাব্যস্যাত্মভূতানাং। সা
পুনঃ স্যাক্ষতুর্বিধা। বৈদ্যুতিনাং
থ গৌডী চ পাঞ্চালী লাটিকা
তথা।। সা রীতিঃ। তত্র মাধ্র্য্য

ব্যঞ্জকৈ বঁণৈ রচনা ললিতাত্মি-ক।। অবৃত্তি রন্ধবৃত্তি ষা বৈদভী রীতি রিষ্যতে॥ यथा। অনঙ্গ ম-ঙ্গল ভূব ইত্যাদি। রুডটেস্থাহ। অসমত্তৈক সমস্তা যুক্তা দশভি र्छ रेने क रेवमर्जी । वर्ग विठीय বহুলা স্বন্ধ প্রাণাক্ষরা চ সুবি-ধেয়া ৷৷ অত্ৰ দশগুণা স্তন্মতো-ক্তাঃ শ্লেষাদয়ঃ। ওজঃ প্রকাশ-কৈ ৰবৈৰ্শ্বন্ধ আডন্থরঃ পুনঃ।।। সমাস বহুলা গৌডী যথা। চঞ্চ-জুজেত্যাদি। পুৰুষোত্তম স্ত্যাহ। বহুতর সমাসযুক্তা সুমহাপ্রাণা-করা চ গৌডীষা। রীতি রনু-প্রাস মহিম পরতন্ত্রা স্ত্যেভবাক্যা চ ৷৷ ৰবৈৰ্ণঃ শেবৈঃ পুন ৰ্দ্ববোঃ স্-মস্ত পঞ্চষপদো বন্ধঃ পাঞ্চালিকা মতা। ছযো বৈদভী গৌড্যোঃ। যথা। মধুরষা মধুবোধিত মাধবী মধুসমৃদ্ধি সমেধিত মেধ্যা। মধু-করাজনয়া মুহু রুমদধনি ভূতা নি-ভৃতাশন্র মুজ্জগে॥ৠ। ভোজস্ত্রা-इ। मगञ्ज পঞ্ধশদ। মোজঃ का-ন্তি সদন্বিতাণ মধুরাণসূসমারাঞ্চ পাঞ্চালী কৰবো বিদুঃ।।।।। লা-দীতু রীতি বৈদভী পাঞ্চাল্যো র-ত্তরা স্থিতা। যথা। অয সুদয্তি

নুদ্রাভঞ্জনঃ পদ্মিনীনা মুদ্যগিরি रंगानी वाल मन्त्रात भूम्भाग वित-হ বিধুর কোক দ্বন্দু বন্ধু বিভিন্দন্ স্পিত কপি কপোল ক্রোড তামু खमा॰िम ॥ किन्हिनार् । मृनूशन সমাস সুভগা যুক্তৈ বঁ বৈ নঁচা-তিভূষিষ্ঠা। উচিত বিশেষণ পূরি-ত বস্তু ন্যাসা ভবেল্লাটী !! * !! অন্যেত্বাহুঃ। গৌডী ডয়র বন্ধা স্যাৎ বৈদভী ললিতা ক্রমাৎ। পাঞ্চালী মিশ্রভাবেণ লাটী তু মৃ-मुज्धिः भटेमः ॥ कठिजू बङ्घाटमा চিত্যাদন্যথা বচনাদ্যঃ। বক্ত্রা-দীত্যাদি শব্দাদ্বাচ্য প্রবন্ধৌ বচ-নাদীত্যাদি শব্দাদৃত্তি বণৌ (তত্ৰ বক্ট্রেচিত্যাদ্বথা। মস্থায় স্তার্ণ-বাম্ভ ইত্যাদি। অত্র বাচ্যস্য ক্রো-ধাদ্যব্যঞ্জকত্বেপি ভীমসেন বক্তৃ-ষেনোদ্ধতা বচনাদ্যঃ। বাচ্যৌ-.চিত্যাদ্যথোদাহৃতে। মূর্দ্ধব্যাধূ-যমানেত্যাদৌ ॥ # ॥ প্রবন্ধৌচি-ত্যাদ্বথা। নাটকাদৌ রৌদ্রেপ্য-ভিন্য প্ৰতিকূলত্বেন ন দীৰ্ঘ স্মা-मानयः। এব মাখ্যাযিকাষা॰ मृ-ঙ্গারেপি ন মসৃণ বর্ণাদযঃ। কথা-ষাণরৌদ্রেপি নাত্যস্ত মুদ্ধতাংএব মন্যদপি জ্ঞেষ॰। ইতি সাহিত্য- 🏽

দর্পণে রীতিবিবেকো নাম ৯ প-রিচ্ছেদঃ ॥ 🗱 ॥ অগস্ত্যপত্নী । र्रे ि भक्त ज्ञाननी ॥ मभय छी। যথা। বৈদভী বিপুলানুরাগ ক-লনা সৌভাগ্য মত্রাখিল ক্ষোণী চক্ৰ শতক্ৰতো নিজগদে তদ্বত বৃতক্রমৈঃ৷ কিঞ্চাস্মাক নরেন্দ্র-ভূ সুভগতা সমূত্যে লগ্নক দে-বেন্দ্রাবরণপ্রসাদিত শচী বিশ্রা-ণিতাশীর্ষচঃ॥ ইতি উত্তর্বনষধে ১৫ मर्गः।। ऋक्तिनी । यथा । देव**म**-ৰ্জ্যাঃ স তু সন্দেশণনিশস্য যদ্ন-ন নঃ। প্রগৃহ পাণিনা পাণি প্র: হদন্ দ্বিজ মত্রবীৎ।। ইতিশ্রীভা-গবতে ১০ স্কল্কে ৫৩ অধ্যায়ঃ ॥ देवमल॰ क्ली जिक्कूकमामृश्वयामि-পাত্রণ। যথা। পাত্রস্ত দারবালা-वू मृत्रायानाि देवननः। इंछि জটাধরঃ ৷৷

বৈদলঃ পু॰ পিফকঃ। যথা।
পূপো ২পূপঃ পিফকঃ স্যাদ্ধৈদলো বিদলোপি চ। ইতি শব্দচন্দ্রিকা।। বিদলো দালি স্তন্ধির্মিত পিফকো বৈদলঃ। তদ্য্যগাঃ। বৈদলা গুরবো ভক্ষ্যা বিফব্তি সৃষ্টমারুতাঃ। ইতি রাজবল্লভঃ।।

বৈদিকঃ পু॰ বেসজ্ঞবান্ধণঃ 11 _॥ विकारक वि । यथा । रिविमकी তান্ত্ৰিকী সন্ধ্যা যথানুক্ৰম ষো-় গতঃ। ইতি তন্ত্রসারঃ॥ বৈদিশ্যুণ ত্রি বিদিশাষা অদূর-ভবং নগরং ৷ ইতি সিদ্ধান্ত-क्रियुनी ॥ देवनुषा॰ क्ली विनूरवाजावः।विषम् শব্দাৎ ফ্য প্রত্যযেন নিষ্পন্ন ৷৷৷ रैवमूर्या॰ क्ली मिनिदिसमः। म जू क्रक्ली ठवर्नः। नश्मू नीया देखि হিন্দী ভাষা। অস্য দেবতা কে-जुः । ज< পर्यायः । वानवाय-জ २। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। কেতু-রত্ন° ৩ কৈতব° ৪ প্রাবৃষ্য° ৫ অভুরোহণ ৬ খরাব্দাঙ্কুরকণ ৭ বিদূররত্ন° ৮ বিদূরজ° ১। অস্য গুণাঃ ৷ অমুত্ব ৷ উষণ্ডত্ব ৷ কফ বাযুনাশিত্ব । গুলা শূল প্রশম-নত্ব°। ভূষিতঞ্চেৎ শুভাব হত্বঞ্চ । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। অপিচ। 'मूक। विक्रम वर्ष्कुख देवपूर्या স্ফটিকাদিক । মণিরত্ন সরণ শীত ক্ষায় স্বাদু লেখন ॥ চাকুষ্য গারণাত্তচ্চ পাপালক্ষী বিনাশন । ইতি রাজবল্লভঃ ॥ अः ।। তচ্ছायनकन॰ यथा । এক॰

বেণুপলাশ কোমলরুচা মাযুরক-**গ্রিষা মার্জারেক্ষণ পিঙ্গলচ্ছ্**বি-জুষা জ্ঞেষণ ত্রিধা চ্ছায়ষা। যক্ষাা-ত্র॰ গুরুতা॰ দধাতি নিতরা॰ স্নি-প্ধস্ত দোষোষিত° বৈদূর্য্য° বিশদ° বদন্তি সুধিয়ঃ স্বচ্ছ্ঞ তচ্ছোভন ॥ তস্য স্থলক্ষণ যথা। বিচ্ছায় মৃচ্ছিলাগর্ভ॰ লঘু ৰক্ষঞ্চ সক্ষত॰। সত্রাসং পরুষং রুষ্ণং বৈদূর্য্যং দূ-রতা॰ নযেৎ ॥ তৎ পরীক্ষা যথা । ঘৃষ্ট॰ যদাত্মনাস্বচ্ছ॰ স্বচ্ছাযা॰ নিকষাশ্মনি স্ফুটণ প্রদর্শযেদেত-দ্বৈদূৰ্য্যণ জাত্য মুচ্যতে ॥ ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ 🗱 ॥ সূত উবাচ । বৈদূর্য্য পুষ্পরাগাণাণ কর্ক্কেত ভীষ্মকে বদে । পরীক্ষাণ ব্রহ্মণা প্রোক্তা॰ ব্যাসেন কথিতা॰ দ্বিজ ॥ করান্তকাল ক্ষুভিতাযুরাশি নিহু। দ্ কল্পাদ্দিতিজন্য নাদাৎ। বৈদূর্য্য মুৎপন্ন মনেক বর্ণ শো-ভাভিরামণ দ্যুতি বর্ণ বীজণ ৷৷ অ-বিদূরে বৈদূর্য্যস্য গিরে রুত্তঙ্গরো-ধসঃ। কাম ভূতিক সীমান মৰু-তস্যাকরো ২ভবৎ ৷৷ তস্য না-দ সমুখ্যাদাকরঃ সুমহাগুণঃ। অভূদ্ত্তরিতো লোকে লোকত্রয বিভূষণঃ ৷৷ তস্যৈব দানবপতে

८वमृया

ৰ্নিদানৰূপ প্ৰাবৃট্ পযোদ বর-দর্শিত চারুৰপাঃ। বৈদূর্য্য রত্ন মণযে। বিবিধাবভাসা স্তস্মাৎস্ফু-লিঙ্গ নিবহ। ইব সম্বভূব্ঃ । পদ রাগ মুপাদায মণিবর্ণা হি যে ক্ষি-তৌ। সর্বাণস্তান্ বর্ণশোভাভিবৈ-দূৰ্য্য মনুগছতি ॥ তেষাণ প্ৰধানণ শিথিকৡনীল° যদ্বা ভবে:দ্রণুদল প্রকাশণ। চাষাগ্র পক্ষ প্রতিমঞ্জি-যো যে ন তে প্রশস্তা মণিশাস্ত্র বিদ্যঃ ৷৷ গুণবান্ বৈদূর্য্য মণি র্যো-জয়তি স্থামিন° বরভাগ্যেঃ ৷ দো-যৈযু**ঁক্তো দো**যৈ <mark>স্তস্মান্দ্যত্নাৎ প</mark>-রীব্দেত ॥ গিরিকাচ শিশুপা-লৌ কাচ ক্ষটিকাশ্চ ভূমি নির্ভি-নঃ। বৈদুর্য্য মণে রেতে বিজাত-বংস্মিতাঃ সন্তি॥লিখ্য।ভাবাৎ ক:তে লঘু ভাবাকৈশুপালকণ বিদ্যাৎ। গিরিকাচ মদীপ্তিত্বাৎ স্ফটিক° বৰ্ণোজ্জ্বলত্বেন ।। যদিত্ৰ-নীলস্য মহাগুণস্য সূবর্ণ সংখ্যা-क्लिङमा मृलाः। তদেব रिरमूर्या गलः श्रामिकः शनहरमामाशिक গৌরবদ্য ॥ জাত্যস্য সর্বেপি ম-ণেস্ত যাদৃক্ বিজাতযঃ সন্তি স-মানবর্গাঃ। তথাপি নানাকরণা-न्ट्य जिल्लाकातः भर्मः अ-

দিঊঃ ৷৷ সুখোপলক্ষ্যশ্চ সদা বি-চার্য্যো হুষণ প্রভেদো বিদুষা ন-রেণ ৷ স্নেহ প্রভেদে৷ লঘুতা মৃদু-ত্ব° বিজাতি লিঙ্গ° খলু সাৰ্বজন্য° ।। जनवा जनदेवः श्रयुकामानाः প্রতিবদ্ধাঃ প্রতিসৎক্রিয়া প্রয়ো-গৈঃ। গুণ দোষ সমুদ্ধবং লভস্তে মণযোর্থান্তর মূল্য মেব ভিল্লাঃ॥ ক্রমশঃ সমতীত বর্ত্তমানাঃ প্রতি-वक्षा गणिवऋ दिन यञ्चा ६। यनि নাম ভবস্তি দোষহীনা মণ্যঃ ষ-ড্ওণ মাপুবন্তি মূল্য ।। আক-রান্ সমতীতানা মুদধে ভীর স-শ্বিধৌ। মূল্য নেতন্মণীনান্ত ন স-ৰ্বত্ৰ নহাতলে ৷৷ সুবৰ্ণো মনুনা য-স্তু প্রোক্তঃ ষোডশ মাধকঃ। ত-স্য সপ্ততিমো ভাগঃ সণ্জাৰূপ**ণ** কারষ্যতি।।শাণ শ্চতুর্মাষ মানো মাষকঃ পঞ্চক্ষলঃ। পলস্য দশ্-মে। ভাগো ধরণঃ পরিকীর্ত্তিতঃ ॥ ইতি মানবিধিঃ প্রোক্তো রত্নানাণ মূল্য নিশ্চযে। ইতি গাৰুডে বৈ-দূর্য্যপরীকা ৭৩ অধ্যাযঃ ॥ 🗱 ॥ অন্যক্ত। নিভঞ ধূনুসঙ্কাশ মী-শৎক্লফমিত ভবেৎ। বৈদূর্য্য নাম তদ্রত্বণ রত্নবিদ্ধি রুদাহ্বত ।। বন্দ ক্ৰিষ বিট্ শূদ্ৰ জাতি ভে-

দাঞ্চতুৰিখে। সিতনীলো ভবেদি-প্রঃ সিতারক্তম্ভ বাহুজঃ ৷৷ পীতা-নীলস্ত বৈশ্যঃ স্যাৎ নীল এব ্হি শুদ্ৰকঃ।। 🟶 ।। অথ গুলাঃ। মার্জারনযনপ্রখ্য রসোনপ্রতি-ম॰ হি বা। কলিল॰ নিৰ্ম্মল॰ ব্যঙ্গ॰ বৈদূর্য্যণ দেব ভূষণণ।। সুতারণ যন মত্যচ্ছণ কলিলণ ব্যঙ্গ মেব চ। বৈদূৰ্য্যাণাণ সমাখ্যাতা এতে পঞ্চ মহাগুণাঃ ।। তদ্যথা। উদ্দারশ্নি-ব দীপ্তি° যো ২দে) নুতার ইতি গদ্যতে। প্রমাণতাল্প গুরু হৎ ধন মিত্যভিধীয়তে ॥ কল্কাদি বিহীন° তদত্যচ্ছ মিতি কীৰ্ত্তিত॰। বন্ধ শত্রু কলাকার শ্চঞ্চলো যত্র দৃশ্যতে।। কলিল॰ নাম তদ্রাজঃ সর্বসম্পত্তি কারকণ। বিশ্লিফীঙ্গন্ত বৈদূৰ্য্যণব্যঙ্গ মিত্যভিধীয়তো৷ৠ৷ কর্কর কর্কশ তাসঃ কলঙ্কো দে-হ ইত্যপি।এতে পঞ্চ মহাদোষা বৈদূর্য্যাণা মুদীরিতাঃ ॥ শর্করা-॥ যুক্ত মিব যৎ প্রতিভাতি চ কর্করণ । স্পর্শেপি চ যত্তজ্জ্বেণ কর্কশণ বন্ধুনাশন ।। ভিন্ন ভ্রান্তিকর স্ত্রা-भः म अय्राष् अलमः क्यः। विक्-জবর্ণো যস্যাক্ষে কলঙ্কঃ ক্ষয় কা-রকঃ ৷৷ মলদিশ্ধইবাভাতি দেছে৷

देवटमर्शि

'বিনাশনঃ

বৰ্ণ ত্যাগ হীনো যদা বা বহুবি-ধ মণিহারী ভূপতি ৰ্বা যতি ৰ্বা । দধদপি ধৃতদোষণ জাতু বৈদূর্য্য রত্নণ প্রতিশত ফলকাপঃ পাত মেধ্যত্যবশ্যণ ।। ইতি যুক্তিকল্প-তরো বৈদূর্য্যপরীক্ষা ।। অন্যৎ গরুডপুরাণবৎ ।।

বৈদেহঃ পু॰ বিনিক্। ইত্যমরচীকাষাণ ভরতঃ ।। নিমিরাজপুত্রঃ। অস্যোৎপত্তি র্যথা। অপুত্রস্য তস্য ভূভুজঃ শরীর মরাজক ভীরব স্তে মুন্যঃ অরগ্যাণ মমস্থুঃ । তত্র চ সমারো
জক্তে । জননাজ্জনক সংজ্ঞাণ
চাসাববাপ। অভূদিদেহো ২স্য
পিতেতি বৈদেহঃ । মথনামিথি
রভূত্তস্যোদাবসুঃ পুত্রো ২ভবৎ
। ইতি বিক্ষুপুরাণে ৪ অংশে
নিমিবণশ কথনণ নাম ৫ অধ্যান্
যঃ ।। তস্য বিদেহ নাম কারণণ
নিমিশন্দে দ্রম্ভবাণ ।।

বৈদেহকঃ পু॰ বণিক্।ইত্যমরঃ । শৃদ্রাৎ বৈশ্যাসূতঃ।ইতি মেদিনী।।

दित्पहिकः थ्र॰ विक्। इंछा-मत्रुणिका मात्रमुखती ॥ বৈদেহী স্ত্রী রোচন। ।। সীতা
।। বণিক্স্ত্রী ।। পিপ্পলী । ইতি
নেদিনী ।।

বৈদ্যঃ পুণু পণ্ডিতঃ৷ যথা কা-ত্যায়নঃ। নাবিদ্যানান্ত ট্বদ্যে-ন দেষ বিদ্যাধন ক্ষচিৎ। স-मविमाधिकानाञ्च **रम**य॰ देवरमा-ন তদ্ধন ।। বৈদ্যেন বিদুষ।। ইতি দাষতত্ত্ব ।। বাসকবৃক্ষঃ। रेठि भक्तिका ॥ आ्यूर्विन-বেতা। স চাষ্ঠজাতি শ্চি-কিৎসা বৃক্তিশ্চ। তৎপর্য্যায়ঃ। রোগহারী ২ অগদক্ষারঃ ৩ ভিষক্ ৪ চিকি-সকঃ ৫। ই-ত্যমরভরতে।। সুষ্টা ৬ বিধিঃ १ विद्यान् ৮ आयूर्विमी २ । ইতি রাজনির্ঘন্টঃ।। স চতুর্বি-ধঃ। রোগহরঃ ১ বিষহরঃ ২ শ- 🕆 ল্যহরঃ ৩ ক্লত্যাহরঃ ৪ ৷ ইতি মহাভারতে রাজধর্মঃ ॥ অ-স্যোৎপত্তি ৰ্যথা। বৈদ্যো ২শ্বি-নীঙ্গমারেণ জাভশ্চ বিপ্রযো-ষিতি । বৈদ্যবীর্য্যেণ শূজাষাণ বভূবু ৰহৰো জনাঃ ৷৷ তে চ গ্ৰা-ম গুণজ্ঞাশ্চ মন্ত্রৌষধি পরায-ণাঃ । তেভাশ্চ জাতাঃ শূদ্রাযা॰ তে ব্যালগ্রাহিণো ভূবি।। শৌ-

নক উবাচ। কথ° ব্রাহ্মণ পত্ন্যা-ন্তু সূর্য্যপুত্রে। ২শ্বিনীসূতঃ। অ-হো কেন বিপাকেন বীর্য্যাধান° চকার সঃ।। সৌতিরুবাচ। গচ্ছ-

° তীর্থ যাত্রাযাণ ব্রাহ্মণীণ স-রুনন্দন। দদশ কামুকীণ কান্তঃ পুষ্পোদ্যানে মনোহরে ॥ তথা নিবারিতে৷ যত্নাৎ বলেন বল-বান্ সুরঃ । অতীব সুন্দরী দু-ষ্ট্রা বীর্য্যাধান চকার সং।। দ্রুত তত্যাজ গৰ্ত্ত॰ সা পুষ্পোদ্যানে মনোরমে। সদ্যো বভূব পুত্রশ্চ তপ্তকাঞ্চন সন্ধিভঃ ।। সপুত্ৰ। স্বা-মিনো গেহু° জগাম ব্ৰীডিতা ত-দা। স্বামিন॰ কথ্যামাস যত্মা-দৈবাদি শঙ্কট॰।। বিপ্রো রোষে-ণ তত্যাজ তঞ্চ পুত্ৰণ স্বকামিনীণ । সরিদ্বভূব যোগেন সা চ গো-দাবরী স্মৃতা ॥ পুত্র চিকিৎসা শাদ্রঞ্চ পাঠযামাস যত্নতঃ । নানা শিল্পঞ্চ শব্রঞ্চ স্বয়ণ স র-বিনন্দনঃ ৷৷ বিপ্রশ্চ জ্যোতির্গণ-নাৎ বেদনাচ্চ নিরন্তর । বে-দধর্ম পরিত্যক্তো বভূব গণকো ভুবি ॥ ইতি ব্ৰশ্ধবৈৰ্ত্তে ব্ৰহ্ম-খণ্ডে ১০ অধ্যাযঃ ।। 🕸 ।। নরক্-ভোগান্তে বৈদ্যজন্ম যথ। । यः

করোত্যপহারঞ্চ দেব ত্রাহ্মণযো র্ধন । পাত্যিত্ব। স্ব পুরুষান্ দ-শ পূৰীন্ দশাপরান্ ॥ স্বয॰ বাতি চ ধূমান্ধ ধূম ধ্বান্ত সম-ষিতে । ধূনক্লিফৌ ধূমভোগী ব-সেত্তত্ত্ব চতুৰু গণ ৷৷ ততে৷ মূষিক জাতিশ্চ শতজন্মানি ভারতে । ততো নানা বিধাঃ পক্ষিজাতযঃ ক্লমি জাত্যঃ।। ততো নানা বিধা বৃক্ষ জাত্যশ্চ ততো নরঃ । ভা-র্যাহীনো বংশহীনঃ শবরো ব্যা-ধি সংযুতঃ ৷৷ ততো ভবেৎ স্বর্ণ-কারঃ স সুবর্ণবণিক্ ততঃ। ত-তো জবনসেবী চ ব্রাহ্মণো গণক স্ততঃ ।। বিপ্রো দৈবজ্ঞোপজীবী रेवमा की वी हिकि ९ मकः ॥ 🗱 ॥ অপিচ। লাক্ষা লোহাদি ব্যাপা-রী রসাদি বিক্রযী চ ষঃ। স ষাতি নাগবেষ্টঞ্চ নাগৈ ৰ্ৰেষ্টিত এব চ ৷৷ বসেৎ স লোম মানাক্ত তত্ত্বৈব নাগদ শিতঃ। ততো ভবেৎ স গ-ণকো বৈদ্যশ্চ সপ্তজন্মসু।। গো-পশ্চ কর্মকারশ্চ রঙ্গকার স্ততঃ শুচিঃ। ইতি ত্রন্ধবৈবর্ত্তে প্রকৃতি-∙খণ্ডে ২৮ অধ্যাযঃ ॥ ৠ॥ রাজ-বৈদ্যাস্য লক্ষণ যথা। পর পার গতো ষঃ স্যাদন্তাঙ্গে তু চিকিৎ-

সিতে। অনাহার্য্যঃ স বৈদ্যঃ স্যা-দ্বৰ্মাত্মা চ সলোক্ষ্যতঃ ৷৷ প্ৰাণা-বার্য্যঃ স বিজেযে বচন তস্য ভূভুজঃ। রাজন্ রাজ্ঞা সদাকা-र्याः यथा कार्याः भृथग्रकतनः ॥ ইতি মাৎদ্যে ১৮৯ অধ্যাযঃ।। #।। मामाना देवमा लक्षन॰ यथा । চিকিৎসাণ স্বৰুতে যস্তু স চি-কিৎসক উচ্যতে । স চ যাদৃক্ मगी होन छा मृत्मा शि निशमा एउ ॥ তত্ত্বাধিগত শাস্ত্রার্থো দৃষ্টক-শ্বা স্বয়ণ ক্রতী। লঘুহস্তঃ শুচিঃ শূরঃ স্বচ্ছোপস্কর ভেষজঃ ৷৷ প্র-जुं ९ शक्त भाग वार्य भागी প্রিয়ম্বদঃ ৷ সত্যধর্ম্মপরো যশ্চ देवना त्रेनृक् व्यनमारा ॥ मृष्टे-কর্মা দৃষ্টা পরেণ ক্বতা চিকিৎ-সা যেন সঃ। স্বযু•ক্কৃতী স্বয়• চি-किৎमा क्रमवः। वयुरुः मि-क्रियक्र उ: ॥ 🕸 ॥ निविक्र देवटम् ॥ যথা। সচেলঃ কর্কশঃ স্তরঃ আ-মীণঃ স্বযমাগতঃ। পঞ্চ বৈদ্যা ন পূজ্যন্তে ধন্বস্তরিসমা অপি 11 कर्तनः अधियतानी। सकः मा-ভিমানঃ। আমীণঃ ব্যবহারাচ-जूदः ॥ 🟶 ॥ जय देवमामा कर्म আহ। ব্যাধে স্তত্ত্ব পরিজ্ঞান বে-. দনাযাশ্চ নিগ্ৰহঃ ৷ এতৰৈদ্যস্য বৈদ্যত্বণ ন বৈদ্যঃ প্রভু রাযুষঃ ॥ অস্যায্মর্থঃ। ব্যাধেঃ সম্যক্ প-রিচষঃ। ব্যথা শাস্তিকরণ বৈ-দ্যস্য কর্ম। নতু বৈদ্যঃ আযুষঃ প্রভু রিত্যর্থঃ। অপরে ত্বেব॰ ব্যা-চক্ষতে। ব্যাধে স্তত্ত্ব পরিচযঃ। বেদনাযাঃ শাস্তিকরণঞ্চ। এত-**(** त्वामा देवा जिल्ला कि स বৈদ্য আযুষঃ প্রভু রিত্যর্থঃ॥॥॥ ज्यथ रेवलानियन मृज्मा लक्ष्म॰ 1 য শ্চিকিৎসক মানেতু যাতি দূতঃ স কথ্যতে। স চ যাদৃক্ সমুচিত স্তাদৃগত্র নিগদ্যতে ॥ দূতাঃ সূজাতযো ২ব্যঙ্গঃ পটবো নির্ম্মলায়রাঃ। সুখিনো ২শ্ব বৃ- ॥ ষাৰাতাঃ শুভু পুষ্প ফলৈ যু তাঃ ।। সজাত্যঃ সুচেষ্টাশ্চ স্বজীব দিশি সঙ্গতাঃ ৷ ভিষজ সমযে প্রাপ্তা রোগিণঃ সুখহেতবঃ ॥ সজাত্যঃ রোগিন্যানজাত্যঃ। ষ্দ্যা॰ প্রাণ্মরুদ্বাতি সা নাডী জীব সংশ্রিতা ৷৷ 🕸 ৷৷ অথ দূত-যাত্রাযা॰ শঙ্গন বিচারঃ । বৈ-দ্যাস্থানায় দূতন্য গচ্ছতো রো-গিণঃ ক্তে। ন শুভ॰ সৌম্য শ-क्रन अमी अञ्च मूथावरु ॥ अमी-

প্ত মগ্নিঃ।। দূতো রোগী চ রিক্ত হস্তো বৈদ্য॰ ন পশ্যেৎ। তথাচ । রিক্ত হস্তো ন পশ্যেত্বু রাজা-ন° ভিষজ° গুরু°। 🕸 । অথ वायुर्विमा॰ श्रामुखावः। ठवारमी বন্ধ প্রাদুর্ভাবঃ। বিধাতাথর্বদ-र्वय नायूर्वमः अकागयन्। यना-মা সংহিতাও চক্রে লক্ষপ্লোকম-ষী মৃজু॰ ॥ ততঃ প্রজাপতি॰ দক্ষণ एक॰ मकन कर्यम् । विधि धी नी-त्रिः माञ्र गायूर्वम गूर्शामिन् ॥ 🗱॥ অथ দক প্রাদুর্ভাবঃ। অথ দক্ষঃ ক্ৰিয়াদক্ষঃ সৰ্ব্বেভ্যো বেদ-यायुषः। त्वनयायाम विवाल्ती मृर्याण्यो मूत मल्यो॥ 🗱 ॥ অথাশ্বিনী সূত প্রাদুর্ভাবঃ। দ-ক্ষাদধীত্য দস্যৌ বিতেনতুঃ সংহি-তা॰ খীযা॰। সকল চিকিৎসক লোক প্রতিপত্তি বিবৃদ্ধবে ধন্যা• ৷৷ স্বযন্ত্রঃ শিরশ্ছিন্ন ভৈরবেণ রুষাথ তৎ। অশ্বিভ্যাণ সংহিত• তস্মাত্তৌ জাতৌ যক্তভাগিনৌ॥ দেবাসুর রণে দেবা দৈতে র্থে স-ক্ষতাঃ হতাঃ। অক্ষতা স্তে হ্ৰতাঃ সদ্যো দসু ভ্যা মন্ত্ৰত মহৎ ॥ ব-জ্রিণো ২ভূদ্জস্তম্ভঃ সদস্যভ্যাণ চিকিৎসিতঃ। সোমান্নিপতিত শ্চ-

ব্ৰ স্তাভ্যা মেব সুখীক্তঃ ॥ বি-শীৰ্ণা দশনাঃ পুষ্ণো নেত্ৰে নক্টে ভগস্য চ। শশিনে। রাজযক্ষাভূ-দশ্বিভ্যা॰ তে চিকিৎসিতাঃ !৷ ভা-প্ৰ শ্চ্যবনঃ কামী বৃদ্ধঃ সন্বিক্ল-তি॰ গতঃ। বীর্য্য বর্ণ স্বরোপেতঃ ক্লতো ংশ্বিভ্যাণ পুন যু বা ৷৷ এতৈ-শ্চান্যেশ্চ বহুভিঃ কর্ম্মভি র্ভিষ-জ্ঞা॰ বরৌ। বভূবতু ভূ শ॰ পূজ্যা-विद्यामीना॰ फिटोकमा॰॥ #॥ অথেন্দ্র প্রাদুর্ভাবঃ। সংদৃশ্য দস্-যো রিক্রঃ কর্মাণ্যেতানি যত্নবা-ন্। আযুর্বেদ নিরুদ্বেগ তৌ य-যাচে শচীপতিঃ।। নাসত্যৌ সত্য সন্ধেন শক্ৰেণ কিল যাচিতৌ। আযুর্বেদ॰ यथाधीত॰ দদতুঃ শত মন্যবে ॥ নাসত্যাভ্যা নধীত্যৈষ আযুর্বেদ শতক্রতঃ। অধ্যাপষা মাস বহুনাত্রেয প্রমুখান্ মুনীন্ ॥ 🗱 ॥ অথাত্রেয প্রাদুর্ভাবঃ। এ-কদা জগদালোক্য গদান্তল মিত-স্ততঃ । চিন্ত্যামাস ভগবানাত্রে-যো সুনিপুঙ্গবঃ।। কি॰ করোমি ক গচ্ছামি কথ লোকা নিরাম্যাঃ ৷ ভবন্তি সাম্যানেতাল্লশক্ষোমি नितीकिवु ॥ म्यान् तर भठार्थ স্বভাবে। দুরতিক্রমঃ । এতেষা॰

দুঃখতো দুঃখ মমাপি হৃদযে ২-ধিক ।। আযুর্বেদ পঠিয্যামি নৈ-রুজ্যাব শরীরিণা । ইতি নিশ্চি-ত্য গতবানাত্ৰেষ **স্ত্ৰিদশা**লয়° ॥ তত্র মন্দির মিন্দ্রস্য গত্বা শত্রুণ प्रपर्भ मः। मि॰श्मन मगमीन॰ স্তৃ যমান পুরর্ষি ভিঃ ॥ ভাসযন্ত • দিশো ভাসা ভাস্কর প্রতিমণ দ্বি-ষা। আষুৰ্বেদ মহাচাৰ্য্যণ শিরে। ধাৰ্য্য॰ দিবৌকসা॰ ॥ শত্ৰু স্ত ত॰ নিরীক্ষ্যৈব ত্যক্ত সিংহাসনে। য-যৌ। তদতো পূজ্যামাস ভূশ ভূরিতপঃরুশ ।। সশল পরিপ-প্রক্ষ তথাগমন কারণ । স মূনি-র্বক্তু মারেভে নিজাগমন কারণণ ॥ দেবরাজ ন রাজাসি দিব এব যতে। ভবান্। বিধাত্র। বিহিতো যত্নাত্রিলোকী লোকপালকঃ॥ ব্যাধিভি ব্যথিতা লোকাঃ শোকা-ন্দলিতচেতদঃ। ভূতলে সন্তি স-ন্তাপণ তেষাণ হর্ত্তুণ রূপাণ সরু।। আযুর্বেদোপদেশ মে সরু কারু-ণ্যতো নৃণাণ। তথেত্যুক্ত্বা সহস্যু-ক্ষো ২ধ্যাপযামাস ত॰ মু নি॰॥ মু-নীক্ৰ ইন্দ্ৰতঃ সাঙ্গ মাযুৰ্বেদ মধী-ত্য সঃ। অভিনন্দ্য তমাশীর্ভি রা-क्रशाम पून मं शि॰ ॥ जथा द्वारा মুনিশ্রেষ্ঠো ভগবান্ করুণাপরঃ। স্থনামা সংহিতাও চক্রে নরচক্রা-নুকস্পায়া।। ততো ২গ্নিবেশণ ভে-ডঞ্চ জাতূকর্ণ পরাশরণ। ক্ষীর-পাণিঞ্চ হারীত মাযুর্বেদ মপাঠ-যৎ ৷৷ তন্ত্ৰস্য কৰ্ত্ত্ৰা প্ৰথম মগ্নিবে-শো ২ভবৎ পুরা। ততো ভেডা-দয শ্চক্ৰুঃ স্ব॰ স্ব॰ তন্ত্ৰ॰ হৃতানি চ ।। প্রাব্যামাসু রাত্তেয় মুনি বৃ-ন্দেন বন্দিত । শ্ৰুত্বা চ তানি ত-স্ত্রাণি হৃষ্টে। ২ভূদত্রিনন্দনঃ।। य-থাবৎ সূত্রিত তন্মাৎ প্রহৃষ্টা মুনযো ২ভবন্ । দিবি দেবর্ষযো দেবাঃ শ্ৰুত্বা সাধিতি চাক্ৰবন্।। ॥ অथ ভরদাজ প্রাদুর্ভাবঃ । একদা হিম্বৎ পার্ম্বে দৈবাদাগ-ত্য সংগতাঃ৷ মুনযো বহব স্তা॰ শ্চ নামভিঃ কথ্যাম্যহ ।৷ ভরদা-জে মুনিবরঃ প্রথম সমুপাগতঃ ৷ ততো ২ঙ্গিরা স্ততো গর্গো মরী-চি ভূ´গু ভার্গবৌ ॥ পুলস্ত্যো ২-গস্তি রসিতো বশিষ্ঠঃ সপরাশরঃ । হারীতো গোজনঃ সাংখ্যা নৈ-खिय **भ्हाउदनाशि** ह ॥ यसमिशि म्ह গার্গ্যন্ট কাশ্যপঃ কশ্যপোপি চ । নারদে। বামদেবশ্চ মার্কণ্ডেষঃ কপিষ্ঠলঃ ॥ শাঙিল্যঃ সহ কৌ-

ণ্ডিন্যঃ শাঙ্গনেযঃ সশৌনকঃ। আশ্বলায়ন সাংক্তেটা বিশ্বামি-ত্রঃ পরীক্ষিতঃ।। দেবলো গালবো ধৌম্যঃ কাপ্য কাত্যায়নাবুভৌ ৷ কান্ধায়নো বৈজবাপঃ স্থাশিকো বাদরায়ণিঃ ৷৷ হিরণ্যাক্ষশ্চ লো-কাক্ষিঃ শরলোমা চ গোভিলঃ।। বৈখানসা বালখিল্লা স্তবৈধবান্যে মহর্ষঃ। ব্রহ্মজ্ঞানস্য নিধ্যো য-মস্য নিযমস্য চ ।। তপস স্তেজ-मा मीखा वृषमाना हेवाग्रयः। मू-খোপবিষ্টা স্তে তত্ৰ সৰ্বে চক্ৰুঃ কথা মিমা॰ 11 ধর্মার্থ কাম মো-ক্ষাণা মূল মুক্ত কলেবরণ। তত্র नर्बार्थ मः निरेक्षा जंदनस्वित नि-রামবং ৷৷ তপঃ স্বাধ্যায় ধর্মাণাণ বন্ধচর্য্য বতামুষা । হর্তারঃ প্র-সূতা রোগা যত্র তত্র চ সর্বতঃ॥ রোগাঃ কার্শ্যকরা বলক্ষ্যকরা र्फरमा किसीरता मृगामीलिय শক্তি সংক্ষয়করাঃ সর্বাঙ্গ পীড়া-করাঃ। ধর্মার্থাখিল কাম মুক্তিযু মহাবিদ্ন স্বৰূপা বলাৎ প্ৰাণানা-শু হরন্তি সন্তি যদি তে ক্ষেমণ্ ঙ্গ-তঃ প্রাণিনাণ ৷৷ তত্তেষাণ প্রশমাষ কশ্চনবিধি শ্চিস্ত্যো ভবন্তি ৰুঁধৈ র্যোগে রিত্যভিধাষ সংসদি ভর-

দাজ মুনি তে ২ক্রবন্। স্ব যো-গ্যো ভগবান সহসুন্যন যাচ-স্ব লব্ধুণ ক্ৰমাৎ আযুৰ্বেদ মধীত্য ষ॰ গদভষান্মক্তা ভবামো বষ॰॥ ইখ সমুনিভি র্যোগ্যঃ প্রার্থি-তো বিন্যান্বিতঃ। ভরদাক্তো মুনিশ্রেষ্ঠো জগাম ত্রিদশালয় ॥ ।। তত্ত্রেব্রু ভবন গন্ধ। সুরর্ষি গণ मीलामान मिवानन ॥ मृटे**फ्वेर म** मूनि॰ প্রাহ ভগবান্ মঘবা মুদা। ধর্মজ্ঞ স্বাগতণ তে ২থ মুনিণ তণ ममशृक्षय ।। माधिशया क्या-শীর্ভি রভিবন্দ্য সুরেশ্বরণ ৷ ঋষী-ণা॰ বচন॰ সম্যগ শ্রাব্যত সত্তম॰ ৷৷ ব্যাধযো হি সমুৎপন্নাঃ সর্ব প্রাণি ভযঙ্করাঃ। তেষাং প্রশম-নোপায় যথাবদ্বকু মহসি ॥ ত-মুবাচ মুনি॰ সাঙ্গ মাযুর্বেদ॰ শত-ক্ৰতুঃ। জীবেদ্বৰ্ষ সহস্যাণি দেহী নীরুঙ্ নিশম্য যে ।। সোনস্তগা-র॰ ত্রিস্কন্ধ মাযুর্বেদ॰ মহামতিঃ। যথাবদচিরাৎ সর্ব বুবুধে তম্ম-না মুনিঃ ৷৷ তেনাযুঃ সুচির লে-ভে ভরদ্বাজে। নিরাম্যণ। অন্যা-নপি মুনী শতকে নীরুজঃ সুচি-রাযুষঃ ৷৷ তত্তত্ত জনিতজ্ঞান চ-

ক্ষা ঋষযো ২খিলাঃ। গুণান্ জ-ব্যাণি কর্মাণি দৃষ্ট্রা তদিধি মা-শ্রিতাঃ।। আরোগ্যে লেভিরে দী-র্ঘমাযুশ্চ সুখ সংযুতং। আযুর্বে-**ए**नाक विधिनात्गि भा गूनिया যথা ৷৷ 🟶 ৷৷ অথ চরক প্রাদুর্ভাবঃ । যদা মৎস্যাবতারেণ হরিণা বেদ উদ্ধৃতঃ। তদা শেষশ্চ তত্রৈব বে-দ॰ সাঙ্গ মবাপ্তবান্।। অথর্বান্ত-গত॰ সম্যগাযুরেদঞ্ল জাবান্। একদা স মহদ্তুও ত্রফুঁ চর ইবা-গতঃ ৷৷ তত্ৰ লোকান্ গদৈ গ্ৰ-স্তান্ ব্যথষা পরিপীডিতান্। স্থ-লেষু বহুষু ব্যগ্রান্ মুষমাণা শ্চ मृखेवान्।। তাन् मृख्रु। তि मयायक স্তেষা॰ দুঃখেন দুঃখিতঃ। অনস্ত শ্চিন্তবামাস রোগোপশম কার-ণ ।। সঞ্চিন্ত্য স স্বয়ণ তত্র মুনেঃ পুত্রো বভূব হ। যত শ্চর ইবা যা-তো ন জ্ঞাতঃ কেনচিদ্যতঃ ॥ ত-স্মাচ্চরক নামাসৌ বিখ্যাতঃ ক্ষি-তিমণ্ডলে। স ভাতি চরকাচার্য্যো দেবাচার্য্যো যথা দিবি ৷৷ সহসু-বদনস্যাণশো যেন ধ্বংসো রুজ্যাণ কৃতঃ। আত্রেষস্য মুনেঃ শিষ্যা অগ্নিবেশাদয়ে ২ভবন্ ৷৷ মুনষো বহব স্তৈশ্চ ক্তণ তন্ত্ৰণ স্বকণ স্বকৃণ

1 তেষা° তন্ত্ৰাণি স°কৃত্য সমাস্ক-ত্য বিপশ্চিতা ৷৷ চরকেণাত্মনো নামা গ্রন্থোষণ চরকঃ ক্তঃ। 🟶 💵 অথ ধন্বস্তরি প্রাদুর্ভাবঃ ৷ একদা দেবরাজস্য দৃষ্টি নির্গতিতা ভূবি । তত্র তেন নরা দৃষ্টা ব্যাধিভি ভূশপীডিতাঃ।। তান দৃষ্টা হৃদ-য° তদ্য দয়য়। পরিপীডিত । य-দার্জ হৃদযঃ শক্তো ধরন্তরি ম্বা-চ হ ৷৷ ধয়ন্তরে সুরশ্রেষ্ঠ ভগবন্ কিঞ্চিদুচ্যতে । যোগ্যো ভবতি ভূতানা মুপকারকরো ভব ॥ উ-পকারায লোকানা কেন কি ন ক্ত॰ পুরা। ত্রৈলোক্যাধিপতি বি-ফু রভূগৎস্যাদি কপবান্।। তস্মা-ত্তু॰ পৃথিবী॰ যাহি কাশী মধ্যে নৃ-গো ভব । প্রতীকারায রোগাণা मान् विष॰ প্রকাশব ॥ ইত্যুক্ত দুরশাদূ লঃ সর্বভূত হিতেব্সযা। সমস্ত মাযুষো বেদ॰ ধন্বন্তরি মু-পাদিশৎ।। অধীত্য চাযুষো বেদ শিব্দাদ্বস্তরিঃ পুরা । আগত্য পৃথিবী° কাশ্যা° জাতো বাহুজ বেশ্মনি ৷৷ নাম্না তু সো ২ভবৎ খ্যাতো দিবোদাস ইতি ক্ষিতৌ। বালএব বিরক্তো ভূচচারচ মহ-ত্রপঃ-11 যত্নেন মহতা ব্রহ্মা তং

কাশ্যা মকরোমৃপণ। ততো ধর-ন্তরি র্লোকেঃ কাশিরাজো ২ভি-ধীযতে।। হিতাষ দেহিনা॰ স্বীষ সংহিতা বিহিতামুনা। অষণ বি-দ্যার্থিনো লোকান্ সংহিতাণ তা-মপাঠ্যৎ।৷ * ৷৷ অথ সুশ্রুত প্রা-দুর্ভাবঃ।৷ অথ জ্ঞানদৃণা বিশ্বামি-ত্ৰ প্ৰভূতষে। হবদন্। অষণ ধন্বস্ত-রিঃ কাশ্যা॰ কাশিরাজে য মূচ্য-তে।। বিশ্বানিত্রে। মূনি তেই পুরু সুশ্রুত মুক্তবান্। বৎস বারাণসীং গচ্ছ তা॰ বিশ্বেশ্বরবহুভা॰।। তত্র नामा मिटवामामः कार्नितारका-স্তি বাহুজঃ। স হি ধ্বন্তরিঃ সা-कान। य . बनिवना॰ व तः ॥ जायूर्व-দ॰ ততো ২ধীত্য লোকোপক্ষতি হেতবে। সৰ্বপ্ৰাণি দয়। তীৰ্থ মুপ-কারো মহামখঃ ৷৷ পিতুর্বচন মা-কর্ণা সুশ্রুতঃ কাশিকাণ গতঃ।তে-ন সাৰ্দ্ধণ সমধ্যেতুণ মুনি সূনু শত• যথৌ ৷৷ অথ ধন্বস্তুরি° সর্ব বান-প্রস্থাশ্রমে স্থিত । ভগবন্ত সূর শ্ৰেপ্ত মুনিভি ৰ্হুভিঃ স্তত ৷৷ কাশিরাজণ দিবোদাসণ তে ২প-শ্যন্ বিন্যান্বিতাঃ ।। স্বাগতঞ্ ইতি স্মাহ দিবোদাসো যশোধ-নঃ। দ্বশলং পরিপপ্রচ্ছ তথা গ-

মন কারণ ।। তত স্তে সুশ্রুত দ্বা-রা কথ্যামাসু রুত্তর । ভগবন মানবান্ দৃফু । ব্যাধিভিঃ পরিপী-ডিতান্।। ক্রনতো নিুখমাণা॰ শ্চ জাতাস্মাক স্কৃদি ব্যথা। আম্যা-নাণ শমোপায়ণ বিজ্ঞাতুণ বয় মা-গতাঃ ৷৷ আযুর্বেদ॰ ভবানস্মান-ধ্যাপয়ত যত্নতঃ ৷ অঙ্গীক্ত্য বচ স্তেষা॰ নৃপতি স্তানুপাদিশৎ।। ব্যাখ্যাত তেন তে যত্নাজ্জগৃহ मूनरय। मूम। १ कामित्राकः कया-শীভি রভিনন্দ্য মুদান্বিতাঃ ৷৷ সু-শ্রুতাদ্যাঃ সুসিদ্ধার্থা জন্ম গেইং স্বকণ স্বকণ। প্রথমণ সূঞ্রত স্তেষু স্ব তন্ত্র হতবান্ স্ফুট গা সূঞ্জ ত্য্য স্থাযোগি পৃথক্ তন্ত্ৰাণি তেনিরে। সূঞ্রতেন রুত॰ তম্ত্রণ সঞ্জত° বহুভি ৰ্যতঃ ॥ তক্ষাত্তৎ সুশ্রুত নামা বিখ্যাত কিতিম-ওলে। ইতি ভাবপ্রকাশঃ ।। 🟶 🛭

অথ মতান্তরে
বৈদ্যোৎপত্তি কথন ।
সত্য ত্রেতা দ্বাপরেষু যুগেষু ব্রাদ্বাঃ কিল। ব্রহ্ম ক্ষত্রিয বিট্ শূ্দ্র কন্যকা উপযেমিরে ।। তত্র বৈ-শ্য সুতাষা থে জ্ঞিরে তন্যা অমী। সর্বে তে মুন্যঃ খ্যাতা বে-

দ বেদাঙ্গ পারগাঃ॥ তেযা॰ মূ-খ্যো ২মৃতাচাৰ্য্য স্তস্থাবদ্বা সলে-হি তৎ ৷ অম্বন্ঠ ইত্যসাবুক্ত স্ত-তে। জাতি প্রবর্ত্তনাৎ ।। পরে সর্বে পি চাষষ্ঠা বৈশ্যা ব্ৰাহ্মণ সম্ভবাঃ । জননীতো জনু লব্ধা যজ্জাত। বেদ সংস্কৃতিঃ।। অশ্বষ্ঠা স্তেন তে সর্বে দিজা বৈদ্যাঃ প্রকীর্ত্তিতাঃ । অথ ৰুক্ প্ৰতিকারিত্বান্তিষজ স্তে প্রকীর্ত্তিতাঃ ম সত্যে বৈদ্যাঃ পি-তু স্তল্যা স্ত্রেতাযাঞ্চ তথা স্মৃতাঃ । দ্বাপরে ক্ষত্রবৎ প্রোক্তাঃ কলৌ বৈশ্যোপমাঃ শ্বতাঃ৷৷ অথায়ঠেষু সর্বেষু বিখ্যাত। অভবন্নমী। সে-নো দাসশ্চ গুপ্তশ্চ দত্তো দেবঃ ক্রো ধরঃ।। রাজঃ সোমশ্চ নন্দি-শ্চ জ্বও শচন্দ্রশাচ রক্ষিভঃ।এষা ব শাঃ সমুৎপদ্মা এতৎ পদ্ধতবো ম-তাঃ ৷৷ অন্য পদ্ধতবোপ্যেবং সন্তি বৈদ্যা ন তে শ্রুতাঃ। বহুব শ্রেক নামানো নান।গোত্র সমুদ্রবাঃ।। যথাকৌ বিশ্রুতাঃ সেনা ইত্যেব মপরে মতাঃ। যস্য যস্য মুনে র্যো-যঃ সন্তানঃ স স বিশ্রুতঃ ॥ তত্ত-क्लांबानिना देवनाः देखनानास স্বকৰ্মণা ৷ তথাহি ৷ তিলো বৰ্ণা-নুপূৰ্বেণ ছে তথৈকা ষথাক্ৰমণ।। ত্রাহ্মণ ক্ষত্রিয় বিশাণ ভার্য্যাঃ স্বাঃ শূদ্ৰজন্মনঃ। যদুচ্যতে দ্বিজাতী-ना॰ मृजानादताश्रम॰ अरुः ॥ देन-তন্মম মত॰ যম্মাত্ত্রাত্মা জায-তে স্বয়ণ। পাণি ভর্ত্তুঃ সবর্ণাসূগৃ-হ্লীষাৎ ক্ষত্রিষা শরণ। বৈশ্যা প্রতোদ মাদদ্যাদ্বেদনে স্বগ্রজ-ন্মনঃ। সবর্ণেভ্যঃ সবর্ণাসু জাষ-ন্তে চ সজাতয়ঃ।। অনিন্দ্যেষু বি-বাহেষু পুত্ৰাঃ সন্তান বৰ্দ্ধনাঃ। বিপ্রামূর্দ্ধাভিষিক্তো হি ক্ষত্রিযা-যা বিশঃ স্ত্রিয়া ।৷ জাতো ২য়ৡ-স্তু শূজাযাণ নিষাদঃ পার্শ্ববোপি বা। বৈশ্যা শুজ্যোশ্চ রাজন্যা-শ্বহিষ্যৌ দ্বৌ সুতৌ শ্বতৌ ॥ বৈ-শ্যাতু করণঃ শূদ্যাণ বিমাসেম বিধিঃ স্তঃ। এতে ষট্ শ্লোক। যাজ্ঞবন্ধ্যীয়াঃ। শূদ্রেব ভার্য্যা শূজস্য সাচস্বাচ বিশঃ স্মৃতে। তে চ স্বা চৈব রাজ্ঞস্ত তাশ্চ স্বা চাগ্ৰজন্মনঃ।। পাণিগ্ৰহণ সংস্কা-রঃ সবর্ণাসূপদিশ্যতে । অসবর্ণা-স্বয়ণ জ্ঞেয়ো বিধি ৰুদ্বাহ কৰ্ম্মণি ।। শরঃ ক্ষত্রিয়য়া গ্রাহ্যঃ প্রতো-দে। বৈশ্যকন্যথা। বসনস্য দশা গ্রাহাঃ শূজযোৎক্রফ বেদনে 11 ইতি পদ্যত্রয় । বান্ধণাদৈশ্য-

কন্যায়। মন্বপ্তে। নাম জাষতে। ইতি চ পদ্যাৰ্দ্ধণ মানবীয়ণ। বৈ-শ্যাযাণ বান্ধণাজ্জাতো ২মঠো-হি মুনি সত্তম। ব্রাহ্মণানা চি-কিৎসার্থণ নির্দ্দিষ্টো মুনিপুঙ্গবৈ রিতি পরাশরঃ ।। বেদাজ্জাতো-হি বৈদ্যঃ স্যাদয়প্তে বৃদ্ধপুত্রক ইতি শঙ্খঃ। ব্ৰহ্মা মূৰ্দ্ধাভিষি-·ক্তশ্চ বৈদ্যঃ ক্ষত্র বিশাবপি। অ-মী পঞ্চ দিজা এষা যথা পূৰ্বঞ্চ গৌরব মিতি হারীতঃ ৷৷ মাতু র্যদা প্ৰজাযন্তে দ্বিতীয়ণ মৌঞ্জিবন্ধ-নাৎ। ব্রাহ্মণ ক্ষত্রিয় বিশ স্তস্মা-দেতে দিজাঃ স্মৃতা ইতি যাজ্ঞব-**ন্ধ্য বচন॰ ॥ মূর্দ্ধাভিষিক্তাম্বণ্ঠযো** রপি পিতৃ বত্ত্বাৎ দ্বিজন্ব মিতি বৃ-দ্ধাঃ। আযুর্বেদোপনযনাদৈদ্যো দ্বিজ ইতি স্মৃত ইতি বৈদ্যকে ২গিবেশঃ।। তপোযোগাৎ পুরা বৈদ্য স্তেজসা পিতৃবৎ স্মৃতাঃ। বিপ্ৰাৎ ক্ষত্ৰান্যতো ন্যুনাঃ ক্ৰিয-ষা বৈশ্যবৎ ক্নতাঃ ॥ শনেঃ শ-নৈঃ ক্রিয়া লোপাদথ তা বৈদ্য জাতযঃ। কলৌ শূদ্ৰ সমাপন্না য-থা ক্ষত্ৰা যথা বিশঃ ৷৷ ইতি বিফু ।। যুগে জঘন্যে দ্বে জাতী ব্ৰাহ্মণ শুজ এবচেতি যমঃ ৷৷ শনকৈশ্চ

ক্রিয়ালোপাদিমাঃ ক্ষত্রিয়জাতয়ঃ । বৃষলগ্ৰু গতা লোকে বান্ধণা-দশনেন চেতি ননুবচন ধৃষা এব মন্বৰ্গাদীনামপি কলে। শূজন্ব মি-তি স্ব স্ব গ্রন্থেয়ু বাচস্পতি মিশ্রা-দিভি স্তথা শুক্ষিতত্ত্বে স্মার্ভভটা-চার্যোগাপ্যক্তং ।৷ অতএব সল-পঞ্জিকায়। মুক্তং। অতিদিউ॰ হি रेवमामा भृष्ठवः कविचामिवमि-তি। তস্মাৎ ক্ষত্র বিশো স্তল্যো বৈদ্যঃ শূদ্ৰস্য পূজিত ইতি।। 🗱।। যুগে যুগে কর্মবৈধে। একর্ষাপক-ৰ্যাবাহ মনুঃ। তপো রীতি প্রভা-বৈশ্চ তে গচ্ছন্তি যুগে যুগে। মনুষ্যেষিহ জন্মত ইতি 11 অম্ব প্রেম্বৃতাচার্যঃ খ্যাতো ২ভূদ্ভুব-নত্ৰযে। সিদ্ধ বিদ্যাহ্বযাণ কন্যাণ স্বর্বৈদ্যস্য তু মানদী॰ ॥ উপযে-মে মহৌজা য শ্চিকিৎসকত্যা শ্রুতঃ। অথৈতস্য বরেণেব খ্যা-তা বৈদ্যা মহৌজসঃ ৷৷ সেনো দাসশ্চ গুপ্তশ্চ দত্তো দেবঃ ক্ রো ধরঃ। রাজঃ সোমশ্চ ন-ন্দিশ্চ স্বপ্ত শচন্দ্রশা রক্ষিতঃ 🛚 । সস্তান। বহৰ শৈচষাণ বভূবুশ্চ চি-কিৎসকাঃ। সলানুৰপত শৈচ-ষা॰ জাতাঃ পদ্ধতযে। ২প্যমূঃ !!

তেয়া॰ প্ৰশংসা নিন্দা চ বভূব স্বে न कर्यंगा। উख्रामी स्मन मारमी **ठ ७**७ मुद्धे। एरेथेव हु।। एनवः করশ্চ মধ্যস্থো রাজ দোমো জ-লাধমৌ। নন্দি প্রভূতযো নিন্দ্যা লুপ্তপদ্ধতযো ২পি চ ॥ কেচি-জ্জাত্যা পরিখ্যাতা স্তথা বৃত্তানু-সারতঃ। সর্বাসা মেব জাতীনা বৃত্তি রেব গরীষদী॥ বৃত্তিঃ স্বর্গ্য। চ পথ্যা চ বৃত্ত্যা জাভিঃ প্রবর্ত্ততে । ইতি প্রাচীন জলপঞ্জিক। ধৃত ব্যাস বচনানি । ইতি বৈদ্যোৎ-পত্তি কথন ৷৷ 🎄 ৷৷ অথ বৈদ্যা-না॰ গোত্রাণি। অফীবি॰শদনী গোত্ৰাঃ সৰ্বেধাণ ভিয়জা মিপি। প্রত্যেকন্তে বিলিখ্যন্তে সেন দা-সাদিতঃ ক্রমাৎ 11 ধরন্তরিশ্চ শক্ত্রিশ্চ তথা বৈশ্বানরাদ্যকৌ। মৌদাল্য কৌশিকৌ রুষ্ণাত্রেয আঙ্গিরসো ২পিচ॥ অর্ফৌ গো-ত্রাণি সেনানাণ দাসানাণ তদন-স্তরণ। মৌকাল্যো ২থ ভরদ্বাজঃ শानकायन এব চ ।। भाखिनाम्ह বশিষ্ঠশ্চ বাত্স্যশ্চ ষডমী মতাঃ ৷ গুপ্তানা ভীণি গোত্রাণি কাশ্য-পো গৌতম স্তথা।। সাবর্ণি রুগি দত্তানা॰ চম্বারঃ পরিকীর্ত্তিতাঃ।

কৌশিকঃ কাশ্যপ শৈচব শাণ্ডি-ला काशि ७९ शतः॥ स्मिलाना ইতি বিজ্ঞেয়া শ্চত্বারো দেব সম্ভ-বাঃ। আত্রেয রুক্ষাত্রেষৌ চ শা-ঙিল্য আলমালকঃ।। ধর্ম্য কা-শ্যপঃ প্রোক্তো ভরদাজশ্চ সও-জঃ। কাশ্যপো রক্ষিতসৈ্যকে। গোত্রা এতে প্রকীর্ত্তিতাঃ ৷৷ দত্তা-না মাদ্য গোত্রাণাণ দেশভেদেস্তি সন্ততিঃ! এব মাত্রেষ গোত্রোপি দত্তে দেশান্তরে শ্রুতঃ ॥ দত্তাঃ ক্ষণত্রেষ গোত্রা দৃশ্যত্তে বহুব স্তথা। তত্মাদ্দন্তস্য গোত্রাণি স-ন্তঃ ত্রেয়ানি পণ্ডিতৈঃ ॥ করাণাণ বাশ্যপো গোতো বাৎস্য মৌ-फान्यकाविश । দেশভেদে হি বি-দাত্তে তৎকরঃ সপ্ত গোত্রকঃ il রাজঃ কাশ্যপ গোত্রোপ্যস্তি ত-দ্রাজ ব্রিগোত্রকঃ। প্রায়স্তে চ জা-মদগ্য গোতা দেশান্তরে ধরাঃ ॥ বহবোপি ভর্ম্বাজ গোত্রজাঃ স-ন্তি রক্ষিতাঃ। ইন্দ্রাদিত্যৌ পরৌ যৌ দ্বৌ বৈদ্যৌ গোত্রা স্তয়ে। রি-মে ৷৷ ইন্দ্রস্য কাশ্যগো গোত্রএক এব প্রকীর্ত্তিতঃ। আদিত্যানা মি-নৌ গোত্রা বাদিত্য কৌশিকৌ স্মৃতৌ !৷ পঞ্চাশদেতে বিখ্যাতা

স্তস্মাদোগাত্র। ভিষক্ সলে। যকু দেশান্তরে গোত্র মন্যৎ কি মপি চ শ্রুত ॥ দত্তাদীনা ন তৎ প্রোক্ত মপ্রসিদ্ধ মতীব তৎ। # ।! অথ পঞ্জিকান্তরোক্ত রাটীয বৈ-দ্যঙ্গলাফকীয় গোত্র সংখ্যা শ্রে-ষ্ঠস্বাদি লিখ্যতে। কাঞ্জীশাদৃষি সেনস্য গোত্রাগ্যফৌ ভবন্তি চ। শক্তি ধন্বন্তরী শ্রেছে মধ্যে বৈ-শ্বানরাদ্যকে।। মৌদ্যাল্য কৌ-শিকে কুষণত্রেষ আঙ্গিরসো ২-धभाः ॥ 🗱 ॥ व्यथ तानिवाकि गृह বৈদ্যানা॰ প্রবরানাহ। প্রবরাঃ পঞ্চেনানাও ধন্বন্তরি জলোড-বাণ। বিনির্দ্দিষ্টা যথা তে চ ধন্ব-ন্তর্য্য পরাশরে। ।। নৈযঞ্জব শ্চা-স্বিরুদো বার্হস্পত্য ইতি ক্রমাৎ। শক্তি গোত্রে ত্রয়ং শক্তি পরাশর বশিষ্ঠকাঃ ৷৷ প্রবরাঃ পঞ্চ দাসানা মৌর্ব চ্যবন ভার্গবাঃ। জামদগ্য *हाश्वानः (क्षांका मोलाना গোত্ৰজাঃ ৷৷ গুপ্তানাণ ত্ৰয এবৈ-তে কাশ্যপোপ্যপ্রসারকঃ ৷ নৈয-ফ্রবো ২মী প্রবরাঃ কাশ্যপান্বষ সম্ভূবাণ ॥ দত্তে ত্রয়ণ কৌশিকা-ना॰ भाषिनामिज्यन्वनाः । क्र-ফাত্রেয়ো বশিষ্ঠশ্চ আত্রেয় শেচ-

তি তে ত্রয়ঃ ৷৷ দক্তানাণ প্রবরা এ-তে দত্তাত্রেয় সলোজ্বাণ। আ-ত্রেষ গোত্রজাতানা দেবানাঞ্চ তথা ত্রয়ঃ ৷৷ আত্রেয় আঙ্গিরস-কো বাৰ্হস্পত্য ইতি ক্ৰমাৎ । করে ভরদাজগোত্তে ত্রযো ২মী প্রবরাঃ স্মৃতাঃ ৷৷ ভরদ্বাজ্যে ভা-र्गवन्ह हार्वनन्ह क्याम्यी। ता-জবংশে বাৎস্যগোত্তে কথিতাঃ প্রবরা দ্রয়ঃ ৷৷ বাৎস্যে ২সিত স্ত-থা মার্কণ্ডেষ এবং ক্রমাদিতি। অথ কৌশিক গোত্রস্য সোমস্য " প্রবরা ব্রুষঃ ৷৷ কৌশিকঃ কাশ্যপ-ৈশ্চৰ ভাৰ্গৰ শ্ছেত্যমী ক্ৰমাৎ। সেনাদীনা মনুক্তা যে আদ্য গো-ত্রাদি সম্ভুবা ।। প্রবরা স্তেপি বি-জ্ঞেয়া স্তত্তৎ স্বলভূবাণ মুখাৎ। নন্যাদীনা॰ বরেন্দ্রেষু চতুর্ণা৽ প্র-বরাশ্চ যে ৷৷ বিজ্ঞেষা স্তে চ নি-খিলা স্তেষা**° সলভুবা॰ মুখাত্ ।** ইতি বৈদ্যানা॰ প্রবরাঃ ॥ 🕸 ॥ **जथ दिदागुव ज्ञाणीयामि कथनः।** সেনো দাসশ্চ গুপ্তশ্চ দত্তো দে-বঃ কর স্তথা। রাজ সোমাবপী-তাফৌ রাটীযাঃ পরিকীর্ত্তিতাঃ ।। নন্দি শ্চন্দ্রো ধরঃ ঙ্গঞ্জো রক্ষিত শ্চেতি পঞ্চ যে। তে বরেন্দ্রেষু বি-

খ্যাতা দাস দত্ত করা অপি ৷৷ রাটীয়া ভিষজো যে ষে প্রায় স্তে বঙ্গা অপি। নন্দ্যাদযো মহা-রাফ্টে নিবসন্তি চ কেচন ৷৷ তথা চ পঞ্জিকান্তরে। সেনো দাসশ্চ গুপ্ত সঞ্চ দত্তাদ্য স্তথা। অ-ফৌ রাঢাসু বিখ্যাতাঃ প্রায়ো ২মী বঙ্গগা অপি ।। ইতি ।। তথা ন্যত্র । নন্দি চন্দ্র ধর দত্ত রক্ষিতা স্তে স্বনামনি বরেন্দ্র বিশ্রুতাঃ। বীজি পুরুষ ইহৈব বক্ষ্যতে তৎ ञनः थन् वत्रस्रकः भूनः ॥ ७-থাহি নারাষণ দাসো ২স্তরঙ্গ খানশ্চ। দাসো দত্তো ধর শৈচব निक ऋएको कत्र खशा । हन्द्रभ्ह রক্ষিত শ্চেতি বরেন্দ্র স্থল মফক॰ ॥ ইতি। তথান্যত্র। অষ্টো সে-নাদযো রাচে বঙ্গেম্বপি বসস্ত্য-भी । नन्गामत्या महात्रात्छु लू-প্তপদ্ধতষো ২পি চ ৷৷ কেচিজ্জা-ত্যা পরিখ্যাতা দৃষ্টা দেশাস্তরে-ৰপি। ইতি।। সম্বন্ধঃ স্তৃয়তে সর্বৈ **दिक्तम निवामित्नाः। निन्धः**-তে কিল সম্বন্ধে৷ ভিন্নদেশনিবা-সিনোঃ ॥ ইতি বৈদ্যেষু রাটীযা-দি কথন॰।। 🟶 ।। অথ সেনাদী-না॰ পূৰ্বস্থান মাহ। একাঞ্জীশা

গোনগর করককোঠ এব চ। মোরশাসন কান্তারো সমানু-স্থান মেব চা৷ মেঢ্যশাসন মপ্য-ন্যো ষাসগ্রাম স্তব্যৈব চা অফা-না॰ সেন মুখ্যানা॰ রাচাযা॰ স্থা-न मर्फक ।। তথা ह मुर्द्धियः । का-ঞ্জী গোর করঙ্ক মোর কান্তা সমানুকাঃ। মেড্যো মাল *চ রা-ঢাযা বৈদ্যানা প্রলম্ফক মিতি । ইতি বৈদ্যানা পূৰ্বস্থান কথন° ।। 🟶 ।। অথ স্থানভেদেন সেনাদি ভেদ মাহ। উনবি॰শতিধা সেনা অফাবি॰শতিধা পুর॰।ভবস্তি ভে-দেনৈতেষা বক্ষ্যতে সল লক্ষণ ।। একো বিনাযকঃ সেনো ভেদে-ন নব্ধা ভবৎ। মালঞ্চো ধলহ-**ভীযঃ খানাজঃ সেনহাটিকঃ ॥** नात्रश्रा निरतालीय खथा मक्र-লকোঠজঃ। রাষিগ্রামী বেতজী-যো নব বৈনাযকা অমী ৷৷ বিশে-यटा विनिर्फिका एक्क्या भागा श्र्वाख्वाः। मामाना श्रान क-থনে সম্বন্ধ ভাষণে তথা ৷৷ সৰ্বেষা মেব বৈদ্যানা মিতরেষা ময় জ্র-মঃ। ইতি বিনাষক সেন বংশ্য নির্ণয়ঃ ৷৷ একঃ পুন র্গযীসেনো ভেদেনৈব চতুর্বিধঃ। বিষপাডা ॥

ভবঃ শ্রেষ্ঠ স্তিকাযিপুরজ স্তথা॥ অন্যঃ কডিয় সমূতো ধাডাগ্ৰা-মী ততঃ পরঃ। ইতি গ্যীদেন বংশ্য নির্গয় ৷৷ একো রাঘব সে-নো ২ভূৎ খণ্ডগ্রামেণ বিশ্রুতঃ। স খণ্ডজ ইতি খ্যাতো নাপরা ত-স্য চ স্থলী।। ইতি রাঘবসেন ব॰-भा निर्वयः। त्राका विमनतम्ता ভূৎসেন ভূষি ক্তাশ্রয়ঃ। স সেন ভূমৌ বিখ্যাতো নাপর তস্য চ স্থল ৷৷ ইতি রাজে৷ বিমলসেনস্য व॰मा निर्वयः ॥ পাত দাবে। দরঃ সেনঃ পাত্রঃ শিখর ভূপতেঃ। অ-সো শিখর ভূজাতো নাপর॰ তস্য চ স্থলণ ৷৷ ইতি পাত্র দামোদর বণ-**ग्रा** निर्वयः ॥ विनत्मत्नां शि य त्यु-কো ধলভূমি কৃতাশ্রযঃ। সএব ধলভূমিষ্ঠো নাপরা তস্য চ স্থলী ।। ইতি বিনসেন ব॰শ্য নির্ণয়ঃ।। সপ্তমো বৃষিসেনো যো বঙ্গভূমৌ প্রতিষ্ঠিতঃ। হাণ্ডিযাগ্রাম সমূত স্তমান্না তস্য তৎ স্বল ।। ইতি হাঙিষা বৃষি সেন বংশ্য নির্ণযঃ। ইতি ধন্বন্তরি গোত্রজাতানা॰ স্-প্রবিধানা দেনানা ভেদেনা-ফীদশ প্রকার নির্ণয়ঃ ।। শ্রীবৎস সেন প্রমুখাঃ যড়মী শক্তি গোত্র-

জাঃ ৷ ভেদেন সপ্তধা জ্ঞেয়া যথা क्य मभी भूनः ॥ এकः 🕮 व ८ म দেনে। ২ভূত্তেহ্টগ্রাম বিশ্রতঃ । তেহউজ ইতি খ্যাতো নাপর॰ তস্য চ স্থল° ৷৷ ইতি শ্রীবৎস সেন বংশ্য নির্ণয়ঃ ৷৷ একঃ শিষাল সে-নো ২সৌ ভেদেন দ্বিবিধা ২ভ-বৎ। পোডাগাছা ভবঃ শেষ্ঠঃ প-রঃ পোখরিয়া ভবঃ ৷৷ ইতি শিষা ল সেন বংশ্য মির্থঃ।। একে। যঃ পুরুসেনে। ২ভূদ্তুঠিনাগতি মা-শ্রিতঃ। ভূঠিনাগডিজত্বেন খ্যা-তে। ২সে নাপর স্থল ।। ইতি পুরুদেন বংশ্য নির্ণয় ॥ চন্দ্র-সেনে। ২পর স্ত্রেক শুক্রদ্বীপ নি-বাসক্লং। শক্ত্রিগোত্র সমুস্ভূত रेनीनभूत माखिङः ॥ रेठि ठक সেন বংশ্য নির্ণয়ঃ॥ একো মুঞ্জীর সেনো ২সে স্বর্ণপীঠী নৃপাত্র-যাৎ। স এব স্বর্ণপীঠীতি বিখ্যা-তো মল্ভূ ভবঃ ৷৷ ইতি মুঞ্জীর त्मन व॰गां निर्वयः ॥ तामतमनः পর স্তদ্যৈবান্তভূ তো বভূব যঃ। স মল্লভূমি বসভৌ বিদিতানেক-পৌরুষঃ ॥ ইতি রামসেন ব॰-শ্যনিৰ্গয়। ইতি শক্ত্ৰিগোত্ৰ জা-তানা প্রীবৎসদেন প্রমুখানা ॥

যগ্না সপ্ত প্রকার নির্ণয়ঃ ৷৷ আ-দ্য সেনস্ত ষড্বীজী ভেদেন বি-বিধে৷ ২ভবৎ ৷ নপাডা সম্ভব-স্তেকঃ শালগ্রাম ভবো ২পরঃা৷ मानकतीय ववाना खय जानाः প্রকীর্ত্তিতাঃ। আদ্যর্ষিগোত্ত স-ভূতাঃ স্বতন্ত্ৰাঃ সৰ্ব এব হি ॥ ইতি সকল সেনানাণ ভেদ নিৰ্ণ-यः ॥ 🟶 ॥ অথ দাসানা ভেদ-मार । शक्षमभविधा मात्रा एख ২মী বি॰শতিধা পুনঃ। একঃ পুন-শ্চাযু দাসে৷ ভেদেন দ্বিবিধা ২ভবৎ ।। এক স্তৈহট সম্ভূতে। মালিকাহারজঃ পরঃ। ইতি চা-यूव रामा विविध निर्वशः ॥ अस-দাসঃ পুন স্ত্রেকো ভেদেন পঞ্চ-ধা ভবৎ।বালিনাছী ভব শৈচকঃ পরো মণ্ডলজানিকঃ ৷৷ মৌডে-শ্বর ভবঃ পালিগ্রামজঃ পাজনৌ-রজঃ। ইতি পস্থবংশ্যে পঞ্চিধ নির্ণয়ঃ ৷৷ একো ২পরঃ কাযুদা-সো বঙ্গভূমৌ প্রতিষ্ঠিতঃ। কো-গ্রামীণ ইতি খ্যাতো দাসো মৌ-দালা গোত্ৰজঃ।। ইতি কাষু-দাস বংশ্য নির্মঃ ৷৷ ভোষী দা-সোপি তৎপুত্রো খ্যাতো দীঘ-ল কেকরৌ। অমী ত্রযো বঙ্গভূ-

মৌ প্ৰসিদ্ধাঃ সৰ্ব এব হি 11 ইতি ভোষীদাসস্য তৎ পুত্ৰযোশ্চ বং-**मा निर्वयः ॥ একো বরাহ দাসো** ২সৌ বৌহারিগ্রাম বাসক্লৎ। স বৌহারিজ দাসোপি মতো মৌ-দালা গোত্রজঃ।। ইতি বেহা-রীয বরাহ দাস বংশ্য নির্ণয়ঃ ॥ नृति इनाम मारमो (को वकरमरम প্রতিষ্ঠিতৌ। তৌ বঙ্গজা বিতিখ্যা-তৌ अनकार्या भन्नायरगे।। ইতি मृजिण्य माजरमा वं भा निर्वयः ॥ বীর দাসোপি য স্তেকঃ স বহজ ইতি স্মৃতঃ। তত্ত্বৈ বঙ্গে সমন্ধ স্তস্যাভূদ্বরকন্যযোঃ।। ইতি বীর দাস বস্পা নির্ণয়ঃ ॥ খ্যাতঃ পা-থরডা গ্রামে রামদাসোপি তাদৃ-শঃ ৷ সূনব স্তস্য চত্বারো বীজিন-স্থেপি বিশ্রুতাঃ।। খ্যাতা ডভেড গাভেড ধাড বীডাল দাসকা:। মৌদ্যাল্য গোত্র সম্ভূতাঃ স্বতন্ত্রাঃ সৰ্ব এব হি।। ইতি রাম দাসস্য তৎ পুত্রাণাঞ্চ বংশ্য নির্ণয় ।। ইতি মৌদাল্য গোত্রজানা সকল দা-সানা পঞ্দশ প্রকারাণা ভে-দেন वि॰मिछ প্রকার নির্ণয়ঃ ।। # 11 অথ গুপ্তানা ভেদ নাহ। শুপ্তাশ্চ ষড্বিধা ভেদা স্ত্রবোদশ

বিধাঃ পুনঃ। কাশ্যপান্বৰ সম্ভূ ভাঃ স্বতন্তাঃ সর্ব এব হি ॥ এক পুনঃ কাষু গুপ্তো ভেদেনাফ বি-ধে। ২ভবৎ । বরাহনগরীয়ক শ্রেষ্ঠো ২ভূৎ সলকর্মণি ॥ প-ণিনালা ভব **শ্চান্য স্ত**থৈব সল-শীলবান্। বারাশত সমৃদ্ভূত স্তৃ-**ठीय उप्नमञ्जर ॥ नीम**ञ्चे अञ्चा ষে তে নিরোল ত্রিপুরাশ্রিতাঃ। ভদ্রখালী নিবাসস্থাঃ কাষ্ গু-প্তোক্তবাশ্চ যে।। মাটিযারী ভ-বাঃ কেচিল্লোকগুপ্তস্য বংশজাঃ ৷ পশ্চিমস্থান ৰাশ্ৰিত্য কেচিৎ স-ন্তি নিজেচ্ছ্যা।। ইতি কাযু গুপ্ত-ब॰শ্যে ২ফবিধ নির্ণযঃ । পরসে-শ্বর শুপ্তো যঃ শ্রেষ্ঠ স্তদ্বন্দ সন্ত-বঃ ৷ যো ২ভূত্রিপুর গুপ্তো ২সৌ ধৌডালা বিহিত স্থিতিঃ।। ইতি ধৌডালীয ত্রিপুরগুপ্ত বংশ্য নি-র্ণষঃ।। পরমেশ্বর গুপ্তস্য বর্ণ্শজে দৌ প্রতিষ্ঠিতৌ। ভীঁ পুরী খাডি-গ্রামস্থে মহৎ স্বন্ধাধিকারিণে।। ইতি মহাধিকারি স্বল্পাধিকারিণো র্ব॰শ্য নির্বহঃ। অডাল গুপ্তো যঃ প্রোক্তঃ স তু শিঙ্গান সম্ভবঃ। কাশ্যপাদ্বয় সম্ভূতঃ সলকার্য্য প-রাষণঃ ॥ ইত্যডাল গুপ্ত বংশ্য निर्वयः॥ वीत्रश्रश्रं द्धयः প্রোক্তো। ভীঁ পুর আম বাসক্রৎ। ভীঁ পুরী-ষ ইতি খ্যাতঃ স চ কাশ্যপগোত্ৰ-कः ॥ ইতি বীরগুপ্ত বংশ্য নির্ণয়ঃ । ইতি কাশ্যপ গোত্রজাতানা॰ সকল গুপ্তানা ষড্বিধানা ভে-**प्तिन जर्याम्य श्रंकात्र निर्वयः 11** #।। मट्डी ह चिविदशे उद्धरशे ता-মদত্তশ্চ পাবিতা ! পূৰ্বঃ শাণ্ডিল্য গোত্রীয়ো বটগ্রাম সমুদ্ভবঃ ॥ অ-পরঃ পাবিতা দত্তঃ খাঁগড়ীয়ঃ স এব হি । জাতঃ কৌশিক গোত্তে চ স্বতন্ত্ৰো দ্বো গুণান্বিতৌ ॥ ইতি দত্তব॰শ্য নির্ণযঃ ॥ 🛊 ॥ বিকারণ-স্য দেবস্য বংশ্যা আত্রেষ গোত্র-জাঃ। সমানুস্থান সম্ভূতাঃ কেত্-প্রামে ২ধুনা তু তে।। কেতুগ্রামীণ দেবো ২সৌ নিকারুণ স্লোম্ভবঃ । निटेज क (भी कृटेव (त्रव क्वक)-র্য্য পরাষণঃ।। ফ্রকাত্রেয ভবা যে চষে চ শাণ্ডিল্য গোত্রজাঃ। আ-লমাল ভবা যে চ তে নানা দেশ-বাসিনঃ ৷৷ ইতি দেববংশ্য নির্ণযঃ ।। 🟶 ।। একঃ কান্তার বাসী চ ক-রে। ভেদাদমী ত্রয়ঃ । বশিষ্ঠ শ-ক্তিগোত্তে দ্বৌ বঙ্গদেশে চ বি-ঞ্রতে।।। যস্ত ধর্ম করে। বীজী ভ-

রদাজ সলোদ্ভবঃ। তদ্বংশ্যাঃ সা-ম্পুত সন্তি হিমোডা যাজিগাঁ भूरत ॥ रेिंठ कत्रवःभा निर्वयः॥ 🗱 ॥ মেচ্যশাসন সম্ভূতৌ রাজ-বংশোন্তবা বুভৌ। শশিরাজ ম-দীরাজৌ **বাৎস্যগোত্ত সমুন্ত**বৌ ৷৷ এলাচি ধাম নগরে শশিরাজঃ ক্তাশ্রষঃ। মসীরাজঃ খেপড়ী-ষো বঙ্গভূমৌ চ সংস্কৃতঃ ॥ ইঙ্কি व्राज्यवण्यां चिविध निर्वयः ॥ 🛊 ॥ মালগ্রাম সমুস্ততো ধর্ম সোমে। মহামতিঃ। জাতঃ কৌশিক গো-ত্ৰে চ তদ্ব॰শ্যা বহুদেশগাঃ।। ইতি **দো**মব'শ্য নির্ণযঃ ।। ইতি রাচা প্রসিদ্ধানা মন্টানাণ সেনাদীনাণ ভেদেন ব॰শ্য নির্থঃ 11 🟶 11 🖦 পরে যে নন্দি চন্দ্রৌ ধর ঙ্গণ্ডৌ চ রক্ষিতঃ। বারেন্দ্রা অপি পঞ্চৈতে প্রসিদ্ধা স্তত্ত তে পুনঃ।। ইতি ত্র-যোদশ গৃহাণা বৈদ্যানা ষধা-क्रम ভেদেন স্বলনির্ণয়ঃ।।।।। অ-থ সেনাদীনা সামান্যতঃ সম্বন্ধ লিখনানুরোধাছসতি স্থান মাহ ।। औथ७ नाय नगद्गी द्वारा बरक চ বিশ্ৰুতা। সৰ্বেষা মেব বৈদ্যানা মাশ্রমে। যত্র বিদ্যুতে !৷ যত্র প্লো-ষ্ঠীক্রতা বৈদ্যৈ র্যঃ খণ্ডো ২ভৃদ্তি-

ষক্ প্রিষঃ ৷ বিশেষতঃ হ'লীনা-∥ না॰ দৰ্বেষা মেব বাসভঃ ॥ ইতি সামান্যতঃ সকল কৈন্যা-না বাসস্থান মুক্ত ॥ 🗱 ॥ ইতি গৌরাসমন্নিকাত্মজ ভরতসেন **হুত বৈদাপলতত্ত্ব** ॥ বৈদ্যঃ ত্রি বেদসম্বন্ধীয়ঃ।বেদ শব্দাৎ বল্য প্রত্যেয়ন নিপানঃ ৷৷ रितमाक की आयुर्वमः। हि-কিৎসাশাস্ত্রণ। যথা। যস্য ব্যা-করণে বরেণ্য ঘটনা স্ফীতাঃপ্র-বন্ধা দশ প্রখ্যাতা নব বৈদ্যকে-পি তিথিনির্দ্ধারার্থ মেকোন্ডুতা ৷ সাহিত্যে ত্রয় এব ভাগবত ত-खुां को वय खमा जूरा खर्वानि শিরোমণে রিহ গুণাঃ কে কে-ন লোকোন্তরাঃ॥ ইতি মুগ্ধবো-ধব্যাকরণশেষে বোপদেব প্র-मण्या (श्रीकः ॥ क्ष ॥ जर माज-क्रमामानि यथा। अग् यकुः मा-भाषवीशान् मृख्ना तमान् थ-জাপতিঃ। বিচিন্ত্য ভেষা মর্থ-देशवायूर्वमः ठकात मः ॥ कृषा তু পঞ্চমণ বেদণ ভাষ্ণরাষ দদে বিভুঃ **। স্বতন্ত্র স**ংহিতাণ তম্মা-ন্তাকরশ্চ চকার সং॥ভাক্ষরশ্চ ্স্থশিষ্যেভ্য আযুর্বেদ স্বসংহি-

তা । প্রদদৌ পাঠযামাস তে চ ক্ৰঃ সংহিতা ভতঃ।। তৈষা না-মানি বিদুষা তন্ত্ৰাণি তৎ ক্লতা-নি চ। ব্যাধি প্রণাশ বীজানি সাধি মত্তো নিশামষ ।। ধন্বস্তরি দিবোদাসঃ কাশীরাজ স্তথাবি-নৌ। নঙ্গলঃ সহদেবো হর্কি শ্চ্য-বনে। জনকে। বুধঃ।। জাবালো জাজলিঃ পৈলঃ কৰথো ২গস্ত্য এব চ ৷ এতে বেদান্স বেদজাঃ ষোডশ ব্যাধিনাশকাঃ ॥ # ॥ চিকিৎসাতত্ত্বিজ্ঞান নাম তন্ত্ৰ মনোরমণা ধন্বন্তরিশ্চ ভগবাঁশ্চ-কার প্রথমে সতি।। চিকিৎসা-দর্পণ নাম দিবোদাস শ্চকারসঃ ৷৷ চিকিৎসাকৌ মূদী দিব্যা কা-শীরাজ শ্চকার সং ৷৷ চিকিৎসা-সারতম্বঞ্চ ভূমদ্ব চাশ্বিনীসুতৌ। তন্ত্ৰ॰ বৈদ্যকসৰ্বস্ব॰ নন্সলম্চ চ-কার সং ॥ চকার সহদেব চ ব্যা-ধিসিদ্ধবিমর্দন । জ্ঞানার্ণব মহা-তন্ত্র॰ যমরাজ শ্চকার সং॥ চ্যব-নো জীবদানঞ্চ কার ভগবানৃ-ষিঃ। চকার জনকো যোগী বৈ-দ্যদন্দেহভঞ্জন ।৷ সর্বসার চন্দ্র-সতো জাবাল স্তন্ত্রসারকণ। বে-দাঙ্গার তন্ত্রঞ্চকার জাজলি

मू निः ॥ लिला निमान कर्य खख॰ गर्वधद्ग॰ शद्ग॰ । दिवधनिर्गय-তন্ত্রঞ্চকার সম্ভাবঃ।। চি-'কিৎসা শাস্ত্র বীজানি তন্ত্রাণ্যে-তানি ষোডশ। ব্যাধি প্রণাশ-বীজানি বলাধান করাণি চ।। गिथि व। उद्यान गञ्चारेन तायुर्वम পয়ে।নিধিণ। তত স্তন্ত্রাণ্ড্রেই্রু ন্বনীতানি কোবিদাঃ ॥ এতা-নি ক্রমশো দৃষ্ট্রা দিব্যাণ ভাস্কর সংহিতা । আযুর্বেদ সর্ববিজ সর্ব° জানামি সুন্দরি॥ইতি এ**ন্ধ**-বৈবর্ত্তে ব্রহ্মখণ্ডে ১৬ অধ্যাযঃ॥ रेवलानायः १ ए लगवित्नयः । यथा। कत्रविद्धाः स्टालश्वी क्रमा-দেবী বিনাষকৈ। অরোগা বৈ-দ্যনাথে তুমহাকালে মহেশ্বরী ॥ ইতি মাৎস্যে গৌরী নামাফী-শত॰ ১৩ অধ্যাযঃ ॥ অঁপিচ। বৈদ্যনাথ॰ সমারভ্য ভুবনেশা-ন্তগণ শিবে। তাবদঙ্গাভিগো-দেশো যাত্রাযাণন হি দুয়্যতি॥ ইতি শক্তিসঙ্গযতন্ত্রে ৭ পটলঃ ॥ তৈরববিশেষঃ। যথা। হার্দ-शीर्रः रेवमानात्य रेवमानायञ्च তৈরবঃ। দেবতা জ্যদূর্ণাখ্যা तिशाल कानूनी मन ॥ देखि

তন্ত্রচ্ডামণৌ পীঠনির্গয়ঃ। অপিচ। হরিজানগরে যত্র বৈদ্যানাথো মহেশ্বরঃ। তত্রাক্ষযো
বিলুবৃক্ষঃ স্থর্লকুক্ষ উদাহ্বতঃ।।
ইতিবৃহদ্ধর্মপুরাণে ১১ অধ্যাবঃ
।। অন্যচ্চ। ঝারখণ্ডে বৈদ্যনাথো বক্তেশ্বর স্তথেব চ। বীরভূমৌ সিদ্ধিনাথো রাচে চ তারকেশ্বরঃ।। ইতি মহালিকেশ্বরতন্ত্রে পীঠাদি ক্রমেণ শিবশতনাম স্তোত্রণ।।

বৈদ্যবন্ধঃ পু॰ আরথধৃক্ষঃ। ইতি শব্দচন্দ্রিক।।। বৈদ্যস্য বন্ধুশ্চ॥

বৈদ্যমাতা স্থ্রী বাসকঃ। ইত্য. মরঃ। ভিষগজননী চ ।।
বৈদ্যসিংহী স্থ্রী বাসকবৃকঃ।
ইতি শব্দরত্বাবলী ।।
বৈদ্যা স্থ্রী কাকোলী । ইতি
শব্দচন্দ্রকা।।

বৈধঃ ত্রি বিধিবোধিতঃ। যথা।
অদ্টার্থেক জাতীয় কর্মণঃ :
কাল দেশ কর্ত্রাদীনাং প্রযোগানুবন্ধ বৈধ হেতুভূতানামভেদে উদ্দিশ্য বিশেষাগ্রহঃ।
ইতি প্রাযশ্চিত্ততত্ত্বুং ।। #!।
অথ বৈধহিংসা বিচারঃ। মা

হিংস্যাৎ সৰ্বা ভূতানি ইত্যত্ৰ সর্বশব্দস্য ব্যাপকার্থ পরত্যা এ-তদ্বিধি মনল্লজ্য্য বাষব্য° শ্বেতমা-লভেত ৷ ইত্যাদি বিধে বিষযা-প্রাপ্তে রগত্যা বৈধাতিরিক্ত বি-ষ্যত্ব । সর্বাঃ সর্বাণি ছন্দসি বাই-ত্যনেন তৎপদ সিদ্ধ । যদপি নানা দৰ্শন টীকাক্তন্তি ৰ্বাচস্পতি মিশৈ স্তত্ত্বেম্ন্য। মভিহিত । ন চ মা হিংস্যাৎ সৰ্বা ভূতানি ইতি সামান্য শাস্ত্রণ বিশেষ শা-স্ত্রেণ অগ্নীসোমীয় পশু মাল-ভেত ইত্যনেন বাধ্যেত ইতি বা-চ্যণ বিরোধাভাবাৎ ৷ বিরোধে হি বলীয়সা দুৰ্বল॰ বাধ্যতে। নচা-স্তি বিরোধঃ ভিন্ন বিষয়ত্বাৎ। ত-থাহি। শা হি॰স্যাদ্বিতি নিষেধেন হিংসায়া অনর্থ হেতুভাবো জ্ঞা-প্যতে ন পুন রক্রত্বর্থত্ব মপি। ন-চানর্থ হেতুত্ব ক্রতূপকারকত্বষোঃ किष्ठमि (विद्याधः । हि॰म। हि পুরুষস্য দোষ মাবক্ষ্যতি ক্রতে৷ শ্চ উপকরিষ্যতীত্যস্তেন। তদপি সাংখ্যনয়ে। শীমাণসক মতে তৃ বিরোধ এব। তথাহি। গুরুনযে ন **থলু সৰ্বভূত হি॰সাভাব বিষযক॰** কার্য্য মিতি নিষেধ বিধ্যর্থস্য

বাধ বিনা অগ্নীসোমীয় পশ্বা-লম্ভন বিষয়ক কার্য্য মিতি ভাব বিধ্যৰ্থ উপপদ্যতে। ভটনযে তু অঙ্গে যথা তথাস্ত। ন চ মুখ্য পশুষাগে পুরুষার্থে পশুহি সন-স্যার্থ সাধনত্ব মনর্থ সাধনত্বশো-পপদ্যতে বিরোধাৎ ৷ বস্তুতস্তু অঙ্গেপি বিরোধে৷ ২স্ত্যেব সতঃ বিষে রেষ স্বভাবো যঃ স্ববিষয়স্য সাক্ষা । পরম্পরয়া বা পুরুষার্থ সাধনত্ব মৰগময়তি ৷ অন্যথা অ-স্থানাণ প্রধানোপকারকত্ব মপি নাঙ্গীক্রিয়তে ৷ অর্থ সাধনত্বণ वंगवनिकीनन्वसीके माधनकः অনর্থ সাধনত্ব বলবদনিষ্ট সা-ধনত্ব নচানযো রৈকত্র সমাবে-শ ইতি ৷ অত এবোক্ত॰ তস্মাদ্য-জ্ঞে বধে। ২বধঃ ইতি। নদ্বেব॰ শ্যেনেনাভিচরন্ মজেত ইত্যত্র শ্যেনস্য শত্ৰুবধ ৰূপেষ্ট সাধনত্ব মবগত্ণ। অভিচারো মূলকর্ম চ ইতি মনুনা উপপাতক গণ মধ্যে পাঠাদনিষ্ট সাধনত্ব মবগতৃ । তদেতৎ কথ মুপপদ্যতা মিতি চেলৈব॰। আততায়িন মাষান্ত॰ रनगापनाविष्ठातयन् रेट्याकवा-ক্যত্যা আততাধিস্থলে ইফ্সাধ-

বৈনাশি

নত্ব॰ অনাততায়িস্থলে তূপপাত-करवन वलवमनिक माधनविन-ত্যবিরোধ ইতি। গুরুচরণা অ-· প্যেব°। ইতি তিথ্যাদি তত্ত্ব° ॥ বৈধাত্রঃ পু॰ সনৎ সমারঃ। স চ বিধাতৃপুত্রঃ। ইত্যমরঃ।। বৈধাত্রী স্ত্রী বান্ধী।ইতিরাজ-निर्घ्किः ॥ देवधूमात्री खी मानुंदिमीयनग-রী। ইতি সিদ্ধান্তকৌ মূদী।। रेवश्विः पूरं विक्रसामिमश्रविः-শতি যোগান্তৰ্গত শেষষোগঃ। তস্য তাজাত্ব মথ।। পরিষ্স্য ত্যজেদৰ্দ্ধণ সপ্ত শূলে চ নাডি-কাঃ। গণ্ড ব্যাঘাতযোঃ ষট্ চ নব হৰ্ষণ বৰ্জুযোঃ॥'বৈধৃতি ব্য-তিপাতৌ চ সমস্তৌ পরিবর্জ্জ-বেৎ। ইতি জ্যোতিস্তত্ত্বুণ ॥#॥ তত্ৰ জাতফল॰ যথা। মৈত্ৰী বি-रीनः किंगः थनम् मूर्या म-রিডঃ পরবঞ্চকশ্চ। স্বকর্মকর্ত্তা পরদারভর্তা ভবেমরো বৈধৃ-তি লব্ধজন্ম।। ইতি কোষ্ঠীপ্ৰ-দীপঃ ৷৷ 🟶 ৷৷ অমৃতযোগে তস্য वर्जाञ्च मवर्जाञ्चक्ष यथा । यनि বৃষ্টি ব্যতীপাতৌ দিন বাপ্য-শুভ: ভবেৎ। হন্যতে ২মৃত

যোগেন ভাষ্করেণ তমে৷ যথা

। হন্ত্যমৃতাখ্যো যোগঃ সর্যাণ্যশুভানি হেলযা নিয়ত । ন ভবতি পুন রিহ শক্তো বৈধৃতি
বৃষ্টি ব্যতীপাতে ৷৷ ইতি জ্যোতিস্তত্ত্ব ৷৷

বৈধেষঃ ত্রি মূর্খঃ। ইত্যমরঃ।। বিধিসম্বন্ধী বিধেষসম্বন্ধী চ।। বৈধ্যতঃ পু• যমপ্রতীহারঃ। ইতি হেমচন্দ্রঃ।।

বৈনতেয়ঃ পু॰ গরুডঃ। ইত্য-মরঃ॥ অরুণঃ। ইতি মৎস্য-পুরাণ•॥

বৈন্যকঃ পু॰ শস্ত্রাভ্যাসরথঃ।
তৎপর্যাষঃ।বোগ্যরথঃ২।ইতি
হেমচন্দ্রঃ।বিন্যসন্ধানি ত্রি।।
বৈন্যকিঃ পু৽ বৌদ্ধঃ।ইতি
ত্রিকাগুশেষঃ॥ যথা। ভিন্নকঃ
ক্ষপণো হহীকো বৌদ্ধো বৈনাযিকঃ স্মৃতঃ।ইতি ত্রিকাগুশেষঃ
বৈনাশিক৽ ক্লী নাডীনক্ষত্রবিশেষঃ। সতু জন্মর্কাবিধি ত্রযোবিশ্নক্ষত্র•। যথা। জন্মাদ্য
কর্মা ততোপি দশম৽ সাংঘাতিকণ বোডশভ৽। সমুদ্য মন্টাদশভ৽ বিনাশ সণজ্ঞ৽ ত্রবোবি৽শ
ভাদ্যাত্র পঞ্চবি৽শ৽ মানস মে-

ব নরঃ ষড়কঃ স্যাৎ ॥ তৎ कल॰ यथ।। जेश (फरार्थ शनिः স্যাজ্জনার্ক উপতাপিতে। কর্ম-ক্ষে কৰ্ম্মণা হানিঃ পীড়া মনসি মানদৈ ।। মূর্ত্তি জবিণ বন্ধুনা॰ হানিঃ সাংঘাতিকে তথা । সং- ॥ তপ্তে সামুদ্ধিকে মিত্র ভূত্যার্থ সংক্ষয়ঃ ।। বৈনাশিকে বিনাশঃ স্যাৎ দেহ দ্ৰবিণ সম্পদাণ। ইতি জ্যোতিস্তত্ত্ব ৷৷ নিধনতা-ता। यथा। देवनाशिकदर्क मृष्टे॰ গ্রহণ সুধাণ্শু ভান্ধরযোঃ [জনযতি রোগ বহুধা ক্লেশ विखक्षसभाष्ट्र ॥ दिनानिकदर्क ত্রযোবি॰শ্ নক্ষত্রে । ইতি কে-চিৎ ৷ বস্তুতস্তু বৈনাশিকপদ° নিধনতারাপর° ৷ নিধনেপি চে-ত্যেকবাক্যস্বাৎ। ইতি তিথ্যা-দিতত্ত্ব° 🛚 ৷

বৈনাশিকঃ পু॰ ক্ষণিকঃ ৷৷ পারতন্ত্রঃ ৷৷ উর্ণনাভঃ ৷ ইতি মেদিনী

৷৷ বিনাশসম্বন্ধীযে ত্রি ৷৷ •

। বিনাশসম্বশ্বাবে ত্র ।।

বৈনীতকঃ পু॰ ক্লী পরস্পরাবাহন॰। ইত্যমরঃ ।। আকাতে বাহু॰
যৎ সাক্ষাৎ ন বহুতি পরস্পরবৈব বহুতি তদ্বৈনীতক॰। যথা
দোলাত বহুন্ দোলাবাহুকঃ বি-

নীযতে স্বেতি ক্তাৎ বিকার সংযেতি কে বিনীতকং তেনৈব স্বাথে ক্ষে বৃদ্ধো বৈনীতকং ৷ ইতি
ভরতঃ ৷ বিনীতসম্বন্ধিনি ত্রি ৷৷
বৈন্যঃ পুং বেনপুত্রঃ ৷ স তু
পৃথুরাজঃ ৷ যথা ৷ বেনস্য মথিতে পাণো স বভূব মহাপুমান্ ৷
বৈন্যো নাম মহীপালো যঃ পৃথুঃ পরিকীর্ত্তিঃ ৷৷ যেন দুগ্ধা
মহী পূর্বং প্রজানাং হিতকারগাৎ ৷ ইতি বহিপুরাণে স্গান্শাসন নামাধ্যয়ঃ ৷৷

'বৈপরীতা' ক্লী বিপ্রীতস্য ভা-বঃ। তৎপর্য্যামঃ। ব্যত্যাসঃ ২ বিপর্যাসঃ ৩ বিপর্যামঃ ৪ ব্য-তামঃ ৫। ইতি হেনজেঃ।।

বৈপরীত্যলজ্ঞালুঃ স্ত্রী পু॰ স্বন্ধক্ষুপবৃহৎফলালজ্ঞালুঃ। যথা।
লজ্জালু র্বেপরীত্যান্যা স্বন্ধক্ষুপ
বৃহৎফলা। বৈপরীত্যাচলজ্জালু হ্যাতিধানে প্রযোজ্যেৎ ।।
লজ্জালু বৈপরীত্যাহ্বঃ কটু ক্রফঃ কফাপনুৎ। রসে নিযামককৈর নানা বিজ্ঞানকারকঃ।।
ইতি রাজনির্যক্টঃ।।

বৈভবঃ পু॰ বিভবস্যভাবঃ।বিভব শব্দাৎ ষ্ণ প্রত্যধেন নিষ্ণন্ধঃ।।

ণী ভাৰ্য্যা যস্য। ইতি মুগ্ধবোধ-

বৈভাজিত্রণ ব্লী বিভাজিষিতৃ র্ধর্মণ। বিভাজবিতৃ শব্দাৎ অঞ্ প্রত্যাযেন নিষ্পন্নণ। ইতি সিদ্ধা-खदकी यूनी ॥ বৈভাজ ক্লী দেকোদ্যান । ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ॥ বৈমাত্রঃ পু॰ বৈমাত্রেযঃ। ইতি জটাধরঃ ৷৷ বৈমাত। স্ত্রী বিমাতৃকন্যা।বৈমা-ত্র শব্দাদাপ্ প্রত্যযেন নিশায়া বৈমাত্রেয়ঃ পু• বিমাতৃপুত্রঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। বিমাতৃজঃ ২ বৈ-মাত্রঃ ৩। ইতি জটাধরঃ॥ বৈনাত্রেষী স্ত্রী বিনাতৃকন্যা। বৈনাত্রেয় শব্দাদীপ্ প্রত্যযেন निष्यंश्री ॥ বৈমুক্তঃ ত্রি বিমুক্তিবিশিষ্টঃ ৷৷ তভাবে ক্লী। বিমুক্ত শব্দাৎ ফ প্রত্যযেন নিষ্পন্নঃ ॥ देवत्मयः श्रु विनिमयः। ইতি ट्यह्यः ॥ বৈষাকরণঃ ত্রি ব্যাকরণবেতা।। ব্যাকরণাধ্যেতা ॥ ব্যাকরণ শু-কাৎ ফ প্রত্যযেন যুে ।যু নৈতি ইমা ণিত্তেত্রি রিতি বৃদ্ধৌ চ নি-व्यावः ॥ वर्गाकत्रनमयन्त्री ह ॥ বৈষাকরণভাষ্ট্যঃ পু॰ বৈষাকর-

ব্যাকরণং ॥
বৈষায়ুঃ ত্রি ব্যায়ুচর্মাচ্ছাদিতরথাদিঃ ৷ তৎপর্য্যায়ঃ ৷ দৈপঃ
২ ৷ ইত্যমরঃ ৷৷ যথা ৷ উত্তরাভিমুখী ভূদ্বা নিরাহারা নিরন্তরং ৷ বৈষায় চর্মবসনা সোর্দ্দ্ মূর্দ্ধাননা সতী ৷৷ জ্যোতিম্যং
শিবং শান্তং পরং শিবকরং পরং ৷ ইতি কালিকাপুরাণে ১৪
অধ্যায়ঃ ৸
বৈষায়ুপদ্যঃ পুং গোত্রকারক-

মুনিবিশেষঃ । যথা । বৈষায়ুপদ্যগোত্রাষ সাংক্ষতি প্রবরাষ
চ । অপুত্রাষ দদাম্যেভৎ সলিল॰ ভীম্বর্মণে ॥ ইতি তিথ্যাদিতত্ত্ব ॥
বৈষাসকিঃ পুণ ব্যাসস্যাপত্যণ ।
ইতি মুগ্ধবোধব্যাকরণণ ॥
বৈষাসিকী ত্রি ব্যাসেন ক্রত সণহিতাদি। ইতি শ্রীভাগবতণ ॥
বৈষুষ্টঃ ত্রি প্রাতর্ভবঃ । ব্যুষ্ট
শ্রাদণ্ প্রত্যমেন নিষ্ণায়ঃ ।
ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদী ॥
বৈরণ ক্রী বিরোধঃ । ইত্যমরঃ ॥
তস্য সমুখানণ পঞ্চ । স্ত্রীক্রতণ
১ যথা ক্রক্ষ শিশুপাল্যোঃ ।

বাস্তজ ২ যথা কৌরব পাশুবা-নাণ। বাগ্জণ ৩ যথা জোণ জ-পদযোঃ। সাপত্রণ ৪ যথা মূষি-ক মার্জারযোঃ। অপরাধজণ ৫ যথা পূজনী ব্রহ্মদত্তযোঃ। ইতি মহাভারতণ।

বৈরক্ত• ক্লী বিরক্ততা। বিরক্তশ-কান্ডাবার্থে কপ্রত্যযেননিষ্পান্ন• বৈরঙ্গিকঃ ত্রি বিরাগার্হঃ। ইতি হেনচন্দ্রঃ।

বৈরনিষ্ধাতন° ক্লী • ক্নতাপকার-স্য প্রত্যপকারঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। বৈরশুদ্ধিঃ ২ প্রতীকারঃ ৩। ইত্যমরঃ।

বৈরপ্রতিক্রিষা স্ত্রী বৈরনির্যা-তন°। ইতি হেমচন্দ্রঃ 11

বৈরশুদ্ধিঃ স্ত্রী বৈরনির্যাতন । ইত্যমরঃ।

বৈরাগিকঃ ত্রি বিরাগার্হঃ। বি-রাগণ নিত্য মর্হতি ইত্যর্থে ঠঞ্ প্রত্যযেন নিষ্পান্ধঃ। ইতি সিদ্ধা-স্তকৌশুদী।।

বৈরাগী তি বিষয়েজ্যরহিতঃ। বৈরাগ্যযুক্তঃ। যথা। সনকশ্চ সনকশ্চ ভূতীযশ্চ সনাতনঃ। সনৎসমারো বৈরাগী চতুর্থঃ পুলু এব চ।। ইতি ভ্রন্ধবৈবর্ত্তে

ত্রকাখতে ২৪ অধ্যাযঃ।। বৈরাগ্য ক্লী বিষযতুচ্ছধীঃ: যথা। জ্ঞান বৈরাগ্যযো ভজ্জি-প্রবেশাষোপযোগিতা। ঈষৎ প্রথম মেবেতি নাঙ্গত্ব মুচিতণ তযোঃ।। যদুভে চিত্ত কাঠিন্য-হেতৃ প্রাযঃ সতাঁ॰ মতে। সুঙ্গ-মার স্বভাবেষণ ভক্তি স্তদ্ধেতু-ब्रीदिछ। १। यथा अकाममञ्जदम । তত্মান্মস্কক্তি যুক্তস্য যোগিনো दि मनाषानः। न ज्वानः न ह বৈরাগ্য প্রায়ঃ শ্রেষো ভবে-. দিহ।। ইতি। কিন্তু জ্ঞান বির-ক্যাদিসাধ্যু ভক্তৈৰ সিদ্ধ তি । যথা তত্রৈব। যৎকর্মভি র্যন্ত-পস। জ্ঞান বৈরাগ্যতশ্চ যৎ । যোগেন দানধর্মেণ শ্রেযোভি রিতরৈ রপি।। সর্ব॰ মন্ডব্জি যো-গেন মন্ত্ৰকো লভতে ২ঞ্জসা ৷ স্বর্গাপবর্গণ মদ্ধাম কথঞ্চিদ্যদি : বাঞ্ছতি॥ ৰুচি মুদ্বহত স্তত্ৰ জ-नमा ज्रज्ञत्न श्द्धः । विषय्ययु गतिरश्राणि तागः आरमा विनी-ষতে।। অনাসক্তস্য বিষয়ান্য-· थार्र मूপयूक्षण्डः । निर्वक्षः क्रखः সম্বন্ধে মুক্ত॰ বৈরাণ্যা.মূচ্যতে ॥ প্রাপঞ্চিকত্যা বুদ্ধ্যা হরিসহন্ধি

বস্তুনঃ। মুমুক্ষুভিঃ পরিত্যাগো বৈরাগ্য॰ ফল্প কথ্যতে ॥ ইতি ভক্তিরসামৃতসিন্ধে পূর্বভাগে याथननश्ती ॥ বৈরাটঃ পু॰ ইন্দ্রগোপকীটঃ। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। বিরাটসম্বন্ধি-নি ত্রি ॥ বৈরাট্যা স্ত্রী জিনষোডশবি-मारामवाखर्भ**ठ मित्रीवित्स्यः**। ইতি হেমচন্দ্রঃ ॥ বৈরাতক্ষঃ পু॰ অর্জুনবৃক্ষঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ বৈরী পু॰ শত্রুঃ। ইত্যমরঃ।। वीत्रमयित्ति वि ॥ বৈৰূপ্য ক্লী বিৰূপতা। যথা। বৈৰূপ্য মঙ্গেষু কশানিপাতে৷ মৌণ্ড্যু তথা লক্ষ্মণ সন্নিবেশঃ ৷ এতান্ বধানহতি ৰক্ষবাদী শা-ু দূতসা বধে। ন দৃষ্টঃ॥ ইতি মহানাটকে ৫ অঙ্কঃ।। বৈরোচনঃ পু॰ বুদ্ধঃ।। বলিরা-'জঃ॥ অগিপুলঃ॥ সূর্য্যপুলঃ॥ मिक्रगणः। ইতি শব্দর্ত্বাবলী।। বৈরোচননিকেতন ক্লী পাতাল । ইতি হলাযুধঃ।। বৈরোচনিঃ পুণ বুদ্ধঃ ৷৷ বলিরা-জः।। সূর্য্যপুত্রঃ। ইতি মেদিনী।।

বৈরোচিঃ পু॰ বাণদৈত্যঃ। যথা । देवद्यां हि ईलिनैक्ननः। इंडि শব্দরত্নাবলী॥ বৈরোদ্ধারঃ পু॰ ক্রতাপকারস্য প্রত্যপকারঃ। যথা। প্রতিকারঃ প্রতীকারো বৈন্ননির্যাতন তথা । নির্যাতন বৈরশুদ্ধি বৈরো-দ্ধারো নিগদ্যতে ॥ ইতি শব্দ-রত্নাবলী।। रेवनकना की विनकनव । वि-লক্ষণস্যভাব ইত্যর্থে ফ্য প্রত্য-যেন নিষ্পান্ন ।। বৈল্ব॰ ক্লী বিল্বফল॰। ইত্যমর-টীকা॥ বিশ্বসম্বন্ধিনি ত্রি॥ বৈবধিকঃ ত্রি বিরুধেন ধান্যত-খুলাদিন। ব্যবহরতি यः। পদা-রীতি ভাষা। তৎপর্য্যায়ঃ। বা-র্ত্তাবহঃ ২। ইত্যমরভরত্নে ॥ বার্ত্তোবহঃ ৩। ইতি শব্দরত্না-वनी ॥ বৈবর্ণ্য° ক্লী বিবর্ণতা। বিবর্ণস্য-ভাব ইতার্থে ষ্ণ্য প্রত্যযেন নি-क्रीइं ।। বৈবস্বতঃ পু॰ ষমঃ। ইত্যমরঃ॥

ৰুজবিশেষঃ। ইতি জটাধরঃ॥

শনিঃ ।। সপ্তমো মনুঃ । বর্ত্তমা-

নোষণ। অস্মিমান্বস্তরে বামনো

২বতারঃ। পুরন্দরঃ ইন্দ্রঃ। আ-দিত্যাঃ বসবো ৰুদ্ৰা বিশ্বেদেবা गक्रकानाः । अश्विनातृष्ठः । हे-ত্যাদ্যা দেবাঃ। কশ্যপঃ অতিঃ বশিষ্ঠঃ বিশ্বামিত্রঃ গোত্মঃ জ-মদগ্নিঃ ভরদ্বাজঃ এতে সপ্তর্যয়ঃ। रेकाजः नृगः শर्वाजिः निर्मः शृष्टः ক্ৰুষকঃ নরিষ্যন্তঃ পৃষ্ধুঃ না-ভাগঃ কবিঃ এতে মনুপুলা দশ। ইতি শ্রীভাগবতমত ।। 🟶 ।। অ-পিচ। সপ্তমঞ্চ প্রবন্ধ্যামি যদৈ-বস্বত মুচ্যতে। অত্রি শ্চৈব বশি-.ঠুশ্চ কশ্যপো গৌতম স্তথা ॥ ভরদাজ স্তথা ষোগী বিশ্বামিত্রঃ প্ৰতাপৰান্ ৷ ষমদগ্নিশ্চ সম্প্ৰৈতে मान्युङ (स यहर्ससः ॥ माधा .বিশ্বাশ্চ ৰুজাশ্চ মৰুতো বঁসবো ংখিনো। আদিত্যাশ্চ সুরা স্ত দ্বৎ সপ্ত দেবগণাঃ স্মৃতাঃ ৷৷ ই-স্থাত্যঃ প্রমুখা শ্চাস্য দশপুত্রাঃ ষ্মৃতা ভূবি। মন্বন্তরেষু সর্বেষু সপ্ত मश्च महर्वयः ॥ द्वाष्ट्रा धर्म वाद-স্থান প্রযান্তি পরম পদ । ইতি মাৎস্যে মন্বস্তরানুকীর্ত্রনো নাম ৯ অধ্যাষঃ ।। ৰু।। অন্যচ্চ । গ্রী-মার্কণ্ডেষ উবাচ। আদিত্যা বস-वा क्रजाः माशा वित्य मक्रका-

ণাঃ। ভূগবো ২ঙ্গিরস কার্ফো ষত্ৰ দেবগৰাঃ স্মৃতাঃ।৷ আদিত্য। বদবে৷ ৰুজা বিজ্ঞেয়াঃ কশ্যপা-ত্মজাঃ। সাধ্যাশ্চ মরুতো বিশ্বে ধৰ্ম্মপুত্ৰা গণা স্ত্ৰয়ঃ ৷৷ ভূগোস্ত ভূ-গবঃ পুত্রা হুদ্ধিরোঙ্গিরস সুতাঃ। এষ সর্গস্ত মারীচো বিজ্ঞেষঃ সা-ম্পূতাধিপঃ॥তেজস্বী নাম চে-ব্রোপি মহাত্রা যজ্ঞাগভুক্। অতীতানাগতা যে চ বর্ত্তন্তে ফে চ সাম্পুত ।। সর্বে তে ত্রিদশে-खांख विख्डिया खना नक्षनाः । সহসুক্ষাঃ সলিশিনঃ সর্ব এব পুরন্দরাঃ।। মঘবস্তো বৃষাঃ সর্বে শৃঙ্গিণো গজগামিনঃ। তে শত-ক্ৰ**তবঃ সৰ্বে ভূ**তাভিভব তেজসঃ ॥ ধর্ম্মাটদ্যঃ কার্রণৈ রেটেত রাধি-পত্য গুণান্বিতাঃ। ভূত ভব্য ভব-भाशाः मृन् टिठं वयः विक ॥ ভূর্নোকো ২য° স্মৃতো ভূমি রস্ত-রীক্ষ ভুবঃ স্মৃত। স্বরাখ্যম্চ ত-থা স্বৰ্গ দ্ৰৈলোক্য মৃতি গদ্যতে 11.অত্রি কৈচব বশিষ্ঠ*চ কশ্যপ*চ মহানৃষিঃ। গৌতমশ্চ ভরদ্বাজো ব্বিশ্বামিত্রশ্চ কে:শিকঃ।। তথৈব পুত্রো ভগবান্চীকস্য মহাত্মনঃ । জমদগ্নিশ্চ मदेश्वरक मूनरयाव

Canani

তথান্তরে ।। ইক্ষাঙ্গ ন্ভগশৈচব ধৃষ্টঃ স্বর্যাতি রেব চ । নরিষ্য-ন্তর্শত বিখ্যাতো নাভাগো দিষ্ট এব চ ।। কর্মশত পৃষধুশত ভূমি-পা লোকবিশ্রুভাঃ । মনো বৈব-স্বতস্যেতে নব পুল্রাঃ প্রকান্তি-তাঃ ।। বৈবস্বত মিদং দেবি কথি-তং তে ম্যান্তরং । অন্মিন্ শ্রুতে নরঃ সদ্যঃ পঠিতে চৈব সন্তম ।। মুচ্যতে পাতকৈঃ সর্বৈঃ পুণ্যঞ্চ মহদশুতে । ইতি মার্কপ্রেষপুরা-ণে বৈবস্বতমন্বন্তরং স্মাপ্তং ।। বৈবস্বতী স্ত্রী দক্ষিণদিশা। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ।।

বৈবাহিকঃ পু॰ কন্যাপুত্ত্বযোগ শশুরং। বেহাই ইতি বঙ্গভাষা । বিবাহ সম্বন্ধিনি ত্রি। ষথা। পঞ্চমে
সপ্তমে চৈব যেষাণ বৈবাহিকী ক্রিয়া। তেচ সাস্তানিনঃ সর্বে
পতিতাঃ শৃদ্রতাণ গতাঃ ।। ইত্যুছাহতত্ত্বণ। অপিচ। কন্যাত্যশচ
পিতৃদ্রব্যাদেষণ বৈবাহিকণ বসু
। অপুলক্স্য কন্যা স্থা ধর্মজা
পুল্রবন্ধরেৎ।। ইতি দাযতত্ত্বদেবলঃ।।

दिनाम्भायनः पुः मूनिविलायः।

যথা। অথ শিষ্যান্ প্রজ্ঞাই
চতুরো বেদপারগান্। জৈমিনিঞ্চ সুমন্ত্রঞ্জ বৈশম্পায়ন মেবচ ।। পৈলং তেষাং চতুর্গঞ্চ পক্ষমং মাং মহামুনিঃ । ঝাষেদ প্রাবকং পৈলং জগ্রাহ স মহামুনিঃ।। যজুর্বেদ প্রবক্তারং বৈশম্পায়ন মেব চ । ইতি কৌর্মো
৪৯ অধ্যায়ঃ ।। সচ বজুবারকঃ।
যথা। জৈমনিশ্চ সুমন্ত্রশ্চ বৈশম্পায়ন এব চ। পুলস্তাঃ পুলহদৈচব পর্বিগতে বজুবারকাঃ ।।
ইতি পুরাণং ।।

বৈশস্ত্রণ ক্লী অধিকারঃ 1. বিশসৈতৃ শব্দাদঞ্ প্রত্যাযেন নিষ্পামণ 11 শস্ত্রাভাববিশিক্তত্বণ 1 বিগতণ শস্ত্রণ যত্র 1 বিপূর্ব শস্ত্রশব্দাদণ্ প্রত্যাযেন নিষ্পারণ 1
ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদী 11

বৈশাখ ক্লী ধন্ বিদা সংস্থান-ভেদঃ । যথা । স্থানান্যালীত বৈশাখ প্রত্যলীতানি মণ্ডল । সমপাদঞ্জেভি হেমচন্দ্রঃ।

বৈশাখঃ পু॰ মন্থানদঙঃ।। দ্বাদশমাসান্তর্গতপ্রথমমাসঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। মাধবঃ ২ রাধঃ ৩ ।
ইত্যমরঃ।। চান্দস্য তস্য লক্ষণ

া বিশাখা তারকা যুক্তা বৈশাখী পূর্ণিমা ভবেৎ। সা বৈশাখী যত্র মাসে স বৈশাখঃ প্রকীর্ত্তিতঃ ॥ ইতি শব্দরত্নাবলী।। সতু মেষস্থ রবিকঃ সৌরঃ। তত্র জাত ফলং। পুমান্ বিনীতো দিজ দেব ভক্তো ধর্মস্য কর্ত্তা সুজনস্য ভর্তা ৷ গু-ণাভিরামো ২৭ জগৎপ্রিষঃ স্যাৎ বৈশাখমানে খলু জন্ময়স্য ॥ ইতি কোগ্री अमी भः ।। अथ देवना-থ ক্ত্যণ। তত্র পদ্মপুরাণণ। তুলা মকর মেকেষু প্রাতঃ **স্নান** বিধী-যতে। হবিষ্য **এক্ষচর্য্যঞ্চ মহাপা**-্ক নাশন ।। বৈশ্বাসূতে। গ-বানৰ্দ্ধ প্ৰসূতানাও লক্ষ্ণ দ্বা তু ২২ফল । তৎফল গলভতে রাজ-ন্ মেষে স্বাদ্বা তু জাহ্নবীণ ॥ পি- । তামহঃ ৷ কার্ত্তিকস্য তু যৎ স্নানণ মাযে মাসি বিশেষতঃ। ক্লচ্ছাদি नियमाना चाजा॰ कार्তिकामि नात्न मो-त्रठात्रया दिकत्त्रमानुष्ठान॰ তত্র চাব্র মপি দ্বিবিধণ। তথা চ विकुः। हर्नः वा लोनंगांनीः वा প্রারভ্য স্নান মাচরেৎ। পুঞা-ন্যহানি ত্রি॰শত্তু মকরঙ্গে দিবা-

করে ৷৷ দর্শণ দর্শান্ত যাগদয়দ্ধি-

নী॰ প্রতিপদ॰। পৌর্ণমাসী॰ তদি-कि मद्यक्षिनी॰ প্রতিপদ মারভ্য ত্রি॰শত্তিথি॰। নারাষণোপাধ্যা-যস্ত দৰ্শ পৌৰ্নাসীতি পূৰ্বদিন সঙ্কল্পর মিতি। তত্র সৌরক্তত্যে রাশ্যন্থেং কার্যঃ। সংক্রান্তি বিহিতে কার্য্যে সংক্রান্তিঃপরিকী-র্ত্তিতা। মাসোলেখ শেতরস্মিন্ রবি রাশি স্থিতি স্থথা।। ইতি গারু-ডাৎ ॥ # ॥ ততশ্চারুণোদ্য কা-ला मञ्जन क्षाठ्या উদগ্र्यः उँ **७९ मिर्ह्युकार्या जमा देवना**र्थ মাসি অমুকপকে অমুক তিথা-বারভ্য মেষস্থ রবি॰ যাবৎ প্রত্য-হু স্বামুক গোত্রঃ শ্রীঅমুক দেব-শর্মা শ্রীবিষ্ণু প্রীতিকামঃ প্রাত-স্নান মহ° করিষ্যে । ইতি। গঙ্গা-বাম্ব অৰ্দ্ধ প্ৰসূত গবী লক্ষ দান জন্য ফল সমফল প্রাপ্তিকামে বিষ্ণু প্রীতিকামো বা ইতি সঙ্কল্য যথোক্ত বিধিনা স্নাযাৎ । প্রতি দিন সঙ্কল্পে তু আরভ্য মেষস্থ রবি॰ যাবৎ প্রত্যহ মিতি ন বক্ত-ব্যুণ কিন্তু মাসীত্যনন্তরণ মেষরা-শিস্থ রবৌ ইত্যধিক বক্তব্য । চাব্রে তু মাস্যনন্তর শুরুপক্ষে প্রতিপদি তিথাবারভ্য দর্শ পর্য্য-

छ भिवृष्ट्रनीयः। প্রতিদিন সকলে দারভা প্রতাহ মিতান্ত ন বক্ত-ব্যং। এর: রুফ প্রতিপদারম্ভে উ-र्नोष । এব मामा छत्र कार-नीय । मकन्नाकत्र प कनश्रीन মাহ ভবিষ্য পুরাণং । সকল্পেন বিনা রাজন্ যৎকিঞ্চিৎ সৰুতে নরঃ। ফলঞ্চাল্পকে তস্য ধর্ম-मार्कक्त्या ভবে ॥ 🗱 ॥ म्हार्न-বে। যো দদাতি হি মেষাদৌ শ-ক্তৃনযুষটাবিতান্। পিতৃনূদিশ্য বিপ্ৰেভ্যঃ সৰ্বপাপেঃ প্ৰমুচ্ছতে।। বিপ্রেভ্যঃ পাদুকা ছন্ত্র পিতৃভ্যো বিষুবে শুভ ৷ পিতৃভ্যঃ পিতৃনু-দ্দিশ্য। অত্র বিষ্ণুরহস্যণ। অ্যনে কোটি গুণিত লক্ষণ বিষ্ণুগদীযু-চ। ষডশীতি সহসুত্ত ষডশীত্যা মুদাহত ।। শতমিন্দুক্ষধে পুণ্য সহসুস্ত দিনক্ষয়ে। বিষুবে শত-সাহসু ৰা কা ৰা বৈ ঘনন্তক ॥ ইতি মৎস্যপুরাণোক্ত শতসহসূ গুণিত তৎ কর্ম্মফল জনকত্বেন বিবক্ষণীযন্ত্বান্মেষাদাবিত্যপি বি-ষুব সংক্রান্তি পুণ্যকাল পরং। অ-ন্যথা কালদ্বয় কল্পনাপত্তিঃ। ব্য-ৰহারোপি তথা।। 🗱।। সংক্রমণ পু-ণ্য কালস্ত দিন সংক্রমণে রুৎসং

দিনণ। ষডশীতি মুখেতীতে বৃত্তে চ বিষুবদ্বয়ে। ভবিষ্যত্যয়নে পুণ্য মতীতে চোত্তরায়ণো৷ ইতি তু পু-ণ্যতর কালপর দিনবৃত্তোত্তরায-शामि विश्वि विश्वालि मुखामीना॰ রাত্রি প্রবিষ্টভাগস্যাপি পুণাত্ব• া রাত্রিসংক্রমে তুদন্ত ন্যুন প্র-থম ধামদ্ববাভ্যন্তরে তদ্দিবসীয শেষবামদ্বয় পুণ্ত। দণ্ডদ্বয়াত্মক মধ্যরাত্ত্রে তদ্দিবসীষ ভিথে রভে-क्ष जू जिल्लवनीय त्नियगामवयः भूगु॰। जित्म जू जिम्मवनीय त्य-यसामवयः भूगाः भन्नितमीयामा ৰ্দক্ষিণাষনে তদ্দিবসীষ শেবষাম-षय । উভরাষণে পরদিবসীষা-मा यागवयः। मध्यविक त्ययाक्त রাত্রি সংক্রমণে পরদিনাদ্য ধাম-षयः। प्रक्षाामः जन्मरः। जू निन नटः দিনস্য রাত্রি দণ্ডে রাত্রে ব্যবস্থে-তি ।। 🟶 ।। সংক্রান্ত্যাণ স্নানমাব-, শ্যকে । অনিষ্ট সংক্রমণে ভু ত-দ্দোষ শাস্ত্যর্থণ ধুস্তূরবীজ সলি-লন সৰৌ ্ৰধি জলেন চ দ্বান বিষ্ণুপূজন তন্মন্ত্ৰজপঃ ৷ সংক্ৰান্তি কালএব স্ত্ৰী তৈল মাণ্স বৰ্জ্য । ইন্দুক্ষতে হয়াবাস্যাধাণ। দিনক্ষ

যে তিথিক্ষৰে। আকামাবৈষু আ-ষাঢ কার্ত্তিক বৈশাখ পৌর্ণমাসী-ষু॥ 🛊॥ ততঃ ক্বত সানাদিঃ প্রা-জ্বখ উদ্প্রখ তান্ধণ গন্ধ পুস্পা-ভ্যাণ পূজ্যিত্বা জল ঘটাম্বিত শ-ক্তৃণ্চ জল ঘটান্বিত শক্তুভ্যো নমঃ ইতি পূজিষদ্বা ত্রাহ্মণহন্তে জল দত্বা ঘট সংপ্রোক্ষ্য বামহ-স্তে স্পৃষ্ঠা সশত্রয তিল জলান্যা-দায ওম্ তৎ সদিত্যুচ্চার্য্য ওম্ অদ্যামুকে মাস্যমুকপক্ষে ২মুক-তিথৌ মহাবিষুব সজ্জাস্ত্যাণ অ-সুকগোত্রস্য পিতু রমুক দেবশ-ৰ্শ্বণঃ সৰ্ব পাপ বিমুক্তি কামঃ এ-তান্ জলঘটান্বিত শক্তৃন্ বিফু দেবতাকান্ অমুক গোত্রযামুক দেবশর্মণে ব্রাহ্মণায তুভ্য মহং সম্পুদদানীতি ব্ৰাহ্মণ হস্তে জলং ममा । बाक्ष निक्ष रुख उंन মধ্য ভাগাগ্নেষ তীর্থেন ওমিত্য-নেন গৃহীত্বা স্বস্তীত্যুক্ত্বা গায়ত্রীণ কামস্তুতিঞ্চ পঠেৎ। জল ঘটান্বি-. তাঃ শক্তবে। বিষ্ণুদৈবতাকাঃ। ইতি বদেও। ততো দক্ষিণা । দ্যাৎ। যথা ওম্ অদ্যেত্যাদিক্কতৈ তৎ জল ঘটান্বিত শক্তুদান ক-শ্মণঃ প্রতিষ্ঠার্থণ দক্ষিণাণ কিঞ্চিৎ

কাঞ্চনমূল্য ভান্ধণাযাহ দদা-নীতি। ততো অচ্ছিদ্রার ধারণ । ব্ৰাহ্মণ বিশেষানুশদেশে যথা স-স্তব গোত্ৰনায়ে ব্ৰাহ্মণাযেতি বি-শেষঃ৷ তত্ৰ ব্ৰাহ্মণাসন্মিধানে ভুভ্য মিতি ন দেষণ। ভূমৌ ত্যাগ জল প্রক্ষেপঃ। এব মন্যত্রাপি সম্পূদ-দ ইতি বাক্যে বিশেষঃ। সৎপা-ত্রাভাবে তৎ সত্ত্বেপি তত্তৎকা-মো বিষ্ণুখ্ৰীতিকামো বা বিষ্ণবে দত্বা ব্রাহ্মণায় পশ্চাৎ প্রতিপাদ-ষেও। দেবে দন্ধা তুদানানি দে-বে দন্ধা তু দক্ষিণাণ ৷ তৎসৰ্ৱণ ভ্ৰা-कारन पनापनाथी निक्वन छ-বেৎ।। ইতি মৎস্যসূক্তাৎ। দ-ষেত্যত্ত দেখানীতি বারাগীযে शिठिः ॥ 🗱 ॥ देवलाद्यं या घरे॰ পূর্ণ সভোজ্য বৈ দ্বিজন্মনে । দদাত্যভুক্তা রাজেন্দ্র স যাতি পরমাণ গতি: ৷৷ অত্রাপি যথায়ো-গ্য় সংপূজ্য পূৰ্ববদ্বাক্যেন ম-নোরথ ফলার্থিনা সভোজ্য ঘ-টো দেযঃ।। ৠ।। স্মৃতিঃ। মেষা-**क्ति गक्करका क्रिया वार्तिशृ**र्गा ह গর্গরী। তত্ত্রাপি যথা যোগ্যণ সণ-পূজ্য পূৰ্ববৎ বাক্যণ ক্লত্বা পঠেৎ । ७म এम भर्मागरि। मस्का बना

বিল্ শিবাত্মকঃ। অসা প্রদা-নাৎ সফলা মম সস্তু মনোরথাঃ ॥ ইতি मञ्जलिङ्गाचारमात्रथ कन-্ব॰ জ্বেয়ণ।। 🕸।। ক্লত্যটিস্তামণৌ । মসূর নিশ্বপত্রাভ্যা থা ২তি মেযগতে রবৌ। অপি রোষান্বিত স্তুস্য তক্ষকঃ কি॰ করিষ্য**তি ৷৷ উ**-ত্তরার্জে তু। মেষস্থে চ বিধে ভত্ত নাস্ভ্যক্ষে বিষজ্ঞ ভয়ণ ৷ ইতি স-যৎসরপ্রদীপে পাঠঃ। ততশ্চ মে-ষত্ব রবিভিতি কালে মসূরণ নিশ্ব-পত্ৰদ্বঞ্চ ভক্ষবেৎ ৷৷ 🏶 ৷৷ ভবি- ষ্যে । ষা শুক্রা নরশাদূ ল বৈশাখে মাসি বৈ তিথিঃ। তৃতীয়া সাক্ষ্যা, খ্যাতা গীৰ্বাণৈ ব্লপি বন্দিতা।। যো ২স্যাণ দদাতি করকান্ বা-রি বাজ সমন্বিতান্। স বাতি পু-ৰুষো বীর লোকান্ বৈ হেমমা-লিনঃ ।। বাজ মন্ন°। হেমমালি-নঃ সূর্য্যস্য । ততো জল মন্ন সম-ষিত দানে সূর্য্যলোক গমন ক-नः। कानानूक्षानः शृर्ववं ।। # !! ब-মপুরাণ । বৈশাখে শুক্লপক্ষে ভু তৃতীযাযাণ ক্লতণ যুগণ ৷ কাৰ্ত্তিকে শুক্লপক্ষে চ ত্রেতা চ নবমে ২হ-নি ৷৷ অথ ভাত্ৰপদে মাসি ত্ৰযো-দশ্যান্ত দ্বাপর । মাধে তু পৌর্ণ-

यामाञ्च रवातः कलियूगः सृठः ॥ যুগারস্ভাস্ত ভিথযো যুগাদ্যা স্তে-ন বিশ্রুতাঃ। তত্র বৈশাখাদযঃ পৌৰ্নাস্যস্তা এব তথৈব তিথি-কুত্যাভিধানাৎু। মুখ্য বাচিত্বে কার্ত্তিকে নবমে ২হনীতি সিদ্ধৌ শুক্লপাঁক ইতি ব্যর্থণ স্যাৎ ॥ 🕸 ॥ আসাণ প্রশংসা মাহ বিষ্ণুপুরাণণ । এতা যুগাদ্যাঃ কথিতাঃ পুরাবৈ রনস্তপুর্ণা স্থিয় শ্চতসুঃ ৷ উ-পপ্লবে চন্দ্রমদো রবে স্ত্রিম্বপ্যঊ-কাস্বপ্যয়ন দ্বয়ে চ।। পানীয় ম-প্যত্র তিলৈশ্চ মিসুণা দদ্যাৎ পি-তৃভাঃ প্রণুতা মনুষ্যঃ।। প্রাদ্ধণ ক্ত° তেন সমাঃ সহসু° রহস্য-মেতৎ পিতরো বদস্তি। উপপ্ল-বে গ্রহণে।। 🟶 ॥ দেবীপুরাণণ । যুগ্যদ্যা বর্ষকৃদ্ধিশ্চ সপ্তমী পার্ব-তীপ্রিয়া। রবে রুদয় মীক্ষন্তে ন তত্র তিথি যুগ্মতা ৷৷ # ৷৷ অক্ষয-তৃতীযা মধিক্লত্য বন্ধপুরাণ । ত-স্যাণ কার্য্যো যবৈ র্হোমো যবৈ विकु॰ ममर्कत्य । यवान् मन्। ५ দ্বিজাতিভ্যঃ প্রয়তঃ প্রাশযেদ্য-বান্ ৷৷ পূজ্যেচ্ছেম্বরণ গঙ্গাণ কৈ-लामक्ष हिमालयः। छगीत्रथक्ष न्-পতি॰ সাগরাণা॰ সুখাবহ॰॥ #॥

স্কান্দে। বৈশাখস্য সিতে পক্ষে তৃতীষাক্ষয় সংজ্ঞিতা। তব মাণ *(लशर्यकारेश्च (लंशरेन त्रिंटिमा-*ভतिः ॥ र्याः क्रममाथः ॥ **॥** ॥ অন্যত্রাপি। তথাচ জগন্ধাথ স্নান মধিক্লত্য ভবিষ্যে। সম্বংসর ফল॰ রাজন্ নবম্যা॰ কার্ত্তিকে তথা। মন্বাদৌ চ যুগাদৌ চ মাসত্ৰয ফ-ল° ভবেৎ ৷৷ ৠ ৷৷ মশ্বাদযস্ত ভ-বিব্য মাৎস্যমোঃ ৷ অশ্বযুক্ শু-क्वनवरी काल्मी कार्खिकी ज्था। তৃতীয়া চৈত্ৰমাসস্য তথা ভাজ-পদস্য চ ৷৷ ফাল্পনস্যাপ্যমাবাস্যা পৌষটস্যকাদশী তথ্ৰা। আষাচ-স্যাপি দশমী তথা মাঘস্য সপ্ত-মী ॥ প্রাবণস্যাফ্মী কৃষণ তথা-ষাত্দ্য পূর্ণিমা। কার্ত্তিকী ফাল্পনী टेठबी टेकाष्ठी शक्ष्मणी मिठाः ॥ মশ্বস্তরাদয় স্ত্রেতা দত্তস্যাক্ষয়কা-রিকাঃ ৷ অমাবাস্যাষ্ট্রমী ব্যতি-রিক্তাঃ শুক্লাঃ উপক্রমোপসংহা-রযোঃ শুক্লাত্ব কীর্ত্তনাৎ ॥ 🛊 ॥ নারদীয়ে। বৈশাখে শুক্লপক্ষে তু कामनी देवसवी जिथिः । जंगान শীতল তোষেন স্নাপষেৎ কে-শব শুচিঃ ৷৷ ইষ পিপীতকদ্বা-দশী। নাত্র যুগ্মাদরাপেকা। তত্ত্র

বিষ্ণু পূজনে উপবাসোত্তর বি-ধানাৎ।। 🕸।। অথ যবাম আদি॰ । তত্র বৈশাথ শুক্লপক্ষে সজ শ-নি শুক্রেতর বারে নন্দা রিক্তা ত্রযোদশীতর তিথো জন্মচন্দ্রায়্ট-মচন্দ্র জন্মতিথি জন্মনক্ষত্র ত্রয পঞ্চমতারা ত্রযেতরেষু পূর্বফল্প-নী পূৰ্ৰভাত্ৰপদ পূৰ্বাষাতা মহা ভরণ্যশ্লেষার্দ্রেতর নক্ষত্রেষু•যব-শ্রাদ্ধণ কর্ত্ব্যণ। তচ্ছেয় ভোজ-**নম্ব এতাদৃগ্ নি**ষিদ্ধাৰা বিষুব मःखरको जकरक्षीयासाम वि-শেষতঃ কর্ত্তব্য ে বৈশাখাকরণে • **জ্যৈপ্তস্ক্রপক্ষে** ভাষাচন্ডব্রুপক্ষে **চ হরিশযনে**তরত্র কর্ত্তব্য°। ইতি ক্বত্যতত্ত্ব° ।। 🗱 !! 🏶 ।। অথ বৈ-শাখ মাহাত্ম্যণ। যে কাৰ্ত্তিক ব্ৰত-পরা যে মাঘ পরিনিষ্টিতাঃ। ষে বৈশাখ-ব্ৰতাসক্তা স্তেষাণ তৃষ্টঃ সদা হরিঃ ৷৷ সর্বেষা মেব মাসা-না॰ বৈশাখঃ প্রবরঃ স্মৃতঃ। পুরা ্হরিমুখে রাজন্ শ্রুত মেতল্সণ-শ্যঃ ৷৷ তত্ৰ স্থান জপো হোমঃ শ্রাদ্ধণ দানাদি ষৎ ফুতণ। তৎ দৰ্ৱণ ভূপতিশ্ৰেষ্ঠ সত্য মক্ষয় মু-চ্যতে ৷৷ ত্ৰকতঃ সৰ্বতীৰ্ণানি সৰ্বে- . যজ্ঞাঃ সদক্ষিণাঃ। ভূপ বৈশাথ

মাসাদ্য কোট্যংশেনাপি নো স-ষাঃ।। মেরুতুল্যানি হেমানি স-र्चनानानि टिठकाः। এकाः मर्च-দা ভূপ মাধবো মাধবপ্রিষঃ ॥ অসংখ্যানি চ পাপানি বহুজন্মা-জ্জিতানি চ। নিমেষার্চ্জেন রা-**जिन्य निवधः याञ्चि गाध्य ॥** বৈশাখ মাগত দৃষ্টা পিতৃণা मू भरता ভবে । পूरला नियम মাচর্য্য অস্মভ্য মুদ্ধরিষ্যতি ॥ ব্দাগত মাধব দৃষ্ট্ব। কম্পন্তে পাপসঞ্ধাঃ। অস্মাক নাশ কা-লোয॰ ভূপতে ধ্রুব মাগতঃ ॥ বৈশাখ পরম মাস মাধ্বস্যে-তি হ প্রিষ্ণ। নিষ্মেন সমাচর্য্য ন ভূযো জাষতে নরঃ ৷৷ মনসা म॰ग्मत्त्रस्यस्य निषमः माध्यतास्य-ব॰। পূযতে পাতকৈঃ দৰ্বৈঃ শ-ক্রেণ সহ মোদতে ॥ বচসা যো বদেৰ্ভূপ বৈশাখ মাধ্বপ্ৰিষ । অহণ সমাচরিষ্যামি স গচ্ছেদ্ধুন্ধ-ণঃ পুর°।। যঃ সমাচরতে ভূপ নি-যমেন তু মাধবং। স বিষ্ণো ৰূপ মাসাদ্য বিষ্ণুনা সহ মোদতে ॥ নিষ্মেন স্মাচ্য্য একাছ মপি ভূপতে। পিতর স্তারিতা স্তেন ষাস্যান্তি পর্মাণ গতি• 11 তক্মিন্ ∥

শ্বাত্বা বিশুদ্ধাত্মা দম্ভ মাৎসৰ্য্য ব-ব্ৰ্কিতঃ। ঈপ্সিতান্ লভতে কামা-ন্ শ্রীবিষ্ণো দিষিতো ভবেৎ ৷৷ ব্র-ন্ধলো বা ক্বতমো বা মিত্রমঃ স্ত্রী বিঘাতকঃ ৷ নিযমেন নষেমাসং স মুক্তঃ সর্বপাতকাৎ ॥ পাতকা-না নেক মেব প্রাযশ্চিত্ত বিদু ৰ্ব্-ধাঃ। সৰ্বপাপ সমুদ্ভতৌ নাত্ৰ কা-র্য্যা বিচারণা ৷৷ বৈশাখ স্নাযিনো লোকাঃ শ্রীবিষ্ণু সেবনোৎসুকাঃ । পাপ॰ ন তেষা মতিমন্নিহ লো-কে পরত্র চ ৷৷ সর্ঘস্বদান বিধিবৎ সর্বদা পরিশোধন । চাব্রাযণঞ্চ বিধিনা ক্লছ্ চৈবাতিক্লছ্ক ॥ পুণ্যক্ষেত্ৰাভিগমন সৰ্বপাপ প্ৰ-নাশন । দেবতাভ্যর্চ্চন তৈব ত-বৈথবাতিথি সেবন ৷৷ কদাপি বৈ-র্নাচরিত বাজুনঃ কাষ কর্মভিঃ। সংপ্ৰাপ্য তে তু সৰ্বস্ত মাধবে নি-যমণ নরাঃ ৷৷•সমাচরস্তি যে মাস• মাধব॰ ক্লতবুদ্ধযঃ। সদা প্রীতি-মনা স্তেষা শ্ৰীক্লকো দেবকীসু-তঃ।। যা নারী বিধবা ভূষা মাধ-বে নিষমণ চরেৎ। সলাযুত সহ-সুত্ত নষতে পরম॰ পদ॰ ॥ পুত্রেণা-পীহ কি• কার্য্য৽ যেন নাচরিত• নূপ। বৈশাখ পুত্রশতকাৎ না-

রী ধন্য। হরিপ্রিয়া। যে। মাধবে-র্চবেদ্রাজন গোবিন্দ গোপব-ল্লভ । ন তস্য বিদ্যতে সংখ্যা পূ-क्रनमा क्लमा ह ॥ देवक्रमा कू ধর্ম্মস্য পারং গন্তু যদীচ্ছসি। ন-রেব্রু মাধবং মাসং নিষমেন স-মাচর ৷৷ কি॰ করিষ্যতি সাংখ্যে-ন ষোগেন নরনাযক। মুক্তি মি-চ্ছিসি চেডাজম্ মাধবং মাধবে ২-র্চেষ।। অভক্ষ সম্ভব॰ রাজন্ স্ব-প্রতিগ্রহ সম্ভবং ৷ তৎ পাপং সং-ক্ষয়ণ যাতি মাধবে নিষমে ক্লতে।। রণে ষদি রিপুং জেতুং স্বমিচ্ছসি নরাধিপ। নিষমেন তুদা বিকোঃ প্রিষণ মাধব মাচর 11 বদি সাণ-সারিকণ দুঃখণ হন্ত্ব মিচ্ছসি ভূমিপ ৷ তদা নিষম মাস্থায় মাধবে মাধ-ব॰ ভজ্ব। রাজ্য ভোগা॰শ্চ বি-পুলান্ পুত্র মিত্রাদি সম্পদ । ষদিচ্ছদি তদা বিষ্ণোঃ প্রিয়ণ মা-ধব মাচর।। ত্যক্তু মিচ্ছসি রাজে-ন্দ্র জন্ম মৃত্যু জরাদিকণ। ভষণ यिन जना वित्वाः श्रियः माधव নাচর॥ যৈ নাচরিত মাস মাধ-ব॰ পাপ বুদ্ধযঃ। নরকাম নিব-ৰ্ভন্তে দক্ষাঃ কোপাণ্ডিন। হয়েঃ

কেশবপ্রিয়ণ। অব্রতেন ক্ষিপে দয়স্ত ত॰ বিদ্যান্নিকষাত্মজ॰ ॥ य-তিশ্চ বিধবা চৈব বিশেষেণ বনা-শ্রমী ৷ বৈশাখে নরকণ যাতি ছ-ক্তবা নিষম নরঃ।। তস্মাদ্রাজন প্রযত্নেন সরু ত্বং মাধবত্রতং। যস্যাচরণ মাত্রেণ হরিস্তক্ষো ভ-বিষ্যতি ॥ তাবদার্জন্তি পুণ্যানি স্বর্গে মত্যে রসাতলে। যাবন্নাযা-তি রাজেন্দ্র মাধবো মাধবপ্রিশঃ ॥ जनुमाबन्ध यथकिक्षित्मवानना-তি চ মাধবে। কালে বা যদি বা ২কালে কোটি কোটি গুণ ভ-ति ॥ यरशानशीना॰ ताज्रत्यं ক্ষযে। নৈবোপপদ্যতে । তথৈব মাধবে মাসি ন ক্ষয়ণ পাপ পুণ্য-যোঃ।। নাচারি ধর্মাচরণেন মা-ধব॰ নারাধিতো যৈঃ পুরুষপ্র-ধানঃ। যৈ ন শ্রুতা ভূপ কথা মুরারে স্তেষা॰ বৃথা জন্ম নরাধ-মানা ।। ন পীড়যন্তি গ্রহ রা-ক্ষসা গণা যক্ষাঃ পিশাচোরগ ভূ-ত দানবাঃ। যে। মাধবে মাসি নরেন্দ্রবর্য্য ধ্রুব॰ মুরারে র্ব্ত-মাচরস্তি হ।। ইতি পাদ্মোত্তরখ-ত্তে বৈশাখনাহাত্ম্যকথনে ১৬৮ অধ্যায়ঃ ৷৷

বৈশাখী দ্রী বৈশাখনাসস্যাপূর্ণিমা। যথা। বিশাখা তারকাযুক্তা বৈশাখী পূর্ণিমা ভবেৎ ।
'ইতি শব্দরত্নাবলী ।। তত্র তর্পণ
ফল'। বৈশাখী মুপক্রম্য যমঃ।
গৌরান্ বা যদি বা ক্রফান্ তিলান্ ক্লোডেল সংযুতান্ । প্রী- ॥
যতাং ধর্মারাজেতি পিজুন্ দে- ॥
বাংশ্চ তর্পযেৎ ।। যাবজ্জীবক্কতংগাপং তৎক্ষণাদেব নশ্যতি।
অকাযুতঞ্চ তিপ্তেতু স্বর্গলোকে
ন সংশ্যঃ।। ইতি তিথ্যাদিতত্ত্বং
।। ৠ। রক্তপুনর্নবা। ইতিরাজনির্গ্টঃ ।।

বৈশিকঃ পু
তিবিধনাযকান্তগতনাযকবিশেষঃ ৷ যথা ৷ শৃকারস্য উভয সাধ্যত্বান্ধাযকোপি নিৰূপ্যতে ৷ স চ ত্রিবিধঃ ৷
পতি রূপপতি বৈশিকশ্চ ৷ বহু
বেশ্যাভোগোপরসিকো বৈশিকঃ ৷ যথা ৷ কাঞ্চী কল কণিত
কোমল নাভিকান্তি পারাবতধনি বিচিত্রিত কঠপালি ৷ উভূান্ত লোচন চকোর মনঙ্গ রঙ্গ
মাসাম্মহে কমপি বারবিলাসবত্যাঃ ৷৷ ৠ ৷৷ বৈশিক স্তুত্তম
মধ্যমাধ্য ভেদাত্রিবিধঃ ৷ দ্যি-

তা শ্রম প্রকোপে অপি উপদার পরাষণঃ উত্তমঃ। যথা। চক্ষ্ প্রান্ত মুদীক্ষ্য পক্ষলদৃশঃ শোপ-রবিন্দশ্রিষ নোল্ডৈ জল্পতি ন স্মিত বিতনুতে গৃহ্লাতি বীটীণ ন বা। তল্পোপাস্ত মুপেত্য কিন্ত পুলক ভ্ৰাজৎ কপোল দ্যুতিঃ ক্ৰা-ন্তঃকেবল মানতেন শিরসামুক্তা मुक ध्रम्कि ॥ 🗱 ॥ थियायाः প্রকোপে যঃ প্রকোপ মনুরাগণ বা ন প্রকট্যতি চেফ্ট্যা মনো-ভাব॰ গৃহ্লাতি স মধ্যমঃ। যথা। আস্যুণ যদ্যপি হাস্য বর্জিত মিদণ লাস্যেন হীন° বচো নেত্ৰে শো-ণ সরোষ কান্তি রুচিরে ক্বাপি ক্ষ ণ॰ স্থীযতে। মালাযাঃ করণোদ্য-মোন কবিকারস্তঃ সচাস্তোজ্যো ধূপঃ সন্তল ধোরণীযু সুতনোঃ मायल्या मृगारः।। 🗱 ॥ ज्य রূপা লজ্জা শূন্যঃ কামক্রীডায়। মক্ত কুত্যাকুত্য বিচারো ২ধনঃ । যথা। উদযতি হৃদি নৈব যস্য লজ্জান চকরুণান চকোপি ভীতি লেশঃ। বঙ্গল মুঙ্গল কোষ কোমলা॰ মা॰ পুন রপি তস্য ক-রেণ সাত্যেথাঃ।। 🗱 ।। মানী চ-তুরঃ শঠ এবাস্ত ভ্বতি। মানী

যথা। বাহ্নাকৃত পরাষণ তব বচো বজ্রোপনেষণ মনঃ শ্রুত্বা বাচ মিমা মপাস্য বিনয় ব্যা-জাদ্বহিঃ প্রস্থিতে। প্রাত র্বক্র বিলোকনে পরিস্তালাপে বি-বৃত্তাননে প্রাণেশে নিযত প-তন্তি রূপণা বামজ্রবো দৃষ্টযঃ ॥ #॥ वाक् एक की वाका ममान-ম শ্চতুরঃ। বচন ব্যঙ্গ্য সমাগ-মো যথা। তমো জটালে হরি-म खद्रात्न कात्न निभाषा खत निर्गठायाः। उत्हे नहीनाः नि-কটে বনানা ঘটেত শাতোদ-ति कः महायः॥ #॥ फिसी वा-ঙ্গ্য সমাগমো যথা। কান্তে ক-নক জমীর করে কমপি সর্বতি । অগার লিখিতে ভানে বিন্দু भिन्तूगुशी मत्मी ॥ ইতি इम-मक्षती ॥

বৈশিষ্ট কী বিশিষ্ট্য । ততু সম্বন্ধপদার্থঃ । বিশিষ্ট্যী নি-যামক ইতি যাবৎ । যথা । বি-শিষ্ট বৈশিষ্টেত্যাদ্যভ্যুপগম-বাদঃ । ইতি শিরোমণিঃ ।। দণ্ড সংযোগবান ইতি শান্ধবোধো ন বিশিষ্ট বৈশিষ্টাবগাহী । খলে কপোত ন্যাষ্টেন্ব তৎ

স্বীকারাণ জাগদীশী সামান্যলক্ষণা ৷৷ বৈশেষিকঃ পু॰ কণাদমুনিক্ত-দর্শনশাস্ত্রবেত্তা। তৎপর্য্যায়ঃ। **छेनू**काः २ । ইতি হেমচন্দ্রः ॥ কণাদমুনিক্ত দর্শনশাস্ত্রবিশে-ষঃ। স তু বিশেষপদার্থ নিরূপ-কগ্ৰন্থঃ। অস্য মত॰ ন্যায়দর্শন মততুল্যণ। অত্র জগতঃ কারণণ পরমাণুপর্য্যন্ত নিকপিত ৷৷ ্লা रेर थन निथिन প্রেক্ষাব্য়িস-ৰ্গপ্ৰতিকূল বেদনীয়ত্যা নিখি-नाञ्च मःरवमन मिक्षः मुः थः জि-হাসত স্তদ্ধানোগায়ণ জিজ্ঞা-সুঃ পরমেশ্বর সাক্ষাৎকার মৃপা-य गाकनगिछ। यमा हम्भवमाका-শং বেষ্টযন্তীহ মানবাঃ । তদা শিব মবিজ্ঞাষ দুঃখস্যান্তো ভ-বিষ্যতীত্যাদি বচন নিচষ্ প্রা-মাণ্যাৎ। পরমেশ্বস্য সাক্ষাৎ-কারশ্চ শ্রবণ মনন ভাবনাভি ৰ্ভাবনীযঃ। যদাহ। আগমে-নানুমানেন খ্যানাভ্যাসবলেন চ। ত্রিধা প্রকল্পযন্ প্রজ্ঞাণ ল-ভতে যোগ মুক্তম মিতি। তত্ত यनन यनुयानाधीनः। अनुयान-ঞ্চ ব্যাপ্তিজ্ঞানাধীন । ব্যাপ্তি-

क्छानक পদার্থ বিবেক সাপেক। **৷ অতঃ পদা**ৰ্থ ষট্ক॰ ৷৷ অথাতো ধর্ম° ব্যাখ্যাস্যামঃ । ইত্যাদি-কাষা॰ দশলক্ষণ্যা৽ কণভক্ষেণ ভগবতা ব্যবস্থাপি ৷ তত্ৰাহ্নিক দ্বাত্মকে প্রথমে ২ধ্যাযে স্ব-বেতাশেষ পদার্থ কথন মকারি । তত্রাপি প্রথমাব্লিকে জাতি-মন্নিৰূপণ । দিতীয়াহ্লিকে জা-তি বিশেষযো নিৰূপণ । আ-क्रिक घरां शत्क विठीत्र দিক্কাল লক্ষণ । তত্রাপি প্র-থমাহ্লিকে ভূতবিশেষ লক্ষণ । আহ্নিক দ্বাত্মকে তৃতীযে আ-ত্মান্তঃকরণ লক্ষণ । তত্রাপ্যা-ত্মলক্ষণ প্রথমে। দ্বিতীযে অ-স্তঃকরণ লক্ষণ । আহ্লিক দ্বয যুক্তে চতুর্থে শরীর তদুপযো-গি বিবেচন॰। তত্রাপি প্রথমে তদুপযোগি বিবেচন । দ্বিতী-ষে শরীর বিবেচন । আহ্লিক-দ্বযুবতি পঞ্চমে কর্ম্মপ্রতিপা-দন । তত্রাপি প্রথমে শরীর সমন্ধি কর্ম চিন্তন । আহিক-দ্বয় শালিনি যথে শ্ৰৌত ধৰ্ম নিৰূপণ ৷ তত্ৰাপি প্ৰথমে দান

প্রতিগ্রহ ধর্ম বিবেকঃ। দ্বিতীযে
চাতুরা শ্রম্যোচিত ধর্ম নিরূপণণ। তথাবিধে সপ্তমে গুণ সমবায প্রতিপাদনণ। তত্রাপি প্রথমে বৃদ্ধি নিরপেক্ষ গুণপ্রতিথাদনণ। দ্বিতীযে তৎসাপেক্ষ
গুণ প্রতিপাদনণ সমবায় প্রতিপাদনখ। অফ্টমে নির্বিকল্পক
সবিকল্পক প্রত্যক্ষ প্রমাণ চিস্তনণ। নবমে বৃদ্ধি বিশেষ প্রতিপাদনণ। দশমে অনুমান প্রতিপাদনণ। তত্র উদ্দেশো লক্ষণণ পরীক্ষা চেতি ত্রিবিধাস্য
শাস্ত্রস্য প্রবৃত্তিঃ। ইতি বৈশেযিকগ্রন্থবিবরণণ।।

বৈশ্যঃ পু॰ অন্ধান্তকাত তৃতীয়বৰ্ণঃ । তৎপৰ্য্যায়ঃ । উরব্যঃ ২ উরুজঃ ৩ অর্য্যঃ ৪ ভূমিস্পৃক্ ৫ বিট্ ৬ ৷ ইত্যমরঃ ।।
দিজঃ ৭ ৷ ইতি জটাধরঃ ।। ভূমিজীবী ৮ ৷ ইতি শব্দরত্বাবলী
।৷ ব্যবহর্তা ২ বার্ত্তিকঃ ১০ বণিকঃ ১১ পণিকঃ ১২ ৷ ইতি রাজনির্যক্তঃ ৷৷ প্লক্ষদীপে অস্য সংজ্ঞা উর্জায়নঃ ৷ শাল্মলদ্বীপে
বসুন্ধরঃ ৷ সশদ্বীপে অভিযুক্তঃ
। ক্রেঞ্চ্বীপে জবিণঃ ৷ শাক্-

षीপে দানত্রতঃ। পুষরদ্বীপে। সর্বে একবর্ণাঃ। ইতি ভাগবত-মত ।। অস্য শাস্ত্র নিৰূপিত ধর্ম। প্রয়ং। অধ্যয়ন > যজন॰ ২ দান॰ ৩। চতস্ত্রো জীবিকাঃ। ক্লুষিঃ ১ গোরক্ষণ ২ বাণিজ্যঃ ৩ সশীদ । অস্যাশ্রমান্ত্রয়ঃ। ব্র-ন্ধঢর্য্য > গার্হস্থ্য ২ বানপ্রস্থ্য ৽ ৩ ।। তস্য লক্ষণদি র্যথা । বি-শত্যাশুপশুভ্যশ্চ ক্নষ্যাদানরু-চিঃ শুচিঃ ৷ বেদাধ্যয়ন সম্পন্ধঃ স বৈশ্য ইতি সংজ্ঞিতঃ৷৷ বৈশ্য-স্য চ প্রবক্ষ্যামি যো ধর্মো বে-দ সম্বতঃ। দান মধ্যয়ন॰ শৌ-চ॰ যত্ত্ৰশ্চ ধন সঞ্বঃ ।। পাল-ষেচ্চ পশূন্ বৈশ্যঃ পিতৃবদ্ধ-र्य गर्क्क यन् । विकस्य उद्धत्वन-ন্যৎ কর্ম্ম যৎ স সমাচরেৎ ৷৷ রক্ষয়া স হি তেষাণ বৈ মহৎসুখ মবাপুষাৎ। প্রজাপতি হি বৈ-भाग मृकु। পরিদদে প্রজাঃ ॥ ব্রাহ্মণেভ্যশ্চ রাজ্যে চ সর্বাঃ প-রিদদে প্রজাঃ। তস্য বৃত্তি॰ প্রব-ক্যামি যচ্চ তদ্যোপজীবন ।। ষগ্না মেকা পিবেদ্ধেনু পতাচ্চ মিথুন ভবেৎ। লব্বাচ্চ সপ্তম ভাগ॰ তথা শৃঙ্গৈকলক্ষুরে 🛭 🖠

শানাণ সর্বীজানি এষা সাঘৎসরী ভৃতিঃ। ন চ বৈশ্যস্য
কামঃ স্যান্ন রক্ষেষণ পশ্নিতি।।
বৈশ্যে রক্ষতি নান্যেন রক্ষিতব্যাঃ কথঞ্চন। ইতি পাদ্মে স্বর্গখণ্ডে বর্ণবিভাগঃ ২৬ অধ্যায়ঃ
।৷ ৠ ৷৷ অন্যচ্চ ৷ দান মধ্যযনণ
যজ্জে৷ ধর্মাঃ ক্ষত্রিষ বৈশ্যমোঃ।
দণ্ড স্তথা ক্ষত্রিষস্য কৃষি বৈশ্যস্য শস্যতে।। স্থান নৈন্দ্রণ ক্ষত্রিযাণাণ সংক্রানেম্বপলাফিনাণ
। বৈশ্যানাণ মারুতণ স্থানণ স্বধশ্ম মনুবর্ত্তাণ।৷ ইতি গারুতে
৪৯ অধ্যায়ঃ ৷৷

বৈশ্যা স্ত্রী বৈশ্যজাতিন্ত্রী।তৎ-পর্য্যাযঃ। অর্য্যাণী ২ অর্য্যা ৩। ইতি জটাধরঃ।।

বৈশ্রবণঃ পু॰ স্ববেরঃ। ইত্য-মরঃ।।

বৈশ্রবণালয় পুণ বটবৃক্ষঃ।
ইতি হেমচন্দ্রঃ।। সবেরপুরী চ।
বৈশ্রবণাবাসঃ পুণ বটবৃক্ষঃ।
ইতি জটাধরঃ।। সবেরগৃহশ্চ।।
বৈশ্রবণোদ্যঃ পুণ বটবৃক্ষঃ।
ইতি রত্নমালা।।
বৈশ্বদেবঃ পুণ বিশ্বদেবসম্বন্ধিহোমাদিঃ। যথা। ব্রন্ধোবাচ।

বৈশ্বদেবং প্রবক্যানি হোম লক্ষণ <u> युज्यः । शर्व्यक्य मधिः शर्व्यक्यः ।</u> ক্রব্যাদ মগ্লি॰ প্রস্থিগোমি দূর॰ য-মরাজ্য° গচ্ছতু রিপ্রবাহঃ । ইহৈ-বায মিতরো জাতবেদা দেবে-ভ্যো হব্য বহতু প্রজানন্। ওঁ পাবক বৈশ্বানর ইদ মাসন । অবনীগৰ্ভ সংফৃতঃ তেজোৰ-পো মহাবন্ধনমূহূর্তা দ্রিষু বৈ-শ্বানর প্রতিবোধয়ামি । বৈশ্বা-নরোত্র উভয় প্রায়াতু গরাব-তঃ। অগ্নিঃ ग्नंঃ মুক্ষতী রূপপৃষ্ঠে मिति পृरकेशि शृशिवाा॰ शृरके। বিশ্ব। ওষধী রাবিদেশ। বৈশ্বা-নরঃ সহসা পৃষ্টোগ্রিঃ স বোগ্লিঃ খ॰ দিবা সৰ্বস্মাত্ত নক্ত॰ ওঁ প্ৰ-জাগতযে স্বাহা। সোমায স্বাহা । বৃহস্পত্যে স্বাহা। অগ্নী সো-মাত্যা॰ স্বাহা। ইন্দ্রাগ্নীত্যা॰ স্বা-হা। দ্যাবা পৃথিবীভ্যাণ স্বাহা। ধন্বস্তর্থে স্বাহা। ইন্দ্রায় স্বাহা। বিশ্বেভ্যো দেবেভ্যঃ স্বাহা।ভূঃ স্বাহা ভূবঃ স্বাহা স্বঃ স্বহা ভূ ভূ-বঃ স্বঃ স্বাহা। দেব ক্তেস্যেনসো ২ববজনমসি স্বাহা। মনুব্য ক্ত-স্যৈনদো হ্বযজনমসি স্বাহা। পিতৃক্তবৈদ্যনসে৷ ২ব্যজনমসি

স্বাহা আত্মহতদ্যৈনসো ২ব্য-জনসসি স্বাহা ৷ এনসঃ এনসো ২বযজনমসি স্বাহা। যচ্চাহ্ মে-বিদ্বাণ শ্চকার যচ্চাবিদ্বাণ স্তস্য সৰ্বস্যৈনসো ২বযজনমসি স্থা-হ। । অগ্নযে স্বিষ্টিক্নতে স্বাহ। । সূৰ্য্যায় স্বাহা। প্ৰজাপত্যে স্বাহা । বনস্পত্তিয় স্বাহা। অন্ত্যঃ স্বাহা । ওষধি বনস্পতিভ্যঃ স্বাহ। । গৃ-হায স্বাহা। দেহ দেবতাভাঃ ষাহা। বাস্ত দেবতাভ্যঃ স্বাহা। रेखाय यारा। रेखपुक्र राजाः कारा। यगाय कारा। यगपुद्ध-(सङ्गः सारा। दङ्गाय सारा। বরুণপুরুষেত্যঃ স্বাহা। সোমায স্বাহা। সোমপুর্বেভ্যঃ স্বাহা। বৃদ্ধের বাহা। বৃদ্ধপুরুষেত্যঃ স্বাহা। বিশ্বেভ্যো দেবেভ্যঃ স্বা-হা। সর্বেভ্যো ভূতেভ্যঃ স্বাহা। দিবারাত্রিভাঃ স্বাহা। রক্ষোভাঃ স্বাহা। স্বধা পিতৃভ্যঃ স্বাহা। যে ভূতাঃ প্রচরন্তি দিবা চরন্তি দি-বাচরমিচ্ছন্তো ভুবনদ্য মধ্যে তেভ্যো বলিং পুষ্টিকামো দদা-মি। মযি পুষ্টি॰ পূষ্টিপতি দান তু। শ্ব চাণ্ডাল পতিত বাষদেভ্যঃ **৷ ইতি গারুডে বৈশ্বদেব** বিধিঃ

२५२ व्यक्षायः ॥ 🕸 ॥ जमा 🕮 यारमा यथा। পূर्वा जिमू थः श्रुित क्रवीठी क्रमहरूः क्रमामत्ना-পবিষ্টঃ কৰ্ত্ত। ঘৃতাক্ত॰ দুগ্ধাক্ত॰ তৈলাক্ত॰ জলাক্ত॰ অম্ন॰ আ-মান্ন° বা ফল° জল° বা জুহুষাৎ 1 यथा জলে उँ जृः ऋश्री । ও जूदः स्राहा । ७ सः साहा । ७ ভূ ভূবঃ স্বঃ স্বাহ।। ওঁ দেবক্ত-रेगानरमा श्दयजनमनि श्राहा । यनि याश। ७ यनुषाक्र जिला-নসো ংবযজনমসি স্বাহা। ওঁ আত্মক্তস্যৈনসো ২ব্যজনমসি স্বাহা। ওঁ যদিবা চ নক্তঞ্চৈন শ্চরুম তস্যাব্যজনমসি স্বাহা। ওঁ যৎ স্বপন্তক্ত জাগ্ৰত কৈন শ্চক্রম তম্যাব্যজনম্সি স্বাহা। **७ विद्याण्य कार्यिद्याण्य टेक्टन** শ্চক্কম তস্যাব্যজনমসি স্বাহা। ওঁ এনসঃ এনসে । ২ব্যজনমসি স্বাহা। ওঁ অগ্নবে স্বিফিক্তে স্বাহা।ইত্যনেন জুহুয়াৎ।ইতি বৈশ্বদেকর্ম। ইত্যাক্লিকপ্রযোগ-তত্ত্ব° 11 বৈশ্বানরঃ পুং অগ্নিঃ॥ চিত্রক-

বৃক্ষঃ। ইতামরঃ।। তলামকারণ॰

যথা। তথাপি দল্মি বো কপে দ্বে দ্বে প্রত্যেকশো ধুনা। ভূত-কার্য্যেমভূতেন দেবলোকে ভু মূৰ্ত্তিনা।। তিষ্ঠধ্ব মপি কালান্তে লয° ত্বাবিশতু দ্রুত°। শরীরাণি পুন লৈব কর্তব্যোহ মিতি ক্ব-চিৎ ৷৷ মূৰ্ত্তানাঞ্চ তথা তুভ্যুণ দিন্সি নামানি বে। ২ধুন। । অগ্নি বৈশানরো নাম প্রাণাপানৌ তথাশ্বিনো ॥ ভবিষ্যতি তথা গৌরী হিমশৈলসূত। তথা। প্-থিব্যাধিগণস্তেষ গজবক্ত্রো ভ-বিষ্যতি ৷৷ শরীর ধাতব স্ত্রেতে নানা ভূতানি এর তু। অহস্কার স্তথা স্কন্দঃ কার্ত্তিকেয়ে ভবি-ষ্যতি।। ইতি বারাহে আদিত্রে-তাযাত মহাতপোপাখ্যান না-गांशायः॥ বৈশ্বী স্ত্রী উত্তরাষাঢানক্ষত্রণ।

বৈশ্বী স্ত্রী উত্তরাষাঢানক্ষত্রণ। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। বৈষম্য°ক্লী বিষমত্ব°। বিষম-

বষম্য° ক্লী বিষমত্ব°। বিষম-শব্দাৎ ভাবে ষ্ণ্য প্ৰত্যযেন নিষ্পান্ন°।।

কঃ ত্রি বিষ**যস**শ্বনী। বিষয় শব্দাৎ ফিক প্রত্যবেন নিস্পন্নঃ।। বৈফুতি ক্লী হোমভক্ষ। ইতি হেমচন্দ্রঃ ।।

বৈষ্টু কী পিষ্টপ । ইত্যুণাদিকোষঃ ।। দ্যৌঃ ।। বাযুঃ ।।

বিষ্ণু । ইতি সংক্ষিপ্তসারোণাদিবৃত্তিঃ ।।

বৈষ্ণব॰ ক্লী হোমভস্ম।ইতিশব্দ-त्रज्ञावनी ॥ विक्यूममिक्ति जि ॥ रिक्क्दः पू॰ विकृपामकः। विकृ-ভক্তঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। কার্ষ্ণঃ ২ হারঃ ৩৷ তস্য লক্ষণ মাহাত্ম্যা-দি যথা।ফল সন্ধান রহিতা বিষ্ণু ভক্তাশ্চ বৈশ্বাঃ। মৎ প্রীতি ভক্তি কামা স্তে সৰ্বদা সৰ্বকৰ্ম-म् ॥ ७ इत्वक्षां विष्यू मस्त्रा यमा কর্ণে প্রবিশ্যতি । জীবমুক্ত देवक्षवस्त्रः विषाः मर्दि वषस्ति ह ॥ পুরুষাণা॰ শত॰ পূর্ব॰ গৈতৃ-কঞ্চ শত॰ পরে । মাতামহস্য চ শত॰ মাতর॰ মাতৃমাতর• ৷৷ ভ-গিনী° ভ্রাতরঞ্বৈ ভাগিনেষঞ্চ মাতুল । শ্বশ্রু শৃশুর শৈব গুরু পত্নী ওরোঃ সুত ।৷ গুরুঞ্জ্জা-ন দাতার° মিত্রঞ্চ সহচারিণ°। ভূত্যণ শিষ্যণ তথা চেটীণ প্রজাঃ স্বাশ্রম সমিধো ৷৷ উদ্ধরেদাত্মনা সার্ক্ত মন্ত্রগ্রহণ মাত্রতঃ। মন্ত্রগ্র-হণ মাত্রেণ জীবন্মুক্তো ভবেষরঃ ৷৷ তস্য সম্পর্শ মাত্রেণ পূত তী-র্থঞ্চ ভারত । তস্যৈব পাদরজ-সা সদ্যঃ পূতা বসুন্ধরা ।। পাদো-দক প্লুত স্থান তীর্থ মেব ভবে-**ज़ू**त । रेिं बक्त दिवदर्ख श्रक्त ि-খতে ৮ অধ্যায়ঃ।। ৠ।। অপিচ। শ্রীশিব উবাচ। শিবমস্ত চ সাধূ-না॰ বৈক্ষবানা॰ সতা মিহ। অ-देवकवाना ममञा मिनवक शरम পদে ৷৷ দদাতি বৈষ্ণবেভ্যশ্চ যো मुः श्र मृष्ट्िं । **अनः ।** श्रीकृष्णगा চ স॰ হর্ত্ত। বিম্ন স্তস্য পদে পদে।। অবৈক্ষবানা॰ হৃদয• ন হি শুদ্ধ• मन। भन**ः। श्रीकृषः भन्न या**त्रनः মনো নৈর্ম্মল্য কারণ ৷৷ ভিদ্যতে शमय अञ्च न्छिमारख मर्व म॰म-याः । विक्याद्वाशामनया कीय-তে কৰ্ম বৈ নৃণা ।। যে ভ্ৰাহ্মণা বৈষ্ণবাশ্চ স্বতন্ত্রাঃ পরমণ পদণ। যান্ত্যন্যোপাসকা শ্চান্যৈঃ সা-ৰ্দ্ধঞ্চ প্ৰকৃতে ৰ্লুষে ॥ বৰ্ণানা॰ ত্ৰা-कानाः त्यकाः माधता देवस्वा यि । विकृपञ्ज विशैत्नरङ्गा हि-জেভ্যঃ শ্বপচো বরঃ ৷৷ পরিপঞ্চা শ্চাবিপক্বা বৈষ্ণবাঃ সাধবশ্চ তে । সন্তত॰ পাতিতা॰ কৈচব বিষ্ণু-ठक॰ मूमर्गन॰ ॥ यथा वरङ्गी छ- ষ্কৃণ ভশ্মীভূত ভবিষ্যতি । তথা পাপ॰ বৈক্বেষু তেজস্বিষু হতাশনাৎ ৷৷ গুরুবক্তাদিকুম-ম্রো যস্য কর্ণে প্রবিশ্যতি। ত বৈফবং মহাপূতং প্রবদন্তি মনী-বিণঃ ৷৷ প্রশংসিতং পিতৃণাঞ্চ শ-ত॰ মাতামহস্য চ। স্ব সোদরাণ-***** जननी मूक्तत्र छात्र देवस्वाः যা গ্রাষাণ পিওদানেন পিওদাঃ পিওভোজিন॰। সমুদ্ধরন্তি পুণ-সাঞ্চ বৈক্ষবাশ্চ শতং শতং ৷৷ মন্ত্ৰ গ্রহণ মাত্রেণ জীবন্মুক্তো.ভ শ্বরঃ। যম স্তস্মান্মহাভীতো বৈন-তেয়াদ্যথোরগঃ ৷৷ নিষ্পুনস্ভোব তীর্থানি গঙ্গাদীনি চ ভারতে। ক্ষমন্ত্রোপাসকাশ্চ স্পর্শমাত্রে-ণ বাক্পতে ।। পাপানি পাপিনা॰

র্থ যাবন্তি প্রভবন্তি চ। নশ্যন্তি তানি সর্বাণি বৈক্ষব স্পর্শ মাত্রতঃ ।। রুক্ষমন্ত্রোপাসকানাণ রজসা পাদপন্মযোঃ । সদ্যো মু-ক্তা পাতকেভ্যো হৃষ্টা পূতা বসু-ব্যঃ সর্বণ পুনাতি চ। এতে পূতা বৈক্ষবানাণ স্পর্শমাত্রেণ লীল্যা ।। অহণ বন্ধা চ শেষক্ষ সাক্ষী ধর্মক্ষ কর্ম্মণাণ । এতে হৃষ্টাক্ষ্চ

বাঞ্জি বৈক্ষবানা সমাগম ।। ফল॰ কর্মানুসারেণ সর্বেষাণভা-রতে ভবেৎ।ন ভবেত্তদ্বৈঞ্বে চ मिक्तशारना स्थासूत[ः] ॥ रुखि তেষাণ কৰ্ম্ম পূৰ্বণ ভক্তানাণ ভক্ত-বৎসলঃ। কুপ্যা স্বপদ তেভ্যো দদাত্যেব রূপানিধিঃ ৷৷ ইতি ব্র-ন্ধবৈবর্ত্তে প্রক্ষতিখণ্ডে ৫৭ অধ্যা-यः ॥ 🗱 ॥ जनाक । 🕮 जगवान्-বাচ । অহ॰ প্রাণা বৈক্ষবানা॰ মম প্রাণাশ্চ বৈক্ষবাঃ ॥ ভানেব ছেটি যে। দূঢো মমাসূনাং স-হি॰সকঃ। পুত্রান্ পৌত্রান্ কল-ত্রাপ্শ্চ রাজলম্বীণ বিধাব চ! ধ্যাযন্তে সন্তত যে মাণ কো মে তেভ্যঃ পরঃ প্রিষঃ ।। পরা ভক্তা নুমেপ্রাণান চলক্ষ্মীন শহরঃ ।ন ভারতী ন চ ব্রহ্মা ন দুর্গা ন গণেশ্বঃ ৷৷ ন ত্রাহ্মণা ন বেদাশ্চ ন বেদজননী সুরাঃ। ন গোপী ন চ গোপালা ন রাধা প্রাণত প্রিয়া ৷৷ ইত্যেব কথিত সর্বণ সত্য॰ সার্ঞ বাস্তব॰। ন প্রশ্-সা পর তেষা তে চ প্রাণাধি-কাঃ প্রিযাঃ ॥ মাণ ছিষস্তি চ যে মূঢা জ্ঞানহীনাশ্চ বঞ্চিতাঃ। স্বাত্মানঞ্চ ন জানন্তি তে যান্তি

নির্যণ চিরণ।। ষে দ্বিষস্তি চ মন্ড-ক্তান্ প্রাণানা মধিক প্রিয়ান। তেষাণ শাস্তাহণ তূণক্ষ পরত্র নি র্যণ চির়ণ ৷৷ প্রভরে।হঞ্চ সর্বেষা মীশ্বরঃ পরিপালকঃ ৷ তথাপি ন স্বতন্ত্রোহণ ভক্তাধীনে। দিবানি-শংয় গোলোকে বাথ বৈহৃতে ছি-ভূজঞ্চ চতুৰ্ভুক্ত । ৰূপনাত্ৰ মিদ॰ সর্ব॰ প্রাণা মে ভক্তসমিংধী।। যদ্ভক্ত॰ ভক্তদত্তঞ্চ ভক্ষণীয়ঞ্চ ত-শ্বম। অভক্যু॰ দ্রব্য মন্যেন দত্ত-ঞ্চেন্মৃতোপমণ।। ইতি ব্রহ্মবৈব-র্ত্তে শ্রীক্লক্ষজন্মখণ্ডে ২৫ অধ্যায়ঃ 11 # 11 जिं । मर्बान् कानान् পরিত্যজ্য ইফ্টভক্তিঞ্চ সাধ্যেৎ । স এব বৈক্ষবাচারঃ কাম সন্ধ-ষ্কাজ্জিতঃ ॥ ইত্যাচারভেদতত্র॰ ।। 🟶 ।। অপর্ক । রজস্বলাম্ব সং-ভোগে কর্ম্মক্ষত্রে চ ভারতে। স্ব-যোক্তঞ্চ ভবেৎ পাপণ নাত্ৰ স্বৰ্গে চ সৃন্দরি ॥ কর্ম্মক্রেত চ তৎ কর্ম্ম 🕮 ষদ্বেদোক্ত শুভাশুভ । ন ভবে-দৈক্ষবানাঞ্চ স্থলতাং বন্ধতেজসা ।। যথা প্রদীপবফ্লৌ চ শুষ্কাণি চ তৃণানি চ। ভবস্তি ভক্ষীভূতানি তথা পাপানি বৈক্ষবে ৷৷ বহ্লি সূর্য্য বান্ধণেভ্য স্তেজীয়ান্ বৈ-

ফবঃ সদা।। রক্ষিতো বিক্চক্রে-ণ স্বতম্ভো মত্তসঞ্জরঃ । ন বিচা রো ন ভোগশ্চ বৈফ্বানাণ স্ব কৰ্ম্মণা ।। লিখিত সান্নি কৌথু-ম্যা॰ সরু প্রশ্ন॰ বৃহস্পতি । অ-স্মাণ্শ্চ সর্বে জানস্তি চন্দ্রবংশ্যাণ শ্চ বৈক্ষবান ।। দেব মন্য° ন সেবস্তে চন্দ্রবংশ্যা হরিণ বিনা । ইতি ব্ৰহ্মবৈবৰ্ত্তে শ্ৰীক্লফজন্মখণ্ডে ৬ অধ্যায়ঃ ॥ ৠ॥ অপিচ। সূত উবাচ। অথ বেণ ইযাজাথ সো **২শ্বনেধেন ভূপতিঃ ।। বাদ্মণে: ভ্যো দদৌ দান**॰ নানাৰূপ ম.ন-কধা। জগাম বৈক্ষব লোক স-কাষে। জগতীপতিঃ।। বিষ্ণুনা সহ ধর্মাত্মা নিত্য মেব প্রবর্ত্ততে । এতত্তে সৰ্ব মাখ্যাত চরিত ত-স্য ভূপতেঃ ।। যদ্বেণো বৈষ্ণব দ্বেষী সর্বধর্ম বহিষ্কৃতঃ । পৃথুন। পুত্র তীর্থন পবিত্রো ২গাৎ পরণ পদ ।৷ সৎপুত্র পরম তীথ প্ৰাপ্য মুচ্যন্তি পূৰ্ৰজাঃ। গিতাপি ঋণ মুক্তঃ স্যাৎ জাতে পুত্ৰে মহা-ত্মনি ৷৷ বৈক্ষবো যদি পুল্ৰঃ স্যাৎ স তার্যতি পূর্বজান্। পিতৃ্নধস্ত-না বংশা স্তারযন্ত্যতিপাবনাঃ ॥ ইতি পান্ধে ভূমিখণ্ডে ১২০ অধ্যা-

यः ॥ 🗱 ॥ अथ दिक्क्यभर्म छ९ कर्लवा अक्षविधशृष्क । यथा । শ্ৰীপাৰ্ৰত্যুবাচ। বৈক্ষবানাঞ্ছ य-দ্ধৰ্মণ কৰ্মাপি তদ্য তদ্বদ। যৎ ক্ৰত্বা মানবাঃ সৰ্বে ভবাস্ভোধৌ তরন্তি বৈ ॥ ঈশ্বর উবাচ । অথ ছাদশ শুদ্ধিঞ্চ বৈক্ষবানা মিছো-চ্যতে। গৃহোপসর্পণঞ্চৈব তথা-নুগমন হরেঃ॥ ভক্ত্যা প্রদক্ষিণ-বৈশ্ব পাদযোঃ শোধন॰ পুনঃ ১। ২৷পূজার্থণ পত্র পুষ্পাণাণ ভক্ত্যৈ-বোত্তোলন হরেঃ। করযোঃ সর্ব শুদ্ধীনা িয়ে শুদ্ধি বিলিখ্যতে ৩। ৪॥ তন্নাম কীর্ত্তন ঞৈব গু-পানা ক্ষৈব কীর্ত্তন । ভক্ত্যা শ্রী ক্লফদেবস্য বচসঃ শুদ্ধি বিষ্যক্তে ৫।। তথ কথা প্রবা ক্ষৈব ত-স্যোৎসব নিরীক্ষণ । শ্রোত্রযো র্নেত্রয়ে কৈচব শুদ্ধি সম্যাগিছে।-চ্যতে ৬। ৭। ৮। ৯। পাদোদকঞ্চ নির্মাল্য মালানা মপি ধারণ ৷ উচ্যতে শিরসঃ শুদ্ধিঃ প্রণতস্য হরেঃ পুনঃ ১০ । আঘ্রাণ গন্ধ পুষ্পাদে নিৰ্মাল্যস্য তপোধনে। বিশুক্ষিঃ স্যাদনন্তস্য হাণস্যাপি বিধীয়তে ১১ ৷ ১২ ৷৷ ভত্র পুষ্পা-দিক বচ্চ ক্রফপাদ বুগাগিত ৷

তদেব পাবন° লোকে তদ্ধি সর্ব• বিশোধযেৎ ৷৷ ঞ্চা৷ পূজা চ পঞ্চ-ধ। প্ৰোক্তা তাসাণ ভেদান্ শৃণুষ মে। অভিগমন মুপাদান হোগঃ স্বাধ্যায এব চ।। ইফাঃ পঞ্চ প্র-কারার্চ্চাঃ ক্রমেণ কথযামি তে ৷ তত্রাভিগমন নাম দেবতা স্থান মার্জন ৷৷ উপলেপন নির্মাল্য দূরীকরণ মেব চ ১ ৷ উপাদানণ नाम गन्न भूष्णानि ठरन॰ रथ। २ ॥ ইফা নাম হি চেক্টাদেঃ পূজ ন-ঞ্চ যথাৰ্থতঃ ৩। স্বাধ্যায়ো মন্ত্ৰ-রাজস্য অর্থ সন্ধান তা জপঃ। সূক্ত ক্রোত্রাদি পাঠশ্চ হরে ফ-কীর্ত্তন তথা। তন্নাম শাহাভ্যা-সশ্চ স্বাধ্যায়ঃ পরিকীর্ত্তিভঃ ৪ ৷৷ যোগো নাম সুদেবস্য চাতানে থৈব ভাবনা ৫ । ইতি পঞ্চপ্ৰ-কারার্কাঃ কথিতা স্তব সূত্রতে ॥ ইতি পাদ্মে পাতালখণ্ডে ১০ অ-शायः ॥ 🕸 ॥ अथ देवकवानाः খাদ্যাখাদ্য ৷ সাষ প্রাত র্দ্ধি-জাতীনা° শ্ৰুত্যুক্ত মশন° ত-থা। বিফুভক্তাবশিষ্টেন দিন পাপাৎ প্রমুচ্যতে **৷৷ অন্ন॰ ত্রন্ধা** রসে। বিকুঃ খাদ্যন্থাম চোক্তরন্ া এবং জ্ঞান্বা তু যো ভূ**ঙ্কে সো**

ংমদোধৈ ন্ লিপ্যতে ॥ অলাবু॰ **र्व्ह**नाकातः भमृतकः मवक्रलः। তাল শুক্লান্ত বাৰ্ত্তাক্ত ন খাদে-দৈক্ষবো জনঃ।। বটাশ্বখার্ক প-'ত্রেষু সম্ভী তিন্দুক পত্রযোঃ। কোবিদার কদষে চ ন খাদেছৈ-ষ্ণ:ব। নরঃ ।। শ্রাবণে বর্জযেচ্ছ-कु॰ पिथ ভাজপদে ত্যক্ষেপ। দু-শ্বন্ত আশ্বিনে মাসি কার্ত্তিকে চা-নিষণত্যজেৎ ৷৷ দূগ্ধ মন্নঞ্চ জন্বী-র॰ যদিকো রনিবেদিত। বীজ-পূরঞ্চ শাকঞ্চ প্রত্যক্ষলবণ স্তথা 11 यिन देनवा ठ जूकाटल जना ए-মামক সংবেৎ। কলায কঙ্গ ধা-ন্যানি শাকঞ্ হিলমোচিকা॰।। ষষ্টিকা কালশাকঞ্চ মুস্তক জ্ৰ-মুকণ তথা। লবণে দৈদ্ধবণ প্রো-ক্ত॰ বচাচ দধি সপিষী ৷৷ পযো-২ন্দ্বতসারঞ্চ পনসামু হরীতকী । পি প্লানী জীরকঞ্চৈব নাগরঙ্গক তিন্তিডী ॥ কদলী লবনী ধাত্রী ফলান্যগুড মৈক্ষব°। অতৈল-পৰু ভূঞ্জীত হবিষ্যেষ্ প্ৰচক্ষতে া৷ ইতি পাদ্মে পাতালখণ্ডে ১১ व्यथायः ॥ 🛊 ॥ व्यथः देवस्वतन-ক্ষণবিশেষাদিঃ। মাহাত্ম্য মথ ভ-ক্তানা যৎ কাৰ্য্য যচ্চ লক্ষণ

। করণীয়ত হরে বিপ্র সাবধান-মনাঃ শৃণুঃ ।। হরি রেব সামা সে-ব্যো নান্যো যস্য মহাত্মনঃ 1 লোকস্য জগদারাধ্যো হরিভক্তঃ স উচ্যতে।। অনন্য নির্মাল্য ভু-জে। ভক্তা স্তে ২নন্য মানসাঃ। গোবিন্দোপাসকা যে তু নিত্য দেবাস্তর বিনা।৷ অনন্য ধিষণো **২ন**ন্যহৃদযো ২নন্যদেবকঃ। কে-বলং হরিসেব্যঙ্গ স ভক্তঃ পরি-কীর্ত্তিতঃ ।। মৃত্তু সত্ত্বাপ্রয়ণ সত্ত্ব-**গুণ° সেবেত কেশব°।যে**† ২নন্য-ত্বেন মনসা সাত্ত্বতঃ সমুদাহতঃ ।। সৰ্বদেবান্ পরিত্যজ্য নিত্যু ভগবদাশ্রযঃ। ব্লত স্তদীয সেবা-ষা॰ স ভাগবত উচ্যতে ॥ বিহায কাম্য কৰ্মাদীন্ ভজ্যেদকাকি-ন॰ হরি॰। স্ত্যু॰ সত্তুগুণোপেতে। ভক্তা ত সাতৃত বিদুঃ ৷৷ মুঙ্গন্দ-পাদ সেবাযাণ তন্নাম শ্রবণেপি চ । কীর্ত্তনে চ রত্যে ভক্তো নায়ঃ স্যাৎ স্মরণে হরেঃ ৷৷ বন্দনার্চ্চন-যো ভক্তি রনিশং দাস্য সথ্যযোঃ । রতি রাত্মার্পণে যস্য দৃঢানন্তস্য । সাতৃতঃ ॥ স্মর্ত্তব্যঃ কীর্ত্তনীযশ্চ শ্রোতব্যঃ পূজ্য এব চ। যস্যৈকো বিষ্ণু রারাধ্যো বৈক্ষবঃ সমুদাহা-

ण्डा। यथानकाि महस्टः मग-চিত্তে। জিতেব্রিষঃ। হরিপাদা-শ্রাফো লোকে বিপ্রাঃ সাধ রনি-न्तकः ॥ निदेवंतः मनयः भारता দস্তাহকার বজিতঃ। নিরপেকো মূনি বী তরাগঃ সাধু রিহোচ্যতে ।। লোভ মোহ মদ ক্রোধ কামা-দি রহিতঃ সুখী। কৃষণজ্জ্মি শরণঃ माधुः महिक्ः ममनर्गनः॥ यिषः ফূপাসন। নিত্য বিফুঃ র্যসে শ্ব- (त। मूत्न। शृंदका। यदेगाक विकः मापिरकी त्नांटक म देवकवः ॥ হুরেঃ সর্বাবতারাণাণ মৎস্যাদীন। মুপাসকাঃ। তমন্ত্রেফা অনন্যা-শ্চেষেক্ষবা স্তে ন সংশযঃ॥ য-দিকৌ রঘুনাথস্ত নৃসিংহো বাম-নো হরিঃ। এতমন্ত্রো বরাহাদি र्वामुलियः म देवकवः ॥ तिरकः। क्र-পাসকো দাস স্তন্মন্ত্রেষ্ট স্তদাশ-যঃ। তমাহু বৈঞ্ব॰ লোকে বিফু-সেবাপরায়ণ ৷৷ সাশ্বী যথা পতি নারী নান্য জানাতি ত বিনা। জগদীশণ তথানন্যে। যদি বিষ্ণুণ ় স বৈক্ষবঃ ॥ সমচিত্তে। মুনিঃ পূ-তো গোবিন্দ চরণাশ্রযঃ। সর্ব-ভূতদনঃ কার্ফো বিবেকী সাধু-রুত্রমঃ ।। ফুকাগিত প্রাণ শ্রীর

বুদ্ধিঃ শান্তেন্দ্রিয় স্ত্রী সূত সম্প-দাদিঃ ৷ আসক্তচিত্তঃ শ্রবণাদি ভক্তিম্বন্যেহ সাধুঃ সতত হরে র্যঃ ৷৷ ক্লফাশ্রযঃ ক্লফকপানুর-ক্তঃ কুফেন্টমন্ত্ৰ স্মৃতি পূজনীয়ঃ ! क्रकानिण धान मना खुनत्गा (या देव न नाधु मू निवर्या कार्यः ।। বংসাষ্ট শ্রীভাগবত শাত্র শ্রী ভগবান্ হরিঃ। ভগবত্যা সম• লশ্ব্য। ভক্ত্যা ভাগবতশ্চ সঃ ॥ যে ক্লফ প্রবণাদ্যহা যে তদুচ্ছিষ্ট-ভে:জিনঃ। যে ফ্লকোপাসকা লোকা দাসা স্তেপরিকীর্দ্বিতাঃ। ইতি পাদ্মে উত্তরখণ্ডে ৯৯ অধ্যা-য়ঃ ॥ 🟶 ॥ অপিচ। ব্ৰহ্মাব্চি । অহে|ধ্যানৈরপিধ্য:তৃ॰দেবৈস্তৃ• ন হি শক্যতে। স স্ব বৈক্ষব দে-হেষু তিপ্ঠসীত্যদ্ভূত মহৎ ॥ ক্ষণ মাত্র মপি স্বামিণস্তুকে দ্বযি ন কি• ভবেৎ। স স্ব॰ বৈষ্ণব সঙ্গেন ভূম সীত্যজুত মহৎ ॥ কে বৈক্ষবাঃ কৈটভারে কি॰ বা তেষাঞ্চ লক্ষ-**৭°। কথ° জ্ঞেয†শ্চ তে সর্ব্বে তন্মে** কথ্য কেশ্ব।। ভগবানুবাচ। বৈ-ফবানাণ লক্ষণানি কল্পকোটি শ-তৈ রপি ৷৷ সম্যগ্বক্তু• ন শক্লোনি সংক্ষেপাৎ শৃণ্ সত্র। সংসারো

रेवकवाशीटना एनवा रेवकव शा-় লিতাঃ।। অহঞ্চ বৈষ্ণবাধীন স্ত-- মাত্র মপি ব্রহ্মন্ বিহাষ বৈষ্ণবং জন ৷৷ তিষ্ঠামি নাহ মন্যত্র বৈ-ক্তবো মম বান্ধবঃ। কাম ক্রোধ বিহীনা যে হিংসা দম্ভ বিবৰ্জ্জি-তাঃ।। লোভ মোহ বিহীন।শ্চ তে জ্বো বৈক্ষবা জনাঃ ৷৷ অমৎ-সরা দযাযুক্তাঃ সর্বভূত হিতৈ-বিণঃ ৷৷ সত্যোক্তি ভাষিণ শৈচব জ্ঞেষা স্তে বৈষ্ণবা জনাঃ। পিতৃ ভক্তা মাতৃ ভক্তা জ্ঞাতি পোষণ তৎপরাঃ।। ধর্মোপদেশিনো যে চ জ্ঞেষা স্তে বৈক্ষবা জনাঃ। স-মান যে চ পশ্যন্তি ত্বাঞ্চ মাঞ্চ মহেশ্বরণ।। স্ববিত্তি পূজা মতিথে र्द्धवा एउ देवकंवा क्रेनाः । **राम**-বিদ্যানুরক্তা ষে দ্বিজভক্তিরতাঃ সদা।। নপুংসকাঃ পরস্ত্রীষু জ্ঞেযা স্তে বৈক্ষবা জনাঃ। একাদশীর-ত॰ যে চ ভক্তিভাবেন স্বৰ্হতে ॥ গাযন্তি মম নামানি জ্বেষা স্তে বৈক্ষবা জনাঃ। দেবাযতনক-र्जात खनमीमानाधातिनः ॥ इ-দ্রাক্ষধারিণো যে চ জ্রেয়া স্তে देवक्या जनाः। मस्भाममनिदेन

র্যেষাণ সিক্তানি মস্তকানি বৈ ॥ মম নৈৰেদ্য মশ্বস্থি জ্বেষা স্তে বৈষ্ণবা জনাঃ। শুখ্য চক্র গদ। পদ্মৈ রন্ধিতানি মমাযুধিঃ ৷৷ ত্রন্ধ ন্ ষেষা শরীরাণি জ্ঞেষা স্তে বৈ-कवा जनाः। कर्नरम टेन्हर्व भी-র্ষেষু তুলসীপত্র মুক্তমণ।। সতত॰ দৃশ্যতে যেষাণ জ্ঞেষা স্তে বৈশ্বৰা জনাঃ। তৃণানি তুলসীমূলাদেয চিশ্বস্তিনরোত্তমাঃ॥ সিঞ্চন্তিতৃল-দীণ যে চ বিজ্ঞেষা স্তে চ বৈক্ষবাঃ । ज्लमीम्लम् फिन्छ जिलकानि নযন্তি যে।। তুলসীকান্ঠ পঞ্চেশ্চ विटब्हिया देवकवा जनाः। शका-সানপরা ষে চ গঙ্গানামপরাষ-ণাঃ ৷৷ গঙ্গামাহাত্ম্যবক্তারো বি-জ্ঞেষা স্তে চ বৈক্ষবাঃ। ধাত্ৰীক-ল॰ সুজো যেষা॰ গলেষু কমলা-সন ।। যজন্তি বে চ তৎ পত্ৰৈ ৰিজেয়া স্তে চ বৈক্ষবাঃ। শাन-গ্রামশিলা ষেষাণ গৃহে বসতি স-ৰ্বদা ।। শাস্ত্ৰ° ভাগবতক্ষৈব জ্ঞে-যা স্তে বৈৰুবা জনাঃ ৷ সম্মাৰ্জ্য-স্তি যে নিত্যু মম স্থানানি সর্বদা ।। দীপ॰ যচ্ছন্তি তত্ত্বৈৰ জ্ঞেষা স্তে देवकवा जनाः। भीक्षं मग्रन्मितः যে চ পৰ্বতে নূতন॰ পুনঃ।। তত্ৰা-

যনঞ্চ শোভাঞ্চ জ্বেয়া স্তে বৈষ্ণ-বা জনাঃ ৷ অভয় যে চ যচ্ছন্তি ভীরুভ্য শতরানন ৷৷ বিদ্যাদান-ঞ্চ বিপ্রেভ্যো জ্ঞেষা স্তে বৈক্ষবা জনাঃ। ক্ষুত্টপ্রপীডিতেভাস্চ रि यष्ट्छान समु ।। क्यूरं र्य রোগিশুশ্রমাণ জ্রেয়া স্তে বৈশ্ব-বা জনাঃ ৷ আরামকারিণো ষে চ পিপ্ললারোপিনো ২পি চয় গো-সেবাং যে চ ন্ধবিন্ত জেয়ে। স্তে বৈক্ষ্য। জনাঃ । অত্যস্ত ভক্তা যে বন্ধন্ পিতৃযক্ত প্ৰদৰ্গত ॥ সৰ্বন্তি দীনশুশ্ৰুষাণ জ্বেয়া স্তে বৈষ্ণবা জনাঃ। তভাগ গ্রামক-র্ত্তারঃ কন্যাদান প্রদাশ্চ যে॥ সেবন্তে স্ব গুরৌ যে চ জ্রেয়া ত্তে বৈষ্ণবা জনাঃ ৷ সেবত্তে জ্যেষ্ঠা ভগিনী জ্যেষ্ঠ ভ্রাতর মেব চ ॥ পরনিন্দা॰ ন স্ববিত্ত জ্ঞেযা স্তে বৈক্ষবা জনাঃ। দেব-স্ব॰ ত্রান্ধণডব্য॰ পরস্বঞ্চ চতুর্ম্মুখ ॥ পশ্যন্তি বিষ্বদেষ চ জ্রেষা স্তে বৈষ্ণবা জনাঃ। পাষ্ডসঙ্গর্জ্ব তাঃ শিবভক্তিপরাযণাঃ ॥ চতু-ৰ্দ্দশীত্ৰতরতা জ্ঞেষা স্তে বৈক্ষরা জনাঃ। বহুনাত্র কিমুক্তেন ভাষি-তেন পুনঃ পুনঃ। মদর্চাণ যে চ

পৰ্বন্তি জেয়া স্তে বৈক্ষবা জনাঃ । दिकरवर्ष खनाः मर्खं पाषल-শোন বিদ্যতে॥ তত্মাচ্চতুমুখ স্ব-ঞ্চ বৈষ্ণবো ভব সাম্পুত। সমা-রাখ্য মাণ নিত্যণ ক্রিয়াযোগেঃ প্ৰজাষতে॥ সৰ্ব মেব সুভদ্ৰু তে ভবিষ্যতি ন সংশ্বঃ । ভূষঃ পূর্ব-স্থিত মিব সৃজ্যতা॰ সকল॰ জগৎ॥ ইত্যুক্ত্বান্তর্দধে দেব স্তত্ত্বৈব জ-গদীশ্বরঃ। ততন্ত পূর্ববদ্বনা স্-ষ্টবান্ সকল জগৎ। ক্রিয়াযো-গৈ হরি॰ যফু। জগাম পরম॰ পদ॰ । যে পঠন্তি মমাধ্যায়ণ ভক্ত্যা না-রায়ণাগ্রতঃ ৷৷ সর্বপাপবিনির্ম্মুক্তা অন্তে যান্তি হরেঃ পদ । ইতি পান্মে ক্রিয়াযোগসারে ২ অধ্যা-यः ॥ 🗱 ॥ कालिक উবাচ । জा-ভিষ্মরেণ কথিতো রহস্যঃ পর-মো মম। যমকিক্ষরযোর্ঘো হভূৎ সংবাদ স্ত॰ ব্ৰবীমি তে ॥ স্বপুৰুষ মভিবীক্ষ্য পাশহস্ত বদতি যমঃ কিল তস্য কর্ণমূলে । পরিহর ম-ধুসূদনপ্রথমান্ প্রভু রহ মন্য-নৃণা॰ ন বৈক্ষবানা॰ ॥ ইতি বিষ্পুরাণে তৃতীযেংশে যমগীতং ৭ অধ্যায়ঃ ॥ ৠ॥ অপিচ। কর্ম-ক্ষয়ানি কর্মাণি যতঃ সাধু হরিঃ

স্বয়ণ। মন্যে ন ভৌতিকো দেহে। বৈক্ষবদ্য জগল্রযে ৷৷ ইতি ক-ক্ষিপুরাণে ৩• অধ্যায়ঃ॥ देवकवी खी विकुमक्तिः। यथा। এষা ত্রিশক্তি রুদ্দিষ্টা নয সি-দ্ধান্ত গামিনী। এষা শ্বেতা প-রা সৃষ্টিঃ সান্থিকী ত্রন্ধ সংস্থিতা ।। এবৈব রক্তা রজসি বৈক্ষবী পরিকীর্ত্তিতা। এবৈব রুষণা ত-মদি রৌজী দেবী প্রকীর্ত্তিতা।। অফাদশ তথা কোট্যো বৈষ্ণ-ব্যা ভেদ উচ্যতে। যা বিষ্ণো রাজসী শক্তিঃ পালিনী চৈব বৈক্ষবী ॥ ইতি বারাহে ত্রিশ-ক্তিমাহাত্ম্য নামাধ্যায়ঃ ॥ অ-পিচ। শঙ্খ চক্র গদাধারী বিষ্ণু মাতা তথারিহা। বিশুৰূপাথবা দেবী বৈশ্বী তেন গীযতে ৷৷ ইতি দেবীপুরাণে ৪৫ অধ্যায়ঃ ।। অপরঞ্চ। বিকৃতক্ত। বিকৃৰ-পা বিষ্ণোঃ শক্তি স্বৰূপিণী। मृर्खी ह विकून। मृकी देवस्वी তেন কীৰ্ত্তিতা।। ইতি ত্ৰন্ধবৈব-র্ত্তে প্রকৃতিখ:ও ৫৪ অধ্যাষঃ ॥ দূর্গা। ইতি শব্দরত্নাবলী।। গ-ঙ্গা। যথা পদ্মপুরাণ । বিষ্ণোঃ পাদপ্রসূতাসি বৈষ্ণবী বিষ্ণুপূ-

জিতা। পাহি ন স্তেনস স্তম্মাদাজন্ম মরণান্তিকাৎ ।। ইত্যাদি আহ্নিকাচারতত্ত্বে স্নানার্থ
গঙ্গাবাহন মন্ত্রঃ।। অন্যচ্চ। বিফুপাদ প্রসৃতাসি বৈশ্বী নাম

। সর্বত্ত রক্ষ মাণ নিত্যণ গঙ্গা ত্রিপথ গামিনী ।। ইতি গঙ্গাকবচণ ।। অপরাজিতা । ইতি শব্দচন্দ্রিকা ।। শতাবরী । ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ।। তুলসী । ইতি শব্দমালা ।।

বৈসারিণঃ পু॰ মৎস্যঃ। ইত্য-মরঃ।।

বৈস্চন ক্লী নাট্যেপুরুষস্যস্ত্রীবেশধারণ ৷ ইতি কেচিৎ ৷৷
বৈহার্যঃ ত্রি পরিহাসেন লালনীযঃ ৷ শ্যাল সম্বন্ধ্যাদিঃ ৷ ইত্যজ্জুনমিশ্রঃ ৷ যথা ৷ যথা বালেমু নারীমু বৈহার্য্যেমু তথৈব চ ৷ সঙ্গরেমু নিপাতেমু তথাপদ্যসনেমু চ ৷৷ অনৃতং নোক্ত
পূর্বং মে তেন সত্যেন খং ব্রজ ৷
ইতি মহাভারতে উদ্যোগপর্বা৷
বৈহাসিকঃ পুণ বিহাসংকরোতি যঃ ৷ ভণ্ড ইতি খ্যাতঃ ৷ তৎপর্য্যায়ঃ ৷ বাসন্তিকঃ ২ কেলি-

কিলঃ ৩ বিদ্যকঃ ৪ প্রহাসী ৫

প্রীতিদঃ ৬। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। वाहा जी मानी। यथा। পোটा विणि ह कि ह निमी ह करे-হারিকা। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। বোডঃ পু॰ গুৱাকঃ। ইতি শব্দ-রত্নাবলী।। জটাধরে ভূরিপ্র-যোগে চ ঝোড ইতি পাঠঃ।। বোড়ুঃ পু॰ গোনসদর্পঃ।বোডা ইতি ভাষা। যথা। গোনাসো মঙলী বোড়ুঃ। ইতি ভরতধৃত বিক্রমাদিত্যঃ 11 মৎস্যবিশেষঃ । ইতি মেদিনী।। বোড়ী স্ত্রী পণচতুর্থাণশঃ। বুড়ি ইতি ভাষা। ইতি মেদিনী।। বে। চব্যঃ ত্রি বহনীয়ঃ। বাহুঃ 1 বহু ধাতে৷ স্তব্য প্রত্যবেন নি-সানঃ। ইতিমুদ্ধবোধব্যাকরণং। বোঢ়ী পু॰ ভারিকঃ।। মূঢ়ঃ।। পরিনেতা। ইতি শব্দরত্নাবলী ।। সূতঃ। ইতি মেদিনী ॥ অন-निर्घक्तः ॥

নেষকঃ ৷৷
বোঢ়ুঃ পুণ মুনিবিশেষঃ ৷ যথা ৷
সনকশ্চ সনন্দশ্চ তৃতীযশ্চ সনাতনঃ ৷ কপিল শ্চাসুরি শ্চৈব
বোঢ়ুঃ পঞ্চশিখ স্তথা ৷৷ সর্বেতে তৃপ্তি মাযান্ত মন্দত্তে নামুনা

সদা। ইত্যাহ্নিকাচারতত্ত্ব ।।
বোন্টঃ পু বৃস্ত । বোঁটা ইতি
ভাষা। ইতি শব্দরত্মাবলী ।।
কিন্তু লিপিকরপ্রমাদপাঠোষ ।
যথা মূলগ্রস্থে। তথা বোঁট ইতি
খ্যাতে বৃস্ত প্রসববন্ধন ।।
বোদঃ ত্রি আর্ড ৷ ইতি ত্রিকাগুশেষঃ ।।

বোদালঃ পু॰ মৎস্যবিশেষঃ । বোষালি ইতি ভাষা । তৎ-পর্য্যায়ঃ । সহসুদংফুী ২ পা ঠী-নঃ ৩ বদালকঃ ৪ । ইতি শব্দ-রত্নাবলী ।।

বোরকঃ পু॰ লেখকঃ। ইতি ত্রিকাগুশেষঃ॥

বোরটঃ পু॰ জন্দপুষ্প॰। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ।।

বোরপটী স্ত্রী মন্দুরা ৷ মাদুর ইতি ভাষা। ইতি শব্দমালা ॥ বোরবঃ পুং ধান্যবিশেষঃ । বোরো ইতি ভাষা। অস্য গুণাঃ ৷ বোরবস্তু বুধৈঃ প্রোক্ত স্ত্রি দোষস্য প্রকোপণঃ। মধুর শ্চাম্ল-পাকশ্চ ব্রীহিঃ পিত্তকরো গুরুঃ ৷৷ ইতি রাজবল্লভঃ।৷ বোরুখানঃ পুং পাটলবর্ণাশ্বঃ।

ইতি হেমচন্দ্রঃ য়

বোলা ক্লী স্থনামখ্যাত বলিক্

দ্রবাণা তৎপর্য্যায়ঃ। রক্তাপহণ

যুখ্য ও সুরসণ ৪ পিওকণ ৫

বিষণ ৬ নির্দ্ধোহণ ৭ বর্ষরণ ৮
পিওণ ৯ সৌরভণ ১০ রক্তগন্ধকণ
১১ রসগন্ধণ ১২ মহাগন্ধণ ১৩
বিশ্বণ ১৪ শুভগন্ধকণ ১৫ বিশ্বণ
গন্ধণ ১৪ শুভগন্ধকণ ১৫ বিশ্বণ
গন্ধণ ১৬ গন্ধরসণ ১৭ ব্রণারিঃ
১৮। অস্য গুণাঃ। বোলঞ্চ কটু
তিক্তোফণ ক্যায়ণ রক্তদোষ্যনুৎ। কফ পিত্তাম্যান্হন্তি প্রাদ্ধাদি রক্তাপহণ।। ইতি রাজ্ঞানির্দ্ধিঃ।।

বোলঃ পু॰ রসগন্ধঃ। ইত্যমরঃ॥ বোলকঃ পু॰ লেখকঃ। শব্দরত্বাবলী॥

বোলাহঃ পু॰ অশ্ববিশেষঃ।
যথা। বোলাহ স্তুষ মেব স্যাৎ
পাণ্ডুকেশর বালধিঃ। ইতি হেমচন্দ্রঃ।।

বোহিখ° ক্লী যানপাত্র°। যা-হাজ ইতি ভাষা। ইতি হেম-চন্দ্রঃ।।

বৌদ্ধ ক্লী বৃদ্ধকৃতনিরীশ্বর-শাস্ত্রণ তিৎ সর্বিঃ শাস্ত্রকারেঃ খণ্ডিত অতএবাগ্রাহ্ণ ৷৷ জিন-ধর্মঃ ৷ যথা ৷ ততো বৃহস্পতিঃ

শক্ত মকরোদ্বলদর্গিত । গ্রহ-শান্তি বিধানেন পৌষ্টিকেন চ কৰ্মণা ৷৷ গত্বাথ মোহযামাস রজি পুতান্ বৃহস্পতিঃ। জিন-ধর্মাণ সমাস্থায় বেদবাহৃণ স বে-पविष् ॥ त्वप्रविश श्रि<u>ज</u>्यो । শ্চকার ধিষণাধিপঃ। বেদবা-হ্বান্ পরিজ্ঞায হেতুবাদ সমন্ধি-তান্।৷ জঘান শক্ৰো বজুেণ সৰ্ব ধর্মবহিদ্তান্। ইতি মাৎস্যে সোমবংশানুকীর্ত্তনং নাম ২৪: विशायः ॥ तूक्तमदक्षिनि वि ॥ कोषष् वा॰ मिवश्विमीनमञ्जः। তৎপৰ্য্যায়ঃ। স্বাহা ২ এৌষট্ ৩ ব্যট্৪ স্বধা ৫। ইত্যমরঃ ॥ এতে পঞ্চ শব্দা দেবহবিদ্দানে বহ্নিমুখাহুতৌ বৰ্ত্তন্তে। দেবাৰ र्विरया मानः प्रवर्विकानः। তত্র দেবা ইন্দ্রাদয়ঃ অত্ত পি-তরো দেবতা ইতি স্মৃতে স্তেপি দেবাঃ হবিদান ইত্যনেন এতে মন্ত্ৰা ইতি সূচিত । অমন্ত্ৰত্বে স্বাহাযেব হবিভূ*জ* মিতি রুষুঃ ৷ স্বাহাব্যয়ণ মন্ত্ৰভেদে স্ত্ৰিয়াণ স্থা-হাগ্নিষোষিতীতি কোষান্তর । স্বাহা দন্ত্যাদি। গ্রৌষট্ তাল-वानि मूर्कना मधाः। वोष्ट्रवष्ट्

স্বয়ং মূর্দ্ধন্য মধ্যং। স্বধা দন্ত্যা-দি। ইন্দ্রায় স্বাহা ইত্যাদি প্র-যোগঃ। ইতি ভরতঃ ॥

ষ্য শকঃ পু॰ প্রতঃ। ইতি ত্রি-কাওশেষঃ।।

ব্যাপকঃ পুশ ধূর্ত্তঃ। ইতি হেম-চন্দ্রঃ।।

ব্যংসিতঃ ত্রি প্রতারিতঃ ৷ ইতি ত্রিকাপ্তশেযঃ ৷৷

ব্যক্তঃ ত্রি প্রাক্তঃ। ইত্যমরং।।
ক্ষটঃ। ইতি মেদিনী।। বিষ্ণুঃ।
ঘথা। ব্যক্তো বাঘু রখোক্ষজঃ।
ইতি তস্য সহসুনামন্তোত্র॰।।
ব্যক্তদ্যার্থঃ পুণ সাক্ষী। তৎপর্যায়ঃ। প্রত্যক্ষী ২। ইতি
ত্রিকাণ্ডশেষঃ।

ব্যক্তৰপঃ পুণ বিষ্ণুঃ । যথা । ।।

অদৃশ্যো ব্যক্তৰপশ্চ সহসুজিন্
দনস্তজিৎ।ইতি তস্য সহসুনানস্তোত্ৰণ । স্পান্তৰপযুক্তে ত্ৰি।।
ব্যক্তিঃ স্ত্ৰী পৃথগাত্মিক।।ইত্যমরঃ ।। জনঃ ।ইতি হেমচন্দ্রঃ ।।
স্পান্তভা চ ।।

ব্যঞ্জ তি ব্যাসক্তঃ। আঙ্গলঃ। ইত্যমরঃ । বিক্ষুঃ। যথা। প্রগ্র-হো নিগ্রহো ব্যঞ্জো নৈকশ্-স্থো গদাগ্রজঃ। ইতি তম্য সহ-

সুনামস্ভোত্ত 11 राषः पुः एकः॥शैमाषः। ইতি মেদিনী ॥ মুখরোগবিশে-ষঃ।তস্য লক্ষণ ফথা। ক্রোধা-যাস প্রস্থপিতো বাষুঃ পিত্তেন সংযুতঃ। মুখমাগম্য সহসা মণ্ড-ল॰ বিসৃজত্যতঃ ।। নীরুজণ ত-নুক শ্যাব মুখে ব্যঙ্গ তমা-দিশেৎ। ইতি মাধবকরঃ।। 🗱।। তস্য চিকিৎসা। বটাঙ্কুরা মসূ-রাশ্চ প্রলেপাদ্যন্থ নাশনঃ। ব্যক্ষে মঞ্জিপ্তয়া লেপঃ প্রশস্তো মধুযুক্তযা ৷৷ অথবা লেপন গ্শ-স্ত শশ্স্য রুধিরেণ চ। জাতী ফলস্য লেপস্ত হরেদ্বাঙ্গঞ্জ নী-লিকাণ।। বটস্য পাণ্ডুপত্রাণি মা-লতী রক্তচন্দন । স্ঠ পালী-ষক লোধু এভি র্লেপ প্রযো-জ্ঞবেৎ ॥ ইতি ভাবপ্রকাশঃ ॥ ব্যঙ্গঃ ত্রি ব্যঞ্জনযা বোধ্যোহর্থঃ । যথা। বাচ্যোর্থোভিধয়া বো-ধ্যে। লক্ষ্যে। লক্ষণযা মতঃ। ব্য-স্থো ব্যঞ্জনযা তাঃ সুগ স্থিসুঃ শব্দস্য শক্তযঃ।। ইতি সাহিত্য-मर्भाव २ शतित्व्ह्रमः ॥ ব্যচ শি ব্যাজে॥ সম্বন্ধে।

কবিকল্পড় ।। ব্যাজ শ্ছলঃ।

ব্যঞ্জনা

শ বিচতি সত॰ খলঃ । ছলযতি। ইত্যৰ্থঃ । অবিচীৎ বিব্যাচ । ইতি দুৰ্গাদাসঃ ।।

ব্যজঃ পুং ব্যজনং। বিপূৰ্ব অজ ধাতো রল্ প্রত্যযেন নিষ্ণানঃ।। वाजन॰ क्री ठालवृद्धकः। शाथा ইতি ভাষা । ইত্যমরঃ ॥ অস্য ্সামান্যগুণঃ। মূচ্ছা দাহ তৃফা ষশ্মশ্রম নাশিত্র ।। তালব্যজন গুণঃ। ত্রিদোষ শমনত্বং। লঘুত্বঞ্চ 11 व॰শवाজन श्रनः। बक्षप्रः। উষ্ণত্ব॰। বাযু পিত্ত কারিত্বঞ্চ।। বেত্র বস্ত্র মযূরপুচ্ছ ব্যব্জন গুণঃ । जित्नायनानिषः ॥ वानवाजन গুণঃ। তেজস্করত্বণ। মক্ষিকাদি নিবারকত্বঞ্চ। ইতিরাজবন্ধভঃ॥ ব্যঞ্জকঃ পু॰ অভিনয়ঃ। ইত্য-মব্লঃ ৷৷ দ্বে হৃদ্দাত ক্রোধাদি ভা-বাভিব্যঞ্জকে। ব্যনক্তীতি ব্য-ঞ্জকঃ। অনুধ ঞি গতি মুক্ষণে পকঃ। আঙ্গিক সান্ত্ৰিক বাচিকা-হাৰ্য্য ভেদাদ্যঞ্জক শুচতুৰিধঃ। অভিমুখণ নীয়তে অর্থো ২নেন ইতি অভিনযঃ। নীঞ প্রাপণে অন্। হস্তাদিভিঃ শস্ত্রঘাতাদি সূচন মভিনযঃ। ঘটাদ্যাকার সূচক করাদি স স্থান মভিনযঃ ইত্যন্যেপি। ইতি ভরতঃ ।। ব্য-ঞ্জনষা প্রতিপাদকঃ । ইতি সা-হিত্যদর্পণঃ ।।

ব্যঞ্জন॰ ক্লী সূপ শাকাদি। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ॥ তৎপর্য্যায়ঃ । তেমনং ২ নিষ্ঠানং ও । ইত্য-মরঃ ॥ অস্য গুণাঃ । ব্যঞ্জনং শাক মৎস্যাখ্যং হৃদ্যং বৃষ্যঞ্চ

। জব্যেণ যেন যেনেহ ব্যঞ্জন মৎস্য মাণ্সযোঃ ।। ত-मा जमा ज्यां क्लिक् एन प्रा-বৈ বিভাবযেৎ ॥ ইতি রাজ-বলভঃ ৷৷ ব্যঞ্জনবিশেষগুণাঃ ভ-ত্তৎ শব্দে দ্রস্টব্যাঃ ॥ 🗰 ॥ **ठिङ्गः ॥ अञ्चल ॥ अवयवः ॥ मिन** । इंछि त्यमिनी ॥ स्त्री पू॰-সযো রশুদ্ধদেশঃ। স তু উপস্থঃ । অদ্ধনাত্রক । সত্ ককারাদি ক্ষকারান্তবর্ণঃ। ইতি ধরণিঃ।। बाधना जी भक्नावृज्जितिस्यः । তদ্যা লক্ষণ যথা। বিরতা স্বভিধাদ্যাসু যয়ার্থো বোধ্যতে পরঃ। সা বৃত্তি ব্যঞ্জনা নাম শ-जगार्थानिकमा ह ॥ भक वृक्ति কর্মণাণ বিরুষ্য ব্যাপারাভাব ইতি নষেনাভিষা লক্ষণা তাৎ-পর্যাখ্যাসু তিসৃষু বৃতিষু স্বং স্ব

মথ বোধযিত্বা উপক্ষীণাসু যযা-ন্যো হর্থো বোধ্যতে সা শব্দস্যা-র্থস্য প্রকৃতি প্রত্যথাদেশ্চ বৃত্তি ৰ্ব্যঞ্জন ধনন গমন প্ৰত্যায়নাদি ব্যপদেশ বিষয় ব্যঞ্জন। নাম ৷ ভত্ৰ অভিধা লক্ষণা মূলা শব্দস্য ব্যঞ্জনা দ্বিধা।। #।। অভিধামূ-ना गाइ। অনেকার্থস্য শব্দস্য সংযোগাদ্যৈ নিষ্দ্ৰিতে। একত্ৰ।-র্থে ২নাধী হেতু ব্যঞ্জন। সাভি-शाञ्चया।। আদি শব্দাদিপ্রযো-গাদযঃ। উক্তংহি। সংযোগো বি-প্রযোগশ্চ সাহচর্য্য বিবোধিতা া অর্থঃ প্রকর্ণ লিঙ্গণ শব্দস্যা-ন্যস্য সন্নিধিঃ !! সামর্থ্য মৌচি-তী দেশঃ কালো ব্যক্তিঃ স্বরাদ-যঃ। শব্দার্থস্যানবচ্ছেদে বিশেষ স্মৃতি হেতবঃ।। ইতি। সশখ চ-ক্রো হরি রিত্যত্র শঙ্খ চক্র সংযো-গেন হরি শব্দো বিষ্ণু মেবাভি-ধত্তে। অশহাচক্রো হরি রিতি তদ্বিষোগেন তমেব। ভীমার্জুনা-বিতি অজুনঃ পার্থঃ। কর্ণাজুনা বিতি কর্ণঃ সূতপুত্রঃ। স্থাণু বন্দে ভবচ্ছিদে ইতি স্থাণুঃ শিবঃ। সর্ব॰ জানাতি দেব ইতি দেবো ভবান্ **াঙ্গ**পিতো মকরধুজঃ ইতি মকর-

ধজঃ কামঃ। দেবঃ পুরারি রিভি পুরারিঃ শিবঃ। মধুনামতঃ পিক ত মধু বঁসন্তঃ। পাতুবো দ্বি-তা মুখ মিতি মুখ সাণমুখাণ । ভা-তি গগনে চন্দ্ৰঃ ইতি চন্দ্ৰঃ শশী ৷ নিশি চিত্রভানু রিতি চিত্রভানু বহিঃ। ভাতি রুণাঙ্গ মিতি নপু॰-সক ব্যক্ত্যা রথাঙ্গ চক্রণ। স্বরস্ত বেদএৰ বিশেষ প্ৰতীতি ক্লন্ন কা-ব্য ইতি তস্য বিষয়ে নোদাহ্বত । ইদঞ্চ কে ২প্যসহমানা আহঃ স্বরোপি কাঞ্চাদি ৰূপঃ কাব্যে বিশেষ প্রতীতি ক্লদেব । উদা-ত্তাদি ৰূপোপি মুনেঃ পাঠোক্ত **किमा मृका**ज्ञानि ज्ञितिक्य थ-তীতি ক্লদেবেতি। এতদ্বিষয়ে উ-দাহরণ মুচিত মেব ইতি তন্ন ত-থা হি স্বরাঃ কাক্ষাদ্য উদাত্তাদ-ষো বা ব্যঙ্গ্যৰূপ মেব বিশেষণ প্রত্যায়যন্তি ন খলু প্রক্রতোক্ত मरनकार्थ भक्तेमाकार्थ नियद्धन ৰূপ॰ বিশেষ• । কিঞ্চ যদি যত্ৰ ক্ব-চিদনেকার্থ শব্দানা প্রকরণাদি নিষ্মাভাবাদনিষ্ট্রিত্বো রপ্য-ৰ্থয়ে রনুৰূপ স্বর বশেনৈকত্র নি-যমন বাচ্য তদা তথাবিধ স্থলে শ্লেষানঙ্গীকার প্রসঙ্গং ন চ তথা

অছএবাহুঃ শ্লেম নিৰূপণ প্ৰস্তাবে कारा महर्भ बद्धा मन्त्रगारक है जि **छ नम इंख्रणमञ्जूकी का ना॰ मान**ा ना राशास्त्रकृष्टीक निक्तर १। वाक्षित्रकारमञ्जदमाब स्थी-कारिको रसामि क्योमिनिक स नामीना॰ कवन कातकामाका-রয়ণ এর মেকমিলর্থে ১তিংশা নিৰ্ভ্তিতে বা শব্দস্যান্যাৰ বৃদ্ধি হেতুঃ শক্তিঃ সা অভিধাসূলা-ব্যঞ্জনা যথা ময় তাত পাদানাং মহাপাত্ৰ চতুৰ্দ্দশভাষা বিলাসি-নী ভুজঙ্গ মহাকবীশ্বর এচিন্ত শেখর সান্ধি বিগ্রহিকাণাণ। দুর্গা লজ্মিত বিশ্বাহো মনসিজ॰ স**ং**মী-লম প্রেজ্ন প্রোদ্য জকলে পুহীত গরিমা বিশ্বগৃতো ভোগি-ভিঃ। নক্ষরেশ হতেক্ণণে গিরি অবৌ গাঢ়া ক্লচি ধার্যন গামা-ক্ৰম্বিভূতি ভূবিত তম্ রাজ্ত্য-মাবরতঃ।। অত্ত প্রকরণের ভি धरा छैन बाउनकरा छमान यशासकी जवनाज जानूसाव नृश-তিৰূপে ২ৰ্থে নিষ্মিতে কাঞ্চন-

্ মূল। মাহ। লক্ণোখাস্তে ৰস্য

इर७ ७ जु श्रदश जन । यस अ क्रायात्व मा माहाक्षना वक्षा-শ্রম।। সঙ্গামা-ধোষ ইত্যাদৌ জ লম্মান্যৰ্ বোধনাদভিধাযা বিশ্বতাযা কেটাদ্যর্থ বোধনাক লকণাৰা বিরতায়া স্বয় শীতত্ব পাক্সস্থাদ্যতিশ্যাদি র্কোগ্যতে मा नक्षामूना राक्षना ॥ # 11 থী • বঞ্জনা মাহ। বক্তৃ বোধব্য वाकाना मना मिश्रि वाठारयाः ্প্রস্তাব কাল দেশানা কাকো **ट्या** मिक्ना ह ॥ देवनिकाम-ना वर्षः या वाधवयः मार्थ मसः ব। ব্যঞ্জনা ইতি সম্বধ্যতে। তত্ৰ বক্তৃবাক্য প্রস্তাব দেশ কাল বৈ निरको यश समा कारना मधुः ঙ্গপিত এব চ পুস্থাধনা ধীরা বহ-ন্তি রতিখেদহরাঃ সমীরাঃ। কে-नी वनीय मिन रखन जक्ष मक्ष् দূরে পতিঃ কথৰ কিং করণীয় ৰ দা ৷৷ অৱ এত দেশ প্রতি শী-ক্তু প্রছম কাসুক স্তুবা প্রেব্যতা মিতি সধী প্রতি ক্যাচিৎ দ্যো-जारक ।। **क**ा। दिश्वता देवनित्का ा बिस्टनयहूं छ हम्म । उन-তট নিশৃষ্টরাগো হধরো নেত্রে

দূর মনঞ্জনে পুলকিত। তথী ত-दिय जन्दा नियावामिनि मृजि বান্ধব জনস্যাজ্ঞাত পীডাগনে বাপীণ স্নাতু মিতো গতাসি ন शून उमाधियमाछिकः ॥ अव তদন্তিক মেব গতাসীতি বিপ-রীত লক্ষণযা লক্ষ্য তস্য চ রম্ভ মিতি ব্যক্ষ্য প্রতিপাদ্য দৃতী বৈ-শিক্টাছোধ্যতে 🔃 🏶 শ অন্য স-নিধি বৈশিক্তো যথা। উঅ নি-চল নিশ্বনাভিসিনী পত্তত্তি রে-रहे बनाजा। निमान गत्राज छ।-অণ পরিট্ঠিআ সংখ সুত্তির ৷৷ অত্ৰ বলাকাষ। নিষ্পন্দত্বেন বি-শ্বস্তত্ব তেনাস্য দেশস্য বিজনত্ব মতঃ সঙ্কেতস্থান মেতদিতি ক্যা-পি সমিহিত প্রক্র কাযুক প্র ত্যচ্যতে। অত্রৈষ স্থান নির্জনস্ব ৰূপ ব্যক্ষাৰ্থ বৈশিষ্ট্যং প্ৰযোজ-न ।। ভिषक है इनि शै दितः कात्र রিতাভিধীয়তে। ইত্যুক্ত প্রকা-রাযাঃ কাকো ভেঁদা আকারাদি-ভো। জাতবাাঃ ॥ 🛊 ॥ এতদ্বৈ-শিষ্ট্যে যথা। গুরুশরতন্ত্রত্যা ব-ত দূরতর দেশ মুদ্যতো গন্ত । অলিঙ্গল কোকিল লালিতে নে-काकि मिथ मूजि मगरा रामी।।

ব্যত্ত নেব্যতীতাপি ভহি এঘা-ত্যেব ইতি কাৰা ব্যজ্যতে ৷৷ৰ ৷৷ চেষ্টাবৈশিক্ষ্যে স্বৰ্থা । সক্ষত-কাল মনসং বিটি ভটাত্বা বিদশ্বযা ৷ হসমেত্রাপিতাকৃত লীলাপদ্মণ নিমীলিভ ৷৷ অত্ৰ সন্ধ্যা সক্ষেত काल इंडि भन्न निनीलनामि (ठ-ষ্টিয়া কথাচিৎ দ্যোত্যতে। এবং वकुामीना॰ बाख ममखाना॰ दैव-निरकी दाक्तरा॰ ॥ **॥** दिवनि-ধ্যাদি ৰ মৰ্থানা প্ৰত্যেক ত্ৰি-বিধা মতা ৷ অৰ্থানাণ বাচ্য লক্ষ্য বাস্যান্থেন ত্ৰিৰাপত্যা সৰ্বা অ-প্যনন্তরোক্তা ব্যঞ্জনা স্ত্রিবিধাঃ। তত্ৰ বাচ্যাৰ্থস্য ব্যঞ্জনা যথা। কা-ला यथ तिजानि ॥ लक्जार्थमा যথ।। নিঃশেষচ্যুতচন্দন নিত্যা-দি॥ ব্যঙ্গার্থস্য যথা। উত্ম नि-कन रेजाित ॥ 🗱॥ श्रहाि अ-ত্যযাদি ব্যঞ্জনম্ভ প্রপঞ্চ বিক্ততে ि गर्करवारशा वामकार्यः गरका ২প্যর্থ ভার শ্রেষ্ট । এক**স্য ব্যঞ্জ**-কত্বে তদন্যস্য সহকারিত। ।। य-তঃ শব্দো ব্যঞ্জকত্বে ২ থান্তর ম-পেক্ষ্যতে। অর্থোপি শব্দ তদে-क्ना राष्ट्रक्र र नामा महकाति-

थानि खरगलाधि বিধে৷ মতঃ৷ শব্দোশি বাচক ভদলককে। ব্যক্তক ভথা।। অ-ভিষোপাধিকো বাচকঃ। লক-ণোপাধিকে। লক্ষকঃ । ব্যঞ্জ-नाशिका वाक्षकः ॥ किश्र তাৎপর্য্যাখ্যাণ বৃত্তিমাহুঃ পদা-র্থাম্বয় বোধনে। তাৎপর্য্যার্থ্যণ তদর্থঞ্চ বাক্যুণ তদোধক্য পরে ৷ অভিধায়া একৈক পদাৰ্থ বো-ধন বিরমাৎ বাক্যার্থরূপস্য পদান্বয়স্য বোষিকা তাৎপর্য্যা নাম্ বৃত্তি স্তদর্থশ্চ তাৎপর্য্যা-র্থ স্তদ্বোধকক্ষ বাক্য মিত্যভি-हिञान्नयवामिनाः यञः । ইতি সাহিত্যদৰ্শণে বাক্যস্বৰূপনিৰা-পণো নাম দ্বিতীয়ঃ পরিচ্ছেদঃ। ব্যভয়কঃ পু॰ এরগুঃ। ইত্যমরঃ॥ ব্যতিকরঃ পু॰ বাসন ।। বাতি-नकः। ইতি মেদিনী।। ব্যতিক্রমঃ পু॰ ক্রমবিপর্য্যযঃ। ষ্থা। সৰ্বত্ৰ প্ৰান্তুখো দাতা গ্ৰ-্ হীতা চ উদগ্নখঃ। ত্রষ এব বিধি र्मात्न विवाद ह वाञ्जियः ॥ रेजाबार**्यः।।**

ব্যতিরিক্তঃ ত্রি ব্যতিরেকবিশিষ্টঃ

া ভিন্নঃ। বি অতি পূৰ্ব রিচধা-

তাংক্ত প্রত্যাবেন নিশ্বয়ঃ ।
ব্যতিরেকঃ পুং বিনা ৷ অভাবঃ
। যথা ৷ যদ্যতিরেক জ্ঞানং যদুৎপত্তি প্রতিবন্ধকং তৎ তমিশ্চষ সাধ্যং ৷ ইতি পরামর্শগ্রন্থঃ
৷৷ অলন্ধারবিশেষঃ ৷ যথা ৷ ব্যতিরেকে৷ বিশেষশ্চেদৃপমানোপ্রেম্বাঃ ৷ শৈলা ইবোমতাঃ
সম্ভ কিন্তু প্রকৃতি কোমলাঃ ৷৷
ইতি চন্দ্রালোকঃ ৷৷

ব্যতীপা

ব্যতিসঙ্কঃ পু॰ পরস্পারমেলন॰। বি অতি স॰ পূর্ব গমধাতো র্ড প্রতাষেন নিঙ্গায়ঃ॥

ব্যতিহারঃ পু॰ বিনিম্বঃ। যথা । পরিদান॰ বিনিম্বো নৈমেয়ঃ পরিবর্ত্তন॰। ব্যতিহারঃ পরাব-র্ত্তো বৈমেযো বিম্যো ২পি চ।। ইতি হেমচন্দ্রঃ।।

ব্যতীতঃ ত্রি অভীতঃ। গতঃ।

যথা। অর্ধরাত্রে ব্যতীতে তু

সংক্রান্তি র্যদহ ভবেৎ। পূর্বে

ব্রতাদিক সর্যুঃ পরেদুয়ঃ স্নান
দানযোঃ ॥ ইতি ভিথিতত্ত্বে
ভীমপরাক্রমীয়ং॥

ব্যতীপাতঃ পু॰ নহোৎপাতঃ।। অপষান॰। ইভি মেদিনী।। বি-ছন্তাদি সপ্তবিশ্শতি যোগান্ত-

ৰ্মত সপ্তদশ্ৰেগঃ ৷ তত্ত্ৰ সৰ্ব कर्मा वर्জन वर्था। निज्ञभा जित-সং বিষ্টি॰ ব্যতীপাতঞ্চ বৈধৃতিণ । কেন্দ্র যাপি শুভৈ হী ন॰ পা-পাছ মপি বর্জযেৎ ৷৷ পরিষ্ঠ্য ত্যজেদর্নণ শুভকর্ম ততঃপরণ। গও ব্যাঘাতযোঃ ষট্চ নব হর্ষণ বজুৰোঃ ৷৷ বৈষৃতি ব্যতীপাতৌ চ সমস্ত পরিবর্জয়েও। 🗱। অ-স্যপ্রতিপ্রস্ব মাহ ভীমপরাক্ত-মে। ন বিক্ষয়ে। নবা পঞোন ব্যতীপাত বৈধৃতী। চন্দ্র তারা বলে প্রাপ্তে দোষা গচ্ছন্তাস-মুখাঃ ৷৷ নবন্যসারকো বিষ্টিঃ শনৈশ্চর দিনং তথা। ব্যতীপা-তো ন দুষ্যেচ্চ যস্যাৰ্কো দক্ষি-ণে স্থিতঃ।। যদি বিষ্টি ব্যতীপা-তৌ দিন॰ কাপ্যশুভ॰ ভবেৎ । হন্যতে ২মৃতবোগেন ভাস্করেণ তমে যথা ৷৷ ইতি জ্যোতিস্তত্ত্বণ ११ 🗰 ११ ७० छन्। कटिन ब्र-বাৰ্যঃ পিশুন সভাবো গদাতু-রো মাতৃহিতে৷ মনুষ্যঃ পরস্য কাৰ্য্যে ক্বত পক্ষপাতে। মৃস্যুপ্ৰ-সূতৌ কতিপাত যোগঃ॥ ইতি কে। প্রীপ্রদীপঃ।। 🗷 ।। পারিতা-क्राविक्दरागितित्वसः। यथा वृश्-

মনুং। শ্রবণাশি ধনিষ্ঠার্জা নাথানেত মন্তকে। মহানা রবিবারেণ বাতীশাতঃ স্টেচাতে।।
তত্ত্র গঙ্গারান ফলং মথা। ত্রহাা
তত্ত্ব গঙ্গারান ফলং মথা। ত্রহাা
তত্ত্ব গঙ্গান্ত ব্র
হণে চন্দ্র সূর্য্যথাঃ। পুষ্যে হাত্বা
তু জাহ্লব্যাণ সলকোটীঃ সমুদ্ধা
রেও।। ইতি প্রায়শ্চিততত্ত্বং।।
ব্যতীহার পুণ পরীবর্ত্তঃ। ইতি
জাটাধরঃ।। পরশার মেকজাতীয ক্রিয়া করণং। যথা কেশাকেশি। দঙাদঙ্খি। ইত্যাদি। ইতি
ব্যাকরণং।।

ব্যত্যয়ঃ পু॰ ক্তিক্রমঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। ব্যত্যাসঃ ২ রিপর্য্যাসঃ ও বিপর্য্যয়ঃ ৪। ইত্যমরঃ।।
ব্যত্যাসঃ পু৽ রিপর্য্যয়ঃ।
মরঃ।।

वाथ व म ७ मृश्ये ॥ हात्व ॥ ज्या विक कित्र का का महा । मृश्ये मुख्यः। हालः का मानः । व वाथा। म वाथवि । छ वाथ। का का ह्यान्या विक ।
। का का ह्यान्या विक ।
। का का ह्यान्या विक ।
। का का ह्यान्या विक

পঠিছা দুঃখ महलान गृष्-পাদন মিভি গোবিশভটঃ। ইভি দুর্গাদাসঃ॥ नायकः वि गायाकाती। यथा। अवाशामः वाशक खना नामर्गण् श्रक्षमधा देखि द्यारकः॥ ব্যথা ত্রী দুঃখণ। ইত্যমরঃ।। ব্যথিতঃ ত্রি পীডিতঃ। দুঃথিতঃ । यथा। ७७: अवाशित्ना बार्टना मुश्जिः अठ मृतवः। प्रतिञः क-ন্যকাগার প্রাপ্তো ২ডাকীৎ যদূদহং ৷৷ ইতি শ্রীভাগবতে বাণযুদ্ধে ৬২ অধ্যায়ঃ।। ব্যধ ঔ য তাডে। ইতি কবিকন্প-क्रमः॥ य विश्वाि मञ्च मृतः। ঔ অব্যাৎসীৎ। কন্চিত্র দি-ভূতিস্যানিকারীভূত যকারস্য गारं र्यकाता वर्गाः अनाव जु मखा रेंछि मशानः সনি विवाद-णार्। रेष्टि पूर्गामामः।। राधः पुर देशः। इंजिन्द्रः॥ ः। यथा । राशास अ ठिकायः माञ्जीता-জ্যা ভারব গুণঃ ৷ ইতি ত্রিক। SCALE IF काकः भू जनगः। उद्भारामः। मून्द्र र विभागः ७ कम्ब ६ क

প্রথঃ ৫। ইত্যামরঃ ।। ব্যপ ক কৰে। ইতি কবিকন্মদ্ৰসঃ ॥ অञ्चामायूकः। क गांशय-ুতি। ইতি দুর্গাদাসঃ।। वाशातमः श्रुः कशहः। ইতি হেমচন্দ্ৰঃ।। নাম। ইতি ত্ৰিকা-**अल्बिकः ।। वाकावित्यकः । स्था ।** ব্যাজেনাক্সাভিলাসোক্তি ব্যপ দেশ ইতীৰ্যাতে। ইত্যুজ্জুলনী-व्यविश्रा ব্যপাক্তিঃ স্ত্রী অপত্নবঃ। অস্বী-কারঃ। বি অশ আঙ পূর্ব রুধা-তোঃ ক্তি প্রতাযেন নিষ্পন্ন।।। ব্যভিচারঃ পু॰ কদাচারঃ।ভূ-ফীচারঃ। যথা। ব্যভিচারাত্ত্ ভর্তুঃ ন্ত্রী লোকে প্রাপ্নোতি নি-माजाः। मृंगानस्यानिः आस्त्रा-তি পাপরোগৈশ্চ পীডাতে ॥ रें ि मानत्व ७ व्यक्षायः ॥ 🗱 ॥ मियिविट्नियः। তमा नक्ष् । সাধ্যতাবচ্ছেদকাবচ্ছিম প্রতি-বোগিতাকাভাববদ্ভিত্ব হ ব্যভিচারঃ। ইতি ব্যধিকরণ ধ-শাবছিষাভাব চিন্তামনিঃ।। স ত্ৰিৰিখঃ ৷ সাধারণঃ ১ অসাধা-त्रभः २ अनुभमञ्जाती ७। एव विश्वकृष्टिष् माधातनष् । गर्ब

সপক্ৰ্যাবৃত্ত মসাধারণৰ । वाशिशका ने कृ देल कथ मूं। भन-হারাভাবো যত্র সন্ধেত্বভিমতো **২নুপসংহার্যঃ। ইতি স**র্বাভি চার চিস্তামণিঃ ম ব্যভিচারি ক্লী চতুন্ত্রিশৎপ্রকার শূকারভাববিশেষঃ। তামথা। बिर्दिनः > शांबिः २ महा ७ অসুষা ৪ মদঃ ৫ শ্রমঃ ৬ আল-मा १ रेनना ৮ हिन्छ। २ स्वाहः 🍅 শৃতিঃ ঠৈ ধৃতিঃ ১২ ব্রীজা ১৩ চপলত। ১৪ হর্ষঃ ১৫ আ-বেগঃ ১৬ জড়তা ১৭ গর্বঃ ১৮ বিষাদঃ ১৯ ঔৎশুক্য ২০ নি-দো ২১ অপসারঃ ২২ সুপ্তঃ ২৩ विद्वाक्षः २८ व्यवसः २० व्यवहि-থঃ ২৬ উগ্ৰহা ২৭ মতিঃ ২৮ উপলম্ভঃ ২৯ ব্যাধিঃ ৩০ উমা দঃ ৩১ মরণ ৩২ ত্রাসঃ ৩৩ ৰিতৰ্কঃ ৩৪। ইতি হেসচন্দ্ৰঃ।। ব্যভিচারিগী স্ত্রী পরপুরুষগামি-নী। মথা। ভৃতাধিকারা মলি-নাং পিওমাত্ত্রোপসেবিনী াপ-্রিভূতা মধ্যশন্যা বাসম্বেদ্ধ্য-ভিচারিণী।। সোমঃ শৌচ দ-দৌ ছাৰা গৰ্মৰাক গুভাশ্য-

त्र । शावकः सर्वछकिष व्यशा

বৈ ৰোমিছো হতঃ ॥ ইউ তু मामानाविक्षः । वालिहाना-मृत्ठो एकि शंदर्क जात्का विशे-বতে। গৰ্ভ ভতৃ বধে জাসা- তথা মহতি পাতকে।। ইতি গাৰুডে ৯৫ অধ্যাৰঃ ম # 11 তস্যাঃ পরি-ত্যাগাদি যথা। হারীতঃ। গর্ভি-नी मरधावर्गगाः नियमुङगामिनीः পাপ ব্যসনাসক্তৰণ ধনধান্য ক্ষ্য कद्री॰ वर्ब्झ्ट्य । यभः । सक्त्य-গাহিষা নারী তদ্যা স্ভ্যাগো বি-ধীষতে। ৰ চৈব জ্ৰীৰখঃ কাৰ্ষ্যো ন চৈবাঙ্গবিষোজনণা। বৃহস্পতিঃ ৷ হীনবৰ্ণোপভুক্তা যা ত্যাজ্যা ব-খ্যাপি বা ভবেৎ। বিশেষয়তি মিতাকরাযা॰ স্মৃতিঃ। ব্রা**দ্ধা**ক-ত্রিষ বিশাণ ভার্যাঃ শূজেণ সঙ্গ-তাঃ। অপ্রজা স্তা বিশুদ্ধান্তি প্রা-যশ্চিতেন নেতরাঃ ॥ এতৎ ব-नाष्कात दिसर । रेक्ना रेक्ट ।। # 1। তস্যাহ পুৰাকৰ্মাৰি নিক্ষ-नानि वनावधिकातिषक यणा । হরিব শীষ পুশাক্রতোপাখা-नि । मरवायकाम भूगानि मुक् তান্যপ্যক্ষতি ৷ নিক্ষুলান্যস্-তীনা হি পুণাকানি তথা স্তত্তে ३। अभूता गरन- अर्दुर

शानवजी जर्छा । मगा९ छ९ शिक्षः क्रथन मन्गः नर्छछ ह।। छर्जुः गवनः शान-बद्धी नानाशामिनी। ইতি माव-

থা ব্যক্তিচারী তি ব্যক্তিচারবিশিষ্টঃ
থ বি অভি পূর্ব চরহাতো র্ণিন্
প্রত্যেদন নিশাদ্ধঃ ।।
ব্যব ত্ক গতৌ । ত্যাগে । ইতি
কবিকল্পজ্মঃ ।। ব্যব্যক্তি । ইতি
দুর্গাদাসঃ ।।

ব্যৰ এ গতে। ইভি কবিকন্ধ-ক্ৰমঃ॥ এ ব্যবতি ব্যবতে। ইভি কুৰ্গাদাসঃ॥

वाय क नूमि। ইতি कबिकन्न-क्रमः। অভকাদিযুক্তঃ। क वाा-ययि । नूमि (अत्रत्भः। ইতি मू-र्मामानः।।

ব্যবং ক্লী লগাৎ ধাদশকানং।

ব্যবং ক্লী লগাৎ ধাদশকানং।

ব্যবং ব্যবা কাদশ রাশবং ।।

ইতি জ্যোতিতত্ত্বং।।

ইতি জ্যোতিতত্ত্ব ।।
ব্যয়ঃ পু অর্থস্যাপগমঃ। বিত্তসমুৎসর্গঃ। ধরচ ইতি পারস্যভাষা। ইতি শব্দরত্তাবলী ॥
ব্যমিতঃ ত্রিঃ ক্রতব্যয়ঃ। ব্য

শক্ষাদিত প্রত্যবেদ ব্যবহাতোঃ
ক্ত প্রত্যবেদ চ নিশায়ঃ ॥
ব্যবী ত্রি ব্যবহুকঃ। বথা। ত্রবিণ পরিমিত মধিকব্যবিদণ
ক্রন মাঙ্গলীঙ্গরুতে ৷ ক্রীণাঞ্চলমিব পীনস্তন ক্রমনায়াঃ জ্বলীনায়াঃ ॥ ইত্যক্তিঃ ॥
ব্যর্থণ ত্রি নির্থকণ। তৎপর্ব্যান্
যঃ। মোহণ ২ বিকলণ ৩ । ইতি

পীর্ডার্থঃ। ইন্ড্যমরঃ। গতিবিপর্য্যরঃ। কামজাপরাখঃ। ইতি ততীকাবাণ
ভরতঃ। যথা। কত্যুণ নৈব মিজানাতি পরেণাপক্তণ কচিৎ।
কত্যুঞ্চ সংস্থারেদেভদসত্যক্ষান

জটাধরঃ ॥

उ ।। वानी (क्यू निकुछ। यः भर्याछ क्रजनिक्यः। निठाक वृज्यिन किकि भरताठाक वृज्यिन किकि भरताएकिन न के किर्ण्यः ।। अञ्काएकिन न के किर्ण्यः ।। अञ्काएकिन के किर्ण्यः ।। अञ्काएकिन के किर्ण्यः न न छ छ न न
कर्म भरावनाः ।। देखव्यानिगर्ज्याक्या न वायायः ।।
व्याप्यः ।। व्याप्यः ।। देखव्याप्यः ।। व्याप्यः ।। देखव्याप्यः ।। व्याप्यः ।। देखव्याप्यः ।। देखव्याप्यः । व्याप्यः ।। देखव्याप्यः । देखि (व्याप्यः ।। व्याप्यः ।।
विवाप्यः ।। देखि (व्याप्यः ।। व्याप्यः ।।

रेकि र्लावुकः॥ उपि वि ॥ ব্যলীকঃ পু• নাপরং। ইতি মে-मिनी ॥ **७९** श्रयायः । विकाः २ ষ্টপ্রস্তঃ ৩ কামকেলিঃ ৪ বিদু-चकः ६ शीठितकानः ७ शीठिमकः া ভলিলঃ ৮ ছিদুরঃ ৯ বিটঃ ১০ । इंजि जिक्स खर्मियः ॥ वायकतम क्षी विद्यांगः। श्रीनः॥ প্রকাসভারকরণ । বাকিকাট। ইতি ভাষা। যথা অষে বালে দীলাবতি মতিমতি ত্রাই সহি-ভান্ দিপঞ্হাত্রিংশত্রিনবতি শতান্তাহণ দশ। শতোপেতা-নৈতানযুত বিযুতাণ শ্চাপি বদ म यि राउक युंकि गारकवन मार्गिम ज्ञाना ॥ इंडि कीवा-

वारकिक्षणः क्रि क्रण्यास्कानः। विरणिणः। शैनिकः॥ स्वक् स्राम क्षी। यथा। स्रथ मक्ष्विछ वार्किक्षण्याः क्रमापृश्क्रमण्याथ वाक वार्णा स्थास्रानक मस्य तः वा। श्रेकिक्षणंत्री॥ वाक्षिकः क्रिक्षणं विरणिकः। वारक्षाः सः बाधम्बद्धः इंडि ट्रव**टस**का। मृथकवन ।। वावशा की वावशायक इंडाबबः॥ ব্যবধান দী আক্রমন তৎ-প্র্যায়ঃ। তিরোধান ু ২ ৩ অপবায়ণ ৪ ও অন্তর্দা পরিয়ান ৮ ख्रान॰ ना **इंडि (इन्छ्यः**।। ব্যব্ধিঃ ১০ অথিধান ১১১ . भक्तकावनी ॥ ব্যবধাষকঃ ত্রি ব্যবধানকর্তা 1 यथा। यर्ग काट्या यद्यक मख-দশাবরা ঋষিকাষাঃ মত্ত সুপা-সীরমিতি বেদে কামিনা কর্ত্ত-দাৰগতে জদাশপত্যা ঋষি-খ্যাপারান্তর্ভাবে ন ব্যবধাৰকঃ । ইভি প্রায়ন্দিভবিবেকঃ । वाविधः पू॰ वावधानशा रेजिनम-त्रक्रायनी ॥ रादमायः भू॰ छेभकीविका । পেশা ইতি পার্স্যভাষা । ৰথা । करवाञि भागनी जिल्ला सन्त-সায মিত ভতঃ। কলে পুন ভ-रात्व महामयदिद्य मनिश क्रिक त रेडि रिकामताल र मित्र-

र्थना। पक्षंद्रना वावमायन्त का-ম শাস্ত্র ভাগে শ্রেটাট্রতি চা ণক্যশা অৰুষ্ঠান । ইতি ক্বব-गांकि नेकार्व प्रनंबाद ११ नि-अध्यह । तथा । वादमायाचिका ं दुष्ति "রেকেই अक्रनमन । বছ-শাৰা হুমস্তান্ত বুৰ্ক্ষয়ো হব্য-বসাধিনা ।। ইতি ভগবদগীতা-बा॰ २ व्यशासः ॥ वावनायाज्ञि-কেতি। ইহ ঈশ্বারাধন লক্ষ-ণে কর্মযোগে ব্যবসাযাত্মিকা ংশরমেশ্বর ভক্তৈয়ৰ ক্রব**ণ** তরি-ষানীতি নিশ্চযাত্মিকা একৈব ंधक मिटिश्वेर वृक्षि जंवि । ज-ব্যবসাযিনা মীশ্বরারাধন বহি-মুখানা কামিনা কামনান-खामगडा खवानि कंर्यक्व छ-শক্ষণদাদি প্রকার তেদাদ্বস্থা-খাশ্চ বুদ্ধয়ে। ভবন্তি। ইতি ত-कीकांगा वामी॥ विकृत विशा । ব্যবসাবে। ব্যবস্থানঃ সম্থানঃ श्वानतम् अत्रः। ইতি তৃসা সহ नुमांगटखावः॥ ः ः

ব্যবসাধী তি ব্যবসাধবিশিকঃ

11 বাণিজ্যকারকঃ যথা ৷ কো

২তিভারঃ সমর্থাসা ৷ কিং দুর

ব্যবসাধিনা ৷ কো বিদেশঃ স

किंगाना कः शतः थियतानि-না'।। ইতি চাণক্য'।। অনুষ্ঠাতা । বথা। অজেভ্যো গ্রন্থিনঃ শ্রে-ঠা এন্থিভ্যো ধারিণো বরাঃ। ধারিভ্যো জ্ঞানিনঃ শ্রেষ্ঠা জ্ঞা-নিভ্যো ব্যবসায়িনঃ ৷৷ ইতি মানবে ১২ অধ্যায়ঃ ৷৷ অভ্তে-ভ্য ইতি। উভযোঃ প্রশ্নাত্ত্বে সতি অন্যতরস্যাতিশ্যবিৰক্ষ-যা শ্রেষ্ঠতেতীক্ষিনো বিধানা-দীষদধ্যয়না অজ্ঞাঃ তেভাঃ স-মগ্রাহ্বাধ্যেতারঃ শ্রেষ্ঠাঃ। তে-**২ ধীত গ্রন্থ ধারণসমর্থাঃ** শ্রেষ্ঠাঃ ৷ তেন গ্রন্থিনঃ পঠিতবি-স্মৃতগ্রস্থা বোদ্ধব্যাঃ। ধারিভ্যো ২ধীতগ্রন্থার্মজাঃ প্রকৃষ্টাঃ তেভ্যো ২নুষ্ঠাতারঃ। ইতি ত-কৌষা সন্ত্ৰীকভটঃ ॥

ব্যবসিতঃ ত্রি প্রতারিতঃ। ইতি ভূরিপ্রযোগঃ।। অনুষ্ঠিতঃ।। নি-শিতঃ। ইতি ব্যবসাযি ব্যবসা-য শব্দার্থ দর্শনাৎ।।

বাবস্থা প্রী শান্ত্রনিকাপিতবিধিঃ

1 যথা 1 দীর্ষকালণ ব্রহ্মচর্য্যণ
থারণক কমওলোঃ 1 দেবরেণ
সুতোৎপত্তি দভকন্যা প্রদীযতে 1 ইত্যাদীন্যভিধাষ এঠা-

नि लाक श्रश्रार्थ॰ कल तार्फी মহাত্মভিঃ । নিম্রতিতানি ক-ৰ্মাণি ব্যবস্থা পূৰ্ৰকণ বুধৈঃ ॥ ইত্যুদ্বাহতত্ত্বে হেমাদ্রি পরাশ-রভাষ্যযো রাদিপুরাণ ॥ ব্যবস্থানঃ পু॰ বিষ্ণুঃ। যথা। ব্যবসাষো ব্যবস্থানঃ সস্থানঃ স্থানদে। ধ্রুবঃ। ইতি তস্য সহ-সুনাম স্ভোত্ত ।। ব্যবস্থিতে নী। যথা। চাতুৰ্বৰ্গ ব্যবস্থান॰ যস্মিন্দেশে ন বিদ্যতে। ত॰ सिक्टरमण जानीयामार्यगवर्ड ন্ডতঃ পর°়া ইত্যার্য্যাবর্ত্ত শব্দ-টিকাফাণ ভরতঃ ॥ ব্যৱস্থিতঃ ত্রি বিধিপূর্বকস্থিতঃ। दावङ्गिण्डः। यथा । अथ दा-

পিধজঃ । প্রবৃত্তে শস্ত্র সম্পাতে
ধনু রুদ্যম্য পাশুবং ।। ইতি শ্রী-॥
ভগবদ্দীতাযাণ ১ অধ্যায়ঃ ।।
ব্যবহর্তা পুণ ব্যবহারকর্তা ।
প্রাজ্বাক ইতি যাবৎ । যথা ।
উত্তরাভিধানানন্তরণ সভ্যানা
মর্থি প্রত্যথিনোঃ কস্য ক্রিয়া
স্যাদিতি পরামশ লক্ষণস্য প্রত্যাকলিতস্য যোগীশ্বরেণ ব্যবহারপাদস্বেনানভিধানাৎ ব্য-

বস্থিতান্ দৃষ্ঠা ধার্ত্রাষ্ট্রান্ ক-

বহর্ত্ত্ব সম্বন্ধাভাবাচ্চ ন ব্যবহা-রপাদত্ব মিভি স্থিত । ইতি মি-তাক্ষরাযাণ ব্যবহারমাতৃকা ॥ कायङ्गाशाशिवित्सवन् ॥ ব্যবহারঃ পু॰ বিবাদঃ। ইত্য-यतः ॥ तुक्तरज्ञाः ॥ नापः ॥ পণঃ ।। স্থিতিঃ। ইতি মেদিমী শব্দরত্নাবল্যো।। 🛊 ॥ অথ ব্য-বহার দশন । তত্র যাজবক্ষ্যঃ। স্মৃত্যাচার ব্যপেতেন মার্গেণা-ধর্ষিতঃ পরেঃ। আবেদযতি চে-ডাজ্ঞি ব্যবহারপদ হি তৎ।। স্মৃতি সদাচার বহিভূ তেম বর্ম-না পরে রর্থতঃ শরীরতো বাঙ্গী-ডিত শ্চেদ্রাজনি নিবেদযেত্ত-দ্যবহার দর্শনস্থান°। চেদিত্যত্র সদিতি মৈথিলাঃ। আবেদষ্তি কেদিভ্যনেন স্বয়ণ বিবাদেশখা-পন° রাজ্ঞান কর্ত্তব্য মিতি শূল-পাণি মহামহোপাধ্যাষাঃ। রা-জ্ঞীতি ব্যবহারপ্রদর্শক পর । তথা চ বৃহস্পতিঃ । রাজা কা-ৰ্য্যাণি সংপশ্যেৎ প্ৰাড়িবাকো १ थवा विषया अ। अ। जित्राक ल-ক্ষণমাহ সএব। বিবাদে পূচ্চতি প্রশ্ন প্রতিপন্ন তথৈব চা প্রিয় পূৰ্বণ প্ৰাথদতি প্ৰাড়িবাক ভতঃ

স্তঃ ।। কাত্যায়নঃ । ব্যবহারা-প্রিত প্রশ্নণ পৃচ্ছতি প্রাডিতি স্থি-তিঃ। বিবেচযতি য স্তাস্মিন্ প্রা-ি ডিবাক স্ততঃ স্মৃতঃ ।। অর্থিন॰ প্রতি ভাষা তে কীদৃশীপ্রত্যর্থিন॰ প্রতিচ তবাপি কীদৃশ মুত্তর ই-তিপৃচ্চতীতি প্রাট্ শ্রুত্বাচ যুক্তা-যুক্তত্বেন জ্বাণ পরাজ্যণ বা বি-বিনক্তি ইতি বিবাকঃ প্রাট্চ স বিবাকশ্চেতি প্রাড়িবাকঃ॥ #॥ কাত্যাযনঃ। সপ্রাড়িবাকঃ লামা-ত্যঃ সত্রাহ্মণ পুরোহিতঃ। স্বয়ণ স রাজা চিনুযাত্তেযা° জয় পরা-জ্যো॥ यम। কার্য্যবশাদ্রাজ। ন পশ্যেৎ কাৰ্য্যনিৰ্থণ। তদা নি-যুঞ্জ্যাদিদাণ্সণ ব্রাহ্মণণ বেদপা-রগণ।। যদি বিপ্রো ন বিদ্বান্ স্যাৎ ক্ষত্রিয° তত্র যোজ্বেৎ। বৈশ্যস্বা ধর্মশাস্ত্রজ্ঞঃ শূজঃ যত্নে-ন বৰ্জ্জয়েৎ।। স বিনীতবেশঃ। মনুঃ ৷ জাতিমাত্তোপজীবী কা कामः मार्षुकानकदः । धर्म अ-বক্তা নৃপতে নঁতু শূড়ঃ কদাচন ॥ নাখ্যাপয়তি নাধীতে স ত্রা-ক্ষণক্রবঃ স্মৃতঃ।। ব্যাসঃ। দিজা-ন্ বিহাষ যঃ পশ্যেৎ কার্যাণি বৃষলৈঃ সহ। তস্য প্রক্ষুভ্যতে রা-

জ্যে° বল° কোষশ্চ নশ্যতি ৷৷ যঃ **শূদ্রো বৈদিক**° ধর্মণ স্মার্ত্তণ বা ভাষতে যদি ৷ তস্য দণ্ড॰ দ্বে मश्रमु मृक्षनी टेठव ज्जित्य । দুঃশীলোপি দ্বিজঃ পূজ্যো ন শৃ-দ্রে। বিজিতেন্দ্রিষঃ ॥ দুষ্টা॰ গা॰ কঃ পরিত্যজ্যার্চ্চযেৎ শীলবতীণ খরী ে ॥ ৠ ॥ ব্যবহারমাহ কাত্যা-यनः। वि नानार्थ १व मल्लट्ट হরণ হার উচাতে। নানাসন্দে-হ হরণাদ্যবহার ইতি স্থিতিঃ।। নান। বিবাদ বিষযঃ সংশধো হ্রি-যতে খনেন ইতি ব্যবহারঃ। ভা-ষোত্তরক্রিয়া নির্ণাষকত্ব ব্যবহা-রত্বণ। তথা চ বৃহস্পতিঃ। অজ্ঞা-ন তিমিরোপেতান্ সন্দেহ পট-वार्षिञान्। निताययान् यः अकः-তে শাস্ত্ৰাঞ্জন শলাক্ষা।। ইহ কীর্ত্তি॰ রাজপূজা॰ লভতে সদ্গা-তিঞ্চ সঃ। তস্মাৎ সংশয মূঢানাণ কর্ত্তব্যশ্চ বিনির্ণযঃ ৷৷ অতএব না-রদঃ ৷ অনিযুক্তো নিযুক্তো বা শাস্ত্রজ্ঞো বব্জু মর্হতি ! দৈবী॰ বা-চং স বদতি ষঃ শাস্ত্র মুপজীবতি ॥ দৈবী॰ দেবানুমতা॰॥ 🟶॥ ४-র্মশাস্ত্রযোস্ত বিরোধে লোক ব্য-বহার এবাদরণীযঃ। ইত্যাহ স

এব ৷ ধর্মশাস্ত্র বিরোধে তু যুক্তি-যুক্তো বিধিঃ স্মৃতঃ । ব্যবহারো-পি বলবান্ধর্ম স্তেনাবহীযতে ।। অবহীযতে অবগন্যতে হি গ-তাবিত্যস্মাদ্ধাতোঃ। অতএব বৃ-হস্পতিঃ ৷ কেবলং শাস্ত্র মাশ্রিত্য ন কর্তব্যে। বিনির্ণযঃ। যুক্তিহীন বিচারে তুধর্মহানিঃ প্রজাষতে।। युक्ति गीयः। म ह लाक वाव-হার ইতি ব্যবহারমাতৃকা ॥ অ-তএব কাত্যাযনঃ। সল শীল বযে। বৃত্ত বিত্তবন্দ্রি রধিষ্ঠিত । বণিণ্ডিঃ স্যাৎ কতিপথৈঃ স্থল-বৃদ্ধৈ রধিষ্ঠিত । সদ ইতি শেষঃ । কাত্যায়নঃ। সভ্যেনাবশ্য ব-ক্তব্য॰ ধর্মার্থ সহিত॰ বচঃ। শৃ-ণোতি যদি নো রাজা স্যাত্ত্ সভ্য স্তদানৃণঃ।। সভ্যঃ সভাষা॰ माधः॥ 🕸॥ তথাবিধানাহ या-জ্ঞবন্ধ্যঃ । শ্রুতাধ্যযনসম্পন্না॰ " ष्रनीनाः मञ्जानिनः । রাজ্ঞা সভাসদঃ কাৰ্য্যাঃ শত্ৰৌ মিত্ৰে চ যে সমাঃ ৷৷ শ্রুতাধ্যয়নসম্পন্নাঃ ধর্মশান্ত্রজ্ঞাঃ। সলীনাঃ সঙ্করাদি দোষশূন্য মাতা পিতৃবংশ পরম্প-রাকাঃ। এবস্তুতাঃ সভাসদঃ স-ভাষা বথা সীদন্তি উপবিশন্তি

তথা দান মান সৎকারে রাজ্ঞা কর্ত্রব্যাঃ।।ৠ।। তথাবিধাবস্থানেন ভূমেঃ সভাত্ত মাহ মনুঃ। যস্মিন্ দেশে নিসীদন্তি বিপ্রা বেদবিদ-স্রযঃ । রাজ্ঞঃ প্রতিক্রতো বিদ্বান ব্ৰাহ্মণ স্তা॰ বিদৃঃ ৷৷ বিদ্বৎ সংহতাবপি সভাপর্যায় পরিষ-চ্ছক মাহ সএব। ত্রৈবিদ্যো হৈ-তুক স্তকী নিরুক্তো ধর্ম্মপাঠকঃ ৷ ত্রয শ্চাশ্রমিণঃ পূর্বে পরিষৎ স্যা-**म्मनावताः ॥ देवविमाः विद्यम** পারগঃ । হৈতুকঃ সদ্যুক্তিব্যব-হারী। অতএবামরসিংহঃ। সভা সদসি সভ্যে চ। অত্র ভা প্রকাশো জ্ঞান মিতি যাবৎ ত্যা সহ সাক্ষাৎ পরম্পর্যা বা বর্ত্ত-তে ইতি সভা।।ঞ্চা। কাত্যায়নঃ। দিবসস্যান্তম ভাগ মুক্ত্বা ভাগ-ত্রয॰ তু যৎ। স কালে। ব্যবহার।-ণা॰ শাস্ত্রদৃষ্টঃ পরঃ স্মৃতঃ ॥ অ-केमयामामार्क अर्तः। ভाগव-য প্রহরদ্ব পর্যান্ত । মনুঃ। ধ-ৰ্মাসন মধিষ্ঠায় সমীতাঙ্গঃ সমা-হিতঃ। প্রণম্য লোকপালেভ্যঃ কার্য্যদর্শন মারভেৎ ।। মনু না-রদ বৌধাযন হারীতাঃ।। পাদে। **২ধর্ম**দ্য কর্তার পাদঃ সাক্ষিণ

মৃচ্ছতি। পাদঃ সভাসদঃ স্বীন্ পাদো রাজান মৃচ্ছতি।। রাজা ভ-বত্যনেনাম্ভ মুচ্যন্তে চ সভাসদঃ। এনো গচ্ছতি কর্তার নিন্দার্হে। ষত্র নিন্দ্যতে॥ কর্ত্তার বাদিন । রাজপদ॰ বিবেচকপর• ৷ অনেনাঃ নিষ্পাপঃ॥ৠ৷ অর্থিত্ব নাহতু ব্যা-স নারদৌ। যস্য চাভ্যধিক। পী-ডা কাৰ্য্যণ বাপ্যধিকণ ভবেৎ। ত-স্যার্থিভাবো দাতব্যো ন যঃ পূর্বণ निर्वारय ॥ चरेवव পूर्वभरक। ভবেত্তস্য ইতি কাত্যাযনীয়ে তৃ-তীয়প। দঃ। न ষঃ পূর্ব॰ নিবেদযে-দিতি তস্যোত্তরঃ পক্ষ ইতি শেষঃ । স ষঃ পূৰ্ৰ মিতি পাঠে যঃ প্ৰথম॰ নিবেদষ্তি স পূৰ্ৰবাদীত্যৰ্থঃ। वृश्र्णाि । जर्श्विकया या-তাবৰ্থি প্ৰত্যৰ্থিনৌ যদা। বাদো বৰ্ণানুপূৰ্বেণ গ্ৰাহ্ণঃ পীড়া মবেক্ষ্য বা ৷৷ যত্ৰ দ্বাবেব বদতঃ প্ৰভো মদ্বাক্য॰ শৃণু ইতি তত্ৰ ব্ৰাহ্মণা-দি ক্রমেণাধিকপীডাদর্শনেন বা বাদো গ্রাহ্যঃ ।। ৠ ।। স্বয়ণ বিবা-দাশক্তৌ প্রতিনিধি মাহ নারদঃ । অথিনা সন্নিযুক্তো বা প্রত্যর্থি প্রহিতো ২ণি বা। যো যস্যার্থে .বিবদতে তয়ে। র্জয় পরাজ্যৌ ॥

তথা র্বাদি প্রতিবাদিনোঃ। বৃহস্পতি রপি। ঋত্বিক্ বাদে নিযুক্তশ্চ সমৌ সম্পরিকীর্ত্তিতি।
যজ্ঞে স্বাম্যাপুযাৎ পুণ্যং হানিং
বাদে ২থ বা জযং।। কাত্যাযনঃ
মনুষ্যমারণে স্তেযে পরদারাভিমর্ষণে। অভক্ষ্য ভক্ষণে চৈব
কন্যাহরণ দূষণে।। পারুষ্যে কূটকরণে নৃপদ্রোহে তথৈব চ। প্রতিবাদী ন দাতব্যঃ কর্ত্তা তু বিবদেৎ স্বযং।। ৠ। সলস্ত্রী প্রভৃতীনাংপ্রতিনিধি মাহ ব্যাসঃ। সল-

বালকোমত জডার্তানাঞ্চ বান্ধবাঃ । পূর্বপক্ষোত্তরে ক্রযু নিযুক্তো ভূতক স্তথা।। **।। ভ্রা-ত্রাদীরতস্য পক্ষস্থিতস্য দঙ্দীয়-ত্রাদীরতস্য পক্ষস্থিতস্য দঙ্দীয়-ত্ব মাহ নারদঃ । যো ন ভ্রাতা পিতা বাপি ন পুল্রো ন নিযো-জিতঃ ৷ পরার্থবাদী দঙ্যঃ স্যাৎ ব্যবহারেষু বিক্রবন্ ৷৷ বিক্রবন্ বিরুদ্ধে ক্রবন্ ৷৷ শ্বিরুবন্ বিরুদ্ধে ক্রবন্ ৷৷ শ্বারদঃ ৷ নির্বেষ্টুকামো রোগার্তো যিযক্ষু ব্যসনে স্থিতঃ ৷ অভিযুক্ত স্তথা-ন্যেন রাজকর্মোদ্যত স্তথা ৷৷ গ্রাণ প্রচারে গোপালাঃ শস্য-বন্ধে রুশীবলাঃ ৷ শিল্পিন শ্চাপি তৎকালে আযুধীযাশ্চ বিগ্রহে॥

অপ্রাপ্তব্যবহারশ্চ দূতো দানো-ন্মংখা ব্ৰতী। বিষমস্থান্চ না দে-धा नटिष्णाश्चरियमृशः ॥ नि-র্বেফুকামো বিবাহপ্রবৃত্তঃ । অ-ন্যেন বাদান্তরে। অপ্রাপ্তব্য-বহারঃ যেগডশবর্ষাবরবযক্ষঃ । তৎকালে বিবাহাদিসমাপ্তিপ-ষ্যন্তকালে। এতে বিষমস্থাশ্চ छेशक्षदरमगङ्गामा छेखन्यामिन। নাসেখ্যা নাবধারণীযাঃ এতান্ প্রাপ্তক্তান বাদিনা নিবেদিতা-নিতি শেবঃ ॥ 🟶 ॥ বাজ্ঞবক্ষ্যঃ। অভিযোগ মনিস্তীর্য্য নৈন° প্র-ত্যভিয়োজ্যেৎ ৷ অভিযুক্তঃ স-জুত্তর মদস্বা ভাষা বাদিন মেত° স্থাভিযোগানুপমর্দকেন বিবাদা-ন্তরেণ ন ষোজ্যেৎ। যুগপদ্যন-ক ব্যবহারাসম্ভবাৎ। নারদোপি 1 পূৰ্ববাদ° পরিত্যজ্য যোহন্য মা-लम्रं भूनः। वाम म॰ क्रमणाङ्-জ্ঞেযো হীনবাদী স বৈ নরঃ॥ হীনবাদীত্যনেন দশুতোক্তা ন-তু প্রক্তার্থাদ্ধীনতা অন্যথা ছ-লাগতেঃ॥ 🕸 ॥ পাৰুষ্যে প্ৰতি-প্রদাব মাহ সত্রব । সর্ব্যাৎ প্র-ত্যভিষোগঞ্চ কলহে সাহসেষুচ ॥ বাক্পারুষ্যে শস্ত্রাদি প্রহারে-

ষু চ। যথা পূৰ্ব মহ্মপ্যনেনাজু-ষ্টঃ শত্রেণ হত ইত্যপরাধাতা-বায প্রত্যভিষোগণ স্বর্যাৎ ৷ ত-পাচ বৃহস্পতিঃ। আজুফস্ত বদা-ক্রোশণ স্তাডিতঃ প্রতিতাড্যন্। হত্বাততায়িনঞ্চৈব নাগরাধী ভ-বেন্নরঃ ৷৷ এতেন বাক্পারুষ্য দ-গুপারুষ্যযোঃ প্রক্রতাভিষোগে খণ্ডকাভিবোগেপি ন দোষঃ। यखु পূর্বমাকারষেক্যস্ত নিযত॰ স্যাৎ স দোষভাক্। পশ্চান্যঃ সোপ্যসৎকারী পূর্বে তু বিনযো গুরুঃ ।। ইতি নারদ বচন তৎ পূৰ্ৰাপেক্ষয়া পরস্যাধিক বাক্পা-রুষ্যোৎপাদকস্যাপি স্বল্পদগুবি-ধাযক ।। য়া যুগপৎ সপ্পবর্ত্তনে অধিক দণ্ডাভাব মাহ সএব ৷ পা-ৰুষ্যে সাহসে চৈব যুগপৎ সংগ্ৰ-বৃত্তযোঃ। বিশেষশেচন্ন লভ্যেত বিনযঃ ন্যাৎ সম স্তযৌঃ ৷৷ বিন-যোদঙঃ ৷ এবঞ্চ দঙো ২য় মনপ-রাধে মধি ক্লতঃ পীডিতত্বাদিতি ভাষাযা॰ প্রত্যভিষোগঃ কার্য্য এব। প্রত্যবস্কন্দনোত্তরত্বেন যু-গপদনেক ব্যবহারাপত্তি ,দোষ-স্যাভাবাৎ ॥ 🕸 ॥ সভাগতেঃ কর্ত্তব্য মাহ কাত্যায়নঃ। অথ

চেৎ প্রতিভূ নাস্তি বাদযোগ্যস্ত 🛚 বাদিনে 🕫 ম রক্ষিতো দিনস্যা-ভে দদ্যাৎ ভৃত্যায বেতন ॥ প্ৰতিভৰতি তৎকাৰ্য্যে তদ্বন্তব-তি ইতি প্রতিভূর্নগ্নকঃ। বাদ-<u>হোগ্যঃ বিবাদ ফলস্য সাধিত ধ-</u> गिनिमानमा मधनानमा চ क-মঃ। বাদিনোঃ ভাষাবাদিনঃ উ-ত্রবাদিনশ্চ। তথাচ যাজ্ঞব-দ্ধ্যঃ । উভযোঃ প্রতিভূ র্গ্রাহঃ সমর্থঃ কার্যানির্ণযে । প্রতিভূব-স্তৃতাবে চ রাজ্ঞা সংজ্ঞপন ত-যোঃ !৷ রাজ্ঞা সংজ্ঞপনং দণ্ডতু-ক্যাধিকরণ নির্ণষ্দ্য কার্য্যে ধ-নাদি দানে রাজদন্তাদিস্বাৎ কা-ৰ্য্য শব্দস্য পূৰ্ৰ নিপাতঃ। ভূত্যঃ তত্রককো রাজনিযুক্তঃ ।। 🟶 ।। প্রত্যথী যদি কশ্চিৎ কাল প্রা-ৰ্থযতে স লভতে অথী´তু কাল° প্ৰাৰ্থন্ অৰ্থিত্ব মেব ব্যাহন্যা-দিতি তেন কালো ন প্রার্থনীয়ঃ । তদাহ। প্রত্যথী´ লভতে কাল ত্ৰাহং সপ্তাহ মেৰ চ। অথীত প্রার্থ यन् काल॰ তৎক্ষণাদেব হী-যতে ।। কচিৎ প্রত্যথী কাল ন-লভতে। যাজ্ঞরক্ষ্যঃ। সাহস স্তে-য পারুষ্য গোভিশাপাত্যযে স্ত্রি-

যাণ৷ বিবাদযেৎ সদ্যএব কালো <
 ন্যত্তেচ্চ্যা স্মৃতঃ ।। সাহস॰ মনু-ষ্য মারণ । পৌরত্র দোহ্যা। অভি-শাপোমহাপাতকাদিনা৷ অত্যযে জব্যনাশে। স্ত্রিষাণ্ সলস্ত্রিষাণচা-রিত্র বিবাদ বিষয় প্রাপ্তায়াণদা-স্যা' স্বন্ধ বিবাদে বা। এযু সদ্য এব উত্তর॰ দাপযেদিতি শূলপাণিঃ। বিশেষয়তি কাত্যায়নঃ ৷ যুস্মাৎ কার্য্য সমারম্ভ শ্চিরাত্তেন বিনি-শ্চিতঃ । তস্মান্ন লভতে কাল স-ভিযুক্তস্ত কালভাক্। অপবাদ নাহ বৃহস্পতিঃ। অভিষোক্তাপ্র-গন্তস্বাৎ বক্তু॰ নোৎসহতে যদি। তদা কালঃ প্রদাতব্যঃ কার্য্য শ-ক্ত্যনুৰূপতঃ॥ৠ। অত্ৰাপি বিশে-ষ্যতি ব্যাসঃ। রাজ দৈব হৃতো দোষ শুম্মিন্ কালে যদা ভবেৎ ৷ অবধ্যযোগ মাত্রেণ ন ভবেৎ স পরাজিতঃ। স ক্রত সময বন্ধো। **২ভিযুক্তঃ। রাজদৈব রুত॰ দো**-ষ॰ সাক্ষিভিঃ প্রতিপাদযেৎ । জৈন্সেন বৰ্তমানস্ত দণ্ড্যো দাপ্য-স্তু তদ্ধন°। অবধ্যতিক্রমহেতে। রাজদৈবিক দোষস্য প্রমিতৌ ন তদতিক্রামকো ২পরাধ্যতি জৈ-ক্ষাচ্চ তদতিক্রমেণ দক্ত্যো ভঙ্গী চ ভবতীত্যর্থঃ। ছদ্মকাঠিন্যাদিযু-ক্রো জিয়াঃ। তথা চ হারীতঃ। ছন্ম মাধা ব্যাজ যুক্তা নিরুতিঃ। কৌটিল্য কাঠিন্য শাঠ্য বৈরুদ্য সন্তাব যুক্তং জৈশ্য মিতি। যুক্তং যোগঃ।। #।।

অথ ব্যবহারপাদ নির্নয়ঃ ।
তত্ত্ব বৃহস্পতিঃ। পূর্বপক্ষঃ স্মৃতঃ
পাদে। দ্বিপাদন্দোত্তরঃ স্মৃত।
ক্রিয়াপাদ স্তথা চান্য শ্চতুর্থা
নির্নয়ঃ স্মৃতঃ।। নিথ্যোক্তো চ চতুম্পাৎ স্যাৎ প্রত্যবক্ষদনে তথা। প্রাঙ্ন্যায়ে চ স বিজ্ঞেয়ে।
দ্বিপাৎ সংপ্রতিপত্তিষু ।। যদ্যপি
সংপ্রতিপত্তাবপি নির্নয়ে। ইস্তি
তথাপ্যত্তরবাদিনৈব ভাষার্থস্যাসীরুত্ত্বেন ক্রিয়া সাধ্যো ন ভবৃত্তি ইতি দ্বিপাদতোক্তা ।। # ।।

অথ ভাষাপাদঃ।
তত্র ভাষা স্বৰূপ মাহতৃঃ কাত্যাযন বৃহস্পতী। প্রতিজ্ঞা দোষ
নিমুক্তি সাধ্য সৎকারণান্বিতং
। নিশ্চিতং লোক সিদ্ধঞ্চ পক্ষং
প্রক্ষবিদো বিদুঃ। স্বল্লাক্ষরঃ প্রভূতার্থো নিঃসন্দিক্ষো নিরাঙ্গলঃ
। বিরোধি কারণৈ মুক্তো বিরোধি প্রতিরোধকঃ। যদা ত্বেবন্ধিঃ

পক্ষঃ কল্পিতঃ পূৰ্ববাদিনা। দ-দ্যাৎ তৎ পক্ষ সম্বন্ধ প্রতিবাদী তদ্তর ।। প্রতিজ্ঞা সাধ্যাভিধা-যিক। বাক্। তস্যা দোবেঃ পর-স্পার বিরুদ্ধার্থ পদাদিভি স্ত্যক্ত সাধ্যণ সাধনাহাভিমত পক্ষণ বি-দুঃ ৷ অন্যথা প্রতিজ্ঞা দোষেণ সাধ্যদোষঃ স্যাৎ। অতএবোক্ত॰ । বচনস্য প্রতিজ্ঞাত্ব তদর্থস্য চ পক্ষতা। অসঙ্করেণ বক্তব্যে ব্যব-হারেষু বাদিভিঃ।। বক্তব্যে পক প্রতিজ্ঞে পূর্বোক্তে। নারদেনা-পি ৷ সারস্ত ব্যবহারাণা প্রতি-জ্ঞা সমুদাহতা। তদ্ধানৌ হীষ-তে বাদী তর°স্তা মৃত্তরো ভবেৎ ॥ উত্তরে। বিজ্यो । यम्राभागानान সাধ্য জ্ঞাপ্য তদিশিষ্টধন্মী প-ক্ষ ইতি ভেদঃ তথাপ্যত্র বাক্ প্র-ত্যায্যৰ্ণাদি ধৰ্মবিশেষ বিশিষ্টস্য পক্ষতযা ধর্মিণো ২ধনণা দে রে-ব সাধ্যত্বাৎ সাধ্যপক্ষযো রভে-দাভিধান[।] । উপসংহারে চ**এবস্থি**-ধঃ পক্ষ ইতি। মিতাক্ষরাযান্ত ভা-ষা প্রতিজ্ঞা পক্ষ ইতি নার্খান্তর মিত্যুক্তণ। ভাষার্থ মুজ্ঞা ভাষা স্বৰূপ প্ৰপঞ্চ মাহ স্বল্পাক্ষর ইতি 1 মিরাঙ্গলঃ পৌর্বাপর্য্য বিপর্য্যা-

সাদি শূনাঃ। তত্ত্ব দূতে চ ব্যব-হারে চ প্রতে যজ্ঞকর্মণি। যা-নি পশ্যন্ত্যুদাসীনাঃ কর্ত্তা তানি ন পশ্যতি ৷৷ ইতি গৃহসেণ্গ্ৰহ ব-চনাদুদাসীনেভ্যো জ্ঞাত্বা শোধ-যেৎ। তচ্ছোধন মাহ বৃহস্পতিঃ ৷ ন্যুনাধিক পূৰ্ৱপক্ষ তাবদাদী वित्नां धरष । ने मम्मामुखत था-বৎ প্রত্যথী সভ্য সন্নিধৌ ॥ 🗱 ॥ ত্রলিখন প্রকার মাহ ব্যাসঃ। পাণ্ডুলেখেন ফলকে ভূমৌ বা প্রথমণ লিখেৎ। ন্যুনাধিকন্ত সণ-শোধ্য পশ্চাৎ পত্ৰে নিবেশ্যেৎ ।। ফলক॰ কাণ্ঠাদিপটক॰। কা-ত্যাযনঃ। পূৰ্বপক্ষণ স্বভাবোক্তণ প্রাজ্বিবাকো ২থ লেখ্যেৎ ৷ পা-**ণ্ডুলেখেন** ফলকে ততঃ পত্রে ২-ভিলেখযেৎ ॥ শোধযেৎ পূর্বপ-ক্ষন্ত যাবয়োত্তর দর্শন । উত্ত-রেণাবরুদ্ধস্য নিবৃত্ত° শোধন° ভবেৎ৷৷ অন্যদুক্ত্ৰণ লিখেদেয়ান্য-দর্থি প্রত্যর্থিনে। র্বচঃ ৷ চৌরব-চ্ছাশযেত্তম্ব ধার্মিকঃ পৃথিবীপ-তিঃ ।। স্বভাবোক্ত মক্কত্রিমণ । এতচ্চ স্বরবিশেষাদিনা সুজ্ঞেয়ণ ।। ৠ।। অতএব যাজ্ঞবক্ষ্যঃ। ছল॰ নিরস্য ভূতেন ব্যবহারান্নযেন্- 🏽

পঃ। ভূত মপ্যনুপন্যস্ত হীষতে ব্যবহারতঃ ৷৷ ভূত তত্ত্বাথসম্ব-क्ष । नातमः । ভূত তত্ত্ব थमय-ন্ধ॰ প্রমাদাভিহিত॰ ছল । কিন্তু রাজ্ঞা বিশেষেণ স্বধর্ম্ম মভিরক্ষ-তা।। মনুষ্যচিত্ত বৈচিত্রাৎ পরী-ক্ষা সাধসাধু বা। সর্বেম্বর্থ বিবা-দেষু বাক্ছলে নাবসীদতি।। প-শু স্ত্রী ভূম্যণাদানে শাস্যোপ্য-ৰ্থান হীযতে। সৰ্বেদ্বৰ্থ বিবাদে-ষু প্রমাদাভিধানেপি নাবসীদতি অত্যোদাহরণ পশুস্ত্রীত্যাদি । অৰ্থ বিবাদ গ্ৰহণাৎ মন্যুক্তত বি-বাদেষু প্রমাদাভিধানে প্রক্নতা-ৰ্থাদপ্যৰ্থাদ্ধীয়ত ইতি গম্যতে। যথাহ মনেন শিরসি পাদেন তা-ডিতঃ ইত্যভিধাষ কেবল° হস্তে-ন তাডিত ইতি বদন্ ন কেবল দণ্ড্যঃ পরাজীযতে চ। ততশ্চ ত্বণ गर्थ गृ॰° थात्रयमि मख भागद्यन গৃহীততাবদ্ধনকত্বাদিতি ভাষাশ-রীর°এতচ্চ সংস্কৃত দেশভাষান্য-তরেণ যথা বোধণ বক্তব্যণ লেখ্যণ বা। মূর্খাণামপি বাদি প্রতিবাদি-তা দর্শনাৎ অতএবাধ্যাপনে ২-পি তথোক্ত॰ বিষ্ণুধর্মোত্তরে । সংস্কৃতৈঃ প্ৰাক্ততৈ ৰাক্যৈ ৰ্যঃ শি- ষ্য মনুৰূপতঃ । দেশভাষাদূপি।-যৈশ্চ বোধ্যেৎ স গুৰুঃ স্মৃতঃ ॥ অথোত্তরপাদঃ ।

তত্র কালমাহ কাত্যায়নঃ। সদ্যঃ ক্লতেষু কাৰ্য্যেষ্ সদ্যএব বিবাদ-যেৎ । কালাতীতেষু বা কাল দদ্যাৎ প্রত্যর্থিনে প্রভঃ ৷৷ বাদি-নোক্তস্য সাধ্যস্য প্রতীপ মর্থয-তে ইতি প্রত্যথী । নারদঃ। গ-হনত্বাদ্বিবাদানা মসামর্থ্যাৎ স্থা-তে রপি। ঋণাদিযু হরেৎকাল॰ কাম॰ তত্ত্ববুভুৎস্যা ।৷ বৃহস্পা-তিঃ। যদা ত্বেবস্বিধঃ পক্ষঃ কল্পি-তঃ পূৰ্ববাদিনা। দদ্যাৎ তৎপক্ষ সম্বন্ধ প্রতিবাদী তদোত্তর ॥ সম্বন্ধ মুপযুক্ত । অন্যথা অন্য-বাদিছেন ভঙ্গ প্রসঙ্গাৎ। অন্য-वानी क्रियाखिशी (नाशकाशी नि-রুত্তরঃ। আহৃত প্রপলাষী চ হী-নঃ পঞ্চ বিধঃ স্মৃতঃ 11 প্রপলায়ী ত্রিপক্ষেণ মৌনক্লৎ সপ্তভি দি-॥ নৈঃ। ক্রিয়াদ্বেষী তু মাসেন সা-ক্ষিভিন্নস্ত তৎক্ষণাৎ ॥ ইতি নার-দোক্তেঃ। ক্রিষা লেখ্যাদিকা। সা-ক্ষিভিনঃ সাক্ষিভিঃ পরাজিতঃ। বাদিনোক্তস্য সাধ্যস্য প্রতীতণ বদতীতি প্রতিবাদী। উত্তীর্য্যতে

নিস্তীৰ্যাতে প্ৰক্নতাভিযোগো ২-নেন ইতি উত্তর । যাজ্ঞবন্ধ্যঃ। শ্রুতার্থস্যোত্তর লেখ্য পূর্বাবে-দক সন্নিধে। লেখ্য নিতি বাক্য-স্যাপ্যপলক্ষক ॥ 🕸 ॥ উত্তর স্ব-ক্রপণ তন্তেদাণশ্চাহ নারদঃ। প-ক্ষস্য ব্যাপক সার মসনিষ্ঠা ম-নাঙ্গল । অব্যাখ্যাগম্য মিত্যেব মুত্তর° তদ্বিদে। বিদুঃ ॥ মিংসা সংপ্রতিপত্তিত্ত্বং প্রত্যবন্ধন্দন স্ত-থা। প্রডন্যায়। শ্চেত্রোঃ প্রো-ক্তা শ্চত্বারঃ শাস্ত্রবেদিভিঃ ॥ অভিযুক্তা ২ভিযোগস্য যদি জ-য্যাদগত্নব । মিথ্যা ততু বিজা-নীযাদুত্তর ব্যবহারতঃ ৷৷ পক্ষস্য ভাষার্থন্য ব্যাপক আছাদক অভিযোগ প্রতিকূল মিতি যাবৎ । অতএব পূৰ্বপক্ষাথ সম্বন্ধ প্ৰ-**जिशकः** निर्दिष्टयिषिजुकः। न চ বিপ্রতিপত্তা। ন্যাযার্থ নাগত-স্য ধার্যসীত্যভিযুক্তস্য ধার্যা-মীতি সংপ্রতিপত্তেঃ কথমুত্তরত্বণ অভিযোগাপ্রতিকূলস্বাদিতি বা-চ্যে । ভাষাবাদিনো মূর্খত্বেনাপটু ত্যা বা কদাচিন্ডাষাভিবাদাদে-বায়ণ হীয়তে ইতি ভাষা বিমর্ষ বিপ্রতিপন্নস্যাপ্যুক্তর-

वाहिटनां ভाষार्थः नमागवगगा তন্নিষেধার্থ সম্যগুত্তরাসম্ভবাৎ রিদ্বৎসভাষা চাসত্য বচন ম-ত্যস্তাধর্মকারকণ পরোক্তি পরা-कर्ष ह मधाय वामिना ह देवत নিত্যাদি প্রতিসন্দধতঃ সংপ্রতি-পত্তে রুত্তরত্ব॰ সম্ভবত্যেব। এব॰ এতেভ্য এবানিস্তারাৎ সাধ্যত্বে-নোপদিষ্টস্য পক্ষস্য সিদ্ধত্বেনো-পন্যাদেন সাধ্যন্থ নিবারণাৎ সিদ্ধসাধনেনাপি বাদিনঃ প্রত্য-বস্থানাচ্চোত্তরত্বণ সম্পূতিপত্তেঃ সিদ্ধ নিতি ৷ সার° প্রকৃতোপষো-গি ৷ অনাঙ্গল পূর্বাপর বিরোধ-শ्नाः । व्यवायागमा मधार्। রাদিকণ বিনৈব প্রতীতণ অভি-যোগস্য অভিযুজ্যতে ইত্যভি-যোগঃ সহেতুক° সাধ্য° তস্যাপ-ক্লব মিতার্থঃ॥ 🗱 ॥ উত্তরাভাষ মাহ কাত্যায়নঃ। প্রক্তেনত্বস-ম্বন্ধ° অত্যন্ন মতিভূরি চ ৷ পক্দৈ-करमग्वगरेशावः छक्त देनरवा-ত্তর ভবেৎ ॥ অন্ত ব্যস্ত পদ-ব্যাপি নিগূঢার্থ তথাঙ্গলং। ব্যা-খ্যাগম্য মসারঞ্চ নোতরং শস্য-তে বুধৈঃ॥ অন্ত ব্যস্ত পদব্যা-পি অনম্বিতার্থ পদব্যাপ্ত মিতি ব্যবহারতিলকে ভবদেবভটাঃ ॥ 🟶 ॥ মিথ্যোত্তর তেদমাহতঃ পুন ব্যাস নারদে। । মিথ্যৈতয়।-ভিজানামি মম ভত্র ন সন্নিধিঃ ৷ অজাত শ্চাস্মি তৎকালে ইতি मिथा हर्जुर्बिश ।। मिटेथा जिल्लि শব্দতো নাভিজানামীত্যাদিক মর্থতো ২পহুবঃ। তথাচ কাত্যা-যনঃ। শ্ৰুত্বা ভাষাৰ্থ মন্যস্ত মদি ত॰ প্ৰতিষেধতি ৷ অৰ্থতঃ শব্দতো বাপি নিথ্যা তজ্জেষ মুত্তর ॥ ত্ব॰ নহু॰ ধার্যসীতি প্রতিজ্ঞাষাণ ন গৃহীত নিতি শব্দতঃ। কাল-বিশেষ গৰ্ভাষা॰ তদ্যা॰ সত্যা॰ তদা নাহ॰ জাত ইতি অর্থতঃ। দেশ কালবিশেষ গর্ভাষাণ তদা-তত্র নাহ মাস॰ ইত্যপ্যর্থতঃ । দে-শাদিমত্যা তচ্ছন্যায়া বান জা-নামীত্যর্থত এব যোগ্যাম্মরণে-নার্থত স্তদগ্রহণ প্রতিপাদনাৎ অত্র চরমত্রয° গ্রহণাবস্কন্দন মৃ-খেন গ্রহণাভাব প্রতিপাদক সা-পদেশমিথ্যোত্তর মাত্র আদ্যুত্ মিথ্যোত্তরমাত্র॰ ॥**ঞ্চ॥ বৃহস্পতিঃ** ৷ শ্ৰুত্বাভিষোগং প্ৰত্যথী যদি তং প্রতিপদ্যতে । সা তু সংপ্রতিপ-ত্তিঃ স্যাচ্ছাস্ত্রবিদ্ধি ৰুদাহতা 11 অর্থিনাভিহিতো যো ২র্থঃ প্র-ত্যথী যদি ত॰ তথা। প্রপদ্য কারণ জ্বয়াৎ প্রত্যবক্ষন্দন হি তৎ ৷৷ আচারেণাবসমোপি পুন র্লেখযতে যদি । সোভিধেযে। জিতঃ পূৰ্ৰণ প্ৰাঙ্ন্যাযস্ত স উচ্য-তে ॥ অভিযুজ্যতে ইত্যভিষো-গঃ। প্রতিপদ্যতে ২ঙ্গীকরোতি। ত সাধ্যার্থ ৷ তথা প্রপদ্য সত্য-ষেনাঙ্গীরুত্য। কারণ তৎপ্রতি-ক্লকপণ কারণণ ক্রয়াৎ তদা তদুত্তর প্রত্যবক্ষন্দন । বাদ্যুক্ত-স্য প্রতিকৃলত্বেন প্রত্যবন্ধন্দন মিত্যর্থঃ । প্রতিপক্ষাবস্কন্দনাৎ প্রত্যবস্কন্দন মিতি জীমূতবা-হনঃ ৷৷ 🕸 ৷৷ তঞ্চ কারণোত্তর° बिविधः। वनवः जूनावनः पूर्व-লঞ্চ তত্র বলবদূত্তর যথা। ত্বত্তঃ শতং গৃহীত মিতি সত্যং কিন্তু পরিশোধিত মিতি। অত্র উত্তরবাদিন এব ক্রিয়া নির্দ্দেশঃ । তথা চ নারদঃ। আধর্য্য॰ পূর্ব-পক্ষস্য যশ্মিন্নর্থবশাদ্ভবেৎ। বি-বাদে সাক্ষিণ স্তত্ৰ প্ৰষ্টব্যাঃ প্ৰ-তিবাদিনঃ ।। আধর্যাণ দুর্বলত্বণ পূৰ্বপক্ষস্য। ততশ্চ স্থাপকসাধ্য-ना धार्यायावष्या धःम कात्रवः नि-

র্যাতনাদি তদ্ধপ মুত্তরণ কারণো-ত্তর°। অতএব মিথ্যোত্তর।দ**শ্য** ভেদঃ ৷ ভদ্ধি ধার্য্যমাণম্বস্যাত্য-ন্তাভাব প্ৰযোজক মগ্ৰহণৰূপ• न जू ४॰ मक १० ॥ 🗱 ॥ जूना वन-কারণোত্তর যথা। মদীযেয় ভূ-মিঃ ক্রনাগতত্বাদিতি বাদ্যুক্তে ম**-**দীবেষণ ভূমিঃ ক্রমাগতত্বাদিতি প্রতিবাদিনা তথোত্তর মিতি তত্র পূৰ্ববাদিনঃ সাক্ষ্যুপন্যাসঃ। ত-দসামর্থ্যে প্রতিবাদিনঃ। তথা চ যাজ্ঞবন্ধ্যঃ। সাক্ষিযুভয়তঃ সৎ-मू माकिनः পূर्ववापिनः । পূर्वभ-কে ২ধরীভূতে ভবস্ত্যুত্তর বাদি-नः ॥ 🛊 ॥ पूर्वलकोत्रत्भाखतः य-থা। মনেষ ভুঃ ক্রনাগতত্বাদিতি বাদ্যুক্তে মমেষণ ভূ দ'শবর্ষ ভূজ্য-মানস্বাদিতি প্রত্যুত্তর তত্ত্ব ধন মাত্র প্রযুক্ত । পশ্যতো ২ক্রব-তে। হানি ধনস্য দশবার্ষিকী । रेिं याद्धवन्नीयः वीकः। किन्न নৈতদ্যুক্তণ। পরেণ ভূজ্যমানাযা ভূমে ৰি॰শতি বাৰ্ষিকী । ইতি ভূ-মি মাত্র বিষক তৎপরার্দ্ধেনা-পোদিতত্বাদিতি ভবদেব ভটাঃ ৷ পশ্যতো ২ক্রবতো হানি ভূমে র্বি॰শতি বার্ষিকী। পরেণ ভুজ্য-

यानाया धनमा प्रभवायिकी ॥ ইতি শূলপাণিধূত পাঠোপি ত-ত্রার্থে প্রমাণ । ততশ্চাত্র ক্রমা-भठरषः পূर्ववािनः প্रमार्गाश-ন্যাসঃ। তথাচোক্তে । গুরাবভি-হিতে হেতৌ প্রতিবাদি ক্রিয়া ভবেৎ। দুৰ্বলে বাদিনঃ প্ৰোক্তা ক্রিষা তুল্যেপি বাদিনঃ ৷৷ আচা-রেণ ব্যবহারেণ। অবসম্বে। ভঙ্গী । লেখযতে ভাষা মিতি শেষঃ। স-বাদী অস্মিন্নর্থে ম্যা পূর্বি পরা-জিতঃ বাচ্যঃ প্রাঙ্ন্যায়ে হি ধা-র্য্যাণম্ব সামান্যাভাব জ্ঞাপকঃ ।। 🗱 🛭 এতেষা॰ সঙ্করে বিশেষ-মাহতু ব্যাস হারীতৌ। মিথ্যো-ভরু কারণঞ্চ স্যাতা মেকত্র চে-দুভে। সত্যঞ্চাপি সহানেন তত্র আছে কি মুত্তর ।। মিথ্যা কারণ-ষো র্বাপি গ্রাহ্ণ কারণ মুত্তরণ ! যৎ প্ৰভূতাৰ্থ বিষয়ণ যত্ৰ বা স্যাৎ ক্রিয়া ফলং।। উত্তরং তত্ত বিজ্ঞে-য মস°কীৰ্ণ মতো ২ন্যথা। শতা-ভিষোগে শতগ্ৰহণ নিখ্যা পঞ্চা-শদেব গৃহীতা স্তাশ্চ পরিশুদ্ধা हैं जिथा कार्रना॰माया खना বলম্বে কারণোত্তরণ গ্রাহ্ণ আ-্লে বিচারণীয় পরিশোধনস্যা-

ৰাচীনত্বেন স্মরণার্হত্বাৎ পশ্চা-নিথ্যোত্তর তত্র ঋণস্য চিরাতী-তদ্য কট্ট প্ৰতিপাদ্যদ্বাৎ। এবঞ্চ নবত্যভিষোগে মিথ্যৈতৎ ষষ্টি পুরাণা এব ময়া গৃহীতা স্তত্তাপি ত্রি॰শৎ পরিশুদ্ধা স্ত্রি॰শদ্ধারয়ামি ইতি মিথ্যা কারণ সতৈয়ঃ সঙ্কী-র্ণোরোত্তরে ২পি পূর্ববৎ কারণো-ভরমেব গ্রাহণ মিখ্যা কারণযো ৰ্বাপীতি বাপি শব্দাভ্যাণ তথা দ-র্শিতস্থাৎ সত্যোত্তরস্য স্বযুগ স্বী-ক্লতত্বেন নিৰ্ণানৰ্ম্বাদিতি ভা-বং। প্রাঙ্ন্যাবেন সহ সর্বথৈব সঙ্করানুপপতি রিতি তল্পোক্তণ যদি শতং মিথ্যা গঞ্চবিংশতি পু-রাণা গৃহীতা স্তেচ গরিশুদ্ধা স্ত-था निथा भगा अनु तार्थ विषय-স্য বিচার উপক্রমণীয়ঃ। ভূযো হনুরোধস্যাভ্যহিতত্বাৎ **পশ্চাৎ** সন্নার্থস্য বিচার ইতি । তুল্যার্থ বিষয়ত্বে তু যত্ৰ ক্ৰিয়ায়াঃ সাক্ষ্যা- क्ल॰ निर्नयः भीषु॰ ভবতি তদংশদ্যৈব প্রমাণ গ্রাহণ তথা যদি শতগ্ৰহণে পত্ৰ মস্তি শতাপ-इत्व ह शक्षाम् शतित्भाधत्न. সাক্ষিণ স্তদা মিথ্যোত্তর এবাদৌ তৎ খণ্ডনায গ্রহণপত্র গ্রাহণ

লিখিতস্য সাক্ষিভ্যা বলবন্ত্রন
সমাঙ্ নির্গয় কারিত্বাৎ পশ্চাৎ
পরিশোধন সাক্ষিণঃ প্রফারাঃ।
সঙ্গরোত্তর মপ্যসঙ্কীর্ণ মদুষ্ঠণ অতো ভিন্ন মন্যথা সঙ্কীর্ণ দুষ্ট মিভ্যর্থঃ। অত্র চাবচ্ছেদ ভেদেন
মিথ্যোত্তর সঙ্করে সদৃত্তরত্ব মেকাবচ্ছেদেন। সঙ্করে তু অসদুত্তরন্ধমাহ কাত্যাখনঃ। পক্ষেকদেশে যৎ সত্য নেকদেশে চ কারণণ
। মিথ্যা টৈটব্রকদেশে স্যাৎ সক্রাতদন্ত্রণ। একদেশে ইত্যত্র
একস্মিন্নেব দেশে ন ভিন্নদেশে
ষথা শভণ ধার্যাম্যেব পরিশোধিতণন গৃহীত্যা ইতি॥ ॥।।

অথ ক্রিয়াপাদঃ ।
উত্তরাভিধানানন্তর° যাত্তবন্ধ্যঃ
। ততো ২থী লেখমেৎ সদ্যঃ
প্রতিজ্ঞাতার্থ সাধকং। অথী বাদী প্রতিবাদী চ স্বপক্ষাথিত্বাৎ ।
তথো রথিকারে নিয়ম নাহ ব্যাসঃ। প্রাঙ্ন্যাধে কারণোক্তৌ চ
প্রত্যথী সাধ্যেৎ ক্রিয়াণ । মিথ্যান্তরে পূর্ববাদী প্রতিপত্তৌ ন
সা ভবেৎ । মিংখ্যান্তরে ন গৃহীভং ময়েত্যাদিকপে গূর্বাদী ভাষাবাদী সাক্ষ্যাদিকণ নির্দিশে-

মোত্তরবাদী তত্র তদ্য মানুষ্যাঃ ক্রিযায়া অসম্ভবাদিতি ন্যাযো-মূল অত্রাপি সাক্ষ্যাদ্যভাবে উ-ত্তরবাদিন এব দিব্যে । ন কশ্চি-দভিযোক্তারণ দিব্যেযু বিনিযো-জয়েৎ। অভিযুক্তাষ দাতব্য॰ मिवा॰ मिवाविशातरेमः । **३**ि কাত্যাযনোক্তেঃ। অত্র পূর্বার্দ্ধে-नार्थिता हिवानित्यतः रेथी প্রত্যথিন স্তৎ প্রান্ত্রো পরার্জা-ভিধান॰ সিদ্ধে সত্যারস্ভো নিয-याय इंडि न्यायाधियमार्थः न ह ব্যাস বচনে ক্রিষাপদ কারণো-ত্তর মানুষী দৈবীপর মিত্যেতা-বদর্থকণ মিথ্যোত্তরেপ্যনুযুজ্যতে ইতি তত্রাপি অর্থিন এব দিব্য মিতি বাচ্য° শ্ৰুষমাণ পদস্য হি भून तम्रगर्थ (भवानूममः। नम् র্থ বৈষম্য সহিতস্য গৌরবাৎ পূ-र्दाक नाथ गृलक विषयलको কাত্যায়নোক্ত দিব্যবিষয় নি-যমভঙ্গানৰ্হস্বাচ্চ যত্ৰ বিবাদ বি-ষ্যে প্রত্যথী সন্দিহান স্তত্ত্ব ত-স্যোত্তরানহঁত্যা অর্থিন এব দূ-**ফব্রিয়া তদসম্ভবে তস্যৈব দিব্য**॰ ন তু প্রত্যথিনঃ অধিকার নিশ্চ-যাভাবাৎ অথিন স্তৎসন্থাৎ নচ ন কশ্চিদভিযোক্তার মিত্যাদিনা বিরোধ স্তদ্যোত্তরার্হ প্রতিযোগি বিষয়ত্বাৎ এতদ্বিষয় এব ধনস্বা-মিনো দিব্য মিতি লোকপ্রবাদঃ ॥ #॥ লিখিতাদ্যভাবেনাপি দি-ব্য মাহ যাজ্ঞবন্ধ্যঃ । প্রমাণ লি-থিত ভুক্তিঃ সাক্ষিণশ্চেতি কীর্ত্তি ত ৷ এষা মন্যতমাভাবে দিব্যা-ন্যতম মুচ্যতে।। 🕸।। অথ দিব্য । দিব্যান্যাহ সএব। তুলাগ্যাপো विष॰ কোষে। দিব্যানীই বিশুদ্ধ-स्य । मश्राज्यारगरमञानि भी-র্ষকত্ত্বে ২ভিযোক্তরি । রুচ্যা বা-ন্যতরঃ স্বর্যাদিতরে। বর্ত্তযেচ্ছি-यः। विनाशि भीर्घकः अर्याा न्-পদ্রোহে ২থ পাতকে। মহাভি-যোগেষু নহাপাতকাদি গুরুত-রাভিযোগেৰু। শীর্ষকত্বঃ শীর্ষ-ক প্রধান ব্যবহারস্য চতুর্থপা-দোজ্য পরাজ্য লক্ষণঃ তেন দ-প্রে লক্ষ্যতে। তত্র তিণ্ঠতি বর্ত্ততে তদঙ্গীকরোতীত্যর্থঃ। অত্রাভি-যোক্তুঃ শিরোবর্ত্তিত্বোক্তে রভি-যোজ্যস্য দিব্যকর্তৃত্ব প্রতীয়তে । প্রত্যথী চ্ছিষা অর্থিনো দিব্য মাৰ্হ রুচ্যেতি। ইতরো ২তিযুক্তঃ । এতং সর্হণ দিব্যতত্ত্বে বিবৃতণ।

প্রতিজ্ঞাতার্থ সাধকমিতি সাধকণ माक्गानिक । जनार वृर्व्या जिः। দিপুকারা ক্রিয়া প্রোক্তা মানুষী रिविकी তथा। गांकि लिथाम्-মানঞ্মানুষী ত্রিবিধা স্মৃতা ॥ ४-টাদ্যা ধর্মজান্তা চ দৈবিকী নব-ধা স্মৃতা। তত্রানুমানম্ব ভুক্ত্যাদি ॥ 🗱॥ তত্র সাক্ষ্য মাহ মনুঃ। স-মক্ষ দর্শনাৎ সাক্ষ্যে প্রবণটিচ্চব সিধ্যতি। এতৎ প্রমাণ মাত্রোপ-লক্ষণ । অনুভাবী চ যঃ কশ্চিৎ প্র্যাৎ সাক্ষ্য বিবাদিনা ইতি তত্বচনান্তরাৎ। অতএবারুত্ম-পি সাঞ্চিণ মাহ মনুঃ। যত্রানিরু-দ্ধো বীক্ষ্যেত শৃণুযাদ্বাপি কিঞ্চন । পৃষ্ট স্তত্রাপি তদ্রাধাৎ যথা দৃষ্ট° যথা শ্রুত°।। অনিরু**দ্ধ স্তু ম**-ত্র সাক্ষিত্বেনানিযুক্তঃ ৷ পরস্পার-याशि व्यवनमार विकुः। উদ্দিফ সাক্ষিণি মৃতে দেশান্তর গতে ২পি বা। তদভিহিত শ্রোতারঃ প্রমাণ নাত্র সংশ্বঃ। অস্যোত্তর সংজ্ঞা মাহ নারদঃ। সাঞ্চিণা মপি যৎ সাক্ষ্য॰ স্বপক্ষণ পরিভাষতাণ। শ্র-বণাৎ আবণাদাপি স সাক্ষ্যত্ত-র সংজ্ঞকঃ। স্বপক্ষ সয়ন্ধি সাক্ষ্যণ পরিভাষতা সাফিণা যঃ স্বয়

শূণোতি অথিনা প্রাব্যতে বা স শ্রবণাৎ শ্রাবণাদুত্তরসাক্ষীত্যর্থঃ । এব॰ যো ২র্থিন। গূঢতযা প্রত্য-র্থিবচন প্রাবিতঃ স গৃঢসাকী-ত্যাহ সএব। অর্থিনা স্বার্থসিদ্ধ্য-র্থণ প্রত্যর্থি চবনণ স্ফুটণ ৷ যঃ শ্রা-ব্যতে তদা গূঢ়ো গুঢ়সাক্ষী স উ-চ্যতে ৷৷ তেনান্যতর বাদ্যভিহি-তার্থ বিষয়ক দৃষ্ট কারণজ বি-জ্ঞাপন॰ সাক্ষ্য মিতি স্থিত । তত্ৰ নারদঃ। তেষামপি ন বালঃ স্যা-দৈকো ন স্ত্রী ন দুষ্টক্রৎ।ন বা-ন্ধবো নচারাতি ক্র য় স্তে কার্য্য মন্যথা।। কার্য্য॰ সদপি অন্যথা তিষ্কিন্ধত্বেন ৷ এবঞ্চ যদি পরম-थार्श्विक एक्षन वास्तवामीनायि म-ত্যবাদিস্ব° নিশ্চীযতে তদা তে ২-পি সাক্ষিণোভবিতু মর্স্তীতি তে-ষা॰ সাক্ষ্য বিধাযক॰ বক্ষ্যমাণ ম-নুবচন মপি এতাদৃ থিষয় । যাজ্ঞ-বন্ধ্যঃ। ত্র্যবরাঃ সাক্ষিণো জ্ঞেষাঃ শ্রেত স্মার্ত্ত ক্রিযারতাঃ। যথা-জাতি যথাবৰ্ণ সৰ্বে সৰ্বেষু বা স্মৃ-তাঃ ৷৷ ত্রযো ২বরা নিক্রফী যেষাণ তে ত্র্যবরাঃ ত্রিভ্যো ২ন্যুনা ভব-ন্তীত্যৰ্থঃ। যথেতি যে। যজ্জাতীয স্তস্য ভজ্জাতীয়ঃ সাক্ষী। স্ত্রীণা

ব্রিয়ো ২ন্ত্যজানা মন্ত্যজাঃ। য-থাবৰণ বান্ধণানাণ বান্ধণাঃ ক্ষত্রি-यामीना॰ कवियामयः। अञाद তৃ তত্তন্তেদ॰ বিনা সৰ্ব এব। ত্র্য-বরা ইত্যস্যাপবাদ মাহ সএব। উভযানুমতঃ সাক্ষী ভবেদেকে৷ ২পি ধর্মাবি**ৎ। উভযানুমতত্ত্ব° ধ**-র্ম্মবিল্পঞ্চ নিষত তন্ত্র । তদাহ বিষ্ণুঃ ৷ অভিমত গুণসম্পন্ন স্ত-ভ্যানুমত স্তেকো ২পি ইতি । অতএব শ্রোত্রিয মপ্যেকণ নিষে-ধ্যতি বৃহস্পতিঃ। নব সপ্ত পঞ্চ বা স্যু শ্চত্বার স্ত্রয এব বা। উত্তৌ তু শ্রোত্তিয়ে গ্রাহ্মে নৈক পূ-চ্ছেৎ কদাচন ॥ একো মিলিত গুণসম্পান্নঃ প্রধানকল্পঃ তদভাবে উভযানুমতমাত্তো ২পি গ্রাহ্ণ স্ত-দাহ নারদঃ। উভযানুমতে। যঃ मााजूरया विवनभानरयाः । ভव-ত্যেকে৷ ২পি সাক্ষিত্বে প্রস্কব্য স্যাৎ স সংসদি। উভযানুমত একো श्लुक्षशामिना मईজन अ সিদ্ধ শ্চেত্তদা সাক্ষিত্বে সংসদি বহুজন সন্নিধৌ প্রস্টব্যঃ তথাত্বে মেহ বৈরাদি সত্ত্বে ২প্যকীর্ত্তি ভ যাৎ সত্যাভিধান সম্ভবাদিত্যাশ-यः। বিচারস্য তত্ত্বনির্ণযার্থস্বাত্ত-

দাহ মনুঃ। একোপ্যল্কঃ সাকী স্যাৎ বহুয়ঃ শুচ্যো ২পি ন স্ত্রিয়া । স্ত্রী

. ন্যে ২পি যে বৃতাঃ।।একে। ২লু-ৰাম্ভ সাকী স্যাদিতি সন্ত্ৰকভটগু-তপাঠঃ।একে। লুকা স্তুসাকী স্যা-দিতি জীমূতবাহনধৃতপাঠ স্ত ন যুক্তঃ। লুকান্চেদ্বহবোপ্যসাকি-ণো ভবিতু মর্স্তীতি একপদব্যর্থ-তাগত্তেঃ । ভবতুবা তৎপাঠঃ ত-থাপ্যেক ইত্যনুরোধাৎ তন্নিষে-**४मू (थना नृक्ष रेम्) कम्छ। नृम्म ७ म**-ত্ত্বে ধর্ম্মবিত্ত্ব মন্তরেণ সাক্ষিত্বণ বো-ধ্য॰ ইতার্থতো ন বিদ্যোধঃ। অ-তএৰ বিশ্বৰূপ প্ৰভৃতীনাণ উভ-যানুমত একএব সাক্ষীতি ব্যাখ্যা-নে ধর্মাবিদিতি নোক্তণ। দোবৈ-স্তেযাদিভিঃ। তথা চ নারদঃ। স্তেনাঃ সাহসিকা ধূর্তাঃ কিত-বা যোধকাশ্চ ষে। অসাক্ষিণ স্ত-তেদৃষ্টা স্তেষু সত্য ন বিদ্যতে॥ কিতবা দূয়তকরাঃ॥ 🕸॥ অপবাদ মাহ উশনা। দাসে। ২ন্ধো বধি तः **क्र**ष्ठी द्वी वान स्वितामयः। এ-তেপ্যনভিসম্বন্ধাঃ সাহসে সাক্ষি-ণো মতাঃ।। স্থবিরো গ্লানেন্দ্রিয-গ্রামঃ ৷ আদিশব্দাৎ কিতবাদযঃ

। উভয়ানুমতাভাবে শুচিক্রিয ত্বাদিগুণযুক্ত শৈচকো গ্রাহ্ণঃ! ত-থা চ ব্যাসঃ। শুচিক্রিয়ন্চ ধর্ম-জ্ঞো যো ২ন্যত্রাপ্যনুভূতবাক্। প্রমাণ মেকো ২পি ভবেৎ সাহ-সেষু বিশেষতঃ ৷৷ অনুভূতবাক্ স্থানান্তরে সত্যত্ত্বেনেতি। ভবদে-বভটো ংপ্যেবং॥ৠ৷ সাহস মাহ नातनः। यनुषा यात्रनः एउषः श-রদারাভিমর্ষণ । পারুষ্য মনৃত-ক্ষৈব সাহসং পঞ্চধা স্মৃতং ৷৷ কা-ত্যাখনঃ। অভ্যন্তরস্ত নিঃক্ষেপে সাক্ষ্য মেকে। ২পি দাপয়েও। অ-র্থিনা প্রহিতঃ সাক্ষী ভবেদেকো ২পি যাচিতে।। স° স্কৃত° যেন য© পণ্য॰ তত্ত্তেনৈব বিভাবষেৎ ! একএব প্রমাণ স বিবাদে পরি-কীৰ্ত্তিতঃ ।। সংস্কৃতং গঠিতং পণ্য• ঙ্গুলাদি। বিফুঃ। স্তেয সাহস বান্দণ্ড পারুষ্য সংগ্রহণেষু সা-ক্ষিণো ন পরীক্ষা ইতি স্তেষ পর-দারগমনাদি কার্য্যাণা নিহ্নবে-নৈব ক্রিষমাণত্বাৎ দৈবাদেব প-রু সাক্ষিণো ভবন্তীতি ন পরী-ক্ষা ইত্যুক্ত°। তেষা॰ বাক্যন্তু মি-ত্রারিভাবাদি নিৰূপণেনৈবোপ-পত্যনুপপত্তিভ্যা মালোচনীয় ৷

নতু বাক্যমাত্রাদিতি ব্যবহারমা-তৃক। হতএব কাত্যাযনঃ। ৠ-ণাদিযু গরীক্ষেত সাক্ষিণঃ খিরক-ৰ্ম্মণু ৷ সাহসাত্যযিকে নৈব প্রী-ষ্ণা সত্রচিৎ স্মৃতা।। ইতি।। 🕸।। শ্রোত্তিফাদীন। মসাক্ষ্যমাহ না-রদঃ ৷ শোত্রিয়া স্তাপদা বৃদ্ধা যে চ প্রবজিতা নরাঃ৷ বচনাত্তেদ্বসা-**ক্ষিত্ব° নাত্র হেতু রুদাহাতঃ।** দা-নরত্মাকরে শ্রোতিযসাহ দেবলঃ । একা পাখা প্রকল্পা বা ষাস্ত র-কৈ রধীত্য বা। ষট্কর্মা নিরতো বিপ্ৰঃ শ্ৰোত্ৰিযো নাম ধৰ্ম্মবিৎ ॥ সকল্পা° কল্পমাত্রাঙ্গ সহিতা°। য-ম্ভি রিতি সহার্থে তৃতীযা। বচনা-দিতি শ্ৰোত্ৰিযত্বাদিৰূপাভিধা- 🎚 নাৎন চ তত্তান্যো হেতু রিত্যর্থঃ । তথা চ স্বীষ বৈদিক কর্ম্মকরণ ব্যগ্রত্যা পরকীয় কার্য্যে বিষ্মর-৭ সম্ভবাৎ সাক্ষিহ্ৰপ লঘুকাৰ্য্য নিযোগে তচ্ছাপভ্যেন ব্যবহার দ্রকারো ২পি তান্ন পৃচ্চ্নতী-তি তৎসাক্ষ্য করণানর্থক্যাচ্চ ন তে সাঞ্চিণঃ কর্তব্যাঃ কিন্তুক্কতাঃ স্বয় সাক্ষিণো ভবস্ত্যেব। উত্তৌ তু শ্রোত্রিযৌ স্যাতা মিতি স্মূতেঃ । वृक्षमग्रमाकिषः वृक्षषात्मव श्ला-

ति अविषया पिछार्थः। सनुः। ণা সাক্ষ্য স্ত্রিষঃ স্বর্যু দ্বিজানা সদৃশা বিজাই। শূড়াশ্চ সন্তঃ শূ-দ্রাণা মস্ত্যানা মস্ত্যাযোনষঃ। অ-ন্তর্বেশ্মন্যরণ্যে বা শরীরস্যাত্য-হে ২পি চ। খ্রিষাপ্যসম্ভবে কা-ষ্যা বালেন স্থবিরেণ বা ৷৷ শিষ্যে-ণ বন্ধুনা বাপি দাসেন ভূতকেন বা। দেব ত্রাহ্মণ সামিধ্যে সাক্ষ্যণ পৃচ্ছেদৃত বিজান্ ৷৷ উদগ্ৰান্ প্ৰাজ্খান্ বা পূৰ্বায়ে বৈ শুচিঃ শুচীন্। ত্ৰাহীতি বান্ধণ প্চেছ্ৎ সত্য॰ ক্ৰহীতি পাৰ্থিব॰ ॥ গো বী-জ কাঞ্চনৈ ৰৈশ্যি শৃত্ত সৰ্বৈ স্ত পাতকৈঃ। গো বীজ কাঞ্চনাপ-হারে যৎপাপ' তত্তবানৃতাভিধা-নে স্যাদিতি বৈশ্যু ৷ এতৎ সা-ফ্যানৃতাভিধানে ভবান্ সর্বৈঃ পাতকৈঃ সম্বধ্যত ইত্যুক্ত্বা শুদ্র-ঞ্ পৃচ্ছেৎ। ব্রহ্মন্নো যে স্মৃতালো-কা যে চ স্ত্ৰী বাল ঘাতিনঃ। মি-ত্ৰজ্ৰহঃ কুত্ৰস্য তে **তে স্যু ৰ্বদ**-তো মৃষা।। ইতি মনুক্তণ দূষণণ। সৎ ফলঞ্চ। অশ্বনেধ সহসুদ্ভ স-ত্যঞ্জুল্যা গৃতণা অশ্যেধ সহ-সুাদ্ধি সত্য মেরাভিন্নিচ্যতে ৷ ইতি यन् नातरमाङ्ग् आवत्य १ ।। अ ।।

যাজ্ঞবক্ষাঃ। ন দদাতি হি যঃ সা-ক্ষ্য॰ জানমপি নরাধনঃ। স কূট-माकिना॰ भारेन खतना मरखन চৈব্ হি॥ কাত্যায়নঃ। অবীচি নরকে বর্ষণ বসেযুঃ কূট সাক্ষিণঃ। ষাজ্ঞবন্ধ্যঃ। সত্যাণ প্রতিজ্ঞাণ য-স্যোচুঃ সাক্ষিণঃ স জয়ী ভবেৎ । ॥ जनायोगितिना यमा अन्व उमा পরাজযঃ।। বর্ণানা॰ হি বধো য-ত্র তত্র সাক্ষ্যনৃত বদেৎ। তৎ পাবনায নিৰ্বাপ্য শ্চরুঃ সারস্ব-তো দ্বিজৈঃ।। গৌতমঃ। নানৃত বচনে দোষো জীবনঞ্চেত্তদধীনণ ন তু পাপীযসো জীবন ইতি। ইদ্বধে বহুনা° বচন° সমেষু গুণি-না॰ তথা। গুণিদ্বৈধে তু বচন॰ প্রাহ্নণ যে গুণবত্তরাঃ।। তেষা মি-তি শেষঃ। यखु সাফিণা विशि-তানাঞ্চ নির্দ্দিষ্টানাঞ্চ বাদিনা । তেষা মেকো খন্যথাবাদী ভেদা-ৎ সৰ্বে ২প্যসাক্ষিণঃ ॥ ইতি কা-ত্যায়ন বচন । তত্র্যাণা তুল্য-ৰূপাণাণ সাক্ষিণাণ মধ্যে একস্যা-প্যন্যথাবাদে অপরস্য ততুল্যস্য 🎚 সৎপ্রতিপক্ষত্যা তৃতীয়স্য কি-ঞ্চিৎ বাদিম্বে তত্র তেদাৎ পর-স্পার বিরুদ্ধার্থাভিধানে ভেদাৎ

সাক্ষিভ্যোন নির্ণয় ইতি গরে । বৃহস্পতিস্ত সাক্ষিদ্রৈধে কর্ম্ম নি-ষ্ঠানা গ্রহণমাহ গুণি দৈধে ক্রি-যাবতা মিত্যনেন। তথা সাঞ্চি-ণো হর্থি সমুদ্দিক্টান্ সৎসু দো-राष्ट्र (माषरायः । अमुखेः मृवयन् বাদী তৎসম দণ্ড মর্হতি ইতি। তৎসমণ বিবাদসমণ। সভাসদা-দি বিদিত সাফি দূষণ মেব গ্রাহণ ন তু ত্র্যবরাদি সাক্ষিভিঃ প্রতিপা-দ্য় । । া ঋ ।। অনবস্থাপাতাদিত্যাহ নারদঃ। সভাসদা॰ প্রসিদ্ধ॰ ষ-লোক সিদ্ধ মথাপি বা। সাক্ষিণাণ দূষণ গ্রাহ্ণ মসাধ্য দোষ বর্জ-নাৎ ৷৷ অবৈ্যশ্চ সাক্ষিভিঃ সাধ্যে দূষণে পূৰ্ব সাফিণা॰। অনবস্থা ভবেন্দোষ স্তেষা মপ্যন্যসম্ভবাৎ ৷৷ অসাধ্যু সাধনানর্থ সিদ্ধত্বা-দ্যোষ বর্জনাৎ। অনবস্থা বির-হাত্তস্মাৎ প্রসিদ্ধ দূষণ মেব গ্রা-शः ॥ कषा मृष्याह काजायनः । বালো ২জ্ঞানা দসত্যাৎ পাপাভ্যাসাচ্চ কূটক্বৎ । বিক্র-যাৎ বান্ধবঃ সেহাৎ বৈর্নির্যা-তনাদরিঃ ৷৷ যঃ সাক্ষী নৈব নি-ৰ্দ্দিষ্টো নাভূতো নৈব দৰ্শিতঃ। ব্রাফাথিথ্যতি তথ্য রা দণ্ডঃ

সো ২পি নরাধ্যঃ ।। 🟶 ।। यদु-ত্তরে যেন ক্রিয়া প্রদৃশ্যতে ত-ত্ৰাহ। মিথ্যাক্ৰিষা পূৰ্ৰবাদে কা-রণে প্রতিবাদিনঃ। প্রাঙন্যাষে বিধিসিদ্ধে তু জযপত্রণ বিনির্দ্দি-শেৎ৷৷ নিখ্যোত্তরে সতি পূর্ববাদে 🏽 পূৰ্ৰবাদিনি ক্ৰিয়া প্ৰফীব্যা ইতি শেষঃ।। ৠ।। তদানী॰ সন্ধিমাহ বৃহস্পতিঃ। পূর্বোত্তরে ২ভিলি-থিতে প্রক্রান্তে কার্য্যনির্ণযে । ছযো ৰুত্তপ্তযোঃ সন্ধিঃ স্যাদযঃ-পিওযো রিব ৷৷ উত্তাপ কারণ মা-হ সএব। সাকি সভ্যবিকল্পস্ত ভ-বেদ্যত্রোভযো রপি। দোলায-মানৌ যৌ সন্ধি° স্বৰ্য্যাতা° তৌ বিচক্ষণো ॥ কাত্যায়নঃ। ক্রিয়া ন দৈবিকী প্রোক্তা বিদ্যমানেষু সাক্ষিষু। লেখ্যে চ সতি বাদেষু ন দিব্য ন চ সাক্ষিণঃ ৷৷ সমত্ব সা- ॥ ক্ষিণাণ্যত্র দিবৈয় স্তত্র বিশোধযে-ৎ। এতৎ সংশ্বানুচ্ছেদে বোধ্যণ যাজ্ঞবন্ধ্যঃ। নিহ্নতে লিখিতানে-ক মেকদেশে বিভাবিতঃ । দাপ্যঃ সৰ্বান্পেণাৰ্থান আছ স্তৃনিবেদি-তঃ ৷৷ যে৷ লিখিতানেক॰ সুবর্ণা-দিক° অপলপতি স একদ্ৰব্যে সা-ক্যাদিভি ৰ্বিভাবিতঃ সন্ স্বান

দদ্যাৎ ৷ যদ্যেকদেশ বিভাবনেন वाििता १वमा वनगमा हे नम-গর° মধা লেখযিতু বিস্মৃত মিতি ব্ৰতে স তস্মৈ ভাষাকালে অনু-পন্যস্ত' ন দদ্যাদেতচ্চ ন কেব-न॰ বাচনিক॰ कि**ख्युक्राम** वि-ভাবনাদ্বিজানত এবাস্য তদপ-लार्ल मृश्मीलञ्चावशात्रगाम्लाता॰-শে হপি তথাত্বমেব সম্ভাব্যতে স-ত্যবিভাবকস্যাপি প্রক্রান্ত বিষ-যে যথা বস্তু বাদাবধারণাদ্বি-ভাবিতাংশে ২পি সত্যবাদিয় স-স্তাবন মিত্যেব॰ ৰূপ তর্ক পরস্প-রা সম্ভাবনা প্রত্যথানুগৃহীতা-স্মাদেব যোগীশ্বর বচনাৎ সর্বণ দাপনীয মিতি নির্ণয়ঃ। এবঞ্চ তর্কবাক্যানুসারেণ নির্ণযে ক্রিয-মাণে বস্তুনো ২ন্যথাত্বে ২পি ব্য-বহার দর্শিনাং ন দোষঃ ৷ তথা চ গৌতমেনাপি ন্যাষাধিগমে ত-কোঁ ২ভ্যুপাষঃ তেনাপি সংগৃষ্ যথাস্থান॰ গমযেদিত্যুক্ত্বা তস্মা-দ্রাজাচার্য্যাবনিন্দ্যাবিত্যুপসংশ্ব-ত ৷ এবঞ্চাস্য ন্যায্স্য বাদিদ্বয সাধারণম্বাদুভ্য বিষয়ত্ব বচনা-নাণ। অতএব কাত্যায়নঃ। ইদ্যে-কদেশ প্রাপ্তাপি ক্রিয়। বিদ্যেত

মানুষী। সা গ্রাহা ন তু পূর্ণাণি দৈবিকী বদতা॰ নৃগাণ।। বদতাণ-বিবদতা মিত্যবিশেষেণ দর্শযতি । পূर्नात्रि टेमिविकी समुख विषयि-কাপি ন গ্রাহ্ম তেনৈকদেশ প্র-তিপাদিক্য। মান্ষ্য। ক্রিয়য়। স-মস্ত সাধ্য সিদ্ধি রিতি ৷ ন চ য-দ্যেষা॰ মধ্যে এক মপি মযা গৃহী-ত॰ বিভাবয়সি ভদা সৰ্বমেব দা-তব্য॰ ইতি প্ৰতিজ্ঞাবিষয়কত্ব মে-कर मन्धविভादि ख॰ वहनस्मा ि জোগ্নোক্ষতানুসারি ঘৈথিল্য-ত যুক্ত মিতি বাচ্য প্রতিজ্ঞা বি-ষরত্বে অনেকার্থাভিযুক্তেন স-ৰ্যাৰ্থ ব্যপলাপিনা বিভাবিতৈক-দেশেন দেয° যদভিযুজ্যতে ই-ত্যনর্থকণ প্রোটিবাদেন ভিযুজ্য মানাদধিকস্যাপি প্রতিজ্ঞাতস্য **मानावभाकन्ना**९ न बाश खुनि-বেদিত ইত্যপি ব্যর্থ অনিবে-দিত্য্যাপি প্রাগজ্ঞাতত্ত্বনাপ্রতি-জ্ঞাতস্য সৰ্বথৈব দেয়ত্বাৎ। ন চ বিভাবিতৈকদেশ বচন° ব্যাপ্য-ভূতিকদেশ বিষয়ণ তস্মিণস্ত প্র-তিপাদিতে ব্যাপকৈকদেশ প্রতী-ত রনুগানাৎ সম্ভবতীতি বাচ্যণ বিভাবিতৈকদেশানুমিতব্যাপক-

স্যাপি ন্যায়তো ২ গ্রাহুত্বে সিচ্ছে নগ্ৰাহ্ম জুনিবেদিত ইত্যভিধানা-নুপপতেঃ। এবঞ্চ সাধ্যার্থাণশে নিগদিতে সাক্ষিভিঃ সকলং ভ-वि ! जीमदा माइतम किर्द्धा যৎসাধ্যণ পরিকল্পিতণ ৷৷ ইতি কা-ত্যাযনবচন । তদ্বিষয় প্রদর্শক ঋণনিক্ষেপাদ্যপত্নবে হলি যো-জ্য মিতি। ষতু অনেকার্থাভিষো-रा व याव मः माधरपन्नी। সাঞ্চিভি স্তাবদেবাসে লভতে माधिक धन ॥ जन्नामानिक পুত্রাদি বিষয়কং ৷ তথাহি নানা বিধ পিত্রণাদ্যভিযুক্তেনাজান-তা নাহ্ণ জানামীতি উত্তর্বা-দিনা সাক্যাদিভি হাবদ্ধন প্র-তিপাদযতি তাবদেব পুত্রেণ দা-তব্য প্রবেষ বিশ্বৰূপ জীমূত-বাহন প্রভূত্যঃ। কাত্যায়নঃ। অনুমানাদ্বরঃ সাক্ষী সাক্ষিত্যো লিখিত॰ গুরু। অনিরুদ্ধা ত্রিপুরু-ষী ভুক্তি স্তেভো গরীষসী॥#॥ অনুমান° প্রত্যাসকলিত॰ তদাহ মনুঃ ৷ বাহৈং ৰিভাবদেল্লিজৈ ৰ্ভা-ব মন্তর্গতং নৃণাং। স্বরবর্ণেঙ্গিতা-কারে শ্চক্ষুষা চেফিতেন চ॥ স্ব-রো গদাদাদিঃ বর্ণো ২স্বাভাবি-

কঃ। ইঙ্গিত॰ স্বেদ বেপথু রোমা-ঞ্চাদি। আকারো বিক্ততঃ। চলুষা কাতরেণ: চেষ্টিতেন স্থানত্যাগা-षिता। **এ**याकानाथानिक पूर्विक-প্যত্বাদেভ্যঃ সাক্ষী বলৰান্ ইত্য-ৰ্থঃ।। 🗱 ।। মুখনিৰূপ্যত্বে তু যা জ্ঞ-বক্ক্যঃ। দেশাদেশান্তর যাতি সৃক্ষণী পরিলেটি চ। ললাট প্র-দ্যুতে চাস্য মুখ বৈবর্ণ্য মেতি চ ॥ ।। পরিশুষ্যৎস্থলদাক্যো বিরুদ্ধ বহু ভাষতে। বাক্ চক্ষুঃ পূজ্যতি নো তথেতিষ্ঠা নিভূ জত্যপি।। স্ব-ভাবাদ্বিক্ততি॰ গচ্ছেন্মনো বাস্কা-য কর্ম্মভিঃ। অভিযোগে চ সা-ক্ষে চ স দৃষ্টঃ পরিকীর্ত্তিতঃ ॥ ন পরোক্তা॰ বাচ॰ প্রতিবচনেন পূজ্যতি তথেষ্ঠি চক্ষ্ম পরকীয বীক্ষণেন নিভুজিতি সটিলীক-রোতি বলা মনো বাক্কায় কর্ম্মভিঃ স্বভাবাৎ পূৰ্বোক্তাণ যথাযো-গ্যা॰ दिङ्डि॰ गट्छिडमा म मुके॥ ইত্যর্থঃ। অতএব শ্রীরামায়ণে। আকার শ্ছাদ্যমানো ২পি ন শক্যো ২সৌ নিগৃহিতু ৷ বলা-দ্ধি বিৰুণোত্যেব ভাব মন্তৰ্গত নৃগাঁ°।। আকারো দেহধর্মঃ মুখা-প্রসাদ বৈবর্ণ্যৰূপঃ। নারদঃ।

সুদীর্ঘেণাপি কালেন লিখিত• निष्ति बाश्रुयाए । ज॰कानबाश-নো লেখ্য মজান স্তত্ত্ব লেখ-ষেৎ ।। সূদীর্ঘেণেতি সংক্রারো-**एकाधकनिथनमञ्जा**षस॰ हिटत्रना-পি সাক্ষ্যুৎ দাতুৎ শক্ষোতীত্যৰ্থঃ ॥ 🛊 ॥ निशिक्षः यर्रस्य न খ্যেৎ তদক্ত পরহস্তেনেত্যাহ ব্যাসঃ। অলিপিজ্ঞো ঋণী যঃ স্যাৎ লেখ্যেৎ স্বমতন্তু সঃ। সা-ক্ষী বা সাক্ষিণান্যেন সর্বসাক্ষি-সনীপগঃ ।। বৃহস্পতিঃ। মুষিত॰ যাতিত° বচ্চ সীনাযাশ্চ সমস্ত-তঃ। জ্বতে। ২পি ভবেৎ সাক্ষী ত্রাম স্তত্র ন সংশ্বঃ।। ৠ।। অরু-তা অপি সাক্ষিণো ভবন্তীত্যাহতু র্যনু কাত্যায়নে। অন্যে পুন র-निर्फिकीः माकिनः ममूनाक्राः। গ্রামশ্চ প্রাড়িবাকশ্চ রাজা চ ব্যবহারিণাণ ৷৷ কার্ব্যেমভ্যন্তরো-যঃ স্যাদর্থিন। প্রাহিতশ্চ যঃ । क्नाः क्नविवातम् ভत्वयू एउ **२** ि माक्तिनः ॥ स्मृज्धिः । मखाम-ত্তে ২থ ভূত্যানাং স্বামিনাং নি-ৰ্গমে সভি। বিক্রবাদানসম্বন্ধে ক্ৰীত্বা ধন মনিচ্ছতি ॥ দূহতে স-মাহ্লযে চৈব বিবাদে সমুপস্থিতে।

সাক্ষিণঃ সাধন প্রোক্ত ন দিব্য ন চ লেখ্যকং।। প্রক্রান্তে সাহসে বাপিপারুষ্যে দশুবাচিকে।বলো-ভবেষু কার্য্যেষু সাক্ষিণে দিব্য-মেব চ ।। বৃহস্পতিঃ। লেখ্য॰ ব। সাক্ষিণো বাপি বিবাদে যস্য দূষি-তাঃ। তস্য কাৰ্য্যণ ন সিধ্যেত যা-বত্তন্ন বিশোধযেৎ ৷৷ তল্লেখ্য সা- 🛚 ক্ষিৰূপ প্ৰমাণ ॥ৠ। লেখ্য শো-ধন মাহ কাত্যায়নঃ। স্বহস্ত লে-খ্য সন্দেহে জীবতো বা মৃতস্য চ । তৎ স্বহস্ত ক্রুতৈ রুন্যেঃ পত্রৈ স্তল্লেখ্য নিৰ্ণযঃ।। তথা সমবেতৈ-🏞 চ যদ্দেষ্ট॰ বক্তব্য॰ ভত্তথৈব চ ৷ বিভিন্নেনৈব কার্য্যে তু তত্বক্তব্যং পৃথক্ পৃথক্।। নাপৃষ্টে রনিযুক্তৈ र्द। সম॰ সত্য প্রথন্নতঃ । বক্তব্য ॰ সাক্ষিভিঃ সাক্ষ্যণ বিবাদ স্থান भागरेजः ॥ अनुषिश्चन চिट्डन मूके मगाविमा जू य< 1 প্রত্যক তৎ স্মৃত কার্য্য সাক্ষ্য সাক্ষী তু তদ্বদেৎ।। নারদঃ। যঃ পরার্থে ২পহরতি স্বা॰ বাচ॰ পুরুষাধমঃ। আত্মার্থে কি॰ ন স্বর্যাৎ স পা-পী নরক নির্ভযঃ।। অর্থা বৈ বাচি নিযতা বাজালা বাগ্বিনিঃসূতাঃ । यञ्ज ভा॰ त्ञिनयिदाह॰ न नई-

স্থেষ্ক্ষরঃ ।। বৌধাষনঃ । প পশ্বনৃতে হস্তি দশ হস্তি গবানৃ-তে । শতমপ্বানৃতে হস্তি সহসূত্র পুরুষানৃতে ।। হস্তি জাতানজা-তাত্শচ হিরণার্থে হনৃত্ত বদন্ । সর্বত ভূযানৃতে হস্তি সাক্ষ্যে সাক্ষী মৃষা বদন্ ।। বৃহস্পতিঃ । যস্য শেষত প্রতিজ্ঞাতত সাক্ষিভিঃ প্র-তিপাদিতত । স জ্বী স্যাদন্যথা তু সাধ্যার্থত ন সমাপ্ন্যাৎ ।। যা-জ্ঞবন্ধ্যঃ । উক্তে হপি সাক্ষিভিঃ সাক্ষ্যে যদ্যন্যে গুলবন্তরাঃ । দ্বি-বান্যথা ব্রায়ুঃ কূটাঃ স্যুঃ পূ-নাক্ষণঃ ।। অন্যথা পূর্ণ

তার্থ প্রকারেণ। কূটা অনাদেষ
বচনাঃ। তথা। ষঃ সাক্ষ্যুণ প্রাবিতাে হন্যেভ্যো নিয়ুতে তমসাবৃতঃ। স দাপ্যো হঠ গুণ দণ্ডণ
ভ্রান্ধণঞ্চ বিবাস্থেছ।। দ্বমন্যেভ্যঃ সাক্ষ্যুণ প্রাবিতঃ কারিতদ্বযাৎ পদাসাদ্ধাঃ এবভূতাে হাপা
সভাবাং নিগদকালে সাক্ষ্যুণ নিয়ুতে য স্তস্যাইগুণা দণ্ডঃ।।
য়া
অথ লিখিতং।

তত্র বৃহস্পতিঃ। ষাণ্মাষিকে ২-পি সমযে ভ্রাস্তিঃ সংজায়তে যতঃ বিবিশিক্ষাণি সৃষ্টানি পত্রাবাচান্তঃ পুরা। নারদঃ। লেখ্য তু দিবিধি প্রোক্তি সহস্তান্যরুতি তথা। অসাদ্দিক সাক্ষিমক সি-দি দেশিন্থিতে স্তয়োঃ।। সূতাস্ত ॥ সাক্ষিণো যত্র ধনিকর্ণিক লেখ-॥ কাঃ। তদপ্যপার্থ করণ সূতে দ্বালাহ্ণ পাঠিত স্থারিতঞ্চ যথ। ॥ লেখ্য দেশান্তরুস্কে চলাফি পুর্লিখিতে হতে। সত স্তৎ কালহরণ মনতো দ্রষ্ট্র দর্শনি ।।

ভিম ক্রতোম্ক নক দ্বলিখিতেমু চ। কর্ত্ররা মন্যালিখিত
ফেষ লেখ্যবিবিঃ স্মৃতঃ ॥ লেখাণ ফচান্যনামান্ধণ হেম্বস্তরকৃতন্তবেৎ। বিপ্রতিপত্তৌ পরীক্ষাণ তৎ সম্বন্ধাগমহেতুভিঃ ॥
ফলেখ্য মসান্ধিক মিপ প্রমাণণ
অন্যদ্বারা লেখ্যণ সান্ধিমদিতি
যথাসংখ্যনাম্বয়ঃ । দেশস্থিতে
র্যাস্থিন দেশে যাদৃশ লেখ্যস্থিতিঃ
প্রবর্ততে তত্র তাদৃশ্যাঃ। তবোঃ
সহস্তান্যহস্তক্তলেখ্যযোঃ। মৃতা ইতি সান্ধ্যাদৌ মৃতে পুল্রাদিসণস্থণ লেখ্যপত্রণ ন সিধ্যতি।

যদ্যাধিভোগো ২স্তি তদা তদপি প্রমাণ মিতার্থঃ॥ ৠা ব্যক্ত মাহ কাত্যায়নঃ। যত্ৰ পঞ্জনাপয়ে। লেখকঃ সহ সাক্ষিডিঃ। ঋণিকো ধনিককৈত্ব নৈনং পত্ৰং প্ৰমাপ-ति ।। मर्निण निणि ज्याविष মণি পূৰ্ব মূণিকাদি সভিখে স্বয-মন্যেন বা দৰ্শিতং স্মারিভয়া ত-দিশি নিধ্যতীত্যর্থঃ। মতো দে-শান্তরস্থাত্রস্য তৎকালহরণ পত্রানয়নকাল প্রতীক্ষণ । অ-সতো দগ্ধাদেঃ তদবলোককো-পন্যাসঃ। লেখ্য মিতি যৎ পত্ৰ• কেনাপি হেভুনা অন্যনাৰ্ঘাচ-ক্লিত ভত্র বিপ্রতিপত্তী যুৱায়! পত্ৰু তেন মহান্য বিশ্বাসহেত্-ভূভ महस्रावभगक्ष कातृरे। नि-র্ণেভব্য মিতি। বৃহস্পতিঃ। সৃমৃ-ষ্ট শিশু ভীতার্ত্তঃ ম্রী মত্ত ব্য-সনাতুরেঃ। নিশাপৎসু বলাৎ-কারেঃ ক্লত লেখ্য ন সিধ্যতি ॥ ব্যাসঃ ৷ দাসাস্বতন্ত্র বালৈশ্চ ব্রী-ক্লতঞ্চৈব যদ্ভবেৎ। প্রমাণ নৈব তল্লেখ্য মিতি শাস্ত্রবিদো বিদুঃ॥ নিতাক্ষরাযাণ স্মৃতিঃ। পূগঞোণী গণাদীনা থা স্থিতিঃ পরিক্রীর্ত্তি-তা। তদ্যাস্ত সাধুন॰ লেখ্য॰ ন

দিব্যং ন চ সাফিশঃ ।। পূগন্ত । ममृट्श विभाषीना॰ পृशः म श-রিকীর্ত্তিতঃ। ইতি কাত্যায়ন ব-চনোক্তঃ। আদি শব্দাৎ বিজা-তীয় লাভঃ। তেন গ্রাম নগরা-দিঃ। শ্ৰেণী তু সজাতীয় সমূহঃ তাষূলিক স্বিন্দ কর্ম্মকারকাদিঃ। গণএকক্রিয়ার্থোদ্যতঃ (লেখ্যুদ্য চাপ্ৰামাণ্য শস্কাষা লেখ্য গ্ৰাহি-ণা॰ প্রাপ্তক্ত শোৰন প্রকারেণ তলিরসনীয়া তথ পূত্রেণ তুলে-খ্যাধীনো ভোগ এব উপন্যা-(मा) न ज् लिथा मुक्तत्वीय॰ । তদাহ কাজাঘনঃ। আহর্ত্ত। ভু-कि युक्ति। १ शि (तथा (काषान् বিশোধবেৎ। তৎসুতো ভুক্তি দোষাণ স্ত লেখ্য দোষাণ স্ত না-श्रयाय ॥ वृङ्काि । উদ্ধরে-ল্লেখ্য মাহৰ্ত। তৎসুতো ভুক্তি মেব হি । অভিযুক্তঃ প্রমীত-শ্চেৎ তৎসুতো ২পি তদুদ্ধরেৎ ॥ অভিযুক্ত ইতি লেখাসা সাধু-ত্ব জ্ঞাপনার্থণ অভিযুক্তে লেখ্য এহীতান তদবিজ্ঞাপ্যৈব মৃতে তৎ পুত্ৰেণ সাধুস্ব সাধ্য মিত্যৰ্থঃ । তৎ সাধনঞ্চ স্বহস্ত লিখনাদি-র্তেপ্রাওক্ত ॥ 🛊 ॥

অথ ভুক্তিঃ।

তত্ৰ যাজ্ঞবন্ধাঃ। পশ্যতো ২ঞ্ৰ-ব-তো হানি ভূ মে ৰিংশতি বাৰ্ষিকী । পরেণ ভূজনোনায়। ধনদ্য দশ-বাৰ্ষিকী।। বিবাদ মন্দৰ্ৰতঃ সমক্ষ ভূসামিনঃ পরেণাসপিভাদিনা ভূজ্যমানায়া ভূমে বিংশতিবর্ষ-নিবৃত্তি। স্বত্তহানিঃ। অত্র লোক-ব্যবহার কর্মান্বাদ্বর্যগণনা সাব-নেন। তথা চ বিফুধর্মোতর । मबागुणामा। नाथ मावतन ती-काक यद माद वावशतकर्य । তত্রৈব। সাবনে চ তথা মাসি ত্রি॰শৎ সূর্য্যোদযাঃ স্মৃতা ইতি ৷ বিশেষষতি ব্যাসঃ ৷ বর্ষাণি বি-শতি র্যস্য ভূ ভূ ক্তি। তু পরৈ রিহ ৷ সতি রাজ্ঞি সমর্থস্য তস্য সেহ ন সিধ্যতি ৷৷ সমর্থস্য বালস্বাদি দো-ষরহিত্স্য । ধনস্য দশবর্ষনিবৃত্তি। স্বত্বহানিঃ। তথা চ ননু নারদৌ। যৎকিঞ্চিদশবর্বাণি সন্নিথে প্রে-ক্ষতে ধনী। ভুজ্যমান॰ পরে স্তৃ-ফী॰ন স তল্লৰু মহতি।। যৎকিঞ্চি-ৎ ধনজাত সমক্ষ মেব প্রীত্যাদি ব্যতিরেকেণ পরে র্দশবর্ষাণি ভূ-জ্যমান স্বামী তৃষ্ণী প্ৰেক্ষতে মা ভুজ্যতা মিতি ন প্রতিসিধ্য- তি নাদৌ তল্লৰু যোগ্যো ভব-তি তত্র তস্য স্বাম্যুণ নশ্যতীত্যর্থঃ । গোতনঃ। অজডাপৌগণ্ড ধন॰ 🏽 দশবর্ষভুক্তঃ পরেঃ সমিধৌ ভো-ব্ৰুঃ ইতি। জভে। বিকলেন্দ্ৰিষঃ পৌগণ্ডঃ পূতো হন্থগল মঞ্চ র্গঞ্জ কপোলো যস্য সঃ। তদাহ नात्रतः । यान आसाफ्याप्यां ८ পৌগও শ্চাপি শব্দাতে। অত্রা-পৌগণ্ডঃ প্রকীর্ত্তিত ইতি সন্নক-ভটেন লিখিত। তৎপাঠে ২পি অপৌগওস্তু পৌগণ্ডঃ ইতি দ্বিৰা-পকোষাদবিরুদ্ধঃ। তত্মাদ্যাজ্ঞ-বক্ষ্যাদি বচনাদি॰শতিবর্ষ দশ-বৰ্ষাদিকালৈ ৰ্ভোগ এব স্বত্বং জ-নযতি। যথা কালপ্রাপ্তিবলেন বীজ নশ্বর॰ জনযতি তরবশ্চ স্প-সুম মিতি স্বামিনা চাপরিত্যক্তে ২গি শান্ত্ৰোক্ত কালীন ভোগাৎ স্বান্য মন্যন্য ভবতি । যথা জ-যেন রাজ্ঞ পররাষ্ট্র ধনে ইতি। এব মেব গ্রীকর বালক জোগ্নো-ক ভবদেবভট শূলপাণি সন্ত্ৰক-ভট চঙেশ্বর মন্ত্রি নব্যবর্দ্ধমানো-পাধ্যায় প্রভূত্যঃ ব্যবহারো হপি তাদৃগেব ৷ এতদিরুদ্ধ বচনান্য-नाथा वारिश्वामि॥ 🗱॥ ट्वा-

পেক্ষয়া স্বস্থহানিণ ভুক্ত্যা চ স্বস্থ-মাছ নারদঃ। ভুজ্যমানান্পরৈ-त्रथीन् यञ्जात्याशामूरशकरः । সনক তিঠতে। ২প্যস্য তান্ ভু-ক্তিঃ স্বরুতে বশে ॥ ব্যক্তমাহ বু-হস্পতিঃ ৷ স্থাবরং সিদ্ধিমাপ্নোতি ভূক্তা। হানি মুপেক্ষষা। উপে-ক্ষয়া ক্ষন্যা তৎ কারণঞ্চ স্থামিন मुनीनव मरम्ख्य मयानुषामि । এবঞ্চ বিংশতিবর্ষাৎ পূর্বণ স্বরু-তিসাধ্য কর্ষণ পালনাট্রান্ট রুৎপ-ম দ্রব্য এব স্বত্বং । এবং দশবর্ষাৎ পূৰ্ব॰ স্বকৃতি সাধ্য দোহন পান नाटेना कृष्यम मृक्षामादवव सञ् তত্তৎকাল পরতস্তু ভূমে) গবাদি ধনে ২পি স্বন্ধ মিতি। পূৰ্বণ তত্ত-ন্নাশক ভোগে তু চৌর্ব্যদোষো-ভবভ্যেব।ভোগে ত্ স্বস্থানি गाधापीनाः वावर्डयि ॥ 🕸 ॥ পশ্যতো হক্ৰবত ইত্যভিধায় যা-জ্ঞবন্ধ্যঃ। আধি দীদোপনিক্ষেপ জড বাল ধনৈ ৰিনা ৷ তথোপনি-ধিরাজন্ত্রীশোত্রিকাণাণধনৈ রিহ ॥ আধি ৰ্বন্ধকদ্ৰব্যণ। উপনিকে-পস্ত বাসনস্থ মনাখ্যায় সমুদ্রণ যদিধীয়তে ইতি নারদোক্তঃ। বাসনং নিকেপাধারভূতং রম্পু-

টাদিকণ। সমুজ্ঞস্থাদিযুত্ত। জ ডে। বুদ্ধিবিকলঃ। বালো ২প্রা-প্তষোডশবর্ষঃ। উপনিধিঃ প্রীত্যা ভোগার্থ মর্গিতঃ। ততশ্চ আ-थ्यामि **र्ङ्जि र्ङ्जि । मिथरेन * ह** दिना ২ন্যানি ধনানি উক্ততোগকালে স্বামিনো নশ্যন্তি এতানি তু স্বা-মিনো ন নশ্যস্তি ন বা ভোক্ত্ ৰ্ভ-বক্তি। নিতাকরাযা° **স্গৃতিঃ। দ্বার**-যার্গ ক্রিয়াভোগ জলবাহাদিয় ক্রিবা। ভূক্তি রেব তু গুরী স্যাম मिवा॰ न **চ ना**यिखः ॥ य। खबकाः । লাগনে। হৃষিকে। ভোগাদিনা পুর্রক্রনাগতাৎ। নাগনঃ কারণণ ভত্র ভুক্তিঃ স্তোকাপি যত্র ন ॥ আগনস্ত ক্রতে। যেন সো ২তি-যুক্ত ও নূক্ষরেৎ। ন তৎসূত তৎ-সুতে। বা ভ্ৰুন্তি স্তত্ৰ গরীয়সী॥ যোভিযুক্তঃ পরেতঃ স্যান্তম্য রি-क्थी उनु ऋदि । न उत काइ १० ভুক্তি রাগমেন বিনা ক্রতা।। ভূ-ग्रामावागमः পূर्वभूक्ष क्यांना-গত ভোগাদ্ববান অতঃ ক্রমা-গত ভোগ আগনাদলবান্ । ত-থাচ বৃহস্পতিঃ। অনুমানাৎ গু-। कः माकी माकिल्या विशिवः গুরু। অব্যাহতা ত্রিপুরুষী ভুক্তি

স্তেভ্যো গরীযসী॥#॥ ত্রিপুরুষ ভোগমাহ ব্যাসঃ। প্রপিতামহেন যদ্ভুক্তণ তৎপুত্ৰেণ বিনা চ তণ। তৌ বিনা যদ্য পিত্রা চ তদ্য ভোগ স্ত্রিপূরুষঃ ॥ পিতা পিতা-মহে৷ যদ্য জীবেচ্চ প্রপিতামহঃ । ত্ৰযাণাণ জীবিতাণ ভোগো বি-জ্ঞেষ স্ত্রেক পূরুষঃ।। আগমোপি বলবান ভবতি যত্ৰ স্তোকাপি ভূ-ক্তি নাস্তি। তথা চ নারদঃ।বিদ্য-মানে ২পি লিখিতে জীবৎস্বপি চ সাক্ষিষু। বিশেষতঃ স্থাবরাণাণ যন ভুক্ত॰ ন তৎ স্থির॰॥ ইতি দী-পকলিক।। যত্র বাদিনৌ স্বস্থাগম বল প্ৰবৃত্তো আগনযোশ্চ পূৰ্ৱা-পর ভাবো নাস্তি তত্র যস্য ভূ-कि उमाभरमा वनीयान् नवना-সোতার্থঃ ইতি মিতাফরা। অ-থানবোগন পেরিপিব্য নিশ্চয खज मरहरमव विवासिय वनवज्र-ত্তরা জিয়া। আধো প্রতিগ্রহে ক্রীতে পূর্বা ভূ বল**বত্তরা ॥ ইতি** যাত্তবন্ধ্য বচনান্নির্ণয**়। আগম** স্থ্যিত আ সম্যক্ গম্যতে প্রাপ্য-তে স্বীক্রিয়তে যেন স আগসঃ क्यामि तिि ग्रवशतमाञ्का। আগনঃ সাঞ্চি পত্রাদিক মিতি দীপকলিক। আগমো ধনোপা-জ্জনোপায়ঃ ক্রযাদি রিতি মৈ-থিলাঃ ৷ তত্রান্যেনাভিযুক্ত স্তৎ কূটতা মুদ্ধারেৎ তৎপুত্র পৌত্রৌ নাগম মুদ্ধরেতাণ কিন্তু ভুক্তিরে-ব। তত্র প্রমাণ বিশেষযতি বৃহ-স্পতিঃ। আহৰ্ত্ত। শোধযেৎ জু-ক্তি নাগমঞ্চাপি সংসদি। তৎসু-তো ভুক্তি নেবৈকাণ পৌল্রাদিষু न किश्वन ॥ रेम॰ मृलभानिषृद॰ তৎ পুল্রাদি ন কিঞ্চনেতি মৈ-থিলধৃত । আহর্ত্ত। অর্জনকর্ত্ত অত্র পুত্রস্য ভুক্তিশোধন মাত্র ।।क्षा। ভূক্তি শোধন মাহ তুর্ব্যাস কাত্যাযনৌ। সাগমো দীর্ঘকাল-শ্চ নিচ্ছিদ্রো খন্যরবোজ্ঝিতঃ । প্রত্যর্থি সমিধানঞ্চ ভোগঃ প-ঞ্চাঙ্গ ইষ্যতে ৷৷ ইয্যতে প্রমাণত্ত্বে-ন। সাগমঃ ক্রযাদিযুক্তঃ। এষ চ ভূমিবিষযক বি॰শতিবর্ষ ধনবিষ-যক দশবর্ষান্যুন কালভোগপরঃ া যো ২ভিযুক্ত ইত্যাদি যো ভো-গে ক্রিয়মাণে পরেণাভিযুক্তঃ স-ন্পরেতো মৃতঃ স্যানাগম মৃদ্ধৃ-তবান্ তদা তৎ পুল্রাদি রাগম মুদ্ধরেৎ। তথা চ নারদঃ। অথা-ৰাত বিবাদস্য প্ৰেত্স্যাব্যবহা-

রিণঃ ৷ পুত্রেণ সোর্থঃ সংশোধ্যো ন তু ভোগো নিবর্ত্তবেৎ ॥ বি-বাদে সতি শেষঃ <mark>। ভোগঃ কেব</mark>-লভোগঃ। তথা চ সএব। আদে তু কারণ দান মধ্যে ভুক্তিস্ত সাগমা ইতি এষ সবিবাদ ভোগঃ ষফ্যব্দেতরপরঃ। তথাবিধ ভো-গস্ঞাগমণ বিনাপি প্রামাণ্যাৎ! তথা ব্যাসঃ। বর্ষাণি বি॰শতি॰ ভুক্তা স্বামিনা ব্যাহতা সতী। ভুক্তিঃ সা পৌৰুষী ভূমে ৰিণ্ডণা o िषि<ि। बिर्णोक्स्यी ज् ত্রিগুণা ন তত্রান্বেষ্য আগমঃ। এতদ্বচন মসমক্ষ ভোগ বিষযক মিতি সমক্ষ বি॰শতিবর্ষাভোগ-विषयक वहरानाविद्याधः । এ-তাদৃক্ স্মৃত্যুক্ত কালএব ৷ কাত্যা-যনঃ। স্মার্ত্তকালে ক্রিয়া ভূমেঃ সাগমা ভুক্তি রিষ্যতে । অস্মা-র্ত্তে দ্বাগমাভাবাৎ ক্রমান্ত্রিপুরু-ষাগত। ।। ষষ্টিববৈৰ্ষকপুৰুষভু-ক্তৌ ত্রিপুরুষভূক্তি ব্যপদেশস্য ফলমাহ ন তত্ত্তোদি ৷ অতএব नातमः। जनगारयन जू यस्कः পিত্র। পূর্বতনৈ স্ত্রিভিঃ। ন তৎ শক্য মগাকর্তু॰ ক্রমাক্রিপুরুষা-গতং !৷ অন্যাবেনেত্যত্রানাগম

মিতি শূলপাণিধৃত পাঠঃ । তুর-॥ প্যর্থঃ। পিত্রা সহ পিতর মাদায ত্রিভি রিত্যর্থঃ। ষতু অনাগমন্ত যো ভুঙ্কে বহুন্যক শতানি চ। **टोत्रमटखन ७**॰ পाগ॰ मखरय९ পৃথিবীপজিঃ ৷৷ ইতি তদ্য বচন **দও** विधायकः न उन्नूथा। र्थातः ধর্মশাস্ত্র বিরোধাৎ ৷ তদাহ সএব ।। যত্র বিপ্রতিপত্তিঃ স্যাৎ ধর্ম-শাস্ত্রার্থশাস্ত্রযোঃ । অর্থশাস্ত্রা-র্থ মুৎসূজ্য ধর্মশাস্ত্রার্থ মাচরেৎ । এবমেব শূলপাণাপাধ্যাষাঃ। বস্তুতস্তু অনাগম মিতি দণ্ড বি-ধাযক বচন জ্রীধন নৃপধন পর । স্ত্রীধনঞ্চ নৃপেক্রাণাণ ন কদাচন জীৰ্য্যতি। অনাগমণ ভুজ্যমান ম-পি বৰ্ষশতৈ রপি ৷৷ ইতি স্বন্ধ নি-ষেধক বচনান্তরৈকবাক্যত্বাৎ । ষত্র বিপ্রতিপত্তিঃ স্যাদিতি বচন-मार्लाञ्नुमार्त्र । यदेवकमा জ্যে ২বধার্য্যনাণে মিত্রলব্ধি র-পরস্য জ্বে ২বধার্য্যমাণে ধর্ম-**निक्क खब ।** श्रित्रण ভূমিলাভে-ভ্যো মিত্ৰলন্ধি ৰ্বরা যতঃ। অতো ষতেত তৎপ্রাপ্তাবিতি বেদবি-দা॰ মুত॰। ইতি যাজ্ঞবক্ষ্যোক্তার্থ-শাস্থার্থ মুৎ দূজ্য ক্রোধ লোভ

বিবজ্জিত ইতি ধর্মশাস্ত্রার্থ মবলয়্য ব্যবহার পশ্যেৎ। অতএব
সভ্যেনাবশ্যবক্তব্য গর্মার্থ সহিত বচঃ। ইতি কাত্যাযনোক্তেং। ভবদেবভটাস্ত ব্যাসবচন প্রকপ্রতিবাদিনো ২সমিধানে পুরুবৈক্দ্বভোগাভিপ্রায়ণ । ত্রৈপুরুষ ভোগস্য তত্রৈব প্রমাণত্বাদিত্যাহুঃ।। #।।

অথ ভুক্তিষদ্বাপবাদঃ।
বৃহস্পতিঃ।ভুক্তি স্ত্রৈপুরুষী সিদ্যোদপরেষাণন সংশ্বঃ। অনিবৃত্তে সপিওত্বে সঙ্গল্যানাণ ন
সিদ্ধ্যতি।। অস্বাসিনা চ ষজুক্তণ
গৃহ ক্ষেত্রাপণাদিকণ । সুহৃদ্বস্থূ
সঙ্গল্যস্য ন তন্ডোগেন হীযতে।।
বিবাহ্ন শ্রোত্রিষৈ ভুক্তণ রাজ্ঞান
মাত্যৈ স্তথ্বে চ। সুদীর্ষেণাপি
কালেন তেষাণ ততু ন সিদ্ধ্যতি।।
আপণো বিক্রমস্থানণ বিবাহেণ
জামাতা।। #।।

অথ যুক্তিঃ।
নারদঃ। উল্কাহস্তো হরিদো জ্ঞেযঃ শস্ত্রপাণিশ্চ ঘাতকঃ। কেশাকেশি গৃহীক্রশ্চ যুগপৎ পারদারিকঃ।। সদালপাণি রিজ্ঞেয়ঃ
সেতৃভেতা সমীপগঃ। তথা

সঠারহস্তশ্চ বনচ্ছেত্তা প্রকীর্ত্তি-তঃ।। প্ৰত্যক্ষ চিক্লৈ বিজেষে। দ-ও পারুষ্যক্ররঃ। অসাফি প্র-ত্যমা হেতে পারুষ্যে তু পরীক্ষণ ।। প্রত্যক্ষচিক্রৈঃ রূধিরাক্তথজা-দিভিঃ। পারুষ্যে বাক্পারুষ্যে। শধ্যঃ। লোগুহস্তশ্চ চৌরঃ ইতি 1 নারদঃ। অভীক্ষণ দেশ্যমানো ২পি প্রতিহন্যান্ন তদ্বচঃ। ত্রি চ-তুঃ পঞ্চরতো বা পরতো ২র্থ॰ ত্বাবহেৎ ৷৷ যদা ধনিকেনাধ্য-ৰ্ণিক হিন্ন চতুঃ পঞ্চৰুত্বো বা স্বং মে ঋণ ধার্যসীতি পুনঃ পুন র্দ্দেশ্য-মানে। ২পিন তন্বাক্য প্রতিহস্তি তদেত্তি রকাল মনেনাভ্যুপগতো ংয মর্থ ইত্যবধার্য্য তমর্থ মৃথি-काय मान्यमिन्यर्थः॥ 🕸 ॥ অথ শপথঃ ৷

নারদঃ। যুক্তিষপ্যবসন্ধাসু শপথে রেন মর্দ্ধযেৎ। অর্থ কাল বলা-পেক্ষ মগ্যযু সূক্তাদিভিঃ। এনং বিচার্য্যমাণ মর্থং অর্দ্ধযেৎ পীড-যেমির্ণযে, দিত্যর্থঃ। অর্থস্য বিবা-দাস্পদস্য বলং বহু শ্বভাবঃ কাল-স্য চ বলং পুণ্যাপুণ্যত্বং তদপেক্ষং যথাস্যাদিত্যর্থঃ। ভূ দুর্বাকরত্ব-স্য পুল্রাদিশিরঃস্পর্শস্য চাত্রে

मर्गनीयदार। अब मरेयउर ह-ত ন ৰেতি প্ৰতিজ্ঞা মুচ্চাৰ্য্যাগ্নৌ জলে বা হস্ত॰ প্রক্ষিপেৎ। এত-শ্বিথ্যাত্তে মম স্কুত নশ্যেদিতি. বা ক্রয়াৎ। নত্তগ্নি পরীক্ষাণ জল পরীক্ষাণ বা স্বর্যাৎ ইত্যভিপ্রা-ষবর্ণন যুক্ত ত্স্যা মহাভিষোগ বিষষকত্বেন শপথ সমভিব্যাহা-রানর্হসাৎ। সুক্কতাদিভি রিত্যা-দিনা দূৰ্বা সত্যাদ্যুপগ্ৰহঃ। তথা চ বিষ্ণুঃ ৷ সর্বেদেবার্থজাতেষ मृला ४५ थक स्राप्य । ठड ফ্ফলোনে শুড় দুর্বাকরং শাপ-যে । দ্বিরুঞ্জোনে তিলকর ত্রিক্রঞ্লোনে জলকর চতুঃক্ল-ফলোনে স্বর্ণকরে পঞ্চফকলো-নে সীতে:জৃত মহীকর সুবর্ণা-জোনে কোশো দেয়ঃ শুদ্রস্য ষ-থা সমযে বিহিতা ক্রিমা তথা দ্বিগুণে ২র্থে রাজন্যস্য ত্রিগুণে ২র্থে বৈশ্যস্য চতুর্গুণে ২র্থে ব্রা-ন্ধণস্যেতি। ক্রঞ্চলঃ কাঞ্চনরত্তি-কা তমূল্যাদূনে ক্লফলোনে। এব মন্যত্র। মনুঃ। সত্যেন শাপ্যে-দ্বিপ্রণ ক্ত্রিয়ণ বাহনাযুধেঃ। গো বীজ কাঞ্চনৈ বৈশ্যি শুল্ৰ স্ র্বৈস্ত পাতকৈঃ॥ পূত্র দারস্য বা-

ব্যবহা

প্যেৰ শিরাপি স্পর্শযেৎ পৃথক্ । ব্রাহ্মণেন মধৈতৎ ক্লত॰ ন ক্লত॰ বেতি প্রতিজ্ঞা মুচ্চার্য্য সত্য মি-্তি ব্ক্তব্যা। তথৈব ক্ষত্রিষেণ বাহনাযুধ স্পুষ্টব্য । তথেব বৈ-শ্যেন গো বীজ কাঞ্চনানামন্য-তম॰ স্পুষ্ঠব্য॰। শূদ্রেণ তু পূর্ব্বো-ক্ত॰ সৰ্বমেব স্পুষ্টব্য॰ তেষা বৃ-থাক্কতস্পৰ্শানাণ পাতৃকহেতুত্বাৰ্ৎ পাতকশব্দেন নির্দেশঃ। হলাষু-(धारभाव॰ ॥ * ॥ टेमवक्थि। वि-ষ্য মাহ নারদঃ। অরণ্যে নির্জনে রাত্রাবন্তর্বেশনি সাহসে। ন্যা-সাপহরণে চৈব দিব্যা সম্ভবতি ক্রিযা। বৃহস্পতিঃ। দেব ত্রান্ধণ পাদাণ্শ্চ পুত্র দার শিরাণ্সি চ। এতে তু শপথাঃ প্রোক্তা মনুনা স্বন্নকারণে ৷৷ সাহসেম্বভিশাপে চ দিব্যানি তু বিশোধন । অত্র শপথ দিব্যযোঃ পৃথক্ষপ্ৰতীতেঃ । শপথে न मित्रधर्माः किन्न देव ध কৰ্মণি তত্ৰ শৌচাৰ্থণ স্নানাচম-নাদিমাত্রণ কার্য্যণ। দিব্যানি তু দিব্যতত্ত্বে কথিতানি নাত্ৰ লিখি-তানি ৷ অত্ৰাভিযুক্তেন শপথঃ ক র্ত্তব্য ইত্যুৎসর্গঃ।। 🟶 ।। উভযে-চ্ছয়্ভিষোক্তাপীত্যাহ নারদঃ।

অভিযোক্তা শিরোবত্তী সর্বত্তৈ-व अकीर्खिङः । ইচ্ছ्यानाज्दः **क्र**याफिल्या वर्ल्यक्तितः ॥ *रे-*তরঃ শপথ কর্তৃভিমঃ। তথা কা-णायनः । जांठजूर्मभकामद्भा-ষ্প্য নো রাজ দৈবিকং। ব্যসনং জাষতে হোর স ভ্রেষঃ শপথে শুচিঃ ৷৷ ব্যসন মাপৎ৷ ঘোর মতি-পীডাকরণ। তথা চ কোষাধিকা-রে যস্য পশ্যেদিত্যনুবৃত্তে বিষ্ণু । রোগো ২গ্নি র্ক্তাতিমরণ রাজা-তঙ্ক মথাপি বা ৷ তমশুদ্ধ বিজা-নীযাৎ তথা শুদ্ধ বিপৰ্য্যযাৎ॥ কাত্যাযনঃ। তদ্যৈকস্য ন সর্ব-मा জনमा यनि मस्टात्व । রো-গো ২গি জ্ঞাতিমরণ মূণ দদ্যাৎ দমঞ্চ সঃ।। জ্বরাতিসার বিস্ফোট গৃচাস্থি পরিপীডন । নেত্ররুগ্নল-রোগশ্চ তথোন্মাদঃ প্রজাযতে ৷৷ শিরোরুগ্নদভঙ্গশ্চ দৈবিকা ব্যা-ধযো নৃণা । তদ্যৈকস্যেতি ন জু **দেশব্যাপক মরণাদিঃ ।। क्षा মনুঃ।** ন বৃথা শপথ জর্য্যাৎ স্বল্পেগর্ণে নরো বুধঃ ৷ বৃথা হি শণথ জর্বন প্ৰেত্য চেহ চ নশ্যতি॥ কামিনী-ষু বিবাহেষু গবা॰ ভক্ষ্যে তথেন্ধ-নে। ব্ৰাহ্মণাভ্যুপপত্তে চ শপথে

নাস্তি পাতক ।। কামিনীয়িতি
রহিদ কামিনী সন্তোষার্থ কৃথা
শপথে এবং বিবাহ সিদ্ধার্থ গোগ্রাসার্থ আবশ্যক হোমেন্ধনার্থ বান্ধনরক্ষার্থ মঙ্গীরুত ধনাদৌ। যমঃ। কৃথা তু শপথ রুত্বা
কীটস্য বধসংযুত । অন্তেন চ
যুজ্যেত বধেন চ তথা নরঃ।। তশান্ধ শপথ সর্যান্ধরো মিথ্যা বধেন্সিত । কীটস্যেতি প্রাণিমাব্রোপলক্ষণ তদ্বধ পাপেন কৃথা
শপথকর্ত্তা যুজ্যত ইত্যর্থঃ।। #।।

অথ নির্ণয়ঃ ।
তত্র নারদঃ । যস্যোচুঃ সান্দিণঃ
সত্যাণ প্রতিজ্ঞাণ স জমী ভবেৎ
। অন্যথা বাদিনো যস্য ধ্রুব স্তস্য পরাজ্মঃ ।। স্বয়মভ্যুপপশ্লো
২পি স্বচর্যাবসিতো ২পি সন্ ।
ক্রিযাবসন্মোপ্যর্হেত পরণ সভ্যাবধারণ ।। সভ্যৈ রবধৃতঃ পশ্চাৎ
স শাস্যঃ শাস্ত্রমার্গতঃ । যস্য বাদিনঃ প্রতিবাদিনো বা সান্দিণ
ইত্যুপক্ষলণ । সান্ধি লিখিত ভুক্রি শপথানাণ মধ্যে ২ন্যতম প্রমাণণ যস্য প্রতিজ্ঞামাঃ সত্যন্থপ্রতিপাদকণ সত্রব জ্মী অন্যথা
পরাজ্যিত

মভূপপন্ধঃ আত্মনৈবাঙ্গীক্ত স্ব পরাজ্যঃ স্বচর্যাবিদিতঃ কম্প-স্বেদ বৈবর্ণাদিনা পরাজিতত্বে-নাবধৃতঃ। ক্রিযাবসন্ধঃ সাক্যাদি-না প্রাপ্তপরাজ্যঃ। পরমনন্তরং সভ্যাবধারণ মর্হেত সভাসদাং মিলিতানাম্যং পরাজিত ইতি নির্ণয় মর্হেত। আকাজ্যেত স শাস্ত্রবিধিনা শাস্যঃ॥ *॥ নির্ণ-যুস্য ফলমাহ বৃহস্পতিঃ। প্রতি-জ্ঞাভাবনাদাদী প্রাজ্বিবাকাদি পূজনাৎ। জ্যপত্রস্য চাদানাৎ

লোকে নিগদ্যতে ॥ ৠ॥
জযপত্রস্য লিখন প্রকার মাহ
সএব। যদৃত্ত ব্যবহারেযু পূর্ধপক্ষোত্তরাদিক । ক্রিয়াবধারণোপেত জযপত্রে হখিল লিখেৎ ॥ পূর্বেণোক্ত ক্রিয়াযুক্ত নির্ণয়ক্ত যদা নৃপঃ । প্রদদ্যাজ্ঞেমিনে পক্র জযপত্র তদুচ্যতে ॥ কাত্যাযনঃ । অর্থি প্রত্যাধি বাক্যানি প্রতিসাক্ষিবচ স্তথা
। নির্ণয়ন্চ তথা তস্য যথাচাবধৃত স্বয়ং ॥ এতদ্মথাক্ষর লেখ্যং
যথা পূর্ব নিবেশ্যেৎ। সভাসদশ্চ যে তত্র ধর্মশাস্ত্রবিদ স্তথা ॥
ততশ্চ ভাষোত্ররে ক্রিয়া চু-পত্র

সাম্যাদিক নির্ণযোজ্য পরাজ-যাবধারণ নির্ণযকালাবস্থিত ম ধ্যস্থা শেত্যাদিক সৰ্ব লেখনীয় িনিকাপণস্য সম্যকত্ব প্রদর্শন।র্থ॰। তথাহি ভাষোত্তর লিখন° হেত্ব-ন্তরেণ পুন ন্যায় প্রত্যবস্থান নি-ষেধাৰ্থ॰ নহি ন গৃহীত মিতি মি-থ্যোত্তরেণ পরাজিতস্য পুনঃ প-রিশোধিত মযেতি প্রত্যবস্থান সম্ভবতি। প্রমাণ লিখনম্ব পুন প্রমাণান্তরেণ ন্যায় নিষেধার্থণ। ভদাহ কাত্যায়নঃ। ক্রিয়াণ বল-বতীণ ত্যক্ত্বা দুৰ্বলাণ যো ২বলম্ব-তে। স জয়ে ২বধৃতে সভ্যৈঃ পু-न छा॰ नाभूगा किया। निर्नी-তে ব্যবহারে তু প্রমাণ মফল° ভ-বেৎ। লিখিত সাক্ষিণো বাপি পূ-ৰ্ৰ মাবেদিত° ন চেৎ ৷৷ যথা পক্ষেযু ধান্যেষু নিষ্কলাঃ প্রাবৃষো গুণাঃ ৷ নিণী তব্যব্যবহারাণা প্রমাণ মকল ন্তথা।। 🗱।। নির্ণযোত্তরক্ত ত্য মাহ মনুঃ। অর্থে ২পব্যযমান-স্তু কারণেন বিভাবিত । দাপযে-দ্ধনিকস্যার্থণ দওলেশঞ্চ শক্তি-তঃ ৷৷ অপব্যয়নান অপলপন্ত काরণেন , সাক্ষ্যাদি প্রমাণেন । याञ्चेक्काः। ज्यात्राभावादाधः (मन-

क्ष कान वन मथानि वा । वयः কর্মা চ বিত্তঞ্চ দণ্ড॰ দণ্ডেমু দাপ-যে ।। মনুঃ। তীরিক চানুশিষ্টঞ্চ যত্ৰ ৰুচন সম্ভবেৎ। ক্নত তদ্ধৰ্ম-তো বিদ্যাৎ ন তৎ ভূষো নিব-ৰ্ত্তযেৎ।। অনুশিষ্ট॰ সাক্ষ্যাদি নি-ণী তি অতএব তীরিত প্রাড়িবা-कामि जिः ममाशिष्ठ । उद्यवामश-তীরিতানুশিষ্টযো রপ্যধর্মকৃতত্বণ মন্বা পরাজ্যী পুন দিগুণ দণ্ড-মঙ্গীক্তত্য প্রত্যবতিষ্ঠতে। তত্ত্র পু-ন ন্যায়দর্শন মাহ নার্দঃ ৷ তী-রিভ॰ চানুশিষ্টঞ্ধ যো মন্যেত বি-ধর্মতঃ। দিগুণ দণ্ড নাদায তৎ কার্য্যণ পুন রুদ্ধরেৎ।ক্ষা অসদ্ধি-চারে তু বিচারান্তর মাহ **সএব**। অসাক্ষিকন্ত যদৃষ্ট বিনার্গেণ চ তীরিতং। অসম্বত মতৈ দৃ ফিং পুন দৰ্শন মহতি ॥ অসাক্ষিক মিত্য-প্রমাণকোপলকণণ যাভ্তবক্ষ্যঃ । मूम् का॰ अन् म् कु। वावशाता-মৃপেণ তু। সভ্যাঃ সজ্বিনো দ-**७॥ विवामािकु छन पम ॥ मािक** সভ্যাবসন্ধানা দূষণে দশন পু নঃ। সুচৰ্য্যাবসিতানান্ত নাস্তিপৌ-নর্ভবো বিধিঃ ৷৷ সান্ধিবচনেন'

সভ্যাবধারণেন চ প্রাপ্তাবসাদা-ना॰ भून न्यायमर्गन श खन्या भारतन বিরুদ্ধ ভাষাদিনা প্রাপ্তাবসাদা-नात्र नालि भून न्यायः। वृह्ल्ल-তি রপি।পলাযনানুত্তরভাদন্যপ-ক্ষাপ্ৰযেণ চ ৷ হীনদ্য গৃহতে বা-দে। ন স্ববাক্যজিতস্য চ ।। মনুঃ । বলাদত্ত বলাজ্কত বলাদা লি-খিতঞ্চ য় । সৰ্বান্ বলফ্লতানৰ্থা-নক্তান্মন রববীৎ ॥ ষাজ্ঞব-ন্ধ্যঃ। বলোপাধি বিনিবৃতান্ ব্যবহারান্নিবর্ত্তযেৎ। স্ত্রী নক্ত ম-ন্তরাগার বহির্ত্তামক্কতাণ স্তথা।। মত্তোমভার্ত ব্যসনি বাল ভীতা-দি যোজিতঃ। অসম্বন্ধকৃত শৈহব ব্যবহারো ন সিদ্ধ্যতি ॥ উপাধি-শ্চল মিতি শ্লপাণিঃ। উপাধি র্তথাদি রিতি বিজ্ঞানেশ্বরঃ। তন্ম-তে ভীতাদি যোজিত ইত্যুক্ত ব-চনেন পৌনৰুক্তণ। বহিত্যা যঃ ব-हिर्फिनः। यत्ना यमापिना। छ-শ্বভো বাতাদিনা। ব্যসনী দ্যতা-**म्रामकः । अमग्रदक्षां वामिनियु-**ক্রব্যতিরিক্ত উদাসীনঃ। আদি পদাদস্বতন্ত্র দাস পুত্রাদে গ্রহণ 1 তথা চ নারদঃ। স্বতন্ত্রো ২পি হি যৎ কার্যাণ সর্ব্যাক্তাপ্রকৃতিণ

গতঃ। তদপ্যক্রত মেবাহু রস্বাত-স্ত্ৰস্য হেতুতঃ।। কাম ক্ৰোধাভি-ভূত। বা ভয় ব্যসন পীডিতাঃ। রাগ দেষ পরীতাশ্চ জ্ঞেষা স্কৃপ্র-ক্কৃতিণগতাঃ ৷৷ তথা দাসক্তত কা-র্য্য মক্তত পরিচক্ষতে । অন্যত্র স্বামি সন্দেশায়দাসঃ প্রভু রাত্ম-নঃ ৷৷ পুত্ৰেণ চ ক্কতণ কাৰ্য্যণ যৎ স্যাদচ্চনতঃ পিতুঃ ৷ তদপ্যক্ত মেবাহু দ্দাস পুত্রো চ তৌ সমৌ॥ এতচ্চ স্ব টু যভরণাতিরিক্ত বিষয়ণ । স্বটু য়ার্থে ২ভ্যধীনে। ২পি ব্যব-शतः यमाष्ठदत्र । यदमदमं व। वि-দেশে বা ত॰ জ্যাযান্ন বিচালযেৎ ।। ইতি মনুবচনাৎ স্টুয় মবশাভ-রণীয়ণ। অভ্যধীনঃ পরভন্তঃ পুত্র-लामानिः। ব্যবহার मृगानिकः क्यां-যান্সতন্ত্ৰঃ ন বিচাল্যেৎ অনুম-ন্যেত। তথা চ নারদঃ। স্বাতন্ত্র্য-ক্ত°। অস্বতন্ত্ৰাঃ প্ৰজাঃ সৰ্বাঃ স্ব-তন্ত্রঃ পৃথিবীপতিঃ ৷৷ অস্বতন্ত্রঃ স্মৃতঃ শিষ্য আচাৰ্য্যস্য স্বতন্ত্ৰতা। অসতন্ত্ৰাঃ স্ত্ৰিয়ঃ সৰ্বাঃ পুত্ৰা দা-সাঃ পরিগ্রহাঃ ॥ স্বতন্ত্র ভুত্র তু गृशी यमा ७९ मा। क्यांगजुः। গর্ভ কৈঃ সদৃশো জেবঃ অক্ট্যা-

ছৎসরাৎ শিশুঃ।। বাল আযো-ডশাদ্বৰ্যাৎ পৌগণ্ডোপি নিগদ্য-তে ৷ পরতো ব্যবহারক্তঃ স্বতন্ত্রঃ িপিতরাবৃতে॥ জীবতো ন স্বতন্ত্রঃ স্যাজ্জর্যাপি সমন্বিতঃ। তথে। রপি পিতা শ্রেষান্ বীজ প্রাধা-ন্য দর্শনাৎ॥ অভাবে বীজিনো-মাতা তৃদভাবে চ পূৰ্বজঃ। পরি-গ্ৰহা অনুজীবি প্ৰভৃত্যঃ। তথা চ বৃহস্পতিঃ। পিতৃব্য ভ্ৰাতৃপুত্ৰ স্ত্ৰী **माम गिरा। नुकी विज्ञिः । यमारी**o कर्षे यार्थ कमृशि मार्च मर्ट-তি॥ কাত্যায়নঃ। স্টুয়ার্থ নশ-ক্তেন গৃহীত ব্যাধিতেন বা। উগপ্পব নিমিত্তঞ্চ বিদ্যাদাপৎ ক্ল-তন্তু তৎ ॥ কন্যা বৈবাহিকঞ্চৈব প্রেতকার্য্যে চ যৎ ক্লত ৷ এতৎ সর্ব॰ প্রদাতব্য॰ সটুষেন ক্তে॰ প্রভোঃ ৷৷ প্রভো রিতি কর্ত্তরি ষ-ষ্ঠী তেন প্রভুগ দাতব্য মিতি র-ত্নাকরঃ। বৃহস্পতিঃ। ষঃ স্বামি-না নিযুক্তো ২পি ধনায ব্যয <u> भानत् । अभीम क्रिय वानित्जा</u> নিস্ফীর্থস্ত স স্তঃ ॥ প্রমাণ তৎ ক্ৰত সৰ্বং লাভালাভ ব্য-(यानेषः । अटमटन व। विटमटन व। স্বামী তম বিসমূদেৎ 11 ইতি শ্রী ব্যবহা

রঘুনন্দনভটাচার্য্যবির্চিত ব্য-বহারতত্ত্ব॰ সমাপ্ত॰।। # 11 ব্যবহারজঃ পু॰ প্রাপ্তব্যবহারঃ। স তু*ষোডশবর্ষানন্তর*° ভবতি ৷ ষথা বাল আষোডশাদ্বৰ্যাৎপৌ গভোপি নিগদ্যতে। পরতো ব্যবহারজ্ঞঃ স্বতন্ত্রঃ পিতরাবৃতে ॥ ইতি ব্যবহারতত্ত্বধৃত নারদ-বচন॰।। ব্যবহারজ্ঞাতরি ত্রি।। बावशांत्रतर्भनः क्ली नाायनर्भनः। বিচারকরণণ। ইতি মিতাক্ষরা।। ব্যবহারপদ ক্লী বাদিনারাজ্ঞি-नित्तमन । यथा याख्वत्काः । স্ত্যাচার ব্যপেতেন মার্গেণা-ধর্ষিতঃ পরেঃ। আবেদযতি চে-জাজ্ঞি ব্যবহারপদ° হি তৎ ॥ স্তি সদাচার বহিভূতেন ব-র্মনা পরে রর্থতঃ শরীরতো বা পীডিত শ্চেদ্রাজনি নিবেদযেৎ তদ্যবহার দর্শন স্থানণ। চেদি-ত্যত্ৰ যদিতি মৈথিলাঃ। আবে-দযতি চেদিত্যনেন স্বয়ণ বিবা-দোখান রাজ্ঞান কর্ত্তব্য মিতি শূলপাণি মহামহোপাধ্যাযাঃ॥ রাজ্ঞীতি ব্যবহার প্রদর্শক পর• তথাচ বৃহস্পতিঃ। রাজা কার্য্যা-ণি সংপশ্যেৎ প্রাড়িবাকো ২থ বা দ্বিজঃ। কাত্যায়নঃ। স প্রাড়িবাকঃ সামাত্যঃ স ব্রাহ্মণ পুরোহিতঃ। স্বয়ণ স রাজা চি-নুষাৎ তেষা জয় পরাজ্যো ॥ यहा কার্য্যবশাদ্রাজা ন প-**(मा९ कार्यामिन्य॰ 1 जमा मि-**যুঞ্জ্যাৎ বিদ্বাণ্সণ ত্রাহ্মণণ বেদ-পারগণ।। यদি বিপ্রোন বিদ্বান্ স্যাৎ ক্ষত্রিয়ণ তত্র যোজ্যেৎ। বৈশ্যয়া ধর্মশাস্ত্রজ্ঞ শূজ্র য-ত্নেন বর্জযেৎ ৷৷ স বিনীতবে-শঃ। মনুঃ। জাতি মাত্রোপজী-বী বা কাম স্যাদ্রাহ্মণক্রবঃ। ধর্মপ্রবক্তা নৃপতে ন তু শূদ্রঃ कमाठन ॥ व्यामः। विकान् वि-হায যঃ পশ্যেৎ কাৰ্য্যাণি বৃষ-লৈঃ সহ। তস্য প্রক্ষুভ্যতে রা-জ্য॰ বল॰ কোষশ্চ নশ্যতি।। मुःभीताि पिकः शृक्ता न শুদ্রো বিজিতেন্দ্রিয়ঃ। দুষ্টাণ গাঁ॰ কঃ পরিত্যজ্যার্চ্চযেচ্ছীল-বতী॰ খরী॰ ॥ ইতি ব্যবহার-তত্ত্ব॰ 11

ব্যবহারপাদঃ পুণ্ ব্যবহারাণশঃ। যথা। অথ ব্যবহারপাদনির্গঃ। তত্র বৃহস্পতিঃ। পূর্ৰপক্ষঃ স্মৃতঃ পাদো দ্বিপাদ শ্চোত্তরঃ স্মৃতঃ। ক্রিযাপাদ স্তথা চান্য শততুর্থো নির্গয় স্মৃতঃ ।। ইতি ব্যাবহার-তত্ত্বং ।। অপিচ । পরস্পারং মনু-য্যাণাং স্বার্থ বিপ্রতিপত্তিষু । বা-ক্যাম্যাঘাদ্যবস্থানং ব্যবহার উ-দাহ্নতঃ।। ভাষোত্তরক্রিয়া সাধ্য সিদ্ধিভিঃ ক্রমবৃত্তিভিঃ। আফি-প্র চতুরংশস্ত চতুম্পাদভিধীয-তে ।। ইতি মিতাক্ষরা ।।

ব্যবহারনাতৃকা স্ত্রী ব্যবহারো-প্ৰযোগিক্ৰিয়া। তদ্মথা। ব্যব-হারদর্শন ১ ব্যবহার লক্ষণ ২ সভাসদঃ ৩ প্রাড্বিবাকাদিঃ ৪ व्यवशाविषयः ७ वाड्वः कार्याः नूष्णामकष् ७ कार्यार्थिनि-প্রশ্নঃ ৭ আন্থানানান্থানে ৮ আমেধঃ ৯ প্রত্যর্থিন্যাগতে লেখ্যাদিকর্ত্তব্যতা ১০ পঞ্চবি-ধোহীনঃ ১১ কীদৃশংলেখ্য ১২ পক্ষাভাষাঃ ১৩ অনাদেষাঃ ১৪ আদেয়ঃ ১৫ নিযুক্তজ্যপরাজ-যে বাদিজযপরাজযৌ ১৬ শো-ধি**তলেখ্যনিবেশন° ১**৭ উত্তরা-বধিশোধন° ১৮ শোধিতে পত্ৰা-ৰতে উত্তরকর্ত্তব্য° ১৯ উ্তর-লক্ষণ ২০ সত্যোত্তরলক্ষণ ২১ মিথ্যোত্তরলক্ষণ ২২ প্রত্যবস্ক- ন্দনোতর ২৩ প্রাড্ন্যাযোত্ত র° ২৪ উত্তরাভাসঃ ২৫ সঙ্করা নুতর° ২৬ প্রত্যর্থিক্রিয়ানির্দে-শঃ ২৭ উত্তরেপত্রেভিনিবেশি-নাধননির্দ্দেশঃ ২৮ তৎসি-ক্ষোসিদ্ধিঃ ২৯ চতুম্পাদব্যবহা-রঃ ৩০ । ইতি মিতাক্ষরাযাণ ব্য-বহারমাতৃকা ।। ব্যবহারমার্গঃ পুণ ব্যবহারবিষ-যঃ । ২)বহারপদণ । ইতি মিতা-

ব্যবহারবিধিঃ পু॰ ব্যবহারস্য-বিধান । ধর্মাশাস্ত্রণ । ইতি মি-তাক্ষরা ।।

कद्रा ॥

যাবহারবিষয় পুণ ব্যবহারপদণ
। ততু অফাদশবিধণ। যথা।
খাণাদানণ ১ নিক্ষেপঃ ২ অস্বামিবিক্রয়ঃ ৩ স্বভূষসমূখানণ ৪
দত্তস্যানপকর্ম ৫ বেতনাদানণ
৬ সম্বিদাব্যতিক্রমঃ ৭ ক্রযবিক্রযানুশ্যঃ ৮ স্বামিপালযোবিবাদঃ ৯ সীমাবিবাদধর্মঃ ১০
বাক্পারুষ্যণ ১১ দঙ্গারুষ্যণ
১২ স্তেষণ ১৩ সাহসণ ১৪ দ্রীসংগ্রহণণ ১৫ স্ত্রীপুণধর্মঃ ১৬
বিজ্ঞাগঃ ১৭ দ্যুতণ ১৮। ইতি
মান্বে ৮.অধ্যায়ঃ ।।

ব্যবহারস্থান° ক্লী ব্যবহারপদ°।
ব্যবহারবিষয়ঃ ইতি মিতাক্ষরা
ব্যবহারকঃ ত্রি ব্যবহারযোগ্যঃ
। যথা। ইষণ বুদ্ধিঃ জ্ঞানেন্দ্রিথৈঃ সহিতা সতী বিজ্ঞানম্যকোষো ভবতি। অষণ কতৃত্বি
ভোক্তৃত্বাভিমানিত্বেন ইহলোক পরলোকগামী ব্যবহারিক
জীব উচ্যতে। ইতি বেদান্তসারঃ।।

ব্যবহারিক। স্ত্রী লোকযাত্র।।। সম্মার্জ্জনী॥ইঙ্গুদবৃক্ষঃ।ইতি মেদিনী॥

ব্যবহারী ত্রি ব্যবহারবিশিষ্টঃ। ব্যবহার শব্দাদস্ত্যর্থে ইন্ প্র-ত্যবেন নিষ্পায়ঃ।।

ব্যবহার্ব্যঃ ত্রি ব্যবহরণীয়ঃ।
ব্যবহর্ত্ব্যঃ। বি অব পূর্ব হ্ব ধাতো র্যাণ প্রত্যাযেন নিষ্পান্ধঃ।
ব্যবহৃতঃ ত্রি ব্যবধানবিশিন্টঃ।
যথা। কর্ত্ত্ কর্মা ব্যবহৃতা ম সাকাদ্ধার্থেৎ ক্রিযাণ। উপঙ্গর্বৎ
ক্রিযাসিদ্ধো শাস্ত্রে হধিকরণণ
নতং।। ইতি মুগ্ধবোধটীকাষাণ
রামতর্ক্বাগীশঃ।।

বিজ্ঞাগঃ ১৭ দূতে ১৮। ইতি ব্যবাষণ ক্লী তেজঃ। ইতি মানবে ৮.অধ্যায়ঃ।। মেদিনী।। ব্যবাষঃ পু॰ দৈখুন । ইত্যমরঃ ।। অন্তৰ্জান । ইতি মেদিনী।। শুক্তি। ইতি ধরণী।। ব্যবাষী শু॰ স্ত্রী কামুকঃ। যথা। শ্রান্ধে নিযুক্তো ভুক্ত্বা বা জে!-জियन। नियुक्त চ 1 रावायी ॥ রেতদো গর্ভে মজ্জ্যত্যাত্মনঃ পিতৃন।। ইতি আদ্বতত্ত্ব ॥ ব্যসন ইন বিপৎ ॥ ভু শঃ ॥ কানজকোপজদোষঃ। ইত্য-ষরঃ ॥ বিপাণ, বিপাতিঃ । ভূপো ২পাবঃ পতন । মৃগ্যা দূত ন্ত্ৰী মদ্যপান স্বৰূপে চতুৰ্বৰ্গে প্রসক্তিঃ কানজো দোষঃ। ই-ফ্রাপ্রভবন্থাৎ। বাক্পারুষ্যণ দণ্ডপারুষ্যু॰ অর্থপারুষ্যু ঞেতি ত্ৰিবৰ্গঃ কোপজে। দোষঃ। কো-প প্রভবন্থাৎ। এযু ব্যসন । হ্য-স্তি শ্রেষোমার্গাৎ বাসনংক-র অনট্। ভূণশে তু ভাবে।

নফকলে।।পাপ।।। নিক্রো-णगः। राज (सामनी ॥ 🕸 ॥ बाङ्गः रामनानि यथा। मृगवा-মণঃ জিনাপন বাক্পান্নয্যার্থ-দূষণে ৷ দণ্ডশক্ষয় নিত্যেতাজ-

চন্ত্ৰঃ ॥ 🗱 ॥ ব্যসনাসক্তে দো-ৰো যথা। একৈক বিষয়াস-ক্তাঃ সর্বে মৃত্যুবশ গতাঃ। ষঃ পুনঃ সংহতান্ সেবেৎ বিষ-. यान् विषयी नदः॥ म পতেন्र १-रेमथ्रगाष्ट्रियमृत हेर फ्रमः । দ্রিষঃ পান॰ দিবাস্বগ্নণ তথা বা-দিত্র নর্ত্রণ ॥ দূরতাটন মৃগা-গেষ কামজানি তথা পরে 1 मटेख वीठा सेव्याम्या ज्लाव লৈশুন্য সাহসং ॥ অর্থদূষণ ল্রেধোর্থে অফকোপণ বিনাশ-ফ্রুৎ। দেবা বিদ্যাধর। যকাঃ কিলরোরগ মানুষাঃ !৷ পশবঃ পক্ষিণঃ সর্বে বিষয়ে নিধন গ-তাঃ। এবং বিবেক মাসক্ত॰ ूक्ष्मा (योत्र॰ नहां विश्व ॥ धर्म्यरा।-क गनाकाय विषटेयः मनिद्य-শ্তা । খাত দেবীপুরাণে ৮ जशायः ॥

তি ভরতঃ ৷৷ অশুভ॰ ৷৷ দৈবা- | ব্যসনার্ভঃ ত্রি দৈবীসান্যীপী-ডার্ভিঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। উপরক্তঃ ২। ইভামর ভরতে।॥ ব্যসনী ত্রি ব্যসনবিশিষ্টঃ ৷ তৎ পর্যায়ঃ। পঞ্চদ্রঃ ২ বিপ্রতঃ ०। शेख (र्महन्द्रः॥ য° ব্যসন সপ্তক°।। ইতি হেম- । ব্যক্তঃ ত্রি ব্যাক্সলঃ।। ব্যাপ্তঃ 1

ব্যাকর

ইতি মেদিনী।। প্রত্যেকণ। পৃ-॥ থক্ পৃথক্ । যথা বিশ্বামিত্রঃ । রুচ্ছ্ চাব্রায়ণাদীনি শুদ্ধাভ্যুদ-য কারণ । প্রকাশে চ রহস্যে চ সংশযে ২নুক্তকে ২ক্ষুটে ॥ প্রাজাপত্যঃ শান্তপনঃ শিশু-কুছেঃ পরাককঃ । অতিকুছেঃ পর্ণক্রচ্ছঃ সৌম্যঃ ক্রচ্ছ क्छ्कः ॥ यहामाछ्यनः छहिना তপ্তক্ৰজ্ঞ পাবনঃ। জলোপ-বাসরুচ্ছ স্ত বন্ধকৃষ্ঠস্ত শোধ-কঃ ৷৷ এতে ব্যস্তাঃ সমস্তা বা প্রত্যেক মেকশোগি বা। পা-তকাদিষু সৰ্বেষু পাতকেষু প্ৰয-ত্ৰতঃ ।। কাৰ্য্যা শ্চান্দ্ৰায়ণৈ যু-ক্তাঃ কেবল। বা বিশুদ্ধযে । ইতি প্রাযশ্চিততত্ত্ব ।। 🗱 ॥ বি-পরীতঃ। যথা। প্রতিপদাপ্যমা-বাস্যা তিথ্যো যু গ্মণ মহাফলণ। এতদ্যস্ত॰ মহাঘোর॰ হস্তি পুণ্য৽ 🎚 পুরাক্তত ॥ এতদ্যস্ত যুগাবি-পরীত । ইতি তিথ্যাদিতত্ত্ব ।। वाखनन की श्रनामाना<u>जि</u>यारन পদান্তরেণোত্তর । যথা। সুবর্ণ শতাভিযোগে অনেনাহন্তাডি-ত ইতি। ইতি মিতাকরা॥ वाङातः की रेखिमम्बर्यागः।

ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ ॥ वाकत्रन की तिमान्वित्ययः। ইতি শব্দরত্নাবলী।। তত্র সাধ্য माधन कर्ञ् कर्य क्रिया मगामानि নিৰূপণ । তদ্য ব্যুৎপত্তি ৰ্যথা । ব্যাক্রিয়ত্তে ব্যুৎপাদ্যতে সা-ধুশব্দা অস্মিন্ অনেনেতি বা। र्रेडि দুর্গাদাসঃ ॥ 🕸 ॥ অথ ব্যাকরণ বক্ষ্যে কাত্যাখন সমা-সতঃ। সিদ্ধশব্দ বিবেকায বাল-ব্যুৎপত্তি হেতবে।। সুপ্ তি**ওস্ত**° পদ॰ খ্যাত॰ সুপঃ সপ্ত বিভক্তযঃ । সৌ জনঃ প্রথমা প্রোক্তা সা প্রাতিগদিকাত্মকে।। সম্বোধনে চ লিঙ্গাদাবুক্তে কর্মাণি কর্ত্তরি। অর্থবৎপ্রাতিপদিক ধাতু প্রত্য-য বজ্জিত ।। অমে।ট্ সদো দ্বি-তীয়া স্যাৎ তৎকর্ম ক্রিয়তে চ যৎ। দ্বিতীয়া কর্ম্মণি প্রোক্তা উ-ক্তানুক্তবিভেদতঃ॥ টা ভ্যা॰ ভি-স্ তৃতীষা স্যাৎ করণে কর্ত্তরী-রিতা। যেন ক্রিষতে তৎ করণ তৎ কৰ্ত্তা যঃ করে†তি সঃ ৷৷ ঙে-ভ্যা ভাস্ চতুথী স্যাৎ সম্পূদা-নে চ কারকে। যস্মৈদিৎসা ধা-রয়তে রোচতে সম্পূদানক ॥ পঞ্মী স্যাৎ ঙলি ভ্যাণ ভ্যো হুপাদানে চ কারকে। যতে। ২-পৈতি সমাদত্তে অপাদান° ভয° यवः॥ ७८मामायक यश्री मा ६ স্বামি সম্বন্ধ মুখ্যকে । ঙ্যোস্ সু-পশ্চ সপ্তমী স্যাৎ সা চাধিকরণে ভবেৎ ৷৷ আধার শ্চাধিকরণাণ রক্ষার্থানা॰ প্রযোগতঃ। ঈপ্সি-ত॰ চানীপ্সিত॰ যত্তদপাদানক॰ न्मृठ ।। शक्ष्मी शर्गुशा ७ रगा ग ইতরর্ত্তেন্য দিল্পথে। এন যো-গে দিতীয়া স্যাৎ কর্ম প্রবচ-নীয়কৈঃ।। লক্ষণ বীপ্সেত্থণভূতে ২ভি র্ভাগে চ পরি প্রতী। অ-ন্তবেষু সহার্থে চহীনে ২নূপশ্চ কথ্যতে।। দ্বিতীয়া চ চতুথী স্যা-চ্চেক্টাযাণ গতি কর্মণি। অপ্রানে হি বিভক্তী দ্বে মন্য কর্ম্মগ্যনাদ-রে ।। নমঃ স্বস্তি স্বধা স্বাহাল॰ বষট্ যোগ ঈরিতা। চতুথী চৈব তাদৰ্থে তুমৰ্থান্ডাব বাচিনঃ ॥ তৃতীয়া সহযোগে স্যাৎ স্বৎসি-তেঙ্গে বিশেষণে। কালে ভাবে সপ্তমী স্যাদেতৈ ৰ্যোগে চ ষ-ষ্ঠ্যপি ৷৷ স্বামীশ্বরাধিপতিভিঃ সা-कि मायाम मृठदेकः । निर्कात-ণে ছে বিভক্তী ষষ্ঠী হেতু প্রযো-গকে।। স্মৃত্যর্থ কর্মাণি তথা ক-

রোতেঃ প্রতিযত্নকে। হি॰দার্থা-না॰ প্রযোগে চ ক্লতি কর্ম্মণি ক-র্ত্তরি।। ন কর্ত্ত কর্ম্মণোঃ যষ্ঠী নি-ষ্ঠাদৌ প্রতিপাদিতা। দ্বিবিধ°প্রা-তিপদিক প্রাতিপদিক মজ্ঝ-ল॰ ॥ ৠ॥ ভুবাদিভ্য স্তিঙো লঃ স্যাল্লকারা দশ বৈ স্মৃতাঃ। তিপ্ত-সন্তি প্রথমে৷ মধ্যঃ সিপ্ থঙ্খে৷-ত্তম পূরুষঃ।। মিৱস্মসঃ পরস্মৈ তু পদানাঞ্চাত্মনে পদং ৷ তামাতা-নন্তা॰ প্রথনো মধ্য স্থাসাথাণধ্র মু-ত্তমঃ ৷৷ আদেশা ই বহি মহন্তা অনিজাদপি ধাতুতঃ। নান্নি প্র-যুজ্যমানেপি প্রথমঃ পুরুষো ভ-বেৎ ।। यधारमा यून्यमि প্রোক্ত উত্তনঃ পুরুষো ২ম্মদি । ভুবাদ্যা ধাতবঃ প্রোক্তাঃ সনাদ্যন্তাস্ত ধাতবঃ ৷৷ লডী রিতো বর্ত্তমানে স্মেনাতীতে চ ধাতৃতঃ । ভূতা নদাতনে লট্চ লোডাশিষি চ था**ञ्**ञः ॥ विधानात्ववानुमत्ञे-লিঙ্বিধি শ্মন্ত্রণে ভবেৎ। নিযন্ত্র-ণাধীফ সংপ্রশ্ন প্রার্থনেযু তথা-শিষি ৷৷ লিডতীতে পরোক্ষে স্যা-स् ज् ष् ज् ह न् ष् ञिव या जि । मान **ममाउद्या नृ**ष्ठ छविषाछि छ धा-তুতঃ ৷৷ ধাতো লিঞ্জিয়ভিগ্রে

निष्टर्थ লোট্ প্রকীর্তিতঃ ॥ ফ্র-ত খ্রিম্বপি বর্তন্তে ভাবে কর্ম্মণি কর্ত্তরি । শতৃ শান তব্যঙ্গ্য यक्ष नीयक्ष का जृजामयः ॥ इंजि গারুডে স্মারব্যাকরণে ২০৯ অধ্যায়ঃ ॥ 🟶 ॥ সমার উবাচ। সিজোদাহরণ বক্ষ্যে সংহিতাদি পরস্পরণ। বিপ্রায়ণ সাগতান ধী-দং সূত্তনং স্যাৎ পিতৃষভঃ ৷৷ হো-ভূকারো বিশ্রুতেয[়] লাজলীয়া মনীহযা। গঙ্গোদক তবস্কার ঋ ণার্ণ প্রার্ণ মিত্যসি ।। শীতার্ভক্ষ ভবন্ধারঃ দৈন্দ্রী দৌকার ইত্য-लि। मंधामनक लिख्य नम्य ना প্যযোজ্যেৎ।। নাযকো নবগণ নাব স্তএতে তেন ঈশ্বরাঃ। দে বীগৃহ মথো ২মুত্র যযুরেহি পটু ইমৌ ৷৷ অনী অশ্বাঃ ষ্ডশ্বেতি তনুরাপু স্তৃণানি চ। তঙ্গরেতল্ল-নাতীতি তজ্জল ভচ্ছ্যুশানক ।। সুগন্ধত্র পচনত্র ভবা শ্ছাদয়ভীতি मिक् । ভবা॰श्रेक्षतक टेम्हर *ভ*-বাণ্স্তরতি সংসৃতিং ॥ ভবাঁন্লিখ-তি তাঞ্জেতে ভবাঞ্চরো খন্যদী-দৃশ॰ । ভবাঙীন॰ খিতরসি খ-क्राद्वामि नमार्किन ॥ क्रम्हद्व ॥ क्रेक्ट्रिन कुः अर्गा कः थ-

ला हिन्छ। कः लाख रेठव कः ষণ্ডঃ কোর্থঃ কো যাতি গৌরব**ং**॥ ক ইহার্থ স্তএবাহু দেবা আহু-শ্চ ভো ব্ৰজ। প্ৰসূ বিক্ষু ব্ৰজতি চ গাঁষ্পতি শৈচব ধুষ্পতিঃ।৷ তক্ষা-ন্মৈষ ব্ৰজেৎ স স্যাম কৰ্ষত্যনুগ-চ্ছতি। স্কটিচ্ছাষা তথাচ্ছাষা সাধ-বো খনো তথেদৃ শাঃ॥ ৠ॥ मना-সাঃ ষট্ পুরাণে যে সন্দিজঃ কর্ম-ধার্যঃ। দিগু স্ত্রিবেদী আমশ্বা অ্যণ তৎপুরুষঃ স্মৃতঃ II তৎ*ক্রত*-ণ্ণ তদর্থ শ্চ বৃকভীতিশ্চ যদ্ধন । জ্ঞান দক্ষিণ তত্ত্বজ্ঞো বহুব্ৰীহি র-থাব্যয়ী।। ভাবো ২ধিস্ত্রি যথো-किषः घटना प्रविध मानवाः । 🗱। তদ্ধিতাঃ পাণ্ডবঃ শৈবে। বাক্ষণ বন্ধতাদ্যঃ ॥ ৠ॥ দেবা-গ্নি সখি পত্যুণ্শু ক্রোফু স্বযুণ্ভু-বঃ পিতা। না প্রশাস্তা চ রা গৌ গ্লো ৰিচাজন্তাশ্চ পুণ্যাপ।। #॥ হলন্তা শাশ্বযুক্ শ্বাভুগ্নরুৎ ক্র-ব্যান্মৃগাবিধঃ। আত্মা রাজা যুবা পহাঃ পূষ ত্ৰন্মহণৌ শশী 11 বি-ष्ट्रिश উশनानष्ट्राग्रश्र्वि कार्छ-**७** हे ज्था। #1 वन वार्या हि वस्तृनि জগৎ সামাহনী তথা ৷৷ কৰ্মা সর্গি র্বপু স্তেজ অজ্বলন্তা ন

शू॰मरक। **क्षा का**या जन्ना ननी লক্ষীঃ শ্রীঃ জ্রী ভূমি বঁধূ রপি।। ভূঃ পুনভূ স্তথা ধেনুঃ স্বসা মাতা চ নৌঃ স্ত্রিষঃ। বাক্ প্রক্ ধী ক্ষুৎ কুধঃ পামা যুবতিঃ কন্ধভ স্তথা।। দ্যৌ ধৃ তিঃ প্রাবৃষ শ্চৈব ॥ সুমন উফিহে ব্রিষাণ। 🗱। গুণ জব্য জিয়া যোগা**লিলিঙ্গা**শ্চ বদামি তে।। শুক্লঃ কীলালপা टैन्ठव श्रुहिन्छ आयगीः मुधीः। পটুঃ কমলভূঃ কর্ত্তা সুমতো ব-হবঃ সুনেঃ॥ সত্যো নাশ্ৰ স্তথা श्रुणा स्थू अक समीर्घणाव । ध-নাথী চ সুহৃৎ সোমৌ বাগঙ্গ॥ স্ত্যাদিক স্তথা।। সূবর্ণ বহুপাচ্ছে-ষা চৈষা স্বন জুহা তথা। 🗱। সর্ব বিশ্বোভষে চোভৌ অন্যান্তরে-তরাণি চ ৷৷ ডতর ডতমে নেমঃ সনোথ সিম ইত্যয় । পূৰ্ৰাপরা-বরা শৈচব দক্ষিণ শেচাত্তরাধরৌ 1**৷ অপর শ্চান্তরে**৷ ২প্যেতদ্যত্তৎ কিমদসো দ্বয়ণ। যুম্মদক্ষৎ প্রথম শ্চরমাল্পে তথার্দ্ধকে।। একঃ ক-তিপযো দ্বৌ চ ত্রয়ঃ সর্বাদয স্তথা। 🛊। ভুবি বিদি পৰি ত্ৰন্দি ধার্য্যশ্চ ব্যয়তিঃ স্বদিঃ ।। গীর্দ্ধ বিদ্যা জুহোতিশ্চ জহাতিশ্চ দ-

ধাত্যপি । দীপদতি স্তৃষতি বংহি পুত্রশিষ্ট শিচনোতাপি।। ত্রটি শ্চাসূযতি স্বপি ৰুধি গুৰী স্বতী তনিঃ। সমিঃ করোতিঃ ক্রীণাতি, र्वाि मूर् वि वर्षवि॥ कनी-ভ রূপ রা জীবা ধাতবশ্চ যুনা তথা। 🗱। ভবৎ ভবান ভবন্তী চ জ্ঞেষ° কর্ত্তব্য মেব চ ॥ কার্য্য° ক্তশ্চ ক্বত্যা চপ্ৰত্যযাঃ স্যু স্তথা পরে। সূর্য্যাহরৌ সুরাঃ সন্তি দে-व विश्व वेनानाज ॥ नःत्र १ का-ৰ্য্যণ বেদৈশ্চ ক্ৰিয়তে দেহি ভো-জন॰। দ্বিজাষ চ বরিষ্ঠাভ্যা॰ মা তেভ্যো২স্ক সমাগতঃ ।। তীৰ্থাত্ত-থাশ্রমাভ্যাঞ্চ সত্যেভ্যঃ শ্বশুর-স্য চ। গন্ধৰ্ৰযোঃ করণানাঞ্চ জ্ঞা-ন॰ সিদ্ধ মহান্ধযোঃ॥ জ্ঞানতত্ত্বে-ষু চেত্যেব মন্যে নেয়া যথামতি । সর্বে তিগ্ঠন্তি সর্বস্মৈ সর্বস্মাৎ সৰ্বতো গতঃ।। সৰ্বেষা ঞৈব স-र्विश्वरमव॰ विश्वामय खथा। शृर्वः পূৰাশ্চ পূৰ্বস্থাৎ পূৰ্বস্থিন্ পূৰ্ব ইত্যলং।। সূত উবাচ। সুপ্তি-**७ छ॰ मिक्क वर्ग॰ नाम मार्ट्यन प्र-**শিতে । কাত্যায়নঃ সমারাত্র জ্ঞাত্বা বিস্তর মন্ত্রবীৎ 11,ইতি গাৰুডে স্মারব্যাকরণে ২১০

ব্যাঘাত

অशायः ॥ 🕸 ॥ এত দ্ধি । অ-গ্নিপুরাণে কার্ত্তিকেয়োক্ত ব্যা-করণ মস্তি। এব° মহেশক্<u>ন</u>ত मार्ट्शनगाकत्वनः शानिनिम्नि-ক্লত পাণিনীযব্যাকরণ সর্ববর্ম-ক্তুত কলাপব্যাকরণ ক্রমদীস্ফ রক্ত সংক্ষিপ্তসারব্যাকরণ প দ্মনাভদত্তক্ত সুপদ্মব্যাকরণ ণ গোস্বামিক্ত হরিনামামৃত-ব্যাকরণ ভটোজীদীক্ষিতত্ত্বত मिकान्डरकी मृतीवग्राकतन अन्-ভূতস্বৰূপাচাৰ্য্যাদিক্কত সার্ম্ব-তাদিব্যাকরণানি চ সন্তি।। ব্যাঙ্গলঃ ত্রি শোকাদিভিরিতি-কর্ত্তব্যতাশ্ন্যঃ। তৎপর্যায়ঃ। বিহস্তঃ ২। ইত্যমরঃ॥ ব্যান্তলাত্মা ত্রি শোকাভিহত-চিত্তঃ। যথা। ভো বৃক্ষাঃ পর্যত-স্থা বহুন্দসুমযুতা বাযুনা ঘূর্ণমা-না রামোহ ব্যাঙ্গলাত্বা দশ-র্থতন্যঃ পৃচ্চতে শোক্দুগাঃ। বিষোষ্ঠী চাৰুনেত্ৰা গজপতিগ-মনা দীর্ঘকেশী সুমধ্যা হা সী-তা কেন নীতা মম হৃদযগতা কেন বা স্বত্ত দৃষ্টা ।। ইতি মহা-নাটক ়া৷

ব্যাকৃতিঃ স্ত্রী ভঙ্গিঃ। ইতি হ-नायुधः ॥ ব্যাকোশঃ ত্রি বিকশিতঃ। ইত্য-ষরটীকাষাণ রামাশ্রমঃ।। ত্রি প্রফুলঃ। ইত্য-ব্যাকোৰঃ মরঃ 11 ব্যাখ্যা স্ত্রী বিবরণ । ইতি হলা-सूधः॥ বোপদেবরুত মুগ্ধবোধব্যাকর- 🛚 ব্যাখ্যাগম্য 🔊 ক্রী উত্তরাভাস-ভেনঃ। ব্যাখ্যযা বিবরণেন গ-ম্যতে জ্ঞাষতে যৎ। যথা। অস্ত ব্যস্ত পদব্যাপি নিগুঢ়ার্থ তথা-সল । ব্যাখ্যাগম্য মসার্ঞ্ নো-ত্তর॰ শস্যতে বুধৈঃ।। ইতি ব্যব-হারতত্ত্ব 11 ব্যাখ্যাতঃ ত্রি বিবৃতঃ। কথিতঃ। বি আঙ্ পূৰ্বক খ্যা ধাতোঃ ক্তঃ প্রত্যযেন নিষ্পান্ধঃ ॥ ব্যাঘাতঃ পু॰ বিষ্ণম্ভাদিসগুবিণ-শতিযোগান্তর্গত ত্রযোদশযো-গঃ। যথা। পরিষস্য ত্যজেদর্দ্ধ॰ শুভকর্ম্ম ততঃ পরণ। ত্যজাদৌ পঞ্চ বিষ্কম্ভে সপ্তশূলে চ নাডি-काः ॥ गु वाषा जिल्लाः यहे नव रर्षे विजुत्याः। देवशृ विवा-

তিপাতৌ চ সমস্তৌ পরিবর্জ-

यि ॥ इंडि জ্যোভিস্তব ॥॥।

তত্ত্ৰ জাতফল । ব্যাঘাতকৰ্ত্তা চ সতাণ নিতান্তণ ব্যাঘাতজন্মা মনুজঃ কঠোরঃ। অসত্যভাষী क्रुश्या विशेषा मत्नकरण मी-র্যতনুঃ কুশাঙ্গঃ।। ইতি কোগ্ঠী-अनीनः ॥ 🟶 ॥ ञञ्जायः ॥ প্রহারঃ। ইতি মেদিনী ॥ অল-ক্ষারবিশেষঃ। তস্য লক্ষণ যথা ৷ যদ্যথা সাধিত কেনাপ্যপ-রেণ তদন্যথা। তথৈব যদিধী-বেত স ব্যাঘাত ইতি স্মৃতঃ ৷৷বে-নোপাষেন যদেকেন উপকল্পি-ত তস্যান্যেন জিগীযুত্যা ত-্ন मूलायक प्यव यमनाया क्रवण म স্বসাধিতবস্তব্যাহতি হেতুত্বাৎ ব্যাঘাতঃ ॥ উদাহরণ । দৃশা-**एकः मनमिकः की वयन्ति मृदेश-**ব যাঃ ৷ বিৰূপাক্ষ্য্য জ্যিনী ন্তা স্তবে বামলোচনাঃ।। ইতি কাব্যপ্রকাশে ১০ উল্লাসঃ ॥ ব্যান্ত্রঃ পু॰ জন্তবিশেষঃ। বাঘ ইতি ভাষা। তৎপৰ্য্যায়ঃ। শা-र्फृबः २ दीशी २ । ইত্যमंतः ॥ পূদাসঃ ৩ বনশ্বঃ ৪ চিত্রকঃ ৫ পুঙরীকঃ ৬। ইতি জটাধরঃ॥ হি সুগশুঃ ৭ ব্যাড়ঃ ৮ হি॰সুকঃ २ शिभाबः ३२ श्राशमः ३०।

ইতি শব্দরত্নাবলী ৷৷ পঞ্চনখঃ ১৪ ব্যালঃ ১৫ গুহাশ্যঃ ১৬ তীক্ষদ ফুঃ ১৭ ভীরুঃ ১৮ নখা-যুধঃ ১৯। অস্য মা॰সগুণাঃ। সা-র্দ্দুল সিণ্ছ সরভর্ক তরক্ষু মুখ্য। যেন্যে প্রসন্থ বিনিহন্ত্যভিবর্ত্ত-যন্তে। তে কীর্ত্তিতাঃ প্রসহনাঃ পলল তদীয় মর্শঃ প্রমেহ জঠ-রাময জাড্যহারি ৷৷ ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ ॥ স তু কশ্যপভার্ষ্য। म खी न खानः । यथा । म खी। ত্বজনমৎ পুল্রান্ ব্যাঘু দিণ্ছাণ-শ্চ ভাবিনী। দ্বীপিনশ্চ স্ত। खना वानामा न्यागरंथियाः ॥ ইতাল্যে বক্লিপুরাণে কাশ্য-शीय व॰শनामाधायः ॥ 🕸 ॥ নরাদ্যুত্তরফঃ শ্রেষ্ঠার্থ বাচকঃ ॥ রক্তৈরঙঃ ॥ করঞ্জঃ । ইতি त्यिमिनी ॥

ব্যায়দলঃ পু॰ এরগুবৃক্ষঃ। ইতি শব্দমালা ॥ রাজনির্ঘণ্টে র-ক্তৈরগুপর্যাযে ব্যায়ুতল ইতি পাঠঃ॥

ব্যায়নখং ক্লী নখীনামগন্ধজব্যং

তৎপর্য্যায়ঃ ৷ ব্যাডাযুধং ২
করজং ও চক্রকারকং ৪ ৷ ইত্যমরঃ ৷৷ নখাঙ্কং ৫ নখী ৬ নখ্যং

৭ ব্যাঘূনখী ৮। ইতি শব্দরত্না বলী ৷ কন্দবিশেষঃ ৷৷ নখক্ত-বিশেষঃ। ইতি মেদিনী।। त्राघुतथः पूर सूरीतृकः॥ त्रान-নখঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।। ব্যা-ঘুস্য নখশ্চ ॥ राध्नथक° क्ली नथक्क छ॰। ইতি भक्राना ॥ বাায়ুনাযকঃ পু॰ শৃগালঃ।ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ ব্যাঘূপাই পু॰ বিকম্বতবৃক্ষঃ। পুরাণে ।। ব্যাযুতুল্যচরণে তি । ইতি মুগ্ধবোধব্যাকরণ ॥ ব্যায়ুপাদঃ পু বিকন্ধতবৃক্ষঃ। বিকণ্টকবৃক্ষঃ । ইতি রাজ-निर्घकः ॥ ইত্যমরঃ ৷৷ ব্যাঘুস্য লাঙ্গুলঞ্চ ৷৷ ব্যাহ্রাটঃ পু॰ ভরদ্বাজ্পকী। ইত্যমরঃ ॥ ব্যাঘ্রাদনী স্ত্রী ত্রিবৃতা। ইত্য-यतः ॥ ব্যাঘ্রাস্যঃ পু॰ বিডালঃ। ইতি শব্দচন্দ্রিক। ।। ব্যাঘ্মুথে ক্লী ।। বাঙ্গী জ্রী কন্টকারী। ইত্য-্নরঃ ম ব্যাঘুপত্নী চ ॥

ব্যাজঃ পু॰ কপটঃ। স তু অয-থার্থব্যবহারঃ॥ বঞ্চনমাত্রফল । ইতি সৰ্বানন্দো মধুশ্চ ।। অ-পদেশঃ। স কারণান্তর প্রবৃত্তেঃ কারণান্তরোদ্ভাবন । ব্যাজে। ২ত্ৰ স্বৰূপাচ্ছাদন । যথা ধ্যান ব্যাজ মুপেত্য চিন্তযদি কামিতি । ব্যাক্তো ২যমভিপ্রায়গোপন-ফলঃ। পূর্ব্বোক্তন্ত পরাপকারফ লঃ। ইত্যৰথাৰ্থ ব্যাজ্যো ৰ্ভেদঃ ে অন্য মুদ্দিশ্য অন্যপ্রতিপাদন ইত্যমরঃ ।। মুনিবিশেষঃ । ইতি ॥ . মিহ ব্যাজ ইত্যর্থঃ । যদাহ অ-नामुक्तिभा जनगर्थ यनुक्रीन म-शरमभा यथा। जनकी जा गू-দিশ্য জারাবলোকনার্থ যা-তীতি। ইত্যমরভরতে।।। ব্যাজনিন্দা স্ত্রী কপটঙ্গৎসা 🛚 য ञलकात्रियायः। यथा। निका-যা নিন্দ্রা ব্যক্তি ব্যাজনিন্দে-তি গীয়তে। ইতি চন্দ্রালোকঃ॥ ব্যাজস্তুতিঃ স্থ্রী কপটপ্রশংসা।। অলঙ্কারভেদঃ। যথা । উক্তি ৰ্ব্যাজস্তুতি নিন্দা স্তুতিভ্যাণ স্তু-তি নিন্দযোঃ। ইতি চন্দ্রালোকঃ ব্যাজোক্তিঃ স্ত্রী ছলবাক্য ।। व्यवसात्रवित्भवः। यथा । व्या-জোক্তি রন্যহেতৃক্ত্যাযদাকার-

ব্যাধি

স্য গোপন । ইতি চন্দ্রালোকঃ
ব্যাডঃ পু॰ সর্পঃ। মাণসভক্ষকঃ। ইত্যমরঃ।। ইন্দ্রঃ। ইতি
শব্দরত্বাবলী।। বঞ্চকঃ। ইতি
রাষমুক্টঃ।।

ব্যাডাযুথ ক্লী ব্যাঘ্নখাখ্যগন্ধ-ডব্য । ইত্যমরঃ ॥

ব্যাডিঃ পু॰ কোষকারমুনিবি-শেষঃ ৷ তৎপর্য্যায়ঃ ৷ বিদ্ধাবাসী ২ নন্দিনীতনয়ঃ ৩ ৷ ইতি হেম-চন্দ্রঃ ৷৷ বিদ্ধাস্থঃ ৪ নন্দিনীসূত্রু ৫ ৷ ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ ৷৷

ব্যাত্যুক্ষী স্ত্রী রসিকানা মন্যো-ন্য জলক্রীডন । ইতি সংক্ষি-স্তুসারোণাদিবৃত্তিঃ।। তৎপর্যা-যঃ জলক্রীডাশব্দে দ্রষ্টব্যঃ ।। ব্যাদিশঃ পুং বিষ্ণুঃ। যথা। অ-

নভৰপো ২নস্তশ্ৰী জিতমন্য ভিষাপহঃ। চতুরস্যো গভীরা-ত্মা বিদিশো ব্যাদিশো দিশঃ॥ ইতি মহাভারতে তস্য সহস্-নাম স্তোত্ৰণ।।

ব্যাধঃ পু॰ মৃগহি॰সকজাতিঃ।
শিকারী ইতি ভাষা। স তু সর্বস্বিপত্ন্যা॰ ক্ষত্রিযাজ্জাতঃ। যথা
। নাপিতাকোাপকন্যাযা॰ সর্বস্বী তস্য যোষিতি। ক্ষত্রাদ্বভূব

ব্যাধশ্চ বলবান্ মৃগহিংসকঃ ৷৷
ইতি ত্রন্ধবৈত্তি ত্রন্ধবিতে ১০
অধ্যায়ঃ ৷৷ তৎপর্যায়ঃ ৷ মৃগবধাজীবঃ ২ মৃগযুঃ ৩ লুব্ধকঃ ৪০
৷ ইত্যমরঃ ৷৷ মৃগাবিৎ ৫ জোহাটঃ ৬ ৷ ইতি জটাধরঃ ৷৷ মৃগজীবনঃ ৭ বলপাণশুনঃ ৮ ৷
ইতি শব্দরত্বাবলী ৷৷ দুফঃ ৷
ইতি মেদিনী !৷৷

ব্যাধভীতঃ পু॰ মৃগঃ। ইতি শব্দ-চন্দ্ৰিকা।।

ব্যাধামঃ পু॰ বজু॰। ইতি হেম-চন্দ্ৰঃ।।

ব্যাধিঃ পু॰ সষ্ঠ ।। রোগঃ। ইত্যমরঃ।। কামব্যথাসন্তাপজন্যক্ষশতা। ইতি রসমঞ্জরী।। ৠ। জষ্ঠস্য নিদান যথা। ব্যালোকন
মনস্থোল্য ক্রীডা বিষয় চেষ্টিতৈঃ। বিরোধ ৰক্ষ ভী হর্ষ বিযাদানৈ্যক দূষিতঃ।। পুণস্তোৎসাহ বলভুণ শোথ চিত্তাপ্লবজ্বান্। সর্বাকারাঙ্গ নিস্তোদ
রোমহর্ষ সুসুপ্ততা।। স্ঠ বিষম মন্যচ্চ স্ব্যাৎ সর্বাঙ্গ মার্দিব ।। ইতি গারুডে ১৭২ অধ্যায়ঃ।। অন্যৎ স্ঠস্য চিকিৎসা
ব্যাঞ্জা। অথ স্ঠস্য চিকিৎসা

৷ বাতোত্তরেষু সর্গি র্বমনণ কফো-ত্তরেষু হৃষ্ঠেষু। পিতোত্তরেষু মো-কো রক্তস্য বিরেচন॰ শ্রেষ্ঠ ।। পথ্যা করঞ্জ সিদ্ধার্থ নিশাবল্পজ সৈন্ধবৈঃ। বিডঙ্গ সহিতঃ পিটেউ র্লেপো মূত্রেণ স্বন্ধনুৎ।। অবল্প-জঃ বাসচীতি লোকে। পথ্যাদি-ভির্লেপঃ ৷৷ ৠ ৷৷ সোমরাজী ভব-চূর্ণ॰ শৃঙ্গবের সমন্বিতং। উদ্বর্ত্তন মিদ॰ হস্তি স্বপ্তরোগণ ক্রতাস্পদণ ॥ সোমরাজী বাঙ্গচীতি লোকে। সোমরাজ্যদর্তন ।। 🗱 ।। রসায-ন॰ প্রবক্ষ্যামি বন্ধণা যদুদাহৃত । মার্কণ্ডেষ প্রভৃতিভি র্যৎ প্রযু-ক্ত॰ মহর্ষিভিঃ ॥ পুষ্পকালে তু পুষ্পাণি ফলকালে ফলানি চ। সংগৃহ্ছ পিচুমর্দস্য ত্ত্রগ্ মূলানি দ-লানি চ ॥ দ্বিরশানি সমাহাত্য ভাগিকানি প্রকল্পযেৎ ৷ ত্রিফলা जायन बाकी यम खु। क्षेत्र करा शयः ।। বিডঙ্গসার বারাহী লোহচূর্ণাঃ স্তাঃ সমাঃ। নিশাদ্যাবন্তুজক ব্যাধিঘাতাঃ সশর্করাঃ 11 স্বষ্ঠ মিন্দ্রযবাঃ পাঠা চূর্ণ মেষাস্ত সং-যুত । খদিরাস্ন নিয়ানা ঘন ॥ কাথেন ভাবষেৎ।। সপ্তধা পঞ্চ নিষম্ভ মার্কব স্বরসেন চ। স্লিঞ্চঃ

শুদ্ধতনু ধীমান্ যোজ্যেত্তছ্-ভে দিনে ।। মধুনা তিক্ত হবিষী थिनितामन वार्तिगा। त्वश् मुख्या-স্তুসা বাপি কোল বৃদ্ধ্যা পলংভ-বেৎ।। জীর্ণে তক্ষিন্ সমগীয়াৎ ন্নিগ্ধ॰ লঘু হিত॰ চ য় । বিচর্চি-কোদুম্বর পুগুরীক কপাল দক্র কিটিভালসাদি । শতারু বি-স্ফোট বিসর্পমালাঃ কফ প্রকো-প॰ ত্রিবিখ॰ কিলাস॰ ॥ ভগন্দর শ্লীপদ বাতরক্ত জডান্ধ নাডীত্রণ শीर्यतागान् । मद्यान् अय्यश-न् अन्ता॰ क मर्वान् न॰ खु। विष॰ মূলবিষ নিহন্তি ৷৷ স্থূলোদরঃ नि॰श्करणानतः मा९ मूक्तिक मिक्त संधूरनाथरयागाः । मरमाय রোগাদপি যে দশন্তি সর্পাদযো-যান্তি বিনাশ মাশু৷৷ জীবেচ্চিরণ ব্যাধিজরা বিমুক্তঃ শুভে রতি শ্চ-ন্দ্রসমানকান্তিঃ। অযমর্থঃ। নিয়-স্য ফলপুষ্পা ত্বক্ পত্ৰ মূলানি স-ৰাণি দমুদিতানি দ্বিগুণানি চূৰ্ণি-তানি ভৃঙ্গরাজস্য রসেন সপ্তবা-রান্ ভাবযেৎ। ত্রিফলাদীনি পা-ঠান্তানি সমুদিতান্যেক ভাগানি চূর্ণিতানি খদিরাসন নিয়ানাণ নিবিড ক্বাথেন ভাব্যেৎ ৷ ততঃ, সৰ্ব মেকীক্লত্য মধাদিনাবলি-श्रा । शक्षितियकावलाकः ॥ 🕸 ॥ শশিলেখা পঞ্চলল তাবদি৷রি-জন্য গুগ্নলো দশ চ৷ তাপ্যন্য পলত্রিতয়ু দ্বে লোহাচ্ছাবণিকা-যাঃ ৷৷ ত্রিফলা করঞ্জ পল্লব খদির গুড়ুচী ত্রিবৃদ্দন্ত্যঃ। মুস্তা বিডঙ্গ द्रजनी ऋष्ठेज चक् निच विद्र म-স্পাকাঃ ৷৷ এতৈ রচিতা॰ বটিকা॰ মধু ঘৃত মিশ্রাণ গিলেৎ প্রাতঃ। शामृत्वन b क्रिं नुमछामृक् বাত মচিরেণ।। শ্বিত্রাণি পাণ্ডু-রোগণ বিষমানুদর প্রমেহ গু-লা॰ শ্চ। নাশ্যতি বলী পলিত॰ যোগঃ স্বাযন্তুবো নামা।। শশি-লেখা সোমরাজী। গিরিজস্য শি-লাজতুনঃ। তাপ্যস্য স্বর্ণমান্দিক-স্য ৷ প্রাবণিকা মুঞ্জীতি লোকে । সাযমুবো গুয়ুলু: ॥ 🗱 ॥ চিত্রক ত্রিফলা ব্যোষ মজাজী কারবী বচা। সৈশ্ধবাতিবিষে স্বষ্ঠণ চব্যৈ-ল। যাবশূকজে ।। বিডঙ্গান্যজ-মোদা চ মুস্তা চামরদারু চ। যাবস্ত্যেতানি সৰ্বাণি তাবন্মাত্ৰম্ভ গুয়ুলুঃ ॥ সংক্তা সর্পিষ। সার্দ্ধণ গুটিকা॰ কার্যেভিষক্। প্রাত ভোজনকালে চ খাদেদগিবলং

যথা।। হস্ত্যফীদশ সন্তানি হ্নমী-ন্ দুফত্রণানি চ। গ্রহণ্যর্শো বি-কারা শ্চ মুখাময গলগ্রহান্।। গৃধুসী মস্থিভগ্নঞ্চ গুলাঞ্চাপি নি-যচ্ছতি। ব্যাধিণ কোষ্ঠগতাণ্ঞা-পি জ্যেদ্বিষ্ণু রিবাস্রান্।৷ এক-বি॰শতিকো গুগ্গুলুঃ ৷৷ 🟶 ৷৷ বাত রক্তাধিকারোক্তঃ পুরঃ কৈশোর-কাভিধঃ। স্বষ্ঠানাণ বাত রক্তা-না॰ নাশ্যেৎ পরমৌষধণ ৷ কৈ-শোরকো গুগ্গুলুঃ ॥ৠ॥ ভল্লাতক• প্রস্থুগণ ছিদ্বা জোণ জলে ক্ষি-পেৎ। প্রস্থদ্ধয়ণ গুজূচ্যান্চ ক্রুণ্ণ তত্রাস্তদি কিপেৎ !৷ চতুর্থা শা-বশেষত্ত কথাৰ মবতার্যেৎ ৷ বস্ত্র পূতে ক্ষাযে চ বক্ষ্যমাণানি নি-ক্ষিপেৎ ।। সরাবমাত্র॰ গোসর্পি র্গোদৃগ্ধস্যাটক তথা। সিতা প্রস্থাতাত দদ্যাৎ প্রস্থান্ধ মা-ক্ষিক॰ ক্ষিপেৎ 🏿 সৰ্বাণ্যেকত্ৰ ভা-ए जू शरह यम्बिना मरेनः। সৰ্বজব্যে ঘনীভূতে পাবকাদ্ব-তারযেৎ।। তত্র কেপ্যাণি চূর্ণানি জমো বিল্প মিতামৃতা। বাঙ্গচী চাথ দক্রমঃ পিচুমর্দে। হরীতকী • ।। ধাত্রী রাত্রিশ্চ মঞ্জিষ্ঠা 'মরিচं' नागतः क्या । चवानी ट्रेमऋवः

মুন্ত॰ ব্রগেলা নাগকেশর॰।। প-গটিঃ পত্রকং বাল মুশীরং চন্দনং তথা। গোক্ষুরস্য চ বীজানি ক-ুরো রক্তচন্দন ।। পৃথক্ পল। र्क्षमानाना॰ हुन (स्रष्ठा सिर्ह कि-পেৎ ৷ পলমাত্র মিদ প্রাতঃ সম-श्रीयाञ्जलन हि ॥ नागरयमन-लार्। २४° ऋष्ठीनि निश्रिलीना-পি ৷ বাতরক্তানি সর্বাণি সর্বা-ণ্যশা॰সি সেবিতঃ ॥ ব্যাষাম মাতপণ বহ্নি মন্লণ মাণসণ দধি স্ত্রি-য°। তৈলাভ্যঙ্গ° তথাগ্নান° ন-রো ভল্লাতকে ত্যজেৎ ॥ অমৃত ভन्नाठकावरलरः ॥ *** ॥** निय॰ গোপাৰুণা কঢ়ী ত্ৰাযন্তী ত্ৰিফলা যন । পর্প টাবন্তুজানন্তা বচা খদির চন্দন ৷৷ পাঠা শুগী শটী ভাগী বাসা ভূনিম্ব বৎসকণ ৷ भाराज्यवाक्री मृत्री विष्ठक्ट যবানলং ৷৷ হস্তিপর্ণো ২মৃতা ডে-का भटोल तुक्रनीषय । क्नात-থধ সপ্তাহ্ব ক্লফবেত্রোচ্চটাফলণ ॥ মঞ্জিষ্ঠা লাঙ্গলী রান্ধা নক্ত-मानः भूनर्गता। मछी विजयमात-শ্চ ভূঙ্গরাজ জরণ্টকণ ৷৷ অঙ্কোঠ-क्क मार्थाहे॰ द्विन्ना॰म॰ नृथक् পৃথক। গৃহীযাতানি সর্বাণি জ-

লজোণে পচেচ্ছনৈঃ ৷৷ অফীমাণ-শাবশেষত্ত কথায় মবতারষেৎ । বিধায বাসসা পূত॰ স্থাপযেন্ডা-জনে দৃঢ়ে ॥ ভল্লাতক সহসু।ণি ক্ষিপ্তা ত্রীণ্যমলে ২ন্তদি। পচে-দফীবশেষন্ত ক্যায় নবতার্যেৎ ॥ **তচ্চ বস্ত্রেণ সংশোধ্য ছে**। কম্বা-যৌ বিমিশ্রযেৎ। গুডস্য চ তুলা॰ **मञ्चा त्वर्वर माधू माधरयर ॥** ভল্লাতক সহস্যুণি তচ্চ বীজানি নিঃক্ষিপেৎ ৷ ত্রিকটুঃ ত্রিফলা মুস্ত বিডঙ্গ চক্রক তথা ৷৷ চন্দ-न॰ रेमञ्जर॰ ऋष्ठे॰ मीशाकः शन॰ পল°। সৌগন্ধ্যর্থ॰ ক্ষিপেত্তত্ত্র চা-তুর্জাত পল পৃথক্।। মহাভন্না-তকো হেষ মহাদেবেন ভাষিতঃ । প্রাণিনা॰ হিতকামায জযেচ্ছী-যু॰ প্রযোজিতঃ ।। শ্বিত্র মৌডুস্ব-র॰ দদ্রু মৃক্ষজিহ্ব॰ সকাকণ । পুওরীকঞ্চর্দ্মাখ্য বিক্ফোট র-ক্তমণ্ডল ।৷ কণ্ডু কপালক স্বষ্ঠ ও পামানঞ্ বিপাদিকা । বাতর-ক্ত॰ ষ্ডশা॰সি পাণ্ডরোগণ বন ক্রমীন্।। রক্তপিত মুদাবর্ত ক'-স শ্বাসণ ভগন্দরণ। সদাভ্যাদেন পলিত মামবাত সুদুস্তর ।। নি-র্যন্ত্রণস্ত কথিতো বিহারাহার মৈ-

পুনৈঃ। স্বৰুতে পর্মাণ কান্তি॰ প্রদীপ্ত জঠরানলং ৷৷ অনুপানং প্রযোক্তব্যু ছিন্নাতোয় প্রযো ২থবা। ভোজনে তু সদা ত্যাজ্য [॥] মুক্ত মল্ল॰ বিশেষতঃ।। গোপা শ্বে-। তসাউ ইতি লোকে ৷৷ যত আহ নিঘণ্টঃ ৷ সারিবা সারদা স্ফোটা গোপকন্যা প্রতানিকেতি ৷ তদ্বা-চকো গোপীশব্দত যত আহ। গোপী শ্যামা সারিবা স্যাদন-ভোৎপলসারিবা ইত্যমরঃ ॥ গোপাঙ্কনা গোপবল্লী লতাহ্বা कार्श्वमातिर विज यमनशानः অরুণা অতীস্। অবন্তুজঃ সো-মরাজী। অনন্তা দুরালভা। চ-ন্দন শ্বেত । ভার্গ্যা অলাভে কন্টকারীমূল । শ্যামা ক্লকাসা-উ। হস্তিকর্ণঃ হথিকণ। দ্রেকা বকা ইতি। সপ্তাহ্নঃ ছতিবন্। ক্লফবেত্ৰঃ জলবেতসঃ। উচ্চটা-। ফল॰ আরক্তগুঞ্জাফল॰। সর-🗗 কঃ কটসবৈষা। দীপ্যকঃ যব নী। মহাভল্লাতকঃ ।। 🛊 ।। মৃঞ্জিয়া ত্রিফলা তিক্তা বচা দারু নিশা-মৃতা। নিয় শৈচ্যাণ ক্রতঃ কাথঃ मर्बक्रक्षानि नामरवि ॥ लघुमिक्ष-श्रीमिकाथः॥ क्षा मिक्किश वाकिही

চক্রমর্দঞ্চ পিচ্মর্দকে। হরীতকী হ্রিডা চ ধাত্রী বাসা শতাবরী।। বল। নাগবলা যফীমধক পদুর-কোপি চ। পটোলস্য লভোশীর॰ গুড়ুচী রক্তচন্দন ।। মঞ্জিষ্ঠ त्र काथः अर्थानाः नामनः शतः । বাতর্ক্তস্য সংহর্তা কণ্ড মণ্ডল थ्डनः ॥ नशासमञ्ज्ञिशिकाथ ॥ 🕸 ॥ मिक्षकी ऋष्टेकामृठी घन-वठा ख्ळी इतिजावयः कृषातिके পটোল স্বষ্ঠ কটুকা ভাগী বিড-সাগ্রিক॰। মূর্বা দারু কলিঙ্গ ভূঙ্গ মগধা ত্রায়ন্তি পাঠা বরী গায়ত্রী ত্রিফল। কিরাতক মহানিয়া স-नात्रधर ॥ गामावञ्चक हन्तनः বরুণক দন্তী কশা যোচক বাসা পর্প ট সারিব। প্রতিবিবানন্তা विशाला জलः। मङ्गिश्रामि तयः ক্যায বিধিনা নিত্য পুমান্ যঃ পিবেৎ ত্ত্ৰনোষা হুচিরেণ যান্তি विनय ऋष्ठीनि ठाकी ।। नी-শ॰ গচ্ছতি বাতরক্ত মখিল॰ নশ্য-ন্তি রক্তাময়। বীসর্প স্তৃচি শূন্যতা নযনজা রোগাঃ প্রশাস্যন্তি চ। অরিষ্টঃ নিয়ঃ। কলিলঃ ইন্দ্রযুবঃ । ভূদ॰ ভূদরা। বরী শতাবরী। গাযতী খদিরঃ ৷ অসনঃ বিজয-

मातः। भागा थियकुः। ठलन সত্র রক্তণ আহণ। সারিবা সাউ। অনন্তা দুরালভা। বিশালা ইক্র-বাৰুণী ইতি। জল পেত্ৰবালা। तृद्गे क्षिष्ठे । निकायः ॥ क्षः ॥ मतिष्ठः ত্রিবৃতা মুস্তা হরিতাল॰ মনঃশি ল। দেবদারু হরিজে ছে মাণ্সী अर्छ॰ महन्मन॰ ॥ विभाला॰ कत्रवी-রঞ্চ ক্ষীরমর্কসন দ্ভবং। গোম্যস্য রস॰ সর্ব্যাৎ প্রত্যেক॰ কর্ষ **সম্মি**-ত ।। বিষ্ণাৰিপল দেষ তৈল প্রস্থানত॰ কটু। পচেক্ষত্রগুণে নীরে গোসূত্রে দিগুণে তথা ।। মরিটাদ্য মিদ° তৈল মভ্যহাৎ ঙ্গুনাশন॰ । এতস্যাভ্যত্ন তঃ শ্বিত্রণ বিবর্ণণ তৎক্ষণান্তবেৎ ॥ তৈল নেভজ্জয়েৎ কণ্ডূ॰ পামাণ-সিশ্ব॰ বিচর্চ্চিকা॰। পুওরীক॰ ত-থা দক্ৰণ শূন্যতাণ নিত্যমেবিনাণ ॥ वधुमित्रिष्ठामाः देख्यः ॥ 🗱 ॥ म-রিচ॰ ত্রিবৃতা দম্ভী ক্ষীর মার্ক্ত শ-ক্রডসঃ।দেবদারু হ্রিডে দে মাণ-সী স্বর্গুণ সচন্দন ।। বিশালা কর-বীরশ্চ হরিতাল মনঃশিলা। **Бि**बक॰ नामनी मुख। विषम ठक्कमर्फकः ॥ भित्रीयः ऋऐ জा নিষঃ সপ্তপর্ণো ২মৃতা সুহী। স-

ম্পাকো নক্তমালশ্চ খদিরো বা-সচী বচা ॥ জ্যোতিমতী চ প-লিকা বিষণ দ্বিপলিকণ ভবেৎ ৷ আঢক॰ কটুতৈলন্য গোমূত্রঞ্চ চতুৰ্গুণ ৷৷ মৃৎপাত্তে লোহপাত্তে **ह लंदेन मृ इशिना श्रद्ध । मित्र**-চাদ্য মিদ° তৈল° মহমুনিভি রী-রিতং ৷৷ ভিষগেতেন তৈলেন সু-ক্ষয়েৎ কৌষ্ঠিকান্ ব্ৰণান্। পা-মা বিচর্চিকা দক্র কণ্টু বিস্ফো-টকানি চ ৷৷ বলষঃ পলিত পা-যা নীল॰ ব্যঙ্গণ তথৈব চ ৷ অভ্য-ন্দেন প্রণশ্যন্তি সৌঙ্গমার্য্যঞ্চ জা-যতে ।। প্রথমে বযসি স্ত্রীণা॰ ষা-সা॰ নস্য॰ প্রদীয়তে। তাসা মপি জরা প্রাপ্য ন স্যাতাণ স্থালিতৌ छत्नो ॥ वनीवर्फ खत्रका वा গজে। বা বাযুপীডিতঃ। ত্রিভি রভ্যঞ্জনৈ রম্য ভবেমারুত বি-ক্রমঃ ॥ জ্যোতিশতী মালক-স্ণীতি লোকে। মহামরিচাদি তৈল°।। 🕸।। তালকস্য তু পত্ৰা-ণি যস্য সন্তি পৃথক্ পৃথক্। অ-ভুকস্যৈব তদ্যাহ্য হরিতালং চিকিৎসকৈঃ।। পুনর্গবাষাঃ স্বর-সে তালক॰ তদ্বিমর্দযেৎ। দিন-মেক তত স্তিম্মন্ ঘনত্ব গনিতে

সভি ।। স্বীত চক্রিকাণ তাম্ব শোষ্যেৎ সম্যাগতপে। পুনর্বা সমস্তাঙ্গকারেঃ স্থালী॰ গলাবিধ্ ।। পূর্বেচ্চ ততঃ ক্ষারণ ডাচবেৎ পীডনেন হি ৷ ক্ষারস্যোপরি তা॰ দদ্যাৎ তালকস্য তু চক্রি-কাণ্য তত আচ্ছাদনণ্দস্বা মুদ্রাণ क्ष वित्नयस्य । श्रानी वृह्मा নিধাযাগ্নি মমন্দ জ্বালযেন্ডিষক্ নিরন্তর মহোরাত্র পঞ্ক॰ তেন সিদ্ধ্যতি। স্বাঙ্গ শীত সমু-ত্তার্য্য গৃহীষাজস মুত্তমং ॥ তা-লকেশ্বর নামায় মুক্তো গুঞ্চা মিতো রসঃ। গুড়চ্যাদি ক্যাযেণ গদানেতান্ বিনাশ্ষেৎ ॥ অ-ক্টাদশাপি স্বষ্ঠানি বাতরক্ত॰ ত-থোদ্ধত । ফিরঙ্গদেশজ রোগ দুস্তরণ চ ব্যপোহতি ॥ এতদ্ভেষজ সেবী তু লবণাম্লে বিবৰ্জ্জযেৎ। তথা কটুরসং বহ্নি মাতপং দূরত স্ত্যজেৎ ।। লবণ यः পরিত্যক্তুণ ন শক্ষোতি কথঞ্চন স তু সৈন্ধব মশ্বীয়াৎ মধুরোপরসে। হি সঃ।। তালকেশ্বরো রসঃ ॥ 🗯 ॥ তাল তাপ্য শিলা সূত্ত টঙ্কণ সিধু সং-যুত্। গন্ধাকে দ্বিগুণৌ সূতাজ্জ-ষীরান্ডিঃ প্রমর্দযেৎ।। ষড়হ॰ পু- |

টিত ধোচা ভূধরে সকল দ্বিদ । ষট্পদ॰ দ্বিপল॰ তামু॰ লোহ ভ-স্ম চভুষ্পাল ।। জম্বীরান্ডি দিন । যৃষ্ট ত্রি শদ শ বিষ ক্ষিপে । অস্য মাসদ্বৰ খাদেন্মাহিষীযৃত मःयुञ् ॥ मश्राटेका बीक्ठी वी-জৈঃ কর্ষণ লিহ্নাত্ততঃ পরাণ। তালকেশ্বর নামায়ণ সর্বন্দপ্ত হ-রো রসঃ।। অর্কো মারিতং তামুং। দ্বিতীয় তালকেশ্বরো রসঃ॥ 🕸॥ রসো বলি স্তামু ময়ঃ পুরো ২গ্নিঃ শিলাজতু স্যাদ্বিষ তিন্দুকশ্চ। বরা চ তুল্যু গগন করঞ্জ বীজ পৃথগুাগ চতুষ্টযঞ্চ ॥ সংমর্দ্য সর্ব॰ মধুনা ঘৃতেন ঘৃতস্য পাত্রে নিহি-. ত প্রযন্নাৎ। কর্ষণ ভজেৎ প্রত্য-হ মস্য পথ্য শাল্যোদন দুগ্ধ ম-धू वयक ।। विमीर्ग कर्गाकृ वि ना-সিকোপি ভবেদনেন স্মর তুল্য মূর্ত্তিঃ। দারা পরিত্যাগ ইহ প্র-मिरके। **जिल्लीमन** ज्व निवक्षमृ-লে ॥ তামুমযশ্চ মারিত । পুরো গুগ্লুলুঃ। অগ্নি শ্চিত্রকণ। বিষতি-न्पुकः ऋष्ठिला । বরা ত্রিফলা। র-সাদি ত্ৰিফলান্ত॰ সৰ্ব॰ তুল্য॰। গ-গন মভুক°। করঞ্জবীজঞ্চ পৃথক্ চতুর্গুণ রসাৎ। তত্র স্ঠে বদ্ধ-

দূলে সতি তিলৌদন গেব পথ্যে।। ইতিগলৎসন্তাবিকারণ ইতিজা-বপ্রকাশঃ ৷৷ শ্রাঞ্চা অথ সর্বব্যা-विरुत्र कवन्। रुद्धि क्यो । गर्ब-ব্যাধিহর বন্দ্যে বৈক্ষব কবচ শিব'। যেন নকা ক্রতা শস্তোঃ ধ্যেত রক্ষয়তঃ পুরা ॥ প্রণম্য দে-ৰ মীগান মজা নিত্য ম**নাময়ণ।** रादः मार्सभातः वियुः मर्दवाशिन ॥ মব্যষ্ণা ব্যামাহ্ণ প্রতিনর্গ **নম**-স্কৃত্য জনাৰ্দান°। অমোষাপ্ৰতি-यः मर्बः मर्द्रमूखेनियात्रवः ॥ विक् র্মামগ্রতঃ পাতৃ রুফো রক্ষতু প্-ষ্ঠতঃ। হরি র্মে রক্ষতু শিরে। হদ-रक्ष जनार्कनः ॥ गटना गग रुषी-কেশো জিহ্বাণ রক্ষত্ কেশবঃ ৷ পাত্ নেত্রে বাসুদেবঃ শ্রোত্রে স-স্বৰ্যাে থবতু।। প্ৰদ্যায়ঃ পাতু মে ঘাণ মনিরুক্ত চর্ম্মক । বনমা-লী গলসান্ত শ্রীবৎসো রক্ষতা মুরঃ ৷৷ পার্শ্বণ রক্ষতু মে চক্রণ বা-ম॰ দৈত্যনিবারণঃ। দক্ষিণন্ত গদা দেবী সর্বাসুর নিবারিণী॥ উদর॰ ম্যলং গাতু পৃষ্ঠং মে পাতু লাঙ্গ-ল॰। উৰা রক্ষতু মে শাৰ্স॰ জ্ঞ্ছ রক্তু নন্দকঃ il পাফী রক্ষতু শ-খশ্চ প্রত্রু মে চরণাবুভৌ। সর্ব

কার্যার্থ দিল্লার্থণ পাতু মাণ গরু-ডঃ সদা।। বল্লাহা **রক্ষত জলে** বিষমেষ্ চ বামনঃ। অটব্যা॰ নর-সি[•]হশ্য সর্বতঃ পাতু কেশবঃ ॥ हित्रगुगर्छ। ভগবান हित्रगु॰ त প্রয়চ্তু। সাংখাচার্যস্ত ক্রি লো ধাতুসাস্যুগ করেছি নে ৷৷ শ্বে তদ্বীপ নিবাসী চ শেতদীপং ন-रचकः । महीन् শत्नुन् मृषरजू मशुरेक छे छ मुलनः ॥ विकुश मला বিকিরতু কিলিষণ মম বিগ্রহাৎ । হংসো মৎস্য স্তথা কুর্ম্মঃ পাতৃ-মা॰ সৰ্বতো দিশং ॥ ত্ৰিবিক্ৰমপ্ত **म् एक्ट महीन् शाशान् निरूछ**-ज् । नतनात्रायर्गी (मरवो वृक्ति° পালয়তা॰ মন ৷৷ শেয়ো মে নি-র্মাল জ্ঞান করোম্বজ্ঞাননাশ-ন'। বলরামো নাশ্যতু কল্মষ' ষৎ ক্তত মযা।। পদ্যাত দদাতু পরমো নুখ মৃদ্ধা মম প্রভুঃ 1 ·দতাত্রেযঃ কলযতু সপুত্র প**শু** বান্ধবে ৷৷ সর্বানরীমাশযতু রামঃ পরশুনা মম। রক্ষোমস্ত দাশর-থিঃ পাতু নিত্য॰ মহাভুজঃ ॥ শত্রু মে সমরে হন্যাজামো যা-দবনন্দনঃ। প্রলম্ব কেশি চাণুর পুতনা ক সনাশনঃ ॥ কুক্স্য

যো বালভাবঃ স মে কামান্ প্র-বচ্ছতু। অন্ধকার তমোবোর भूक्ष कृष शिक्षवा ॥ भगामि ভষসম্ভপ্তঃ পাশহস্ত মিবান্তক । ততো ২হ° পুগুরীকাক্ষ মচ্যুত° শরণ গতঃ ৷৷ ধন্যো ২হণনির্ভযো নিত্য° যস্য মে ভগবান্ হরিঃ। শ্রুত্বা নারাষণ দেব সর্বোপড-বনাশন ।৷ বৈষ্ণব কবচ বদ্ধা বিচরামি মহীতলে। অপ্রধৃষ্টো-স্মি ভূতানা॰ সৰ্বদেবমৰো হুহ॰॥ স্মরণাদেবদেবস্য বিফো রমিত-তেজসঃ। সিদ্ধি র্ভবতু মে নিত্যু ষ্থা মন্ত্ৰ মুদাহ্বতং ৷৷ যো মাং প শ্যতি চক্ষুৰ্জ্যাও যাওক পশ্যামি চক্ষা। সর্বেষাণ পাপ দৃষ্টীনাণ বিষ্ণু বঁগ্লাতি চক্ষ্যা।। বাস্দেব-স্য য়ঙ্গক্র॰ তুস্য চক্রস্য যে স্ব-রাঃ ৷ তে ছিন্দন্ত চ পাপণ মে মম হি॰সম্ভ হি॰সকান্ ॥ রাক্ষসেযু পিশাচেষু কান্তারেষটবীযু চ। বিবাদে রাজমার্গেষ্ দ্যুতেষু কল-হেষু চ।। নদী সন্তরণে যাতে সং-প্রাপ্তে প্রাণসংশধে। অগ্নি চৌর নিপাতে চ সর্বগ্রহ নিবারণে ॥ বিদ্যুৎ সর্প বিষোদ্বেগে রোগে ॥ ২থ বিষ শঙ্কটে। জপ্য নেভজ্জ-

পেমিত্যু শরীরে ভ্যমাগতে ৷৷ অ্যুণ ভগবতো মন্ত্রো মন্ত্রাণাণ প-রমে। মহান্। বিখ্যাত কবচ গুহু সর্বপাপপ্রণাশন ॥ স্বমা-ষা ক্লতি নিৰ্মাণ কল্লান্তগৃহনো মহৎ । অনাদ্যন্ত পদ্মনাভ নমোস্ত তে ৷৷ ওঁ কা-লায স্বাহা। ওঁ কালপুরুষায স্বাহা। ওঁ ক্লোয স্বাহা। ওঁ क्रकभूक्षाय चारा। उँ ठ छ। य স্বাহা। ওঁ চওপুরুষায় স্বাহা। ওঁ প্রচণ্ডায় স্বাহা। ওঁ প্রচণ্ড পুরুষায় স্বাহা। ওঁ সর্বায় স্বাহা। ওঁ সৰ্বপুৰুষায় স্বাহা। ওঁ নমো ভূবনেশায ত্রিলোকধাত্তে ইরি-টি ষিরিটি স্বাহা। ওঁ নমো অশ্বে চাভ্যে যে যে সন্থা যা পাত্রচরা বৈষা দৈত্য দানব যক্ষ রাক্ষস ভূত পিশাচ ঙ্গমাণ্ডাপস্মারকো-চ্ছাদন জ্বরাণা মৈকাহিক দ্বিতীয তৃতীয় চাতুর্থক মৌহূর্ত্তিক দিন-জ্বর রাত্রিজ্বর সন্ধ্যাজ্বর সর্বজ্বরা-मीना॰ नृञा की है कर्छ शृ<u>ञ</u>ना ভুজঙ্গ স্থাবর জঙ্গম বিষাদীনা-মিদ॰ শরীর মমাপপথ্য ভবত তুষুরু স্ফুট প্রকটোৎকট রিকট দ°ষ্টু পূৰ্বতে। রক্ষ । ওঁ হৈহৈ হৈহৈ

।। রোগী ৮। ইতি জটাধরঃ !।

দিনকর সহসূকাল মমাগ্রতো জ্ব পশ্চিমতো রক্ষ। ওঁ নিবি নিবিপ্রদীপ্ত জ্বলন জ্বালাকার। মহাকপিল উত্তরতো রক্ষ। ওঁ মিলি মিলি বিলি বিলি গাৰুডি গৌরি গান্ধারি বিষমোহ বিষ বিষমাণ্সণ মোহ্যতু স্বাহা । দ-।। ব্যানঃ পুণ শরীরস্থপঞ্চবাযুন্তর্গত-ক্ষিণতো রক্ষ মাণ অমুকস্য সর্ব-ভূত ভযোপদ্রবৈভ্যো রক্ষ রক্ষ জম জম বিজয়তে ন হীমতে বিপ্রশ্রসোহ° ক্রতবাদ্যতে। ভয রুদয ভযবোভযো ২ভয়ণ দিশ-তু মনাস্তাৎ সাদন মচ্যুতঃ। তদুদর মথিল বিশন্ত লোকা যুগপরিবর্ত সহ্সু॰ ক্যান্তমন-মিব প্রবিশন্তি কস্মযনে। ।। বা-नूरमवः मक्षर्यं अमुग्न कानि-क़क्ककः। সर्वज्ञत्रात्रामञ्ज विक् নারাষণো হরিঃ॥ ইত্যাদিমহা-পুরাণে গারুডে সর্ব্যাধিহ্র विक्कविष्ट २०० अधायः॥ ব্যাধিষাতঃ পু॰ আরথধবৃকঃ। ইত্যমরঃ ৷৷ ব্যাধিতঃ ত্রি ব্যাধিযুক্তঃ। তৎ-পর্য্যাযঃ। আম্যাবী ২ বিক্লতঃ ় ৩ অপটুঃ ৪ আতুরঃ ৫ অভ্য-মিতঃ ৬ অভ্যান্তঃ ৭। ইত্যমর

राधिर्छा[™] पु॰ वातारीकनः। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ॥ ব্যাধিযা-তকে ত্রি ॥ ব্যাধুতঃ) ত্রি কম্পিতঃ । ইতি ব্যাধৃতঃ**> শব্দরত্নাবলী**।। সর্বশরীরগবাযুঃ। ইত্যমরঃ।। ইমে প্রাণাদযঃ পঞ্চ বাযবঃ শ-রীরে তিপ্ঠন্তি তে চ নিয়ত স্থান-স্থাঃ। যদাহুঃ। হৃদি প্রাণো গুদে ২পানঃ সমানো নাভি সংস্থিতঃ । छेनानः कर्श्वातम ह वानः সর্বশরীরগঃ ॥ ইতি । এবং ত-দ্যাপারাশ্চ যথা। অন্ন প্রবেশ-ন মূত্রাদ্যুৎসর্গো ২ন্ন বিপাচ-ন॰ ভাষণাদি নিমেষাদি তদ্ব্যা-পারাঃক্রমাদমী॥ ইতি ভরতঃ॥ শ্রীধরস্বামিমতে তৎকর্ম্ম ৷ ব্যা-যন । আঙ্গঞ্চন প্রসারণাদি ॥ অন্যচ্চ। ব্যানে। ব্যানশ্যত্য-ন্ন° সৰ্ব্যাধি প্ৰকোপনঃ। মহা-রজত সুপ্রখ্যো হানোপাদান-কারণঃ॥ স চাক্ষি কর্ণযোর্নধ্যে কট্যাণ বৈ গুল্ফযো রপি ৷ ঘূা-ণে গলে স্ফিণ্ডদেশে তিষ্ঠত্যত্ৰ নিরন্তর॰ ॥ স্কন্দযত্যধরণ বক্তু•

গাঁত্ৰ নেত্ৰ প্ৰকোপনঃ ৷৷ ইতি শারদাতিলকটীকা।। ত্রি বিশেষেণাশ্বোতি যঃ॥ তদ্বনিষ্ঠাত্যন্তাভাবাপ্রতি-रयाभी। यथा। माधाना व्याप-কো যস্ত হেতো রব্যাপক স্তথা । স উপাধি ভবৈত্তস্য নিন্ধর্যো ২য়ণ প্রদর্শ্যতে ॥ ইতি ভাষাপ-রিচ্ছেদঃ ৷৷ আচ্ছাদকঃ ৷ যথা ৷ পক্ষস্য ব্যাপক সার নসন্ধিধা मनामनः । अवग्रायगानमा नि-পক্ষ্যা ভাষার্থস্য ব্যাপক আ-চ্ছাদক॰ অভিযোগাপ্রতিকৃল মিতি যাবৎ । ইতি ব্যবহার-তত্ত্ব° 11

ব্যাপকন্যাসঃ পু॰ শিরস্তঃপা-দান্ত পাদতঃ শিরোন্ত মূল-मल्जिनगामः। यथा । जानी-বৃষ্যাদিকঃ ন্যাসঃ করশুদ্ধি স্ত-তঃ পর । অঙ্গুলি ব্যাপকন্যা-সৌ হৃদাদিন্যাস এব চ ৷৷ তাল-ত্রযঞ্চ দিয়ন্ধঃ প্রাণাযান স্ততঃ পরে । ধ্যান পূজ। জপকেচব সৰ্বতন্ত্ৰেম্বয় বিধিঃ ।। ইতি তন্ত্ৰ-मातः ॥ अशक्छ न्यामण्य **जक्**वाः ॥

ব্যাপদ্ দ্রী মৃত্যুঃ ।। আপৎ । বিপূৰ্ব আঙপূৰ্ব পদধাতোঃ ক্বিপ্ প্রত্যযেন নিষ্পন্না 11 ব্যাপন॰ ক্লী আচ্ছাদন॰॥ব্যা-প্রিঃ।। যথা। অত্র লঙ্খন মসণ-ক্রমণঞ্চ রবে স্তদা ভবতি যদা তন্মাস তৎপূৰ্বমাসাস্ত্যক্ষণযো রেকরাশ্যবস্থিতস্য তন্মাসান-ন্তর মেব রাশ্যন্তরসংযোগঃ ন-ত্বেকরাশিহিতস্য মাসব্যাপন-মাত্রণ। ইতি মলমাসতর্ণ।। ত্যেব মুত্তর তদিলে। বিদুং ।। ব্যাপলঃ ত্রি মৃতঃ। ইতি হেম-एकः ॥ ব্যাপাদঃ পু॰ জোহচিন্তন । ইত্যমরঃ ॥ ব্যাপাদন ল্লী মারণ । ইতি হেমচন্দ্রঃ।। পরানিফচিন্তন॰। ইত্যমরটীকাষাণ রামাশ্রমঃ।। ব্যাপাদিতঃ ত্রি জোহচিন্তিতঃ।। মারিতঃ। যথা। একা চেদ্বহুভিঃ কাপি দৈবাদ্যাপাদিতা ভবেৎ । পাদ॰ পাদঞ্ছত্যায়। শ্চরেযু স্তে পৃথক্ পৃথক্ ॥ ইতি প্রায-শ্চিত্ততত্ত্বধৃতসম্বর্ভব্চন ।। ব্যাপিকা স্ত্রী ব্যাপিনী। যথা। অধৰ্ম্মপত্নী মিথ্যা সা সৰ্বধূৰ্ত্তি স্চ পূজিতা। যয়। বিনা জগমুক্ত

মুচ্ছনা বিধিনির্শ্বিত ॥ সত্যে চাদর্শনা যা চত্তেতায়া সূত্রক-

পিনী। অদ্ধাব্যবক্ষপা চ দ্বাপ-রেসংবৃতা ভিযা।। কলৌ মহা-

প্ৰমত্তা চ সৰ্বত্ৰ ব্যাপিকা ভবেৎ

। কপটেন সম॰ ভুাত্রা ভুমত্যেব

गृत्र भृत्र ॥ इं ि बक्तरेववर्ष

প্রকৃতিখণ্ডে ২ অধ্যায়ঃ ।। ব্যাপারঃ পু॰ কর্মা যথা। স্যাৎ প্রাণবিযোগফলকো ব্যাপারো

হনন॰ স্মৃত । রাগাদ্বোৎ প্রনাদাদা স্বতঃ গরত এব বা !!

ইভি প্রায়শ্চিত্তভত্ত্বগৃত অগ্নি-

পুরাণ্বচন ।।

ব্যাপারী ত্রি ব্যাপারবিশিষ্টঃ।
ব্যবসাযী। যথা। লাক্ষা লোহাদি ব্যাপারী রসাদি বিক্রয়ী চ
যঃ। স যাতি নাগবেষ্টঞ্চ নাগৈ
র্বেষ্টিত এব চ।। ইতি বন্ধবৈবর্ত্তপুরাণং।।

ব্যাপী ত্রি বিষ্ণুঃ। যথা। স্বপনঃ
স্ববশো ব্যাপী নৈকাত্মা নৈককর্মারুং। ইতি তদ্য সহসুনামস্তোত্রণ। ব্যাপকঃ।। আচ্ছাদকঃ। যথা। ত্রিসন্ধা ব্যাপিনী
যা'তু সৈব পূজ্যা দদা ভিথিঃ।
ন তৃত্র যুগ্মাদরণ মন্যত্র হরি-

ব্যাপ্তি

বাসরাৎ।। ইতি তিখ্যাদিতত্ত্ব-ধৃত পরাশর বচনণ।।

ব্যাপৃতঃ পৃশ কর্মসচিবঃ। যথা।
নিযোগী কর্মসচিব আযুক্তে।
ব্যাপৃতশ্চ সঃ। ইতি হেমচক্রঃ
।। ব্যাপারযুক্তে ত্রি। বি আঙ্
পূর্ব পৃ ধাতোঃ ক্ত প্রত্যবেন
নিষ্পান্ধঃ।।

ব্যাপ্তণ ত্রি সম্পূর্ণ। তৎপর্য্যায়ঃ
। পূর্ণণ ২ আচিতণ ৩ ছমণ ৪
পূরিতণ ও ভরিতণ ৬ নিচিতণ ৭।
ইতি হেমচন্দ্রঃ।। খ্যাতণা। সমাক্রান্তণ। ইতি মেদিনী ।। স্থাপিতণ । ষথা। প্রাপ্তণ প্রাণিহিতে
সমে ইত্যত্র ব্যাপ্ত মিপি পাঠঃ।
ইত্যমরটীকাষাণ রাষমুস্কটঃ।।
ব্যাপ্তিঃ স্ত্রী ব্যাপনণ ।। রম্ভঃ।

প্রিঃ দ্রী ব্যাপন ।। রন্তঃ ।
ইতি মেদিনী ।। রন্তস্থানে লন্তনমিতি হেমচন্দ্রে পাঠঃ ।। শিবস্যাকৈশ্বর্যান্তর্গ তৈশ্বর্যাবিশেষঃ । যথা । অনিমা লবিমা
ব্যাপ্তিঃ প্রাকাস্য মহিমেশিতা
। বশি কামাবশাবিত্বে প্রশ্বর্যা
নক্ষধা স্মৃত ।। ইতি শব্দমালা
।। ৠ ।। ন্যায়মতে সাধ্যবদন্যাবৃত্তিত্ব । যথা । অগ্রভাবস্থানে ধূমস্যাবর্ত্তমানত্বং । ইয়ং .

অব্বয় ব্যাপ্তিঃ। অস্যা জ্ঞান॰ প্রতি ব্যভিচারজ্ঞানাভাবঃ স-হচারক্তানঞ্চ কারণ । এবং সা-ধ্যাভাবব্যাপকীভূতাভাব প্র-তিষোগিত্ব । ইয় ব্যতিরেক-ব্যাপ্তিঃ। অস্যা জ্ঞান॰ প্রতি সাধ্যাভাব এবং হেম্বভাবস্য স-হচারজ্ঞান॰ ব্যভিচারজ্ঞানা-ভাবশ্চ কারণ । তত্র প্রমাণ । ব্যাপ্তিঃ সাধ্যবদন্যস্মিল্পন্ন উদাহতঃ। অথবা হেতুমলিষ্ঠ वित्रश्थि जिर्गाशिना ॥ मार्था-ন হেতো রৈকাধিকরণ্য ব্যা-প্তি রুচাতে। ব্যক্তিচারস্যাগ্র-হোপি সহচারগ্রহ স্তথা ৷৷ হে-তু ৰ্ব্যাপ্তিগ্ৰহে তৰ্কঃ স্কৃচিৎ শল্প-নিবর্ত্তকঃ। দৈবিধ্যন্ত ভবেদ্যা-প্তেরন্বয় ব্যতিরেক্তঃ । অনুষ্ ব্যাপ্তি রুক্তৈব ব্যতিরেকাদংখা-চাতে । সাধ্যাভাবব্যাপকত্ব° হেম্বভাবস্য যন্তবেৎ ॥ ইতি ভাষাপরিচ্ছেদঃ ৷৷

ব্যাপ্য ক্লী সাধন । ষথা। ব্যাপ্য লিঙ্গঞ্চ সাধন । ইতি সন্ধীৰ্ণবৰ্গে ত্ৰিকাণ্ডশেষঃ॥ জ-শ্ৰৌষধ । ইত্যমরঃ॥ ব্যাপ্যঃ ত্ৰি ব্যাপ্তিবিশিষ্টঃ।

ব্যাযাম

ব্যাপনীয়ঃ। যথা। প্রস্থানি তে দলিশ কলনামিন্চিত পণ্ডি-তাত্ত্যৈ ন্চিত্তে হস্মাক তদপি রমতে যাহি যাহীতি বানী। অপ্রামাণ্ড কথ্যতি সদা নন্দ-সুনো বিযোগো ব্যাপ্যজ্ঞানা-দুজন্মভাবা ব্যাপকস্যাপি সি-দ্বো। ইতি পদান্ধদূতঃ।।

ব্যামঃ পু॰ তির্যাক্ পার্ন্সে তত্যাঃ
সহস্তবে। বাহ্বো রন্তর॰ । বেঁমু
ইতি ভাষা । ব্যানীয়তে ২নেন
ব্যামঃ ক্লান্ধান কভাব ইতত্তে
মাজে ডঃ । ইতানাত্মতৌ ।।
ব্যাম ব্যামাম ন্যগ্রোধা স্তির্যাক্
বাহ্ প্রসারিতৌ । ইতি ছেমচন্তঃ ।।

ব্যামন° ক্লী ব্যামঃ। ইতি ত্রি-কাণ্ডশেষঃ॥

वागण वि वाश्रण। रेपिया।

पृष्ण। अञ्चिषः। ইতি মেদিনী

वागानः श्रू शोक्षमः। आनः।।

विषमः।। पूर्णमक्षातः। ইতি स्मिठलः

मिनी।। वागः। ইতি स्मिठलः
।। महाक्रीण। अञ्जीि शातमा
जाया। अमा अभामि यथा।

वागाना हि ममा शर्था विन
ना॰ स्रिक्षरणिकनाः। मुठ भी-

ব্যালগ্ৰা

তে বসন্তে চ তেষা পথ্যতমঃ স্তঃ ॥ সর্বেগৃত্যু সর্বৈ হি শু-রৈ রাত্মহিতার্থিভিঃ। শক্ত্যর্দ্ধেন তু কর্ত্তব্যে। ব্যাযামে। হস্ত্যতো-व्यथा ॥ ऋ को नना है और। যা॰ যদা যৰ্দ্ধঃ প্ৰবৰ্ত্ততে। শক্ত্য-ৰ্দ্ধণ তণ বিজীনীযাদায়তোচ্ছাস (भव ह ॥ लायव॰ कर्ममामर्थाः স্থৈৰ্য্য° ক্লেশ সহিক্তা।দোষক যো খগ্লিকৃদ্ধিশ্চ ব্যাষামাদুপ-জায়তে ৷৷ ব্যাযামণ সৰ্বতো নি-ত্যু বিরুদ্ধ মপি ভোজনণ ৷ বি-দ্রজ্ঞ মবিদগ্ধ বা নির্দ্দায় পরি-পচ্যতে ॥ ন চ ব্যাযাম সদৃশ ম-गु९ एश्वाभिक्षं १ । न ह वा-যামিন॰ মর্ত্যু॰ মর্দ্দযস্ত্যরুষো ব-লাৎ।। ন চৈন॰ সহসাক্রম্য জ-্রা সমধিগচ্ছতি। ব্যাযাম ক্ষু:-গাত্রদ্য পদ্জা মুদ্বর্তিতস্য চ ।। ব্যাধযো নোপদর্পন্তি বৈনতেষ মিবোরগাঃ। রক্তপিতী ক্ষ্মী-শোষী কাসী শ্বাসী ক্ষতাতুরঃ॥ जुक्तान् खीषु ह कीला वराया-ম॰ পরিবর্জবেৎ। বাতপিত্তাম-যী বালে। বৃদ্ধো ২জীণী চ সং-ত্যজেৎ ৷৷ অতিব্যায়ামতঃ কা-সোরক্তপিত্ত প্রজাযতে। শ্রমঃ

क्रमः क्रम खुका खुत न्हर्सिन्छ জাযতে।। ইতি রাজবল্লভঃ।। व्यादयागः भू॰ ममविधकाभकान्छ-ৰ্গভৰূপকবিশেষঃ। যথা। স্যা-মাটক[,] প্রকরণ**,** ভণঃ প্রহসন**,** ডিমঃ । ব্যাযোগঃ সমবাকারে। বিথ্যক্ষেহামূগা ইতি ৷৷ অভি-নেযপ্রকারাঃ স্যু র্ভাষাঃ ষট্ সণ-স্কৃতাদিকাঃ।। ইতি হেস্তক্রঃ।। वानः पू॰ मर्गः॥ यात्रानः। ह-ত্যমরঃ ।। দুষ্টগজঃ । ইতি মে-मिनी।। ठिखकः॥ वाषुः। ३७ রাজনির্ঘণ্টঃ ৷৷ রাজা ৷ ইত্যমর-টীকাষা মথুরেশঃ॥ ত্রি শঠঃ। ইত্যমরঃ।! ধূর্ত্তঃ। ইতি জটাধরঃ ॥ व्यानकः भुः पृष्ठेभकः। তৎ-পर्यायः। शञ्जीतत्वती २ जङ्गून-मुर्कतः ७ চालकः **८। ই**তি ত্রি-কাওশেষঃ !! ব্যালখন্ধঃ পু॰ ব্যালনখঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ वानगन्ना जी नात्रनी। देवि রাজনির্ঘণ্টঃ ৷৷ वानवारः पुः वानवारी। ইতামরটীকাষাণ ভরতঃ ॥ ব্যালগ্ৰাহী পু ভিক্ষার্থ সর্প-

ব্যাবৃত্তি

ইতি বাদিষা ইতি চ ভাষা। পর্যাযঃ। অহিতৃত্তিকঃ ২। ই-ত্যমরঃ॥ জাঙ্গুলিঃ ৩ জাঙ্গলিঃ ৪ আহিতুজিকঃ ৫ ব্যালগ্রাহঃ ৬ গাৰুডিকঃ ৭ বিষবৈদ্যঃ ৮। रेिं गयन त्रावनी ।। वानिष्ठिला खी महाममना । ইতি রাজনির্ঘন্টঃ॥ ব্যালদ ফুঃ পু গোক্ষুরঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ ব্যালনখঃ পু॰ গন্ধজব্যবিশেষঃ। বঘ্নহা ইতি হিন্দীভাষা। তৎ পर्यायः। कृष्टेयः २ छ्ल्नायकः ৩ চক্ৰী ৪ চক্ৰনখঃ ৫ ত্ৰ্যসূক্ৰঃ ৬ ব্যায়ুনখঃ ৭ দ্বীপিনখঃ ৮ শপুরঃ ৯ ব্যালপাণিজঃ ১০ ব্যা-नायुथः >> व्यानवनः >२ व्या-লখদ্ধঃ ১৩। অস্য গুণাঃ। তি-कुष् । উक्षष्ठ । क्यायष्ट्र । क्य বাত সন্ঠ কণ্ডূ বণ নাশিত্বণ। ব-र्गाष्ट्र । भोगन्ना अनष्ट । ইতি রাজনির্যক্টঃ ৷৷ য্যালপত্রা স্ত্রী এৰ্বাৰুঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ वानिवनः पू॰ वानिनशः। ইতি वाजनिर्घकः॥

शाরी। সর্পথেলকঃ। সাপুডিযা । ব্যালমৃগঃ পু॰ চিত্রব্যাদুঃ। চি-তাবায় ইতি ভাষা। ইতি মহা-ভারতে রাজধর্মঃ ॥ **वाानमः पू॰ त्रां**क्यापः । ইতি देवमाकः ॥ वाानायुष क्री नशीनामभन्न-ডব্যে । ইত্যমর্টীকাষা মথু-রেশঃ 11 ব্যালাযুধঃ পুণ ব্যালনখঃ।ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।৷ ব্যাবক্রোশী স্ত্রী পরস্পরাক্রো-শন ৷ ইতি স্ত্রীলিক্স গ্রহ টী-কাষাণ ভরতঃ ৷৷ ব্যাবভাষী জ্রী ব্যাবক্রোশী। देठागत्रिकांचा तायगूक है। II ব্যাবর্ত্তঃ পু॰ নাভিকণ্টকঃ। ইতি শব্দরত্নাবলী।। তত্র আবর্ত্তকো-পি পাঠঃ ॥ ব্যাবহারী ন্ত্রী পরস্পরহরণ ৷ ইত্যমরটীকাষাণ ভরতঃ।। ব্যাবহাসী স্ত্রী পরস্পরহসন । ইত্যমরটীকাষাণ ভরতঃ।। ব্যাবৃত্তঃ ত্রি বৃতঃ। যথা। বৃতে कू वृत्व वा। वृत्वी। देवि (देग-চক্রঃ।। আবৃতশ্চ। ব্যাবৃত্তিঃ স্ত্রী খণ্ডন । ঘথা। অতীতঃ পন্থান তব চ মহিমা

বাৰ্থনসংখা রতদ্যাবৃত্ত্যা য° চকিত মভিধতে শ্রুতি রপি। স
কস্য স্তোতব্যঃ কতিবিধগুণঃ
কস্য বিষয়ঃ পদে প্র্রাচীনে পততি ন মনঃ কস্য ন বচঃ।। ইতি
মহিমস্তোত্র°।। অবৃত্তিঃ। যথা
। সর্ব সপক্ষব্যাবৃত্তি রেব দোষো
ন বিপক্ষব্যাবৃত্তি রপি তস্যাননুগুণস্থাৎ। ইতি চিন্তামণৌ অসাধারণমূল॰।।

ব্যাসঃ পু॰ বিস্তারঃ। ইত্যমরঃ॥ মানভেদঃ। ইতি শব্দরত্নাবলী ।। পঠिকবান্ধণঃ। यथा। टेनय-তকানিক কল্পতরৌ ভবিষ্যপু-রাণ । বিস্পষ্ট মদ্রুত শান্ত স্পাষ্টাক্ষরপদ॰ তথা। কলম্বর সমাযুক্তণ রস ভার সমন্বিতণ।। वुध्यमानः मनर्थः देव अन्तार्थः রুৎসশো নৃপ। ব্রাহ্মণাদিষু স-र्दिषु अञ्चार्थ क्षार्भरमम् ॥ य-এবং বাচষেদুন্ধন্ স বিপ্রো ব্যা-স উচাতে। ইতি তিথ্যাদিতত্ত্ব॰ ॥ (गानमा मधारत्था। यथा। ব্যাসে ভ নন্দাগ্নি হতে বিভক্তে খ বাণ সূটর্যঃ পরিধিস্ত সূক্ষঃ। দ্বাবি॰শতিয়ে বিশ্বতেথ শৈলৈঃ ভূলোথ বা স্যাদ্যবহারযোগ্যঃ

॥ উদাহরণ । विक्रखं सान । কিল যত্ৰ সপ্ত তত্ৰ প্ৰমাণ প-রিধেঃ প্রচক্ষ। দাবি॰শতি র্যৎ পরিধি প্রমাণ তদ্যাস সংখ্যা চ সথে বিচিন্তা ॥ ইতি লীল।-वर्णे ॥ 🗱 ॥ मूर्निवित्नयः । एमा পর্য্যায়া বেদব্যাস শব্দে ভ্রম্ট-ব্যাঃ ৷ স চ সত্যবত্যাং কন্যা-কালে পরাশরাজ্জাতঃ । শ্রিক্লফ্ব-স্য পঞ্চকলোদ্ভবঃ। যথা। ব্যাসঃ পুরাণসূত্র ঞ্চ পপ্রচ্ছ বাল্মিক ব-দা।মোনী ভূতঃ স সম্মার দ্বামেব জগদস্বিকাণ।। তদা চকার সিদ্ধা-ন্ত॰ ত্বদ্বরেণ মুনীশ্বরঃ। সংপ্রাপ নিৰ্দ্মল জ্ঞান ভুমান্ধ ধংস দীপ-ক া৷ পুরাণসূত্র শ্রেমা স ব্যাসঃ পঞ্চলোদ্ভবঃ। স্বা॰ সিষেবে প্র-দধ্যে চশতবর্ষঞ্চ পুদ্ধরে ॥ তদা ত্বতো বর•প্রাপ্য স কবীন্দ্রো বভূ-ব হ ৷ তদা বেদ বিভাগঞ্চ পুরাণঞ্চ চকার হ।। ইতি ব্রহ্মবৈবর্ত্তে প্রক্ল-তিখণ্ডে ৪ অধ্যাযঃ ॥ 🗱 ॥ তস্য জনান্তর যথা। অথ ভূষো জ-গৎসুষ্টা ভোঃ শব্দেনানুবাদযন্ ৷ সরস্বতী মুচ্চচার তত্র সারস্বতো ২ভবৎ ॥ অপান্তরতমা নাম সূতো বাক্সম্ভবঃ প্রভুঃ। ভূত

ব্যাস

ভব্য ভবিষ্যজ্ঞঃ সত্যবাদী দৃঢ-ব্ৰতঃ ৷৷ ত মুবাচ নত মূৰ্দ্ধা দেবা-न। मानि व्रवायः। द्वनाथारन व्य-তিঃ কার্য্যা যথা মতিমতাম্বর ॥ তস্মাৎ স্বৰু যথাজ্ঞপ্ত মমৈতদ্ব-চন° মুনে। তেন ভিন্ন। স্তদা বে-দা ননোঃ স্বাযজুবো ২স্তরে ৷৷ ত-ত স্ততোষ ভগবান হরি স্তেনাস্য কর্মণা। তপদা চ সূতপ্তেন যমে-ন নিষমেন চ ৷৷ মন্বন্তরেষু পুত্র স্ব মেব মেব॰ প্রবর্ত্তকঃ। ভবিষ্যস্য-॥ চলে। ব্ৰহ্মপ্ৰধ্যাশ্চ নিতাশঃ।। ইতি মহাভারতে মোক্ষধর্মঃ ॥ 🗱 🛚 অন্যচ্চ । সূত প্ৰজনষচ্ছক্তে রদৃশ্যন্তী পরাসর । কালী পরা-সরাৎ যজ্ঞে ক্লকেলায়ন মুনিণ ।। देवशायनाम्बन्धाः देव श्वरका যজ্ঞে গুণান্বিতঃ। ইতি বহ্নিপুৱা-ণে প্রজাপতিসর্গো নামাধ্যায়ঃ ॥ * ॥ यूश्रास्ट्राम् व्यामास्ट्रामा যথা। যশ্মিশারন্তরে ব্যাসা যে যে তা॰ স্তান্নিবোধ মে। যথা চ ভে-দঃ শাখানা॰ ব্যাসেন ক্রিয়তে মৃ-নে॥ অফাবি॰শতিক্লত্বো বৈ বে-দে। ব্যস্তো মহর্ষিভিঃ। বৈবস্বতে-ন্তরে দ্বিন্দাপরেষু পুনঃ পু-নঃ।। বেদব্যাসা ব্যতীতা যে অ-

ষ্টাবিংশতি সত্তমাঃ । চতুর্ধাবৈঃ ক্তো বেদে। দ্বাপরেষু পুনঃ পুনঃ ।। দ্বাপরে প্রথমে ব্যস্তাঃ স্বয়ণ বেদাঃ স্বযন্ত্রবা। দ্বিতীযে দ্বাপরে চৈব বেদব্যাসঃ প্রজাপতিঃ ।। ভতীষে চোশনা ব্যাস শ্চতুর্থে তৃ বৃহস্পতিঃ। সবিতা পঞ্চমে ব্যা-সে। মৃত্য়ঃ ষষ্ঠে স্মৃতঃ প্রভুঃ ॥ সপ্তনে চ তথৈবেন্দ্রো বশিষ্ঠ শ্চা-ফীমে স্মৃতঃ। সারস্বত*চ নবমে ত্রিধামা দশমে স্তঃ।। একাদ-শে বৈ ত্রিব্যো ভারদ্বাজ স্ততঃ পর । ত্রেদেশে চান্তরীকে। ধ স্মী চাপি চতুর্দশে ॥ ত্রন্যারুণঃ পঞ্চলে ষোডশে তু ধনঞ্জয়ঃ। क्रञ्झयः मञ्जारम भागरकार्यो-দশে স্তঃ ॥ ততো ব্যাসো ভ-রদ্বাজো ভরদ্বাজাতু গৌতমঃ। গোতমাদুত্তমো ব্যাসো হর্যাত্মা যো ২ভিধীযতে !। অথ হৰ্য্যাত্ম-নো বেণঃ স্মৃতো বাজশ্রবাস্ত যঃ । সোমো गूथायन खन्मा ज्वित्सू রিতি স্মৃতঃ ।। ঋক্ষো ২ভূদ্তার্গব-স্তম্মাদাল্মীকি ৰ্যো ২ভিধীয়তে । তন্মাদম্মৎপিতা শক্তি ব্যাস স্তব্যাদহণ মুনে।। জাতুকর্ণো ২-ভবন্মতঃ ক্লফট্ৰপায়ন স্ততঃ 1

অন্টাবি॰শতি রিত্যেতে বেদব্যা-সাঃ পুরাতনাঃ।। একে। বেদ শ্চতুর্ধা তু তৈঃ রুতো দাপরা-**षियू ।** ভবিষ্যে দাপরে চাপি বাসেমাতা স্ত্রী বেদব্যাসজননী ছৌণি ব্যাসো ভবিষ্যতি॥ ব্য-তীতে মম পুত্রেস্মিন্ ক্লফট্বেপা-যনে মুনৌ। ইতি বিষ্ণুপুরাণে ৩ অংশে ৩ অধ্যাবঃ।।ৠ। কৃশ্ব-भूतात वियान वित्नवः। मान-শে দাপরে শততেজাঃ। ত্রযো-**परम धर्माः । ठ**ठूर्म**टम ठतकः ।** १४% मत्म खायनः । अकामत्म ঋতঞ্জযঃ। একবিংশে বাজশ্র-বাঃ। দাবিংশে শুমাপণঃ। ত্র-যোবিণশে তৃণবিন্দুঃ। চতুৰ্বিণশে वाचोिकिः। शक्षवि॰ तिकुः। অন্যৎ বিষ্ণুপুরাণ্বৎ ॥ ব্যাসক্তঃ ত্রি বিশেষেণাসক্তঃ ৷

বরাভা কনক পরিলস্থ পীত-বাসাঃ সুহাসা বহৈ রুচ্চন্দ্রকা-ত্তৈ ৰ্ৰল্যিত চিঙ্গৱা চাৰু কৰ্ণা-বতংসা। অংসব্যাসক্ত বংশধ্বনি সুখিত জগদল্লবীভি লঁসন্তী মূ-র্ত্তি র্গোপদ্য বিক্ষো রবতু জগ-তি নঃ সুগ্ধরা হারি হারা।। ইতি ছলোমঞ্জরী ॥

ব্যাসঙ্গঃ পু॰ বিশেষেণ আসঙ্গঃ৷ বি আঙ পূৰ্ব সন্জ ধাতো ৰ্যঞ প্রত্যযেন নিষ্পন্নঃ ॥

। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ ॥ তৎ-পর্য্যাযঃ। সত্যবতী ১ বাসবী ২ গন্ধকালিকা ৩ যোজনগন্ধা ৪ मारमशै **६ भील**॰कायनकीवमृः ৬। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। গ্রন্থান্তরে শালস্কাযনজা ইতি চ পাঠঃ॥ कानी १ अरयामती ৮ विष्ठिव-বীর্য্যসৃঃ ৯ চিত্রাঙ্গদসূঃ ১০ যো-জনগন্ধিকা ১১। ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষঃ ৷৷ গন্ধকালী ১২ সত্যা ১৩ मामनिक्नी ३३। ইতি শব-त्रञ्चावनी ॥

ব্যাসিদ্ধঃ ত্রি নিষিদ্ধঃ। ইতি নিতাকরা ॥

म॰नाः। यथा । न्याकारमभी- न्याङ्गः जि निर्मरम्भाङ्गः ॥ ব্যর্থঃ। যথা। সুপ্ত ব্যাসক্ত ম-नमा (क्षा्चियार्थरयाः मधिकर्य-নিমিত্তত্বাৎ তৈ শ্চাপদেশা জ্ঞানবিশেষাণাণ ব্যাহতত্বাদ-হেতুঃ। ইতি গোতমসূত্রে প্র-ত্যক্ষপরীক্ষা প্রকরণণ । অপি চ । অব্যাহতাজ্ঞঃ সর্বাসু যঃ সদা एत्रानिषु । निष्क्रिं जिथन-

रेम्बातिः म रमार मृन्य उ९॥ ॥ ইতি দেবীমাহাত্ম্য ॥ ব্যাহারঃ পু॰ বাক্য॰। ইত্যমরঃ॥ ব্যাহ্নতিঃ স্ত্রী ব্যাহারঃ।। মন্ত্র-বিশেষঃ। যথা। ওঙ্কার মাদিতঃ রূত্বা ব্যাহ্নতি স্তদনন্তরণ। ততো ২ধীয়ীত সাবিত্রী মেকাগ্রশ্রদ্ধ-যান্বিতঃ।। পুরা কল্পে সমুৎপন্না ভূ ভূবঃ স্বঃ সন্তনাঃ । মহা-ব্যাহ্নত্য স্তিসূঃ সর্বাশুভ নিব-হ্ণাঃ ।। প্রধানপুরুষঃ কালো ত্রন্ধ বিষ্ণু মহেশ্বরাঃ। সত্ত্ব° রজ खम खिमुः जमामाम् वयः गृ-তাঃ ৷৷ ওঙ্কার স্তৎপরণ একা সাবিত্রী স্যাতদক্ষরণ। এষ মন্ত্রো মহাভাগ সারাৎসার উদাহতঃ ৷৷ ইতি কৌর্ম্মে উপরি ভাগে ১৩ व्यशायः ॥ ব্যুতঃ ত্রি সূতে। ইতি ভরত-দ্বিৰূপকোষঃ ৷৷ ব্যুতিঃ স্ত্রী উতিঃ। তম্বসন্ততিঃ। ইতি ভরতদ্বিপকোষঃ।। वार्कमः भू॰ क्रमिर्वभर्मायः। ব্যতিক্রমঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। উৎ-ক্রমঃ ২ অক্রমঃ ৩। ইতি হেম-ठन्दः ॥ ব্যুখান ক্লী স্বাতন্ত্র্যহৃত্য ।।

বিরোধাচরণ । ইতি মেদিনী।। প্রতিরোধন॰।। সমাধিপারণ । ইতি হেমচন্দ্রঃ ॥ নৃত্যভেদঃ । ইতি শব্দরত্নাবলী।। বিশেষে-(वायानक ॥ ব্যুৎপত্তিঃ স্ত্রী বিশেষেণাৎ-পত্তিঃ ॥ সংস্কারঃ । ইতি ব্যুৎ-পন্নশ্ৰকাৰ্থ দৰ্শনাৎ। যথা। শ-রৎকালবোধনীয়ত্বেন শারদা পদব্যুৎপত্তে স্তৎপদ°তালব্যা-দি সারু দদাতীতি ব্যুৎপত্তিস্ত কাল্পনিকী।ইতিতিখ্যাদিতত্ত্বং।। শক্তিজ্ঞाন । यथा। वावशातानि वाधक॰ विना विवत्रगामिश्र व्राष्ट-পত্তেঃ ৷ বাধকণ বিনা স্বসাধ্যস্য বাধকণ যদিশেষণণ তদভাববন্ধ বিশেষণ সহকারেণ ব্যুৎপত্তেঃ ব্যুৎপত্তি সম্ভবাৎ শক্তিগ্রহস-ম্ববাদিতি যাবৎ। ইতি আখ্যা-তবাদস্য মাথুরীটীকা॥ বাৎপন্নঃ ত্রি সংস্কৃতঃ। ইতি হেমচন্দ্রস্থাবল্যো ॥ ব্যুৎ-পত্তিযুক্তঃ। যথা।ব্যাকরণব্যুৎ-পন্নশব্দজ্ঞানাধীন শাস্ত্রান্তর-জ্ঞান॰তদধীনা চ বৈদিকক্ৰিয়া **उ**९कन कर्गानि । इंठि मूक्ष-বোধটীকাষাণ দুর্গাদাসঃ ॥

ব্যুৎপাদকঃ ত্রি ব্যুৎপত্তিজনকঃ
। যথা। শব্দব্যুৎপাদকশাস্ত্রার-॥
ত্যে শব্দৈ রেব মঙ্গলং কর্ত্তব্যং
। ইতি মুগ্ধবোধটীকাষাং দুর্গাদাসঃ।।

ব্যুষ্ট॰ ক্লী ফল ।। দিন ।। প্র-ভাত ।। পর্যুষ্টিত । ইতি হেন-চন্দ্রঃ।।

वासः वि উविज्ञामकः। ইতি
यिन्नी।

বু ফিঃ দ্রী ফল'॥ সমৃদ্ধিঃ। ইতি ॥
মেদিনী ॥ স্তুতিঃ। ইতি হেমচন্দ্রং।।

বূঢ়ঃ ত্রি বিন্যস্তঃ। সংহতঃ। ত্রেমরঃ।। প্রথুলঃ। ইতি মে-দিনী।।

ব্যুচকস্কটঃ ত্রি সমদ্ধঃ। ইত্য-মরঃ ॥

ব্যুটিঃ স্ত্রী বিন্যাসঃ॥সংহতিঃ॥ প্রথ্নতা। ইতি ব্যুটশব্দার্থ দ-শ্নাৎ॥

ব্যুত° ত্ৰি উত°। তন্ত্ৰসন্তত•। বিপূৰ্ব বেঞ ধাতোঃ ক্ত প্ৰত্য-যেন নিষ্পন্ন°।।

ব্যতিঃ স্ত্রী বস্ত্রাদিবপনক্রিয়া। তৎপর্য্যায়ঃ। বাণিঃ ২। ইত্য-মরঃ॥ ব্যুতিঃ ৩। ইতিভটীকা॥ ব্যুহঃ পুণ সমূহঃ ৷৷ নির্মাণ ৷৷ **७**र्कः। इंडि स्मिनी ।। (मरुः ।। সৈন্যঃ। ইতি ত্রিকাণ্ডশেযঃ॥ यूकार्थरमनात्रहना । তৎপर्य।-**যঃ। বল**বিন্যাসঃ২। ইত্যমরঃ॥ युक्षार्थ॰ रैमनामा (ममविरम्य विভজ্য দুर्नज्याञ्च निमित्वः स्र।-পন॰ ব্যুহঃ। উহ বিতর্কে বিপূ-बीट घळ्। युक्त मछामरगा ভেদা বিশেষা ব্যুহস্যেত্যর্থাৎ আদিনা ভোগ মণ্ডল সংহতা-না॰ গ্রহঃ। যথাহ কামন্দকিঃ। তিৰ্য্যস্থৃত্তিশ্চ দণ্ডঃ স্যান্ডোগো **২ন্বাবৃত্তি রেব চ। মণ্ডল° সর্বতো**-বৃত্তিঃ পৃথগৃত্তি রসংহতঃ ইতি । এষা॰ চতুৰ্ণাঞ্চ বহবো ভেদাঃ ক্রেঞ্চ চক্রাদযো গ্রন্থগৌরব-ভযামোক্রাঃ। ইতি ভরতঃ॥ অপি চ। সমগ্রস্য তু সৈন্যস্য বিন্যাসঃ স্থান ভেদতঃ। স ব্যূহ ইতি বিখ্যাতো যুদ্ধেষু পৃথিবী-ভজা॰।। ব্যুহভেদাস্ত চম্বারো দঙ্গে ভোগো ২স্ত্রমণ্ডল । অ-**সংহতশ্চ নিণী তা নীতিসা**রা-দি সম্মতাঃ।। অন্যেপি প্রকৃতি वृाशः क्विष ठकामयः क्वि । তির্যাগ্রুতিস্ত দঙঃ স্যান্ডোগো ব্যোমকে

হন্বাবৃত্তি রেব চ ।। মণ্ডলং সর্বতোবৃত্তিঃ পৃথগৃত্তি রসংহতঃ ।

দৈন্যানাং নীতিসারাদৌ ব্যহভোগঃ সমীরিতাঃ ।। ক্রেঞ্চ চক্রাদি ভোদানাং লক্ষণং ভারতাদিষু। ইতি শব্দরত্বাবলী ।।
ব্যহনং ক্রী সৈন্যসংস্থানং । বি
পূর্ব উহধাতো রনট প্রভ্যবেন
নিষ্পানং ।।

ব্যহপার্ফিঃ পু॰ ব্যহপশ্চান্ডাগঃ
। তৎপর্যায়ঃ। প্রত্যাসারঃ ২।
ইত্যমরঃ।। প্রত্যাসরঃ ৩। ইতি
তটীকা ।। ব্যহ্স্য পশ্চাদ্বাহাতরু॰। ইতি কেচিৎ। ইতি ভরতঃ।। ব্যহ্মধ্যু॰। ইতি শব্দরত্নাবলী।।

ব্যে এ ঐ বৃতী। ইতি কবিকল্পদেশঃ ।। এ ব্যয়তি ব্যয়তে।
ঐ বীয়াৎ। ইতি দুর্গাদাসঃ ।।
ব্যোকারঃ পুণ লৌহকারঃ ।
ইত্যমরঃ।।

ব্যাম ক্লী আকাশং ৷ ইত্যমরং

৷৷ জল' ৷৷ ভাস্করস্যার্চনাপ্রবং

৷ ইতি নেদিনী ৷৷ অভুক' ৷ ইতি
রাজনির্ঘণ্টঃ ৷৷
ব্যামকেশঃ পুং শিবং ৷ ইত্যমরঃ
ব্যামকেশী পুং মহাদেবং ৷৷

ব্যোষ

গঙ্গাধারণকালে ব্যোমব্যাপিনঃ
কেশা অস্য সন্তীতি ব্যেমকেশ
শব্দাদিন প্রত্যযেন নিষ্পান্ধঃ ॥
ব্যোমচারিপুর॰ ক্লী শৌভপুর॰ ।
ইতি ভূরিপ্রযোগঃ ॥
ব্যোমচারী পং দেবতা ॥ গাফী

ব্যোমচারী পু॰ দেবতা । পক্ষী
। ইতি মেদিনী । চিরজীবী ॥
দ্বিজাতঃ । ইতি বিশ্বঃ ।।

ব্যোমধূমঃ পু॰ মেবঃ। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ॥

ব্যোমনাসিক। দ্রী ভারতীপক্ষী । ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ।।

ব্যোমমঞ্জর° ক্লী পতাকা। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ॥

ব্যোমমণ্ডল° ক্লী পভাকা। ইতি শব্দরত্নাবলী। আকাশঞ্চ।।

ব্যোমমূদ্যারঃ পু॰ নির্ঘাতঃ। ইতি হারাবলী॥

ব্যোম্যান° ক্লী বিমান°। ইত্য-মরঃ।।

ব্যোমস্থলী জ্রী ভূমিঃ। ইতি ভূরিপ্রযোগঃ॥ নভস্থলঞ্চ॥ ব্যোমাভঃ পুণু বুদ্ধঃ। ইতি ত্রি-কাণ্ডশেষঃ॥

ব্যোমোদক ক্লী দিব্যোদক । ইতিরাজনির্ঘণ্টঃ ।। ব্যোষ ক্লী ত্রিকটু । ইত্যমূরঃ ।। ব্ৰজ গতী। ইতি কবিকন্মদ্ৰমঃ "

11 ব্ৰজতি। ইতি দুৰ্গাদাসঃ ।।

ব্ৰজ ক্ সংস্কৃতী ।৷ গতৌ ৷ ইতি
ক্ৰিকন্মদ্ৰমঃ ।! ক ব্ৰাজয়তি ।
বিরেকৌ তৌ ৷ তৌ এতৌ বিরেকৌ রেকরহিতৌ চ স্যাতাং ।
ইতি দুর্গাদাসঃ ।।

ব্রজঃ পু॰ সমূহঃ। ইত্যমরঃ॥ গোষ্ঠ ।। পহাঃ। ইতি মেদিনী ॥ অগ্রবণ মথুরযো শ্চতুষ্পার্শ্ব-বর্ত্তিদেশঃ। অস্য বিবরণ যথা । মাৎস্যে। ব্ৰজ্যওল ভগোল॰ Cनाज्ञ नागकन॰ वतः। अमेनाथा॰ মহাশ্রেষ্ঠি দর্বেষাণ মধ্য সংস্থি-ত ।। তদ্যোপরি স্থিত লোক সর্বস্থান । মহাফল । ऋक्नी-লা বিহারার্থ মূচ্চস্থান বিরা-জিতণ ৷৷ চতু রম্টক ক্রোশেন প-রিপূর্ণ বিরাজিত । অস্য প্রদ-किनी नर्दन् धन धाना मू थ॰ ल-ভেৎ॥দানার্চাবাসতোলো-क। विकृतनाक मिताश्रूमा । আবাসান্মিয়তে চেহ পুনৰ্জন্ম ন বিদ্যতে ৷৷ পুণ্য লক্ষগুণ লদ্ধ্য ক্লতে ংস্মিন্ ব্ৰজনণ্ডলে। ক্লঞে-ন নিৰ্মিতা স্তীৰ্থাঃ সাৰ্দ্ধদ্বয স .11 # 11 তवार में वरना-

পবন প্রতিবনাধিবনান্যফচত্বা-রি॰শৎ তানি চত্রষ্ট ক্রোশ প-রিমাণ স্থিতানি চতুর্ভাগশো ২-ভান্তর স্থিতানি ক্রমশ আহ। পাছে। यनानि चाम्यानग्राष्ट्र यंगू-तोखत मिक्स्ति । मङ्गितन॰ मङ्गिन শ্রেষ্ঠ ১ দ্বাং কাম্যবনং শুভং ২ ।। কোকিলাখ্য• তৃতীযঞ্চ ৩ তূর্য্য• তালবন তথা ৪। পঞ্চন জম্দ।-খ্যঞ্চ ৫ ষষ্ঠ ভাঞ্জীর সংজ্ঞক 🔊 ॥ নামা ছত্রবনং শ্রেষ্ঠং সপ্তমং পরি-কীর্ত্তিত ৭। অফমণ খদিরণ প্রো-ক্ত ৮ নব্ম লোহজ বন ১ 11 নামা ভদ্ৰবন শ্ৰেষ্ঠ দশ্ম বহু-পুণ্যদ॰ ১০ ৷ একাদশ॰ সমাখ্যাত৽ বহুলাবনসংজ্ঞক ১১৷৷ নামা বিল্ব-বনং শ্রেষ্ঠং দ্বাদশং কামনাপ্রদং ১২ । ইতি দ্বাদশসণজ্ঞানি ব্নানি শুভদানি চ।। ইতি দ্বাদশ বনানি ।। 🕸 ।। অথ দাদশোপবনান্যাহ বারাহে। আদৌ ব্রহ্মবন॰ নাম ১ দিতীয় স্থারাবন ২ ৷ তৃতীয় বিহ্বলং নাম ৩ কদম্বাখ্যং চতুর্থ-ক ৪ ৷৷ নামা স্বৰ্বন শ্ৰেষ্ঠ পঞ্চ-মণ্পরিকীর্ত্তিত ৫। সুরভীবন না-় गान वर्ष गाङ्गानवर्कन ७॥ त्य-. ষ্ঠ প্রেমবন নাম সপ্তম শুভদ

नृगाः १। गयुत्रवन नामान मर्छः মণপরিকীর্ত্তিত ৮ ৷৷ মালেঞ্চি-তবন॰ শ্রেষ্ঠ॰ নবম॰ মানবর্দ্ধ-ন॰ ১। শেষশাযিবন॰ শ্রেষ্ঠ॰ দশমত পাপনাশনত ১০ ।৷ একা-দশ সমাখ্যাত নারদাখ্য শু-ভোদিত ১১ ৷ দ্বাদশ পরমা-नन्म दन॰ नर्बार्थमायक॰ ১২ ॥ ইতি দাদশসংজ্ঞানি বনান্যুপ-বনানি চ ৷ ইতি দাদশোপবনা-নি ৷৷ ৠ ৷৷ অথ দাদশ প্রতিবনা-नि । ভবিষ্যে । আদৌ রঙ্কবন॰ শ্রেষ্ঠ॰ পুরসংজ্ঞাবিরাজিত॰ ১। বার্ত্তাবনং দ্বিতীয়ঞ্চ ২ করহাখ্যং তৃতীয়ক ৩ ॥ চতুর্থ কাম্যনা-মান বন কামপ্রদ নৃণা ।। বনমঞ্জন নামান পঞ্চম দ্রীশু-ভপ্রদ॰ ৫॥ নাম্না কর্ণবন॰ শ্রেষ্ঠ॰ षष्ठे॰ अक्षयत्रश्रामः ७ । क्रकांकि পলক নাম বন সপ্ত সমীরিত ৭ ৷৷ নন্দ প্রেক্ষণ ক্লফাখ্য বন नक्त मर्छम । दन मिख्यदन নাম নৰমণ ক্লফপূজিত ৯ ॥ শিক্ষাবন শুভ প্রোক্ত দশম নন্দভাষিত > ৷ চন্দ্রাবলীবন ্ শ্ৰেষ্ঠ মেকাদশ মুদাহ্বত° ১১ ॥ নামা লোহবন শ্রেষ্ঠ দাদশ

শুভদ॰ নৃণা॰ ১২। ইতি প্রতি-वनानगृह मीर्ग वास ह मिन्दि। ৷৷ ইতি দ্বাদশস জ্ঞান্তে দেবাবাস ফলপ্রদাঃ । ইতি দ্বাদশ প্রতি-বনানি ৷৷ ঞ্ল ৷৷ অথ দাদশাধিব-नानि। विकृत्र्तात्। मयुता अथ-ম॰ নাম ১ রাধাঙ্গও দ্বিতীযক॰ ২। নন্দগ্রামণ তৃতীয়ঞ্চ ৩ গঢ-স্থান চতুর্থক ৪ ৷৷ পঞ্চম লেলি-ভাগাম ৫ বৃষভানু পুরঞ্ষ ষট্ ৬। সপ্তম গোঙ্গল স্থান ৭ মন্ট-य॰ वलरावक॰ ৮ II रशावर्क्तनवन॰ শ্রেষ্ঠ॰ নবম॰ কামনাপ্রদে॰ ৯। বন॰ জাববট॰ নাম দশম॰ পরি-कीर्ভिठ॰ ১०॥ मूथा वृन्नावन॰ শ্রেষ্ঠ মেকাদশ প্রকীর্ত্তিত ১১। সঙ্কেতবটক• স্থান॰ বন• দ্বাদশ্ৰ কীৰ্ত্তিত ১২ ॥ ইতি দ্বাদশসণ জ্ঞানি বনান্যধিবনানি চাবনা-নাম ধিপাঃ প্রোক্তা ব্রজমণ্ডল ম-ধ্যগাঃ ॥ এষা নৈব বিলোকেন বনযাত্রা চ নিষ্ফলা ৷ এষাঞ্চ দর্শ-নেনৈব বনষাত্রা শুভপ্রদা ৷৷ আ-की नीना॰ यहा शत्माष्ट्रनया<u>ज</u>ा॰ তত শ্চরেৎ। সর্বান্ কামানবা-প্লোতি বিফুলোক মবাগ্নুষাৎ ॥ সৰ্বত্ৰ বিজয়ীভূয়াছনয়াত্ৰা প্ৰভা-

বভঃ। ইতি এজভক্তিবিলালে ১ | অধ্যায়ঃ ॥

ব্ৰজ° ফ্লী ব্ৰজন°। গদন°। ব্ৰজ গতে) ইভ্যস্মাৎ য প্ৰত্যদেন নি-পান°। ইতি নিজান্তকৌনুদী।। ব্ৰজকঃ পুঁ° তপস্বী। ইতি শব্দ-

বজকঃ পু॰ তপষী।ই**তিশক-**কলবনী।।

তু হাদশাধিবনান্তৰ্গত ললিতা-গ্রাণিবনাহিগো দেবঃ ॥ অথ ল্মিতাগ্রামাধিশ ত্রজকিশোর ন্তঃ । যথা ভৈগ্ৰেগগনিষদি । ওঁ টেশ্ৰঁ ললিতাগ্ৰামাধিবনা-ধিণত্যে বুজকিশোরায় নদঃ ৷ ইত্যেকবিংশাক্ষরো বজকি-শোর মন্ত্রঃ। জনেন মলেণ প্রা-ণাষামঃ। অল্য নত্রন্য বিজা-ওকঋষি র্বজক্রিশোরো দেবত। গাৰ্যত্ৰীভূকঃ মম সকল পাপ-क्य बाता युगन क्रक मर्गनार्थ বিনিযোগঃ। শিরুসি বিভাওক ঋষযে নমঃ মথে ব্রজকিশোরা-য ননঃ স্থানি গাযন্ত্ৰীচ্ছন্দলে ন-**मः ॥ अथ शानः । विवर्धा** সংয্ত ভুক্ত মর্বেস্ত স্থিতি ্র্যুত ্রামেল্রিরেণি কুগড়ং ম-হ্যোদ ক্লডোৎসৰণা৷ ইতি ধ্যা-

ষা নথা শক্তিজগ' রুষা গুঞ্ছা-তীল্যাদিনা জগ' সমর্পথেৎ। ইতি ললিতাগ্রামাধিপ বজকি-শোরমন্তঃ। ইতি বজভক্তিবি-লাসে ১ অধ্যায়ঃ।

বজনাথঃ পু॰ শ্রিক্লকঃ। ইতি পুরাণণ।।

বা নিশোরঃ পু॰ শ্রীক্ষণঃ। স॥ ব্রজভূঃ পু॰ কেলিকদয়ঃ। ইতি ভূ হাদশাধিবনান্তর্গত ললিতা- শক্তন্দ্রিকা।। বুজভূমৌ স্ত্রী॥ গ্রাণিবনাধিগো দেবঃ॥ অথ ব্রজ্জাতে ত্রি॥

> ব্ৰজনওল° ক্লী ব্ৰজভূমিঃ। যথা নাৎস্যে। ব্ৰজনওল ভূগোল° শেষনাগকণ বরং। স্বন্দাখ্য° নহাশ্ৰেষ্ঠ° সৰ্বেষা• মধ্যসংস্থি-ত°।। ইতি ব্ৰজভক্তিবিলাসে ১ অধ্যাহঃ!!

> ব্রজনোহনঃ পু॰ শ্রিক্ষঃ।ইতি পুরাণণ।।

বজবরঃ পুণ শ্রীক্লক্ষঃ। সতুদাদশাধিবনান্তর্গত জাববটাধিবনাধিপো দেবুঃ। অথ জাববটাধিবনাধিপ বজবরসন্তঃ। শৌনকীষে। বটাদ্দিঃ সমন্তান্তু সঘনণ বন মান্তিতং। তমেবাধিবনংখ্যাতং বটসেবা পরামণং।।
তিম্মাধ্যে বটং শ্রোকং ক্রাক্টীডা বরপ্রদং। বটাহ্হ্বিনং জ্ঞা-

ত॰ मस्या देवत वरि॰ स्मृত॰ ॥ वरि॰ বৃক্ষণ স্থিতণ তত্র বটসণজ্ঞণ বিধী-যতে। বটজাবানুসারেণ বটলি-क्रानि দर्শयে ॥ विष्णानिकः n ७ के का विविद्याधिय-ত্যে বুজবরায় নমঃ। ইত্যে-কোন বিশাক্ষরো জাববটাখি-বনাধিপ বুজবর্মন্ত্রঃ। অনেন মন্ত্রেণ প্রাণায়ামঃ। অস্য মন্ত্র-मा वालीक श्राव जीववहें। धिव-নাধিপো ব্রজবরো দেবতা প-জ্জিচ্ছনঃ মম সকল সৌভাগ্য मम्भद कल श्रीश्रार्थ जर्भ विनिर्यागः। नामः शृबंव ।। অথ ধ্যানণা নানা শৃষ্ণার ভূষা-ঢ্য° রাধাক্রকং মনোহরং 1 ব্যা-বেদ্যুগল মূর্তিঞ্চ বনষাত্রা বর-প্রদেণ ৷৷ ইতি ধ্যাম্ব। যথাশক্তি জপণ ৰূষা গুহাতীত্যাদিনা জ প॰ সমর্পবেৎ। ইতি জাববটা-ধিবনাধিপ ব্রজ্বরমন্তঃ । ইতি ব্ৰজভক্তিবিলাসে ১ অধ্যামঃ ॥ ব্ৰজবল্লভঃ পু• শ্ৰীক্লফঃ। ইতি ইতি পুরাণণ ॥

ব্রজান্তনা দ্রী গোপী। যথা। বিলাসবংশস্থ বিলং নুখানিলৈং প্রপূর্ব্য য়ঃ পঞ্চমরাগনুদিগরন্। বুজাঙ্গনানা মপি গানশালিনাও জহার মানও সহরিঃ পুনাতুবঃ । ইতি ছন্দোমঞ্জরী ।। ব্রজ্যা স্ত্রী পর্য্যটনও। জিগীষোঃ-প্রযাণও ।। গমনও। ইত্যমরঃ।। বর্গঃ। ইতি নেদিনী ।। রঙ্গঃ। ইতি ধরণিঃ।। ব্রণ শব্দে। ইতি কবিকল্পদ্রুমঃ।।

ল্রণত । ইতি দুর্গাদাসঃ ।।
ব্রণ ত্ক অসচ্পে । ইতি কবিকল্পজনঃ ।। অজ চ্র্ণং অসভেদঃ
। ব্রণ্যতি গাত্রণ বাণেন ভটঃ ।
ইতি দুর্গাদাসঃ ।।
বিধান প্রাক্তি বাংলা বিধানি প্রাক্তি ।
বিধান প্রাক্তি বাংলা বিধানি প্রাক্তি ।

ব্রণঃ পু॰ ক্লী ক্ষতণ। তৎপর্যাযঃ। দর্মাণ ২ অকঃ ৩। ইত্যনরঃ
।। দর্মাণ ৪। ইতি তট্টাকা।। অথ
ব্রণাধিকারঃ। ব্রণো দ্বিধা পরিজেযো দোষজাগন্তভেদতঃ।
দোষজো দুইদোরেঃ স্যাদন্যঃ
শস্তাদিসন্তবঃ।। ৠ।। তত্র বাতিক্সা লক্ষ্ণ মাহ। স্তরঃ ফঠিন সম্পর্শো মন্দ্রাবো মহাকুজঃ। তুদ্যতে স্ফুটিত শ্যাবো
ব্রণো মারুতসন্তবঃ।। স্তরঃ অচলঃ।। ৠ।। পৈত্রিক মাহ।
তৃষ্ণা মোহ জুর ক্লেদ দাহ দুঃখাবদারলৈঃ। ব্রণং পিত্রক্তং

विमाध मादि मं दिन्न शृहिदेकः ।।ক্লেদ আর্জতা। দুঃখণ ব্যথাৰূপণ 1 **অবদারণ** ত্রণে বিদারণবৎপী-**जा। *।। देश पिक मार। वर्शन** চ্ছে। গুরুঃ শ্বিপ্ধ স্তিমিতে। মন্দবে-पनः। পार्धुवर्ता शंत्रम॰क्तिप निष्ठ-রপাকী কফত্রণঃ ৷৷ বহুপিচ্ছঃ বহু-পিচ্ছিলঃ। অল্পসংক্লেদ ঈষদার্ডঃ ॥ 🗱 ॥ রৌধির ভন্দুজ শানিপা-তিকনাহ। রক্তো রক্তসূতী রক্তা-**फ़्रि विकः माजिम्ययः। उम्यय** দিত্রিদোষলিক্ষসম্বন্ধঃ ৷৷ 🏶 💵 শুদ্ধরণনিঙ্গ মাহ। জিহ্বাতলা-শ ২তিসূদঃ স্বস্তঃ স্নিপ্কো হল্পবে- 🎚 मनः। युदायदश नित्रम् वः छन्न-ব্রণ ইতি স্মৃতঃ ॥ জিহ্বাতলাভঃ তলশব্দোত্র স্বৰ্নগার্থঃ। তেন জিস্বাবদ্রকঃ। সুব্যবস্থঃ উচ্ছন-তা রহিতঃ ৷৷ 🗱 ৷৷ দুষ্টব্রণ লিস্প-মাহ। পৃতি পৃষাদি দুটাস্ক্ সু ব্যুৎসঙ্গী চিরস্থিতিঃ। দুর্ফব্রণো-তিগন্ধাদিঃ শুদ্ধানিক বিপর্য্যয়ঃ !! ॥ উৎসঙ্গী কোটরবান্। অতিগ-স্বাদিঃ আদিশব্দেন স্থাব বেদনা বিবৰ্ণতাদ্যঃ সংগৃহস্তে ॥ 🗱 ॥ সংরোহ ত্রণস্য লিঙ্গমাহ। কপো-তবৰ্ণ প্ৰতিমা যস্যাণ তালোদ্ব-

র্জিতাঃ। স্থিরাশ্চ পিডকার্বস্তো রোহন্তীতি তমাদিশেৎ ৷৷ কপো-তবর্ণ প্রতিমাঃ পাণ্ডুধূসরাঃ। স্থি-রাঃ বিদীর্ণতারহিতাঃ। পিডকা-বন্তঃ সংরোহণার্থা যে মাৎসাস্কু-ता उन्युक्ताः॥ #॥ मका निष्र-মাহ। ৰাতবৰ্গান মগ্ৰন্থি সশূল यक्षक वन । चक् मदर् मम्ब-ল॰ সম্যূত্ত বিনির্দিশেৎ ॥ ক-ঢবর্গান॰ সংক্র সূাব্যার্গণ। সম-তল॰ অনিয়॰॥ ৠ মুখসাধ্যত্বা-দিক নাহ। স্বঙ্কমাণ্সজঃ সুখে দে-শে তরুণস্যানুপদ্রবঃ । ধীমতো-হতিনবঃ কালে সুখে সাধ্যঃ সৃখ-ব্রণঃ ॥ সুখে দেশে মর্মরহিতে। অনুপদ্ৰবঃ জ্ব তৃষ্ণা শ্বাস কাসা-রোচকাদি রহিতঃ। ধীমতঃ পথ্য-সেবিনঃ। সুখে কালে হেমস্তে শিশিরে চ। গুণৈ রন্যতরৈ রেভি হী নঃ কচ্ছে। ত্ৰণঃ স্মৃতঃ। সরৈ विंशीता विद्धाय सुभारधा नि-রুপক্রমঃ ৷৷এভি স্তুর্গাণ্সজম্বাদি-ভিঃ । নিৰূপম ক্ৰমঃ অনুপক্ৰীতঃ চিরমুপেক্ষিত ইতি যাবৎ ৷ বসা-মেদোপ মজ্জান॰ মস্তলুঙ্গ यः সুবেৎ। আগন্তজো ব্ৰণঃ সিদ্ধের मिरक्राप्तायमख्यः ॥ मखनू**क्र**

মস্তক্তান্তর সেহঃ। স্ঠিনাং। ভিষজুকীনাং শোষিণাং মধুমে-হিনা । এণা ফুচ্ছেণ সিধ্যন্তি ষেষাণ চাপি ত্রণে ত্রণঃ ৷৷ ৠ ৷৷ অ-রিষ্ট মাহ। দহুত্তে চান্ত রভার্থ॰ বহিঃ শীতাশ্চ যে ত্রণাঃ। দহ্-ত্তে বহি রত্যর্থ ভবন্ত্যতশ্চ শী-তলাঃ।। প্রাণ মাণ্স ক্ষয় স্থাস কা-সারোচক পীডিতাঃ। প্রবৃদ্ধ পূ-य রুধির বুণ। যে চাপি মর্মসু।। ক্রিয়াভিঃ সন্যগারনা ন সিধ্যন্তি চ যে ত্রণাঃ। চিকিৎসেমের তান্ देवमाः मः तक्षक्षाञ्चाना यनः ॥ মদ্যাগুৰ্ৰাজ্য সুমনাঃ পদ্ম চন্দ্ৰন মুসূর্ণা॰ এণাঃ সৃতাঃ ।। মর্মসূ পাयु नाजि श्रामिषु। मुमनाः জাতিঃ। দিব্যগন্ধাঃ পারিজাতা-দিগন্ধাঃ ৷৷ ৠ ৷৷ অথাঙ্গত্রণস্য নি-मान गार । नानाधातामुदेयः भ-স্ত্রৈ নানা স্থান নিপাতিতঃ। ভ-বস্তি নানাক্লতযো ত্রণাণ স্তাণ खानिदवाथ या ॥ नाना वाजा मू-থানি যেষাণ তৈঃ শত্রোঃ অর্দ্ধচন্দ্র খন্দ ভন্ন সন্ত শূল শরাদিভিঃ। নানাক্ত্ৰয়ঃ বডাক্ত্ৰয়ঃ ৷ তা আ-**রুতীরাহ ৷ ছিমণ ভিমণ তথা বিক্ষণ**

ক্ষত॰ পিচ্ছিত মেবচ। ঘৃষ্ট মাহুঃ স্তথা ষষ্ঠ• তেয়া॰ বক্ষ্যামি লক্ষণ• ।। 🗱 ।। তত্র ড়িন্ন সা লক্ষণ মাহ । ভিৰ্য্যক্ ছিন্ন ঋজু ৰ্ৰাপি ষ্বে বুণু ন্ত্ৰাষতো ভবেৎ। গাত্ৰস্য পাত-ন॰ তদ্ধি ছিন্ন মিত্যভিধীয়তে।। বে। वनः ठिर्वाक्षिकः थमाि ক্লত তিৰ্য্যক্ছেদক্ষতঃ । ঋজু ৰ্ব।-পি অথ বা খদ্মাদি ক্রতো রক্তো-ব্ৰণঃ। আষতঃ দীৰ্ঘঃ। আষত ইতি তিৰ্য্যক্ছিল্লস্য ঋজোশ্চ বিশেষ-ণ°। গাত্ৰস্য পাতন॰ গাত্ৰস্যৈক-দেশস্য ছেদেন পৃথক্ কর্ণণ বা-ছিন্ন মিত্যভিধীৰতে ॥ৠ॥ ভিন্ন মাহ। শক্তি সন্তেষ্ খল্লাগ্ৰ বিহা-গৈ রাশযো হতঃ । যৎ কিঞ্চিৎ প্রসবেত্তদ্ধি ভিন্ন নিত্যভিধীয-তে ৷৷ আশ্যঃ কোঠঃ ৷৷ 🟶 ৷৷ কোষ্ঠভেদস্য লক্ষণ মাহ। স্থানা-ন্য মগ্নিপকানা মূত্রস্য রুধিরস্য চ। স্বদুপুক্ঃ কুঃফুসশ্চ কোন্ঠ ইত্যভিধীয়তৈ ।। তত্মিন্ ভিন্নে রক্তপূর্ণে স্বরো দাহশ্চ জাযতে। মূত্রমার্গ গুদাসৈয়ব রক্তণ যুগগচ্চ গচ্ছতি।। মূৰ্জ্য শ্বান ভ্যায়ান ক্ত ছন্দ এব চ'। বিমূত্র রাত সঙ্গত স্বেদস্যাব্যেক্ষি রক্তভা।।

লোহগন্ধির মাস্যস্য গাত্র দৌ-র্গন্ধ্য মেব চ। হাদি শূল পার্শ্ব যে। শ্চ বিশেষশ্চাভিধীয়তে ॥ তিম্মন্ কোষ্ঠে। ভিন্নে শক্ত্যাদি-ভিঃ। রক্তপূর্ণে কোণ্ঠে তত্মাদঙ্গা-ডিয়াৎ সুতেন রক্তেন পূর্ণে ব। জ্রাদযো জাযন্তে !! য় !! আমা-শযে পকাশ্যে চ রক্তপূর্ণে লক্ষণ ভেদ মাহ। আমাশ্যত্ত্ত্ত্তির রুধির ছর্জযত্যপি । আগ্নান মতিমাত্রঞ্জ শূলঞ্জ ভূশ দারুণ ॥ প্রকাশযগতে রক্তে রুজা গৌরব भित्र ह । ज्यक्षः कार्य विस्निट्य শীততাচ ভবেদিহ ৷৷ ৰুজা শূলণ া গৌরব॰ পঞ্চাশ্যে। অধঃ কাষে নাভে রধোদেশে বিশেষেণগৌর-॥ ব মিত্যন্বয়ঃ ৷ শীভতা চ ভবেদি-হ ইহ নাভে রধোদেশে শীততা চ স্যাৎ। সা চ ব্যাধি স্বভাবাৎ ॥ 🗱 ॥ विकामार । मृत्यामानना-ভিহত পদ গল্পামণ বিনা ৷ উত্ত্তিত নিৰ্গত বা ভদ্দি নিতি নিৰ্দ্দিশেৎ ৷৷ আশ্যণ বিনা কো-ষ্ঠ বিনা। উত্তম্ভিত অনিৰ্গতশ-ল্যে । নিৰ্গত বা নিৰ্গতশল্য বা ॥ 🗱॥ সশলাস্য ত্রণস্য লক্ষণ মা-হ ৷ শ্যাবং সুশোথং পিডকাযুত-

ঞ্জ মুহ্ন হঃ শোণিত বাহনক। मृष्णिष्ठ॰ दूष्वम छना मा॰म॰ ज्व॰ সশল্যণ সরুজণ বদন্তি॥ মুহু মু হুঃ শোণিতবাহন॰ যদ। यদ। শল্য॰ চলতি তদা তদা রুধির° বহতি। উদ্গত॰ উথিতমুখণ ৷৷ 🗱 ৷৷ কো-ष्ठेष्ठिमा भनामा नक्ष गार्। ত্বচো ২তীত্য শিরাদীনি ভিত্তাঙ্গণ পরিহ্নত্য বা l কোন্ঠে প্রতিষ্ঠিত° শল্যণ স্ব্যাদুক্তানুপদ্বান্ ৷৷ দ্ব-চঃ সপ্তাপি অতিক্রম্য উক্তানুপ-জবান্ আটোপানাহে বুণমুখে-नाज পूরीय দর্শনश।। *।। जमा-ধ্যদ্য কোষ্ঠদ্য রক্তদ্য পুরীষদ্য লক্ষণ মাহ। কোষ্ঠান্তর্লোহিত° পাণ্ডু শীত পাদ করানন । শী-তোচ্ছাসণ রক্তনেত্র মানদ্বঞ্চ বি-বৰ্জষেৎ ৷৷ আনদ্ধণ আনাহবন্তণ ॥ 🗱 ॥ ক্ষত মাহ । নাতিচ্ছিন্ন॰ নাতিভিন্ন মূভযো লকণান্বিত । বিষমণ ত্রণ মধ্যে যত্তৎ ক্ষতণ পরি-কীৰ্ত্তিত ৷৷ নাতিচ্ছিন্ন নাতিদীৰ্য ঘাত । নাতিভিন্ন নাতিগম্ভীর-যাত । উভযো শ্ছিমভিমযোঃ। विषम' द्वन मह्म य च्युन मझ-বৈষম্যকর॰।। 🗱।। পিচ্চিত মাহ । প্রহার পীডনাভ্যান্ত যদঙ্গ পৃ-

থুতা গত। সাস্থিতৎ পিচ্চিত বিদ্যাদ্রক্ত মজ্জ পরিপ্লুতণ ৷৷ প্র-হারে। মুক্চারাদিনা। পীডন॰ ক-পাটাদিনা। পৃথ্তাণ চিপিটতাণ 11 * 1. घृष्ठे नार् । यर्वनामिश या-তাদ্বা যদঙ্গ বিগতন্বচণ। উন্ম সূ|বান্বিত ততু ঘৃষ্ট নিতাতি ধীয়তে ॥ ঘর্ষণাঁৎ কর্কশেষ্টিকা পাষাণভিন্নাদিভিঃ ৷৷ 🗱 ৷৷ মাণস শিরা সাযু সন্ধান্থি মর্মসু ক্তেষ্ সামান্য লক্ষণ মাহ। ভুনঃ প্রলা-পঃ পতন॰ প্রনোহেশ বিচেন্টন॰ প্লানি রথোকতা চ। সুস্তাঙ্গতা মূৰ্চ্ছন মূৰ্দ্ধ্বাত ন্তীব্ৰা ৰূজো বাত-ক্তাশ্চ তা তাঃ ।। যাংগোদকা-ভ॰ রুধিরঞ্চ গচ্ছেৎ সর্বেজিয়া র্থোপরন স্ত থৈব। দশার্দ্ধসংখ্যে-। ষ্বথ বিফতেয় সামান্যতে। মর্মস লিঙ্গ ম্ক্তণ।। পতন প্রামী। বি-চেষ্টন বিৰুদ্ধ চেষ্টন হস্তপা-मामि अःकशशामिकः । मृर्ष्ट्नः रेखियमारः। असारः मना-মাত্রমোহঃ। তীব্রা রুজো বা-তক্তাশ্চ তা স্তাঃ দঙাপতানকা-मयः। ऋषित्रकः शटक्ष् । त्यह्न ভগ গুদাস্য যুাণেভ্যঃ সুবেৎ । गर्दि ज्यार्था शत्र हे जिया गा

কার্য্যনাশঃ ।। ৠ ।। অথ মর্ম্ম শিরা স্বাযু সন্ধাস্থা বিদ্ধানা পৃথগ্ লকণ মাহ। সুরেন্দ্রগোপ প্রতি-নং প্রভূতং রক্তং সুবেত্তৎক্ষযজ্ঞ-শ্চ বাযুঃ। করোতি রোগান্ বি-বিধান্ যথোক্তান্ শিরাসু বিদ্ধা-স্বথব। ক্তাসু ॥ সুরেন্দ্রগোপো বাৰ্ষিকোখিত কীটবিশেষঃ। বী-রবহুটী ইতি লোকে সিদ্ধং। প্র-ভূত বহু। রোগান্ শিরোভিতা-পান্ধতাক্ষযকাদীন্। বিদ্বাসু শ-রাদিনা । কভাসু খল্লাদিন। ॥ কৌজ্যা শরীরাব্যবাবসাদঃ ত্রি-যাশ্চ শক্তি স্তুনুলা রজাশ্চ। চি-রাদ্রুণো রোহতি যন্য চাপি ত সায্বিদ্ধণ পুরুষণ বদন্তি ।। কৌ-ব্জ্যা বিদ্ধস্যাঙ্গস্য বক্ততা। তুমুলা মহতী॥ শোথাতিবৃদ্ধি স্তমূলারু-জশ্চ বলক্ষয়ঃ সর্বত এব শোখঃ। कर्टित् मित्रवहनावरनम् मा ९ मिकिटकांश्त्रमम्ह जिञ्रः ॥ नर्व-ত এব শোৰ্থী সৰ্বসন্ধীন্ ব্যাপ্য শোপঃ। উপর্মঃ নাশঃ।। যোরা ৰুজে। *য*স্য নিশাদিনেষু সৰ্বাস্ব-বস্থাসূ ন চৈভি শান্তি°। ভিষধি-পশ্চিদিভার্থসূত্র স্ত মন্থিরিদ্ধণ পুরুষণ প্রবক্তি ।। সর্রাপ্তবস্থাসু শ-

যনাসনাদিকাসু। বিদিতার্থসূত্রঃ জ্ঞানশল্যতন্ত্রণ ৷৷ ৠ ৷৷ অথ মর্ম্ম শিরাদি বিদ্ধা লিঙ্গানি পৃথগভি-शाय मर्म भित्रामीनाः विकानाः शृथक् विद्याना जिल्लामा ह। यथा স্বদেতানি বিভাবদেক্ত লিজানি মৰ্শ্মস্বপি তাডিতেষু। যথা স্ব॰ শি-রাদীনা বিদ্ধানা এতানি লিঙ্গা-নি পৃথ গুক্তানি লিঙ্গানি চকারাৎ ভূম প্রত্নাপাদীনি চ মর্মস্বপি শি-রাদিষু তাভিতেষু বিদ্ধেষু। বিভা-वरय ६ जानीया ।। 🗱 ॥ मईवं-ণান। মুপত্রবানাহ। বিদর্পঃ পক্ষ-ঘাতশ্চ শিরাস্তত্যো ২পতানকঃ। নোহোমাদৌ ত্রণে পীড। ত্বর স্তৃ-क। रनुश्रदः ॥ काम म्हर्मि इडी সারো হিক্কা স্বাসঃ সবেপথুঃ। ষোডশোপ দ্রবাঃ প্রোক্তা ব্রণা-না প্রণচিন্তকৈঃ॥ 🗱॥ অথাগি-দক্ষস্য নিদান মাহ। তত্ৰাগ্নি ৰ্ছি-বিধে৷ জ্ঞেয়ঃ সেহ ৰূক্ষঃ সমাশ্রি-তঃ। স্নেহ স্তত্ৰ তু তৈলাদি ৰক্ষণ লৌহাদি কথ্যতে।। 🟶 ।। অগ্নি-**দक्ष॰ চতুर्बिध गाङ् । অ**शिमक्ष॰ চ-তুর্দ্ধ। স্যাৎ প্লুফ্টণ দুর্দগ্ধ মেব চ ৷ সমাক্ষণতথাতীব্রদক্ষণ্থপরিকী-ত্তিত ।। 🟶 ।। তেষা । লক্ষণ মাহ।

যদিবৰ্ণ মতিপ্লুষ্ট তৎপ্লুষ্ট মভি-ধীয়তে। তীব্ৰদাহো ব্যথাবস্তো যত্র স্ফোটা ভবন্তি হি ॥ চিরেণ তেপ্ৰশাম্যন্তি তদুৰ্দগ্ধ মুদাহত । ভানুবৰ্ণ নগন্তীর**ংদাহ পীডা সন**-ন্বিভ° ।। সুস°স্থিতঞ্চ কথিত॰ সম্য-দদশ্ধণ ভিষশ্বরৈঃ। স্বগ্নাণসং যত্র দ-গ্ধ॰ স্যাদিশ্লেষো বপুষ স্তথা।। শি-রা সাযুস্থি সন্ধীনাং তং বদস্ত্যতি-দগ্ধক । অত্যৰ্থ বেদনা দাছে। ত্বর স্থৃমূর্চ্ছ যা সহ।। স্যাদ্রণস্ত চি-রান্দ্রোহে ৰাঢো যাতি বিবর্ণতাণ ॥ 🗱 ॥ 🕸 ॥ অথ ত্রণস্য চিকিৎসা । আদৌ শোথহরো লেপ স্ততস্ত পরিষেচন । বিম্লাপন মৃস্জ্লো-ক ভতঃ স্যাদুপনাহন ।। পা-চন ভেদন পশ্চাৎ পীডন শোধন তথা। রোপণ বর্ণক-রণ বণসৈতে ক্রমাঃ স্মৃতাঃ ॥ ক্রমা শ্চিকিৎসাঃ। সুশ্রুতেষু ত্রণদ্য যফিকপ ক্রমা লিখিতাঃ সন্তি তে সর্বে ২ত্র বিস্তরভযান্ন লিখিতাঃ ॥ **ৠ। ত**ত্রাদৌ শোথ হর° লেপমাহ। যথা প্রজ্বলিতে বেশ্মন্যস্তুসা পরিষেচন । ক্ষিপ্রণ প্রশামষত্যগ্নি মেব মালেপন॰ রু-জণ।। বীজপূর জটা হিণ্দ্রা দেব- দারু মহৌষধ° । রালাগ্রিমত্থো || লেপোয় বাত শোখ বিনাশনঃ ।। 🗱।। यथुकः ठन्मनः मृद्ध। नल नृत-ম্ব পদাক । উশীর বালক পদা লেগোষণ পিত্ত শোথহ। ॥ ন্য-গোধোদ্যরাশ্বথ প্লক্ষ বেতস ব-ক্ষলৈঃ। সসূর্গি কৈঃ প্রদেহঃ স্যা-চ্ছোথে পিত্ত সমৃদ্ধবে।।ৠ।। আ-গন্তজে রক্তজে চ লেপ এষোভি-পূজিতঃ। অজগন্ধাজশৃঙ্গী চ মঞ্জিষ্ঠা সরল স্তথা ৷৷ একৈকিকা-শ্বগন্ধা চ লেপোষণ শ্লেম শোথ-হা। অজশৃদী মেচাশৃদী। একৈ-কিকা শ্যাম নিসোতঃ৷৷ রুক্ষাপুরা-ণপিণ্যাক শিশু ত্বক্ শিকতা শি-ব। মূত্রপিষ্টঃ সুখোষ্ণেষণ প্রলে-পঃ শ্লেম শোথহা।।ঞ্চান রাত্রৌ লেপন॰ দদ্যাদ্দত্ত॰ চপতিত॰ তথা । ন চপর্যাযিত শুষ্যমাণ তত্ত্বৈ ব ধার্বেৎ ॥ দত্ত দত্ত মেব পুন র্ন ममा । পতিত॰ मीयगान॰ यम-ঙ্গাৎ পতিতং। গর্যুষিতং লেপন-जवाककीक्रञ यद পर्यू विज ॥ তমসা গিহিতে৷ সুসা রোমকূপ মুখে স্থিতঃ। বিনা লৈপেন নিৰ্যা-ত রাত্রো নালেপযেদতঃ ॥ রা-ত্রাবপি প্রলেপস্ত বিধাতব্যে বি-

চক্ষণৈঃ ৷ অপাকি শোথে গন্তীরে রক্তপিত সমুদ্ভবে ॥ 🗱 ॥ অথ পরিষেচন মাহ। যথাযুভিঃ ষিচ্য-মানঃ শান্তি মনি হি গচ্ছতি। দোযাগ্নিরেব° সহসা পরিষেকেণ শাম্যতি ৷৷ তদ্বথা ৷ বাতমৌষধ-निःकारेथ देखरेन माश्मतरम घृ-তৈঃ। উক্তৈঃ সংসেচফেৎ শোপণ বাতিক° কাঞ্জিকেন ত ॥ পিত্ত রক্তাভিঘাতোখং শোথং সিঞ্চেরু শীতলৈঃ। ফীরাজ্য মধু খণ্ডেক্ষু . র**সেঃ পিত**হ্রৈঃ শুতৈঃ ।। কফ-দৌষধ নিদ্রাথৈ রশীতেঃ পরি-ষেচবেৎ। তৈল কারামু দূরৈশ্য শোৰণ শ্ৰেম সমৃত্তবং !! 🗱 !৷ অধ বিষ্লাপন মাহ। রুজতঃ কঠিনস্যা-मा कार्या॰ विद्यालन॰ भटनः । অথ শোথন্য বিদ্লাপন্দ্য বিধি মাহ। সুশ্রুতঃ। অভ্যজ্য স্বেদ-বিস্বাতু বেণুনাড্যা শনৈঃ **শনৈ**ঃ । विभक्तरम्डियझन् ०८नना ऋषे-কেন বা ৷৷ বৈণুনাভ্যা স্বেদবিদ্বা উফস্বেদ° কৃত্বা ।। 🕸 ।। রক্তমো-ক্ষণ মাহ ৷বেদনোপশনার্থায় তথা পাকসমায চ। অচিরোৎগতিতে শোথে শোণিত স্থাবণঞ্জেৎ।। চরেৎ স্ব্যাৎ। এক্তস্ত ক্রিষাঃ

সর্বা রক্তমোকণ মেকতঃ। রক্ত॰ হি বেদনামূল তচ্চেন্নান্তি ন চা-लि कक्।। विवर्ण किंग्नि भगाव ত্রণে চাত্যন্তবেদনে। সবিশেষে বিশেষেণ জলোকোভিঃ পদৈ র-পি॥শোণিত শ্রাবণঞ্চরেদিত্যনে-न । भ्रयः ॥ क्षा अत्थानना स्टायन মাহ তেস্য বিধি ভেঁষজ সাধন প্র-করণে কথিত এবাস্তি!ৰুঙাৰতা माक्रगानाः कठिनानाः उद्येव उ। त्नाथाना॰ (सनन॰ कार्या॰ स **ठा**-लावः विठाइत्यः ॥ त्नामानाः नागाना जनाः जनलाभाः তেষা মিপি স্থেদন° কাৰ্য্য° শো-थ । या क्रमनाङ्ख मनामा विम-গ্ধযোঃ। প্রশামাত্যবিদগ্ধ বি-দগ্ধঃ পাক মেতি চ ॥ অদিশ্ধঃ वाम। विषक्षः शास्त्राम्यः। म यथा। नगमृनी वना द्रामा नि भन्ना अमातिनी। मनः कनाना তারি সিন্দুবার পুনর্ণবাঃ॥ শা-ভাঞ্জনঃ কণা চাপ্টি সৈন্ধববি-শ্বভেষজ্ও। শণ কার্পাসযোগী-জ মতসী চ সলখিকা ॥ দি। यताक मिक्तार्थः वर्टादा मुकः निनः। यथावादेश तमीष्टि জবৈ্য রম্লেন সংযুক্তিঃ ॥ কল্ফী | তৈঃ সংখ্যকৈশ্চ স্বেদযেদিধিব-চ্ছনৈঃ। অনেন প্রশমণ যাতি বাতশোপো ন সংশ্যঃ ॥ 🗱 ॥ দশসূল্যাদি ৰূপ মাহ। পুনর্ণবা দারু শুঠী শিগুঃ সিদ্ধার্থ এব চঃ অমুপিষ্টঃ সু খোষ্ণোয়ণ প্রলেপঃ **সর্বশোথহা।। পুনর্বাদিঃ।। 🕸।।** অথ পাচন মাহ ৷ ন প্রশান্যতি যঃ শোথঃ প্রলেপাদি বিধানতঃ। দ্রব্যাণি পাচনীয়ানি দদ্যাত্ততো-পনाहत्न ॥ * ॥ शाहनजन् গ্যাহ। শণ মূলক শিগুণাং কলা নি তিল সর্যপাঃ। অতসী সক্তবঃ কিণু মুক্তজব্যঞ্চ পাচনণ ॥ শণ ফলাদীন। মতস্যস্তাঃ সক্তবঃ ক-र्खगाः । किनुः मुद्रावीकः। यव গোধৃম धानगांनि श्रकातः जना-চ্চোক্তদ্রব্যু ব্রণস্য পাচন ভ-বতি।। 🕸 ।। অথ ভেদন মাহ । অন্তঃ পূবেষু বক্তেুষু তথৈবোৎ-সঙ্গবৎস্বপি। গতিবৎস্বথরোগেযু ভেদন॰ সংপ্রযুজ্যতে ৷৷ উৎসঙ্গ-বৎসু কোঠরবৎসু ৷ গতিবৎসু নাডীব্রণেষু। ভেদন: শস্ত্র মৌষ-ধকর্ম চাঞ্চা তত্র শস্ত্রেণ ভেদন মাহ। রোগে ব্যধনসাধ্যে তু य-থাদেশ॰ প্রমাণতঃ। শস্ত্রণ বিধায দোষস্ত স্থাবয়েৎ কথিত যথা ॥ *॥ किष्ठिख नित्कशांशवान মাহ।বাল বৃদ্ধানহ ক্ষীণা ভীৰ-পা॰ যোষিতা মপি। ত্রণেষু মর্ম্ম-জাতেষু ভেদন॰ জব্যলেগন॰।। 🗱 🛚 তত্র ভেদ মাহ। চিরবিন্ধে। **২গিকো দন্তী চিত্রকো হয়সারকঃ** । কপোত কক গৃধাণা মল লে-পেন দারণ ॥ চিরবিব্যঃ করঞ্জঃ ৷ অগ্নিকঃ ভল্লাতকঃ ৷৷ ভল্লাতকা-সহত্বে তু রক্তচন্দন মিষ্যতে। হ-यगातकः कत्रवीतः। मात्रनः छ-দন । ক্ষার্ডব্য তথা ক্ষারো দা-রণঃ পরিকীর্ত্তিতঃ। কারদ্রব্য व्यथामार्गानि । कातः यर्जिका यवकात्रामिः ॥ रखिमस्य। जत्न পিফৌ বিন্দুমাত্রঃ প্রলেপতঃ। অত্যন্ত কঠিনে শোপে কথিতো ভেদনঃ পরঃ॥ ৠ। অথ পীডন ষাহ। পূয গর্ভাননুদ্ধারান্ বণা-ন্ মৰ্শ্বগতানপি। ষথোক্তঃ পী-ডন দ্রব্যৈঃ সমস্তাৎ পরিপীড-যেৎ ।। 🟶 ।। পীতন ত্রকাণ্যাহ। ভব্যাণাণ পিচ্ছিলানাম্ভ স্বন্মূলানি প্রপীডযেৎ। যব গোধূম মাষা-ণা॰ চূৰ্ণানি চ সমাসতঃ ।। শুষ্য-মাণ মুপেক্ষেত প্রলেপণ গীডনণ

প্রতি। ন চাপি মুখমালিস্পেত্ত-থা দোষঃ প্রসিচ্যতে ॥ পীর্ডন• প্রতি গীডনদ্রব্যলেপণ প্রতি ৷ পীডন দ্রব্যলেপে শুষ্যস্ত মপি **धात्ररमिन्यर्थः । जशा तुनमा मू** খেলেশ বিনা প্রসিচ্যতে সুব-তি।। 🕸।। অথ শোধন মাহ। ব্ৰ-খন্য গবিশুদ্ধন্য কাথঃ শুদ্ধিক-রঃ পাঃ। পটোল নিম্বপত্রস্য স-र्देश श्रयुकारा ॥ गावित्क म-শমূদানা কীরিণা পৈতিকে ব্রণাে আর্থধানেঃ কফজে ক-ষায শোধনে হিতঃ।। অশ্বত্থো-ডুম্ব প্লক্ষ বট বেতসজ দৃত । ত্রণ শোখোগদংশানাও নাশনও कानां गृष्णा रेवन रेमन्नर যয়াহ্ব নিম্নপত্র নিশাষ্টাঃ। ত্রিদ্বনযুতেঃ কার্য্যঃ প্রলেপো ব্রশোধনঃ ॥ একৈক॰ সারিব। মূ॰ সর্ব বুণবিশোধন । নিশ্ব-প তিলা দন্তী ত্রিবৃৎ সৈন্ধব क्रिक ॥ मूर्येत्व अनमत्ना পেঃ শোধন কেশরী। শোধন-শেরী শোধনশ্রেষ্ঠঃ। লেপান্নি-*বলেঃ কল্কৈ* র্রণশোধন রোপণঃ ভক্ষণাচ্ছদি মন্দান্নি পিত্ত শ্লেম ल्मीन् श्दत्र ॥ बनान् वित्नाध-ं

যেৎ বৰ্ত্ত্যা সূক্ষা স্যাৎ সন্ধি ম-ৰ্মজান্। অভ্য ত্ৰিবৃতা দন্তী नाषनी मधु रेमक्ररिः ॥ निष्रश-ত্ৰ যৃত ক্ষৌত্ৰ দাৰী মধুক সংযুতা।। ৷ বস্তি স্তিলানাণ কন্ধে। বা শো-श्रा अरम् कृष् ॥ 🛊 ॥ अय রোপণ মাহ। অপেত পূতিমাণ-সানা॰ মাণসন্থান মরোহতা । কক্ষম্ভ রোপণে দেয় স্থিলজে মধুস°যুতঃ।। অশ্বগন্ধ। রুহ্। লো-श्रः करेकन॰ **मध्यक्तिका । मय-**ঙ্গা ধাতকীপুষ্ণাণ পরমণ ব্রণরোপ-ণ ।। মধুযুক্তা শরপুথা সর্ববণ রোপদী কথিতা। সুখবীপত্র ধ-ভূর বলা মোচা সঠেরকা॥ পৃথ-গৈতে প্রলেপেন গম্ভীর ব্রণরো-পণাঃ। সুখবীপত্র কলে। জ্বীপত্র । অস্যা এতদেব নাম পুস্তকে ধৃ-**७ । ऋ**ठित्रक वत्रवती ।। कन-ভোডুমরাশ্বখ জমু কট্ফল লো-ধুজৈঃ। ছক্চুৰ্বৈ শ্চুৰিতা লে-পাৎ প্ররোহন্তি মহাত্রণাঃ।। প্রি-যঙ্গু ধাতকী পুষ্পা ধর্ফীমধু জতূনি চ। সৃত্বচূণী ক্তানি স্যুরোপ-वानावसूननाथ ॥ यवहूवं मम-**यूक॰ मटेजन मह मर्शिया। फ**-फामालिशनः कांचः मार मु-

লোপশান্তবে।। করঞ্চারিফ্ নি-र्खंडी (लार्पा) इना। षु १० क्रमीन्। लमूनमाथ या लिला हिन्दू नि-ষক্তোথ বা।। নিম্বপত্র বচা হিন্দু मिर्लि हिंदन मर्से देशः। धृशनः मा দুণে রক্ষঃ ক্রমি কণ্টু রুজাপহ।।। যে ক্লেদ পাক সুতি গন্ধ বস্তো ব্ৰ-ণা শ্চিরোখাঃ সমতাশ্চ শোথাঃ । প্রযান্তি তে শুগ্রলু মিগ্রিতেন পীতেন শান্তিঃ ত্রিকলা সৃতেন।! পটোল নিয়াসনসারধাত্রী পখ্যা-ষ্ণ নিৰ্যূহ মৰু মুখেতু। পিৰেৎ क्र ७ ७ ३ जून। विमर्भ विएका है मूर्खेवन गांखि मिष्ट्न्।। 🟶 ।। अथ সবর্ণতা কর্নণ। মনঃশিলা সম-ঞ্জিষ্ঠা সলাক্ষা রজনীঘষণ। প্র-লেপঃ সমৃত ক্ষৌদ্র স্তুচঃ সাবর্ণ্য-क्र॰ मृष्डः ॥ 🛊 ॥ व्यथ विदिना ভোজনণ। জীর্ণ শাল্যোদনণ শ্বি-ষ্ধ মন্ন মুক্ষ্ণ দ্রবোত্তরণ। ভূঞ্জানো काकरेल सी॰रेमः मीयु॰ वन म-পোহতি ॥ তণুলীষক জীবন্তী वाञ्चक मूमिवश्वरिकः । वानः भ्न ক বাৰ্ত্তাক পটোলৈঃ কাৰবেল-रिकः ॥ ममािष्टिमः त्रामनरिकः ष्ठज्रकः मरमकृतः। चरना

সেন চ II এভিঃ সহ জীর্ণশাল্যো-দন ভুঞ্জানঃ শীষ্তৃ ত্রণ মপোহ-তীত্যন্বয়ং ।। অমুণ দধি চ শাকঞ্চ मा॰म मानूश यामक॰। গুৰাণি চান্যানি ত্রণিতঃ পরিবর্জ-रय ।। ज्ञान श्रम् त्रामा म চ রাগশ্চ জাগরাৎ। তৌ ুচ রু-ক্চ দিবা স্বাপাৎ তাশ্চ মৃত্যুশ্চ रेमथूना था। 🟶 ॥ जशास्त्रवन চিকিৎসা। <u>জুদ্ধে</u> সদ্যো ত্রণ क्र्यामृक्ष्भाधक लाधनः। कि-যা শীতা প্রযোক্তব্যা রক্তপি-ত্তোষ নাশিনী।। লঙ্খনঞ্ বলং জ্ঞাত্বা ভোজন চাসু মোকণ । ষ্টে বিদলিতে চৈব সুতরা মি-ষ্যতে বিধিঃ।। ছিমে ভিমে তথা বিদ্ধে ক্ষতে বাসৃগতিসুবেৎ ৷ রক্তক্ষযাত্তত্র রুজঃ করোতি পব-নো ভূশ ।। সেহপান পরীষেক লেপা স্তত্তোপনাহন স্বর্গিত স্নেহ বস্তিঞ্চ মারুতমৌষটের র্ভি-ষক্।। খদ্ধাদি চ্ছিন্নগাত্রস্য তৎ-

পৃতিতো বৃণঃ শাঙ্কেরুকী
মূলমুদেঃ সদ্যঃ স্যাৎ গতবেদনঃ ।। গাঙ্কেরুকী নাগবলা গুরসকরী ইতি লোকে ।। ক্যায মধুরাঃ শীতাঃ ক্রিয়ঃ সর্বাঃ প্রযো-

জ্যেৎ। সদ্যো ত্রণানা সপ্তা-হাৎ পশ্চাৎ পূৰ্বোক্ত মাচরেৎ ॥ जागागगटञ् ऋधिदा विषधा-দ্বমন॰ নরঃ। তত্মিন পক্কাশযঙ্গে তু গৃহীষাৎ স বিরেচন । का-থো বংশন্বগেরও স্বদুষ্টাক্ষভি-म क्रांच । शिक्षु रेमक्कर म॰ युक्तः কোণ্ঠস্থ সুাৰ্যেদসূক্ ৷৷ যব কো-ল সলখানা নিমেহেন রসেন চ । ভুঞ্জীতান্ন॰ যবাগু॰ বা পিবেৎ সৈন্ধব সংযুত্ত।। জাতী নিম্ব প-টোল পত্র করুকা দাবী নিশা শারিবা মঞ্জিষ্ঠাভ্য তিক্ত তুপ मधुरेक भंकास्त्र वीरेकः गरेगः। मर्लिः मिक्त मत्नन मृक्ष वनना নর্মাঞ্রিতাঃ সুাবিণােঃ গম্ভীরাঃ সরুজো ত্রণাঃ সগতিকাঃ শুদ্ধ-স্তি রোহন্তি চ ॥ বৃদ্ধ বৈদ্যোপ-দেশেন পারস্পর্য্যোপদেশতঃ ৷ জাতীঘৃতেন সংসিদ্ধে ক্ষেপ্তব্যং निक्थक॰ वूटेशः ॥ জाजानिष्-ত ।। 🟶 ।। জাতী নিম্ব পটোলা-না॰ নক্তমালস্য পল্লবাঃ। সিক্-थ॰ ममधूक॰ जर्छ॰ एव नित्न करू রোহিণী।। মঞ্জিষ্ঠা পদ্মক পথ্যা लाधु पक् नीलमू ९ भलः। माति-বা তুখক চাপি নক্তমাল ফল• তথা।। সারিব। স্থানে সনিম্ব ইতি | চ পাঠঃ ৷ এতানি সমভাগানি কন্ধীরুত্য প্রমন্নতঃ। তিলতৈল পচেৎ সমাক্ বৈদ্যঃ পাক বিচ-ক্ষণঃ।৷ বিষ্ত্রণে সমৃৎপন্নে স্ফো-টকে কক্ষরোগিণ। দক্ত বীদর্প রোগেষু কীটদফেষু সর্বথা ॥ স-माः শহপ্রহারেষু দগ্ধ বিদ্ধেষ্ टेठव हि। नथ पछ कटा (पट् হিত তৈল মিদ শোধন রোপ-**१९१ टे**लंब कालाफिनाटेन्न ७९ প্রসিদ্ধণ ভিষ্ণাপৃতণঃ জাত্যাদি তৈল ।। 🕸 ॥ চিত্রক রলে:ब রা-মঠ শরপুংখা লাঙ্গলীক সিন্দুরৈঃ । স্বিষৈ স্তথা সঙ্গুটেওল ক্টুটেওল । সাধসংযুক্তণ।। বিপরীত মল্লতৈ-**ল॰ দু**ফ্টব্ৰণ তথা নাডী । বহু-ভেষজৈ রসাধ্যা মপথ্যভোক্ত শ্চ নিণুদতি ।। বিপরীতমলতে न ।। 🟶 ।। অমৃত। পটোলমূল ত্রিকলা ত্রিকট ক্রমিয়ানা॰। সম-ভাগানা চূৰ্ণ সৰ্বসমো গুগুলো-র্ভাগঃ ।। প্রতিবাসর মেকৈকাণ খাদেদিহাক পরিমাণাণ। জেতুণ বণবাতাসৃগ্ গুলোদরশোথ বা-ত্রোগা॰ *চ ।। অমৃতাদি গুগ্রবুঃ

॥ * ॥ অথাগ্রিদধ্বস্য চিকিৎসা । প্রফিস্যাগ্নি প্রপতন কার্য্য মুক্ত তথোষধণ। সম্যক্ স্বিন্নে শরীরে তু স্বিন্নণ ভবতি শোভিত ।। প্র-**কুত্যা সলিলং শীতং ক্ষন্স**যন্ত্যন্তি-শোণিত । তক্ষাৎ সুখ্যতি প্লুষ্ঠ न जु भीज॰ कमाठन ॥ ऋन्वराखि শোষযন্তি। শীতা মুক্ষাঞ্চ দুর্দক্ষে ক্রিয়া॰ স্থ্যাত্তঃ পুনঃ। ঘৃতা-লেপ প্রসেকাস্ত শীতানেবাস্য काরবেৎ।। সম্যন্দপ্तে তুগাকी-রী প্রক্ষ চন্দন গৈরিকৈঃ। সামৃ-তৈঃ সর্গিষা যুক্তৈ রালেপ° কার-यिखियक् ॥ व्यायान् रामिति র্মাণ্টেসঃ পিটেষ্ট রেনণ প্রলেপযেৎ । অতিদধ্ধে বীশীর্ণানি মাণ্সানু-দ্ধৃত্য শীতলাও।। ক্রিয়াও স্বর্যাও ততঃ পশ্চাচ্ছালিতণ্ডুল কণ্ডনৈঃ । তিন্দুক্যাশ্চ কসাথৈ ৰ্বা ঘৃতমি-শ্রেঃ প্রলেপযেৎ ৷৷ বদরীত্বক্ ক-ষাবৈ ৰ্বা ঘৃতৰিশ্ৰেঃ প্ৰলেপনং। যবান্ দশ্ধা মসীক্লত্য তৈলেন যু-ত্যা ত্যা ॥ অযঃ সৰ্বাগ্নিদণেষু লেপৰাদ্বুণরোপণঃ । ত্রা পূ্ট বিচিত্রণ বা ছাদযেদণ বোদনৈ ।। মধূচ্ছিষ্ট॰ সমধ্ৰু॰ লেপ॰ সর্জ-রসং তথা। মঞ্জিষ্ঠা চন্দনং মূর্বা•

পিষ্ট্ৰা সৰ্পিষি পাচযেৎ ৷৷ সৰ্বেষা মিমিদিশ্বানা মেতজোপণ মুত্তমণ। मिक्थकार्मिष्ठ° ॥ 🕸 ॥ मिक्त° क-ষায় কক্ষাভ্যা॰ পটোল্যা কটুতৈ-लकः। बनमञ्ज क्रका मुन्द मार বিস্ফোট নাশন ।। পটোলীতৈ লং ৷৷ বাতোক্ত মশ্রুতং দুক্তং সং-শোষ্য গ্ৰথিত বৰণ ৷ স্ব্যাৎ সদাহ॰ কণ্ণাঢ্য॰ ত্রণ গ্রন্থিস্ত স স্মৃতঃ ।। কম্পিল্যক॰ বিডঙ্গানি ष्ठि॰ मार्गा खरेथव ह । शिख्री তৈল॰ পচেত্তস্ত ব্রণগ্রন্থিহরণ প-র ৷৷ ইতি ত্রণাগন্তবণাগ্রিদগ্ধ ত্রণাধিকারঃ ॥ 🟶 ॥ ভগাধিকা-রস্ত ভগ্নকে ডফব্যঃ ॥ না-ডীব্রণনিদান° নাডীব্রণশব্দে ড-खेताः ॥ <a>॥ अथ नाजीवनमा চিকিৎসা। সুহস্ক দুগ্ধ দাবী ভি র্বর্ত্তি॰ ক্লন্বা প্রপূর্বে । এষ সর্ব শরীরস্থাণ নাড়ীণ হন্যাৎ প্রযো-গরাট্।। আর্থধ নিশা কালা চূর্ণাচ্যা ক্ষেজ সংযুতা। সূত্রব-ৰ্ত্তি ৰ্ৰণে যোজ্যা শোধনী গতি-नामिनी ॥ काला मिक्किश ॥ জ।-তার্ক সম্পাক করঞ্জ দন্তী সিদ্ধৃথ भौवर्षन यावशृरेकः । वर्जिः **রুতা হন্তাচিরেণ** নাডী॰ স্বুক্

ক্ষীর পিষ্টা সহ চিত্রকেণ ৷৷ না-ড্যাঃ শস্ত্রেণ বদন বৃহৎ রুত্বা প্রবেশযেৎ। ঙ্গশলো বস্তিবিধি-না তৈল॰ জাত্যাদি সাধিত ॥ এব মন্যক্ত ষত্তৈল গৃত্যা স্বরসং তথা ৷ যভৈল যদ্যন পক্ত স্বর-স॰ বা তথৈব চ। ইতি বা পাঠঃ। নাড্যা অভ্যন্তরে বৈদ্যো লঘু-হস্তঃ প্রবেশযেৎ।। কপূরিক র-टेम टेखनः मिक्कार्थक छवः छिष-ক্।পচেৎ সিন্দূর কল্কেন নাডী-मूर्फेबनाथर॰ ॥ ७ धुन् विकना ব্যোবেঃ সমাণশৈ রাজ্য যোজি-তং। অক্ষ প্রমাণাং শুটিকাং খা- लिष्ही ठायुना नतः ॥ नाषी पृष्ठेः ব্রণ শূল মুদাবর্ত ভগন্দর । গু-লাঞ্জ জনজান্ হন্যাৎ পক্ষিরাট্ পদগানিব।। मशास्त्र। शशुनूः॥ रें वि नाषीवनाधिकातः ॥ 🗱 ॥ ভগলরস্য নিদান চিকিৎসা চ ভগন্দরশব্দে জফীব্যা ৷৷ উপদ্-শস্য निमानामार्गमण्यमाय ज-खेवा॰ ॥ 🗱 ॥ जारशाशम॰ भागा চিকিৎসা ৷ উপদংশেষু সর্বেষু লিঞ্চ স্বিল্ল দেহিনঃ। মেটু মধ্যে শিরাণ বিধ্যেৎ পাত্তযেদ্বা জলৌ-কসঃ।। সদ্যে। নিহ্নতি দোষস্য

বণহা

ৰুক্ শোথাবুপশাস্যতঃ। পাকে। নিবার্য্যে যত্নেন শিশ্বক্ষয়করঃ স যৎ ॥ বটপ্ররোহার্জুন জন্ম লোধু পথ্যা হরিদ্রা রচিতঃ প্র-লেশঃ। ব্যথা॰ তথা শোখ মপা-করোতি সর্বোপদংশেষু ততে৷ হিতোয়ণ।। উপদংশেষু পক্ষেষ ব্ৰণ প্ৰকালন হিতে । ত্ৰিকলা-যাঃ ক্ষাযেণ ভূঙ্গরাজ রসেন বা ।। नीत्नाष्थनः मूक्रमूमः भन्नः भागिक्तिकः ज्या। এर हुर्नः धृन-নাৰ্থণ প্ৰলেপ শ্চাত্ৰ শস্যতে।। বন্ধুক দল চুর্ণেন রজসা দাড়িম-ষ্চঃ । গুঠনা ভদুণে স্ব্যালেপণ পূগফলেন বা ॥ দহেৎ কটাছে ত্রিফলা তন্মখী মধুসংযুতা। প্র-লেপেনোপদ শাস্য ব্রণঃ সদ্যঃ প্ররোহ্যেৎ ॥ পটোল নিম্ব ত্রি-ফলা কিরাত ক্বাথণ পিবেদা খ-দিরাসনাভ্যা°। সগুগুল° বা ত্রিফলাযুত বা সর্বোপদংশোপ-হतः প্রযোগঃ ॥ ভূনিম্ব নিম্ব ত্রি- ॥ क्ला भरहाल क्रबंध धार्वी थिन রাসনানা । ক্যায়ক্টেঃ শৃত মাশু চাজ্যু সর্বোপদংশোপহ-तः श्रामिकः ॥ जूनिशामिक्ठः ॥ ঘৃতানি যানি প্রোক্তানি সঞ্জ

नाषीवरन वरना छेत्रपंरस्थ अ-যোজ্যানি সেকাভ্যঞ্জন ভোজ-নে ৷৷ কার সূত্রেণ সংছিদ্য লি-ঙ্গবর্ত্তি মশেষতঃ। দহেচ্চ তা-ন্তত স্তাভ্যাণ চিকিৎসাণ বণব-চ্চরেৎ ॥ ইত্যুপদ শাধিকারঃ ॥ *॥ শृक्षायाधिकातः भृक-দোষশব্দে দ্রষ্ট্যব্যঃ ৷ ইতি ভা-বপ্রকাশঃ ৷৷ 🕸 ৷৷ অথ ত্রণনা-শকতৈলে । উড়ুম্বর বট প্রকণ **जयुष्य गथार्ज् नः ।** शिक्षनक्ष কদম্বঞ্চ পলাশ লোধু তিন্দুকণ ।। मधुक भागु मर्जक्ष वमतः श्रेम-কেশর । শিরীষবীজ মেতৎ ক্বাথেন সাধিত ৷৷ তৈ-ল॰ হন্তি ত্রণাল্লেপাচ্চিরকাল-ভবানপি ৷৷ ইতি গারুডে ১৯৮ व्यशायः ॥

ব্রণক্রৎ পুণ ভলাতকঃ। ইতি রন্নমালা।। ক্ষতকারকে ত্রি।। ব্রণকেতৃমী স্ত্রী দুধ্ধফেণীকুপঃ। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ।। ব্রণছিট্ পুণ বান্ধানমফিকা। ইতি শব্দচন্দ্রিকা।। ব্রণদেষকে ত্রি।। ব্রণহঃ পুণ এরগুবৃক্ষঃ। ইতি. শব্দচন্দ্রিকা।। ব্রণঘাতকে ত্রি।। ব্রণহা স্ত্রী গুড়চী। ইতি শব্দ-

ठंकिका ॥ वनम् पू॰ कनिकातीवृकः ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ ব্রণারিঃ পু॰ বোল ।। অগস্ত্য-বৃক্ষঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। ব্রত পু ফ্লী ভক্ষণ । ইত্যুণা-• फिरकायः ॥ भूगुक्तनरकाभवा-मानि। তৎপর্য্যায়ঃ। নিষ্মঃ ২ পুণাক । ইত্যমরঃ ॥ নি-ষামঃ ৪ সংযমঃ ৫। ইতি শ-ব্দরত্নাবলী।। অথ ব্রতবিধিঃ। তদারম্ভ প্রতিষ্ঠযো র্বর্জ্যকাল-মাহ জ্যোতিষে । গুরো ভূ গো-त्रखवाला वार्कतक मि॰ इरग छ-द्वो है । वृत्का वात्ना किन-ত্রষ মিতান্ত । মঠ প্রতিষ্ঠাতত্ত্বা-मावनूमरक्षय° ॥ # ॥ वृक्षास्त्री-ব্রতে বিশেষো রাজমার্তভো-ক্তো যথা। দিজেন্দ্রসূত সংযু-ক্তা পূৰ্ণা যাচ সিতাফমী। ত-স্যা নিষমকর্তারে। ন স্যুঃ খ-ণ্ডিত সম্পদঃ ॥ পতঙ্গে মকরে ষাতে দেবে জাগ্রতি মাধবে। বুধাষ্টমীণ প্রন্সবীতি বর্জিয়ত্বা তু চৈত্ৰকী ।। প্ৰসুপ্তে চ জগ-মাথে সন্মাকালে মধে তথা। বুণ উনীং ন স্বীত ক্লতা হন্তি পুরাক্তত ॥ 🕸 ॥ অথ ব্রতানুষ্ঠা-ন॰। তত্র দেবলঃ। অভুক্তৃা প্রা-তরাহার স্নাদ্বা চৈব সমাহিতঃ। সূর্য্যাদি দেবতাভ্যশ্চ নিবেদ্য ত্রত মাচরেৎ ॥ ত্রন্ধচর্য্য তথা শৌচণ সত্য মামিষ বৰ্জ্জনণ। ব্ৰ-তেম্বেতানি চত্বারি বরিষ্ঠানীতি নিশ্চযঃ ৷৷ অত্র প্রাত রিত্যস্যা-ভুক্ত্বেভ্যত্র নাম্বয়ঃ। কিন্তু ব্রত মিত্যনেনান্বযো ২ভ্যহিতত্বাৎ। প্রাতঃ সঙ্কন্পযেদ্বিদ্বানুপ্রাস ব্র-তাদিকণ। নাপরাক্সে ন মধ্যাক্সে পিত্ৰকালৌ হি তৌ স্মৃতৌ ৷৷ ইতি বরাহপুরাণৈকবাক্যদ্বাচ্চ (তত-শ্চাভুক্তা প্রাতরাহার মিতি মু-নিভি দিরশন প্রোক্ত বিপ্রাণাণ মত্যবাসিনা॰ নিত্য॰। অহনি চ তথা তমস্বিন্যা॰ সার্দ্ধপ্রহর যামা-ন্তঃ।। ইতি ছন্দোগপরিশিস্টাদে-কাহার পূর্বদিনে ক্রত্বা পরদিনে স্বাস্থ্যাদি দেবেভ্যো নি-বেদ্য । ওঁ সূর্য্যঃ সোমো যম ই-ত্যাদি মন্ত্ৰেণ সান্নিধ্যণ প্ৰাৰ্থ্য ব্ৰত याहरत्थ। ७७३ मङ्ग्रस्थ । य-ष। मृर्यापि प्रत्वा नित्वमा পূজনীয জব্যাদি দম্বা ত্রত মাচ-রেৎ বত স্ব্যাৎ ৷ তদিধানঞ্

শান্তিপর্বণি। গৃহীদৌডুম্বরণ পা-ত্ৰ° ৰারিপূর্ণ মুদল্পুথঃ। উপবাসন্ত গৃহীয়াৎ यहा বার্ট্যের ধার্থেৎ 11 # 11 कर्याकी मृर्याभूका भार ব্রহ্মপুরাণং। যাবন্ন দীয়তে চার্য্যং ভাস্করায মহাত্মনে । তাবন্ন গূ-জযেদ্বিফু॰ শঙ্কর॰ বা মহেশ্বরী॰।। নবগ্রহ পূজা মাহ মৎস্যপুরাক। নবগ্ৰহ্মখ ক্ৰম্বা ভতঃ কৰ্মা সমা-রভেৎ। অন্যথা ফলদ॰ পু॰मा॰ ন কাম্য জাষতে ক্ষতি থা আ-षिठ्यामि शृक्ष। साह शचश्रुतानः 1 ভাবিত্যং গণনাথঞ্চ দেবীং রুদ্রং ব্যাঞ্নণ । নারাঘণ বিশুদ্ধাখ্যণ অন্তেচ সলদেবভাণ।। যত্ত্ব দে-दडारनी यना त्याहार गरनमक न शृक्षरय९। जन। शृक्षायन १ र-ন্তি বিদরাজে। গণাধিপঃ॥ ইত্য-নেন গণেশপূজনস্যাদিত্ব মুক্ত॰ তৎ সূর্য্যপ্জেতরপর । সলদে-বতেত্যত্র সলাদ্যুপলক্ষণ । ব্রত যজ্ঞ বিবাহেষু শ্রান্ধে হোমে ২ৰ্চনে জপে। আরক্রে সূতকণন माननातस्त ज् मृठकः ॥ ठव বিশেষযতি মৎস্যপুরাণ । গর্ভি-ণী সূতিকা নক্ত॰ সমারী চ রজ-স্থলা। যদাশুদ্ধা তদান্যেন কা-

র্যেৎ ক্রিয়তে সদা 🛭 উপ্রাসা-শক্তো তু নক্তংভোজনং স্ববী ত । উপবাদেশকানা॰নক্ত॰ ভো-জন মিষ্যতে। ইতি বচনান্তরাৎ অশুদ্ধা চেৎ পূজা॰ কার্যেৎ। কাষিকঞ্চোপৰাসাদিক সদা শু-দ্বাৰা অশুদ্ধবা বা স্বয়ণ ক্ৰিয়তে! অত্যন্তাসামর্থ্যে পুল্রাদি প্রতি-নিধিদারা উপবাসঃ কার্য্যঃ। ত-मভाবে १नुकन्नः। গরু छপুরাণ। ভার্য্যা ভত্ত্রত সর্য্যাৎ জাষা-যাস্ত পতি স্তথা। অসামর্থ্যাৎ দ্বয়ে স্তাভ্যাণ ব্ৰতভ্ৰেল ন জা-যতে।। পুত্র বা বিনযোপেত ভগিনী ভাতর তথা। এষা ম-ভাব এবান্য ব্রাহ্মণ বিনিষো-জ্বেৎ ॥ 🕸 ॥ আরম্ব ব্রত্স্যা-সমাপ্তৌ মরণেপি তৎফল প্রা-প্তি মাহাদিরাঃ। যো যদর্থণ চরেদ্ধর্মণ ন সমাপ্য মৃতে৷ ভ-বেৎ। স তৎ পুণ্যফল প্রেত্য প্রাপুযামনু রববীৎ ॥ প্রেভা পরলোকে। শাস্তপুরাণ । লো-ভামোহাৎ প্রমাদাদ্বা ব্রতভঙ্গো যদা ভবেৎ । উপবাসত্রয়ণ স্প-ৰ্য্যাৎ স্বৰ্যাদা কেশমুণ্ডন ॥ মোহো ভূমঃ। প্রমাদে। খনবধা-

নতা । বাশকঃ সমৃচ্চবে তেন মু-धनक कार्याः मूधनाकतरः। वि-গুণ প্রায়শ্চিত্ত । উপবাস ত্রযা-শক্তো চতুর্বি॰শ তিপণা দেযাঃ । शब्दभूतानः। वश्रनः देनव नाती-णा नानुबका। क्रशामिक । **न** গোঠে শ্ৰন তাসা ন চ দ্ধ্যা-দাবাজিন ।। স্বান্ কেশান্ স-मुक्ठा ছেদযেদঙ্গু लिष्वयः। এব মেব তু নারীণা মুগু মুগুন মা-দিশেৎ।। ইতি গোবধ প্রকরণে বিবেচিত । প্রাযশ্চিত্ত মিদ ফ্ল-ত্বা পুন রেব ত্রতী ভবেৎ। পূর্ব গৃহীয়া সঙ্গল প্রমাদায়াচরেদ্য-দি। জীবন্ ভবতি চণ্ডালো মৃতঃ শ্বা চাভিজাযতে ॥ ইতি প্রায-শ্চিত্তবিবেক ধৃত বচন° 11 .দে-বলঃ। সর্বভূতভ্যু ব্যাধিঃ প্র-মাদে। গুরুশাসন । অব্রতমানি কথ্যন্তে সক্লেতানি শাস্ত্রতঃ।। ভর্তু রনুজ্ঞয়া স্ত্রীণাণ ব্রতকরণে ন দোষঃ। কাম ভর্তু রনুজ্ঞয়া ব্ৰতোপবাস নিষমেজ্যাদীনা স-ভ্যাসঃ স্ত্রীধর্ম ইতি সম্বৎসর প্র-मीशवृत्र मञ्ज वहना<u>य ॥</u> ॥ অত্র কথা শ্রবণ মাহ দেবীপুরা- ॥ ণ । তদ্ব্যান তব্দ্ধ পঃ স্নান তৎ - 📗

कथा खंदगामिक । उपवाम इ-তো হেতে গুণাঃ প্রোক্তা মনীধি-ভিঃ ।। 🟶 ।। অথ বতপ্রতিষ্ঠা বি-ধিঃ। শ্রীভগবানুবাচ। গোপথা-রাম সেভূনা॰ মঠ সংক্রম বেশ্ব-নাণ। নিষম বত রুচ্ছাণাণ প্রতি-ষ্ঠা॰ শৃণু সত্তম।। ত্রান্ধ্যেণ বিধিনা বহ্নি॰ সমাধাষ বিচক্ষণঃ । শিলা॰ পূর্ণঘট কাণ্স্য সম্ভবে স্থাপ্যে-षुषः॥ जन्नन् मर्बः ममामामा अ-भरयम्यवमयः हकः। कौरत्र[।] क-পিলাযাস্ত তদ্বিফো রিতি সাধ-कः ॥ श्रनत्वनाजिघार्यग्राथ पर्वा সংষ্ট্রযেত্ততঃ । সাধ্যিত্বাবতা-ৰ্য্যাথ তদ্বিক্ষো রিতি হোমযেৎ।। ব্যাহ্নত্যা চৈব গায়ত্ত্ব্যা ভদিপ্ৰা-সেতি হোমযেৎ। বিশ্বত শ্চক্ষু রি-**जुञ्जा त्वनारेना र्श्वायराख्या ॥** खम् जू द्रश्राय सार्चा। अम् मृर्याय স্বাহা। ওম্ প্রজাপত্ত্যে স্বাহা। एम् जखद्वीकाष स्वाहा । अम् দ্যৌঃ স্বাহা। ওষ্ ত্রন্ধে স্বাহা। ওম্ পৃথিব্যৈ স্বাহা। ওম্ মহা-রাজায স্বাহা। ওষ্ সোম রাজা-ন মিত্তি জুহুষাৎ। ওম্ লোকপা-লেভ্যঃ স্বাহা। স্ব স্ব মন্ত্রৈ জু হ-যান্ট্রেভ্যন্চ। এবং হন্তা হরে।

र्ভागः प्रमाद प्रभप्तिभाः विनः। ততঃ পলাশ সমিধা হুনেদফো-ত্তর॰ শত॰।। আজ্যন্ত জুহ্যাৎ পশ্চাদেভি মঁল্লৈ দিজোত্তমঃ ৷ ততঃ পুরুষসূক্তিশ্চ মন্ত্রে রাজ্য-॥ ন্ত হোমযেৎ ।। ইরাবতীতি জু-क्षा ६ जिलान् ष्ठ शति क्षु जान् । रुषा ह बन्न वृक्षीन प्रवाना मन्-यायिन ।। धराना माल्डी र्रा लाकिगान। मर्था भूनः। भई-তানা নদীনাঞ্চ সমুজাণা ত-থৈব চা। হুত্বা ব্যাহৃতিভি দ্দ্যাৎ শ্ৰুচা পূৰ্ণাহৃতিত্ৰয় । বৌষডন্তে-ন মন্ত্রেণ বৈক্ষবেন সুরোতম।। ্শগব্যঞ্জ সংপ্রাশ্য দদ্যাদাচা-প্রক্ষিণা । তিলপাত্র হেমযু-া নবস্ত্রণ গা মলস্কৃতাণ।। প্রী-যতা ভগবান্ বিষ্ রিত্যুৎসূ-জেদ্বত নরঃ। 🗱। আরাম काর-रियम्बञ्ज नन्मत्न म वित्रः वरमः মঠপ্রদানাৎ স্বর্লোক প্রাপ্নোতি পুরুষঃ সদা।। সেতু প্রদানাদি স্ত্র-•স্য লোক মাপ্নোতি মানবঃ। প্র-शामानाषाक्रवश्च लाक मार्था-ত্যসংশ্যং ৷৷ সংক্রমাণান্ত যঃ ক-র্দ্তা দুর্গতি তরতে নরঃ ৷ স্বর্গলো-কে চ নিবসেৎ ইফকাসেতৃহত্ত-

থা ৷৷ গোমাৰ্গস্য তথা কৰ্ত্তা গো-লোকে ক্রীডতে চিরণ। নিষ্ম ব-তক্লমাতি বিষ্ণুলোক নরোত্তমঃ ।। কুচ্চুকুৎ স্বৰ্গ মাপ্নোতি সৰ্বপা-প বিবজ্জিতঃ । অনেন বিধিনা गर्डाः मःशृर्वः कल माध्यार ॥ श देय श्रेष्ठिष्ठी मामानी मर्वमा-ধারণানম। কর্ত্তব্যা দেশিকেল্ডে-स्र প্রতিষ্ঠা ষত্র বিদ্যতে ।। ইতি সংক্ষেপতঃ প্রোক্তঃ সমুদায় বিধি ন্তব। সর্বেষা সেব বর্ণানী পর্বকা-ম ফলপ্ৰদঃ 11 সৰ্বেষ্ডেষ্ কৰ্ত্ত-ব্যা প্রতিষ্ঠা বিধিনা বুধৈঃ। ফলা-র্থিভি স্তুপ্রতিষ্ঠ যন্মানিক্ষল মু-ठाटा ॥ देखि इयनीर्य ममूमाय প্রতিষ্ঠা পটল: ॥ 🛊 ॥ বান্দোৰ বৈদিকেন স্বগৃহ্খোক্তবিধিনেতি यादः । भिलिं छेमृथलाशन-क्रनः। काः माः अग्निश्चनम् । কাংস্যেন অগ্নিপ্ৰণয়ন মাহ গৃহা-সংগ্ৰহে। শুভু পাত্ৰন্ত কাংস্য স্যাত্তেনাগ্নি॰ প্রণষেৰুধঃ।। তস্যা-ভাবে সরাবেণ নবেনাভিমুখঞ্চ ত । সৰ্বতঃ পাণি পাদান্তঃ সর্ব-তোক্ষি শিরো মুখঃ। বিশ্বৰূপো মহানগিঃ প্ৰণীতঃ সৰ্কৰ্মসু॥ এবঞ্গারিপ্রণয়নগনন্তর সর্বত ই-

ত্যস্য প্রাঠো যুক্তঃ। প্রণীত ইতি মন্ত্রলিকাৎ। অন্যথা স্থাপনান-ন্তর॰এতদ্বিধান॰ব্যর্থ॰ স্যাৎ॥ৠ। অত্র চ পাকাপত্বাৎ সাহস না-মান মগ্নি মাহ গৃহ্যাসংগ্ৰহঃ। প্ৰা-ষশ্চিত্তে বিধু শৈচব পাকযজ্ঞে তু সাহসঃ। পূৰ্ণাহত্যাণ মৃডো নাম শান্তিকে বরদ স্তথা।। আহ্য **টেব হোতব্য॰ যত্র যে**। বিহিতে। ২নলঃ। প্রাযশ্চিত্তে হোম কর্ম देव छन्। मयाधानार्थः आयन्ति-ত্তাত্মক মহাব্যাহৃতি হোমাদৌ। তথা চ ছন্দোগপরিশিষ্ট । যত্র ব্যাহৃতিভি হোঁমঃ প্রাযশ্চিত্তাত্ম-কোভবেৎ ৷ চত্যু স্তত্র বিজ্ঞেষাঃ ন্ত্ৰীপাণিগ্ৰহণে যথা ৷৷ অপি বা-জ্ঞাত মিত্যেষা প্রাজ্ঞাপত্যাপি-বাহুতিঃ ৷ হোতব্যা ক্রি বিকল্পোষণ প্রাযশ্চিত্তবিধিঃ স্মৃতঃ ৷৷ অত্র ত্রি র্বিকল্প ইত্যভিধানাৎ সামগা-নাণ্ভবদেব ভটোক্ত শাট্যায়ন-হোমো নিষ্ণামাণিকঃ ৷ অত্য-মুকাগে ইহাগচ্ছাগচ্ছ ইত্যুচ্চা-ৰ্য্য যবাভাবে বীহাদিভি রপি হোমঃ। হবিষ্যেষু যব। মুখ্য। স্ত-'দনু ত্ৰীহযঃ স্মৃতাঃ। মাষ কোজব গৌরাদীন্ সর্বাভাবে বিবৃর্জ্যেৎ

।। যথোক্ত বস্তুসম্পত্তে আহু তদনুকরি যৎ। যবানা নিব গো-ধূমা ত্ৰীহীণা মিব শালযঃ।। ইতি ছন্দোগপরিশিষ্টাৎ ৷৷ তত্র গো-ভিলেন অথ হবি নিৰ্বপতি বী-.হীন্ যবান্ বা কাণ্স্যে চরুস্থা-ला। वा अमूटेमा मा क्रुके निर्व-পামীতি দেবতানামোদ্দেশঃ। সক্লমজুষা দি স্তব্দী মিত্যনেন নিৰ্বাপ ক্ৰমাভিধানাৎ সামগে-ন তথাত্র॰ কর্ত্তব্য॰ । অত্র চ বি-ষ্ণবে স্ব। জৃষ্ট॰ নিৰ্ৰপামীত্যনে-ন যজুষা চরু ইত্যভিধানাৎ হবনীয় নিৰ্বাপণাদি চরু দনিষ্প-ত্তিঃ কর্ত্তব্যা। তত্র ছন্দোগং শিঊ॰। দেবতাসংখ্যযাগৃহ্য নি-ৰ্বাপা॰ ক পৃথক্ পৃথক্। তুকী॰ দি রেব গৃহীযাদ্ধোন শ্চাপি পৃ-থক্ পৃথক্ ৷৷ অত্র দেবতা সংখ্য-যা পৃথক্ পৃথক্ নিৰ্বাপঃ। অনু-নিৰ্দ্বাপ স্তম্ভ্ৰেণৈব। হোমোপি পৃ-থক্ পৃথগেবেতি । আলস্যাদি পুরুষদোষেণ গৃহীত তণ্ডুলেনা• পি মন্ত্রেণ নির্বাপাদিক° সমাচর-স্তি যাজ্ঞিকাঃ॥ ঘাতে ন্যনে ত-থাচ্ছিমে সামাজ্যে মান্ত্ৰিকৈ তথা । যজে মন্ত্রাঃ প্রয়োক্তব্যা মন্ত্রা

বজ্ঞার্থ সাধকাঃ।। ইত্যক্তিঃ।।। মান্ত্রিকে মন্ত্র সাধ্যে অবঘাতাদৌ ন্যুনে তৎকালে মন্ত্রপাঠাভাবে মন্ত্রাঃ প্রযোক্তব্যাঃ। কশিলাযা অভাবে অন্যধেনো রপি ঘৃতেন সপ্রণব তদ্বিষণে রিত্যনেনাভি-याया पर्वा पिक्नावर्र्डन म॰-गिअटर । मरी ह आरम अया-ণ। দ্বাঙ্গুল বিস্তার। গ্রাহা। ইশ্ব-জাতীয় নিগ্নাৰ্দ্ধ প্ৰমাণ মেক্ষণ ভবেৎ।বৃত্তি কাৰ্ক্স্প পৃথ্য মব-मानकियाक्रमण ॥ अटेरव मवी य স্তত্র বিশেষ স্তমহ° ক্রবে। দবী দ্যঙ্গুল পৃথুগ্রা তুরীযোনঞ্চ নেক্ষ-ণ ।। ইতি ছন্দোগপরিশিষ্টাৎ। ইয়ার্দ্ধ প্রমাণ প্রাদেশমাত্রণ। প্রাদেশদ্ব মিগ্রাস্য প্রমাণ পরি-কীর্ত্তিত । ইতি ছন্দোগপরিশি-ষ্টোক্তেঃ। অথেত্যনেন স্বগৃহ্খে-ক্ত শেষকর্ম সমাপনানন্তর প্র-ক্তহোমঃ। অত্র বহুদেবতাক চ-ৰুহোমাদুপঘাত হোমঃ। চরে **जू वहरेमवर्जा रहामः मामू**श-যাতবং। ইতি ছন্দোগপরিশিষ্ট ধৃত বচনাৎ ॥ 🕸 ॥ উপঘাত ল-কণ মাহ গৃহাস গ্রহঃ। পাণিনা (यक्ष्यनाथ मुत्वरेगव जू यक्षविः

। হৃষতে চানুপস্তীর্য্য উপদাতঃ স উচ্যতে ॥ যদ্যুপঘাত॰ জহুযা-চ্চরাবাজ্য সমাবপেৎ। মেক্ষ-ণেন তু হোতব্য নাজ্যভাগে ন विकित्र ॥ जनूशङीया ३७।-त्नि मुक्ति यक्ठजूतीवर्छ॰ शक्षाव-ৰ্ত্ত° বা যৃতোপস্তরণাদিক° তদত্র নাস্তি তেন মেক্ষণাদিনা সক্লৎ গৃহীদ্বা হোতব্য° ॥ শ্ল ॥ প্রক্ত-হোমাৎ প্রাক্ বহ্নি পূজন মাহ गार्क एवर भूतान । भूक रमक ठ-তো বঙ্গি॰ দদ্যাচ্চাপ্যাহুতীঃ ক্র-মাৎ। তত ইতি বক্লে নামকরণ ধ্যানানন্তর । হোমানুষ্ঠানে স্মৃ-তিঃ। মন্ত্রেণোঙ্কার পূর্বেন স্বাহা-ন্তেন বিচক্ষণঃ । স্বাহাবসানে **जरुराक्यायन् देव मञ्जदानवर्णः ॥** তত স্তদ্বিষ্ণো রিতি মন্ত্রেণ চরুণা হোমধেৎ। এবং ব্যাহ্নত্যাপ্রত্যে-ক॰ ভূ রিত্যাদিনা। গাযত্র্যা সা-বিত্র্যা। তদ্বিপ্রাসেতি তদ্বিপ্রা-সো বিপণ্যবে৷ জাগৃবাণ্স ইত্যা-দিন। । বিশ্বত ইতি বিশ্বত শ্চক্ষু-রুত বিশ্বতো মুখ ইত্যাদিনা। বে-দাদ্যৈঃ অগ্নিমীলে ইত্যাদিন।। ইযেত্বোর্জ্যেত্ব। ইত্যাদিন। যুগ্ আযাহি ইত্যাদিনা । শক্ষোদে-

বী রিত্যাদিনা চতুর্ভিঃ। ভূরগ্নযে " ইত্যাদ্যফভিঃ। ততঃ সোমণ রা-জান যিত্যাদিনা ৷ ততো লোক-পালেভ্য ইত্যাদিনা স্বস্বমন্ত্রৈ স্ত-उप्तरमाञ्च मगमिक्शानमरेखः। ভত্র সামগানা ইন্দ্রস্য ত্রাতার মি-ত্যাদিন।। অগ্নেশ্চ অগ্নি॰ দূত॰ বৃ मुलर्ग मिछा। निश्रार्ट र्व খাহি নিশ্ব তীনা ইত্যাদিন।। ব্ৰুণস্য ঘৃত্বতী ভুবনানা মিত্যা-দিনা। বাষোঃ বাত আবাতু ভে-যজ ইত্যাদিনা। সোমস্য সো ম॰ রাজান মিত্যাদিনা। ঈশান-স্য অভিন্বা শূরণো নুম ইত্যা-मिना। बक्राणा बक्रयक छ। न॰ श्र-थम मिञामिन।। अनलमा চर्य-ণী খৃত মিত্যাদিনা। তথা চ গো-ভিনীয় কর্মপ্রদীপে। ত্রাতার॥ মিন্দ্র মবিতার মিন্দ্রম্য পরিকী-র্ত্তিঃ। অগ্নি॰ দূত॰ বৃণীমহে বহে ৰ্মন্ত্ৰো যমস্য বৈ ॥ নাকে সুপর্ণ মুপয়ৎ বেখাহি নিঋ্ত স্তথা। যৃত্বভীতি বৰুণস্য বাত আবাতু C अवज ११ वाट्या मंखः ममुक्ति येः সোম॰ রাজান মিত্যুচা ॥ সোম-স্য মন্ত্ৰঃ কথিত স্তৃভিন্বেতীশ উ-

চ্যতে ॥ ঈশে ঈশানস্য। বন্ধয-জজ্ঞান প্রথম বন্ধনঃ পার ৰ্ত্তিতঃ । চৰ্ষণী ধৃত মিতি চ সৰ্প-স্যা সমূদাহৃতঃ ॥ গ্রহেভ্যঃ নব-প্ৰহেভ্যঃ । স্বস্বমন্ত্ৰঃ সৰ্ববেদ माधातरैनः । मृर्यामग्राकृरकः । ত্যাদিনা। সোমদ্যাপ্যাযেত্যা-দিনা। মঙ্গলস্যাগ্নি মূ দ্বা ইত্যা-দিন।। ব্ধস্যাগ্নে বিবস্থদিত্যাদি-না। বৃহস্পতে বৃহস্পতেঃ পরি-দীযেত্যাদিনা। শুক্রস্য শুক্রন্তে খন্যন্মজন্ত ইত্যাদিনা। শনৈ-শ্চরস্য শক্ষোদেবী রিত্যাদিন। । রাহোঃ ক্যানশ্চিত্রেত্যাদিনা । কেতোঃ কেতু॰ ক্লণুরিত্যাদিন। । তথা চ মৎস্যপুরাণ । আরুষ্ণে-নেতি সূৰ্য্যায় হোনঃ কাৰ্য্যো বি-জানতা। আপ্যায়স্বৈতি সোমা-য মন্ত্রেণ জুহুষাৎ পুনঃ ৷৷ অগ্নি মূৰ্দ্ধ। দিৰে। মন্ত্ৰ মিতি ভৌমায কীৰ্ত্তবেৎ। অগ্নে বিবয়দুষ্স ইতি দোমসুতার্য চ।। বৃহস্পতে পরি-দীয়া রথেনেতি গুরো র্মতঃ ৷ শু-ক্রস্তেখন্যদিতিচ শুক্রস্যাপি নি-গদ্যতে ৷৷ শরৈশ্চরাযেতি পুনঃ শঙ্কোদেৰীতি হোমযেৎ ৷ ক্যান-শ্চিত্র আভূব দূতী রাহে। রুদাহা-

তঃ 11 কেতু॰ ক্লগুমিতি স্বর্যাৎ কেতৃনা মুপশান্তযে । এব॰ চরু-হোমণ সমাপ্য চরুশেষেণ প্রা-**ठाानिनिश्वाः शायमविनः नि**ना ६ 1 তদ্বথা । এষপাযসবলিঃ ওম্ क्षांदेछा फित्म नमः ইত্যाদिन। । দক্ষিণায়ৈ দিশে স্বাহা ইতি শ্রু-তি দর্শনাৎ। হরিহরপদ্ধতি ফ্ল-ত্যপ্রদীপাভ্যা॰ স্বাহান্তেন ব-निमान मुक्छ । वञ्च उञ्च वनि প্রকরণ এব প্রাচ্যূদ্ধাবাচীভ্যো ২হরহ নিত্য॰ প্রযোগ ইতি গো-ভিলদূত্রে স্ত্রীলিঙ্গ নির্দেশাৎ দিশাণ দেবতাত্বণ বলৌ প্রতীয়তে ।। অত্ৰ স্ববাচীতি পাঠাৎ শ্ৰুত্যক্ত ॥ रहागीरम मिक्किंगारेय देवानामृवा ওম্ অব্যট্চ্য দিশে নম ইতি বলৌ প্রযুজ্যতে।এভি র্ম ক্রৈ স্তদ্বিকোঃ পরম॰ পদ॰ ইত্যাদি যাবন্মন্ত্রৈঃ। আজ্যন্তিতি তু শব্দেন সমিদ্ধো-মে তেষা॰ ব্যাবর্ত্তনাৎ মন্ত্রাকা-জ্জাযাণ প্রাথমিকত্বেন তদ্বিকো রিত্যস্য পরিগ্রহঃ। তত স্তদ্বিক্ষো রিতি মন্ত্রেণ স্বাহান্তেন ঘৃতাক্ত পলাশ সমিদ্ভি রফৌত্তরশত জু-হয়াৎ।। পূৰ্বোক্ত মন্ত্ৰৈঃ পূৰ্বোক্ত দেবতাভ্যঃ সুবেণাজ্যাহতী জু হ-

যাৎ। পুরুষসূক্ত স্তত্তদেদোক্তঃ। তত্র সামগানাং। ওম্ ইদং বিষ্ণু রিতি। প্রেক্ষকস্য বিষ্ণে। রিতি। প্রাকাব্য সুষলেব ক্রবাণ ইতি। মহসূশীর্ষেতি। ত্রিপাদূর্দ্ধৃ ইতি। পুরুষ এবেদমিতি। এতাবানস্য উতি। ততো বিরাডিতি। ক্যান ইত্যাদি পুরুষসূক্ত । তথা চ সা-মিধেনী শ্রুতিঃ। ইদে বিষ্ণুঃ প্রে-ক্ষকস্য বিক্ষোঃ প্রাকাব্য মুষলেব-ব্রুবানঃ ইতি বারাহ মন্ত্য° পুরুষ ব্ৰতে চৈষা বৈষ্ণবীনাম সহিতে-না॰ প্রযুঞ্জন্ বিফুঃ প্রীণাতি ইতি প্রাকাব্য মুষলেব ক্রবাণ ইতি বারাহ মন্ত্য মিত্যনেন একো ন-ন্ত্রঃ প্রকাশিতঃ। পুরুষ ইত্যনেন পুরুষপদযুক্ত পঞ্চমন্ত্রাঃ । ব্রতে ইত্যনেন ক্যানশ্চিত্ৰ ইত্যেকো गब्धः। সামগো জুত্যাৎ। यজু-র্বেদী তু তত্র প্রসিদ্ধাভিঃ সহসু-শীর্যেত্যাদি ঋগ্ডিঃ ষোডশাহুতী জু হুযাৎ। ইরাবতীতি তিলান্ ষৃতাক্তান্ সক্জুছ্যাৎ । এব॰ ব্ৰন্ধানিভ্যঃ স্বাহা বিষ্ণুন্ধা-যিভ্যঃ স্বাহা ঈশানানুষাযিভ্যঃ স্বাহা।এবং পূৰ্বোক্ত নবগ্ৰহ্মক্ত্ৰেঃ পূर्वि देख र्षिक भाव में खन्छ जुल्-

ষাৰ ।। এবং পৰ্বতেভ্যঃ স্বাহা নদীভ্যঃ স্বাহা নদেভ্যঃ স্বাহা সমুজেভ্যঃ স্বাহা ভূঃ স্বাহ।ভূবঃ স্বাহা ইতি জুহুষাৎ। ততঃ পরি-ভাষা সিদ্ধং স্বশাখোক্ত মহাব্যা-হৃতি হোমণ প্রাযশ্চিত হোমঞ্চ ক্লত্বা সূচা তদিকো রিতি মন্ত্রেণ বৌষডন্তেন পূৰ্ণাহুতি ত্ৰয় মুখায जुरुयामिठि वित्नत्यानामाना নাত্ৰ স্বশাখোক্ত পূৰ্ণহোমঃ ৷৷ ত-তঃ পঞ্চাব্যুণ চরুশেষণ প্রাশ্য যুা-স্বা বা হেমযুক্তণ সবস্ত্রণ তিলপা-ত্র॰ অলঙ্কৃতা॰ গাঞ্চ দক্ষিণা মাচা-ৰ্ব্যাষ দদ্যাৎ॥ আচাৰ্য্যপদঞ্চ। উ-দাহরতি বেদার্থান্ যজ্ঞ বিদ্যাঃ স্থৃতী রপি। শ্রুতি স্মৃতি সমাপন্ন भाषार्याः छः विमू वू धाः ॥ ३७ ছন্দোগপরিশিষ্টাৎ।। কর্ম্মোপ-দেফু রাচার্য্যন্থেন আচার্য্যপদ॰ স্বয় হোতৃপক্ষে ব্রহ্মপর অন্য হোতৃ পক্ষে ত্রন্ধহোতৃ দ্বয় পরে । স্বয° ব্রন্ধাহাত্ কর্মা করণপ্রকে পুস্তকধারক পরে ।। ত্রন্ধণে দ-ক্ষিণা দেয়া যত্র যা পরিকীর্ত্তিতা া কর্মান্তে ২নুচ্যমানাযাণ পূর্ণ-পাত্রাদিকা ভবেৎ ॥ বিদধ্যা-**ক্ষোত্র মন্যশ্চেদ্দক্ষিণার্চ্চহরো ভ**-

বে । अयरक्षमू ७ य॰ अर्यामना-স্মৈ প্রতিপাদযেৎ ॥ ইতি ছ-ন্দোগপরিশিষ্টেকবাক্যত্বাৎ এব॰ बन्नविधिना अग्निङ्गाशनामि প্রীযতাণ ভগবান্ বিষ্ণু রিত্যন্ত কৰ্ম্ম সংস্কৃতগোপথাদি দান নিয-য ব্ৰত কৃচ্ছাদি করণান্যতর্ৰপা সমূদায প্রতিষ্ঠা কর্ত্তব্যা। সমুদা-যদ্য প্রকৃতগোপথাদেঃ প্রতিষ্ঠা সমুদায প্রতিষ্ঠা ৷৷ তথাচ কুপিল পঞ্চরাত্রং। প্রতিষ্ঠা শব্দ সংসি-দ্ধিঃ প্ৰতিপূৰ্বচ্চ তিণ্ঠতেঃ। ব-স্বৰ্থত্বানিপাতানাও সংস্কান্নাদৌ প্রতঃ স্থিতিঃ ৷৷ তথাচ গোপথা-দে ৰুক্ত কৰ্ম্ম সংস্কৃতস্য ফলজন-কত্বণ। অপ্রতিষ্ঠন্ত নিস্ফল মিত্য-ক্রেঃ। এতদ্রুত কর্ম্মণা প্রীষভাণ जगवान् विकृ त्रिठि ममाश्रूया ॥ 🕸॥ অথ ব্ৰতপ্ৰতিণ্ঠা প্ৰযোগঃ । তত্র হৃত নিত্যক্রিয়ঃ কথান্ত॰ ব্ৰত॰ সমাপ্য তত্তদেবতা প্ৰীতি-কামো যথাশক্তি দানাদি দদ্যাৎ ৷ ব্ৰতে দেবগৃহোৎসৰ্গে কূপাদী-না॰ প্রতিষ্ঠনে। দদ্যাৎ ষোডশ-দানানি দ্বিষড্দানানি চৈব বা॥ ইতি দানসাগরধৃত বচনাৎ.॥ उग् उ९ मित्रुकार्या, उम् अ-

দোত্যাদি অমুকগোত্রো ২মুক-দেবশৰ্মা তত্তদ্বুত ফল প্ৰাপ্তিকা-মঃ ক্তৈত্ত অমুক্ত্ৰতপ্ৰতিষ্ঠা-মহ' করিষ্যে। স্ত্রী চেদ্রুতকারিণী তদা অমুকগোত্রামুকী দেবীত্যা-मृाशः रेंछि मङ्गनः त्रर्गादः। ज-তো ষ্ট সংস্থাপ্য পঞ্চেবান্" সংপূজ্য গৌৰ্য্যাদি ষোডশমাতৃ-কাঃ সংশৃজ্যাঃ পুরুষশ্চেত্তদ। না-নী শ্রাদ্ধ সর্য্যাৎ। তত উত্তরা-ভিমুখণ ত্রান্ধণ মুগবেশ্য তৎস-মীপে, আসন মানীয় প্রাত্মুখো যজনানঃ ওন্ সাধু ভবানাস্তাণ ইতি ফুতাঞ্জলি ৰ্বদেৎ ৷ ওম্ সাধ্ব-হমাদে ইতি প্রতিবচন । ওম্ অৰ্চ্চধিষ্যামে। ভবস্ত ইতি পুন-ৰুক্তে ওম্ অৰ্চযেতি প্ৰতিবচন° । ততো বস্ত্রালম্বার গন্ধপুষ্পাদি-ভি রভ্যর্ক্য দক্ষিণ জানু ধৃদ্বা ওম্ অদ্যেত্যাদি অসুকগোত্র নসুক-দেবশর্মাণ মর্ক্চিত্র, ক্লুতৈতদমুক ॥ ব্রভপ্রতিষ্ঠা কর্ম্মণি হোমাদি কর্ম-করণায় ভবস্ত মহং বৃণে। ওম্ বৃ-তোস্মীতি প্রতিবচন । ওম্ ষথা-় বিহিত॰ বৃত কৰ্ম্ম সৰু। ওন रथा-জ্ঞান করবাণি ইতি প্রতিবচন । তভো বেদী॰ পঞ্চাব্যেনাভ্যুক্য

পূৰ্বে পঞ্যটান্ ঘট মেকণ বা সং-স্থাপ্য প্রথম লিখিত ক্রমেণ ভূত-শুদ্ধ্যাদি গণেশাদি পূজাণ বিধাষ তত্তদেবতা॰ ক্রমেণ পূজ্যেৎ। ততো হোতা স্বগৃহ্যেক্ত বিধিনা-গ্নি॰ সংস্থাপ্য বন্ধ স্থাপনানন্তরণ চরু শ্রপণ সর্য্যাৎ। অন্যৎ সর্ব॰ প্রতিষ্ঠাপদ্ধতৌ জ্রেষণ ॥ৠ॥ অথ ত্রতপ্রযোগঃ। স্বস্তিবাচন ক্সন্ত্রা সূর্য্যঃ সোম ইতি পঠিত্বা সক্ষর• ষ্ঠ্যাৎ। অদ্যেত্যাদি অমুক কা-মে। ২মুক্ত্রত মহ° ক্রিষ্যে। বতাবৃত্তে আবৃত্তি সংখ্যা মুল্লি-থেৎ অদ্যারভ্যেতি চ। উদধ্যুখো ভূষা এতৎ স্ব্যাৎ। ওম্ যূসঃ ক্ষিত্যৈ নম ইতি স্থণ্ডিল° মার্জ-ষেৎ। ওম্ স ইত্যভ্যুক্ষয়েৎ। বামহস্তেন স্বণ্ডিল॰ গৃহীত্বা স্বশে-ন প্ৰণব পূৰ্বক॰ চতুৰ্থ্যন্ত ব্ৰত দে-বতানাম লিখেৎ। হস্তপ্রমাণ স্থালি চতুরসূ
ু সিততখুলেনা-পূর্য্য মধ্যে বিভস্ত্যুদ্ধ কর্ণিক হ-রিজাচূর্ণেন তদ্বহি বিতন্তি প্র-মাণান্যন্যোন্যসক্তানি অফদ- • লানি সিত তণ্ডুল চূর্ণেন পত্রমূলে কেশরাণি সসুস্ত চূর্ণেন পত্রসন্ধী বিল্লাদিপত্রচূর্ণেন পীঠগাতাণি

দ্বন্ধ পুলাকজেন ক্নত্বা ঘটণ সংস্থা-প্য সামান্যাৰ্ঘ্য°ক্ষত্বা তদুদকেনা-ত্মান পুজোপকরণঞ্চাভ্যুক্ষ্য গ-ণেশাদীন্ নবগ্রহাণ্টেশ্চব পূজ-ষেৎ। ততে। ব্রতদেকতাঃ পূজ-যেৎ। ইতি ব্ৰতত্ত্ব ।। 🛊 ।। অথ ত্রত লক্ষণ । দীর্ঘকালানুপাল-নীয় সঙ্কল্পে। ত্রত মিতি নারায-ণোপাধ্যায়ানা॰ স্বরসঃ। স্বক-র্ত্তব্য বিষ্ধে। নিষ্তঃ শঙ্কল্পে। ব্রভ মিতি শ্রীদত্ত হরিনাথ বর্দ্ধমান প্র-ভূতবঃ ৷৷ সঙ্কল্পচ ভাবে মথৈতৎ কর্ত্তব্য মেব নিষেধে ন কর্ত্তব্য মি-তি জ্ঞানবিশেষঃ। অতএব সঙ্ক-ন্ধঃ কর্মমানস মিত্যাভিধানিকাঃ ৷ বস্তুতস্তু পূর্বোক্ত বরাহপুরাণ বঢ়নেনৈক দিশ্যপৰাসস্য ভ্ৰত-স্বাভিধানাৎ একভক্তেন নভে-ন তথৈবাষাচিতেন চ। উপৰা-দেন চৈকেন পাদক্বচ্ছু উদাহ্ন-**७: ॥** ইতাদি राज्जवकामृारक-যু একভক্ত নক্তাযাচিত তোজ-নোপবাসাদিষু পাদক্লচ্ছাদিত্বা-. ভিধানাচ্চ ন সঙ্কল্পে। ব্ৰতং । কি-ম্ভ সঙ্কল্প বিবয় তত্তৎ কৰ্ম্পৈব ব্ৰত মিতি৷ অতএব ব্রতানাণ সম্বন্ধ ় সভবৰ নাহ মনুঃ। সকলমূলঃ

কামে। বৈ যজ্ঞাঃ সম্বন্ধসম্ভবাঃ। ত্ৰতা নিষম ধৰ্মাশ্চ সৰ্বে সঙ্কন্ধ-জাঃ স্মৃতাঃ।। অনেন কর্মণা ইদ-মিষ্ট॰ ফল॰ সাধ্যতে ইত্যেব॰ বি-ষষা বুদ্ধিঃ **সঙ্কন্ম স্তদনন্ত**র মি**ফ**-সাধনত্য। অবগতে তব্মিন ইচ্ছা জাযতে তত স্তদর্থণ প্রয়ত্নণ 👚 ত ইত্যেবং যজ্ঞাঃ সন্ধল্পসম্ভবাঃ । उठा नियमक्ता धर्मा कठवूर्था-ধ্যাবে বক্ষামাণাঃ। সর্বে ইত্যানে-ন অন্যেপি শাস্ত্রার্থাঃ সঙ্কল্লাদেব জাযন্তে ইতি সন্তুকভটঃ।। 🟶 🛚 ।। মঙ্কল মাহ বরাহপুরাণ । প্রাতঃ সহল্যেদ্বিদ্বানুপ্রাস ব্রতাদিকং । নাপরাক্লে ন মধ্যাত্রে পিত্র্যকা-লৌ হি তৌ স্মৃতৌ।। সন্ধন্নে ব্ৰত-স্যারম্ভ ইত্যুক্ত° রাঘবধৃতো বি-কুঃ। ব্ৰত যজ্ঞ বিবাহেষ্ প্ৰাদ্ধে হোনে ২ৰ্চ্চনে জপে। আরব্ধে সূ-তক॰ ন স্যাদনারদ্বে তু সূতক॰।। আরভো বর্ণ যজ্ঞে সঙ্কল্পো ব্রত জাপযোঃ। নান্দীশ্রাদ্ধণ বিবা-হাদৌ শ্রাদ্ধে পাকপরিছিয়া 11 নিসন্ত্রণম্ভ বা শ্রাচ্ছে আরম্ভঃ স্যা-দিতি শ্রুতিঃ। পাক পরিষ্ক্রিযেতি সাগে দৰ্শ আদ্ধ বিষয়ণ। তাত্ৰৈব তস্যাগ্ন্যদ্ধরণ বিধানেন ত্রদ্যি-

পাকস্যাসাধারণত্বাৎ ।।ৠ। সঙ্কর বিধানন্ত সয়ৎসরপ্রদীপে। প্রা-তঃ সন্ধ্যাণ ততঃ রুত্বা সম্বল্প বুধ আচরেৎ। শান্তিপর্বণি। গৃহীত্রে-ডুমর পাত্র বারিপূর্ণ নুদ্গুখঃ। উপবাসম্ভ গৃহীয়াদ্বদা সঙ্গলমে-ছুধঃ 🛭 দেবত। শুস্য তুষ্যন্তি কা-নিক॰ ভস্য সিদ্ধ্যতি। অন্যথা তু ৰুখা নৰ্ত্তাঃ ক্লিশ্যন্তি স্বন্ধবুদ্ধয° । যদেতি পক্ষান্তরণ। তেন তামু-পাত্রাভাবে সঙ্গল্পমাত্রণ কর্নীয়ণ 🔢 🍪 🗠 গৃহীত ব্ৰতাকরণে দোষ মাহ গৈগলেষঃ। পূৰ্বণ ত্ৰতণ গৃহী-॥ ত্রা বো নাচরেৎ কামমোহিতঃ। জীবন্ ভবতি চাণ্ডালে। মৃতঃ শ্বা-চৈব জাযতে।। দ্বাদশীত্রত মাদা-য ব্রতভঙ্গ॰ করোতি যঃ। দ্বাদশা-ৰু ৰত চীৰ্ণ নিষ্ফল ত্স্য জা-যতে। ইতি নারদীয় বচনাৎ দা-मना वित्यसात्रि ॥ ॥ थाय-শ্চিত্ত মাহ পদ্মপুরাণণ লোভাৎ মোহাৎপ্রমাদাদা ব্রতভঙ্গে। যদা ভবেৎ ৷ উপবাসত্রয়ণ সর্ব্যাৎ ঙ্গৰ্য্যাদ্বা কেশমুগুনং ৷! প্ৰাযশ্চি-ত্ত মিদ ফুদ্বা পুন রেব ব্রতী ভ বেং। বাশকঃ সমুক্ষয়ে তেন মুখ্নঞ্চ ক্রেব্য নিতি প্রায়শ্চিত্ত-

বিবেকঃ। প্রমাদাদস্য সক্তৎ ক্র-তত্বে প্ৰতিপ্ৰসূতে দেবলঃ । সৰ্ব-ভূত ভষ ব্যাধিঃ প্রমাদো গুরু-শাসন ৷ অব্ৰত্মানি কথ্যন্তে স-রুদেতানি শাস্ত্রতঃ ॥ ইত্যেকা-দশীতত্ত্ব॰ ॥ 🕸 ॥ পুণ্যজনক ব্র-তানি যথা। বৈশাখস্য শুক্লাত্-তীযায়াং অক্ষযতৃতীয়াৱতং তস্য শুক্লা দ্বাদশী পিপীতকী ২ **ठफ**र्जूर्मभी नृपि॰ इठजूर्मभी ७ **তमा इकारुमी जिला**हनारुमी 8 อमा क्रकाठजूर्मभी मादिबी **(** জ্যৈষ্ঠ শুক্লতৃতীয়া রম্ভাতৃতীয়া ৬ তস্য শুক্রা চতুথী উমাচতুথী 1 তস্য শুক্লা ষষ্ঠী অরণ্যষষ্ঠী ৮ ত-क्छवूर्मिंगी ठम्भकठवूर्मिंगी २ वा-याणी श्रद्धकानमी भगरेनकान-भी ১० व्यावनी क्रकारिंगी बीक्रक-জন্মান্টমী ১১ ভাজগুক্লা চতুথী শিবাচতৃথী ১২ তদ্য শুক্লা চপেটাষষ্ঠী ১৩ তস্য শুক্লা সপ্ত-भी . निन्धामश्चमी उत्र अक्रुपी-ত্ৰত ১৪ তস্য শুক্লাফমী দূৰ্বাফ-মী ১৫ রাধাষ্টমী চ ১৬ তস্য শুক্লা নবমী তালনবমী ১৭ তস্যশুক্লৈ-কাদশ্যা•পার্শ্বপরিবর্ত্তনত্রত ১৮ তস্য শুক্লাদাশী শ্রবণদাদশী ১৯ তস্য শুক্লা চতুর্দদী অন স্তচতুর্দ-भी २० তमा क्रका ठजूशी गरनम চতৃথী ২১ আশ্বিনশুক্লাফনী ম-হান্টনী ২২ কার্ত্তিকগুক্লানবনী দুৰ্গানবৰী ২৩ তস্য শুক্লৈকাদশী উত্থানৈকাদশী ২৪ তদ্য শুক্লা চতুর্দশী পাষাণচতুর্দশী ২৫ ত-गानीटेंसकाम्सामि शक्ष्विशा-ত্মক॰ বকপঞ্চক ২৬ বৃশ্চিকস॰-ক্ৰাস্ত্যা॰ সৰ্বজ্ঞযাত্ৰত ২৭ কাৰ্ত্তি-কেষত্ৰতঞ্চ ২৮ অগ্ৰহাযণস্য শু-ক্লা ষষ্ঠী গুহুষষ্ঠী ২৯ তস্য শুক্লা সপ্তমী মিত্রসপ্তমী ৩০ তস্য শুক্লা দ্বাদশী অথণ্ডাদ্বাদশী ৩১ মাঘ শুক্লা চতুথী বরদাচতুথী ৩২ তস্য শুক্লাপঞ্চম্যাণ শ্রীপঞ্চমীত্র-ত ষডুর্ষ নিষ্পাদ্য ৩৩ তদ্য শুক্লা ষষ্ঠী শীতলাষষ্ঠী ৩৪ তস্য শুক্লা সপ্তমী আরোগ্য সপ্তমী কাদশী ৩৬ তদ্যাদশী বরাহদা-দশী ৩৭ তস্য রুক্ষা চতুর্দ্দশী-শি-বরাত্রিঃ ৩৮ ফাল্গুনশুক্লাদাদশী গোবিন্দদাদশী ৩৯ চৈত্রক্ঞা-

স্কন্দ্রম্য ৪০ চৈত্রশুক্লাফিমী অশোকাফিমী ৪১ তস্য শুক্লা নব-মী শ্রীরামনব্যী ৪২ তস্য শুক্লা

ब्रामिनी मनन्बर्यामिनी ४७। ইতি স্মৃতিঃ।। 🏶 ।। অযাচিতব্রত• নক্তব্রত উমামাহেশ্বরত্রত শঙ্ক-রনারায়ণত্রত দেবীপুরাণে ক্র-কাষ্ট্ৰমীত্ৰতনা মাধ্যায়ে সন্মাৰ্জ-ননাহাত্ম্যাধ্যাযে চ ডফ্টব্যং ॥ৠ॥ তিথ্যাদিবত গারুডে ১১৬ অ-ধ্যাষে অগস্ত্যাৰ্ঘ্যব্ৰত পাৰুডে ১১৯ অধ্যাষে চাতুর্মাস্যব্রতানি গাৰুডে ১২১ অধ্যায়ে ভীষ্মপঞ্চ-কাদিব্ৰত গাৰুডে ১২৩ অধ্যা-य ह जरुवा ।। 🕸 ।। कार्डिक-সান্ত্ৰত॰ কাৰ্ত্তিকত্ৰত॰ কা<mark>ৰ্ত্তিক</mark>-প্রদীপদানত্রতঞ্চ পাচ্চোত্তরখণ্ডে ১৪০ অধ্যাযে দ্রফব্য়ণ ॥ 🟶 ॥ প্র-তিপৎকম্মে ব্ৰহ্মব্ৰত॰ । দ্বিতীয়া-কল্পে পুষ্পদ্বিতীয়াব্ৰত॰ ফলদ্বি-তীয়াত্রতঞ্চ। তৃতীয়াকল্পে গৌ-রীব্রত । চত্থী কল্পে গণেশচত-থী ৷ পঞ্চনীকল্পে ভাত্রশুক্লাপ-ঞ্মী নাগপঞ্মী। ষষ্ঠীকল্পে ভা-দশুক্লাষষ্ঠী গুহুষষ্ঠী। সপ্তমীক-त्त्र माघ छक्रम खगी तथम खगी। শুক্লপক্ষে রবিবারে সপ্তম্যাণ রো-হিণীনক্ষত্রযোগে বিজ্যাসপ্তমী । রবিবারে সংক্রান্ডৌ আদিছ্য-হদযত্রত°। শুক্লপদীনসপ্তম্যা° পঞ্তারকনক্ত্রযোগে জযাসপ্ত-भी। भाष एक मुख्यी जय छी। ভাদগুরুসপ্থমী অপরাজিতাস-প্রমী। শুক্লপকে সপ্তম্যা রবি-म॰क्रमत्। यहाक्यामश्रमी। या-গ্ৰীষ্স্য শুক্লা সপ্তমী নন্দাসপ্ত-মী। শুক্রাসপ্তম্যাণ হস্তানক্ষত্র-যোগে ভদ্রাসপ্তমীব্রত । ফাগ্লু-নস্য শুক্লাসপ্তমী কামদাসপ্তমী। পাপনাশিনীসপ্তমীত্রত । ভানু-পদত্ৰত । সৰ্ব্যাপ্তিমপ্তমীত্ৰত [•] । মার্ভন্তমীত্রত । ভাজশুক্ল সপ্তমী নতসপ্তমী। প্রাবণশুক্ল-मश्रमी অভ্যঙ্গসপ্রমী। মার্গশী-র্যস্য সিতসগুম্যা হস্তানক্ষত্র-যোগে ত্রিত্যপ্রদারত । ইতি ভবিষ্য পুরাণণ।। 🕸 🛚 উত্তরাষণে শুক্লপক্ষে বুধবারে অফমী বুধা-**ফ্রমী। অনাবাস্যাত্রতং। বৈশা-**খীপূর্ণিমা মিউপূর্ণিমা। মেষ-भ'व्लास्त्री मधूम'व्लास्त्रिः। जन-॥ সংক্রান্তিঃ। ফলসংক্রান্তিঃ। অয়-সংক্রান্তিঃ। দ্ধিসংক্রান্তিবতঞ্চ ।। 🟶 ।। অথ বতবিধিঃ। তত্র ত্রতধর্মাঃ। তক্র বিষণু হারীতৌ। मिनाट नथ त्रामामीन् श्रवा-গ্য রাক মাচরেৎ। ভস্ম গোম্য

মৃদ্বারি পঞ্চাব্যাদিকল্পিত ॥ ম-লাপকর্ষণ কার্য্যণ বাহ্যাশোচা-অসিদ্ধয়ে। দন্তধাবন পূৰ্বেণ প-ঞ্গব্যেন সংযুত্যা ব্ৰত্ত নিশানু-থে গ্রাহ্ণ বহি স্তারক দর্শনে। তেন প্রাযশ্চিত্ত ত্রতারত্তে পূর্ব-দিনে পঞ্চাব্য প্রাশ্য দস্তধাবন কুত্বা সায় সময়ে ব্ৰভ সঞ্চলঃ ক-র্ত্তবাঃ । বশিষ্ঠঃ। শাশ্রু কেশ ন-थान् वाशरयमिक्ताम मिथाव-র্জ । কেশধারণেচ্ছাযাণ দিগুণ ত্রত মাহ হারীতঃ। রাজা বা রাজপুত্রো বা ত্রান্দণো বা বহু-শ্ৰুতঃ। কেশানা॰ বপন॰ রূস্বা প্রাযশ্চিত্ত সমাচরেৎ ৷৷ কেশা-না॰ ধারণার্থন্ত দ্বিগুণ ব্রত মাচ-রেৎ। দিগুণে তু ব্রতে চীর্ণে দ-ক্ষিণা দ্বিগুণা ভবেৎ ॥ 🟶 ॥ স্ত্রি-যাঃ কেশবপনং ন কাৰ্য্য মিত্যাস্থ (दोधायनः। कृष्ट विमवन मूक् কোপস্পর্শন মধঃশ্যন মেকবা-সতা কেশ খাশ্র নখরোম বাপনং এতদেব স্ত্রিষাঃ কেশ ৰপন বজ্জ । পঞ্গব্য ঘৃত প্রাশনযো র্বিক- . ল্পঃ। তথা শঙ্ম লিখিতৌ। বাপ্য কেশ নখান্ পূৰ্বি ঘৃতি প্ৰাশ্য ব-হি নিশি। প্রত্যেক নিয়ত কাল

মাত্মনো ত্রত মাদিশেৎ।। প্রায-শ্ভিত্ত মুপাসীঝো বাগ্বত স্ত্রিসব-ন স্পূৰে । একবাসার্ডবাসা ব। लशानी अखिलनयः ॥ नानी वी-त्रामनी भोनी भोक्षी मधकमध-লু । ভৈক্ষচর্য্যাগ্নিকার্য্যঞ্চ সমা-ত্তি জু হযাদ্দৃত ।। প্রত্যেক নিয-ত কলি মিতি ব্রত সংখ্যা সঙ্কল্প-বাক্যে উল্লেখনীয়া ইত্যর্থঃ। বী-রাসনী ভিত্যাদ্যনাশ্রিতঃ। দও কনওলু॰ আর্যসাৎ মতুপো লো-পেন তেনৈতদ্যক্ত ইত্যৰ্থঃ। জ-স্থাত্তৈ ৰ্যন্দেবা দেবহেলন মিত্যা-দি মক্তঃ। মনুঃ। মহাব্যাহ্নতিভি হোমঃ কাট্ডব্যঃ স্বয় স্মূৰণা আহণ-मा शला स्टाइट गार्क द्व नगाठ-ভেৎ চালর ব্লান্ত নিশাবাণ সবা-गा जन मारिटमें बित्र लिबिं-শাষাক ইতি नह भाग विदय भिनः ৷ পিপীনিকা মুখ্য ঢাক্ৰাষণাদি ত-গুরুচ্ছ বর্জ্জণ ফলাতিশযার্থণ নহু-ষ ত্রিসবন বিধানাৎ। তথা দ্রী-শূদ্র পতিতা॰কৈব নাভিভাষেত কহিচিৎ। স্নানাসনাভ্যাণবিহরে-দশক্তো ২ধঃশয়ী ভবেৎ !৷ ব্ৰন্ধ-চারী বতীচ স্যাদ্গুরুদেব দ্বিজা-ৰ্চ্চকঃ। সাবিত্ৰীঞ্চ জপেন্নিত্য॰ প-

বিত্ৰাণি চ শক্তিতঃ।। সৰ্বেষু চ ব্ৰতেষেব॰ প্ৰাযশ্চিত্তাৰ্থ মাদৃতঃ। বন্ধচারী মৈথুনবর্জ বতী ছত্তো-পানহ মাল্যাঞ্জন গন্ধাদি বৰ্জ্জ। শূদ্রেণ সাবিত্রীজগস্থানে নারা-যণাদি মন্ত্ৰ জপঃ কাৰ্য্যঃ। অন্য-দারা বা কার্ষিতব্যঃ। এব মন্য-ত্রাপি। যথা বরাহপুরাণণা অম-ন্ত্ৰস্য তু শূ দ্ৰস্য বিপ্ৰো সম্ভ্ৰেণ গৃহ্খ-তে। জাবালঃ। আরম্ভে সর্ব ফ্র-চ্ছাণা॰ সমাপ্তে। চ বিশেষতঃ । আজ্যেনৈৰ হি শালাগ্নৌ জুহযা-षाश्वीः शृथक्।। आक्षः सर्गा-দ্রতাত্তে চ গো হিন্নণ্যাদি দক্ষিণাং । গৃহে গৃহী বসন্ সর্বন্ ত্রহালো-(क नहीं यटा। जीना॰ (हाटमा न কর্তব্যঃ পঞ্চান্য ক্তর্টেথৰ চ। শ্-जाना॰ भागमादेश्च महान् न हे कातरम्थ ॥ ग्रमामञ्ज न कर्छवा ত্রিবর্তিশ্চ কদাচন বোলাণ্টেনব বক্তব্য উৎপদে প্রাণদ শযে।। শ্রাদ্ধ নিতি শুদ্ধার্থণ শ্রাদ্ধণ দর্শি-ত । স্ত্রাভি হোমো ন কত্তব্যঃ পঞ্চগব্য পানঞ্চ ক্লত্যানা কর্ত্তরি বেতি ষষ্ঠী ৷ প্রারন্ধত্রতপীড়যা প্রাণদ শযে। অন্যে বর্ণা ন প্রাষ্ট-ব্যা আহ্মণ এব প্রফক্যঃ 1. ব্রতং

মোন°পূৰ্বোক্তণ।তত্ৰ বিশেষমাহ আপস্তয়ঃ। তত্র মৌন মুক্তণ ত্রৈ-विमान्टिक म् निज्ञि तरेना ता अ মিভি ৰ্হুশ্ৰুতে দিয়ে দিয়ান্ স ভাষেত ন মন্ত্ৰ লোপো ভবতীতি বিজ্ঞাযতে। মন্ত্রলোপো ব্রতলে। পঃ। বালবৃদ্ধাদিভি রঙ্গহীন মপি ज्ञ कार्यो भिका**र नग्**तिकः। অসুস্কৃতে৷ নিরুৎসাহে৷ রোগী নবতিজীবকঃ। যথাশক্তি **প্রস**-বী তত্ত্ত' হেব ন লগ্য**ে ॥ অ**-পঞ্জীবন্যছারাণি ক।**য্য নিতি** " ভিতৰণ বন্ধপুরাণে।রোগী বৃদ্ধ স্তু োগণ্ডঃ ঙ্গৰ্যন্তান্য ৰ্ত্ত স-ए। । इट्वीय**्म**तापृर्ष्युः अखेगः যাবদের হি॥ শিশো র্ভ প্র**ঙ্গ**-वैदिन् ७क मशक्षि दाक्षदाः । গুর্বিণা বালবৎদা চ রোগী ডব্য-পরায়ণঃ ৷৷ এতে নক্তেয় ভঞ্জন্তি বালা মধ্যাত্ম এব চা ব্ৰত্যঃ প্ৰা-**ণরফার্থ॰ কদাচিদুদক** পিবেৎ ।। ফলমূলে তথা ক্ষীরণ যক্তশিষ্টণ তথা হবিঃ। ত্রতমধ্যে তুরোগা-র্ত্তো বৈদ্যপ্রোক্ত মথে বিধণ।। ক-রেতি চ গুরো ৰ্বাক্য॰ ব্রতম্থ স্তৎ-ক্ষণাদপি ৷ ব্রাক্ষণস্যাভিলসিত

माधरयमविठातयन् ॥ এতাना-ঠী বৃত্তানা মূৰত্বানি সূত্ৰ-চিৎ ৷ ব্ৰতেধেতেষু দেবাণ স্তান্ ব্ৰতম্বস্তু প্ৰপূজ্যেৎ।। পোগণ্ডো वानः। जवार्गतायनः नरूषी ज-ব্যার্জন পালন পরঃসন্নিত্যর্থঃ॥ বৌধাষনঃ। অফৌ তান্যত্ৰতন্না-নি আপো মূল<mark>ণ ফলণ পয</mark>়া হ্বি ৰ্ত্তাহ্মণ কাম্যা চ গুরো ৰ্বচন মৌ-যধণ।। হারীত যমৌ। বলষ শ্চো-পহারশ্চ হবীণষি চরব স্তথা : নিৰ্বিশঙ্কেন ভোক্তব্য° ব্ৰত মস্য ন লুপ্যতে ॥ বলি বৈশ্যদেবাদি-দেবতাভ্যে। দত্তঃ । উপহারো নৈবেদ্য । চৰুঃ পাৰ্ৰণস্থালী-পাকাদি । অত্র চৈষাণ দত্তাব-শিষ্ট ওক্ষণীয় মিতি। দেবলঃ। উপবাসো বিনশ্যেত দিবাস্বপ্না-ক্ষ মৈথুনৈঃ। অত্যযে জলপানে-ন নোপবাসঃ প্রণশ্যতি ॥ বৃদ্ধ-শাতাতপঃ। গন্ধালন্ধার বস্ত্রাণি পুষ্প মাল্যানুলেপন[্]। উপবাসে-ন দ্যান্ত দন্তধাবন মঞ্জন॰ ॥ অলম্বার বস্ত্র সিন্দুরাদি উপবা-সেন হেতুন। ইত্যর্থঃ। তথা। স্ত্ৰীণাণ সম্পুক্ষণাৎ স্পৰ্শাৎ তা-ভিঃ সংকথনাদপি । ব্রত্চর্য্যণ বি-

পদ্যেত ন দারসঙ্গমাদিগি ॥ সং-প্রেক্ষণাৎ সংকথনাৎ ইতি অত্র সরাগত্ব॰ সংশব্দস্যার্থঃ। ইতি প্রাযশ্চিত্তবিবেকঃ ॥ 🕸 ॥ প্রায-শ্চিত্তাত্মক ব্রতানি যথা। বিশ্বা-মিত্রঃ। রুচ্ছ চান্দ্রাযণাদীনি শু-দ্ব্যভ্যুদ্য কারণ । প্রকাশে চ র-হস্যে চ সংশ্বে ২নুক্তকে ২স্ফুটে ৷৷ প্রাজাপত্যঃ সান্তপনঃ শিশুক্-চ্ছঃ পরাককঃ। অতিক্বচ্ছঃ পর্ণ-রুচ্ছঃ সৌস্যঃ রুচ্ছাতিরুচ্ছ কঃ।। মহাসাস্তপনঃ শুদ্ধো তপ্তরুচ্ছ্স্ত পাবনঃ। জলোপবাসক্বচ্ছস্ত ব-ক্ষকৃষ্ঠস্ত শোধকঃ ৷৷ এতে ব্যস্তাঃ সমস্তা বা প্রত্যেক মেকশোপি-ৰা। পাতকাদিযু সৰ্বেষ পাপকে-यू अयञ्ज्ञ ।। कार्या। भारतायायी ৰ্যুক্তাঃ কেবল। বা বিশুদ্ধযে। শি-শুচান্দ্রায়ণ প্রোক্তণ যতিচান্দ্রা-ষণ তথা ।। যবমধ্য তথা প্রো-ক্ত॰ তথা পিপীলিক। ক্তৃতি। উ-পবাস স্ত্রিরাত্রন্ত মাসঃ পক্ষ স্তদ-र्क्षकः ॥ यछङ् बीमभाङ्गामि कार्याः শুদ্ধিফলার্থিনা। উপগাতক যু-काना मनामि: खेयू टेठव हि ॥ প্রকাশে চ রহস্যে চ অভিসন্ধ্যা-দ্যপেক্ষয়। জাতি শক্তি গুণান্

দ্ফু। সরুদুদ্ধিরুত তথা।। অনু-वन्नामिक मृख्ने। मर्ब कार्या य-থাক্রমণ। ইতি প্রাযশ্চিত্ততত্ত্বণ ॥ *।। দাদশবার্ষিকাদিত্রত প্রা-যশ্চিত্তবিৰেকাদৌ জফব্য ।। ব্রততিঃ স্ত্রী বিস্তারঃ।। লতা। ইত্যমরঃ ৷৷ ব্রত্তী স্ত্রী বিস্তারঃ ॥ লতা । ইতি ভরতদ্বিকপকোষঃ।। ব্রতভিক্ষা স্ত্রী উপন্যনকালীন-ভিক্ষা। তস্যা বিধি র্বথা। অথ ভৈক্যঞ্রতি। অথশ্ব স্তুফী মাদিত্যোপস্থান মগ্নিপ্রদিশিক্ত শংসতি। প্রতিগৃহেপ্সিত দণ্ড মুপস্থাপয ভাস্কর । প্রদক্ষিণ পরীত্যাগ্রি॰ চরেক্তৈক্ষ্য॰ যথা-বিধি ॥ ইতি মনুবচনাৎ । ভি-ক্ষাসমূহণ ভৈক্ষ্যণ তচ্চরতি আ-বহতি ইত্যর্থঃ। মাতর মেবাঞ্চে যে চান্যে সুহৃদে৷ যাবত্যো বা সমিহিতাঃ স্যুঃ। যাচতে ইত্য-धारायाः । भूकाम निक्ष कार<mark>य</mark> স্বস্থাদ্যে। তথা চ মনুঃ। মাতর॰ বা স্বসার বা মাতুর্বা ভগিনী নিজাণ ভিক্ষ্যেত ভিক্ষাণ্প্রথমাণ যা চৈন° নাবমান্যেৎ 11 সঞ্জি-হিতা স্তদ্দেশস্থাঃ ন তু প্রতিগৃহ•

গদ্বা। ভবতি ভিক্ষাণ দেহীতি ব্রাক্ষণ ভিক্ষা প্রযোগঃ। তথা চ মনুঃ। ভবৎপূর্ষণ চরেৎ ভৈক্ষা মুপনীত দিজোতমঃ। ভবমধ্য-ম্ব রাজন্যো বৈশ্যস্ত ভবদূত্রণ ।। আদি মধ্যাবসানেষু ভবচ্ছ-কোপলক্ষিতা। ব্রাক্ষণ ক্ষত্রিয় বিশাণ ভৈক্ষ্যচর্য্যা মথাক্রমণ ।। ইতি বাজবক্ষ্যবচনাত্র। ইতি সংক্ষারতত্ত্বণ।।

ব্রতসংগ্রহঃ পূ॰ দীক্ষা ইতি হেমচন্দ্রঃ।।

ব্রতাদেশঃ পুণ উপন্যনং। যথ।।
আদন্ত জননাৎ সদ্য আচূড়াদেকরাত্রকং। ত্রিরাত্র মাব্রতাদেশাৎ দশরাত্র মতঃ পরং।।
ইতি শুদ্ধিভত্ত্বং।।

ব্রতী পুণ যজনানঃ। ইত্যমরঃ।।
ব্রতবিশিষ্টে ত্রি। যথা তিথ্যন্তে ।
চোৎসবাস্তে বা ব্রতী স্ববী ত
পারণং। ইতি তিথ্যাদিতত্ত্বং।।
ব্রুষ্চ উ শ ছেদে। ইতি কবি
কল্পদ্রনঃ।। দন্ত্যোপধ্য চযোগাৎ তালব্যঃ। তেন কিপি শচ্ছাজেতি ষ্টি নিমিন্তাভাবে
বৈশিত্তিকস্যাপ্যভাব ইতি ন্যাযাৎ তালব্যুস্য দন্ত্যন্তে সংযো-

গাদেঃ সদ্য লোপে সুবৃট্ ইতি।
তথাচ। নকারজাবনুস্বার পঞ্চমৌ ঝলি ধাতুষু। সকারজঃ শকারঃ স্যাৎ ষাউবর্গ স্তবর্গ জঃ
॥ ইতি বোপদেবঃ।। অস্যার্থঃ।
ধাতুষু মধ্যে ঝলি ঝসে পরে অনুস্বার পঞ্চমৌ নকারজৌ জ্ঞেযৌ তালব্য শকারশ্চ দন্ত্যসকারজাতঃ মূর্দ্ধন্যষকারাৎ পর ষ্টবর্গোপি তবর্গজাতো জ্ঞেয
ইতি। ঞি প্রাস্থানে ইত্যাদীনাঞ্চ থকারাদি প্রক্ষতিত্ত্বে তপ্তেম
ইত্যাদি বোধ্যং। উ অব্রশ্চীৎ
অব্রাক্ষীৎ। শ বৃশ্চতি। ইতি
দুর্গাদাসঃ।।

ব্রশ্চন॰ ক্লী ছেদনং। ব্রশ্চধাতো রনট্ প্রত্যবেন নিষ্পারং।।

ব্রশ্চনঃ পূণ স্বর্ণাদিছেদিকা।
ছেনী ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়ঃ
প্রেপরশুঃ ২। ইত্যমরঃ ॥ পত্রপর্ভঃ ৩। ইতি শব্দরত্বাবলী
॥ স্বর্ণলোহাদিভেদকঃ ৪। ইতি
জটাধরঃ ॥

ব্রাজিঃ স্থ্রী বাযুঃ। ব্রজগতে। রোণাদিক ইঞ্ প্রত্যবেন নি-প্রানা।

ব্রাতঃ পু॰ সমূহঃ। ইত্যমরঃ॥

ব্যাধাদি। ইতিব্রাত্যশব্দ টীকা-যাণ ভরতঃ ।। ব্রাতীনঃ পুণ সণ্যজিবী । ইতি হেমচক্রঃ ।।

ত্রাত্যঃ পু॰ দশস কাররহিতঃ। ষোডশবর্ষাদৃদ্ধ্র অক্কতত্রতব-ন্ধো ভূষ্টগাযত্রীকো বা। ইতি ভরতঃ॥ তৎপর্যাযঃ। সংকার-হীনঃ ২। ইত্যমরঃ ।। সাবিত্রীপ-তিতঃ ৩ বান্দুষ্টঃ ৪ পুরুষোক্তি-কঃ ৫। ইতি জটাধরঃ ॥ তস্য প্রাযশ্চিত্তাদি যথা ৷ অথ বাত্য বিধিণ দেবি প্রাযশ্চিতন্ত যন্ত-বেৎ। তৎ শৃণুদ্ব মহেশানি স-र्ववर्ण विस्मिष्ठः ॥ ममवर्षानि পঞ্চৈব ব্ৰাহ্মণ শ্চোপনীয়তে ৷ একবি॰শতি বর্ষাণি যাবম্বর্ষ মৃ-পাবশেৎ ৷৷ অত উদ্ধৃৎ পতন্নেব সৰ্ব ধৰ্ম্ম বহিষ্কৃতঃ । গাযত্ৰীপ-তিতা বাত্যা বাত্যস্তোমেন সংস্কৃতঃ।। অশক্তে চৈব যজ্ঞস্য **চরেদৌদ্ধানিক** बङ । हो মাসে যাবকাহারো মাসমেক পৰঃ শিবেৎ ।। দুরা চ পক্ষ মে-কন্তু সপ্তরাত্র॰ মৃতেন তু। অযা-চিতেন ষ্ড্রাত্রণ ত্রিরাত্রণ বর্ত্তযে-জ্জলৈঃ ৷৷ অহো রাত্রণ ন ভ

ত ততঃ সংস্কার মর্হতি। পতিতা যস্য গাষত্ৰী দশবৰ্ষাণি পঞ্চ চ।। প্রাযশ্চিত্ত ভবেত্তস্য প্রোবাচ ভগবান্ শিবঃ ৷ সশিখণ রপনং রুত্বা ব্রত॰ স্বর্যাৎ সমাহিতঃ ॥ হবিষ্যুৎ ভোজ্ঞেদন্নৎ ব্ৰাহ্মণান , সপ্ত পঞ্চ বা। একবি॰শতি রাত্র-ম্ব পিবেৎ প্রসৃতি যাবক ।। ততো যাবক শুদ্ধন্য তম্যোপ-ন্যন শৃত । ব্রত্ম্যাচরণাশ-ক্তৌ স্বর্যাচ্চান্দ্রাযণত্রয় ।। সা-বিত্ৰী পতিতা যেষাণ দেশকালা-मि विश्ववार । ठाउनायन ठात-দ্যস্ত বতান্তে ধেনু মুৎসূজেৎ ॥ कीत शांति तिरवन्नामः न-দ্যাদ্যাণ বৎসশালিনী । ইতি মৎস্যস্ক্তে প্রাথশ্চিত প্রকর-ণেও৮ পটলঃ।।

বাত্যস্তোমঃ পু॰ যক্তবিশেষঃ। যথা। সাবিত্রী পভিতা ব্রাত্যা ব্রাত্যস্তোমাদৃতে ক্রতোঃ। ইতি গারুডে ৯৪ অধ্যাষঃ।।

বী গ গি বৃত্যা । ইতি কবি-কল্পদ্রমঃ । রেফোপধঃ । গি বিণাতি বীণঃ বীণিঃ । গ যো বীণাতি জয় শ্রিষণ রণসুঁখে । বীতঃ বীতিঃ । ইতি দুর্গাদাসঃ ।। ত্রী ও য ও গতে। । বৃত্যা । ।
ইতি কবিকন্ধ জনঃ । নেকোপধঃ । য ও ত্রীযতে। ও ত্রীনঃ ।
ইতি দুর্গাদাসঃ ।।

বীড য ঞি ক্লিপি । লজ্জে। ইতি কবিকল্পদ্রমঃ।। রেকযুক্তঃ । য বীডাতি বাণং চাপঃ। বীডা-তি বধঃ। ঞি বীডিতো ২স্তি। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

ব্রীডঃ পু॰ লজ্জা। ইত্যমরঃ।। ব্রীডন॰ ক্লী লজ্জা। যথা। অথ নলাক নন্দাস্য॰ লজ্জা লজ্জা চ ক্রী স্রগা। ব্রীডো ব্রীডা ব্রীড-নঞ্লজ্জাপর্য্যায় ঈরিতঃ। ইতি শব্দরত্বাবলী।।

ব্রীড়া জ্রী লজ্জা। ইত্যমরঃ।। ব্রীস কি বধে। ইতি কবিকল্প ক্রমঃ।। কি ব্রীস্থতি ব্রীস্তি। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

ব্রীহিঃ পু॰ ধান্যমাত্রণ। আশু-ধান্য । ইত্যমরঃ।। অস্য সা-মান্য নাম গণনা গুণাশ্চ যথা। ধান্য ভোগ্যঞ্চ ভোগার্হ মন্ধা-দ্য জীবসাধনণ। তচ্চ তাবত্রি-ধাজ্ঞেষ শুক শিষী তৃণাহ্বষণ।। দ্বীহাদিক যদি হ শুক সমন্বিত স্যাৎ যথ শূকধান্য ময় মুদ্রা

मक्छिकानि । भिन्नी निशृष्टं मिछि তৎ প্রবদন্তি শিষী ধান্য তৃণো-দ্ভব তথা তৃণধান্য মন্যৎ !৷ তত্ৰ ত্রিদোষ শমন লঘু শৃক্ধান্য তেজো বলাতিশয বীৰ্য্যবিবৃদ্ধি-দাযি। শিষীত্তব॰ গুরু হিমঞ্ বি-বন্ধদায়ি বাতালকন্ত শিশির তৃ-ণধান্য মাহুঃ।। দেশে দেশে শূ-কধান্যেষু সূত্থ্যা জ্ঞাতুত শক্যা নৈব তৈ দেঁবতৈ ৰ্বা। অস্মাদে-ষা॰ যেষু ভোগোপভোগা স্তা-ন্যস্মাভি ৰ্ব্যাক্রিয়স্তে কিয়ন্তি।। শাল্যঃ কল্মা রুচ্যা ত্রীহিশ্রে-ষ্ঠা নৃপপ্রিযাঃ। ধান্যোত্তমাশ্চ বিজ্ঞেষাঃ কৈদারাঃ সুন্দমারকাঃ ॥ রাজান্ন ষষ্টিক সিতেতর রক্ত মুও স্থূলাণু গন্ধ তিরিযাদিক শা-नि मञ्जाः। बीहि खरशकि मन-ধা ভুবি শাষনাঃ স্যু স্তেষাণ ক্র-মেণ গুণ নাম গণ ববীমি।। বী-হি গৌরো মধুর শিশিরঃ পিত্ত-হারী ক্ষায়ঃ সিঞ্চো বৃষ্যঃ ক্রমি কফহর স্তাপ রক্তাপহশ্চ। পুষ্ঠিণ দত্তে শ্রম শমনফ্রদ্বীর্য্যবৃদ্ধিণ বি-**धर्ख क्र**क्तां शास्त्र क्रम्य क्रम्य क्रम्य বাতফ্লেচকোন্যঃ ॥ ইতি রাজ-নিৰ্ঘণ্টঃ।। *।। অপি চ। বাৰ্ষিক

কার্ভিতাঃ শুক্লা ত্রীহ্য শ্চির পা-কিনঃ ৷ রুষ্ণত্রীহিঃ পাটলশ্চ স্বস্কু-টাওক ইত্যপি॥ শালমূখে। জতু मूथ ইত্যাদ্যা बीर्यः সৃতাঃ। क्र ব্ৰীহিঃ স বিজ্ঞেয়ো ষৎক্লক্ষত্ত্বয **७** जुलाः ॥ शाहेलः शाहेलाशुक्री-বৰ্ণকো ব্ৰীহি ৰুচ্যতে ॥ সন্ধূটা-**ণ্ডাক্কতিত্রী হী পন্ধুটাণ্ডক উচ্যতে** । শালমুখঃ क्रक्षमृकः क्रक्रञ्जून উচ্যতে ॥ लाकावर्गयूथः यम्। **ट्या ज**ञ्मूथस्र मः । बीश्यः কথিতাঃ পাকে মধুরা বীর্য্যতো হিমাঃ ৷৷ অল্পাভিষ্যন্দিনো বদ্ধ-বর্চস্কাঃ ষষ্টিকৈঃ সমাঃ। রুষ্ণ-ব্রীহি র্বর স্তেষাণ তত্মাদল্পগুণাঃ পরে ।। ইতি ভাবপ্রকাশঃ ।। 🕸 ।। তস্য যক্তিযত্ব যথা । যক্তার্থণ তম্ব ভূতানাণ ভক্ষ্য মিত্যেব বৈ শ্রুতিঃ । দিব্যো ভৌম স্তথা পৈ-ত্রো মানুষো ত্রাহ্ম এব চ ৷৷ এতে পঞ্জ মহাযক্তা ব্ৰহ্মণা নিৰ্মিতাঃ পুরা। বান্ধণানা হিতার্থায় ই-তরেযা॰ চ তন্মুখাঃ।। ইতরেষা॰ **जू** वर्गाना॰ बाक्तरिनः कार्तिजाः শুভাঃ। এবং রুদ্বা নরো ভুকুা ২স্মাদ্ধরিত্রি বিশুদ্ধ্যতি ॥ অন্য-থা ব্ৰীহযোপ্যেতে একৈকে মূগ- ∦

পক্ষিধঃ। মন্তব্যা দাতৃ ভোক্তৃণা মহামাণ্সণ তু তৎ স্মৃতণ।। ইতি বারাহে আদিক্ত বৃত্তান্তাধ্যায়ঃ ॥ 🛊 ॥ তেন পিতৃতৃপ্তি র্যঞ্ । मनुः । ভिटन वौ हि यदेव मीटेंस রঙ্ডি মূল ফলেন বা দত্তেন মা-*ম°* প্রীয়ন্তে বিধিবৎ পিতরো নৃণা॰ ॥ ত্রীহিঃ শরৎপক্ষধান্য॰। যাজ্ঞবক্ষ্যঃ। হবিষ্যান্মেন বৈ মা-সং পাষ্টেন চ বৎসরং। মাধ্য স্য হারিণকৌরভু শাঙ্গনি চ্ছাগ পার্ষ তৈঃ ॥ ঐণ রৌরব বারাস্থ শানৈ মাণ্টদ র্যথাক্তমণ । মাসা বৃদ্ধ্যাভিতৃপ্যন্তি দত্তেনেহ পি-তামহাঃ ৷৷ হ্বিষ্যান্তেন শালি ৰীহুমেন। ইতি। অমাবাস্যা জি-সূে। ২ফক। নাধী প্রেৡপদূর্জ্ব-क्रक्वरयाननी बीहि यवलारकी চ। এতাণ্ড আদ্ধকলোন্ বৈ নিত্যানাহ প্রজাগতিঃ। প্রাদ্ধ মেতেষদৰ্বাণো নরকণ প্রতিপ-দ্যতে ॥ ইতি বিফ্বচন॰ নবানা-গমশ্রাদ্ধস্যৈব ত্রীহি যবোভয প্রাপ্তি বিষযকত্বেন বিধাযকণ देशयानि थाना व्यानामाय। भानि शानामा जू श्रीखिः। भक्कम-ন্তবোঃ কেচিৎ নবযুক্ত প্রচক্ষ তে। ধান্যপাকবশাদন্যে শ্যা-মাকে৷ বনিনঃ স্মৃতঃ ৷৷ ইতি ছ-ন্দোগপরিশিষ্টে ত্রীহ্মপ্রাপ্ত্যা ন-वृत्रात्यां गानि विधाना य-छें जूना नागि । आफारि ठश কল্পনাৎ । ইতি চ শ্রাদ্ধতত্ত্ব॰ ॥ 🕸 ॥ नवान आफ्रकारना यथा। বিষ্ণুঃ ৷ অমাবস্যা স্তিদ্যো ২ফকা खिला १ वर्षे का गारी लोर्छन णार्क्षः कृक्खारगामनी बीश्यवशा-নৌ চা এতাণ্ড আদ্ধকালান বৈ নিত্যানাহ প্রজাপতিঃ। শ্রা-দ্ধ মেতেমুন্দ্র শৈ নরকণ প্রতি-পদ্যতে ॥ ঐাহিণাকে চ কর্ত্তব্য° যবপাকে চ পার্থিব ৷ ন তাবা-দ্যৌ মহারাজ বিনা শ্রাদ্ধ কথ-क्ष्म । ইতি মলনাস্তর্গ ॥ 🕸 ॥ তেন ঝগ্রকুরণ যথা। ব্রীহিতি ৰ্যজেত যবৈ ৰ্যজেত ইতি শ্ৰায়তে । তত্র ত্রীহি প্রযোগে প্রতীত যব প্রামাণ্য পরিত্যাগঃ। অপ্রতীত যবাপ্রামাণ্য কল্পন ৷ ইত্যেকাদ-শীতত্ত্ব ॥ ৽ ॥ ত্রীক্পান্তৌ শা-निशास्त्राम कन्त्रं कत्रनः यथा। य-থেক্তি বস্তুসম্পত্তী গ্রাহণ তদ-न्काति यथ । यवाना थिव ८११-र्मा दीशैंगा गिव मालमः ॥

ইতি তিথ্যাদিতত্ত্ব ৷৷ बीह्कः वि शागाविश्वयः। बी-হি শকাৎ ঠন প্রতায়েন নি-পানঃ। ইতি সিদ্ধান্তকে। সূদী ॥ बीहिकाक्षनः पु॰ मणुतः। इंडि ত্রিকাণ্ডশেষঃ ॥ बीह्यभी जी मानयभी । इंडि রাজনির্ঘণীঃ ॥ ব্ৰীহিভেদঃ পু॰ ধান্যবিশেষঃ। চিনা ইতি খ্যাতঃ। তৎপর্যায়ঃ । অনুঃ ২। ইত্যমরঃ।। ত্রীহিনমঃ পু॰ ত্রীহিনির্মিতপু-রোডাশঃ। ত্রীহেঃপুরোডাশে ইতানেন बीहि गकाचयहे अ ত্যযেন নিষ্পন্নঃ ৷ ইভি সিদ্ধান্ত-क्लोगूमी ॥ बीरितािककः भू॰ कम्धानाः॥ **हीनक्शनाः। इंडि मिन्नी।।** वीहित्बर्धः भू॰ मानिधानाः। ইতি রাজনির্বন্টঃ ॥ वीही वि वीहिषुक्रस्वामि। वीशाणिकाक रेटातन वीरि भकाषिन् अভारयन निणासः। ইতি সিদ্ধান্তকৌ দুদী ॥ ত্রীহুগারণ ক্লী ধান্যগৃহণাভর-পर्यायः । त्रमृनः २ । हेि ত্রিকাণ্ডশেষঃ ॥

ইতি দুর্গাদাসঃ॥ যুক্ত ভূসাদিঃ। ইতামরঃ॥ ' ক্রাম কি বধে। ইতি কবিকল- ব্লী গ গি গতি বৃত্যাঃ। ইতি

ক্রড শি সংবৃতি সংহত্যোঃ।। বৈহঃ ত্রি বীছিনির্মিতঃ। বীহি মজ্জে। ইতি কবিকল্পক্ষণ ।। শকাদন প্রত্যযেন নিম্পন্নঃ। রেফযুক্তঃ। শি ব্রুডতি অব্রু- ইতি সিদ্ধান্তকৌ মুদী ॥ ডীৎ বুরোড। মজ্জো মজ্জন°। বৈহেয় আ অভিধানে দু-জনঃ । রেক্যুক্তো দীঘী । কি কবিক্লজনঃ । অন্তম্ভ ভ্ী-ক্রান্যতি ক্রসতি । ইতি দুর্গা- যোপধঃ । গি ব্রিনাজি । ব্লাদ দাসঃ ।।